Homilie doctorũ ecclesiasticorũ in euangelia dominicalia ac temporanea vna cum sermonibus ornatissimis in vnũ redacta codicẽ iussu diui Caroli magni imperatoris semper Augusti: opera et ingenio venerabilis Christi professoris Alchuini: cuius eiusdem inseruntur tres libri diserti atq; acuti de sacrosancta trinitate ad eundẽ Carolũ: omnia tersissime impressa: docte recognita: sententijs ac sacre scripture testimonijs marginatim illustrata.



Hunc peraniquum librum Bibliothecae Gymnas. Reval. annuerari voluit Joach. Joh. de Thieren Jur. et Math. Profess. 1747 d. 15 N.

1923:3891
H-IIB
343
1831432b

F. Lambertus Campester Theologus Symphoriano Camperio Patritio Lugdunensi medico insigni. S.

Voties mecum refero prisci temporis

principes: optime Symphoriane: nō possum non indignari huic nostro seculo: quod velut languidum nil prosum antiquorum memorie compatitur. Non refero hoc loco celerrimas terra mariq; partas victorias: non gestarum rerum ignitum ac celestem vigorem: non velocē bellorum procinctum: quo se fulminū instar de oriente in occidentē (si quis fragor insonuisset) prosipuere. Viros in tanta rerū mole virtutum atq; artium summā venerationē. At si differentes audias: credas philosophos: credas oratores. Si belligerantes: veros credas impatores. Cesar fuerit ne manu strenuior aut lingua disertior: quis facile dixerit: Augusti in prosa ⁊ carmine laudatur ingenium. Adriani alioqui sceleribus vendiri extant poemata. Numerianus oratoris nomen maluit q̄ imperatoris. In horū numerū accedit Carolus magnus: qui indignū ratus q̄ orbem crebris pressisset victoriis: nisi et rem sacram animo generoso curasset. Post domitum alta virtute orbem: sacris studuit initiari doctrinis: id quod verissimū est suspicatus neminē debere nosse vel plura vel meliora q̄ Imperatorem. Nec defuit pīssimis voris venerabilis Alchuinus: quin diuo principi tris de summa trinitate libros dedicaret. Et hunc homiliarum in sancta euangelia codicē imperatorio decreto congessit. Hunc ergo librum tui nominis illustri titulo prodire finito optime vir: eumq; tuo excipe charius presidio q̄ optima quecq; ⁊ calles et colis ⁊ bonorū principū veteris pro meritis tuis familiaritate. Est autem liber hic (vt veriuerbio dicam) sanctus in primis: eccliecq; dei pernecessarius: ⁊ quantum ars eniti potuit chalcographica: pure: presse: vereq; emissus. Hoc ergo habe munusculum vir honorate: habiturus maiora dum fortuna prosperior arriserit.

Homilie Doctorum. Fo. II.

Collectanea homiliarum in euangelia tam dominicalium feriatorūq; dierum: q̄ festorum per totius anni decursum: que apud sanctos doctores: Hieronymum: Augustinū: Ambrosium: Gregorii: Origenem: Joānem Chrysostomum: Bedā presbyterum: et alios magni nominis auctores sparsim habentur.

Dominica prima aduentus dñi. Matthei. XXI.

In illo tempore. Cum appropinquasset Jesus hierosolymā et venisset Bethphage ad mōtē Oliueti: tūc misit duos discipulos dicēs eis. Ite in castellum quod cōtra vos est: ⁊ statim inuenietis asinā alligatā et pullū cū ea. Et reliqua. Homilia beati Joānis episcopi: alis Chrysostomi.

Ratio triūphalis ingressus dñi.

Tex.

Esaie. .j.

Allegoria verborum.

.j. Tessa. .j.

Quoties ipsa exigitur q̄ramus. Frequēter quidē Jesus venit in Hierusalē: sicut Joannes refert: nūq̄ tñ sibi adhibuit ministeria tumētiū: nec ramorū virētia circa se ornamēta cōstruit: nec ad terribilē laudem sue diuinitatis animos pplī excitauit: nisi mō q̄n vt pateret ascendit. Ideo ergo cuius tanta gloria ingressus est: vt amplius illoz aduersum se excitaret inuidiā: q̄ iam rēp⁹ passiōis ei⁹ instabat: ⁊ nō mora eū vrgebat: sed ipse magis aduersum se cōpellebat mortē. Quoties em de manu sacerdotuz elapsus euasit cum esset visibilis factus? Qñ iudei Christū voluerunt occidere: tangere eū nō potuerūt. Qñ autē Christus secutus est mortē: parcere ei Judei nō potuerūt. Ergo si christus eos priocauit: an forte de morte sua fecit eos innocios? Absit. Non excitauit eos vt facerent qđ ante noluerant: sed vt possent facere qđ prius volebāt. Facultas eis data est: non mutata voluntas. Tunc Jesus misit duos discipulos dicēs. Ite in castellū qđ cōtra vos est: et statim inuenietis asinā alligatā ⁊ pullū cū ea: soluite et adducite mihi. Asina ⁊ pull⁹ eius: iudei sunt ⁊ gētes. Judea em sm Deū mr est gentiū. Sic em dicit ad illā de⁹ p Esaiam ppherā. Et cōstituā principes tuos sicut antea: et cōsiliarios tuos sicut ab initio: ⁊ tunc vocaberis ciuitas iustitie ⁊ mater ciuitatū. i. ecclia fidelis sion. Propter quasdā tales similitudines asalibus his assimilari sunt hoies: deū vel dei filiū nō cognoscēres. Est em asal hoc immūdū: ⁊ pcereris pene iumētis magis irrationabile ⁊ stultū: infirmū ⁊ ignobile: ⁊ onerifez magis. Sic ⁊ hoies fuerūt ante Christū: idolatrijs ⁊ passionib⁹ diuersis immūdi ⁊ irrōnabiles verbi rōne carētes: ⁊ quātum ad deū stulti. Quid aūt stulti⁹ q̄ facto: ē cōtrēnere: q̄si facturam et opus manuum suarum adorare quasi factorem? Erant infirmi sm animam: ⁊ ignobiles nō valentes resistere passionibus suis: ⁊ oblīti gratiarū suā celestē: facti fuerāt seruī passionū suarū ⁊ demonū: quib⁹ resistere nō valebāt. Et q̄cunq; demonū vel philosophoz cuiusq; erroris vel dogmatz alicui⁹ farcinā eis voluisset iponere: sufferebant: ⁊ oīa nō bona patientia supportabāt: nec resistebant. Propter q̄ oīa et apostol⁹ ad Corinthios dicit. .j. Corī. .j. Videte vocationē vestrā fratres: q: nō multi sapientes sm carnē: nō multi fortes: non multi nobiles: sed q̄ stulta sunt mūdi elegit deus: vt confundat sapientes: ⁊ infirma mūdi elegit deus: vt confundat fortia: ⁊ ignobilia et contēptibilia mūdi elegit de⁹ et q̄ non sunt: vt ea q̄ sunt destrueret. At vbi Christ⁹ sup eos ascēdit ⁊ induit in templū: lori per baptismū facti sunt dei immūdis aialib⁹ homines scti. Percepta em verbi ratione ⁊ sapiētia dei: facti sunt hoies rationabiles et prudentes: ⁊ inuēta est irrationabilitas eoz esse simplicitas: et stultitia eoz māsuetudo. Nā simplicitas sine ratione verbi: hois irrationabilitas est: et māsuetudo si nō fit ꝓpter deū stultitia est. Adhuc aūt accepta gra ⁊ recognita gnatione sua celesti facti sunt de infirmis ⁊ ignobilibus fortes ⁊ nobiles: ⁊ q̄ videbāt infirmitas. i. docētia inuēta est in eis: ignobilitas aūt humilitas. Nā innocētia sine deo infirmitas esti mamur: ⁊ humilitas nō ꝓpter deū ignobilitas iudicatur. Itē reiicietes a se onera demonū: ⁊ suscipietes super se iugū christi suaue et onus eius leue: et ipsum sessore in cordibus suis suscipietes: facti sunt parietes. Nā paretia irrationabilis onerifera: estimarur ligata. i. diabolici erroris vinculo impedita vt nō haberet libertatē ire quo vellet. Nā omnes hoies anteqū peccemus: liberū quidē habemus arbitriū: si volumus sequi volūtatē diaboli an nō? Nō si semel peccantes obligauerimus nos opib⁹ eius: iā nostra virtute euadere non possumus: sed sicut nauis fracto gubernaculo illuc ducit vbi tēpestas voluerit: sic et homo diuine gratie auxilio perdito per peccm: non qđ vult agit: sz qđ diabol⁹ vult. Et nisi deus valida manu misericordie sue soluerit illū vsq; ad mortē in peccatoruz suoru vinculis pmanebit. Ergo nostra quidē voluntate et negligentia alligamur: sed per dei misericordia absolui mur. Sicut enim videmus in istis mundialib⁹ regnis quomodo in primis quidem nemo potest facere sciplī regē: sed populus creat sibi regē quē eligit: sed cū ille rex fuerit factus ⁊ confirmatus in regno: iam habet prātē in hōminib⁹: ⁊ nō pōt populus iugū cius de ceruice sua repellere. Nā primū quidē in potestate pplī est facere sibi regē quē vult: factū aūt de regno iā repellere non est in prāte eius. Et sicut pplī voluntas postea in necessitatem cōuertitur: sic ⁊ hō primū peccet liberū habet arbitrium: vtrum velit sub regno esse diaboli an non? Cū autem se peccādo tradiderit sub regno ipsi⁹ iā non pōt de potestate eius exire: sed sic prima voluntas eius in necessitatē cōuertitur. Et hoc est q̄ homines seculares ⁊ peccatores dicere solent. Nūquid nolumus esse sancti: et q̄s non vult esse iustus? Sed nō possumus. Verū quidē est quod dicūr: sed nō habēt excusationē: q: primū potuerunt nō esse sub potestate diaboli si voluissent: postq̄ vero posuerunt hominū diaboli in cordibus suis: iam nemo pōt eos eripere de prāte diaboli: nisi sol⁹ de⁹. Soluite inquit. Quos? Per doctrinā vestrā ⁊ per miracula vestra: quia oēs iudei et gentes per apl̄os liberari sunt. Adducite mihi ad ministerium. i. ad gloriam cōrigite illos. Duos aūt misit apl̄os: q: per duo generalia mādata: omne genus humanū de pcto absoluitur. Qualia? Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo: et proximū tuum sicut teipsum. In his duob⁹ omne pcm̄ expellitur: et omnis iustitia consummatur. Aut certe alia duo. Quod tibi non vis fieri: alteri ne feceris. Et iterē. Qđ vultis vt faciant vobis hoies: facite et vos illis similiter. Quidam aūt duos istos: Petrū ⁊ Philippū apostolos exponit intelligi oportere: quoniā hi primū transgredientes iudaicos fines: gentes adduxerūt ad Christū: Philipp⁹ qdē Samariā: quā ipsam samariā asinā esse interpretat. Petrus aūt gētes: accipies Corneliū et gētib⁹ quasi samarie pullū. Et si qs vobis dixerit aliq̄d: dicite. Domin⁹ operam eorum desiderat. Nec dicatis dñs tu⁹ neq; dñs noster neq; dñs inumētoz: vt intelligāt oēs: q: ego solus dñs: nō solū animaliuz neq; solū eoruz q̄ mihi subditi sunt: sed oīm hominū: etiam qui mihi cōtrarij sunt. Nā ⁊

Tex.

Allegoria expositio.

Tobie. iiij.

Matt. vij.

Tex.

peccatores cōditione qdē mei sunt:volūtate aūt sua dia/
Psal. xlix. boli. Meus est em̄ orbis terre et plenitudo ei⁹. Dn̄s ope
ram eoꝝ desiderat. Justū est vt aliq̄n creatura seruiat suo
factori. Sētes em̄ deus in ptāte diaboli ꝑ tpe reliq̄t/vt tē
Psal. xxxv. ter:non in eternum cōtempsit:vt perdat. Necesse est aūt
vt fiat qđ scriptū est. Hoīes et iumēta saluabis domine.
Tex. ¶ Confestim aūt remittet eos. Aial quidē postq̄ ingres
sum est in Hierusalē inde ad dn̄m suū remissum est. Ani/
malis aūt ꝓphetia in Judea remāsit. Nā de aiali illo nō
hoc qđ videbatur necessariū erat christo:sed id qđ intelli
gebatur. i. non caro:sed ratio:ideoq̄ caro remissa est:ra/
tio aūt retenta. Aut ita. Nō dixit:et iterū remittet eos ad
te:sed tantū remittet eos:ne ministeriū pcederet rōnem
Nā puto in primis hoīes nō sermone nudo vocauit apo/
stolorū:sed per virtutē spūssancti soluit pariter ⁊ adduxit
Postq̄ aūt adduxit/iterū dimisit eos in arbitrio:vt labo
re suo comitante gratia iustificentur. Nā qđ vocati sum⁹
dei est:qđ aūt digni vocatione viuimus:nostrū pariter ⁊
dei est. Hoc est qđ ait. Iterū remittet eos. Nō ad diabolū
qui prius tenebat eos:sed in arbitrio suo in quo ante fue
Tex. runt/adiuuāte scꝫ dono grē. ¶ Hoc aūt totū factū est vt
impleret qđ dictū est per ꝓphetā dicentē. Dicite filie siō:
ecce rex tuus venit tibi mansuetus:sedens sup asinam et
pullū filiū iumēti. Dn̄s em̄ ascēdēs ad mortē in Hieroso
lymā:magnā gratiam pacis ⁊ cōcordie mūdo vniuerso
Allegoria signatur. quasi in testamēto reliq̄t. In mysteriū em̄ gentiū futura
rū/sedens super asinā et pullū eius intrauit in tēplū:⁊ sic
gentes Judeis cōiunxit. Sciens aūt ꝓpheta malitiā Ju
deoꝝ:q: contradicturi fuerant christo ascēdenti in tēplū
ideo ante pmonuit/vt per hoc signū cognoscerēt regem
suū Judei/dicēs. Ecce rex tuus venit tibi mā suetus ⁊c.
Ecce ondentis est verbū. i. videte:nō carnali aspectu:sed
spūali intellectu opera virtutū eius aspicite:nō schema
visionis eius. Si em̄ schema tm̄ eius aspexeritis:decipiē
di estis natura humana. Si aūt opus eius cōsiderauerí/
tis:saluādi estis in virtute diuina. Ante tpa aūt multa cō
stitutus ꝓpheta:videns cū spūali aspectu qui nondū fue
rat natus:ideo dicebat:ecce vt ostēderet:q: ille de quo lo
quebatur:anteq̄ nasceret iā erat. Cū ergo videritis eum
Mat. xxi. in tēplo o Judei:nolite superbe agere cōtra eum/dicen/
tes. In qua potestate facis hec? Quia ecce rex tuus ve/
nit tibi mansuetus sedens sup asinā. Nolite considerare
in qua potestate facit:sed cōsiderate tm̄ si facere potest:
qm̄ hoc credere est:illud aūt tētare. Ecce rex tuus venit
Joan. xix. tibi mansuetus sedens super asinā. Nolite dicere:nos nō
habemus regē nisi tantūmodo Cesarē. Ecce rex tuus ve
nit tibi mansuetus/sedēs super asinā. Si intellexeris/ve
Psal. xlvi. nit tibi:si non intellexeris/veniet cōtra te. i. si intellexeris
veniet vt saluet te:et sub pedibus tuis subiuget gētes:vt
gaudens per ꝓphetam dicas. Quoniā dn̄s excelsus/ter
ribilis ⁊ rex magnus sup omnē terram:subiecit populos
nobis et gentes sub pedib⁹ nostris:elegit nos heredita/
tē sibi spēm Jacob quē dilexit. Si aūt nō intellexeris/ve/
niet vt perdat te:et de tēplo scītatis expellat:⁊ aliā spon
sam de gentibus castiorem ducat in cubiculū sanctitatis
vt tu proiecta ⁊ in tenebris cōstituta dicas per Salomo/
Canti. i. nē. Ne aspexeritis me:qm̄ ego sum denigrata qm̄ despe/
xit me sol. Vis cognoscere mansuetudinē venientis/con
sidera speciē aduētus eius. Nō sedet in curru aureo/pre/
ciosa purpura fulgens:neq̄ ascendit super equū ferui/
dū amatorē discordie ⁊ litis:qui iactantia glorie pectus
Pratis cōcionatoria. habet repletū:qui de lōginquo odorat bellum et gaudet
ad vocē tube:et cū viderit sanguineā pugnā/dicit in cor/
de suo bene factū:sed sedet sup asinā trāquillitatis ⁊ pa
cis amicā. Non aūt vides in circūitu eius splēdentes gla
dios aut cetera ornamēta armoꝝ terribiliū. Sed quid?
Ramos frōdentes/testimonia pietatis. Venit ergo mā/
suetus:vt non ꝓpter potentiā timeretur:sed vt propter
mansuetudinē amaret. ¶ Sedens super asinā et pullū
eius. Esto. Super matrē sedebat/nūquid et sup pullum
sedebat? Tn̄ etsi corporaliter fieri non poterat vt super
aial vtrūq̄ sederet:spūaliter poterat/cū esset de⁹ vt ⁊ in
Judeis sederet et gentibus simul. Sedere aūt est sup iu/
menta. i. in precordijs eoꝝ habitare/vt dicat illis Christ⁹:
Tollite onus meū super vos et videte:q: mitis sum ⁊ hu Matt. xi.
milis corde. Māsueti em̄ mansuetū debēt portare qui vo
cauit eos sessor:non vt puniat eos ꝓpter pctā eoꝝ:sed vt
ipse requiescat in eis ꝓpter mansuetudinē eoꝝ. Nā sicut
hoc genus iumēti si qd errat/in simplicitate errat et non
in asperitate:ita et hoīes q̄ crediderūt in Christū/siue ex
iudeis siue ex gentib⁹/nō in malitia:sed in ignorātia pec
cauerūt:ideo sedere debent non puniri sub graui sessore.
Nā sicut peccatores equi sunt diaboli:ita et scīi equi sunt
Christi:q: diabolus in peccatorib⁹ sedens instigat eos p
deserta facinoꝝ. i. per fornicationes et auaritias: Christ⁹
aūt sedens in sanctis dirigit eos per plana iustitie. i. in ca
stitate in humilitate. Ergo eq̄tatus diaboli pditio est:eq̄
tatus aūt Christi salus. Sicut Abachuc dicit in canticis Abac. iij
suis ad ipm. Qui ascēdis super equos tuos:⁊ equitatus
tuus sanitas est. Ergo induxit ppl'm in tēplū vt gentes
Judeis cōiungat:vt impleat qđ Jacob benedicēs filiū
suū Judā ꝓphetauit/alligans inq̄t ad vitē pullū suum. Gene. xlix.
Hec est illa vitis: Judea q̄ de Egypto translata est et in
oriente plantata. Et sicut ꝓphetauit Noe de filijs suis/di
cens. Bn̄dict⁹ fili⁹ me⁹ Sem:dilatet Deus Japhet ⁊ in/ Gene. ix.
habitet in tabernaculis Sem. Sem em̄ erat pr̄ Judeoꝝ:
Japhet aūt pr̄ gētiū:q̄ per christū igresse sunt in taberna
cula Judeoꝝ. ¶ Eūtes aūt discipuli fecerūt sicut pcepe/ Tex.
rat illis Jesus:⁊ adduxerūt asinā et pullū. Et eūtes apl'i
soluerūt asinā alicuā/ministeriū qdē fuit illoꝝ:virt⁹ aūt
et auctoritas Christi. Nec em̄ potuissent tollere iumētū
alienū ab illo dn̄o q̄ nō eos agnoscebat q̄ essent:nisi pre/
ueniens eos spūs Christi cor dn̄i eius pparasset ad dādū
Sic ꝙ apl'i soluerūt Judeos vel gētes de vinculo inimi/
ci:in prima quidē facie eoꝝ videbat opus:reuera autem
virt⁹ fuit et grā Christi. Nec em̄ a Christo duodecim con
stituti totū mundū ligatum sub ptāte diaboli soluere po/ Tex.
tuissent:nisi grā Christi cōfregisset virtutē inimici. ¶ Et
imposuerūt sup eos vestimēta sua:⁊ eū desup sedere fece
runt. Vestimēta sunt pcepta diuina ⁊ grā spūalis. Sicut
em̄ nuditat(turpitudo vestimēto tegit:sic naturalia ma/ Tropologia pulchra.
la carnis nr̄e/pceptis et grā diuina tegunt. Ois enim ho
mo naturalr non solū peccator est:sed etiā totus pecca/
tū/dicēte apostolo. Eram⁹ natura filij ire sicut et ceteri.
Unde ⁊ Adā ideo se vidit nudū. i. peccatorē:⁊ ideo folijs Ephe. ij.
fici. i. mādatis aspere legis cooperuit nuditatē suā. Et ali
bi ꝓmittens se deus iustitias suas ⁊ gratias ablaturum
de gente Judea/sic dicit per Osee ꝓphetā. Et auferam
vestimēta mea ⁊ linteamina:⁊ ostendā gentib⁹ turpitu/
dinē eius. Ergo imposuerūt vestimēta super eos. i. man/
data et gratias quas ipi acceperūt a Christo:super Ju/
deos et gentiles imposuerūt. i. tradiderūt. Nec em̄ reqe/
scere in eis potuisset Christus/nisi eius mādata fuissent
in eis. ¶ Plurima aūt turba vestimenta sua sternebāt: Tex.
alij autē scindebāt ramos de arborib⁹ ⁊ sternebāt in via:
videlicet vt veniente calcarētur iumēta. Vestimēta sunt
mandata/vt diximus:frondes autē speciē tenent pieta/
tis. Quoniā ergo omnia mādata legis et species Judai
ce religionis a christianis fuerant conculcāda in via. i. in
Christo:ideo iam tunc illa sub pedibus iumēti sternebāt
in via. Et vide quoniā super iumētū quidem apostoli po
suerunt vestimenta sua:sub pedibus iumēti cetera turba
Judaica:quoniā mādatis quidem apostolorū sternūtur
christiani ⁊ adorantur:legis autē mandata ipsi concul
cant. Quotiescūq̄ enim circumcisionem spernim⁹/sacri
ficia Judeoꝝ ꝓ nihilo estimam⁹:⁊ ceteras cōsuetudines
Judaicas reprobam⁹:vestimēta Judeoꝝ qb⁹ ipi indue/
bantur:nos qui sumus ex gētib⁹/sub pedibus nr̄is calca
mus. Ali⁹ aūt sic. Qui vestimenta (inq̄t) deposuerūt sup
asinā/apl'i sunt ceteriq̄ doctores;vestimenta autem sunt

decus et schemata glorie. Gloria ergo quā Christ⁹ acce/
pit a patre/dedit discipulis suis. Discipuli aūt accipiētes
eā a Christo dederūt gentib⁹ vt delectabiliter Christus
Joan. xvij. sederet in eis/sicut ipse dicit. Et ego gloriā quā dedisti
mihi/dedi eis:vt sint vnū sicut et nos vnū sumus. Turba
aūt que vestimēta sua sternebat in via/credētes erant ex
circūcisiōe:qui gloriā quā habebāt ex lege/vidētes Chri
stum deiecerunt in terrā semetipsos humiliantes:⁊ cum
Philip. iij. Paulo apostolo dicentes. Scd'm iustitiā q̄ ex lege est cō
uersatus sum sine querela:sed que mihi fuerant lucra/
hec estimaui ꝓpter Christū detrimēta:et arbitror sterco
ra esse:vt Christū lucrifaciā. Quid est em̄ aliud iustitiā
legis terre coequare ante sublimē ⁊ gloriosam? Qui aūt
Allegoricus sensus. ramos de arboribus precidebant frondentes:⁊ ipsi erāt
credentes et eruditi doctores:q̄ ex ꝓphetis accipientes
exēpla viua de christo/q̄si de arborib⁹ semꝑ virentibus ⁊
nunq̄ folia verboꝝ suoꝝ deijciētibus/ramos frōdentes
ante pedes subiugalis:hoc est/gentilis populi ponebāt
vel sternebāt:vt ꝑ ea exēpla quasi per ramos virētes sine
offendiculo ambularent per viā vite istius/donec introi
Tex. rent in sanctuariū dei. ¶ Turbe aūt q̄ pre. et seque. cla.
Osanna ⁊c. Memores populi mirabiliū ei⁹ q̄ ondit eis:
et sanitatū/q̄s prestitis eis/exultātes cordib⁹ suis ante ⁊
retro clamabāt. ¶ Osanna filio Dauid. Qui pcedebāt
Tex. seniores erant. s. patriarche/ꝓphete/ceteriq̄ sancti q̄ an
te aduentū Christi de aduētu eius et pdixerūt et cogno/
uerūt:sequētes aūt iuniores. s. apl'i:martyres ceteriq̄ do
ctores:q̄ post ascēsum Christi de resurrectione eius et de
ascēsu vel de operib⁹ pdicauerūt vel pdicant. Et diuersis
quidē tēporibus fuerūt:tn̄ in oībus vn⁹ exultationis spi
ritus fuit. Et illi qdē ꝓphetātes de christo vēturo clama
Tex. uerunt. ¶ Bn̄dictus q̄ venit in noīe dn̄i. Isti aūt laudā/
tes clamabāt de aduētu christi iam adimpleto. Osanna
autem quidā interpretantur gloriā:alij vero redemptio
nē/alij saluifica/siue saluū fac. Nā et gloria illi debetur:
et redemptio illi cōuenit:qui oēs redemit:et preciosa sui
sanguinis effusione saluauit. Qui cum deo patre viuit ⁊
regnat in secula seculorum. Amen.

¶ De eadē dominica. Sermo beati Maximi episcopi.

Agitur quoniam post tēpus spūalibus epulis reficere nos debemus
videam⁹ qd euāgelica lectio ꝑsequat. Ait em̄
dn̄s sicut audiuim⁹ de aduētus sui tpe. Sicut fulgor co/
Luce. xvij. ruscās de sub celo/in ea que sub celo sunt fulget:ita erit
aduētus filij hoīs. Et addidit in cōsequētib⁹. In illa no/
Ibidem. cte erunt duo in lecto vno:vnus assumet ⁊ vn⁹ relinque
tur. Due molentes in pristino vna assumet ⁊ vna relinq̄/
tur. Mouet vos fortasse fratres cur dn̄s aduētū suū in/
dicans noctis tpe ostēderet aduēturū:cū vtiq̄ eius aduē
tus magna cū claritate dici:magno cū nitore et timore
suscipi deberet a cūctis. Frequēter audiuimus sacris lr̄is
predicatū:priusq̄ dn̄s Christus adueniat Antichristū re
gnaturū:qui ita tenebras humano generi sue prauitatis
infundet:vt lucē veritatis nemo pene perspiciat:⁊ caligi
ne propria operiens mētes hoīm:cecitatē quādā spūali/
bus oculis exhibebit. Nec mirū si diabolus emittat iniq̄/
tatis tenebras:cū ipse nox sit oīm pctōꝝ. Ad huius igit
terrā caliginē depellēdā velut fulgur quoddam Christ⁹
aduenit:⁊ sicut lucente die nox subuertit:ita coruscante
saluatore Antichrist⁹ effugat:nec vlteri⁹ poterit dissemi/
nare iniq̄tatis sue tenebras/cū lumē veritatis effulserit:
Aduēt⁹ antichristi. Qđ aūt ait:illa nocte erūt duo in lecto vno:vn⁹ assumet
et vnus relinquet:hic iā resurrectionis meritū demon/
stratur/ꝙ pro qualitate viuēdi sit gratia resurgēdi:ac tā/
tam in singulis quibusq̄ resurrectionis esse distantiam:
vt duobus etiā pariter dormientib⁹ et vna sede quiescen
tibus equalis non possit esse assumptio. Quis em̄ vno
cōsortij lectulo teneāt:ꝑ meritis tn̄ alter eoꝝ rapiet in ce
lum/alter relinquet in terris. Lectus em̄ quidam noster
cōis est terre huius amplissimū solū/in quo corpora nr̄a
deposita tutissima sede reqescūt. In hoc aūt lectulo ille
molli⁹ dormit/q̄sq̄ durius in vita se gesserit. Possumus Corpus lectulo cōparat
enim ipsa mēbra nr̄a lectulos nr̄os ꝓprios nūcupare:in
quibus aīe nr̄e veluti in quodā stratu suauissime demo/
rant. Quod quidē scm̄ ꝓphetā sensisse arbitror/cū dicit.
Uniuersum stratū eius versasti in infirmitate eius. Bea Psal. xl.
tus est em̄ ille:cuius stratū dn̄s in ipsius infirmitate con
uertit:vt qui fuerat pauloante iracūdus adulter et petu
lans:et cūctoꝝ scelerū infirmitatibus plenus:assuetum
corpus eius malo versans dn̄s/fiat castus:humilis ⁊ mo
destus. De quo stratu spūaliter ad paralyticū dictū est a
dn̄o. Surge tolle grabatū tuum ⁊ ambula. Nō em̄ in eo Mar. ij.
tam admirationis aliquid erat:vt cōfracti lectuli ligneā
cratē portaret paralytic⁹ ipse gestaret:et corā positis Ju
deis ꝓprijs abiret pedib⁹ qui manib⁹ allatus fuerat alie
nis:in hoc plane sicut dixi/cōpleta est ꝓphetica illa sentē
tia. Versasti stratū eius in infirmitate eius:vt versa vice
portaret lectū in quo fuerat pauloante portatus:⁊ ani/ Psal. xl.
ma illius q̄ prius vasculo corporis ferebat/postea corp⁹
suū ipa vtilius circūferret. Pōt etiā sic accipi qđ ait:erūt
duo in lecto:vnus assumetur christianorum plebs:et al/
ter relinquetur populus Judeoꝝ. Qui velut vno lectu
lo/hoc est/vna mandatorum lege tenentur:et velut simi
li resurrectionis specie gloriantur. Tunc igitur christia/
norum beatus populus assumetur in gloria:Judeorum
autem execrabilis conuentus relinquetur in terra.

¶ Dominica. II. Luce. XXI.

¶ In illo tpe: Dixit Jesus discipulis suis. Erūt
signa in sole et luna et stellis:et in terris pressura
gentium pre cōfusione sonitus maris et fluctuū:
arescentibus pre timore ⁊ expectatione homini/
bus que superuenient vniuerso orbi. Et reliqua.
Homilia beati Gregorii pape habita in basilica
sancti Petri.

Dominus ac redēptor
noster paratos nos inuenire desiderās/senescē
tē mūdū q̄ mala sequant denuntiat:vt nos ab
eius amore cōpescat:appropinquātē eius terminū quā/
te pcussiones pueniāt innotescit:vt si deū metuere in trā
quillitate nolumus/vicinū eius iudiciū vel pcussionib⁹
attriti timeam⁹. Huic etem̄ lectioni scī euāgelij quam
mō vestra fraternitas audiuit paulo superius dn̄s pre/
misit/dicēs. Exurget gens cōtra gētē:⁊ regnū aduersus
regnū:et erūt terremot⁹ magni per loca:⁊ pestilētie ⁊ fa
mes. Et quibusdā interpositis hoc qđ mō audistis adiū
xit. ¶ Erūt signa in sole ⁊ luna ⁊c. Ex qbus ꝑfecto oīb⁹ Tex.
alia iam facta cernimus:alia in proximo ventura formi/
damus. Nā gentē contra gentē exurgere:earūq̄ pressu/
ram terris insistere:plus iā in nr̄is tribulationibus cerni
mus q̄ in codicibus legim⁹. Et terremotus vrbes innu/
meras subruat/ex alijs mūdi partibus scitis q̄ frequēter
audiuimus. Pestilētias sine cessatione patimur. Signa
vero in sole ⁊ luna ⁊ stellis adhuc aperte minime vidim⁹
sed q: et hec nō longe sunt/ex ipa iā aeris immutatione col
ligimus:q̄uis priusq̄ Italia gentili gladio ferienda tra
deretur/igneas in celo acies vidimus:ipsum q̄ postea fu Notanda opinio dn̄i gregorij.
sus est humani generis sanguinem coruscantem. Cōfu/
sio autem maris et fluctuū necdū noua exorta est. Sꝫ cū
multa iam prenūtiata cōpleta sunt:dubiū nō est q̄ sequā
tur etiā pauca que restant:q: sequētiū rerum certitudo
est preteritarū exhibitio. Hec nos fratres charissimi id/
circo dicimus/vt ad cautele studium vestre mentes eui/
gilent:ne securitate torpeāt/ne ignorantia languescāt:sꝫ
semper eas et timor sollicitet:⁊ in bono opere sollicitudo

cõfirmet: pẽsantes hoc quod redẽptoris nostri voce sub/
Tex. iungitur. ¶ Arescẽtibus hoib⁹ pre timore ⁊ expectatio/
ne que superueniẽt vniuerso orbi. Nã virtutes celorũ mo
uebuntur. Quid enĩ dñs virtutes celorũ/nisi angelos/ar
changelos/thronos ⁊ dñationes/principatus ⁊ ptãtes
appellat: que in aduẽtu districti iudicis nostris tũc ocu/
lis visibiliter apparent: vt districte tunc a nobis exigant
hoc qđ nos mõ inuisibilis conditor equanimiter portat
Tex. vbi et subdit. ¶ Et tũc videbũt filium hoĩs venientem
in nubibus in potestate magnã ⁊ maiestate. Ac si aper/
te diceret. In ptãte ⁊ maiestate visuri sunt quẽ in humi/
litate positũ audire noluerũt: vt virtutẽ eius tãto tũc di/
strictius sentiãt: quãto nũc ceruicẽ cordis ad eius paciẽ/
tiã nõ inclinant. Sed q: hec contra reprobos dicta sunt/
mox ad electorũ cõsolationẽ verba vertũtur. Nã et subdi
Tex. tur. ¶ His aũt fieri incipientibus: respicite et leuate ca/
pita vr̃a quoniã appropinquat redẽptio vr̃a. Ac si aper/
te veritas electos suos admoneat/dicens. Cũ plage mũ
di crebrescũt: cũ terror iudicij virtutib⁹ cõmotis ostendi
tur/leuate vos capita vestra.i.exhilarate corda: q: dũ fi/
nitur mundus cui amici non estis/ppe fit redẽptio quã
quesistis. In scriptura etenim sacra sepe caput pro mente
Ticonij ponitur: q: sicut capite regũtur mẽbra: ita cogitationes
regula mẽte disponũtur. Leuare itaq capita/est mẽtes nostras
notatur ad gaudia patrie celestis erigere. Qui ergo deũ diligũt/
ex mũdi fine gaudere atq hilarescere iubẽtur: q: videli
cet eũ quẽ amãt/mox inueniũt dũ trãsit is quẽ non ama
uerũt. Absit enĩ vt fidelis quisq q deũ videre desiderat/de
mũdi percussionibus lugeat: quẽ finire eisdẽ suis pcussio
nibus nõ ignorat. Scriptũ nãq est. Quicunq voluerit
Jac.iiij. amicus esse seculi huius/inimicus dei cõstituit. Qui er/
go appropinquãte mũdi fine nõ gaudet: amicũ se illius
esse testatur: atq p hoc inimicus dei esse cõuincit. Sz ab/
sit hoc a fideliũ cordibus: absit ab his q et esse aliã vitã p
fidẽ credũt: et eã per operationẽ diligũt. Ex mũdi enĩ de
structione lugere eorũ est qui radices cordis in ei⁹ amo/
re plantauerũt: qui sequẽtẽ vitã nõ q̃rũt: q illã neq esse
suspicantur. Nos autẽ qui celestis patrie gaudia eterna
cognouimus/festinare ad eã q̃totius debemus. Optã/
dũ nobis est citius pergere/atq ad illã via breuiori per/
uenire. Quibus enĩ malus mũdus nõ vrget: que nos tri
stitia/q aduersitas nõ angustat? Quid est vita mortalis
nisi via? Et quale sit fratres charissimi ppendite/in labo
re vie lassescere: ⁊ tñ eandẽ viã nolle finire. Qđ aũt calca
ri mũdus ac despici debeat/redẽptor noster puida cõpa
ratione manifestat cũ protinus adiungit. ¶ Uidere ficul
Tex. neã ⁊ oẽs arbores. Cũ pducũt iã ex se fructum/scitis qm̃
ppe est estas. Ita ⁊ vos cũ videritis hec fieri/scitote qm̃
prope est regnũ dei. Ac si aperte dicat: q: sicut ex fructu
arborũ vicina estas agnoscitur: ita ex ruina mundi prope
esse cognoscit regnũ dei. Quibus pfecto verbis ostendi
tur: q: fructus mũdi ruina est: ad hoc enĩ crescit vt cadat
ad hoc germinat vt queq germinauerit cladib⁹ consu/
mat. Bene aũt regnũ dei estati cõparatur: quia tunc me
roris nostri nubila transeunt: ⁊ vite dies eterni solis cla/
ritate fulgescũt que omnia sub magna certitudine con/
firmantur: cum subiũgitur sententia qua dicitur. ¶ Amẽ
Tex. dico vobis: quia nõ preteribit generatio hec/donec om/
nia fiant. Celũ ⁊ terra transibũt: verba aũt mea nõ tran
Uerborũ sibunt: nihil enĩ in rerum corporaliũ natura celo ⁊ terra
ratio. durabilius: ⁊ nihil in rerum natura tam velociter q̃ ser/
mo transit. Uerba enim quousq imperfecta sunt/verba
non sunt: cũ vero pfecta fuerint/omnino iam non sunt:
quia nec perfici/nisi transeundo possunt. Ait ergo celũ
et terra transibũt: verba aũt mea non transibunt. Ac si
aperte dicat. Omne qđ apud vos durabile est ⁊ sine mu
tatione: durabile ad eternitatẽ non est: ⁊ omne qđ apud
me transire cernitur fixum ⁊ sine transitu tenetur: q: sine
mutabilitate manentes sententias exprimit meus ser/
mo qui transit. Et ecce fratres mei iam cernimus qđ au
dicbamus. Nouis quotidie et crebrescẽtibus malis mũ/
dus vrget: ex illa plebe innumera quãti remãseritis aspici
tis: et tñ adhuc quotidie flagella vrgent: repẽtini casus
opprimũt: noue nos et improuise clades affligũt quoti/
die. Sicut enĩ in iuuẽtute viget cor⁹/forte et incolume Iuuẽte
manet pectus: torosa ceruix/plena sunt brachia: in annis pulchra
aũt senilib⁹ statura curuat: ceruix exiccata deponit/fre/ descri/
quẽtib⁹ suspirijs pectus vrget: virtus deficit: loquentis ptio.
verba anhelitus intercidit. Nã et si languor desit plerũq
senibus ipsa salus egritudo est. Ita mũdus in annis po/
ribus velut in iuuẽtute viguit: aut ad ppagandã huma
ni generis plem robustus fuit: salute corporũ viridis: opu
lentia rerũ pinguis. At nũc ipsa sua senectute deprimit:
et quasi ad vicinã mortẽ molestijs crescẽtibus vrget. No
lite ergo fratres mei diligere quẽ videtis diu stare non
posse. Precepta aplica in aio ponite: qb⁹ nos admonet/
dicens. Nolite mũdũ diligere/neq ea q in mũdo sunt: q: j.Joã.ij.
si quis diligit mũdũ/nõ est charitas pr̃is in eo. Nudius/
tertius fratres agnouistis/q subito turbine annosa ar/
busta eruta/destruere dom⁹ atq ecclesie a fundamentis
sunt euerse. Quãti ad vesperũ sani atq incolumes actu/
ros se in crastinũ aliqđ putabãt: et tñ nocte eadẽ repenti
na morte defuncti sunt/in laqueo ruine deprehensi. Sed
considerãdũ nobis est q ad hec agẽda inuisibilis iudex
venti tenuissimi spm̃ mouit: vni⁹ procellã nubis excitauit
et terrã subruit: casura tot edificiorũ fundamenta concus
sit. Quid ergo iudex iste facturus est/cũ p semetipm̃ ve/
niens in vltionẽ peccatorũ ira eius exarserit/si portari nõ
põt/cũ nos per tenuissimã nubẽ ferit? In ire eius presen/
tia q caro subsistet? Si ventũ mouit ⁊ terrã subruit: cõcita Heb.x.
uit aera: et tot edificia strauit? Hanc districtionẽ venturi Psal.
iudicis considerãs Paulus ait. Horrendũ est incidere in xlix.
manus dei viuentis. Hanc ps. exprimit dicens Deus ma
nifeste veniet: deus noster ⁊ nõ silebit. Ignis in cõspectu
eius ardebit: ⁊ in circũitu eius tẽpestas valida. Districtio Horror
nẽ quippe tante iustitie tẽpestas ignisq comitant: q: tẽ/ futuri iu
pestas examinat qs ignis exurit. Illũ quidẽ diẽ fratres dicij.
charissimi/illũ ante oculos mẽtis ponite: ⁊ q̃cq̃d mõ gra
ue esse credit/in eius cõparatione leuiat. De illo etiam Soph.j
die p pphetã dicit. Iuxta est dies dñi magn⁹: iuxta est et
velox nimis. Uox diei dñi amara/tribulabitur ibi fortis.
Dies ire dies illa: dies tribulationis ⁊ angustie: dies cala Aggei.ij
mitatis et miserie: dies tenebrarũ ⁊ caliginis/dies nebule
et turbinis: dies tube ⁊ clãgoris. De hac die dñs iterũ per
pphetã dicit. Adhuc semel ⁊ ego mouebo nõ solũ terrã
sz etiã celũ. Ecce (vt pdiximus) aerẽ mouit: ⁊ terra nõ sub/
stitit. Quis g̃ ferat/cũ celũ mouerit? Quid aũt terrores
quos cernim⁹/nisi sequẽtis ire precones dixerim⁹? Un/
de et considerare necesse est: q: ab illa tribulatione vlti/
ma/tantũ sunt tribulationes iste dissimiles/quãtũ a po/
tentia iudicis psona preconis distat. Illum ergo diẽ fra/
tres charissimi tota intentione cogitate: vitã corrigite:
mores mutate: mala tẽtantia resistendo vincite: perpe/
trata aũt fletibus punire. Aduentũ nãq eterni iudicis
tanto securiores quandoq videbitis quanto nũc distri/
ctionem eius timendo preuenitis. Tu autem.

¶ De eadem dominica: Sermo beati Maximi episcopi.

SUperiore dñica ca/
pitulũ euãgelicũ differentes partẽ quãdã ex
illo pstrinxim⁹/superest vt sequẽtia decurram⁹
descripsim⁹ enĩ qđ esset q ait dñs. In illa nocte erũt duo Luce.
in lecto vno ⁊c. Nunc ergo videam⁹ qđ reliquũ est. Dicit xvij.
enĩ eadẽ sententia diuina. Erũt due molentes in pistrino: Expositio mole
vna assumetur: et vna relinquetur. Primũ igit cõsideran euãgeli/
dũ est quõ cõstet molẽtis officiũ: deindeq sunt due q mo ce.
lere dicuntur. Tertio quid pistrinum sit: quive molitio/
nis effect⁹. Nulli dubiũ est q molere nõ aliter cõstat/nisi

duobus lapidibus apparatis ⁊ cõuenientibus sibi vt alte
ri ex his magnitudo alterius imponat. Et illũ qui prior
solo sternit quidẽ lapidẽ esse pigrũ ⁊ tardum ⁊ pene (vt
ita dixerim) otiosum ac nisi superioris participatione la/
pidis ornaret/forsitan necessarius nõ videret: ita dũ ille
operat/etiã iste vtilis inuenit. Ille autẽ.i. superior lapis
tanto velocitate operis circũfert: vt fallẽs oculos in ipsa
celeritate stare credatur: ⁊ putet immobilis esse dũ cur/
rat. Qui quãto violẽtius actus fuerit/tanto opus perfe/
ctius consummat. Ita ergo prior lapis stat/iacet: ⁊ pene
nihil pdest: ille vero alter que inferunt cũcta suscipit: q ve
niũt vniuersa cõplectitur/⁊ p cauernulas quasdã vtrũq
qđ operet acq̃rit. Qui molit aũt h̃ habere videt officij vt
puigili cura granorũ asperitate cõfracta/ex intimis corũ
occultisq visceribus similaginem medullãq pducat: et
sordiũ leuitate discussa/in apertũ profert oẽ qđ purum est
ex quo mũdissimũ panẽ cõficiẽs grãz dñi cõsequat. Hos
igitur duos molares lapides duo esse arbitror testamen
ta: hoc est legẽ Moysi ⁊ euãgeliũ dñi: q ita sunt disposita
vel apparata: vt sibi testamentum vtrũq cõueniat: sicut
Mat.v. ait saluator. Nõ veni soluere legẽ/sed adimplere. Et adi/
uicẽ molarũ aliud prius solo positũ/aliud insup colloca/
tũ: hoc est legẽ primũ hoibus cõstitutã/deinde ad pfectũ
euangeliũ. Que lex velut inferioris mole saxum/ita erat
tarda/pigra/⁊ penit⁹ otiosa: vt q̃cq̃d operãdo acceperat
Ps.xiij. id oẽ pdiderit dicente de iudeis ppheta. Oẽs declinaue
rũt: simul inutiles facti sunt. Nõ est q faciat bonũ: nõ est
vsq ad vnũ. Ergo euangeliũ/nisi superpositũ fuisset/ad
huc lex veluti tarda ⁊ grauis iaceret in terra Iudaica: et
vnius prouincie cooperiret angustijs: nisi euãgeliũ inquã
datũ esset: lex necessaria oĩno nõ esset. Hoc aũt lex opaba
tur sine euãgelio qđ in vno saxo fieri põt. Cõfringere po
Ro.iiij. terat nõ pdesse/sicut ait beat⁹ apl's. Lex autẽ irã operat:
gratiã vero nõ prestat. Stãte ergo lege euangeliũ datũ est:
qđ veteri suppositũ testamẽto vtrũq cõdecorat/ ac tãta
velocitate operis circũfert: vt volubilitate sui seculũ oẽ
Euãge/ circũeat: hoc est inferna visitet/celestia penetret/terrena
lij laus. collustret. Qđ euangeliũ tãq superior mola cũctos cre/
dentes suscipit/oẽs aduenientes accipit: ⁊ veluti p q̃sdam
cauernulas pceptorũ ad interiora trãsmittit: vt ibi hinc/
inde duorũ testamentorũ salutaribus mãdatis gentilita
tis asperitate mollita/pducat oẽ qđ purũ est. Quã silitu
dinẽ testamentorũ Ezechielẽ pphetã arbitror perstrinxis
Ezech.j. se cũ dicit. Rotã in medio rote esse cõnexã. Harũ igit mo
larũ operatione.i. noui ac veteris testamẽti h̃ agit sancta
ecclesia cura puigili vt pctõrũ asperitate discussa ex occul
tis cogitatiõib⁹ medullã mũdi cordis eliciat: ⁊ celestib⁹
mandatis mãdata ex intimis spũalia alimẽta producat.
De qbus alimẽtis Paul⁹ apl's ait. Lac vobis potũ dedi/
j.Co.iij. nõ escã. Et iterũ. Perfectorũ est aũt solida esca: q propter
Heb.v. consuetudinẽ sensus exercitatos habẽt. Ac spm̃ nostrum
omni hũanitate purificãs/velut similaginẽ deo offerre
Ps.l. cõtendit: sicut Dauid sanctus ait. Sacrificiũ deo spũs cõ
tribulatus. Tanta aũt velocitate circũfert euangeliũ: vt
nõ nisi sapiẽtes cursum ei⁹ intelligãt. Quẽ beat⁹ Paul⁹
ij.Tim. intelligens ait. Ut sermo dei currat ⁊ clarificet in vobis.
iij.

¶ Dominica.III. Matthei.XI.

¶ In illo tempore. Cũ audisset Joannes in vin
culis opera christi: mittẽs duos de discipulis suis
ait illi. Tu es qui venturus es. Et reliqua. Homi
lia beati Gregorij pape habita in basilica sancto/
rũ Marcelli ⁊ Petri.

Jo.j. QUerendum est nobis
fratres charissimi Joannes propheta/⁊ plusq
propheta/qui venientem ad Jordanis baptis/
ma dominũ ostendit dicens. Ecce agnus dei: ecce q tollit
peccata mundi: qui ⁊ humilitatem suam/⁊ diuinitatis
Jo.iij. eius potentiã considerãs dicit. Qui de terra est de terra
loquitur: qui aũtẽ de celo venit/super oẽs est/cur in carce
re positus mittens discipulos requirit? ¶ Tu es qui ven Tex.
turus es/an alium expectamus? Tãq si ignoraret quem
ostenderat/⁊ an ipse sit nesciat: quem ipsum esse prophe/
tando/baptizando/ostendendo clamauerat. Sed hec ci
tius questio soluitur si geste rei tempus ⁊ ordo pensetur.
Ad Jordanis enim fluenta positus: q: ipse redẽptor mũ
di esset asseruit: missus vero in carcerem an ipse veniat re
quirit: non quia ipsum redemptorem esse mundi dubitet
sed querit vt sciat si is q per se in mundũ venerat/per se
etiã ad inferni claustra descẽdat. Quẽ enĩ precurrẽs mũ
do nuntiauerat/hunc moriendo ad inferos precurrebat Dispẽsa
Ait ergo. Tu es qui venturus es ⁊c. Ac si aperte dicat. Si/ torie est
cut pro hominibus nasci dignatus es/an etiã p homini/ q̃stio itel
bus ad inferos descendere digneris insinua: vt qui nati/ ligenda.
uitatis tue precursor extiti/descensionis etiam precurso/
rẽ? ⁊ venturũ inferno te nũtiem/quẽ iam venisse mũdo
nunciaui. Unde ⁊ inquisitus dñs/enumeratis potentie
sue miraculis/de mortis sue protinus humilitate respon
dit dicens. ¶ Ceci vident/claudi ambulant/leprosi mũ Tex.
dantur/surdi audiunt/mortui resurgunt/pauperes euã
gelizantur. Et beatus est qui non fuerit scãdalizatus in
me. Uisis tot signis/tantisq virtutibus/non scandaliza
ri quisq potuit/sed admirari. Sed infidelium mens gra
ue in illo scandalũ pertulit: cum eum ⁊ post tot miracula
morientẽ vidit. Un̄ ⁊ Paulus dicit. Nos autem predica/ j.Co.j.
mus christum crucifixum: iudeis quidẽ scandalũ/gẽtib⁹
autem stultitiam. Stultũ quippe hoibus visum est: vt p
hoibus auctor vite moreret: ⁊ inde cõtra eũ homo scãda/
lum sumpsit/vnde ei amplius debitor fieri debuit/vt ho
noraretur. Nam tanto deus ab hominibus dignius ho/
norandus est quanto p hominibus et indigna suscepit.
Quid est ergo dicere. Beatus qui nõ fuerit scandalizat⁹
in me/nisi aperta voce abiectionẽ mortis sue ⁊ hũilitatẽ
signare? Ac si patẽter dicat. Mira q̃dẽ facio/sed abiecta
ppeti nõ dedignor. Quia ergo moriẽdo te subsequor: ca/
uendũ valde est hoibus/ne in me mortẽ despiciãt q signa
venerantur. Sed dimissis Joãnis discipulis: quid de eo/
dem Joanne turbis dicat audiamus. ¶ Quid existis vi Tex.
dere in deserto arundinẽ vento agitatã? Quod videlicet
non asserendo/sed negãdo intulit. Arundinẽ q̃ppe mox
vt aura cõtigerit in partẽ alterã inflectit. Et quid p arun
dinẽ/nisi carnalis anim⁹ designat. q mox vt fauore/vel de
tractione tangitur/in partẽ quẽlibet inclinat. Si enĩ ab Arũdini
humano ore aura fauoris flauerit: hilarescit ⁊ extollitur carnalis
totũq se quasi ad gratiam inflectit: sed si inde ventus de animus
tractionis eruperit vnde aura laudis veniebat/mox hũc cõparat.
quasi in partẽ alteram ad vim furoris inclinat. Sed arũ
do agitata vẽto Joannes nõ erat: q: hũc nec blandũ grã
nec cuiuslibet detractio in ira asperum faciebat: nec pspe
ra hunc erigere/nec aduersa nouerant inclinare. Arũdo
ergo vento agitata nõ erat quẽ ab status sui rectitudine
nulla rerũ varietas inflectebat. Discamus ergo fratres
charissimi arũdo vento agitata nõ esse: solidem⁹ animũ
inter auras linguarũ/posit⁹ stet inflexibilis stat⁹ mẽtis.
Nulla nos detractio ad iram prouocet: atq ad remissionẽ
inutilis gratie nullus fauor inclinet: nõ nos prospera ele
uent: nõ aduersa perturbent: vt q in soliditate figimur ne/
quaq rerũ trãseuntiũ mutabilitate moueamur. Adhuc
aũt de eius sanctitate subiungit. ¶ Sed qđ existis vide/ Tex.
re in deserto hoiem mollib⁹ vestitũ? Ecce qui mollib⁹ ve
stiuntur in domibus regũ sunt. Camelorũ enĩ pilis vt sci/
tis vestitus Joannes fuisse describit. Et quid est dicere?
Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regũ sunt: nisi
aperte demõstrare: quia non celesti/sed terreno regi mi/
litant hi q p deo ppeti aspera fugiũt: ⁊ solis exterioribus
dediti/psentis vite molliciem ⁊ delectationẽ q̃runt. Ne/
mo ergo existimet in fluxu/atq studio pciosarum vestiũ
pctm̃ deesse: q: si hoc culpa nõ esset: nullo mõ Joãnẽ dñs
de vestimẽti sui asperitate laudasset. Si hoc culpa nõ eet

nequaq̄ Petr⁹ apostol⁹ per ep̄lam feminas a p̄ciosarū
I. Pe. iij. vestium appetitu cōpesceret dicens. Non in veste p̄ciosa
P̄sate ergo que culpa sit hoc etiā viros appetere: a quo
curauit pastor ecclesie ⁊ feminas p̄hibere. Quāuis hoc
q̄ Joānes nō esse vestitus mollib⁹ dr̄. p. significationem
intelligi ⁊ alr̄ pōt. Mollibus em̄ vestitus nō fuit: q: vitā
peccātiū nō blādimētis fouit/sed vigore aspere inuectio
Mat. iij nis increpauit dicens. Genimina viperarū q̄s vobis de
monstrauit fugere a ventura ira? Vñ ⁊ per Salomonē
Ecls. xij dr̄. Verba sapiētū quasi stimuli: ⁊ quasi claui in altū defi
xi. Clauis quippe/atq̄ stimulis sapiētū verba cōparant:
quia culpas delinquentiū nesciūt palpare/sed pungere.
Tex. ¶ Sed quid existis videre in deserto p̄phetam? Etiā di
co vobis ⁊ plusq̄ p̄phetā. Prophete q̄ppe ministeriū est
ventura p̄dicere/nō etiā demōstrare. Joannes ḡ plusq̄
p̄pheta est: qui eū quē p̄currendo p̄phetauerat: etiā oste
dendo mōstrabat. Sed q: arundo vento agitata esse de
negat: q: nō esse vestit⁹ mollibus dr̄/p̄phete nomē huic
impar esse perhibet: iam quid digne dici possit audiam⁹.
Tex. Sequit. ¶ Hic est em̄ de quo scriptū est. Ecce ego mitto
Oraculū de Joanne exponitur. angelū meū ante faciē tuā qui p̄parabit viā tuā ante te.
Quod em̄ grece angel⁹/hoc latine nunti⁹ dicit. Recte ergo
qui nūtiare supernū iudicē mittitur angelus vocat: vt di
gnitatē seruet in noīe/quā explet in operatione. Altū q̄p
pe nomē est/sed vita noīe inferior non est. Utinā fratres
charissimi nō ad iudicium nostrum dicamus: q: omnes
qui sacerdotij noīe cēsent/angeli vocant/p̄pheta attestā
Mala. ij te qui ait. Labia sacerdotis custodiēt scientiā: ⁊ legem re
quirent ex ore eius: quia angelus dn̄i exercituū est. Sed
huius altitudinē nominis etiā si vultis vos potestis me
reri. Nā vnusquisq̄ vestrū inquantū sufficit: inquātū gra
tiam sup̄ne aspirationis accepit: si a prauitate proximum
reuocat/si exhortari ad bene operandū curat: si eternum
regnū/vel suppliciū erranti denuntiat: cū sancte annūtia
tionis verba impēdit/p̄fecto angel⁹ existit. Et nemo di
cat monere nō sufficio/exhortari idone⁹ nō sum. Quātū
potes exhibe: ne male seruatū talētū quod acceperas in
tormentis exigaris. Neq̄ em̄ plusq̄ vnū acceperat q̄ hoc
abscōdere magis studuit q̄ erogare. Et scimus q̄ in dei
tabernaculū nō solū phiale/sed p̄cipiēte dn̄o etiā cyathi
facti sunt. Per phialas quippe doctrina exuberans: per
cyathos v̄o parua atq̄ angusta scientia designat. Alius
doctrina veritatis plenius audientiū mentes inebriat: p
hoc ergo quod dicit/p̄fecto phialā porrigit. Alius exple
re qd̄ sentit nō valet: sed q: hoc vtcūq̄ denūtiat/p̄fecto p
cyathum gustū prebet. In dei ergo tabernaculo. i. in san
Tria vasa tēpli exponūtur. cta ecclesia positi si p doctrinā sapientie ministrare phia
las minime potestis/inquātū p diuinā largitatē sufficitis
proximis vr̄is boni verbi cyathos date: inquātū vos p̄fe
cisse pensatis/etiā vobiscū alios trahite: in via dei socios
habere desiderate. Si q̄s vestrū ad forū/aut ad balneum
pergit: quē otiosum esse cōsiderat/vt secū veniat inuitat.
Ipsa ergo terrena actio vos vestra conueniat: ⁊ si ad deū
tenditis/curate ne ad eū soli veniatis. Hinc etenim scri
Apoca. xij. ptum est. Qui audit dicat veni: vt qui iam in corde vocē
superni amoris acceperit/foras etiā proximis vocē exhor
tatiōis reddat: ⁊ fortasse panē vt indigenti elecmosynā
porrigat/nō habet: sed maius est quod tribuere valet q̄
linguā habet. Plus em̄ est verbi pabulo victuram in p̄pe
tuū mentē reficere q̄ ventrē morituri carnis terreno pa
ne satiare. Nolite ergo fr̄es proximis vr̄is elemosynā v̄bi
subtrahere. Mecū vos admoneo: vt ab otioso sermone
parcamus: inutiliter loqui declinemus: inquantū reniti
lingue p̄ualemus/in ventū verba nō defluāt cū iudex di
Mat. xij cat. Omne v̄bū otiosum qd̄ locuti fuerint hoīes/reddēt
rationem de eo in die iudicij. Otiosum quippe verbū est
aut quod vtilitate rectitudinis/aut ratione iuste necessi
tatis caret. Otiosa ḡ colloquia ad edificationis studium
vertite: q̄ celerrime huius vite tēpora fugiāt cōsiderate
q̄ districtus iudex veniat attēdite. Hūc ante oculos cor
dis vestri ponite: hūc proximorū vestrorū mentibus inti
mate: vt inquantū vires suppetūt si annūtiare cū nō ne
gligitis/vocari ab eo angeli cum Joāne valeatis.

¶ De eadem dominica. Sermo beati Maximi episcopi.

Qui sunt in illa nocte/ Mat. xxiiij. Luce. xvij.
duo in lecto: ⁊ due molentes in vnum: ⁊ duo in
agro: de quib⁹ omnibus binis singuli assumū
tur/⁊ singuli relinquunt? Tria genera hominū hic vidē
tur significari. Unū eorū qui otiū ⁊ quietem eligūt: neq̄
Tria genera hominum notant. negotijs secularibus/neq̄ negotijs ecclesiasticis occu
pari: que illorū quies lecti noīe significata est: alterū eorū
q̄ in plebib⁹ cōstituti regunt a doctorib⁹/agētes ea q̄ sūt
huius seculi/quos ⁊ feminarū noīe significauit: q: consi
lijs vt dixi peritorū regi eis expedit: ⁊ molētes dixit pro
pter tēporaliū negotiorū orbē atq̄ circuitū: quas tamen
in vnū molētes dixit/inquantū de ipsis rebus ⁊ negotijs
suis p̄bent vsib⁹ ecclesie. Tertiū eorū q̄ operant in ecclesie
ministerio tanq̄ in agro dei: de qua agricultura ap̄ls loq̄
tur dicēs. Dei agricultura estis: dei edificatio est. In his I. Co. iij.
ergo tribus generibus/bina sunt rursus genera hominū
in singulis: ⁊ pro robore suarū viriū discernūtur. Cū enim
oēs ad ecclesie mēbra pertinere videant: aduenierē tñ tē
tatiōe tribulatiōis: ⁊ ex illis q̄ sunt in otio/⁊ ex illis q̄ sūt
in negotijs seculi: ⁊ ex illis q̄ deoministrāt i ecclesia aliq̄
permanēt/aliqui cadunt. Qui p̄manent assumunt: q̄ ca
dunt relinquunt. Ergo vnus assumet ⁊ vnus relinquet:
nō quasi de duobus hoībus dictū/sed de duob⁹ generib⁹
affectionū in singulis generib⁹ triū possessionū. In illa
ergo nocte dixit: in illa tribulatione. Ad ipsa tria genera
que assumūtur arbitror ptinere etiam tria illa noīa viro
rum sanctorū: quos solos liberādos Ezechiel p̄pheta de Ezech. xiiij.
nuntiat/Noe/Daniel/⁊ Job. Videt em̄ Noe ptinere ad
eos p quos ecclesia regit: sicut p illū in aquis arca guber
nata est q̄ figurā gestabat ecclesie. Daniel aūt q̄ elegit ce
libē vitā. i. nuptias terrenas contēpsit: vt sicut dicit ap̄ls
Sine solicitudine viuere cogitās q̄ sunt dei: genus eorū I. Co. vij
qui sunt in otio significāt/sed tñ fortissimi in tētationib⁹
vt possint assumi. Job aūt q: ⁊ vxorem habuit ⁊ filios/et
amplas terrenarū rerū copias: ad illud genus pertinet
cui molendinū deputatū est: sed tñ vt sint fortissimi in tē
tatiōibus sicut ille fuit: nō enim alr̄ assumi poterūt. Nec
puto esse alia genera hominū q̄bus cōstat ecclesia q̄ ista
tria/habentia binas differentias p̄pter assumptionem ⁊
relictionē: q̄uis in singulis multe studiorū voluntatūq̄
diuersitates ad cōcordiam tamen vnitatemq̄ concurre
tes possint inueniri.

¶ Feria. IIII. quatuor tēporū. Lu. I.

¶ In illo tempore: Missus est angelus gabriel a deo in ciuitatē Galilee: cui nomen Nazareth ad virginem desponsatam viro: cui nomen erat Joseph de domo Dauid: ⁊ nomē virginis Maria. Et reliqua. Homilia vene. Bede presbyteri.

Exordium nostre re
dēptionis fratres charissimi/hodierna no
bis sancti euangelij lectio cōmemorat: que
angelū a deo de celis missum narrat ad vir
ginem: vt nouam in carne natiuitatē filij dei p̄dicaret: p
quam nos abiecta vetustate noxia/renouari atq̄ inter
filios dei cōputari possim⁹. Ut ḡ ad promisse salutis me
reamur dona ptingere: primordia eius intēta curem⁹ au
Tex. re p̄cipere. ¶ Missus est enim inquit angelus Gabriel
a deo in ciuitatem Galilee: cui nomen Nazareth/ad vir
ginem despōsatam viro/cui nomen erat Joseph. Aptum

profecto humane restauratiōis principium/vt angelus
a deo mitteret ad virginē partu consecrandā diuino: q:
prima perditionis humane fuit causa/cū serpēs a diabo
lo mittebat ad mulierē spiritu superbie decipiendā: immo
ipse in serpente diabolus veniebat/qui genus humanū
deceptis parentibus primis immortalitatis gloria nuda
ret. Quia ergo mors intrauit per feminā/apte redit ⁊ vi
Angeli quare signāt ex nomine. ta per feminā. Illa a diabolo seducta: per serpentem viro
gustum necis obtulit: hec a deo edocta per angelū mun
do auctorē salutis edidit. Missus est ergo angelus Ga
briel a deo. Raro autem legimus: q: apparentes homini
bus angeli designant ex nomine. Uerū quotiescūq̄ fit
ideo vtiq̄ fit/vt etiam nomine ipso quid ministraturi ve
niant insinuēt. Gabriel nāq̄ fortitudo dei dicit. Et meri
to tali nomine prefulget qui nascituro in carne dn̄o testi
Ps. xxiij moniū perhibet. De quo p̄pheta in ps̄. Dn̄s inq̄t fortis
⁊ potens: dn̄s potens in p̄lio. Illo nimirū prelio quo po
testates aereas debellare: ⁊ ab earū tyrannide mūdum
Tex. veniebat eripere. ¶ Ad virginē desponsatā viro: cui no
mē erat Joseph de domo Dauid: ⁊ nomē virginis Ma
ria. Quod dr̄ de domo Dauid: nō tm̄ ad Joseph/sed etiā
pertinet ad Mariā. Legis nāq̄ erat p̄ceptum vt de sua
quisq̄ tribu/ac familia duceret vxorem/apostolo quoq̄
ij. Tim. ij. attestante qui ad Timotheum scribēs ait. Memor esto
dn̄m Jesum christū resurrexisse a mortuis ex semine Da
uid s̄m euāgeliū meū. Ideo em̄ veraciter ex semine Da
uid ortus est christus: quia incorrupta eius genitrix verā
de stirpe Dauid originē duxit. Cur autem ipse nō de sim
plice virgine/sed de despōsata viro cōcipi ⁊ nasci volue
rit: plurime a patribus rationabiles cause proferuntur: e
quibus permaxima est/ne velut stupri rea dānaret si vi
Cur virgo despōsata. rū nō habens filium procrearet. Deinde vt in his etiam q̄
domestica cura naturaliter exigebat puerpera solatio su
stentaretur virili. Oportebat autē beatam Mariam ha
bere virū: qui ⁊ testis integritatis eius certissimus: ⁊ na
ti ex ea dn̄i/ac saluatoris nostri esset nutriti⁹ fidelissim⁹:
quiq̄ ⁊ p eo paruulo s̄m legē hostias ad tēplū deferret:
⁊ eum instāte persecutionis articulo in Egyptū cum ma
tre ferret/ac referret: aliaq̄ illi perplura q̄ assumpte hu
manitatis fragilitas poscebat necessaria ministraret. Nec
multū obfuit si quis illū ad tempus eius filium credidit:
cū predicantibus ap̄lis post ascēsionē eius cunctis palā
credētib⁹/q̄ de virgine natus esset patuerit. Nec preter
eundū est q̄ btā dei genitrix meritis precipuis etiā noīe
testimonium reddit: interp̄tatur em̄ stella maris. Et ipsa
q̄si sidus eximiū inter fluctus seculi labētis/gratia p̄uile
Tex. gij specialis refulsit. ¶ Et ingressus angelus ad eā dixit.
Aue gratia plena dn̄s tecū: benedicta tu in mulieribus.
Que salutatio quantū humane consuetudine inaudita
tantū est beate Marie dignitati cōgrua. Uere etem̄ grā
erat plena: cui diuino munere collatū est: vt prima inter
feminas gloriosissimū deo virginitatis munus offerret.
Unde iure angelico aspectu simul ⁊ affatu meruit p̄frui:
Enarratio salutationis āgelice. q̄ angelicā studebat vitā imitari. Uere ⁊ ipsa gratia erat
plena: cui ip̄m p quē gratia ⁊ v̄itas facta est/Jesum chri
stū generare donatū est. Et iō vere dn̄s cū illa erat/quā ⁊
prius nouo castitatis amore a terrenis ad celestia deside
randa sustulit: ⁊ postmodum mediante humana natura
omni plenitudine diuinitatis cōsecrauit. Uere quoq̄ be
nedicta inter mulieres/que sine exēplo muliebris condi
tionis cū decore virginitatis gauisa est honore parentis
quodq̄ virginem matrem decebat: deū filium p̄creauit.
Que postq̄ more humane fragilitatis/⁊ visione angeli
ca ⁊ insolita est salutatione turbata: mox idem angel⁹ eā
reperito sermone ne timeat hortatur: quodq̄ maxime ti
morem pellere consueuit: quasi bene cognitam ac dome
Tex. sticam proprio eā nomine vocat: ⁊ quare gratia plenā di
ceret/diligenter edocet. ¶ Ne timeas (inquit) Maria:
inuenisti em̄ gratiā apud deū. Ecce cōcipies in vtero ⁊ pa
ries filium ⁊ vocabis nomē eius Jesum: hic erit magn⁹ ⁊
filius altissimi vocabitur. Notandus solerter ordo v̄bo
rum: ⁊ tanto arcti⁹ est cordi inserēdus: quāto manifeste
patet/q: in his tota redemptionis nostre summa cōsistit
Nam manifestissime dn̄m Jesum. i. saluatorē nostrū/⁊ ve
rū dei p̄ris ⁊ verū hoīs matris filiū p̄dicāt. Ecce (inquit)
concipies in vtero/⁊ paries filiū. Agnosce verum hūc ho
minem verā de carne virginis assumpsisse substantiā car
nis. ¶ Hic erit magnus ⁊ filius altissimi vocabit. Con Tex.
fitere eundē etiā deum verū/de deo vero ⁊ eterno patri
filium semper esse coeternū. Quod autem futuro tēpore dr̄:
hic erit magnus: ⁊ filius altissimi vocabit: nemo ita intel
ligendū putet/q̄ dn̄s christ⁹ ante partū virginis non fue
rit: sed ita hoc potius dictū intelligamus: q: potentiā di Messie insignia
uine maiestatis quā ei fili⁹ eternaliter habuit/hāc idē
homo natus ex tēpore acceperit: vt vna in duabus natu
ris persona esset mediatoris ac redēptoris nostri. ¶ Et Tex.
dabit illi dn̄s de⁹ sedē Dauid p̄ris ei⁹. Sedē Dauid regnū
dicit Israelitice plebis: qd̄ suo tēpore Dauid iubente pa
riter ⁊ iuuante dn̄o fideli deuotiōe gubernauit. Dedit ḡ
dn̄s redemptori nostro sedē Dauid patris eius: qñ hunc
de genere Dauid incarnari disposuit: vt populū quē Da
uid tēporali rexit iperio/ipse gratia spirituali ad eternū
p̄ueheret regnū. De quo apostol⁹ ait. Qui eruit nos de Col. i.
potestate tenebrarū: ⁊ transtulit in regnū filij dilectionis
sue. Hinc est q̄ idē pp̄ls diuino admonitus instinctu: cū
passurus ille Hierosolymā p̄peraret/in ei⁹ laudem gau
dens decātabat. Benedictus q̄ venit in noīe dn̄i rex isrl̄. Jo. xij.
Et iuxta aliū euangelistā. Benedictū qd̄ venit regnū pa Mar. xi.
tris nostri Dauid. Aderat em̄ tp̄s quo redēpto p eius san
guinē mūdo rex agnosceretur: nō solū dom⁹ Dauid/sed
⁊ totius ecclesie: immo oīm cōditor: ⁊ rector seculorū. Un
recte angel⁹ postq̄ dixit. Et dabit illi dn̄s sedē Dauid pa
tris eius/cōtinuo subiunxit. ¶ Et regnabit in domo Ja Tex.
cob in eternū. Domū nāq̄ Jacob ecclesiā dicit vniuersa
lē: q̄ per fidē ⁊ confessionē christi ad patriarcharū ptinet
sortē/siue in his qui de patriarcharū stirpe carnis originē
duxerunt/seu in illis qui de alijs nationibus carnaliter
editi/sp̄uali lauacro sunt in christo renati. ¶ In qua vez Tex.
domo regnabit in eternū: ⁊ regni eius nō erit finis. Re
gnat quippe in ea in p̄senti vita: cū electorū corda p fidē
⁊ dilectionē suā inhabitās regit: atq̄ ad p̄cipiēda supne
retributionis dona/continua protectione gubernat. Re
gnabit in futuro/cum eosdem finito statu temporalis exi
lij/ad habitationem patrie celestis itroducit: in qua pre
senti eius visione semper adiuncti/nihil aliud agere/q̄
eius vacare laudibus gaudent. ¶ Dixit autem Maria Tex.
ad angelum. Quomodo fiet istud: q̄m virum nō cogno
sco? Quomodo inquit fieri potest vt cōcipiam pariāq̄ fi
lium: que in castimonia virginitatis vitā cōsummare dis
posui? Non autē quasi incredula verbis angeli/quomo
do hec impleri valeāt inquirit: sciebat certe q: oporteret
impleri/quod ⁊ tūc ab angelo audiebat ⁊ prius a p̄phe
ta dictum legerat: sed quo id ordine impl[en]dū sit interro
gat: q: videlicet propheta q̄ hoc futurū p̄dixit/quomodo
fieri posset non dixit/sed angelo dicendum reseruauit.
¶ Respōdens ergo angelus dixit ei. Spiritus sanct⁹ superue Tex.
niet in te: ⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi. Ideoq̄ et qd̄
nascetur ex te sanctū/vocabit filius dei. Superueniēs in Duplex
virginē sp̄ussanctus: duob⁹ modis in ea diuine sue poten insigne
tie efficaciā ostendit: quia ⁊ mentē illius adeo quātū hu spūssancti
mana fragilitas patitur/ab omni vitiorū sorde castifica in v̄gine
uit: vt celesti digna esset partu: ⁊ in vtero illius sanctum
ac venerabile redemptoris nostri/corpus sola sui opera
tione creauit: idest nullo interueniēte virili attactu/car
nem de carne virginis/sacrosanctam de intemerata for
mauit. Quem em̄ prius aperte sp̄m s̄cm̄ dixit/hūc ipsum
denuo virtutē altissimi noīauit: iuxta hoc qd̄ cū dn̄s eius
dē sp̄us aduentū discipulis p̄mitteret ait. Et ego mitto Luce
p̄missum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate xxiiij.
quoadusq̄ induamini v̄tute ex alto. Obūbrauit aūt bea

re dei genitricis virtus altissimi: quia spūssanct⁹ cor illi⁹
cū impleuit/ab oī estu cōcupiscētie carnalis temperauit:
emundauit a desiderijs tēporalib⁹/ac donis celestibus
mētē simul illi⁹ cōsecrauit ꝛ corp⁹. Ideoqꝫ ꝛ qđ nascetur
ex te sanctū/vocabit̄ fili⁹ dei: q: de sanctificatiōe spūs cō
cipies/sanctū erit qđ gigneť. Cōgruit cōceptioni natiui
tas: vt que cōtra humane cōditiōis morē virgo cōcipis/
supra hūane cōsuetudinis modū dei filiū generes. Nos
quippe hoīes in iniquitate cōcipimur: ꝛ in delictis nasci
mur: quotquot aūt donante deo ad vitā pordinati sum⁹
eternā/ex aqua ꝛ spū renascimur. Solus ꝟo redēptor nr̄
Obumbratio altissimi q̄ itelligat. — p nobis incarnari dignat⁹/mox sctūs nat⁹ est: q: sine iniq
tate cōceptus est. Possum⁹ sane in eo qđ d: Et virt⁹ altis
simi obūbrabit tibi/actī⁹ q̄ddā de sacramēto dn̄ice incar
nationis intelligere. Obūbrari em̄ nobis dicim⁹: cū fer
uente meridiano sole/vel arborē mediam/vel aliud qđli
bet obumbraculi genus inter nos ꝛ solē opponim⁹: quo
ardorē eius vel lucē nobis tolerabiliorē reddamus. Re
demptor ergo noster nō immerito solis luce/vel ardore
designatur: qui nos veritatis sciētia illustrat ꝛ amore in
Mala. iiij. — flammat. Vn̄ ipe per pphetā dicit. Vobis timētibus no
mē meū orietur sol iustitie. Cui⁹ scilꝫ solis radios beata
virgo suscepit qn̄ dn̄m cōcepit. Sed idem sol.i. diuinitas
redēptoris nostri tegmine se humane nature quasi obū
braculo quodā obtexit: quo mediāte virginis cū viscera
ferre sufficerēt. Sicqꝫ virtus altissimi obūbrauit ei/dū di
uina christi potentia: ꝛ eā p̄sentialiter impleuit: ꝛ vt capi
ab illa posset/substantia se nr̄e fragilitatis obnubilauit.
Tex. — ¶ Et ecce Helisabet cognata tua ꝛ ipsa concepit filiū in
senectute sua. Nō quasi incredulā exemplis hortat̄ ad fi
dē/sed vt bene iam credēti q̄ audierat/ampliora superne
dispēsatiōis miracula replicat: vt q̄ dn̄m virgo erat pari
tura: p̄cursorē quoqꝫ dn̄i de anu/ac diu sterili parente co
gnosceret esse nasciturū. Nec mirādū iuxta historiam qꝫ
Helisabet cognata dicit̄ Marie: cū superi⁹ hec de domo
Dauid: illa de filiab⁹ Aarō orta esse narrat̄. Legim⁹ nāqꝫ
qꝫ ipse Aaron de tribu Juda de qua Dauid ortus est vxo
rē acceperit: scꝫ Helisabeth filiā Aminadab sororē Naasō
q̄ fuit dux trib⁹ Jude in deserto cū egrederēt̄ de Egypto
Rursusqꝫ in regnātib⁹ Dauid posteris/legimus qꝫ Joia
da pōtifex maximus vxorē habuit de tribu regali: hoc est
Josabeth filiā regis Jorā. Ipse est Joiada cuius filium
Zachariā virū pphetā atqꝫ sanctissimū lapidauerūt inter
tēplū ꝛ altare: sicut etiā ipse dn̄s beatorū martyrū mētio
Tribus regie et sacerdotalis cōtubernium. — nē faciēs in euangelio testat̄. Vnde trib⁹ vtraqꝫ: hoc est
regia ꝛ sacerdotalis/cognatione semp ad inuicē pbatur
esse cōiuncta. Potuit aūt hm̄oi cōiūctio etiā recētiori tē
pore fieri/datis nuptui feminis de tribu in tribū: vt mani
feste beatā dei genitricē/que de tribu regia descēdit cum
tribu sacerdotali cognationē generis habuisse cōstaret:
quod mysterijs celestib⁹ aptissime cōgruit. Oportebat
nāqꝫ vt apparēs in mūdo mediator dei ꝛ hoim de vtraqꝫ
tribu carnis originē haberet: q: nimirū ipse in humanita
te assumpta vtrāqꝫ habiturus erat psonā/sacerdotis scꝫ ꝛ
regis. Siqđē de regia ei⁹ potestate q̄ electis suis regnū
perēne tribuit: ꝛ p̄sens sancti euāgelij lectio testat̄: quia
regnabit in domo Jacob in eternū/ꝛ regni ei⁹ nō erit fi
nis. Porro de pontificali ei⁹ dignitate in qua p nr̄a redē
ptiōe hostiā sue carnis offerre dignatus est/testat̄ pphe
Ps.cix. — ta q̄ ait. Tu es sacerdos i eternū s̄m ordinē melchisedech
Accepta aūt tāta gratia: videam⁹ beata Maria in quā
Tex. — ta humilitatis arce psistat. ¶ Ecce iquit ancilla dn̄i fiat
mihi ꝛc. Magnā q̄ppe humilitatis cōstantiā tenet: q̄ se
ancillā sui cōditoris dū mater eligit̄ appellat. Beata in
mulierib⁹ angelico oraculo p̄dicat̄: incognita adhuc ce
teris mortalibus arcana nr̄e redēptionis edocet̄: nec se
tn̄ de singularitate meriti excellētioris singulariter extol
lit: sed potius sue cōditiōis ac diuine dignatiōis in oīb⁹
memor/famularum se christi cōsortio humiliter adiūgit
Tex. — famulatū christo deuota qđ iubet̄ impēdit. ¶ Ecce ācil
la dn̄i fiat mihi s̄m verbū tuū. Fiat vt spūssanctus adue
niēs me celestib⁹ dignā mysterijs reddat: fiat vt in meo
vtero filius dei hūane substantie habitū induat: atqꝫ ad
redēptionē mūdi tamq̄ spōsus suo pcedat de thalamo.
Cuius vocem menteqꝫ nos fratres charissimi p modulo — Ps.xviij.
nostro sequētes/famulos nos esse christi in cūctis actio
nibus nr̄is motibusqꝫ recolam⁹: eius semp obsequijs oīa
corporis nr̄i mēbra mācipemus: ad eius implendā volū
tatē totū mētis nr̄e dirigamus intuitū: sicqꝫ pcepti eius
muneribus/grās recte viuendo reddamus: vt ad maiora
percipiēda digni existere mereamur. Precemur seduli cū
beata dei genitrice: vt fiat nobis s̄m verbū eius: scꝫ illud
verbū quo rationē sue incarnatiōis ipse disposuit dicēs.
Sic em̄ dilexit deus mundū vt vnigenitū filiū suū daret: — Ja.iij.
vt oīs qui credit in ipsum nō pereat/sed habeat vitā eter
nā. Nec dubitādū quin nos de pfundis ad se clamantes
citi⁹ exaudire dignabit̄/pper quos necdū se cognoscē
tes ipse ad pfundā hanc cōuallē lachrymarū descendere
dignatus est Jesus christ⁹ dn̄s nr̄: q̄ viuit ꝛ regnat in vni
tate spūsctī deus/p oīa secula seculorū. Amē. Tu autem.

¶ De eadem feria. Sermo beati Leonis pape.

CUm de aduentu re
gni dei: ꝛ de fine tempoꝝ mūdi discipulos
suos saluator instrueret/totāqꝫ ecclesiā suā
in aplis erudiret. Cauete inquit ne forte — Lu.xxi.
grauentur corda vestra in crapula ꝛ ebrietate: ꝛ seculari
bus cogitationibus. Quod vtiqꝫ preceptum dilectissimi
ad nos speciali⁹ ptinere cognoscimus: qbus denūtiatus
dies/etiā si est occultus/nō dubitat̄ esse vicinus. Ad cu
ius aduentū omnē hoiem cōuenit pparari: ne quēq̄ aut
ventri deditū: aut curis secularibus inueniat implicatū.
Quotidiano em̄ dilectissimi experimēto pbat̄/satietate
carnis aciē mētis obtūdi: ꝛ ciborū nimietate vigorē cor
dis hebetari: ita vt delectatio edendi corporis contraria
sit saluti/nisi ratio tēperantie obsistat illecebre: ꝛ qđ futu
rum est oneri subtrahat volūtati. Quāuis em̄ nihil sine
aīa caro desideret: ꝛ inde accipiat sensus vnde sumit ꝛ mo
tus: eiusdē tn̄ aīe est q̄dā subdire sibi negare substantie: ꝛ
interiori iudicio ab incōuenietibus exteriora frenare: vt
a corporeis cupiditatibus sepius libera/in aula mentis
possit diuine vacare sapiētie: vbi oī strepitu terrenarum
silente curarū/in meditationibus sanctis ꝛ in delicijs le — Monitio salutaris.
tet̄ eternis. Qđ ꝛ si in hac vita difficile est cōtinuari: pōt
tamē frequenter assumi: vt sepius/ac diutius spūalib⁹ q̄
carnalibus occupemur. Et cū melioribus curis maiores
impendimus moras: ad incorruptibiles diuitias etiā tē
porales trāseūt actiones. Huius obseruantie vtilitas di
lectissimi in ecclesiasticis precipue est pstituta ieiunijs: q̄
ex doctrina sctī spūs ita p toti⁹ anni circulum distributa
sunt: vt lex abstinētie oībus sit adscripta tēporib⁹. Siqui
dē ieiuniū vernū in quadragesima/estiuū in pentecoste/
autūnale in mense Junio: hyemale aūt in hoc q̄ est deci
mus celebrem⁹: intelligētes diuinis nihil vacuū esse pre
ceptis: ꝛ ꝟbo dei ad eruditionē nostrā oīa clemēter serui
re: dū p ipsi⁹ mūdi cardines quasi p q̄tuor euāgelia icessa
bili tuba discim⁹ qđ ꝛ p̄dicem⁹ ꝛ agam⁹. Dicēte em̄ pphe
ta. Celi enarrāt gloriā dei: ꝛ opa manuū ei⁹ annūciat fir
mamētū. Dies diei eructat verbū: ꝛ nox nocti idicat sciē — Ps.xviij
tiā. Quid est qđ nobis ꝟitas non loquit̄? Ipsi⁹ voces in
die/ipsi⁹ audiunt̄ in nocte. Et pulchritudo rerū vni⁹ dei
opificio conditarū nō desinit cordis aurib⁹ magistrā isi
nuare rōnē: vt inuisibilia dei p ea q̄ facta sunt intellectu
cōspiciant̄: ꝛ nō creaturis/sed creatori oīm seruiat̄. Cū q̄
vniuersa vitia p cōtinētiā destruant̄: ꝛ q̄cq̄d auaritia sitit
quicq̄d supbia ambit: q̄cq̄d luxuria cōcupiscit/huius vir
tutis soliditate superet̄: quis nō intelligat quātū nobis

presidij p ieiunia cōferat̄: In quib⁹ dicitur: vt non solum
a cibis/sed etiā ab oībus carnalib⁹ desiderijs temperet̄.
Alioquin superfluū est suscipere esuriē: ꝛ iniquā nō depo
nere voluntatē/recil. affligi cibo: ꝛ a cōcepto nō desilire
peccato. Carnale est nō spirituale ieiuniū vbi soli corpori
nō parcitur: ꝛ in his que oībus delicijs nocētiora sunt p
manetur. Quid prodest anime foris agere quasi dn̄am
ꝛ intus seruire captiuā: mēbris imperare/ꝛ ius proprie li
bertatis amittere? Et merito plerūqꝫ patitur famulā re
bellantē: que non reddit dn̄o debitā seruitutē. Abstineat
ergo corpus ab escis: mens ieiunet a vitijs: ꝛ curās cupi
ditates terrenas/regis sui legem dijudicet. Meminerit
primā dilectionē deo: secūdā debere proximo: omnesqꝫ
affectus suos hac regula dirigendos/vt nec a cultu rece
dat dn̄i/nec ab vtilitate conserui. Quomodo aūt de⁹ co
litur: nisi qđ ipsi placet/placeat ꝛ nobis: nec ab ei⁹ impe
rio noster vnq̄ resultet affect⁹? Nā si hoc qđ ille vult vo
lum⁹: ab illo sumat infirmitas nr̄a virtutē/a quo ipsā ac
Phil.ij. — cepim⁹ volūtatē. Deus em̄ est: sicut apl's ait: q̄ opat̄ in no
bis ꝛ velle ꝛ pficere p bona voluntate. Nec supbia itaqꝫ
hō inflabit̄/nec desperatione frangeť: si bonis diuinitus
datis in gloriā dātis vtat̄: ꝛ ab his desideria sua reuocet
que sibi nocitura cognoscit. Abstinēs em̄ ab inuidie ma
lignitate/a luxurie dissolutione/a pturbatione iracūdie
Moralis doctrina. — a cupiditate vindicte/purificabit̄ veri sanctificatiōe ieiu
nij: ꝛ incorruptibiliū deliciarū voluptate pasceť: vt p vsuꝫ
spiritualē etiā terrenas copias in celestem nouerit trans
ferre substantiā: nō sibi cōdēdo que acceperit/sed magis
magisqꝫ multiplicādo qđ dederit. Vnde paterne charita
tis affectu dilectionē vestrā monem⁹: vt ieiuniū mēsis de
cimi/fructuosum vobis eleemosynarū largitate faciatis
gaudentes qꝫ p vos dn̄s paupes suos pascit ꝛ vestit: qui
bus vtiqꝫ posset eas quas vobis cōtulit tribuere faculta
tes: nisi p ineffabilē m̄iam suā/ꝛ illos iustificare vellet de
patiētia laboris: ꝛ vos de ope charitatis. Quarta igit̄ et
sexta feria ieiunemus: sabbato aūt apud beatissimū Pe
trū apostolū vigilias celebrem⁹: qui ꝛ orationes ꝛ ieiunia
ꝛ eleemosynas nostras precib⁹ suis dignabitur adiuua
re: per dominū nostrū Jesum christū: qui cum patre ꝛ spi
ritusancto viuit ꝛ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Feria.VI.quatuor tēporū. Luce.I.

¶ In illo tempore: Exurgens Maria abijt in
montana cum festinatione in ciuitatem Juda: ꝛ
intrauit domum zacharie et salutauit Elizabeth
Et reliq̄. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

LEctio sancti euange
lij quā audiuim⁹: et redemptionis nr̄e nobis
semper veneranda primordia predicat: ꝛ salu
taria semper imitāde humilitatis remedio cōmēdat. Nā
q: peste superbie attactū genus humanū perierat: dece
bat vt medicamētū humilitatis quo sanaret̄/prima mox
incipientis salutis tempora pretēderent. Et q: per teme
ritatem seducte mulieris mors in mundū introierat: cō
gruū fuerat vt ad indiciū vite reuertentis mulieres se de
uote humilitatis inuicē/ac pietatis p̄uenirēt obsequijs.
Prior ergo nobis beata dei genitrix ad sublimitatem pa
trie celestis iter ostendit humilitatis: non minus religio
nis q̄ castitatis exemplo venerabilis. Siquidem gloria
virginei ꝛ itemerati corporis qualis sit vita supne ciuita
tis/ad quā suspiramus insinuat: vbi neqꝫ nubēt neqꝫ nu
Magisteriū humilitatis. — bētur/sed sunt sicut angeli dei in celis. At virtutē mētis
eximiā qua ad hāc ptingere debeam⁹ indicat. Nāqꝫ sicut
precedēte sancti euāgelij lectione cognouim⁹/postq̄ an
gelica visione ꝛ allocutiōe meruit sublimari: postq̄ se ce
lesti onustandā partu didicit nequaq̄ se de donis celesti
bus quasi a se essent extulit: sed vt magis magisqꝫ donis
esset apta diuinis/in custodia humilitatis gressuꝫ mētis
sixit: ita euāgelizāti sibi archangelo respōdens. Ecce an
cilla dn̄i fiat mihi s̄m ꝟbū tuū. Ut ꝟo ex hodierna lectio
ne audiuim⁹/eandē q̄ angelo exhibuerat humilitateꝫ
hoībus q̄ curauit exhibere: ꝛ (qđ maioris est virtutis) se
etiā minorib⁹. Quis em̄ nesciat ꝟginē deo cōsecratā/mu
liere deo dedita gradū habere potiorem? Quis dubitat
matrē regis eterni iure matri militis preferēdā? Attamē
ipsa memor scripture precipientis. Quāto magn⁹ es/te — Eccli.iij
in oīb⁹ humilia: mox vt angel⁹ q̄ loquebat̄ ei ad celestia
rediit: surgit/ac mōtana cōscēdit: gestansqꝫ in vtero deū
seruorū dei habitacula petit/ac reqrit alloquia. Et apte
post visionē angeli in mōtana subijt: q̄ gustata suauitate
supnoꝝ ciuiū hūilitatis se gressib⁹ ad virtutū alta se trās
tulit. Intrat ḡ domū Zacharie atqꝫ Elizabeth (quā ser
uū ac precursorē dn̄i parituā nouerat) salutat: nō quasi
dubia de oraculo qđ accepat/sed vt cōgratulatura de do
no qđ cōseruā accepisse didicerat. Nō vt verbum angeli
mulieris attestatione pbaret/sed vt mulieri puecte eta
tis virgo iuuēcula ministeriū sedula īpēderet. ¶ Ut aūt — Tex.
audiuit salutationē Marie Elizabeth: exultauit infans
in vtero ei⁹: ꝛ repleta est spūsctō Elizabeth. Aperiente os
ad salutādum btā Maria: repleta est mox spūsctō Eliza
beth: replet⁹ est et Joānes: atqꝫ vno eodēqꝫ spū ābo edo
cti/illa salutantē que esset agnouit: ꝛ vt matrē dn̄i sui de — Primitie pcōnij scti Joānis
bita cū benedictione venerata est: ille ipm dn̄m esse q̄ in
vtero ꝟginis portaret̄ itellexit: ꝛ q: lingua necdū valuit
animo exultante salutauit: officiūqꝫ sue p̄cursionis q̄ de
uote q̄ libenter iuuenis esset impleturus: ꝛ anteq̄ nasce
retur/aduenīete dn̄o quibus valebat indicijs intimauit
Aderat nāqꝫ tp̄s quo impleret̄ angeli sermo quē dixerat
q: spūsctō replebit̄ adhuc ex vtero matris sue. ¶ Reple — Luce.j
ta est ḡ spūsancto Elizabeth: ꝛ exclamauit voce magna. — Tex.
Recte voce magna: q: magna dei dona cognouit. Recte
voce magna: q: illū quē vbiqꝫ p̄sentē nouerat/etiā corpo
raliter adesse sentiebat. Magna etem̄ voce nō tā clamo
sa q̄ deuota intelligēdū est. Neqꝫ em̄ modice vocis deuo
tiōe dn̄m laudare valebat: q̄ spūsancto plena flagrabat: q̄
ꝛ illū in vtero gestabat: q̄ in natis mulieruꝫ maior nemo
est: ꝛ eū aduenisse gaudebat: q̄ cōceptus ex carne matris — Luc.vij
ꝟginis/filius altissimi vocaret̄ ꝛ esset. ¶ Exclamauit autē
et dixit. Benedicta tu inter mulieres: et benedictus fru — Tex.
ctus vētris tui. Bn̄dicta tu inter mulieres. Nō solū bn̄di
cta inter mulieres/sed inter mulieres benedictas maiori
benedictiōe specialiter insignis. Bn̄dict⁹ fruct⁹ ventris
tui. Nec ipe generali sanctorū more benedictus/sed sicut
apl's ait. Quoꝝ patres ꝛ ex quibus christus s̄m carnem:
qui est super oīa deus benedictus in secula. De huius or — Rom.ix
tu fruct⁹ psalmista mystico sermone testat̄ dicens. Etem̄
dn̄s dabit benignitatē: ꝛ terra nostra dabit fructū suum. — Psalm⁹ lxxxiiij.
Dedit quippe dn̄s benignitatē: q: genus humanū a rea
tu p̄uaricationis p vnigenitū suū liberare disposuit. De
dit benignitatē: q: eius ingressui virginalis vteri templū
spūssancti gratia cōsecrauit. Et terra nostra dedit fructū
suū: q: eadē virgo que de terra corpus habuerat filiū ge
nuit diuinitati quidē coequalem/sed sibi carnis veritate
cōsubstantialē. De hoc ꝛ Esaias humane redēptionis tē
pus intuens ait. In die illa erit germen dn̄i in magnificē
tia et in gloria et fructus terre sublimis. Germē nāqꝫ dn̄i — Esa.iiij
fuit in magnificentia et gloria/cū sempiternus dei filius
in carne temporaliter apparens/magnitudine virtutuꝫ
celestiuꝫ mūdo clarus effulsit. Fructus quoqꝫ terre subli
mis effectus est: quādo carnē quā de nostra natura mor — Vaticiniū esaie enarrat̄
talem susceperat deus/virtute resurrectionis immortalē
iam redditā ad celos subleuauit. Recte ergo dicit̄: bene
dicta tu in mulierib⁹ ꝛ benedict⁹ fruct⁹ vētris tui. Bene
dicta est em̄ incōparabiliter: q̄ ꝛ diuini germinis suscepit
gloriā: ꝛ coronā integritatis seruauit. Bn̄dicta inter mu
lieres/per cuius partū virgineū a natis mulierū maledi
ctio prime matris exclusa est. Benedictus fructus vētris
illius/p quem ꝛ semen incorruptionis supne hereditatis

quā perdimus in Adā fructū recepim⁹. Et vere ac singu
lariter benedictus/qui non nostro more postq̄ natus est
gratiā a domino benedictionis percepit: sed ipse ad saluā
Tex. dum mundū benedictus venit in nomine dñi. ¶ Et vn
de hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me? O quanta
in prophetisse mente humilitas: q̄ verus sermo domini
Esa. lxvi. quem dixit. Super quem requiescet spūs meus: nisi sup
humilem ꝛ quietum/et trementem verba mea? Matrē
quidem domini que ad se venerat: mox vt vidit/esse co
gnouit: sed nihil in se talis meriti reperiēs: quo digna fie
ret a tanta hospite visitari. Unde hoc mihi inquit vt ma
ter domini mei veniat ad me? Quia nimirū ipse spiritus
qui ei prophetie donū contulit: munus pariter humilita
tis prestitit. Prophetico repleta spiritu genitricem ad se
aduētasse saluatoris intellexit: sed humilitatis spiritu cir
Tex. cūspecta/minus dignā se eius aduētu deprehēdit. ¶ Ec
ce em̄ vt facta est vox salutationis tue in auribus meis:
exultauit in gaudio infans in vtero meo. Intellexit Eli
zabeth eodem quo impleta erat spiritu reuelante: quid
illa exultatio sui significaret infātis: hoc est illius venisse
matrem/cuius ipse precursor ac demōstrator esset futur⁹.
Spirit⁹ Et q̄ miranda q̄ cita sanctispūs operatio. Nulla quippe
sācti ope in discēdo mora est/vbi spūssanctus doctor adest. Et vno
ratio re eodēq; momento cū voce salutantis gaudiū nascitur in
pētina. fantis: q: dum vox ad aures venit corporales: virtus spi
ritualis cor intrauit audientis: nec solum genitricē/sed ꝛ
sobolem amore dei aduenientis accendit. Unde mox ea
dem precursoris dñi genitrix/ea que in occulto cognoue
rat his qui simul aderant ꝛ audiebant Paulam euāgeli
Tex. zare curauit. Nam subdit ¶ Et beata q̄ credidit: qm̄ pfi
cientur in ea que dicta sunt ei a dño. Nam ꝛ hoc quoq; p
spiritum didicit Elizabeth que angel⁹ ad Mariā verba
protulerit: q illa mox euāgelizanti crediderit: q hec diui
na operante potentia: absq; vlla essent dubietate cōplen
da. Mirūq; in modum idem spiritus eam cum repleuit:
p̄sentium simul preteritorū ꝛ futurorū scientia instruxit.
De presentibus nāq; se edoctā monstrauit: cum beatam
Mariā matrem domini sui vocans: q: redemptorem hu
mani generis in vtero gestaret indicauit. Unde etiā fru
ctum vētris eius singulariter benedictū esse professa est.
Preteritorum se notitiā accepisse signauit/que ꝛ verba
angeli ad Mariā: ꝛ consensum Marie credentis sibi in
notuisse pdidit. Sed ꝛ futurorū sciētiā sibi nō negatam
intimauit: cum perficienda a dño que ei dicta essent ape
ruit. Quis autē fratres mei dicere: qs estimare sufficiat
que tunc gratia sanctispiritus genitricē repleuerit: cū
tanta in matre precursoris lux doni celestis emicuit? Ve
rum audiamus v̄ba q̄ dixit: si forte ex his valeam⁹ aliquā
tulū dinoscere quid intus habuerit. Audita ergo respon
sione Elizabeth qua eā beatā inter mulieres predicauit:
matrē dñi sui cognominauit: fide forte laudauit: ad cui⁹
ingressum seipsam cū filio spūsancto repletā esse signifi
cauit: non amplius tacere potuit dona que pceperat: sed
que semp animo gerebat vbi aptū tempus inuenit etiā
deuota oīs pfessione patefecit. Nāq; vt virginalē decē
bat pudorem: acceptū diuinitus oraculū aliquādiu silē
tio tegebat: arcanū mysterij celestis ī sui pectoris abdito
venerabat occultū: expectabat reuerenter donec ipse do
Cantici norū distributor: qd sibi doni specialis tribuisset: qd secreti
virginei reuelasset: qñcūq; vellet ostenderet. At postq̄ ea que sibi
expositio. erant charismata prestita per alios spiritu reuelante esse
parefacta cernebat: mox ipsa etiā thesaurū celi queq; in
Tex. corde seruabat aperuit. Ait ergo. ¶ Magnificat anima
mea dñm: ꝛ exultauit spiritus meus in deo salutari meo.
Quib⁹ pfecto verbis primo dona sibi specialiter cōcessa
confitetur: deinde generalia dei bñficia quib⁹ generi hu
mano in eternū cōsulere nō desinit enumerat. Eius autē
aīa dñm magnificat/qui oīs interioris hoīs sui affectus/
diuinis laudibus ac seruitijs mancipat: qui obseruantia
preceptorū dei semp eius potentiā maiestatis se cogitare
demōstrat. Eius spiritus in deo salutari suo exultat: quē
nihil in terrenis libet: nulla caducarū rerum affluentia
emollit: nulla aduersitas frangit: sed sola illius a quo sa
lus sperat eterna/sui cōditoris memoria delectat. Que
cū omnibus perfectis verba cōueniant: maxime tamen
ea beatam dei genitricem proferre decebat: que meriti
priuilegio singularis/spirituali ipsius dilectione flagra
bat: cui⁹ corpali cōceptiōe gaudebat. Que iure in Jesu:
idest in saluatore suo speciali pre ceteris sanctis gaudio
potuit exultare: q: quē perpetuum salutis auctorem no
uerat: et hunc ipsum temporali ortu de carne sua nascitu
rum esse sciebat: quatenus in vna eademq; persona veraci
ter et suus filius esset et dñs. Que sequentibus quoq;
verbis q̄ vilia de seipsa senserit edocet: ꝛ q omne quicqd
boni meriti habuit hoc supna gratia largiēte pceperit di
cens. ¶ Quia respexit humilitatē ancille sue: ecce enim Tex.
ex hoc beatā me dicent omnes generationes. Humilem
quippe christi ancillā suo iudicio se fuisse demōstrat: sz re
spectu gratie celestis repente sublimatā pnūtiat: atq; in
tantū glorificatā vt sua beatitudo precipua/merito cun
ctarū gentium voce miretur. Addidit etiā adhuc diuine
pietatis munera q̄ mirabiliter accepit digna gratiarum
actione collaudans. ¶ Quia fecit mihi magna qui po Tex.
tens est: ꝛ sanctū nomen eius. Nihil ergo suis meritis tri
buit que totā suā magnitudinē ad illius donū refert: qui
essentialiter potens ꝛ magnus existens fideles suos de De⁹ pro
paruis atq; infirmis fortes facere consueuit ꝛ magnos. motor
Bene aūt addidit: ꝛ sanctū nomē eius: vt admoneret au humiliū
dientes: immo omnes ad quos eius verba puenirēt in
struerēt ad fidē ꝛ inuocationē eiusdē nominis aduolare
quatenus et ipsi sanctitatis eterne ꝛ salutis vere possent
esse participes iuxta illud ppheticū. Et erit: oīs quicūq; Johel.ij
inuocauerit nomen dñi saluus erit. Ipsum est enim no
men de quo supra ait. Et exultauit spūs me⁹ in deo salu
tari meo. Uñ adhuc aperti⁹ addidit. ¶ Et misericordia Tex.
eius a progenie in pgenies timētibus eum. Progenies
aūt et pgenies: vel vtriusq; ppli/Judei vz et gētilis ap
pellat/vel certe omniū per orbem nationū quas in chri
sto crediturras esse preuidebat: q: sicut Petrus ait. Non Act.x.
est personarū acceptor deus/sed in omni gēte que timet
eū et operat iustitiā acceptus est illi. Concinit aūt his bea
te Marie verbis ipsius dñi sermo: quo nō tantū matrē
que se corporaliter meruit generare/sed ꝛ oēs q̄ sua pce
pta seruarēt/pronūtiauit esse beatos. Cū em̄ docēte illo
populū quodā loco ꝛ miracula faciēte/omnes sapiētiā
eius ac virtutes mirarent: extollens vocē quedā mulier Luc.xj.
de turba dixit illi. Beatus venter q̄ te portauit/et vbera
que suxisti. At illi veritatis testimoniū probatū libenter Ibidem
accipiēs/cōtinuo respōdit. Beati qui audiunt verbū dei
et custodiunt illud/vt ipsa quoq; mulier: immo vniuersi
qui audiebant se beatos cōsiderēt/si diuinis vellent ob
temperare mādatis. Acsi aperte dicat. Quis singulare
priuilegiū beatitudinis habebat: que filiū dei incarnatū
virgo in vtero gestare/parere/ac nutrire digna est: preci Preco
puū tamen in eadē vita ppetue beatitudinis locū ꝛ ipsi miū vteri
sunt habituri: qui eius fidem ac dilectionē casto in corde virginei
concipiūt: qui sedula in mente preceptorū eius memoriā
portant: qui hanc ꝛ in mente priorum solerti exhortatiōe
nutrire satagunt. Uerum: quia venerabilis dei genitrix
misericordiā eius oībus per orbem qui eū timerent affu
turam esse perdocuit: restat vt etiam superbi et cōtēnen
tes monita veritatis quid mereant insinuet. ¶ Fecit in Tex.
quit potentiā in brachio suo: dispersit supbos mente cor
dis sui. Brachio suo/in ditione ppie virtutis significat.
Nō alieno ad operādū indiget auxilio: cui sicut scriptum
est subest cū voluerit posse. Qd ad distinctionē nostre bo
ne operationis dicit: qui nō in nostre virib⁹ libertatis/sz
in deo facim⁹ virtutē: ꝛ sicut alias scriptū est. Et brachiū
eorū nō saluauit eos/sed dextera tua ꝛ brachiū tuū: et illu Ps. xliij
minatio vultus tui. Dispersit autem supbos mēte cordis
sui:

sui: q: initiū oīs peccati supbia: ob cuius meritū dñs ge
nus humanū a stabili habitatione patrie celestis eijciēs
in huius peregrinationē exilij/lōge lateq; dispulit: sed ꝛ
his q̄ in peccatis pdurāte nō timēt/grauiorē future dispo
Tex. sitionis vindictā reseruauit. ¶ Deposuit potentes de se
de. Eosdē potētes appellat quos ante dixerat superbos.
Qui ideo nimirū superbi vocant: q: supra mēsurā se sue
conditionis extollūt. Potētes autē non q: vere potētes
Phil. sunt: sed q: cōfidentes in virtute sua: cōditoris auxilium
iiij. querere detrectāt. Illi aūt vere potētes sunt/qui dicere
Job.xxx cū aplo norūt. Omnia possumus in eo q̄ nos confortat/
vj. dño Jesu christo. De qualib⁹ scriptū est Deus potētes nō
Tex. abijcit/cū et ipse sit potens. ¶ Deposuit ergo potētes de
Lu.xviij sede ꝛ exaltauit hūiles: q: omis q̄ se exaltat hūiliabitur:
et qui se humiliat exaltabit. Quāuis etiā ita recte possit
intelligi q nōnūq̄ illi ipsi qui merito sue elationis a dño
fuerāt deiecti: demo miserāte illo ad humilitatis gratiā
redeant: sicq; merito deuote humilitatis erigantur ad
gloriā. Deniq; Saul⁹ ob supbiā de sede doctrine legalis
depositus est: sz mox ob humilitatis subiectionē ad euā
Tex. gelizandū Christi fidē leuat⁹. ¶ Esuriētes impleuit bo
nis: ꝛ diuites dimisit inanes. Quia eterna pfecte nūc esu
riunt atq; ad hec appetenda infatigabili operū iustorū
instātia certare nō desistunt/satiabunt vtiq; cū sui redem
ptoris glia quā desiderabāt apparuerit. At quicūq; cele
stibus diuitijs terrenas pponere gaudent: hi nimirū tpe
vltime discretionis inanes totius beatitudinis dimittū
tur a dño: ideoq; cū diabolo pennis miserie pena plectū
tur. Qd etiā in hac vita ex parte nō minima videm⁹ im
pleri: vt et hūiles vz supne bonitatis alimonijs replean
tur/virtutūq; celestiū largitate ditescāt: ꝛ q̄ vel terrenis
diuitijs gloriantes supbiūt/vel de opibus se bonorū ope
rū quasi hec p se habeāt extollūt: intus a lumine verita
tis manescunt. Singulis autē his versiculis quos de di
uerso superborū atq; humiliū statu beata Maria ptulit
adiūgēdū est qd pmisit: in pgenies ꝛ pgenies: q: nimirū
p omne labentis seculi tēpus creator iust⁹ ꝛ misericors ꝛ
superbis resistere ꝛ humilibus dare gratiā cōsueuit. Uñ
ꝛ bene post generalem diuine pietatis ac iustitie cōme
morationē ad specialem noue incarnationis dispensatio
nem qua mundū redimere deus dignatus est/cōfessiōis
Tex. sue verba cōuertit dicēs. ¶ Suscepit isrl' puerū suū: me
morari misericordie sue. Israel quippe vir videns deum
interpretatur. Quo noīe oīs redemptorū hoīm cetus de
signatur: propter quos vt deum videre valeant: ipse deus
homo visibilis inter hoīes apparuit. Qui suscepit israel
quasi medicus egrū quē curet: quasi rex populū quē ab
hostiū incursione defenderet: immo hoste pstrato liberū
redderet: ac secū ppetuo regnare donaret. Et bñ addidit
puerū suū: vz humilē obediētēq; significās: q: non nisi p
Matt. virtutē humilitatis pōt qs ad fortē redemptionis attin
xviij. gere. Uñ ꝛ dñs ait. Nisi cōuersi fuerit ꝛ efficiamini sicut
paruuli nō intrabitis in regnū celorū. Bene quoq; subiū
xit memorari misericordie sue: q: q hoīem vt nos redime
ret assumpsit: nō hūane meritū cōditiōis/sed diuine do
nū pietatis extitit. Quid em̄ post culpā puaricatiōis nisi
iustā cōditoris irā meruimus? Uñ restat vt q̄q; salutē vi
tāq; recuperamus eternā: nō hoc nobis/sed eius grē tri
Aba. iij. buamus/cui dictum est. In ira misericordie memor eris.
Tex. ¶ Sicut locutus est ad patres nostros: abraam ꝛ semini
eius in secula. Patrū memoriā faciēs btā Maria/recte
Abraam noīatim exprimit: q: ꝛ si multi oratiōes ac sancte
dñice incarnatiōis testimoniū mystice ptulerūt: ipsi tamē
primo manifeste sunt eiusdē icarnatiōis ac nre redēptio
nis arcana pdicta/ipsi specialr dictū est. Atq; in te bndi
Gen.xij cent vniuerse cognatiōes terre. Qd ad dñm saluatorem
ptinere null⁹ fideliū dubitat: q̄ ad dandā nobis bñdictio
nē ppetuā: de stirpe Abrae ad nos venire dignatus est.
Semē aūt Abrae nō illos tm̄ dicit electos/q̄ ex Abrae p
genie sūt corporaliter editi: verū etiā nos q̄ de gētib⁹ ad
Christū cōgregati: illis fidei societate prib⁹ copulamur:
a qb⁹ psapie carnalis origine lōge segregamur. Et nos
em̄ semē ac filij sum⁹ Abrae: cū sacris nri redēptoris: qui
de genere abrae carnē assumpsit renascimur. Nos sem⁹
filij Abrae: cū iliū videre solerti inuestigatione querim⁹
cuius diē ipse Abraā exultauit vt videret: et vidit ꝛ gaui
sus est. Hinc aūt apls ait. Si aūt vos Christi: ergo semē
Abrae estis fm pmissionē heredes. Recte aūt in pclusio Gal. iij.
ne subiūgit: in secula: q: nimirū p̄fata promissio superne
hereditatis nullo vnq̄ fine claudet. Nam et vsq; in finē
seculi hui⁹ non deerūt: q̄ in Christo credēdo semen fiant Fidei p
Abrae: et future beatitudinis eidē semini manebit glia petuitas
perēnis. Unde nos necesse est fratres charissimi qb⁹ eter cōmen
na merces a dño pmitti/indefesso nisu mētis p eius p datur.
ceptione luctari. Oportet em̄ vt p obtinēdo bono quod
sine fine cupimus habere: sine vlla intermissione/donec
accipiam⁹ certare curem⁹. Uerba ergo euāgelice lectio
nis frequēti meditatione reuoluam⁹: exempla beate dei
genitricis Marie semp animo retineam⁹: vt et in cōspe
ctu dei humiles inuēti: ꝛ proximis quoq; honore debito
submissi/mereamur vna cū ipsa ppetuo sublimari. Stu
deamus solicite ne nos laudantiū indebite fauor extol
lat: cū illā videamus inter verba vere laudationis incō
cussam humilitatis tenuisse cōstantiā. Si immoderatus
tpalium rerū nos appetitus delectat: reminiscamur q: iu
dex noster diuites dimittit inanes. Si tpalis afflictio for
te mētē cōturbat: recogitemus q: ꝛ hūiles exaltat. Nūq̄
de impetrāda admissorū venia desperemus: q: misericor
dia eius a pgenie in pgenies timentibus eū. Nulli inter
mala que fecit grauior impenitēdi culpa surripiat: quia
deus superbis resistit: eosq; a beatorū sorte secernens/per
varia penarū loca p pctorū varietate dispergit. Fiet au
tē largiēte dño: vt si beate Marie semp actus et dicta re
colamus: semp in nobis et obseruantia castitatis et virtu
tis opera pfluerent. Nā et optimus ac saluberrimus in
sancta ecclesia mos inoleuit/vt hymn⁹ ipsi⁹ quotidie cū
psalmodia vespertine laudis ab oīb⁹ canat: quatenus ex
hoc aīos fideliū: ꝛ frequētior dñice incarnationis memo
ria ad effectū deuotionis accēdat: ꝛ recogitata sepi⁹ exē
pla genitricis/illius in virtutū soliditate confirmēt. Et
hoc opportune ad vespas fieri cōplacuit: vt vz fatigata
per diē et distenta diuersis cogitationibus mens nostra
incūbente tēpore quietis ad memoriam se sue considera
tionis colligeret: iāq; salubriter admonita q̄cqd super
fluum vel nociuū diurna vagatione cōtraxisset: totū hoc Mos
nocturnis denuo pcibus ac lachrymis ex tēpore munda laudabi
ret. Uerū nos in longū duximus sermonē/iam conuersi lis cōmē
ad dñm clemētiā eius postulemus: vt ꝛ memoriā beate datur.
Marie cōgruis veneremur officijs: ꝛ ad celebrāda dñi
ce natiuitatis solēnia/purioribus animis venire merea
mur/adiuuāte ipso ad faciēda opera spūalia ꝛ ad perci
piēda dona celestia desideriū nostrū: qui p nobis incar
nari/atq; inter hoīes viuendi formā dare voluit: vnigeni
tū suū christū dñm nostrum: cū quo viuit ꝛ regnat deus
in vnitate spiritussancti: per oīa secula seculorū. Amen.

¶ De eadē fe. sermo bti leonis pape.

Presidia dilectissimi
sanctificādis mētib⁹ nřis atq; corporib⁹ diui
nitus instituta: ideo cū dierū tēporūq; curri
culus sine cessatione reparant: vt infirmitatū nostrarū
ipsa nos medicina cōmoneat. Natura quippe mutabilis
et de pcti labe mortalis: lz etiā redēpta ꝛ sacro baptisma
te iā renata/iquātū est passibilis/tātū est ad deteriora p
cliuis. Corrūperet carnali desiderio/nisi spūali muniret
auxilio: q: sicut illi nūq̄ deest vnde corruat: ita semp p̄sto
est vnde subsistat: dicente aplo. Fidelis dñs q̄ nō patiet j.Cor.x.
vos tentari super id qd potestis: sed faciet prouentum vt
possitis sustinere. Quis ergo dñs protegat bellatores ꝛ

milites suos: ille q̄ potens est in p̄lio cohortetur et dicat:
Joā. xvj. Nolite timere quia ego vici mundū. Sciendū tamen est
dilectissimi hoc incitamēto formidinē nō sublatā esse/ nō pu
gnē: et retuso aculeo timoris/ causaȝ manere certaminis
qd̄ ab hoste versuto terribiliter quidē furore persecutio/
nis mouetur: sed innocētibus spes pacis inferꝰ. Ubi em̄
in aperto sunt pugne/ in manifesto sunt ⁊ corone: et hoc
ipsum alit atq̄ accendit patientie fortitudinē: q̄ sicut pri
ma est tribulatio: ita est ⁊ vicina ꝓmissio. Cessantibꝰ ūo
publicis impugnationibꝰ impiorū: ⁊ a cedibus se ac sup/
plicijs fideliū diabolꝰ cōtinēte: ne priuacia crudelitatū
multiplicatio nostrorū fieret triūphorū: fremēs aduersa/
rius cruētas inimicitias ad quietas cōuertit insidias: vt
quos vincere fame ⁊ gelu/ ferro flāmisq̄ nō poterat/ otio
tepefaceret/ cupiditatibꝰ irritaret/ ambitione influeret/
Pugne spiritalis apparatus. voluptate corrūperet. Sed his atq̄ alijs omnibꝰ destruē
da hꝫ christiana acies potētes munitiōes ⁊ arma victri/
cia: dū instruēte milites suos spū ūitatis: māsuetudo irā/
largitas auaritiā/ benignitas extinguit inuidiā. Cōmu/
tāte ergo dextera excelsi corda multorū/ redijt in nouita/
tē vetustas/ de famulis iniq̄tatꝫ ministri ꝓdiere iustitie:
Subegit luxuriā cōtinētia: humilitas arrogātiā ꝓpulsa/
uit. Et q̄ impudicitia sorduerant castitate nituerūt. His
aūt cōuersionibꝰ dilectissimi ꝑ ꝓuidentiā grē dei addita
sunt scā ieiunia/ q̄ in q̄busdā diebꝰ ab vniuersa ecclīa de
uotionē obseruātie ḡnalis exigerēt. Omnis em̄ pulchruȝ
sit atq̄ laudabile vt singula q̄q̄ mēbra corporis christi ꝓ/
prijs ornētur officijs: excellētioris tn̄ est actiōis sacratio/
risq̄ virtutis: cū in vnū ꝓpositū pie plebis corda concur/
runt: vtile cui scificatio nr̄a suppliciū est: nō solū a parte
sed etiā a soliditate superꝰ. Cui nūc operi dilectissimi de
cimus mēsis offerꝰ/ admonens qd̄ amodo ꝓ q̄litate tē/
poris sui: ne quisq̄ frigore infidelitatis obtorpeat: sed po
tius charitate spū conualescat. Qm̄ et per ipsa elemen/
ta mundi tāq̄ ꝑ publicas paginas significatiōnē diuine
voluntatis accipimus: nec vnq̄ cessat supna eruditio qn̄
Mat. iij etiam de his q̄ nobis famulanꝰ imbuimur. Preter illam
nāq̄ apostolicā sniām qua hoies fructu pietatis carētes
vacuis arboribꝰ cōparanꝰ: etiā illa ficus nobis cauenda
Matt. xxi. est de sue īfecūditatis exēplo: quā dn̄s Jesus sicut in euā
gelio refert/ nihil habentē qd̄ esuriēs sumeret ppetua ste
rilitate dānauit: vt intelligeremꝰ: qm̄ q̄ esurientē nō refo
ueret illi denegat cibū: q̄ qd̄ pauperi est datū sibi dixit im/
pensum. Et huius maledictionis arbores erūt q̄bus a iu
dicante d̄r. Discedite a me maledicti in ignē eternū: queȝ
Matt. xxv. parauit pater meꝰ diabolo et angelis eius. Esuriui enim
et non dedistis mihi māducare: sitiui et non dedistis mi/
hi bibere. Que ideo singula recolunꝰ vt aiaduertamus
nō futurū extra misericordiā: q̄ vel partē honū operū fue/
rit executus. Aia em̄ neminē iuuans/ erit arbor non ha/
Agricultura mystica ostēditur. bens poma: cū totius pietatis inueniꝰ aliena. Decimi er
go mēsis ieiuniū qd̄ hyemalis est tēporis ad agriculturā
nos mysticā vocat: q̄ segetū ⁊ palmitū atq̄ arborū vires
quibus hūana sustētaꝰ infirmitas spūalibꝰ studijs exco/
lanꝰ: vt dn̄icꝰ ager suis ditetꝰ diuitijs: ⁊ quē nūq̄ expedit
esse sine fructu de ppria fiat vbertate fecūdior. Qd̄ rite
intelligit festitas vr̄a ad totiꝰ ecclīe pfectos esse referēdū:
quorū in fide germē est/ in spe incremētū/ in charitate ma
turitas: q̄ castigatio corpis ⁊ instātia orōnis tūc verā ob/
tinēt puritatē/ cū eleemosynarū scificatiōe nitunꝰ dicēte
Luce. xj. dn̄o. Date eleemosynā: ⁊ ecce oia mūda sūt vobis. Quar
ta igiꝰ ⁊ sexta sabbati ieiunemꝰ. Sabbato aūt apd̄ btissi/
mum Petrū apostolum vigilias celebremus. Per chri/
stum dn̄m nostrum. Amen.

¶ Sabbato. Luce III.

**¶ Anno quintodecimo Tyberij cesaris pcurā/
te Pontio Pilato Judeam: tetrarcha autem
Galilee Herode: Philippo autem fratre eius
tetrarcha Jturee ⁊ Traconitidis regiōis: et Ly/
sania Abiline tetrarcha: sub principibus sacerdo
tum Anna et Caypha: factū est verbū domini su/
per Joannē Zacharie filiū in deserto. Et reliqua
Homilia beati Gregorij pape.**

Redēptoris precursor

quo tpe p̄dicationis officiū acceperit: memora
to romane reipublice pncipe: et Judee regibꝰ
designaꝰ: cū d̄r. Anno q̄ntodecimo imperij Tyberij cesa
ris: pcurāte Pōtio Pilato Judeā: tetrarcha aūt Gali/
lee Herode: Philippo aūt fratre eiꝰ tetrarcha Jturee ⁊
Traconitidis regiōis: ⁊ Lysania Abiline tetrarcha/ sub
pncipibꝰ sacerdotū Anna ⁊ Caypha: factū ē ūbū dn̄i sup
Joānē Zacharie filiū in deserto. Qr em̄ illū p̄dicare ve/
niebat/ q̄ ex Judea quosdā ⁊ multos ex gētibꝰ redēptu/
rus erat: p regē gētiū ⁊ principes iudeorū p̄dicationis eiꝰ
tēpora designātur. Qr aūt gētilitas colligēda erat: ⁊ Ju
dea ꝓ culpa perfidie dispgēda: ipa quoq̄ descriptio terre
ni pncipatꝰ ostēdit: qm̄ ⁊ in Ro. republica vnꝰ pfuisse de
scribiꝰ: ⁊ in Judee regno ꝑ q̄rtā partē plurimi pncipabā
tur. Uoce etem̄ nr̄i redēptoris d̄r. Om̄e regnū in seipsum Lu. xi.
diuisum desolabiꝰ. Liquet ḡ q̄ ad finē regni Judea pue
nerat q̄ tot regibus diuisa subiacebat. Apte q̄: nō solum
quibꝰ sub regibꝰ: sed etiā q̄bꝰ sacerdotibꝰ actū sit demō/
straꝰ: vt q̄ illum Joānes baptista p̄dicaret: q̄ simul rex et
sacerdos existeret: Lucas euāgelista p̄dicatiōis eiꝰ tpa ꝑ
regnū et sacerdotiū designauit. ¶ Et venit in oēm regio Tex.
nē iordanis p̄dicās baptismū penitētie in remissionē pec
catorū. Cūctis legētibꝰ liquet: q̄ Joānes baptismū peni/
tentie nō solū p̄dicauit: verūetiā q̄busdā dedit: sed tn̄ ba/
ptismū suū in remissionē pctorū dare nō potuit. Remissio
em̄ pctorū in solo nobis baptismate christi tribuiꝰ. Notā/
dū itaq̄ qd̄ d̄r. Predicās baptismū penitētie in remissio/
nē pctorū: qm̄ baptismū qd̄ pctā solueret: q̄ dare nō pote
rat/ p̄dicabat: vt sicut incarnatū ūbū pr̄is pcurrebat ver/
bo p̄dicationis: ita baptismū penitētie quo pctā soluunꝰ
precurreret suo baptismate q̄ pctā solui nō possunt: vt q̄
sermo eius pcurrebat psentiā redēptoris: ipm q̄ eius ba Tex.
ptisma pcedēdo fieret vmbra veritatis. Sequitur. ¶ Si Esa. xl.
cut scriptum est in libro sermonū Esaie ꝓphete. Uox cla/
mantis in deserto parate viaȝ dn̄i: rectas facite semitas
eius. Jsdē ūo Joānes baptista req̄situs q̄s esset. Rn̄dit
dicens. Ego vox clamātis in deserto. Qui sicut ante nos
dictū est: ideo vox a ꝓpheta vocatus est: q̄ ūbū precibat.
Omnis q̄ fidē rectā ⁊ bona opera p̄dicat: qd̄ aliud q̄ ve
nienti dn̄o ad corda audiētiū viā parat: vt hec vis grē pe/
netret: lumen veritatis illustret: vt rectas domino semi/
tas faciat/ dū mūdas in aio cogitationes per sermonem
bone p̄dicationis format. ¶ Oīs vallis implebiꝰ: ⁊ oīs Tex.
collis humiliabiꝰ. Quid hoc loco valliū noie/ nisi humi/
les: q̄d montiū ⁊ colliū/ nisi superbi hoies designanꝰ? Jn
aduētu ḡ redēptoris valles implete: mōtes ūo ⁊ colles
humiliati sunt: q̄ iuxta eius vocē. Omnis q̄ se exaltat hu Luce.
miliabiꝰ: ⁊ qui se humiliat exaltabiꝰ. Uallis etem̄ imple/ xviij.
ta crescit: mons aūt ⁊ collis humiliatꝰ decrescit: q̄ nimi/
rū in fide mediatoris dei et hoim hois Jesu christi: ⁊ gen
tilitas plenitudinē grē accepit: ⁊ iudea ꝑ errorē perfidie
hoc vnde timebat ꝑdidit. Omnis em̄ vallis implebitur:
q̄ corda humiliū sacre doctrine eloq̄o virtutū grā reple/ Ps. ciij.
bunꝰ. Juxta hoc qd̄ scriptū est. Qui emittit fontes in cō Ps.
uallibꝰ. Et vnde rursum d̄r. Et cōualles abūdabūt frumē lxiiij.
to. A montibus nāq̄ aqua delabiꝰ: q̄ supbas mētes veri
tatis doctrina deserit. Sed fontes in cōuallibus surgūt:
q̄ mētes humiliū verbū p̄dicationis accipiūt. Jā vide/
mus: iā cōualles frumēto abūdare cōspicimꝰ: q̄ illorum
ora pabulo ūitatis ipleta sunt: q̄ mites ⁊ simplices huic
mūdo despicabiles esse videbanꝰ. Jpsum quoq̄ Joānē
baptistā: quia mira sanctitate p̄ditum populus viderat
illum/ hunc esse singulariter celsum ac solidum monteȝ

Mich. iiij. credebat: de q̄ scriptū est. Jn nouissimis diebꝰ erit mons
domus dn̄i pparatus in vertice montiū. Nam hunc esse
christū putabat: sicut ꝑ euāgeliū d̄r. Existimāte aūt popu
lo/ ⁊ cogitationibꝰ oībꝰ in cordibꝰ suis de Joāne: ne for/
Joan. j. te ipse esset christus: quē ⁊ teq̄rebāt dicētes. Nūquid chri
stus es tu? Sed nisi isdē Joānes apud se vallis esset/ re/
pletus grē spū nō fuisset. Qui vt hoc qd̄ erat ostēderet di
Jbidem xit. Uenit fortior me post me cuius nō sum dignꝰ soluere
Joā. iij. corrigiā calciamēti eius. Et rursus ait. Qui hꝫ sponsam
sponsus est. Amicus aūt sponsi q̄ stat ⁊ audit eū: gaudio
gaudet ꝓpter vocē spōsi. Hoc aūt gaudiū meū impletū
est. Jllū oportet crescere: me aūt minui. Ecce cū ꝓ mira
operatione virtutū talis esset vt christus crederetꝰ: nō so/
lū christū nō se esse rn̄dit: sꝫ etiā corrigiā calciamēti eius
soluere. i. incarnationis eius mysteriū pscrutari nō se di/
gnum esse perhibuit. Eius esse sponsam ecclīam crede/
bāt: q̄ hūc q̄ christus esset putabāt. Sꝫ ait: q̄ hꝫ sponsam
spōsus est. Ac si diceret. Ego spōsus nō sum: sed amicus
spōsi sum. Nec ꝓpter vocē suā: sed in voce sponsi gaudere
se ꝑhibebat: q̄ nō ideo letabaꝰ in corde: qm̄ a ppl̄is humi
liter audiebaꝰ loquēs: sed q̄ ipe vocē veritatis audiebat
intus: vt loqueretur foras. Qd̄ bene gaudiū impletū di/
cit: q̄ quisq̄s de sua voce gaudet plenū gaudiū non ha/
Secretū euāgelij aperitur. bet. A quo ⁊ subdiꝰ. Jllū oportet crescere: me aūt minui.
Qua in re querēdū est in quo creuit christus/ in quo mi/
nutus est Joānes/ nisi q̄ ppl̄s Joānis abstinētiā videns
remotū hūc ab hoibꝰ esse cōspiciēs/ eū christū esse puta/
bat: christū ūo cū publicanis comedētē/ iter pctōres am/
bulātē intuēs: eū nō christū: sꝫ ꝓphetā esse credebat. Sꝫ
per accessum tēporis christꝰ q̄ ꝓpheta esse putabaꝰ/ chri/
stus est agnitꝰ: ⁊ Joānes q̄ christꝰ esse putabaꝰ ꝓpheta
esse innotuit: impletū est qd̄ de christo suus pcursor p̄di/
xit. Jllū oportet crescere/ me aūt minui. Jn estimatione
quippe ppl̄i ⁊ christꝰ creuit ⁊ agnitꝰ est qd̄ erat: ⁊ Joan/
nes decreuit: q̄ cessauit dici qd̄ nō erat. Jgiꝰ qm̄ ⁊ idem
Joannes ideo in sanctitate perstitit: q̄ in cordis humili/
tate ꝑdurauit: ⁊ multi idcirco crediderūt: q̄ apud semet
ipsos elata cogitatiōe tumuerūt. Dicaꝰ recte. Oīs vallis
iplebiꝰ: ⁊ oīs mōs ⁊ collis humiliabiꝰ: q̄ humiles donū
Tex. accipiūt/ qd̄ a se corda supbiētiū repellūt. Sequiꝰ. ¶ Et
erūt praua ⁊ indirecta ⁊ aspera in vias planas. Praua di
recta fiunt: cū malorū corda ꝑ iniustitiam detorta/ ad iusti
tie regulā dirigunꝰ. Et aspera in vias planas imutāꝰ: cū
immites atq̄ iracūde mētes/ ꝑ infusionē supne gratie ad
lenitudinē māsuetudinis redeūt. Quādo em̄ verbū ūita
tis ab iracūda mente nō recipiꝰ: quasi asperitas itineris
gressum pergētis repellit. Sed cū mens iracūda ꝑ acce/
ptā māsuetudinis gratiā correptionis vl̄ exhortationis
verbū recipit: ibi planā viā p̄dicator inuenit/ vbi prius ꝑ
asperitatē itineris pgere. i. predicationis gressum pone/
Tex. re nō valebat. Sequiꝰ. ¶ Et videbit oīs caro salutare dei
Omnis caro accipitur/ oīs hō: vcꝫ salutare dei christum
in hac vita oīs hō videre nō potuit. Ubi ḡ in hac sniā pro
pheta ꝓphetie oculū nisi ad extremū iudicij diem tendit:
vbi cū apertis celis/ ministrātibꝰ angelis/ cōsedētibꝰ apo
stolis in sede maiestatis sue christꝰ apparuerit: oēs hunc
⁊ electi ⁊ reprobi pariter videbūt. Ut ⁊ iusti de munere re
tributiōis fine fine gaudeāt: ⁊ iniusti in vltione supplicij
in ppetuū gemāt. Nam q̄ ad hoc ista sniā intēdit q̄ in ex
tremo examine ab omni carne videbiꝰ/ recte subiūgitur.
Tex. ¶ Dicebat aūt ad turbas que exibant vt baptizarenꝰ ab
eo. Genimina viperarū q̄s ostēdit vobis fugere a ventu
ra ira? Uentura em̄ ira est aīaduersio vltionis extreme:
Quā tūc peccator fugere nō valet: qui nūc ad lamēta pe
nitētie nō recurrit. Et notādū q̄ dū male soboles malorū
parentū actiones imitanꝰ/ genimina viperarū vocantur
quia per hoc q̄ bonis inuidēt eosq̄ psequunꝰ: q̄ q̄busdā
mala retribuūt: q̄ lesiones proximis exquirūt: quoniam
in his omnibus priorū suorum carnalium vias sequunꝰ:
quasi venenati filij de venenatis parētibꝰ nati sunt. Sed
quia iam peccauimus: quia vsu male cōsuetudinis inuo
luti sumus: dicat quid nobis faciēdū sit: vt fugere a ven/
tura ira valeamus. Sequiꝰ. ¶ Facite ergo dignos fru/ Tex.
ctus penitētie. Jn q̄bꝰ verbis notādū est: q̄ amicꝰ sponsi
non solū fructꝰ pnie: sed dignos fructꝰ pnie admonet eē
faciēdos. Aliud est nāq̄ fructū facere: aliud dignū fru/ Quis dignꝰ fructꝰ pnie.
ctū penitētie facere. Ut em̄ ḃm dignos pnie fructꝰ loqua
mur/ sciendū est: quia quisq̄ illicita nulla commisit/ huic
iure conceditur/ vt licitis vtatur: sicq̄ pietatis opera fa/
ciat: vt tamē si voluerit ea que mūdi sunt relinquat. At si
quis in fornicationis culpa: vel fortasse qd̄ est grauiꝰ in
adulterium lapsus est: tanto a se licita dꝫ abscidere/ quā/
to se meminit ⁊ illicita perpetrasse. Neq̄ enim par fru/
ctus boni operis esse debet eius qui minus: ⁊ eius q̄ am/
plius deliquit/ aut eius qui nullis: ⁊ eius qui in quibus/
dam facinoribus cecidit/ ⁊ eius qui in multis est lapsus.
Per hoc ergo qd̄ diciꝰ: facite dignos fructꝰ pnie: vnius/
cuiusq̄ conscientia conueniꝰ: vt tanto maiora querat bo
norū operū lucra ꝑ penitentiā: quāto grauiora sibi intu/
lit dāna per culpā. Sed Judei de generis nobilitate glo
riātes: idcirco se peccatores agnoscere nolebāt: quia de
Abrae stirpe descēderāt. Quibus recte dicitur. ¶ Et ne Tex.
ceperis dicere. Patrem habemus Abraā. Dico enim vo/
bis: quia potens est deus de lapidibꝰ istis suscitare filios
Abrae. Quid em̄ lapides nisi corda gentilium fuerūt ad
intellectum dei omnipotentis insensibilia: Sicut etiam
quibusdam ex iudeis dicitur. Auferā cor lapideū de car/
ne vestra. Nec immerito lapidū noie gentes significate Ezech.
sunt q̄ lapides coluerūt. Unde scriptū est. Similes illis xi.
fiant qui faciunt ea: et oēs qui cōfidūt in eis. De quibus Ps. cxiij
nimirū lapidibꝰ filij Abrae suscitati sunt: q̄ dū dura cor/
da gentilium in Abrae semine: idest in christo crediderūt
eius filij facti sunt cuius semini sunt vniti. Unde ⁊ eisdē
gētibꝰ per p̄dicatorem diciꝰ. Si aūt vos christi: ergo semē Gal. iij.
Abrae estis. Si igitur nos per fidem christi Abrae semen
existimus: Judei ꝓpter perfidiā Abrae filij esse desierūt.
Quia ūo in illo die tremēdi examinis/ parētes boni ma
lis filijs prodesse nō possunt: testāte ꝓpheta q̄ dicit Noe/ Ezech.
Daniel ⁊ Job: si fuerint in medio eiꝰ: viuo ego dicit dn̄s xiiij.
deus: q̄ filiū ⁊ filiam nō liberabūt: sed iustitia sua libera
bunt animas suas. Et rursum: quia boni filij nihil malis
parentibus psunt: sed ad reatum potius parentū malorū
proficiat bonitas filiorum: ipsa per se veritas Judeis nō
credentibus dicit. Si ego in Beelzebub eijcio demonia: Lu. xi.
filij vestri in quo eijciunt? Jdeo ipsi iudices vestri erunt.
Sequitur. ¶ Jā em̄ securis ad radicē arboris posita est. Tex.
Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum/ excide
tur et in ignem mittetur. Arbor huius mundi est vniuer
sum genus humanū: securis ūo est scꝫ redēptor noster/ q̄
velut ex manubrio et ferro tenetur ex humanitate: sꝫ in/
cidit ex diuinitate. Que vcꝫ securis ad radicem arboris
posita est: quia et si per patientiā expectat: videtur tamē
quid factura est. Omnis enim arbor nō faciens fructuȝ
bonum/ excidetur et in ignem mittetur: quia vnusquisq̄
peruersus paratam citius gehenne concremationem in
uenit: quia hic fructum boni operis facere contēnit. Et
notandum q̄ securim non iuxta ramos positam: sed ad Ultiōis diuine seueritas.
radicem dicit. Cum enim malorum filij tolluntur: quid
aliud q̄ rami infructuose arboris abscidunꝰ? Cum vero
tota simul progenies cum parente tollitur: infructuosa
arbor a radice abscisa est/ ne iam remaneat vnde iterum
praua soboles succrescat. Jn quibus Joannis baptiste
verbis constat q̄ audientium corda turbata sunt: cū pro/
tinus subinfertur. ¶ Et interrogabāt eum turbe dicen/ Tex.
tes. Quid ergo faciemus? Perculse enim terrore fuerāt
que consilium querebant. Sequitur. ¶ Respondēs au
tem dicebat illis. Qui habet duas tunicas/ det non ha/ Tex.
benti: et qui habet escas similiter faciat. Per hoc q̄ tuni
ca plus est necessaria vsui nostro q̄ pallium: ad fructum
dignum penitentie pertinet: vt solum exteriora queq̄

⁊ minus necessaria/sed ipsa valde nobis necessaria diui/
dere cum proximis debeamus:scz vel escaz/qua carnaliter
viuimus vel tunicam qua vestimur. Quia enim in lege
Mat. xxij. scriptum est. Diliges proximū tuum sicut teipsum: minus
proximū amare conuincitur/qui nō cuz eo in necessitate
illius:etiam q̄ sibi sunt necessaria partitur. Idcirco ergo
de diuidendis cum proximo duabus tunicis datur prece
ptum:quia hoc de vna dici nō potuit: qm̄ si vna diuidit/
nemo vestitur. In dimidia quippe tunica:⁊ nudus rema
net qui accipit ⁊ nudus qui dedit. Inter hec sciendū est:
quantū opera misericordie valeāt:cum ad fruct⁹ dignos
penitentie/ipsa pre ceteris precipiunt. Hinc etiā p semet
Luce.xi. ipsaz veritas dicit. Date eleemosynā:⁊ ecce oīa mūda sunt
Luc.vi. vobis. Hinc rursus ait. Date et dabitur vobis. Hinc scri/
Ecclia/ ptum est. Ignem ardētez extinguet aqua:⁊ eleemosyna
ci.iij. resistit peccatis. Hinc iterū dr̄. Conclude eleemosynā in
Tob.iiij sinu pauperis:⁊ hec p te exorabit. Hinc bonus pater in/
nocentem filiū admonet dicēs. Si multū tibi fuerit/abū
danter tribue:si exiguum fuerit/exiguum libēter imper
tiri stude. Ut aūt quāta esset virt⁹ cōtinētia:et susceptio/
ne indigentiū ostenderet:redemptor noster dixit. Qui re
Mat.x. cipit pphetā in nomine prophete:mercedē pphete acci/
piet. Et qui recipit iustum in nomine iusti:mercedem iu
sti accipiet. In quibus verbis notandū est:quia non ait:
mercedē de ppheta vel mercedem de iusto:sed mercedē
prophete et mercedē iusti accipiet. Aliud est enim mer/
ces de ppheta:aliud merces pphete. Atq3 aliud merces
de iusto:aliud merces iusti. Quid est enim dicere:merce/
dem prophete accipiet:nisi quia is qui prophetā sua lar/
gitate sustentat:q̄uis ipse prophetiam nō habeat: apud
omnipotentem tn̄ dominū/prophete premium habebit?
Iste enim fortasse iustus est:⁊ quanto in hoc mundo ni/
hil possidet:tanto loquendi p iustitia fiduciam maiorez
habet. Hunc dum ille sustentat:qui in hoc mundo aliq̄d
possidet ⁊ fortasse p iustitia adhuc loquendi liber⁹ non
presumit/iustitie illius libertatem sibi participem facit:
vt cum eo pariter quē sustentando adiuuit:quaten⁹ ean
dem iustitiam libere loqui potuisset: ille pphete spiritu
plenus est:sed tn̄ corporeo eget alimēto:⁊ si corpus non
reficitur:certū est q ipsa vox subtrahatur. Qui igitur ali
mentum prophete pp̄ter hoc quod ppheta est tribuit:p
phetie illius vires ad loquendum dedit. Cum ppheta
ergo mercedē pphete accipiet:qui et si spiritu prophetie
plenus non fuit:hoc tn̄ ante dei oculos exhibuit qd̄ ha/
buit. Hinc est enim quod de quibusdam peregrinantib⁹
fratribus Caio per Ioānem dicitur. Pro nomine enim
christi profecti sunt:nihil accipientes a gētibus. Nos er/
go debemus accipere huiusmodi vt cooperatores sim⁹
veritatis. Qui enim spiritualia dona habentibus:tem/
poralia subsidia tribuit:in ipsis donis spiritualib⁹ coope
rator existit. Nam cum pauci sint qui spiritualia dona pci
piunt:et multi qui rebus tēporalibus abundant:per hoc
se diuites virtutibus pauperum inserunt:quo eisdez san
ctis pauperibus de suis diuitijs solatiantur. Unde cum
per Esaie vocem dn̄s derelicte gentilitati:id est sancte ec
clesie spiritualium virtutum merita/tamq̄ deserta arbu
Esa.xli. sta promitteret:vlmū quoq3 pariter promisit dicens. Po
nā desertum in stagnum aque:⁊ terram inuiam in riuos
aquarum. Dabo in solitudinem cedrum et spinam:myr/
tum et lignū oliue. Ponam in deserto abietem/vlmū et
buxū simul:vt videant et sciant et recogitent ⁊ intelligāt
pariter. Desertum quippe dn̄s in stagnum aquarum: et
terram inuiam in riuos aquarum posuit:quia gentilita
ti que prius per ariditatem mentis nullos bonorum ope
rum fructus ferebat/fluenta sancte predicationis dedit:
et ipsa ad quā prius pro asperitate sue siccitatis via pre/
dicatoribus nō patebat/doctrina postmodū riuos ema
nauit. Cui adhuc ex munere magno promittitur. Dabo
in solitudine cedrum et spinam. Cedrū:quia magni odo
ris est atq3 imputribilis nature/iure accipimus in pmis/
sione. De spina vero cum peccanti homini dictū sit. Ter/
ra tua spinas et tribulos germinabit tibi. Quid mirū si Gen.iij
sancte ecclesie illud promittitur: quod peccanti homini
pro pena multiplicatur? Sed cedri significantur nomi/
ne hi qui virtutes et signa exhibent in sua operatione:q
dicere cum Paulo valent. Christi bonus odor sum⁹ deo: ij.Co.ij.
quorum corda ita interno amore solidata sunt vt ea iam
terreni amoris putredo nulla corrūpat. Per spinam ve/
ro signate sunt doctrine spūalis viri/qui dum de pecca/
tis ac virtutibus disserunt:et modo eterna supplicia mi/
nantur:modo celestis regni gaudia promittunt:cor au/
dientium pungunt:sicq3 mentē dolore cōpunctionis pfo
rant: vt ab eorum oculis quasi quidam sanguis anime
lachryme decurrāt. Myrtus vero tēperatiue virtutis est:
ita vt dissoluta membra temperando constringat. Qui
itaq3 per myrtum/nisi hi designati sunt/qui afflictionib⁹
proximorū cōpati sciūt:eorūq3 tribulationē per cōpassio/
nem tēperant/iuxta hoc quod scriptū est. Gratias autē ij.Cor.i.
deo qui consolatur nos in omni tribulatione nostra: vt
possim⁹ ⁊ ipsi cōsolari eos q̄ in omni pressura sunt. Qui
dum afflictis proximis verbū vel opem cōsolationis ferūt
eos pculdubio ad statum rectitudinis restringūt:ne im
moderata tribulatione/in desperationē soluant. Quos
aūt per oliuā/nisi misericordes accipimus. Quia ⁊ gre/
ce oleos misericordia vocatur:⁊ quasi oliue liquor ante
omnipotētis dei oculos misericordie fructus lucet. Cui
adhuc in promissione subiungitur. Ponā in deserto abie Esa.xli.
tem/vlmū et buxum simul. Qui per abietē que valde cre
scendo ad aeris alta sustollitur:nisi hi designati sunt qui
intra sanctā ecclesiam adhuc in terrenis corporibus posi
ti/iam celestia cōtēplant:et q̄uis nascēdo de terra exeūt
cōtēplando tamen iam iuxta ethera mentis verticē tol/
lunt. Et quid per vlmū/nisi seculariū mētes expresse sunt
que dū terrenis adhuc curis inseruiunt/nullū virtutum
spūalium fructū ferūt. Sed et si fructum propriū vlmus
non habet:portare tamē vitē cū fructu solet:quia ⁊ secu/
lares viri in sancta ecclesia:q̄uis virtutū spūalium dona
non habeant:dū tamē sanctos viros donis spūalib⁹ ple/
nos sua largitate sustentant:quid aliud q̄ vitem cū bo/
tris portant? Buxus aūt quos alios designat que in altū
non pficit:⁊ q̄uis fructum nō habeat:viriditatez habet
nisi eos qui intra sanctā ecclesiā adhuc ex etatis infirmi
tate bona opera ferre nō valent:sed tamē parentū fide/
lium credulitatem sequētes/fidem perpetue viriditatis
tenent? Post q̄ omnia apte subiungit:vt videant ⁊ sciāt
et recogitent et intelligant pariter. Ad hoc em̄ cedrus in
ecclesia ponitur:vt quisquis a proximo odorē virtutum
spiritualium trahit:ipse quoq3 ab interne vite dilectione
non torpeat:sed ad bonorum celestiū desideria ignescat.
Ad hoc spina ponitur:vt q̄ predicationis eius verbo cō/
punctus fuerit:ipse quoq3 exēplo illius discat/corda se/
quentium predicationis verbo cōpungere. Ad hoc myr/
tus ponitur:vt qui in ardore tribulationis ab ore vel ope
re proximi compatiens temperamentū cōsolationis ac/
ceperit:ipse etiam discat/quēadmodū afflictis proximis
sue consolationis tēperamentū proferat. Ad hoc oliua
ponitur:vt q̄ aliene misericordie opera cognoscit:discat
quēadmodū debeat indigēti primo ⁊ ipsi misereri. Ad
hoc abies ponitur:vt quisquis vim contemplationis ei⁹
agnouerit:ipse quoq3 ad cōtemplāda eterna premia suc/
cendatur. Ad hoc vlmus ponitur vt quisquis eum intue
tur/qui habere virtutum spiritualium fructum non va/
let:sed tamen eos qui spiritualib⁹ donis sunt repleti su/
stentat:ipse quoq3 sanctorum vite quanta valet largita/
te inseruiat:⁊ celestium bonorum botros quos gignēdo
non valet/sustentando ferat. Ad hoc buxus ponitur: vt
qui habere multos adhuc in infirmitate positos vere si
dei viriditatem considerat/etiam esse ipse infidelis eru/
bescat. Bene ergo de scriptis prius arboribus dicitur:vt
videāt ⁊ sciant:⁊ recogitēt:⁊ intelligant:vbi ⁊ apte sub/

iungitur pariter:q2 cū intra sanctā ecclesiā diuersi homi
nū mores/diuersi sunt ordines:necesse est vt om̄es simul
discant/dum in ea spirituales viri diuerse qualitatis eta/
tis et ordinis/ad imitandū simul videant. Sed ecce nos
dum monstrare vlmū querimus/per multa arbusta lon/
gius euagati sumus. Ad hoc itaq3 propter qd̄ pphete te/
Mat.x. stimoniū protulim⁹ reuertamur. Qui recipit propheram
in noīe pphete/mercedē prophete accipiet: q2 ⁊ si fructū
vlmus nō habet/vitē tn̄ cū fructibus portat. Hec ipsa sua
efficit/q̄ bene sustentat aliena. Quia ad magna nos opa
Ioānes admonet dicēs. Facite fruct⁹ dignos penitētie.
Et rursus. Qui habet duas tunicas/det nō habēti: ⁊ qui
habet escas similiter faciat. Iā patēter dat intelligi/quid
Mat.xi. est qd̄ veritas dicit. A diebus Ioānis baptiste regnū ce/
lorū vim patit: ⁊ violēti arripiūt illd̄. Quid superne verba
sunt nobis sunt magnopere pscrutāda? Naz querēdū est/
quō vim pperi regnū celorū possit? Quis em̄ celo violen
tiā irrogat? Et rursum querendū est. Si pati vim celoruz
regnū pōt:⁊ violenti rapiūt illud:cur eandē vim a dieb⁹
Ioannis baptiste:⁊ non etiā ante pertulerit? In lege vo
scriptū est. Si qs hec vel illa fecerit/morte moriat. Cun/
ctis legentib⁹ liquet:q2 peccatores quosq3 pena sue seue
ritatis pculit/nō aūt per penitentiā ad vitā reduxit. Cū
Myste/ vero Ioānes baptista redēptoris gratiā pcurrens peni/
riū vbo tentiā predicat:vt peccator qui ex culpa est mortuus/per
rū aperi cōuersionē viuat:pfecto a dieb⁹ Ioānis baptiste regnū
tur. celorū vim patitur. Quid est aūt regnū celorū/nisi locus
iustorū? Solis em̄ iustis celestis patrie premia debent:vt
humiles/casti/mites atq3 misericordes: ad gaudia superna
pueniāt. Cū vo q̄s vel supbia tumid⁹ vel carnis facinore
pollut⁹/vel iracūdia accēsus/vel crudelitate impi⁹:post
culpas ad pniam redit:⁊ vitā eternā pcipit/q̄si in locum
pctorū intrat alienū. A dieb⁹ g̃ Ioānis baptiste regnū ce/
lorū vim patit:⁊ violēti rapiūt illud:q2 q̄ pniam pctorib⁹
indixit/quid aliud q̄ celorū regno fieri violentiā docuit?
Recogitemus ergo fratres charissimi mala q̄ fecim⁹:et
nosmetipsos assiduis lamētis atteramus. Hereditatē iu
storū quā nō tenuimus per vitā/rapiamus p penitentiā.
Uult a nobis omnipotens deus talē violentiā perpeti.
Nā regnū celorū rapi vult nostris fletib⁹/qd̄ nostris me/
ritis nō debetur. Ab spei ergo certitudine/nulla nos ma
lorū nostrorū q̄litas/nulla quātitas frangat. Prestat ma
gnā venie fiduciā latro ille venerabilis:qui nō in de vene
rabilis/vn̄ latro:nam latro ex crudelitate/venerabilis ex
cōfessione. Cogitate rogo cogitate/q̄ sint incōprehensi/
bilia in oīpotēti deo misericordie viscera. Latro iste cruē/
tis manibus abstractus a fauce itineris suspensus est in
patibulo crucis. Ibi cōfessus/ibi sanatus/ibi audire me/
ruit/hodie mecum eris in paradiso. Quid est hoc? Quis
tantam bonitatem dei possit dicere? quis estimare suffi/
ciat? De ipsa pena criminis puenit ad pmia virtutis. Id/
circo aūt omnipotēs de⁹ electos suos in quibusdā lapsi/
bus cadere pmisit:vt alijs in culpa iacētib⁹/si toto ad eū
corde cōsurgāt spem venie reddat:vt eis p lamenta peni
tentie/viā pietatis aperiat. Exerceam⁹ nosmetipsos in la
mētis/extinguam⁹ fletib⁹ ⁊ dignis pnie fructib⁹ culpas
Tēpora indulta nō pereāt:q2 q̄ multos a suis iniq̄tatib⁹ iā
sanatos aspicim⁹/q̄d aliud q̄ superne mīe pign⁹ tenemus?

¶ De eo. sab. Ser. beati Leo. pape.

Si fideliter dilectissi/
mi atq3 sapienter creationis nostre intelliga
mus exordium/inuenimus hominem ideo
ad imaginem dei cōditum:vt imitator sui esset auctoris.
Et hanc esse naturalē nr̄i generis dignitatē/si in nobis
quasi in quodā speculo diuine bonitatis forma resplen/
deat. Ad quā vtiq3 nos quotidie reparat grā saluatoris/
cū qd̄ decidit in Adā primo/erigit in scd̄o. Causa aūt re/
parationis nr̄e:nō est/nisi misericordia dei:quē nō dilige
remus/nisi nos prior ipse diligeret: ⁊ tenebras ignorātie
nostre veritatis sue luce discuteret. Qd̄ p Esaiā dn̄s pnū/
tians ait. Adducā cecos ad viā quā ignorabāt: ⁊ semitas Esa.xlij.
quas nesciebāt faciā illos calcare. Faciā illis tenebras in
lucē:⁊ praua in directa. Hec verba faciā illis:⁊ nō derelin
quā eos. Et iterū. Inuēt⁹ sum inq̄t a nō querētib⁹ me:et
palā apparui his qui me nō interrogabāt. Qd̄ quō imple/
tū sit/Ioānes apl's docet dicēs. Scim⁹ qm̄ iā fili⁹ dei ve/ i.Io.v.
nit/⁊ dedit nobis sensuz vt cognoscam⁹ deū verū:⁊ sim⁹
in vero filio eius. Et iterū. Nos ergo diligam⁹ deū/qm̄
deus prior dilexit nos. Diligēdo itaq3 nos de⁹/ad imagi/
nē suā reparat:⁊ vt in nobis formā sue bonitatis inueniat
dat vnde ipsi quoq3/qd̄ operat operemur:accendēs scz
mētiū nostrarū lucernas:⁊ igne nos sue charitatis inflā/
mans:vt nō solū ipsum:sed etiā quicquid diligit/diliga/
mus. Nā si inter hoīes ea demū firma amicitia est/quaz Amici/
morū similitudo sociauerit:cū tn̄ parilitas voluntatum tie vere
sepe in reprobis tēdat affect⁹:quātū nobis optādū atq3 forma.
nitendū est/vt in nullo ab his que deo sunt placita discre
pemus. De quo dicit ppheta. Qm̄ ira in indignatione
eius:⁊ vita in volūtate ei⁹. Quia nō aliter in nobis erit Ps.xxix
dignitas diuine maiestatis/nisi imitatio fuerit volunta
tis. Dicente dn̄o. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo:
et ex tota mente tua:⁊ diliges proximū tuū sicut teipsum. Matt.
Suscipiat fidelis aīa auctoris sui atq3 rectoris immar/ xxij.
cessibilē charitatē:totūq3 se ei⁹ subijciat volūtati/in cui⁹
operib⁹ atq3 iudicijs nihil vacat a veritate iustitie/nihil
miseratione clemētie:qm̄ ⁊ si magnis q̄s laborib⁹ ⁊ mul
tis fatiget incōmodis/bona est illi causa tolerandi:q̄ se
aduersis/vel colligi intelligit/vel pbari. Charitatis vo
istius pietas pfecta esse nō poterit/nisi diligat et proxi/
mus:quo nomine nō hi tantū intelligendi sunt/q̄ nobis
amicitia aut ppinquitate iungūtur:sed omnes prorsus
hoīes cū q̄bus nobis natura cōmunis est/siue illi hostes
sint siue socij/siue liberi/siue serui/vnus em̄ nos cōditor
finxit/vnus creator animauit/eodem cūcti celo ⁊ aere:
iisdē vtimur diebus et noctibus/cū alij boni/alij sint ma
li/alij iusti/alij iniusti:deus tamē omnib⁹ largit/omnib⁹
est benignus:sicut Licaonijs a Paulo ⁊ Barnaba apo
stolis dicit de puidentia dei/qui in pteritis generationi Actu.
bus dimisit omnes gentes ingredi vias suas. Equidem xiiij.
non sine testimonio semetipsum reliquit benefaciēs eis
de celo:dans pluuiā et tēpora fructifera:implens cibo et
letitia corda vestra:dedit aūt nobis maiores diligēdi pxi
mi causas christiane gratie latitudo:que se p omnes par Gra in/
tes totius orbis extendēs:neminē hominē desperat/dū bet oēm
docet neminē negligendū:⁊ merito etiā inimicos diligi hominē
et p psecutoribus sibi pcipit supplicari:q̄ ex omnib⁹ quo diligere.
tidie gentib⁹ sacris oliue sue ramis inserēs germē olea
stri:de inimicis recōciliatos/de alienis adoptiuos/de im/
pijs facit iustos:vt omne genuflectat:celestiū/terrestriū
et infernorū:et omnis lingua confiteat:quoniā dn̄s Je/
sus in gloria dei patris est. Cū ergo deus bonos nos ve/
lit esse:quia bonus est:nihil nobis debet de eius iudicijs
displicere. Nā nō p omnia illi gratias agere:qd̄ est aliud
q̄ ex quadā cū parte reprehendere? Audet enim plerūq3
humana insipientia aduersus creatorē suū:nō solū de ino/
pia:sed etiā de copia murmurare:vt cum aliquid nō sup
petit querula:et cū quedā exuberēt/sit ingrata. Multe
messis dn̄s horreorum suorum plenitudinē fastidiuit: ⁊
ad copiā vindemie affluētis ingemuit:nec de magnitu/
dine fructuū gratulat:sed de vilitate conquestus est. Si
aūt parcior fuit in susceptis terra seminib⁹ ⁊ castigatior e
prouentu vites oleeq3 fluxerūt:accusat annus/arguunt
elementa:⁊ nec aeri parcit nec celo:cū fideles ⁊ pios di/
scipulos veritatis nihil magis cōmēdet ⁊ muniat:q̄ pse/
uerans in deū ⁊ indefessa laudatio:dicente aplo. Semp
gaudete: sine intermissione orate:in omnibus gratias
agite. Hec est enim voluntas dei in christo Jesu in omni/ i.Thes.v
bus vobis. Huius autem deuotionis quēadmodum po

terimus esse participes/nisi varietas rerum cõstantiam mentis exerceat: vt amor directus in deũ/nec inter fecũda superbiat/nec inter aduersa deficiat. Nõ placet deo/placeat ꝛ nobis: de omni mẽsura numerũ ipsius gaudeamus. Qui bene vsus est magnis: bene vtatur ꝛ modicis Tam nobis copia ꝙ parcitate consulitur. Nec in spũalibus lucris angustia grauabimur fructuum: si fecũditas non arescat animorum. Ditatur de cordis agro qd terra non dedit. Semp illi qd largiat occurrit/cui bene velle nõ deficit. Ad omnia igitur dilectissimi opera pietatis omniũ nobis qualitas prosit annorũ: nec beneuolentiã christianã difficultas tẽporalis impediat. Nouit dñs vasa hospitalis vidue copijs pietatis sue vacuata complere. Nouit aquas in vina cõuertere: nouit de paucissimis panibus milia esurientiũ saturare populorum. Et ille q in suis pascitur: que potuit augere dando/potest multiplicare sumendo. Tria vero sunt que maxime ad religiosas pertinent actiones: oratio scz ꝛ ieiuniũ et elemosyna: quib⁹ ad exercendũ omne quidẽ tps proprium: sed illud est studiosius obseruãdũ/quod apostolicis accepimus traditionibus consecratũ: sicut etiã decimus mensis hic morem refert veteris instituti. Ut tria illa de qbus locutus sum diligentius exequamur: oratione enim ppiciatio dei qrit: ieiunio concupiscẽtia carnis extinguitur: elemosynis peccata redimunt: simulq3 p omnia dei in nobis imago renouat: si et in laudẽ eius semp parati ꝛ ad purificationẽ nostrã sine cessatione soliciti: et ad sustentationẽ proximi/indesinenter sumus intenti. Hec triplex obseruatio dilectissimi/oim virtutũ cõprehẽdit effect⁹: hec ad imaginẽ ꝛ similitudinẽ dei puenit: et a scõ spiritu inseparabiles facit: q in orationib⁹ pmanet fides recta/in ieiunijs innocẽs vita/in elemosynis mẽs benigna. Quarta igit ꝛ sexta feria ieiunem⁹: sabbato aũt ad beatissimũ Petrũ apostolũ vigilias celebrem⁹: q ꝛ oratiões ꝛ ieiunia/ꝛ eleemosynas nostras pcibus suis dignabitur adiuuare. Per dñm nostrũ qui viuit ꝛ regnat in secula seculorũ. Amen.

Tria sũt opa pietatis.

¶ Dñica.IIII. Joannis.I.

¶ In illo tempore: Miserũt iudei ab Hierosolimis sacerdotes ꝛ leuitas ad Joannẽ: vt interrogarent eum. Tu qui es? Et confessus est ꝛ nõ negauit. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape habita in basilica sancti Petri.

Ex huius nobis lectionis verba fratres charissimi Joannis humilitas cõmendat. Qui cũ tante virtutis esset vt christ⁹ credi posset: elegit solide subsistere in se/ne humana opinione raperetur inaniter sup se. Nã cõfessus est et nõ negauit. ¶ Confessus est: q nõ sum ego christ⁹. (Tex.) Sed qui dixit/nõ sum: negauit plane quod nõ erat: sed nõ negauit quod erat/vt veritatem loquens/eius membrum fieret: cuius sibi nomen fallaciter nõ vsurparet. Cum enim nõ vult appetere nomen christi/factus est membrũ christi: q infirmitatem suam studuit humiliter agnoscere/illius celsitudinem meruit veraciter obtinere. Sed cum ex lectione alia: redemptoris nostri sentẽtia ad mentem reducitur: ex huius lectionis verbis/nobis questio implexa valde generatur. Alio quippe in loco inquisitus a discipulis dominus de aduentu Helie: respõdit. (Matt. xvij.) Helias iam venit: et non cognouerunt eum: sed fecerunt in eo quecunq3 voluerunt: et si vultis scire Joãnes ipse est Helias (Mat. xj) Requisitus autem Joãnes dicit. Nõ sum Helias. Quid est hoc fratres charissimi: quia quod veritas affirmat/hoc propheta veritatis negat? Ualde namq3 inter se diuersa sunt: ipse est: et non sum. Quomodo ergo propheta veritatis est: si eiusdem veritatis sermonibus concors non est? Sed si subtiliter veritas ipsa requiratur: hoc qd inter se contrarium sonat quomodo cõtrariũ nõ sit inuenitur.

Concordia euãgeliorũ ostẽditur

Ad Zachariam namq3 de Joanne angelus dicit. Ipse pcedet ante illũ in spiritu ꝛ virtute Helie. Qui idcirco venturus in spiritu et virtute Helie dicitur: q sicut (Luc.j.) Helias sm dñi aduentum preueniet: ita Joannes preuenit primum. Sicut ille precursor venturus est iudicis: ita iste precursor est factus redemptoris. Joannes in spiritu Helias erat in persona Helias non erat. Qd ergo dñs fatetur de spiritu/hoc Joãnes denegat de psona: quia ꝛ iustum sic erat: vt ꝛ dñs discipulis spiritualẽ de Joanne sententiã diceret: ꝛ Joannes eisdem turbis carnalib⁹ nõ de suo spiritu/sed de corpore respõderet. Contrariũ ergo veritati videtur esse quod Joannes sonuit/sed tamen a veritatis tramite nõ recessit. Qui cũ se etiã pphetam negat: q videlz nõ solum poterat redẽptorẽ predicare/sed etiã demonstrare: quis nã sit cõtinuo exprimit/cũ subiũgit. ¶ Ego vox clamãtis in deserto. (Tex.) Scitis fratres charissimi: q vnigenit⁹ fili⁹ verbũ pris vocat. Joãne attestãte q ait. In principio erat verbũ ꝛ verbũ erat apud deum ꝛ de⁹ erat verbũ. (Joan.j.) Et ex ipsa vra locutiõe cognoscitis/q pri⁹ vox sonat vt verbũ postmodũ possit audiri. Joannes ḡ vocẽ se esse asserit: q verbũ pcedit. (Joãnes vox: Jesus vbũ.) Aduẽtũ itaq3 dñicum pcurrẽs vox dr: q p ei⁹ ministeriũ pris verbũ ab hoibus audit. Qui etiã in deserto clamat: q derelicte ac destitute iudee solatiũ sui redemptoris annũtiat. Quid aũt clamet: insinuat cũ subiũgit. ¶ Dirigite viã dñi: sicut dixit Esaias ppheta. (Tex.) Uia dñi ad cor dirigit/cũ veritatis sermo humiliter audit. Uia dñi ad cor dirigit/cũ ad pceptũ via preparat. Un scriptũ est. Si qs diligit me sermonẽ meũ seruabit: et pr meus diliget eũ: ꝛ ad eũ veniem⁹: ꝛ mãsionem apud eũ faciemus. (Jo.xiiij.) Quisqs ergo mentẽ in superbia eleuat/qsquis auaritie estibus anhelat/qsquis se luxurie inquinationibus polluit: cordis ostiũ contra veritatem claudit: ꝛ ne ad se dñs veniat/claustra animi seris vitiorum dãnat. Sed adhuc qui missi sunt pcũctant. ¶ Quid ergo baptizas si tu non es christus neq3 Helias/neq3 propheta? (Tex.) Qd q nõ studio cognoscẽde veritatis: sz malitia exercẽde emulatiõis dr: euãgelista tacite innotuit/q subiunxit dicẽs. ¶ Et q missi fuerant erãt ex phariseis. (Tex.) Ac si aperte dicat. Illi Joãnẽ de suis actib⁹ reqrũt q doctrinã nesciũt qrere: sed inuidere. Sed sctũs quisq3 etiã cũ puersa mẽte reqrit de bonitatis sue studio non mutat. Unde Joãnes q ad verba inuidie pdicamẽta rñdit vite. Nam prin⁹ adiũgit. ¶ Ego baptizo in aqua: medi⁹ aũt vestrũ stat quẽ vos nescitis (Tex.) Joãnes nõ spũ: sz aq baptizat quia pctã soluere nõ valẽs/baptizatorum corpora p aquã lauat/sz tñ mẽtẽ p veniã nõ sanat. Cur ḡ baptizat q p baptismũ pctã nõ relaxat/nisi vt pcursionis sue ordinẽ seruãs: quia nasciturũ nascẽdo puenerat/baptizaturũ q dñm baptizãdo pueniret: ꝛ q pdicãdo fact⁹ est pcursor christi: baptizãdo etiã pcursor ei⁹ fieret imitatiõe sacramẽti. Qui inter hec mysteriũ nri redẽptoris annũtiãs/hũc in medio hominũ ꝛ stetisse asserit ꝛ nesciri: q p carnẽ dñs apparẽs: et visibilis extitit corpe: ꝛ inuisibilis maiestate. De q etiã subdit. ¶ Qui post me venit/ante me fact⁹ est. (Tex.) Sic nãq3 dr: ante me fact⁹ est/ac si dicat: añ me posit⁹. Post me ḡ venit: q postmodũ nat⁹/ante me aũt factus est: q mihi platus. Sz hec paulo superi⁹ dicens/etiã plationis ei⁹ causam aperuit/cũ subiũgit. ¶ Q prior me erat. (Tex.) Ac si aperte dicat. Inde etiã post me nat⁹ superat/q eũ natiuitatis sue tpa nõ angustãt. Nã q p matrẽ in tpe nascit/sine mre añ tpa ex patre generat. Cui quãte reuerẽtie hũilitatem debeat: subdendo manifestat. ¶ Cui⁹ nõ sum dign⁹ soluere corrigiã calciamẽti. (Tex.) Mos apud veteres fuit: vt si quis eam que sibi competeret accipere vxorẽ nollet/ille ei calciamẽtũ solueret q ad hãc sponsus ppinquitatis iure veniret. Quid igitur inter hoies christ⁹/nisi sancte ecclesie spõsus apparuit? De quo et iste Joãnes dicit. Qui habet spõsam spõsus est. (Joã.iij.) Sed q Joãnẽ hoies christũ esse putauerunt/qd idẽ Joãnes negat: recte se indignũ ad soluendum esse corrigiam calciamẽti eius denũtiat. Ac si aperte dicat.

Secretũ verborum aperit.

Ego redẽptoris vestigia denudare nõ valeo: q spõsi nomẽ mihi immerito nõ vsurpo. Quod tamẽ intelligi ꝛ aliter potest. Quis enim nesciat q calciamenta ex mortuis animalibus fiunt: incarnatus vero dñs veniens quasi calciatus apparuit/qui in diuinitate sua morticinum nostre corruptionis assumpsit. Unde etiã per prophetam dicit. (Ps.lix.) In idumeã extendam calciamentum meũ Per idumeã quippe gentilitas/per calciamentum vero assumpta mortalitas designatur. In idumeã ergo dñs calciamentũ suũ se extendere asserit: q dum per carnem gẽtibus innotuit/quasi calciata ad nos diuinitas venit. Sed huius incarnationis mysteriũ/human⁹ ocul⁹ penetrare nõ sufficit. Inuestigari etenim nullaten⁹ pot/quõ incarnat verbũ/quomodo summ⁹ ꝛ viuificator spũs intra vterũ aĩatur/quõ is q initiũ nõ habeat ꝛ existit ꝛ cõcipit. Corrigia ḡ calciamẽti est causa nris sensib⁹ obligata mysterij. Joannes itaq3 soluere corrigiã calciamẽti eius nõ valet: q incarnationis eius mysteriũ/nec ipse inuestigare sufficit: q hoc per pphetie spm agnouit. Quid est ergo dicere/nõ sum dignus soluere corrigiã calciamẽti ei⁹ nisi aperte ꝛ humiliter suã ignorantiã pfiteri? Ac si apte dicat. Quid mirũ si mihi plat⁹ est/quẽ post me qdẽ natũ cõsidero: sed natiuitatis ei⁹ mysteriũ nõ apprehẽdo. Ecce Joãnes pphetie spũ impler⁹/mira sciẽtia emicat: ꝛ tamẽ illud de se insinuat/qd ignorat. Qua in re pensandũ est nobis fratres charissimi ꝛ tota intẽtione cogitãdũ/quõ sancti viri/vt humilitatis in se virtutẽ custodiãt/cũ qdam mirabiliter sciũt/illud ante mẽtis oculos studẽt reuocare qd nesciunt: vt dũ ex parte alia infirmitatẽ cõsiderant ex ea parte qua pfecti sunt eorum se aĩos extollãt. Scientia etenim virt⁹ est: humilitas etiã custos virtutis est. Restat ḡ vt in omni qd scit se mens deprimat/ne qd virt⁹ scientie congregat/ventus elationis tollat. Cũ bona fratres agitis/semper ad memoriã mala acta reuocate/vt dũ caute culpa conspicitur/nunq̃ de bono opere incaute animus letetur. Superiores inuicem in via dei eos maxime q vobis cõmissi non sunt/proximos vestros attẽdite: q ꝛ quos aliqua agere praua cõspicitis/q in eis lateant bona nescitis. Magnus ergo esse vnusquisq3 studeat/sed tñ aliquo modo esse se nesciat: dũ sibi magnitudinẽ arroganter tribuit/amittat intus qd erat. Hinc etenim per pphetã dr: Ue qui sapientes estis in oculis vestris/ꝛ corã vobismetipsis prudentes. (Esa.v.) Hinc Paul⁹ dicit. Nolite esse prudentes apud vosmetipsos. (Ro.xij.) Hinc cõtra superbientẽ Saul dr. Cũ esses paruulus in oculis tuis/caput in tribubus israel factus es? (j.Reg. xv.) Ac si aperte diceretur. Cũ tu te paruulum cõspiceres/ego te pre ceteris magnũ feci: q vero tu te magnũ conspicis/a me paruus estimaris. Quo cõtra cũ Dauid regni sui potentiam corã arca dñi saltando despiceret/dixit. Ludã ꝛ vilior fiam plus ꝙ factus sum/ꝛ ero humilis in oculis meis. (ij.Reg. vj.) Quẽ em nõ extolleret/ora leonum frangere/vrsorum brachia dissipare/despectis priorib⁹ fratribus eligi/reprobato rege ad regni gubernacula vngi/tremendum cunctis vno lapide Goliã sternere/a rege proposita extinctis allophilis numerosa preputia reportare regnum ex promissione percipere/cunctũq3 israeliticẽ populum sine vlla postmodum contradictione possidere: ꝛ tamen in cũctis se despicit/qui in suis oculis se esse humilem confitetur. Si igitur etiã sancti cũ fortia agunt/de semetipsis vilia sentiunt: qd in sua excusatione dicturi sunt qui sine opere virtutis intumescũt? Sed ꝛ si qlibet bona assint opera/nulla sunt/nisi ex hũilitate cõdiant. Miranda quippe actio cũ elatiõe nõ eleuat/sz grauat. Qui em sine humilitate virtutes cõgregat/quasi in vẽto puluerẽ portat: ꝛ vnde aliqd ferre cernitur/inde deterius cecat. In cũctis ergo q facitis fratres mei/radicẽ boni operis humilitatẽ tenete: nec qbus iã supiores/sed quib⁹ adhuc inferiores estis aspicite: vt dũ vobis meliora exẽpla proponitis/ad maiora semp ascendere ex hũilitate valeatis.

Allegoria pulcherrima.

Dauid insignia notant.

¶ De eadẽ do. sermo bti Maximi epi.

Letitia quãta sit/quãtusq3 concursus: cũ imperatoris mũdi isti⁹ natalis celebrãdus est bñ nostis: quẽadmodũ duces ei⁹ ꝛ pncipes: oẽs etiã militãtes accurati sericis vestib⁹/accincti operosis cingulis/auro fulgẽte pciosis/ãbiãt solito nitidi⁹ in cõspectu regis incedere. Credunt em magis imperatoris esse gaudiũ: si viderit maiorẽ sue apparationis ornatũ: tantoq3 illũ letũ futurũ: quãto ipi fuerint in ei⁹ festiuitate deuoti: vt q imperator tãq hõ corda nõ cõspicit: affectũ eorũ circa se pbet/vel habitũ contuendo Ita fit: vt splendidius se accuret quisq3 regẽ fidelius diligit. Deinde q in natalis sui die sciunt eũ largũ futurũ/ac donaturũ plurima vel ministris suis/vel his q in domo ei⁹ abiecti putant ꝛ viles: tãta pri⁹ thesauros eius replere diuitiarũ varietate festinãt: vt in quãtũ progare voluerit in tãtũ progatio copiosa nõ desit: ꝛ ante volũtas donãdi deficiat ꝙ substãtia largiẽdi. Hec aũt iõ solicite faciũt: q maiorẽ sibi remunerationẽ pro hac solicitudine sperãt futurã. Si ergo fratres seculi istius hoies/pter psentis oneris gloriã terreni regis sui natalis diẽ tãta apparitione suscipiũt qua nos accuratiõe eterni regis nri Jesu christi natalẽ suscipere debem⁹: q p deuotiõe nostra non nobis tẽporalẽ largietur gloriã/sz eternã: nec terreni honoris administrationem dabit: q successore finit sed celestis imperij dignitatẽ q nõ habet successorẽ. Qualis autẽ nostra remuneratio sit futura/dicit ppheta. Que ocul⁹ nõ vidit/nec auris audiuit/nec in cor hoĩs ascendit: q preparauit dñs diligẽtibus se. (Esaie. lxiiij.) Quib⁹ aũt indumẽtis nos exornari oportet? Nõ autẽ diximus nos: hoc est aĩas nostras q rex noster christus nõ tã nitorẽ vestiũ ꝙ aĩarũ reqrit affectũ: nec inspicit ornamẽta corporũ/sed cõsiderat corda meritorum: nec fragilis cinguli pcingẽtis lũbos operositatẽ mirat/sz fortis castimonie restringẽtis libidinẽ ad pudicitiam plus mirat. Ambiam⁹ ḡ inueniri añ ipm/pbati fide/cõpti mia/morib⁹ accurati: ꝛ q fideli⁹ christum diligit: nitidius se mãdatorum eius obseruatione cõponat. Ut vere nos in se credere videat: cũ ita in ei⁹ solẽnitate fulgemus: ꝛ magis let⁹ q nos psperexerit puriores. Atq3 iõ ante cõplures dies castificem⁹ corda nostra/mũdem⁹ cõscientiã/purificem⁹ spm/ac nitidi et sine macula immaculati dñi suscipiam⁹ aduẽtũ: vt cui⁹ natiuitas p imaculatã virginem cõstitit: ei⁹ natalis p imaculatos seruos pcuretur Quisq3 em in illa die sordidus fuerit ac pollut⁹: natalem christi votũq3 nõ curat. Intersit licet dñice festiuitati corpore: mẽte tñ lõge a saluatore separat: nec societatẽ habere poterũt imũd⁹ ꝛ sctũs: auar⁹ ꝛ misericors: corrupt⁹ et virgo/nisi ꝙ magis ingerẽdo se indign⁹ offensionẽ: cũ minime se cognoscit. Dũ em vult officiosus esse/iniuriosus existit: sicut ille in euangelio q in cetu sctorum inuitatus: ad nuptias venire ausus est/vestẽ nõ habẽs nuptialẽ. (Mat. xxij.) Et cũ ali⁹ niteret iustitia/alius luceret fide/ali⁹ castitate fulgeret: ille solus cõsciẽtie feditate pollut⁹/cũctis splẽdẽtib⁹ deformi horrore sordebat. Et quãto plus simul discũbẽtiũ sctorũ cãdebat sctitas: tãto magis pctorũ illi⁹ apparebat improbitas: q potuerat min⁹ displicuisse fortitã si in cõsortio sanctorũ minime sedisset. Propterea ḡ sublatis manib⁹ ꝛ pedibus in tenebras exteriores expellit: nõ solũ q pctõ erat/sed q cũ pctõ esset sctitatis sibi meritũ vẽdicabat. Igit fratres suscepturi natalẽ dñi: ab oĩ nos fece delictorum purgem⁹. Repleamus thesauros eius diuersorũ munerũ donis: vt in die sancta sit vnde pegrini accipiãt: reficiant vidue/paupes vestiant. Nã quale erit si in vna eadẽq3 domo inter seruulos vni⁹ dñi/alter exultet in holosericis/alter cõsumatur in pannis/alter estuet cibo/alius famẽ frigusq3 sustineat? Ille eructuet hesternam indigestionis crapulam/hic hesternam ieiunij inediam non resoluat? Aut quis erit nostre oratiõis effectus? Petim⁹ vt liberemur ab inimico: qui nõ sum⁹ liberales in fratres Sim⁹ imitatores dñi. Si em ille paupes in celesti gratia

Doctrina a moribus secularib⁹ trahitur

Cultus mystic⁹ natalis dñici.

voluit nobis esse cōsortes: cur nobis nō sint in substātia
terrena consortes? Nec extranei sint alimonijs q̄ fratres
sunt sacramentis, nisi ꝙ rect⁹ apud deū per ipos agim⁹
causam nostrā: vt nostris alam⁹ sumptib⁹ q̄ illi grās agāt
Quicq̄d paup dn̄m bn̄dicit, illi pficit: q̄ faciēte dn̄m bene
Rom. ij. dicit. Et sicut scriptū est de illo. Ve illi hoī per quē nomē
Mat. x. dn̄i blasphematur: ita & de isto scribitur. Pax huic domui
p quē nomē dn̄i bn̄dicitur saluatoris. Quale aūt est meri
tum largientis: vt solus q̄s operet in domo & per multos
ecclesia dominū deprecetur. Et quod ille forsan petere
a diuinitatē non audebat: plurimorum interpellantium
orationibus etiā quod nō sperabat accipiat. Qd ad adiu
torium nostrū cōmemorans beatus apostolus ait. Vt p
multos gratiarū actio referat a nobis. Et iterū. Vt fiat
Ro. xv. oblatio nostra accepta, sanctificata in spiritusancto.

¶ Sermo scti Augustini epi.

Sanctam et desidera
bilē, gloriosam ac singularē solēnitatē. h. est na
tiuitatē dn̄i saluatoris fres dilectissimi, deuo
tione fidelissima suscepturi, totis virib⁹ nos debem⁹ cū
ipsi⁹ adiutorio pparare: & oēs latebras aīe nr̄e diligenter
aspicere: ne forte sit in nobis aliqd pctm̄ abscōditū qd et
cōsciētiā nostrā cōfundat ac mordeat: & oclos diuine ma
Excels⁹ iestatis offendat. Nā licet christ⁹ dn̄s nr̄ post passionē re
dn̄s hu surrexerit & in celū ascēderit: cōsiderat tn̄ vt credimus et
milia re diligēter attēdit, q̄liter se vnusquisq̄ seruorū ei⁹: sine aua
spicit. ritia, sine ira, sine supbia atq̄ luxuria: ad celebrādā ei⁹ na
tiuitatē studeat pparare atq̄ cōponere: & sm̄ qd vnūquē
q̄ ornatū bonis moribus viderit: ita illi gratiā sue miseri
cordie dispēsabit. Si em̄ viderit charitatis luce vestitū iu
stitie vl misericordie margaritis ornatū: castū, humilē, mi
sericordē, benignū & sobriū: si talē agnouerit, corp⁹ & san
guinē suū ei nō ad iudiciū, sed ad remediū per sacerdotū
suorum ministeriū dispensabit. Si vero aliquem viderit
adulterū, ebriosum, cupidū & superbum: timeo ne hoc il
Mat. xxij. li dicat: qd in euangelio dn̄s ipse dixit. Amice quō huc in
trasti non habēs vestē nuptialē? Et (qd dn̄s auertat) fiat
qd seqtur. Ligate illi man⁹ & pedes: & pijcite in tenebras
exteriores, vbi est fletus & stridor dentiū. Ecce qualē sen
tētiā in die iudicij excipiet q̄ sine remedio penitētie ad fe
stiuitatem dn̄i vitiorum sordibus inquinatus accesserit. In
natali em̄ dn̄i fratres dilectissimi q̄si in nuptijs spūalib⁹
sponse sue ecclesie christus adiunctus est. Tūc veritas de
terra orta est: tunc iustitia de celo pspexit: tūc pcessit spō
sus de thalamo suo: hoc est verbū dei de vtero virginali.
Processit em̄ cū spōsa sua eccl'ia. i. humanā carnē suscepit
Ad istas ergo tam sctās nuptias inuitati: & ad cōuiuium
patris & filij & spūssancti intraturi: videte q̄libus indumē
tis debeamus ornari. Et ideo mūdemus quātū possum⁹
cū dei adiutorio corda simul & corpora nostra: vt celestis
ille inuitator nihil in nobis sordidū, nihil fedū, nihil ob
scurum, nihil oculis suis deprehendat indignum. Hec er
go fratres dilectissimi: nō trāsitorie, sz cū ingenti tremo
re debemus attēdere. Inuitati em̄ sum⁹ ad nuptias vbi
Inuitat nosipsi si bene agimus spōsi erimus. Cogitemus ad qua
aīa ad les nuptias: cōsideremus ad qualē spōsum, vel ad quale
nuptias cōuiuium inuitati sumus. Inuitati em̄ sumus ad mēsam
vbi nō inuenitur cibus hoim, sed panis ponit angelorū.
Et ideo videamus ne forte intus in aīa vbi debem⁹ bo
norū operū margaritis ornari: ibi appareamus viciorū
pānis veterib⁹ inuoluti: & qn̄ eos qui boni sunt in oculis
dei castitas reddet cādidos: tunc eos q̄ mali sunt reddat
luxuria sordidatos. Et ideo quotiescūq̄ aut dies natalis
dn̄i: aut relique festiuitates aduenīūt, sicut frequenter
admonui ante plures dies: nō solū ab infelici cōcubinarū
cōsortio, sed etiā a proprijs vxoribus abstinere. Ab omni ira
cūdia alienos vos efficite. Peccata preterita per eleemo
synam & penitentiā redimant: cōtra nullū hoiem odiū in
corde teneat: qd solebat vanitas per gulā pdere: incipiat
iustitia per misericordiā pauperib⁹ erogare. Qd luxuria
& gula dissipauit in mūdo: pietas repōnat i celo. Et licet
hoc expediat: vt semp eleemosynas facere debeam⁹: pre
cipue tn̄ in sanctis solēnitatibus sm̄ nostras abūdantias
erogare debem⁹. Pauperes autē ante oīa frequētius ad
cōuiuium reuocem⁹. Nō em̄ est iustū, vt in sancta solēni
tate in populo christiano advnū dn̄m ptinētes, alij inebriē
tur, alij famis periculo crucientur. Et nos & oīs populus Opera
vnius dn̄i serui sumus: vno precio redēpti sum⁹: pari con mie sua
ditiōe in hoc mūdo intram⁹: simili etiā exitu migraturi dentur.
sum⁹. Et si bene agim⁹ ad vnā beatitudinē pariter venie
m⁹. Et quare paup tecū nō capiat cibū, q̄ tecū accepturus
est regnū? Quare pauper nō accipiat vel veterē tunicam
q̄ tecū receptur⁹ est imortalitatis stolā? Quare paup non
mereat panē tuū, q̄ tecū meruit accipere baptismi sacra
mentum? Cur indign⁹ est accipere reliq̄as ciborū tuorū
q̄ tecū ad cōuiuiū inuitatus est angelorū? Audite fratres
audite: nō meū sed dn̄i cōmune preceptū. Si enim ait in
euangelio. Cū facis prandiū aut cenā noli inuitare diui Luce.
tes q̄ te iterū iuitēt & fiat tibi retributio, sz voca paupes, & xiiij.
claudos & beat⁹ eris, q: nō hn̄t vn̄ retribuāt tibi: retribue
tur aūt tibi in retributiōe iustorū. Sed dicit aliq̄s. Ergo
amicos aut parētes nō debeo ad cōuiuiū reuocare? Ro
gādi sunt & parētes & vicini, sz rari⁹ rogādi sunt: & non ni
mis sumptuosa & deliciosa, sed tam parca & sobria vel ho
nesta illis debēt cōuiuia pparari, vt remaneat vn̄ possūt
pauperes refici: vl. possit aliq̄d indigētib⁹ erogari: vt cū
dies iudicij venerit, nō cū ipsis q̄ nūc pauperes despiciūt
audiam⁹. Discedite a me maledicti in ignē eternū, sed cū Mat.
iustis & misericordib⁹ audire mereamur. Venite bn̄dicti xxv.
patris mei pcipite regnū: q: esuriui & dedistis mihi mādu
care: sitiui & dedistis mihi bibere. Simul etiā ad vos illa
vox desiderabilis dirigat. Euge serue bone & fidelis: q: Ibidem
sup pauca fuisti fidelis: supra multa te cōstituā: intra i gau
diū dn̄i tui. Sz vt hec q̄ suggessim⁹ sēsib⁹ vestre charitatis
tenaci⁹ inhereāt: breuiter q̄ dicta sunt iteram⁹. Hortem ad
monuim⁹ fres vt q: natalis dn̄i iminet, tāq̄ ad nuptiale
& celeste cōuiuiū ab oī luxuria alieni: & bonis opib⁹ ador
nati, nos pxp̄i adiutoriū pparem⁹, eleemosynas paupe
rib⁹ erogem⁹, iracūdia vel odiū velut venenū de nr̄is cor
dib⁹ respuam⁹. castitatē fideliter pseruate: ad cōuiuia vr̄a
frequēti⁹ paupes reuocate: ad vigilias maturi⁹ surgite i
eccl'ia stātes, aut orate, aut psallite: vba ociosa aut secula
ria, nec ipsi pferte: & eos q̄ pferre voluerit castigate. Pa
cē cū oīb⁹ custodite: & q̄s discordes agnoscitis ad cōcordiā
reuocate. Hec si fideliter christo adiuuāte volueritis imple
re: & in hoc seculo ad altare dn̄i cum secura consciētia po
teris accedere: & in futuro ad eternam beatitudinem fe
liciter peruenire: prestante dn̄o nostro Jesu christo qui vi
uit & regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Dn̄ica ante Natale. Marci. I.

¶ Initium sancti euangelij Jesu christi filij dei
sicut scriptū est in Esaia propheta. Et reliqua.
Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Conferēdum est hoc
euangelij Marci principiū principio Mat
thei qui ait. Liber generationis Jesu chri
sti, filij Dauid, filij Abraam: atq̄ ex vtroq̄ Colla
vnus deus noster Jesus christus, dei & hominis est filius tio initio
intelligendus. Et apte prim⁹ euāgelista filiū hois cū, se rū euan
cūdus filiū dei noiat: vt a minorib⁹ paulatim ad maiora gelij.
sensus nr̄ exurgeret, ac p fidē & sacramēta hūanitatis assū
pte: ad agnitionē diuine eternitatis ascēderet. Apte q̄ hu
manā gnationē erat descriptur⁹, a filio hois cepit Dauid
vz siue Abrae: de q̄r stirpe carnis substātiā assūpsit. Apte
is qui librū suū ab initio euāgelice pdicationis inchoa

bat filiū magis dei appellare voluit dn̄m nostrū Jesum
christū: q: nimirū, & humane erat nature de progenie pa
triarcharum siue regū, veritatē carnis suscipere: diuine
fuit potentie, euangelium mundo predicare. Euāgeliū
quippe, bonum nuntiū dicitur. Quod aūt melius est nū
tium q̄ penitentiā agite: appropinquabit em̄ regnū celo
rum? Hominis itaq̄ est, humanit⁹ nasci: dei vero, regni
celestis introitū penitētibus predicare. Et ideo Matthe
us recte filiū Dauid nūcupat, quē in carne venientē asse
uerat: recte Marcus filiū dei, quam in prima voluminis
sui fronte auctorē euangelij, & sponsorem regni designat
eterni. Ubi vero notandū ꝙ euangeliste sancti, q̄ dispen
sationem nobis dn̄ice incarnatiōis scriptura relinquere
vno q̄dē spiritu accēsi, ad officiū scribendi accesserūt, sed
sm̄ diuersum narratiōis sue primordiū: singuli diuersum
statuere terminū. Mattheus nāq̄ a natiuitate dn̄ica ex
ordium sumēs: ad tēpus vsq̄ dn̄ice resurrectionis seriem
sue narrationis pduxit. Marcus ab initio euāgelice pdi
cationis incipiens: puenit vsq̄ ad tēpus ascēsionis dn̄i: &
predicationis discipulorum eius cūctis gentibus per orbē.
Lucas a natiuitate pcursoris inchoans euāgeliū, termi
nauit in ascēsione dn̄ica: cū redeūtes discipuli hierosoly
mā: aduentū sanctispirit⁹ diuinis in laudibus expectāt.
Joannes ab eternitate vbi dei: per qd oīa facta sunt pn̄
cipiū sumēs: & ipe ad tēpus vsq̄ dn̄ice resurrectiōis euā
gelizando ptingit. Scripturus ergo euāgeliū Marc⁹ cō
grue primo oīm ponit testimonia pphetarū: q̄bus hoc fu
turum iam olim precinebāt: vt cū eo cūctis vera, ac sine
scrupulo dubietatis suscipienda que scriberet intimaret
quo hec a pphetis sancto spiritu ipletis antea pscita, ac
predicta esse mōstraret. Simulq̄ vno eodēq̄ euāgelij sui
principio: & iudeos q̄ legē ac pphetas susceperāt: ad susci
pienda etiā euangelij sacramēta, q̄ ipsorū pphete pdixe
rant instituit: & gentiles q̄ per euāgelij pconia ad deū ve
nerant: ad auctoritatē quoq̄ legis & pphetarū suscipien
dam venerādāq̄ puocat: ne si quis iuxta hereticos: aut
vetus solūmodo testamentū: aut solūmodo nouū susce
Tex. pisset: alienus a testamēto dei remaneret. ¶ Ecce mitto
angelū meū ante faciē tuam: q̄ preparabit viā tuam ante
te. Angelus vocat Joānes: nō societate nature: iuxta he
resim Origenis, sed officij dignitate. Angelus em̄ grece
latine nūtius dicitur. Quo nomīe recte appellari potuit
Joā. j. homo ille q̄ fuit missus a deo: vt testimoniū phiberet de
lumine: & venientē in carne dn̄m, mūdo nūtiaret. Nec mi
Mat. xj. randū mystice angelū nominari eū: quo inter natos mu
lierū maior nemo surrexit: cū cōstet oēs q̄ sacerdotij gra
du rite fungunt ob euangelizandi officiū: angelos posse
Mala. ij vocari, dicente ppheta. Labia sacerdotis custodient sciē
tiam: & legem requirēt ex ore eius: q: angelus dn̄i exerci
Tex. tuum est. ¶ Vox clamantis in deserto: parate viā dn̄i: re
ctas facite semitas eius. Constat q: vnigenitus dei filius
Joā. j. verbū patris vocatur: Joanne attestante qui ait. In pn̄
cipio erat verbū, & verbū erat apud deū, & deus erat ver
bum. Et ex ipsa nostra locutione cognoscimus: quia pus
vox sonat, vt verbum postmodum possit audiri. Joānes
ergo vox a propheta vocatur: q: verbū precedit. Aduētū
itaq̄ dominicum precurrēs vox dicitur: quia per eius mi
nisterium patris verbū ab hominib⁹ auditur. Quia etiā
in deserto clamat: q: derelicte ac destitute iudee solatiū
redemptionis annūtiat. Quid autē clamaret aperit cū
Tex. subditur. ¶ Parate viā domini: rectas facite semitas ei⁹
Omnis qui fidem rectā & bona opa predicat: quid [illegible]
q̄ venienti domino ad corda audientium viam para[illegible]
hec vis gratie penetret & lumine veritatis illustret: vt re
ctas deo semitas faciat: dum mūdas in animo cogitatio
nes per sermonem boni predicationis format? Sane no
tandū ꝙ testimonijs propheticis q̄ posuit Marcus vnū
solūmodo in Esaia: aliud inuenitur in Malachia: nec tn̄
falli aut fallere putandus est euāgelista: qui hoc scriptū
dicat in Esaia qd Esaias non scripserit: sed potius intel
ligendum: q: si nō hec vba q̄ de Malachia posuit inueni
untur in Esaia: sensus tamē eorū inuenitur in Esaia: & in
nōnullis locis alijs: & manifestius in eo qd ipse hic subiū
xit. Vox clamantis in deserto: parate viā dn̄i: rectas faci
te semitas ei⁹. Quis enim non videat quāta sit in vtraq̄ Esa. xl.
sententia concordia? Nam quod dixit Malachias: mitte
dum angelum ante faciem domini qui prepararet viam
eius. Hoc est vtiq̄ quod dixit Esaias: vocem clamantis Mala.
audiendam in deserto qūt diceret: parate viam domini: iij.
rectas facite semitas eius. Quia sicut Joannes recte an
gelus potuit vocari pro eo ꝙ faciem domini euangelizā Esa. xl.
do preuenit: ita recte appellari vox potuit: quia verbum
dei sonādo preibat: sicut supradictum est. In vtraq̄ autē
sn̄ia similiter paranda via dn̄i predicatur: ideoq̄ non fal
litur euāgelista: qui & hoc dictum ab Esaia scribit: quod
& si nō eisdē vbis, eodē tn̄ sensu ab ipso scriptū inuenit. Po
tuit autē fieri vt aīo Marci euāgeliū scribentis p Mala
chia Esaias occurrerit vt fieri solet: qd tn̄ sine vlla dubita
tione emēdaret: saltē ab alijs admonit⁹: qui ipo adhuc in
carne viuente h legere potuerūt: nisi cogitaret recorda
tiōi sue: q̄ spiritusctō regebat, nō frustra occurrisse aliud
p alio nomē pphete: nisi q: ita dn̄s h scribi cōstituit. Cur
autē ita cōstituerit dn̄s: prima illa causa vtilissima debet
facillime cogitari: etiā sic esse insinuatum: ita omnes san
ctos prophetas vno spiritu locutos: mirabili inter se con
sensione constare: vt hoc multo amplius sit: q̄ si oīm oīa
prophetarum vno vnius hominis ore dicerentur: & ideo
indubitanter accipi debere quecūq̄ per eos spūssanctus
dixit: & singula esse oīm & oīa singulorum. Cū igitur & q̄ di
cta sunt per Esaiā, tam sint Malachie q̄ Esaie: & q̄ dicta
sunt per Malachiā, tam sint Esaie q̄ Malachie: qd op⁹
erat vt emēdaret Marcus, cū aliud pro alio sibi nomen
occurrens a se scriptū legisset: ac nō poti⁹ sequēs auctori
tatem spiritussancti a qua mētē suam regi: plus nobis il
le vtiq̄ sentiebat hoc ita scriptum relinquere sicut cū ad
monendo constituerat ei dominus: ad informādos nos
tantum verborum suorum prophetis inesse concordiam
vt nō absurde: imo cōgruentissime, etiā Esaie deputare
mus qd per Malachiā dictū reperim⁹. ¶ Fuit Joānes Tex.
in deserto baptizans & predicans baptismū penitētie, in
remissionem peccatorum. Cūctis legētibus liquet: quia
Joannes baptismū penitentie nō solum predicauit: ve
rumetiam quibusdam dedit: sed tamen in remissionem
peccatorū dare nō potuit. Remissio nāq̄ peccatorū in so
lo nobis baptismo christi tribuitur. Notandū itaq̄ qd di
citur: predicans baptismū penitētie, in remissionē pecca
torum: quoniā baptismū qd peccata solueret: q: dare nō
poterat, predicabat: vt sicut incarnatū verbū patris pre
currebat verbo pdicationis: ita baptismū penitētie quo
peccata soluūtur, precurreret suo baptismate quo pecca
ta solui nō possunt. ¶ Et baptizabāt ab illo in Jordane Tex.
flumine cōfitētes peccata sua. Exemplū est cōfitendi pec
cata ac meliorem vitam pmittendi eis q̄ baptisma ac
cipere desiderant: sicut etiā pdicante Paulo in Epheso: Actu. xix
multi credentiū veniebant confitentes & annuntiantes
actus suos: quatenus abdicata vita veteri renouari me
rerent in christo. Unde etiā beato Petro ostensis in lin
teo celesti diuersi generis animantibus, dictum est. Sur
ge Petre occide & manduca, quod est apte dicere. Occi Act. x.
de infideles ab eo quod fuerant prius ab renūtiatione
scelerum & promissione pie religionis: ac si fidei christia
ne sacramentis imbutos: in sancte ecclesie membra com
muta. ¶ Et erat Joānes vestitus pilis camelorum & zo Tex.
na pellicea circa lumbos eius. Pilis inq̄t vestitus, non
lana. Aliud austere vestis indumentum est: aliud luxurie
mollioris. Zona autem pellicea qua accinct⁹ fuit & He
lias: mortificationis indicium est. Porro quod sequitur.
¶ Et locustas & mel syluestre edebat: habitatori solitu Tex.
dinis congruum est: vt non delicias ciborum, sed necessi
tatem humane carnis expleret. Potest habitus & victus

eius per significationē etiam qualitatem interne cōuersationis eius nō incōuenienter exprimere. Nāq austeritoribus vtebat indumentis: sicut et̄ dñs in laudib⁹ eius

Mat.xi. Luce.iij

pcedentibus ait. Quid existis videre homine mollib⁹ vestitū? Ecce q̄ mollibus vestiuntur in domibus regū sunt: q; vitā peccantiū non blandimentis fouit/sed vigore aspere inuectionis increpauit/dicēs. Genimina viperarū: qs vobis demonstrauit fugere a ventura ira? Tonā pelliceaz habebat circa lūbos suos: q; carnē suam crucifixit cum vitijs ⁊ cōcupiscētijs suis: quod eoz

Gal.v.

esse propriū in qui sunt Jesu christi/ap'lo attestante didicimus. Locustas ⁊ mel edebat: q; dulce quidem sapiebat turbis predicatio ei⁹: estimantē populo ⁊ cogitātibus oibus in cordib⁹ de cōmne forte ipm esse christus: sed ori⁹ finē sortira/intelligentib⁹ eius auditoribus: q; non ipse christus/sed precursor ⁊ prophēta esset. i. christi. In melle etenim dulcedo: in locustis est alacer volatus/sed cito deciduus. ¶ Et pdicabat dicens. Venit fortior me post me

Tex.

cuius non sum dignus procubēs soluere corrigiam calciamentorū eius. Hos apud veteres fuit: vt si quis cā q̄ fibi competeret accipere vxorē noller: ille ei calciamentū solueret/qui ad hanc sponsus iure propinquitatis veniret. Quid igitur inter hoies christus nisi sancte ecclesie sponsus apparuit: De quo ⁊ idē Joannes dicit. Qui habet sponsam spōsus est. Sed q; Joannem hoies christum esse putauerūt: qđ idem Joānes negat recte se indignū esse ad soluendā corrigiā eius calciamēti denūtiat. Ac si aperte dicat. Ego redēptoris vestigia denudare non valeo: q; sponsi nomen mihi imeritus nō vsurpo. Qđ tamē intelligi ⁊ aliter pōt. Quis enim nesciat q; calciamēta ex mortuis animalibus fiant: Incarnatus vero dñs venies quasi calciat⁹ apparuit: q; in diuinitate sua mortalia nostre corruptiōis assumpsit. Sed huius incarnatiōis mysterium human⁹ oculus penetrare nō sufficit. Inuestiga ri em̄ nullatenus potest/quomodo corpora⁊ verbum: quomodo sumus ⁊ viuificat⁹ spūs intra vterū matris animatur: quomodo is qui initium non habet/exīstit et concipitur. Corrigia ergo calciamēti est ligatura mysterii. Joannes itaq; soluere corrigiā calciamēti eius nō valet: q; incarnatiōis mysteriū nec ipse inuestigare sufficit

Tex.

qui hāc per prophetie spiritum agnouit. ¶ Ego vos baptizaui in aqua: ille baptizabit vos in spiritusancto. Non q̄dē adhuc Joānes dñm manifeste deū aut dei esse filiū sed tm̄ se virū fortiorē pdicat. Nō em̄ rudes adhuc auditores tāti capiebāt arcana sacramēti/q̄ filius dei eter⁹ homine assumpto ex virgine denuo nat⁹ esset in mundū sed paulatim per agnitionē glorificatē humanitatis introducendi erant ad fidem diuine eternitatis. Quib⁹ tamen quasi latenter quodāmodo ac velato sermone deū

Sublimia ruditib⁹ paulatī tradenda.

hunc esse verum declarat: dum cum spiritusancto baptizatum esse cōfirmat. Cui enim dubium: nullum posse alium gratiam sanctispiritus nisi deū dare? Tempore autem procedentre cum capaciores iam ad intelligēdū eosdem suos videret auditores: etiam illum filium dei aperte pdicauit. Sed qui me misit baptizare in aqua: ille mihi dixit: Sup quē videris spm̄ descēdēte ⁊ manētem sup eū: hic est qui baptizat in spiritusancto. Et ego vidi ⁊ testimonium perhibui: quia hic est filius dei. Baptizamur autem a domino in spiritusancto: nō solum cū in die baptismatis fonte vite in remissionem peccatoz abluimur verumetiam quotidie cum per gratiam eiusdē spiritus ad hec agenda que deo placent accendimur.

¶ In vigilia natiuitatis domini. Matthei I.

¶ In illo tempore: Cū esset desponsata mater Jesu Maria Joseph: anteq̄ conuenirent: inuenta est in vtero habens de spiritusancto. Et reliqua. Homilia Origenis de eadē lectione.

Cum desponsata esset

mater Jesu Maria Joseph. Que fuerit necessitas vt desponsata esset Maria Joseph nisi propterea quatenus hoc sacramentum celaretur: ⁊ ille malignus fraudis cōmenta aduersus desponsatam virginē nulla penit⁹ inuenisset: Vel ideo fuerat desponsata Joseph: vt nato infanti vel ipsi Marie cura videret gerere Joseph: siue in Egypto siue vt inde de nuo veniēs: iō desponsata fuit Joseph/nō tm̄ in cōcupiscētia iūcta. Mater inq̄t eius/mater inmaculata/mr incorrupta/mater intacta. Mater ei⁹. Cuius eius? Mater vnigeniti dñi ⁊ regis oim plasmatoris ⁊ creatoris cunctoū virginis illius q̄ in excelsis est sine matre/⁊ in terris est sine patre tam

Cōfessio

Mat. viij. Luce.j.

Exo.iij Dan.iij. Dan.vj. ⁊.xiij.

Thūsti notat diuinitas.

Tex.

Tex.

Tex.

Esa.ix.

Tex.

Tex.

Tex

per euāgelistarū ꝛ apostoloꝝ predicationē: per sui sancti corporis ꝛ sanguinis sacramentum: per gloriose crucis signaculum. Per ista ergo oia nobiscū deus: ꝛ ad nos atq; in nobis/sicut ipse ait. [Mat. xviij.] Ecce ego vobiscū sum oib⁹ diebus vsq; ad cōsummationē seculi. Qui cū patre ꝛ spiritusctō viuit ꝛ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ In nocte Natiuitatis domini.

Luce II.

¶ In illo tempore. Exijt edictum a cesare Augusto: vt describeretur vniuersus orbis. Hec descriptio prima facta est a pside Sirie Cyrino. Et ibant oēs vt profiterentur singuli in ciuitatē suā Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Quia largiente domino: missarū solennia ter hodie celebraturi sumus: loqui diu de euangelica lectione nō possumus: sed nos aliqd breuiter dicere redēptoris nr̄i natiuitas ipa cōpellit. Quid est quod nascituro dn̄o mūdus describitur/nisi hoc qd apte monstrat: quia ille apparebit i carne/q electos suos adscriberet i eternitate. [ps. lxviij] Quo contra de reprobis per prophetā dicitur. Deleantur de libro viuentiū/ꝛ cum iustis non scribantur. Qui bene etiā in Bethleē nascitur. Bethleē quippe dom⁹ panis interpretatur. [Joan. vj] Ipse nāq; est qui ait. Ego sum panis viuus qui de celo descēdi. Locus ergo in quo dn̄s nascitur domus panis antevocatus est: q: futurū profecto erat/vt ille per [Bethleem significatio mystica.] materiā carnis appareret: qui electoꝝ mentes interna satietate reficeret. Qui non in parētum domo/sed in via nascitur: vt profecto ostenderet: q: per hūanitatē suā quā assumpserat quasi in alieno nascebat. Alienū vez nō ꝑm ptātē dico/sed ꝑm naturā. Nā de ptāte eius scriptum est. [Joan. j.] In ppria venit. In natura erē sua ante tpa nat⁹ est: in nostra venit ex tpe. Qui ergo etern⁹ pmanēs tpalis apparuit/alienū est vbi descēdit. Et q: ꝑ pphetā d̄r. Ois caro fenū/fact⁹ hō fenū nostrū vertit in frumētū/qui de seipo [Esa. xl.] ait. [Joa. xij.] Nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit/ipm solū manet. Vn̄ ꝛ natus in seipso reclinat/vt fideles oēs videlicet aialia sctā/carnis sue frumēto reficeret: ne ab interne intelligentie pabulo ieiuna remanerēt. Quid est ꝙ vigilātibus pastorib⁹ angelus apparuit/eosq; dei claritas circūfulget: nisi ꝙ illi pre ceteris videre sublimia merentur/q fidelibus gregibus pesse solicite sciūt. Dūq; ipi pie sup gregē vigilāt: diuina sup eos grā largius coruscat. Regē vero natū angelus nuntiat/ciusq; voci angeloꝝ choꝛi cōcinūt ꝛ cōgaudētes clamāt. Gloria i excelsis deo ꝛ in terra pax hoibus bone volūtatis. Prius qppe ꝙ redemptor noster ꝑ carnē nasceret/discordiā cū angelis habuimus: a quoꝝ claritate atq; mūditia ꝑ pme culpe meritum/ꝑ quotidiana delicta lōge distabamus. Quia em̄ peccādo extranei eram⁹ a deo: extranei nos a suo consortio deputabāt angeli ciues dei. Sed q: nos cognouim⁹ regē nostrū: cognouerūt nos angeli ciues suos. Q: em̄ rex celi/terrā nr̄e carnis assumpsit: infirmitatē nr̄am illa [Pacis restitutio ꝑ mediatorē.] iā angelica celsitudo nō despicit. Ad pacē nostri angeli redeūt/intētionem prioris discordie postponūt. Et quos prius infirmos abiectosq; despexerāt: iā vt socios venerātur. Hinc est em̄ ꝙ Loth ꝛ Iosue angelos adorāt/nec tn̄ adorare phibent. [Apoca. xix.] Ioannes vero in Apocalypsi sua adorare angelū voluit. sz tn̄ idē hūc angel⁹/ne se debeat adorare cōpescit/dicēs. Vide ne feceris: cōseru⁹ em̄ tu⁹ sum ꝛ fratrū tuoꝝ. Quid est ꝙ an̄ redēptoris aduētū angeli ab hoibus adorātur ꝛ tacēt: postmodū vero adorari refugiunt/nisi ꝙ naturā nostrā quā pri⁹ despexerāt: postꝙ hāc sup se assumptā cōspiciūt: pstratā sibi videre ptimescunt. Nec iā sub se velut infirmā contēnere ausi sunt: quā sup se vez in celi rege venerātur: nec habere dedignantur hominū sociū: q sup se adorāt hoiem deū. Curem⁹ ergo fratres charissimi: ne qua nos inmūditia polluat/q in eterna presciētia ꝛ dei ciues ꝛ angelis equales sum⁹. Vendicem⁹ morib⁹ dignitatē nostrā. Nulla nos luxuria inqnet/nulla nos turpis cogitatio accuset/nō malitia mētis mordeat nō inuidie rubigo cōsumat/nō elatio inflet/nō ambitio per terrena oblectamenta dilaniet/non ira inflāmet. Dij etem̄ vocati sunt homines. Defende ergo tibi o hō cōtra vitia honorē dei: quia propter te factus est deus homo.

¶ De eadē nocte. Luce .II.

¶ In illo tempore. Exijt edictum a cesare Augusto: vt describeretur vniuersus orbis. Et reliqua. Homilia venerā. Bede presbyteri.

Audiuim⁹ ex lectione euangelica fratres charissimi: q: nascituro in mundū redemptore mundi/deo et dn̄o nostro Jesu christo: exijt edictū a cesare Augusto: qui tunc mūdani regni apicē tenebat vt mūdus describeret. Quod nō casu cōtigisse putandum est sed certissima dispēsatione eiusdē nostri redēptoris intelligēdū esse pmissum. Ipse eteni mediator dei ꝛ hominū [Tēp⁹ pacis elegit dn̄s.] sicut matrē sibi diuinitus quā voluit puidit/de qua nasceret qn̄ vellet humanit⁹ ita etiā tpa natiuitatis q voluit elegit: imo ipse ea q̄lia voluit esse donauit: talia videlicet in qbus sopito turbine belloꝝ/noua pacis tranqllitas totū cōtegeret orbē. Qd em̄ mai⁹ in hac vita potuit eē pacis indiciū: ꝙ ab vno hoie orbē describi vniuersum/atq; vni⁹ cēsus numismatē cōcludi. Matrē qppe elegit virginem q: nō alter dei filiū nasci in carne/ꝙ de intemerata genitrici debebat. Tēpus qn̄ nasceret summe pacis elegit: q: hec nimirū ei nascēdi i mūdo causa fuit vt gen⁹ humanū ad supne pacis dona reduceret. Hic etem̄ scriptū est. [Ephe. ij] Ipe est pax nostra q fecit vtraq; vnū. i. q de angelis ꝛ hoibus vnā dei domū pius mediator ꝛ recōciliator instituit. Pacis tpibus nat⁹ est dn̄s noster/vt etiā statu tpis ipm esse se doceret/de quo pmissa pphetia dicebat. Multiplicabit ei⁹ imperiū: ꝛ pacis nō erit finis. [Esa. ix.] Vn̄ ꝑ idē ppheta alꝭ cū incarnatiōis illi⁹ ac nostre redēptiōis sacramēta mystico sermōe descripsisset dicēs. [Esa. ij.] Et erit in nouissimis dieb⁹ pparat⁹ mons dom⁹ dn̄i in vertice mōtiū: ꝛ eleuabit sup colles/ꝛ fluēt ad eū oēs gētes: serenitatē q̄ pacis q tūc esset futura manifeste signauit/subijciēs. Et conflabūt gladios suos in vomeres/ꝛ lāceas suas in falces. [Ibidem] Nō leuabit gēs cōtra gētē gladiū/nec exercebunt ad preliū. Propter qd ꝛ mox exhortādo subiūxit. Dom⁹ Jacob venite/ꝛ ābulem⁹ in lumine dn̄i. Premisit g̃ tpa pacꝭ: et sic apparēs in carne ipe auctor pacis ꝛ tēporū cōditor: pmo domui Jacob. i. plebi israelitice: deinde cūctꝭ gētib⁹ ad se cōfluētib⁹ ianuā lucis aperuit/ꝛ pacis eterne gaudia predicauit. Nec ptereūdū ꝙ ei⁹ pacꝭ terrena serenitas nato regi celesti/nō solū testimoniū gratie phibuit/sed ꝛ obsequiū impendit: q: predicatorib⁹ verbi illi⁹ peragrandi orbē facultatē tribuit: ꝛ vbicūq; vellēt euāgelij grām disseminādi: qd fieri minime possit/si nō vno tot⁹ orbis regeretur imperio. Sed ꝛ ipa toti⁹ orbis descriptio: q a terreno rege facta memorat/celestis opa regis manifeste designat: q ad hoc nimirū apparuit i mūdo/vt de cūctis p orbem natiōibus electos in vnitatē fidei sue colligeret: ac noia sua sicut ipse pmisit in eternū scriberet in celo. [Descriptio mystice exponitur] Hoc ꝙ qd ad edictū Augusti ibāt oēs vt pfiterēt singuli i suā ciuitatē/in nr̄i regis est nobis seruitio spūaliter agendū Nostra qppe ciuitas sācta ecclesia est: que partim adhuc pegrinat a dn̄o in terris/partim iā cū dn̄o regnat i celis ꝛ post finē hui⁹ seculi pfecta in eternū tota cū illo regnabit. In hāc ergo ciuitatē debem⁹ oēs ire: nullū a tā salubri itinere opꝫ excusari. Oēs nos necesse est nato regi debitū pēdere censum: hoc est ꝛ vnitate nunc ecclesie pn̄tis iussis obtēperare diuinis: ꝛ ad ingressum patrie celestis infatigabili bonoꝝ operū cursu pperare. Dabat autē in professionum

professionū cēsus denari⁹: q decē numoꝝ in se pōdus habebat/cesaris imaginē cōtinēs ꝛ nomē: qd nos qq; spiritualiter oportet imitari. Soluim⁹ em̄ regi nr̄o denariū/ [Denari⁹ misticus] cū decē pcepta legis illi iplere satagim⁹. In quo videlicet denario nomē eiusdē regis nr̄i cōscriptū gestam⁹: cū in cūctis actib⁹ nr̄is meminerim⁹ nos a christo christianos vocari/ac dignitatē nois ipsi⁹ itemeratā in nobis cōseruare curam⁹. Imaginē qq; ei⁹ in eodē denario bone nr̄e cōuersatiōis exprimere debem⁹: illā vtiq; quā ipe dn̄s [Leuiti. xix.] docuit dicēs. Scti estote q: ꝛ ego sctūs sum/dn̄s de⁹ vester. Hec est nāq; imago dei ad quā in primo hoie cōditi sum⁹/vt vez pticipatiōe diuine sctitatꝭ ppetuo sctī essem⁹ [Ps. iiij.] Hinc eteni ps. ait. Signatū est sup nos lumē vultus tui dn̄e. Sed quia hoc lumē diuini vult⁹ hō peccādo amisit placuit deo hūani vult⁹ habitū in carne nascēdo assumere: q nos doceret in spū debere renasci: placuit in silitudine carnis pctī sine pctō apparere vt nos emūdaret ab oī [Tex.] pctō: ꝛ claritatē nobis sue reformaret imaginis. ¶ Ascēdit aūt iquit Joseph a Galilea de ciuitate nazareth i iudeā ciuitatē dauid q vocat bethleē: eo ꝙ esset de domo ꝛ familia dauid: vt pfiteret cū Maria despōsata sibi vxore pgnāte. Diuinitus cōstat esse pcuratū/vt ad suā qsq; ciuitatē pgens ibi cēsum pfiteret: qten⁹ hoc edicto generali parētes nr̄i saluatoris de nazareth i bethleē ꝯtingeret. Sicq; ad cōplēdū vaticinia pphetarū/vtraq; ciuitas incarnatiōis eius insigniret arcanis: vna videlꝫ ꝯceptiōis altera natiuitatis honore pfulgens. Testat nāq; Esaias [Esa. xj.] ppheta/ꝙ redēptorē nr̄m in nazareth cōcipi oporteret/ cū dicit. Egrediet virga de radice Jesse: ꝛ Nazare⁹ de radice ei⁹ ascēdet. Interptat aūt flos siue mūd⁹. Quo vocabulo icarnatus ꝑ nobis dei filius recte potuit cognominari: q: ꝛ ipe mūdus vitijs oib⁹/naturā suscepit hoīs: ꝛ in se credētib⁹ cunctis flos spūaliū fructuū origoq; processit: qb⁹ recte ac beate viuēdi ꝛ mōstrauit exēpla/ꝛ dona cōcessit. Egressa est ergo virga de radice iesse/ꝛ nazareus de radice ei⁹ ascēdit: q: itemerata vgo maria de stirpe Dauid orta est: de cui⁹ carne dn̄s in ciuitate Nazareth veritatē carnis sine inqnamēto carnē assumpsit. Q: vo [Mich. v.] in Bethleē eēt nascitur⁹: hoc q̄ ppheticis designat oraculis cū d̄r: Et tu Bethleē effrata paruul⁹ es i milib⁹ iuda: ex te ei egrediet q dn̄abit in isrl. Qui ꝑ in Bethleē nascitur/nō solū ppter indiciū regij schematis: q: Dauid [Jo. vj.] inde fuit/sed ꝛ ppter nomē ipsum: q: Bethleē dom⁹ panis interptat. Ipse nāq; ait. Ego sum panis viu⁹ q de celo descēdi. Quia g̃ ppterea de celo ad terrā descendit: vt nobis vite celestis alimoniā donaret: nosq; eterne dulce[Natalis loci ratio datur]dinis munere satiaret: merito loc⁹ in q nascit/dom⁹ panis vocat. Est ꝛ alia ratio supne dispositionis: q̄ dn̄s nr̄ nō in ea q ꝯcept⁹ erat ciuitate/sed in alia nasceretur: vt videlicet ex hoc inimicos insidiātes facili⁹ natiuitatis ei⁹ cōscij vel ministri deuitaret. Preuidebat qppe ꝙ cū mox natū Herodes psequi/atq; ad mortē qrere inciperet. Et ꝑ pterea sic natiuitatis ei⁹ mysteriū voluit in ciuitate Dauid pagi/vt parētes eius nō ibi domū/nō possessionē haberēt: sed tātūmō tpe natiuitatis ipsi⁹ illo nouitij aduētarent/hospites manerēt: statimq; cōpleta cadē natiuitate/ac declaratis signis celestibus q ei testimoniū dare decebat/Egyptū cū ipso secederēt. Sic eteī factū est: vt nō solū cū dum quereret Herodes minime reperiret: sꝫ nec vllā cognatos eius vexādi occasionē haberet: cui⁹ parētes qui essent explorare nō poterat. Nec ptereūda silētio maxima cōditoris ꝛ redēptoris nr̄i dignatio: q nō solū incarnari ꝑ nobis/sꝫ eo tēpore voluit incarnari q mox nat⁹ pfessione cēsus ascriberet. Induit em̄ carnē/vt nos virtute spūs indueret. Descendit de celo ad terras: vt nos de terris eleuaret ad celū. Soluit tributū cesari vt nobis ꝑpetue libertatis grām donaret. Seruiuit dei fili⁹ i hoīe regi: q diuine seruitutis ignorabat obsequiū: vt nobis ꝑ hoc hūilitatis formā tribueret. Insinuat videlicet quātū ꝑ charitatē seruire debeam⁹ iuicē: cū ipse nō despexerit ei qui ꝓ charitatis erat nesci⁹ ipēdere seruitiū. Vbi ꝓ qq; suo pmōstrauit exēplo: qd postmodū pncipis aploꝝ erat verbo doctur⁹. Subditi estote oī creature hūane ppter [j. Pet. ij.] deū: siue regi q̄si pcellenti/siue ducib⁹ tāq; ab eo missis. ¶ Factū est aūt inqt cū essent ibi: impleti sunt dies vt pareret/ꝛ pepit filiū suū primogenitū. [Tex.] Primogenitū vocauit dn̄m: nō q: credēdū sit beatā dei genitricē alios post eū pepisse filios: quā ꝑpetua castitate vna cū viro suo Joseph cōstat esse memorabilē: sed ob id eū recte pmogenitū appellat: q: sicut Joānes ait. [Joa. j.] Quotqt aūt eum receperūt/dedit eis ptātē filios dei fieri. In qb⁹ filij ipse iure primatū tenet: q ꝛ ante ꝙ nasceret i carne dei fili⁹/absq; initio nat⁹ extiterat. Descēdit aūt ad terras: fact⁹ est nr̄e priceps nature: largit⁹ est nobis sue participiū grē: vt sicut apostolus ait. Sit ipse primogenitus in multis fratrib⁹ [Ro. viij.] ¶ Et pānis eū inqt inuoluit/ꝛ reclinauit eū in psepio: q: nō erat ei loc⁹ in diuersorio. [Tex.] Et hic itueda est fres charissimi magna redēptoris nr̄i dignatio: hic ex totis medullis cordis vnicuiq; nr̄m cū ppheta dicēdum. Quid retribuam domino pro omnib⁹ que retribuit mihi. [Amplectenda dignatō Jesu.] Ille enim cui veraciter canim⁹. Magnus dn̄s ꝛ laudabilis nimis ꝛ magnitudinis ei⁹ non est finis: paruulus natus est nobis/vt nos renascendo de paruulis magnos: hoc est de peccatoribus faceret iustos. Qui ad dexteram patris sedet in celo/loco egebat in diuersorio: vt nobis copiā felicium mansionū in domo patris sui donaret: quo omnez creaturā siue in celis inuisibilem/siue visibilē in hoc mūdo multifarijs induit ornatib⁹: q in sua maiestate/sicut ppheta dicit. Amictus lumine sicut vestimento: ipse in assumptione nostre fragilitatis exiguis cōtegitur pan[Ps. ciij.]nis: vt primā nobis stolā restituat. i. ad gratiam nos immortalitatis quā in primo parēte amisimus/miseratus reducat. Ille per quē omnia facta sunt: manus pedesq; suos/immo totū corpus quod induit/cunis iuolui disposuit: vt manus nostras in bono opere promptas redderet: pedes nr̄os in viā pacis dirigeret: cūcta corpis nr̄i mēbra diuinis manciparet obsequijs. Ille quē celū ꝛ celi celorū nō capiūt/parui psepis angustia ꝯtinet: vt amplitudinē nobis supnarū sediū retribueret: ꝛ qdā pcipui grā sacri in psepio sibi sedē elegit/vbi aialia solēt ad vescēdū cōuenire. Insinuauit em̄ iā tūc: q: fideles oēs i sacrosctā altaris mēsa/eiusdē icarnatiōis sue mysterij eēt refecturus. Indicauit etiā: q: cūctos sibi hūiliter obseqntes/interna suauitatis soleat grā recreare: de qb⁹ ꝑ ꝑ pphetā d̄r. Cognouit bos possessorē suū: ꝛ asin⁹ psepe dn̄i sui. In boue etem̄ designat pplꝫ iudeoꝝ: q iugū legis portare: ꝛ [Mistic⁹ itellect⁹ bouis et asini.] ei⁹ ꝯsueuerat ꝓba ruminare. In asino aūt exprimit pplm gentiū: q sordib⁹ idolatrie semꝑ manebat immūdus. Et q vtroq; pplo plurimi ad euāgelij grām ꝯuersi: ꝛ possessorē a q creati sunt cognouerūt: ꝛ celestib⁹ ei⁹ qrebat alimonijs ad ꝑpetuā crescere salutē. Quoꝝ primitias ei cōsecratas accipim⁹ in pastorib⁹ illis merito venerādis: q natū cū pmi angelo nūtiāte videre ꝛ pdicare meruerūt: et in Magꝭ q ad ei⁹ cunabula de oriēte cū munerib⁹ ꝛ pcib⁹ stella duce venerūt. Hi nāq; de iudeis ad dn̄z/illi venere de gentilib⁹. Verū de magis die sctō Epiphanie/ipo ad quē venere dn̄o ppitiāte pleni⁹ audiem⁹. Interim de pastorib⁹ q pmi ad eū veniētes: primis ppli fideles designāt: q sint gesta videam⁹. Sequit. ¶ Et Pastores erāt in regiōe cadē/vigilātes ꝛ custodiētes vigilias noctis super [Tex.] gregē suū: ꝛ ecce angel⁹ dn̄i stetit iuxta illos/ꝛ claritas dn̄i circūfulsit illos. Apta aūt satis ꝓ supna est puidētia dispositum: vt nascēte dn̄o/Pastores in vicinia ciuitatis eiusdē vigilarēt: suosq; greges a timore nocturno vigilādo ptegerēt. Oportebat nāq;/vt cū magn⁹ pastor ouiū ꝓ est aiaꝝ nutritor fideliū i mūdo nat⁹ est: testimoniū ei⁹ natiuitati vigilātes supra gregē suū pastores darēt. Ipe ei est q ait. Oues mee vocē meā audiūt: ꝛ ego cognosco [Joa. x.] eas: ꝛ sequunt me: ꝛ ego vitā eternā do eis. Nā ꝛ futurū tūc erat: vt ꝑ orbē vniuersū electi Pastores. i. pdicatores

sancti mitterent: q̄ ad ouile dñicū/ videlȝ sanctā eccl'iam pp̄los credētiū cogerēt. Quoꝝ primo: hoc est beato Petro/ cū se dñm amare ꝓfiteret: idē dñs ac princeps pastorū ad cōprobādū eūdē amorē p̄cepit/ dicēs.

Jo.xxi.

Pasce oues meas. Quia nimirū solus ille cōditorē pfecte diligit: q̄ ꝛ proximis curā pur͛ amoris impēdit.

Tex.

¶ Et ecce angelus dñi stetit iuxta illos: ꝛ claritas dei circūfulsit illos ꝛ timuerūt timore magno. Quid est ꝙ apparēte angelo diuine claritatis eos splēdor circūdedit: qđ nunꝙ̄ in tota testamēti veteris serie reperim⁹: cū tā innumeris vicib⁹ angeli ꝓpheris ꝛ iustis apparuerūt: nusꝙ̄ eos fulgore diuine lucis hoīes circūdedisse legim⁹/ nisi ꝙ hoc p̄uilegiū recte huius tēporis dignitati seruatū est: Cū em̄ vera lux mūdi nascebat̃ in mūdo: dignū ꝓfecto fuit vt p̄co natiuitatis illius: etiā corporales hoīm visus nouitate celestis perfunderet lucis.

Prerogatiua inclyte resurrectionis notat̃.

Dicit nāq; de illi⁹ natiuitate ꝓpheta.

Ps. cxi.

Exortū est in tenebris lumē rectis corde. Et q̄si q̄rerem⁹

Ibidem

quod esset lumē de quo diceret: continuo subdit. Misericors ꝛ miserator ꝛ iustus dñs. Cū ergo misericors ꝛ iust⁹ cōditor ac redēptor gñis humani/ mūdū gl'ia noue natiuitatis illustrare dignat⁹ est: decebat oīmodis/ vt ipsam etiam in qua nat⁹ est regionē claritas lucis noue cōpleret. Apparēs ergo cū claritate/ q̄d angelus pastorib⁹ dicat/ audiam⁹.

Tex.

¶ Nolite timere. Ecce em̄ euāgelizo vobis gaudiū magnū/ qđ erit omī pp̄lo. Vere gaudiū magnū: q: gaudiū celeste/ gaudiū eternū/ gaudiū qđ nulla tristitia interueniēte turbat̃. Qđ erit inquit oī pp̄lo: nō omī pp̄lo iudeoꝝ: neq; oī pp̄lo gētiū/ sȝ oī pp̄lo credētiū: qui vel de Judeis vel de gētib⁹ orbis toti⁹ ad vnā christi cōfessionē aggregat̃: ab vna eadēq; mysterioꝝ christi ꝑceptione christianus vocat̃: de quo dicit ꝓpheta.

Esa.ix.

Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. Quia natus est nobis hodie saluator: qui est christ⁹ dñs in ciuitate Dauid. Bene dixit hodie natus est: nō dixit/ hac nocte: q: videlicet cū luce celesti apparuit/ q̄ diē natū euāgelizabat his qui vigilias noctis agebāt: illū videlȝ de quo

Ps. xcv.

Ps. p̄cinit dicēs. Bene nuntiate diē ex die salutare eius. Salutare q̄ppe dei.i. dñs Jesus dies est ex die: q: q̄ temporaliter in ciuitate Dauid/ hō ex virgine matre apparuit: ipse ante oīa tēpora/ nō localiter/ lumē de lumine/ de⁹ verus de deo vero natus est. Qr ergo habitātib⁹ nobis in regione vmbre mortis lux orta est vite: apte nūtius ort⁹ eiusdē dicit: q: natus est hodie saluator: vt h̄ q̄ verbo admoniti/ semꝑ recordemur: q: nox p̄cessit antique cecitatis: dies aūt appropinquauit eterne salutis: ꝛ ipsi abijciamus opera tenebraꝝ: ꝛ vt filij lucis ambulem⁹. Fruct⁹

Eph.v.

em̄ lucis est/ sicut idē apl's ait. In omī iustitia ꝛ bonitate

Tex.

et sanctitate. ¶ Et hoc vobis signū. Inuenietis infantē pānis inuolutū: ꝛ in p̄sepio positū. Hoc nobis signū nati i carne saluatoris semꝑ animo retinere cōdecet: vt semper eius beneficijs gr̄as rependere bn̄ viuēdo discam⁹: q: ita voluit habitū nr̄e fragilitatis assumere: vt paupratis quoq; generalis statū nō refugeret. Est em̄ indiciū assūpte infirmitatis/ ꝙ infans ꝛ pānis inolut⁹ est: ꝛ paupratis ꝙ nō in strato/ sed in p̄sepio posit⁹ inuenit̃.

Exhilaratio pie anime.

Misericordias ergo dñi in eternū cantem⁹: qui vt ꝑpetuo b̄ri viuamus/ ipse abiectiōis ac mortalitatis nr̄e socius fieri non abnuit. Annūtiāte aūt angelo gaudiū dñice natiuitatis repēte multitudo militie celestis affuit: q̄ eidē nato dño obsequiū sue deuotiōis redderet. Et quē in celo gl'ificare semꝑ cōsueuerat: nūc solita hymnoꝝ laude apparente in terra cōcelebrat. Ubi nos q̄ sua laudatione celi ciues instruūt: q̄liter huius sacratissime solēnitatis gaudia celebrare: quātas verbo dei laudes dicere debeam⁹/ ꝙ i carne verbū caro factū est/ ꝛ habitauit in nobis: vt nos ad sue gl'ie visionē subleuaret: nobis p̄cipiū gr̄e ꝛ veritatis/ q̄

Tex.

ipm plenū est donaret. Laudāt ḡ deū et dicūt. ¶ Gl'ia i altissimis deo: et in terra pax hoīb⁹ bone voluntatis. Et apte gl'iam deo dicūt/ pacē p̄dicāt hoīb⁹: q: illū cui⁹ natiuitate letant̃/ mediatorē dei ꝛ hoīm/ h̄ est deū esse verū ꝛ hoīem nouūt. Gl'iam in excelsis deo cātant: q: iā venisse tp̄s illud exultāt: q̄ mūdus abiectis dijs q̄ ab hoīb⁹ facti sunt cōditorē suū q̄ in celis est cognosceret. Pacē optant hoīb⁹: q: q̄s electos prius ab eterna felicitate merito pcti desꝑerarāt: iā nūc redimēte dño/ in eiusdē supne habitationis gaudijs secū futuros itelligūt.

Hymni angelici enarratio.

Pacē hoībus mandāt: q̄s in celesti hier'lm/ h̄ est in visiōe ꝑpetue pacis socios h̄re desiderāt vt ipsos q̄ hoīes admoneāt ꝑ obseruātiā pacis ad suū debere ꝑuenire cōsortiū. Et bn̄ cū dicerēt et in terra pax hoīb⁹ adiūgūt bone volūtatis: q: cū illis societatē pacis angelici spūs h̄re festināt: quoꝝ mētibus puritatē bone volūtatis inesse cōsiderāt. Illos secū post absolutionē carnis/ ad cōtēplationē vere pacis subuehere letant̃: q̄s in carne cōmorātes/ oīa q̄ agūt aut loquūtur/ de radice bone voluntatis ꝓferre cōspiciunt. Tales nāq; et si infirmitas forte aliq̄n vel ignorātia/ a perficienda ea quā cupiūt bona actione retardat: ante interni tn̄ arbitri oculos integritas quā corde tenēt bone volūtatis excusat. Bona aūt volūtas est: diligere cōditorē nr̄m ex toto corde/ tota aīa/ tota virtute: diligere ꝛ proximos tāꝙ̄ nosipsos: atq; eiusdē dilectionis in nobis vigorē/ indicijs q̄b⁹ valem⁹ pie actiōis ōndere. Qđ cū oīb⁹ horis atq; momētis facere debeam⁹: quāte magis cū natiuitate dñi ac saluatoris nr̄i: vel annua festiuitate colimus/ vel frequētiore deuotiōe recolimus: In q̄ specialr̃ angelica exhortatiōe docemur dona ei bone volūtatis offerre: in qua ciues p̄rie celestis eidē bone volūtati nr̄e cōsortiū sue pacis ꝓmittūt: in q̄ ipsi quoq; eūdē hymnū angelici cōcentus decātare solem⁹.

Doctrina āgelica.

Si igitur nobis fratres charissimi cōis ista solēnitas terrestrib⁹ cū celestib⁹: nec tn̄ ista solēnitas/ sed ꝛ omnis nr̄a cōuersatio sit supernoꝝ ciuiū apta cōsortio. Meditemur interim in via/ qđ habere desideram⁹ in p̄ria. Cōcordem⁹ etiā nos inquātū valemus vite illi mūdissime beatoꝝ spirituū: cui tunc associare speramus interna puritate mutue dilectiōis: si diuine laudationis dona q̄b⁹ in futuro vocare cupim⁹/ etiā in presentia sectemur. Discamus cū apl'o dicere. Nostra

Phil.iij.

cōuersatio in celis est. Un̄ etiā saluatorē expectam⁹ dñm nostrū Jesum christuz. Illi nāq; saluatorē ad iudiciū venientē cū gaudio expectāt: q̄ se ad ei⁹ volūtatē celestem in terris vitam egisse meminerunt. Dat autē etiā fragilib⁹ nobis acmin⁹ ꝑfectis magnā spem percipiende salutis/ ipse cōditor ꝛ saluator noster: q̄ ꝓ nr̄a cōfirmatiōe fragilis apparēs/ nox ore cōsono militie celestis/ bone nr̄e volūtati dona sue ꝑpetue pacis promisit: Jesus christus deus et dñs noster qui viuit et regnat cū patre in vnitate spūssancti per omnia secula seculorum. Amen.

In eadē sctā nocte vel aurora. Lu.II.

¶ In illo tēpore: Pastores loquebantur adinuicem. Transeamus vsq; Bethleem: et videamus hoc verbum quod factū est: quod fecit dñs et ostendit nobis. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Nato in Bethleē dño saluatore: sicut sacra euāgelij testatur historia: pastorib⁹ q̄ in regiōe eadē erāt vigilātes: ꝛ custodiētes vigilias noctis sup gregē suū: angel⁹ dñi magna cū luce apparuit: exortūq; mūdo solē iustitie: nō solū celestis voce sermonis: verūetiam claritate diuine lucis astruxit. Nusꝙ̄ ei i tota veterꝫ testamēti serie repim⁹ āgelos/ q̄ tā sedulo apparuere p̄rib⁹ cū luce apparuisse: sȝ h̄ p̄uilegiū recte hodierno tp̄e seruatū est: qn̄ exortū est in tenebris lumē rectꝫ corde: misericors ꝛ miserator dñs. Nec ne parua vni⁹ āgeli videret̃ autoritas: postꝙ̄ vn⁹ sacrm noue natiuitatꝫ edocuit stati m'titudo celestiū agminū: q̄ gl'iam deo caneret/ paceq; simul hoīb⁹ p̄dicaret affuit.

aperte demōstrās: q: ꝑ hāc natiuitatē hoīes ad pacē vni⁹ fidei/ spei ꝛ dilectiōis/ atq; gl'iam diuine laudatiōis cēnt ꝯuertēdi. Significāt aūt mystice pastores isti gregū/ doctores q̄sq; ac rectores fideliū aīaꝝ. Nox cui⁹ vigilias custodiebāt sup gregē suū ꝑicula tētationū indicat: a q̄b⁹ se suosq; subiectos oēs q̄ ꝑfecte vigilant/ custodire nō desistūt. Et bn̄ nato dño/ pastores sup gregem vigilant. Ille

Joan.x.

etem̄ nat⁹ est q̄ dicit. Ego sum pastor bon⁹/ bon⁹ pastor aīaȝ suā dat ꝓ ouib⁹ suis. Sȝ ꝛ tp̄s iminebat q̄ idē pastor summe bon⁹/ missis in mundū pastorib⁹: oues suas q̄ lōge lateq; disperse errabāt/ ad semper virētia celestis vite pascua reuocaret.

Joā.xxi.
Luc.xxij

Quorū summo pastori p̄cepit. Si diligis inq̄t me pasce oues meas. Qđ aperiēs ait. Cōfirma

Tex.

fratres tuos. Et factū est/ vt discesserūt ab eis angeli in celū/ pastores loq̄bant̃ adiuicē. ¶ Trāseam⁹ vsq; Bethleem: ꝛ videam⁹ h̄ v̄bū qđ factū est/ qđ fecit dñs/ ꝛ ostendit nobis. Et venerūt festinātes: ꝛ inuenerūt Mariā et Joseph ꝛ infantē positū in p̄sepio. Pastores q̄dē illi felici gaudio festinauerūt videre qđ audierāt. Et q: ardēti amore q̄sierūt/ cōtinuo saluatorē quē q̄sierūt iuenire meruerūt. Sed intellectualiū pastores gregū/ immo cūcti fideles: q̄ mētis industria christū q̄rere debeāt: dictis pariter suis ostenderūt ꝛ factis. Transeamus inquiūt vsq; Bethleē: et videam⁹ hoc v̄bū qđ factū est. Trāseam⁹ ergo ꝛ nos fratres charissimi cogitādo vsq; Bethleē ciuitatē Dauid: ꝛ recolam⁹ amādo ꝙ in ea verbū caro factū est: atq; ei⁹ incarnationē dignis celebremus honoribus.

Monitio plena pietate.

Trāseamus abiectis cōcupiscētijs carnalib⁹/ toto mētis desiderio vsq; Bethleē supnā.i. domū panis viui/ nō manufactā sȝ eternā in celis: ꝛ recolam⁹ amādo/ q: verbum caro factū est. Illuc carne ascēdit/ vbi i dextera dei sedet: illuc cū tota virtutū instātia seq̄mur/ ꝛ solicita cordis ꝛ corꝑis castigatione ꝓcurem⁹: vt quē illi in p̄sepio videre vagiētē: nos in p̄ris solio mereamur videre regnantem.

Tex.
Joā.j.

¶ Et videam⁹ inquiūt hoc verbū qđ factū est. Quā sacra et pura fidei sctā ꝯfessio. In principio erat verbū: ꝛ verbū erat apud deū: ꝛ de⁹ erat verbū. Hoc v̄bū natū ex patre/ nō factū est: q: creatura de⁹ nō est. In q̄ natiuitate diuina vide, i ab hoīb⁹ nō potuit: sed vt videri posset/ v̄bū caro factū est: ꝛ habitauit in nobis. Videam⁹ ergo aiūt hoc verbū qđ factū est: q: anteꝙ̄ factū eēt/ hoc videre nequiuimus.

Tex.

Qđ fecit dñs ꝛ ōndit nobis: qđ incarnari fecit dñs: ꝛ ꝑ hoc visibile nobis exhibuit. ¶ Et venerūt festinātes ꝛ inuenerūt Mariā ꝛ Joseph: ꝛ infantē positū in p̄sepio. Venerūt pastores festinātes: ꝛ inuenerūt dñm hoīem natū simul ꝛ eiusdē natiuitatis ministros. Festinem⁹ ꝛ nos fratres mei/ nō passib⁹ pedū: sȝ bonoꝝ ꝓfectib⁹ operū videre eādē gl'ificatā hūanitatē cū eisdē ministris/ digna seruitutis sue mercede remuneratis. Festinemus videre illū in diuina p̄ris/ ac sua maiestate fulgētē. Festinem⁹ inquā/ nā tanta btitudo nō cū desidia/ aut torpore q̄rēda: sȝ alacriter sunt christi sequenda vestigia. Nā ipe cursuȝ nr̄m data manu iuuare desiderat: delectaturq; audire a nobis.

Can.j.

Trahe me post te: currem⁹ in odore vnguētoꝝ tuoꝝ. Citi⁹ ergo v̄tutū gressib⁹ seq̄mur/ vt mereamur cōseq. Nemo tardet conuerti ad dñm/ nemo

Moralis doctrina.

differat de die in diē: ipȝ ꝑ oīa p̄cātes/ vt gressus nr̄os dirigat s̄m eloquiū suū: ꝛ nō dn̄et nr̄i oīs iniustitia. Videntes aūt cognouerūt de verbo qđ dictū erat illis de puero hoc. Et nos fratres dilectissimi q̄ dicta sunt nobis de saluatore nr̄o/ deo vero ꝛ hoīe/ interim pia fide ꝑcipe plena dilectiōe festinem⁹ amplecti: vt h̄ in futuro ꝑfecte cognitionis visu cōprehēdere valeam⁹. Hec etem̄ sola ac vera est beatoꝝ: nō solū hoīm/ sed ꝛ angeloꝝ vita/ faciē ꝑpetui sui cernere creatoris: quā desiderabat ardēter psalmista q̄ dicebat.

Ps. xli.

Sitiuit aīa mea ad deuȝ viuū/ q̄n veniā et apparebo an̄ faciē dei. Cui⁹ soli⁹ visiōe: nō aūt vlla terrenarū reꝝ affluētia desideriū suū satiari posse signauit/ cū

Ps. xvi.

ait. Satiabor dū manifestabit̃ gl'ia tua. Verū q: nō otiosi ac desides/ sȝ virtutū opib⁹ insudātes/ diuina ꝯtēplatiōe sunt digni solicite ꝓmisit. Ego aūt cū iustitia apparebo in conspectu tuo. Videntes ergo pastores/ cognouerūt de v̄bo qđ dictū erat illis de christo: q: visio dei cognitio ei⁹ est: ꝛ hec est sola btā hoīs vita: ipso testāte ac dicente/ q̄ nos p̄ri cōmēdans dicit inter alia. Hec est aūt vita

Jo.xvij.

eterna: vt cognoscāt te eē solū ꝛ vnū deū/ ꝛ quē misisti Jesum christū.

Tex.

¶ Et oēs q̄ audierūt mirati sunt ꝛ de his q̄ dicta erāt a pastorib⁹ ad ipsos. Nō celauere silētio pastores arcana q̄ diuinit⁹ agnouerāt/ sȝ q̄buscūq; potuere dicebāt: q: ꝛ spūales eccl'ie pastores in hoc maxime sunt ordinati: vt v̄bi dei mysteria p̄dicēt: ꝛ mira q̄ in scripturis didicerint/ mirāda suis auditorib⁹ ōndāt. Nō solū autez pastores/ ep̄i: p̄sbyteri/ ꝛ diacones: vel etiā rectores monasterioꝝ sunt itelligēdi: sȝ ꝛ oēs fideles/ q̄ vel puule sue dom⁹ custodiā gerūt pastores recte vocant̃/ inquātū eidē sue domui solicita vigilātia p̄sunt. Et q̄cūq; vestrum saltē vni/ aut duob⁹ fratrib⁹ q̄tidiano regimine p̄est/ pastoris eiusdēq; officiū iplere: q: inquantū sufficit pascere hos verbi dapib⁹ iubet̃. Immo vnusq̄sq; fratres q̄ etiaz priuat⁹ viuere credit̃: pastoris officiū tenet/ ꝛ spūalē pascit gregē: vigiliasq; noctis custodit sup illū/ si bonorum actuū cogitationūq; mūdarū sibi aggregās multitudinē: h̄c iusto moderamine gubernare: celestib⁹ scripturarū pascuis nutrire: ꝛ ꝑuigili solertia ꝯtra imūdoꝝ spirituū insidias seruare ꝯtēdit.

Tex.

¶ Maria aūt ꝯseruabat oia verba hec cōferēs in corde suo. Maria v̄ginalis pudicitie iura custodiēs: secreta christi q̄ nouerat: nemini diuulgare volebat: sȝ ipm q̄n vellet h̄ ꝛ quō vellet diuulgari reuerēter expectabat.

Exercitiū marie erga dominū

Ipa aūt secreta eadē ore tacito/ vigili tn̄ corde sedula scrutabat̃. Et h̄ est qđ ait cōferēs in corde suo. Cōferebat q̄ppe ea q̄ acta videbat his q̄ agenda legerat. Videbat nāq; sepe de stirpe Dauid ortā: in Nazareth de spūsctō filiū dei ꝯcepisse. Legerat in ꝓpha. Exiet

Esa.xi.

virga de radice iesse: ꝛ Nazare⁹ de radice ei⁹ descēdet: et req̄escet sup eū spūs dñi. Legerat. Et tu Bethleē effrata

Mich.v.

puul⁹ es in milib⁹ Juda: ex te mihi egredict̃ q̄ sit dñator in isr'l: ꝛ egressus ei⁹ ab initio a dieb⁹ eternitatis. Videbat se i Bethleē peꝑisse dñatorē isr'l: q̄ etern⁹ ex p̄re de⁹ ante sc'la nat⁹ est. Videbat se v̄ginē cōcepisse/ peꝑisse filiū: ꝛ vocasse nomē ei⁹ Jesum. Legerat in ꝓphetis. Ecce

Esa.vij.

v̄go cōcipiet ꝛ pariet filiū: ꝛ vocabit̃ nomē ei⁹ emanuel. Legerat. Bos cognouit possessorē suū: ꝛ asin⁹ p̄sepe dñi

Esa.j.a.

sui. Videbat dñm positū in p̄sepio/ q̄ bos ꝛ asin⁹ solēt nutriēdi aduenire. Meminerat sibi dictū ab angelo. Spūs

Luc.j.

sanctus supueniet in te: ꝛ virtus altissimi obūbrabit tibi: ideoq; ꝛ qđ nascet̃ ex te sctm̄/ vocabit̃ fili⁹ dei. Legerat modū natiuitatis ei⁹: nō nisi āgelo reuelāte potuisse cognosci/ dicēte Esaia.

Esa.liij.
Mich.iiij.

Gn̄ationē eius q̄s enarrabit? Legerat. Et tu turris gregis nebulosa filia sion vsq; ad te veniet: ꝛ veniet ptās p̄ima regnū filie hierusalē. Audiebat angelicas virtutes/ que sunt filie supne ciuitatis/ apparuisse pastoribus in loco/ qui a conuentu pecorū antiquitus turris gregis vocabatur: et est vno miliario ad oriētē Bethleē: vbi etiā nunc tria pastorū illorū monumēta in ecclesia monstrant̃. Nouerat tunc venisse in carne dominū/ cui vna et eterna est cū patre potestas: q̄ regnū daret ecclesie/ filie sc̄ȝ celestis hier'lm. Conferebat ergo beata Maria ea q̄ faciēda legerat/ his q̄ iaȝ facta cognouit nō hec tn̄ ore promens/ sed clauso seruās in corde.

Tex.

¶ Et reuersi sunt pastores/ glorificātes ꝛ laudātes deū in oīb⁹ que audierāt et viderāt/ sicut dictū est ad illos. Discam⁹ et nos fratres charissimi ad cōtēplationē dñice dispensationis: q̄ nobis subuenire dignatus est semꝑ/ ad agēdas beneficijs ei⁹ gr̄as reuerti. Si em̄ illi sola adhuc natiuitate ei⁹ cognita reuersi sunt/ glorificātes ꝛ laudātes deū in oīb⁹ q̄ audierāt ꝛ viderāt: quāto magis oportet nos q̄ totā incarnatiōis illi⁹ seriē ex ordine cognouim⁹: q̄ sacramētis illi⁹ imbuti sum⁹/ in oīb⁹ gl'iam eius ac laudē: non solū verbo: sed etiā factis p̄dicare. Neq; vnꝙ̄ obliuisci ꝙ ideo hō nat⁹ est/ vt nos ad imaginem ꝛ similitudinē sue

Beneficiū incarnatiōis semp recolēdū.

diuinitatis renascēdo reficeret. Ideo baptizat⁹ aq̄: vt ad nostroꝝ ablutionē scelerū oīm fluēta fecūdaret aquas. Ideo rētatus in eremo: vtq̄ vincēdo rētatoꝝ nobis vincē dī⁹ erūpnas fortiꝰ tribueret. Ideo mortuus: vt mortis de struēret imperiū. Ideo surrexit ⁊ ascēdit i celū: vt nobis resurgendi a mortuis/atq̄ in celestib⁹ perpetuo regnan dispēm exemplūq̄ p̄eberet. Pro quibus singuli reuersi ad intuitum pijssime dispensationis eius: glorificem⁹ et laudemus ipsum deū/ac oīum nostrū Jesum christū: qui viuit ⁊ regnat cū patre in vnitate spīritussancti/per oīa secula seculoꝝ. Amen.

¶ In die sancto. Joannis. I.

¶ In principio erat verbum/et verbū erat apud deum: et deus erat verbum: hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt: ⁊ sine ipso factum est nihil. Quod factum est in ipso vita erat: ⁊ vita erat lux hominum: ⁊ lux in tenebris lucet: ⁊ tenebre eā nō cōprehenderunt. Fuit homo missus a deo: cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimoniū: vt testimoniū phiberet de lumine. Et reliq. Homilia venera. Bede pbyteri.

Joānis euāgel. iste laus. Jo. i.

Hodiarnis dei ⁊ hoīm/hois Jesu christi natiuitatē que hodierna die facta est/sanctoꝝ verbis euāgelistarū/ostendhei vcz ⁊ Luce manifestatā cognouimus. Liber eriā de verbi. i. diuinitatis ei⁹ eternitate: in qua patri manet semper equalis beati Joannis dicta perscrutari: qui singularis priuilegio meruit castitatis: vt ceteris altiꝰ scripture cōditoꝛib⁹/diuinitatis ipsi⁹ caperet simul ⁊ parefaceret arcanū. Neq; em̄ frustra in cena supna pect⁹ dñi Jesu recubuisse phibet: sed p hoc typi ce docet: q; celestis haustū sapīe ceteris excellentꝛ de scrissimo eiusde pectoris fōte potauerit. Vñ ⁊ merito in figura q̄uo: aialiū aq̄le volāri cōpaf. Cūctis/q̄ppe auibus aq̄la celsius volare/cūctis animātib⁹ clarius solis radiis ifigere cōsueuit obtut⁹. Et ceteri euāgeliste q̄si i terra ambulāt cū dño: q tpalē ei⁹ gnationē pariter ⁊ tēpoꝛa lia facta sufficiēter exponētes/pauca de diuinitate dixerūt. Hic aūt q̄si ad celū volat cū dño: q ppauca de tēpoꝛalib⁹ ei⁹ actis edisserēs/erernā diuinitatis ei⁹ potētiā/per quā oīa facta sunt/sublimi⁹ mēte volādo ⁊ lympidi⁹ speculādo cognouit/ac nobis cognoscēda scribēdo cōtradidit. Ergo alij euāgeliste christū ex rēpōte natū describūt/

Ter. Joānes cūctē in pncipio fuisse testat dicēs. ¶ In pncipio erat verbū. Alij iter hoīes eū subito apparuisse cōmoꝛāt/ille ipm apd deū semp fuisse declarat dicēs. ¶ Et verbū erat apud deū. Alij ho verū hoīem/ille verū cōfirmat esse deū dicēs. ¶ Et de⁹ erat verbū. Alij hoies eū apd hoies tpaliter cōuersantē: ille deū apd deū i pncipio manere oīndit dicēs. ¶ Hoc erat i pncipio apd deū. Alij magnalia q̄ in hoīe gessit phibēt: ille qd oēm creaturā visibilē et inuisibilē p ipm de⁹ p̄fecerit oīndit dicēs. ¶ Oia ipm facta sunt/⁊ sine ipso factū est nihil ⁊c. Et mire btūs Joānes in initio euāgelij sui/de diuinitate saluatoris ⁊ fidē recte credētiū sublimiter ibuit: ⁊ hereticoꝝ pfidiā potenter eruperat. Fuere nāq; hereticī q̄ dicerēt. Si g̃ nat⁹ est christ⁹/erat tps q̄n ille nō erat. Quos pmo sermōe redarguit cū ait. In pncipio erat verbū. Neq; vero ait. In principio cepit verbū esse: vt vcz cū nō ex rēpōte oꝛtū/sed in eoꝛu tēpoꝝ epistērē: ac p hoc sine vllo tpis initio de pē natū mostraret: iuxta qd ipe loquit⁹ puerbijs. Dñs possedit me ab initio viaꝝ suaꝝ/ante q̄ quicq̄ faceret a principio/ab eterno oꝛdinat⁹ sum. Jtē fuerūt hereticī: q tres sctē trinitatis psonas esse negātes dicērē. Jdē deus q̄n vult p̄ est/q̄n vult filī⁹ est/q̄n vult spūssctūs est: ipe tamē vn⁹ est. Quoꝝ destruēs errōē subiungit. Et verbū erat apud deū. Si em̄ alius apud alīū erat/duo sunt p:ofecto

Ter. Hereses cuellūt.

Ter. Prouer. viij.

pater ⁊ filī⁹: ⁊ non ipse vn⁹ modo p̄ nō filī⁹/nō etiam spūssanctus: quasi mutabilis sit diuine substantie natura/cū apertissime Jacob⁹ dicit apostolus. Apud quē nō est trāsmutatio/nec vicissitudinis obūbratio. Item fuere quidā prauī dogmatis autoꝛes: qui christū hominem tm̄ cōfitētes/deū p:ossus esse nō crederēt: q̄s p̄ter opprimit cū ait. Et de⁹ erat verbū. Fuere alij: q deū q̄dē illum/sed ex tpe incarnatiōis factū/nō aūt eternū ātē secla natū a p̄e putarūt: vñ q̄dā taliū dixisse cōmemoꝛāt. Nō invideo christo deo facto: q̄n ⁊ ego fi volo/possū fieri p̄m ipsum. Et hoc erat in pncipio apud deū. i. hoc verbū qd de⁹ est nō ex tpe cepit/sed in pncipio/in q̄t erat verbū: de⁹ apud deū. Jtē fuere veritatis inimici: q christū ⁊ ātē partū virginis fuisse iā nō negarēt: nō tm̄ natū ex p̄e deū/sed factū a p̄e: ⁊ ideo mino: ē p̄e/q; creaturā crederēt. Et iam hos dānat euāgelic⁹ sermo q̄ dicit. Oia ipsum facta sunt: et sine ipso factū est nihil. Si em̄ nihil creaturarū sine ipso factū est: patet p̄fecto/q; ipse creatura non est/p quē ois creatura facta est. Et ne quis audiēs factā p dñm creaturā/mutabilē eius crederet volūtatē: q̄si qui subito vellet facere creaturā quā ab eterno nūq̄ ante fecisset: manifeste docet euāgelista/factā quidē i tpe creaturā: sz in eterna creatoris sapiētia/q̄n ⁊ q̄lis crearet semp esse dispositū. Et hoc est qd ait. ¶ Qd factū est in ipo vita erat. i. qd factū in tēpoꝛe/siue viuū/siue vita carēs apparuit omne hoc in spūali factoris rōne/q̄si semp viverat ⁊ viuit. Non q; coeternū est creatoꝛi qd creauit/sed quia coeterna est illa ratio volūtatis sue: in qua habuit ab eterno et habet quid ⁊ q̄n crearet/q̄liter creatū gubernet vt maneat/ad quē finē singula que creauit perducat. Sequit. ¶ Et vita erat lux hominū. Quo verbo apertissime docet q ipa viralis ratio p quā oīa disposita sunt ⁊ regunt: nō omnē creaturā/sed rationalē tm̄ vt sapere posset illuminat. Homines nāq; qui ad imaginē dei facti sūt: percipere sapiētia possunt/animalia ceteꝛa nō possūt. Sed ⁊ aialis quis cumq; est homo nō percipit ea q̄ sunt spūs dei. Vñ bn̄ cū dixisset: ⁊ vita erat lux hominū: subiūxit ⁊ de his qui ab humane cōditiōis bonoꝛe, penit recedēres: cōparari sunt iumētis/insipiēt⁹ ⁊ similes facti sunt illis: atq; ideo recte veritatis lumine p:iuant. ¶ Et lux in tenebris lucet: ⁊ tenebre eā nō cōp:ehēderūt. Lux quippe hoīm est christus quia oīa qui illuminari merent coꝛda hoīm/siue p̄scia cognitiōis illustrat. Tenebre aūt stulti sunt ⁊ iniqui: q̄rū cecā p:coꝛdia lux eterne sapiētie qualia sint manifeste cognoscit: q̄uis ipos radios eiusde lucis nequaq̄ p ireligētia capere possint: veluti si quiliber cec⁹ iubare solis obfundat/nec tm̄ ipe solē cui⁹ lumine p:fundit aspicit. Sz nec tm̄ tales oīno supna pietas desperit: verū medelā eis saluris q̄ ad videndā lucē puenire possent adhibuit. Ipsa lux inuisibilis/ipa dei sapiētia carne iq̄ videri posset idutta est: q̄ in hois habitu apparēs/⁊ loq̄ns hoīb⁹ paulari fide purificata coꝛ: coꝛda/ad cognitionē sue diuine visionis pueheret. Dimissus est ātē illū hō magni meriti: cui⁹ testimonio pararent⁹ oēs ad audiendū mop⁹ vr appareret ipsa dei sapiētia/ad videndū solē iustitie nube iā co:pis rectū. i. ad videndū audiendūq; hoīem/q̄ de⁹ erat plenū gr̃e veritat⁹.

Ter. ¶ Fuit inq̄t hō missus a deo/cui nomē erat Joānes. Hic venit in testimoniū vt testimoniū phiberet de lumine/vt oēs crederēt p illū. Nō ait/vt oēs crederēt in illū. Male/dicet⁹ em̄ hō q̄ cōfidit in hoīe/⁊ ponit carnē brachiū suū: sed vt oēs crederēt p illū. Ē est p illī⁹ testimoniū crederēt in lucē: quā necdū videre nouerāt/nōn vcz Jesum christū: q de ipso testat. Ego sum lux mūdi/qui sequit me nō ābulat in tenebris/sz habebit lumē vite. Sequit. ¶ Nō erat ille lux/sed vt testimoniū phiberet de lumine. Erat lux vera q̄ illuminat oēm hoīem venientē i hūc mūdū. Et scī quidē hoies lux sunt vocati: dicēte ad eos dño. Vos estis lux mūdi. Et ap̄lo Paulo. Fuistis aliq̄n tenebre/nūc aūt lux i dño. Sz multū dīffert inter lucē q̄ illuminat/⁊ lucē q̄ illuminat. i. inter eos q̄ p̄cipatiōe ꝛe lucis accipiūt vt lucēat/⁊ ipam lucē ppetuā: q nō solū lucere in seipa/sz sua p̄sentia q̄scūq; attigerit illustrare sufficit. Ad cui⁹ vere lucis cōparationē: nō tm̄ minoꝛes q̄liber electi/verūetiam ipe Joānes: q̄ maioꝛ iter natos mulieꝝ non surrexit/lux nō esse asserit: vt vcz christ⁹ nō ex q̄ potabat mōstraret.

Jaco. j.

Joā. v. Ille em̄ vt scriptū est: erat lucerna ardēs ⁊ lucēs. Ardēs scilicet fide ⁊ dilectiō e: ⁊ lucēs ꝛbo ⁊ actione. Gratiā vero lucis peccatoꝛib⁹ infundere/soli⁹ est ei⁹ de quo dicit. Erat lux vera q̄ illuminat oēm hominē venientē in hunc mūdū. Omnē vcz qui illuminat/siue naturali ingenio/siue sapientia diuina. Sicut enim nemo a seipso esse ira etiā nemo a seipso sapiēs esse pōt sed illo illustrante/de q̄ scriptū est. Dis sapientia a dño deo est. Cuius vtiq; humana

Errores circa incarnati onem.

Eccli. j. natura ⁊ diuina. i. qua semper vbiq; tor⁹ manet: ⁊ humana ex qua in tēpoꝛe nat⁹ loco inclusa aperuit: consequenter describit euāgelista dicēs. ¶ In mūdo erat ⁊ mūdus p ipm fact⁹ est: ⁊ mūdus eū nō cognouit. In ppria venit ⁊ sui eū nō receperūt. In mūdo quippe erat/⁊ mūdus per ipsum factus est: q; de⁹ erat: q; tot⁹ vbiq; q; sue p:esentie maiestat⁹ sine labore regēs/⁊ sine onere cōtinēs qd fecit. Et mūdus eū nō cognouit: q; lux in tenebris lucet/et tenebre eā nō cōprehēderūt. Qdūdi nāq; dicit b loco hoies mūdi amoꝛe decepti os/atq; iberēdo creature ab agnoscēda creatoris sue maiestate refleꝛos. ¶ In ppria venit: q; in mūdo p quē diuinitatē fecit/p hūanitatē apparuit. In ppria venit: q; in gentē iudea/quā sibi p:e ceteris natiōnib⁹ speciali gratia copulauerat/incarnari dignat⁹ est. In mūdo q̄ erat: ⁊ in mundū venit. In mūdo erat p diuinitatē/in mūdū venit p incarnationē. Venire q̄ppe vel abire humanitatis est/manere diuinitatis. Quia q̄ cū in mundo esset p diuinitatē/mūd⁹ cū nō cognouit: dignat⁹ est venire in mūdū p hūanitatē/vt vel sic mūdus eū cognoscere⁹. Sed videam⁹ qd sequit. In ppria venit: ⁊ sui eū nō receperūt. Quē em̄ in porēria deitatis cuncta creantē/regentēq; nō cognouerāt/ipm in carnis infirmitate miraculis co:uscantē recipere noluerūt. Et qd̄ est grauiꝰ/sui eū nō receperūt/hoies. s. quos ipse creauit/iudei q̄s peculiare sibi elegerat i plebē/q̄b⁹ sui cognitiōis reuelauerat arcanū: q̄s mirificis patrū gloꝛificauerat actis: q̄b⁹ sue legis doctrinā cōtulerat/ex q̄b⁹ se incarnādū p̄miserat: ⁊ i q̄b⁹ se incarnatū vt p̄miserat oīndit: ipi eū recipere venientē ex magna p̄te recusarūt. Neq; em̄ eū oēs recusarūt: alioq̄n null⁹ eēt saluus/⁊ supuacua esset ei⁹ incarnatio. Nūc aūt multi eū ex vtroq; pplo nō credēdo respuerūt: multi credēdo receperūt: de q̄b⁹ euāgelista p̄sequit. Quotq̄t aūt receperūt eū dedit eis p̄tātē filios dei fieri/his q̄ credūt in oīe ei⁹. Cōsiderem⁹ fres charissimi q̄ntā gr̃a redemptoꝛ nr̄i/q̄ magna fit multitudo dulcedinis ei⁹. Unic⁹ er p̄e nat⁹ est: ⁊ noluit remanere vn⁹. Descēdit ad terrā/vbi fres sibi q̄bus regnū p̄is sui dare posset/acq̄reret. De⁹ ex deo nat⁹ est: ⁊ noluit dei filius tm̄ manere. Hoīs q̄q; filī⁹ fieri dignat⁹ est/nō amittēs quod erat: vt p b hoies i dei filios trāsferret/glieq; sue faceret coheredes/q̄ qd ipe sp habebat p naturā/inciperēt hre p grāz. Cōsiderem⁹ q̄nta est dr⁹ fidei/cui⁹ merito dat ptās hoib⁹ filios dei fieri. Vñ bn̄ scriptū est: q; iust⁹ ex fide/nō illa q̄ labioꝝ tm̄ cōfessiōe p:feꝛtur/sz ea q̄ p dilectionē operat. Alioq̄n fides si nō habeat opa moꝛtua est i semetipa. Null⁹ seipm despiciat/null⁹ de sua salute desperet. Curram⁹ oēs/curram⁹ ⁊ nos singuli: vt q̄ eram⁹ lōge/mereamur fieri/ppe in sanguine christi. Videam⁹ qd d:q: q̄rit recepert eū dedit eis ptātē filios dei fieri. Quotq̄t inq̄t recepert. Nō est em̄ psonarū acceptoꝛ de⁹ sed in oī gente q̄ timet deū ⁊ operat iustitiā/accept⁹ est illi. Quo aūt oꝛdine credentes filij dei possint fieri: et quārū hec generatio a carnali differ/subsecut⁹ euāgelista designat. ¶ Qui nō ex sanguinibus inq̄t: neq; ex volūtate carnis: neq; ex volūtate viri: sed ex deo nati sunt. Carnalis q̄ppe nostra singuloꝝ generatio ex sanguinibus. i. ex natura mariū ⁊ femine a cōplexu cōiugij durit⁹ originē. At ho spūalis gnatio spūssancti gr̃a ministrat⁹: quā dñs a carnali distinguēs ait. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spūsctō: nō pōt introire regnū dei. Qd natū est ex carne caro est: ⁊ qd natū est ex spū/spūs est. Verum ne q̄s hoīm dubitet/filiūse dei ⁊ cohēredē christi posse fieri/dat exemplū euāgelista: q; ⁊ ipse filī⁹ dei hō fieri/⁊ inter homines habitare dignat⁹ est: vt humane pticeps existēdo fragilitatis/hoies diuine fruēt⁹ sue donaret esse pticipes. ¶ Et verbū caro factū est/⁊ habitauit in nobis. Qd est dicere: ⁊ filius dei hō fact⁹ est: ⁊ inter hoies cōuersat⁹ est. Solet nāq; scriptura mō aie: mō carnis vocabulo roꝝ designare hoiem. Aie vcz vt scriptū est: q; descēdit Jacob in Egyptū in aiab⁹ septuaginta. Carnis vero vt rursus scriptū est. Et videbit oīs caro salutare dei. Neq; em̄ vel aie sine cooꝛib⁹ ⁊ i Egyptū descēdere: vt caro sine aia videre aliq̄d pōt. Sed hic p̄ anima tor⁹ homo/ibi signatur per carnē. Sic g̃ b loco q̄ dr⁹: ⁊ verbū caro factū est: nihil aliud debet intelligi q̄ si diceret: ⁊ de⁹ hō fact⁹ est/carnē vcz induendo ⁊ aiam. Ut ficut q̄sq; nr̄m vnus hō constat ex carne ⁊ anima: ita vnus ab incarnatiōis rēpōte christ⁹ ex diuinitate carne ⁊ anima cōstet/de⁹ ab eterno in eternū existēs verus vt erat/hominē ex tpe assumens in vnitatē sue ple ne verū qđ nō habuerat. Sequit. ¶ Et vidimus gloriā ei⁹/gliam q̄si vnigeniti a p̄e/plenū gr̃e ⁊ veritat⁹. Gloriā christi quā ātē incarnationē videre nō poterāt hoies post incarnationē viderūt/aspicientes humanitatē miraculis refulgentē: ⁊ intelligētes diuinitatē intus latitantē il le maxime q̄ ⁊ eius claritatē ātē passionē trāsfigurari in mōte sctō/cōtēplari meruerūt voce delapsa ad eū huiusce modi a magnifica gloria. Hic est filī⁹ meus dilectus/in q̄ mihi bene cōplacui. Et post passionē/resurrectionis/ascēsionisq; ipius gloria cōspecta/spūs eius dono mirifice donis fuit refecti. Quibus oibus manifeste cognouerunt q̄ hmōi gloria nō cuiliber sancto: sed illi soli homini qui esset in diuinitate vnigenit⁹ a p̄e cōueniret. Qd aūt sequit. ¶ Plenū gr̃e ⁊ veritatis. Ecce plen⁹ erat idē homo christus Jesus/cui singulari immunitate p:e ceteris omnib⁹ natalib⁹ datū est: vt statim ex q̄ vtero virginis conciperet/hō fieri inciperet: ver⁹ esset ⁊ de⁹. Vñ ⁊ cadē gliosa semper virgo Maria: nō solū hoīs christi/sed ⁊ dei genitrix recte credēda ⁊ cōfitenda est. Jdē veritate plenus erat ⁊ est/ipsa vcz verbi de diuinitate q̄ hominē illū singulariter electum/cum quo vna christi psona esset assumere dignata est: nō aliqđ sue diuine substātie (vt hereticī volūt) in sacietā hois natura cōmutās: sed ipa apud patrē manēs/totū qd erat/totā de semine David natura veri hois quā nō habebat suscipiēs. Unde oporet fratres charissimi: vt q̄ humanā redemptoris nostri natiuitatē hodie annua deuotiōe recolimus ⁊ diuinā pariter et humanā eius naturā/nō ānuo sed cōtinuo semper amplectamur amoꝛe/diuinā p quam creati sum⁹ cū nō essem⁹/humanā p quā recreati sum⁹ cū perditi essem⁹. Et q̄dē diuina conditoris nr̄i virtus sine assumptiōe hūanitatis/nos recreare erat idonea: humana aūt eius dēptoris infirmitas/sine assumēte se ipa hanitate in se et operante p se diuinitate: nos recreare nequit. Atq; ideo verbū caro factū est. i. deus hō factus est: ⁊ habitauit i nobis: vt p cognatū hois habitū nobis cōseruādo cōgruere/nos alioq̄n do instruere/nobis viuē diuiā p̄bere/p nobis cōtra hostē cōfligere/nr̄am moꝛtem moriendo ac resurgendo posset destruere/p coeternā vero patri diuinitatem nos interi⁹ viuificādo ad diuina sustolleret. remissionem nobis peꝛō pariter et spūssti dona cōcederet. Et post bonoꝝ p̄fectionem operū: nō solū nos ad videndū gliam clarificate sue p:duceret hūanitatis: sed et incōmutabilem nobis essentiā sue diuine maiestatis ostenderet: in qua viuit et regnat cū patre in vnitate spūssancti: per oīa secula seculoꝝ. Amen.

Joānis baptiste

Bēnedicti pictas ostendit

Aba. iij.

Actu. x.

Joānis viij.

Mat. v. Eph. v.

Ter.

Ter.

Ter

N Atalis domini dies

ca de causa a patribus votiua solēnitate institutus est: q: in eo christus ꝓ redēptione mūdi nasci corporaliter voluit/prodiens ex virginis vtero q̄ erat in patris imperio. Cuius suscepte carnis causa hec est. Postq̄ eñ inuidia diaboli/parēs ille primus seductꝰ vaniter cecidit/cōfestim exul ꝛ perditꝰ in omni genere suo radicē malitie, ꝛ peccati traduxit/crescebatq̄ in malū vehemētiꝰ oē genꝰ humanū/diffusis vbiq̄ sceleribus ꝛ qđ est nequiꝰ omniū cultibꝰ idolorū. Volēs ergo deus terminare pctm̄: consuluit verbo/lege/ꝓphetis/signis/plagis/ꝓdigijs. Sȝ cū nec sic q̄dē errores suos admonitus agnosceret mūdus/misit deus vnigenitū filiū suū vt carnē indueret/ꝛ hoibus appareret/ꝛ peccatores sanaret. Qui iō in hoiem venit: q: p semetipm̄ ab hoibꝰ cognosci nō potuit. Ut aūt videret vbū caro factū est/assumēdo carnē/nō mutatū in carnē. Assumpsit eñ hūanitatē/non amisit diuinitatē. Ita idē deꝰ ꝛ idē hō/i natura dei eq̄lis prī/in natura hois factus est mortalis in nobis. Pro nobis eñ de nobis manēs qđ erat: suscipiēs qđ nō erat/vt liberaret qđ fecerat. Hec est ḡ dnīce natiuitatis magna solēnitas/hec est diei huiꝰ noua ꝛ gloriosa festiuitas/aduētus dei factus ad hoies. Itaq̄ dies iste pro eo q̄ i eo christus natus est/natalis dicit. Queq̄ ideo obseruare p reuolutum circulū anni festa solēnitate debemus: vt in memoriā reuocetur q̄ natus est christus/qui viuit ꝛ regnat in secula seculorum. Amen.

Ratio natalis dñici.

¶ De eodē festo. Ser. beati Leo. pa.

S Aluator noster dile-

ctissimi hodie natꝰ est/gaudeamus. Neq̄ enim fas est locū esse tristitie/vbi natalis est vite: que cōsumpto mortalitatis timore/ingerit nobis de ꝓmissa eternitate letitiā. Nemo ab huius alacritatis participationis secernit. Una cunctis letitia/cōis est ratio: q: dñs nr̄ peccati mortisq̄ destructor: sicut nullū a reatu liberū reperit/ita liberādis oibus venit. Exultet sanctus: quia ꝓpinquat ad palmā. Gaudeat pctor: q: inuitat ad veniā. Animetur gētilis: quia vocatur ad vitā. Dei nāq̄ filius ꝑm plenitudinē tēporis/quā diuini cōsilij iscrutabilis altitudo disposuit/recōciliādū auctori suo naturā generis assumpsit humani: vt inuētor mortꝭ diabolꝰ/ꝑ ipsam quā vicerat vinceret. In q̄ cōflictu ꝓ nobis inito magno ꝛ mirabili eq̄tatis iure certatū est/dū omnipotēs dñs cum seuissimo hoste: nō in sua maiestate: sed in nr̄a humilitate cōgredit: obijciēs ei eandē formā eādēq̄ naturam mortalitatis quidē nr̄e participē: sed pcti totꝰ expertē. Alienū q̄ppe ab hac natiuitate est: qđ de oibus legit. Nemo mūdus a sorde/nec infans cuius est vniꝰ diei vita sup terram. Nihil in istā singularē natiuitatē de carnis cōcupiscētia trāsiuit/nihil de pcti lege manauit. Uirgo regia dauidice stirpis/q̄ sacro grauidāda fetu/diuinā humanāq̄ ꝓlē prius cōciperet mēte q̄ corpe. Et ne superni ignari cōsilij ad inusitatos paueret affectꝰ/qđ in ea operādum erat a spūsctō/colloq̄o discit angelico: nec dānū credit pudoris dei genitrix mox futura. Cur eñ de cōceptiōis nouitate despiceret/cui efficiētia de altissimi vtute ꝓmittit: Cōfirmat credētis fides etiā precūtis attestatiōe miraculi/donatur q̄ Helisabet inopinata fecūditas: vt q̄ cōceptū dederat sterili/daturus nō dubitaret ꝛ virgini. Uerbū igit dei/deꝰ filiꝰ dei: q̄ in principio erat apud deū/ꝑ quē oīa facta sunt: ꝛ sine q̄ factū est nihil/ꝓpter liberādū hoiem ab eterna morte factꝰ est hō/ita se ad susceptionē hūilitatis nr̄e sine diminutiōe sue maiestatis iclinās: vt manēs qđ erat/assumēsq̄ qđ nō erat/verā serui formā ei forme i qua deo prī est eq̄lis vniret: ꝛ tāto federe naturā vtrāq̄ cōsereret: vt nec inferiorē cōsumeret glificatio/nec superiorē minueret assūptio. Salua igit ꝓprietate vtriusq̄ substātie/ꝛ i vnā coeūtē ꝑsonā: suscipit a maiestate hūilitas/a vtute ifirmitas/ab eternitate mortalitas: ꝛ ad dependēdū ꝯditiōis nr̄e debitū/natura iuiolabilis nature est vnita passibili: deusq̄ verꝰ hō/verꝰ in vnitate deū ꝯpat: vt qđ nr̄is remedijs ꝯgruebat/vnꝰ atq̄ idē dei hoimq̄ mediator: ꝛ mori posset ex vno ꝛ resurgere posset ex altero. Merito vginee itegritati nihil corruptiōis itulit partꝰ salutꝭ q: custodia pudoris fuit editio vitatis. Talis ḡ dilectissimi natiuitas decuit dei virtutē/ꝛ dei sapiētiā christū: qua nobis ꝛ hūanitate ꝯgrueret/ꝛ diuinitate ꝑcelleret. Nisi ei eēt deꝰ verꝰ/nō afferret remediū: nisi eēt hō verꝰ nō preberet exēplū. Ab exultātibꝰ āgelis nascēte dño: glia in excelsis deo canit: ꝛ pax i terra bone volūtatꝭ hoibꝰ nūtiat. Uidēt eñ celestē Hierlm ex oibꝰ mūdi gētibꝰ fabricari: de q̄ ienarrabili diuine pietatis ope: quātū letari dȝ hūilitas hoim/cū tm̄ gaudeat sublimitas angelorū. Agamꝰ ḡ grās dilectissimi deo prī ꝑ filiū eiꝰ i spūsctō: q̄ ꝓpter multā miaȝ suā q̄ dilexit nos/misertꝰ est nr̄i. Et cū essemꝰ mortui pctis/cōuiuificauit nos i christo: vt essemꝰ i ipo noua creatura nouūq̄ figmētū. Deponamꝰ ḡ veterē hoiem cū actibꝰ suis: ꝛ adepti pricipatiōe gñationis christi/carnis renūtiemꝰ opibꝰ. Agnosce christiane dignitatē tuā: ꝛ diuine ꝯsortꝭ factꝰ nature/noli i veterē vilitatē degeneri cōuersatiōe recedere. Memēto cuiꝰ capitꝭ ꝛ cuiꝰ sis corporis mēbrū reminiscere: q: eruditꝰ de ptāte tenebrarū: trāslatꝰ es i dei lumē ꝛ regnū. Per baptismatis sacramētū scrispirit factꝰ es tēplū. Noli tm̄ habitatorē prauis de te actibꝰ effugare: ꝛ diaboli te iterū seruituti subijcere: quia ꝑciū tuū sanguis est christi: q: veritate te iudicabit/qui misericordia te redemit/Jesus christus dominus noster.

Job. xv.

Mysteriū incarnatiōis festiue narrat.

Angelici gaudij ratio.

Ephe. ij.

¶ De eodem festo. Ser. bti Leo. pa.

E Xultemus in domi

no dilectissimi/ꝛ spūali iocūditate letemur q: illuxit dies redēptiōis noue/reparatiōis antiq̄: felicitatꝭ eterne. Repat ei nobis salutis nr̄e ānua reuolutiōe sacramētū ab initio ꝓmissū/i fine redditū/sine fine māsurū. In q̄ dignū est nos sursū erectis cordibꝰ diuinū adorare mysteriū: vt qđ magno dei munere agit/magnis ecclie gaudijs celebret. Deꝰ ei ops ꝛ clemēs/cuiꝰ natura bonitas/cuiꝰ volūtas potētia/cuiꝰ opꝰ mia est: statim vt nos diabolica malignitas/veneno sue mortificauit iuidie/repata renouādis mortalibꝰ/pietatꝭ sue remedia iter mūdi ꝑmordia ꝑsignauit denūtiās spē ti futurū semē mulierꝭ/qđ noxiū capitꝭ elationē sua vtute ꝯtereret/christū. s. i carne deū hoiemq̄ significās: q̄ natꝰ ē ex vgie/violatorē hūane ꝓpaginis icorrupta natiuitate dānaret. Nā q: gliabat diabolꝰ hoiē sua fraude deceptū diuinis caruisse muneribꝰ/ꝛ imortalitatꝭ dote nudatū durā mortꝭ subijsse sniam/seq̄ i malis suis q̄ddā de ꝑuaricatoris ꝯsortio iuenisse solatiū. Deū q̄q̄ iuste seueritatꝭ exigēte rōne erga hoiem/quē tāto honore ꝯdiderat/ātiquā mutasse sniam. Opꝰ fuit dilectissimi secreta dispēsatione cōsilij: vt icōmutabilis deꝰ (cuiꝰ volūtas nō pōt sua benignitate ꝑuari) ꝑmā pietatꝭ sue dispositionē sacramento occultiori cōpleret: ꝛ hō diabolice iniq̄tatꝭ vsutia actꝰ i culpā ꝯtra dei ꝓpositū nō periret. Ingredit ḡ h̄ mūdi ifima filiꝰ dei/de celesti sede decedēs: ꝛ a prīna glia nō recedēs nouo ordine/noua natiuitate gñatꝰ. Nouo ordine: q: inuisibilis i suis/visibilis est factꝰ i nr̄is: icōphēsibilis voluit cōphēdi: añ tpa manēs eē cepit ex tpe. Uniuersitatꝭ dñs serui lē formā obūbrata maiestatꝭ sue dignitate suscepit: ipassibilꝭ deꝰ nō dedignatꝰ ē hō eē passibilꝭ/ꝛ imortalꝭ mortꝭ legibꝰ subiacere. Noua aūt natiuitate gñatꝰ: q: iuiolata vginitas cōcupiscētiā nesciuit subaȝ mistrauit. Assūpta ē de matre dñi natura/nō culpa: creata ē forma serui sine ꝯditiōe serui: ꝛ nouꝰ hō sic cōtēperatꝰ est veteri/vt ꝛ vitatē susciperet gñis/ꝛ vitiū excluderet vetustatꝭ. Uerax nāq̄ mia dei/cū ad reparādū hūanū genꝰ iēffabilꝭ ei mltā suppeterēt hac potissimā cōsulēdi elegit viā/q̄ ad destruēdū opꝰ diaboli/nō virtute vteret potētie: sȝ rōne iustitie. Nā supbia hostis antiq̄ nō imerito sibi in oēs hoies ius tyrānicū vendicabat/nec indebito dominatu ꝑmebat q̄s a mādato dei spōtaneos in obsequiū sue volūtatis illexerat. Non itaq̄ iuste amitteret originālē humani gñis seruitutē/nisi de eo qđ subiecerat vinceret. Cū igit misericors oipotensq̄ saluator/ita susceptiōis humane moderet exordia: vt virtutem inseparabilis a suo hoie deitatis/ꝑ velamē nostre infirmitatis absconderet/illusa est securi hostis astutia/q̄ natiuitatē pueri in salutē humani generis ꝓcreati/nō alr̄ sibi q̄ oim nascētiū putauit obnoxiā. Uidit igit vagiētē atq̄ lachrymātē/vidit pānis obuolutū/circūcisiōi subditū: et legalis sacrificij oblatione ꝑfunctū. Agnouit deinceps solita incremēta pueritie: et vsq̄ ad viriles annos de naturalibꝰ nō dubitauit augmētis. Inter hec intulit cōtumelias/multiplicauit iniurias/adhibuit maledicta opprobria/blasphemias/cōuitia. Oēm postremo in ipm vim furoris effudit/oiaq̄ tētamētorū genera percurrit et sciēs q̄ humanā naturā infecisset veneno: nequaq̄ credidit trāsgressionis expertē/ quē tot documētis didicit esse mortalē. Persistit ḡ improbꝰ ꝑdo et auarꝰ exactor in eū/q̄ nihil habebat ipsiꝰ insurgere. Et dū vitiate originis ꝑiudiciū gñale ꝑseq̄t/chyrographū q̄ nitebat excedit/ab illo iniq̄tatis exigēs penā/in quo nullā reperit culpam. Soluit itaq̄ letifere pactiōis malesuada cōscriptio: fortis ille nectit in vinculis suis: ꝛ ligato mūdi principe captiuitatis vasa rapiunt. Redit in honorē suū ab antiq̄s ꝯtagijs purgata natura/mors morte destruit/natiuitas natiuitate reparat: q̄m̄ simul ꝛ redēptio aufert ꝑuitutē: et generatio mutat originē: ꝛ fides iustificat peccatorē. Quisq̄ igit christiano noie pie et fideliter glīaris/recōciliatiōis huiꝰ gratiā iusto perpēde iudicio. Tibi ei quōdā abiecto/tibi extruso paradisi sedibꝰ/tibi ꝑ exilia lōga morāti/tibi in cinerē et puluerē dissoluto/cui iā nō erat spes vlla viuēdi: per incarnationē verbi ptās data est/vt de lōgiquo ad tuū reuertaris auctorē. Recognoscas parētē/liber efficiaris ex seruo: de extraneo ꝓuehari si filiū vt q̄ ex corruptibili carne natꝰ es/ex dei spū renascaris: ꝛ obtineas ꝑ gratiā qđ nō habes per naturā. Habētes ḡ tāte spei fiduciā dilectissimi/in fide qua fundati estis stabiles permanete: ne ille idē tētator/cuiꝰ dñationē a nobis christꝰ exclusit: aliq̄bꝰ nos iterū seducat isidijs: et hec ipa presentis diei gaudia fallacie sue arte corrūpat/illudens simpliciores aios de quorūdā pestifera ꝑsuasione: quibꝰ hic dies solēnitatꝭ nr̄e: nō tā de natiuitate christi q̄ de noui (vt dicūt) solis ortu videt honorabilis. Quorū corda vastis tenebris obuoluta: et ab oī incremento vere lucis aliena sunt. Trahunt eñ adhuc stultissimis gentilitatis erroribꝰ: et ministra mūdi luminaria diuino honore venerant: q̄ etsi mirādā hn̄t pulchritudinē/adorādā tm̄ nō habent deitatē. Illa ergo virtꝰ/illa sapiētia/illa est adorāda sola maiestas: q̄ vniuersitatē mūdi creauit ex nihilo: ꝛ in q̄s voluit formas atq̄ mēsuras terrenā celestēq̄ substātiā oipotēti rōne ꝓduxit. Sol/luna et sidera sint commoda vtētibꝰ/sint speciosa cernētibꝰ: sȝ ita vt de illis gratie referant auctori: et adoret deꝰ q̄ hec cōdidit/nō creatura que seruit. Laudate igitur dñm dilectissimi in omnibꝰ operibus eius atq̄ iudicijs. Sit in nobis indubitata credulitas virginee integritatis et partus/reformationis humane sacrū diuinūq̄ mysteriū/sancto atq̄ syncero honorate seruitio. Amplectimini christū in nostra carne nascērem: vt eum videre mereamur deum glorie in sua maiestate regnantem cum deo patre et spiritusancto. Amē.

Dignatio deitatis exponitur.

Occultatio mysterij tractatur.

Ritꝰ gētiles arguunt.

¶ De eodē festo. Ser. bti Max. epi.

I Ustissime Fratres fe-

stiuitate ꝑsentis diei in oē se gaudiū totꝰ vbiq̄ suscitat mūdꝰ: q: hodie ꝓmissus a seculis/vniuerso orbi iudex natꝰ est ꝛ redēptor: ꝛ necesse est vt in cōe nos oēs q̄ futuri examinis resurrectiōisq̄ ꝓmisse salutarē suscepimꝰ fidē/habeamꝰ metū q̄dē de iudice: sed de redēptore letitiā. Ois nāq̄ fidelis aia timore corrigit/correctione letat. Et in hoc charissimi: quāta ergo humanū genꝰ oipotētis prīs dispēsatio est/quāta ve benignitas: vt quē iudicē ꝑparabat incredulis: hūc credituris ꝑmitteret redēptorē: Quatenꝰ ꝑcurrēs misericordia: seueritatē aduenientis iudicis ꝑueniret. Hodie itaq̄ natꝰ est christus: sed in natiuitate eiꝰ nr̄a oim hȝ vita natalē: q: q̄ priuilegia ꝑme natiuitatis amisimus/visitante nos christo sanctiori partu redimꝰ ad vitā. Hodie peperit Maria: sȝ ipa suū parturiuit auctorē. Hodie edidit mūdo hoiē quē nō suscepit ab hoie. Quid est h̄ miraculi fres? Nascit caro de carne/nō tm̄ gñata ꝑ carnē: ꝛ secreto q̄dā incōprehēsoq̄ cōceptu ꝓcedit de mortali femina diuina progenies. Nec mirū sane si existit diuina natiuitas vbi no erat hūana cōceptio: aut si matrē illā nō violauit partꝰ/quā coitꝰ nō fedauit. Ait ille quōdā futurorū cōsciꝰ Esaias pplis ꝛ gētibꝰ signū noue salutis aperiēs. Ecce vgo in vtero cōcipiet et pariet filiū: ꝛ vocabūt nomē eiꝰ Emanuel/quod est interptatū nobiscū deꝰ. Atq̄ vt aduertamꝰ noui ac veteris testamēti vnū esse cōsensum: vnūq̄ cōciliū: ait btīssimus lucas dñice gñatiōis relator egregiꝰ dicēs. Missus est angelꝰ Gabriel a deo ad vginē desposatā viro cui nomē erat Joseph: ꝛ ait ad illā. Ecce cōcipies in vtero ꝛ paries filiū: ꝛ vocabūt nomē eiꝰ Jesum. Jesus aūt charissimi/latino sermone saluator dr̄. Ecce q̄liter inuicē se concordantibꝰ sentētijs testimonia diuina cōformant. Et cū ꝑdicātiū diuersa sint tpa/nō tm̄ diuersa narratio. Nā partū virginis quē ille ꝑdixerat/ista testat. Quis igit de diuinitate christi: q̄s de redēptiōe cūctet: quē ꝛ Esaias ꝓfitet deū ꝛ Gabriel annūtiat saluatorē: Quis itac te puerpere aluū dubitet fuisse: quē vno pene ore atq̄ codē spū ꝓloquunt euāgelista/angelꝰ ꝛ ꝓpha? Ubi tāti talesq̄ testes nō erubescit veritas: sȝ auditor icredulꝰ cōfutat. Sȝ iā videamꝰ q̄s ꝓ nobis natꝰ ꝑferat christꝰ iniurias: q̄bus ve rursus iniurie ille virtutibꝰ decoret. Et añ oia/femineo sexu cōcipi patit q̄ in exordio mūdi oipotēti manu de masculo operatꝰ est feminā. Sȝ hāc humilitatē nascendi virginalis sublimat integritas. Et q̄uis natꝰ christꝰ femineo vt infans lacte pascat: tm̄ vt rerū potēs virgineis nutrit vberibꝰ/atq̄ vt ꝑmū illū in has seculi ꝓcellas et fluctuātis sentinā mūdi vterꝰ maternꝰ effudit/vilissimis circūdat pānis. Pānis induit ꝓ nobis: q̄ cū crearet oia/terras luce ꝑfudit/celū sideribꝰ adornauit: ꝛ ignea solē claritate vestiuit. Obuoluit q̄dē pānis: sȝ hi panni noua radiāte stella munerant a magis: ꝛ exultātibꝰ āgelis honorant. Et vt nouerimꝰ vniuersa hec ꝑ mysteriū vel dici vel fieri: h̄ q̄ pānis circūuoluit ꝑdicatꝰ ab initio de sinu patris eternoq̄ thalamo salutariū nuptiarū spōsus venit e celo sicut ait venerādꝰ Dauid. Ipe tāq̄ spōsus ꝓcedens de thalamo suo. Deīde vt legit/ponit in ꝑsepio: q: vt ait euāgelista. Nō erat illi locꝰ in diuersorio. Ne quē fres ista ꝑmoueāt: q: ois hec i saluatore vilitas/ꝑciosissimū nr̄e salutis est sacramētū. Uidete eñ quāta sapiētia collocari christꝰ dr̄ in ꝑsepio: q̄ gemina q̄dā gra hūani gñis ꝛ esca erat futurꝰ ꝛ pastor. Qui bñ in ꝑsepio ponit: vt ad pabula ꝑennis vite spūaliū ouiū greges agni celestis balatus inuitet. Nō erat inq̄t ei locꝰ in diuersorio. Nunq̄d tāte illius erāt angustie māsiōis: vt nati sub hora paruuli mēbra/nō caperet? Sȝ idcirco mystico refert sermone/non inueniri locū in diuersorio: q: ingressus mūdū christꝰ/fidē in q̄ possit req̄escere nō inuenit: vt ait ipe in euāgelio dicēs. Filiꝰ aūt hois nō hȝ vbi caput suū reclinet. Un̄ aduertimꝰ: q: vnicꝰ dei filiꝰ nō i spatiosis domibꝰ/auratisq̄ laq̄arijs: sȝ in fide credētiū req̄escit. Hūc ḡ christū Jesum sugentē vbera/nascētiū infantiū more vagiētē/vilibꝰ circūdatū pānis/iacētē vili in ꝑsepio: angelica misteria ꝓsequunt: et omnis celestis exercitꝰ multitudo miratur/consona cū voce collaudans et dicēs. Gloria in excelsis deo: ꝛ in terra pax hoibꝰ bone volūtatis. Glia vtiq̄ deo

Esa. vij.

Luce. j.

Cōsonantia scripturarū de Christo.

Psal. xviij.

Luce. ij.

Presepis dñi sacramētū pādit

Mat. viij.

qui desperatis mortalibꝰ munꝰ eterne salutis exhibuit.
Et pax hoībꝰ bone volūtatis: qs certamine suo xpo/suoq̄
plio in regnū ꝓpriū diabolica de captiuitate reuocauit.
Et q̄ cōgrue euāgelicꝰ intimat sermo/cū dr. Gl'ia in ex-
celsis deo: et in terra pax hoībꝰ: qđ idē est dei filiꝰ et apud
angelos gl'iosus est in excelsis: et bone volūtatis hoībus
pacē pstat in terris. Propter qđ dilectissimi cōpetētibus
gaudijs tāta de salute letemur/atq̄ āgelicis nos vocibꝰ so
ciātes honorē debito misteria sꝑ xpi ꝯturesq̄ laudemꝰ.

¶ De eodē festo. Ser. scti Augu. epi.

Saluator noster natꝰ

de patre sine die/ꝑ quē factꝰ est ōis dies: voluit
in terris hr̄e natalē hūc diē quē hodie celebra-
mus. Quisq̄s in die miraris: eternū mirare potiꝰ añ om
nē diē pmanētē/dēm diē creātē: in die nascētem: a malitia
diei liberātē. Adhuc mirare. Que peperit/ꝛ mater ꝛ vir-
go est. Quē peperit: et infans ꝛ verbū est. Merito celilo
cuti sunt/angeli gratulati/pastores letati/magi imitati/
reges turbati/paruuli coronati. Lacta mr̄ cibū nostrū:
Esa. j. lacta panē de celo venientē: ꝛ in p̄sepe positū velut piorꝝ
cibaria iumētorꝝ. Illic enī cognouit bos possessorē suū: ꝛ
asinus p̄sepe dn̄i sui: circūcisio scz ꝛ preputiū coherēdo la
pidi angulari: quorꝝ p̄mitie fuerūt pastores et magi. La
cta eū qui talē fecit te/vt ipse fieret in te: q̄ tibi et munus
fecūditatis attulit cōceptꝰ: et decus virginitatis nō ab-
stulit natus: q̄ sibi priusq̄ nascereť: et vterū de q̄ nascereť
et diē q̄ nasceretur elegit. Et ipe cōdidit qđ elegit/vt ille
Testi- hinc ꝓcederet de thalamo suo: q̄ mortalibꝰ oculis posset
monia videri: ꝛ augmēto lucis annue se lucē mētiū venisse testa
partus ri. Prophete cecinerūt cōditorē celi et terre in terra cum
virginei hoībꝰ futurū: angelꝰ nūtiauit creatorē carnis et spūs in
carne venturū. Salutauit Joānes ex vtero in vtero sal-
Luce. uatorē Symeō senex deū agnouit infantē: Anna vidua
j. ꝛ. ij. virginē matrē. Hec sunt testimonia natiuitatis tue dn̄e
Jesu anteq̄ tibi fluctꝰ substernereť calcāti/cederēt ipe
rāti: anteq̄ vētus te iubēte siluisset/mortuꝰ te vocāte vi-
xisset/sol te moriēte palluisset/terra te resurgēte tremuis-
set/celū te ascēdēte patuisset: anteq̄ ista et alia mirabilia
iā iuuenilis tui corpis etate fecisses. Adhuc in manibus
matris portabaris: ꝛ iā dn̄s orbis agnoscebaris: ipe puer
paruulꝰ ex semine isrl̄: ꝛ ipe nobiscū deꝰ Emanuel. Que
est illa nr̄a gn̄atio saluatoris: q̄ gignēti patri coeternꝰ est
qn̄ hāc gn̄ationē ex virgine mūdus expauit: quam pia fi-
des agnouit ꝛ tenuit: infidelitas aūt irrisit/supbia tumu
it superata. Que nā est illa generatio: q: in principio erat
verbū: ꝛ verbū erat apud deū: ꝛ deus erat verbū. Uel qđ
est hoc verbū: qđ dicturus antea nō silebat: q̄ dicto non si
luit q̄ dicebat: qđ est verbū sine tpe/per qđ facta sunt tpa:
verbū qđ labia nulliꝰ aperuit ceptū clausit vel finitū: ver
bū qđ initiū nō hꝫ ex ore loquētiū/ꝛ aperuit ora mutorū:
Admira verbū qđ linguis gentiū disertis nō fit: ꝛ linguas infan-
tio inte- tiū disertas facit. Que nā est illa generatio/cui pater mo
merate riēdo nō cedit: q: nō eū viuēdo p̄cedit. Segregata ab oī-
gn̄atio- bus locorꝝ tēporūq̄ interuallis: ab oī distētione spatiorꝝ
nis. quā vel in diebꝰ vel in corporibꝰ sentire cōsueuimus. Le
uemus ad eū quātū ipo iuuāte aīam nostrā possumꝰ/ si
quō capere valeamꝰ ꝛ natū nō p̄uenientē q̄ gignit et gi-
gnētē nō subsequētē qui gigniť patrē et filiū: nec pariter
patres/nec pariter filios: et pariter eternos. Nō vtrūq̄
generātē nec vtrūq̄ nascētē: sed alterꝝ sine altero nō viuē
tē. Et patrē sempiternū genuisse: et filiū sempiternū natū
esse. Cogitemꝰ si valemꝰ/si nō valemꝰ credamꝰ. Non est
Actuū qđ hic dicere volumꝰ. sꝫ tn̄ nō lōge positū est ab vno q̄s no
xvij. strum. In illo enī viuimꝰ/mouemur ꝛ sumus. Trāscenda
mus carnē nostrā/in q̄ parētes añ filios viuūt: q: vt filios
possent generare creuerūt: ꝛ filijs crescētibꝰ iā senescunt
Nondū natis filijs parentes vixerūt: q: ꝛ parētibus mor
tuis filij victuri sunt. Trāscēdamꝰ ꝛ aīas nostras/pariūt
et ipse aliquid cogitādo/qđ secū hn̄t sciēdo sꝫ pn̄t amitte
re obliuiscēdo: q: et nō habebāt antea nascēdo. Cuncta
corporalia: tpalia et mutabilia trāscēdamꝰ: vt videamus
sup oīa ꝑ quē facta sunt oīa. Ascēsus nr̄ in corde est: q: et
illō q̄ ascēdimꝰ ꝓpe est. Lōge aūt ab illo sumꝰ in quātū dis-
similes sumꝰ. Ascēdit g̃ ad eū sua silitudo quā in nobis fe
cit et reficit: quā nōdū pfecte palpitat infirmꝰ aspectꝰ: et
ineffabilē cādorē lucis eterne nō pōt intueri. Cuiꝰ g̃ fulgo
rē mētis acies nōdū capit: gn̄ationē eiꝰ q̄s enarrabit: Sꝫ
verbū caro factū est et habitauit in nobis. Hāc g̃ gn̄atio- Esa. liij
nē cuius hodiernū celebramꝰ diē: hāc in qua dignatꝰ est
venire per isrl̄: et fieri emanuel nobiscū deꝰ in carnis in-
firmitate: nō nobiscū in cordis iniquitate: accedēs ad nos
per id qđ assumpsit ex nostro: et liberās nos per id qđ mā
sit in suo. Uisitauit q̄ppe dn̄s seruos suos per mortalem
infirmitatē. Hāc ergo gn̄ationē cuius vtcūq̄ capax est Gn̄atio
humana fragilitas: nō illā q̄ sine tpe manet sine mr̄e sup christi du
oīa: sꝫ istā q̄ in tpe facta est sine patre inter oīa. Hūc virgi plex.
nis filiū et virginū spōsum/de incorrupta mr̄e nascētē: et
incorruptibili veritate ferantē laudemꝰ/amemꝰ/adore-
mus: vt in eius misericordia de astutia diaboli sit triūm
phemꝰ. Diabolus ad nos decipiendū corrupta feminea
mēte subrepsit: xp̄s ad nos liberādum incorrupta feminea
etiā carne ꝓcessit. Qui est bn̄dictꝰ in scl'a seculorꝝ. Amē.

¶ De eodē festo. sermo scti Aug. epi.

Gaudeamus fratres:

letenť ꝛ exultēt gētes. Istū diē nobis nō sol iste
visibilis: sꝫ creator ipsiꝰ inuisibilis consecrauit:
qn̄ eū ꝓ nobis visibilē factū: a q̄ inuisibili et ipa creata est
visceribꝰ fecūdis et genitalibꝰ integris virgo mr̄ effudit.
Cōcipiēs virgo/pariēs virgo/virgo grauida/virgo feta
virgo perpetua. Quid miraris hec hō deū: Deū sic nasci
oportuit qn̄ esse dignatꝰ est hō. Talē fecit illā qui est factꝰ
ex illa. Anteq̄ fieret eñ erat: et q: omnipotēs erat: fieri potuit
manēs qđ erat. Fecit sibi matrē cū esset apud patrē: et cū
fieret ex mr̄e/māsit in p̄re. Quō deꝰ esse desisteret cū hō
esse cepit: qui genitrici sue p̄stitit: ne desisteret virgo esse
cū peperit. Proinde cū verbū caro factū est/nō verbū in
carnē peūdo cessit: sꝫ caro verbo ne ipa periret accessit: vt
quēadmodū hō est aīa et caro: sic eēt xp̄s deꝰ et hō: idem
deꝰ q̄ hō: et qui deꝰ idē hō nō cōfusiōe nature: sꝫ vnitate
persone. Denīq̄ filiꝰ dei gn̄anti coeternꝰ sp ex p̄re: idē fi-
lius hoīs eē cepit ex virgine: ac sic et filij diuinitati est ad-
dita hūanitas: et tn̄ nō est psonarꝝ facta q̄ternitas: sꝫ pma
net trinitas. Nō g̃ nobis subrepat q̄rūdā suia minꝰ atten-
torū in regulā fidei: et in scripturarū oracula diuinarꝝ. Di
cūt eñ. Qui filiꝰ est hoīs factꝰ est filiꝰ dei: qui vero filius
Error est dei: nō est factꝰ hoīs. Hoc vt dicerēt qđ verꝝ est attēde
circa fi rūt: sꝫ verū eloqui nō voluerūt. Quid eñ attēderūt/nisi
dē taxať q: hūana natura potuit in meliꝰ cōmutare: in deteriꝰ au
tē diuina nō potuit. Hoc verū est: sꝫ etiā sic. i. nequaq̄ in
deteriꝰ diuinitate mutata: verbū tn̄ caro factū est. Neq̄
enim ait euāgelista: caro verbū facta est: sed ait: verbum
caro factum est. Uerbū autem deus: quia deus erat ver-
bum. Et quid caro nisi homo. Nō eniꝫ sine anima in chri
sto hominis caro. Unde ait. Tristis est anima mea vsq̄
Mat. ad mortē. Si ergo verbum deus et homo caro: quid est
xxvj. aliud: verbum factum est caro/nisi qui deus erat factus
est homo. Ac per hoc qui erat dei filius: factus est hoīs fi
lius. Assumptione inferioris: non versione potioris. Acci
piendo ipse quod non erat/non amittendo quod erat.
Nā quomodo in regula fidei confiteremur: credere nos
in filiū dei qui natus est ex virgine Maria: si non filiꝰ dei
sed filius hominis natꝰ est ex virgine Maria. Quis eñ
christianus neget ex illa femina filiū hominis natū: sꝫ tā-
tum deum hominē factum: et ita hominē deū factū. Deꝰ
Joan. j. enim erat verbū: et verbū caro factū est. Cōfitēdū est igiť
eum qui filiꝰ dei erat vt de virgine Maria nascereť, assū-

pta forma serui filiū hoīs factū: qđ erat manētē: quod nō
erat assumētē. Esse insipiētē quo minor est patre: ꝛ semp
manentē in eo q̄ vnū sunt ipse ꝛ pater. Nā si ille q̄ semper
est dei filiꝰ/nō est ipse factus hoīs filius/quō de illo dicit
Phil. ij. apl's. Qui cū in forma dei esset/nō rapinā arbitratus est
esse se equalē deo: sꝫ semetipm exinaniuit/formā serui ac-
cipiēs: in silitudinē hoīs factꝰ: ꝛ habitu inuētꝰ vt homo.
Neq̄ eñ aliꝰ/sꝫ ipse in forma dei eq̄lis pr̄i: q̄ est vtriq̄ vni-
genitꝰ dei filiꝰ semetipꝫ exinaniuit/in silitudinē hoīm fa
ctus. Nec aliꝰ/sꝫ idē ipse in forma dei eq̄lis pr̄i. Humilia
uit nō aliū/sꝫ semetipm/factus obediēs vsq̄ ad mortem
mortē aūt crucis. Qđ totū nō fecit dei filiꝰ/nisi in ea for-
ma q̄ est hoīs. Itē si ille q̄ semp est dei filius/nō est ipse fa-
ctus hoīs filiꝰ: quō dicit apl's ad romanos. Segregatus
Rom. j. in euāgeliū dei qđ añ ꝓmiserat ꝑ ꝓphetas suos i scriptu-
ris sanctis de filio suo: q̄ factꝰ est ei ex semine Dauid ꝓm
carnē: Ecce filiꝰ dei qđ vtriq̄ semp erat: factꝰ est ex semine
Dauid ꝓm carnē qđ nō erat. Itē si ille q̄ est dei filiꝰ nō est
ipse factꝰ filius hoīs: quō misit deꝰ filiū suū factū ex mu-
Gal. iiij liere: Quo noīe ꝓm hebrea linguā/nō virgineū decus ne
gať: sed femineus sexus ondiť. Quis eñ a p̄re est missus
Hebrei- nisi vnigenitꝰ dei filiꝰ. Quō ergo ex muliere factus/nisi
mi ppie q: idē ipse q̄ erat apud patrē dei filius missus factus est
tas. hoīs filius. De patre natus sine tpis die/de matre natus
hodie. Ita eñ diē quē creauit in q̄ crearet elegit/sicut fa
ctus est de matre quā fecit. Nā ꝛ ipse dies a q̄ deiceps in-
cremētū lucis accipit dies/opꝰ christi significat: in q̄ inte-
rior hō noster renouať de die in diē. Eterno quippe crea-
tori in tpe creato ille dies debuit esse natalis: cui creatu-
ra congrueret tēporalis: cui honor et imperium per infi-
nita secula seculorum. Amen.

¶ Itē sermo beati Augustini episcopi vnde supra.

Joā. j. **In principio erat ver-**
bū: ꝛ verbū erat apđ deū: ꝛ deꝰ erat vbū. Qui
in principio erat intra se cōcludit oē principiū. Ex
Esa. vij. matre vero initiū sumpsit/sicut legimꝰ ꝑ Esaiā. Ecce vir
go in vtero cōcipiet ꝛ pariet filiū: ꝛ vocabiť nomē eius
Joan. j. emanuel: qđ est īterp̄tatū nobiscū deꝰ. i. latens in hūana
fragilitate maiestas: sicut in Joāne euāgelista legimus.
Ezech. Et verbū caro factū est: ꝛ habitauit in nobis. i. in fragili
xliiij. tate corporis nr̄i. Itē de Marie virginis gn̄atiōe. Et por
ta erat clausa ꝛ nō est apta. Tāq̄ si interrogareť cur apta
nō esset adiecit. Quia dn̄s trāsiuit ꝑ eam. Porta clausa. i. si-
Gen. ij. gnaculū pudoris īmaculate carnis integritas. Nō eñ est
violata partu/q̄ magis est sctificata cōceptu. Itē de xpi
Eph. v. gemina dei hoīsq̄ substātia. Et erūt inq̄t duo i carne vna
i. deꝰ et hō vnꝰ xp̄s. Qđ apl's de xpo et eccl'ia. i. de xpi cor
pore ꝑcepit intelligi/sicut ait. Et erūt duo in carne vna:
ego aūt dico in xpo et in eccl'ia. Qđ apte exposuit ad ro-
manos. Patres nr̄i ex qbꝰ xp̄s ꝓm carnē. Asseruit hoīs:
Equali- cōsequēter asserit ꝓprietatū dei dicēs. Qui est sup omnia
tas p̄ris Deus bn̄dictꝰ in secula. Tā pfecta hic filij eminētia decla
et filij. rať/vt dici de p̄re maiora nō possint. Nā si initiū haberet
nō esset sup oīa: sꝫ inter oīa q̄ ꝓ cōditiōe facture intra ini-
Phil. ij. tiū ꝯtineť. Sꝫ xp̄s q̄ eq̄lis est pr̄i/nulla tpis/nulla etatis
lege ꝯcludiť. Euidēter ꝛ ad Philippēses apl's duas xpi
natiuitates et duas substātias p̄dicat/dicēs. Qui cū in
forma dei eēt/formā serui accepit. Quibꝰ regulis plena
Job. xix. sunt volumina noui ꝛ veteris testamēti. Sicť ꝛ Job pre-
dicat eximius ꝓphetarꝝ. Et i carne mea videbo deū. Qđ
de illo tpe ꝓphetauit/qn̄ xpi deitas habitu nr̄e carnis in
duta est. Qr ergo vt p̄fati sumus: verbū caro factū est: ꝛ
duos esse cōstat hoīem et deū in carne vna: mō hō loqui
tur pr̄i/mō deus: mō visibilis ex matre/mō inuisibilis ex
Math. patre. Da ꝟba hoīs. Ipse in euāgelio dicit. Filiꝰ hoīs nō
viij. hꝫ vbi caput suū reclinet. Ondat hic paup filius hoīs di
Jo. xvj. uitias suas in gl'ia diuinitatis. Oīa inq̄t q̄ pater hꝫ mea
sunt: dū dicit oīa/nihil ꝟ reliq̄t qđ minꝰ haberet a patre:
Oīa: idest vniꝰ deitatis potētiā/substātiā/maiestatem.
Quis eū minorē dicere nō tremiscat q̄ se p̄re gn̄alr ꝛ per
oīa veridicꝰ testis exequať/sicut de eo euāgelista ꝓnun-
Joan. v. ciat. Ideo volebāt eū iudei interficere: q: patrē suū dice-
Phil. ij. bat deū: equalē se faciēs deo. Et ad Philippēses. Nō ra-
pinā arbitratꝰ est esse se equalē deo. i. equalitatē diuinita
tis: quā rebellis angelꝰ assumere voluit ꝑ rapinam/xp̄s
Joan. possedit ꝑ naturā. Ergo credas ei/cū se in hoīs substātia
xiiij. p̄fiteť eq̄lē. Loquať filiꝰ hoīs. Pr̄ inquit maior me est.
Joan. x. Loquať filiꝰ dei. Ego et pr̄ vnū sumꝰ. Quasi hō esurit: q̄-
si deꝰ quinq̄ milia esurientiū quinq̄ panibꝰ obsequio crea-
ture sue exatiat. Quasi hō in cruce pēdet: q̄si deꝰ in para
Luce. disum de cruce latronē gestis ꝑ oēm mūdū loquētibꝰ in-
xxiij. troducit dicēs. Amē dico tibi/hodie mecū eris in paradi
so. Quo tpe corpꝰ dn̄i in tumulo fuit: aīa in inferno/diui-
nitas in paradiso/in celo et vbiq̄ intra ꝛ oīa supeminēs
sue maiestatis imēsitate cōplectēs. Scđm hoīem minor
Christꝰ diciť qn̄ cōprehēdiť/flagellať/crucifigiť/moriť/sepelitur
quō p̄re Scđm deū ꝑ virtutē resurrectiōis i celestia sublimať: qn̄
minor hō suscepta morte: qn̄ deꝰ sup mortē. Scđm hāc regulam
dicitur. mō paup est/mō diues: mō minor/mō eq̄lis/mō dn̄s/mō
seruꝰ. Tūc ergo minor credať p̄re: qn̄ angelorum cōditor
paulominꝰ ab angelis minorať: sicut in octauo psalmo
legimus. Minorasti eū paulominꝰ ab āgelis. Tūc ergo
p̄re minor dicať: qn̄ serui formā suscepisse pscribiť: qn̄ etiā
matre iunior inueniť: qn̄ ipe de se in vicesimo primo psal
mo dicit. Foderūt manꝰ meas ꝛ pedes meos: dinumera
uerūt oīa ossa mea. Qr aūt minor p̄re ꝓm carnē ꝛ ꝓm ho-
minē nūcupeť/innumeris scripturarū testimonijs decla-
Titū. ij. rať. De eius diuinitate ita ad Titū apl's dicit. Apparuit
Ibidē. gr̄a dei saluatoris nr̄i. Et iterū. Expectātes beatā spem ꝛ
aduētū gl'ie magni dei ꝛ saluatoris nr̄i iesu xp̄i. Immane
piaculū est: vt ꝑ infidelis hoīs blasphemias minor eē di-
cať/que magnū deū ipsa veritas ꝓfiteť. Nā ꝛ Thomas
apl's in euāgelio Joānis vbi post resurrectionē corpꝰ ho
minis crucifixi ꝑ clauorꝝ signa cognouit deū q̄ intra hoīez
latebat: apl'ica ꝛ euāgelica autoritate ꝯfessus est: ita di-
Joā. xx. cens. Dn̄s meꝰ et deꝰ meꝰ. Si fides assit: apta est rō qua
xp̄s nūc minor: nūc eq̄lis pr̄i sacris voluminibꝰ asserať: si
Esaie. cut ipse de se dicit. Ego primꝰ ꝛ nouissimꝰ. Indubitāter
xliiij. agnosce: q̄ priorē nō pōt hr̄e qui primꝰ est. Itē. Ego sum
Apoc. j. alpha et o. Et sicut alpha lrām nulla p̄cedit: ita ꝛ filiū dei
nulli scđm cōstat esse: q: deꝰ est. Quid respōdebimꝰ eis q̄
spiritūsctm̄ aut minorē dicūt: aut (qđ sceleratiꝰ est) mini
sterialē magis q̄ deū abrupta ipietate ꝓnūtiāt. Quō crea
tura dr: q̄ dn̄i creator et maria cōprobať. Sicut legimus
cōceptꝰ de spū sctō: natꝰ ex Maria virgine. Christꝰ eñ nō
est de substātia spūsctī: sꝫ de potētia: nec gn̄atione: sꝫ ius
sione et bn̄dictiōe cōceptus est: et sicut a patre: ita etiā a
Esaie. spūsctō ad redēptionē nostre malitie destinatꝰ est: ipo de
xlviij. se per Esaiā loquēte. Misit me pr̄ et spūs eius. Si spūssā
ctus minor crediť: quō se filius sicut a patre ita etiā a spi
ritusancto missum esse testať: Spūssanctꝰ ipe locutus est
ij. Pe. j. in apl'is/ipse efferbuit in ꝓphetis: dicēte btō apl'o Petro
Mat. x. in ep'la sua. Nō inquit ex hoībꝰ allata est ꝓphetia: sed spi
ritusancto inspirati/locuti sunt scti dei hoīes. Et saluator
in Mattheo: ita ait ad discipulos suos. Nō vos estis q̄
loquimini: sꝫ spūssctūs. Sicť ꝛ Dauid plenꝰ spūsctō: quis
per eū loquereť/manifesta voce denūtiat dicēs. Audiaꝫ
quid loquať in me dn̄s deus. Hec est inquā via lucis: cu
ius in cōfessione aperitur ostiū salutis. Itaq̄ qui in hāc
professionem ingrediuntur: beatitudinē eius adipiscun-
tur. Beatitudo ei qui ꝯfitetur deum patrē ꝛ filiū ꝛ sctm̄
Confes- spiritū. Beatitudo ei qui cōfiteť solū deū patrē et filium
sio catho et sanctūspiritū. Beatitudo ei qui cōfiteť vnū omnipotē
lica exp- tem deū/patrē ꝛ filium ꝛ sanctūspiritū. Beatitudo ei qui
mitur. cōfitetur vnum summū deum patrē ꝛ filiū ꝛ sctm̄spiritū.
Beatitudo ei qui confitetur vnū deū patrē ꝛ filiūꝫ ꝛ san
ctumspiritum sempiternum esse. Beatitudo ei qui confi

tetur indiuisam substantiā esse patris ⁊ filij et sanctispūs
Beatitudo ei q̄ nihil addiderit vel minuerit in vnitate
nature patris ⁊ filij et sanctispūs. Btitudo ei q̄ confitet
q̄ bona facta fuisse a patre et filio et spūsancto. Beati-
tudo ei qui cōfitet vnā eq̄litatē in sempiterna plenitudi
ne deitatis esse pris et filij et sanctispūs. Beatitudo ei q̄
ꝫm singula noīa trinitatis: idest pris ⁊ filij et scīspūs pro
prias tm̄ psonas distinctas esse cōfitet. Vn̄ oportuit nos
ostēdere eis q̄s edent vie sue fruct⁹: maledictiones oim
Deuter. xxvi. male credentiū: sicut scriptū est. Maledict⁹ ois q̄ nō ob-
audierit verba libri huius vt faciat ea in corde suo. Ma-
ledict⁹ q̄ patris et filij et sanctispūs vnā sempiternā sub-
stantiam esse nō cōfitet. Maledict⁹ q̄ ꝫm tres personas/
Heretici oib⁹ male dicitur. tres diuisas substātias esse cōfitet. Maledict⁹ q̄ tria prin
cipia eoꝝ esse confitet. Maledictus q̄ solū verū deū pa-
trē/et vnicū verū deū filiū/ et vnicū verū deū sanctūspiri
tū nō cōfitet. Maledict⁹ q̄ vnicū nomē in deitate trinita
tis esse nō cōfitetur. Maledictus q̄ indiuisam deitatē pa
tris et filij et spūssancti nō cōfitetur. Maledict⁹ qui pro-
pria noīa psonaꝝ tres deos/aut tres dn̄os/aut tres spūs
cōfitetur. Maledictus qui ꝫm singulas psonas trina no
mina tm̄ distincta/pris et filij et scīspūs nō cōfitet. Ma-
ledict⁹ q̄ vnā psonā eorū esse cōfitet. Maledict⁹ qui quē
patrē dicit hūc eūdē et filiū eē designat. Maledict⁹ qui
patrē natū/aut incarnatū/aut passum esse confitet. Ma
ledict⁹ qui inenarrabiliter filiū ⁊ vere natū de substātia
pris esse nō cōfitet. Maledict⁹ q̄ hāc natiuitatē factā vel
creatā vel cōditā esse cōfitet. Maledict⁹ q̄ verū filiū dei
ex volūtate tm̄ dicit esse/et nō pot⁹ de natiuitate. Male
dict⁹ qui dicit/erat tps q̄n nō erat fili⁹. Maledict⁹ q̄ hāc
natiuitatē ex nullis extātib⁹ nō cōfitet/qd̄ Greci epycho
ton appellāt. Maledict⁹ qui diuinitatē filij dei dicit ini-
tiū habere de tēpore/ortū ex nihilo/nomē q̄si adoptiōis
ex altero. Maledict⁹ q̄ vnū de vno: filiū de pr̄e generatū
nō cōfitet. Maledict⁹ qui impassibiliter filiū natū de pa
tre nō cōfitet. Maledictus qui dicit fuit aliq̄n p̄ter sine
Notent bene isti errores. filio. Maledict⁹ qui nō cōfitet ante oē principiū vel ini-
tiū semꝑ fuisse filiū cū pr̄e. Maledict⁹ qui imꝑtalē deita
tē filij dei nō cōfitet. Maledictus qui de sempiterno fi-
lio dicit/nō erat ātequā de Maria nasceret. Maledictus
qui vnitā deitatē pris et filij et spūssancti ex charitate cō-
cordie tm̄ esse ꝓfitet/et nō magis ꝑ hācipsam vnitā diui
nitatē. Maledict⁹ qui vnitā deitatē in tres hac psonas
esse nō cōfitet. Maledictus q̄ aduersus vigorē censure di
uine scripture hūc deū verū spm̄ paraclerū: aut filiū pris
vel certe facturā vsurpat debere cōfiteri. Maledict⁹ qui
filiū dei verū et hoīem verū de Maria ṽgine nuꝑ natuȝ
pro nr̄a salute nō cōfitet. Maledictus qui filiū dei hoīeȝ
tm̄ ꝓ nr̄a salute cōfitet. Maledict⁹ qui deū dei filiū sem-
piternū de assumptione hoīs ꝑ hoc principiū habere assi-
gnat. Maledict⁹ qui deitatē ei⁹ passum esse cōfitet. Ma
ledict⁹ qui incōparabilē deitatē trinitatis ꝓprie ad hoīs
lineamēta esse cōfitet: dū scriptū iueniam⁹: q̄ nō sit illi si-
milis quisq̄ deus in celo sursum et in terra deorsum.

¶ De sctō Stephano. Mat. XXIII.

¶ In illo tēpore: Dicebat Jesus turbis iudeo-
rum et principibus sacerdotum. Ecce ego mitto
ad vos Prophetas et sapientes et scribas: et ex
illis occidetis ⁊ crucifigetis: ⁊ ex eis flagellabitis
in synagogis vestris. Et reliqua. Homilia beati
Hieronymi presbyteri.

Hoc quod antea dixe
rā (vos iplete mēsurā patrū vestrorū) ad per-
sonā dn̄i pertinere/eo q̄ occidēd⁹ esset ab eis
pōt et ad discipulos ei⁹ referri/de quib⁹ nūc
Tex. dicit. ¶ Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas et sapientes et
scribas/et ex illis occidet͛ et crucifigetis/et ex eis flagel-
labitis in synagogis vestris: et persequimini de ciuitate
in ciuitatē: vt cōpleatis mensurā patrū vestrorū. Similiq̄ j.cor.xij
obserua iuxta apostolū scribētē ad Corinthios varia do
na esse discipulorū christi: alios prophetas/q̄ ventura p̄di-
cant: alios sapientes/q̄ nouerūt q̄n debeāt ꝓferre sermo
nem: alios scribas i lege doctissimos. Ex quib⁹ Stepha-
nus est lapidatus/Paulus occisus/crucifixus Petrus:
flagellati i actib⁹ apostolorū discipuli: et psecuti eos sunt
de ciuitate in ciuitatē expellentes de Judea/vt ad gētiū Tex.
ꝑplm transmigrarent. ¶ Ut veniat sup vos ois sanguis
iustus: qui effusus est super terram a sanguine Abel iusti
vsq̄ ad sāguinē Zacharie filij Barachie/quē occidistis
inter tēplū et altare. De Abel nulla est ābiguitas: quin is Gene. iiij.
sit quē Cain frater ei⁹ occiderit. Justus autem nō solum
ex dn̄i nūc snia: sed ex Genesis testimonio cōprobat: vbi
accepta ei⁹ a deo narrantur munera. Querimus quis sit
iste Zacharias fili⁹ Barachie/q: multos legim⁹ Zacha
rias: Et ne libera nobis tribuat erroris facultas additū
est/quē occidistis inter tēplū et altare. In diuersis diuer
sa legi: et debeo singulorū opiniones exponere. Alij Za-
chariā filiū Barachie dicūt: q̄ in duodecim ꝓphet͛ vnde-
cim⁹ est: patrisq̄ nomē i eo cōsentit. Sȝ vbi occisus sit in-
ter tēplū et altare/scriptura nō loq̄tur: maxime cū tpib⁹
ei⁹ ruine tēpli fuerint. Alij Zachariā patrē Joānis itelli
gi volūt: ex q̄busdā apocryphoꝝ somnijs approbātes: q̄
ꝓpterea occisus sit: q: saluatoris p̄dicaret aduentū. Et h̄
q: de scriptur͛ nō hȝ autoritatē/eadē facilitate cōtēnitur
q̄ ꝓbat. Alij istū volūt esse Zachariā: q̄ occis⁹ est a Joas
rege iude inter tēplū et altare/sicut regū narrat historia.
Sȝ obseruādū/q̄ ille Zacharias nō sit fili⁹ Barachie: sȝ
fili⁹ Joiade sacerdot͛. Vn̄ et scriptura refert. Nō fuit re- ij. Par. xxiiij.
cordat⁹ Joas pris eius Joiade q̄ sibi fecisset bona. Cū g̃
Zachariā teneam⁹/et occisiōis cōsentiat loc⁹: q̄rim⁹ q̄re
Barachie dicat fili⁹ et nō Joiade: Barachia i nr̄a ligua
bn̄dict⁹ dn̄i d͛: et sacerdotis Joiade iustitia hebreo noīe
demōstrat. In euāgelio q̄ vtunt nazareni/ꝓ filio Bara
chie filiū Joiade scriptū reperim⁹. Simpliciores fratres nazareorū euangeliū citatur.
inter ruinas tēpli et altaris/siue in portarū exitib⁹ q̄ filo
am dicūt/rubra saxa mōstrātes/Zacharie sanguine pu-
tāt esse polluta. Nō cōdēnam⁹ errorē/q̄ de odio iudeorū
et fidei pietate descēdit. Dicamus breuiter: q̄re sanguis
Abel iusti vsq̄ ad sanguinē Zacharie filij Barachie ab
ista g̃natiōe req̄rat: cū neutrū eoꝝ occiderit. Regula scri
pturaꝝ est duas g̃natiōes ponere: bonoꝝ vel maloꝝ: h̄ est
singuloꝝ singulas. De bono sumam⁹ exēpla. Quis ascē Ps. xiiij.
dit in mōtē dn̄i: aut q̄s req̄escet i mōte sancto eius: Cūq̄
plures q̄ ascensuri sunt in mōtē dn̄i descripsisset: q̄ diuer-
sis fuere etatib⁹/postea infert. Hec est g̃natio q̄rentium Ibidem
dn̄m/q̄rentiū faciē dei iacob. Et in alio loco de oib⁹ scīs
Generatio iustoꝝ bn̄dicet. De malis vero vt in p̄senti lo Ps. cxi.
co: generatio viperarū. Et req̄rent oia a generatiōe ista Ezech. xiiij.
Et i Ezechiele cū peccata terre descripsisset: sermo ꝓphe
ticus adiecit. Si Noe ⁊ Job et Daniel ibi fuerint inuēti
nō dimittā peccata terre illi. Oēs iustos q̄ similes forent
ṽtutib⁹ eoꝝ/ꝑ Noe et Job et Daniel volēs itelligi. Ergo
et isti q̄ similia Cain et Joas contra apl̄os gesserint: de
vna g̃natiōe esse asserunt. ¶ Hierusalē Hierusalē q̄ occi Tex.
dis ꝓphetas/et lapidas eos q̄ ad te missi sūt: q̄ties volui
cōgregare filios tuos: queadmodū gallina congregat
pullos suos sub alas et noluisti. Hierusalē nō saxa et edi Luc.xix.
ficia ciuitat͛/sȝ habitatores vocat: quā pris plangit affe-
ctu/sicuti alio loco legim⁹: q̄ vidēs eā fleuerit. In eo au
tē q̄ dicit: quoties volui congregare filios tuos: oēs re-
tro ꝓphetas a se missos esse testat. Galline q̄z similitudi
nem congregātis sub alas pullos suos in cantico deute-
ronomij legimus. Sicut aquila protegit nidum suum et Deuter. xxxij.
super pullos suos desidet: expandens alas suas suscipit
eos/et tulit super pennas suas. Ubi contuendum/quia
sicut gallina aliquādo oua aliena calefacit/educit et nu
trit: sic ecclesia ex multis gētibus cōgregatos homines:

gratia spiritussancti refouet. Porro alc ecclesie sanctio do
ctores ⁊ principes intelligendi sunt. Sed q̄ritur quomō
dicat: quoties volui cōgregare: cū ꝓpheta dixerit. Oia
Ps. cxiij q̄ dn̄s voluit fecit: hoc est/volui ex mea: sȝ noluistis ex ve
Tex. stra parte. ¶ Ecce relinquet vobis domus vestra deserta
Hier. xij Hoc ipsum ⁊ ex persona Hieremie ante iā dixerat. Reli-
qui domū meā/dimisi hereditatē meā: facta est mihi he-
reditas mea quasi spelunca hiene. Hiena bestia est que
Diuina in Israel aiaduersio. noctu cadauerib⁹ mortuorū viuit: ⁊ de sepulcris solet ef-
fodere corpa: nihilq̄ est imundicie qua nō vescit. Talis
est israel offendēs dn̄m/oim bestiarū morib⁹ tradit⁹. De
serta Judeorū domus: idest ⁊ ciuitas ⁊ templū illud qd̄
ante fulgebat angusti⁹ oculis cōprobat: que habitatorē
christū perdiderūt: ⁊ hereditatem pripere gestientes/
occiderūt heredē. Aliter. Nūc vestra est nō mea q̄ dudū
domus mea vocabatur. Deserta vero/in vindicta crucis
dicitur: q: nō solū auis illi⁹ omnipotētis (quā Matthe⁹
hic gallinā nuncupat) alis protegi despexit: sed eandē se
protegentē herodi ⁊ Pilato crucifigēdā tradidit. ¶ Di-
Tex. co eñ vobis: nō me videbitis amodo/donec dicatis. Be
nedict⁹ q̄ venit in noīe dn̄i. Ad Hierusalē loquitur/⁊ ad
populū iudeorū. Uersiculū autē istū/quo ⁊ paruuli atq̄
lactātes in ingressu Hierusalē dn̄i saluatoris vsi sunt tur
be quādo dixerūt. Benedictus q̄ venit in noīe dn̄i/osan
Mat. xxi. na in excelsis: sumpsit de cētesimo decimoseptimo Psal-
mo: qui manifeste de dn̄i aduētu scriptus est. Et qd̄ dicit.
Non me videbitis amodo: hoc vult intelligi/nisi penitē
tiam egeritis ⁊ cōfessi fueritis ipsum esse me de quo pro-
phete cecinerunt/filium omnipotentis patris/meā fa-
ciē non videbitis. Habēt iudei datum sibi tempus peni-
tentie. Cōfiteantur benedictum: qui viuit in nomine do
mini: ⁊ christi ora conspicient.

¶ De eodē festo. Matthei. XXIII.

¶ In illo tēpore. Dicebat Jesus turbis iudeo-
rum et principibus sacerdotum. Ecce ego mitto
ad vos prophetas et sapientes et scribas et ex il-
lis occidetis et crucifigetis: ⁊ ex eis flagellabitis
in synagogis vestris. Et reliqua. Homilia herici.

Euangelice huius le
ctionis intellectus: superiori narrationi he
rere videtur. Supra siquidē redemptor no
ster scribas ⁊ phariseos plurimis increpa-
tionibus obiurgasse: atq̄ inter cetera dixisse perhibetur
Ue vobis scribe ⁊ pharisei: qui edificatis monumenta
prophetarū/⁊ dicitis. Si fuissemus in dieb⁹ patrum no-
strorū/nō essemus in sanguine ꝓphetarum socij eorum.
Atq̄ post pauca. Et vos inquit implete mēsurā patrum
vestrorū. Quod est dicere. Que illi minus fecerunt vos
supplete. Illi occiderūt seruos: vos dn̄m crucifigite. Illi
hoīes/vos deū. Et quasi ad hec illi possent obijcere. Nō
Tex. habem⁹ nō ꝓphetas quos occidam⁹: adiūgit. ¶ Ideo
ecce ego mitto ad vos ꝓphetas ⁊ sapiētes ⁊ scribas: ⁊ ex
illis occidetis ⁊ crucifigetis/⁊ ex eis flagellabitis i syna
Apostoli dicunt ꝓphete. gogis vestr͛: ⁊ psequimini de ciuitate i ciuitatē. Prophe
te hic apl̄i appellant: q: ꝑ donū spūssancti futurorū habe
bant notitiā. Ipsi sunt sapiētes corde: q: sermonē ꝓferre
nouerūt i tpe opportuno. Ipsi scribe: q: legē descriptā ha
bēt ꝑ spiritūsanctū in cordib⁹ suis. Et ex illis ergo occide
rūt Jacobū fratrē Joānis/⁊ ipm Joānē baptistā: lapida
uerūt Stephanū/crucifixert Petrū/flagellauerūt duo-
decim apl̄os/q̄n ibāt gaudētes a cōspectu cōcilij: q̄m di-
gni habiti sūt hec ꝓ noīe dn̄i pati: ⁊ psecuti sunt eos de ci
uitate in ciuitatē: vt nō recepti ab eis/iuste ad gētes mi-
grarēt. ¶ Ut veniat sup vos ois sāguis iust⁹ q̄ effusus est
Tex. sup terrā: a sanguine Abel iusti vsq̄ ad sanguinē zacharie
filij Barachie: quē occidistis iter tēplū ⁊ altare. Req̄ren
dū cur sanguis oim iustorū a sanguine Abel vsq̄ ad san-
guinē Zacharie/ab vna iudeorū generatione req̄rēdus
predicat/cū neutrū eorū cōsterab illis occisum. Et certe
innumerabiles martyres: tā i veteri q̄ i nouo testamēto
legim⁹ q̄s illi nō interfecerūt. Sȝ mos est scripturarū dua Ps. cxi.
as tm̄ generationes/bonoꝝ scȝ ⁊ malorū texere. De bo- Ps. xxiij
norum siquidē generatione dictū est. Generatio rectoꝝ Matth. xxiij.
bn̄dicet. Et hec est generatio q̄rentiū dn̄ȝ. Ac ecōtrario
de reprobis dicit. Genimina viperarū: ⁊ generatio pra-
ua atq̄ puersa. Uniuersi ḡ reprobi qui in malitia similes
sunt/in vna generatiōe cōputant: ⁊ q̄cs scī e diuerso q̄ se
in ṽtutib⁹ imitant/vna generatio esse dicunt. Querēdū
rursus/q̄s sit iste Zacharias q̄ occisus inter tēplū ⁊ alta
re memorat. Et q̄dē alij istū Zachariā opinant illū ipm
esse: q̄ in ordine prophetarū vndecim⁹ ponit. Sȝ licet in
eo patris nomē cōsentiat: q: scȝ fili⁹ Barachie cognomi-
nat: tm̄ quō iter tēplū ⁊ altare occisus sit nō apparet: pre-
sertim cū tēporib⁹ illi⁹ vix ruine tēpli substiterint. Alij hūc
Zachariā patrē Joānis itellexerūt: asserētes q̄ ꝓpterea
a Judeis occisus sit: q: aduētū saluatoris p̄nuntiauerit.
Sȝ hūc nos Zachariā intelligim⁹ sine dubio: quē Joas
rex Jude iter templū ⁊ altare interfecit. Sicut in regum ij. Par. xxiiij.
historia scriptū est. Et nō est recordat⁹ Joas inq̄t pris sui
Joade: sed iterfecit filiū ei⁹ q̄ se eripuerat de morte: ⁊ in
tēplo septē ānis abscōdite nutrierat. Sed q̄ritur cur hic
Barachie dicat filius: cū i p̄fata historia fili⁹ Joade asse
ratur: Qd̄ ita soluit. Barachias nāq̄ bn̄dict⁹ dn̄i dicit:
Joade iustitia interp̄tat: q̄ ergo iustitia plenus est/bn̄di
ct⁹ dn̄i rectissime pōt appellari. Vn⁹ ergo idēq̄ hō/iuxta
noīs iterp̄tationē ⁊ Joiada ⁊ Barachias eque pōt itel-
ligi. Potuit etiā fieri/vt ipe Barachias binomi⁹ fuerit ⁊
sit altero noīe appellat⁹ Joiada: sicut ⁊ Matthe⁹ euan
gelista vocat⁹ est leui. Itē q̄rendū/cur dixerit a sanguine
Abel vsq̄ ad sanguinē Zacharie/a iudeis sanguinē pro-
phetarū exq̄rēdū. Cur eñ a sanguine Abel dixerit/mirū
nō est: cur ṽo vsq̄ ad sāguinē Zacharie/q̄rendū est/cum Questio euangelica soluitur.
multi post eū extiterit martyres. Ad qd̄ dicēdū/q̄ ꝑ hos
duos quorū alter i cāpo/alter occisus est i tēplo: duo or-
dines martyrū designant. Per Abel q̄dē/q̄ i cāpo occidi
tur laici: ꝑ Zachariā ṽo q̄ i tēplo necat/hi q̄ ex sacerdota
li dignitate ad martyrij ꝓfecti sūt palmā figurat. Jō aūt
hos duos tm̄ noiatim posuit: q: ābo inocētes ⁊ nulla iu-
sta cā existēte iterfecti sunt ābo sacerdotes/ābo pastores
ille ouiū/iste aiarū. Et sicut ille iterfectus est a fr̄e suo in
agro: ita ⁊ iste cōsobrino ⁊ collactaneo suo i tēplo. Quē
occidistis inq̄t inter tēplū ⁊ altare. Duo erāt altaria in tē
plo: vnū incēsi interi⁹/alteꝝ holocaustoꝝ exteri⁹: iter qd̄
⁊ tēplū Zacharias est interēpt⁹. vel inter tēplū ⁊ altare. i.
inter cōsensum ppl̄i ⁊ sacerdotū: quoꝝ alij ꝑ tēplū/alij ꝑ
altare signant. Postremo/q̄d est q̄ in euāgelio vel epl̄is
abel speciali testimonio iustitie honorat. Profecto/q: de
cebat illū ex ꝑuilegio quodā tāto cognomine decorari/q̄
trib⁹ p̄claris ṽtutib⁹ typū christi i se excellētissime p̄tulit.
Fuit eñ virgo sacerdos ⁊ martyr. Inter tot͛ varias opi
niones de Zacharia q̄ nā fuerit: q̄m ad liq̄dū ṽitas histo
rie scrutari nō posset: recurrēdū ē ad allegoriā. Hic ei est
vnicus exitus earū rerū/q̄ in sctō euangelio dicta tantū/
non autē facta legunt. Per Abel designātur oēs sancti
qui fuerūt ab initio mundi vsq̄ ad passionē christi et re-
dēptionē humani generis: quod ipa noīs interpretatio
demonstrat. Interpretat enim luct⁹/vapor/funicul⁹/vel
funiculatio: significans sanctos passionē dn̄i precedētes
qui cōsiderātes se exules/et a beatitudine paradisi deie
ctos/in luctu ⁊ mestitia erāt: ⁊ presentem vitā tāq̄ fumi-
dā ⁊ transitoriam cōtemnentes: ad sortē ⁊ funiculū eter-
ne hereditatis q̄totius ꝓphetabant. Zacharias vero
significat sctōs a passione dn̄i vsq̄ ad finē scl̄i. Interp̄tat
eñ Zacharias memoria dn̄i/siue memorās vel recordās
dn̄i: eosdē significās sctōs/q̄ ꝯsiderātes se sui dn̄i passiōe
redēptos: cū sp in memoria habere/ac cōdignas g̃rarum
actiōes illi agere studēt. Hic Zacharias occisus ē iter tē

plu3 ⁊ altare. Altare designat aram dñice crucis: in qua
[Allegoria pulchra.] singularis ille agn⁹ ꝓ salute humani generis deo patri
oblatus est. Templū vero exprimit ingressum regni cele
stis: ad qđ oēs sancti peracto iudicio itraturi sunt. Intra
tēplū ergo ⁊ altare passus esse dicit: qui vt dictū est eos
designat/ qui a tēpore dñice passiōis/ vsq ad ingressum
[Tex.] regni celestis/ vel passi vel passuri sunt. ¶ Hierusalē hie
rusalem q̄ occidis ꝓphetas: ⁊ lapidas eos qui a te missi
sunt. Or nomē ciuitatis Hierusalē icognominādo repli
cat. i. repetit: nō saxoꝝ ruinā/ sed populi perditionē deplā
git. Que occidis inquit prophetas: vt Esaiā quē serra li
gnea viuentē per mediū secuerūt: ⁊ Amos quē similiter
transmisso vecte per tpa nefandissime necauerūt: ⁊ cete
ros q̄s diuersis ⁊ pene innumerabilibus referuntur ve
xasse supplicijs. Et lapides eos q̄ ad te missi sunt: vt Na
both iustum virum: ⁊ Hieremiā prophetam in Egypto
[Tex.] sicut Epiphani⁹ cyprius testatur. ¶ Quoties volui cō
gregare filios tuos. i. sepe volui/ queādmodū gallina
congregat pullos suos sub alas/ ⁊ noluisti? Ponit gal
line similitudinē: que circa pullos tanta affectione du
citur/ vt pro eis ipsa quoq infirmetur: ipsa etiam rauci
[Luce. xiij.] tate vocis exprimente affectum magne cōpassiōis. Qui
ergo alibi Herodem vulpē vocat/ recte se hic galline si
milat. Ut em̄ vulpes gallinis vorandis iuges pretēdit
[Luce xxiij.] insidias: sic Herodes redemptoris nostri necem sitiens
perennibus odijs insectando infestabat. Cuius seuitia
inde potissimū claret: q cū Pilatus ad eius iudiciū chri
stum dominū misisset: ille eū spreuit cum exercitu suo ⁊ il
lusit. Hoc etiā genus animātis cui se redēptor cōparat/
quod in ceteris difficilius inuenitur/ alis suis pullos pro
[i. Cor. i.] tegit/ ⁊ contra miluū se erigit. Sed ⁊ mater nostra. i. dei
sapiētia que christus est/ per carnis susceptionē infirma
ta quodāmodo pro nobis (sicut apl's ait. Qđ ifirmū est
dei/ forti⁹ est hoibus) protegit infirmitatē nostrā: ⁊ resi
stit diabolo/ ne nos i interitū rapiat. In qua tū defensio
ne q gallina ꝯtra miluū conatur affectu: hoc aduersum
diabolum perficit potestate. Si aūt gallina ꝑ significa
tionem deus intelligitur/ due ale eius Moysen ⁊ Aarō
q̄ eduxerūt pplm de Egypto: seu Zorobabel vel Esdras
⁊ Neemias/ ac Jesus fili⁹ Josedech duces/ q̄ eduxerunt
eos de Babylone: ⁊ sub q̄b⁹ idē popul⁹ israeliticus de di
uersis captiuitatib⁹ est liberatus vel congregat⁹. Quid
[Tex.] autē est quod dicit. ¶ Quoties volui ⁊ noluisti? Nūqd
humana voluntas volūtati dei preualet/ cū scriptum sit.
[Ps. xiij] Omnia quecūq voluit/ fecit. Ad hoc dicēdū/ q liberum
arbitriū deus homini cōtulit: ꝓpter quod dicit/ noluisti.
Ac si diceret. Ex mea parte volui: sʒ tu ex tua noluisti. Ali
ter. Ego q̄dem volui: ⁊ qđ volui/ etiā te nolente feci. Illa
ergo filios quidē suos ab illo colligi noluit: sed ea quoq
[Tex.] nolente/ filios eius ipse collegit quos voluit. ¶ Ecce re
linquetur vobis domus vestra deserta. Domū iudeoꝝ
[Testimonium Egesippi citatur.] vel ciuitatē Hierusalē/ quā iuxta euāgelistā nidum vo
cauerat vel angustū in ea tēplū significat: qđ primū q̄dē
merito infidelitatis eoꝝ a deo desertū est/ clamantibus
angelicis potestatibus. Transeam⁹ ab his sedib⁹. Deide
in vindictā crucis dñice romanis vastantibus: ⁊ tā p va
cuum nidum diripientibus/ cunctis suis hereditatibus
[Tex.] est destitutū. ¶ Dico aūt vobis. Non videbitis amodo/
donec dicatis. Benedictus qui venit in noīe dñi. Hoc de
futuro tēpore propinquāte ad iudiciū dño dictū: qñ ad
predicationē Helie ⁊ Enoch/ iudei ꝯuersi ad fidem chri
stum domini benedictum nō voce tm̄/ sed ⁊ operib⁹ pro
clamabūt. Nā postq hoc dñs dixit: non legimus iudeos
huiuscemodi confessionē in eius laudē ꝓtulisse. Postea
em̄ hoc dixit quando intrauit in templum cū laudibus
turbarū hunc ipsum versiculū in laudē christi (vt. s. nar
ratum est) decantatū. Habent igitur iudei tēpus penitē
tie sibi datū: vt si voluerint cōfiteri christū dei pr̄is filiū
benedictū in noīe dñi/ faciem illius intueri mereātur. i.
potentiā diuinitatis eius intellectualib⁹ oculis cōspi
cere/ ⁊ equalē patri credere. Tunc autē benedictū illū in
nomine patris proclamabūt: cum predicatione Helie et
Enoch percepta (vt dictū est) fidē eius recipiēt/ ⁊ gloriā
predicabunt: impleto apostoli vaticinio. Quia cū pleni
tudo gentium intrauerit/ tunc oīs israel saluus erit. His [Ro. xi.]
de electione euāgelica prout posse fuit premissis: noueri
mus/ q beati Stephani p̄mi martyris festiuitati quā co
lim⁹: nō solū venerationem debemus sed ⁊ imitationē.
Hunc em̄ primū dñs Jesus post suā passionē pro se pati
voluit: cuius dilectionē etiā circa inimicos inuictā nobis
omnibus imitabilē sanxit. Sed hunc cur primū martyrē
vocamus/ ante quē milia paruuloꝝ passa fuisse pro redē
ptore nouimus? Merito certe in nouo testamēto prim⁹
martyr dicitur: q prim⁹ oīm post dñi p̄dicationē/ passio
nē/ ac resurrectionē: per effusionē sanguinis meruit pal
mā consequi superne retributionis: atq ad coronā suo ⁊
nomini ⁊ labori dedicatā pertingere: prestante eodē dño
nostro Jesu christo: qui cū patre ⁊ spiritusancto viuit ac
regnat: per omnia secula seculorum. Amen.

¶ In natali scti Stephani: Sermo bti Fulgētij episcopi Carthaginensis.

Heri celebrauim⁹ tem
poralem sempiterni regis nostri natalē: ho
die celebramus triumphalē militis passio
nē. Heri em̄ rex noster trabea carnis indut⁹
de aula vteri virginalis egrediēs visitare dignat⁹ est mū [Collatio regis et militis.]
dū. Hodie miles de tabernaculo corpis exiēs/ triumpha
tor migrauit ad celum. Ille sempiterne diuinitatis maie
state seruata/ seruile cictoriū carnis assumēs/ i hui⁹ scli cā
pū pugnatur⁹ itrauit: iste depositis corruptilib⁹ corpis
indumētis/ ad celi palatiū perēniter regnatur⁹ ascēdit.
Ille descēdit carne velat⁹/ iste ascēdit sanguine laureat⁹
Ascēdit iste lapidātib⁹ iudeis: q ille descēdit letantibus [Luc. ij.]
angelis. Gloria in excelsis deo. Heri exultātes sancti an
geli cantauerunt: hodie Stephanū letātes in suū cōsor
tium susceperunt. Heri dñs exiuit de vtero virginis: ho
die miles egressus est de ergastulo carnis. Heri christus
pro nobis pānis est inolutus: hodie Stephan⁹ stola est
ab eo imortalitatis indutus. Heri presepis angustia chri
stum portauit infantē: hodie imēsitas celi suscepit Ste
phanū triūphantē. Sol⁹ descēdit dñs vt multos eleua
ret: hūiliauit se rex noster vt suos milites exaltaret. Qui
em̄ corpori suo virginis ꝑparauit vterū: ipse martyri ape
rire dignatus est celū. Dñs christus āgustias intrare nō
dedignatus est vteri: vt aiam Stephani latitudo suscipe
ret celi. Necessariū tamē nobis est fr̄es cognoscere: q̄bus
armis precinct⁹ Stephan⁹/ seuitiā iudeorū potuit supe
rare: vt ita meruisset feliciter triūphare. Neq em̄ parui
pendēda sunt/ talis virtus talisq triūphus. Haud vero
vilibus armis potuit p̄muniri/ qui a multis nō potuit su
perari: inuicte nāq in eo enituit insigne virtutis: q̄ nec
fremētū seuitiā formidauit: nec lapidantium ictibus de
uicta succubuit. Usq adeo ei inter frementes permāsit
interritus: ⁊ inter lapidū fuit cruciamenta secur⁹: vt icre
dulitatē iudeorū fidenter argueret: ⁊ benignus pro lapi
dantibus exoraret. Qđ est ergo tam magnū atq insupe
rabile genus armorū: quo munitus seuientes argueret
lapidantes/ nō repercutiens/ sed patiēs superaret: insup
⁊ occisus: aulam celestis regni viuus ⁊ coronatus intra
ret? Proculdubio munimine regio septus/ nullaten⁹ est
ab aduersarijs superatus. Quoniā rex noster cum sit al
tissimus: pro nobis humilis venit/ sed inanis venire non
potuit. Magnū quippe donatiuū suis militibus attulit
quo eos non solum copiose ditauit/ sed etiā ad certandū
inuictissime cōfortauit. Attulit nāq donū charitatis/ q̄
perduceret homines ad consortiū deitatis. Quod ergo
attulit/ erogauit. Nec sibi aliqd minuit: sed mirabiliter ⁊
suorū fideliū pauperiē ditauit: ⁊ i deficiētibus thesauris
plenus

plenus ipse ꝑmāsit. Charitas ergo q̄ ad terrā de celo de
posuit christū: ipsa Stephanū de terris eleuauit ad celū.
Charitas q̄ p̄cessit in rege: ipa subsequēter refulsit in mi
lite. O admirāda vbiq potentia saluatoris: o p̄dicanda
indesinēter gratia redēptoris. Ostēdit in matre virgini
tatis eterne miraculū: demōstrauit in martyre iuicte cha
ritatis indiciū. Integritas quippe intemerata ꝑmansit
in virgine: dilectionis inuicta vestis ꝑseuerauit in mar
tyre. Et sicut in matre dñi non potuit virginitas violari
sic in martyris mēte nō potuit christi charitas tanto se
uientiū agmine superari. Stephan⁹ ergo vt nois sui co
ronā meruisset accipere/ charitatē ꝓ armis habebat/ ⁊ ꝑ
ipsam vbiq vincebat. Per charitatē dei seuiētib⁹ iudeis
[Stephani charitas laudatur.] nō cessit: ꝑ charitatē ꝓximi ꝓ lapidantib⁹ intercessit: per
charitatē arguebat errantes vt corrigerent: ꝑ charitatē
pro lapidātibus orabat ne punirent. Charitatis virtute
subnix⁹ vicit Saulū crudeliter seuiētē: ⁊ quē habebat in
terra ꝑsecutorē/ in celo meruit hr̄e cōsortē. Ipsa sancta ⁊
indefessa charitas desiderabat orando acquirere: quos
nequit monēdo cōuertere. Neq em̄ fratres existimād⁹
est Stephan⁹ tūc inimicos dilexisse cū ꝓ eis oraret: et nō
dilexisse cū eoꝝ incredulitatē arguēdo corriperet. Absit
hoc ab aīa martyris/ ad celi palatiū festināris. Ipsa em̄
sctā charitas firmā seruauit in oratione patiētiā q̄ rigidā
tenuit in correptiōe cēsurā. Et ideo in oratiōe audiri me
ruit lenitas: q sine charitate nō fuit in correptione seue
ritas. Ac ꝑ hoc siue orādo/ siue corripiēdo charitatē bea
tus Stephan⁹ reseruauit: q vtrobiq salutē errantiū co
gitauit: ⁊ indicio sctē orōnis ondit increpationē illā non
fuisse odij/ sed amoris. Hoc em̄ faciēs: ⁊ p̄sentib⁹ charita
tē beat⁹ martyr exhibuit: vt vtile nimis exēplū posteris
reliq̄t. Demōstrauit em̄ geminā eccl'iastici dispēsatoris in
dustriā: vt ad corrigēdū cuiuslibet peccātis errorē: ⁊ nō
desit in ore correptio: ⁊ ad deū ꝓ eo supplex effundatur
orō: vt q̄ malū facit ꝑ increpationē de malis opib⁹ cōfun
datur: ⁊ per orationē apud dñm adiuuetur. Ac si ipa cha
ritas: ⁊ in ore iustitiā sonet/ vt errantē corrigat: ⁊ in corde
patientiā seruet/ vt pro errante orationē puro affectu di
lectionis effundat. Qui em̄ errantē non corripuerit/ de
negligentia iudicatur. Qui autē pro eo nō errauerit/ de
p̄nicie cōdemnat. Quocirca fratres/ si qñ aliqs ꝓ aie sa
lute corripit/ nō aspernet. Accipiat monita charitat; nec
p̄sentē tristitiā sue volūtatis attēdat/ sed cōsideret que lu
cra vtilitatis acq̄rat. Idcirco em̄ arguit/ vt a prauis ope
rib⁹ corrigat. Nec cū videt correptionē aliqua ꝑborū au
steritate feruere: existimet charitatē in corde frigescere.
Sic em̄ vigilat in ore correptio: vt in corde non dormitet
oratio. Ac ꝑ h̄ in vtroq peccāri cōsulte ꝓspicit: vt dum hō
correpr⁹ de pctō cōfundit: ⁊ a malis oib⁹ operib⁹ separet
⁊ ꝑ oratione deo miserāte saluet. Nā ⁊ sctā scriptura dicit
[Prou. iij] Qm̄ quē diligit dñs corripit: flagellat aūt oēm filiū quē
recipit. Christi ergo charitate cōpulsi: ⁊ bonos hortamur
vt in bono ꝑmaneāt: ⁊ malos cōpellim⁹ vt a malo disce
dāt: ꝑsertim qm̄ in istis duob⁹ sctis/ geminū nobis mon
strat salutis indiciū: vt si quis bon⁹ est/ imitet ꝑseuerātiā
[Paulus in exemplū ponitur.] charitat; in Stephano: q̄ aūt mal⁹ est/ sectet exēplū ꝯuer
sionis in Paulo. Et q̄ bon⁹ est/ eq̄tatē vsq in finē teneat:
q̄ aūt mal⁹ est/ quātociti⁹ a sua ꝑuersitate discedat. Nec
bonū hoiem ꝓsumptio iustitie faciat negligētē/ nec ma
lū iniq̄tas faciat desperātē: sed ille bonū fortiter teneat:
iste malū celeriter deserat. Bon⁹ timeat ne cadat: malus
conet vt surgat. Quisqs g̈ malus est/ cū Paulo ꝓsternat
in malo: vt cū eo erigat in bono: qm̄ ⁊ ille cecidit mal⁹/ et
surrexit bon⁹. Prostrat⁹ est iniquus: ⁊ erect⁹ est iust⁹. Ce
cidit seuissim⁹ ꝑsecutor: ⁊ surrexit veridicus p̄dicator. Ca
dēs lumē corporis impius ꝑdidit: surgēs lumē cordis iu
stificat⁹ accepit. Cōiunct⁹ est itaq Stephano/ fact⁹ ouis
ex lupo. Et ecce nūc Paul⁹ cū Stephano letat/ cū Ste
phano christi claritate ꝑfruit/ cū Stephano exultat/ cū Ste
phano regnat. Quo ei p̄cessit Stephan⁹ trucidat⁹ lapidi
bus Pauli: illuc secutus est Paul⁹/ adiutus orationibus
Stephani. O vera vita fratres mei: vbi nō Paulus de
Stephani occisione cōfundit: sʒ Stephanus de Pauli
cōsortio gratulat: qm̄ charitas in vtroq letat. Charitas
q̄ppe in Stephano superauit seuitiā iudeoꝝ. Charitas
in Paulo cooperuit multitudinē peccatoꝝ: charitas in
vtroq pariter regnū meruit possidere celoꝝ. Charitas
est igit oīm fons ⁊ origo bonoꝝ/ munimē egregiū/ via q̄
ducit ad celū. In charitatē q̄ ambulat/ nec errare pote
rit/ nec timere. Ipsa dirigit/ ipa ꝓtegit/ ipsa ꝑducit. Quo
circa fr̄es: qm̄ scalā charitatis cōstituit christus ꝑ quā ad
celū oīs possit cōscendere christian⁹: purā charitatē forti
ter retinete: ipsam vobis inuicē exhibete: ⁊ in ea ꝓficien
do cōscendite: insistite operib⁹ bonis: vt ad premia eter
na ꝑuenire possitis adiuti gratia christi dñi saluatoris.

¶ Sermo beati Maximi episcopi.

Lectio actuū aposto
lorū/ q̄ hodie nobis lecta est fratres dilectissimi
cū plurimū habeat in ipsa specie admiratiōis/
nō min⁹ tm̄ cōtinet in mysterio dignitatis. Ecce inq̄t bea [Act. vij.]
tus Stephan⁹: dicit. Uideo celos apertos: ⁊ filium hois
stantē a dextris dei. Cōsiderate attētius dilectissimi fra
tres: cū beat⁹ martyr dñm nr̄m Jesum christū ad dexterā
dei p̄ris stare vidisset/ cur se filiū hois videre testat⁹ est: ⁊
nō poti⁹ filiū dei: cū vtriq plus honoris dño delaturus vi
deret/ si se dei poti⁹ q̄ hois filiū videre dixisset? Sed cer
ta rō postulabat: vt hoc ita ⁊ ostēderet in celo: ⁊ p̄dicare [Uisio Stephani declaratur.]
tur in mūdo. Omne em̄ iudeoꝝ scādalū in hoc erat: cur
dñs noster Jesus christus/ q̄ ſm carnē est filius hois/ esse
etiā dei fili⁹ diceret. Ideo ergo se pulchre scriptura diui
na filiū hois ad dexterā dei patris stare memorauit: vt
ad cōfundendā iudeoꝝ incrudelitatē/ illi martyri ostēde
retur in celo/ q̄ a perfidis negabat in mūdo. Et illi testi
moniū celestis veritas daret/ cui fidē terrena impietas
derogaret. Unde ʒ iuxta psalmū qui lectus est. Precio [Ps. cxv.]
sa sit in cōspectu dñi mors sanctoꝝ eius: si quid tū distare
inter martyres pōt/ p̄cipuus videt esse qui prim⁹ est. Nā
cum sanctus Stephan⁹ ab apostolis diaconus ordina
tus: apostolos ipsos beata/ ac triūphali morte p̄cessit: ac
si qui erat inferior ordine primus fact⁹ est passione: ⁊ qui
erat discipulus gradu/ magister cepit esse martyrio: com
plens illud quod beatus ꝓpheta in psalmo dixit. Quid
retribuam dño ꝓ omnib⁹ que retribuit mihi? Retribue [Ps. cxv.]
re em̄ pri⁹ voluit Stephan⁹ martyr dño: qđ cū omni hu
mano genere accepit a dño. Mortē enim quā saluator
dignatus est ꝓ oibus pati: hāc ille prim⁹ reddidit salua
tori. Post hec subiecit scriptura sacra ⁊ ait. Positis geni [Stephanus p̄mitias gratiarū sibi vendicit.]
bus clamauit dicēs. Dñe/ ne statuas illis h̄ pctm̄. Uidere
dilectissimi fratres affectū beati viri: videre magnā ⁊ ad
mirabilē charitatē. In ꝑsecutione posit⁹ erat: ⁊ ꝓ ꝑsecu
torib⁹ supplicabat: atq in illa lapidū ruina q̄ñ ali⁹ obli
uisci poterat et charissimos suos: ille dño cōmēdabat ini
micos. Quid em̄ dicebat cū lapidaret? Dñe/ ne statuas
illis hoc pctm̄. Plus itaq tunc illoꝝ dolebat pctā q̄ sua
vulnera. Plus illoꝝ ipietatē q̄ suā mortē: ⁊ recte plus: in
illoꝝ q̄ppe iniq̄tate erāt multa q̄ debēt plangi: in illi⁹ aūt
morte nō erat qđ debuisset doleri. In illoꝝ ipietatē mors
seq̄batur eterna: hui⁹ aūt morte vita ꝑpetua. Imitemur
ergo in aliq̄ dilectissimi fratres tanti magistri fidē/ tā p̄
clari martyris charitatē. Diligam⁹ nos hoc aīo in ecclia
fratres nr̄os: quo ille tūc dilexit inimicos suos. Sed qđ
peius est aliquoties nō solū inimicos nō diligim⁹: sʒ nec
amicis q̄dē fidē integrā custodim⁹. Sed dicit aliqs. Non
possum diligere inimicū meū quē q̄tidie velut hostē pa
tior crudelissimū. O q̄cūq ille es/ attēdis q̄d tibi fecerit
hō ⁊ nō cōsideras q̄d tu feceris deo. Cū em̄ tu multa gra
uiora in deū pctā cōmiseris: q̄re nō dimittis hoīs parū/ vt ti
bi de⁹ digneṫ dimittere multū? Recole q̄d tibi i euāgelio

veritas ꝓmiserit ipsa: ꝛ quā tibi quodāmodo cautionem
Mat.vj fecerit/vel quale tecū pactū inierit. Si eñ inq̄t dimiseri
tis hoibus pctā coꝝ/dimittet et vobis pr̄ vester celestis
pctā vr̄a. Si aūt nō dimiseritis/nec pr̄ vester dimittet de
bita vr̄a. Uideris fr̄es/q: cū gr̄a dei in potestate nr̄a posi
ta est/quaſi a dño iudicemur. Si inq̄t dimiseritis/dimit
tet vobis. Iā sepe dixi fr̄es: ꝛ frequētiꝰ dicere debeo. Ne
mo se circūueniat/nemo se seducat: q̄ vel vnum hoiem in
hoc mūdo odio h₃/q̄cq̄d deo ī operibꝰ bonis obtulerit
totū pdet: q: nō mentit Paulꝰ apl's dicēs. Si dedero oēs
j.Co.xiij facultates meas in cibos pauperū: ꝛ si tradidero corpus
meū vt ardeā: charitatē aūt nō habuero/nihil mihi pro
dest. Quā rē etiā btūs Ioānes cōfirmat dicēs. Oīs q̄ nō
j.Io.iij. diligit fratrē suū manet in morte. Et iterū. Qui fratrem
Ibidem suū odit/homicida est. Hoc loco fratrē oēm hoiem opor
tet intelligi. Oēs eñ in christo fr̄es sumꝰ. Nemo itaq̄ si
ne charitate de virginitate ꝓsumat: nemo de eleemosy
Charitas ꝓstat virginitati. nis: nemo de oronibꝰ cōfidat: q: q̄diu inimicitiā in corde
tenuerit/neq̄ illis/neq̄ alijs q̄buslibet bonis operibus
placare sibi dñm potuerit. Sed si vult sibi habere ꝓpitiū
deū/nō dedignet audire cōsiliū bonū. Audiat nō me: sed
ipsum dñm suū. Si inq̄t offers munꝰ tuū ad altare: et ibi
recordatus fueris: q: frater tuus habet aliq̄d aduersum
Mat.v. te: relinq̄ munus tuū ante altare: ꝛ vade priꝰ recōciliari
fratri tuo ꝛ tūc veniēs offeres munꝰ tuū. At nos pugnas
habētes intrinsecꝰ ꝛ dolos in corde versantes: q̄si q̄ bo
nā cōsciētiā habeamꝰ ꝓsumimꝰ accedere ad altare: nō ti
mētes qđ scriptū est. Qui mādicat ꝛ bibit indigne: iudi
j.Co.xj. ciū sibi mādicat ꝛ bibit. Sed dicet aliq̄s. Grādis labor
est inimicos diligere/ꝓ ꝑsecutoribꝰ supplicare. Nec nos
negamꝰ fr̄es: nō paruꝰ q̄dā labor est in hoc seculo: sꝫ grā
de erit ꝓmiū in futuro. Per amorē eñ hois inimici/effi
cieris amicꝰ dei: imo nō solū amicꝰ: sꝫ etiā filiꝰ: sicut ipe di
xit. Diligite inimicos vestros: benefacite q̄ oderūt vos: vt
sitis filij pr̄is vr̄i q̄ in celis est. Si te aliq̄s diues hn̄s in hoc
seculo vellet adoptiuū filiū facere: quō seruires/quas in
dignitates etiā seruoꝝ eiꝰ/q̄ seruitia durissima: ꝛ aliquo
ties etiā turpissima sustineres/vt ad caducā ꝛ fragilē he
reditatē peruenires? Qđ ergo aliꝰ ꝓpter substātiā terrenā
sustinet: tu sustine ꝓpter vitā eternā. Cōuincimur enim
certissima rōne: q: ꝓpter deū possumus q̄dē: sed nolumꝰ
iniurias sustinere. Deniq̄ si nobis aliq̄ potēs ꝑsona iniu
riā faciat/si nos etiā in faciē maledicat: nec respōdere ali
quid asperū/nō dicā vicē reddere audemus. Quare? Ne
ab illa potēte ꝑsona adhuc maiora q̄ ptulimꝰ patiamur.
Qđ a nobis extorq̄t hois timor: debuerat a nobis exige
re christi amor. Si ergo potēs ꝑsona seuit cōtra nos/tace
mus: ꝛ nihil dicere ausi sumꝰ. Si vo aut eq̄lis/aut forte
inferior vel leuē nobis contumeliā fecerit: q̄si fera bestia
Patientie virtꝰ suadet. sine vlla patiētia/ac sine aliqua dei cōtēplatione cōsurgi
mus: ꝛ aut in ꝑsenti nr̄am iniuriā vindicamus: aut certe
ad maiorē vicē reddendā nr̄am aīam ꝓparamꝰ. Quid est
hoc qđ q̄n potens ꝑsona nobis iniuriā infert/patiēter ac
cipimꝰ: q̄n inferior nimio furore succēdimur? Ibi timui
mus hoiem/hic deū timere nolumꝰ. Unn̄ rogo vos fr̄es:
vt quātū possumꝰ cū dei adiutorio cor nr̄m ad patiētiam
ꝓparemꝰ: ꝛ in omnibꝰ malis hoibꝰ medicorū vicē agere
studeamꝰ: ꝛ nō ipsos hoies: sꝫ ipsoꝝ malitiā odio habea
mus. Pro bonis oremꝰ: vt semꝑ ad meliora cōscēdāt: pro
malis vt cito ad emēdationē vite penitētieq̄ cōfugiant.
Quā rē orantibꝰ nobis ipse ꝓstare dignet q̄ cū patre et
spūsancto viuit et regnat deus in secula seculorū. Amen.

¶ Sermo sancti Augustini in festiuitate scti Stephani.

Fratres charissimi: ce
lebrauimus hesterna die natalē quo rex marty
rū natꝰ est in mundo. Hodie celebramus nata
lem quo primiceriꝰ martyꝝ migrauit ex mūdo. Oporte
bat eñ vt primū immortalis ꝓ mortalibꝰ susciperet car
nē: ꝛ sic mortalis ꝓ immortali cōtēneret morte. Et ideo
natus est dñs vt moreret ꝓ seruo/ne seruus timeret mo
ri ꝓ dño. Natꝰ est christꝰ in terris: vt Stephanꝰ nasceret
in celis: ingressus est dñs mūdū/vt Stephanꝰ ingredere
tur in celū. Altꝰ ad hūilia descēdit: ꝛ hūilis ad alta ascen
dit. Filiꝰ dei factꝰ est hois filiꝰ vt filios hoiꝫ faceret filios
dei. Fecit christꝰ mirabilia/fecit ꝛ Stephanꝰ. Sꝫ christꝰ
fecit sine Stephano. Nunq̄d Stephanꝰ potuit facere si
ne christo? Uiuebat Stephanꝰ de Christo sicut sarmen
tū de vite. Miraris fructū de sarmēto pēdētē: vide sarmē Pia monitio.
tū in vite manētē. Eya scte Stephane dic aliq̄d iudeis: vt
incipias lapidari ꝛ possis coronari: iaculare verba: ꝛ exci
pe saxa. Dic aliq̄d de incircūcisis cordibꝰ: ꝛ morieris lapi
dibus. Dic aliq̄d de eo cuius nomē nolunt audire. Erube Ps. xxx
scant ꝛ seuiant: muta efficiant labia dolosa. Dic eis vbi
vides viuū: quē irriserūt crucifixum. Dic eis ꝓbi eum vi
des: ꝛ hic nō viuis: sed cū illo meliꝰ viuis. Dic eis q: nihil
est qđ fecerunt: viuit quē occiderūt. Dic eis q: vides ad
dexterā patris stantē: quē irriserūt in cruce pēdentē: ꝛ ille
inq̄t. Ecce video celos apertos: ꝛ filiū hois stātē ad dexte
rā dei. At illi clamātes cōtinuerūt aures suas. Aures clau
serūt ꝛ ad lapides cucurrerūt: impetumq̄ fecerūt oēs in
eū ꝛ lapidabāt Stephanū inuocātē ꝛ dicētē. Adhesit aīa
mea post te: q: lapidat caro mea ꝓ te. Accipe spiritū meū Lu.xxiij
et redde mihi ꝓmissum tuū. Orauit christꝰ ꝓ suis crucifi Act.vij.
xoribus: orauit ꝛ Stephanus pro suis lapidatoribꝰ. Dñs
Iesus christus orauit affixus ligno: Stephanꝰ genu fle
xo. Qui stādo spiritū suū cōmēdauit dño: pro illoꝝ deli
cto fixo genu orauit. Orabat dñm pro inimicis vt amicꝰ
dicēs. Certe ego patior/ego lapidor: in me seuiūt ꝛ in me
fremunt: sed ne statuas illis hoc pctm̄: q: vt hoc dicā tibi
a te primo audiui. Ego seruus tuus patior: sed multū in
terest inter me ꝛ te. Tu dominꝰ: ego seruus. Tu verbum
ego auditor verbi. Tu magister: ego discipulus. Tu crea
tor: ego creatus. Tu deus: ego homo. Multū interest in
ter peccatū istorū qui lapidant me: et illoꝝ qui crucifixe
runt te. Dñ ergo dixisti. Pater/ignosce illis q: nesciūt q̄d
faciūt. pro magno peccato petisti: et me pro minimo pete
re docuisti. Dñe (inquit) ne statuas illis hoc pctm̄. Tāq̄
diceret. Ego patior in carne: isti non pereāt in mēte. Illi
lapides mittebāt: ꝛ sanctus Stephanꝰ orationes funde
bat. Magna pietas fratres/magna clementia. Prorsus
qualia in mēsa dñi sui comedit: talia ꝛ ipse in suo cōuiuio
preparauit. Scriptū est in lege. Ad magnā mensam sedi
sti: scito q̄m talia oportet te ꝓparare. Talia ergo in ora ecci.xxxi
tione exhibuit/qualia in sui dñi mēsa comedit. Dñs chri
stus dixit. Pater/ignosce illis: quia nesciunt quid faciūt.
Sāctus Stephanꝰ dixit. Ne statuas illis hoc peccatum:
et hoc dicto/obdormiuit in dño. O somnū pacis. Quid Uirtus oronis Stephani.
illo somno trāquillius. Quid illo somno quietiꝰ. Qua
lis ibat ad amicos qui sic diligebat inimicos? Naꝫ vt no
uerit sanctitas vestra/quātū valuerit oratio sancti Ste
phani martyris: recurrite nobiscū ad illū adolescētē ꝑse
cutorē noie Saulū: sicut ex libro dū legeret/audiuimus.
Qui cū Stephanꝰ lapidaret: ꝛ ab ipso oīm lapidantiū
vestimēta seruabant: vt tāq̄ in manibus omniū ipse lapi
dare videret. Hic cū iret in via/subito circūfulsit eum lu
men de celo: ꝛ audiuit vocē dicentē sibi. Saule saule q̄d Actu.ix
me ꝑsequeris? Durum est tibi contra stimulū calcitrare.
Et ille. Et tu q̄s es dñe? Et dñs ad eū. Ego suꝫ Iesus na
zarenus: quē tu ꝑsequeris: quid mihi ꝛ tibi? Quare te eri
gis contra me/ad tanta mala/q̄ cōmisisti in me? Olim
quidē debui perdere te: sed Stephanꝰ meꝰ orauit pro te.
Saule saule quid me ꝑsequeris? Sed quia insanis con
tra nomē meum/ego te faciā seruū meū. O Saule lupe
rapax: comedisti: expecta paululū et digeres. Dicam pla
ne/elisus est filius perditionis. Nam si sanctus Stepha
nus sic non orasset: ecclesia Paulum non haberet. Sed
ideo erectus est Paulus: quia in terra inclinatꝰ exauditꝰ

est Stephanus. Ergo qđ fecit Saulꝰ/patit Paulꝰ. Qđ
fecit ꝑsecutor/patitur ꝓdicator. Quod fecit lupus/patit
agnus: q: sic est in tali hoie vindicandū: vt discat pati qđ
faciebat. Sentiat ꝛ ipse qđ alijs inferebat. Dicit Ananie
a dño Iesu christo. Uade ad eū/ꝛ signa eum signo meo.
Multa ei patiet ꝓ noie meo. Abijt ananias baptizauit
Saulū ꝛ fecit ex lupo agnū. Cepimus habere nos ꝓdica
torē: quē sanctus Stephanus habuit lapidatorē. Sic er
go exauditus est sanctꝰ Stephanꝰ: vt eius orationibus
deleret pctm̄ qđ cōmiserat Saulꝰ. Cōmēdemꝰ ergo nos
orationibus eius. Multo magis eñ nūc exauditur pro
bene oratoribꝰ suis a regnante dño nostro Iesu Christo
cui est honor ꝛ gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Sermo sancti Augustini de miraculis scti Stephani.

Ad aquas tibilitanas
epo offerēte ꝓiecto martyris gl'iosissimi Ste
phani memoriā: veniebāt magne multitudiēs
cōcursu ꝛ occursu: vbi ceca mulier vt ad epm portātē pi
gnora sacra duceret/orauit. Flores q̄s ferebat dedit/rece
pit/oculis admouit/ꝓtinꝰ vidit. Stupētibꝰ cūctis q̄ ade
rāt ꝓibat exultās: viā carpēs: ꝛ vie ducē vlteriꝰ nō reqrēs.
Memorati memoriā martyris: q̄ posita est ī castello syni
tēsi qđ hipponēsi colonie vicinū est: eiusdē loci luciliꝰ eps
pplo ꝓcedēte atq̄ sequēte portabat: fistula cuiꝰ molestia
iādiu laborauerat ꝛ familiarissimi sui medici/q̄ eā secaret
operiebat manꝰ: illiꝰ pie sarcine vectatiōe repente sana
ta est. Nā deinceps eā in suo corpore nō inuenit. Euchariꝰ
presbyter ex hispania calanie habitās: vetere morbo cal
culi laborabat: ꝑ memoriā supradicti martyris q̄ possidiꝰ
illo aduexit eps/saluus est factus. Id ē ipse postea a mor
bo alio ꝓualescente mortuꝰ sic iacebat: vt ei iam pollices
ligarent: opitulatōe memorati martyris/cū de memoria
eius reportata esset: ꝛ sup iacētis corpus missa ipsiꝰ ꝑsby
teri tunica/suscitatus est. Fuit ibi vir in ordine suo prima
rius noie Martialis/euo iam grauis: ꝛ multū abhorrēs
a religione christiana. Habebat sane fidelē filiā: ꝛ generꝝ
eodem anno baptizatū. Qui cū eū egrotantē/multis et
magnis lachrymis rogarēt vt fieret christianus: prorsus
abnuit/eosq̄ a se turbida indignatione submouit: visum
est genero eiꝰ vt iret ad memoriā sancti Stephani: ꝛ illic
pro eo quantū posset oraret: vt deus illi daret mentē bo
nā qua credere nō differret in christū. Fecit hoc ingenti
gemitu ꝛ fletu: ꝛ synceriter ardēte pietatis affectu. Deinde
abscedens de altari aliq̄d florū qđ occurrit tulit: eiq̄ cum
iā nox esset/ad caput posuit. Tūc dormitū est. Et ecce añ
diluculū clamat: vt ad epm curreret/q̄ mecum forte tūc
erat apud hipponē. Cū ergo eū audisset absentē/venire
presbyteros postulauit. Uenerunt/credere se dixit/admi
rantibus atq̄ gaudentibus omnibꝰ baptizatus est. Hoc
quādiu vixit in ore habebat. Christe accipe spiritū meū:
cū hec verba beatissimi Stephani quādo lapidatꝰ est a
iudeis vltima fuisse nesciret. Que huic quoq̄ vltima fue
rūt: nā nō multo post etiā ipse defunctus est. Sanati sunt
illic ꝑ eūdē martyrē etiā podagrici tres: duo ciues/ꝑegri
nus vnus: sed ciues omnimodo: peregrinus aūt per reue
lationē q̄d adhiberet quando doleret audiuit/ꝛ cū hoc
fecerit/dolor cōtinuo quiescit. Audurus nomē est fundi
vbi eccl'ia: ꝛ in ea memoria martyris Stephani est. Pue
rum quendā paruulū cum in area luderet/exorbitantes
boues qui vehiculū trahebant/rota obtriuerūt: ꝛ confe
stim palpitauit expirans. Hunc mater arreptum/ad ean
dē memoriā posuit: ꝛ nō solū reuixit/verū etiā illesus ap
paruit. Sāctimonialis q̄dā in vicina possessione q̄ Caspi
liana dicitur cū egritudine laboraret/ac desperaretur: ad
eādem memoriā tunica eius allata est: que anteq̄ reuo
caret/illa defūcta est. Hac tñ tunica operuerūt cadauer
eius parētes: ꝛ recepto spū salua facta est. Apud Hippo
nē bassus q̄dā syrus ad memoriā eiusdē martyris orabat
pro egrotante ꝛ periclitante filia/eoq̄ secū vestē eius at
tulerat. Cū ecce pueri de domo occurrerūt qui ei mortuā
nūtiarēt. Sed cū orāte illo ab amicis eiꝰ exciperent/ꝓhi
buerūt illi dicere ne ꝑ publicū plāgeret. Qui cū domum
redijsset iā suoꝝ eiulantibus ꝑsonantē: ꝛ vestē filie quā fe
rebat sup eā ꝓiecisset/reddita est vite. Rursus ibidē apđ
nos/hyrenei cuiusdā collectarij filiꝰ/egritudine extinctꝰ
est. Cūq̄ corpus iaceret exanime/atq̄ a lugētibꝰ ꝛ lamē
tantibꝰ exequie pararent/amicorū eius quidā inter alio
rum cōsolantiū verba suggessit: vt eiusdē martyris oleo
corpus perūgeret: factū est ꝛ reuixit. Itēq̄ apud nos vir
tribunitius eleusinius sup martyris memoriā q̄ in subur
bano eius est/egritudine exanimatū posuit infantulū fi
lium: ꝛ post orationē quā cū multis lachrymis ibi fudit/
viuētē leuauit. Uzali etiā q̄ colonia vtice vicina est/mul
ta ꝓclara ꝑ eundē martyrē facta cognouimus. Cuiꝰ ibi
memoria lōge priusq̄ apud nos ab epo Euodio cōstitu
ta est. Cū eñ nuper illic essemus: Petroniā clarissimā fe
minā: q̄ ibi mirabiliter ex nocturno atq̄ diurno (in qua
medicoꝝ adiutoria cuncta defecerant) languore sanatā
est: hortati sumus volente supra dicto loci epo vt libellū
daret qui recitaretur in pplo: ꝛ obediētissime paruit. In
quo posuit etiā qđ hic reticere nō possum. A quodam iu
deo dixit sibi fuisse ꝑsuasum: vt anulū capillario vinculo
insereret: quo sub omni veste ad nuda corporis cingeret
Qui anulus haberet sub gēma lapidē in renibus inuen Miraculū plenū nouitatis.
tum bouis. Hoc alligata quasi remedio ad sancti marty
ris limina veniebat. Sꝫ ꝓfecta a Carthagine cum in cōfi
nio fluminis bagrade in sua possessione mānsisset: surgēs
vt iter perageret: ante pedes suos illū iacentem anulum
vidit: ꝛ capillariā zonā qua fuerat alligatꝰ mirata tenta
uit. Quā cū omnino suis nodis firmissimis/sicut erat cō
perisset astrictā/crepuisse atq̄ exilisse anulū suspicata est
Qui etiā ipse cū integerrimus fuisset inuētus: future sa
lutis quodāmodo pignus de tāto miraculo se accepisse
presumpsit: atq̄ illud vinculū soluēs/simul cū eodē anu
lo ꝓiecit in flumen. Nō credent hoc qui etiā dñm Iesum
per integrā virginalia matris exisse: et ad discipulos
ostijs clausis ingressum fuisse nō credunt. Sed hoc cer
te querant: ꝛ si verum inuenerint/illa credant. Clarissi
ma femina est/nobiliter nata/nobiliter nupta. Cartha
gine habitat: ampla ciuitas/ampla persona: rem que
rentes/latere non sinit. Unū est apud nos factum non
maius q̄ illa que dixi: sed tā clarū atq̄ illustre miraculū/
vt nullū arbitror esse hipponēsiū qui hoc nō viderit vel
didicerit: nullū q̄nti obliuisci vlla ratione potuerit. Decē
q̄dā fratres: quorū septē sunt mares: tres femine: de cesa
ria cappadocie/suorū ciuiū nō ignobiles: maledicto ma
tris recenti patris eorū obitu destitute/q̄ iniuriā sibi ab
eis factā/acerbissime tulit: tali pena sunt diuinitꝰ coerci
ti/vt horribiliter quaterent omnes tremore mēbroꝝ: in
qua fedissima specie oculos suorū ciuiū nō ferentes: qua
quauersum cuiq̄ ire visum est/toto pene vagabant orbe
romano. Ex his etiā ad nos venerūt duo/frater ꝛ soror/
Paulus ꝛ Palladia multis alijs locis miseriā diffamā
te iā cogniti. Uenerūt aūt ante pasca ferme dies quinde
cim/ecclesiā q̄tidie ꝛ in ea memoriā gloriosissimi Ste
phani frequētabāt: orātes vt iā sibi placaret deꝰ: ꝛ salu
tē ꝓstinā redderet. Uenit ꝛ pasca/atq̄ ipso die dñico ma
ne cū iā frequens ppl's ꝑsens esset: ꝛ loci sancti cācellos
vbi martyrū erat idē iuuenis orās teneret/repēte ꝓstra
tus est: ꝛ dormiēti simillimꝰ iacuit: nō tamē tremēs sicut
etiā ꝑ somnū solebat. Stupētibꝰ q̄ aderāt atq̄ pauētibꝰ
alijs/alijs dolētibꝰ: cū eū quidā vellēt erigere: nōnulli ꝓ
hibuerūt: ꝛ potiꝰ exitū expectādū esse dixerūt: ꝛ ecce sur
rexit ꝛ nō tremebat/q̄m sanatꝰ erat: ꝛ stabat incolumis/
intuēs intuētes. Quis ergo se tenuit a laudibꝰ dei? clamātiū
laudātiūq̄ vocibꝰ/eccl'ia vsq̄quaq̄ cōpleta est. Inde ad
me currit vbi sedebā: iā ꝓcessurꝰ/irruit alter q̄sq̄ post al

terū: omnis posterior: q̄si nouū qd ali⁹ prior dixerat nuntiātes. Meq; gaudēte ꝛ apud me deo grās agēte: ingredit̄ etiā ipse cū pluribus: inclina⁹ ad genua mea / erigit̄ ad osculū meū. Procedimus ad pplm: plena erat ecclia / psonabat vocib⁹ gaudioꝝ / deo grās / deo laudes / nemine tacente hinc atq; inde clamantiū. Salutaui pplm: et rursus eadē feruētiore voce clamabāt. Facto tandē silentio / scripturarū diuinarum sunt lecta solēnia. Ubi aūt vētū est ad mei sermonis locū: dixi pauca p̄pe: ꝛ p illi⁹ iocūditate letitie. Nobiscū hō prādit: ꝛ diligēter nobis omnē sue fraterneq; ac materne calamitatis indicauit historiā. Sequēti itaq; die post sermonē: redditū narrationis eius libellū in crastinū pplo recitādū p̄misi. Qd cum ex dnico die tertio pasce fieret in gradibus exedre: in qua de superiore loqbar loco / feci stare ambos fres. Cū eoꝝ legeret̄ libellus / intuebat̄ ppls vniuersus sexus vtriusq; vnū stantē sine deformi motu: alterā in mēbris oibus cotremētē: ꝛ q ipsum nō viderāt: qd in eo diuine misericordie factū esset / in eius sorore cernebāt. Uidebāt em̄ quid in illo gratulandū / qd p illa esset orandū. Inter hec recitato eoꝝ libello: de conspectu ppli eos abire p̄cepi: et de tota ipsa causa aliqn̄ diligētius ceperā disputare. Cū ecce me disputante / voces alie de memoria martyris noue gratulationis audiunt̄. Cōuersi sunt ꝛ q me audiebant: ceperūtq; cōcurrere. Illa em̄ vbi de gradib⁹ descēdit in qbus steterat: ad sctm̄ martyrē orare p̄rexerat. Que mox vt cācellos attigit / collapsa similiter velut in somnū sana surrexit. Dū ergo requirem⁹ qd factū fuerit. Unde ille strepitus letus extiterit: ingressi sunt cū illa in basilicam vbi eramus / adducētes eā sanā de martyris loco. Tū vero tātus ab vtroq; sexu admiratiōis clamor exortus est: vt vox cōtinuata cū lachrymis nō videretur posse finiri. Perducta est ad eū locū vbi paulo ante steterat tremēs: exultabant eā similē fratri cui doluerant remāsisse dissimilē: et nondū fusas p̄ces suas p illa: iam tn̄ preuiā voluntatē tā cito exauditā esse cernebāt. Exultabāt in dei laude voce sine verbis tāto sonitu: quantū nostre aures ferre vix possent. Quid erat in cordib⁹ exultantiū: nisi fides christi p quo Stephani sanguis effusus est? Cui nisi huic fidei attestant̄ ista miracula: in qua predicat̄ christus resurrexisse in carne: ꝛ in celū ascendisse cū carne. Quia ꝛ ipsi martyres huius fidei martyres. i. huius fidei testes fuerunt.

Mirabilis deus in sctis suis.

Spes resurrectio nisi his refulget

¶ De sancto Joanne apostolo et euāgelista. Joannis vlti.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus Petro. Sequere me. Conuersus Petrus vidit illū discipulum quem diligebat Jesus sequentez: qui ꝛ recubuit in cena sup pect⁹ eius et dixit. Domine quis est qui tradet te? Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

NOn parua questio est cur aplo Petro qn̄ se tertio manifestauit discipulis dixerit dn̄s: sequere me. de aplo aūt Joanne: sic eū volo manere donec veniā / qd ad te? Huic qstioni quantū dn̄s ipse donauerit / siue ptractande / siue soluēde: sermonē desiderijs vestris fratres impēdimus. Cum ergo p̄nūtiasset dn̄s Petro qua morte clarificatur⁹ esset deū / dicit ei. ¶ Sequere me. Cōuersus Petrus vidit illū discipulū quē diligebat Jesus sequentē: q et recubuit in cena sup pect⁹ eius: ꝛ dixit. Dn̄e quis est q tradet te? Hūc ergo cum vidisset Petrus dicit Jesu. Dn̄e hic aūt quid? Dicit ei Jesus. Sic eū volo manere donec veniam: qd ad te? Tu me sequere. Exijt ergo sermo iste inter fres: q: discipul⁹ ille nō morit̄. Et nō dixit ei Jesus: q: nō morit̄ / sed sic eū volo manere donec veniam: quid ad te? Ecce husq; in hoc euangelio extendit̄ questio; que sua profundita-

Tex.

te nō mediocriter mētē scrutantis exercet. Cur em̄ dicit̄ Petro / sequere me: nec dicit̄ ceteris q simul aderāt: ꝛ pfecto eū sicut magistrū discipuli sequebant̄. Sz si ad passionē intelligēdū est: nunqd sol⁹ p christiana vitate passus est Petrus? Nōne ibi erat in illis septē ali⁹ fili⁹ Zebedei frater Joānis: q post ei⁹ ascēsionē ab Herode manifestat̄ occisus? Uerū aliqs dixerit: qm̄ nō est Jacob⁹ crucifixus / merito dictū est Petro seqre me: q nō solū mortē sz etiā mortē crucis / sicut christ⁹ expert⁹ est. Sit hoc si nihil aliud qd sit cōuenientī⁹ poterit inueniri. Cur ergo de Joanne dictū est / sic eū volo manere donec veniā / qd ad te? Et repetitū est / tu me seqre: tāq ille ideo nō sequeret̄ / qm̄ eū manere voluit donec veniret. Quis facile aliud dictū esse credat / q̄ q crediderant q tūc aderāt: eo q scz nō esset discipulus ille moriturus: sed donec Jesus veniret / iste maneret in vita. Sed hanc opinionē Joānes ipe abstulit / nō hoc dixisse dn̄m apta cōtradictione declarās Cur em̄ subiūgeret / nō dixit Jesus nō morit̄ / nisi ne hoiz cordib⁹ qd falsum fuerat inhereret? Sed cui placet adhuc resistat ꝛ dicat / verū esse qd ait Joānes / nō dixisse dominū q discipulus ille nō morit̄: sed hoc tn̄ significatuz esse talibus verbis / qlia eū dixisse narrauit: ꝛ asserat Joānē viuere / atq; in illo sepulcro ei⁹ qd est apud Ephesum dormire potius eū q̄ mortuū iacere cōtēdat. Assumat in argumētū q illic terra sensim scaturire ꝛ qsi ebullire phibetur: atq; hoc eius anhelitu fieri / siue cōstanter siue p̄tinaciter asseueret. Nō enim possunt deesse q credāt / si nō desunt q etiā moysen asserāt viuere: q: scriptū est / eius sepulcrū nō inueniri: ꝛ apparuit cū dn̄o in mōte vbi ꝛ Helias fuit: quē mortuū legimus nō esse: sed raptū: qsi moysi corpus nō potuerit alicubi sic abscōdi: vt prorsus hoies lateret vbi esset: atq; inde ad horā diuinitus excitari quādo cū christo Helias eripsi sunt visi: sicut ad horā multa sanctoꝝ corpora surrexerūt qn̄ passus est christus: ꝛ post eius resurrectionē apparuerūt multis in sancta (sicut scriptū est) ciuitate. Sz tn̄ vt dicere ceperā si quidā moysen mortuū negant: quē scriptura ipsa (licet sepulcrū eius nusq̄ inueniri legim⁹) mortuū tamē esse sine vlla ambiguitate testatur: quāto magis Joānes ex istorū occasione verborū vbi dn̄s ait: sic eū volo manere donec veniā: credit̄ viuus dormire sub terra: quē tradūt (quod etiā in qbusdā scripturis q̄uis apocryphis reperit̄) qn̄ fieri sibi iussit sepulcrū incolumē fuisse p̄sentē: eoq; effosso ꝛ diligētissime p̄parato / ibi se tāq in lectulo collocasse: statimq; fuisse defuncto similē. Ut aūt isti putāt qui hec verba dn̄i sic intelligunt nō defunctū: sed defuncto similē cubuisse: et cum mortuus putaret̄: sepultū fuisse dormientē: ꝛ donec christus veniat sic manere / suāq; vitā scaturigine pulueris indicare: q puluis credit̄ vt ab imo ad superficiem tumuli ascēdat flatu quiescentis impelli: huic opinioni superuacaneū existimo reluctari. Uiderint enim qui locuz sciunt / vtrum hoc ibi faciat vel patiatur terra quod dicit̄ quia reuera nō a leuibus hominibus id audiuim⁹. Interim credamus opinioni quā certis documētis repellere non valemus: ne rursus aliud quod a nobis querat̄ exurgat. Cur sup humanū mortuū ipse hum⁹ quodāmodo viuere / ac spirare videat̄. Sed nūq̄ hec tāta soluit̄ qstio: si magno miraculo qualia pōt facere omnipotēs tādiu viuens corpus in sopore sub terra est / donec veniat terminus seculi? Quinimmo fit amplior ꝛ difficilior: cur discipulo quē pre ceteris diligebat Jesus / intantū vt supra pectus eius discūbere mereret̄ / pro magno munere longū in corpore donauerit somnū: cum beatum Petrum per ingentem martyrij gloriam ab onere ipsius corporis soluerit: eiq; concesserit quod apostolus Paulus se concupisse dixit et scripsit: dissolui et esse cum christo. Si autem quod magis creditur: ideo sanct⁹ Joānes ait / nō dixisse dominum / non moritur: ne illis verbis que dixit hoc voluisse intelligi putaretur: corpusq; eius in sepulcro exanime / sicut aliorum mortuorum iacet: restat vt si vere ibi fit

Act. xij.

Instantiā mouet Augustin⁹.

Deute. xxxiiij. Matt. xvij.

Opinio errone a recitat̄.

Phil. j.

quod sparsit fama de terra: q̄ subinde sublata succrescit / aut ideo fiat vt eo mō cōmendetur p̄ciosa mors eius: qm̄ nō eā cōmēdat martyriū: nō eū p fide christi psecutor occidit / aut pp̄ter aliqd aliud qd nos lateat: manet tn̄ questio cur dixerit dn̄s de hoie morituro: sic eū volo manere donec veniā. Illud etiā in his duob⁹ aplis Petro ꝛ Joāne quē nō moueat ad qrendū: cur Joānē plus dilexerit dn̄s / cū ipsum dn̄m plus dilexerit Petrus. Ubicūq; enim se cōmemorat Joānes: vt noie suo tacito ipse possit intelligi / hoc addit qd eū diligebat Jesus: qsi solū intelligeret vt hoc signo discerneret̄ a ceteris: qs oēs vtiq; diligebat. Quid ergo nisi ampli⁹ se dilectū cū hoc diceret volebat intelligi: qd absit vt mēdaciter diceret. Qd aūt mai⁹ dare potuit Jesus maioris erga eū sue dilectionis indiciū: q̄ vt ipse cū ceteris cōdiscipulis suis soci⁹ tante salutis / solus tamē discubuerit sup pectus ipsi⁹ saluatoris? Porro qd apls Petrus plus alijs dilexerit christū / possunt qdem documēta multa p̄ferri. Sed vt longe iā alia nō eamus / in ipsius tertie manifestationis dn̄i paulo superiori lectioni q ista p̄cedit / satis euidēter apparet / vbi eū interrogans ait. Diligis me plus his? qd vtiq; sciebat: ꝛ tn̄ interrogabat: vt etiā nos qui legim⁹ euāgeliū / amorem Petri erga dn̄m: ꝛ in illo interrogāte: ꝛ in isto respōdēte nossemus. Qr aūt in eo qd r̄ndit Petrus / amo te: nō addidit / plus his: hoc r̄ndit qd de seipso sciebat. Nō em̄ quātū ab alio qlibet diligeret̄ scire poterat / q cor alteri⁹ videre nō poterat. Sed tn̄ supiorib⁹ vbis dicēdo. Etiā dn̄e tu scis: satis ꝛ ipse declarauit / sciētē dn̄m interrogasse quod interrogauit. Sciebat igit̄ dn̄s / nō solū qd diligeret: verūetiā q plus illis eū diligeret Petr⁹. Et tn̄ si p̄ponim⁹ querētes / qs duorū sit melior: vtrū q plus / an qui minus diligit christū: qs dubitat r̄ndere eū q plus diligit esse meliorē. Itē si pponamus qs duoꝝ sit melior: vtrū quē min⁹ aut quē plus diligit christus: eū q pl⁹ diligit̄ a christo meliorē p̄culdubio r̄ndebimus. In illa ḡ cōparatione quā prius posui / Petrus Joanni: in hac vero altera / Joānes anteponitur Petro. Proinde tertiā sic p̄ponim⁹. Quis est duorū discipuloꝝ melior / q min⁹ q̄ cōdiscipulus eius diligit christū: ꝛ plus q̄ cōdiscipulus diligit̄ a christo: an ille quē min⁹ q̄ condiscipulū eius diligit christ⁹ cū plus ille q̄ suus cōdiscipulus diligat christū? Hic plane cūctat̄ responsio ꝛ augetur questio. Quantū autē ipsum sapio meliorē q plus diligit christū / feliciorem vero quem plus diligit christ⁹ facile r̄nderē: si iustitiā liberatoris nr̄i min⁹ eū diligēris a quo plus diligit̄: ꝛ eū plus amantis a quo minus diligit̄ / queadmodū defenderē p̄uiderē. Aggrediar igit̄ in ei⁹ manifesta misericordia / cuius est occulta iustitia: de soluenda questione tā ingenti p viribus quas ipse donauerit disputare. Hucusq; em̄ p̄posita est / nō exposita. Exponende vo eius hoc sit exordiū: vt meminerimus in hoc corruptibili corpore qd aggrauat animā vitā nos miserā viuere. Sed qui iā redēpti p mediatorē sum⁹ ꝛ spm̄ sanctū pignus accepimus: beatā vitā in spe habemus / ꝛ si re ipsa nondū tenemus. Spes aūt que videt̄ nō est spes: quod em̄ videt quis / qd sperat? Si aūt qd nō videmus speramus / per patientiā expectamus. In malis autē que quisq; patit̄ / nō in bonis quibus fruit̄ / opus est patientia. Hanc itaq; vitā de qua scriptū est. Nūquid nō tētatio est vita humana super terrā? in qua quotidie clamamus ad dn̄m. Libera nos a malo: cogitur homo tolerare / etiā remissis peccatis: q̄uis vt in eam venerit miseriā / primū fuerit causa peccatuz. Productior est em̄ pena q̄ culpa: ne parua putaret̄ culpa / si cū illa finiret̄ ꝛ pena Ac p hoc vel ad demōstrationē debite miserie / vel ad emēdationē labilis vite / vel ad exercitationē necessarie penitentie / tēporaliter hominē detinet pena: etiā quē ad damnationē sempiternā reum nō retinet culpa. Hec est istoꝝ dierū / quos in hac mortalitate agimus malos (q̄uis in eis diligamus videre dies bonos) flenda quidē / sed non reprehendēda cōditio. Uenit em̄ de ira dei iusta: de qua

Prerogatiua Joānis.

Joā. vl.

Magne qstionis indagatio.

Job. vij Mat. vj

scriptura loquēs. Homo inquit natus ex muliere / breuis vite: ꝛ plenus ire: cū ira dei nō sit vt hois. i. perturbatio animi cōcitati: sed trāquilla iusti supplicij cōstitutio. In hac ira sua deus nō cōtinens (sicut scriptum est) miserationes suas: preter alia solatia miserorū / que generi humano prebere nō cessat: in plenitudine tēporis (quo ipe sciebat hoc faciendū) misit filiū suū vnigenitū / per quem creauit vniuersa: vt manēs deus fieret hō: ꝛ esset mediator dei et hominū: homo christus Jesus: in quē credētes per lauacrū regeneratiōis / soluto reatu omniū peccatorū: ꝛ originalis vez / quod generatio trahit: cōtra quam maxime regeneratio est instituta: et ceterorū que male agendo cōtracta sunt / liberarent̄ a dānatione ppetua et viuerēt in fide ꝛ spe ꝛ charitate: peregrinantes in hoc seculo / atq; in eius tentationibus laboriosis et periculosis: consolationibus autē dei: ꝛ corporalibus ꝛ spiritualibus ambularēt ad conspectum eius: viā tenentes quod in eis factus est christus. Et quia in ipso quoq; ambulantes non sunt sine peccatis: que de huius vite infirmitate subrepunt: dedit elecmosynarū remedia salutaria qbus eorū adiuuaret̄ oratio / vbi eos dicere docuit. Dimitte nobis debita nostra / sicut ꝛ nos dimittimus debitorib⁹ nostris. Hoc agit ecclesia spe beata in hac vita erūnosa: cuius ecclesie Petrus apostolus p̄pter apostolatus sui primatū / gerebat figurata generalitate psonā. Quod enim ad ipsum proprie pertinet: natura vnus homo erat / gratia vnus christianus: abundantiore gratia vnus idemq; apls primus. Sed qn̄ ei dictū est. Tibi dabo claues regni celorū. Et quodcūq; ligaueris super terrā / erit ligatum et in celis: ꝛ quodcūq; solueris super terrā / erit solutū et in celis: vniuersam significabat ecclesiam: que in hoc seculo diuersis tētationibus velut imbribus / fluminibus tēpestatibus quatitur: et nō cadit / qm̄ fundata est supra petrā vnde Petr⁹ nomē accepit. Non enim a Petro petra: sed Petrus a petra: sicut nō christus a christiano: sed christianus a christo vocatur. Ideo quippe ait dn̄s. Sup hanc petrā edificabo ecclesiam meā: quia dixerat Petr⁹ Tu es christus filius dei viui. Super hāc ergo inqt petrā quā cōfessus es / edificabo ecclesiā meā. Petra enim erat christus: supra quod fundamentum etiā ipse edificatus est Petrus. Fundamētū quippe aliud nemo potest ponere pter id qd positū est / quod est christus Jesus. Ecclesia ergo que fundatur in christo / claues ab eo regni celoꝝ accepit in Petro. i. potestatē soluendi / ligādiq; peccata. Qd est em̄ per p̄prietatē in christo ecclesia: hoc est per significationē Petrus in petra: qua significatione intelligit̄ christus petra / Petrus ecclesia. Hec igit̄ ecclesia quā significabat Petrus: q̄diu degit in malis / amando ꝛ sequēdo christū liberat̄ a malis. Magis aūt sequit̄ in eis q certant p vitate vsq; ad mortē. Sed vniuersitati dicit̄: sequere me: pro qua vniuersitate passus est christus de quo idē dicit Petrus. Christus passus est p nobis / rēlinquēs nobis exēplū vt sequamur vestigia ei⁹. Ecce ppter qd ei dictū est / sequere me. Est aūt alia vita immortalis / q nō est in malis: ibi facie ad faciē videbim⁹ / qd hic per speculū ꝛ in enigmate videt̄: qn̄ multū in cōspiciēda veritate p̄ficitur. Duas itaq; vitas sibi diuinit⁹ predicatas et cōmēdatas nouit ecclia: quarū vna est in fide / altera in specie. Una in tēpore peregrinatiōis / altera in eternitate mansiōis: vna in labore / altera in requie: vna in via altera in patria: vna in opere actionis / altera in mercede contēplationis. Una declinat a malo ꝛ facit bonū: altera nullū habet a quo decliner malū: ꝛ magnum habet quo fruatur bonum. Una cum hoste pugnat / altera sine hoste regnat: vna fortis in aduersis / altera nil sentit aduersi: vna carnales libidines frenat / altera spūalib⁹ delectationibus vacat. Una est vincendi cura solicita / altera pace victorie secura. Una in tentationibus adiuuatur: altera sine vlla tentatione in ipso adiutore letatur. Una subuenit indigēti: altera ibi est vbi nullum inuenit

Job. xiiij. ps. lxxvj Gal. iiij j. Tim. ij

Remedia salutis ostendūtur.

Mat. vj Mat. xvj. j. Cor. iij j. Pet. ij.

Uite duplicis differentia

indigērē. Una aliena pctā vt sua sibi ignoscant/ ignoscit
altera nec patit: qđ ignoscat: nec facit qđ sibi possit igno
sci. Una flagellat malis/ nec extollat in bonis: altera tā/
ta plenitudine grē caret oī malo: vt sine vlla tētatione su
perbie cohereat summo bono. Una bona ꝛ mala discer
nit: altera sola que bona sunt cernit. Ergo vna bona est/
sed adhuc misera: altera melioꝛ est et beata. Ista signifi/
cata est ꝑ apl'm Petrū illa ꝑ Joānē. Tota hic agitur ista
vsq; ad finē seculi hui⁹: ꝛ illic inuenit finē. Differt illa cō/
plenda post hui⁹ seculi finē: ſ; in futuro seculo nō habet
finē. Ideo dicit huic. Sequere me. de illo aūt. Sic eū vo/
lo manere donec veniā: qđ ad te/ tu seq̄re me: Quid est
hoc: Quātū sapio: quantū capio: qđ est hoc/ nisi tu me se
quere: ꝑ imitationē ꝑferēdo tēpoꝛalia mala: illa maneat
donec sempiternā veniā reddere bona. Qđ apertius ita
dici pōt. Perfecta me sequat actio infoꝛmata mee passio
nis exēplo: inchoata vero cōtēplatio maneat/ donec ve/
niā/ pficiēda cū venero. Sequit em̄ christū ꝑueniēs vsq;
Seque/ la christi mystica. ad moꝛtem pia plenitudo patiētie: manet aūt donec ve/
niat christus/ tūc manifestanda plenitudo sciētie. Hic qp
pe tolerant mala hui⁹ mūdi in terra moꝛiētiū/ ibi vide/
bunt bona dn̄i in terra viuentiū. Quod em̄ ait. Sic eum
volo manere donec veniā: nō sic intelligēdū est: q̄si dixe/
rit/ remanere vel ꝑmanere: sed expectare. Qm̄ qđ per eū
significat: nō vtiq; nūc: sed cū venerit christ⁹/ implebitur.
Quod aūt ꝑ hūc significat/ cui dictū est: tu me sequere:
nisi nūc peragat/ nō ꝑueniet ad illud qđ expectatur. In
hac aūt actiua vita quāto magis christū diligimus/ tāto
facilius liberamur a malo. At ipse nos min⁹ diligit/ qua
les nūc sumus: ꝛ hinc ideo liberat/ ne semꝑ tales simus.
Ibi vero nos amplius diligit: qm̄ qđ ei displiceat: ꝛ qđ a
nobis auferat/ nō habebimus. Nec ob aliud hic nos dili
git: nisi vt sanet ꝛ transferat ab eis que non diligit. Hic
ergo minus amat/ vbi nō vult vt remaneamus. Ibi am/
plius amat: q̄ vult trāseamus: ꝛ vnde nō vult vt ꝑeamus
Amet ergo eū Petrus/ vt ab ista moꝛtalitate liberemur
Amet ab eo Joānes/ vt in illa immoꝛtalitate seruemur.
Sed ista rōne illud ostendit/ cur amplius Joānē q̄ Pe/
trū amauerit Christ⁹: nō cur ampli⁹ Petrus q̄ Joānes
amauerit Christū. Neq; em̄ si plus nos diligit christus in
futuro seculo: vbi cū illo sine fine viuemus/ q̄ in isto vñ
eruimur: vt illic semꝑ simus: ꝑpterea nō tūc cū minus di
Christi amoꝛ in via et in patria. lecturi sumus qm̄ melioꝛes erimus: cū melioꝛes vtiq; esse
nisi amplius cū diligēdo nullo modo possim⁹. Cur ergo
Joānes min⁹ cū diligebat q̄ Petr⁹/ si eam vitā significa
bat in qua est multo ampli⁹ diligēdus: nisi q: ꝑpterea di
ctū est. Uolo eū manere .i. expectare donec veniā: qm̄ et
ipsum amoꝛē qui tūc amplioꝛ erit nōdū habem⁹: sed futu
rū expectamus: vt cū ipse venerit/ habeam⁹. Nā sicut in
j. Jo. iij. epl'a sua dicit idē apl's: nōdū apparuit qđ erim⁹. Scim⁹
qm̄ cū apparuerit/ similes ei erim⁹: qm̄ videbimus eum
sicuti est. Tūc ergo amplius qđ videbim⁹/ diligem⁹. Ipe
aūt dn̄s illā q̄ futura est vitā nostrā/ q̄lis in nobis futura
sit sciens ꝑdestinatione/ plus amat: vt ad eā nos amādo
ps. xxiiij perducat. Quocirca qm̄ vniuerse vie dn̄i misericoꝛdia ꝛ
veritas: miseriā nr̄am ꝑsentē nouim⁹: q: sentimus: ꝛ ideo
misericoꝛdiā dn̄i quā nobis de miseria liberādis exhibe/
ri volumus/ plus amam⁹: eāq; quotidie maxime ꝑ pec/
catoꝝ remissione poscim⁹ ꝛ habem⁹. Hoc ꝑ Petrū signi
ficatū est plus amantē: sed minus amatū: q: minus non
amat christ⁹ miseros q̄ beatos. Ueritatis aūt contēpla/
tionē qualis tūc futura est/ min⁹ amamus: q: nondū no
uimus nec habemus. Hec ꝑ Joānē significata est min⁹
amantē: atq; ideo ad ipsam ꝛ ad eius in nobis amoꝛem
qualis ei debet implēdū/ donec veniat dn̄s expectantem
sed plus amatū: q: illud qđ ꝑ illū figuratū est/ hoc efficit
beatū. Nemo tn̄ istos insignes aplos separet: et in eo qđ
significabat Petrus ambo erant: et in eo quod significa
bat Joannes ambo futuri erant. Significando seq̄bat
iste/ manebat ille. Credendo aūt ambo/ mala presentia
huius miserie tolerabant: ambo futura bona illi⁹ beati/
tudinis expectabant. Nec ipsi soli: sed vniuersa hoc facit
scā eccl'ia spōsa christi: ab istis tētationib⁹ eruēda: in illa
felicitate seruāda: qs duas vitas Petr⁹ ꝛ Joānes figura
uerūt/ singuli singulas. Uerū ꝛ in hac tpaliter ambula/
uerūt ambo ꝑ fide: ꝛ illa in eternū fruent ambo ꝑ specie.
Omnib⁹ igit scis ad christi coꝛp⁹ inseparabiliter ptinē/
tibus/ ꝑpter huius vite ꝓcellosissime gubernaculū/ ad li
ganda ꝛ soluēda pctā/ claues regni celoꝝ pꝛim⁹ aploꝝ Petri ꝛ Joānis insignia
Petrus accepit: eisdēq; oib⁹ scis ꝑpter vite illi⁹ secretis/
sime q̄tissimū sinū/ sup pect⁹ christi Joānes euāgelista
discubuit: qm̄ nec iste sol⁹: ſ; vniuersa eccl'ia ligat soluitq;
pctā. Neq; ille in principio v̄bū dn̄i apud deū ꝛc. de chri/
sti diuinitate ꝛ de toti⁹ diuinitatis trinitate atq; vnitate
sublimia: q̄ in illo regno facie ad faciē cōtēplāda: nūc aūt
donec veniat dn̄s in speculo/ atq; in enigmate cōtuenda
sunt: q̄ ꝑdicādo eructaret de fonte dn̄ici pectoꝛis solus bi
bit: sed ipse dn̄s ipsum euāgeliū ꝑ sua cuiusq; capacitate
oibus suis bibēdū/ toto oꝛbe terrarū diffudit. Sunt qui
senserint: ꝛ hi q̄dē nō cōtēptiles sacri eloquij tractatoꝛes
a christo Joānē apl'm ꝑpterea plus amatū: q̄ neq; vxoꝛē
duxerit ꝛ ab ineūte pueritia castissime vixerit. Hoc q̄dē
in scripturis canonicis nō euidēter apparet: verūtamen
id quoq; multū adiuuat cōgruentiā huiuscemodi sentē/
tie/ q̄ illa vita per eū significata est/ vbi nō erūt nuptie: in
qua viuit ꝛ regnat deus/ ꝑ omnia secula seculoꝝ. Amen.

¶ De eodē festo. Joannis vlti.

¶ In illo tempoꝛe: Dixit Jesus Petro: Seq̄/
re me. Conuersus Petrus vidit illum discipulū
quē diligebat Jesus sequētē: q̄ et recubuit in ce/
na sup pectus eius: ꝛ dixit: Dn̄e q̄s est q̄ tradet te
Et reliqua. Homilia venera. Bede pꝛesbyteri.

Lectio sancti euāgelij

q̄ nobis lecta est frēs mei/ tāto maioꝛi a nobis
intentione debet ꝑ singula v̄ba pensari: quāto
magna grē supne dulcedine tota redūdat. Cōmēdat em̄
nobis beatissim⁹ euāgelista ꝛ apl's Joānes ꝑuilegium
amoꝛis p̄cipui/ quo ceteris amplius meruit honoꝛari a
dn̄o. Cōmēdat testimoniū euāgelice descriptiōis: qđ ve/
ritate diuina subnixū/ nullus fideliū dubitare ꝑmittitur.
Cōmēdat placitā sue carnis absolutionē: quā dn̄o specia
liter se visitāte ꝑcepit. Sz vt ꝑfecte lectionis huius pꝛin/
cipia cōsiderare valeam⁹: libet supioꝛa parūper attēdere
Apparuit dn̄s post resurrectionē discipulis septē: inter
quos erāt Petr⁹ ꝛ Joānes: q̄bus frustra in piscādo tota
nocte laboꝛātib⁹/ stās in littoꝛe copiosa rete eoꝝ piscium
multitudine repleuit. Moxq; egressos ad terrā inuita/
uit ad pꝛādiū: ꝛ inter pꝛādēdū tertio Petrū an se amaret
interrogauit: ac tertio amoꝛē cōfitēti: q: ter eū negaue/
rat/ ei tertio pascēdas oues suas cōmisit. Ac deinde: q: ꝑ
carūdē ouiū: idest animarū fideliū cura pastoꝛali vsq; ad
martyꝛium crucis esset ꝑuēturus/ intimauit/ dicēs. Amē
amē dico tibi cū esses iunioꝛ cingebas te/ ꝛ ambulabas
vbi volebas: cū aūt senueris/ extēdes man⁹ tuas: ꝛ alius Joā. vlt.
te cinget ꝛ ducet quo nō vis. In manuū nāq; extēsione
designauit/ q̄ ꝑ moꝛtē crucis martyꝛio coꝛonādus: in cin
ctione alterius q̄ vinciēdus a ꝑsecutoꝛe: in ductu quo nō Uatici/
vellet q̄ toꝛmēta passionis cōtra volūtatē esset passurus niū pas/
humane fragilitatis. Sed ne grauis foꝛte videret Petro sionis
pꝛedicta a dn̄o passio crucis: hāc suo confestim lenire cu/ Petri.
rauit exēplo: vt cruciatu martyꝛij eo leuius ferret: quo se
meminisset similē suo redēptoꝛi moꝛtis excipere sentētiā
Postq; enim significauit ei qua moꝛte clarificatur⁹ esset
deū/ ꝑtinus adiunxit/ quod in huius capite lectionis au
diuimus. ¶ Et dicit ei. Sequere me. Acsi aperte dicat. Tex.
Quia ipse pꝛius pꝛo tua redēptiōe crucis suppliciū subi/
re non timui: cur tu pꝛo mei cōfessione nominis crucem

pati foꝛmides: Quin eo gloꝛiosioꝛe martyꝛij palma clarifi
caberis: quo in hac ꝑmerēda magistri iter sequeris. Iam
vero ab euāgelista non subdit/ q̄d post hec dicta dn̄s ꝛ di
Tex. scipuli fecerint: sed ex eo tamē innuit qđ subiūgit. ¶ Co
uersus Petr⁹ vidit illū discipulū quem diligebat Jesus
sequentē. Pater nāq; cū dixisset Petro: sequere me: idest
crucem patiendo imitare: resurrexit de loco conuiuij/ et
abire iam cepit. Secut⁹ est autē eū Petr⁹ etiā incessu pe/
dū: cupiēs implere quod audiuit: sequere me. Secutus
est ꝛ ille discipulus quē diligebat Jesus. Neq; em̄ arcen/
dum se a cōsecratu christi putabat: qui non minoꝛi se gra
tia dilectionis a christo cōplexum nouerat. Neq; incredi
bile est: ideo vtrūq; discipulū coꝛpoꝛali gressu vestigia do
mini secutū: q: necdū intellexerat quid significauerit in
eo q̄ Petrū se sequi p̄cepit. Notū autem noui vestre fra/
ternitati qui sit ille discipulus quē diligebat Jesum/ Jo/
annes videlicet ipse: cuius hodie natalitia festa celebꝛa/
Dilectio Joānis exponit. mus: q̄ hoc scripsit euāgeliū: atq; iō suā ꝑsonā maluit idi/
cijs rerū accidentiū/ q̄ ꝑpꝛio designare vocabulo. Dilige
bat em̄ cū Jesus: nō exceptis ceteris singulariter solum/
sed pꝛe ceteris q̄s diligebat familiari⁹ vnū/ quē specialis
pꝛerogatiua castitatis amplioꝛi dilectione fecerat dignū
Oēs q̄ppe se diligere ꝑbat q̄bus ante passionē loquitur
Joā. xv. Sicut dilexit me pater/ ꝛ ego dilexi vos. Manete in dile
ctione mea. Sed nunc pꝛe oibus diligit: q̄ virgo elect⁹ ab
ipso/ virgo in eū permansit. Tradūt nāq; histoꝛie/ q̄ eū
de nuptijs volētē nubere vocauerit: ꝛ ꝑpterea quē a car
nali voluptate retraxerat: potioꝛe sui amoꝛis dulcedine
Joā. xix. donauit. Deniq; moꝛitur⁹ in cruce matrē suā cōmēdauit
vt v̄ginē v̄go seruaret: ꝛ ipo post moꝛtē ac resurrectionē
celos ascendēte nō deesset eius genitrici filius: cui⁹ casta
vita castis eius tueret obsequijs. Ponit ꝛ aliud sue ꝑso/
Tex. ne beat⁹ Joānes indiciū: subiūgens. ¶ Qui ꝛ recubuit
in cena super pect⁹ eius/ ꝛ dixit. Dn̄e q̄s est qui tradet te:
Hoc quō gestū sit/ superioꝛa hui⁹ euāgelij loca plenius
ostēdūt: q: vex in cena quā vltimam ante passionem cum
discipulis saluatoꝛ habuit: in qua eoꝛū pedes lauit: eisq;
Joā. xiij. coꝛpoꝛis ac sāguinis sui tradidit mysteria celebꝛāda disci
pulus ille quem diligebat sup pectus ei⁹ recubuerit: ꝛ cū
dixisset eis. Amen amē dico vobis: q: vn⁹ ex vobis me tra
det: respōdit ille discipulis innuēte Petro/ vt interroga/
ret: ꝛ diceret ei. Dn̄e q̄s est: ait dn̄s. Ille est cui intinctū pa
Secretū Joanni reuelatū nē poꝛrexero. Oꝛ aūt discipul⁹ ille supꝛa pectus magistri
recubuit: nō pꝛesentis solūmō dilectionis/ sed futuri erat
signū mysterij. Figurabat etenim iam tunc euāgeliū/ qđ
idē discipulus erat scriptur⁹ vberius atq; altius ceteris
sacre scripture paginis arcana diuine maiestatis esse cō/
pꝛehēsurū. Quia em̄ in pectoꝛe Jesu sunt oēs thesauri sa
pientie ꝛ sciētie abscōditi: merito supꝛa pectus eius recu
bat: quē maioꝛe ceteris sapientie ꝛ sciētie singularis mu
nere donat. Ceteros q̄ppe euāgelistas nouim⁹ plura de
miraculis saluatoꝛis nostri/ paucioꝛa de diuinitate locu/
tos. Joannes autē ꝑ pauca scribēs de hūanis actib⁹: po/
ti⁹ se exponēdis diuine nature ididit arcanis: paterer insi
nuans quāta de pectoꝛe Jesu fluēta doctrine celestis (q̄
Tex. nobis eructaret) hauserit. Sequit. ¶ Hūc cū vidisset Pe
trus dixit Jesu. Dn̄e: hic autē q̄d: Quia se beat⁹ Petr⁹ au
dierat ꝑ passionē crucis clarificaturū eē deū: voluit etiā
de fratre ꝛ cōdiscipulo cognoscere/ qua esset ipe moꝛte ꝑ/
Tex. petuā trāsitur⁹ ad vitā. Dicit ei Jesus. ¶ Sic eū volo ma
nere donec veniā: q̄d ad te: tu me sequere. Non inq̄t/ eū ꝑ
passionē martyꝛij volo cōsummari/ sed absq; violētia ꝑse/
cutoꝛis diē expectare nouissimū: q̄n ipse veniens/ eum in
eterne beatitudinis māsione recipiam. Et q̄d hoc ad te:
Tu tn̄ crucis patibulū subeūdo: mea te vestigia sequi de
bere memēto. Et quidē hāc dn̄i respōsionē fratres tūc tē
poꝛis ita tractabāt: q: Joānes nunq̄ esset moꝛitur⁹. Qđ
non esse intelligendū/ ipse Joānes admonere curauit: q̄
cū ꝑmisisset exisse sermonē istū inter fratres/ q: discipul⁹
Tex. ille nō moꝛitur: solerter adiecit atq; ait. ¶ Et nō dixit ei
Jesus/ quia nō moꝛitur: sed sic volo eū manere donec ve/
niam/ quid ad te: Nō ergo putandum: q: discipulus ille
non sit moꝛtuus in carne: q: nec dn̄s hoc de illo futurum
pꝛedixit. Et psalmista ait. Quis est homo qui viuit ꝛ nō Ps. lxxx viij.
videbit moꝛtē: Sed poti⁹ ita intelligendū: q̄ ceteris chri/
sti discipulis per passionē cōsummatis: ipse in pace eccle/
sie aduētū sue vocationis expectauerit. Et hoc est quod
dn̄s ait. Sic eū volo manere donec veniā: nō q: ꝛ ipe mul
tos ante laboꝛes pꝛo dn̄o ꝑcessurasq; maloꝛum non tole/
rauerit: sed q: vltimū in pace seniū finierit: vtpote in eccle
sijs christi per Asiā quam regebat iam longe lateq; fun/
datis. Nam ꝛ in actibus apostoloꝛū cum ceteris aposto/ Actu. v.
lis flagellatus inuenit: qn̄ ibāt gaudentes a cōspectu cō
cilij: qm̄ digni habiti sunt pꝛo noie Jesu cōtumeliam pati
Et a Domitiano cesare in feruentis olei doliū missus in
ecclesiastica narrat historia: ex quo tn̄ diuina se ꝓtegēte
gratia: tā intactus exierat/ q̄ fuerat a coꝛruptione concu
piscētie carnalis extrane⁹. Nec multo post ab eodē pꝛinci
pe ꝑpter insuperabilē euāgelizādi cōstātiā in Pathmos
insulā exilio relegat: vbi hūano licet destitut⁹ solatio: di/
uine tn̄ visionis ꝛ allocutionis meruit crebꝛa cōsolatiōe
releuari. Deniq; ibidē Apocalypsim quā ei dn̄s de statu
ecclesie ꝑsenti vel futuro reuelauit/ sua manu cōscripsit. Intelle/ ctus ver boꝛū dn̄i notatur.
Uñ constat ꝑmissionē sic manēdi donec veniret dn̄s/ nō
eo ꝑtinere/ q̄ sine laboꝛe certaminis victur⁹ esset in mun
do: sed illo poti⁹/ q̄ sine doloꝛe passionis trāsitur⁹ esset e
mūdo. Sicut em̄ in patrū literis inuenim⁹/ cū longo con
fectus senio/ sciret imminere sibi diē recessus sui. Conuo
catis discipulis suis/ post monita exhoꝛtationū ac missa
rum celebꝛationem/ vltimū eis valefecit. Deinde descen
dens in defossum sepulture sue locum/ facta oꝛatione ap
positus ad patres suos: tam liber a doloꝛe moꝛtis q̄ a coꝛ
ruptione carnis inuenitur alienus. Atq; ita completa est
veridica saluatoꝛis sententia: quia sic eum voluerit ma/
nere donec ipse veniret. Possumus autem mystice in his
que Petro ꝛ Joāni a dn̄o pꝛedicta atq; in eis gesta sunt
duas ecclesie vitas quibus in pꝛesenti exercetur/ actiuā
scilicet ꝛ contemplatiuam designatas accipere: quarum
actiua communis populo dei via viuendi est: ad contem
platiuam vero perpauci: ꝛ in hoc sublimioꝛes quiq; post
perfectionem pie actionis ascendūt. Actiua quippe vita
est studiosum christi famulū iustis insistere laboꝛib⁹: ꝛ pꝛi
us quidem seipsum ab hoc seculo immaculatum custodi
re: mentem/ manum/ linguam/ ac membꝛa coꝛpoꝛis cete/
ra ab omni inquinamento culpe tentantis continere: ac
diuinis perpetuo subiugare seruitijs: deinde etiam pꝛoxi
mi necessitatibus iuxta vires occurrere: esurienti cibum:
potum sitienti/ algenti vestitum ministrando: egros va/ Duplici vite fun ctiones.
gosq; in domum recipiendo/ infirmum visitādo/ moꝛtuū
sepeliendo: eripiendo inopem de manu foꝛtioꝛum eius:
egenum ꝛ pauperem a diripientibus eum: sed ꝛ erranti
viam veritatis ostendendo: ac ceteris se mancipādo fra/
terne dilectionis obsequijs: insuper ꝛ vsq; ad moꝛtē pꝛo
iustitia certando. Contemplatiua autē vita est cū longo
quis bone actiōis exercitio edoct⁹: diutine oꝛationis dul
cedine instructus: crebꝛa lachꝛymarū cōpunctione assue/
factus/ a cunctis mūdi negotijs vacare: ꝛ in sola dilectio
ne oculum mentis intendere didicerit: gaudiumq; ꝑpe/
tue beatitudinis quod in futura perceptur⁹ est vita: etiā
in pꝛesenti ceperit ardenter desiderando pꝛegustare: ꝛ ali
quando etiam inquātū moꝛtalibus fas est in excessu mē
tis speculando sublimiter euolare. Hec autē vita diuine
speculationis/ illos maxime recipit: qui post lōga mona
stice rudimēta virtutis/ secreti ab oibus degere noꝛūt: eo
liberioꝛem ad celestia meditanda animū habentes/ quo
coꝛpus quoq; a terrenis separatum habent tumultibus.
Nāq; actiua non solum in cenobio monachis: sed et cun/
cto vt diximus populo dei generaliter ingredienda ꝑpo
nitur. Et quidē vtrūq; apostolū ꝛ Petrū ꝛ Joānē q̄uis
inter hoīes positum/ pꝛo excellentis culmine gratie con/

stat in vtraq; vita fuisse ꝑfectū: attamē vna vita per Pe-
Joā. xxi. trum: alia designatur per Joannem: in eo etenim q̄ ait
Petro dominus. Extēdes manus tuas ⁊ alius te cinget
⁊ ducet quo non vis: perfectionē exprimit actiue conuer
sationis: q̄ tentationū solet igne ꝓbari. Unde alibi de ea
Mat. v. dicit apertius. Beati qui persecutionē patiuntur ꝓpter
i. Pe. ij. iustitiā. Cui recte subiungit/dicens. Sequere me: q: ni-
mirum iuxta eiusdem Petri vocem: christus passus pro
nobis relinquens vobis exemplū/vt sequamur vestigia
eius. Quod autem dicit de Joanne: sic eum volo mane-
re donec veniā/statim contēplatiue virtutis insinuat: q̄
non per mortem finienda vt actiua/sed per mortē est ꝑfe
ctius dn̄o veniente cōplenda. Actiuus nāq; labor cū mor
te deficit/mercedē post mortē accepturus eternā. Quis
em̄ in illa vita panē esurienti dat/vbi nemo esurit? Quis
aquā sitienti/vbi nemo sitit? Quis mortuum sepelit/vbi
terra viuentium est? Quis cetera opera misericordie ex-
ercet/vbi nullus miser inuenit? Actionis ergo ibi labor
Laus vite contēplatiue. nullus/sed solus preterite actionis ꝑpetuus remanet fru
ctus. Speculatiua autē felicitas q̄ hic inchoat: illic sine
fine perficit: qn̄ ⁊ supernorū ciuiū ⁊ ipsius dn̄i p̄sentia/nō
per speculū ⁊ in enigmate sicut nunc/sed facie ad faciē vi
debitur. Un̄ recte de ea sub typo discipuli quē diligebat:
queq; supra pect⁹ suū fecit discūbere/dicit Jesus. Sic eū
volo manere donec veniā. Ac si aperte dicat. Nolo gustū
speculatiue suauitatis/quā maxime in sctis meis diligo:
sperantibus in ꝓtectione alarū mearū inebriatis ab vber
tate domus mee: sicut laboriose vsum actionis leti condi
tione finiri: sed post mortē sublimius me apparente atq;
in mee conspectū maiestatis illos p̄ducēte perfici. Seq-
Tex. tur. ¶ Hic est discipulus ille/q̄ testimoniū ꝑhibet de his:
⁊ scripsit hec ⁊ scimus/q: verū est testimoniū eius. Jā ma
nifeste beat⁹ Joānes suā personā designat ex officio: quā
designare vitat ex vocabulo. Nō aūt pretereunter intuēdū
quod dicit: q̄ testimonium perhibet de his/⁊ scripsit hec.
Perhibuit q̄ppe testimoniū verbo dei p̄dicādo/ꝑhibuit
scribendo: perhibuit denuo eadē q̄ scripserat docendo: ꝑ-
hibuit etiā nunc euāgeliū qđ scripsit ecclesijs legendū pā
dendo. Siquidē a tēpore dn̄ice passionis/resurrectiōis/
⁊ ascensiōis in celum/vsq; ad vltima Domitiani princi-
pis tēpora/per annos circiter .lxv. absq; vllo scribendi ad
miniculo verbū dei p̄dicabat. At vbi a Domitiano/q̄ se-
cūdus post Neronē christianorū persecutor extitit/exilio
missus est: irrūpētes in ecclesiā heretici q̄si in destituta
pastore ouilia lupi/Marcion ⁊ Cherinth⁹ ⁊ Hebion ce-
teriq; antichristi: q̄ christū añ Mariā negabāt/simplicita
tē fidei euāgelice peruersa maculauere doctrina. Sz dū
ipē post occisionē Domitiani/ꝑmittēte pio p̄ncipe Ner-
ua rediret Ephesum: cōpulsus est ab oib⁹ pene tūc Asie
episcopis/⁊ multarū ecclīarū legatiōib⁹/de coeterna p̄ri
diuinitate christi altius facere sermonē: eo q̄ in triū euā-
gelistarū scriptis: videlicet Matthei/Marci/⁊ Luce de
Necessitas euāgelij Joannis. ei⁹ hūanitate/ac de his q̄ per hoiem gessit/sufficiens sibi
viderent habere testimoniū. Quod ille non se aliter esse
facturū respōdit: nisi indicto ieiunio oēs in cōmune dn̄m
precarent vt ille digna scribere posset. Et hoc ita patrato
instructus reuelatiōe ac spiritussancti gratia inebriatus/
oēs hereticorū tenebras potestate facta subito veritatis
Joan. i. luce dispulit. In principio inquiens erat verbū/⁊ vbū
erat apud deū: ⁊ deus erat verbū. Similem q; initijs totū
sermonis sui cursum faciens/dn̄m nostrū Jesum christū
sicut verū hominē/vere ex hoīe tēporaliter factū: ita etiā
verū deū/vere ex deo patre eternaliter natū: ⁊ cum spiri-
tusancto semꝑ assistentē/clarissima assertiōe ꝑdocuit: im
mo oīa diuine veritatis ⁊ vere diuinitatis/quantū alteri
mortaliū nulli licuit arcana reserauit. Et hoc virgini pri-
uilegiū recte seruabatur: vt in scrutāda verbi corruptibi
lis sacramēta: ipse incorrupto/nō solū corde/sed ⁊ corpo-
re proderet. De cuius dictorū veritate q̄ sit nemini ambi
gendum: ipē quoq; curauit ostēdere/q̄ cū dixisset. Hic est
discipulus q̄ testimoniū perhibet de his ⁊ scripsit hec: cō-
tinuo subiecit ⁊ ait. Et scimus q: verū est testimoniū eius
Quia ergo ⁊ nos cum ceteris fidelibus scimus/q: verū
est testimoniū eius: curemus per omnia recta fide intelli
gendo/recta operatione exercendo que docuit ad dona
sempiterna que promisit peruenire: per dominū nostrū
Jesum christum/qui viuit ⁊ regnat cum deo ⁊c.

¶ De Innocētibus. Matthei. II.

¶ In illo tēpore: Angelus domini apparuit Joseph in somnis: dicens. Surge ⁊ accipe puerum ⁊ matrem eius ⁊ fuge in Egyptū: ⁊ esto ibi vsq; dum dicā tibi. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

DE morte ꝑciosa mar-
tyrū christi Innocentiū/sacra nobis frēs cha-
rissimi euangelica lectio recitata est: in qua ta-
men oīm christi martyrū preciosa mors est designata. Q:
enim paruuli occisi sunt/significat per humilitatis meri
tum ad martyrij perueniendū gloriam. Et q: nisi conuer
sus fuerit quis ⁊ effectus vt paruulus/non possit aiam
dare pro christo. Q: in Bethleem ⁊ in oibus finib⁹ eius
occisi sunt: ostendit non solū in Judea vnde ecclīe cepit
origo/sed in oibus eiusdē ecclesie finib⁹ quacūq; ꝑ orbem Allegorica expositio.
diffusa est/ꝑsecutionē seuiturā perfidorū: ⁊ piorū patien-
tiam esse coronādā. Qui bimi occisi sunt/doctrina ⁊ opa
tione ꝑfectos indicāt. Qui vero infra/simplices vel idio
tas fidei: tm̄ nō ficte cōstātia fortes eē denuntiant. Q: illi
q̄dem occisi sunt/sed christ⁹ q̄ q̄rebat viuēs euasit: insinu
at corpora q̄dē ab impijs posse perimi: sed christū ꝓ quo
ꝑsecutio seuit/nullaten⁹ eis vel viuētibus vel occisis pos
se auferri: sed eos veraciter contestari: q: siue viuim⁹ dn̄o
viuim⁹: siue morimur/dn̄o morimur: siue em̄ viuim⁹ siue
morimur dn̄i sum⁹. Q̄d iuxta vaticiniū Hieremie/vox in
rama .i. in excelso audita est/plorat⁹ ⁊ vlulat⁹: manifeste Hiere.
denuntiat luctū sancte ecclīe: q̄ de iniusta mēbrorū suorū xxxi.
nece gemit: nō vt hostes garriūt in vacuū cedere/sz vsq;
ad soliū ascēdere supni iudicis: ⁊ sicut ꝓtomartyris Abel
ita etiā sāguinē ceterorū martyrū de terra clamare ad do- Eccli.
minum: iuxta illud viri sapiētis. Nō despiciet preces pu-
pilli/nec viduā/si effundat loquelā gemit⁹. Nōne lachry xxxv.
me vidue ad maxillam descendunt: ⁊ exclamatio eius su
per educentem eas? A maxilla enim ascendūt vsq; ad ce-
lum/⁊ domin⁹ exauditor nō delectabitur in illis. Quod
Rachel plorasse d: filios suos/nec voluisse consolari/q:
non sunt: significat ecclesiam plorare quidem sanctorum
de hoc seculo oblationem: sed nō ita velle consolari/vt q̄
seculū morte vicerūt/rursus ad seculi certamina secū tole
randa redeāt: q: nimirū vltra nō sunt reuocādi in mūdū
de cui⁹ erūnis semel euaserūt coronandi ad christū. Ra-
chel nāq; q̄ ouis aut vidēs deū d: ecclesiā figurare demō
strat: cui⁹ tota intētio vt videre deū mereat inuigilat. Et
ipsa est ouis cētesima: quā pastor bon⁹ relictis in celis no
naginta ouibus angelicarū virtutū/abijt q̄rere in terrā
inuentāq; suis imposuit humeris/⁊ sic reportauit ad gre
gem. Querit aūt iuxta literā quō Rachel plorasse dicit Questio circa literam mouet.
filios suos: cū trib⁹ Juda q̄ Bethleē tenebat: nō de Ra-
chel/sed de sorore ei⁹ Lya orta fuerit. Ubi tm̄ facilis patet
responsio: q: nō tm̄ in Bethleē: verūetiā in oibus finib⁹
eius pueri sunt oēs trucidati. Trib⁹ autē Beniamin que
de Rachel orta est/proxima fuit tribui Jude. Unde meri
to credi debet/q̄ plaga crudelissime necis/non paucos
etiā Beniamince stirpis pueros inuoluerit: qs ꝓgenies
Rachel (elata in excelsum voce) plorauerit. Potest ⁊ ali
ter intelligi: quia iuxta Bethleem sepulta est Rachel:
sicut titulus monumenti ei⁹ manens vsq; hodie testatur
ad occidentē ciuitatis vltra viam que ducit Hebron: q̄
ea que in loco eodem agebantur/ipa egisse prophetico

locutionis modo recte dicatur: cui⁹ corpore ⁊ nomine lo
cus ille fuerat insignis. Quod dn̄s ipse ne occideret ab
Herode sublatus est a parentibus in Egypti: significat
electos sepius malorū improbitate suis effugandos sedi
bus: vel etiam exilio damnādos. Ubi simul exemplū dat
Mat. x. fidelibus/ne dubitēt rabiē persequentiū vbi opportunū
fuerit declinare fugiendo: cum hoc deū ac dominū suum
fecisse meminerint. Siquidem ipse qui erat suis p̄ceptu-
rus/cum vos persecuti fuerint in ciuitate ista fugite in
aliam: prius fecit quod p̄cepit/fugiendo hominem qua-
si homo in terra: quē magis pauloante monstrauit stella
in celo. Q: occisis pro dn̄o pueris Herodes non longe
post obijt/⁊ Joseph monēte angelo dn̄m cum matre ad
terram israel reduxit: significat oēs ꝑsecutiones que con
tra ecclesiā erant mouēde/ipsorū persecutorū morte vin-
dicandas: eisdēq; mulctatis ꝑsecutorib⁹/pacē ecclesie de
nuo reddēdā: ⁊ sanctos q̄ latuerāt ad sua loca esse reuer
Herodis ira adhuc seuit. suros. Herodes quoq; i diabolo etiā nūc fremit: ⁊ aufer-
ri sibi iniq̄tatis sue regnū in his q̄ ad christū transeunt in
gemiscit. Un̄ si paruulos interficiat/Jesum sibi videt oc
cidere. Q̄d vtiq; sine cessatione molit: dū primordijs re-
natorū spiritumsanctum eripere: ⁊ quandam tenere fidei
infantiam tentat extinguere. Q: Rachel .i. ecclesiam seu
aiam fidelē plorare/⁊ suos ac primorum filios videlicet
oportet: possum⁹ quoq; odiū Herodis quo perdere Je-
sum voluit/sup persecutionibus q̄ aplorum sunt tempori
bus facte in Judea specialiter accipere: quādo inualescē
te inuidia/p̄dicatores vbi sunt pene oēs expulsi de ꝓuin
cia: ⁊ in gentib⁹ p̄dicaturi sunt lōge lateq; dispersi. Sicq;
factū est/vt gētilitas q̄ per Egyptū figurat: peccatis an-
te tenebrosa/lumē verbi perciperet. Hoc est enim puerū Je
sum ⁊ matrē ei⁹ ꝑ Joseph in Egyptū trāsferri/fide sz do
minice incarnatiōis: ⁊ ecclīe societatē ꝑ doctores sctōs
gētib⁹ cōmitti. Q̄d erāt in Egypto vsq; ad obitū Hero
dis indicat figurate/ꝑ fidē christū in gētib⁹ mansurū/do-
nec plenitudo earū introeat: ⁊ sic oīs isrl̄ salu⁹ fiat. Obit⁹
q̄ppe Herodis: terminū intentionis malitiose: q̄ nunc cō
tra ecclesiam in Judea seuit insinuat. Occise turbe par-
uulorū/mortē humiliū spū: quos a se fugato christo iudei
perimere conant designāt. Q̄d aūt defuncto Herode re
dit ad terrā israel Jesus: finē seculi denūtiat: qn̄ Enoch
⁊ Helia p̄dicantib⁹/iudei sopita moderne inuidie flāma
fidē veritatis accipiēt. Et bene cū iudeā deserit fugere et
hoc in nocte dicitur. Cū vero reuertit in eā: nō solū neq;
fuge sed noctis fit mētio: q: nimirū ob peccatorum tenebras
olim peccatores reliq̄t: ipsos ob lucē fidei tandē se querē
tes reuisit. Q̄d dānato licet Herode Joseph timore Ar-
chelai filij ei⁹ in Judeā vbi metropolim habebat ire for-
midans/monēte angelo in Nazarth Galilee secessit/vl-
tima ecclesie p̄sentis tēpora designat: qn̄ pro ea q̄ nūc est
vniuersali gentis illi⁹ cecitate: qua christianos inquātū
valet persequi nō desistit/acrior in q̄busdā antichristi ꝑse
cutio cōsurget. Et q̄dē plurimis ad p̄dicationē Enoch et
Helie a perfidia cōuersis: sed ceteris ad instinctū antichri
sti tota intētiōe cōtra fidē dimicantib⁹. Pars igit Judee
in qua regnabat Archelaus/ꝑfidos antichristi sequaces
ostēdit. Porro Nazareth Galilee quo dn̄s transfert/par
Exhortatio moralis. tē gētis illi⁹ q̄ tūc tēporis fidem christi est susceptura desi
gnat. Un̄ bn̄ Galilea ꝑpetrata trāsmigratio: Nazareth
flos aut virgultū ei⁹ interꝑtat: q: nimirū sctā ecclīa quo
ardētior desiderio ab his q̄ in terris videt/ad celestia pro
merenda trāsmigrat: eo maiore spiritualiū abūdat flore
atq; germine virtutū. Un̄ oportet nos fratres charissimi
q: primitias martyrū hodierna festiuitate veneramur/de
eterna q̄ in celis est martyrū festiuitate sedulo cogitem⁹
eorūq; vestigia inquantū possumus sequēdo: ⁊ ipi eius-
dē festiuitatis superne participes existere curem⁹/testā-
ij. Co. i. te apostolo. Q: si socij passionum fuerimus: simul ⁊ con
solationū erim⁹. Nec tam de morte eorū lugeamus: q̄ de
iusta palme perceptiōe letemur. Siquidē singulos eorū
cum per tormēta pellerent ex hac vita: Rachel gemebū-
da .i. sancta ecclesia: q̄ genuit/luctu lachrymisq; ꝑsecuta
est: sed iā hinc expulsos superna Hierusalē q̄ est mater oīm Apo. vij.
nostrū/mox in aliā vitā obuijs letitie ministris excepit at
q; in gaudiū dn̄i sui ꝑpetuo coronādos introduxit. Unde
dicit Joānes. Stabāt añ thronū/⁊ in cōspectu agni ami
cti stolis albis/⁊ palme in manib⁹ eorū. Stant em̄ modo
ante thronū dei coronati: q̄ quondā ante thronos iudicū
terrenorū iacebāt penis attriti. Stant in cōspectu agni/
nulla ratione illic a contēplanda eius gloria separandi: a Preconium innocentium.
cuius hic amore nec per supplicia poterāt separari. Sto-
lis effulgent albis/⁊ palmas in manibus habēt: q: p̄mia
in operibus habent: dū corpora q̄ pro dn̄o ignibus ac be-
stijs dilacerata: flagris consumi: per precipitia dissolui/vn
gulis abradi/omnimodo penarū gn̄e passi sunt dissipari
per resurrectionē glorificata recipiūt. Et clamabāt inq̄t
voce magna/dicētes. Salus deo nostro q̄ sedet sup thro-
num/⁊ agno. Magna voce salutē deo decantant: q: ma
gna gratiarū actione recolunt: nō sua se virtute/sed ipso
auxiliante tribulationū impugnātiū superasse certami-
na. Dicit iterū/eorū ⁊ preteritos agones ⁊ coronas descri
bens perpetuas. Hi sunt q̄ venerunt de tribulatione ma
gna: ⁊ lauerūt stolas ⁊ dealbauerūt eas in sāguine agni
Stolas q̄ppe martyres in sanguine agni lauerūt: dū mē-
bra sua que oculis insipiētiū visa sunt squallore fedari: sic
potius fuso pro christo sanguine/ab oibus mūdauere cō
tagijs. Insup ⁊ beata immortalitatis luce digna reddide-
re: quod est lotas etiā dealbasse stolas in sanguine agni.
Ideo sunt inquit ante thronū dei: ⁊ seruiunt ei die ac no-
cte in templo ei⁹. Non est laboriosa/sed amabilis ⁊ optā-
da seruitus/in dei laudib⁹ perpetuo assistere. Dies q̄ppe
⁊ nox/non vicissitudinem temporis ꝓprie: sed ꝑpetuita-
tem tropice significāt. Nox em̄ non erit illic/sed dies vna
melior in atrijs christi sup milia: in qua nō plorat Rachel Apo. xxi.
filios suos: sed absterget deus omnem lachrymā ab ocu-
lis eorū. Dātq; vocē letitie ⁊ salutis eterne in tabernaculis
iustorū ei: q̄ viuit ⁊ regnat de⁹ ꝑ oīa secula seculorū. Amē.

¶ De eodem festo: Sermo sancti Seuerini.

ZElus quo tēdat/quo
prosiliat liuor/inuidia q̄ ferat/Herodiana ho-
die patefecit immanitas. Que dū tēporalis re
gni emulat angustias: eterni regis ortū molit extingue-
re. Tūc Herodes inq̄t/vidēs q: illusus est a Magis: mi-
sit ad Bethleem/⁊ occidit oēs pueros qui erant in ea/⁊
in oibus finib⁹ ei⁹. Uidens q: illusus est dolet impietas Sermo rhetoricis istructus coloribus.
se esse illusam: dilatans se crudelitas furit. Fremit dolosi
tas se deceptā: ⁊ in se fraus reuersa colliditur. Herodes
strider: cadens ipse in laqueum quē tetendit: hinc iniqui
tatem quam cōsiderat euaginat. De fide perfidie sumit
arma: terreno querit furore/quem natum celitus nō cre
dit. Ad sinus matrum militū cogit castra: inter vbera ar-
cem pietatis oppugnat. In teneris vberibus ferrum du
rat/lac fudit anteq̄ sanguinem: dat ante mortem sentire
q̄ vitam: tenebras ingerit intrantibus lucem. Sic ait
minister mali: minister doli/ire artifex/inuētor sceleris/im
pietatis auctor/pietatis predo/inimicus innocentie ho-
stis nature/suis peior/pessimus sibi: quem christus nō vt
euaderet/sed ne videretur aufugit: in altum tendens/ca
dit ab alto. Celum pulsans/intrat profundū: ⁊ in se vadit
cum vadit in deū. Se occidit/qui vitā conatur occidere:
q: capere nō potest perditionē salus/occisionē vita/eter
nitas finem. O ambitio q̄ ceca semper: o q̄ presumptio
pessima: o q̄ perdit concessa/qui incōcessa captat. Hero
des obsidens terrenum regnum: impugnat celeste. Ter
renis inhians irruit in diuinam/ipsamq; pietatē infecta
tur. Audierāt natum regem destinatus ad scelus/ad piā
culum promptus/paratus ad crimē: causas innocentie

non requirit/ius abnegat/confudit fasq; nefasq;. Cui ne
quitia est sodalis: cui odiosa est equitas/iniquitas est sp
amica: qui cedibus viuit/qui se pascit sanguine: qui cru
delitatibus seuit: cui de timore stat totum/de amore ni
hil constat. Herodes tunc cecus sic christum gladijs querit
inuestigat cruore/crudelitate rimatur: successorē timens
incessit in auctorē. Premit innocentes/volens innocētiā
deperire: innocentis causam facit nocentium crimē. Mu
nus nati natorū vertit in penā. Auctoris ortū/orientium
mādat occasum. Negotiū saluātis saluādorū iubet eē dis
crimen. Quorū lingua tacuit/oculi nihil viderūt. Nihil
audierūt aures/man⁹ nil fecerūt: τ quib⁹ actus null⁹: vn
culpe sumpserūt morte q̄ viuere nescierūt. Quibus apud (Rhetorizat sanctus antistes.)
Herodē solū: qd nati sunt h̄ fuit crimē. Quid christ⁹ futu
rorū prescius/conscius secretorū/cogitationū iudex/mentium
perscrutator: q̄re deseruit q̄s sciebat propter se q̄rendos esse/
propter se nouerat occidēdos? Nat⁹ rex τ rex celestis: q̄re
neglexit milites inocētie sue? Coetaneū sibi q̄re cōtēpsit
exercitū? Quare cunabulis suis deputatas excubias sic
reliq̄t: vt sol⁹ q̄situr⁹ hostis totū grassaret in milite? Fres
christus nō despexit suos milites sed prouexit: qb⁹ ante de
dit triūphare q̄ viuere: q̄s fecit capere sine cōcertatione
victoriā: q̄s donauit coronis anteq̄ mēbris: q̄s voluit vir
tutib⁹ vitia preterire: ante celū possidere q̄ terrā. Premisit
ḡ christ⁹ suos milites nō amisit. Recepit suas acies nō re
liquit. Beati q̄s natos martyrio videm⁹ esse non seculo.
Beati q̄ labores i requiē/in refrigeriū dolores/merores in
gaudiū cōmutarūt. Viuūt viuūt: q: vere viuūt q̄ p christo
merentur occidi. Beati vētres q̄ portauerūt tales. Beata
vbera q̄ se talibus infuderūt. Beate lachryme q̄ pro tali
bus fuse fletibus/gratiā baptismati cōtulerūt. Nā diuer
so mō/dono vno in lachrymis suis martyres suo sangui
ne baptizant: in martyrio filiorū matres passe sunt. Nam
gladius filiorū pertransiēs mēbra/ad matrū corda deuenit
τ ideo necesse est/vt sint premijs cōsortes: que fuerūt socie
passionis. Arridebat paruul⁹ occisori: gladio aduocabat
infantul⁹. Nutricis loco attēdebat lactēs percussoris hor
rorē nescia etas luc⁹ moritura gaudebat/infans fili⁹ oēm
hoiem nō hostē respicit/sed parētē. Martyres tulerunt
quicq̄d lāguoris extitit τ doloris: τ ideo nō carebūt mar
tyrū gaudio/martyrij lachrymas q̄ fuderūt. Hoc loco at
tendebat auditor: attēdat vt intelligat martyriū nō con
stare p meritū sꝫ venire p gratiā. In paruulis q̄ volūtas
qd arbitriū/vbi captiua fuit τ ipa natura? De martyrio ḡ
dem⁹ totū deo nihil nob. Vicere diabolū corp⁹ tradere cō
tēnere vitia/tormēta expēdere/lassare tortorē/cape de mā
rijs gl̄iaꝫ/de morte vitā: nō virtutꝫ hūane sꝫ mūerꝫ ē diuini.

¶ Sermo Joannis Chrysostomi in natali Innocentum.

PEdicatur nouus ab
infantib⁹ sermo/sanctis laudib⁹ christi in gloriā
dñi: primā vocē aperiunt Innocētes. Fiunt di
serti laude: qui fuerāt imperiti sermone. Offerūt dño primi
tias lingue nouos oris imolāt fructus: verborū principia
libāt. Infātia em̄ q̄ p etatē loq̄ nō poterat: glorias dei cū
gaudio resonabat. Norūt laudare christū/q loq̄ non no
rāt. Fiūt periti laude: q̄ fuerūt imperiti sermone. Osten
dūt laudib⁹ christū: suffragijs pdicāt christū. Fiūt interea
pueri sine magistro diserti/docti sine doctore/periti sine
eruditore. Agnoscūt christū/pdicāt dñm: nō quē persuasio
hūana docuerat: sꝫ quē diuinitas innocētib⁹ inspirabat.
Cessant em̄ hūana cū diuina tractant: q: hūana ipa pro
desse nō poterūt/nisi diuinorū solatio subleuent. Necesse
est em̄ terrena succūbere/cū celestia pdicāt: naturalia si
lere cū virtutes loquunt. Erigit itaq; infātiū etas in lau
dē: q̄ delictorū nō nouerat crimē: dign⁹ a dignis laudat/
τ innocēs inocētiū testimonio pdicat: accipiūt em̄ a chri
sto τ reddūt/cōsequunt τ referūt. Vno em̄ tpe τ q̄ dede
rat recipit τ q̄ accepat reddit: vno iquā tpe sua christo red
dūt: dū ei⁹ laudes illi ab infantib⁹ referunt. Diximus de
laude ifātiū: qd de lactētiū laudib⁹ pferem⁹ q̄rꝫ laudē iue
nire nō possum⁹/nisi cosipsos q̄ audaucrint nouerim⁹.
Qui sint/vbi sint/quā laudē intulerint q̄ro q̄ loq̄ nō no
rāt. Neq; em̄ etas illa poterat posse/qd natura nō dede
rat: aut celebrari a talib⁹ poterat/qd istituti o denegabat
Dicūt nāq; dño laudes trucidati ab Herode lactētes: lo
quunt sanguie/qd lingua nō possunt. Passiōe canūt/qd
sermone nō norūt: occisi pdicāt/qd viui nō poterāt. Nec
nouū qd d̄/vt innocens sanguis aut deo referat laudes/
aut suas iudicet passiōes: cū abel sanguinis clamet ad ce
lū: aut occisorū aīe ab altari vociferant ad deum. Cōtulit (Gen.iiij)
martyrū laudē/q̄bus negauerat natura sermonē: licuit
sanguinē clamare/quib⁹ narrare non licebat voce: licuit
sanguie loq̄/qb⁹ lingua nō licuit. Miscēt cū dño colloq̄a
q̄bus hūana negata sunt vba. Sꝫ em̄ occisis innocētib⁹
istis impleta sunt prophetie vba dicētis. Vox i rama au
dita est flet⁹ τ ploratiōis rachaelis flētis filios suos: τ no
luit cōsolari q: nō sunt. Rachaelē pmo ecclēie esse psonaꝫ
nemo q̄ abnuat: nemo q̄ aliud cōtra vitatē defendat. Sꝫ
duo in illa diuersa cōspicio: flet⁹ τ cōsolatiōis cōtēpt⁹. Si
em̄ fleuit/cur cōsolari cōtēpsit? Aut si cōsolari cōtempsit (Interpretatio vaticinij.)
cur fleuit? Aut quō cōpetit cōsolari noluisse cui competit
flesse: cū aut flere nō potuit: cū manifestū sit flet⁹ consola
tione tergi? Vel certe cur indiguit cōsolationis sermone?
Sꝫ inq̄t noluit scriptura cōsolari q: nō sunt. i. noluit cōso
lari q: sunt. Si idcirco noluit cōsolari q: sunt: quō voluit
flere quasi illos/q̄ nō sunt? Sꝫ vt cōpēdiosa diuersitatum
causa reddat/cōditio a matre defleretur: sed spe glorie con
solatio humana cōtēnit. Pietatis affect⁹ in fletib⁹ decla
ratur: sꝫ occisorū gloria repudiū consolationi indicit. Pu
gnāt em̄ in matre affect⁹ τ fides: humanitas cū deuotio
ne cōcertat: plāgit affect⁹/sꝫ fides exultat: deflet humani
tas/sꝫ deuotio cōsolatur. Licuit em̄ matri humanit⁹ flere
cui nō licuit cōsolatione humanit⁹ indigere. Ideo et dñs
christ⁹ in Lazaro fleuit: nec tm̄ ipe q̄ cuiusq; consolatione
indiguit: q: hoīs fuit q̄ fleuit/cū manifeste de⁹ sit q̄ Laza
rū suscitauit. Sed o btā lactentiū glīa: q̄bus p christo cō
tigit dedicare martyria. Expugnāt tpe vno natiuitatē et
mortē/ingressum τ exitū/principium τ occasum: vt ipis
posset tēpore vno vt dixi cōtingere/τ nascēdo igredi mū
dū: τ dedicare martyrio celū. Probat nou⁹ exercit⁹ christ⁹
rudes milites designat: legiones lactētes victoria perpe (Martyria innocētū christo faciātur.)
trata coronat. Fiūt p christo victores/q̄ etate fuerūt coeq̄
les: fiūt inquā ifantes sine certamine fortes: sine pugna
victores. Norūt vincere q̄ pugnare nō norāt. Existunt vi
ctorie cōpotes: q̄ fuerāt etate imbelles. Merentur pena
martyrium/gloriā sanguine cōparant: eternā vitam tēpo
rali morte commutant. Nec timuit etas illa mortem/nec
horruit. Timere enim non potuit: que timere non nouit.
Transmittit infantes infans christus ad celum: noua xe
nia patri/primicias fructuū exhibet genitori. Ostendit
futuram fecundissimā messem: dum in semine tantaꝫ ex
hibet vbertatē. Derisit se: derisit hostilis immanitas: que
putauit turbare posse consilium dei/gloriam christi/salu
tem necessariam mundi. Sed cōtulit infantibus multis
martyrium: dum infantem querit occidere christuꝫ. Pre
stat hostis dum nocet: beneficium tribuit cum occidit: in
uideret em̄ eorū glorie si amaret. Sed alie sunt terrestres
pugne: alie celestes victorie. In prelio christi moriēdo vi (Mat.ij.)
uitur/cadendo surgit/victoria per interitum cōparatur.

¶ Item Sermo sancti Augustini.

HOdie fratres charis
simi natalē illorū ifantiū colim⁹: q̄s ab herode
crudelissimo rege iterfectos esse euāgelij te
xtus eloquit. Et iō cū sūma exultatiōe gaudeat terra ce
lestiū militū: τ tantorū parēs fecūda vtutū. Ecce pphan⁹
hostꝫ nūq̄ btis paruulis tm̄ pdesse potuisset obseq̄o quā
rū pfuit odio. Nam sicut sacratissimum presentis diei fe
stū manifestat: quantum in beatos paruulos iniquitas
abundauit/tantum in eis gratia benedictionis refudit.
Beata es o Bethleē terra Jude/que Herodis regis in
manitatem in puerorū extinctione ppessa es: que sub vno
tempore candidatā plebē imbellis infantie deo offerre
meruisti. Digne tamē natalem illorū colimus/quos bea
tius eterne vite mundus edidit/q̄ quos maternorum vi
scerum partus effudit. Siquidē ante vite perpetue ade
pti sunt dignitatem q̄ vsuram presentis acceperint. Alio
rū quidem preciosa mors martyrū laudē in confessiōe p
meruit/horū in cōsummatione cōplacuit: q: incipiētis vi
te pmordijs ipse eis occasus initiū glorie dedit: q̄ presen
tis terminū imposuit: quos Herodis impietas lactātes
matrū vberib⁹ abstraxit. Qui iure dicunt martyrū flores
(Sanctū est innocentum martiriū.) q̄s in medio frigore infidelitatis exortos velut primas cru
pentes ecclēie gēmas/q̄dam persecutiōis pruina decoxit.
Et ideo dignū interfectis p christo infantib⁹ honores im
pēdere: cerimonias/nō dolores. Sacramētis dare vota/
nō lachrymis: q: ipse illis fuit causa pene/q̄ extitit τ coro
ne: ipse odiū cause q̄ primiū. Parāte aūt Herode paruulis
necē/Joseph p angelū admonet vt Christū dñm nrm in
Egyptū trāsferat/Egyptū idolis plenā. Nā post iudeorū
persecutionē: τ ad occidendū christum pfane plebis assen
sum/christus ad gētes idolis deditas trāsire dignat τ iu
deā relinquēs ignorāti seculo colendus infert. Et q: ex
scripturꝫ diuinis fratres charissimi/bonos τ iustos viros
persecutionē malorū semp sustinuisse cognoscim⁹/si diligen
ter cōsideram⁹ iueniem⁹ illos maiora supplicia sustinere
Ois em̄ hō q̄ aliū in corpore persequtur/prius ipe in corde
persecutionē sustinere cognoscit. Nā si etiā illi quē perse
quitur aliq̄d de substātia sua tulerit: maius sibi ipsi dispē
diū facit: q: nemo habet iniustū lucrū sine iusto damno.
Ubi lucrū ibi τ dānū. Lucrū in arca: dānū in conscientia.
Tulit vestē τ pdit fidē: acq̄rit pecuniā τ pdit iustitiā. Sꝫ
h̄ hoies iō faciūt: q: diē nouissimū attēdere nolūt. Si em̄
diē mortꝫ sue cogitare iugiter vellēt: animū suū ab omni
cupiditate vel malitia cohiberēt. Sed qd mō nolunt sa
lubriter cogitare/necesse hñt postea sine vllo remedio su
stinere. Veniet em̄ illis dies nouissima: veniet τ dies iudi
cij qñ eis nec penitētiā licebit agere/nec bonis operib⁹ se
ab eterna morte poterit redimere: q: pcurit etiā hac aīad
uersione peccator: vt moriēs obliuiscat sui/q̄ dū viueret
(Mat. xxiiij.) oblitus est dei. Venit dies iudicij: qñ mouebunt funda
menta montiū: τ ardebit terra vsq; ad inferos deorsum:
qñ celi ardētes soluent: qñ sol obscurabit τ luna nō dabit
lumē suū: qñ stelle cadēt de celo: qñ petōres τ ipij mittē
tur in stagnū ignis: τ fumus tormētorū illorū ascēdet in
(Apoca. xiiij.) secula seculorū: vbi flet⁹ τ stridor dentiū. Veniet tēp⁹ fra
tres charissimi: qñ nulli bono erit male/nulli malo erit
(Mat. viij.) bñ. Veniet iquā nouissima dies qñ discernēt pij ab ipijs
iusti ab iniustis. Laudatores dei a blasphematorib⁹ dei.
Veniet τ qñ discernēt vt nulli sicut dictū est bono fit ma
le/nulli malo fit bene. Quare ergo mō nō sic? Forte τ mō
sic. Sed qd nūc est in occulto/tunc erit in manifesto: lege
(Cōtēplatio subtilior.) scripturā diuinā. Ingredere mecū si potes in sanctuariū
dei. Forte ibi si possum docebo te: imo disce mecū ab eo q̄
docet me: τ nūc nō eē malis bñ: τ meli⁹ eē bonis q̄ malis
q̄uis nōdū venerit bonorū plena felicitas: nondumq; ve
nerit malorum pena nouissima. Si legem dei diligenter
attendis/forte intelligis mecum nō esse bene malis. Ro
go em̄ te τ q̄ro abs te/tibi q̄re malū est? Responsurus es.
Egestas angit/pmit difficultas/dolor fortasse mēbrorū/
timor ab inimico. Tibi iō male est: q: pateris mala/et bñ
est illi q̄ est ipe malus? Multū interest/inter malū pati τ
malū esse. Tu qd pateris nō es: malū em̄ pateris/sꝫ tu ma
lus nō es: ille h̄ malū nō patit/τ mal⁹ est. Noli ḡ falli. Nō
pōt fieri vt tibi male fit: q: paterꝫ malū/τ illi bene fit q̄ est
mal⁹. Cū em̄ mal⁹ est: putas q: nō patit malū cū patit se
ipsum. Tibi male est: q: malum alienū pateris in corpore
tuo: τ illi bene est q̄ malū seipsum patit in corde suo? Tibi
male est q̄ forte malā habes vitā: τ bñ est illi q̄ malam hꝫ
aīam. Esto bon⁹: q̄ habes bona. Bone sunt diuitie/bonū
est aurū/bonū est argentū/bonum familie/possessiones
Oia ista bona sunt/sed vñ facias bñ nō q̄ te faciāt bonū.
Habeto bona q̄ te faciāt bonū. Que sunt inq̄s ista? Fac
iudiciū τ iustitiā. Bona sunt q̄ habes: fac iudiciū τ iusti
tiā: esto τ tu bonus inter bona tua/erubesce bonis tuis.
Esto bon⁹ māsurus inter bona peritura/erubesce bonis
tuis. Noli esse malus in eis ne pereas cū eis. Ita ergo au
rum τ argentū distribuit hoibus conditor rerū ꝫ admini
strator deus: vt ipsum per se natura: τ genere suo bonū sit
copia vero ei⁹ nō extollat bonos/nec elidat inopia. Ma
lus aūt hō τ cū offert excecat: τ cū aufert excruciat: q: et
cū acq̄runtur diuitie/falsam letitiā tribuūt: τ cū pdūtur
verā tristitiā derelinquūt. Discam⁹ amare veras diuitias
id est castitatē τ iustitiā pacē τ misericordiā. Iste em̄ iuste (Amor verarū diuitiarū.)
dicunt diuitie: q: bonis meritis iustisq; tribuunt. Ille vere
dicunt diuitie: q: q̄sq̄s eas habuerit nō egebit dum iuxta
aplm. Habēs victū τ vestitū his cōtētus est. Istas vero
terrenas diuitias: iniustū est putare diuitias: q̄ nō auferūt (j.Thi.vj)
egestatē. tm̄ em̄ magꝫ q̄sq; ardebit egestate auaritie quā
to magꝫ eas diligēs maiores habuerit. Quō ḡ sūt diuitie
q̄b⁹ crescat iopia: amatorib⁹ suis q̄tū fuerint āpliores nō
afferūt satietatē/sed inflāmant cupiditate diuitē. Tu pu
tas q: min⁹ idigeres/si min⁹ haberes: vñ bene q̄dā dixit:
Crescit amor nūmi quātum ipa pecunia crescit. Cū pecu
nie em̄ incremēto/rabies cupiditatꝫ augēt. Nā oēs aua
ri vel cupidi velut hydropis morbo egrotare vidēt. Quō
em̄ hydropic⁹ quāto plus bibit/tāto ampli⁹ sitit: ita auar⁹
vel cupidus acq̄rendo nō satiat. Nos vo fratres cogitā
tes peregrinos nos τ hospites esse in hoc seculo: hoc tm̄
qd ad victū τ vestitū op⁹ est nobis in itinere vite isti⁹ re
seruem⁹: τ quātū possumus in eternā beatitudinē p elee
mosynā pauperū dirigamus: vt cū in die iudicij cupidi τ
auari p sterilitate bonorū operū audire meruerūt. Disce
dite a me maledicti in ignē eternū: nos p bonis operib⁹ (Mat. xxv.)
audire possum⁹. Venite benedicti pcipite regnū q: esuri
ui τ dedistis mihi mādūcare: sitiui τ dedistis mihi bibe
re/nud⁹ fui τ operuistis me. Ad istā bñdictionē vos dñs
sub sua protectiōe pducat: cui est glīa in scla sclorū. Amen.

¶ Sermo de silentio.

CUm medium silen (Sapiē. xviij.)
tiū tenerēt oia. Tria sunt silētia. Primū silē
tiū est ignorātia lāguoris: scdm silentiū est de
speratio curatiōis: tertiū silētiū est adeptio
sanitatis. Primū silentiū fuit ante legē: scdm inter legē τ (Tria silētia notātur.)
gratiā: tertiū erit post hāc vitā. Primū ḡ silētiū: qñ hō nō
agnouit morbū suū: τ ideo siluit/nec q̄rebat remedium.
Sꝫ postq̄ lex subintrauit τ ostēdit lāguidus vulnera sua
statim ruptū est silētiū: τ ceperūt mox egri salutē q̄rere.
Sed q: p opa legis vbi sal⁹ nō erat saluari volebāt: qd q̄re
bāt inuenire nō potuerūt. Tādē igit cōsiderās hō p legē
neminē iustificari posse: quasi p diuturnos clamores fati
gat⁹ τ iā desperās/rursus loq̄ cessauit: τ subsecutū est se
cundū silētiū. Tunc ḡ oipotēs verbū dei patris in carne
veniēs/rupit silētiū: locutū est pacē/dedit grām/pposuit
miam: pmisit veniā: τ ceperūt egri currere ad medicū: et
quasi magnis clamorib⁹/sic pura fide cordis τ vera con
fessione oris flagitare remediū. Hoc itaq; nunc in psenti
vita agit: vt hō per gratiā dei sanitatē recipiat. Sed cum
plenam sanitatem receperit: et ad illam felicitatem im
mortalitatis perductus fuerit/non erit āplius qd perat.
Et tūc sequet tertiū illud beatū silentiū qd nunq̄ habe
bit finē. Inter primū τ mediū silentiū multa sonuerunt
verba: sed inter mediū τ vltimū silentiū sonat vnū vbū.
Multa verba fuerunt/multiplicia legis mandata q̄ per
Moysen data est. Unū verbū est gratia dei: q̄ per Jesum

chriſtū facta eſt: vel potius Jeſus chriſtus eſt. Moyſes famulus dei multa verba/multos ſermones/protulit: de⁹ pater vnū ꝺ̄bū/vnū ſermonē miſit. Sz ſermōes Moyſi ꝙmipotentes nō fuerunt: q: quod dicebant facere non potuerunt: ⁊ ideo tandem quando in ꝓmiſſione deficiē do filuerunt/tunc omnipotes verbū venit: ſermo dei qui non ſolū dixit/ſed quecūq; voluit fecit. Iſte ſermo/iſtud verbū adhuc loquitur: q̄diu in fidelibus ſuis ꝓmiſſiōes ſuas operatur. Ar cū ꝓmiſſa impleuerit/quaſi tūc loq̄ ceſſabit. Cum aūt ꝓmiſſa implera fuerint: q: amplius quod petatur non erit/felix in ſempiternū ſilentium erit Dū ergo mediū ſilentiū tenerēt oia: bene oia: hoc eſt nō ſolū illi q̄ in petitione deſperabāt/ſed ⁊ illi qui in ꝓmiſſione defecerāt: nox in ſuo curſu medium iter haberet. Nox etenim in ſacra ſcriptura/aliquando ꝓ diabolo/aliq̄n ꝓ nēbris ei⁹. i. peccatoribus ⁊ iniquis: aliq̄n ꝓ ipſo peccato/aliq̄n ꝓ preſentivita accipit. Per noctem ergo in ꝺ̄ loco mi⁹ talis hui⁹ vite fluxus ſignat: ſicut per diē alibi claritas vite perpetue. Preſens igit vita nox eſt/vita vero futura dies. Nox iſta habet veſperā/dies illa habet auroꝛā. Veſpera ꝺ̄o pñtis noctis/fuit inclinatio huius diei: auroꝛa vero illi⁹ diei/inclinatio pñtis ſeculi. Veſpera quoq; hui⁹ noctis fuit ex quo Adā peccauit/donec accepta moꝛt̄ ſentētia a paradiſo expulſus/in tenebras huius mūdi erijt. Auroꝛa ſequētis diei eſt a reſurrectiōe chriſti/uſq; ad finē ſcī: q̄ vita iſta nox eſt. Sed q̄s eſt curſus vite iſtius? Videam⁹ quo currat. Per moꝛtalitatem currit ad moꝛtē: per moꝛtē currit ad dānationē. Igit vita moꝛtalis deo: ſum currit/ſicut vita imoꝛtalis ſurſuz. Iter ſurſum eſt in celis/iter deo: ſum eſt in inferis/iter mediū ſtadiū vite pſentis: q̄ naſcēdo itram⁹/viuēdo pcurrim⁹ moꝛiendo erim⁹. Cū ergo nox in ſuo curſu medium iter habuit: niſi q̄n moꝛs vniuerſos quos in ſtadio vite pſentis reperit/ſecū ad inferos traxit: ⁊ nemo adhuc moꝛtaliū ad vitā immoꝛtaliū aſcēdere potuit: Vel per noctem accipere poſſum⁹ pcm̄: q̄ videlicet nox ab originali pec/cato cepit/⁊ per actualia currit. Cū ergo poſt originalē pr̄euaricationē: primū pr̄euaricatione naturalis legis ac deinde ſcripte legis pr̄euaricatione ſuccedente/peccatū ad ſummū incrementū venerat: q̄ſi nox in ſuo curſu me/diū iter habebat. Sed iſta nox vera luce apparere/nox deo: ſuz vergere cepit: ⁊ nūc q̄ſi quadā alterna mutatiōe paulatim inde creſcēs elōgat/quouſq; lux creſcendo ad plenā diē pueniat. Vide ergo oꝛdinatiſſime diuine diſpē ſationis conſiliū. Cū oīs recuperāde ſalut̄ ſpes periēret ⁊ moꝛs oīa ſecū deo: ſum rapiebat/pcm̄ ad ſummū vene/ rat: tūc oīpotens ſermo liberādis miſcitur vt ampli⁹ diui ne gratie mun⁹ cōmēdet. Venit inq̄t. Quis? Un? Quo? Sermo altiſſimi/ꝺ̄bū dei/vnicus pr̄is/rex/fili⁹ regī. De conſenſu pr̄is ad tolerātiā paſſionis. De cēqlitate maieſta/tis/ad patibulū crucis. De ſede regali/ad officinā pecca/ti. De lumine eccl̄i/uſq; ad tenebras inferni. Sz nūq̄d ſō re gnū ꝑdidit? Immo cos q̄ ſerui erāt pcti liberās vſq; ad cō regnandū ſibi ſublimauit. Et ideo foꝛtaſſis a regalib⁹ ſe dibus venit: q: in domo pr̄is ei⁹ māſiones multe ſunt: et regnabūt cū illo in eternū/cū acceperint regnū q̄ ꝑ ꝓ ra tū eſt ab initio ſcī. Unic⁹ em̄ regī erat/ſol⁹ regnū habuit Sz q: ad cōregnandū ſibi fratres adoptare venit iā nō a ſede regali/ſed a ſedib⁹ regalib⁹ venire debuit: q: regnū ad q̄ vocantur electi dei ꝓparatū eſt ab initio ſeculi.

Noctis ⁊ ſilentiū myſtica expoſi/tio.

Nox no/cte intra/hit.

Jo. xiiij.

¶ Dominica infra octauā. Luce. ii.

¶ In illo tempoꝛe: Erāt Joſeph ⁊ Maria mater Jeſu mirantes ſuper his que dicebantur de illo. Et reliqua. Homilia Origenis.

Ongregem⁹ in vnū ea que in oꝛtu Jeſu/dicta ſcripta q̄ ſunt de eo: ⁊ tunc ſcire poterim⁹ ſingula queq; di/gna eſſe miraculo. Quā ob⁹ē mirabāt ⁊ pr̄ (ſic enim appellat⁹ eſt Joſeph: q: nutriti⁹ fuit) mirabat ⁊ mater ſup oīb⁹ q̄ dicebant de eo. Que nā ergo ſunt q̄ de paruulo Jeſu fama diſperſerat: Paſtoꝛes erant in re/gione illa vigilātes ⁊ obſeruātes vigilias noctis ſup gre gem ſuū. Venit angel⁹ ſub ipſa hoꝛa natiuitatis Jeſu: ⁊ air ad eos. Annūtio vobis gaudiū magnū: ite ⁊ inuenie tis infantē inuolutū in pānis ⁊ poſitū in pſepio. Necdū angel⁹ verba finierat: ecce multitudo celeſtis exercitus laudare ⁊ benedicere cepit dm̄. Cū hoc paſtoꝛes trepi/di pſperēt: ⁊ angel⁹ receſſiſſet ab eis/dixerūt ad inui/cē. Eamus vſq; Bethleē: ⁊ videam⁹ factū q̄ dn̄s oſtēdit nobis: venerunt ⁊ inuenerūt paruulū. Cā illi q̄ parēres q̄ facta fuerāt mirabant ſup b: ⁊ de Symeone ſcribit q̄ rum oꝛē aperit miraculi/vel magna pars fuerit. Tenuit em̄ puerū in manib⁹ ſuis: ⁊ air. ¶ Nūc dimitis dn̄e ſeruū tuū in pace: q: viderūt oculi mei ſalutare tuū. Faſtigiū et (vt ita dicā) culmē ſup his que iactabātur de Jeſu: ⁊ pr̄ mī illi⁹ mirabant/ſermo Symeonis fuit. Nō em̄ ſufficit ei tenere paruulū: ⁊ ea q̄ de ſemetipſo ſcripta ſunt/ploqui ſed benedixit patri illius ⁊ matri: ⁊ de ipſo quoq; pphera uit infante dicēs. ¶ Ecce poſitus eſt hic in ruinā: ⁊ in re/ſurrectionē multoꝝ in iſrael: ⁊ in ſignū cui cōtradicet. Et tuā q̄ ipſius aīam ptrāſibit gladi⁹ vt reuelent̄ ex multis co: dib⁹ cogitatiōes. Quid ſibi vult ꝺ̄ q̄d air. Ecce poſit⁹ eſt hic in ruinā: ⁊ in reſurrectionē multoꝝ in iſrael: Huic quid ſimile in euangelio ſm Joannē ſcriptū reperi. In iudiciū ego in mundū iſtū veni: vt qui nō videntvideant ⁊ qui vident ceci fiant. Quō ergo in mūdū venit: vt non vidētes videāt: ⁊ q̄ vidēt ceci fiant: q̄uis q̄rant vt ediſſerant/ implere nō poterūt. Ego ꝺ̄o q̄ opto eſſe eccleſiaſticus: ⁊ nō ab hereſiarche aliq̄ſ/ſed a chriſto vocabulo nūcupari: ⁊ habere nomen q̄d ꝺ̄dicet ſup terrā: ⁊ cupio tā opere q̄ ſenſu/⁊ eſſe ⁊ dici chriſtian⁹: equalē ⁊ in veteri ⁊ in noua lege q̄ro rationē. Loq̄tur deus. Ego interficiā. Libenter ab eo interficiar. Cū ꝺ̄o ver⁹ in me ho eſt/⁊ viuo adhuc q̄ſi hō: cupio vt occidar in me de⁹ veterē hoiem: ⁊ viuifi/cet me ex moꝛtuis. Primū em̄ air hō de terra terren⁹: ſecū dus hō de celo celeſt̄. Sicut poꝛtauim⁹ imaginē terreni poꝛtem⁹ ⁊ imaginē celeſtis. Secundum hunc ſenſum in/

Luce. ij.

Ibidem

Tex.

Joan. ix.

Nota miſterīū

Deute. xxxij.

Doctrīa ſacre ſcri prure.

telligitur ⁊ illud. In iudiciū ego veni in mūdū iſtū/vt q̄ nō vidēt videāt: ⁊ q̄ vidēt ceci fiāt. Habem⁹ in nobis oēs et aſpectū ⁊ cecitatē. Adā videbat ⁊ nō videbat: Eua q̄ anteqū aperirent oculi ei⁹/vidiſſe deſcribit. Vidit inquit mulier lignū: q: bonū erat ad comedēdū: ⁊ optimū ocu/lis ad videdū: ⁊ tollens de fructu ligni comedit: ⁊ dedit viro ſuo ⁊ comederūt. Igit nō erāt ceci: ſz videbāt. Dein de ſequit. Et aperti ſunt oculi eoꝝ: ergo ceci fuerant et nō videbāt/quoꝝ oculi poſtea ſunt aperti. Sz q̄ bn̄ aīa vide rāt: poſtq̄ mādatū dn̄i trāſgreſſi ſunt/ceperūt videre ma le: ⁊ aſpectū obediētie ſubripiente dilecto/poſtea perdi derūt. Ego ſic intelligo ⁊ illud q̄d dicit dn̄s. Quis fecit mutū et ſurdū/videntē ⁊ cecū: nōne ego dn̄s de⁹? Eſt ocu lus corporis/cū quo terrena iſta cōſpicim⁹: oculꝰ ꝺ̄m ſen ſunt carnis. De quo oculo ait ſcriptura. Fruſtra incedēs et inflat⁹ ſenſu carnis. Cui habem⁹ aliū cōrariū et me lio: ē diuina ſapiētē: q: q̄ cecus in nobis erat/venit Jeſus vt faceret cū videre: vt q̄ nō videbāt viderēt: ⁊ q̄ videbāt ceci fierent. Juxta hūc ergo ſenſum: ⁊ hoc q̄d nūc in ma/nibus habem⁹ intelligēdū eſt. Ecce iſte poſit⁹ eſt in ruinā: ⁊ in reſurrectionē multoꝝ in iſrl̄. Habeo aliq̄d in me q̄d male ſtat: et pcti ſuppbia ſe erigit: hoc cadat/hoc ſub/ruat. Dō ſi ceciderit id q̄d aī cooꝛuerar/ſurgens ſtabit. Interio: hō meus quōdā iacebat cliſus: ⁊ exterio: ſtabat erectus. Anteqū credere in Jeſum/bonū in me iacebat/ malū ſtabat. Poſtq̄ ille venit: nūc q̄d in me malū fuerat cooꝛuit: ⁊ explenū eſt illud. Semp mortificatione Jeſu in coꝛpoꝛe veſtro circūferētes. Et illud. Mortificate mēbra veſtra q̄ ſunt ſup terrā: fornicationē/immūdiciā/luxuriā/ idoloſatriā/veneficia ⁊c. Nouū oīm vtilis ruina facta eſt Et de hac ruina ꝺ̄. Ubicūq; fuerit cadauer/illic cōgrega buntꝰ aquile. Cadauer quippe a caſu nomē accepit. Bo na eſt hec ruina/ad quā pīmū venit Jeſus: nec pōt face re reſurrectionē niſi ruina pceſſerit. Venit ante deſtrue re q̄d in me malū fuit: vt illo deſtructo ⁊ moꝛtificato/con ſurgat in me/⁊ viuificetur id quod bonum eſt: vt conſe/ quamur in eo regnum celoꝝm. Lucas ſcripſit. Spūſanctus ſuperueniet in te: ⁊ virtus altiſſimi obūbrabit tibi: propter hoc quod natum fuerit ſanctum vocabitur fili⁹ dei. Et qui manifeſte nobis tradit: q̄m virginis fili⁹ fuit Jeſus/nec de humano conceptus eſt ſemine: iſte patrem eius in Jeruſalē Joſeph teſtatus eſt dicens. ¶ Et erat pater eius ⁊ mater admirantes ſup his que dicebant de eo. Que igit cauſa exſtitit: vt eū q̄ pater nō fuit/patrem eſſe memoꝛaret? Qui ſimplici expoſitiōe cōtentus eſt/di cit. Non ꝺ̄o auit cū ſpūſanctus patris vocabulo: quia nu trierat ſaluatorē. Qui aūt altius aliquid inquirit/pōt di cere. Cū generationis oꝛdo a Dauid ad Joſeph vſq; de ducit: ⁊ nevideret Joſeph fruſtra noiari: q: pater nō fuit ſaluatoris: vt generationis oꝛdo haberet locū/pater ap pellatus eſt dn̄i. Admirabant igitur pater illius ⁊ mater ſuper his que dicebantur de eo: tam ab angelo q̄ a multi tudine celeſtis exercitus necnō a paſtoꝛibus. Oia quippe hec audientes vehemētiſſime admirabant. Deinde ſcri ptura air. ¶ Benedixit eis Symeō: ⁊ dixit ad Mariam matrē eius. Ecce iſte poſitus eſt in ruinā: ⁊ in reſurrectio nē multoꝝ in iſrael: ⁊ in ſignū cui contradicet. Et tuam ipſius aīmā ptrāſibit gladi⁹: vt reuelent̄ ex multis co/ dibus cogitatiōes. Quō ſaluato: in ruinam ⁊ in reſurre ctionē multoꝝ venerit/cōremplandū. Qui ſimpliciter ex ponit: pōt dicere in ruinā eū veniſſe infideliū iudeoꝝ et in reſurrectionē gētiū. Qui ꝺ̄o curioſus interpres eſt: di cit nequaq̄ eū cadere q̄ ante nō ſtererit. Da mihi igit qui fuerit ille qui ſtererit: ⁊ in cui⁹ ruinā ſaluato: aduenerit/ necnō ⁊ eū qui cōſurgit. Nā ille vtiq; cōſurgit/q̄ ante coꝛ ruerat. Videndū eſt itaq; an nō forte ſaluato: non alijs atq; alijs in ruinā venerit/⁊ in reſurrectionē: ſed eiſdē et in ruinā ⁊ reſurrectionē venerit. In iudiciū aīt ego veni: vt qui nō vidēt videāt: ⁊ qui videbant ceci fiant. Eſt em̄ aliud in nobis quod videbat pūs: ⁊ poſtea videre deſi/ nit: ⁊ aliud q̄ nō videbat: ⁊ poſtea videre cepit. Verbi gra. Nolo videre illis oculis q̄ꝺ̄ aī videbā: ſz q̄ mihi po ſtea reſerati ſunt: q̄m p̄ inobediētiā Adā ⁊ Eue oculi ſunt aperti: de q̄ꝺ̄ ſupioꝛi ſermone tractauim⁹. Nūc aūt ita/ pr̄ierandū q̄d fibi velit hoc q̄d air. ¶ Ecce hic poſit⁹ eſt in ruinā: ⁊ in reſurrectionē multoꝝ in iſrl̄. Ode opꝛ primum cadere et cum cecidero poſtea bene ſurgere/ne ſaluato: mihi fuerit cauſa male ruine. Sz ꝓpterea cadere me fe/cit: vt conſurgā: ⁊ multo mihi ruina vtilio: fuerit q̄ illud tps q̄ ante videbar ſtare. Stabā em̄ in pctō/tpe quo pctō viuebā. Et q: pctō ſtabā pū⁹/mihi vtilitas fuit vt cadere et pctō moꝛi er. Deniq; ⁊ ſcī pphete q̄n anguſti⁹ aliq̄d coꝛripebant/cadebāt in facie ſuā. Propterea aūt cade/ bāt: vt pctā pleni⁹ purgarent: Hoc ipſi ⁊ ſaluato: primū cōcedit vt coꝛruas. Ethnicus eras: cadat in te ethnic⁹. Diligebas ſcoꝛta: primū in te ſcoꝛtato: interfat. Pctō eras/cadat in tepctō: vt poſſis deinc reſurgere ⁊ dicere. Si cōmoꝛtui ſum⁹? ⁊ cōuiuem⁹? ⁊ cōformes ſa cti ſum⁹ moꝛtis/cōformes: ⁊ reſurrectionis erimus. Iſte igit in ruinā ⁊ reſurrectionē multoꝝ poſit⁹ eſt in iſrl̄: hoc eſt in his q̄ plena poſſunt acie ⁊ rōne cōſpicere. ¶ Et in ſignū cui cōtradicet. Omnibus q̄ narrāt hiſtoriā de ſal/ uatoꝛe cōtradicit. Virgo mī eſt: ſignū eſt cui ꝓtradicit. Martioniſte cōtradicūt huic ſignō: ⁊ aiūt penit⁹ cū de muliere nō eſſe narū. Hebionite cōtradicūt ſignō: dicen tes ex viro ⁊ mulier ita natū eſſe vtnos q̄ naſcimur. Ha buit coꝛp⁹ humanū: ⁊ hoc eſt ſignū cui cōtradicit. Alij em̄ dicūt cū veniſſe de celis: alij⁹ tale quale nos coꝛp⁹ ha buiſſe: vt p ſilitudinē corpis/etiā corpa nra redimeret a pctis: ⁊ daret nobis ſpem reſurrectiōis. Reſurrexit em̄ a moꝛtuis: ⁊ hoc ſignū cui cōtradicit. Quō reſurrexit: vtrū ipe ⁊ talis q̄lis moꝛtu⁹ eſt: an certe in melioꝛis ſubſtantie coꝛp⁹ reſurrexit. Et eſt ifinita ꝓtestatio: alijs dicēntib⁹/Thoꝛ me mōſtrauit in manib⁹ ſuis figurā clauoꝝ: alijs e regio ne tractātib⁹: ſi idē coꝛp⁹ habuit/quō clauſis igreſſus eſt oſtijs? Uterit. Uides igit vt argumēris varijs etiā reſur rectioni ei⁹ q̄ſtio cōcitet: ⁊ fit in ſignū cui cōtradicit. Er go ⁊ hoc q̄d ſcīoꝝ pphetaꝝ oꝛe ꝓdictū eſt/puto ſignum eſſe cui cōtradicit. Sūt em̄ plēs hereticī q̄ſz aſſerūt eū ab ipſis ſcīs pphetis penit⁹ nō fuiſſe ꝓdictū. Et q̄d me neceſſe eſt multa/pleq̄. Oia q̄de coꝛ narrat hiſtoria/ſignū eſt cui cōtradicit: nō cui ꝓtradicāt hi q̄ credūt in eū. Nos q̄ppe ſcim⁹ oīa eſſe vera q̄ ſcripta ſunt: ſz q: apud incredu los vniuerſa q̄ de eo ſcripta ſunt: ſignū ſunt/cui ꝓtradicit. Deinde ſymeō air. ¶ Et tuā ipſi⁹ aīam ptrāſibit gladi⁹. Nulla docet hiſtoria beatā Mariā ex hac vita gladij oc cifione migraſſe: pcrtim cū nō aia: ſz coꝛp⁹ ſoleat ferro interfici. Cū reſtat intelligi gladiū illū de q̄ ꝺ̄. Et gladi⁹ eſt in labijs eoꝝ: hoc eſt/dolo: ē dn̄ice paſſionis ei⁹ aīam ptrāſiſſe: q̄ etſi chriſtū vtpote dei filiū ſponte ꝓpria moꝛi/ tē ipſam nō dubitaret eſſe deuicturū: vt ſua tñ car/ ne/ creatū/nō ſine doloꝛis affectu/potuit videre crucifi gi. Nā ⁊ ferrū q̄ aiam Joſeph ptrāſiſſe canit: nil inclitus quā dura tribulatio meris intelligit. ¶ Ut reuelent ex multoꝝ coꝛdib⁹ cogitatiōes. Cogitatiōes erāt male in hoꝛ minū⁹: q̄ ꝓterea reuelate ſunt: vt plate in mediū ꝓdeꝛ rent: ⁊ interfecre atq; emoꝛtue deſinerēt: ⁊ occideret eas ille/q̄ ꝓ nobis moꝛtu⁹ eſt. Quādiu em̄ abſcōdite erāt coꝛ gitatiōes nec plare in mediū: ipoſſibile erat eas penit⁹ interfici. Un ⁊ nos ſi peccauerim⁹ debem⁹ dicere. Pcm̄ meū notū feci tibi: ⁊ iniuſtitiā meā non abſcōdi. Dixi/am nūciabo iniuſtitiā meā dn̄o. Si em̄ hoc fecerim⁹: ⁊ reue lauerim⁹ pctā nr̄a nō ſolū deo: ſz ⁊ his q̄ poſſunt mederi vulneribus nr̄is atq; pctis: delebunt pctā ab eo q̄ dixit. Ec ce ego delebo vt nubē iniq̄tates tuas: ⁊ ſicut caliginem pctā tua. Poſt Symeonis ꝓpheriā: q: neceſſe erat vt mu lieres etiā ſanarent/venit ꝓphetiſſa mulier de q̄ ſcribit.

¶ Et erat Anna ꝓphetiſſa filia Phanuel de tribu Aſer. Quā pulcher oꝛdo: nō venit aī virū mulier: ſz pū⁹ venit Symeō q̄ ap̄hēdit ifantē: ⁊ tenuit in brachijs ſuis: dein

Noctis ⁊ ſilentiū myſtica expoſi/tio.

Jo. xiiij.

Tex.

Tex.

Tex

de mulier/cui⁹ nō sunt q̄dē v̄ba digesta/sed generalr̄ di-
cū est q̄ cōfessa sit dn̄o: ⁊ locuta de eo oib⁹ q̄ expectabāt
redēptionē isr̄l. Et iuste sctā mulier sp̄m ppherādi meruit
accipe: q: lōga castitate/lōgisq̄ ieiunijs ad h̄ culmē ascē-
derat. Videte mulieres testimoniū Anne: et imitamini
illud: si q̄n vobis euenerit vt p̄datis viros: cōsiderate q̄d
de ea scriptū sit. ¶ Septē annis vixit a virginitate sua cū
viro suo: ⁊ reliq. Propterea pphetissa fuit. Neq̄z em̄ vt li-
bet ⁊ fortuito sp̄ussctūs habitauit in ea. Bonū est vt p̄mū
si q̄ pōt virginitatis grām possidere: si aūt h̄ nō potuerit
sz euenerit ei vt p̄dat virū/vidua p̄seueret. Qd̄ q̄dē nō so-
lū post mortē viri: sz etiā dū viuit ille dz h̄re in aio: vt etiaz
si nō euenerit volūtas ipsi⁹ ⁊ ppositū a dn̄o/coronet̄ et
dicat. Hoc voueo atq̄ pmitto si mihi hūanū aliq̄d (q̄d
nō opto) cōtigerit nihil aliud faciā q̄ vt incōtaminata ⁊
vidua p̄seuerē. ¶ Et vt p̄fecerūt oia s̄m legē dn̄i: reuersi
sunt in Galileā in ciuitatē suā Nazareth. Pretermisit h̄
loco Lucas q̄ a Mattheo sat̄ exposita nouerat: dn̄z vez
post hec ne ab Herode necād⁹ iueniret̄ Egyptū a parēti
bus esse delatū: defunctoq̄z Herode se demū Galileā re-
uersurū/Nazareth ciuitatē suā inhabitare cepisse. Solēt
em̄ euāgeliste singuli sic omittere q̄dā: q̄ vel ab alijs com
memorata viderūt: vel ab alijs cōmemorāda in sp̄ū p̄ui-
derint: vt ptinuata sue narratiōis serie/q̄si nulla p̄termi-
sisse videant̄: q̄ tñ vlteri⁹ euāgeliste cōsiderata scriptura
q̄ loco trāsilita fuerint/diligēs lector inueniat. ¶ Puer
aūt crescebat ⁊ cōfortabat̄/plen⁹ sapiētia: ⁊ grā dei erat
in eo. Notāda distinctio v̄borꝝ: q: dn̄s Jesus christ⁹ in eo q̄
erat. i. habitū hūane fragilitatis induerat/crescere ⁊ con
fortare habebat: i eo aūt q̄ etiā v̄bū dei ⁊ de⁹ etern⁹ erat
nec pfortari idigebat: nec habebat augeri. Vn̄ rectissime
plen⁹ sapiētia p̄hibet̄ ⁊ grā. Sapia q̄dē: q: in ip̄o habitat
ois plenitudo diuinitat̄ corpalr̄. Grā q̄dē: q: eidē media
tori dei ⁊ hoīz/hoi Jesu christo magna grā donata est: vt
ex q̄ hō fieri cepisset p̄fect⁹ esset ⁊ de⁹. Cui sile est q̄d Joā
nes scribit eū plenū grā ⁊ v̄itate: eādē ip̄e diuinitatis ex-
cellētiā v̄itat̄ quā Lucas sapiētie noie pmēdat. Tu aūt.

Tex.
Viduitatis sctē meritū.
Tex.
Tex.
Joā. j.

¶ In circūcisione dn̄i: Sermo btī Hieronymi episcopi.

Circumciditur itaq̄z puer. Quis est iste puer/nisi ille de q̄ scriptuz
est. Puer nat⁹ est nobis: ⁊ fili⁹ dat⁹ est nobis:
Fact⁹ est em̄ sub lege: vt eos q̄ sub lege essent lucrifaceret
Sistit̄ aūt in hierl̄m. Quid sit aūt in hierl̄m sisti dn̄o di-
cere: nisi in Esaie cōmētis añ dixissem. Circūcisis em̄ vi-
tijs dn̄ico dign⁹ iudicabat̄ obtutu: q: oculi dn̄i super iu-
stos. Vides oēm legis veter̄ seriē fuisse typū futuri: nā ⁊
circūcisio purgationē significat delictorꝝ. Sed qm̄ prona
q̄dā cupiditate peccādi/hūane carnis ⁊ mētis fragilitas
inextricabilib⁹ vitijs iplicat̄: eo p octauū circūcisiōis diē/
culpe toti⁹ futura purgatio/resurrectiōis octaua p̄figu-
rat̄ etate. Hoc est em̄ illud. Omne masculinū adape-
riēs vuluā/sctm̄ dn̄o vocabit̄. Verbis em̄ legis/pmitte-
bat̄ virginis part⁹: ⁊ vere sctūs: q: immaculatus. Verūq̄
ipsum esse q̄ lege signaret̄/in eūdē modū ab angelo repe
tita v̄ba declarāt. Quia q̄d ex te nascet̄ inq̄t sctm̄/voca-
bitur fili⁹ dei. Nō em̄ virilis coit⁹/vulue virginalis secre-
ta reserauit: sed immaculatū semē/inuiolabili vtero sp̄us
sctūs infudit. Solus em̄ p omnia ex natis de femina: san
ctus dn̄s Jesus: q̄ terrene cōtagia corruptele immacula
ti part⁹ nouitate nō senserit: ⁊ celesti maiestate depulerit
Nā si l̄ram seq̄mur: quō sctūs ois mascul⁹/cū multos sce
leratissimos fuisse nō lateat? Nunq̄d sctūs Achab? Nun-
q̄d sctī pseudo pphete: q̄s ad Helie p̄ces vltor celestis
iniurie ignis assumpsit? Sz ille sctūs/q̄ne in figura futu-
ra mysterij/pia diuine legis signabāt p̄scripta: eo q̄ sol⁹
sctē ecclie virginis ad generādos pplos dei imaculate fe
cūditatis aperiret genitale secretū. Hic ḡ sol⁹ aperuit si-
bi vuluā. Nec mirū: q̄ em̄ dixerat ad pphetā. Priusq̄ te
formarē in vtero noui te: ⁊ in vulua matris sctificaui te.
Qui ḡ vuluā sctificauit alienā vt nasceret̄ ppheta: hic
est q̄ apuit m̄ris sue vuluā/vt immaculat⁹ exiret. Tu aūt.

Esa. ix.
j. Cor. ix.
Ps̄. xxvij.
Exod. xxiiij. ⁊ Lu. ij.
Questio lr̄alis explicatur.

¶ De eodem festo: Sermo beati Ambrosij p̄sbyteri.

Memores estote iuxta q̄d beatus ap̄ls dicit: q: aliq̄n vos gētes in car-
ne: qui dicebamini p̄putiū ab ea q̄ appellat̄ cir
cūcisio i carne manufacta: qm̄ eratis illo t̄pe sine christo/
alienati a cōuersatione israel: ⁊ peregrini testamētorū/
repromissiōis spem nō habētes: ⁊ sine deo in mūdo. Gē-
tes ephesios in carne vocās/ostēdit in sp̄ū nō esse gētes:
sicut ecōtrario iudei in sp̄ū gentes sunt: ⁊ in carne israeli
te. Quadrifarie igitur iudei diuiduntur ⁊ gentes: et alij
sunt in carne circūcisi ⁊ in sp̄ū/quales fuerūt Moyses et
Aaron: apostoli ⁊ Nathanael/cuius occultū iudaismū
dn̄s intuēs ait. Ecce vere Israelites in quo dolus nō est.
Alij qui nec carne/nec sp̄ū circūcisi sunt: quales fuerunt
Nabuchodonosor: ⁊ Pharao. Et hodie Barbararum ⁊
Romanarū gentiū multitudo q̄ nō credūt in deū. Tertij
q̄ tñ in carne sunt circūcisi: ⁊ sp̄m incircūcisum habēt. Ad
quos ppheta dicit. Circūcidimini deo vestro: ⁊ nolite cir
cūcidere carnē p̄putij vestri. Et alibi. Oēs gētes incircū
cise carne: domus vero israel incircūcisi sunt corde. Extre
mi/de q̄b⁹ nūc d̄r. Quia aliq̄n vos gentes in carne: q̄ di-
cebamini p̄putiū ab ea q̄ d̄r circūcisio in carne manufa-
cta: q̄lis hodie vniuersa est turba credentiū: ⁊ totus e gē-
tibus mūdus est plenus. Ad distinctionē igit̄ sp̄ūaliū gē
tiū ⁊ iudeorꝝ/Ephesij gētes vocant̄ in carne: q: s̄m sp̄m
israelite sunt: nā in alio loco carneū israelē scriptura com
memorās ait. Videte israel s̄m carnē: q: in spiritu nō erat
israel. Pulchre aūt etiā verba moderat⁹ est/q̄ dicebami-
ni p̄putiū. Dicebamini inq̄t p̄putiū: ⁊ eratis/ab ea q̄ dici
tur circūcisio in carne manufacta: nō quo sit circūcisio: sed
quo ip̄a sibi hoc nomē assumat: ⁊ sit vere circūcisio ma-
nufacta/nō spiritu. Simul ⁊ illud est attēdēdū: q̄ nos q̄s
sine christo alienatos quōdā a cōuersatiōe israel esse me
morauit: ⁊ peregrinos a pmissionibus ⁊ testamento dei:
nūc postq̄ in christū credidimus: sicut repromissiones et
testamēta eius accipimus: ita cōuersationē quoq̄ habe
re dicamur israel/quomō cōuersatio vniuersa legalis ex
pletur in nobis: q: vez lex sp̄ūalis est/mag̃ circūcidamur
et sabbatizemus in sp̄ū/sp̄ūales victimas offerētes. Illo
rū tēplo altariq̄z destructis/nos deo fructuū nostrorꝝ de-
cimas offeramus/nos imolemus agnū immaculatū: et
accincti lūbis expediti pasca comedam⁹. Sicut em̄ circū
cisio d̄r in carne manufacta: ita ad distinctionē eius intel
ligit̄ alia esse circūcisio que nō fit sicut diximus manu fa
cta: sed sp̄ū. Qr̄ aūt ait/spem nō habentes: et sine deo in
mūdo: nō q̄ plures deos anteq̄ in christū crederēt Ephe
sij nō habuerint/atq̄ venerati sint: sz q̄ q̄ absq̄ deo vero
sit/nullū deū habeat. Et significanter additum est/sine
deo in mūdo. Habebant q̄ppe deū quem eos habituros
deus ante cognouerat: et apud p̄scientiā dei nō erant si-
ne deo: sed in mundo erant absq̄ deo. Nūc aūt in christo
Jesu vos qui aliq̄n eratis lōge/facti estis ppe in sangui
ne christi: ipse enim est pax nr̄a. De⁹ vbiq̄ est: ⁊ tot⁹ vbiq̄
est: a quo q̄s pōt separari: cū in eo sint oia: ⁊ ipse p pphe-
tā loquat̄. Ego deus appropinquās et non de longe. Et
psalmista testat̄. Si ascendero in celū tu illic es: si descen
dero ad infernū ades. Cū igit̄ in deo sint omnia pcul tñ
esse ab impijs dicitur. Juxta illud. Lōge est dn̄s ab im-
pijs: iste a quo impij longe sunt/vicinus est sctis. Deniq̄
cū ⁊ ab Ephesijs esset pcul/in sanguine Jesu ppe eis fa
ctus est. Et diligētius intelligēdū: q̄ absq̄ cruore dn̄i Je
su nemo appropinquet deo: q: ipse est pax nostra dicens.
Pacē meā do vobis/pacem meā relinquo vobis. Quō

Eph. ij.
Judei q̄drupli ces.
Joan. j.
Hie. iiij.
j. Cor. x.
Israel allegoricus.
Hiere. xxiij.
Prouer. xv.
Jo. xiiij.

em̄ sapientia sapiētes facit: ⁊ iustitia iustos: ⁊ sctificatio
sanctos: ⁊ vita viuētes: sic ipsa pax nō facit esse pacatos:
vt dicamus. Cū his q̄ oderāt pacē erā pacific⁹. Si autē
christ⁹ credētiū pax est: quicūq̄ sine pace est/cōsequēter
nō habet christū. Qui fecit vtraq̄ vnū: et mediū parietē
macerie/soluēs inimicitiā in carne sua: legē mādatorꝝ in
dogmatibus euacuans: vt duos cōderet in semetipso: in
vnū nouū hoīez faciēs pacē/vt recōciliaret vtrūq̄ in vno
corpore deo p crucē/interficiēs inimicitiā in ea: ⁊ veniēs
euāgelizauit pacē vobis q̄ lōge eratis: ⁊ pacē his q̄ ppe:
qm̄ p ip̄m habem⁹ accessum/vterq̄ in vno sp̄ū ad patrē.
Iste est medius paries ⁊ maceria: q̄ vtrūq̄ a se populum
diuidebat: de q̄ in Genesi in partu geminorꝝ obstetrix lo
quit̄. Vt q̄d pter te diruta est sepis? Postq̄ ergo sapien
tiā carnis q̄ est inimica deo in sua saluator carne destru-
xit: ⁊ p̄cepta legalia euāgelicis dogmatib⁹ cōmutauit: vt
de iudeo atq̄ gētili vnū pplm faceret christianū: euāgeli
zans nobis q̄ lōge eramus ⁊ reliquijs iudeorꝝ q̄ de isr̄l p
ap̄los crediderūt pacē atq̄ cōcordiā: tūc p ipsum accessi
mus ad deū: ⁊ in vno sp̄ū patrē nos habere cognouim⁹/
cōpletū est illud quod in euangelio scriptū dn̄s loqueba
tur dicēs. Et fiet vn⁹ pastor ⁊ vn⁹ grex. Et iterū. Et alias
oues habeo q̄ nō sunt de ouili isto: nos significās ex gen
tibus cōgregandos. Inimicitia aūt q̄ in saluatoris car-
ne destructa est: etiā p crucē est interfecta. Scriptū est em̄
vt recōciliaret vtrūq̄ in vno corpore deo: p crucē interfi-
ciens inimicitiā in ea: nō vt in latinis codicib⁹ habet̄ in
semetipso: pter greci pnois ambiguitatē: cm̄ ⁊
in semetipo ⁊ in ea. i. cruce itelligi pōt: q̄ crux idest
iuxta grecos masculini generis est. Lex quoq̄ mādatorꝝ
subuersa est i dogmatib⁹: postq̄ circūcisio ⁊ sabbatism⁹
qui relictus est pplo dei: ⁊ pasca ⁊ pentecoste: ⁊ non ap-
parere in conspectu dei vacuū/sunt altius intellecta q̄
resonant: et ab occidente litera recedētes cepimus viui-
ficantē spiritū seq̄. Qr̄ aūt ait/veniens euāgelizauit pacē
his qui longe erāt: inimicitia iam per crucem interfecta:
⁊ pacem his qui prope. i. iudeis: videt̄ mihi de Esaia alijs
verbis testimoniū ptulisse: ⁊ scripture sententia abusum
quasi sua. Scriptū quippe est in eo. Vias eius vidi/⁊ sa-
naui eum ⁊ consolat⁹ sum eū: ⁊ dedi ei consolationē verā
pacē super pacē/his que lōge erāt/⁊ qui ppe. Et hec q̄dē
iuxta vulgatā interpretationē dicta sint: ceterū qui illud
ap̄li legit de christo memorantis: pacē faciēs per sangui-
nē crucis sue his q̄ in terra erāt/⁊ his q̄ in celis: ⁊ cetera
q̄ in codē dicunt̄ loco: nō putabit nos qui iuxta sp̄m isr̄l
vocamur fuisse lōge: ⁊ iudeos q̄ tm̄modo israel nuncupē
tur in carne fuisse ppe. Et hāc totam intelligentiā ad an
gelos/virtutesq̄ celestes/⁊ ad aīas temperauit hūanas
quod in suo christus sanguine terrena ⁊ celestia copula-
rit/que inter se antea dissidebant: ⁊ bonus pastor morbi-
dā ad montes reuectās ouē fecerit esse cū ceteris: drach-
māq̄ que perierat/drachmis que salue fuerāt copulaue-
rit: ⁊ Moysen sp̄ūalia cōspiciendo dogmata/tabernacu
lū visibile cōstruxisse: ⁊ mandata legalia ad illius retra-
xerit dogmata: ad quorū typū ⁊ imaginē Moyses/q̄ in
tabernaculo fabricanda conspexit: atq̄ ita fieri vt crux
dn̄i nō solū terre/sed ⁊ celo profuerit: nō tm̄ hoibus/sed ⁊
angelis: ⁊ ois creatura dn̄i sui cruore mūdata sit. Qr̄ aūt
ait/vt duos conderet in semetipo in vnū nouū hominem
⁊ q̄d magis videt̄ superiori de iudeis atq̄ gentibus sen-
sui couenire: sic sue intelligentie coaptauit: vt dicat homi
nem iuxta imaginē ⁊ similitudinē dei factū/eandē post
reconciliationē formā recepturū: quā ⁊ nunc angeli ha-
bent/⁊ ipse pdiderit. Nouū aūt hoiem esse dicit: q̄ quoti-
die renouat̄/⁊ habitaturus est in nouo mūdo: qn̄ erit ce
lū nouū ⁊ terra noua: ⁊ bibiturus est calicē Jesu nouū in
regno dei: ⁊ cantaturus canticū nouū: ⁊ vere noui testa-
mēti lectiōe gaudebit. Illud quoq̄ q̄d alibi scribit̄. Ecce
facio noua que nūc orient̄: sic sentit vt principiū innoua
tionis in p̄senti seculo fieri existimet. Ceterū p̄fectā/con-
summatāq̄ nouitatē/nec dū in isto putet seculo posse cō
pleri. Et quō nunc p speculū videmus in enigmate tunc
aūt facie ad faciē: sic instaurationē noui hoīs/tūc plene
perfecteq̄ cōplēdā sciam⁹: cū celestia/terrenaq̄ fuerint
copulata: ⁊ in vno spiritu ⁊ sensu/eadēq̄ sentētia accesse
rimus ad patrē. Vtrūq̄ pplm tam iudeorū q̄ gētiliū di-
uerse legis obseruatione diuisum: christus aduētu suo p
fidē priora mādata destruēs: vtroq̄ in se credente/nouū
⁊ vnū fecerat pplm: ⁊ mediū parietē macerie soluit. Me
dius paries ⁊ sepes ⁊ maceria/onera legis erāt: q̄ duos
pplos diuidebāt: ⁊ ideo ipse paries inimicitie nominat̄/
soluēs inimicitias in carne sua: legē mandatorꝝ/idest po
puli circūcisionis: ⁊ cetera que nō tā dei volūtas q̄ aut
temporis ratio: aut populi duritia exegerat decreta/eua
cuans. i. p solē fidē iustificās: ⁊ moralia sola discernens:
Vt duos cōdat in semetipso. i. iudeū ⁊ gentilē/equaliter
in suo corpore cōiungens vnū nouū hoiem: ⁊ faciens pa
cē in vno populo christiano ex duobus effecto: vt recōci-
liet ambos in vno corpore deo. i. q: ambo p peccata erāt
separati. Per crucē inquit interficiens inimicitiam in se-
metipso idest p solā fidē crucis que nullū deterret. Non
em̄ grauis/aut difficilis est: quā habere etiā latro potuit
crucifixus. Et veniēs euāgelizauit pacē vobis q̄ lōge fui
stis: ⁊ pacē his q̄ ppe: ac si dicat. Ad hoc venit vt liberet
humanū genus: ⁊ in semetipso: et in deo ad recōciliatio-
nis gratiā reuocet. Ideo credens in christo gētiliū ppl's/
anteponitur his qui ex hebreis crediderāt: qm̄ q̄ ex gēti-
bus erant/s̄m p̄dicationē apostolicā fide integra crede-
bant: qui aūt ex iudeis ad christi fidē accesserant: pauūsq̄
aliqui gentiliū crederēt/hi circūcisionē ⁊ solēnitates cō-
seruabāt. Qm̄ p ipsum habem⁹ accessum ambo: ac si di-
cat. Nemo venit ad patrē/nisi p me in vno sp̄ū ad patrē:
per dn̄m nostrū Jesum christū qui cū eo viuit ⁊ regnat.

Ps̄. cxix.
Genes. xxxviij.
Joan. x.
Esa. lvij.
Intellect⁹ v̄borū apl̄i.
Esa. xliij.
Crux christi facilis est.

¶ De eodem festo. Luce. II.

¶ In illo tempore: Cū consummati essent dies octo: vt circūcideretur puer vocatum est nomen eius Jesus. Homi. vene. Bede presby.

Sanctā venerādāq̄z presentis diei festi memoriā/paucis quidē
verbis euāgelista cōprehēdit: sed nō pauca
celestis mysterij virtute grauidā reliquit. Exposita nāq̄
natiuitate dn̄ica (cuius gaudia mox angeli dignis laudi
bus extulerūt: pastores deuota visitatiōe celebrarūt: oēs
qui tūc audiere mirati sunt: nos q̄z pro modulo nr̄o/put
potuimus proxime dn̄o largiēte/cōgruis missarū/hym-
norūq̄ solēnijs exegim⁹) subiunxit atq̄ ait. ¶ Et postq̄
cōsummati sunt dies octo vt circūcideret̄ puer: vocatuz
est nomē ei⁹ Jesus. Quod vocatū est ab angelo/priusq̄
in vtero cōciperet̄. Hec sunt festiuitatis hodierne gau-
dia veneranda: hec sacra solēnitas diei. Hec illa superne
pietatis munera sacrosancta: que fideliū cordibus com-
mēdās apostolus ait. Quia vbi venit plenitudo tempo-
ris misit deus filiū suum factū ex muliere/factū sub lege:
vt eos q̄ sub lege erant redimeret: vt adoptionē filiorum
reciperemus. Magna nāq̄ dispensatione pietatis/ad
redēptionē generis humani deus pater/nō angelū/non
archangelū: sed filium suū vnigenitū mittere dignatus
est. Quē quia in diuinitatis sue specie videre nequiuim⁹
magna rursum dilectionis arte prouidit: vt hūc factū ex
muliere: hoc est ex materne carnis substantia/sine virili
admixtione cōceptū/ad humanos verum hominē pfer-
ret aspectus: qui in diuina virtute/ac substantia manēs
per omnia q̄d erat/verā nature mortalis infirmitatem
quā nō habebat indueret. Et vt nobis necessariā obediē
di virtutē p̄cipuo cōmēdaret exēplo/factū sub lege filiuz
suum misit deus in mundum: non q: ipse legi quicq̄ de-
beat q̄ vnus magister nr̄/vnus est legislator ⁊ iudex: sed
vt eos q̄ sub lege positi/legis onera portare nequerant/

Tex.
Gal. iiij.
Magisteriū humilitat̄ christi.

sua passiōe iuuaret: ac de seruili cōditiōe q̄ sub lege erat
ceptos/in adoptionē filiorū q̄ p grām est/sua largitate
reduceret. Suscepit ḡ circūcisiōis e lege decretā in carne
q̄ absq; oī prorsus labe pollutiōis apparuit in carne: et q̄
in silitudine carnis pcti/nō aūt in carne pcti aduenit: re/
medium q̄ caro pcti cōsueuerat/mūdari nō respuit: sicut
etiā vndā baptismatis/q̄ noue grē pplos a pctōꝝ sorde
lauari voluit: ipse nō necessitatis: sed exēpli causa subijt.
Scire etenī debet fraternitas vestra: q: idē salutifere cu/
Conso/ rationis auxilium circūcisio in lege cōtra originalis pcti
nātia le/ vuln⁹ agebat/qđ nūc baptismus agere reuelate grē tpe
gū dua/ consueuit: excepto q̄ celestis regni ianuā necdū intrare
rum. poterāt/donec adueniēs bñdictionē daret q̄ legē dedit/
vt videri possit deus deorū in sion: tm̄ in sinu abrae post
mortē btā requie cōsolati/superne pacis ingressum spe
felici expectabāt. Qui enī nūc p euāgeliū suū terribiliter
ac salubriter clamat. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ & spū/nō
pōt introire in regnū dei: ipse dudū p legē suā clamabat
Mascul⁹ cui⁹ pputij caro circūcisa nō fuerit/peribit aīa
Joā. iij. illa de pplo suo q: pctm̄ meū irritū fecit. i. q: pactū vite in
Genes. paradiso hominib⁹ mādatū Adā puaricāte trāsgressus
xvij. est: in quo peccauerūt oēs: peribit de cetu sctōꝝ/si nō fue
rit ei remedio salutari subuētū. Utraq; ḡ purificatio/cir
cūcisionis vz in lege/& in euāgelio baptismatis/tollēde
puaricationis prime grā posita est. Et ne cui seculi laben
tis etatis supni respect⁹ munera deessent: illi q̄ q̄ a mūdi
exordio vsq; ad tpa date circūcisionis: vel post datā circū
cisionē de alijs nationibus deo placuerūt: vel hostiarū
oblationib⁹ vel sola certe fidei virtute/suas suorūq; aīas
creatori cōmēdantes/a primi reatus vinculis absoluere
Heb. xj. curabāt. Sine fide enī īpossibile est placere deo. Et sicut
Abac. ij. alias scriptū est. Iustus aūt ex fide viuit. Sed veniēs in
carne dei fili⁹: q̄ solā carnis naturā/nullā aūt pcti conta/
gionē traxit de Adā: & q̄ de spūsctō virtute de virgine con
ceptus & nat⁹ est/nullo eguit munere gratie rex gscētis:
vtrūq; tn̄ purificatiōis gen⁹ subire dignat⁹ est: & circūci/
sus vz octaua die natiuitat: & tricesimo etatis anno ba
ptizatus a Ioāne. Immo etiā tertiū salutaris hostie mu
nus/ipse tēpli dūs p se nō respuit offerri. Cuius die de/
hinc tricesimatertia dño opitulāte/vestra charitas audi
tura simul est & celebratura mysteriū. Cūcta inquā & le/
galis & euāgelice purificatiōis genera/q̄ nullo indiguit
dūs suscipere nō despexit: vt & cōsūmāde iā legis decreta
suo tpe doceret esse saluberrima: & aduenietis euangelij
cunctis fidelib⁹ ostēderet eque subeūda remedia. Sed &
Nomi/ hoc q̄ eodē die circūcisionis nomē vt Iesus vocaret ac/
nis Iesu cepit/ad imitationē prisce fecit obseruationis: quā ex eo
sacramē credim⁹ sumptā/q̄ Abraā patriarcha q̄ prim⁹ circūcisio/
tum. nis sacramētū in testimoniū sue magne fidei & diuine ad
eū promissionis accepit: eodez die sue suorūq; circūcisio/
nis/etiā nois amplificatione simul cū coniuge sua bene/
dici promeruit: vtq̄ eatenus Abram pr̄ excelsus dict⁹ est
deinde Abraā. i. pater multarū gētiū vocaret. q: patrem
Genes. (inquit) multarū gentiū cōstitui te. Que fidelissima p/
xvij. missio tā late p orbē iam patet impleta: vt etiā nosipsi de
gentibus ad fidei illius deuotionē vocati/ipsum nos pa
trem spūaliter habere gaudeam⁹ dicēte etiā nobis aplo.
Gal. iij. Si aūt vos christi: ḡ semē Abrae estis/sm̄ pmissionē he/
redes. Et Sarai inq̄t vxorē tuā nō vocabis Sarai: sz Sa/
rā. i. nō principē meā vocabis: sz principē vz apte docēs
vt eā que tante fidei particeps & socia facta est: nō ppie
principē sue dom⁹: sed absolute principē. i. omnium recte
credentiū feminarum vocaret & intelligeret esse parētē.
Unde beatus Petrus apl's credētes de gētib⁹ feminas
ad humilitatis & modestie virtutē puocans/eiusdē ma/
tris nr̄e Sare debita cū laude meminit. Sicut Sara in/
quit obediebat Abrae/dūm eū vocās: cui⁹ estis filie be/
nefaciētes & non timētes vllam pturbationem. Hec dile
j. Pe. iij. ctionē vestram fratres admonere curauimus: vt singu/
li vestrum meminerint etiā seipsos percepta fide christi

cū patriarchis nois excelsi meruisse cōsortiū/seq; pcepta
in christo purificatione baptismi salutaris/deriuatū a no
mine christi gaudeat mutuasse cognomē: & hoc vsq; ad fi
nem firmū intemeratūq; seruare cōtendāt: gaudētes in
se illud Esaie vaticiniū esse cōpletū. Et seruos suos voca Esa. lxv.
bit noie alio: hoc est noie christiano: quo nūc omes serui
christi se delectant insigniri. Neq; nomē aliud sub celo da
tū est hoib⁹ in quo nos oporteat saluos fieri. Un̄ ppheta
cōsequēter adiūgit. In quo q̄ benedicēdus est sup terrā/
benedicet in deo amē. Dicit & alias de eodē/multiplican
dā etiā de gentibus ecclesiā alloquēs. Uidebūt gētes iu
stū tuū: & cūcti reges inclytū tuū: & vocabit tibi nomē no
uum qđ os dñi locutū est. Quare aūt puer q̄ nat⁹ est no/
bis/& filius dat⁹ est nobis Iesu. i. saluatoris nomē accepe
rit/nō expositione vt a nobis possit intelligi: sed solicita
ac vigili eget intentione: vt etiā nos possim⁹ eiusdē nois
participatione saluari. Legim⁹ q̄ppe angelo interp̄tan/
te: q: ipse saluū faciet pplm suū a pctis eoꝝ. Et indubitā/ Mat. j.
ter credim⁹ ac speram⁹: q: q̄ a pctis saluat/ipse etiā a cor/
ruptiōib⁹ q̄ ob pctā cōtigerūt & ab ipsa morte saluare nō
omittit. Ps. testante q̄ ait. Qui ppiti⁹ fit oib⁹ iniq̄tati/
bus tuis: q̄ sanat oēs infirmitates tuas. Dimissis quippe
oibus iniq̄tatib⁹ nr̄is: ad integrū oēs lāguores nr̄i sana/
bunt/cū resurrectiōis glīa apparēte/nouissima inimica
destructa fuerit mors. Et hec est vera ac plenaria nr̄a cir/ Circum
cūcisio: cū i die iudicij cūctis simul aie carnisq; corruptio cisio my
nibus exuti/nō ex pacto iudicio ad vidēdā ppetuo creato stica.
ris faciē/aulā regni celestis ingredimur: qđ est typice p/
uulos circūcisos ad tēplū dñi hierosolymā cū laudibus
hostiaꝝ/mun⁹ acceptabile deferre. Uera etenī circūcisio
ne purgat⁹/tēplū dñi cū munerib⁹ ingredit: q̄ glīa resur/
rectionis ab omi labe mortalitat exoct⁹: cū bonoꝝ fru/
ctibus operum/supne ciuitatis gaudia sempiterna subit
Dirupisti iquiēs vincula mea: tibi sacrificabo hostiā lau/
dis. Uota mea dño reddā in atrijs dom⁹ dñi: in cōspectu
ois ppli ei⁹/in medio tui hierlm. Qđ desideratissimum
tps celestis introit⁹/illa dies octaua q̄ circūcisio celebra
tur indicat. Sex etenī sunt huius seculi etates: notissi/
mis tēporū distincte articulis/in q̄b⁹ p deo laborib⁹ insi
stere: & p adipiscēda reqe sempiterna est ad tps opari ne
cesse. Septima est etas/nō in hac sz in alia vita q̄escētiū
vsq; ad tps resurrectiōis aiarū. Octaua aūt etas/ipe est
dies resurrectionis/sine vllo tpis fine btā. Qñ vero oino
de circūcisionis glīa coruscante/nō vltra corp⁹ qđ corrū/
pit aggrauabit aiam: nō terrena inhabitatio deprimet
sensum multa cogitantē: sed corp⁹ iā incorruptibile letifi
cabit animā et subleuabit celestis habitatio totū hoiem
visioni summi conditoris inherentē. Cui⁹ eterni dici bea
titudinē ppheta in illo cuius supra meminimus psalmo
cōsequēter exponit: aiam suā ipse et oēs interioris sui ho
minis affect⁹ ad benedicendū dñm/recordansq; oēs re/
tributiones eius excitans. Qui redimit de interitu inq̄t
vitā tuā: q̄ satiat in bonis desideriuz tuū: q̄ coronat te in
miseratione & misericordia: renouabit sicē aq̄le iuuēt⁹ tua
Et ideo necesse est fr̄es charissimi: vt q̄ ad hui⁹ pulcherri
me renouatiōis q̄si sūme circūcisiōis desideram⁹ pmia
ptingere: curem⁹ pmitiue circūcisiōis & renouationis: q̄
q̄tidianis virtutū exercitationib⁹ fit: subire remedia. De
ponam⁹ sm̄ pstinā cōuersationē veterē hoiem: q̄ corrūpi
tur sm̄ desideria erroris: renouemur spū mētis nr̄e et in/
duamus nouū hoiem/q̄ sm̄ deū creatus est in iustitia et
scītate veritatis. Neq; audiētes circūcisionē in vno cor/
poris nr̄i mēbro/nos castigare sufficere credam⁹. Sed si
cut idē alibi monet apl's. Mūdem⁹ ab omni labe & inq̄/
namēto carnis & spūs: pficiētes scīficationem in timore
dei. Relegam⁹ facta aploꝝ: videamus beatissimū pro/
martyrē Stephanū iudeis se cū dño psequentib⁹ terribi
liter intonantē. Duri ceruice: & incircūcisi cordib⁹ & auri
bus: vos semp spūiscto restitistis. Si ergo incircūcisi cor/
dibus & auribus sunt/q̄ spūsancti monitis resistunt: est

vtiq; cordium & aurium circūcisio. Et si est cordium & au
Mat. v. rium: est & omniuz exterioris interiorisq; hominis nostri
sensuum. Qui enim viderit mulierem ad concupiscēdū
Jo. viij. eam: qui habuerit oculos sublimes: huius incircūcisus
est visus. Quib⁹ voce veritatis d: Qui ex deo est vba dei
audit: ppterea vos nō auditis: q: ex deo nō estis. Incircū
cisi sunt aurib⁹/incircūcisi sunt lingua & manib⁹: quorū
os locutū est vanitatē: & dextera eoꝝ dextera iniquitatis
Qui loquunt pacē cū pximo suo: mala aūt sunt in cordi
bus eoꝝ & dextera eoꝝ repleta est muneribus. Incircū/
Esa. v. cisi sunt gustu: q̄s ppheta redarguit dicēs. Ue q̄ potētes
estis ad bibēdū vinū: & viri fortes ad miscēdū ebrietatem
Incircūcisi olfactu: & tactu: q̄ vnguento & varijs sunt de/
libuti odorib⁹: q̄ sequunt amplex⁹ meretricis: aspergētis
cubile suū myrrha & aloe & cinamomo. Incircūcisi gres/
sibus. de quib⁹ Ps. cōmemorat. Contritio et infelicitas
in vijs eorū et viā pacis nō cognouerūt. Atq̄ omni custo
Ecci. dia seruāt suū cor: q̄ auertūt oculos suos ne videāt vani/
xxviij. tatē: q̄ sepiūt aures suas spinis ne audiāt linguā nequā:
q̄ gustāt & vidēt q̄ suauis est dñs/q̄ beat⁹ vir q̄ sperat in
eo: q̄ custodiūt vias suas: vt nō delinquāt in lingua sua:
q̄ donec supest halit⁹ in eis & spūs dei in narib⁹ eoꝝ nō lo
Job. quūtur labijs iniq̄tatē: nec lingua eoꝝ meditat mēdaciū
xxvij. qui leuāt manus suas ad mādata dei q̄ diligūt: q̄ ab om
ni via mala phibēt pedes suos: vt custodiāt vbū dei: isti
oēs sensus suos petra spūalis exercitij se ostēdūt habere
circūcisos. Petrinis q̄ppe cultris circūcisionē fieri legim⁹
Josue. v Petra erat christ⁹: cuius fide & spe & charitate: non soluz
in baptismate: sed in omni prorsus actione deuota purifi
cantur corda bonoꝝ. Que & ipsa quotidiana circūcisio
Petrini nostra. i. cōtinua cordis mūdatio/semp octaue diei sacra
cultri si/ mētū celebrare nō desistit: q: nos in exēplū dñice resurre
gnifica/ ctiōis/q̄ octaua dies. i. post septimā sabbati facta est san
tio. ctificare cōsueuit: vt quomō surrexit christus a mortuis
p gloriā patris: ita & nos in nouitate vite ambulem⁹ pre/
stante deo: q̄ viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ In vigilia Epiphanie. Mat. II.

¶ In illo tēpore. Defuncto Herode: ecce ange/
lus domini apparuit in somnis Joseph in Egy/
pto dicens. Surge et accipe puerū et matrē eius
et vade in terrā israel. Defuncti sunt enim q̄ que
rebant aiam pueri. Et rel'. Homil'. Haymonis.

Quia non dixit defun
ctus: sed defuncti: ex his angeli verbis intelligi
mus multos principes iudeoꝝ cū Herode in ne
cem dñi consensisse. Ideoq; diuina vltione factuz est: vt
multi ex his cū illo perirēt cū q̄ in nece dñi consenserant.
Spūaliter aūt obitus Herodis/terminū significat inui
Tex. diose cōtētionis: q̄ nūc ecclia cōtra iudeā seuit. ¶ Qui
cōsurgēs accepit puerū & matrē ei⁹: & venit in terrā isrl
M: post obitum Herodis puer Jesus ad terram israel
reuersus est/significat q: circa finē seculi ad synagogam
est reuersur⁹/cū p pdicationē Enoch & Helie in eū credi
derint. Un̄ cū in Egyptū deferre iubet & fugere/sm in no/
cte pcipit. Cū vo ad terrā isrl reuertit/nec noct fit mētio
Tex. q: q̄s nūc ppter icredulitatē in tenebris pfidie deserit: cir
ca finē seculi credētes in lucē fidei recipiet. ¶ Audiens
aūt q̄ Archelaus regnaret in iudea p Herode pr̄e suo/
timuit illo ire. Archelaus aūt vn⁹ fuit de Herodis filijs:
quē post se ad regnādū in Judea Herodes instituerat: sz
postea insolētiā ei⁹ accusantib⁹ Judeis & iudicio senat⁹/
apud menā q̄ galliarū est vrbs exilio relegat⁹ vitā finiuit
Archela⁹ aūt q̄ vincens leo interp̄tat/Antichristū signi/
ficat: q̄ ad tps in scīs victoriā habebit: & q̄si leo terribilis
apparebit. In illā ḡ partē in q̄ regnabat Archelaus/cū
puero ire Joseph noluit: q: illā partē ppli iudeoꝝ q̄ Anti
christo est creditura/christ⁹ nō inhabitabat p fidē. Post

necē aūt archelai/christ⁹ ad terrā isrl reuertit: q: post inter/
fectionē antichristi/synagoga in euz creditura est/vt ait
apl's. Cū plenitudo gentiū intrauerit/tūc ois isrl saluus
erit. Sz q: in ecclia manet & manebit/audiam⁹ vbi habi
tauerit. ¶ Et admonit⁹ in somnis secessit in ptes galilee Tex.
& veniēs habitauit in ciuitate q̄ vocat Nazareth. M: enī
Nazareth flos siue vgultū interp̄tat: significat eccliaz q̄
& florē hz mūditie & vgultū iustitie: cui⁹ virgulti pulchri/
tudinē admirabat spōsus in cāticis cāticoꝝ dicēs. Que Can. iij
est ista q̄ ascēdit p desertū sicut virgula fumi ex aromati/
bus myrrhe & thuris/& vniuersi pulueris pigmentarij.
Cui iterū voce spōsi d: Ego flos cāpi & liliū cōuallium. Et Can. ij.
q: ecclia de p̄sentis vite amore ad celeste desideriū trāsit/
recte Nazareth galilee d: q̄ trāsmigratio interp̄tat. Qđ
aūt subdidit. ¶ Ut adimpleret qđ dictū est p pphetas/ Tex.
& qm̄ nazare⁹ vocabit: hoc testimoniū in septuaginta in/
terp̄tib⁹ nō habet. Nōnulli enī de Esaie pphete libro sū/
ptū esse volūt/vbi scriptū est. Exiet vga de radice iesse: &
Nazare⁹ de radice ei⁹ ascēdet. Nos aūt dicim⁹: q: si fixū Esa. xj.
de scripturis posuisset: euāgelista testimoniū non dixisset p Nota cō
pphetas sed p pphetā. Oēs enī pphete dñz Nazareū vo trouer/
cāt: q: sm eū pdicāt. Ipse enī ē de q̄ p Danielē d: Cū vene siam.
rit sanctus sanctoꝝ cessabit vnctio. Et Dauid. Non dabis
scm̄ tuū videre corruptionē. Et iterū. Scitote qm̄ mirifi
cauit dñs scm̄ suū. Defuncto aūt Herode. i. mortua lege
litere: vel excusso diabolo de corde Judeoꝝ circa finem
mūdi. M: dū iudei supstitiosaz legē obseruāt lr̄e/regnat
diabol⁹ in illis/& est christ⁹ inter gētes. postq̄ vo abiece/
rūt hec oia a se/tunc reuertet fili⁹ dei vel fides ad eos.
¶ Ecce angel⁹ dñi apparuit i sōnis Joseph. Qui christū Tex.
credit esse filiū dei/& eū portat i corde suo: recte āgel⁹ illi
apparet. ¶ Surge accipe puerū. Surge a terra q̄ terre/ Tex.
na relinq̄s. Pri⁹ puerū/& postea matrē iubet accipe: pri⁹
deū/& postea pximū diligere. ¶ Et vade i terrā Isrl: hoc Tex.
est celestē patriā nisi portet christū & diligat deū & pximū
nō poterit intrare. ¶ Defūcti sunt enī q̄ q̄rebāt aiaz pue Tex.
ri. Totū dicit p ptē. Sic in fine mūdi defūcta erat lex lr̄e.
¶ Audiēs aūt q̄ Archelaus regnaret i Judea/timuit il Tex.
lo ire. Cur ire noluit in Judeā? Cur nō ibat i Judeā/vbi
habitauit pri⁹: vl Nazareth/q̄ ppie habitabāt: M: puta
bat q̄ angel⁹ eū ppter tēplū & orationes q̄ erāt in iudea iu Que/
beret ppie cōmorari in Hierlm. Sz ppter mysteriū non stio pul/
potuit illuc diuertere: q: q̄ ascendit de Egypto/hoc ē de chra re/
tenebris pctōꝝ: nō pōt pri⁹ ire in Judeā. i. cōfessionē: neq; soluitur.
in Bethleē/hoc est domū panis/q̄ significat eccliaz: nec
in Hierlm/hoc est visionē pacis/nisi pri⁹ eat in Galileaz
vt emigret & trāseat de malo ad bonū/de vitijs ad vir/
tutes: & inde trāseat in Nazareth: vt faciat pri⁹ florē & mū
ditiā bonoꝝ operū: & sic postea cōscēdat iudeā (prius enī
fit flos/postea fruct⁹) inde p ordinē cōscēdat Bethleē: no
uissime hierlz. i. visionē pacis. Et iō admonit⁹ ē Joseph
in somnis ab angelo/ne rediret pri⁹ in iudeā. Archelaus
aūt q̄ leo inuestigās interp̄tat/significat Antichristuz: q̄
regnat p Herode pr̄e suo. Sic regnatur⁹ ē Antichrist⁹ in
fine mūdi/pristo diabolo q̄ nūc Judeos regit. Apud nos
aūt regnat dñs noster iesus christus: cuius regnū & im/
periū permanet in secula seculoꝝ. Amen.

¶ In epiphania dñi. Ser. Leo. pa.

Celebratio proxime
festiuitatis die/q̄ intemerata virginitas Marie
humani generis edidit saluatorē/Epiphanie no/
bis dilectissimi venerāda festiuitas dat pseuerantiā gau/
dioꝝ: vt iter cognataꝝ solēnitatū vicia sacra/exultatiōis
vigor & feruor fidei nō tepescat. Ad oīz ei hoim spectat sa
lutē q̄ infātia mediatoris & dei & hoīs iā vniuerso declarat
mūdo/cū adhuc exiguo detineret oppidulo. Quis ei
israeliticā gētē & ipsi⁹ gētis vnā familiā delegisset: de q̄ na
turā vniuerse hūanitatis assumeret: noluit tn̄ intra mr̄ne

habitationis angustias/ortus sui latere primordia: sʒ mor
ab oib⁹ voluit agnosci/q̄ dignat⁹ est oib⁹ nasci. Trib⁹ igit̃
magis in regione orientis/stella noue claritatis apparuit
q̄ illustrior ceteris/pulchriorq̄ syderib⁹/facile in se intuē-
tiū/oculos aiosq̄ cōuerteret: vt cōfestim aduerteret̃ nō
esse otiosum/qđ tā insolitū videbat̃. Dedit ḡ aspicientib⁹
intellectū/qđ p̄stitit signū: ⁊ qđ fecit intelligi/fecit inq̄ri:
⁊ se inueniendū obtulit req̄sit⁹. Sequunt̃ tres viri superni
luminis ductū: ⁊ p̄uij fulgoris indiciū intenta cōtēplatiōe
comitantes/ad agnitionē veritatis grē splēdore ducunt̃: q̄
humano sensu significatū sibi regis ortū/estimauerūt in ci-
uitate regia esse q̄rendū. Sʒ q̄ serui susceperat formā: ⁊ nō
iudicare venerat: sʒ iudicari: Bethleē pelegit natiuitati
Hierlm passioni. Audiēs vero Herodes iudeoꝝ principē
natū/successorē suspicat⁹ expauit: ⁊ molit⁹ necē salutꝭ au-
ctori/falsum spōdet obsequiū. O felix foret/si magorū
imitaret̃ fidē: ⁊ conuerteret ad religionē/qđ disponebat
ad fraudē. O ceca stulte emulationis impietas: q̄ pturbādū
putas diuinū tuo furore cōsiliū. Dn̄s mūdi tpale nō q̄rit
regnū q̄ p̄stat eternū. Quid incōmutabilē dispositāꝝ re-
rū ordinē vertere: ⁊ alioꝝ facin⁹ poccupare conarꝭ: Mors
christi nō est tpis tui. Ante cōdendū est euāgeliū/an̄ p̄di-
cādū est dei regnū/an̄ sanitates donāde/an̄ sunt faciēda
miracula. Cur qđ alieni futurū est opis/tui esse vis crimi-
nis: ⁊ nō habitur⁹ effectū scelerꝭ/in solū te reatū p̄cipitas
volūtatis: Nihil hac molitiōe pficis/nihil pagis: q̄ volū-
tate natus est/arbitrij sui ptāte moriet̃. Cōsumāt ḡ magi
desideriū suū: et ad puerū dn̄m Jesum christū eadē stella
p̄eunte peruenit: adorāt in carne verbū/in infantia sapien-
tiā/in infirmitate virtutē: ⁊ in hoīs veritate dn̄ʒ maiestatis:
atq̄ vt sacrm̄ fidei sue intelligētieq̄ manifestēt: qđ cordi-
bus credūt/munerib⁹ ptestant̃. Thus deo/myrrhā hoī/
aurū offerūt regi: scʒ humanā diuināq̄ naturā in vnitate ve-
nerātes. Quia qđ erat in substātijs pp̄riū/nō erat in psona
diuersum. Reuersis aūt magis in regionē suā: ⁊ trāslato
Jesu i Egyptū: ex admonitiōe diuina exardescit frustra-
ta i meditatiōib⁹ suis Herodꝭ isania: necari oēs Bethleē
pueros iubet. Et qm̄ quē metuit nescit infātē: generalē
seuitiā in suspectā sibi tēdit etatē. Sʒ q̄s rex impi⁹ eximit
mūdo/christ⁹ inserit celo. Et qb⁹ nōdū sanguinis sui im-
pēdit redēptionē: iā martyrij tribuit dignitatē. Erigite ḡ
dilectissimi fideles aios ad coruscātē grām luminis sem-
piterni: ⁊ ipēsa humane salutꝭ sacra venerātes/studiū vrm̄
his que p vobis gesta sunt subdite. Diligite castimonie
puritatē: q: christ⁹ virginitatꝭ est fili⁹. Abstinere vos a car-
[j. Pet. ij.] nalib⁹ desiderijs q̄ militāt aduersus aiam: quēadmodū
nos p̄ns btūs aplūs suis (vt legim⁹) verbis hortat̃: malitia
[j. Cor. xiiij.] paruuli estote/q: dn̄s glie mortaliū se cōformauit infan-
[Mat. xi] tie. Secremini humilitatē quā dei fili⁹ discipulos suos do-
cere dignat⁹ est. Induite vos virtute patientie: in q̄ aias ve-
stras possitis acq̄rere: qm̄ q̄ cunctoꝝ est redemptio/ipe est
[Col. iij.] oim̄ fortitudo. Que sursū sunt sapite: nō q̄ sup terrā. Per
viā veritatis ⁊ vite cōstāter incedite. Nec vos ipediāt ter-
rena/qb⁹ parata sūt celestia. Per Jesum christū dn̄ʒ nrm̄.

De eodem festo. Matt. II.

Cum natus esset Jesus in Bethleē Jude: in dieb⁹ Herodis regis: ecce magi venerūt ab oriēte hierosolymā dicētes. Ubi est q̄ nat⁹ est rex iudeorū: Uidim⁹ em̄ stellā ei⁹ in oriēte: ⁊ venimus adorare eū. Et reliqua. Homilia bti Gre. pape.

Sicut in lectione euāgelica fr̄es audistis: celi regi nato/rex terre tur-
bat⁹ est. Quia nimirū terrena altitudo confundi-
tur/cū celsitudo celestis aperitur. Sed querendum est
a nobis/q̄dnā sit q̄ redēptore nato/pastorib⁹ i iudea an-
gelus apparuit: atq̄ ad adorandū hūc ab oriēte magos
nō angel⁹ sʒ stella pduxit. Quia vero iudeis/tāq̄ rōne vtē-
tib⁹ rōnale aial. i. angel⁹ p̄dicare debuit: gētiles vero q̄ vti
rōne nesciebāt/ad cognoscēdū dn̄m/nō p vocē sʒ p signa
pducunt̃. Quia ⁊ illis pphetie tāq̄ fidelib⁹ nō infidelib⁹: ⁊ [j. Cor. xiiij.]
istis signa tāq̄ infidelib⁹ nō fidelib⁹ data sunt. Et notan-
dū q̄ redēptorē nrm̄ cū iā pfecte esset etatis eisdē gētib⁹
apli p̄dicāt: eūq̄ paruulū ⁊ necdū p humani corporis offi-
ciū loquētē/stella gentib⁹ denūtiat. Quia nimirū rōnis
ordo poscebat: vt loquētē iā dn̄m loquētes nobis p̄dica-
tores innotescerēt: ⁊ necdū loquētē/elemēta muta p̄dica-
rent. Sʒ in oib⁹ signis q̄ vel nascēte dn̄o/vel moriēte co
mōstrata sunt: cōsiderādū nobis est quāta fuerit in quo-
rūdā iudeoꝝ corda duritia: q̄ hūc nec p pphetie donum/
nec p miracula agnouit. Oia q̄ppe elemēta auctorē suū
venisse testata sunt. Et em̄ de eis q̄dā vsu humano loquar:
deū hūc celi esse cognouerūt: q: ptin⁹ stellā miserūt. Ma-
re cognouit: q: sub plātis ei⁹ se calcabile p̄buit. Terra co- [Joā. vi.]
gnouit q: eo moriēte contremuit. Sol cognouit: q: lucis [Matt.]
sue radios abscōdit. Saxa ⁊ parietes cognouerūt: q: tpe [xxvij.]
mortꝭ ei⁹ scissa sunt. Infern⁹ agnouit: q: hos q̄s tenebat
mortuos reddidit. Et tn̄ hūc quē deū oia isensibilia ele-
mēta senserūt adhuc infideliū iudeoꝝ corda deū esse mini-
me cognoscūt: ⁊ duriora saxis scindi ad penitēdū nolūt:
eūq̄ cōfiteri abnegāt/quē elemēta vt dixim⁹ aut signis
aut scissionib⁹ deū clamāt. Qui etiā ad dānatiōis sue cu-
mulū eū quē natū despiciūt/nascituꝝ lōge an̄ p̄scierūt: et
nō solū q: nasceret̃ nouerāt: sʒ etiā vbi nasceret̃. Nam ab
Herode req̄siti/locū natiuitatꝭ ei⁹ exprimūt: quē scriptu-
re sacre auctoritate didicerūt: ⁊ testimonium pferunt q̄
Bethleē honorari natiuitate noui ducꝭ ondit vt ipa coꝝ
gemina scia: ⁊ illis fieret ad testimoniū dānatiōis: ⁊ nobis
ad adiutoriū credulitatꝭ. Quos pfecto bn̄ Isaac cū Ja-
cob filio suo bn̄diceret designauit: q̄ ⁊ caligās oculis ⁊ p-
phetās/in p̄nti filiū nō vidit: cui tn̄ multa in posterꝝ p̄ui-
dit. Qui nimiꝝ iudaic⁹ ppl̄s: pphetic spū plen⁹ ⁊ cec⁹: eū
de q̄ mlta in futurū p̄dixit/in p̄nti positū nō agnouit. Sʒ
natiuitate regꝭ nr̄i cognita: herodes ad callida argumē-
ta cōuertit̃: ⁊ ne terreno regno p̄uaret̃/renūtiari sibi vbi
puer inueniret̃ postulat: adorare eū se velle simulat: vt q̄si
hūc si inuenire possit extinguat. Sʒ q̄nta est humana malitia
cōtra cōsiliū diuinitatis. Scriptū q̄ppe est. Nō est sapia/
nō est prudētia: nō est cōsiliū contra dn̄m. Nā ea q̄ apparuit [Prouer.]
stella magos pduxit: natū regē repiūt/mūera deferūt: et [xxi.]
ne redire ad herodē debeāt/in sonis admonēt̃. Sicq̄ fit:
vt Jesū quē q̄rit Herodes iuenire nō possit. Cui⁹ psona
q̄ alij q̄ hypocrite designant̃: Qui dū ficte q̄rūt inuenire
dn̄m nūq̄ merent̃. Sʒ inter hec sciēdū est/q̄ p̄scillianiste
heretici nasci vnūquēq̄ hoiem sub cōstitutionib⁹ stella-
rū putāt. Et hoc in adiutoriū sui erroris assumunt: q̄ no-
ua stella exijt cū dn̄s in carne apparuit: cui⁹ fuisse fatum
eādē q̄ apparuit stellā putāt. Sʒ si euāgelij verba pēsam⁹/
qb⁹ de eadē stella dr̄: vsq̄ dū veniēs staret supra vbi erat
puer: dū nō puer ad stellā: sʒ stella ad puerū cucurrit: si di-
cilicet: nō stella fatū pueri: sʒ fatū stelle is q̄ appuit puer
fuit. Sʒ absit a fidelib⁹ cordib⁹: vt aliq̄d esse fatū dicant.
Uitā q̄ppe hoim/sol⁹ hāc cōditor q̄ creauit administrat.
Neq̄ em̄ pper stellas hō: sʒ stelle pper hoiem facte sunt
Et si stella fatū hois dr̄ ipis suis ministerijs subeē hō pbi-
bet̃. Certe cū Jacob de vtero egrediēe/pedis fratris plā-
tā teneret manu: prior pfecte nequaq̄ egredi potuit/nisi ⁊ [Genes.]
subsequēs inchoasset. Et tn̄ cū vno tpe eodēq̄ momēto [xxv.]
vtrūq̄ mr̄ fuderit: nō vna vtriusq̄ vite eq̄litas fuit. Sed
ad hoc solēt mathematici r̄ndere: q: virt⁹ cōstellationis
in ictu p̄ncti est. Quib⁹ e diuerso nos dicim⁹: q: magna
est mora natiuitatis. Si igit̃ in ictu p̄ncti cōstellatio per-
mutat̃: necesse iā erit vt tot dicāt fata/q̄t sunt mēbra na-
scētiū. Fateri etiā mathematici solēt/q̄ q̄sq̄s signo aq̄rij
nascit̃/in hac vita piscatoris ministeriū sortiat̃. Piscato-
res vero vt fert̃/Bethulia nō habʒ. Quis igit̃ dicat: q: ne-
mo illic in stella aq̄rij nascit̃: vbi piscator oino nō habet̃:
Rursus q̄s nasci signo libre asserunt trapezitas futuros

dicūt. Et trapezitas multarū gētiū p̄uincie ignorāt. Fa-
teant̃ ḡ necesse est: aut h̄ i eis signū deesse/aut effectū fa-
talē nullo mō habere. In Persarū q̄ Frācorū terra re-
ges ex genere pdeunt: quib⁹ pfecto nascētib⁹ quis esti-
met/quanti eisdē momentis horarū ac tēporū/ex seruili
cōditione nascunt̃: Et tamē regū filij vno eodēq̄ sidere
cū seruis nati ad regnū proficiūt: cū serui q̄ secum fuerāt
geniti/in seruitute moriant̃. Hec de stella breuiter dixim⁹
ne mathematicorū stultitiā indiscussam preterisse videa-
mur. Magi aurū/thus ⁊ myrrhā offerūt. Aurū q̄ppe re-
gi congruit: thus vero in dei sacrificiū ponit̃: myrrha au-
tem mortuorū corpora cōdiunt̃. Eū ḡ magi quē adorant
etiā mysticis muneribus predicāt/auro regē/thure deū/
myrrha mortalē. Sunt vero nōnulli heretici q̄ hunc deū
credūt/sed vbiq̄ regnare nequaq̄ credūt. Hi profecto ei
thus offerūt/sed offerre ei aurū nolūt. Et sunt nōnulli q̄
hunc regē existimāt/sed deū negāt. Hi vero ei aurum offe-
runt/sed offerre thus nolūt. Et sunt nōnulli q̄ hūc ⁊ deū
⁊ regē fatentur: sed assumpsisse carnē mortalem negant.
Hi nimirū auꝝ ⁊ thus ei offerūt: sʒ offerre myrrhā assum-
pte mortalitatis nolūt. Nos itaq̄ nato dn̄o offeram⁹ au-
rum: vt hunc vbiq̄ regnare fateamur. Offeram⁹ thus:
vt credamus q̄ is qui in tēpore apparuit/de⁹ ante tēpo-
ra extitit. Offeram⁹ myrrhā: vt eū quē credimus in diui-
nitate sua ipassibilē/credam⁹ etiā i nr̄a carne fuisse mor-
talē. Quis in auro thure ⁊ myrrha intelligi ⁊ aliud pōt.
Auro nāq̄ sapiētia designat̃/Salomone attestāte q̄ ait:
[Prouer. xxi.] Thesaur⁹ desiderabilis/requiescit in ore sapiētis. Thure
autē qđ deo incēdit̃/virt⁹ orōnis exprimit. Ps. attestāte q̄
[Ps. cxl.] ait. Dirigatur dn̄e oro mea sicut incēsum in cōspectu tuo
Per myrrhā vero carnis nr̄e mortificatio figurat̃. Un̄ san-
cta ecclia de suis operarijs vsq̄ ad mortē p deo certātib⁹
dicit. Man⁹ mee distillauerūt myrrhā. Nato ḡ regi aurū
[Cañ. v.] offerim⁹/si in cōspectu illi⁹ claritate sup̄ne sapiētie resplē-
demus. Thus offerim⁹: si cogitationes carnis p scta ora-
tiōis studia in ara cordis incēdim⁹: vt suaue aliq̄d deo p
celeste desideriū redolere valeam⁹. Myrrhā offerim⁹: si
carnis vitia p abstinētiā mortificam⁹. Per myrrhā nāq̄:
vt dixim⁹ agit̃ ne mortua caro putrefiat. Mortuā vero
carnē putrescere/est h̄ mortale corp⁹ fluxui luxurie deser-
uire: sicut de q̄busdā p pphetā dr̄. Cōputruerūt iumenta
[Johel. j.] in stercore suo. Iumēta q̄ i stercore putrescere: est carna-
les hoīes in fetore luxurie vitā finire. Myrrhā ḡ deo of-
ferim⁹: q̄n̄ h̄ mortale corp⁹ a luxurie putredine p cōdimē-
tum cōtinētie custodim⁹. Magnū vero nobis aliq̄d magi
innuūt/q̄ in regionē suā p aliā viā reuertunt̃. In eo nāq̄
q̄ admoniti faciūt: nobꝭ pfecto insinuāt q̄d faciam⁹. Re-
gio q̄ppe nr̄a paradisus est: ad quā Jesu cognito/redire
p viā qua venim⁹ phibemur. A regiōe etem̄ nr̄a supbien-
do inobediēdo/visibilia sequēdo/cibū vetitū gustando
discessim⁹: sʒ ad eā necesse est: vt flēdo/obediēdo/visibilia
cōtēnēdo: atq̄ appetitū carnis refrenādo redeam⁹. Per
aliā ḡ viā ad regionē nostrā regredimur: qm̄ q̄ a paradisi
gaudijs p delectamēta discessim⁹: ad hec p lamēta reuo-
camur. Un̄ necesse ē fr̄es charissimi/vt sp pauidi: sempq̄
suspecti ponam⁹ ante oculos cordis: hinc culpas opis: il-
linc iudiciū extreme districtiōis. Pēsem⁹ q̄ districtus iu-
dex veniat/q̄ iudiciū minat̃ ⁊ latet: terrores pctorib⁹ intē-
tat ⁊ tn̄ adhuc sustinet: ⁊ idcirco citi⁹ venire differt/vt mi-
[Ps. xciiij.] nus inueniat q̄s dānet. Puniam⁹ fletib⁹ culpas: ⁊ cū psal-
miste voce p̄ueniam⁹ faciē ei⁹ in cōfessione. Uoluptatū ḡ
[Luce. vi] nos fallacia nulla decipiat: nulla vana letitia seducat. In
[Prouer.] proximo nāq̄ est iudex q̄ dixit. Ue vobis q̄ riderꝭ nūc: q: lu-
[xiiij.] gebitis ⁊ flebitis. Hinc ei Salomō ait. Risus dolore mis-
[Eccl's. ij.] cebit̃: ⁊ extrema gaudij luct⁹ occupat. Hinc iterꝝ dicit. Ri-
[Eccs. vij] sum reputaui errorē ⁊ gaudio dixi/q̄d frustra deciperis:
Hic rursus ait. Cor sapiētiū/vbi tristitia est: ⁊ cor stultorꝝ
vbi letitia. Pertimescam⁹ ḡ p̄cepta dei/si celebram⁹ vera-
[Ps. l.] citer solēnitatē diei. Gratū est nāq̄ deo sacrificiū afflictio
cōtra peccatū: psalmista testāte/q̄ ait. Sacrificiū deo spi-
rit⁹ ⁊c. Pctā nr̄a p̄terita in baptismatꝭ pceptiōe mūdata
sunt: ⁊ tn̄ post baptisma multa cōmisim⁹: sed lauari iterū
baptismatis aqua nō possum⁹. Quia ergo ⁊ post baptismū
inq̄nauim⁹ vitā/baptizem⁹ lachrymis cōsciētiā: q̄ten⁹ re-
gionem nostram repetētes: qui ex ea bonis delectati dis-
cessimus/ad eam malis amaricati redeamus. Tu.

De eodē festo: sermo bti Max. epi.

In hac dilectissimi celebritate: sicut relatu p̄ne traditionis instrui-
mur: multiplici nobꝭ est festiuitate letādū. Fe-
rūt em̄ christū dn̄m nr̄m stella duce a gētib⁹ adoratū vel
inuitatū ad nuptias: aq̄s i vina vertisse: vel suscepto a Joā-
ne baptismo cōsecrasse fluēta Jordanis: suūq̄ simul pu-
rificasse baptistā. Sed q̄d potissimū p̄nti h̄ factum sit die
nouerit ipe q̄ fecit: nos tn̄ credere nec dubitare debem⁹/
q̄cq̄d illud est factū esse p nobis. Nā q̄ eā fulgētioris stel-
le radijs incitati adorauere chaldei/deū verū gētib⁹ spes
data est adorādi. Quia aq̄ nouo sunt ordine in vina mutate
noui nobꝭ poculi p̄libatū ē sacrm̄. Quia baptizat⁹ est christ⁹
agn⁹ dei/regenerātꝭ baptismi salutare nobꝭ mun⁹ ē dedi-
catū. Opʒ itaq̄ nos fr̄es ob honorē saluatoris nr̄i cuius
natiuitatē debita nup cū exultatiōe trāsegim⁹ oī cū deuo-
tiōe etiā hūc virtutū ei⁹ celebrare natalē. Et q̄ recte tria h̄
nobꝭ vno acta in die mysteria p̄dicāt̃/q̄ ineffabilis trinita-
tis arcanū vno dei sub noīe cōfitemur. Per h̄ ḡ miracula
christ⁹ dn̄s redēptor nr̄ oclīs se voluit reuelare mortaliū:
q̄ten⁹ inuisibilis ei⁹ diuinitas/q̄ latebat in hoīe/in opere
nō lateret: vt dū tētator verbū oipotētꝭ p̄ris nō dephēdit in
carne: oēs vbiq̄ q̄ in filio dei verbū ⁊ carnē crederēt/sal-
uarent̃. Et q̄dē videbat diabol⁹ infantē pānis obsitū: sed
ignorabat ipm̄ esse q̄ remotis initio tenebris/mūdū luce
vestiuit. Uidebat cū mortalis matris vbera sugentē: sed
nesciebat ipm̄ eē q̄ esurientē pplm̄ hebreū āgelico fecit pa-
ne velut celesti lacte pinguescere. Uidebat paruulū āgu-
stis in cunabulis q̄escētē: sʒ videre nō poterat ipm̄ eē quē
nō capit mūd⁹. Quāto igit̃ inimic⁹ in hac christi humilitate
p incerta distract⁹ stupore nutabat: cū p chaldeos p̄cipu-
os vtiq̄ tyrānidis sue ministros/nouū videret infātulū
velut noui imperij regē regijs munerib⁹ honorari: Aut
quō nō stuperet/cū turbat⁹ ispiceret/a magis suis adora-
ri pueꝝ quē ipe nesciret: q̄ torq̄bat̃ lāguore: cū pariter ei⁹
cunas in terris despiceret/⁊ stellā miraret̃ i celo: Unige-
nit⁹ aūt altissimi sic humiliter ingressus est mūdū/vt indu-
bitata diuinitatis sue deferret indicia. Nat⁹ em̄ de femi-
na est/sed nat⁹ ex virgine. Latebat em̄ in presepio/sed in
sidere rutilabat: vt hoiem illū deūq̄ esse: ⁊ terrena mr̄ et
signū celeste mōstraret. Quib⁹ vero radijs: quāto vel lu-
mine illā dn̄i stellā/antiq̄ credim⁹ tūc inter astra fulsisse:
Quātū in splēdore p̄cessit: q̄ tātū p̄ibat i munere: q̄ velut
q̄busdā toti⁹ orbis caligātib⁹ oculis/mūdū veterē noua-
nit aspectu: Ecce fratres ad inq̄rēdū regē regū/vna chal-
deos stella pertraxit: iudaicū vero pplm̄ ad obedientiā
dei sui/nec ignea quondam columna cōuertit. Nec sane
quēq̄ moueat tanta hec perfidia iudeorū/q̄ christi il-
los fidem suscipere: neq̄ noui stella fulgoris/nec parturi-
ens virgo cōpulerit: qui nec tunc q̄dem deo suo credere
cum illos p arentia deserta: ipo comitāte deo/celū pasce-
ret petra potaret. Sed iā ad illud p̄cipuū christi miracu-
lū veniam⁹: quo pro documento deitatis sue/aq̄s vertit
in vinū. Inuitatus itaq̄ vt legit̃ dn̄s perrexit ad nuptias
sed vt dignaretur hoc virginis filius/nostrē eruditionis
est ratio: vt hoc docti exēplo legitimarū illum nuptiarū
non negem⁹ auctorē. Uadit ergo ad nuptias dei fili⁹ vt
q̄s dudū ptāte cōstituit/nūc p̄ntie sue benedictiōe sancti-
ficet. Uadit ad nuptias veteris instituti: nouam sibi ppe-
tue virginitatis sponsam de cōuersione gentiū facturus
Uadit ad nuptias quā nuptie nō creant: vadit ad nupti-
as: nō vtiq̄ vt cōniugijs delectet̃ sʒ vt mirabilius inotescat

Uadit ad nuptias:non ſumpturꝰ pocula ſꝫ daturus. Nā
cū defeciſſet nuptiātibꝰ vinū/ait illi beatiſſima Maria.
Joan.ij. Uinū non habent. Cui velut indignās rn̄dit dn̄s. Quid
mihi ⁊ tibi eſt mulier? Nōdū venit hora mea. Hec verba
indignātis eſſe quis dubitet? Sed idcirco vt reor: q: tā te
mere ei mater de defectu carnalis ppl'i ſuggerebat: q̇ ve
Hora nerat totꝰ orbis gentibꝰ/nouū ſalutis eterne calicē ꝓpi
chriſti q̄ nare. Quod em̄ ait. Nōdū venit hora mea: illā nimirum
ſit intelli glorioſiſſime paſſionis ſue horā: atqꝫ illud redēptionis vi
genda. nū/quod vitā oīm ꝓficeret promittebat. Nā qđ petebat
Maria/erat gratie tēporalis: qđ chriſtus parabat/ſem
piterni gaudia. Nec tn̄ piguit benigniſſimū dn̄m/dū ma
gna veniant parua ꝓſtare. Et ideo venerabilis Maria
vere vt mr̄ dn̄i/in ſpiritu futura ꝓnoſcens: ac dn̄icam ꝓui
Ibidem dēs volūtatē/ſolicite miniſtros admonuit/dicēs. Quod
cūqꝫ dixerit vobis/facite. Sciebat ꝑfecto mater ſancta/
obiurgationē illā dn̄i filijqꝫ ſui/nō iraſcētis offenſam pre
tēdere/ſed miſerātis portare myſteriū. Tūc dn̄s increpa
te mr̄is releuās pudorē: ſuāqꝫ iā aperiēs maieſtatē/expe
Ibidem ctātibꝰ ait miniſtris. Implete hydrias aq̄. Nec mora ob
ſequiū ſuū obediēs miniſter exhibuit. Et ecce repēte aq̄
ille ceperūt mirabilr̄ fortitudinē ſumere: ducere colorem
odorem prebere/ſaporē concipere: totamqꝫ ſimul muta
re naturam. Que ꝑmutatio aquarū a ſua in aliam crea
turā/ꝓſentis creatoris eſt teſtata virtutē. Neqꝫ vero qſq̄
cōuertere aq̄s in vſus poſſet alios/niſi ille q̄ fecit eas ex
nihilo. Stupuit ḡ miniſter attonitꝰ: q̇ aq̄s miſerat ⁊ vina
ſumebat: leratꝰ nimiū/illa ſe ſuis humeris fluēta portaſſe
ꝑ q̄ dei glia eēt reuelata. Nemo em̄ q̄cq̄ locutꝰ in tp̄e illo
hydrijs p̄ter aquā nihil adiectū/ars nulla cōducta eſt: ⁊
tā grāde miraculū īter prauida circūſtātiū ſilētia/ſola tā
tū voluntas dn̄i tacētis effecit. Nec dubitādū chariſſimi:
q: ipe aq̄s traduxit in vinū: q̇ eas ab initio cōcreauit i ni
ues: durauit in glaciē: Egyptijs in ſanguinē: ⁊ hebreis ſi
tiētibꝰ manare arida de rupe p̄cepit: q̇ innumerabiliū mul
titudinē ppl'orū ſtillicidio noui fontis/vice maternorum
Duorū vberū nutriebat. Quid primū ſtupeas? Quid mireris/vi
miracu nū de aqua/an aquā de petra? Sed nulla re q̄cūqꝫ inter
lorū cōpa iſta cōcūctarijs infidelitas turbet: q: dubiū nō eſt/ad nu
ratio. tū creatoris elemēta parere. Aut cur nō credamus v̄tute
dn̄ica vinū potuiſſe fieri de aq̄: cū nobis operāte deo/fo
mētis imbriū terre de gremio ꝑ miniſteria vinearū aq̄ ſur
gat in vinū. Hoc (inq̇t) fecit Jeſus initiū ſignorū in cha
Ibidem na Galilee ⁊ manifeſtauit gloriā ſuā/⁊ crediderūt in eū
diſcipuli eiꝰ. Crediderūt diſcipuli: nō vtiqꝫ h̄ qđ cernebāt
ſꝫ illud qđ carnalis eē t̄rogis qđ ſciebāt: ſꝫ q̄ idē vnigenitꝰ
eēt altiſſimi qđ in ope ꝓbabat̄. Un̄ ⁊ nos fr̄es chariſſimi
toto corde credamꝰ ipm̄ eē dei filiū/quē filiū hoīs cōfite
mur. Credamꝰ illū ⁊ nr̄e cōſortē nature: ⁊ p̄rne ſubſtātie
coeq̄lē: qm̄ ⁊ nuptijs interfuit vt hō: ⁊ aquā in vinum mu
tauit vt deus: quatenus fidei huius merito: nos etiam
dn̄s nr̄ ſobrio illo gratie ſue vino ꝓpitius potare digne
tur: qui viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Infra octauā Epiphanie. Joā. I.

¶ In illo tempore: Uidit Joānes Jeſum venientem ad ſe: ⁊ ait. Ecce agnꝰ dei: ecce qui tollit peccata mūdi. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede preſbyteri.

Joannes baptiſta et
precurſor dn̄i ſaluatoris quē diu venturū popu
lis verbo predicauerat/ipm̄ iā venientem ad
ſe: ſicut ex lectione ſancti euangelij fratres cū modo lege
Tex. retur audiſtis: mox digito demonſtrauit dicens. ¶ Ecce
agnꝰ dei: ecce q̇ tollit pctā mundi. Ecce agnꝰ dei: ecce in
nocēs ⁊ ab oī pctō immunis: vtpote q̇ os quidē de oſſibus
Adā/⁊ caro de carne Adā: ſed nullā de carne peccatrice
traxit maculā culpe. Ecce q̇ tollit pctā mūdi. Ecce qui in
ſtus inter pctōres: mitis inter impios: h̄ eſt q̄ſi agnus inter
lupos apparēs/etiā pctōres ⁊ impios iuſtificādi h̄z ꝓtātem
Quō aūt pctā mūdi tollat: q̇ ordine iuſtificet impios/apl's
j.Pe.j. Petrꝰ oſ̄dit q̇ ait. Nō corruptibilibꝰ argēto vl' auro redē
pti ſtetꝫ de vana veſtra cōuerſatiōe/paterne traditiōis: ſꝫ
ꝓcioſo ſanguine q̄ſi agni incōtaminati ⁊ imaculati Jeſu
chriſti. Et in Apocalypſi Joānes apl's cuiꝰ eſt h̄ euāgeliū
Qui dilexit nos (inq̇t) ⁊ lauit nos a pctis nr̄is in ſāguine
Apo.j. ſuo. Non ſolum autem lauit nos a pctis nr̄is in ſanguine
ſuo/qn̄ ſanguinē ſuū dedit in cruce ꝓ nobis: vel qn̄ vnuſ
quiſqꝫ nr̄m myſterio ſacroſctē paſſionis illiꝰ/baptiſmo aq̄
ablutꝰ eſt. Uerū etiā q̄tidie tollit pctā mūdi: lauatqꝫ nos a
pctis nr̄is in ſanguine ſuo: cū eiuſdē b̄tē paſſiōis ad alta
re memoria replicat̄: cū panis ⁊ vini creatura/in ſacrm̄
carnis ⁊ ſanguinis eiꝰ ineffabili ſpūs ſctificatiōe trāſfert̄
ſicqꝫ corpꝰ ⁊ ſanguis eius nō infideliū manibꝰ/ad pniciē
ipſorū fundit̄ ⁊ occidit̄: ſꝫ fideliū ore ſuā ſumit̄ in ſalutem.
Exo.xij. Cuiꝰ recte figurā agnꝰ in lege paſcalis oſ̄dit: q̇ ſemel po
pulū de egyptia ſeruitute liberās/ꝑ oēs ānos imolatiōe
ſua ppl'ꝫ eūdē ſctificare ſolebat: donec veniret ipe cui ta
lis hoſtia teſtioniū dabat: oblatuſqꝫ p̄ri ꝓ nobꝫ in hoſtiā/
Agnidei odorēqꝫ ſuauitatꝫ: myſteriū ſue paſſiōis ablato agno/in
miſteriū creturā panis viniqꝫ trāſferret: ſacerdos factꝰ in eternū.
ſm ordinē Melchiſedech. Seq̄tur. Joānes teſtimoniū
Tex. ꝑhibēs de dn̄o. ¶ Hic eſt inq̇t de q̇ dixi: poſt me venit vir
q̇ añ me factꝰ ē/q̇ prior me erat. Poſt me venit vir: poſt me
natꝰ eſt ī mūdo: poſt me p̄dicare īcipiet mūdo. Qui ante
me factꝰ eſt q̇ me potētia maieſtatꝫ tātū quātū ſol lucifer
licet poſt apparēs antecellit. Q: prior me erat: q: in princi
pio erat v̄bū/⁊ v̄bū erat apud deū/⁊ deꝰ erat v̄bū. Poſt
me venit vir: tp̄s hūane natiuitatis q̇ Joāne poſterior: eſt
itellige. Qui añ me factꝰ eſt: ꝑmatū regie p̄tatꝫ: q̇ etiā an
gelis ꝓſideri tuere. Quia prior me erat/eternitatē diuine
maieſtatis/q̇ p̄ri eq̄lis eſt intellige. Poſt me venit vir in
hūanitate: q̇ iō me ꝓcellit dignitate: q: prior me erat diui
nitate. ¶ Et ego neſciebā eū inq̇t. Certū eſt: q: ſciebat
Tex. dn̄m Joānes/cui teſtimoniū ꝑhibere miſſus eſt: quē iu
dicē oīm vēturū p̄dicabat dicēs. Cuiꝰ vētilabrū in manu
Mat.ij. ſua ⁊ ꝑmūdabit areā ſuā: a q̇ ſpm̄ſctm̄ dari debere teſta
bat̄: ipe vos baptizabit inq̇ens ſpū ſctō: a q̇ ſeipm̄ ablui de
ſiderabat dicēs. Ego a te debeo baptizari: ⁊ tu venis ad
me. Quō ḡ dicit: ⁊ ego neſciebā eū: niſi q: eū quē ātea no
uerat/ꝑfectiꝰ iā cū baptizaret̄ agnouit? Quē mūdi ſalua
torē ⁊ iudicē nouerat: huiꝰ potētiā maieſtatꝫ altiꝰ ſpū ſctō
ſup eū deſcēdēte agnouit. Neqꝫ em̄ dubitādū eſt: q: b̄tūs
Joānes cū ſpm̄ſanctū licet corporali ſpecie videre: cū vo
Culmē cē patris licet corporaliter ſonātē meruiſſet audire: mul
Joānis tū ex hoc viſu ⁊ auditu ꝓfecerit: multū de diuine p̄tātis
notatur excellētia/reuelatꝫ oculis mētis ſciētie celeſtis acceperit
adeo vt ad cōparationē intelligētie q̄ tūc illuſtrari cepe
rat/eatenꝰ illū quātꝰ eſſet oīmodis ſibi videret̄ ignoraſſe
Tex. Qui teſtimoniū ad qđ miſſus eſt/dn̄o diligēter ꝑhibens
adiūgit. ¶ Sꝫ vt manifeſtaret̄ in iſrael ꝓpterea veni ego
in aq̄ baptizās. Qđ eſt apte dicere. Nō iō veni i aq̄ bapti
zans: q: pctā mūdi baptizādo tollere poſſum: ſꝫ vt eū ba
ptizādo ac predicando manifeſtarem populo iſrael: qui
in ſpū ſctō baptizās/ad tollēda pctā nō ſolū iſrael/ſꝫ totiꝰ
mūdi ſi ei credere voluerit idoneꝰ ē. Propterea veni ego
in aq̄ baptizās/vt ſic baptizādo illi viā ꝓpararē: q̇ baptiza
Tex. ret in remiſſionē peccatorū. ¶ Et teſtimoniū ꝑhibuit Jo
annes dicēs. Q: vidi ſpiritū deſcēdēre q̄ſi colūbā de celo
⁊ māſit ſup eū. Un̄ in colūbe ſpecie deſcēdit ſup eū ſpiritꝰ:
vt diſcāt fideles non aliter eiꝰ ſpū ſe poſſe repleri/niſi ſim
plices fuerint: niſi verā cū fratribꝰ habuerint pacē: quā ſi
gnificant oſcula colūbarum. Habent aūt oſcula ⁊ corui/
ſed laniāt: quod colūba oīno non facit/ſignificātes eos
qui loquunt̄ pacē cū ꝓximo ſuo: mala aūt in cordibꝰ eorū
Colūbe aūt natura q̇ a laniatu inocēs eſt/illis inocētibꝰ
aptiſſime cōgruit: q̇ pacē ſequunt̄ cū oībꝰ ⁊ ſanctimoniā
ſoliciti ſeruare vnitatē ſpūs in vinculo pacis. Atqꝫ iō ſpūs

in columba deſcendendo/nō ſuam tantūmodo vel eius
in quē deſcendit innocentiā ſimplicitatēqꝫ deſignat: ſed
eorū eque qui ſentiunt de illo in bonitate ⁊ ſimplicitate
cordis querūt illū. Quē vnanimē pietatē ac manſuetu
Can.vj. dinē/ſpirituali gr̄a donatā dn̄s ipſe laudās loquit̄. Una
eſt colūba mea/vna matri ſue electa genitrici ſue. Ma
trē quippe ac genitricē eccleſie ſpūs gratiā vocat: qua in
ſpirante ꝓcepit/vt ipa q̄ poſſit colūba recte nuncupari.
Deniqꝫ hebreo ſermone (q̇ ſcriptura ſancta eſt edita) ſpi
ritus genere feminino appellat̄: ꝓpter qđ conuenienter
eccl'ia vna chriſti colūba: ⁊ hec matri/ac genitrici ſue ele
cta noiat̄. Quia nimirū qđ in vnitate fidei chriſtiane mul
tis de gentibꝰ cōgregat̄: qđ colūbina adinuicē pace letat̄
qđ electiōis ſorte beat̄: nō ſuo merito h̄z/ſꝫ dono accepit
Tex. gratie ſpūalis. ¶ Et ego inq̇t neſciebā eū: ſubaudis tam
ſublimiter/q̄ ſpū in eū deſcēdēre cognoui. Sꝫ q̇ miſit me
Admira baptizare in aq̄/ille mihi dixit. Sup quē videris ſpm̄ de
tio Joā ſcendētē: ⁊ manētē ſup eū/hic eſt q̇ baptizat in ſpūſancto
nis. Baptizat dn̄s in ſpūſcto/ꝑ ſpūſancti gratiā/pctā dimit
tendo. Siue em̄ ipe aq̄ aliq̄s diſcipulorū ſuorū ꝑmꝰ bapti
zauerit ꝑ q̄s ad ceteros fideles baptiſmi ritꝰ ꝓflueret: eoſ
dē etiam ſpū baptizabat pctā illis relaxādo: ⁊ ſpūs dona
miſtrādo: ſiue fideles eiꝰ inuocato noīe ipſiꝰ/aq̄ baptizēt
electos/⁊ chriſmate ſacro pungāt eoſdē/nihilominꝰ ipſe
ſpūſctō baptizat: q: nemo p̄ter ipm̄ peccatorū nexꝰ ſolue
Joā.iiij. re/aut ſpūſcti valet dona tribuere. Un̄ euāgeliſta Joan
nes cū dixiſſet. Audiert phariſei: q: Jeſus plures diſcipu
los facit ⁊ baptizat q̄ Joānes: ꝓtinꝰ adiūxit. Quāq̄ Je
ſus nō baptizaret/ſed diſcipuli eiꝰ: apte dicēs. Q: ⁊ ſi diſ
cipuli Jeſu in noīe eiꝰ aq̄ baptizāt: ipe tn̄ magis baptiza
re intelligendꝰ eſt/q̇ pctā dimittit. Baptizat q̄ dn̄s in ſpi
rituſctō/cū ꝑ afflationē eiuſdē ſpūs corda fideliū ſuorum
Rom.v. feruore ſue ſiue fraterne charitatis accēdit. Charitas ig̊
dei diffuſa eſt in cordibꝰ nr̄is/ꝑ ſpm̄ſanctū q̇ datꝰ eſt nobꝫ
Baptizat in ſpūſctō/cū cuilibet electorū dat manifeſtatio
nē ſpūs ad vtilitatē/v̄tutes operando. De quo baptiſmate
Mat. aſcenſurus in celum dixit diſcipulis. Uos autē baptizabi
xxviij. mini in ſpūſancto nō poſt multos hos dies. Sꝫ diligētiꝰ
intuēdū eſt: q: cū dixiſſet: ſup quē videris ſpm̄ deſcēdentē
addidit/⁊ manentē ſup eū. Et in ſctōs em̄ eiꝰ ſpūs deſcen
dit. Uerū q: q̄diu ſunt in corpe/pctō carere nequnt: q: ce
leſtiū cōtēplationi ſꝑ oculū mētis intēdere nō ſufficiunt:
ſed ſepiꝰ hūc ad terrene curā cōuerſationis inflectunt: in
eorū ꝓculdubio cordibus ſpūs aliq̄n venit/aliq̄n recedit
Spiritꝰ Un̄ dictū eſt. Spūs vbi vult ſpirat/⁊ vocē eiꝰ audis: ſed
ſanctus nō ſcis vn̄ veniat: aut q̇ vadat. Uenit q̄ppe ad ſctōs: vadit
quomo a ſctis ſpūs: vt quē ſꝑ hr̄e idonei nō ſunt/eiꝰ ꝑ tp̄a redeun
i chriſto. tis/crebra luce reficiant̄. In ſolo aūt mediatore dei ⁊ ho
minū Jeſu chriſto/ſpūs ꝑpetuo v̄aciter manet: in q̇ nec
ſordide cogitationis maculā/quā refugeret vllā iuenit.
Māſit aūt totꝰ in illo: nō ex eo ſolū tp̄e q̇ hūc Joānes ſup
eū vidit deſcēdērē: ſed ex q̇ hō fieri incipiēs/eiꝰ miniſterio
Joā.xiiij ope cōceptꝰ eſt. Un̄ etiā p̄tātē dādi hoībꝰ ſpm̄/non minꝰ
h̄z ipe q̄ pater/ipo atteſtāte q̇ ait. Paracletꝰ aūt ſpūſſan
ctus quē mittet pater in noīe meo. Et alio loco q̄ ipe hūc
mittat oſtēdit dicēs. Si ei nō abiero: paracletꝰ nō veniet
Joā.xvj. ad vos: ſi aūt abiero/mittā eū ad vos. Q: nimirū vna eſt
in diuinitate ſubſtātia/inſeparabilis operatio p̄ris ⁊ filij
⁊ eiuſdē ſpūſſancti. Nam de ipſo ſpū q̄ ſua ſponte veniat
vbi velit: ſua p̄tāte operet̄ q̇ velit: teſtat̄ filiꝰ q̇ ait/qđ ⁊ ſu
Joan.iij pra memoraui. Spūs vbi vult ſpirat. Hec aūt oīa inquit
j.Co.xij. apl's. Operat̄ vnꝰ atqꝫ idē ſpūs/diuidens ſingulis prout
vult. Idcirco aūt ſup eū in quo ſꝑ manebat baptizatum/
ſpūs deſcēdere oſtēdit̄: vt ⁊ baptiſta ipe celſiꝰ iā quē p̄di
caret ipe agnoſceret: ⁊ credētibꝰ daret īdiciū nequaq̄ ſe
niſi baptizatos aqua ſpūs eiuſdē poſſe baptiſma mereri.
Querēdū interea: quō ſpeciale filij dei agnoſcēdi ſignū
fuerit/q̄ ſup eū deſcēderit ⁊ māſerit ſpūs: cū etiā ipe diſci
pulis ꝓmittat dicēs. Et ego rogabo patrē: ⁊ aliū paracle
Jo.xiiij. tū dabit vobis: vt maneat vobiſcū ineternū: ſpm̄ v̄itatis
quē mūdus nō p̄ōt accipe: q: nō videt eū/nec ſcit eū: vos
aūt cognoſcetis eū: q: apud vos manebit ⁊ in vobis erit
Si em̄ apud ſeruos dei electos manet: ⁊ in illis eſt ſpūs/
q̇d magni eſt filio dei/q̄ in ipſo manere ſpūs aſtruat̄? No
tandū q̄ ſꝑ in dn̄o māſerit ſpūſſctūs: in ſctis autē homini
bus q̄diu mortale corpꝰ geſtarūt/partim maneat ineter
num/partim rediturus recedat. Manet q̄ppe apud eos
Spiritꝰ vt bonis inſiſtēt actibus: volūtariā pauptatē diligāt: māſ
ſanctus ſuetudinē cōſequant̄: ꝓ eterno deſiderio lugeāt: eſuriāt
quō in ſā ⁊ ſitiāt iuſtitiā/miſericordes ſint/mūdiciā cordis teneāt
ctis eſt. trāquillitatē pacis āplectant̄: ſed ⁊ pro obſeruatiōe iuſti
tie ꝑſecutionē pati nō reuereant̄: elemoſynis/oratiōibꝰ
⁊ ieiunijs/ceteriſqꝫ ſpūs fructibꝰ inſiſtere deſiderēt. Re
cedit aūt ad tp̄s: ne ſemꝑ infirmos curādi/mortuos ſuſci
tandi/demones ejciēdi: vel etiā ꝓphetādi habeāt facul
tatē. Manet ſemꝑ: vt poſſint habere v̄tutē qua mirabili
ter ipi viuāt. Uenit ad tp̄s: vt etiā alijs ꝑ miraculorū ſigna
Tex. q̄les ſint intꝰ fulgeāt. ¶ Et ego vidi inq̇t: ⁊ teſtimoniū ꝑ
hibui: q: hic eſt filiꝰ dei. Supra dixerat: poſt me venit vir
q̇ añ me factꝰ eſt: nūc teſtimoniū ꝑhibet: q: hic eſt filiꝰ dei
vtriuſqꝫ nature veritatē/humane vꝫ ⁊ diuine: in vna ea
dēqꝫ chriſti ꝑſona manifeſte deſignās. Erubeſcat Mani
cheꝰ audiēs/venit vir: cōticeſcat fotinꝰ audiēs/hic ē filiꝰ
dei. Audiāt māſueti ⁊ letent̄: q: venit vir poſt Joānē forti
or Joāne: q̇ baptizat in ſpūſctō: q: hic eſt filiꝰ dei. Q: em̄
per ſuperbiā receſſimꝰ hoīes a deo: filiꝰ dei per miam et
humilitatē factꝰ eſt hō vt idem ipe ⁊ per diuinitatē patri
⁊ ꝑ hūanitatē cōgrueret nobis. Per hūanitatē ſimilē no
bis ꝓ nobꝫ cū hoſte cōfligere: ꝑ diuinitatē patri cōſubſtā
tiale/ad imaginem nos dei ⁊ ſimilitudinē quā peccādo
amiſimꝰ poſſet digne recreare: ꝑ mortē nr̄e fragilitatꝫ/de
ſtruere eū q̇ mortis habebat imperiū. Et ꝑ impaſſibilē ſue di
uinitatis potētiā nos recōciliaret deo p̄ri: cū quo viuit et
regnat in eternitate ⁊ vnitate ſpirituſſancti coequalis
deo regnanti/per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

¶ In octaua Epiphanie. Matt. III.

¶ In illo tēpore: Uenit Jeſus a Galilea in Jordanem ad Joannem vt baptizaretur ab eo. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede preſbyteri.

Lectio ſancti euāgelij
quam modo fratres audiuimus magnū nobis
in dn̄o ⁊ in ſeruo dat ꝑfecte hūilitatis exēplum
In dn̄o quidē: q: cum ſit dn̄s/nō ſolum ab homine ſeruo
baptizari/ſed etiā ad hunc baptizādus venire dignatus
eſt. In ſeruo aūt: q: cum ſciret ſe precurſorē ac baptiſtam
ſaluatoris eſſe deſtinatū: memor tn̄ proprie fragilitatꝫ in
iunctū ſibi humiliter excuſauit officiū/dicēs. Ego debeo
a te baptizari/⁊ tu venis ad me? Sꝫ q: oīs q̇ ſe hūiliat ex
altabit̄: ⁊ dn̄s q̇ in forma hoīs ꝓpter hoīes īſtituēdos hu
Paterni milis apparuit/mox a deo p̄re quātū ſup hoīes/imo etiā
teſtimo quantū ſup angelos: ⁊ ſup oē qđ creatū eſt/eminerēt ape
nij decla ruit voce delapſa ad eū hmōi a magnifica glia: hic eſt filiꝰ
ratio. meꝰ dilectꝰ in q̇ mihi cōplacui. Et fideliſſimꝰ atqꝫ hūilli
mꝰ ſeruꝰ ille Joānes/q̇ baptizari a dn̄o q̄ dn̄m baptizare
magꝫ optauit: ⁊ ipm̄ baptizare dn̄ꝫ: ⁊ aptꝫ ſue mētꝫ oculis
deſcēdētē ſup eū ſpm̄/pre ceteris mortalibꝰ videre prome
ruit. Uerū q: breuiter iſta p̄libauimꝰ latiꝰ iā cūcta expoſi
Tex. turi ipm̄ ſacre electiōis videamus exordiū. ¶ Tūc venit
(inq̇t) Jeſus a Galilea ī Jordanē ad Joānē vt baptiza
ret̄ ab eo. Uenit filiꝰ dei baptizari ab hoīe nō ꝓpria neceſ
ſitate abluēdi alicuiꝰ ſui pctī: q̇ pctm̄ nō fecit: nec inuen
tus eſt dolꝰ in ore eiꝰ: ſed pia diſpēſatione ad abluēdam
oīs noſtri cōtagionē pctī: q̇ in multis offendimus oēs: et
j.Joā.j. ſi dixerimꝰ q: peccatū nō habemꝰ/nosipſos ſeducimus ⁊
veritas in nobis nō eſt. Uenit baptizari in aq̄s īparū cō
ditor aq̄rū: vt nobis q̇ in iniq̄tatibꝰ cōcepti ⁊ in delictꝫ ſu
mus generati/ſcd̄e natiuitatis q̄ ꝑ aquā ⁊ ſpm̄ celebrat̄
appetendū inſinuaret myſteriū. Dignatꝰ eſt lauari aq̄s

Jo:danicis/qui erat mundus a so:dibus cūctis: vt ad di
luendas nostro:ū so:des scelerū/oim fluenta sanctifica/
ret aquarū. Sed q: humillimā tn̄i dispēsationē ex lectio/
ne euāgelica cognouim⁹: etiā serui humillimā obeditio/
nē/solicita intentione videam⁹. Sequit. ¶ Joannes au (Tex.)
tē p:ohibebat eū dicēs. Ego debeo a te baptizari: ⁊ tu ve
nis ad me? Expauit illū ad se venisse vt baptizaret aqua:
cui nulla inerat q̄ baptismo tergeret culpa: immo q̄ per
sui gratiā spūs/cūctā credētiū mundi tolleret culpam.
Vn recte intelligit q̄d hic dicit Joannes. Ego a te debeo
(Joan.j.) baptizari: hoc est/q̄d apud euāgelistā Joānē illo ad se ve
niente dixisse narrat. Ecce agn⁹ dei/ecce qui tollit pecca
ta mūdi. Ab illo em̄ debem⁹ oēs baptizari: q̄ ad hoc venit
(Joānes quomodo a christo baptizatur.) in mundū/vt pctā tolleret mūdi. Ab illo debuit ipe Jo/
annes baptizari.i.a pctī o:iginalis cōtagione mūdari: q̄
q̄uis nullo inter natos mulierū mino:/tn̄ natus ex mu/
liere culpe neuo nō carebat: ideoq̄ cū ceteris mulierum
natis/ab eo q̄ ex virgine nat⁹ in carne de⁹ apparuit/op⁹
habebat ablui. Qm̄ g̊ scriptū est: q̄d est hō vt imaculat⁹
(Joā.xv) fit: ⁊ vt mūdus appareat nat⁹ ex muliere: iure timuit hō
q̄uis sanct⁹/natus tn̄ ex muliere: ⁊ ob id a culpe macula
non immunis baptizare dn̄m: quem ex virgine natū no/
uerat/nullā habere maculam culpe. Sed q: vera humili
tas ipa est/quā obediētia comes nō deserit: q̄d p:ius offi
(Tex.) ciū expauit/humiliter ipleuit. Nā seq̄tur. ¶ Rn̄dēs autē
Jesus dixit ei. Sine mō: sic em̄ decet nos iplere oēm iusti
tiā. Tūc dimisit eū.i.tūc demū dimisit: tūc cōsēsit: tūc pas/
sus est eū a se baptizari: cū tali o:dine cognouisset oēz iu/
stitiā debere impleri. Sine mō inq̄t. Sine me mō vt iussi
a te baptizari in aqua: ⁊ tu postmodū a me q̄d q̄ris/bapti
zaberis in spū. Sic em̄ decet nos p:erogare exēplū iplen
de oīs iustitie: vt vcz discant fideles mei/neminem posse
hominē absq̄ vnda baptismatis pfecte iustū existere: et
esse oībus q̄uis inocēter ⁊ iuste viuētib⁹/necessariū viui
fice regn̄atiōis officiū: cū me q̄ spūsancti opere cōcept⁹
⁊ nat⁹ sum cognouerint secūde natiuitatis subiisse vl po
tius sibi cōsecrasse lauacrū. Nulla psonarū maio:ꝝ contē/
nat ab hūilib⁹ meis in remissionē pctōꝝ baptizari: cū me
minerint dn̄m q̄ in spūscrō baptizās/pctā dimittere solet
suū baptizandū in aq̄ submisisset serui manib⁹ caput. Se
(Tex.) quit. ¶ Baptizat⁹ autē Jesus/cōfestim ascendit de aq̄.
Et ecce apti sunt ei celi: ⁊ vidit spm̄ dei descēdētē sicut co
lūbā ⁊ venientē sup se. Et h̄ ad ipletionē oīs iustitie ptinet
q̄ baptizato dn̄o aperti sunt ei celi ⁊ spūs descēdit sup eū
vt hinc nimirū fides nostra cōfirmet/p mysteriū sacri ba
ptismatis aperiri nobis introitū patrie celestꝭ: ⁊ spūscti
grām ministrari. Nūq̄d em̄ credi decet/dn̄o tūc p:imū ce
lestia patuisse secreta: cū recta fides habeat/nō min⁹ tpe
q̄ cū hoīb⁹ cōuersat⁹ est q̄ post ⁊ antea in sinu patris mā
sisse/⁊ sedē tenuisse celestē? Aut a tricesimo etatis āno q̄n
baptizat⁹ est/spūsancti dona pcepit q̄ a p:ima cōceptiōe
spūsancto plen⁹ semp extitit. Nobis g̊ fratres charissimi
(Anagogie mysterium declaratur) nobis sunt hec celeb:ata mysteria. Quia em̄ nobis dn̄s
sacrosancto sui co:po:is intinctu/baptismi lauacrū dedi/
cauit: nobis quoq̄ post acceptū baptisma celi aditū pate
re ⁊ spm̄scrm̄ dari demōstrauit. Et cōgrua multū [illegible]
tia: q: p:im⁹ Adā ab imūdo spū decept⁹/p serpentē gau/
dia regni celestis amisit. Secūd⁹ Adā a spūsancto p co/
lumbā glo:ificat⁹/eiusdē regni limina reserauit: flāmāq̄
vib:antē qua ingressum paradisi expulsa Adā p:imo che
rub custos interclusit: scōs Adā hodierna die p aquā la/
uacri renascētis extingui debere mōstrauit: vt vn̄ ille cū
sua cōiuge ab hoste vict⁹ exijt/ibi iste cū scrōꝝ ecclīa spon
sa vcz sua de hoste victo: rediret: imo potio:a redēptis a
pctō vite immo:talis munera/pater futuri seculi: p:nceps
pacis donaret/quā p̄ntis seculi pater p:inceps discordie
venūdat⁹ sub pctō/sua cū stirpe pdidit. O: nimiꝝ vita illa
beatissima quā deseruit Adā/q̄uis icōparabili luce ⁊ pa
ce sublimis/ab oī curarū stimulātiū nube serena/creb:a
dei ⁊ āgelo:ū fuerit visiōe ⁊ allocutiōe glo:ificata: i terre
tn̄ hui⁹ erat locis cōstituta terrenis/q̄uis nullo labo:e q̄
sitis alēda fructib⁹: at hec quā christ⁹ tribuit in celo:ū est
arce vita perennis: nō creb:a/sed cōtinua diuine contem
platiōis luce refecta. P:ima hois vita btā ita fuit imo:/
(Duplex hois vita.) talis vt posset in ea hō nō mo:i/si se a peccati seductiōe
cautus seruaret. Secūda vero ita fiet immo:talis: vt nō
posset in ea hō mo:i/nec vlla peccati pulsantis seductiōe
tentari. Vn̄ autē spūs reconciliato: in colūba que multū
simplex est auis aperuit: vt ⁊ sue vcz nature simplicitatē
per huius speciē aialis ostenderet. Spūs em̄ sanct⁹ disci/
(Sap.j.) pline effugiet fictū: ⁊ cū in quē descēdit māsuetū/mitēq̄/
ac mie superne p:econē: ministrūq̄ doceret mūdo esse vē
turū: simul ⁊ oēs qui sua gratia essent renouandi: simpli
ces/ac mūdico:des admoneret ingredi: iuxta q̄d scriptū
(Sap.j.) est. Sētite de dn̄o in bonitate ⁊ in simplicitate co:dis q̄ri
te illū: qm̄ in maliuolā aīam non intrabit sapientia/nec
habitabit in co:po:e subdito pctis. Hinc est q̄ Simon q̄
(Act.viij.) in felle amaritudinis ⁊ obligatione iniq̄tatis pmanere
consentit: partē so:tēq̄ in hoc spū habere nequiuit. Jllo
em̄ spū plenus erat: q̄ in serpente hoībus apparēdo qua
ipe malitie ⁊ insidiarū peste infect⁹ esset co:da diligēter
edocuit. Sed descēdēte sup dn̄m spū videam⁹ q̄d seq̄tur.
(Tex.) ¶ Et ecce vox de celis dicēs. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄
mihi cōplacui. Fili⁹ dei baptizat in hoie: spūs dei descen/
dit in colūba: pater de⁹ adest in voce: sancte ⁊ indiuidue
trinitatꝭ in baptismo declarat mysteriū. Et recte: vt q̄ sa/
cramēto:ū suo:ū dispēsato:ib⁹ erat pceptur⁹/docere oēs
gētes ⁊ baptizare eas in noīe patris ⁊ filij ⁊ spūscti: pmo
ipse sue in baptismate/totā psonaliter pāderet adesse tri
nitatē. Q̄d ait vox paterna. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹/i q̄ mi
(Mat.iij) hi bn̄ cōplacui ad cōparationē terreni hois dicit. Jn quo
peccāte q̄dāmō sibi displicuisse de⁹ cōdito: isinuat cū ait:
(Gen.vj) Penitet me fecisse hoiem in terra. Penitētia q̄dē in deū
nulla cadit: sed nostro mo:e loq̄ns q̄ cōpūgi pnia solem⁹
q̄n contra votū nostra opera verti videmus/penitere se
dixit hoiem fecisse in terra: quā a rectitudine sue facture
peccādo degenerare cōspexit. Jn filio aūt suo vnigenito
sibi singulariter cōplacuit: q: hunc hoiem quē induerat/
a pctō imunē seruare cognouit. Et in hac q̄ voce pr̄is si/
cut ⁊ in ceteris baptizati dn̄i mysterijs/oīs iustitie decla/
ratur ipletio. Coetern⁹ em̄ ⁊ cōsubstātialis pr̄i fili⁹ descē
dēte sup eū spū q̄ sit hoīb⁹ intimat: vt p h̄ discāt hoies/per
gratiā se baptismatis accepto spūscrō de filijs diaboli/i fi
lios dei posse trāsferri sicut apl's edocet fidelib⁹ ita loq̄ns
(Ro.viij) Accepistis spm̄ adoptiōis filio:ꝝ in q̄ clamamus abba pr̄
(Joan.j.) Et euāge. Joā. Quotq̄t autē receperūt eū/dedit eis po/
testatē filios dei fieri. His de baptismo nostri saluato:is
fr̄es charissimi/put ipe donauit cōmemo:atis/ad nosip/
sos reuertamur. Et q: hūilitatē obediētiāq̄ baptiste fil⁹ ⁊
baptizati audiuim⁹: p hūilē obediētiā baptisma q̄d susce
(Exēplū christi et Joānis.) pimus seruare curem⁹/mundātes nos ab oī inq̄namēto
carnis ⁊ spūs: pficiētes sctificationē i timo:e dei: hūiliter
ei⁹ subeūda ⁊ seruāda mysteria/eis q̄ necdū his sunt ini/
tiati suadem⁹: ⁊ quotq̄t p gradū sacerdotalē ad dispēsan/
da sum⁹ illi⁹ sacramēta pmoti/hūiliter iniūctū nobis im
pleam⁹ officiū. Studeam⁹ oēs soliciti: vt ianuā patrie ce
lestis q̄ nobis est diuinis patefacta mysterijs/hūanis ipi
nobꝭ nō irecludam⁹ illecebris. Neq̄ em̄ frustra dn̄m apd̄
(Luc.iij.) euāgelistā Lucā post baptisma o:asse: ⁊ sic celo apto spi/
ritum ac vocē patris venisse cōmemo:at: q̄ etiā tribus cō
sonātibus euāgelistis baptizatus/mox ieiuniū q̄dragin
ta dierū solitari⁹ exercuit: sz nos pfecto docuit/nosq̄ suo
info:mauit exēplo vt post acceptā i baptismo remissionē
peccato:ū/vigilijs/ieiunijs/o:ationibus/ceterisq̄ spūs
fructib⁹ operā dem⁹: ne nobis to:pētib⁹/minusq̄ solicitis
immund⁹ spūs q̄ de co:de nostro expulsus baptismo fue/
rat redeat: nosq̄ spūalib⁹ diuitijs vacuos inueniēs/septē
plici peste dep:imat: ⁊ fiant nouissima nostra peio:a p:io:i
bus. Caueam⁹ seduli/ne ignē nobisipsi q̄ vite iter obclu
dat/nostro:ū creb:o accendam⁹ fomite vitio:ū. Flāmeus

nāq̄ gladi⁹ qualiscūq̄ ille est qui paradisi ostia seruat sin
gulis quibusq̄ fideliū fonte baptismatis extinctus est/⁊
vt redire possunt ablatus: infidelib⁹ autem manet semp
immobilis. Sed ⁊ falso fidelib⁹ vocatis quidē/sed non
electis/dū post baptisma se criminib⁹ implicare non me/
tuunt: quasi post extinctionē idē ignis reaccendit/ne me
reant intrare regnū q̄d ficto co:de/ac duplici requirunt:
serpētino poti⁹ dente fraudulēti/q̄ simplices oculo colū
(Canti.j.) bino: quē in ecclīa sua multū se diligere dn̄s demonstrat:
qui in amo:is cātico ait. Ecce tu pulch:a es amica mea:
ecce tu pulch:a/oculi tui colūbarū. Vn̄ q: nobis ad discē
dā deo placitā simplicitatē colūbe fo:ma p:eponitur/dili
gētius ei⁹ naturā videam⁹: vt per singula innocētie eius
exēpla/vite nobis emēdatio:is instituta sumamus. Hec
a felle p:o:sus aliena est. Et nos igr̄ a malitie felle aliene
(Colūbe natura exponit.) mur: oīsq̄ amaritudo/⁊ ira/⁊ indignatio tollat a nobis
cū oī malitia. Nullū o:e vel vnguibus ledit/ne minimas
quidē musculas/vel fo:miculos quib⁹ mino:es pene oēs
auicule/se suosq̄ pullos nutriūt ⁊ inquirūt. Videam⁹ ne
dentes nostri sint arma ⁊ sagitte: ne mo:dentes ⁊ comē/
(Ephe.iiij.) dentes inuicē cōsumamur ab inuicē. Cōtineam⁹ man⁹ a
rapinis. Qui furabat iā non furet. Magis autē labo:et
operādo manibus suis q̄d bonū est vt habeat vn̄ tribuat
(Ro.xiiij) necessitatē patiēti. Nā ⁊ colūba sepe alienos quasi suos
(ij.Pe.j.) fert alere pullos. Jpsa terre fructib⁹ ⁊ semine pascit. Au
diam⁹ aplm̄. Bonū est nō māducare carnē/neq̄ bibere
vinū. Et apl's Petr⁹. Ministrate inq̄t in fide vr̄a virtutē
in virtute autē sciam: in scia aūt abstinētiā: in abstinentia
autē patientiā: in patiētia autē pietatē: in pietate autem
(ps.xciiij.) amo:ē fraternitatis. Gemitū p:o cātu habet. Miseri su/
mus ⁊ iō lugeam⁹: ⁊ plo:em⁹ corā dn̄o q̄ fecit nos. Risus
(Jac.iiij.) noster in luctū cōuertat: ⁊ gaudiū in mero:ē. Btī em̄ lu/
gentes: qm̄ ipsi cōsolabūtur. Sup aq̄s sedere cōsueuit: vt
vēturi raptū accipitris puisa in aquis vmb:a declinet. Et
nos mūdi sum⁹/ac mūdati scripturarū fluētis sedule assi
dere curem⁹: quaꝝ speculis edocti dinoscere/⁊ pcauere
valeam⁹ isidias hostꝭ antiq̄. Tales q̄ppe amat ecclīa spō
sa vcz christi/q̄ in amato:is sui laudib⁹ cātat. Oculi eius
sicut colūbe q̄ lacte sunt lote: ⁊ residēt iuxta fluēta plenis
ma. Nidificare solet in fo:aminib⁹ petre: in cauerna ma
cerie. Petra christ⁹ est: cui⁹ in cruce clauis/man⁹/lat⁹ est
lācea pfo:atū: vn̄ cōtinuo sanguis ⁊ aqua/nostre vcz san
ctificationis ⁊ ablutiōis mysteriū exiuit. Maceria ei⁹ est
virt⁹ coadunata sancto:ū: cauerna in ea sin⁹ fraterne dile
ctionis: q̄ tenerio:es aīos fideliū dum ad fidei spei ⁊ dile/
ctionis pfectionē nutriēdos suscipiūt: q̄si nidificātib⁹ co
lūbis in se locū pandūt. Hec g̊ fo:tioꝝ auxilia q̄ adhuc in
fide pusilli sum⁹ humiliter subeam⁹. His dn̄ice passiōis
sacramētis semp sanctificari curem⁹. Talē nāq̄ oīm no/
strum cōuersationē dn̄s q̄rit: talib⁹ interā studijs vniuscu
iusq̄ nostrā vitā videre desiderat: taliū voce suas laudes
(Cāti.ij.) decātari ac p̄dicari gratulat. Surge inq̄t amica mea/spe
ciosa mea: ⁊ veni colūba mea i fo:aminib⁹ petre/i cauer
na macerie. Ostēde mihi faciē tuā: sonet vox tua i aurib⁹
meis. Hec de colūbe natura/septē virtutis exēpla cōme/
mo:asse sufficiat. Et recte fo:tasse: q: spūscti q̄ in colūba
(Diluuiū figurat baptismum.) descēdit septifo:mis est grā. Verū ex oīb⁹ q̄ de ei⁹ natura
mo:aliter interp̄tāda hūana pōt cōperire solertia: pstat
vnū q̄d de ei⁹ actu mystico sacra narrat histo:ia. Cū em̄
dn̄s in figurā futuri baptismatꝭ/o:iginalis mūdi scelera
diluuij aquis ablueret: trāsacta imundatione scire volēs
(Ge.viij.) Noe q̄liter se facies terre haberet/emisit co:uū q̄ ad arcā
redire cōtēpsit: significās eos q̄ ablui licet vnda baptis/
matis/nigerrimū tn̄ veteris habitū hois emēdati⁹ viuē/
do deponere negligūt: ⁊ ne spūsancti vnctionē renoua/
ri mereant/statim ab intima catholice pacis ⁊ q̄etis vni
tate exterio:a.i.sclī desideria sequēdo discedūt. Et misit
post eū colūbā. At illa venit ad eū vespe/po:tās ramū oli
ue/virētib⁹ folijs in o:e suo. Aīaduertitis credo fratres ⁊
me loquētē vestro intellectu puenitis: ramū oliue virēti/
bus folijs/gratiā esse spūsancti/vite verbis abūdātē: de
(Ps.xliiij) cui⁹ plenitudine sup christū requiescēte: ps̄ ait. Vnxit te
deus de⁹ tu⁹ oleo letitie p:e cōso:tib⁹ tuis. De cui⁹ dono
(j.Joā.ij.) cōso:tib⁹ christi dato: loquit Joānes. Vos vnctionē hā/
betis a scrō ⁊ nostis oīa. Et pulcherrima cōparatiōe/vm
b:a veritati cōcinit. Ramū oliue colūba co:po:alis ablu/
tis diluuij aq̄s detulit in arcā: spūscrūs in specie colūbe
co:po:alis baptizatū in aqua Jo:danis descēdit in dn̄m.
Nos q̄ christi ⁊ ecclīe mēb:a/q̄s nō solū hoies q̄ erant in
(Rami oliue significatio.) arca cū Noe/sed ⁊ animātia q̄ arca dn̄i cōtinebat: ipsa q̄
ligna ex quib⁹ eadē facta est arca: figurāt post acceptum
vnde regeneratiōis lauacrū/per vnctionē sancti chrisma
tis gratia spūsancti signamur: quā conseruare in nobis
intemeratā dignet ipse qui dedit Jesus christus dn̄s no/
ster: q̄ viuit ⁊ regnat in secula seculo:um. Amen.

¶ Dominica.I.post Epiphaniā: idest infra octauam. Luce.II.

¶ Jn illo tempo:e. Cum factus esset Jesus an/
no:ū duodecim: ascendentibus illis Hierosoly/
mā sm̄ cōsuetudinē diei festi: cōsummatisq̄ die/
bus cum redirēt: remāsit puer Jesus in Hierusa
lem: ⁊ nō cognouerūt parentes eius. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Aperta est nobis cha/
rissimi fratres scti euāgelij lectio recitata: neq̄
op⁹ est vt in ea q̄d exponēdo loq̄mur. Describit
nāq̄ infantiā/pueritiāq̄ nr̄i redēpto:is/q̄ nr̄e particeps
hūanitatꝭ dignat⁹ est fieri: cōmemo:at eternitatē diuine
maiestatꝭ/in q̄ pr̄i māsit ac manet sp̄ eq̄lis: vt vcz incarna
tiōis ei⁹ hūilitate ad memo:iā reuocata: ⁊ ipi cōtra oīm
vulnera pctōꝝ medicamētū sue hūilitatꝭ curem⁹ exercere
pio sp aīo recolētes/quātū nos p diuino amo:e/quantū
p nr̄a salute opo:teat hūiliari q̄ terra sum⁹ ⁊ cinis: si tn̄
sūma illa ptās p nobꝭ hūiliari nō respuit/vt ad suscipiēda
nr̄e fragilitatꝭ īfirma descēderet. Jtē audita credita ⁊ cō/
fessa diuinitate saluato:is dn̄i: q̄ pr̄i ⁊ spūiscrō cōsubstātia
lis sp ⁊ coetern⁹ pseuerat: sperem⁹ nos p hūanitatis ei⁹
sacra q̄b⁹ ibuti sum⁹/vsq̄ ad cōtēplādā diuinitatꝭ eiusdē
gl'iam posse ptingere: quā ipe cōtēplationē suis fidelib⁹
puis/fideli pietate pollicet dicēs. Qui hz mādata mea ⁊
(Jo.xiiij) seruat ea ille est q̄ diligit me: q̄ aūt diligit me diliget a pr̄e
meo: ⁊ ego diligā eū/⁊ manifestabo ei meipz. Meipz iq̄t
manifestabo.i.nō q̄lē oēs cōspicere: q̄lē etiā ifideles vide
re pūt ⁊ crucifigere: sz q̄lē i deco:e suo regē celo:ū/soli vi/
dere pūt ocl'i mūdi scrōꝝ: talē/me ad repēdēdā vicem dile
ctiōis his q̄ me diligūt ondā. Jgit spem⁹ vt nos dixim⁹ p
hūanitatꝭ ei⁹ sacra/ad vidēdā diuinitatꝭ speciē posse cōscē
dere si tn̄ eadē sacra digno iustitie ⁊ scitatis ⁊ [illegible]tatꝭ ho/
no:e vt accepim⁹ illibata seruam⁹: si hūane cōuersatiōis
ei⁹ exēpla: si doctrine quā p hoiem nobꝭ ministrauit hūilꝭ
dicta sequamur. Nā q̄ hūilitatis ei⁹ vestigia seq̄ dedigna
tur quā temeritate sperat se ad intuēda claritatis ei⁹ gau
dia posse penetrare? Q̄d g̊ dn̄s p oēs annos cū parētib⁹
(Jnstructio moralis.) in pasca Hierosolymā venit/hūane nimirū est humilita
tis indiciū. Hois est nāq̄ ad offerenda deo sacrificio:um
spūaliū vota cōcurrere: ⁊ aucto:ē suū o:ationibus lach:y
misq̄ sibi cōciliare pfusis. Fecit g̊ dn̄s inter hoies hō na
tus/q̄d faciendū hoībus per angelos imperauerat deus
Seruauit ipe legē quā dedit: vt nobis q̄ puri hoies sum⁹
seruandū per oīa q̄cq̄d de⁹ iubet ostēderet. Sequamur
iter hūane cōuersatiōis ei⁹: si deitatis gl'iam delectamur
intueri: si optamus habitare in domo ei⁹ eterna/in celis
oībus dieb⁹ vite nostre: si libeat videre volūtatē dn̄i ⁊ pre
gi a tēplo scrō ei⁹. Et ne vlla in eternū maloꝝ aura pulse/
mur/meminerim⁹ p̄sentis ecclīe domū/necessarijs pctī
mundarū frequentare munerib⁹. Q: ipe duodēnis in tē

plo sedit in medio doctoꝝ/audiẽs ⁊ interrogãs illos:hu
mane est hũilitat̃ indiciũ:imo etiã eximiũ discẽde humi
litatis exemplũ:dei q̃ppe virt⁹:dei sapiẽtia eterna q̃ diui
Prouer. viij. nitꝰ loq̃tur.Ego sapiẽtia habito in cõsilio:⁊ erudit̃ inter
sum cogitatiõib⁹:meũ est cõsiliũ ⁊ eq̃tas/mea prudentia
mea est fortitudo:ꝑ me reges regnãt ⁊ cõditores legũ iu
sta decernũt.Btũs hõ q̃ audit me:q̃ vigilat ad fores me
as quotidie:⁊ obseruat ad postes ostij mei.Ipsa hominẽ
induta ad audiẽdos hoies aduenire dignata est vt nimi
rũ hominibus q̃uis summo ingenio preditis/necessariã
discẽdi verbi formã p̃rerogaret:ne si q̃ discipuli veritatis
fieri refugerent/magistri efficerent̃ erroris.Et bene qui
iuuenis erat doctrine subitur⁹ officiũ:puerulus/adhuc
seniores audit ⁊ interrogat:vt lez eorum ꝓuida dispen
satione cõpescat audaciã:q̃ non solum indocti/sed etiam
impubes ad docendũ prorũpere magis q̃ ad discendum
volũt submitti.Sequamur iter eius humanitatis si nos
mãsio diuine delectat visionis:memores semꝑ illi⁹ prece
Proũ.j. pti.Audi fili mi disciplinã p̃ris tui:⁊ ne dimittas legẽ ma
tris tue:vt addat̃ gr̃a capiti tuo/⁊ torq̃s collo tuo.Per
auditũ q̃ppe discipline paterne/ac ꝑ obseruãtiã materne
Audiẽs sapiẽs sapientior erit. legis:gr̃a capiti nr̃o/⁊ collo torq̃s addit̃:q: quãto q̃s di
uinis intẽt⁹ fuerit auscultare p̃cept̃:quãto ea q̃ didicerit
in vnitate matris eccl̃ie diligẽti⁹ obseruare studuerit tan
to ⁊ nũc digni⁹ ad honorẽ p̃dicãdi:⁊ in futuro sublimius
ascẽdet ad b̃titudinẽ cũ christo sine fine regnãdi.Vex ne
q̃s autumet dñz saluatorẽ/ob iperitie necessitatẽ adijsse/
Tex. audisseq ⁊ iterrogasse m̃gr̃os/videam⁹ q̃d seq̃t̃.Stu
pebãt aũt oẽs q̃ eũ audiebãt/sup prudẽtia ⁊ r̃nsis ei⁹/⁊ vi
dẽtes mirati sunt.Qui em̃ idẽ ver⁹ hõ ⁊ ver⁹ erat de⁹/ad
ostẽdẽdũ q: hõ erat/hoies m̃gr̃os audiebat:⁊ ad cõpro
bãdũ q: de⁹ erat/eisdẽ loquẽtib⁹ sublimiter r̃ndebat.Et
Tex. matri q̃rẽti ac dicẽti.Fili q̃d fecisti nob̃ sic:ecce pater
tu⁹ ⁊ ego dolẽtes q̃rebam⁹ te:r̃ndit.Et q̃d est q̃ me q̃re
bat̃:nesciebat̃ q: in his q̃ patris mei sunt oportet me esse
diuine maiestatis indiciũ fuit de q̃ alibi dicit.Oia q̃cũq
Joã.xvj. habet pater mea sunt:atq ideo rectissime tẽplũ nõ min⁹ ad
se q̃ ad patrẽ p̃tinere testat̃.Inuẽt⁹ q̃ppe in tẽplo dicit:q:
in his q̃ p̃ris mei sunt oportet me esse:q: nimirũ quorum
vna est maiestas ⁊ gl̃ia:horũ etiã vna sedes ac domus est
nõ solũ materialis dei dom⁹:q̃ ad adorãdũ eũ t̃palr̃ fieri
solet/sed etiã dom⁹ itellectualis:q̃ ad laudãdũ eũ in eter
nũ cõstruit̃ eque patri filio:immo etiã sp̃ũisancto cõstat
esse cõis.Deniq idẽ fili⁹ q̃ de se ac patre dilectori suo pro
mittit.Veniem⁹ ad eũ:⁊ mãsionẽ apud eũ faciem⁹/dicit
Joã.xiiij de sp̃ũ.Et ego rogabo patrẽ ⁊ aliũ paracletũ dabit vobis
Ibidem vt maneat vobiscũ in eternũ/sp̃m ver̃tat̃ q̃ apud vos ma
nebit:⁊ in vobis erit:q: videlicet eiusdẽ sancte trinitatis
cui⁹ vna atq indiuisibilis natura diuinitatis est/mansio
in cordibus electorũ dispar esse nõ põt.Ergo q̃ dñs in tẽ
plo sedẽs dicit.In his q̃ patris mei sunt oportet me esse:
declaratio est cõsempiterne deo p̃ri ptãtis ⁊ gl̃ie.Et aũt
rediẽs Nazareth/erat subdit⁹ parẽtib⁹:hũane est verita
tis indiciũ/simulq humilitatis exẽplũ.In ea nãq natu
ra subdit⁹ erat hoib⁹/in q̃ minor est patre:vñ ⁊ ipse dicit:
Joã.xiiij Vado ad patrẽ:q: p̃r maior me est:in qua etiã minorat⁹
est paulomin⁹ ab angelis.In illa aũt in qua ipse ⁊ pater
vnũ sunt:in qua nõ ex t̃pe vadit ad patrẽ/sed sp̃ in ipo est
Ipsi nõ intellige bãt v̄bũ Ecce misterium. Oia per ipm̃ facta sunt:⁊ ipe est añ oẽs.Cuius multũ est
mirãda magne dispẽsatio pietatis:q̃ dũ parẽtes suos my
steriũ diuine sue maiestatis necdum capere vidisset:exhi
buit hũane subiectionẽ hũilitatis vt ꝑ hãc eos paulatim
ad agnitionẽ diuinitat̃ instituerer.Cũ em̃ dixisset:q̃d est
q̃ me querebat̃/an nesciebatis q: in his q̃ p̃ris mei sunt
oportet me esse:⁊ ipi nõ intellexerũt verbũ q̃d locut⁹ est
ad illos:sicut euãgelista cõsequẽter isinuat.Descẽdit
Tex. cũ eis ⁊ venit Nazareth/⁊ erat subdit⁹ illis.Dicebat ḡ ar
canũ sue diuine virtutis parẽtib⁹ hũane sue fragilitatis
matri sue scilicet vere sue carnis:⁊ castissimo tutori casti
tatis illi⁹;q̃ ꝑ id t̃pis necdũ ꝓlata luce euangelica ab oib⁹
pene q̃ eos nosse poterãt/carnali coniunctione vir eius
carnali administratione p̃r estimabat̃/simul ⁊ vocabat̃
ipsius dñi saluatoris:dicebat inq̃ã his:q: in his que pa
tris mei sunt oportet me esse.Qui cum arcẽ tanti myste
rij ascendere intelligendo nõ possent:neq aliter eum in
his que vere patris eius essent manere decernerent/nisi
vt cõprehendere nossent:descendit ipe cũ ipsis ad inferio
ra conuersationis eorũ/cepitq manere in his que illorũ
erãt:⁊ erat eis pia dispensatione subiect⁹/donec ꝑficien
te humilitatis magisterio quãtũ oib⁹ creaturis esset p̃fe
rendus agnoscerent.Quid pro his nostra agat superbia Insolentia mentis humane.
obsecro paucis attẽdam⁹.Certe cũ ea q̃ non eternaliter
nouimus/sed iuuãte dño ex t̃pe didicim⁹ arcana scriptu
rarũ:simpliciores q̃sq fratres loquẽtib⁹ nobis intellige
re nõ posse sentim⁹ statim extolli cõsuescim⁹:eisq despe
ctis de nr̃a nos q̃si singulari/ac ꝑ plurima eruditione ia
ctam⁹:q̃si nõ sint ꝑplures etiã nobis multo doctiores:et
q̃ a doctorib⁹ nolum⁹ despici/ipsi indoctiores nob̃ despi
cere:imo etiã irridere gaudem⁹.Neq reminisci curam⁹:
q: nõ eis q̃ vel mysteria fidei/vel sui p̃cepta cõditoris tm̃
meditãdo p̃cipiũt:s̃z his poti⁹ q̃ ea q̃ discere potuert̃ ope
rãdo exercẽt/regni adit⁹ patet.Insup etiã sciẽti bonũ fa Iac.iiij.
cere ⁊ nõ faciẽti/pctm̃ est illi.Et sicut dñs ipe testat̃.Oi
cui multũ est datũ/multũ q̃retur ab eo.Ne nos ḡ scia in Luc.xij.
flet/s̃z charitas poti⁹ edificet/sequamur exẽplũ apparẽt̃
in hoie filij dei:q̃ eis q̃s se ad sublimia discẽda seq necdũ
valere cõspexit/seipm benigna hũilitate subiecit:cui⁹ exẽ
plo ibutos eorꝝ aios celesti gratia dignos/celestis arcani
redderet eẽ capaces.Et m̃r i q̃t ei⁹ cõseruabat oia v̄ba Tex.
cõferẽs i corde suo.Oia q̃ de dño vel a dño dicta siue acta
cognouerat mater v̄go:diligẽti⁹ in corde retinebat/soli
cite cũcta memorie cõmẽdabat:vt cũ demũ tẽp⁹ p̃dicãde
siue scribẽde icarnatiõis ei⁹ adueniret:sufficiẽter vniuer
sa prout eẽnt gesta/posset explicare q̃rẽtib⁹.Imitemur ⁊
nos fratres mei/piã dñi matrẽ:ipsi quoq oia verba ⁊ fa
cta dñi/ac saluatoris nostri/fixe in corde cõseruãdo:horũ
meditatiõe diurna ⁊ nocturna iportunos inaniũ/nocẽti Exẽpli moralis p̃formatio.
umq cogitationũ repellam⁹ incursus:harũ crebra colla
tiõe/⁊ nos ⁊ ꝓximos nostros a fabulis supuacuis/⁊ ma
le dulcoratis detractionũ colloquijs castigare/atq ad di
uine frequẽtiã laudis accẽdere curem⁹.Si em̃ fr̃es cha
rissimi vt participes futuri beatitudine seculi habitare in
domo dñi/ac ꝑpetuo illũ laudare desideram⁹:oportet ni
mirũ ⁊ in hoc seculo q̃d in futuro q̃ram⁹ solicite p̃mõstre
mus frequẽtãdo vez ecclesie limina:⁊ nõ solum in eo lau
des dñi canẽdo:s̃z ⁊ in oi loco dñationis eius/ea que ad
laudẽ gloriãq cõditoris nostri ꝑficiant/verbis pariter ⁊
fact̃ oñdẽdo.Et Jesus inq̃t ꝓficiebat scia/etate ⁊ gr̃a Tex.
apud deũ ⁊ hoies.Naturã vere hũanitatis indicat:in q̃ ꝓ
ficere ad tẽp⁹ voluit/q̃ in diuinitate idẽ est ⁊ anni ei⁹ non Ps.ci.
deficiẽt.Juxta hoĩs q̃ppe naturam ꝓficiebat sapiẽtia:nõ
q̃dẽ ipe sapiẽtior ex t̃pe existẽdo/q̃ a p̃ma cõceptiõis hora
sp̃ũ sapiẽtie plen⁹ ꝑmanebat:sed candẽ q̃ plen⁹ erat sapiẽ
tiã ceteris ex t̃pe paulatim demõstrando.Juxta hoĩs na
turã ꝓficiebat etate:q: de ifantia ad pueritiã:de pueritia
ad iuuẽtutẽ/cõsueto hoib⁹ crescẽdi ordine ꝑuenit.Juxta
hoĩs naturã ꝓficiebat gr̃a:nõ ipe ꝑ accessum t̃pis accipiẽ
do q̃d nõ habebat/sed pãdẽdo donũ gratie q̃d habebat
Et bene(cũ dictũ est:q: Jesus proficiebat sapiẽtia/etate
⁊ gratia)adiunctũ est/apud deũ ⁊ homines:q: quantũ
proficiente etate hoibus sapientie ⁊ gratie:q̃ sibi inerãt
dona patefaciebat:tm̃ eos ad laudẽ dei p̃ris semꝑ excita
re curabat:peragẽs ipe q̃d ceteris agẽdũ p̃cepit.Luceat Mat.v.
lux vestra corã hoibus:vt videãt opa vestra bona/⁊ glori
ficent patrẽ vestrũ q̃ in celis est.Atq ideo non solũ apud
hoies/gratia ⁊ sapiẽtia ꝓficere d̃r:inquantũ ipsi eius sa
pientiã/gratiãq potuere cognoscere:sed etiã apud deũ
inquantũ ad eius laudẽ/gl̃iam/sapientiã/ac gratiã quã
in eo cognouere retulerũt:cui⁹ b̃nficijs ⁊ munerib⁹ eter
nis sit laus/gratiarũ actio in oia secula seculorũ.Amen.
De eadem

De eadẽ dominica:Sermo scti Augustini de charitate.

Diuinarũ scripturarũ multiplicẽ abũdãtiã/latissimãq doctrinã fra
tres charissimi/sine vllo errore cõprehẽdit/⁊ si
Ro.xiij. ne vllo labore custodit/cui⁹ cor plenũ est charitate:dicen
j.Tim.j. te aplo.Plenitudo legis est charitas.Et in alio loco.Fi
nis inq̃t legis est charitas.Et iterũ dicit.Finis p̃cepti est
charitas de corde puro ⁊ cõsciẽtia bona:⁊ fide non ficta
Si ergo nõ vacat oẽs paginas scripturarum reuoluere:
tene charitatẽ:⁊ in ea inuenies oẽm sciẽtiã.Quis est au
tẽ finis p̃cepti/nisi p̃cepti adimpletio:nisi legis plenitu
do:Et ergo ibi dixit.Plenitudo legis est charitas:hoc
etiã hic dixit.Finis p̃cepti est charitas.Nec dubitari vllo
mõ põt q̃ tẽplũ dei sit hõ:in quo habitat charitas.Dicit
j.Jo.iiij. enim ⁊ Joãnes.Deus charitas est.Hec em̃ dicẽtes apl̃i/
nobis charitatis excellẽtiã cõmẽdant.Nõ vtiq aliud ni
si q̃d comederũt eructuare potuerũt.Ipse q̃ dñs pascẽs
eos verbo veritatis:q̃d est ipse panis viuus q̃ de celo de
scẽdit.Mãdatũ inq̃t nouũ do vobis:vt diligatis inuicẽ.
Mandati noui descriptio. Et iterũ.In hoc scient oẽs q̃ discipuli mei estis/si vos in
uicẽ dilexeritis.Ille em̃ q̃ venit ꝑ crucis irrisionẽ/carnis
perimere corruptionẽ:⁊ vetustatẽ vinculi mortis nr̃e:sue
mortis nouitate dissoluere/mandato nouo fecit hoiem
nouũ.Res em̃ ver⁹ erat:vt hõ moreret̃.Q̃d ne semꝑ va
leret in hoie/res noua facta est vt deus moreret̃.Sed q:
in carne mortu⁹ est nõ in diuinitate:ꝑ sempiternã vitam
diuinitatis:nõ ꝑmisit esse sempiternũ interitum carnis.
Ro.iiij. Itaq sicut dicit apl̃s.Mortuus est ꝓpter delicta nr̃a:et
resurrexit ꝓpter iustificationẽ nr̃am.Qui ḡ cõtra mort̃
vetustatẽ attulit vire nouitatẽ ipe cõtra ver⁹ pctm̃ oppo
nit nouũ mãdatũ.Quapropter q̃sq̃s ver⁹ pctm̃ vis extin
j.Ti.vj. guere:mãdato nouo extingue cupiditatẽ:⁊ amplectere
charitatẽ.Sicut em̃ radix oĩm malorꝝ est cupiditas:ita ⁊
radix oĩm bonorꝝ est charitas.Totã magnitudinẽ ⁊ lati
tudinẽ diuinorꝝ eloq̃orũ secura possidet charitas q̃ dñm
Matt. xxij. ꝓximũq diligim⁹.Docet ei nos vn⁹ celestis magister/⁊
dicit.Diliges dñz deũ tuũ ex toto corde tuo/⁊ ex tota aia
tua:⁊ diliges ꝓximũ tuũ sicut teipsum.In his duob⁹ p̃ce
ptis/vniuersa lex pẽdet ⁊ ꝓphete.Si nũc ḡ nõ vacat oẽs
Finis legis charitas. paginas sanctas ꝑscrutari/oia volumina sermonũ euol
uere/scripturarꝝ secreta penetrare:tene charitatẽ vbi pen
dẽt oia:ibi tenebis etiã q̃d ibi nõ est didicisti.Si em̃ nosti
charitatẽ:aliq̃d nosti vñ ⁊ illud pẽdet q̃d forte nõ nosti/⁊
in eo q̃d in scripturis nõ intelligis:charitas patet in diui
nis sermonib⁹ q̃ charitatẽ tenet in morib⁹.Quapropter
fratres sectamini charitatẽ/dulce ac salubre vinculũ mẽ
tiũ:sine q̃ diues pauꝑ est/⁊ cũ q̃ pauꝑ diues est.Hec in ad
uersitatib⁹ tolerat:in ꝓsperitatib⁹ tẽperat:in duris pas
sionib⁹ fort̃:in bonis opib⁹ hilaris:in tẽtatiõe tutissima:
in hospitalitate latissima:inter veros fr̃es letissima:inter
falsos patiẽtissima:i Abel sacrificio ḡta:in Noe ꝑ diluuiũ
secura in Abrahe ꝑegrinatiõib⁹ mãsuetissima:in trib⁹ pue
ris iugulãdis ignes innocẽter expectat:in machabeis se
dan.iij. uos ignes fortiter tolerat.Castat in Susanna erga virũ
ij.Mac.vij. in Anna post virũ:in Maria p̃ter virũ.Libera in Paulo
ad arguẽdũ:hũilis in Petro ad obediẽdũ.Hũana i chri
dan.xiij. stianis ad cõfitẽdũ:diuina in christo ad ignoscẽdũ.Sed
Luce.ij. q̃d ego de charitate maius acyberi⁹ possum dicere/q̃ ꝑ
j.Co.xiij os apl̃i laudes ei⁹ itonat dñs/supeminẽtẽ viã demõstrã
tis atq dicẽt̃.Si linguis hoĩz loq̃r ⁊ angelorꝝ:charitatẽ
aũt nõ habeam/factus sum velut es sonans aut cymba
lũ tinniens:Et si habuero ꝓphetiã:⁊ nouerim mysteria
oia ⁊ oẽm sciam:⁊ habuero oẽm fidẽ/ita vt mõtes trãsfe
rã:charitatẽ aũt nõ habeã/nihil mihi ꝓdest ⁊c.Charitas
magnanima est:benigna est:charitas nõ emulat̃:nõ agit
perperã:nõ inflat̃:nõ dehonestat̃:nõ q̃rit q̃ sua sũt:nõ ir
ritat̃:nõ cogitat malũ:nõ gaudet sup iniq̃tate:cõgaudet
autẽ veritati.Oia tolerat:oia credit:oia sperat:oia suf
fert:charitas nũq̃ cadit.Quãta est ista aiarũ salus:scie
solidamentũ:fidei fruct⁹:diuitie pauperũ:vita moriẽtiũ
Quid tã magnanimũ q̃ ꝓ impijs mori:Quid tã beni
gnum q̃ inimicos diligere:Sola est quã felicitas aliena
nõ p̃mit:q: nõ emulat̃.Sola est quã felicitas sua non ex
tollit:q: nõ inflat̃.Sola est quã cõscia mala nõ pũgit:q:
nõ agit ꝑperã.Inter opprobria secura est:inter odia b̃nfi
ca est:inter iras placida est:inter insidias innocẽs:inter
iniquitates gemẽs:in veritate respirãs.Quid illa forti⁹:
nõ ad retribuẽdas:sed ad nõ curandas iniurias:Quid
illa facilius:nõ vanitate:sed v̄itate:Nã ideo tolerat oia
in p̃senti vita:q: credit oia de futura vita:⁊ suffert oia q̃
hic irrogant̃:q: sperat oĩa q̃ ibi ꝑmittunt̃:merito nũq̃ ca
dit.Ergo sectamini charitatẽ:⁊ eã sctẽ cogitãtes afferte
fructus iustitie:⁊ q̃d vberius q̃ ego dicere potui vos in
ueneritis in ei⁹ laudib⁹:appareat in v̄ris morib⁹.Op⁊ ḡ
vt senilis sermo non solũ nõ sit grauis:sed etiam breuis.

Dñica secunda. Joã.II.

In illo tempore.Nuptie facte sunt in Chana Galilee:et erat mater Jesu ibi.Et reliqua.Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Quod dñs noster atq saluator ad nuptias vocat⁹:nõ solũ venire:s̃z ⁊
miraculũ ibidẽ quo cõuiuas letificaret facere
dignat⁹ est:exceptis celestiũ sacramentorꝝ figuris:etiam
iuxta l̃ram fidẽ recte credẽtiũ cõfirmat.Porro Taciani ⁊
Marciani/cetororũq q̃ nuptijs detrahũt ꝑfidia q̃ sit dã
nabilis insinuat.Si em̃ thoro imaculato ⁊ nuptijs debi
ta castitate celebratis culpa inesset:nequaq̃ dñs ad has
venire/nequaq̃ eas signorꝝ suorũ initijs cõsecrare voluis Nuptiarũ sanctimonia oñdit̃.
set.Nunc autẽ q: bona est castitas cõiugalis:melior cõti
nentia vidualis:optima ꝑfectio virginalis:ad cõproban
dã oĩm electionẽ graduũ/discernẽdũ tñ singulorꝝ meri
tũ/ex intemerato Marie virginis vtero nasci dignatus
est:a ꝓphetico Anne vidue ore mox nato benedicit̃:a nu
ptiarũ celebratorib⁹ iã iuuenis inuitat⁹:et hos sue p̃sen
tia virtutis honorat.Sed nũc redeam⁹ ad altiorem cele
stiũ letitiã figuratũ.Miracula nãq factur⁹ in terra dei
fili⁹ venit ad nuptias:vt ipm̃ se esse doceret de quo sub
typo solis psalmista p̃cinuit.In sole posuit tabernaculũ Psal.xviij.
suũ:⁊ ipe tãq̃ spõsus ꝓcedens de thalamo suo.Exulta
uit vt gigas ad currẽdã viã/a summo celo egressio eius.
Et occursus ei⁹ vsq ad summũ ei⁹.Qui ⁊ ipe q̃dã loco
de se suisq fidelib⁹ ait.Nunq̃d possunt filij spõsi lugere/
q̃diu cũ illis est spõs⁹:Veniẽt aũt dies cũ auferet̃ ab eis Mat.ix.
spõsus:⁊ tũc ieiunabũt:q: nimirũ icarnatio nr̃i saluator̃
ex q̃ patrib⁹ cepit ꝓmitti:multis est sctõꝝ lachrymis ⁊ lu
ctu semꝑ expectata donec veniret.Silr̃ ex quo post resur
rectionẽ ascẽdit ad celũ/oĩs sctõꝝ spes ad ei⁹ pẽdet redi
tũ.Solo aũt q̃ cũ hoĩb⁹ cõuersat⁹ est t̃pe/flere ac lugere
neq̃uerũt:q: iã secũ etiã corporaliter/cũ quẽ sp̃ũaliter di
lexerunt habebãt.Spõsus ḡ christ⁹:spõsa eius est eccl̃ia:
filij spõsi vel nuptiarũ/singuli quiq fidelium eius sunt. Nuptiarũ allegorica expositio.
T̃ps nuptiarũ est t̃ps illud/q̃ ꝑ incarnationis mysteriũ
sctãm sibi eccl̃iam sociauit.Nõ igitur casu:sed certi gra
tia mysterij venit ad nuptias in terra carnali more cele
bratas:q̃ ad copulandã sibi sp̃ũali amore ecclesiã de celo
descẽdit ad terrã.Cui⁹ q̃dẽ thalam⁹ incorrupte genitri
cis vter⁹ fuit:in q̃ de⁹ humane nature cõiunctus est:⁊ ex
q̃ ad sociãdã sibi eccl̃iã/tãq̃ spõsus ꝓcessit.Primus nu
ptiarũ loc⁹ iudea extitit:in q̃ fili⁹ dei hõ fieri:⁊ ecclesiam
sui corporis participatiõe cõsecrare/sui sp̃ũs pignore in
fide cõfirmare dignat⁹ est.S̃z vocatis ad fidẽ gentibus/
vsq ad fines orbis terre/earũdẽ nuptiarꝝ votiua gaudia
peruenerũt.Nec vacat a mysterio/q̃ die tertia post ea q̃
superior euãgelij sermo descripserat/nuptie facte referũ
tur:sed tertia tẽpore seculi dñm ad aptãdã sibi ecclesiam

venisse designat. Primũ q̃ppe seculi tps ante legẽ patriarcharũ exẽplo: secũdũ sub lege ,pphetarũ scriptis: tertiũ sub gratia pconijs euãgelistarũ q̃si tertie diei luce mũdo refulsit: in quo dñs ꝛ saluator noster ,p redẽptione generis humani/in carne nat⁹ apparuit. Sꝫ ꝛ hoc ꝙ in Chana Galilee: idest in celo trãsmigratiõis ppetrate eedem nuptie esse phibentur: typice denũtiat eos maxime grã christi dignos existere/ q̃ celo feruere pie deuotionis et emulare charismata maiora: ac de vitijs ad virtutes bona operãdo: de terrenis ad eterna norũt sperãdo ꝛ amando transmigrare. Discũbẽte aũt ad nuptias dño vinum defecit: vt vino meliori p ipm mirabili ordine facto/manifestaret glia latẽtis in hoie dei: ꝛ credentiũ in eũ fides aucta pficeret. Nã si mysteriũ/Christus apparẽte in carne dño/mera illa legalis sensus suauitas paulatim ceperat ob carnalẽ Phariseoꝝ interp̄ratione/a prisca sua v̄tute deficere: q̃ mox ea q̃ carnalia videbant mãdata/ad spũalem cõuertit doctrinã: cũctãqꝫ lr̃e legalis sup̄ficiẽ/euãgelica celestis grẽ virtute mutauit: qđ est vinũ fecisse de aq. Sed primo studeam⁹ indagare/q̃d sit ꝙ cũ deficiẽte vino diceret mater Iesu ad eũ. *Tex.* ¶ Vinũ non habẽt: respondit: q̃d mihi ꝛ tibi est mulier: nõdũ venit hora mea. Neqꝫ em̃ matrẽ suã inhonoraret/q̃ nobis iubet honorare p̃rẽ et matrẽ: aut eã sibi esse matrẽ negaret: ex cui⁹ carne virginea carnem suscipere nõ despexit/etiam apostolo teste *Rom. j.* qui ait. Qui factus est ei ex semine Dauid fm carnem. Quõ ex semine Dauid fm carnem: si nõ ex corpore Marie fm carnẽ: q̃ ex semine Dauid descẽdit? Sꝫ in eo ꝙ miraculũ factur⁹ ait: q̃d mihi ꝛ tibi est mulier? significat se diuinitatis q̃ miraculũ erat patrãdũ/nõ principiũ tp̄aliter accepisse de m̃re: sꝫ p eternitatẽ semp habuisse de p̃re. *Explicatio mysterij.* Quid mihi ꝛ tibi inq̃t est mulier? nõdũ venit hora mea: cui ex diuinitate quã ex patre semp habui cũ tua carne/ex qua carnẽ suscepi cõmune non est. Nondũ venit hora mea: vt fragilitatẽ sumpte ex te hũanitatis moriẽdo demõstrẽ: prius est vt potẽtiã eterne deitatis virtutes operãdo patefactã. Veniet aũt hora/vt q̃d sibi et matri commune esset ostẽderet: cũ eã moritur⁹ in cruce discipulo vir- *Joã. xix.* gini virginẽ cõmẽdare curauit. Carnis nãqꝫ infirma perpetiẽs matrẽ de q̃ hec suscepit pie cognitã: ei quem maxime diligebat discipulo cõmendauit: quã diuina factur⁹ *Tex.* q̃si incognitã se nosse dissimulat: q̃ hanc diuine natiuitatis auctorẽ nõ esse cognoscit. ¶ Erãt aũt lapidee hydrie sex posite fm purificationem iudeorũ: capientes singule metretas binas vel ternas. *Sex hydriarum significatio.* Hydrie vocant vasa aquarũ receptui parata: grece em̃ aqua hydor dicit. Aqua autẽ scripture sacre sciẽtiã designat: q̃ suos auditores ꝛ a peccatorum sorde abluere ꝛ diuine cognitiõis solet fonte potare. Vasa sex q̃b⁹ cõtinebant/corda deuota sunt sanctoꝝ: quorũ pfectio vite ꝛ fidei exẽplũ recte viuendi ac credendi proposita est generi hũano p sex seculi labẽtes etates id est vsqꝫ ad tẽpus dñice p̄dicatiõis. Et bñ lapidea sunt *Dañ. ij.* vasa: q̃ fortia sunt p̄cordia iustoꝝ: vtpote illi⁹ fide ꝛ dilectione solidãta lapidis: quẽ vidit Daniel p̄cisum de mõte *Zacha. iij.* sine manib⁹: factũqꝫ in mõtẽ magnũ/ꝛ iplesse oẽm terrã ꝛ de q̃ dicit Zacharias. In lapide vno septẽ ocli sunt. i. in christo vniuersitas sciẽtie spũalis inhabitat. Cui⁹ ꝛ apl's *j. Pe. ij.* Petrus meminit dicẽs. Ad quẽ accedẽtes lapidẽ viuũ/ꝛ ipsi tanq̃ lapides viui superedificamini. Bene fm purificationẽ iudeorũ tãtũ posite sunt hydrie: q̃ iudeorũ tãtũ pp̄lo lex p Moysen data est. Nã grã euãgelij ꝛ v̄itas nõ min⁹ gẽtib⁹ ꝙ iudeis p Iesum christũ fc̃ta est. Capiẽtes inq̃t singule metretas binas vel ternas: q̃ scripture sancte auctores ꝛ ministri pphete/mõ de patre tm̃ loquunt *Ps. ciij.* ꝛ filio/vt est illud. Oia in sapientia fecisti. Virtus etem̃ *Psal. xxxij.* dei ꝛ sapiẽtia christ⁹ est. Mõ etiã spũsancti faciũt mẽtionẽ iuxta illud psalmographi. Verbo dñi celi firmati sunt ꝛ spũ oris ei⁹ ois virtus eoꝝ. Verbũ dñi ꝛ spm/totã que vnus de⁹ est intellige trinitatẽ. Sed quãtũ inter aquã ꝛ vinũ/tãtũ distat inter sensum illũ quo scripture ante aduẽtũ saluatoris intelligebant: ꝛ cũ quẽ veniẽs ipse reuelauit apl'is/eorũqꝫ discipulis ppetuo sequendũ reliq̃t. Et q̃dẽ potuit dñs vacuas iplere hydrias vino: q̃ in exordio mũdane creationis cũcta creauit ex nihilo: sed maluit de aqua facere vinũ: q̃ typice doceret nõ se ad soluendũ improbandũqꝫ: sed ad implẽdũ poti⁹ legẽ ,pphetasqꝫ venisse. Neqꝫ alia se per euãgelicã grãm facere ꝛ docere ꝙ q̃ legalis ꝛ ,pphetica scriptura cũ facturũ docturũqꝫ signaret. Videam⁹ ergo fratres sex hydrias scripturarũ aq̃ salutari repletas: videam⁹ eandẽ aquã in suauissimũ odorẽ gustũqꝫ vini cõuersam. In prima etate seculi/Abel iustũ frater inuidẽs occidit: ꝛ ob hoc ipse ppetua martyrij glia beatus: etiã in euãgelicis ꝛ in apostolicis literis iustitie laudem accepit/fratricida impi⁹ eterne maledictionis penas luit. *Gen. iiij.* Quicũqꝫ his auditis metuũt cũ impijs dãnari: cupiẽtes bñdici cũ pijs/oim odiorũ ꝛ inuidie fomitem abijciũt deo placere p sacrificiũ iustitie/modestie/innocẽtie/ac patiẽtie curãt: vas plenũ aque in scriptura inueniũt/vñ salubriter abluti potatiqꝫ gaudeãt. Sꝫ si intellexerit Cain homicidã iudeoꝝ esse p̄fidiã: occisionẽ Abel passionẽ esse saluatoris: terram q̃ aperuit os suũ ꝛ suscepit eius sanguinẽ de manu Cain/ecclesiã esse q̃ effusum a iudeis christi sanguinẽ in mysteriũ sue renouatiõis accepit: nimirũ aquã in vinũ mutatã reperiũt: q̃ sacre dicta legis sacratius intelligũt. Scđa etate seculi inchoãte/deletus est aquis diluuij mũdus ob magnitudinẽ pctorũ: sed solus Noe ,ppter iustitiã est cũ domo sua liberat⁹ in arca. *Gen. vij.* Huius plage audita vastatiõe horribili paucorũqꝫ liberatione mirabili q̃sqꝫ emẽdatius viuere ceperit/liberari desiderãs cũ electis/timẽs exterminari cũ reprobis: hydriã pfecto aque q̃ mũdaret vel reficeret accepit. *Sex etatũ mystica expositio.* At vero cũ altius respicere ceperit: ꝛ in arca eccl'iam/in Noe christũ/in aq̃ delẽte pctõres aquã baptismi q̃ pctã diluit: in hoibus vel in aialib⁹ q̃ arca cõtinebat multifariã baptizatoꝝ differẽtiã: in colũba q̃ post diluuiũ ramũ oliue intulit in arcã vnctionẽ spũsancti q̃ baptizati imbuũtur intellexerit: vinũ pfecto de aqua factũ miratur: q̃ iam in veteris historia facti/suã ablutionẽ sctificationẽ/iustificationẽ ,pphetari cõtẽplat: q̃ vtiqꝫ contẽplatio dulcior est omni falerno. Tertia etate seculi deus tẽtans obediẽtiã Abrae: filiũ vnicũ ei⁹ cũ quẽ dilexit in holocaustũ sibi offerri p̄cepit. *Gen. xxij.* Nõ differt Abraã facere q̃ iubet: sed p filio imolat aries. Ipse tñ p obedientie v̄tute eximia/ppetue bñdictiõis hereditate donat. Ecce habes hydriã tertiã. Audiẽs em̃ quãta virt⁹ obediẽtie/quãta mercede remuneremur: ꝛ ipe obediẽtiã dicere atqꝫ habere satagis. Nã si imolationẽ filij vnici dilecti passionẽ ei⁹ itelligis: de q̃ dicit pr̃. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹/in q̃ mihi bene cõplacui. *Mat. iij.* In qua q̃ diuinitate ipassibilis pmanet/sola hũanitas mortẽ passa est: ꝛ dolorẽ attẽderis quẽ q̃si fili⁹ offert: sed aries mactat. Si itelligis bñdictionẽ q̃ pmissa est Abrae in te ꝛ ceteris gẽtib⁹ credẽtis munus esse cõpletũ/nimirũ tibi de aq̃ vinũ fecit: q̃ spũalẽ sensum cuius noua fragrantia debriaris aperuit. Quarte etatis initijs Dauid pro Saule regnum Israelitice gẽtis sortit/humilis/innocens/ꝛ mitis exul pillo cui⁹ iniusta diu psecutione cruciabat. *j. reg. xvj.* Ecce hydria quarta fonte salutari repleta. Quisquis hec audiẽs: hũanitate atqꝫ innocẽtie studere: ꝛ superbiã atqꝫ iuidiã ceperit suo de corde repellere: q̃si haustũ aq̃ lympidissime q̃ reficiat inuenit. At si in Saule pseq̃ntes iudeos/in Dauid christũ ꝛ eccl'iam significari cognouerit: illoꝝ ob p̄fidiã ꝛ carnale simul imperiũ ꝛ spũale simul destructũ: christi aũt ꝛ eccl'ie regnũ esse mãsurũ: poculũ vtiqꝫ vini de aqua factũ sentiet: q̃ se suãqꝫ vitam et regnũ: sed ꝛ seipsum regẽ ibi scriptũ legere nouit: vbi quasi de alijs veterem legebat historiã. Quinta etate seculi populus peccãs captiuitate Nabuchodonosor Babyloniam transmigrat: sed post septuaginta annos penitens: ꝛ correctus/in patriam per Iesum sacerdotẽ magnũ reducit: vbi domũ dei q̃ incẽsa est: ꝛ ciuitatem sctãm *Hie. xxv et. xxix.*

que destructa est reedificat. Hec audiẽs siue legẽs q̃sqꝫ peccãdi metũ arripit: ad penitẽdi remediũ cõfugit: aqua hydrie purificãtis ablutus est. Si vero intelligere didicerit Hierusalẽ ꝛ tẽplũ eccl'iam christi: Babylonẽ cõfusionẽ pctorũ: Nabuchodonosor diabolũ: Iesum sacerdotẽ magnũ/verũ eternũqꝫ põtificẽ esse Iesum christũ: septuaginta annos bonoꝝ plenitudinẽ operũ/q̃ p spũsctĩ dona largiunt: vcꝫ ,ppter decalogũ ꝛ septiformẽ eiusdẽ spiritus gratiaꝫ. Viderit qꝫ hoc quotidie fieri: alijs nimirum a diabolo de ecclesia peccando raptis: alijs grã spũsancti p christũ resipiscẽdo ac penitẽdo recõciliatis: vinũ de aqua factũ hꝫ: q̃ ad se ptinere q̃ scripta sunt intelligens/magno mox cõpũctionis ardore quasi musto incalescẽs: q̃cq̃d sibi peccati captiuãtis inesse dep̄henderit/p christi *Luce. ij.* gratiã libera deposcit. Sexta inchoãte seculi etate: dñs in carne apparẽs/octaua die natiuitatis iuxta legẽ circũcisus est: trigesima ꝛ tertia post hec ad tẽplũ delatus: ꝛ legalia sunt p eo munera oblata. Hec intuẽtes ad literã/aperte discim⁹ quãta nobis diligẽtia sunt euãgelice fidei subeũda mysteria: q̃n ipse bñdictionẽ gratie afferẽs q̃ legẽ litere dedit veterũ primo cerimoniarũ ritu cõsecrari: *Octaue diei mysterium.* qui cũcta diuinit⁹ cõsecrat: ꝛ sic noue gratie sacramẽta suscipere simul et tradere curauit. Ecce hydria sexta ad abluẽda peccati cõtagia: ꝛ potãda vite gaudia/mũdiorẽ ceteris afferẽs vndã. Verũ si in octaui diei circũcisione/baptisma qđ in mysteriũ dñice resurrectionis a pctorum nos morte redemit intelligis in inductione in tẽplum et oblatiõe hostie purificãtis/cognoscis fideles quosqꝫ de baptisterio ad altare sctm̃ ingredi: ac dñici corpis ꝛ sanguinis victima singulari debere cõsecrari: vino q̃dem de aqua facto: ꝛ q̃dẽ meracissimo donat⁹ es. Porro si circũcisionis diẽ ad generalẽ hũani gñis resurrectionẽ: quando mortalis ,ppago cessabit/ꝛ mortalitas tota imortalitate mutabit interp̄raris: ꝛ circũcisos includi in tẽplum cũ hostijs intellexeris: q̃n post resurrectionẽ vniuersali expleto iudicio/sctĩ incorruptibiles iã facti ad cõtẽplãdũ ppetuo speciẽ diuine maiestatis/cũ bonoꝝ operũ muneris⁹ intrabũt: mirãdũ pfecto vinũ de aqua fieri videbis. Cui⁹ cõditori recte presteris/ꝛ dicas. Et poculũ tuũ inebriãs ꝙ p̄clarũ est. Ergo dñs vinũ in gaudia nuptiarũ nõ de nihilo facere voluit: sed hydrias sex repleri aqua *Aque in vinũ mutatio.* p̄cipiẽs/hanc mirabile cõuertit in vinũ: q̃ sex mũdi etates sapiẽtie salutaris largitate donauit: quã tñ ipse veniẽs sublimioris sensus virtute fecũdauit. Nã q̃ carnales carnaliter tãtum sapiebãt: ipse spũaliter sentiẽda reserauit. Vultis audire f̃res q̃liter de aqua fecerit vinum? Apparuit post resurrectionẽ suã duob⁹ discipulis ambulãtib⁹ in via ibatqꝫ cũ illis: ꝛ incipiẽs a moyse ꝛ oibus ,pphetis interp̄rabat in oib⁹ scripturis q̃ de ipso erãt. Vultis iterũ audire quõ eodẽ vino sunt inebriati? Postmodũ cognoscẽtes q̃s esset q̃ ei eis verbũ vite ,ppinabat/dicebant ad *Luce. xxiiij.* inuicẽ. Nonne cor nr̃m ardens erat in nobis cũ loq̃ret in *Tex.* via: ꝛ aperiret nobis scripturas? ¶ Dicit Iesus ergo ministris. Implete hydrias aqua. Et ipleuerũt eas vsqꝫ ad summũ. Quid p ministros q̃ hec iubent facere/nisi christi signant discipuli? Qui ipleuerũt hydrias aqua: non q̃dẽ ipsi p̄teritas mũdi etates legalib⁹ ac ,pphetieis implẽdo scriptis: sꝫ ipsas intelligẽdo prudẽter: ꝛ aperiendo fideliter. Quia scriptura q̃ a ,pphetis ministrata est: ꝛ salubris est ad haustũ sapiẽtie celestis: ꝛ ad operũ castigationẽ vtilis. Impleuerũt eas vsqꝫ ad summũ: quia recte intellexerũt nullũ fuisse tps seculi a sctis alienũ doctoribus: q̃ siue v̄bis/siue exẽplis/siue etiã script͛ viã vite moralibus pãderent. *Tex.* ¶ Et dicit eis. Haurite nũc ꝛ ferte architriclino: ꝛ tulerũt. Architriclin⁹ aliq̃s legisperit⁹ illi⁹ tpis est fortasse Nicodem⁹ vel Gamaliel/vel discipulus tũc ei⁹ Saul⁹: nũc aũt magister toti⁹ eccl'ie Paul⁹ apl's. Et cũ talib⁹ v̄bũ euãgelij credit: qđ in litera legis ꝛ prophetie latebat occultũ: vinũ vtiqꝫ architriclino de aqua factũ ,ppinat. Vñ cõueniẽter p̄hibet/ꝙ architriclin⁹ vocato spõso dixerit. ¶ Ois hõ primũ bonũ vinũ ponit: et *Tex.* cũ inebriati fuerint/tũc id qđ deteri⁹ est: tu aũt seruasti bonũ vinũ vsqꝫ adhuc. Quia doctoꝝ est cognoscere distãtiã legis ꝛ euãgelij: veritatis ꝛ vmbre: cũctisqꝫ veteribus institutis/cũctis terreni regni ,pmissis: nouã euãgelice fidei gratiã ppetue patrie celestis dona p̄ferre. ¶ Hoc fecit initiũ signoꝝ Iesus in Chana Galilee: ꝛ manifestauit gl'iam suam. *Tex.* Manifestauit hoc signo: q̃ ipse esset rex glorie ꝛ ideo spõsus eccl'ie: q̃ vt homo cõis veniret ad nuptias: sꝫ q̃si dñs celi ꝛ terre elemẽta p vt voluisset cõuerteret. Pulchra aũt rerũ cõueniẽtia/q̃ initio signoꝝ: que mortalis adhuc mortalib⁹ erat ostẽsurus/aquã cõuertit in vinũ. Ipso vtiqꝫ initio signoꝝ q̃ imortalis iã p resurrectionẽ effect⁹/imortalis vite studia sola sectãtib⁹ ostẽderet: carnalẽ pri⁹ ꝛ q̃si insipidã mẽtẽ eoꝝ sapore sciẽtie celestis imbuit. Nã ꝛ primo cõsistẽs in terra: sui spũs munere aperuit illis sensum vt intelligerẽt scripturas. Et postmodũ misso eodẽ spũ de celis: maiorẽ superni amoris simul ꝛ sapiẽtie spũalis flagrãtiã eoꝝ cordib⁹ infudit: data insuper oim cognitione linguarũ: q̃bus vniuerso orbi eã quã p̄ceperãt vite gratiã propinare sufficerẽt. Has ergo christi ꝛ eccl'ie nuptias fratres charissimi: q̃ ꝛ tũc vna in ciuitate figurabant: ꝛ nũc vniuerso celebrant in orbe terrarũ diligamus tota mẽte. *Spiritalium nuptiarum preparatio.* Harũ gaudijs celestib⁹/indefessa bonoꝝ operũ intẽtione iũgamur. Has q̃dẽ p fidem vocati intremus: ꝛ mundo dilectionis habitu celebrare curem⁹: nostreqꝫ actionis simul et cogitatiõis maculas ante diẽ extremi discriminis ipsi soliciti⁹ examinando diluam⁹ ne forte tũc ingrediẽs rex q̃ has filio suo nuptias fecit si viderit nos nuptialẽ charitatis vestem nõ habere eijciat nos: ꝛ ligatis a bene agendi facultate pedib⁹ nostris ac manib⁹/exteriores mittat in tenebras. Mundemus fide fortia cordiũ nostroꝝ vascula fm purificationẽ preceptorũ celestiũ. Impleam⁹ hec aqua sciẽtie salutaris sacre lectioni crebrius attendẽdo. Rogem⁹ deũ: vt ipam quã nobis sciẽtie gratiã cõtulit (ne forte inflet) charitatis sue feruore calefaciat: ꝛ ad superna querẽda sola hac sapiẽtia cõuertat: quaten⁹ spũaliter inebriati/possimus et ipsi cũ ,ppheta cantare. Potasti nos vino cõpũctiõis. Sicqꝫ fit/vt nobis quoqꝫ bene p̄ficiẽtibus ꝛ nũc ex parte prout capere sufficim⁹: ꝛ in futuro p̄fecte Iesus manifestet gloriã suã: in qua viuit ꝛ regnat cũ patre in vnitate spiritussancti deus: per omnia secula seculorum. Amen. *Ps. lix.*

¶ De eadem dñica: Sermo sancti Augustini episcopi.

Optatũ nos fratres dilectissimi charitas vestra desideret ex meis animis recognosco. Et lꝫ vos humilitatẽ meã assidue videre velitis: tñ ego si posset fieri frequẽti⁹ de cõspectu vr̃o ꝛ meo vellẽ desiderio satiari. Sꝫ patiẽter tolerare debem⁹: qđ iplere ,p tẽporũ necessitate nõ possumus. Sed lꝫ corporaliter nos ,ppter multas necessitates videre nõ valem⁹: charitate tñ ꝛ sctõ amore vñ pariter sum⁹. Pro q̃a re nihil nocet corporis separatio: vbi est aiorum vera ꝛ syncera cõiũctio. Charitas ei ipa vera est: q̃ corporaliter separatos cõsueuit spũaliter copulare atqꝫ cõiungere. Duo em̃ q̃ se sctõ amore diligũt: etiã si vn⁹ sit in oriẽte/ali⁹ in occidẽte: ita in charitate cõglutinãte iũgunt vt nũq̃ ab inuicẽ separent. Audi apostolũ dicẽtẽ/laudẽ vere et integre charitatis. Sic em̃ ait. Si em̃ linguis hoim loquar ꝛ angeloꝝ: charitatẽ aũt nõ habeã/nihil mihi prodest. *j. Corin. xiij.* Et post pauca addidit dicẽs. Charitas patiẽs est/benigna est. Et lꝫ sufficiẽter p̄conia ei⁹ plen⁹ spũsctõ Paulus apl's p̄dicauerit: tñ q̃ sctã charitas dulce est ac salubre vinculũ mẽtiũ: etiã nos paruuli fm modulũ nr̃m/de tudo illa quãtũ possum⁹ cõquiram⁹. *Ampli-* Magne sunt diuitie cha charitatis charissimi/sine q̃ diues paup est: ꝛ cũ q̃ pauper diuitis traues est. Nã diues si charitatẽ non habeat/q̃d hꝫ: Quali/etat.

bet grādis substātia sit/sine charitate inanis ꝛ vacua est
Charitas etiā si de terrenis facultatib⁹ nihil habeat/ple
na est. Vn̄ quālibet aliquis copiosas diuitias habeat: si
charitas in illo non fuerit: nihil boni ex illis facere pote
rit: sine qua vera ꝛ celestiū virtutū matre magistra quid
facere debeat: ꝛ qn̄ vel quātū dare debeat/oīno nō nouit
Et ideo quātū pōt elaboret: vt habeat charitatem/vt ha
beat lucē/vt habeat oleū. Charitas oleo cōparat̄. Nam
quō oleū oīb⁹ humorib⁹ superi⁹ esse cognoscitur: ita cha
ritas oīb⁹ virtutib⁹ sublimior cōprobat̄. Nā si aliq̄s ha
beat infinitas diuitias ꝛ nō habeat charitatē: sic est quō
habeat plures lucernas ꝛ multas lāpades pinguedinē
nō habētes. Lucerna vel lāpas sine oleo accēsa: fumare
[Charitas prudens dispēsatrix.] pōt de iracūdia/fumare de sup̄bia/fetere de auaritia: si
ne charitate penit⁹ nō pōt lucē habere. Charitas si in te
fuerit: quālibet tibi sit grādis substātia/nouit q̄d de illa
agere debeat. Ipsa scit optime cui vel quātum porrigat:
q̄d tribuat/q̄d reseruet: ipa intelligit quātū anime reser
uet in celo: ꝛ quātū corpori seruet in mūdo. Satis bona
ordinatrix est fr̄es: bene nouit cōgregare in estate ꝙ pos
sit hyeme habere: hoc est/scit ꝓuidere ꝑ eleemosynā in
hoc seculo/qd̄ inueniat in futuro. Habete charitatē fra
tres: q̄ sine illa q̄cq̄d aliud boni fuerit/nihil esse poterit.
Verā charitatē habete fratres. Que est vera charitas?
Qui sic diligit oēm hoiem quō seipsum. Est vera chari
tas: q̄ nō solū vsq̄ ad amicos: sed etiā vsq̄ ad ipsos ꝑue
nit inimicos. Nemo se circūueniat fr̄es. Qui istā charita
tē nō habuerit/deū videre nō poterit: nec audire merebi
[Mat. xxv.] tur. Venite bn̄dicti/ꝑcipite regnū. Certe videtis/ꝙ in le
ctione euāgelica nihil aliud dn̄s nominauerit de vniuer
sis virtutib⁹/nisi solā eleemosynā q̄ cū charitate operat̄:
de ramis tacuit: radicē tātūmodo noīauit dicēs. Venite
[Luce.xi.] bn̄dicti/ꝑcipite regnū. Esuriui em̄: ꝛ dedistis mihi man
ducare. Et iterū ipe dn̄s. Verūtamē date eleemosynā: et
ecce oīa mūda sunt vobis. Oīs hō q̄ charitatē vult habe
re in futuro seculo: faciat illā sibi patronā in hoc mūdo:
vt illā ꝓpriā inueniat in eternū. Nā quō arbor quālibet
pulchra sit: ꝛ fructifera/nō pōt viuere sine radice: sic q̄lz
[Ephes. iij.] bona opa perseuerare nō poterūt sine charitate. Ipa est
enim de qua apl's dicit. In charitate radicati et fundati.
Talē ergo charitatē habeam⁹ fratres: vt oēs hoīes toto
corde amare possim⁹. Si totū gen⁹ humanū sic diligis
quō te: nō remāsit ianua vn̄ pctm̄ intret in te. Oēs adit⁹
vn̄ diabol⁹ ad aiam īgredit̄ claudis/si totos hoīes sicut
teip̄z dilexeris. Et reuera fr̄es: quō pōt fieri/vt aliq̄s alte
ri hoī malum faciat: si illū sicut teipsum dilexerit? Dilige
ergo: ꝛ q̄cq̄d volueris fac. Ama ex toto corde tuo: et qd̄
volueris exerce in ꝓximo tuo. Si irasceris dulce est: q̄ de
charitate ꝓcedit: si corripis suaue est: si castigas etiā ꝛ fla
gellas/acceptabile est. Quare hoc fratres? Quia verus
[Adulationis vitiū rep̄hendit̄.] amor est qn̄ corripis ꝛ castigas. Qn̄ etiā de eccl'ia foris
proijcis: amaritudo videt̄ seuire in ore: sed dulcedo serua
tur in corde. Nec fratrē quasi inimicū odio habeas: sed
pctm̄ velut morbū ꝑseq̄re. Econtrario sunt q̄ sub falsa adu
latiōe dulcedinē solēt in ore ꝓferre ꝛ dolum vel amaritu
[j.Tim.j.] dinē in corde seruare. Vos aūt fratres dilectissimi verā
charitatē tenētes: q̄ falsa est fugite. Audite apl'm dicētē.
Charitas de corde puro: ꝛ cōsciētia bona: ꝛ fide nō ficta.
Ergo fratres/qn̄ de charitate loquor/tacere nō possum.
Quare hoc? Quia satis dulcis est charitas. Qui illā hz
[j.Jo.iiij] qd̄ dico intelligit: q̄ vero non hz/forsitan me irridet ꝛ de
[Psal. xxxiij.] spicit. Quare irridet? Quia ꝙ dulcis sit charitas/nō gu
stauit. Gustet ergo ꝛ videat ꝙ suauis est dn̄s. Deus cha
ritas est. Quid dulci⁹ deo fratres. Qui nescit audiat ꝓ
phetā dicentē/qd̄ pauloante suggessi. Gustate ꝛ videte
qm̄ suauis est dn̄s. O ꝙ felix ꝛ btā est aīa q̄ charitatē in
se habere meret̄. Charitas fratres sitiēti pot⁹ est/esuriē
ti cibus: in amaritudine positis dulcedo: in tristitia posi
tis vera ꝛ grata cōsolatio: fluctuātibus port⁹/errātibus
via/peregrinātibus patria. Hāc ergo fratres tenete/hāc
tota auiditate diligite. Si amatores estis/amate chari
tatē: si fortes/vīcite cupiditatē: si ꝑegrini/desiderate pa
triam. Ipsa vos ḡ charitas si illā tenere volueritis: et gu
bernat in hoc seculo: ꝛ ꝑducit ad regnū. Prestāte dn̄o no
stro qui viuit ꝛ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Dn̄ica tertia. Matthei. VIII.

¶ In illo tempore: Cum descendisset Jesus de
monte: secute sunt eum turbe multe. Et ecce le
prosus veniens rogabat eum dicens: Domine
si vis potes me mundare. Et reliqua. Homilia
Origenis.

Descente in mōte dn̄o:
discipuli veniūt ad eū sicut alacres/sicut dome
stici/sicut ꝓximi/sicut amici vel fr̄es. Ideo ait
et dn̄s ad eos. Vos estis sal terre: ꝛ vos estis lux mundi. [Mat.v.]
Nūc vero descēdēte eo de mōte/turbe secute sunt eū: q̄ in
montē ascēdere nō potuerūt: vt pigri populi/vt negligē
tes/vt imꝑfecti. Ita ꝛ filij israel primit⁹ in mōtē ascēdere
nō valuerūt: ad obuiādū deo peregre nō potuerūt/pro
pter suā irreligiositatē ꝛ impietate: sed sol⁹ moyses ascē
dit: ꝛ pauci cū eo seniorꝫ israel. Ita ꝛ cū dn̄o discipuli soli
in mōtē ascēderūt: ꝛ tardiores deorsum steterūt. Sic et
mō vigilātes ꝛ alacres ꝛ fideles aīe/deū timētes ꝛ dn̄m
diligētes/regna celestia desiderātes/dn̄m semꝑ sequen
tes: post dn̄m in illū celestē mōtē ascēdūt/audiētes apo
stolū dicentē. Que sursum sunt q̄rite/q̄ sursum sunt sapi
te: vbi christ⁹ est in dextera dei sedēs. Descēdēte nūc dn̄o: [Col.iij]
hoc est inclināte se ad infirmitatē ꝛ impotētiā ceterorū,
misertus imꝑfectioni eorꝫ vel infirmitati: secute sunt eū
turbe multe: aliquāti ꝓpter charitatē/aliquāti ꝓpter do
ctrinā: aliquāti ꝓpter admirationē ꝛ curationē: ꝛ ecce hō
leprosus vnus ex illis q̄ curā q̄rebāt/q̄ leuamē desidera
bant. ¶ Ecce leprosus veniēs/adorabat eū dicēs. Dn̄e si [Tex.]
vis potes me mūdare. Deorsum currēs rogas o hō/et in
mōte nihil dicis. Quare sic? Quia tp̄s ꝛ tēpora omni rei
sub celo: tp̄s doctrine: ꝛ tēpus curationis. In mente do [Mons altitudo operum christi.]
cuit/illuminauit/monuit/aīas curauit/corda sanauit.
Propterea ergo ego illa maiora tētare nolui: illa summa
tardare passus sum. Ipsis ergo ab illo cōpletis: deorsum
eo de mōte ad curādū descēdēte: sicut de celo/sicuti de ce
lestib⁹ mōtib⁹ ad saluādos carnales descēdēre. Venit er
go ad eū hō leprosus/adorās eū. Anteq̄ peteret/adora
re cepit: anteq̄ rogaret/culturā ostendit. Adorauit autē
eum. Pro hoc aūt ipso deū ꝛ dn̄m eum inuocans/adora
bat eum. Sic ꝛ illi beati Magi prius ꝓcidētes adorauē
runt eū ꝛ ita demū ei munera obtulerūt. Eodē mō ꝛ nūc [Mat.ij.]
iste cadens adorabat: ꝛ sic supplicē obtulit postulationē
Dn̄e dicens: tu q̄ digne adoraris: q̄ merito coleris/te ego
dn̄m adoro: ideoq̄ te dn̄m dico. Opera pri⁹ cōtestans: ꝛ
sic verba loquēs. Per te em̄ oīa facta sunt: tu ergo dn̄e si
vis potes me mūdare. Voluntas tua opus est/si vis po
tes me mundare. Voluisti vt hec immundissima lepra su
per me veniret: siue propter mea peccata vt corrept⁹ pe
nituissem: siue ꝓpter tuā prudentiam/vt mirabiliter me
mūdans magnificeris. Omnia dispensanter ꝛ pruden
ter facis: ꝛ salutē largiter tribuis. Siue ergo hāc lepram
propter mea pctā portaui: dimittens culpas meas mun
da me: siue ꝓpter prudētiā tuā me mirabiliter mūda/vt
ab omnibus magnificeris. Dn̄e/si vis potes me mūdare
Voluntas tua opus est: q̄ ꝛ opera volūtati tue obediūt
ideoq̄ si vis potes me mūdare. Nō dubito/nō fallor: nō
dico sicut ille q̄ filij salutē depcabatur si q̄d potes adiu [Mar.ix]
ua nos. Sed scio q̄ omnia potes: ideoq̄ nō potētiā peto
nō fortitudinē quero: has em̄ scio esse indeficientes: sed
tantū volūtatē tuā deprecor: ꝛ sequēs virtus statim hanc
gratiam adimplebit. Dn̄e/si vis potes me mūdare. Mi
hi ad beneficium/tibi ad laudem; videntibus ad mira

[iiij.re.v.] culū/ꝛ ꝓficiēdi doctrinā. Dn̄e/si vis potes me mūdarē.
Tu pri⁹ Naamā p̄cipē Sirie ꝑ Heliseū in Jordane tin
gens lepra mūdasti: tu ꝛ mō si vis potes mūdare. Cui re
spōdens dn̄s ait. Cōfiteris q̄ ego possum: ꝓfiteris q̄ si
[Tex] ego volo fit: ideo volo mūdare. ¶ Volo mūdare. Ma
gnifice credis/magnifice ꝛ mūdaris. Plenissime cōfite
ris/plenissime letificaris. Volo mūdare. Non dubitasti
credere: nō tardo sanare. Nō distulisti cōfessionē/nō dif
ferā te mūdare. Volo mūdare. Vt ꝛ magnā gratiā tibi
ostēdā manū ad te porrigā. Extendens itaq̄ Jesus ma
num: tetigit eū dicēs. Volo mundare. Et quare tetigit
eū domin⁹/cū lex ꝓhibuisset leprosum tangere? Propter
hoc tetigit vt ostēdisset: q̄ oīa mūda mūdis: q̄ aliorꝫ alijs
nō adherēt inq̄namēta: q̄ extranea imūdicies/imacula
tos nō coinquat. Sz adhuc ꝓpter q̄d tetigit? Vt hūilita
tē demōstraret: vt nos doceret nullū spernere/nullū hor
rere/nullū cōtemptibilē ducere ꝓpter corporis lesionem
aut maculationē que a dn̄o immittunt̄: ꝓ qua ipse scit ra
[Christ⁹ medic⁹ aiarū et corporū.] tione. Extendens ergo manū Jesus: tetigit eū. Medic⁹
ait sum celestis: corpora cū animis curare possum: ꝓpter
ea oēs tango: nō vt infirmitas mihi adhereat: sz ideo vt
ab his q̄ eā habēt expellā. Sol sum enim ait incorruptibi
lis et luna iustitie: ideoq̄ oīb⁹ appropio: ꝛ oēs meis splē
doribus ad salutē irradio: ipse vero sicut fui ꝑmaneo: in
singulari mee sanctitatis pulchritudine. Et extendens
manū/tetigit eū. Nō sperno legē: sed curo vuln⁹. Nō de
struo mandatū: sed fugo atq̄ mūdo leprā. Ideoq̄ cū ex
tendo manū: mox effugit hec contaminatio: nec virtuti
proximare/vel resistere mee potētie nō poterit. Dico mū
dare: ꝛ manū ad tangendū extēdens effugit ilico lepra.
Et inuēta est man⁹ dn̄i nō lepra: sed mundū tetigisse cor
pus. Cōsiderem⁹ ꝛ nos fr̄es charissimi: vt nullus pecca
ti lepra in sua habeat anima: vt nullus cōtaminationes
delictorꝫ in suo retineat corde: Et si hz/instanter adorās
dominum/dicat ad eū. Domine si vis potes me munda
re. Tu illum prius multa delicta cōmittentē mundasti
Naaman: tu alijs innumerabilib⁹ a seculo peccantibus
misert⁹ es: tu ergo si vis/potes me mūdare. Et dn̄s mox
misericordie porrigēs manū dicit/volo mūdare. Et Je
sus ait illi mūdato a lepra: huic cui misert⁹ est: huic credē
ti dn̄o q̄ cōfisus est in virtute ei⁹: huic ḡ dixit Jesus. Cre
didisti/sanus es: sperasti/mūdus factus es. Noli obliui
sci qualis fueris/ꝛ qualis fact⁹ es. Nō cesses gr̄as agere
nō taceas cōfiteri. Hoc ꝛ nos debem⁹ facere charissimi:
qn̄ a dn̄o nr̄o de aliquo periculo liberamur: qn̄ ab aliq̄
dolore saluamur: siue infirmitat̄/siue vulner̄/siue de q̄li
ber necessitate. Nō efficiamur ingrati: nō relinquam⁹ re
demptorē nostrū: sed alacriter gr̄arū actiones ei redda
mus: sed ꝛ munera ꝑm substātiā nostrā ad honorificādū
[Tex.] eū exhibeam⁹. Hoc ei ꝛ illi mādauit dn̄s. ¶ Vade ait ad
sacerdotē: ꝛ offer mun⁹ tuū. Dixit ḡ ei Jesus. Vide/nemi
ni dixeris. Et quare o dulcissime dn̄e nūc dicis: nemini di
xeris? Propter meā ait hūilitatē: ꝓpter meā dulcedinem
vt ꝛ vos doceamini qn̄ aliq̄d boni facitis/nō gloriari/nō
extolli/nō inaniter placere velle in cōspectu hoīz sicut cō
suetudo est aliquātis: siue cū aliq̄d boni fecerint: siue cū
ieiunauerint/siue in pauperū eleemosynis ꝛ largitatib⁹
siue in altar̄ honore: siue in sanctorꝫ honorificētia. Et em̄
[Sacerdotij dignitas notat̄.] ipsi hoīes volūt glorificari ꝛ sibi placere/ante dominum
mercedem ꝑdentes. Vide nemini dixeris. Te em̄ tacēte
hoc mirabiliter clamabit: te em̄ os nō aperiente/oīs tui
cordis substātia iubilabit. Hesterno imūdus ꝛ hodie mū
dus: ante pusillū horribilis ꝛ nūc decorus. Vade ergo ne
mini dixeris: sed vade ostēde te sacerdoti. Ambulantē te
ad templū vidētes mirabūtur: ꝛ sacerdos vidēs expaue
scet: qm̄ ꝑm legem ab eo semel vel bis ablut⁹: ꝛ ondēs te
ipsi mūdari nō potuisti. Vade ergo ostēde te sacerdoti ꝛ
vidēs cognoscat: q̄ nō ꝑ legis cōsuetudinē mūdatus es:
sed per gratie operationē: nō per terrenorꝫ sacerdotum
imaginē: sed per celestē summi sacerdotis splendorē. Va
de ostende te sacerdoti. Sacerdoti te ostēde: a summo sa
cerdote missus. Sacerdoti te ondē: a summo sacerdote
dei patris mūdatus: sed nō videaris in cōspectu dn̄i ina [Nota doctrinam.]
nis. Nō videaris sacerdoti manu vacua ad eū venire: nō
veniēs in cōspectu sancti tēpli infructuosus/sed offeres
munus tuū. Ad illū em̄ tūc hoc dictū nos admonet oēs
ad illū loquēs nobis oīb⁹ dicit: vt ꝛ nos dona et munera
nostra nō teneamus apud nos: sed reddam⁹ deo: maxi
me cū de aliq̄ liberamur tribulatione. ¶ Offer (inquit) [Tex.]
munus tuū. Quare? Vt oēs q̄ te vident et portare ꝛ of
ferre/credent his mirabilibus: ꝛ magnificēt deū q̄ miser
tus est tui ꝛ infidelib⁹ ꝑ hoc increpatio ꝛ testimoniū du
ritie cordis ipsorꝫ fiet. Sic ꝛ illū triginta ꝛ octo annis ia [Joā.v.]
centē in infirmitate erigēns a lāguore iussit portare gra
batū suū/ꝛ ire in domū suā: vt hunc ipsum lectū portatū
ab eo ꝑ mediā ciuitatē clamasset/saluantē se inuocando
ꝛ laudādo. Sic ꝛ illū cecū in natatoriā syloe misit: vt vidē [Joā.ix.]
tes ambulare illuc eūdē cecū: ꝛ iterū remanentē: mirati
et obstupescētes/crederent huic talia miracula facienti.
Post hec q̄ superius dicta sunt. ¶ Cū introisset Caphar [Tex.]
naū ciuitatē Galilee. Sic cognomiata est Capharnaū:
in qua dn̄s sepi⁹ virtutis sue magnificētiā mōstrauit. In
grediēte eo Capharnaū. Cur ibi ingressus est? Propter
hoc qd̄ ꝛ inuenit: ꝛ statim manifestū est. ¶ Accessit ad [Tex.]
eū Centurio. Accessit vere: nō dimidi⁹/sed totus. Nō aspe
ctu corporis tātū sz ꝛ anime plenitudine. Nō facie tātū/
sz ꝛ imaculato corde. Accessit Cēturio/alienigena gene
ratione: sed domesticus corde: alienus natione: sed ala
cer fide. Militū princeps: sed plus angelorꝫ gaudiū. Ac
cessit ad eū Cēturio. Increpatio illorꝫ q̄ quondā ad He
liā in Carmelo ascēdentes quinquagenarij/mox in infi [iiij.Re.j]
delitate sua igne cōbusti sunt: ꝛ iste in fide/mox in sinu
deputatus est Abrae. ¶ Accessit ad eū Cēturio/ rogās [Tex.]
eū ꝛ dicēs. Dn̄e/puer me⁹ iacet in domo paralytic⁹ ꝛ ma
le torquet̄. Multi in illo tp̄e ꝓ diuersis rogabāt infirmi
tatib⁹: ali⁹ ꝓ filio/ali⁹ ꝓ aliquo alio: sed nullus ꝓ seruo/
nisi iste solus: ꝛ hoc ei in augmētū beatitudinis: ad coro
nā glorie erat. Quid em̄ cogitabat iste btūs? Quid esti
mabat in oībus bonis plen⁹ cēturio? Iste aiebat. Mihi
seru⁹ est/ꝛ ego seruus creatoris sum. Iste me hz sup terrā
dn̄m: ꝛ ego hūc magnū in celis habeo dn̄z. Si ergo ei nō
[Centurionis pietas exponitur.] misereor/quō mihi ille miserebitur? Si ego huic non sub
uenio/quō mihi ille subueniet? Sic debēt oēs qui famu
los habēt ꝛ famulas cogitare: sic misereri/sic condolere
eis/sic supplicare: sic curā habere de seruis suis/vel de an
cillis suis: sicut ꝛ ille beat⁹ cēturio fecit. Puer me⁹ (inq̄t)
iacet in domo. Nō in vna re tm̄ miserabilis ꝙ iacet: sz in
alia ꝙ paralyticus: tertia ꝙ male torquet̄. Oīa enīz ista
dolore cōgeminauit: ꝛ iacentē/ꝛ paralyticū: ꝛ dure detē
tum. Ideo vt sue aīe angustias demōstraret/ꝛ dn̄m com
mouisset/q̄tenus ꝛ illius cruciatū demōstraret: ꝛ dn̄i be
niuolentiam imitaret̄. Puer me⁹ iacet in domo. Et huc
quare nō attulisti eū/sicut illi illū paralyticū in lecto por
tauerūt? Ideo ait/q̄ nō opus est ostēdere illi oīa videti.
Nō opus est in cōspectu ei⁹ afferre/cui⁹ potētia nō ter
minat̄/nec includit̄/neq̄ excludit̄. Jacet in domo para
lyticus ꝛ male torq̄tur. Quid ergo vis: q̄d cupis: q̄d desi
deras? Nō multū loquor ait: scio em̄ q̄ ad oīa cognoscen
[Tex.] tē loquor. Nō verbosor: scio em̄ q̄ ad oīa p̄sciētē respon
[Gen.xxj.] deo. Ideoq̄ iste cognoscēs corda respōdēs dicit. ¶ Ego
veniā ꝛ curabo eū. Ego ad Abraā veniēs senilem Sare
vterū sanaui: in senectute eis Isaac filium donās/ego et
nūc veniēs ad te curabo eū. Et quō dn̄e ꝓmittis aduen
tum tuum huic? Nec petit/nec q̄rit/sciens ꝙ nō accepta
bile sit ei vt veniēs in domū eius: ꝓpter q̄d oīno hoc ꝓ
fers? Ob hoc vt ꝛ vos preualeatis: ꝛ eius fidei simuletis
vel cognoscatis q̄d sit iste: vel qualis in eo fidei thesau
rus habet̄ occultus. Jam em̄ et primitus Abraam tenta
ui: nō pro hoc vt cognoscerē quem ante sciebam: sed vt
vos ei similes in omni tētatiōe: ꝛ fortissimi inueniamini.

Et Job ꝓbaui. Nõ ꝑpter hoc ꝓbaui quē iuste testificatꝰ
sum: ſ; vt vobis spē ⁊ fiduciā vel cõfidētiā demõstrarem.
Ideo ⁊ huic dico. Ego veniā ⁊ curabo eũ: vt ⁊ ipe magnā
suā fidē ꝓferens dicat. Dñe terruisti me de hoc ꝓmisso:
cõturbasti me de hoc dicto: interfecisti fortitudinem ani
me mee in hoc verbo. Nõ sum dignꝰ aspectu: nõ sum di-
gnus appropinquatione: nõ sum dignꝰ accessu vel introi
Tex. tu tuo. ¶ Dñe nõ sum dignꝰ vt intres sub tectũ meum.
Moyses ꝑmitꝰ ille magnꝰ ⁊ tuꝰ cõfabulator: ille mirabi
lis narrator operũ tuorum: ille fidelis in tota domo tua/ ni-
miũ se humiliauit dicēs. Nõ sum dignꝰ ab hesternũ ⁊ ter-
tiũ diē. Quãto magis ego dicā. Dñe nõ sum dignꝰ/ vt sub
tectũ meũ intres. Alienigena sum/ gētilis sum/ miles sum/
gladio accinctꝰ: sanguinē fundēs/ ad pliũ exiens: ideoq;
nõ sum dignꝰ vt intres sub tectũ meũ: ſ; tm̃ dic vbo: ſ; tm̃
veni vbo. Verbũ tuũ aspectꝰ tuꝰ est/ vbũ tuũ opꝰ cõsum
marũ est. Ideoq; dic verbo: ostēde absens corpore/ quod
presens spũ cõsummare potēs es. Ubiq; indeficiēs tua ꝑ
sentia/ vbiq; presens tuus aspectꝰ. Idcirco ego accessu ⁊
introitu tuo indignꝰ sum: ⁊ iste infirmꝰ verbi tui visita-
tione indiget ⁊ ideo dic vbo et sanabitur puer meꝰ. Sed ⁊
hoc nullũ nostrũ ptraseat sicut pusillũ aliqd: qd dixit ille
Dñs du- beatus: nõ sum dignꝰ vt sub tectũ meũ intres. Intrat et
pliciter nũc dñs sub tectũ credentiũ duplici figura vel more. Nũc
subit te- cũ qñ sacri vel religiosi ⁊ deo acceptabiles ecclīarũ an-
cta nr̃a. tistites sub tectũ tuũ itrãt: tũc ibidē dñs ꝑ eos ingredit: ⁊
tu sic estimes tãq dñm suscipiēs. Et aliud: qñ sctm̃ sumis
cibũ: qñ illud incorruptũ accipis epulũ: qñ vite pane ⁊ po
culo frueris: qñ mãducas et bibis carnē ⁊ sanguinē dñi:
tũc dñs sub tectũ tuũ ingredit. Et tu ergo humilians te-
metipsum/ imitare hũc Centurionē: ⁊ dicito. Dñe nõ sum
dignꝰ vt intres sub tectũ meũ. Ubi eñ indigne ingredit
ibi ad iudiciũ ingredit illi accipiēti. Sz adhuc qd adiecit
ille beatus in sequētibus. ¶ Nã: ⁊ ego hõ sum sub ptãte
Tex. cõstitutus: et habeo sub me milites: ⁊ dico huic vade/ et
vadit: ⁊ alio veni/ et venit: et seruo meo fac hoc ⁊ facit. O
prudētia: o intellectꝰ aīe: o mũditia cordis. Prio: oim ma
nifeste charitatis cõfessionē reuelauit: ⁊ noui testamenti
mysteriũ declarauit: ⁊ ecclīe in sese mõstrauit imaginem
primitieq; ex gētibus dño credētiũ factꝰ est. Ego ait hõ
sum sub ptãte regis vel principis: indignꝰ ego habeo sub
ptãte mea milites et seruos: et tu habes sub ptãte tua an
gelos sicut milites et oēs sctõs seruos. Ego mando vni-
cuiq; ⁊ facit ſm̃ pceptũ meũ: et tu mãdas qd et statim cõ
plet. Nõ eñ mãdas ⁊ dicis/ fit. Mãdas/ ⁊ sine mora pfi-
cit. Ois eñ creatura seruit tibi: et ideo dic vbo et pficit
velociter: et sanabit puer meus. O fides viri: o religiosi-
tas militis: quãto te magnificemꝰ o dulcissime amice ve
ritatis. Te admirat dñs ⁊ tuã ideficiētē magnificat fidē
Quõ de tenebris gētiũ tãtum lumē pcessit? Quõ de er-
rore corꝝ deũ nõ cognoscētium tanta manifesta iustitia?
Admira- Quõ ex ore stultorꝝ idolis seruientiũ tã lympida effulsit
tio Jesu fides. Audiuimus ergo dñs admirabat eũ. Et qd deꝰ vnige
exponit nitus mirat quãtũ sit et qle: et qꝫ inenarrabile et inesti-
mabile? Percipe sensu o charissime qꝫ deo nihil est mira-
bile: nec aurũ/ nec diuitie/ nec regna/ nec principatꝰ. Ista
oia sunt in cõspectu eiꝰ tãq vmbra et sicut nihil/ sicut flos
decidens. Nihil ergo in conspectu dei mirabile est: nihil
magnũ/ nihil pciosum/ nisi tm̃ vna fides. Hãc mirat: hãc
honorificat: hãc acceptabilē sibi estimat. Ipseq; cõuertēs
se ad sequētes turbas dixit. ¶ Amē dico vobis: hoc est/
Tex. vere dico vobis/ nõ inueni tãtã fidē in israel. Non in illo
priore israel beato Jacob/ tãtã abnegat se dñs fidē inue-
nisse: ille eñ nõ tãtũ credidit dñm: sed ⁊ pphetauit de co
et apertꝰ eius iustitiã demõstrauit: et manifestũ in car-
ne aduētũ eius ꝓlocutus est. Nisi eñ credidisset ei/ quõ
de eodē pphetasset? Sic ⁊ hi q de israel pcesserũt. Israel
etem̃ et ipsi noīati sunt pphete et iusti/ Dauid/ Esaias/ ⁊
Hieremias. Hi oēs clare et manifeste eius aduētũ pnun
tiauerũt. Oēs nãq; hi habuerũt fidē: habebãt etiã et p-
phetiã. Et iste btũs Centurio fidē habuit/ ſ; pphetiã non
habuit: ideoq; dñs admirãs magnificat fidē eiꝰ sup illũ
q tũc fuit israel: hoc est: sup oēs q tũc fuerũt tribꝰ israel: ⁊
nõ sup eos q postea pphete et iusti inuēti sunt in israel.
Amē dico vobis: nec in isrl tãtã fidē inueni/ sicut in gēti-
bus/ sicut in barbaris/ sicut in alienigenis. Qēres filium
dei inuocãt oīpotētē vnigenitũ ꝯfitent: dñz asserũt: et si-
cut dñm diligũt ⁊ sicut dñi oia dispēsantē adorãt: ⁊ isrl me
nõ cognouit: et ppls meꝰ hic me nõ itellexit: ideoq; beel-
zebub et samaritanũ appellãt et petorē estimãt. Jairꝰ isrl Mar. v.
principes ꝓ filia sua me petēs/ nõ dixit: dic verbo: ſ; veni Joã. iij.
(ait) velociter anteq morat filia mea. Nicodemꝰ doctor
isrl de fidei sacro audiēs ait. Quõ põt hoc fieri? Maria et
Martha me nimiũ diligētes dicũt. Dñe si fuisses hic/ nõ Joã. xi.
esset mortuꝰ frater meꝰ: tãq dubitãtes/ qꝫ vbiq; nõ velox
sit adesse mea potētia. Ideoq; nõ inueni tãtã fidē in isrl
sicut in isto alienigena. ¶ Dico aũt vobis/ qꝫ multi ab oriē Tex.
te et occidēte venient: et recũbēt cũ Abrahã/ Isaac/ ⁊ Jacob
in regno celorꝝ. Dico vobis: testor vobis: annũtio vobis:
predico vobis/ qꝫ multi veniēt de qbꝰ iã ppheta locutus
est dicēs. Et venient gētes multe ⁊ dicēt. Uenite ascēdamꝰ Esa. ii.
in mõtē dñi: ⁊ in domũ dei Jacob ingrediamur: ⁊ ostēdat
nobis vias suas: ⁊ ambulemꝰ in eis. Multi veniēt/ de q-
bus ait dñs. Et alias oues habeo q nõ sunt ex hoc ouili: Joan. x.
et illas adducã: ⁊ erit vnꝰ grex: ⁊ vnꝰ pastor. Multi ve-
niēt/ de qbus dictũ est: vt ⁊ filij dei q dispersi sunt/ cõgre- Joã. xi.
gent in vnũ. Isti ergo oēs veniēt. Unñ veniēt? Ab oriēte ⁊
occidēte: hoc est/ ex omni gēte q sub celo est ab oriente vsq;
ad occidētē. Sicut eñ ꝑ oēs gētes debet hoc euãgelium
predicari: sic ex oibus gētibꝰ vēturi sunt ad regnũ celorꝝ.
Uel adhuc ab oriēte hi q statim illuminati trãseũt: et ab
occidēte hi q passiones et psecutiones vsq; ad mortē tole
rarunt pro fide. Multi ergo venient. Et quomodo alibi
dicis o dulcissime domine. Multi vocati/ pauci vo electi Mat. xx.
Multi ait vocati. Oēs eñ tribꝰ hoim ab initio seculi vo-
cati sunt/ ⁊ pauci electi de multitudie. Silr vo veniētes ⁊
simul ꝯgregati i tpe visitatiõis multi inueniũt; nimiũq; inu
merabiles. Multi eñ veniēt ab oriēte ⁊ occidēte ⁊ recũ Fidei p-
bent nõ carnaliter iacētes/ sed spũaliter reqescētes: nõ tē pagatio
poraliter potētes/ ſ; eterne epulãtes: recũbētes in regno notat.
dei: vbi lux est ⁊ spes: vbi letitia ⁊ exultatio: vbi est gloria
⁊ bñdictio: vbi lux oculorum ⁊ lõgeuitas vite eterne: vbi
oēs iocũdant/ vbi oēs gaudēt/ vbi patres illi bti recũbũt
vbi oēs pphete reqescũt/ vbi apli ⁊ euãgeliste sup glorio
sos sedēt thronos/ vbi multitudo martyrũ in eterna glīa
gloriat: vbi copiositas virginũ in seculo exultat/ portans
coronã imaculate virginitatis. O dulcissimi fres: vna ni
mis cõuētio hilaris cõgregatio/ fulgēs cõiũctio. Ista est
a sctõ dñi pdicata ⁊ annũtiata/ ista est exultatio: ista est ab
initio narrata reqes. In istã festinauerũt oēs dñm diligē
tes: ad istã colligũt oēs ex gētibꝰ dño credētes/ religiosi
tatē seruãtes. In eã ⁊ nos oēs pgamꝰ o religiosi filij dei:
ad istã oi virtute nr̃a festinemꝰ. Nihil nos reuocet/ nihil
nos retardet: nihil nos ipediat ad hoc desiderabile ppe-
rare cõuiuiũ. Oēm negligentiã a nobꝫ pellamꝰ: omneq;
desidiã ab aio ⁊ corpis ipedimēta a nobꝫ pijciamꝰ: vt hu
ius btitudinis ⁊ requiei domestici efficiamur: qtenꝰ sctē
huiꝰ vt dictũ est epulationis digni ueniamur. ¶ Uade: Tex.
sicut credidisti fiat tibi. Sic fiet vere vnicuiq; hoi sicut
crediderit: ſ; mēsurã fidei metiet ei ⁊ ista a dño grã. Ipseq;
dixit ad illũ dñs. Sicut credidisti fiat tibi. Credidisti q:
oia possum: credidisti q: ego sum dominꝰ oim: sicut credi
disti/ ita ⁊ fiat tibi. Credamꝰ ⁊ nos fres charissimi Jesuz
christũ deũ ac dñm nostrũ oia posse: vbiq; ꝑsentē esse re-
missionē nobis cũctorũ petorꝝ eiꝰ indulgētia (si tamē eiꝰ
pcepta seruemꝰ) largiri vt vnusqsq; nr̃z cũ Centuriõe isto
audire mereat. Uade/ ⁊ sicut credidisti fiat tibi. Adiuuã
te ipo dño nr̃o Jesu christo: q cũ deo patre in vnitate spi-
ritussancti viuit ⁊ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ De eadē dñica; Ser. scti Aug. epi.

SI charitati vestre
possemꝰ frequētiꝰ ꝑsentari fratres charissi-
mi: christo adiuuãte de sctãꝝ scripturarũ co
piosis fontibꝰ/ ⁊ si nõ abũdãtes riuulos: cer
te vel qualescũq; guttulas poteramus sctis animabus
vestris infundere: vt vberrima atq; fructifera cordis ve-
stri terra accepta vbi dei pluuia: copiosam messem bono
Mat. rum operũ germinaret: vt veniēs dñs in agro cordis ve
xiij. stri: nõ solũ tricesimũ/ sed sexagesimũ ⁊ centesimũ fructũ
se inuenire cõgaudeat: qbꝰ fructibꝰ horreũ pparet in ce-
lo/ nõ incendiũ in inferno. Sed q: multis occupatiõibꝰ
impedimur: humilitatē nostrã vobis ſm̃ desideriũ vr̃m
representare nõ possumus: aliqd breue ⁊ satꝫ magnũ deo
donãte insinuare vobis volo. In qua breuitate si diligē-
ter attēditis: potestꝫ qd aie vestre cõuenit inuenire. Quid
ergo est illud breue ⁊ ita magnũ: vt possit generi hũano
j. Timo. j. sufficere: apls dicit. Finis pcepti est charitas de corde pu
ro ⁊ cõsciētia bona: ⁊ fide non ficta. Attendite fres qd in
verbis breuius: qd in rebꝰ magnificētius poterit inueni-
ri/ qꝫ charitas de corde puro ⁊ cõscientia bona/ ⁊ fide nõ
ficta. Ista breuitas ⁊ vt teneat memoriter est suauis: ⁊ vt
custodiat fideliter dulcis. Quid dulcius fres charissimi
Qui nescit gustet ⁊ videat. Quid ergo gustare debet q
j. Jo. iiij. vult vt illi dulcedo sapiat charitatis? Audite fres aplm
dicentē. Deus charitas est. Quid dulciꝰ fres? Qui nescit
ps. xxxiij audiat psalmistã dicētē. Gustate ⁊ videte qm̃ suauis est
dñs. Deus eñ charitas est. Qui habet charitatē: deꝰ in
illo manet: ⁊ ipse in deo. Si charitatē habes/ deũ habes.
Quid habet diues/ si charitatē nõ habet? Paup si chari
tatē habeat/ qd nõ habet? Tu forte putas qꝫ ille sit diues
cuius arca plena est auro: ⁊ ille nõ sit diues cuius cõsciē-
Uere di- tia plena est deo. Nõ ita est fratres. Ille vere diues esse vi
uitie q detur: in quo deus habitare dignat. Quid eñ de scriptu
sint. ris poteris ignorare: si te charitas hoc est deꝰ ceperit pos
sidere? Quid eñ de bonis operibꝰ nõ poteris implere: si
fontē bonorꝝ operũ merueris corde potare. Que aduer
sarium timebis: si regē deum in te habere merueris? Te-
nete ergo ⁊ custodite fres dilectissimi dulce ac salubre
vinculũ charitatis. Sed ante oia veram charitatē tene-
te: nõ illã que tm̃ ꝓmittitur ore/ ⁊ nõ seruat in corde: sed
illã q sic ex ore ꝓfert: vt tm̃ in corde iugiter teneat: vt im-
Ephe. iij pleat in vobis illud quod apls dicit. In charitate radica
ti atq; fundati. Radix eñ omnium bonorũ est charitas:
j. Ti. vj. sicut ⁊ radix omniũ malorũ cupiditas. Sicut in charita-
te nihil vnq mali: ita in cupiditate nihil vnq boni pote-
rit inueniri. Iste due radices fres dilectissimi: in duobus
agris a duobus plantant agricolis. Unã in cordibꝰ bo-
norum plantat christus: aliã in cordibus malorꝝ plantat
diabolꝰ. Nec de charitatis radice nascet aliqd mali: nec
de radice cupiditatis aliquid boni. Nõ eñ mentitur veri
tas: que in euãgelio cũ de istis duabus radicibus loque
Mat. retur/ ita definiuit dicens. Arbor bona/ bonos fructꝰ fa
vij. cit. Et iterum. Non potest arbor bona fructꝰ malos face
re: neq; arbor mala fructus bonos facere. Hec sententia
nõ est mea fratres/ sed dñi. Tanta ergo in vobis sit abũ-
dantia charitatis: que nõ solũ vsq; ad amicos/ sed etiam
vsq; ad ipsos perueniat inimicos. Et ideo: quia audistis
⁊ laudem charitatis/ ⁊ vituperationē cupiditatis: atten
dat vnusquisq; ⁊ consideret agrũ cordis sui: ⁊ q in se cha-
ritatē viderit gaudeat: ⁊ tota cordis vigilantia germina
in se sctã custodiat. Qui vo in agro cordis sui qualēcũq;
stirpē cupiditatꝫ inspexerit: christo adiuuãte extirpet cu
piditatē ⁊ plãtet charitatē. Nam qdiu hoc facere nolue
rit/ fructus bonos afferre nõ poterit. Et cũ bonos fructꝰ
nõ attulerit: dicit de ipso christus dñs celi ⁊ terre. Arbor
Mat. iij que non facit fructum bonũ excidetur: ⁊ in ignē mittet.
Si te nõ delectat dulces fructꝰ charitatis afferre: vel spi-
nis peccatorũ tuorũ ignem nõ debes metuere: Omnis
inquit arbor que nõ facit fructũ bonũ excidet: ⁊ in ignē
mittet. Quãdiu radicē nõ mutauerꝫ: fructus legitimos
afferre nõ poteris: ⁊ sine causa qd bonũ est ꝓmittꝫ in ore:
quia hoc implere nõ potes qdiu radix bonitatꝫ nõ tene-
tur i corde. Istas ergo duas radices sicut supra dixi: duo
agricole plãtare cõsueuerũt. Unã plãtat christꝰ in cordi-
bus fideliũ. Alterã plãtat diabolꝰ in pectoribꝰ superborꝝ Agrico-
ac si vna plãtat in celo: altera in inferno. Sed dicit aliqs le duo
Si in cordibus fideliũ plãtat: vtiq; fideles adhuc in mũ- mystice
do esse videnť: quõ eñ radix illa in celo plantat? Uis sci exponũ-
re quõ? Quia corda fideliũ celũ sunt; quia in celos quoti tur.
die eriguntur: ⁊ dicente sacerdote/ sursum corda: securi
respondent: habemus ad dñm: ⁊ apls dicit. Nostra autē Phil. iij.
conuersatio in celis est. Si ergo fidelium conuersatio in
celis est/ quia vera charitas in illis est: radix charitatꝫ in
celo plantata est. E cõtrario radix cupiditatis que in cor
dibꝰ superborũ est: q: semp terrã cupiũt/ terrã sapiũt/ terrã
diligũt: ⁊ oēm spem suã in terra cõstituũt/ in inferno plãta
ta est. Et licz hec ita sint: attñ nec petores debēt desparare: nec
humiles iusti in aliq qsi de suis meritꝫ superbire: q: ⁊ iusti si de
se ꝑsumpserint/ cito perdũt radicē charitatis. Et petores si
ad pniam cõuertũt euulsa cupiditate: cito plãtã recipiũt
charitatis. Et iõ q boni sũt/ custodiãt qd dei munere pce
perũt: ⁊ q mali sũt/ studeãt reparare qd ifeliciter pdiderũt
Nemo se ad illud tps reseruet: ⁊ tũc pniã vl charitatꝫ dul
cedinē retinere cõtēdat: qñ cepit de hac luce migrare. Nõ
se ad hec reseruēt vt qnq; in senectute ad pnie medicamēta
cõfugiãt: q: nesciũt qd supuētura pariat dies. Qua frõte
salutē tuã i tpe senectutꝫ dissimulat: cũ vniꝰ diei spatio cer
tus esse nõ possit? Et ideo si mortē timere nolumꝰ: semp
parati esse debemꝰ/ vt cũ nos dñs de hoc seculo iusserit
vocari: cũ secura cõsciētia nõ cũ desperatiõe: sed cũ gau-
dio añ cõspectũ iudicis veniamꝰ ⁊ ibi feliciter audire pos
simꝰ. Euge serue bone ⁊ fidelis/ q: sup pauca fuisti fide- Mat.
lis/ sup multa te cõstituã: intra in gaudiũ dñi tui. Ad qd xxv.
gaudiũ nos dñs ꝓ sua pietate pducat: qui viuit ⁊ regnat
per cuncta secula seculorum. Amen.

¶ Dominica.IIII. Matt.VIII.

¶ In illo tempore: Ascendēte Jesu in nauiculã
secuti sunt eũ discipuli eiꝰ. Et ecce motus magnꝰ
factꝰ est in mari: ita vt nauicula ⁊c. Homi. Orig.

INgrediente domino
in nauiculã/ secuti sunt eũ discipli eiꝰ: nõ imbecil
les ſ; firmi ⁊ stabiles i fide/ mãsueti ⁊ pij/ sperne
tes mũdũ: nõ duplici corde/ ſ; simplici. Hi g secuti sũt eũ:
nõ tm̃ gressus eiꝰ seqntes/ ſ; magis sctitatē comitãtes: et
iustitiã eiꝰ cõsectãtes. ¶ Et ecce tēpestas magna facta Tex.
est in mari: ita vt nauicula opiret fluctibꝰ. Cũ ei multa ma
gna ⁊ mirãda ostēdisset i terra/ trãsijt ad mare: vt ⁊ ibidē
adhuc excellētiora opa demõstraret/ qtenꝰ terre marisq;
dñz se eē cũctꝫ ostēderet. Ingressꝰ g nauiculã fecit turbari
mare: cõmouit vētos: cõcitauit fluctꝰ. cur hoc? Jo vt discipu
los mitteret in timorē: ⁊ suũ exiliũ postularēt: suã qꝫ potē
tiã rogãtibꝰ manifestaret. Illa tēpestas nõ ex sese oborta
ē/ ſ; ptãti paruit iperãtꝫ eiꝰ q educit vētos de thesaurꝫ suis
q terminũ mari arenã cõstituit. Dixit ei ei. Usq; huc veni
es: ⁊ nõ supgredierꝫ/ ſ; i temetipo ꝯfriget fluctꝰ tui. Huiꝰ
g iussione ⁊ pcepto orta ē tēpestas i mari ꝑpter occasiões Hiere.
supiꝰ memoratas. Facta ē tēpestas magna ⁊ nõ pusilla:
vt magnũ opꝰ ⁊ nõ pusillũ ostenderetur: quãtoq; fluctꝰ
nauicule irruebãt: tãto magꝫ timor discipłos cõturbabat Dormi-
vt plꝰ magꝫ desiderarēt ad liberãdũ se ꝑ mirabilia salua- tionis
torꝰ. ¶ Dñs vo dormiebat. O res mirabilis ⁊ stupēda: is christi
q nũq obdormit/ dormitis q celũ ⁊ terrã gubernat/ dor- mysteriũ
mitis q nũq dormit neq; dormitat ipe dormire dr. Dormi Tex.
ebat qdē corpe/ ſ; vigilabat deitate: dormiebat corpore/
ſ; cõturbabat mare/ erigebatq; fluctꝰ/ ⁊ aplos pterebat
suã ostēsurꝰ potētiã: dormiebat corpore: sicuti ⁊ ad puteũ

de itinere lassus vel fatigat⁹ sedebat: demõstrans q: vere humanũ corp⁹ portabat/ qd corruptibile induerat. Ipso corpore dormiebat: deitate vero excitabat mare ⁊ iterũ cõplacabat: dormiebat itaq3 corpore/ vt aplos suscitaret et vigilare faceret: pcipue aũt nos oẽs ne vnq̃ aio dormiamus: ne vel intellectu vel prudẽtia/ sed vigilare omi tpe/ ⁊ iubilare dño: ⁊ salutẽ ab eo postulare studeam⁹. Nam [Cañ:v.] ipe q dormiebat corpore/ illud verbũ scriptũ dicit. Ego dormio ⁊ cor meũ vigilat: ad quẽ accedẽtes discipuli/ suscitauerunt eũ dicẽtes. [Tex.] ¶ Dñe salua nos perimus. Tãto fuerunt metu conterriti ⁊ pene aio alienati vt irruerent in eũ: ⁊ non modeste aut leniter suggererẽt/ sed turbulẽter suscitarẽt eũ dicẽtes. Dñe salua nos perim⁹. O beati: o veraces dei discipuli: dñm saluatorẽ vobiscũ habetis/ ⁊ periculũ timetis? Vita vobiscum est: ⁊ de morte soliciti estis? [Pusilla fides arguitur.] Maris turbinẽ timentes/ creatorẽ eius presentem suscitatis: quasi non possit dormiente corpore fluctus sedare vel mitigare? Sed quid respondent hi dilectissimi discipuli? Paruuli inquiũt sumus adhuc infirmi ⁊ nondũ robusti: ideoq3 timem⁹/ ideoq3 trepidam⁹: necdũ vidimus crucẽ dñi: necdum nos confirmauit passio dñi ⁊ resurrectio: nõ ascensio in excelsis: non missio vel descensio spiritussancti paracleti: ppterea fragilitate nutam⁹/ propter ea ⁊ sepe audiuim⁹ a dño icrepationẽ pusille fidei. Supportam⁹/ ⁊ toleram⁹ libẽter/ volũtarie sustinem⁹. Vñ et [Tex.] nũc dicit dñs. ¶ Quare cõturbati estis pusille fidei? Cur nõ habetis fortitudinẽ? Cur nõ cõfidẽtiã ⁊ fiduciã apud vos tenetis? Et si mors irrueret/ nõne eã debuistis cõstãtissime sustinere? Ad oẽ ei qcqd euenerit/ fortitudo necessaria. Ad oẽ eñ periculũ vel tribulationẽ vsq3 ad aie exitum: sitr ⁊ cõtra delicias ⁊ diuitias/ ⁊ honores terrenos/ animi fortitudo tenenda est: vt neq3 extollaris o hõ: neq3 in superbia erigaris. Nõ despicias inimicos: neq3 hũiles spernas: neq3 obliuiscaris dñm: neq3 derelinquas creatorẽ/ neq3 existas ingrat⁹. Si ḡ in necessitate ⁊ in periculis fortitudo necessaria est: vt viriliter cũ fide toleres vniuersa: multo magis contra delicias (vt dictũ est) ⁊ luxurias fortitudo necessaria est: ne in muscipulã incidas diaboli. Quare ḡ turbati estis pusille fidei? Si deũ me vere esse creatorẽ omniũ suscepistis: qre nõ creditis q ea que a me facta sunt/ in mea habeo ptãte? Quare ḡ dubitastis pusille fidei? Qui pusillũ credit arguẽt: ⁊ q nihil credit/ cõtẽnẽt: fragiles in fide corripiẽt: alieni oĩno a fide punient. Tales fuerunt iudei ⁊ pagani: ideoq3 in malis suis euanuerũt. Tales eñ heretici/ ideoq3 in die iudicij cõdẽnabunt. ¶ Tunc surgens imperauit ventis ⁊ mari: ⁊ facta [Tex.] est tranquillitas magna. Scriptũ est. Et exurgẽs tãq3 [ps.lxxvij] dormiens dñs: tãq3 potens crapulat⁹ a vino: ⁊ percussit inimicos suos in posteriora. Et nũc surgẽs imperat vẽtis ⁊ mari: ⁊ facta est tranquillitas magna. Imperauit ventis ⁊ mari/ sicut creator: sicut suis/ vt potẽs: vt dñs imperat vẽtis ⁊ mari/ primit⁹ ante discipulos: vt audientes firmarent in fide. Et potentia deitatis occulta/ imperabat ⁊ cõminabat ei. Magis aũt regebat ⁊ placabat illud: sz [Semi nũ signũ diuine potẽtie.] quod quidã ait. Potẽtia mitigauit mare. Imperauit vẽtis ⁊ mari: ⁊ facta est trãquillitas magna. De magno vẽto ⁊ tẽpestate magna/ mari cõturbato ⁊ tumẽti/ factã est trãquillitas magna. Decet eñ hũc magnũ/ magna ⁊ miranda facere. Ideoq3 pauloante magna accinctus potẽtia: magnifice cõturbauit profundũ maris: ⁊ nũc iterũ in coipso ostendẽs sue magnificentiã potestatis/ tranquillitatẽ magnã fieri iussit. Hec iõ: vt nimiũ cõturbati apli/ magnifice exhilarati letarent. Dedit eñ p hec oĩa nobis dñs figurã ⁊ doctrine imaginẽ: vt ⁊ nos in oñi cõturbatione ⁊ cõtumelia patientiã teneam⁹: stabiles simus/ fidẽ nõ deseram⁹. Et si oĩs iste mũdus tãq3 mare ebulliat atq3 in furorẽ cõsurgat. Et si oẽs vẽti ⁊ vertigines demonũ vndiq3 seuiãt. Et si oĩs vt superi⁹ dixim⁹: tẽpestas maris. i. oĩs principat⁹ ⁊ potestates mũdi cõcitent: ⁊ in tumore iracũdie spumẽt/ vt furiãt super sctõs. Et si adhuc vsq3 ad celos sese extollãt: vt tẽpestates maris malignantes/ ac dolos ⁊ fremitus concitantes aduersus aliquẽ vestrũ nolite timere/ nolite turbari/ nolite cõtremiscere/ nolite deficere. Oẽs eñ quotquot in fidei nauicula cũ dño nauigatis: omnes quotquot in hac nimirũ sancte eccłie nauicula cũ dño per hunc vndosum supnatatis mundũ. Et si ipse dñs dormiat/ pio somno nostrã patientiã ⁊ tolerãtiã expectans/ vel impiorũ penitentiã ⁊ cõuersionẽ sustinẽs: alacriter accedite ad eũ/ orationibus instãtes: atq3 cũ ppheta dicentes. [Ps.xliij] Exurge quare obdormis dñe: exurge ⁊ ne repellas in finẽ. [Ibidem] Et iterũ. Exurge dñe adiuua nos ⁊ redime nos ppter nomẽ tuũ. Et ipe surgẽs imperabat ventis/ his aereis demonũ spiritibus. Ipsi eñ maris tẽpestates cõmouẽt/ hoc est amaros ⁊ elatos concitãt fluctus. i. principes mũdi ad persecutionẽ sanctis omnibus immittẽdã: ad cõtumelias fidelibus ingerẽdas. Quibus dñs imperat: omnibus cõminat/ omnia mitigat/ facitq3 trãquillitatẽ magnã circa corpus ⁊ spiritũ/ pacẽ eccłie ⁊ serenitatẽ mundo. Quõ nãq3 sepius concilia infidelium cõmota sunt aduersus verã ⁊ firmã ecclesiã? Aliquoties paganorũ/ aliquoties hereticorũ. Quẽadmodũ sepius sicut maris fluct⁹ irruebãt/ cõminantes ⁊ cõterẽtes hui⁹ principes mũdi/ per oĩa perdere se ecclesie filios arbitrãtes. Sz surgẽs dñs increpauit demonũ vẽtos: ⁊ oẽs euanescere fecit audaces aduersarios fidei/ magnãq3 pacẽ ⁊ trãquillitatem dedit ecclesie sue. ¶ Hoĩes autẽ illi in nauicula mirati sunt. [Tex.] Qui hoĩes? Scilicet hãc habẽtes nauiculam: aut ei intẽdentes nauicule. Nõ putes hic p hoĩes apostolos significatos. Nusq3 eñ inuenim⁹ pter honorẽ cognominari dñi discipulos: sed mõ semper aut apostoli/ aut discipuli nominant. Mirabant illi hoĩes: hi qui cum eo nauigabant: hi quorũ erat nauicula: hi qui in ea nauicula sese transfigebant/ hi mirabant. Et admiratione dignũ fuit: mare a profundo commotũ mitigari eiusq3 elatos deplacari fluctus: ventos furentes cõpesci. Mirabantur ergo dicentes. ¶ Qualis est iste: q: venti [Tex.] ⁊ mare obediunt ei. Nõ interrogantes dicũt: qualis est iste/ sed asserentes q hic talis est cui mare ⁊ venti obediunt: qualis est iste: hoc est quantus/ q fortis/ q potẽs/ q magnus? Qualis est iste/ maior Moyse/ potẽtior Helia? [Excellẽtia christi notat.] Illi enim ambo/ e quibus vnus ligno mare pcusso/ cũ labore discidit: alius ictu melote Iordanẽ pertransijt. Iste vero vno verbo mandat illis qui non habẽt verba/ ⁊ obediunt ei: hi qui non habent auditum obtemperant: hi q prudentie ⁊ intellectus expertes sunt/ inclinantur iubenti: quibus neq3 loquela/ neq3 vt dixi sermo est obediunt. In eadem enim substantia in qua sunt: ⁊ sua natura mouentur/ ⁊ iussioni deseruiũt: ad confusionem mortalium ad condemnationẽ corruptibiliũ. Iubet mari ⁊ nõ contẽnit: dicit ventis ⁊ tempestatib⁹/ ⁊ mox cõpescunt: iubet oĩ creature/ ⁊ non supgredit iussionem eius. Et vnũ hominũ genus: ⁊ vnũ sm similitudinẽ dei honorificatũ est cui verbũ ⁊ prudentia data est: hi soli hoĩes resistũt: hi tantũ inobediẽtes sunt: hi soli cõtemnũt. Ideoq3 ⁊ hi soli in iudicio dãnabuntur: ⁊ a iustitia punient veluti deteriores mutis aialib⁹: vel his q̃ sine spũ ⁊ aĩa sunt in hoc mũdo. Mirabant ḡ illi: q: mare cõpescuit/ ⁊ vẽti mitigati sunt. Admiremur ⁊ nos qñ ⁊ benignitates ⁊ beniuolentias ostẽdit circa nos dñs: qñ nos de periculis saluare dignatur: qñ de tumultib⁹ ⁊ tribulationib⁹ multis nos liberat qñ ab inimicis insequẽtibus eruit nos. Miremur: ⁊ mirantes gratias agam⁹/ ⁊ gr̃e obaudiam⁹: obaudiẽtes timeam⁹/ timẽtes diligam⁹: vt eterne charitatis ab eodem heredes efficiamur. Mirabant dicẽtes. Qualis est hic? Sicut hoc videt: ⁊ sicut deus potẽtiã ostendit. Sicut vn⁹ carnaliũ putat esse: ⁊ super oĩa carnalia/ magna ostẽdit mirabilia. Dormit sicut hõ: ⁊ imperat ventis sicut deus. In nauicula sedet: ⁊ oẽm creaturã iussione inclinat vbi vult Iesus christus dñs noster: qui cũ patre ⁊ spũsancto viuit ⁊ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Dominica.v. Mat.XI.

¶ In illo tempore: Respõdens Iesus dixit. Cõfiteor tibi pater dñe celi ⁊ terre: q: abscõdisti hec a sapientibus ⁊ prudentibus: ⁊ reuelasti ea paruulis. Et reliqua. Homilia beati Augustini epi.

[Tex.] Sanctum euãgelium cum legeret fratres/ audiuimus dñm Iesum exultasse in spiritu: ⁊ dixisse. ¶ Confiteor tibi pr/ dñe celi ⁊ terre: q: abscõdisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudẽtibus: ⁊ reuelasti ea paruulis. Hucusq3 interim verba dñi. Si digne/ si diligẽter/ si qd primũ est pie cõsiderem⁹: inuenimus primit⁹: non semper cũ in scripturis legimus confessionẽ/ debere nos intelligere vocẽ peccatoris. Maxime [Cõfessio christi exponitur] autẽ hoc dicendũ fuit: ⁊ hinc admonẽda charitas vestra q: mox vt hoc verbũ sonuit vox lectoris/ secut⁹ est etiã sonus tunsionis pectoris vr̃i audito. s. qñ dñs ait. Cõfiteor tibi pater. In hoc ipso qd sonuit cõfiteor/ pectora tutudistis. Tũdere aũt pectus quid est/ nisi arguere qd latet in pectore: ⁊ euidẽti pulsu occultũ castigare pctm? Quare hoc fecistis/ nisi q: audistis. Cõfiteor tibi pr? Cõfiteor audistis: q: cõfitet non attẽdistis. Nunc ergo aduertite. Si cõfiteor christ⁹ dixit/ a quo longe est oẽ peccatũ: nõ solius est cõfiteri peccatoris/ sed etiã aliqñ laudatoris. Cõfitemur ergo siue laudantes deũ/ siue accusantes nosmetipsos. Pia est vtraq3 cõfessio/ siue cũ te reprehẽdis q nõ es sine peccato: siue cũ illũ laudas q non pot habere peccatum. [Eccl.xvij] Si autẽ bene cogitem⁹: reprehensio tua laus ipsius est. Quare eñ iã cõfiteris in accusatione pcti/ in accusatiõe tuijpsius? Quare cõfiteris? Nisi ex mortuo fact⁹ es viuus Scriptura qppe ait. A mortuo q̃si q nõ sit perit cõfessio. Si perit a mortuo cõfessio: q cõfitet viuit. Et si pctm cõfitet: vtiq3 a morte reuixit. Si pcti cõfessor reuixit a morte: qs illũ suscitauit? Nullus mortu⁹ est suiipsi⁹ suscitator: Ille sol⁹ se potuit suscitare: q mortua carne nõ mortuus est. Erem h suscitauit: qd mortuũ fuit. Ille suscitabat: q viuebat in se. In carne aũt suscitãda mortuus fuerat. Non eñ pater filiũ sol⁹ suscitauit. De quo dictum est ab aplo. [Phil.ij.] Propter qd de⁹ eũ exaltauit. Sz etiã dñs seipm. i. corpus suũ suscitauit. Vñ dicit. Soluite tẽplũ hoc: ⁊ in triduo suscitabo illud. [Joan.ij.] Mortu⁹ est aũt peccator: maxime ille quẽ moles cõsuetudinis pmit: q̃si sepult⁹ Lazarus. Parũ eñ erat q: mortu⁹ etiã sepult⁹. [Ps.lij. eccl.xvij Joã.xj.] Quisq3 igit male cõsuetudinis/ male vite. s. terrenarũ cupiditatũ mole pmit: ita vt in illo iã factũ sit/ sicut in qdã psalmo mirabiliter dr. Dixit stult⁹ in corde suo nõ est deus. Fit talis de quali dictũ est. A mortuo velut q nõ sit perit confessio. Quis eũ suscitauit/ nisi qui remoto lapide clamauit dicens. Lazare prodi foras? Qui cõfitet: foras pdit. Foris aũt pdire non posset/ nisi viueret: viuere nõ posset/ nisi resuscitat⁹ esset. Ergo in cõfessiõe sui accusatio dei laudatio est. Dicit ḡ aliqs. Quid pdest eccłia si iã cõfessor voce dñica resuscitatus prodit? Quid pdest eccłie cõfiteri: cui dñs ait. [Mat.xvj.] Que solueritis in terra/ soluta erũt in celo? Ipm Lazarũ attẽde: cũ vinculis pdijt. Iã viuebat cõfitẽdo sz nõdũ liber ãbulabat vinculis irretitus. Quid ḡ facit eccłia: cui dictũ est. Que solueritis in terra soluta erũt/ nisi qd dñs ait cõtinuo ad discipulos. Soluite illũ ⁊ sinite abire. Siue ḡ nos accusem⁹: [De⁹ quõ bis laudatur.] siue deũ laudem⁹/ ipi illi gr̃as agere studeam⁹: a q gr̃a gr̃tis dat/ cuicũq3 dat. His ḡ deũ laudam⁹ si pie nos accusem⁹ deũq3 laudem⁹. Qñ deũ laudam⁹: tãq3 eũ q sine pctõ est pdicam⁹. Qñ aũt nosmetipos accusam⁹: ei p quẽ resurreximus gr̃am dam⁹. Hoc si fecerim⁹: nullã occasionẽ inueniet inimic⁹: q nos circũueniat añ iudicẽ. Cũ ei tuipe fueris accusator: ⁊ dñs liberator: qd erit ille/ nisi calũniator? Merito ille hinc sibi tutelã puidit aduersus inimicos nõ cõspicuos carnẽ ⁊ sanguinẽ miserãdã potius q cauẽdã/ sed aduersus illos inimicos contra quos apostolus nos hortatur vt armemur. Non est nobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ. i. aduersus hoĩes qs videtis seuire [ephe.vj.] in nos. Vasa sunt/ alius vtit. Organa sunt/ alius tangit Immisit se inquit diabolus in cor iude vt traderet dñm. Ait aliquis. Quid ergo ego feci? Audi aplm. Neq3 detis [Jo.xiij. Eph.iiij] locũ diabolo. Tu male volũtati locũ dedisti/ intrauit/ possedit/ vtitur. Locũ si nõ dares non possideret. Ergo nos [Eph.vj.] admonẽs ait. Non est nobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ sanguinem/ sed aduersus principes ⁊ potestates. Posset qsq3 putare aduersus reges terre: aduersus potentes seculi. Quare? Ipi nõ caro ⁊ sanguis. Semel dictũ est. Nõ aduersus carnẽ ⁊ sanguinem. Auerte ab omni homine. Quid ergo restat inimici? Aduersus principes ⁊ potestates spirituales nequitie. Rectores mundi: quasi pl⁹ dedit [Rectores tenebrarum ostẽdũt.] diabolo ⁊ angelis eius: pl⁹ dedit qs rectores mũdi appellauit. Sed ne male intelligas: exponit quid sit mundus cuius sunt illi rectores. Rectores mũdi tenebrarũ harũ. Quid est mundus tenebrarũ harum: quibus est rector? Dilectoribus suis ⁊ infidelibus plenus est mũdus. Hos appellat apostolus tenebras. Harum rectores diabolus ⁊ angeli eius. He tenebre nõ naturales sunt/ nõ incõmutabiles sunt. Mutantur/ ⁊ lux efficiunt. Credunt/ ⁊ credẽdo illuminant. Quod cũ in eis factum fuerit audiẽt. [Ephe.v.] Fuistis eñ aliquando tenebre: nunc autẽ lux in dño. Nã quando tenebre in te: non in dño. Iterũ quando lux: nõ in te/ sed in dño. Quid eñ habes qd nõ accepisti. Quia [j.Co.iiij] ergo sunt inuisibiles inimici: inuisibiliter sunt expugnãdi. Quippe hostẽ visibilẽ vincis feriendo/ inuisibilẽ vincis credẽdo. Visibilis est hostis homo: visibile est ⁊ ferire. Inuisibilis est hostis diabol⁹: inuisibile est ⁊ credere. Ergo est pugna inuisibilis aduersus inuisibiles inimicos. Ab his eñ inimicis quõ se tutũ dicit qdã? Hoc eñ ceperã dicere ⁊ necesse habebã de istis inimicis aliquanto cũ mora tractare. Iã ergo cognitis inimicis: videam⁹ tutelã. Laudans inuocabo dñm: ⁊ ab inimicis meis saluus [Ps.xvij] ero. Habes qd agas. Laudãs inuoca: sed dñm laudans inuoca. Si eñ te laudaueris/ ab inimicis tuis salu⁹ non eris. Laudãs inuoca dñm: ⁊ ab inimicis tuis saluus eris. Or qd ait ipe dñs. Sacrificium laudis honorificabit me [Ps.xlix] ⁊ ibi via est vbi ostẽdã tibi salutare meũ. Vbi via? In sacrificio laudis. Noli pedẽ extra hãc viã mittere: i via esto Noli a via recedere a laude dñi/ nec vnguẽ/ nedũ pedem Si eñ volueris ab hac via deuiare: ⁊ p dño te laudare/ nõ eris salu⁹ ab illis inimicis: q: de ipsis dictũ est. Iuxta [Ps.cxxxix.] semitã scãdalũ posuerũt mihi. Quicqd ḡ putaueris boni hre te abs te deuiasti a laude dei. Quid iã miraris si te seducit inimicus: qñ tu tuiipsi⁹ seductor es? Audi aplm: [Gal.vj] Qui ei putat se esse aliqd cũ nihil sit: ipe se seducit. Dñm ḡ attẽde cõfitentẽ. ¶ Cõfiteor tibi pr dñe celi ⁊ terre. Cõ[Tex.]fiteor tibi: laudo te. Laudo te: nõ accuso te. Quãtũ autẽ ptinet ad ipsi⁹ hoĩs susceptionẽ/ tota gr̃a/ singularis gr̃a pfecta gr̃a. Quid meruit hõ ille q christ⁹ est si tollas gratiã: ⁊ tantã gr̃am qua vnũ oportebat esse christũ: ⁊ ipsum esse quẽ nouimus? Tolle istã gr̃am: quid est christus nisi homo? Quid nisi qd tu? Suscepit aiam/ suscepit ⁊ corp⁹/ suscepit plenũ hoiem coaptatã sibi vnã facit dñs cũ suo psonã. Quãta est ibi gr̃a? Christ⁹ in celo/ christ⁹ in terra/ christus simul in celo ⁊ in terra: nec duo christi/ sed idem [Confessio pij latronis extollit.] christ⁹ in celo ⁊ in terra: christ⁹ apd patrẽ/ christ⁹ in vtero virginis/ christ⁹ i cruce/ christ⁹ apd iferos subueniẽs qbusdã. Eo aũt ipo die christ⁹ i paradiso cũ latrone confitẽte. ibi qd latro meruit: nisi q: illã viã tenuit vbi oñdit salutare suũ/ a q tibi pes nõ exeat? In eo ei q se accusauit/ deũ laudauit: et vitã suã beatã fecit. Presũpsit qdẽ de dño: et ait illi. Dñe memẽto mei/ dũ veneris i regnũ tuũ. Cõside[Luce.xxiij.]rabat ei facinora sua: et p magno hẽbat si ei vl' i fine parceret. Dñs aũt cõtinuo cũ ille diceret: memẽto mei. Sz qñ cũ veneris i regnũ tuũ. Amẽ dico tibi iqt: hodie mecũ eris in paradiso. Mia obtulit/ qd miseria distulit. Audi ḡ dñm confitentẽ. Cõfiteor tibi pr: dñe celi et terre. Quid confi-

teo: In quo te laudo: Hec em̄ cōfessio vt dixi laudem hȝ
Tex. ¶ Quia abscōdisti hec a sapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹: ⁊ reuela
sti ea paruulis. Quid est hoc fr̄es: A cōtrario sensu intel
ligite. Abscōdisti hec inq̄t a sapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹: ⁊ nō di
xit. Reuelasti ea stultis ⁊ imprudētib⁹: sed dixit. Abscon-
disti a sapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹: ⁊ reuelasti ea paruulis. Sa-
pientib⁹ ⁊ prudētib⁹ irridēdis: arrogātibus falso grādi-
bus: vere aūt tumētibus opposuit/ nō sapiētes/ nō prudē
Paruuli tes: sȝ paruulos. Qui sunt paruuli: Hūiles. Ergo abscō-
euange- disti hec a sapiētib⁹ ⁊ prudētibus. Noīe sapientiū ⁊ pru-
lici q̄ sint dentiū supbos intelligi posse: ipse exposuit cū ait. Reue-
lasti ea paruulis: Ergo abscōdisti nō paruulis. Quid est
non paruulis: Nō humilib⁹. Quid est nō humilib⁹/ nisi
supbis: Hec via dñi aut nō erat/ aut latebat/ vt reuelaret
nobis. vñ dñs exultauit: nisi quia reuelatū est paruulis.
Debemus esse paruuli. Nā si voluerim⁹ esse magni quasi
sapientes ⁊ prudentes: nō nobis illud reuelat̄. Qui sunt
magni: Sapiētes ⁊ prudentes: dicentes se sapiētes: stul-
ti facti sunt. Habes remediū a cōtrario. Si dicēdo te sa-
piētē stult⁹ factus es: dic te stultū/ ⁊ sapiēs eris. Sed dic:
dic/ sed intus dic: q: sic est vt dicis. Si dicis: noli corā hoi-
b⁹ dicere: ⁊ corā deo nō dicere. Prorsus qd̄ ad teipsum p-
tinet: qd̄ ad tua/ tenebrosus es. Quid est enim aliud esse
stultum/ nisi esse tenebrosum in corde: Deniq̄ de illis sic
Ro. i. ait. Dicētes se esse sapientes: stulti facti sunt. Anteq̄ hoc
Ibidem diceret/ quid rursum: Et obscuratū est insipiēs cor eorū.
Dic: quia tu tibi lumē nō es. Vt multū: oculus es/ lumen
nō es. Quid pdest patēs ac san⁹ ocul⁹/ si lumē desit: Er-
go dic a te tibi lumē nō esse: ⁊ clama qd̄ dictū est. Tu illu-
Ps. xvij. minabis lucernā meā dñe: lumine tuo dñe illuminabis te
bras meas. Mee em̄ nihil/ nisi tenebre: tu aūt lumen fu-
gans tenebras/ illuminās me: nō a me mihi lumē existēs
sed lumē nō participās/ nisi in te. Et Ioānes amic⁹ spōsi
Ioā. i. christi putabat̄ lumē. Nō erat ille lumē: sed vt testimoniū
phiberet de lumine. Qd̄ aūt erat lumē: erat lumē verum
Quid est verū: Qd̄ illuminat oēm hoiem. Si verū lumē
est qd̄ illuminat omnē hoiem: ergo audi ⁊ Ioannē recte
dicentē/ recte cōfitentē. Nos aūt de plenitudine eius ac-
cepimus. Vide si aliud dixit q̄ tu illuminabis lucernam
meā dñe. Deniq̄ iā illuminat⁹ testimoniū phibebat. Pro
pter cecos lucerna dici testioniū phibebat. Vide qm̄ lu-
cerna est. Vos inq̄t misistis ad Ioānē: ⁊ voluistis exulta
re ad horā in lumine ei⁹. Ille erat lucerna ardēs ⁊ lucēs
Ille lucerna: hoc est res illuminata/ accensa vt luceret: q
Veri lu- accēdi pōt ⁊ extingui. Sȝ vt non extinguat̄: ventū supbie
minis nō patiat̄. Ergo cōfiteor tibi pater dñe celi ⁊ terre: quia
declara- abscōdisti hec a sapiētib⁹ ⁊ prudētibus/ lumē se putanti-
tio. bus/ ⁊ tenebre erant. Et p eo q̄ tenebre erant: ⁊ lumē se
putabāt/ nec illuminare potuerūt. Illi aūt q̄ tenebre erāt
⁊ tenebras se esse cōfitebāt̄: paruuli erāt ⁊ nō magni: hu-
miles erāt/ ⁊ nō supbi. Recte ḡ dicebāt. Tu illuminabis
lucernā meā dñe. Se agnoscebāt: dñm laudabāt: a via sa
lutari nō recedebāt: laudātes dñȝ inuocabāt: ⁊ ab inimi-
cis suis salui erāt. Postremo aperuit celeste mysteriū: q̄
scȝ placuerit deo: vt paruulis magis q̄ prudētib⁹ isti⁹ mū
di gratiā suā reuelaret. Qd̄ apl̄s Paul⁹ stylo pleniore di
i. Cor. i. gessit dicens. Nonne stultā fecit deus sapientiā hui⁹ mū
di: Nā qm̄ dei sapiētiā nō cognouit hic mūd⁹ p sapiētiā:
placuit deo p stultitiā pdicatiōis saluos facere credētes
Tex. ait ḡ. ¶ Ita pr̄: qm̄ sic fuit placitū añ te. Celestiū em̄ ver
borū arcana atq̄ virtutes/ sapiētib⁹ abscondunt̄ ⁊ paruu-
lis reuelant̄. Paruulis malitia/ nō sensu: sapiētib⁹ vero
stultitie psumptiōe/ nō prudētie causis. Factiq̄ hui⁹ eq-
tatē/ dñs paterne volūtatis iudicio cōfirmat: vt qui dedi
gnant̄ paruuli in deū fieri: stulti deinceps in sapiētia sua
fiāt. Vides q̄ terribilis in cōsilijs dñs. Disce vere hūilita
tis exēpla: nec temere discutias supne dispēsatiōis ꝯsilia
Cū em̄ intulisset vtrūq̄: scȝ q̄ alijs aduēt⁹ sui sacramenta
reuelauerit: ab alijs vero abscōderit: nō mox ratione red-
didit/ sed sic deo placitū dixit: hoc ostendēs manifeste: q:

iniustum esse non potest quod placuit iusto. Ac ne quid
in illo minus q̄ qd̄ in deo est estimaret̄/ statim subdidit.
¶ Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Pulcherrim⁹ Tex.
cōnectit̄ de fide locus/ quādo oia sibi tradita dicit a pr̄e
suo. Cū oia legis/ oipotentē agnoscis: nō de colorē/ nō de
generē patris. Cū tradita legis/ filiū cōfiteris: cui per na
turam oia vnius substantie iure sunt ppria: nō dono col-
lata per gratiā. Tradita aūt sibi dicit oia: non celū ⁊ ter-
ram/ vel cetera q̄ ipse condidit ac fecit elementa: sed hoc
q̄ per filiū accessum habēt ad patrē/ ⁊ ante rebelles/ deū
postea p fidē sentire ceperūt. Vñ ⁊ alio loco dicit. Omne Ioā. vi.
qd̄ dat mihi pr̄/ ad me veniet. ¶ Et nemo nouit filiū nisi Tex.
pater: neq̄ patrē quis nouit nisi fili⁹: ⁊ cui voluerit filius
reuelare. Cū diceret. Nemo nouit filiū nisi pr̄: nō dixit/ et
cui voluerit pr̄ reuelare: queadmodū cū dixerit: nemo no
uit patrē nisi filius. addidit: ⁊ cui voluerit filius reuelare
Qd̄ non ita intelligēdū est quasi a nullo possit cognosci
nisi a solo pr̄e: pater aūt non solū a filio/ sed etiā ab eis q̄-
bus reuelauerit fili⁹. Sic em̄ poti⁹ dictū est: vt intelliga-
mus/ ⁊ patrē ⁊ ipsum filiū p filiū reuelari: q: ipse est men-
tis nr̄e lumē: vt qd̄ postea intulit/ ⁊ cui voluerit fili⁹ reue
lare: nō patrē tantū/ sed etiā filiū accipias. Ad totū enim
quod dixit illatum est. Verbo em̄ suo se pater declarat.
Verbū em̄ non solū id qd̄ per verbū declarat̄/ sed etiam
seipsum declarat. Ut scias aūt/ q: sicut fili⁹ patrē quibus
vult reuelat ipm: audi dicentē ipsum dñm Iesum/ cū lau
daret Petrū q̄ eū filiū dei esse cōfessus sit. Beat⁹ es Si-
mon bariona: q: caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi/ sed pr̄ Mat.
meus q̄ est in celis. Audiamus ergo cum q̄ sequit̄ ⁊ dicit xvi.
¶ Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis. Mirū Tex.
q̄busdā videt̄ fr̄es charissimi/ cū audiūt dñm dicētē. Ve-
nite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiam
vos. Tollite iugum meū sup vos ⁊ discite: q: mitis sum ⁊
humilis corde: ⁊ inuenietis requiē aiab⁹ vestris. Iugum
em̄ meū suaue est: ⁊ on⁹ meū leue. Et nō cōsiderāt eos q̄
iugū ipm intrepida ceruice subierūt ⁊ illā sarcinā māsue
tissimis hūeris acceperūt/ tātis agitari ⁊ exerceri difficul
tatib⁹ hui⁹ seculi: vt nō a laborib⁹ ad quietē sed a q̄ete ad
laborē vocari videant̄/ cū apl̄s dicat. Oēs q̄ volūt pie vi- ij. Tim.
uere in christo Iesu/ psecutionē patient̄. Ait ḡ aliq̄s. Quō iij.
iugū ei⁹ suaue est/ ⁊ sarcina leuis: qñq̄dē illud iugū ⁊ sar
cinā ferre/ nihil est aliud q̄ pie viuere i christo: Et quō d̄:
Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis/ ⁊ ego refi-
ciā vos: ⁊ nō poti⁹ d̄: venite q̄ vacatis vt laboretis: Nā ⁊
vacātes inuenit q̄s cōducit in vineā vt ferrēt estū diei: et
sub illo iugo leui ⁊ sarcina leui/ audiam⁹ apl̄m dicētē. In ij. Co. vi
oib⁹ cōmēdātes nosmeipsos sicut dei ministros: in mul-
ta patiētia/ in tribulatiōib⁹/ in necessitatib⁹/ in angustijs
in plagis ⁊c. Et alio in loco eadē epl̄a. A iudeis quinq̄es
q̄dragenas vna min⁹ accepi: ter virgis cesus sum/ semel la ij. Co. xi.
pidat⁹ sum/ ter naufragiū feci: nocte ⁊ die in pfundo ma
ris fui: ⁊ cetera pericula q̄ numerari q̄dē possunt/ sed to-
lerari nisi spūsancto iuuāte nō possūt. Oia ḡ illa que cō-
memorauit aspera ⁊ grauia/ frequētius ⁊ abūdātius su-
stinebat: sed pfecto aderat ei spūsctūs: q̄ in exteriori ho-
minis corruptiōe/ interiorē renouaret de die in diē: ⁊ gu-
stata req̄e spūali in affluentia deliciarū dei: in spe future ij. Co. iiij
btitudinis oia psentia deliniret/ aspera ⁊ grauia oia rele
uaret. Ecce q̄ suaue iugū christi portabat/ ⁊ q̄ leuē sarci-
nā: vt omnia illa q̄ superi⁹ enumerata dura ⁊ immania
ois auditor horrescit leuē tribulationē diceret: ituēs inte
rioribus ⁊ fidelib⁹ oculis/ quāto precio tēporaliū emen- Exēpla
da sit futura vita nō pati labores eternos impiorū: ⁊ sine pulchra
vlla solicitudine pfrui eterna felicitate iustorū. Secari ⁊ tradunt̄
vri se hoies patiunt̄: vt dolores nō eterni/ sed aliquanto
diuturnioris vlceris acriorū dolorū pcio redimant̄. In lā
guide ⁊ incerte vacatiōis breuissima atq̄ vltima vita/ in
manissimis bellis malis hō atterit̄: pluribus fortasse ānis
in laborib⁹ inq̄et⁹/ q̄ in otio q̄etur⁹. Quib⁹ tēpestatib⁹ ⁊
pcellis: q̄ horribili ⁊ tremēda seuitia celiet malis impo-

runi sunt mercatores: vt diuitias vētosas acq̄rāt maiori-
bus q̄ q̄bus acq̄site sunt periculis ⁊ tēpestatib⁹ plenas:
Quos estus/ q̄ frigora/ q̄ pericula ab eq̄s/ a fossis/ a pcipi
tijs/ a fluminib⁹/ a feris pferūt venatores: Quē laborem
esuriēdi ⁊ sitiēdi: quātas vilissimi ⁊ sordidissimi cibi ⁊ po
tus angustias vt bestiā capiāt: Et interdū nec ipsi⁹ bestie
carnes pter quā hec tāta sustinēt epulis necessarie q̄q̄
⁊ si aper ceruusq̄ capit̄ magis suaue fit venātis aio q: ca
Labor ptus est q̄ comederis palato q: coctus est. Quātis cru-
informa ciatibus ppe quotidianarū plagarū tenera etas puerorū
tiōis pu subdit̄. Quātis etiā scholis vigiliarū ⁊ abstinentie mo-
erilis. lestijs exercent̄: nō propter discēdā sapientiā/ sed propter
opes honorisq̄ vanitates: vt numeros ⁊ literas ⁊ diser-
tas fallacias eloqui discāt: Sed in his oib⁹ qui hec non
amant/ eadē grauia patiunt̄. Qui vero amāt/ eadē q̄dē
sed nō grauia pati vident̄. Oia em̄ seua ⁊ immania: pror
sus facilia ⁊ ppe nulla efficit amor. Quanto ḡ certius ac
facili⁹ ad verā btitudinē charitas facit/ qd̄ ad miseriam
quantū potuit cupiditas fecit: Quā facile tolerat̄ queli
bet aduersitas tēporalis: vt eterna pena vitetur/ eterna
Ro. viij. requies cōparet̄. Nō immerito ille vas electiōis cū ingē
ti letitia dixit. Nō sunt cōdigne passiones huius tēporis
ad futurā gloriā q̄ reuelabit̄ in nobis. Ecce vnde iugum
illud suaue est ⁊ sarcina leuis. Et si angusta est paucis
eligentib⁹ facilis tñ oibus diligentib⁹. Dicit ps̄. Propter
Ps. xvi. verba labiorū tuorū/ ego custodiui vias duras. Sed q̄ du
ra sunt laborantib⁹: eisdē ipis mitescūt amātib⁹. Propter
qd̄ ita diuine pietatis dispēsatiōe actū est: vt interior hō
ij. Cor. q̄ renouat̄ de die in diē: nō adhuc sub lege posit⁹/ sed iam
iiij. sub grā exonerat⁹/ sarcinis innumerabiliū obseruationū
qd̄ erat reuera graue iugū/ sed dure ceruici conueniēter
ipositū: facilitatē simplicis fidei/ ⁊ bone spei ⁊ scē chari-
tatis: q̄cq̄d molestiarū exteriori hoi forinsec⁹ intulisset il
le pnceps q̄ missus est foras/ interiore gaudio leue fieret
Nihil em̄ tā facile est bone volūtati q̄ ipsa sibi: ⁊ hec suffi
cit deo. Quātūlibet ḡ seuiat iste mūdus: verissime angeli
Luce. ij. nato in carne dño clamauerūt. Gl̄ia in excelsis deo: et in
terra pax hoib⁹ bone volūtatis. Q: q̄ nat⁹ erat/ suaue iu
gū ei⁹ est ⁊ sarcina leuis/ sicut dicit apl̄s. Fidelis de⁹/ qui
Mat. xi. nō sinit tētari nos sup id qd̄ possum⁹ ferre. Sȝ facit cū tē
i. Cor. x. tatione etiā exitū vt possim⁹ sustinere. Cōuersi ad dñm
deū patrē oipotētē puro corde/ ei inquātū pōt paruitas
nr̄a maximas atq̄ veras grās agam⁹: pcātes toto aīo sin
gularē māsuetudinē ei⁹: vt pces nr̄as in bñplacito suo ex
audire dignet̄. Inimicū q̄ a nr̄is actib⁹ ⁊ cogitatiōibus
sua virtute expellat: nobis multiplicet fidē/ mētē guber-
net/ spūales cogitatiōes cōcedat: ⁊ ad btitudinē suā pdu
cat: p Iesum christū dñm nr̄m filiū suū: q̄ cū eo viuit ⁊ re-
gnat in vnitate spūsscti de⁹/ p oia secula seculorū. Amen.

¶ Dñica in septuagesima. Mat. XX.

¶ In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis
parabolā hanc. Simile est regnum celorū homi
ni patrifamilias: qui exijt primo mane conduce-
re operarios in vineā suā. Et reliqua. Homilia
beati Gregorij pape habita ad tres fontes.

IN explanatione sua-
multa ad loquendū sc̄ti euangelij lectio postu
lat: quā volo si possum sub breuitate pstringere
ne vos ⁊ extēsa pcessio/ ⁊ plixa expositio videat̄ onerare
Regnū celorū hoi patrifamilias sil'e d̄: q̄ ad excolēdam
vineā suā operarios cōducit. Quis vero patrifamilias si-
militudinē recti⁹ tenet/ q̄ cōditor nr̄: q̄ regit q̄s condidit
⁊ electos suos sic in h̄ mūdo possidet/ q̄si subiectos dñs
in domo: Qui hȝ vineā vniuersam. s. ecclesiam: q̄ ab Abel
iusto vsq̄ ad vltimū electū/ q̄ in fine mūdi nasciturus est:
quot sanctos ptulit/ quasi tot palmites misit. Hic itaq̄
paterfamilias ad excolēdā vineā suā mane hora tertia/

sexta/ nona/ ⁊ vndecima/ operarios conducit q: a mūdi
huius initio vsq̄ ad finē/ ad erudiendā plebē fideliū pdi
catores cōgregare nō desistit. Mane etem̄ mūdi fuit ab
Adā vsq̄ ad Noe: hora vero tertia a Noe vsq̄ ad Abraā:
sexta q̄ ab Abraā vsq̄ ad Moysen: nona autē a Moyse
vsq̄ ad aduētū dñi. Undecima vero ab aduētū dñi vsq̄ ad
finē mūdi: in qua pdicatores sancti apl̄i missi sunt/ q̄ mer
cedē plenā ⁊ tarde veniētes acceperūt. Ad erudiendā ḡ
dñs plebē suā/ quasi ad excolendā vineā suā nullo tēpore
desistit operarios mittere: q: ⁊ prius p patres: ⁊ postmo-
dū p legis doctores ⁊ pphetas: ad extremū vero p apl̄os/
dū plebis sue mores excoluit/ q̄si p operarios in vinee cultu
ra laborauit: q̄uis in q̄libet modulo vel mēsura quisquis Cultro-
cū fide recta bone pdicator actiōis extitit/ hui⁹ vinee ope res vi-
rarius fuit. Operator ḡ mane hora tertia/ sexta ⁊ nona/ nee my-
antiqu⁹ ille ⁊ hebraic⁹ ppl̄s designat̄: q̄ in electis suis ab stice.
ipo mūdi exordio/ dū recta fide deū studuit colere/ quasi
nō destitit in vinee cultura laborare. Ad vndecimā vero gē
tiles vocant̄: q̄b⁹ ⁊ d̄. ¶ Quid hic statis tota die otiosi: Tex.
Qui em̄ in transacto tā longo mūdi tēpore p vita sua la-
borare neglexerāt/ quasi tota die otiosi stabant. Sed pē
sate fratres/ q̄d inq̄siti respōdeāt. ¶ Dicunt ei. Quia ne- Tex.
mo nos conduxit. Nullus q̄ppe ad eos pr̄iarcha/ null⁹ p
pheta venerat. Et quid est dicere: ad laborē nemo nos cō
duxit/ nisi quia vite nobis vias nullus predicauit: Quid
ergo nos a bono opere cessātes in excusatiōe nostra di-
cturi sum⁹: q̄ pene a matris vtero ad fidē venim⁹: q̄ verba
vite ab ipsis cunabulis audiuim⁹: q̄ ab vberib⁹ scē ecclie
potū sancte pdicationis sumpsimus cū lacte carnis. Pos
sumus em̄ ⁊ easdē diuersitates horarū etiā ad vnūquēq̄
hominē per etatū momēta distinguere. Mane q̄ppe in-
tellectus nostri pueritia est: hora aūt tertia adolescentia
intelligi pōt: q: quasi iā sol in altū proficit dū calor etatis
crescit. Sexta vero iuuentus est: quia velut in cētro sol fi
gitur: dū in ea plenitudo roboris solidat̄. Nona aūt sene
ctus intelligit̄: in qua sol velut ab alto axe descēdit: q: ea
etas a calore iuuentutis deficit. Undecima vero hora est
etas/ que decrepita vel veterana d̄. Unde greci valde se-
niores nō gerontas/ sed presbyteros appellant: vt plusq̄
senes esse insinuent/ q̄s prouectiores vocant. Quia ergo
ad vitā bonā alius in pueritia/ alius in adolescētia/ alius
in iuuentute/ alius in senectute/ ali⁹ in decrepita etate p-
ducit̄: q̄si diuersis horis operarij ad vineā vocant̄. Mo-
res ḡ vestros fratres aspicite: ⁊ si iā dei operarij estis vide-
te. Pēset vnusq̄sq̄ q̄d agat: ⁊ consideret si in dei vinea la
boret. Qui em̄ in hac vita ea que sua sunt querit/ adhuc
ad dñi vineā nō venit. Illi nāq̄ dño laborant: qui nō sua/
sed lucra dñica cogitāt: q̄ zelo charitatis/ studio pietatis Cultura
inseruiūt/ aiab⁹ lucrādis inuigilāt/ pducere ⁊ alios secū moralr
ad vitā festinant. Nam sibi viuit: q̄ carnis sue voluptati- exponit̄.
bus pascit̄: recte otiosus redarguit̄/ quia fructum diuini
operis nō sectat̄. Qui vero ⁊ vsq̄ ad etatē vltimā deo viue
re neglexit: quasi vsq̄ ad vndecimā otiosus stetit. Vñ re-
cte vsq̄ ad vndecimā torpentib⁹ d̄. Quid hic statis tota
die otiosi: Ac si apte dicat̄. Et si deo viuere in pueritia et
in iuuentute noluistis/ saltem in vltima etate resipiscite:
⁊ ad vite vias/ cū iā multum laboraturi nō estis/ vel sero
venite. Et tales ergo paterfamilias vocat: ⁊ plerūq̄ ante
remunerant̄: quia prius ad regnū de corpore exeūt q̄ hi
qui iam in pueritia vocati esse videbant̄. An nō ad vnde
cimā venit latro: qui ⁊ si nō habuit p etatē: habuit tamē
sero per penā/ q̄ deū in cruce confessus est ⁊ pene cū voce
sentētie spm̄ exhalauit vite. ¶ A nouissimo aūt reddere Tex.
denariū paterfamilias cepit: q: ad paradisi requiē prius
latronē q̄ Petrū pduxit. Quāti patres ante legē quāti-
sub lege fuerūt: ⁊ tñ hi q̄ in dñi aduētu vocati sunt/ ad ce-
lorū regnū sine aliq̄ tarditate puenerūt: Eūdē ḡ denariū
accipiūt q̄ laborauerūt ad vndecimā/ quē expectauerūt to
to desiderio q̄ laborauerūt ad primā: q: eq̄lē vite eterne re
tributionē sortiti sunt cū his/ qui a mūdi initio vocati fue

Tex. rant hi qui in mūdi termino ad fidē venerūt. Un̄ ⁊ hi q̄
in labore p̄cesserunt: murmurātes dicūt. ¶ Hi nouissimi
vna hora fecerūt: ⁊ pares nobis illos fecisti/ qui portaui
mus pōdus diei ⁊ estus. Pōdus em̄ diei ⁊ estus portaue
rūt hi: qs a mundi initio/ q: diu hic cōtigit viuere: necesse
etiā fuerat lōgiora carnis tētamenta tolerare. Unicuiqꝫ
em̄ pōdus diei ⁊ estus ferre/ est p lōgioris vite tēpora car
nis sue calore fatigari. Sꝫ queri pōt: quō murmurasse di
cti sunt qui saltē sero ad regnū vocant. Celorū em̄ regnū
nullꝰ murmurās accipit/ nullꝰ q̄ accipit murmurare pōt
Sed q: antiq̄ patres vsqꝫ ad aduentū dn̄i quātūlibet iu
ste vixerint/ ducti ad regnū nō sunt: nisi ille descēderet/ q̄
paradisi claustri hoībus interpositione sue mortis aperi
Murmur sanctorū exponitur ret. Eorū ergo hoc ipsum murmurasse est/ qđ ⁊ recte p p
cipiendo regno vixerūt: ⁊ tādiu a pcipiendo dilati sunt.
Quos em̄ post peractā iustitiā iferni loca/ q̄uis trāquil
la susceperūt: eis profecto ⁊ laborasse fuit in vinea ⁊ mur
murasse. Quasi ḡ post murmurationē denariū accipiūt
qui post longa inferni tēpora ad gaudia regni puenerūt
Nos aūt q̄ ad vndecimā venimus/ post laborē non mur
muramus/ ⁊ denariū accipimus: q: post mediatoris ad
uentū in hoc mūdo veniētes ad regnū ducimur: mox vt
de corpore eximus/ ⁊ illud sine mora pcipimus/ qđ antiq̄
patres cū magna pcipere dilatiōe meruerunt. Un̄ ⁊ isdē
Tex. paterfamilias dicit. ¶ Uolo ⁊ huic nouissimo dare sicut
⁊ tibi. Et q: ipa regni pceptio eius est bonitas volūtatis
Tex. recte subiūgit. ¶ Aut nō licet mihi qđ volo facere? Stul
ta em̄ questio est hois cōtra benignitatē dei. Cōquerēdū
q̄ppe esset/ nō si daret qđ deberet: sꝫ si nō daret qđ debue
Tex. rit. Un̄ apte subdit. ¶ An oculus tuus nequā est: q: ego
bonus sum. Nemo aūt se de opere/ nemo de tpe extollat:
Tex. cū hac expleta sentētia subsequēter ṽitas clamet. ¶ Sic
erūt nouissimi primi ⁊ primi nouissimi. Ecce em̄ ⁊ si iā sci
mus que vel quāta bona egimꝰ: adhuc supnꝰ iudex q̄ sub
tilitate hec examinet ignoramꝰ. Et quidē gaudēdū cuiqꝫ
Tex. summopere est/ in regno dei esse vl' vltimū. Sed post hec
terribile est valde qđ seq̄t. ¶ Multi em̄ sunt vocati/ pau
ci ṽo electi. Q: ⁊ ad fidē multi veniūt: ⁊ ad celeste regnū
pauci pducūt. Ecce em̄ ad hodiernā festiuitatē q̄ multi cō
uenimꝰ/ eccl'ie parietes implemꝰ: sed tn̄ q̄s sciat q̄ pauci
sunt q̄ in illo electorū dei grege numerent? Ecce vox oim̄
christū clamat: sed vita oim̄ nō clamat. Pleriqꝫ deū voci
Titū.i. bus sequunt: moribus fugiūt. Hinc etem̄ ad Titū Paulꝰ
Jac.ij. dicit. Qui cōfitent se nosse deū: factis aūt negant. Hinc
ps.xxxix Jacobꝰ ait. Fides sine operibꝰ mortua est. Hinc p Psal
mistā dn̄s dicit. Annuntiaui ⁊ locutꝰ sum: multiplicati
sunt sup numerū. Uocāte aūt dn̄o/ sup numerū multipli
cant fideles: q: nōnunq̄ etiā hi ad fidē veniunt: q̄ ad ele
ctorū numerū nō ptingūt. Hic em̄ fidelibꝰ p cōfessionem
admixti sunt: sꝫ pp̄ter vitā reprobā illic numerari in sorte
fideliū nō merent. Hoc ouile scte eccl'ie/ hedos cū agnis
Mat. xxv. recipit. Sꝫ attestāte euāgelio cū iudex venerit/ bonos a
malis separat: sicut pastor segregat oues ab hedis. Neqꝫ
etem̄ possunt q̄ hic carnis sue voluptatibꝰ seruiūt/ illic in
Uite humane mutabilitas. ouiū grege numerari. Illic eos a sorte humiliū iudex se
parat: qui se hic in supbie cornibꝰ exaltāt. Regnū celorū
pcipere nequeūt: q̄ hic ⁊ in celesti fide positi/ toto deside
rio terrena querūt. Et multos tales intra ecclesiam fres
charissimi cernitis: sed eos nec imitari nec despicere debe
tis. Quid em̄ sit hodie aspicitis: sed q̄d cras futurus sit
vnusq̄sqꝫ nescitis. Pleruqꝫ ⁊ qui post nos venire cernitur
p agilitatē nos boni opis antecedit: ⁊ vix eū cras seq̄mur
Act.vij. quē hodie preire videbamur. Ecce cū Stephanꝰ p fide
moreret/ Saulus lapidātiū vestimēta seruabat. Qui ḡ
manibꝰ ipse lapidauit: q̄ ad lapidādū oēs exertos reddi
dit: ⁊ tn̄ eūdē ipsum in scta eccl'ia laboribꝰ antecessit: quē
psequēdo martyrē fecit. Duo ḡ sunt/ q̄ pensare solicite de
bemꝰ. Quia em̄ multi vocati/ sed pauci electi sunt: pmū
est: vt de se q̄sqꝫ minime psumat: q: ⁊ si iā ad fidē vocatꝰ
sit: vtrū perenni regno dignꝰ sit nescit. Secūdū vero est: vt
vnusquisqꝫ proximū quē fortasse iacere in vitiis cōspicit/
desperare non audeat: quia diuine misericordie diuitias
ignorat. Rē fratres q̄ nuper contigit refero: vt si vos pec
catores ex corde esse cōspicitis/ oipotētis dei misericordiā
amplius ametis. Presenti anno in monasterio meo: qđ
iuxta beatorū martyrū Joānis ⁊ Pauli ecclesiā situ est/
frater quidē ad cōuersionē venit: deuote susceptus est: Exēplū narrat.
sed ipse deuotius conuersatꝰ. Hunc ad monasteriū fra
ter suus corpe/ nō corde secutꝰ est. Non valde cōuersatio
nis vitā ⁊ habitū detestās: in monasterio vt hospes habi
tabat: ⁊ monachorū vitā moribꝰ fugiēs/ recedere a mo
nasterii habitatiōe nō poterat: q: vel quid ageret vel vn̄
viueret nō habebat. Erat prauitas eiꝰ cūctis onerosa: sꝫ
hunc oēs equanimiter p fratris eiꝰ amore tolerabāt. Nā
superbus ⁊ lubricus/ si qua post hoc seculū vita sequeret
nesciebat. Irridebat ṽo/ si quis illi hāc predicare voluis
set. Itaqꝫ cū habitu seculari viuebat in monasterio: ver
bis leuis/ nutibꝰ instabilis/ mēte tumidus/ veste compo
situs/ actione dissipatꝰ. Mēse aūt Julio nup clapso: huiꝰ
quā nostis pestilētie clade pcussus est. Qui ad extremū
veniens vrgeri cepit vt aiam redderet. Et vltima iā cor
poris parte pmortua: vitalis virtꝰ in solo pectore ⁊ lin
gua remanserat. Fratres aderāt/ eiusqꝫ exitū inquantū
deo largiente poterant/ oratione tuebant. At ille subito
ad deuorādū se draconem venire cōspiciēs: magnis cepit
vocibus clamare dicens. Ecce draconi ad deuorandū da
tus sum: pp̄ter vestrā autē presentiā deuorare me nō pōt
Quid mihi moras facitis? Date locū: vt ei deuorare me
liceat. Cūqꝫ huic fratres vt signū sibi crucis imprimeret ad
monerēt: respondebat virtute qua poterat dicens. Uolo
me signare: sed nō possum/ q: a dracone premor. Spume
oris eius faciē meā liniūt/ guttur meū ore eius suffocat.
Ecce ab eo brachia mea cōprimūt/ q̄ ⁊ caput meū in suo
ore absorbuit. Cūqꝫ hec pallēs ⁊ tremens ⁊ moriens dice
ret: ceperūt fratres vehemētius orationi insistere: et op
pressum draconis p̄sentia suis p̄cibus adiuuare. Tum re
pēte liberatꝰ/ magnis cepit vocibꝰ clamare dicens. Deo
gratias: ecce discessit/ ecce exiit: ante orationes vestras fu
git draco qui me acceperat. Mox autē seruiturū se deo
⁊ esse monachū deuouit: atqꝫ a tēpore illo nūc vsqꝫ febri
bus premit/ dolore fatigat. Morti quidē subtractus est
sed adhuc plenius vite restitutꝰ nō est. Quia em̄ lōgis et
diuturnis iniq̄tatibꝰ pressus est/ lōgo lāguore fatigat: et
durū corr ignis purgatiōis durius cōcremat: q: diuina di
spensatione agit: vt plixiora vitia egritudo prolixior exu
rat. Quis vnq̄ illū seruari ad cōuersionē crederet? Quis
tantā dei miam considerare sufficiat? Ecce iuuenis pra
uus draconē vidit in morte: cui seruiuit in vita: nec vidit Copia miserationis diuine.
vt vitam funditꝰ perderet: sed vt cui seruierat sciret/ scien
do resisteret: ipsumqꝫ resistēdo superet: ⁊ eū q̄ nō videns
priꝰ tenebat vidit/ postea ne teneret. Que ḡ lingua nar
rare viscera diuine mie sufficiat? Quis spūs ad tāte pieta
tis diuitias nō obstupescat? Has diuine pietatis diuitias
cōsiderauit Psalmista cū diceret. Adiutor meꝰ tibi psallā
q: tu deꝰ susceptor meꝰ es: deus meꝰ mia mea. Ecce perpē
dēs in quibꝰ laboribꝰ hūana sit vita constituta: deum ap
pellauit adiutorē. Et q: a tribulatione p̄senti in requiē
eternā nos suscipit: appellat etiā susceptorē. Sed cōside
rans/ q̄ mala nostra aspicit ⁊ portat/ culpas nr̄as tolerat
tn̄ nos p patiētiā ad p̄mia reseruat: noluit deū misericor
dē dicere: sed hūc ipam misericordiā vocauit dicēs: deus
meꝰ mia mea. Reuocemꝰ ḡ an̄ oculos mala q̄ fecimꝰ: pē
semꝰ ex quāta dei benignitate toleramur: cōsideremꝰ q̄
sunt pietatis eius viscera/ vt nō solum culpas indulgeat
sed celeste regnū penitētibus etiā post culpas promittat:
atqꝫ ex oibus medullis cordiū dicamꝰ singuli/ dicamus
oēs: deus meus misericordia mea. Tu autem.

¶ De eadē dn̄ica: Sermo bti Joannis Chrysostomi quomō primus homo toti prelatus sit creature.

Dignitas humane ori
ginis facile agnoscit cōsiderata sublimitatē
auctoris. Neqꝫ em̄ facile poterat esse vel leue:
qđ manꝰ sacra cōfinxit: ⁊ celestis flatus in vitalē substan
tiā animauit: maxime cū idē artifex deus prātes suam in
oēm fabricā eidē hoi fuerat traditurꝰ: vt quē secūdū p̄si
dē post se facere disponebat/ eundē faceret plenū atqꝫ p
Nature condite dignitas fectū: habentē in sese ⁊ dignitatē qua p̄celleret: ⁊ prātem
qua cūctis animātibꝰ imperaret: soli seruiēs illi a quo ei
cūcta fuerāt subiugata: vt iperaret mūdo/ seruiret deo/
creatorē suspiceret/ creaturā sibi parere cōpelleret: tan
tūqꝫ ditionis sese dn̄o debere perspiceret/ quātum ipse a
creatura exigeret: habens in p̄pria prāte ⁊ obediētiam
et cōtemptū: obedientiā qua viueret/ cōtemptū quo di
gne p meritis interiret. Un̄ effectū est/ vt cōtēnēdo mor
tē incideret/ qui obediēdo viuere posset. Un̄ potestatē
cōcessam dū in contēptū ptulit: et vite priuilegiū pdidit/
et mortis sibi sentētiā acq̄siuit. Et tn̄ adhuc creatura eiꝰ
seruat iperiū: licet ipse creatori suo denegaret obsequiū.
Unde apparet q̄d sue felicitati detraxerit/ cū peccatorū
merita eiꝰ statū adhuc mutare nō possint. Grauaris ho
mo: iuste grauaris/ et inexcusabili pena astringeris. Cō
tēnis creatorē/ ⁊ eius imperas creature. Despicis dn̄m: ⁊
de eius creatura exigis obsequiū. Beneficiis dei pfrue
ris: et eius potētiā nō extimescis. Et cū tibi p eū cuncta
deseruiāt: solus ipse illi nō seruis. Bis delinq̄s: ⁊ geminū
ac duplex crimē incurris: dū nec p cōditione vt seruꝰ ob
sequeris/ nec p potestate data dn̄o famularis. Tibi celū
in die lucis splēdore vestitur/ ⁊ solis fulgoribus decorat:
in nocte clarissimo lune speculo/ ⁊ astrorū fulgore vario
polus ipse illustrat: vt diei noctisqꝫ vicissitudine: ⁊ nume
rositas tēporū dinoscat: ⁊ post diurnū laborē requies mi
seris mortalibꝰ p̄beat. Tēpora alternis vicibꝰ immutan
tur: frondescūt sylue/ amenant cāpi/ prata virescunt: ani
mantia cūcta diuersis vsibus pcreata edunt fetus: pa
rent imperio: obseq̄a seruāt/ scatēt fontes/ amnes fluūt/
institutis terminis maria coercent. Gaudet post hyemē
verna tēperies/ estatis flagrātia decoq̄t messes: autūni
tas temulēta suas exhibet vbertates: hyeme maturant
imbribus terre: suis institutis cūcta deseruiūt/ solus hō
deo nō seruit. Quid si tibi vniuersa natura cōstanter edi
ceret: ego tibi a dn̄o rerū parere p̄cepta sum: ego circa te
iussa implere: instituta seruare/ nascētia cuncta tribuere
Uox rerū ad hominem. genitoris imperio iussa sum: deniqꝫ pareo/ obtēpero/ ser
uio: ⁊ cū mutato nō mutor. Pareo inquā rebelli/ obtēpe
ro pcaci/ deseruio cōtēptori. Ceterū si mihi instituta mu
tare/ iussa puertere/ necessaria denegare rerū dn̄s p̄cepis
set: creatura cūcta viduata hoie remaneret: nec q̄ cōtēne
ret vlteriꝰ esset: q: cōtēptor hō digne de merito interiret.
Deniqꝫ q̄s talis est: q̄ in hoc contēptu cōsistis: q̄ creature
imperas ⁊ creatori nō seruis: qui dominatum exerces: et
dn̄m non agnoscis: time dn̄m patientē: ne seuerū sentias
iudicem? Corrigat te dilatio differētis/ ne cēsura puniat
iudicantis. Facile enim obsequio tuo facies deū ppitiū
si cōuersus iā mutaueris vitiū. Usurarum enim reddit
quicquid dilatione tēporis fenoratur: nec esse iam pote
rit impunitum cui mora tēporis non potuit dare reme
diū. Quid retribuā dn̄o. Si humana conditio genitori
quid debeat noscat: atqꝫ si eius beneficiorū innumeram
multitudinē momentis omnibꝰ retractādo intelligat:
inueniet sue seruitutis obseq̄a cōtinuis laudibꝰ iugi gra
tulatione equare nō posse. Neqꝫ em̄ beneficia ab eo p̄sti
ta atqꝫ collata/ vel modū poterūt habere vel numerum:
certe nec terminū: q̄ppe cū nec sensus ad inuestigandū
sufficiat/ nec scientia suppetat ad laudādū: imensitas em̄
beneficiorū supat cogitatiōes sensuū: ⁊ innumera multi
tudo donorū vincit volubilitatem ṽborū. Nec si totū vite
tp̄s oīs obseq̄a occupent/ laudes teneāt/ grātiarū actiōes
insistāt/ poteris pēsare qđ debes. Qua in re dāda nobis
est opera: vt totis viribꝰ deuotio mētis in diuina obseq̄a
exerceat: ⁊ laudū gloriā os nostrū p oīne tp̄s frequēta
re cōgat: nō quo in istis debita cōpēsent: sꝫ vt nr̄e deuo
tionis volūtas/ his conatibꝰ dinoscatur: vt q̄cq̄d fragili
tas detrahit ad cōplēdū/ hoc deuotio cōferat ad p̄merē
dum: vt iam q: vis nō q: pficis expugnaris: nec q: debita
cōpensas/ sed quia parere desideras. Uelle enim expūgi
tur: q: p immensitatē rerū idipsum qđ cupimus explicare
non dat. Quid retribuam inquit dn̄o p oibus que mihi Ps.cxv.
retribuit? Querit pp̄heta sanctissimus/ qbꝰ meritis be
neficia diuina cōpenset: quo famulatus genere munera
p̄cepta coequet: quibus obsequiis tātis possit muneribꝰ
respōdere: quo seruitutis genere innumera debeat do
na ⁊ infinita beneficiorū genera cōparare. Sit lꝫ excellēs
hominū meritū: sit nature iura cōseruans: sit legū iussis
obtēperās/ impleat fidē: iustitiā teneat/ ṽtutes exerceat:
dānet vitia/ peccata repellat: semet exemplū imitantibꝰ
prebeat: si quid gesserit parū est/ q̄cq̄d fecerit minꝰ. Om
nc enim meritū breue est cōparatione donorū. Numera Uirginitas meriti hūani noratur
beneficia si potes: ⁊ tūc cōsidera q̄d mereris. Cū benefi
ciis celestibus tua facta ppende: tum diuinis muneribꝰ
actus p̄prios meditare: nec dignū te iudicabis eo quod
frueris/ si intelligas q̄d mereris. Igitur de bn̄ficiis innu
meris diuina in te pietate collatis/ elige qđ libuerit vnū:
hinc tuū cōpensari totū nō poterit meritū. Ceterū obrū
ditur sensus/ cōfundit animꝰ/ spūs pturbat/ vt ab homi
ne deꝰ noscat. nec humana poterūt pensari obseq̄a/ si di
uina beneficia cōpares: ⁊ tn̄ de illo loquimur q̄ semet pec
care nō patit: q̄ iudiciū sue mentis examinās/ cōtendit vt
placeat/ vt promereat instat/ vt seruiat elaborat. Ceterū
quē aut peccare delectat/ aut p̄pria mentis segnitia/ aut
incōsiderati actus: aut vanitas vite sic mācipat vitiis/ vt
sit materia delictorū/ minister culparū/ seminariū pecca
torū: ita vt in se duplex scelus ⁊ geminū crimē admittat:
et qđ debita dn̄o seruituris nō reddit obseq̄a: ⁊ q̄ innu
mera bn̄ficia peccādo eiꝰ pēsare nitit cōtumelia. Quare
nitatur iustus merita p̄pria bn̄ficiis celestibꝰ coequare:
nitatur ⁊ peccator vitia q̄ exercebat horrere. Ille incremē
tis scte vite increscat: hic pctā dānando iustitiā quā non
amabat exerceat. Ille bonis tribuat salutare exēplū: hic
malis ostēdat correctiōis remediū. Ille p̄mia meriti scti
expectet: hic supplicia semet corrigēdo decliner. Sic fit vt
et iustus gloriam bene viuendo acquirat: ⁊ peccator cor
rectus indulgentiam diuina pietate percipiat.

Dn̄ica in sexagesima. Luc. VIII.

¶ In illo tempore: Cum turba plurima conue
niret: et de ciuitatibus properarent ad Jesum: di
xit per similitudinē. Exiit qui seminat seminare
semen suum. Et dum seminat: aliud cecidit secus
viam et conculcatū est: et volucres celi comede
runt illud. Et rel'. Homilia bti Gregorii pape.

Lectio sancti euāgelii
quā modo audiuimꝰ fratres charissimi: expositione nō indiget: sed admonitione. Quā enim
per semetipsam veritas exposuit/ hāc discutere humana
fragilitas nō p̄sumat. Sed est qđ solicite in hac ipsa expo
sitione dn̄ica pēsare debemꝰ: q: si nos vobis semē verbū:
agrū mundū/ volucres demonia/ spinas diuitias signifi
care diceremꝰ: ad credendū nobis mens forsitan vestra
dubitaret. Unde ⁊ idē dn̄s per semetipsum dignatus est Doctrine christi exemplum.
exponere qđ dicebat: vt sciatis rerū significationes que
rere/ in his etiā que p semetipsum noluit explanare. Ex
ponēdo ergo qđ dixit figurate se loqui innotuit: quate
nus certos nos redderet: cū vobis nostra fragilitas figu
ras ṽborū illius aperiret. Quis em̄ mihi vnq̄ crederet: si
spinas diuitias interpretari voluissem: maxime cū ille pū

gāt:iste delectēt: Et tñ spine sunt:q̄ cogitationū suarū pū
ctionib⁹ mēte lacerāt:⁊ cū vsq̄ ad pctm̄ ptrahūt/q̄si infli
cto vulnere cruētant. Quas btī hoc in loco/alio euāge/ (Matt. xiij.)
lista testāte:nequaq̄ dñs diuitias/s; fallaces diuitias ap
pellat. Fallaces em̄ sunt q̄ nobiscū diu pmanere nō pos/
sunt. Fallaces sunt/q̄ mētis nr̄e inopiā nō expellūt. So/
le aūt diuitie vere sunt q̄ nos diuites virtutib⁹ faciūt. Si
ergo fr̄es charissimi vere diuites esse cupitis/veras diui/
tias amate. Si culmen veri honoris q̄ritis:ad celeste re/
gnū tēdite. Si gl'iā⁊ m dignitatū diligitis:in illa supna an
geloꝝ curia asscribi festinate. Uerba dei q̄ aure pcepistis (Cōparatio duplicis infirmitatis.)
mēte retinete. Cibus em̄ mētis/est sermo dei. Et q̄si acce
ptus cib⁹ stomacho lāguēte reijcit:q̄n audit⁹ sermo in vē
tre memorie nō tenet. S; q̄sq̄s alimēta nō retinet:huius
pfecto vita desperat. Eterne ḡ mortis pericula formida
te/si cibū q̄dē sctē exhortationis accipitis:sed v̄ba vite.i.
alimēta iustitie in memoria nō tenetis. Ecce trāsijt om̄e
qd̄ agitis:⁊ ad extremū iudiciū sine vlla momēti interpo
sitione q̄tidie volētes nolētesq̄ pperatis. Cur ḡ amat qd̄
relinquit: Cur illud negligit q̄ puenit: Mementote qd̄
dicit. ¶ Si q̄s h; aures audiēdi/audiat. Oēs em̄ q̄ illic (Tex.)
aderāt/aures corpis habebāt. S; q̄ cūctis aures habēti
bus:si q̄s h; aures audiendi audiat dicit:aures pculdu/
bio cordis req̄rit. Curate ḡ vt accept⁹ sermo in cordis au
re remaneat:curate/ne semē iuxta viā cadat:ne malign⁹
spūs veniat:et a memoria v̄bū tollat. Curate ne petrosa
terra semē excipiat:⁊ fructū boni operis sine pseuerātie
radicib⁹ mittat. Multis em̄ libet qd̄ audiūt:boni operis
initia pponūt:s; mox vt fatigari aduersitatib⁹ ceperint/
inchoata dereliquūt. Petrosa ḡ terra humorē nō habuit
q: h̄ qd̄ germinauerat/ad fructū pseuerātie nō pduxit.
Multi nāq̄ cū v̄bū cōtra auaritiā audiūt/eādē auaritiā
detestant:rerū oim cōtēptū laudāt s; mox vt viderit ani/
mus quod cōcupiscat/obliuiscit quod laudabat. Multi
cum verbū contra luxuriā audiūt/pollutiōes carnis nō
solū ppetrare nō appetūt/sed etia; ppetratas erubescūt
sed mox vt carnis species eoꝝ oculis apparet: sic mens
ad desideriū rapit/ac si adhuc ab ea nihil sit cōtra hec ea
dē desideria deliberatum:⁊ dānanda ait q̄ q̄cq̄d egisse se
meminit/iā ⁊ ipa dānauit. Sepe etiā cōtra culpas cōpū/
gimur:⁊ tñ post fletū ad culpas redim⁹. Sic Balaā isra
elitici ppl'i tabernacula cōtēplat⁹ fleuit:eisq̄ se similē fie
ri in morte deposcit dicēs. Moriat aīa mea morte iustoꝝ
⁊ fiant nouissima mea hoꝝ sil'ia. S; mox vt hora cōpun (Nume. xxiij.)
ctiōis trāsijt/in auaritie nequitiā exarsit. Nā pp̄ter pmis
sa munera in ei⁹ ppl'i mortē cōsiliū dedit:cui⁹ morti se si/
milē fieri optauit:⁊ oblit⁹ est qd̄ plāxerat cū extinguere
noluit/qd̄ p auaritiā ardebat. Notandū v̄o est/qd̄ expo/
nēs dñs dicit:q: solicitudines ⁊ voluptates ⁊ diuitie suf/
focant v̄bū. Suffocāt em̄ q: importunis cogitationibus
suis guttur mētis strangulāt:⁊ dū bonū desideriū intra/ (Diuitie q̄ sint dānose anime.)
re ad cor nō sinūt:q̄si aditū flat⁹ vitalis necāt. Notandū
etiā q̄ duo ... q̄ diuitijs iūgit:solicitudines vez ⁊ volu/
ptates:q: pfecto ⁊ p curā mentem opprimūt/⁊ p affluen
tiā resoluūt. Re em̄ cōtraria possessores suos et afflictos
⁊ lubricos faciūt. S; q: voluptas cōuenire cū afflictione
nō pōt:alio q̄dē tpe p custodie sue solicitudinē affligunt
atq̄ alio p abūdātiā ad voluptates emolliūt. Terra aūt
bona fructū p patiētiā reddit:q: sc; nulla sunt bona que
agim⁹ si nō eq̄nimiter etiā pximoꝝ mala toleram⁹:q̄nto
em̄ q̄sq̄ alti⁹ pfecerit/tanto in hoc mūdo inuenit qd̄ du
rius portet: q: cū a pn̄ti seculo mētis nr̄e delectatio defi
cit eiusdē scl'i aduersitas crescit. Hinc est em̄ q̄ plerosq̄
cernim⁹ ⁊ bona agere:⁊ tñ sub graui tribulationū fasce
desudare. Terrena nāq̄ desideria fugiunt:⁊ tñ flagellis
durioib⁹ fatigant. S; iuxta dñi vocē fructū p patientiā
reddūt:q: cū humiliter flagella suscipiūt/post flagella ad
requiē sublimiter suscipiunt. Sic vua calcib⁹ tundit:⁊ in
vini liquorē liquat. Sic oliua cōtunsionib⁹ expssa/amur
cam suā deserit:⁊ in olei liquorē pinguescit. Sic p tritu/
rā aree a paleis grana separant:⁊ ad horreū purgata p/
ueniūt. Quisq̄s ḡ appetit plene vitia vincere/studeat hu
militer purgatiōis sue flagella tolerare:vt tāto post ad
iudicē mūdior veniat:quāto nūc ei⁹ rubiginē ignis tribu
lationis purgat. In ea porticu q̄ eūtib⁹ ad ecclam beati
Clemētis est paruia:fuit q̄dā seruul⁹ noie/quē multi ve
strū mecū nouerūt:reb⁹ paup/meritis diues:quē longa
egritudo dissoluerat. Nā a p̄mcua etate vsq̄ ad finē vite
paralytic⁹ iacebat. Quid dicā: q: stare nō poterat/q̄ nūq̄
q̄ in lecto suo surgere vel ad sedendū valebat: nūq̄ ma/
nū suā ad os suū ducere/nūq̄ se potuit in lat⁹ aliud decli
nare. Huic ad seruiēdū mr̄ cū fratre aderat: ⁊ quicq̄d ex
elemosyna potuisset accipere/hoc eoꝝ manib⁹ pauperi
bus erogabat. Nequaq̄ l'ras nouerat: s; scripture sacre
sibimet codices emerat:⁊ religiosos quosq̄ in hospitali
tatē suscipiens/hos corā se legere sine intermissione fa/
ciebat. Factūq̄ est:vt quātū ad mēsurā ppriā attinet/ple
ne scripturā sacrā disceret:cū (sicut dixi) l'ras funditus igno
raret. Studebat in dolore semp gr̄as agere/hymnis deo (Tāguētis exemplum.)
et laudib⁹ dieb⁹ ac noctib⁹ vacare. S; cū iā tps esset: vt
tāta ei⁹ patiētia remūerari debuisset mēbroꝝ dolor ad vi
talia redijt. Cūq̄ se iā morti pximū agnouit/pegrinos
viros atq̄ in hospitalitatē receptos admonuit vt surge/
rēt:⁊ cū eo psalmos p expectatione sui exit⁹ decātarent.
Cūq̄ cū eis ⁊ ipse moriēs psalleret:voces psallentiū repē
te cōpescuit:cū terrore magni clamoris dicēs. Tacete ta/
cete:nūq̄d nō auditis q̄nte resonāt laudes in celo: Cūq̄
ad easdē laudes q̄s int⁹ audierat/aurē cordis intēderet
scā illa aīa carne soluta est. S; exeūte illa/tāta illic fra/
grantia odoris asp̄sa est:vt oēs q̄ illic aderāt/inestimabi
li suauitate replerent:ita vt p hoc patēter agnoscerēt/q̄
eā laudes in celo suscepissent. Cui rei monach⁹ noster in/
terfuit:q̄ nūc vsq̄ viuit:⁊ cū magno fletu attestari solet:
q: quousq̄ corp⁹ eius sepulture traderēt/ab eoꝝ narib⁹
odoris illius fragrātia nō recessit. Ecce quo fine ex hac
vita migrauit:q̄ hic eq̄nimiter flagella tolerauit. Iuxta
vocē ergo dñicā bona terra fructū p patientiā reddidit:
q̄ exarata discipline vomere ad remunerationis segetes
puenit. Sed vos rogo attēdite fr̄es:qd̄ excusationis ar/
gumētū in illo districto iudicio habituri sum⁹ nos/qui a
bono opere torpētes ⁊ res/⁊ man⁹ accepimus:si p̄cepta
dñi egen⁹:⁊ sine manib⁹ ipleuit. Nō cōtra nos dñs tunc
apl'os ondat:q̄ ad regnū secū fideliū turbas p̄dicādo tra
xerūt:nō cōtra nos martyres exhibeat/q̄ ad celestē pa/
triā sāguinē fundēdo puenerūt. Quid tūc dicturi sum⁹
cū hunc de quo locuti sumus seruulū viderim⁹: Cui lon
gus lāguor brachia tenuit:sed tñ hec a bono opere nō li/
gauit. Hec vobiscū fratres agite:sic vos ad studiū boni
operis instigate:vt cū vobis bonos modo ad imitandū
proponitis: eorum tunc consortes esse valeatis. Tu aūt.

¶ De eadē dñica: Ser. beati Joānis Chrysostomi de lapsu primi hoīs.

NEmo qui nesciat pri/
cipio hoiem sic a deo plasmatū vt instrueret
prudētia:cōsilio formaret/rōnis capax diui/
na puidentia redderet. Instrueret inquā prudētia qua
hostis calliditatē vitaret:consilio quo salutaria ac recte
perquireret:ratione qua deo genitori parendū esse co/
gnosceret. Etenim dñs deus videns hoiem quē fecerat
innocentē:instruxit/monuit et armauit:q̄ppe q̄ cū diabo
lo fuerat pugnatur⁹ velut q̄busdā armis:hoc est prudē/ (Nota verba.)
tia cōsilio:rōne/fuerat instruēdus. Addit p̄terea legē q̄
dei voluntatē agnosceret:⁊ quid cōtēneri euenire posset
addisceret. Qui quidē hō incaut⁹/dū diabolo psuadēti
q̄ deo iubēti cōsensit:sic ⁊ vitam quā habuit perdidit: et
mortem quā ignorabat accepit. Stabat Adā inter vxo/
rem ⁊ diabolū/inter Euā ⁊ hostē/inter mulierē ⁊ serpen
tē. Diabolus psuadet vt noceat/Eua consenserat vt pe/
reat. Diabolus mulierē astutia fallēdi circūuenit/mulier
incauta serpentinū virus accepit. Diabol⁹ qd̄ p se nō po
tuit/p vxore Adā pxoplastū circūuenit. Adā v̄o p vxorē
inuenit interitū quā a deo acceperat in auxiliū. Prohdo
lor: psp̄era in cōtraria cedūt:vtilia pnicie operant. Deniq̄
plus Adā domesticis q̄ inimici iaculis ledit:plus pprio
q̄ hostili ense perimitur: plus mulier q̄ externo gladio
vulnerat. Accessit em̄ serpēs subtilis vt falleret: ⁊ acces/
sit nō vt viro:sed vt mulieri serpētinū vir⁹ infligeret. Ac/
cessit inquā/vt vnius cōsensu vtriq̄ nocere potuisset. So
li psuadet qd̄ ambob⁹ obesset:vtriq̄ obfuit qd̄ vni⁹ ani/
mū malitia serpētis infecit. Deniq̄ cōsentiēs mulier ta/
lis circa virū extitit/qualē circa se malitiā serpētis iuenit
adeo psuasa est ⁊ psuasit/ifecta est ⁊ ifecit/decepta est ⁊
decepit. Que q̄dē mulier ferit sniā duplici:altera ppria/ (Duplex pēa eue inflicta.)
altera cōi: ppria/q̄ filios parere in dolore p̄cepta est:cōi/
qua cū viro morti addicta est. Altera q̄ serpēti assensit/al
tera qua marito psuasit. De cōsensu em̄ mortis sniam in/
cidit:de psuasu in dolore filios parere meruit. Hac icitur
sniam/⁊ q̄ nō nouit dū parit discit:⁊ q̄ nescit dū expūgit (xB)
sentit:⁊ q̄ ignorat dum experitur agnoscit. Proh nefas.
Preceptū dñi cōtēnit:⁊ psuasio serpētis audit:despicitur
deus puidēs/⁊ serpēs audit decipiēs. Spernunt saluta/
ria monita:⁊ recipiunt venenata colloq̄a. Unū addicitur
hō ex cōtēptu morti q̄ maluit obedire serpēti. Spoliant
gl'ia/dignitate priuant:facti sunt qd̄ nō erāt dū amittūt
qd̄ fuerāt. Adeo gaudet serpēs ppetrasse qd̄ voluit letat
hoiem amisisse qd̄ optauit. Exultat malitie effect⁹ hoīs
deceptionē implesse. Et nescit infelix vulnerarū semet dū
vulnerat:trucidatū dū trucidat:dū hoiem perimit seip;
esse peremptū. Cōtristatus est deus hoiem sniaz mortis
meruisse q̄ vitā:meruisse interitū q̄ salutē:gl'iam cōtem
psisse q̄ mortē:sed tñ plus malitia serpētis q̄ hoīs cōtē/
ptu cōmotus est:plus fallaciā diaboli q̄ hoīs psidiā de/
notauit:adeo dñs deus ⁊ seuiciā execrat⁹ est hostis:⁊ ca
sum miseratus est hoīs. Crudelitatē hostis exhorruit:et
deceptū hoiem paterna pietate cōdoluit:inimici atroci/
tate pmotus est:⁊ hoiem clemēter doluit q̄ deceptus est.
Deniq̄ dñs deus vbi est inq̄t Adā: Ad cōfessionē prouo/
cat dū interrogat. Uult em̄ fateri pctm̄ dū ab eo inq̄rit
admissum. Querit misereri dū cū reo de culpa colloqui/
tur. Ueniā cogitat/qui causaz p̄tēpte legis incusat. Ob/
iurgat culpā:vt possit retribuere veniā:vt quos formare
instruēdo nō potuit:eos possit cōfitendo purgare. Acci/
piūt indumēta pellicea:vt qui cōfessi iam delictū fuerāt:
veniā cultus humilitate pciperent. Ostēdit dñs quibus
officijs possint delicta purgari:ostēdit cōfessione ⁊ defor
mitate cultus veniā posse facillime impetrare. Ut enim
cōtumacia est celare qd̄ deo teste cōmiseris: sic periculo
sum si splēdore cultus animi innocētiā mentiaris. Nemo
itaq̄/nemo pctō: vitia desperata letitia contegat:nemo
infect⁹ delictis aio dissimulationis virus infundat. Ani
mi vitia corporis merore mōstrent. Si vexatus est anim⁹
lugeat corp⁹:q̄m quoties corp⁹ in causa est/animus me/
stitia cōdolescit. Certe corporis vitia sine animi scim⁹ cō
passiōe esse nō posse:animi vitia sine corporis cōpassione
nō priuari:pariter cōtristent/vt veniā pariter cōsequan/
tur:q̄m vtrosq̄ simul aut beneficio foueri/aut iniuria ve
xari necesse est. Nec em̄ aliud hō est q̄ corporis animiq̄
cōcretio. Hec em̄ duo quārū definitionib⁹ differūt:tātū (Definitio hoīs)
hoiem dū iungunt efficiūt. Ut em̄ in vita separari non
possunt:ita nūq̄ boni maliq̄ merito separant. Ut em̄ nō
pōt a corporis bonis anim⁹ separari:ita ab animi malis
corp⁹ nō pōt dissociari. Si em̄ in dei iudicio vtreq̄ sub/
stātie/aut supplicio aut p̄mio cōpūgent: cur nō ⁊ in isto
seculo pariter aut mestitia aut letitia pfruunt: Unū tibi
christiane excusatio nulla est:q̄ post seruitutē liberatus
es/post captiuitatē redēpt⁹/post vexationē curat⁹/post
interitū restitut⁹:habes in monitis qd̄ exerceas/habes
exēpla q̄ timeas. Adā ei nc fallaciā diaboli notat:nec de/
cepti cuiusq̄ causam defleuerat. Qui q̄dē fortiā posset
euadere/nisi prior cū hoste dū cōfligit occūberet. Te iam
instruit dñs:tibi gestoꝝ exēpla pposuit. Ecce inq̄t sanus
fact⁹ es:noli iā peccare:ne quid tibi deterius fiat. Noli (Joā. v.)
inquit peccare post veniam/noli vulnerari post curam
noli sordidari post gratiam. Cogita inq̄t o hō grauiorē
culpā esse post veniā:renouatū vuln⁹ peius dolere post
curā:molesti⁹ hoiem sordidari post gratiā. Quare indul
gētie ingrat⁹ est/q̄ post veniā peccat: sanitate indignus (Monitio v̄borū domini Jesu.)
est/q̄ semetipsum postq̄ curatat⁹ est vulnerat:nec mūda
ri meret q̄ semetipm post grām sordidat. Porro qui post
absolutionē nō peccat/meret et p̄miū:q̄ post curā caut⁹
est/sanitatis possidet donū:q̄ grām illesam tenuerit/eter
nitatis accipiet regnū. Graue est em̄ hoiem instructum
delinquere:grauius absolutū peccare. Seruo peior est q̄
patronū post datā libertatē offendit. Beneficijs ingra/
tus est/qui datorē tumoris arrogantia despicit. Quare
aut salutem de exemplo acquire:aut de consortio similē
sententiam metue:ne seuerum sententias iudicem/q̄ be
nignum contempseris persuasorem.

¶ Dñica in quinq̄gesima. Lu. XVIII

¶ In illo tēpore: Assumpsit Jesus duodecim di
scipulos suos:⁊ ait illis. Ecce ascēdim⁹ hierosoly
mā:et cōsummabūtur oīa q̄ scripta sunt p pphe/
tas de filio hoīs. Tradetur em̄ gentib⁹ et illudet
et flagellabit ⁊ cōspuet. Et postq̄ flagellauerint
occidēt eū:⁊ die tertia resurget. Et reliq̄. Homil.
btī Gregorij pape habita in basilica scti Petri.

REdemptor noster pre
uidens ex passione sua discipuloꝝ aios pturbā/
dos:eis lōge ante ⁊ eiusdē passionis penā ⁊ re
surrectionis sue gloriā predicit:vt cū morientē sicut pre/
dictum est cernerēt:etiam resurrecturū non dubitarent.
Sed q: carnales adhuc discipuli nullo modo valebāt ca
pere v̄ba mysterij:venit ad miraculū. Ante eoꝝ oculos
cecus lumen recipit:vt qui celestis mysterij verba nō ca
perent:eos ad finē celestia facta solidarēt. Sed miracu/
la dñi ac saluatoris nr̄i sic accipienda sunt fratres mei:vt
⁊ in veritate credant facta:⁊ tñ p significationem nobis
aliquid innuāt. Opera q̄ppe ei⁹ ⁊ per potētiā aliud ostē
dūt:⁊ p mysteriū aliud loquunt. Ecce em̄ q̄s iuxta histo/
riam cecus iste fuerit ignoram⁹:sed tñ quē p mysteriū si/
gnificet nouim⁹. Cecus q̄ppe est gen⁹ humanū:qd̄ in pa
rēte primo a paradisi gaudijs expulsum:claritatē supne
lucis ignorās/dānationis sue tenebras patit:sed tñ per
redēptoris sui p̄sentiā illuminat:vt interne lucis gaudia
iā p desideriū videat:atq̄ in via vite boni operis gressus (Allegōria pulcherrima.)
ponat. Notādū v̄o est/q̄ cū Jes⁹ hiericho appropinq̄re
d: cec⁹ illuminat. Hiericho q̄ppe interp̄tat luna. Luna
autē in sacro eloquio p defectu ponit carnis:q: dū men
struis momentis decrescat:defectū nr̄e mortalitatis desi
gnat. Dū igit cōditor nr̄ appropinq̄t hiericho/cec⁹ ad lu
mē redit:q: dū diuinitas defectū nr̄e carnis suscepit:hūa
nū gen⁹ lumē qd̄ amiserat recepit. Unū ei de⁹ hūana patit
inde hō ad diuina subleuat. Qui vez cecus recte ⁊ iuxta
viā sedere/⁊ mēdicās esse describit. Ipsa em̄ v̄itas dixit. (Mar. x. Jo. xiiij.)
Ego sum via. Qui ḡ eterne lucis claritatē nescit/cec⁹ est
S; si iā in redēptorē credit/iuxta viā sedet. Si autē iā cre
didit:sed vt eternā lucē recipiat rogare dissimulat/atq̄ a
p̄cib⁹ cessat:cec⁹ q̄ppe iuxta viā sedet:s; minime mēdicat
Si v̄o ⁊ credit ⁊ exorat:⁊ iuxta viā sedet cec⁹ ⁊ mēdicat.
Quisq̄s ḡ cecitatis sue tenebras agnoscit:q̄sq̄s h̄ qd̄ sibi
deest lumē eternitatis intelligit:clamet medullis cordis
clamet vocib⁹ mētis dicēs. Jesu fili Dauid miserere mei.
S; q̄d clamāte ceco subiūgit audiam⁹. ¶ Et q̄ p̄ibāt in/ (Tex.)
crepāt eū vt taceret. Quid aūt designāt isti q̄ iesu veniēte

p:ecedūt nisi desiderioꝝ carnaliū turbas/tumultusq; vi
tioꝝ:q priusq̄ Jesus ad cor nr̄m veniat tētationib⁹ suis
cogitationē nr̄am dissipāt:ꝛ voces cordis in orōne ꝑtur/
bāt. Sepe nāq; dū cōuerti ad deū post ꝑpetrata vitia vo/
lumus:dū ɔtra hec eadē exorare vitia q̄ ꝑpetrauimus co
namur:occurrūt cordi phantasmata pctōꝝ q̄ fecim⁹:mē
tis nr̄e aciē reuerberāt/cōfundūt animū:ꝛ vocē nr̄e dep/
cationis ꝑmūt. Qui ꝑibāt ḡ increpabāt eū vt taceret:q:
priusq̄ Jesus ad cor veniat:mala q̄ fecim⁹ cogitatiōi nr̄e
suis imaginib⁹ illisa:in ipa nos nr̄a orōne cōturbāt. Sed
quid ad hec illuminādus cec⁹ fecit audiam⁹. Sequitur.
Tex. ¶ Ipse vero multo magis clamabat: fili Dauid miserere
mei. Ecce quē turba increpat vt taceat:magis ac magis
clamat:q: quāto grauiori tumultu cogitationū carnaliū
ꝑmimur:tāto orōni insistere ardēti⁹ debem⁹. Cōtradicit
turba ne clamem⁹:q: pctōꝝ nr̄oꝝ phātasmata plerūq; in
Vox cordis qualis sit. orōne patimur. Sz nimirū necesse est:vt vox cordis nr̄i:
quo duri⁹ repellit/eo valēti⁹ insistat:q̄ten⁹ cogitationis
illicite tumultū superet:atq; ad pias aures dn̄i nimietate
sue importunitatis erūpat. In se vt suspicor recognoscit
vnusq̄sq; qd dicim⁹:q: dū ab hoc mūdo animū ad deum
mutam⁹:dū ad orōnis op⁹ cōuertimur:ipa q̄ pri⁹ delecta
biliter gessim⁹/importuna post ꝛ grauia in orōne nr̄a tole/
ram⁹. Vix cogitatio eoꝝ manu sancti desiderij ab oculis
cordis abijcit:vix eoꝝ phātasmata ꝑ pnie lamēta supant.
Sz cū in orōne nr̄a vehemēter insistim⁹:trāseūtē Jesum
Tex. mēti figim⁹. Vn̄ illic subdit. ¶ Stās aūt Jesus iussit eū
adduci ad se. Ecce stat q̄ an̄ trāsibat:q: cū adhuc turbas
phātasmatū in orōne patimur:Jesum aliq̄ten⁹ trāseūtē
sentim⁹. Cū vero orōni vehemēter insistim⁹/stat Jesus vt
lucē restituat:q: deus in corde figit:ꝛ lux amissa reparat.
Qua tn̄ in re ꝛ aliud aliq̄d in nobis dn̄s innuit:qd intelli
gi de hūanitate ꝛ diuinitate illi⁹ vtiliter possit. Clamātē
etem̄ cecū trāsiēs Jesus audiuit:sz stās miraculū illumi/
nationis exhibuit. Trāsire nāq; hūanitatis est/stare diui
nitatis. Per hūanitatē q̄ppe habuit nasci/crescere/mori
resurgere/de loco ad locū venire. Quia ḡ in diuinitate mu
tabilitas nō est:atq; hoc ipm mutare trāsire est:profecto
iste trāsit⁹ ex carne est/nō ex diuinitate. Per diuinitatem
vero ei semp stare est:q: vbiq; p̄sens:nec ꝑ motū recedit.
Cecū igit clamātē dn̄s trāsiēs audiuit: stās illuminauit:
q: ꝑ hūanitatē suā vocib⁹ nr̄e cecitatis cōpatiēdo miser/
tus est:sz lumē nobis grē ꝑ diuinitatis potētiam infudit.
Tex. Et notādū q̄d ceco venienti dicat. ¶ Quid tibi vis faciā?
Nūquid q̄ lumē reddere poterat/q̄d vellet cec⁹ ignora/
bat? Sz peti vult hoc/qd ꝛ nos petere/ꝛ se ɔcedere ꝑno/
scit. Importune nāq; ad orōnē nos admonet: ꝛ tn̄ dicit.
Mat.vi. Scit nāq; pr̄ vester q̄d op⁹ sit vobis an̄q̄ petatis eū. Ad
hoc ḡ reqrit vt petat:ad hoc reqrit:vt cor ad orōnē exci/
Tex. tet. Vn̄ ꝛ cec⁹ ꝓtinus adiūgit. ¶ Dn̄e vt videā. Ecce cec⁹
a dn̄o nō aurū:sz lucē q̄rit:paruipēdit extra lucē aliq̄d q̄/
rere:q: ꝛ si hr̄e cec⁹ q̄dlibet pōt/sine luce videre non pōt
Visio spiritalis exponitur. qd hz. Imitemur ḡ fr̄es charissimi eū quē ꝛ corpe audiui
mus ꝛ mēte illuminatū. Nō falsas diuitias/non terrena
dona/nō fugitiuos honores a dn̄o:sz lucē q̄ram⁹:nō lucē
q̄ loco claudit:q̄ tpe finit:q̄ noctiū interruptiōe variat:q̄
a nobis cōiter cū pecorib⁹ cernit: sz lucē q̄ram⁹ quā vide
re cū solis angelis possim⁹/quā nec initiū inchoat:nec fi
Tex. nis angustat. Ad quā ꝑfecto lucē via fides est. Vnde re/
cte ꝛ illuminādo ceco ꝓtin⁹ r̄ndet. ¶ Respice. Fides tua
saluū te fecit. Sed ad hec cogitatio carnalis dicit. Quō
possum lucē spiritalē q̄rere/quā videre nō possum? Vnde
mihi certū est si sit q̄ corporeis oculis nō infulget? Cui scz
cogitatiōi est qd breuiter q̄sq; r̄ndeat. Quia ꝛ hec ipsa q̄
sentit nō ꝑ corp⁹:sz ꝑ aīam cogitat: ꝛ nemo suā aīam vi/
det:nec tn̄ se dubitat aīam hr̄e quā nō videt. Et inuisibi
li ḡ aīa/visibile corp⁹ regit. Si aūt auferat qd est inuisi/
bile/ꝓtin⁹ corruit hoc qd visibile stare videbat. Et inuisi
bili ḡ substātia in hac vita visibili viuit: ꝛ esse vita inuisi/
bilis dubitat. Sz iā peteti ceco q̄d factū sit:vel q̄d ip̄e fe/
cerit audiam⁹. Sequit. ¶ Cōfestim vidit ꝛ seq̄batur eū. Tex.
Videt ꝛ sequit q̄ bonū qd intelligit/opat. Videt ꝛ nō se
quit/q̄ bonū q̄dē intelligit:sz bn̄ opari cōtēnit. Si ḡ fr̄es
charissimi cecitatē nr̄e ꝑegrinatiōis agnoscim⁹/si credē/
do in redēptoris nr̄i mysteriū iuxta viā sedem⁹:si exorā
do q̄tidie ab auctore nr̄o vite lucē petim⁹:si eādē lucē iā
ꝑ intellectū vidēdo illuminati post cecitatē sum⁹:Jesum
quē mēte cernim⁹/ope seq̄mur. Aspiciam⁹ q̄ graditur: ꝛ
eius vestigia imitādo teneam⁹. Jesum em̄ seq̄tur/q̄ imi/ Matt. viij.
tat. Hinc nāq; dicit. Seq̄re me:ꝛ dimitte mortuos sepeli
re mortuos suos. Seq̄re em̄ dr̄.i.imitare. Hinc rursus ad Joā.xij.
monet dicēs. Qui mihi ministrat/me sequat. Cōsidere/
mus ergo q̄ gradit/vt seq̄ mereamur. Ecce cū sit dn̄s et
creator angeloꝝ/susceptur⁹ naturā nr̄am quā cōdidit/in
vterū virginis venit. Nasci tn̄ in hoc mūdo ꝑ diuites no
luit parētes paupes elegit. Vn̄ ꝛ agn⁹ q̄ ꝓ illo offerretur
defuit:colūbarū pullos ꝛ par turturū ad sacrificiū mater Vita
inuenit. Prosperari in hoc mūdo noluit: opprobria irri/ christi ꝑcurrit.
sionesq; tolerauit:sputa/flagella/alapas/spineā coronā/
cruceq; sustinuit. Et q: rerū corporaliū delectatiōe a gau
dio interno cecidim⁹:cū q̄ amaritudine illuc redeat ostē
dit. Quid itaq; hō ꝓ se pati debet/si tāta de⁹ ꝓ hoīb⁹ ꝑtu
lit? Qui ergo in christo iā credidit: ꝛ adhuc auaritie lu/
cra sectat:in supbia honoris extollit:inuidie facib⁹ inar/
descit:libidinis se immūditia polluit:ꝓsperari ad ea q̄ in
mūdo sunt ɔcupiscit:Jesum in q̄ credidit/sequi cōtēnit.
Diuerso q̄ppe itinere ambulat/si gaudia delectationesq;
appetit/cui dux suus viā amaritudinis ondit. Reuoce/
mus ergo an̄ oculos pctā q̄ fecim⁹/ɔsiderem⁹ q̄ terribi/
lis iudex hec punitur⁹ adueniat. Mētē formem⁹ ad la/
mēta. Vita nr̄a ad tp̄s amarescat in pnia:ne eternā ama
ritudinē sentiat in vindicta. Per fletus q̄ppe ad gaudia
ducimur/veritate pollicente q̄ ait. Beati q̄ lugēt nā ꝛ ipsi
cōsolabūtur. Ad fletū vero ꝑ gaudia venit:hec eadē vita/ Mat.v.
te attestante q̄ ait. Ve vobis q̄ ridetis nūc: q: lugebitis
et flebitis. Si ergo retributionis gaudiū in puētione q̄/
rimus:penitētie amaritudinē in via teneam⁹. Sicq; fit vt Luc.vi.
nō solū vita nostra in deū ꝓficiat:sed ipa hec nr̄a couersa
tio ad laudē dei/ꝛ alios accendat. Vnde ꝛ hic subditur.
¶ Et omnis plebs vt vidit/dedit laudem deo. Tu autē. Tex.

¶ De eadem dominica: Sermo beati Joānis Chrysostomi de fide Abraā et de immolatione Jsaac.

FIdes est religionis
scētissime fundamētū:charitat vinculū:amoris
subsidiū. Hec scītatē firmat/castitatē roborat
dignitates exornat. In pueris splēdet/in iuuenib⁹ floret
in ꝓuectis apparet. Gubernat sex⁹:grad⁹ ꝓuehit:officia
cūcta custodit:in paupe grā est/in mediocre leta/in locu
plete honesta. Fides amicitias seruat/collegia copulat/
artes cōmēdat. Nullū despicit:nullū ɔtēnit/nulli deest ni
si q̄ ei forte defuerit. Fides mādata tenet p̄cepta seruat/
ꝓmissa cōsūmat. Fides familiares efficit deo/amicos cō
stituit christo. Neq; em̄ q̄sq̄ fidei ꝓmissa ꝑcipiet/nisi ꝓfes
sionē actib⁹ seruet:aut ꝑmioꝝ pōt cōpos existere/q̄ ꝓmis
sam fidē cōseruare noluerit:vt iā aut iplere fidei merces
hoī recōpenset:aut violare pena cōpetens tribuat. Hui⁹
fidei abraā ducam⁹ exordiū:q̄ cū ī occidua cōstitut⁹ etate Fidei fit me meritum.
filiū a deo ꝓmissum se crederet accepturū:ꝛ fidei p̄ciū in
filio cōspexit:et in stellarū suā sobolē numerū redūdantē
fide cōparauit eadē. Deniq; vn⁹ fili⁹ Abrae exoptat:ꝛ im
mēsa ei multitudo ꝓmittit. Solatiū vni⁹ heredis cōqui/
ritur:et innumerabilis soboles destinat. Nescis inq̄t dn̄s
nescis Abraā q̄d destinatū sit tibi:sz idcirco nescis:q: quid
merearis nō respicis. Tantū em̄ de me tua meruit fides:
tātū tua obseq̄a valuerūt : vt et quid desideres norim:ꝛ
facere qd mereris decreuerim. Nāq; tibi nascet fili⁹ cui⁹

semē diffundit in milia:vt ꝛ similitudini siderū coequet:et
arene immēsitatib⁹ cōparet. Credo inq̄t Abraā dn̄e/cre
do q: potes:facturū te cōfido qd spōdes. Nec em̄ confe/
ctā senectutē marcescētis mee etatis cōsidero/aut Sare
cōiugis sterilē effetāq; cōditionē attēdo:sz tue maiesta/
tis potētiā tracto:nec cui talia ꝓmittant:sz a quo ꝓmit
tant agnosco. Generare em̄ filios senilis etas nō patit:
sz tua dn̄e iussiōe cōplet. Steriles filios hr̄e nō possunt:
sz hoc posse tue virtutes efficiūt. Natura q̄dē negat: sed
potētia imperat. Etas ꝓhibet:sz tua ꝑtās ondit. Jmpos/
sibile q̄dē istud videt nobis:nō tibi. Hoīnō tue dn̄e ma/
iestati/nature nō deo/seruis nō dn̄o. Vn̄ credo pr̄:credo
dn̄e istud te facturū qd dicis:q: his virtutib⁹ cūctis genti
bus innotescis. Tūc Sara cōcepit in vterū ꝛ peperit fi/
liū/patrē multarū gētiū destinatū. Nascit Jsaac ornamē
tū generis/parētū glīa/ꝓpinquoꝝ letitia/familie dec⁹.
Hereditatis spes/fidei pciū:ꝓmisse sobolis testimoniū.
In cuius natiuitate dn̄s ꝓmissum reddidit:ꝛ Abraā vo
tū qd optauit accepit. Gaudēt oēs/cūcti letant. Fit em̄
Jsaac dulcis cū nascit:dulcior cū nutrit:nec em̄ poterat
esse nō dulcis quē ꝛ pr̄is fides cōdierat:ꝛ ꝓpria innocen
tia cōmēdabat. Fit ꝛ Sara ex sterili mr̄ fecūda in filio:fe
cūdior futura ex ip̄o. Redit iuuētus in senē/marcēs etas
reparat in iuuenē:et manēte senectutis etate/iuuenilia
gerunt a matre. Deniq; blandit/nutrit ꝛ lactat:ꝛ conse
quētia cōplet officia/q̄ iā forsitan obliuisceret/si suo tp̄e
Ge.xxij. Sare parere cōcederet. Tūc locut⁹ est dn̄s ad Abraā di/
cens. Accipe filiū tuū quē diligis Jsaac:et vade in vnum
mōtiū et offer mihi illū in sacrificiū. Mox Abraā tā cele
riter decernit iussis celestib⁹ esse parēdū/q̄ fuerat diui/
nitus imperatū. Verebat ne votū mora offenderet: aut
iussionē tarditas impediret. Deniq; ꝓperat qd iussuz est
ꝑficere:festinat qd p̄ceptū est adimplere. Fuit em̄ let⁹ cū
Abrae ꝑfectio. eū acciperet:letior cū eū imolādū dn̄s postularet. Ostē/
det Abraā charissimū q̄dē sibi esse filiū:sed multo chario
rē filio existere dn̄m. Nec dulcedinē:aut affect⁹ pignoris
respiciebat/q̄ iussionē vt ꝑficeret cogitabat. Totos affe/
ctus cōuertit in deū:cui iā se nouerat mācipatū. Deniq;
illā fidē seruabat in sese cū filiū iuberet offerre: q̄ deū ꝓ/
meruerat cū eū mereret accipere. Adest Jsaac pri q̄dem
etate dissimilis:sed fide/ac deuotione eq̄lis. Adest inquā
Jsaac:q̄ si q̄d pater disponeret:ip̄e fieri libenter optaret.
Jta em̄ filius paruit pr̄i:vt pr̄ diuine obtēperaret iussio/
ni:vt de cōsensu filij pater secur⁹ existeret/ꝛ volūtati pa/
tris sese fili⁹ māciparet. Erat em̄ in vtrisq; vnus animus
par sensus:ꝛ filiis circa deū affect⁹:vt generositatē patris
in filiū trāsfusam cōspiceres:ꝛ innocētiā filij patri nō de/
esse videres:vt ꝛ paterne fidei particeps fili⁹ extitisset:ꝛ
simplicitate filij patris sublimitas redūdaret. Qua secu
ritate Abraā fret⁹/sternit sibi asinā:ad sacrificiū ligna cō
cidit/pueros secū adducit. Cūq; ad ciuitatez venissent:
estote istic inquit/ego ꝛ puer iste ibim⁹ soli ꝛ cū adorabi
mus dn̄m reuertemur ad vos. Statī pr̄ cū filio ꝓficiscit
sol⁹. Ad quē idē fili⁹. Pr̄ inq̄t/ligna video/cultrū ꝛ ignē
video: hostiā quā imolatur⁹ es q̄ro. Desine inq̄t: desine
istud q̄rere fili/qd sibi dn̄s ad horā ꝓcurabit: desine q̄re/
re qd sibi dn̄s iā ꝓuidit. Magnū p̄lagiū ꝓmittentis:ma/
gna innocētia inquirētis. Jsaac hostia de hostia patrem
interrogat/sacrificij effectus desiderat. Quis ab eo que
deerat querit:ne ip̄e q̄ loquit immolet. Ast vbi ad locū
ventū est:vterq; montē ascendit. Arā pr̄ extruxit/ligna
cōposuit/filiū colligauit. Patere me inq̄t fili: patere vo/
tū perficere/patere inquā ꝑ te iussionē dn̄i explere. Deus
enim q̄ te cōdidit expetit:qui dedit querit/q̄ te creauit te
sibi desiderat immolari. Nō est em̄ hoc parricidiū/nō est
crudelitatis admissum:q: votū est. Nec tibi fili a genito
re mors miserāda infert:sed vtrisq; nobis salubriter ꝓui
detur. Tanto eris acceptabilis hostia:quāto libēter glo
riose mortis exceperis beneficia. Quod iussus pater es
perfice inquit: quod disponis constanter adimple. Ego
em̄ nec renuo/nec recuso:quod volueris volo:qd optas
exopto:qd desideras ꝛ ipse desidero. Deniq; eo voto istā
mortē excipio:quo te eā mihi inferre velle cognosco. Hec
et si vterq; nō dixit:tn̄ cūcta ista in actu ostēdit. Mox pa
ter extensa manu gladiū sumit. Dexterā erigit/iugulare
filiū/sacrificiū ꝑficere/iussum dn̄i voluit deuot⁹ implere:
et pēdenti iam atq; imminēti mucrone:parce inquit dn̄s
parce:fidē tuā quesiui/nō filiuz vt iugulares optaui:nec
amabile pignus tibi subtrahere/sed deuotionē tuā volui
pertentare. Nūc cognoui q: amas dn̄m magis q̄ filium
immo magis amas filiū/q: diligis dn̄m:quia dū non pe
percisti filio ꝓpter deū/eūdē tecū cōstituisti dn̄o gl'iosuz.
Quare te benedictionibus cumulē: ꝛ infinitā filiorum
multitudinē ex eo tibi ꝓuenire confirmē. Statim ꝓcura
tur aries:q̄ ꝓ Jsaac sanctissimo mereret occidi. Nec em̄ Jsaac sanctissim⁹.
fas erat:vt Jsaac qui typū christi portabat a patre hoc in
tp̄e mactaret:q: ꝑfecta sacrificij hostia christo dn̄o serua
batur. Procurabatur inquā aries q̄ pro Jsaac mereret
occidi:vt ꝛ promissum patris de hostia cōpleret:ꝛ ꝑfecto
sacrificio patri Jsaac incolumis redderet. Tunc vterq;
letus de monte descendit:pater q̄ sacrificij votū saluo fi
lio perfecerit:filius q̄ iussa patris libēter optasset. Gau
det de patre filius/de filio pater. Gaudēt ꝓpinq̄/fami/
lia cūcta letatur:gaudēt inquā q̄ ꝛ opus tantū perfectū
sit:et q̄ patrem cū filio incolumes illis dn̄s reuocaret.

¶ In die cinerum. Matthei. VI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. Extermināt em̄ vultū suum:vt videant ab hominibus ieiunantes. Amen dico vobis: receperunt mercedē suā. Tu aūt cū ieiunas:vnge caput tuū. Et reliq̄. Homilia beati Augustini episcopi.

MAnifestū est his pre
ceptis omnē nostrā intētionez in interiora gau
dia dirigi:ne foris querētes mercedem/huic se
culo conformemur ꝛ amittamus promissionē (tanto so
lidioris atq; firmioris quāto iterioris) beatitudinis: qua
nos elegit de⁹ cōformes fieri imaginis filij eius. In hoc
aūt capitulo maxime aīaduertēdū est: nō solum in rerū
corporearum nitore atq; pompa/sed etiam in ipsis sordi
bus luctuosis esse posse iactātiā:ꝛ eo periculosiorē/quo
sub noīe seruitutis dei decipit. Qui ergo imoderato cul/
tu corporis atq; vestit⁹:vel ceterarū rerū nitore ꝑfulget/
facile cōuincit reb⁹ ipsis pōparū seculi esse sectator: nec
quēq̄ fallat dolosa imagine sanctitatis. Qui aūt in ꝓfes
sione christianitatis:inusitato squallore/ac sordib⁹ inten
tos in se hoīz oculos facit:cū id volūtate faciat/nō neces
sitate patiat:ceteris ei⁹ operib⁹ pōt conijci/vtrū hoc cō/
temptu supflui cult⁹ an ambitiōe aliq̄ faciat. Quia ꝛ sub Matt. vij.
ouina pelle cauēdos lupos dn̄s p̄cipit:sz ex fructib⁹ inq̄t
eorū cognoscetis eos. Cū em̄ ceperint aliq̄b⁹ tētatiōib⁹
ea ipsa illis subtrahi/vel negari:q̄ isto velamine/vel cōse
cuti sunt vel cōsequi cupiūt:tunc necesse est vt appareat/
vtrū lup⁹ in ouina pelle sit/an ouis in sua. Nō ei ꝓpterea
ornatu supflua debet aspect⁹ hoīm mulcere christianus:
q: parcū habitū/ac necessariū etiā simulatores sepi⁹ vsur Notant hypocrite.
pāt:vt incautos decipiāt:q: ꝛ ille oues nō debēt depone
re pelles suas/si aliq̄n eis lupi se cōtegant. Queri ḡ solet
q̄d sit qd ait. Vos autē ieiunātes vngite capita vestra/et
facies vestras lauate:ne videamini hoīb⁹ ieiunātes. Nō
etiā dicet q̄spiā recte p̄ceperit q̄uis faciē quotidiana con
suetudine lauem⁹:vnctis etiā capitib⁹ cū ieiunam⁹ nos
esse debere. Qd̄ sit turpissimū oēs fatent:itelligēdū est h̄
p̄ceptū vngēdi caput ꝛ faciem lauādi/ad interiorē hoiez
ptinere. Vngere ḡ caput ad letitiā ptinet:lauare autē fa
ciē ad mūditiā. Et iō caput vngit q̄ letat iteri⁹ mēte atq;
ratiōe. Hoc em̄ recte accipim⁹ caput/qd in aīa p̄eminet

et quo cetera hoīs regi ꝛ gubernari manifestum est. Et
Eph.v. hoc facit q̄ nō foris q̄rit leticiā: vt de laudib⁹ hoim carna
liter gaudeat. Caro aūt q̄ subiecta esse debet / nullo mo
j.Co.xj. do est totius nature humane caput. Nemo q̄dē vnq̄ car
nē suā odio habuit: sicut aplūs dicit: cū diligēdū vxorē p̄ci
pit: sed caput mulieris vir: cui viro caput est christ⁹. Inte
rius aūt gaudeat in ieiunio suo / eoipso quo se sic ieiunā
do a voluptate seculi auertit: vt sit subditus christo / qui
s̄m hoc preceptū caput vnctū habere desiderat. Ita em̄
et faciē lauabit. i. cor mūdabit quo visurus est deū: nō in
terposito velamine ꝑpter infirmitatē cōtractā de sordi
Esa.j. bus: sed firmus ꝛ stabilis q̄m mūdus ꝛ simplex. Lauami
ni (inquit) mūdi estote: auferte nequitias ab animis ve
ij.Co.iij stris: atq̄ a cōspectu oculorū meoꝝ. Ab his ergo sordib⁹
facies nostra lauāda est: q̄b⁹ dei aspectus offendit. Non
em̄ sordidi sic reuelata facie gl'iam dn̄i speculātes: in ea
Terrenis impediunt celestia. dē imagine transformabimur. Sepe etiā cogitatio neces
sariarū rerū / ad istā vitā ptinentiū sauciat ꝛ sordidat in
teriorē oculū nostrū / ꝛ plerūq̄ cor duplicat: vt ea q̄ vide
mur cū hoib⁹ recte facere: nō eo corde faciam⁹ quo dn̄s
noster p̄cipit. i. nō q2 eos diligim⁹: sed q2 cōmodū ab eis
aliq̄d ꝑpter necessitatē p̄sentis vite adipisci volumus.
Debem⁹ aūt benefacere hoib⁹ ꝑpter salutē ipsoꝝ eternā
nō ꝑpter tꝑale cōmodū nr̄m. Incliner ḡ de⁹ cor nostrū
in testimonia sua: ꝛ nō in emolumētū. Finis enim p̄cepti
est charitas: de corde puro: ꝛ cōscia bona: ꝛ fide nō ficta.
Qui aūt ꝑpter suā de hac vita necessitatē fratri cōsulit:
nō vtiq̄ charitati cōsulit: q2 nō ille quē dꝫ tāq̄ seipꝫ dilige
re / ſꝫ sibi cōsulit: vel poti⁹ nec sibi: q̄nquidē hinc sibi facit
duplex cor / q̄ impedit ad vidēdū deū: in q̄ sola visione est
Tex. btitudo certa atq̄ ꝑfecta. Recte ḡ dn̄s p̄cipit / q̄ mūdan
do cordi nostro instat dicēs. ¶ Nolite vobis cōdere the
sauros in terra: vbi tinea ꝛ comestura extermināt: et vbi
fures effodiūt ꝛ furant. Thesaurizate aūt vobis thesau
ros in celo: vbi neq̄ tinea / neq̄ comestura exterminant:
ac vbi fures non effodiūt nec furant. Ubi em̄ est thesau
rus tuus / ibi ꝛ cor tuū. Ergo si in terra erit cor. i. si eo cor
de quisq̄ operet aliquid vt terrenū cōmodū adipiscat:
Thesaurus duplex. quomodo erit mundū q̄d in terra volutat. Si autem in
celo mundū erit: q2 mūda sunt q̄cūq̄ celestia. Sordescit
em̄ aliq̄d / cū inferiori miscet nature: q̄uis in suo genere
nō sit sordidū. Nā etiam de puro argēto sordidat aurum
si misceat. Ita ꝛ anim⁹ nr̄ terrenoꝝ cupiditate sordescit:
q̄uis ipsa terra in suo genere atq̄ ordine mūda sit. Celū
aūt h̄ loco non corporeū acceperim: q2 oē corpus ꝑ terra
habendū est. Totū em̄ mundū debet cōtēnere / q̄ sibi the
saurizat in celo. In illo ḡ celo de q̄ dictū est ꝑ Psalmistā.
Mat. xxiiij. Celū celi dn̄o: terrā aūt dedit filijs hoiꝫ. i. i firmamēto spi
rituali. Nō em̄ in eo q̄d trāsiet cōstituere aut collocare de
bemus thesaurū nr̄m ꝛ cor nr̄m / sed in eo q̄ semꝑ manet
Celū aūt ꝛ terra trāsiēt. Et h̄ manifestat de mūdādo cor
Tex. de se cūcta ista p̄cipere: cū dicit. ¶ Lucerna corꝑis tui est
ocul⁹ tu⁹. Si ḡ ocul⁹ tuus nequā est: totū corp⁹ tuū tene
brosū erit. Si ḡ lumē q̄d in te est tenebre sint: tenebre quā
te! Qui loc⁹ sic intelligēdus est: vt nouerim⁹ oia opa nr̄a
tūc esse mūda ꝛ placere in cōspectu dei: si fiāt simplici cor
de. i. intētiōe supna sine illo charitatis: q2 ꝛ plenitudo le
Ro.xiij. gis charitas. Oculū ḡ hic accipere debem⁹ ipam intētio
nē q̄ facim⁹ q̄cq̄d facim⁹. Que si mūda fuerit ꝛ recta: ꝛ il
lud aspiciēs q̄d aspiciēdū est: oia opa nr̄a q̄ s̄m eā opera
mur necesse est vt sint bona. Que opa oia totū corp⁹ ap
pellauit: q2 ꝛ aplūs mēbra nr̄a dicit q̄dā opa q̄ improbat: ꝛ
Col. iij. mortificāda p̄cipit dicens. Mortificate ḡ mēbra vestra q̄
sunt sup terrā: fornicationē / immūditiā / auaritiā / ꝛ cete
ra talia. Nō ḡ q̄d quisq̄ faciat / ſꝫ q̄ aio faciat cōsiderādū
est. Hoc est em̄ lumē in nobis: q2 hoc in nobis manifestū
est / bono aio nos facere q̄d facim⁹. Oē em̄ q̄d manifesta
tur lumē est. Nā ipa fctā q̄ ad hoim societatē a nobis pro
cedūt / icertū habēt exitū: ꝛ iō tenebras eas vocauit. Nō
em̄ noui cū pecuniā porrigo idigēti ꝛ petēti: q̄d inde aut
factur⁹: aut passur⁹ sit: ꝛ fieri pōt vt aꝫ vel faciat ex ea / vel
ꝑpter eā patiat aliq̄d mali: q̄d ego cū darē nō euenire vo
luerim / neq̄ hoc aio dederim. Itaq̄ si bono aio feci: q̄d
mihi cū facerē notū erat: ꝛ ideo lumē vocat. Illuminat
etiā factū meū / q̄lemcūq̄ exitū habuerit. Qui exit⁹ q̄m
incert⁹ ꝛ ignot⁹ est: tenebre appellate sunt. Si aūt malo
animo feci: etiā ipsum lumē tenebre sunt. Lumē em̄ dr̄: q2
nouit q̄sq̄ quo aio faciat / etiā cū malo aio facit. Sꝫ ipm
lumē tenebre sunt: q2 nō in supna dirigit simplex intētio:
sed ad inferiora declinat: ꝛ duplici corde q̄si vmbrā facit
Si ergo lumē q̄d in te est tenebre sunt: tenebre q̄nte! Hoc
est: si ipsa cordis intētio qua facis q̄d facis: q̄ tibi nota est
sordidat appetitu rerū terrenarū ꝛ tꝑoraliū atq̄ cecat:
quāto magis ipsum factū: cuius incertus est exitus / sor
didū ꝛ tenebrosum est: quia ꝛ si bene alicui ꝑueniat q̄d
non recta et munda intentione facis: quomodo tu fece
ris tibi imputatur: non quomō illi prouenerit. Tu autē.

¶ Eodem die. Mat. VI.

¶ In illo tempore. Dixit Iesus discipulis suis.
Cū ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes.
Et reliqua. Homilia de eadem lectione.

Clemens et pius dn̄s
deus noster / humanū genus q̄d predestinaue
rat ad vitā: nō est passus relinq̄re in morte: sed
ita vt suasione deceptū fuerat diaboli per gustū pomi
in paradiso: ita etiam sacrosancto ieiunio docuit esse li
berādum / vt in presenti lectione audiuit dilectio vestra.
Cum ieiunatis inquit nolite tristes esse coram homini
bus pro appetitu laudis humane: sicut hypocrite faciūt
qui omnia bona sua que egerint / propter humane tan
tum laudis cōcupiscentiā operant. De quibus subditur.
¶ Amē dico vobis: q2 receperūt mercedē suā quā ab ho Tex.
minibus quesierūt: ꝛ nō solū premio priuati sunt sempi
terno: sed etiā penas habēt sibi ꝑparatas eternas. Unde
etiā de sancto sequit ieiunio. ¶ Tu aūt cū ieiunas: vn Tex.
ge caput tuū ꝛ faciē tuā laua. Ac si diceret. Sctō igit ie
iunio / sancta adaugere opera festinate. Qui vero caput
vngere docet / faciēq̄ lauare: pijs hoc ipsum ieiuniū ope
ribus deo omnipotēti cōmendari vult. Caput ergo no Opera misericordie suadet.
strū christus est: omnesq̄ fideles eius mēbra esse dicunt.
Caput ergo nostrū vngimus / faciēq̄ lauamus: cū ieiu
nia nostra (eleemosynarum largitate / pauperūq̄ ꝛ pere
grinorū cura / venia quoq̄ delictoꝝ in debitoribus: ora
tionibus sanctis / humiliq̄ cōfessione / penitentia lachry
mosa vigiliarūq̄ assiduitate) dn̄o nostro placabilia faci
mus. Talibus ꝛ his similibus iustitie / vel misericordie
operib⁹ / omnes sordes a nobis delictoꝝ abluere studea
mus / precipueq̄ cauere: ne humane laudis appetit hec
ipsa perdamus: sed potius dn̄o largiēte ita sint bona no
stra proximis in exēplū: vt videntes bona opera nostra
glorificent patrē nostrū q̄ in celis est: ꝛ nos ꝑ bonis q̄ fe
cimus duplicē a dn̄o mercedē pro nostra ꝛ alioꝝ salute
percipere mereamur: sicut sancta nobis lectio repromit
tit. Et pater tuus q̄ videt in abscondito reddet tibi. Ac si di
ceret. Nā cū deus pium ac fidele studiū nostrū viderit:
eterne beatitudinis p̄mio nos remunerabit. Sequitur.
¶ Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra: vbi eru Tex.
go ꝛ tinea demolit: ꝛ vbi fures fodiūt ꝛ furantur. The
saurizate vobis thesauros in celo: vbi neq̄ erugo / neq̄
tinea demolitur: ꝛ vbi fures nō effodiūt neq̄ furantur.
Quod ad superiora respicit v̄ba / monēs eleemosynarū
largitatē tātū in eternū recondit thesaurū. Fures aūt si
cut male seruatā pecuniā furant: ꝛ vt tinea corrumpit et
dissipat: ita diabolus q̄ hic fur intelligitur: q̄cquid boni
pro dn̄o faciam⁹: omni studio (sicut mille habet artes no
cendi) totū hoc fauore hoim: q̄d hic tinea intelligit / cor
rūpere: ꝛ eterne retributiōis gaudio omnimodis priua
re conat. Un̄ dilectissimi: nobis om̄i studio iuxta possibi

litatem suam vnusquisq̄ humanā laudē in exercitio bo
ni operis fugiat: ꝛ tm̄ exempla sanctitatis oibus quantū
poteritis / alijs ad vitā: ꝛ vobisme ipsis ad gloriam sem
piternā demōstrare satagite. Memētote quomodo hec
Tex. ipsa sancta lectio monet. ¶ Ubi enim est thesaur⁹ tuus
ibi est ꝛ cor tuū. Quisquis desiderat in celo habitare cū
christo: eroget quod valet / vel paruū quod habet in ter
ra: vt recipiat in celo q̄ dederit. Quid ad hec dicere pos
sumus? Si terrena ista ꝛ transitoria indigentibus nō da
mus: ea nec in celo / nec in terra habebimus. Si ḡ humi
liter dederimus in terra: sublimiter in celo p̄mia recipie
Ieiunij deuotio notatur mus eterna. Amplectamur ergo dilectissimi beatā istā sa
cratissimā solēnitatē inchoationē: ꝛ solēne ieiuniū cōcor
dante ꝑposito bone volūtatis ineam⁹. Nihil a quoq̄ ar
duum / nihil asperū a nobis q̄ritur: nec aliquid q̄d vires
nr̄as excedat indicit: siue in abstinentie castigatiōe / siue
in eleemosyne largitione. Sciūt em̄ singuli q̄d possunt:
q̄d vel nō possunt. Ipsi modulū suū pensent: ipi iusta ꝛ ra
tionabili cōsideratione decernant: vt sacrificiū misericor
die q̄cq̄d oblatū fuerit / nō cum tristitia deo offerat. Nā
eleemosyne illis prosunt: q̄ vitā mutauerint. Das em̄ in
egeno christo: vt pctā tua redimas ꝑ christū. Nā si ideo il
li das vt liceat tibi peccare impune: non christum pascis /
sed iudicē cōtēnere conaris. Uos ḡ ad h̄ facite eleemosy
nas: vt oratiōes vestre exaudiant / ac vt adiuuet vos de⁹
ad vitā cōmutandā: ꝛ q̄ cōmutatis eandē vitā in melius
cōmuteris: vt ꝑ eleemosynas ꝛ orationes / atq̄ ieiunia de
leant mala preterita: ꝛ futura vobis bona ꝑueniāt sem
piterna: per dn̄m nostrum Iesum christum / q̄ cū p̄re ꝛ spi
ritusancto viuit ꝛ regnat: deus in secula seculorū. Amen.

¶ Feria. V. post cinerū. Mat. VIII.

¶ In illo tempore: Cum introisset Iesus Ca
pharnaum: accessit ad eum Centurio rogans eū
ꝛ dicens. Dn̄e puer meus iacet paralyticus in do
mo: ꝛ male torquet. Et dixit ei Iesus. Uade: ego
veniam ꝛ curabo eū. Et reliqua. Homilia beati
Augustini episcopi.

Audiuimus cū euāge
liū legeret / fidē nostrā in humilitate laudari.
Ad domū q̄ppe Cēturionis cum se ꝑmitteret
dn̄s Iesus iturū vt puerū ei⁹ sanaret / ille respondit. Non
sum dign⁹ vt sub tectū meū intres: sed tm̄ dic verbo / ꝛ sa
nabitur puer me⁹. Dicendo se indignū / p̄stitit dignū: non
in cui⁹ parietes / ſꝫ in cui⁹ cor christ⁹ intraret. Neq̄ h̄ dice
ret cū tāta fide ꝛ humilitate: nisi illū quē timebat intrare
domū suā corde gestaret. Nā nō esset magna felicitas si
dn̄s intraret ei⁹ parietes: ꝛ nō esset in pectore ei⁹. Magi
Luc.vij. ster q̄ppe hūilitatis: ꝛ verbo ꝛ exēplo discubuit in domo
cuiusdā Pharisei supbi noie Simonis: ꝛ cū in domo ei⁹
recūberet / nō erat in corde ei⁹ vbi caput reclinaret filius
hois. Ita em̄ quēdā supbū quātū intelligit ex v̄bis ipsi⁹
dn̄i / vltro secū ire cupientē / a suo discipulatu reuocauit.
Mat. viij. Sequar te ait dn̄e quocūq̄ ieris. Et dn̄s in ei⁹ corde inui
sibilia vidēs. Uulpes inq̄t foueas habēt / ꝛ volucres celi
nidos: fili⁹ aūt hois nō hꝫ vbi caput suū reclinet. Hoc est
habitāt in te insidie sicut vulpes: habitat supbia sicut ce
li volatilia: fili⁹ aūt hois simplex cōtra insidias: humilis
cōtra supbiā nō hꝫ vbi caput suū reclinet. Et ipa reclina
tio capitis: nō erectionis / ſꝫ hūilitatis magistra est. Reuo
cat ḡ istū ire cupiētē: trahit aliū recusantē. Eodē q̄ppe lo
co ait cuidā. Seq̄re me. Et ille. Sequor inq̄t te dn̄e ſꝫ sine
Feruor nouiti⁹ taxatur. me primo ire / ꝛ sepelire patrē meū. Pie q̄dē excusauit: et
iō dignior cui⁹ excusatio remoueret / vocatio firmaretur
Piū erat q̄d volebat facere: ſꝫ docuit mgr̄ q̄d deberet pre
ponere. Uolebat em̄ eū esse viui v̄bi p̄dicatorē / ad facien
dos victuros. Erāt aūt alij / ꝑ q̄s illa necessitas ipleretur
Sine iq̄t mortuos sepelire mortuos suos. Infideles q̄n
cadauer sepeliūt / mortui mortuū sepeliūt. Illi⁹ corp⁹ ani
mā ꝑdidit: illorū aia deū. Sicut em̄ vita corporis aia est
sic vita aie de⁹. Sicut expirat corp⁹ cū aiam emittit: ita ex
pirat aia cū deū amittit. De⁹ amissus aie mors: aia emissa
mors est corꝑis. Mors corporis necessaria / mors aie vo
lūtaria. Discūbebat igit dn̄s in domo superbi cuiusdam
pharisei. In domo ei⁹ erat vt dixi: ꝛ in pectore ei⁹ nō erat Luc.vij.
In hui⁹ v̄o Cēturionis domū nō intrauit sed pect⁹ posse
dit. Zache⁹ vero dn̄m: ꝛ domo suscepit ꝛ aio. Huius tm̄ fi Luc.xix.
des in humilitate laudatur: dixit em̄. ¶ Nō sum dign⁹ vt Tex.
sub tectū meū intres. Et dn̄s. Amē dico vobis: nō inueni
tantā fidē in israel s̄m carnē. Et iste iā israelites erat s̄m
spiritū. Uenerat dn̄s ad Israel carnalē. i. ad iudeos: ibi
primū querere oues ꝑditas: in quo pplo ꝛ de quo popu
lo etiam corp⁹ assumpserat. Nō inueni tantā fidem ipse
dicit. Possum⁹ nos metiri fidē hominū: sicut homines:
Ille q̄ interiora cernebat: ille quē nemo fallebat ꝑhibuit
testimoniū cordi hois: audiens verba humilitatis: ꝑnun
tiās sniam sanitatis. Un̄ autē hoc presumpsit. ¶ Et ego Tex.
inquit hō sum sub potestate constitutus: habens sub me
milites: ꝛ dico huic vade ꝛ vadit: ꝛ alio veni ꝛ venit: ꝛ ser
uo meo fac hoc ꝛ facit. Ptās sum q̄busdā summe: posit⁹
sub ptāte q̄dā sup me. Si ḡ ego inq̄t hō sub ptāte / iubēdi
habeo ptātē: q̄d tu possis cui oēs seruiūt ptātes! Erat au Centurionis stat⁹ notatur
tē iste de gētib⁹: erat q̄ppe Centurio. Iā iudea gens ha
bebat militē / habebat romanū iperiū: ibi iste militē age
bat quantū agere Cēturio poterat: ꝛ sub ptāte ꝛ h̄ns po
testatē / subditos obediētes: subditus reges. Dn̄s aūt / q̄d
intendat p̄cipue necessario charitas vr̄a: Quis in pplō iu
daico esset: iā p̄nuntiabat ecclīam toto orbe terrarū futu
rā: in quā missur⁹ erat aplōs: ipse a gētib⁹ nō visus ꝛ cre
dit⁹: a iudeis visus ꝛ occisus. Quō em̄ dn̄s hui⁹ domum
corꝑe nō intrauit: ꝛ ei⁹ tm̄ fidē atq̄ ipaꝫ domū absens cor
pore / p̄sens maiestate sanauit: sic ꝛ idē dn̄s in solo iudeo
pplō corꝑe fuit: apō alias gētes: nec de v̄gine nat⁹ est nec
passus / nec pedib⁹ ambulat: nec hūana ꝑtulit nec diuina
mirabilia fecit. Nihil hoꝝ in ceteris gētib⁹ egit: ꝛ tm̄ de il
lo iplerū e q̄d dictū erat. Pplūs quē nō cognoui seruiuit
mihi. Quō si nō cognouit? In auditu auris obediuit mi
hi. Iudea gēs cognouit ꝛ crucifixit / orbis terraꝝ audiuit
ꝛ credidit. Hāc q̄dāmō absentiā corꝑis sui / ꝛ p̄sentiā v̄tu
tis sue in oibus gētib⁹: ꝛ in illa muliere significauit que
fimbriā vestimēti ei⁹ tetigerat: cū req̄rit dicēs. Quis me Lu. viij.
tetigit? Tāq̄ absens req̄rit / tāq̄ p̄sens sanat. Turbe te in
q̄unt discipuli cōprimūt ꝛ dicis / q̄s me tetigit? Quasi ei
sic ambularet vt a nullo ꝑsus corꝑe tāgeret: ita dixit: q̄s
me tetigit! Et illi. Turbe te cōprimūt. Et tāq̄ diceret dn̄s
tangentē q̄ro / nō p̄mētē. Sic etiā nūc est corp⁹ ei⁹. i. eccle
sia ei⁹. Tāgit eā fides paucoꝝ: ꝛ p̄mit eā turba multorū.
Corp⁹ em̄ christi esse ecclīaꝫ tāq̄ filij ei⁹ audistis: ꝛ si vultis
ipsi estis. Aplūs multis hoc locis dicit. Pro corꝑe inq̄t ei⁹ Col. i.
q̄d est ecclīa. Et itex. Uos autē estis corp⁹ christi ꝛ mēbra j.Co.xij
Si ḡ corp⁹ ei⁹ sum⁹ / q̄d tunc corp⁹ ipsi⁹ in turba patiebat
h̄ patit ecclīa ipsi⁹. A turbis p̄mit / a paucis tāgit. Caro
eā p̄mit / fides tāgit. Erigite oculos obsecro vos q̄ habe
tis vn̄ videatis. Habetis etem̄ q̄d videatis. Erigite oclōs
fidei: tangite extremā fimbriā vestimēti / sufficiat ad salu
tē. Uidete / q̄d audistis ex euāgelio tūc futuꝝ: nūc p̄sens
est. Ideo inq̄t dico vobis post laudatā Cēturionis fideꝫ
tāq̄ alienigene carne domestici corde. Propterea inq̄t.
¶ Multi ab oriente ꝛ occidente venient. Nō oēs / ſꝫ mul Tex.
ti tamē ipsi ab oriente ꝛ occidēte. Istis duab⁹ partibus
totus orbis designatur. Multi ergo venient ab oriente Iudeoꝝ obstinatio taxat
ꝛ occidente: ꝛ recumbent cū Abraā / Isaac / ꝛ Iacob in re
gno celorum: filij autē regni eijciētur ꝛc. Filij aūt regni
iudei scꝫ. Un̄ filij regni? Quia legē acceperūt: ad q̄s pro
phete missi sunt apud quos tēplū ꝛ sacerdotiū fuit: q̄ cele
brant figuras omnium futurorum. Quarum enim rerū
figuras celebrauerunt / presentia non agnouerūt. ¶ Fi Tex.
lij ergo regni ibunt inquit in tenebras exteriores: ibi erit

fletus ⁊ stridor: dentiū. Videm⁹ iudeos reprobatos/videmus christianos ab oriēte ⁊ occidēte vocatos ad quod dā cōuiuiū celeste: vt recūbāt cū Abraā ⁊ Isaac ⁊ Jacob: vbi panis iustitie/vbi pot⁹ sapiētia. Attēdite ḡ fratres hoc em̄ est/ex hoc populo estis: iā tūc p̄dicato/nūc presentato. De his vtiq; est q̄ vocati sunt ab oriēte ⁊ occidēte recumbere in regno celoꝝ: nō in tēplo idoloꝝ. Estote ergo coꝑ⁹ christi: nō pressura coꝑis christi. Habetis vestimēti fimbriā/quā tāgaris: vt a pfluuio sanguinis. i. a carnaliū voluptatū fluxu sanemini. Habetis inquā vestimēti fimbriā/quā tāgaris. Vestē putare apostolos sub textura vnitatis adhereres lareribus christi. In his apostolis erat tā p̄ fimbria minim⁹ ⁊ nouissim⁹ Paul⁹: ipo dicente. Ego sum minim⁹ apostoloꝝ. In veste nouissimū ⁊ minimum fimbria est. Fimbria cū cōtēptu aspicitur/sed cum salute tangit. Usq; ad hāc horā: ⁊ esurim⁹ ⁊ sitimus: ⁊ nudi sumus/ac colaphis cedimur. Quid tā extremū: q̄d tā cōtēptibile: Tāge si fluuiū sanguinis pateris: epiet de illo virtus cuius vestis est: ⁊ sanabit te. Tu autem.

Tropologia pulcherrima.

Ioꝝ. v.

Ioꝝ. iiij.

¶ Feria. VI. post cinerum. Mat. V.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Audistis quia dictum est. Diliges proximū tuū ⁊ odies inimicū tuum. Et reliqua. Tractat⁹ beati Augustini episcopi.

Eadum esse aliquē in pharisęorum iustitia: q̄ ad legem p̄tinet/hinc intelligit: q̄ multi hoies eos etiam a quibus diliguntur oderūt: sicut luxuriosi filii parentes coercitores luxurie sue. Ascendit ḡ aliquem gradum q̄ proximū diligit: q̄uis adhuc oderit inimicum eius aūt iperio q̄ venit legē implere non soluere: perficiet benuolētiā ⁊ benignitatē: cum eam vsq; ad inimici dilectionem p̄duxerit. Nā ille gradus q̄uis nōnullis sit tam paru⁹: est tm̄ vt cū publicanis possit esse cōis. Nec q̄ in lege dictū est. Oderis inimicū tuū: vox iubentis iusto est accipiēda/sed p̄mittentis infirmo. Sic aūt diligēdus est inimicus: nō in quantū inimic⁹/sed in quantū hō est: vt ei bñ velis ⁊ p̄uenire q̄ tibi. i. vt ad regnū coꝝrect⁹ reuocatus q; p̄ueniat. Proxim⁹ est aūt oīs hō. Oēs proximi sum⁹ conditione terrene natiuitatis ⁊ moralitatis: ⁊ etiam spe celestis hereditatis: q: nescim⁹ q̄s q̄d futurus sit: q̄m aut inimic⁹/aut hereticꝰ/aut pagan⁹: forte enim per misericordiam dei cōuertet ad deū: ⁊ inter sanctos p̄mū locū habere merebit. Quod in lege dñs nō inimicos/sz inimicū p̄cipit odiri: vt q̄ spūales erant in lege/solū diabolū odio haberēt: cuius odiū christus nō venit soluere/sz adimplere. Ego aūt dico vobis. Diligite inimicos vros: benefacite illis q̄ oderūt vos. Multi p̄cepta dei (sua imbecillitate nō sancto⁊ viribus) estimātes/putāt esse impossibilia q̄ p̄cepta sunt: ⁊ dicūt sufficere virtutib⁹ nō odisse inimicos: cererū diligere plus p̄cepti q̄ hūana natura pariat. Sciēdū est ergo christū nō impossibilia p̄cipere/sz pfecta q̄ Dauid fecit in Saul ⁊ Absalon. Stephan⁹ q̄ mart⁹: pro inimicis se lapidātib⁹ deprecat⁹ est: ⁊ Paul⁹ anathema esse cupit p persecutoꝝ suis. Hec aūt Jesus ⁊ docuit ⁊ fecit dicēs. Pater ignosce illis. In reliqs operib⁹ bonis intrdū pōt aliqs qualemcūq; excusationē p̄rēdere: in habenda vero dilectione nullus se poterit excusare. Pōt mihi aliqs dicere: nō possum ieiunare/nunq̄d pōt dicere non possum ꝛmare? Pōt dicere: ꝓpter infirmitatē coꝑis mei nō possum a vino ⁊ carnib⁹ abstinere: nunquid pōt dicere: nō possum diligere? Pōt aliqs dicere: virginitatē nō possum seruare: pōt dicere: nō possū res totas vēdere ⁊ pauperibus erogare: nunq̄d pōt dicere: nō possum diligere inimicos? Nō em̄ ibi aur pedes labor: aūt currēdo/aut aures audiēdo: aut man⁹ operādo lassant/vt nos p ipsaz excusationē laborare conemur. Nō nobis dr. Ire ad oriētem/⁊ q̄rite charitatē: nauigate ad occidentē/⁊ inuenietis dilectionē. Intus in corde nostro est/vbi redire iubemur/dicente ꝓphera. Redite preuaricatores ad cor. Nō em̄ in lōginquis regionib⁹ inuenit⁹ q̄d a nobis petit. Et orate pro persequentibus ⁊ calumniantibus vos. Quid aliud p̄o inimicis oratū est: nisi hoc q̄d ait apl⁹. Ut det illis dcus penitētiā ⁊ resipiscāt a diaboli laqueis/a quo capti tenent. Sed hic merito monet/quō huic p̄cepto dñi nō fit aduersum: quod ⁊ in ꝓphetis inueniunt multe imprecationes aduersus inimicos: q̄ maledictiōes putantur: sicuti est illud. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueū: ⁊ cetera q̄ ibi dicunt. Et Joānes apls ait. Qui scit fratrē suum peccare p̄tm̄ nō ad mortem/petat ⁊ dabitur ei vita peccāti non ad mortē. Est peccatū ad mortem: nō pro illo dico vt roget q̄s. Ubi primo videndū: q: ꝓphete per imprecationē q̄d esset futurū cecinerūt: nō optantis voto/sed spū p̄euidentis: q̄ maxime solent figura imprecantis futura p̄dicere: sicut figura p̄teriti tp̄is ea q̄ ventura erant sepe cecinerūt. Deinde in apli verbis intelligendum esse quosdā fratres pro q̄bus nō orare nobis p̄cipit cū dñs etiam p persecutoribus nostris nos orare iubeat. Que soluit questio nō pōt/nisi fateamur esse aliq̄ pcā in fratribus inimicoꝝ p̄secutiōe grauiora. Fratres autem christianos significari/multis diuinaꝝ scripturarū documentis ꝓbari pōt. Pctm̄ ergo fratris ad mortē puto esse cū post agnitionē dei per gratiā dñi nr̄i Jesu christi q̄s oppugnat fraternitatē: ⁊ aduersus ipsam gratiam qua recōciliat⁹ est deo inuidētie facib⁹ agitat. Pctm̄ aūt nō ad mortē est: si q̄is q̄ nō amorē ad fratrē alienauerit/sed officia fraternitati debita/per infirmitatē aliquā animi nō exhibuerit. Quapropter ⁊ dñs in cruce ait. Pr̄ ignosce illis: q: nesciūt q̄d faciūt. Nondū em̄ gratia spūssancti participes facti/societatē scrē fraternitatis inierant. Et brūs Stephan⁹ in actib⁹ apl⁹oꝝ/orat pro eis a q̄b⁹ lapidat q: nōdū christo crediderāt: neq; aduersus illā cōmem gratiā dimicabāt. Apls vo Paul⁹ ꝓterea credo nō orat pro Alexādro: q: frater erat ⁊ ad mortē. i. q̄ in fraternitatem inuidētia oppugnādo peccauerat. Pro his aūt q̄ non obtuperant amorē/sed timore succubuerant/orat vt eis ignoscat. Sic em̄ dixit. Alexander erari⁹ multa mala mihi ostendit: reddet illi de⁹ ꝓm opera illi⁹: quē ⁊ tu deuita. Valde em̄ restitit sermonib⁹ nr̄is. Deinde subiungit pro q̄bus orat ita dicēs. In p̄ma mea defensione nemo mihi affuit/sed oēs me dereliq̄runt: nō illis imputet. Et nota q̄ apls nō ait/reddat/sed reddet illi de⁹ ꝓm opera ei⁹ q̄d verbū p̄munitātis est/nō imprecātis. Sicut de illo hypocrita iudeoꝝ est dictū: cui euersionē imminere cernebat. Percutiet te de⁹ paries dealbate. Querit aūt quō huic p̄cepto q̄ nobis iubet: orare pro persequētibus ⁊ calumniantibus vos: illud nō est contrariū: q̄d in Apocalypsi legit martyres orare deū vt vindicent. Sed hoc quēpiā mouere non oportet. Quis em̄ audeat affirmare cū illi scrī cādidati se videre petiuerūt: vtrū cōtra ipos hoies an cōtra regnū peccati petierint? Nā ipa est syncera ⁊ plena iustitie ⁊ misericordie vindicta martyrū: vt euertatur regnum peccati/quo regnante tāta perpessi sunt. Ad cuius euersionē nititur apls dicens. Nō ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore. Destruit aūt ⁊ reuertitur peccati regnum: partim correctiōe hoim/vt caro spiritui subdiciat: partim deprauatione perseuerantiū in peccato vt ita ordinētur vt iustis cū christo regnātib⁹ molesti esse nō possint. Quis ergo cōuincit sanctos: nō talē suā vindictam a dño esse deprecatos? Quod aūt cōsequēter positum est: vt sitis filii patris vestri q̄ in celis est. Et illa regula intelligendū est qua Joānes dicit. Dedit eis potestatem filios dei fieri. Uni⁹ em̄ naturaliter filij dei q̄ nescit omnino peccare/nos potestate accepta efficimur filij: in quantū ea que ab illo precipiūtur implemus. Un aptica disciplina adoptionem appellat: qua in eternā hereditatem vocamur: vt coꝝredes christi esse possumus. Filij ergo efficimur regeneratione spūali vt adoptemur in regnum dei: non tā q̄ alieni/sed tā q̄ ab illo facti ⁊ conditi. Itaq; nō ait/facite ista q̄ estis filij: sz facite vt sitis filij patris vestri. Nos aūt cū patrimur inimicos: hoc clamare debem⁹. Pater ignosce illis: pr̄enetici ei sunt: ⁊ cōtrario spiritu possident/vt nos psequāt: ⁊ maiore pscutione a diabolo patiant. Qui solē suū oriri facit sup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iniustos. Scripturū est. Dicit rimēti⁹ vobis nomē dñi sol iustitie: vt etiā pluuiā accipias in rigationē doctrine ꝑ itaris: q: ⁊ bonis ⁊ malis apparuit: bonis ⁊ malis euangelizat⁹ est christus. Siue istū solem manis accipere: non solū hominū/sed etiā pecoꝝ coꝑis oculis p̄olatū: ⁊ istam pluuiā qua fructus gignūtur: q: ad refectionē coꝑis dari sunt: q̄d probabilib⁹ intelligi existimo: vt ille sol spiritualis non oriat/nisi bonis et sanctis: q: hoc ipsum est q̄d plangunt iniqui in illo libro qui sapientia Salomonis inscribit. Et sol nō or⁹ est nobis ⁊ illa spūalis pluuia nō irriget nisi bonos: q: malos significabat vinea: de q̄ dictū est. Mādabo nubibus meis ne pluāt sup eā imbrē. Si em̄ diligitis eos q̄ vos diligunt quā mercedē habebitis? filios ⁊ parētes amat latro: amat ⁊ leo/amat ⁊ traco/amāt ⁊ vulpes/amāt ⁊ lupi. Si em̄ amātes nō diligim⁹ filios vel parentes: peiores leonibus/vel sup: adictis bestijs sumus. Si vero amantib⁹ vicē reddimus: adhuc nihil ab istis bestijs distare videmur. Nōne ⁊ publicani hoc faciūt? Publicani sunt q̄ fecerant lucra et exigūt vectigalia per negatiōes: ⁊ fraudes ⁊ furta sceleraq; ⁊ periuria. Et si salutauerit⁹ fratres vestros tm̄: q̄d amplī faciris? Nōne ⁊ ethnici hoc faciūt? Ethnici ex greco in latinū interp̄etant gētiles. Ethnos em̄ grece gēs dicit. Si ḡ inq̄t etiā pcōres publicani ethnici erga dilectores suos natura duce nouīt esse benefici: quanto magis vos q̄b⁹ vt gradus pfessionis eximios/vita cura necesse est sit veritatis vberios: latioꝝ sinu dilectiōis amplecti debetis: ⁊ nō amātes? Nā diligere inimicos de⁹ p̄cipit: et perulātes humanarū mentiū motus publice charitatis frangit affectu: nō solū ira ab vltione depellēs/sed etiam in amorē mitigās iniuriosi: q: gētiū est amātes amare et cōe est diligere diligētes. Plꝰ diligēdi sunt inimici q̄ amici. Qui em̄ inimici sunt/coꝝpoꝝ aduersant⁹: ⁊ aie ꝓparant eterna p̄mia: q: q̄ carnalia nra ⁊ terrena rapiūt/ecclestia nobis ⁊ spūalia cōgregāt. Nōne magis diligēdus est q̄ odiēd⁹: q̄ nobis dat eternas opes? Amici vero carnis nre nobis suauia suadere cōtendūt: q̄ aie nre ꝓparāt eternā mortē. Estote ḡ vos perfecti/sicut ⁊ pater vester ecclestis perfectus est. Quis aūt hec facit/nisi plene pfecteq; misericors? Quo vno cōsilio miseria deuitat/opitulāte illo q̄ ait. Misericordiā magis volo: q̄ sacrificiū. Perfectiōe nāq; misericordie/q̄ plurimū aie laborāti cōsulit: vltra dilectionē inimicoꝝ poꝝrigi nō pōt. Idcoq; sic cōcluditur. Estote vos pfecti/sicut ⁊ pater vester pfectus est: ita tm̄ vt deus intelligat pfectū tā q̄ de⁹: ⁊ aia pfecta tā q̄ anima Attēdite ne iustitiā vestrā faciatis coram hoibus: vt videamini ab eis: alioq̄n mercedē nō habebitis apud patrē vestrū q̄ in celis est. Tanere inq̄t iustitiā vestrā facere coram hoibus. i. hoc ait⁹ iuste viuere: ⁊ ibi cōstituere bonū vīm vt vos videāt hoies. Alioquin mercedē nō habebit⁹ apud patrē vestrū q̄ in celis est: nō si ab hoibus videamini sz si ꝓterea iuste/iuuatis: vt ab hoibus videamini. Nā ⁊ apostol⁹ dicit. Si adhuc hoib⁹ placerē/christi serꝝ nō essem: cū alio loco dicat. Sicut ⁊ ego oībus p oia placeo. Oēm curā rerū ꝑsentiū amouet: ⁊ attētos tm̄ esse in spe futuri iubet: neq; sectari vel hoim fauoꝝ ostentatione bonitatis vel iactantiā religionis ostentationis publice copia: sz intra cōscientiā fidei fructū boni operis cōtinendū: q: hūana laudis cōsectatio/eā tm̄ quā ab hoib⁹ expectat mercedē sit recepturā. Justitia nō aliud est q̄ nō peccare: nō peccare aūt legis p̄cepta seruare. Preceptoꝝ aūt obseruatio duplici genere cōtinet: vt nihil eoꝝ q̄ p̄hibent faciat: ⁊ oia q̄ iubent iplere cōtendat. Hoc est em̄ qđ Psalmista dicit Recede a malo ⁊ fac bonū. Si a malo recesseris: ⁊ nō feceris bonū/trāgresso: es legis: q̄ nō rm̄ in malo: ū actuuz abominatione/sed in bono⁊ pfectione cōpleā. Neq; hoc solū tibi p̄cipit: vt vestirū suis nō spolies idumēis/sed vt spoliaros operias tuis. Cū ḡ facis eleemosynā/noli tuba canere añ re: sicut hypocrite faciunt in synagogis ⁊ vicis: vt honorificent ab hoibus. Hypocrita greco sermōe simulator: interp̄etat: q̄ dū intrus malꝰ sit/bonū se palam ostēdit: hypocrisis aūt falsum: crisin vero iudiciū sonat. Nomē aūt hypocrite trānslatū est a specie coꝝporis q̄ spectaculis tecta facie incedūt: distinguēres vultū ceruleo/nigro/cq; colore: ⁊ ceteris pigmētis: habētes simulacra oris: linrea gipsata/⁊ vario colore: ⁊ dilutissima: nonnūq; cella ⁊ man⁹ creta perūgētes/vt ad psone colorē peruenirent: ⁊ populū dum in ludis ageret fallerēt/nō in specie viri/nō in forma feminē ⁊ reliqs pstigijs. Que spēs argumēti trānslata est in his q̄ falso incedūt vultu: ⁊ simulāt q̄d nō sunt. Sz hypocrisis eorum maculā nō habet: aut pauca/aut nulla est. Nam quicunq; vult se videri q̄d nō est: hypocrita est. Qui tuba canit faciēs eleemosynā: hypocrita est. Qui in synagogis ⁊ in platearū angulis orat vt videatur ab hominibus: hypocrita est. Qui ieiunans demolitur faciem: vt ventris inanitatem demōstret in vultu: ⁊ hic hypocrita est. Ex quib⁹ oībus intelligitur hypocritas esse: q̄ faciunt quodlibet/vt ab hoibus glorificent. Mihi videtur ⁊ ille hypocrita esse qui dicit fratri suo. Dimitte vt tollē festucā de oculo tuo propter gloriā hoc faceret ipe esse iust⁹ videat. Un ei⁹ta dño d. Hypocrita cīce p̄i⁹ trabē de oculo tuo. Nō itaq; virtus sed causa virtutis apud deū mercedē hz. Et si a recta semita paululum deuiaris: nō interest vtrū ad dexteram vadas an ad finistrā: cum vester nō amiseris. Signāter aūt dicit: receperūt mercedē suā: hoc est non deo/sed sua. Laudari em̄ sunt ab hoibus quoꝝ causa exercuere virtutes. Te autē faciēte eleemosynā nesciat finistra tua q̄d faciat dextera. In dextera intelligit amorē dei: in finistra vanitas vel cupiditas mūdi. Si p̄o humana laude dederis eleemosynā/totū est finistra. Si vero p̄o remissione peccatoꝝ/totū dextera facit. ¶ Quid est ergo: nesciat finistra q̄d faciat dextera: nisi q̄ facit dei amor: nō corrūpat inanitas vel cupiditas mūdi. Nā si hoc aliqs ex ira impleri posse credit/q̄d facier Si em̄ man⁹ dextera doluerit: nūq̄d de finistra eleemosynā dare non debet: in superioribus. ¶ Cauere inquit ne iustitiā vestrā faciatis coram hoib⁹: vbi iustitiā generaliter noauit: deinde particulariter exeq̄tur. Est em̄ pars aliq̄ iustitie opus qđ p eleemosynā fit: ⁊ ideo cōnectit dicēdo ¶ Cū ergo facis eleemosynā noli tuba canere añ re. Ad hoc respicit qđ superi⁹ ait. Cauete facere iustitiā vram coram hoibus: vt sez videamini ab eis. Quod aūt seq̄tur. ¶ Amē dico vobis/q̄ perdūt mercedē suā: ad illud respicit qđ supra posuit. Alioquin mercedē nō habebitis apud patrē vestrū q̄ in celis est. Deinde seq̄tur. Te autē faciēte eleemosynā. Cū dicit: te aūt/q̄d aliud dicit: q̄ nō quōsilli? Quid q̄ mihi iubet. ¶ Te igit inq̄t faciente eleemosynā nesciat finistra tua q̄d faciat dextera tua. Ergo illi sic faciunt: vt sciat finistra eoū q̄d faciat dextera. Nō igit in illis culpatū est: cū tu facere vetaris. In eis aūt hoc culpatū est: qđ ita faciūt vt laudes hoim q̄rant. Quapropter nihil cōsequētius finistra videt significare: q̄ ipsam delectationē laudis. Dextera aūt significat intentionē implēdi p̄cepta diuina. Nesciat ergo finistra q̄d faciat dextera id est nō se misceat cōsciētie tue laudis hūane appetitio: cum in eleemosyna facienda diuinum p̄ceptū cōtēdis implere: vt sit eleemosyna tua in abscōso. Quid est in abscōso: nisi in ipa bona cōscientia/que oculis hūanis demōstrari non potest/nec verbis aperiri? Multi foras faciūt eleemosynam/⁊ intus non faciunt: qui vel ambitiōe/vel alicuius tēporalis rei gratia misericordes volūt videri. ¶ Et pater tuus q̄ videt in abscōso reddet tibi. Recte dixi me oīno ⁊ verissime. Si em̄ p̄miū ab eo expectas q̄ con

Thari⁊ leue p̄ceptū.

ꝑ. Reg. xxiiij. ij. Reg. xvij. Act. vij. Rom. ij. luc. xxiij.

Zu. xxiij

Mat. v. Mala. iiij.

Esa. xlvj Mat. v.

ij. Tl. iij

Rom. v

Gal. j. ꝑ. Tol. x.

Ro. viij.

Ecclesiastici xxxiij

Mat. vj

Mat. vj

Mat. vij

Ecclesiastici xxxiij

Ecclesiastici xxxiij

Ecclesiastici xxxi

scientie inspector est:sufficiat tibi ad ꝓmerendū deū ipsa
Tex. cōsciētia.¶ Et cū orat⁊ nō eritis sicut hypocrite:q amāt
in synagogis ⁊ in angulis platearū stantes orare/vt vi-
deant ab hoib⁹. Nec hic ab hoib⁹ videri nefas est: sed
ideo hec agere/vt videaris:⁊ fruct⁹ in eis expectet placē
di hoib⁹. Platee ꝑpetue/ac latiores ciuitatū vie sunt iu-
xta ꝓprietatē lingue grece a latitudine noiate. Platō ei
Tex. latum dicit.¶ Amē dico vobis ꝑceperūt mercedē suam
Et hic ostendit dñs id se ꝓhibere:vt ea merces appetat
qua gaudēt stulti cū laudāt ab hoib⁹. Tu aūt cū orabis
intra in cubiculū:⁊ clauso ostio ora patrē in abscōso. Cu-
biculū qd noiat/nō occultā domū ostēdit:sed cordis no-
Ps. iiij. stri secretū. Hinc psalmista dicit. Que dicitis in cordib⁹
vestris:⁊ in cubilibus vestris cōpūgimini. Et claudētes
ostia:orare inquit ad patrē vestrū in abscondito. Parum
est intrare in cubicula/si ostiū pateat importunis: ꝑ qd
ostiū ea q foris sunt improbe se immergūt: ⁊ interiora nra
Clausura ostij spiritalis q fit. aperiūt. Foris aūt dicim⁹ esse oia tpalia ⁊ visibilia:q per
ostiū.i.carnalē sensum in cogitationes nras penetrant:⁊
turbe vanorū phātasmatū oratib⁹ obstrepūt. Claudēdū
est ergo ostiū.i.carnali sensui resistēdū:vt oratio spūalis
dirigat ad patrē/q fit in intimo cordis/vbi orat pater in
abscōso. Qui vero vult orationē suam volare ad deum
faciat illi duas alas.i.elemosynā ⁊ ieiuniū ⁊ ascēdet cele
riter ⁊ exaudiet. Et pr̄ tuus q videt in abscōso reddet ti-
bi:⁊ hoc tali clausula terminādū fuit. Nō eñ monet nūc
vt orem⁹:sed quō orem⁹:nec vt superi⁹ vt elemosynā fa
ciam⁹/sed quo aio faciam⁹:qm̄ de corde mūdādo ꝑcipit
quod non mundat nisi simplex intentio:in eternā vitam
solo ⁊ puro amore sapientie. Tu autem.

¶ Sabbato post cinerū. Marci. VI.

¶ In illo tēpore:Cum sero esset factum:erat nauis in medio mari:⁊ Jesus solus in terra. Et videns discipulos laborantes in remigando. Erat eñ ventus cōtrarius eis. Et reliqua. Tractatus venerabilis Bede.

Labor discipulorū in
remigādo ⁊ cōtrari⁹ eis vēt⁹:labores sancte
eccl'ie varios designat:q inter vndas scl'i ad-
uersantis:⁊ immūdorū flat⁹ spirituū/ad quietē patrie ce-
lestis qsi ad fidā littoris stationē ꝑuenire conat. Ubi bñ
dr:quia nauis erat in medio mari/⁊ ipse solus in terra q:
nonnūq̄ eccl'ia tantis gentiliū ꝑssuris/non solū afflicta:
sed ⁊ fedata est:vt si fieri posset/redēptor ipsi⁹ eā prorsus
deseruisse ad tps videret. Un est illa vox ei⁹ inter vndas
ꝓcellasq̄ tentationū vertētiū deprehense:atq̄ auxiliū ꝓte
Ps. ix. ctionis illi⁹ gemebūdo clamore qrentis. Ut qd dñe reces
sisti longe:despicis in opportunitatibus/in tribulatiōe.
Que pariter vocē inimici ꝑsequētis exponit in seqntib⁹
Ibidem psalmi/dicēs. Dixit eñ in corde suo oblit⁹ est de⁹:auertit
faciē suā ne videat vsq̄ in finē. Uerū ille nō obliuiscet ora
tionū pauperū:nec auertit faciē suā a sperātibus in se q̄n
potius ⁊ certātes cū hostibus vt vincāt adiuuat:⁊ victo
res in eternū coronat. Un hic q̄ apte dr:q: vidit eos labo
rantes in remigando:videt quippe dominos suos labo
rātes in mari q̄uis ipe posit⁹ in terra:q: si ad horā differ-
re videt auxiliū tribulatis impēdere:nihilomin⁹ eos ne
Tres vigilie militares. in tribulatiōib⁹ deficiāt/sue respectu pietatis corroborat:⁊
aliqñ etiā manifesto adiutorio victis aduersantib⁹ quasi
calcatis sedatisq̄ fluctuū voluminib⁹ liberat. Sicut hic
Tex. q̄ subsequēter insinuat cū dr.¶ Et circa quartā vigiliā
noctis:venit ad eos ambulās sup mare. Stationes ⁊ vi
gilie militares:in terna horarū spatia diuidunt. Qñ g̃ di
cit/quarta vigilia noctis venisse ad eos dñm:ondit tota
nocte periclitatos/⁊ extremo noct⁹ tpe eis auxiliū ꝓbitū
Laborabat g̃ toto noctis opace tpe:sed diluculo appro-
pinquāte/⁊ lucifero solis dieiq̄ ortū ꝓmittēte:venit dñs
⁊ supambulans tumida freti terga cōprimit:q: cū pressu
rā obsita fragilitas hūana/pusillanimitatē viriū suarū cō
siderat:nil erga se aliud q̄ tenebras angustiarū ⁊ est⁹ cer
nit hostiū cōfligentiū. Cū vero mētē ad superni lumē ꝑ-
fidij ⁊ ꝑpetue dona retributiōis erexerit:qsi iter vmbras
noctis repēte exortū luciferi cōspicit/q diē proximū nun-
ciet. Lucifer nāq̄ cum plurimū tres horas noctis.i.totā
vigiliā matutinā illuminare ꝓhibet:aderitq̄ dñs/q sopi
tis tentationū periculis/plenā libertatis fiduciā sue ꝓte
ctionis attribuat. Sequit.¶ Et volebāt ꝓterire eos. At Tex.
illi vt viderūt eū ambulātē sup mare:putauerūt phātas-
ma esse ⁊ exclamauerūt. Oēs eñ eū viderunt ⁊ turbati
sunt. Adhuc heretici putāt phātasma fuisse dñm/nec ve-
rā assumpsisse carnē de virgine. Deniq̄ Theodorus pha
ramitan⁹ quondā eps ita scripsit:corporale pondus non
habuisse ꝑm carnē dñm:sed absq̄ pōdere ⁊ corpore super
mare deambulasse. At cōtra fides catholica/⁊ pondus
ꝑm carnē eū habere ꝑdicat/⁊ onus corporeū:⁊ cū pōdere Testimoniū Dionysij.
atq̄ onere corporali incedere sup aquas non infusis pe-
dib⁹. Nā Dionysius egregius inter ecclesiasticos scripto
res/in opusculis de diuinis noib⁹ hoc mō loquit. Igno-
ram⁹ eñ qualiter de virgineis sanguinib⁹/alia lege pre-
ter naturalē formabat:⁊ qualiter non infusis pedib⁹ cor
porale pondus habentibus ⁊ materiale onus/deambu-
labat in humidā ⁊ in stabilē substantiā. Quō autē vole-
bat eos ꝓterire dñs tanq̄ alienos/ad quos de periculo
naufragij liberandos aduenerat:nisi vt ad horā turbati
⁊ pauentes/sed cōtinuo liberati amplius ereptionis sue
miraculū stupefent/ac maiores ereptori suo grās refer-
rent? Qr ⁊ in tēpestatibus passionū que pro cōstantia fi-
dei a perfidis ingerunt:talis nonnūq̄ ꝓuisio diuinitus
ostendit. Sepe eñ ita fideles in tribulatione positos su
perna pietas deseruisse visa est:vt quasi laborātes in ma
ri discipulos preterire Jesus voluisse putaret. Un est il-
lud eccl'ie martyrij certamine desudātis. Quare oblitus Ps. xlij.
es mei? Quare me repulisti? Quare tristis incedo dū af-
fligit me inimic⁹/cū cōfringunt ossa mea?⁊c. Sed dicāt
inimici terreni. Ubi est deus eorū? Quasi naufragiū fes-
sis minitātes aplis. Dicit ipse deus eorū. Cū ptrāsieris ꝑ
aq̄s tecū ero/⁊ flumina nō operiēt te:cū ambulaueris ꝑ
ignē nō cōbureris ⁊ flāma nō ardebit in te. Un hic q̄ re- Esaie. xliij.
cte subdit.¶ Et statim locut⁹ est cū eis ⁊ dixit illis. Cōfi
dite/ego sum nolite timere. Et ascēdit ad illos in nauim Tex.
⁊ cessauit vētus. Prima trepidantiū ⁊ periclitantiū sub-
uentio est/incussum cordibus expellere timorē:scda tēpe
statum furias sue presentie virtute cōpescere. Nec miran
dum si ascēdente in nauiculā dño vētus cessauit. In quo Sententia moralis.
cūq̄ eñ corde de⁹ per gratiā sui adest amoris: mox vni-
uersa vitiorum ⁊ aduersantis mundi/siue spirituū mali-
gnorum bella cōpressa qescūt. Et plus magis intra sestu
pebant:nō eñ intellexerūt de panib⁹. Erat eñ cor illorū
obcecatū. Dñs qdem ⁊ in miraculo panū/q̄ esset cōditor
rerū ostendit ⁊ in ambulādo super vndas/q̄ haberet cor
pus ab omni peccatorum grauedine liberū edocuit:⁊ in
placando ventos vndarūq̄ rabiē sedando/q̄ elementis
dominaretur monstrauit. Sed carnales adhuc discipuli
necdum hunc deum esse cognoscūt. Et quidē virtutum
magnitudinē stupebant:necdum tamen in coveritatem
diuine maiestatis cognoscere valebāt. Cūq̄ egressi essent
de naui/cōtinuo cognouerūt eum. Et percurrentes vni-
uersam regionem illam/ceperunt in grabatis eos qui se
male habebant circūferre vbi audiebant eū esse. Cogno
uerunt eum rumore nō facie:vel certe pro signorū magni
tudine que patrabat in populis/etiā vultu plurimis no-
tus erat. Et vide quāta sit fides hominū terre Genazar-
reth:vt nō tm̄ presentiū salute cōtenti sint:sed mittāt ad
alias per circuitū ciuitates:quo oēs currant ad medicū
Et quocūq̄ introibat:in vicos vel in villas/aut in ciuita
tes/in plateis ponebāt infirmos:⁊ deprecabantur eum.
vt vel fimbriam vestimēti eius tangerent:⁊ quotquot tā
gebant eum/salui fiebāt. Qui male habent nō tangunt

corp⁹ Jesu:nec totū vestimētū ei⁹/sed extremā fimbriā:⁊
qcūq̄ tetigerint saluabunt. Fimbriā vestimēti ei⁹ minimū
mādatū itellige:qd q trāgressus fuerit/minim⁹ vocabit
in regno celorū. Uel assumptionē carnis:ꝑ quā venimus
ad verbū dei:⁊ illi⁹ postea ꝑfruimur maiestate. Tu autē.

¶ Dominica. I. in quadragesima:

Sermo beati Leonis pape.

Licet nobis dilectissi-
mi appropinquāte festiuitate pascali/ieiuniū
qdragesimale ipe legitimi tpis recursus indi-
cet:cohortatio tñ etiā nri sermonis adhibēda est:q auxi-
liāte dño/nec inutilis sit pigris/nec onerosa deuotis. Nā
cū oēm obseruātiā nostrā rō istorū dierū poscat augeri:nō
est vt cōfido de vobis:q se ad op⁹ bonū nō gaudeat inci-
tari. Natura etēm nra adhuc manēte mortalitate muta-
bili:etiā si ad summa q̄q̄ virtutū studio proueharet:sp tñ sic
ut pōt habere q recidat:ita pōt hr̄e q crescat. Et hec est ꝑ-
fectorū vera iustitia:vt nūq̄ ꝓsumāt se eē ꝑfectos:ne ab iti-
neris nōdū finiti intētiōe cessantes:ibi incidāt deficiēdi
periculū/vbi ꝓficiēdi posuerūt appetitū. Qr g̃ nemo no
strū dilectissimi tā ꝑfect⁹ ⁊ sanct⁹ est:vt ꝑfectior sanctior q̄
esse nō possit:oēs simul sine differētia graduū:sine discre
tione meritorū:ab his in q ꝑuenim⁹:in ea q nōdū appre-
hendim⁹/pia auiditate curram⁹:⁊ ad mēsurā cōsuetudi
nis nre necessarij aliqd addam⁹ augmēti. Parū ei religio
sus alio tēpore demōstrat:q in his dieb⁹ nō religiosior in
1. Co. vi. uenit. Un opportune aurib⁹ nostris lectio aplice ꝑdica
tionis insonuit/dicēs. Ecce nūc tēp⁹ acceptabile/ecce nō
dies salutis. Quid eñ accepti⁹ hoc tpe? Quid salubrius
his dieb⁹:in qbus bellū vitijs indicit:⁊ oim virtutū ꝓfe
ctus auget. Semp qdem tibi o aia christiana vigilādum
cōtra salutis tue aduersariū fuit:ne vllus pateret loc⁹ tē
tatoris isidijs:sed mō tibi maior cautio ⁊ solicitior est assu-
menda prudētia:qm idē hostis tuus acrior seuit inuidia
Nūc eñ in toto mundo ptās ei antiq dñationis aufert:⁊
Victoria fidei triūphatricis. innumera illi captiuitatis vasa rapiunt. Renuntiat atro
cissimo ꝑdoni/a populis oim nationū oimq̄ linguarū:⁊
nullū gen⁹ hoim reperit/qd nō iam tyrānicis legib⁹ relu
ctetur:dū ꝑ oēs fines terrarū/regenerāda in christo mul
torū militū milia ꝓparant:⁊ appropinquāte noue creatu
re ortu spūalis neqtia ab his qs possidebat extruditur.
Fremit g̃ expoliati hostis ipi⁹ furor/⁊ nouū qrit lucrū:q:
ius ꝑdidit antiquū. Captat indefessus ⁊ puigil: si qs re-
periat oues a sacris gregib⁹ negligēti⁹ euagātes:qs ꝑ ꝓ-
cliua voluptatū ⁊ ꝑ deserta luxurie i diuersoria mortis in
ducat. Inflammat itaq̄ iras:nutrit odia/acuit cupidita
tes/irritat cōtinētiā/incitat gulā. Quē eñ tētare nō au-
deat:q nec ab ipo dño Jesu christo conat⁹ sue fraudis ab
stinuit? Nā sicut euāgelica patefecit historia/cū saluator
nr̄ ꝑ qdraginta dierū noctiūq̄ ieiuniū infirmitatis nre in
se recepisset esuriē/gauisus diabol⁹/signū se in eo passibi
lis atq̄ mortalis inuenisse nature:vt exploraret potētiā
quā timebat. Si fili⁹ inqt dei es:dic vt lapides isti panes
fiāt. Poterat vtiq̄ istud oipotēs deus:⁊ facile erat vt ad
creatoris iperiū in quā iuberet spēciē cuiuslibet generis
creatura trāsiret:sicut cū voluit i cōuiuio nuptiarū aquā
mutauit in vinū. Sed h̄ magis salutiferis dispēsatiōibus
cōgruebat vt neqssimi hostis astutia/nō potētia deitatis
sed hūilitatis mysterio vinceret. Deniq̄ fugato diabolo
⁊ oib⁹ artib⁹ callidi tētatoris elisis:accesserūt ad dñm an
geli ⁊ ministrabāt ei. Cōfundant g̃ filij diaboli atq̄ disci
puli:q repleti ispiratiōe viperea/simplices qsq̄ decipiūt
negātes in christo vtrāq̄ verā eē naturā:dū aut deitatem
hoie/aut hoiē deitate despoliāt:cū vni⁹ tpis gemino do
cumēto/vtraq̄ falsitas sit perēpta:q: ⁊ ꝑ famē corpis ꝑfe
cta hūanitas:⁊ ꝑ famulātes angelos demōstrata ē ⁊ ma
nifesta diuinitas. Qr g̃ dilectissimi sicut redēptoris nri
magisterio edocti sum⁹:nō in solo pane viuit hō/sed in oi
vbo dei:dignūq̄ est vt populus christian⁹ in quātacūq̄
abstinētia cōstitut⁹/magis desideret dei verbo q̄ cibo sa
tiari corporeo:prompta deuotiōe ⁊ alacri fide suscipiam⁹
solēne ieiuniū:nō in sterili inedia/quā plerūq̄ ⁊ imbecilli
tas corporis ⁊ auaritie morb⁹ icidit:sed in larga beniuo
lētia celebrandū:vt sim⁹ de illis de qbus ipa veritas di-
cit. Bti q esuriūt ⁊ sitiūt iustitiā:qm ipsi saturabunt. De- Mat. v.
licie ergo nre sint opa pietatis:⁊ illis cibis q nos ad eter
nitatē nutriāt impleamur. Letemur in refectionib⁹ pau
perum:qs impēdia nra satiauerint. Jocūdemur in vesti
tu eorū:quorū nuditatē indumētis necessarijs texerim⁹
Sentiāt hūanitatē nram egritudines decūbentiū/imbe Pietatis cult⁹ sua detur.
cillitates debiliū/labores exulū/destitutio pupillorū/de-
solatarū lamēta viduarū:in qbus iuuādis nemo est q nō
aliquā possit exeq̄ beniuolētie portionē. Nulli eñ paru⁹
est census:cui magn⁹ est anim⁹:nec de rei familiaris mō
pēdet mēsura pietatis:nūq̄ merito caret etiā in tenui fa
cultate/bone volūtatis opulētia. Maiora qdē sunt ipen
dia diuitū:⁊ minora mediocriū:sed nō discrepat fructus
operū:vbi nō dissidet affectus operantiū. In ista aūt di-
lectissimi exercēdarū opportunitate virtutū:sunt ⁊ aliarū
insignia virtutū:q nullo dispēdio horreorū/nulla pecunie
diminutione captant:si lasciuia repellat/si abdicet ebrie
tas:⁊ carnalis cōcupiscētia castitatis legib⁹ edomet: si
odia trāseāt in dilectionē si inimicitie couertant in pacē
si trāquillitas extinguat irā:si māsuetudo remittat iniu
riā:si dñorū deniq̄ ⁊ seruorū tā ordinati mores sint/vt il-
lorum ptās mitior: ⁊ istorū sit disciplina deuotior. Hac igi-
tur obseruantia dilectissimi:obtinebit mia dei:⁊ abolito
pctōrū reatu/religiose venerandum pasca celebrabitur.

¶ De eadē dominica. Matthei. IIII.

¶ In illo tēpore: Duct⁹ est Jesus in desertum a spiritu vt tētaretur a diabolo. Et cum ieiunasset quadraginta dieb⁹ ⁊ quadragita noctib⁹:postea esurijt Et reliqua Homilia bti Gregorij pape.

Dubitari a quibusdā
solet: a quo spū sit Jesus duct⁹ in desertū:pro-
pter hoc qd subdit. Et assumpsit eum diabol⁹
in sanctā ciuitatē:⁊ rursus/assumpsit eū in montē excel-
sum valde. Sed vere ⁊ absq̄ vlla qstione conuenienter
accipit:vt a scō spū in desertū duct⁹ credatur:vt illic eū
spūs suus duceret:vbi hūc ad tētandū malignus spirit⁹
inueniret. Sed ecce q̄ū dicit/deus hō vel in excelsum mō
tē/vel in sanctā ciuitatē a diabolo assumpt⁹/mēs refugit
humana:hoc audire aures expauescūt. Cui tñ nō esse in
credibilia ista cognoscim⁹:si in illo ⁊ alia facta pēsemus
Certe iniquorum omnium diabolus caput est:⁊ hui⁹ ca
pitis membra sunt oēs iniqui! An nō membrum diaboli
fuit Pilatus? An mēbra diaboli iudei persequētes ⁊ mi
lites crucifigētes fuerūt? Quid g̃ mirū:si se ab illo ꝑmi
sit in mōtē duci:q se ꝑtulit etiā a mēbris illi⁹ crucifigi? Nō
est g̃ indignū redēptori nro q̄ tētari voluit: qui venerat
occidi? Justū quippe erat:vt sic tētationes nras suis tēta
tionib⁹ vinceret:sicut mortē nram venerat sua morte su-
perare. Sed sciēdū nobis est q: trib⁹ modis tētatio agitur Tētatio trina describitur
suggestione/delectatiōe/cōsensu. Et nos cū tētamur ple-
rūq̄ in delectatione/aut etiā in cōsensu labimur:quia ex
carnis pctō ꝓpagati/in nobisipsis etiā gerim⁹/vñ certa
mina toleram⁹. De⁹ vero q in vtero virginis incarnat⁹/in
mundū sine pctō venerat/nihil cōtradictionis in semet-
ipso tolerabat. Tentari g̃ per suggestionē potuit:sed ei⁹
mētē pcti delectatio nō momordit:atq̄ ideo oīs illa dia-
bolica tētatio foris nō intus fuit. Sed si ipsum ordinem
tentationis ei⁹ aspicim⁹/pensam⁹ quanta magnitudine
nos a tentatione liberamur. Antiquus hostis contra pri
mū hominem parentem nostrū in tribus se tētationib⁹
erexit:q: hunc videlicet gula/vana gloria/⁊ auaritia tē-

tauit:ſ3 tēntando ſuperauit:q: ſibi eū p cōſenſum ſubdidit
Ex gula q̃ppe tētauit:cū cibū ligni vetitū oſtēdit/atq3 ad
comedendū ſuaſit.Ex vana aū. glīa tentauit/cū diceret.
Gen.iij. Eritis ſicut dij.Ex puectu auaritie tētauit cū diceret/ſci
entes bonū ⁊ malū.Auaritia eñ nō ſolū pecunie eſt:ſed
etiā altitudinis.Recte ei auaritia d̃r:cū ſupra modū ſub
Phil.ij. limitas ambit.Si eñ non ad auaritiam honoris rapina
ptineret:nequaq̃ Paulꝰ de vnigenito filio diceret.Non
rapinā arbitratꝰ eſt/eſſe ſe equalē deo.In hoc ğ diabolꝰ
parentē nr̄m ad ſupbiā traxit/q̄ eū ad auaritiā ſublimita
tis excitauit.Sed q̄bus modis p̄mū hoīem ſtrauit:eiſ/
dē modis ſcd̄o hoi tentato ſuccubuit.Per gulā quippe
tētat/cū dicit.Dic vt lapides iſti panes fiāt.Per vanā glo
Vincit christus Ade victorem. riam tētat/cū dicit.Si filiꝰ dei es/mitte te deorſum.Per
ſublimitatis auaritiā tētat/cū regna oīa mūdi oſtēdit di
cens.Hec oīa tibi dabo ſi pcidēs adoraueris me.Sz eiſ/
dem modis a ſecūdo hoīe vincit/q̄bus p̄mū hoiem ſe vi
ciſſe gloriabat:vt a noſtris cordibus ipo aditu captꝰ exe
at:quo nos aditu intromiſſus tenebat.Sz eſt aliud fra/
tres chariſſimi qd̄ in hac tētatiōe dn̄ica cōſiderare debe
amus:q: tētatꝰ a diabolo dn̄s/ſacri eloquij p̄cepta reſpō
dit:⁊ q̄ eo v̈bo qd̄ erat/tētatorē ſuū mergere in abyſſum
poterat:virtutē ſue potētie nō oſtēdit ſola diuine ſcriptu
re precepta edidit:quatenꝰ nobis ſue patiētie p̄beret exē
plum:vt quoties a prauis hoībus aliq̄d patimur:ad do/
ctrinā potius excitemur q̄ ad vindictā.Peſate quanta
eſt patientia dei/quanta impatiētia noſtra.Nos ſi iniu/
rijs aut aliq̄ leſione puocamur furore pmoti:aut quātū
poſſumꝰ noſmetipſos vlciſcimur:aut qd̄ nō poſſumꝰ face
re minamur.Ecce aduerſitatē diaboli dn̄s ptulit:⁊ nihil
ei niſi māſuetudinis v̈ba rn̄dit.Portat quē punire pote
rat:vt h̃ in laudē eiꝰ altius creſceret/ſi hoſtē ſuū nō extin
guendo:ſed interim patiēdo ſuperaret.Notandū v̈o qd̄
ſubditur:q: recedēte diabolo angeli miniſtrabāt ei.Ex q̄
re q̄d aliud q̄ vniꝰ pſone vtraq3 natura oſtēdit:q: et ho
eſt quē diabolꝰ tētat:⁊ idē ipſe deꝰ eſt cui āgeli miniſtrāt.
Cognoſcamꝰ ergo in eo naturā noſtrā:q: niſi hūc diabo
lus hoīe3 cerneret/nō tētaret.Veneremur in illo diuini/
tatem ſuā:q: niſi ſup oīa deꝰ exiſteret/ei nullo mō angeli
miniſtrarent.Sed q: diebꝰ his lectio cōgruit:nō quadra
ginta dierū abſtinētiā noſtri redēptoris audiuimꝰ q̄ qua
drageſime tp̄s inchoamus diſcutiēdū nobis eſt:cur hec
ipa abſtinētia p quadraginta dierū numerū cuſtoditur?
Exodi. xxxiiij. Moyſes eñ vt legē acciperet/ſcd̄o/quadraginta diebꝰ
ieiunauit.Helias in deſerto q̄draginta diebus abſtinuit
Ipſe auctor hoīm ad hoīes veniens:in quadraginta die
bus nullū oīno cibū ſumpſit.Nos q̄inquantū poſſumꝰ
annuo q̄drageſime tp̄e carnē noſtrā p abſtinētiā affige
re conemur.Cur ğ in abſtinētia quadragenarius nume
rus cuſtodit:niſi q: virtꝰ decalogi per libros quatuor ſan
Quaternarij et denarij significatio. cti euāgelij impletur.Denariꝰ eñ quater ductꝰ/in qua/
dragenariū ſurgit:q: tūc decalogi mādata pficimꝰ/cū p
fecto quatuor libros ſancti euāgelij cuſtodimꝰ.Ex q̄ re
ſentiri ⁊ aliud pōt.In hoc eñ mortali corpore ex quatu/
or elemētis ſubſiſtimus:⁊ p voluptates eiuſdē corporis p̄
ceptis dn̄icis cōtrahimus.Precepta aūt dn̄ica p decalo/
gum ſunt accepta.Qui ergo p carnis deſideria decalo/
gi mādata cōtempſimꝰ:dignū eſt vt eādē carnē quater de/
cies affligamꝰ.Quis de hoc q̄drageſimali tp̄e ē adhuc
aliud qd̄ poſſit intelligi.A pn̄ti etem die vſq3 ad paſca/
lia ſolēnitatis gaudia ſex hebdomade veniūt:quarū vi/
delicet dies quadraginta ⁊ duo fiunt.Ex quibꝰ dum ſex
dies dn̄ici abſtinētie ſubtrahunt:nō plus in abſtinētia q̄
triginta ⁊ ſex dies remanēt.Dū vero per trecētos ⁊ ſexa/
ginta q̄tuor dies annꝰ ducit:nos autē per triginta ⁊ ſex
dies affligimur/q̄ſi anni nr̄i decimas deo damꝰ:vt q̄ no/
biſmetipſis per acceptū annū viximꝰ:auctori nr̄o nos in
eius decimis/p abſtinētiam mortificemꝰ.Vn̄ fr̄es chariſ
ſimi/ſicut offerre in lege iubemini decimas rerū:ita ei cō
tendite offerre ⁊ decimas dierū.Vnuſq̄ſq3 inquātū virtꝰ
ſupperit carnē maceret:eiuſq3 deſideria affligat/cōcupi/
ſcentias turpes interficiat:vt iuxta Pauli vocem hoſtia
viua fiat.Hoſtia quippe ⁊ immolatur ⁊ viua eſt:q̄n ⁊ ab
hac vita hō non deficit:⁊ tn̄ ſe a carnalibꝰ deſiderijs occi Ro.xij.
dit.Caro nos leta traxit ad culpā/afflicta reducat ad ve
niam.Auctor etenim mortis noſtre p fructū ligni veriti/
vite precepta trāſgreſſus eſt.Quid ergo a paradiſi gau/
dijs p cibū cecidimꝰ/ad hec inquantū poſſumꝰ p abſtinē
tiā reſurgamꝰ.Sed nemo ſibi eandē abſtinētiam ſolam
credit poſſe ſufficere:cū per pphetā dn̄s dicat.Nōne hoc
eſt maius ieiuniū qd̄ eligi:ſubijciens.Frange eſurienti pa Eſa.lviij
nē tuum/⁊ egenos vagoſq3 induc in domū tuā.Cū vide
ris nudū operi eū:⁊ carnem tuā ne deſpexeris.Illud er/
go ieiuniū deus approbat:qd̄ ad eius oculos manꝰ elee/
moſynarū leuat:quod cū proximi dilectione agit/quod
ex pietate condit.Hoc ergo quod tibi ſubtrahis/alteri
largire:⁊ vn̄ tua caro affligit:inde egētis p̄ximi caro re/
paret.Hinc etenim p prophetam dn̄s dicit.Cū ieiunare Zacha.
tis ⁊ plangeretis/nūq̄d ieiuniū ieiunaſtis mihi:Et come vij.
diſtis ⁊ bibiſtis:nunquid non vobis comediſtis ⁊ vobiſ/
metipſis bibiſtis?Sibi enim comedit ⁊ bibit/q̄ alimēta
corporis que ſunt cōmunia dona cōditoris/ſine indigen
tibus percipit.Et ſibi quiſq3 ieiunat:ſi ea q̄ ſibi ad tēpus
ſubtrahit/non pauperibꝰ tribuit:ſed ventri poſtmodum
offerenda cuſtodit.Hinc per Iohelē d̃r.Sanctificate ie/ Iohel.ij.
iuniū.Ieiuniū quippe ſanctificare eſt adiunctis bonis
alijs dignam deo abſtinētiā carnis oſtendere.Ceſſet ira
ſopiant iurgia.Incaſſum eñ caro atteritur:ſi a prauis
ſuis voluptatiōꝰ animus non refrenatur cū per pphetā
dn̄s dicat.Ecce in die ieiunij veſtri inuenit volūtas vr̄a. Ieiuniū
Ecce ad lites ⁊ cōtentiōes ieiunatis:⁊ percutitis pugno ſpiritale
impie:⁊ oēs debitores vr̄os repetitis.Neq3 eñ qui a de/ deſcribi/
bitore ſuo hoc quod dedit repetit/aliquid iniuſtū facit: tur.
ſed dignū eſt vt vnuſq̄ſq3 ſe in penitentia macerat:etiam
hoc qd̄ ſibi iuſte cōpetit interdicat.Sic ⁊ nobis afflictis
⁊ penitentibꝰ/a deo dimittit qd̄ iniuſte egimꝰ:ſi p amo/
re illius ⁊ hoc quod nobis iuſte competit relaxamus.

¶ Feria.II.poſt Inuoca/uit.Matthei.XXV.

¶ In illo tempore:Dixit Ieſus diſcipulis ſuis.
Cum venerit filiꝰ hominis in maieſtate ſua.Et
reliqua.Homilia de eadem lectione.

A lectione que hanc
pcedit:pposuit dn̄s ſilitudinē hoīs peregre p
ficiſcētis:q̄ vocatis ſeruis ſuis diſtribuit illis
pecunias put vnicuiq3 cōueniebat:alij quinq3 talenta/
alij duo/alij vnū:⁊ ſtatim pfectꝰ eſt.Poſt multū v̈o tp̄is
reuerſus vocatis ſeruis ſuis poſuit rōnē cū eis.Et bene
q̄dē operātes p appoſitis lucris remunerauit:negligē
tē v̈o ſeruū ⁊ a bono ope torpētē dānauit.Qua finita pa
rabola:hoc qd̄ nō exponēdo ſuſcepimꝰ cōſequēter adiū
git:pbās illā quā pmiſit parabolā ad ſe ptinere:ait ergo
¶ Cū venerit filiꝰ hoīs in maieſtate ſua.Q: tp̄s ei paſſio Tex.
nis eiꝰ inſtabat:⁊ prime vēturo paſca cōprehendendus
⁊ alapizandus/cōſpuendus/flagellādus/ſpinis corona/
dus:⁊ ad vltimū crucifigendus:aceto porādus/⁊ morti
tradēdus erat:pinde ſe in maieſtate ad iudiciū vēturū
pnuntiat:q̄tenus ſecutura ſcādala paſſionis cōpenſaret
pollicitatio magne glorificatiōis.Ait ergo.Cum vene/
rit filius hoīs in maieſtate ſua:⁊ oēs angeli cū eo.Notā/
dum ſane q̄ filiū hoīs in maieſtate vēturū dicit:p qd̄ de/
ſtruit opinionē quorūdā hereticorū q̄ dixerunt dn̄m nr̄m
Ieſum chriſtū a tp̄e reſurrectionis ⁊ aſcēſionis nō mane
re in natura veraciter aſſumpte hūanitat:nō attēdētes
qd̄ angeli dixerūt.Sic veniet quēadmodū vidiſtis eū eun
tem in celū.Et hic dn̄s manifeſte filiū hoīs fatet vēturū Act.i.
eſſe ad iudiciū.Idē enim verꝰ filiꝰ dei idēq3 verus filius
hominis

hoīs nō tn̄ duo:ſed vnꝰ eſt filius dei:q̄ in iudicio p ſolā vi
dēdus eſt hūanitatē.Nā in diuinitate ſua ſolis poſt iudi/
Eſa.xxvj ciū apparebit electis:q: ſcriptū eſt.Tollat impius ne vi/
deat gloriā dei.Soli aūt regē ſeculorū/in decore ſuo vide
būt oculi mūdi ſctōrū.Cū ğ inq̄t venerit filiꝰ hoīs in ma/
ieſtate ſua:hoc eſt in diuinitatis ſue potētia:p quā cū pa
tre ſimul ⁊ ſpūſctō genꝰ hūanū iudicabit:bn̄ meritꝫ p̄mia
impijs ⁊ pctōribꝰ digna repēdens ſupplicia:ſm quā vt dl
ctū eſt nūq̄ eū reprobi videre poterūt.Ille ğ q̄ quōdā in
aſſumpto hoīe iudicādus veniēs nō clamauit:neq3 vocē
eius q̄ſq̄ in plateis audiuit:q: ita hūilis venit vt a nemi
ne cognoſceret:nūc deꝰ manifeſte veniet:deꝰ nr̄ et non
ſilebit/ſtipatus miniſterio angelorū:q̄ cū eo ad iudicium
veniēt:vt in eorū p̄ſentia iudicent/q̄ ſub eorū cuſtodia ma
Matt. le vixerūt.Angeli eñ ſunt adminiſtratorij ſpūs:q̄ ſingu/
xviij. lis hoībꝰ ad cuſtodiā deputant:de q̄bus dn̄s.Angeli eo/
Ps.xxj. rū ſemp vidēt faciē pr̄is ⁊c.Hinc ⁊ Ps̄.dicit.Annūtiaue
rūt celi iuſtitiā eius.Celi nāq3 iuſtitiā eius annūtiabūt:
q: ſcti angeli iuſtiſſimū dei iudiciū venerāter p̄dicabunt.
Sedes Tūc ſedebit ſuper ſedē maieſtatis ſue.Sedē ſup quā dn̄s
Ieſu in ſeſſurus eſt in iudicio:q̄dā iuxta lr̄am nubē illā accipiūt
iudicio in qua dn̄s aſcēdit in celū:in qua etiā vēturꝰ eſt ad iudi/
que ſit. ciū.Sz cōpetētius ſedes dei ſctā intelligit eccl̄ia:in qua
dn̄s ſedebit:q: in eccl̄ia ſua glīoſus ipſe eā glorificās ap/
parebit.Et cōgregabunt ad eū oēs gētes.Oēs vez ho/
mines a primo Adā vſq3 ad eū q̄ in fine mūdi naſciturus
eſt: q̄q3 ab exordio mūdi iam defuncti ſunt: vel q̄ viui in
Tex. corpore inueniēdi ſunt.¶ Et ſeparabit eos abinuicē:ſi/
cut paſtor ſegregat oues ab hedis.Et ſtatuet oues q̄dē
a dextris ſuis/hedos aūt a ſiniſtris.Sicut inq̄t paſtor pe
cus ſecernit a pecore:ita dn̄s nr̄ q̄ eſt verus paſtor:quem
oues ſue agnoſcūt eūq3 ſequunt/ſeparabit in die iudicij
bonos a malis.Nā p oues deſignant ſcti ſimplicitate et
innocētia gaudētes:q̄ ad dexterā dn̄i ſtatuent: q: in ſpe
ſempiterne felicitatis collocabunt.Per hedos aūt(qui
ſunt petulca animalia ⁊ laſciuia ⁊ ad libidinē ſemper fer
uida)deſignantur reprobi voluptatibus ⁊ illecebris de/
diti/qui ponent ad ſiniſtrā:q: iuſte ſempiterne dānatiōi
ſubijcient.Sed ⁊ illud attendendum:q: non capras/ſed
hedos in ſiniſtra ſtatuendos dicit:q̄m caprā in bonā acci
pit ſignificationē.Signat eñ ſctōrū aīas:q̄ velut greges
caprarum tonſe ⁊ lote aſcēderūt de lauacro/⁊ gemellos
Duo or/ edunt/fetꝰ ⁊ ſterilitatē ignorāt.Sciēdū v̈o q: in iudicio
dines in duo erūt ordines/alter bonorū/alter malorū:q̄ tn̄ q̄drifa/
iudicio. rie diuident.Duo eñ erūt ordines bonorū:vnꝰ q̄ nō iudi
cabitur/ſz cū dn̄o iudicabit:ſicut erūt ſcti apl̄i ⁊ pfecti/q̄/
bus dictū eſt.Sedebitis ſup ſedes iudicantes duodecim
tribꝰ iſrl̄.Alter erit ordo bonorū/q̄ iudicabit ⁊ ſaluabitur
Matt. q̄bus dicet.Eſuriui ⁊ dediſtis mihi māducare ⁊c.Simi/
xxv. liter duo erūt ordines reproborū.Vnꝰ eorū q̄ nō iudicabit
⁊ tn̄ dānabit:in quo erūt pagani deū ignorātes.De q̄bꝰ
ps̄.dicit.Nō reſurgēt impij in iudicio.Et dn̄o.Qui non
credit/iā iudicatꝰ eſt.Alter erit ordo illorū q̄ iudicabunt
⁊ dānabuntur:quibus dicetur.Eſuriui ⁊ nō dediſtis mi/
Tex. hi māducare.¶ Tūc dicet rex his q̄ a dextris eiꝰ erūt.Ve
nite bn̄dicti pr̄is mei/poſſidete pparatū vobꝫ regnū a cō
ſtitutione mūdi.Rex chriſtꝰ vez q̄ eſt rex regū ⁊ dn̄s dn̄an
tiū:q̄q3 in die illa ſolus exaltabit:⁊ ſue ptātis auctoritate
Tex. ſentētiā dictabit.¶ Et dicet his qui a dextris eius erūt:
hoc eſt ſctis q̄ ad ſortē ſupne btītudinis ptinebūt.Venite
bn̄dicti pr̄is mei ⁊c.Vox iſta deſiderabilis/exoptabilis ⁊
oīa grā ſuſcipienda:qua ſcti ad bona ppetua ⁊ ad regnū
vocant/ſine fine māſurū.Et merito benedicti dicunt/h
eſt ad eternā bn̄dictionē(q̄ in chriſto ⁊ p chriſtū eſt)p̄de/
ſtinati.Pr̄is aūt ſui regnū dicit/ad illū inferēs oēm pote
ſtatem cuiꝰ eſt filius:q: a quo h3 eſſentiā/ab illo habet et
potentiā.Vnū tn̄ eſt regnū patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti:ſicut
vna eſt eſſentia eadēq3 maieſtas.Qd̄ regnu3 ab origine
mundi illis p̄paratū aſſerit:q: ad illud ante ſecula prede/
Rom.j. ſtinati ⁊ pordinati ſūt.Nā ⁊ apl̄s dicit.Quos p̄ſciuit ⁊ p̄
deſtinauit illos ⁊ vocauit:⁊ quos vocauit ⁊ hos iuſtifi/
cauit.Quibus v̈o meritis talē meruerūt remuneratio/
nē/enumerat ſubdens.¶ Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mādu Tex.
care.Sitiui ⁊ dediſtis mihi bibere.Hoſpes erā ⁊ collegi
ſtis me.Nudus ⁊ cooperuiſtis me.Infirmꝰ ⁊ viſitaſtis
me:in carcere erā ⁊ redemiſtis me.Que v̈ba aperte ex/
primūt opera pietatis ⁊ beniuolētie munificētiā:q̄ corpo
reā tolerantibꝰ indigentiā neceſſaria eſt.Verū ſi hec ſpi
ritualiter acceperimꝰ:gratius aliq̄d impletiōe charita/
tis intelligere poterimꝰ.Quia charitas nō ſolū circa car Intelle/
nē fratris q̄n̄q3 moriturā:verū multomagis circa aīam ctus ſpi/
ſemp victurā eſt exhibēda.Qui igit eſuriētē ⁊ ſitientem ritualis
pane verbi ſatiat:⁊ aqua ſapiētie potat:pfecta charitatꝫ operum
opera adimplet.Qui errantē a via veritatis ſacra admo miſeri/
nitione reuocat:⁊ per potētiā in domū ſctē eccl̄ie recipit cordie.
pietatis opa veraciter agit.Qui vero infirmū in fide ſu
ſcepit ſm aplm̄:⁊ tribulationū ac iuſtitie carcere clauſo/
ſolatiū cōpaſſionis ac ſermonē cōſolationis impēdit:hic
vtriq3 vere dilectionis iura adimplet:⁊ ideo pietatis mer
cede remunerādus eſt.Et nota q̄ nō virtutes maximas
ſz ſola dilectiōis opa:q̄ actiue vite neceſſaria ſunt dn̄s in
iudicio cōmemorat:vt liq̄de oñdat:q: charitatis p̄cepta
ſeruātibꝰ debeant regna celorū:ſine q̄ nulla virtus:nullū
opus bonū deo placere pot.Tūc reſpōdebūt iuſti dicētes
¶ Dn̄e/q̄n te vidimꝰ eſuriētē/⁊ pauimꝰ:ſitiētē/⁊ dedimꝰ Tex.
tibi potū:Qn̄ aūt te vidimꝰ hoſpitē/⁊ collegimꝰ te:⁊ nu
dū/⁊ cooperuimꝰ te:Iſta ſcti rn̄debūt:ſtupētes ad im/
mēſam ⁊ ineffabilē maieſtatē regis chriſti.Et q: oē bo
nū q̄dcūq3 fecerūt/q̄uis fuerit maximū: tunc illis mini/
mū ⁊ breuiſſimū videbit pre magnitudine terroris q̄ tūc
erit ſiue pre abūdantia ineſtimabilis retributionis.De/
niq3 ⁊ btūs Effrem in homilia quadā de die iudicij:quā
plenā cōpunctionē ſcripſit.Dicit ſctōs tunc angelos ſub
quorū cuſtodia vixerūt interrogātes:q̄d vnq̄ boni ege/
rūt/vt tali glīa/taliq3 digni haberent mercede:Et reſpō
dens rex dixit illis.¶ Amē dico vobis q̄diu feciſtis vni Tex.
ex minimis his fratribus meis/mihi feciſtis.Miranda
domini ⁊ ſaluatoris pia dignatio:q̄ deuotionē iuſtorum
tali mercede cōpenſat/vt ſe in pauperibꝰ paſtū ⁊ veſtitū
aſſerat:⁊ q̄cq̄d illis impēſum eſt/ſe ſuſcepiſſe confirmet.
Sane quod dicit:Q̄diu feciſtis vni ex minimis meis/
mihi feciſtis:pōt q̄dē generaliter de oī paupere intel/
ligi:q̄ vez eleemoſyna cuiq̄ egeno pp̄ter chriſtū impēſa/
ab ipo ſuſcipiat.Verū cū dn̄s notabiliter ⁊ quaſi demon
ſtrans dicat/vni de minimis iſtis/oſtēdens nō gn̄aliter/
ſed de q̄buſlibet pauperibus:de his vez tantū dicere qui Paupe/
ſpiritu pauperes ſunt:q̄ pp̄ter deū voluntariā pferunt res du/
egeſtatē:q̄bus maxime fideles de ſuis facultatibus ſub/ plices
uenire ⁊ ſibi amicos facere debent/vt ab eis in eterna re deſignā
gni celorū habitacula recipiant.Tunc dicet ⁊ his qui a ſi tur.
niſtris eius erūt.Diſcedite a me maledicti in ignē eternū
qui paratus eſt diabolo ⁊ angelis eius.Reprobis ad ſi/
niſtrā poſitis(qui etiā dū in mūdo viuerent ſiniſtra ſem
per/hoc eſt trāſitoria amauerūt:nec vnq̄ eternorū q̄ ad
dexterā figurant/curā habuerunt)dicit.Diſcedite a me
maligni in ignē eternū.Maledicti vero vocant hi/qui
in malitia vitā cōſumētes/eterne maledictioni ſeipſos
preparare nō timuerūt.Nūq̄ quidē mali cū dn̄o fuerūt:
q: non habitabit iuxta eū malignus:ſed tunc diſcedere
vident:q: in preſenti mali bonis pmixti vident/a quibꝰ Ps.v.
in iudicio ſeparabunt.Sagena aūt ſancte eccl̄ie malos
piſces cū bonis capit:⁊ vſq3 ad litus vltimi examinis p/
trahit.Sed tūc bonis in vaſe collectis piſcibus/mali fo/
ras pijcient.Sic ⁊ in agro dn̄i zizania cū tritico germi/
nant:ſed cū ad arcam ventū fuerit/triticū ad horreū re/
cōdit:Zizania v̈o faſciculis colligunt/⁊ igni cōburunt.
Sine diſcedere eos:hoc eſt a preſentia ſue viſionis iubet
projici:⁊ in tenebras exteriores expelli.Diſcedere ğ male
dicti iubent in ignē eternū:vt ibi ſine fine ardeāt:q̄ in p̄/
ſenti igne vitiorū in ſe extinguere noluerūt.Iſte aūt ignis

diabolo ⁊ angelis eius ꝑparat⁹ est: q: sicut potētia dei iu
stis regnū ab origine mūdi ꝑparauit: ita diabolo ⁊ ange
lis ei⁹ ac reprobis ignē eternū: in q̄ eternaliter crucientur
ꝑordinauit. Esuriui eñ/ ⁊ nō dedistis mihi manducare.
Sitiui ⁊ nō dedistis mihi potū. Hospes erā/ ⁊ non colle
gistis me. Nudus/ ⁊ nō operuistis me. Infirmus ⁊ in car
cere/ ⁊ nō venistis ad me. Metuēda multūq; ꝑtimescen
da est ista sñia. Nō eñ dicit aliena rapuistis: sed nō dedi
stis mihi māducare. Si ergo ita tenacia dānat/ capaci
tas q̄d meret? Aut q̄d recipiet q̄ alienū tulerit/ si sic puni
tur q̄ de suo nō dederit? Si tale iudiciū est ei q̄ nō fecerit
miam: q̄le erit ei q̄ fecit rapinā? Tūc rn̄debūt ⁊ ipsi dicen
Tex. tes. ¶ Dñe qñ vidim⁹ te esuriētē/ aut sitiētē/ aut hospitē
aut nudū/ aut infirmū/ vel in carcere: ⁊ nō ministrauim⁹
tibi? Excusare nitunt tāq̄ deū fallere possint: sicut quon
dā hoīes decipiebāt. Sz tūc nullā excusationem habere
possunt/ q̄ dū potuissent ꝯuerti/ noluerūt: ⁊ eleemosynis
pctā sua delere neglexerūt. Et rn̄dēs dicet illis. Amē dico
vobis: q̄diu nō fecistis vni de his fratribus meis mini
mis: nec mihi fecistis. Qui eñ humilib⁹ ⁊ despectis mē
bris christi beneficiū īpēdere negligit/ cōuincitur christo
min⁹ esse deuot⁹: atq; ideo nūq̄ se ei aliq̄d tribuisse gau
Cōmendatio vnitatis debit. Nā q̄ nō diligit fratrē quē videt: deū quē nō videt
quō pōt diligere? Attēdēdū ꝟo q̄ ⁊ hic sicut ⁊ superius
vnitatis fit mētio/ cū d̄r: Quādiu nō fecistis vni ex mini
mis meis/ nec mihi fecistis. Per q̄d innuit: q: illi⁹ largi
tas accepta est deo q̄ hāc simplici cordis intētione/ in vni
tate fidei catholice studet exhibere. Ceterū q̄ se ab vni
tate fidei heretica prauitate diuidit: vel de suo ope bono
laudē q̄rit humanā: hui⁹ mia reproba a christo iudicat ⁊
indigna. Et ibūt hi in suppliciū eternū: iusti aūt in vitam
eternā. Origenes dogmatizat oēs reprobos: ipsum etiā
diabolū ⁊ angelos eius post multa secula posse indulgē
tiā pctōꝝ ꝓmereri ⁊ a supplicijs liberari: asserens diuine
pietati aptissime cōuenire: vt sicut hoīem redemit/ ita q̄s
preuaricatorē angelū saluet. Cui tñ aptissime hac sñia re
pugnat. Ibūt hi in suppliciū eternū. Sed ille ex opposi
to dicit/ hoc dñm dixisse ad incutiēdū timorē q̄buscq; per
uersis: quatenus eterna expauescāt supplicia ⁊ peccare
desistāt. Cui cōtra rn̄dēdū: q: si hoc verū nō est: nec illud
verū est q̄d veritas subdit. Iusti aūt in vitā eternā. Sed
(q̄d dictu nefas est) sicut illud falso minat⁹ est vt timorē
ꝑcelleret: ita hoc falso ꝓmisit vt vacua spe deciperet. Ad
hec fortasse aliq̄s dicat iniustū esse: vt ꝓ tpali ⁊ momēta
nea delectatione/ q̄s ad eternā soluat penā. Sz sciendū
illos eternis subigi tormētis/ q̄ obstinata volūtate in ma
lo ꝑseuerare: ⁊ nūq̄ suis sceleribus terminū ponere vo
Quorū sit dānatio. luerunt. Insup et si semꝑ vixissent/ semꝑ vtiq; peccare vo
luissent. Iusto igit dei iudicio: tales ibūt in supplicium
eternū. Proinde orāda est dei misericordia: ⁊ corda cum
manibus eleemosynarū leuāda: vt in ꝑsenti vita ignis ti
moris sui mala nostra decoquat: quatenus in tremendi
examinis iudicio: a maloꝝ sinistra locatione liberatos/
in dextera cū omnibus sanctis misericorditer collocare:
et in vitam eternam cum sanctis angelis connumerare
dignetur: in qua viuit et regnat in secula seculoꝝ. Amē.

¶ Feria tertia. Matthei. XXI.

¶ In illo tempore. Cum intrasset Iesus Hierosolymam: commota est vniuersa ciuitas. Et reliqua. Homilia lectionis eiusdem.

Homin⁹ ⁊ deus auctor
et reparator humani generis christ⁹/ ante mū
di cōstitutionē ꝑelegerat cū patre: et qñ et vbi
pateret pro salute hoīm. Implera ergo huius tpis pleni
tudine: instante iā passione approṗinq̄re voluit loco sue
passionis: vbi inueniri posset ab his ꝑ quos eadē passio
erat celebrāda ne q̄si refugiēs mortē estimaret. Nō enim
metuebat mortē: sz ptāte imperabat morti. Ait ergo euā
gelista. ¶ Quia cū intrasset Iesus Hierosolymā: cōmo Tex.
ta est vniuersa ciuitas/ dicēs. Quilibet hic. ⁊ Ad ingres
sum saluatoris cōmota est ciuitas: admirata est ꝑplī fre
quētia/ ignorās dñi intrātis virtutē atq; potētiā. Sic q̄d
et in eius ascēsione de angelis legim⁹: qui dū dñm triū
phali pōpa ascēdētē cernerēt: ⁊ carnē iam glorificatā ad
celos vehentē admirātes: dicebāt. Quis est iste rex glie.
Notādū vero q̄ ante sex dies pasce/ sicut ali⁹ euāgelista Ioā. xij.
dicit/ venit dñs Bethaniā vbi Lazarū suscitauerat: atq;
in crastinū asino sedēs/ turbis diuinas laudes acclamā
tibus Hierosolymā igressus est: q̄d olim in pascali agno
mystice fuerat presignatū. Scriptū nāq; est in lege. Deci
ma die mēsis primi tollat vnusq̄sq; agnū per familias et
domos suas: ⁊ seruabitis eū vsq; ad quartūdecimū diem
mensis huius: immolabitq; eū omnis multitudo filiorū
israel vsq; ad vesperā. Ergo sciendū hāc de pascali agno
prophetiā dñs Iesus decima die mēsis primi: hoc est: an
te q̄nq; dies pasce ciuitatē Hierosolymā igressus: cōiu
rante aduersum seniorū principūq; cōsilio: prestolabatur
horā qua ꝓ mūdi salute deo patri se in odorē suauitatis
hostiā offerret. ¶ Populi autē dicebāt. Hic est Iesus a Tex.
Nazareth ꝓpheta: supbis iudeis q̄sinā esset: q̄ cum tanta
glīa ciuitatē intrabat interrogātibus/ simplex turba q̄d
nouerat fatebatur. Hic est inq̄t Iesus ꝓpheta. Prophe
tā appellabāt: q: errabāt/ ⁊ q̄d dicerēt ignorabāt. Nescie
bant eñ eū deū aut dei filiū appellare: sed error eoꝝ ꝑfe
cta sciētia plen⁹ erat. Nā moyses de eo dixerat. Prophe Deuter. xviij.
tā vobis suscitabit dñs de fratrib⁹ vestris: illū audictis
tāq̄ me. Et ipse de se loq̄tur. Nō capit ꝓpherā perire ex Lu. xiij.
tra Hierusalē. Ita vero accipiēdus est ꝓpheta vt sit dñs
prophetarū: sicut est rex regū ⁊ dñs dominātium. ¶ Et Tex.
intrauit Iesus in tēplū: q̄d dñs in ciuitatē ingressus prio
tēplū adijt/ formā religiose cōuersatiōis quā sequi debea
mus ostēdit. Cū eñ oppidū vel castellū: siue aliquē locū
vbi domus orōnis deo sit cōsecrata ingredimur: pri⁹ ad
illā festinare debemus: ⁊ postq̄ nos ꝑ orōnis studia deo
cōmēdauerim⁹: sic demū ad ea q̄ necessitas fragilis vite
exigit/ pagēda negotia poti⁹ accedam⁹. ¶ Et cepit eijce Tex.
re vēdētes i illo ⁊ emētes/ ⁊ mēsas numularioꝝ/ ⁊ cathe
dras vēdentiū colūbas euertit. Inter oīa miracula que
dñs in mūdo corporaliter gessit: hoc ꝑcellentissimū ⁊ ma
ximū est. Plus eñ fuit/ vt dicit beat⁹ Hieronym⁹ hoc: q̄
vnus hō inermis multa milia armatoꝝ de tēplo eiecit q̄
q̄ Lazarū q̄triduanū a mortuis suscitauit. Fulgor eñ di
uinitatis resplēdebat in aspectu humanitatis: atq; ideo
vidētes insolitā claritatē in facie hoīs radiantē/ intuen
tes terga cedenti dabāt: ⁊ resistere nō audebant. Et dicit
eis. ¶ Scriptū est. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit: vos Tex.
autē fecistis illā spelūcam latronum. Domus illa dei ad
hoc a Salomone ꝑmū: ⁊ postea a Iesu sacerdote ⁊ Zo
robabel cōstructa fuerat: nō q̄ deus in manufactis tem
plis habitet/ sed vt ibi nomē eius inuocet ibiq; deuote
plebis orōnes audiret/ vota susciperet/ munera ⁊ obla
tiones acceptaret. Sed illi eā spelūcā latronū fecerāt: q:
ad hoc in tēplo residebāt: vt aut nō dantes munera cor
poraliter punirent/ aut dantes spūaliter necarēt. Legis
siquidē ꝑceptū erat: vt ter in anno cōuenirent oēs ex di Deuter. xvj.
uersi regni iudaici partib⁹/ ad augustissimū ⁊ sanctissi
mum in orbe tēplū/ in pasca vcz/ pētecostes ⁊ scenophe
gia: ⁊ eiusdē legis ꝑceptū erat/ ne vacui in conspectu dñi
apparerēt. Et plerūq; cōtingebat vt q̄ de remotioribus
partibus veniebāt/ nō haberent q̄d in sacrificio dñi offer
rent: q: ad longitudinē itineris secū pecora sua adduce
re nō valebāt: proinde sacerdotes habebāt pinguissima
animalia q̄ vsus sacrificij exposcit/ ⁊ ea nō habētib⁹ ven
dētes/ accepta pecunia rursus empta suscipiebāt: hoc mō
predā de simplici populo faciētes. Verū erāt q̄dā ita pau
peres: q̄ etiā sumptib⁹ ⁊ victu idigebāt: ⁊ nō solū hostias
sed nec eas vñ emerēt habebāt. Ad hoc idem sacerdotes
numularios in tēplo statuerūt: q̄ mutuā eis sub hac occa

sione pecuniā darēt. Sed q: lex vsuras ꝓhibuerat/ nec
apte eis duplicatā pecuniā exigere poterāt: excogitaue
rūt rursus aliā fraudē: vt ꝓ vsuris reciperēt varias spe
cies munerū/ vuā passam vcz ⁊ diuersi gn̄is poma: vt q̄d
in numo nō licebat/ in his reb⁹ exigerēt q̄ nimis emūn
tur. Hos appellabāt ipsi ꝓprio sermone collybistas/ qui
collybia. i. vilia munuscula dabāt: q̄ grece tragemata/ la
tine bellaria dicunt. Istiusmodi negationes ⁊ fraudes
cernens dñs in domo patris sui fieri: sicut beat⁹ Ioānes
Ioan. ij. dicit/ facto flagello de resticulis/ innumerā multitudinē
de tēplo eiecit. Attēdāt istud eccl̄ie sacerdotes ⁊ caueāt/
ne domū dei in speluncā latronū vertāt. Latro eñ est q̄
lucra de regione sectat: ⁊ ex cultu sanctitatis studet occa
sioni negotiationis. Proinde metuēdū est illis: ne sicut
Tropologia pulcherrima. illi de tēplo materiali eiecti sunt: ita isti de tēplo spūali eij
ciantur. Quotidie eñ dñs domū patris sui/ sanctā vcz ec
clesiā intrat: ⁊ occupatos lucris turpib⁹ eijcit: atq; vni⁹
criminis hz vēdentes pariter ⁊ emētes. Vendētes enim
sunt: q̄ sacros ordines ad premiū largiunt. Emētes vero
qui ꝓ iniustitia pecuniā tribuūt: ⁊ dato precio patronis
emūt peccatū. Notādū vero q̄d dicit: mēsas numulario
rū et cathedras vendentiū colūbas euertit. Quid enim
per mēsas numulariorū/ nisi altaria intelligunt: q̄ ꝑ aua
ritiā maloꝝ sacerdotum/ mēse efficiunt numulariorum?
Quid vero per cathedras vendentiū colūbas/ nisi ma
gistralis dignitas in eccl̄ia accipit: q̄ et ipsa cū ad lucra
deflexerit ad nihilū redigit? Quid vero ꝑ columbas nisi
spūssanct⁹ accipitur: q̄ sup dñm baptizatū in colūbe spe
cie apparuit? Qui aūt sunt q̄ colūbas vendūt: nisi hi qui
spūmsanctū ꝑ manus impositionē ad ꝑmiū tribuūt? Sed
dñs cathedras vendentiū colūbas euertit: q: taliū sacer
dotiū destruit. Quicūq; eñ episcop⁹ gratiam spūssancti
vendiderit: etiā si non in cōspectu hoīm pontificali stola
fulgere videat: iam ante dei oculos sacerdotio priuatus
est. Hinc ⁊ sacri canones simoniacā heresim anathema
tizant: ⁊ sacerdotio priuari ꝑcipiunt eos/ q̄ pro spirituali
gratia impēsa querūt preciū. Moraliter. Sicut in ciuita
te tēplum ceteris edificijs preeminet: ita in plebe fideliū
vita religiosorū. Tēplū ergo dei est ipsa mens fideliū: di
i. Cor. iij cente apl̄o. Vos estis tēplū dei/ ⁊ spūssanctus habitat in
vobis. Hec igitur mens fidelis: si relicta innocētia/ in le
sionē ꝓximi puersas perfert cogitationes: spelūca vtiq;
latronū efficit: nec iā dom⁹ orationis vocat/ sed latibulū
latronū. Nā illud meditat agere/ vnde ꝓximo suo possit
nocere. Nō ergo fit in domo pectoris nostri negotiatio:
nō ementiū/ vendentiūq; cōmercia: ne iratus Iesus in
Tex. tret: ⁊ flagella districte seueritatis puniat concretas sor
des sue māsionis. ¶ Et accesserūt ad eum ceci ⁊ claudi
in tēplum/ ⁊ curauit eos. Eiectis indignis ⁊ profanatori
bus tēpli/ cecos ⁊ claudos mirabiliter sanauit: vt ꝑ hoc
virtutis sue suis aduersarijs daret indiciū: et vocē se lau
dantiū pueroꝝ osanna in excelsis clamātiū/ tali testimo
nio cōfirmaret: ostēdens opere/ q̄d illi vocib⁹ cōsonabāt
simul etiā vt visa christi tāta potētia cōuerterent ⁊ crede
rent. Ideo eñ illis cernētibus cecos illuminauit/ vt illi
fidei lumē reciperent. Ideo claudos direxit: vt isti clau
dicationē mētis abijcerēt: ⁊ meliores pedes in recta ope
ratione habere inciperent. Vidētes aūt pueros claman
tes in tēplo/ osanna benedictus q̄ venit in noīe dñi dixe
Tex. runt. ¶ Audis q̄d isti dicūt? Indigne ferentes q̄ christo
quasi diuinas laudes: ⁊ q̄ soli deo cōueniūt acclamarēt.
Verū dñs ita respōsum suū ex omni parte ꝑmuniuit/ et
q̄d diceret ita tēperauit: vt nec calūniatorum insidijs pa
teret vel laudes illas q̄ quasi a pueris errātib⁹ sibi defer
rent abijceret. Nō eñ respōdebat/ q̄d illi audire volebāt
Benedicūt pueri: iuste de me sentiūt. Nec rursus ait. Er
rant pueri deberis ignoscere insciētati. Sz rn̄dit audio.
Sicq; voces illoꝝ testimonio psalmiste ꝯfirmauit dicēs
Ps. viij. Nunq̄d legistis. Ex ore infantiū ⁊ lactētiū ꝑfecisti laudē
Deus eñ pater ex ore infantiū ⁊ lactētiū laudē ꝑfecit: q:
per simplices ⁊ innocētes filio suo testimoniū ꝓhibuit/ ꝑ
q̄d inimicos suos iudeos infestissimos ꝑsecutores euidē
tissime cōfudit. Et relictis illis abijt foras in Bethaniā/
que dom⁹ obediētie interptat. Quo iam ꝑmonstrabat:
q: synagogā erat relictur⁹: ⁊ ad domū obediētie/ hoc est
ad ecclesiā gentiū trāsiturus. Simul ⁊ illud intuēdū: q̄
ita pauper erat: vt nec tuguriū haberet: ita nulli adula
batur: vt in tanta vrbe tāq; populosa a nemine reciperet Christi paupertas eximia.
Et die quidē in Hierusalē ꝑdicabat/ sero vero reuerteba
tur Bethaniā: vbi erat amicus eius Lazar⁹ cū Martha
et Maria sororibus. Felices certe/ multūq; beati/ q̄ dñm
hospitē habere meruerūt: cuius ꝑsentia tristitia cuncta
mouebātur: salubria/ iocūdaq; oīa ꝓuidebant. Sz ⁊ illi
nihilomin⁹ felicissimi/ summeq; beatissimi: qui ita se ab om
ni malitia castos/ imunesq; custodiūt: vt illos dñs inha
bitare et apud eos manere dignet. Hoc ergo votis sedu
lis/ hoc scris desiderijs exposcam⁹: vt ita in nobis vniuer
sa vitia: ⁊ q̄cq̄d fedū/ q̄cq̄d aspectib⁹ suis est indignū ex
purget. Sic nos virtutū florib⁹ exornet: q̄tenus penetra
lia cordis nostri aptissimū sibi habitaculū efficere digne
tur: dñs ⁊ redēptor noster Iesus christ⁹: q̄ cū deo patre ⁊
spūsancto viuit ⁊ regnat deus/ ꝑ oīa secula seculoꝝ. Amē.

¶ Feria quarta. Mat. XII.

¶ In illo tempore. Accesserūt ad Iesum Pharisei et Scribe dicētes. Magister volumus a te signum videre. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Narratur in superiori
bus/ quō dñs demoniacū q̄ erat cecus ⁊ mut⁹/
triplici miraculo sanauerat. Sz Scribe ⁊ Pha
risei q̄ ad hoc semꝑ dño adherebāt: vt illius admiranda
opera vel negarēt/ vel sinistra interptatione deprauarēt
ceperūt blasphemātes dicere: q̄ in Beelzebub principe
demonioꝝ eijceret demones. Cōtra q̄s cū longa dñs di
sputatione disseruisset: sicut nūc euāgelista dicit: respon
derūt quidā de scribis dicētes. Magister volum⁹ a te si
gnū videre. Sic in sanatione signa postulabāt: quasi illa
que viderāt nō re vera fuerint. Magistrū etiā sub dolo
appellabāt: cuius doctrine aperta malitia repugnabant
Que vero signa/ vel vnde postulauerint/ alius euāgeli
sta apertius ostēdit dicēs. Volum⁹ signū videre de celo. Mat. viij.
Volebāt igit: vt vel in morē Helie ignē descēdere ꝑcipe iiij. reg. i
ret de celo: vel etiā in similitudinē Samuelis estiuo tpe fa
ceret mugire tonitrua/ coruscare fulgura/ imbres ruere:
tāq̄ illa q̄ dñs fecerat nō de celo fuissent: sz opera potius
beelzebub. Sz q̄ illa calūniabant q̄ pre manib⁹ habebāt:
et sine vtilitate sua/ vel fidei fieri sentiebāt: multo magis
illa calūniarent ⁊ dicerēt: hec nō virtute christi/ sz varijs
aeris passionib⁹ accidisse. Fortassis etiā dicturi erāt: simi Signa q̄ a dño petita.
liter magos multa in Egypto signa fecisse de celo. Sūt
qui dicūt illos petisse a dño vt māna plueret de celo/ q:
ꝑm aliū euāgelistā dixerūt. Q̄d signū ostēdis nobis? Pa
tres nr̄i māna māducauerūt in deserto. Sz siue hoc siue Ioā. vj.
illud petierūt: intētiōe struēde calūnie absq; dubio fece
rūt. Verū videam⁹ q̄d eis dñs rn̄derit. Qui respōdēs ait
illis. ¶ Generatio mala ⁊ adultera signū q̄rit. Egregie Tex.
satis adulterā vocat gn̄ationē iudeoꝝ: q: legitimū virū
dimiserat/ ⁊ iuxta Ezechielis vaticiniū multis se amato Ezech. xvj.
ribus copulauerat. Et signū inq̄t nō dabit ei/ nisi signū
Ione ꝓphete. Quia eñ illi signū de celo tētando petie
rāt: rn̄dit eis dñs: nō se signū de celo eis daturū: q̄d indi
gni erāt accipere/ sed tale quale Ionas naufrag⁹: ⁊ ceto
sorbēte voratus/ tñ dei miseratione liberat⁹ ⁊ accepit et
dedit. Nō eñ merebant accipe signū diuinitatis: sz hūani
tatis: passionis/ nō glorificatiōis. Discipulis ꝟo suis dñs
signū dedit de celo: q: eis eterne diuinitatis glīaꝫ: ⁊ pri⁹ in
mōte trāsfigurat⁹/ ⁊ post in celū ascēdēdo subleuat⁹ ostē

dīe. Sicut enī fuit Jonas in vētre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹: sic erat filiꝰ hoīs in corde terre trib⁹ dieb⁹ ⁊ tribus noctib⁹. Manifestissimū est ex hoc loco Jonā ꝓphetā typū dñi saluatoris gestasse. Jonas nāq; interpat columba siue dolēs q̄ noīa vtiq; cōpetūt redēptori: sup quem baptizatū spūs sanctꝰ in specie colūbe descendit: ⁊ de quo Esaias dicit. Vere lāguores nr̄os ipe tulit: ⁊ dolores nr̄os ipe portauit. Jonas missus est ad ꝑdicādū Niniue q̄ interpat speciosa: ⁊ saluator ad salutē gentiū missus est vt illis ad fidē cōuersis/sibi aptaret ecclīam: quā ꝓcio sanguine mundaret: ⁊ de turpi speciosam faceret. Piscis autē q̄ Jonā vorauit in pelago/significat mortē quā dñs gtulit in mūdo. Jonas in vētre ceti fuit trib⁹ dieb⁹ ⁊ tribus noctib⁹: sic ⁊ xp̄s⁹ in sepulcro iacuit trib⁹ dieb⁹ ⁊ totidē noctib⁹. Et sicut Jonas in vētre ceti nō pmāsit/ sed eiect⁹ est in aridā: ita ⁊ saluatoris nr̄i aīa nō est relicta in inferno: nec caro eī vidit corruptionē: sed p gliam resurrectionis ꝓduct⁹ est ad aridā imortalitatis. Quo exēplo declarat iuxta literā iudeos (sicut Niniuite quōdaz fuerāt) grauiꝰ pctis fuisse obnoxios: ⁊ nisi peniterent subuertēdos primos. Verū sicut Niniuitis/ita q̄ adhuc dari iudeis tps pnīe: nec eos debere desperare/si vellēt penitētiā agere. Quīd hoc loco nō cōtēneda q̄stio quare dicat dñs trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹ fuisse in corde terre: cum sicut euāgeliū loq̄tur: parasceue hora sexta fit crucifix⁹: ⁊ circiter horā nonā inclinato capite emiserit spīritū: sabbato in sepulcro q̄euerit: ⁊ prima sabbati valde diluculo a mortuis surrexerit. Sz hoc synodocheos accipiēdū est: a parte vez totū. Nā si partē parasceue cū prerita nocte q̄ cōprehēsus est accipias: itēq; sabbatū cū sua nihilomin⁹ nocte: ⁊ rursus nocte dñica cū eodē die q̄ illucescēte surrexit: inuenies ꝓfecto integrū triduū ⁊ tres noctes. Sciēdū etiā q̄ dupla erit mortis nr̄a: in aīa vez ⁊ corpe: dñi vero simpla fuit: q: pctm̄ q̄ dē mortis aie nō admisit: sicut ⁊ ei⁹ resurrectio simpla extitit. Dñs aūt triginta sex horis iacuit in sepulcro: vna vez die ⁊ duab⁹ noctib⁹. Duodecim vero horē dicī/ad vigintiquatuor horas duarū nocturn⁹ simplū ad duplū sunt. Et duodecim q̄dē horē diurne simplē/mortī nr̄i redēptoris cōueniūt. Vigintiq̄tuor aūt horē nocturne/ad duplā nr̄am cōsentiūt mortē. Magno ergo sacro/vna die ⁊ duab⁹ noctib⁹ iacuit in sepulcro: q: luce simple mortis sue/tenebris duple mortis nr̄e aduinxit. Veniēs em̄ ad nos q̄ in morte carnis ⁊ spūs eramus: vnā suā. i. carnis mortē ꝓtulit: ⁊ duas nr̄as absoluit. Similiam suā nr̄e duplē ꝓtulit/⁊ duplā nr̄az subegit. Viri Niniuite surgēt in iudicio cū gnatione ista/⁊ cōdēnabūt eā q: pniam egerūt in ꝑdicatione Jone. Cōdēnabūt Niniuite gentē iudeoꝝ nō frātre/sed cōparatione coꝝ recūsatis vitijs egerūt em̄ pniam in ꝑdicatione Jone. Od̄ q: iudei ad pdicationē dñi nō fecerūt/merito illoꝝ cōparatione dānabunt. Et ecce plus q̄ Jona hic. Jonas paucis diebus ꝑdicauit xp̄o trib⁹ semiannis. Jonas missus est ad Assyrios q̄ barbari ⁊ incredituli erāt: Xp̄s⁹ ad iudeos q̄ domestici ⁊ ꝓphē esse debuerāt. Jlle exteris gētib⁹: iste ciuibus locut⁹ est: Jonas tātū voce ꝑdicauit/nihil signoꝝ exhibuit: xp̄s⁹ tot miracula faciēs vbiq; nō recūsebat/ sed cōtra beelzebub calūniā sustinebat. Plus q̄ Jona hic hoc est/in medio vestrū. Hic em̄ loci aduerbiū est. ¶ Regina austri surget in iudicio cū gnatione ista: ⁊ condēnabit eā: q: venit a finib⁹ terre audire sapiētiā Salomonis. Scriptura libri regū refert: quō regina Saba gētis sue/⁊ imperij dignitate relicta/p tot difficultates itineris venīt in iudeā: volēs audire sapiētiā Salomonis: q̄q; multa munera ei obtulerit: sed plura receperit. Juste ergo iudicat in iudicio ꝓdēnabit: q: ipa a finib⁹ terre recūsuit eū quē sapiētie singularis dono nouerat esse famosum. Jus dei secū habētes dñm/q̄ est virt⁹ ⁊ sapientia pris: nō mō eū nō audiebāt/sed blasphemabant. Regina austri in q̄t surget in iudicio cū gnatione ista. Paret ex hoc loco vna bono⁹ ⁊ malo⁹ resurrectio: cum regina electa ꝺ resurrectura cū reprobis. Et ecce plus q̄ Salomō hic: hoc est in ꝑsentiarū inter vos cōuersat: q̄ Salomone incōparabili ter ꝑstatio⁹ est. Mystice: in Niniuitis penitētib⁹ ⁊ electa regina austri/fides ecclie ꝑdicat/⁊ israeli ꝓfert. Sancta enī ecclia ex duab⁹ partib⁹ cōgregat: altera coꝝ q̄ nō peccauerūt: altera coꝝ q̄ peccare desierūt. ¶ Cū īmūd⁹ spīritus exierit ab hoīe/ambulat p loca arida/q̄rēs requiē et nō inuenit. Pōt q̄dē simplr intelligi: q̄ hoc dñs ad ostendendū distinctionē suoꝝ: ⁊ fatuane operū adiūxerit: quia vez ipe polluta mūdare velit: fatuanas vero ea q̄ mūdata fuerint/grauioꝝ sordib⁹ q̄rat arta minare. Un etiaz pōt de q̄liber hereticо vel schismatico/siue falso catholico nō icōuenīter accipi. Immūd⁹ nāq; spūs exijt ab homine: q̄n in baptismo p cōfessionē fidei catholice: ⁊ abrenūriationē mūdano⁹ actuū: ab hereticо vt schismatico diabol⁹ egredit. Ambulat p loca arida ⁊ inaquosa. i. circa coꝝ scrō⁹: q̄ ab humore fluxe cogitationis purgata sunt: q̄rēs requiē. i. inuestigās/si q̄s in eis neq̄tie fuerit sues fieri possit/sed nō inuenīēs: q: in castis ⁊ mūdis mentibus locū habere nō pōt: sed solā in p̄sauoꝝ cordib⁹ grata habet quietē. Hinc ⁊ ad Job de diabolo dñs sub specie cuiusdā tyri dicit. Sub vmbra dormit in secreto calami in locis humētib⁹: q: nimirū irreuerentes ⁊ simulatricib⁹ cōsciētijs q̄scit: ⁊ lasciuis ⁊ luxuriosis mētib⁹ delectat. ¶ Tunc dicit reuertar ad domū meā vñ exiui: hoc est requirā hereticū quē in baptismo dimisi. Valde aūt timendus est hic ꝓficulus: ne forte culpa quā nobis dimissam credebamus/peius nos p incuriā vacantes/a bonis operibus opprimat. Et veniēs inuenit scopis mūdatā ⁊ ornatā: vel p̄m aliū euāgelistā/scopis mūdatā vacantē ⁊ ornatam. Veniēs em̄ malignus spūs domū. i. mentē talis hominis inuenit scopis mūdatā: hoc est gratia baptismatis a peccatis originalibus ablatā/vacātes a bonis operibus/ornatā simulatis virtutib⁹. Tunc vadit ⁊ assumit septē alios spūs neq̄ores se: ⁊ ingressi inhabitāt ibi. Dolet septenarius numer⁹ in sacro eloq̄o p vniuersitate accipi: q: omne seculi tps per septē dies voluit. Per septem igit alios neq̄ores spūs vniuersitas oīm vitioꝝ designat. Septē ē neq̄ores spūs ingrediunt: q: quēcūq; post peccatā in baptismo remissionē pctoꝝ hereticа p̄auitas/ vel seculi cupiditas arripuerit: oīm seruū facit esse vitiorū. Un bene spūs neq̄ores dicūtur/q: talis cū septē capitalibus vitijs plen⁹ fit: ipsas tñ virtutes habere simulat. ¶ Et fiunt nouissima hoīs illius peioꝝ priorib⁹: q: meliꝰ erat viā veritatis nō cognoscere: q̄ post agnitam retrorsum cōuerti. Sic erit ⁊ gnationi huic pessime. Quibus verbis aperte ostenditur/hec similitudo specialiter ad iudeos pertinere. Od̄ inq̄t specialiter in vno q̄liber geri solere narrauī: gnaliter in generatione iudeoꝝ fieri nō definit. Immūdus nāq; spūs exijt a iudeis: q̄n in mōte Sinai legē accipientes dixerūt. Quia q̄ precepit dñs deus noster/faciem⁹ ⁊ obediēres erim⁹. Ambulauit p loca arida q̄rens requiē: q: expulsus a iudeis ambulauit p solitudines gētiū: que arebāt estu vitioꝝ: ⁊ pinguedinē spūs sancti nō habebāt/q̄ inebriari optabat psalmista dicens. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatur aīa mea. Que cū postea dñm credidissent: illo nō inuēto in eis loco dixit. ¶ Reuertar in domū meā vnde exiui: hoc est possidebo iudeos quos ante diuisera. Et veniēs inuenit mūdatā scopis per cīrūcisionē vacātē: hoc est celesti auxilio desertā: ⁊ christū hospitē nō habentē/q̄dicit. Relinquetur vobis domus vestra deserta: ornatā supstitiosis traditionibus ⁊ hypocrisi phariseoꝝ. Reuertit ad eos diabolus: q: tales erant: ⁊ addita septenaria oīm demonū plenitudine/inhabitat ꝓpriā domū. ¶ Et fiunt nouissima hoīs illius peioꝝ priorib⁹. Multo em̄ deteriores sunt nūc iudei/christū in synagogis suis quotidie blasphemātes: q̄ essent olim in Egypto idola colētes. Brauius q̄ppe est nō suscipe cū q̄ venerit/q̄ nō credere venturū. ¶ Adhuc eo loquēte ad turbas: ecce mater eius ⁊ fratres stabāt foris/q̄rentes loqui ei. Occupato in officio ꝑdicationis dominо stabāt foris mater ⁊ fratres ei⁹ q̄rētes loq̄ ei. Cui q̄dē nūtiauit. Mater in q̄ens tua ⁊ fratres stāt foris/volentes loqui tibi. Non simpliciter iste dño hoc nūtiasse putandus est/sz sub dolo/volēs experiri vtrū operi diuino affectum carnaliū ꝓferret/ppinquoꝝ. Un prudētissime se matrē nosse dissimulat: vt ondat se potiꝰ cognoscere ⁊ amare eos q̄ per cognationē spūs ppinqui sunt: q̄ q̄ per cognationē carnis. Un seq̄tur. ¶ At ille rndēs (dicēti sibi) ait. Que est mater mea: ⁊ q̄ sunt fratres mei: Nō autez dñs materne pieratis respuit officiū: q̄ per legē ꝓcepit dicēs. Honora patrē tuū ⁊ matrē: sz dei pris ministeria mīnus ꝑponit effectib⁹. Hinc alibi dicit. Qui amat patrē ⁊ mrem sup me: nō est me dignus. Nec ꝓtēnit fratres: sz cognationi carnis/op⁹ ꝓferendū docet esse ꝓdicatiōis. Nemo aūt turbet cū audit fratres: q: fratres dñi in euāgelio vocantur cōsobrini ei⁹/filij scz Marie matertere ei⁹: q̄ ferē fuisse mater Jacobi minoris/⁊ Joseph/⁊ Jude: q̄s ⁊ in alio euangelio frēs dñi legim⁹ appellatos. Mystice vo: tres aūt est popul⁹ in deoꝝ. Saluatore igit intus posito mater eius ⁊ fratres ei⁹ stant foris: q: dū in dei in christū credere nollent: dū ad eū q̄ ad illoꝝ salutē missus fuerat/ intrare p fidē negligerent/turba gētiū occupās ingressa est: ⁊ tūc dñi sermonib⁹ fruit ⁊ doctrina illis foris stātib⁹ ⁊ circa terrenā legis intelligētiā ⁊ lr̄e custodiā diuersantib⁹ quiq; quantū in ipsis est/magis christū ad docenda carnalia foris cogunt exire q̄ ipsi ad discēda spiritualia volunt intrare. ¶ Et extēdens man⁹ in discipulos suos dixit. Ecce mater mea ⁊ fratres mei. Matrē ⁊ fratres dicit apostolus: impletoꝝ paterne voluntatis: q̄ a deo patre illū missum credebant paratissimoq; animo intendebāt. Nec negauit matrē de qua carnē assumpserat (sicut insaniunt Marcionite ⁊ Manicheī qui cum dicūt non habuisse verū coꝝ⁹/sed phantasticū) sed spirituale ꝓpinquitatē carnis ꝓtulit cōsanguinitatis: vt ⁊ nos doceret in causa dei/nullū de affectiōe carnis recognoscere. Unde adhuc seq̄tur. ¶ Quicūq; fecerit volūtatē pris mei q̄ in celis est: ipe me⁹ frater: ⁊ soror: ⁊ mr est. Od̄ dñs cū q̄ voluntatē pris sui fecerit/fratrē ⁊ sororē vocat/ꝓpter vtriusq; sexū q̄ ad fidē colligit nō est mirū. Valde aūt mirū ⁊ q̄situ dignū est: quō etiā mr dñi dici possit. Nā ⁊ discipulos fratres dignat⁹ est appellare: post resurrectionē ita inquiens. Jte nūtiate fratrib⁹ meis. Qui ḡ frater est in eo credēdo/⁊ pris voluntatē implēdo/quō etiam mater fieri possit inuestigādū est. Sz sciēdū q: sicut q̄s frater dñi efficit in cū credēdo: ita etiā mater ꝑdicādo. Quasi em̄ mater christi q̄s efficit/cū p eius ꝑdicationē amo: dñi in ꝓximi mētē generat. Magna dignatio/inestimabilis bonitas/inenarrabilis misericordia: hoīm q̄ seruꝰ vocari dignus nō fuerat/fratrē dñi appellari. Quā q: ex equo p̄dere nō valem⁹: saltē digne venerari satagam⁹: oīmq; tāto noīe iudicemur indigni. Defendam⁹ nobis mor⁹ filiationis/cōparemur iumētis insipientib⁹ ⁊ similes illis fiam⁹. Et vt ea q̄ loq̄mur obtinere mereamur: illū semp ꝓpter nos dignat⁹ est esse filiū hoīs/Jesus christus dñs nr̄ q̄ cū patre ⁊ spūsc̄to viuit ⁊ regnat in sc̄la seculoꝝ. Amē.

¶ Feria quinta. Joannis. VIII.

¶ In illo tēpore: Dicebat Jesus ad eos qui crediderāt ex iudeis. Si māseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis. Et rel. Homī. lec. eiusdē.

Loquente ad turbas dño: ⁊ diuinitatis sue mysteria annūtiāte: sicut superi⁹ sctūs Joānes euāgelista dicit: multi crediderūt in eū. Jā multi in eū/nō tm̄ oēs credebāt: q: necdū os dus ꝑdicatū fuerat: necdū in oēm terrā apostolice ꝓdicationis son⁹ exierat: necdū apostolis ꝓceptū fuerat. Ite docete oēs gētes. Ad hos ergo q̄ in se crediderāt loquebatur dicēs. ¶ Si vos māseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis. Jā doctrina spūali iniriati erāt/ iam ibi esse ceperāt/⁊ ideo dicit. Si māseritis in sermone meo: hoc est in fide q̄n vobis credēdo⁹ inesse cepit: tunc vero discipuli mei eritis. Discipuli vtiq; bonitatis/disciplini iustitie: ⁊ summe veritatis. Sed quo nobis ꝓficiēdū est: Nā fides fundamētū est. Et ex hoc fundamento/ ad quā celsitudinē ꝓficiemus: ¶ Cognoscetis inq̄t veritatē. Veritas christ⁹ est q̄ dicit. Ego sum via veritas et vita. Qui ergo veritatē cognoscit/dñm cognoscit. Pensandū est cognoscere illud q̄d nec oculus vidit: nec auris audiuit/nec in cor hoīs ascēdit. Nā fides est q̄d nō vides credere. Veritas vero q̄d credidisti videre. Hinc ipse alibi dicit. Qui diligit me/diliget a pre meo: ⁊ ego diligam eū/⁊ manifestabo ei meipsum. Hoc ergo ꝓmittit: hanc fateriē nobis in suo sermone ꝓmanentibus dñs ꝓmittit: qua psalmista exoptat dicēs. Sanabor: cum apparuerit gl̄ia tua ⁊ veritas liberabit vos: hoc est liberos faciet/vt liberati ab amore seculi: deū q̄ sup oīa solus diligēdus est securi ametis: ⁊ cū psalmista dicatis. Mihi aūt adherere deo bonū est. Dixerūt ḡ iudei ad eū. ¶ Semē Abrae sum⁹: ⁊ nemini seruiuim⁹ vnq̄. Nō hoc dicebāt q̄ crediderant: sed inter cos q̄dē q̄ nō credebāt quiq; cū audiss̄ent dñm liberationē sibi ꝓmittentē/vñ gratosi ⁊ subdiri esse debuerāt: inde magis idigniari sunt q̄si seruos eos dēnotauerit/q̄bus libertatē pollicebat. Et reuera seruierant pctī a qua pessima seruitute/nō nisi p veritatē liberari poterāt. Verū illi solū carnis libertatē cogitātes: ceperūt se de nobilitate carnis extollere dicētes. ¶ Semē Abrae sum⁹: ⁊ nemini seruiuim⁹ vnq̄. Stulta ⁊ vana superbia. Quid est q̄d dicūt: nemini seruiuimus vnq̄: Joseph q̄ppe in Egypto seruiuit: de q̄ scriptū est. Dominus eius in cophino seruiebāt. Ipse etiā iudaicꝰ populus in Egyptū translatus/grauissima seruiture: nō saltē auri ⁊ argenti/sz luti ⁊ lateris a Pharaone ⁊ Egyptijs oppressus est. Un ⁊ sepissime illis dñs imputat: q̄ eos de domo seruitutis ⁊ fornace ferrea Egypti eduxerit. Sz forte dicturi erant: patres suos nō aūt se seruisse/q̄bus dñs tunc loquebat. Et q̄d est q̄ Romanis tributa soluebāt: Nam hinc dño laqueū calūnie tetēderāt/q̄n cū in dolo interrogabāt dicētes. Licet cēsum dare Cesari an nō: Audiam⁹ iam q̄d dñs mētientib⁹: ⁊ de vana liberrate tum mētib⁹ respondeꝛit. ¶ Amē Amen dico vobis: omis q̄ facit pctm̄/servus est peccati. Amē heb: reus est sermo: latine vero interpretari pōt est aūr: fi dici fas est: iuramētū dñi. Od verbū solus Joānes euāgelista legitur subinde iterasse: ⁊ apud oēs ita inuenitur interpres: nec abyllo trāslatū est in aliā linguā ꝓpter honorē dñici sacramēti. Jngeminat vero amē amē vt ipsa iteratione attētos faciat audiētes. Sententia hec cū magno timore audiēda est. Quis em̄ non intremiscat q̄ dñs dicit. Omis q̄ facit pctm̄ seruus est peccati. Nā q̄s est hō: q̄ se audeat dicere peccato: e non esse? Si ergo omis hō est peccato: vtiq; omis hō seruus pcti. Miserabilis plane cōditio seruū esse peccati/seruū ⁊ diaboli: q̄ peccati auctor: est. Et hoīm q̄dē seruī plerūq; duros ⁊ immites dños fugiūt: fugiēdo reꝛescūt. Seruus vo peccati: quo fugiat nō habet. Seq̄tur em̄ cū vinder cōscientia: que ei semp inhereat excrucians eā: nec vel ad modicū cessat grauissimis agitare stimulis/quos peccato: um subministrat reco: datio. Cū ergo omis q̄ facit peccatum/seruus est peccati: que pōt spes superesse libertatis: Sz audiuimus dñm terrentē: audiam⁹ etiā cōsolātē. Ita em timore incutit: vt afferat securitatē. Sequit. ¶ Seruus aūt nō manet in domo in eternum: filius manet in eternū. Domus dei est eccl'a dei. Apostolus em̄ loquit fidelibus dicens. Templū dei sanctū est: q̄d estis vos. Seruꝰ aūt

Esa. liij. Jone. iij

Jone figura exponitur

Triduū sepulture christi ostēdit.

Ter.

Ter.

Exo. xx. Mat. x.

Fratres dñi q̄ dicantur.

Job. xl.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Mat. xxvij.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Exodi. xxiij.

Ps. lxij.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter

peti nō manet in domo in eternū:q: q̄ manet in pctō/nō
pmanet in ecclia. Ecce apte ostēdit:q: aliud est peccare/
aliud seruū esse pcti. Nemo enī pōt nō esse pctō:: sed pōt
nō esse seruus pcti. Permanere aūt in pctō:hoc est seruū
esse pcti. Seruus enī nō manet in domo in eternū:q: et si
mali intra sinū ecclie videant positi:iam tū in dei cuncta
cernētis p̄sentia ab ecclia piecti:7 nouissime in die iudi/
cij ab electoꝝ societate segregati:ad sinistrā sunt statuen
di. Unusq̄sq; ergo q̄ se recognoscit seruū esse peccati:stu/
deat abijcere iugū durissime seruitutis. Credat in filium
dei:obtēperet p̄ceptis filij:vt posset 7 ipe effici filius dei.
Hanc enī gratiā dedit credentib⁹ 7 se diligentib⁹ vnicus
Tex. filius dei:vt ipsi quoq; mereant fieri filij dei. ¶ Si ergo
vos fili⁹ liberauerit/vere liberi eritis. Hec est vera spes:
vt a libero liberemur 7 liberati a pctō/serui christi effi/
ciamur. Liberati a cupiditate:serui efficiamur charita/
tis. Hec est vera 7 perfecta libertas/deo christo seruire/
ipsumq; diligere:q̄ nos de seruitute tenebrarū eripuit:et
vocauit in libertatē glorie filiorū dei. Sz iudei de carnis
sue nobilitate superbientes: dedignati sunt fieri liberi:
cū essent serui peccati. Ideo cōsequēter ait dn̄s. ¶ Scio
Tex. q: filij Abrae estis. Ac si diceret. Filij quidem Abrae estis
s̄m carnē/sed nō estis s̄m imitationē. Agnosco in vobis
carnis originē:sed nō agnosco fidē. ¶ Sed queritis me
Tex. interficere. Ecce vnde degeneres:ecce vñ filij nō Abrae.
Queritis me inq̄t occidere. Qd certe nūq̄ cogitaretis/
Tex. si filij Abrae essetis. ¶ Quia sermo meus nō capit in vo/
bis.i.nō hz locū in cordib⁹ vestris. Nō inq̄t capit in vobis
hoc est nō recipit a vobis. Si enī caperet in vobis:cape/
Tex. ret vtiq; vos. ¶ Ego qd vidi apud patrē meū/hoc loq̄r.
Quid vidit christus apud patrē? Ueritatē vidit/seipm
vtiq; vidit/q: ipse est verbū qd erat in principio apud deū
Ueritatē ergo vidit apud patrē/veritatē loq̄bat in mun
Tex. do:q: se 7 deū patrē annūtiabat mūdo. ¶ Et vos q̄ vidi
stis apud patrē vestrū facitis. Quid facerēt supra eis di/
xerat. Queritis inq̄t me occidere. Sz hoc apud Abraam
patrē nō viderūt:quē amicū dei fuisse scriptura testatur.
De quo ergo nūc patre dicat:cuius opa facerēt iudei:in
sequētib⁹ apertissime manifestabit. Dictur⁹ est enī patrē
eorū esse diabolū:nō q̄ ab eo geniti ac creati essent/sz tū
filij eius erāt inquātū mali erāt. Filij eius vtiq; erāt per
imitationē:nō per creationē. Apud hūc itaq; patrē vide
rant opa q̄ faciebāt:q: imitatores diaboli facti fuerāt/cū
nō solū nollēt filiū dei suscipere:verū etiā meditarētur oc
Tex. cidere. ¶ Respōderūt ei. Pater nr̄ Abraā est:quasi vero
aliq̄d possit dicere cōtra Abraā:aut in aliquo rep̄hēdere
Sed dn̄s nō de Abraā dicebat:q: Abraā nō fuit talis qui
rep̄henderet:sed q̄ poti⁹ a dn̄o laudaret:sed isti eū pro/
uocabāt vt diceret aliq̄d cōtra Abraā:quatenus possent
in eū vindicare tāq̄ inimicū Abrae. Sed audiam⁹ q̄d eis
Tex. dn̄s respōderit:Abraā laudans/istos vero dānās. ¶ Si
filij Abrae essetis opa Abrae faceritis. Nūc aūt q̄ritis me
occidere:hoiem q̄ veritatē locut⁹ sum vobis:quā audiui
a deo:hoc Abraā nō fecit. Judeis abraā p se iactantib⁹
Abrae filij q̄ dicātur. et in hoc calūniā dn̄o sternētib⁹:non respōdit dn̄s qd illi
audire volebāt:sed nolēs illis locū dare calūnie/id qd vi
debāt/7 qd eum solū nō esse putabāt/hoiem appellauit.
Ait ergo. Si filij Abrae essetis opa Abrae faceretis.i. sic
me amaretis:sic de mea p̄sentia gauderetis/sicut Abraā
q̄ exultauit vt videret diē meū:7 vidit 7 gauisus est. Nūc
aūt pbatis vos nō filios esse Abrae:q: q̄ritis me interfi/
cere:hoiem q̄ veritatē locut⁹ sum vobis. Ueritatē illis lo
quebat:cū se et patrē illis annūtiaret:7 hāc veritatem a
deo audierat/q: ipse q̄ est veritas a deo patre genit⁹ erat
Audire enim illius nihil aliud est q̄ esse a patre. Queri/
tis inquit me occidere:hoc Abraā non fecit. Ergo eius
filios vos non esse cōuincitis/dū ei contraria opera agi/
tis. Supra enim dixerat. Scio q: filij Abrae estis: pbans
in illis originē carnis Abrae. Sed nūc ostendit illos nō
esse filios Abrae:q: nolebāt imitare opa Abrae. Multo
enim melius christiani dicūtur filij Abrae imitatores fi/
dei et operū Abrae q̄ iudei:quorū caro ex illo erat/vita
aūt nō erat. ¶ Uos inquit facitis opera patris vestri.i. Tex.
diaboli:q: ille ab initio homicida est:7 vos sequaces ei⁹
q̄ritis me interficere. ¶ Dixerūt itaq; ei. Nos ex fornica/ Tex.
tione nō sumus nati:vnū patrē habem⁹ deū. Toties no/
bilitatē generis Abrae preferentes: totiesq; conuicti q̄
non essent filij Abrae:tandē ceperūt intelligere dn̄m:nō
de carnis generatione/sed vite similitudine/morūq; imi
tatione dicere. Quasi enī ad inuicē loq̄bant. Quoties
nominauerim⁹ Abraā dictur⁹ est. Quare illū nō imita/
mini/de cuius genere gloriamini? Dicam⁹ deū patrē no/
strū:7 videam⁹ quid nobis respōdeat. Nos aūt ex forni/ Idolatria fornicatio spūalis.
catione nō sum⁹ nati:vnū patrē habem⁹ deū. Legerant
in scripturis fornicationē spiritualem appellari idolola/
triā/p quā misera anima demonib⁹ quasi pstituta subij/
citur/ideo dixerūt. Nos ex fornicatione non sumus nati:
vnū patrē habem⁹ deū. Jactauerūt ergo se q̄ semp deuz
coluerūt:q̄q; israel suū primogenitū appellauit. Sed au
diamus q̄d illis respōsum sit. ¶ Si(inq̄t) de⁹ pr̄ vester Tex.
esset:diligeretis me vtiq;. Ac si diceret. Jactatis vos deū
habere patrē:agnoscite me vel fratrē. Et si nondū me vt
deū aut dei filiū vultis venerari:saltē me vt fratrē diligi/
te. ¶ Ego enī ex deo pcessi 7 veni. Processio ista eterna Tex.
est 7 ineffabilis absq; tpe:q: filius pcessit a patre/vt de⁹/
vt equalis/vt filius 7 verbū patris. Processit ex deo 7 ve
nit:q: verbū qd erat in principio/caro factū est 7 habita/
uit in nobis. Uenire enī humanitatis est: sicut manere
diuinitatis. Processit a patre 7 venit:q: a patre in mūdū
missus est/sicut dicit. ¶ Nō enī a meipso veni/sz ille me Tex.
misit. Que missio vtiq; incarnatio itelligēda est. ¶ Qua
re loquelā meā nō cognoscitis:q: nō potestis audire ser/
monē meū. Quare sermonē eius audire nō poterāt nisi
q: in eū credere/7 a sua ipietate corrigi nolebāt? Adhuc
quare nō poterāt audire? q: filij diaboli elegerāt mane/
re. ¶ Un sequit. ¶ Uos ex p̄re diabolo estis. Filios dia/ Tex.
boli dicit esse iudeos:nō nascendo/sed imitando. Nō cō/
suetudinis est sacre scripture/ex imitatione vel similitu/
dine filios appellare:iuxta qd Ezechiel pp̄heta loq̄tur Eze.xvi.
ad iudeaz. Pater tuus Amorreus:7 mater tua Cethea.
Quia enī iudei imitati fuerāt impietates Amorreorū:
inde parentes illos habuisse dicunt:de quib⁹ in morib⁹
nascerētur:7 cū quib⁹ pro simili scelere dānarent. Ois ḡ
hō inquantū a deo creat⁹ est/bon⁹ est. Inquātū ergo per
liberū arbitriū peccādo se subijcit diabolo/patrē habet
diabolū. Nam 7 ipse diabolus inquantū habet naturalē
substantiā:7 inquantū creatura est 7 a deo fact⁹ est/bon⁹
est. Inquantū vero superbiēdo 7 inobediendo plapsus
est/diabolus fact⁹ est 7 malus est. Diabolus enī interpre
tat deorsum ruens. Ait ergo dn̄s iudeis diaboli imitato/
ribus. ¶ Uos ex patre diabolo estis: 7 desideria patris Tex.
vestri pficere vultis. Que erāt desideria pr̄is illorum.s.
ait. Queritis me occidere. Hec erāt desideria diaboli:q:
7 ipse inuidit homini 7 occidit. Nā Euā per serpentez se/
duxit:7 p illam virū decepit. Sicq; occidit eū:q: ex iusto
fecit pctōrē:7 ex immortali fecit mortalē. ¶ Ille(inquit) Tex.
homicida erat ab initio. Diabolus cōtra primū hominez
nō ferro accinctus/sed letifera psuasione armatus venit Diabol⁹ quō homicida.
nec cū gladio/sed verbo necauit. Ois ḡ qui alicui homi/
ni malū persuadet:dū illū ad peccatū pertrahit/occidit.
De talibus.ps̄.dicit. Filij hoim dētes eoꝝ arma 7 sagitte
7 lingua eorum gladius acutus. ¶ Et in veritate nō ste
tit:q: veritas nō est in eo. In veritate nō stetit:q: plapsus
est a veritate/nō voluit permanere in sue originis sancti/
tate. Factus enim fuerat ad imaginem 7 similitudinem
dei sz superbiēdo retinuit quidē imaginē:quia non perdi
dit naturā immortalitatis/amisit tamē veritatē similitu
dinis:quia ex iusto 7 bono angelo/diabolus iniustus et
malus fact⁹ est. De quo adhuc subditur. ¶ Cum loquit Tex.
mendaciū/de proprijs loquitur:q: mendax est pater eius

subaudit mendacij. Diabol⁹ a semetipso mēdax fuit:q: a
nemine prius audiuit/nec didicit mēdaciū:sed ipe suum
genuit mēdaciū. Et iō cū loq̄t mēdaciū/de proprijs loq̄t
Et sicut deus verax est 7 pr̄ veritatis:ita q̄ diabol⁹ men/
dax est et pr̄ mēdacij. Et q̄re mēdax est? Q: in v̄itate nō
stetit/hoc est in deo nō māsit:q: de⁹ verax est. Nā 7 hō:q:
7 ipse a v̄itate declinauit:7 peccādo a deo discessit/men/
dax vocat dicēte Psalmista. Ois hō mēdax. Et q: homo
a diabolo decept⁹ 7 mēdax effect⁹ fuerat:ideo fili⁹ diabo
Tex. li erat/nō natura vt dictū est/sed imitatione. ¶ Quis ex
vobis arguet me de peccato? Q: enī ipse eos redargueret
de eorū peccato/dat eis optionē vt si possint/ipsi q̄ eū de
suo peccato reprehendant. Et cōsiderandū quāta sit hu
militas nostri redēptoris. Ad relaxanda hominū pctā ve
nerat:7 tū nō dedignat ostendere se peccatorē nō esse: q̄
Tex. ex potentia diuinitatis poterat pctōres iustificare. ¶ Si
veritatem dico vobis:quare vos non creditis mihi? Ue/
ritas christus est. Et quid est aliud veritas q̄ veritatē lo/
qui? Ueritatē quippe loq̄batur cū diceret. Ego ex deo p/
cessi 7 veni/quare vos non creditis mihi? Quare? Nisi
quia ex diabolo estis:7 in patre mēdacij permanere ele/
Tex. gistis. ¶ Qui ex deo est/verba dei audit. Audire verba
dei:est preceptis illius q̄ per scripturas loquit obedire.
Auditio verbi diuini q̄lis. Proinde si ille verba dei audit q̄ ex illo est:7 audire v̄ba
eius nō pōt quisquis ex illo nō est:interroget se vnusq̄sq;
vtrum verba dei auditu cordis percipit 7 intelliget vnde
sit? Jubet enī celestem patriā desiderare:carnis deside/
ria calcare/mundi gloriā fugere/aliena nō rapere/ppria
largiri. Hanc dei vocē si q̄s id in sui cordis aure sonuisse
cognouerit:gaudens cognoscat q̄ ex deo sit. Sed quod
nō sine merore dici pōt:sunt nōnulli qui v̄bū dei/nec au/
re q̄dē corporis pcipere dignant. Quid isti aliud/nisi pa/
tenter indicant:q: mēbra diaboli sunt/7 in ei⁹ forte poti⁹
q̄ in dei pmanere elegerunt. Quotidie dn̄s p scripturas
suas clamat:7 nos(vt perituri mūdi oblectamēta fugia
mus:7 ad ea que finiri nesciunt/perenniū bonorū gau/
dia mētis desiderio trāscamus/inuitat. Studeam⁹ ergo
nunc vocātē 7 admonentē sequi:ne si mō loquētis verba
cōtemnimus:cū iudex in maiestate venerit/ab illo quasi
ignoti 7 alieni cōtemnamur. Quin poti⁹ cū in p̄senti au
dire:7 p̄ceptis eius obedire festinem⁹:quatenus ab eo
in beatā patris mansionem recipi mereamur: prestante
eodem dn̄o nostro Jesu christo/qui viuit 7 regnat in vni
tate spūssancti deus/per omnia secula seculorū. Amen.

¶ Feria sexta. Joannis. V.

¶ In illo tempore: Erat dies festus iudeorū: et
ascendit Jesus hierosolymā. Est autē hierosoly/
mis pbatica piscina:q̄ cognomiat hebraice beth
saida:quinq; portic⁹ habēs. Et reliqua. Homilia
de eadem lectione.

IN euāgelica lectione
quā mō audiuim⁹/duo nobis miracula recita/
ta sunt:vnū inuisibiliter p angelicā administra/
tionē patratū:alterū p dn̄icā p̄sentiā visibiliter exhibitū.
Ergo vtriusq; nobis sunt breuiter exponenda mysteria.
Tex. ¶ Erat inquit euāgelista dies fest⁹ iudeorū:7 ascēdit Je
sus hierosolymā. Q: enī de⁹ p hoib⁹ hō fact⁹ erat:cū ho
Tex. minib⁹ solēnitates dei lege cōstitutas celebrabat. ¶ Erat
aūt hierosolymis pbatica piscina:q̄ cognominat hebrai
ce bethsaida/quinq; portic⁹ habēs. In his iacebat multitu/
do magna lāguētiū/cecoꝝ/claudoꝝ/aridorū/expectātiū
aque motū. Probatica grece:latine dr̄ pecualis. Proba/
tio q̄ppe dr̄ ouis. Et piscina illa pbatica vocatur:q: ibi sa
cerdotes hostiarū quas in templo dei immolabāt cada/
uera abluebāt. Mystice:probatica piscina q̄ quinq; por/
ticibus cingebat:significat populū iudeorū:legis custo/
dia vndiq; ne peccare debeat munitū. Quinq; enī porti/
cus/legē q̄ in quinq; libris Moysi cōtinet insinuāt. Et bñ
idē ppl's p aquā significat piscine:q: sicut aq̄ piscine nūc
placida vētis stare:nūc eisdē vētis irruētib⁹ turbari solet
ita ille ppl's in q̄busdā vite mūditiā seruare:i q̄busdā imū
doꝝ spirituū solebat tentationib⁹ agitari. Apte q̄z eadez
piscina pbatica vocat:q: nimirū erāt q̄dā in illo ppl'o/q̄
merito simplicis 7 innocentis vite deo placere:7 cū Psal
mista dicere poterāt. Nos autem ppl's tu⁹ 7 oues pascue ps̄.xciiij.
tue. Multitudo lāguētiū q̄ in memoratis porticib⁹ iace/
bat aq̄ motū expectās/designat eos q̄ v̄ba legis audiētes
hāc suis virib⁹ impleri nō posse dolebāt:atq; iō dn̄ice gr̄e
auxiliū totis aīe affectib⁹ exoptabāt. Jacebat inq̄t multi
tudo magna lāguētiū cecoꝝ/claudoꝝ/aridoꝝ. Ceci erāt
q̄ necdum fidei lumē habebāt. Claudi:q̄ bona q̄ agenda
essent nouerāt:sz adimplēda ea boni opis gressib⁹ assur/
gere nō valebāt. Aridi:q̄ oculū q̄dē sciētie habent/sz spei
7 dilectiōis pinguedine egēt. Tales in q̄nq; porticib⁹ ia/
cebāt:sed nō nisi angelo in piscinā descēdēte sanari pote
rāt:q: p legē cognitio est pcti:gr̄a v̄o remissiōis nō nisi p Differētia legis 7 gratie.
christū dari poterat. Que merito designabat angel⁹ q̄ vi
sibiliter descēdēs in piscinā aquā mouebat:eiq; v̄turē sa/
nādi suggerebat. Motus enī aq̄ passionē dn̄i(q̄ turbata
gēte iudeoꝝ facta est)insinuat. Descēdit ḡ carne indut⁹/
hic magni cōsilij angelus.i.paterne volūtatis nūtius in
piscinā ppl'i iudeoꝝ. Mouit illos miraculis et doctrina
sua:vt eū morte crucis afficerēt:q̄ gen⁹ humanū nō solū
a lāguorib⁹ peccatorū sanare/sed etiā ab ipsa morte eter/
na sufficeret liberare. Descēdētes ḡ i aquā piscine turba
tā sanabant:q: per passionē dn̄i que mot⁹ aque designat
redempti sum⁹ de maledicto legis. Lex siquidē Moysi:
que q̄d agendū q̄dve cauendū esse docuit:neminē tū ad
pfectū adduxit/q̄si eductos de sedib⁹ ignorātie prioris:
in porticib⁹ cōtinebat lāguidos/nec tū sanabat. Gratia
aūt 7 fides dn̄ice passiōis/sanat oēs infirmitates iniq̄ta/
tū nostraꝝ:7 q̄si eiectos de porticib⁹ i aquā piscine turba
tā immittit:q: a pctīs q̄ lex ostēderat/p aquā baptismatis
abluit:iuxta qd ap̄lus dicit. Quotquot baptizati sum⁹ in Ro.vi.
christo Jesu/in morte ipsi⁹ baptizati sum⁹. Notādū v̄o no
bis est qd dr̄. ¶ Quia q̄ prim⁹ descēdisset in piscinā post Tex.
motionē aque:sanus fiebat a quocūq; languore detine/
ret. Unus inq̄t ex tanta lāguentiū multitudine sanabat
q: vn⁹ de⁹/vna fides/vnū baptisma. Quicūq; ḡ in vnita Ephe.iiij.
te catholice fidei mysterijs christi in baptismo ibuit/ab
oi prorsus pctōꝝ languore sanat:q̄ v̄o ab vnitate ecclesie
discrepat/salutē q̄ ab vno 7 p vnū est/h̄re nō meret. His
de p̄mo miraculo q̄d p angelū inuisibiliter fiebat p̄missis
nūc de sequēte qd p verū angelū christū visibiliter patra
tū est/paucis loquamur:in quo etiā similiter vn⁹ sanat⁹
est. Poterat quidē dn̄s oēs q̄ ibi erāt infirmos sanare/sz
vnū tātum certa causa mysterij sanare voluit: vt pfecto
ostēderet p̄ter ecclesiā nemini patere locū salutis. ¶ Erat
ibi hō triginta 7 octo annos habens in infirmitate sua: Languidus q̄re solus sanatus.
hunc cū vidisset Jesus iacentē:7 cognouisset q: multuz
iam tēpus haberet/dixit ei. Uis sanus fieri? Rn̄dit ei lan
guidus. Dn̄e/hominē nō habeo:vt cū turbata fuerit aq̄
mittat me in piscinā. Dū venio enī ego:ali⁹ ante me descē
dit. Dicit ei Jesus. Surge tolle grabatū tuuz 7 ambula.
Et statim san⁹ factus est homo:7 sustulit grabatū suū et
ambulabat. Sanaturus dn̄s infirmū diuturno lāguore
tabescētē:interrogauit vtrū vellet san⁹ fieri:non q̄ eū id
velle ignoraret/sed vt eū ad maius sanitatis desiderium
accēderet:qui iā lōga decubatiōe pene salutē desperaue
rat:nec saltē p sua restauratiōe rogare nouerat. Unde 7
ille causam impossibilitatis cepit obtēdere 7 cōqueri: q̄
hoiez nō haberet/q̄ cū post motionē aque in piscinā mit/
teret. Sed dn̄s languētis misert⁹ imbecillitatē/pariterq;
insciā simplicitatē:ait illi. ¶ Surge tolle lectū tuū 7 am Tex.
bula. Ille cōtinuo receptis virib⁹:7 iā dudū amissuz psen
tiens robur:tulit lectū in quo iacebat/7 abijt in domum

suā. Juxta spiritualē intelligētiā: hō iste multoꝝ annoꝝ infirmitate detētus: designat peccatoꝝ multitudo ⁊ grauiū sceleꝝ numerositate depressum. Nā ⁊ ipsa temporis quantitas q̄ languidus decubebat: huic significationi congruit. Nā triginta ⁊ octo annos in infirmitate habuisse dicit: quo vȝ minus de quadraginta. Quadragenarius autē numer⁹: q̄ denario quaterducto conficit: p perfectiōe recte operationis in scripturis accipi solet. Jlle ēm recte viuit: qui decalogū legis: per quatuor sancti euāgelij libros implere studuerit. A qua perfectiōe duobus minus habet: quisquis dilectionē dei ⁊ primi: quaꝝ legis ⁊ euangelij pariter scriptura comedat seruare neglexerit. Nō ⁊ dñs signāter expressit: qui sanaturus infirmū p̄cepit dicēs. Surge tolle lectulū tuū ⁊ ambula. Lectus nr̄ intelligit: q̄ nobis in corpis: vel animi infirmitate solatiū exhibuit: quē sanati portare p̄cipimur: vt ei q̄ in suis necessitatib⁹ adiutoriū subministremus. Ait g̃ ci dñs quē sanabat. Surge tolle lectū tuū ⁊ ambula. Surge inquit vitio: tuo: p: quem diu sustinuisti languoris excute: ⁊ ad virtutū exercitiū erigere. Tolle lectū tuum. Porta p̄tinū tuum: eius infirma patiēter tolerando: a quo es(diu multūq̄ cū adhuc sub graui fasce tentatiōnū gemeres)sustentat⁹. Hinc ⁊ ap̄s dicit. Alter alteri⁹ onera portate. Ambula vero quotidianis bonoꝝ operū p: ofectib⁹: de virtute in virtutē p: ogredere. Surge pctā relinquēdo: tolle lectū tuū fratri succurrēdo: ambula(supnā patriā desiderādo: ⁊ ad videndā creatoris faciē festinando. ℂ Erat aūt sabbatum in illa die. Dicebant ergo iudei ei qui sanatus fuerat. Sabbatū est: nō licet tibi tollere grabatū tuū. Mira ⁊ vehementer stupenda iudeoꝝ dementia. Cum ēm ad tam inopinatā hoīs diu lāguētis sanitatē credere ⁊ diuinā potentiā laudare debuerāt econtrario scandalizabant ⁊ saluator: ē pariter q̄ saluatū calūniabant. Saluator: ē quidē q̄ die sabbati hoiem cui rasset lectūq̄ suū tollere p̄ceperit: saluarum ⁊o reprehendunt: quia sabbato grabatū portauerit. Dicebāt ergo ei qui sanatus fuerat. Sabbatū est: nō licet tibi tollere grabatū tuū. Legis literā stultissime defendebāt: ignorātes dispensationē dñi saluatoris: qui ipsam legē quondā per seruū dederat: ac nunc per semetipsum venies: eandē legem in gratiā sancti euangelij mutare disponebat: vt qō antea iuxta literā carnaliter a carnalibus obseruabatur deinceps spūales spūaliter obseruandū suscīperent. Deniq̄ die septimo: ppls ab omni opere seruili vacare p̄ceptus fuerat. Spirituali vero sabbati obseruatiōe: qō est in luce septiformis spūssancti ab oī peccato: quod reuera seruile opus accipit: nō vna die: sed oī vite nostre tempore feriati esse p̄cipimur: nō solū a prauis operib⁹ abstinere: sed etiā bonis operib⁹ insistere iubemur. Quod et in huius hominis sanatiōe liquide mōstratū est: cū dñs eum quē a languore liberabat: nō solū surgere: verū etiā lectū suū tollere p̄ciperet: vt aperte insinuans: eos q̄ volunt a vitioꝝ trabe resurgere: discusso torpore negligētie: cū fraterne charitatis pignore: ad iussionē sui cōditoris debere p̄perare: nec malorū cōtradictione seu persecutione a cepto boni operis studio cessare. Nā ⁊ ist⁹ homo cū ei iudei contradicerēt: cūq̄ ne lectū ferret p̄hiberent dicētes: sabbatū est: nō licet tibi tollere grabatū tuū: nō ideo lectū deposuit: sed fiducialiter ceptis insistēs: respōdit. ℂ Qui me sanū fecit: ille mihi p̄cepit: tolle grabatū tuū ⁊ ambula. Jllius potius volēs obtēperare mādatis a quo sanatus fuerat: q̄ illoꝝ falsē religioni credere: qui eius sanitati ⁊ dñi sui gloriē inuidebāt. ℂ Et interrogauerūt eum. Quis est iste homo qui dixit tibi: tolle grabatū tuum ⁊ ambula? Jlle aūt vt ait euangelista ignorabat q̄s esset. Jā saluat⁹ erat: ȝ adhuc saluator: ē suū ignorabat dign⁹ ramē erat cui se saluator: ostēderet: cuius imperio sic deuotus obtemperasset. ℂ Jesus aūt declinauerat a turba cōstitura in loco. Declinauerat iquit a turba turbata: diuino eos deserens auxilio: innuēs cuius virtutis bus obstinata malitia conabant resistere. ℂ Postea inuenit eū Jesus in templo ⁊ dixit illi. Ecce sanus factus es. Per hoc q̄ is qui sanatus fuerat: Jesum nō in turba: sed in templo cognoscit: mystice nos instruimur: vt si q̄s cōditoris nostri cognoscere ⁊ ad ei⁹ visionē desideramus peruenire: fugiamus turbā cogitationū ⁊ affectuū p̄uaoꝝ: declinemus solicite cōuenticula hoīm improbox: qui bonū nostrū ꝓpositū (vel mala exēpla demōstrando: vel nostra opa deridēdo aut etiā p̄hibēdo) conant impedire. Cōfugiam⁹ deuoti ad templū dei: vbi illi de p̄cepti bñficijs grās agere: ac p̄cipiendis exorare satagam⁹: nosq̄ ipsos templū dei in quo misericoꝝditer venire ⁊ mansionē facere dignet: p̄parare curemus. Attēdere aūt debem⁹: q̄d a se sanato dñs dicit. ℂ Ecce sanus factus es: iā noli peccare: ne deterius tibi aliq̄d cōringat. Quibus verbis ostendit: q: ꝓpter pctā sua languerat: nec nisi illis dimissis sanari poterat. Sed credēdū nobis est: q̄ dñs qui eū sanauit exterius ab infirmitate: intus etiā absoluit a sceleꝝre. Ut ⁊ eū dñs caute p̄monuit ne vltrius peccaret: ne iterū peccādo: grauioꝝ sententiā dānatiōis incurreret. Nō aūt sp̄ ꝓpter sola pctā dat hoīb⁹ infirmitas. Quinq̄ ēm modi a scris doctoꝝibus depheī sunt: q̄b⁹ infirmitas hoīb⁹ contingit. Aliq̄n ēm dat infirmitas hoīb⁹ p gloriā dei manifestanda: sicut illiceo nato ⁊ sicut Lazaro: de q̄ dñs dixit. Jnfirmitas hec nō est ad mortē: sed vt glificet filius dei p eā. Nonunq̄ ꝙo ad ꝓbationē virtutū augmentū: sicut bto Job ⁊ Tobie: q̄ cū ante flagellū scti exiterit sanctioꝝ ex flagello ⁊ ꝓbatioꝝ apparuerūt. Dat plerūq̄ infirmitas ad virtutū custodiā: sicut bto Paulo apl̄o. Dat ꝓterea infirmitas hoīb⁹ ob delicti castigationē: sicut huic q̄ triginta ⁊ octo annis decubuerat languēs: ⁊ sicut illi paralytico: cui dñs dixit. Cōfide fili: remittūt tibi pcc̄ata. De qualib⁹ dr. Flagellat deus oēm filiū quē recipit. Quint⁹ modus repr̄obox est: q̄b⁹ dat infirmitas: vt hic tor: queri incipiāt: ⁊ p hec tormēta rēpor: alia transeant ad eterna: quēadmodū cōtigit Antiocho ⁊ Herodi: in q̄b⁹ implet⁹ est qđ scriptū est. Duplici cōtritione cōtere eos. Quomodocūq̄ ergo diuina ꝓuidētia nos iubeat infirmari: discam⁹ semper flagellis ptis patris hūiliter subdi: ⁊ iudicia illius iustissima venerari: arbitrātes nos minꝰ q̄ meremur sustinere: illius sententie memores. Beatus homo qui corripitur a deo. Hoc ēm agentes: ⁊ in p̄senti de verbere p: oficere: ⁊ in futuro ad eternam requiem post flagella merebimur peruenire: p: estāte domino nostro Jesu christo: qui cum patre ⁊ spiritusancto viuit ⁊ regnat deus: per omnia secula seculoꝝ. Amen.

Quadragenarius exp̄ositio tropologica.

Spūalis obseruatio sabbati.

Tex.

Bal. v⁹.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Documentū moꝝale.

Tex.

Joan. v.

Dat. ix.

Heb. xij.

Job. v.

Die. xvij

ℂ Sabbato. Mat. XVII.

℣ In illo tempore: Assumpsit Jesus Petrū et Jacobum ⁊ Joānem fratrem eius: ⁊ duxit illos in montem excelsum seorsum: ⁊ transfiguratꝰ est ante eos. Et reliqua. Homilia btī Leonis pape.

Evangelica lectio dilectissimi que per aures corporis interiorem mentium nostrarum pulsauit auditum: ad magni sacramenti nos intelligētiam vocat. Quam aspirante gratia dei facilius assequimur: si considerationem nostrā ad ea que paulo superius sunt enarrata referamus. Saluatoꝝ enim humani generis deus christus: condens eam fidem que impios ad iustitiam ⁊ moꝝtuos reuocat ad vitā: ad hoc discipulos suos doctrine monitis ⁊ operum miraculis imbuebat: vt idem vnigenitus dei ⁊ filius hominis crederet. Nā vnum horum fine alio nō ꝑderat ad salutē: ⁊ equalis periculi erat dñm Jesum christū aut deū tātūmodo sine homine: aut sine deo solū hominē credidisse: cū vtrūq̄ esset pariter confitēdū. Quia sicut deo vera humanitas: ita homini inerat vera diuinitas. Ad cōfirmādā g̃ huius fidei saluberrimā

Instrumenta duo fidei.

conditionē: interrogauerat discipulos suos dñs inter diuersas aliorū opiniones: quid ipsi de eo crederent: q̄ deuotissime confitentes dixerunt. Tu es christus filius dei viui. Quibus ille respondit. Beatus es Symon Barjona: quia caro et sanguis non reuelauit tibi: sed pater meus qui in celis est. Et ego dico tibi: quia tu es Petrus: et super hanc petram edificabo ecclesiam meam: et portę inferi non p̄ualebunt aduersus eam. Et tibi dabo claues regni celorum. Et quodcunq̄ ligaueris super terram erit ligatum et in celis: et quodcunq̄ solueris super terram erit solutum et in celis. Quibus dictis: ne discipuli quos ad tantę gratie sacramentum dominus perduxerat: ad superbiam de tanta dignitate raperentur: ne ad inuidiam de tanta dilectione flagrarent: ne ad discordiam de tanta dispensatione contenderent: ne ad scandalum de tanta passione turbarentur: ne ad desperationem de tanta humiliatione frangerentur: ne ad infidelitatem de tanta claritate caligarent: ne ad timorem de tanta potestate terrerentur: ne ad mortem de tanta vita mœrerent: ne ad infernum de tanta resurrectione dubitarent: ne ad celum de tanta ascensione desperarent: ne ad spiritum de tanta missione fluctuarent: ne ad iudicium de tanta claritate formidarent: ne ad gehennam de tanta misericordia desperarent

percepit. Confirmetur ergo scta predicatiõe sacratissimi euãgelij oim fides: ⁊ nemo de christi cruce p quã mũdus redemptus erubescat. Nec ideo quisq̃ aut pati p iustitia timeat / aut de pmissoꝝ retributione diffidat: q: p laborē ad requiē / ⁊ p mortē transit ad vitã: dũ oẽm humilitatis nr̃e infirmitatē ille susciperet. In q̃ si in cõfessione ⁊ dilectiõe ipsi⁹ pmaneam⁹: ⁊ qđ vicit vincim⁹ / ⁊ qđ pmisit accipim⁹. Quia siue ad faciẽda mãdata: siue ad aduersa tolerãda / pmissa semp vox pris debet auribus nostris insonare / dicẽtis. Hic est filius meus dilect⁹ in quo mihi bñ cõplacui / ipsum audite: qui viuit ⁊ regnat cũ patre ⁊ spũ sancto / per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Dñica. II. Ser. bti Leonis pape.

SEmper quidem nos dilectissimi sapienter ⁊ iuste viuere decet: et in id volũtatē nostram actionẽq; dirigere quod diuine nouim⁹ placere iustitie. Sed cũ hi appropinquãt dies: quos illustriores nobis salutis nostre sacramẽta fecerũt: diligentiori solicitudine corda mundanda sunt: et studiosius exercẽda est disciplina ṽtutũ: vt sicut ipa mysteria quadã sui parte maiora sunt: ita ⁊ nostra obseruãtia superet in aliquo cõsuetudinē suã: ⁊ cui festiuitas est celebranda sublimior / ipe quoq; in ea reperiat ornatior. (Sacri dies sancti⁹ colendi.) Si em̃ rationabile ⁊ quodãmodo religiosum videt per diē festũ in vestitu nitidiore pdire: ⁊ habitu corporali hilaritatē mẽtis ostẽdere: si ipsaꝝ quoq; orõnis domũ propensiori tunc cura ⁊ ampliori cultu / quãtũ possum⁹ adornamus: nõne dignũ est vt aia christiana / q̃ verũ viuũq; tẽplũ dei est / speciē suã prudẽter adornet: ⁊ redẽptionis sue celebratura sacra / oi circũspectiõe p̃caueat: ne vlla eã macula iniq̃tatis obfuscet / aut duplici cordis ruga dedecoret. Nã qđ pdest honestatis formã p̃ferẽs cult⁹ exterior: si interiore hois aliquoꝝ sordeãt cõtaminatione vitiorũ? Oia igit q̃ animi puritatē / ⁊ speculũ mẽtis obnubilant: abstergenda sedulo / ⁊ quadã elimatione radenda sunt. Scrutet q̃sq; cõsciẽtiã suã: atq; ãn se statuat ppriĩ cẽsurã iudicij. Videat si in secreto cordis sui / illã quã christ⁹ dat inueniat pacē: si desideriũ spũs vlla cõcupiscẽtia carnis ipugnat: si hũilia nõ spernit: si alta nõ appetit: si iniq̃ nõ delectat lucro: si immoderato rerũ suaꝝ gaudet augmẽto: si deniq; aliena felicitate nõ vrit: aut inimici miseria non letat: ⁊ cũ harũ pturbationũ nihil in se forte repererit / syncero cordis disq̃rat examine q̃liũ cogitationũ spẽ frequẽtet: ⁊ vtrũ nullis vanitatũ imaginib⁹ acq̃escat: vel q̃cito aim ab his que noxie blandiũt abducat. Nã nullis illecebris cõmoueri / nullis tẽtationib⁹ titillari: nõ est istius vite q̃ tota tentatio est: ⁊ qua nimirũ vincit / q̃ vinci ab eadē nõ veret. Supbũ est em̃ de nõ peccãdi facilitate p̃sumere: cũ hoc ipsum p̃sumpsisse peccasse sit / dicẽte btõ Joãne aplo. (1. Joã. 1.) Si dixerim⁹ q: pctm̃ nõ habemus / vosipsos seducimus / ⁊ veritas in nobis nõ est. Nemo g̃ se fallat dilectissimi / nemo decipiat. Neq; itaq; quisq̃ de cordis sui puritate cõfidat: vt putet se nullis tẽtationum periculis subiacere: cũ puigil ille tentator / eos acriorib⁹ pulset insidijs / q̃s maxie viderit abstinere pctis. Nã a q̃ dolos suos ptineat: q̃ ipsum quoq; dñm maiestatis ausus est calliditatis sue fraude tentare? Viderat supbiam suã baptizati dñi Jesu hũilitate calcatã: intellexerat quadragita dierꝫ ieiunio omnē cõcupiscentiã carnis exclusam: ⁊ tamē nõ desperauit in artib⁹ malitie sue specialis improbitas: (Argumentũ a maiori.) tãtũq; sibi de nature nr̃e mutabilitate pmisit: vt quē verũ experiebat hoiez / p̃sumeret posse fieri peccatorē. Si g̃ ab ipso dño saluatore nr̃o / deceptionũ suaꝝ diabol⁹ non reuocauit insidias: quãto magis fragilitatē nr̃am ipugnare p̃sumit: q̃s exinde vehemẽtiori odio / ⁊ inuidia seuiore psequit / ex q̃ ei in baptismo renũtiauim⁹: ⁊ ab illa cui dominabatur origine / in nouã creaturã diuina regñatione trãsiuim⁹: vñ q: dũ mortali carne circũdamur / nõ desinit nobis antiqu⁹ hostis laqueos pcti vbiq; ptendere: ⁊ tũc maxime aduersum christi membra seuire / q̃n ab eis sacratiora sunt celebrãda mysteria. Merito doctrina spũsscti hac eruditiõe imbuit pplm christianũ: vt ad pascale festũ se p quadraginta dierũ pntinẽtiã p̃paret / cui⁹ purificationis rõ iã nõ inuitat ad obseruantiã sue salubritatis: ⁊ diligẽtiã nobis pposite castigationis indicit. Quãto enim sancti⁹ q̃sq; hos dies inuenit egisse: tãto pbat pascalẽ dñi religiosi⁹ honorasse. In diebus g̃ scrõꝝ ieiunioꝝ pietatis opa / q̃b⁹ semp studẽdũ est / abũdãti⁹ exeq̃mur: misericordes simus ad oẽs / maxime aũt ad domesticos fidei: vt in ipis q̃ppe eleemosynaꝝ distributiõib⁹ bonitatē patris celestis imitemur: q̃ solē suũ oriri facit sup bonos ⁊ malos / pluit sup iustos ⁊ iniustos. (Pietas in oẽs exercenda) Quis g̃ fideliũ sit p̃cipue adiuuãda paupertas: etiã illi tñ q̃ nondũ euãgeliũ pceperunt in suo labore miserãdi sunt: q: in oib⁹ hoib⁹ nature diligẽda est cõio. Que nos etiã his benignos debet efficere: q̃ nobis q̃cũq; sunt cõditiõe subiecti: maxime si eadē grã iã renati / ⁊ eodē sanguinis christi p̃cio sunt redẽpti. Simul etiã cũ istis habem⁹ / q ad imaginē dei pditi sumus: nec carnali origine a nobis / nec spũali natiuitate diuisi sunt. Eodē spũ sctificamur / eadē fide viuim⁹ / ad eadē sacramẽta cõcurrim⁹. Nõ spernat hec vnitas / nec vilis sit nob tãta cõio: sꝫ hoc ipm nos p oia faciat mitiores / q eorũ vtimur subiectiõe: cũ q̃b⁹ vni deo eadē subijcimur seruiture. Si q̃ g̃ hoꝝ g̃uiorib⁹ dños suos offendere delictis idulgẽtiã nũc in dieb⁹ recõciliatiõis recipiãt: auferat miseratio seueritatē / ⁊ venia deleat vltionē. Nullũ custodia teneat / nullũ carcer includat: q̃m dñs nr̃ miam suam hac cõditiõe pmisit: vt his remittẽda sibi nosset pctã ppria / q̃ remisissent aliena. Dissentionũ materie dilectissimi ⁊ inimicitiarũ aculei cõterãtur: cessent odia / deficiãt simultates / in vnitatē dilectiõis oia christi mẽbra cõueniãt. Beati pacifici: q̃m filij dei vocabuntur. (Mat. v.) Nec solũ filij / sed etiã heredes: coheredes autē christi dñi nostri: qui viuit et regnat deus / per omnia secula seculorum. Amen.

¶ De eadē dñica. Mat. XV.

¶ In illo tẽpore: Egressus Jesus: secessit in partes Tyri ⁊ Sidonis. Et ecce mulier Chananea a finib⁹ illis egressa clamauit dicẽs ei. Miserere mei dñe fili Dauid: filia mea male a demonio vexatur. Et reliq̃. Homilia venerabilis Bede p̄sby.

HA lectione sancti euangelij que modo lecta est fratres charissimi: audiuimus magnã mulieris fidem: patientiã constantiã ⁊ hũilitatē. Cui⁹ magis est admiranda mẽtis deuotio: q̃ ipsa q̃dē vtpote gẽtilis a diuinorũ eloquioꝝ funditus erat segregata doctrinis: nec tñ illis q̃ eadē eloquia p̄dicãt sit priuata ṽtutib⁹. Habebat nãq; magnã fidei pfectionē: q̃ pietatē saluatoris implorans ait. ¶ Miserere mei dñi fili Dauid. (Tex.) Cũ em̃ eũdē dñꝫ filiũ Dauid appellat: pfecto pꝫ / q: veꝝ hũc hoiez / verũ credit ⁊ deũ. Cũ p filia rogans: nõ illã secũ adducit: nõ dñm ad eam venire p̃catur: cõstat aptissime q eũ ṽbo salutē posse dare cõfidit: cui⁹ p̄sentiã corporis nullã requirit. Sꝫ in h̃ q eũ post multas lachrymas tãdē pstrata adorat / dicẽs: dñe adiuua me: nequaq̃ se de ei⁹ diuina maiestate ambiguã docet cui⁹ adorãdã vt dei didicit esse potentiã. (Virtus Chananee notatur.) Habet patiẽtie ṽtutē nõ exiguã: q̃ dño ad p̃mã petitionē ei⁹ nõ respõdente ṽbũ / nequaq̃ a p̃cib⁹ cessat: sed ampliori instantia auxiliũ qđ ceperat pietatis ei⁹ implorat. Rñdere aũt differt ei dñs: nõ q: misericors medic⁹ miseroꝝ p̃ces despicit de quo veracissime scriptũ est. Desideriũ pauperũ exaudiuit dñs: (Ps. ix.) sed vt perseuerantiam mulieris nobis semper imitabilem demonstret: q̃ quo magis cõrẽpta videbat a dño / eo ardẽtius ceptis pstabat in p̃cib⁹. Rñdere differt vt discipuloꝝ quoq; suorum misericordes aios q̃ quasi

homines ad clamorē mulieris publice eos prosequentis erubescebãt ad postulandum simul cum ea prouocaret. Nã ipse tẽperamentũ misericordie sue nouerat / q̃ oia in mensura ⁊ numero ⁊ pondere disposuit. Respondere distulit / ne daretur occasio iudeis calumniandi / q gẽtiles in docẽdo vel sanando pretulerit: ideo ipse fidem eius suscipere iuste recusauerit. (Tex.) Et hoc est quod ait. ¶ Nõ sum missus nisi ad oues q̃ perierunt domus israel. Q: per se ipse solus docebat iudeos / qui per suos discipulos etiam gentiles ad fidei gratiã vocauit. De q̃bus dicit alibi. (Joan. x.) Et alias oues habeo q̃ non sunt ex hoc ouili: ⁊ illas oportet me adducere: ⁊ vocē meã audient: ⁊ fiet vnũ ouile ⁊ vn⁹ pastor. Hinc est q vnã per se in corpore gẽtilē sanaturus puellã: nõ hoc anteq̃ pbata oibus incõparabili fide matris perficit. Habet autē eadē mater etiã cõstantie ⁊ humilitatis insigne precipuũ: que canibus cõparata a dño nec sic quidē ab instantia p̃candi destitit: vel a sperando pietatis munere mentē reuocat: sed susceptã libenter cõpleratã cõtumeliã: non solũ canib⁹ se similē non negat sꝫ ⁊ catellis seipsam equiparandã adiũgit: prudẽtiq; argumẽto dñi sententiã cõfirmat / nec cepte a se tñ petitionis improbitate quiescit. Cõfirmat nãq; sniam dñi / cui dicẽti (Tex.) ¶ Nõ est bonũ sumere panē filioꝝ ⁊ mittere canib⁹: rñdit: etiã dñe. i. veraciter vt asseris ita est: q: non est bonũ sumere salutē plebi isrl̃ celit⁹ destinatã / ⁊ dare eã gẽtibus (Tex.) Sed cũ addit. ¶ Nã ⁊ catelli edũt de micis q̃ cadunt de mensa dñoꝝ suoꝝ: prudẽtissime demõstrat quantã hũilitatē / qualē intus gerat pectoris cõstantiã: que indigna q̃dē sit integris dñi doctrinis: q̃bus iudei vtebant epulis refici: sed quãtulacũq; ei a dño foret impertita gratia hanc sibi ad salutē proficere posse putauerit. Vñ recte a pio saluatore / qui p̃ces illius nõ supba dedignatione: sed dispensatione prouida ad tẽpus distulit / audire meruit. (Tex.) ¶ O mulier magna est fides tua / fiat tibi sicut vis. Magnã quippe satis habebat fidē: que nec pphetarũ antiq̃ nec recẽtia ipsi⁹ dñi miracula p̃cepta vel promissa cognoscens: insuper a dño toties cõtẽpta pseuerat in precibus: ⁊ quē fama tãtũ vulgãte didicerat saluatorē / rogãdo pulsare nõ omittit. Propter qđ ⁊ magnũ sue postulatiõis cõsequit effectũ: cũ dño dicẽte / fiat tibi sicut vis: sanata est filia ei⁹ ex illa hora. Merito aũt hec mulier: natura q̃dez gentilis / sed corde cõstans ⁊ credula: cõgregate de gẽtibus ecclie fidē deuotionemq; significat: quã expulsi de iudea p̄dicatores scti / verbo simul ⁊ mysterijs gr̃e celestis imbuerũt. (Allegoria notabilis.) Relegam⁹ nãq; superiorē scti euãgelij lectionē ⁊ inueniem⁹: q: veniẽtes ab hierosolymis scribe ⁊ pharisei / grauissimis dñm ⁊ discipulos eius pfidie sue pulsauere tumultib⁹: quos ipse mox digna inuectione coercitos reliquit. Et egressus inde secessit in partes Tyri ⁊ Sidonis. Ubi manifeste p̄figurat: q post passionē resurrectionẽq; suã dñs in p̄dicatorib⁹ suis / iudeoꝝ pfida corda relictur⁹: ⁊ in partes gentiũ exteraꝝ esset secessur⁹. Tyr⁹ q̃ppe ⁊ Sidon q̃ ciuitates fuere gentiliũ / monimẽta doctrine ac vite gẽtilis: in q̃b⁹ stulti cõfidũt / indicãt. Vñ bñ mulier q̃ dñm credula p̃cat a finib⁹ illis egressa phibet: q: nisi pristine cõuersationis habitacula vana reliq̃sset / ad christi ecclesiã nũq̃ veniret: nisi tota antiq̃ dogmata anathematizasset erroris / nequaq̃ nouã fidei suscipere grãꝫ posset. Ut cũ beat⁹ Paul⁹ in iudaismo pfecisset / postea vocat⁹ in ecclesia dei pfecit vltra coetaneos suos. Filia demoniosa pro qua postulat: aia q̃libet est in ecclia / malignorũ spirituũ magis deceptiõib⁹ q̃ cõditoris sui mancipata p̃ceptis: pro qua necesse est mater ecclesia dñm sollicite interpellet: vt quã ipsa foris monẽdo / obsecrãdo increpãdo corrigere nõ valet: ille interi⁹ aspirãdo corrigat: atq; ab errorũ tenebris conuersam / ad agnitionē vere lucis excitet. Veruñetiã si ad primas rogantis ecclie lachrymas dñs rñdere. i. postulatã errãtib⁹ sospitatē mẽtꝫ dare distulerit: nec sic q̃dã a petẽdo / querendo / pulsando desistẽdũ est: neq; impetrãdi subeũda est desperatio: sed tanta potius perseuerandum instantia: tã obstinato frequẽtandus clamore saluator: tãta etiã sanctorũ eius inter litanias appetẽda suffragia: donec ⁊ ipsi de celis dño pro audienda supplicent ecclesia. Sicq; fit / vt si mentē ab intentione pposita non mutauerit: nequaq̃ fructu petitionis fraudet: sed siue pro sua fragilitate q̃s: seu p alijs interuenerit / desiderato potiat effectu. Nã ⁊ si quis nr̃m consciẽtiã hꝫ auaritie / elationis / vane glorie / indignationis / iracundie / vel inuidie: ceteroꝝ ve vitioꝝ sorde pollutã / filiã pfecto hꝫ male a demonio vexatã: p cuius sanatione supplex ad dñm currat: q: nimirũ de corde cogitationē pgenitã / diabolica tolerat arte dementatã: cuius emendationē a pio cõditore / crebris immo continuis debeat flagitare lamẽtis ⁊ p̃cib⁹. Si q̃s bona que gessit: forte periurij / furti / blasphemie / detractionis / rixe: vel etiaꝫ corporalis immũditie: ceterorũ ve hmõi peste fedauit: filiam habet immũdi spũs furijs agitatã: q: vꝫ actionem quã bñ laborando ediderat: iã diaboli fraudib⁹ seruiendo stulte dispdidit. (Virtutes vitia obsidet.) Ideoq; necesse est: vt cũ reatũ suũ cognouerit / mox ad p̃ces lachrymasq; cõfugiat / sanctorum crebris intercessionib⁹ auxilia querat: qui p aie eius salute rogãtes dño dicãt. Precamur dñe miserator ⁊ misericors / patiens ⁊ multe miserationis / dimitte eã q: clamat post nos. Dimitte reatũ ⁊ dona grãm: q: nostrũ intimo affectu querit pu⁹ suffragiũ. Necesse est debita submissius humilitate: non iam se ouiũ Israeliticarũ / idest mundarum consortio dignũ iudicet animarũ: sed potius cani cõparandũ / ⁊ celestib⁹ indignũ arbitret esse muneribus. Nec tamen desperando a p̃candi quiescat instantia: sꝫ indubitata mente de largitoris summi bonitate confidat: q: qui de latrone confessorē: de psecutore aplm / de publicano euangelistã / de lapidib⁹ potuit facere filios Abrae ipse etiam canē impudentissimũ conuertere Israeliticã possit in ouē: cui merito donate castitatis etiã vite eterne pascua largiatur. i. peccatorem cõuersum a via sua mala iustũ facere dignetur: quem merito bone actionis ad regnũ celeste perducat. Videnſq; dñs tãtũ fidei nostre ardorē / tã ptinacē orandi pseuerantiã / tandē miserebitur ⁊ nobis q sicut volum⁹ fieri concedet: vt vꝫ expulsis vitiosarũ tumultibus cogitationũ / dimissis pctõꝝ nexib⁹ ⁊ pura nobis serenitas mẽtis / ⁊ pfectio boni reintegret opis. Notandũ interea / q hec orandi ptinacia ita solum meretur esse fructifera: si qđ ore p̃camur hoc etiã mẽte meditemur: neq; alio clamor labioꝝ / q̃ cogitationũ scindat intuit⁹. Sũt em̃ q̃ intrantes ecclesiã / multis psalmodiã vel orõnē sermonib⁹ plongãt: sed alibi corde intẽdẽtes / nec ipsũ q̃d dicãt recolũt. Hi q̃dē orãtes ꝫ mẽte foris vagantes / oi se orõnis fructu priuãt: putãtes a deo p̃cē exaudiri quã nec ipi q̃ fundũt audiũt: qđ antiq̃ hostis instinctu fieri / nemo q̃ aiaduertere neq̃at. (Orationis fructifere forma.) Sciẽs em̃ vtilitatē orandi ⁊ inuidẽs hoib⁹ grãm impetrãdi: imittit hoib⁹ multimoda cogitationũ leuiũ: ⁊ aliq̃n etiã turpiũ nocentiũq; phãtasmata: q̃b⁹ orõnē ipediat adeo / vt nõnũq̃ tales tãtosq; discurrẽtiũ cogitationũ fluct⁹ pstrati in orõne tolerem⁹ / q̃les nec in lecto resupini iacẽtes tolerare nouerim⁹. Ue necesse est fr̃es charissimi / vt agnitã diaboli curem⁹ supare malitiã: ⁊ ipsi vꝫ animũ ab hmõi nebulis / q̃s hosti aspgere gaudet / inquãtũ possum⁹ serenãdo: et pij defensoris ppetuũ flagitãdo p̄sidiũ: q̃ potẽs est (q̃uis indignis pctorib⁹) ⁊ pure orãdi / ⁊ pfecte ipetrãdi cõcedere gratiã. Multũ aũt iuuat orõnis puritas: si in oi loco vel tempore / nos ab actibus temperem⁹ illicitis: si semp ab otiosis sermocinationibus auditũ pariter castigemus ⁊ linguã: si in lege dei ambulare ⁊ testimonia ei⁹ assuescam⁹ toto corde scrutari. Quecũq; em̃ sepi⁹ agere loq̃ vel audire solem⁹: eadē necesse est sepi⁹ ad aim q̃si solitã propriamq; recurrant ad sedem. Et sicut volutabra sues palustria: columbe lympida solent frequentare fluenta: ita cogitationes impure mentē immundam perturbant: castam spirituales sãctificãt. Sane si ad exẽplũ Chananee

mulieris/in orando perstemus fixiq̃ manemus: aderit
gratia cōditoris nr̄i/q̄ cūcta in nobis errata corrigat: im
mūda scilicet/turbulēta serenet. Fidelis nāq̃ ⁊ iust⁹ est
vt remittat nobis pctā nr̄a/⁊ mūdet nos ab oī iniq̄tate:
si ad illū sedula mētis voce clamem⁹: q̄ viuit ⁊ regnat cū
p̄re in vnitate spūsſcti de⁹/per oīa secula seculoꝝ. Amen.

¶ Feria. II. Joannis. VIII.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus turbis iudeorū: Ego vado et queritis me: ⁊ in pctō vestro moriemini. Et quo ego vado: vos non potestis venire Et reliqua Homilia lectionis eiusdem.

REfert superius sctūs
euangelistā Joannes: q: cum doceret dn̄s in
gazophilatio tēpli: ⁊ diuinitatis sue mysteria
apertissime populis panderet: voluerūt eū iudei appre
hendere/sed nemo misit in eū manus: q: nondū venerat
hora ei⁹. Nondū em̄ venerat volūtas ipsius ⁊ dispositio
nis hora: q: sicut volūtarie natus/sic ⁊ volūtarie passus
est. Q: ergo illi dn̄m apprehendere voluerunt: vt ostēde
ret iefficaciter illos conari/q̄diu ipe nollet: ideo dn̄s eis
Tex. dixit qd̄ mō audiuim⁹. ¶ Ego vado ⁊ q̄ritꝫ me. Ac si alijs
v̄bis diceret. Frustra me p̄seq̄mini/incassum mihi man⁹
iniicere tētatis. Ego em̄ p̄finiui tp̄s/qn̄ p salute hūani
generis pati debeā. Ego inq̄t vado/ego volēs ad passio
nē p̄go. Uos aūt nec mō mali aliq̄d mihi potestis facere
q: ego nolo. Et q̄ritꝫ me: nō amore ſ; odio. Deniq̃ cū chri
stus de mundo discessit: postq̄ p passionē oculis se hoīm
absentauit: q̄sierūt eū iudei p̄sequendo in ap̄lis ⁊ ceteris
Act. ix. credētib⁹. Un̄ ⁊ Saulo p̄secutori dictū est. Saule Saule
q̄d me p̄seq̄ris? Quesierūt etiā scti ap̄li amatores ipsi⁹ illū
p̄sentē h̄re cupiētes: ⁊ desiderio visiōis ei⁹ estuātes. Hoc
Christ⁹ quō q̄rēdus. ḡ modo inq̄ram⁹ christū/q̄ eū q̄rebāt scti ap̄li: vt eū semp
diligam⁹/edificetq̃ ille cor nr̄m q̄ ait. Quesiui vultū tuū
vultū tuū dn̄e req̄rā: ne auertas faciē tuā a me. Illo itaq̃
mō inquiram⁹ christū: nō illo q̄ eū quesierūt iudei inimici
christi. Illi em̄ q̄rebāt vt haberēt/isti vt pderēt. Un̄ et ne
putaret b̄n illos cū q̄situros/adiūxit. Et in pctō vr̄o mo
riemini. Ille in pctō suo morit: q̄ p̄manet in pctō vsq̃ ad
mortē. Et q: p̄uidebat illos in sua malitia p̄seueraturos
Tex. ideo dixit. ¶ In pctō vestro moriemini. Et q: videbat in
illis oībus vnā volūtatē/similēq̃ malitiā: ideo in singu
lari nūero dixit/in pctō vestro. Quia v̄o pari affectu oēs
eū pdere volebāt/q̄ ad saluādos eos venerat: idcirco in
Tex. plurali numero dixit/moriemini. ¶ Quo ego vado vos
nō potestis venire. Nō poterāt venire q̄ ibat: q: in eū cre
dere nolebāt: ⁊ q: eū nō diligebāt. Atq̃ ideo ad illā gl̄iā
ad quā ille p mortem festinabat/ipsi venire nō poterant
Joā. xiij Hoc ipsum alibi ap̄lis loquēs dixit. Quo ego vado/vos
nō potestis venire modo. Neq̃ em̄ tūc q̄ ipe ibat venire
poterāt: q: necdū p illo pati erāt idonei: sed postea erant
vēturi. Nō ḡ abstulit eis spem/ſ; pdixit dilationē. Judei
v̄o nūq̄ q̄ ibat vēturi erāt: q: in eū credere nolebant. Et
idcirco audierūt. In pctō vr̄o moriemini. Sed audiam⁹
q̄d r̄nderūt: v̄ba dn̄i carnaliter tātū audiētes ⁊ nō intelli
Tex. gētes. ¶ Nunq̄d interficiet semetipsum: q: dicit q̄ ego va
do nō potestis venire? O ceca mēs ⁊ suis tenebris obscu
rata. Nunq̄d si dn̄s interficiat/seq̄ cū ad mortē non pote
rāt? Aut nunq̄d mori ipi nō valebant? Ergo q̄ ego vado
dixit: nō de eo q̄ ibat ad mortē: ſ; de eo q̄ vētur⁹ erat post
mortē: hoc est de gl̄ia ad quā p passionē ⁊ mortem p̄pera
bat: ⁊ ad hanc illi p̄uenire nō poterāt. Sꝫ iā videam⁹ q̄d
Tex. his dn̄s r̄nderit. ¶ Uos deorsum estis: ergo de superius
sum. De deorsum inq̄t estis/terrena sapitis/terrenis dele
ctamini/terrenis inhiatis/sursum corda nō leuatis. Ego
de superi⁹ sum: hoc est a patre/quo nihil est superius: q:
pater de nullo est. De superi⁹ erat. i. de deo patre erat: q:
verbū eius erat: ⁊ ab illo eternus ⁊ cōsubstātialis genit⁹
fuerat: ante omnē creaturā ante tp̄s/vl' q̄cq̄d in tp̄e exco
gitari pōt. ¶ Uos de hoc mūdo estis: ego nō sum de hoc Tex.
mundo. De hoc mūdo erāt: q: peccatores/q: iniq̄ ⁊ infide
les erāt. Sed nūquid ap̄li ⁊ ceteri sancti de hoc mundo
non erant? De mundo erant: q: de Adam nati fuerant: ſ;
de mundo. i. de carnali conuersatione a dn̄o electi fuerāt
Juxta quod alibi dicit. Ego vos elegi de mundo. De mū Joā. xv
do ergo erant/sed iam non erant de mūdo/q: electi erāt
de mundo ⁊ ad eum pertinebant per quē factus est mū
dus. Judei vero quia perseuerabant in peccato/perma
nebant in mundo. Propterea eis dictū est: in peccato ve
stro moriemini. ¶ Dixi ergo vobꝫ/q: moriemini in pecca Tex.
to. Si enim nō credideritis quia ego sum: moriemini in
peccato vestro. Reddit illis spem/⁊ ostendit quomodo
possint nō mori in peccato suo: viꝫ si in eū credāt. Ergo
inter eos tunc q̄bus dn̄s loquebatur erant plurimi q̄ nō
erāt credituri/atq̃ ideo illi in peccato suo morituri erant Ratio nōis dei
alij qui credituri erant/⁊ hi a peccatis liberandi erant.
Notandum vero q̄ dicit: si non credideritis q: ego sum Ego sum
nec addit q̄d esset. Nō dixit: si nō credideritis q: ego sum
christus: vel q: ego sum filius dei/vel ego sum quem pro
phete p̄dixerunt: nihil horum dixit/sed tātū ego sum. Ni
mirū vt ostenderet se illū esse: qui olim Moysi dixerat.
Ego sum qui sum. Eodem verbo essentie vsus est loquēs Exo. iij.
p̄p̄lo iudeorum: quo tunc vsus est ad Moysen loquens
per angelum/quē dirigebat ad liberandum populū suū
Ac si diceret. Ego qui tunc veni per angelū/vt mitterez
Moysen ad liberādū populum meū: ego per memetipꝫ
veni liberare genus humanū. Nisi ergo credideritis: q:
ego sum de⁹: moriemini in peccato vestro. Sed illi in sua
stultitia perseuerantes: ⁊ verborū dn̄i subtilitatem non
intelligentes/respōderunt. ¶ Tu quis es? Sed dn̄s ad Tex.
instruendos eos qui in eum credituri erant/respondit.
¶ Principiū qui ⁊ loquor vobis. Principium se dn̄s ap Tex.
pellat: q: oīa per ipsum facta sunt. Ipse em̄ dei sapientia/
de quo p̄s. deo patri dicit. Omnia in sapientia fecisti. Si Ps. ciij.
igitur oīa fecit in sapiētia. i. in filio suo: vtiq̃ ipse est prin
cipium oīm rerū/quas per eū deus pater creauit. Dicit
⁊ pater principium: q: in principio erat verbū. i. in patre
fili⁹. Unū tn̄ est p̄ncipiū p̄r ⁊ filius: q: vnus deus pater ⁊
filius. Principium ait/qui ⁊ loquor vobis. Ac si diceret.
Ego sum deus qui propter vos humilis fact⁹ ad hoc de
scendi: vt vobis loqui possem per susceptā formā. Credi
te ergo me esse principiū: quia vt hoc credatis loquor vo Tex.
bis. ¶ Multa habeo de vobis loqui ⁊ iudicare. In alio
euāgelij loco dixit. Ego non iudico queq̄: q̄d est qd̄ nūc
dicit. Multa habeo de vobis loq̄ ⁊ iudicare. Sed illud Joā. viij
de primo aduentu dixit: quo nō venit vt iudicaret mūdū
sed vt saluaret. Quod aūt nunc dicit/multa habeo loqui
de vobis ⁊ iudicare: ſm aduētū suū insinuat: qn̄ ad iudi
cādos viuos ⁊ mortuos vētur⁹ est. ¶ Sed qui me misit Tex.
verax est. Ac si diceret. Idcirco v̄itatē dico/q: filius sum
veracis. Pater em̄ verax est/filius veritas. Et sicut est Exéplo christi docemur.
filius a patre. sic veritas a verace. Et attēdēdū q̄ omnē
gloriā dat deo patri vnicus fili⁹: vt nos tali instruat exē
plo: q: ipse q̄ est coetern⁹ fili⁹ oēm gloriā dat ei a quo est:
multomagis nos deū in suis operib⁹ glorificare debem⁹
cuius serui sumus. ¶ Et ego que audiui apud eum/hec Tex.
loquor in mundo. Quid audierat apud patrē/nisi veri
tatē? Ueritatē ḡ audierat/veritatē loq̄bat. Audiuit aūt
apud patrē/q: est a patre. Nihil em̄ illi aliud audisse nisi
esse: quia ab illo habet audientiā a quo habet essentiam
¶ Et nō cognouerunt q: patrē ei⁹ dicebat deū. Quare Tex.
nō cognouerūt? Q: adhuc carnalibus inherebāt: necdū
oculos cordis apertos habebant: q̄bus patris ⁊ filij eq̄li
tatem intelligere valerēt. ¶ Dixit ergo eis. Cū exaltaue Tex.
ritis filiū hominis/tūc cognoscetis quia ego sum. Exal
tationē hoc loco passionē suā notat: qua exaltatus est in
cruce. Hec nāq̃ exaltatio humiliatiōis fuit/nō glorifica
tionis: ſm quā humiliauit seipsum/factus obediēs patri Phil. ij.
vsq̃ ad mortē. Ait ergo. Cū exaltaueritis filiū hoīs/tunc
cognoscetis

cognoscetis q: ego sum. Preuidebat em̄ ibi quosdā quos
ante mūdi cōstitutionē predestinauerat/post suā passio
nē crediturros. De q̄b⁹ in actib⁹ ap̄loꝝ legim⁹: q: p̄dicāte
Petro vna die crediderūt tria milia/alia die quinq̃ mi
lia: ⁊ deinceps multa milia. Tūc inq̄t cognoscetis/q: ego
sum. Ac si diceret. Idcirco differo fidē vestrā: vt impleam
passionē meā. Cū v̄o me in cruce exaltaueritis/sicut quō
dā Moyses exaltauit serpētē in deserto: tūc cognoscetis
Tex. me deū vni⁹ cū p̄re substātie. ¶ Et a meipso facio nihil: q:
nec sum a meipso. Ab ipo est mihi opatio/a quo ⁊ g̃natio
Et sicut docuit me p̄r hoc loquor in mūdo. Nō sic docuit
pater filiū quasi indoctū genuerit: ſ; docuit/hoc est scien
tē genuit: simplex em̄ natura v̄itatis: ⁊ hoc est illi esse qd̄
Tex. nosse: ⁊ ab illo hꝫ sciētiā a quo hꝫ essentiā. ¶ Et q̄ me mi
sit mecū est. De⁹ p̄r filiū misit: q: cū icarnari ↄstituit. Mis
sio em̄ eius incarnatio est. De⁹ ergo p̄r cū filio est: q: vnū
sunt p̄r ⁊ filius: vna est illis substātia eadēq̃ deitas/indi
uisa maiestas. Et tn̄ cū simul sint: sol⁹ fili⁹ missus est: hoc
Missio filij q̄ sit est: solus filius incarnat⁹ est/sicut ⁊ solus fili⁹ passus est.
Deus ergo p̄r semp cū filio fuit ⁊ eū nō reliq̄t: ⁊ tn̄ vt di
ctū est/solius filij p̄sona carnē assumpsit/passiōiq̃ ⁊ mor
ti subiacuit. Dei aūt patris p̄sona: ab ista incarnatiōis et
passiōis iniuria fuit aliena. Ut em̄ aliquo notat exēplo
sicut arbor aliqua radiū solis in se suscipiēs: ferro incidit
cū tn̄ radius solis nec incidi posset: nec ab arbore separa
ri: ita de⁹ p̄r ⁊ ipsa in christo diuinitas: pati nō potuit sed
sola humanitas christi passibilis fuit. ¶ Quia q̄ placita
Tex. sunt ei semper facio. Que deo patri placita erāt semp fa
ciebat: q: volūtatē eius salutē humani g̃nis operādo ad
implebat: ⁊ peccati totius p̄petuo expers immunisq̃ p̄se
uerabat: q: pctm̄ nō fecit/nec dolus inuēt⁹ est in ore ei⁹.
j. Pe. ij. Quapropter ⁊ nos si mēbra eius esse volum⁹/capitis no
stri exēpla imitari studeam⁹. Agamus q̄ sunt placita deo
castificemus animū ab omni cōcupiscētia: edomem⁹ illi
citos carnis appetitus: mala q̄ nos p̄petrasse meminim⁹
lachrymis penitētie diluam⁹: ⁊ bonis inquatū possum⁹
operibus insistamus: quatenus deū ⁊ inter seculi pressu
ras adiutorem ⁊ protectorē habere/⁊ in futuro ad illud
sūmū bonū visiōis ei⁹ mereamur feliciter p̄uenire. Amē.

¶ Feria. III. Matthei. XXIII.

¶ In illo tēpore: Locutus est Jesus ad turbas et ad discipulos suos dicens. Super cathedram Moysi sederūt scribe et pharisei. Omnia ergo quecunq̃ dixerint vobis: seruate et facite: secūdum vero opera eorum nolite facere. Et reliqua. Homilia Herici de eadem lectione.

REpudiatis dn̄s vt di
gnū erat tētatorib⁹/ad seruos sermonē cōuer
tit/vt illoꝝ cōfusio iustoꝝ fieret disciplina. In
fructuosum nāq̃ est v̄bū in quo sic alter cōfundit/vt nō
Tex. alter erudiat. ¶ Super cathedrā (inq̄t) Moysi sederūt
Scribe ⁊ pharisei. Nō quidē materialis cathedra cui se
derat Moyses/vsq̃ ad illud tp̄s seruabat apud iudeos:
sed p cathedrā Moysi intelligit doctrina/quā Scribe ⁊
Tex. Pharisei (lꝫ nō facerent) p̄dicabāt. ¶ Oia ergo q̄cūq̃
dixerint vobis seruate ⁊ facite: ſm vero opa eoꝝ facere
nolite. Tāq̄ diceret eis. Doctrinā quā docuit Moyses
legislator p̄dicāt ⁊ annūtiāt Scribe ⁊ Pharisei: ſ; quia
qd̄ ore p̄dicāt/ope destruūt: qd̄ vobis annūtiant seruate
quod vero faciūt/facere nolite. Et mira bonitate dn̄s a
Sacerdotio dominꝰ defert. Phariseis tētatus/eoꝝ machinas dissipat: nihilominus
p̄pter sacerdotij dignitatē hortat hoies vt ei subiiciant
nō opera illoꝝ/sed doctrinā imitent. Frequēter em̄ ⁊ de
hoīe malo/bona doctrina p̄cedit: ac vilis terra p̄ciosum
Tex. aurum p̄ducit. ¶ Alligāt em̄ onera grauia ⁊ importabi
lia: ⁊ imponūt in humeros hominū: digito autē suo no
lūt ea mouere. Onera grauia ⁊ importabilia legis dicit
mādata: q̄ iudeis maxime p̄pter pctā vituli adorati cōn
stat fuisse iposita. Que q̄dē mādata Scribe ⁊ Pharisei
p̄mixtꝫ suis traditiōib⁹/tāq̄ grauissima onera simplicio
ri p̄p̄lo imponebāt: q̄ ipsi nec vno digito mouere: hoc est/
nec in minimis q̄dē p̄ceptis volebāt p̄ficere. Tales sunt
mō indiscreti sacerdotes in eccl'ia: qui oēm iustitiā p̄p̄lo
mādāt/sed nec ipsi modicā seruāt. Si em̄ fascē lignorum
sub alicui⁹ humeris q̄ ferre nō valet posueris: necesse hꝫ
vt aut fascē a se reiiciat/aut sub pōdere ruat. Sic ⁊ homi
ni cui graue pondus p̄nie imponit: necesse est vt p̄niam Hypocriscos vitiū taxatur.
reiiciat. i. scādalizatus ampli⁹ peccet. Nā si erram⁹ modi
cā p̄niam peccātib⁹ imponētes: meli⁹ est tn̄ de misericor
dia iudicari q̄ de crudelitate cōdēnari. Qui em̄ vult ap
parere sctūs/circa vitā suā debet esse auster⁹/circa alioꝝ
benign⁹. ¶ Oia em̄ opa sua faciūt/vt videant ab hoīb⁹ Tex.
Scribe ⁊ Pharisei q̄ opabant ad hoc faciebāt vt ab hoi
bus viderent: hoc est vt laudē ⁊ fauorē p̄p̄li exteri⁹ cape
rēt. Sil'r ⁊ ois q̄cūq̃ opa sua ideo tātū facit: vt ab hoīb⁹
videat: silis est Scribis ⁊ Phariseis. Ex proposito nāq̃
vniuscuiusq̃ hois accipit diabolus occasionē. Tollam⁹
hoc vitiū a nobis/ne velim⁹ a nobisipsis videri/hoc est
laudari: ⁊ sine labore oīa vitia calcabim⁹. ¶ Dilatāt em̄ Tex.
phylateria sua: ⁊ magnificāt fimbrias. Qui a greco ser
mone seruare d̄r: thorat vero lex appellat: phyla
teria vocat illas mēbranas/q̄s q̄si ex p̄cepto legis in frō
tib⁹ portabāt: laudē captātes popularē/ob custodiā diui
noꝝ mādatoꝝ/q̄ inibi scribebant: nō intelligentes: q: lex
diuina in corde sit meditāda ⁊ nō in corpe ostēdēda. Pre
cepto etiā legis iubebat fieri fimbria parua ⁊ breuis/in
quatuor summitatib⁹ pallij: vt sicut circūcisiōe legis agē
tib⁹: sic etiā veste distarēt. Sed supstitiosi magistri laude
populari auidissimi cōponebāt sibi grādes fimbrias: acu
tissimas spinas in eis ligātes: vt ambulātes vel sedentes
crebro pūgerent: ⁊ q̄si admoniti ad eloq̄a diuina medi
tāda recurrēt. Et q̄re credit in eccl'ia inoleuisse q̄ q̄daꝫ
aliquā partē euāgelij scriptā/vel reliq̄as martyrū defer
re cōsueuerūt. Sꝫ sciēdū q̄ cui in aurib⁹ euāgelica posi
ta nō p̄sunt v̄ba eū circa collū suspēsa nō soluāt: q: virt⁹
euāgelij nō est in figuris literaꝝ/ſ; in intellectu sensuū.
¶ Amāt em̄ primos recubit⁹ in cenis: ⁊ primas cathe Tex.
dras in synagogis/⁊ salutatiōes in foro. Nō p̄hibet eos
dn̄s salutari in foro neq̃ p̄mos discūbere in prādijs/q̄b⁹
iure hoc officiū debet: ſ; ab illis docet esse cauēdū/q̄ cuꝫ
h̄re hec digni nō sint: vltra modū tn̄ sibi ea exhiberi desi
derāt. Hec aūt v̄ba saluatoris sic corporaliter intelligun
tur: nō solū nō edificāt/ſ; adhuc magis destruūt audito
rē. Audiēs em̄ aliq̄s laudabile esse in vltimo loco discū
bere/discūbit post oēs ⁊ nō solū iactātiā cordis nō amit
tit/ſ; adhuc aliā iactātiā de sua hūilitate req̄rit: vt q̄ pri⁹
desiderabat ab alijs videri iust⁹/etiā hūilis esse videat.
Sed hec dn̄i v̄ba poti⁹ spūaliter sunt intelligēda. Nō em̄
curat de⁹ vbi corp⁹ hois iaceat/ſ; in q̄ parte mēs sit loca
ta. Sine causa q̄ppe loco se hūiliauit/q̄ corde se p̄fert. Et
salutatiōes in foro nō solū exigebāt Scribe ⁊ Pharisei
a p̄p̄lo: vt eos salutarēt voce magna dicētes. Aue rabbi.
sed vt flexis capitibus ad genua incuruarent. ¶ Et vo Tex.
cari ab hoīb⁹ rabbi. Desiderabāt nāq̃ vocari rabbi ⁊ vo
lebāt esse magistri: nomē appetebāt/⁊ officium neglige
bant. ¶ Uos aūt nolite vocari rabbi: vn⁹ est em̄ mag̃r ve Tex.
ster. Et patrē nolite vocare sup terrā: vn⁹ est em̄ pater ve
ster q̄ in celis est. In his oīb⁹ p̄hibet: ne qd̄ deo debetur
hoībus deferat. Sꝫ cū oīa p̄cepta diuine scripture a deo
procedāt: monet multos cur cōtra p̄ceptū alteri⁹ scriptu Insolentia theologorū dānabilis.
re q̄ dicit. Honora patrē/p̄hibeat vocari p̄res vel magi
stros. Nā ⁊ Paul⁹ magistrū gētiū se esse testat. Sꝫ aliud
est esse patrē vel magistrū natura/aliud p̄mittere indul
gētia. Nos em̄ si hoiem patrē vel magistrū vocamus: ho
norē deferim⁹ his a q̄b⁹ incremētū/vel originē sumpsi
mus: nō eos auctores nr̄e vite ostēdim⁹. Tn̄ ſm qd̄ a deo
cōditi sum⁹ ⁊ gubernamur/nec p̄r/nec magister vocād⁹

est alius nisi de⁹. Pater vocat⁹ est: q: ex ipo sunt omnia. Magister q: per ipsum sunt oia/vel q: ipe est singularis magister q oes interi⁹ naturaliter edocet. Hō em̄ non pstat hoi intellectū docēdo: s; illū immō exercet admonendo. *Tex.* Doctria naq; coris officiū tenet q ferrū nō facit. ¶ Qui maior est vestrū/erit minister vester. Ac si dicat. Quicūq; vult fratrē puenire regnādo/prius illū necesse est vt pueniat obsequēdo. Qd ⁊ in ipso christo veraciter impletū esse nouim⁹: q cū maior sit oib⁹ fidelib⁹: tn̄ suis nō solū exterior ministrauit/s; etiā aīam suā p illis in mortē tradidit. Hoc est qd dicit. Qui maior est vestrū/erit minister vester. Prelatis specialr̄ pcipit: vt qbus spūali regimine principant: cor indigētiā taliter releuare atq; supplemētū familiaris pauptatis/studiosa subministratione pcurēt. *Tex.* ¶ Qui aūt se exaltauerit/humiliabit/⁊ q se hūiliat/exaltabit. *Disciplina euangelica ostēdit.* Videm⁹ multos honorib⁹ ⁊ diuitijs huius seculi florere: ⁊ i his vsq; ad finē pseuerare cernim⁹: ecōtrario nōnullos pauptate laborare: ⁊ in eadē egestate pmanere. Cū ergo isti in ichoata felicitate: ⁊ illi in pstina paupertate vsq; ad terminū vite pmaneāt: quō verū esse constat qd dn̄s dicit: oēm hoiem exaltatū hūiliari/humiliatū exaltari. S; qm̄ veritas falli nō pōt/in futuro cōplenda nō dubitam⁹. Ois em̄ qui in psenti vita se exaltat/vt diuinis pceptis se subdere cōtēnat: hic in die iudicij cum supbis humiliatus/audiet a dn̄o. *Matt. xxv.* Ite maledicti in ignē eternū. Qui vero diuino amore hic se hūiliare studuerit imitās illū q dicit. *Mat. xi.* Discite a me q: mitis sum ⁊ hūilis corde: ipe in futuro iudicio a dn̄o exaltrabitur/cū audire meruerit. *Matt. xxv.* Venite benedicti patris mei: percipite regnū vobis a seculo paratum. Amen.

¶ Feria quarta. Mat. XX.

¶ In illo tēpore. Ascēdens Jesus Hierosolymā: assumpsit duodecim discipulos secreto: ⁊ ait illis. Ecce ascēdimus Hierosolymā: ⁊ filius hois tradetur principibus sacerdotū ⁊ scribis: et cōdēnabunt eū morte. Et rel. Homi. lectiōis eiusdē.

Dominus ac redēptor noster puidēs discipulor animos de sua passione turbādos/lōge ante eis ⁊ penā eiusdē passionis ⁊ gl'iam sue resurrectiōis pdicere voluit: vt cū eū morientē cernerēt: resurrecturū q sicut eis pdixerat/minime dubitarēt. Ecce crebro qppe hocip; eis pnūtiauerat: sed q: tpis accessu qd audierūt/labi a memoria poterat: *Dn̄s q̄re passionē suā pdixerit.* idcirco itur⁹ ad passionē ⁊ secū eos ducturus/iterato eis futura pdixit: qten⁹ eos cōtra veniētē tētationē prepararet: ne veniēte crucis psecutione ⁊ passionis ignominia terrerent. *Tex.* Mala em̄ min⁹ officiunt q: psciunt. Nā subiti casus/etiā fortissimos qsq; obruere solent. ¶ Assumpsit (inquā) duodecim discipulos suos. In tpe sue pdicationis plures dn̄s voluit hr̄e discipulos/e qbus duodecim elegit: quos ⁊ aplos noiauit: qb⁹ euāgelij sacra cōmitteret: *Lu. xxij.* ⁊ p qs totū mūdū ad suā fidē cōuocaret. Quib⁹ ⁊ alibi dicit. *Tex.* Vos estis q pmāsistis mecū in tētationib⁹ meis. His ergo assumptis ait illis. ¶ Ecce ascēdim⁹ Hierosolymā: ⁊ fili⁹ hois tradet pncipib⁹ sacerdotū ⁊ scribis: et cōdēnabūt eū morte. Attēdēdū q dn̄s filiū hois tradendū ⁊ morte cōdēnādū dicit: q cum sit idē fili⁹ dei/⁊ filius hois dn̄s Jesus christ⁹: solus tn̄ filius hois. i. hūanitas assumi/tradi/⁊ cōprehendi/ac passioni mortiq; subiacere potuit. Simul ⁊ illud cōsiderandū: q: pene in oib⁹ sancti euāgelij locis/poti⁹ se dn̄s filiū hois q filiū dei appellat: vt vez nobis ad memoriā reducat/qd p nobis factus est. Nā qui erat de⁹ excelsus sup oia/fact⁹ est homo humilis inter oia. Sed quāto magis ille humilitatis sue infima cōmēdat: tāto magis nos sublimia diuinitatis ei⁹ venerari ac glorificare oportet. Tradet (ait) principib⁹ sacerdotū. Primū em̄ ad Annā sacerdotē deinde ad Caiphe domū adduct⁹ est/q erat pōtifex anni illius. Et cōdēnabunt eū morte. *Matt. xxvi.* Morte em̄ eū condēnauerūt/qn̄ clamauerūt dicentes. Reus est mortis. ⁊ Tolle tolle crucifige eū. *Joā. xix.* ¶ Et tradēt eū gētib⁹ ad illudēdū. *Tex.* Tradit⁹ est gentibus: q: sicut textus passionis ei⁹ aperte loqtur: vinctum adduxerūt eū: ⁊ tradiderūt eū Pōtio pilato psidi: q vtiq; nō iudeus erat. Ipe vo flagellatū eū tradidit militibus Romanis ad crucifigēdū. Sciēdū aūt dn̄; a multis fuisse traditū. Tradidit naq; eū de⁹ pater/iuxta qd apls ait. *Roma. viij.* Qui filio suo nō pepcit: sed p nobis oib⁹ tradidit illum. Tradidit se ipse filius/eodē aplo dicēte. Qui dilexit nos et tradidit semetipm p nobis. *Gal. ij.* Tradiditq; eū Judas iudeis. Judei nihilomin⁹ tradiderūt eū Pilato. Pilatus vt dictū est tradidit eū militib⁹. Si ergo de⁹ pr̄ tradidit eū: ⁊ si seipe tradidit/qd Judas ⁊ Judei peccauerunt? Quid tātū sceleris admiserūt: vt sic horroi ⁊ execratiōi sint oib⁹ in christū credētib⁹? S; in re vna dispar fuit affectus. Qd em̄ de⁹ pater cū eterno sibi filio fecit amore et dilectione humani gn̄is hoc fecit: Judas vero ⁊ Judei odio ⁊ inuidia hoc fecerūt. Ideoq; de⁹ pr̄ dignissime cū christo filio suo bn̄dicit/⁊ cōtinuo laudib⁹ pdicat: illi vo eterna maledictione ⁊ supplicio cōdēnant. ¶ Tradetur *Tex.* inqt gentib⁹ ad illudēdū ⁊ flagellandū. Illusus est dn̄s: *Joā. xix.* qn̄ sicut euāgeliū refert. Suscipiētes eū milites velauerūt faciē eius: ⁊ induerūt eū purpura/⁊ plectētes coronā de spinis posuerūt sup caput ei⁹: ⁊ arūdinē in dexterā ei⁹ et veniētes dixerūt. Aue rex iudeor. Et dabāt ei alapas. Flagellat⁹ est/ad colūnā religat⁹/in qua vsq; hodie sui cruoris indicia ferunt apparere. Qd vo prius flagellat⁹ deinde crucifixus est: ex Romano more factū est: q reos et morti adiudicatos/primū flagellis vberabāt/deinde securi cedebāt. ¶ Et die tertia resurget. *Tex.* Solet scriptura diuina tristib⁹ leta subiūgere. Vn̄ ⁊ dn̄s pdictā sue passionis ignominiā/gl'ia future resurrectionis euacuauit dicēs. Tertia die resurget. De q. ps. dicit. *Ps. cix.* De torrēte in via bibit: q: vez mortē nr̄am in trāsitu gustauit: ⁊ caro illius corruptionē nō vidit. ¶ Tūc accessit ad eū mr̄ filior Zebedei *Tex.* cū filijs suis/adorans ⁊ petens aliqd ab eo. Qui dixit ei qd vis? At illa. Dic vt sedeāt hi duo filij mei/vnus ad dexterā tuā: ⁊ vn⁹ ad sinistrā tuā: in regno tuo. Mater filior Zebedei/ipsa est Maria mater Jacobi ⁊ Joānis: cuius ⁊ in resurrectione dn̄i mētio agit. Sed cū dn̄s suā superi⁹ legat pdixisse passionē: q vez tradend⁹/illudendus/⁊ flagellādus esset/querēdū vn̄ mater filiorum Zebedei ad hāc regni opinionē inducta sit: vt filijs qreret a dn̄o regnādi gloriā. Ea em̄ q dn̄s in se implēda pdixerat/cōtraria videbant gl'ie regni. S; q: dn̄s subiunxerat se die tertia resurrecturū/putauit hec mulier post re- *Occasio petitiōis notatur.* surrectionē ilico eū in mūdo regnaturū: arbitrās in primo aduētu dn̄i implēdū/qd in scdo pmittit. Ideoq; imminente futuror auiditate feminea/presentē gl'iam cōcupiscit. S; vsq; hodie iudeor opinio est/christū suū cū venerit p annos plures feliciter in mūdo regnaturū/oibusq; gentib⁹ imperaturū: ipsosq; iudeos oi pace ⁊ psperitate gauisuros/atq; ab oib⁹ fore pplis venerādos. Hac opinione corrupta fuit hec mulier: iōq; errore muliebri ⁊ affectu materno/filijs volebat regnū ipetrare. Qd vo dn̄s interrogat qd illa vellet: nō de ignorātia fecit: s; ex dispēsatione: vt vez illius petitio nota fieret oib⁹: sicq; illi dn̄s apte rn̄deret. ¶ Rn̄dens Jesus dixit. Nescitis qd petatis. *Tex.* Matre postulante: nō matri dn̄s/sed filijs rn̄dit: q: nouerat matris preces ex filior venire volūtate. Nesciebant em̄ qd peterēt/qui cōregnare ⁊ sedere christo volebant q necdū merebant. Necdū em̄ p christo pati poterāt: vt dicit apls. Si cōpatimur ⁊ cōregnabim⁹. *ij. tim. ij.* Delectat ergo eos culmē honoris: sed pri⁹ debet eos via exercere laboris. Jā desiderāt sublimiter regnare cū christo/sed pri⁹ debet pati p christo. Bonū certe erat cor desideriū/sed incōsiderata petitio: atq; ideo dn̄s nō voluntatē aut prepositū cor culpauit/quod de eius amore nascebat: *Tex.* sed solam ignorātiā reprehendit dicēs. ¶ Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum? Noie calicis vel baptismi in sacro euangelio labor martyrij solet designari. *Luc. xij.* Vn̄ alibi dicit dn̄s. Baptismate habeo baptizari: ad qd coarctor vsq;dū pficiat. *Lu. xxij.* In passione q patrē orat. Si vis trāsfer calicē istū a me. Interrogat ḡ illos si possint bibere calicē quem ipse erat bibitur⁹: per hoc se ⁊ illos p passionē insinuās cōsummādos. *Tex.* Qd illi intelligētes rn̄derūt: ¶ Possum⁹. Et dn̄s. Calicē quidē meū bibetis. Queri solet: quō ambo hi fres Joānes vez ⁊ Jacobus calicē dn̄i biberint/cū solū Jacobū legamus p christo ab Herode capite cesum: Joannē vero in pace quieuisse/⁊ propria morte vitā finisse? Sed legim⁹ in historijs ipm q causa nois christi multa sustinuisse. Nam ⁊ cū ceteris aplis cesus in actib⁹ apostolorū inuenit: ⁊ deinceps a Domitiano cesare in feruentis olei dolium missus. Idēq; ab eodē principe ppter inuictā euangelizādi constātiā/in Pathmos insulā exilio narrat fuisse relegatus. Videmus ergo nō defuisse Joanni martyriū: ⁊ ipsum q bibisse calicē passionis/q̄uis psecutor sanguinē eius nō fuderit. *Tex.* ¶ Sedere aūt ad dexterā meā ⁊ sinistrā: nō est meū dare vobis/sed qb⁹ paratū est a patre meo. *Dextera dn̄i atq; sinistra.* Qd dicit: nō est meū dare vobis: ita sentire pōt: non est meū/sed vestrū. Nō est meū dare: q: regnū celorum in accipiētis est potestate. Quicūq; em̄ talē se exhibuerit: vt dign⁹ sit regno celorū: hic talis illud accipiet: q: regnū celorū nō persona/sed vita consequit. Si itaq; vos ⁊ tales fueritis: vt sitis digni accipere illud regnū qd de⁹ pr̄ solis victorib⁹/⁊ vsq; in finē in bono pseuerātib⁹ pparauit: vos quoq; illud absq; dubio accipietis. Siue etiā alio sensu. Nō est meū dare vobis: hoc est/nō est meū dare illud regnū supbis ⁊ elatis/qd adhuc erāt. Si ḡ illud vultis accipere: nolite facere qd estis. i. nolite esse elati: q: tales indigni sunt accipere regnū celorū. *Tex.* Ergo pri⁹ humiliamini: ⁊ tunc vobis q preparabit regnū celor. ¶ Et audiētes decem/indignati sunt de duob⁹ fratrib⁹. Nō cōtra matrē indignant/sed ad filios referūt psumptionē huiuscemodi postulatiōis: q qsi ignorātes mēsurā sui/immodica cupiditate ad peterēdū regnū exarserūt. Juxta qd dn̄s q sui pra nō peterī matri/sed tacētib⁹ filijs rn̄dit. Nescitis qd petatis. Ex q dn̄i rn̄sione/simul ⁊ decē aplor idignatiōe dat intelligi/q filij matrē instigauerūt ad grādia petenda. *Tex.* Jesus aūt vocauit eos ad se ⁊ ait. ¶ Scitis q: pncipes gētiū dn̄ant eor: ⁊ q maiores sunt ptātē exercent in eos. Nō ita erit inter vos: sed quicūq; voluerit inter vos maior fieri: sit minister vester. Et q voluerit inter vos primus fieri/erit vester seruus. Humilis ⁊ benignus magister/forma q oim magistror: nec illos duos de immodica ⁊ irrōnabili petitiōe: nec hos decē de indignatiōe ⁊ liuore/quē cōtra illos habebant redarguit: sed tale ponit exēplū/q manifeste doceat illū vere esse maiorē: q minorē se exhibuerit: illūq; existere primū q fuerit seru⁹ oim. Qui ḡ voluerit patrē puenire regnādo/pueniat ⁊ illum se humiliādo. Vincat eū obseqo/quē vult vincere dignitate. Frustra igit illi grādia qrebāt/frustra ⁊ isti de illor insolēti desiderio indignant: cū a dn̄o doceant ad sūme dignitatis culmē: nō potētia: sed humilitate cōscendere. *Tex.* ¶ Sicut filius nō venit ministrari: sed ministrare/⁊ dare aiam suā redēptionē p multis. Proponit illis ex seipso formā discendi humilitatis: vt si docētis vba paruipēderent/imitarent exēpla. Nō venit inqt fili⁹ hois ministrari. i. vt ministraret ei/sed ministrare. Si ego (inqt) q cū sim dei fili⁹ ⁊ de⁹/ppter vos hō fact⁹/nō ad hoc in mūdū veni: vt hoiz obseqa/vel ministeria mihi inqrerē: s; vt ipe poti⁹ vobis obseqrer/vobis ministrarē: quare vos hoies ab hoib⁹ mortales a mortalib⁹ seruitia supba requiritis: nō vt nature (cui satis parua sufficiūt) necessitatib⁹ subueniatis: sed vt maiores ⁊ celsiores ceteris appareatis? Attendant hoc ecclesiarū ppositi: ⁊ caueant: audiant a dn̄o: q: gētilis/nō ecclesiastice cōsuetudinis est subiectis dn̄ari/⁊ super eos qb⁹ plati sunt potestatis dn̄iū exercere. Discant igitur boni magistri exēplo: nō se fastu supbie super minores extollere: sed potius illis se obtēperare/atq; equales in oīb⁹ exhibere studeāt: quaten⁹ ab illo qui non venit ministrari: sed ministrare celestē mereant consequi magistratum. *Magisterium christi pponitur* Ministrauit aūt dn̄s/qn̄ in cena linteo se precinxit: ⁊ oim discipulor pedes lauit. Ministrauit etiā dn̄s/cū in crucis altari seipsum p nostra redēptione/deo patri hostiā obtulit. Unde sequitur. Et dare animā suā redēptionē p multis. Cōmēdandū memorie q nō pro omnibus/sed p multis se dicit animā ponere: pro his vez qui credere voluerint: p his qui sunt de numero saluādor: ⁊ ad vitā eternā pdestinator. Tu autē.

Feria quinta. Luce. XVI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis parabolam hāc. Homo quidam erat diues: qui induebatur purpura et bysso: ⁊ epulabatur quotidie splendide. Et reliqua. Homiliam require in prima dominica post octauas Pentecostes.

¶ Feria sexta. Mat. XXI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis ⁊ turbis iudeorū. Homo quidā erat paterfamilias qui plantauit vineam et sepem circūdedit ei: et fodit in ea torcular: et edificauit turrim: et locauit eam agricullis: et peregre profectus est. Et reliqua. Homilia lectionis eiusdem.

Passur⁹ pro salute hominū dei filius/venit Hierl'm triūphali pōpa/et ab exultantibus turbis except⁹: quo tali gloria inimicor suor animos ad suā necē maturandā amplius incitaret: ibiq; p quinq; dies nō cessauit docēs populū: ⁊ ppositis similitudinib⁹ Scribar ⁊ Phariseor scelera redarguit. Nā q: interrogauerūt eū cū eos de templo mirabili auctoritate eijceret: in qua potestate ista facis? eiq; in sermone laqueos terēderant/cū simulata veneratione interrogabāt: vtrū liceret dare cēsū Cesari an nō? idcirco ipsi suis artib⁹ superant a dn̄o: ⁊ in parabolis audiunt/qd apertius audire nō merebant. Deniq; hec similitudo iudeor inuidiā quā cōtra saluatorē cōceperant: ⁊ passionis eius totū cōplectit sacramētū. *Parabola plena mysteriorum.* Hō iste paterfamilias deus omnipotens est: qui hoies in mundo/quasi dn̄s suos famulos possidet in domo. Hic est ille paterfamilias qui habuit duos filios/quiq; sm alterius loci parabolā cōduxit operarios in vineā suā: q plātauit vineā plebē vez Israeliticā: quā de oibus gētibus in pplm sibi peculiarē elegit. *Esa. v.* Hec est illa vinea de qua Esaias in cantico locutus ad vltimū addidit. Vinea dn̄i sabaoth/domus israel est: de qua ⁊ psalmista dicit. Vineā de Egypto transtulit: eiecisti gētes et plantasti eā. *Tex.* ¶ Et sepē circūdedit ei/⁊ fodit in ea torcular: ⁊ edificauit turrim: ⁊ locauit eā agricolis. Per sepem/vel murum vrbis: angelica presidia designat. Sepē ergo vinee circūdedit: q: ex munimine muror et auxilio angelor illā plebem vallauit. Torcular/altare: q: sicut in torculari vue exprimunt: ita in altari deo hostie immolant. Hec sunt illa torcularia: quorum titulo tres psalmi pnotant ita in fine p torcularib⁹. Edificauit turrim/tēplum scz. Hec est illa turris ad quā loqtur Micheas ppheta dicēs. *Michee. iiij.* Et turris gregis nebulosa filia sion. Locauit eā agricolis. Agriculas principes iudeor dicit: qb⁹ deus vrbē tēpluq; ⁊ vniuersam simul plebē tradidit gubernandā. *Tex.* ¶ Et peregre pfectus est. Profectus est peregre: nō loci mutatiōe. Nā quo pōt recedere/q p pphetā loquit. *Hiere. xxiij.* Celū ⁊ terrā impleo. Et alibi. Deus de prope ego sum/⁊ nō de⁹ de lōge. Sed abijsse d: liberū illis relinquēdo arbitriū/vtrū vellēt operari in

Ter. vinea/an nō. ¶ Cū aūt tps fructuū appropinq̄sset. Tps fructuū fuit: ex quo interfectis hostib⁹ terrā pmissionis securi ceperūt incolere. Et pulchre: nō pnentū/sed tps fructuū dicit: q̄ nullus huius vinee puēt⁹/nullus pterui potuli extirit boni opis fructⁿ. ¶ Misit huos suos ad agricolas: vt acciperēt fructⁿ eius. Et agricole apprehensis seruis eius/aliū ceciderūt/aliū occiderūt/aliū ro lapidauerūt. Seruī q̄ pmū ad agricolas missi sunt/Moyses legislatorꝫ/⁊ Aaron: ⁊ reliq̄ sacerdotes intelligunt: qui p quadraginta ānos cōtinuos in deserto fructū legis quā illis deus dederat exigebāt. Sz agricole missos ad se seruos occiderūt/flagellātes illos verberib⁹ linguarū. Scriptū est em̄. Irritauerūt Moysen in castris Aaron/sctm̄ dñi. Et iterū. Uexat⁹ est Moyses ꝓpter eos: q̄ exacerbauerūt spm̄ ei⁹. De qua vinea/q̄d ipse Moyses sentiat/in cantico deuteronomiū declarat dicēs. De o vinea Sodomoꝝ vinea eoꝝ: ⁊ de suburbanis Gomorre. Uua eoꝝ uua uel lis: ⁊ botr⁹ amarissimus. Notādū q̄ ali⁹ euāgelista dicit: aliū in capite pcusserūt. Per hūc nāq̄ seruū intelligitur Dauid: q̄ ⁊ ipe seru⁹ pfiskamilias erat/q̄ emdē populus ad supna desideria incitabat/iocūdā psalmoiū melodiā cōcinendo. Sed hūc in capite pcusserūt: q̄ ipsum spūalis mustice reperto: rē abiecerūt: nobile quoq̄ regnū ei⁹ ignobili tradiderūt: ⁊ religionē impietate mutauerūt. Sz ille huī⁹ iniurie immemoꝝ/p hac vinea hūc patrēfamilias pcabat dicēs. Dñe de⁹ virtutū cōuertere: respice de celo et vide: ⁊ visita vineā istā. ¶ Iterū misit alios seruos plures priorib⁹. Per seruos q̄ scdo loco missi sunt/choros/ppherarū debem⁹ accipere: q̄ suis oraculis ppō subuenire dabāt: q̄ huic vinee imminerēt pdicabāt. Sz ⁊ hos filiter pecuti sunt: ⁊ occiderūt eos q̄ pnūtiabāt de aduētu christi. Audiam⁹ q̄d Esaias de huī⁹ vinee sterilitate querat: Ego te plātaui vineā electā/de semen verū/quō cōuersa es in amaritudinē vitis aliene: ¶ Fecerūt inq̄t illis filii Nā quosdā lapidauerūt: vt Ezechielē in Chaldea/Hieremiā in Egypto. Alios occiderūt: vt Naboth. Alios secuerūt: vt Esaiā. Nōnullos vecte ferreo perdiderunt: vt Amos. Et ostēdit hic patiētia ⁊ fustigatio dñi: q̄ creb⁹ seruos suos ad malos colonos direxit/q̄ren⁹ ab illis conuenti penitētiā ageret/Sed illi cōtēnētes/irā sibi in die ire thesaurizauerūt. ¶ Nouissime aūt misit ad eos filiū suū dicēs. Uerebunt fortasse filiū meū. Nouissime inq̄t filiū suū misit: q̄: vt ait apl's. Oñ venit plenitudo tēporū/misit de⁹ filiū suū natū ex muliere. Nō aūt misit vt de malis ⁊ pene obnoxijs colonis sniam iudicialē ferret: sz adhuc post tāta scelera/post seruoꝝ suoꝝ impias mortes/locū ve nie misericorditer reseruaret. Uerebūt filiū meū. Qd̄ si ambigēs dicit/verebunt fortasse filiū meū: nō ita est accipiēdū/q̄ ignorās dixerit. Nā q̄dē deus q̄ cūcta singulariter ⁊ summe nouit/ignorare nō pōt. Sz dubitare d⁹: vt in noie filij potestas liberi arbitrij demonstretur. ¶ Agricole aūt videntes filiū dixerūt. Hic est heres/venite occidam⁹ eū: ⁊ habebim⁹ hereditatē eius. Et hoc loco manifestissime cōprobat: principes iudeoꝝ nō pigno rantia/sed per inuidiā crucifixisse redemptorē. Nouerant em̄ eū esse filiū dei: intelligebāt hūc esse illū/cui loq̄bat de⁹ pr̄. Postula a me ⁊ dabo tibi gentes hereditatē tuam et possessionē tuā terminos terre. Agnoscebāt eū. i. venisse in mundū: vt oēs gentes ad suā fidem cōuerterer. Idcoq̄ quasi cōsulentes sibi dicebāt. Ecce ros⁹ mundus post ipsum abijt. Et si dimittim⁹ eū sic oēs credēt in eū. Hereditas aūt filij eccl'ia est/in cunctis data nationib⁹: quā nō moriens pr̄ci reliq̄t: sed ipe mortē sua illā misericorditer acquisiuit: atq̄ a mortuis resurgēdo/illā sub testamēto vite eterne possedit. De q̄ apl's. Attendite inq̄t gregi in quo vos posuit christ⁹ regere eccl'iam quā acq̄siuit sanguine suo. Hāc hereditatē nequā coloni occiso heredepcipere cupiebāt: q̄ ad b̄ pseqbant christū: vt fidē q̄ p eū est extinguerēt/⁊ carnalē iustitiā lecis iustitie euāgelij pferrent aliis. Et ideo vbi gentib⁹ imbuēdis iserēt. ¶ Et apprehensum inq̄t eū eiecerūt extra vineā ⁊ occiderūt. Extra vineam vinee heres occidit: q̄: christ⁹ extra ciuitatē in loco q̄ dr Golgotha: id est Caluarie: crucifixus est. Un apls. Jesus aūt vt sanctificaret p suū sanguinem pplm̄/extra portā passus est. Heb. xiij. Siue eiecerūt eū extra vineā ⁊ occiderūt: q̄ pū⁹ p icredulitatē a suis eū cordib⁹ expulerūt/ac sic crucis supplicio affixerūt. Hoc olim pfiguabat q̄ Moyses in tabernaculo dei altare holocausti: in quo victimarū sanguis effundebat: nō intra tabernaculū: sed ad ostiū ponit: innuēs mystice/q̄ crucis gra extra portā Hierlm̄ erat erigēda: ⁊ christus dei pr̄s filius nō in domo iudeoꝝ: hoc est in mētibus illoꝝ recipiēdus/sed foris immolādus. Oꝝ autem Marcus mutato ordine dicit: et apprehendētes occiderūt eū/⁊ eiecerūt eū extra vineā: primaciā infidelitatis illoꝝ denotat: q̄ nec post eius passionē ⁊ resurrectionē credere voluerūt: sed q̄si cadauer inutile ꝓiecerūt p̄dicatores verbi illius a suis finibus excludēdos: ⁊ ad nationē pp̄os trāsmittēdos. Cū ergo venerit dñs vinee: q̄d faciet agricolis illis? Interrogat eos: nō q̄ ignoret q̄d respōsuri essent/sz vt eos ꝓpria eoꝝ rīsione ꝓdēnet. ¶ Aiūt illi. Malos male pdet: ⁊ vineā suā alijs locabit agricolis q̄ reddāt ei fructū tpibus suis. Uenies dñs malos male perdidit: q̄ incredulos ⁊ crudeles sui homicidas/digna puniuit vltione: locū/gētē/simul ⁊ regnū eis auferendo et per oēs mūdi terminos lōge/late q̄ disseminādo. Lo Mar. xij. Luc. xx. Ter. canit aūt vineā alijs agricolis: q̄: nobis scripturarū mysteria ⁊ suā cognitionē tribuit: ea cōditiōe/vt suis tpibus fructū reddam⁹. i. nouerim⁹ q̄d vno q̄q tpe nos loqui vel agere cōueniat. Sed hoc q̄dē illi dixerūt/q̄ scz malos male pderet: ⁊ vineā suā alijs locaret: ipse diuinit⁹ ꝓcurauit ꝓphetico ostēdit exēplo rīdens. ¶ Nūq̄ legistis in scripturis. Lapidē quē reprobauerūt edificātes/hic factus est in caput anguli. A dño factū est istud: ⁊ est mirabile in oculis nr̄is. Ipsos q̄s superi⁹ colonos vocauerat/nūc edificāres appellat: q̄: principes ⁊ sacerdotes iudeoꝝ: um subditā plebē ad offerēdos iustitie fructⁿ/q̄si vineā exercere: ipsi eriā hāc vt dño ad inhabitandū digna fieret/q̄si domū cōstruere ⁊ exornare debuerāt. Nā et apls loquēs fidelib⁹ ait. Dei agricultura estis: dei edificatio estis. Sz illi q̄s malicoloni/fructū vinee reddere nolūt: ⁊ q̄si mali cementarij electū ⁊ pciosum lapidē/vel in fundamento vel in angulo dom⁹ dei ponēdū subtrahere: hoc est fidē christi auditoꝝ conabant eripere. Ait ḡ. Nūq̄ legistis in scripturis. Lapidē quē reprobauerūt edificātes/hic factus est in caput anguli. A dño factū est istud: ⁊ est mirabile in oculis nr̄is. Ac si diceret: Quō implebit hec ꝓphetia/q̄ lapidē ab edificātib⁹ reprobatū/⁊ in caput anguli factū dicit: nisi christ⁹ a vobis reprobatus ⁊ occisus crederis gēti⁹ pdicet? Ipse em̄ q̄si lapis pciosus/iuxta q̄d apl's ait. Petra erat christ⁹: in capite anguli fact⁹ est: q̄: deus duos parietes circūcisionis ⁊ ꝓputi in sua fide copulauit: ⁊ vnā eccl'iam e duob⁹ pplis ꝓstituit. ¶ Idcirco dico vobis: auferetur a vobis regnū dei: ⁊ dabit gēti facienti fructⁿ eius. Regnū dei hoc loco scīe scripture intelligēde sunt: q̄s dñs infidelib⁹ iudeis ablatū: ⁊ nobis tradidit/vt earū fructū faciamus. Ista est illa vinea q̄ quondā locata est agricolis: sed illi nom̄ rārū scripturarū habuerūt: fructū ro illarū nullū cōsequi meruerunt. ¶ Et qui ceciderit sup lapidē istū/cōfringetur. Sup quē vero ceciderit/conteret eū. Multū em̄ distat inter eū/qui per fragilitatē aut ignorantiā peccando offendit christū/⁊ eū q̄ per supbiā negat christū. Qui ergo credens in christum peccat/super lapidē cadet ⁊ cōfringit: sed non omnino conterit: quia reseruat ad penitentiā. Si vero ꝙs negauerit christū/cadet. i. irruet sup eū lapis iste: ⁊ ita cōteret eū eterno interitu: vt ne resta reuaneat/in q̄ parū aque de fouea hauriat. Potest ⁊ hoc dici/q̄ illi super lapidē cadebant: qui tunc eum p simplicitatē ⁊ ignorantiā cōtēnebant ⁊ iniurijs afficiebāt: ideo cōquassantur/non tamē penitus conterunt. Quib⁹ illū sciētes dei filiū per Ter. Ter. Ter.

offensus: q̄ꝙ magnis sceleribꝰ irritatus/nō dedignatur
Tex. patris audire vocabulū. ¶ Pater inqt peccaui in celum
Esaie. hoc in angelis et in sanctis animabꝰ/que sunt pedes dei
lxvi. Anima inqt iusti sedes sapientie. Et dn̄s dicit. Celū mihi
Tex. sedes est. Addidit. ¶ Et corā te: hoc est in ipso interioris
cōscientie secreto: qđ dei solius oculi penetrare possunt.
Tex. ¶ Et iā nō sum dignꝰ vocari filiꝰ tuus: fac me sicut vnū
ex mercenarijs tuis. Meminit se esse filiū: ꝛ pio affectu
cūcta que patris sunt sua nō esse ambigit: sʒ prioris igno/
rantie memor/ad hec nequaꝗ̄ asperare p̄sumit. Ideoꝗ̄
sicut mercenariū se fieri poscit: p mercede/nō p heredita
Pelagiani arguuntur. te seruitur: fac me inquiens sicut vnū ex mercenarijs tuis.
Uerū nec hoc qdē nisi paterna dignatiōe pmereri posse
testat. Quapropter taceant Pelagiani qui ore temera/
rio garriūt/hoiem sua vtute sine dei adiutorio posse sal/
Joā. xv. uari: cū apertissime dicat veritas. Sine me nihil potestis
Tex. facere. ¶ Et surgens venit ad patrē suū. Ad patrē veni/
re: est ad eccl'ie societatē p fidē accedere: vbi est legitima
Tex. et fructuosa peccatorum confessio. ¶ Cū aūt adhuc longe
esset: hoc est cū nōdū adhuc deū intelligeret/sed iam pia
deuotione quereret: vidit illū pr̄/hoc est misertꝰ est illiꝰ. Ui
Lu. xxij. dere nāꝗ̄ dei misereri est: sicut ꝛ de Petro scriptū est. Re
Tex. spexit dn̄s Petrū: ꝛ misericordia motus est. ¶ Et accur/
rens cecidit sup collū eius: ꝛ osculatꝰ est eū. Reuertēti fi/
lio pater occurrit: q: deus semper fuit cū vnigenito filio.
Et licet solꝰ filiꝰ p nr̄a salute carnē assumpserit: tn̄ in eo
ij. Co. v. deus pater semp mānsit/ꝛ cū eo ad hanc nostrā peregrina/
Jo. viij. tionē descēdit. Apl's em̄ dicit. Deus erat in christo/mūdū
Jo. xiiij. recōcilians sibi. Hinc ipse saluator ait. Qui me misit me/
cū est/ꝛ nō dereliqt me solū. Et alibi. Pater in me manēs
ipse facit opera. Et cecidit inqt sup collū eius: ꝛ osculatꝰ
est eum. Super collū filij cadere/est in amplexus eiꝰ bra/
chiū inclinare. Deus ergo pr̄ sup redeūtis filij collū ceci/
dit: q: brachiū suū/hoc est verbū suū ad hec mūdi infima
Matt. immēsa misericordia fudit. Osculatꝰ est enim eū: vcʒ ad
xx. spem venie pctōrū vbo gratie reduxit: cū per filiū diceret
Tex. Penitētiā agite: appropinqbit em̄ regnum celorum. ¶ Di/
xitꝗ̄ filius ad patrē. Pater peccaui in celū ꝛ corā te: ꝛ iā
nō sum dignus vocari filius tuus. Postꝗ̄ aūt patrē reuer
sus est: hoc est in eccl'ia iā positꝰ/incipit pctā cōfiteri: sed
nō dicit oia que se dicturū supra promiserat. Dixit em̄: iā
nō sum dignꝰ vocari filius tuꝰ/sed nō addidit q̄ superius
se dicturū meditabatur. Fac me sicut vnū ex mercenarijs
tuis. Cū em̄ adhuc longe esset: ꝛ patrē nō haberet/cupie
bat vt mercenarius esset. At postꝗ̄ patris osculo meruit
honorari generosissime: iam dedignat mercenariꝰ esse.
Multam nāꝗ̄ intelligit distantiā esse inter seruum/mer
Serui ꝛ mercenarij distinctio. cenariū/et filiū. Seruus nāꝗ̄ est qui metu penarū gehē
ne/vel legū mūdanarū formidine a vitijs abstinet. Mer
cenarius vero est: qui spe/ac desiderio regni celestis bo/
na agit. Filius vero est qui affectu boni ꝛ virtutū amo/
re/delectabiliter deo per charitatem famulatur. Quam
j. Cor. xiij. summā ꝛ perfectionē omniū virtutū/apl's cōmemorat di
cens. Nūc aūt manet fides/spes/charitas/tria hec: ma/
ior aūt horū est charitas. Ergo pdigus iste primo quasi
seruus ad se reuersus/dire famis cepit supplicia formida
re. Mox reuerti volens ad patrē/de statu mercenarij ce
pit cogitare. Postꝗ̄ vo accurrens pater amplexatus est
eum ꝛ osculatus/oblitus statū serui/oblitus et mercedē
mercenarij: sola iam hereditate cepit solicitus esse filius
Tex. patris. ¶ Dixit aūt pater ad seruos suos. Cito proferte
stolam primā ꝛ induite eū. Stola prima/beata vestis est
innocentie: quā protoplastus Adā bene a deo cōditꝰ ac/
cepit: sed a diabolo male deceptus amisit. Unde et post
culpā preuaricatiōis primi hoies cognouerūt se esse nu/
dos: et amissa immortalitatis gl'ia/pelliū mortaliū acce/
perūt indumētū. Serui quibus hoc precipit/sunt sancti
predicatores: qui ptulerūt primā stolā/qn̄ hoies deo re/
cōciliatos predicabant esse tanta gratia sublimādos: vt
nō solū ciues angelorum: sed etiā heredes dei ꝛ coheredes

fierent christi. ¶ Et date anulum in manu eius. Anulo Tex.
solet res secreta signari. Per anulū ergo signaculū fidei
debemus accipere: quo cūcta dei pmissa/in fideliū cordi
bus confirmant. Anulo etiā spōsa nuptiali fide pignora/
tur: idcirco p anulū intelligitur pignus nuptiarū christi
et ecclesie. Anulū ergo pdigus filius accepit/cū p fidem
christus ecclesiā ex gentibus sibi sociauit. Et bene in ma
nu datur anulus: vt opera fidē astruāt: ꝛ ipsa opera con/
firmentur. ¶ Dantur et calciamēta in pedes. Per calcia Tex.
mēta officiū euāgelizandi signatur. Scriptū est em̄. Q̄
speciosi pedes euangelizantiū pacē/predicantiū bona.
Et apl's. Calciati (inquit) pedes in preparatione euāge Rom. x.
lij. Ergo filio ad patris pietatē reuerso/manus ꝛ pedes Eph. vj.
ornant. Manus qdē/vt quiꝗ̄ fideles recte viuamus: pe
des vero/vt pijs sanctorum moniti exēplis/ad eterna gau Tex.
dia properemus. ¶ Et adducite vitulū saginatū/ꝛ occi/
dite. Uitulus saginatus ipse est filius dei/dn̄s Jesus chri
stus. Qui bene vitulus saginatus dr̄: q: caro eius spūali
pinguedine et virtute fertili optima est: adeo vt sola suf/
fecerit ad totius mūdi tollenda pctā. Adducere aūt vitu
lum pcepit ꝛ occidere/mortē eius p apl'os significās pdi
ri. Quasi em̄ recēs vitulus iste occidit/cū ab vno quoꝗ̄
occisus credit. Tūc comedit/cū sacrm̄ passionis eius ca Tex.
sto corpore ꝛ mūda mēte percipit. ¶ Et māducemus et
epulemur: q: hic filius meus mortuꝰ erat et reuixit: perie
rat ꝛ inuētus est. Intuēdū ꝗ̄ pluraliter dicit: māducemꝰ
et epulemur. Qr em̄ sacra carne huius scti vituli nō solū
ille q mortuꝰ reuixerat/pditus ꝛ inuētus fuerat: verū pa
ter ꝛ serui illiꝰ epulati sunt ostendit: q: letitia pr̄is est nr̄a Vituli
salus: ꝛ illius gaudiū est nostrorum remissio peccatorum: nec Abrae si
solū pr̄is ꝛ filij: sʒ ꝛ spūssctī: q: scte trinitatis vna est opera gnifica/
tio/vnū gaudiū/vnaꝗ̄ dilectio. Hoc pfignabat olim ꝗ̄ tio.
Abraā tribus angelis hospitio receptis: vitulū tenerri/
mū ꝛ optimū legit occidisse/ꝛ eis apposuisse: q: immola
ra p nostra redēptione caro christi/totius trinitatis est
letitia. ¶ Et ceperūt epulari. Epule iste nūc in eccl'ia per Tex.
totū orbē dilatate celebrant. Quotidie em̄ in sctā eccl'ia
vitulus iste sacerrimꝰ/deo pr̄i p sacerdotes offertur et in
vitam pcipiētes pascit eternā/q: cū qtidie immolat/sem
per integer pmanet: ꝛ immaculatus ꝛ viuus. ¶ Erat ve Tex.
ro filiꝰ senior in agro. Filiꝰ senior ppl's iudeorum est: q prior
habuit cognitionē dei: quiꝗ̄ a deo p pphetā pmogenitꝰ
appellatus est filius: q ꝗ̄uis longe a patre nō discessisset
nō tn̄ domi/sed in agro erat: q: idē ppl's neꝗ̄ cultū crea/
toris ex toto ppter idola deseruit: nec legis sibi date in/
teriora mysteria penetrauit: sʒ supficie tātū lr̄e delectatꝰ
exteriora. i. terrena tātū opari nouerat. Un̄ et ei terrena
per pphetā dn̄o dicēre pmittebant. Si volueritis ꝛ au/ Esa. j.
dieritis me/bona terre comederis. ¶ Et cū veniret ꝛ ap Tex.
propinqret domui: audiuit symphoniā ꝛ chorum. Sepe cō
tingit/vt aliquis diligens ꝛ studiosus doctor iudeorum le/
gis arcana scrutari incipiat: cūꝗ̄ ex eisdē scripturis liberta
tē ecclesie percipit/laborē seruilis operis (cui literā legis
obseruando intentus erat) phorrescit. Hoc est enim q̄si
de agro recedere/et domui appropinquare. Audit sym/
phoniā ꝛ chorū: hoc est pdicatores sctōspū plenos/conso
nis vocibꝰ intelligit predicare. Deniꝗ̄ et apl's. Obsecro j. Cor. j.
vos inqt/vt idipsum dicatis oēs. ¶ Et vocauit vnum de Tex.
seruis: ꝛ interrogauit eum q̄ nam hec essent. Uocat vnū
de seruis: cū sumit in manibꝰ ad legendū aliquē ex pphe
tis: qui sunt veri serui huiꝰ patrisfamilias. Et solicitꝰ in/
uestigās q̄si reqrit qua de causa iocūda eccl'ia festa sunt/
qbus se vidit minime interesse. Ideoꝗ̄ ei rn̄det. ¶ Fra/ Tex.
ter tuus venit: ꝛ occidit pater tuus vitulū saginatū. Qđ
est apte dicere. Gentilis ppl's deū catenus ignorans: qui
p errorē longe a deo recesserat: nūc ex oibꝰ mūdi partibꝰ
ab extremis quoꝗ̄ terrarū finibus ad eū cōuertit: ꝛ pro
eius salute tāta exultatiōe nouū deo cāticū cantat. Pro/
pter quē etiā occisus est ille vitulꝰ pinguissimꝰ: cui p psal
mistā dicit. Holocaustū tuū pingue fiat. ¶ Indignatus Tex.

Tex. est aūt ꝛ nolebat intrare. Obstinato adhuc aio iudei fo/
ris sunt: ꝛ nolūt fidē eccl'ie intrare. Pr̄ ꝗ̄ illiꝰ egressus/ce
pit rogare illū. Nouissimo seculi tpe implebit vocatio iu
deorum: q: crediturí sunt ad pdicationē Helie ꝛ Enoch
Hanc ꝗ̄ aptā iudeorum vocationē egressum patris vocat
tūc em̄ quodāmodo egredit ꝛ rogabit eū/vt ingressa
iā gentiū plenitudine: q̄si minor e filio ois etiā Israel sal
uus fiat: cui ex maxima parte cōtigit cecitas infidelitat.
Tex. ¶ At ille rn̄dēs dixit patri suo. Ecce tot annis seruiui ti/
bi/ꝛ nunꝗ̄ mādatū tuū preriui. Cum frequētissime lega
mus illū populū cōtra mādatū dn̄i idola coluisse: qd est
qđ nunc dicit: nūꝗ̄ mādatū tuū pteriui? Sed hoc non de
oibus israelitis/sʒ particulariter de qbusdā accipiēdū est
de his scʒ tantū q semp deū coluerūt/ꝛ nūꝗ̄ ad idola con
fluxerūt. Hi tales ꝗ̄uis in terrenis tantū delectarent q̄si
in agro essent: ipsa tn̄ bona terrena a solo deo sperabant
accipere. Quod ꝛ testimonio ipsiꝰ fratris cōfirmat/cum
Tex. rn̄dit in sequētibꝰ. ¶ Et nūꝗ̄ dedisti mihi hedū/vt cum
amicis meis epularer. Hedus aial stolidū est: ꝛ in scriptu
ris diuinis pctōris figurā tenere solet. Sʒ hoc loco hedi
noie christū debemꝰ intelligere: quē ille populus in simili
tudine carnis pcti venisse cōspiciēs/peccatorē esse existi/
mauit. Un̄ ꝛ ceco illuminato dixerūt. Nos scimus/q: hic
hō peccator est. Et alibi Samaritanū eū esse: ꝛ demoniū
Joā. ix. habere blasphemāt. Nec mirū videri debet: si hic per he/
Jo. viij. dū christū figuratū dicimꝰ: cū ꝛ in lege hoc noie legatur
Exodi. appellatꝰ: ait em̄. Non coques hedū in lacte matris sue.
xxiij. Qđ ḡ dicit: nō dedisti mihi hedū: tale est ac si dicat: illū q̄
mihi hedꝰ videbat. Nā q: christū pfanatorē legis ꝛ vio/
latorē sabbati dicebāt: idcirco epulis eiꝰ iocūdari nō me/
ruerūt. Qđ vo sequit vt cū amicis meis epularer/ex prin
cipū psona accipiendū est: q cū amicis. i. reliq̄ plebe epu/
lari volebāt. Nō dedisti mihi hedū. i. hac de causa illū mi
hi subtrahis: q: hedus mihi videbat. Pōt ꝛ ex psona po/
puli hierosolimitani dictū intelligi cū ceteris ppl'is iuda
¶ Sed postꝗ̄ filiꝰ tuꝰ hic q deuorauit substantiā suā cū
meretricibꝰ venit/occidisti illi vitulū saginatū. Meretri
ces cū qbus subam suā deuorasse dr: supstitiones gētiliū
Meretricium spūale. ꝛ nefanda figmēta sunt: in qbꝰ naturale totū ingeniū ex
panderūt: ꝛ relicto deo quē virū aie hr̄e debuerāt/cū tur
ba demonū turpissima cupiditate fornicati sūt. ¶ At pr̄
Tex. dixit. Fili tu sp mecū es. Nō redarguit q̄si mētientē: sed
eiꝰ pseuerātiā in suo obseqo cōprobās/ad collerādū sibi
Jo. xvij. simulꝗ̄ cū filio epulādū inuitat. Et oia mea tua sunt. Ad
patrē loquēs qdā loco filiꝰ dicit. Et oia mea tua sūt: ꝛ oia
mea tua. Ecce hoc simillimū huic sonare videtur/Et oia
mea tua sunt. Sʒ distincte ꝛ multū dissimiliter oia q̄ pr̄is
sunt/habet is q p naturā est filiꝰ dei: principaliꝰ ꝗ̄ hi quos
gr̄a fecit filios dei. Illiꝰ em̄ sunt oia pr̄is p naturā: istorū
p donatā dei clemētiā. Ille sicut vnicꝰ oia habet ptāte: isti
sicut adoptati concessa diuinitus pietate. Ille habet oia
p id quod de deo deꝰ patri equalis natus est: isti per hoc
quod ex deo renati sunt. Sane cū dicit: oia mea tua sunt
nō sic accipiēdū est/quasi nō sint ꝛ sua. Nam in terrena
hereditate quedā sunt angustie: nec pōt maior frater ha
bere oia/si minor etiā partē habuerit. Sʒ in spūaliū ꝛ ce/
lestiū bonorū hereditate/sic a pfectis ꝛ immortalibꝰ filijs
oia possident: vt ꝛ singula sint oim/ꝛ oia singulorum: ope/
rāte in oibꝰ charitate: q nil cū angustia nouit possidere.
Quā Psalmista magna laude sublimās ait. Ois cōsum
ps. cxviij matiōis vidi finē/latū mādatū tuū nimis. Huic igit effi
cacissime studeamꝰ: p hāc mutatis pfectibꝰ congaudere
discamꝰ. Diligamꝰ id qđ est supra nos tota aia/tota mēte
tota virtute. Diligamꝰ qđ est intra nos. i. interiorē nostrū
hominē/aiam vcʒ nr̄am/eāꝗ̄ subdere deo sp curemꝰ. Di
ligamꝰ qđ est iuxta nos. i. proximū/sicut nosipsos. Diliga
mus qđ est infra nos/carnē vcʒ nostram: vt eiꝰ illicitos
appetitꝰ frangamus/eāꝗ̄ spiritui obtēperare cogamus
christū sedulo poscētes/vt spm̄ aiam simulꝗ̄ corpus sine
qrela in suo sibi aduētu custodiat deꝰ ꝛ dn̄s nr̄: q cū pr̄e ꝛ
spūsctō viuit ꝛ regnat deꝰ/p oia secula seculorum. Amen.

¶ Dn̄ica. III. in quadragesima.

Sermo beati Leonis pape.

Predicaturꝰ vobis di/
lectissimi sacratissimū maximūꝗ̄ ieiuniū: quo
aptius vtar exordio ꝗ̄ vt verbis apl'i/in q chri/
stus loqbat incipiā dicāꝗ̄ qđ lectū est. Ecce nūc tempus ij. Co. vi.
acceptabile: ecce nūc dies salutis. Quis em̄ nulla sint tē
pora q diuinis nō sint plena muneribꝰ ꝛ semp nobis ad
miam dei per ipsius gratiā prestet accessus. Nūc tamen
oim maiore studio mētes ad spirituales pfectꝰ moueri ꝛ
ampliore fiducia animari oportet: qn̄ ad vniuersa pieta/
tis officia/illiꝰ nos diei in quo redēpti sumꝰ recursus inui/
tat: vt excellēs sup oia dn̄ice passionis sacramētū/purifi/
catis ꝛ corpibꝰ ꝛ animis celebremꝰ. Debebat quidē tātis Insignium dierum honor.
mysterijs ista incessabilis deuotio ꝛ cōtinuata reuerētia
vt tales pmaneremꝰ in conspectu dei: qles nos in ipso pa
scali festo dignū est inueniri. Sʒ q: hec fortitudo paucorum
est: ꝛ dū carnis fragilitati austerior obseruātia relaxatur
dū p varias actiones vite huiꝰ solicitudo distēdit: neces/
se est de mūdano puluere etiā religiosa corda sordescere.
Magna diuine institutionis salubritate puisium est: vt
ad reparādā mētiū puritatē/qdraginta nobis dierum exer
citatio mederet: in qbus aliorū tēporū culpas ꝛ pia opa
redimerēt/ꝛ ieiunia casta decoquerēt. Ingressuri igit di
lectissimi dies mysticos/ꝛ purificādis animis ac corpori
bus sacratiꝰ institutos: pceptis apl'icis obedire curemꝰ
emūdātes nos ab oi inqnamēto carnis ꝛ spūs vt castiga
ris colluctatiōibus q sunt inter vtrāꝗ̄ substātiā animus ij. Co. vij
(quē sub dei gubernaculis cōstitutū corpis sui decet esse
rectorē) dn̄ationis sue obtineat dignitatē vt nemini dan
tes vllā offensionē/vituperationibus obloquētiū simus
obnoxij. Digna em̄ ab infidelibus rephēsione carpemur
ꝛ nostro vitio lingue impie in iniuriā sue religiōis arma
bunt: si ieiunantium mores a puritate perfecte contine/
tie discreparint. Non enim in sola abstinētia cibi stat nr̄i
summa ieiunij/aut fructuose corpori esca subtrahitur/ni
si mēs ab iniqtate reuocet: ꝛ ab obtrectationibꝰ lingua
cohibeat. Sic igit nobis edēdi est moderāda libertas vt
etiā alie cupiditates eadē lege frenent. Māsuetudinis ꝛ
patiētie: pacis ꝛ trāquillitatis hoc tēpus est: in quo exclu
sa oi cōtaminatione vitiorum/ppetuitas est nobis obtinen
da virtutū. Nūc piorum mētiū fortitudo donare culpas/ne
gligere cōtumelias/ꝛ obliuisci assuescat iniurias. Nunc Exercitium dierum sacrorum.
fidelis animus per arma iustitie a dextris se exerceat ꝛ a
sinistris: vt per gloriam ꝛ ignobilitatem/per infamiam ꝛ
bonā famā securā cōscientiā/nec laudes inflēt nec oppro
bria fatigēt. Religiosorum modestia nō sit mesta sʒ sctā: nec
inueniant in eis vllarū murmura qrelarū qbus nūꝗ̄ de/
sunt sctōrū solatia gaudiorum. Nō timeat inter opa mie/ter
renarū diminutio facultatū. Semper diues est christia/
na paupertas: q: est plus ꝗ̄ habet ꝗ̄ quod nō habet: nec
paueat in isto mundo indigentia laborare/cui donatum
est in omnium rerū domino oia possidere. Operātibus
ḡ que bona sunt non est oino metuēdū/ne eis desit facul
tas operandi: cum ꝛ in duobus nummis euāgelice illius Luc. xxj.
vidue sit laudata deuotio: ꝛ pro calice aque frigide pre/
miū habeat gratuita largitio. Ex affectibꝰ em̄ piorum be/
nignitatis mēsura taxatur: ꝛ nūꝗ̄ eum miserendi effica/
cia deserit/in quo misericordia ipsa non deficit. Experta iij. Reg.
est hoc vidua illa de sarepta: que beato Helie in tempore xviij.
famis/vnius diei cibum quem solum habebat apposuit
ꝛ pphete esuriem necessitati sue pferens/exiguū farine
ac pusillū olei incunctanter expendit. Sed non ei defuit
ꝗ̄ fideliter erogauit: ꝛ in vasis pia effusione vacuatis
fons noue vbertatis exortus est: vt sanctis vsibus non
minueretur eius substantie plenitudo/cuius nō fuerat
formidata defectio. His aūt studijs dilectissimi ad q̄uos

volūtarie cōfidimus p̄paratos:non ambigitis diabolū/
qui omniū virtutū est aduersarius inuidere:⁊ ad h̄ vim
sue malignitatis armare/vt pietati laqueos de ipsa pie-
tate pretendat:⁊ quos nō potuerit deijcere p̄ diffidētiā/
conet̄ superare p̄ gloriā. Q: difficile est vt laudabiliter vi
ij.Co.x. uentē/laus humana nō capiat/nisi vt scriptum est. Qui
gloriatur/in dño glorieṫ. Cuius vero ille hostis neq̄ssim⁹
nō audeat impugnare ꝓpositū: cui⁹ non appetat violare
ieiuniū: q̄n versutias suas: sicut euāgelica lectione pate-
factū est/nec ab ipo mūdi saluatore ꝯtinuit: Expauescēs
eñ in eo quadraginta dierū noctiūq; ieiuniū/explorare
callide voluit: vtrū hanc cōtinentiā donatā haberet/an
propriā: vt nō metueret deceptionū suarū opera resoluē-
da/si christus esset ei⁹ conditionis cuius ⁊ corporis. Pri-
mo vtiq; dolo scrutat⁹ est: an ipse esset substantiarū crea-
tor: qui rerū corporearū posset in quas vellet mutare na
Ast⁹ de- turas. Secundo/an sub humane carnis specie diuinitas
monis obumbrata tegereṫ: cui facile esset peruiū sibi aerem fa-
explicat̄ cere: ⁊ terrena p̄ vacuū mēbra librare. Sed cū illi dñs iu-
stitiā maluisset opponere veri hoīs/q̄ potētiā manifesta
re deitatis: ad hoc cōuertit tertie fraudis ingeniū: vt eū
in quo diuine potestatis signa cessauerāt/dominādi cu-
piditate tentaret: ⁊ ad venerationē sui (regna mūdi pol
licendo) traduceret. Sed prudentiā diaboli stultā fecit
sapiētia dei: vt supbus hostis hoīem videns quē aliq̄n su
perauerat: nō metuerat eū p̄sequi quē p̄ oib⁹ oportebat
occidi. Hui⁹ igiṫ aduersarij dolos nō solū in illecebris gu
le s₃ etiā ꝓposito abstinētie caueam⁹. Qui eñ sciuit hu-
mano gñi mortē inferre p̄ cibū/nouit ⁊ p̄ ipsum nocere ie
iuniū: ⁊ ad cōtrarie fraudis effectū: sicut p̄ serpētē intulit
interdicta p̄sumi: ita p̄ famē suadet cōcessa vitari. Utilis
quidē est cōtinētia/q̄ parco assueta victu/deliciarū cohi
bet appetitū. S₃ ve illoꝝ dogmati/apud q̄s etiā ieiunan
do peccaṫ: dānant eñ creatā naturā in creatoris iniuriaz
⁊ cōtaminari edētes asserūt his quoꝝ nō deū/s₃ diabolū
Titū.j. cōditorē esse definiūt: resultātes dicēti aplo. Oia mūda
mūdis: coinq̄natis aūt ⁊ infidelib⁹ nihil mundū: s₃ inqui
nata sunt eoꝝ ⁊ mens ⁊ cōscientia. Uos autē dilectissimi
catholice matris generatio sancta: q̄s incolā veritat(is) spi
ritussanct⁹ erudiuit/libertatē vestrā cōgrua deuotione
moderamini: sciētes q: bonum est etiā a licitis abstinere.
Et cū castigati⁹ viuendū est/ita discernite cibos/vt vsus
eorū remoueatur/non natura dominetur: ⁊ a predictorū
pestifero contagio vos remouete: vt cū christo domino
omniū creatore regnetis.

¶ De eadem dominica. Luce. XI.

¶ In illo tempore: Erat Jesus eijciens demo-
nium: et illud erat mutū. Et cum eiecisset demo-
nium: locutus est mutus: ⁊ admirate sunt turbe.
Et reliqua. Homilia venera. Bede presbyteri.

Demoniac⁹ iste apud
Mat.xij Mattheū: nō solū mut⁹/sed ⁊ cec⁹ fuisse narra
tur: curatusq; diciṫ a dño: ita vt loq̄reṫ ⁊ videret
Tria generalia signa simul in vno hoīe p̄petrata sunt: ce
cus videt: mut⁹ loquiṫ: possessus a demone liberaṫ. Qd̄
⁊ tūc q̄dē carnaliter factū est: s₃ ⁊ q̄tidie cōpleṫ in conuer
sione credētiū: vt expulso p̄mū demone/fidei lumē aspi
Tex. ciāt: deinde ad laudes dei tacētia pri⁹ ora laxēṫ. ¶ Qui-
dā aūt ex eis dicebāt. In Beelzebub principe demoniorū
eijcit demonia. Nō h̄ aliq̄ de turba/s₃ pharisei calūniabā
tur ⁊ scribe: sicut alij euangeliste testanṫ. Turbis q̄ppe q̄
min⁹ erudite videbanṫ/dñi sp̄ facta mirātib⁹: illi cōtraṽṫ
negare hec/vel q̄ negare nequerāt/sinistra interp̄tatiōe
Beelze- puertere laborabāt: q̄si hec nō diuinitat(is)/s₃ immūdi sp̄us
bub inter opa fuissent. i. beelzebub: q̄ de⁹ erat accaron. Nā beel q̄dē
pretatio ipe est baal: zebub aūt musca vocaṫ. Nec iuxta quedā mē
dosa exēplaria. l. lr̄a vel. d. in fine dictiōis legēda est/s₃. b.

Beelzebub ergo baal muscarū. i. vir muscaꝝ siue habēs
muscas interpretaṫ: ob sordes vez immolaticij cruoris: ex
cuius spurcissimo ritu vel noīe principem demoniorū co-
gnominabāt. ¶ Et alij tētātes/signū de celo querebant Tex.
de eo. Uel i morē Helie ignē de sublimi venire cupiebāt
vel i similitudinē Samuelis tp̄e estiuo mugire tonitrua
coruscare fulgura/imbres ruere: q̄si nō possent ⁊ illa ca-
lūniari ⁊ dicere: ex occultis ⁊ varijs aeris passionibus ac
cidisse. At tu qui calūniaris ea que oculis vides/manu te
nes/vtilitate sentis: q̄d facies de his q̄ de celo venerint:
Utiq; r̄ndebis: ⁊ magos in Egypto signa multa fecisse Tex.
de celo. ¶ Ipe aūt vt vidit cogitatiōes eoꝝ dixit eis. Oē
regnū in seipsum diuisum desolabiṫ: ⁊ dom⁹ sup̄ domū ca
det. Nō ad dicta/s₃ ad cogitata r̄ndit: vt vel sic compelle
renṫ credere potētiā ei⁹: q̄ cordis videbat occulta. Si aūt
oē regnū in seipsum diuisum desolabiṫ: ḡ patris ⁊ filij et
sp̄ussancti regnū nō est diuisum: q̄d sine vlla cōtradictiōe
nō aliquo vnq̄ poterit labefactari ipulsu. Si vero scē et
indiuidue trinitatis indiuiduū (imo q: indiuiduū) ma- arriano
net regnū: desistāt Arriani minorē patre filiū/minorē fi- rū incre-
lio sp̄msctm̄ dicere: q: quorū vnū est regnū/horū est ⁊ vna patio.
maiestas. ¶ Si autem ⁊ sathanas in seipsuz diuisus est Tex.
quō stabit regnū ipsi⁹: q: dicitis in Beelzebub me eijcere
demonia: Hoc dicēs/ex ipsorū cōfessione volebat intelli
gi: q̄ in eū nō credēdo in regno diaboli eē delegissent: q̄d
vtiq; aduersum se diuisum stare non posset. Eligāt ergo
pharisei quid voluerint. ¶ Si sathanas sathanā nō pōt Tex.
eijcere: nihil cōtra dñm quod dicerēt inuenire potuerūt
Si aūt pōt: multomagis sibi prospiciāt ⁊ recedant de re-
gno eius: quod aduersum se diuisuz stare nō pōt. In quo
autē dñs noster Jesus christ⁹ eijciat demones: ne demo-
niorū principē existimēt/attēdant q̄d sequiṫ. ¶ Si autez Tex.
ego in Beelzebub eijcio demonia filij vestri in q̄ eijciūt:
Ideo ipsi iudices vr̄i erūt. Dixit vtiq; h̄ de discipulis suis
illius filijs populi: q̄ recte dñi discipuli Jesu christi/bene
sibi cōscij erāt/nihil se malarū artiū a bono magistro di-
dicisse: vt in principe demoniorū eijcerēt demones: ideo
inquit ipsi iudices vestri erūt. Ipsi inq̄t: ipi ignobilia ⁊ cō
tēptibilia hui⁹ mūdi: in quib⁹ nō artificiosa malignitas/
sed scā simplicitas mee virtutis apparet: ipsi testes mei/
iudices erūt vestri. Aliter. Filios etiā iudeorū exorcistas
gētis illi⁹ ex more significat: q̄ ad inuocationē dei eijciebāt
demones. Et coarctat eos interrogatione prudēti/vt cō
fiteanṫ sp̄ussancti esse op⁹. Qd̄ si expulsio inq̄t demonuz
in filijs vestris/de eo nō demonib⁹ deputaṫ: q̄re idē in me
op⁹ nō eādē habeat causam: Ergo ipsi iudices vr̄i erunt
nō ptāte/s₃ cōparatiōe: dū illi expulsionē demonū deo as-
signant: vos Beelzebub principi demonioꝝ. ¶ Porro si Tex.
in digito dei eijcio demonia/p̄fecto p̄uenit in vos regnū
dei. Iste est digit⁹ quē ⁊ ꝯfitenṫ magi: q̄ ꝯtra Moysen et
Aaron signa faciebāt/dicētes. Digit⁹ dei est iste: q̄ ⁊ tabu Exo.viij
le lapidee scripte sunt in mōte Sinai. Igiṫ manus ⁊ bra-
chiū dei fili⁹ est/⁊ digit⁹ ei⁹ sp̄ussanct⁹. Patris ⁊ filij ⁊ spi
ritussc̄ti vna substātia est. Nō te scādalizet mēbroꝝ ineq̄li
tas: cū edificet corporis vnitas. Aliter. Digit⁹ dei vocaṫ sp̄us Digitus
sanct⁹ ꝓpter partitionē donoꝝ q̄ in eo danṫ vnicuiq; ꝓpa dei sp̄us
siue hoīz/siue angeloꝝ. In nullis eñ mēbris nr̄is magis sanctus.
apparet partitio q̄ in digitis. Q: aūt dixit: p̄uenit in vos
regnū dei: regnū dei nūc dicit quo dānanṫ impij: ⁊ a fide
lib⁹ de pctis suis pniam nūc agētib⁹ secernunṫ. ¶ Cū for- Tex.
tis armat⁹ custodit atriū suū/in pace sunt ea q̄ possidet.
Fortē diabolū/atriū ꝟo illi⁹ mūdū q̄ in maligno positus
est appellat: in q̄ vsq; ad saluatoris aduētum male parto
potiebaṫ impio: q: in cordib⁹ infideliū sine vlla contradi
ctione q̄escebat. Un̄ ⁊ alibi princeps mūdi vocaṫ/dicēte Jo.xiiij.
dño. Uenit eñ princeps mūdi hui⁹: ⁊ in me nihil iuenit.
Et iterū. Nūc princeps huius mundi eijcietur foras. De Joā.xij.
qua hic eiectiōe subiūgiṫ. ¶ Si autem fortior illo supue Tex.
niens vicerit eū: vniuersa arma eius auferet in quibus
confidebat: ⁊ spolia ei⁹ distribuet. De seipso q̄ppe loq̄tur

q̄ non concordi fallax operatione/quēadmodū calūnia
banṫ sed fortiori potentia victor/hoīes a demonio libera
ret. Arma in quib⁹ male fortis ille cōfidebat: astutie do-
liq; sunt neq̄tie sp̄ualis. Spolia vero ei⁹/ipsi hoīes sunt
ab eo decepti: q̄ victor christ⁹ distribuit: quod est insigne
triūphantis. Qui captiuam duxit captiuitatē/dedit do-
na hominibus. Quosdā quidē apostolos/alios euange
Tex. listas/hos prophetas/illos pastores ordinans ⁊ docto-
res. ¶ Qui non est mecū/aduersum me est: ⁊ q̄ non colli
git mecū/dispergit. Non putet quisq̄ de hereticis hoc di
ctū ⁊ schismaticis: q̄q̄ ⁊ ita ex sup̄fluo possit intelligi: s₃
ex sequentib⁹ textuq; sermonis ad diabolū referṫ: ⁊ q̄ nō
possunt opera saluatoris/Beelzebub operib⁹ cōparari.
Ille cupit aīas hoīm tenere captiuas: dominus liberare
Ille predicat idola/hic vni⁹ dei notitiā. Ille trahit ad vi-
tia/hic ad virtutē reuocat. Quomodo ḡ possunt habere
Tex. concordiā inter se quorū opera diuisa sunt: ¶ Cū immū-
dus spiritus exierit ab homine/ambulat per loca inaq̄sa
Quis simpliciter intelligi possit dñm hec ad distinctio-
nem suorum ⁊ sathane operū adiunxisse: q̄ s₃ ipse semp̄
polluta mundare: sathanas vero mundata grauioribus
festinet attaminare sordibus: tn̄ ⁊ de heretico quolibet/
vel schismatico: vel etiā malo catholico pōt nō iconueniē
ter accipi. De quo tēpore baptismatis sp̄us imundus qui
in eo pri⁹ habitauerat/ad cōfessionē catholice fidei abre
nuntiationēq; mūdane conuersationis eijciaṫ: locaq; in
aquosa p̄agret. i. corda fideliū: q̄ a mollitie fluxu cogita-
tionis expurgata sint/callid⁹ tentator exploret/si q̄s ibi
forte sue neq̄tie gressus figere possit. Sed bene d̄: q̄rens
requiē ⁊ non inueniens: q: castas mētes effugiēs in solo
diabol⁹ corde prauorū gratā sibi pōt inuenire quietem.
Job.xl. Un̄ ⁊ de illo dñs. Subvmbra iq̄t dormit i secreto calami
in locis humentibus. In vmbra videlicet tenebrosas cō-
scientias: in calamo q̄ fortis nitidus intus est vacu⁹ simu
latrices: in locis humētib⁹/lasciuas mollesq; mētes insi-
Tex. nuans. ¶ Tūc dicit. Reuertar in domū meā vn̄ exiui. Ti
mendus est iste versicul⁹/nō exponēdus: ne culpa quā in
nobis extinctā credebam⁹/p̄ incuriā nos vacantes oppri
Tex. mat. ¶ Et cū venerit inuenit scopis mūdatā: hoc est gra
tia baptismatis a peccatoꝝ labe castigatā: sed nulla boni
operis industria cumulatā. Un̄ bn̄ Matthe⁹ hāc domū
vacantē/scopis mūdatā/atq; ornatā dicit inuētam: mun
datam vez a vitijs pristinis p̄ baptismū: vacantē a bonis
actibus p̄ negligentiā: ornatā simulatis virtutib⁹ p̄ hypo
Tex. crisim. ¶ Et tunc vadit ⁊ assumit septē alios sp̄us neq̄o
Septez res se/⁊ ingressi habitāt ibi. Per septē alios sp̄us vniuer-
spirit⁹ q̄ sa vitia designat. Quecūq; eñ post baptisma siue praui-
sint. tas heretica seu humana cupiditas arripuerit: mox oīm
prosternet in ima vitioꝝ. Un̄ recte nequiores tūc eū sp̄us
dicunṫ ingressi: q: nō solū habebit illa septē vitia: q̄ septē
Tex. sp̄ualibus sunt ꝯtraria virtutib⁹: s₃ p̄ hypocrisim/ipsas se
ꝟtutes habere simulabit. ¶ Et sunt nouissima hoīs illi⁹
peiora priorib⁹. Meli⁹ est eñ viā veritatis nō agnoscere
ij.Pe.ij. q̄ post agnitionē retrorsū cōuerti. Qd̄ in Juda tradito-
re vel in Simone mago: ceterisq; talib⁹ sp̄aliter legimus
impletū. Quo aūt hec parabola generaliter tendat: ipse
s₃ Mattheū saluator exposuit: vbi ea terminata mox sub-
didit/dicēs. Sic erit ⁊ ḡnationi huic pessime. i. q̄d de vno
q̄libet sp̄aliter geri solere narraui: h̄ in tota ḡnaliter hui⁹
Mat.xij p̄pli gēte geri nō desinit. Immūdus q̄ppe spiritus exiuit
a iudeis: q̄n acceperūt legē: ⁊ ambulauit per loca arida
q̄rens sibi requiē: expulsus vez a iudeis ambulauit p̄ gē-
tiū solitudines. Que cū postea dño credidissent/ille non
inuento loco in nationibus dixit. Reuertar in domum
meā pristinā vn̄ exiui: habebo iudeos quos ante dimise-
rā. Et veniēs inq̄t inuenit vacātē ⁊ scopis mūdatā. Uaca
bat eñ templū iudeorū: ⁊ christū hospitē nō habebat di-
Mat. xxiij. centē. Dimitteṫ vobis dom⁹ vr̄a deserta. Quia igiṫ dei ⁊
angelorū p̄sidia nō habebāt: ⁊ ornati erāt sup̄fluis obser
uationibus phariseorū: reuertiṫ ad eos diabol⁹/⁊ septe-

nario sibi numero demonū addito habitat p̄stinā domū
⁊ fiunt posteriora hoīs illi⁹ peiora priorib⁹. Multo enim
nūc maiore demonū numero possidenṫ blasphemantes
in synagogis suis christum Jesum: q̄ in Egypto possessi
fuerant an̄ legis notitiā. Q: aliud est vēturū nō credere:
aliud eū nō suscepisse cū venerit. Septenariū autem nu
merū adiunctū diabolo: vel ꝓpter sabbatū intellige/vel
ꝓpter numerū sp̄ussc̄ti. Ut quomodo in Esaia p̄ virgā de Esa.xj.
radice Jesse/⁊ florē qui de radice ascēdit: septem spiritus
virtutum descendisse narrantur: ita ⁊ econtrario vitiorū
numerus in diabolo consecratus sit.

¶ In cōmemoratiōe beatissime virginis Marie: de euāgelio. Extollēs vocē quedam mulier de turba dixit.

Factum est autem cū
hec diceret: extollēs vocē q̄dā mulier de tur-
ba dixit illi. Beat⁹ vēter q̄ te portauit: ⁊ vbe
ra q̄ suxisti. Magne deuotionis ⁊ fidei hec
mulier ostēdiṫ: q̄ scribis ⁊ phariseis dñm tētātib⁹ simul ⁊
blasphemātib⁹: tāta ei⁹ incarnationē pre oib⁹ syncceritate
cognoscit: tāta fiducia cōfiteṫ: vt ⁊ p̄sentiū p̄cerū calūniā blasphe-
⁊ futuroꝝ cōfundat hereticoꝝ p̄fidiā. Nā tūc sicut iudei mia iu-
scti sp̄us opa blasphemādo/vez cōsubstātialēq; pr̄i dei fi- deorum
liū negabāt: sic heretici postea (negādo Mariā s₃ ꝟginē notatur
sctispūs operante virtute/nascituro ex hūanis membris
vnigenito deo carnis sue materiam ministrasse: verum
cōsubstātialēq; matri filiū hoīs fateri nō debere) dixerūt
S₃ si caro ꝟbi dei s̄m carnē nascētis a carne virginis ma
tris pronuntiaṫ extranea: sine causa vēter q̄ eū portasset
vbera q̄ lactassent beatificantur. Que enim consequen-
tia: vt eius lacte credatur nutritus/cuius semine negaṫ
esse conceptus: cum ex vnius eiusdemq; fontis origine
s̄m Physycos vterq; liquor emanare probeṫ. Nisi forte
putanda est virgo semētiuā sue carnis materiam/nutriē
do in carne dei filio suggerere potuisse: incarnando aūt
q̄si maiore ⁊ insitato miraculo minime potuisse. S₃ huic
opinioni obstat apostolus dicens. Quia misit de⁹ filiuz Gal.iiij
suū factū ex muliere/factū sub lege. Neq; enim audiendi
sunt: q̄ legendū putāt/natū ex muliere/factū sub lege: sed
non factū ex muliere: q: cōcept⁹ in vtero virginali carnē
nō de nihilo/nō aliūde: s₃ materna traxit ex carne. Alio-
quin nec vere fili⁹ hoīs diceret: q̄ originē non haberet ex
hoīe. Et nos igiṫ his ꝯtra Eutichē dict(is)/extollam⁹ vocē
cū ecclesia catholica: cui⁹ hec mulier typū gessit: extolla-
mus ⁊ mentē de medio turbarū: dicamusq; saluatori. Bea
tus vēter q̄ te portauit/⁊ vbera q̄ suxisti. Uere eñ btā pa
rens: q̄ (sicut quidā ait) enixa est puerpera regē. Qui ce-
lū terrāq; regit p̄ secula: cui⁹ Nomē ⁊ eterno cōplectens Versicu
oia gyro. Imperiū sine fine manet: q̄ vētre btā. Gaudia li sedulij
matris habēs cū virginitatis honore. Nec primā similez in laudē
visa est/nec habere sequentē. At ille dixit. Quinimo bti virginis
q̄ audiūt verbū dei/⁊ custodiunt illud. Pulchre saluator
attestationi mulieris annuit nō eā tātūmodo beatam/q̄
ꝟbū dei corporaliter generare meruerat: sed ⁊ oēs q̄ idem
verbū spiritualiter auditu fidei cōcipere: ⁊ boni opis cu-
stodia/vel in suo/vel in ꝓximorū corde parere/⁊ q̄si alere
studuerint/asseuerans esse beatos. Q: ⁊ eadē dei geni-
trix ⁊ inde quidē beata: q: verbi incarnandi ministra fa-
cta est temporalis: sed inde multo beatior: q: eiusdem ver
bi semper amandi custos manebat eterna. Qua senten-
tia sapientes iudeoꝝ clam p̄cutit: q̄ verbū dei non audire
⁊ custodire/sed negare ⁊ blasphemare querebant.

¶ Feria secunda. Luce. IIII.

¶ In illo tempore: Dixerūt pharisei ad Jesum
Quanta audiuim⁹ facta in Capharnaū: fac ⁊ hic
in patria tua. Et reliqua. Homilia lec. eiusdem.

Efert superius euā-
gelista: q: cū venisset dn̄s Nazareth: ⁊ in syn
agoga lectoris functus officio/ ab oībus in-
tēta ⁊ studiosa fuisset intētione audit⁹: oculosqꝫ
mirarenť in verbis gratie/ q̄ pcedebāt de ore illius: cepe
rūt pharisei ⁊ scribe inuidētes dicere. Nōne hic est fili⁹ Jo
seph fabri? Quorū quanta esset cecitas/ hinc liquide co-
gnoscim⁹: q: dn̄m quē in verbis ⁊ factis mirabanť/ ⁊ chri
stū agnoscebāt: ob solā generis notitiā cōtēnebāt: q: illū
apud se multū p etatū tpa pfecisse viderāt. Unde ⁊ eū q̄
de virgine nat⁹ fuerat/ filiū Joseph appellabant: q̄ spon
Luc. iiij. sus integerrime matris ei⁹/ ⁊ baiulus ac nutriti⁹ ei⁹ fue
rat. Et ait illis dn̄s. Utiqꝫ dicetis mihi: medice cura teipꝫ
Quid aūt vulgare cōtineret pūerbiū/ aperit euangeli-
Tex. sta cū subiūgit. Quāta audiuim⁹ facta in Capharna
um/ fac ⁊ hic in patria tua. Qđ est dicere. Or (inqūt) i ca
pharnaū plures te curasse fama vulgāte cōperim⁹: cura
Patria dn̄i quō dicatur. etiā teipm̄. i. fac similiter in patria: h est/ in tua ciuitate. Pa
tria em̄ vel ciuitas dn̄i Nazareth erat: in q̄ hm̄ assumptū
hoiem/ ⁊ ɔcept⁹ est ⁊ nutrit⁹. Et intuere ꝙ sicut superi⁹
christū fabrū vel filiū fabri: ita nūc eadē erroris isania me
dicū cognominat. Sed error iste insan⁹/ plen⁹ est sane fi-
dei ⁊ veritatis. Reuera em̄ fili⁹ erat fabri illi⁹/ q̄ in princi
pio celū terrāqꝫ fabricat⁹ est: qꝫ sicut ver⁹ faber igne ope
ratur ⁊ spū. Juxta qđ de christo tāqꝫ fabri filio Joānes di
Mat. iij. cit. Ipse vos baptizabit in spūsancto ⁊ igne. Hic faber in
magna hui⁹ mūdi domo facit diuersi generis vasa: aliud
quidē in honorē/ aliud vero in cōtumeliā. Ipsa etiā vasa
ire/ spūsscti igne molliendo/ in vasa cōuertit misericordie
Mala. iij. Juxta qđ Malachias ex psona dei pris de christo loqtur
Et sedebit cōflans/ ⁊ emūdās argentū. Est ḡ christ⁹ vere
Joan. j. faber/ de q̄ scriptū est. Oia p ip̄m facta sunt: ⁊ sine ipo fa
ctū est nihil. Et est medicus: q: p ipsum in celis ⁊ in terris
Mat. ix. oia sunt restaurata. Quiqꝫ de se alibi dicit. Nō est op⁹ bn̄
valētibus medic⁹/ ſꝫ male habētib⁹. Sꝫ videam⁹ adhuc q̄
gn̄e medicaminis iste medic⁹ vtať. Legim⁹ in euāgelio
Joan. ix. Joānis: q: pteriēs Jesus vidit cecū a natiuitate ⁊ expuit
in terram ⁊ fecit lutū ex sputo: ⁊ liniuit sup oculos ceci/ et
dixit ei. Uade ad natatoria syloe/ qđ interpťať missus: ⁊
abijt ⁊ lauit/ ⁊ venit vidēs. Cui⁹ mirabilis curatiōis my
sterium: q: suo loco dn̄o iuuante exponēdū est/ hic supse-
dem⁹. Moneť ḡ christ⁹ ab irridētib⁹ ciuibus/ vt seipꝫ cu
raret: hoc est/ in sua patria ꝟtutes faceret: q̄si non reuera
alibi fecerit/ q̄ rumor sp incert⁹ vulgauerat: cū apud suos
ciues tāqꝫ apud domesticos ⁊ affines tale nihil fecisset:
quibus multo cōuenieti⁹ talia bn̄ficia ipēdēda erāt. Qđ
q̄re dn̄s nō fecerit/ ali⁹ euāgelista aperte ostēdit: ⁊ excu-
Mar. vj. sat dn̄m dicēs. Or nō poterat ibi ꝟtutē vllam facere/ nisi
paucos infirmos curauit. Et mirabātur (inqt) ppter in-
credulitatē illoꝝ. Nō ḡ viluerat dn̄o patria: ſꝫ icredulitas
eoꝝ h nō merebať. Amabat q̄dē ciues/ ſꝫ ipi despiciētes
christū: q̄si notū ⁊ nō credētes/ patria se charitate priua-
Tex. bāt. Ait aūt. Amē dico vobis: q: nemo ppheta est acce
pt⁹ in patria sua. Or ꝟo dn̄s in scripturis ppheta solea[t]
Deuter. xviij. appellari Moyses restať q̄ dicit. Prophetā vobis suscita
bit dn̄s de⁹ vester de frīb⁹ vr̄is: tāqꝫ meipm̄ audite. Nō au
tē solū dn̄s/ q̄ est caput ⁊ dn̄s oim̄ pphetaꝝ: verūetiā He
lias ⁊ Hieremias/ ceteriqꝫ scti pphete minores atqꝫ infe
riores: pl⁹ sp odio habiti sunt apud ciues q̄ apud exteras
Compatriotarū dn̄i inuidia. natiōes. Naturale em̄ q̄dāmō ⁊ ppriū est/ ciues ciuibus
inuidere: q: nō pn̄tia opa/ nō prudētiā/ nō virtutē in viro
cōsiderāt: ſꝫ fragilis infantie recordanť: veluti ⁊ ipsi non
p eosdē gradus ad maturā puenerint etatē. In ꝟita-
Tex. te dico vob: multe vidue erāt in dieb⁹ Helie in isrl/ q̄n clau
sum est celū ānis trib⁹ ⁊ mēsib⁹ sex: cū facta eēt fames ma-
gna in oi terra: ⁊ ad nullā eaꝝ missus est Helias / nisi in
sarepta sidonie ad mulierē viduā. Notissimo vtiť ex libro
regūꝫ exēplo vidue sareptane: ad quā Helias famis tpe
missus est/ plus vt eā pasceret q̄ vt ab ipa pasceret: cū in
in isrl nūc tpis inumere eēnt vidue. Ac si apte diceret. Nō
est cōtrariū exēplis pphetarū ꝙ vobis meis ciuib⁹ bn̄fi
cia operū meoꝝ subtraho: sicut em̄ quōdā fame totā ter
rā pmēte/ nemo i iudea rept⁹ est/ q̄ dign⁹ eēt Helie hospi
tio: ſꝫ extere nationis vidua q̄sita est q̄ a tāto ppheta visi
tareť: sic ⁊ vos mō q̄ me inuidie ⁊ pfidie causa spernitis/
ipsi vos supno munere puatꝫ. Hoc ppheteiuxta historiā
factū mystice supbiā iudeoꝝ/ ⁊ fidē ac salutē gētium desi
gnat. Nā vidua ista sanctā pmōstrat ecclīaꝝ/ q̄ vidua erat
q: diuti⁹ a suo cōditore deserta remāserat. Hec filiū pau-
perē egena stirpe nutriebat: q̄ pplm̄ recte fidei nesciū ver
bo secularis sciētie absqꝫ vtilitatis fructu docebat. Bene
hec vidua in sarepta sidonie fuisse dr̄. Sidonia nāqꝫ ve-
natio inutilis: sarepta ꝟo icēdiū vel angustia panis inter-
ptať. Quib⁹ oibus gētilitas exp̄miť: q̄ inutili venationi
dedita erat: lucris ⁊ negotijs tpalib⁹ inseruiēs. Eratqꝫ in
sarepta/ in incēdio vcꝫ carnaliū cupiditatū/ panisqꝫ spiri-
tualis patiebať angustias. Ad hanc missus est Helias. i.
sermo pphetic⁹: q̄ in iudea pclitabať: clausa celi ianua. i. Allegoria ppulchra.
cessante scripturaꝝ itelligētia merito infidelitatis iudeo
rū. Uenit ḡ pphetic⁹ sermo ad ecclīam vt pasceret ⁊ pa
sceret: vt vcꝫ receptus a fidelib⁹/ credentiū corda refice-
ret. Ubi ḡ antea spūalis erat angustia: nūc farina ⁊ oleū
bn̄diciť. i. fruct⁹ ⁊ hilaritas charitatis/ vel gr̄a dn̄ici cor-
poris ⁊ sacri chrismatis munera cōsecranť: ⁊ hacten⁹ hec
diuina munera apud ecclīam nō deficiunt. Pulchre ve-
ro hec mulier mysticuꝫ factura panē/ pus se dixit duo li-
gna colligere. Ubi nō solū p qđ lignū noiauit: veꝝ ꝙ duo
ligna dixit/ figurā crucis euidētissime exp̄mit/ in q̄ nobis
vite eterne pparat⁹ est panis. Et multi leprosi erāt in
Israel sub Heliseo ppheta: ⁊ nemo eorum sanat⁹ est nisi Tex.
Naamā syr⁹. Om̄i historie narratio satis oibus liquet: q̄
ad mysteriū ptinēt videam⁹. Naamā q̄ decor interpťať/ iiij. reg.
ppls est nationū: q̄ anteqꝫ in christū crederet/ pfidie non
scelerū lepra maculosa erat: ſꝫ in christo credēdo/ p baptis
mū ab oi feditate mētis purgat⁹ est. De q̄ bn̄ dr̄/ ꝙ puelle
cōsilio monit⁹ sit: vt ad pphetā Heliseū veniret: q: gr̄a su
perne inspiratiōis quā puella significat/ ppls gētiū ince
pit salutē/ q̄ est in christo spare. Jubeť a ppha septies in
Jordane mūdari: q: nimiꝝ illud baptisma credēres sal-
uat qđ septiformi spū regenerat. De q̄ illud signāter dr̄: ꝙ
postqꝫ lauit restituta est caro ei⁹/ sicut caro pueri paruuli
Or cunctos in christo baptizatos/ in vnā purgat grē mr̄ in
fantiā/ siue ꝙ sicut puer renouat⁹ est: significat: quia per
baptismū in christo vetere hoie deposito/ vitia respuere
scim⁹: ciusqꝫ corpori cōformamur/ de quo scriptū est. Par
uulus nat⁹ est nobis/ fili⁹ dat⁹ est nobis. Nec illud vacat
a mysterio: ꝙ patrē terre scrē secuꝫ tulisse dr̄: q: baptizati Esa. ix.
corporis ⁊ sanguinis dn̄ici debēt pceptione confirmari.
His igiť exēplis duorū pphetarū/ Helie atqꝫ Helisei pro
bať dn̄s: nō causa impotētie ciuib⁹ virtutū doctrinā ne-
gasse: sed ppter coꝝ inuidiā atqꝫ infidelitatē. Et reple Tex.
ti sunt oēs in synagoga ira hec audientes: ⁊ surrexerūt ⁊
eiecerūt eū extra ciuitatē. Qđ dn̄s supra de his dixerat/
hoc ipsi verū esse testanť. Nā repleti ira surrexerūt: ⁊ eie-
cerūt eū extra ciuitatē. Hoc nēpe eoꝝ sacrilegiū: qđ nūc
in euāgelio fecisse memoranť: ita per Psalmistam olim Psal. xxxiiij.
prenuntiatum fuerat. Retribuebant inquit mihi mala
pro bonis. Cum enim dn̄s per ppl̄os saluationum bene-
ficia diffunderet: illi ecōtrario iiurias illi irrogabāt. Nec
mirū si saluatorem habere nō merētur: quia saluatorem
de suis finibus expulerunt. Et duxerunt inqt eū vsqꝫ Tex.
ad superciliū mōtis: sup quē ciuitas illoꝝ erat edificata/
vt pcipitarēt eū. Ipse aūt transiēs p mediū illorum ibat.
O pessimo magistro peiores discipuli: diabolus enim tā Nota miraculum.
tum dominū tentat verbo isti facto. Ille hortatur vt deor
sum se mittat: isti adhortantur vt mittant. Fuerunt autē
hi qui sctōꝝ locorum miracula/ curiose inuestigare ⁊ dili
genter scribere studuerunt: ꝙ cum dn̄s de manib⁹ coꝝ
elapsus/ per mediū illoꝝ de rupis vertice descēdisset: atqꝫ

sub ipsa rupe delitesceret: subito ad tactū vestis ipsi⁹ saxū
illud subterfugit: ⁊ instar cere liquatū ac resolutū/ sinum
quēdā quo corp⁹ dn̄icū muniret ⁊ reciperet effecit: tante
vtiqꝫ capacitatis/ quāte ip̄m corp⁹ dn̄i extitit quātitatis.
In quo hodieqꝫ vniuersa lineamenta ⁊ ruge vestis que
a tergo dn̄i erāt/ veluti manu sculptoris expressa seruanť
Et illi q̄dē ipsum ad h mōtis superciliū duxerūt vt illum
precipitarēt: sed subito illoꝝ mēte mutata: ⁊ maiestate in
effabili stupefacta/ per mediū illoꝝ trāsiens descēdit/ ad
huc illis locum reseruās penitētie: vt vel sic intelligētes
eius potētiā/ a cōsilio mortis ei⁹ inferēde animū reuoca
rent. Nondū em̄ venerat hora passiōis ei⁹: q̄ nō sabbato
Jesus q̄re pass⁹ hierosolimis. sed parasceue pasce futura erat. Nōdū locū eiusdem pas-
sionis adierat: q̄ nō in Nazareth/ sed in hierosolymis im
plenda erat: vbi ⁊ p agni pascalis immolationē ei⁹ mors
prenūtiabať. Sꝫ neqꝫ hoc gen⁹ mortis elegerat: neqꝫ em̄
modo a nazarenis pcipitari: neqꝫ alibi a hierosolymitis
se pmisit lapidari: nec multo ante ab Herode se puerū vo
luit perimi. Quia ante secula elegerat mortē crucis cui⁹
signo fronte fidelium muniренť: q̄ celerrimo dextre mo
tu exprimi pōt cōtra diaboli tētamēta/ simulqꝫ vt se mo-
narchiam totius orbis p crucis positionē obtinuisse mō
straret: cui⁹ cacumē ad celos tēdit: ima petūt inferos/ ter
rā cornua tegūt. Hinc apl̄s eiusdē crucis mysteriū expo-
nēs dicit. Ut in noie Jesu oē genu flectať/ celestiū/ terre-
Phil. ij. striū/ ⁊ infernoꝝ/ ⁊ ois lingua cōfiteať: q: dn̄s Jesus chri
stus in gloria est dei patris. Cū quo viuit ⁊ regnat in vni
tate spiritussancti deus/ per oia secula seculorum. Amen.

Feria tertia. Matthei. XVIII.

In illo tempore: Respiciens Jesus in discipu
los suos: dixit Simoni petro. Si peccauerit in te
frater tuus: vade ⁊ corripe eum inter te ⁊ ipsum
solum. Si te audierit: lucratus eris fratrem tuū.
Et reliqua. Homilia lectionis eiusdem.

Ota hec sancti euāge-
lij lectio/ moralibus nos preceptis instruit: ⁊ q̄li
ter erga eos q̄ in nos delinquunt facere debeamus/ satis
necessaria admonitione ostendit. Ideoqꝫ tanto propen
sius est audiēda: tantoqꝫ studiosi⁹ addiscēda quanto cō
stat: q: sine hui⁹ doctrina illibate charitatis vinculū quo
stat⁹ ecclesie cōtineť/ solidū atqꝫ indisruptū seruari non
pōt. Ait ḡ dn̄s ad discipulos/ ad habēdā cū frib⁹ pacem
Tex. erudiens. Si peccauerit in te frater tu⁹: vade ⁊ corri-
pe eū inter te ⁊ ipsum solū. Notādū vero pri⁹ est/ ꝙ si in
nos frater peccauerit/ ⁊ qualibet causa animū nostrū le-
serit: dimittēdi nobis ɔcediť ptās/ imo ingeriť necessitas
q: alr nobis nr̄a sciam⁹ debito nō relaxari/ nisi ⁊ nos debi
torib⁹ nr̄is dimiserim⁹. Si ꝟo q̄s in deū peccauerit: nō est
arbitrij nr̄i/ sed soli⁹ est dimittere dei. Scriptū est em̄. Si
j. Reg. ij. peccauerit vir in virū/ placari ei pōt de⁹: si aūt in deū pec
cauerit/ q̄s orabit pro eo? Sꝫ nos ordine cōuerso in vlcis-
cenda dei iniuria letali pietate torpem⁹: in nostris ꝟo cō
tumelijs odia exercem⁹. Pri⁹ tn̄ corripiēdus est q̄ in nos
peccat seorsum: ne putet nō esse peccatū quod facit: sicqꝫ
amissa semel verecūdia/ in pctō pmanere velit. Et si q̄dē
nos audierit/ lucrifacim⁹ aiam ei⁹: q: p illi⁹ salutē nobis
Jac. v. q̄ꝫ datur remissio pctōꝝ: Jacobo aplō dicēte. Qui ɔuerti
fecerit peccatorē ab errore vie/ saluabit aiam ei⁹ a morte:
⁊ operit multitudinē pctōꝝ. Ergo docet q̄ ordine scanda
Docet scandala vitāda. la vitare possumus: videlicet si neqꝫ ipsi aliquē ledimus:
si peccantem zelo iustitie corripimus: si penitenti viscera
pietatis toto corde pandimus. Cum ergo fratrem delin
quentem corripimus/ si nos nō audierit/ adhibēdi sunt
fratres vnus aut duo: vt qui ab vno corrigi non potuit a
pluribus corrigať/ vel eoꝝ testimonio cōuincať. Porro si
nec illos audierit: tunc ecclesie dicere pcipimur vt ab oi-
bus detesteť ⁊ diiudiceť: q̄tenus si noluit pudore corri-
gi saltem corrigatur multoꝝ opprobrijs. Si autē nec ec-
clesiā audierit sit tibi sicut ethnic⁹ ⁊ publican⁹. Ethnos
greco sermone gens dicit: inde ethnic⁹. i. gentilis deriua
tur: qui sic permanet vt natus est: ⁊ non est in christo re-
natus. Publicani vero sunt q̄ publice peccant: vel qui pu
blicis negotijs inseruiūt per fraudes ac furta ⁊ scelerata
periuria. Sane cū incorrigibilē fratrē sicut ethnicū ⁊ pu-
blicanū dicit habendū: ostendit grauioris criminis esse
reū: qui sub specie fidelis/ opera agit infideliū/ q̄ꝫ cū q̄ ap
te infidelis ⁊ publican⁹ existit. Sed ⁊ hic caute attēdēdū
ꝙ non passim aut leuiter: sed obedieti ⁊ penitētiā cōmis-
si sui agenti/ ac veniam petēti fratri/ dimittere iubemur.
Unius em̄ sceleris rei teneňť apud deū: ⁊ is q̄ peccantem
videns fratrem corrigere noluerit/ sed negligens parui-
penderit: atqꝫ ille q̄ fratri pniam agenti dimittere nolue
rit. Nā dn̄s cum dixisset. Si peccauerit frater tu⁹ corripe
statim subiunxit. Si dixerit/ penitet me/ dimitte. Igiť lar Lu. xvij.
gienda est venia post increpationē/ scilicet illi q̄ peniten-
tiam egerit/ ⁊ se ab errore conuerterit: q: nec difficilis ve
nia/ nec remissa debet esse indulgentia. Amē dico vo- Tex.
bis: quecūqꝫ ligaueritis super terrā/ erunt ligata ⁊ in ce-
lo. Quia dixerat durū ⁊ impenitentē fratrē ethnicum et
publicanū habendū: ne aliqs ita vecors ⁊ desperatione
pestifera cōtēptor existeret/ vt tacit⁹ apud se loqueretur.
Si me despicis/ ⁊ ego te despiciam: si me honoras/ vtiqꝫ Epālis ptās designat.
mea sententia honoraberis. Idcirco dn̄s aplīs ptātēꝫ li-
gandi tribuit ⁊ soluēdi: vt hi q̄ condēnanť sciāt humanā
sniam diuina firmari: ⁊ qđ fuerit ligatū in terra/ ligari ni
hilomin⁹ in celo. Hec vero ptās specialiter sanctis eccl̄ie
epis collata est: gn̄alr vero oi ecclesie data crediť. Nā ꝙ
⁊ dn̄s alibi beato Petro hāc ptātē ligādi atqꝫ soluēdi de- Mat. xvi.
dit: vtiqꝫ in Petro q̄ typū gerebat eccl̄ie/ oib⁹ fidelib⁹ h
ɔcessisse nō dubitať. Iterū dico vobis: q: si duo ex vobis Tex.
cōsenserint sup terrā: de oi re quācūqꝫ petierint fiet illis a
pr̄e meo q̄ est in celis. Magnā fidelib⁹ auctoritatē ⁊ fidu
ciā tribuit: ⁊ ecōtrario magnū cōtēptorib⁹ metū icutit di-
cens a pr̄e deo in celis fieri/ q̄cq̄d duoꝝ cōsensu sup terrā
fuerit cōstitutū. Et hoc pmo ad cōcordiā nos puocat q̄
soliciti festinem⁹ ad pacē: cū se dicit inter duos vl̄ tres ali
quid statuēres mediū fore. Nā sequiť. Ubi em̄ fuerint Tex.
duo vl̄ tres cōgregati in noie meo: ibi sum in medio eoꝝ
In medio (inqt) sum eoꝝ: vt vel recipiā humilē penitētē
vel pijciā supbū ⁊ cōtumacē. Et q̄cq̄d illi iudicādo ad ho
minū salutē agūt in terra/ meo desup iudicio roborať in
celo. Spūalr ꝟo illud dicere possumus: q: vbi spūs aia ⁊
corp⁹ cōsenserint: nec bellū inter se discordiarū habuerint
volūtatū/ carne aduersus spm̄/ ⁊ ecōuerso spū aduersus
carnē cōcupiscēte: de oi re quā petierint a pr̄e impetrare
possunt. Nec dubitādū iustā ⁊ acceptā deo petitionē/ vbi
eā vult caro/ q̄ spūs. Tūc accedēs Petrus ad eū dixit. Tex.
Dn̄e q̄ties peccabit in me frater me⁹ ⁊ dimittā ei/ vsqꝫ se-
pties? Dixit illi Jesus. Nō dico tibi vsqꝫ septies/ sed vsqꝫ se
ptuagiessepties. Superiorib⁹ ꝟbis dn̄i puocat⁹ apl̄s Petr⁹/
solita sibi fiducia accedēs iterrogauit: q̄ties deberet in se
peccāti dimittere/ an neusqꝫ septies? Cui r̄ndit dn̄s. Non
solū vsqꝫ septies/ ſꝫ vsqꝫ septuagiessepties. i. q̄dringēties no
nagintavicib⁹/ si toties in die peccare cōtigerit. Impossi Septuagenarij mysteriū signatur.
bile est em̄ q̄dringētis nonaginta vicib⁹ in frēꝫ posse delin
quere. Et hec multiplicatio hm̄ beatū Hierony. facta est
Ceterū btūs Augustin⁹ docet hūc numerū simplr/ ⁊ nō
multipliciter accipiēdū: idcirco ꝙ tot⁹ p aduerbiū fit. Ars
em̄ arithmetica docet vt numer⁹ aliqs si p solū fiat aduer
biū/ vel p solū nomē/ nō multiplicet: si ꝟo ex noie simul ⁊
aduerbio: vt ꝟbi gr̄a: septies septuaginta/ vel cōuersum
septuagiesseptem pn̄t multiplicari. Or ḡ dicit septuagies
septem: septuagintaseptem vicibus/ idem doc. intelligit.
Sed iam veniendum est ad mysteriū. Neqꝫ enim abs re
esse pōt ꝙ dn̄s hunc aliū ⁊ alium numerum in relaxādis
fratrū erratib⁹ cōstituere voluit. Constat enim ex septe-
nario et vndenario: nam siue septies vndeni/ siue vnde-

cies septē dicam⁹/septuaginta septē pficimus.Et septe-
narius qdem numerus est numer⁹ sacratissimus/ex do-
nis septiformis spūs.Undenarius vero numer⁹ figuram
tenet ois peccati:in vndenario nāqз trāsgressio est dena
rij.Et nos cū peccam⁹/decalogum pfecto preceptorum
Exodi. xxvi. dei transgredimur.Hinc est q in tabernaculo dei vnde-
cim saga cilicina fuisse memorant:ciliciū nāqз habitum
penitentiū ꝛ pro peccatis merentiū designat.In taber-
Sagorū mystica interpretatio. naculo ḡ dei vndecim saga cilicina fieri iussa sunt:q: scā
ecclesia non solū ex iustis ꝛ immaculatis/verūetiam ex
peccatorib⁹ penitentib⁹ ꝛ conuersis existit.Huius nume-
ri sacramētū Petrus apl's agnoscēs Juda pdito:noluit
aplos i vndenario numero pmanere:sз electo Matthia
duodenariā sūmā curauit supplere.Septuagiesseptiés
ḡ dñs pcepit:vt ostēdat q: quoties ꝛ quoties aliqs pecca
uerit:toties ꝛ toties ei dimittere/ꝛ nūq̄ dimittēdo cessa
re debem⁹.Qr em per hūc numerū pctōꝝ significatur re
Lu.iij. missio:illud q̄ manifestat/qđ beat⁹ Lucas catalogum
dñice gñationis septuagintaseptē gñationib⁹ termina-
uit:incipiēs a Joseph/ꝛ vsqз ad ipsum deū pditorē perue
niens.Qr em dei fili⁹ ad soluenda mūdi pctā veniebat:
ideo iure ei⁹ incarnatio septuagintaseptem gñationib⁹
texitur:ꝛ hoc ascēdendo.Quia vз filij dei incarnatio no
stra fuit exaltatio:ꝛ vñ ille descēdit/inde nostra abiectio
ascendere meruit.Qr vero hic numerus ex septenario ꝛ
vndenario multiplicat⁹ exurgit:significat q: ois pctōꝝ re-
missio per grām spūssancti fit:cuius donis puari meren-
tur quicūqз fratribus in se peccātib⁹ dimittere noluerint
Sane aliter fratri penitenti/aliter precipimur inimico p
sequenti veniā dare.Huic nāqз dimittendū est accepta re
missiōe peccati quo nos insontes lesit/vt socia dehinc no
bis charitate communicet:ille vero vt cū malū vult/nobis
autem facit:nos illi sp bonū velimus/ꝛ si possum⁹ etiam
faciamus.Non em illis qdiu in malo pseuerant peccati
sui veniā dare possum⁹/licet velim⁹.Habemus hinc duo
Gen.xlv. ij.reg.j. conuenientissima exēpla.Joseph nāqз fratrib⁹ suis salubri
ter castigatis/beniuole ignouit.Dauid vero psecutorib⁹
suis penitentib⁹ ꝛ in malitia pdurantib⁹:quis eos fleue
Exēpluз Dauid ꝛ Joseph. rit/veniā tñ illis pstare nō potuit.Hec ḡ pcepta tenende
charitat/q a christo q est actor pacis audim⁹ sedulo opa
ri curem⁹.Ne grauemur dimittere minima/cū sciamus
nobis innumerabilia pctōꝝ in baptismo dimissa.Sed et
quotidie delinquentes/quotidianā a dño veniā postule
mus.Exemplo nāqз suo nos ipse ad facilitatē indulgētie
prouocat:q toti⁹ mundi pctā/nō solū dimittere/verūetiā
proprio ore dignat⁹ est expiare Jesus christus dñs nr/q
cū patre ꝛ spūsancto viuit ꝛ regnat De⁹ in secula seculoꝝ.

¶ Feria.IIII. Matthei.XV.

¶ In illo tempore: Accesserunt ad Jesum scribe et pharisei dicentes. Quare discipuli tui trāsgrediuntur traditiones seniorum. Nō enim lauant manus suas: cum panem manducant. Et reliq.

Homilia lectionis eiusdem.

Quia dei filius pro salute oim in mundū venerat ideo loca sin-
gula citis gressib⁹ pcurrebat:vt oib⁹ pdes-
set/vniuersis succurreret:postremo cūctoꝝ
in coi salute cōsuleret.Deniqз(vt superi⁹ euāgelista loq-
tur)venit dñs cū discipulis in terra Gerazenoꝝ:vt illis
q̄ optatū leuamē sua visitatiōe ferret:ibiqз pharisei iusti
tie inimici eū psecuti sunt studio discēde veritatis/sed cau-
Tex. sa pstruēde falsitatis.Nā sicut lectū est.¶ Accesserūt ad
Jesum scribe ꝛ pharisei dicētes.Quare discipuli tui trās-
grediunt pcepta senioꝝ:Nō em lauāt man⁹ suas/cū pa-
nē māducāt.Qr vera est cōfessio dñi/q superi⁹ deū patrē
Mat.xj laudās dixerat.Abscōdisti hec a sapiētib⁹ ꝛ prudētib⁹:et
reuelasti ea paruulis.Ecce gerazeni q min⁹ docti erāt ad
dñm veniūt:infirmos suos secū deferunt/remedia salu-
tis sibi suisqз tactu saltē fimbriam dñi requirunt.Atqз lō
cupide salutis remedia plena/id fide promerente conse-
quuntur.At vero scribe ꝛ pharisei/q populi doctores esse
debuerant: non ad audiendū verbū/non aliquā anime
vel corporis capiendā medelā:sed ad mouēdas qstionū
pugnas conueniunt:eosqз de nō lotis manibus vitupe-
rare laborant:in quib⁹ nil immunditie sordidantis repe
rire valebant.Reuera em seipsos magis culpare debue
rant:q lotas aqua manus habentes/pscientiā liuore pol
lutam gestabant.Quare(inquiunt)discipuli tui trans-
grediūtur pcepta senioꝝ.Stupēda demētia:eū q est fili⁹
dei reprehēdunt/cur hoim traditiones nō seruet.Nō em
(aiunt)lauāt manus suas cū panē māducāt.Proprium
ꝛ quodāmodo cōsuetudinariū erat iudeis crebro man⁹
lauare:ꝛ aliqn totū corpus/maxime si contigisset eos cū
qlibet gentiliū loq.Sed iā videam⁹ q sniā veritat reuin
cuntur filij falsitatis.¶ Ait illis.Quare ꝛ vos transgre- Tex.
dimini preceptū dei,ppter traditionē vestrā:Ac si diceret
Cū vos precepta dei propter traditionē hoim negligitis
quare discipulos meos reprehenditis/q seniorū traditio-
nes paruipēdant/vt diuina iussa custodiāt:¶ Nā de⁹ di Tex.
xit.Honora patrē tuū ꝛ matrē.Et q maledixerit pri vl' ma Exo.xx.
tri/morte moriat.Honor i sacro eloqo dupliciter accipit:
vз non solum in salutādo ꝛ cōquiniscēdo/sed etiā in elee
mosyna ꝛ rerū necessariarū collatione.Hinc apl's dicit.
Presbyteri duplici honore digni habeant:vt nō solū illis j.Tim.v.
officiū venerationis deferat/verūetiā opportuna subsidia
ministrent.¶ Uos autē dicitis.Quicūqз dixerit pri vel Tex.
matri:mun⁹ quodcūqз est ex me/tibi pderit:ꝛ nō honori
ficabit patrē aut matrē suā:ꝛ irritū fecistis mādatū dei p
pter traditionē vestrā.Uniuersoꝝ cōditor ꝛ parens de⁹/
imbecillitates vel etates parentū considerās in lege pce
perat vt filij parētes honorarēt:ꝛ eis vite necessaria mini
strarent.Hāc prouidentiā legis dei scribe ꝛ pharisei sub- Dogma phariseorum prauum.
uertētes:ꝛ impietatē pro pietate inducētes/docebāt pes
simos filios:vt q in vsus pauperū ꝛ parentū erāt deputā
da deo offerrēt: ꝛ ita fiebat vt liberorū oblatio sub occa-
sione tēpli in lucra cederēt sacerdotū.Ipsi etiā parentes
ea q sciebant a filijs deo cōsecrata/ne sacrilegiū cōmitte
rent tangere nolebāt:ac p hoc egestate ꝛ fame afficiebā
tur.Cū igit pater indigēs ꝛ imbecillis a filio aliqd expo
sceret/rñdebat ei doctus a magistris iniquitatis.O pr
noli cōtristari:sз patiēter necessitatis hui⁹ penurias per-
ferre stude:q: munus qđ est ex me oblatū deo tibi pderit
si nō corporaliter/aut certe spūaliter.Pōt ꝛ hūc sub iter-
rogatiōe habere sensum.O pr/munus qđ ex me est/tibi
proderit.Ac si diceret.Exigis vt donū qđ oblatur⁹ eram
deo:in tuos vsus cōsumā:ꝛ hoc tibi pderit.Dicebāt hoc
scribe ꝛ pharisei vt parētes miseri timerēt accipere quod
oblatū videbant:ꝛ eligerent magis inopē vitā ducere q̄
deo consecratum contingere.¶ Hypocrite/bene pphe- Tex.
tauit de vobis Esaias dicēs.Populus hic labijs me ho- Esa.xxix
norat:cor autem eorum longe est a me.Preuidens pphe
ta Esaias iudeorum simulationem q cōtra euāgelij pre
dicationem venturi/ꝛ christo repugnaturi essent/bñ de
istis prophetauit:non q hoc quod de illis dicebatur bo-
num esset:sed quia ipa prophetia optime eorū moribus
conueniret.At ergo ex persona domini.Populus hic la-
bijs me honorat.Judei deum labijs honorabant:cū le-
gem ab eo datam scrutarentur:psalmos etiā et diuinos
hymnos modularētur.Sed cor eoꝝ longe erat ab eo:q:
semper in malū proni ferebātur/cordibus idolo colētes
de quibus scriptū erat q reuersi sunt cordib⁹ in Egyptū
Honorabāt labijs deum:qñ ad christum subdola fraude
dicebant.Magister scimus quia verax es:ꝛ viā dei in ve
ritate doces.Sed cor eorum lōge erat ab eo:q: idcirco lo Mat.xxij.
quebantur ista/vt possent eū Cesaris tradere potestati.
Hoc enim signauit euangelista cum premisit:q: abeun-
tes pharisei cōsiliū inierūt vt caperēt Jesum in sermone.
¶ Sine

Tex. ¶ Sine causa aūt colunt me/docētes doctrinas ꝛ māda
ta hoiз.Inuanū illū labijs ꝛ lingua colebāt/quoꝝ corda
auersa erāt:q: cū ceteris dei cultorib⁹ mercedē expecta-
Matt.vij. re nō poterant:ipso dño alibi dicēte.Nō ois q dicit mihi
dñe dñe/intrabit in regnū celoꝝ.Doctrinas vō ꝛ māda-
ta hoiз docebāt:q: pcepta dei negligentes/suas vt supra
Tex. ostēsum est traditiones statuere volebāt.¶ Et conuoca
tis ad se turbis dixit eis.Audite ꝛ intelligite:nō qđ intrat
in os coinqnat hoiem/sed qđ exit de ore.Hoc verbū qđ
est/cōicat:sanctarū scripturarū est ppriū.Siquidē iudei
qui se ppřn ꝛ partē dei esse iactant:cōes cibos vocabāt/
Cōmunes cibi qui sint. quibus in cōi oēs hoies vtūtur/pter ipsos iudeos:sicut
lepores/ostree/suilla caro:ꝛ hmōi animātia a qbus pre-
ceptū est abstinere.Cōe ergo illud vocabant/qđ ceteris
hoib⁹ ad vtēdū patet:ꝛ nō est de sorte dei/atqз ideo im-
mūdū.Inde ꝛ hoc verbū qđ est/cōicare/p pollucre ꝛ co-
inqnare ponitur apud eos/sз trāslatores posuerūt coin-
quinat.Ait ergo.Nō qđ intrat in os coinqnat hoiez.Ac
si diceret.Nihil qđ extra hoiem est/ꝛ in hoiem ingredit/
ipm pōt coinqnare:sed q de hoie pcedūt/illa hoiem pol-
luunt.Obijcit sane aliqs:si qđ intrat in os nō coinqnat
j.Cor.x. hoiem:qre nō vescimur idoloticis:Apl's em dicit.Nō po
testis calicē dñi bibere:ꝛ calicē demonioꝝ.Sed sciendū
q: ipsi cibi ꝛ ois creatura dei p seipsam mūda est:inuoca
tione tñ demonū dū idolis offert fit immūda.Et idcirco
Tex. a sanctis viris iuste respuitur.¶ Tūc audiētes discipuli
dixerunt ei.Scis q: audito hoc verbo Pharisei scanda-
lizati sunt.Scādalizabātur:q: videbāt vno sermone dñi
oēs supstitiones obseruationū suarū elisas: qui tm̄mo-
do in cibis sumēdis/vel abominandis: atqз lauacris et
varijs baptismatib⁹ suā religionē cōstare arbitrabātur:
j.Co.viij ignorātes qđ apl's dicit.Esca aūt nos nō cōmendat deo.
Scandalū vero grecus est sermo quē nos offendiculam
vel ruinā.i.impactionē pedis possumus dicere.Pharisei
ergo in verbo dei scandalizabant/q puerse mētis obsti-
natione cecati:nō salutē in doctrina christi/sed pditiōis
Tex. eterne ruine occasionē inueniebant.¶ At ille respōdēs
ait.Ois plātatio quā non plātauit pater meus celestis/
eradicabitur.Hunc locū sibi fauere arbitrātur hi:q di-
cunt duas esse naturas in hoibus:alterā bonā a deo/alte
Errore tūdit heresis. rā malā a principe tenebrarū diabolo.Et plātationē quā
nō plantauit pater:naturā mali accipiūt.Sed sciēdū q:
omnis natura a deo est:ꝛ bona est.Sed q: inest homini-
bus liberū arbitriū:ideo bona est plātatio nature:sed ple
rūqз mala fit mala volūtate.Hinc Hieremias ait.Ego
te plātaui vineā electā:quō cōuersa es in amaritudinem
viris aliene:Ergo qđ deus plantat nemo potest eradica
re/nisi ipsa natura prebeat assensum.Sane pōt hic oriri
nō absurda questio.Nā si ois plātatio quā nō plantauit
pater eradicabitur:ergo eradicabit ꝛ illa/de q apl's di-
j.Co.iij. cit.Ego plantaui: Apollo rigauit.Sed attēdendū qđ se
Ibidem quit.Deus aūt incremētū dedit.Igitur plātante Pau-
lo:Apollo rigante/deus suis operarijs cooperatur:ꝛ cū
Tex. eis plantat ꝛ rigat.¶ Sinite illos ceci sunt ꝛ duces ce-
coꝝ.Ceci erant Pharisei:q tenebrosas traditiōes quas
ipsi adinuenerant obseruātes/lucē mandatoꝝ dei nō cō-
siderauerūt.De q psalmista dicit.Lucerna pedib⁹ meis
verbū tuū:ꝛ lumē semitis meis.Nō solū ceci sed et duces
cecorū dicūtur:q: tales nō solū sibi non pspiciūt:ne in fo
neā pditionis incidant:sed etiā sibi obsequētes/in pcipi-
tiū mortis secū trahunt.Hos ergo ꝛ oēs puersos docto-
res pcipit saluator sinēdos/ꝛ suis errorib⁹/ac libero arbi
trio dimittēdos:sciēs eos postq̄ semel exciderint:aut vix
aut nullaten⁹ ad veritatē posse retrahi.Hinc ꝛ apl's pci
Tim.iij. pit dicēs.Hereticū hoiem post primā ꝛ scdam correctio-
Tex. nē deuita.¶ Respōdens aūt Petrus dixit.Edissere no-
bis parabolā istā.At ille dixit.Adhuc ꝛ vos sine intelle-
ctu estis:Sancti apl'i adhuc min⁹ docti erāt:ꝛ ideo vba
dei absolute plata nō intelligebāt:sed qđ aperte dictum
fuerat ꝛ patebat auditu/parabolice dictū putabāt:ideoqз
in re manifesta mysticā requirebant intelligētiā.Proin-
de corripiunt a dño:q: per figuras dictū putarent/quod
perspicue locut⁹ fuerat.¶ Adhuc inqt ꝛ vos sine intelle Tex.
ctu estis:Nō intelligitis:q: omne qđ intrat in os/in ven
trē vadit/ꝛ in secessum emittit.Hanc dñi sniam heretici
calūniant/eūqз reprehendūt quasi physice disputatiōis
ignarū:q ait/oēs cibos in vētrē ire/ꝛ in secessum digeri.
Dicūt em susceptas escas:ꝛ ex attritu dētium colliqз fra- Notula pulchra.
ctas per artus venas/medullas/neruosqз diffundi.Uñ
et videm⁹ multos q vitio stomachi perperē patiunt vo-
mitū/post prandia statim euomere qđ ingesserūt:ꝛ ta-
men corpulentos esse:q: ad primū esse attractū liquidior
cibus ꝛ potus p mēbra fundit.Sed hi tales cū volūt re-
prehēdere imperitiā alienā/ostēdūt suā.Quis enim te-
nuissimus humor ꝛ liquens esca sit:tñ ꝛ ipsa cū artubus
et venis suscepta fuerit: ꝛ decocta p occultos meat⁹/qs
poros dicūt/ad inferiora purgāda delabit:ꝛ sic i secessuз Tex.
vadit.¶ Que aūt pcedūt de ore/de corde exeūt:ꝛ ea co-
inqnant hoiem.De corde em exeūt cogitationes male/
homicidia/adulteria/fornicationes/furta/falsa testimo
nia/blasphemie.Notādū q dñs cogitationes malas de
corde dicit exire.Nā plato phs dicit sedē aie i cerebro esse
sed oportet vt principaliorē sedē aie in corde accipiamus
vbi quasi in quodā meditullio cōsistēs/cogitatiōes dis-
ponit:ꝛ mēbris corporis vitalē subministrat affectū.Si-
mul etiā hac snia arguūtur/q dicūt cogitationes a dia-
bolo immitti:ꝛ nō ex ppria volūtate nasci.Diabolus em
adiutor ꝛ incēsor esse pōt malarū cogitationū: auctor ve
ro esse nō pōt.Sed nequaq̄ recipiēdū est diabolū secreta
cordis posse rimari:ille em semp in insidijs posit⁹/quod
aio versem⁹/ex habitu ꝛ gestib⁹ ipsi⁹ corporis existimat:
cū tñ penitus cogitationes cordis nequeat intueri:qđ si
bi soli reseruauit:cui dictū est.Tu solus nosti corda filio iij.Reg.viij.
rū hoim.Cū ergo ipsas cogitationes videre nō possit si-
gnis qbusdā ꝛ motib⁹ illas deprehēdit.Uerbi grā.Si nos
viderit pulchram mulierē crebro inspicere: intelligit cor
amoris iaculo vulneratū/sicqз prauis suggestionib⁹ sti-
mulat ad fornicādū.Si nos cōtra pximū rancorē vocis/
vel trucē aspectū leuare cōspexerit:intelligit cor inuidia
tabescere:sicqз p irā ad homicidij facin⁹ inflāmat.Si ie-
iuniorū tpe viderit nos ad fenestrā crebro respicere/ꝛ in
solis radio curiosius horā denotare:gule vitio conuincit
animū sauciatū.Si gēmarū/vel auri vel qrūlibet rerum
pulchritudinē nos ardēter intueri cōspexerit: intelligit
in corde latere malū auaritie:ꝛ idcirco puocat ad furta Quō demon cognoscit cor.
Attendendū vō q hec aperta sunt opa/saluator cogita-
tiones appellat:q: primū cōcupiscētia corde cōcepta/co
gitationū fomitibus nutrit:ꝛ sic demū ad operationem
perducit.Et ideo dñs hec opa cogitatiōes vocat:quorū
indicia hostis callidus p quasdā habitudines morū inue
stigans/humanū genus decipere festinat: ꝛ ad agenda
que diuinus sermo phibet instigat:vt hoiem ad imagi-
nē dei cōditū polluat.Uñ ꝛ dñs enumeratis cogitatiōi-
bus malis subiūxit.¶ Hec sunt q coinqnant hoiem:nō Tex.
lotis aūt manibus māducare/nō coinqnat hoiem.Sed
Pharisei iuxta literā cūcta accipiētes:ꝛ spūalia pphe-
tarū vba/spūaliter intelligere nolētes:quecūqз illi de cor-
dis simul ꝛ corporis mūditia pcipiebant dicētes.Laua-
mini:mūdi estote.Et alibi.Mūdamini q fertis vasa dñi Esa.j.
hec isti in sola corpoꝝ mūditate seruāda credebāt.Sed Esa.lij.
frustra manus abluebāt/frustra baptizabant:qui fonte
saluatoris ablui cōtēnebant.Sed qđ pdest exterius ex-
cādidare cutē:ꝛ interius inuidia ꝛ auaritia ceterisqз vi-
tijs sordidā gestare mētē:Tales em recte cōparantur se-
pulcris dealbatis:que a foris candida videntur:interi⁹
vero sordibus ꝛ fedo cadauere plena sunt.Ergo sm apo
stolum.Mundemus nos ab omni inquinamento car- ij.Cor.vij.
nis ꝛ spiritus:satagamus habere mūdam animā in cor-
pore mundo:vt sic perficiamus sanctificationē in timo-
re christi:cui est honor ꝛ gloria in secula seculorū.Amen.

¶ Feria quinta. Luce. IIII.

¶ In illo tempore. Surgens Jesus de synagoga: introiuit in domũ Simonis. Et reliqua. Homiliam require sabbato post Pentecostes.

¶ Feria sexta. Joānis. IIII.

¶ In illo tẽpore. Venit Jesus in ciuitatẽ Samaritanoꝝ: que vocat Sychar: iuxta prediũ quod dedit Jacob Joseph filio suo. Erat autẽ ibi fons Jacob: Jesus autẽ fatigatus ex itinere: sedebat sic supra fontẽ. Et reliqua. Homilia lectionis eiusdẽ.

EX hac lectiõe vera nostri redẽptoris quã ex nobis & pro nobis assumpsit humanitas cõmendat. Cũ enim esset verus filius dei: beate summe & summe bẽfis/bona cuncta tribuens/nullius egens/ꝓpter nos redimendos homo factus: ita sese nostre infirmitati cõtemperauit: vt omnia q̃ nostre fragilitati cõueniũt/in se excepto pcõ susciperet. Deniq; his q̃ panis vite erat esurijt/fons iustitie sitiuit: fatigatus est ex itinere q̃ erat via: quiq; lux erat mũdi nõ pmisit mẽbra sopoi. Modo nẽpe ait euangelista. Jesus fatigat⁹ ex itinere sedebat sic sup fontẽ. Sed videndũ ex quo itinere dñs fatigat⁹ dicat. Supra legit q̃ cũ audisset Jesus: q; dixerũt de eo Pharisei q̃ plures discipulos facit & baptizat: quis nõ baptizaret sed discipuli eius: reliquit iudeã & abijt iterũ in Galileã. ¶ Venit ergo in ciuitatẽ Samaritanoꝝ que dr Sychar: iuxta pdiũ qd dedit Jacob filio suo Joseph/vbi erat fons Jacob/ac deinde fatigatus ex itinere. Prio nobis ergo & ex nobis fatigari potuit/q̃ in se mortẽ stabilis & statu mobilis semper fuit. Sedebat sup fontẽ: vt lassitudinis incõmodũ releuaret: et pſona & dignitatem magistri intrẽdebat. Sedere nãq; magistroꝝ est. Venit ergo dñs in ciuitatẽ Samaritanoꝝ: vt illis quoq; in trãsitu doctrine sue beneficiũ impẽret. Ad pdiũ vero qd dedit Jacob filio suo Joseph accessit idcirco: vt illũ se esse ostẽderet quẽ scriptũ Joseph pfigurauerat/quẽ verus sol & luna venerant: & cui astra oĩa famulant/quẽq; fratres impij/iudei sc̃z iniusto odio pse quebant. Sedit sup fontẽ: q; ibi nouerat vẽturã mulierẽ quã creditura ante secula pſciebat. Vñ sequit. ¶ Venit mulier de Samaria haurire aquã. Dicit ei Jes⁹. Da mihi bibere. Quid est q̃ dñs a muliere Samaritana potũ exposcit: q̃ sequẽtib⁹ affluẽtia fontẽ in se credẽtib⁹ daturũ promisit? Sed sitiebat: nõ tã aquã q̃ mulieris saluẽ et fidẽ. Deniq; qualis sit sitis dñi/ex sequẽtib⁹ claret vbi dicit. Meus cibus est/vt faciã volũtatẽ pris mei. Qualis ergo cibus eius/talis & potus est. Hoc ergo desiderabat hoc sitiebat: vt in illa volũtatẽ pris pficeret. Sed carnalis adhuc mulier/sitim dñi carnaliter accipiẽs respõdit. ¶ Quõ tu cũ iudeus sis bibere a me poscis que sum mulier Samaritana? Hoc q̃re miraret ostẽdit subinferens. ¶ Non enim coũntur iudei Samaritanis. Nullius rei vsum cũ illis habẽt: nec in aliquo participes sunt eorum. Execrant em illos & odiũt q̃ ipsoꝝ regionẽ possideant/vel q̃ deũ simul & idola colant. Vñ & pro magna cõtumelia dicebãt si quẽ Samaritanũ vocassent: q̃ noie crederet christũ legunt iniuriasse. Sz audiam⁹ qd dñs errãti & infideli respõderit. ¶ Si scires inq̃t donũ dei & qs est q̃ dicit tibi. Da mihi bibere/tu fortã pessis ab eo: & dedisset tibi aquã viuã. Donũ dei qd est aliud q̃ spũs scr̃us? Hoc donũ post fuã ascẽsionẽ fidelib⁹ dedit: q̃ ascendens in altũ captiuã duxit captiuitatẽ/dedit dona hoĩb⁹. Et sicut alibi idẽ euãgelista dicit. Nõdũ erat spũs datus: q; Jesus nõdum erat glorificat⁹. Ostẽdit se ergo dñs nõ ralẽ sitire aquã qualẽ illa intelligebat. Fidẽ nãq; eius sitiebat: & idcirco ei sitiẽti spũm dare volebat. Hec est aqua de qua alibi stans in tẽplo dicebat. Qui sitit veniat et bibat/& de vẽre eius fluent aque viue. Hõ exponens euãgelista subiũxit. Hoc aũt dicebat de spũ/quẽ accepturi erãt credentes in eũ. Ait ergo. Si scires donũ dei: & qs est q̃ dicit tibi. Da mihi bibere/tu fortã petisses ab eo: et dedisset tibi aquã viuã. Scire christũ nõ poterat: q; donũ dei. i. spiritũ sanctũ nõ habebat. Et ideo q; christũ ignorabat: aquã viuã petere ab eo nesciebat. Sed adhuc in carnali sensu mulier pseuerãs rñdit. ¶ Dñe neq; in quo haurias habes: & puteus alt⁹ est: vñ ergo habes aquã viuã? Nunq̃d tu maior es pẽ nostro Jacob/q̃ dedit nobis puteũ: & ipse ex eo bibit: & filij eius/& pecora eius? Norãdũ vero q̃ hic puteũ dicit cũ superius fontẽ noiauerit: q; nisi mirũ oĩs puteus fons: nõ aũt oĩs fons pute⁹. Que ẽba ficut aperta & plana trãscurrentes: audiam⁹ qd ei dñs respõderit/supiora sua ẽba exponẽs. Ait ei. ¶ Dis q̃ bibet ex aqua hac/sitiet iterũ: q̃aũt biberit ex aqua quã ego dabo ei/nõ sitiet in eternũ. Sed aqua quã ego dabo ei: fiet in eo fons aque saliẽtis in vitã eternã. Quib⁹ sermonibus dñi delectata: & tãti muneris consoꝝ esse cupiens et adhuc pudentiã carnis amplectẽs respondit. ¶ Dñe da mihi hanc aquã: vt nõ sitiam/neq; veniã huc haurire. Ait illi dñs. Vade voca virũ tuũ & veni huc. Dicit ei. Nõ habeo virũ. Dicit ei Jesus. Bene dixisti/q̃ nõ habeo virũ quinq; em viros habuisti: & nũc quẽ habes nõ est tu⁹ vir: Nouerat certe dñs illã nõ ẽse virũ & ista loquebatur: vt paulatim eã a carnali intellectu retraheret: & ad intelligẽdũ qs esset q̃ cũ ea loq̃bat̃ pduceret Deniq; mulier audiẽs q̃ circa se erat: prio eũ ꝓpheta/postmodũ christũ cõfessa est. Sz hec historie sic est plana simplicitas: vt in ea sensuũ lateat alta ꝓfunditas. Si ergo aliq̃d ibi de hoc dono dei & de spũali gustauim⁹/spũaliter ista tractem⁹. Et primo videam⁹ qd significet q̃ hora sexta dns ad puteum venisse dr. Hora sexta/sexta mũdi etate significat: qñ tãq; in senectute mũdi/dñs & redẽptor noster hoie indut⁹ venit ad puteũ: ad terenebrosam vcz mũdi huius ꝓfunditatẽ: de illa celoꝝ sublimitate ad infimas terre partes dignatus est descendere. Hora ergo sexta & ñs ad puteum venit: qñ ad inferiores circulos a summo celi cẽtro incepit declinare: q; nouissima seculi vt dicrũ est etate/filius dei ad terrenũ laboẽ nostrũ dignat⁹ est descẽdere: vt nos doceret exuere veterẽ hoiez cũ actib⁹ suis: & induere nouũ qui ẽm deũ creatus est. Q̃ fatigat⁹ venit/infirmitatẽ carnis: q̃ sedit/humilitatẽ ostẽdit. Fatigatus ergo refertur: q; & imbecillitatẽ carnis ꝓ nobis suscepit: & homo & humilis inter hoies apparuit. De hac infirmitate carnis eius dicit ꝓpheta. Vidimus eũ & nõ erat aspect⁹: & desideravimus cũ despectũ & nouissimũ virorũ: virũ dolorũ et sciẽtẽ infirmitatẽ. De humilitate ẽro eius ait apls. Humiliauit semetipsum/factus obediẽs vsq; ad mortẽ: mortẽ aũt crucis. Mulier hec Samaritana gentiũ est eccl̃a: q̃ bene Samaritana vocat̃. Samaria em ꝑ idololatria solet accipi. Hinc ꝓpheta christi p̃nũtians incarnationẽ dicit. Ante q̃ sciat puer vocare patrẽ aut matrẽ suã: accipiet virtute Damasci & spolia Samarie. Christ⁹ nãq; virtutẽ Damasci accepit: qñ ei magi aurũ obtulerũt: in quo quõdã ipsa potẽrissima ciuitas cõsidebat. Accepit spolia Samarie. i. hoies idololatrie captiuitate oppressos/ad libertatẽ noue gre reduxit. Apte igit hec mulier Samaritana dr: q; fcta eccl̃a ante christi aduẽtũ idololatrie dedita cultui erat: nihilq; aliud agere nouerat/q̃ circa secularis curas/vanis cupiditatib⁹ occupari. Hoc em significat q̃ cũ hydria ad puteũ hec mulier aquã haurire veniebat Poscebat dñs ab ea bibere/salutẽ gẽtiũ sitiẽs: q̃ren⁹ eas ab errore crucere: & ad ꝓpiane fidei religionẽ adducere Quiq; viri qs habuerat: q̃nq; sẽsus corporis accipiunt: vi/sus vcz/auditꝰ/gustꝰ/odoratꝰ/& tactꝰ. Et visu q̃dẽ alba & nigra/q̃ quõ colore/ata videm⁹. Auditu rauca: sono/aq; clara pram⁹. Olfactu odorifera & feẽtia discernimus. Gustu dulcia sit & amara ꝓcipim⁹. Tactu ẽro q̃ p oĩa corporis mẽbra diffũdit/calida & frigida/mollia & dura/lenia & aspera sentimus. Istis quinq; sensib⁹ eccl̃a gentiũ ante aduentũ christi subdita erat: & lucẽ mẽtis nõ habẽs/carnalẽ vitã sine vlla intelligẽtia trãsibat. Et q; istos sensus nõ erro: reperit/sed natura cõtribuit: recte viri q̃si legitimi dicũtur/q̃bus primis rpibus seculi oẽs hoies seruiebãt. Sed iã venerat tps q̃ nõ illis sensib⁹ rectoribꝰ aiã vereret sed haberet virum. i. rationalẽ spiritũ: cui illos priores vires. i. quinq; sensus in famulatũ subiũceret. Nec iã anima quinq; viris subderet: ẽ ꝑbũ dei amplecteret: spũ christo inhereret. Nec psentibus delectaret: sed eternoꝝ amore frueretur. Sed qñ adhuc pristino errore tenebat: nec eã post quinq; viros. i. post tps quinq; sensuũ carnaliũ verbũ dei acceperat: sed diabol⁹ cõpleru adulterino illectã obtinebat: ait dño. Voca virũ tuũ & veni huc. Q̃ est dicere. Remoue re ab affectione carnali in qua nũc es: et spiritu intelligẽtie cuocaro pſens adesto. Vir em anime est quodãmodo spũs hoĩs: q̃ aĩalem affectionẽ tãq; conũgẽ regit. De quo apls dicit. Nemo scit hoĩm q̃ sunt hominis nisi spũs hois q̃ in ipso est. Sed cũ illa rñderet. Nõ habeo virũ/audiuit. Bene dixisti: quinq; enim viros habuisti: & ꝓ tpe quinq; sensib⁹ corpis seruiuisti. Nũc ergo quẽ habes nõ est tuus vir: q; nõ est in te spũs q̃ intelligat deũ/cui quo legitimũ possis ẽse cõiugiũ: sed error/dyabol⁹ tibi dñatur/q̃ te adulterina cõmaculatione corrũpit. Et fortasse ad hoc ꝓtinet: q̃ hec mulier post quinq; carnales rñsiones/sexto iã christũ nominat. Nã prima ei⁹ rñsio fuit: quõ tu cũ iudeus sis bibere a me poscis/q̃ sum mulier Samaritana? Scda. Dñe neq; in q̃ haurias habes: & puteus alt⁹ est. Tertia: dñe da mihi hãc aquã vt nõ sitiã in eternũ. Quarta: nõ habeo virũ. Quinta: video q̃ ꝓpheta es tu: pres nostri in mõte hoc adorauerũt. Sexta aũt iã rñsione christũ fatet dicẽs. Scio q̃ Messias venit qui dr: christ⁹. Sz adhuc errat: q; venturũ eũ expectabat quẽ psentẽ habebat. Nõdũ em virũ suũ vocauerat: ẽ vicinũ erat vt error iste tãq; adulter expelleret: & intellectus rõnalis introduceret. Ait ergo mulier. ¶ Dñe video q̃ prophẽta es tu. Iã q̃si vir ceperat intellect⁹ eius appropinquare/sed nõdũ plene aduenerat: ꝓpheta em dñm purabat/nec ꝑfecta errabat. Nã lõge ante Moyses de eo dixerat. Prophẽtã vobis suscitabit deus de fratribus vestris/tãq̃m me audite. ¶ Patres nostri in mõte hoc adorauerũt & vos dicitis: q̃ Jerosolymis est locus vbi adorare oporteat. Tertio erat inter Judeos & Samaritanos q̃ iudei solũmodo Jerosolymis in tẽplo a Salomone cõstructo deũ adorabãt. Samaritani ẽro longe positi: erant ipsi deũ/sed nõ in illo tpe adorabãt. Jdeoq; iudei se certolebãt: & melioꝝ se dicebãt/q̃ deũ in tẽplo a sapientissimo hoĩm edificato colebant. Quib⁹ dicebant Samaritani. Quare melioꝝ es nobis vos esse putaris: q; tẽplũ habeatis/q̃ nos nõ habem⁹? Nũquid patres nostri q̃ deo placuerũt: nõne in mõte hoc adorauerũt: & ipsi certe tẽplum nõ habebãt: sed hic adorabãt vbi & nos adoram⁹? Utriq; cõtendebãt: illi ꝓ tẽplo/isti ꝓ mõte: & vtriq; veritatis erãt ignari Sed q̃d dñs mulierẽ docear audiamus. ¶ Dixit ei Jesus. Mulier crede mihi: q; venit hora qñ neq; in mõte hoc: neq; in Jerosolymis adorabitis patrẽ. Credẽ inquit mihi. Est em in re qui credit: q; cepisti adesse intellectui/qñ me ꝓpheta agnouisti. Credẽ ergo mihi: q; scriptũ est. Si nõ crediderit is/nõ intelliget is. Venient autẽ ait dies: qñ neq; in mõte hoc neq; in Jerosolymis adorabitis patrẽ. Tẽpus euãgelice gratie q̃d iã instabat dicit: qñ ablata omni vmbra figurarũ/veritas pura luce mẽtes credentiũ illustratura erat. Deus em nõ loco cõtinet/qui celũ & terrã adimplet: nec in tẽplis manufactis/sz in sanctis mẽtib⁹ habitat. ¶ Vos inq̃t adoratis q̃ nescitis nos adoramus q̃ scimus. Multũ honorẽ iudeis tribuit qui dei cognitionẽ habebãt: legẽ & ꝓphetas acceperant: quoꝝ est testamentũ/& legislatio & ꝓmissio quoꝝ patres ex q̃bus christus/qui est benedict⁹ in secula. Hoc est em q̃d dicit. ¶ Sal⁹ ex iudeis est: q; saluator ex illo ppho natus est. Honorabat iudeos/sed nõ istos reprobabat. Jpse em erat lapis angularis: q̃ ex gentib⁹ parietẽ parieti ex iudeis copulat. Ideo ẽro ait: nos adoramus q̃ scimus: non ad omniũ psonas est referendũ/sz ad illos tãtũ q̃ sapientes & veritatis doctores/& les erãt apls/quales fuerãt ꝓphete: ceteriq; q̃ vel christũ vẽrum fide expectauerũt vel venientẽ fideliter suscẽperũt. ¶ Dicit illi mulier. Scio q̃ Messias venit qui dr: Christ⁹. Pietas catholica satis nouit: q; Messias hebraice: christ⁹ grece/vnct⁹ latine dicitur. Scio inq̃t: ac si diceret. Quid necesse est nos ꝓ monte/illos ꝓ tẽplo cõtendere: & cũ em christ⁹ venerit/mõtem spernet/tẽplũ euertet/& nos docebit: vt in spũ & veritate adorare noscam⁹. Sciebat iã hec mulier quo docenda esset/sed docẽte nõdũ agnoscebat: ideoq; digna erat que non differretur/sed cui christus iam manifestaret. ¶ Dicit ei Jesus. Ego sum q̃ loquor tecũ. Ecce adest vir quez vocare iubebat. Factũ est ꝑ ministerium caput mulieris vir: caput aũt viri christ⁹. Sed illa post q̃ audiuit. Ego sum: nihil rñdit: q; manifeste ei christus cognouit. ¶ Et continuo discipuli eius venerũt: & mirabant q̃ cũ muliere loquebatur. Venerũt discipuli q̃ erant in ciuitate vt cibos emerent. Mirabant tãta christi dignationẽ tãtã clemẽtia: qua perditã ouẽ q̃rebat/qua gẽtilẽ & erroneã mulierẽ docebat. Hãc eius misericordia/hanc eius bonitatem inestimabilẽ mirabant/nõ mala aliq̃d suspicabãt. ¶ Reliquit ergo mulier hydriã suã & abijt in ciuitatẽ suã: & dicit illis hoĩbus. Venite & videte hoiem q̃ dixit mihi oĩa quecũq; feci. Proiecit hydriã suã/qua obnimiã audita tẽ suã: nõ iam vsui: sed oneri deputabat/vt expedita atq; exonerata christũ annũtiaret. Sed & mystice/ecclã postq̃ ad fidẽ christi venit/hydriã ꝓiecit: q; cupiditatib⁹ renũtiauit. Hydria em illa amoꝝ seculi figuraliter expimebat: q̃ sibi hoies de renebrosa/ac in imũ demersa quotidiana/qñ de puteo voluptatẽ hauriebãt. Qua ꝓcepta iterũ sitiũt: q; expleta voluptas nõ sat̃iat/sz ad maiorem sitim mali operis accẽdit. Venite inq̃t & videte hoiem q̃ dixit mihi omnia q̃cũq; feci. Paulatim venit ad pdicãdũ christũ. Primo vocat cũ hoiem: ne si christũ primo diceret auditores irascerent & indignarent: sicq; ad eu exire nolent. ¶ Interea rogabãt cũ discipuli dicẽtes. Rabbi mãduca. Ille aũt dixit eis. Ego cibũ habeo mãducare quẽ vos nescitis. Dixerũt q̃ discipuli eius. Nunq̃d aliq̃s attulit ei mãducare? Quid mirũ si mulier Samaritana superius nõ intelligebat quã aquã dñs ei ꝓmitteret: ecce ipsi discipuli nũc nõ intelligũt de q̃ esca dñs dicat. Sz ver⁹ magister instruit eos: nõ sicut mulierẽ p anfractꝰ & sermonũ circuitus: sed aperte ostẽdit spũalẽ nobis cibũ. Ait enim ¶ Meus cib⁹ est: vt faciã volũtatẽ pris mei q̃ in celis est vt perficiã opus eius. Volũtas pris est: vt credam⁹ in filiũ eius. Sicut alibi dicit. Hec est voluntas pris mei q̃ misit me: vt credaris in eũ quẽ misit ille. Opus ẽro pris/passio nostre redẽptionis. Lib⁹ ergo christi fides nostra & salus ponitur. est. Atq; ideo perficiebat opus eius/hũane redẽptionis mysterium maturãdo. Nõne vos dicitis: quia adhuc quatuor mẽses sunt & messis venit? Opus illũ vigebat: & quo dauersoꝝ ꝓperãde salutis nostre erat desecbat/iã operios id est ꝓdicatores in mũdũ mittere volebat. Vos inq̃t dicitis q̃ adhuc quatuor mẽses sunt & messis venit. Sz ego vobis aliã messem iam oriẽtã iam maturã/& ad merendũ paratã ostẽdo. ¶ Ecce inq̃t dico vobis. Leuate oculos vestros & videte regiones: q; albe sunt iã ad messem. Ergo tẽpus est vt messores mittãtur. Hõ est aperte docere: intellectu mẽtis cõsiderare deũ mũdo recõciliari: & trãsacta hyemẽ infidelitatis adesse fidei calorẽ/iamq; parata esse corda gentiũ: vt ex illa messem iustitie vestra ꝓdicatione colligatis. ¶ In hoc em verbũ est verũ: quia aliꝰ est qui seminat/alius q̃ metit. Ego misi vos metere q̃ vos nõ laborastis. Alij laborauerũt: & vos in labo-

Christ⁹ nõ baptizabat. Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Donum dei est spũs sanctus.

Secreta ꝑbox aperiũt.

Esa. liij.

Ꝑuerb. viij.

Esa. viij.

Esa. viij.

Tex.

Deuter. xviij.

Tex.

Tex.

Pulcherrima tropologia.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

res eo⁊ introisitis. Non misit seminare discipulos: sed metere. Dirigunt enim vbi iã alij labo⁊auerũt. i. ad iudeos primũ: quibus ꝓphete christũ p⁹ius annũciauerãt. Et vbi labo⁊atũ erat: vtiq; seminatũ erat. Quo ꝛo seminatũ erat: iã maturũ falcẽ ⁊ triturã ꝙrebat. Dirigunt ergo apli: quo iam ꝑdicauerant ꝓphete. Ipsi em seminauerunt hoc/qđ ad huiꝰ mulieris notitiã puenerat. Unde dicebat. Scio q; Messias venit q̃ dr christꝰ. Hec messis primũ in iudea collecta est: qñ ꝑdicante Petro vno die crediderunt tria milia/alia die quinq; milia: ⁊ deinceps multa milia. Eremo q̃ crediderãt: afferebãt rerũ suarũ ꝑcia/ponẽtes ante pedes apl⁹o⁹: vt expediti a sarcinis seculi/liberi christũ sequerentur. De hac messe pauca grana p orbẽ sparsa/innumerã messem p⁹ cũ mũdũ gemuerũt: q̃ in fine seculi colligẽda est. Inruẽdũ ꝛo qđ supra dixit: vt ⁊ qui seminat simul gaudeat ⁊ q̃ metit. Prophete em seminato⁊es/⁊ apostoli messo⁊es/disparis tpis labo⁊es habuerũt/sz vnã mercedẽ acceperũt: ⁊ fructũ pariter in vitã eternã cõgregaueꝛũt. ¶ Et ciuitate aũt illa multi crediderũt in eũ Samaritanoꝝ/ꝑpter verbũ mulieris testimoniũ phibentis: q̃ dixit mihi oia quecũq; feci. Cũ venissent ergo Samaritani ad illũ rogauerũt cũ vt ibi maneret. Et mãsit ibi duos dies: ⁊ multo plures crediderũt in eũ ꝑpter sermonẽ ei⁹. Et mulieri dicebant. Quia iã nõ ꝑpter tuã loquelã credimus: ipsi em audiuimus ⁊ scimus q̃ hic est vere saluto⁊ mũdi. Primo quidẽ Samaritani famã dñi audierũt: postmodũ cõsperserũt. Nec hoc sufficit/sed etiã rogaueꝛũt eũ/vt saltẽ aliquos dies apud illos maneret. Nec iã se ꝑpter hoc de quo mulier testimoniũ phibuerat credere dicebãt/sed ipsos vere cognouisse ⁊ scisse: q̃ ipe esset saluato⁊ mũdi. Extra credulitas Samaritano⁊/exaggerat multũ ⁊ aggrauat infidelitatẽ iudeoꝝ. Samaritani vero certe nullũ miraculũ viderant: nõ mortuũ resuscitatũ inspexerãt/nõ mare pedib⁹ transiuentũ acceperãt/sed tãtũ qđ mulier dicebat: q̃ dixit mihi oia quecũq; feci. Iudei ꝛo innumera quotidie mirabilia cernẽtes: nõ solum nõ credebãt/verũ etiã sue salutis psequebant aucto⁊em. Sic etiã quotidie fit apud gẽtiles. Cũ em a christi amicis christũ ꝑdicare audiũt ⁊ credũt: quasi p tamã mulierẽ ꝑdicãtis ad christũ veniũt. Sicq; eo apud illos manente iã robustius p seipsos quãta fides christiane fidei/quãta fit salus in christũ credẽtibus/ex tpe cognoscũt. Nec vacat q̃ biduo apud eos mãsisse dr: q̃ nimirũ in se credẽtes christꝰ duob⁹ ꝑceptis instruit charitatis: docẽs eos deũ diligere sup oia/primũ sicut seipsos. Biduo ergo apud Samaritanos mãsit: q̃ in eoꝝ cordib⁹ reꝺescit/quos gemina charitatis lampade feruere cognouerit. Nec illud omittẽdũ q̃ nulla nocte sed solius diei fit mẽtio. Nõ em põt esse locꝰ tenebras. Joãnes em dicit. Deus charitas est. Idẽ quoq; dicit. Deꝰ lux est: ⁊ tenebre nõ sunt in eo vlle. Si ergo deus charitas est: ⁊ si deus lux est: ergo charitas lux est. Ubi ergo charitas lux est: ibi nebulis locꝰ esse põt: Et ecõtrario vbi charitas nõ est/ibi nulla lux: sed oia terre obscuritate nigra sunt. Hinc Joãnes. Dis q̃ nõ diligit fratrẽ suũ/in tenebris est: ⁊ in tenebris ambulat: ⁊ nescit quo eat. Qui aũt diligit/in lumine manet. Hãc igit iquãtũ possum⁹ efficaciter teneam⁹: vt christo inhabitãte gaudere merear. Proficiam⁹ a nobis noxiarũ hydriã cupiditatũ: ⁊ ad bona q̃ deo inspirante cognouim⁹/nobiscũ alios trahere festinem⁹. Clementiãq; nostri redẽptoris pijs vocib⁹/ac bonis actibus ex⁹em⁹: vt q̃bus iã suã dare dignat⁹ est cognitionẽ cum virtutũ ꝓfectu ad sue gl̃ie dignet ꝓducere visionẽ. Amẽ.

Joã. iiij.

Act. iiij.

Messias euãgelij

Ter.

j. Jo. iij.

j. Joã. j.

j. Joã. ij.

Mo⁊alis istructio.

¶ Sabbato. Joãnis. VIII.

¶ In illo tẽpo⁊e. Perrexit Jesus in mõtem oliueti: ⁊ diluculo iterũ venit in tẽplũ. Et omnis populus venit ad eũ: ⁊ sedens docebat eos. Adducunt aũt Scribe et Pharisei mulierẽ in adulterio deprehensam: et statuerunt eam in medio: et dixerũt ei. Et reliqua. Homilia lectiõis eiusdem.

Omnipotẽtissim⁹ dñs

cõditor: ⁊ benignissimus amator: hoim dñs nr Jesus christꝰ: cuius vniuersevie misericordia ⁊ veritas: hãc sibi maxime circa suã passionẽ effecerat consuetudinẽ: vt in dieb⁹ qđe in tẽplo qõ Hierosolymis erat verbũ dei ꝑdicaret: signa ⁊ miracula ostẽderet/qb⁹ se dei esse filiũ declararet. Sero aũt reuerteretꝝ in Bethaniã: ⁊ apud amicũ suũ Lazarũ/sozo⁊esq; ei⁹ Mariã ⁊ Marthã nocrib⁹ hospitareꝝ. Sicq; interdũ diluculo ad similẽ ꝑdicationis opus Hierosolymã reuertereꝝ. Scõm hũc igit sibi cõsuetũ mo⁊ẽ cũ tota die in die festo scenophegie. i. tabernaculo⁊ in tẽplo ꝑdicasset: vesperãte iã die (ficut asserit: serũs euãgelista) perexit in mõtẽ oliueti: ⁊ inde rursum diluculo venit in tẽplũ. Mystice: mons olueti subli mitatẽ dñice pietatis ac misericordie designat: qđ in ipo tio alleꝝ saris claret vocabulo: q̃ mons oliueti a misericordia nogoꝝica. mẽ trahit. Eleos nãq; grece/latine misericordia dr. Natura quoq; olei mysterio aptissime cõuenit: atq; gr̃am ꝑmõstrat misericordie. De qua ps. Suauis dñs vniuersis: et miserationes eius sup oia opera eius. Oleiq; punctio fessis dolentib⁹ mẽbris solet afferre leuamẽ. Et psalmista miserationes dñi gratiosa laude cõmemo⁊ans. Qui ꝓpitiat⁹ omnib⁹ iniqtatib⁹ tuis: qui sanat oẽs infirmitates tuas. Pergebat ergo dñs in montem oliueti: ibiq; manebat/vt arte in se misericordie cõstare: immo se ostẽderet esse ipsam misericordiã/sm psalmiste vocẽ. Deꝰ in quit suscepto⁊: meus es: deus meꝰ misericordia mea. Tẽpus ꝛo diluculi quo ꝑdicatur⁹ Hierosolymã redibat: tẽpus noue gr̃e ex⁹ii designat: q̃ remota legaliũ vmbra figurarũ/lux euãgelice veritatis mũdo reuelanda erat.

Expositio.

Jesus p̃ dicator⁹ miseri⁹ cordie.

¶ Et ois inquit ꝓpls venit ad eũ/⁊ sedens docebat eos. Sessio dñi humilitatẽ incarnatiõis eius insinuat: p quã mũdo subuenire dignatus est. Dño ergo in tẽplo sedente omnis ꝓpls venit ad eũ: q̃ post q̃ per suscepta humanitatem/visibile se hoibus ꝓbuit: ceperũt multi ꝑdicationem eius audire ⁊ in eũ credere. Et tãto liberius/quãto cum sibi p assumpta carnẽ primũ factũ esse meminerãt. Multi aũt dixerũ⁹: q̃ plurimi supba mẽte salutẽ quã attulerat cõtẽpserũt. Un multũ ante p ꝓphetã ꝑdictũ fuerat. Audiãt mãsueti ⁊ letent. Mãsuetis igit ⁊ simplicib⁹ sermonẽ dñi miratib⁹ ⁊ intẽtissime audiẽtib⁹: qđ cõtẽpto⁊es fecerint audiam⁹. ¶ Adducũt aũt Scribe ⁊ Pharisei mulierẽ in adulterio deprehensam: ⁊ statuerũt eã in medio/et dixerũt ei. Magister/hec mulier modo deprehẽsa est in adulterio. In lege aũt Moyses ꝑcepit nobis hmõi lapidare: tu ergo qđ dicis: O capriosa veneratio: o simulatũ venenate mẽtis obsequiũ: o labia dolosa in corde: ⁊ doliũ ex corde loquẽtia. Interrogant nõ vt qđ rectũ est discãt: sed vt veritati laqueos nectãt. Sciebãt enim idcirco vel maxime dñm a turbis amari: q̃ miam ꝑdicabat/⁊ pctõres benignissime suscipiebat: ideoq; cũ inuenissent mulierẽ in adulterio: exultabãt inuenisse se tẽtandi occasionẽ. Adduxerũt g̃ eã ad dñm: pcuncrates qđ de ea fieri⁹ uideret. Dicebãt em adinuicẽ. Si dixerit/lapidãda est hec mulier iuxta decretũ Moysi: q̃si misericordie oblitum (quã ꝑdicat) deridebim⁹: sicq; eũ odiosum turbis a qb⁹ diligit faciemus. Si ꝛo lapidari eã ꝓhibuerit/q̃si legis aduersariũ ⁊ fauto⁊ scelerũ publice cõꝓhẽdem⁹: ⁊ mortis supplicio cõdẽnabimus. Sed qđ puerilitas valet humana cõtra potestatẽ diuinã: Scriptũ nãq; est. Nõ est sapientia/nõ est prudentia/nõ est cõsilium cõtra dñm. Seq̃tur em. ¶ Jesus aũt inclinauit se deorsu⁊: ⁊ digito scribebat in terra. Per hoc q̃ se dñs inclinauit/humilitatez assumpte humanitatis ostendit. Per digitũ qui cõiunctionibus articulo⁊ cõpositꝰ/atq; ideo ceteris mẽbris ꝓlio⁊ est/sublimitas discretionis exꝑmitur. Per terrã ho

Ter.

Ter.

Ter.

sacramēta redēptiōis nr̄e tēporū lege referunt. Que vt
digni⁹ celebrem⁹: saluberrime nos quadraginta dierum
ieiunio pparemus Nō em̄ hi tm̄ qui p mortis christi re
surrectionisq̄ mysteriū in nouā vitā baptismo sunt rege-
nerāte venturi: sz oēs ppli renatoꝝ: ⁊ vtiliter ⁊ necessarie
presidiū sibi huius scificationis assumūt: illi vt q̄ nōdū
ij.Co.x. habēt accipiāt: isti vt accepta custodiāt. Dicēte nāq̄ aplo
qui stat videat ne cadat: nemo est tāta firmitate suffult⁹
vt de stabilitate sua debeat esse secur⁹. Vtamur ergo dile
ctissimi saluberrimi tpis venerabilib⁹ institutis/ ⁊ solici-
Cautele tiore cura cordis nostri piacula tergam⁹. Quātūlibet em̄
vtiles p caste ⁊ sobrie mortalis hec vita ducat: quodā tm̄ puluere
fidelib⁹. terrene cōuersationis aspergit: ⁊ nitor mētiū ad dei ima
ginē cōditarū nō ita fumo toti⁹ vanitatꝭ alien⁹ est vt nul
la possit sorde fuscari: ⁊ nō semp indigeat expoliri. Qđ si
etiā cautissimis est animis necessariū: quāto ampli⁹ illis
est expetendū: q̄ tota forte anni spatia/ aut securius/ aut
negligentius trāsierunt. Quos charitate debita admo-
nemus: vt nō ideo sibimet blandiant: q2 nobis ɔscie sin-
guloꝝ patere nō possunt: cū oculos dei scimus vniuersa
cernētes: nō abdita locoꝝ/ nō parietū septa secludāt: nec
se solū ei acta ⁊ cogitata/ verū ⁊ agēda sint cognita. Ista
ergo est sciētia summi iudicis: iste est tremēdus aspectus
cui peruiū est omne solidū ⁊ apertū oē secretū: cui ob-
scura claret/ cui muta respōdēt/ silētiū cōfitet: ⁊ sine voce
mēs loquit. Nemo patiētiā bonitatis dei de petōꝝ suoꝝ
impunitate cōtēnat: nec ideo illū estimet nō offensū: q2
necdū expert⁹ est iratū. Nō sunt lōge vite mortalis indu-
cie: nec diuturna est licētia insipiētiū voluptatū/ in eter-
narū dolorē trāsitura penarū: si dū iustitie sniā suspēdit/
pnie medicina nō querit. Cōfugiam⁹ ergo ad psentem
vbiq̄ misericordiā dei: ⁊ vt sctm̄ pasca dñi digna obseruā
tia celebret/ cūctoꝝ se fideliū corda scificent. Mitescat
seuitia/ māsuescat iracūdia: remittāt sibi oēs culpas inui
cē suas: nec exactor sit vindicte/ qui petitor est venie. Di-
centes em̄: dimitte nobis debita nostra/ sicut ⁊ nos dimit
timus debitorib⁹ nostris: durissimis nos vinculis illiga-
mus/ nisi qđ pfitemur impleam⁹. Vn̄ si oronis huius sa
cratissimū pactū nō sui cōditione seruatū est: nūc saltē cō
sciētiā suā vnusq̄sq̄ cognoscat: ⁊ alienis ignoscēdo deli-
ctis/ absolutionē suoꝝ obtineat pctōꝝ. Dicēte nāq̄ dño: si
Mat.vj dimiseritis hoibus pctā eoꝝ: dimittet vobis ⁊ pr̄ vester q̄
in celis est. Non longe est ab vno q̄s qđ poscit: cū de beni-
gnitate supplicis snīa pendeat iudicātis: q̄ humanarum
precū misericors ⁊ iustus auditor/ eq̄tate sue de nostra le
nitate pscribit: vt nō haberet in eos ius seueritatis: quos
virtutes nō inuenisset cupidos vltiōis. Clemētes aūt ⁊ mites ani
necessa- mos/ etiā largitas decet. Nihil em̄ est digni⁹/ q̄ vt homo
rie chri- sui sit auctoris imitator: ⁊ sm̄ modū ppie facultatis di-
stiano. uini sit operis executor. Nā cū alūtur esurientes/ vestiun
tur nudi/ fouent infirmi: nōne auxiliū dei manus explet
ministri: ⁊ benignitas serui mun⁹ est dñi: Qui cū ad effe-
ctus misericordie sue adiutore nō egeat: ita suā oipoten-
tiā tēperauit/ vt laborib⁹ oim p hoies subueniret ex meri-
to deo grē referent de pietat' officiis: cui⁹ opa viderent
Mat.v. in famulis. Propter qđ ipse dñs discipulis suis ait. Sic lu
ceat lumē vestrū corā hoib⁹: vt vidētes opa v̄ra bona/ ma
gnificēt patrē vestrū q̄ in celis est/ p christū dñz nr̄m. Amē.

¶ De eadem dñica. Joannis. VI.

¶ In illo tempore. Abijt Jesus trans mare Galilee: quod est tyberiadis. Et sequebatur eū multitudo magna: quia viderant signa que faciebat super his qui infirmabantur. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Qui signa et miracula

dñi ac saluatoris recte cū legūt vel audiūt acci
piūt: nō tā in his q̄d foris stupeāt attēdunt: q̄
quid hoꝝ exēplo ipi intus agere: q̄d in his mysticū ppen
dere debeāt/ inspiciūt. Ecce em̄ ppinquāte pasca die fe-
sto iudeoꝝ/ sequētē se multitudinē dñs vbo salutis pari
ter ⁊ ope curationis erigebat. Nō sicut alius euāgelista Lucc.ix.
scribit: loq̄bat illis de regno dei: ⁊ eos q̄ cura indigebant
sanabat: eadēq̄ doctrina ⁊ sanatiōe cōpleta/ paucis de ci
bariis abūdātissime refecit Et nos ergo fr̄es charissimi:
huius exēplo facti/ ppinquāte pasca die festo nr̄e redem
ptionis/ adiūcta fratrū caterua dñm toto corde seq̄mur:
quo actionū itinere ingressus sit diligentissime cōtēple-
mur: vt vestigia eius seq̄ mereamur. Qui enim dicit se in
christo manere: dz sicut ipe ambulauit ⁊ ipse ambulare.
Quicq̄d in nobis imperitie nocētis inesse depbēderim⁹
crebra vbi illi⁹ auditiōe tergam⁹: q̄cq̄d vitij tētātis mo-
bi vez spūalis nos interi⁹ vastare senserim⁹: solito pietatꝭ
illius munere postulem⁹ emūdari. Sz si ei vnitos nos ce
lestis vite dulcedine ɔspexerim⁹: ei⁹ graꝝ flagitem⁹: vt ne
cessarie nos cōpūctiōis ⁊ ceterarū virtutū spūaliū donis
satiare dignet: q̄tenus tpe sacroscē resurrectiōis illi⁹/ in-
terius exteriusq̄ decēter ornati: sacra nr̄e salutis puro cor
pore simul ⁊ corde sumam⁹. Verū q2 breuiter ista plibaui
mus: liber diligētius totā sacre seriē lectiōis intueri: ⁊ q̄c
quid in ea mysticū indagare valem⁹ vestre pādere chari Tex.
tati. ¶ Abijt Jesus trās mare Galilee qđ est tyberiadis
Primo dicēdū iuxta historiā: q2 mare Galilee qđ multis
p diuersitate circūiacētiū regionū vocabulis distinguit:
illis tm̄ in locis tyberiadis vocat/ vbi tyberiadē ciuita-
tē aq̄s (vt aiūt) calidis salubrē ab occidēte pmōstrat Si-
quidē interfluēre Jordane duo de viginti passuū milib⁹
in lōgū: ⁊ quinq̄ extēdit in latū Mystice aūt mare turbi
da actumētia hui⁹ seculi volumina significat: in q̄b⁹ pra
ui q̄lib3 iniuste delectari: q̄si pfundis dediti pisces/ mētē
ad supna gaudia nō intēdūt. Vn̄ bene idē mare Galilee:
id est rota cognominat: q2 nimirū amor labētis seculi q̄si
in vertiginē corda mittit: q̄ ad perēnis vite desideria eri-
gi nō pmittit. De q̄b⁹ ps̄. In circūitu inq̄t impij ambulāt.
Sed abeūtē trans mare Galilee Jesum multitudo ma-
xima seq̄bat: q̄ doctrine sanatiōis ⁊ refectiōis ab eo cele-
stis summa munera pciperet: q2 priusq̄ dñs in carne ap-
pareret/ solū illū gens iudea seq̄bat credēdo. Postq̄ vo
p incarnatiōis sue dispēsationē: fluct⁹ vite corruptibilis
adijt/ calcauit/ transijt: maxima moꝝ eū multitudo credē
tiū secuta est nationū/ spūalr̄ instrui/ sanari ac satiari desi
derans/ ⁊ cū psalmista depcās. Dñe ad te cōfugi: doce me
facere volūtatē tuā Miserere mei dñe qm̄ infirm⁹ sum:
sana me dñe qm̄ cōturbata sunt ossa mea. Et iterū de pci
piēdis ab eo vite ppetue alimētis cōfisa. Dñs (inq̄t) pa-
scit me ⁊ nihil mihi deerit: in loco pascue ibi me colloca-
uit. Q2 aūt subiens in mōtē Jesus ibi sedebat cū discipu
lis suis: sed veniēte ad eū multitudine ascēdit/ atq̄ hāc in
supiorib⁹ refecit/ quā in inferiorib⁹ pauloāte curauerat:
nequaq̄ frustra factū credam⁹: sed ad significādū mysti
ce: q2 doctrinā ⁊ charismata sua iuxta pcipiētiū capacita-
tē distribuit. Infirmis q̄dē adhuc mētib⁹ ac paruulis spi
ritu simpliciora credens sacramēta: celsiorib⁹ aūt q̄busq̄
et pfectiorib⁹ sensu/ secretiora sue maiestatis arcana rese-
rās/ arctiora deuote cōuersationis itinera suggerēs: ⁊ al
tiora pmioꝝ celestiū dona pmittēs. Deniq̄ cuidā sciscitā
ti: q̄d faciēs vitā eternā possideret: q̄si inferi⁹ adhuc posi
to/ cōia sue dona largitatis ipēdit dicēs. Nō occides/ nō Matt.
mechaberis/ nō furtū facies/ nō falsum testimoniū dices xix.
honora patrē tuū ⁊ matrē. Cui postmodū maiora querē
ti/ ⁊ velut ad montē virtutū ascēdere cupiēti. Si vis inq̄t Ibidem
perfect⁹ esse/ vade/ vēde oia que habes/ ⁊ da pauperib⁹:
et habebis thesaurū in celo/ ⁊ veni sequere me Cuius di
scretionem moderaminis: non solum per se dñs in carne
docens exhibuit: verū nūc quoq̄ per verbi sui ministros
exhibere nō cessat. Unde de eisdem sub vnius boni serui
psona testatur: q2 dare debeant cōseruis in tpe tritici mē
surā. i. pro captu audiētiū opportune mensurate verbi da

pes suggerere. Q2 vo appropinquāte pasca/ dñs turbas
docet/ sanat ⁊ reficit: possum⁹ ita mystice interpretari: q2
pasca transitus dr̄. Et quoscūq̄ dñs interna muneꝝ suo-
rū suauitate recuperat/ ad salubrē pfecto trāsitū pparat
vt carnis vez cōcupiscentias mētis sublimitate trāscēdāt
infirma mūdi desideria/ pspera pariter ⁊ aduersa celesti
spe ⁊ amore cōculcent: ⁊ si necdū aia vel carne ad supna
valeāt ptingere: q2 hoc nimirū in futuro pmittit: q̄cq̄d tm̄
carnale quasi altū cōplecti ɔspiciūt/ cōparatione eterno-
rū quasi nihilū despiciāt: iuxta exēplū illi⁹ q̄ vidēs impiū
superexaltatū ⁊ eleuatū sup cedros libani/ trāsijt tpalia
cōtēplando: ⁊ quasi non esse videbat/ quē cito tollendū
preuidebat. Q2 subleuasse oculos Jesus/ ⁊ venientē ad
se multitudinē vidisse perhibetur: diuine pietatis indiciū
est: q2 vez cūctis ad se venire cupientib⁹/ grā mie celestis
occurrere consueuit. Et ne querendo errare possint lucē
sui spūs aperire currentibus solitus est. Nā q2 oculi Jesu
dona spiritus ei⁹ mystice designēt: testat in Apocalypsi
Apoc.v. Joānes/ qui figurate loquēs de illo. Et vidi inquit agnū
stantē tāq̄ occisum: habentē cornua septē ⁊ oculos septē
qui sunt septē spirit⁹ dei/ missi in omnē terrā. Q2 tentans
Tex. Philippū dñs. ¶ Unde inquit emem⁹ panes vt mādu-
cēt hi? Prouida vtiq̄ dispēsatione facit: nō vt ipse que nō
nouerat discat: sed vt Philipp⁹ tarditatē sue fidei quam
magistro sciente ipse nesciebat: tētat⁹ agnoscat: ⁊ miracu
lo facto castiget. Neq̄ em̄ dubitare debuerat presente re-
rum creatore: qui educit panem de terra/ ⁊ vino letificat
corda hoīs: paucoꝝ denarioꝝ panes sufficere turbaꝝ milib⁹
nō paucis: vt vnusq̄sq̄ sufficienter acciperet/ ⁊ iā saturat⁹
abiret. Quinq̄ aūt panes q̄bus multitudinē ppli satura
uit/ q̄nq̄ sunt libri Moysi: q̄b⁹ spūali itellectu patefactis
⁊ abundātiore iam sensu multiplicatis/ auditoꝝ fideliū
quotidie corda reficit. Qui bene hordeacei fuisse referū
tur: pter nimirū austeriora legis edicta/ ⁊ tegmina lr̄e
grossiora: q̄ interiorē spūalis sensus quasi medullam cela
bāt Duo aūt pisces quos addidit psalmistarū nō incōue
nienter ⁊ pphetarū scripta significant: quoꝝ vnū canen
do/ alteꝝ colloq̄ndo suis auditorib⁹ futura christi ⁊ eccle
sie sacramēta narrabāt. Et bn̄ p aquatilia animātia/ figu
rantur illius cui pcones: in quo ppl̄s fideliū sine aquis
Allego- baptismi viuere nullatenus posset. Puer qui q̄nq̄ panes
ria nota ⁊ duos pisces habuit: nec tm̄ eos esuriētib⁹ turbis distri-
bilis. buit/ sz dño distribuēdos obtulit: ppl̄s est iudeoꝝ literali
sensu puerilis: qui scripturarū dicta clausa secum tenuit:
que tm̄ dñs in carne apparēs accepit/ ⁊ quid intus habe-
rent vtilitatis ac dulcedinis ostēdit: ⁊ q̄ multiplici spūs
gratia/ q̄ pauca ac despecta videbant exuberarēt patefe
cit: ⁊ hec per aplos suos apostoloꝝq̄ successores/ cūctis
natiōibus ministrāda porrexit. Vn̄ bene alij ferūt euan-
geliste: q2 panes ⁊ pisces dñs discipulis: discipuli aūt mi-
nistrauerūt turbis. Cū em̄ mysteriū hūane salutꝭ initium
cepisset enarrari per dñm: ab eis qui audierūt in nos cō
firmatū est. Quinq̄ siquidē panes ⁊ duos pisces fregit/
⁊ distribuit discipulis suis: q̄n aperuit illis sensum/ vt in-
telligerent oia q̄ scripta sunt in lege Moysi ⁊ pphetis et
Ps̄. de ipso. Discipuli apposuerunt turbis: q̄n pfecti pre-
dicauerunt vbiq̄ dño cooperante ⁊ sermonē ɔfirmāte se
quentibus signis. Fenū in quo discūbēs turba reficitur
cōcupiscētia carnis intelligit: quā calcare ⁊ pmere debet
ois qui spūalibus alimētis satiari desiderat. Ois enim
Esa.xl. caro fenū/ ⁊ ois gloria eius tāq̄ flos feni Discumbat er-
go sup fenū/ vt florem feni cōterer. i. vt castiget corp⁹ suū
⁊ seruituti subijciat/ voluptates carnis edomet/ luxurie
fluxa restringat. Quisquis panis viui cupit suauitate re
fici: q̄sq̄s superne gratie dapibus renouari amat: ne infi-
ma vetustate deficiat caueat Quinq̄ milia viri qui mā-
ducauerunt: pfectionem coꝝ qui verbo vite reficiuntur
insinuant. Viroꝝ quippe noie solent in scripturis perfe
ctiores quiq̄ figurari: q̄s feminea mollicies nulla corrū-
j.co.xvj. pit: quales cupit eos esse/ quibus dicit apl̄s. Vigilate sta
te in fide/ viriliter agite ⁊ ɔfortamini. Millenarius aūt
numerus vltra quē nulla nostra cōputatio succrescit: ple
nitudinē rerū de quibus agit indicare cōsueuit Quina
rio vero numero: quinq̄ notissimi corporis nostri sensus
exprimunt: visus vez auditus/ olfactus/ gustus ⁊ tactus.
In quibus singulis: quicūq̄ viriliter agere ⁊ confortari
satagunt/ sobrie ⁊ pie ⁊ iuste viuēdo: vt celestis sapientie
mereantur dulcedine recreari: hi nimirū quinq̄ milib⁹
viroꝝ quos dñs mysticis dapib⁹ satiauit figurant. Nec
pretereundū/ q2 refectur⁹ multitudinē gratias egit. Egit Gratias
q̄ppe grās: vt ⁊ nos doceret de perceptis celit⁹ munerib⁹ quomo-
gratias semp agere: ⁊ ipse quantū de nr̄is profectib⁹ gra do chri-
tuletur: ⁊ de nostra spūali refectione gaudeat intimaret stus re-
Vultis etem̄ nosse fratres/ quātū nostre cōgaudeat salu tulit.
ti Narrat euangelista Lucas dedisse cū discipulis pote-
statē calcādi supra oēm vtutē inimici: eorūq̄ noia scripta
indicasse in celis/ ⁊ statim infert. In ipsa hora exultauit Luc.x.
in spiritu sancto/ ⁊ dixit. Cōfiteor tibi pater dñe celi ⁊ ter
re: q2 abscōdisti hec a sapientibus ⁊ prudentib⁹ ⁊ reuela-
sti ea paruulis. Claret ergo q2 saluti ac vite fideliū cōgra
tulatur: q̄ patrē gratias agendo collaudat q2 ea que su-
perbientib⁹ abscōdit humilibus spū secreta reuelauerit.
Quod autē saturata multitudine iussit discipulos collige
re q̄ superauerāt fragmētoꝝ ne perirent: hoc signat pfe-
cto: q2 pleraq̄ sunt arcana diuinoꝝ eloquioꝝ q̄ vulgi sen
sus nō capit: nōnulla que p se quidē minus docti assequi
nequeūt/ sed a doctorib⁹ exposita mox intelligere queūt
Hec ergo necesse est: vt qui valēt diligētius scrutādo col-
ligant: ⁊ ad eruditionem minoꝝ suoꝝ dicto vel scripto fa
ciat puenire: ne alimēta vbi illoꝝ desidia peāt plebibusq̄
tollant qui hec dño donāte interprando colligere norūt.
¶ Collegerūt inquit ⁊ impleuerūt duodecim cophinos Tex.
fragmentoꝝ. Q2 duodenario numero solet perfectiōis
cuiuslibet summa figurari: recte per duodecī cophinos
fragmentoꝝ plenos/ ois spūaliū doctoꝝ chorus exprimi
tur: q2 obscura scripturaꝝ que per se turbe nequeūt ⁊ me
ditando colligere: ⁊ meditata ⁊ mandata literis suo pa-
riter ⁊ turbarum vsui cōseruare iubent. Hoc ipsi fecere
apl̄i ⁊ euangeliste: non pauca legis ⁊ pphetarum dicta
mystica/ suis (interpretatione addita) inferendo opuscu
lis. Hoc sequaces eoꝝ ecclesie toto orbe magistri: etiam
integros nōnulli vtriusq̄ testamenti libros diligentiori
explanatione discutiēdo: q̄ q̄uis hominibus despecti/ ce
lestis tm̄ gratie sunt pane fecūdi. Nā seruilia cophinis so
lent opera fieri. Vn̄ de pplo qui in luto quodā ac lateri-
bus seruiebat in Egypto dicit ps̄. Man⁹ ei⁹ in cophino ps̄.xviij.
seruierūt. ¶ Illi ergo homines cū vidissent qđ fecerat signū
dicebāt. Q2 hic est vere ppheta: qui ventur⁹ est in mūdū Tex.
Recte quidem dicebant: q2 hic est vere ppheta: dñm pro-
phetā magnū/ magne salutis preconem iam mundo fu-
turū. Nā ⁊ ipse pphetā se vocare dignat/ vbi ait: q2 nō ca
pit perire pphetā extra Hierusalē. Sed necdū plena fi- Luc.xiij
de proficiebant/ qui hūc etiā deū dicere nesciebāt. Ergo
illi videntes signum quod fecerat Jesus dicebāt. Quia
hic est vere propheta qui venturus est in mundum. Nos
certiori cognitione veritatis ⁊ fidei/ videntes mundum
quē fecit Jesus ⁊ signa quibus illum repleuit dicamus.
Q2 hic est vere mediator dei ⁊ hominū: qui implet mun- Cōfessio
dum diuinitate: ⁊ mundus per ipsum factus est: qui in p- fidelis
pria venit genus humanū querere ⁊ saluare qđ perierat anime.
ac recreare mūdū quē fecerat: qui cum suis fidelib⁹ p pre
sentiā diuinitatis est in mūdo oibus diebus vsq̄ ad con-
summationē seculi: qui in ɔsummatione seculi p humani
tatē ventur⁹ est in mūdū: vt reddat singulis sm̄ opa eoꝝ
ipios q̄dē ⁊ peccatores eternū piiciēs in ignē: iustos aūt
in vitā introducēs eternā: in qua viuit et regnat cū patre
in vnitate spūsscti deus/ per oia secula seculorum. Amen.

¶ Feria secunda. Joannis. II.

¶ In illo tempore: Prope erat pasca Judeorū

τ ascendit Jesus Hierosolymā. Et inuenit in tēplo vendentes oues τ boues τ columbas: τ numularios sedentes. Et reľ. Homiľ. lectio. eiusdē.

Joānes vltimo scripsit euangelium.

Beatus Joannes qui vltimus omniū euangelistarū suum scripsit euangeliū. Idcirco pleni⁹ ac ꝓfundius ea q̄ a tribus euangelistis omissa fuerant/describere curauit. Illi em̄ ea tantū scripserūt que a dn̄o duobus annis ante passionē eius gesta sunt: incipientes a tp̄e quo Joannes baptista missus est in carcerem. Ergo diligentissime euangelij narratione cōsiderata/reperimus bis dn̄m saluatorē/ad paschalē solennitatē celebrādā Hierosolymā venisse. Semel primo anno sue p̄dicationis/qđ Joānes scribit: τ iterū ipo quo passurus erat anno: qn̄ quinto die ante pascha asino sedēs/hierosolymā intrauit. Utraq; tn̄ vice auaritiam scribarū/sacerdotūq; impietatē detestās quā in tēplo exercebāt: eos cū oībus q̄ negotia ibidē habebant/eiecit. Qua de re patet nō hanc esse ipsam lectionē que apud Mattheū τ Lucā legit̄: qm̄ bis idē miraculū in pascha gestū est. Primo scȝ anno p̄dicationis: q̄ est tertius ante passionē: τ secundo imminēte iā hora ipsius passionis. His p excessum necessario premissis/ad exponendā per ordinē accedamus sancti euāgelij lectionem.

Tex.

¶ Prope erat pascha iudeoꝝ/τ ascendit Jesus hierosolymā. Or dn̄s appropinquāte pascha hierosolymā ascendit nobis ꝑfecto exēplū dedit/quanta cura τ studio diuinis subdi debeam⁹ imperijs. Si em̄ ille q̄ erat dei fili⁹/in infirmitate nr̄e carnis apparēs/decreta legis a se data implebat: solēnitates legitimas cū ceteris hoīb⁹ frequētando: qđ nobis q̄ serui sum⁹ agēdū est/quāto studio τ he τ alie festiuitates bonis opib⁹ sunt p̄ueniende: τ digna reuerētia cū venerint celebrāde.

Tex.

¶ Et inuenit in tēplo vēdētes oues τ boues τ colūbas/τ numularios sedētes. Et cū fecisset q̄si flagellū de funiculis/oēs eiecit de tēplo. Oues q̄ȝ τ boues/τ numularioꝝ effudit es: τ mēsas subuertit. Nō est putandū q hec venalia in ipso tēplo fierent: ȝ potius porticib⁹ quib⁹ ipsum tēplū cingebat̄. Oues ĝ τ boues τ colūbe ad hoc ibi emebant̄/vt in sacrificio dn̄i offerētur. Numularij vo ad hoc ibi residebāt: vt iter emptores vēditoresq; hostiarū fieret prōpta pecunie taxatio. Ergo quodāmodo honesta erat τ licita negotiatio ista: q: ad hoc (vt dictū est) emebant̄ hostie vt deo offerent̄. Quid ĝ putam⁹ fecisset dn̄s si inuenisset eos rixis dissidētes/aut fabulosis/otiosis aut turpib⁹ τ obscenis colloquijs vacātes: aut q̄libet alio scelere occupatos: si ita in eos desęuit q̄ ea negotiabant̄ in tēplo/q̄ dn̄o offerre volebāt. Hec cōtra illos dicim⁹ q̄ eccl'iaȝ ingressi/nō sicut in domo dei cū metu τ reuerētia ibi obsistūt: ȝ lasciuiētib⁹ obtutib⁹ vagi

Doctrina salutaris.

inanibus fabulis occupant̄/cachinno soluunt̄: spretaq; interiōe orādi/pctā p q̄b⁹ exorare debuerāt augēt. Oꝺq; graui⁹ est/si q̄s eos p hm̄oi stulta p̄sumptiōe redarguere ausus fuerit: odijs cū τ maledict̄ ꝑsequūt̄: nec diuinū ex hoc iudiciū formidāt: cui⁹ tēplū ausu nefario ꝓfanant. Hoc sane/qđ tūc corporaliter gestū est in tēplo/q̄tidie gsri in ecclesia null⁹ q̄ recte sapit ignorat. Quotidie nāq; dn̄s eccl'iā spūaliter intrat eccl'iam: τ q̄liter in ea vnusq̄sq; versef̄/attēdit. Cauēdū ĝ τ valde pauēdū est: ne improuisus veniēs ꝑuersū in nob aliqđ/vn̄ merito flagellari τ de eccl'ia eijci debeam⁹ inueniat. Maxime vo hoc obseruare debem⁹

Hiere. xi

in ea q̄ spūaliter dom⁹ dei vocat̄: ne qđ ibi ineptū geram⁹ ne dicat̄ de nobis qđ p ꝓphetā dn̄s dixit. Dilect⁹ me⁹ in domo mea fecit scelera mľta. Nec obliuiscamur nosipsos tēplū dei esse: ideoq; ab oī imūditia τ iniq̄tate cōscientiā nr̄aȝ imunē custodiam⁹/illud cū tremore recolētes qđ dicit ap̄ls. Si q̄s tēplū dei violauerit/disꝑdit illū dn̄s. Notā-

j. Cor. iij

dū aūt est/q vēdebant̄ in tēplo oues τ boues τ colūbe. Boues q̄ppe terrā exarāt/suscipiēdis seminib⁹ p̄parant. Quid ĝ p boues nisi doctrina celestis accipit̄: Boues ĝ vēdūt: qui verbū euāgelij nō ꝓ auditoꝝ vtilitate/nec causa amoris christi/sed intuitu lucris tp̄alis/auditorib⁹ impēdūt. Oues simplicia τ māsueta aīalia/vestiendis hoīb⁹ sua vellera prestant. Et qđ p oues/nisi opa simplicitatis τ innocētie significant: Uendūt ĝ oues/qui gr̄a hūane laudis opera agunt pietatis. De quib⁹ dicitur. Receperunt mercedē suā.

Mat. vj

Quid vo per columbas q̄ felle carent/nisi spūssctūs intelligit̄: qui in specie columbe sup baptizatum dn̄m ostensus est. Colūbas igit̄ vēdūt: qui spūssancti donum p impositionē man⁹/vel ad premiū vel ad vulgi fauorē tribuūt: q̄ sacros ordines nō pro vite merito/sed pro gratia largiunt̄.

Moralitas vtilissima.

Numularij vo sunt hi/qui in eccl'ia aperte terrenis reb⁹ inseruiūt: que sua sunt querentes/nō que Jesu christi. Oēs itaq; istos fctō flagello de resticulis eicit de tēplo. Quid p funiculū nisi cremēta itelligunt̄ malaruȝ actionū: Hinc Esaias dicit. Ue qui trahitis iniq̄tatem in funiculo vanitatis. Et Salomon. Funiculus peccatoꝝ suoꝝ vnusquisq; cōstringit̄. Cū em̄ pctō: aliq̄s prioribus pctīs grauiora accumulat: q̄si funiculū quo flagellet̄ paulatim agēdo ꝓlōgat. Eiecit ergo hos dn̄s: eiecit cū eis boues τ oues ceteraq; venalia: q: taliū doctrina pariter cū suis auctorib⁹ reprobāda est/τ a domo dei depellēda. Numularioꝝ q̄ȝ es effundit̄/τ mēse subuertunt̄/q: dāṅatis in fine mūdi reprobis/etiā illarū rerū quas dilexerūt auferent̄ figure: iuxta qđ Joānes dicit. Mundus transit/τ cōcupiscētia eius.

j. Joā. ij.

Tex.

¶ Et his qui colūbas vendebant dixit. Auferte ista hinc/τ nolite facere domū patris mei/domū negotiationis. Uenditionē colūbarū in tēplo fieri ꝓhibuit: q: gratia spūssctī nō ad premiū dāda est sed gratis accepta/τ gratis debet dari. Un̄ oēs q̄ eandem pro premio vel accipere vel dare voluerint/siles sunt scribis τ phariseis. Domū vo dei faciūt domū negotiatiōis qui sacros ordines dando vel accipiēdo premiū vel a manu vel ab ore req̄rūt: τ ministeriū qđ pceperūt/nō simplici intentione: sed pro hūana retributione in eccl'ia pagūt nec studēt vt de⁹ in his q̄ agūt glorificet̄: sed vt ipsi poti⁹ laudent̄ τ remunerent̄. Sed τ hoc nō negligēter pretereundū est/q hic vtraq; dn̄i saluatoris natura nob comēdat̄. Humana quidē: q: sicut hō ad celebrandā pasce solēnitatē cū ceteris ascendit. Diuina vo ɓm quā his quos eijciebat de tēplo dixit. Nolite facere domū p̄ris mei domū negotiationis. Aptenāq; se filiū dei ostendit: qui templū dei p̄ris sui domū appellat.

Tex.

¶ Recordati vo discipuli sunt: q: scriptum est. Zelus dom⁹ tue comedit me. Zel⁹ in hoc loco/in partem bonam accipitur. Est em̄ zelus feruor quidam: quo mens reiecto humano timore/pro defensione veritatis accēditur. Zelo ergo dei patris/saluator impios negotiatores eiecit de tēplo. Sed τ nos quātum possumus/zelemus domū dei: τ ne quid prauum in ea geratur studiose curemus. Or tunc recte agim⁹: si fratrem qui templū dei esse debuerat/videamus vel superbia tumidum/vel luxuria eneruatū/vel ebrietati deditū seu cuiq; vitio subtratum: τ inquantum vires suppetunt corrigere τ ad emendationis vite ordinē reducere satagimus.

Corpus christi templum est

Uel etiam in ipā domo orationis/vbi corporis christi sacrosancta consecrantur mysteria: vbi angelorum et ipsius dei presentia esse non dubitat̄: ne quid inhonestum aut indecens agatur solicite procuremus.

Tex.

¶ Responderunt iudei τ dixerunt ei. Quod signum ostendis nobis: quia hec facis: Respondit illis Jesus. Soluite templum hoc: τ in tribus diebus excitabo illud. De quo tēplo hoc dixerit/ostendit euangelista cum subdit.

Tex.

¶ Hoc autem dicebat de templo corporis sui. Templum dignissimum sanctum corpus suum dicit/sacrarium diuinitatis: quia vt Apostolus ait. in ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter: τ sunt in illo omnes thesauri sapientie τ scientie absconditi.

Col. ij.

Hoc templum soluendum erat in passione/excitandum citissima diei tertij resurrectione. Non dicit sicut illi confinxerunt in passione destruā: sed honesto verbo/vos inquit soluite. Neq; enim con-

uenit/vt nosipsi nobis man⁹ inferam⁹. Uos ergo ait soluite: q: ab illis excruciādus τ crucifigend⁹ erat. Merito igit̄ de tēplo illo typico eiecti fuerant: q̄ ipm̄ verū dei templū in q̄ nulla prorsus pcti macula esse poterat/soluere p mortē querebant.

Tex.

¶ Dixerūt ei iudei. Quadraginta et sex annis edificatū est hoc tēplū: τ tu in trib⁹ diebus excitabis illud: Carnaliter dn̄o responderūt: q: superiora ei⁹ verba carnaliter intellexerūt. Quod em̄ ipe de sui corporis templo dixerat hoc isti de materiali tēplo dictum putabant. Uez quod dicunt: quadraginta τ sex annis templū edificatū: non primā/sed secundā indicant edificationem.

Duplex tēpli edificatio.

Primū nāq; tēplū a Salomone/in maxima regni pace: decentissimo opere septē annorū spatio ꝑfectum est. Hoc destructū postea a Chaldeis: rursū post septuaginta annos iubente rege Persarū/relaxata populi captiuitate/a filijs transmigratiōis sub Zorobabel τ Jesu principibus reedificari ceptū est. In quo opere sic impediti sunt impugnātib⁹ se vicinis gentib⁹: vt vna manu gladiū tenerent/altera lapidē in parietis structurā ponerēt. Atq; ita factū est: vt p quadragintasex annos inchoata tēpli fabrica/vix potuerit impleri. Hic aūt annoꝝ numer⁹ ꝑfectioni dn̄ici corporis aptissime cōgruit. Tradūt nāq; physici tot dierū spatio/formā humani corporis in vtero m̄ris ꝑfici. Susceptū nāq; semen/primis sex a cōceptiōe dieb⁹ lacte similitudinē habet: nouē sequētib⁹ vertit̄ in sanguinē reliq̄s duodecim coagulat̄/τ in carneā soliditatē redigitur: alijs vo decē τ octo format̄ vsq; ad ꝑfecta mēbroꝝ liniamēta: hinc iā vsq; ad tp̄s edificatiōis magnitudine sꝑ auget̄. Sex aūt τ nouē τ duodecim/τ decē/τ octo/in summa collecti: quadragintaquinq; faciūt. Quib⁹ si ipsū diem adijcias: quo discretū p mēbra corp⁹ incipit sumere incremētū/quadragintasex absq; errore reperies. Per qđ vez tot dies in edificatione corporis dn̄i/quot annos in fabrica legim⁹ numerant̄. Possum⁹ q̄ȝ hunc ipm numeꝝ in noīe Adā/supputato ipsarū literaꝝ numero inuenire: cuius nomen ex principalib⁹ quatuor climatū mūdi literis apud Grecos cōstat. Per qđ innuit̄ ipm primū parentē nostrū de paradiso eiectū: τ in totū orbē fuisse disseminatū. Noia quippe quatuor mūdi partiū ɓm Grecos sunt oriens/occidēs/septētrio/τ meridies. Nomen vo Adam ex alpha/delta/alpha τ mi cōstat. Quarū literarū ɓm grecos est. a. vnū. d. quatuor: τ rursuȝ. a. vnū. τ m. quadraginta: q̄ simul sunt q̄dragintasex. Tot nimirū dieb⁹ corp⁹ christi in vtero v̄ginali formatū ac ꝑfectū est. Per qđ dn̄s signabat̄: primū Adā p orbē dispsum/p scđm Adā. i. christū colligēdū/atq; in vnionē fidei ꝯgregandū.

Tex.

¶ Cū ĝ surrexit a mortuis: recordati sunt discipuli ei⁹: q: hec dicebat: τ crediderūt scripture τ sermoni quē dixit Jesus. Nondum sciri ap̄li scripturas itelligebāt: q: necdū christ⁹ a mortuis resurrexerat: nōdū illis spm̄ sctm̄ aperte dederat. At ipso die resurrectiōis sue apparēs illis: aperuit illis sensum vt intelligerent oīa q̄ de ipso in lege Moysi τ ꝓphet τ psalmis erant scripta. Tūc recordati sunt vboꝝ q̄ ante passionē dn̄m dicentē audierāt. Et crediderūt inquit scripture ꝓphetaꝝ que eū resurrecturū p̄dixerat: τ sermoni quē dixit eis Jesus: hoc vez qđ ꝓmissum est. Soluite templum hoc: τ in tribus diebus excitabo illud.

Tex.

¶ Cum autē esset Jesus hierosolymis in pascha in die festo/multi crediderūt in eum. Ipse aūt nō credebat seipsum eis/eo q ipe nosset oēs: τ non opus erat ei vt quis testimoniū perhiberet de hoīe: ipse em̄ sciebat qđ esset in hoīe.

Nota verba.

Patet causa quare dn̄s ad festiuitates iudeorū celebrandas corporaliter venerit: vt vez plures per eius predicationē crederent. Ait enim euangelista: q: cū esset Jesus hierosolymis/multi crediderunt in eum: sed ipse non credebat semetipm eis quia illi non sic credebant in eum: vt digni essent cū quibus christus familiariter habitaret. Licet enim iam credere putarentur/ipe introrsus corda eoꝝ intuebat̄: hoc est enim quod dicitur/eo q ipe nosset oēs. Nec volebat a talibus predicari/quos preuidebat in sua passione posse scandalizari. Nō em̄ illi opus erat/vt quis testimonium perhiberet de homine: ipse enim sciebat quid esset in homine. Hi nimirū typum tenebant catecuminorū/q̄ iam credunt in christum: sed ipse non se credit eis: q: nondum renati sunt aqua baptismatis. Nemo enim pōt introire in regnū dei/nisi prius renatus fuerit ex aqua τ spūsctō.

Joā. iij

Inde etiā mos ecclesiastic⁹ obtinuit: vt catecuminis nō credantur mysteria corporis τ sanguinis christi/ quāq; ipsi se in christū credere fateant̄. Nos vero q̄ τ in christo iam renati/τ viuificis corporis eius sacramentis sumus initiati: agamus nomini eius eternas gratias/eiusq; misericordiā dignis inquātū sufficim⁹ laudib⁹ extollamus qui nobis ita dignatus est incōprehēsibili pietate cōtrahere/vt ipse in nobis τ nos in eo maneremus.

Mos ecclesie antiquus.

Magnū est certe quod presumimus: sed securi sum⁹ de eius verassima promissione qua ait. Qui manducat meā carnem τ bibit meū sanguinē/in me manet τ ego in eo.

Joā. vj.

Proinde inspiciamus diligenter penetralia cordium nostrorū: et quicquid vitijs fedum/quicquid sordidum deprehēderimus: his precipue diebus festinemus orationibus et ieiunijs/ac lachrymis emūdare profusis. Preueniam⁹ faciem eius in confessione/si cupim⁹ eius in futuro vultum cernere sine cōfusione. Ad celestē patriā gaudētes tēdamus: vt nulla nos seculi obiecta prepediant nec prospera reuocent/nec aduersa retardent. Neq; em̄ vile aut caducū aliq̄d nobis ꝓmittit̄: sed illud qđ nec oculus vidit nec auris audiuit/nec in cor hoīs ascēdit. Ad qđ mereamur puenire opitulāte ipo qui nos dignatus est vocare.

j. Cor. ij

¶ Feria. III. Joannis. VII.

¶ In illo tempore: Jam die festo mediāte ascēdit Jesus hierosolymā in tēplū τ docebat. Et mirabant̄ iudei dicētes. Quō hic literas scit: cū non didicerit. Et reliqua. Homilia lectionis eiusdē.

Ab lectiōe que hāc precedit narrat sanctus euangelista: q: ābulabat dn̄s in Galilea: nō em̄ volebat ire in iudeā: qm̄ iudei querebant eū occidere. Cū ergo ibi esset: τ vt ita dictum sit ꝓpter cōcitatā cōtra se ꝑsecutionem delitesceret esset q; in primo dies festus scenophegie: dixerūt fratres eius ad eū. Transi hinc τ vade in Judeā iterū/vt τ discipuli tui videāt opera tua q̄ facis.

Joā. vij

Quos videns dn̄s labilē τ caducā huius mūdi gloriā q̄rere/τ celestem paruipēdere: rn̄dit. Uos ascēdite ad diē festū: ego non ascendam ad diē festū istū. Cū igit̄ hec τ plura alia ad redarguendos cōfundēdosq; humane laudis cupidos dixisset/tūc quidem mansit in Galilea.

Tex.

¶ Jam autē mediante die festo (nā per octo dies agebat̄ ipsa solēnitas/sicut nunc lectū est) τ ipse Jesus ascendit.

Tex.

¶ Et mirabant̄ iudei dicētes. Quomodo hic literas scit/cū nō didicerit: Quid nā hoc est q dn̄s anteq̄ ad festiuitatē veniret querebant eum: τ murmur magn⁹ erat de ipso. Ecce adest qui querebatur/docet qui latebat: palā loquit̄/τ non tenebatur Sed illud erat exempli/hoc potestatis. Latuit enim vt nos doceret ꝑsecutionē fugere: ɓm qđ alibi precipit. Si ꝑsecuti vos fuerint in vna ciuitate fugite in aliam.

Mat. x.

Et mirabant̄ inquit iudei. Mirabant̄: nō tn̄ ab infidelitate cōuertebant̄. Sȝ vnde mirarent̄ aperit̄ cum subdit̄. Un̄ hic literas scit/cū nō didicerit: Nouerāt vbi nat⁹ τ quō fuerat educat⁹. Nūq̄ eū viderant literas discentē: audierāt tn̄ eum de lege disputantē: legis τ ꝓphetarū testimonia proferentē: qđ nemo alius faceret qui legē ipsaȝ nō legisset. Nemo aūt ipsam legē legeret/nisi pri⁹ literas didicisset.

Christo vn̄ legis notitia.

Hac de cā mirabant̄/nō intelligētes eū legis auctorē esse τ dn̄m. Or si credere voluissent/nequaq̄ mirarent̄ si ille legē nosset q̄ ipam legē dedisset. Uez hec illoꝝ admiratio/facta est vitatis magro altioris doctrine isinuāde occasio. Rn̄dit em̄ dn̄s aliq̄d ꝓfundum/τ attētius inspi-

Tex. ciendū. Nam sequit᷑. ❡ Rn̄dit eis Jesus. Mea doctrina
nō est mea: sꝫ eius qui me misit. Paucis v̄bis quasi cōtra-
rium aliq̄d dn̄s dixisse videt᷑. Nō em̄ ait: ista doctrina nō
est mea: sed mea doctrina nō est mea. Querēdū ergo q̄d
sit: mea doctrina nō est mea: si em̄ sua/ quō nō sua? Sꝫ re-
colam⁹ q̄d beat⁹ Joānes in exordio hui⁹ euāgelij dixerit
Joan. j. ⁊ ibi reperire poterim⁹ hui⁹ solutionē q̄stiōis. Ait em̄. In
principio erat v̄bū: ⁊ v̄bū erat apud deū/ ⁊ de⁹ erat v̄bū
Que est ergo doctrina patris/ nisi verbū patris? Verbū
em̄ alicui⁹ est verbū. Et ideo suā doctrinā dixit nō suā: q̄r
ip̄e nō a se est/ sed v̄bū patris est. Qd̄ ergo ait. Mea do-
Resolu- ctrina nō est mea: tale est/ ac si diceret. Ego q̄ doceo/ non
tio v̄bo- sum a meip̄o. Cū em̄ credam⁹ ⁊ ꝯfiteamur filiū pr̄i eē eq̄-
rū subti- lem ꝑ diuinitatē: nec vllā recipiam⁹ inter generantē ⁊ ge
lium. nitū/ vel nature vel substātie differentiā: tn̄ ille pr̄/ ille fili⁹
Et pater quidē de nullo: q̄r de se de⁹ est. Fili⁹ v̄o nō de se
sed de patre genitus est deus: sicut sp̄ūs sc̄tūs a patre ꝓce
dit ⁊ filio. Et hi tres vn⁹ de⁹: vnū lumē: vna potētia: vna
maiestas. Et q̄r hoc tā ꝓfundū mysteriū videbat nō oēs
posse intelligere/ dat ꝯsilium quid agentes ad illud per-
Tex. tingere valerent. ❡ Si quis inquit voluerit voluntatē
eius facere: cognoscet de doctrina mea/ vtrum ex deo sit:
an ego loquor a meipso. Si quis voluerit voluntatē pa-
tris facere: hoc est si quis voluerit in filium eius credere:
cognoscet de doctrina mea/ hoc est intelliget. Ergo intel
lect⁹ est merces fidei. Nō ergo intelligendū est vt creda-
mus/ sed prius credendū vt intelligam⁹. Scriptum nāq̄
Esa. vij. est. Si nō credideritis: nō intelligetis. Ergo faciam⁹ vo
Joan. v. lūtatē patris/ hoc est credam⁹ in filiū dei patris. Hec est
voluntas patris: iuxta qd̄ alibi idē fili⁹ dicit: hoc est op⁹
dei vt credatis in eū quē misit ille. Cognoscenda sane est
necessario hui⁹ verbi structura: aliud em̄ est/ cū dicimus
ꝑ datiuū casum credo tibi: aliud ꝑ actm̄ credo in te. Dici-
m⁹ certe nos credere Paulo/ sꝫ nō in Paulū. Dicim⁹ cre-
dere nos Petro/ sꝫ nō in Petrū. Ergo aliud est credere
deo aliud credere in deū. Credere em̄ deo est v̄bis illi⁹ fi-
dē accōmodare s̄m qd̄ demones credūt ei ⁊ cōtremiscūt
Credere v̄o in deū: est deū credēdo amare/ credēdo dili-
gere/ mēbris ei⁹ credēdo incorporari. Hec est fides quā a
Distinctio nobis exigit de⁹/ q̄ ꝑ dilectionē opat᷑. Si q̄s ergo facit vo
de fide. lūtatē p̄ris credēdo in filiū ei⁹ cognoscet de doctrina chri
sti q̄r nō aliūde: nō de nihilo sed de patre est manēs in p̄re
Tex. equalis. ❡ Qui a semetip̄o loquit᷑/ gloriā ꝓpriā querit
Quib⁹ v̄bis antichristū notat: thesaurū malitie ⁊ ꝑditio
nis filiū. Qui vt ap̄ls ait. Aduersat᷑ ⁊ extollitur supra oē
qd̄ dicit᷑ deus/ aut qd̄ colit᷑: ita vt in tēplo dei sedeat/ ostē-
dens se tāq̄ sit de⁹. Hic ergo cū venerit/ a semetip̄o loq̄-
tur sua se auctoritate venisse/ nō a deo missum dicēs: nec
Joan. v. dei sed suā quesitur⁹ gloriā. De q̄ alibi dicit. Ego veni in
noīe p̄ris mei/ ⁊ nō suscepistis me: si alius venerit in noīe
Tex. suo/ illū accipietis. ❡ Qui aūt querit gloriā ei⁹ qui misit
eū: hic verax est ⁊ iniustitia in illo nō est. Sꝫ vtriq̄ dn̄s his
v̄bis insinuat: q̄ cū ꝑ diuinitatē equalis esset patri: tn̄ per
susceptā serui formā apparēs in tp̄e/ q̄ erat creator: tēpoꝝ
nō suā/ sed patris quesiuit gloriā. Vel nobis certe ꝑ hoc
prebuit exēplū humilitatis: vt nos q̄ puri hoīes sum⁹: nec
ex nobis boni quicq̄ possum⁹/ totū deo tribuam⁹/ ad ei⁹
laudē ⁊ gloriā referam⁹: cū vel boni aliq̄d facim⁹: vel ei⁹
largiente clemētia recte scripturas illi⁹ intelligim⁹. Sed
nos ecōtrario bona q̄ agim⁹/ nobis sup̄be ascribim⁹: ma
la v̄o n̄ra creatori n̄ro irrogam⁹/ causantes q̄ tales nos
fecerit. Christ⁹ vero dn̄s noster gloriā p̄ris querebat: ⁊ id
circo verax est/ ⁊ iniustitia in illo nō est. In antichristo v̄o
iniustitia est: ⁊ verax nō est: q̄r suā nō dei gloriā q̄siturus
Tex. est. Nō est a deo missus/ sꝫ venire ꝑmiss⁹. ❡ Nōne Moy-
ses dedit vobis legem? Et nemo ex vobis facit legem: q̄d
me queritis interficere? Illi quidē gloriabant᷑ legis p̄ce-
pta implere: sed aperta reuincunt᷑ sententia. Lex em̄ ho-
micidiū vetat: quō ergo legem faciebant/ qui saluatorē
interficere cogitabant? Nam si legē recte legissent ⁊ ope
re impleuissent: in ipsis scripturis suis christū agnoscerēt
⁊ nunq̄ de ei⁹ morte tractassent. ❡ Rn̄dit ei turba. Tur Tex.
ba (inquit) incerta sp̄ ⁊ turbata/ nulla rōnis ordine p̄re-
dita. ❡ Demoniū habes. Quis te q̄rit interficere? O sce Tex.
lus inexpiabile: o blasphemia neq̄ in hoc seculo/ neq̄ in
futuro remittenda. Nā peius fuit h̄ dicere q̄ christū occi
dere: ei nāq̄ dicebant: demoniū habes/ qui suo imperio de
monia expellebat. Obturādē essent aures ad tam scele-
stam cōtumeliā/ nisi ipsius dn̄i exēplo disceremus habere
patientiā. Neq̄ a furiosis ⁊ turbatis hec audiēs turbat⁹
est/ sed in sua veritate trāquillus permanēs: nō reddidit
malū ꝑ malo: nec maledictū pro maledicto. Quib⁹ si re
spondere voluisset/ vos potius habetis demoniū: verū
vtriq̄ diceret. Nisi em̄ pleni essent demonio/ loqui nō pos
sent tā ꝑuerse de deo. ❡ Rn̄dit ergo eis. Vnū opus feci: Tex.
⁊ oēs miramini. Ac si diceret. Quid tantū miramini insa
natione vnius hominis: quantū miraremini/ si oīa opa
mea videretis? Vnam em̄ rem fecerat: sanauerat in sab-
bato paralyticū qui triginta ⁊ octo annis decumbebat/ Joan. v.
⁊ turbati sunt: q̄r non intelligebant eum esse auctorē sab
bati. Non destruxerat sabbatum/ hominē in eo sanando
q̄r ad salutem hominum/ sabbati custodia fuerat data.
❡ Propterea Moyses dedit vobis circūcisionē: non q̄r Tex.
ex Moyse est/ sed ex patrib⁹. Moyses quidem legem de
creuit/ vt circūcisio seruaretur: sed nō ip̄e auctor est circū
cisionis. Multo em̄ ante legē tp̄e Abraā primus accepit
circūcisionē a dn̄o/ in signum magne fidei sue. ❡ Et sab Tex.
bato circūciditis hominem. Tāq̄ diceret. Reuincit vos
Moyses. Precipitur in lege/ vt hominem octaua die cir
cūcidatis: precipitur etiam vt sabbatizetis septimo die.
Si ḡ octaua dies illius q̄ nat⁹ est euenerit: die septimo
hoc est in sabbato/ quid facietis? Vacabitis vt custodia- Argu-
tis sabbatū an circūcideritis infantem vt impleatis octa mētatio
ue diei sacramentum? Sed noui q̄r circūcideritis: quoniā pulchra.
signum salutis est/ ⁊ non debet hō vacare a salute. Nunc
ergo mihi indignamini: q̄r totum hominem sanum fecit
in sabbato. Quia ⁊ curatus est vt sanus esset in corpore:
⁊ credidit vt sanus esset in anima. ❡ Sed si circūcisionē Tex.
accipit homo in sabbato vt non saluat᷑ lex Moysi: mihi
cur indignamini: quia totū hominem sanū feci in sabba-
to? ❡ Illa quippe circūcisio ob tres precipue causas data
fuerat. Primo: vt signū esset magne fidei Abrae. Secun
do: vt per eam a ceteris nationibus discernerent᷑ in cor-
pore: sicut fimbrijs palliorū distinguebant᷑ in veste. Ter-
tio: vt illam in virili mēbro suscipientes: castitatē mentis
⁊ corporis se obseruare debere cognoscerent. Et tantum
valebat tunc circūcisio/ quantū ⁊ in nouo testamento ba
ptisma: q̄r oīa peccata per eam dimittebant᷑: excepto q̄
ianuā regni celestis nequaq̄ aperire poterat. Nō ergo a
tam vtili ⁊ ꝓficua re propter inanis otij sabbatum vaca-
re debebāt. Mystice vero illa circumcisio figurabat ba-
ptisma quod nunc in ecclesia geritur: quo verissime oīa
peccata dimittunt᷑/ ⁊ celeste regnum credentib⁹ aperit᷑.
Exhibebatur vero circumcisio in virili membro: ꝑ quod
humana ꝓpagatio ministrat᷑: vt ostenderet᷑ ꝑ vnū hoiē
pctm̄ intrasse in mundū/ ⁊ ꝑ pctm̄ mortē. Et sicut oīs hō
cū p̄putio nascit᷑: ita oīs hō cū originali pctō ḡnatur: a q̄
cū oībus vitijs ꝑ baptismū/ qd̄ est v̄a ⁊ sp̄ūalis circūcisio
expoliamur. Petrinis aūt cultris circūcidebant᷑ hoīes:
q̄r vt ait ap̄ls. Petra aūt erat christus. Cui⁹ noīs inuo- j. Cor. x.
catione/ simplex aqua baptismatis sp̄ūali potētia fecūda
tur vt hoīb⁹ sp̄ūalē possit p̄stare ḡnationē. ❡ Nolite iudi Tex.
care s̄m faciē/ sed iustū iudiciū iudicate. Scd̄m faciē iudi
care: est ꝑsonā in iudicio cōsiderare. Et isti ꝑsonaliter ꝯsi
derabāt: q̄r illis qui in sabbato paruulos circūcidebāt nō
irascebant᷑/ dn̄o aūt indignabant᷑: q̄r in sabbato totū ho-
minē fecisset. Justū q̄ppe iudiciū iudicate: qd̄ si facit᷑: ne-
q̄ me/ neq̄ Moysen cōdēnabitis: sꝫ v̄itate ꝑspecta nullā-
tenus mea opa Moysi p̄ceptis cōtraire videbitis. Sane
hec dn̄i admonitio: nō solis facta est iudeis/ nos etiā dn̄s

monuit/ nos instruxit. Sic ergo verba eius audiamus:
quasi presens nobis loquatur. Ait enim. Nolite iudicare
s̄m faciem/ sed iustum iudicium iudicate. Magni labo-
ris est hoc vitium fugere. i. non ad intuitum persone iudi
care/ sed iustum iudicium proferre. Nullus quippe alius
hoc potest implere/ nisi ille qui omnes equaliter diligit:
qui in iudicandis causis non attendit ambitum sed me
ritū: nec considerat quis iudicandus/ sed vnde sit iudicā
dus. Nec hoc dicimus de illis/ quos pro graduū honore
Tex. diuerso modo iubemur honorare/ sed de illis quoꝝ cau-
sas dicere/ ac dijudicare iubemur. ❡ Dicebant aūt q̄dā
ex hierosolymis. Nōne hic est quē querūt interficere? Ec
ce palā nunc loquit᷑: ⁊ nihil ei dicūt. Isti q̄ hoc dicebāt no
uerant/ q̄r dn̄s a iudeis querebat᷑/ sed nō intelligebāt q̄
Tex. sua potentia nō tenebat᷑: atq̄ ideo putauerunt principes
iam credidisse: q̄r ipse esset christ⁹. Dicūt ei. ❡ Nūq̄d vere
cognouerūt principes: q̄r hic est christ⁹. Sed ostendūt se
Tex. nondū credidisse cum subiungūt. ❡ Sed istū nouimus
Que- vnde sit. Christus autē cum venerit/ nemo scit vnde sit?
stio vti- Quid est qd̄ dicūt. Christ⁹ cū venerit nemo scit vnde sit?
lis. Nā Herode locū natiuitatis christi req̄rente: respōderūt
q̄ in Bethleem nasciturus esset: ⁊ ipsa sua verba ꝓphetica
auctoritate cōfirmauerūt. Sed nouerant locū natiuita-
tis ei⁹: non aūt poterāt cōprehēdere generationē diuini-
Esa. liij. tatis eius: ꝓpheta dicente. Generationē eius q̄s enarra
bit? Ac si dicerent. Istum sic vt aliquem ex ceteris hoīb⁹
nouim⁹: nihil in illo diuinū/ nihil regale attēdim⁹. Chri-
stus v̄o noster deus omnipotētissimus venturus est: ⁊ vni-
uerso mūdo imperaturus. Hoc em̄ erat causa mortis il-
loꝝ. Ideo em̄ in christū credere nolebant: q̄r solā humani
tatem cōsiderabant/ diuinitatem ꝑpendere nō valebant
Unde ⁊ dn̄s illis ad vtrūq̄ respondit: vel de humanita-
Tex. tis fragilitate/ ⁊ de diuinitatis maiestate. ❡ Clamabat
em̄ docens in templo. Et me scitis: ⁊ vnde sim scitis. Hoc
de sua dixit humanitate: s̄m quā ⁊ locum natiuitatis ei⁹:
⁊ parentū nobilitatē/ ⁊ vultus effigiem nouerant. Scie-
bant ergo eum: q̄r de regali stirpe descenderat ⁊ nobilita
Tex. tis lāpade illustris latere nō poterat. ❡ Et a meip̄o non
veni/ sed est verus qui misit me/ quē vos nescitis. Hoc ad
suā retulit diuinitatē: s̄m quē ignorabant eū esse dei filiū
⁊ a patre missum in mundū. Nesciebāt etiā deū patrē/ q̄
verus est ipsius genitor veritatis: quē nesciebāt: q̄r igno-
rantes filiū/ nec in eū credētes/ ad dei patris notitiā ꝑue
Tex. nire nō merebant᷑. Deniq̄ subiungit. ❡ Ego aūt noui eū
Si ergo cū noscere vultis: a me querite vt sciatis/ q̄r ab il
Tex. lo sum: ⁊ ille me misit. Pulcherrime ⁊ q̄ breuissime diui-
nitatē/ simulq̄ humanitatē suā cōplex⁹ est. ❡ Ab ip̄o in-
Tex. quit sum: q̄r filius de deo patre natus sum. Nā quicq̄d est
filius/ ab ipso est: ⁊ ei debet cuius est filius. ❡ Et ip̄e me
misit: hoc est incarnari ꝯstituit: hoc est qd̄ me videtis/ qd̄
presentem attēditis. Cū aūt audiam⁹ deū patrē misisse fi
liū: ne cogitem⁹ nature dissimilitudinē/ sꝫ patris auctori
Tex. tatē. ❡ Querebāt ergo eū apprehēdere: ⁊ nemo in eum
misit man⁹: q̄r nōdū venerat hora ei⁹. Nemo inq̄t in eum
Passio misit man⁹: h̄ est: nullus vim fecit/ null⁹ eū rapere p̄sum-
christi vo psit: q̄r nondū venerat hora ei⁹/ hora vel volūtatis eius.
lūtaria. Sicut em̄ voluntate natus: sic ⁊ sua volūtate passus est.
Nā sicut ante secula preordinauit matrē virginē de qua
nasceret᷑: sic etiā presciuit ⁊ p̄elegit mortē quā pateret᷑: et
tp̄s q̄n pateret᷑. Hui⁹ hore reminiscēs dū pēderet in cru-
Jo. xix. ce dixit. Cōsummatū est. Et iclinato capite tradidit sp̄m.
Nō ergo potuerūt iudei cōprehēdere: q̄r ip̄se mortē suā ⁊
ministros mortis sue in sua habebat p̄tāte: ac cum ip̄e vo
luit pati/ etiā si voluissent a nece eius iudei abstinere nō
potuissent. In altero igit᷑ misericordia: in altero veritas
prerogata est. Misericordia quidē in humilitate carnis
qua pati voluit: veritas in p̄tāte diuinitatis/ q̄ donec ip̄se
voluit cōprehēdi nequiit. Vtrūq̄ ꝓpter nostrā salutē ge-
stū est: ꝓpter quos hō fact⁹ fuerat/ q̄ hoīem creauerat: ne
periret qd̄ fecerat. Nō ḡ sim⁹ ingrati tātis beneficijs que
ab ip̄o immeriti accepim⁹ ⁊ indigni. Obediam⁹ p̄ceptis
eius/ vt sim⁹ cōpotes ꝓmissiōis ei⁹. Queram⁹ sp̄ūali desi
derio vultū eius: queram⁹ faciē eius semp̄. Queramus
eū: nō sicut iudei vt eū occidam⁹/ sꝫ vt ab ip̄o viuificemur
Queramus nō vt eū a nobis expellamus/ sed vt cum eo
in perpetuū maneamus. Tu autem.

❡ Feria quarta. Joannis. IX.

❡ In illo tempore: Preteriens Jesus vidit hominem cecum a natiuitate? Et interrogauerunt eum discipuli eius. Rabbi: quis peccauit: hic aut parentes eius: vt cecus nasceretur? Et reliqua.

Homilia lectionis eiusdem.

Venerat filius dei ad
solennitatē scenophegie: ⁊ nouissimo die eius
dē festiuitatis stans in tēplo docebat populū
qui ad diem festū cōfluxerat. Redarguebat iudeos infi-
deles: ⁊ mysterijs sue diuinitatis instruebat fideles. Sꝫ
miseri ⁊ toti⁹ boni inimici iudei/ v̄ba illi⁹ ferre non valē-
tes/ ad lapides confugerūt: querentes obruere/ quē non
poterant intelligere. Ipse aūt transiens ꝑ medium illoꝝ
ibat: necdū quippe venerat hora/ quā prefiniebat passio
ni: quia nō in scenophegia/ sed in pasca pati disposuerat.
❡ Preteriens ergo dn̄s sicut nūc euangelista loquitur Tex.
vidit hoiem cecū a natiuitate: hoc est cecū natū/ quē ma
ter de tenebris vteri ꝓfuderat in nocte mūdi. Vidit inq̄t
illū. i. misert⁹ est illi⁹. Videre em̄ illi⁹ misereri est. Hinc scri
ptū est Respexit dn̄s Petrū. ❡ Et interrogauerūt eū di Tex.
scipuli ei⁹. Rabbi/ q̄s peccauit: hic aut parētes ei⁹ vt cec⁹
nasceret᷑? Nouerāt sc̄i ap̄li ob multas causas dispēsatiōe
dei dari infirmitates hoīb⁹: aliq̄n ꝓpter purgationē pec- Infirmi
catorū: aliq̄n ad ꝓbationē: nōnunq̄ ad virtutū custodiā: tates q̄-
sꝫ ignorabāt qua haꝝ causa hō ille cec⁹ nat⁹ fuisset ideoq̄ modo a
interrogauerūt dn̄ꝫ quasi magistrū: vt ab eo discerēt qd̄ deo.
nesciebāt. ❡ Rn̄dit eis Jesus. Neq̄ h̄ peccauit: neq̄ pa- Tex.
rentes ei⁹. Quid est qd̄ dicit saluator: neq̄ illū/ neq̄ parē
tes ei⁹ peccasse. Si em̄ nullus hoīm sine pctō: quō paren
tes ceci nō peccauerūt? Nūq̄d etiā viuēdo ⁊ cōuersando
in mūdo/ nō plura pctā addiderāt? Si ergo hic ⁊ paren-
tes ei⁹ pctm̄ habebāt: quare dn̄s dixit/ neq̄ hic peccauit:
neq̄ parētes ei⁹. Sed sciendū q̄r dn̄s ad rē de qua fuerat
interrogat⁹ rn̄dit: illi em̄ interrogauerūt vtrū de suo/ an
parentū pctō cec⁹ nat⁹ fuisset? Ad hoc rn̄dit dn̄s: neq̄ illū
neq̄ parētes ei⁹ peccasse/ hoc nimirū vt ille cec⁹ nasceret᷑
Habebant ergo ip̄se ⁊ parentes eius pctā innumera/ sed
nō ꝓpter illa ip̄se cec⁹ editus erat. Quare ergo? ❡ Sed Tex.
inq̄t: vt manifestent᷑ opera ei⁹ in illo. Veritatis maḡr do
cet q̄ ad hoc sic natus sit: vt opa dei manifestarent᷑ in eo
quatenus ab ingenita cecitate illū liberādo: ⁊ lumē resti
tuendo/ filiū dei se esse oīb⁹ aperte mōstraret. ❡ Me opꝫ Tex.
operari opa ei⁹ qui misit me/ donec dies est. Sicut vbiq̄
ita ⁊ nunc oēm gloriā deo patri attribuit/ ei⁹ se dicēs ope
ra facere cui⁹ erat fili⁹. Ista erant opera dei patris ꝓpter
que dei filius venerat: illuminatio vel ⁊ sanatio generis
humani. Nam per illuminationem huius ceci/ illumina
tio significabat᷑ humani generis. Miracula deniq̄ no-
stri redemptoris ita iuxta literā facta credunt᷑ vt mystice
cōsiderata/ aliquid innuant faciēdi. Cecus ḡ iste genus
humanū presignat: qd̄ in primo parēte cecatū est: q̄r ex il Allego-
lo oēs traxim⁹/ nō solū originem mortis/ sꝫ etiā iniquita- ria pul-
tis. Et bene nō solū cecus/ sed etiā cecus a natiuitate dr̄: chra.
q̄r oēs hoīes (excepto illo qui de virgine nat⁹ est) cū pec-
cato originali nascimur: ⁊ grauissima cecitate depressi in
mundū venimus: quā cecitatem de radice primi parētis
cōtraxim⁹. Qui bene vidēs cōditus fuerat: sꝫ diabolicis
ꝑsuasionib⁹ obtēperādo/ cecitatē incurrerat: quā in oēs
suos posteros transmittebat. Preteriēs aūt dn̄s vidit ce
cū. Nō em̄ stans/ sed preteriens vidit: q̄r in similitudine car

j. Pe. ij. uis apparuit/sed in via peccatoꝝ non steterit: q: pctm̃ non fecit/nec inuentus est dolus in oꝛe eius. ℣Hinc est q ꝑ m alterit loci parabolá/Samaritan⁹ secus sauciũ venit. Dñs em̃ ibi per sauciũ/hoc significatur hic per cecũ. Et qđ ibi dicit venit: hic ꝓtererijt. Venit ergo dñs secus sauciũ/ꝛ ꝓtereriẽs vidit cecũ: q: appꝛopinquauit vie mortalitatis nostre: non tamen fixit vestigiũ in via peccatoꝝ. Venit em̃ vt cecitatẽ peccatoꝝ nr̃oꝝ tolleret/nõ vt eam suscꝛiperet. ℣Hec ergo opera pr̃is se dicebat oportere operari: q: venerat querere ꝓdita/ꝛ restaurare coꝛrupta. Donec ing̃t dies est. ℭ Venit nox qñ nemo põt operari. Quaz vellet intelligi definite/exꝑessit cũ subiũgit. ℭ Quãdiu sum in mundo/lux sum mundi. Sed quid est quod dixit. Me oportet ꝑari donec dies est. Nũquid em̃ tantũmõ operatus est/qñ ꝓsentia coꝛporali fuit in mũdo: Si em̃ hoc receperim⁹: iam post eius ascensionem est ista terribilis ꝛ meruenda nox in mũdo/de qua nemo potest operari. Et recte ipse alibi repromisit. Ecce ego vobiscũ sum omnibus diebus/vsq; ad cõsummationẽ seculi. Si g̃ est cum sanctis vsq; ad cõsummationẽ seculi: vtiq; semp operatur vsq; ad finem seculi. Qui em̃ tunc ꝓsentia coꝛporali fuit in mũdo/nunc diuina potẽtia vbiq; ꝓsens est mundo. Querẽdum g̃ que sit ista nox qua nemo potest operari. Nox ista impioꝝ est: quib⁹ dicet. Ite maledicti in ignẽ eternũ/qui ꝑparatus est diabolo ꝛ angelis eius. Nox ista erit: qñ damnatis oĩbus repꝛobis/nullus iã locꝰ penitentie/nulla facultas venie restabit: q: in inferno nemo ꝓfitebit dñm. Opatur g̃ dñs donec dies est: q: dum hic viuimus/expectat ꝛ horꝛatur ad cõfessionẽ: ꝛ punire detractat: adest oĩbus inuocãtib⁹ se in veritate. Venit nox qua nemo põt operari: q: finito mũdo/receptis celo electi/clauso ostio/vanus labor est/ꝛ sera pnia. Clamãtib⁹ em̃ dñe dñe aperi nobis: rñdebit. Nescio vos: discedite a me opa rij iniquitatis. Proinde audiam⁹ aplm dicentẽ. Dũ tp̃ habem⁹ operemur bonũ. Nũc est tp̃s operãdi bonũ: nũc ꝙ recipiẽdi/quod fueris operat⁹. Sed videam⁹ qđ dñs fecerit. ℭ Hec cũ dixisset: expuit i terrã ꝛ fecit lutũ ex sputo: ꝛ liniuit sup oculos eius ꝛ dixit. Vade laua in natatoria siloe/qđ interꝓtat⁹ missus. Dirabilis ꝛ ipa fuit nouitas re stupẽda ceci curatio/magnũ fi intelligam⁹ cõmẽdat mysteriũ. Expuẽs quippe in terrã fecit lutũ: ꝛ oculos ceci inunxit. Sputũ quod a capite in os defluit/diuinitatem christi significat: q: caput christi deꝰ. Et sapiẽtia loquitur Ego ex oꝛe altissimi pdiui/ꝑmogenita añ oẽm creaturã Et Salomon de ipsa. Vapoꝛ est em̃ virtutis dei: ꝛ emanatio qdã maiestatis eius ꝑsyncera. Lutũ de terra/caro christi est. Expuẽs g̃ i terrã lutũ fecit: q: Nr̃ũ caro factũ est: ꝛ habitauit in nobis. Inunctus iã ceꝰ nõdũ videt/donec venit in naratoria Siloe: qđ interꝓtatur missus. Nõ vacat a mysterio q eu ãgelista buĩ⁹ nois posuit interꝓtationẽ qđ inquiẽs interꝓtat missus. Quis em̃ missus/nisi ille qui dicit. Nõ veni a meipso/sz a patre missus sum. Christ⁹ em̃ vere est missus: q: nisi ille fuisset missus/null⁹ nostruz a pctõ fuisset dimissus. Piscina g̃ illa baptism⁹ est christi Lauit ceꝰ in piscina Siloe/qđ interꝓtatur missus: ꝛ illuminat⁹ est: q: in christo baptizati illuminant. Cat̃ ergo in unctus est: quasi catecuminus fact⁹ est: sz egebat lauari id est baptizari: vt illuminaret. Catecumin⁹ ꝙo inũgit vt doceat. Nã catecumin⁹ grece/latine instruct⁹ dicitur Baptizat ꝙo vt verũ lumen agnoscat: ꝛ remissionẽ oĩm pctõrũ accipiat. ℭ Iraq; vicini/ꝛ qui nouerant eũ prius: q: mendicus erat dicebãt. Nõne hic est qui sedebat ꝛ mẽdicabat. Alij dicebãt q: hic est: alij añ nõ/sed filius eius est. Hunc errore aperti oculi fecerũt illuminat⁹ quasi mutauerat vultũ. Sed ille nõ ingrat⁹/nec collati inemor: bñfacij dicebat. ℭ Ego sum. Cõfitebat se esse illum. Dicebãt ergo illi Quõ aperti sunt tibi oculi Rñdit. Ille hõ q dicitur Jesus/lutũ fecit et sputo: ꝛ vnxit oculos meos ꝛ dixit. Vade ad natatoria Siloe ꝛ laua: ꝛ abij ꝛ laui ꝛ video Beneiam videbat/qui fic gratiã sibi datã annuntiabat

Ter.
Luc. x.
Ter.
Ter.
Ioan. xxviij.
Noctis spualis descriptio.
Xu. xiij. Bal. vj.
Ter.
Ecclj. xxiiij. Sap. vij Joan. j.
Piscina baptismũ declarat.
Ter.
Ter.
Ter.
Ter.
Ter.
Ter.
Ter.
Ter.

Jam ergo euãgelizat christũ ꝓdicat illuminatoꝛẽ suũ. ℭ Dicebãt ergo ei. Ubi est ille: Ait. Nescio. Adducunt eum ad eos/necdũ spualiter erat illuminat⁹. Predicabat autez christũ: sed quẽ ꝓdicaret ignoꝛabat. Nã vt supra ille ait hõ: nesciens deũ dicere/q: quasi catecumin⁹ erat/ꝛ docere necesse habebat. ℭ Adducũt eũ ad phariseos q̃ cecus fuerat. Erat aũt sabbatũ in die illa qñ lutũ fecit Jesus: ꝛ aperuit oculos ei⁹. Iterũ g̃ pharisei interrogabant eum quo vidisset. Ille g̃ dixit eis. Lutũ posuit mihi sup ocꝰlos ꝛ laui ꝛ video. Dicebãt ergo ex phariseis quidã. Non est hic hõ a deo/q̃ sabbatum nõ custodit. Non oẽs hoc dicebant: sz quidã. Jã em̃ inungebant/iam veritas coꝛroꝛdi bus subrutilare incipiebat. Isti hõ q̃ dñm reprehẽdebant potius cecꝰ erat: nec inuncti erant/nec videbãt. Reprehẽdebant em̃ dñm/q nõ custodiret sabbatũ: cũ ipe ꝑpetuo ab oi seruili ope vacaret: q: pctm̃ non fecit. Hoc est nãq; spualiter sabbatũ custodire/feriatũ esse a pctõ: qđ est op⁹ seruile: q: ois q̃ facit pctm̃/seru⁹ est pcti. Sz illis ista dicẽtib⁹: alij q̃ iam illuminationi appꝛopinquabãt/dicebant.

Sabbati violatio.
Jo. viij.

ℭ Quõ põt hõ pctõr: hec signa facere: Et schisma erat iter eos. Schisma grece latine scissio. Scissi ergo erãt: q: pars veritati assentiebat/ꝛ pars falsitati applaudebat. Christus dies/inter lucẽ ꝛ tenebras diuisus est. ℭ Dicũt ergo ceco iterũ. Tu q̃d dicis de eo q̃ aperuit tibi oculos: Interrogãt quid de suo illuminatoꝛe sentirer: vt occasionem inuenirent qua eũ de synagoga ꝓscirent. Sed ille q̃d de eo existimaret cõstanter aperuit. Ait em̃. ℭ Quia ꝓpheta est. Necdũ in coꝛde illuminat⁹: sed inunct⁹ tantũ nescit dicere filiũ dei: sed cõfitet ꝓphetam esse: nec tamẽ erras ꝓ oia fallebat. Ipse em̃ de se ait. Nõ capit ꝓphetã perire extra Hierusalẽ Et nemo ꝓphꝛeta sine honoꝛe/nisi in patria sua. ℭ Nõ crediderũt de illo q̃ cecꝰ fuisset ꝛ vidisset/donec vocauerũt parẽtes eius q̃ viderat: ꝛ interrogauerũt eos dicentes Hic est filius vester quẽ vos dicitis/q: cecus nat⁹ est: Quõ ergo nũc videt: Rñderũt eis parẽtes eius ꝛ dixerũt. Scim⁹ q: hic est filius nr̃⁹: ꝛ q: cecꝰ natus est: quõ nũc videt nescimus: aut q̃s eius aperuit oculos nescim⁹. Ipsum interrogate: etatẽ habet/ipe de se loquat. Videbant em̃ ꝛ sibi ꝛ illi calũniã struit: ꝛ ideo dicũt Scimus q: hic est filius noster: ꝛ q: cecus nat⁹ est. Si autem vultis scire quõ nũc videat/ipsi interrogate debetis q: etatẽ habet/olim loquit. Juste quippe ꝓ infante loq̃ cogeremur: q: infans ꝑ etatẽ loqui rõnabiliter non põt. Hec aũt illos nõ ob ignoꝛantiã/sed ob metũ dixisse euãgelista ostendit: cũ subdit. ℭ Hec dixerũt parentes ei⁹: q: timebant iudeos. Jam em̃ cõspirauerãt iudei: vt si q̃s eum ꝓfiteret esse christũ extra synagogã fieret. Ꝓ o magno apud illos tpis ducebat: si quem de synagoga eiecissent. Sicut em̃ modo homicide/vel adulteri/vel cereris capitalib⁹ criminib⁹ rei ab eccl̃a pellunt: ita tũc cõfessores christi a synagoga iudeoꝝ eliminabant. Hoc metuebãt incurrere parẽtes ceci nati: ideoq; dixerũt. Ipse de se loquat. ℭ Vocauerunt rursum hoiem qui cecꝰ fuerat ꝛ dixerunt ei. Da gloꝛiam deo. Gloꝛiam deo dare est verita tem de aliqua re quasi ꝓsente deo loqui. Sed isti volebant/vt negaret christum. Nam quid est aliud dicere da gloꝛiam deo/nisi nega donũ quod accepisti: cũ certe hoc nõ sit gloriã deo dare/sed eum blasphemare. ℭ Nos scimus q: hic homo peccatoꝛ est. Sic illũ volebant dare gloriam deo: vt (sicut ipsi) diceret christum peccatoꝛẽ. Sed ille vt neq; pateret calumnie: neq; veritatem subtelaret non dixit: scio eum iustum/sed respondit. ℭ Si peccator est nescio: vnũ scio q: cecus cũ esse modo video. Dixerunt ergo illi Quid fecit tibi: quomõ aperuit tibi ockos: Ille qui toties interrogatus/toties responderat/iam quasi quodam tedio affectaret/ꝓpter illoꝝ durities ꝛ incredulitatem cũ quadã apoꝛia respondit. ℭ Dixi vobis iam ꝛ audistis/quid iterũ vultis audire: Nũquid ꝛ vos vultis eius discipuli fieri: Quia enim ipse iam credebat/iã dñi discipulus factus erat: ideo dicebat. Nunq̃d ꝛ vos sicut

ego vultis

Ter.
Ter.
Ter.
Ter.
Ter.
Ter.
Ter.

dixerũt veni vt lãguentẽ sanas: nõ hoc certe ause sunt dicere: sufficiebat illis/si tãtũ nosceret q̃ ifirmaret: sciebãt ei q̃ nõ desereret quẽ amabat. Ecce iquiũt: quẽ amas infirmat. Tãq̃ dicerent. Satis est vt hoc noueris dñe: nec op⁹ est vt ad nos veniẽs fatigeris. Ibi pcipe: t hic qđ iusseris fiet. ¶ Audiẽs aũt Jesus dixit. Infirmitas hec nõ est ad mortẽ: ſz p gl̃ia dei: vt glorificet fili⁹ dei p eã. Quare dicis dñe ad mortẽ nõ est: cũ Lazar⁹ ineuitabiliter sit mortu⁹? Nouerat t hoc dñs: t vt sic fieret ipe voluerat: sed post mortẽ cũ suscitare decreuerat. Qđ g̃ rndit: infirmitas hec non est ad mortẽ: tale est/ac si dicat: mors hec nõ est ad mortẽ. Nõ em̃ mouit: vt sicut cereri hoies mortui: a morte teneat: sed vt mirabiliter resuscitet. P:o gl̃ia dei: vt fili⁹ dei gl̃ificet p eã/subaudiẽdũ infirmitatẽ. Hec aũt gl̃ificatio nõ ipm̃ aut̃ q̃ summe pfect⁹ est: t pficere nõ nouit: sed nobis pfuit: quatenꝰ p hoc tãtũ miraculuz in eũ crederem⁹: t eternã aie mortẽ euaderem⁹. Sz videamus diligẽtius qđ dixerit. Ait em̃. P:o gl̃ia dei: decide ad iũtit: vt gl̃ificet fili⁹ dei p eã. Ergo fili⁹ dei de⁹. Hoc contra hereticos q̃ dixerũt christũ nõ esse natura deũ: ſz gra. Vñ qđã illoz dixit. Nõ inuideo christo facto deo: b t ego fieri possim si volo. ¶ Diligebat aũt Jesus Martha et sororẽ ei⁹ Mariã t lazarũ. Ille lãguebat/ille dolebat: sed spem matrimã habebat: q: diligebat ab eo q̃ t dolẽtiũ est cõsolator: t lãgueriũ sanator: ipsoz etiã mortuoz suscitator. ¶ Ut ergo audiuit q: infirmabat/cũ qđẽ manſit in eodẽ loco duob⁹ dieb⁹. Noluit tunc dñs venire/distulit sanare/vt posset mirabili⁹ resuscitare. Manſit ergo illic donec quatriduũ impleret. ¶ Deniq̃ post hec dixit discipulis suis. Eam⁹ in Judeã iterũ. Territi sunt discipli q̃ audiebãt illũ velle iterũ in Judeã venire. Nouerãt cõspiratione immanissimã qua illũ iudei pseqbãt/t mortis trahere laborabãt: idcirco dicebãt ei. ¶ Rabbi/nũc q̃rebãt te iudei lapidare: t iterũ vadis illuc? Rndit eis q̃ humanã rabiem timere nõ poterat. Nõne duodecim hore sunt dici? Si q̃s ambulauerit in die nõ offendit: q: lucẽ huius mũdi videt. Si aũt ambulauerit in nocte/offendit q: lux in eo nõ est. Audierãt sancti discipuli dñi in iudeã iterũ velle venire: ac formidãtes ne bon⁹ magr̃ a iudeis cõprehenderetur: quasi cõsiliũ ei dare/t de incepto reuocare volebãt. Nõ adhuc pfecte itellexerũt dispẽsatione, ppter quã venerat: ad hoc em̃ de⁹ hoiem induerat/vt p salute hoiz moreret. Sic t beat⁹ Petrus cũ audisset dñm de passione sua loquentẽ/quasi reuocare eũ volẽs/dixit. Absit hoc a te dñe/nõ morieris. Cũ ergo apli dño cõsulere quodammodo vellẽt: redarguit eos dicens. Nõne duodecim sũt hore diei? Si q̃s ambulauerit in die nõ offendit: q: lucẽ huius mũdi videt. Si aũt ambulauerit in nocte/offendit q: lux in eo nõ est. Audierãt sancti discipuli dñm in iudeã iterũ velle venire: ac formidãtes ne bon⁹ magr̃ a iudeis cõprehenderetur: quasi cõsiliũ ei dare/t de incepto reuocare volebãt. Nõ adhuc pfecte itellexerũt dispẽsationẽ

solui põr. Precipit ergo dñs discipulis vt cũ absolnãt/et abire finant: q; ipis ⁊ reliquis ministris scrẽ ecclie et succes/oribus eox/data est prãs dimittendi pcã. Air enim. Quecũq; soluerit/sup terrã: erũt soluta ⁊ in celo. Simul eriã cõmẽdata est hoc loco vnitas christi ⁊ ecclie. Quia ereñ christ⁹ capur est ⁊ ecclia cop⁹ ei⁹: christ⁹ suscitat/discipuli soluũt: vt liqđe monstret: neminẽ sine vnitate fidei catholice posse a pcõx morte suscitari. Sane nõ est omittendũ q; in scto cuãgelio/tres rãtũ mortuos resuscitasse dñs legitur. Plures quidẽ resuscitasse mortuos nõ dubitat: qm quidẽ beatus Joãnes dicit. Multa alia signa fecit Jesus in cõspectu discipulox suox/que nõ sunt scripta in libro hoc. Sz tres tãtũ referunt certi causa mysterij. Denicq; suscitauit filiã archisynagogi/adhuc interdomesticos parietes cõstitutã/nec pmisit secũ quẽq; intrare/nisi Petrũ/Jacobũ ⁊ Joãnẽ/⁊ pres ⁊ matrẽ puelle. Suscitauit eriã filiũ vidue mulieris/extra portã sue ciuitatis delatũ/multis cotã positis ⁊ cernẽtib⁹. Suscitauit prerea Lazarũ iam sepultũ/iã feridũ. Ista tria genera mortuox significãt tria genera hoiz pcox: quos dño suscitat christus. Nã p filiã archisynagogi q̃ intra domũ paucis vidẽtib⁹ resuscitata est: designant hi q̃ pcm intus in cõsciẽtia clausum habẽt: ⁊ necdũ ad opus erumpũt. Verbi gra. Cũ mortuus est aliq̃s mala cõcupiscentia/deliberat si adsit facultas implere q̃ illicite ocupiuit: iã mortuus est. sed intra domũ clausus est. Dicit enim dñs. Qui viderit mulierẽ ad cõcupiscẽdã eam: iam mechat⁹ est eã in corde suo. Necdũ corpe ad eam accessit: sed corde cõsentit: mortuus iam est: sed nõdũ clarus est. Hic si aliq̃ diuina inspiratione reprehendit malã cõcupiscẽtiam ponit nequã cõsensum: reuiuiscit ad salutẽ in secreto cogitationis. Sunt alij q̃ post cõsensum ad perpetrãdũ facinus exeũt: ⁊ quasi mortuus de latebris animi proferunt vt q̃d latebat in secreto/appareat in publico. Sed hi rarissimi. Plerisq; diuinit⁹ admoniti cõuertunt: et ad vitã animẽ resuscitant. Sunt prerea nõnulli qui faciẽdo q̃d malũ est/eriã se mala cõsuetudine implicãt: adeo vt ipa mali cõsuetudo nõ pmittat eos intelligere malũ esse q̃d faciũt: ⁊ nõnũq; defendũt malũ q̃d agunt: irascunt cũ reprehendunt. Hi quasi iam sepulti: ⁊ ingenti mole. i pondere male cõsuetudinis obruti sunt. Ad hos quippe dignatur dñs venire occulto sue misericordie instinctu: si rñ habuerint fructus penales. i. spũales anime. fructus/quarũ iteruẽtu possunt reuocari ad vitã. Verũ quandã ostẽdit dñs difficultatẽ cũ fremit spũ/cũ turbat seipm cũ clamat voce maxima vt ostendat/q; magne obiurgationis clamoribus⁹ opus est aduersus eum/qui in peccãdi cõsuetudine duraverit. Nõ ergo de his desperandũ est. Ad voces nãq; dñi corre/muunt infirmus/surrexit quatriduanus mortuus: liberatus est peccatox/eriã a cõsuetudine cõmittẽdi reat⁹. Sed pius cum intrinsecus p scipm viuificat: postea p sacerdotũ ministeriũ absolnit: nullus quippe pcrõ: absoluẽdus est antequ; per dignã penitentiã cor rectus ⁊ intrinsec⁹ appareat viuificat⁹. ¶ Multi aũt ex iudeis q̃ venerãt ad Mariã ⁊ Marthã: ⁊ viderũt q̃ fecit/crediderũt in cũ. Facto tã glorioso ⁊ cũctis seculis pdicando miraculo: nõ oẽs. sz multi iudeox credidisse dicunt. Quo loco durissima infidelitas ⁊ cõuertibilis in malo pnacia nota est. Et reuera tãtũ erat pcm illox: vt aliter nõ possent digne fidem christi suscipere/nisi prius filiũ dei interficerent. Hinc ps. Imple facies eox ignominia: ⁊ querent nomẽ tuũ dñe. Pul⁹ em cõfusiõe ⁊ ignominia repleti sunt: cũ post christi ascensionẽ audirẽt apl'os eius resurrectionẽ pdicãtes: ceperũt erubescere ⁊ ppendere quãtũ scelus in nece saluatoris admisissent: ficq; nomẽ eius quesierũt cũ pculsi timore apli dicerũt. Quid faciem⁹ viri fratres/indicare nobis. Quib⁹ beatus Petrus. Pniam ingt agite/⁊ baptizetur vnusq̃sq; vestrũ in remissionẽ pcrox. Sic em aũ seculo decreuerat vt mortẽ sua illũ q̃ habebat mortis imperiũ. i. diabolũ destrueret: ipsoq; mortis sue ministros mortuus sibi, subiugaret. Quocirca nos ingnigni mortis trisphatoũ gratias dignissima exultatione solueme⁹: illi die bus ⁊ noctib⁹ laudũ preconijs extollamus: precipue misericordiã illius implorem⁹: quatenus nos ira sua per oñia faciat obedire mãdatis: quo nullo in nobis regnãte peccato: ipsi mẽte et desiderio adherere: atq; ad gaudiũ beate visionis mereamur feliciter peruenire.

¶ Sabbato Joãnis. VIII.

¶ In illo tempore: Dicebat Jesus turbis iudeorum. Ego sum lux mundi. Qui sequitur me: non ambulat in tenebris: sed habebit lumen vite. Et reliqua. Homilia lectionis eiusdem.

Postquã dñs ⁊ redemptor noster mulierẽ in adulterio deprehensam a seuitia iudeox se lapidare volentiũ eripuit/⁊ a reatu adulterij misericordissime absoluit: ne alicui forsitan fidelis in dubiũ veniret: vtrũ nã is quẽ verũ hoiem putabat posset pctã dimittere: dignat apertissime qs sit ex diuinitatis potẽtia demõstrare. Air em. ¶ Ego sum lux mũdi. Lux qppe erat icõprehẽsibilis ⁊ incircũscripta diuinitas que sub velamine assumpte carnis latebat: cuius auctoritate huic mulieri ⁊ cuicunq; volebat pctã dimittebat. Hec est illa ꝑa lux q̃ illuminat oẽm hoiez venientẽ in hunc mũdũ: dei vez sapia q̃de illo lumine eterno ⁊ indefinẽti processit. Cuius splẽdorẽ humana fragilitas aliter sufferre nõ potuisset/nisi se illa sicuti nube carnis circũdedisset per quã veluti p lucidissimũ speculũ diuine huius luminis claritatẽ humanis mentib⁹ innotesceret. Ergo purganda est interioris hominis acies: ⁊ ab omni vitio: ũ labe quasi humore nocio immunis custodienda: vt veri huius luminis aspectu digna reddat. ¶ Qui sequit me nõ ambulat in tenebris: sed habebit lumẽ vite. Ac si verbis alijs manifesti⁹ diceret. Qui in presenti meis iussis obsequitur/⁊ mea inquãtũ sufficit exẽpla imitatur: in futuro nõ timebit tenebras eterne dãnationis: sed lumine vite eterne perfruet: vbi sublato metu mortis/de sola dabit perẽnitate gaudere. Hẽ sunt meruẽde tenebre oñi nocte terriores: nec oculis exterioribus q̃bus alba ⁊ nigra videmus: sed interioribus quib⁹ iusta ⁊ iniusta discernimus quib⁹ nõ corporeas et visibiles formas aspicim⁹/sed veritatẽ intelligibiliter cõtemplamur. ¶ Riderũt ei Pharisei Tu de teipso testimoniũ phibes: testimoniũ tuũ nõ est verũ. Sic ista rñdent rãq; solus ipse testimonium phiberet: atq; verũ nõ esset eius testimoniũ: cũ pster: q; anteq; veniret dñs ⁊ p carnẽ visibilis appareret/multos testes fimisit: ⁊ quasi lucernas spũ pphetie accẽdit: q̃ eius natiuitatẽ/passionem/resurrectionẽ ⁊ ascensionẽ pdixerũt. Et q̃ bus pcipuus ⁊ magn⁹ fuit Joannes baptista: cuius magnitudinẽ ipse saluator attestat/dicẽs. Inter natos mulierũ nõ surrexit maior ⁊c. Et alibi idẽ dñs cũdẽ lucernã vocat dicens. Ille erat lucerna ardẽs ⁊ lucens. Hic ergo testimoniũ t̃no nro Jesu christo phibuit dicẽs. Ego vos baptizo: sz q̃ post me venit fortior: me est: cui⁹ nõ sũ dign⁹ corrigiã calciamẽti soluere. Sed iudei ista nõ attendẽtes: ex hoiũ facti imemores: quasi solus sibi testimoniũ daret dicebat. Tu de teipso testimoniũ phibes: testimoniũ tuũ nõ est verũ. Sz audiam⁹ q̃d eis dñs rñderit. ¶ Et si ego testimoniũ phibeo de meipso/testimoniũ meũ est verum: q; scio vnde veni ⁊ quo vado. Quib⁹ ꝑbis se simul ⁊ deũ patrẽ oñdit: cui oẽm gloriã dabat vnigenit⁹ filius. Si ingt ego phibeo testimoniũ de me/verũ est meũ testimoniũ: q̃ patris testimonio cõfirmat. Scio em vnde veni: q; ab eo missus sum: et quo vado: q; peracto mysterio mee incarnationis reuertar ad patrẽ. Non aũt q̃n ad nos veniret patrẽ deseruit: nec rursum quando ad patrẽ redijt reras. Neq; enim tale lumen est christus/quod locis tẽporibusq; comprehendatur: ficut sol iste corporeus qui non potest accedere ad occidentẽ nisi recedat ab oriente. Nõ

Tria genera peccatorum noranť.

Matt. xviij.

Joã. xj.

Lu. viij.

Ter.

Fides christi ꝑ batur.

Act. ij.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Lux spiritualis exponit.

Ter.

Matt. xj. Joã. v.

Ter.

Ter.

Ter.

Ter.

Joan. j. ira de illo ꝑo lumine q̃d est christ⁹ sentiendũ est: q̃d vbiq; totũ est/q̃d vbiq; ineffabiliter lucet. Ipe em alibi dicit. Deũ nemo vidit vnq̃. Unigenit⁹ filius q̃ est in sinu ptis ipe enarrauit. In terris loq̃bat ⁊ apud patrẽ se esse dicebat: sed ꝑ assẽptionẽ iã recessurus de mũdo/pmisit fidelib⁹/discens. Ecce ego vobiscũ sum oib⁹ diebus⁹/vsq; ad cõsummationẽ seculi. Verũ igit erat testimoniũ quod de se phibebat: q; a patre missus eius testimoniũ habebat: atq; hoc impleto eo quo venerat redibat. ¶ Vos sm carnẽ iudicatis: ego nõ iudico quẽq̃. Hoc de primo eius aduentu accipi debet. Duo em sunt oñi aduẽt⁹. Primus misericordie: secũs iudicij: ille pactus est/iste in fine seculi futur⁹ est Matt. xxviij. Aduẽt⁹ duo. Ter. Ter. Ter. Ter. Ter. Una est cognitio dei. Dañ. xiij Ter. Ter. Ter. Ter. Ter.

passiõe/verio: est iustitio: q̃ lerãdi rõ ḡ dolẽdi. Fuerat tũc discipulo: excusabilis pauo: nec diffidẽtie culpã aplic' mero: inciderat: qñ cõcurrẽtib' ad vnũ sceles iudeis/iudeoq̃ principib' superbus rauo: pinguiũ tumo:: t pterua virulo: petulantia seuiebat: qñ sub oculis ouiũ pastoris iusti sanguinẽ fremẽtiũ bestiarum rabies expectabat: qñ oẽq̃ etiã ipse qui pati venerat/de nostre nature cõmunione dicebat. Tristis est aia mea vsq̃ ad mortem. Nũc aũt postq̃ p susceptionẽ infirmitatis potẽtia est clarificata virtus: nulla fideliũ mestitudine pascalis est obscuranda solẽnitas: nec cũ tristitia nobis gesto: o:do celebrandus est: cũ ira dñs vsus sit malitia iudeo:: vt de intentione faciendi/voluntas sit implera misereris. Si aũt in exitu israel de egypto agni sanguis fuit redemptio liberatis: t sacratissima est facta festiuitas: q̃ per hostiã pecudis irã auerteret pastoris: quãta ppls christianis cõcipienda sunt gaudia: p quib' oiporẽs pater filio suo vnigenito nõ pepercit/sed p nobis oib' tradidit illũ: vt in occisione christi pasca esset verũ t singulare sacrificiũ quo nõ ex dñatione Pharaonis vn' ppls/sed ex diaboli captiuitate totus mundus eruit? Hoc ergo est illud dilectissimi sacramẽtũ/cui ab initio oĩa famulata sunt mysteria. Nũc sanguis iusti Abel mortẽ summi pastoris eloquitur: t in parricidio iudeo: Cain interfecto: fratris agnoscit. Nũc diluuiũ t Noe arca manifestat/q̃d fit renouationis in baptismo t q̃d salutis in ligno. Nũc Abraã gentiũ pater/promissos acquirit heredes: t in semine eius nõ germẽ carnis/sed fidei ppago benedicit. Nũc ad pũritia tũ festis oib' festũ/facer nouo: mẽsis emicuit: vt in quo accepit mũdus exordiũ/in eodẽ haberet christiana creatura principiũ. Quis ergo fremẽres iudei fecerãt in dominũ Jesum q̃ũq̃ voluerint: t suscepti hois veritatem nullis co:antib' prãs diuina subtraxerit: patiẽtia tñ ofi cõsilij sui inunus impleuit: t pertinacia sacrilege crudelitatis/pfecit operi saluatoris: q̃ nõ Scribe/nõ Pharisei/nõ summi põtifices itelligere. Si eñ cognouissent nũq̃ dñm gtle crucifixissent. Nec ipse itaq̃ diabolus intellexit q̃ in semẽdo in christũ suũ destrueret pincipatũ: q̃ antiq̃ fraudis iura nõ pferet/si se a dño Jesu sanguine cõtineret. Sed malitia nocendi auida: dũ irruit/ruit: dũ capit/capta est: t dũ psequit mo:talẽ incidit in saluatorẽ. Immisit in illo molimine impudẽtis audacie/dignũ coopertoriũ. Et dignũq̃ cõsortẽ: cui impi' Judas maluit ministerio esse diaboli q̃ apls christi: qui nõ timoris cõturbatione deseruit: sed pecunie cupiditate distraxit. Videte dilectissimi t pudẽter inspicite: q̃ germina t q̃les fructꝰ de auaritie stirpe nascant: quã merito aplꝰ radicẽ esse maloꝝ omniũ definiuit: q̃ nullũ pcrũ fine cupiditate cõmittit: et ois illicit' appetit' istius auiditatis est mo:b'. Immoũ pecunie vilis est ois affectio: t aĩa lucri cupida etiam p exiguo perire nõ meruit: nullũq̃ est iustitie in illo cor: de vestigiũ/in quo sibi auaritia fecit habitaculũ. Hoc perfidus Judas inebriat' veneno/ũ sitit lucrũ/puenit ad laqueũ: t tã stulte impi' fuit/vt triginta argẽteis t finẽ vẽderet t magistrũ. Cũ aũt se ad excipiendũ iniq̃tatis iudicio dei filij pbuisset: beat' Petr' apls cuius fides ea deuotione feruebat: vt nõ copati paratus esset t cõmouncilla sacerdotis calũmiante exterritus infirmitatẽ negationis incurrit. Ob hoc sicut apparet hesitare pmissus: vt in ecclie principe remediũ penitẽtie cõderet: t nemo auderet de sua virtute cõfidere: q̃ mirabilitatis periculũ nec beatus Petrus posset euadere. Dñs aũt Jesus q̃ intra pontificale cõciliũ solo corpore tenebat/trepidatione dissipuli foris positi diuino vidit intuitu: t pauentis animũ mox vt respexit erexit: t in fler' penitudinis incitauit. Felices lacrymæ apls lachrymæ tue: q̃ ad diluẽdũ culpã negationis/virtutẽ sacri habuere baptismatis. Affuit eñ de terra dñi Jesu: q̃ labẽtẽ re prius q̃ decideret excipere: et qua firmitatem standi in ipso cadendi periculo recepisti. Vidit in te dñs non fidem fictã/non dilectionẽ auersam/sed constantiã fuisse turbatã. Abũdauit fletuo/vbi non defecit affect' t fons charitatis lauit verba fo:/midinis: nec tardũ est remediũ abolitionis/vbi non fuit iudicium voluntatis. Cito itaq̃ in soliditatẽ suã rediit petra tanta recipiens fortitudinẽ: vt quod tũc in christi expauerat passioe/in suo pcessit supplicio nõ timeret. Tu aũt.

Matt. xxvj.

Ro. viij.

Flẽtre passiõis pertinent.

Auaritia ẽ fit dãnabilis.

¶ De eadẽ dñica. Joannis. VIII.

¶ In illo tempo:e: Dixit Jesus turbis iudeoꝝ et pncipibus sacerdotũ. Quis ex vobis arguet me de peccato. Si veritatem dico: quare nõ creditis mihi. Qui ex deo est: verba dei audit: propterea vos nõ auditis: quia ex deo non estis. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

¶ Ensate fratres charissimi mansuetudinẽ dei: relatare pcã venerat et diceba:. ¶ Quis ex vobis arguet me de peccato? Non dedignat ex ratione ostendere se pcẽtem nõ esse: qui ex virtute diuinitatis poterat peccatores iustificare. Sed terribile est valde q̃ sequ:tur. ¶ Qui est ex deo verba dei audit: propterea vos non auditis: q: ex deo non estis. Si eñ ipse ẽba dei audit q̃ ex deo est: t audire ẽba dei nõ põt q̃sq̃ ex illo nõ est: interroget se vnusq̃sq̃ si verba dei in aure cordis pcipit/t intelligit vnde sit. Celestes patriã desiderare veritas iubet/carnis desideria conteri mũdi gloriã declinare/aliena nõ appetere/propria largiri. Penset ergo apud se vnusq̃sq̃ vestrũ/si hec vox dei in cordis aure cõsonuit: t q̃liam ex deo sit cognoscit. Nã sunt nõnulli qui pcepta dei nec aure corporis pcipere dignatur. Et sunt nõnulli qui hec quidẽ corporis aure pcipiũt: sed nullo ea mẽtis desiderio coplectunt. Et sunt nõnulli qui libenter verba dei suscipiũt: ita vt etiã in fletib' commũgant: sed post lachrymarũ rpa ad iniq̃tatẽ redeunt: hi profecto verba dei nõ audiũt: qui hec exercere in opere cõtẽnũt. Vitã ergo vestrã fratres charissimi ante mẽtis oculos reuocate: t alta consideratione ptimescite: hoc q̃ ex ore veritatis sonat/propterea vos nõ auditis: q: ex deo nõ estis. Sed hoc q̃ de reprobis veritas loquitur: ipsi hoc de semetipsis reprobi suis operib' ostẽdũt. Nã sequitur.

Ro. viij.

Ioan. viij.

Ioan. v.

Ioan. viij.

Ioan. viij.

Ioan. viij

ij.co.xiij. dicens. An experimētū q̄ritis ei⁹ qui in me loq̄tur christ⁹
Esa.lij. Scti em̄ p̄dicatores pedes christi erāt/ p̄p̄ha dicente. Q̄
speciosi pedes euāgelizātiū pacē euāgelizātiū bona. Per
pedes hos itur⁹ erat ad gētes: vt fidē ꝛ salutē quā iudei
Tex. sp̄reuerant/ gētes reciperēt. ¶ In nouissimo aūt die ma-
gno festiuitatis/ stabat Jesus ꝛ clamabat dicēs. Si q̄s si-
tit veniat ꝛ bibat. Qui credit ī me/ sicut dicit scriptura(p
uerb. Salo.) flumina de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. Solemni-
tas scenophegie tūc celebrabat̄. i. tabernaculoꝝ ī memo-
riā illi⁹ tp̄is/ q̄n p xl. annos in vmbraculis habitauerāt i de-
serto. Agebat̄ hec solēnitas mēse septimo/ q̄ a latinis se-
ptēber appellari ꝯsueuit. Solēnizabātq; eā p octo dies: ꝛ
octaua dies. i. nouissima dies erat celeberrima ꝛ sc̄tissima
In hac nouissima die solēnitatis hui⁹ stabat Jesus ꝛ nō
tātū loq̄ndo/ s̄z clamādo aduocabat dicēs. Qui sitit/ ve
Sitis spi- niat ad me ꝛ bibat. Sitis ista nō erat corporis/ s̄z mētis. Si
ritualis q̄s sitit. i. q̄s vult credere ꝛ diligere christū: veniat nō passi
exponit. bus corporis/ s̄z affectib⁹ mētis: veniat nō migrādo corpalr
ad christū s̄z amādo christū: recedat ab amore s̄cli/ ꝛ susci-
piat amorē christi. Qui credit ī me(sicut dicit scriptura)
flumina de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. Quā aquā intelligere
debeam⁹ necessario curauit euāgelista exponere subdēs
Tex. ¶ Hoc aūt dicebat de sp̄ū quē accepturi erāt credentes
in eū. Que igit̄ hec est aq̄/ nisi charitas q̄ p sp̄m̄sc̄tm̄ dif-
Rom.v. fusa est in cordib⁹ fideliū? Ait em̄ ap̄ls. Charitas dei dif-
fusa est in cordib⁹ nr̄is/ p sp̄m̄sc̄tm̄ q̄ dat⁹ est nobis. Uēter
q̄ hāc aquā recipere debem⁹ interior cōsciētia est/ q̄ cū sp̄ūs-
sancti aquā biberit. i. cū christi charitatē habere ceperit/
habebit fontē aq̄ viue: imo ip̄a efficiet̄ fons. Fōs em̄ iste
de vētre cōsciētie fluēs/ beniuolētia est/ q̄ charitatis aq̄ p
cedēs vult cōsulere p̄ximo. Nā q̄ bonū qd̄ habet sibi soli
putat sufficere: nec ad alienū satagit deriuare p̄fectū nō
fluūt aq̄ viue de vētre ei⁹: q2 nō diffundit̄ ad p̄ximos be-
niuolētia illi⁹. Nec vlla ariditate iste fons siccabit̄: s̄z ma-
gis magisq; pio cursu sp̄ augebit̄. Hoc aūt dixit de spiritu
quē accepturi erāt credētes in eū. Sp̄m̄sc̄tm̄ dicit quem
Joā.iiij. nos tertiā p̄sonā in sancta trinitate veneramur. Sciēdū
nāq; oib⁹ fidelib⁹ est: q2 tota trinitas de⁹ sp̄ūs est: dn̄o di-
cēte. De⁹ sp̄ūs est. Pr̄ g̃ sp̄ūs/ ꝛ fili⁹ sp̄ūs/ atq; ideo distin-
ctio fit p̄r̄is ꝛ filij. Tertia trinitat̄ p̄sona iā nō absolute spi
rit⁹/ s̄z cū epitheto sp̄ūsc̄tūs appellat̄. Hūc sp̄m̄sc̄tm̄ ante
Spūscā- ascensionē ap̄lis p̄misit: ꝛ post ascensionē die p̄tecostes
ctus q̄re in linguis igneis misit. Atq; ideo euāgelista dicit. Quē
dicitur. accepturi erāt credētes in eū. Habebāt q̄dē sc̄ti ap̄li/ ꝛ re
liq̄ fideles sp̄m̄sc̄tm̄ an̄ resurrectionē christi/ s̄z nō ita apta
datiōe illū acceperūt/ sicut postea accepturi erāt. Habe-
bāt sp̄m̄sc̄tm̄: vt ip̄i recte viuerēt/ ꝛ q̄busdā p̄dessent: acce
perūt sp̄m̄sc̄tm̄/ vt oē gen⁹ hoim ad fidē christi cōuertere
possēt. Hoc sp̄ū vniuersaliter tota ecc̄lia illuminat̄: instruit̄
ꝛ inter sc̄li pressuras spe futuroꝝ bonoꝝ ꝯsolat̄. Cui⁹ effi-
j.Cor.xi. cacissimā potentiā ap̄ls enumerās ait. Alij dat̄ per sp̄m̄
sermo sapiētie: alij sermo sciētie: alij g̃r̄a linguaꝝ: ꝛ cete-
ra vsq; quo cōcludēs dixit. Hec aūt oia operat̄ vn⁹ atq; idē
sp̄ūs/ diuidēs singulis p̄ut vult. Hūc igit̄ deuoti poscam⁹
vt sic mētes nr̄as ab oib⁹ desideriōꝝ carnalium sordibus
euacuet quaten⁹ nos suā inhabitationē efficiat/ tota id
operante omnipotentissima trinitate. Qui viuit ꝛc.

¶ Feria. III. Joannis. VII.

**¶ In illo tempore: Ambulabat Jesus in Gali-
leam: non enim volebat ambulare in Judeā: q2
querebāt eum Judei interficere. Et reliqua. Ho
milia lectionis eiusdem.**

DOminꝰ noster Jesus
christ⁹/ per oia memor nr̄e salutis in cūctis q̄ fa-
ciebat/ futuris fidelib⁹ suis exēpla q̄ imitari de
berent p̄ponebat. Quia em̄ persecutionē infidelium vi-
debat causa sui nominis in sancta ecclesia excitandam:
sciebat em̄ infirmiora mēbra sua immanitatē persecutio-
nis tolerare non posse: ne hi tales salutē desperarent: et
quasi a christo se alienos arbitrarent̄/ si vnq̄ territi pas-
sionē refugissent/ dignat⁹ est eis dn̄s p̄cepto simul ꝛ exē-
plo cōsulere. Precepto quidē quo tales ingruente perse-
cutionis tp̄e fugere p̄misit/ dicēs. Si vos p̄secuti fuerint Mat.x
in vna ciuitate/ fugite in aliā. Exemplo vero quo adhuc
puer ad declinandā Herodis seuitiā: non solū de ciuita-
te in ciuitatē/ verūetiā de regione ad regionē fugere di-
gnatus est/ delatus a parentib⁹ in Egyptū. Factus etiā
iuuenis: cum eū iudeorū principes p̄pter euangelij p̄di-
cationē vellēt interficere: crebro Judeam deseruit/ ꝛ ad
alias trāsijt regiones: ne vel mēbra illius hoc facere me-
tuerēt/ qd̄ nouerant in suo capite p̄cessisse: ne vel alicui p̄
crimine obijceret̄/ si q̄n captus formidine fuge p̄sidium
requisisset. Ait em̄ sanctus euāgelista q̄ lect⁹ est. ¶ Quia Tex.
ambulabat Jesus in Galileā. Nō em̄ volebat ambulare
in Judeam: q2 querebāt eū iudei interficere. Neq; enim
dn̄s suā amiserat p̄tātē/ sed nostrā hoc faciēs consolabat̄
infirmitatē. Nā si vellet poterat tutus inter illos ābulare
q̄ ipsam q̄z mortē in potestate se habere testat̄ dicēs. Po- Joan.x.
testatē habeo ponēdi animā meā: ꝛ iterū sumendi eam.
Deniq; hāc p̄tātem demōstrauit: q̄n tp̄e passionis aduocē Jo.xviij
illius hi q̄ ad eū cōprehēdēdū venerāt/ abierūt retrorsū
ꝛ ceciderūt in terrā. Sed oia p̄uidētissima dispensatiōe
disponēs/ p̄bendi gratia exēpli/ vt dictū est/ dignat⁹ est
ad tp̄s se p̄secutorib⁹ absentare. ¶ Erat autem in p̄ximo Tex.
dies festus iudeorū scenophegie. Scenophegia erat fe-
stiuitas tabernaculorū: q̄n mense septimo oēs iudei in ta
bernaculis lege p̄cipiebant̄ inhabitare/ in memoriā illi⁹
tēporis: quo per. xl. annos in tabernaculis/ absq; vllis do
mibus cōmorati sunt in deserto. Dies aūt festus d̄r: non q̄
tantū vna die ista ageret̄ festiuitas: nā p septē dies in ta-
bernaculis habitabāt sed quotquot dies essent eiusdē ce
lebritatis/ vnā diē p̄pter vnā solennitatē cōsueuerūt ap-
pellare iudei. ¶ Dixerūt g̃ ad eū fratres ei⁹. Trāsi hinc ꝛ Tex.
vade i Judeā. Fr̄es dn̄i vsitatissimo sermōe sacre scriptu
re cōsanguinei ipsi⁹ s̄m carnē/ cōsobrinivel ipsius intelli Fratres
gūt̄. Nā q̄ quidā heretici dixerūt fratres dn̄i appellari fi- dn̄i q̄ di-
lios Joseph sponsi Marie virginis de quadā vxore eius cantur.
ipsa noīe/ nulla auctoritate subnixū est: atq; ideo a fideli
bus nullo mō recipiendū. Sciēdū siquidē q̄ in sacro elo-
quio fratres trib⁹ modis dici solent/ natura/ gente/ ꝛ co-
gnatione. Natura sicut Jacob ꝛ Esau. Gēte sicut oēs iu
dei de quacūq; tribu fuissent frater appellabant̄. Uñ d̄r
in lege. Si attenuat⁹ frater tuus Hebreus vēdiderit se
tibi. Cognatione: sicut Abraā ꝛ Loth fr̄es dicti sunt/ cū
Abraā patru⁹ fuerit Loth. Scriptū est em̄. Dixit Abraam
ad Loth. Ne q̄so sit iurgiū inter me ꝛ te: ꝛ inter pastores
meos ꝛ pastores tuos/ fratres em̄ sum⁹. Quart⁹ q̄z mod⁹
addi pōt religiōis: s̄m quā oēs christiani fr̄es sum⁹/ q̄ vnū
deū p̄rem nos h̄re gaudem⁹. Illo g̃ tertio mō quo iuxta
cognationē fr̄es haberi legim⁹: ꝛ hic et vbicūq; fr̄es dn̄i
legimus/ hoc vocabulū recipere debem⁹. Hoc itaq; mō
Jacob⁹ frater dn̄i dict⁹ est: quia filius fuit matertere dn̄i
¶ Dixerūt g̃ fr̄es ei⁹ ad eū. Transi hinc ꝛ vade in Judeā Tex.
vt discipuli tui videant opera tua q̄ facis. Nemo q̄ppe in
occulto aliquid facit/ ꝛ querit ipse in palā esse. Si hec fa-
cis manifesta teipsum mundo. Quare ista dicerēt/ sc̄tūs
euāgelista aperire curauit: cum adiūxit. ¶ Neq; em̄ fra- Tex.
tres eius credebant in eū. Potuerūt em̄ s̄m carnem con
sanguinei christi esse/ s̄z credere ipsa appropinquāte pas-
sione dedignati sunt: ꝛ q̄m glīam mūdanam q̄rebant/ in
eum quē glorie huius contemptorē nouerāt/ credere no
lebant. Putabant ergo illum tm̄ esse hoiem: atq; ideo eū
ex se cōijcientes: ꝛ sicut ipsi honoris erant cupidi/ ita cū
arbitrātes ab hac cupiditate nequāq̄ esse immunē: quasi
si ꝯsolantes/ ꝛ consilium ei dantes dixerūt. Transi hinc ꝛ
vade in Judeā: vbi caput est totius regni/ vbi metropo-
lis ciuitas: ꝛ venerabile oi mūdo tēplum/ vbi oib⁹ innot-

escas: ꝛ ab oibus glorificeris: vt ꝛ discipuli tui videāt opa
tua q̄ facis. Uidebāt quippe sc̄ti dn̄i discipuli opa ipsius/
sed nō ad hoc qd̄ illi q̄rebāt: vt ea terrenis ꝛ popularibus
fauorib⁹ attollerēt: q̄m diuina opa diuinis laudib⁹ noue
rant efferēda. Sed audiam⁹ qd̄ amatorib⁹ glīe dn̄s respō
Tex. derit. ¶ Tp̄s meū nondū aduenit. Illi quidē suadebāt
ire in Judeā ꝛ suā potētiā miraculis mūdo innotescere: ne
latens ignobilis ꝛ inglori⁹ haberet̄. Uerū dn̄s respōdit:
nondū aduenisse tp̄s glīe sue. Prius fuit tp̄s humilitatis
ei⁹/ p quā ad celestē sublimitatē disposuerat puenire. Ait
igitur. Tēpus meū. i. tp̄s mee glorificatiōis nōdū aduenit.
Primo nāq; passurus: ꝛ sic demū resurgendo: ꝛ ad celos
Tex. ascendendo erat glorificādus. ¶ Tp̄s aūt vestrū ait semp
est paratū: tp̄s sc̄z glīe quā semp affectaris: p̄pter quā oia
faciēda putaris. S̄z licet oi studio mūdi glīam quererēt/
eā cōsequi nō valebāt: q̄m glīa suos p̄sequit̄ ꝛ ambit con
nota pa- tēptores: despicit ꝛ execrat̄ suos appetitores. Quos be-
rabolā. ne notat illa fabula/ qua dicunt̄ quidā ita apud infernū
dānari: vt saxū ingens cōtra mōtē voluāt. Sicut em̄ qui
lapidem ad altiora impellit/ retroactus pondere saxi ad
inferiora relabit̄: sic ambitiosi quiq; turpē patiūtur repul
sam/ nec ad id quod conant̄ valent assurgere. Tēp⁹ ergo
glorie christi nō dū aduenerat: qd̄ plenissime in fine secu-
li erat: q̄n is q̄ venit iudicandus/ veniet iudicatur⁹ viuos
ꝛ mortuos: ꝛ q̄ se exhibuit in hūilitate/ apparebit in ma-
Tex. iestate. ¶ Uos ascēdite ad diē festū hunc. Ad hunc inq̄t
diē ascēdite: in quo vos ad mūdi gloriā extenditis/ nec ce
Tex. lestē cogitatis. ¶ Ego nō ascendā ad diē festū hūc: quia
tp̄s meū nondū impletū est. Quare dicit dn̄s/ nō ascēdā:
cū in sequētibus mediāte iā die festo legim⁹ eū ascēdisse
Sed est attēdendū q̄ dicit ad diē festū istum. Tunc enim
nō cū illis ascendit/ s̄z post aliquod dies festiuitatis emer
sos: q2 tēpus meū/ hoc est glorie mee nōdū impletum est.
Tunc em̄ erit me⁹ festus dies: nō certis diebus ptrāsiēs
Tex. sed cōtinua celebritate p̄manens. ¶ Hec cū dixisset: ipse
mansit in Galilea. Ut aūt ascenderūt fratres eius: tūc ꝛ
ipse ascēdit ad diē festum: nō manifeste: s̄z quasi in occul-
to. Quātū ad literā occulte dn̄s ascēdit: quia nō fauores
hoim reqrebat/ nō pōpas seculi ꝛ stipantiū sese turbarū
obsequijs oblectabat̄. Mystice vero/ occultus ascēdit: q2
ip̄e in illis solēnitatibus latebat: typicis hostiarū que ibi
offerebant̄ sacrificijs p̄signat⁹ erat/ sed nō intelligebat̄.
Jam vero sub gr̄a sancti euāgelij manifestus est: q2 qd̄ illis
in vmbra ꝛ figura exhibebat̄/ nob̄ reuelata luce veritat̄
Tex. agit̄. ¶ Judei g̃ querebāt eū in die festo: q2 ip̄e cū fratri-
bus nō ascenderat. Anteq̄ veniret/ ꝛ querebāt eū ꝛ dice-
Tex. bāt. ¶ Ubi est ille? Et murmur erat de illo. Murmur ille
magn⁹ de contentione factus est: quā inter se dissidētes ha
bebant. Nā sicut euāgelista subiūgit: quidam dicebāt q2
bonus est/ alij aūt non/ sed seducit turbas. Alij em̄ eū bo
nū asserebāt/ alij seductorē blasphemabant. Sed qd̄ tūc
de dn̄o ab impijs dicebat̄: hoc ipm hodieq; de fidelib⁹ ser
uis eius d̄r. Nam quicūq; religiosus est/ ꝛ deo in simplici
tate cordis seruiēs/ ab irreligiosis ꝛ malitiosis vituperat̄
ꝛ ab alijs bonus/ ꝛ ab alijs seductor vocat̄. Hoc igit̄ va-
let p̄mū ad ꝯsolationē nostrā. Quare em̄ exhorrescāt mē
bra christi/ qd̄ ipsi illatū est capiti suo. Non refugiāt serui
christi audire a seculi amatorib⁹: qd̄ dictū est de christo a
iudeis murmuratorib⁹. ¶ Nemo tm̄ palā loq̄bat̄ de illo
Tex. p̄pter metū iudeoꝝ. Qd̄ dicit/ nemo palā loq̄bat̄ de illo:
ad illos tātū respicit q̄ dicebāt/ q2 bon⁹ est: hi em̄ silētio et
Preconi- voce minima/ ꝛ suppresso ore loq̄bat̄. Illi vero q̄ dicebāt/ se-
um chri- ducit turbas/ clari⁹ resonabāt: coꝝ sonit⁹ clari⁹ audiebat̄
sti p orbē tāq; arentiū folioꝝ. S̄z deo gr̄as/ p̄mutare sunt in meli⁹
voces. Quāuis em̄ necdū venerit illa glīa christi: quā de
nouo p̄stolamur/ p quā eternitatis p̄mia nos adepturos
speram⁹ tm̄ ita p vniuersū mūdū iā dilatata creuit ecclia:
sic sese p oēs orb̄ partes diffudit: vt ei⁹ laudes ab oib⁹ fi-
delib⁹ libera ꝛ excelsa voce psallēt̄: palāq; dicat̄ ab vniuer
sis: q2 bon⁹ est. Si q̄ vero sunt heretici: q̄ pauci velut nauis
tabule post naufragiū remāserūt: nō apte/ sed velut in an
gulo susurrāt potius q̄ loquūtur: et sicut dicit Ps̄. Obstru Ps̄.lxij.
ctū est os loquētiū iniqua. Clauso nāq; ore infideliū/ apta
sunt ora fideliū: ꝛ iā laudāt nomē christi i choro/ ꝛ psallūt
ei in tympano ꝛ psalterio: q2 exaltat⁹ in cruce traxit ad se
oia: vt in oibus gentibus ipse solus colatur: ꝛ habeatur
deus sic benedictus in secula. Cui cum patre ꝛ spiritusan
cto est honor ꝛ gloria/ per oia secula seculorum. Amen.

¶ Feria quarta. Joannis. X.

**¶ In illo tempore: Facta sunt encenia hieroso-
lymis: ꝛ hyems erat: ꝛ ambulabat Jesus in tēplo
in porticu Salomonis. Et reliqua. Homilia le-
ctionis eiusdem.**

ENcenia plurali nume Encenij
ro/ vocabatur festiuitas dedicationis templi: orū ratio
quā populus iudeoꝝ ex antiqua patrū consue-
tudine/ p annos singulos celebrare solebat. Enceniare
nāq; grece: initiare/ vel inchoare latine d̄r. Uerū nō ab re
esse credendū est: q̄ sanct⁹ euangelista/ tēp⁹ q̄z quo ipsa
dedicatio facta est/ intimare curauit dicēs. ¶ Et hyems Tex.
erat. Per hec q̄ppe ostendit: nō ad primā tēpli dedicatio
nē/ sed ad eā que vltima fuit ptinere: tertio nāq; tēplum
ipsum dedicatū in sanctis literis inuenim⁹. Prima siq̄dē
eius dedicatio a Salomone/ magna glīa ꝛ totius regni
pace autūnali tp̄e facta est. Scd̄o a Zorobabel ꝛ Jesu sa
cerdote magno/ ꝛ reliq̄s filijs trāsmigratiōis/ veris tp̄e
facta est. Tertia a Juda Machabeo ꝛ frib⁹ ei⁹/ hyemis
tp̄e pacta est: q̄n etiā spāliter cōstitutū est: vt singulis an-
nis s̄z eadē dedicatio solēnib⁹ frequētaret̄ officijs. Que
constitutio vsq; ad tp̄s saluatoris seruata est: sicut ex sc̄ti
euāgelij lectione dat̄ intelligi. Uex hec obseruatio ab il-
lis cepta: salubriter nūc in ecclia/ venerabiliterq; haberi
dnoscit̄: cū p annos sibi iugiter succedētes/ dies anniuer
saria dedicatiōis ecclie/ diuinis laudib⁹ a pp̄lo fideliū de
nore satis excolit̄: tātoq; p̄ciosi⁹/ ac maiori studio celebra
tur quāto esse g̃tissima redēptori nō dubitat̄: adeo vt in
hac die tēplū intrare/ ꝛ diuinitatis sue mysteria pp̄lo pā-
dere dignat⁹ sit. Sane etem̄ p asperitatē hyemis/ duritia
denotat̄ infidelitatis/ q̄ in mētib⁹ quorūdā iudeoꝝ tunc Mat.
erat q̄bus cōueniebat illud qd̄ dn̄s alibi dicit. Qm̄ abun xxiiij.
dauit iniq̄tas/ refrigescet charitas multoꝝ. ¶ Et ambu Tex.
labat Jesus in tēplo in porticu Salomōis. Porticū Sa-
lomonis dicit: in qua rex ille quōdā potētissim⁹ ad adorā
dū stare solit⁹ erat/ atq; ideo ex ei⁹ noie cognominari cepe
rat. Solēt aūt portic⁹ q̄b⁹ illud tēplū cingebat̄/ noie tem
pli appellari. Si g̃ tūc dei fili⁹ in tēplo q̄ sanguis brutorū
aialiū fundebat̄/ voluit corpaliter ambulare: multo am- Christ⁹
plius nūc domū sue ecclie vbi corporis ꝛ sanguinis sui sacra est p̄sens
cōsecrant̄/ inuisere ꝛ inhabitare dignabit̄ ꝛ gaudebit. Et ecclesie.
si porticū in qua rex ille/ q̄uis potentissim⁹ ꝛ sapientissi-
mus: tm̄ mortalis/ atq; terren⁹ stare solebat/ p ambulare
nō desperit: multo magis penetralia cordiū nostroꝝ sue
p̄ntia maiestat⁹ dignabit̄ illustrare: si tm̄ nr̄as mētes porti
cū Salomōis. i. si eas timoris sui plenas/ q̄ est initiū sapiē
tie viderit. Neq; em̄ putare debem⁹: q̄ hec tātū dom⁹ in
qua ad adorādū cōuenim⁹/ sit tēplū dei. Nos em̄ ipsi qui
cōuenim⁹/ tēplū dei ꝛ dici ꝛ esse debemus: Ap̄lo dicente. ij.Co.vj.
Uos estis tēplū dei viui. ¶ Circūdederūt g̃ eū iudei: ꝛ di Tex.
xerūt ei. Quousq; animā nostrā tollis? Si tu es christus/
dic nobis palā: apparet cur p̄miserit euangelista/ hyems
erat. Circūdederunt eū iudei: non causā agnoscēde veri-
tatis/ sed gr̄a ingerende tentationis: ꝛ struende calūnie/ vt
inuenirent quō eum accusarent. Quousq; aiunt animā
nostrā tollis? Causantur q̄ aias eoꝝ(incertos/ ac suspen
sos eos dimittendo) tolleret: qui ad hoc venerat vt aias
in se credentium saluaret. ¶ Si tu es christus/ dic nobis Tex.
palā. Judei christū purū tm̄ hominē futurū: ꝛ regē cete-

ris excelsio: ē venturū crediderūt: qđ etiā posteri eo: um vsq; in p̄sens faciūt. Quap: opter ppessi sunt exterminiū ⁊ demoliti: ita vt vix aliq̄s eo: audeat sit p̄dicare se in publicū Hebr: eū fo: e: ⁊ quouisq; antichristū p̄ christo suscipiat dementissime arbitrari nō definūt. Volebat ḡ vt se dñs christū esse diceret/ḡ renuspossent eū q̄si Augusto repugnāre ⁊ imperiū sibi vsurpantē/p̄sidis ptāti tradere puniendū. Quap: opter dñs ira p: ud̄eret/ac rēperate suā responsionē circūtulit: vt illis aditus calūnie obstrueret: et q: ipse christus est futuris fidelib⁹ apte voce pādere plauderet. ¶ Rndit em̄ eis dicēs. Loquo: em̄ vobis: ⁊ nō creditis. Ecce aptissime ostēdit q̄ ipse sit christus: dicēs em̄ loquo: vobis: ostēdit se p̄ filiū. i. filiū dei coeternū ⁊ consubstātialē p̄ri: ⁊ q̄ diceret. Ego me filiū dei esse semp operū attestatiōe. p̄mittio: sed vos p̄fa infidelitate cecati/nec mihi loquēti creditis/nec opa q̄ facio attēdere vultis. Quem̄ digne cōsideraretis/dei filiū me esse. p̄cul dubio crederetis. ¶ Opera que in̄q ego facio in noīe p̄ris mei ipsa testimoniū perhibēt de me. Et nora q̄ suo: operū omnē gloriā deo patri asscribit/ut cū ea in ei⁹ lenoie facere asserit Ipsa ḡ opera q̄ faciebat/cecos illuminādo: paralyticos sanitati restituēdo: de paucis panib⁹ multa milia hoīm reficiendo: mortuos ⁊ etiā quatriduanos quoq; ⁊ feridos ad vitā reuocādo: ipsa inquā opa testimoniū reddebāt/q̄ esset verus filiꝰ dei: cuius gloriā in oibus operib⁹ suis requirebat. ¶ Sed vos nō creditis. Eausam̄q; cur nō crederent reddēs subdit. ¶ Quia nō estis ex ouibus meis. Oues suas fideles ⁊ sibi obsequētes dicit: q̄ eū pastor: em diligunt ⁊ sequūtur/atq; ad pascua eterne satietatis boni pastoris imitantes vestigia quenīūt. Ergo hos qui in se credere nolebāt/dicebat nō esse ex ouib⁹ suis: q: videbat iā eterne p̄dition̄i p: eparatos/nec sui sanguinis p: ecio ad vitā perpetuā cōparandos. ¶ Oues mee vocem meā audiūt: ⁊ ego agnosco eas: ⁊ sequūtur me. Vsitato more sancte scripture agnoscere p: o eligere ponitur Unde scriptū est. Nouit dñs q̄ sunt ei⁹: nescire vero p imp: obare: illud em̄ de⁹ ignorat/qđ dignū ętērne vite non app: obat. Vñ impijs in iudicio dicturus est. Nescio vos Oues ḡ christi vocē ei⁹ audiūt: q: p̄ceptis illi⁹ ex animo obediūt. Et ipe eas cognoscit/vt ipe apls de se ⁊ fibi similibus dicit. Elegit nos cōstitutione mūdi: vt essem⁹ sci ⁊ imaculati in̄spectu ei⁹. Sequūtur aūt eū: ⁊ hic māsuetudinis ⁊ inocētie ei⁹ vias icedēdo: ⁊ post eū eo ad gaudia sempiterne vite feliciter intrādo: vnde sequit. ¶ Et ego vitā eternā do eis. Hec sunt illa pascua q̄ pollicit⁹ est se daturū ouibus suis/nulla vnq̄ ariditate marcescentia/nec in defectiua amenitate vernātia. ¶ Et nō peribūt (inquit) in eternū: q: pasto: eo: ⁊ saluato: talis est/apud quē nihil eo: oino possit perire. Videbant q̄dē perire scripture/sed oculis infidelitatis/cū hāc mortalē vitā p̄ eternā amittebāt: nō peribāt in eternū: q: soluti vinculis carnis/debita sibi p̄mia a christo p̄cipiebāt. Vñ cōsequēter adiūgit. ¶ Et nō rapiet eas q̄s de manu mea. i. p̄tate mea. Eos em̄ q̄s semel p̄destinādo christ⁹ assumpserit: nulla vis diabolice tentatiōis/nō inimicitia hūane p̄secutiōis/de ptate ei⁹ p̄or auferre. Nā ⁊ si sunt q̄dā q̄ post p̄ceptā gl̄az de numero ouiū christi pereūt/hi certe in dei oculis oues nō sunt. Nitebant q̄dē p̄secutores rapere pios p̄fessores christi de manu ei⁹: cū eos tormētis variis fidē christi negare cōpellebant/vt eo: a vita a christo alienas efficerēt: vel cū superati cōstātia morientiū co: pa: eo: aut iguib⁹ exurenda tradebāt/aut aq̄ dissoluēda immergebāt: tāq̄ a christo possent ea resuscitādi tollere facultatē. Sed nemo p̄or rapere de manu ei⁹ q̄ scrōs inter cerramina vt vincant adiuuat: ⁊ victores in celis coronat. Quib⁹ eriā fidelib⁹ illo: reddarguit remeritatem/q̄ fibi mortis laqueos rependerant. Scrutissime em̄ de eius nece cogitabāt: cū nō solū in ip̄m nihil possent agere/verūetiaz neminē de suis possent auferre. Ut ne hec dicēdo suā videret gloriā quereret/totā hanc potentiā ad patrē refert/subiūgēs. ¶ Pater meus quod dedit mihi/maius oibus est. Hoc est qđ de⁹ p̄r me/diuo: dei ⁊ hoim dedit vt sit eius vnigenit⁹ filiꝰ: nec natura dissimilis/nec future inferior/nec tpe posterior. Et ḃ gnēdo dedit: q: deus deū genuit: hoc est/qđ maius oib⁹ est. Idcirco idē Joānes locutur⁹ de verbo dei/trāsfert oēs angelica ⁊ humana creatura: ⁊ sic pueniat illud qđ ma ius oibus/⁊ dixit. In principio erat verbū. Hoc vere quod dei filiꝰ habuit ante secula p diuinitatē/accepit in tpe per humanitatē. ¶ Et nemo p̄or rapere de manu p̄ris mei. Supra dixit. Nō rapiet eas q̄s de manu mea: ḃ dicit. Nemo p̄or rapere de manu p̄ris mei: vt liquido intelligeremus hoc esse virtutē suā/esse ⁊ p̄ris: atq; christū se esse credendū: q̄ nō vt ceteri sancti gratiā acceperit ex tpe: hyper⁹ sp ertiterit dei filiꝰ. Quod etiā subsequēti sniia ostēdit/cū dicit. ¶ Ego ⁊ p̄r vnū sum⁹. Unū (inq̄r) sumus: vna substantia/vna diuinitas/pfecta eq̄litas. Quib⁹ verbis non solū iudeo: questionē q̄ tentantes an ipse esset christus interrogabāt) absoluit: verūetiam hereticos q̄s futuros p: euidit insaniā/q̄ fit deteſtāda monstrauit. Sabellius nāq; dogmatizat vnā p̄sona esse p̄ris ⁊ filij: quē conuincit cū dicit: ego ⁊ p̄r/vbi aptissime due sonāt p̄sone. Sz iudei q̄ eatenꝰ loquentē dñm q̄si pariēter audierāt/cū dixisset: ego ⁊ p̄r vnū sum⁹/ampli⁹ vim verbo: ferre nō valentes q: ipsi corda lapidea gestabāt ad lapides cucurrerūt. Nā sequit. ¶ Sustulerūt lapides iudei vt lapidarēt eū. Ueru q: ille nec tūc valebat pati/nec se ab illis lapidari dispo suerat/illa iamiāq; ferentia brachia/suo nutu cōtinuit/et adhuc eos alloquit. ¶ Rndit eis Jesus. Multa bona opera ostēdi vobis ex p̄re meo: vez in sanitatib⁹ infirmorū/in assidua exhibitiōe doctrine ⁊ miraculo: q̄ vniuersa ex patre se dicit ostēdisse: vt se iudicaret ei⁹ p oia gloriam q̄rere. ¶ P: opter qđ in̄q eo: lapidatis me. Et rnderūt ei. De bono ope nō lapidam⁹ te/s de blasphemia. Quā q̄ inuiti ⁊ nolētes cōfitent: nec possunt negare multo: dñ ficio: bona sibi a christo impensa fuisse/s miseri qui qđ ille de sua ⁊ p̄ris eq̄litate diceret/p blasphemia depurabāt. Cōsiderādū ḃo qđ dicūt. ¶ Tu hō cū sis/facis teip̄z deū. Ecce infideles iudei intellexerūt/qđ Arriani adhuc intelligere negligūt. Id em̄ qđ dñs dixerat: ego ⁊ p̄r vnū sum⁹/intellexerūt nō posse dici vnū/nisi vbi esset eq̄litas. Mō isti/p blasphemia idcirco receperāt: q: cū tātū hoiem esse credebāt/deū nullaten⁹ credere volebant. ¶ Rndit eis Jesus. Nōne scriptū est in lege vra. Ego dixi dij estis. In lege vra dixit/in lege vobis data. Sed ⁊ hoc norandū q̄ hoc psalmigraphi testimoniū in lege scriptū est: q: nimirū omnes scripture aliquando lex appellantur generali vocabulo: nonnullq̄ distincte per se lex accipitur/et a prophetis distinguit: sicut ipse dñs alibi dicit. Lex ⁊ prophete vsq; ad Joannē. Plerūq; in tria sancte distribuuntur scripture: vt est illud. Tunc aperuit illis sensum vt intelligerent omnia que de ipso erāt scripta: in lege Moysi ⁊ pphetis/⁊ psalmis. ¶ Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus est: ⁊ nō potest solui scriptura: hoc est non potest argui falsitate arq̄ideo non audietis illā reijcere Si ergo illos dixit deos ad quos sermo dei factꝰ est quē pater sanctificauit ⁊ misit in mundum: vos dicitis quia blasphemas/quia dixi filius dei sum. Ac si diceret. Si idcirco homines dij appellati sunt: quia sermo dei ad ipos factus est: ipsum verbum dei (quod erat in p̄ncipio apud deum) quomodo nō est deus: Si illi dij vocari meruerūt qui participes facti sunt sermonis dei: ipse sermo dei (vnde participāt) cur nō fit deus: Norandū ḃo qđ dicit: quē p̄r sanctificauit ⁊ misit in mūdum. Sanctificauit nāq; pater filium: nō q̄ vnq̄ ille sanctus non fuerit: sz sanctificauit/q: illum sanctū genuit. Sicut em̄ deus deū/imensus immensum: sic sanctꝰ sanctū pater filiū genuit: ⁊ misit in mūdum: q: eum incarnari cōstituit p: o salute hominum. ¶ Si nō facio opera patris mei/nolite mihi credere. Si aūt facio: ⁊ si mihi nō vultis credere/operib⁹ credite: vt cognoscatis ⁊ credatis: q: in me est pater/⁊ ego in patre.

Tex. Tex. Christꝰ opa sua p̄ri asscribit. Tex. Tex. Tex

v̄bū fidei christi suscepit/spūalib⁹ bonoꝝ operū fructib⁹ abūdare studuit. Et q̄ aliqñ terra perusta/ac squalida nihil virens gignere nouerat: nō arborib⁹ fructiferis/dein de diuersoꝝ fructuū/grām simul ꝛ vsum late ꝑ totū orbē
Paradisus spūalis. ꝓpinat. Nec iā desertū/sed melior noīe hort⁹ deliciaꝝ/et paradisus dei dignata est appellari. Redemptor itaqꝫ nr̄ q: sciebat instare tp̄s sue passionis/voluit se a iudeis modicū absentare/expectās vt veniēte pasca: qd̄ in p̄mū futurū erat/sese illoꝝ manib⁹ sicut ante secula p̄finierat cōprehendēdū traderet/ꝛ crucifigēdū. Quā nos etiā solennitatē sacra dierū q̄dragesimaliū obseruatiōe/cōmonet vigilātissime expectare. Ideoqꝫ necesse est ei⁹ q̄ nos magno cruoris p̄cio redemit clemētiā votis sedulis exorare vt nos cū remissiōe pctōꝝ/cūqꝫ grā ꝛ misericordia sua: ad eum sibi placatos faciat peruenire: qui viuit ꝛ regnat ꝛc.

¶ In vigilia palmarum, Jo. XVII.

¶ In illo tempore: Subleuatis Jesus oculis in celum dixit. Pater venit hora: clarifica filiū tuū: vt filius tuus clarificet te. Et reliqua. Homiliam require in vigilia ascensionis domini.

¶ In die palmarū. Sermo beati Augustini episcopi.

Ps. xxi. Deus deus me⁹ respice in me: quare me dereliquisti? Istū versum primū in cruce audiuim⁹ vbi dixit dn̄s. Heli Heli
Mat. xxvij. quod est deus me⁹ deus meus/lama asebthani: quod est q̄re me dereliquisti. Interpretatus est illud euangelista: ꝛ dixit eū hebraice dixisse. Deus meus deus meus respice in me: quare me dereliq̄sti? Quid voluit dicere dn̄s? Nō enim dereliquerat eū deus: cū ipse esset deus: vtriqꝫ filius
Joā. xiij. dei deus/vtriqꝫ verbū dei deus. Audi a capite illum euangelistā qui ructabat quod biberat de pectore dn̄i: videa
Joan. i. mus si deus est christus. In principio erat verbū: ꝛ v̄buꝫ erat apud deum/ꝛ deus erat verbū. Ipsum ergo v̄bum quod deus erat/caro factum est: ꝛ habitauit in nobis. Et
Mat. xxvij. cum verbū deus factū esset/caro pendebat in cruce ꝛ dicebat. Deus meus deus meus respice in me: quare me dereliquisti? Quare d̄r/nisi quia nos ibi eramus/nisi q: corpus christi ecclīa? Ut q̄d dixit. Deus meus de⁹ meus respice in me: quare me dereliquisti: nisi quodāmodo intētos nos faciēs ꝛ dicēs. Psalmus iste de me scriptus est. Lōge a salute mea: verba delictorū meoꝝ. Quoꝝ delictoꝝ? De
i. Pe. ij. quo dictū est. Qui peccatū nō fecit: nec inuentus est dolus in ore eius. Quomodo ergo dicit/delictoꝝ meoꝝ: nisi q: pro delictis nostris ille p̄cat: ꝛ delicta nostra sua delicta fecit/vt iustitiā suā nostrā iustitiā faceret? Deus meus clamabo ad te per diē nec exaudies: ꝛ nocte ꝛ nō ad insipiētiam mihi. Dixit vtriqꝫ de me/de te/de illo. Corpus enim suum gerebat i. ecclesiā/nisi forte putatis fratres: q: qñ dixit dn̄s. Pater si fieri pōt transeat a me calix iste: mori timebat. Nō est fortior miles q̄ imperator: sufficit seruo vt sit sicut dn̄s ei⁹. Paulus cū dicit miles regis christi. Cōpellor e duob⁹ cōcupiscētiā habens dissolui ꝛ esse cū chri
Exēplum christi pformat. sto. Ille optat mortē vt sit cū christo/ꝛ ipse christus timet mortē. Sed q̄d nisi infirmitatē nostrā ipse portabat: et ꝓ his qui adhuc timēt mortē/in corpore suo cōstitutus ista dicebat? Inde erat vox illa: mēbroꝝ ipsius vox erat/non capitis: sicut hic/per diē ꝛ noctē clamaui/ꝛ nō exaudies. Multi em̄ clamant in tribulatione: ꝛ nō exaudiunt/sed ad salutē nō ad insipiētiā. Clamauit Paulus vt auferret ab eo stimulus carnis: ꝛ nō est exaudit⁹ vt auferretur/sꝫ
ij. Co. xij dictū est ei. Sufficit tibi grā mea: nā virt⁹ in infirmitate pficit: ergo nō est exaudit⁹: sed nō ad insipientiā/sed ad sapiētiā: vt intelligat hō medicū esse deū: ꝛ tribulationem medicamentū esse ad salutē/nō penā ad dānationem. Sub medicamēto posit⁹ vreris/secaris/clamas: nō audit medic⁹ ad voluntatē/sed audit ad sanitatē. Tu aūt in sancto habitas/laus israel. In his habitas quos sanctificasti: et quos facis intelligere: quia ad vtilitatem quosdam non exaudis: ꝛ ad dānationem quosdam exaudis. Ad vtilita ij. cor. xij
tem nō exauditus est Paulus: ad dānationē exaudit⁹ est diabolus. Petijt Job ad tentādū/ꝛ cōcessum est. Demo Job. i.
nes petierūt scire in porcos/ꝛ exauditi sunt. Demōes ex Mat. viij.
audiunt: apl's nō exaudit: sꝫ illi exaudiunt ad dānationē apl's nō exaudit ad salutē/q: non ad insipiētiā mihi. Tu autē in sancto habitas laus israel. Quare nō exaudis et tuos? Quare dico ista? Memētote semꝑ dici deo gratias ꝛ magna est hic multitudo ꝛ q̄ nō solēt venire venerunt Omnibus dico: quia in tribulatiōe positus christianus probatur/si nō derelinquit deū suū. Nā qñ bene est homini/desertus est sibi christianus. Ignis intrat in fornacē ꝛ Tribulationis vtilitas.
fornax aurificis magni sacramēti res est: ibi est aurū/ibi est palea/ibi ignis in angusto operat. Ignis ille nō est diuersus: ꝛ diuersas res agit. Paleam in cinerem vertit/auro sordes tollit. In quibus autē habitat deus: vtiqꝫ in tribulatione meliores fiunt/tāq̄ aurū ꝓbati. Et si forte peruenerit inimicus diabolus: ꝛ concessum illi fuerit/siue aliquo dolore corporis/siue damno/siue amissione seruorū/sicū cor habeat in eo qui se non subtrahit: ꝛ sic quasi subtrahit aurem plorāti/sed apponit misericordiam deprecāti. Nouit quid agat qui nos fecit/nouit ꝛ reficere nos Bonus est structor: qui edificauit domū: ꝛ si aliq̄d ibi ceciderit/nouit resarcire. Et vide quid dicat. In te sperauerunt patres nostri: sperauerunt ꝛ eruisti eos. Et nouim⁹ Exo. xiiij.
ꝛ legimus q̄ multos patres nostros sperātes in se eruit Dan. iij.
deus. Eruit ipsum populuꝫ Israel de terra Egypti: eruit Dan. xiiij
tres pueros de camino ignis: eruit ꝛ Daniel de lacu leo Dan. xiij
num: eruit Susannam de falso crimine. Omnes inuocauerunt ꝛ eruti sunt. Nunquid defecit ad filiū suum vt in cruce pendentem non exaudiret? Quare autem ipse nō eruit modo? Quia ipse dixit. In te sperauerūt p̄res nostri sperauerunt ꝛ eruisti eos. Ego autem sum vermis ꝛ non homo. Nā est hō vermis: sꝫ ille vermis ꝛ nō homo. Unde nō homo? Quia de⁹. Quare ergo sic se abiecit vt diceret suꝫ vermis? An q: vermis de carne sine ꝯcubitu nascit: sicut christ⁹ de Maria virgine? Et v̄mis: ꝛ tn̄ nō hō. Quare v̄mis? Q: mortalis/q: de carne nat⁹/q: sine cōcubitu Joan. i
natus. Quare nō homo? Quia in principio erat v̄buꝫ et verbū erat apud deū/ꝛ deus erat verbum. Opprobrium hoim ꝛ abiectio plebis. Uidete quāta passus est. Iā vt dicamus passionē: ꝛ ad illā maiori gemitu veniam⁹: videte quāta nō patit/ꝛ deinde videte quare. Quis em̄ fruct⁹? Ecce sperauerūt p̄res nr̄i ꝛ eruti sunt de terra Egypti. Et sicut dixi tā multi inuocauerūt/ꝛ statim ad tp̄s: nō in futu Job. i.
ra vita/sed cōtinuo liberati sunt. Ipse Job diabolo petē Job. xlij
ti cōcessus est putrescēs vermib⁹: tn̄ in hac vita reparauit Mat. xxvij.
salutē/duplo accepit que ꝑdiderat. Dn̄s aūt flagellabat/ꝛ nemo subueniebat: sputis deturpabat/ꝛ nemo subueniebat: colaphis cedebat/ꝛ nemo subueniebat: spinis coronabat/ꝛ nemo subueniebat: leuabat in lignuꝫ/nemo eruit: clamat/deus meus/deus me⁹ vt quid me dereliq̄sti nō subuenit. Quare fr̄es mei? quare? qua mercede tāta passus est? Oia ista que passus est preciū erāt. Cuius rei precio tanta passus est recitemus: ꝛ videamus que dicat Cōsideranda duo.
Primo queramus q̄ passus sit: deinde quare ꝛ videam⁹ q̄ sint hostes christi: qui ꝯfitent q: tāta passus est. Et tollunt/ꝛ quare. Hic audiam⁹ totū in isto psalmo ꝛ q̄ passus sit: ꝛ quare. Tenete ista duo: q̄d ꝛ q̄re. Modo ip̄m quid explicē. Nō ibi immoremur: ꝛ melius ad vos veniūt ipsa verba psalmi. Uidete que patit dn̄s. Attendite christiani Opprobriū hominū/ꝛ abiectio plebis. Oēs q̄ videbant me subsannabant me: ꝛ locuti sunt in labijs/mouerūt caput. Sperauit in dn̄o eruat eū: saluū faciat eū qm̄ vult eū Sed quare dicebāt ista? Quia homo fact⁹ erat: dicebāt tāq̄ in hominem. Qm̄ tu es qui extraxisti me de ventre Nunquid dicerēt talia in illud: qd̄ in principio erat v̄bū/

ꝛ verbum

et verbū erat apud deū? Uerbū em̄ illud ꝑ qd̄ facta sunt oia: nō extractū est de vētre/nisi q: verbū caro factū est/ꝛ habitauit in nobis. Qm̄ tu extraxisti me de vētre. ¶ De⁹ me⁹ ab vberib⁹ matris mee. Nā ante secula p̄r meus: ab vberibus matris mee de⁹ me⁹. ¶ In te iactatus sum ex vtero. i. vt sol⁹ mihi esses spes/iā tāq̄ hō/iā tāq̄ infirmus iā verbū caro factū est. ¶ De vētre matris mee: de⁹ me⁹ es tu. Nō de te de⁹ meus: nō de te p̄r me⁹/sed de vētre matris mee de⁹ me⁹. ¶ Ne discedas a me/qm̄ tribulatio ꝓxima est: qm̄ nō est q̄ adiuuet. Uidere desertū: ꝛ ve nobis si ipse nos deserat: qm̄ nō est q̄ adiuuet. ¶ Circūdederūt me vituli multi: tauri pingues obsederūt me/ppl's ꝛ principes: ppl's vituli multi: principes tauri pingues. ¶ Aperuerūt sup me os suū/sicut leo rapiēs ꝛ rugiēs. Audiam⁹ rugitū eorum in euāgelio. Crucifige: crucifige. ¶ Sicut
Joā. ix. aqua effusus sum/ꝛ dispersa sunt oia ossa mea. Ossa sua firmos suos dicit: ossa em̄ firma sunt in corpore. Quomō dispersit ossa sua: qñ dixit illis. Ecce ego mitto vos velut aguos in medio lupoꝝ? Firmos suos dispersit: ꝛ sicut aqua effusus est. Aqua em̄ qñ effundit/aut abluit aut irrigat. Effusus christus sicut aqua/abluti sunt sordes/rigate sūt mētes. ¶ Factū est cor meū sicut cera liquescēs in medio vētris mei. Uentrē suū dicit infirmos in ecclīa
Cor christi/scriptura. sua. Quō cor ipsi⁹ factū est sicut cera? Cor ipsius/scriptura ipsi⁹. i. sapiētia ipsius: q̄ erat in scripturis. Clausa enim erat scriptura: nemo illā intelligebat. Crucifix⁹ est dn̄s: ꝛ liq̄facta est sicut cera: vt oēs infirmi itelligerēt scripturā nā inde est. Et velū tēpli scissum est/q: qd̄ velabat: reuela
Matt. xxvij. tū est. ¶ Exaruit velut testa virtus mea. Magnifice q̄d dixit. Firmius factū est nomē meū de tribulatione. Quō em̄ testa añ ignē mollis est/post ignē fortis: sic dn̄i nomē ante passionē cōtēnebatur/post passionē honorificatur. ¶ Et lingua mea adhesit faucib⁹ meis. Quō mēbrū illō in nobis nō valet nisi ad loquēdū: sic ꝛ p̄dicatores suos linguā suā dixit adhesisse faucib⁹ suis: vt de interioribus suis caperēt sapiētiā. ¶ Et in puluerē mortis dedixisti me: qm̄ circūdederūt me canes multi: cōciliū malignantiū circūdedit me. Et iā videre euāgeliū. ¶ Foderūt manus meas ꝛ pedes meos. Tūc facta sunt vulnera: quorū cicatrices dubitās discipul⁹ cōtrectauit ille qui dixit: nisi
Joā. xx misero digitos meos in cicatrices eius vulnerū/nō credā: qñ ei dixit: veni mitte manum tuā incredule. Et misit manū sua ꝛ clamauit: de⁹ meus ꝛ dn̄s meus. Et ille: q: vidisti ꝛ credidisti: beati q̄ nō vidēt ꝛ credūt. Tu aūt dn̄e.

¶ De eadem dn̄ica. Matthei. XXI.

¶ In illo tempore: Cum appropinquasset Jesus hierosolymis et venisset bethphage ad montem oliueti: tunc misit duos de discipulis suis: dicens eis. Ite in castellum quod contra vos est: ꝛ statim inuenietis asinam alligatam et pullū cum ea: soluite et adducite mihi. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Mediator dei et hominū hō christus Jesus: q̄ ꝓ humani generis salute passur⁹ de celo descēderat ad terras: appropiquāte hora passiōis/appropinq̄re voluit loco passiōis vt et ꝑ h̄ clarescerat q: nō inuit⁹/sꝫ spōte pateret. In asino venire/ꝛ a turbis rex appellari ꝛ laudari voluit: vt etiā ꝑ hoc eruditus q̄sqꝫ cognosceret ipsum esse christū: quē sic illo vēturū ꝓphetia olim p̄missa signauerat. Ante q̄nqꝫ dies pasce venire voluit: sicut ex Joānis euāgelio dicim⁹
Joā. xiij vt etiā ꝑ hoc ostēderet se esse agnū immaculatū q̄ peccatā tolleret mūdi. Agnus q̄ppe pascalis cuius imolatiōe populus Israel ab egyptia seruitute liberat⁹: añ q̄nqꝫ dies
Ritus agni exponitur pasce. i. decima luna domū inferri: ꝛ ipsa die pasce. i. quartadecima luna/ad vesperā iussus est imolari: significans eū q̄ nos suo sanguine redēpturus/ante quinqꝫ dies pasce. i. hodierno die/magno p̄cedētiū sequētiūqꝫ ppl'orum gaudio/ac laudatione deduct⁹: venit in tēplū dei: ꝛ erat quotidie docēs in eo. Quinta demū pacta die: vbi veteris pasce sacra hacten⁹ obseruata cōsummauit: ac noui deinceps obseruāda discipulis sacra contradidit: egressus in mōtē oliueti/tētus est a iudeis ꝛ mane crucifix⁹/ipsa nos die a demoniaca dn̄atione redemit: q̄ antiqu⁹ ille hebreorū ppl's/ꝑ immolationē agni iugū egyptie seruitutis abiecit. Ergo dn̄s instar agni pascalis: ante quinqꝫ dies q̄ pati inciperet/locū passionis adijt: vt se insinuaret esse illū de quo p̄dixit Esaias. Sicut ouis ad occisionē ducet Esa. liij.
et quasi agn⁹ corā tōdēte se obmutescet/ꝛ nō aperiet os suū. Et paulo superi⁹: Ipse aūt vulnerat⁹ est ꝓpter iniquitates nr̄as: ꝛ liuore ei⁹ sanati sum⁹. Sꝫ insidiorū corda principū/in cūctis q̄ ꝓuide gessit: eū poti⁹ ꝑseq̄/q̄ in eū credere maluerūt: ꝛ multū miseri vite auctorē morti poti⁹ dare q̄ ꝑ ip̄m viuificari studebāt. Uerū nos ꝑfidoꝝ cecitate declinata eorū magis exēpla q̄ fideliter dn̄m laudare studuerūt sequamur: ꝛ iter eius mysticū/mystica (vt decet) Allegoria notabilis.
interp̄tatione scrutemur. Asina ꝛ pullus q̄b⁹ sedēs dominus Hierusolymā venit: vtriusqꝫ ppl'i iudei vcꝫ ꝛ gētilis simplicia corda designāt: q̄b⁹ ille p̄sidens queqꝫ a noxia libertate suo frenās imperio/ad visionē sup̄ne pacis pducit. Hierosolyma etem̄ visio pacis interp̄tat. Et bene cū ad mōtē oliueti venisset dn̄s/discipulos q̄ hec aīalia adducerēt misit: q: nō nostris ad eū meritis/sꝫ sola ipsi⁹ grā
largiēte puenim⁹: Joāne attestāte q̄ ait. Et in hoc charitas est/nō quasi nos dilexerim⁹ deū: sed q: ip̄e prior dile i. Jo. iiij.
xit nos. Mons naqꝫ oliueti/celsitudinē dn̄ice dilectiōis qua nos misericorditer illustrare ac saluare dignat⁹ est/insinuat: nō solū q: olei natura lucis ministra est: ꝛ laboꝝ doloruqꝫ solamē: verūetiā q: cūctis q̄bus immiscet/solet excellere liquorib⁹. Et apl's de charitate locutur⁹: adhuc
(inq̄t) excellētiorē viā vobis demōstro. Ad mōtē igit oli i. Co. xij.
ueti veniēs dn̄s: asinos sibi q̄b⁹ Hierosolymā petat p̄cepit exhiberi: figurate significās h̄ qd̄ alibi dicit apte. O:
sic deus dilexit mūdū: vt filiū suū vnigenitū daret: vt ois Joā. iij.
q̄ credit in ipsum nō pereat/sꝫ habeat vitā eter'nā. De⁹ ad exhibēda sibi iumēta misit discipulos: vt significaret in vtrūqꝫ pplm/circūcisionis vcꝫ ꝛ ꝓputij p̄dicatores esse destinandos. Uel certe duos misit: vt eosdē p̄dicatores doctrina simul ꝛ operatione pfectos esse moneret: ne vel erroris v̄ba indocti veritati miscerēt: vel ea q̄ recte docuissent puerse viuēdo negarēt. ¶ Inuenietis (inq̄t) asinaꝫ Tex.
alligatā ꝛ pullū cū ea/soluite et adducite mihi. Pullū q̄ alligatū fuisse alij euāgeliste testant. Uterqꝫ em̄ ppl's/funibus pctōꝝ erat circūplex⁹ ꝛ solutione diuina op⁹ habebat: iste lege quē acceperat male vtēdo/ille nūq̄ accipiē
do peccauerat. Uñ bene dicit apl's. Quia non est distin Ro. iij.
ctio/oēs em̄ peccauerūt ꝛ egēt glīa dei: iustificati ꝑ grām ipsi⁹ gratis. Et pulchre alij tres euāgeliste q̄ gētib⁹ scripserūt/pullū solūmō dn̄o adductū memorāt: Mattheus
aūt euāgelista q̄ ex hebreis ꝛ hebreo sermone scripsit euā Nota secretum.
geliū/etiā asine facit mētionē: ꝓuida vtraqꝫ dispēsatiōe vt quorū salutē scribēdo q̄sierūt/hos saluādos a dn̄o mystice docerēt esse figuratos. ¶ Et si q̄s vobis inq̄t aliq̄d Tex.
dixerit: dicite/q: dn̄s his opus hꝫ: ꝛ cōfestim dimittet eos Et doctorib⁹ p̄cipit: vt si q̄d eis obstiterit aduersitatis: ꝛ si q̄s ꝓhibuerit peccatores a laqueis diaboli absolui/ꝛ ꝑ cōfessionē fidei dn̄o adduci: nō tn̄ predicandū desistāt sed constanter insinuent: q: dn̄s ad edificādam ecclesiam talib⁹ opus habet. Quis em̄ seuus sit persecutor ꝛ imanis nō potest eoꝝ obsistere saluationi: quos nouit dn̄s: quia sunt eius/q̄s ad vitā preordinauit eternā. Adhibet autē huic facto ꝓphete testimoniū/vt appareat dn̄m quideꝫ in oībus/q̄ de ipso erāt scripta cōplesse: sed inuidia cecatos Scribas ꝛ Phariseos/ea q̄ ipsi legebāt itelligere ne
quisse. ¶ Dicite filie sion: ecce rex tu⁹ venit tibi māsuet⁹ Tex.
sedens sup asinā ꝛ pullū filiū subiugalis. Filia sion/ecclesia est fideliū: pertinens ad supernam Hierusalē q̄ est ma-

ter

ter oīm nr̄m: cuius portio tūc nō minima erat in populo
Zacha. ir. Mat. xxj. israel/regē habēt māsuetū: q̄ nō terrena immitūt⁹: ꝫ māsueris celestia regna dare cōsueuit⁹ dicēs. Discite a me: quia mitis sum et humilis cor: de: x inuenietis requiē aīabꝰ vestris. De q̄bus p̄s. Māsueti inq̄t possidebūt terrā: x delectabunt in multitudine pacis. Rex ergo māsuetus: nā si mansueris. i. humilibus cor: de terrā pacis tribuit: quos in rerum bello x tribulationū/quōdā rex impius. i. diabolus suis perbie vulnere strauit. Sedēs inq̄t sup asinā x pullū filiū subiugalis: q̄ requiescit in cor: de humiliū/x q̄ eor⁹ x tremētiū verba eius siue cor: ū q̄ in synagoga iugū legis tra
Tex. here nouerūt: seu illoꝝ/qui gentili diu libertate effrenes eiusdem synagoge instantia ad fidei x veritatis sunt gratiā cōuersi. ¶ Adducentes aūt asinā et pullum discipuli imposuerūt super eos vestimēta sua x dūm desuper sedere fecerunt. Vestimenta discipuloꝝ/opera sunt iustitie
Opera bona sūt vestes anime. pꝫ. reste q̄ ait. Sacerdotes tui induantur iustitiā. Asinos quos nudos inuenīūt discipuli/suis sternūt vestimēris: et ira desup dñs imponūt/cū pdicatores sancti quoslibet a sanctitatis habitu vacuos inueniūt: hoscꝫ virtutū suarū exēplis/ad suscipiēdā fidē x dilectionem sui cōditoris imbuūt. Non em̄ nuda dña asinā nō nudū voluit ascēdere pullū: q: siue iudeus siue gentilis: nisi sanctoꝝ fuerit dictis ornatus x actis/nō pōt dūm habere rectorē: sed regnat potius pctm̄ in mortali eius corpore ad obediendū
Tex. cōcupiscētijs eius. ¶ Plurima aūt turba strauerūt vestimenta sua in via. Plurima hec turba/innumerabilē martyrū designat exercitū: q̄ corpora sua aiarū vcz regumēta p dño dabāt: quo sequētibus electis planior rectē viuēdi callē facerēt: ne qui vcz dubitarēt ibi pedē bone actionis ponere in pace/vbi nō paucos viderēt in bello pcessisse martyrij. ¶ Alij aūt cedebant ramos de arboribꝰ: et
Tex. sternebant in via. Rami arboꝝ dicta sunt patrū pcedentiū exēpla. Et quisqs in exēplū recte credendi siue operādi/q̄d pphete/q̄d apli/q̄d cetери scti dixerūt seu fecerunt pandit: ramos pfecto de arboribus cedit: q̄bus iter asinī dūm portantis cōplanet: q: sentētias de sanctoꝝ libris excerpit/p quas simpliciuꝰ christi corda ne in via veritatis
Tex. errent edificet. ¶ Turbe aūt q̄ precedēbāt/x que sequēbā
Act. xv. tur clamabāt dicētes. Osanna filio dauid. Una eadēq; cōfessionis et laudationis voce/dūm qui p̄cedūt x q̄ sequūtur exaltāt: q: vna nimirū fides est eoꝝ/q̄ ante incarnationem dñicā/x qui post hec fuerūt pbati: q̄uis sacramēta habuerint p tēpoꝝ rōne disparia: Petro attestante qui ait. Sed p gratiā dñi Jesu credimus saluari quēadmodū x illi. Q̄ aūt aiunt/osanna filio dauid: hoc est
Tex. qđ in psalmo legit. Dñi est salus: x sup pplm tuum benedictio tua: hoc est qđ in magne deuotione laudis in apocalypsi sanctoꝝ chorus resonat: salus deo nr̄o/q̄ sedet sup
Tex. thronū x agno. ¶ Benedict⁹ q̄ venit in noīe dñi. In nomine dñi: in noīe dei patris significat: qđ ipse alibi iudeis
Joā. v. non credentibus dicit. Ego veni in noīe pr̄is mei/x non recepistis me: ali⁹ veniet in noīe suo/illū recipietis. Venit em̄ christus in noīe dei patris: q: in oibus q̄ gessit x dixit/patrē glorificare/x glorificādū hoibus pdicare curauit. Venient Antichristus in noīe suo: q̄ cū sit hō oīm neqſ
ij. Thes. ij. simus/x diabolo comite plen⁹ nō dedignabit̄ se filiū dei cognominari: aduersat em̄ x extollitur super oē qđ dicitur de⁹/aut qđ colit. Assumūt aūt verficulū laudis turbe de psalmo cētesimo decimoseptimo/que de dño cantarū nemo est q̄ dubiter. Un pulchre de ipso in eodē psalmo pmittit. Lapidē que reprobauerūt edificantes/hic
Antichristi notat factus est in caput anguli: q: vcz christus que reprobauerūt iudei/edificātes suarū decreta traditionū: factus est in munimētum vtriusqꝫ pplī credētis iudei scz et gētilis. Nō em̄ in psalmo lapis angularis vocatur christus: hoc est vtriq; qđ in euangelio p̄cedentiū sequētiūq; collaudat voce turbaꝝ. Nō aūt in eiusdē laudis pfecutione subiungitur osanna. i. salus siue saluifica in altissimis: pspicue docet aduētū dñi in carne; nō solū hūani generis in terra/ꝫ angeloꝝ in celis esse salutē: q: dū nos redēpti ad
Epb. j. superna pducimur/eoꝝ pfecto numer⁹ q̄ sarhana cadentе erat/mino: at⁹ implet. Hinc em̄ Paulus ait instaurari oia in christo/q̄ in celis x que in terra sunt in ipo. Recte igitur osanna in altissimis in eius laudē canit: cui⁹ tota incarnationis dispēsatio/q̄ splenda gkia patrie celestis aderat. Proinde necesse est fratres mei: vt ad pmissam nobis patriā/tota mentis deuotione tendamus/semper recordantes: q: et si angusta est via qua ingredimur: beata est māsio ad quā festinam⁹. Felicius q̄ppe est per aspera iter ad regnū/q̄ per amenū planūq; ad supplicia duci. Felicius est continētia carnis tēpore alis gaudiū perēne mereri: q̄ p lasciuia parui tēporis/eternā luere vindictā. Ecce ieiunīū quadragesimale/dño auxiliāte iam plurima ex parte cōpleuimus: testis est vnicuiq; cōscientia sua: q: quanto districtius se sanctis his diebꝰ dño mācipasse me
Moralis monitio. minit/tanto amplius gaudens/sctm̄ dñice resurrectiōis tēpus expectat. At si quē forte adhuc cōsciētia minus pfecte castigata accusat: nulli dubiū/quin pauid⁹ x tremēs
Prouerb. xviij. tāte solēnitatis pōtolatur aduentū. Nec m̄ hic talis de salute diffidat: ne aliqua suoꝝ numerositate vel enormitate scelerū cōfusus/barattū desperationis incidat: iuxta illud Salomonis. Impi⁹ cū venerit in pfundum malorū contēnit. sed solicite ppendat q: si tempus annue festiuitatis: quo de aucto: is nostri resurrectione leramur: tāto vel gaudio castos vel impuros meru x cōfusione afficit: multo magis in tempore districti examinis/qn̄ generalis omnium resurrectio celebratur: x iam audita iudicis sententia hos conscientia mūda excusans lerificat: illos noxia accusans in perpetuū dānat. Quicūq; ergo fratres dilectissimi cōtinentie armis accincti ab initio iam quadragesime cū rentatore superbo certare ceperūt: videat caute ne cepta deserant/priusq; hoste pstrato ministeriis donētur angelicis. Qui vero hactenus armaturā virtutum non induit/vel hodie incipiat: hodie cū turbis illis fidelibus fidei opera assumat: implore et pietatem eius q̄ in nomine patris aduenientis/benedictionem mundo attulit: er osanna in altissimis p:oclamans/saluari se superna in patria flagiter. Sternat vestimenta sua in via. i. mēbra sui corporis humilior in presenti: vt exaltet ea de⁹ in futuro memor illius dauidici: q: exultabūt ossa humiliata. Ramos de arboribus cedat: x tibi sternat in via. i. sanctorum scripta sedulus ad memoriam reuocet: quib⁹ stātes ne cadant robo: antur: lapsi ne diutius iaceāt horātes ne cadant robo: antur: lapsi ne diutius iaceāt horātes ne cadant robo: antur: lapsi ne diutius iaceāt hor

ctu q̄ diu figurato fuerāt ꝓmissa mysterio: vt onē signifi
catiuā ouis vera remoueret/ ⁊ vno expleret̄ sacrificio va
riarū differētia victimarū. Nā oīa illa q̄ de immolatione
agni diuinitus ꝑ Moysen fuerāt instituta/ christū ꝓphe
tauerūt ⁊ christi occisionē ꝓprie nūtiauerūt. Vt ḡ vmbre
cederēt corpori ⁊ cessarēt imagines sub p̄sentia veritatis
antiqua obseruātia nouo excludit̄ sacramēto. Hostia in
hostiā trāsit/ sāguine sanguis auferī/ ⁊ legalis festiuitas
dū mutat̄ implet̄. Vn̄ cū scribas ⁊ seniores ppl̄i ad impie
tatis cōsiliū pōtifices cōgregarēt: omniūq; aīos sacerdo
tū cura admittēdi in Jesum sceleris occupasset: ipsi se do
ctores legis lege priuarūt: ⁊ spōtaneo defectu ritus sibi
Obse- patrios sustulerūt. Incipiēte em̄ festiuitate pascali: q̄ or
cratio iu- nare tēplū/ vasa mūdare/ victimas ꝓuidere: ⁊ legitimis
deorū re- purificationibus sacratiorē diligētiā adhibere debuerāt
p̄hēdit̄ parricidalis odij furore cōcepto/ ad vnū op⁹ vacāt: et in
vnū facin⁹ simili crudelitate cōiurāt: q̄d assecuturi sup
plicio innocētie/ cōdēnatione iustitie/ nisi vt ⁊ noua my
steria nō apprehēderēt/ ⁊ antiq̄ violarēt. Prouidentib⁹ ḡ
principib⁹/ ne in sacrō die tumult⁹ oriret̄: nō festiuitati: sed
facinori studebat̄: nec religioni seruiebat hec cura/ sꝫ cri
mini. Diligentes em̄ pōtifices ⁊ soliciti sacerdotes/ sedi
tiones turbarū fieri in p̄cipua festiuitate metuebāt: non
vt ppl̄s nō peccaret: sꝫ ne christ⁹ euaderet. At Jesus con
silij sui cert⁹: ⁊ in opere paterne dispēsationis intrepid⁹/
vetus testamētū cōsummabat: ⁊ nouū pasca condebat.
Discūbētibus em̄ discipulis/ ad edendā mysticā cenā: cuꝫ
in Caiphe atrio tractaretur quō christ⁹ posset occidi: ille
corporis ⁊ sanguinis sui ordinās sacramētū/ docebat q̄lis
deo hostia deberet offerri: ne ab hoc q̄dē mysterio tradi
tore submoto vt ostēderet̄ nulla iniuria exasperat⁹/ q̄ vo
Matt. lūtaria erat impietate p̄scitus. Ipse em̄ sibi fuit materia
xxvj. ruine ⁊ causa ꝑfidie/ sequēs diabolū ducē: ⁊ nolēs christū
habere rectorē. Dicens itaq; dn̄s: amē dico vobis: q: vn⁹
vestrū me traditur⁹ est: notā sibi traditoris sui cōsciētiaꝫ
demōstrauit: nō aspera/ nec aperta impiū increpatiōe cō
fundens/ sed leni ⁊ tacita admonitione cōueniēs: vt faci
lius corrigeret penitudo/ quē nulla deformasset abiectio
Cur infelix iuda tāta benignitate nō vteris? Ecce parcit
ausibus tuis dn̄s: ⁊ nulli te nisi tibi indicat christus. Nec
nomē tuū nec p̄sona detegitur: sed veritatis ⁊ misericor
die verbo/ cordis tui tantū arcana tāgunt̄. Nō apostoli
ci ordinis honor: nec sacramētorꝫ tibi cōmunio denegat̄.
Redi in integrū: ⁊ deposito furore resipisce. Clemētia in
uitat: salus pulsat: ad vitā vita te reuocat. Ecce immacu
lati ⁊ innocētes cōdiscipuli tui/ ad significationē facino
ris expauescūt: ⁊ oēs sibi nō edito impietatis auctore for
Jude midant. Cōtristati em̄ sunt nō de cōsciētie reatu: sꝫ de hu
maledi- mano mutabilitatis incerto: timētes ne min⁹ verū esset:
cti obiur- q̄d in se q̄sq; nouerat/ q̄ q̄d ipa veritas p̄uidebat. Tu au
gatio. tē in hac trepidatione sctōꝝ abuteris dn̄i patiētia: ⁊ ab
scōdi te tua credis audacia. Addis impudētiā sceleri: nec
signo euidētiore terreris. Cūq; se alij a cibo in quo iudi
ciū dn̄s posuerat cōtinerēt/ tu manū nō retrahis a para
Joā. xiij. p̄side: q: animū nō auertis a crimine. Securū itaq; est si
cut Joānes euāgelista narrauit: vt cum traditori suo dn̄s
manifestius designādo panē porrexisset intinctū totū in
dā diabolus occuparet: ⁊ quē malignis cogitationibus
obligarat/ iā ipso impietatis ope possideret. Corpore em̄
tātū cū cenātib⁹ recūbebat: mēte aūt sacerdotū inuidiā/
testiū falsitatē/ ⁊ furorē iperite plebis armabat. Deniq;
dn̄s vidēs/ cui Judas flagitio esset intēt⁹: q̄d facis (inq̄t)
fac celeri⁹. Vox hec nō iubētis est/ sed sinētis: nō trepidi/
sed parati. Qui hꝫ oim tēporꝝ p̄tātem/ ostēdit se morā nō
facere traditori: ⁊ se ad redeptionē mūdi paternā exequi
volūtatē: vt facin⁹ q̄d a p̄secutoribus parabatur/ nec im
pelleret nec timeret. Postq̄ ergo Judas p̄suasus a dia
bolo/ discessit a christo: seq; a corpore ap̄lice vnitatis ab
scidit: nullo dn̄s pauore turbat⁹: sed de sola redimēdorū
salute solicit⁹/ oē tp̄is spatiū q̄d a p̄sequētiū vacabat icur
su: mysticis sermonib⁹ sacrateq; doctrine/ sicut Joannis
euāgelio declarat̄ impēdit: eleuās ad celū oculos: ⁊ pro
vniuersa ecclīa supplicans p̄ri/ vt oēs quos dedisset filio
daturusq; esset p̄r vnū fierēt: ⁊ in glīa redēptoris indiui
dui p̄manerēt: adijciēs postremo illā orationē qua ait: pa Matt.
ter si fieri pōt trāseat calix iste a me. Ubi nō estimandum xxvj.
est/ q̄ Jesus passionē ⁊ mortē cuius iā discipulis suis tra
diderat notionē voluerit declinare: cū ipse apl̄s Petrus
deuota fide ⁊ charitate feruētē/ vti aduersus p̄secutores Jo. xviij
gladio veteris/ dicēs: calicē quē dedit mihi p̄r non vis vt Joā. iij.
bibā illū? certūq; sit/ ⁊ q̄d s̄m euāgeliū Joannis dn̄s ait.
Sic em̄ dilexit deus mūdū: vt filiū suū vnigenitū daret vt
oīs q̄ credit in eū nō pereat: sed habeat vitā eternā: et q̄d
de ipo ait apl̄s Paul⁹. Christus nos dilexit ⁊ tradidit se Eph. v.
metipm̄ ꝓ nobis hostiā deo/ in odorē suauitatis. In sal
uādis em̄ hoībus ꝑ crucē christi/ cōmunis erat voluntas
patris ⁊ filij/ cōmune cōsiliū: nec vlla poterat rōne turba
ri q̄d ante eterna secula ⁊ misericorditer erat dispositum
et incōmutabiliter p̄finitū. Qui ergo verū dilectissimi to
tūq; assumpsit hoīeꝫ: veros ⁊ corporis sensus ⁊ animi re
cepit affect⁹. Nec q: oīa in illo plena erāt sacramētis ple
na miraculis: ideo aut falsis lachrymis fleuit/ aut mēda
ci esurie cibū sumpsit/ aut simulato sopore dormiuit. In
nr̄a humilitate cōrēpt⁹: in nostra mestitudine cōturbat⁹
in nr̄o est dolore crucifix⁹. Passiones em̄ mortalitatis no
stre/ ob hoc misericordia subijt vt sanaret: ob hoc virtus
recepit vt vinceret. Q̄d Esaias aptissime ꝓpherauit/ di
cens. Hic pctā nostra portat: ⁊ ꝓ nobis dolet: ⁊ nos puta Esa. liij.
uimus illū esse in dolore ⁊ in plaga ⁊ in vexatione: ipe au
tē vulnerat⁹ est ꝓpter facinora nr̄a/ ⁊ infirmatus est pro
pter pctā nr̄a: ⁊ liuore eius sanati sum⁹. Cū igit̄ dei filius Vox chri
dicit: p̄r si fieri pōt trāseat calix iste a me: nr̄e vtit̄ voce na sti dispē
ture: ⁊ causam agit fragilitatis ⁊ trepidationis humane satoria.
vt in his q̄ toleranda sunt/ et patiētia roboret̄ ⁊ formido
pellat̄. Deniq; cessans hoc ipꝫ petere excusato quodāmō
nostre infirmitatis metu: in quo nobis remanere nō ex
pedit/ in aliū affectū trāsit ⁊ dicit. Uerūtn̄ nō sicut ego vo
lo sꝫ sicut tu vis. Et iterꝫ. Si nō p̄t inq̄t calix iste trāsire a Matt.
me nisi bibā illū fiat volūtas tua. Hec vox capitis/ salus xxvj.
est toti⁹ corporis. Hec vox oēs fideles instruxit/ oēs con
fessores accēdit/ oēs martyres coronauit. Nā q̄s mundi
odia/ q̄s tētationū turbines/ q̄s posset p̄secutionū supe
rare terrores: nisi christ⁹ in oībus ⁊ ꝓ oībus diceret patri
fiat volūtas tua. Discāt igit̄ hāc vocē oēs eccl̄ie filij ma
gno p̄cio redēpti: gratis iustificati: ⁊ cū aduersitas violē
tie alicui⁹ tētatiōis incubuerit/ p̄sidio potētissime ratio
nis vtātur: vt superato tremore formidinis/ accipiāt tolerā
tiā passionis. Hinc iā dilectissimi ad p̄stringendū ordinē
dn̄ice passionis sermo est dirigēd⁹: quē ne vos cumulo ꝓ
lixitatis onerem⁹: in sextā sabbati/ diuiso cōmuni labore
differam⁹. Aderit p̄cātib⁹ vobis gratia dei: q̄ mihi soluen
di debiti tribuat facultatē. Per dn̄m nostrū Jesum chri
stū viuētē ⁊ regnātē cū patre ⁊ spiritusancto. Amen.

¶ Feria quarta. Sermo Leonis.

Sacrā dilectissimi do-
minice passiōis historiā/ euāgelica vt moris est
narratiōe decursam: ita oim vestrū arbitror in
hesisse pectorib⁹: vt vnicuiq; audiētiū ipa lectio q̄dā fcā
sit visio. Habet em̄ hāc potētiā fides vera: vt ab his mēte
nō desit q̄b⁹ corporalis p̄sentia interesse nō potuit: ⁊ siue
in p̄teritū redeat/ siue in futurū se cor credētis extendat/
nullas sentiat moras tp̄is cognitio veritatis. Adest ergo
sensib⁹ nr̄is imago rerū ꝓ nr̄a salute gestarū: ⁊ q̄cq̄d tūc
discipulorꝫ p̄strinxit aios/ nr̄os q̄ꝫ tāgit affect⁹: nō q̄ aut
tristitia deprimamur/ aut furētiū iudeorꝫ furore terrea
mur: cū etiā eos q̄s illi⁹ tēpestatis magnitudo ꝯcussit ad
inuictā cōstātiā resurrectio dn̄i ascēsioq; ꝓuexerit: sꝫ q: in
cogitationē venit/ q̄les tūc hierl̄ꝫ ppl̄i/ q̄lesq; fuerint sa

cerdotes: cū magno accepim⁹ tremore: tātū facin⁹ impio
rū. Quis em̄ ad salutē humani gn̄is p̄tineret passio sal
uatoris: et eterne mortis vincula tp̄ali sint dn̄i morte diru
pta: aliud tn̄ crucifixi patiētia/ aliud crucifigētiū egit in
sania: nec ad eosdē rerū exit⁹ misericordia ⁊ ira tēdebat:
cū ꝑ eiusdē sanguinis fusionē christus solueret mūdi ca
ptiuitatē ⁊ iudei interfecerūt oim redēptorē. Obdura
uit igit̄ carnalē israel malignitas sua: ⁊ nihil ei legis te
stificatio: nihil mysteriorū imagines: nihil ꝓphetarū ora
Joan. j. cula ꝓfuerūt: cū pasca dn̄i tot seculis celebratū/ in eo Joā
nes doceret impletū: de q̄ publica ꝓstatiōe dicebat. Ec
ce agn⁹ dei: ecce q̄ tollit pctā mūdi. Repugnat iniq̄tas iu
stitie/ cecitas luci/ mēdaciū veritati: sed de seuitia oblucrā
tiū: de scelere crudeliū/ obtinuit Jesus eterne dispēsatio
nis effectum: ⁊ ita humano generi sua morte consuluit:
vt sacr̄m salutis etiā ipsis p̄secutoribus nō negaret. Qui
em̄ venerat vniuersis credētib⁹ oīa pctā dimittere: a ge
nerali indulgētia nec iudaicum voluit crimē excludere.
Quorꝫ itaq; ꝑfidiā detestamur/ eorū fidē si ꝯuertant̄ āple
ctemur: ⁊ imitātes misericordiā dei q̄ ꝓ eis a q̄b⁹ crucifi
xus erat orabat: nos q̄ꝫ cū btō Paulo apl̄o nostras iūgi
mus p̄ces ⁊ vt ille ppl̄s misericordiā cōsequat̄ optamus:
Rom. xj ob cuius offensionē gratiā recōciliatiōis accepim⁹: q̄m
sicut ait idē magister gētiū. Cōclusit de⁹ oīa in crudelita
te/ vt oim misereat̄. Quid aūt illud fuit/ q̄ et ipe iudeis
intellectum abstulit: ⁊ sapiētiā mūdi corda turbauit: nisi
crux filij dei/ q̄ ⁊ philosophicā vanescere prudētiā: ⁊ israe
liticā fecit caligare doctrinā? Oēm namq; sensum huma
ne mētis excessit diuini altitudo cōsilij: cū placuit deo ꝑ
stultitiā p̄dicatiōis saluos facere credētes: vt mirabilior
fieret cōstātia fidei ex difficultate credēdi. Incōsequens
em̄ et irratiōale videbat̄ recipere aio: q̄ creatorē omniū
naturarū in substātia veri hoīs virgo intemerata pepe
risset: q̄ equalis p̄ri fili⁹ dei/ q̄ impleret oīa ⁊ contineret
vniuersa furētiū manib⁹ cōprehēdi/ iniquorꝫ iudicio con
dēnari: ⁊ post dedecora illusionū cruci se ꝑmisisset affigi.
Sed in his oīb⁹ simul sunt ⁊ hūilitas hoīs: ⁊ celsitudo di
uinitatis. Nec misericordie rō maiestatē miserātis obscu
rat: q: de ineffabili potētia factū est: vt dū hō verus est in
deo inuiolabili: ⁊ de⁹ ver⁹ est in carne passibili: cōferret̄
hoī glīa ꝑ ꝯtumeliā: incorruptio ꝑ suppliciū: vita ꝑ mortē
Nisi em̄ verbū caro fieret: ⁊ tā solida existeret vnitas in
vtraq; natura: vt a suscipiēte susceptā/ nec ipꝫ breue mo
ris tp̄s adiūgeret/ nūq̄ valeret ad eternitatē redire mor
talitas. Sed affuit nobis in christo singulare p̄sidiū/ vt
in natura passibili mortis cōditio nō maneret/ quam im
passibilis essentia recepisset: ⁊ ꝑ id q̄d non poterat mori
posset id q̄d est mortuuꝫ suscitari. Huic sacramento dile
ctissimi/ vt inseparabiliter cōgruamus/ magna nobis et
animi et corporis intētiōe nitēdū est: vt cū grauissimi sit
piaculi festū pascale negligere: periculosi⁹ sit ecclīasticis
Mat. x. quidē cōuētib⁹ iungi: in dn̄ice passionis cōsortio nō habe
ij. tim. ij. ri. Nā dicēte dn̄o. Qui non accipit crucē suā ⁊ sequit̄ me
non est me dign⁹. Et dicēte apl̄o. Si cōpatimur et conre
gnabim⁹: q̄s vere passum christū: mortuū ⁊ resuscitatū co
lit: nisi q̄ cū ipo patit̄ ⁊ morit̄ ⁊ resurgit? Et hec q̄dē in oī
bus eccl̄ie filijs ipo iā regeneratiōis sunt inchoata myste
rio/ vbi peccati interit⁹ vita est renascētis: ⁊ triduanam
dn̄i mortē imitat̄ trina dimersio/ vt dimoto q̄daꝫ aggere
sepulture: quos veteres suscepit sin⁹ fontis: eosdē nouos
edat vnda baptismatis. Sꝫ implēdū est nihilomin⁹ ope
q̄d celebratū est sacramēto: ⁊ natis de sp̄ūsctō quātūcūq;
supest mūdani tēporis/ nō sine crucis susceptiōe ducēdū
est. Quis em̄ forti ⁊ crudeli tyrāno ꝑ potētiā crucis chri
sti vasa antiq̄ dep̄datiōis erepta sint: et dn̄atio principis
mūdi a redēptore sit eiecta: corporib⁹ tn̄ insidiari etiā iu
stificatis eadē malignitas p̄seuerat: ⁊ multis modis eos in
quib⁹ nō regnat ipugnat/ vt si q̄s aias negligētes impru
dētesq; repererit/ seuiorib⁹ eas laq̄is rursus innectat: ⁊ a
paradiso eccl̄ie raptas/ in cōsortiū sue dānationis indu
cat. Vn̄ cū q̄spiā se limites obseruātie xp̄iane sentit exce
dere/ ⁊ in id cupiditates suas tēdere q̄d eū a recto itinere
faciat deuiare/ recurrat ad crucē dn̄i: ⁊ ligno vite motus
noxie volūtatis affigat/ ac voce ꝓphetica ad dn̄ꝫ clamet
et dicat. Confige clauis timore tuo carnes meas: a iudi ps. cxviij
cijs ei tuis timui. Quid aūt est clauis timoris dei carnes
habere cōfixas/ nisi corporeos sensus ab illecebris illiciti
desiderij/ sub metu cōtinere diuini iudicij: vt q̄ resistit pec
cato: ⁊ cōcupiscētias suas (ne q̄d morte dignū operetur)
interficit: audeat cū apl̄o dicere. Mihi aūt absit gl̄iari Gal. vj.
nisi in cruce dn̄i nostri Jesu christi: ꝑ quē mihi mūd⁹ cru
cifixus est ⁊ ego mūdo. Ibi ḡ se cōstituat christian⁹/ quo
eū secū sustulit christ⁹: ⁊ ad id dirigat oēm viā suā/ vbi scit
hūanā saluatā esse naturā. Passio em̄ dn̄i vsq; ad finē ꝓ
ducit̄ mūdi: ⁊ sicut in sctis suis ipe honorat̄/ ipe diligit̄: ⁊ Oratio
in paupertatib⁹ ipe pascit̄/ ipse vestit̄: ita in oīb⁹ qui pro crucis
iustitia aduersa tolerāt ipe cōpatit̄: nisi forte estimandū ascēdit.
est multiplicata ꝑ orbē fide: ⁊ rarescēte impiorꝫ numero/
oēs p̄secutiones ⁊ oīa q̄ aduersus martyres beatos seuie
rūt/ finita esse certamina: tāq; suscipiēde crucꝫ illis tm̄ ne
cessitas incubuerit: q̄b⁹ ad expugnādā christi dilectionē
atrocissima sunt illata supplicia. Sed aliud seruiētiū deo
pietas experit̄: aliud etiā apl̄i p̄dicatio protestat̄ q̄ dicit.
Oēs em̄ q̄ volūt pie viuere in christo iesu/ p̄secutionē pa ij. Tim.
tient̄. Qua sn̄ia nimis tepid⁹ ⁊ segnis ostēdit̄: q̄ nulla ꝑ iij.
secutione pulsat̄. Pacē em̄ cum hoc mūdo nisi amatores
mūdi habere nō possunt: ⁊ nulla vnq̄ iniq̄tati cū eq̄tate
cōmunio: nulla mēdacio cū veritate cōcordia. Nullus est
tenebris cū luce cōsensus: q: etiā si pietas bonorꝫ cupiat
malos corrigi/ cōuersioneq; multorꝫ ꝑ gratiā dei miserā
tis obtineat: malignorꝫ tn̄ spirituū aduersus sctōs insidie
nō q̄escūt: ⁊ siue occulto dolo/ siue apto p̄lio in oīb⁹ fide
libus ꝓpositū bone volūtatis infestāt. Inimicū nāq; il
lis est oē q̄d rectū/ oē q̄d castū est: ⁊ cū eis nihil in quēq;
amplius liceat q̄ iustitia diuina ꝑmiserit: q̄ dignat̄ suos
aut corripere disciplina/ aut exercere patiētia: agūt tamē
versutissima arte fallacie/ vt ex arbitrio ꝓprie p̄tātis/ aut le
dere videant̄ aut parcere: et multis (q̄d dolendū est) ita
per nequitiā simulatiōis illudūt: vt quidā illos et timeāt
pati infensos/ ⁊ velint habere placatos: cū beneficia de
monū omnibus sint nocētiora vulnerib⁹: q: tutius est ho
mini inimicitiā diaboli meruisse q̄ pacē. Sapiētes itaq;
aio: q̄ vnū timere/ vnū diligere ⁊ in vnū sperare didicerūt
mortificatis cupiditatib⁹/ ⁊ crucifixis corporis sensibus
ad nullū hostiū metū/ ad nullū inclinant̄ obsequiū. Vo
luntatē em̄ dei etiā sibi p̄ferūt: ⁊ tāto ampli⁹ se amāt: quā
to ampli⁹ se ꝓ dei amore nō amāt. Cūq; audiūt sibi diui
nitus dici. Post cōcupiscētias tuas nō eas/ ⁊ a volūtate
tua auertere: diuidūt affect⁹ suos: ⁊ legē mētis a corpis
lege descindūt: vt ex quadā se parte sibi denegēt/ ꝓdētes
se in his que carnaliter diligūt: ⁊ inuenientes se in his que
sp̄ualiter concupiscūt. Sanctū igit̄ pasca dilectissimi/ in Pasca
talibus mēbris corporis christi legitime celebrat̄: ⁊ nihil quō di-
illis deest triūphi quos passio saluatoris obtinuit: q̄m in gne cele-
his q̄ ap̄lico exēplo castigāt corp⁹ suum: ⁊ seruituti subij bratur.
ciūt: idē hostes/ eadē fortitudine cōterunt̄. Et nūc a chri
sto vincit̄ mūdus. Cū em̄ a seruis ei⁹ quorūcūq; viciorꝫ
incētiua superant̄/ ipsi⁹ virt⁹ est/ ipsiusq; victoria. Hec dile
ctissimi q̄ ad participationē crucis ptinent/ sufficienter vt
arbitror vestris sunt hodie aurib⁹ intimata: vt pascale sa
cramētū etiā in mēbris corporis christi legitime celebret̄
supest vt de obtinēdo resurrectiōis cōsortio disseramus.
Q̄d ne cōtinuato sermone: ⁊ mihi ⁊ vobis fiat onerosuꝫ
in diē sabbati ꝓmissa differam⁹. Aderit vt credimus grā
dei: vt debitū nostrū ipsius auxilio cōpleat̄: q̄ viuit et re
gnat cū patre ⁊ spiritusancto in secula seculorꝫ. Amen.

¶ In cena dn̄i: Tractatus beati Augustini episcopi. In psalmū. LXIII.

Exaudi de᷒ orationē meā dū tribulor: a timore inimici erue aiam meā. Seuierūt inimici in martyres. Quid orabat ista vox corpis christi? Hoc orabat: vt eruerent ab inimicis: ⁊ nō eos possent occidere inimici. Ergo exauditi nō sunt: q: occisi sunt? Et deseruit cōtritos corde seruos suos/⁊ sperātes in se despexit? Absit. Quis enī inuocauit dn̄m/et derelict᷒ est ab eo? Quis sperauit in eū: ⁊ desert᷒ est ab eo? Exaudiebant ḡ et occidebant: ⁊ tn̄ ab inimicis eruebant. Alij timētes cōsentiebāt ⁊ viuebāt: ⁊ tn̄ ipsi ab inimicis absorbebant. Occisi eruebant/ viuētes absorbebant. Inde est illa vox gratulationis: for-
Psal. cxxiij. sitan viuos absorbuissent nos. Multi absorpti ⁊ viui absorpti/ multi mortui absorpti. Qui putarūt inanē esse fidē christianā/mortui absorpti sunt. Qui aūt sciētes veritatē esse predicationē euāgelij: christū esse filiū dei: scientes et hoc credētes: ⁊ hec intus tenētes cesserūt tn̄ doloribus: et idolis sacrificauerūt/viui absorpti sunt. Illi absorpti/
Cōsonātia psal. ⁊ euāgelij. q: mortui: illi aūt q: absorpti mortui. Nō enī absorpti viuere potuerūt: q̄uis viui absorberent. Ergo h̄ orat vox martyrū. A timore inimici erue aiaȝ meā: nō vt me nō occidat inimic᷒ sȝ vt nō timeā occidētē inimicū. Hoc orat in psalmo ipleri seru᷒ qḋ mō dn̄s iubebat i euāgelio. Quid mō iubebat dn̄s? Nolite timere eos q̄ corp᷒ occidūt/ aiaȝ aūt nō pn̄t occidere: sȝ poti᷒ eū timete q̄ hȝ ptātē: ⁊ aiaȝ ⁊ corpus occidere i gehēnā ignis. Et repetiuit. Ite dico vobis eū timete. Qui sūt q̄ corp᷒ occidūt? Inimici. Quid iubebat dn̄s? Ne timerent. Oret ergo vt pstet qḋ iubet. A timore inimici erue aiam meā. Erue a timore inimici: ⁊ subde timori tuo. Nō timeā eū q̄ corp᷒ occidit: sȝ timeā eum q̄ hȝ potestatē ⁊ corp᷒ ⁊ aiam occidere in gehēnā ignis. Non enī a timore volo esse immunis: sed a timore inimici liber/sub timore dn̄i seru᷒. Protexisti me a cōuentu malignātiū a multitudine operantiū iniqtatē. Iā ipsum caput nostrū intueamur. Multi martyres talia passi sunt/ sed nihil sic elucet quō caput martyrū. Ibi meli᷒ intueamur qḋ illi experti sūt. Protect᷒ est a multitudine malignā-
Phil. ij. tiū, ptegente se deo, ptegēte carnē suā ipo filio ⁊ hominē
Joan. x. quē gerebat: q: fili᷒ hois est ⁊ fili᷒ dei. Filius dei propter formā dei: filius hois ppter formā serui: habens in ptāte ponere aiam suā ⁊ recipere eā. Quid ei potuerūt facere inimici? Occiderūt corpus aiam nō occiderūt. Intēdite. Parū ergo erat dn̄m hortari martyres vbo/nisi firmaret exēplo. Nostis q̄ cōuentus erat malignātiū iudeorū: et q̄ multitudo operantiū iniqtatē. Quā iniqtatē? Quia voluerunt occidere dn̄m Iesum christū. Tanta opera bona inqt ostēdi vobis/ ppter quod horū me vultis occidere? Pertulit oēs infirmos eorū: curauit oēs languores eorū: pdicauit regnū celorū: nō tacuit vitia eorū: vt ipsa potius eis displicerēt/nō medic᷒ a quo sanabant. His omnibus curationib᷒ eius ingrati: tāq̄ multa febri phrenetici insaniētes/in medicū q̄ venerat curare eos/excogitauerunt cōsiliū perdendi eū/tāq̄ ibi volētes pbare: vtrū vere hō sit q̄ mori possit/an aliqd sup hoies sit ⁊ mori se nō pmittat. Verbū ipsorum agnoscim᷒ in sapientia Salomonis. Morte turpissima inqūt cōdēnem᷒ eū. Interrogem᷒ eū. Erit enī illi respect᷒ in sermonib᷒ illi᷒. Si enī vere fili᷒ dei est/liberet eū. Videam᷒ ergo qd factū sit. Qui exacuerūt tāq̄ gladiū linguas suas. Filij hoim dētes eorū/arma et sagitte: ⁊ lingua eorū gladius acutus. Qḋ dicit ⁊ alius
Excusatio Pilati. psalm᷒ sic ⁊ hic. Exacuerūt tāq̄ gladiū linguas suas. Nō dicant iudei. Nō occidim᷒ christū. Etenī ppterea eū dederūt iudici Pilato vt quasi ipsi a morte eius viderent immunes. Nā cū dixisset eis Pilat᷒. Vos eū occidite: re-
Jo. xviij spōderūt? Nobis nō licet occidere queq̄. Iniquitatē facinoris sui in iudicē hoiem refundere volebāt. Sed nunqd deū iudicē fallebāt? Qḋ fecit Pilat᷒ in eoipso quod fecit aliquātū particeps fuit/sed in cōparatione illorū multo ipsis innocētior. Institit enī quātū potuit/vt illū ex eorū manibus liberaret: nā ppterea flagellatū pduxit ad eos. Nō persequēdo dn̄m flagellauit/sed illorū furori satisfacere volēs/vt vel sic iā mitescerent ⁊ desinerēt velle occidere/cū flagellatū viderēt. Fecit ⁊ hoc. At vbi pseue- Matt. xxvij.
rauerūt: nostis illū lauisse man᷒ ⁊ dixisse: q: ipe nō fecisset/mūdū se esse a morte illi᷒/fecit tn̄. Sed si re᷒: q: fecit vel inuit᷒/illi innocētes q̄ coegerūt vt faceret. Nullo modo. Sȝ ille dixit in eū sniam: ⁊ iussit eum crucifigi/⁊ quasi ipse occidit: ⁊ vos o iudei occidistis. Vn̄ occidistis? Gladio lingue: acuistis enī linguas vr̄as. Et qn̄ pcussistis: nisi cū clamastis/crucifige crucifige? Propterea nō est pre- Luce. xxiij.
termittēdū: q: venit in mētē/ne forte aliquē pturbet lectō diuinorū librorū. Quidā euāgelista dicit hora sexta crucifi- Joā. xix.
xum dn̄m: ⁊ qdā hora tertia/nisi intelligam᷒ pturbamur. Marc. xv.
Et iā incipiēte sexta hora/dr̄: Pilatus sedisse p tribunali. Et reuera qn̄ leuat᷒ est dn̄s in ligno hora sexta orat. Sed ali᷒ euāgelista intuēs aim iudeorū: q: volebāt se immunes videri a morte dn̄i/narrādo eos ostēdit reos: dicēs dn̄m hora tertia crucifixū. Cōsiderātes aūt oēm circūstātiā lectionis/quāta agi potuerūt cū apud Pilatū dn̄s accusaret vt crucifigeret: inuenim᷒ horā tertiā esse potuisse/qn̄ hora crucifixiōis
illi clamauerūt. Crucifige crucifige: ergo illi veri᷒ occiderūt qn̄ clamauerūt. Apparitores prātis hora sexta crucifixerūt: puaricatores legis hora tertia clamauerūt. Quod illi manib᷒ hora sexta/hoc isti lingua hora tertia. Rei magis isti q̄ clamādo seuiebant/q̄ illi q̄ obtēperando administrabant. Ipsum est totū acumen iudeorum: hoc est quod pro magno quesierunt: occidamus/⁊ non occidamus. Sic occidamus: vt non ipsi occidisse iudicemur.

De eodem festo. Joan. XIII.

Ante diem festum pasce sciēs Jesus q: venit hora eius vt transeat ex hoc mundo ad patrem cum dilexisset suos qui erant in mundo: in finem dilexit eos. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Scripturus euāgelista Joānes memorabile illud dn̄i mysteriū/q̄ discipulis in pasca priusq̄ ad passionē iret pedes lauare dignat᷒ est: primo ipsum nomen pasce qd mystice si- Tex.
gnificaret aperire curauit ita incipiēs. Ante diē festū pasce/sciens Jesus quia venit hora eius/vt transeat ex hoc mundo ad patrē. Pasca quippe transitus interpretatur nomen ex eo verus habens/ q: transierit in eo dominus per Egyptum/percutiēs primogenita Egypti et filios Isrl̄ liberās et q: ipi filij Israel trāsierūt illa nocte de egyptia seruitute/vt venirēt ad terrā pmisse hereditatis ⁊ pacis. Mystice aūt significās q: in eo dn̄s transitur᷒ cēt ex hoc mūdo ad patrē: ⁊ q: ei᷒ exēplo fideles abiectis temporalibus desiderijs/abiecta vitiorū seruitute/continuis virtutū studijs transire debeāt ad pmissionē patrie celestis. Quō aūt trāsierit Jesus ex hoc mūdo ad patrem pulchro sermone designauit Joānes euāgelista cū dicit. Tex.
Cū dilexisset suos q̄ erāt in mūdo/in finē dilexit eos. i. intantū dilexit/vt ipsa dilectione vitā ad tp̄s finiret corporalē: mox de morte ad vitā/de hoc mūdo trāsiturus ad patrē. Maiorem nāq̄ hac dilectione nemo hȝ q̄ vt aiam Joā. xv.
suam q̄s ponat p amicis suis. Vn̄ recte vterq̄ transitus ⁊ legalis vȝ ⁊ euangelicus/sanguine consecratus est. Ille agni pascalis/iste eius de quo dicit apostolus. Etenim i. Cor. v.
pasca nostrum immolatus est christus. Iste sanguine fuso in cruce: ille in crucis modū medio limine ⁊ superliminari/medijs asperso in postibus. Et cena (inquit) fa- T
cta/cum diabolus iam misisset in cor vt traderet eum Judas Simonis scariothis: sciens quia omnia dedit ei pater in manus: ⁊ quia a deo exiuit ⁊ ad deū vadit/surgit a cena ⁊ ponit vestimēta sua. Locuturus de maxima humilitate assumpte humanitatis/prius commemorat exer-

nitatē diuine potestatis: ⁊ vt ipsum verū deuȝ hominēq̄ demonstraret: ⁊ nos illius p̄cepti admoneat: vt quanto maiores sumus/humiliemur in oib᷒. Homo erat verus qui hominū pedes tāgere ac lauare/p hominē tradi atq̄ ab hominib᷒ poterat crucifigi. Deus erat ver᷒: cui oia dedit pater in man᷒: q: a deo exiuit ⁊ ad deū rediit. Sciebat ḡ dn̄s: q: diabolus miserat iā in cor Jude vt traderet euȝ. Sciebat q: oia dedit ei pr̄ in manus: inter q̄ oia ⁊ ipsum traditorē/⁊ eos q̄bus tradēdus erat: ⁊ mortē quam erat passurus: sciebat vt de his oibus q̄ vellet faceret/malūq̄ eorū sua potentia cōuerteret in bonū. Sciebat quia p humilitatem incarnationis a deo exiuit: ⁊ per victoriā resurrectionis ad deū erat rediturus: nec deū cum inde exiret nec nos deserēs cū rediret. Sciebat q̄dē oia hec: ⁊ tamen in magne sue indiciū pietatis in magne nr̄e exēplū humilitatis surgit a cena: ⁊ ponit vestimenta sua/lauit pedes discipulorum: nō dei domini/sed hois serui implens officium: ⁊ ei᷒ q̄ pedes humiliter abluēs: cui᷒ manus in sua traditione nouerat pcaciter esse polluendas. Qḋ si altiori indagine mysteriū hoc humile nr̄i saluatoris ptractare delectat: cena hec sacrosctā in qua cū discipulis recubuit
Inuestigatio profunda. dn̄s: tp̄s significat vniuersuȝ/quo corporaliter in ecclesia demoratus ⁊ dapib᷒ verbi salutaris/ac miraculorū suorū dulcedine/cūctos longe lateq̄ pauit: ⁊ ipse audientium fide/ac dilectione pastus est: q: quotquot ad gratiam veritatis cōuertit/p hos nimirū corporis sui qḋ est ecclesia quasi more vescentiū fecit augmentū. Surrexit aūt a cena ⁊ posuit vestimēta sua: qn̄ tēporaliter cū hoib᷒ ampli᷒
Tex. cōuersari desistēs/mēbra corpis assumpti deposuit in cruce. Accepto linteo pcinxit se: qn̄ accepto a patre mādato patiēdi/pro nobis in ipso passiōis exercitio sua mēbra circūdedit. Solet nāq̄ p linteū qḋ multifariā tormentorū labore conficitur/afflictio passionū figurari. Et dn̄s ponens vestimenta linteo precingitur: vt significet se habi-
Tex. tum corporis quē induit: nō sine pressura dolorū/sed longa crucis tribulatione deponere. Misit aquam in peluim: ⁊ cepit lauare pedes discipulorū/⁊ extergere linteo quo erat precinctus: qn̄ defunct᷒ in cruce aquā vna cum sanguine de latere suo profudit in terrā: qb᷒ credētiū opa mūdaret/eadēq̄ opera nō solū passiōis sacramētis sctifi-
Tex. care/sed etiā eiusdē exemplis confirmare dignat᷒ est. Qr aūt inchoata pedum lauatione dicit. Venit ergo ad Simonē Petrū: non ita intelligendū est quasi post aliqs ad illū venerit/sed quia ab illo q̄ pm᷒ aplorū erat/ceperit ⁊ ille tale ministeriū/q: ministeriū nesciebat non frustra abhorruerit. Quod etiā quilibet eorū acturus fuisse non
Tex. dubitat/si nō illa terreret sentētia: qua Petro dictum est. Si nō lauero te nō habebis partē mecū. Vbi apte mōstrat: q: h̄ pedū lauatio spūalē aie ⁊ carnis purificationē sine qua ad cōsortiū christi pueniri nō pōt insinuat. Unde
Tex. Petr᷒ hec audiēs/solito more amoris diuine feruore correptus respondit. Dn̄e nō tantū pedes meos/sȝ ⁊ manus ⁊ caput. Ac si aperte dicat. Quia iam te docēte intelligo/q: lauando pedes meos/errata mea te mundare significas: nō solum pedes/sed ⁊ manus ⁊ caput tibi lauāda offero: quia nō solum incessu/sed etiā actu/visu quoq̄ auditu/gustu/olfactu/⁊ tactu: multa me cōmisisse que a te debeant dimitti nō ambigo. Sed feruido amatori qd respondeat dn̄s: quomō hunc ad intelligentiam mystice
Tex. lauationis paulatim prouocet audiamus. Qui lotus est inquit: non indiget nisi vt pedes lauet/sed est mūdus
Remissio venialiū signatur. totus. Manifeste denūtiat q: lauatio pedū illa remissionē quidē peccatorū designaret: nō tn̄ eam q̄ in baptismo semel datur/sed illam potius qua quotidiani fideliū reatus (sine quibus in hac vita nō viuitur) quotidiana eius grā mundant. Pedes nāq̄ quib᷒ incedētes terram tāgimus: ideoq̄ eos a cōtagione pulueris/sicut reliquū corpus immunes custodire neqmus: ipsam terrene inhabitatiōis necessitatē designāt: q: iquātū q̄tidie desides nos ⁊ negligētes efficimur/intantū etiā magni q̄q̄ ⁊ summe conuersationis viri a celesti quā maxime diligunt contēplatione reuocant: vt si dixerim᷒: quia pctm̄ nō habem᷒ i. Joā. i.
nosipsos seducim᷒: ⁊ veritas in nobis nō est. Qui ḡ lot᷒ Tex.
est non indiget nisi vt pedes lauet/sed est mundus totus q: qui ablutus est fōte baptismatis in remissionē omniū peccatorū/nō indiget rursus (immo nō potest eodē mō) ablui: sed quotidiana tantū mūdane conuersationis cōtagia/necesse habet quotidiana sui redēptōis indulgentia tergant. Est enī toto actionū suarū corpore mundus: exceptis dūtaxat his que mēti necessitate cure tēporalis adheserūt. Ob quorū quotidianā sordidationē simul et emundationē/quotidie dicimus orantes: ⁊ dimitte nobis debita nr̄a/sicut ⁊ nos dimittimus debitoribus nr̄is. Verū hec de aplis/eorūq̄ similib᷒ dicta sunt. Beatis vȝ immaculatis qui timentes dn̄m: ābulant in vijs eius. At Fragilitas hūana ostenditur.
nos q̄ diuini sepe timoris obliti/iter leue incedimus/nō illa leui ⁊ quotidiana orationū solēnitate possumus ab erratuū nostrorū sorde liberari: sed maior necesse est iquinatio maiori orationū vigiliarū atq̄ ieiuniorū/lachrymarū/⁊ eleemosynarū exercitio purget: ipso nimirū interius vestigia cordis nr̄i mūdāte: q̄ sedēs in dextera dei p assumpte habitū humanitatis quotidie interpellat pro nobis. Postq̄ vero lauit discipulorum pedes dn̄s/accepit ve- Tex.
stimenta sua: ⁊ cū recubuisset/iterū aperuit verbo mysteriū lauatiōis: qḋ eis pauloante factū necdū scientib᷒ exhibuerat: q: post q̄ patiēdo in cruce lauacrū nobis remissionis cōsecrauit: accepit mēbra iā immortalia/q̄ mortalia posuerat: ⁊ cū post resurrectionē apparuisset discipulis/ ac familiariter cū eis esset etiā in cōuescēdo p dies q̄draginta cōuersatus: exposuit eis vtilitatē sue passiōis: cui᷒ eaten᷒/q: virtutē mysticā nesciebāt/euentū satis timebāt. Si ḡ ego inqt laui vestros pedes dn̄s ⁊ magr̄: et vos Tex.
debetis alter alteri᷒ lauare pedes. Que vȝ sententia/et ad literā/⁊ ad mysticū sensum recte accipi ⁊ deuote debet impleri. Ad literā quidā: vt p charitatē seruiam᷒ in inuicē non solū in lauādo pedes fratrū/sȝ in q̄buslibet eorū necessitatib᷒ adiuuādis. Ad mysticū vo intellectū: vt sicut nobis dn̄s peccata penitētib᷒ dimittere cōsueuit: ita etiā nos peccantibus in nos fratribus dimittere festinemus. Sicut ille lauit nos a peccatis nr̄is interpellādo patrem p nobis: ita ⁊ nos si scim᷒ fratrē nostrū peccare pctm̄ nō ad mortē/petam᷒ vt det ei vita peccanti nō ad mortē. Et sicut apls Jacob᷒ admonet. Confitemini alterutrū pctā Jacō. v.
vestra: ⁊ orate p inuicē/vt saluemini. Et sicut ille p nobis aiam posuit: sic ⁊ nos instāte tēporis articulo p fratribus aias ponamus. Sequit. Amē amē dico vobis: nō est Tex.
seruus maior dn̄o suo/neq̄ apls maior eo q̄ misit illum. Hec ideo dixerat: q: lauerat pedes discipulorū dn̄s: ⁊ ipse q̄ misit eos quos misit. Apostolus enī grece/latine dicit missus: vt ostenderet ea q̄ suis fecit humiliter/multo magis humilib᷒ ⁊ infirmis humiliter esse facienda. Sed ⁊ h̄ in loco spiritualis intellectus cōmonet: q: si ipse q̄ pctm̄ nō fecit/nec inuentus est dolus in ore eius/interpellat p nostris excessib᷒: multo magis ipsi debeamus orare pro inuicē. Sed ⁊ si dimittit nobis ille/cui nō habem᷒ qḋ dimittamus: multo magis oportet nos alterutrū dimittere nobis debita nostra. Qḋ ⁊ ipe apls quoq̄ precipiens i. Pe. ii.
ait. Estote aūt inuicē benigni/misericordes/donātes inuicem: sicut ⁊ deus in christo donauit vobis. Si hec sci- Fraterne dilectiōis cōmēdatio
tis inquit. Beati eritis si feceritis ea. Salutaris hec multū nostri saluatoris/⁊ sedulo est cogitanda sentētia: quia beati erimus sciendo celestia p̄cepta: si tn̄ ea que nouim᷒ operando sectemur. Qui enī cognita eius mandata seruare negligit/beat᷒ esse nō valet. Qui hec vel cognoscere contemnit/multo longius a beatorū sorte secluditur. Cōgruit his psalmista qui mortaliū corda perpēdēs/cū oēs beatitudinem amare/sed paucos vbi est querere cōspiciens/ipse que sit maxima in hac vita hois beatitudo manifeste protestatus est dicens. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege domini. Et ne putaret hec via

immaculatorum/ac beatorum/ab imperitis passim ꝛ ru
dibus posse cōprehendi/cōsequēter adiūxit ait. Beati q̄
scrutantur testimonia eius/in toto corde exquirūt eum.
Quapropter charissimi rogemus ei⁹ clementiā: q̄ māda
uit mandata sua custodiri nimis: vt dirigat ipse vias no
stras ad custodiendas iustificatiōes suas. Ipe post custo
diā mādatorū suorum/ad beatitudinē nos sue perpetue
visionis inducat/Jesus christus deus ꝛ dn̄s noster. Qui
viuit ꝛ regnat cum patre in vnitate spiritussancti/p om
nia secula seculorum. Amen.

¶ Feria sexta de psalmo. LXIII.

Exacuerunt vt gladiū
linguas suas: intēderūt arcū rē amarā. Arcuz
dicit insidias. Qui ei gladio cominus pugnat
apte pugnat: qui sagittā mittit/fallit vt feriat. Prius eniz
sagitta pcutit/q̄ venire ad vuln⁹ pcuideretur. Sed quem
laterent insidie cordis hūani? Nunq̄d ꝛ dn̄m nr̄m Jesum
christū: qui non opus habebat vt ei testimoniū q̄sq̄ phi
Joan.ij. beret de hoie? Ipse enī sciebat q̄d esset in hoie: sicut euan
gelista testat. Tn̄ audiamus eos ꝛ intueamur eos: quasi
Tex. nesciente dn̄o facere q̄d moliunt. ¶ Intenderūt arcū rē
amarā vt sagittēt in abscōdito imaculatū. Q̄d dixit: intē
derūt arcū/hoc est in abscondito/quasi fallētes insidijs.
Christ⁹ q̄ Nostis enī quib⁹ dolis id egerint: quēadmodū discipulū
modo di coherentē sibi pecunia corruperint/vt sibi traderet: quō
agn⁹ im falsos testes pcurauerint: q̄bus insidijs ꝛ dolis egerint:
macula vt sagittarēt in abscūdito immaculatū. Magna iniqui
tus. tas. Ecce de abscondito venit sagitta. Quā maculā fecit
qui nec tantū habebat macule quantū pōt pūgi a sagit
ta? Agnus quippe immaculatus/totus immaculat⁹/sp
immaculatus: nō cui macule ablate sint sed qui maculas
nunq̄ ɔtraxerit. Nā fecit multos immaculatos/donādo
peccata: ipse immaculat⁹ nō habēdo peccata. Ut sagittēt
Tex. in abscōdito imaculatū. ¶ Repēte sagittabūt eū: ꝛ nō ti
mebunt. O cor durū/occidere velle hoiem/q̄ mortuos su
scitabat. Repente.i. insidiose/q̄si inopinate q̄si non puise.
Similis enī nescienti erat inter ipsos dn̄s/ignorātes q̄d
nesciret ꝛ q̄d sciret: immo ignorātes cū nihil nescire ꝛ oia
scire: ꝛ ad hoc venisse vt illi facerent q̄d se facere potesta
Tex. te arbitrabāt. ¶ Repēte sagittabūt eū: ꝛ nō timebūt/fir
mauerūt sibi sermone malignuz. Obfirmauerūt. Facta
Joā.xix. sunt tāta miracula/nō sunt moti/psliterūt in consilio ser
monis maligni. Traditus est ille iudici/trepidat iudex: ꝛ
nō trepidāt q̄ iudici tradiderūt. Contremiscit ptās: ꝛ nō
cōtremiscit immanitas. Uult ille lauare man⁹: ꝛ illi inq̄
nāt linguas. Sed q̄re hoc? Firmauerūt sibi sermonē ma
lignū. Quāta egit Pilat⁹/quāta vt refrenarent? Que di
xit: q̄d egit? Sz firmauerūt sibi sermonē malignū/crucifi
ge/crucifige. Repetitio/cōfirmatio est sermōis maligni.
Uideam⁹ ḡ quō firmauerīt sibi sermonē malignū. Regē
vestrū crucifigā? Dixerūt. Nos nō habem⁹ regē nisi Cesa
rē. Obfirmauerūt sermonē malignū. Offerebat ille re
gē filiū dei/illi ad hoiez recurrebāt: digni q̄ illū haberēt ꝛ
illū nō haberēt. Adhuc audi/quō firmauerūt sibi sermo
Lu.xxiij nē malignū. Nō inuenio aliq̄d in isto hoie ait iudex quo
Mat. dign⁹ si morte: ꝛ illi q̄ firmauerūt sermonē malignū dixe
xxvij. runt. Sāguis hui⁹ sup nos ꝛ filios nr̄os: firmauerūt ſmo
nē malignū. Firmauerūt sibi sermonē malignū: nō dn̄o/
sed sibi. Quō enī nō sibi cū dicūt/sup nos ꝛ sup filios no
stros? Q̄d ḡ firmauerūt/sibi firmauerunt: q̄ ipsa vox est
alibi. Foderūt ante faciē meā foueam: ꝛ inciderūt in eā.
Dn̄m mors nō occidit/sed ipse mortē. Illos autē iniq̄tas
Notula occidit: q̄ noluerūt occidere iniq̄tatē. Prorsus fr̄es certū
salutaris. est: aut occides iniq̄tatē/aut occideris ab iniq̄tate. Noli
aūt q̄rere occidere iniq̄tatē tāq̄ aliq̄d extra te: sed teipm
respice. Uide q̄d tecū pugnet i te: ꝛ caue ne te expugnet
iniq̄tas tua inimica tua/si interfecta nō erit. Ex te enī est
ꝛ aia tua/aduersus te rebellat/non aliud q̄d. Ex q̄dā pte
coheres deo/ex quadā parte delectaris seculo. Illud quo
delectaris seculo/pugnat aduersus mētem que coheret
deo. Sed que coheret/cohereat: nō deficiat/non se dimit
tat. Magnū adiutoriū habet/vincit q̄d in illa sibi rebellat
perseueret in pugnādo. Est peccatū in corpore tuo/sz nō
regnet. Nō ergo regnet inquit apl's/pctm̄ in nostro mor
tali corpore/ad obediendū desiderijs ei⁹. Si non obedie
ris: ꝛ si est quod suadeat/q̄d delectet ad malū: nō obtēpe Ro.vi.
rando facis vt nō regnet quod est: ꝛ ita fiet postea/vt nō
sit q̄d erat. Qn̄? Cum absorbebit mors in victoria/cū cor
ruptibile hoc induerit incorruptionē/ibi non erit q̄d tibi i.Co.xv.
repugnet: ꝛ non erit aliud q̄d te delectet/nisi de⁹. Ergo ꝛ
isti iudei inuidebāt dn̄o/delectabat eos principat⁹. Qui
dam videbāt sibi ab eo auferri principatū: ꝛ ex delectatio
ne sua rebellauerunt aduersus dn̄m. Qui si rebellassent
aduersus delectationē suā malā/ipaz inuidētiā vincerēt
nec vincerentur ab ea: ꝛ esset illis dn̄s saluator/q̄ venerat
vt sanaret. Nunc autē fauerūt febri/repugnauerūt medi
co. Quicquid suggerebat febris faciebāt: quicquid con
tra iubebat medicus negligebant. Ergo illi magis occisi
sunt/nō dn̄s. Nā in dn̄o mors occisa est: in illis iniquitas
vixit: viuente aūt in se iniquitate/illi mortui sunt. ¶ Nar
rauerūt vt abscōderēt muscipulas/dixerūt quis videbit Tex.
eas? Latere putabāt eū quē occidebāt/latere deuz. Ecce
putarunt/homo erat christus sicut ꝛ ceteri homines: ne
sciebat q̄d de illo cogitarēt. Nūquid ꝛ deus nescit? O cor
humanū/quare tibi dixisti. Quis videt me/cū ille videat
qui fecit te? Dixerunt: quis videbat eas? Uidebat de⁹/vi
debat ꝛ christus: q̄ ꝛ christus deus. Sed quare videbāt
eis non videre/audi sequentia. ¶ Perscrutati sunt iniq̄
tatē/defecerunt scrutantes scrutationes.i. acerba ꝛ acu Tex.
ta cōsilia. Nō tradat per nos/sed per discipulū suum: non
occidat a nobis/sz a iudice. Totū nos faciamus: ꝛ nihil
fecisse videamur. Et vbi est clamor lingue/crucifige/cru
cifige? Sic ceci estis: ꝛ vt surdi sitis. Simulata innocētia
non est innocētia. Simulata equitas/nō est equitas: sed
duplex iniq̄tas: q̄ iniq̄tas est ꝛ simulatio. Ibi ḡ isti defe Lu.xxiij
cerunt scrutantes scrutatiōes. Quāto acutius sibi exco Joā.xix.
gitare videbant/tanto magis deficiebāt: q̄ a lumine ve
ritatis ꝛ eq̄tatis/in pfunda cōsiliorū malignorū demerge
bant. Habet iustitia quādam lucē suā/pfundit ꝛ illustrat
aiam ihērētē sibi. Aia xo auertēs se a luce iustitie: quāto
magis querit q̄d ineuiat ɔtra iustitiā/tāto plus a luce re
pellit/ꝛ in tenebrosa demergit. Merito ḡ isti pscrutātes
q̄d cōtra iustū moliebant/a iustitia recedebāt: ꝛ quāto a Testio
iustitia recedebāt/tāto pl⁹ deficiebāt pscrutātes scrutatio niū ino
nes. Magnū cōsiliū innocentie: q̄n ipsum Judā penituit cētie chri
q̄ tradidisset christū: ꝛ piecit illis pecuniā quā dederant: sti.
illi noluerūt eā mittere i gazophylatio ꝛ dixerūt: pecunia
sanguinis est/nō illā mittam⁹ in gazophylatiū. Quid est
gazophylatiū? Arca dei: vbi colligebant ea q̄ ad indigen
tiā seruorū dei mittebant. O hō/cor tuū sit poti⁹ arca dei
vbi habitēt diuitie dei/vbi sit num⁹ dei/inēs tua/habens
imaginē imperatoris tui. Cū ḡ hec ita sint: q̄lis illa innocē
tie simulatio fuit/pecuniā sanguinis nō mittere in arcā:
ꝛ ipm sanguinē mittere in cōscientiam? Sz q̄d eis cōtigit?
Defecerūt scrutātes scrutationes. Qn̄? Quia dixerūt: q̄s
videbit nos.i. q̄ eos nemo videbat. Hoc dicebāt/sz apud
se opinabant q̄ nemo eos videret. Uide q̄d ɔtingat aie
male recedit a luce xitatis: ꝛ q̄ ipsa nō videt deū/putat
se nō videri a deo. Sic ꝛ isti recedēdo inierūt i tenebras:
vt ipsi nō viderēt deū/ꝛ dixerūt: q̄s nos videbit? Et vide
bat ille quē crucifigebāt. Illi deficiēdo: nec illū filiū/nec
patrē videbāt. Si ḡ ꝛ ille videbat: q̄re se patiebat teneri
ab eis/occidi ab eis? Quare si videbat voluit cōsilia eorū
preualere in se? Quare? Quia homo erat pp̄ter hoiem: ꝛ
deus latens in homine: quia venerat nescientibus exem
plū fortitudinis dare/ideo ipse sciens omnia sustinebat.
Quid enī sequit. ¶ Accedat homo ad cor altū: ꝛ exalta Tex.
bitur deus. Illi dixerūt: quis nos videbit? Defecerūt scru
tantes scrutationes.i. consilia mala.

¶ De eadem feria: Sermo Leonis.

Decursus dilectissimi
sermone primo/his que ad comprehensionem
dn̄i precesserūt: superest nunc vt auxiliante gratia
dei/de ipso iā passionis ordine sicut pmisim⁹/disseram⁹.
Nā cū verbis sacre orationis sue dn̄s declarasset/verissi
me sibi atq̄ plenissime: ꝛ humanā/ꝛ diuinā inesse naturā
ostendens vnde esset q̄d pati nollet/ꝛ vn̄ q̄d vellet: depul
sa trepidatione infirmitatis: ꝛ confirmata magnitudine
virtutis rediit in sententiā dispositiōis eterne: ꝛ seuienti
diabolo per ministeria iudeorū/formā serui nihil peccati
habentis obiecit: vt per eū ageret oim causa: in quo solo
erat omniū natura sine culpa. Irruerūt ergo in lumen
verū filij tenebrarū: ꝛ vtentes faculis ꝛ laternis/nō eua
serunt infidelitatis sue noctē: q̄ nō intellexerūt lucis au
ctorē. Occupāt paratum teneri: ꝛ trahunt volentē trahi.
Qui si vellet obniti/nihil quidē in iniuriā ei⁹ impie ma
nus possent/sed mūdi redēptio tardaret: ꝛ nullum salua
ret illesus/q̄ p oim salute erat moritur⁹. Sinēs igit infer
ri sibi q̄cq̄d sacerdotū incitamētis furor popularis aude
Nefas i bat: ad Annā Cayphe socerū/ac deinde ad Caypham ex
christuz. Anne transmissione pducit: ꝛ post insanas calūniātiū ob
iectiōes/post cōmētitias subornatorū testiū falsitates/ad
audientiā Pilati pontificū delegatione trāsfert. Qui di
uino iure neglecto/clamantes se regē nō habere nisi ce
sarē. tāq̄ romanis deuoti legib⁹ oē iudiciū potestati Ce
saris reseruassent/experierūt executorē magis seuitie q̄
arbitrū cause. Offerebāt enī Jesum duris nexib⁹ vinctū
colaphis ꝛ alapis frequētib⁹ cesum/sputis oblitū/clamo
rib⁹ pdānatū: vt inter tot piudicia/quē oēs vellēt perire
nō auderet Pilat⁹ absoluere. Deniq̄ nec in accusato cū re
perisse culpā: nec in sentētia sua tenuisse cōstantiā/docet
ipsa cognitio: in qua iudex quē ipe inocētē pnūtiat dānat
adijciēs iniquo pplo sanguinē iusti: a quo abstinēdū sibi
ꝛ intellectu pprio senserat/ꝛ somnio vxoris nouerat. Nō
purgāt cōtaminatū animū man⁹ lote: nec in aspsis aqua
digitis expiat q̄d famulāte impia mēte cōmittit. Excessit
q̄dē Pilati culpā facin⁹ iudeorū/q̄ illū noie Cesaris territū
ꝛ inuidiosis vocib⁹ increpatū/ad effectū sui sceleris im
pulerūt: sed nec ipse euasit reatū: q̄ cooperat⁹ seditiosib⁹
reliq̄t iudiciū pprium/ꝛ in crimē trāsijt alienū. Cū ḡ Pilat⁹
dilectissimi/implacabilis pplī vict⁹ insania/multis Jesuz
dehonestare ludibrijs/ꝛ imodicis pmisit vexari iniurijs:
q̄q̄ eū flagris cesum/spinis coronatū/ꝛ amictu irrisorie
vestis indutū/scribarū ꝛ sacerdotū ostētauit aspectui mi
tigādos pculdubio inimicorū aīos estimauit: vt exatura
ti inuidie odijs/nō vltra iā crederēt psequendū/quē tot
modis intuebant afflictū. Sz cū inardesceret ira claman
Mat. tiū: vt barrabā indulgētia relaxaret/ꝛ christum crucis pe
xxvij. na susciper/cū ɔsono fremitu diceret a turbis: sanguis ei⁹
sup nos ꝛ sup filios nr̄os: obtinuerūt iniq̄ in dānationem
suā q̄d ptinaciter exigebāt: quorū sicut ppheta testat⁹ est:
dentes eorū arma erāt ꝛ sagitte: ꝛ lingue eorū gladi⁹ acu
tus. Frustra enī a crucifigēdo dn̄o maiestatis manus im
pias cōtinebāt/in quē letalia vocum spicula ꝛ venenata
Inuecti verborū tela vibrauerāt. Uobis o falsi iudei ꝛ sacrilegi pn
ua in iu cipes pplī/facinoris isti⁹ pōdus incūbit: ꝛ licet imanitas
deos. sceleris ꝛ psidē obligauerit ꝛ milites: ois tn̄ facti summa
vos arguit: ꝛ si q̄d supplicio christi vel Pilati peccauit iu
diciū/vel cohortis obsequiū: ſvos facit humani generis
odio digniores: q̄ vestri furoris impulsu: nec illos innocē
tes esse licuit/q̄b⁹ iniq̄tas vestra nō placuit.i. liberi⁹ vos
mitescere vidissent. Tradit⁹ itaq̄ dn̄s seuiētiū volūtati/
ad irrisionē regie dignitatis/supplicij sui iussus est eē ge
Esa.ix. stator: vt impleret q̄d Esaias ppha pūiderat dicēs. Ecce
natus est puer: ꝛ dat⁹ est nobis fili⁹/cui⁹ imperiū sup hu
merū ei⁹. Cū ḡ dn̄s lignū portaret crucis/q̄d in sceptrum
sibi xteret prāris/erat q̄dē apd̄ ipiorū oculos grāde ludi
briū: sz manifestabat fidelib⁹ grāde mysteriū: q̄ gl'iosissi
mus diaboli victor: ꝛ inimicarū virtutū debellator: potē
tissim⁹/pulchra specie triūphi sui portabat tropheū: ꝛ inui
cte patiētie hūeris signū salutare adorādū regnis oībus
inferebāt: tāq̄ ꝛ tūc ipa opis sui imagine/oēs imitatores
suos confirmaret ꝛ diceret. Qui nō accipit crucē suam ꝛ Mat.x.
sequitur me/nō est me dignus. Euntibus autē cum Jesu
turbis ad locū pene: Simon quidā Cyrene⁹ inuentus est
in quem lignū supplicij trāsferret a dn̄o: vt etiā tali facto
presignaret gentiū fides/quibus crux christi nō confusio
erat futura/sed gloria. Nō ergo fortuitū/sed figuratū et
mysticū fuit: vt iudeis in christū seuientibus/ad cōpatiē
dum ei peregrin⁹ occurrerit: dicēte aplo. Si cōpatimur ꝛ
corregnabim⁹: vt in sacratissimo saluatoris opprobrio: nō ij.Ti.ij.
hebre⁹ q̄sq̄: nec Israelita/sed alienigena subderet. Per
hanc enī translationē a circūcisione ad preputium: a filijs
carnalib⁹ ad filios spūales immaculati agni ppitiatio: ꝛ
oim sacramentorū plenitudo transibat. Siquidez pasca
nostrū immolat⁹ est christ⁹: q̄ se nouum ꝛ verū recōcilia i.Cor.v.
tionis sacrificiū offerēs pr̄i: nō in tēplo cuius iā erat fini
ta reuerētia: nec intra septa ciuitatis ob meritū sui sceleris
diruēde/sed foris ꝛ extra castra crucifixus est: vt veterum
victimarū cessante mysterio/noua hostia nouo impone
retur altari: ꝛ crux christi nō tēpli esset ara/sed mūdi. Ex
altato igit dilectissimi p crucem christo: nō illa tantū spe
cies aspectui mētis occurrat q̄ fuit in oculis impiorū: q̄b⁹
p Moysen dictū est. Et erit pēdēs vita tua añ oclos tuos Deute.
ꝛ timebis die ac nocte/ꝛ nō credes vite tue. Isti enī i cru xxviij.
cifixo dn̄o nihil pter facin⁹ suū cogitare potuerūt: haben
tes timorē/nō q̄ fides iustificat/sz q̄ cōsciētia iniq̄ torq̄tur
Noster vero intellectus quē spūs xitatis illuminat: gl'iaz
crucis celo/terreq̄ radiātem: puro ac libero corde susci
piat: ꝛ interiore acie videat/q̄le sit q̄d dn̄s ait/cū de passio
nis sue loqueret instātia. Uenit hora vt clarificet fili⁹ ho Mira p
minis. Et infra. Nūc inquit anima mea turbata est: ꝛ q̄d sentatio
dicā? Pater salua me ex hac hora. Sed pter ſveni in hāc crucifixi.
horam. Pater clarifica filiū tuū. Et cum vox patris venis
set e celo dicēs. Et clarificaui/ꝛ iterum clarificabo: respō
dens Jesus circumstantib⁹ dixit. Nō propter me hec vox
facta est/sed propter vos. Nūc iudiciū est mūdi/nunc pn
ceps mūdi mittet deorsuz. Et ego si exaltatus fuero/oia
traham ad me. O mirabilis potentia crucis: o inffabilis
gloria passionis: in qua ꝛ tribunal dn̄i/ꝛ iudicium mun
di/ꝛ potestas est crucifixi. Traxisti enī dn̄e omnia ad te:
ꝛ cum expandisses tota die manus tuas ad plebē nō cre
dentē ꝛ contradicentē tibi: cōfitende maiestatis tue sen
sum totus mundus accepit. Traxisti dn̄e oia ad te: q̄n in
execrationē iudaici sceleris vnā tulerūt oia elementa sen
tentiā/cum obscuratis luminaribus celi: ꝛ cōuerso in no
ctem die/terra quoq̄ motibus nutaret insolitis/vniuer
saq̄ creatura impiorū visui negaret. Traxisti dn̄e oia ad
te: quoniam scisso tēpli velo/sanctasanctorū ab indignis
pontificibus recesserūt: vt figura in veritatē/prophetia
in manifestationem/ꝛ lex in euangelium verteret. Tra
xisti dn̄e oia ad te: vt quod in vno iudeorum templo obū
bratis significationibus tegebatur: pleno apertoq̄ sacra
mento/vniuersarum vbiq̄ nationuz deuotio celebraret
Nunc enim ꝛ ordo clarior leuitarū: ꝛ dignitas amplior se
niorū/ꝛ sacratior est vnctio sacerdotū: q̄ crux tua fōs oim
benedictionum/omniū est causa gratiarū/per quem cre
dentibus datur virtus dei infirmitate: gloria/de oppro
brio: vita/de morte. Cōfiteamur igit dilectissimi: q̄ beat⁹
magister gētiū Paul⁹/gl'iosa voce cōfessus est dicens. Fi
delis sermo ꝛ oi acceptiōe dign⁹: q̄ christ⁹ Jesus venit in i.tim.i.
hunc mundū peccatores saluos facere. Hinc enī mirabi
lior est erga nos misericordia dei: q̄n nō p iustis neq̄ pro
sctis/sed p iniquis ꝛ impijs christ⁹ est mortu⁹. Et cū mor
tis aculeū accipere nō posset natura deitatis: suscepit tn̄
nascēdo ex nobis q̄d posset offerre p nobis. Olim enim
mori nr̄e mortis sue potentiā minabat/dicēs p Osee p Osee
phetā. Ero mors tua o mors: ꝛ ero morsus tu⁹ infernus. xiij.

Leges em̄ inferni moriēdo subijt/sȝ resurgēdo dissoluit.
⁊ ita perpetuitatē mortis incidit: vt eā de eterna faceret
j.Co.xv. tēporale. Sicut em̄ in Adā oēs moriūt: ita ⁊ in christo oēs
ij.Co.v. viuificabunt. Fiat itaqȝ dilectissimi qd̄ apl's ait: vt qui vi/
uunt iā nō sibi viuāt/sȝ ei q̄ p oib⁹ mortu⁹ est ⁊ resurrexit
Et q: vetera trāsierūt ⁊ facta sunt oia noua: nemo in car
nalis vite vetustate pmaneat: sed oēs de die in diē pficiē/
Nemo p do renouent. Quātūlibet q̄sqȝ iustificat⁹ sit: habet tamē
fect⁹ nisi dū in hoc corpe est/q̄ pbatior eē possit ⁊ melior. Qui autē
deus. nō pficit/deficit: ⁊ q̄ nihil acq̄rit/nō nihil perdit. Curren
dū ergo nobis est fidei gressibus/operib⁹ mie/amore iu/
j.Cor.v. stitie vt diē redēptiōis nr̄e spūaliter celebrātes: non in fer
mento veteris malitie ⁊ nequitie/sed in azymis synceri ta
tis ⁊ veritatis/⁊ resurrectionis christi mereamur esse par
ticipes. Qui viuit ⁊ regnat cū patre ⁊ cum spūsctō/in se
cula seculorum. Amen.

¶ In vigilia pasce: Sermo Augustini de psalmo. LXIII.

Accedet homo ad cor altum: ⁊ exaltabit deus. Accessit hō ad ipsa cōsi
lia/passus est se teneri vt hō. Non em̄ teneretur
nisi hō: aut videret/nisi hō: aut crederet/nisi hō: aut cru/
cifigeret ⁊ moreret/nisi hō. Accessit ḡ hō ad illas oēs pas
siones: q̄ in illo nihil valerēt/nisi esset hō. Sed si ille non
esset hō/nō liberaret hō. Accessit hō ad cor altū.i.cor secre
tū obijciēs aspectib⁹ hūanis hoiem: seruās intus deū: ce/
lans formā dei/in qua equalis est pr̄i: ⁊ offerēs formā ser/
ui/qua minor est patre. Ipse em̄ dixit vtrūqȝ. Sȝ aliud est
ex forma dei/aliud ex forma serui. Dixit ex forma dei: ego
⁊ pater vnū sumus: dixit ex forma serui: qm̄ pr̄ maior me
Joan.x. est. Vn̄ ex forma dei: ego ⁊ pr̄ vnū sumus? Quia cū in for/
Joā.xiiij ma dei esset cōstitut⁹/nō rapinā arbitrat⁹ est esse equalis
Phil.ij. deo. Vn̄ ex forma serui: qm̄ pr̄ maior me est? Qr semetipsȝ
exinaniuit: formā serui accipiens. Accessit ḡ hō ad cor al/
tū: ⁊ exaltat⁹ est de⁹. Occidit hō ⁊ exaltat de⁹. Qr em̄ oc/
cisus est/ex infirmitate humana fuit: q̄ resurrexit ⁊ ascen
dit/ex ptāte diuina. Accedet hō ad cor altū/cor secretū cor
abditū/nō ostēdēs q̄d nō esset: nō ostendēs quid esset. Il
li putantes hoc totū esse qd̄ videbat: occidunt hoiem in
corde alto: ⁊ exaltat de⁹ in corde diuino. Potētia em̄ ma/
iestatis sue exaltat⁹ est. Et q̄ sit exaltat⁹ Vn̄ nō recessit hu
miliat⁹. Accedet hō ad cor altū/⁊ exaltabit de⁹. Propter/
ea iā attēdite fratres mei cor altū hois. Cui⁹ hois? Ma/
ter si nō dicet hō/⁊ hō nat⁹ est in ea: ⁊ ipse fundauit eā al/
tissimus. In ipsa ciuitate fact⁹ est hō: quā idē ipse funda/
uit altissim⁹ q̄ in ea fact⁹ est hō. Ergo accessit hō ad cor al
tū. Intuere hoiem in corde alto. Vide quātū potes: si po
tes/⁊ deū in corde alto. Accessit hō: ⁊ q: deus erat: ⁊ quia
passurus erat volēs: ⁊ q: exēplū pbiturus infirmis: ⁊ q: ni
hil ei facturi erāt q̄ seuiebāt tāq̄ passuro deo: sed in hoie
sed in carne: q̄d sequitur? ¶ Sagitte infantiū facte sunt
plage eor. Vbi est illa seuitia/vbi est ille fremitus leonis
Joā.ix. populi rugientis ⁊ dicentis: crucifige crucifige? Vbi sunt
insidiarū tendentiū? Nōne sagitte infantiū facte sunt
plage eorū? Nostis queadmodū sibi faciūt de cānicijs sa/
Sagitte gittas infātes. Quid feriūt aut vnde feriūt? Que man⁹
infantiū aut qd̄ telū? q̄ arma/aut q̄ mēbra? Sagitte infantiū facte
describū sunt plage eor. ¶ Et infirmate sunt sup eos lingue eor.
tur. Acuāt nūc linguas suas tāq̄ gladiū: firmēt sibi sermonē
malignū. Merito em̄ sibi firmauerunt: q: infirmate sunt
super eos lingue eor. Nunq̄d poterat esse hoc firmū ad/
uersus deū? Mētita est inq̄t iniq̄tas sibi. Infirmate sunt
super eos lingue eorū: ecce resurrexit dn̄s q̄ occisus erat.
Transibant ante crucē vel stabant: ⁊ intuebant illū/sicut
ante psalm⁹ pdixerat. Foderunt manus meas et pedes
meos: dinumerauerūt oia ossa mea: ipsi ꝟo considerauе
Mat. rūt ⁊ aspexerūt me. Tunc caput agitabāt dicētes: si filius
xxvij. dei es descende de cruce. Tentauerūt quodāmō vtruȝ fi/
lius dei esset/⁊ quasi inuenerāt quod nō esset: qui insultā
tibus illis de cruce nō descēdebat. Si descēderet de cruce
filius dei esset. Quid tibi videt: qui de cruce nō descēdit/
⁊ de sepulcro surrexit? Quid ḡ profecerūt? Qr ⁊ si dn̄s nō
resurrexisset/quid profecissent/nisi qd̄ pfecerūt persecu/
tores martyrū? Nam martyres nōdū surrexerūt: ⁊ tamen
illi nō profecerūt/nondū resurgentiū iam natalitia cele/
bramus. Vbi est furor seuientiū? Sagitte infantiū facte
sunt plage eor. Infirmate sunt sup eos lingue eor. Quo
perduxerūt illas scrutationes suas/quas pscrutātes de/
fecerūt: vt etiā mortuo dn̄o ⁊ sepulto/custodes ponerēt
ad sepulcrū? Dixerūt em̄ pilato. Seductor ille: hoc appel/
labat noīe dn̄s Jesus christ⁹/ad solatiū seruor suor: q̄n
dicunt seductores. Ergo illi Pilato: seductor ille inquiūt Mat.
dixit/adhuc viuens post tres dies resurgā. Jube itaqȝ cu xxvij.
stodire sepulcrū vsqȝ in diē tertiū: ne forte veniāt discipuli
eius ⁊ furētur eū: ⁊ dicant plebi/surrexit a mortuis: ⁊ erit
nouissimus error peior priore. Ait illis pilatus. Habetis cu
stodiam: ite ⁊ custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes
munierunt sepulcrū/signātes lapidem cum custodibus
Posuerunt custodes milites ad sepulcrū: concussa terra
dn̄s resurrexit. Miracula talia facta sunt circa sepulcrū:
vt ⁊ ipsi milites qui custodes aduenerāt/testes fierent si
vellent vera nuntiare: sed auaritia illa que captiuauit di/
scipulum comitē christi/captiuauit ⁊ militē custodem se/
pulcri. Damus vobis inquiunt pecuniam ⁊ dicite: q: vo/
bis dormientibus venerunt discipuli eius ⁊ abstulerunt
eum. Vere defecerunt scrutantes scrutatiōes. Quid est
quod dixisti o infelix astutia? Tantum ne deseris lucē cō/
silij pietatis: ⁊ in profunda versutia demergeris/vt hoc
dicas dicite: quia vobis dormientibus venerunt discipu/ Inique
li eius ⁊ abstulerunt eum. Dormiētes testes adhibes? Ve fraudis
re tu ipse obdormisti qui scrutanda talia defecisti. Si dor/ detectio
mierunt quid videre potuerūt? Si nihil viderūt: quomo
do testes sunt? Sed defecerunt scrutantes scrutationes.
Defecerunt a luce dei: defecerunt in ipso effectu consilio
rum suorum: quando quod voluerūt/nihil perficere po/
tuerunt. Vtiqȝ defecerunt. Quare hoc? Quia accessit hō
ad cor altū/⁊ exaltatus est deus. Propterea postea cū in/
notuisset christi resurrectio: ⁊ veniēs spiritussanct⁹ imple
ret fiducia timentes quosdam discipulos vt auderent iā
mortem non timentes predicare quod viderant: exalta/
to deo in maiestate sua: qui propter nostram infirmitatē
humilis iudicatus est. Et vbi ceperunt tube celestes pso/
nare iudicē venturuȝ: quem primo viderant iudicatum.
¶ Conturbati sunt omnes q̄ videbāt eos. Exaltato deo Tex.
vt dixi/pdicato christo: visi sunt iudei a quibusdā iudeis
visi sunt deficientes in scrutationibus suis. Videbāt em̄
illi in nomine crucifixi ⁊ occisi manibus suis fieri tāta mi
racula: ⁊ recesserūt corde ab eis qui permāserūt in impie
tate/displicuit eis eorum duritia/quesierunt consiliū sa/
lutis sue: ⁊ dixerunt aplis. Quid faciemus? Conturbati Actu.ij.
sunt ergo oēs qui videbant eos/idest qui intelligebant
q̄ lingue eor infirmate sunt super eos q̄ intelligebāt: q:
in omnibus suis malis pscrutationibus consiliorū vbiqȝ
defecerunt/cōturbati sunt isti. ¶ Et timuit ois hō. Qui Tex.
nō timuerūt nec hoies fuerūt. Timuit ois homo.i.omis
vtens ratione/ad intelligenda que facta erant. Vnde illi
qui nō timuerunt: pecora poti⁹ nomināda sunt: bestie po
tius immanes ⁊ truces/leo rapiens ⁊ rugiens ille adhuc
ppl's. At ꝟo ois hō timuit.i.q̄ credere voluerūt/q̄ iudiciū
futurum contremuerunt. Et timuit ois homo. ¶ Et an Tex.
nūtiauerūt opera dei. Ille qui dicebat. A timore inimici
eruebat/sed timori dei subdebat. Nō timebat eos q̄ cor/
pus occidūt: sed eū qui potestatē habet corpus ⁊ animaȝ
mittere in gehennā. Predicauerūt dn̄m. Nā pmo Petr⁹ Mat.x.
timuit: ⁊ inimicū timuit: nondum erat aia eius eruta ab
inimico. Interrogatus ab ancilla q̄ inter discipulos ei⁹
esset/negauit dn̄ȝ ter. Resurrexit dn̄s/firmauit colūnam Mat.
Jā Petrus pdicat sine timore ⁊ cuȝ timore. Sine timore xxvj.

eorū q̄ occidūt corpus: cū timore eius q̄ habet potestateȝ
corpus ⁊ aiam occidēdi in gehēnā ignis. Timuit ois hō
⁊ annūtiauerūt opera dei. Nāqȝ annūtiātes istos aplos
opera dei/exhibuerūt sibi principes sacerdotū: cōminati
Act.v. sunt dicētes: ne i noie Jesu pdicarēt. Et illi dixerūt. Dicite
nobis: cui magis obtemperare oportet/deo an hoibus?
Quid illi dicerēt? Hoibus potius q̄ deo? sine dubio non
respōderēt/nisi deo poti⁹. Illi aūt sciebāt q̄d iuberet de⁹/
Mors q̄ ⁊ cōtempserunt minātes sacerdotes. Quia ḡ timuit ois
timēda. homo/nō terruit hō: ⁊ annūtiauerūt opera dei. Si timet
hō/nō terreat hō. Eum em̄ timere debet homo/a quo fa/
ctus est homo. Quod supra hoies est time: ⁊ hoies te nō
terrebūt. Mortē sempiternā time: ⁊ p̄sentē non curabis.
Voluptatē illā incorruptā ⁊ quietē sine labe cōcupisce/⁊
pmittentē dona ista tpalia totū mundū deridebis. Ama
ergo ⁊ time: ama qd̄ pmittit de⁹: time qd̄ minat de⁹. Nec
corrūperis ex eo qd̄ pmittit: nec terreberis ex eo qd̄ mina
tur hō. Et timuit ois hō: ⁊ annūtiauerūt opa dei. ¶ Et fa/
cta ei⁹ intellexerūt. Quid est facta ei⁹ intellexerūt? Hoc
erat illud o dn̄e Jesu christe qd̄ tacebas: ⁊ sicut ouis ad vi
Esa.liij. ctimā ducebaris: ⁊ nō apiebas corā tōdēte os tuū. Tu aūt.

Legitur sine titulo. Mat.XXVIII.

¶ Vespere autem sabbati que lucescit in prima sabbati: venit Maria Magdalene: ⁊ altera Maria videre sepulcrū. Et ecce terremotus fact⁹ est magnus. Angelus enim domini descendit de celo: ⁊ accedens reuoluit lapidem: ⁊ sedebat super eum. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbiteri.

Sine titulo.

Vigilias nobis hui⁹ sacratissime noctis/sicut lectione euangelica
audiuim⁹ fratres charissimi/resurrectio dn̄i
ac saluatoris nr̄i dedicauit. Juste em̄ hanc pro eius amo/
re vigilijs celebram⁹ ⁊ hymnis: q̄ pro nostro amore in ea
dormire in morte/ac de morte voluit excitari. Nam sicut
Ro.iiij. apostolus ait Mortuus est propter delicta nostra: ⁊ re/
surrexit ppter iustificationē nostrā. Mo ipo q̄s statu tēpo
ris: quo vel mortuus est in cruce/vel a mortuis resurrexit
ondit. Circa horā q̄ppe nonā: cū inclinata iā eēt ad vespe/
rā dies: ⁊ tepefact⁹ a meridiano feruore radius solis: my
steriū victoriosissime passionis cōsummauit/euidēter se
insinuās(ppter auferēda scelera: q̄b⁹ a diuina luce ⁊ di/
lectiōe in hui⁹ mortē pegrinatiōis incidim⁹)crucis subis/
se patibulū: surrexit mane pma sabbati: q̄ nūc dies dn̄ica
vocat. Manifeste docēs se nos a morte aie resuscitaturū
⁊ in lucē ppetue felicitatis eē pducturū. Sed ⁊ aliud no/
Secre/ bis memoriale mysterium tpe sue passiōis/sepulture ⁊ re
tū nota/ surrectionis itimare curauit. Sexta q̄ppe feria crucifix⁹
bile. est/sabbato q̄euit in sepulcro/dn̄ica resurrexit a mortuis:
significās electis suis p sex hui⁹ scl'i etates/inter pericula
persecutionuȝ bonis operib⁹ insudandū: in alia aūt vita
q̄si in sabbato ppetuo requiē animarū sperādā. Porro in
die iudicij q̄si in die dn̄ica/corporū quoqȝ immortaliū re/
ceptionē esse celebrādā: in q̄bus deinceps aie supno gau/
dio sine fine fruant. Qr aūt in lectiōe euāgelica dictū est:
q: scte mulieres vespere sabbati q̄ lucessit in prima sabba
ti venerint videre sepulcrū: ita intelligenduȝ est: q: vespe
quidē venire ceperint: sed lucescēte mane in prima sabba
ti ad sepulcrū puenerūt.i. vespe aromata parauerūt: q̄b⁹
corp⁹ dn̄i vngere desiderabāt: sed parata vespere aroma
ta/mane ad sepulcrū detulerūt. Qd̄ Mattheus quideȝ
breuitatis causa obscurius posuit: sed alij euāgeliste quo
ordine sit factum/euidentius ostendunt. Sepulto nāqȝ
sexta feria dn̄o/reuerse a monumento mulieres: paraue/
runt aromata ⁊ vnguenta q̄diu operari licebat: ⁊ sabba
Lu.xxiij to quidem siluerūt sm̄ mādatū/sicut Lucas aperte desi/
gnat. Cum aūt transisset sabbatū vesperaqȝ adueniente
tempus operandi redisset/mox prompti ad deuotionem
emerunt (que minus parauerant) aromata: sicut Mar/ Mar.
cus cōmemorat: vt venientes vngerēt eum: ⁊ valde ma/ xvj.
ne vna sabbatorū veniunt ad monumentum. Querēdū
aūt/cur noctem dominice resurrectionis euāgelista de/
scribens ait. Vespere autē sabbati que lucescit in prima
sabbati: cum consuetus ordo temporū habeat vesperam
magis tenebrescere in noctem q̄ in diem lucescere. Sed
mystice loquēs euangelista/quātū dignitatis hec sacra/
tissima nox de gloria deuicte mortis accepit insinuare stu
duit/dum eius exordiū quo deuote christo femine in ob/
sequiū illius vigilare ceperunt/in sequētē iam diē lucesce
re phibuit. Nā dn̄s auctor ⁊ dominator ⁊ ordinator tēpo/
rum qui in vltima noctis huius parte surrexit: totā eam
nimirū eiusdem resurrectionis luce festiuā reddidit ⁊ co
ruscā. Siquidē ab exordio mundane creationis vsqȝ huc
ita temporū cursus distinguebatur vt dies noctē precede
ret iuxta ordinem vcȝ prime conditionis. Hac autem no/ Ordo
cte per mysteriū resurrectionis dn̄i/temporū ordo muta/ dierȝ mu
tus est. Nam quia nocte resurrexit a mortuis: die vero se/ tatus.
quenti eiusdē resurrectionis effectum discipulis ostēdit/
ac participato cum eis conuiuio veritatem virtutis eius
mirantibus simul ⁊ gaudentib⁹ astruxit: rectissime nox
illa sequentis diei coniuncta est luci: ac sic temporum ordo
statut⁹ est/vt dies noctē sequat. Et quidē aptissime quō/
dam diem sequebat nox: q: homo a luce paradisi peccā/
do lapsus/in huius scl'i tenebras erūnasqȝ decidit: aptissi
me nunc dies sequit noctem: q̄n per fidem resurrectio/
nis a peccati tenebris ⁊ vmbra mortis/ad lucem vite chri
sto largiente reducimur. Quapropter necesse est fratres
charissimi/vt quia noctē hanc precipuā gratia dominice
resurrectionis illustratā cognouim⁹: ipi quoqȝ solicite cu
remus/ne qua ei⁹ particula nostro in corde tenebrescat/
sed tota lucescat in diē: ⁊ nunc vcȝ nobis vigilias eius di/
gne deuotione laudis agentib⁹: ⁊ cōpletis quoqȝ vigilijs
sobria ac pura conscientia diei dominice pascalia festa ex
pectantibus. ¶ Venit inquit Maria magdalene ⁊ alte Tex.
ra Maria videre sepulcrū. Due vnius nominis eiusdēqȝ
amoris ac deuotionis femine/que dominicū venerūt in/
uisere sepulcrū: duas fideliū plebes/iudaicā scȝ ⁊ gentilē
designant: que vno atqȝ indissimili studio passionē resur/
rectionēqȝ sui redeptoris quacūqȝ eius ecclesia p orbem
diffusa est celebrare desiderant. Qr autē terremotus (re/
surgente dn̄o de sepulcro: sicut etiā moriente in cruce) fa
ctus est magnus: significat terrena prius corda ⁊ celesti Terre/
spe deiecta/per fidē passionis ⁊ resurrectionis eius cōcu/ mot⁹ si/
tienda ad penitentiā: ⁊ saluberrimo pauore pmota/ad gnifica/
vitam sublimanda perpetuā. Qr angelus aduenit/obse/ tio.
quiū seruitutis sue quod dn̄o debuit exoluit. Quia enim
christus deus ⁊ homo est: inter acta humanitatis eius sp
angelorum ministeria deo debita non desunt: sicut inqui
sita sancti euangelij copiosissime pbat historia. Reuoluit
autem lapidem: nō vt egressuro dn̄o ianuā pandat: sȝ vt
egressus eius iam facti prestet hominibus indiciū. Qui
enim mortalis/adhuc clauso virginis vtero potuit nascē
do mundū ingredi: ipse absqȝ vlla dubietate iam factus
immortalis: clauso licet sepulcro potuit resurgendo exire
de mundo. Nec pretereundum quare testis dn̄ice resurre
ctionis angelus sedens apparuerit: cum is qui natiuita/
tis eius mundo gaudium euangelizabat/iuxta pastores
stetisse legatur. Stare quippe pugnātis est/sedere regnā
tis. Et recte stans apparuit angelus qui aduentū dn̄i in
mundo predicabat: vt etiā stando signaret/q: is quē pre/
dicabat/ad debellandū mūdi principem veniret. Recte
preco resurrectionis eius sedisse memoratur: vt etiam se/
dendo figuraret eū superato mortis auctore sedē regni Mat.
conscendisse perpetui. De q̄ ipse paulo post discipulis ap/ xxviij.
parens ait. Data est mihi ois potestas in celo ⁊ in terra. Mar.
Et euangelista Marc⁹. Et dn̄s q̄dem Jesus inq̄t postq̄ xvj.
locutus est eis/assumpt⁹ est in celū/⁊ sedet a dextris dei.

Sedebat autē sup lapidē reuolutū q̄ ostium monumēti claudebatur: vt claustra inferoꝝ sua dñm virtute deiecisse ac superasse doceret: q̄ten⁹ oēs quos ibi suos inuenisset ad paradisi lucē requieq̃ sublevaret: iuxta illud ꝓphe
Zach. ix ticū. Tu quoq̃ in sanguine testamēti tui eduxisti vinctos
Tex. de lacu in quo nō est aqua. ¶ Erat aūt aspect⁹ eius sicut fulgur: ⁊ vestimēta ei⁹ sicut nix: vt ipso q̄ habitu ⁊ vultu significaret: q: is cui⁹ gloriā resurrectiōis nūtiabat: ⁊ terribilis ad damnandū reprobos: ⁊ benign⁹ esset ac blandus ad cōsolandū electos. In fulgure etenī terror timo
Angel⁹ amabilis ⁊ terribilis. ris: in niue autē blādimentū cādoris exprimit. In cuius indiciū diuine discretionis ipse q̄ angel⁹ qui apparet et custodes sepulcri ipsos timore terreret ac mortuoꝝ instar terre psternit: ⁊ visitatrices eiusdē sepulcri pussimas benigna consolatione refouet/ac ne paueāt cōfortat: insup etiā familiari affatu prior ipse: q: sciret eas Jesum querere dicit. Et q: iam surrexit addit mox etiā ipsas bonorifico ac letissimo subditas ministerio/gaudiū resurrectiōis eius euangelizare precipit. Et q̄ felices femine que angelico docte oraculo/triūphū resurrectionis mundo annūtiare meruerūt: atq̃ mortis (quā Eua serpētino seducta affatu cōtraxit) imperiū p̄dicare dirutū. Quāto feliciores aie viroꝝ pariter ⁊ feminaꝝ: quotquot in die iudicij pcussis pauore ac digna vltione reprobis: ipse celesti gratia adiute/triūphare de morte/⁊ gaudiū beate re
Tex. surrectionis intrare meruerint. ¶ Currentib⁹ autē eis euāgelizare discipulis/occurrit Jesus/easq̃ salutat: ostēdens se oibus iter virtutū inchoantibus: vt ad salutē ppe
Tex. tuā peruenire queāt adiuuando occurrere. ¶ Ille autē accesserūt ⁊ tenuerūt pedes ei⁹. Uideam⁹ fr̄es in dño resurgēte a mortuis v̄itatē nr̄e carnis: videamus gloriā noue incorruptionis. Supius q̄ppe lectū est: q: clauso surrexit monumēto: nūc aūt legit/quia mulieres tenuerūt pedes eius ⁊ adorauerūt eū. Surrexit em̄ clauso ostio monumēti ⁊ exiit: vt immortale iā factū doceret esse corpus/ qđ in monumēto clausum fuerat mortuū. Tenēdas mulieribus p̄buit plantas/vt verā se h̄re carnē q̄ a mortalib⁹
Tex. tāgi posset intimaret. ¶ Ite inq̄t nuntiare fratrib⁹ meis vt eant in Galileā/ibi me videbūt. O mira pietas saluatoris/mira benignitas. Quos ante passionē discipulos ⁊ aliqn̄ etiā seruos vocare cōsueuerat/hos post resurrectio
Dignatio christi mira. nē fr̄es suos appellat: vt ⁊ eiusdē se hūanitatis quā ⁊ añ habuerat/habitū resurgēdo resumpsisse mōstraret: ⁊ illos quoq̃ ꝓmerendā sperandāq̃ in sua carne coronā immortalitatis qua ipe iā p̄minebat erigeret. Sane q̄ se in Galilea videndū a discipulis p̄dixit: ⁊ sicut sequētia scti euāgelij declarāt exhibuit: etiā in hoc mystice ⁊ veritatē sue resurrectiōis/⁊ nr̄e ꝑfectū vite sp̄ualis insinuat. Galilea q̄ppe trāsmigratio facta interpretat. Et bñ in Galilea videt a discipulis: q: iā de morte ad vitā/de corruptione ad incorruptionē/de pena transmigrauerat ad gloriā: vt victoriā resurrectiōis nō solū ostēsione corpis ⁊ exhortatione sermonis: sed noie loci q̄ in quo apparet ⁊ loq̄retur commēdaret. Sed ⁊ nosipsi gaudio resurrectionis eius ita solum tunc frui valemus: si nunc de corruptela vitioꝝ ad virtutum opera transmigrare satagimus. Unde curandū summopere est fratres mei: vt quia resurrectionis dñi ⁊ saluatoris nostri tēpus agnouimus: q: eius solēnia celebramus/cōtinuis bonoꝝ operū ꝑfectibus ad contēplandā ei⁹ celsitudinē trāsmigrem⁹: q: nr̄e resurrectionis temp⁹ ignoram⁹: qđ tñ futuꝝ nullo mō ambigimus: ⁊ oī quidē tpe ⁊ in hac p̄cipue nocte solicitas ꝑ eius expectatione vigilias agam⁹. Obsecrem⁹ m̄iam illius: qui suscepta pro nob humiliter morte/mox sublimiter superauit: vt nr̄e nos tpe resurrectiōis de morte ad vitā trāsmigrare cōcedat. Rogem⁹ eū q̄ pasca nr̄m imolat⁹ est christus: vt ⁊ inchoata pascalis gaudij solēnia/nos digne peragere: ⁊ ꝑ hec cōtingere ad gaudia p̄stet eterna. Inter hec v̄o notādū/q̄ hui⁹ sacratissime noctis ac redemptionis nr̄e quā colim⁹ solēnitas: iā olim est in antiq̄ dei pp'o mystice designata. Cū em̄ idē pp̄ls diu fuisset egyptia seruitute grauat⁹/nec eū dimittere vellent Egyptij ad liberum sui Exo. xij.
cōditoris exire seruitiū: tādē p̄cepit ei dñs in celebratione pasce immolare agnum: eiusq̃ carnes hac nocte assare ⁊ edere: ei⁹ sanguine qui esset fusus in limine/postē domoꝝ suarū vtrūq̃ ac superliminare pungere: atq̃ intus parati/ac vigilantē horam sue redēptionis expectare. Qđ dū facerent/ecce noctis huius medio dñs adueniēs/pcussis egyptioꝝ p̄mogenitis: liberauit pp'lm suū a pondere longe seruitutis: atq̃ ad terrā ꝓmisse olim patrie pduxit: iubens cū hanc noctē in memoriā sue saluationis oibus annis immolatione agne pascalis agere solemnē. Que ꝑfecto redēptio pp'li illi⁹ sp̄ualis nostre redēptionis (q̄ resurgēte a mortuis dño hac nocte cōpleta est) typū gessit: sicut etiā carnales eiusdē pp'li oppressores egyptij/dura nequitie sp̄ualis arma designāt: q̄bus subiectū sibi gen⁹ humanū impia dñatiōe p̄mebat. Sed veniēs agn⁹ immaculat⁹ Jesus christus dignatus est immolari ꝓ nobis: dedit sanguinē suū nostre salutis preciū: q̄ morte ad tps suscepta/mortis imperiū ppetuo dānauit: mirādoq̃/ ac desiderabili spectaculo agn⁹ innocēter occisus: leonis q̄ eū occiderat vires potēter attriuit. Agnus q̄ tollit pctā mūdi/leonē qui intulit pctā mūdo cōfregit. Agn⁹ q̄ nos sue carnis ⁊ sanguinis libamine ne pereamus reficit: leonē (qui nos rugiens circuīt: ⁊ quē de nobis pdat inq̄rit)
interficit. Agnus q̄ sue mortis signū frōtib⁹ nr̄is ad decu j. Pe. v.
tienda tela mortiferi hostis imposuit (nam ⁊ iō sanguis agni legalis in limine supliminari ⁊ vtroq̃ poste domoꝝ in q̄b⁹ edebat iussus est poni: vt etiā q̄dripertita sanguinis distictio/q̄drifidū dñice passiōis vexillū: q̄ nos signari liberamur exp̄meret) deiecit aduersariū nr̄e libertatis ⁊ pacis: q̄ insidiat nobis in occulto sicut leo in cubili suo.
Sicuti ḡ nocte hac imolato agno in Egypto: signati ei⁹ Triumph⁹ christi narratur.
sanguine domib⁹ fideliū/comestis ei⁹ carnib⁹ venit dñs repente: ⁊ eos qui mysterijs celestib⁹ exortes manebant puniēs: ecōtrario pp'lm quē sacramētis salutarib⁹ ībutū vidit redemit: ita nimirū dñs ⁊ redēptor nr̄ cū suū pro nobis corp⁹ ⁊ sanguinē hostiā patri obtulisset/subuertit potentiā diaboli: satellitū eius spirituūq̃ immūdoꝝ audacia comminuit: disiecit claustra inferni: electos q̄ ibidem (q̄uis in trāquillitate sinu) tenebant eruit: ⁊ hac ipsa nocte resurgēs a mortuis/ad celestia regni gaudia reduxit impleta ꝓphetia que dixit. Ascendēs in altū/captiuā duxit captiuitatē. Nec iustos solū q̄s apud inferos inuenit abstulit: verūetiā q̄s in carne adhuc positos suos esse cognouit: necnō ⁊ nobis q̄s in se credituros in fine tēporꝝ p̄uidit: remediū salutis morte sua ac resurrectiōe ꝓcurauit. Nobis ⁊ anteq̄ crearemur sp̄ualē vite alimoniā q̄ recrearemur sacrauit: signū victorie q̄ ab hostiū isidijs muniremur parauit: vite pennis iter qđ seq̄mur apuit. Uñ ⁊ ipsi merito nocte hac redēptionis nr̄e memores/vigilijs dño dignis instam⁹ ⁊ p̄cib⁹ lectionib⁹ diuinis q̄ date nobis gr̄e mūera narrāt audiēdis operā dam⁹: nouā adoptiōis plebē sp̄ualis egypti dñio subtractā/vni v̄o dño fonte regeneratiōis sacram⁹: missarū solēnia celebram⁹: corp⁹ sacrosanctū ⁊ p̄ciosum agni nr̄i sanguinē q̄ pctis redempti sum⁹/denuo deo in ꝑfectū nr̄e salutis imolam⁹. Et q: de resurrectiōis dñice fit ⁊ ereptiōis nr̄e mysterijs annua solēnitate letamur: studeam⁹ charissimi hec eadē mysteria interno mētis amore cōplecti: hec viuēdo sp tenere/hec q̄si mūda aialia nūc oris locutiōe rumināda: nunc cordis penetralib⁹ retractāda seruem⁹. Et añ oia talib⁹ vitā ducere curem⁹ actib⁹: q̄b⁹ nr̄e q̄ resurrectiōis euētū letantes mereamur aspicere: vt cum tuba nouissima totum gen⁹ humanū excitans/ad tribunal iusti iudicis aduocauerit nos a sorte reproboꝝ secernat/signū eiusdem iudicis nostri sacramur: a pena negligentiū secernāt vigilie/q̄bus aduētū eius expectamus/eisq̃ digna vltione mulctatis: ipse nos ad mansionē superne pacis quā ante secula promisit inducat/qui viuit ⁊ regnat ⁊c.

¶ In die

¶ In die sancto. Marci. XVI.

¶ In illo tēpore: Maria Magdalene: et Maria Jacobi et Salome emerunt aromata: vt venientes vngerēt Jesum. Et valde mane vna sabbatorum veniunt ad monumentum: orto iam sole. Et dicebant ad inuicem. Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumēti? Et respicientes viderunt reuolutū lapidem. Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumentum: viderūt iuuenem sedentem in dextris: coopertū stola cādida: et obstupuerunt. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Multis vobis lectionibus fratres charissimi ꝑ dictatū loqui cōsueui sed q: lassescēte stomacho: ea q̄ dictauerā legere ipse nō possum: ⁊ quosdā vestros minus libēter audiētes intueor: vñ nūc a memetipso exigere contra morē volo: vt inter sacra missarū solēnia/lectionē sancti euāgelij
Mod⁹ pnūtiādi Gregorij. non dictando/sed colloquēdo edisseram: sicq̃ excipiat vt loq̄mur: q: collocutionis vox corda torpētia plusq̄ sermo lectionis excitat: et quasi quadā manu solicitudinis/vt euigilent pulsat. Et quidē ad hoc opus me sufficere posse nō video: sed tñ vires quas imperitia denegat/chari
Ps. lxxx tas administrat. Scio nāq̃ qui dixit. Aperi os tuū ⁊ ego implebo illud. Bonū ergo opus nobis in voluntate sit: nā ex diuino adiutorio erit in perfectione. Dat loquendi ausum etiā resurrectionis dñice tanta solēnitas: q: ⁊ indignum valde est: vt eo die laudes debitas taceat lingua carnis: quo vel die caro resurrexit auctoris. Audistis fratres charissimi q̄ sancte mulieres que dñm fuerant secute cū aromatibus ad monumentū venerūt: ⁊ ei quē viuētem dilexerant/etiam mortuo studio humanitatis obsequūtur. Sed res gesta aliq̄d in sancta ecclesia signat gerendū. Sic quippe necesse est: vt audiamus q̄ facta sunt quatenus cogitemus etiā que nobis sunt ex eoꝝ imitatione facienda. Et nos igitur in cū qui est mortuus credentes: si odore virtutū referti/cū opinione bonoꝝ operū dñm querim⁹: ad monumētū ꝑfecto illius cū aromatibus venimus. Ille aūt mulieres angelos vident: q̄ cū aromatibus venerūt: q: vel ille mētes supnos ciues aspiciunt: q̄ cum virtutū odoribus ad deū per sctā desideria proficiscūtur. Notandū vero nobis est quid nam sit q̄ in dextris sedere angelus cernitur. Quid nāq̃ per sinistrā nisi vita p̄sens: quid v̄o per dexterā/nisi perpetua vita si
Cāti. ij. gnat? Unde scriptū est. Leua eius sub capite meo: ⁊ dextera illius amplexabit me. Quia igit redēptor noster iā presentis vite corruptionem trāsierat: recte angelus qui nūtiare perēnem eius vitam venerat/in dextera sedebat. Qui stola cādida coopertus apparuit: q: festiuitatis nostre gaudia nūtiauit. Cādor em̄ vestis splendorē denūn
Pasca nostrū ⁊ angeloꝝ. tiat nostre solēnitatis. Nostre dicamus an sue? Sed vt fateamur verius/⁊ sue dicamus ⁊ nostre. Illa quippe redēptoris nostri resurrectio ⁊ nr̄a festiuitas fuit: q: nos ad immortalitatē reduxit: ⁊ āgeloꝝ festiuitas extitit: q: nos reuocādo ad celestia coꝝ numerū impleuit. In sua ḡ ac nostra festiuitate angelus albis vestit⁹ apparuit: q: dum nos ꝑ resurrectionē dñicā ad supna reducimur/celestis patrie dāna reparātur. Sed quid veniētes feminas affa
Tex. tur audiamus? ¶ Nolite expauescere. Ac si aperte dicat Paueant illi qui nō amāt aduētū supernoꝝ ciuiū: ptimescant qui carnalibus desiderijs pressi/ad eoꝝ se societatē posse pertingere desperant: vos aūt cur ptimescitis/q̄ ve
Matt. xxviij. stros cōciues videtis? Unde ⁊ angelū Mattheus apparuisse describens ait. Erat aspectus ei⁹ sicut fulgur/⁊ vestimēta eius sicut nix. In fulgure em̄ terror timoris est: in niue aūt blandimētum candoris. Quia v̄o oipotens deus ⁊ terribilis est pctōribus/⁊ blandus iustis: recte testis resurrectiōis eius angelus/⁊ in fulgure vultus: ⁊ in candore habit⁹ demonstrat: vt de ipsa sua specie terreret reprobos/⁊ mulceret pios. Unde recte quoq̃ pp'lm ꝑ deserta gradiētē colūna ignis in nocte: ⁊ colūna nubis p̄ibat in die. In igne em̄ terror est: in nube aūt visionis lene blādimētū. Dies v̄o vita iusti/⁊ nox accipit vita pctōris. Unde ⁊ cōuersis pctōrib⁹ Paulus dicit. Fuistis aliqn̄ tene
bre: nūc aūt lux in dño. In die aūt per nubē colūna mon Eph. v.
strata est: ⁊ in nocte ꝑ ignē: q: oipotens deus ⁊ blādus iustis: ⁊ terribilis apparebit iniustis. Justos in iudicio veniēs ꝑ lenitatis mansuetudinē demulcet: illos v̄o ꝑ iustitie districtionē terret. Sz iam q̄d angel⁹ subiūgat audiamus. ¶ Jesum q̄ritis Nazarenū. Jesus latino eloq̄o sa
lutaris. i. saluator interp̄tat. At v̄o multi tunc Jesus dici Tex.
poterant: nō tñ substātialiter/sed nūcupatiue. Ideo ⁊ locus subiūgit: vt de quo Jesu dictū sit manifestet. Nazarenū. Et causam ptinus subdidit. ¶ Crucifixū. Atq̃ addi
dit. Surrexit/nō est hic. Nō est hic/dr ꝑ presentiā carnis: Tex.
qui tñ nusq̄ deerat per p̄sentiā maiestatis. Sed ite dicite discipulis eius ⁊ Petro: q: p̄cedet vos in Galileā. Querēdū nobis est: cur noiatis discipulis Petr⁹ designat ex
noie? Sed si hūc angelus noiatim nō exp̄meret q̄ magi questio de petro resoluit.
strū negauerat: venire inter discipulos nō auderet. Uocat ḡ ex noie/ne desperaret ex negatione. Qua in re cōsiderandū nobis est: cur oipotens deus eū quē cūcte ecclesie p̄ferre disposuerat: ancille vocem pertimescere ⁊ seipm negare pmisit. Qđ nimirū magne esse actū pietatis dispēsatione cognoscim⁹: vt is q̄ futurus erat pastor ecclesie/in sua culpa disceret q̄liter alij misereri debuisset. Pri⁹ itaq̃ eū ostēdit sibi: ⁊ tūc ceteris ꝑposuit: vt ex sua infirmitate cognosceret q̄ misericorditer aliena ifirma toleraret. Bñ aūt de redēptore nostro dr. ¶ Precedet vos in Galileā:
ibi eū videbitis/sicut dixit vobis. Galilea nāq̃ trāsmigra Tex.
tio facta interp̄tat. Jam quippe redēptor noster a passione ad resurrectionē/a morte ad vitā/a pena ad gl'iam/a corruptiōe ad icorruptionē trāsmigrauerat. Et pri⁹ post resurrectionē in Galilea bene a discipulis videt: q: resurrectiōis ei⁹ gl'iam post leti videbimus/si mō a vitijs ad virtutū celsitudinē trāsmigramus. Qui ergo in sepulcro nūtiatur/in trāsmigratione ostendit: q: is q̄ in mortificatione carnis agnoscitur/in transmigratione mētis videt. Hec etenī fr̄es charissimi/ꝑ tanta diei solēnitate de lectiōis euāgelice expositiōe trāscurrim⁹: sz libet vt de hac eadē solēnitate aliq̄d subtilius loq̄mur. Due etenī vite erant: quaꝝ vnā noui⁊us/alterā nesciebam⁹. Una quip
pe mortalis est/alia īmortalis: vna corruptiōis: alia incor Duplex vite distinctio.
ruptionis: vna mortis/alia resurrectionis. Sed venit mediator dei ⁊ hoim/hō christ⁹ Jesus suscepit vnā: ⁊ ostendit alterā. Unā pertulit moriendo/ostēdit alterā resurgēdo. Si igit nobis mortalē vitā sciētib⁹ resurrectionē ꝓmitteret carnis: ⁊ tñ hāc visibiliter nō exhiberet: q̄s eius ꝓmissionibus crederet? Factus itaq̃ hō apparuit in carne: mori dignatus est ex volūtate: sed resurrexit ex ptāte/⁊ ostēdit exēplo qđ nobis ꝓmisit in p̄mio. Sed fortasse aliquis dicat. Jure ille surrexit: q̄ cū deus esset teneri a morte nō potuit. Ad instruēdā ergo ignorātiā nostrā/ad roborādā infirmitatē nostrā/sue tātū resurrectionis exēplū nobis sufficere voluit. Sol⁹ illo in tpe mortu⁹ est: ⁊ tñ solus minime surrexit. Nā scriptū est. Multa corpora sanctoꝝ qui
dormierāt surrexerūt. Ablata sunt ḡ oia argumēta perfi Matt. xxvij.
die. Ne quis em̄ dicat: sperare de se nō debet hō/qđ in carne sua exhibuit homo de⁹. Ecce cū deo hoies resurrexisse cognoscimus: ⁊ quos puros fuisse hoies nō dubitamus. Si igit mēbra nostri redēptoris sumus: p̄sumamus in nobis qđ gestum constat in capite. Si multū nos abijcim⁹: sperare debemus in nobis nos mēbra vltima: qđ de mēbris eius superioribus audiuimus. Ecce v̄o ad memoriam redit/q̄ crucifixo dei filio iudei insultantes dicebant. Si rex Israel est descendat de cruce/⁊ credimus ei: q̄ si tunc

de cruce descenderet:nimirū insultantibus cedens:virtutem patientie nobis non demonstraret. Sed expectauit paululum/tolerauit probra/irrisiones sustinuit/seruauit patientiā/distulit admirationē:⁊ qui de cruce descendere noluit/de sepulcro surrexit. Plus igitur fuit de sepulcro surgere/q̄ de cruce descendere: plus fuit mortem resurgendo destruere q̄ vitam descendendo seruare. (Gloria christi surgētis) Sed cum iudei hunc ad insultationes suas de cruce descendere minime cernerent:cū morientē viderent eum se vicisse crediderunt:nomen illius se quasi extinxisse gauisi sunt. Sed ecce clarificatū de morte nomē eius per mundū creuit:ex qua infidelis turba hoc extinxisse se credidit. Et q̄ gaudebat occisum/dolet mortuū:q: hūc ad suā gloriam cognoscit peruenisse per penā. (Judicū xvi.) Q̄d bene in libro iudicū Sāson illius facta significat:q̄ cū Gazā ciuitatē Philistinorū fuisset ingressus Philistei ingressū eius protinus cognoscentes/ciuitatē repente obsidionibus circūdederūt:custodes deputauerūt:et Sāsonē fortissimū se iā cōprehendisse gauisi sunt. Sed q̄d Sāson fecit/agnouim⁹. Media nocte portas ciuitatis abstulit:⁊ montis verticē ascendit. Quē fratres charissimi in hoc facto/quem nisi redēptorē nostrū Sāson ille significat? Quid Gaza ciuitas/nisi infernū significat? Quid per philisteos/nisi iudeorum perfidia demonstratur? Qui cū mortuum dn̄m viderent:eiusq̄ corpus in sepulcro iam positū/custodes illico deputauerūt:et cū q̄ auctor vite claruerat/inferni claustris retentū/quasi Sāsonē in Gaza deprehēdisse sunt letati. Sāson vero nō solū media nocte exijt/sed etiam portas tulit:q: vez redēptor noster ante lucē resurgens:non solū liber de inferno exijt:sed ip̄a etiā inferni claustra destruxit:portas tulit:⁊ mōtis verticē subijt:q: resurgendo claustra inferni abstulit:⁊ ascendendo celorū regna penetrauit. Hanc ergo resurrectionis eius gloriā fratres charissimi:que et prius demōstrabatur signo:et post patuit ex facto/tota mēte diligamus: et pro eius amore moriamur. Ecce enī in resurrectione auctoris nostri/ministros eius angelos conciues nostros agnouimus. Ad horum ergo ciuiū illā frequētem solēnitatē festinemus:his cum necdū visione possum⁹/desiderio ⁊ mēte iūgamur. Trāsmigremus ad virtutes a vitijs/vt redēptorē nostrum in Galilea videre mereamur. Adiuuet nos omnipotēs de⁹ ad vitā desideriū nostrū:q̄ pro nobis in mortē dedit vnicū filiū suū per eūdē Jesum christū dn̄m nr̄m/q̄ cū eo viuit ⁊ regnat deus in vnitate sp̄ussancti/per oīa secula seculorū. Amen.

¶ Sermo de pascali die: sumptus ex moralibus Gregorij.

Due quippe vite sunt hoīs in corpore cōsistētis. Una ante mortem:et alia post resurrectionē. Quarū vnā oēs agēdo nouerāt/alterā nesciebāt:⁊ humanū genus soli huic quā nouerat intēdebat. (Christ⁹ duplicē vitā exercuit.) Uenit p carnē dn̄s:⁊ dū suscepit vnā/alterā demōstrauit:dū hāc nobis cognitā suscepit/illam q̄ nobis est incognita ondit. Moriēdo q̄ppe vitam exercuit quā tenem⁹:resurgēdo aperuit quā grām⁹:exemplo suo nos docēs/q̄ hec vita quā ante mortē ducim⁹: nō propter se amāda sit/sed propter alterā tolerāda. Null⁹ autē nostrum q̄d post mortē seq̄ret agnosceret:nisi vite nostre cōditor ad penā vsq̄ nostre mortis veniret. Nisi enī ipse misericorditer infima peteret/nequaq̄ nos post suā imaginē pditos iuste ad summa reuocaret. Unde ⁊ recte ad beatū Job dr̄. (Job. xxxviij.) Nunq̄d ingressus es pfunda maris: et in nouissimis abyssi deābulasti? Ac si dicat:vt ego q̄ nō solū mare.i.seculū p assumptā humanā carnē atq̄ aīam perij: sed etiā p eā spōte in mortē positā/vsq̄ ad vltimuz inferi: quasi ad maris pfunda descēdi/Si enī mare(more diuini eloquij)seculū dz intelligi/nil phibet pfunda maris inferni claustra sentiri. Q̄ pfundū maris dn̄s perijt/cum inferni nouissima electorū suorū aīas erepturus intrauit. (Esa. lj.) Un̄ et p pphetā dr̄. Posuisti pfundū maris viā/vt transirēt liberati. Hoc nāq̄ pfundū maris ante redēptoris aduentū nō via:sed carcer fuit:q: in se etiā aīos bonorū/q̄uis nō in locis penalibus clausit. Q̄d tn̄ pfundū dn̄s viam posuit:q: illuc veniēs/electos suos a claustris inferi hodierna die ad celestia trāsire cōcessit. Un̄ ⁊ apte illic dicit vt transirent liberati. Q: vero pfundum maris dixerat/hoc alijs v̄bis replicans/abyssi nouissimū vocat:q: sicut aquarū abyssus nulla nostra visione cōprehendit:ita occulta inferi nullo a nobis cogitationis sensu penetrant. Qui enī hinc subtrahant cernim⁹:sed que illis iuxta meritū retributio suppliciorū maneat nō videmus. Uigilāti vero est cura pēsandū/q̄ in nouissimis abyssi deābulasse se perhibet:deābulare quippe nō constricti sed liberi est. Quē enī vincula astringūt:ei⁹ nihilomin⁹ gressus impediūt. Q: igit dn̄s nulla pcti vincula ptulit/in inferno deambulauit:liber q̄ppe ad ligatos venit:vn̄ scriptum est: Factus sum sicut hō sine adiutorio inter mortuos liber. (Psal. lxxxvij.) In nouissimis ergo abyssi dn̄z deambulare:est in locis dānationis/nil sue retentionis inuenire:attestēte Petro qui ait. Solutus doloribus inferni:iuxta q̄d impossibile erat teneri illum ab eo. (Act. ij.) Uel certe:q: deābulādo nos cum de loco in locū ducimur/hic illicq̄ presentes inuenimur. Ambulasse in inferno dn̄s dr̄:vt electis aīabus in locis singulis/per diuinitatis potentiā p̄sens fuisse monstret. Un̄ ⁊ sp̄us sapiētie mobilis describit/vt per hoc q̄d nusq̄ deest vbiq̄ nobis occurrere designet. Quā descēsionem suā dn̄s quāto mirabilē respicit/tāto eam redēpto homini crebrius infundit. Eā nāq̄ adhuc replicās subdit. Nūquid aperte sunt tibi porte mortis:⁊ ostia tenebrosa vidisti? (Job. xxxviij.) Porte enī mortis sunt prātes aduerse: quas descēdēs dn̄s aperuit:q: earū fortitudinē moriēdo superauit. Que appellatione quoq̄ alia tenebrosa ostia vocant:quia dū p occultationis sue insidijs nō videntur:deceptis mentibus viā mortis aperiunt. Que tenebrosa ostia dn̄s vidit: q: immūdorū spirituū fraudulētā malitiā:⁊ respicit ⁊ premit:quos nisi ipse nobis nesciētibus vidēdo phiberet:et nil de insidijs mens nostra cognosceret/⁊ hisdē insidijs capta deperiret. Que tenebrosa ostia nos etiam cernim⁹ quādo superne lucis radijs illustramur. Un̄ et p pphetā dicit. Dn̄s mihi adiutor est:⁊ ego videbo inimicos meos. (Psal. cxvij.) Hostes igit nostros ipse videt:qui suo eos mūere nobis visibiles facit. Uel certe tenebrosa ostia tūc dn̄s vidit: cū claustra iferni penetrās/crudeles sp̄us pculit:⁊ mortē p̄positos moriendo dānauit. Quod idcirco hic nō adhuc de futuro:sed etiam de p̄terito dr̄: q: hoc quod facturus erat in opere/nimiruz iam defecerat in predestinatione. Quia vero post mortem resurrectionēq̄ eius creuit ecclesia/atq̄ in cūctis est gentib⁹ dilatata/aperte subiungitur. Nūquid considerasti latitudinē terre:dum enim angustias mortis petijt/fidem suam in gentibus dilatauit/atq̄ ad innumera corda credentium sanctā ecclesiaz extēdit/cui per pphetam dicitur. (Job. xxxiij.) Dilata locum tentorij tui et pelles tabernaculorū tuorum extende/ne pareas. Longos fac funiculos tuos/⁊ clauos tuos cōsolida. Ad dexterā enī ⁊ ad leuā penetrabis:⁊ semen tuū gentes hereditabunt. (Esa. liiij.) Que latitudo terre profecto nō fieret/nisi ip̄e prius ⁊ vitam quā nouimus resurgendo monstraret. In morte quippe sua nostre oculos mētis aperuit:vt q̄ esset vita:que ve sequeret ostēderet. Un̄ ⁊ hūc in euāgelio ordinē tenēs discipulis dicit. Sic oportebat christū pati/et resurgere a mortuis tertia die:⁊ pdicari in noīe ei⁹ pniaz et remissionē pctorū p oēs gētes. (Luce. xxiiij.) Pauci enī ex plebe israelitica ipso p̄dicante crediderunt:innumeri v̄o gentiū populi/viam vite illo moriente secuti sunt. Supbos namq̄ dū adhuc passibilis viueret ptulit:a passibili v̄o vita mortuos strauit. (Jud. xvi) Q̄d bn̄ Sāson in semetipso dudū figuraliter expressit:qui paucos quidē dū viueret interemit: destructo aūt templo hostes innumeros cū moreret occi-

dit. Quia nimirū dn̄s ab eleuatione supbie paucos cum viueret:plures vero cū tēplū sui corporis solueret extinxit:atq̄ electos ex gentibus quos viuēdo sustinuit simul oēs moriēdo pstrauit. Recte itaq̄ postq̄ inferna penetrasse se edocuit:cōsiderandā mox terre latitudinē subiūxit. Dn̄s itaq̄ noster ad humani generis redēptionez veniens velut quēdam de se in necē diaboli hamū fecit. Assumpsit enī corpus:vt in eo vehemoth iste quasi escā sua mortē carnis appeteret:quā mortē dū in illo iniuste appetit/nos quos quasi iuste tenebat amisit. In hamo ergo eius incarnatiōis capt⁹ est:q: dū in illo appetit escā corporis/trāsfix⁹ est aculeo diuinitatis. Ibi q̄ppe inerat humanitas q̄ ad se deuoratorē duceret: ibi diuinitas q̄ pforaret. Ibi aperta infirmitas q̄ puocaret:ibi occulta virtus/q̄ raptoris faucē trāsfigeret. In hamo igit capt⁹ est: q: inde interijt vn̄ deuorauit. Et quidē vehemoth iste filiū dei incarnatū nouerat:sed redēptionis nostre ordinē nesciebat. Sciebat enī q̄ redēptione nostra incarnatus dei filius fuerat:sed oīno/q̄ isdē redēptor noster illū moriendo trāsfigeret nesciebat. Ne ergo iste humanis morsibus cetus insidians:quos vellet vltra deuoraret:hamus hic fauces raptoris tenuit:⁊ sese mordentem momordit. (Moralis monitio.) Supest vt vnusq̄sq̄ nostrū tanto se plenius auctori subijciat:quāto cōtra se verius violētas aduersarij vires pensat. Quid nāq̄ nos nisi puluis sumus? Quid v̄o ille nisi vnus atq̄ in celestibus spiritib⁹? Et q̄d adhuc mai⁹/sumus. Quid enī de ppria virtute audeat/q̄n cōtra angelorū principē puluis pugnat? Sed q: supernorū spirituum cōditor: terrenū corpus assumpsit:recte iā supbientē angelū puluis humilis vincit. Et dignū est vt vincat puluere:qui fortē se credidit deserto creatore:vt superat⁹ inueniat q: defecit elatus. Ualde aūt seniēs anhelat/q̄ eum ip̄m ima cruciēt. Homo ad summa cōscēdat/q̄ in illa celsitudine subuecta caro pmanet:a qua tāt⁹ ipse sp̄us sine fine piectus iacet. Sz loca mētiū mutauit ordo meritorū sic supbia meruit deijci:sic humilitas exaltari: q̄tenus et celestis spiritus erigēdo se tartarū tolleret:⁊ in terra humilitas sine termino sup celos regnet. Prestāte dn̄o nostro Jesu christo/qui viuit ⁊ regnat in sc̄la seculorū. Amē.

¶ Feria. II. Luce. XXIIII.

¶ In illo tēpore: Duo ex discipulis Jesu ibant in castellum:quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Hierusalē:nomine Emaus. Et ipsi loquebantur adinuicem de his omnibus que acciderant. Et factum est duz fabularentur et secum quererent:et ipse Jesus appropinquās ibat cuz illis. Oculi autem eorū tenebātur: ne eum agnoscerēt. Et ait ad illos: Qui sunt hi sermōes quos confertis adinuicem ambulantes:⁊ estis tristes? Et respondēs vnus cui nomen Cleophas:dixit ei. Tu solus peregrinus es in Hierusalē:et nō cognouisti que facta sunt in illa his diebus? Quib⁹ ille dixit: Que? Et dixerūt: de Jesu Nazareno:q̄ fuit vir propheta:potens in opere et sermone coram deo et omni populo. Et quomō eum tradiderūt summi sacerdotes ⁊ principes nostri in dānationem mortis:et crucifixerunt eum. Nos aūt sperabamus:q: ipse esset redēpturus Israel. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Quia quotidiana vobis solēnitate laborātib⁹:pauca loquenda sunt:et fortasse hec vtilius pderūt: q: sepe ⁊ alimēta q̄ min⁹ sufficiūt/auidius sumūtur. Lectionis ergo euāgelice summatim sensum starui non p singula v̄ba discutere: ne dilectionē vestrā valeat sermo plixior: expositiōis onerare. Ecce audistis fratres charissimi: q: duob⁹ discipulis ambulātib⁹ in via:nō quidē credētib⁹/sed tn̄ de se loquētibus dn̄s apparuit:sed eis speciē quā recognoscerēt nō ostēdit. Hoc ergo egit foris dn̄s in oculis corporis:q̄d apud ipsos agebat intus in oculis cordis. (Christ⁹ q̄re peregrin⁹ apparuit.) Ipsi nāq̄ apd̄ semetipsos intus ⁊ amabāt ⁊ dubitabāt. Eis aūt dn̄s et foris p̄sens aderat:⁊ q̄s esset nō ostēdebat. De se loquētibus p̄sentiā exhibuit:sed de se dubitātib⁹ cognitiōis sue spēm abscōdit. Uerba quidē cōtulit/duritiā intellectus increpauit:scripture sacre mysteria q̄ de ip̄o erāt aperuit et tn̄ q: adhuc in eorū cordib⁹ pegrin⁹ erat: a fide/ire se lōgius finxit. Fingere nāq̄ cōponere dicim⁹:vn̄ ⁊ cōpositores luti/figulos vocamus. Nihil ergo simplex veritas p duplicitatē fecit:sz talē se eis exhibuit in corpore: qualis apud ipsos erat in mēte. Probādi aūt erāt:si hi q̄ cū et si necdū vt deū diligerēt:saltē vt peregrinū amare potuissent. Sz q: extranei esse a charitate nō poterāt hi cū q̄b⁹ veritas gradiebat/eū ad hospitiū quasi pegrinū vocant. Cur aūt dicimus vocāt:cū illic scriptū sit:⁊ cogerūt illū. Ex quo nimirū exēplo colligit:q: peregrini ad hospitiū nō solū inuitādi sunt/sed etiā trahedi. Mēsam ponit:panes ciboscq̄ offerūt/⁊ deū quē in sacre scripture expositione nō cognouerāt:in panis fractiōe cognoscūt. Audiēdo ergo precepta dei illuminati nō sunt/faciēdo illuminati sunt:q: scriptū est. Nō auditores legis iusti sunt apd̄ deū: (Rom. ij.) sed factores legis iustificabuntur. Quisq̄s ḡ vult audita intelligere:festinet ea q̄ iā intelligere potuit opere implere. Ecce dn̄s nō est cognitus dū loqueret:⁊ dignatus est cognosci dū pascit. Hospitalitatē ergo fr̄es charissimi diligite:charitatis opa amate. Hinc enī p Paulū dr̄. Charitas fraternitatis maneat in vobis:⁊ hospitalitatē nolite obliuisci:per hāc quidā placuerūt angelis hospitio receptis. (Hebre. xiij.) Hinc Petrus ait. Hospitales inuicē sine murmuratione. (j. Pe. iiij.) Hinc ip̄a veritas dicit. Hospes fui: ⁊ suscepistis me. (Matt. xxv.) Opinata res est valde:⁊ seniorū nr̄orū nobis relatione tradita. Quidā prfamilias cū tota domo sua/magno hospitalitatis studio seruiebat. Cūq̄ enī quotidie ad mēsam suā pegrinos susciperet:quodā die pegrin⁹ q̄dā inter alios aduenerat/ad mēsam ductus est. Dūq̄ paterfamilias ex humilitatis ↄsuetudine aquā vellet in eius manibus fundere cōuersus vrceū accepit/sed repēte cū in cui⁹ manib⁹ aquā fundere volebat nō inuenit. Cūq̄ hoc factū secū ipse miraret/eadē nocte ei dn̄s p visionem dixit. Ceteris dieb⁹ me in mēbris meis:hesterno aūt die me in memetip̄o suscepisti. Ecce in iudiciū veniēs dicet. Quod vni ex minimis meis fecistis/mihi fecistis. Ecce an̄ iudiciū cū p mēbra sua suscipit/susceptores suos etiā p semetip̄m reqrit:⁊ tn̄ nos ad hospitalitatis grāz pigri sum⁹. (Exēpli pbatio.) Pēsate fr̄es quāta hospitalitatis virt⁹ est. Ad mēsas v̄ras christū suscipite vt vos ab eo suscipi ad cōuiuia eterna valeatis. Prebete mō pegrino christo hospitiū:vt nos in iudicio/nō quasi pegrinos nesciat/sed vt pprios recipiat ad regnum. Tu autem.

¶ Feria secunda pasce. Sermo sancti Maximi episcopi.

Exultandū nobis est fratres charissimi in hac die quam fecit dn̄s continuata letitia:⁊ in eius festiuitate iugi gl̄ia gratulādū. Nec q: nox solēnitati interuenit/gaudia nr̄a p̄scidit:nec q: obscuritas distinxit tpa vespertina/resurrectiōis lux vota eterna deseruit. (Hebre. xiij.) Nobis enī heri ⁊ hodie dies/vn⁹ dies ip̄e est:q: sic dicit de saluatore btūs apl̄s. (Aetnuz. xviij.) Jesus christ⁹ heri ⁊ hodie ip̄e est. Ergo si Jesus christ⁹ heri ⁊ hodie ip̄e est:ip̄e atq̄ idē nobis semp

est dies:q: in ipso viuim⁹:in ipo mouemur/in ipo nō mo-
rimur. Nō morimur inquā: q: sicut lucē christi nulla peri
incessit obscuritas:ita ⁊ viuētes in ea nulla temporis ab-
sumit vetustas. Letemur ergo in christo resurrectiōis die
Cōmunis em̄ oim:cōis est nostra leticia. Cōmunis pla-
ne:q: oēs illo resurgente surreximus. Omniū em̄ reuixit
Assertio resurrectionis dn̄ice. saluti q̄ p oim pctis addictus est passioni. Resurrexit igi-
tur saluator a mortuis:noua res et mira/ſ3 habet hec as-
sertio veritatē. Nam vt taceam pphetarū oracula ange-
lorū ministeria aperta sepulcri penetralia:ipm dn̄m post
resurrectionē cū discipulis loquētem/cōuersantem/eden
tem/Thomā quoq3 clauorum vulnera etiā digito cōtrectā-
tem:vt hec oia ptermittam/tn̄ fidem nostrā cōfirmat im
pietas iudeorum. Nā sufficit ad credulitatē nobis / eorū ni
miū aucta crudelitas. Quo em̄ diligenti⁹ custodierunt
tumulū/eo cōstat illū manifestius resurrexisse. Qd plu-
res apposuere custodes:eo plures testiū reliquere. Nam
hoc pcurauit diuina puidētia:vt resurrectioni dn̄ice nō
solū angeli/nō solū discipuli/ſ3 testimoniū phiberēt (qd
est ampli⁹) inimici. Liberti⁹ ergo accipim⁹ q eū diligēti⁹
seruauerūt. Credimus em̄ sub tot custodib⁹ potuisse illū
pdire citius q̄ aperire:⁊ de tumulo iure dn̄i pgredi/q̄ di
scipulorum fraude subduci. Tāta em̄ solicitudine sepulcrum
obstruxit impietas:vt id nō pualeret manus humana de
struere/nisi sola virtus resurgentis aperiret. Deniq3 dicit
sctūs euāgelista/descendente angelo/magno terram tre
more fuisse cōmotam:vt fundamēta tumuli mouerētur:
et percussos pauore custodes q̄ venerant custodire mor-
tuū/⁊ esse factos vt mortuos. Et mortuos inquā: dignū
plane iudiciū:si cū iustus resurgit/pctōr emoritur:cū reui
uiscit innocens/eius intercipitur inimic⁹. Nam ideo nec
progredientem dn̄m cernere potuerūt:quia criminosas
mentes terror oppresserat/dū sustinere fulgorem resurre
ctiōis rutile nō valebāt. Maiore ergo solicitudine Pha
risei dn̄m custodierūt mortuū/q̄ viuū sint psecuti. Siqdē
causa illos maior vrgebat:intelligebāt em̄ facilius fuisse
apud superos eū deposci/q̄ redeūtes ab inferis posse cō
teni:⁊ qd tunc pdicans facile potuerit occidi:nūc autem
Ro.vi. resurgens iā non possit occidi:dicente aplo. Resurgens
aūt iam nō moritur/mors illi vltra nō dn̄abit. Custodie-
bant ergo eū solicite in sepulcro/presertim q: se die tertia
dixerat surrecturū. Custodiebant aūt solicite in sepulcro
q: necesse illis erat eū iam nō doctorē timere/sed iudicē.
Matt. xxvij. Judicē inquā nō sui tātū/sed ⁊ crudelis sentētie sue qua
filios posterosq3 suos sceleribus addixerūt dicētes. San
guis eius sup nos:⁊ sup filios nostros. Crudelis sub tali
sn̄ia impietas iudeorum:q̄ facinore suo:nō solū psentes libe
ros dānat/sed etiam non natos occidit. Quantos enim
hac voce ad cōscientiā facinoris vocant:quos sciētia cri-
minis nō tenebat. Crudelis inquam impietas qd poste-
ros ante in reatū vocat q̄ pducat in lucē:vt prius futu-
Judeorum taxatur crudelitas. ris contingeret peccare q̄ viuere. Cruenti plane genito
res/q̄ ante parricide facti sunt q̄ parentes:⁊ ante eos so
cios suis scelerib⁹ assumpserūt:quos vtrū sanguinis par
ticipes possent habere nesciret. Nō igit mirandū est si in
saluatorē tā crudeles fuerūt/q̄ extiterūt in suos posteros
tā crudeles. Nō immerito in hac die sctūs Dauid sine ex-
ceptione exultandū pcipit ⁊ letandū/in qua die toti⁹ mū
di gaudia celebrantur. Omnibus em̄ letādū est: q: oib⁹
prodest. Cunctis exultandū est:q: cunctis est salutare/et
ideo non adulatoria est adhibenda/nec fucata leticia.
Quisq3 em̄ in christi resurrectione letatur:letetur poti⁹/
q: in christo ipe surrexit. Jn illo em̄ nostra portio / nostra
cōditio:⁊ mortē ptulit ⁊ reuixit. Et licet in nobis adhuc
resolutio corpusculi maneat/cepimus tūc in christo eter-
na vita iā viuere. Unde q̄uis fragilitatē nostrā accelera
ret immature mortis occasio:in saluatore tunc didicim⁹
prius resurgere q̄ perire. An̄ em̄ futur⁹ hō resurrexit in
christo q̄ vitā sortiret in seculo. Nō em̄ tantū illi dn̄a ge-
nerationi resurrectionis pstitit gratiā:in cuius gn̄atiōis
tpe resurrexit:sed etiā secuturis postea populis hoc pui
dit vt prius essemus de resurrectione securi q̄ de morte
soliciti:⁊ ante cū deo viueremus in celis/q̄ cū hoibus cō
uersaremur in terris. Jn saluatore em̄ oēs resurreximus
oēs reuiximus/oēs ad celestia trāsmigrauimus. Est em̄
in illo christi hoie vniuscuiusq3 nostrum caro/sanguis et
portio. Ubi ergo portio mea regnat/regnare me credo: Gratulatio piē tissima.
vbi dn̄atur sanguis me⁹/me sentio dominari: vbi glorifi
catur caro mea/me gloriosum esse cognosco. Quis em̄
peccator de hac cōmunione gratie nō diffidat:q: ⁊ si pctā
nos phibēt/substātia nos reqrit:⁊ si delicta ppria nos ex
cludūt/nature cōio nō repellit. Nā pter bonitatē diui-
nitatis peculiarē nobis saluator dz affectū:scz q: sicut de⁹
noster in ipso est:ita et sanguis nr̄ in illo est. Misericor-
diā igitur mihi debet prestare diuinitas/necessitudinem
exhibere debet affinitas. Neq3 em̄ tam immitis est domi
nus vt obliuiscat hois:⁊ nō meminerit illius quē ipe ge
stat:vt quē causa mei susceperit:nō eius causa quē susce-
perit me reqrat: Nō (inquā) tā immitis est dn̄s/vt nō di-
ligat carnē suā/mēbra sua/viscera sua. Ait sctūs apl's. Ne- Eph. v.
mo vnq̄ carnē suā odio habuit:sed nutrit ⁊ fouet eā sicut
christ⁹ ecclīam. Nihil ergo de venia desperemus fratres
nihil de odio timeam⁹. Habem⁹ progatiuā sāguinis no
stri. Jn christo enim caro nostra nos diligit. Sum⁹ enim
mēbra eius/sicut dicit idē btūs apl's. Hoc nūc os ex ossi-
bus meis:⁊ caro de carne mea. Sacramētū hoc magnū Gen. ij.
est:ego aūt dico in christo ⁊ in ecclīa. Exultem⁹ ergo fra Eph. v.
tres (sicut ait scriptura) in hac die dn̄i:exultem⁹ plane:q:
cū votis dn̄i gratulamur / magis nostra vota curamus.
Quid tātū dicit ppheta: Hec est dies quā fecit dn̄s. Bo- Ps. cxvij.
nus plane dies q̄ lucē intulit vniuersis : verū nō hui⁹ se-
culi lucē/sed resurrectionis eterne. Lux em̄ ista nō caligi
nē noctis depulit sed mortis tenebras amputauit. Bon⁹
inquā dies/⁊ melior hic q̄ ille in quo primū mūdus eni-
tuit. Jlle em̄ hoib⁹ ad laborē creat⁹ est:hic factus est ad
quietē. Jlle mortē meruit/hic formidinē mortis euasit.
Jlle bonis malisq3 cōmunis est:hic pprius est iustorum.
Jllius diei lux tenebris sepelit:huius diei splendor etiam
sepulturas illuminat. Ad postremū illius diei lucē mor-
tui nō vident:hui⁹ diei lumē etiā defunctis emicuit/sicut
ait ppheta. Qui sedebāt in vmbra mortis/lux orta est eis Esa. ix.
Letemur ergo in hac die/q̄ ⁊ viuos circūfulget: ⁊ mortuos
viuificat:⁊ vēturos illuminat:sicut ait btūs euangelista.
Erat lux vera/que illuminat omnem hominem venien- Joan. j.
tem in hunc mundum ⁊c.

¶ Feria tertia. Luce. XXIIII.

**¶ Jn illo tēpore: Stetit Jesus in medio disci-
pulorū suorum:et dixit eis. Pax vobis :ego sum
nolite timere. Cōturbati vero et cōterriti: existi-
mabant se spiritū videre. Et dixit eis. Quid tur-
bati estis: et cogitatiōes ascēdūt in corda vestra.
Uidete manus meas ⁊ pedes meos: q: egoipse
sum. Palpate ⁊ videte: q: spūs carnē ⁊ ossa non
hz sicut me videtis habere. Et rel'. Homilia ve-
nerabilis Bede presbyteri.**

Gloriā sue resurrectio-
nis dn̄s ⁊ redēptor noster paulatim discipulis
per incremētū tēporis ondit:q: nimirum tāta erat
virt⁹ miraculi vt hāc repēte totā cape fragilia mortaliū
pectora nō possent. Cōsulēs igit ipe imbecillitati querētiū:
prio venietib⁹ ad monumētū:⁊ feminis suo amore feruē
tib⁹:⁊ viris reuolutū lapidē ⁊ ablato suo corpe linteami Nota ordinē apparitionis.
na qb⁹ inuolutū erat sola posita mōstrauit. Deinde curio
sius qrētib⁹ feminis:⁊ de eo qd inuenerāt mēte psternatis
āgelorum visionē ondit/q̄ illū resurrexisse certa māifestatio
ne patefacerēt:ac sic pcurrēte fama patrate resurrectiōis

tandē ipse dn̄s virtutū ⁊ rex glorie apparens/quāta po-
tētia mortē quā ad horam gustauerat deuicisset aperuit.
Et quidē quātū ex euāgelice serie lectionis inuenimus/
quinqes ipsa qua resurrexit die visus est hoibus. Primo
Marie Magdalene ad monumētū:qn̄ ei desiderāti pe
Joā. xx. des eius amplecti dictū est. Noli me tāgere:nondū enim
ascēdi ad patrē meū Deinde duab⁹ a monumēto curren
tibus nūtiare discipulis/q̄ ab angelis de pfecta eius re-
Matt. xxviij. surrectione didicerant:de qbus scriptū est. Quia accesse
rūt ⁊ tenuerūt pedes eius/⁊ adorauerūt eum. Apparuit
Lu. xxiiij. ipso die aduesperascēte/duob⁹ eūtib⁹ in castellū Emaus
qui eū ad hospitiū vocātes/in panis fractione cognoue
rūt. Apparuit et Petro:qd si euāgelista qn̄ vel vbi factum
Jbidem sit minime designauerit:tn̄ q: factū sit Lucas nō tacet/
scribēs:q: cū pfati duo discipuli cognito dn̄o in Emaus
statim redissent Hierusalē:inuenerūt cōgregatos vnde-
cim/⁊ eos q̄ cū ipsis erāt dicētes:q: surrexit dn̄s vere : et
apparuit Simoni. Ac deinde subiūgit. Et ipsi narrabāt
q̄ gesta erāt in via:⁊ quō cognouerūt eū in fractione pa-
nis. Statimq3 annectit quintā eius apparitionē:de qua
Tex. mō cū legeret audiuim⁹ ita incipiēs. ¶ Dū hec autem lo
quūtur/ Jesus stetit in medio eorum:⁊ dixit eis. Pax vobis
Tropologia pulcherrima. ego sum/nolite timere. Ubi pmo notādū:⁊ diligēter me-
morie cōmēdandū est/q de se loquētibus discipulis dn̄s
astare in medio:⁊ psentiā sue visionis reuelare dignatus
est:hoc est em̄ q fidelib⁹ cunctis alibi pmisit dicēs. Ubi
sunt duo vel tres congregati in noīe meo/ibi sum in me-
dio eorum. Ad cōfirmādā naq3 fidei nostre cōstātiā:qd sem-
per agit psentia diuine pietatis:aliqn̄ etiā psentia voluit
corporalis ostēdere visionis. Nā ⁊ de nobis / q̄uis porro
infra aplorum pedes iacētib⁹/hoc ipm ei⁹ misericordia fie-
ri cōfidere debem⁹:ipm vcz esse in medio nr̄i qtiescūq3 cō
uenietes in noie illius cōgregamur. Nomē qppe illi⁹ est
Jesus.i.saluator. Et cū de acqsitione ppetue salutis locu
turi cōuenimus/cōstat nimirū q: in noie Jesu cōgrega-
mur. Nec dubitare fas est de his q̄ ipse amat cōferētib⁹
nobis/nobis eū esse psentē:⁊ tanto vtiq3 verius/quanto
ea que ore pferimus/pfectiori corde retinem⁹. Deinde vi
dendū q apparens saluator discipulis / pacis eis statim
gaudia mandat/idiōm celebrata immortalitatis glīa ite-
rans/qd ad passionē mortis iturus/quasi pignus eis spe
ciale salutis/ac vite cōmēdauerat dicēs. Pacē relinquo
Jo. xiiij. vobis/pacē meā do vobis. Cuius gratiā muneris eo q̄
nato/visi mox pastorib⁹ angeli pdicabāt / laudātes deū
et dicētes. Glīa in excelsis deo/⁊ in terra pax hoibus bo-
Luce. ij. ne volūtatis. Quia nimirū tota redēptoris nostri in car-
ne dispēsatio/mūdi est recōciliatio. Ad hoc quippe incar
natus/ad hoc passus/ad hoc resuscitat⁹ est a mortuis:vt
nos q̄ peccando irā dei incidim⁹/ipse recōciliādo ad dei
Esa. ix. pacē reduceret. Un̄ recte ⁊ a ppheta pater futuri seculi/
princeps pacis noiat. Et apl's de eo scribens his qui ex
Eph. ij. gentibus crediderāt ait. Et veniēs euāgelizauit pacē vo
bis qui lōge fuistis:⁊ pacē his q̄ ppe:qm̄ per ipsum habe
Tex. mus accessum ambo in vno spū ad patrē. ¶ Apparente
aūt sibi dn̄o:cōturbati ⁊ territi discipuli existimabant se
spiritū videre. Agnoscētes quidē dn̄m esse q̄ apparuit: ſ3
putantes q: nō in corporis eū/sed in spūs sui substātia vi-
derēt.i.q: nō corpus ipsius qd defunctū ⁊ sepultū noue-
rant/iam resuscitatū a morte cōspicerent:sed spm̄ potius
quē relicto corpore in man⁹ patris cōmēdauerat pre ocu
lis haberēt. Sed hūc eorū errorē simul ⁊ pauorē: quo ad
nouā/incognitāq3 visionē fuerant perculsi/benigna ma
gister piissimus gratia cōsolationis ⁊ admirationis ab-
Tex. stergere curauit. ¶ Quid inquiens turbati estis:⁊ cogi
tationes ascendūt in corda vestra: Uidete manus meas
Reuelatur secretum. et pedes:q: egoipse sum. Nō aūt sine causa manus suas
et pedes potius q̄ vultum quē eque nouerant eos vide-
re/ac recognoscere iubet:ſ3 vt visis clauorum signis quib⁹
cruci erat affixus:nō solū corpus esse qd videbant/sed vt
ipsum dn̄i sui corpus esse qd crucifixū nouerāt intellige-
re possent. Unde bene Joānes dn̄ice apparitiōis memo
riā faciēs/latus quoq3 suū qd a milite fuerat vulneratum
discipulis eū ostēdisse phibet:vt quo plura notissime pas
sionis/ac suscepte mortis indicia cognoscerent/eo certio
ri patrate iam resurrectionis/ac dirute mortis fide gau-
derent. Qui vt illos p oia de fide resurrectiōis certos red
derent:nō tātū oculis intuendū/sed attrectandū quoq3
manibus corpus qd immortale illis ostenderat/exhibuit Tex.
dicens. ¶ Palpate ⁊ videte:q: spūs carnē ⁊ ossa non ha
bet/sicut me videtis habere:quatenus glīam resurrectio
nis pdicaturi modū quoq3 nobis resuscitati corpis qua-
lis esset sperādus/absq3 omni ambiguitate mōstrare va-
lerēt. Unde cū magna fiducia beat⁹ Joānes apostolus
auditores suos ad sequēda fidei:⁊ veritatis quā didicit j. Joā. j.
arcana puocat dicēs: Qd fuit ab initio/qd audiuim⁹ et
vidimus oculis nostris/qd pspexim⁹:⁊ manus nostre cō
trectauerūt de verbo vite. Solent aūt gentiles hoc in lo
co simplicitati fidei nostre deceptionū tēdere laqos/dicē
do. Qua temeritate cōfiditis:q: christ⁹ quē colitis vestra Refutatur error gētilium.
de puluere corpora possit incorrupta reducere: q̄ nec suorum
vulnerū q̄ in cruce suscepit potuit cicatrices obducere:ſ3
resuscitato vt dicitis suo corpore a mortuis/signa adhuc
mortis inesse nō celauit: Quibus tn̄ respōdem⁹ : q: chri-
stus cū omnipotēs sit de⁹:⁊ nostra vt pmisit corpora de
corruptione ad incorruptionē/de morte ad vitā/de terre
puluere celestē suscitabit ad gliam:⁊ suū quod moriendo
exuerat corp⁹ quale voluit reuocauit ad vitā. Qd cū abo
litis passionis indicijs ostendere discipulis posset: certe
vtriq3 dispēsationis gr̄a passionis in eo maluit indicia re
seruare. Primo vcz vt discipuli q̄ hec videbāt / manifeste
possent dinoscere:nō spm̄ sine corpore/sed corpus esse spi
rituale qd videbant:certāq3 fidē peracte resurrectionis
eius:certā spem future omniū hoim resurrectionis mū-
do pdicarēt. Deinde vt ipse dn̄s ⁊ deus nr̄ Jesus christus/
qui in humanitate patrē interpellat pnobis ostēsis vul
nerū suorum cicatricib⁹ quātū p humana salute laboraue-
rit ei perpetuo demōstraret:miroq3 ⁊ ineffabili nobis or
dine cū q̄ nil vnq̄ pōt obliuisci: q̄ semp misereri paratus
est:absq3 intermissione admoneat q̄ cōgrue hoibus mi-
sereat/quorum particeps nature doloris ⁊ passiōis ipe dei
filius effectus sit:p quib⁹ ipe cōfligens/mortis imperiū
moriendo pstrauit. Tertio vt oēs electi perpetua beati-
tudine suscepti:vidēres in deo/ac dn̄o suo signa passiōis
nūq̄ illi gratias agere desistant/p cuius mortē se viuere
cognoscūt:sicq3 fieri valeat/qd voce totius ecclīe cantat
ppheta in psalmis. Misericordias dn̄i ineternum canta quatuor rōnes cicatricum christi.
bo. Ad extremū vt etiā reprobi in iudicio signa eiusdem
passionis aspiciant:sicut scriptū est. Uidebūt in quē trās-
fixerunt. Ac se iustitie dānandos intelligant:non solum
hi q̄ ei impias intulere man⁹/sed ⁊ illi q̄ vel suscepta eius
mysteria pro nihilo contēnunt/vel sibi oblata nūq̄ susci-
pere curarūt:vel etiā maiore impietate in eis qui suscepe-
rant/odijs/ac psecutiōibus extinguere aut corrūpere la-
borant. Non ergo fallit nos fides resurrectiōis christi/nō de-
cipit nos spes resurrectionis nostre:q: deus pr̄ ⁊ dn̄m su-
scitauit/⁊ nos suscitabit p virtutē suā. Et sicut alibi idem Ro. viij.
aplus ait. Qui si spiritus eius inquit q̄ suscitauit Jesum a
mortuis habitat in vobis:q̄ suscitauit Jesum a mortuis/
viuificabit ⁊ mortalia corpora vestra p inhabitantē spm̄ j. Co. xv.
eius in vobis:qd de electis spāliter dictū cōstat:qm̄ quidē
oēs resurgemus/nō aūt oēs immutabimur:sed soli q̄ nūc
spūssancti inhabitatiōe regūtur/tunc in eterne vite btitu
dine maiori eiusdem spūs gr̄a subleuātur. Jgit dn̄s ad cō
firmandam resurrectionis fidē/seipm viuum discipulis
pbuit/vba exhortationis attulit:vestigia passionis nō so
lum intuēda/sed ⁊ palpanda demonstrauit. Sed infirma
adhuc eorum pcordia nouitatem tante potentie capere ne-
queūt:magisq3 mirari pre gaudio qd videbāt q̄ credere
qd docebant incipiūt. Uerum dn̄s ne qd in eorum mente resi-
deret ambigui/sumptis etiā epulis comedit coram eis:vt

si visibus oculoꝝ/si suoꝝ tactibꝰ nō crederēt/digitorum
vel alimentoꝝ carnaliū perceptione carnē esse que appa
ruit cognoscerent. Qua in re fratres cauēda est heresis
[Therin/thi error explodit̄] stulta Therinthianoꝝ: ne q̄s vcȝ pueriliter desipiēs esti/
met/vel mediatoris dei ⁊ dn̄i nostri corpus excitatum a
mortuis sustentaculo eguisse ciboꝝ: vel nostra post resur
rectionē corpora in vita ⁊ cōuersatiōe spūali escis reficiē/
da carnalibus: vbi diuine cōtēplatio claritatis esurire et
sitire/sicut ⁊ bonoꝝ ceteroꝝ penuriā pati nullatenꝰ sinit
Unde ardētissimus vite illius amator de sua certꝰ deuo/
[Ps. xvi.] tione deo spe letabūdus loquit̄. Ego aūt cum iustitia ap
parebo in cōspectu tuo: satiabor: dū manifestabit̄ gloria
[Jo. xiiij.] tua. Et Philippus eodē feruens amore. Dn̄e inq̄t ostēde
nobis patrē: ⁊ sufficit nobis. Simplr̄ itaq; ⁊ pie sentiēdū
est/resuscitatū a morte: ⁊ immortale iā factū corpus domi
nicum: nullā quidē necessitatē/attamē facultatē habuis/
se vescēdi. Ideoq; vbiq; opportunitas p̄bāde substātie na
turalis exigebat cibis esse refectū: qui nimirū cibi nullū
sanguini adiumētū/vt mortaliū corporibꝰ solēt illi p̄bue
runt: sed quō in ignem missa aqua: ita mox comesti spūali
eius sunt virtute assumpti: sed ⁊ nostra post resurrectionē
corpora celesti gloria p̄dita/credendū est ad quicquid vo
luerint agendū esse potentia: ad perueniendū vbicūq; li
buerit esse promptissima. Sed q: tunc nulla manducandi
necessitas/vel vtilitas aliūde pōt incurrere: nullatenus
immortale seculū cibis mortalibꝰ esse fruiturū: vbi filijs
resurrectionis nō aliud esca ⁊ potus/q̄ vita ⁊ salus/gau
dium/pax ⁊ oia bona: q̄ illud nimirū sit qđ in psalmo ca
nitur. Beati q̄ habitant in domo tua: in secula seculorum
[I. Co. xv.] laudabūt te. Et iterū. Uidebit̄ deus deorum in sion. Un/
de et apl's illius seculi arcana describēs ait. Quādo erit
deus oia in oibus. Expleta aūt refectione dn̄s adhuc ex/
[Tex.] hortationis monita subiungit dicens. ¶ Hec sunt verba
que locutus sum ad vos/cū adhuc essem vobiscum. i. cuȝ
mortali adhuc ⁊ passibili carne vestre essem similis: qm̄
necesse est impleri oia q̄ scripta sunt in lege Moysi et pro
phetis/⁊ psalmis de me. Omē magr̄ veritatis tollit scru/
pulū simulationis/vndiq; veritatis iura cōfirmat: videt̄
palpatur/reficitur/sermo exhortationis per singula p̄/
betur. Et ne solum eius testimonium minus sufficere pu
taretur: etiā Moysi ⁊ p̄phetarū auctoritas/q̄ eius incar
nationem/passionem/⁊ resurrectionem suis p̄signaue
runt scriptis ad mediū producitur. Ne vero ad intelligē/
da hoꝝ mystica dicta tardi forte remanerēt: sensuȝ quoq;
illis quo hec intelligere possent aperuit. Quo facto nil
vltra prisce dubietatis in eorum mēte residere permisit:
nec tn̄ illis adhuc rationem passionis/ac resurrectionis
[Tex.] sue reddere desistit. Nam sequit̄. ¶ Et dixit illis. Qm̄ sic
scriptum est: ⁊ sic oportebat christum pati: et resurgere a
mortuis die tertia: ⁊ predicari in noie eius penitētiā et re
missionē pctōꝝ in oēs gentes. Ideo aūt christū pati ⁊ re/
surgere oportebat a mortuis: q: impossibile erat mundū
saluari/nisi deus hō veniret: qui in hoīs habitu apparēs:
et hoies que essent diuina instrueret: ⁊ morte vt hō susci/
[Nō diuine dispē/sationis.] piens diuina virtute reuinceret: sicq; in se credētes: ⁊ ad
cōtēptū subeūde mortis ascenderet: ⁊ certitudine sperā/
de resurrectionis/ac vite perpetue animaret. Quo enim
aptius exēplo poterant hoies ad fidē participande glie/
et p̄merende vite immortalis erigi: q̄ cū ipsum deum co
gnoscerēt humanitatis/ac mortalitatis sue factum fuisse
participē: Quo efficacius ordine ad toleranda p̄ sua sa/
lute aduersa queq; p̄uocarentur: q̄ cum amatorē suū di/
dicisset/pro eorū salute innumera ab impijs gn̄a p̄boꝝ
et ipsam mortis subijsse sniam: Qua rōne congruentius
spem resurrectionis acciperent: q̄ cū eius se sacramētis
ablutos et sanctificatos eius corpori adunatos esse me/
minissent: q̄ pro ipsis morte gustata/citiꝰ exēplū resurgē/
di a morte p̄beret. Oportebat itaq; pati christū: ⁊ resurge
re a mortuis die tertia. Et p̄dicari inq̄t in noie eiꝰ pniam
et remissionē peccatoꝝ in oēs gentes. Qui nimirū ordo
erat necessarius: vt prius pro salute mundi sanguis fun/
deretur christi: postq; per eius resurrectionē ⁊ ascensionē
pateficeret hoibus celestis ianua regni. Et sic demū mit/
terentur qui cunctis per orbem nationibus verbuȝ vite
predicarēt: ac sacramēta fidei quibꝰ saluari/atq; ad gau/
dia superne patrie possent attingere ministrarēt: cooperan
te ipo mediatore dei ⁊ hoim/hoie Jesu christo: q̄ viuit et
regnat cū p̄re in vnitate spūsscti deꝰ/p oia scl'a scl'oꝝ. Amē.

¶ Feria tertia. Sermo sancti Cypriani martyris.

Sapientissimus Salo
mon fons sapientie/cēsor iustitie: ⁊ magr̄ disci/
pline/in Cāticis canticoꝝ sic fatus est. Ubi pa/ [Can. i.]
scis: vbi manes: In meridiano. Quis iterrogabat: Uox
est spūs interrogātis dn̄m christū: vbi pascis: vbi manes:
Et ille. In meridiano. Et miramur fratres dilectissimi q̄
interrogat spūssanctus: eo q̄ non habet opus cui totus
notꝰ est mūdꝰ: qui ante tēpꝰ fuit/nec initiū habuit: sicut
nec aliq̄n finē habebit: neq; eternitas habet etatem/aut
aliq̄n finē qui nescit originē. Sed ad hoc spūssctūs cogit
de passione dn̄m christū dicere: vt populus qui ignorabat
possit audire. Ubi pascis. i. vbi pateris. Et dn̄s respōdet.
In meridiano: cū in sexta hora per mediū celi spatiū sol
igneus in sua penderet libra: ⁊ axe flāmigero diuisa men
sura celi/subiectas vmbras clypeo vibrante colligeret: cū
mūdi penderet vmbra ⁊ inferi simul in nocte. Sic oms
iudea vestita de cecitate: q̄n furibundo impetu clamabāt
Crucifige/crucifige. Sicut ois creatura sexta hora nō vi
dit solem: sic quicquid sub celo iacebat didicit maiestatē
(parua enim dico) sic lumen christi qui in sole posuit ta/ [Lu. xxiij]
bernaculum suū/vniuersas gentes collegit: ⁊ cōsciētias
nostras alta nocte temporū totus intrauit. Pependit in
cruce sexta hora dn̄s christus: ⁊ sol pependit vt famulus.
Cum latus christi lācea perforatur/ab hora sexta vsq; ad
nonam/solis claritas iugulatur. Luget celum auctorem
perdidit oculum dies: ⁊ orbatus fibula celi/velut nox fa
cta est dies: ⁊ subito aduenies nox excecat claritatē. Pro/
pterea in passione dn̄i Jesu christi velut nox facta est dies
quia in eius resurrectione nox declarauit vt dies/sicut
scriptū est. Quia tenebre non obscurabūtur a te: ⁊ nox si/
cut dies illuminabitur. Peccaret creatura si nō lugeret [Psal. cxxxviij.]
creatorem: vel dies/si suam nō cōscinderet vestē. Judea
iure admiserat sacrilegium si non in crimine suo sexta ho
ra palpitaret: ⁊ solis cecitas testimonium perhiberet. An
tecedit dominū ad iferos dies/nox eterna qđ ignorabat
didicit. Dies noctē quā nesciebat expauit/dicente Dauid
In sole posuit tabernaculum suum. Bene ostēdit taber/ [Psal. xviij.]
naculum suum christus/crucem hospitiū corporis sui: in
qua vna macerie destinata iugulati sunt inferi. Adhuc
pēdet in macerie christi corpus: ⁊ iā debellatur inferꝰ. Ti
mēt terrore tartari maiestate pegrina. Mors ab inferis
[illegible] fugit: a suis sedibus mors exclusa currit ad ce
lū/vidit quā nō nouerat noctē. Pallent astra: tremit ter/
ra turbantur elementa/p̄cedunt ex suis tumulis funera
Neq; enim sepulchra aliquā partē corporis tenere potue
runt: quādo gehēna simul crepuerat tota. Ad hoc em̄ re/
uersus est dies ad p̄prium statū: quia ad verū diem reuer
sus est auctor qui fecit hunc diem: sicut scriptū est. Hec est
dies quā fecit dn̄s. Propterea elementa recipiunt speciē
suam: quia si omnia cum ruina mundi perirēt/hodie nō [Psal. cxvij.]
erat q̄ timeret: ⁊ ideo in fide christi totus mūdus vnꝰ est
locus: adeo hoc nomē per terras volauit/nauigauit per vn
das: q: spūs nō habet iter/nec fides aliq̄n querit vectorē.
Quid dictura est Judea aduersus dn̄m christū/quē natū
stella flāmigera demonstrauit: ⁊ passum solis cecitas de
clarauit: Jā perdidit estimationē suā humana superbia: quia
natum dn̄m audiuit/passum vidit. Expauit ppl's post re
surrectionem videndo nouū/post inferos sanū ⁊ post cla

nos ⁊ mortē ipm iterū ad patrē vehiculo lucis vsq; ad ce/
los euolare: ppl's supinis vultibꝰ adorabat: ⁊ ne totꝰ ab/
iret/per sacrm corporis in nostris cordibꝰ se diuisit. Dū eum in
tra cōscientiā nostrā per fidem portamꝰ/martyria per sangui/
nem/virginitas per pudorē/totiusq; ppl'i adorabāt: nō flen
tes/sȝ gaudētes: q: ostēdit nobis iter ad celos dn̄s christꝰ
qui viuit ⁊ regnat deus in secula seculorum. Amen.

¶ Feria quarta. Joannis. XXI.

¶ In illo tempore: Manifestauit se iterū Jesus
discipulis suis ad mare tyberiadis. Manifesta/
uit autem sic. Erāt simul Simon Petrꝰ ⁊ Tho/
mas qui dicitur didymus: ⁊ Nathanael q̄ erat a
chana Galilee: ⁊ filij Zebedei: ⁊ alij ex discipulis
eius duo. Dicit eis Simon Petrus. Uado pisca
ri. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Lectio sancti euange
lij que modo in auribus vestris lecta est/fres
mei questione animum pulsat: sed pulsatione
sua vim discretionis indicat. Queri etem̄ potest: cur Pe
trus qui piscator an̄ conuersionē fuit/post conuersionē
[Luc. ix.] ad piscationē redijt: ⁊ cū veritas dicit. Nemo mittēs ma/
num suam in aratrum: ⁊ aspiciens retro aptus est regno
dei: cur repetijt qđ dereliq̄t: Sed si virtus discretiōis inspi
citur: cito videt̄ q: nimiꝝ negotiū qđ ante cōuersionē sine
pctō extitit: hoc etiā post cōuersionē repetere culpa non fuit
[Doctri/na mora/lis.] Nā piscatorē Petrū: Mattheū vero Telonariū scimus: et
post cōuersionē suā ad piscationē Petrꝰ redijt: Mattheꝰ
vero ad Telonei negotiū nō resedit: q: aliđ est victū per pisca
tionē q̄rere/aliud telonei lucris pecuniā augere. Sūt em̄
pleraq; negotia q̄ sine pctis exhiberi/aut vix aut nullate/
nus pn̄t. Que ḡ ad pctm̄ implicant/ad hec necesse est vt
post cōuersionē animꝰ nō recurrat. Queri etiā pōt/cur di
scipulis in mari laborantibus post resurrectionē suā dn̄s
in littore steterit: q̄ ante resurrectionē suā corā discipulis in
fluctibꝰ maris ambulauit: Cuius rei rō festine cognoscit̄
si ipsa que tūc inerat cā pensēt̄. Quid em̄ mare/nisi p̄ns
scl'm designat: qđ se casuū tumultibus ⁊ vndis vite corru
ptibilis illidit: Quid per soliditatē littoris/nisi illa perpetui/
tas q̄etis eterne figurat̄. Quia igit̄ discipuli adhuc flu/
ctibꝰ mortalis vite inerāt/in mari laborabāt. Qr aūt redē
ptor nr̄ iā corruptionē carnis excesserat/post resurrectio/
nē suā in littore stabat: ac si ipȝ resurrectiōis sue mysteriū
rebus discipulis loqueret̄ dicens. Jam vobis in mari nō
appareo: q: vobiscū in perturbatiōis fluctibꝰ nō sum. Hinc
est q̄ in alio loco post resurrectionē suā eisdē discipulis di
[Lu. xxiiij.] cit. Hec sunt verba q̄ locutꝰ sum ad vos/cū adhuc essem vo
biscū. Neq; em̄ cū ipsis nō erat/quibꝰ p̄sens corporaliter
apparebat. Sed tn̄ iam se cū ipsis esse denegat: a quoruȝ
mortali corpore carnis imortalitate distabat. Qđ illic cū
ipsis positus fatet̄ nō se esse cū ipsis: hoc q̄ hic situ corporis
indicat/cū adhuc eis nauigātibꝰ esse se iā in littore demō
strat. Facta est aūt discipulis piscationis magna difficul/
tas: vt magro veniente fieret admirationis magna subli
[Tex.] mitas. Qui protinꝰ dixit. ¶ Mittite in dexterā nauigij
rete: ⁊ inuenietis. Bis in scto euāgelio legit̄: q: dn̄s iussit
vt ad piscandū retia mitterent̄: an̄ passionē vcȝ/⁊ post re/
surrectionē. Sed priusq̄ redēptor noster pateret̄ ⁊ resur/
geret/mitti quidē rete ad piscādū iubet: sed vtrū in dexte
rā/an i sinistrā mitti debuisset nō iubet. Post resurrectio/
nem vero discipulis apparens: mitti rete in dexteram iubet
In illa piscatione tanti capti sunt vt retia rumperētur: in
ista autem ⁊ multi capti sunt/⁊ retia tn̄ rupta non sunt.
Quis vero nesciat bonos i dextera ac malos i sinistra figu
rari: Illa igit̄ piscatio in q̄ spāliter in quā partē mitti rete
debeat non iubet̄/presentem ecclesiā designat: q̄ bonos
siml' ⁊ malos colligit/nec eligit quos trahat: q: quos eli/
gere possit ignorat. Hec aūt piscatio post dn̄i resurrectio
nem facta in solam dexterā iussa est: q: ad videndā clarita
tis ipsius gloriā/sola electorū ecclesia pertingit: que de si/
nistro opere nil habet. In illa piscatione pre multitudine
piscium rete rumpitur: q: nunc ad fidei confessionē/etiaȝ
cū electis reprobi tanti intrant: qui ipsam q̄ ecclesiam he
resibus scindant. In ista vero piscatione: ⁊ multi pisces/⁊
magni capiuntur/⁊ rete non rumpit̄: q: sancta electoruȝ
ecclesia in continua auctoris sui pace requiescēs/nullis [Tex.]
iam dissentiōibus dilaniat̄. ¶ Captis autē tam magnis
piscibus ascendit Simon Petrꝰ ⁊ traxit rete in terrā. Jā
credo q̄ vestra charitas aduertat: quid est qđ Petrꝰ rete
ad terrā trahit: Ipsi quippe sancta ecclesia est commissa [Joā. xxi.]
ipsi quippe specialiter dicit̄. Simon Joannis amas me/
pasce oues meas. Quod ergo postmodū aperitur in vo/
ce/hoc mō signat̄ in opere. Qr igit̄ predicator ecclesie nos
a mūdi huiꝰ separat fluctibꝰ: nimirū necesse est vt rete ple
nū piscibꝰ Petrꝰ ad terrā ducat. Ipse em̄ pisces ad solidi/
tatē littoris ptrahit: q: sancte predicationis voce/stabili/
tatē eterne patrie fidelibꝰ ostēdit. Hoc egit verbis: ⁊ egit
epl'is/hoc agit q̄tidie miraculorū signis. Quoties em̄ per eū
ad amorē quietis eterne cōuertimur: quoties a terrena/
rum rerū tumultibus separamur: qđ aliud q̄ missi intra
rete fidei/vt pisces ad littus trahimur: Sed cū rete ma/ [Numeri mysteri/um ostē/ditur.]
gnis piscibꝰ plenū dicit̄/addit̄ ⁊ quātis/scȝ cētū quinqua
gintatribꝰ. A magno mysterio numerus non vacat/sed
intentos nos tanti mysterij profunditas expectat. Neq;
etem̄ quantitatis summā solerter euāgelista exprimeret:
nisi hanc sacramento plenā esse iudicasset. Scitis nāq; q̄
in testamento veteri ois operatio decalogi mandato pre
cipitur. In nouo aūt eiusdē operationis virtus per septifor/
mē gratiā spūsscti multiplicatis fidelibꝰ datur: quē pro/
pheta denūtians dicit. Spūs sapiētie ⁊ intellectus/spūs [Esaie. xi]
cōsilij ⁊ fortitudinis/spūs scientie ⁊ pietatis: ⁊ replebit eū
spiritus timoris dn̄i. Sed ille in hoc spiritu operationem
percipit/qui fidem trinitatis agnoscit: vt ⁊ patreȝ ⁊ filiū
⁊ eundem spm̄sctm̄ vnius virtutis credat/vnius substan
tie esse fateatur. Quia igitur septē que superius diximus
per nouum testamentū latius data sunt: decem vero per ve
tus precepta/ois nostra virtus ⁊ operatio per decem ⁊ septeȝ
potest plene cōprehendi. Ducamus erga per trigonū deceȝ
⁊ septem ⁊ veniunt quinquaginta ⁊ vnū. Qui profecto nu
merus a magno mysterio nō vacat: q: in testamento vete
ri legimus q̄ annus q̄nquagesimꝰ iubileus vocari iussus
est: in quo vcȝ cunctus populus ab omni operatione quie/
sceret. Sed vera requies in vnitate est/diuidi q̄ppe vnuȝ
nō potest. Ubi em̄ scissura diuisionis est/vera requies nō
est. Ducamus igitur per trigonū quinquaginta ⁊ vnum: ⁊
fluunt cētum quinquagintatres. Quia igitur ⁊ ois ope/
ratio nostra in fidem trinitatis exhibita ad requiem ten
dit/decem ⁊ septē ter ducimꝰ: vt ad quinquaginta ⁊ vnū
venire debeamus. Et q: vera nostra requies tunc est/cuȝ
ipsaȝ iam claritatem trinitatis agnoscimus: quā in vnita
te diuinitatis esse certum tenemus: quinquaginta ⁊ vnū
ter ducimus: ⁊ electoꝝ summā in superna patria quasi cē
tum quinquagintatriū pisciū numerū tenemus. Post re [Numerus ele/ctoꝝ no/tatur.]
surrectionem ergo dn̄i missum rete dignum fuit vt tot pi
sces caperet: quot solūmō electos ciues superne patrie desi
gnaret. Inter hec vero ⁊ hesterna scti euangelij lectio ⁊ ho
dierna nos admonet: vt vigilāter debeamꝰ inspicere/cur
dn̄s ⁊ redēptor noster post resurrectionē suā piscē assum
legit̄ comedisse. Nō em̄ vacat a mysterio/qđ iterat̄ in fa
cto. In hac etem̄ lectione panē ⁊ assum piscē: in illa vero q̄
hesterna die lecta est/cū asso pisce etiā fauū mellis come/
dit. Quid aūt credimus piscem assum signare/nisi ipsuȝ
mediatorem dei ⁊ hoim: Ipse em̄ latere dignatus est in
aquis generis humani: capi voluit laqueo mortis nostre
⁊ quasi tribulatiōe assatus est tpe passionis sue. Sed qui
piscis assus fieri dignatus est in passiōe/fauus mellis no
bis extitit in resurrectiōe. An qui in pisce asso figurari vo
luit tribulationē passiōis sue: i fauo mellis vtrāq; naturā

exprimere voluit psone sue? Fau⁹ cū mel in cera est: mel in cera/diuinitas est in humanitate. Quod ab hac q̄ lectione non discrepat: nā piscē comedit ⁊ panē. Qui enim assari vt piscis potuit ex humanitate: pane nos reficit ex
Joā. vj. diuinitate: qui ait. Ego sum panis viu⁹ q de celo descēdi. Assum ergo piscē comedit ⁊ panē: vt ipo suo cibo nobis ostenderet/q: ⁊ passionē ex nostra humanitate prulit: ⁊ refectionē nostrā ex sua diuinitate ꝓcurauit. Nos si vigilāter inspicim⁹ nobis q̄ qualiter ad imitandū congruit videmus. Sic em̄ sua facta redēptor indicat: vt imitatiōis viā nobis sequētibus seruet. Ecce in cibo suo dn̄s noster pisci asso coniūgere fauū voluit: q: vez illos in suo corpore ad eternā quietē suscipit. Qui cū hic tribulationes ꝓ deo sentiunt/ab amore interne dulcedinis nō recedunt. Cū asso pisce fauus sumit: q: qui hic afflictionem pro veritate suscipiunt/illic dulcedine vera satiantur. Notādū q̄ ꝙ vltimū cōuiuiū dn̄s cum septem discipulis habuisse describit/Petr⁹ nāq ⁊ Thomas/Nathanael/filij Zebe-
Allegoria pulcherrima. dei: ⁊ alij ex discipulis ei⁹ duo in eo fuisse memorant. Cur autē cum septem discipulis vltimū cōuiuiū celebrat/nisi ꝙ eos tātūmō qui septiformi gratia spūsctī pleni sunt futuros secū in eterna refectione denūtiat? Septē q̄ dieb⁹ oē hoc tp̄s euoluit: ⁊ sepe septenario numero pfectio designat. Illi ḡ vltimo cōuiuio de p̄sentia v̄itatis epulant qui nunc pfectionis studio terrena trāscendūt/quos mūdi huius amor nō ligat. Quibus ⁊ si vtcūq p tentamēta obstrepit: cepta eoꝝ desideria nō retundit. De h extremo
apoc. xix cōuiuio al's p Joannē dr. Beati q ad cenā nuptiarū agni vocati sunt. Idcirco em̄ nō ad prādiū/sz ad cenā vocatos narrat: q: nimirū in fine diei cōuiuiū cena est. Qui ergo finito p̄sentis vite tp̄e ad refectionē eterne cōtemplationis veniūt: nō ad agni prādiū/sed ad cenā vocant. Que vez cena hoc vltimo cōuiuio exprimit/cui septem discipuli adesse memorant: q: illos vt dixim⁹ tūc interna refectio reparat: qui pleni nūc septiformi grā in amore spūs anhelant. Hec ergo vobiscum fratres agite: huius spūs repleri p̄sentia desiderate: qd vos sequi in futurū possit ex presenti ppēdite. Pensate si hoc spū pleni estis/⁊ nostis si ad illud cōuiuiū puenire valeatis. Quisquis nāq ille est: quē nūc spūs ille nō reparat/pfecto ab illa eterna cōuiuij refe-
Ro. viij. ctione ieiunat. Memētote qd de eodem spū Paul⁹ dicat Si qs spm̄ christi nō hz/hic nō est ei⁹. Quasi quidā titul⁹ diuine possessionis/est iste spūs amoris. Nūquid nam spiritū christi habet is: cui⁹ mentē odia dissipāt/elatio inflat ira vsq ad diuisionē mētis exasperat/auaritia cruciat/luxuria eneruat? Pensate q̄s sit spūs christi. Profecto ille q facit amicos ⁊ inimicos diligi/terrena despici/p celestib⁹ estuari/carnē ppter vitia cōteri/mētē a ꝯcupiscētijs refre-
Effect⁹ spiritus christi. nari. Si ḡ vultis ius cognoscere possessiōis dei/psonā ꝑpendite possessoris vr̄i. Ecce em̄ qd diximus/voce veridica Paul⁹ clamat. Si qs spm̄ christi nō hz/hic nō est ei⁹. Ac si apte dicat. Qui nūc deo ihabitāte nō regit/de diuine claritatis specie postmodū nō letat. Sz nos tn̄ si ad h q dicta sunt īfirmamur/necdū culmē pfectiōis attingim⁹. In via dei q̄tidie scī desiderij gressū ponam⁹. Cōsolat nos veri-
Psal. cxxxviij. tas: q p psalmistā dicit. Impfectū meū viderūt ocli tui: et i libro tuo oēs scribent. Nō oīno erit nobis noxia nr̄a impfectio si in dei itinere ꝯstituti: ⁊ ad trāsacta nō respicim⁹ ⁊ ad ea q̄ restāt transire festinam⁹. Nā q imperfectoꝝ desideria dignāter inflāmat/hic qnq ad pfectionē roborat p Jesum christū dn̄m nostrū: qui cū eo viuit ⁊ regnat de⁹ in vnitate spūssancti/per oīa secula seculorum. Amen.

¶ Feria. IIII. Sermo scti Augustini.

Liberatoris nostri predicatio/nr̄a est liberatio. Duas aūt aduertim⁹ in sancto euāgelio dn̄i piscationes. i. qn ad v̄bū ipsi⁹ missa sunt retia. Vnā pri⁹ qn discipulos elegit: ⁊ hanc alterā qn a mortuis resurrexit. Illa piscatio significat ecclesiā q̄lis est mō: ista v̄o post resurrectionē dn̄i significat ecclesiā/qualis futura erit in fine seculi. Deniq in illa p̄ore piscatione iussit mitti retia: ⁊ non dixit in quam partē sed tantūmodo vt mitterent precepit. Miserūt discipuli: non dictum est in dexterā: non dictum est in sinistram. Pisces enim homines significabant. Si ergo diceret in dexteraꝝ/soli boni futuri essent: si diceret in sinistrā/soli mali. Quia vero pmixti futuri erant in ecclesia ⁊ boni ⁊ mali/sine differētia missa sunt retia vt caperentur pisces/significantes mixturam bonorū ⁊ malorum. Deinde ⁊ hoc ibi scriptū est: q: tantū piscium ceperunt vt due nauicule mergerentur/hoc est vt submersione premerent. Nō em̄ submerse sunt due ille nauicule/sed periclitate multitudine piscium. Significatū est hinc: q: in multitudine quam collectura erat ecclia/periclitatura faerat disciplina. Et hoc adiūctum est in illa piscatione/atq narrat: q: ⁊ retia pre multitudine pisciū dirupta sunt. Dirupta retia quid significauerit/nisi futura schismata? Tria ergo ista in illa Tria notantur.
piscatione significata sunt: mixtura bonoꝝ ⁊ maloꝝ/pressura turbarū/separationes hereticoꝝ. Mixtura bonorū ⁊ maloꝝ: q: nec in dexteram/nec in sinistrā missa sunt retia. Pressura turbarū: q: tantū captū est vt nauicule p̄merētur. Separationes hereticoꝝ: q: tanta fuerat multitudo vt retia rūperent. Respice nunc ad istam piscationez que hodie recitata est. Fctā est em̄ post resurrectionē dn̄i vt significaret talem futurā ecclesiā post nostram resurrectionem. Mittite inquit rete in dexterā partem. Discret⁹ est ergo numerus eoꝝ qui ad dexterā stabunt. Meminis- Joā. xxj.
tis em̄ dn̄m dixisse venturū esse cū angelis suis. Et cōgregabuntur ante eū oēs gentes: ⁊ diuidet eas sicut pastor Mat. xxv.
diuidit oues ab hedis. Oues ponet ad dexteram: hedos ad sinistrā. Quibus dicturus est. Venite pcipite regnuz. Hedis dicturus est. Ite in ignē eternū. Mittite in dexteram. Tāq diceret/iam surrexi: ecclesiam volo significare que erit in resurrectione mortuoꝝ. Mittite in dexteram. Missa sunt retia in dexteram/nec poterant ea leuare pre multitudine piscium: ⁊ ibi dicta est multitudo sed certus numerus: ⁊ multitudo ⁊ magnitudo: ibi autem nō est numerus. Modo aūt anteq veniat resurrectio ⁊ separētur boni a malis: illud impletur qd ait propheta. Annūtiaui ps. xxxix
⁊ locutus sum: retia misi: ⁊ quid? Multiplicati sunt super numerum. Numerus ad sanctos ptinet/qui sunt regnaturi cum christo. Super numeꝝ modo in ecclesiam intrare possunt/in regnum non possunt. Quare admoneo vt eripiatis vos de presenti seculo malo: quare admoneo vt qui vultis viuere nō imitemini malos christianos. Nō dicaris. Quare ille fidelis non est/⁊ inebriatur? Quare ille nō fidelis est: ⁊ cōcubinas habet? Quare ille non fidelis est: ⁊ quotidie fraudes facit? Quare ille nō fidelis est/et mathematicos consulit? Modo enim qui volueritis esse grana/tunc inueniemini in massa. Qui aūt volueritis eē palea/inueniemini in magno aceruo: sed magno igne incendendo. Qui ergo adduxerunt inquit retia ad littus? Petrus adduxit retia ad littus. Modo cū euangelium legeret audistis: vbi audistis littus/intelligite finem maris: vbi audistis finem maris: intelligite finem seculi. In illa piscatione nō ad littus attracta sunt retia: sed ipsi pisces q capti sunt in nauiculis fusi sunt. Hic aūt traxerunt ad littus. Spera finem seculi: venturus est finis bon⁹ dextroꝝ/malus sinistroꝝ. Et qd pisces? Attraxerūt inqt retia: habētia pisces cētū quinquagintatres: ⁊ adiecit euāgelista rem necessariā. Et cū tanti i. tam magni essent: nō est scissum rete. Magni erunt: sed hereses non erunt: et ideo magis hereses nō erunt: q: magni erunt. Qui sunt magni? Lege v̄ba ipsius dn̄i in euāgelio/⁊ inuenies magnos. Ait em̄ in quodam loco. Non veni legem soluere/ Mat. v.
sed adimplere. Amen em̄ dico vobis/qm̄ quicūq soluerit vnū de mandatis istis minimis: ⁊ docuerit sic/bona dicēdo: soluerit male viuendo/minimus vocabit in regno celoꝝ. Sed in quo regno celoꝝ? In ecclia q modo est: q: et ipa vocat regnū celoꝝ. Nā si nō vocaret regnū celorū: et

ista ecclesia que colligit malos ⁊ bonos: non diceret ipse dn̄s in parabola loquēs. Simile est regnū celorū sagene
Mat. xiij. misse in mare/⁊ cōgregat oīa genera pisciū. Sed ecce qd sequitur. Simile est regnum celoꝝ sagene misse in mare. Sagena retia sunt: cōgregat oīa genera pisciū. Sed qd? Attrahūt illa ad littus. Hoc in parabola dn̄s dicit. Et cū traxerint ad littus: sedent ⁊ colligunt bonos in vascula/ malos autē proijciunt? Et exposuit qd ꝓposuit/quid em̄ ait? Sic erit in cōsummatione seculi. Intellexistis littus? Venient inquit angeli ⁊ colligēt malos de medio iustoꝝ ⁊ mittent eos in camino ignis ardētis: ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiū. Tamen regnū celoꝝ appellat ecclesiā: ⁊ q: antea in mari habet pisces simul natātes ⁊ bonos ⁊ malos in isto regno celoꝝ. i. in ecclia hui⁹ tp̄is/minim⁹ vocat ille qui docet bona ⁊ agit mala: q: ibi est ⁊ ipse. Nō em̄ nō est ibi: sed ibi est in regno celorū. i. in ecclesia hui⁹ tp̄is/minimus vocat ille qui docet bona ⁊ agit mala/q: ibi est ⁊ ipse Nō em̄ non est ibi: sed ibi est in regno celoruz. i. in ecclesia qualis est illo tp̄e. Docet bona/agit mala. Necessari⁹ est
Mat. vj mercenarius. Amen dico vobis/ait pceperūt mercedem suam. Prodest aliquid. Nā si nihil prodessent qui bona docent ⁊ male viuūt: nō diceret ipe dn̄s populo suo. Scri-
Mat. xxiij. be ⁊ pharisei in cathedra Moysi sedent/que dicunt facite/q aūt faciūt/facere nolite. Quare? Dicūt em̄ ⁊ non faciunt. Intendat ergo charitas vestra: volo em̄ exponere
Mat. v. qui sunt pisces magni: qui soluerit inquit vnū de mandatis istis minimis: minim⁹ vocabit in regno celoꝝ: ibi erit sed minim⁹ erit. Qui aūt fecerit ⁊ docuerit sic: magn⁹ vocabit in regno celoꝝ. Et ecce isti sunt illi pisces magni ad dexterā capti. Qui fecerit ⁊ sic docuerit: bōa docuerit: nō sibi loquēti maleviuendo cōtradixerit: cū male vite testē habeat linguā bonā. Qui ḡ fecerit ⁊ sic docuerit magn⁹
Ibidem vocabitur in regno celoꝝ. Et sequit. Dico em̄ vobis: q: ni-
Mat. xxv. si abundauerit iustitia vestra sup scribarū ⁊ phariseorum nō intrabitis in regnū celoꝝ? Illud vnde dr dextris. Venite bn̄dicti patris mei pcipite regnū. Nisi abūdauerit iustitia vestra plusq scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ/nō intrabitis in regnū celoꝝ. Respicite scribas illos ⁊ phariseos: qui in cathedra Moysi sedēt: de qb⁹ dictū est: q dicūt facite: q aūt
Rō numeri mystica. faciunt/facere nolite: dicūt em̄ ⁊ nō faciunt. Ergo iustitia phariseorū est dicere ⁊ non facere. Abūdet iustitia vestra sup scribaꝝ ⁊ phariseorū: vt bona dicatis ⁊ bene viuatis. Nūc ḡ de numero centum quinquaginta ⁊ triū piscium quid opus est eadem retexere? Nostis illa: a decē ⁊ septez nascitur numer⁹ crescens. Incipe ab vno: pueni ad decez ⁊ septē: vt oēs addas. i. vnū addas ad duos/⁊ fiunt tres: addas tres ⁊ fiūt sex: addas quatuor ⁊ fiunt decē: sic oēs adde vsq ad decē ⁊ septē/⁊ puenis vsq ad cētū ⁊ quinquaginta tres. Tota ergo intētio nr̄a esse nō debet/nisi qd sibi volūt decem ⁊ septē: ibi est em̄ fundamentū centū qnquaginta triū. Quid sibi volūt decē? Et in lege agnosce decem. Decē precepta data sunt. Primo decalogus dicit/ scriptus in tabulis digito dei. In decem agnosce legez: in septem agnosce spm̄scm̄. Septenario em̄ numero cōmemendat spūssanctus: ideo nō noiat in lege scrificatio: nisi septimo die. Fecit de⁹ lucē: nō dictū est: ꝯsanctificauit eā. Fecit firmamentū: nō dictū est: sanctificauit firmamentū Discreuit mare a terra/iussit germinare terrā: nō dictum est scrificauit. Fecit lunā ⁊ sidera: non dictū est scrificauit. Iussit animātia ꝓcedere de aquis natantia ⁊ volantia: nō dictū est sanctificauit. Iussit de terra exire aīalia quadrupedia ⁊ oīa reptilia: nō dictū est sanctificauit. Fecit et ipsum hoiem: nō dictū est sanctificauit. Ventū est ad septimū diē vbi requieuit: ⁊ ipm sanctificauit. Per requiē suā deus sanctificauit requiē nostraz: ibi ergo erit scrificatio nostra plena: vbi cū illo sine fine requiescam⁹. Nā quare deus requiesceret? Non em̄ operando fatigatus est: tu si verbo facias/nō fatigeris? Si iubes ⁊ continuo fiat/stas integer manes. Pauca v̄ba dixit vn̄ totum fecit: ⁊ subito lassat⁹ est? Ergo agnosce legē in decē/spm̄ sanctū agnosce in septē. Jungatur spūs legi: q: si acceperis legē ⁊ defuerit tibi adiutoriū spūs: nō imples qd legis: nō imples qd iubetur tibi/sed hō sub lege insup preuaricator tenet. Accedat spūs adiuuet: ⁊ fit qd iubet. Si desit spūs: lr̄a occidit te. Quare lr̄a occidit te? Q: preuaricatorez te faciet/ nec potes excusare de ignorantia: q legē accepisti/qd iaz faceres didicisti. Ignorātia te nō excusat/spūs te non adiuuat: ḡ perijsti. Sz quid ait apl's Paulus? Litera occidit Cōparatio legis ⁊ euāgelij.
spūs aūt viuificat. Inde spūs viuificat: q: facit impleri literā ne occidat. Isti sunt sancti/q faciūt legez dei ex dono dei. Lex iubere pōt/iuuare nō pōt. Accedit adiutor spūs ⁊ fit iussum dei cum gaudio/cū delectatione. Nam multi faciunt a timore: sz q faciunt legē timendo penā/mallent non esse qd timebāt: qui aūt faciunt amādo iustitiā/gaudent ibi: q: nō habent inimicā. Ideo dicit dn̄s. Cōcorda cum aduersario tuo cito dū es cū illo in via. Quis est ad- Mat. v.
uersarius tu⁹? Sermo legis. Que est via? Vita ista. Quō est ille aduersari⁹? Dicit tibi: nō mechaberis: ⁊ tu vis mechari? Dicit nō cōcupisces rē ꝓximi tui: ⁊ tu vis rape res alienas? Dicit: honora patrē ⁊ matrē: ⁊ tu contumeliosus es in parētib⁹? Dicit lex: noli dicere falsum testimonium: ⁊ tu a mēdacio nō recedis? Qn̄ vides q: ille sermo aliud iubet ⁊ tu aliud facis/nō est aduersari⁹ tuus? Aduersariū habes malū/nō tecū intret in secretariū tuū: cōpone duz es cū illo in via. Adest dn̄s q nos concordet. Quō nos cōcordat de⁹? Donādo pctā ⁊ inspirādo iustitiā/vt fiant opa bona. Cū ergo cōcordaueris cū aduersario tuo. i. cū decalogo legis p spm̄scm̄/ptinebit ad decē ⁊ septē. Cū p̄inueris ad decem ⁊ septem/iam exinde excrescit numerus ad centū quinquaginta tres: eris ad dexterā coronādus ne remaneas ad sinistrā damnatus. Ipso adiuuante q viuit ⁊ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Feria quinta. Joannis. XX.

¶ In illo tempore: Maria stabat ad monumētū foris plorās. Dū ergo fleret: inclinauit se ⁊ pspexit in monumētū: ⁊ vidit duos angelos in albis sedētes: vnū ad caput: ⁊ vnū ad pedes: vbi positū fuerat corp⁹ Jesu. Et rel. Homil. Gre. pape.

Maria Magdalene que fuerat in ciuitate peccatrix/amando veritatem lauit lachrymis maculas criminis ⁊ vox v̄itatis impletur qua dicit Dimissa sunt ei peccata multa: qm̄ di- Luc. vij
lexit multū. Que em̄ prius frigida peccādo remanserat postmodū amando fortiter ardebat. Nā postq venit ad monumētum: ibiq corp⁹ dn̄icū non inuenit/sublatū credidit/atq discipulis nuntiauit. Qui venientes viderūt atq ita esse vt mulier dixerat/crediderūt. Et de eis protinus scriptū est. Abierūt ergo discipuli ad semetipsos. Ac Joā. xx.
deinde subiungitur. ¶ Maria autē stabat ad monumē- Tex.
tū foris plorans. Qua in re pensandū est huius mulieris mentē/quanta vis amoris accenderat/q a monumento dn̄i etiā discipulis recedētib⁹ non recedebat. Exquirebat quē nō inuenerat: flebat inquirēdo ⁊ amoris sui igne succensa/ei⁹ quem sublatū credidit ardebat desiderio. Unde cōtingit vt eū sola tunc videret/que remāserat vt quereret: q: nimirū virtus boni opis pseuerātia est. Et voce veritatis dicit. Qui aūt pseuerauerit vsq in finē/hic saluus Perseuerantie laus.
erit. Et precepto legis/cauda hostie in sacrificio iubet offerri. In cauda q̄ppe finis est corpis. Et ille bn̄ imolat/q sacrificiū boni opis vsq ad finem debite pducit actionis Hinc Joseph inter reliqs fratres talarē tunicā habuisse describit. Tunica q̄ppe vsq ad talū/est opus bonum vsq ad cōsummationē. Sed Maria dū fleret inclinauit se ⁊ pspexit in monumentū. Certe monumentū iam vacuuz viderat/iam sublatū dn̄m nuntiauerat. Quid est q se iterum inclinat: iterum videre desiderat? Sed amāti semel aspexisse nō sufficit: q: vis amoris intentionē multiplicat

inquisitionis. Quesiuit ergo pri⁹ ⁊ minime inuenit: pse/
uerauit vt quereret/vñ ⁊ ꝯtigit vt inueniret. Actuq; est vt
desideria dilata crescerēt: ⁊ crescētia raperēt qḋ iuenissēt
Hinc est em̄ qḋ de eodē sp̄oso eccl'ia in cāticis canticoꝝ di/
Cañ. iij. cit. In lectulo meo ꝑ noctē quesiui quē diligit aīa mea:
quesiui illum ⁊ nō inueni: surgā ⁊ circūibo ciuitatem per
vicos ⁊ plateas/querā quē diligit aīa mea. Que defectū
ꝙ̄ inuentionis ingeminat/dicens. Quesiui illū ⁊ non in/
ueni. Sed q: diu inuentio se non elōgat/si inquisitio non
desistat/adiungit. Inuenerūt me vigiles q̄ custodiunt ci
uitatē. Num quē diligit aīa mea vidistis? Paululū dum
pertransissem eos: inueni quē diligit aīa mea. Dilectum
nāq; in lecto querim⁹, qñ in p̄sentis vite aliquantula re/
quie redemptoris nostri desiderio suspiram⁹. Per noctē
querimus: q: etsi iam in illo mens vigilat: tñ adhuc ocu/
Tropologia de querēdo Jesu. lus caligat. Sed qui dilectū suū non inuenit: restat vt sur
gat/ciuitatē circūeat. i. sanctā electorū ecclesiā mente et
inquisitione ꝑcurrat: ꝑ vicos eum ⁊ plateas querat. i. per
angusta ⁊ lata gradientes aspiciat/si qua inuenire in eis
valeat: eius vestigia exquirat: q: sunt nonnulli etiam vite
secularis: qui imitandū aliquid habeāt de actione virtu/
tis. Querentes autē nos vigiles inueniūt qui custodiūt
ciuitatem: q: sancti patres qui ecclesie statū custodiūt bo
nis nostris studijs occurrūt: vt suo vel verbo vel scripto
nos doceāt. Quos cū paululū ptrāsimus/inuenim⁹ quē
diligim⁹: q: redemptor noster/⁊ si humilitate hō inter ho
mines: diuinitate tñ super hoīes fuit. Cū ergo transeunt
vigiles/dilect⁹ inuenit: q: cum ꝓphetas ⁊ ap̄los infra ip̄m
cōspicim⁹/illū qui natura deus est esse/supra hoīes ꝯside
ramus. Prius ergo nō inuētus querit: vt post inuent⁹ stri
ctius teneat. Sācta em̄ desideria vt p̄diximus dilatione
crescūt: si aūt dilatiōe deficiūt/desideria non fuerūt. Hoc
amore arsit q̄squis ad veritatē ptingere potuit. Hinc nāq;
Ps. xlj. Dauid ait. Sitiuit aīa mea ad deū viuū: qñ veniā ⁊ appa
Ps. ciiij. rebo ante faciem dei? Hinc nos admonet dicēs. Querite
Esa. xxvj facie eius sp. Hic ꝓpheta ait. Anima mea desiderauit te
Cañ. iiij. in nocte: sed ⁊ spiritu meo in p̄cordijs meis de mane vigi
labo ad te. Hinc iterū ecclesia in canticis dicit. Vulnera/
ta charitate ego sum. Iustū quippe est vt ex visione medi
ci ptingat ad salutē: q per estū eius desiderij vuln⁹ amoris
Cañ. v. portat in pectore. Hinc rursus ait. Anima mea liq̄facta
est. Mens nāq; hoīs cōditoris sui speciē nō querētis/ma
le dura est: q: in semetipsa remanet frigida. At si iā arde/
re ex desiderio ceperit/ad sequēdū quem diligit/liquefa/
cta ꝑ ignē amoris currit. Fit desiderio anxia: vilescūt in
seculo cuncta q̄ placebant: nihil est qḋ extra cōditorem li/
beat: ⁊ que prius delectabāt animū/postmodū fiūt vehe/
menter onerosa. Nil eius mesticiā ꝯsolat quousq; adhuc
qui desiderat nō aspiciat. Meret mens/lux ipsa fastidio
est: taliq; igne in mente: decoquit rubigo culpe: ⁊ succen
sus animus quasi auri more: q: ꝑ vsum speciem ꝑdidit/ꝑ
incendiū clarescit. Ista itaq; que sic amat: que se ad mo/
numentū qḋ ꝑspexerat iterū reclinat: videamus quo fru
ctu vis amoris in ea ingeminat opus inquisitiōis. Seq̄/
tur. ¶ Vidit duos angelos in albis sedentes: vnū ad ca/
Duorū angeloꝝ significatio. put ⁊ vnū ad pedes vbi positū fuerat corp⁹ Jesu. Quid
est ꝙ in loco dn̄ici corporis duo angeli vident: vn⁹ ad ca/
put atq; alius ad pedes sedens/nisi ꝙ latina lingua an/
gelus vocatur nuntius: ⁊ ille ex passione sua nuntiādus
erat: qui ⁊ deus ante secula est/⁊ homo in fine seculorū.
Quasi ad caput sedet angelus cum per ap̄lm Joannem
Joan. j. p̄dicat: q: in principio erat verbū ⁊ verbū erat apud deū
⁊ deus erat verbū. Et quasi ad pedes sedet angelus/cū
Ibidem dicit. Verbū caro factū est ⁊ habitauit in nob. Possum⁹
etiā per duos angelos/duo testamenta cognoscere: vnū
prius ⁊ aliud sequens. Qui vero angeli per locū dominici
corporis sibimet sunt cōiuncti: q: nimirū vtraq; testamen
ta dum pari sensu incarnatū ⁊ mortuū ac resurrexisse dn̄z
denūtiant: quasi testamentū prius ad caput/⁊ testamen/
tū posterius ad pedes sedet. Vnde ⁊ duo cherubin q̄ ꝓpi
tiatoriū tegūt/sese inuicē aspiciūt/versis vultib⁹ in ꝓpi
tiatoriū. Cherubin quippe plenitudo scientie dicit. Et qd
ꝑ duo cherubin/nisi vtraq; testamēta signant? Quid vero
ꝑ propitiatoriū/nisi incarnatus dn̄s figurat: de quo Jo
annes ait. Ipse est etenim ꝓpitiatio pro pctis nostris. Et j. Jo. ij.
dum testamentū vetus hoc faciēdū denūtiat/qḋ testamē
tum nouū de dn̄o factū clamat: quasi vtraq; Cherubin se
inuicem aspiciūt: dū vultus in ꝓpitiatoriū vertunt: q: dū
inter se positū incarnatū dn̄m vident/a suo aspectu nō dis
crepant: qui dispensationis eius mysterium concorditer
narrāt. Requirūt angeli Mariā dicētes. ¶ Mulier q̄d Tex.
ploras? Et dicit eis. Quia tulerunt dn̄m meum/⁊ nescio
vbi posuerunt eū. Ipsa nāq; sacra eloquia que in nobis la
chrymas amoris excitant/easdē lachrymas consolantur
dū nobis redemptoris nostri speciē p̄omittunt. Sed no/
tandum iuxta hystoriā est/ꝙ mulier non ait. Tulerūt cor
pus dn̄i mei: sed tulerūt dominū meū. Usus namq; sacri
eloquij est: vt aliquando ex parte totū: aliquando vero ex
toto partem significet. Ex parte em̄ totū significat/sicut
de Jacob scriptū est: quia descendit Jacob in Egyptū in Gen. xlvj
animabus septuaginta. Neq; em̄ in Egyptū anime sine
corporibus descenderūt: sed per solā aīaz totus hō signa
tur: q: ex parte totū exprimit. Et solum dominicū corpus
in monumento iacuerat: ⁊ Maria nō corpus dn̄i/s; sub/
latū dn̄m querebat: vez ex toto designans partē. ¶ Hec Tex.
cum dixisset/conuersa retrorsum vidit Jesum stantem et
nesciebat q: Jesus eēt. Notādū ꝙ Maria que adhuc de
dn̄i resurrectiōe dubitabat/retrorsum cōuersa est vt vide/
ret Jesum: q: vez per eandez dubitationē suam quasi ter
gum in dn̄i faciem miserat: quez resurrexisse minime cre/
debat. Sz q: amabat ⁊ dubitabat: videbat ⁊ nō agnosce
bat: eūq; illi ⁊ amor ostēderat ⁊ dubietas abscōdebat. Eu
ius adhuc ignorātia exprimit cū infertur: ⁊ nesciebat: q:
Jesus esset. ¶ Qui dicit ei. Mulier quid ploras? Quem Tex.
queris? Interrogat causa doloris vt augeat desiderium
quatenus cū noīauit quem quereret/in amore ei⁹ arden
dentius estuaret. ¶ Illa existimās q: hortulan⁹ esset/di/ Tex.
cit ei. Dn̄e: si tu sustulisti eū: dicito mihi/vbi posuisti eum: ⁊
ego eū tollā. Forsitan nec errando hec mulier errauit: q Jesus q̄ nō hortulanus
Jesum hortulanū credebat. An nō ei spūalr ⁊ specialiter
hortulanus erat/qui in eius pectore per amoris sui semi/
na virtutum virentia plantabat? Sed quid est ꝙ viso eo
quem hortulanū credidit: cui necdū dixerat quem quere
bat/ait. Dn̄e/an tu sustulisti eū? Quasi em̄ iā dixisset ex
cuius desiderio plangeret/eū dixit quem nō dixerat. Sz
vis amoris hoc agere solet in aīo: vt quem ipse semꝑ cogi
tat/nullum aliū ignorare credat. Recte ⁊ hec mulier quē
querit non dicit: ⁊ tamē dicit: si sustulisti eum: quia alteri
incognitum nō putat: quem sic ipsa continuo plāgit desi
derio. ¶ Dicit ei Jesus. Maria. Postq̄ eā cōmuni voca Tex.
bulo appellauit ex sexu/⁊ agnitus nō est/vocat eā ex no/
mine: ac si aperte dicat. Recognosce eum a quo recogno
sceris. Perfecto quoq; viro dicitur. Noui te ex nomine: q: Exodi. xxxiij.
homo cōmune omniū nostrū vocabulū est/Moyses vero
propriū. Cui recte dicitur: quia ex noīe scitur. Ac si ei dn̄s
aperte dicat. Non te generaliter vt ceteros/s; specialiter
scio. Maria ergo q: vocat ex noīe/recognoscit auctorem
atq; eum ꝓtinus Rabi. i. magistrū vocat: q: ⁊ ipse erat q̄
querebat exteri⁹: ⁊ ip̄e q̄ eā interius vt quereret docebat
Iā vero ab euāgelista nō subdit quid mulier fecit: sed ex
eo innuit ꝙ adijt cum dicitur. ¶ Noli me tangere: nōdū Tex.
em̄ ascendi ad patrem meū. In his nāq; verbis ostendit/
ꝙ Maria amplecti voluit eius vestigia quē recognouit:
s; ei magr̄ dicit: noli me tangere: nō q: post resurrectionē
suā dn̄s tactū renuit feminarū: cum de duabus ad sepul/
crū eius venientibus scriptum sit. Accesserunt/⁊ tenue/ Mat. xxviij.
runt pedes eius. Sed cur tangi non debeat/ratio quoq;
additur cum subinfertur: nōdū em̄ ascendi ad patrē meū
In corde etem̄ nr̄o tūc Jesus ascēdit ad p̄rem: cū equalis
credit patri. Nam quisquis eum equalem patri nō credit

adhuc in eius pectore ad patrem Jesus non ascendit. Il/
le ergo Jesum veraciter tangit: qui patri filiū coeternuz
credit. In corde etem̄ Pauli iam ad patrē Jesus ascen/
Phil. ij. derat: cū eisdē Paul⁹ dicebat. Qui cū in forma dei esset
nō rapinā arbitrat⁹ est esse se equalē deo. Vñ Joannes
Joan. j. ꝙ redemptorē nostrum manu fidei tetigit q̄ ait. In prin/
cipio erat vbū/⁊ verbū erat apud deum: ⁊ deus erat ver
bū: hoc erat in principio apud deū. Omnia per ipsum fa/
cta. Tangit ergo dn̄m/q̄ eum patri eternitate substantie
equalē credit. Sed fortasse aliquis tacita cogitatiōe pul/
satur/quomodo filius patri equalis esse possit. Qua in
re humana natura qḋ admirando cōprehendere non va
let: restat vt hoc sibi esse credibile ex admiratiōe alia sciat
Habet nāq; q̄d ad hec sibi sub breuitate respondeat: con/
stat em̄/q: ipse creauit matrē: in cui⁹ virgineo vtero ex hu
manitate crearet. Quid ergo mirū si equalis est pr̄i/qui
j. Cor. j. prior est matre? Paulo q̄ attestante didicim⁹ christū dei
virtutē ⁊ dei sapiētiā. Qui g̊ filiū minorē putat patri spe/
cialiter derogat: cui⁹ sapientiā esse ei inequalem fatetur.
Quis ergo potēs hō equanimiter ferret/si q̄s ei diceret.
Joan. x. Magn⁹ q̄dē es: s; tñ sapiētia tua te minor est. Ipse q̄ dn̄s
Joā. xiiij dicit. Ego ⁊ pater vnū sum⁹. S; rursus ait. Pater maior
Luce. ij. me est. De quo etiā scriptū est: q: subdit⁹ erat parētib⁹ suis
Quid ergo mirū si ex humanitate sua minorē se patre as
serit in celo: ex qua subiect⁹ erat etiā parētib⁹ in terra? Ex
Tex. qua hūanitate nūc Marie dicit. ¶ Vade ad frēs meos
⁊ dic eis. Ascēdo ad patrē meū ⁊ patrē vestrū: deū meum
⁊ deū vestrū. Cum meū dicat ⁊ vestrū: cur non cōiter dicit
nostrū? Sed distincte loquens indicat: q: eūdem patrē ⁊
deum dissimiliter habeat ip̄e q̄ nos. Ascendo ad patrem
meū vez per naturā: ⁊ patrē vestrū ꝑ gratiā: ad deū meuz
quē descēdi: ad deū vestrū/quē ascēdetis. Quia em̄ ⁊ ego
homo/deus mihi est: q: vos liberati ab errore/deus est vo
bis. Distincte igit mihi ⁊ pater ⁊ deus est: q: quē ante scl'a
deum genuit: hominem in fine seculoꝝ me mecū creauit.
Mulier q̄re nuntia resurrectiōis. ¶ Venit Maria Magdalena annūtiās discipl'is: q: vi/
di dn̄m ⁊ hec dixit mihi. Ecce hūani gn̄is culpa ibi abscin
ditur vñ ꝓcessit: q: em̄ in paradiso mulier viro ꝓpinauit
mortem a sepulcro: mulier viris annuntiauit vitā: ⁊ dicta
sui viuificatoris narrat: que mortiferi serpentis vba nar/
rauerat/ac si humano generi nō verbis dn̄s: sed rebus di
cat. De qua manu vobis illatus est potus mortis/de ip̄a
suscipite poculū vite. Hec de expositione lectionis euāge
lice succincte transcurrim⁹: nūc opitulāte eodem de quo
loq̄mur dn̄o/⁊ resurrectiōis ei⁹ gloriā ⁊ pietatis ei⁹ visce/
ra cōsiderem⁹. Citius em̄ a mortuis voluit resurgere: ne
nostra diu aīa in īfidelitatis morte remaneret. Vñ bene
Ps. cix. quoq; ꝑ psalmistā dicit. De torrente in via bibit ꝓpterea
exaltabit caput. In humano q̄ genere/ab ipso mūdi ini/
tio torrens mortis effluxerat. Sed de hoc torrente dn̄s in
via bibit: q: mortem in transitu gustauit: atq; ideo exalta
uit caput: q: hoc qḋ moriendo in sepulcro posuit: resurgē
do sup angelos eleuauit: ⁊ inde antiquū hostē in eternuz
pculit/vnde seuire cōtra se man⁹ ꝑsequentiū tpaliter ꝑmi
Job. xl. sit. Qḋ aperte dn̄s beato Job indicat/dicēs. Nūquid ca/
pies leuiathā hamo? Per leuiathā quippe qḋ additamē/
tum eoꝝ dicit: vetus ille deuorator humani generis desi/
gnat: qui dū se diuinitatē homini addere spopōdit/imor
talitatē sustulit. Qui preuaricationis q̄ culpā quā primo
homini ꝓpinauit/dū se sequentib⁹ pessima ꝑsuasiōe mul
tiplicat: penas eis sine cessatiōe coaceruat. In hamo aūt
esca ostendit/acule⁹ occultat. Hunc ergo oīpotēs pater
hamo cepit: q: ad mortē illius vnigenitū filiū incarnatuz
misit: in quo ⁊ caro passibilis videri posset: ⁊ diuinitas im
passibilis videri non posset. Cūq; in eo serpens iste ꝑ ma/
nus ꝑsequentiū escā corpis momordit/diuinitatis illū acu
leus perforauit? Pri⁹ vero cū in miraculis deū cognouerat:
sed de cognitione sua ad dubitationē cecidit/qñ hūc pas/
sibilē vidit. Quasi hamus ergo fauces glutientis tenuit
duz in illo esca carnis patuit/quā deuorator appeteret: ⁊
diuinitas passionis tēpore latuit q̄ necaret. In hamo ei⁹
incarnationis captus est: q: dum in illo apperijt escā cor/
poris transfixus est aculeo diuinitatis. Ibi quippe inerat
humanitas que ad se deuoratorē duceret: ibi diuinitas q̄
perforaret. Ibi aperta infirmitas q̄ prouocaret: ibi occul
ta virtus que raptoris faucē transfigeret. In hamo autē
captus est: q: inde interijt vnde momordit: ⁊ quos tene/
bat mortales iure ꝑdidit: q: cum in quo ius non habuit/
morte appetere immortalē p̄sumpsit. Hinc est etiam/ꝙ
hec ipsa de qua loquimur Maria viuit: quia ille pro hu/
mano genere qui morti nil debebat/occubuit. Hinc est ꝙ
nos quotidie ad vitā post culpas reuertimur: q: ad penā
nostrā conditor sine culpa descendit. Ecce iā antiqu⁹ ho/
stis ea que de humano genere cepit spolia amisit: supplā
tationis sue victoriā perdidit: quotidie peccatores ad ve
niam veniendo a sua potestate recedūt: quotidie de eius
faucibus redēptoris manu rapiuntur. Vnde bene q̄ ad
beatū Job voce dn̄ica iterū dr̄. Aut armilla ꝑforabis ma Ibidem
xillā eius? Armilla vbi ponit ambiendo cōstringit. Quid
igitur ꝑ armillā nisi circūplectēs nos diuina misericordia
designat? Que Leuiathā istius maxillā ꝑforat: dū nobis
post ꝑpetrata vitia q̄ ꝓhibuit/adhuc penitētie remediuz
ostēdit. Armilla dn̄s Leuiathā maxillā ꝑforat: qñ ip̄e in/
effabili misericordie sue potētia/sic malitie antiq̄ hostis
obuiat: vt aliqñ etiā eos q̄s iā cepit amittat. Et q̄si ab ore
illi⁹ cadūt: q̄ post ꝑpetratas culpas ad innocētiā redeūt.
Quis em̄ ore illi⁹ semel rapt⁹ maxillā ei⁹ euaderet/si ꝑfo
rata nō esset? An nō in ore Dauid tenuit: cū in tātā se luxu
rie voraginē mersit? An nō i ore Petrū tenuit cū negauit
S; dū ad vitā vterq; per pniam redijt: Leuiathā iste eos
aliq̄ mō q̄si ꝑ maxille sue foramē amisit. Per foramē ergo
ab ei⁹ ore subtracti sunt: q̄ post ꝑpetrationē tāte nequitie
penitendo redierūt. Quis aūt hoīm Leuiathā istius os Dei circa nos clemētia ostēdit.
euadat: vt illicita nulla cōmittat? Sed hinc cognoscim⁹
quantū redēptori humani generis debitores sumus: q̄ nō
solū nos in ore leuiathā ire ꝓhibuit: s; ab ore etiā redire
cōcessit: qui spē pctori nō abstulit: q: maxillā ei⁹ vt euadē/
di viā tribueret ꝑforauit: vt saltem post morsum fugiat: q̄
incautus prius cauere noluit ne morderetur. Vbiq; g̊ no
bis occurrit sup̄na medicina: q: ⁊ dedit homini precepta
ne peccet/⁊ tñ peccāti dedit remedia ne desperet. Vñ ca
uendū summope est ne q̄s delectatiōe peccati Leuiathā
istius ore rapiat: ⁊ tñ si rapt⁹ fuerit nō desperet: q: si pec/
catū ꝑfecte lugeat adhuc foramen in maxilla eius inueniet
per qḋ euadat. Adest testis diuine mīe hec ipsa de qua lo/
quimur Maria: de qua phariseus dū pietatis fontē vel/
let obstruere dicebat. Hic si esset ꝓpha: sciret vtiq; que ⁊ Luc. vij.
qualis est mulier q̄ tāgit eū: q: peccatrix est. Sed lauit la/
chrymis maculas cordis ⁊ corporis: ⁊ redemptoris sui ve
stigia tersit: que sua itinera praua dereliq̄t. Sedebat ad
pedes dn̄i: verbūq; de ore illius audiebat/viuenti adhese
rat/mortuū querebat: viuentē reperit quē mortuū quesi/
uit. Tantūq; apud eū locum gratie inuenit: vt hunc ipsis
quoq; ap̄lis eius: vez nuntijs ipsa nuntiaret. Quid igit
fratres/quid in hac re debem⁹ aspicere/nisi immensam
misericordiā cōditoris: qui nobis velut in signo ad exem/
plum penitentie posuit eos/quos per penitentiā viuere
post lapsum fecit? Perpēdo etem̄ Petrū/cōsidero latro/
nem/aspicio Zacheū/intueor Mariā: ⁊ nihil in his aliud
video: nisi ante oculos nr̄os posita spei ⁊ penitētie exem/
pla. Fortasse em̄ in fide lapsus est aliquis: aspiciat Petrū Mat.
qui amare fleuit qḋ timide negauerat. Ali⁹ cōtra ꝓximū xxvj.
suum in malitia crudelitatis exarsit: aspiciat latronē qui Lu. xxiij
⁊ in ip̄o mortis articulo ad vite premia penitendo perue Lu. xix.
nit. Alius auaritie estibus anhelans aliena diripuit: aspi
ciat Zacheū/q̄ si q̄d alicui abstulit/quadruplū reddidit
Alius libidinis igne succensus/carnis munditiā ꝑdidit/
aspiciat Mariā q̄ in se amorē carnis igne diuini amoris
excoxit. Ecce oīpotēs de⁹ vbiq; oculis nostris quos imi/
tari debem⁹ obijcit: vbiq; exempla sue misericordie oppo

ult. Mala ergo iam displiceant vel experta. Libēter obli
uiscit oīpotēs de⁹/ꝙ nocētes fuim⁹/parat⁹ pniam nr̄am
i. Pe. ij. nobis ad innocētiā deputare. Inquinati post aquā salu
tis/renascamur ex lachrymis. Itaqꝫ iuxta primi pastoris
vocē sicut modo geniti infantes ꝯcupiscite. Redite par
uuli filij ad sinū matris vestre eterne sapientie: sugite lar
ga vbera pietatis dei: trāsacta plāgite/imminētia vitate
Redēptor nr̄ momētaneos flet⁹ nr̄os eterno cōsolabitur
gaudio: q̄ viuit ꝛ regnat de⁹ ꝑ oia secula seculoꝝ. Amen.

¶ Feria sexta. Matthei. XXVIII.

¶ In illo tēpore: Undecim discipuli abierunt in Galileam: in montem vbi cōstituerat illis Jesus ꝛ videntes eū adorauerūt. Quidā aūt dubitauerunt. Et reliqua. Homil. venera. Bede presbyte.

Euangelica lectio fra
tres charissimi quā mō audiuim⁹: ꝛ iuxta lite
ram gaudio plena refulget: q: triūphum redē
ptoris nostri simul ꝛ redēptionis nr̄e dona/plano sermo
ne describit: ꝛ si hanc enucleati⁹ ptractare velim⁹/gratio
rem in litera fructū spiritalis sensus inditū esse comperi
Verbum dei cōparat aromati. mus. Sermo etem̄ dei aromatū more quo subtili⁹ quasi
terendo ꝛ sternendo discutit/eo maiorē interne sue virtu
tis fragrātiam reddit. Planū nāqꝫ est ꝛ dulce ad audien
dum pn̄s ꝙ discipuli abierūt in Galileā: in mōtē vbi con
stituerat illis Jesus: ꝛ vidētes eū adorauerūt. Sed nō va
cat a mysterio: ꝙ dn̄s in Galilea post resurrectionē/vl' ꝙ
in monte discipulis apparuit: in monte etem̄ apparuit vt
significaret: q: corp⁹ qd̄ de cōi hūani generis terra nascē
do susceperat/surgendo iā sup terrena oia subleuatū cele
sti ꝟtute induerit. In mōte apparuit vt admoneret fide
les si illic celsitudinē resurrectiōis ei⁹ cupiunt videre/hic
ab infimis cupiditatib⁹ ad eterna studeāt desideria trās
ire. Nomē vero Galilee q̄d mysterij salutaris contineat
crebra patrū expositione notissimū est. Sed non ab re est
sepi⁹ verbo repetere/qd̄ semper necesse est animo retine
re. Galilea nāqꝫ transmigratio facta vel reuelatio dicit.
Utraqꝫ em̄ interpretatio nominis/ad vnū finem respicit
Siquidē supra legim⁹ dixisse angelū mulierib⁹. Ite dici
te discipulis eius q: surrexit: ꝛ ecce precedet vos in Gali
leā/ibi eum videbitis: ꝛ nūc euangelista narrāte cognoui
mus: q: abierunt discipuli in Galileā: ꝛ videntes eū ado
rauerunt. Quid est ergo ꝙ Jesus p̄cedit discipulos in
Galileā vt videat ab eis: sequūtur ꝛ illi ꝛ videntes eum
adorant: nisi q: surrexit christ⁹ a mortuis p̄mitie dormien
tiū: sequūtur aūt hi q̄ sunt christi: ꝛ ipsi suo ordine ad vitā
de morte trāsmigrāt: ibiqꝫ eū videntes adorāt: q: in specie
sue diuinitatis cōtēplātes/sine fine collaudāt. Cui visiōi
cōgruit illud/ꝙ Galilea etiā reuelatio interpretatur. Tūc
em̄ reuelata facie (sicut apl's testat) gl'iam dn̄i speculan
ij. Co. iij. tes/in eādē imaginē trāsformamur: q̄cūqꝫ mō reuelam⁹
Tex. ad eū viā nr̄am/eiusqꝫ vestigia seq̄mur fide nō ficta. ¶ Et
vidētes (inq̄t) eū adorauerūt: q̄dā aūt dubitauerūt. Sed
q̄rim⁹ vn̄ dubitauerint/q̄ vidētes dn̄m adorauerūt? Nul
la magis causa occurrit/ꝙ ea cui⁹ Lucas meminit: cū ipo
lu. xxiiij. resurrectiōis sue die discipulis eū apparuisse narraret: co
turbati ꝟo ꝛ cōterriti/existimabāt se spm̄ videre. Vidētes
ḡ dn̄m cognoscūt: ꝛ q: hūc deū esse didicerāt/demissis in
Resurrectiōis assertio. terrā vultibus adorant. Sꝫ inerat mētib⁹ eoꝝ nō cōtēnē
da dubietas: q: se nō corp⁹ in quo passus est resuscitatū: sꝫ
spm̄ quē finita passione tradidit solū videre putabāt. Vn̄
cōfestim pius magr̄ ꝛ eos q̄ iā crediderūt/in fide ꝯfortat
ꝛ illos q̄ adhuc dubitauerūt/ad fidei grāꝫ ꝯuocat: oib⁹. s.
intimās ad quātā glorie magnificētiā assumpta ꝓ hoib⁹
Tex. ꝛ morti data humanitas resurgēdo puenerit. ¶ Data est
mihi (inquit) ois ptās in celo ꝛ in terra. Nō enim hec de
coeterna patri diuinitate/sed de assumpta loquit hūani
tate: quā suscipiēdo minorat⁹ est paulomin⁹ ab angelis: ꝛ
in qua resurgendo a mortuis/gloria ꝛ honore coronatus
est: ꝛ cōstitut⁹ sup opa manuū patris: oiaqꝫ subiecta sub
pedib⁹ eius/inter que oia etiam mors ipsa que ei ad tem
pus preualere visa est/ei⁹ pedibus substrata est. Quod ḡ
ps. de dn̄o resurgente a mortuis ait patri. Oia subiecisti
sub pedibus eius: hoc est vtiqꝫ qd̄ resurgens ipse dn̄s disci Ps. viij.
pulis ait. Data est mihi ois ptās in celo ꝛ in terra. Et q̄dē
etiam priusq̄ a morte resurgeret/nouerat angelice in ce
lo virtutes iure se subditas homini: queꝫ a suo conditore
specialiter assumptū esse videbant: sed ceci hoies in terra
dedignabant ei subijci: quē cōi secū mortalitate cogno
uerant indutū: ꝛ cōtēnebant ei⁹ virtutē in miraculis in
telligere diuinā: cui infirmitatē passionibus inesse cerne
bāt humanā. Propter qd̄ benigne mediator ipse dei ꝛ ho
minū/etiam hominib⁹ in terra notū fieri volens: q: data
sit ei ois ptās in celo ꝛ in terra: quaten⁹ ꝛ ipsi cū angelis
in celo vitā possent habere perennē: misit doctores q̄ cun
ctis per orbē nationib⁹ ꝟbū vite predicarēt. ¶ Eūtes in Tex.
quit docete oēs gētes: baptizātes eos in noie patris ꝛ fi
lij ꝛ spūssancti: docētes eos seruare oia q̄cūqꝫ mādaui vo
bis. Rectissimus autē ordo predicādi: ꝛ modernis ꝙ pre
dicatorib⁹ ecclesie diligentissime sectādus: vt primo q̄deꝫ Mod⁹ p̄dicādi.
doceatur auditor: deinde fidei sacramentis imbuat: dein
de seruandis dn̄i mandatis ex tempore liberius instruat
q: neqꝫ indoctus quisqꝫ ꝛ ignarus christiane fidei potest
eiusdem fidei sacramētis ablui: neqꝫ lauacro baptismi a
peccatis mūdari sufficit: si nō post baptisma studeat q̄sqꝫ
bonis operib⁹ insistere. Prius ḡ docere gentes. i. scientia
ꝟitatis instituere/ac sic baptizare precepit: q: ꝛ sine fide Heb. xj.
impossibile est placere deo. Et nisi quis renat⁹ fuerit ex Joan. iij
aqua ꝛ spūsancto non potest introire in regnū dei. Ad ex
tremū vero subiūgit. Docentes eos seruare oia quecūqꝫ Jaco. ij.
mandaui vobis: q: sicut corp⁹ sine spiritu mortuū est: ita
ꝛ fides sine operibus mortua est. Quāta aūt merces pie
cōuersationis: quale pign⁹ future btitudinis/etiā in pre
senti fideles maneat/subsequēter insinuat/dicens. ¶ Et Tex.
ecce ego vobiscū sum oib⁹ dieb⁹ vsqꝫ ad cōsummationē se
culi. Libet aūt ꝯferre huic testimonio qd̄ Marc⁹ ait. Et Marci xvj.
dn̄s quidē Jesus postq̄ locut⁹ est eis: assumptus est in ce
lum: ꝛ sedet a dextris dei. Quia em̄ ipse deus ꝛ homo as
sumptus est in celū: humanitate quā de terra susceperat/
manet cū sctis i terra diuinitate qua terrā pariter iplet ꝛ
celū. Manet aūt oibus dieb⁹ vsqꝫ ad cōsummationē secu
li. Ex q̄ intelligit ꝙ vsqꝫ ad finē seculi nō sunt defecturi in
mūdo: qui diuina māsione ꝛ inhabitatiōe sint digni: nec
dubitandū eos post hui⁹ seculi certamina manere cū chri
sto i regno: q̄ in seculo certātes christū in sui cordis hospi
tio meruerūt habere māsorem. Notandū interea/ꝙ pre
sens vbiqꝫ diuina maiestas aliter electis suis/aliter adest
reprobis. Adest em̄ reprobis potētia nature incōprehēsi De⁹ quō cū elect. ꝛ reprobis.
bilis: qua oia cognoscit nouissima ꝛ antiqua: intelligit co
gitationes a longe: ꝛ oēs vias singuloꝝ preuidet. Adest
electis gratia pie protectionis: qua illos specialiter ꝑ pre
sentia dona vel flagella quasi filios pater erudit: atqꝫ ad
possessionē future hereditatis erudiendo pducit. Adest
electis/vt scriptū est. Juxta est dn̄s his qui tribulato sunt
corde/ꝛ humiles spū saluabit. Adest reprobis vt premis
sum est: ꝛ sicut ibi sequit. Vult⁹ autē dn̄i sup faciētes ma
la: vt pdat de terra memoriā eoꝝ. Vn̄ necesse est/vt semp
in opib⁹ nequā paueāt mali: quoꝝ etiā cogitatiōes singu
le cōspectui districti iudicis patēt. Semp in opatiōe iusti
tie/ꝛ in his q̄ ppter iustitiā patiunt gaudeāt boni: q̄bus
deū diligētib⁹ oia coopant in bonū. Et i quacūqꝫ tribula Ro. viij.
tione positis nūq̄ eius pietas abest/cui canit in psalmo.
Tibi derelictus est paup: pupillo tu eris adiutor: contere Ps. ix.
brachiū peccatoris ꝛ maligni. Quā pietatis sue p̄sentiā/nō
tātū nobis ꝟbo pmisit: sꝫ ꝛ euidētib⁹ designauit indicijs:
cū post resurrectionē suā discipulis sepi⁹ vsqꝫ ad dieꝫ quo
celos petijt apparuit: coruꝫ aios admonēdo increpādo
spūssctī donū tribuēdo roborauit. E quib⁹ quidem appa
ritionib⁹ decē solūmō in euāgelistarū scriptis inuenimus
sed plures

i. Co. xv. sꝫ plures fuisse docet apl's/dicēs. Et resurrexit tertia die
ꝺm scripturas: ꝛ visus est cephe ꝛ post hec vndecim. De
inde visus est plus q̄ quingētis fratrib⁹ simul: deinde vi
sus est Jacobo/deinde aplis oib⁹: nouissime aūt oiꝫ tāq̄
abortiuo visus est ꝛ mihi. Quib⁹ em̄ locis vel tpibus fa
cte sunt visiones/q̄s cōmemorat ignoram⁹: tātū scim⁹ q:
Actu. ix. qd̄ sibi nouissime visum esse dn̄m cōfirmat: post ascēsionē
ij. Co. xij factū est: vel qn̄ illū de celo alloquēs de psecutore doctorē
Gal. i. eccl'ie fecit: vel qn̄ in paradisum ꝛ tertiū celū rapt⁹/audi
uit arcana verba q̄ nō licebat hoi loq. Et sicut alibi dicit:
mysteriū euāgelij qd̄ ab hoie nō accepit: p reuelationem
Jesu christi didicit. Decies ꝟo visum (vt dixim⁹) post re
surrectionē dn̄m/euāgelioꝝ nobis ꝛ actuū aplo'ꝝ pdit hi
storia: vbi ipo resurrectiōis sue die quinq̄es apparuisse le
git. Primo q̄dē Marie Magdalene flēti ad monumētū
Joā. xx. Deide eidē Marie ꝛ alteri eiusdē nois femine: regrediē
Matt. xxviij. tib⁹ a monumēto nūtiare discipl'is q̄ ibi cōpererāt occur
rēs. Apparuit tertio Simoni Petro. Quarto Cleophe
Luce. xxiiij. ꝛ socio ei⁹/cū q̄b⁹ ipe gradiēs in Emaus: ibi in panis fra
ctiōe cognit⁹ est. Qui mox reuersi Hierosolymā/inuene
rūt discipulos loquētes/q: surrexit vere dn̄s ꝛ apparuit
Simoni: nā plenius alibi qn̄ Simoni apparuerit/nō le
Joā. xx. git. Quito apparuit eis in eodē loco ianuis clausis/vbi
nō erat Thomas. Sexto post dies octo qn̄ erat cū eis et
Joā. xxi. thomas. Septimo piscātib⁹ ad mare tyberiadis. Octa
mar. xvi. uo in mōte Galilee/qd̄ hodierna lectione audiuim⁹. No
Actu. i. no recūbētib⁹ illis vndecim apparuit die quo ascēdit in
celū. Decimo viderūt eū ipa die/nō iā in terra positū: sed
eleuatū in aere celosqꝫ petētē/dicētib⁹ sibi angelis. Sic
veniet queadmodū vidistis eū euntē in celū. Hac ḡ fre
quētia corporalis sue manifestatiōis ostēdere voluit dn̄s
(vt dixim⁹) in omi loco se bonoꝝ desiderijs diuinit⁹ esse
presentē. Apparuit nāqꝫ ad monumētū lugētib⁹: aderit
et nobis absentie eius recordatiōe salubriter cōtristatis.
Tropologia apparitionum. Occurrit reuertētib⁹ a monumento/vt agnita resurre
ctionis gaudia p̄dicarēt. Aderit ꝛ nobis dū bona q̄ noui
mus/proximis fideliter annūtiare gaudem⁹. Apparuit in
fractione panis/his q̄ se pegrinū putātes esse ad hospi
tiū vocauerūt. Aderit ꝛ nobis: cū pegrinis ꝛ pauperib⁹
q̄cūqꝫ possum⁹ bona libēter ipēdim⁹. Aderit ꝛ nobis in
fractiōe panis: cū sacra corporis ei⁹/vcꝫ panis ꝛ vini ca
sta ac simplici cōscientia sumim⁹. Apparuit in abdito de
sua resurrectione loquētib⁹. Adest ꝛ nobis mō ei⁹ dono
idē agētib⁹. Aderit nobis semp cū extrinsecis opibus ad
tēpus vacātes/de eius grā locuturi cōuenim⁹. Apparuit
cū forib⁹ clausis intus metu iudeoꝝ residerēt. Apparuit
cū minorato eodē metu/aptis cū gressibus in mōtis ver
tice reqrerēt. Affuit quōdā cōfortatur⁹ suo spū ecclīaꝫ: cū
ab infidelib⁹ pmeret: ꝛ ad publicū venire ac dilatari p
hiberet. Adest eidē ꝛ nūc: cū inclinato ad fidē culmine re
gali/terror quieuit psecutionis/ꝛ ois mūdi sublimitas apo
stolice est subdita vestigijs. Apparuit piscātib⁹ corꝫqꝫ ap
propians/diuinis adiuuit bn̄ficijs. Aderit ꝛ nobis cū ne
cessaria vite tpalis recta intētiōe curam⁹: iustisqꝫ nostris
laborib⁹ subsidiū sue pietatis adiūgit. Apparuit recūbē
tib⁹. Aderit ꝛ nobis: cū iuxta apli monita siue māduca
i. Cor. x. mus/siue bibim⁹/siue aliud q̄d agimus/oia in gloriā dei
facim⁹. Apparuit primo in Judea: deide in Galilea: post
hec rursus in Judea die q̄ ascendit in celū. Aderat eccl'ie
cū primo soli⁹ iudee terminis clauderet: adest mō cū iu
deis ob culpā perfidie derelictis trāsmigrauit ad gētes.
Aderit in futuro cū ante finē seculi recurret ad iudeā. Et
Rom. xi. sicut apl's ait: intrāte gētiū multitudine/sic ois isrl' salu⁹
Luce. xxiiij. erit. Nouissime illis apparuit ascēdens in celū: aderit et
nobis: vt cū post mortē sequi mereamur ad celos: si ante
mortē cū in Bethaniā vn̄ ascēdit. i. in domū obediētie seq
curam⁹. Ipse etenim celos ascēsurus/Bethaniā venit: q:
Phil. ij. sicut apl's ait. Fact⁹ est obediēs vsqꝫ ad mortē/mortē aūt
crucis. Propter qd̄ ꝛ de⁹ illū exaltauit. Veniem⁹ ibidē et
Apoc. ij. nos/si qd̄ ille monet agim⁹: qd̄ pmisit intēdim⁹. Esto ait
fidelis vsqꝫ ad mortē/ꝛ dabo tibi coronā vite. Fitqꝫ ipsi⁹
gratia largiēte: vt q̄ nobiscū vsqꝫ ad vite huius terminuꝫ
manet: post hanc nos ad vitā vidēda secum vite celestis
premia subleuet: in qua viuit ꝛ regnat cū patre deus ꝛc.

¶ Sabbato. Joānis. XX.

¶ In illo tēpore: Una sabbati Maria Magdalene venit mane cū adhuc tenebre essent ad monumentum: et vidit lapidem sublatū a monumēto. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Factus longa mole
stia stomach⁹/diu me charitati vestre dilectio
nis euāgelice expositiōe loq̄ phibuit: vox nāqꝫ
ipsa a clamoris virtute succūbit: et q: a multis audiri nō
valeo: loq̄ fateor: inter multos erubesco. Sꝫ hāc in me ve
recūdiā/ꝛ ipe reprehēdo. Quid em̄? Nunq̄d si multis p
desse neq̄o nec paucis curabo? Et si ex messe portare ma
nipulos multos nō possum: nunq̄d nā debeo ad areā va
cuus redire? Quis em̄ quātos debeo ferre nō valeo/cer Parua nequaq̄ spernenda.
te vel paucos certe vel duos/certe vel vnū ferā. Hꝫ nāqꝫ
ipsa infirmitatis intērio mercedis sue certitudinē: q: sup
nus arbiter noster/ctī pondus cōsiderat in retributiōe:
tn̄ vires pēsat in pōdere. Lectio sancti euāgelij quā mō
fratres audistis/valde in supficie historie est apta: sꝫ eius
nobis sunt mysteria sub breuitate req̄renda. ¶ Maria Tex.
Magdalena cū adhuc tenebre essent venit ad monumē
tum. Juxta historiā notat hora: iuxta intellectū vero my
sticū/req̄rentis signatur intelligētia. Maria em̄ auctorē
omniū: quā carne viderat mortuū q̄rebat in monumēto
et q: hūc minime inuenit/furatum credidit. Adhuc ergō
erāt tenebre cū venit ad monumētū. Occurrit citius nū
tiare discipulis: sed illi p̄ ceteris cucurrerūt/qui pre cete
ris amauerūt/videlicet Petrus ꝛ Joānes. Currebāt au
tem duo simul: sed Joānes precurrit citius Petro: ꝛ ve
nit prior ad monumētū/ꝛ ingredi non presumpsit. Venit
ergo posterior Petr⁹ ꝛ intrauit. Quid fratres/q̄d cursus
iste significat? Nunq̄d (nā hec tā subtilis euāgelice lectio
nis descriptio) a mysterijs vacare credēda est? Minime.
Neqꝫ enim se Joānes ꝛ precisse ꝛ non intrasse diceret: si in
ipsa sui trepidatione/mysteriū aliqd̄ defuisse credidisset
Quid ergo per Joānē/nisi synagoga: q̄d p Petrum/nisi
eccl'ia designat? Nec mirū esse videat/ꝙ per iuniorē syn
agoga: per seniorē vero eccl'ia significari perhibetur: q:
et si ad dei cultū prior est synagoga/q̄ eccl'ia gentium: ad
vsum tamē seculi prior est multitudo gentiū/q̄ synagoga i. Co. xv.
Paulo attestāte q̄ ait. Quia nō prius qd̄ spirituale est: sꝫ
quod animale. Per seniorē ergo Petrū significat eccl'ia
gentiū/per iuniorem Joānē synagoga iudeoꝝ. Cucurre
runt ambo simul: q: ab ortus sui tpe vsqꝫ ad occasum pa
ri et cōmuni via: ꝛ si non pari ꝛ cōmuni sensu/gentilitas Allegoria notabilis.
cum synagoga cucurrit. Venit synagoga prior ad monu
mentū/sed minime intrauit: q: legis q̄dē mandata perce
pit: prophetias de incarnatione ac passiōe dn̄ica audiuit
sed credere in mortuum noluit. Vidit em̄ Joānes posita
linteamina/non tamen introiuit: q: vcꝫ synagoga ꝛ scri
pture sacre sacramēta cognouit: ꝛ tn̄ ad fidē dn̄ice passio
nis credendo intrare distulit: quē diu longe lateqꝫ pphe
tauit/presentem vidit ꝛ recipere renuit: hoiem esse despe
xit/dum carne mortalē factū credere noluit. Quid ergo
est nisi q: ꝛ citius cucurrit: ꝛ tn̄ an̄ monumētū vacua ste
tit. ¶ Venit aūt Simon Petrus sequens eū: ꝛ introiuit Tex.
in monumentum: q: secuta est posterior ecclesia gentiuꝫ
mediatorem dei et hominuꝫ hoiem Jesum christū/et co
gnouit carne mortuum/et viuētē credidit deū. Vidit lin
teamina posita ꝛ sudariū qd̄ fuerat sup caput eius: non
cum linteaminibus positum/sed separatim inuolutum
in vnū locū. Quid esse credimus fratres/ꝙ sudariū capi
tis dn̄i cum linteaminib⁹ nō inuenit in monumēto: nisi

qꝛ attestante Paulo/caput christi de⁹: ⁊ diuinitatis incō
prehēsibilia sacramēta ab īfirmitatis nr̄e cognitiōe disiū
cta sunt:eiusq; potētia creature trāscēdit naturā.Et notā
dū ꝙ nō solū separatim:sꝫ ⁊ inuolutū inueniri d̄r.Linteū
q̄ppe qd̄ inuoluit/eius nec initiū nec finis aspicit.Recte
ergo sudariū capitis inuolutū inuentū est: qꝛ celsitudo
diuinitatis nec cepit esse nec desinit:nec p̄ initiū nascitur
nec termino coangustatur.Bene aūt addit/in vnū locū
qꝛ in scissura mētiū deus nō est.Deus q̄ppe in vnitate est
Et ille habere ei⁹ grām merent/q̄ se abinuicē per sectarū
Alij su/darij si/gnifica/tio. scādala nō diuidūt.Sꝫ qꝛ solet per sudariū laborātium su
dor detergi:pōt etiā sudarij noīe exprimi labor dei: q̄ in se
quidē quiet⁹ semp atq; incōmutabilis pmanet: sed tn̄ la
borare se denūciat/cū duras hoīm prauitates portat.Un̄
per p̄phetā dicit.Laboraui sustinēs.De⁹ aūt apparuit in
Hie.vi. carne:laborauit ex nostra infirmitate.Quē laborē passio
nis ei⁹ dū increduli viderūt/eū venerari noluerūt.Quē
em̄ videbant carne mortalē/dedignati sunt credere im
Thre.iij. mortalē esse diuinitate.Un̄ etiā Hieremias ait.Reddes
eis vicē dn̄e iuxta opera manuū suarū dabis eis scutum
cordis laborē tuū.Ne em̄ p̄dicationis spicula eorū corda
penetrarēt dū passionis eius laborē dedignati sunt: qua
si eundē laborē illius p̄ scuto tenuerūt:vt eo ad se trāsire
ei⁹ v̄ba nō p̄mitterēt/quo cū laborare vsq; ad mortē vide
rēt.Quid em̄ nos nisi capitis nr̄i.i.dn̄i mēbra sum⁹? Per
linteamina itaq; corporis/laborū ligamēta signant:que
nunc electos oēs.i.eius mēbra cōstringūt.Sudariū ergo
qd̄ super caput eius fuerat/seorsum inuenit:qꝛ ipsa redē
ptoris nr̄i passio/lōge a nr̄a passiōe disiūcta est:qꝛ ille si
ne culpa ptulit/qd̄ nos cū culpa toleramus. Ipse sponte
morti succūbere voluit:adquā nos venim⁹ inuiti.Sequi
Tex. tur.¶Tunc ergo introiuit ⁊ ille discipulus/qui venerat
prior ad monumētū:postꝙ intrauit Petr⁹/ingressus est
et Joānes.Posterior intrauit q̄ prior venerat.Notum est
Rom.xi frēs/ꝙ in fine mūdi ad redēptoris fidē etiā Judea colli
get/Paulo attestāte q̄ ait.Donec plenitudo gētiū intra
Tex. ret:⁊ sic oīs israel salu⁹ erit.¶Et vidit ⁊ credidit.Quid
fratres/q̄d estimandū est credidisse?Nunq̄d qꝛ dn̄s surre
xerat quē q̄rebat?Nō vtiq;:qꝛ adhuc tenebre erāt ad mo
Tex. numētū:⁊ subiuncta q̄ verba cōtradicūt cū d̄r.¶Nōdū
em̄ sciebāt scripturas:qꝛ oporteret eū a mortuis resurge
re.Quid ergo vidit ⁊ quid credidit?Vidit linteamina
posita:⁊ credidit qd̄ mulier dixerat de monumento dn̄m
fuisse sublatū.Qua in re diuine dispēsatiōis magnitudo
pēsanda est/ꝙ discipulorū corda ⁊ accēdunt vt querant
et deferunt ne inueniāt: quaten⁹ infirmitas animi ipso
suo merore cruciata/purgatior ad inueniendū fiat:⁊ tan
to validi⁹ teneat cū inuenerit/quāto tardius inuenit qd̄
Eminē/tia solē/nitatis/pascalis. querebat.Hec sub breuitate fratres charissimi de euāge
lica lectione transcurrim⁹:nūc restat vt de ipa tāte solēni
tatis nobilitate aliq̄d loq̄mur.Hanc em̄ recte nobilitatē
solēnitatis dicam⁹:qꝛ solēnitates ceteras antecedit. Si
cut em̄ in sacro eloq̄o sancta sanctorū vel cātica cāticorū p̄
sui magnitudine dicūtur:ita hec festiuitas recte dici pōt
solēnitas solēnitatū.Ex hac q̄ppe solēnitate exēplum no
bis resurrectionis datū est/spes celestis patrie aperta: et
facta superni regni iam presumptibilis gloria. Per hanc
electi q̄ ꝙuis in trāquillitatis sinu:tn̄ apud inferni clau
stra tenebant/ad paradisi amena reducti sunt.Qd̄ ante
passionē dixit/in resurrectione sua dn̄s impleuit:si exalta
Joā.xij. tus fuero a terra/oīa trahā ad me.Oia etem̄ traxit/q̄ de
electis suis apud inferos nullū reliq̄t.Oia abstulit vtiq;
electa:neq; etem̄ infideles quosq; ⁊ pro suis criminibus
eternis supplicijs deditos ad veniā dn̄s resurgēdo repa
rauit:sed illos ex inferni claustris rapuit/quos suos in fi
Osee.xiij. de et actib⁹ recognouit.Un̄ recte etiā p̄ Osee dicit.Ero
mors tua o mors:ero morsus tu⁹ inferne. Idnāq; quod
occidimus/agim⁹ vt penit⁹ nō sit.Ex eo etenim qd̄ mor
demus/partē abstrahim⁹/partem relinquimus.Quia
ergo in electis suis funditus occidit mortē/mors mortis

extitit:qꝛ vero ex inferno partē abstulit/⁊ partē reliquit:
nō occidit fundit⁹/sed momordit infernū.Ait ergo.Ero
mors tua o mors.Ac si aperte dicat: qꝛ in electis meis te
fundit⁹ perimo/ero morsus tuus inferne: qꝛ sublatis eis
te ex parte trāsfigo:q̄ est ista ergo solēnitas q̄ inferni clau
stra destruxit:⁊ ianuas nobis regni celestis aperuit.Inq̄
rat subtili⁹ nomē eius:req̄ratur egregius predicator: vi
deamus quid de eius estimatiōe denūtiet.Ait em̄.Etem̄ i.Cor.v.
pasca nostrū immolatus est christ⁹.Si igit pasca christus
pēsandū nobis est q̄d de pasca lex loq̄tur:vt indagemus
subtilius an de christo dicta videantur.Moyses q̄ppe ait Exo.xij.
Sumēt de sanguine agni:ac ponēt sup vtrūq; postē: ⁊ in
superliminaribus domorū in q̄bus comedēt illū.Et edēt
carnes nocte illa assas igni/⁊ azymos panes cū lactucis
agrestib⁹.Nō comedetis ex eo crudū q̄d/nec coctū aqua
sed assum tātū igni.Caput cū pedib⁹ eius ⁊ intestinis vo Tropo/logia/agni pa/scalis.
rabitis/nec remanebit ex eo q̄cq̄ vsq; mane:si q̄d residuū
fuerit/igni cōburetis.Ubi ⁊ addit.Sic aūt comedetis il
lū.Renes vestros accingetis: calciamenta habebitis in
pedibus/tenentes baculos in manib⁹/⁊ comedetis festi
nantes.Queuꝫ cūcta magnā nobis edificationē pariūt
si fuerint mystica interpretatione discussa.Quis nāq; sit
sāguis agni:nō iā audiēdo/sꝫ bibēdo didicistis.Qui san
guis sup vtrūq; postē ponitur: q̄n non solū ore corporis/
sed etiam ore cordis hauritur.In vtroq; etem̄ poste agni
sanguinis est positus:quando sacramētū passionis illi⁹
cum ore ad redemptionē sumitur/ad imitationeꝫ quoq;
intēta mēte cogitatur.Nā q̄ sic redēptoris sui sanguineꝫ
accipit:vt imitari passionē illi⁹ necdū velit/in vno poste
sanguinē posuit.Qui etiā in supliminaribus domorū po
nēdus est:q̄d em̄ spūaliter domos/nisi mētes nostras ac
cipim⁹:in quib⁹ per cogitationē inhabitam⁹? Cuius do
mus superliminare est ipsa intētio/que preeminet actio
ni.Qui igitur intētionē cogitationis sue ad imitationē
passionis dn̄ice dirigit/in superliminari dom⁹ agni san
guinē ponit.Uel certe dom⁹ nr̄e ipsa sunt corpora in q̄b⁹
quousq; viuimus inhabitam⁹.Et in superliminari dom⁹
agni sanguinē ponim⁹:qꝛ crucē passionis illius in fronte
portam⁹.De q̄ adhuc agno subdit. Et edent carnes no
cte illa assas igni.In nocte q̄ppe agnū comedimus/qui
in sacramēto modo dn̄icum corpus accipimus: quando
adhuc adinuicē nostras cōsciētias nō videmus : que ta
mē carnes agni assande sunt: qꝛ nimirū dissoluit carnes
quas aqua coxerit:quas v̄o ignis sine aqua excoq̄t robo
rat. Carnes q̄ppe agni nr̄i ignis coxit:qꝛ cū ipsa vis pas
sionis illius ad resurrectionē valētiorē reddidit: atq; ad
incorruptionē roborauit. Qui em̄ ex morte cōualuit veꝫ
carnes illius ab igne duruerūt.Un̄ etiā per Psalmistā di
cit.Exaruit velut testa virt⁹ mea.Quid nāq; est testa an
te ignē/nisi molle lutū?Sꝫ ei ex igne addit vt solidet.Uir
tus ergo humanitatis eius velut testa exaruit:qꝛ ab igne
passionis ad virtutē incorruptiōis creuit.Sed sola redē
ptoris nr̄i p̄cepta sacramēta/ad verā solēnitatē mētis nō
sufficiūt/nisi eis q̄ ⁊ bona op̄a iūgant.Quid em̄ prodest
corpus ⁊ sanguinē illius ore p̄cipere:⁊ ei peruersis morib⁹ Azymo/rū signi/ficatio.
cōtraire?Un̄ bene adhuc ad comedendū subdit.Et azy
mos panes cū lactucis agrestibus.Panes q̄ppe sine fer
mēto comedit:q̄ recta opera sine corruptione vane glo
rie exercet/q̄ mandata misericordie sine admixtione pcī
exhibet:ne peruerse diripiat qd̄ quasi recte dispēsat.Hoc
quoq; peccati fermentum bone sue actioni miscuerant:
quib⁹ p̄phete voce per increpationē dn̄s dicebat.Ueni
te ad bethel ⁊ impie agite.Atq; postpauca. Et sacrifica Amos/iiij.
te de fermētato laudē.De fermētato nāq; laudem immo
lant:qui deo sacrificium de rapina parant.Lactuce vero
agrestes valde amare sunt.Carnes ergo agni cum lactu
cis agrestibus sunt edende:vt cum corpus redemptoris
accipimus/nos pro pctīs nostris in fletibus affligamus:
quatenus ipsa amaritudo pn̄ie abstergat a mētis stoma
cho peruerse humorē vite.Ubi et subditur.Nō comede

tis ex eo crudū q̄d/nec coctū aqua.Ecce iā nos ipsa v̄ba
historie ab intellectu historico repellūt.Nunq̄d frēs cha
rissimi israeliticus ille ppl's in Egypto cōstitut⁹ comede
re agnū crudū cōsueuerat:vt ⁊ lex dicat/nō comedetis ex
eo crudū q̄d?Ubi ⁊ addit.Neq; coctū aqua. Sed q̄d aq̄
nisi hūanā sciētiā designat:iuxta hoc qd̄ p̄ Salomonem
Prou.ix. sub hereticorū voce d̄r.Aque furtiue dulciores sunt?Quid
crude agni carnes:nisi incōsideratā/ac sine reuerētia co
gitatiōis relictā illi⁹ hūanitatē significāt?Oē em̄ qd̄ sub
tiliter cogitam⁹/q̄si mēte coq̄m⁹.Sed agni caro nec cru
da edēda est/nec aqua cocta:qꝛ redēptor nr̄ nec pur⁹ hō
estimādus est:neq; per hūanā sapiētiā q̄liter deus incar
nari potuit cogitandū.Qis em̄ q̄ redēptorē nr̄m purū ho
minē credit q̄d iste aliud ꝙ agni carnes crudas comedit
quas veꝫ coquere per diuinitatis eius intelligētiā noluit
Qis vero q̄ incarnatiōis ei⁹ mysteria iuxta humanā sa
piētiā discurere conat/carnes agni aq̄ vult coquere.i.dis
pēsationis eius mysteriū/per dissolutā vult sciētiā pene
trare.Qui ergo pascalis gaudij solēnitatē celebrare desi
derat/agnū sine aqua coquat/nec crudum comedat : vt
neq; per hūanā sapiētiā p̄funditatē incarnationis illius
penetrare appetat/neq; in eū tāꝙ in hoīem purū credat
sed assas igni carnes comedat:vt dispēsare oīa per scispi
ritus potētiā sciat.De quo adhuc subiungit. Caput cum
Apo.i. pedibus ⁊ intestinis vorabitis:qꝛ redēptor nr̄ est alpha ⁊
o:deus veꝫ ante secula:⁊ hō in fine seculorū. Sicut iā p̄di
i.Cor.xi. ximus fratres Paulo attestante didicim⁹: qꝛ caput chri
sti deus.Caput ergo agni vorare/est diuinitatē illius fide
p̄cipere.Pedes v̄o agni vorare est vestigia hūanitatꝭ ei⁹
amādo ⁊ imitando perq̄rere.Quid vero sunt intestina
nisi verborū illi⁹ occulta ⁊ mystica mādata?Que tūc vora
mus/cū verba vite cū auiditate sumimus?In quo deuo
rationis verbo quid aliud ꝙ pigritie nostre torpor repre
hendit:q̄ eius v̄ba atq; mysteria:⁊ p̄ nosmetipsos nō req̄
rim⁹:⁊ dicta ab alijs audimus inuiti. Non remanebit ex
eo q̄cq̄ vsq; mane:qꝛ eius dicta sunt magna solicitudine
discuriēda/quaten⁹ priusꝙ dies resurrectiōis appareat:
in hac p̄sentis vite nocte oīa illi⁹ mādata/intelligendo et
operādo penetrent.Sed qꝛ valde est difficile:vt oē sacrū
eloquiū possit intelligi:⁊ oē eius mysteriū penetrari/re
cte subiūgitur.Si q̄d aūt remāserit/igni cōburetis.Qd̄
ex agno remanet igni cōburimus q̄n hoc qd̄ de mysterio
incarnationis ei⁹ intelligere ⁊ penetrare nō possum⁹/po
testati sanctispūs humiliter reseruam⁹:vt nō superbe q̄s
audeat/vel cōtēnere/vel denūtiare qd̄ nō itelligit: sꝫ hoc
Cōditio/nes cōi/cantiū. igni tradat/cuꝫ spirituisancto reseruat.Quia igit qualr
edendū sit pasca cognouimus/nūc a qualib⁹ edi debeat
agnoscamus.Sequitur.Sic autē comedetis illū.Renes
vestros accingetis.Quid in renibus/nisi delectatio car
nis accipit?Unde et psalmista postulat dicēs.Ure renes
meos.Si em̄ voluptatē libidinis in renib⁹ esse nesciret/
eos va minime petisset.Unde qꝛ potestas diaboli in hūa
no genere maxime per luxuriā p̄ualuit:de illa voce dn̄ica
dicitur.Potestas eius in lūbis eius. Qui ergo pasca cō
edit/habere renes accinctos debet:vt q̄ solēnitatem re
surrectionis/atq; incorruptiōis agit:corruptioni iā p̄ vi
tia nulla subiaceat/voluptates edomet/carnē a luxuria
restringat.Neq; em̄ cognouit q̄ sit solēnitas incorruptio
nis/q̄ adhuc p̄ incōtinētiā corruptioni subiacet.Hec qui
Mat.vij busdā dura sunt/sed angusta porta est q̄ ducit ad vitā.Et
habemus iā multa exēpla cōtinētiū.Un̄ bene adhuc sub
ditur.Calciamēta habebitis in pedib⁹.Quid sunt etem̄
pedes nr̄i/nisi op̄a:q̄d vero calciamēta/nisi pelles mor
tuorum aīaliū?Calciamenta aūt pedes muniunt.Que
vero sunt mortua aīalia/ex quorū pellibus nostri muniā
tur pedes/nisi antiq̄ patres q̄ nos ad eternā patriā p̄ces
serunt?Quorū dū exēpla cōspicim⁹/nr̄i op̄is pedes muni
mus.Calciamēta ergo in pedibus habere/est mortuorū
vitā ꝯspicere:⁊ nr̄a vestigia a peccati vulnere custodire.
Tenētes baculos in manibus. Quid lex p̄ baculos/nisi

pastoralē custodiā designat?Et notandū/ꝙ prius precipi
mur renes accingere/postmoduꝫ baculos tenere:qꝛ illi
debent curā pastoralē suscip̄e:q̄ iam in suo corpore sciunt
fluxa luxurie domare:vt dū alijs fortia p̄dicāt/ipsi deside
rijs mollibus eneruiter nō succūbant. Bene aūt subdit.
Et comederis festināter.Notate charissimi frēs/notate
qd̄ dicit/festināter:mādata dei/mysteria redēptoris/cele Moni/tio salu/taris.
stis patrie gaudia cū festinatiōe cognoscite:⁊ p̄cepta vi
te cū festinatiōe implere curate. Quia em̄ adhuc hodie
licet bene agere scim⁹:vtrū cras liceat ignoram⁹.Festinā
tes ergo pasca comedite.i.ad solēnitatem patrie celestis
anhelate.Nemo in hui⁹ vite itinere torpeat/ne in p̄ria lo
cū p̄dat.Nemo moras ad apperēda studia innectat:sꝫ ce
pta p̄ficiat:ne minime liceat iplere qd̄ ichoat.Si ad amo
rē dei pigri nō sum⁹/adiuuat ip̄e quē amam⁹ Jesus chri
stus dn̄s noster:qui viuit ⁊ regnat cū deo patre in vnita
te spiritussancti deus:per omnia secula seculorum. Amē.

¶In octaua pasce. Joannis. XX.

¶In illo tempore:Cū esset sero die illa vna sab
batorum:et fores essent clause vbi erant discipu
li congregati propter metum iudeorū:venit Je
sus et stetit in medio eorum:et dicit eis. Pax vo
bis.Et reliqua.Homilia beati Gregorij pape.

PRima lectionis hu
ius euangelice q̄stio animū pulsat/quō post
resurrectionē corp⁹ dn̄icū verū fuit qd̄ clau
sis ianuis ad discipulos ingredi potuit.Sed sciēdum no
bis est ꝙ diuina op̄atio si ratiōe cōprehēdit/nō est admi
rabilis:nec fides habet meritū cui humana ratio prebet
experimētū.Sed hec ipsa redēptoris nr̄i op̄a:q̄ ex semet
ipsis cōprehēdi nequaꝙ possunt/ex alia eius op̄atiōe pē
sanda sunt:vt rebus mirabilib⁹ fidē p̄beant facta mirabi
liora.Illud em̄ corpus dn̄i intrauit ad discipulos ianuis
clausis:qd̄ veꝫ ad humanos oculos p̄ natiuitatē suā clau
so exijt vtero virginis.Quid ergo mirū/si clausis ianuis
post resurrectionē suā in eternū iā victurus intrauit:qui
moriturus veniēs nō aperto virginis vtero exiuit?Sꝫ qꝛ
ad illud corp⁹ qd̄ videri poterat/fides intuentiū dubita
bat:ostēdit ei p̄rimus man⁹ et latus/palpandā carnē pre
buit/quā clausis ianuis introduxit.Qua in re duo mira:
⁊ iuxta hūanā ratiōnē sibi valde cōtraria ostēdit/dū post Corpis/gl'iosi cō/ditio.
resurrectionē corp⁹ suū:et incorruptibile: ⁊ tn̄ palpabile
demōstrauit.Nā ⁊ corrūpi necesse est qd̄ palpat: ⁊ palpa
ri nō pōt qd̄ nō corrūpit.Sed miro mō/atq; inestimabi
li redēptor nr̄:⁊ incorruptibile post resurrectionē/⁊ palpa
bile corp⁹ exhibuit:vt mōstrādo incorruptibile inuitaret
ad p̄miū:p̄bendo palpabile formaret ad fidē.Et incorru
ptibilē se g̃ ⁊ palpabilē demonstrauit: vt p̄fecto esse post
resurrectionē ostēderet corp⁹ suū/⁊ eiusdē nature/et alte
ri⁹ glie.¶Dicit eis. Pax vobis.Sicut misit me pr̄:⁊ ego Tex.
mitto vos.i sicut misit me pr̄/deus deū:⁊ ego mitto vos
hō hoīes.Pr̄ filiū misit:q̄ hūc pro redēptione gn̄is huma
ni incarnari cōstituit.Quē veꝫ in mūdo venire ad passio
nē voluit/sed tn̄ amauit filiū quē ad passionē misit. Ele
ctos vero ap̄los dn̄s nō ad mūdi gaudia/sꝫ sicut ip̄e mis
sus est ad passiones in mūdū mittit. Quia ergo ⁊ filius
amat a patre/⁊ tn̄ ad passionē mittit:ita ⁊ discipuli amā
tur a dn̄o/q̄ tn̄ ad passionē mittunt in mundo. Itaq; re
cte dicit.Sicut misit me pr̄:⁊ ego mitto vos.i.ca charita
te vos diligo/cū iter scādala p̄secutorū mitto:qua me cha
ritate pr̄ diligit/quē venire ad tolerādas passiones fecit.
Quāuis mitti etiā iuxta naturā diuinitatis possit intelli
gi:eo em̄ ipso a p̄re fili⁹ mitti dicit:quo a patre generat.
Nā spūsctūs q̄ cū sit equalis pr̄i ⁊ filio: nō tn̄ incarnatus
est/isdē se fili⁹ mittere p̄hibet dicēs.Cū venerit paraclet⁹ Joā.xv.
quē ego mittā vobis a p̄re.Si em̄ mitti solūmō incarna
ri deberet intelligi: sctūs procul dubio spūs nullo modo

diceret mitti:q̄ nequaꝙ̄ incarnat⁹ est:ſʒ ei⁹ miſſio ip̄a ꝓ
ceſſio eſt/q̄ de p̄re ꝓcedit ⁊ filio. Sicut itaq̄ſ ſp̄us mitti di
citur/q: ꝓcedit:ita ⁊ fili⁹ nō incōgrue mitti d̄r/q: genera
Tex. tur. ¶ Hoc cū dixiſſet/inſufflauit ⁊ dicit eis. Accipite ſpi
ritū ſctm̄. Querēdū nobis eſt/q̄d eſt ꝙ ſp̄mſctm̄ dn̄s nr̄:et
Quare ſemel dedit in terra cōſiſtēs ⁊ ſemel celo p̄ſidēs. Neq̄ em̄
ſp̄uſſcūs alio in loco dat⁹ ſp̄uſſctūs aptē mōſtrat/niſi nunc cū ꝑ in
bis dat⁹ ſufflationē p̄cipit:⁊ poſtmodū cū de celo veniēs in lin
legit. guis varijs demōſtrat. Cur ergo prius in terra diſcipulis
dat/poſtmodū de celo mittit:niſi ꝙ duo ſunt p̄cepta cha
ritatis/dilectio vcʒ dei ⁊ dilectio ꝓximi. In terra dat ſpi
rit⁹ vt diligat ꝓximus:e celo datur ſp̄us:vt diligat deus.
Sicut ergo vna eſt charitas ⁊ duo p̄cepta:ita vnus ſp̄us
et duo data:p⁹ a cōſiſtente dn̄o in terra/poſtmodū e ce
lo:q: in ꝓximi amore diſcit qualiter peruenire debeat ad
j.Jo.iiij. amorē dei. Unde idē Joānes dicit. Qui nō diligit fratrē
ſuū quē videt/deū quē nō videt quō pōt diligere? Et ante
quidē diſcipuloꝝ mētib⁹ iſdē ſp̄uſſctūs inerat ad fidē/ſed
tn̄ manifeſta datione nō niſi poſt reſurrectionē dat⁹ eſt.
Joā.vij. Un̄ ⁊ ſcriptū eſt. Nōdū erat ſp̄us dat⁹:q: Jeſus nōdū fue
Deuter. rat glificat⁹. Un̄ etiā ꝑ Moyſē d̄r. Surrexerūt mel de pe
xxxij. tra:⁊ oleū de firma petra. Neq̄ em̄ q̄cꝙ̄ tale iuxta hiſto
riā legit ſi tota teſtamēti veteris ſeries recēſeatur: nuſꝙ̄
de petra mel/nuſꝙ̄ oleū ille pp̄ls ſuxit. Sʒ q: iuxta Pauli
j.Coꝝ.x. vocē/petra erat chriſt⁹:mel de petra ſuxerūt: q̄ eiuſdē re
dēptoris nr̄i facta ⁊ miracula viderūt:oleū vero de firma
petra ſuxerūt:q: effuſione ſctiſp̄us poſt reſurrectionē ſuā
vngi meruerūt. Quaſi ergo in firma petra mel dedit:qn̄
adhuc mortalis dn̄s miraculoꝝ ſuoꝝ dulcedinē diſcipu
lis oſtēdit:ſed firma petra oleū fudit:q: poſt reſurrectio
nē ſuā fact⁹ iā impaſſibilis ꝑ afflationē ſp̄us donū ſancte
Eſa.x. vnctionis emanauit. De hoc oleo ꝑ ꝓphetā d̄r. Cōputre
ſcet iugū a facie olei. Sub iugo q̄ppe tenebamur demo
niace dn̄ationis/ſed vncti ſumus oleo ſp̄uſſcti. Et q: nos
gr̄a libertatis vnxit/demoniace dn̄ationis iugū putruit:
ij.Co.iij. Paulo atteſtāte q̄ ait. Ubi ſp̄us dn̄i/ibi libertas. Sciēdū
vero eſt:ꝙ hi q̄ ſp̄mſctm̄ prius habuerūt:vt ⁊ ipſi innocē
ter viuerēt/⁊ in p̄dicatione q̄buſdā ꝓdeſſent:idcirco hūc
poſt reſurrectionē dn̄i patenter acceperūt/vt ꝓdeſſe non
paucis/ſed plurib⁹ poſſent. Un̄ ⁊ in hac ip̄a datione ſp̄us
Tex. dicit. ¶ Quoꝝ remiſeritis pctā remittunt eis:⁊ quoꝝ
retinueritis retēta ſunt. Libet intueri/diſcipuli illi ad tā
ta onera hūilitatis vocati/ad quātū culmē gl̄ie ſint p̄du
cti. Ecce nō ſolū de ſemetipſis ſecuri fiūt/ſʒ etiā aliene obli
gationis ptātē relaxatiōis accipiūt:principatū ſupni iu
dicis ſortiūtur:vt vice dei q̄buſdā pctā retineāt/q̄buſdaʒ
relaxēt. Sic eos a deo decebat erigi q̄ tātū ꝓ deo cōſenſe
rāt humiliari. Ecce qui diſtrictū dei iudiciū metuunt:ani
marū iudices fiunt:⁊ alios dānant/vel liberant:q̄ ſemet
P̄laatu ipſos dānari metuebāt. Horū ꝑfecto nūc in eccl̄ia epi lo
re picula cū tenēt:ſoluēdi ac ligandi auctoritatē ſuſcipiūt:q̄ gradū
notant. regiminis ſortiunt. Grādis honor/ſed graue pōd⁹ iſtius
eſt honoris. Durū q̄ppe eſt:vt q̄ neſcit tenere moderami
na vite ſue/iudex fiat vite aliene. Et pleruꝙ̄ contingit:vt
hūc iudicij loc⁹ teneat/cui ad locū vita minime cōcordat
ac ꝑinde ſepe agit:vt vel dānet immeritos/vel alios ip̄e
ligatus ſoluat:ſepe in ſoluēdis ſubditis ac ligādis/ſue vo
luntatis motus/non aūt cauſarum merita ſequat. Unde
fit:vt ipſa hac ligandi/ac ſoluendi poteſtate ſe priuet:qui
hanc ꝓ ſuis voluntatib⁹/⁊ nō ꝓ ſubiectoꝝ morib⁹ exercet.
Sepe fit vt erga quēlibet ꝓximū/odio vel gr̄a moueat
Ezc.xiij. paſtor. Judicare aūt digne de ſubditis nequeūt: q̄ in ſub
ditorū cauſis/ſua vel odia/vel gr̄am ſequunt. Unde re
cte per ꝓphetā d̄r: Mortificabāt animas q̄ nō moriūtur:
et viuificabāt aīas q̄ nō viuūt. Nō moriētē q̄ppe mortifi
cat/q̄ iuſtuʒ dānat:⁊ nō victurū viuificare nitit/q̄ reum a
ſupplicio abſoluere conat. Cauſe ḡ pēſande ſunt:⁊ tūc li
gādi atq̄ſ ſoluēdi ptās exercēda:vidēdū q̄ culpa/aut q̄ ſit
pn̄ia ſecuta poſt culpā:vt quos omnipotēs de⁹ ꝑ cōpūctiōis
gr̄am viſitat/illos paſtoris ſn̄ia abſoluat. Tūc em̄ vera eſt

abſolutio p̄ſidentis:cū interni arbitriū ſequitur iudicis.
Quō bene quatriduani mortui reſuſcitatio illa ſignificat
que vcʒ demōſtrat:q: prius mortuū dn̄s vocauit ⁊ viuifi
cauit dicēs:lazare veni foras:⁊ poſtmodū is q̄ viuēs egreſ
ſus fuerat/a diſcipulis eſt ſolut⁹:ſicut ſcriptū eſt. Cumq̄ſ Joā.xj.
egreſſus eſſet q̄ fuerat ligatus inſtitis/tunc dixit diſcipulis
ſuis. Soluite eū ⁊ ſinite abire. Ecce illū diſcipuli iā viuē
tē ſoluūt/quē magr̄ ſuſcitauerat mortuū. Si em̄ diſcipuli
Lazarū mortuū ſoluerēt/fetorē magis oſtēderēt ꝙ̄ virtu
tē. Ex qua cōſideratiōe intuēdū eſt:ꝙ illos nos debem⁹
per paſtoralē auctoritatē ſoluere/q̄s auctorē nr̄m cogno Doctrina
ſcimus ꝑ ſuſcitantē gr̄am viuificare. Que nimirū viuifi de vſu
catio ante operationē rectitudinis in ipſa iā cognoſcit con clauiuʒ.
feſſione pctī. Un̄ ⁊ huic ipſi mortuo Lazaro nequaꝙ̄ dici
tur reuiuiſce/ſʒ veni foras. Oīs q̄ppe pctōr/dū culpā ſuā
intra cōſciētiā abſcōdit/introrſus latet/in ſuis penetrali
bus occultat. Sʒ mortu⁹ venit foras:cū pctōr nequitias
ſuas ſpōte cōfitet. Lazaro ergo d̄r:veni foras/ac ſi aperte
cuilibet mortuo in culpa diceret. Cur reatuʒ tuum intra
cōſciētiā abſcōdis? Foras iam ꝑ cōfeſſionē egredere: qui
apud te interius ꝑ negationeʒ lates. Ueniat itaq̄ſ foras
mortu⁹.i.culpā cōfiteat pctōr. Uenientē ꝟo foras ſoluāt di
ſcipuli:vt paſtores eccl̄ie ei penā debeāt amouere quam
meruit/q̄ nō erubuit cōfiteri q̄d fecit. Hec de ſolutiōis or
dine breuiter dixerim:vt ſub magno moderamine paſto
res eccl̄ie:vel ſoluere ſtudeāt/vel ligare. Sʒ vtrū iuſte an
iniuſte obliget paſtor:paſtoris tn̄ ſn̄ia gregi timenda eſt:
ne is q̄ ſubeſt/⁊ cū iniuſte forſitā ligat/ipſam obligatiōis
ſue ſn̄iaʒ ex alia culpa mereat. Paſtor ḡ vel abſoluere in
diſcrete timeat/vel ligare. Js aūt qui ſub manu paſtoris
eſt/ligari timeat vel iniuſte:nec paſtoris ſui iudiciū teme
re rephēdat:ne ⁊ ſi iniuſte ligat⁹ eſt/ex ipſa tumide repre
hēſionis ſupbia culpa q̄ nō erat fiat. Sed q: hec breuiter
ꝑ exceſſum dixerim⁹/ad expoſitionis ordinē reuertamur.

¶ In die ſancti Thome.

Thomas autē vnus ex duodecim q̄ d̄r Didym⁹: nō erat cū eis qn̄ venit
Jeſus. Jſte vn⁹ diſcipul⁹ defuit:reuerſus q̄d ge
ſtū eſt audiuit/audita credere renuit. Uenit iterū dn̄s:et
nō credēti diſcipulo lat⁹ palpādū p̄buit/man⁹ oſtēdit: et
oſtēſa ſuoꝝ cicatrice vulneꝝ/infidelitatis illi⁹ vuln⁹ ſana Thome
uit. Quid fr̄es chariſſimi/q̄d inter hec aīaduertitis. Nun et Jo
quid caſu geſtū creditis:vt elect⁹ ille diſcipul⁹ tūc deeſſet ſeph cō
poſt aūt veniēs audiret/audiēs dubitaret:dubitās palpa paratio.
ret/palpās crederet? Nō hoc caſu/ſʒ diuina diſpēſatiōe ge
ſtū eſt. Egit naꝙ̄ miro mō ſupna clemētia:vt diſcipul⁹ du
bitās/dū in magiſtro ſuo vulnera palparet carnis in no
bis vulnera ſanaret infidelitatis. Plus em̄ nobis Tho
me infidelitas ad fidē/ꝙ̄ fides credētiū diſcipuloꝝ ꝓfuit
q: dū ille ad fidē palpādo reducit/nr̄a mēs oī dubitatiōe
poſtpoſita in fide ſolidat. Sic q̄ppe diſcipulū poſt reſur
rectionē ſuā dubitare ꝑmiſit/nec tn̄ i dubitatiōe deſeruit:
ſicut an̄ natiuitatē ſuā hr̄e Mariā ſp̄oſum voluit:q̄ tn̄ ad
ei⁹ nuptias nō ꝑuenit. Nā ita fact⁹ eſt diſcipul⁹ dubitās
et palpās teſtis ꝟo reſurrectiōis:ſicut ſp̄oſ⁹ mr̄is/fuerat
cuſtos integerrime virginitatis. Palpauit aūt ⁊ exclama
uit. ¶ Dn̄s me⁹ ⁊ de⁹ me⁹. Dicit ei Jeſus. Q: vidiſti me Tex.
credidiſti. Cū Paul⁹ dicat apl̄s. Eſt aūt fides ſperādarū
ſubſtātia rerū argumētū nō apparētiū: ꝑfecto liq̄t/q: fi Heb.xj.
des illarū rerū argumētū eſt/q̄ apparere nō poſſūt. Que
etem̄ apparēt/iā fidē nō hn̄t/ſʒ agnitionē: Dū ergo vidit
Thomas/dum palpauit:cur ei d̄r:q: vidiſti me credidiſti?
Sʒ aliud vidit/aliud credidit. A mortali q̄ppe hoīe/diui
nitas videri nō potuit. Hoīeʒ igit vidit ⁊ deū cōfeſſ⁹ eſt:
dicēs. Dn̄s me⁹ ⁊ de⁹ me⁹. Uidēdo igit credidit q̄ ꝯſide
rādo verū hoīem/hūc deum quē videre nō poterat excla
mauit. Letificat valde q̄d ſeq̄tur. ¶ Bti q̄ nō viderūt et Tex.
crediderūt. Jn q̄ nimirū ſn̄ia nos ſpecial̄r ſignati ſumus

quo eū quē carne nō vidim⁹/mēte retinem⁹. Nos ſigna
ti ſum⁹/ſʒ ſi fidē noſtrā opib⁹ ſeq̄mur. Jlle etem̄ vere cre
dit/q̄ exercet operādo q̄d credit. Quos ꝯ̄ de his q̄ fidē
Titū.j. noīe ten⁹ retinēt Paul⁹ dicit. Confitent ſe noſſe deū/fa
Jaco.ij. ctis aūt negāt. Hinc Jacob⁹ ait. Fides ſine operib⁹ mor
Job.xl. tua eſt. Hinc ad beatū Job/de antiquo hoſte gn̄is huma
ni dn̄s dicit. Abſorbebit fluuiū ⁊ nō mirabit:⁊ habet fidu
ciā ꝙ influat Jordanis in os ei⁹. Quis em̄ ꝑ fluuiū deſi
gnatus/niſi hūani generis flux⁹? Q̄d vcʒ genus ab ortu
ad finē defluit:⁊ quaſi aque more vſq̄ſ ad cōpetentē ter
minū ex carnis liquore pcurrit. Quid ꝑ iordanē/niſi ba
ptizatoꝝ forma ſignat? Quia em̄ in iordane flumine ip̄e
Notāda auctor redēptionis noſtre baptizari dignat⁹ eſt:recte ior
expoſi danis noīe eoꝝ multitudo exprimit/q̄ intra ſacrm̄ baptiſ
tio. matis cōtinent. Antiquus ergo hoſtis gn̄is humani flu
uiū abſorbuit:q: a mūdi origine vſq̄ſ ad redēptoris aduē
tū vix paucis electis euadētibus/in vētrē ſue malitie ge
Job.xl. nus humanū traxit. De quo recte d̄r. Abſorbebit fluuiū ⁊
nō mirabit:q: ꝓ magno nō hʒ/cū infideles rapit. Sʒ gra
ue eſt valde q̄d ſubdit. Et habet fiduciā ꝙ influat iorda
nis in os eius:q: poſtꝙ̄ infideles q̄ſq̄ſ a mūdi origine ra
puit/adhuc ſe poſſe decipere etiā fideles p̄ſumit. Nā ore
peſtifere ꝑſuaſionis eos q̄tidie deuorat: in q̄bus a cōfeſ
ſione fidei reproba vita diſcordat. Hoc ergo fratres cha
riſſimi tota intentione ꝑtimeſcite/hoc apud vos ſolicita
mēte cogitate. Ecce paſcalia ſolēnia agim⁹. Sed ita viuē
dū nobis eſt/vt ꝑuenire ad eterna feſta mereamur. Trāſ
eunt cūcta q̄ tp̄aliter feſtiua celebrant. Curate q̄ his ſolē
nitatib⁹ intereſtis/ne ab eterna ſolēnitate ſeperemini. Quid
ꝓdeſt intereſſe feſtis hoīm/ſi deeſſe cōtingat feſtis ange
lorū? Umbra vēture ſolēnitatis eſt ſolēnitas p̄ſens. Jdcir
co hāc agim⁹ annue/vt ad illā q̄ nō eſt annua ſʒ cōtinua
ꝑducamur. Cū hec ſtatuto tp̄e gerit/ad illi⁹ deſiderium
memoria nr̄a referat. Frequētatione ergo gaudij tp̄alis
ad eterna gaudia mēs incaleſcat ⁊ ferueat:vt ex veritate
letitie perfruat in patria/q̄d de vmbra gaudij meditatur
in via. Uitā igit vr̄am fr̄es moreſq̄ſ cōponite. Js q̄ mitis
reſurrexit a morte/ꝙ̄ diſtrict⁹ in iudicio veniat ꝑuidete.
Certe in die tremēdi examinis ſui cū angelis ⁊ archāge
lis/cū thronis ⁊ dn̄ationib⁹/cū principatib⁹ ⁊ ptātib⁹ ap
parebit:celis ac terris ardētib⁹ cūctis vcʒ elemētis in ſui
obſequij terrore cōmotis. Hūc ergo tāti pauoris iudiceʒ
ante oculos ponite:hūc vēturū timete:vt hūc cū venerit
nō timidi/ſed ſecuri videatis. Timendus ergo eſt ne ti
meat. Terror eius nos ad vſum bone operationis exer
ceat met⁹ illius vitam noſtrā a prauitate cōpeſcat. Mihi
fratres credite:q: tāto tūc erim⁹ ſecuri de ei⁹ ſn̄ia/quāto
nūc eſſe ſatagim⁹ ſuſpecti de culpa. Certe ſi aliq̄s veſtrū
cū ſuo aduerſario cauſam dictur⁹ in meo iudicio die cra
Cōpara ſtina eſſet exhibēdus/totā fortaſſe noctē inſomnē duce
tio dupli ret:q̄d ſibi dici poſſet/q̄d obiectionib⁹ rn̄deret/ſecū ſolici
cis iudi ta ⁊ eſtuanti mēte verſaret:ne me inueniret aſperū vehe
cij. menter metueret:ne apud me appareret noxius formi
daret. Et q̄s ego aut q̄d ego? Nimirū nō lōge poſt futur⁹
poſt hoīem vermis:atq̄ſ poſt vermē puluis. Si ergo tāta
cura ꝑtimeſcit iudiciū pulueris:q̄ intētione cogitādū eſt
qua formidine ꝓuidēdū tāte iudiciū maieſtatis? Sed q:
ſunt nōnulli q̄ de reſurrectione carnis incerti ſunt: ⁊ hāc
tūc rectius docemus:ſi etiā cordiū vr̄oꝝ q̄ſtionib⁹ occul
tis occurrim⁹ pauca nobis de ip̄a reſurrectionis fide lo
quēda ſunt. Multi etem̄ ſicut ⁊ nos aliqn̄ fuim⁹:dū car
nē in putredinē/oſſaq̄ſ in puluerē redigi ꝑ ſepulcra cōſpi
ciūt/reparari ex puluere carnē ⁊ oſſa diffidūt:ſicq̄ſ apud
ſe q̄ſi ratiocinātes dicūt. Qn̄ hō ex puluere reducit? Qn̄
agit vt cinis animet. Quib⁹ breuiter rn̄dem⁹:q: lōge mi
nus eſt deo reparare q̄d fuit ꝙ̄ creaſſe q̄d nō fuit. Aut q̄d
miꝝ ſi hoīeʒ ex puluere refecit/q̄ ſimul oīa ex nihilo crea
uit. Mirabili⁹ naꝙ̄ eſt celū ⁊ terrā ex nullis exiſtētib⁹ cō
didiſſe ꝙ̄ ipſum hoīem ex terra reparare. Sʒ cinis attēdi
tur:⁊ in carnē redire poſſe deſperat: ⁊ diuine operationis

virt⁹ cōprehēdi q̄ſi ex rōne querit. Qui ſcʒ hec idcirco in
ſuis cogitatiōib⁹ dicūt:q: eis q̄tidiana dei miracula ex aſ
ſiduitate viluerūt. Nā ecce in vno grano paruiſſimi ſemi
nis latet tota q̄ naſcitura eſt arboris moles. Cōſtituam⁹
naꝙ̄ an̄ oculos cuiuſlibet arboris mirā magnitudinē co Reſurre
gitem⁹ vn̄ oriēdo cepit q̄ ad tātā molē creſcendo ꝑuenit/ ctio gn̄a
inuenim⁹ ꝓculdubio ei⁹ originē paruiſſimū ſemē. Conſi lis pul
derem⁹ nūc vbi in illo paruo ſeminis grano latet fortitu chre p̄o
do ligni/aſperitas corticis/ſaporis/odoriſq̄ſ magnitudo batur.
vbertas fructuū/viriditas folioꝝ. Cōtrectatū naꝙ̄ ſemi
nis granū nō eſt validū:vn̄ ḡ ꝓceſſit ligni duritia? Nō eſt
aſperū:vn̄ aſperitas corticis erupit? Nō eſt ſaporū: vn̄ ſa
por in fructib⁹? Olfactū nil redolet:vn̄ odor in fructibus
fragrat. Nil in ſe viride oſtēdit:vn̄ folioꝝ viriditas exiuit
Cūcta ḡ in ſemine ſimul latēt:q̄ tn̄ nō ſimul ex ſemine ꝓ
deūt. Ex ſemie q̄ppe ꝓducit radix/ex radice ꝓdit virgul
tū/ex virgulto orit fruct⁹/in fructu etiā ꝓducit ſemē. Ad
dam⁹ ergo:q: ⁊ ſemē latet in ſemine. Quid ḡ mirū ſi oſſa
neruos/carnē/capilloſq̄ſ reducat ex puluere: q̄ lignū/fru
ct⁹/folia in magna mole arboris/ex paruo q̄tidie ſemine
reſtaurat? Cū ḡ dubitās anim⁹ de reſurrectiōis potentia
rōnē q̄rit/earū rerū ei q̄ſtiōes inferēde ſunt/q̄ ⁊ inceſſan
ter fiūt:⁊ tn̄ rōne cōprehēdi nequaꝙ̄ poſſunt:vt dū nō va
let ex viſiōe rei penetrare q̄d ꝯſpicit/de repromiſſiōe diui
ne potētie credat q̄d audit. Jlla ḡ vobiſcū fr̄es chariſſimi
ꝑmiſſa cogitate q̄ ꝑmanēt:q̄ ꝟo cū tp̄e trāſeūt/velut iam
dimiſſa deſpicite. Ad huius reſurrectiōis gloriā quā in ſe
veritas oſtēdit/tota intētiōe feſtinate:terrena deſideria
que ab auctore ſeparāt fugite:q: tāto altius ad cōſpectū
dei omnipotētis ꝑtingitis:quāto mediatorē dei ⁊ hoīm
ſingularius amatis:qui viuit et regnat in vnitate ⁊c.

¶ De eadē dn̄ica. Sermo ſancti Auguſtini epiſcopi ad Neophitos.

Paſcalis ſolēnitas hodierna feſtiuitate concludit:⁊ ideo hodie neo
phitoꝝ habit⁹ cōmutat:ita tn̄ vt cādor q̄ de ha
bitu deponit/ſemꝑ in corde teneat:in q̄ q̄dē primū nobis
agendū eſt:vt q: paſcales dies ſunt.i.indulgētie ac remiſ
ſionis:ita a nobis ſctōꝝ dierū feſtiuitas agat vt relaxatio
ne corporū puritas nō obfuſcet:ſed poti⁹ abſtinentes ab
omni luſu/ebrietate/laſciuia/dem⁹ operā ſobrie remiſſiōi/
ac ſcti ſynceritati:vt q̄cq̄d mō corporali abſtinētia nō acq̄
rim⁹/mētiū puritate gr̄am⁹. Ad oēs q̄dē ptinet ſermo q̄s
cura nr̄a cōplectit:verūtn̄ hodie terminata ſacramētoꝝ
ſolēnitate:vos alloq̄mur nouella germina ſctitatis rege
nerata ex aq̄ ⁊ ſp̄uſctō/germē piū/examē nouellū. Flos
nr̄i honoris ⁊ fruct⁹ laboris/gaudiū ⁊ corona mea:oēs q̄
ſtatis in dn̄o. Apl̄icis ꝟbis vos alloquar. Ecce nox p̄ceſ Ro.xiij.
ſit/dies aūt appropinquabit:abijcite opa tenebraꝝ:⁊ in
duite vos arma lucis/ſic vt in die honeſte ambulemus.
Nō in comeſſationib⁹ ⁊ ebrietatib⁹/nō in cubilib⁹ ⁊ impu
dicitijs/nō in cōtētione ⁊ emulatione/ſʒ induimini dn̄m
Jeſum chriſtū. Habem⁹ inq̄t certiorē propheticū ſermo ij.Pe.j.
nē:cui benefacitis intēdentes taꝙ̄ lucerne in obſcuro lo
co donec dies luceſcat:⁊ Lucifer oriat in cordib⁹ veſtris
Sint ergo lūbi vr̄i p̄cincti:⁊ lucerne ardētes:⁊ vos ſimi Luc.xij.
les hoīb⁹ expectātib⁹ dn̄m ſuū qn̄ reuertat a nuptijs. Ec
ce dies adueniūt/in q̄b⁹ dn̄s dicit. Puſillū inq̄t ⁊ nō vide Joā.xvj.
bitis me:⁊ iterū puſillū ⁊ videbitis me. Hec eſt hora de q̄
dixit. Uos triſtes eritis/ſeculū aūt gaudebit.i.vita iſta te
tationib⁹ plena in q̄ ꝑegrinamur ab eo. Sʒ iterꝝ inq̄t vide
bo vos ⁊ gaudebit cor veſtrū:⁊ gaudiū vr̄m nemo tollet
a vobis:cui⁹ ſpei tā gratū/⁊ tā gratuitū etiā pign⁹ ſctm̄
ſp̄m accepim⁹: q̄ in cordib⁹ nr̄is inenarrabiles gemitus ij.Co.v.
opat ſctōꝝ deſiderioꝝ. Cōcepim⁹ ei:ſicut ait Eſaias:par Eſaie.
turiuim⁹ ſp̄m ſalutis. Et mulier cū parturit ait dn̄s/triſti xxvj.
tia eſt illi:q: venit dies ei⁹:ſʒ cū peperit fit gaudiū qm̄ nat⁹ Jo.xvj.

est hõ in seculo. Hoc est gaudiũ qđ nemo aufert a nobis:
quo in eterne vite lucẽ ex hac fidei cõceptiõe trãsfundi-
mur. Tũc ḡ ieiunem⁹ ⁊ oremus / cũ dies parturitiõis est.
Hoc totũ corpus christi in toto orbe diffusum .i. tota hec
Ps. lx. agit eccl'ia: ⁊ illa vnitas q̄ dicit ĩ psalmo. A finib⁹ terre ad
te clamaui / dũ anxiaret cor meũ. Vñ iã nobis elucet / cur
q̄dragesima instituta sit hui⁹ hũiliatiõis solẽnitas. Qui
eñ a finib⁹ terre clamat cũ anxiaret cor ei⁹ / a quatuor or-
bis terre partib⁹ clamat: q̃s frequẽter etiã scriptura com
memorat: oriẽte ⁊ occiduo / aq̄lone ⁊ meridie. Per hoc to
tũ ille decalog⁹ legis / iã nõ p lrãm tm̃mõ metuẽdus / sed
per grãm charitat̃ implẽdus indict⁹ est. Vñ quater mul
tiplicatis decẽ / videm⁹ q̄draginta cõpleri: sed adhuc in la
bore tẽtationis: cũ venia delictorũ. Quis eñ pfecte iplet /
nõ cõcupisces? Vñ ieiunãdũ ⁊ orandũ est a bono tñ ope
Exo. xx. nõ cessandũ. Cui labori merces illa reddit in fine / q̄ dena
rij numeri nũcupat. Sicut aũt ternari⁹ a trib⁹ / q̄ternari⁹
a quatuor: ita denari⁹ a decẽ nomẽ accepit: q̄ cũ iũct⁹ est
quadragenario tãq̃ merces labori reddit. Quinq̄gena
Nũerorũ ratio mystica. rij numeri figura tp̃s illi⁹ gaudij significat: qđ nemo au-
feret a nobis: cui⁹ in hac vita nõdũ pfectionẽ habem⁹: sz
tñ post solẽnitatẽ dñice passionis a die resurrectionis ei⁹
per dies quinquaginta qb⁹ ieiunia relaxam⁹ / hoc in dñi-
cis laudib⁹ psonãte alla celebramus. Nũc itaq̃ in psona
christi vt nõ possideamur a sathana / exhortor vos dilectis-
simi: vt q̄tidianis ⁊ largiorib⁹ eleemosynis frequẽtiorib⁹
orõnib⁹ dñm ppitiemur. Nũc tp̃s est vt vnusquisq̃ absti
neat se: nõ tãtũ ab illicit̃ / sz etiã a q̄busdã licitis: ⁊ orõnib⁹
atq̃ ieiunijs vacet: q̃uis ⁊ p totũ annũ certis diebus hoc
facere debeat: ⁊ quãto crebri⁹ / tãto vtiq̃ meli⁹: q ⁊ q̄ cõ-
cessa immoderate appetit eũ q̄ cõcessit offendit. Orõ q̄p
pe spũalis res est: ⁊ ideo tãto est acceptior: quãto magis
sue nature implet affectũ. Tãto magis aũt spũali opere
fundit: quãto magis anim⁹ q̄ eã fũdit a carnali volupta-
Exodi. xxxiiij. te suspẽdit. Quadraginta dies ieiunauit Moyses legis
administrator: q̄draginta Helias pphetarũ excellẽtissi-
iij. re. xix. mus: q̄draginta ip̄e dñs / testimoniũ habẽs a lege ⁊ pro-
Matt. iiij. phet̃. Baptism⁹ ille pponit. Joãnes eñ baptizauit chri-
stũ cũ se christo pfiteretur minorẽ: christ⁹ aũt baptizauit
Mat. iij. christianũ / q̄ se ondit ⁊ Joãne esse maiorẽ: sicut circũcisio
Luce. ij. nẽ carnis q̃uis eã ⁊ christ⁹ accepit: ⁊ nemo christian⁹ ac-
cepit meli⁹ est sacrm̃ resurrectiõis christi q̃ ad expoliãdã
carnalẽ hãc veterẽq̃ vitã corde circũderet christian⁹ / vt
Ro. vj. audiat apl'm dicẽtẽ. Sicut christ⁹ surrexit a mortuis per
gl'iaz pris / sic ⁊ nos in nouitate vite ambulem⁹: sicut ip̄z
vet⁹ pasca qđ agni occisiõe celebrare pceptũ est: nõ iõ q
j. Cor. v. hoc cũ discipulis celebrauit christ⁹ / iã meli⁹ est pasca nr̃m
qđ imolat⁹ est christ⁹. Pertinuit eñ ad pbẽdũ nobis hu-
militatis ⁊ deuotiõis exẽplũ: vt illa etiã sacra veniẽs susci
pere dignaret qb⁹ vẽtur⁹ ip̄e pnũtiabat: vt hinc onderet
quãta religione nos oportet accipe hec sacramẽta / q̄bus
iã venisse nũtiat. Nõ ḡ q christ⁹ post acceptũ baptismuz
cõtinuo ieiunauit / tãq̃ regulã obseruationis dedisse cre-
dẽdus est vt post ipsi⁹ christi baptismũ acceptũ / cõtinuo
ieiunare necesse esset: sed plane illo exẽplo docuit ieiunã-
Magisterium christi pponitur. dũ eẽ: qñ forte acriori luctamine cũ tẽtatore pfligit. Ob
hoc eñ ⁊ christ⁹ q̄ sicut hõ dignat⁹ est nasci / nõ respuit si-
cut hõ tẽtari: vt christian⁹ magisterio eius instruct⁹ non
possit a tẽtatiõe superari. Siue ḡ cõtinuo post baptismũ:
siue q̄libet interuallo tp̄is interposito: qñ sibi preliũ tẽta-
tionis infert hoi / ieiunãdũ est: vt ⁊ caro impleat de casti-
gatione militiã / ⁊ aia impetret de hũilitate victoriã. In
illo ḡ dñico exẽplo illi⁹ causa ieiunij nõ Jordanis tinctio
sed diaboli tẽtatio fuit. Cur aũt nos ante solẽnitatẽ pas-
sionis dñi ieiunem⁹: ⁊ illa ieiuniorũ relaxatio quinq̄gesi-
mo die pficiat: hec rõ est. Ois q̄ recte ieiunat / aut animã
suã in gemitu orõnis ⁊ castigatione corpis hũiliat: ⁊ ex fide
nõ ficta affligit: aut ab illecebra carnis inopia aliq̄ spũali
veritatis ⁊ sapiẽtie delectatiõe suspensa / ad famẽ / sitimq̃
satiãdã descẽdit. Interrogãtib⁹ Phariseis cur discipuli

ei⁹ nõ ieiunarẽt. Nã de illo primo quod habet anime hu Mat. ix.
miliationẽ: nõ possunt inq̄t lugere filij spõsi q̃diu cũ eis
spõsus est: sz veniet hora qñ auferet ab eis spõsus: ⁊ tunc
ieiunabũt: de illo aũt altero qđ habet epulas mentis: ita
cõsequẽter locut⁹ est. Nemo assuet pãnũ nouũ vestimẽto
veteri / ne maior scissura fiet: neq̃ mittũt vinũ nouum in
vtres veteres ne rũpant ⁊ vinũ effundat: sed vinũ nouũ
in vtres nouos mittũt / ⁊ ambo cõseruabũt. Proinde q
iam spõsus ablatus est / vtiq̃ nobis filijs illi⁹ pulchri spõ
si lugẽdũ est. Speciosus enim forma pre filijs hoim / cui⁹
diffusa gratia in labijs ei⁹: inter man⁹ psequẽtiũ non ha-
buit speciẽ neq̃ decorẽ: ⁊ ablata est de terra vita eius. Et Esa. liij.
recte lugemus / si flagram⁹ desiderio eius. Btĩ q̄bus cuz
licuit ante passionẽ tũc habere psentẽ: interrogare sicut
vellẽt / audire sicut audire deberẽt. Illos dies concupie-
rũt videre patres ante aduẽtũ ei⁹ neq̃ viderũt: q in alia
dispẽsatione fuerant ordinati p quos vẽturus annũtiare
tur / nõ qb⁹ veniẽs audiret. De his eñ apl's loq̄tur dicẽs
Multi iusti ⁊ pphete voluerũt videre q̄ videtis / ⁊ nõ vi Matt. xiij.
derũt: ⁊ audire q̄ auditis: ⁊ nõ audierũt. In nobis autez
illud impletũ est / qđ idẽ ipse dicit. Veniẽt dies qñ deside
rabitis videre vnũ de dieb⁹ istis: ⁊ nõ poteritis. Qui scri
desiderij flãma vrit / q̃s hic nõ lugeat: q̃s nõ laboret in ge-
mitu suo / quis nõ dicat: facte sunt mihi lachryme mee pa
nes die ac nocte / dũ đ: mihi q̄tidie vbi est de⁹ tuus? Cre-
dimus q̄ppe eũ iã sedentẽ ad dexterã pris: sed tñ q̃diu su- ij. Co. v.
mus in corpore pegrinamur ab eo / nec de eo dubitantib⁹
vel negãtib⁹ ⁊ dicẽtib⁹ / vbi est de⁹ tuus valemus ostẽde-
re. Merito apl's ei⁹ cõcupiscebat dissolui ⁊ esse cum illo: Phil. j.
manere aũt in carne nõ sibi optimũ dicebat: sed necessa- Sap. ix.
rium pper nos: vbi cogitatiões mortaliũ timide ⁊ incer
te prouidentie nostre: quoniã deprimit terrena inhabita- Job. vij.
tio sensum multa cogitantẽ: inde tentatio est vita huma j. Pe. v.
na super terrã / ⁊ in hac nocte seculi circũit / sicut leo que- Apoc. v.
rens quem deuoret. Non leo de tribu iuda rex noster / sed
leo diabolus aduersarius noster. Ille eñ quatuor ani- Apoc. iiij.
malium de apocalypsi Joãnis figurã in se vno exprimẽs
natus vt homo / operatur vt leo / immolatus vt vitulus /
volauit vt aquila: volauit super pẽnas ventorũ: ⁊ posuit
tenebras latibulũ suum. Posuit tenebras ⁊ facta est nox
in qua pertransibũt oẽs bestie sylue. Catuli leonũ rugiẽ-
tes: tentatores videlicet / per quos diabolus querit quez
deuoret: non quidẽ habentes potestatẽ nisi in eos quos
receperint: q ⁊ in psalmo ipso ita seq̄tur: querẽtes a deo
escam sibi. In tam periculosa ⁊ tẽtationibus plena hui⁹ Mundi pericula notant.
seculi nocte / quis nõ timeat: q̃s nõ medullis omnib⁹ cõ-
tremiscat: ne dignus iudicetur q̄ deuorandus dimittatur
in fauces tã crudelis inimici? Vñ ieiunandũ et orandum
est ⁊ tanto potius / tãto instãtius: quãto ppinqui⁹ ⁊ ip̄a
dominice resurrectionis solẽnitate passionisq̃ celebrita-
te anniuersaria quodãmodo nobis eiusdẽ noctis memo
ria resculpitur: ne obliuione deleatur: ⁊ nos nõ corpore: sz
spiritu dormiẽtes / ille rugiens deuorator inueniat. Nam
et ipsa dominica passio q̄d nobis aliud in capite nr̃o Je-
su christo q̃ ipsam vite huius tẽtationẽ maxime cõmẽda
uit? Unde adueniente iam mortis sue tp̄e Petro dixit. Lu. xxij.
Postulauit sathanas vexare vos sicut triticum: et ego ro
gaui pro te ne deficiat fides tua: vnde ⁊ tu cõforta fratres
tuos. Et plane confortauit nos per apl'm: vnde cum his
duobus in monte se ostendit. Nos autẽ quia tam longũ
ieiuniũ perpetrare nõ possumus: vt p tot dies ⁊ noctes
nihil alimentorũ sicut ille accipiam⁹: saltẽ quãtum possu
mus faciam⁹: except̃ dieb⁹ p quos certis de causis / nos
ecclesie phibet ieiunare: vt dño deo nostro vel quotidia
no vel crebro ieiunio placeamus. Sed nunquid sicut a
cibo et potu abstinentia / per tot dies nõ potest esse conti
nua? Quando quidẽ tẽpus humiliãde aie quantũ potui
maxime cõmẽdaui: tñ pper hoim errores / qui p vanilo-
quas seductiões ⁊ prauas cõsuetudines / nobis molestã
pro vobis curam inferre nõ cessant / tacere nõ possumus

Sunt q̄dẽ obseruatores q̄dragesime deliciosi potius q̃
religiosi: exq̄rentes nouas suauitates magis q̃ veteres
cõcupiscẽtias castigãtes: q̄ pciosis copiosisq̃ apparatib⁹
fructuũ diuersorũ quorũlibet varietates ⁊ sapores supare
cõtendũt. Uasa in qb⁹ cocte sunt carnes tãq̃ immũda for
Edacitas reprehendit. midãt: ⁊ in carne sua vẽtris ⁊ gutturis luxuriã nõ formi-
dãt. Ieiunãt nõ vt solitã tẽperãdo minuãt edacitatẽ: sed
vt immoderatã differẽdo augeãt auiditatẽ. Nã vt tp̃s refi-
ciẽdi aduenerit / opimis mẽsis tãq̃ pecora psepib⁹ irruũt
vẽtresq̃ distẽdũt artificiosis ⁊ peregrinis cõdimẽtorũ di-
uersitatib⁹: tãtũ capiũt mãducãdo / quãtũ digerere non
sufficiũt ieiunãdo. Sũt etiã q̄ vinũ ita nõ bibũt: vt aliorũ
expressiõe pomorũ aliosq̃ sibi liq̄res: nõ salutis cã / sz iocũ-
ditatis exquirãt: tãq̃ nõ sit q̄dragesima pie humiliatiõis
j. tim. v. obseruatio / sz noue voluptat̃ occasio. Quãtũ ei honesti⁹
esset: vt si pper infirmitatẽ stomachi aquã potare nõ po
terat / vino vsitato ⁊ modico sustẽtaret. Quid aũt absur-
dius: q̃ tp̄e q̄ caro arcti⁹ est castigãda / tãtã suauitatẽ car-
ni pcuret / vt ipsa fauciũ cõcupiscẽtia nollet q̄dragesimã
pterire? Quid incõuenienti⁹ / q̃ dieb⁹ hũilitatis / qñ paxũ vi
ctus oib⁹ imitãdũ est / ita viuere vt si toto tp̄e sic viuat / vix
possint victũ patrimonia sustinere? Cauete ista dilectissi-
Eccl'i xviij. mi. Cogitate q̄d scriptũ est. Post concupiscẽtias tuas nõ
eas. O saluberrimũ pceptũ si oĩ tp̄e obseruãdũ est: quã-
to ãpli⁹ his dieb⁹ qñ ita turpe est si cupiditas nr̃a ad vsita
tas relaxet illecebras / vt merito culpet q̄ nõ restrinxit vsi
tatas? Precipue sane pauperum memẽtote: vt qđ vobis
parcius viuẽdo subtrahitis / in celesti thesauro reponatis
Accipiat esuriẽs christ⁹ / qđ ieiunãs min⁹ accepit christia-
nus. Castigatio volẽtis / fiat sustẽtatio nõ habẽtis: copio
se volũtatis inopia / fiat necessaria inops. Copiosa sit etiã
in aio placabili ⁊ hũili misericors ignoscẽdi facilitas: pe-
tat veniã q̄ fecit iniuriã / det veniã q̄ accepit iniuriã: vt nõ
possideamur a sathana / cui⁹ triũph⁹ est dissentio christia-
norũ. Et hec eñ magni lucri eleemosyna est / debitũ rela-
xare cõseruo / vt tibi relaxet a dño. Utrũq̃ op⁹ bonũ cele
stis magr̃ discipulis cõmẽdauit / dicẽs. Dimittite ⁊ dimit-
Lu. vj. tet vobis: date ⁊ dabit vobis. Memẽtote serui illius cui
Mat. xviij. oẽ debitũ dñs ei⁹ qđ donauerat replicauit. q cõseruo sibi
debẽti centũ denarios miam nõ repẽdit: quã de talentorũ
decẽ milibus q̄ debebat accepit. In hoc genere opis bo-
ni nulla est excusatio: vbi sola volũtas tota facultas est.
Põt q̄sq̃ dicere / ne stomachus dolcat ieiunare non pos-
sum: põt etiã dicere volo dare paupi / sz vñ non habeo: aut
Notula optima. tãtũ habeo vt timeã egere si dedero. Quãq̃ ⁊ ihis opib⁹
excusatiões pleriq̃ sibi hoies falsas faciũt: qñ veras iue
niũt: verũtamẽ q̃s eq̄dẽ dicat: iõ nõ ignoui veniã petenti.
q me valitudo ipediuit: aut q man⁹ q̄ porrigerẽ nõ fuit?
Dimitte vt dimittat tibi: cordis h̃ op⁹ est: nullũ vel carnis
sue mẽbrũ in adiutoriũ aie assumit / vt h̃ ipleat qđ rogat.
Uolũtate agit / volũtate pficit. Fac secur⁹ / nihil in corpe
dolebis / nihil in domo min⁹ habebis. Iã vero fres videre
quid malũ sit vt penitenti fratri nõ ignoscat: cui preceptũ
est: vt inimicũ adhuc diligat. Que cũ ita sint: ⁊ cũ scriptũ
Eph. iiij sit. Sol nõ occidat sup iracundiã vestrã: considerate fres
vtrũ christian⁹ sit dicẽdus: qui aut his diebus inimicitias
non vult finire quas nũq̃ debuit exercere.

Dñica. II. Misericordia dñi. Joã. X.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis.
Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam
suam ponit pro ouib⁹ suis. Et reliqua. Homilia
beati Gregorij pape.

AUdistis fratres cha
rissimi ex lectione euangelica eruditionem
vestram: audistis ex lectione euãgelica peri
Tex. culum nostrũ. Ecce eñ is qui non ex accidẽ
ti bono: sed essentialiter bon⁹ est / dicit. ¶ Ego suz pastor
bonus. Atq̃ eiusdem bonitat̃ formã quã nos imitemur

adiũgit dicẽs. ¶ Bon⁹ pastor aiam suã ponit p ouibus Tex.
suis. Fecit qđ monuit: ondit qđ iussit. Bon⁹ pastor p oui
bus aiam posuit: vt in sacramẽto nr̃o / corp⁹ suũ ⁊ sangui-
nẽ verteret: ⁊ oues quas redemerat / carnis sue alimẽto
satiaret. Ostensa nobis de cõtẽptu mortis via quã sequa
mur: apposita est forma cui imprimamur. Primũ nobis
est / exteriora nostra misericorditer p ouibus ei⁹ impende Forma prelationis ostẽditur.
re: postremũ vero si necesse sit / etiã mortẽ nostrã p eisdem
ouib⁹ ministrare. A primo aũt h̃ minimo / puenit ad po-
stremũ maius. Sz cũ incõparabiliter lõge sit melior aia
q̄ viuim⁹ / q̃ terrena substãtia quã exteri⁹ possidemus: q̄
non dat p ouib⁹ substãtiã suã / qñ pro his datur⁹ est aiam
suam? Et sunt nõnulli q̄ dũ plus terrenã substãtiã q̃ oues
diligũt: hi merito nomẽ pastoris pdũt: de qb⁹ ptinus sub
ditur. ¶ Mercenari⁹ aũt ⁊ q̄ nõ est pastor: cuius nõ sunt Tex.
oues pprie: videt lupũ venientẽ / ⁊ dimittit oues ⁊ fugit.
Nõ pastor / sed mercenari⁹ vocat: q̄ nõ pro amore intimo
oues dñicas / sz ad tp̄ales mercedes pascit. Mercenarius
q̄ppe est / q̄ locũ q̄ppe pastoris tenet / sz lucra aiarũ nõ q̄rit
terrenis cõmodis inhiat: honore prelationis gaudet: tẽ-
poralib⁹ lucris pascit / impẽsa sibi ab hoibus reuerentia
letatur. Iste sunt eteñ mercedes mercenarij: vt p eo ipõ
quod in regimine laborat / hic qđ q̄rit inueniat: ⁊ ab here
ditate gregis in posterũ alien⁹ existat. Utrũ vero pastor
sit an mercenari⁹: cognosci veraciter nõ põt / si occasio ne
cessitatis deest. Trãquillitatis eñ tẽpore plerũq̃ ad gre-
gis custodiã sicut ver⁹ pastor / sic ⁊ mercenari⁹ stat: sed lu-
pus veniẽs indicat / quo q̄sq̃ aio super gregis custodiaz
stabat. Lupus eteñ sup oues venit: cũ quilibet iniust⁹ et
raptor fideles q̄sq̃ atq̃ humiles opp̄mit. Sed is q̄ pastor
esse videbat ⁊ nõ erat / relinq̄t oues ⁊ fugit: q dũ sibi ab
eo periculũ metuit / resistere eius iniustitie non presumit.
Fugit aũt nõ mutãdo locũ / sz subtrahẽdo solatiũ. Fugit:
q iniustitiã vidit ⁊ tacuit. Fugit: q se sub silẽtio abscõdit
Quib⁹ bene p pphetã đ. Nõ ascẽdistis ex aduerso: neq̃ Eze. xiij.
opposuistis murũ p domo isrl' / vt staretis in prelio in die
dñi. Ex aduerso q̄ppe ascẽdere: est q̄buslibet potestatib⁹
praue agẽtib⁹ / rõnis libera voce ptraire. Et i die dñi p do
mo isrl' i plio stam⁹ / ac murũ opponim⁹ / si fideles innocẽ
tes cõtra puersorũ iniustitiã ex iustitie auctoritate vidicam⁹
Qđ q mercenari⁹ nõ facit / cũ veniẽtẽ lupũ viderit / fugit.
Sz est ali⁹ lup⁹ q̄ sine cessatiõe q̄tidie nõ corpa / sed mẽtes
dilaniat: malign⁹ vez spũs q̄ causas fideliũ isidiãs circũit
⁊ mortẽ aiarũ q̄rit: de quo lupo mox subdit. ¶ Et lup⁹ ra- Tex.
pit ⁊ dispgit oues. Lup⁹ venit ⁊ mercenari⁹ fugit / q ma-
lign⁹ spũs mẽtes fideliũ i tẽtatiõe dilaniat: ⁊ is q̄ locũ pa
storis tenet / curã solicitudinis nõ hz: ⁊ aie pereũt: ⁊ ip̄e de
terrenis lucris letat. Lupus rapit ⁊ dispgit oues: cũ aliũ
ad luxuriã ptrahit: aliũ in auaritiã accẽdit: aliũ in supbiã
erigit: aliũ p iracũdiã diuidit: hũc iuidia stimulat: illũ fal-
lacia supplãtat. Quasi ḡ gregẽ lup⁹ dissipat / cũ fideliũ
pplos diabol⁹ p tẽtatiões necat. Sz ptra hec mercenari⁹
nullo zelo accẽdit / nullo feruore dilectiõis excitat: q dũ
sola exteriora cõmoda req̄rit / iteriora gregis dãna negli-
gẽter patit: vñ ⁊ mox subiũgit. ¶ Mercenari⁹ aũt fugit Tex.
q mercenari⁹ est: ⁊ nõ ptinet ad eũ de ouib⁹. Sola ḡ cau
sa est vt mercenari⁹ fugit: q mercenari⁹ est. Ac si apte dice
ret. Stare in periculo ouiũ nõ põt: q in eo qđ ouib⁹ pest Praui pastoris mores notant.
nõ oues diligit / sz lucrũ terrenũ q̄rit. Dũ eñ honorẽ ãple-
crit dũ tp̄alib⁹ cõmodis letat: opponere se cõtra periculũ
trepidat / ne h̃ qđ diligit amittat. Sz q redẽptor nr̃ el'pas
ficti pastoris innotuit: iterũ formã cui debem⁹ imprimi ondit
dicẽs. ¶ Ego suz pastor bonus. Atq̃ subiũgit. Et cogno-
sco oues meas: ⁊ cognoscunt me oues mee. Et cognosco Tex.
oues meas h̃ ẽ / diligo: ⁊ cognoscũt me oues mee. Ac si apte
dicat / diligẽtes obsequũt. Qui eñ veritatẽ nõ diligit adhuc
minime cognouit. Vos ḡ audist̃ fres piculũ nr̃m: pẽsate i vbis
dñicis etiã periculũ vr̃m: videte si oues eius estis: videte
si eũ cognoscitis: videte si lumẽ veritatis scitis. Scitis au
tẽ dico: nõ p fidẽ / sed p amorem. Scitis dico: nõ ex credu-

litate/sed ex operatiōe. Nā idē ipse q̄ hec loquit᷑ Joānes
j. Joā.ij. euāgelista testat᷑/dicēs. Qui dicit se nosse deū ⁊ mādata
ei⁹ nō custodit mēdax est. Vn̄ ⁊ in h̄ loco ꝓtin⁹ dn̄s subdit
Tex. ¶ Sicut nouit me p̄r/⁊ ego agnosco patrē:⁊ animā meā
pono pro ouib⁹ meis. Ac si apte dicat. In hoc cōstat:q: ⁊
cognosco patrē ⁊ cognoscor a prē:q: aīam meā pono ꝓ
ouibus meis.i.ea charitate q̄ ꝓ ouib⁹ morior/quātū prem
diligā ostēdo. Quia v̄o nō solū Judeā/sed etiā gētilitatē
Tex. redimere venerat:adiūgit dicēs. ¶ Et alias oues habeo
q̄ non sunt ex hoc ouili:⁊ illas oportet me adducere:⁊ vo
cē meā audiēt/⁊ fiet vnū ouile ⁊ vn⁹ pastor. Redēptionē
nr̄am q̄ ex gētili pplo venim⁹ dn̄s aspexerat:cū se adduce
re/⁊ alias oues dicebat. Hoc q̄tidie aspicitis fratres fieri
hoc recōciliati᷑ gētib⁹ factū hodie videt᷑. Quasi ex duo
bus gregib⁹ vnū ouile efficit:q: iudaicū ⁊ gētilē ppl'm in
Eph.ij. sua fide cōiungit/Paulo attestāte qui ait. Ipse est pax no
stra/qui fecit vtraq̄ vnū. Dū eī̄ ad eternā vitā ex vtraq̄
natione simplices elegit:ad ouile ꝓprium oues deducit.
Tex. De quibus profecto ouibus rursus ait. ¶ Oues mee vo
cē meā audiunt:⁊ ego cognosco eas ⁊ sequunt᷑ me/⁊ ego
vitam eternā do eis. De quib⁹ ⁊ paulo superi⁹ dixit. Per
me si quis introierit saluabit᷑:⁊ ingrediet᷑ ⁊ egredietur:⁊
pascua inueniet. Ingrediet᷑ quippe ad fidē:egrediet᷑ v̄o
a fide ad speciē:a credulitate ad contemplationē:pascua
autem inueniet in eterna refectiōe. Oues ḡ eius pascua
inueniēt:q: quisquis illū corde simplici sequit᷑/eterne vi
riditatis pabulo nutrit᷑. Que aūt sunt istaꝝ ouiū pascua
nisi interna gaudia sp̄ virentis paradisi? Pascua nāq̄ ele
Supne ctorꝝ sunt/vultus p̄sens dei:q̄ dū sine defectu conspicitur/
patrie si sine fine mēs vite cibo satiat᷑. In istis pascuis de eternita
gnat᷑ fe tis satietate letati sunt:q̄ iā laqos voluptuose tēporalita
licitas. tis euaserunt. Ibi hymnidici angeloꝝ chori:ibi societas
supernorum ciuiū:ibi dulcis solēnitas a peregrinationis
huius tristi labore redeuntiū. Ibi prouidi prophetarum
chori/ibi iudex apostolorū numerus/ibi innumerabiliū
martyrum victor/exercitus tāto illic letior/quanto hic du
rius afflictus:ibi confessorū constantia/premij sui perce
ptione cōsolata. Ibi fideles viri:quos a virilitatis sue la
bore voluptas seculi emollire non potuit. Ibi sancte mu
lieres/que cum seculo ⁊ sexū vicerūt. Ibi pueri/q̄ hic an
nos suos moribus trāscenderūt. Ibi senes quos hic etas
debiles reddidit:⁊ virt⁹ opis nō reliquit. Queram⁹ ergo
fratres hec pascua:in quib⁹ cum tantorꝝ ciuium solēnita
te gaudeamus. Ipsa nos letantiū festiuitas inuitat. Cer
te sicubi populus nūdinas celebraret:si ad alicuius eccle
sie dedicationem denuntiata solēnitate cōcurreret/festi
naremus oēs simul inueniri:interesse vnusquisq̄ satage
ret:graui se dāno afflictū crederet si solēnitatem cōis leti
tie non videret. Ecce in celestib⁹ electoꝝ ciuium letitia
agitur:vicissim de se oēs in suo conuentu gratulantur:et
tn̄ nos ab amore eternitatis tepidi/nullo desiderio arde
mus:interesse tāte solēnitati nō querim⁹:priuamur gau
dijs/⁊ leti sum⁹. Accendam⁹ ergo animū fr̄es:recalescat
fides in id qd̄ credidit:inardescant ad sup̄na nostra desi
deria:⁊ sic amare iam ire est. Ab interne solēnitatis gau
dio nulla nos aduersitas reuocet:q: ⁊ si q̄s ad locū ꝓpo
sitū ire desiderat:ei⁹ desideriū q̄libet vie asperitas nō im
mutat. Nulla nos prosperitas blandiēs seducat:q: stult⁹
viator est:q̄ i itinere amena prata cōspiciēs/obliuiscit᷑ ire
q̄tēdebat. Toto ḡ desiderio ad supnā patriā anim⁹ anhe
let:nil in h̄ mūdo appetat:qd̄ cōstat q: citi⁹ relinq̄t:vt si ce
lestis pastoris veraciter oues sum⁹:q: in vie delectatione
nō figimur/eternis pascuis in ꝑuētiōe satiemur. Tu aūt.

¶ Dn̄ica.III.Jubilate.Joan.XVI.

¶ In illo tempore:Dixit Jesus discipulis suis.
Modicum et iam non videbitis me ⁊ iterū mo
dicum ⁊ videbitis me:quia vado ad patrem. Et
reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Leta domini saluato
ris nr̄i ꝓmissa fr̄es charissimi/leto cordis au
ditu ꝑcipe debem⁹:sedulaq̄ intētione ꝑsistere
q̄ten⁹ ad hec ꝑtingere mereamur. Quid est ei q̄ merito
leti⁹ audiam⁹ q̄ ꝑueniri posse ad gaudiū qd̄ nūq̄ possit
auferri? Notādū aūt/q̄ tota lectiōis euāgelice series illis
cōuenit:q̄ eā p̄sentē audierūt a dn̄o:pars aūt illi⁹ etiā no
bis:q̄ post passionē ⁊ resurrectionē dn̄icā ad fidē venim⁹
aptissime cōgruit. Qd̄ ḡ ait. ¶ Modicū ⁊ iā nō videbit᷑ Tex.
me:⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me:q: vado ad p̄rem:ad il
los specialit᷑ ꝑtinet q̄ ei⁹ discipulatui p̄dicātis in carne ad
herere:⁊ post tristitiā passiōis visa resurrectiōe ⁊ ascēsiōe
ei⁹ letificari meruerūt. Nā q: hec illa q̄ tradebat᷑ nocte lo
cut⁹ est:modicū erat.i.eiusdē noct᷑ ⁊ diei seq̄ntis tp̄s/vsq̄
ad horā q̄ illū nō videre inciperēt. Tēt⁹ eī̄ nocte illa a iu
deis:⁊ i crastinū crucifix⁹:cū sero factū esset/deposit⁹ est
de cruce ⁊ itra septa sepulcri ab hūanis seclusis obrutib⁹.
Et iteꝝ modicū erat/vsq̄ dū illū viderent:resurrexit eī̄ a
mortuis die tertia:⁊ apparuit eis i mult᷑ argumēt᷑/ꝑ dies
q̄dragita. Quare aūt modicū eēt vt nō viderēt eū:⁊ iterū
modicū vt viderēt/annectit cām dicēs. Q: vado ad p̄rem
Ac si apte dicat. Jō post modicū a vr̄is aspectib⁹ i monu
mēti claustris abscōdor:⁊ iterū post modicum destructo
mortis iperio/vobis intuēd⁹ appareo:q: tp̄s est/vt exple
ta dispensatione assumpte mortalitatis/cū resurrectiōis Alia ex
triūpho iā reuertar ad patrē. Pōt ⁊ aliter intelligi qd̄ ait: positio
modicū ⁊ iā nō videbitis me:⁊ iterū modicū ⁊ videbitis verborū
me. Modicū q̄ppe tp̄s futurū erat q̄ eū nō viderent:illud
sc᷑ triduū q̄ erat q̄etur⁹ i monumēto:⁊ iterū modicū erat
futurū q̄ viderēt eū/illi vc᷑ dies q̄draginta:in quibus eis
post passionē suā sepius vsq̄ ad tp̄s ascēsionis apparuit.
Qd̄ aūt subiūxit:q: vado ad patrē:iuxta hunc sensum ad
illud specialiter respicit qd̄ p̄misit:⁊ iterū modicū ⁊ vide
bitis me. Ac si apte diceret. Propterea me resuscitatum a
mortuis modico tp̄e videbitis:q: nō semp in terra corꝑali
ter mansur⁹:s᷑ ꝑ hūanitatē quā assumpsi iā sum ascēsur⁹
in celū. Hec q̄dē v̄ba dn̄i vt dixim⁹/illis specialiter q̄ eius
resurrectionē viderūt cōueniūt. Qd̄ v̄o illis q̄rentib⁹ ex
ponēdo subiūgit. ¶ Amē amē dico vobis:q: plorabitis ⁊ Tex.
flebitis vos/mūd⁹ aūt gaudebit:vos aūt cōtristabimini
s᷑ tristitia vr̄a v̄tet᷑ in gaudiū:⁊ ipsorū ⁊ toti⁹ eccl'ie statui
cōgruit. Plorabāt q̄ppe ⁊ flebāt amatores christi:cum il
lū cōprehēdi ab hostib⁹/ligari/ad cōsiliū duci/dānari/fla
gellari/derisui haberi:ad vltimū crucifigi/lāceari/⁊ sepe
liri viderēt. Gaudebāt mundi amatores (q̄s ob infimas
cogitiōes mūdū vocat dn̄s) cū morte turpissima condē
narēt illū q̄ grauis erat eis etiā ad vidēdū. Cōtristabant᷑
discipuli posito in morte dn̄o:sed agnita ei⁹ resurrectiōe/
tristitia illorū v̄sa est in gaudiū:visa ascēsiōis potentia iā Luce.
maiori gaudio subleuati/laudabāt dn̄m vt Lucas testat᷑ xxiiij.
S᷑ ⁊ cūctis fidelib⁹ hic sermo dn̄i cōuenit:q̄ ꝑ lachrymas
p̄ssurasq̄ p̄ntes ad gaudia eterna ꝑuenire cōtēdūt. Qui
merito in p̄senti plorāt/flēt ⁊ tristes sunt:q: necdū valent
videre quē diligūt:q: q̄diu sunt in corpore/ꝑegrinari se a
sua patria ⁊ regno cognoscūt:q: per labores ⁊ certamina
ad coronā sibi ꝑueniendū esse nō dubitāt. Quorꝝ tristitia
v̄tet᷑ in gaudiū:cū finito agone vite hui⁹ brauiū vite ꝑen
nis accipiūt. De q̄ d̄r in ps̄. Qui seminant in lachrymis/in
gaudio metēt. Flētib⁹ aūt ⁊ cōtristatis fidelib⁹ mūd⁹ gau ps̄.cxxv.
det:q: iure in p̄sentib⁹ q̄lecūq̄ gaudiū hn̄t:q̄ alterius vite
vel nulla eē gaudia sperāt/vel se ad h̄ ꝑtingere posse despe
rāt. Qd̄ tn̄ specialr̄ de ꝑsecutorib⁹ fidei christiane pōt itel
ligi:q̄ cruciat᷑ occisisq̄ martyrib⁹ ad tp̄s se p̄ualuisse gau
debāt:s᷑ nō post m̄ltū illis i occulto coronatis/ipsi penas
ꝑfidie sue finit᷑ homicidij subibāt eternas:qb⁹ diuina in
crepatiōe recte d̄r ꝑ ꝓphetā. Ecce s̄ui mei letabūt᷑ vos aūt
cōfundemini:ecce s̄ui mei exultabūt i letitia:vos aūt clama Esa.lxv
bitis pre dolore cordis vestri:⁊ pre cōtritiōe sp̄ūs vlulabi
tis. Sequit᷑. ¶ Mulier cum parit tristitiā habet:q: venit Tex.

hora eius. Mulierē dicit sanctā eccl'iam:vc᷑ propter secū
ditatem bonorū operū:⁊ q: spirituales deo filios gignere
Lu.xiij. vnq̄ nō desinit. De qua alibi dicit. Simile est regnū celo
rū fermēto:qd̄ acceptū mulier abscōdit in farine sata tria
donec fermētaret᷑ totū. Mulier q̄ppe fermentū accepit:
cū ecclesia vim superne dilectionis/⁊ fidei dn̄o largiente
consecuta est. Abscondit hoc in farine sata tria donec fer
mentaretur totū:cū Asie:Europe ⁊ Africe partib⁹ verbū
vite ministrauit:donec oēs terraꝝ termini/regni celestis
amore flagrarent. Ad hui⁹ mulieris mēbra se ꝑtinere si
Gal.iiij. gnabat/q̄ recedentibus quibusdā a castitate fidei/tristis
aiebat. Filioli mei quos iterū parturio/donec formetur
christus in vobis. Ad hui⁹ se mēbra ꝑtinere restant᷑:q̄ cele
Esaie. stibus desiderijs accensi/in cōditoris sui laude ꝓclamāt.
xxvj. A timore tuo dn̄e cōcepim⁹:⁊ parturiuim⁹ ⁊ peperimus
Tex. sp̄m. Hec mulier cū parit/tristitiā habet:q: venit hora ei⁹.
¶ Cum autē peperit puerū/iam nō meminit pressure ꝓ
pter gaudiū:q: natus est hō in mundū. Que nimirū san
cta ecclesia:quādiu in mundo spiritualiū virtutū profecti
bus insistit:nunq̄ mūdi tentationib⁹ exerceri desistit. At
cū deuicto laborꝝ certamine ad palmā ꝑuenerit:iam non
Ro.viij. meminit pressure precedentis/propter gaudiū percepte
retributionis. Nō sunt eī̄ condigne passiones hui⁹ tēpo
ris/ad superuenturā gloriā que reuelabit᷑ in nobis. Non
meminit inq̄t pressure ꝓpter gaudiū:q: nat⁹ est hō in mū
dū. Sicut eī̄ mulier nato in hoc mūdo hoīe letatur:ita
ecclesia nato in vitā futurā fideliū pplo/digna exultatio
ne replet᷑:ꝓ qua ei⁹ natiuitate multū laborās ⁊ gemēs in
p̄senti/q̄si parturiēs dolet. Nec nouū debet cuiq̄ videri si
nat⁹ dicat᷑:q̄ ex hac vita migrauerit. Quō eī̄ consuete na
Dies sci d̄r/cum q̄s de vtero matris ꝓcedens hāc in lucē egre
mortis dit᷑:ita etiā rectissime pōt nat⁹ appellari/q̄ solut⁹ a vincu
q̄re nata lis carnis/ad lucē sublimat᷑ eternā. Vn̄ mos obtinuit ec
lis dicat᷑ clesiasticus vt dies btōꝝ martyrū siue cōfessorꝝ christi q̄b⁹
sanctoꝝ. de seculo trāsierūt natales vocitem⁹:eorūq̄ solēnia nō fu
Tex. nebria/sed natalitia dicant᷑. Sequit᷑ dn̄s exponēs ipse pa
radigma qd̄ de muliere posuit. ¶ Et vos igit᷑ nūc q̄dem
tristitiā habetis:iterū aūt videbo vos ⁊ gaudebit cor ve
strū/⁊ gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. Qd̄ de ipsis q̄
dē discipulis facile intelligit᷑:q: tristitiā habuerunt passo
ac sepulto dn̄o:sed f̄ctā resurrectiōis gl'ia/gauisi sunt viso
dn̄o. Et gaudiū eoꝝ nemo tulit ab eis:q: ⁊ si postmoduꝫ
ꝑsecutiones ꝓ christi noīe ac tormēta passi sunt:spe tn̄ re
surrectiōis ⁊ visiōis illi⁹ accēsi/libēter queq̄ aduersa fere
bant:imo oē gaudiū existimabāt/cū in tētationes varias
Act.v. inciderēt. Deniq̄ cesi a p̄ncipib⁹ sacerdotū/vt scriptū est:
ibāt gaudētes a cōspectu cōsilij:q̄m digni habiti sunt pro
noīe Jesu cōtumeliā pati. Gaudiū eoꝝ nemo tulit ab eis
q: talia patiēdo ꝓ christo/meruerūt regnare sine fine cuꝫ
christo. Sed ⁊ oīs eccl'ia ꝑ hui⁹ vite labores ⁊ angustias/
ad eterna celestiū tēdit premia gaudiorꝝ/attestāte apl'o:
Act.xiiij. Quia ꝑ multas tribulationes oportet nos introire in re
gnū dei. Qr aūt ait:iterū videbo vos ⁊ gaudebit cor vr̄m
Videbo vos dixit:eripiaꝫ vos ab aduersarijs:coronabo
vos victores:me vos decertantes sp̄ vidisse probabo. Qm̄
matt.vi. eī̄ non videret suos maxime pressuris circūuētos:cum
quib⁹ se ipse oibus dieb⁹ seculi manere ꝓmisit? S᷑ moriē
tib⁹ inter tormēta fidelib⁹/arbitrabant᷑ eos tortores diui
no carere p̄sidio/dicētes. Vbi est de⁹ eoꝝ? Vn̄ q̄dā ex his
Treñ.j. circūseptus erūnis aiebat. Vide dn̄e afflictionē meā:q̄m
erect⁹ est inimic⁹ me⁹. Qd̄ est apte dicere. Qm̄ inimic⁹ in
sequēs ceruicē supbie cōtra tuos hūiles attollit/tuo nos
auxilio cōditor nr̄ omps̄ subleua:deuict᷑ ac repulsis hosti
bus nr̄os sp̄ agones vidisse/tibi hos placuisse comproba.
Videt ita electos post tristitiā dn̄s:cū eoꝝ patientiā (dā
Ge.xxij. nato impugnatore) remunerat. Pōt ⁊ ita intelligi quod
ait:iteruꝫ aūt videbo vos/q̄si diceret. Iterū vobis viden
dus appareo:quō dixit Abrae:nūc cognoui q̄ timeas do
minū:ꝓ co vt diceret:nūc cognoscere hoīes feci q̄ timeas
deū:q̄ hacten⁹ nesciebāt qd̄ apud me certū semper habui.

Si ḡ fratres charissimi/salubri nunc tristitia afficimur:si Ro.xij.
iuxta hortamēta apl'i spe gaudētes/in tribulatiōe existi
mus patiētes:si nr̄a errata:si miserias proximorꝝ debita la
mentatione deflem⁹:videbit nos iterū dn̄s.i.videndū se
nobis ostendet in futuro:q̄ quondā nos videre fidei sue
nobis agnitionē largiendo dignat⁹ est. Videbit vt coro Doctri
net/qui quōdā vidit vt vocaret. Videbit ⁊ gaudebit cor na salu
vestrū:⁊ gaudiū vestrū nemo tollet a vobis:q: hec est v̄a bris.
⁊ vnica merces eoꝝ qui s̄m deū contristant᷑/de perpetua
eius visione gaudere. Quā profecto mercedem promisit
ipse subliminter/cū ait. Beati mundo corde:q̄m ipsi deum Mat.v.
videbūt. Quā desiderabat ardēter propheta/cū dicebat.
Sitiuit aīa mea ad deū viuum:q̄n veniā ⁊ apparebo an
te faciē dei? Quā se apl's cum suis similib⁹ accepturū esse
gratulat᷑:qui certaminū suoꝝ cōscius cōfidenter ꝓtestat᷑
dicens. Videmus nunc ꝑ speculū in enigmate:tunc autē j.Co.xiij
facie ad faciē. Quā nos q̄s ⁊ fideliter q̄rere ⁊ veraciter ap
prehendere/donec ipse certātiū auxiliator ⁊ vincentiū re
munerator/Jesus christ⁹ dn̄s nr̄:q̄ viuit ⁊ regnat cum pa
tre in vnitate sp̄ūsscti de⁹:ꝑ oia secula seculorum. Amen.

¶ Dn̄ica.IIII.Cantate.Joan.XVI.

¶ In illo tempore:Dixit Jesus discipulis suis.
Vado ad eum qui me misit:⁊ nemo ex vobis in
terrogat me quo vadis. Sed q: hec locutus sum
vobis:tristitia impleuit cor vestrum. Et reliqua.
Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Sicut ex lectione euā
gelica fr̄es audiuim⁹:dn̄s ⁊ redēptor nr̄ immi
nēte sue passiōis articulo discipl'is ⁊ gloriā ascē
sionis q̄ ipē post mortē ⁊ resurrectionē erat clarificād⁹:et
aduētū sp̄ūsscti q̄ illi erāt illustrādi patefecit:q̄ten⁹ instāte
hora passiōis eiusdē min⁹ ꝓ illi⁹ morte dolerēt:quem post
mortē ad celos subleuādū nō dubitarēt:min⁹ de sua deso
latiōe trepidarēt:q̄s abeūte licet dn̄o/sp̄ūsscti gr̄a cōsolā
dos eē sparēt. ¶ Vado inq̄t ad eū q̄ misit me:⁊ nemo ex Tex.
vob᷑ iterrogat me q̄vadis. Ac si apte dicat. Reuertor ascē
dēdo ad eū q̄ me icarnari cōstituit:⁊ tāta tāq̄ manifesta
erit eiusdē ascēsiōis claritas:vt nemini vr̄m op⁹ sit iterro
gare q̄ vadā/vidētib⁹ cūct᷑:q: ad celos ꝑgā. Vn̄ aūt cū de
ascēsiōe sua dixisset:vado ad eū q̄ me misit/addidit:⁊ ne
mo ex vob᷑ iterrogat me q̄vadis. Sup⁹ nāq̄ cū de sua pas
siōe ꝓtestaret᷑/dicēs:q̄ ego vado vos nō potestis venire:
interrogauit eū Petr⁹ ⁊ ait:dn̄e q̄ vadis? responsumq̄ est ei:q̄ Joā.xiij.
ego vado nō potes me mō seq̄:seq̄ris aūt postea:q: nimi
rū passiōis mortisq̄ ei⁹ mysteriū necdū itelligere/necduꝫ
poterāt imitari:maiestatē v̄o ascēsiōis/stati vt videre co
gnouerūt:totisq̄ animi vot᷑/vt seq̄ mererēt᷑ optabāt. ¶ S᷑
q: h̄ locut⁹ suꝫ vob᷑:tristitia ipleuit cor vr̄m. Sciebat dn̄s Tex.
ipē q̄d h̄ sua v̄ba i discipuloꝝ cordib⁹ agerēt:q: vc᷑ tristitiā
magis de abscessu q̄ eos desereret:q̄ de ascēsu quo patrē
peteret letitiā generarēt. Vn̄ benigne cōsolādo subiūxit.
¶ S᷑ ego v̄itatē dico vobis:expedit vobis vt ego vadā. Tex.
Expedit vob᷑/vt forma s̄ui vr̄is subtrahat᷑ aspectib⁹ q̄ten⁹
amor diuinitat᷑ actib⁹ vr̄is figurat᷑ in mētib⁹. Expedit vt
notā vobis formā celo inferā:q̄ten⁹ maiori ꝑ h̄ desiderio
illuc suspiret᷑:sicq̄ suspēsis ad supna cordib⁹ vr̄is/ad acci
piēda iā sp̄ūsscti dona capaces fiatis. ¶ Si eī̄ nō abiero Tex.
paraclet⁹ nō veniet ad vos:si aūt abiero/mittā eū ad vos Causa
Nō q: nō poterat ipē i terra posit⁹ dare sp̄m discipulis hec ascēsiōis
loquitur (cū aperte legat᷑ q: post resurrectionē apparēs dn̄ice.
eis insufflauit ⁊ dicit eis:accipite sp̄mscm̄) sed q: ipo i ter
ra posito ⁊ corporaliter cōuersante cū eis:nō valebāt illi
erigere mētē ad sciēda munera gr̄e celestis. Ascēdēte aūt
ipo ad celos ⁊ ipi pariter oē desideriū suū illo trāsferebāt
iuxta hoc quod alibi audierunt. Vbi est thesaurus tuus/ Mat.vj
ibi et cor tuum erit. Ideoq̄ capaces spiritus iam facti
erant:non vltra de morte ei⁹ contristari:sed de ꝓmissiōis

lu.xxiiij eius munere letati/Luca attestãte q̃ ait.Et factũ est dum benediceret illis/recessit ab eis:ꝛ ferebat in celum:ꝛ ipsi adorãtes regressi sunt in hierusalẽ cũ gaudio magno:et erant in tẽplo sp laudãtes ꝛ benedicẽtes dñm.Paret añt nec labo:iosa expositiõe indiget:cur eũdẽ spm paracletũ idest ꝓsolatorẽ cognominet:q; nimirũ corda discipulorũ q̃ recessus ipsi⁹ mestia reddidisset:hui⁹ cõsolaret ꝛ recrearet aduẽt⁹.Sed ꝛ singulis q̃busq; fidelibus/vel de pcti ppetratiõe merẽtib⁹/vel cõi seculi huius afflictiõe labo:ãtibus dñs spem venie ꝛ miserico:die celestis inspirat/pfecto ab Effect⁹ amo:is diuini. angore tristitie mẽtẽ eo⁹ illustrãdo subleuat.Quia vero spus idẽ mẽti quã replet nõ solum vim diuine charitatis infundit interi⁹:verũetiam carnali timo:e depulso/ad increpandã p:aur;tatẽ malo⁹ fouis fiduciã pstat:recte subditur.¶Et cũ venerit ille arguet mundũ de pcto ꝛ iustitia Tex. ꝛ iudicio.Claret nãq; ip̃se dei filius dñs nr Jesus christus cũ esset in mundo:arguebat mũdũ.i.secratores mũdi de pcto sue incredulitatis:arguebat dei iustitia:q:vez iustitiã fidelibus nolle imitari:arguebat de iudicio:vez quare diabolum qui iã iudicat⁹ ac cõdemnat⁹ erat/sequeretur.Sz non fine causa spm cũ venerit hoc idẽ dicit acturũ:q; pfecto per hui⁹ inspiratiõe co:robo:ãdus erat animꝰ discipulo:um:ne mundũ q̃ cõtra se fremebat arguere timeret Tex. Exponens ergo sententiã suã dns adiũgit.¶ De pcto q̃dẽ q:nõ credit in me.Peccatũ incredulitatis q̃si speciale posuit:q; sicut fides origo virtutũ:ita solidamẽtũ est virtutũ in incredulitate pstere:dño terribiliter attestante q̃ ait: Joã. iij. Qui añt nõ credit iã iudicat⁹ est:q; nõ credit in noie vni Abac. ij. geniti filij dei.At cõtra:iustus ex fide viuit.¶ De iustitia Tex. do:q; ad patrẽ vado:ꝛ iã non videbitis me.Justitia discipulo⁹ christi erat:q̃ dñm quẽ verũ hoiem cernebãt/verũ quoq; filiũ dei esse crediderunt:ꝛ quẽ sibi co:paliter ablatum nouerãt:certo semp amo:e colebãt.Justitia cetero⁹ fideliũ.i.eo⁹ q̃ dñm in carne nõ viderũt/hec est:q; cũ quẽ co:po:aliter nũq̃ viderũt:deũ ꝛ hoiem verũ co:de credũt ac diligũt.De qua pfecto iustitia fidei arguunt infideles cur ipsi vez cum similiter verbũ vite audirent/noluerunt credere ad iustitiam.Neq; em̃ nequitia malo:ũ ex sua solũ fortitudine/verũetiã ex cõparatione rector⁹ q̃ fit dãnã Dañ.ſ. da mõstrat.Hinc em̃ scriptũ est.Probata añt virt⁹ coruscabit insipientes.Arguit mũdũ spũssanct⁹ de peccato suo:q; nõ credidit in christũ:arguit ꝛ de iustitia credẽtiũ:q; expẽsis eo⁹ sequi noluerũt/q̃ hunc ad patrẽ ascẽdisse/neq; vltra co:po:aliter in terris ꝙuersaturũ esse sciebãt:nec tñ ab eius dilectione poterant vlla ratiõe separari.Hoc est em̃ q̃d ait.Ad patrẽ vado:ꝛ iã non videbitis me.Nõ videbitis me post q̃ ascẽdero:qualem nũc videre soletis/carne mortali ꝛ co⁹ruptibili circũdatũ:sed in maiestate ad iudicii venientẽ:ꝛ peracto iudicio in maio⁹i gloria scꝛis apparentẽ.Sequit.¶ De iudicio autẽ:q; princeps mundi Tex. huius iudicatus est.Principe mũdi diabolũ dicit:q; principatur eis q̃ o:dine puerso mũdũ potius q̃ mũdi conditor.ẽ diligũt.Qui iudicatus est a dño/qui ait.Videbã satha Princeps mundi q̃ nã ficut fulgur de celo cadentẽ.Judicat⁹ est ab eo:cũ ꝛ ipse demonia cisceret:ꝛ discipulis daret potestatẽ calcãdi sup oẽm virtutẽ inimici.Arguit itaq; mundus de iudicio/quo diabolus est iudicatus:q̃n hoies ne dei volũtati resistere ꝑsumant/exẽplo damnati ꝓpter superbiã terrẽtur archangeli.Arguit mundũ spũssanctus de iudicio/quo princeps mũdi iudicat⁹ est:cũ loquens in spũscrõ Judas apls/ad co:rigẽdã hoim prauo:ũ nequitiã:penã superbiẽ Jude .ſ. riũ cõmemo:at angelo:ũ dicẽs.Angelos vero q̃ nõ seruauerunt suum principatũ:sed reliquerãt suũ domiciliũ:in iudiciũ magni dei vinculis eternis sub caligine reseruauit. Tex. Sequit.¶ Adhuc multa habeo vobis dicere:sed nõ potestis portare modo.Cũ añt venerit ille spus veritatis/docebit vos oẽm veritatẽ.Certũ est quidẽ:q; veniẽte desup spũ apl̃o/maio⁹ẽ multo scientiã veritatis q̃ carnales eatenus potuere cõsecuti sunt:maio⁹i desiderio cerrandi ꝓ veritate succensi sunt.Nõ tñ putandum est in hac vita quempiam omnẽ veritatẽ posse comꝓhendere:cũ hec fidei nostre merces in alia sit vita promissa:ipsa veritate dicente.Hec est autem vita eterna:vt cognoscant te solũ Jo.xvij. verum deũ:ꝛ quem misisti Jesum christũ.Et alibi ad iu Jo.xviij deos.Si manseritis in verbo meo:vere discipuli mei eritis:ꝛ cognoscetis veritatẽ.Unde ꝛ apls qui ad tertiũ ceſ.Lo.xiij lũ rapt⁹:audiuit arcana verba q̃ non licet homini loqui. Ex parte inquit cognoscimus:ꝛ ex parte prophetamus. Intelligendũ est em̃ q̃d ait de spũ:docebit vos omnẽ veritatem:quasi diceret.Diffundet in vestris cordib⁹ charitatem:cuius magisterio intus edocti/ꝑficiatis de virtute in virtutem:dignicẽ efficiamini puenire ad vitam:in qua vobis ꝛ eterna claritas summe veritatis ꝛ vere sublimitatis.i.contẽplatio vestri conditoris appareat.¶ Nõ Ter. enim loquetur a semetipso:sed quecũq; audiet loquetur Non loquit spus a seipso.i.sine patris ꝛ filij cõmunione. Neq; em̃ diuisus ac separatus est spus.Sed quecũq; audiet loquet:audiet vez pernitatẽ substantie/ꝛ prouisam scientie.Non loquit a semetipso/qui non est a semetipso:pater quippe solus de alio non est.Nam ꝛ filius de patre natus est:ꝛ spũssanctus de patre procedit.Ab ipso autem audiet spiritussanctus a quo procedit:q; non est a seipso/sed ab illo a quo ꝓcedit.A quo est illi essentia:ab illo vtiq; ꝛ scientia.Ab illo igitur audientia:quod nihil est Ter. aliud q̃ scientia.Nõ vero adiũxit.¶ Et que futura sunt annuntiabit vobis.Costat innumeros fideliũ/ꝑ donum sanctispus ꝓnouisse ac ꝓdixisse vẽtura.Sz q; sunt nõnulli:q̃ spus gra pleni infirmos curãt:mortuos suscitant:demonib⁹ imperant:multis virtutib⁹ co:uscãt:ipsi angelicã in terris vitã gerũt:nec tamẽ que sibi sunt vetura/spirit⁹ Dona spũs nu eiusdẽ reuelatione cognoscũt.Pot hic dñi sermo etiã sic meranꝰ. accipi.Quia spus aduentus que vẽtura sunt nobis annuntiat:cum gaudia nobis patrie celestis ad memoriam reducit:cũ festa superne ciuitatis ꝑ donũ nobis sue aspirationis innotescit.Uetura nobis annũtiat:cũ nos a desiderijs inflammat.¶ Ille me clarificabit:quia de meo accipiet:ꝛ annuntiabit vobis.Spus clarificabit christũ:q; ꝑ Ter. cũ tanta charitas in cordib⁹ discipulorũ accẽsa est/vt abiecto timore carnali/effectũ resurrectiõis eius cõstãtes predicarent:a quo tpe passionis pauidi fugerũt.Un̄ scriptũ Mat. est.Et repleti sunt oẽs spũsancto:ꝛ loquebantur verbus xxvj. dei cum fiducia Spus clarificauit christũ:cũ impleri gra Act.ij. spiritali doctores sancti/tot ꝛ tanta miracula in noie christi fecerũt:q̃bus o:bẽ totũ ad fidẽ christi cõuerterunt:tot ac tanta ꝑ christi noie passionũ cerramina pertulerũt:do nec ipsa etiã superbo:ũ colla ꝓsecuto:ũ/suauissimo christi iugo submitterent.Spus clarificat christũ:cũ sua nos inspiratione ad diligẽdã eius visionẽ accẽdit:cũ illum patri in diuinitate equalẽ esse credendũ/fideliũ cordib⁹ intimat. ¶ Quia de meo inquit accipiet/ꝛ annũtiabit vobis.De Tex. pre accipit spũscts:vñ accipit ꝛ filius:q; in hac trinitate de patre natus est filius:de pre ꝓcedit spũssanctus.Qui añt de nullo natus fit:de nullo ꝓcedat:pater est solus. ¶ Oia quecũq; habet pater:mea sunt:ꝓpterea dixi:q; de meo accipiet/ꝛ annuntiabit vobis.De his dixi que ad Ter. ipsam patris diuinitatẽ pertinẽt:in quib⁹ illi est equalis/omnia que habet pater habẽdo.Neq; em̃ spiritussanct⁹ de creatura que patri est subiecta/ꝛ filio erat accepturus quod ait:de meo accipiet:sed vtiq; de patre:de quo ꝓcedit spiritus/de quo nat⁹ est filius.Sed quia donãte dño/lectionem sancti euangelij patrum vestigia sequentes exponendo transcurrimus:restat vestram fraternitatẽ charissimi/mecũ pariter admonere:vt eius memoriã solicita sp intentione seruem⁹:ei⁹ suauitatẽ ꝛ deuoto pectore scrutemur/ꝛ casto sepius ore ruminem⁹.Quid em̃ ꝓdest ad audiẽdũ dei ẽbũ ꝙuenire:ꝛ expleto auditu ad ĩania mor ꝛ secularia colloq̃a vel acta ꝙuerti?Recolam⁹ q̃ iurta qõ eadẽ admonet lectio:q; dñs nr expleta passiõe redijt ad ꝑrem a q̃ missus est:nec patrẽ cũ ad nos veniret/nec nos deserens cũ rediret.Illuc eius vestigia toto mentis nisu secremur:vt illo puenire/illi⁹ regni ianuã mereamur ĩtrare:perpẽdamus magnopere:q̃bus actionũ gressibus Joã. ij. in terra degẽs incesserit.Qui em̃ dicit se in christo manere:debet ꝛ sicut ipse ambulauit/ꝛ ipse ambulare.Certe ipse ꝓ agones passionũ/ad coronam puenit glorie.Uerito q̃ intimat ꝛ nobis:q; ꝑ multas tribulationes oportet nos Act. xiiij introire in regnũ dei.Un̄ ꝛ apls Petr⁹/obsessis feruore .ſ. Pe.iiij. tentationũ quibusdã fratrib⁹ cõsulẽs/aiebat.Nolite pauere/quasi noui aliq̃d contingat:sed cõmunicates christi passiõib⁹ gaudete:vt ꝛ in reuelatiõe glorie eius gaudeatis exultantes.Reuocemus ad mentẽ q; gratia spiritus discipulis/ꝛ se missurũ esse promisit/ꝛ misit:ꝛ curemus oĩ vigilantia/ne cogitationib⁹ illecebrosis cõtristemus spiritum sanctũ dei:in quo signati sumus in die redẽptionis Sap̃.ſ Sic em̃ scriptũ est.Spũssanctus discipline effugiet fictũ ꝛ auferet se a cogitationib⁹ q̃ sunt sine intellectu.Un̄ ꝓuide Psalmista cũ hui⁹ spus accẽdi desiderio flagraret: prius co:dis mũdi hospitiũ in quo hũc recipere posset:et sic demũ tanti hospitis ingressum querebat.Co:mundũ in̄ge crea in me deꝰ:ꝛ spm rectũ innoua in viscerib⁹ meis. Prius q̃ppe co:mundũ in se creari/ac deinde spm rectum in suis viscerib⁹ ꝑcabat innouari:q; vtiq; sciebat spm rectũ in co:de polluto sedẽ habere non voce.Retineamus sedulo co:de:q; idẽ spus arguit mundũ de peccato/ꝛ de iustitia/ꝛ de iudicio.Caueamus ne ĩma querẽdo/ad mũ .ſ. Joã. ij. dũ pertineamus:q; mũdus trãsibit ꝛ cõcupiscẽtia eius. Col.iij. Que sursum sunt queram⁹:que sursuꝫ sunt sapiam⁹:vbi Phil.iij. christus est in dextera dei sedens.Couersationẽ nostram cũ apostolo habeam⁹ in celis:ꝛ ne de peccato incredulitatis arguamur/exerceamus operãdo q̃d credim⁹:fides em̃ sine operib⁹ otiosa est.Ne ex cõparatione iustorũ q̃s Jac.ij. imitari voluerim⁹/arcti⁹ iudicemur:solerti aio memoremur/q̃d de cõemptoribus sue gẽ dñs ait.Regina austri surget in iudicio cũ generatione ista/ꝛ cõdẽnabit eã:q; Lu.xj. venit a finibus terre audire sapiẽtiã Salomonis.Et ecce plusq̃ Salomon hic.Ne cũ mũdi principe dãnemur:resistamus illi fortes in fide ꝛ fugiet a nobis.Loquamur veritatẽ in corde nr̃o:nec faciam⁹ dolũ in lingua nr̃a:vt spiritus veritatis magis magisq; diffundendo charitatẽ in Rom.v cordibus nr̃is/ducat nos ad agnitionẽ omnis veritatis Hui⁹ spus gratiã in cũctis acrib⁹ nobis charissimi ꝓcemur auxiliũ:dicamus singuli dño:dicam⁹ oẽs.Spus tu⁹ bon⁹ deducet me in terrã rectã.Sic q̃ firm̃ q̃ apls supueniens ea que vẽtura erãt annũtiauit:nr̃is q̃ meritib⁹ vite gaudia parefaciat:nos ad hec inquirẽda benign⁹ incẽdat:coopetrãte ipso q̃ hũc ꝛ polliceri suis fidelib⁹ ꝛ dare cõsueuit Jesu christo dño nostro:q̃ viuit ꝛ regnat cum ꝑe in vnitate eiusdem spũssancti deus:per oĩa secula seculo:um.Amẽ.

¶ Dñica ąnta Vocem. Joan. XVI.

¶ In illo tempore:Dixit Jesus discipulis suis. Amen amen dico vobis:si quid petieritis patrẽ in noie meo:dabit vobis.Usq; modo nõ petistis quicq̃ in nomine meo. Petite et accipietis: vt gaudium vestruꝫ sit plenum.Et reliqua.Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Quest mouere infirmos audito:es:quomodo in capite lectionis huius euangelice discipulis saluato:ꝛ ꝓmittat. Si quid inquiens petieritis patrẽ in nomine meo/dabit vobis:cum non solũ nostri similes multa que patrem in christi nomine videntur petere/nõ accipiant:verũetiam ipse apls tertio dñm rogauerat vt a se angelus Sathane ħ.Lo.xij a quo tribulabatur/abscederet:nec impetrare potuerat Sed huius motio questionis/antiqua iam patrũ explanatione reserata est:qui veraciter intellexerũt illos solũmodo in noie saluatoris petere/qui ea que ad salutẽ ppetuam pertinẽt petũt. Ideoq; apl̃us in noie saluatoris petitionem retinere/ut illo puenire/illi⁹ regni ianuã mereamur ĩtrare:perpẽdamus magnopere:q̃bus actionũ gressibus in terra degẽs incesserit.Qui em̃ dicit se in christo manere:debet ꝛ sicut ipse ambulauit/ꝛ ipse ambulare.Certe ipse ꝓ agones passionũ/ad coronam puenit glorie.Uerito q̃ intimat ꝛ nobis:q; ꝑ multas tribulationes oportet nos Act. xiiij introire in regnũ dei.Un̄ ꝛ apls Petr⁹/obsessis feruore .ſ. Pe.iiij. tentationũ quibusdã fratrib⁹ cõsulẽs/aiebat.Nolite pauere/quasi noui aliq̃d contingat:sed cõmunicates christi passiõib⁹ gaudete:vt ꝛ in reuelatiõe glorie eius gaudeatis exultantes.Reuocemus ad mentẽ q; gratia spiritus discipulis/ꝛ se missurũ esse promisit/ꝛ misit:ꝛ curemus oĩ vigilantia/ne cogitationib⁹ illecebrosis cõtristemus spiritum sanctũ dei:in quo signati sumus in die redẽptionis Sap̃.ſ Sic em̃ scriptũ est.Spũssanctus discipline effugiet fictũ ꝛ auferet se a cogitationib⁹ q̃ sunt sine intellectu.Un̄ ꝓuide Psalmista cũ hui⁹ spus accẽdi desiderio flagraret: prius co:dis mũdi hospitiũ in quo hũc recipere posset:et sic demũ tanti hospitis ingressum querebat.Co:mundũ in̄ge crea in me deꝰ:ꝛ spm rectũ innoua in viscerib⁹ meis. Prius q̃ppe co:mundũ in se creari/ac deinde spm rectum in suis viscerib⁹ ꝑcabat innouari:q; vtiq; sciebat spm rectũ in co:de polluto sedẽ habere non voce.Retineamus sedulo co:de:q; idẽ spus arguit mundũ de peccato/ꝛ de iustitia/ꝛ de iudicio.Caueamus ne ĩma querẽdo/ad mũ .ſ. Joã. ij. dũ pertineamus:q; mũdus trãsibit ꝛ cõcupiscẽtia eius. Col.iij. Que sursum sunt queram⁹:que sursuꝫ sunt sapiam⁹:vbi Phil.iij. christus est in dextera dei sedens.Couersationẽ nostram cũ apostolo habeam⁹ in celis:ꝛ ne de peccato incredulitatis arguamur/exerceamus operãdo q̃d credim⁹:fides em̃ sine operib⁹ otiosa est.Ne ex cõparatione iustorũ q̃s Jac.ij. imitari voluerim⁹/arcti⁹ iudicemur:solerti aio memoremur/q̃d de cõemptoribus sue gẽ dñs ait.Regina austri surget in iudicio cũ generatione ista/ꝛ cõdẽnabit eã:q; Lu.xj. venit a finibus terre audire sapiẽtiã Salomonis.Et ecce plusq̃ Salomon hic.Ne cũ mũdi principe dãnemur:resistamus illi fortes in fide ꝛ fugiet a nobis.Loquamur veritatẽ in corde nr̃o:nec faciam⁹ dolũ in lingua nr̃a:vt spiritus veritatis magis magisq; diffundendo charitatẽ in Rom.v cordibus nr̃is/ducat nos ad agnitionẽ omnis veritatis Hui⁹ spus gratiã in cũctis acrib⁹ nobis charissimi ꝓcemur auxiliũ:dicamus singuli dño:dicam⁹ oẽs.Spus tu⁹ bon⁹ deducet me in terrã rectã.Sic q̃ firm̃ q̃ apls supueniens ea que vẽtura erãt annũtiauit:nr̃is q̃ meritib⁹ vite gaudia parefaciat:nos ad hec inquirẽda benign⁹ incẽdat:coopetrãte ipso q̃ hũc ꝛ polliceri suis fidelib⁹ ꝛ dare cõsueuit Jesu christo dño nostro:q̃ viuit ꝛ regnat cum ꝑe in vnitate eiusdem spũssancti deus:per oĩa secula seculo:um.Amẽ.

¶ Dñica ąnta Vocem. Joan. XVI.

¶ In illo tempore:Dixit Jesus discipulis suis. Amen amen dico vobis:si quid petieritis patrẽ in noie meo:dabit vobis.Usq; modo nõ petistis quicq̃ in nomine meo. Petite et accipietis: vt gaudium vestruꝫ sit plenum.Et reliqua.Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Quest mouere infirmos audito:es:quomodo in capite lectionis huius euangelice discipulis saluato:ꝛ ꝓmittat. Si quid inquiens petieritis patrẽ in nomine meo/dabit vobis:cum non solũ nostri similes multa que patrem in christi nomine videntur petere/nõ accipiant:verũetiam ipse apls tertio dñm rogauerat vt a se angelus Sathane

Tex. ❡ Neq; em̄ q̄ppiā vtilitatis afferret bene orando supna q̄rere: q̄ nō desistit p̄uerse viuēdo infimis implicari. Hec in p̄uerbijs locut⁹ sum vobis. Venit hora cū iā nō in prouerbijs loquar vobis: sed palā de patre meo annūtio vobis. Illā nimirū horā significat: q̄ eis pacta sua passione ac resurrectiōe/ spūssctī grām erat datur⁹. Tūc etem̄ spiritaliter instructi/ ⁊ spirituali dilectiōe succēsi: quo pfectius oīa que de agnitiōe diuinitatis mortalib⁹ erāt capienda ceperāt: eo ardētius sola q̄ ad eius visionē p̄merendā iuuarēt/ petere ac desiderare curarēt. Hoc est em̄ qd̄ subiū-

Tex. git. ❡ Illo die in noīe meo petetis. Possumus horā quā pollicet in futura vita intelligere: in q̄ palam de patre an-

i. Co. xiij nūtiat. i. palā ostendet patrem electis: q̄m sicut aplus ait.

i. Jo. iij. Videbimus tūc facie ad faciē. De qua annūtiatiōe dicit ⁊ Joannes. Charissimi nūc filij dei sum⁹: ⁊ nōdū apparuit q̄d erimus. Scimus/ q: cū apparuerit/ similes ei erimus videbim⁹ em̄ eū sicuti est. Ubi veraciter in noīe Jesu petūt electi: dū p̄ nostra fragilitate intercedūt: q̄ten⁹ ad saluationis sortē ptingam⁹: a qua adhuc inter insidias hostiū pegrinamur in terris. (Sanctorum orationes q̄ modo fiunt.) Quā sanctoꝝ petitionē aptissime in die futurā p̄misit: illo inquiēs die in noīe meo petetis. In die etem̄ petūt: q: nō inter tenebras pressuraꝝ (vt nostra in p̄senti) sed in luce sempiterne pacis ⁊ gloria beatoꝝ spirituū p̄ nobis intercessio fundit. Possunt aūt iidem spūs electoꝝ in illa ciuitate celesti positi/ etiā p̄ seipsis in noīe saluatoris petere intelligi: q: vē tēpus vni-

Apoc. vj uersalis iudicij ⁊ resurrectiōis corporū/ in q̄b⁹ p̄ dño certauere/ venire desiderāt. Vn̄ ⁊ Joānes ait. Vidi sub altare dei aīas interfectorū p̄pter verbū dei/ ⁊ p̄pter testimonium qd̄ habebāt: ⁊ clamabāt voce magna dicentes. Vsq̄ quo dñe sanct⁹ ⁊ verus nō iudicas/ ⁊ vindicas sanguinē nostrum de his q̄ habitāt in terra? Ubi cōtinuo subiūgit. Et date sunt eis singule stole albe: ⁊ dictū est illis/ vt requiescerēt tp̄s adhuc modicū/ donec implerent cōserui ⁊ fratres eoꝝ. Singulas q̄ppe stolas albas nūc habēt aīe/ cū sola sua felicitate fruunt. Binas tūc accipient: cū impleto in fine numero fratrū/ corporꝝ q̄ immortaliū re-

Tex. ceptiōe letant. ❡ Et nō dico vobis/ q: ego rogabo p̄rem p̄ vobis. Quia dñs noster Jesus ⁊ deus ⁊ hō est: modo summa diuinitatis/ mō hūanitatis humilia loq̄ndo designat. Cū em̄ dicit/ nō rogaturū se patrē p̄ discipulis: p̄pter cōsubstātialē patri diuinitatis sue potentiā dicit/ in qua nō

Luc. xxij patrē ipse rogare: sed ⁊ rogata cū p̄re consueuit dare. Cū

i. Joā. ij. vo Petro ait. Ego aūt rogaui pro te vt nō deficiat fides tua: ⁊ de illo Joānes. Aduocatū inq̄t habemus patrē Jesum christū iustū: p̄pter dispensatiōnē dictū est assumpte humanitatis: cui⁹ cū triūphū patris ondit oculis/ p̄ nr̄a infirmitate p̄tin⁹ interuenit. Pōt ⁊ ita nō inconuenienter accipi qd̄ ait. Et nō dico vobis: q: ego rogabo patrē p̄ vobis: q: nō de p̄senti rogo/ sed de futuro tp̄e posuit rogabo q̄ sanctis in eterna pace receptis non opus sit iā aliquid rogari de illis: q: nimirū tāta btitudine donati sunt/ qua

Tex. amplior esse non pōt. ❡ Ipse em̄ pater amat vos/ q: vos me amastis: ⁊ credidistis/ q: a deo exiui. Nō ita intelligēdū est/ q̄si amor ⁊ credulitas discipuloꝝ p̄cesserit amorē q̄ illos p̄r amaret: meritūq̄ humanū pri⁹ sit munerib⁹ grē

Rom. xi celestis: cū aptissime dicat aplus. Aut q̄s prior dedit illi ⁊ retribuet ei? Qm̄ ex ipso/ ⁊ p̄ ipsum ⁊ in ipso sunt oīa. Sz (Amor dei nos preuenit.) ita poti⁹: q: pater illos gratuito amore p̄uenerit: atq̄ ad amādū credēdūq̄ filiū amādo sustulerit: ⁊ q: ipsi agnitā filij dilectionē atq̄ fidē pio ⁊ solicito corde seruauerint/ maiorib⁹ eos donis paterne dilectiōis esse remuneratos. Nō aūt arbitrādū/ q: pater sine filio ⁊ spūsancto amare/ vel amoris possit munera dare. Nec rursus estimādū/ q: filius sine patre ⁊ spūsancto valeat amari vel credi. Qd̄

Tex. ergo ait ❡ Ipse em̄ pater amat vos: intelligēdū est: vna cū filio ⁊ spūsancto/ q̄s amore dignos indicat. Et qd̄ ad-

Tex. iunxit. ❡ Quia vos me amastis. Eadē ratiōe sciēdū est: quia quicūq̄ filiū recte amat/ hunc cū patre ⁊ amboꝝ spiritu amet: q: quorū inseparabilis est natura diuinitatis/ horum vna eademq̄ sunt dona virtutis. ❡ Exiui a patre Tex.

⁊ veni in mundum. Iterū relinquo mundum/ ⁊ vado ad patrem. Exiuit a patre ⁊ venit in mundū: q: mundo visibilis apparuit in humanitate/ qui erat inuisibilis apud patrem in diuinitate. Exiuit a patre: q: non in ea forma qua equalis est patri/ sed in assumpta creatura minor apparuit. Et venit in mundū: q: in forma serui quā accepit etiam mundi huius amatorib⁹ se videndum prebuit. Iterum reliquit mundū ⁊ redijt ad patrē: q: ab aspectu amatorum mundi quod viderāt abstulit: ⁊ se amatorib⁹ suis equalē patri esse credendum docuit. Reliquit mundū et redijt ad patrem: q: humanitatem quā induit/ p̄ ascensionem ad inuisibilia perduxit. Hec quidem verba dñi mystica: ⁊ sicut ipe testat/ in prouerbijs sunt dicta: sed discipuli quib⁹ dicebant: adeo carnales adhuc erant/ vt eorum profunditatē minime caperent: ⁊ non solū arcana dictorum/ sed nec ipsam ignorantiā suam intelligerent: putantes simpliciter ⁊ dilucide p̄lata que non intelligentibus prouerbia erant. Unde continuo responderunt. ❡ Ecce Tex.

nunc palam loqueris: ⁊ prouerbiū nullū dicis. Palā igit eum loqui estimabant/ cuius mysteria dictorū necdū cōprehendere valebant. Quod aūt adiungunt. ❡ Nūc sci- Tex.

mus q: scis oīa: ⁊ non opus est tibi vt quis te interroget in hoc credimus/ q: a deo existi. Aperte ostēdunt: quia loquens ad eos dñs/ de his maxime disputabat/ que illos delectabat audire: ⁊ que illi interrogare volebāt/ hec ipse (preueniens eos) vltro p̄ferebat. Unde merito illū scire oīa quasi deū: ⁊ quasi filiū a deo venisse credunt ⁊ confitentur. Apertū nāq̄ diuinitatis indiciū est/ cogitationū nosse secreta/ Salomone affirmante q̄ deo supplicās ait. Tu em̄ solus nosti corda oīm filiorum hominum. Unde iij. Reg. viij.

etiam Hieremias ait. Tu autē dñe sabaoth qui iudicas iuste/ ⁊ probas renes ⁊ cor. Neq; em̄ hec transeunter aut Hiere. xi

negligenter cōmemorāda sunt: sed solerter inuigilandū est fratres mei: vt non verba tantum ⁊ opera nostra: sed ipsa q̄ cordiū secreta diuinis aspectib⁹ digna reddamus. Non in templo nostri pectoris odioꝝ flamma/ non inuidie rubigo resideat: non inde turpis vel cōtumeliosi sermonis radix oriat: nō ibi meditatio facti nocētis innascatur. Memores sim⁹ dñice cōminatiōis/ qua d. Ego em̄ opera ⁊ cogitatiōes eoꝝ venio vt cōgregē: ⁊ expulsis vitiorū ruderibus/ talē cordis nostri paremus mansionem cuius ipse tenet inesse māsor: qui eius ineuitabilis inspector ⁊ iudex est. Sciendū aūt/ quia triplex est modus cogitationū nequā. Unus earū que deliberatione ⁊ p̄posito peccandi mentē contaminat. Alius earū que delectatione quidē peccati pturbant mentē: nec tamen hanc ad peccandi consensum ptrahūt. Tertius eaꝝ/ que naturali motu mentē pcurrentes: nō tam hanc ad perpetrāda vitia illiciūt/ q̄ a bonis que cogitare debuit impediūt. (Cogitationes male sūt triplices.) Veluti est/ cū phātasmata rerū que aliqn̄ supuacue gesta vel dicta nouim⁹/ ad memoriā reducim⁹: quarū crebra retractatio/ quasi importuna muscarū improbitas cordis oculos circumuolare/ ac spiritalē eius aciem inquietare magisq̄ excecare cōsueuit. A cūctis autē his cogitationum nequā generib⁹ castigari monuit Salomon/ cū dicit. Oi custodia serua cor tuū: q̄m ex ipso vita p̄cedit. Cui⁹ monita sequētes/ agamus soliciti: vt si q̄d cōsensu pperrādi facinoris in aīo deliquim⁹: cito hoc confessione ⁊ dignis penitentie fructib⁹ abstergamus. Si dilectiōe peccādi nos tentari senserimus: noxiā delectatione crebris p̄cibus ac lachrymis crebra amaritudinis ppetue recordatione pellam⁹. Et si nos solos ad hāc p̄pulsandā sufficere nō posse viderimus: fratrū queram⁹ auxilia: vt qd̄ nr̄is virib⁹ neq̄imus/ illorū cōsilio ⁊ intercessiōe sumam⁹. Multū em̄ va- Jaco. v.

let depcatio iusti assidua: ⁊ sicut idem p̄misit: oratio fidei Ibidem

saluauit infirmū/ ⁊ alleuiabit eū dñs: ⁊ si in peccatis sit/ dimittent ei. Quia supuacuis cogitationib⁹ ad integruz carere nō valemus: has inquātū possum⁹ immissiōe bonarū cogitationū/ ⁊ maxime frequenti scripturaꝝ meditationē

Psal. cxviij. tatione fugemus: iuxta exēplū psalmiste q̄ dicit. Quō dilexi legē tuā dñe: tota die meditatio mea est. Petam⁹ supernā clemētiā/ qd̄ est vere in noīe saluatoris petere: vt ⁊ cordis mūditiā ⁊ boni operis p̄ster efficaciā/ ⁊ aū oīa illā sedula mēte recolam⁹ horā/ illā citius venire optem⁹: in qua nō iam p scripturas loquat nobis dñs/ sed palam de patre annūtiet nobis: cū quo viuit et regnat deus in vnitate spūssancti/ per omnia secula seculorum. Amen.

❡ In litania minori. Luce. XI.

❡ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Quis vestrum habebit amicum: et ibit ad illum media nocte: et dicit illi. Amice accōmoda mihi tres panes: quoniam amicus meus venit de via ad me: et nō habeo quod ponam ante illum. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Rogatus a discipulis saluator: nō mō formā orōnis: sed ⁊ instātiā frequētiāq̄ tradit orādi. Amic⁹ ḡ ad quē media nocte venit: ipē de⁹ intelligit: cui in media tribulatiōe: et supplicare tres panes. i. intelligētiā trinitatis qua p̄sentis vite cōsolent labores/ efflagitare debem⁹. Amic⁹ q̄ venit de via/ ipse noster est anim⁹: q̄ toties a nobis recedit/ quoties ad appetenda terrena ⁊ tpalia foris vagat. Redit ergo/ celestiq̄ alimonia refici desiderat: cū in se reuersus supna ceperit ac spūalia meditari. (De⁹ dulcis est anime.) De quo pulchre q̄ petierat adiūgit/ se nō hr̄e qd̄ ponat aū illū: q̄m aīe post seculi tenebras deū suspirāti/ nil p̄ter eū cogitare/ nilq̄ liber intueri. Solū qd̄ recognouit sūme trinitatis gaudia contēplari/ atq̄ ad hoc plenius intuendū peruenire satagit.

Tex. ❡ Et ille deintus respōdēs dicat. Noli mihi molest⁹ esse iā ostiū clausum est ⁊ pueri mei mecū sunt in cubili: non possum surgere ⁊ dare tibi. Ostiū amici/ diuini est intelligētia sermonis: qd̄ sibi apl's orat aperiri ad loquēdū my-

Col. iiij. steriū christi. Clausumq̄ est tpe famis cū intelligētia verbi nō dat. Et illi q̄ euāgelicā sapiētiā tāq̄ panē erogātes p orbē terre p̄dicauerūt/ pueri patrisfamilias iā sunt in secreta q̄ete in dño: ⁊ tū orando efficit vt accipiat/ desidērās itellectū ab ipo deo: etiā si hō desit p q̄ sapiētia p̄di-

Tex. cet. ❡ Et ille si p̄seuerauerit pulsās/ dico vobis: ⁊ si nō dabit illi surgens/ eo q̄ amicus eius sit: propter improbitatē tū ei⁹ surget: ⁊ dabit illi q̄tq̄t habet necessarios. Et ego dico vobis. Petite ⁊ dabit vobis/ q̄rite ⁊ inuenietis/ pulsate ⁊ aperiet vobis. Cōparatio est a minore. Si ḡ homo amic⁹ surgit de lecto: ⁊ dat nō amicitia/ sz tedio cōpulsus: quātomagis dat de⁹ q̄ sine tedio largissime donat qd̄ petit. Dñs etem̄ saluator ad celestis regni gaudia nos p̄uenire desiderās: ⁊ nos eadē gaudia a se petere docuit/ et nobis petētib⁹ se hec daturū esse p̄misit. Petite inq̄t ⁊ dabit vobis/ q̄rite ⁊ inuenietis/ pulsate ⁊ aperietur vobis. Que nobis sunt v̄ba dñi nr̄i fr̄es charissimi magnopere ac toto corde p̄sanda: q: vē regnū celoꝝ nō otiosis ⁊ vacātib⁹: sed petētib⁹/ q̄rentib⁹ ⁊ pulsantibus: dandū/ inueniēdū/ ⁊ aperiēdū esse testat. Petenda est ḡ regni ianua orādo/ q̄renda recte viuēdo/ pulsanda p̄seuerādo. Nō em̄ sufficit v̄bis tm̄mō rogare dñm/ si nō etiā q̄rim⁹ diligentius qualr̄ nobis sit viuēdū: vt digni sim⁹ impetrare que

Mat. vij poscim⁹: ipo attestāte q̄ ait. Nō oīs q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ: sz q̄ facit voluntatē p̄ris mei q̄ in

ij. Pe. ij. celis est/ ipse intrabit in regnū celoꝝ. Neq; aliq̄d prodest bona inchoasse/ si nō q̄sq; studeat ea q̄ bene inchoauerat vsq; ad finē firmū p̄ducere: quinimo meli⁹ erat nō cognoscere viā iustitie: q̄ post cognitionē retrorsū cōuerti. Vn̄ necesse est fr̄es mei/ vt petam⁹ seduli sine intermissione:

Psal. xciiij. orem⁹ ⁊ p̄cidam⁹ ante deū/ plorem⁹ corā dño q̄ fecit nos vt nos exaudiri mereamur: videam⁹ soliciti qualiter nos viuere velit/ quid nos facere iusserit q̄ fecit nos. Queramus dñm ⁊ cōfirmemur: queramus faciē eius semper: ⁊ vt hūc inuenire ac videre mereamur/ mūdemus nos ab omni inq̄namēto carnis et spūs: q: nō nisi in corpe casto i. Co. vij.

in die resurrectionis ad celos subleuari: nō nisi mūdo corde gloriā valemus diuine maiestatis intueri. Pulsemus infatigabili desiderio eterne beatitudinis aures pij cōditoris: nec deficiamus a ceptis priusq̄ illo aperiēte de carcere mortis hui⁹ mūdi eripi/ ac portā mereamur celestis patrie ingredi. Nemo sibi blādiat de innocētia: nullus fidens suis actibus (q̄si qui misericordia iusti iudicis non egeat) a p̄cibus cesset: quin poti⁹ cū se aliq̄d boni q̄s egisse cognouerit (q: qua hoc districtiōe iudicet ignorat) tre- Psal. cxlij.

mens cū p̄pheta clamet. Ne intres in iudicium cū seruo tuo: q: nō iustificabit in conspectu tuo omnis viuēs. Et cū beato Job. Si iustificare me voluero/ os meū cōdem- Job. ix.

nabit me. Si innocētē ostēdero/ prauū me cōprobabit. Memor sempillius aplici sermonis: q: si cōfiteamur pec- i. Joā. i.

cata nostra/ fidelis est ⁊ iustus vt remittat nobis peccata nostra: ⁊ emūdet nos ab omi iniq̄tate. Si dixerimus q̄m nō peccauim⁹/ mēdacē facim⁹ eū: ⁊ verbū eius non est in nobis. Neq; rursus quispiā cōsiderata peccatoꝝ suoꝝ q̄litate/ seu quātitate/ a petēda venia mentē desperando reuocet. Neminē visa suorū putredo vulnerū/ sui magnitudo languoris a salute q̄renda retrahat. (Salutaris monitio.) Prebeat magnā obtinēde sanitatis fiduciā: q̄ ipse conditor noster medic⁹ nobis fieri: ipse ad nos venire in carne/ ipse infirmitates nr̄as suscipere vt sanaret/ dolores nr̄os vt auferret portare dignat⁹ est: ipse suū p̄ nobis sanguinē fudit/ suā pro vita nr̄a mortē obtulit. Ipse magnis peccantiū admissis/ magna penitētie remedia ostēdit: dicēs p p̄cursorē suum Genimina viperarū q̄s ostēdet vobis fugere a ventura Luc. iij.

ira? Facite ergo fruct⁹ dignos penitentie. Et paulopost inquit. Qui habet duas tunicas/ det non habēti: ⁊ q̄ habet escas/ similiter faciat. Ipse leuioribus/ quotidianisq̄ nr̄is erratib⁹/ sine q̄bus hec vita transigi nō pōt/ quotidiana cōfessionis ⁊ intercessionis mutue medicamenta cōcessit/ dicēs p aplm̄ Jacobū. Cōfitemini alterutrū pctā Jaco. v.

vestra: ⁊ orate p̄ inuicē/ vt saluemini. Ipse rogari vt prestet amat: q̄ animos inopū ad se rogandū largi⁹ donato erigit. ❡ Ois in q̄ens q̄ petit accipit: ⁊ qui q̄rit inue- Tex.

nit: ⁊ pulsanti aperiet. Nō ergo dubitandū q̄ petētes accipimus/ querētes inuenim⁹/ pulsantib⁹ nobis aperietur q: nimirū fallere nō potuit veritas q̄ promisit. Sed hoc est vigilātius intuēdū: q: nō oēs q̄ corā hoīb⁹ orare vidētur/ in cōspectu eterni arbitri petere vel querere vel celestis regni aditū pulsare p̄bant. Neq; em̄ p̄pheta diceret Psal. cxliiij.

Prope est dñs omnibus inuocātibus eū in veritate: si nō aliquos dñm inuocasse/ sed nō in veritate cognosceret. Inuocāt q̄ppe dñm in veritate: qui in hoc qd̄ orando dicūt/ viuēdo nō contradicūt. Inuocāt dñm in veritate: q̄ suas ei preces oblaturi/ primo iussa illi⁹ implere satagūt: qui dicturi ei in orōne: ⁊ dimitte nobis debita nr̄a sicut ⁊ Mat. vj

nos dimittimus debitorib⁹ nostris: illud eius mandatū impleuerunt quo dicit. Et cū stabitis ad orādū/ remittite si q̄d habetis aduersus aliquē: vt ⁊ pater vester qui in celis est dimittat vobis peccata vestra. Unde et de talibus apte subiūgit p̄pheta. Volūtatē timētiū se faciet: ⁊ orōnes eorum exaudiet: ⁊ saluos faciet eos. (Vere orātes q̄ dicantur.) Illi itaq; in veritate dñm inuocant: qui eū timere cōprobant. Horum ipse cū clamauerint orationes exaudit: horū cū ad se suspirauerint/ pia desideria pficit: hos cū de hac vita trāsierint ad salutē sustollit eternā. At cōtra sunt q̄ dñm/ sed nō in veritate inuocāt/ quos redarguēs Jacob⁹ ait. Petitis Jac. iiij.

et non accipitis: eo q̄ male petatis. Male nāq; petunt: qui p̄seuerātes in peccatis/ pro eisdem peccatis que ipsi minime dimittunt: vt sibi a dño dimittantur impudēter exorāt/ quales ipse per Esaiam reprobat dicens. Et cum extēderitis manus vestras/ auertā oculos meos a vobis Esa. i.

Et cū multiplicaueritis orationem non exaudiā: manus em̄ vestre sanguine plene sunt. Quib⁹ adhuc cōsulēdo q̄ ratione possint impetrare q̄ poscerent ostēdit cū subdit.

Ibidem Lauamini/mūdi estote/auferte malū cogitationum ves/
strarū ab oculis meis. Male perūt/q̄ vocē dñi iubētis an/
dire obtēperādo cōtēnūt:⁊ nihilomin⁹ dñm suā vocē sup/
plicantiū exaudire miserādo deposcūt. Quos ipse repel/
Luc. vj. lens in euāgelio loquit. Quid aūt vocatis me dñe dñe:
Pr.ouer. et nō facitis quæ dico? De q̄bus ⁊ Salomon in puerbijs.
xxviij Qui declinat inq̄t aurē suā ne audiat legē: ofo ei⁹ erit exe/
crabilis. Male perūt q̄ nō sup̄ne mercedis intuitu/ſz ad
exēplū Pharisęoꝝ hūane gr̄a laudis lōgis incūbūt p̄ecij/
Mat.vj bus. De q̄bus ipse restis ⁊ iudex terribiliter p̄orestat: q:
recceperūt mercedē suā. Male perūt ⁊ illi q̄ terrena ma/
gis in oratiōe q̄m celestia bona requirūt: quoꝝ p̄ces ap̄ls
in ipsa de qua loq̄mur sua specialiter rep̄ehēdit: cū enim
Jac. iiij. dixit. Petitis⁊ nō accipitis/eo q̄ male petatis: adiunxit
cōtinuo: vt in cōcupiscentijs vestris insumatis. Neq̄ em̄
ꝓhibenť ciues patrie celestis in terra peregrinātes/p pa
ce rēpublicę/p salute corporū/p vbertate frugū/p serenita/
te aurarū: p̄o ceteris huj⁹ vite necessarijs dñm petere/si
Tpalia quaten⁹ hec nō nimie petant:⁊ si ob id solūmō petant/vt abū/
perenda dant̄ viatico in p̄senti/liberius ad futura dona rendat.
sint. Sed q: sunt nōnulli q̄ rēpotalē quietē/⁊ p̄speritatē a suo
creatore requirūt: nō q̄dē vt eidē creatori deuotioꝝ⁹ ani
mis obediāt: sed vt abūdantius comessationiꝝ⁹ et ebrie/
tatibus vacent:⁊ securi⁹ ac licētius cōcupiscētijs suis car
nis sue seruiāt illecebris/merito tales mala petere dicun
tur. Verū q: oēs hmōi petitores eo q̄ male petāt/accipe
nō merent: studeamus dilectissimi⁊ bene petere:⁊ digni
obtinēda q̄ petim⁹ existere. Ꝺō ita fit/si et ea que de⁹ ius/
fit oratio q̄rim⁹:⁊ q̄les ipse nos fieri docuit tales ad oratiō
dū. p̄cedim⁹:⁊ intēti in pcib⁹ donec impetrem⁹ insistim⁹.
Si aūt scire cupim⁹ que ipse nos petere velit/audiamus
Mat.vj illud euāgelicū. Querite p̄mū regnū dei:⁊ iustitiā ei⁹:⁊
hec oia adijcient vobis. Regnū aūt dei ⁊ iustitiā ei⁹ q̄re/
re/est celestis patrie dona desiderare:⁊ q̄b⁹ iustitie meri/
tis ad hec pueniri debeat indefinenter inq̄rere: ne si a via
forte que illo ducit aberremus/puenire quo nitimur mi/
nime queam⁹. Ꝺō si ꝑba dñi⁊ saluatoris nr̄i: q̄b⁹ nos de
exemplo terreni parētis ad rogādū deū patrē horet̄ dili
Tex. gēter inspicim⁹: citius agnoscim⁹ q̄ sit maxima iustitia: q̄
iter nobis celestis regni aperiat. ¶ Quis inq̄t ex vobis
patrē petit panē: nūquid lapidē dabit illi? Aut si piscē nū
quid ꝓ pisce serpētē dabit illi? Aut si petierit ouū: nūquid
porriget illi scorpionē? Apta etem̄ est cōparatio hec/⁊ cū
ctis audiētib⁹ facillima: q: si hō q̄libet mortalis⁊ fragi/
lis/⁊ peccati adhuc carne grauatus/perētib⁹ se filijs q̄s
diligit que habet bona/q̄uis terrena⁊ fragilia dare nō
denegat: multomagis pater celestis pcatorib⁹ suis/suo ti
more et amore pditis/nō defectiua in celis bona largit̄.
Charis/ Sed iuxta typicā intelligētiā/panis dilectionē significat
tas panis cōparat q: sicut ille principalis est cib⁹/ita vt sine eo mensa inops
esse videat: ita hec principalis est virt⁹/ita vt sine illa vir/
tutes reliquę spirituales virtutes esse nequeāt: q: nimiꝝ
quicq̄d boni agit/in sola dilectione p̄ficit. Ꝺē dixit ap̄ls.
§.Co.xiij Quia si linguis hoim̄ loquerer⁊ angelorū:⁊ si haberet
ꝓphetiā/⁊ nosser mysteria oia⁊ oēm sciētiā:⁊ si haberet
omnē fidē/ita vt montes trāsferret:⁊ si distribueret om/
nes facultates suas in cibos pauperum:⁊ si traderet cor
pus suū/ita vt arderet/charitatē aūt non haberet/nihil
ei prodesset. Charitas aūt vera est: qua er dominū deū
ex toto corde tota anima/tota virtute:⁊ proximū tamq̄
nosipsos diligere p̄cipimur. Nec em̄ proximis⁊ amicis
verūetiam inimicis perfectus quisq̄ beneficiū dilectiōis
Mat.v. impēdere debet/dño dicente. Diligite inimicos vestros:
benefacite his qui oderūt vos:⁊ orate pro persequētib⁹
et calūnijantibus vos: vt sitis filij patris vestri qui in celis
est. Jn pisce aūt fides nō ficta exp̄imitur. Quomodo em̄
piscis sub regumēto aquarū nascit/viuit⁊ alitur: sic et fi
des que in deū est/que alterius vite gaudia/per lamēta
p̄sentia fletusq̄ requirit/inuisibiliter in corde gignitur:
inuisibili gratia spiritus per aquā baptismatis cōsecrat.
inuisibili auxilio diuine p̄otectionis ne deficiat nutritur
inuisibiliū p̄mio⁹ intuitu queq̄ bona valet operari/me/
mor: illius apostolici: q: que videnť/tpalia sint: que autē ij.Cor.
nō videnť/eterna sint. Postium⁹⁹⁹

qustomaglin hac cognitiõe ꝓficim⁹. Nõ aũt mouiemur in vita eterna. Tũc ergo dei cognitio pfecta erit qñ nulla mo:s erit: summa est rũc dei glificatio / q: summa glia / q doxa glo ria signi ficatur. grece ỏ: doxa. Vñ dictũ est doxa son: qđ latini qđã sunt in terpetati clarifica / qđã glifica. A veterib⁹ aũt glia q̃ gloſi hoices dicũt ita est definita: glia frequẽs de aliq̃ fama cũ laude. At si hõ laudak cũ fame credik: quõ de⁹ laudabik qñ ipse videbik. Propter qđ scriptũ est. Beati q̃ habitant in domo tua: in secla seculoꝝ laudabũt te. Ibi em̃ erit dei fine fine laudatio / ibi erit dei plena cognitio. Et q: plena cognitio iõ summa clarificatio vel glificatio. Sed prius hic clarificat de⁹ / dũ annũtiat⁹ hoib⁹ innotescit: ⁊ p fidẽ Ter. credentiũ pdicak. Propter qđ dicit. ¶ Ego te clarificaui sup terrã / opus cõsummaui qđ dedisti mihi vt faciã. Non ait iussisti / sed dedisti: vbi cõmedak cuidẽs gra. Quid em̃ habet qđ nõ accepit: eriã in vnigenito hũana natura: An nõ accepit vt mihi mali: ſ bona faceret p oia: qñ in vnita re gsone suscepta est a ỻ̃bo p qđ facta sunt oia. Sz quõ cõ 1 Co. iiij summauit op⁹ qđ accepit vt faciat: cũ restat adhuc passio nis experimẽtũ: vbi marty⁹ suis martine pbuit qđ sec / 1 Pe. ij. rent exẽplũ (vñ ait apls Petr⁹. Christ⁹ pass⁹ est ꝓ nobis relinquẽs vobis exẽplũ vt sequmini vestigia ei⁹) nisi quia cõsummasse se dicit / qđ se cõsummaturũ esse certissime nos uit: Sicut lõge ante in ꝓphetia preteriti tpis vsus est ỻ̃bis Ps. xxi. qñ post ãnos plurimos futurũ erat qđ dicebat. Foderũt manꝰ meas ⁊ pedes meos: dinumerauerũt oia ossa mea. Nõ ait fodiẽt ⁊ dinumerabũt. Et ipse in hoc euãge lio. Oia in qt q audiui a pre meo nota feci vobis. Quib⁹ Jo. xv. Joã. xvi. ait postea. Adhuc multa habeo vobis dicere / sed nõ po testis illa portare mõ. Qui em̃ certis ⁊ imutabilib⁹ cau sis oia futura pdestinauit: qđ factur⁹ est fecit. Nã ⁊ p ꝓ pheta dicũ de illo est. Qui fecit q̃ vẽtura sunt. Scõz hoc Ter. etiã qđ sequit dicit. ¶ Et nũc clarifica me pr̃ apud teip̃z: claritate qua habui pr̃⁹ ꝓ mũdus esset apud te. Nã supa dixerat: pr̃ venit hora clarifica filiũ tuũ: vt filiꝰ tuꝰ clarifi cet te. In q̃ ỻ̃bo ordine ostẽderat pr̃⁹ a pre clarificadũ filiũ: vt patrẽ clarificaret filiꝰ. Mõ aũt dixit. Ego te clarifi caui sup terrã: op⁹ cõsummaui qđ dedisti mihi vt faciã: et nũc clarifica me: tã ꝓ ipse p̃zo: clarificauerit patrẽ / a q deinde vt clarificetur exposcit. Ergo intelligẽdũ vtroq verbo vsum superius fm id quod futurũ erat: coq o: di ne quo futurũ erat: clarifica filiũ vt filiꝰ te clarificet: mo do ỻ̃bo vsum fuisse verbo preteriti tẽpoꝛis de futuro vbi ait. Ego te clarificaui sup terrã / opus cõsummaui: qđ dedisti mihi vt faciã. Deinde dicẽdo: ⁊ nũc clarifica me tu pater apud temetipsum: quasi posteri⁹ esset clarificãdus a pre quẽ pr̃⁹ ipe clarificauerat: qđ ostẽdit / nisi superi⁹ vbi ait. Ego te clarificaui sup terrã / ita fecisse qđ factur⁹ esset: hic aut̃ poposcisse vt faceret qđ illic filiꝰ factur⁹ esset. i. vt pr̃ clarificaret filiũ / p quã clarificationẽ filij / etiã filius esset Jesus quõ pdestinat⁹ a patre. clarificatur⁹ patrẽ: Sz hãc pdestinationẽ in sua clarifica tione manifesti⁹ apcuit: q: eũ clarificauit pr̃ in eo quod adiũxit / claritate qua habui pr̃ius ꝓ mũdꝰ esset apud te. Ỻ̃do ỻ̃bo est. Qua habui apud te pr̃ius ꝓ mũdꝰ esset. Apud te ad hoc valet qđ ait. Et nũc clarifica me / ỻ̃ est fi cut tũc ira ⁊ nũc. Sicut tũc pdestinatiõe: ita ⁊ nũc pfectio ne. Fac in mũdo: qđ apud te ia fuerat ante mũdũ. Fac in suo tpe: qđ ante oia tpa statuisti. Hoc qđã sic intelligẽdũ putarũt: tã ꝓ natura hũana q̃ suscepta est a ỻ̃bo cõuerte rek in ỻ̃bũ ⁊ hõ mutarek in deũ. Immo si diligẽti⁹ quod opinati sunt cogitem⁹ / hõ perirer in deo. Non em̃ pr̃ius ꝓ existimatiõe hois / vel duplicari dei ỻ̃bũ dictur⁹ est vel au geri: vt aut duo sint qđ vnũ fuit / aut ampli⁹ sit qđ minus fuit. Porro si natura hũana in ỻ̃bũ mutata vel versa: ver bũ dei quãtũ erat ⁊ qđ erat ẽ erit / vbi est hõ fi nõ perit? Sz hac opinione quã ỻ̃rati pro: fus nõ video cõuenire: nihil nos vger / si filio dicẽte: ⁊ nũc clarifica me tu pr̃ apud te / meripm / claritate qua habui pr̃ius ꝓ mũdus esset apud te / intelligam⁹ pdestinationẽ claritat̃ hũane q̃ in illo est nature / ex mortali imortalis apud patrẽ future: ⁊ hoc iã predestinãdo fuisse factũ anteq̃ mũdus esset: qđ in mun do etiã suo tpe fieret. Sic em̃ de nobis dixit apls. Sicut Epd. i. elegit nos in ipso ante mũdi cõstitutionẽ: cur abhorrere putak a vero si pater rũc caput nostrũ glificauit: qñ nos in ipo vt mẽbra eius essemus elegit: Hinc audiam⁹ apl̃z in suarũ epistolarũ literarũ. Nã ⁊ prima epla eius q̃ est ad Rom. i. Romanos: ⁊ ipsius epla principiũ est vbi legit. Paulus seruus christi Jesu vocatus apls: segregat⁹ in euãgeliuꝫ dei: qđ ante promiserat p prophetas suos in scripturis sctis de filio suo: q̃ factus est ei ex semine Dauid fm carnẽ: qui pdestinat⁹ est filius dei in virtute fm spm̃ sanctificatiois ex resurrectione mortuoꝝ. Scõm hanc etiã pdestinatio nẽ clarificat⁹ est anteq̃ mũdus esset: vt esset claritas ei⁹ ex resurrectiõe mortuoꝝ apud patrẽ / ad cuius dexteram sedet. Cũ ergo videret illi⁹ pdestinate sue clarificationis venisse iã tpꝰ: vt ⁊ nũc fieret in redditione qđ fuerat in pdestinatione iã factũ / o: ait dicẽs. Et nũc clarifica me tu pater apud temetipꝫ: claritate quã habui pr̃ius q̃ mũ dus esset apud te. i. illã claritatẽ quã habui apud te in p destinatione tua / tpꝰ est vt apud te habeã / etiã viuens in dextera tua. ¶ Manifestaui nomẽ tuũ hoibus quos de Ter. disti mihi de mũdo Tui erãt ⁊ mihi eos dedisti: ⁊ sermo nẽ tuũ seruauerũt. Nũc cognouerũt q: oia que dedisti mi hi abs te sunt: q: verba que dedisti mihi dedi eis: ⁊ ipsi ac ceperũt ⁊ cognouerũt vere q: a te exiui: ⁊ crediderunt q: tu me misisti. Quã q̃ ⁊ hec oia de oibus futuris fidelib⁹ dici potuerũt specie pfecta / cũ adhuc essent futura: sed vt de his solis quos rũc habebat discipulis hec loq̃ intelliga tur: illud magis vrget qđ paulo post ait. Cũ essem cũ eis ego seruabã eos in noie tuo: q̃s dedisti mihi custodiui: ⁊ nemo ex his perijt / nisi filius pditionis: vt scriptura im pleat: Judã significãs q̃ tradidit eũ: ex isto q̃ppe duode nario apl̃oꝝ numero solus perijt. Deinde subiũgit. Nũc aũt ad te venio. Vñ manifestũ est eũ de corporali sua di scessione sentia: cũ essem cũ eis ego seruabã eos: veluti iã cũ eis ea psentia non esset. Eo mo em̃ significare voluit ascẽ Regula fidei no tatur. sionẽ suã mox futurã / de qua dixit. Nũc aũt ad te venio. Iturus itaq̃ ad dexterã pris: vñ est vẽturus ad vivos et mortuos iudicãdos: presentia q̃dẽ corporali fm fidei re gulã sanaq̃ doctrinã. Nã psentia spuali cũ eis erat / vtiq̃ futur⁹ post ascẽsionẽ suã: ⁊ cũ tota eccla sua in hoc mun do vsq̃ ad cõsummationẽ seculi. Nõ ita recte intelligunt de q̃bus dixerit: cũ essem cũ eis ego seruabam eos: nisi hi quos in se credẽres seruare iã ceperat presentia corporali er quos relictur⁹ erat absentia corporali: q̃ ꝓ apud patrẽ seruare et psentia spuali. Postea ỻ̃bo adiũgit ⁊ cereros suos vbi dicit. Nõ ꝓ his aũt rogo tm̃ / sed ꝓ eis q̃ crediturꝰ sum ꝓ ỻ̃bũ corũ in me. Ubi manifesti⁹ ostẽdit / q̃ nõ de oib⁹ ad ꝓtinẽtib⁹ superi⁹ loq̃rek: ab eo loco vbi ait: manifesta ui nomẽ tuũ hoibus quos dedisti mihi: sed de his tantũ qui cũ illa dicerer audiebãt. Jã nũc ergo videam⁹ qđ de illis a q̃bus rũc audiebak discipulis suis dicat. Mani festaui inq̃t nomẽ tuũ hoib⁹ quos dedisti mihi. Nõ ergo nouerãt dei nomẽ cũ essent iudei? Et vbi est gõ legitur. Psal. lxxv. Notus in Judea deus: in israel magnũ nomẽ eius: Ego manifestaui nomẽ tuũ hoibus / istis quos dedisti mihi de mũdo: q̃ me audiũt hec dicentẽ. Nõ illud nomẽ tuũ quo vocaris deus: sed illud quo vocaris pater meus. Ỻ̃ no mẽ manifestari sine ipsius filij manifestatione nõ posset. Nã quod deus ỏ: vniuerse creature etiã oibus gẽtibus anteq̃ in christũ crederẽt: nõ oino modo esse potuit hoc no mẽ ignotũ. Hec est em̃ vis vere diuinitatis: vt creature rõ nali iã rõne vrenti / nõ oino ac penit⁹ possit abscondi. Et ceptis enim paucis in quibus natura nimirũ deprauata est vniuersum gen⁹ humanũ deũ mũdi huius fatek au croꝛe. In hoc ergo ꝙ fecit hũc mũdum celo terraq̃ cõspi cuũ: ⁊ anteq̃ imbuerent̃ in fide christi / notus oibus gẽtibus deus: in hoc aũt ꝙ nõ est in iniurijs suis ⁊ cũ dijs fal sis colẽdus / notus in Judea deus. In hoc ỻ̃bo ꝙ pater est huius christi per quẽ tollit peccata mũdi: hoc nomẽ eius

prius occultũ oibus: nũc manifestauit eis quos dedit ei pater ipse de mũdo. Sed quõ manifestauit si nõdũ venit hora de qua superi⁹ dixerat ꝙ veniret hora / cũ iã nõ in ꝓ Joã. xvi uerbijs inq̃t loquar vobis: sed palã de patre meo annũ tiabo vobis? An ỻ̃bo annũtiatio manifesta putabit̃ in ꝓ uerbijs? Cur ergo dictũ est palã annũtiabo vobis: nisi q: in ꝓuerbijs nõ est palã? Ỻ̃ aũt nõ ꝓuerbijs occultak / sed ỻ̃bis manifestak / pculdubio palã dicit. Quõ ꝙ mani festauit qđ nondũ palã dixit? Proinde sic intelligẽdũ est: Joã. xv. ꝓ tpe futuro preteritũ positũ / quẽadmodũ illud. Dia q̃ au diui a patre meo nota feci vobis: qđ nondũ fecerat / ỻ̃ lo quebak q̃si fecisset: qđ immutabiliter esse pfixũ sciebat vt faceret. Quid est aũt: quos dedisti mihi de mũdo? Dictũ est em̃ de illis / ꝙ nõ essent de mũdo. Sed hoc eis regene ratio pstituit / non generatio. Quid est etiã qđ sequit. Tui erãt / ⁊ mihi eos dedisti: An aliqñ erãt patris qñ nõ erant vnigeniti filij ei⁹? ⁊ habuit aliqñ pr̃ aliqđ sine fine? Abfit. questio pulchra resoluit Verũm habuit aliq̃d aliqñ de⁹ filiꝰ? qđ nõdũ habuit idẽ ipse ỻ̃ filius: q: nõdũ erat homo fact⁹ ex matre: qñ tm̃ ha bebat vniuersa cũ patre. Qua: propter qđ dixit / tui erant: nõ se inde separauit dei filiꝰ? sine quo nihil vnq̃ pater ha buit: sed solet ei retribuere omne qđ pr̃ / a quo est ipse qui pr̃. A quo em̃ habet vr sit / ab illo habet vt possit: ⁊ simul vtrũq̃ semp habuit: q: nũq̃ non fuit / ⁊ nũq̃ non potuit. Quocirca q̃cq̃d potuit pater: semp cũ illo filius potuit: qñ ille q̃ nũq̃ non fuit ⁊ non potuit / nũq̃ sine patre fuit. Ac ꝙ hoc sicut pater eternꝰ ops / ita filius coeternꝰ ops: ⁊ si ops / vtiq̃ oim tenẽs. Jd em̃ verbũ potius e ỻ̃bo inter ꝓ tamur / si, ppie volum⁹ dicere: qđ a grecis ỏ: pãtocrator / qđ nostri nõ sic interpretarent̃ vt ops dicerẽt: cũ sit pantoc rator: omnitenens / nisi tantũdẽ valere sentirent. Quid igit vnq̃ habere potuit eternꝰ omnitenens? qđ nõ simul habuerit coeternus omnitenẽs? Ỻ̃ vtiq̃ ait / ⁊ mihi eos dedisti: hominẽ se accepisse hãc potestatẽ vt eos haberet oñdit: qm̃ q̃ semp ops fuit / nõ semp hõ fuit. Quãob: rẽ cũ patri potius tribuisse videat / vt ab eo illos acceperit: qm̃ ex ipso est q̃cq̃d est de quo est: eriã ipse sibi eos dedit: hoc est cũ patre de⁹ christus ỻ̃ christo: qđ cũ patre nõ est ho mines dedit. Deniq̃ q̃ hoc loco dicit: tui erãt et mihi eos dedisti: iã superius eisdẽ discipulis dixerat: ego elegi vos Joã. xv. de mũdo. Loquerak hic cogitatio carnalis atq̃ dispercat. De mũdo sibi a patre dicit filius datos hoies: q̃bus alio loco dicit: Ego vos elegi de mũdo. Quos dei filiꝰ de mũ do elegit cũ patre: idẽ ipse homo filius de mũdo eos acce pit a patre. Nõ em̃ illos pr̃ filio dedisset / nisi elegisset. Ac per hoc filius sicut nõ inde separauit patrẽ qñ dixit. Ego vos de mũdo elegi: qm̃ simul eos elegit ⁊ pr̃: sic nõ inde separauit: ⁊ se quãdo dixit / tui erãt: quia ⁊ ipsius filij pari ter erant. Nũc aurem homo idem ipse filius accepit eos qui non erant ipsius: quia et formam serui accepit eos idẽ q̃ nõ erat ipsi⁹. Sequit ac dicit: ⁊ sermonẽ tuũ serua Ter. uerũt. ¶ Nũc cognouerũt: q: oia que dedisti mihi abs te Ter. sunt. i. cognouerũt / q: abs te sunt. Simul em̃ pater dedit oia / cũ genuit q̃ haberet oia. ¶ Quia verba inq̃t que de Ter. disti mihi dedi eis: ⁊ ipsi acceperũt. i. intellexerũt atq̃ re gnouerũt inq̃t vere q: a te exiui: ⁊ crediderũt q: tu me mi sisti. Et hic subaudiendũ est vere. Ỻ̃ em̃ dixit / cognoue rũt vere: exponere voluit adiungẽdo / ⁊ crediderũt. Ỻ̃ hoc Ter. te exiui / qđ est tu me misisti. ¶ Ego ꝓ eis rogo: nõ ꝓ mũ Ter. do rogo / sed ꝓ his quos dedisti mihi. Mundũ vult mo do intelligi: qui vinũt sm̃ cõupiscẽtia mũdi: ⁊ nõ sunt in ea sorte gre: vt ab illo eligant̃ ex mũdo. Nõ itaq̃ pro mũ do: sed ꝓ his quos ei pater dedit rogare se dicit. Per hoc Ter. naq̃ ꝙ eos illi pater iam dedit: factũ est vt nõ pertineant Ter. ad eũ mũdũ / ꝓ quo nõ rogat. Deinde subiũgit. ¶ Quia tui sunt. Neq̃ enim q: pater eos dedit filio / amisit ipse q̃s dedit: cũ adhuc filiꝰ sequak ac dicat. ¶ Et mea omnia tua sunt / et tua mea sunt. Ubi satis apparet: qualiter vnigeni

ti filij sint oia que sunt patris. Per hoc vtiq̃ ꝙ ipse eti⁹ Ter. est deus / ⁊ de patre patri natus est equalis. ¶ Et clarifi Ter. catus sum inquit in eis. Nũc suam clarificationẽ tã ꝓ fa cta fit dicit: cũ adhuc esset futura. Dicẽdo em̃ esse iam fa ctum: ostendit iam fuisse predestinatum: et certũ haberi voluit quod esset futurum. ¶ Et iam inquit non sum in Ter. mũdo / ⁊ hi in mũdo sunt. Si hoã pro: fus illam qua loq batur arrendas / vtiq̃ adhuc in mundo erant: ⁊ ipse sc̃z er illi de quibus hoc dicebat. Non enim fm prouectũ cor dis ⁊ vite hoc accipere possumus vel debemus: vt illi, p terea esse adhuc dicantur in hoc mundo / ꝙ mundana adhuc sapiant: ille aũt iam non esse in mũdo sapiẽdo di uina. Positũ est em̃ vnũ verbum quod nos ita intelligere omnino nõ finat: q: nõ ait: ⁊ nõ sum in mũdo / sed iam nõ sum in mũdo: per hoc ostendẽs fuisse sc̃z in mũdo / ac iã nõ Ambi esse. Nũquid ergo fas est vt eũ credamus aliqñ mũdana guitas sapuisse: ⁊ ab hoc errore liberatũ iã illa non sapere. Quis rerit⁹ ex tã impio sensu se induerit? Restat igit vt fm id quod ipse plicatur etiã in mũdo pius erat / in mũdo se dixerit iã nõ esse: pro fecto presentia corporali a mũdo. Cabsentia fuã iã cito fu turã: illoꝛ aũt tardius: phoc ostẽdens sc̃z iam nõ hoc esse / ipsos aũt hoc esse dixit: cũ ⁊ ipse hoc ⁊ illi adhuc essent. Sic em̃ est locut⁹ hõ cõgruẽs hoibus: vt mos loquendi sese habet humanus. An non quotidie dicimus iam non est hic de aliquo ⁊ totius abituro? Et marime hoc de mo rituris soler dici. Quã q̃ ⁊ ipse dñs preuidens q̃d lectu ros mouere posset adiecit. ¶ Ego ad te venio: sic expo Ter. nens quodãmodo cur dixerit iam non sum in mundo.

¶ In die ascensionis. Mar. XVI.

¶ In illo tempoꝛe: Recumbentibus vndecim discipulis: apparuit illis Jesus et exprobrauit in credulitatem illoꝝ ⁊ duritiam coꝛdis: quia his quividerant eum resurrexisse non crediderũt. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Quod resurrectionẽ dñicã discipuli rarde crediderũt: nõ ram illoꝝ infirmitas ꝙ nra (vt ira dicã) futura firmitas fuit. Ipsa naq̃ resurrectio illis dubitãtibus ꝙ multa ar gumẽta mõstrata est: que dũ nos legẽtes agnoscim⁹ / qđ aliud q̃ de illoꝝ dubitatiõe solidamur. Minus em̃ mihi Maria Magdalena pretitit que citius credidit q̃ Tho mas qui diu dubitauit. Ille enim dubitando vulnerum cicatrices retigit: ⁊ de nostro pectoꝛe dubietatis vulnus ampurauit. Ad infirmãdũ quoq̃ veritatẽ dñice resurre ctionis: notãdũ nobis est qđ Lucas referat / dicẽs. Con Luce uescẽs pcepit eis ab hierosolymis ne discederẽt. Et post xxiiij. pauca. Uidẽrib⁹ illis eleuatus est: ⁊ nubes suscepit eum Actu. i. ab oculis eoꝝ. Notare verba / signare mysteria. Conue sces eleuat⁹ est / cernedit ⁊ ascẽdit: vt vez per effectũ com estionis veritas pateſceret carnis. Marcus vero pãſcꝫ celũ dñs ascenderat / illũ de coꝛdis arce infidelitatis duri tia increpasse discipulos memoꝛat. Qua in re qđ cõside randũ est / nisi q̃ idcirco dñs tũc discipulos increpauit cũ coꝛpoꝛaliter rediret: vt ỻ̃ba q̃ recedẽs dicerer / in coꝛde au dictũ arctius impssa remanerẽt. Increpata igit coꝛde du ritia / qđ adinuenẽdo dicat audiam⁹. ¶ Euntes in mundũ Ter. vniuersum / ꝓdicate euãgelium oñi creature. Nũ quid fres mei euãgeliũ vel insensatis rebꝰ vel aialib⁹ bruttis fuerat predicãdũ: vt de eo discipulis dicak / ꝓdicare oñi creatu re: Sed ois creature noie signak hõ. Sunt naq̃ lapides: Homo sed nõ viuũt nec sentiunt. Sunt herbe ⁊ arbusta: viuunt ois crea quidẽ / sed nõ sentiũt: viuũt dico nõ q̃ aiam / sed q̃ viriditatẽ tura di. ⁊ q: ⁊ Paulus dicit. Insipiẽs tu qđ seminas nõ viuificak ſ, Co. xv. nisi prius moꝛiak: Viuit q̃ qđ moꝛik vt viuificet. Lapides itaq̃ sunt / ſz nõ viuũt. Arbusta aũt sunt ⁊ viuũt: ſz nõ sen tiũt. Bruta ỻ̃o aialia sunt / viuũt / sentiũt: ſ nõ discernunt. Angeli em̃ sunt / viuunt / sentiũt / ⁊ discernũt. Omnis aũt

creature aliquid habet hō Habet nāq₃ cōmune esse cum
lapidibus/viuere cū arborib⁹/sentire cū aīalibus/intelli
gere cū angelis. Si igit̄ cōmune habet aliq̄d cū oī crea/
tura homo:iuxta aliq̄d oīs creatura hō est. Omni ergo
creature p̄dicat̄ euāgeliū cū soli homini p̄dicat̄:q₂ vc₃ ille
docetur ꝑpter quē in terra oīa creata sunt:⁊ a quo om
nia p quādā siītudinē aliena nō sunt. Pōt etiā oīs crea/
Mat.x. ture noīe/oīs natio gētiū designari. Ante etenim dictum
fuerat:in viā gentiū ne abieritis:nūc aūt dicit̄. Predicate
euangeliū omni creature:vt sc₃ prius a Judea apl'oꝝ re/
pulsa p̄dicatio:tunc nobis in adiutoriū fieret/cū hāc illa
ad dānationis sue testimoniū supba repulisset. Sed cum
discipulos ad p̄dicandū veritas mittit:q̄d aliud in mūdo
facit/nisi grana seminis spargit:et pauca grana mittit in
semine:vt mul;arū messiū fruges recipiat ex nostra fide?
Neq₃ em̄ in vniuerso mūdo tāta fideliū messis exurgeret
si de manu dn̄i sup rationalē terrā illa electa grana p̄dicā
Tex. tiū nō venissent. Sequit̄. ¶ Qui crediderit ⁊ baptizat⁹
fuerit/saluus erit:q̄ vero nō crediderit/condēnabit̄. For/
Notula tasse vnusquisq₃ apud semetipsum dicat. Ego iam credi/
salubris. di/saluus ero:verū dicit/si fidē operib⁹ tenet. Vere etem̄
fides est:que in hoc quod verbis dicit/morib⁹ nō cōtradi
cit. Hinc est q̄d de q̄busdā falsis fidelibus Paulus dicit.
Titū.i. Qui cōfitent̄ se nosse deū:factis aūt negāt. Hinc Joan/
i.Joā.ij. nes ait. Qui dicit se nosse deū:⁊ mandata eius nō custo/
dit:mēdax est. Q̄d cū ita sit:fidei nostre veritatem in vite
nostre cōsideratiōe debem⁹ agnoscere. Tunc em̄ veraci/
ter fideles sumus:si quod verbis ꝓmittimus/operib⁹ im
plemus. In die q̄ppe baptismatis oīb⁹ nos antiq̄ hostis
operibus/atq₃ oībus pōpis renūtiare ꝓmisimus. Itaq₃
vnusq̄sq₃ vestrū ad cōsideratiōnē suā mētis oculos redu/
cat:et cōsideret si seruat post baptismū/q̄d ante baptismū
spopōdit:certus iā q₂ fidelis est gaudeat. Sed ecce quod
ꝓmisit minime seruauit/ad exercēda praua opa:ad cōcu
piscēdas mūdi pōpas dilapsus est:videam⁹ si iā scit plan
gere q̄d errauit. Apud misericordē nāq₃ iudicem/nec ille
fallax habebit̄ qui ad veritatē reuertit̄/etiā postq̄₃ mētit̄
quia omnipotēs deus dū libēter nr̄am penitētiā suscipit:
Tex. ipso suo iudicio hoc q̄d errauim⁹ abscōdit. ¶ Signa aūt
eoꝝ q̄ credituri sunt hec sequētur. In noīe meo demonia
eijciēt/linguis loquētur nouis/serpētes tollēt. Et si mor/
tiferū q̄d biberint/nō eis nocebit. Sup egros manus im
ponēt/⁊ bene habebūt. Nunq̄d nā fr̄es mei: q₂ ista signa
non facitis minime creditis? Sed hec necessaria in exor/
dio eccl'ie fuerūt. Vt em̄ ad fidē cresceret/miraculis fue/
rat nutriēda:q₂ ⁊ nos cū arbusta plātam⁹/tādiu eis aquā
fundimus/quousq₃ ea in terra iā cōualuisse videam⁹. At
i.Corin. si semel radicē in terra fixerint/irrigatio cessabit. Hinc est
xiiij. em̄ q̄d Paulus dicit. Lingue in signū sunt:nō fidelib⁹ sed
infidelib⁹. An habem⁹ de his signis atq₃ virtutib⁹ q̄ ad/
huc subtilius cōsiderare debeam⁹? Scā q̄ppe eccl'ia quo
tidie spūaliter facit/q̄d tūc p apl'os corporaliter faciebat
Nā sacerdotes eius cū p exorcismi gratiā manū credenti
bus imponūt:⁊ habitare malignos spūs in eoꝝ mēte cō
Signoꝝ tradicūt:quid aliud faciūt/nisi demonia eijciunt? Et fide
spūalis les quiq₃ qui iā vite veteris secularia verba derelinquūt:
opatio. sancta aūt mysteria insonāt/cōditoris sui laudes ⁊ poten
tiā quātum p̄ualēt narrāt:q̄d aliud faciūt/nisi nouis lin/
guis loquunt̄? Qui dū bonis suis exhortationibus mali/
tiā de alienis cordib⁹ auferūt/serpētes tollūt. Et dū pesti
feras psuasiones audiūt/s₃ tn̄ ad operationē prauā mini
me ptrahunt̄:mortiferū quidē est quod bibūt/sed nō eis
nocebit. Qui quoties ꝓximos suos in bono opere infir/
mari cōspiciūt/dū eis tota virtute concurrūt:⁊ exēplo sue
operationis illoꝝ vitā roborāt q̄ in ꝓpria actione titubāt
quid aliud faciūt nisi sup egros man⁹ imponunt vt bene
habeāt? Que nimirū miracula/tāto maiora sunt quanto
spūalia:tāto maiora sunt/quāto p hec nō corpora sed aīe
me suscitant̄. Hec itaq₃ signa fratres charissimi auctore
deo si vultis facitis vos. Ex illis em̄ exteriorib⁹ signis,
obtineri vita ad hec operātib⁹ nō valet. Nam corporalia
illa miracula ostēdūt aliqñ sanctitatē/nō aūt faciūt. Hec
vero spūalia q̄ agunt̄ in mēte:virtutē vite nō ostēdūt sed
faciūt. Illa hr̄e ⁊ mali possunt:istis aūt pfrui nisi boni nō
possunt. Vñ de q̄busdā veritas dicit. Multi dicēt mihi in Matt.
illa die/dn̄e dn̄e/nōne in noīe tuo ꝓphetauim⁹:⁊ in noīe vij.
tuo demonia eiecim⁹/⁊ in tuo noīe virtutes multas feci/
mus? Et tūc confitebor illis:q₂ nūq̄₃ noui vos:discedite a
me oēs q̄ operamini iniq̄tatē. Nolite ḡ fratres charissimi
amare signa q̄ possunt cū reprobis hr̄i cōia:sed hec q̄ mō
dixim⁹ charitatis atq₃ pietatis miracula amate:que tāto
securiora sunt quāto ⁊ occulta:⁊ de q̄b⁹ apud dn̄m eo ma
ior fit retributio/quo apud hoīes minor est glīa. Sequit̄. Tex.
¶ Et dn̄s quidē Jesus postq̄₃ locut⁹ est eis/assumpt⁹ est
in celū ⁊ sedet a dextris dei. In veteri testamēto cognoui iiij.re.ij.
mus/q̄ Helias rapt⁹ sit in celū. S₃ aliud est celū aereum
aliud ethereum. Celū q̄ppe aereū terre est ꝓximū:vnde ⁊
aues celi dicim⁹:q₂ eas volitare in aere videm⁹. In celum
q̄ppe aereū Helias subleuat⁹ est:vt in secretā quēdā ter/
re regionē repēte duceret̄ vbi in magna iā carnis ⁊ spūs
quiete viueret/quousq₃ ad finē mūdi redeat/⁊ mortis debi/
tū soluat. Ille em̄ mortē distulit/nō euasit. Redēptor aūt
noster:q₂ nō distulit superauit/eāq₃ resurgēdo cōsumpsit
et resurrectionis sue glīam ascēdēdo declarauit. Notan/
dū q̄₃ q̄ Helias legit̄ in curru ascēdisse:vt vc₃ aperte mō/
straret̄:q₂ pur⁹ hō adiutorio egebat alieno. Per angelos
q̄ppe illa facta ⁊ ostēsa sunt adiumēta:q₂ nec ad celū q̄dē Figure
aereū p se ascēdere poterat quē nature sue īfirmitas gra ascēsiōis
uabat. Redēptor aūt nr̄ nō curru/nō angelis subleuatus dn̄i.
legit̄:q₂ is q̄ fecerat oīa nimirū sup oīa sua virtute fereba
tur. Illuc etem̄ reuertebat̄ vbi erat:⁊ inde redibat vbi re
manebat:q₂ cū p hūanitatē ascēderet in celū:p diuinitatē
suā ⁊ terrā pariter cōtinebat ⁊ celū. Sicut aūt Joseph a
fratrib⁹ vēdit⁹/vēditionē redēptoris nostri figurauit: sic Genes.
Enoch trāslat⁹/atq₃ ad celū aereū Helias subleuat⁹:ascē xxxvij.
sionē dn̄icā vterq₃ designauit. Ascēsionis ergo sue dn̄s p/ Gen.v.
nūtios ⁊ testes habuit:vnū añ legē/aliū sub lege:vt q̄n q₃
veniret ipse q̄ veraciter celos penetrare potuisset. Vñ et
ipse ordo in eoꝝ q̄₃ vtroꝝq₃ subleuatione/p q̄dā incremē
ta distinguit̄. Nā Enoch trāslat⁹:Helias vero ad celū sub/
uectus esse memorat̄:vt veniret postmodū q̄ nec trāslat⁹
nec subuectus/celū ethereū sua virtute penetraret. Qui
nobis in se credētib⁹:q₂ carnis q̄₃ mūditiā largiret̄:et sub
eoꝝ incremēta tēpoꝝ virt⁹ castitatis excresceret:in ipa q̄₃
eoꝝ trāslatiōe q̄ ascēsionē dn̄icā/vtrūq₃ famuli designaue
rūt:⁊ in seipso q̄ ad celos ascēdit dn̄s ostēdit. Nā Enoch
q̄dē vxorē ⁊ filios habuit: Helias vero neq₃ vxorem neq₃ fi
lios legit̄ habuisse. Pēsate ḡ quō p incremēta tēporū cre/
uerit mūditia scitatis:q̄d ⁊ p trāslatos famulos ⁊ p ascē/
dētis dn̄i psonā patēter ostēdit̄. Trāslat⁹ nāq₃ est Enoch
et p coitū genit⁹/⁊ p coitū generās. Rapt⁹ est Helias p
coitū genit⁹/s₃ nō p coitū generās. Assumpt⁹ vero est dn̄s/
neq₃ p coitū generans/neq₃ p coitū generat⁹. Cōsideran Marc.
dū vero nobis est/q̄d est q̄d Marc⁹ ait/sedet a dextris dei: xvi.
et Stephan⁹ dicit. Video celos aptos/⁊ filiū hoīs stantē Act.vij.
a dextris dei. Quid est q̄ hūc Marc⁹ sedentē:Stephan⁹
vero stātē se vidisse testat̄? Sed scitis charissimi fr̄es:q₂ se
dere iudicātis est:stare vero pugnātis vel adiuuātis. Q₂
igit̄ redēptor nr̄ assumpt⁹ in celū:⁊ nūc oīa iudicat/et ad
extremū iudex oīm veniet:hūc post assumptionē Marc⁹
sedere describit:q₂ post ascēsionis sue glīam iudex in fine
videbit̄. Stephan⁹ vero in laboris certamine posit⁹/stātē
vidit quē adiutorē habuit:q₂ vt iste in terra psecutorū in/
fidelitatē vinceret:p illo de celo illi⁹ grā pugnauit. Seq̄/
tur. ¶ Illi aūt ꝓfecti p̄dicauerūt vbiq₃ dn̄o cooperāte:⁊ Tex.
sermonē cōfirmāte sequētib⁹ signis. Quid in his cōside/
randū est:q̄d memorie cōmendandū/nisi q̄ p̄ceptū obe/
diētia:obediētiā vero signa secuta sunt? S₃ q₂ auctore deo
breuiter lectionē euāgelicā exponēdo trāscurrim⁹:restat
vt aliq̄d de ipsa rāte cōsideratione solēnitatis dicamus.

Hoc autē nobis primū q̄rendū est:q̄dnā sit/q̄ nato dn̄o
apparuerunt angeli:⁊ tn̄ nō legunt̄ in albis vestib⁹ appa
ruisse:ascēdente autē dn̄o missi angeli in albis vestib⁹ le/
Act.i. gunt̄ apparuisse. Sic etem̄ scriptū est. Videntib⁹ illis ele
uat⁹ est:⁊ nubes suscepit eū ab oculis eoꝝ. Cūq₃ intueren
tur in celū euntē illū:ecce duo viri astiterūt iuxta illos in
vestib⁹ albis. In albis autē vestib⁹/gaudiū ⁊ solennitas
mētis attēdit̄. Quid est ergo q̄ nato dn̄o nō in albis ve/
stibus:ascēdente autē dn̄o in albis vestib⁹ apparēt ange
li:nisi q̄ magna tūc solēnitas angelis facta est/cū celum
de⁹ hō penetrauit? Quia nascēte dn̄o diuinitas videbat̄
hūiliata:ascendēte autē dn̄o est hūanitas exaltata. Albe
etem̄ vestes exaltationi magis cōgruūt q̄₃ humiliationi.
In assumptione ḡ ei⁹ angeli in albis vestib⁹ videri debue
runt:q₂ q̄ natiuitate sua apparuit de⁹ hūilis/in ascēsione
sua ostēsus est hō sublimis. Sed hoc nobis magnope fra
tres charissimi in hac solēnitate pēsandū est:q₂ deletū est
hodierna die chirographū dānatiōis nr̄e:mutata est sen
tentia corruptionis nr̄e. Illa em̄ natura cui dictū est:ter/
Gen.iij. ra es ⁊ in terrā ibis/hodie in celū iuit. Pro hac ipsa enim
carnis nr̄e subleuatione p figurā beat⁹ Job dn̄m auē vo/
cat. Qr em̄ ascensionis ei⁹ mysteriū iudeā intelligere nō
Job cōspexit:de infidelitate ei⁹ sententiā protulit dicens. Se/
xxviij. mitā ignorauit auis. Auis autē recte appellat⁹ est dn̄s:q₂
Ps.viij. corpus carneū ad ethera librauit. Cui⁹ auis semitā igno
Ps.xlvi. rauit: quisquis eū ad celū ascendisse nō credidit. De hac
ps.lxvij. solēnitate p ps̄. d̄r. Eleuata est magnificētia tua super ce/
los. De hac rursus ait. Ascendit de⁹ in iubilatione/⁊ dn̄s
in voce tube. De hac iterū dicit. Ascendēs in altū captiuā
duxit captiuitatē:dedit dona hoibus. Ascēdēs quippe in
altū captiuā duxit captiuitatē:q₂ corruptionē nostrā vir/
tute sue incorruptionis absorbuit. Dedit vero dona homi
nib⁹:q₂ misso desup spū/alij sermonē sapiētie/alij sermo/
nem scientie/alij gratiā virtutū/alij gratiā curationum/
alij genera linguarū/alij interpretationē sermonum tri/
buit. Dedit ḡ dona hoibus. De hac ascensionis ei⁹ gloria
Aba.iij. etiā Abachuc ait. Eleuatus est sol/⁊ luna stetit in ordine
suo. Quis em̄ solis noīe nisi dn̄s:⁊ q̄ lune noīe nisi eccl'ia
designat̄? Quousq₃ ei dn̄s ascēdit ad celos/scā ei⁹ eccl'ia
aduersa mūdi oīmodo formidauit. At postq̄₃ ei⁹ ascensio
ne roborata est:apte p̄dicauit q̄d occulte credidit. Eleua
tus est ḡ sol/⁊ luna stetit in ordine suo:q₂ cum dn̄s celū pe
tijt/scā eius eccl'ia in auctoritate predicationis excreuit.
Hinc eiusdē eccl'ie vocē p Salomonē d̄r. Ecce hic venit sa
liens in mōtib⁹/trāsiliēs colles. Cōsiderauit nāq₃ tātorū
operū culmina ⁊ ait. Ecce iste venit saliēs in mōtib⁹. Ve/
niēdo q̄ppe ad redēptionē nr̄am q̄sdā (vt ita dixerim) sal/
tus fecit. Vultis fr̄es charissimi ipsos ei⁹ salt⁹ cognoscere
Saltus De celo venit in vterū vginis:de vtero venit in p̄sepe:de
Jesu de/ p̄sepio venit in crucē:de cruce venit ī sepulcrū:de sepulcro
claratur redijt in celū. Ecce vt nos post se currere faceret:q̄sdā pro
nob₃ salt⁹ manifestata p carnē veritas dedit:q₂ ⁊ exultauit
vt gigas ad currēdū viā vt nos ei ex corde diceremus trahe
me post te/curremus in odore vnguētoꝝ tuorū. Vñ fr̄es cha
rissimi oportet vt illuc seq̄mur corde/vbi eū corpore ascen
disse credim⁹/desideria terrena fugiam⁹:nihil nos dele/
ctet in infimis:q̄ p̄rē₃ habem⁹ in celis. Et h̄ nob₃ magno/
pere est ppendendū:q₂ is q̄ placidus ascēdit/terribilis re
dibit:⁊ q̄cq̄d nobis cū māsuetudine p̄cipit/hoc a nob₃ cū
districtione exiet. Nemo ḡ indulta penitētie tp̄a paruipē
dat:nemo curā sui dū valet agere negligat:q₂ redemptor
nr̄ tāto tūc ī iudiciū districtio: veniet:quāto nobis añ iu/
diciū magnā patiētiā p̄rogauit. Hec itaq₃ vobiscum fr̄es
agite:hec ī mēte sedula cogitatiōe versate. Quis adhuc
rerū ꝑturbatiōibus anim⁹ fluctuet:iā tn̄ spei vr̄e anchorā
in eterna patria figite:itētionē mētis in vera luce solida/
te. Ecce ad celū ascēdisse dn̄m audiuim⁹:hoc ḡ seruemus
in meditatiōe q̄d credim⁹:⁊ si adhuc hic tenemur in infir
mitate corporis:sequamur cum tamen passibus amoris.
Nō aūt deserit desideriū nostrū/ipse qui dedit Jesus chri
stus dominus noster. Qui viuit ⁊ regnat ⁊c.

¶ De eodē festo: Ser. bt̄i Leo. pape.

Post beatam et glorio
sam resurrectionē dn̄i nr̄i Jesu christi:q̄ verꝰ dei
tēplū iudaica ipietate resolutū/diuina ī triduo
potētia suscitauit:q̄dragenari⁹ hodie dilectissimi sanctoꝝ
dieꝝ explet⁹ est numer⁹ sacratissima ordinatiōe disposit⁹
⁊ ad vtilitatē nr̄e eruditiōis ipēsus:vt dū a dn̄o in h̄ spatio
mora p̄sentie corporalis extēdit̄:fides resurrectionis docu/
mētis necessarijs muniret̄. Mors em̄ christi multoꝝ disci
pulorū corda turbauerat ⁊ de supplicio crucis:de emissio
ne spirit⁹:de exanimati corporis sepultura q̄uatis/mestitu/
dine mētib⁹ q̄dā diffidentie torpor obrepserat. Nā cū scē
mulieres:sicut euangelica patefecit historia:reuoluto a
monumēto lapide/sepulcrū corpe vacuū/⁊ viuentis dn̄i
testes angelos nūtiarēt:verba eaꝝ apl'is alijsq₃ discipulis
deliramētis similia videbant̄. Quā vtiq₃ hesitationē hu/
mana infirmitate nutātē:nequaq̄₃ pmisisset spūs veritatis
p̄dicatoꝝ suoꝝ inesse pectorib⁹:nisi illa trepida solicitudo
⁊ curiosa cūctatio nr̄e fidei fūdamēta iecissent. Nr̄is igit̄ Aposto/
pturbationib⁹/nr̄isq₃ piculis in apl'is cōsulebat̄:nos in il/ loꝝ du/
lis viris cōtra calūnias ipioꝝ/⁊ cōtra terrene argumēta bitatio
sapientie docebamur:nos illorū instruxit aspect⁹ nos eru nobis cō
diuit audit⁹ nos cōformauit attact⁹. Grās agam⁹ diuine suluit.
dispēsatiōi:⁊ scōꝝ patrū necessarie tarditati. Dubitatum
est ab illis ne dubitaret̄ a nob₃. Nō ḡ hi dies dilectissimi:q̄
inter resurrectionē ascēsionēq₃ fluxerūt otiosa trāsiere de
cursu:s₃ magna in eis cōfirmata sacra/magna sūt reuela/
ta mysteria. In his met⁹ dire mortꝭ aufert̄:⁊ nō solū aīe s₃
etiā carnis imortalitas declarat̄. In his p insufflationem Joā.xx.
dn̄i infundit̄ apl'is spūssctūs:⁊ btō apl'o Petro supra cete Joā.xxi.
teros post regni claues/ouilis dn̄ici cura cōmendat̄. In lu.xxiiij.
his dieb⁹ duob⁹ discipulis terti⁹ in via dn̄s comes iūgit̄:⁊
ad oēm nr̄e ambiguitatis caliginē detergēdā/pauētium
ac trepidantiū tarditas increpat̄. Flāmā fidei illumina/
ta corda cōcipiūt:⁊ q̄ erāt tepida reserāte scriptura dn̄o ef
ficiunt̄ ardentia. In fractione q₃ panis cōuescentiū ape/
riunt̄ obtut⁹:multo felici⁹ hoꝝ oculis patefactis:quibus
nature sue manifestata est glorificatio/q̄₃ illorū generis
nostri principiū:q̄bus p̄uaricationis sue est ingesta cōfu/
sio. Inter hec aūt aliaq₃ miracula cū discipl'i trepidis co/
gitationib⁹ estuarēt:⁊ apparuisset in medio eoꝝ dn̄s/di/
xissetq₃:pax vobis/ne h̄ in eoꝝ remaneret opinionib⁹ q̄d
voluebat̄ in cordib⁹:putabant em̄ spm̄ se videre nō carnē
redarguit cogitationes a veritate discordes:ingerit dubitā lu.xxiiij.
tiū oculis manētia manib⁹ suis ⁊ pedib⁹ crucis signa:et
vt diligenti⁹ ptractet̄ inuitat:q₂ ad sanāda infideliū cor/
diū vulnera/clauoꝝ ⁊ lāceę erant seruata vestigia:vt nō
dubia fide/s₃ cōstantissima scientia teneret̄ eā naturā in
dei p̄ris cōsessurā throno q̄ iacuerat in sepulcro. Per oē ḡ
hoc tēpus dilectissimi q̄d in resurrectiōe dn̄i ⁊ ascensione
eius exactū est:hoc ꝓuidentia dei curauit:h̄ docuit/hoc
suorū ⁊ oculis insinuauit ⁊ cordib⁹:vt dn̄s Jesus christus
vere agnosceret̄ resuscitat⁹:q̄ vere erat ⁊ natus ⁊ passus ⁊
mortu⁹. Vñ btīssimi apl'i oēsq₃ discipl'i/q̄ ⁊ de exitio crucis
erāt trepidi:⁊ de fide resurrectiōis ābigui ita sūt pspicua
veritate roborati:vt dn̄o in celoꝝ eūte sublimia:nō solū nul
la afficeret̄ tristitia/s₃ etiā magno gaudio replerent̄. Et Gaudi/
reuera magna ⁊ ieffabilis erat cā gaudēdi:cū in cōspectu um ascē/
scē multitudinis supra oīm creaturaꝝ:celestiū dignitatē siōis do/
hūani gn̄is natura cōscēderet supgressura āgelicos ordi/ minice.
nes ⁊ vltra archāgeloꝝ altitudines eleuāda:nec vllis sub
limitatibus modū sue ꝓuectiōis habitura:nisi eterni pa/
tris recepta cōsessui illi⁹ glīe sociaret̄ in throno/cui⁹ natu
re copulabat̄ in filio. Quia igit̄ christi ascensio nostra est
profectio:⁊ q̄ ꝓcessit gloria capitis/eo spes vocat̄ ⁊ corpo
ris:dignis dilectissimi exultemus gaudijs/⁊ pia gratia/
rum actione letemur. Hodie em̄ non solum paradisi pos/
sessores firmati sumus/sed etiam celorum in christo sup/
na penetrauimus ampliora adepti per ineffabilē christi

gratiam/q̄ per diaboli amiseramus inuidiam. Nā quos virulentus hostis primi habitaculi felicitate deiecit/eos sibi cōcorporatos dei filius ad patris dextrā collocauit. Qui viuit ⁊ regnat deus/per oīa secula seculorū. Amen.

¶ Dñica post ascēsionem. Joan. xv.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Cum venerit paracletus quē ego mittā vobis a patre spiritū veritatis: qui a patre procedit: ille testimoniū perhibebit de me. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede.

EX multis sancti euāgelij locis inuenimus: q̄ discipuli ante aduētum spūs sancti min⁹ capaces erant ad intelligenda arcana diuine sublimitatis: min⁹ fortes ad tolerāda aduersa humane prauitatis: sed eis aduenīēte spū cū augmēto diuine agnitionis/data est etiā cōstātia vincenda hūane psecutionis. Vñ illis nūc dñica. pmissione dr. ¶ Cū venerit paracle⁹ quē ego mittā vobis a pre spiritū veritatis/ q̄ a patre pcedit: ille testimoniū phibebit de me: ⁊ vos testimoniū phibebitis: q̄ a principio mecū estis. Tū dara spūs grā etiā b fiduciā discipulos alloquitur: q̄ ab initio erāt cū dño: ideoq̄ apud illū videri Mat. rūt ⁊ audierūt/absq̄ vlla ambiguitate pdicare valebant thie nō tatur. Vñ bñ Petr⁹ aliū/p iuda ordinare volēs apl̄m: nō hūc neophitū s. phatū ex tpe curabat eligere/dicēs. Oportet ḡ ex his viris q̄ nobiscum cōgregati sunt in oī tpe q̄ intrauit ⁊ exiuit inter nos dñs Jesus: testē resurrectiōis eius nobiscū fieri vnū ex istis. Hinc ipse gētib⁹ christū euāgelizās/cōfidēter ait ebat. Hūc de⁹ suscitauit tertia die: ⁊ dedit eū manifestum fieri nō oī pplō: sed testibus pordinatis a deo nobis q̄ māducauim⁹ ⁊ bibim⁹ cū eo post q̄ resurrexit a mortuis. Sed q: crescētib⁹ electoꝝ meritis/fidei crescere solet antiq̄ hostis inuidia: q̄ vel p seipz latērer vel per hoies sue malignitati subditos/paterer inchoata pietatis germina conat⁹ obruere: recte dñs pmissa discipulis pdicādi fiducia/psecutionē q̄s coꝝ q̄ cidē pdicationi resisterēt pariter cruciatura ondit/oīcēs. Hec locut⁹ sum vobis vt nō scandalizemini. Ablq̄ synagogis faciēt vos. Curauit nāq̄ pius magr futura discipulis prauoꝝ bella pdicere: q̄ min⁹ hec eos venientia possent offendere: q: solēt nimirū leui⁹ ferri aduersa q̄ possunt ante prenosci. Nā q̄ imparato ac nō preuidenti alo mala ingerunt: grauiꝝ hūc sepe ab intēgritatis fuc statu deiciūt. Vñ bñ Salomon admonet/dicens. Fili accedēs ad seruitutē dei: sta in iustitia ⁊ timore ⁊ ppara aiam tuā ad tentatione. Non solū ꝺo discipulos saluator: a cōtribuliū societate pellēdos: ꝺ ab eis etiā pcula mortis passuros fuisse pmonuit. Nā seqtur. ¶ Sz venit hora vt oīs qui interficit vos/arbitret⁹ obsequiū se pstare deo. Arbitrabant autē obsequiū se deo pstare iudei: in eo q̄ ministros noui testamēti odijs insequēbant ⁊ mortibus q: sicut illis testimoniū phibet apl̄s. Emulationē dei habent sed nō sm scientiā. Et de seipso loquit⁹ Et ego q̄dem existimaueram me aduersus nomē Jesu Nazareni debere multa cōtraria agere: quod ⁊ fecī hierosolymis. Predicris ḡ pressuris aduersantiū/repēre quasi consolans discipulos adiunxit. Sed venit hora: vt oīs q̄ interficit vos/arbitret⁹ obsequiū se prestare deo. Ac si aperte dicat. Bella quidē tribulationū a cōtribulibus vris estis passuri: ꝺ eo tolerabili⁹ hec suscipite: quo nō tam odio vri q̄ diuine legis emulatione vobis ingerenē. Cui⁹ memor: admonitionis beatus marty⁹ Stephan⁹: flexis genibus p his q̄ se interficiēbat pia voce supplicabat/dicens. Dñe ne stātuas illis hoc pctm. Arbitrabant ḡ legis emulatores ob sequiū se prestare deo: dū preconib⁹ gratie neces inferrēt sed frustra legē q̄ per famulū data est defendunt: q̄ gratiā quā ipse filij offert accipere renuūt. Incassum se deo pri placere estimāt: qui dei filiū contēnere: imo etiā persequi ac blasphemare laborant. Vñ recte subiungit. ¶ Et hec faciēt vobis q: nō nouerūt patrē neq̄ me. Quia cū filio in patre/⁊ pater est in filio: ⁊ qui videt filium/videt⁊ pterea pcessisse patrem: q: quicūq; filij credulitati obstinata mente resistit/nec patrem nosse, pbant. Unde etiā isdē Joānes veritatē diuine vnitatis insinuās ait. Oīs q̄ negat filium nec patrē habet: q̄ confitet filiū/⁊ patrē habet. Et iterū. Et oīs qui diligit eū q̄ genuit/diligit eū q̄ natus est ex eo. Verū/q: discipuli q̄ patrē bene nouerant ⁊ filium/multa pro eiusdē scientie defensione ac platione fuerant passuri: prouida dñs admonitione subiungit. ¶ Sed hec locutus sum vobis/vt cū venerit hora/eoꝝ reminiscamini: q: ego dixi vobis. Magnopere pēsandū est q̄d ait: ego dixi vobis. Ego q̄ pro vra vita ac salute moritur⁹ sum: q̄ vos meo sanguine redēptur⁹: q̄ in tribulatione vos sp adiuturus q̄ eterna vobis pmia post tribulationē daturus sum. Magnū q̄ppe certātib⁹ leuamē/magnā cōsolatiōis gratiā pstat: qñ ille certamina eadē futura pdixisse reminiscitur: q: ⁊ milites suos ne vinci possent adiuuare: ⁊ ne incalsum vincāt/imo: ralē post plia soler repēdere palmā. Qui em̄ hic hora psecutionis venturā fuisse pmonuit: ipe paloposit in eadē psecutione/suū fidelib⁹ auxiliū pollicet/dicens. In mūdo pressurā habebitis: sed confidite/ego vici mūdū. Ipe alibi legitime certātib⁹/coronā vite repromittit dicens. Bti q̄ persecutionē patiūtur/ppter iustitiā: q̄m ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Hec de euāgelica lectione ffes charissimi breuiter explanādo trāscurrim⁹: nunc liber de ipsa quā colim⁹ quinq̄gesime solēnitate/subtilius loquāmur. Sicut em̄ imminentib⁹ solēnijs paschalibus/quadragesimā iciuniorū obseruantias celebrauimus: sic eisdem peractis/quinquagesimam nō sine certi causa mysterij festa deuotione agimus. Nā q: sancta ecclesia in q̄busdaz suis mēbris adhuc p: o eterna reqe labor: at in terris: i q̄busdā vero omni finito labore/cum christo iā regnat in celis: in memoriā vtriusq; vite constituere partes nostri gemina hec cōgruere religionis solēnia: quadragesimā vz̄ afflictionis ⁊ iciunioꝝ. instante iā dñice resurrectiōis tēpore gaudijsq̄ paschalib⁹: vt per eā nobis sepi⁹ ad memoriā reuocarent: q: per labores ⁊ cōtinentiā/per vigilias ⁊ orationes: ⁊ p cetera que apostolus cōmemorat arma iustitie ad vite immortalis pmia debeam⁹ attingere. Porro quinquagesimā ab ipso dñice resurrectionis die inchoare gaudijs pori⁹ laudibusq̄ diuinis q̄ iciunijs voluerūt esse celebrē: quaten⁹ annuis eius festis dulci⁹ admonere mur/desideriū nostrū ad obtinēda festa q̄ nō sunt annua sed cōtinua: nō terrena sed celestia/sp accedere fiatq̄ tenere: q: nō in tēpore mortalitat⁹ hui⁹ vz̄ in eternitate futura incorruptionis/ꝺa nobis q̄ renda felicitas/ꝺa est imuienda solēnitas: vbi cessantib⁹ cūctis lāguoribus/⁊ rota in dei visione ac laude vita geriē. Juxta hoc q̄ ꝺ pphera cedit pariter ⁊ carne/in deū viuū exultās aiebat Bti q̄ habitant in domo tua in secula seculoꝝ laudabūt te. Unde merito quinquagesime diebꝰ in memoriā hui⁹ nre quietissime ac felicissime actiōis crebri⁹ ac festiui⁹ alla canere solem⁹. Alleluia nā q̄ hebre⁹ sermo est: ⁊ interpretat⁹ laris ne/laudate dñm. Deniq̄ in psalmo vbi nos canim⁹ laudate dñm/p⁹ hoc ꝺ ꝺo apud hebreos semp alla canit. Ꝺ euangelista Joānes in Apocalypsi sua celestiū agmina virtutū cātantia se audisse phibet. Sed ⁊ venerabilis pater, Tobias ex visione angelica intelligēs qualis sugnoꝝ ciuiū gla: quāta ipsi⁹ hierlm celestis sit claritas/hec mystica voce docebat. Ex lapide pcioso ⁊ mundo eius sternenē: ⁊ p vicos ei⁹ alla cārabit. Rectissime autē ⁊ pulcherrime/generalis sancte ecclie mos inoleuit: vt ꝺ diuine laudationis carmē/ppter reuerētiā pme auctoritatis/a cunctis p o: ꝺē fidelib⁹ hebraea voce cantet. Qꝺ iō fit/vt per ralis cōsonātiā deuotionis oīs admoneat ecclesia: q: ⁊ nunc i nyna fidei cōfessione ac dilectione christi cōsistere debeat: ⁊ ad illā in futuro patriā festinare: in qua nulla diuersitas mentiū/nulla est dissonātia linguaꝝ. Nā quō in hierosolymis quōdā multitudinis credentiū erat cor⁹ vnū ⁊ aīa vna/⁊ erāt illis oīa cōmunia: ita in illa summe pacis visione/multitudinis videntiū deū erit cor⁹ vnū ⁊ aīa vna/vz̄ diligendi ac laudandi eū: cui⁹ se gratia viderint esse salvatos: ⁊ tibi veraciter erunt oībus oīa cōia: q: sicut apl̄s ait. Erit de⁹ oīa in oīb⁹. In cuius typū rēporis ac laudabunde nre quietis vltimi septē psalmi/q̄ specialit in dñi laudē canunt/alla titulo prenoranē. Septima q̄ppe dies sabbati. i requiei/p legē vocati ⁊ haberi precepta est. Et apte liber psalmoꝝ post trāta celestiū preceptoꝝ instituta: tot arcanoꝝ sp̄ualiū misteria decātara: tātas saluberrime cōfessionis ac deprecatiōis hūillime voces edituas/septē alla titulis finit: q: q̄cūd in hac vita boni gerimus: q̄cquid in obsequiū redēptoris nri lingua exultrans, pferimus: quicq̄d p: o eterne patrie desiderio cogitam⁹ cuncta hec nimiꝝ ea nobis mercede recōpēsanē: vt in requie sempiterna ⁊ audire voce laudis ei⁹ ⁊ ipi cū sctis ei⁹ eū beamur. Idcirco aūt plures ecclie magri/decatatione alleluia tpe q̄dragesime iterm̄ittēdā esse sanxerūt: q̄uis in ecclesia nūq̄ a diuina laude cesset: ꝺ alijs/ꝺbus q̄ dipsum pfecte significāt/ei⁹ q̄ die dona cātantur: vt noua reperitio ei⁹: maiore gratia: eq̄ paschalib⁹ gaudijs bonorificentiam reddat ⁊ splēdore. Sz ⁊ hoc in eo mysteriū maxime designare voluerūt: q̄ in hui⁹ exilij pegrinatiōe: sicut ex parte nouim⁹ ⁊ ex parte, ppbetam⁹: ita etiā ex parte dñm laudam⁹/dicētes cū ppheta. Quō cātabim⁹ cāticū dñi in terra aliena? Cū ꝺo nram patriā/ cerā vz̄ viuentium domūq̄ regni celestis nobꝰ olim a dño repromissam intrare meruerim⁹: tūc illū sicut ⁊ pfecte intueri/sicut etiā pfecte valebim⁹ laudare. Juxta illud pīs. Et in rēplo ei⁹ oēs dicēt gloriā. Vñ ⁊ alibi dicit. Celi enarrāt gloriam dei. Celos q̄ppe celestis pfic ciues appellat. Et q̄dē terrigene gloriam dei nārrare possunt: nō autē hāc enarrare/nisi celi ānes sufficiūt: q̄ quo hāc vicim⁹ videt/eo certi⁹ valēt cloq̄. Utrāq; sane hāc solēnitatē: scz ⁊ q̄dragesimā vz̄ in eo q̄ q̄dragesime nō q̄ruliber hoīm/ꝺ ipi⁹ dñi ac saluatoris nri prima nobis sanxit auctoritas: q̄dragesimā vz̄ in eo q̄ q̄draginta diebꝰ ⁊ q̄draginta noctib⁹ ieiunauit in deserto: victaq̄ tēptatoris astutia/ministerijs fruebat angelicis: vbi suo nos ifirmauit exēplo: q: p maceratione carnis/aduersarij spiritualis machinas euitare: ⁊ ad angelos debeam⁹ pueni re cōsortiū. Porro q̄nq̄gesime nob⁹ in eo gaudia seruāda mōstrauit: q̄ post resurrectionē scīpm discipulis viuus in multis argumētis p ꝺies q̄draginta pbuit/apparēs eis ⁊ loquēs de regno dei ⁊ cōuescēs: vt in eos actib⁹ legimus. Quia illos sue frequētia visionis erabūdum hoc tpe habere fecit/ac festiuū. Sz ⁊ in celū ascēdēs: hequaq̄ eis prisce sue psentie dulcedinē abstulit: ꝺ eandē pori⁹ promisso spūsancti charismate cumulauit. Deniq̄ cū pmitteret eos spūsancto baptizādos post ꝺies non multos: eisq̄ benedicens ascēderet/ac ferret in celū: q̄dragesima vnaq̄ die sue resurrectiōis mox illis adorātes/regressi sunt in hierlm cū gaudio magno: ⁊ erāt sp in tēplo laudantes ⁊ benedicētes deū. Hoc q̄ nobis gaudio/ac laude ⁊ bñdictiōe celebrādū est/ qua spūsancti pstolabātur aduētū: vsq; ad diē q̄nquagesimū q̄ greci pēcostē appellabāt: solēnitatis huius festiuitatē docuerūt esse, prelādā. Inter hec ꝺo solerti⁹ intuē dū fratres charissimi: q̄ dñs hac pl dierum conuersatiōe cū discipulis: nō solū futuri seculi gaudia q̄ cū illo sumus habituri pfignauit: verūetiā ineffabilē circa nos sue pietatis ostendit affectū: q̄ depositā iā infirmitate corporis/imo finita: ⁊ p resurrectionis virtutē in celestē gliam cōmutata/dignat⁹ nr̄ adhuc discipulos interesse cōuiuio: vt eos socios possit habere in celo: vt ⁊ precepta q̄bus ad regnum dei puenīat/viuaci⁹ ipa familiaritate commēder. Quid em̄ fres mei/q̄d sibi vult horū cōiūctio verboꝝ q̄ dicit. Apparēs eis ⁊ loquēs de regno dei ⁊ cōuescēs: nisi q: paterer ostēdit: q̄ ob hoc maxime cōuictui sociabatur eos: cum cū de regno dei loqueretur: vt terrenas inter eos epulas sumēs: quib⁹ celeste cor⁹ suū mōstrabat/arctius eos vinculis sue charitatis obligaret: atq; illius tpis memoria roboraret/de quo eis ante passionē suā p̄mittēdo predixerat. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater me⁹ regnū vt edatis ⁊ bibatis sup mensam meā in regno meo. Merito ḡ sacrosci⁹ ꝺieb⁹ his nos q̄s maioribꝰ epulis/atq; hymnis celestib⁹ vocam⁹: ob reuerētiā nimirum dñice resurrectionis/ob memoriā dñici cōuiuij cū discipulis: simul ⁊ ob spē future nre q̄etis/acvite imortalis. Sed ⁊ genu in oratione minime iuxta morem flectimus: quia p: o certo genū inflexio penitētie ⁊ lucrus indicium est: qꝺ etiā omnibus dominicis diebus obseruandū p: opter ciusdem resurrectiōis/vel dominice nostre sacramēta patres instituerunt. De sacramento autē quinquagenarij/vel q̄dragenarij numeri/multipliciter a patrib⁹ disputatū est. Sed nos quia in longum duximus sermonē breuiter modo fraternitati vestre dicere sat est/q̄ recte ieiunioꝝ cerimonie quadragenario dierum numero ob quadragesimā seruantur: vt scilicet per hoc infimum ⁊ toto huius vite tēporis/p: o eterne vite p̄ceptione laborare debeam⁹. Quas significat em̄ oēn. rl. sunt: ⁊ vita/presens congrue quaternario numero figuratur: vel q: quatuor anni tēporib⁹ rotantur: vel q: mundus ipse in quo viuim⁹ quatuor elementis subsistit: vz̄ igne/aere/aqua/⁊ terra. Future autē vite beatitudo/denario numero nō inconuenienter exprimit. Hinc est em̄/q̄ dñs operarios vinee/denario remunerat⁹ esse perhibet. Operarij q̄ppe vinee/culpores sunt sctē ecclesie. Denarius autē vite celestis pfectionez designat: in qua gloriā dñi summi vz̄ regis speculantes/in eadem imaginē transformamur: nō solū in eo q̄ regis imaginez habet ⁊ inscriptionē/verumetiā in eo q̄ decē obolis/qui est perfectus numerus constat/vnde et nomen accepit. Recte ergo quadragenario (hoc est quater denario)

Ter. Missio spūs quō intelligatur.

Joā. iij. s. Lo. xvj.

Esaie. xj.

Ter.

Ter.

Roñ. xj Act. xxv.

Apo. xix

ratio de alleluia solemni.

s. Lo. xiij Psal. cxxxvj.

Psal. xxviij. Ps. xviij

Ter.

Ter.

Ter.

dierũ numero ieiuniũ aĩe celebꝛam⁹:vt ꝑ hoc speciali⁹ ad
moneamur/qꝛ ꝙdiu viuim⁹ in mũdo/ꝓ celestiũ p̄mioꝝ
adeptione sp̄ laboꝛare debeam⁹.Recte etiã quinq̄gena/
rio dierũ numero/statũ future nr̄e btitudinis i imagine
veneramur:ieiunia vcꝫ relaxãdo/alla canẽdo/stãtes oꝛã
do:q̄ sunt aptissime ꝑpetue q̄etis resurrectiõis ⁊ laudis ꝑ
hebdoadis ⁊ ogdoadis ratio. sagia Septies em̄ septẽ/q̄dragintanouẽ faciunt.Et q̄dẽ
per septẽ/sepe requiẽ designari luce clari⁹ est.Septẽ vero
septies ducta eiusdẽ requiei perfectionẽ insinuant:q̄ nul
lo vnꝙ̄ fine claudit/nulla labe maculat:sed vbi dies iudi
cij vniuersalis ac resurrectionis aduenerit:amplioꝛi coꝛ/
poꝛũ receptoꝝ grã pficitur.Qꝛ em̄ ad septẽ septimanas
monas additur.i.ipsa dies dñica pentecostes:qua spiritũ
sanctũ accepit ecclesia pꝛimitiua:⁊ ita quinquagenarius
numer⁹ perfecte cõplet:ipsum iudicij ⁊ resurrectiõis oim
tempus ostendit:qñ sanctarũ requies aiarũ q̄ nunc in il/
la vita gerit:etiã coꝛpoꝛũ imoꝛtaliũ receptiõe geminabit
Ro.viij. ⁊ ille ap̄li sermo adimplet.Qꝛ si spũs eius qui suscitauit
Jesum a moꝛtuis habitat in vobis:q̄ suscitauit Jesum a
moꝛtuis viuificabit ⁊ moꝛtalia coꝛpa vr̃a ꝓpter inhabitã
tem spm̃ eius in vobis.Verũ hoc ꝙ ꝙ nõ statim peracta
die quinquagesima genu ad oꝛandũ curuam⁹/sed et illa
adhuc septimana stãtes dño supplicam⁹:⁊ ꝙuis intermis
sa repetentes ieiunia:tñ alla q̄tidie psonam⁹:nemo absq̧
discretione/sed apta ⁊ cõgrua ratiõe mysterij puret acti/
tari.Quia em̄ spũssancti septifoꝛmis est grã/iure solẽni/
tatis aduent⁹ eius ꝑ septẽ dies laude hymnoꝛum debita
simul ⁊ missaruꝫ celebꝛatione colit.Quia tpe pẽtecostes
eccl̃ia toto oꝛbe nouos semꝑ deo pp̃los per aquã regene
rationis aggregare cõsueuit:merito saluti eoꝝ cõgaudẽ/
tes quousq̧ albis induunt stolis/⁊ nitoꝛẽ purificate mẽ/
tis/splẽdoꝛe babit⁹ pmõstrãt/hymnũ deo deuote laudis
offerim⁹:iuxta pꝛeceptũ ipsi⁹ pijssimi pastoꝛis/ac redẽpto
Luc.xv. ris nostri quo ait.Cõgratulamini mihi:qꝛ inueni ouẽ me
am q̄ perierat.Merito etiã tũc stantes oꝛam⁹/ob signifi
cantiã videlicet liberationis eoꝛundẽ:qꝛ ꝑ donũ spũssan/
cti de moꝛte aĩe ad vitã resuscitari ac resurgere meruerũt
cui⁹ donãte grã etiã carnis imoꝛtalitate nos i nouissimo
die vestiẽdos:atq̧ ad gaudia btẽ resurrectiõis ꝑducẽdos
esse speramus:iuxta hoc qđ paulo ante ap̄lo testante do/
cuimus.Qđ vero inter hec ieiunioꝝ castigatio repetitur
de ipsoꝝ ap̄loꝝ exẽplo sumptũ credere debem⁹:q̄ accepto
spũ quo pfecti⁹ noua celestiũ bonoꝝ suauitate fruebãtur
eo alti⁹ mentẽ a memoꝛia deliciaꝝ abstulere terrestrium.
Jam em̄ aduenerat tẽp⁹ illud de q̄ dñs p̄dixit:qꝛ discipu/
li ipso secũ cõuersante ieiunare nõ possent:ablato autem
eo ieiunarẽt:nã cũ interrogarẽt eũ discipuli Joãnis dicẽ/
Mat.ix. tes.Quare nos ⁊ pharisei ieiunam⁹ frequẽter:discipuli
aũt tui nõ ieiunãt:Ait illis.Nunq̄d possunt filij sponsi lu
gere ꝙdiu cũ illis est spõsus:Veniet autẽ dies cũ auferet
ab eis spõsus/⁊ tũc ieiunabũt.Qui ergo ⁊ ante passionẽ
⁊ post resurrectionẽ dñicã ꝓpter ipsius dñi pꝛesentiã luge
re ac ieiunare nequerãt:constat pꝛofecto qꝛ post oblatio/
nem eius spõtaneis sese subdidere ieiunijs.Nãq̧ vbi spũs
sancti sunt acceptiõe recreati:sicut a ceteris mũdialibus
illecebꝛis/sic ⁊ ab epularũ appetitu mẽtẽ pꝛoꝛsus auerte/
Frugalitas ecclesie pꝛimitiue. rãt:aĩe poti⁹ ꝙ coꝛpoꝛis alimonia gaudẽtes/⁊ pꝛe memo
ria patrie celestis oꝛonib⁹ ac lachꝛymis insistẽtes salubꝛi/
bus.Deniq̧ luca referẽte cognouim⁹ de illis trib⁹ milib⁹
viroꝝ:q̄ ipso die pẽtecostes Petro p̄dicante crediderunt
ꝙ parco victu cõtenti fuerint:ꝙ sobꝛiã celesteq̧ in terris
Actu.ij. egerint vitã.Erant(inq̄t)pseuerãtes in doctrina aposto
loꝝum:⁊ cõicatione fractionis panis ⁊ oꝛonib⁹.Et paulo
post.Quotidie ꝙ pseuerantes vnanimiter in templo et
frangẽtes circa domos panes/sumebãt cibũ cum exulta/
tione ⁊ simplicitate coꝛdis/collaudãtes deũ:⁊ cetera hu/
iusmodi.Ad quoꝝ nos exẽplũ vitã moꝛesq̧ solerter apta
re necesse est:qꝛ pfectũ vite magisterium est eccl̃e pꝛimiti/
ue semꝑ act⁹ imitari:illãq̧ edificij spiritalis noꝛmam ad
finẽ vsq̧ seruare:quã ab ipsis ap̄lis in fundamẽto fidei li

quet esse ꝓpositã.Nec dubitandũ/qꝛ quoꝝ nunc vestigia
seq̄mur/ad eoꝝ in futuro sum⁹ p̄mia pueturi.Et q̄dẽ fra
tres mei pulcherrimã etiã in pñti future btitudinis figu/
rã gerim⁹:de qua modo aliquanta pstrinximus.Sed ita
nobis viuẽdũ est:vt q̄ exteri⁹ in imagine colim⁹/ante in/
terni iudicis oculos veraci coꝛde seruem⁹.Perseuerem⁹ Exẽpluꝫ apostoloꝝ ꝓponitur.
ergo ⁊ nos in doctrina sanctoꝛũ:vt vcꝫ discendo ⁊ opib⁹
exercendo que docẽt/oꝛationib⁹ incũbam⁹ assiduis:do/
minici panis cõione digni satagam⁹ existere vnanimiter
in ecclesia hoꝛis pstitam⁹ canonicis:panẽ indigenti pꝛoxi
mo/vel quicq̄d valemus pie cõsolationis poꝛrigam⁹:ita
cibũ coꝛpoꝛi indulgeam⁹/vt memoꝛia viui panis potius
mẽtis intima letificet:simplicitatẽ coꝛdis in oĩbus tenea
mus/quod est sola intentione superne retributionis bo/
na operari:⁊ qđ pꝛesentia festa maxime decet hymnũ di/
uine laudis cõsona voce simul ⁊ mẽte psonem⁹.Sic em̄
solũmodo deo nostro iocũda fit laudatio:si quod oꝛe ca/
nimus/nõ impugnam⁹ opeꝛ:si cum labijs alla ꝓferim⁹/a
turpi ⁊ maligna cogitatione p̄coꝛdia casta gestam⁹.Ea
tãtũ rõne suauis erit ei laudatio nr̃a:si nõ in reb⁹ caducis
⁊ infimis/sed delectemur in dño.Qđ ipse pꝛestare digne/
tur:q̄ tãta nobis tãq̧ p̄clara bñficioꝛũ pignoꝛa/ꝑ pascalia
sacra ꝓrogauit/Jesus chꝛist⁹ dñs nr̃:q̄ viuit ⁊ regnat cuꝫ
patre in vnitate spũsscti de⁹:per oĩa scl̃a seculoꝛum.Amẽ.

¶ In vigilia Pẽtecostes. Jo.XIIII.

¶ In illo tempoꝛe:Dixit Jesus discipulis suis.
Si diligitis me:mandata mea seruate:⁊ ego ro/
gabo patrem:⁊ alium paracletum dabit vobis vt
maneat vobiscum in eternum.Et reliqua.Homi
lia venerabilis Bede.

Quia sanctispirit⁹ ho/
die fratres charissimi celebꝛam⁹ aduentũ/debe
mus ipsi cõgruere solẽnitati quã colim⁹.Hoc
etem̃ oꝛdine tãtũ festiuitat' hui⁹ digne gaudia celebꝛam⁹
si nos ꝙ dño opitulãte aptos reddiderim⁹:ad q̄s spũssan
ctus aduenire/⁊ in q̄b⁹ habitare dignet.Ea aũt solũmõ
rõne aduẽtu ⁊ illustratiõe spũsscti apti existim⁹:si ⁊ coꝛda
nr̃a diuino amoꝛe repleta/⁊ coꝛpa sint dñicis mancipata
p̄ceptis.Vñ in exoꝛdio lectionis hui⁹ euangelice/discipu
lis veritas ait.¶ Si diligitis me mãdata mea seruate:⁊ Tex.
ego rogabo p̄rem ⁊ alium paracletũ dabit vobis.Para/
cletus quippe cõsolatoꝛ interp̄tat.Et spũssctũs recte pa/
raclet⁹ vocat:qꝛ coꝛda fideliũ ne inter hui⁹ seculi aduersa
deficiãt/celestis vite desiderijs subleuat ac reficit.Vnde
in actib⁹ apostoloꝛũ crescẽre sctã ecclesia d'.Et edificabat
ambulans in timoꝛe dñi:⁊ cõsolatione sctispũs replebat.
Qđ ergo ait.Si diligitis me/mãdata mea seruate:⁊ ego Actu.ix.
rogabo patrẽ ⁊ aliũ paracletũ dabit vobis.In ipsis q̄dẽ
discipulis q̄ xp̄e cũ dilexisse/vere mãdatis eis obedisse nõ
dubitat/hodierna die completũ est:qñ illis in cenaculo
oꝛãtib⁹ repẽte spũssctũs in igneis linguis apparuit:eosq̧ Secũda datio spiritussctĩ.
⁊ in oꝛe ꝑ diuersitatẽ linguaꝝ docuit:⁊ in coꝛde ꝑ amoꝛis
sui cõsolationẽ roboꝛauit.Habebãt aũt ⁊ pꝛi⁹ paracletũ/
ipm̃ vcꝫ dñꝫ secũ i carne cõmoꝛãtẽ:⁊ cui⁹ miraculoꝝ dulce/
dine/⁊ ope p̄dicationis/ne infideliũ psecutione scandali/
zari possent/erigi ⁊ cõfoꝛtari solebãt.Verũ qꝛ ille post re/
surrectionẽ ascẽdẽs in celũ/eos coꝛpoꝛaliter deseruit:q̄b⁹
tamẽ diuine p̄sentia maiestatis nũq̄ defuit:recte de hoc
paracleto.i.spũsctõ subiunxit.¶ Vt maneat vobiscũ ine/ Tex.
ternum.In eternũ q̄ppe manet cum sctis q̄s ⁊ in hac vita
semper inuisibilr intus illustrat:⁊ in futuro ad cõtẽplãdã
ꝑpetuo speciẽ sue maiestat' introducit.Sꝫ ⁊ nos f̄res cha/
rissimi/si chꝛistũ pfecte diligim⁹:ita vt eiusdẽ dilectiõis ve
ritatẽ mãdatoꝛũ ei⁹ obseruatiõe ꝓbem⁹:rogabit etiã ꝓ no
bis p̄rem/⁊ aliũ paracletũ dabit nob p̄r.Rogabit p̄rem ꝑ
hũilitatẽ:q̄ dabit cũ p̄re ꝑ diuinitatẽ.Neq̧ em̄ putanduꝫ
est:qꝛ ante passionẽ suam tm̃mõ pꝛo ecclesia rogauerit:⁊

nõ etiã nũc post ascẽsionẽ roget:cũ dicat de illo apostol⁹:
Ro.viij. Qui est ad dexterã dei:q̄ etiã interpellat pꝛo nob'.Habe/
mus aũt ⁊ nos paracletũ dñm nr̃m Jesum chꝛistum:quẽ
etsi coꝛpoꝛaliter videre neq̄m⁹:ea tamen que in coꝛpoꝛe
gessit ⁊ docuit/in euangelijs scripta tenemus.Et si in his
audiendis/legendis/inuicem conferendis/coꝛde ⁊ ope
conseruandis curã impendimus:constat nimirũ ꝙ erũ/
nas seculi facillime quasi domino nobiscum ꝑpetuo con
moꝛante/ac nos cõsolãte vincamus.Si ergo hũc paracle
tum diligimus/eiusq̧ mandata seruamus rogabit p̄rem
⁊ aliũ paracletũ dabit nobis.i.spiritus sui gratiã nostris
coꝛdib⁹ clementer infundet:que nos inter aduersa pñtis
exilij/patrie celestis expectatione letificet:ita vt cũ ꝓphe
Ps.xciij ta possim⁹ dicere.Secũdũ multitudinẽ doloꝝ meoꝝ in
coꝛde meo: .i.consolatiões tue letificaue
runt aiam meã.Aliũ ergo inq̄t paracletũ dabit vobis vt
Tex. maneat vobiscũ in eternũ.Et addidit.¶ Spiritũ v'itatis
quẽ mũdus nõ põt accipere.Mundũ autẽ appellat ho/
mines mũdi hui⁹ amoꝛi deditos:sicut ecõtrario scti q̄ ce/
lestiũ desiderio flagrãt/recte celi vocant:dicente Ps.Et
Ps.xix. annũtiabũt celi iustitiã ei⁹ pp̃lo q̄ nascet.Qđ est apte di/
cere.Annũtiabũt excelsi mẽte/voce/actiõe/doctoꝛes iu/
stitiã ei⁹/pp̃lo q̄ ad fidẽ veniẽdo nuꝑ in illo nasci deside/
rat.Quisq̄s igit cõsolationẽ foꝛis in mũdi reb⁹ inq̄rit:hic
Cõsolatio duplex ostẽditur. diuine cõsolatiõis munere int⁹ refoꝛmari nõ valet.Quis
quis infimis delectationibus inhiat/nõ potest spm̃ veri/
tatis accipere.Fugit em̄ spiritus veritatis coꝛ qđ vanita/
ti subditũ cernit:solosq̧ eos q̄s mãdata veritat' ꝑ dilectio
nem operari cõspicit/aduẽtus sui luce reficit.Vñ bene cũ
diceret:quem mũdus nõ põt accipe:mox addidit dicens.
Tex. ¶ Quia nõ videt eũ/nec scit eũ:vos aũt cognoscetis eũ
qꝛ apud vos manebit/⁊ in vobis erit.Dñm nãq̧ saluato/
rem ⁊ infideles añ passionẽ in carne viderũt:sꝫ qꝛ dei fili⁹
esset:qꝛ paraclet⁹ a deo missus in mundũ:nõ nisi fideles
scire potuerũt.Spm̃ autẽ sctm̃ neq̧ oculis videre infide/
les/neq̧ aĩo cognoscere valebãt:qꝛ nõ idut⁹ hũanitate di/
scipulis apparuit:sed ita ad eos venire/ita apud eos ma
luit manere:vt in ipsis eoꝝ coꝛdib⁹ gratissimã sibi sedẽ cõ
Tex. secraret.Hoc est em̄ qđ ait.¶ Vos autẽ cognoscetis eũ/
qꝛ apud vos manebit ⁊ in vobis erit.Qui aũt inuisibiliter
in hac vita manet cũ electis:inuisibiliter vtriq̧ eis grãꝫ sue
Tex. cognitiõis exhibet.¶ Nõ vos relinquã oꝛphanos veniã
ad vos.Videbatur infidelib⁹ qꝛ moꝛiẽs in cruce dñs disci
pulos relinqueret oꝛphanos:sed nõ reliq̄t oꝛphanos/q̄b⁹
⁊ seipsum p̄buit viuũ post passionẽ suã in multis argumẽ
tis per dies q̄draginta:⁊ post dies decẽ assumptionis sue
hoc est hodierna die spũsscti illos de celo charismate do/
nauit.Vbi ipsum chꝛistũ ad eos venisse nõ ambigit:q̄ in/
separabilẽ sctẽ trinitatis naturã/virtutẽ ⁊ opationeꝫ esse
Tex. cognouit.Qđ ipsum lati⁹ exequens quãtũ causa illoꝝ de
gente nõ sctã sit discreta denũtiat.¶ Adhuc modicum ⁊
mũdus me iã nõ videt.Vos autẽ videtis me:qꝛ ego viuo
⁊ vos viuetis.Nã qꝛ hec ad passionẽ itur⁹ loq̄batur:mo/
dicum erat vsq̧ ad tẽpus explete passionis/ex q̄ illũ repꝛo
bi nũꝙ videre valebãt.Soli etem̃ iusti q̄ moꝛte illi⁹ erant
cõtristati/gaudiũ resurrectiõis ei⁹ videre meruerũt.At q̄
visa moꝛte ei⁹ exultabãt:nequaꝙ ipsi visa ei⁹ resurrectiõe
letari sꝫ audita cõturbari/ac doloꝛẽ,put decebat habebãt
Vos aũt videtis me inq̄t:qꝛ ego viuo ⁊ vos viuetis.Ego
viuo p̄sentis tpis verbo posuit:⁊ vos viuetis futuri:qꝛ ni
mirũ in ꝓximo esse cernebat:ideoq̧ q̄si p̄senteꝫ nomina/
bat hoꝛã:in q̄ ipse moꝛte destructa in eternã resurgeret vi
tam:illoꝝ vero vitã in futuro nouerat esse differendã:q̄s
⁊ vsq̧ ad pꝛefinitũ moꝛtis sue tẽpus/singulos pꝛo ingres/
su vite ꝑennis agonizari/⁊ vsq̧ ad finẽ seculi resurrectio/
nẽ sui coꝛpoꝛis expectare opoꝛtebat.Ait ergo.Adhuc mo
dicum ⁊ mundus iã me nõ videt/vos aũt videtis me:qꝛ
ego viuo ⁊ vos viuetis.Ac si apte dicat.Adhuc modicũ ⁊
mundi amatoꝛes me moꝛtalẽ vltra videre desistũt:resur/
gentẽ vero a moꝛtuis cernere neq̄unt:qꝛ illã nesciũt vitã

cui⁹ soli amatoꝛes gl'iam mee resurrectionis merent in/
tueri.Vos aũt ideo me post hec videre valetis:qꝛ ⁊ ego
viuo resuscitat⁹ a moꝛtuis:⁊ vos digni estis mee resurre/
ctionis exẽplo cõfoꝛtari:q̄ ⁊ ipsi ad perpetuã vitã ⁊ btẽ re
surrectiõis estis gaudia venturi.¶ In illo die vos cogno Tex.
scetis:qꝛ ego sum in p̄re meo/⁊ vos in me:⁊ ego in vobis
Nouerãt etiã tũc discipuli chꝛistũ esse in p̄re ꝑ vnitatẽ in/
diuidue diuinitatis:nouerãt se esse in chꝛisto ꝑ susceptio/
nẽ fidei ⁊ sacramẽtoꝝ ei⁹:nouerãt in se esse chꝛistũ per di/
lectionẽ ⁊ obseruãntiã mãdatoꝝ ei⁹.Dixit em̄ eis ipe.Si
q̄s diligit me sermonẽ meũ seruabit:⁊ p̄r me⁹ diliget eũ ⁊ Jo.xiiij.
ad eũ veniem⁹/⁊ mãsionẽ apud eũ faciem⁹.Hec vtiq̧ et
tunc imbuti a chꝛisto nouerãt ap̄li:⁊ nũc ap̄licis imbuta
l'ris nouit oĩs ecclesia chꝛisti.Sed in illo nimirũ die q̄ ve/
raciter viuere incipiũt/lõge meli⁹ ea iusti cognoscũt.i.in
die resurrectiõis/qñ eo pfecti⁹ cũcta q̄ scienda sunt sciunt
quo ipm̃ scientie fontẽ vicini⁹ sine fine cõspiciũt.Qđ etiã
de quibusdã perfectioꝛib⁹ sctis:⁊ ante tẽpus resurrectio/
nis fieri dubiũ nõ est:illis vcꝫ q̄ fiducia bonoꝛũ operũ/di/
cere cũ ap̄lo valent.Cupio dissolui ⁊ esse cuꝫ chꝛisto:mihi Phil.j.
viuere est chꝛistus ⁊ moꝛi lucrũ.Hec quidẽ oĩa dñs quasi
ap̄lis specialiter dicere videt:sed ne putarem⁹ cũ illis so/
lũmodo:⁊ nõ etiã nobis(si illoꝝ exẽpla seq̄remur)beati/
tudinẽ diuine cognitionis polliceri/generalem post hec
sententiã subintulit:⁊ oĩb⁹ se diligẽtib⁹ eadẽ sue visionis
⁊ cognitionis p̄mia ꝓmittit dicẽs.¶ Qui habet mãda/ Tex.
ta mea ⁊ seruat ea/ille est q̄ diligit me:q̄ autẽ diligit me/
diliget a p̄re meo:⁊ ego diligã eũ:⁊ manifestabo ei meip quid sit chꝛistuꝫ vere diligere.
sum.Vbi oĩ intentione cõsiderãdũ:qꝛ chꝛistũ vere dilige/
re est/nõ ipsam dilectionẽ labijs ꝓfiteri/sed mãdata chꝛi
sti q̄ discẽdo habem⁹ operãdo seruare.Vñ ⁊ Joãnes ad/
monens ait.Filioli mei:nõ diligam⁹ v'bo neq̧ lingua/sꝫ j.Jo.iij.
ope ⁊ veritate.Omni gaudio amplectẽdũ est:qꝛ merces
vere vestre dilectionis illa erit/q̄ maioꝛ esse nulla poterit
nos scꝫ a p̄re ⁊ filio diligi:nobis cõtẽplandã ꝑpetuo filio
dei gl'iam reuelari.Nõ autẽ dubitãdũ:qꝛ q̄bus gl'ia filij
dei reuelabit/eisdem ꝙ p̄ris ⁊ spũsscti liceat adesse cõspe
ctui:qꝛ quoꝝ vna est diuinitas/vna vtriq̧ ⁊ inseparabilis
visio est.Hinc etem̃ dicit.Qui me videt/videt ⁊ p̄reꝫ.Et Jo.xiiij.
notandũ:qꝛ cũ p̄sentis tpis v'bo diceret:q̄ aũt diligit me
adiecit de futuro/diliget a p̄re meo:⁊ ego diligã eũ ⁊ ma
nifestabo ei meipsum.Diligit etiã nũc dilectoꝛes suos cũ
patre fili⁹:sꝫ nũc diligit ad hoc vt recte viuãt ex fide q̄ per
dilectionẽ operatur:tunc ad hoc diliget vt ꝑueniãt ad vi
sionẽ veritatis quam per fidẽ gustauerant:⁊ pꝛo qua ad
moꝛtẽ vsq̧ certauerãt.Nõ aũt frustra cũ additamẽto ait
Et manifestabo ei meip̄m.Se em̄ cũctis hoĩbus/seipsuꝫ
vero solis manifestabit electis.Nam ⁊ repꝛobi in iudicio
chꝛistũ videbũt/sꝫ sicut scriptũ est.Videbũt in quẽ transfi Zacha. xij.
xerunt:soli autẽ regẽ in decoꝛe suo videbũt oculi iustoꝛũ.
Bti em̄ mũdo coꝛde:qm̃ ipi deũ videbũt.Hec dilectione Mat.v.
euãgelica fraternitati vr̃e charissimi/ꝑut dñs dedit expo
nendo dixim⁹.Videt aũt oppoꝛtunũ de solẽnitate adhuc
hodierna breuiter aliq̄ disserere.In pꝛimis aũt sciẽdũ est
ꝙ hec solẽnitas nõ euãgelicis tãtũ cõsecrata chꝛismatib⁹
verũ etiã iã olim legalib⁹ p̄signata est mysterijs/ac dño
iubẽte ꝑ oẽs annos sacris obseruata cerimonijs.Hodier Pẽtecostes mysteriũ declaratur.
na em̄ die vt nouim⁹ positis in cenaculo discip̄lis fact⁹ est
repẽte de celo son⁹:⁊ spũssctũs in visiõe ignis apparens
scientiã illis oim̃ linguarũ tradidit.Facta autẽ hac voce:
cõuenere viri religiosi q̄ de diuersis natiõib⁹ Hierl'm pa
scalis festiuitatis grã cõfluxerãt:stupebãtq̧ mirantes:qꝛ
audiebat vnusq̄sq̧ lingua sua illos loquentes magnalia
dei.Exponẽtib⁹ aũt discipulis:qꝛ spũsscti esset grã quam
cernebãt olim q̄dẽ voce ꝓphetaꝝ ꝓmissa:tũc autẽ chꝛisti Actu.ij.
munere missa crediderunt ex eis tria milia viroꝝ:⁊ bapti
zati acceperunt etiam ipi donum spũssancti.Hec est diei
huius annua celebꝛitas:hec est gratie celestis semꝑ gra/
ta festiuitas.Ob huius memoꝛiã fideliũ coꝛdib⁹ arctius
impꝛimẽdã/pulcherrim⁹ sctẽ eccl̃ie mos inoleuit:vt annis

singulis in ea baptismatis mysteria celebrent: ablutisq;
fonte salutari credentib⁹/superueniente spūsancto tem-
plum venerabile pareretur. Ac per hoc nō solum veteris sa
cri recordatio verūetiam in nouos adoptionis filios/no
uus in ea spiritussancti celebrat aduent⁹. Attendat ergo
charitas vestra fratres mei qualiter huic nostre festiuita
ti/legalis festi typ⁹ figura cōcinat. Liberati de Egyptia
Exo. xij. seruitute filij Israel p immolationē agni pascalis: exierūt
in desertū vt venirēt ad terrā repromissionis/peruenerūtq;
ad montē Sinai. Et descendens dñs in igne sup montē
Exo. xix. comitantib⁹ sonitū buccine tronitruis ac fulgorib⁹: quin
quagesimo die pacto pasce/legis decalogū eis aperta vo
ce disposuit: atq; in memoriā date legis statuit/eodē die p
singulos annos sacrificiū sibi nouū de frugib⁹ eiusdē an-
ni/panes vez primitiarū duos ad altare deferri. Que au
tez sit agni pascalis imolatio: que Egyptie seruitutis ab-
solutio/cunctis legētib⁹ liquet: q: vez pasca nrm imolat⁹
j. Cor. v. est christus. Et ipse vere est agn⁹ q̄ abstulit peccata mūdi
qui sui precio sanguinis nos a peccatorum seruitute redemit
Concordia legis et euāgelij. sue resurrectionis exēplo nobis spē vite et perpetue liber-
tatis ostēdit. Quinquagesimo vero die post occisionē agni/
data est lex descendēte dño sup montē in igne: et quinqua
gesima itaq; die post resurrectionē nri redemptoris q̄ est
hodie/est data gratia spūsancti discipulis in cenaculo cō
stitutis: qua apparēte foris igne visibili/inuisibiliter eorum
pectora luce scientie irradiauit/ac inextinguibili charita-
tis ardore succēdit. Et hic aūt altitudo cenaculi et ibi cacu
mē mōtis/sublimitatē pceptorum et donorum indicat celestiū:
et q: nullus infimis adhuc desiderijs inherens vel diui-
nis obtemperare mandatis/vel supernis possit dignus
existere donis. Sz hic in maioris signū pfectionis oēs q̄
accipiebat spm̄ in cenaculo erāt positi: illic ad designāda
infirmorum corda auditorum/ppl's q̄dem ois infra montē sta-
bat ac pauci seniorum mōtis partē cōscēderāt: sol⁹ aūt Moy-
ses in ipm verticē (vbi in igne et caligine diuina maiestas
prefulgebat) ascēdit: q: nimirū altiora et intima legis ar-
cana/perfectiores solū capere et seruare nouerunt: pplus
vero carnalis litere supficie cōtent⁹/q̄si exteri⁹ et infra po
situs verbi celestis astabāt auditui: at nūc data lati⁹ gr̄a
spūsancti ad intelligēda sublimi⁹/simul et capiēda perfe-
cti⁹ sancti euāgelij dicta/fideliū corda subleuant. Ibi in-
ter flāmas igniū: et micātia fulgura/fragor q̄z tonitruorū
et clāgor buccine psonabat: hic cū ignearum visione lingua-
rum sonit⁹/pariter de celo tāq; spiritus vehemētis adue-
nit. Sz cū in vtraq; datione/et legis vez et gratie foris au-
diretur sonit⁹: hic tn̄ ampliori miraculo cuz auditu sonit⁹
affuit virtus doni celestis: q̄ intus sine sonitu discipulorum
corda doceret. Ibi auditis legalib⁹ edictis: rn̄det ois po-
Exodi xxiij. pulus vna voce cōcorditer dicēs. Oia verba q̄ locut⁹ est
dñs/audiem⁹ et faciemus. Hic accepta illustratione spūs
nascētis ecclie cet⁹ oim nationū linguis dei magnalia lo
quebatur: certe vtriq; discretiōis gr̄a: q: legis obseruatio vni
tātū nationi Iudee data sit: verbū vero euāgelij cūctis per
orbē gentib⁹ pdicandū/cunctorum linguis pplorū christia-
ne fidei essent pconia dicēda: implera pphetia q̄ dicit. A
Ps. cxij. solis ortu vsq; ad occasum laudabile nomen dñi: excelsus
sup oēs gētes dñs. Sz et hoc q; in veneratione accepte le
gis/oibus annis sacrificiū nouū dño die pētecostes offer
ri iussuz est et in nra q̄z festiuitate spūaliter agi ex accepte
gratie tpe nūq; desist. Nouū q̄ppe in eo sacrificium offert
ecclia: cū sabbato icipiētis scti pētecostes nouū adoptio-
nis pplm p baptisma dño cōsecrat: ritu vere decētissimo/
sicut et supra docuim⁹: vt nō solū pplis christianis veteris
Noue legis oblatio q̄ fit. sacri memoria innouetur/sed et in nouam renatorum so-
bolem noua paracleti a patre missio celebretur. Nouum
in ea sacrificiū domino/ipsi quoq; apostoli mox accepto
dono spūs obtulerūt: cū euāgelizātes his q̄ conuenerant
plurimos cōuerterūt ad fidē: et hos fonte baptismatis re
natos/viuas vtiq; noui testamēti pmitias/ad cōionē do
minici altaris obtulerūt. Hn aūt duo panes pmitiarum
de nouis frugibus iubebant offerri: q: nimirū ecclesia de
vtroq; pplo iudeorum: scilicet et gentiū colligit q̄s in nouaz
suo redēptori familiā dño cōsecret. Inter hec vero soler-
ter intuendū est: q; nō sine magno mysterio quinquage-
nari⁹ numer⁹ in datione/vel legis/vel gr̄e obseruat⁹ est.
Nā quinquagesima die pasce: et illa in mōte pplo data: et
hec discipulis in cenaculo missa est. Sed h̄ nimirū nume-
ro ppetuitas future q̄etis ondit: in q̄ recte vel legis deca-
logus mādat/vel spūscti gr̄a dat hoibus: vt apte mōstra
retur/q: quicūq; diuine legis iussa iuuāte spūs gr̄a perfi-
ciunt/ad verā pfecto requiē tendūt. Or em quinquagesi Jubilei significatio.
mus ann⁹ in lege iubile⁹.i.dimittēs siue mutat⁹ appella-
ri iussus est: in q̄ ppl's ab oi operatione q̄esceret: oim debi
ta laxarent/serui liberi redirēt: ann⁹ ipse maiorib⁹ solēnijs
ac laudib⁹ diuinis eminētior ceteris existeret: merito per
hūc numerū illa summe pacis trāquillitas indicat: quā- j. Co. xv.
do sicut aplus ait. canente nouissima tuba mortui resur
gēt et nos imutabimur in gl'az: vbi cessantib⁹ hui⁹ scli la
boribus et erūnis/omissis oim culparum debitis: in sola di-
uine visionis cōtemplatione/cunct⁹ electorum ppl's ineter
num gaudebit: impleto illo desiderabili dñi ac saluatoris Ps. xlv.
nostri mandato. Vacate et videre qm̄ ego sum deus. Ad
quā pfecto vacationē et visionē incōmutabilis veritatis:
q: nō nisi per obseruātiā preceptorū celestiū/et spūsancti
donū pertingit: recte et legē decalogi et eiusdē spūs grām
in eo dierū numero qui requiez designaret dari decebat.
Neq; hoc pretereundū: q; ideo numer⁹ quinquagenari⁹
significatiōi eterne quietis aptatur: q: septimanis et mo- Exodi xxiij.
nade perficitur. Sex quippe dies in lege ppl's operari/se
ptima quiescere: sex annis arare et metere/septimo iussus
est cessare: q: scz et sex diebus dñs mūdi ornatū pfecerit: se-
ptimo ab oi opere suo cessauerit. Quibus oibus mystice
admonemur: q; hic q̄ in hoc seculo/qd sex etatib⁹ cōstat
bonis opibus pro dño instant: in sabbatuz in futuro.i.in
requiē a dño inducuntur eternā. Qd autē septē dies vel
anni septies ducunt/multiplicē eiusdē requiei abundan
tiam designant: in qua premiū illud sublime dat electis: j. Cor. ij.
quod oculus non vidit/nec auris audiuit nec in cor hois
ascēdit: q̄ preparauit de⁹ his qui diligūt illum. Cui⁹ pmij
cognitionē: q: in cor hois.i.humana adhuc sapientis nō
posse ascēdere testat/aperit subsequēter vn̄ hoc diligenti
bus deū possit ostendi. Nobis autem (inquit) reuelauit Ibidem
de⁹ p spm̄ suū. Per spm̄ ergo reuelat premij magnitudo
pennis: q: dū ipse corda q̄ implet appetitu inuisibiliū in-
flāmat/eadē bona iuisibilia q; sint pclara/q; terrenis oi-
bus preferēda manifestat. Vn̄ bn̄ eiusdē spūs gr̄a septifor- Esaie. xj.
mis a propheta describitur: q: nimirum et per eius inspira
tionem ad requiez peruenitur: et in eius plena perceptio-
ne ac visione req̄es vera possidet. Porro ipse dies vel ann⁹
quinquagesimus/qui septē septimanis superest: et maio
re pre ceteris erat solēnitate venerabilis/tps future resur
rectionis indicat: in quo illa req̄es qua nūc aie fruuntur
electorū/corporū q̄z receptorū gl'a cumulabit. Vbi solici
tius intuendū est fres mei charissimi: q: spūsanct⁹ nō so-
lum in futuro pfectā/sz et in psenti maximā iustis q̄rē tri-
buit/cū eorum mētes celestis igne charitatis accēdit. Dicit
nāq; apl's. Spes aūt nō cōfundit: q: charitas dei diffusa Vera reqes aie que sit.
est in cordib⁹ nris/p spm̄sctm̄ q̄ dat⁹ est nobl. Et hec est vera
immo hec est sola in hac vita req̄es aiarum diuina dilectiōe
repleri/spe superne retributiōis: pspera mūdi simul et ad-
uersa cōtēnere: terrena a se desideria fundit⁹ extirpare cō
cupiscētijs renūtiare secularib⁹ illat/p christo cōtumelijs
et persecutionibus gaudere: et cū aplo dicere posse: et glo-
riamur in spe glorie filiorū dei: nō solū autez/sed et gloria-
mur in tribulationib⁹. Nā q̄ in rerū mundanarū delecta-
tionibus et opulentia se requiescere cōfidit/fallit: etenim
creberrimis eiusdem mūdi perturbationibus/et ipo fine
cōuincitur: q: super arenā fundamentum sue quietis po
suerit. At q̄cūq; sancto afflati spū/suauissimū illud dñice
dilectionis iugum sup se leuauerint: atq; exemplo illius
mites

mites esse et humiles corde didicerint: nōnulla etiā in pre
senti future quietis imagine fruunt: dum a cōturbatiōe
hoim seculariū tota mēte secreti/vultū sui cōditoris sem-
per reminisci gaudent: atq; ad pfectā ei⁹ cōtēplationem
j. Joā. iij pertingere sitiūt/dicētes sibi cū Joāne aplo. Scimus q:
cū apparuerit/siles ei erim⁹: videbim⁹ enim eū sicuti est.
Ad cuius pmiū visionis si puenire desideram⁹: opz fres
charissimi vt huius euāgelice lectiōis ppetuo memores/
a mūdi nos illecebris imunes exhibeam⁹: quaten⁹ ad pci
piēdā spūscti gratiā quā mūd⁹ nō pōt accipe/digni existe
Doctrina salubris. re valeam⁹. Diligam⁹ christū/eiusq; mādata q̄ habemus
incipiēdo/seruem⁹ pseuerando. Fit eñ iusta mercede/vt
illū diligēdo/diligi ampli⁹ mereamur a pre: sed ipe maio
rē dilectiōis sue nobis grām pstare dignet in futurū. Dat
em nūc diligēdo nos/vt credēres speremus in eū: tūc aūt
vt videam⁹ eū facie ad faciē: manifesteq; seipm nobis: h̄
est in claritate quā habuit priusq; mūdus esset apud prez
cū q̄ viuit et regnat in vnitate spūscti/p oia secl'a seculorum.

¶ In die sctō penteco. Joan. XIIII.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis.
Si quis diligit me: sermonem meum seruabit: et
pater meus diliget eum: et ad eum veniemus: et
māsionem apud eum faciemus. Et reliqua. Ho-
milia beati Gregorij pape.

Libet fratres charis-
simi euāgelice verba lectionis sub breuitate
trāscurrere: vt post diutius liceat in contēpla-
tione tāte solēnitatis imorari. Hodie nāq; spūsctūs repē
tino sonitu sup discipulos venit mētesq; carnalium in sui
amorē pmutauit/et foris apparētib⁹ linguis igneis/int⁹
facta sunt corda flāmantia: q: dū deū in ignis visiōe susci-
piūt/p amorē suauiter arserūt. Ipse nāq; spūsctūs amor
j. Jo. iiij. est. Vn̄ et Joānes dicit. De⁹ charitas est. Qui ergo mēte
integra deū desiderat/pfecto iā hz quē amat. Neq; enim
quisq; posset deū diligere/si eū quē diligit nō haberet. Sz
ecce vnusq̄sq; vestrū si requirat an diligat deū/tota fidu-
tia et secura mēte rn̄det diligo. In ipso aūt lectionis exor-
Tex. dio audistis quid veritas dixit. ¶ Si q̄s diligit me sermo
nē meū seruabit. Probatio ergo dilectionis/exhibitio est
Joan. ij. operis. Hinc in ep'la sua idē Joānes dicit. Qui dicit q:
diligo deū: et mādata ei⁹ nō custodit/mēdax est. Vere em̄
diligim⁹/si mādata eius seruam⁹. Vere em̄ diligimus si
ad mandata eius a nostris nos voluptatib⁹ coarctam⁹.
Nā qui adhuc p illicita desideria diffluit/pfecto deū nō
Tex. amat: q: ei in sua voluptate cōtradicit. ¶ Et pater meus
diliget eū: et ad eū veniem⁹/et māsionē apud eū faciem⁹.
Pēsate fratres charissimi: quāta sit ista solēnitas habere
in cordis hospitio aduentū dei. Certe si domū vestrā q̄sq;
diues et prepotēs amicus intraret/omni festināntia dom⁹
Aduēt⁹ spūscti vnius. tota mūdaret/ne q̄d fortasse esset qd oculos amici intrā-
tis offenderet. Tergat ergo sordes praui operis q̄ deo p-
parat domū mentis. Sed videre q̄d veritas dicat. Venie
mus et māsionē apud eū faciem⁹. In quorūdā etem cor-
da venit: et māsionē nō facit: q: p cōpūctionē quidem dei
respectū pcipiūt/sed tētationis tpe hoc ipm quo cōpūcti
fuerant obliuiscunt: sicq; ad ppetrāda pctā redeunt/ac si
hoc minime plāxissent. Qui g deū vere diligit/q̄ eius mā
data custodit/in ei⁹ corde dñs et venit et māsionē facit: q:
sic eū diuinitatis amor penetrat/vt ab hoc amore tētatio
nis tpe nō recedat. Ille g vere amat: cuius vez mētē/dele
ctatio praua ex cōsensu nō superat. Nā tanto q̄sq; a supno
amore disiūgit: quāto inferi⁹ delectat. Vn̄ et adhuc subdi
Tex. tur ¶ Qui nō diligit me sermones meos nō seruat. Ad
vosmetipos ergo fratres charissimi introrsus redire si deū
vere amatis exquirite: nec tn̄ sibi aliq̄s credat/q̄cq̄d sibi
anim⁹ sine opis attestatione rn̄deat. De dilectione condi
toris/lingua/mens/et vita requirat. Nunq; est dei amor
otiosus. Opat em̄ magna si est: si vero opari renuit/amor
nō est. ¶ Et sermonē quē audistis nō est me⁹/sed eius q̄ Tex.
misit me patris. Scitis fratres charissimi: q: ipse qui loq-
tur vnigenitus filius/verbū patris est: et ideo sermo quē
loquit filius: nō est filij/sed patris: q: ipse filius verbū est
patris. ¶ Hec locutus sum vobis apud vos manēs. Qn̄ Tex.
nō maneret apud vos/qui ascensurus celū pmittit dicēs
Ecce ego vobiscū sum oib⁹ dieb⁹ vsq; ad cōsummationē Matt. vlti.
seculi. Sed verbū incarnatū et manet et recedit. Recedit
corpore/manet diuinitate. Apud eos ergo tunc mansisse
se perhibet: q: is q̄ inuisibili semper potestate eis presens
erat/corporali iam visione recedebat. ¶ Paraclet⁹ autē Tex.
spūsanctus quem mittet pater in noie meo/ille vos do-
cebit oia: et suggeret vobis oia q̄cūq; dixero vobis. Nostis
plurimi fratres mei: q; greca locutione paraclet⁹/latina
aduocatus dicit vel cōsolator. Qui idcirco aduocat⁹ dr: Spūsanctus dicitur aduocat⁹.
q: pro errore delinquētiū apud iustitiā patris interuenit.
Qui vnius substātie cū patre et filio exorare p delinquē-
tibus phibet: q: eos quos repleuerit exorantes facit. Vn̄
et Paulus dicit. Ipe em̄ spūs postulat p nobis gemitib⁹
inenarrabilib⁹. Sed diceret q̄s. Minor est q̄ postulat q;
qui postulat: quō ergo spūs postulare dr/q̄ minor nō est?
Sed ipe spūs postulat: q: ad postulandū eos quos reple
uerit inflāmat. Cōsolator aūt idē spūs vocat: q: de pctī p-
petratione merētib⁹ dū spem venie preparat/ab afflictio
ne tristitie mentē leuat. De quo recte pmittit. ¶ Ipe vos Tex.
docebit oia: q: nisi idē spūs cordi assit audientis/otiosus
est sermo doctoris. Nemo ergo docēti homini tribuat qd
ex ore docentis intelligit: q: nisi intus sit qui doceat/do-
ctoris lingua exterius in vacuū laborat. Ecce vnā loquē-
tis vocē oēs pariter auditis/nec tn̄ pariter sensum audite
vocis pcipitis. Cū ergo vox dispar nō sit/cur in cordibus
dispar est vocis intelligētia: nisi q: p hoc qd vox loquētis
cōiter admonet: est magr interior q̄ de vocis intelligētia
quosdā specialiter docet. De hac vnctione spūs rursus p
Joānē dicit. Sicut vnctio ei⁹ docet vos de omnib⁹. Per j. Joā. ij.
vocē ergo nō instruit q̄n mens p spm̄ nō vngit. Sed cur
ista de doctrina hoim loquimur: q̄n et ipse cōditor non ad
eruditionē hois loqtur/si eidē hoi per vnctionē spūs non
loquit. Certe Cain priusq; fratricidiū ope ppetraret au- Geñ. iiij
diuit: peccasti: quiesce. Sed q: culpis suis exigētib⁹ voce
est admonitus nō vnctione: audire dei vba potuit: sed ser
uare cōtēpsit. Requirendū vero nobis est/cur de eodē spū
dicat: et suggeret vobis oia: cū suggerere esse soleat mino
ris? Sz q: suggerere aliq̄n dicim⁹ subministrare: inuisibi-
lis spūs suggerere dr: nō q; nobis sciētiā ab imo inferat: sz
ab occulto. ¶ Pacē relinquo vobis/pacē meā do vobis: Tex.
hic relinquo/illic do: sequētib⁹ relinquo/peruenientib⁹ do.
Ecce fratres charissimi/vba sacre lectionis sub breuita-
te discussim⁹/nūc ad cōtēplationē tante festiuitatis ani-
mū transferam⁹. Sed q: cū lectione euāgelica nobis est
etiā actuū aplorum lectio recitata: ex ea ergo aliq̄d in vsum
nostre cōtēplationis traham⁹. Audistis etem̄: q: spūsan-
ctus sup discipulos in igneis linguis apparuit/oimq; lin Linguarū donū q̄re infusū aplis.
guarū sciētiā dedit: q̄d scz hoc miraculo designās/nisi q;
sctā ecclia eodē spū repleta: oim gentiū erat voce locutu-
ra? Qui vero cōtra deū turrim edificare conati sunt: cōio-
nem vnius lingue pdiderūt. In his aūt q̄ deū humiliter
metuebant/lingue oēs vnite sunt. Hic ergo hūilitas vir-
tutē meruit/illic supbia cōfusionē. Sed querendū nobis
est fratres dilectissimi/cur spūsctūs pri et filio coeternus
in igne apparuit: cur in igne simul/et linguis: cur aliq̄n in
colūba/aliq̄n vero in igne mōstrat: cur sup vnigenitū filiū
apparuit in specie colūbe: et sup discipulos in igne: ita vt
neq; sup dñm veniret in igne/neq; sup discipulos mōstra
retur in colūba? Per quatuor itaq; hec q̄ pposuim⁹ solue
do reddem⁹. Patri nāq; et filio coeternus spirit⁹ in igne
mōstrat: q: incorporeus/atq; inuisibilis/atq; ineffabilis
Heb. xij. ignis est deus: attestante paulo. Deus noster ignis cōsu-
mens est. Deus quippe ignis dr: q: per hūc pctorum rubigo

[Luc. xij.] consumit. De hoc igne veritas dicit. Ignem veni mittere in terrã: ⁊ qd volo/ nisi vt accēdat. Terra em̄ vocata sunt corda terrena/ q̄ dũ semꝑ infimas in se cogitatiões cõgerũt a malignis spiritib⁹ cõculcant. Sz ignē dñs in terram mittit/ cũ afflatu spũssancti corda fideliũ inflāmat. Terra quippe accēdit: cũ cor carnale in suis prius voluptatib⁹ frigidũ/ relinquit cõcupiscentias presentis seculi/ ⁊ incenditur ad amorem dei. Bene ergo in igne apparuit spũs q: ab omi corde qd replet/ torporē frigoris excutit: et hoc in desiderio sue eternitatꝭ accēdit. In igneis aũt linguis mõstrat⁹ est: q: idē spũs coetern⁹ est filio: ⁊ hz cognationem maximã lingua cũ verbo. Verbũ quippe patris est fili⁹. Et q: vna est patris ⁊ vbi substãtia: idē spũs debuit mõstrari in lingua. [Linguarũ ignearũ significatio.] Vel certe q: ꝑ linguã ꝓcedit vbũ/ in linguis igneis apparuit spũs: q: q̄squis spũsancto tãgit dei verbũ. i. vnigenitũ dei filiũ cõfitet: ⁊ negare dei verbũ nõ valet/ q: iam scũspũs linguã habet. Vel certe in liguis igneis apparuit spũs: q: oẽs quos repleuerit/ ardētes pariter ⁊ loquentes facit. Linguas igneas doctores habēt q: dum deũ amãdo predicãt/ corda audientiũ inflāmant.

Nam ⁊ otiosus est sermo doctoris/ si prebere nõ valet incendiũ amoris. [Luce xxiiij.] Hoc doctrine incendiũ ab ipso veritatis ore cõceperant/ q̄ dicebant. Nõne cor nostrũ ardens erat in nobis dũ loqueret in via: ⁊ aperiret nobis scripturas: Exaudito q̄ppe sermone/ inardescit animus/ corporis frigus recedit: fit mens in supno desiderio anxia/ a concupiscentijs terrenis aliena. Amor verus dũ hanc repleuerit/ fletib⁹ cruciat. Sed cũ tali ardore cruciat/ ipsis suis cruciatibus pascit: audire ei libet ꝑcepta celestia: et quot mãdatis instruit/ quasi tot facib⁹ inflāmat: ⁊ que torpebat prius ꝑ desideria/ ardet postmodũ ꝑ verba. Vnde bene ꝑ Moysen dicit. [Deuter. xxxiij.] In dextera eius ignea lex. Sinistra q̄ppe reprobi qui ad sinistrã ponendi sunt: dextera aũt dei appellant electi. In dextera ergo dei ignea lex est: q: electi mãdata celestia nequaq̄ frigido corde audiũt/ sz ad hec amoris intimi facib⁹ inardescũt. Sermo ad aurē ducit: ⁊ mens illoꝝ sibimet irata ex interne dulcedinis flāma cõcremat. In colũba vo spũsscũs ⁊ in igne mõstratus est: q: oẽs quos repleuerit simplices ⁊ ardentes facit: simplices puritate/ ardētes emulatione. Neq̄ enim placet deo aut simplicitas sine zelo/ aut zel⁹ sine simplicitate. [Mat. x.] Hinc veritas dicit. Estote prudētes sicut serpētes: ⁊ simplices sicut colũbe. Qua in re notandũ est: ꝙ discipulos suos/ nec de colũba sine serpente: nec de serpente sine columba voluit dñs admonere: quatenus ⁊ colũbe simplicitatem astutia serpētis accenderet: ⁊ serpētis astutiã colũbe simplicitas temperaret. Hinc Paul⁹ ait. [j. Corin. xiiij.] Nolite pueri effici sensib⁹. Ecce prudentiã serpētis audiuim⁹: nũc de simplicitate columbe moneamur. Sed malitia paruuli estote. [Job. j.] Hinc de beato Job dr. Erat vir simplex ⁊ rectus. Que est aũt rectitudo sine simplicitate: aut q̄ simplicitas sine rectitudine: Quia ergo ⁊ rectitudinē docet iste spũs ⁊ simplicitatē: ⁊ in igne mõstrari debuit ⁊ in colũba: quatenus omne cor qd eius gratia tãgit: ⁊ mansuetudinis lenitate trãquillũ/ ⁊ zelo iustitie accēsum fiat. Ad extremũ vo q̄rēdum est: cur in ipso redēptore nostro mediatore dei ⁊ hominũ ꝑ colũbã apparuit/ in discipulis vo ꝑ ignem. [Theologica questio agitatur.] Certe vnigenitus dei filius iudex est generis humani. Sed q̄s eius iustitiã ferret/ si prius q̄ nos ꝑ mãsuetudinē colligeret/ culpas nr̃as ꝑ zelũ rectitudinis examinare voluisset: Homo ergo pro hoibus factus/ mitē se hoibus prebuit: noluit pctõres ferire/ sed colligere. Prius voluit mãsuete corrigere: vt haberet quos postmodũ in iudicio saluaret. In colũba ergo apparere sup eũ debuit spũs: q̄ nõ veniebat vt pctã iam ꝑ zelũ ꝑcuteret/ sed adhuc ꝑ mãsuetudinē toleraret. At cõtra sup discipulos in igne debuit spũsscũs demõstrari: vt hi qui erãt simpliciter hoies atq̄ ideo pctõres: eos ꝯtra semetipsos spũalis feruor accenderet: ⁊ pctã q̄ deus ꝑ mãsuetudinē parceret/ ipsi in se per pniam punirent. Nec ipsi q̄ppe esse poterãt sine pctõ: q̄ adherebãt celesti magisterio: Joãne attestãte qui ait. [j. Joã. j.] Si dixerimus q: pctm̄ nõ habem⁹/ nosmetipsos seducim⁹/ ⁊ veritas in nobis nõ est. In igne venit ergo in hoib⁹: in colũba vero apparuit in dño: q: pctã nr̃a q̄ pie dñs ꝑ mãsuetudinē tolerat: nos per zelũ rectitudinis debem⁹ caute cõspicere: et ardore semꝑ pnie cremare. Igit per colũbã spũs in redēptore mõstrat⁹ est/ ꝑ ignē vo in hoibus/ q: quanto nobis nr̃i iudicis facta est seueritas tēperata: tãto erga se debet fieri nostra infirmitas accēsa. Quatuor itaq̄ ꝓpositionũ expleta rõne: ad eiusdē spũs dona cõtēplãda trãseamus. De isto q̄ppe spũ dictũ est. [Job xxvj.] Spũs eius ornauit celos. Ornamēta em̄ celoꝝ sunt vtutes ꝑdicantiũ: que vz ornamēta Paulus enumerat dicēs. [j. Co. xij.] Alij datur ꝑ spm̄ sermo sapiētie: alij sermo scientie ẜm eundē spm̄: alteri fides in eodez spũ: alij gratia sanitatũ in vno spũ: alij opatio virtutum/ alij ꝓphetia/ alij discretio spirituũ/ alij genera linguarũ/ alij interꝑtatio sermonũ: hec aũt oĩa operat vn⁹ atq̄ idē spũs: diuidēs singulis prout vult. [Dona spũs tractantur.] Quot ergo sunt bona predicantium/ tot sunt ornamēta celoꝝ. Hinc rursum scriptũ est. Verbo dñi celi firmati sunt. Verbũ em̄ dñi filius est patris. Sed eosdē celos vz scõs apl'os: vt tota simul trinitas ostendat operata: cuius virtus firmauerit/ repēte de spũssancti diuinitate adiũgit. Et spũ oris eius omnis virtus eoꝝ. Celoꝝ igit virtus de spũ sumpta est: q: ad mũdi huius potestatib⁹ cõtraire nõ presumerēt: nisi eos spũssancti fortitudo solidasset. Quales nãq̄ doctores scẽ ecclesie ante aduētũ hui⁹ spũs fuerint scim⁹: ⁊ post aduētũ illius cuius fortitudinis sint facti aspicim⁹. Certe iste ipse pastor: ecce ad cuius sacratissimũ corp⁹ sedem⁹: quante debilitatis: quãte formidinis ante aduētũ spũs fuerit/ ancilla ostiaria requisita dicat. Vna em̄ mulieris voce ꝑcussus: dũ mori timuit vitã negauit. [Matt. xxvj.] Et pensandũ q: eũ comprehensum Petrus negauit in terra: quē suspensũ latro cõfessus est in cruce. [Lu. xxiij] Sed vir iste tante formidinis: qualis post aduētũ spũs existat audiam⁹. Fit cõuentus magistratus atq̄ seniorũ cesis denũtiat aplis: ne in noie Jesu loqui debeãt: Petrus magna auctoritate respõdit. [Act. v.] Obedire oportet deo magis q̄ hoibus. [Act. iiij.] Et rursum. Si iustum est in cõspectu dei vos potius audire q̄ deũ/ iudicate. Nõ em̄ possumus que vidim⁹ ⁊ audiuimus nõ loqui. [Act. v.] Et illi quidē ibant gaudentes a cõspectu cõcilij: q̄m digni habiti sunt ꝓ noie Jesu cõtumeliã pati. Ecce gaudet Petrus in verberib⁹: q̄ ante in vbis timebat. Et qui prius ancille voce req̄situs timuit: post aduentũ spũssancti vires principiũ cesus premit. Libet oculos fidei in virtute opificis huius attollere: atq̄ sparsim patres testamēti noui ac veteris cõsiderare. Ecce apertis eiusdē fidei oculis: Dauid/ Amos/ Danielē/ Petrũ/ Paulũ/ Mattheũ intueor: ⁊ sanctus iste spũs qualis sit artifex cõsiderare volo: sed in ipa mea cõsideratione deficio. [j. Re. xvj] Implet em̄ citharedũ puerũ/ et psalmistã facit. [Amos. vij.] Implet pastorē armētariũ Sycomoros vellicãtē: ⁊ ꝓphetã facit. Implet abstinētē puerũ/ ⁊ iudicē senũ facit. [Dan. xiij] Implet piscatorē/ ⁊ ꝑdicatorē facit. Implet ꝑsecutorē/ ⁊ doctorē gētiũ facit. [mat. ix.] Implet publicanũ/ ⁊ euãgelistã facit. O qualis artifex est iste spũs: Nulla ad discēdũ mora agit in omē qd voluerit. Mox em̄ vt tetigerit mētē docet: solũq̄ tetigisse docuisse est. Nã humanum animũ subito/ vt illustrat/ immutat: abnegat hinc repente qd erat/ exhibet qd non erat. [Mira spũs efficacia.] Pensem⁹ sanctos ꝑdicatores nr̃os quales hodierna die reperit/ quales fecit. Certe q̄ in vna cõclaui ꝓpter iudeoꝝ metũ residebãt: natiuitatis sue singuli linguam nouerãt: ⁊ tñ nec ea ipa lingua quã nouerãt apte christũ loq̄ ꝓsumebãt. Venit spũs: ⁊ in ore eos ꝑ diuersitatē linguarũ docuit: in mēte aũt ex auctoritate roborauit. Ceperũt ⁊ in aliena christũ eloq̄: qui de illo pri⁹ ⁊ in sua lingua loqui metuebãt. Inflãmatum em̄ cor despexit tormēta corporis: q̄ ante metuebat: vicit vim carnalis formidinis pre amore cõditoris: ⁊ q̄ pri⁹ suis aduersarijs succũbebant formidine/ eis iam preerant auctoritate. Qui cũ in tãte eos celsitudinis culmē erexit: q̄d aliud dixerim/ nisi ꝙ mentes terrenorũ hoim celos fecit:

Pensate fratres charissimi post incarnationez vnigeniti filij: qualis sit hodierna solēnitas de aduentu spũssancti. Sicut em̄ illa ita ⁊ hec est honorabilis. In illa quippe de⁹ in se ꝑmanēs/ semetipm creauit hoiem: in ista vo homines veniētē desup susceperũt deũ. In illa de⁹ naturalr factus est hõ: in ista hoies facti sunt ꝑ adoptionē dij. Si ergo remanere carnales in morte nolum⁹: hũc fr̃es charissimũ viuificãtē spm̄ amem⁹. Sed q: caro spm̄ nescit dicat forasse carnali cogitatione apud se aliq̄s/ quõ diligere valeo quē ignoro: Hec ⁊ nos cõcedimus: q: mens visibilib⁹ intēta/ videre nescit inuisibilē: nulla em̄ nisi visibilia cogitat: eaq̄ ⁊ cũ nõ agit/ eorũ imagines introrꝰ trahit: dũq̄ in imaginib⁹ corporeis iacet: surgere ad incorporea nõ valet. Vnde fit vt tanto deterius creatorē nesciat: quãto in cogitatione sua familiarius creaturã corporeã portat. Sed cũ deũ videre nõ possum⁹: habem⁹ aliq̄d qd agam⁹/ vñ iter fiat quo ad deũ nr̃e intelligētie oculus veniat. Certe quē in se nullo mõ videre valem⁹/ hunc in seruis suis iam videre possum⁹: quos dum mirabiliter cõspicimus agere: certũ nobis fit in eoꝝ mentib⁹ deum habitare. [Cõparatio pulcherria.] In re aũt incorporea a reb⁹ corporalib⁹ vsũ traham⁹: nemo etem̄ nr̃m oriēte clare sole/ in spherã illius intendēdo valet cõspicere: q: tensi in ei⁹ radijs oculi reuerberant Sed sole illustratos mõtes aspicim⁹: ⁊ q: iam sol ort⁹ est videm⁹. Quia ergo solē iustitie in seipo videre non possumus illustratos mõtes claritate illius videam⁹: scõs vz apl'os/ qui virtutibus emicant/ miraculis coruscãt: quos nati solis claritas ꝑfudit. Et cũ in seipo inuisibilis sit: per eos quasi nobis ꝑ illustratos mõtes se visibilem prebuit. Virtus em̄ diuinitatis in se quasi sol in celo est: virtus diuinitatis in hoibus sol in terra. Solē ergo iustitie intueamur in terra: quē videre nõ possum⁹ in celo: vt dũ inoffenso pede operis ꝑ hũc in terra gradimur: ad intuēdũ illũ q̄nq̄ oculos ⁊ in celũ leuem⁹. Sed inoffenso pede iter nostrũ in terra agit: si deus ac ꝓxim⁹ integra mēte diligat. Nec tãtũ de⁹ vere sine ꝓximo/ nec ꝓximus vere diligit sine deo. Hinc est ꝙ (sicut in alio sermone iam dixim⁹) idē spirit⁹ scdo legitur discipulis datus: prius a dño in terra degente: postea a dño celo presidēte. In terra q̄ppe dat vt diligat ꝓximus: e celo vero vt diligat deus. Sed cur prius in terra postmodũ e celo: nisi ꝙ patenter dat intelligi: [j. Jo. iiij.] q: iuxta Joãnis vocē. Qui nõ diligit fratrē suũ quē videt: deũ quē nõ videt quõ põt diligere: Diligam⁹ ergo ꝓximũ fratres/ amem⁹ eũ q̄ iuxta nos est: vt ꝑuenire valeamus ad amorē illius q̄ sup nos est. Mediret mens in ꝓximo/ ꝙ exhibeat deo vt ꝑfecte mereat in deo gaudere cũ ꝓximo. Tũc ad illã supne frequētie letitiã ꝑuenimus: de qua nũc scũspũs pign⁹ accipim⁹. Ad istũ finē toto amore tēdam⁹: in quo sine fine letabimur. Ibi supnoꝝ ciuiũ societas scã: ibi solēnitas certa: ibi req̄es secura: ibi pax vera: q̄ iã nobis nõ relinq̄t/ sz dat ꝑ dñm Jesũ christũ: q̄ viuit et regnat in vnitate spũsscti de⁹: ꝑ oia secl'a seculoꝝ. Amē.

¶ De eodem festo. Sermo beati Maximi episcopi.

Esse credo vos fratres que sit rõ ꝙ venerabilē hãc pētecostes diē nõ minori letitia celebram⁹ q̄ sanctũ pasca curauim⁹ celebrare: ⁊ ꝙ eadē deuotione hui⁹ obseq̄a festiuitatis obseruãtiã decurrimus: sicut illius obsequia festiuitatis impleuim⁹. [Excellētia pētecostes.] Tũc em̄ sicut modo fecimus/ ieiunauimus sabbato: vigilias celebrauim⁹: orationib⁹ ꝑnoctãtes institim⁹: vnde necesse est sic his obseruãtia similem letitiã cõsequat. Est letitia plane cõsimilis. Tũc em̄ ab inferis resurgētē suscepim⁹ saluatorem: modo aũt spm̄scm̄ expectamus e celis. Tũc antiq̄ vel soliciti christi precabamur aduentũ: nõ trepidi vel ieiuni paracleti desideram⁹ aduentũ. In omnib⁹ em̄ de⁹ saluti ꝓuidit hũane. Tũc enim nobis ad resurgendũ tartara saluator aperuit: modo nobis ad regnandũ paraclet⁹ celestia reserauit: ⁊ q̄busdam quasi ꝓfectuũ gradib⁹ tũc de morte ad vitã didicim⁹ remeare: mõ aũt de terris ad celos meditamur ascendere. Hec aũt oĩa opat in nobis christ⁹ dñs: qui priusq̄ rediret ad celos/ ꝓmisit discipulis suis dicēs. [Jo. xiiij] Cũ aũt ascendero/ rogabo patrē meũ: ⁊ mittet vobis aliũ paracletum/ q̄ vobiscũ sit in eternũ spm̄ veritatis. Vñ credēdũ est ad patrē peruenisse christũ: cũ videm⁹ ad apl'os descēdisse paracletũ. Credēdũ est inquã/ sicut ait Dauid saluatorem in dei dextera cõsedere: q: cernim⁹ spm̄scm̄ sicut ꝓmisit dñs in discipulis exultare. [Ps. cix.] Hunc sanctũ pētecostes diē qua rõne curem⁹: vel cur istoꝝ quinquaginta dierũ numero nobis sit iugis ⁊ cõtinuata festiuitas: ita vt hoc omni tpe neq̄ ad obseruãdũ indicem⁹ ieiunia: neq̄ ad exorandũ deum genib⁹ succedam⁹: sed sicut dñica solem⁹ facere/ erecti et feriati resurrectionē dñi celebrem⁹. [Dñice diei festiuitas.] Dñica em̄ nobis ideo venerabilis est atq̄ solēnis: q: ĩ ea saluator velut sol oriēs discussis infernoꝝ tenebris luce resurrectiõis emicuit: ac ꝓpter ea ipa dies ab hoib⁹ seculi dies solis vocat/ ꝙ ort⁹ eã sol iustitie christ⁹ illuminet. Ad instar ergo dñice tota quinquaginta dierũ curricula celebrant: ⁊ oẽs isti dies velut dñici deputant. Resurrectio em̄ dñica est. Nã in dñica resurgens saluator reuersus ad hoies est. Et post resurrectionē tota quadragesima cũ hominibus cõmoratus est. Equalis ergo eorũ necessaria esset festiuitas/ quoꝝ equalis esset ⁊ scitas. Sic em̄ disposuit dñs: vt sicut eius passionē quadragesime ieiunijs merebamur: ita post ei⁹ resurrectionē in quinquagesime ferijs letaremur. Nõ igit ieiunam⁹ in quinquagesima: q: in his dieb⁹ nobiscũ dñs cõmorat. Nõ inquã ieiunam⁹ presente dño: q: ipe met ait Nunq̄d possunt filij spõsi ieiunare/ quãdiu cũ illis est spõsus: [Mat. ix.] Cur em̄ abstineat corp⁹ a cibo/ cũ aĩa ꝑsentia dñi saginat: Nõ põt em̄ esse ieiunus q̄ reficit grã saluatoris. Societas em̄ christi q̄dãmõ esca est christiani. Reficiamur ergo in quinquagesima nobiscũ dño cõuersante. Cũ aũt post hos dies ascēdit in celũ: iterũ ieiunam⁹: sicut ait idē saluator dicēs. Venient aũt dies cũ auferet ab eis sponsus: ⁊ tũc ieiunabũt. Letemur ergo in hac scã die/ sicut in pasca letati sumus. Est enim in vtroq̄ die similis eademq̄ solēnitas. In pasca em̄ oẽs gētes baptizari solēt. In pētecoste aũt apli baptizati sunt/ sicut ait dñs discipulis suis ascensurus in celũ. Joãnes baptizauit aqua: vos aũt baptizabimini spũscto: quē ⁊ accepturi estis/ nõ post multos dies [Act. j.] Et ideo dicit Lucas. Cũ aũt cõplerent dies pētecostes/ factus est subito sonus de celo tãq̄ aduenientis spũs validi: seditq̄ super singulos eorũ: ⁊ repleti sunt oẽs spũscto. [Act. ij.] Qui viuit ⁊ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Sermo sancti Augustini epi infra hebdomadam pentecostes.

Suauis dñs et mitis fratres charissimi hz ianuã pietatis: nec repellit inde pulsantes: sz culpat poti⁹ negligentes. Neq̄ em̄ aliq̄d petit qd nõ habeat: vt cũ nõ dederit erubescat. Diues est ⁊ pi⁹/ affluēs ⁊ benign⁹: dat ⁊ nõ improperat: imo tũc thesauri dom⁹ eius tristitiã patiuntur: q̄n desunt delectabilia fastidia petitoꝝ. Ipe enim dicit. Vsq̄ mõ nihil petistis: petite ⁊ accipietis: pulsate ⁊ aperietur vobis. [Jo. xvj.] Ego sũ ostiũ ⁊ ianua. Quare trepidat pulsando man⁹ vr̃a: ⁊ dormitat in mēdicitate cõscietia vr̃a: Ego sũ ianua vite. [Joan. x.] Nõ horresco sordidũ pulsatorē: nõ pauperē repudio petitorē: tãtũ nemo suã negligat pauꝑtatē. Pulsate ⁊ aperiet. Stant angeli ad ianuã vt introducãt/ nõ vt repellãt: vt suggerãt/ nõ vt terreãt. Nulla est põpa in ianua mea. [Pietatꝭ diuine cõmendatio.] Ego sum ianua/ q̄ sustinui crucis ignominiaz. Quare timeãt petētes egentiã/ cũ nulli aliq̄n denegauit misericordiã: Quis sperauit in dño ⁊ cõfusus est: Si pulsant q̄ desiderãt castitatē: dat eis cõtinuo grãz ⁊ scitatē: ⁊

dicet eis. Nolite ambulare polluti: nolite incedere maculosi. Sancti estote: q; ego sanct⁹ sum. Si accedat pupill⁹ parua manu pulsare ianuā paternā: nūtiant eum angeli dño. Pupillus pulsat: defensionis pietatē expectat: respō de illi dñe. Tibi em̄ derelict⁹ est pauper: pupillo tu eris adiutor. Respōdet illi q̄ diues est/miserico: dia plen⁹: q̄ miseris pater est. Ego sum iudex viduarū ⁊ pr̄o: phanor̄. Nemo ledat quos ego suscipio/nemo expoliet quos ego defendo. Et q̄ accesserint ad ipsam ianuā: q̄uis diuidāt vocē disparis p̄cis: nō ab vnius diuitis pr̄ifamilias domo oēs accipiūt pietatē. Hoc amat ianua saluator⁹/vt pulsatoib⁹ semp abūdet oppor: tunis ipor: tunis. P: opteres ipe dñs videt ianuā suā a petitor̄ voce a pulsantiū clamore filere: inuitat oēs ad or̄onē/oib⁹ parat⁹ tribuere pietatē. Petite ⁊ si nō acceperitis adhuc petite: ⁊ pseuerate pulsare. Nolite deficere: q; nō necat deus fame animam iusti. Qui tñ voluerit esse dulciter/humilis et benign⁹: securꝰ tā p̄ in tutissimo po: tu consistit. Opponit ḡ parabolā cuiusdam hoīs: cuius hospes impr: ouisus aduenit: ⁊ hospes hospitē exercit. Passus est verecūdiam: abijt cōtinuo ad domū diuitis magnā: nō fine sacramēto tres perit panes q; vn⁹ hospes erat gr̄a pietatis: h̄ substātia trinitat⁊. Nō ne vn⁹ hospes erat in trib⁹: q̄ venit ad patres Abrahā: Hospes ⁊ amicus: p: anso: ⁊ māso: ⁊ oīa illu in trinitate sunt exhibita hūanitatis obsequia: q; in trinitatis gl̄ia refulget. Trinū attulit virtutū pater: tres mēsuras similaginis cōsperſit futura mater: paritura filiū ꝓ quo pater magnificabit⁹: ⁊ ipa cop⁹ chr̄isti in trinitate iā fecerat sacramētū. Ira ⁊ iste amicus venīēte hospite pgit ad domū diuitis: ⁊ triū panū allegat necessitatē: pulsat ⁊ nullus r̄fidet de ianitoib⁹: q; oēs tenuerat somn⁹. Nō angeli nō archāgeli: nō ꝓphete nō ministri. Et ille pulsat/quis nemo respōdeat. Oñq̄ paterfamilias ad ipor: tunitatē pulsantis rndit illi de interioib⁹ sacris/de thesauro q̄etis: q̄d pulsas fine tpe q̄ piger fuisti cū tpe? Dies fuit ⁊ in lumine nō ambulasti: nox supuenit/⁊ pulsare cepisti. Excusat tps q̄ō impedibus gr̄it affectus. Jā pueri quieſcūt/⁊ non est dignū/vt ꝓpter te iniuriā patiant. Anteq̄ venires diuri⁹ vigilauerūt: nō pro tpe quieuerūt: nō est q̄ possiit tibi dare respōsum. Et ille. Dñe a te pto/ad te pulso/immo te pulso: tu es ianua/tu surge: da mihi misericō: diā: qui nō es dedigneris de luto limi formare viscera mea. Ministerio nō indiget: q; oīa potes. Sed si pueri tui dormiūt tu nō dormis q̄ custodis israel. Bratis peto/sub gr̄a mendico: nō sub lege p̄sumo. Sed si lex ⁊ ꝓphete vsq̄ ad Joānē: ſ tua gr̄a nō hz finē. Quo euenerunt pueri tui/ꝓphete tui/⁊ ego noui. Sed tu dñe qui es initiū ⁊ filius/patr⁹ ⁊ nouissim⁹ noli ad me rediare nouissima hora nocris petēte: qui nocte media captiuā duxisti captiuitatē. Quid faciet pr̄fas milias tanti perseueratoris voce cōstrictus? Nō excitat ꝓpheta nō immittit angelū nō archāgelū: ipse surgit ⁊ dabit illi quātū desiderat. Bene grinax ille petitor: ⁊ nocturnus medicator: ad hospitē ꝓpriū repedauit: diues sacrus refecit: nec hospes ab hospite irrefect⁹ discessit. Quis est iste hospes rogo vos fratres q̄ in nocte venit: ⁊ imparatū hospitē inuenit: Immo ideo nocte venit hospes in pepe tua ⁊ deficiente paupertate. In nocte venit hospes/gr̄a in summa ignoratia/in magna egentia. Immittit tristitiaz q̄n dicit/nocturn⁹ petitor. In tribulatione inuocaui dñz: et exaudiuit me in latitudine. Et iterū. Multe tribulationes iustor⁹: ⁊ de oib⁹ his liberauit eos dñs: q̄m ꝓtim⁹ est Ideo hospes supuenit impr: ouisus subito/cū quispiā tedio afficit pr̄esturarū. Supuenit illi orandi desideriū/fēdi arripiens votū. Illa hora hospes venit gr̄a/vt cōpungat ꝓscientia ne in sua mora egritia: h̄z cat ⁊ petat ad diuitem: nō suis meritis/sed meritis hospitis venientis: et accipiat tres panes: vt in parte ⁊ filio ⁊ spūsctō possit ⁊ ipe pascere cereros indigētes. Quicqd boni cogitauerit homo/subito corde pcussus: sciat q; hospes ille venit de celo Et bene venit qui nocte venit. In tribulatione subuenit nō ingerēs tediū/sed affectū. Et q; dñs chr̄ist⁹ ad discipulos suos clausis ostijs in tribulatione venit: nō sperat⁹ sed optat⁹/salutauit in pace: ⁊ hospes hospites suos refecit in pace. Nōne est hospes ille qui dicit. Ecce sto ⁊ pulso: si quis aperuerit mihi/intrabo ⁊ cenabo cū illo/ego ⁊ pater meus? Et bona domus: vbi pater ⁊ filius ingredit hospes amicus qui ⁊ spūsanctus. Ipse ibi exhiber in domo pauperis/in hospitio puritatis diuersa pulmētaria ꝓpter cenā dñicā. Que sunt ista pulmētaria. Baudiū/longanimitas/cōtinentia/fides/castitas. Tm̄ nō nō pigeat hospitē suscipere dñm: ipse secū portat dulcedines delicias: vt pascat ibi lerantes exercitus angelor̄. Cū illo hospite pax est ⁊ iocūditas: qui venit ad hospitem suū/non tor: quere sed pascere: nō expoliare/sed reuestire: nō pcurare/sed sanare: ipsum hospitē semp apertis cordis nostri ianuis suscipiamus: ⁊ nūq̄ nobis dñabitur tyrannus animis: ⁊ in oib⁹ chr̄isto donāte eius mādata seruem⁹. Amē.

Tercium panū sacramētū

Tropologia pulchra.

Ps. cxx. Mat. xſ. Apoc. ſ. Beñ. ñ. Joā. xx. Apo. iñ. Fercula ganimitas. Joan. ſ. Joā. iñ. Nu. xxſ. Figure itellect⁹ Sap. ſ. Sap. ñ. Tex. Tex. Tex

dicit. Aliud est pater: aliud filius. Recte diceret/si diceret
alius: ⁊ nō aliud. Q̄n̄ eñ dicit aliud: ei contradicit a quo
Joan. x. audit. Ego ⁊ pater vnū sumus. Nec ipe ergo p ostium in-
trat. Predicat eñ christū qualē sibi fingit: nō qualē veritas
dicit: nomē hz: rem nō hz. Alicuius rei nomē est christ⁹: te-
ne ipsam rem/si vis pdesse tibi nomē. Alius/nescio vnde
sit: sicut Fotinus. Christus homo est inqt: de⁹ nō est. Nec
ipe intrat p ostiū: q: christ⁹ ⁊ de⁹ ⁊ hō est. Et qd opus est
multa pcurrere ⁊ multa vana heresiū dinumerare? Hoc
tenete/ouile christi esse ecclesiā catholicā. Quicūq vult
intrare ad ouile/p ostiū intret: christū verū predicet. Non
solū christū verū pdicet: sed christi gl̄iam qrat nō suā. Nā
multi qrēdo gloriā suā/oues christi sparserūt poti⁹ q̄ con
gregauerūt. Humilis eñ ianua est christ⁹. Qui intrat p
hāc ianuā/ op3 vt humiliet se: vt sano capite possit intra-
Mali p̄lati taxātur. re. Qui aūt se nō humiliat/s3 extollit: p maceriā vult ascē-
dere. Qui eñ p maceriā ascēdit/ideo exaltatur vt cadat.
Tecte m̄ adhuc loquit dn̄s Jesus: nōdū intelligit. Noiat
ostiū: noiat ouile: noiat oues. Cōmēdat hec oia/sed non-
dū exponit. Legam⁹ ergo q: ventur⁹ est ad ea verba/in q-
bus nobis aliqua q̄ dixit/dignet exponere: ex quo3 expo
sitione dabit nobis fortasse etiā illa q̄ nō exposuit intelli-
gere. Pascit eñ manifestis: exercet obscuris. Qui nō in-
trat p ostiū in ouile ouiū: sed ascendit aliūde: ve misero: q:
casurus est. Sic ergo hūilis p ostiū intret: plano pede ve-
niat/⁊ nō offendet. Ille (inquit) fur est ⁊ latro: qui oues
suas vult dicere oues alienas ad hoc suas. i. furto abla-
tas: si nō vt saluet/sed vt occidat. Ergo fur est: q: qd alie-
Tex. nū est/suū dicit. Latro q: ⁊ qd est furat⁹/occidit. ¶ Qui
aūt intrat p ostiū/pastor est ouiū: huic ostiari⁹ aperit. De
ostiario isto tūc qram⁹: qn̄ ab ipo dn̄o audierimus quod
Tex. sit ostiū: ⁊ qs sit pastor. ¶ Et oues eius vocē audiunt. Et
pprias oues vocat noiatim. Habet eñ noia eorū scripta
ij. Ti. ij. in libro vite. Proprias oues vocat noiati3. Hic dicit apl's.
Tex. Nouit dn̄s q̄ sunt ei⁹. ¶ Et educit eas: ⁊ cū pprias oues
emiserit/ante eas vadit: ⁊ oues illū sequūtur: q: sciūt vo-
cē eius. Alienū aūt nō sequunt/sed fugiūt ab eo: q: nō no
uerūt vocē alieno3. Tecta sunt verba hec/plena qstioni-
bus/grauida sacramētis. Sequamur g̃ et audiam⁹ ma-
gistrū ex his obscur3 aliqd aperiētē: ⁊ p id qd aperit/nos
Tex. forte intrare facientē. ¶ Hoc pverbiū dixit illis Jesus.
Illi aūt nō cognouerūt quid loqueret eis. Forte nec nos
Quid g̃ interest inter illos ⁊ nos anteq̄ ipa verba cogno-
scam⁹ ⁊ nos? Quia ⁊ nos pulsam⁹ vt aperiat nobis: illi
autē christū negādo nolebāt intrare seruādi: sed foras re-
manere pdendi: qd ergo nos audimus hec pie/q̄ anteq̄
illa intelligam⁹ credim⁹ vera esse atq diuina: magna ab
istis diuersitate distam⁹. Incipiam⁹ g̃ audire exponētem
Tex. quē audiuim⁹ pponētē. ¶ Dixit g̃ illis iterū Jesus. Amē
amē dico vobis: q: ego sum ostiū ouiū. Ecce ipm ostiū qd
clausum posuerat aperuit. Ipe est ostiū. Agnouim⁹ intre
Tex. mus/vt nos intrasse gaudeam⁹. ¶ Oēs quotquot vene
rūt: fures sunt ⁊ latrones. Quid est hoc dn̄e: oēs quotqt
questio soluitur. venerūt? Quid eñ? Tu nō venisti? Sed intellige: oēs qt-
quot venerūt dixit vtiq preter me. Recolam⁹ ergo. An-
te aduētū ipsi⁹ venerūt pphete: nūquid fures ⁊ latrones
fuerūt? Absit: nō pter illū venerūt: q: cū illo venerūt. Ven
turus pcones mittebat: sed eorū corda quos miserat pos-
sidebat. Vult3 nosse q: cū illo venerūt: q: est ipe semp. Car
Joan. i. nē q̄ppe accepit ex tpe. Quid est g̃ semp? In principio erat
Jo. xiiij. verbū. Cū illo ergo venerūt/q̄ cū verbo dei venerūt. Ego
sum inqt via/veritas ⁊ vita. Si ipse est veritas: cū illo ve-
nerūt q̄ veraces fuerūt. Quotquot ergo preter illū/sunt
Tex. fures ⁊ latrones. i. ad furandū ⁊ occidēdū. ¶ S3 non au
dierūt eos oues. Maior hec questio est: nō audierūt eos
oues. Ante aduētū dn̄i nr̄i Jesu christi quo humilis venit
in carne/precesserūt iusti: sic in eū credētes vēturum: quō
nos credim⁹ in eum qui venit. Tpa variata sūt/nō fides
q: ⁊ ipsa verba p tpe variant/cū varie declinant. Aliū sonū
habet venturus est/aliū sonū habet venit. Mutat⁹ est so
nus venturus est/⁊ venit. Eadē fides vtrosq cōiungit: ⁊
eos qui venturū esse/⁊ eos q̄ eū venisse crediderūt. Diuer
sis quidē tpibus: sed vtrosq p vnū fidei ostiū: hoc est per
christū videm⁹ ingressos. Nos credimus dn̄m Jesu3 chri-
stū natū ex virgine venisse in carne: passum esse/resurre-
xisse/in celū ascēdisse. Totū hoc sicut auditis verba/preteri
tpis impletū esse iam credim⁹. In eius sunt fidei societa-
te nobiscū ⁊ illi patres/qui crediderūt de virgine nascitu
rū/passurū ⁊ resurrecturū/in celū ascēsurū. Illos eñ ostē ij. Co. iiij
dit apl's vbi ait. Habētes aūt eūdē spiritū fidei: sicut scri-
ptum est. Credidi ppter qd locutus su3. Et nos credim⁹
ppter qd ⁊ loquimur. Vt scias aūt q̄ vna est fides: audi
dicentē: habētes eūdē spm̄ fidei: ⁊ nos credimus. Quot-
quot ergo illo tpe crediderunt: vel Abrae/vel Isaac/vel
Jacob/vel Moysi/vel alijs patriarchis/alijsq pphetis
christū prenūtiantib⁹/oues erant/⁊ christū audierūt/nō
alienā vocē/sed ipsius audierūt. Judex fuerat in pcone:
q: ⁊ qn̄ iudex loquit per pconē/exceptor nō facit: nō pco
dixit/sed iudex dicit. Alij sunt ergo q̄s nō audierūt oues
in quib⁹ nō erat vox christi: errātes/falsa dicentes: inania
garrientes/vana fingētes/miseros seducētes. Quid est
ergo qd dixi: maior hec questio est? Quid hz obscurum ⁊
ad intelligēdū difficile/audite obsecro. Ecce dn̄s ipe Je-
sus christ⁹ venit/pdicauit. Vtiq multomagis vox pasto-
ris erat expressa ipso ore pastoris. Si eñ per pphetas vox
pastoris erat: quātomagis vocē pastoris pferebat lingua
ipsa pastoris. Nō oēs audierūt. Sed qd putam⁹? Qui au
dierūt oues erant. Ecce audiuit Judas ⁊ lupus erat: se-
quebat/sed pelle ouina tect⁹ pastorī insidiabat. Aliq̄ vo
eo3 q̄ christū crucifixerūt nō audiebāt: ⁊ oues erāt. Ipos
eñ videbat in turba qn̄ dicebat. Cū exaltaueritis filium
hois/tūc agnoscetis q: ego sum. Quō eñ ista soluit que-
stio? Audiūt nō oues: ⁊ nō audiūt oues. Sequunt voce3
pastoris quidā lupi: ⁊ ei quedā cōtradicūt oues. Postre-
mo pastorē occidūt oues. Soluat questio. Rn̄det eñ ali- Resolutio
quis ⁊ dicit. Sed qn̄ nō audiebāt/oues nōdū erant: tunc dubij
lupi erāt: vox audita eos mutauit: ⁊ ex lupis oues fecit.
Quādo ergo facte sunt oues/audierūt: ⁊ pastorē inuene
rūt. Pastoreq secute sunt: pastoris pmissa sperauerūt: q:
iussa fecerūt. Soluta est vtcūq ista questio: ⁊ cuiq̄ forte
sufficiat: me aūt adhuc mouet: ⁊ qd me moueat: comuni-
co vobiscū: vt quodāmodo qrens vobiscū/reuelante illo
vobiscū merear inuenire. Quid ergo me moueat accipi
te. Per Ezechielē pphetā de⁹ obiurgat pastores: ⁊ dicit
inter cetera de ouib⁹. Errantē nō reuocastis. Errantē di- Ezech.
cit: ⁊ ouē appellat. Si qn̄ errabat/ouis erat: cui⁹ vocem xxxiiij.
vt erraret audiebat? Proculdubio eñ nō erraret/si vocē
pastoris audiret. Sed ideo errauit: q: vocē audiuit alie-
ni: vocē furis ⁊ latronis audiuit. Certe latronū voces nō
audiūt oues. Qui venerūt inqt (⁊ itelligim⁹ pter me) fu
res sunt ⁊ latrones ⁊ nō audierūt eos oues. Dn̄e si nō au
dierūt oues/quō errāt oues? Si oues nō audiunt nisi te:
tu aūt veritas es: quisqs veritatē audit: nō vtiq errat. Illi
aūt errant ⁊ oues appellant. Nā si in errore ipo oues nō
appellarentur/non diceret per Ezechielē: errantē ouem
nō reuocastis. Quō ⁊ errat: ⁊ ouis est? Vocē alieni audi-
uit. Certe nō audierūt eos oues. Audistis fratres altitu
dinem questiōis. Dico ergo. Nouit dn̄s q̄ sunt ei⁹: nouit
prescitos: nouit pdestinatos. Nouit dn̄s qui sunt ei⁹: ipse
sunt oues aliquando se ipse nesciūt/sed pastor nouit eas:
fm̄ istam predestinationē: fm̄ istā dei prescientiam: fm̄ ele
ctionē ouiū ante cōstitutionē mūdi. Nā hoc dicit aplus. Eph. i.
Sicut elegit nos in ipo ante constitutionē mūdi. Scdm̄
ergo istā prescientiam dei et predestinationem/q̄ multe
oues foris: q̄ multi lupi intus: ⁊ q̄ multe oues intus: ⁊ q̄
multi lupi foris. Quid est quod dixi: q̄ multe oues foris?
Q̄ multi nō luxuriant/casti futuri/ q̄ multi blasphemāt
christum/credituri in christum: q̄ multi se inebriant/futu
ri sobrij: q̄ multi rapiunt res alienas/donaturi suas. Ve-
rūtamen modo alienam vocem audiunt: alienos sequū-

tur. Item q̄ multi intus laudabant blasphematuri: casti
sunt fornicaturi: sobrij sunt se vino postea sepulturi: stant
casuri: ⁊ non sunt oues (de predestinatis eñ loquimur)
de his quos dn̄s nouit q̄ sunt eius: ⁊ tamē ipe q̄diu recte
sapiunt: christi vocē audiunt. Ecce audiūt ipsi: nō audiūt
illi: ⁊ tamen fm̄ predestinationē non oues isti/oues illi.
Adhuc manet qstio q̄ mihi interim nunc videt ita posse
dissolui. Est aliqua vox/est inquā vox aliqua pastoris: in
qua oues nō audiunt alienos: in qua oues non audiunt
Mat. x. christū. Que est ista vox? Qui pseuerauerit vsq in finem
hic saluus erit. Hanc vocē nō negligit pprius: non audit
alien⁹. Nam ⁊ ille hoc ei pdicat: vt perseueret apud ipsu3
vsq in finē. Sed non apud eum perseuerando/nō audit
hanc vocē. Istam q̄ audierit/ouis est. Sed audiebat illā
nescio qs: ⁊ desipuit ⁊ refriguit/audiuit alienā. Si prede-
stinatus est/ad tēpus errauit: in eternū nō periet. Redit
vt audiat qd neglexit: facit quod audiuit. Si enim de his
est qui predestinati sunt: ⁊ errorē ipsius de⁹ presciuit/⁊ cō
uersionē futurā. Si aberrauit: redit vt audiat vocē illam
pastoris: ⁊ sequat dicentem: q̄ perseuerauerit vsq in finē
Cautio spūalis. hic saluus erit. Bona vox fratres/vera pastoralis: ipa est
vox salutis in tabernaculis iusto3. Perseuerare vsq in fi-
nē/hoc est ouiū vocem pastoris audientiū. Tentatio acci
dit: perseuera vsq in finē. Vsq in quē finē perseuerabis?
Quousq finias viā: hoc est istā mortalē vitam. Vt potui
(vt de⁹ donauit) pfundam multū questionē aut exposui
aut tractaui vobiscū. Per hoc ergo qd exposuit dn̄s: quia
ipse est ostiū/intremus ad ea q̄ proposuit nec exposuit. Et
pastor quidē qui nam sit: q̄uis nō dixerit in lectione ista
q̄ hodie recitata est: tñ in ea q̄ sequit aptissime dicit: ego
sum pastor bon⁹. Qd ⁊ si non diceret: quē aliu3 pter ipm
intelligere debem⁹ in eius verbis vbi ait. Qui intrat per
Joan. x. ostiū/pastor est ouiu3: huic ostiarius aperit: ⁊ oues vocat
nominatim: ⁊ educit eas: ⁊ cū proprias oues emiserit/an
te eas vadit: ⁊ oues eū sequunt: quia sciunt vocem eius.
Quis eñ ali⁹ oues suas vocat nominatim ⁊ educit eas
hinc ad vitā eternā/nisi qui nouit nominat pdestinatorū
Luce. x. Unde ait discipulis suis. Gaudete: qm̄ nomina vr̄a scri-
pta sunt in celis. Hinc eñ eas vocat nominatim. Et quis
ali⁹ eas emittit: nisi q̄ eo3 pctā dimittit: vt eū se q̄ duris
liberate vinculis possint? Ergo q̄s eas pcessit quo eū sequūt
Ro. vj. nisi q̄ surgens a mortuis iā nō morit: mors illi vltra nō do
Tex. minabit? Vn̄ illud qd ait. ¶ Ego sum ostiū: p me si qs in-
troierit saluabit: ⁊ igrediet/⁊ egrediet/⁊ pascua iueniet.
In hoc euidēter ostēdit/nō solū pastorē: s3 etiā oues intra
re p ostiū. Non pigeat nos fratres fm̄ quasdā similitudi
nes ipsu3 accipere ostiū/ipm ostiariū. Quid est eñ ostiū
quo intram⁹? Quis est ostiarius qui apit? Quis ergo se
Christ⁹ aperit/nisi q̄ seipsum exponit? Ecce dn̄s dixerat ostiū/nō
ostiari⁹. intellexeram⁹: qn̄ nō intelleximus clausum erat: q̄ apuit
ipse est ostiari⁹. Nulla est g̃ necessitas aliqd aliud quere-
re: nulla necessitas: sed forte est volūtas. Si est voluntas
noli exorbitare/noli a trinitate discedere. Si aliā psona3
queris ostiarij/spūsctūs occurrat. Nō eñ dedignabitur
ostiarius esse spūsctūs: qn̄ ipsum esse dignat⁹ est fili⁹. Vi-
de ostiariū: forte spm̄scm̄. Ipse dn̄s discipulis de spūsctō
Jo. xvj. dicit. Ipe vos docebit oēm veritatē. Ostiū qd est? Christ⁹
Quid est christ⁹? Veritas. Quis aperit ostiū nisi q̄ docet
oēm veritatē? Sed qd est: igrediet ⁊ egrediet/⁊ pascua in-
ueniet? Ingredi q̄ppe in ecclesiā p ostiū christū valde bo-
nū est. Exire aūt de ecclia (sicut ait iste ipse euangelista in
i. Joā. ij. epistola sua. Ex nobis exierūt: s3 nō erant ex nobis) nō est
vtiq bonū. Talis ergo egressus nō posset a bono pastore
laudari vt diceret: ⁊ ingrediet ⁊ egrediet ⁊ pascua inue-
niet. Est g̃ aliqs nō solū ingressus: verūetiam egressus bo
nus per ostiū bonū qd est christus. S3 q̄s est iste laudabi-
lis ⁊ btūs egressus? Possem q̄dē dicere ingredi nos quā-
do interius aliqd cogitam⁹: egredi aūt qn̄ exteri⁹ aliquid
Eph. iij. opamur: ex q̄ (sicut dicit apl's. Per fidē habitat christ⁹ i cor
dib⁹ nostris) ingredi p christū esse fm̄ ipsa3 fidē cogitare
egredi aūt p christū fm̄ ipsa3 fidē/etiā foris. i. corā hoibus
opari. Vn̄ ⁊ in ps. legit. Exibit hō ad opus suū. Et ipe dn̄s Ps. ciij.
dicit. Luceāt opa vestra corā hoib⁹. S3 plus me delectat Mat. v.
q̄ ipsa veritas tāq̄ pastor bonus (⁊ ideo doctor bonus)
quodāmodo nos admonuit: quēadmodū nos itelligere
debeamus qd ait. Ingrediet ⁊ egrediet ⁊ pascua iueniet
cū secut⁹ adiūxit. ¶ Fur nō venit nisi vt furet ⁊ mactet ⁊ Tex.
pdat: ego veni vt vitā habeāt/⁊ abūdantius habeant. Vi
det eñ mihi dixisse: vt vitā habeāt ingredientes: ⁊ abun-
dātius habeāt egredietes. Nō aūt pōt quisq p ostiū. i. per
christū egredi ad vitā eternā q̄ erit i specie: nisi p ip3 ostiū
h est p eundē christū in eccl'am ei⁹: qd est ouile ei⁹: intraue-
rit ad vitā tpalē q̄ est in fide. Ideo ait. Ego veni vt vitam Gal. v.
habeāt: h est fidē q̄ p dilectione3 opat/p quā fidē in ouile Aba. ij.
ingrediunt vt viuāt: q: iustus ex fide viuit. Et abūdanti⁹
habeāt q̄ pseuerādo vsq in finē p illud ostiū. i. p fidē christi Duplex
egrediūtur: qm̄ ⁊ fideles moriūtur: ⁊ abūdātius habebūt past⁹ san
vitā veniēdo q̄ pastor ille pcessit: vbi nūq̄ deinde moriāt. ctorum.
Q̄uis g̃ ⁊ hic in ipo ouili nō desinit pascua: qm̄ ad vtrūq
possum⁹ intelligere qd dictū est: ⁊ pascua inueniet. i. ⁊ ad
ingressum ⁊ egressum: tñ tūc vera pascua inuenient/vbi
saturent q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iustitiā: qualia pascua inuenit
cui dictū est. Hodie mecū eris in paradiso. Tu aūt dn̄e.

¶ Feria quarta. Joannis. VI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Ego sum panis viuus qui de celo descēdi. Si qs manducauerit ex hoc pane viuet ineternū. Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

CUm dominus noster
Jesus christ⁹: sicut in euāgelio cū legeret audi-
uim⁹/panē se eē dixisset q̄ de celo descēdit/mur-
murauerūt iudei ⁊ dixerūt. Nōne h est Jesus fili⁹ Joseph Jo. vj.
cui⁹ nos nouim⁹ prēm ⁊ matrē? Quō g̃ dicit h: q: de celo
descēdi? Isti a pane de celo lōge erāt/nec eū esurire noue
rāt: fauces cordis lāguidas habebāt/auribus aptis surdi
erāt/videbāt ⁊ ceci stabāt. Panis q̄ppe iste interioris ho-
minis qrit esuriē. Vn̄ alio loco dicit. Bt̄i q̄ esuriūt ⁊ sitiūt Mat. v.
iustitiā: qm̄ ipsi saturabunt. Justitiā vo nobis esse christū
Paul⁹ apl's dicit. Ac p h q̄ esurit hūc panē/esurit iustitiā:
s3 iustitiā q̄ de celo descēdit/iustitiā quā dedit de⁹/nō quā
sibi facit hō. Si eñ nullā sibi faceret hō iustitiā/non dice
ret idē apl's de iudeis. Ignorātes eñ dei iustitiā ⁊ suā vo-
lētes cōstituere/iustitie dei nō sunt subiecti. Judei erant
isti q̄ panē de celo descēdētē nō intelligebāt: q: sua iustitia
saturati/iustitiā dei nō esuriebāt. Quid est h/iustitia dei/
⁊ iustitia hois? Justitia dei h d: nō q̄ iust⁹ est de⁹/s3 q̄ dat Justitia
homini de⁹ vt iust⁹ sit hō. Per quē? Per deū. Que autem dei ⁊ ho
erat illo3 iustitia q̄ de suis virib⁹ psumebāt: ⁊ q̄si impleto- minis q̄
res legis seipos ex sua virtute iustos dicebāt? Nemo aūt sit.
iplet legē/nisi quē adiuuerit grā. i. panis q̄ de celo descen
dit. Legis eñ plenitudo cōpēdio vt ait apl's charitas est
Charitas nō numi/nō auri aut argēti: nō possessionū ter
rarū/sed dei vc3 ⁊ pximi. Charitas nō terre: nō celi/s3 eius
q̄ fecit celū ⁊ terrā. Vn̄ ista charitas hois? Ipm audiam⁹.
Charitas inqt dei diffusa est in cordib⁹ nostris p spm̄scm̄ Rom. v.
q̄ datus est nobis. Datur⁹ g̃ dn̄s spm̄sanctū dixit se pane3
q̄ de celo descendit/hortans vt credamus in eū. Credere
eñ in eū/hoc est mādūcare panē viuū. Qui credit in eum
manducat: inuisibiliter saginat: q: inuisibiliter renascit.
Infans intus est: nouus intus est. Ibi nouellat/ibi satia
tur. Quid g̃ talib⁹ murmurātib⁹ rn̄dit Jesus? ¶ Nolite Tex.
murmurare inuicē. Tāq̄ dicēs. Scio qre esuriatis: ⁊ istū
panē nō intelligatis/neq queratis. ¶ Nolite murmura
re inuicē. Nemo pōt venire ad me/nisi pr̄ q̄ misit me attra
xerit eū. Gratie hec magna cōmēdatio. Nemo venit nisi
tract⁹. Quē trahat ⁊ quē non trahat: quare illū trahat: ⁊
qre illū non trahat: noli velle iudicare/si non vis errare.

Semel accipe ꝛ intellige. Nōdū traheris: oīa vt traharis
Verba spei plena. Quid hic dicim⁹ fr̄es? Si trahimur ad christū: ḡ inuiti cre
dimus: ḡ violētia adhibet̄/ non volūtas excitat̄. Intrare
quisq̄ eccl'iam pōt nolens/ accedere ad altare pōt nolēs:
accipere pōt sacramentū nolens/ credere non pōt nisi vo
lens. Si corpore crederet̄/ fieret in nolētib⁹: sed nō corpo
Rom. x. re credit̄. Ap'lm audi. Corde credit̄ ad iustitiā. Et q̄d seq̄t̄
Ore aūt cōfessio fit ad salutē. De radice cordis surgit ista
cōfessio. Aliq̄n audis cōfitētē: ꝛ nescis ardentē: vocas cō
fitentē/ ꝛ nescis credērē: sꝫ nec debes vocare cōfitētē/ quē
iudicas nō credētē. Hoc em̄ est cōfiteri/ dicere q̄d habes
in corde. Si aūt aliud in corde habes/ aliud dicis/ loq̄ris:
nō cōfiteris. Cū ḡ in christū corde credat̄/ q̄d nemo vnq̄
facit inuit⁹: q̄ aūt trahit̄/ tāq̄ inuit⁹ cogi videt̄: quō istam
soluim⁹ q̄stionē/ nemo venit ad me: nisi pr̄ q̄ misit me tra
xerit eū? Si trahit̄ ait aliq̄s/ inuit⁹ venit: si inuit⁹ venit/ nec
credit. Si nō credit/ nec venit. Nō em̄ ad christū ambulā
do currim⁹/ sꝫ credēdo. Nec motu corporis/ sꝫ voluntate
cordis accedim⁹. Jō illa mulier q̄ fimbriā tetigit: magis
Lu. viij. tetigit q̄ turba q̄ p̄ssit. Jō dn̄s dixit. Quis me tetigit? Et
mirātes discipuli dixerūt. Turba te cōprimit: ꝛ dicis quis
me tetigit. Et ille respondit. Tetigit me aliq̄s? Illa tangit
turba premit. Quid est tetigit/ nisi credidit? Vn̄ ꝛ illi mu
lieri post resurrectionē dixit: volenti se mittere ad pedes
eius: mīam dn̄i p̄pēdēs. Noli me tāgere/ nondū em̄ ascen
Joā. xx. di ad patrē meū. Q̄d vides/ hoc solū me esse putas. Noli
me tāgere q̄d est? Hoc solū me eē putas: q̄d tibi appareo.
Noli me sic credere: h̄ est noli me tāgere/ nondū em̄ ascen
di ad prēm. Tibi nondū ascēdi: nā inde nūq̄ antea recessi
In terra nō tāgebat stātē: quō tangeret ad prēm ascēden
tē? Sic tn̄ sic se tangi voluit/ sic tangit̄ ab eis a q̄bus bene
tāgit̄: ascēdēs ad prēm/ manens cū prē/ equalis prī. Inde
ꝛ hic si aduertitis nemo venit ad me/ nisi quē pr̄ attraxe
rit: nolite cogitare inuitū trahi. Inuit⁹ trahit̄ animus ex
amore. Nec timere debem⁹/ ne ab hoībus q̄ v̄ba p̄pēdūt
ꝛ a reb⁹ maxime diuinis intelligēdis lōge remoti sunt/ in
hoc scripturarū euāgelico verbo forsitan rep̄hēdamur
ꝛ dicat̄ nobis. Quomodo volūtate credo si trahor. Ego
dico: parū est volūtate ire/ etiā voluptate trahi. Quid
Psal. xxxvj. est voluntate trahi? Delectare in dn̄o/ ꝛ dabit petitiones
cordis tui. Est quedam voluptas cordis: cui panis dulcis
est ille celestis. Porro si poete dicere licuit. Trahit sua quē
q̄ voluptas: nō necessitas/ sꝫ voluptas: nō obligatio/ sꝫ de
lectatio: quāto forti⁹ nos dicere debem⁹ trahi hoīem ad
christū: q̄ delectat̄ veritate/ delectat̄ beatitudine/ delecta
tur iustitia/ delectat̄ sempiterna vita: q̄d totū christus est
An vero habent corporis sensus voluptates suas: ꝛ ani
mus deserit̄ a voluptatib⁹ suis? Si anim⁹ nō h̄ꝫ volupta
Ps. xxxv. tes suas: vn̄ d̄r. Filij aūt hominū in tegmine alarū tuarū
sperabūt: inebriabunt̄ ab vbertate dom⁹ tue. Et torrente
voluptatis tue potabis eos: q̄m apud te est fons vite: et
in lumine tuo videbim⁹ lumē. Da amantē: ꝛ sentit q̄d di
co. Da desiderantē: da esurientē: da in ista solitudine per
egrinantē atq̄ sitientē: ꝛ ad fontē eterne patrie suspiran
tē: da talē/ ꝛ scit q̄d dicā. Si autē frigido loquor/ nescit q̄d
loquor. Tales erāt isti q̄ inuicē murmurabāt. Pater (iq̄t)
quē traxerit venit ad me. Quid est aūt pr̄ quē traxerit cū
ip̄e christus trahat? Quare voluit dicere: pr̄ quē traxerit?
Si trahēdi sum⁹/ ab illo trahamur cui dicit q̄dā q̄ diligit.
Cāti. j. Post odorē vnguētorū tuorū currem⁹. Sed q̄d intelligi vo
luit/ aduertam⁹ fr̄es: ꝛ quātū possum⁹/ capiam⁹. Trahit
pr̄ ad filiū eos q̄ p̄pterea credūt in filiū: q: eū cogitāt prēꝫ
hr̄e deū. De⁹ em̄ pr̄ equalē sibi genuit filiū. Et qui cogitat
atq̄ in fide sua sentit ꝛ ruminat/ equalē esse prī eū in quē
credidit: ip̄m trahit pr̄ ad filiū. Arrius credidit creaturā/
Arrij error notat̄. nō eū traxit pr̄: q: nō cōsiderat patrē q̄ filiū nō credit eq̄lē
Quid dicis o Arri? Quid heretice loq̄ris? Quid est chri
stus? Nō (inq̄t) de⁹ ver⁹/ sꝫ quē fecit de⁹ ver⁹. Nō te traxit
pr̄: nō em̄ intelligis prēm/ cui⁹ filiū negas. Aliud cogitas
nō est ip̄e fili⁹: nec a prē traheris/ nec ad filiū traheris: aliud
est em̄ fili⁹/ aliud q̄d tu dicis. Fotin⁹ dixit. Hō sol⁹ est chri
stus nō est ꝛ de⁹. Qui sic credit/ nō pr̄ eū trahit. Quē pr̄
trahit? Tu es (inq̄t) christ⁹ fili⁹ dei viui: nō sicut p̄pha: nō
sicut Joānes: nō sicut aliq̄s iust⁹: sꝫ sicut vnic⁹/ sicut eq̄lis Mat. xvj.
Tu es christ⁹ fili⁹ dei viui. Vide q: tract⁹ est: ꝛ a prē tract⁹
est. Et dn̄s q̄d. Beat⁹ es Simon Bariona: q̄m nō tibi re
uelauit caro ꝛ sanguis: sꝫ pr̄ me⁹ q̄ in celis est. Ista reuela
tio/ ista est attractio. Ramū viridē ostēdis oui: ꝛ trahis il
lā. Nuces puero demōstrant̄/ ꝛ trahit̄: ꝛ q̄ currit trahitur
amādo trahit̄: sine lesiōe corpis trahit̄: cordis vinculo tra
hitur. Si ḡ ista que inter delicias voluptatesq̄ terrenas
reuelant̄ amātib⁹ trahūt (q̄m verū est. Trahit sua quēq̄ Notabile exēplū
voluptas) nō trahit reuelat⁹ christ⁹ a prē? Quid em̄ forti⁹
desiderat aīa/ q̄ veritatē quo auidas fauces habere de
bet? Vn̄ optat̄ vt san⁹ sit intus palatus vera iudicādi: nisi
vt manducet ꝛ bibat sapientiā/ iustitiā/ veritatē/ ꝛ eterni
tatē. Vbi aūt hoc? Ibi meli⁹: veri⁹ ibi: pleni⁹ ibi. Nam hic
facili⁹ possumus esurire: ꝛ hoc si bonā spē habemus: q̄ sa
tiari. Bri em̄ (inq̄t) q̄ esuriūt ꝛ sitiūt iustitiā/ sꝫ hic: q̄m sa Mat. v.
turabunt̄/ sꝫ ibi: ideo cuꝫ dixisset. Nemo venit ad me nisi Joā. vj.
pr̄ q̄ me misit/ traxerit eū: ilico subiecit. Et ego resusci Tex.
tabo eū in nouissimo die. Reddo illi q̄d amat/ reddo q̄d
sperat. Videbit q̄d adhuc nō videndo credidit: māducabit
q̄d esuriit: saturabit̄ eo q̄d sitiit. Vbi? In resurrectiōe mor
tuorū: q: ego resuscitabo eū in nouissimo die. Scriptū Tex.
est em̄ in prophetis. Et erūt oēs docibiles dei. Quare h̄
dixi o iudei? Pr̄ vos nō docuit: quō me nō potestis agno
scere? Oēs regni illi⁹ hoīes docibiles dei erūt. Nō ab ho
minib⁹ audient: ꝛ si ab hoīb⁹ audiūt: tamē q̄d intelligunt
intus datur: int⁹ coruscat: int⁹ reuelat̄. Quid faciunt ho
mines forinsecus annūtiantes? Quid ego mō cū loquor?
Strepitū v̄borū ingero aurib⁹ vr̄is. Nisi ḡ q̄d reuelet ille
qui int⁹ est: quid dico/ vel q̄d loquor? Exterior cultor arbo
ris interior est creator: q̄ plātat ꝛ q̄ rigat extrinsec⁹ operat̄.
Hoc facim⁹ nos. Sed neq̄ q̄ plātat est aliq̄d/ neq̄ qui ri
gat: sed q̄ incremētū dat de⁹. Hoc est: erunt oēs docibiles j. Co. iij.
dei. Qui oēs? Ois q̄ audiuit a patre ꝛ didicit venit ad Tex.
me. Videte quō trahit pr̄/ docēdo delectat/ non necessita
tem imponēdo. Ecce quō trahit. Erūt oēs docibiles dei.
Trahere dei est: ois q̄ audiuit a patre ꝛ didicit/ venit ad
me: trahere em̄ est dei. Quid igit̄ fratres? Si ois q̄ audi
uit a patre ꝛ didicit/ ip̄se venit ad christū. Christ⁹ hic nihil
docuit. Quid q̄ patrē magistrū homines non viderunt/
filiuꝫ viderūt? Filius docebat/ sed pater docebat. Ego hō
cum sim quē doceo? Quē fratres/ nisi eū qui audit verbū
meū? Si ego cū homo sim/ illū doceo q̄ audit verbū meū
illum docet/ ꝛ pater qui audit verbū eius. Si illum docet
pater qui audit verbū ei⁹/ quere quid sit christus: ꝛ inue
nies verbū eius. In principio erat verbū. Nō in principio Joan. j.
fecit deus verbū: quomodo in principio fecit deus celum
ꝛ terram. Ecce quia nō est creatura. Disce trahi ad filium Geñ. j.
a patre. Doceat te pater/ audi verbum eius. Q̄d verbum
inquis audio? In principio erat verbum. Nō factum est/
sed erat. Quō hoīes in carne constituti audiunt tale ver
bum? Quia verbū caro factum est: ꝛ habitauit in nobis.
Exponit hoc ꝛ ip̄e: ꝛ ostēdit quid dixerit. Qui audit a pa
tre ꝛ didicit/ venit ad me. Continuo subiecit quod cogita
re possemus. Non quia patrē vidit aliquis nisi is q̄ est Tex.
a deo/ hic vidit patrē. Quid est quod ait: ego vidi patrē/
vos non vidistis patrem: ꝛ tamen non venitis ad me/ nisi Vna operatio patris ꝛ filij.
trahamini a patre? Quid est autem vobis trahi a patre/
nisi discere a patre? Quid est discere a patre/ nisi audire a
patre? Quid est audire a patre/ nisi audire verbū patris:
id est me? Ne forte ergo cum dico vobis: omnis qui audi
uit a patre ꝛ didicit: dicatis apud vos: sed nūq̄ vidimus
patrem/ quō discere potuimus a patre? A meipso audite:
nō quia patrem vidit quisq̄: sed qui est a deo: hic vidit pa
trem. Ego noui patrem: ab illo sum. Sed quō verbū ab
illo cuius est verbū: non q̄d sonat ꝛ transit: sed q̄d manet
cum dicente: ꝛ trahit audientem. Admoneat q̄d sequitur

Tex. Amen amen dico vobis: qui credit in me habet vitam
eternā. Reuelare se voluit quid esset. Nā cōpendio dicere
potuit: qui credit in me habet me. Ip̄se em̄ christus verus
est deus: ꝛ vita eterna. Qui credit ḡ in me: ꝛ qui it in me/
habet me. Quid est autē habere me? Habere vitā eternā
Vita eterna mortē assumpsit: vita eterna mori voluit/ sed
de tuo nō de suo. Accepit a te vt morerer̄ pro te. Ab homi
nibus em̄ carnem assumpsit/ sed nō more hominum. Nā
Duplex christi natiuitas. patrem habens in celo/ matrē elegit in terra. Et illic nat⁹
sine matre/ ꝛ hic sine patre. Assumpsit ergo vita mortem
vt vita occideret mortē. Naꝫ qui in me credit inq̄t: habet
vitā eternā. Nō quod patet/ sed q̄d latet. Vita eternā eter
na verbū erat in principio apud deū: ꝛ deus erat verbū/ ꝛ
vita erat lux hominū. Ip̄se vita eterna dedit ꝛ carni susci
pere vitā eternā. Mori venit: ꝛ die tertia resurrexit. Inter
verbū suscipientem ꝛ carnem resurgentē/ mors media cō
Tex. sumpta est. Ego inquit sum panis vite. Et vn̄ illi sup
bierant? Patres inquit vestri manducauerunt in deserto
māna ꝛ mortui sunt. Quid est vnde superbitis? Māduca
uerūt māna ꝛ mortui sunt. Quare māducauerūt māna
ꝛ mortui sunt? Quia quod videbāt credebāt: quod nō vi
debant non intelligebant. Ideo patres vestri: q: similes
estis illorum. Et infidelium filiorum/ infideles prēs. Nā
quantū pertinet fratres mei ad mortem istā visibilem et
corporalem nunq̄d nos non morimur: qui nō māducam⁹
panē de celo descēdentē? Sic sunt mortui ꝛ illi quēadmo
dū nos sumus morituri: quantū attinet vt dixi ad morteꝫ
huius corporis visibilē atq̄ carnalē. Quantū autem pti
net ad illam mortē de qua terret dn̄s: q: mortui sunt pa
tres istorū. Manducauit māna ꝛ Moyses: manducauit
māna ꝛ Aaron: māducauit māna ꝛ Phinees: māducaue
rūt ibi multi q̄ deo placuerūt/ ꝛ mortui non sunt. Quare?
Quia visibilē cibū spūaliter intellexerūt/ spūaliter esurie
rūt: spūaliter gustauerūt/ vt spūaliter satiarent̄. Nā ꝛ nos
hodie accipim⁹ visibilē cibū: sed aliud est sacramentum/
aliud virtus sacri. Q̄ multi accipiūt de altari ꝛ moriunt̄.
j. Cor. xj. Vnde dicit ap'ls. Judiciū sibi māducat ꝛ bibit. Nō enim
buccella dn̄ica venenū fuit iude ꝛ tn̄ accepit. Et cū accepit
inimicus in eū intrauit: nō q: malū accepit: sed q: bonum
male/ malus accepit. Videte ḡ fr̄es: panē celestē spūaliter
māducate/ innocentiā ad altare apportare. Pctā etsi sint
quotidiana/ vel nō sint mortifera/ anteq̄ ad altare acceda
Mat. vj. tis/ attēdite q̄d dicatis. Dimitte nobis debita nostra: sicut
ꝛ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nostris. Si dimittis/ dimittet̄
tibi. Securus accede: panis est nō venenū/ sꝫ vide si dimit
tis. Nā si nō dimittis/ mētiris: ꝛ ei mētiris quem nō fallis
Mētiri deo potes/ fallere deū nō potes. Nouit ille quid
agas. Intus te videt: int⁹ te examinet/ int⁹ inspicit/ intus
iudicat/ intus damnat aut coronat. Prēs aūt istorū. i. mali
patres malorū/ infideles prēs infideliū/ murmuratores/
prēs murmuratorū. Nā de nulla re magis deū offendisse
ille p̄pl's dict⁹ est/ q̄ cōtra deū murmurādo: iō ꝛ dn̄s eos
Joan. vj. volēs ostēdere taliū filios/ hinc ad eos cepit. Quid mur
muratis inuicē murmuratores/ filij murmuratorū? Prēs
vr̄i māducauerūt māna ꝛ mortui sunt. Nō q: malum erat
māna/ sꝫ q: male manducauerūt. Hic est panis q̄ de celo
descendit. Hūc panē significauit māna/ hūc panē signifi
cat altare dei. Sacramēta illa fuerūt: in signis diuersa sūt
j. Cor. x. sꝫ in re q̄ significat̄ paria sunt. Ap'lm audi. Nolo em̄ vos
inq̄t ignorare fr̄es: q: prēs nostri oēs sub nube fuerunt: ꝛ
oēs mare trāsierūt: ꝛ oēs in Moyse baptizati sunt ī nube
ꝛ in mari: ꝛ oēs eandē escā spūalē māducauerūt. Spūalē
Duplex manna notat̄. vtiq̄ eandē/ corporalē v̄o alterā: q: illi manna/ nos aliud:
spūalē v̄o eā quā nos. Sed prēs nostri/ nō prēs illorū: qui
bus nos similes sum⁹/ nō q̄bus illi similes fuerūt. Et adiū
git. Et oēs eundem potū spūalē biberūt. Aliud illi/ aliud
nos/ sed specie visibili: q̄d tn̄ hoc idem significaret virtute
spūali. Quō em̄ eūdē potū? Bibebāt iq̄t de spūali/ seq̄nē
ti eos petra: petra aūt erat christus. Inde panis: inde po
Nūe. xx. tus: petra christus in signū. Ver⁹ christ⁹ in v̄bo ꝛ in pane
Et quō biberunt? Percussa est petra de virga bis. Gemi
na p̄cussio/ duo crucis ligna significat. Hic est ergo pa Tex.
nis de celo descendēs: vt si quis ex ipso manducauerit nō
moriatur. Sed quod pertinet ad virtutem sacramēti/ nō
quod pertinet ad visibile sacramentū. Qui māducat in
tus/ non foris: qui māducat in corde/ non qui p̄mit dente
Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Ideo viu⁹ Tex.
quia de celo descendi. De celo descendit ꝛ māna: sed man
na vmbra est/ ista veritas est. Si q̄s manducauerit ex Tex.
hoc pane/ viuet in eternū. Et panis quem ego dabo/ caro
mea est p̄ mūdi vita. Hoc q̄n caperet caro/ q̄d dixit panē
carnē? Vocatur caro quod non capit caro: ꝛ ideo magis
nō capit caro: q: vocat̄ caro. Hoc em̄ exhorruerūt: hoc ad
se multū esse dixerūt/ hoc nō posse fieri putauerūt. Caro
mea est cib⁹ inquit pro mundi vita. Nouīt fideles corpus
christi/ si corp⁹ christi esse nō negligāt. Fiāt corp⁹ christi/ si
volūt viuere de spū christi. De spū christi non viuet/ nisi sit
corp⁹ christi. Intelligite fr̄es mei q̄d dixerim. Hō es: ꝛ spi
ritū habes: ꝛ corpus habes. Spiritū dico q̄ aīa vocatur
qua constat q̄ hō es. Cōstas em̄ ex aīa ꝛ corpore. Habes Homo quibus cōstat.
itaq̄ spm̄ inuisibilē/ corpus visibile. Dic mihi q̄d ex quo vi
uat? Spūs tuus viuit ex corpore tuo/ an corpus tuū ex spi
ritu tuo? Rn̄det ois q̄ viuit: q̄ aūt h̄ nō pōt respōdere/ ne
scio si viuit. Quid rn̄det ois qui viuit? Corpus vtiq̄ meū
viuit de spū meo. Vis ḡ ꝛ tu viuere de spū christi: in corpo
re esto christi. Nūquid ḡ corpus meū viuit de spiritu tuo?
Meū viuit de spiritu meo: ꝛ tuū viuit de spū tuo. Nō pōt
viuere corpus christi/ nisi spiritu dei. Inde est quod expo
nens nobis ap'ls Paulus hunc panem. Vnus inquit pa j. Cor. x.
nis/ vnū corpus multi sum⁹. O sacramentū pietatis: o si
gnū vnitatis: o vinculū charitatis. Qui vult viuere/ ha
bet vbi viuat/ habet vnde viuat. Accedat/ credat: incorpo
retur vt viuificet̄. Nō abhorreat a cōpage mēbrorū: nō sit
putre mēbrū q̄d resecare mereat̄: nō sit distortū de q̄ erube
scat. Sit pulcrū/ sit aptū/ sit sanū. Hereat corpori/ viuat deo
de deo. Nūc laboret in terra/ vt postea regnet ī celo. Amē.

Feria quinta. Luce. IX.

In illo tēpore: Conuocatis Jesus duodecim
apostolis: dedit illis virtutē ꝛ potestatē super oīa
demonia: ꝛ vt languores curarent. Et misit illos
predicare regnum dei ꝛ sanare infirmos. Et reli
qua. Homilia beati Hieronymi presbyteri.

PRecedētibus sancti
huius euāgelij locis narrat beat⁹ Lucas:
q: in illis diebus exijt Jesus in montē orare
ꝛ erat diu pernoctās in oratione dei. Et cū Lu. vj.
dies inquit factus esset/ vocauit discipulos suos: ꝛ elegit
duodecim ex ipsis. Forma igit̄ prescribitur o homo/ quaꝫ
debes emulari. Quid em̄ te pro salute tua facere oportet
quando te christus in oratione pernoctat? Quid te face
re conuenit/ cum vis aliquod officiū pietatis adoriri: quā
do christus missurus apostolos prius orare curauit? Non
autem ois qui orat ascendit in montē. Est enim oratio q̄
peccatum facit. Sed qui bene orat: qui deuꝫ orando q̄rit Oratio q̄ fit meritoria.
hic a terrenis ad superiora progrediēs/ verticē curie subli
mioris ascendit. Qui vero de diuitijs aut honore secula
ri/ aut certe de inimici morte solicit⁹ obsecrat: ipse in infi
mis iacens/ viles ad deū preces mittit. Orat autem dn̄s:
nō vt pro se obsecret/ sed vt pro me impetret. Nā ꝛ si om
nia posuerit pater in potestate filij: filius tamen vt formā
hominis impleret/ obsecrandum patrem putat pro no
bis esse: q: aduocatus noster est. Aduocatū em̄ inquit ha
bem⁹ apud patrē/ Jesum christū. Si aduocat⁹ est/ debet
pro meis interuenire pctīs. Non ḡ quasi infirm⁹/ sꝫ quasi
pius obsecrat. Vis scire: quia omnia que vellet posset.
Et aduocatus ꝛ iudex est. In altero pietatis officium: in
altero insigne est potestatis. Vis quoq̄ scire: quia mihi

Lu.vj. nō sibi o:ꝫuerit. Et cū dies inquit factus esset/vocauit discipulos suos:ꝫ elegit duodecim ex ipsis. Vbi notādum ꝙ euangelista ꝫ apostolica scriptura nō solū illos duodecim appellat discipulos christi/sed ꝫ oēs in eū credentes: qui ci⁹ ministerio ad regnū celoꝝ erudiebant. Discipuli quippe a discendo sunt vocati: de quoꝝ multitudine ꝙs ipse voluit elegit: quos ꝫ apl̄os nominauit. Apostoli grece: latine missi dicuntur. Cui⁹ sacramentū nois exponēs euangelista Marc⁹ ait. Et fecit vt essent duodecim cū illo: ꝫ vt mitteret eos p̄dicare euāgeliū. Et ipse dñs dicit. Sicut misit me pater: ꝫ ego mitto vos. Qui bene duodecim sunt electi: vt vez mundi salutē quā verbo p̄dicarēt suo q̄ numero mystice cōmendarēt. Ter em̄ quaterni decas dispondius. Vnde est illud: q: cū in typo ecclesie Salomon dño templū cōderet/fecit ꝫ mare eneū in quo sacerdotes lauarent. Duodecim ꝙ hoc boū cluni⁹ imposuit: quoꝝ tres aquilonē/tres occidentē/tres meridiē: ꝫ tres aspicerēt orientē. Figuraliter insinuās: qm̄ apl̄i apostoloꝝ q̄ successiones/cunctas o:bis quadrati plagas/fidei ꝫ cōfessione sancte trinitatis essent a peccato:ū labe purgaturi. Qui bene etiā in monte eligūtur. Mons ille in q̄ apostolos elegit dñs/altitudinē designat iustitie/qua ipsi tuē di erant ꝫ quā p̄dicaturi hoibus. Naꝫ q: missurus erat eos ad p̄dicandū euangeliuꝫ regni celestis: merito per sublimitatē loci in quo electi sunt admonere voluit eos: nō in infimis desiderijs animū dissoluere/sed ad superna desideranda ꝫ querenda se erigere debere. Sic etiā legē daturus p:ioꝝ populo suo in mōte apparuit: de monte q̄ agenda essent innotuit. Verū q: necdū erat tempus vt dicerēt. Penitētiā agite/appropinquabit em̄ regnū celoꝝ rum: sed tantū dicebāt. Honoꝛa patrē tuū ꝫ matrē: vt fis lōgeuus sup terrā: quā dñs deus tuus dabit tibi. Quis hec eadē verba typice regnū nobis eternū (qđ est in terra viuentiū) p̄mittrant: nequaq̄ ppl̄s loquenti in mōte dño appropinquare valuit/de inferioꝝ⁹ que dicerentur audiuit: q: necdū mente capaci ad intelligenda mysteria q̄ dicebāt ascēdere nouerat. Soluseꝫ Odyses: q: legē spiritualiter audire didicerat/nōtis in quo erat dñs verticē cōscendit. Bene aūt ō:q: ascendens in montē dñs vocauit ad se quos voluit ipe. Nō em̄ illoꝝ electionis ac studij sed diuine erat dignationis ꝫ grē vt in apl̄atū vocarētur. Unde ꝫ eis alibi dicit. Nō vos me elegistis/sed ego elegi vos. Modo aūt fres cū euāgeliū legeret audiuimus: q: cōuocatis duodecim apl̄is/dedit illis potestatē ꝫ virtutē sup oīa demonia: ꝫ vt lāguo:es curarēt. Benignus ꝫ clemens dñs/ac magister non inuidet seruis/atq; discipulis virtutes suas exercere. Et sicut ipe curauerat oēm lāguorem ꝫ oēm infirmitatē: apl̄is quoq; suis tribuit prāteinvt curent oēm languo:em/oēm infirmitatē. Sz multa distātia est inter hre ꝫ tribuere/donare ꝫ accipe. Iste quod cūq; agit/prāre dñi agit. Illi q̄d faciūt: imbecillitatē suā/ꝫ virtutē dñi cōfitent/dicētes. In noie Jesu surge ꝫ ambula. Notandū aūt ꝙ in duodecimo loco fm̄ Mattheū p̄mas prās signoꝝ apl̄is concedit. Nec ꝭ mysterio caret ꝙ duodenario numero choꝛus apl̄icus cōcludit: vt scz mūdi sa lus q̄ verbo ab eis p̄dicaret/suo etiā numero cōmēdaret. Ter enim quaterni duodecim faciūt. Et ter quaterni ad p̄dicandū sunt missi apl̄i: vt perviuersas quadrati o:bis plagas baptizarent gētes: in noie p̄ris ꝫ filij ꝫ spūssancti. Unde ꝫ de ciuitate sctā Hierl̄m descēdente de celo a deo scriptū est. Quia erāt ei ab o:iente po:te tres: ꝫ ab aq̄lone po:te tres: ꝫ ab austro po:te tres: ꝫ ab occasu po:te tres. Ubi figurat⁹ ostendebat: q: p̄dicantibus apl̄is apl̄oꝝq; successoꝛibus/cuncte p o:bē natiōes in fide sctē trinitatis ecclam essent ingressure. In quo etiā sacramēto ita quōdā filij Jsrael circa tabernaculū castrametabant⁹: vt ex oī parte quadrū/terne trib⁹ manerent. Quia p̄mitiua nimirū ecclesia que erat in Judea/vndiq; p circuitū sui credētibus toto o:be natiōibus/spūalia deo castra erat in fide ꝫ cōfessione sancte trinitatis fixura. Dedit inquit illis virtutē ꝫ potestatē sup oīa demonia: vt ꝫ languo:es curarent. Postq̄ dñs nefandos spūs se p̄dicare p̄hibuit/elegit sanctos q̄ ꝫ immūdos spūs eijcerent: ꝫ ipi euāgeliuꝫ mūda mēte/ac lingua p̄dicarēt. Quib⁹ etiā ceteras infirmitates curādi: necnō ꝫ mo:tuos suscitādi (vt Matthe⁹ euāgelista scribit) cōrulit facultatē. Et misit illos p̄dicare regnū dei: ꝫ sanare infirmos. Forasse em̄ nemo crederet hoibus illiteratis ꝓmittentib⁹ regna celoꝝ: ideo cōcessit illis p̄mū ptātē signoꝝ: ꝫ tunc misit p̄dicare regnū dei: vt ꝓmissoꝝ magnitudini attestaret etiā magnitudo factoꝝ: fideq; daret p̄bis virtus ostensa: ꝫ noua faceret q̄ noua p̄dicarēt: atq; ad hoc visibilia miracula insanādis infirmitatibus exhiberent: vt coꝛda audientium ad fidē inuisibiliū perraherent. Unde nūc q̄ cū fideliuꝫ numeros excreuit: intra sanctā eccl̄iam mlti sunt q̄ vitam virtutū tenēt/ꝫ signa ꝓtrū nō habēt: q: frustra miraculū foris ostendit/si deest q̄ intꝰ operet. Nā iuxta magistri gentiū vocē. Lingue in signū sunt: nō fidelib⁹ sz infidelibus. Verū signa q̄ tunc p apl̄os coꝛpora aliter ficbāt/quotidie in sctā eccl̄ia p sanctos p̄dicatoꝛes spūaliter fiūt cū in fide q̄s infirmus eoꝝ p̄dicatione roboraf ad fidē: cū moꝛtuus quis in pctis/grā ꝫ misericoꝛdia dei cōpunctus p eoꝝ eruditionē resuscitaf ad pniam ꝫ cōfessionē pctoꝝ: suoꝝ/dignaq; emendatione vitā merebit sempiternam. Seductus quis a diabolo in fornicatione: aut auaritia/q̄ est idoloꝝ seruitus: aut etiā quoꝛūdā capitaliū criminum deceptus erroꝛe: q̄ oia esse lepꝛa aīe indicanf: p oꝛa doctoꝝ/vel etiā per exēpla scriptis compuncti/redeūt ad finū matris ecclesie/cōfitentes se iugiter in maximis deliq̄sse: ꝫ gemitu pctoꝝ suoꝝ incessabiliter ostēdentes/culpas suas eleemosynis/cereriſq; opib⁹ misericoꝛdie redimūt: donec emendationē vitioꝝ q̄bus implicati fuerant/in puia ꝓmanentes percipiant. Nōne hi quasi lepꝛa mūdati/salutem merentꝰ eternam? Et ait ad illos. Nihil tuleritis in via: neq; virgam/neq; perā/neq; panē/neq; pecuniā/neq; duas tunicas habeatis. Tāta q̄ sacerdotib⁹ debet in deo esse fiducia: vt nequaq̄ curi terrene negotiatiōis/nec desiderijs seculi implicent. Et q̄uis p̄sentis vite sumpt⁹ nō ꝓsideant: tamē hos sibi nūq̄ deesse certissime sciant: si in opere voluntatis dei/in verboq; p̄dicationis fideliter laboꝛent: ne dum mens eoꝝ occupat ad tpalia/minus sibi subiectis ꝓsideant eterna. Pauperē vez vitam sacerdotes debere habere demōstrat: ne viderent causa lucri p̄dicare: q: qui diuitias derrūcauit/ꝓpemodū ꝫ necessaria vite amputauit/thesaurisq; p̄hibitis etiā gulā p̄hibet/cum panē poꝛrare contradicit. In virge p:ohibitione nos admonet/nō aliunde nisi a dño auxiliū querere: vt q̄ dñi habemus auxiliū/baculi p̄sidia nō queram⁹. Un alibi dicit. Querite ergo p̄mū regnū dei ꝫ iustitiam eius: ꝫ hec oīa adijcientur vobis. Cum peram p:ohibuit: honoꝛes terrenos/vel etiam humanos fauoꝛes: necnō ꝫ delectationes carnis oīmodis nos vitare debere demonstrat. Cū panē cōtradicit: monet vt nō i crapula ꝫ ebietate fit cōuersatio nostra: ꝫ q̄ aliꝭ abstinētiā p̄dicamus: nos vitiū gule a nobis abscindam⁹. Poꝛro Marc⁹ dicit/sandaliꝭ eos calcia tos esse p̄cipit: vt neq; pes tectus fit: neq; nudus terrā tāgat. i. vt terreni cōmodi appetitu nequa q̄ p̄dicatio occultetur: nec etiā exēpla prauaa sacerdotib⁹ subditis demōstrētur. Per pecuniā occulta sapiētie designant. Qui em̄ sapientie ꝺ̄bū habet/sed ꝺ erogare/primo negligit: quasi pecuniā clausaꝫ poꝛtat. Verū q̄s quis officiū doctoris accipit: neq; oneribus secularīū negotioꝝ depimi: neq; desiderijs carnalibus resoluī: neq; cōmissum sibi talentū verbi sub otio debet lenti coꝛpoꝛis abscondere. Cū duas tunicas p̄hibet/monet nos non duplici esse aio: aliud in coꝛde gestantes/sed benīuolos ꝫ benignos nos esse ad oēs. In alio euangelio scribitur dñm apl̄os vetuisse possidere aurum vel argentum: neq; pecuniam in zonis: nō peram in via ꝛc. Consequenter hoc p:ecipit euangelizatoꝛibus veritatis/q̄bus añ dixerat. Gratis accepistis: gratis date. Si em̄ sic p̄dicāt vt p̄ciū nō accipiant: supflua est auri ꝫ argenti numoꝝ⁹ possessio. Nā si habuissent aurū ꝫ argentū/viderent nō cā salutis hoim/sed cā lucri predicare. Es ꝺo in sacculis ideo ampu rauit: vt apl̄i doctoꝛes vere religionis: q̄ instituebant oīa p:ouidētia gubernari/seipsos ostēderēt nihil cogitare de crastino. Nō perā (inquit) in via. Et ex hoc p̄cepto arguit pb⁹ q̄ vulgo appellāt Bactroperite: q̄ cōpoꝛes seculi ꝫ oīa ꝓ nihilo ducētes/cellariū secū vehant. Neq; duas tunicas. In duab⁹ tunicis videt mihi duplex ostēdere vestimentū: non quo in locis seꝛbie ꝫ glaciali niue rigentibus vna quis tunica debeat esse contentus: sed q̄ in tunica vestimentū intelligam⁹: ne alio vestiri/aliud nobis futuroꝝ timoꝛe reseruem⁹. Neq; calceam̄ era. Et Plato precipit duas coꝛpoꝛis summitates nō esse velandas: nec sufficiēt debere mollitie capitis ꝫ pedū: cū em̄ hec habuerint firmitatē/cetera robustioꝛa sunt. Neq; virgam. Auxilium habētes a dño/baculi p̄sidia cur queram⁹? Et q: quodāmodo nudos ꝫ expeditos ad p̄dicandū miserat apl̄os: ꝫ dura videbat esse cōditio magistroꝝ⁹/seueritatē p̄cepti sequenti sua tēperauit dicens. Dign⁹ est operarius cibo suo. Tamē (inquit) accipite: quantū in victu ꝫ vestitu vobis necessariū est. Un ꝫ apl̄s replicat. Habentes victū ꝫ vestitū/his cōtenti simus. Cōmunicet aūt his q̄ carecbizaf verbo ei qui se carecbizat in oī bono vt quoꝝ⁹ discipuli merunt spiritualia/cōsoꝛtes eos faciūt carnalium suoꝝ⁹: non in auaritia/sed in necessitate. Hec hīstoꝛice diximus. Cetera spūaliter oīa. Ecclesia ꝺ̄ni ꝙ ꝺ̄ni ꝙ ꝺ̄ni ꝙ

nitas est cogitatiõis: a qua etiã ipsi summi doctores im-
munes esse nequeũt: cũ pro auditorib⁹ soliciti/salubrib⁹
curis incessanter intẽdũt: ꝛ quasi p itinera mũdi vno vix
calcaneo terre puluerẽ legunt. Qui g̃ receperint verbũ:
ipsi afflictiões/curasq̧ doctorũ quas ꝓ se tolerabãt/in ar
gumentũ sibi vertũt humilitatis. Qui vo spreuerint do-
ctrinã docentiũ: sibi labores ꝛ pericula/tediũq̧ solicitudi
nũ ad testimoniũ dãnationis inflectũt. Et ipse est puluis:
Luce. x. q in euangelij contemptores alibi extergi mãdat. Et a q
p bonos auditores/euangelistarũ iubentur pedes ablui
Tex. imo p ipsum saluatorẽ narrãtur abluti. ¶ Egressi aũt cir
cũibant p castella/euãgelizantes ꝛ curãtes vbiq̧. Quid
Mar. vi euãgelizarent/vel quõ curarent apl'i Marc⁹ exponit ple
nius. Predicabant inq̃t vt pniam agerẽt: ꝛ vngebãt oleo
Jaco. v multos infirmos/ꝛ sanabãtur. Dicit ꝛ Jacob⁹. Infirma-
tur qs in vobis: inducat presbyteros ecclie vt orent super
eum/vngẽtes eũ oleo in noie dñi: ꝛ alleuiabit eũ dñs/ꝛ si
Unctio in pctis sit dimittent ei. Unde patet ab ipis aplis hũc scrẽ
sacra est ecclie morẽ esse cõtraditũ: vt põtificali bñdicti oẽ cõsecra
ab apl'is to oleo pungant egroti. Predicabãt aũt vt pniam agerẽt
acta. Et supra: misit illos inq̃t euãgelizare regnum dei: q: vc3
vtrũq̧ (iuxta Joannis baptiste/vel ipsius dñi saluatoris
Mat. iij exemplum) predicabant. Penitentiam agite appropin-
quabit eñ regnum celorũ Regni celorum ianuis appro
pinquare est de his queq̧ quib⁹ ab eo didicerat penitere.

¶ Feria sexta. Luce. V.

¶ In illo tempore: Factũ est vna dierum et Je-
sus sedebat docens. Et erant pharisei sedentes ꝛ
legis doctores: qui venerãt ex omni castello Ga-
lilee: ꝛ Judee: ꝛ Hierusalem. Et virt⁹ erat dñi ad
sanãdũ eos. Et reliqua. Homilia de eadẽ lectiõe.

Saluator omniũ do-
minus/saluari oia lustrat incessu: ꝛ nunc in de-
sertis/nunc in ciuitate/nunc ad mare doctrine
celestis/ꝛ virtutũ dona turbis ministrat. Nunc in monte
solus orat/nũc laborantes in mari ne perire debeãt adiu-
uat. Ubiq̧ munera salutis impartit: vt omnes gradus
ac conditiones ad suã gratiã pertinere demonstret. Con
ueniebant inquit euãgelista turbe multe vt audirent Je
sum: ꝛ curarent ab infirmitatibus suis: ipse autem secede
bat in desertum ꝛ orabat. Juxta mysticũ intellectu3 post
factũ in ciuitate miraculũ/pfecta vtiq̧ leprosi curatione:
quẽ supra describit euãgelic⁹ sermo dño tãgente mũda-
tũ/secedit in desertũ: ibiq̧ cõuenientes ad se turbas beni
gna pietate suscipit: vt ostẽdat se magis quietã/ꝛ a seculi
curis remotã diligere vitã: atq̧ ob hui⁹ appetitũ sanãdis
curã adhibere corporib⁹. Et quidẽ more humano q̃si fre-
quẽtiã se querentiũ declinãs/nolebat manifeste ciuitatẽ
introire. S3 allegorice docebat: q: tumultuosis carnaliũ
Allego- mentib⁹ apertã sui manifestationẽ veritas nõ exhiber: s3
ria pul- quoscũq̧ ab illecebris rerũ tpalium viderit esse discretos
chra. his suorũ lucẽ donorũ largi⁹ infundit. Uerũ/q: nec carna-
les supna pietas deserit/q̃etiã his grãm sue visitationis
p quã ipsi spũales effici valeãt indulget: post desertũ (vt
Marcus scribit) dñs redit in ciuitatẽ: multisq̧ ibidẽ con
uenientib⁹ loquit vbũ/ac sanato paralytico/plurib⁹ occa-
sionẽ interne sanationis q est in fide tribuit. Alr. Q in vr
be dñs miracula facit: in deserto vero/velvt legit in mõte
orando pnoctat: vtriusq̧ vite nobis: ꝛ actiue vc3 contem-
platiue documẽta pmonstrat: vt nec cõtẽplatiõis studio
quis proximorũ curã negligat: nec cura pximorũ imodera
tius obligat⁹/cõtẽplationis studia derelinquat: quaten⁹
nec amorẽ dei ppediat amor pximi/nec amorẽ pximi abij
ciat amor dei. In mõte quippe orare: est relictis infimarũ
cogitationũ curis/tota mẽte quẽlibet ad eterna supne cõ
tẽplationis gaudia festinare. In desertũ secedere ꝛ orare
est exurgẽrẽ intrinsecus strepitũ terrenorũ desideriorum
premere: ꝛ quoddã sibi cũ dño intra se secretum querere
vbi cum illo cessante exteriore tumultu/per interna desi-
deria silenter loquatur. Quod vero legit fm Marcũ: q: Mar. ij.
docente dño in domo: tã multi cõuenerũt/vt nõ caperẽt
neq̧ ad ianuã/nostrã propter saluationẽ qui de gentibus
ad fidẽ venimus designat. Q: predicante in Judea dño/
necdũ intrare ad audiendũ valuimus: ad quos tamen ꝛ
si foris positos/verba sue doctrine fecit peruenire: q: nos
ipse p sanctorũ ora predicatorũ colligit. Et q̃uis extra sy-
nagogã in qua ipe pdicabat inuentos euangelij sui fecit
esse participes. Cõsideratis q ab euangelista compẽdio
sunt premissa/qd sequit de euangelio ꝛ hodie lectũ est cõ
sequenter ꝛ nos videam⁹: ꝛ qd dñs donauerit hinc dica-
mus. ¶ Et factũ est in vna dierũ: ꝛ Jesus sedebat docẽs. Tex.
Et erant pharisei sedentes ꝛ legisdoctores: q venerãt ex
oi castello Galilee/ꝛ Judee/ꝛ Hierusalẽ. Et virtus erat
dñi ad sanãdũ eos. Ubi dñs sedens docuerit: qñ scribis ꝛ
phariseis consedentibus paralyticũ curauit/Lucas bre-
uitatis causa preterit: s3 Mattheus ꝛ Marcus q narrãt
questionẽ facere videntur: quoniã quidẽ Mattheo in ciui- Mat. ix.
tate sua/Marcus in Capharnaum hoc eũ fecisse testat. Mar. ij.
Que difficili⁹ soluerent/si Matthe⁹ etiã Nazareth nomi
naret. Nũc vero vel ipa Galilea in qua erat Nazareth in
telligenda est dicta ciuitas christi: ad distinctionẽ vc3 re-
gionis trãsmarine Gerazenorũ: de qua trãsfretãdo sicut
Matthe⁹ scribit venerat Galileã. Uel certe ipa Caphar
naũ ciuitas christi est dicta: quã nõ nascẽdo/sed virtutib⁹
illustrãdo suã ipse fecerat. ¶ Et ecce viri portãtes in lectu Tex.
lo hoiem q erat paralytic⁹/ꝛ q̃rebãt eu3 inferre ꝛ ponere
ante Jesum. Obtulerũt aũt eũ paralyticũ iacẽtẽ in lectu
lo: q: ipse ingredi nõ valebat. Curatio paralytici: hui⁹ aie
post diuturnã illecebre carnis inertiã ad christũ suspirãt3
indicat saluationẽ: q primo oim ministris q eã subleuent
ꝛ christo offerãt.i. bonis doctorib⁹ q spẽ sanationis opẽq̧
intercessionis suggerant indiget. Qui bñ Marco narrã- Uirtutũ
te q̃tuor fuisse reperiunt: siue q: q̃tuor euãgelij libris ois cardina-
pdicãtiũ virt⁹ oisq̧ sermo firmat: seu q: q̃tuor sunt virtu- liũ ratio
tes: qbus ad pmerendã sospitatẽ fiducia mẽtis erigitur.
Has nãq̧ vt alio loco didicim⁹: cardinales vc3 nõ imme-
rito intelligam⁹. Aliarũ eñ virtutũ in ordine iste pceden
tes: istis ille cõdepẽdẽt q̃si in cardine. De qbus in eterne
sapientie laude d̃r. Sobrietatẽ eñ ꝛ iustitiã docet ꝛ sapiẽ-
tiã ꝛ virtutẽ: qbus vtilius nihil est in vita hoib⁹: qs nõnul
li versis noibus: prudentiã/fortitudinẽ/tẽperãtiã/ꝛ iusti-
tiã appellãt. ¶ Et nõ inueniẽtes qua parte illũ inferrent Tex.
pre turba: ascenderũt supra tectũ p tegulas. Desiderãt pa
ralyticũ christo offerre: s3 turba interposita ab oi parte re
cludũtur: q: sepe aia post infirmi corporis desidiã ad deu3
resipiscẽs: supneq̧ grẽ remedio cupiẽs renouari: prisce cõ
suetudinis obstaculo retardat. Sepe inter ipas orones
secrete dulcedinis ꝛ q̃si suaue cũ dño colloquiũ/turba co
gitationũ interueniẽs/aciẽ mẽti3 ne christ⁹ videat itercln-
dit. Et quid inter hec agendũ? Nõ a salutis desiderio tor
pendũ. Nõ vtiq̧ in infimis exterius qua turbe tumultuã
tur remanendũ: s3 tectũ dom⁹ in qua christ⁹ docet ascendẽ
dum.i. sacre scripture sublimitas est appetenda: lexq̧ dñi
cum psalmista die noctuq̧ meditãda. In quo eñ corrigit
iunior viam suam? In custodiẽdo inquit sermones tuos
¶ Et submiserũt illũ cũ lecto in medio ante Jesum. Pa-
tefacto tecto eger ante Jesum submittit: q: reseratis scri
pturarũ mysterijs/ad notitiã christi puenit: hoc est ad hu
militatẽ fidei pietate descendit. Et bene dom⁹ Jesu tegu
lis cõtecta describit: q: sub cõtẽptibili literarũ velamine si
assit qui reseret/diuina spũalis grẽ virtus inuenit. Unde
iuxta alteri⁹ euãgeliste narrationẽ/nudauerũt tectũ vbi Mar. ij.
erat Jesus. Denudatio erem regularũ i domo Jesu/ape-
ritio est in vtilitate lrẽ spũalis sensus ꝛ arcanorũ celestiũ.
Q aũt in lecto deponit/significat ab hoie i ista carne ad
huc cõstituto christũ debere cognosci. Juxta mysticũ vo
sensum: iã in paralytico gentiũ vniuersitas offertur me-
denda

denda. Et curationis ipsius dñi verba sunt contuenda.
Non d̃r paralytico/salu⁹ esto. Nõ d̃r surge ꝛ ambula: sed
Mat. ix. vt Mattheus scribit tantũ d̃r: cõstãs esto fili: remissa sunt
tibi peccata. In Adã vno pctã vniuersis gentib⁹ remittũ-
tur: hic itaq̧ angelis ministrantibus curandus offertur:
hic filius nũcupat: q: primũ dei opus est. Hinc remittunt
anime pctã: ꝛ indulgẽtia prime trangressionis ex venia
Tex. est. Hoc est eñ qd subsequit. ¶ Quorũ fidẽ vt vidit dixit.
Homo remittũtur tibi pctã tua. Hoiẽ3 dñs a paralysi cu
ratur⁹/primo pctorũ vincula dissoluit: vt ostẽderet eũ ob
nexus culparum artuum dissolutiõe dãnari: nec nisi his
relaxatis/mẽbrorum posse recuperatiõe sanari. Sic ꝛ illi
paralytico q iuxta pbaticã piscinã diu aque motũ frustra
Joã. v. pstolabat/sanato a dño d̃r. Ecce sanus fact⁹ es: iam noli
peccare/ne deteri⁹ tibi aliqd cõtingat. Et bene is cui pec
cata dimittebant homo vocat: q hoc ipo qd hõ erat: non
posset dicere non peccaui: simul etiam vt ille q hoi errata
dimittebat intelligeret de⁹/in Mattheo ꝛ Marco ei d̃r.
Mat. ix Cõfide fili: remittunt tibi pctã tua. O mira hũilitas: de-
spectũ ꝛ debilẽ totisq̧ mẽbrorũ cõpaginib⁹ dissolutũ filiũ
vocat: quẽ sacerdotes nõ dignabant attingere. Aut cer-
Tropo- te ideo filiũ vocat: q: dimittũtur ei pctã sua. Juxta tropo
logica ex logiã: interdũ aia iacens in corpe suo/totis mẽbrorũ virtu
positio. tibus dissolut3/a pfecto doctore curãda offert dño. Que
si mia eius sanata fuerit/tãtũ roboris accipit vt portet sta
tim lectũ suum. Intuendũ sane quãti ppria cuiusq̧ fides
apud deũ valebat/vbi tãti valuit aliena: vt tot⁹ hõ repen
te.i. exteri⁹ interiusq̧ saluatus iã exurgeret: aliorũq̧ me-
Tex. rito alijs laxarent errata. ¶ Et ceperũt cogitare Scribe
et Pharisei dicẽtes. Quis est hic q loq̃tur blasphemias?
Esaie Quis põt dimittere pctã nisi solus de⁹? Legim⁹ in pphe
xliij. tis dicẽte dño. Ego sum q deleo iniq̃tates tuas. Cõseq̃ẽ
ter ergo scribe: q: ipm hoiem putabãt ꝛ vba dei intellige
bãt: arguũt eũ blasphemie. Uerũ vtiq̧ dicũt Pharisei: q:
nemo dimittere pctã nisi de⁹ põt: q p eos q̃s dimittit/qb⁹
dimittẽdi tribuit potestatẽ: ꝛ ideo christ⁹ ver⁹ de⁹ esse ꝓ-
batur: q: dimittere pctã vt de⁹ põt. Uerũ deo testimoniũ
reddũt/sed psonã christi negãtes fallunt. Errãt itaq̧ iu-
dei: qui eũ christum et deũ esse/ꝛ peccata dimittere posse
credũt: Jesum tñ christũ esse nõ credũt: sed multo demen
tius errãt Arriani: q cũ Jesum christũ esse ꝛ pctã posse
dimittere euãgelij vbis deuicti negare nõ audeãt: nihil-
ominus tñ deũ negare nõ timẽt. Erroneũ hoc neq̃ter in-
ducere psumũt: ꝛ fidei christiane vbis cõtraria pclaman
tes nõ erubescũt. Cũ Arrianis igit hi pfidi ab ecclia cẽsẽ-
tur esse catholica: q nec dñm verũ dei filiũ deu3 esse: neq̧
pctã posse dimittere in mẽte sua tenẽt erronea. At ipe pfi
Tex. dos saluare desiderãs: ꝛ occultorũ cognitiõe ꝛ vtute ope
rũ deũ se manifestat. ¶ Respõdens enim dixit ad illos.
Quid cogitatis mala in cordib⁹ vrĩs? Et idẽ nãq̧ deo q
iij. Reg. dicit: ego sum q deleo iniq̃tates tuas/sapiẽtissim⁹ orator
viij. ait. Tu eñ sol⁹ nosti corda oim filiorũ hoim. Eadẽ g̃ inq̃t
maiestate ꝛ potẽtia qua cogitatiões vrãs intueor: possũ
et hoibus delicta dimittere. Ex vobis intelligite qd para
lytic⁹ cõsequat. ¶ Quid est facili⁹ dicere/dimittunt tibi
peccata: an dicere/surge ꝛ ambula. Inter dicere ꝛ facere
multa distãtia est. Utrũ sint paralytico pctã dimissa: sol⁹
nouerat q dimittebat. Surge aũt ꝛ ambula: tã ille q sur-
Spũale gebat/q̃ hi q surgẽrẽ videbãt approbare poterãt. Fit igit
documẽ carnale signũ vt pbet spũale: q̃q̃ eiusdẽ virtutis sit: ꝛ cor
tum. poris ꝛ anime vitia dimittere. Et dat nobis intelligẽtia:
propter pctã plerasq̧ euenire corporũ debilitates: ꝛ idcir
co forsitan pri⁹ dimittunt pctã: vt causis debilitatis abla
tis/sanitas restituat. Quinq̧ siquidẽ sunt differẽtie cau-
sarũ: p qb⁹ in hac vita molestijs corporalib⁹ affligimur.
Aut eñ ad merita augẽda p patiẽtiam iusti corporis in-
firmitate grauant: vt bti pres Job ꝛ Tobias: ꝛ innume-
ri martyres in vtroq̧ testamẽto. Aut ad custodiã virtutũ
preceptarũ ne supbia tẽtante dispereãt: sicut aplo Paulo
ij. Co. xij ne magnitudine reuelationũ extolleret/datus est illi sti-
mulus carnis sue/angelus Sathane q eũ colaphizaret.
Aut ad intelligẽda ꝛ corrigẽda pctã nrã: sicut Maria so- Nũe. xij.
ror Aaron in eremo ob vba temeritatis ꝛ supbie lepra p-
cussa est: ꝛ sicut paralytic⁹ de quo tractam⁹ q nõ nisi prio
dimissis pctis potuit ab infirmitate curari. Aut ad gliam
dei saluantis/siue per seipm/siue p famulos suos: sicut ce
cus natus in euãgelio: q neq̧ ipe peccauit/neq̧ parẽtes Jo. ix.
eius: sed vt manifestarent opa eius in illo: ꝛ sicut Lazar⁹ Jo. xi.
cuius infirmitas nõ dicebat esse ad mortẽ/sed ꝓ glia dei/
vt glorificaret fili⁹ dei per eã. Aut ad inchoationẽ dãna-
tionis eterne qd reproborũ est ppriũ: sicut Antiochus et
Herodes: qui vterq̧ suo tpe aduersus deũ repugnãtes:
quid tormẽtorũ in gehẽna ppetuo passuri essent: psentiu3
afflictionũ miseria cũctis ostẽdebat. Quib⁹ cõgruit illud
prophete. Et duplici cõtritione contere eos. Unde neces Hie. xvij
se est in oibus que aduersa tpaliter patimur/cũ humilita
te dño gratias agam⁹: ꝛ infirmitatis nrẽ conscij de colla
tis nobis remedijs gratulemur. Necesse est: vt cõsciẽtiã
nostrã reuersi: solerter opa nrã simul ꝛ cogitatiões explo
rem⁹: ꝛ q̃cq̃d nos peccasse dephendim⁹/digna castigatio
ne purgem⁹: q̃cq̃d de his q nos recte fecisse credebamus
vitio nobis elationis perisse cõperim⁹: ꝛ hoc humili satis Quare
factione castigem⁹. Hoc eñ nobis sepius fit cã flagellorũ. nocẽtes
Ceterũ: innocẽtes ꝛ iustos ob augmẽta pmiorũ flagella- et inno-
ri/pfectorũ est donũ speciale virorũ: verberib⁹ aũt tpalib⁹ cẽtes pu
ad eterna tormẽta cõpelli/impenitẽtũ est pena reprobo- niantur.
rũ. ¶ Ut sciatis aũt q: fili⁹ hois potestatẽ h3 in terra di- Tex.
mittere pctã. Si ꝛ de⁹ nobis est iuxta psalmistã: qui quã-
tũ distat oriẽs ab occasu: elõgauit a nobis iniq̃tates no-
stras: ꝛ iuxta memoratũ Esaie testimoniũ: q delet iniqui
tates nostras: et fili⁹ hois potestatẽ h3 in terra dimittẽdi
peccata: ergo idẽ ipse ꝛ de⁹ ꝛ fili⁹ hois est: vt ꝛ hõ christ⁹
p diuinitatis sue potẽtiã/dimittere iã pctã possit: ꝛ Jesus
christus p humanitatis sue fragilitatẽ ꝓ pctoribus mori.
¶ Dixit paralytico. Surge tolle lectũ tuũ et vade in do- Tex.
mũ tuã. Et aia nrã paralytica si surrexerit: si robur pstinũ
recuperauerit: portat lectũ suũ in quo iacebat ante disso Esa. xliij
luta: et portat illũ in domũ virtutũ suarũ. Spũaliter de le
cto surgere/est aiam a carnalib⁹ desiderijs/vbi egra qui-
escebat extrahere. Lectũ vo tollere/est ipsam q̃ carnẽ p
continẽtie frena correctã/spe celestiũ pmiorũ delicijs pri-
uare terrenis. Ipse est eñ lectus q per singulas noctes
lauat a Dauid.i. pro vni⁹ noxe maculis/digno peniten-
tie flumine castigatur: sublato aũt lecto domũ ire/est ad
paradisum redire. Ipsa est eñ vera dom⁹ que hominem
prima suscipit: non iure amissa/sed fraude: tãdemq̧ resti-
tuta p eũ qui fraudulẽto hosti nihil debuit. Aliter. San⁹
qui languebat lectũ reportat domũ: cũ anima pctõrũ re-
missione accepta/ad internã sui custodiã cũ ipso se corpo
re refert: ne post veniã qd vnde iterũ iuste feriat admit-
tat. Per lectũ eñ in quo carnis est reqes/ipsa caro signa
tur: per domũ vero conscientia figuratur. Et q: cũ mente
mortui in vitijs iacemus/in carnis delectatione quiesci-
mus: infirmi portamur in lecto. Cũ vero sanati mẽte fue
rimus: vt iam vitijs carnis pulsantibus resistamus: neces
se est vt tẽtationũ cõtumelias de nostra infirmitate tole-
remus. Ergo itaq̧ mire ad salutẽ reducto precipit: tolle
lectũ tuũ.i. illud in quo portatus es: q: necesse est vt por-
tet quisq̧ cõtumeliã carnis in qua prius iacebat egrot⁹.
Quid est ergo dicere/tolle lectũ tuũ ꝛ vade in domũ tuã
nisi porta tẽtationes in qbus hactenus iacuisti ac reuer Tex.
tere ad cõsciẽtiã vt videas q fecisti. ¶ Et confestim sur
gens corã illis: tulit lectũ in quo iacebat: ꝛ abijt in domũ
suam magnificans deũ. Et stupor apprehendit omnes ꝛ
magnificabant deũ. Mira diuine potẽtie virtus/vbi nul
la tẽporis interueniẽte morula/iussu saluatoris salus fe-
stina comitat. Merito qui affuerãt/dãnatis blasphemie
iaculis: ad laudẽ tante maiestatis stupentia corda cõuer
tunt. Nã primo dñi virtutẽ sue perfidie fore vltricẽ turbe
timẽt: dehinc cessante iã desperatiõis timore/honore deo

redditur/ꝙ tantā dedit hominibus potestatē: hoc em̄ seq̄tur. ¶ Et repleti sunt timore dicētes: q: vidimus mirabilia hodie.

Tex.

Sed soli hoc christo erat debitum: soli de cōmunione paterne substātie hoc agere erat familiare. Nō ergo hoc venit in admirationē ꝙ posset ista? Quid em̄ de⁹ nō posse credit? Alioquin laus de vno hoie/nō de plurib⁹ extitisset. Sed delati deo honoris huius causa est: ꝙ potestas hoibus ac via data sit p̄ v̄bū eius: ⁊ pctōꝝ remissiōis et corpoꝝ resurrectiōis ⁊ reuersionis in celū. Tu autem.

¶ Sabbato. Luce. IIII.

¶ In illo tempore: Surgēs Jesus de synagoga introiuit in domū Simonis. Socrus aūt Simonis tenebatur magnis febrib⁹: ⁊ rogauerunt illū pro ea. Et reliqua. Homilia beati Ambrosij.

Sacrilegia iudeorum que ante dn̄s prenūtiauerat p̄ pphetā: ⁊ psalmi versiculo declarauerat: que passur⁹ erat in corpore cōstitutus/dicēs. Retribuebant mihi mala p̄ bonis qm̄ seq̄bar bonitatē. Et in alio. Odio habuerūt me gratis. Nā odiū retribuebāt p̄ dilectiōe mea. Hec oia in euāgelio docet esse cōpleta. Nā cū ipe per populos beneficia diffunderet: illi iniurias irrogabant. Nec mirū si p̄diderūt salutē: qui eiecerūt de suis finib⁹ saluatorē. Moralis em̄ dn̄s: et qui docuerit exēplo sui apl'os suos oibus oia fieri: nec volētes repudiat/nec inuitos alligat/nec reijciētibus reluctat/nec rogantib⁹ deest. Sic gerazenos alibi cū virtutes eius sustinere nō possent/quasi ifirmos ⁊ ingratos reliq̄t.

Dispēsatoria fuit passio christi.

Simul intellige nō ex necessitate fuisse: sed volūtariā corporis passionē nec captum a iudeis sed a se oblatū. Etem̄ qn̄ vult capit/qn̄ vult labit/qn̄ vult suspenditur/qn̄ vult nō tenet. Et hic in supciliū mōtis p̄cipitandus ascēderat: ⁊ ecce p̄ mediū eoꝝ (mutata subito vel obstupefacta furentiū mēte) descēdit. Nōdū em̄ venerat hora passionis: quinetiam malebat adhuc iudeos sanare ꝙ perdere: vt inefficaci furoris exitu desinerēt velle qd̄ implere nō possent. Vides igit ⁊ hic diuinitatis esse qd̄ non capt⁹ est: ⁊ illic volūtatis esse ꝙ capt⁹ est. Nā queadmodū a paucis teneri potuit: q̄ a populo nō tenet? Sed noluit sacrilegiū esse multoꝝ vt in auctores culpe crucis inuidiam retorqueret. Atq̄ a paucis q̄dē affigit: sed p̄ toto orbe morit.

Tex.

¶ Et in synagoga erat homo habēs spm̄ immūdū. Et infra. Surgens aūt de synagoga intrauit in domum Simonis ⁊ Andree. Socrus aūt Simonis tenebatur magnis febribus. Vide clementiā dn̄i saluatoris. Nec indignatione cōmotus/nec scelere offensus: nec iniuria violat⁹ Judeā deserit: quinetiā immemor iniurie/memor clemētie/nūc docēdo/nūc liberando/nūc sanādo in fide plebis corda demulcet. Et bn̄ sctūs Lucas virum a spū nequitie liberatū ante p̄misit: ⁊ subdidit femine sanitatē. Vtrūq̄ em̄ sexū dn̄s curatur⁹ aduenerat: et prior sanari debuit/q̄ prior creat⁹ est/nec p̄termitti illa q̄ mobilitate mag' animi ꝙ prauitate peccauerat.

Allegorica expositio.

Sabbato medicine dn̄ice opera cepta significat: vt inde noua creatura ceperit/vbi vet⁹ creatura ante desinit: nec sub lege esse filiū dei/sed supra legē in ipo principio designaret: nec solui legē sed impleri. Neq̄ enim per legē/sed verbo factus est mūdus sicut legim⁹. Verbo dn̄i celi firmati sunt. Nō soluitur ergo lex sed implet: vt fiat renouatio hois iā labentis. Vn̄ apl's ait. Spoliātes vos veterē hoiem: induite nouū qui s̄m deū creatus est.

Eph. iiij.

Et bene sabbato cepit: vt ipsum se ostenderet creatorē q̄ opera operibus intexerat: et p̄sequeret opus qd̄ ipse iam ceperat: vt si domū faber renouare disponat: nō a fundametis/sed a culminib⁹ incipiat soluere vetustatē. Itaq̄ ibi pri⁹ manū admouet vbi ante desierat: deinde a minoribus incipit vt ad maiora p̄ueniat. Liberare a demone ⁊ hoies sed in v̄bo dei possūt resurrectionē mortuis impetrare/diuine solius est potestatis. Nec queꝙ mouere d3/ꝙ Jesu Nazareni nomē/in hoc libro diabolus dixisse primus inducitur. Nec em̄ ab eo christ⁹ nomē accepit: qd̄ de celo angelus ad virginem detulit. Est huius impudētie vt inter hoies aliq̄d primus vsurpet: ⁊ ad hoies q̄si nouū deferat: quo terrorē sue potestatis incutiat. Deniq̄ ⁊ in genesi: prim⁹ deū hoi nūcupauit. Sic em̄ habes. Et dixit serpēs mulieri. Quid vtiq̄ dixit deus: Ne edatis de oi ligno.

Gen. iij. Gen. ij.

Vterq̄ igit a diabolo decept⁹ est: sanatus a christo. Sequere cetera: ⁊ euangelice lectionis disce mysteria: atq̄ in duoꝝ sanitate/publice sacrm̄ salutis agnosce. Sicut em̄ in Adā oēs moriunt: ita ⁊ in christo oēs viuificabunt.

j. Co. xv.

Quis est iste q̄ in synagoga spm̄ demonis habebat immūdū/nisi ppl's iudeorū qui quasi serpentinis spiritib⁹ reuinctus est ⁊ innodatus diaboli laqueis: simulatā corporis mūditiā/interioris mētis sordib⁹ inq̄nabat. Et bene in synagoga hō erat q̄ spm̄ immūdū habebat: q: spm̄sctm̄ amiserat: introierat em̄ diabolus vnde christ⁹ exierat. Simul ostēdit natura diaboli non improba opa iniqua. Nā quē per supiorē naturā dn̄z confitet/opere negat. Et in hoc apparet eius nequitia et improbitas iudeoꝝ: qd̄ ita ppl'o vesane cecitatē mētis effudit: vt ppl's neget quē demones cōfitent. O peior magistro discipuloꝝ hereditas: ille v̄bo dn̄m tētat/hi facto. Ille dicit mitte te/isti adoriunt vt mittant.

Judeoꝝ malitia notatur.

Si altiore cōsilio ista pēsamus: animi debemus intelligere ⁊ corporis sanitatē: vt prius animus q̄ serpentinis laborabat insidijs/absolutus sit. Aia em̄ a corpore nūꝙ vinceret: nisi prius a diabolo tentaret. Nā cū aia corp⁹ agat: viuificet ⁊ gubernet: queadmodū in eius illecebras captiua raperet/nisi et ipsa superioris alicui⁹ potestatis vinculis stringeret? Deniq̄ non prius Eua esurijt/ꝙ serpētis eā versutia temtauit: et ideo aduersus ipm auctorē pcti prius debuit medicina salutis operari. Fortassis etiā in typo mulieris illius socrus/sc3 Simonis ⁊ Andree varijs criminū febribus caro nr̄a lāguebat: ⁊ diuersarū cupiditatū immodicis estuabat illecebris. Nec minorē febrē amoris esse dixerim/ꝙ caloris. Itaq̄ illa animū febris/hec corp⁹ inflammat. Febris em̄ nr̄a auaritia est: febris nr̄a libido est: eoꝙ ignite sint cupiditates. Unde ⁊ apl's ait. Si nō se cōtinent nubēt: meli⁹ est em̄ nubere ꝙ vri.

j. Co. vij.

Febris nr̄a luxuria est: febris nr̄a ambitio est: febris nr̄a iracūdia est. Que licet corporis vitia sint: ignē tn̄ ossib⁹ implicant: mētē animum sensumq̄ pertētāt. Hec prior diaboli solicitat arte. Etem̄ ager bon⁹/vestis/monile/suadela serpētis est: honorum gra/sublimitas potestatū/epularū suauitas: forma meretricis/laqueus est diaboli: ⁊ q̄si q̄dā nequitie spūalis illecebrosus affect⁹: q̄ p̄ carnis illecebrā: q̄ cito feminea q̄dā leuitate mollit: aiū ꝙ de gradu deficit. Neq̄ em̄ formā mulieris anim⁹ pri⁹ ꝙ corporis oculus cōcupiscit. Deniq̄ qd̄ nō videris nō amabis: S3 vbi caro cōcupierit: cōparietis ꝙ animi cōstātia deficit: ⁊ mens cōsortio amoris inficit. Duo em̄ in carne vna sunt: atq̄ ita morb' irrepsit sceleris effectu/tentante diabolo/carne suadente. Vehementior tn̄ est animi ꝙ corporis febris/⁊ ideo p̄ animi voluntate corpis sal⁹ plerūq̄ cōtenit: nec a periculis abstinetur. Vn̄ nō alienū videt repetere: queadmodū Theotim⁹ cū graui oculoꝝ incōmodo laboraret ⁊ amaret vxorē: interdicta sibi a medico facultate coeūdi: cupiditatis ipatiēs atq̄ impetu libidinis rapt⁹ se moderare nequerit. Sciēs em̄ prudēs ille: ꝙ esset oculos amissur⁹/priusꝙ cōueniret vxori: in ipso estu feruētis cupiditatis ⁊ cōsuetudinis aparatu: vale inq̄t amicū lumē.

Exēplū notabile de estu libidinis.

Sic febre libido flagrans/ratio: est/grauiusq̄ p̄cipitat ⁊ inflāmat. S3 vbi q's resipuerit a furore: tūc cōscientie interioris visus apit: factiq̄ successit pnia: et pudēda sui vnusq̄sq̄ p̄ qualitate facinoris erubescit. Tūc deus timetur et pctor cupit se celare: s3 nō pōt. Tūc caro arguit/diabol⁹ accusat: hec q̄si plena vitiorum/ille q̄si auctor erroris. Patescit deformitas: nudum est em̄ deo oē secretū: nec vllius sic⁹ folijs/hoc est tegmine corpali/vel iactātia seculari/flagitoꝝ secreta velātur:

et vnusq̄sq̄ diuinū peccati conscia formidat mente iudiciū dicens. Vtinā super me mōtes cadant. In quibus me abscōdā fissuris petrarū: cū venerit confringere terram? Tūc tribulos et spinas oīs caro: hoc est curarū morsus solicitudinēq̄ generat: estusq̄ quos sibi per cōcupiscētiā carnis animus ipe circūdedit. Etem̄ quasi caluis q̄busdā suffigit aia corporeis voluptatib⁹: ⁊ cū semel adheserit voluptatib⁹ dimersa terrenis/difficile in altū pōt vnde descēdit sine dei fauore reuolare. Actuū em̄ suoꝝ vincta laqueis: ⁊ deliciarū seculariū illecebris obnoxia iā tenetur. Hūc ergo Adā: hāc Euā dn̄s liberatur⁹ aduenit: quoru3 alter ad imaginē dei factus: altera virtutē accipiēs sui viri: ꝙdiu fuit subdita fortiori: vnā gerebāt in vno spū deo placitā volūtatē: ⁊ in paradiso positi dei/vite celestis operabant alimoniā. Postea v̄o ꝙ caro suadere diuersum: ⁊ legē p̄priā cepit nō tenere: paradisi exules facti in hūc inferiorē demersumq̄ locū pcti merito ceciderūt. Nec q̄sq̄ putet incōgruū esse/si Adā atq̄ Eua in typo aie et corporis estimētur: cū in typo ecclie estiment et christi.

Ephe. v.

Nā cum duos esse in vna carne apl's diceret/adiecit. Sacramētu3 hoc magnū est: ego aūt dico in christo ⁊ in ecclia. In quo ergo supni dei: in eo multo magis animi nr̄i pōt esse mysteriū. Sed heret/suffixus est/capt⁹ est/et corporeis febribus succēsus: cōpassione carnis egrescit: q̄rendus est medicus. Sed q's iste tantus est: q̄ saucie mētis medeat vlceribus? Quis tant⁹ est hō q̄ possit alijs subuenire: cū sibi ipsi non possit succurrere? Quis alijs possit vitā reddere: cū ipse morte nō possit euadere?

Rom. v.

Omnes em̄ in Adā moriūtur: q: per vnū hoiem in hūc mūdū pctm̄ intrauit/et p̄ pctm̄ mors: ita in oēs hoies pertrāsijt: in quo oēs peccauerūt. Illi⁹ igit culpa/mors oiū est. Deniq̄ missi sunt sctī: missi sunt ⁊ pphete: q̄ oracula diuina loquerētur: nec q̄cꝙ p̄mouere potuerūt. Queram⁹ ḡ alique de angelis aut archangelis medicum. Sed queadmodū mihi possunt presidiū ferre nec peccē: cum ipse archangelus a peccato non potuerit abstinere? Queadmodū ad paradisum angelus reuocare me poterit: cū ipse sathanas et angeli sui sedē quam acceperant seruare non potuerint.

¶ Itē de eodē sabbato. Luce. IIII.

¶ In illo tempore: Surgēs Jesus de synagoga introiuit in domū Simonis. Socrus aūt Simonis tenebatur magnis febrib⁹: ⁊ rogauerunt illū pro ea. Et reliqua. Homilia de eadem lectione.

In isto sancti euangelij capitulo nō idē ab euāgelistis seruat⁹ est ordo. Hoc deniq̄ factū Marc⁹ ⁊ Lucas (anteꝙ de leproso q̄ dn̄o descēdente de monte mūdatus est/quid dicerēt) narrāt.

Mar. j. Matt. viij.

Matthe⁹ vero (post terminatū in mōte sermonē: leprosi p̄missa mūdatiōe puerīq̄ cēturionis curatione) subiungit de restitutione socrus Simonis Petri. Sed nihil obstat narrandi diuersitas/vbi eadem res nūtiatur. Et notandū ꝙ leprosus ille apud Mattheum primo specialr curatus sit: scd̄o puer cēturionis: tertio socrus Petri febriēs i Capharnaū quarto in loco q̄ oblati sunt ei demonio vexati: quoꝝ spūs v̄bo eijciebat: qn̄ ⁊ oēs male habētes curauit.

Sap. ij.

Om̄ inuidia diaboli mors intrauit in orbē terrarū: ideo cōtra ipm mortis auctorē primo debuit medicina salutis operari: primo lingua serpētina ne vltra virus spargeret occludi: ac deinde femina q̄ prima seducta est a carnalis cōcupiscētie febre curari: tertio vir qui male suadentis dicta cōiugis audiuit/ab erroris sui lepra castigari: vt ipe apud Lucā euāgelistā esset ordo restaurationis/q̄ fuerat ⁊ casus. Paulo superi⁹ enim refert: q: in synagoga erat hō habēs demoniū immūdum. Cuius integra restitutiōe sanitatis descripta subdit hoc qd̄ ex lectiōe audiuim⁹ hodierna.

Tex.

¶ Surgēs aūt de synagoga Jesus/introiuit in domū Simonis. Socrus autē Simonis tenebat magnis febrib⁹. Sed ⁊ hui⁹ releuationis a dn̄o collate explicita narratione nōnullis interpositis: vir q̄ erat plen⁹ lepra subinfert mūdationē. Bene autē vbi leprosus mūdat cert⁹ nō exprimit loc⁹: vt ostēdat: nō vnū ppl'm spālis alicuius ciuitatis: sed oīm ppl'os fuisse sanatos. Hec p̄ excessum necessariū p̄misim⁹: vt mysticū ordinē ab euāgelista seruatū mōstrarem⁹ vt dictu3 est restaurationis in dn̄o q̄ erat ⁊ casus in p̄toplastis. Intēdamus nūc mētis obtutū/ad hoc euāgelij caplm/qd̄ nobis exponēdū hac lectione p̄positū est.

Moralis expositio miraculi.

Si virū a demonio liberatū moraliter animū ab imūda cogitatiōe purgatū dixerim⁹ significare: cōr femina febrib⁹ tēta sed ad imperiū dn̄i sanata/carnē ostēdit a ꝯcupiscētie sue feruore p̄ cōtinētie p̄cepta frenatā. Ois em̄ amaritudo et ira et indignatio ⁊ clamor ⁊ blasphemie/spūs immūdi furor est. Fornicationē v̄o immūditiā/libidinē/cōcupiscētiam malā: ⁊ auaritiā q̄ est simulacroꝝ seruitus: febrē illecebrose carnis intellige.

Eph. iiij. Col. iij.

Tex.

¶ Et rogauerūt illū p̄ ea. Et stans super illā imperauit febri ⁊ dimisit illā. In euāgelio Matthei scriptū est: ⁊ tetigit manū ei⁹ ⁊ dimisit eā febris.

Matt. viij.

Modo em̄ saluator rogat⁹: mō vltro curat egrotos: ostēdens se cōtra pctōꝝ q̄ passiones ⁊ p̄cib⁹ semp annuere fideliū et ea q̄ ipsi minime in se intelligūt: vel intelligēda dare/vel pie perētib⁹ etiā nō intellecta dimittere: iuxta hoc qd̄ Ps. postulat. Delicta quis intelligit: ab occultis meis ⁊c.

Ps. xviij

Tangit v̄o man⁹ mulieris: ⁊ sanatis operib⁹ eius pctōꝝ infirmitas fugit.

Tex.

¶ Et cōtinuo surgēs ministrabat illis. Naturale est febricitātib⁹ incipiēte sanitate lassescere: et egrotatiōis sentire molestiā. Verū sanitas q̄ dn̄i cōfertur imperio/simul tota redit: nec solū ipsa redit: sed ⁊ tāto robore comitāte: vt eis cōtinuo q̄ se adiuuerant ministrare sufficiat. Et iuxta leges tropologie: mēbra q̄ seruierāt immūditie ad iniq̄tatē vt fructificarēt morti/seruiāt iustitie in vitā eternā. Sed ⁊ s̄m mysticos intellect⁹/saluato centurionis puero: ac fide gētiū in cēturione laudata: consequēter socrus Petri: hoc est synagoga iudaica ab estu febriū sanat. Dom⁹ nāq̄ Petri plebs israelitica intelligit: in qua iuxta qd̄ Paulus apl's refert ipe Petr⁹ apostolatus ministeriū accepit. Socrus v̄o Petri eiusdē plebis est synagoga: q̄ mater primitiue ecclie tāꝙ vxoris Petri ob hoc cōuenieter accipit: qm̄ ex ipa synagoga primaria discipuloꝝ christi ecclia carnis origine traduxisse cognoscit: q̄ Petro veluti despōsata: sed spūsctī grā inuisibiliter fecūdata/in exēplū btī Joseph ⁊ Marie virginis salubriter credit.

Allegorica expositio.

At v̄o Socr⁹ Petri: hoc est synagoga iudaica interim p̄fidie febribus estuat: donec plenitudo gētium introeat: ⁊ sic oīs israel saluus fiat. Cuius manū tangere est in ea bonas actiōes informare: q: nisi mūdate fuerint manus iudeoꝝ q̄ sanguine sunt plene: synagoga eoꝝ febricitās iacet. Sed tūc eā febris dimittit cū multiplex p̄fidie lāguor ipsam deseret. Porro surgit ac ministrat cum mortuis opib⁹ abrenūtiās: atq̄ ea q̄ sursum sunt q̄rēs/in nouitate vite perābulat.

Tex.

¶ Cū sol aūt occidisset: oēs qui habebāt infirmos varijs lāguorib⁹/ducebāt illos ad illū. At ille singulis imponēs man⁹ curabat eos. Mattheus ita scribit. Vespe inq̄t facto obtulerunt ei multos demonia habētes: ⁊ eijciebat spūs v̄bo: ⁊ oēs male habētes curauit vt impleret qd̄ dictū est p̄ Esaiā pphetā dicētē. Ipe infirmitates nr̄as accepit: ⁊ egrotatiōes portauit.

Matt. viij. Esa. liij.

Oēs non mane/nō meridie/sed ad vesperā curant qn̄ sol occubiturus est: qn̄ granū tritici in terra morit/vt multos fructus afferat. Solis nāq̄ occubitus passionē morteq̄ illi⁹ significat qui dixit. Quādiu in mūdo sum/lux mūdi sum. Et sole occidēte plures demoniaci ꝙ ante/plures sanantur egroti: q: temporaliter in carne viuens paucos iudeorū docuit: calcato regno mortis/oibus p̄ orbē gentib⁹ fidei salutisq̄ dona transmisit. Cui⁹ ministris qua vite lucisq̄ p̄conibus/psalmista canit. Iter facite ei q̄ ascēdit super occasum. Super occasum quippe dn̄s ascendit: quia vn̄ in passione occubuit/inde maiorē suā gl'iam resurgē

Tex. do manifestauit. ¶ Exibāt aūt demonia a multis clamā
tia τ dicētia: q: tu es filius dei. Et increpans non sinebat
ea loqui: q: ipm sciebant esse christū. Demonia filiū dei cō
fitebant τ attestante euāgelista sciebāt ipm esse christuz:
q: quē dierū q̄draginta ieiunio fatigatū / diabol⁹ hoīem
cognouerat / nec tentando valebat / an τ dei filius esset ex-
periri / iam nūc p̄ signo℞ potētiā vel intellexit / vel potius
Notabi- suspicatus est esse filiū dei. Nō ergo ideo iudeis eū cruci
lis snia. figere psuasit: q: christū siue filiū dei nō esse putauit: sʒ q:
se morte illi⁹ nō p̄uidit esse dānādū. Uere em̄ de hoc my-
sterio a seculis abscōdito dicit apl's: q nemo principium
hui⁹ seculi cognouit. Si em̄ cognouissent nūq̄ dn̄m glie
crucifixissent. Quare aūt demonia dn̄s se loq̄ p̄hibebat
manifestat psalmista q̄ ait. Pctōi aūt dixit de⁹: quare tu
enarras iustitias meas: ne quis dū audit p̄dicantē sequa
tur errantē. Improb⁹ aūt magister est diabol⁹: q̄ falsa ve
ris semp̄ p̄miscet: vt specie veritatis testimoniuz fraudis
obtexat. Alias aūt nō soli demones q̄ inuiti cōfitebantur
iubent silere de christo: sʒ τ illi q̄ ab eo sanati spōte cōfite-
ri volebāt: imo ipsi apl'i q̄ eū post resurrectionē toto orbe
erāt p̄dicaturi: ante passionē ei⁹ p̄cipiunt oino reticere de
illo: ne diuina vcʒ maiestate p̄dicta / passionis dispensatio
differret: τ dilata passione / salus mūdi que per hāc futu-
Tex. ra erat / negaretur. ¶ Facta aūt die egressus ibat in de-
sertū locū. Et turbe requirebāt eū / τ venerūt vsq̄ ad ipm
et detinebāt eū ne discederet ab eis. Quib⁹ ille ait. Quia
et alijs ciuitatib⁹ opʒ me euāgelizare regnū dei. Si occa
sus solis dn̄i mortis exprimit: quare nō die redeūte resurre
ctio illius indicet: Cuius manifestata luce a credentium
turbis inquirit: τ in gentiū deserto inuētus ne abeat / de-
tinet: maxime cū hec prima sabbati q̄ resurrectio celebra-
ta est: egressio / quesitio / τ inuētio contigerit. Or autē sm
Mar. i. Marcū abijt in desertū locū dn̄s ibiq̄ orabat: hoc facto
intimat: q: resurrectionis sue patefacta glia: abijt in de-
sertū gentiū / ibiq̄ in suis fidelib⁹ orabat: q: corda eo℞ p̄
gratiā sui spūs ad virtutē orationis excitabat. Et nos igi
tur fratres exēplo eo℞ q̄ dn̄m fideliter exquisierūt: τ ideo
inuenire meruerūt: atq̄ presentie ei⁹ dulcedine capti deti
nebāt illū / ne discederet ab eis: intēdamus mētis obtutū
et adiuuāte dn̄o dn̄m requiram⁹. Diuini cantici vox est.
Querite dn̄m τ viuet aia vr̄a. Queramus inueniēdū: q̄-
ramus inuētū. Ut inueniēdus q̄ratur occult⁹ est: vt inuē
tus q̄rat immēsus est. Un̄ τ alibi d:. Querite faciez eius
ij. Ti. iij. semp̄. Satiat em̄ querētē inquātū capit: τ inuenientē capa
Eccl'i cioiē facit: vt rursus q̄rat impleri / vbi plus capere ceperit
xviij. Non ergo dictū est: q̄rite faciē eius semp̄: queadmodū de
q̄busdā: semp̄ discētes τ ad v̄itatis sciētiā nūq̄ p̄uenientes
sed poti⁹ sicut ille ait: cū cōsummauerit hō / tūc incipit: do
nec ad illā vitā veniam⁹ / vbi sic impleamur: vt capaciores
Ois nr̄a nō efficiamur: q: ita pfecti erim⁹ / vt iā nō p̄ficiam⁹. Tūc
scia imp- em̄ ostēdit nobis qd sufficit nobis. Hic aūt semp̄ q̄ram⁹:
fecta. et fruct⁹ inuētionis nō sit finis inq̄sitionis. Neq̄ em̄ pro-
pterea nō semp̄ q: hic tantū: sed ideo hic dicim⁹ esse querē
dū: ne aliq̄n hic putem⁹ ab inq̄sitione cessandū. Nā et de
q̄bus dictū est: semp̄ discētes τ ad v̄itatis sciētiā nūq̄ p̄ue
niētes / hi sunt vtiq̄ discētes. Cū v̄o de hac vita exierint:
iā nō erūt discētes / sed erroris sui mercedē recipiētes. Sic
em̄ dictū est: semp̄ discētes τ ad v̄itatis sciētiā nūq̄ perue
nientes: tāq̄ diceret: semp̄ ambulantes τ nūq̄ ad viā p̄ue
niētes. Nos aūt semp̄ ambulam⁹ in via / donec eo venia-
mus quo ducit via. Nusq̄ remaneamus in ea / donec per-
ducat vbi maneam⁹ atq̄ ita et q̄rendo tendim⁹ / τ inue-
niendo ad aliquid peruenimus: vt ad id qd restat querē
do et inueniendo trāseam⁹: quousq̄ inueniēdo ibi fiat fi-
nis querendi / vbi post p̄fectionē nō superest intētio profi
ciendi: in christo Jesu dn̄o nostro: per quē nūc gratiā re-
conciliationis accepimus: τ accessum habemus ex fide
Rom. v. iustificati ex ea in gratiam spei glie filio℞ dei: qui et dedit
ij. Co. v. nobis pignus spūs: ipsi semper gloria τ virtus in patre et
spūsctō ante secl'a: τ nūc p̄ immortalia scl'a seculo℞. Amē

¶ In octaua pentecostes. Joan. III.

¶ In illo tēpore: Erat homo ex Phariseis Ni-
codemus nomine princeps Judeorū. Hic venit
ad Jesum nocte: et dixit ei. Rabbi: scimus quia a
deo venisti magister. Et reliqua. Homilia vene-
rabilis Bede presbyteri.

SIcut ex lectiōe sancti
euāgelij fratres charissimi audistis: princeps iu-
deorū venit ad dn̄m nocte / cupiēs secreta eius
allocutione pleni⁹ discere mysteria fidei / cui⁹ aperta ostē
sione signo℞ aliquaten⁹ iam rudimēta perceperat. Qui
q̄m prudēter ea q̄ ab illo fieri videbat intelligere curauit
sublimiter ea que ab illo q̄rebat / inuestigare promeruit.
¶ Rabbi inq̄t scim⁹: q: a deo venisti magr̄. Nemo enim Tex.
pōt hec signa facere q̄ tu facis / nisi fuerit de⁹ cū eo. A deo
igit Jesum venisse ad magisteriū celeste mūdo adhiben
dū cōfessus est: deū cū illo fuisse miraculis p̄dentib⁹ in-
tellexit: necdū tn̄ ipm deū esse cognouit. Sed q: quē ma- Studiū
gistrū nouerat veritatis studio docēdus adijt: merito ad Nicode-
agnitionez diuinitatis eius p̄fecte doctus subijt: merito mi.
vtriusq̄ natiuitatis eius diuine scʒ τ humane / sed τ pas-
sionis atq̄ ascēsionis ipsius arcana p̄cepit: necnō etiam
modū scōe gn̄atiōis τ ingressuz regni celestis aliaq̄ per
plura doctrine euāgelice sacramēta dn̄o reuelāte didicit.
¶ Rn̄dit etem̄ Jes⁹ τ dixit ei. Amē amē dico tibi: nisi q̄s Tex.
nat⁹ fuerit denuo / nō pōt videre regnū dei. Que snia tan
to aperti⁹ cūctis fidelib⁹ lucet / quāto cōstat: q: sine hui⁹
luce fideles esse nequeūt. Quis etem̄ sine lauacro rege-
nerationis remissionē pctōrū cōsequi: τ regnū valet intra
re celo℞: Sed Nicodem⁹ q̄ nocte venit ad dn̄m: necdū lu
cis mysteria cape nouerat. Nā τ nox in q̄ venit ipsam ei⁹
(qua p̄mebat) ignorantiā designat. Necdū em̄ eo℞ nūe-
ro sociat⁹ erat: q̄b⁹ ait apl's. Fuistis aliq̄n tenebre: nūc aūt
lux in dn̄o: sed inter eos poti⁹ remanebat q̄bus loquitur
Esaias. Surge illuminare hierl'm / q: venit lumē tuū: et Eph. v.
glia dn̄i sup̄ te orta est. Rn̄dit ḡ dn̄o τ ait. ¶ Quō pōt hō Esaie. lx
nasci cū sit senex: Nūquid pōt in vētrē matris sue iterato Tex.
introire τ nasci. Or em̄ scōe natiuitatis adhuc nesci⁹ p̄se-
uerabat: de salute aūt sua iā solicit⁹ extiterat: necessario
de vna quā nouerat natiuitate an possit iterari vel q̄ ordi
ne regn̄atio posset impleri q̄rebat: ne hui⁹ expers rema-
nendo / vite celestis particeps esse neq̄ret. Notādū autez
q: qd de carnali dixit: hoc etiā de spūali est gn̄atiōe sentiē
dū: nequaq̄ vcʒ eā postq̄ semel expleta fuerit: posse repe
ti. Siue em̄ heretic⁹ / siue schismatic⁹ / siue facinoros⁹ q̄sq̄
in cōfessione scē trinitatis baptizet: nō valet ille q̄ ita ba
ptizatus est a bonis catholicis rebaptizari: ne p̄fessio vel
inuocatio tanti nois videat annullari. Et q: Nicodem⁹
ad primā dn̄i respōsionē solicitus quō sit intelligēda dili-
gēter inquirit: meret iā plani⁹ instrui: τ q: secūda natiui-
tas nō carnalis / sed spūalis est audire. Respōdit nāq̄ illi
Jesus. ¶ Amē amē dico tibi: nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ Tex.
et spūsancto / non pōt introire in regnū dei. Cuius natiui
tat modū subsequēter exponēs: prorsusq̄ a carnali distin
guens ait. ¶ Quod natū est ex carne / caro est: τ qd natū Tex.
est ex spū / spūs est. Natura spūs inuisibilis carnis visibi-
lis est: atq̄ ideo carnalis gn̄atio visibiliter administrat
visibilib⁹ incremētis: q̄ in carne nascit: per etatū momen
ta p̄ficit: spūalis aut gn̄atio tota inuisibiliter agit. Nam
videt q̄dē baptizandus in fontē descēdere: videt aq̄s in- Fidei co
tingi: videt de aq̄s ascēdere: q̄d aūt in illo lauacrū rege- gnitio
nerationis egerit / minime pōt videri. Sola hoc fidelium subtilis.
pietas nouit: q: pctōr in fontē descēdit / sed purificat⁹ ascē
dit: fili⁹ mort descēdit / τ fili⁹ resurrectiōis ascēdit: fili⁹ p̄-
uaricationis descēdit / sed fili⁹ recōciliationis ascendit: fi-
lius ire descendit / sed filius mie ascēdit: filius diaboli de-
scēdit / sed fili⁹ dei ascēdit. Sola hec eccl'ia mater q̄ gene-

rat / nouit. Ceterū oculis insipiētium videt talis exire de
fonte q̄lis intrauit: totūq̄ ludus esse qd agit. Un̄ in fine
Sap. v. vidētes gl'iaz sctō℞ dicēt gemētes in tormētis. Hi sunt q̄s
aliq̄n habuimus in derisum: τ in similitudinē improperij
Quō ergo cōputati sunt inter filios dei: Et apl's Joānes
i. Jo. iij. Charissimi (inq̄t) nūc filij dei sum⁹: τ nōdū apparuit q̄d
erimus. Qd ergo natū est ex spū / spūs est: q: q̄ ex aqua et
spū regenerat inuisibiliter in nouū hoiez mutat: τ de car
nali efficit spūalis. Qui ideo recte nō solū spiritualis / sed
etiā spūs vocat: q: sicut substātia spūs inuisibilis est nr̄is
aspectib⁹ ita is q̄ per gratiā dei renouat / inuisibiliter fit
spūalis et dei filius: cū visibiliter oibus caro τ filius hois
Tex. appareat. Sequit. ¶ Nō mireris q: dixi tibi: oportet vos
nasci denuo. Spūs vbi vult spirat / et vocē eius audis: sed
non scis vnde veniat aut quo vadat. Sic est ois q̄ natus
ex spū. Spūs vbi vult spirat: q: ipse hʒ in ptāte / cuius cor
gr̄a sue visitationis illustret. Et vocē eius audis: cū te pre
sente loquit is qui spūsctō repletus est. Sed nō scis vnde
veniat τ quo vadat: q: etiā si te p̄sente quēpiā spūs ad ho
rā impleuerit: nō potes videre quō cū intrauerit / vel quō
redierit / q̄ natura est inuisibilis. Sic est ois q̄ natus est ex
spū. Et ipse em̄ (inuisibiliter agēte spū) incipit esse qd nō
erat: ita vt infideles nesciant vnde veniat aut q̄ vadat. i.
q: a gr̄a regenerationis venit in adoptionē filio℞ dei: et
vadit in perceptionē regni celestis. Querēte aūt adhuc
Nicodemo quomō possent hec fieri / subiūxit dn̄s dicēs.
Tex. ¶ Tu es magister in Jsrael τ hec ignoras: Nō q̄si insul
tare volēs ei q̄ magister vocet / cū sit ignar⁹ sacramētoruz
Tex. celestiū: sed ad humilitatis illū viā p̄uocans / sine qua ia-
nua celestis nō pōt inueniri. ¶ Si terrena dixi vobis et
nō creditis: quō si dixero vobis celestia credet: Terrena
illis dixit: vt in supiori lectione inuenimus: cū de passiōe
ac resurrectione sui corporis / qd de terra assumpserat lo-
Joan. ij. queretur / dicēs. Soluite tēplū hoc: τ in trib⁹ dieb⁹ excita
bo illud. Nō tn̄ credebāt v̄bo qd dixit: sed ne hoc quidem
intelligere valebāt: q: nō de alio q̄ de tēplo corpis sui di-
ceret. Qui ḡ terrena audiētes nō capiebāt: quāto min⁹
ad celestia. i. diuine regenerationis capiēda mysteria suf
ficiūt: Addit aūt adhuc dn̄s: et de celestib⁹ sacramētis et
de terrenis istruere eū / quē vidit sapiēter ac diligēter his
q̄ audit intēdere. Celestis nāq̄ ascēsio eius ad vitā sempi
ternā: terrena v̄o exaltatio ei⁹ ad mortē tp̄alē. Dicit ergo
Tex. de celestib⁹. ¶ Et nemo ascēdit in celū / nisi q̄ de celo de-
scēdit: filius hois qui est in celo. Subiūgit v̄o de terrenis
Tex. ¶ Et sicut Moyses exaltauit serpentē in deserto: ita ex-
altari opʒ filiū hois. Merito aūt querit quō dicat filius
Attende hois vel descēdisse de celo: vel eo tp̄e quo hec loquebat
questio- in terra iā fuisse in celo. Nota est nāq̄ cōfessio fidei catho
nem. lice: q: descēdens de celo filius dei / filiū hois in vtero vir-
ginali suscepit: eūq̄ cōpleta dispēsatione passionis sue / re
suscitauit a mortuis τ assumpsit in celū. Non ergo caro
christi descendit de celo: neq̄ ante tp̄s ascensionis erat in
celo. Et q̄ rōne d: nisi q̄ descendit de celo filius hois q̄ est
in celo / nisi quia vna christi p̄sona est in duab⁹ existēs na-
turis. Atq̄ ideo filius hois recte d: et descēdisse de celo τ
ante passionē fuisse in celo: q: qd in sua natura habere nō
potuit: hoc in filio dei a quo assumptus est habuit: sicut
p̄pter candē vnius christi p̄sonā q̄ ex duab⁹ extat naturis
Act. xx. apl's ait. Uos spūssanctus posuit ep̄os regere ecclesiam
dei: quā acq̄siuit sanguine suo. Neq̄ em̄ deus in sua sub-
stātia: sed in hoie assumpto / sanguinē quē p̄ eccl'ia funde
Ps. xlvi. ret habuit. Hinc etiā Ps. dicit. Ascendit deus in iubila-
tione. Quō em̄ deus nisi in hoie ascenderet: qui in sue na
tura maiestatis semp̄ vbiq̄ p̄sens adest: Sed et hoc que-
rendū quō dictū sit: et nemo ascendit in celū nisi qui de-
scēdit de celo: cū oēs electi veraciter confidant ascēsuros
se in celū / p̄mittente sibi dn̄o quia vbi ego sum / illic et mi
Joā. xij. nister meus erit. Cuius tn̄ nodū q̄stionis apertissima ra-
tio soluit: q: vcʒ mediator dei et hominū homo christ⁹ Je
sus / electorum omniū caput est. Itēq̄ oēs electi eiusdēq̄
capitis mēbra sunt: dicente aplo. Et ipsum dedit caput su Eph. i.
pra omnē ecclesiam. Et rursum. Uos enim estis corpus i. Co. xij.
christi: τ mēbra de mēbro. Nemo ergo ascēdit in celū nisi
q̄ descēdit de celo / fili⁹ hois qui est in celo. Qd est aperte
dicere. Nemo ascēdit in celū / nisi christ⁹ in corpore suo: qd
est eccl'ia: qui in seipso quidē primū cernētibus aplis emi
nentiorib⁹ nimirū mēbris suis ascēdit: τ exinde in mēbris
quotidie ascēdens se colligit in celū. Hinc est em̄ q ipsuz
corp⁹ eius inter aduersa p̄sentis seculi deprehensum glo-
riat et dicit. Nūc aūt exaltauit caput meum sup inimicos
meos. Acsi aperte dicat. Qui occisum a iudeis christum-
caput vcʒ meū suscitauit a mortuis / ac frustratis oib⁹ ini-
micorū insidijs subleuauit in celū: spero q me etiā de pre
sentibus periculis eruēs / meo capiti iūgat in regno. Or
ergo nemo ascēdit in celū / nisi q̄ descēdit de celo: q̄sq̄s in
celū ascēdere desiderat: ei qui descēdit de celo τ est in celo
se vera fidei dilectionisq̄ vnitate coniūgat / aperte intel-
ligens: q: nullo alio ordine nisi p̄ eū q̄ descēdit de celo pōt
ascēdere in celū. Un̄ alias ipse dicit. Nemo venit ad p̄rem
nisi per me. Hec ideo Nicodemo: ideo cunctis d: catecu- Jo. xiiij.
minis: vt discāt eius mēbris renascēdo incorporari: p̄ quē
possunt ascēdere in regnū dei. Et q: ascēsio vel ingressus
regni celo℞ fieri nō pōt absq̄ fide et sacramētis dn̄ice pas
sionis: recte subinfert. ¶ Et sicut Moyses exaltauit ser- Tex.
pentē in deserto: ita exaltari opʒ filiū hois: vt ois q̄ credit
in ipsum non pereat / sed habeat vitā eternā. Mira magi
sterij celestis arte dn̄s magr̄m legis moysaice ad spūalē
legis eiusdem sensum inducit: recordans historie veteris
et hāc in figurā sue passionis atq̄ hūane saluationis fa-
ctā edisserens. Narrat q̄ppe liber numero℞: q: pertesus Nūe. xxi
in eremo ppl's israel itineris lōgi ac laboris / murmurare
runt contra dn̄m τ Moysen: ideoq̄ dn̄s immiserit in illū
ignitos serpētes: ad quo℞ plagas / mortesq̄ plurimo℞ cū
clamarēt ad Moysen τ ipse oraret p̄ eis: iussit eū facere
serpentē eneū et ponere p̄ signo: q̄ p̄cussus inq̄t aspexerit
in eū viuet. Et ita factū est. Plage igit serpentiū ignito℞
venena sunt incētiua vitio℞: q̄ animā quā tangunt spūali Figura
morte perimūt. Et bene murmurans contra dn̄m popu- dn̄ice
lus serpentiū morsibus sternebat: vt ex ordine flagelli ex passiōis
terioris agnosceret quātā intus perniciē murmurādo pa exponit.
teret. Exaltatio aūt serpētis enei: quē dū percussi aspice-
rent sanabātur / passio nr̄i redēptoris est in cruce: in cui⁹
solū fide / regnū mortis et peccati superat. Recte etem̄ p̄
serpētes pctā: que aiam simul τ corp⁹ ad interitū trahūt
exprimūtur: nō solū q: igniti / q: viruleti / q: ad perimendū
sunt astuti: verūetiā q: per serpētē primi parētes nostri ad
peccādū persuasi / ac de immortalib⁹ sunt peccādo morta
les effecti. Recte per serpētē eneū dn̄s ostēdit: q̄ venit in
silitudinē carnis pcti: q: sicut eneus serpens effigiē quidē
ignitis serpētibus similē / sed nullū prorsus in suis mēbris
habuit ardorē veneni nocētis: quin potius p̄cussos a ser-
pentib⁹ sua exaltatione sanabat: sic nimirū / sic redēptor
humani generis nō carnē pcti / sed silitudinē induit car-
nis pcti: in qua mortē crucis patiēdo / credētes in se ab oī
pctō / τ ab ipsa etiā morte liberaret. Sicut ergo Moyses
exaltauit serpētē in deserto: ita inq̄t opʒ exaltari filiū ho-
minis: q: sicut illi q̄ exaltatū p̄ signo serpētē eneū aspicie
bāt / sanabant ad tp̄s a corpali morte τ plaga quā serpen
tiū morsus intulerat: ita τ q̄ mysteriū dn̄ice passionis: cre-
dēdo / p̄fitēdo / synceriter imitādo aspiciūt: saluant in p̄pe
tuū ab omni morte quā peccādo in aio pariter τ carne cō
traxerāt. Un̄ recte subiūgit. Ut ois q̄ credit in ipō nō per-
eat / sed habeat vitā eternā. Cui⁹ q̄dē v̄bi ptʒ sensus: quia
qui credit in christū: nō solū p̄ditionē euadit penarū: sed
et vitā percipit eternā. Et hoc inter figuram distat τ veri
tatē: q: p̄ illā vita p̄telabat corporis: p̄ hāc vita datur sine
mensura. Sed curandū solerter est: vt qd intellectus be-
ne sentit / opatio condigna p̄ficiat: quaten⁹ cōfessio recte
nr̄e fidei pie τ sobrie cōseruādo: ad p̄ceptionē p̄misse no-
bis vite mereat attingere. Uerū q: hec de filio hois dictū

tur q̄ exaltari in cruce ⁊ mortē potuit pati:ne putaret Nicodemus filiū tātū hoīs esse eū a quo vita esset expectanda ꝑpetua:curauit ei dn̄s etiā diuinitatis sue patefacere sacramētū:vnūq; et eundē filiū dei ⁊ filiū hoīs mūdi ostēdere saluatorē. Nā sequit̄. Tex. ¶ Sic eñ deus dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū daret:vt omnis qui credit in eū nō pereat/sed habeat vitā eternā. Unde notādū q̄ eadē de filio dei vnigenito replicat:q̄ de filio hoīs in cruce exaltato p̄miserat dicēs:vt oīs q̄ credit in eū non pereat/sed habeat vitā eternā:q: ꝑfecto idē redēptor nr̄ filius dei ante secula existēs:fili⁹ hoīs fact⁹ est in fine seculoꝝ:vt q̄ p diuinitatis sue potentiā nos creauerat ad perfruendā vite beatitudinē perēnis:ipse p fragilitatē hūanitatis nostre/nos restauraret ad recipiendā quā pdidim⁹ vitā. Un̄ nobis satagēdū est fratres charissimi: vt diuinis beneficijs vicē repēdētes diligam⁹ toto corde/tota aīa/tota virtute deū patrē q̄ nos tanto amore prior dilexit:vt proprio filio Ro.viij. suo nō parceret/sed p nobis oībus traderet illū. Diligamus Phil.ij. ipm filiū:q̄ cū in forma dei esset nostre libertatis ⁊ vite Apoc.j. gratia/formā serui accepit:factusq; est obediēs vsq; ad mortē:mortē autē crucis. Et sicut de eo dicit Joānes apostolus. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Diligamus scm̄ eiusdē patris et filij spiritū in cuius vnctiōe signati sum⁹ in die redemptionis: q̄ vbi vult spirat:et vbicūq; spirat cōtinuo flamā eiusdē diuine dilectionis accendit. Credamus ipsum patrē et filium et spiritūsanctū vnū esse deū et dn̄m nostrū/ac debitis laudibus exaltemus nomē ei⁹ in inuicem: cui est gloria imperiū et potestas ante secula seculorum. Amen.

¶ Liber leuite Alcuini de fide sctē et indiuidue trinitatis:ad gloriosuꝫ imperatorē Carolum/deoq; deuotum missus ac scriptus. Prologus.

Domino glorioso Carolo imperatori augustissimo/atq; christianissimo:humilis leuita Alcuin⁹ in dn̄o deo presentis psperitatis/ac ꝑpetue beatitudinis salutē. Dū dignitas impialis a deo ordinata ad nil aliud exaltata esse videtur:nisi populo preesse ⁊ pdesse:pinde datur a deo electis potestas ⁊ sapiētia. Potestas:vt supbos opprimat:et defendat ab iprobis hūiles. Sapiētia vt regat ⁊ doceat pia solicitudine subiectos. His duob⁹ sctē imperator muneribus diuinā vestrā incōparabiliter sublimitatē eiusdē noīs ⁊ numinis antecessorib⁹ gr̄a superexaltauit ⁊ honorauit terrorē potētie vr̄e sup oēs vndiq; gētes immittēs:vt volūtaria subiectione ad vos veniāt:q̄s priorib⁹ bellicus labor tēpibus sibi subdere nō potuit. Quid igitur/q̄d agēdū est vr̄e deo deuotissime sollicitudini tēpe serenitatis et pacis:quo militaris laboris cingulo soluto/totus pacifica quiete ppl's concurrere festinat ad vr̄e iussiōis edictū: interusq; ante thronū gr̄e vestre cōsistēs/q̄d cui psone vestra auctoritas pcipere velit/nisi etiā oīni dignitati iusta decernere:rata pcipere/sctā admonere vt q̄sq; letus cum perpetue salutis pcepto domū redeat. Ne v̄o me e in dn̄o deuotionis studiū otio torpēs/vr̄o in pdicatione catholice fidei defuisset adiutorio/direxi sanctissime auctoritati vestre de fide sctē ⁊ indiuidue trinitat̄ sub specie manualis libelli sermonē:vt diuine laus ⁊ fides sapiētie sapiētissimi hoīm pbaret̄ iudicio. Nec vcꝫ alio quolibet vr̄e imperialis maiestatis munere digniorē estimabā sapientiā: nec aliū quēlibet tā excellēti dono in accipiendo eque dignū putabā:dū principē populi christiani cuncta scire et predicare q̄ deo placeāt necesse esse notissimum est. Neq; eñ quēq̄ magis decet/vel meliora nosse/vel plura q̄ imperatorē:cuius doctrina omnib⁹ pdesse debet subiectis. Nō quo imparator inuicte ⁊ sapiētissime/ac refulgēs rector aliquid scientie vr̄e fidei catholice incognitū esse/vel minus exploratū cogitarē:sed vt mei noīs quo a q̄busdam magister(licet nō merito)vocabar officiū ostenderē:nec nō vt conuincerē eos q̄ minus vtile estimabāt/vestrā nobilissimā itētionē dialectice discipline discere velle:rōnes quas pr̄ Augustin⁹ in libris de sctā trinitate apprime necessarias esse putauit:dū pfundissimas de sctā trinitate q̄stiones/nō nisi cathegoriarū subtilitate explanari posse probauit. Qd̄ etiam in ante noīato eiusdē pr̄is opusculo pius ⁊ deuotus inq̄sitor facile inueniet/si philosophie cognitionē in discēdo habere nō negligit. Hec oīa deuota mētis acie psiderans:tēpe celeberrimi cōuētus quo sacerdotes dei/⁊ ppl'i pdicatores christiani in vnū impiali pcepto cōueniūt:nō ignaua(vt reor)opū pōdera in rōne catholice fidei vr̄e excellētissime auctoritati attuli:si dn̄s q̄ volūtatē dicēdi dederat/spū gr̄e cor(vt de eius cōfido misericordia)in agnitione v̄itatis illuminauit. Nec aliquid mea inuenire valuit deuotio/qd̄ liberi⁹ afferret: nec qd̄ regalē beniuolētiā gratius accepisse putarē. Quid enim de efficere sit ratū/vr̄e pbationis expectat iudiciū: si dignē meus iste labor in sacerdotales pcedere valeat aures. Ergo vestre dignitatis dextera dante ad legēdū/nemo iuste mea dicta spernere poterit:q: pbāt̄ auctoritas pluris estimat̄ q̄ scribentis deuotio. Multa est oīb⁹ fidelib⁹ in vr̄a pietate gloriādi facultas:dū clemētie vr̄e solicitudo sacerdotalē(vt decet)habet in pdicatiōe v̄bi dei vigorē:et perfectā in catholica fide sciētiā: ⁊ sanctissimā p hoīm salute deuotionē. Quapropter vniuersorū pcib⁹ fidelius oprandū est:vt in oēm gl'iam vestrū extendatur imperiū:vt scꝫ catholica fides q̄ humanū gen⁹ sola viuificat:sola sanctificat:veraciter in vna cōfessione cūctoꝝ cordibus isigat̄:quaten⁹ summi regis donāte pietate/ eadē sctē pacis ⁊ pfecte charitatis oēs vbiq; regat ⁊ custodiat vnitas. Nec aliud omnipotēti deo mun⁹ amabilius esse probat̄:q̄ in catholica fide diuine concordie charitas: vt oēs vnū sint in christo/q̄ pro oībus mortuus est:per quē cuncti credētes in eū efficiantur filij eterne beatitudinis O rex Augusto clarissime dign⁹ honore. Et dux ⁊ doctor et decus imperij. Te pater atq; patris ples te spūs alm⁹ Protegat/exaltet/saluet/honoret/amet. Quem tua per populos/terras/per regna/per vrbes. Mens pia permādet semper amare deum.

¶ Index capitum primi libri.

i Qr̄ ad veram beatitudinem nisi per fideꝫ catholicā peruenire nemo poterit.
ij Que sit vera fides.
iij Qr̄ sit vnus deus/pater ⁊ filius ⁊ spūsctūs.
iiij Qr̄ quedā de deo substātialr̄/ quedā relatiue dicūt̄.
v Qr̄ spūsctūs relatiue dicit̄ ad patrem et filium.
vj Qr̄ spūsctūs cōmunis est patris et filij spūs.
vij Qr̄ non de patre ⁊ filio illud de illo dici possunt.
viij Qr̄ necessario discernendū sit q̄d de deo substātialiter/vel quid relatiue dicatur.
ix Qr̄ nō sit maius aliquid pater ⁊ filius ⁊ spūsctūs simul dicti/q̄ vna quelibet persona ex eis.
x Qr̄ nihil s'm accidens in deo dicatur.
xj Qr̄ non sit diuersum in substantia pr̄eꝫ ⁊ filiū dicere.
xij Que sint propria vnicuiq; persone in sctā trinitate.
xiij Qr̄ quedaꝫ opera sancte trinitatis quibusdā psonis proprie conueniunt.
xiiij Qr̄ sancta trinitas nō sit separabilis natura/nec in personis dicenda.
xv Quid sit inter ingenitū patrē:⁊ q̄ fili⁹ solus sit genitus:spūsctūs nec genit⁹/nec ingenitus.
xvj Quomodo intelligende sint locutiones predicamētorum de deo.

¶ Qd̄ ad verā btitudinē nisi p fidem catholicā pueīre nemo poterit. Ca. I.

Quamuis enim in huius exilij erūnosam cecitatē pro originalis peccati iustissima pena a gaudio beate felicitatis deiecti simus:non tñ ita inde pcisi atq; abrupti sumus:vt non etiā in istis mutabilibus ⁊ tpalib⁹ eternitatē/veritatē/btitudinē q̄rere vel desiderare ignorem⁹. Quod ex eo pspicuū est:q̄ nec mori/nec falli/nec miseri esse voluntatē habem⁹. Un̄ et h naturali instinctu/btōs esse velle oīb⁹ cōe est hoīb⁹. Licet diuerso mō i animis singuloꝝ btitudinis appetit⁹ fiat. Quidā v̄o beatū estimāt eē regno potiri terreno:alij diuitijs abundare/alij honoribus exaltari. Quidā v̄o laudib⁹ celebres esse gaudēt/alij voluptatib⁹ inhiāt carnalib⁹:sꝫ neq̄q̄ i hui⁹ vite volubilitate v̄a inueniri poterit btitudo. Quocirca tota sctāꝝ series scripturaꝝ nos a terrenis ad celestia erigi hortat̄:vbi v̄a ⁊ sēpiterna est btitudo:ad quā nisi p fidē catholice pacis cooperante charitate dei ⁊ pximi neminē puenire posse certissimū est

¶ Que sit res fides. Capitulū. II.

Deniq; ad verā btitudinē puenire volentib⁹:primo oīm fides necessaria est/sicut apl'ica docet Heb.xj. xxv. auctoritas dicēs. Sine fide impossibile est deo placere. Cōstat ḡ neminē ad verā puenire posse beatitudinē/nisi deo placeat:⁊ deo neminē placere posse/nisi per fidē. Fides nāq; est bonoꝝ oīm fundamētum. Fides est hūane salutis initiū. Sine hac nemo ad filiorū dei potest consortiū peruenire:q: sine ipsa nec in hoc seculo quisquā iustificationis consequit̄ gratiā:nec in futuro vitā possidebit eternā. Et si q̄s hic nō ambulauerit p fidē non pueniet ad speciē beate visionis dn̄i nostri Jesu christi. Proinde oīs aīa rationalis etate cōgrua discat fidem catholicā/maxime ppl'i pdicatores christiani ⁊ ecclesiarū dei doctores:vt possint v̄itati cōtradicētib⁹ resistere:⁊ catholicā amātib⁹ pacē pdesse. Quō docet q̄s qd̄ non didicit:vel qualr̄ pastor esse poterit/si pane vite gregē sibi cōmissum pascere ignorat. Nec erubescat nesciēs discere qd̄ ignorat:nec sciēs tardus sit docere qd̄ nouit. Sciat vterq; se suo dn̄o accepte pecunie rōnē redditurū. Tūc desidera- Mat. bilem fidelis seruus audiet vocē dn̄i dicētis. Euge serue bone ⁊ fidelis:q: super pauca fuisti fidelis/supra multa te constituam: intra in gaudium domini tui.

¶ Qd̄ sit vnus deus pater et filius et spiritussanctus. Capitulum. III.

Omnis nāq; scriptura veteris ⁊ noui testamēti diuinit⁹ inspirata/si catholice itelligit̄: h insinuat:q̄ pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūsctūs vn⁹ sit de⁹: eiusdeꝫ substātie/vniusq; eēntie:atq; inseparabilis i diuinitate vnitat̄. Ideoq; nō sunt tres dij/sꝫ vnus de⁹/pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūsctūs. Quāuis pr̄ filiū genuerit/⁊ iō fili⁹ nō sit q̄ pr̄ est. Filiusq; a patre sit genit⁹:⁊ ideo pr̄ nō sit q̄ filius est:spūsctūs nec pr̄ sit/nec fili⁹/sꝫ tātū pr̄is ⁊ filij spūs:pri ⁊ filio etiā ip̄e coeq̄lis/⁊ ad trinitatis ptinēs vnitatē. Et hec trinitas vn⁹ est de⁹/ex quo oīa:p quem oīa/⁊ in q̄ oīa Ro.xj. beato Paulo apl'o attestāte vbi ait. Qm̄ ex ip̄o ⁊ p ip̄m ⁊ in ip̄o sunt oīa:ipsi gloria in scl'a scl'oꝝ. Amē. Tenceamus igit̄ firmissime patrē ⁊ filiū ⁊ spm̄sctm̄ vnuꝫ esse naturalr̄ deū:nec tñ ip̄m patrē esse q̄ fili⁹/nec filiū ip̄m esse q̄ pr̄ est/nec spm̄sctm̄ ipsū esse q̄ pr̄ aut fili⁹ est. Una est eñ pr̄is et filij ⁊ spūscti essentia:in q̄ nō est aliud pr̄/aliud fili⁹/aliud spūsctūs:q̄uis psonalr̄ sit ali⁹ pr̄/ali⁹ fili⁹/ali⁹ spūsctūs. Qd̄ nobis maxime in ip̄o sctārū scripturarū demonstrat̄ Gen.j. initio:vbi de⁹ dicit. Faciam⁹ hoiem ad imaginē ⁊ similitudinē nostrā. Cū eñ singulari nūero dixit/imaginē:ondit vnā naturā esse ad cui⁹ imaginē hō fieret. Cū v̄o dicit pl'r nostrā:ondit deū ad cui⁹ imaginē hō fiebat nō vnā eē psonā. Si eñ illa vna essentia pr̄is ⁊ filij ⁊ spūsācti vna esset psona:nō diceret̄ ad imaginē nostrā/sed ad imaginē meā nec dixisset faciam⁹/sed faciā. Si v̄o in illis trib⁹ psonis tres essent itelligēde/vl' credēde substātie:nō diceret̄ ad imaginem nostram/sed ad imagines nr̄as. Sed ad vnā imaginē vni⁹/hō fact⁹ dicitur:vt vna sctē trinitatis essentialiter diuinitas intimet̄. Hāc q̄ trinitatē psonarū/atq; vnitatē nature ppheta Esaias reuelatā sibi nō tacuit/cū se dixit seraphin vidisse clamantia:sanct⁹/sanct⁹/sanctus Esa.vj. dn̄s de⁹ sabaoth. Ubi prorsus in eo q̄ dicit̄ tertio sanctus psonarū trinitatē:in eo vero q̄ semel dr̄: dn̄s deus sabaoth diuine nature cognoscim⁹ vnitatē. Plane ⁊ absq; oī dubitatione credēdū est/patrē ⁊ filiū ⁊ spm̄sctm̄ vnū esse deuꝫ oīpotentē/eternū/incōmutabilē:⁊ singulus hoꝝ deus:et simul oēs vn⁹ deus. Et singulusq̄sq; horū plena ⁊ pfecta ⁊ eterna substātia:⁊ simul oēs vna substātia. Qr̄ quicq̄d est pr̄ eo q̄ deus est:q̄ substātia est/q̄ eternitas est:hoc filius/hoc spūsanct⁹ est:ita etiā ⁊ filius eo q̄ de⁹ est/q̄ substantia est/q̄ eternitas est:hoc pater est/hoc spūsctūs est. Et q̄cq̄d spūsctūs est eo q̄ de⁹ est/q̄ suba est/q̄ eternitas est:h pr̄ est ⁊ fili⁹. Una in trib⁹ diuinitas/vna essentia/vna oīpotētia/⁊ q̄cq̄d substantialr̄ de deo dici pōt. Si forte de solo pr̄e iterrogat⁹ fueris q̄d sit pr̄:r̄nde/de⁹:interrogat⁹ de filio:r̄nde/de⁹:interrogat⁹ de spūsctō:r̄nde/de⁹. Si interrogatus fueris simul de patre ⁊ filio ⁊ spūsancto:non deos/sed deū r̄nde:vnū omnipotentē incōmutabilem.

¶ Qd̄ quedam de deo substantialiter quedā relatiue dicuntur. Cap̄. IIII.

Sciendū est q̄ q̄dā de deo substātialiter dicūtur vt est de⁹/magnus/oīpotens:⁊ q̄cq̄d ad se dr̄. i. substantiā diuinitatis significās. Quedā itaq; relatiue dicunt̄:vt pater ad filiū:⁊ filius ad patrē:⁊ spūsctūs relatiue ad patrē ⁊ filiū. Ad se aūt siue pater/siue fili⁹/siue spūsctūs:deus substantialiter dr̄. Itaq; pater eo q̄ deus est:hoc ipso substātia est. Quia eiusdem substātie filius ⁊ spūsanctus/pculdubio ⁊ filius deus et spūsctūs deus. At v̄o de⁹ eo q̄ pater est/relatiue dr̄:q: nō substātie nomē est/sed refertur ad filiū. Nō sic dicimus filiū patrem esse/quō dicimus filiū deū esse. Nec ita dicim⁹ patrē filiū esse/sicut dicimus deū esse:q: deus substātialiter dr̄:pater ⁊ filius ⁊ spūsanctus relatiue dicuntur.

¶ Quod spiritussanctus relatiue dicitur ad patrem et filium. Ca. V.

Prorsus ⁊ spūsctūs relatiue dr̄ ad patrē ⁊ filiū/sꝫ nō eo mō q̄ inter se pr̄ ⁊ fili⁹. Sicut eñ relatiue pater ⁊ filius dicunt̄:ita ⁊ spūsctūs ad patrē ⁊ filiū quodāmō relatiue dr̄:q: pr̄is ⁊ filij spūs est. Sꝫ ip̄a relatio spūscti nō ita reciproca rōne cōuerti poterit/sicut pr̄ ⁊ fili⁹. Nā pr̄ filij pr̄ dr̄:⁊ fili⁹ pr̄is fili⁹ dr̄:spūs v̄o sctūs vniformiter dr̄ ad pr̄eꝫ ⁊ filiū:q: pr̄is ⁊ filij spūs est. Dicim⁹ spm̄sctm̄/spiritū pr̄is sꝫ nō vicissim dicim⁹ patrē spūscti:ne fili⁹ eius intelligat̄ spūsctūs. Itē dicim⁹ spm̄sctm̄ spm̄ filij/sꝫ nō dicim⁹ filiuꝫ spūscti:ne pater ei⁹ intelligat̄ spūsctūs. Dicit̄ et idē spūs donū dei:q: deus donator doni sui est. In q̄bus noīb⁹ circūferri pōt vicissim relatiōis regula:vt si dicam⁹ donator doni:et donū donatoris:q: in his vocabulis potuit inueniri vsitata huic cathegorie q̄ dicitur ad aliq̄d circūlatio.

¶ Qd̄ spūsanctus cōmunis est pr̄is et filij spiritus. Capitulum. VI.

Ergo hoc donuꝫ dei. i. spūsctūs:qui de patre et filio eq̄liter pcedit:ineffabilis q̄daꝫ pr̄is filijq; cōmunio est:et ideo fortasse sic appellat̄:q: pr̄i ⁊ filio pōt eadē appellatio cōuenire. Nam hoc ipse proprie dr̄:qd̄ illi cōmuniter dicunt̄:q: ⁊ pater spūs:et filius spūs:⁊ pater sctūs:⁊ filius sctūs recte dicit̄. Ergo vt noībus iunctis q̄ separatim vtriq; persone cōueniūt vtriusq; cōio ppriē significetur:vocat̄ spūsctūs:qui est tertia in sancta trinitate psona:patri ⁊ filio p omnia coequalis coeternus ⁊ consubstātialis:⁊ hec trinitas vnus est deus solus/bonus/magnus/eternus/oīpotens. Ipse vnitas/

deitas/magnitudo bonitas/oīpotētia:⁊ quicquid ad se substātialiter đ. Nō ita in relatiuis vocabulis itelligēdū est/vel dicēdū:q: dici nō pōt pater sibi pater/vel fili⁹ sibi filius/vel spūsſctūs sibi spūsſctūs. Sed hec relatiua vocabula proculdubio ad personas referri debent.

¶ Qđ non de patre et filio illud de illo dici possunt. Cap̄.VII.

Uicq̄d ḡ ad se dicunt pr̄ ⁊ fili⁹:non đ: alter sine altero.i.q̄cq̄d dicunt qđ substātiā eoꝝ ostendat ābo simul dicunt. Si hec ita sūt. Iā ḡ nec pr̄ est de⁹ sine filio/nec fili⁹ de⁹ sine p̄re.i.nō ita đ: pr̄ de⁹ q̄si fili⁹ nō sit de⁹:sꝫ ābo simul de⁹:etiā ⁊ vn⁹ de⁹. Quo circa q̄cq̄d ſm substātiā vel eternitatē de eis dici pōt ābo simul sunt. Quāuis de filio dicat de⁹ de deo/lumē de lumine:ābo simul lumē:sed nō pr̄ de⁹ de deo/nec lumē de lumine:sed fili⁹ deus de deo/⁊ lumē de lumine:ambo tamē sp̄ simul de⁹ vnus/⁊ vnū lumē. Sic etiā ⁊ de alijs appellationib⁹ q̄ ſm substātiā dicūt.i.qđ simul ābo sunt dici đꝫ:vt oīpotēs/magn⁹/bon⁹/etern⁹ ⁊c.q̄ ad se dicunt. Qđ si ita est:hoc solū de eis dici nō pōt illud de illo qđ simul ambo sunt:sicut vbū de vbo dici nō pōt:q: nō simul ābo vbū sed sol⁹ fili⁹. Nec imago de imagine:q: nō simul ābo imago sꝫ sol⁹ fili⁹: Nec fili⁹ de filio:q: nō simul ābo filius. Nec pr̄ de patre:q: nō simul ābo pr̄. Et ideo qđ euāgelista ait. Et
Joan.i. verbū erat apud deū:malū est vt sic intelligatur verbum qđ solus est filius erat apud deū/qđ nō solus est pater/sꝫ pater ⁊ filius simul deus. In quo pfecte intelligit φ non pcessit genito: illud qđ genuit:⁊ qđ ipse in euangelio ait.
Joan.x. Ego ⁊ pater vnū sum⁹:vnū sum⁹ ait.i.qđ ille hoc ego ſm essentiā/non ſm relatiuū. Qꝫ dicimus lumen de lumine: nō duo lumina intelligēda sunt vel separatio luminis:sꝫ ita intelligēdū est/φ filius effulgētia eterna luminis est eterni:sicut imago sēpiterne subē sempiterna est imago.

¶ Qđ necessario discernendū sit q̄d de deo substantialiter:vel quid relatiue dicatur. Capitulum.VIII.

Xempli gratia. Si q̄ris q̄d sit Abraā iuxta substantiā:r̄ndet hō. Si q̄ris de Abraā cur pr̄ sit:relatiue respōdet/q: filiū habet Isaac. Si queris de Isaac cur sit fili⁹:relatiue respōdet/q: p̄rem habet Abraā. Oīs ꝟo rō ad aliud aliq̄d refert. Et h̄ regula relatiōis in psonis sancte trinitatis intelligēda est. Si ḡ interrogat⁹ fueris de deo/cur dicat pr̄:relatiue r̄nde:q: habet filiū:⁊ ideo esse filiū/q: hꝫ patrē. Si ḡ de deo dictū tibi fuerit:quō pr̄ h̄ est qđ fili⁹/⁊ fili⁹ hoc est qđ pr̄. R̄nde: ſm substantiā h̄ est fili⁹ qđ pater:⁊ pr̄ quod fili⁹:q: vnus est de⁹ ⁊ vna suba pr̄ ⁊ fili⁹. Ad se em̄ de⁹ substātialiter đ: ad patrē fili⁹/vel filius ad patrē relatiue đ. Iuxta psone ppietatē nō est pr̄ q̄ fili⁹/nec fili⁹ qui pr̄ est. Iuxta substātie vnitatē/h̄ est pr̄ quod fili⁹.i.vn⁹ de⁹ oīpotēs. Quicq̄d ḡ ad seip̄m đ: de⁹:⁊ de singulis psonis đ: p̄re ⁊ filio ⁊ spiritusctō:⁊ simul de ip̄a trinitate nō pluraliter/sꝫ singulariter dicēdū est. Quō q̄ppe nō aliud est deo eē/⁊ aliud magnū esse:vel aliud esse ⁊ aliud bonū esse:sꝫ hoc illi est ⁊ eē ⁊ magnū esse:⁊ esse ⁊ bonū esse:propterea sicut nō dicim⁹ tres deos/nec tres essentias:sic non dicimus tres magnitudines/nec tres bonitates:sed vnū deum/vnā essentiā: ⁊ vnam magnitudinem ⁊ vnam bonitatem.

¶ Qđ nō sit maius aliq̄d pater et filius et spūsſctūs simul dicti φ vna q̄libet persona ex eis. Capitulum.IX.

Uod si aliq̄n cepisset pr̄ pr̄ esse/vel filius filius: aut pr̄ aliq̄n desineret pr̄ esse/vel fili⁹ desineret esse fili⁹/pculdubio ſm accidēs diceret pr̄ vel fili⁹. Absq̄ oī scꝫ dubitatiōe credi necessariū est φ pr̄ plen⁹ ⁊ pfect⁹ est de⁹/fili⁹ plen⁹ ⁊ pfect⁹ est de⁹/spūsſctūs ⁊ pfect⁹ ⁊ plen⁹ est de⁹:nō t̄n tres dij pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūsſctūs/sꝫ vn⁹ de⁹ plen⁹ ⁊ pfect⁹. Nec aliq̄d mai⁹ tres simul dicti/pr̄ ⁊ filius ⁊ spūsſctūs:φ vn⁹ q̄slibet/vel pr̄/vel fili⁹/vel spūsſctūs:q: eadē magnitudo est in vnāquāq̄ psonaꝫ semel dicta/q̄ est i trib⁹ psonis simul noiat⁹. Nō ita dicim⁹ i hoib⁹ fieri posse. Abraā plen⁹ hō/Isaac plen⁹ hō/Jacob plenus hō:⁊ hi oēs vnius substātie quātū ad humanā ptinet naturā. Nō t̄n hi tres vn⁹ hō/sed tres oīmodis hoies: ⁊ aliq̄d maius in tribus cognoscit/φ in quolibet vno eorū. Itē Abraam vnus hō:non t̄n tres psone in eo/sicut in vno deo tres sunt persone plene ⁊ pfecte:sed vna persona in Abraam sicut in vno solet homini esse.

¶ Quod nihil ſm accidens in deo dicatur. Capitulum.X.

N deo aūt nihil q̄dē ſꝫ accidēs đ:q: nihil i deo mutabile ē:nec t̄n oē qđ de deo đ/ſm subaꝫ đ: vt i supiorib⁹ dixim⁹. Quāuis em̄ dicat pr̄ ad filiū/⁊ fili⁹ ad patrē ſm aliq̄d:nō ē t̄n accidēs p̄ri patrē eē/vel filio filiū eē:q: ⁊ ille sp̄ pr̄/⁊ ille sp̄ fili⁹:q: eternitas ⁊ icōmutabilitas negat accidēt[alicui⁹] i deo instabilitatē:q: oē accidēs ſm tp̄s/vel esse/vel nō esse:pōt vel potuit/vel etiā poterit:q: pr̄ nūq̄ nō pr̄:⁊ fili⁹ nūq̄ nō filius: nec cepit vnq̄ pr̄ eē pr̄/nec fili⁹ eē fili⁹. Qꝫ si aliq̄n cepisset pr̄ pr̄ esse/vel fili⁹ fili⁹ esse/vel desineret esse qđ erat:ſm accidēs diceret pr̄ vl' fili⁹. Si ꝟo φ đ: pr̄ ad seip̄m diceret nō ad filiū:⁊ qđ đ: fili⁹ ad seip̄m diceret nō ad patrē:ſm substātiā diceret. Sed pr̄ nō đ: pr̄/nisi ex eo φ est ei fili⁹:⁊ fili⁹ nō đ: fili⁹ nisi ex eo φ hꝫ patrē:nō ſm substātiā vt dictum est in prioribus:q: nō q̄sq̄ eoꝝ ad seipsum/sed adinuicem atq̄ alterutrū ista dicunt:neq̄ ſm accidens:q: ⁊ qđ đ: pater:⁊ quod đ: filius/eternum atq̄ incōmutabile est eis.

¶ Qđ non sit diuersum in substantia patrem et filiū dicere. Capitulū.XI.

Uāuis alius sit pater/alius filius:nō est tamen diuersa substātia p̄ris ⁊ filij:q: hec nō ſm substātiā dicunt/sed ſm relatiuū. Qđ tamē relatiuuꝫ nō est accidēs:q: nō est mutabile. Cū itaq̄ tāt⁹ solus est pr̄/vel solus fili⁹/vel solus spūsſctūs:quantus est simul pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūsſctūs:nullo mō triplex diced⁹ est de⁹ q: nō est quo crescat illa pfectio summe trinitatis. Perfectus aūt siue pr̄/siue fili⁹/siue spūsſctūs:⁊ pfect⁹ de⁹ pater ⁊ fili⁹ ⁊ spūsſctūs:iō trinitas potius φ triplex dicēda est.

¶ Que sint ppria vnicuiq̄ꝫ persone in sancta trinitate. Capitulum.XII.

Abēt itaq̄ singule in sancta trinitate psone aliq̄d ppriū/qđ inseparabili equalitate aliquā in se ostēdāt ppietatē. Pater sol⁹ pater:⁊ fili⁹ solus filius:⁊ spūsſctūs solus est spūsſctūs. Et pr̄ hoc habet ppriū:φ ex oibus q̄ sunt sol⁹ est:q: ab alio non est/ac p hoc solus est in paternitatis psona/nō in deitatis essentia. Unigenitus ꝟo fili⁹ dei h̄ habet ppriū:φ ex p̄re idē solo cōsubstantialiter/⁊ coessentialiter genit⁹ est:⁊ in hoc est psone sue ppietas. Spūsſctūs itaq̄ hoc habet ppriū/φ ex patre ⁊ filio equaliter pcedit:⁊ est amborum spūs/eiusdēq̄ substātie/⁊ eternitatis cū p̄re et filio. Sed hec tria ꝟo etiā tria sunt. Ineffabiliterq̄ tria:et essentialiter tria/habentia ppietates suas:et hec tria vnū et vere vnū:et hoc vnū tres. Sed non tres p̄res/nec tres filij/nec tres spūsſancti:sed tres psone:vn⁹ pater/vnus filius/vn⁹ spūsſctūs. Et hi tres.i.pr̄ et filius et spūsſctūs vnū sunt in natura:oīpotētia et eternitate. Sed h̄ etiā atq̄ etiā firmiter tenēdū est:nihil in sancta trinitate ad se dictū plurali numero esse dicēdū:q: simplex illa summa diuinitatis natura singulari numero designari debet non plurali:ac iō nec tres deos:nec tres omnipotentes:nec tres bonos:

nec tres magnos/nec tres essentias in deo dicere fas est. Cum enim personaliter alius sit pater/alius filius/alius spūsſanctus:his t̄n vnum est nature nomen quod dicitur deus/vel substantia/vel essentia/vel oīpotentia:vel alia multa que substantialiter/non relatiue de deo dicuntur.

¶ Qđ q̄dā opa sctē trinitatis q̄busdā psonis pprie cōueniūt. Ca.XIII.

Ndubitāter siq̄dē credere debem⁹ ip̄aꝫ sanctā trinitatē esse inseparabilis substātie/atq̄ essentie:inseparabiliterq̄ opari q̄cq̄d a singulis psonis legim⁹ opatū esse:φuis certissimū sit p̄reꝫ
Mat.iij. esse solū q̄ dixit. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi cōplacui ⁊ filiū esse solū sup quē illa vox solius p̄ris insonuit q̄n in Jordane ſm hoiem baptizat⁹ est.i.vnigenit⁹ de⁹ q̄ carnē solus accepit:⁊ sp̄msctm̄ p̄ris ⁊ filij solū esse q̄ in specie colūbe sup eūdē baptizatū ascēdētē de aq̄ descēdit:⁊ q̄nquagesimo die post resurrectionem christi fideles in vno loco positos/in linguarū ignearū visione adueniēs repleuit.
Act.ij. Illā t̄n verissime vocē q: sol⁹ hō fact⁹ est vnigenit⁹ deus: ⁊ illā colūbam in cuius specie spūsſanctus super christum descendit:illasq̄ linguas igneas in quarū visione fideles vno loco constitutos repleuit:opera esse totius sancte trinitatis:id est vnius dei/qui fecit in celis ⁊ in terra visibilia ⁊ inuisibilia/verissime credendum est.

¶ Qđ sctā trinitas nō sit separabilis natura:nec in psonis dicēda. Ca.XIIII.

Eus ergo per immēsitatē nature sue totā creaturā suā ⁊ implet ⁊ cōtinet:ac p hoc totū q̄cq̄d est/implet pater/totū fili⁹/totum spiritusſctūs q: pater ⁊ filius ⁊ spūsſctūs naturaliter vn⁹ est deus. Inseparabilis igit nature vnitas/nō pōt separabiles habere psonas. Hec vero summe trinitatis atq̄ indiuidue vnitatis natura/q̄ sola est:⁊ vbiq̄ tota sicut vbiq̄ inseparabilē hꝫ vnitatē nature vel operis:sic separationē nō pōt recipere psonarū. Nominant q̄dē ille psone aliq̄n singule:sꝫ ita se voluit ipsa dei trinitas inseparabilē ostendere in psonis:vt nullū ibi nomē sit in q̄libet psona/qđ ad aliā ſm relatiōis regulā nō referat:sicut pr̄ ad filiū/vel filius ad patrē/vel spūsſctūs ad patrē/vel filiū verissime refert. Ea ꝟo noia q̄ subam vel potētiā vel essētiā dei significāt vl' q̄cq̄d ppe ad se đ: de⁹/oib⁹ psonis eq̄liter cōueniūt: vt de⁹ magn⁹ bon⁹ etern⁹ oīpotēs:⁊ oīa q̄ naturalr̄ de deo dicunt. Nō pōt igit dici aliq̄d nomē nature/qđ sic p̄ri conuenire possit:vt aut filio aut spūiscrō eq̄liter cōuenire neq̄at. Dicit em̄ pr̄ naturalr̄ de⁹:sed naturalr̄ est de⁹ ⁊ fili⁹: naturalr̄ est de⁹ ⁊ spūsſctūs. Idcirco inseparabilis est sctā trinitas in psonis sensu intelligēda:φuis i voce iseparabilia habeat noia q: pluralē numerū in nature sue noibus nullaten⁹ recipit. In h̄ ostēdit psonas non posse diuidi in sctā trinitate:q: cuiuslibet psone nomē sp̄ ad alterā respicit psonā. Si p̄rem dicis/filiū ostēdis. Si filiū noias/p̄reꝫ pdicas. Si sp̄msctm̄ appellas/alicui⁹ eē sp̄m necesse est intelligas.i.p̄ris ⁊ filij. Et h̄ regl'ariter tenere debem⁹ φ oīa nature diuine noia vel essentie:sicut in vna psona singulariter:sic etiā in trib⁹ sp̄ singulari numero dici debere. Si q̄s ꝟo min⁹ in talib⁹ est exercitat⁹ mysterijs/sūme trinitatis votis agat apud deū/vt intelligat q̄ dei sunt:nō mecū q̄relis/φ ea scripsi q̄ in sanctorum dictis doctor legebam.

¶ Quid sit inter ingenitū patrē:et φ fili⁹ eius solus sit genitus:spūsſctūs nec genitus nec ingenitus. Ca.XV.

Ciēdū est φ nō p oīa idē est patrē dicere ingenitū:q: ⁊ si filiū nō genuisset:nihil phiberet eū dici ingenitū:q: dū đ: ingenit⁹:nō q̄d sit/sꝫ q̄d nō sit ille de q̄ dicis igenit⁹ significat. Pr̄ itaq̄ ſm affirmationē:ingenit⁹ ſm negotiationē đ. Negat itaq̄ genitū esse eundē pro quo hoc dicit:nec tamē aliquid eū genuisse significat/dū đ: ingenit⁹. Patrē itaq̄ dū dicim⁹ significam⁹ filiū eū genuisse:q: fili⁹ ppe ideo genit⁹ dicit q: patrē habet q̄ eū genuit:sꝫ nō est inter patrē ⁊ filiū diuisio vel scissio:q: alter in altero est:sicut in euāgelio legim⁹ ip̄m dn̄m dicentē. Ego in p̄re/⁊ pr̄ in me. Un⁹ ab vno ge- Jo.xiiij.
nitus:pfect⁹ a pfecto:plenitudo diuinitatis in vtroq̄:nihil differens alter ab altero:q: vita a vita est:fili⁹ a patre sicut ip̄e ait. Sicut pr̄ hꝫ vitā i semetip̄o.i.talē genuit filiū Joan.v.
q̄ vitā haberet in semetipso. Spūs siquidē sctūs nec genitus alicubi đ:ne si ingenitus diceret sicut pr̄:duo p̄res in sancta trinitate intelligerent:aut si genit⁹ diceret sicut filius/duo itidē filij in eadē estimarent esse sancta trinitate:sꝫ t̄m̄mō pcedere de p̄re ⁊ filio salua fide dicend⁹. Qui t̄n nō de p̄re pcedit in filiū:⁊ de filio pcedit ad sctificādaꝫ creaturā:sicut q̄dā male intelligētes credendū esse putabant:sꝫ simul de vtroq̄ pcedit:q: pr̄ talē genuit filium/vt quēadmodū de se:ita de illo quoq̄ pcedat spūsſanctus.

¶ Quō intelligende sint locutiones predicamētorum de deo. Ca.XVI.

Ecē gn̄a sunt hūane locutionis:q̄b⁹ hoies suos sensus solēt inter se cōferre:non de illis dico q̄s grāmatici partes orōnis vocāt:sꝫ de illis q̄s phi grece cathegorias/latine p̄dicamēta appellare solēt:q̄ q̄dē ab eis sic noiant:substātia/quantitas/q̄litas/ad aliq̄d:qđ gen⁹ locutiōis relatiuū đ:itē habit⁹/sit⁹/tp̄s/loc⁹/facere/pati. Hec sūt igit cause locutiōis nr̄e:aut em̄ de suba cuiuslibet rei eloq̄mur:vl' quātitate.i.magnitudine aut etiam de q̄litate in q̄ gn̄e locutiōis bonos dicim⁹ q̄ boni sunt. Aut ꝟo ad aliq̄d.i.dū psone q̄libet inter se cōferunt:vt dn̄s nō đ:/nisi seru⁹ intelligat:nec iterū seru⁹/nisi respiciat ad dn̄m. Itē de habitu animi/vel corpis:aut de situ in q̄ cōsiderat stare/sedere/iacere. De loco ⁊ tp̄e.i.q̄d i q̄ loco vel tp̄e fiat. Itē q̄s q̄d faciat/vel q̄d patiat:sepe loq̄la nr̄a ostendit. His ḡ oib⁹ modis solet sctā scriptura de deo loq̄. Sꝫ alr̄ ppe/alr̄ trāslatiue/alr̄ relatiue:ppe de⁹ đ: suba vna/summa ⁊ ineffabilis:q̄ sp̄ idē est qđ est:cui nihil accidēs vel recidēs inesse poterit:q̄ sp̄ est qđ est:q: sp̄ immutabilis. Itē de⁹ magnus đ:non alia magnitudine/nisi q: ip̄e magn⁹ est ⁊ immēsus. Ea igit magnitudine magnus est:q: ip̄e eadē magnitudo:⁊ ea bonitate bon⁹ est:q: ipse est bonitas. Nec deo aliud est esse/aliud magnū eē/aliud bonū eē:sꝫ eo φ est magn⁹/est ⁊ bon⁹. Ideo nec tres substantias/nec tres magnos/nec tres bonos de deo dicere fas est. Qꝫ aūt facere đ: de deo verissime đ: p quē oīa sctā sunt que sunt/dn̄o dicēte. Pater me⁹ vsq̄modo operat:⁊ Joan.v.
ego operor. Hec ppe in p̄dicamētis supra noiatis de deo dicūtur:si t̄n de illo pprie aliq̄d dici ore hoīs pōt. Relatiue itaq̄ de deo đ: pater ⁊ fili⁹ ⁊ spūsſctūs:sicut supra abūdāter docuim⁹. Situs ꝟo ⁊ habitus/⁊ loca/⁊ tp̄a/⁊ pati: Ps.lxxix.
nō pprie/sed trāslatiue p similitudines dicūtur in deo. Nam Ps.ciij.
⁊ sedere sup cherubin/đ: quoad sitū:⁊ abyssum tāq̄ vesti Ps.ci.
mētū amictus/quoad habitū:⁊ anni tui nō deficiēt/quo- Psal.
ad tp̄s. Et si ascēdero in celū tu ibi es/quoad locū ptinet. cxxxviij.
Dicit ⁊ de deo. Penitet me hoiem fecisse:vel etiā labora- Gen.vi.
ui sustinēs. Neq̄ em̄ aliq̄d de⁹ patit quantū ad eius sub- Esa.i.
stantiā ptinet q: deus est:q: incōmutabilis ⁊ impassibilis substātia est:dū alie oēs substātie capiunt accidentia:q̄b⁹ in eis fiat/vel magna/vel quantacūq̄ mutatio:deo autē hmōi aliq̄d accidere non pōt:⁊ ideo sola est incōmutabilis substātia/vel essentia q̄ deus est:cui profecto ip̄m esse vn̄ essentia noiata est maxime/ac verissime cōpetit. Cui soli optime cōgruit illud nomē qđ greci dicūt.on.latine/
est:sicut ap̄ls ait. Nō est in illo/est ⁊ non/sed est in illo est. ij.Cor.ij.
Ea vero sublimitas huius tā ardue disputatiōis respirare aliquantulū dictātem admonet:vt liberiori sensu ea q̄ deinde dicenda sunt/ingrediatur explanare.

¶ Finis primi libri.

¶ Index capitum secundi libri.

j Quod deus oīm sit causa que sunt vt sint.
ij Quod deus super omnia sit.
iij Quod melius sit de deo equalia dicere ꝙ similia.
iiij De immensitate dei.
v Quod credatur in celo magis habitare ꝙ in terra.
vj Quāuis humano more scriptura de deo loquatur/ nil tamen commutationis in deo esse.
vij Quod deus vbiqꝫ sit totus potestate naturali.
viij Quod deus aliter in sctis sit/aliter peccatoribus presit.
ix De diuersitate eorum que sunt.
x Quod quedam mirabilis facta est coniunctio creatoris ad creaturam.
xj Utrum anima christi plenā habeat diuinitatis sue cognitionem.
xij Si aīa christi plenā habet diuinitatis cognitionē: quomodo dr in euāgelio filiū nescire diem iudicij.
xiij Quod vnum opus sit patris ⁊ filij.
xiiij Oīa per christū facta esse/ipsum natū non factum.
xv De eo qđ sicut pater est vita:ita est ⁊ filius.
xvj Quod substātia diuinitatis omnimodo inuisibilis sit ⁊ incomprehensibilis in sua natura.
xvij Quod ille visiones q̄ in veteri testamēto patribꝰ apparuisse legunt/p angelicas administrationes fierēt.
xviij Non de solo patre intelligendum qđ dicitur/qui facit mirabilia magna solus.
xix De vnitate spūssancti cum patre ⁊ filio.
xx Quod nihil tpale debemꝰ intelligere de spiritusancto dum dicitur donum dei.
xxj Cur idem spiritus bis a christo datus sit.
xxij Quāuis diuersa sint dona in sanctis/ab vno eodē ꝙ spiritu singulis singula dantur.

¶ Prefatio in librum secundum.

Omnis itaqꝫ sanctorum auctoritas librorū hoc nobiscum agit/vt recte de deo credamus/eūqꝫ tota intentione amemus. Sed mētis humane visio inualida est/ad prospiciendā diuine maiestatis excellentissimā lucē:nisi iustitie fidei ⁊ dilectiōis diuina donāte gratia illustretur splendore. Quapropter diuina votis postulanda est gratia:vt mundet oculus cordis ad videndū/ꝙ proprie trinitas sit vnꝰ/⁊ solus/⁊ verꝰ deus:⁊ ꝙ recte pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus vniꝰ eiusdēqꝫ substātie dicat/intelligatur/credat. Ad huius sacratissime beatitudinis visionē/nemo nisi per fidē mūdato
Mat. v. corde attingere poterit/dicēte ipsa veritate. Beati mundo corde:qm ipsi deū videbunt. Hec vo visio non carnalibus estimāda est oculis cerni posse/sed pure mentis intuitu consideranda est:sm quod sanctispiritus gratia nostre mentis aciem illustrare dignabitur.

¶ Quod deus omniū sit causa que sunt vt sint. Capitulum.I.

Omnium igitur que sunt vel fuerūt/vel futura sunt/cā est deꝰ: ⁊ horum dator ⁊ creator. Et non est dicere:hoc esse ipsum que sunt illa q̄bꝰ vt essent dedit:nec alicui creature prez sue substātie dedit:⁊ cū ipse sit imutabilis/mutabilia sine sua mutabilitate creauit. Ideo in illo hymno laudabili quē pacta cena mystica corā discipulis suis i laudē pris deꝰ filiꝰ decātauit:nō dixit fidelibꝰ suis:vt vnū sint nobiscū/sꝫ vnū sint in nobis:q: diuersa substātia est creatoris ⁊ creature. Nec
Jo. xvij etiā dixit. Ego ⁊ ipe vnū sumꝰ:ꝙuis p id qđ eccl'ie caput est:⁊ corpus eiꝰ eccl'ia possit dicere. Ego ⁊ ipe nō vnū/sed vnꝰ:q: caput ⁊ corpꝰ vnꝰ est christꝰ:sꝫ diuinitatē suā cōsub
Ibidem stātialē pri ostēdens ait. Ut sint vnū sicut ⁊ nos vnū sumꝰ Uult ꝗ esse suos vnū/sꝫ in ipso:q: in seipsis non pñt dissociari abinuicē p diuersas voluntates. Cū em̄ sit scta trinitas vnꝰ ⁊ solus deꝰ:in substātia solꝰ/in psonis tria/q̄dā cū multis voluit esse:ea voluit eē qđ ille ipse est. Dū ea q̄ voluit esse originē habent:illi siquidē est sine origine esse.

¶ Quod deus super omnia sit. Ca.II.

Deum supra oēm existentiā/supra oēm vitam/supra omnē intelligentiā credimus esse:⁊ illa est summa existentia/summa intelligētia/summa vita:a quo omnis vita/omnis intelligentia/et omnis existentia. Dei enim idem ipsum est:⁊ potentia/⁊ substantia/⁊ diuinitas:⁊ hec omnia vnum simplex.

¶ Quod melius sit de deo equalia dicere ꝙ similia. Capitulum.III.

De dei filio doctor egregius beatꝰ Paulus apostolus dicit. Cum esset in forma dei:nō rapinā Phil. ij.
arbitratus est esse se equalē deo. Proinde melius esse videt equalitatē de diuinis dicere psonis ꝙ similitudinem:ꝙꝙ vtrūqꝫ inueniat:q: vna qlibet substātia sm ꝙ substātia est/non est alio:vt sit similis ad aliam. Nec em̄ in sancta trinitate substantia substātie similis est:sed vna ⁊ ipsa ⁊ eadē substantia est patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti. Nec sunt tres substantie similes/sed vna triū equaliter:nec pater filio prior/nec filius patre posterior:sicut Arriani voluerūt. Nā Abraā ⁊ Isaac licet vnius sint substantie sm hūanitatē:tñ Abraam prior est tempore/⁊ Isaac posterior. Quāuis sint silis substātie:tamen illa similitudo substātie in filio posterior est tpe:qđ impium est in deo credere aliqd priꝰ esse/vel posterius:q: nō ex tempore deꝰ cepit esse pr̄:sed sicut semp deꝰ/ita semp pater:semp habens filiū quem semel genuit ex sua equalē sibi natura. Addunt quoqꝫ dialectici:ꝙ oē simile receptibile possit esse dissimilitudinis:sicut duo hoies ꝙuis siles sint substantia/dissimiles tamen possunt esse moribus. Ideo nō possunt recte per oia equales dici:⁊ sunt due substātie in eis diuise:vnusquisqꝫ in sua substātia plenus hō:in patre vero ⁊ filio ⁊ spūsancto non est silis substantia substantie sed vna equalis per oia:⁊ ideo homousios.i.vniꝰ substātie/non silis substantie:sicut heretici voluerunt.

¶ De immensitate dei. Capi.IIII.

Quicqd in natura creaturarum est/creatura est dei:cuiꝰ oipotentia ea gubernat/regit ⁊ iplet q̄ creauit. Nec ideo deū oia implere dicimꝰ vt eū cōtineant/sed vt ipsa potiꝰ contineantur ab eo. Nec particulatim deꝰ implet oia:nec vllatenꝰ ita putādū est in oibus esse deū:vt vnaqueqꝫ res p magnitudine portionis sue capiat eū.i.maiora maius/⁊ minima minꝰ:dum sit potiꝰ ipse totus in oibꝰ/siue oia in ipso:cuiꝰ oipotentia oia cōcludit:nec euadēdi potētiā eius qs aditū inuenire poterit. Qui em̄ eū nō hꝫ placatū/nequaꝙ euadet iratū. Immēsitas diuine magnitudinis ista est:vt intelligamꝰ eū intra oia/sꝫ nō inclusum:extra oia/sꝫ nō exclusum:⁊ iō interiorē vt oia cōtineat:iō exteriorē vt incircūscripta magnitudinis sue immensitate oia cōcludat. Per id ꝗ quod exterior est ostēditur esse creator:per id vero qđ interior gubernare oia demōstrat. Ac ne ea q̄ creata sunt sine deo essent:deus intra oia est. Uerū ne extra deū essent/deus exterior est vt oia cōcludant ab eo:non locali magnitudine/sed potentiali presentia/qua vbiqꝫ p̄sens est:⁊ oia illi presentia:ꝙuis q̄dā hoc intelligant:quidā vo non intelligāt. Nam ceco sol absens est:ꝙuis sit in sole ⁊ soli p̄sens. Sed de talibus de deo dictis nihil humana mēs localis vel tpalis mutabilitatis fingere vel cogitare debet.

¶ Quod credatur in celo magis habitare ꝙ in terra deus oipotēs. Ca.V.

Quod vo in dñica orone dr. Pater noster q̄ es in Mat. vj
celis:vel qđ in psalmis legit. Ad te leuaui ocu- Ps. cxxij
los meos qui habitas in celis:nō corporaliter intelligendū est/sed spūaliter:q: nō spatio locorū continet deus. Sunt aūt celi excellētissima quidē mundi corpora/que nō possunt esse nisi in loco:sed si in celis tāꝙ in superioribus mundi partibus locus dei esse credit:melioris meriti sunt aues/quarū vita est deo vicinior. Nō autem scriptū est:ppe est dñs excelsis hoibus:aut eis qui in
Ps. l. montibus habitāt:sed scriptū est:ppe est dñs obtritis corde:quod magis ptinet ad humilitatē. Sed quēadmodū
Gen. iij. terra appellatꝰ est pctōr/cum ei dictū est. Terra es ⁊ in terra ibis:sic celū iustus ecōtrario dici pōt:iustis em̄ dr. Tem-
j. Cor. iij. plū dei sanctū est quod estis vos. Quapropter in templo suo habitat deꝰ:quia sancti templū eius. Recte dicit q̄ es in celis.i.in sanctis. Et accōmodatissima ista similitudo est:vt spūaliter tātū interesse videat iter iustos ⁊ pctōres quātū corpaliter inter celū ⁊ terrā. Cuiꝰ rei significande grā/cū ad orōnē stamus/ad oriētē cōuertimur/vñ celum surgit ⁊ lumē orit:non tāꝙ ibi habitet deꝰ:quasi ceteras mūdi partes deseruerit q̄ vbiqꝫ p̄sens est:nō locorꝫ spatijs sꝫ maiestatis potētia:sed vt admoneat animꝰ ad naturam excellētiorē se cōuertere.i.ad deū q̄ est lumē verū/illuminans oēm hominē veniētē in hūc mūdū:cū hō ipm corpꝰ suū qđ terrenū est ad corpꝰ excellentius.i.ad corpꝰ celeste cōuertit. Nā si celū illud corporeū qđ oculis videmꝰ intellexerimus esse habitationē dei:trāsitura est habitatio dei
Mat. xxiiij. q: celū ⁊ terra transibūt. Deinde anteꝙ faceret deꝰ sctōs vbi habitabat? Cui rñdendū est:in se habitabat:apud se habitabat:⁊ apud se est deꝰ/⁊ in se manet. Sed iō dr:in celis habitare:q: maior agnitio est in celis illiꝰ summe maiestatis ⁊ essentie in angelis/vel in sctis aiabꝰ sctōrꝫ/ꝙ in terra habitantibꝰ sctis:ppter grauitudinē carnalis habitationis:q̄ vix pmittit aiam ad purū veritatis lumē euo-
Sap. ix. lare:sicut dr. Corpus qđ corrūpitur aggrauat aiam ⁊ deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitātē. Cum igitur exuta erit aia hac mortali habitatiōe:⁊ sereno red-
j. Co. xiij datur perpetuo:tunc videbit facie ad faciem:qđ nūc per speculum in enigmate considerat.

¶ Quamuis humano more scriptura de deo loquatur:nihil tamē in deo cōmutationis esse. Capitulum.VI.

Sancte scripture ad cognoscēdū deū nobis diuinitus p sctōs doctores administrate/a terreno ⁊ hūano sensu ad diuinū ⁊ celestē nos erigētes vsqꝫ ad ea vba descēderūt q̄bus hūana vtit consuetudo:ita vt etiā cōmotiones hūane mētis ⁊ passiones vel affectiōes de deo scriberēt:sicut zelare/irasci/penituisse:aliqd ex tpe velle vel nolle deū dicerēt:q̄ sunt humane mētis instabilitates/nō diuine serenitatis imutatiōes:q̄ sp idē est. Quod ꝗ dñm irasci dr:nō est pturbate mētis motio q: dei ira nō est passibilis sicut hois. Irascit itaqꝫ deꝰ sine aliqua sue simplicis nature passibilitate vel pturbatione
Sap. xij. aut etiā immutatione. De eo naqꝫ dr. Tu aūt dñe vtutum cū trāquillitate iudicas. Quod aūt trāquillū est/nō est pturbatū. Sic etiā ⁊ hūani corpis mēbra deo asscribunt/sicut
Psal. cxviij. manꝰ tue fecerūt me. Et iterū. Oculi dñi sup iustos:⁊ au-
Psal. xxxiij. res eius in p̄ces eorꝫ:dū oimodis nihil tale vel corpale de deo mēs humana putare debet:tñ clemēter deꝰ humane cōsuluit infirmitati:vt q: cū sicut est nō possumus agnoscere:nostre locutionis more seipsum nobis insinuare vellet:quatenus ad sua per nostra nos traheret:⁊ dū condescendit per pietatē nostre infirmitati:ascēdamus nos per intelligētie puritatem ad illum sm sue donum gratie.

¶ Quod deus vbiqꝫ sit totus potestate naturali. Capitulum.VII.

Hoc maxie intelligere debemꝰ sctē trinitatis vnā eādēqꝫ naturā ita totū implere:vt non sit aliqd vbi nō sit:sicut acutissime quēdā christianū pbo interrogāti vbi eēt deꝰ rñdisse fert:Dic tu philosophe/vbi nō sit. Tota itaqꝫ diuinitas vbiqꝫ tota est:⁊ nullo cōtinet loco:q: nō est localis deꝰ. Tota.s.in spiritualibus ⁊ corporalibus singulis:⁊ tota simul in oibus creaturis:nec adhuc de grā loquimur q̄ se gratuito munere mie sue saluandis hominibus prebet:sed de natura qua deus oia q̄ fecit ⁊ implet ⁊ cōtinet:sm quē dicit. Celū Hiere.
⁊ terrā ego impleo:⁊ sꝫ quā ipi deo btūs Dauid dicit. Quo xxiij.
ibo a spū tuo:⁊ q̄ a facie tua fugiā? Et de christo q̄ est sapiē Psal.
tia dei dr. Attingit a fine vsqꝫ ad finē fortiter ⁊ disponit oia cxxxviij.
suauiter. De spū q̄ scto scriptura sctā sic loquit. Quod spiritꝰ Sa. viij.
dñi repleuit orbē terrarꝫ. Trinitas itaqꝫ:q̄ est deꝰ vnꝰ verꝰ Sap. j.
⁊ bonus eternus incōmutabilis:vbiqꝫ tota est sm immensitatem atqꝫ omnipotentiā naturalē:ꝙuis non in omnibus inhabitet sm gratie largitatem.

¶ Quod deus aliter in sanctis sit:aliter peccatoribus presit. Capitulū.VIII.

Deus ꝗ natura bonis ppinqt ⁊ grā:natura/qua eos facit hoies:grā/q̄ eosdē pctōres iustificat. Natura/q̄ eos facit ex hoibus nasci. Grā/q̄ dat eis prātē filios dei fieri. Natura/q̄ facit vt viuāt Grā/q̄ facit vt sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuāt. Natura/q̄ eos facit i h mūdo paruo tpe manere. Grā/q̄ eos facit i celo sine fine regnare. In malis vo sola ē dei imēsitas atqꝫ oipotētia naturalis/q̄ eos facit eē/viuere atqꝫ sētire/rōnales eē:liberū ꝙ volūtatis hre arbitriū/sꝫ liberꝫ nō liberatū. Liberū em̄ arbitriū manet etiā nūc in hoibꝰ p naturā:qđ in q̄bꝰ voluerit deꝰ dignat liberare p grām:ne malā habeāt volūtatē. Ex q̄ em̄ pmꝰ hō libero arbitrio venūdatus est sub pctō:iō mala cepit eē libertas hois:q: ipi libero arbitrio ablatꝰ ē bonitas volūtatis:quā exīde nemo a seipso hre potuit/nisi grā diuine mie adiutꝰ habuisset:sine cuiꝰ adiutorio liberū arbitriū:nec cōuerti pōt ad deū/nec pficere in deū. Utrūqꝫ credere debemꝰ:⁊ grām dei ⁊ liberū arbitriū hois. Si ꝗ nō est dei grā/quō saluat mundus? Et si nō est liberum arbitrium/quomodo iudicabit mūdus.

¶ De diuersitate eorū q̄ sunt. Ca.IX.

Omne qđ est/aut sp fuit ⁊ nō esse cepit:aut nō sp fuit/⁊ esse cepit. Quod itaqꝫ nō cepit esse sꝫ sp fuit solꝰ deꝰ est pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spūssctūs. Quod vo eē cepit: oīs est creatura:iō i rex naturis h duo tātū sūt.i. creator ⁊ creatura. Sꝫ qđ sp fuit ⁊ sp est:aut igenitū ē:aut genitū:aut nec ingenitū nec genitū:⁊ sunt h tria eternaliter tria. Quod ingenitū est/pr̄ est solꝰ:q̄ a nullo esse hꝫ qđ est nisi a seipo. Quod genitū est/filiꝰ est:cui a pr̄e est esse qđ est Quod vo nec ingenitū est nec genitū/spūssctūs est:cui est esse a patre ⁊ filio pcedere:⁊ hec tria trinitas est vna cōsubstātialis ⁊ coeterna. Quia igit aliud est genuisse ꝙ natū esse:aliud est pcedere ꝙ genuisse vel natū esse:manifestū est:quō alius est pr̄/alius filius/alius spūssctūs. Trinitas itaqꝫ ad psonas pris ⁊ filij ⁊ spūsscti refert:vnitas ad naturā eterne deitatis ptinet. Porro plurima in eis q̄ facta sunt ⁊ qđ ex tpe cepit/distātia inuenit esse. Nā q̄dā ex eis sunt spūalia:q̄dā vero visibilia. Quiddā itaqꝫ in eis factū dr ⁊ nō natū:vt celū/terra ⁊ multa in creaturis. Quiddā vo factū dr ⁊ natū sed insensibiliter:vt arbores ⁊ herbe de terra. Quiddā est factū natūqꝫ sēsibiliter:vt hoies ⁊ aialia. Aliqd etiā factū est ⁊ natū ⁊ renatū:vt homo factus a deo:natꝰ a parentibus:renatus grā dei in ministerio baptismatis. Que regnātio in solo hoie inuenit/sed non in omni. Quiddā vero in his q̄ facta sunt ratiōale est ⁊ mortale:vt idez homo:sed hoc in solo hoie ⁊ in omni reperit. Quiddā vo rationale tātū est/nō mortale:vt angelus:⁊ hoc sit in sola angelica natura inuenitur/⁊ in oi. Sed ex his.i.angelis q̄dā sunt eternaliter miseri/q̄dā eternaliter beati:sicut etiā de hoibus:quidā sunt penales ppter merita malitie:q̄dā vo cum angelis qui suū seruauerūt principatū/beati eternaliter erūt per gratiam dei. Sed he diuersitates creaturarū ⁊ commutabilitates/ab vno solo ⁊ incōmutabili deo create sunt:quia omnia que sunt in celo ⁊ in terra/absqꝫ vlla dubitatione sicut voluit fecit.

Hoc quoq; sciendū est/ q oīs substantia que deus nō est/ creatura est: ⁊ que creatura non est/ deus est.

¶ Qđ qdam mirabilis facta est cōiūctio creatoris ad creaturam. Cap.X.

Inter harū scz creaturarū mirabilē ⁊ speciosam varietatē/ ex q pulcherrima vniuersitas formatarū cōstat rerū: de q dr. Et erāt oia valde bona: Geñ.j. bona ꝟo q: a bono cōdita sunt creatore: sed non sic bona sicut creator: q sol⁹ est summū ⁊ incōmutabile bonū: hō sol⁹ ad imaginē ⁊ silitudinē cōditoris creat⁹ esse legit: ⁊ felicissim⁹ horti q paradisus dr habitator: cōstitutus vniusq; trmīnō epuli phibitus: qten⁹ tā facilis obseruatione mādati/ celestē mereret btitudinē: sz inuidia ruētis angeli de btitudine sua hui⁹ mandati trāsgressor effect⁹ est: atq; in hui⁹ exilij sicut cōminat⁹ est ei creator/ in erūnosā deiect⁹ est miseriā/ ⁊ penali mortis cōditiōe mulctat⁹. Sz mitissim⁹ creator nolēs facturā imaginis sue eternaliter perire: misit filiū suū vnigenitū deū p quē creauit hominē vt p eūdē redimeret/ p quē creat⁹ est: qui carnē ex ꝟgine assumēs ita hūane nature adunat⁹ est/ vt idē esset homo q de⁹ est/ ⁊ de⁹ q hō: q: talis erat illa susceptio q deū hoiez faceret ⁊ hoiem deū: nec vlla est in hac duarū cōiūctione naturarū i. diuinitatis atq; hūanitatꝫ psonalis separatio Ergo q: forma dei accepit formā serui vtrūq; de⁹ ⁊ vtrūq; hō: sed vtrūq; de⁹ propter accipientē deū: vtrūq; autē hō ppter acceptū hoiem: nō tn̄ illa susceptiōe alterū eorū/ in alterū eorū cōuersum est atq; mutatū. Nec diuinitas qppe in creaturā mutata est vt desisteret esse diuinitas: nec creatura in diuinitatē/ vt desisteret esse creatura: vnus tn̄ horū miraculis claruit/ aliud succubuit iniurijs: sz nullatenus ali⁹ fuit q miraculis claruit/ ali⁹ q iniurijs fatigatus est: sed vn⁹ atq; idē in forma dei/ cōsubstātialis pr̄i: in forma serui cōsubstātialis matri: aīa ⁊ carne plenus homo.

¶ Vtrū aīa christi plenam habeat diuinitatis sue cognitionē. Ca.XI.

Considerēter plane ⁊ indubitāter dicim⁹ de sctis angelis atq; hoib⁹ sctis: qr q̄uis qlibet p adoptiōis gratiā nūcupatiue de⁹ dicat: nulla tn̄ ratiōe de⁹ angelorū vel de⁹ sctorū naturalr dici pōt sicut de christo dr: Et adorēt eū oēs angeli dei: ⁊ oia subie-
Ps. xcvj cit sub pedib⁹ ei⁹. In eo q ait oia subiecit: nihil dimisit nō
Ps. viij. subiectū ei. Quis qlibet sctūs diuine habitatiōis grā pcipuus eēt: null⁹ tn̄ eorū i vnā cū diuinitate psonā elect⁹ est nisi christ⁹ de⁹ ⁊ hō. Aīa qppe ⁊ caro christi cū ꝟbo vn⁹ est christ⁹ ⁊ vn⁹ fili⁹. Per qđ ꝟo durū est: ⁊ a firmitate fidei penit⁹ alienū vt dicam⁹ aīam christi nō plenā sue deitatꝫ hr̄e notitiā: cū q naturalr vnā credit hr̄e psonā. Vn̄ Ioānes baptista christo singulariter/ ac sine mēsura datā spūs largitatē dixit. Nō em̄ ad mēsurā dat de⁹ spm̄. Hoib⁹ ad mē-
Ioan. iij surā dat/ vnico filio ad mēsurā nō dedit: q: oīs plenitudo diuinitatꝫ in eo habitat. Ipe est em̄ q dat sctis/ ipe est q accepit: ⁊ q: potēs est ad mēsurā dare: iō nō potuit ad mēsurā accipe. In forma em̄ dei manēs spm̄ dat: formā ꝟui accipiēs spm̄ accepit: ipm̄ em̄ quē ad mēsurā dat totū accepit Ad mēsurā qppe dat multꝫ filijs: sz nō ad mēsurā accepit q vnic⁹ est fili⁹: q: sic est hō naturalr ver⁹: vt idē sit naturaliter etiā de⁹ ver⁹. In christo aūt ꝓm catholice fidei ꝟitatē in vnitate psone simul ⁊ deitate fatemur/ ⁊ aīam rōnalē ⁊ carnē: in q tn̄ deitas spm̄ accipe nō potuit: q: ꝓm deitatē pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūsctūs vn⁹ ē de⁹. Nō g potuit spm̄ scm̄ diuinitas filij accipe: cū ipe spūsctūs sic pcedit a filio/ sicut pcedit a pr̄e: ⁊ sic dat a filio/ sicut dat a pr̄e. Restat itaq; vt aīa christi spm̄ accepit/ quē tn̄ nō ad mēsurā accepit: q: totuz accepit: vbi em̄ mēsura dr esse plenitudo pfectiōis/ ⁊ pfectio plenitudinis inuenit: p quā etiā plenitudinē diuine cognitiōis hr̄e manifestū est. Inquātū em̄ cuilibet sctorū dat: itātū cognitio diuinitatꝫ accipit ab eo: nō em̄ estimādū est aīe christi i aliq plenā diuinitatꝫ deesse notitiā: cui⁹ vna ē psona cū ꝟbo: quā sic sapiētia suscepit: vt cū ipa diuinitate sua vna sit in trinitate psona. i. christ⁹ crucifix⁹: quē dei virtutē/ deiq; sapientiā Paulus apostolus predicat. j. Cor. j.

¶ Si aīa christi plenam habeat diuinitatis cognitionē: quō dr in euangelio filiū nescire diē iudicij. Ca.XII.

In scripturis sctis gen⁹ est locutionis: qđ apud grāmaticos methonomia dr. i. dū p efficiētem designat id qđ efficit. Hoc em̄ gn̄e locutionis deus nescire dr/ q: nesciētes facit: etiā ⁊ scire de⁹ dr: q: sciētes facit: sicut scriptū est. Tētat vos dn̄s deus vr̄/ Deu. xiij. vt sciat si diligatis eū. Nō em̄ sic intelligēdū est q̄si de⁹ nesciat si diligāt eū/ de qbus hoc dr: sz vt ipsi sciāt quantū in dn̄i dilectiōe pfecerint: qđ nisi tētationibus q accidūt nō plene ab hoib⁹ agnoscit: ⁊ ipm̄ tētat p eo positū est q tētari sinat. Sic ⁊ cū dr nescire deū: aut p eo dr q nō approbat: sicut ipsis dicturus est/ nescio vos: aut p eo q vtiliter Mat. xxv. nesciētes facit: siue etiā p eo q nō est tp̄s sciendi/ sicut in euāgelio dr. De die ⁊ hora nemo scit/ neq; angeli in celo/ Mar. xiij. neq; fili⁹ nisi pr̄. Hoc em̄ gn̄e locutiōis nescire dr filius: q: nesciētes fecit qđ vtile illis fuit nescire. i. q nō ita sciebat vt eos scire fecisset: q: vtilius illis fuit diē iudicij nescire q scire: vt semp parati essent ⁊ vigilātes: duz qua hora dies dn̄i quasi fur veniret/ paratos inueniret eos.

¶ Qđ vnū sit opus pr̄is et filij. XIII

Operat em̄ pater p filiū p quē fecit oia: ⁊ sp operat sicut dictū est. Oia p ipm̄ facta sunt. Ite pr̄ Joan. j. me⁹ vsq; modo operat ⁊ ego operor: nō diuersi- Joan. v. tatē opis designās/ q: opus pr̄is ⁊ filij: sed proprietatē psonarū ostēdēs. Ipsa itaq; opatio dei. i. scte trinitatis/ voluntas est dei: ⁊ voluntas dei simplex est: ⁊ semp in reqe btitudinis. Nec aliud est deo opari/ aliud velle: sz idē est illi velle ⁊ opari: q: volūtas dei effectiua est potentia: nec deo aliud esse aliud velle/ sed vnū atq; idē: et hoc totū simplex/ totū vnitas/ totū trinitas/ homousion: q: eē qđ substātiale est/ vnū est in pr̄e ⁊ filio ⁊ spūsancto: ⁊ horū vna actio est sicut vna volūtas. Fuerūt em̄ oia ab eterno in deo: opatione aūt. i. virtute dei q est fili⁹: apparuerunt oia ⁊ facta sunt sicut voluit/ ⁊ q̄n voluit/ ⁊ quomodo voluit q fecit oia: sed nō ille fact⁹ p quem facta sunt oia. Natus est ergo filius dei ex eterno etern⁹/ de deo de⁹/ de lumine lumen: sicut sepissime diximus ⁊ semper dicemus.

¶ Oia per christum facta esse: ipsum natum non factum. Ca.XIIII.

In principio fecit de⁹ celum ⁊ terrā. i. in christo fecit deus q est filius dei: q est verbū dei: q est virtus ⁊ sapientia dei/ sicut in Psal. dr. Oia in Ps. ciij. sapientia fecisti: sz ipse idē fili⁹ ante oia semper est ⁊ sp deus/ ⁊ sp in deo: idcirco homousion pater ⁊ filius Ideo vero q fili⁹ dr ⁊ est: genit⁹ est nō factus. Quis apostolus dixisset: q fact⁹ est sapientia nobis a deo: non q fa- j. Cor. j. ctus sit in substātia sua vt esset: sz effectus est vt dn̄s esset oim q facta sunt dū fuerūt qbus dn̄s esset. Creaturas g fecit de⁹ per filiū: non filiū fecit p quez fecit oia: sz genuit de substātia sua eqlē sibi: nat⁹ est g christ⁹ nō fact⁹. Vbicūq; g dicit q̄m fact⁹ est/ post primā generationez dr: q eterna est ⁊ vna est/ sctā ⁊ ineffabilis. Legit in actib⁹ aplorū. Certissime igit sciat dom⁹ isrl: q: hūc christū de⁹ fecit quē vos Act. ij. suspēdistis in cruce. Et apl's. Qui fact⁹ est ex muliere. Et Gal. iiij. euāgelista. Verbū caro factū est. Ista oia nō in ei⁹ existen- Joan. j. tiā vel substātiā: sz in act⁹ ⁊ i ministratiōnē ei⁹ potētie atq; ꝟtutis dicunt. Qr apl's ait christū dei ꝟtutē ⁊ dei sapiētiā j. Cor. j. non ita intelligendū est/ q pater dici nō possit virtus vl' sapiētia: sicut dici nō pōt filius vel ꝟbū: q: hec relatiua sunt noīa/ sicut superius dictū est: illa ꝟo. i. virtus ⁊ sapientia/ substantialia sunt. Ideo pater virtus ⁊ sapiētia/ filius virtus ⁊ sapiētia: ⁊ spūsanctus virtus ⁊ sapiētia: non tamē tres

tres ꝟtutes nec tres sapie: sz vna virt⁹ ⁊ vna sapia/ pater ⁊ fili⁹ ⁊ spūsctūs. Sicut vna suba ⁊ vna oipotentia: ⁊ alia q de substātia diuinitatis dicunt: ⁊ ita itelligat fili⁹ sapia pr̄is/ quō dr lumē pr̄is. i. vt queadmodū lumē de lumine ⁊ vtrūq; lumē: sic intelligat sapiētia de sapientia ⁊ vtrūq; vna sapia: q: in illa simplicitate diuine nature/ non aliud sape q esse: nec aliud esse q posse: nec aliud eē posse q viuere Eadē ibi sapia q essentia: eadē potētia q essentia: eadem vita que et essentia. Et hec oia vnū/ ⁊ vnus deus.

¶ De eo q sicut pater est vita: ita est et filius. Capitulum.XV.

Sicut pater viuificat: sic ⁊ fili⁹ qs vult viuificat non tn̄ alios vel aliter pr̄/ ⁊ alios vel aliter fili⁹: sed eos qdē qs pr̄ viuificat/ viuificat ⁊ fili⁹ sili: nec spūsctūs ab hac viuificatiōe secernendus est: q: vnū op⁹ ē patris ⁊ filij ⁊ spūsctī: sicut vna substātia atq; essentia. Sicut em̄ pater viuēs vita est: ita et fili⁹ vita Manet g pater vita/ manet et fili⁹ vita. Pater vita in semetipso nō ab alio: fili⁹ vita in semetipso: sz a patre q euz talē genuit vt vitā haberet in semetipso: dictum qppe est/ Joan. v. sicut ipse fili⁹ ait. Sicut pr̄ hz vitā in semetipso/ sic dedit ⁊ filio vitā hr̄e in semetipso. i. genuit filiū vitā in semetipso habētem. Hoc solū iterest/ q pater vita ē nō nascēdo: fili⁹ vita est nascēdo. Pater de nullo patre/ fili⁹ de deo patre. Pater ppter filiū pater est: fili⁹ ꝟo et q fili⁹ est ppter patrē est: et qđ est a patre ē: ex a vita vita ē. Pater q ē vita in semetipso: genuit filiū q esset vita in semetipso: ideo et ip- Joā. vj. se filius ait. Sicut viuit pater et ego viuo ppter patrē: nō ita dictū est q̄si in seipso filius ppriā non haberet vitā/ sed participatiōe paterne vite vitā haberet: sicut ocul⁹ carnalis pticipatiōe lucis alteri⁹ lumē accepit/ qđ nō haberet in seipso nisi aliunde mutuasset: sed iā itaq; talis a pr̄e genitus est fili⁹ q in seipso viueret. Sicut pater nō ē indiges vita: sic fili⁹ nō indiget alterius vite. Est pater vita/ ⁊ fili⁹ vita: vtriq; tn̄ vna vita nō due: q: vn⁹ deus non duo dij: in hac ꝟo vita viuet mūdus: et viuet q̄diu obedierit huic vi- Joā. vj. te. vn̄ et Petr⁹ ait. Tu verba vite eterne habes. i. qui tibi Joan. v. obedierit vitā eternā habebit: et ipse dn̄s. Amē amē dico vobis: q: venit hora et nunc est q̄n mortui audient vocez filij dei: et qui audierint viuent. Quid est em̄ audiēt nisi obedient. i. obedierint: Quātū em̄ pertinet ad auris auditū: non oēs q audient viuēt. Multi em̄ audiunt ⁊ non credūt/ vel nō faciūt qđ credunt. Audiendo et nō credendo non obediūt. Non obediēdo nō viuēt: itaq; hi qui audiēt nil est aliud q abedient: qui ergo obedient viuent.

¶ Quod substantia diuinitatis omnimodo inuisibilis sit ⁊ incōprehensibilis in sua natura. Cap.XVI.

Sicut igit imutabilis est oino de⁹: ita ⁊ inuisibilis est in natura magnitudinis sue: Quis multoties legat q apparuisset de⁹ cuilibet i veteri testamēto patrū: sz apparuit qb⁹ voluerat per subiectā creaturā: in q voluerat specie ⁊ quō voluit: sz nullaten⁹ a qlibet visus ē i substātia diuinitatis sue q oino inuisibilis ⁊ icōmutabilis ē. Qđ beatissim⁹ ⁊ magn⁹ pphā Exod. moyses itelligēs: ait deo cū quo vt amic⁹ ad amicū/ facie xxxiij. ad faciē locut⁹ esse dr. Si inueni gratiā añ te: ondē mihi temetipm. Si itaq; ei⁹ naturā substātiāq; cōspiceret: nullaten⁹ diceret ostēde mihi temetipm: ipi g apparuit de⁹ in ea specie q voluerat: nō aūt ipse apparuit illi i natura propria quā moyses videre cupiebat māifeste. Nouerat vtiq; q corpaliter videbat qđcūq; videbat: ⁊ verā visionē dei spūaliter reqrebat. Locutio qppe illa q fiebat in vocibus sic modificabat/ ⁊ āq esset amici loquētis ad amicū. Cōfirmat ꝟo euāgelista dei eē naturā oimodis inuisibi- j. Jo. iiij. lē vbi ait. Deū nemo vidit vn̄q: q: plenitudinē diuinitatis que in deo est nemo oculis vidit: nemo mēte cōprehēdit: nec etiā angelice nature cōprehēsibilis est de⁹: q: vere incōprehēsibilis dr: sed ꝓm mensurā donationis dei/ ita deū vel angeli vel aīe sctorū intelligūt. Proinde q̄uis vsq; ad eqlitatē angelicā hūana post resurrectionē natura proficiat: ⁊ ad contēplandum deū glorificata cōsurgat: videre tn̄ ei⁹ essentiā plene nō valet: sed vnicuiq; sctorū ad sue sufficientiam beatitudinis manifestabitur gloria eius.

¶ Qđ ille visiōes q in veteri testamēto pr̄ibus appuisse legūtur p angelicas admistratiōes fierēt. Ca.XVII.

Quod ꝟo oia q patrib⁹ visa sunt: cōgruis tpib⁹ vel locis ꝓm dispēsationē dei p āgelicas essent administratiōes aptissime eximius mūdi doctor q in tertiū rapt⁹ celū audire meruit: qdam arcana mysteriorū dei ꝟba ostēdit/ vbi ait. Nōne oēs sunt Heb. j. administratorij spūs: ad ministrationē missi ppter eos q hereditatē capiūt salutis. Volēs intelligi illa nō oia solū per angelos facta: sed etiā ppter nos facta: q in veterib⁹ legunt figurationibus: ⁊ paulopost. Si em̄ sermo p angelos dict⁹ factus est firmus: oia q data sunt vel dicta populo priori/ p angelos ministrata esse ostēdit: nr̄e ꝟo salutis originē ⁊ plenitudinē per ipsum dei filiū mox in sequētibus eiusdē epl'e verbis ministratā esse demōstrauit. Et btūs Stephan⁹ ꝓtomartyr: angelū Moysi locutū esse in flāma ignis asseruit in disputatiōe quā habuit cōtra la- Act. vij. pidatores suos: dū in eadē visione dicit dn̄m apparuisse Moysi apparuerūt ꝟo angeli ⁊ locuti sunt in persona illius q eos direxerat. Sed queri pōt. Cur scriptura nō dicat apparuit angelus vel locutus est angel⁹ cuilibet patrū: Quis qdē preco ꝟba referat iudicis: nō scribitur in gestis/ preco dixit vel fecit/ sed iudex dixit vel fecit. Quapropter pbabili ratione videri pōt patrib⁹ nr̄is ante incarnationez christi sub psona dn̄i apparuisse vel locutos esse angelos: nec illos etiā in sua apparuisse substātia credēdū est: sz in subiecta creatura que ab illis tp̄e opportuno assūpta est ad ministrationez officij sui. Sicut anima hominis inuisibilis est: ita etiam angelicam carnalibus oculis naturam inuisibilem esse certissimum est.

¶ Nō de solo pr̄e itelligēdū qđ dr: q fac mirabilia magna sol⁹. C.XVIII.

Vbicūq; in scriptura sctā legit solus deus/ nō de vna qualibet psona in sctā trinitate intelligendū est: sz de tota sctā trinitate/ q equaliter operatur oia qcūq; operāda esse iudicat. Vn̄ qđ in Psal. Ps. dicit. Qui facit mirabilia magna solus/ q fecit lumi- cxxxv. naria solus/ non de solo patre sicut aduersarij volūt intelligitur dictū: sed de tota sctā trinitate/ q est vn⁹ sol⁹ deus. Silr de patre solo nō est intelligēdū/ qđ apl's ait. Beat⁹ j. Ti. vj. et solus potens/ rex regū ⁊ dn̄s dominātiū: q sol⁹ habet immortalitatē/ ⁊ lucē habitat inaccessibilē: quē nemo hominū vidit/ nec videre pōt. In qb⁹ verbis nec pr̄ proprie noiatus est/ nec fili⁹/ nec spūsctūs: sz absolute btūs ⁊ sol⁹ potēs: qđ est vn⁹ solus/ beat⁹ potēs/ inuisibilis/ ver⁹ de⁹ ipa trinitas: q eqliter btā est/ eqliter potēs/ imo oipotēs: etiā ⁊ vnipotēs: q: vna potētia est toti⁹ sctē trinitatꝫ. Neq; em̄/ q: ipse fili⁹ alibi loquēs voce sapie (ipse est em̄ sapientia dei) q ait. Gyrū celi circūiui sola/ separauit a se patrē: quāto magis ergo nō est necesse vt tātumō de patre pre- Eccli. ter filium vel spiritūsanctum intelligatur quod dictū est: xxiiij. solus habet immortalitatē: ⁊ lucē habitat inaccessibilez.

¶ De vnitate spiritussancti cum patre et filio. Capitulum.XIX.

Spirit⁹ itaq; sctūs sicut pr̄ ⁊ fili⁹ plen⁹ est deus: ⁊ pfect⁹: imo vnus de⁹ cū pr̄e ⁊ filio atq; vna substātia sicut supra memorauim⁹/ q̄m ipe est spūsctūs q in scripturꝫ dr spūs dei vel spūs christi/ si-

ue spūs pr̄is/siue spūs paraclet⁹:etiā ⁊ spūs ỽitatis/nec nō spūs vite:q̄ a pr̄e ⁊ filio eq̄liter ꝓcedit:⁊ cū pr̄e ⁊ filio eq̄liter adorat̄:q: eq̄liter est de⁹. Tot⁹ patris ⁊ totus filij spūs:q: vn⁹ naturalr̄ spūs est ⁊ pr̄is ⁊ filij. Proinde tot⁹ de pr̄e ꝓcedit ⁊ tot⁹ de filio:tot⁹ in pr̄e manet ⁊ tot⁹ in filio:q: sic manet vt ꝓcedat/sic procedit vt maneat. Unde naturaliter hāc hȝ cū pr̄e ⁊ filio vnitatis plenitudinem ⁊ plenitudinis:vnitatē vt totū patrē habeat totūq̄ filium: ipse q̄ totus habeat̄ a patre/tot⁹ habeatur a filio. Qui etiā a pr̄e ⁊ filio eq̄liter dat̄:imo ⁊ a seipo dat̄:sicut filius Joā.iij. de eo dicit. Spūs vbi vult spirat. Ipse in ꝓphetis locutus est. Per ipm apl̄i sine timore seculariū ptātū testimoniuȝ p̄ferebāt de christo:q: ipe loquebat̄ in illis/sicut ipse dn̄s Mat.x. ait. Nō em̄ vos estis q̄ loq̄mini/sed spūs pr̄is vestri q̄ loquitur in vobis. In ipso em̄ oēs fideles remissionē pctōꝝ/siue in baptismo/siue in penitētia. Ipse charitas dr̄: q̄uis pr̄ et fili⁹ sit charitas:sicut et filius sapiā dei dr̄/q̄uis pa Rom̄.v. ter ⁊ spūsctūs sapiētia. Ipse paraclet⁹.i.cōsolator dr̄:q: re uera dū dona sacramētoꝝ distribuit/cōsolationē aie p̄bet:p quē diffundit̄ in cordib⁹ nostris dei charitas:p quā nos tota inhabitat trinitas. Quocirca rectissime spūsctus cū sit de⁹ vocat̄ etiā donū dei. Quod donū ꝓprie q̄d nisi charitas intelligit̄: que perducit ad deuȝ: ⁊ sine qua quelibet et alia virtus boni operis non perducit ad deū.

¶ Qd nihil tp̄ale dec emus itelligere de spūsctō/dū dr̄ donū dei. Cap. XX.

Hoc ỽo donū dei qd̄ est spūsctūs coeternū est ⁊ ꝯsubstātiale donatori:q: donū donabile fieri poterit/q̄uis nō sit cui donet̄. Qd donū.i. spūsctūs:nō ex parte sȝ ab eternitate ꝓcedit. Sed q: nc ꝓcedebat vt esset donabile:iā donū erat ⁊ anteq̄ esset cui daret̄. Aliter em̄ intelligit̄ cū dr̄ donū/aliter cū dr̄ donatū. Nā donū pōt esse ⁊ anteq̄ det̄:donatū autē nisi cuilibet datū fuerit nullo mō dici pōt. Et hoc itaq̄ donū dei occultū fuit ab eterno in pr̄e ⁊ filio manifestandū opportuno tpe:dū esset q̄b⁹ manifestari deberet. Et hoc donū.i.spūsctūs in eadē vnitate substātie/⁊ eq̄litate cuȝ pr̄e ⁊ filio cōsistit:siue em̄ sit vnitas amboꝝ/siue sctitas/siue charitas/siue ideo vnitas q: charitas: ⁊ ideo charitas:q: sctitas:nequaq̄ minor est in aliq̄ illis ex q̄bus ꝓcedit. Et hec est summa charitas q̄ genit⁹ a gignēte diligit̄ genitorēq̄ suū diligat:⁊ ideo nō ampli⁹ q̄ tria sunt:vnus diligēs eū q̄ de illo est:⁊ vn⁹ diligēs eū a quo est:⁊ ipsa dilectio de qua dr̄:q: deus charitas est. Et hec summa ineffa- j.Jo.iiij. bilis trinitas:non vnius dei dici debet/sed vnus deus.

¶ Cur idem spiritus bis a christo datus sit. Capitulum. XXI.

Absq̄ dubitatiōe ideo spūsctūs bis datus est: vt cōmēdarent̄ duo p̄cepta charitat̄. Duo etiā sunt p̄cepta/sed vna est charitas:sicut etiā vn⁹ spūs ⁊ duo data:nec alia charitas diligit proximū q̄ illa q̄ diligit deū. In terra dat̄ spūs vt diligat̄ primus:de celo dat̄/vt diligat̄ de⁹. Q̄uis sit aliō de⁹/aliud ꝓxim⁹:tn̄ vna charitate diligēd⁹ est de⁹ ⁊ ꝓxim⁹:dū plus seipo deū/ꝓximū vt seipm amator amet. In terra christ⁹ dedit spm̄:sȝ de celo est qd̄ dedit:ille em̄ dedit/q̄ de celo descēdit:hic inuenit cui daret:sȝ inde attulit qd̄ daret. Sed ista charitas nō tenet̄/nisi in vnitate ecclesie christi: nec illam habent/qui se diuidūt ab vnitate catholice pacis.

¶ Quāuis diuersa sint dona in sanctis/ab vno eodēq̄ȝ spiritu singulis singula dantur. Capitulum. XXII.

Dona scrispūs mēbris ecclie sigillatim diuiduntur:⁊ singulis singula dona tribuūtur. In christo siq̄dē solo ois plenitudo donoꝝ:q: ois plenitudo diuinitatis in eo habitat. Un̄ plen⁹ gr̄e et veritatis ab euāgelista p̄dicat̄. In spūsctō ois gr̄a dono- Joan.j. rū existit:ipse em̄ ꝓut vult/gr̄am donoꝝ largit̄. Alijs dās j.Co.xij. sermonē sapie/alijs scie/alijs fidē:atq̄ ita vnicuiq̄ in virtute scrispūs gr̄a tribuit̄ s̄m volūtatē largitoris. Et in oibus idē spūs habet̄/sicut in ꝓphetis vn⁹ atq̄ idē locut⁹ est spūs:ipe etiā ineffabilia docet/q̄ ꝓferre huan⁹ sermo nō pōt. Ipse em̄ dr̄ ab aplō gemitib⁹ inenarrabilib⁹ po- Ro.viij. stulare ꝓ nobis. Postulare plane dr̄: q: nos postulantes facit ineffabili cordis gemitu Sed nō nūc vt quōdā dona scrispūs sunt in hoib⁹. Nā paucis in pplō israel dona emicuerūt scrispūs p q̄libet signa:nūc aūt in omi credentiū multitudine spūscti gr̄a diffundit̄ s̄m volūtatē distribuētis dei:⁊ hoc est qd̄ in euāgelio dr̄. Nōdū erat spūs da- Joā.vij. tus:q: Jesus nōdū fuerat clarificat⁹. Sicut em̄ vni⁹ corporis mēbra diuersa habēt officia:q̄ tn̄ oia vna opat̄ aia ⁊ regit:distribuēs vnicuiq̄ mēbro quid faciat:oculo/vt videat:manui/vt operet̄:pedi/vt ambulet:auri/vt audiat: sic sunt etiā diuersa dona fidelib⁹ tāq̄ mēbris ad mēsurā cuiq̄ propriā distributa. Quis em̄ et in omi fideliū multitudine diuerse sint donoꝝ gratie:vnū tn̄ corp⁹ est ecclie per vnū spm̄/vna charitatis cōpage cōglutinatū atq̄ cōnexū. Qui spūs mee humilitatis spm̄ inspirare dignetur q̄d deinceps dicēdū sit de ineffabili christi dn̄i nr̄i natiuitate:de qua ꝓpheta ait. Generationē eius q̄s enarrabit Esa.liij. quod ab alio incipiendum esse exordio melius arbitror.

¶ Finis libri secundi.

¶ Index capitulorum libri tertij.

i De gratia dei quia deus homo factus est.
ij Ad cōmendationem eiusdeȝ euangelista christum ait plenum gratia et veritate.
iij Quō nō sit christ⁹ fili⁹ spūsancti/dum in symbolo dicitur:de spiritusancto ⁊ Maria virgine nat⁹.
iiij Quomodo intelligenda sit filij missio a patre.
v Quomodo missio spūsancti intelligenda sit.
vj Cur solus pater missus non legatur.
vij Quare filius nunc equalis/nunc minor patre dr̄.
viij Quare nusq̄ spūsanctus patre minor legatur.
ix Q̄ aliter intelligendū sit verbū caro factū est:atq̄ aliter verbum dei in quolibet sanctorum.
x Q: nec pr̄ nec spūsctūs/sed sol⁹ fili⁹ incarnat⁹ sit.
xj De eo q̄ verbum dei sue carnis conceptione conceptus sit in vtero virginis.
xij De mediatore dei et hoim̄ homine Jesu christo.
xiij De eo q̄ in christo sit nature distantia non psone:⁊ in sancta trinitate personarū ⁊ nō nature.
xiiij De Maria virgine ⁊ incarnatione Christi.
xv Quid cuiq̄ nature in christo conueniat.
xvj Q̄ diuinitas hoiem quē assumpsit nusq̄ dimisit.
xvij De baptismo christi:⁊ q̄ omnia que gerebantur in christo/nostre salutis causa gesta sunt.
xviij Q̄ de⁹ pr̄ q̄dā opa facit p filiū sibi coeternū in forma dei:q̄dā p eūdē filiū in forma serui filiū hoīs.
xix De nouissimis seculi temporibus.
xx De resurrectione corporum in nouissimo die.
xxj De iustorum premio ⁊ pena peccatorum.
xxij De eterna beatitudine sanctorum.

¶ Proemium libri tertij.

Duas enim creaturas rationales condidit creator:vnā celestem/alteram terrestrem:⁊ vtrāq̄ liberi arbitrij potestate nobilitauit:vt volūtarie in dilectione dei ⁊ diuine potentie laude perpetualiter atq̄ beate permanerent. Sed quia prior.i.angelica non tamē tota propria delectando potētia ab amore summi boni recedens/in seipsam delapsa: sui homicida facta est: erūnosam atq̄ penalē impietatis sue eternitatē experta:proinde inuidia cōtra hoiem inardescens:ne celestē beatitudinis sedē possideret/incitauit

eū ad peccādū/efficiēs eū sue sociū miserie:q̄ñ q̄ddā solatiū sibi esset cum plurimis penas pati:vel etiā vt iniuria creatori ingereret̄/si creatura ad imaginē suā cōdita/ꝓdito dignitatis sue noie in eternū ignē sue subderet̄ impietati Qd̄ pius cōditor nō passus:miserat⁹ hoīs/reformare cū volēs ad p̄stine dignitat̄ nobilitatē:misit vnicū filiū suū hoiem suscipe:vt idē q̄ deus erat ex deo esset hō ex hoie:⁊ imortalis haberet aliq̄d vñ mori potuisset. Assumpsit itaq̄ dei fili⁹ ex mortalitate nr̄a vñ salua sua imortalitate mortalis esset:⁊ diabolū hois victorē magis vinceret iustitia q̄ potētia:vt oñderet vtrūq̄:⁊ ppetuā eq̄tatis sue iustitiā ⁊ eterne bonitat̄ sue miam. Justitiā in angelo homicida suijpsi⁹ atq̄ hois:in hoie ỽo ab eodē pdito miaȝ:quē gratuito magne pietat̄ sue munere redimere voluit:qd̄ in sequētib⁹ diuina nob̄ donāte gr̄a dicturi sumus.

¶ Finis proemij.

¶ Liber tertius de fide sancte et indiuidue trinitatis. De gratia dei: quia deus homo factus est. Ca. I.

In hoc etiā euidēter cōmēdat̄/q̄ spūsctūs sit donū dei/sicut supra ostēdim⁹:dū dr̄ in symbolo catholice fidei/q̄ christus de spūsctō ⁊ ex Maria virgine sit nat⁹:cū aliter de illo/aliter de illa nat⁹ sit:nō de illo sicut de pr̄e:de illa vero sicut de matre. Quid tn̄ hic scrispūs mētio facta est nisi q̄ magna dei gr̄a cōmēdat̄: Quid em̄ natura humana in hoie christo meruit:vt in vnitatē persone vnici filij dei singulariter esset assumpta: Que bona volūtas/cui⁹ boni ꝓpositi studiū:q̄ bona opera p̄cesserūt/q̄b⁹ mereretur iste hō vna fieri psona cū deo:imo ⁊ hō ipse de⁹: Nēpe ipse de⁹: ipse ex quo hō cepit:nō aliud cepit esse q̄ dei filius:et hoc vnic⁹ vnigenit⁹ ⁊ ꝓprius: ⁊ ꝓpter dei verbū qd̄ caro factū est vtiq̄ de⁹:vt queādmodū est vna psona quilibet hō/aia scȝ ronalis ⁊ caro:ita sit christus vna psona ⁊ ỽbū caro. Un̄ nature hūane tāta gr̄a nullis p̄cedētibus meritis sine dubitatiōe gratuito munere:nisi quia magna hic et sola dei gr̄a fideliter et sobrie cōsiderātib⁹ euidēter ostēdit̄:vt intelligāt hoies p eandē gratiā se iustificari posse a pctis/p quā factū est vt hō christus nullū posset hre pctm̄. Sic sanctā virginē matrē scȝ filij dei an- Luce.j. gelus salutauit:q̄ñ ei futurū nūtiauit partū. Aue (inq̄t) gratia plena:et paulopost. Inuenisti (ait) gratiaȝ apud deū. Et hec q̄dē gratia plena:⁊ inuenisse apud deū gram dicit̄:vt dn̄i sui/immo dn̄i oim salua ỽginitate mr̄ esset.

¶ Ad cōmendationē eiusdeȝ gratie/beatus euangelista christum ait plenum gratia et veritate. Cap̄. II.

Joan.j. De ipo aūt dn̄o Joānes euāgelista cum dixisset: Uerbū caro factū est:⁊ habitauit in nobis/adiūxit. Uidim⁹ (inq̄t) gloriā eius/gl̄iaȝ q̄si vnigeniti a pr̄e/plenū gr̄e ⁊ veritatis. Q̄ ait:ỽbū caro factū est/h̄ est plenū gr̄e. Q̄ ait:gl̄iam q̄si vnigeniti a pr̄e hoc plenū ỽitat̄. Ueritas q̄ppe ipa/vnigenit⁹ est dei fili⁹:nō gratia/sȝ natura. Gr̄a suscepit hoiēȝ tāta vnitate psone:vt idē ipse esset etiā fili⁹ hois/q̄ dei fili⁹ vnic⁹ vnigenitus:in ipso vno deo ⁊ hoie plena gratia humanitatis/plenaq̄ diuinitatis ỽitas agnoscit̄. Hec plenitudo diuinitatis in seipsa plenitudinē hȝ gratie/q̄ est tota humanitas in diuinitate sua:⁊ plenitudo gratie: plenitudinē in se hȝ ỽitatis/q̄ est tota diuinitas in hūanitate sua:ita vt plenitudo ỽitatis/plenitudinē in se habeat ỽitatis. Sic ergo christ⁹ plen⁹ gratie ⁊ ỽitat̄:vt sicut a diuinitate/plenitudo hūanitatis suscepta est:ita in hūanitate ei⁹ pleni- Col.ij. tudo sit diuinitatis aplō testāte qui ait. In quo habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter.

¶ Quō non sit christus filius spūsancti:dū in symbolo dicitur:de spūsancto ex Maria virgine natus. Ca. III.

Illud ỽo mouere poterit quō dictū sit christuȝ de spūsctō natū ⁊ Maria ỽgine:cū fili⁹ nullo mō sit spūscti. An ideo dr̄ de spūsctō nat⁹:q: fecit eū de ỽgine nasci:q: hoc op⁹ mirabile totū dono dei factū est:⁊ donū dei dr̄ ꝓprie spūsctūs: Neq̄ em̄ q: mūdū istū fecit de⁹/dici cū fas est dei filiū:aut cū natū de deo:sȝ factū vel creatū vel cōditū vel institutū ab illo: vel si q̄d hmōi recte possum⁹ dicere. Nec igit̄ cōcedendū est:q̄cq̄d de aliq̄ re nascit̄/cōtinuo eiusdē filiū nūcupādū vt de multis exēplis hoc ꝓferā:certe q̄ nascunt̄ ex aq̄ et spūsctō/neq̄ filios eos recte q̄sq̄ dixerit aque vel spūscti sed plane dicūtur filij dei pr̄is ⁊ mr̄is ecclie. Sic ḡ de spūsctō nat⁹ fili⁹ dei pr̄is/⁊ nō spūscti. Sic em̄ fili⁹ spūscti diceret̄ s̄m humanitatē:duo patres essent in sctā trinitate: et deus hō factus duos habuisset patres:vnum diuinitatis alterum humanitatis. Sed quis hoc dicere audebit:

¶ Quomodo intelligenda sit missio filij a patre. Capitulum. IIII.

Uerēdū est quō intelligat̄ missio filij. Pater em̄ sol⁹ nusq̄ legit̄ missus:de filio quidem ita scribit apl̄s. Cū aūt venit plenitudo tpis/mi- Gal.iiij. sit de⁹ filiū suū factū ex muliere:factū sub lege vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. Cū aūt ait:misit deus filiū suū factū ex muliere:satis oñdit eoipso missum filium quo factus est ex muliere. Q: ḡ de deo nat⁹ est dei filius: in hoc mūdo erat/sicut euāgelista ait. In mundo erat et Joan.j. mūdus p ipsum fact⁹ est. Q: aūt de virgine Maria nat⁹ est:in hūc mūdū missus aduenit. Nā ⁊ ipse dn̄s ait. Ego Joā.xvj. a pr̄e exiui ⁊ veni in hūc mūdū/hoc est mitti. Quid igit̄ Joan.j. est qd̄ de illo idē ipe euāgelista dicit: In mūdo erat ⁊ mūdus p ipsum fact⁹ est:⁊ mūdus eū non cognouit:deinde subiūgit. In ꝓpria venit. Illuc vtiq̄ missus est vbi erat: in mūdo erat et in mūdū missus est. Quā missionē opus esse sancte trinitatis nulli catholico dubitandū est.

¶ Quomodo missio sanctispiritus sit intelligenda. Capitulū. V.

Sicut em̄ a patre spūsctūs mittit̄: ita et a filio Jo.xiiij. vtrūq̄ em̄ in euāgelio legitur:ipo dn̄o dicēte. Joā.xv. Dū aūt venerit paraclet⁹ quē pr̄ mittet in noie meo:⁊ illō de ipo. Cū aūt venerit paraclet⁹ quē ego mittā in noie pr̄is mei. Sȝ ista missio p quasdam visibiles ad horā facta est creaturas: facta est em̄ quedā creature species ex tpe:in qua visibiliter oñderet̄ spūsanctus:siue cū sup ipm̄ dn̄m baptizatū corporali specie colūba descēdit:vel etiā corpali specie in linguis igneis visus est sup apl̄os descēdisse:hec opatio visibiliter expressa:et oculis oblata mortalib⁹ missio scrispūs dicta est:nō vt appareret ei⁹ ipsa substātia qua ⁊ ipe inuisibilis ⁊ incōmutabilis est/sicut pr̄ ⁊ filius:sed vt exteriorib⁹ visis hoim̄ corda cōmouerent̄ temporali manifestatione venientis ad occultam eternitatem semper presentis conuertere.

¶ Cur solus pater missus non legatur. Capitulum. VI.

Ideo pr̄ missus nō legit̄:q: incarnatus nō creditur. Congruenter dict⁹ est missus ille q̄ in carne apparuit:misisse aūt illū q̄ in carnē apparuit Forma igit̄ illa suscepti hois/filij persona est ⁊ non etiam patris. Quapropter inuisibilis/vna cum filio secum inuisibili:eundē filium visibilē faciendo misisse eū dictus est. Ita vero accepta est forma serui: vt maneret incōmutabilis forma dei. Q: vero in filio apparuit car-

nalibus oculis/ab inuisibili sancta trinitate factum est.

¶ Quare filius nūc equalis nunc minor patre dicatur. Capitulū.VII.

Phil. ij. Ex vna sn̄ia apl'i:due in filio dei nature intelligūtur:vna in q̄ est ꝑ oīa eq̄lis patri:altera in q̄ minor est pr̄e/vbi ait. Qui cum in forma dei esset nō rapinā arbitrat⁹ est esse se equalē deo: s₃ semetip̄m exinaniuit formā serui suscipiēs. Proinde q̄dam ita dicūtur in scripturis sc̄tis:vt minor fili⁹ itelligat̄:sicut ip̄e ait. Pr̄ maior me est. Quedā v̄o ita dicūt̄ vt eq̄lis pr̄i

Jo. xiiij. ostēdat̄:sicut ibi vbi idē ip̄e ait:Ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹:vnum

Joan. x. ꝓpter substātie vnitatē sum⁹/ꝓpter ꝑsonarū ꝓprietatē. Qd̄ prudētissime prudēs lector cōsiderare d₃/q̄d ꝓ q̄ dicat̄ forma:cū ē̄n in forma serui:⁊ in forma dei idē ipse sit filius vn⁹ vnigenit⁹ dei pr̄is:in forma dei eq̄lis pr̄i:in forma serui minor pr̄e. Quapropter nō immerito scriptura vtrūq₃ dicit. Et eq̄lē pr̄i filiū:⁊ patrē maiorē filio. Illd̄ em̄ ꝓpter formā dei:Hoc aūt ꝓpter formā serui sine vlla ꝑsone discretiōe intelligit̄. In forma dei. In principio erat verbū:in forma serui:v̄bū caro factū est.i.de⁹ hō fact⁹ est. In illa ex eterno equalis pr̄i:in ista ex t̄pe minor. In forma q̄ equalis est patri fecit hoīem:in forma q̄ minor est patre fact⁹ est hō. Proinde in catholica fide sine vlla dubitatione confirmatū est/hoīem illū quē suscepit sapiētia dei ex virginali vtero nihil min⁹ habuisse q̄ ceteri hoīes/quantū ꝑtinet ad integritatē humane nature in qua hō creatus est:⁊ nihil oīno ex eo q̄ deceptor inuexit. Quātū aūt ad excellentiā ꝑsone:longe aliud est q̄ ceteri hoīes:quia idem homo vna persona cum dei verbo factus est.

¶ Quare sp̄ūssanctus nusq̄ pr̄e minor legatur. Capitulum.VIII.

Deo aūt scriptum est:q̄ de⁹ pr̄ maior sit sp̄ūsctō/vel sp̄ūsctūs minor deo pr̄e: q₃ nō est ita a sp̄ūsctō colūba in q̄ apparuit assūpta:vel ille ignis in q̄ descēdit sup aplos in vnā diuinitatis sue ꝑsonā:sicut assumpta est a filio dei ex Maria virgine hūanitatis in vnā deitatis ꝑsonā. Neq₃ em̄ colūbā btificauit sp̄ūsctūs/vel illū flatū/vel illū ignē:sibiq₃ ⁊ ꝑsone sue in vnitatē habitūq₃ cōiūxit in eternū:s₃ apparuerūt sicut oportune apparere debuerūt/creatura seruiēte creatori:⁊ ad nutū ei⁹ q̄ icōmutabilr̄ in seipo ꝑmanet/ad eū significandū vel demōstrādū:sicut significari ⁊ demōstrari mortalib⁹ oportebat mutata ⁊ cōuersa. Quāuis sp̄ūssanctus apparuisset in specie colūbe vel ignis:nō possumus tn̄ dicere sp̄m sc̄m deū aut colūbā/aut deū ⁊ ignē/sicut dicim⁹ filiū deū ⁊ hoīem. Propter has ergo corꝑales formas in quib⁹ apparuit sp̄ūsctūs/missus d̄r:nō ꝓpter has minor patre dici pōt/sicut fili⁹ ꝓpter formā serui: q₃ illa forma serui inhesit illi ad vnitatē ꝑsone ꝑpetualiter. Ille v̄o species corporales/colūba ⁊ ignis/ad demōstrādū qd̄ opus fuit ad t̄pus apparuerūt:et esse postea destiterunt.

¶ Qd̄ aliter intelligendū sit verbum caro factū: atq₃ aliter verbum dei in quolibet sanctorum. Capi.IX.

Multis modis dicit deiloqu⁹ Paul⁹ deū locutum esse patrib⁹ in ꝓphetis. Nouissime v̄o dieb⁹ istis locut⁹ est nobis in filio suo. Et vt certi⁹ intelligat̄ de q̄ filio dixisset:mox subdidit dicēs. Quē

Heb. j. cōstituit heredē vniuersorū:ꝑ quē fecit ⁊ secula. Per illum v̄o ꝑ quē oīa creauit.i.christū dei filiū locut⁹ est nouissimis seculi t̄pib⁹ sc̄tis suis:q̄uis deū locutū esse in ꝓphetis

Osee. j. legam⁹:sicut d̄r. Principiū loquēdi dn̄i in Osee:vel etiam

Esaie. j. v̄bū dn̄i factū ad Esaiā ꝓphetā. Nō igit̄ christ⁹ ita v̄bum dei habuit in se sicut alij sc̄ti/sed ip̄e est v̄bū dei. Aliud est em̄ v̄bū in carne/aliud est v̄bū caro factū:aliud est deus in hoīe/aliud est de⁹ hō:iō dei fili⁹ nō solū s̄m verā diuinitatē quā h₃ de natura dei pr̄is/s₃ etiā carnē quā verā naturalr̄ de corpore beate genitricis/de⁹ ver⁹ ⁊ credit̄ ⁊ p̄dicat̄ ab oībus catholicis:q̄m eterna diuinitas filij cū plena hūanitate sua ⁊ eadē plena humanitas filij cū eterna diuinitate sua/vna est i sc̄tā trinitate ꝑsona:⁊ hec nō adoptiua/s₃ ꝓpria ⁊ ꝑfecta:⁊ ip̄e tot⁹ in diuinitate/ac hūanitate sua vnigenit⁹ ⁊ ver⁹ fili⁹ dei. Ideo cum pr̄e ⁊ sp̄ūsctō vn⁹ est de⁹:nō nūcupat⁹ sicut hispanica heresis impia temeritate affirmare p̄sūpsit:asserēs dei filiū in diuina natura deū eē verū ⁊ in hūana nūcupatiuū. Silr̄ ⁊ in diuina natura ꝓpriū filiū dei ⁊ hūana adoptiuū:diuidēs vnā ꝑsonā filij dei cū Nestorio i duas ꝑsonas.i.veri filij ⁊ adoptiui:cū certissimū cōstet in illā ꝑsonā quā habuit eternaliter de pr̄e genit⁹ dei filiū hūanā assumpsisse naturā:quā nemo catholic⁹ fide cōfirmat⁹ adoptiuā esse ausus est dicere. Deus dei fili⁹ hūanā assumpsit naturā nō personā. Eternā suscipiēs personā diuinitat' t̄palē humanitatis substātiā homo trāsiuit in deū:non versibilitate nature/sed propter diuine vnitatē persone:ideo nō sunt duo christi/nec duo filij/sed vnus christus et vnus filius dei hō.

¶ Qd̄ nec pater nec sp̄ūssanctus: sed solus filius incarnatus sit. Cap̄.X.

Quāq₃ vna sit sc̄tē trinitatis natura: non tn̄ tota trinitas incarnata est/s₃ sola filij ꝑsona humanā suscepit misericorditer naturā: nec tn̄ dei filius ita incarnat⁹ est:vt ⁊ vna sit in eo natura diuinitat' ⁊ carnis. Neq₃ em̄ in christo hoc deitas potuit esse qd̄ caro/aut caro qd̄ deitas:q₃ vtraq₃ natura.i.diuinitatis ⁊ hūanitatis in sua permāsit ꝓprietate. Propterea vtriq₃ hūanā naturā.i.carnē rōnabilēq₃ aiam:nō a tota trinitate/s₃ a solo filio cōfitemur susceptā. In vnitate q̄ppe ꝑsone/nō in vnitate nature/vtriq₃ ꝑsona filij nō est eadem que patris aut sp̄ūssci. Unitas q̄ ꝑsone manēte dūtaxat vtriusq₃ ꝓprietate substātie:sicut i christo ꝑsonā nō fecit duplicē:sic hūane nature susceptionē non fecit sc̄tē trinitati cōem. Ad ꝑsonā q̄ppe dei v̄bi tm̄mō acceptio illa seruilis forme ꝑtinet. S₃ nihil diuine plenitudinis abstulit:nihil dn̄atiōis ademit in christo hūanitat' susceptio. Hinc est q̄ in vno/eodēq₃ christo:⁊ hūane nature v̄itas claruit:⁊ diuine nature incōmutabilitas permāsit eterna. Hoc tn̄ sciēdū est q̄ hāc seruilē formā quā sol⁹ dei fili⁹ accepit/tota trinitas fecit:quā tn̄ certū est a tota sc̄tā trinitate factā ad solā filij dei ꝑtinere ꝑsonā. Nō em̄ pr̄ carnem assumpsit neq₃ sp̄ūsctūs:s₃ fili⁹ tātū:vt q̄ erat in diuinitate dei pr̄is fili⁹ ip̄e fieret in hoīe mr̄is v̄ginis fili⁹:ne filij nomē in alterā trāsiret ꝑsonā:q̄ nō esset natiuitate fili⁹. Dei q̄ filius/hois fact⁹ est fili⁹:nat⁹ s̄m v̄itatē nature/ex deo dei fili⁹: et s̄m v̄itatē nature ex hoīe hois fili⁹:⁊ in vtraq₃ natura nō adoptiōe tātū vel appellatiōe/sed v̄itate dei filius.

¶ De eo q̄ verbum dei sue carnis conceptione conceptum sit in vtero virginis. Capitulum.XI.

Solus itaq₃ sicut dixim⁹ filius dei accepit carnē vt posset corporeis oculis videri ⁊ corporeis manib⁹ cōtrectari. Sol⁹ humanā naturā sic accepit:vt suā faceret:⁊ ꝑ illā diuinitat' q̄ sue notitiā misericorditer hoīb⁹ insinuaret:nec tn̄ vllaten⁹ credi d₃ carnē christi sine diuinitate cōceptā in vtero v̄ginis priusq̄ susciperet̄ a v̄bo:s₃ ip̄m v̄bū dn̄i sue carnis acceptiōe cōceptū:ip̄eq₃ carnē v̄bi dei incarnatiōe cōceptā eandem carnē hūane nature verā h̄re dei filiū/qua de v̄gine verbū deus nat⁹ est. Nō q̄ ad beatā virginē locali motu v̄bi diuinitas venit:s₃ ineffabili potētie sue manifestatione:⁊ vterū matris gignēd⁹ impleuit:nec dimisit patrē cū venit ad virginē:vbiq₃ totus/vbiq₃ ꝑfect⁹. Nec plenitudo diuinitatis separari pōt:sed totus fili⁹ in patre: totus filius in vtero virginis tot⁹ fili⁹ ex vtero eiusdem btē virginis

carnē assumēs. In q̄ crucifix⁹ ⁊ sepult⁹ est:in qua resurrexit/⁊ in celū ascēdit:⁊ in dextera dei sedet:in q̄ etiā ventur⁹ est iudicare viuos et mortuos:⁊ in qua videbunt eū omnes tribus terre:non in ea humilitate qua iudicatus est sed in ea claritate qua iudicaturus est vniuersū mūdū.

¶ De mediatore dei et hominum homine Jesu christo. Ca.XII.

Nullus plane verā pacē cū deo h̄re poterit: nisi ꝑ mediatorē dn̄m christū:q̄ est in duab⁹ naturis ver⁹ de⁹ verusq₃ hō:vn⁹ christ⁹:idē sacerdos et sacrificiū/veniens ad nos offerre ꝓ nobis qd̄ sumpsit ex nobis:vt auferret a nobis qd̄ iuenit in nobis/id est p̄ctā. Sicut em̄ diabol⁹ mediator est ad mortē:q̄ superbus supbiētē hoīem ꝑduxit ad mortē:ita christ⁹ mediator ad vitā humilis/hoīem inobediētē reduxit:q₃ sicut ille elatus cecidit ⁊ deiecit cōsentiētē:sic iste hūiliatus surrexit ⁊ erexit credētē. Idcirco aūt mediator:q₃ idē de⁹ atq₃ homo ver⁹/habēs cū pr̄e eandē diuinitatis naturā:⁊ humanitatis eādē cū matre substātiā. Habēs ex nobis vsq₃ ad mortē iniq̄tatis nr̄e penā:habēs incōmutabilē de deo patre iusticiā:propter nostrā iniq̄tatē t̄poraliter mortu⁹

ij. Cor. xiij. propter suā iustitiam: ⁊ ipse semper vnus qui crucifixus est ex infirmitate nostra:sed viuit ex virtute sua.

¶ De eo q̄ in christo sit naturarum distātia nō ꝑsone:et in sancta trinitate personarū nō nature. Ca.XIII.

Sic₃ dei filius deus eternus ex patre deum deseruit patrē:q̄uis hō factus esset ex matre. Sz idē q̄ gerebat q̄ hois sunt in terris/idē ip̄e gerebat in celis q̄ dei sunt:sicut ipse ait in euāge-

Joā. iij. lio. Nemo ascēdit in celū:nisi q̄ descēdit de celo fili⁹ hois qui est in celo. Hec loq̄bat̄ in terra fili⁹ hois:sed idē ipse fili⁹ hois erat in celo. Quāuis in vnius corpusculi videret̄ latuisse angustia:tn̄ oīm creaturarū regebat latitudinē. Nec ali⁹ est ꝑ quē oīa creata sunt/alius q̄ creatus est hō:idem ipse creator ⁊ creatura. Creator in diuinitate:⁊ creatura in hūanitate:nō alius/sed aliud:q₃ nō vna natura in eo/sed vna est oīmodis ꝑsona. Nā ita est in sc̄tā trinitate dicēdū vel intelligēdū. Nō em̄ fas est dicere de pr̄e et filio ⁊ sp̄ūsctō/aliud:q₃ vna horū est natura/sed ali⁹:q₃ ꝑsonarū distātia est in eis. In christo itaq₃ nō est ꝑsonarū distātia/sed natura:ideo ali⁹ dici nō debet/s₃ aliud de eo. Quocirca oīmodis vn⁹ est/atq₃ idē mortalis ⁊ immorta-

j. Cor. ij. lis/passibilis ⁊ impassibilis. Ideo dn̄m glie dixit apl's crucifixū:q̄uis sola humanitas passionib⁹ subiaceret. Crucifixus ergo dei filius/sed s̄m carnē:sicut in alio loco idē

j. Cor. j. apl's ait. Nos aūt p̄dicam⁹ christū crucifixū:iudeis q̄dem scandalū/gētib⁹ aūt stultitiā:ipsis autem vocatis iudeis et grecis christum dei virtutem ⁊ dei sapientiam.

¶ De matre virgine et incarnatione verbi dei. Capitulum.XIIII.

Joan. j. Beatus euāgelista vt proprietatē vnius ꝑsone in christo ostēderet ait. Uerbū caro factū est. Uerbū qd̄ erat apud deū anteq̄ mūdus esset per qd̄ mūdus fact⁹ est. Uerbū qd̄ nō amisit eternitatē suā:q̄uis in t̄pe ex virginali vtero carnē assumēdo hō fieri voluisset. Qd̄ verbū per omnipotētiā suā voluit hūc hoīem quē assumpsit/hoc fieri ex t̄pe qd̄ ip̄e semper fuit sine t̄pe.i.ꝓprius fili⁹ dei:vt non possint dici duo filij dei:alius ante t̄pa genitus/⁊ alius nat⁹ ex t̄pe: s₃ vn⁹ deus filius ꝓprius ⁊ ꝑfectus deus dn̄s noster Jesus christus:quē beata Maria virgo/salua sui itegritate corporis deū edidit et hoīem. Que fuit lana mūdissima: ⁊ virginitate clarissima:⁊ incōparabilis vniuersis q̄ erāt sub celo virginib⁹/eratq₃ talis ac tāta:vt sola digna fuisset/q̄ nullus alius induceret/nisi augusta preditus dignitate: ita sp̄ūssctūs superueniēs in beatā virginē: ⁊ virtus altissimi obūbrauit eā vt lana fieret diuinitate purpurata/soli sūmō eterno imperatori idui dignissima:⁊ sic facta est beatissima v̄go Maria theotocos sicut et christotocos. Nā et ante eā fuerūt ⁊ alie in pp'lo dei christotoce.i.christorū genitrices/nō tn̄ virgines:nec sp̄ūsctō obūbrate/vt deum digne gn̄are inuenirent̄. Hec autē ⁊ christotocos: ⁊ sola theotocos/⁊ sola v̄go ex sp̄ūsctō ⁊ virtute altissimi concipiēs/ac sic g̃tificata vt deū dei filiū coeternū ⁊ cōsubstantialē pr̄i gn̄aret v̄go:v̄go ante partū/virgo in partu/virgo post partū. Dignū em̄ erat vt deo nascēte meritū crescerēt castitat':ne ꝑ ei⁹ aduētū violarent̄ integra:q̄ venerat sanare corrupta. Nec regnator celi v̄ginalis vteri dedignat⁹ est angustias itrare:q̄ oīm creaturarū implet la- Luce. ij.
titudinē:cui āgelorū militia nato decātare venerat. Gl'ia in excelsis deo:⁊ in terra pax hominibus bone volūtatis.

¶ Quid cuiq₃ nature in christo conueniat. Capitulum.XV.

Firmissime credere debem⁹ sub vni⁹ ꝑsone proprietate duarū esse in christo naturarū isignia: nō vt diuisionē faciam⁹ vni⁹ christi/s₃ vt in vno dei filio ⁊ vno christo duas distinguam⁹ substātias:vnā q̄ initiū habuit ex virginali vtero/alterā q̄ sine initio coeterna est deo pr̄i:vna q̄ etate ꝑficiebat et sapiā/altera q̄ eterna est dei virt⁹ ⁊ dei sapiā vt de plurimis pauca dicam⁹/vna q̄ dormiebat in naui ⁊ excitata est a discipulis:altera q̄ imperabat vētis ⁊ fluctib⁹:vna que plorat amicū ⁊ mortuū:altera q̄ voce sola vocat eū de sepulcro ⁊ resuscitat ad vitā:vna q̄ tristat̄ vsq₃ ad mortē:alia q̄ liberat sc̄tōs a tristitia ⁊ dat eis gaudiū vite ꝑpetue:vna que videntibus apl'is ascēdit in celos ⁊ sedet ad dexterā pr̄is: altera q̄ de sinu pr̄is nūq̄ abscessit/sed semꝑ cū pr̄e/⁊ in pr̄e fuit ⁊ esse nō desinit. Salua igitur ꝓprietate vtriusq₃ nature:⁊ in vnā coeūte ꝑsonā/suscepta est a maiestate humilitas:a virtute infirmitas/ab eternitate mortalitas:et ad ꝑficiendū opus salutis hūane/natura incōmutabilis nature est vnita passibili:vt mediator dei ⁊ hoīm hō christus Jesus/⁊ mori posset ex vno/⁊ mori nō posset ex altero. Propter vni⁹ ꝑsone idētitatē:cōis deo ⁊ hoīm d̄r/vel gl'ia vel cōtumelia. Proinde sic in vno christo cōia nature vtriusq₃ inueniunt̄ officia/vt cū non diuidat̄ in virtutib⁹/atq₃ in infirmitatib⁹:christ⁹ tn̄ in opere aliq̄d vtriusq₃ nature nō sit cōe. Quicq̄d tn̄ gestū est in christo:vn⁹ hoc gerebat christ⁹/nō duo christi:in operib⁹ ꝓprietas discernitur naturarū/in potestate vnitas persone intelligitur.

¶ Qd̄ diuinitas hoīem quem assumpsit nūq̄ dimisit. Capitulum.XVI.

In nulla fiq̄dē ꝓprietate operū q̄ naturas distinguūt in christo/diuinitas deseruit hūanitatem nec etiā in ip̄a passiōe. Qd̄ vt facilius intelligi possit exēplis fides roborāda est:v̄bi grā: dicamus/securis ictu arborē quē v̄beraueris:⁊ splēdorē in ea simul ꝑcusseris solis:arbori q̄dē vuln⁹ infligis:solē v̄o cuius ⁊ splēdorē simul ꝑcutis/⁊ calorē ipassibiliter derelinquis. Ex si arborē ictu securis ꝑcussam sol nō deserit:quāto magis sc̄m suū dei fili⁹ qd̄ est v̄bū in passione non deseruit. Quāuis ip̄a diuinitas ipassibilis semꝑ in sua ꝑmaneat natura:sicut Moyse duce pp'li dei vidente rub⁹ flā- Exo. iij.
mā habuit:sic vere passa est hūanitas christi. Et sicut vere nō incēsus est:sic vere nō passa est diuinitas. Nō tn̄ alicubi diuinitas hūanitatē ex q̄ in vnitatē sue ꝑsone assumpta est deseruit:verū etiā de eodē mr̄is vtero idē deus hō fact⁹ exiuit:⁊ in cruce idē de⁹ hō fact⁹ pepēdit:⁊ in sepulcro idē de⁹ hō fact⁹ iacuit:s₃ in sepulcro s̄m solā carnē idē de⁹ hō iacuit:⁊ in infernū s̄m solā aiam descēdit. Quicq̄d em̄ in christo factū esse legit̄:ab vno christo ⁊ ab vno dei filio gestū esse null⁹ catholic⁹ dubitare d₃. Hec v̄o omnia ꝑsonalr̄ tot⁹ christ⁹ dignat⁹ est agere. Ipse q̄ppe suā pas

stionē inuenit operat⁹/q̄ nihil habuit qđ pateret inuit⁹: ipse etiā ꝛ op⁹ ꝛ auctor opis. Iā ƀo cū christ⁹ vno eodēq; tpe: ꝛ in sepulcro iacuit/ꝛ in infernū descēdit. Quis non inseparabile nature vtriusq; op⁹ videat: ꝛ qs in ipso vno atq; inseparabili opere ꝓpria carnis ꝛ aie/ac diuinitatis opera nō euidēter agnoscat? Ut em̄ ƀm carnē in sepulcro iaceret/tot⁹ christ⁹ fecit: sepulture capax sola caro naturaliter fuit. In infernū q̄ѣ vt ƀm aiam christ⁹ descēderet: natura vtriusq;: id est diuine atq; hūane vnū fuit op⁹: sed soli⁹ aie naturalis fuit ille descēsus: sicut eodē tpe totus in celo ꝛ in terra nō cessabat christ⁹ opari: sed soli⁹ diuinitatis fuit ꝛ loco nō cōtineri: ꝛ q̄ ad gubernationē vniuersitatis ptinebant cū p̄re naturalr ꝛ equalr operari: inde est q̄ in oībus illis operib⁹ passionis ꝛ mortis auctoritas aplica/qđ tot⁹ operat⁹ est in se christ⁹/sic vni psone operātis assignat: vt qđ cui⁹ nature sit indubitāter ondat. Nā et beat⁹ Paul⁹ de vno eodēq; christo dicit. (ij. Cor. xiij.) Et si crucifix⁹ est ex infirmitate/sed viuit ex virtute dei. Et btūs Petr⁹ (Act. ij.) ppheticū sic ꝓtulit de psalmis eloquiu: vt christi animā (Ps. xv.) quā in infernū nouerat descēdisse: ipsam diceret in inferno nō derelictā. Qua de inferis ad carnē die tertio reuertēte: idē de⁹ ƀm carnē qua in sepulcro iacuit/de sepulcro surrexit: ꝛ quadragesimo post resurrectionē die/idē de⁹ homo factus in celū ascēdens in dextera dei sedet: inde in fine seculi ad iudicandū viuos et mortuos venturus.

¶ De baptismo christi: et q̄ om̄ia que gerebantur in christo/nostre salutis causa gesta sunt. Capitulum. XVII.

(Mat. iij.) Dicit euāgelista christū btō respōdisse baptiste/dū ad ei⁹ venit baptismū. Sine modo: sic enim decet nos implere oēm iustitiā. Quid est aliud qđ ait/omnē iustitiā implere/nisi q̄ in seipso totius vite nr̄e ordinē ondere voluit: vt ipse alio demōstrat (Jo. viij.) in loco dicēs. Qui seq̄tur me nō ambulat in tenebris: sed habebit lumē vite. Baptizat⁹ est ergo christ⁹: nō vt eius vlla dilueret iniq̄tas: q: oīno nullā habuit: sz vt eius magna cōmēdaret humilitas: ita q̄ppe in eo baptismus qđ ablueret: sicut mors nihil qđ puniret inuenit. Qui solus itaq; sic nasci potuit: vt ei nō esset op⁹ renasci. Nō em̄ renascebant q̄ baptizabant baptismate Joānis: a q̄ et ipse baptizat⁹ est. Quapropter baptism⁹ christi nō fuit in aq tātū/sicut Joānis/sed in spūsctō in remissionē pctō₄: ipo (Joan. iij.) alibi dicēte. Nisi qs renatus fuerit ex aqua ꝛ spūsctō/nō pōt introire in regnū dei: vt de spūsctō regnati q̄ in christū credāt habeāt oīm remissionē pctō₄. De q̄ spū christ⁹ regeneratus/regeneratione nō eguit: q̄ spūsctūs co baptizato in specie colūbe descendisse sup eū visus est. Nec credendū est tūc dona cū sancti spūs suscepisse: q̄ a prima cōceptione spūsctō plenus semp existit: sed vt sancte ꝛ indiuidue trinitatis in baptismate demōstraret mysteriū. Filius dei baptizat in hoīe/spūs dei descendit in colūba: pater deus adest in voce: sine cuius inuocatione .i. sancte trinitatis/nullū baptisma prodesse poterit. Ideo dei filius primus ipso suo in baptismate totā psonalr ostendere voluit adesse trinitatē: q̄ sacramēto₄ suo₄ dispēsatorib⁹ erat p̄cepturus/docere oēs gētes ꝛ baptizare eas in noīe p̄ris ꝛ filij ꝛ spūsscti. Quicq̄d igit gestū est in cruce christi in sepultura: in resurrectione tertio die/in ascēsiōe in celū ꝛ sedet ad dexterā p̄ris: ita gestū est/vt his reb⁹ nō mystice tātū dictis/sed etiā gestis configuraret vita chri(Gal. v.)stiana q̄ hic querit: nā ꝓpter eius crucē dictū est. Qui au(Ro. vi.)tē christi Jesu sunt: carnem suā crucifixerūt cū passionib⁹ et cōcupiscētijs. Propter sepulturā. Consepulti em̄ estis christo per baptismū in morte. Propter resurrectionē: vt quēadmodū christus resurrexit a mortuis in gl'iam p̄ris: ita ꝛ nos in nouitate vite ambulem⁹. Propter ascēsionē (Col. iij.) in celū/sedēq; ad dexterā p̄ris. Si aūt cōsurrexistis cū christo/que sursū sunt querite: vbi christus est in dextera dei sedēs: q̄ sursum sunt sapite/nō q̄ sup terrā. Mortui enim estis: ꝛ vita vestra abscondita est cum christo in deo.

¶ Qđ deus quedā opera facit p filiū sibi coeternum in forma dei: quedam per eūdem filium in forma serui filiū hominis. Capitulum. XVIII.

Ipse em̄ dn̄s de potestate quā habet ex eterno cū p̄re: ꝛ de potestate quā accepit ex tpe in forma serui: sic ait. Sicut em̄ pater habet vitā in (Joā. v.) semetipso: sic dedit ꝛ filio vitā hr̄e in semetipso. Et potestatē dedit ei iudiciū facere: q: filius hoīs est. Dedit itaq; de⁹ pater filiū: vitā ꝛ potestatē in semetipso habentē. Dedit em̄ potestatē eidē filio iudiciū facere: qui in forma serui fact⁹ est hō. De⁹ pater p duas in christo operat naturas: p vnā que ei cōmunis est cū deo patre ex co q̄ deus est: p alterā qua ex virgine Maria hō factus est: per has duas naturas in vno filio dei/duas fecit de⁹ pater resurrectiones humani generis .i. aiarū ꝛ corpo₄. Habent em̄ ꝛ aie mortē suā in impietate/atq; pctis: ƀm quā mortē mortui sunt: de q̄bus idem dn̄s ait. (Luce. ix.) Sine mortuos sepelire mortuos suos: vt scz in aīa mortui in corpore mortuos sepelirēt. Mors est vcz aie qn̄ deus deserit eam ob peccato₄ magnitudinē: corporis/qn̄ anima deserit corpus. Ab his duob⁹ mortis generib⁹ resuscitatos duas dicimus resurrectiones. Nūc aūt animarū in ecclesia p filium dei verbū dei fit resurrectio/qn̄ per gratiā dei viuificate resurgūt a morte iniq̄tatis. Et hec est prima resurrectio: quā qui hz in scđa que est corpo₄/feliciter resurgēt in vitā eternā. Fili⁹ vero hoīs accepit potestatē iudiciū facere: qđ iudiciū in fine erit seculi. Et ibi non erit resurrectio animarū/sed corpo₄: ideo ꝛ ipse dn̄s has duas designat in eodē loco resurrectiones. (Joan. v.) Animarū: vbi ait. Amē amen dico vobis: q: venit hora ꝛ nunc est: qn̄ mortui audiēt vocē filij dei. (Ibidem) Corpo₄ vero. Ueniet hora in qua omnes q̄ in monumētis sunt audiēt vocē eius. Hora autem est nūc vt resurgāt mortui: hora erit in fine seculi vt resurgāt mortui: sed resurgūt nūc in mēte/tunc in carne. Resurgūt nūc in mēte per verbū dei filium dei: resurgēt tūc in carne p verbū dei/carnē factū filiū hoīs. Animas ergo nunc suscitat deus p verbū filiū dei vt viuāt in christo: corpora suscitat deus in fine seculi per eūdem filiū hoīs/vt eternaliter viuāt cum christo: neq; em̄ ad iudiciū viuo₄ et mortuo₄ pater ipse venturus est: nec tamē recedet a filio pater. Quō ergo nō ipse venturus est? Quia nō ipse indutus est forma serui/nec videbitur in iudicio. Uidebūt nāq; impij in quē cōpūxerunt/forma illa erit iudex: q̄ stetit sub iudice: illa iudicabit q̄ iudicata est: iudicata est enim inique/iudicabit iuste. Talis apparebit iudex qualis videri possit/ꝛ ab eis quos coronaturus est: et ab eis quos dānaturus est. Forma ergo serui videbitur: occulta erit forma dei/que iustis videri solūmodo promittitur ad eternum beatitudinis premium.

¶ De nouissimis scl'i tpibus. C. XIX

Quedam videlicet signa que ipse dn̄s in euāgelio ante finē mūdi futura esse predixit translacta legunt: quedā ƀo imminētia quotidie sentiunt. Quedam itaq; nedū acta sunt/sed futura esse certissime credunt .i. fides Israelitici populi de q̄ apl's ait. (Ro. xi.) Cū intrauerit plenitudo gentiū: tūc oīs Israel saluus fiet: ꝛ regnū antichristi/ꝛ crudelitas eius in sctōs. Hec enim erit nouissima persecutio/nouissimo imminēte iudicio: quā sctā eccl'ia toto terrarū orbe patiet vniuersa scz ciuitas christi ab vniuersa diaboli ciuitate: quātacūq; erit vtraq; supra terrā. Cuius psecutionis auctorem esse eūdem antichristum non dubiū est: quem apostolus (ij. Thes. ij.) filiū nominauit perditionis/atq; refugā vtiq; a dn̄o deo qui extollet sup omne id qđ dr̄ deus/aut qđ colit: eccl'ia

equidē sctā/dr̄ deus. Colitur itaq; recte tm̄mō sācta trinitas de⁹: cui⁹ honorē impijssimus ille refuga sibi vendicare p̄sumet: alios adulationib⁹/alios terroribus/alios signis illicitās vt se colāt pro deo: cui⁹ persecutionē triū (Apocal. xi. ꝛ xiij.) semis anno₄ spatio excādescere sup terrā i Apocalypsim predicatū est. Sed ne tam immanis ꝛ crudelis psecutio improuisa veniēs oēs minus paratos inuoluat/Heliā et Enoch maximos pphas venturos esse ecclesie hz fides: p quo₄ doctrinā populus Israelitic⁹ conuertet ad fidem. Qui cū ipsi primo tres semis annos p̄dicauerint: in ipsa eadē predicatiōe cū alijs fidelib⁹ glorioso coronātur martyrio: percusso autē illo perditiōis filio: ꝛ impijssimo toti⁹ (ij. thes. ij.) iniquitatis magistro ab ipso dn̄o: sicut apostol⁹ ait. Quē dn̄s Jesus interficiet spū oris sui: ꝛ destruet illustratione aduentus sui: nō continuo dies iudicij secuturus esse credēdus est/vt impleatur sicut ipse dn̄s in euāgelio ait. (Mat. xxiiij.) De die autē illo ꝛ hora nemo scit: neq; angeli/neq; filius/nisi pater solus. Que quomodo dn̄i verba intelligenda sint/loco opportuno superius exposuimus.

¶ De resurrectione corporum in nouissimo die. Capitulum. XX.

Ipse dn̄s noster Jesus christus in resurrectione carnis sue: quam die tertio suscitauit de sepulcro/nobis nostre carnis veram ostendit resurrectionē. Quā vcz absq; oī dubitatione firmissime credere debem⁹: vt in ea carne q̄ hic quisq; viuebat in hac p̄sentia vite/in eadē surgere debeat: nec alicui icredibile debet esse potētiā diuinā corpora nr̄a de cuiuscūq; cōditionis corruptiōe resuscitare posse. Absit hoc a fide nr̄a dubitare: vt resuscitāda corpora/vireq; reddēda nō possit oīpotentia creatoris oīa reuocare q̄ vel bestia vel ignis assumpsit vel in puluerē/cinerēq; cōuersum/vel in humorē resolutū: vel in auras est exhalatū. Absit vt sin⁹ vllus secretūq; nature ita recipiat aliq̄d subtractū sensib⁹ nostris: vt oīm creatoris aut cognitionē lateat/aut effugiat potestatē. Resurgēt eadē sctō₄ corpa ad gloriā sine vllo vitio sine vlla deformitate: in quib⁹ tanta facilitas erit quanta ꝛ felicitas. Quāuis em̄ aliq̄d deformitatis habeant corpora eo₄ in hac p̄nti vita/vel maius vel minus habentia q̄ hūane nature deceat pulchritudinē: nihil tale habebūt in illa ppetue felicitatis perfectione: in ea scz mēsura ꝛ dignitate qua vel futura erant si ante perfecte etatis decorē moriūtur. siue etiā habuerūt ante vergentis ad infirmitatē etatis annos/mēbro₄ oīm pulchritudine cōgruo decore reseruata: ita vt nihil incōgruū habeant in illa corporis parte: q: spirituale erit cor(i. Co. xv.)pus non carnale: q̄uis caro sit non spūs/non tn̄ carnalibus subiacebit vitijs: de q̄bus apl's ait. Quia caro ꝛ sanguis regnū dei nō possidebit. Procul erit ab eis oīs infirmitas/oīs deformitas/oīs tarditas/oīs corruptio/om̄is egestas/oīs indigentia: ꝛ si quid aliud qđ illud summi regis nō decet regnū: in quo resurrectionis ꝛ promissionis filij equales erūt angelis dei. Ergo q̄cq̄d de corporib⁹ viuis vel post mortē de cadauerib⁹ perijt/humanosq; effugit visus simul cum eo qđ in sepulcris remāsit: in spiritualis corporis nouitate ex aialis corporis vetustate mutatū resurget incorruptione atq; immortalitate vestitum. Resurgent ꝛ impij vnusq̄sq; cū sua carne/vt cum diabolo et angelis ei⁹ puniant: vtrū sane ipsi cū vitijs ꝛ deformitatibus eo₄ corpo₄ resurgāt/quecūq; in eis vitiosa ꝛ deformia mēbra gestauerūt: inquirēdo laborare quid opus est. Neq; em̄ fatigare nos debet incerta eorum habitudo vel pulchritudo. Hoc certissime sciendū est: quia nemo nisi p indebitam misericordiā dei liberabitur: ꝛ nemo nisi p debitum iudicium dānabitur. Tunc sancti scient pleni⁹/q̄d boni eis contulerit gratia: vel quid essent consecuturi/si diuina eos gratuito munere non elegisset misericordia: (Ps. c.) ꝛ q̄ verum sit quod in psalmo canitur. Misericordiam ꝛ iudicium cantabo tibi domine.

¶ De iustorum premio et pena peccatorum. Capitulum. XXI.

De igne diei iudicij apl's ait. Uniuscuiusq; opus (i. Co. iij.) quale sit ignis declarabit. De igne purgatorio hoc eū dixisse nō est dubitandū: quē ignē aliter impij sentient/aliter sancti/aliter iusti. Impij siquidē de illi⁹ ignis cruciatu ad ppetuas igniū flāmas detrudent: scti ƀo q̄ sine omni pctō₄ macula in corpibus suis resurgēt: q̄ supra fundamentū qđ est christ⁹: aurū/argētū/ꝛ lapides p̄ciosos edificauerūt: tāta facilitate illum puolāt ignē/quāta integritate fidei ꝛ dilectiōis christi in hac vita custodierūt precepta: eritq; illis ille ignis diei iudicij sicut trib⁹ pueris caminus Babylonie fornacis fuerat: (Dan. iij.) q̄ absq; oī flāma₄ lesiōe in dn̄i laudes oīm pulchritudinē creaturarū cōuocabāt. Sūt ġ q̄dā iusti minut q̄busdā pctis obnoxij: q̄ edificauerūt supra fundamētū qđ est christ⁹: fenū/ligna/stipulā: q̄ illi⁹ ignis ardore purgātur: a (i. Cor. iij.) q̄b⁹ mundati/eterne felicitatis digni efficiant gl'ia: illoq; trāsitorio igne ꝛ toto extremi diei iudicio cōpleto/diuidētur due cōgregatiōes sctō₄ ꝛ ipio₄: vna christi/altera diaboli: vna bono₄/altera malo₄: vtraq; angelorū ꝛ hoīm. Istis volūtas/illis facultas nō poterit vlla esse peccādi. nec vlla cōditio moriendi. Istis in eterna vita vere feliciterq; viuētib⁹: illis infeliciter in eternis tormētis sine moriēdi potestate durātib⁹. Qn̄ vtiq; extremi iudicij vētilabrū discernet frumentū a paleis: vnusq̄sq; ƀm modū meritorū aut dānabit/aut coronabitur. Quidam vcz iuxta pctō₄ qualitatē miti⁹ torquent: q̄ minorū scelerū pōdere grauant. Sunt etiā ꝛ sctō₄ merita diuersa: quo₄ quisq; ƀm merito₄ magnitudinē eterne recipiet p̄mia beatitudinis: qđ ipse dn̄s in euangelio significabat dicēs. In do(Jo. xiiij. Col. iij.)mo p̄ris mei māsiones multe sunt. Sed nemo in illis alicuius letitie vel beatitudinis sentiet detrimentū: q: vnicuiq; sufficiet quod accipiet: q: christus erit oīa in oībus.

¶ De eterna beatitudine sanctorum. Capitulum. XXII.

Quid vero acturi sunt in illa requie summi beatitudinis/Psalmista exposuit dicens. (Psal. lxxxiij.) Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e i scl'a scl'o₄ laudabūt te. (Mat. v.) Expressiusq; ipse dn̄s in euāgelio vbi ait. Bti mundo corde: qm̄ ipsi deū videbunt. Hec est absq; oī pturbatione beata dei pax/q̄ exuperat oēm sensum: in qua videbit deus deo₄ in sion .i. in speculo ppetue quietis. Oia (Psal. lxxxiij.) q̄ppe mēbra ꝛ viscera incorruptibilis corporis: q̄ nunc videmus p vsus necessitatis distributa habere ministeria pficiēt laudib⁹ dei: q: nulla erit eis tūc necessitas laborādi: nec vlla cuiuslibet indigētie molestia: sz plena certaq; securitas: ꝛ sempiterna felicitas: ꝛ indeficiens letitia. Oī ineffabilis felicitas erit illa/vbi nullū erit malū vbi nullū deerit bonū. Uacabit dei laudib⁹: q̄ erit omne bonum in oībus: vnus amor oīm/vna cōcordia cūctis. Uer⁹ honor q̄ nulli negabit digno/nulli deferet indigno: nec ad eum pueniet vllus indignus/vbi null⁹ permittit esse indignus vbi pax/vbi nihil aduersum a seipso quisq; nec ab aliquo patietur. Premiū virtutis erit ipse q̄ v̄tutē dedit: ꝛ q̄ seipsū quo meli⁹ ꝛ maius nihil possit esse ꝓmisit: q̄ erit btā satietas omnibus. Quod propheta spiritu inspirat⁹ sctō p̄uidit oprando inquiēs. Satiabor dū manifestabit gl'ia tua. Tunc erit ipse de⁹ sanctorū satietas: beatorū iocunditas: ꝛ oīa quecūq; ab ei⁹ honestate desiderari possunt: ꝛ vita ꝛ salus/ꝛ victus ꝛ copia/ꝛ gloria ꝛ honor ꝛ pax/eterna beatitudo/ꝛ beata eternitas. Ipse erit pfectio desiderio(Ps. xvi.)rum nostrorū: qui sine fine videbit: sine fastidio amabit/sine fatigatione laudabit. Tunc tātū erit vera immortalitas/vbi null⁹ mori pōt. Prima conditio hoīs fuit posse nō mori: cui ꝓpter pcti penā cōtingit nō posse non mori: restat illa felicitate illud tertiū nō posse mori. Tunc plene erit liberum arbitriū/qđ p̄mo homini fuit sic datū posse

nō peccare:ſʒ illō beati⁹ erit:qñ tale erit nō poſſe peccare. Tunc ſabatiſmus eterne quietis dies oībus ſanctis erit ibi videbit᷑ qui amabit᷑:⁊ q̄ amabit᷑ laudabit᷑:q̄ nobis huius ſermonis initiū ⁊ cauſa fuit:ſic etiā perfectio ⁊ finis. Pro cuius amore legētes/flagitamus ꝓ nobis apō eius miſericordiā:vt cum eis eo miſerante mereamur ad illud peruenire regnū:cuius nullus eſt finis.

¶ Recapitulatio.

Credimus ſanctā trinitatē:id eſt patrē ⁊ filium ⁊ ſpm̄ſanctū vnum deum oīpotentē/vnius ſubſtantie/vnius eſſentie/vni⁹ poteſtatis:creatorē oīm creaturarū:a quo oīa/per quē oīa/in quo omnia. Patrē a ſeipſo nō ab alio/filiū a prē genitū/deum verum de deo vero/lumē verum de lumine vero:nō tamē duo lumina/ſcꝫ vnū lumen. Spiritūſanctuʒ a patre et filio equalr̄ procedentē/conſubſtantialē/coeternū patri et filio. Pater plenus deus in ſe:filius plen⁹ deus a prē genitus:ſpūſſctūs plenus deus a patre ⁊ filio ꝓcedens. Nō tn̄ tres deos dicimus/ſed vnū deū omnipotētē/eternum inuiſibilē/incōmutabilē:qui totus vbiq꜡ eſt/totus vbiq꜡ pſens:nō per partes diuiſus/ſed tot⁹ in oībus:non localiter ſed potentialiter:qui ſine cōmutatione ſui mutabilia creauit:⁊ creata gubernat/ſemꝑ manens qd̄ eſt:cui nihil accidens eſſe poterit:quia ſimplici diuinitatis nature nihil addi vel minui pōt:q: ſꝑ eſt quod eſt. Cui ꝓpriū eſt:cui ſempiternum eſt:cui idem eſt eſſe viuere ⁊ intelligere:et hec tria vnus deus/⁊ vnus deus hec tria:idem deus ⁊ dominus/vera ⁊ ſempiterna trinitas in pſonis/vera ⁊ ſempiterna vnitaꝫ in ſubſtantia:q: vna eſt ſubſtantia/pater ⁊ filius ⁊ ſpiritusſanctus. Hec vero ſancta trinitas nihil maius eſt in tribuꝫ perſonis ſimul nominatis/q̄ in vna qualibet perſona ſemel dicta:q: vnaqueq꜡ perſona plena eſt ſubſtantia in ſe:non tamen tres ſubſtantie:ſed de⁹ vna ſubſtantia/vna potētia/vna eſſentia/vna eternitas/vna magnitudo/vna bonitas/pater ⁊ filius ⁊ ſpiritusſanct⁹: nec aliud eſt pater in natura q̄ filius vel ſpiritusſanctus: nec aliud filius ⁊ ſpiritusſanctus q̄ pater in natura:quibus vna natura/ſed alius eſt pater in perſona:ali⁹ filius in pſona:alius ſpiritusſanctus in perſona. In patre eternitas/in filio equalitas/in ſpūſancto eternitatis equalitatiſq꜡ connexio:vnū oēs in ſubſtantia ⁊ eſſentia/oīpotētia ⁊ deitate. Sicut em̄ eadem ſancta trinitas inſeparabilis eſt in ſubſtātia/ita iſeparabilis eſt in opib⁹:q̄uis q̄dā opera dei quibuſdā perſonis ſpecialiter conueniant:ſicut prī vox illa que de celo ſonuit ſuper chriſtū baptizatum:⁊ ad filij perſonā humanitatꝭ tm̄modo pertinet ſuſceptio ⁊ *Mat.iij* ſpūſſancti perſone proprie congruit illa colūba/in cuius ſpecie idē ſpūſſctūs deſcendit ſuꝑ eundē filiuʒ dei ſm̄ hominē baptizatū:tamē abſq꜡ omni dubitatione illā vocem ⁊ illā columbā:⁊ chriſti humanitatē/tota ſancta trinitas operata eſt:cuius opera inſeparabilia ſunt.

Credimus eundē filiū dei/verbū dei eternaliter natū de prē/cōſubſtantialē patri ꝑ oīa/tēporaliter natū de ſpūſancto ⁊ maria virgine:duas habentē natiuitates/vnā ex patre eternā:alterā ex matre tēporalē. Qui etiā filius dei ſua cōceptione cōcept⁹ eſt:⁊ ſue carnis natiuitate nat⁹ eſt. Deū verū cōfitemur cōceptū/deū verū natum Eundē verū deū ⁊ verū hoīem vnū chriſtū/vnū filiuʒ dei vnigenitū/ꝓpriū ⁊ pfectum in duabus naturis:in vnius perſone ſingularitate/impaſſibilē ⁊ paſſibilē/mortalem atq꜡ immortalem/crucifixum in infirmitate nr̄a:eundēq꜡ ſemꝑ viuentē in virtute ſua:q̄ mortu⁹ eſt carnis ſue morte ⁊ ſepultus/atq꜡ ab inferis dānato ⁊ ſpoliato principe totius iniq̄tatis rediēs/tertia die reſurrexit/atq꜡ cū triumpho glorie vidētibus diſcipulis celum aſcēdit/ſedens in dextera prīs.i.manifeſte diuinitatis:inde iā venturus iudicare viuos ⁊ mortuos. Quē impij videbūt iudicātem in ea forma qua crucifixus eſt:nō in ea humilitate q̄ iniuſte iudicatus eſt:ſed in ea claritate qua iuſte iudicat⁹ eſt mundū. Cuius viſio eterna erit omniū ſanctorū beatitudo ⁊ gloria. Gratia ⁊ pax a deo prē/⁊ filio ei⁹ Jeſu chriſto dño nr̄o/ſit iſta confitenti in oīa ſecula ſeculorū. Amen.

¶ Finit liber tertius de ſancta trinitate quē excerpſit Alcuinus de libris ſancti Auguſtini epiſcopi.

¶ Sequitur euangelium feſti trinitatis Joannis.XV.

¶ In illo tempore:Dixit Jeſus diſcipulis ſuis. Cum venerit paracletus:quem ego mittam vobis a patre:ſpiritū veritatis:qui a patre procedit ille teſtimonium. Et reliqua. Homilia Herici de eadem lectione.

Poſitus in cena dñs cum diſcipulis/poſtq̄ myſteria noui teſtamenti corporis/ſanguiniſq꜡ ſui cōſecratione ſignauit:inſtāte iā hora ſue traditionis inter cetera q̄bus eos dignatus eſt erudire/monuit ne impiorū cōtra ſe pſecutiōe ſeuiente terrerentur:ne feſſi cederēt/ſed in oībus inuictū robur cōſtantie tenerent:aduentu etiā ſpiritusſancti ꝓmiſſo:cui⁹ gratia terreno timore priuarentur:⁊ virtute celeſtis roboris fundarent᷑. *Duplex effectus ſpiritus ſancti.* Deniq꜡ ſi diuine ſcripture oracula cōſulamus aperte cognoſcem⁹ q̄ ſancti apoſtoli ante ꝑceptionē ſancti ſpūs/qui die decimo poſt ei⁹ aſcēſionē in celos ſuꝑ eos miſſus eſt:min⁹ idonei ⁊ capaces fuerāt ad intelligenda myſteria diuine ſublimitatis:minus etiā fortes ad tolerāda aduerſa illate pſecutionis. Adueniēte aūt ſuꝑ eos ſpirituſancto/cū argumēto diuine cognitionis/cōſtātiā ꝑceperūt ad perferēda tormēta paſſionis. Quod vt exempli gratia euidētius pateat:ipm̄ apoſtolici culminis verticē beatum Petrū in mediuʒ deducam⁹:qui anteq̄ ſpiritusancto roborare᷑ adeo infirmus ⁊ pauide mentis fuit/vt ad vocem vni⁹ ancille dñm ſe vel noſſe negauerit. Veruʒ poſtq̄ ſancti ſpiritus ignis timore ante frigidū pectus accēdit:tantā ſubito fortitudinē animo concepit:vt pre cunctis apoſtolis ad gloriā reſurrectionis chriſti publice p̄dicandā emicaret:atq꜡ principum terriculamenta trāſiret dicēs. *Act.iiij.* Obedire oportet deo magis q̄ hoībus Et iterum Nō poſſum⁹ q̄ vidimus ⁊ audiuimus nō loqui. Admiremur ḡ beatū Petrū p̄dicantē:quē doluera⁹ inficiantē. Tanto em̄ ſpūſſcti fulgore illuſtratus eſt/tantaq꜡ veritatis auctoritate ſolidat⁹:vt ipos q̄ ante fuerūt interfectores chriſti:ita cōuerteret q̄ etiā mori vellēt ꝓ amore chriſti Proinde loquēs dñs diſcipulis:⁊ ꝓmittēs ei⁹ aduentum ſpūſſcti:qui eos doceat ſciētiā diuine cognitiōis:⁊ corroborare ad fiduciā p̄dicatiōis/atq꜡ cōſtantiam paſſionis dicit. *Tex.* ¶ Cū venerit paraclet⁹ quē ego mittā vob a prē ⁊c. Ordo verborū talis eſt. Cū venerit paraclet⁹ ille teſtimoniū perhibebit de me. Paracletus nāq꜡ hoc eſt ſpūſſctūs teſtimoniū ꝑhibuit de dño Jeſu chriſto:q: cordib⁹ aploꝝ illapſus/pleniſſimam eis diuinitais ⁊ hūanitatꝭ chriſti ſciētiā cōtulit:adeo vt quātū mortalis fragilitas pati᷑:q̄cq̄d de eo ſciēdū eſt noſſent:q̄lr̄ vni⁹ cū prē eſſet ſubē:eiuſdēq꜡ maieſtatis:q̄ is q̄ ante ſecula deus erat apud deum homo/apud hoīes apparuit in fine ſeculorū:q̄ de virgine natus acceperit/vt idē homo idē eſſet ⁊ de⁹:q̄ ſpōte paſſus ſua v̄tute a mortuis reſurrexit:atq꜡ in celū aſcendens in dextera prīs ſederit:poſtremo q̄ ipe in fine mūdi equ⁹ oīm iudex venturus ſit. Hec oīa ſancti apl̄i de chriſto ſpiritusſancti magiſterio didicerunt. Nec ſolū illi:verūetiam oēs q̄ recte aliq̄d de chriſto ſentiūt:hui⁹ ſpūs gr̄a hoc promeruiſſe credendi ſunt. Perhibuit etiā teſtimoniū:qn̄ diſcipulis cōſtantiā ea q̄ didicerant p̄dicandi inſpirauit. Uno codēq꜡ ſpiritu/⁊ ſcientie ſpūalis dote ⁊ virtutis ad predicandum ope donati ſunt. *Parenthesis ratio.* Quod aūt ait:quem ego mittā vobis a patre/ſpm̄ veritatis q̄ a patre procedit:per interpoſitionē dictū eſt/que figura grece d̄r parēthesis.

Quā ſententiā ideo interponere voluit:vt apte oſtenderet in patre ⁊ filio vnā eſſe voluntatē:⁊ vnā operationem cum diſtinctione perſonarū: ita veꝫ vt intelligam⁹ aliam quidē perſonā prīs/aliam filij/aliā ſpūſſancti:ſed in trib⁹ pſonis vnam/atq꜡ eandē poteſtatē maieſtatis. Intuēdū vero q̄ ſpiritūſanctū ⁊ a ſe mitti ⁊ a patre ꝑcedere dicit: nō quo ſeparabilis ſit patris ⁊ filij operatio:ſed vt diſtantia perſonaꝝ patris ⁊ filij manifeſte᷑:in qua tn̄ perſonaꝝ diſtinctiōe vna filij volūtas/atq꜡ operatio cū patris voluntate ⁊ opatione concordat. Sicut ḡ ſpūſſctūs mitti᷑ a filio ſic mitti᷑ ⁊ a patre:⁊ ſic ꝑcepit a filio quō ⁊ a prē. Ipſe ſpiritusſctūs q: vni⁹ eſt volūtatis/eiuſdēq꜡ opationis cū prē ⁊ filio d̄r:q̄ ipſe ſua ſpōte venire. Nō paēter i eo loco *Jo.iij.* dñs oſtēdit vbi dicit. Spūs vbi vult ſpirat. Et apl̄s enume*j.Co.xij.*ratis diuinorū chariſmatū diſtributiōib⁹ ſubdit. Hec oīa opera᷑ vnus atq꜡ idē ſpūs. Idipm̄ quoq꜡ dñs in hoc loco oſtēdit/dicēs. Cū venerit paraclet⁹. Quia v̄o ⁊ a filio mitta᷑:ſubſequi᷑ ipe fili⁹ ⁊ dicit. Quē ego mittā vobis. Et vt oſtendat a patre illū etiā ꝑcedere/ſubinfer᷑. Spiritū veritatis q̄ a patre ꝑcedit. Propterea q̄ſitu idignū nō eſt:cur *Spirit⁹ ſanctus quare ꝓcedens.* ſpiritusſctūs nō nat⁹/nō genit⁹/non ingenit⁹/ſed potius ꝑcedēs dica᷑. Cui q̄ſtiōi hac rōne a patrib⁹ obuia᷑. Spiritus em̄ ſanct⁹ de prē ꝑcedit ⁊ filio:ſʒ ideo nō dici᷑ genitus/ne duo in trinitate filij ſuſpicen᷑:ideo nō vocat᷑ ingenitus/ne duo ſimiliter in trinitate patres credantur exiſtere. Procedens autem dici᷑ teſtimonio chriſti docētis ſpm̄ veritatis q̄ a prē ꝑcedit. Inter naſcētē v̄o filiū ⁊ ꝑcedentē ſpiritūſanctū iſta diſtātia eſt/q̄ fili⁹ ex vno naſci᷑:ſpūs v̄o ſctūs ex vtroq꜡ ꝑcedit. Aduētu aūt ſuo ſpūſſanctus teſtimoniū ꝑhibuit de dño:q: diſcipuloꝝ mētib⁹ iſfuſus/oīa que de eo mortalib⁹ erāt cognoſcēda/clara eis luce reuelauit:aperte veꝫ eis iſinuēs/quō ſit pr̄ ingenit⁹/fili⁹ genit⁹ ſpūſſctūs neq꜡ genit⁹ neq꜡ igenit⁹/ſed ex vtroq꜡ ꝑcedēs: ⁊ in his tribus pſonis vna maieſtas atq꜡ vna ſubſtnatia.

Tex. ¶ Et vos inquit teſtimoniū ꝑhibebitis. Teſtimonium perhibuerūt apl̄i dño Jeſu chriſto:qn̄ die Pētecoſtes ſpiritusancto illuſtrati:q̄ per illius aſpirationē agnouerunt intrinſecus/hec foriſecus abiecto timore libere alijs pre*Tex.*dicauerūt. ¶ Quia ab initio mecū eſtis. Qui em̄ ab initio predicatiōis cū dño fuerāt/poterāt alijs p̄dicare q̄ nouerant. Multū quippe ad fidē predicandā ⁊ ad ꝑhibenduʒ teſtimoniū de chriſto apl̄is profuit/q̄ ab initio dñice p̄dicationis cū eo cōuerſati ſunt:q: ⁊ tp̄is quātitate ⁊ ſui aſſiduitate pleni⁹ celeſtē diſciplinā ceperūt:⁊(vt ita dictum ſit)medullit⁹ ibiberūt. Vn̄ ⁊ ea q̄ ab ipſo viderūt ⁊ audierūt abſq꜡ ambiguitate alijs p̄dicabāt. Cui rei atteſtatur beat⁹ Petr⁹ q̄ in locū Jude ꝓditorꝭ aliū ſubſtituere volēs apl̄m/nō hūc neophitū.i.rudē/ſed lōga cōuerſatione probatū/ex tp̄e veꝫ dñice p̄dicationis eligere ſtatuit/dicens. *Act.j.* Uiri frēs oportet ex his viris qui nobiſcū cōuerſati ſunt in oī tp̄e quo intrauit iter nos dñs Jeſus ⁊ exiuit/teſtem fieri reſurrectionis ei⁹ ad plebē/vnū ex iſtis: Matthiā ſcꝫ q̄ fuit vnus de ſeptuaginta diſcipulis/q̄s dñs in ipſo p̄dicationis ſue exordio poſt apl̄os elegit. Quāta aūt auctoritate reſurrectionē dñi p̄dicaret:alibi inſinuat ita de chriſto:dicens. *Act.x.* Quē deus ſuſcitauit a mortuis ⁊ dedit eū manifeſtū fieri:nō oī pplō/ſed teſtib⁹ a deo p̄ordinatis:nobꝭ qui māducauim⁹ ⁊ bibim⁹ cū illo poſtq̄ reſurrexit a mor*Tex.*tuis. ¶ Hec locut⁹ ſum vobis vt nō ſcandalizemini. *Mala p̄uiſa minus nocent.* Preuidebat dñs q̄ pſecutionum ꝑcelle cōtra p̄dicātes apl̄os ſurrecture eſſent:ideoq꜡ ꝓuide dignat⁹ eſt eis poſt ventura p̄dicere/q̄ veniētia facili⁹ poſſent tolerare Min⁹ ḡ affiūt mala que p̄noſcūtur:graui⁹ v̄o iprouiſa pturbāt. Et intuēdū:q: cū dixiſſet eos aduētu ſpūſſancti illuſtrādos ⁊ ſibi teſtimoniū reddituros/ilico future pſecutiōis aduerſa ſubiunxit. Quāto em̄ amplius ſcti ad virtutū ſublimia enitūtur:eo maior cōtra eos diaboli iuidia ori᷑:que corū ꝑfectib⁹ reſiſtere/⁊ ſiue per ſe/ſiue ꝑ mēbra ſua inchoati boni operis initia q̄rit radicit⁹ extirpare. Ait ḡ dñs. Hec locut⁹ ſum vobis vt nō ſcādalizemini. Ac ſi diceret. Idcirco vobis vētura poſtmodū inoteſco:vt pſciētie clypeo muniti nequaq̄ a ſtatu veſtre ſodalitatꝭ deijciamini. ¶ Abſq꜡ *Tex.* ſynagogis faciēt vos. In euāgelio inuenim⁹ cōſpiraſſe iudeos:vt ſi q̄s cōfitere᷑ chriſtū/extra ſynagogā fieret. Nō nimirū apō illos ꝓ magno piaculo deputaba᷑. Hāc apō iudeos olī viguiſſe cōſuetudinē nemo dubitauerit:vt eos q̄ vel blaſphemie vel alicui⁹ ſcelerꝭ arguebant/extra cōuētū ſuū expellerēt. Sicut em̄ nūc homicide vel inceſtuoſi/vel capitalib⁹ criminib⁹ obnoxij/iperio canonū ab eccl̄ie cōſortio ⁊ altari detrudūtur:ita tūc tp̄is noīs chriſti cōfeſſores a ſynagoga eliminaban᷑. *Comparatio nocentū ⁊ inocentum.* Nō paſſi ſunt Nicodem⁹ ⁊ Gamaliel:multiq꜡ alij q̄ elegerūt ad tēpus hoīm ſocietate priuari/vt chriſto iperpetuū adhererēt. Q aūt non ſolū a ſynagogis eijcerent᷑/verūetiā morte a conciuibus ſuis plecterent᷑:manifeſtat dñs cū ſubiūg̃t. ¶ Sed venit *Tex.* hora vt oīs q̄ interficit vos/arbitre᷑ ſe obſequiū preſtare deo. Judei cū precones ſancti euāgelij odijs mortibuſq꜡ pſeq̄rē᷑:obſequiū ſe pſtare deo arbitrari ſūt:putātes ſe ꝑ hoc legis exercere vindictā. Vn̄ ⁊ beat⁹ Paulus teſtimoniū illis reddit/dicēs. Emulationē legis habēt:ſʒ nō ſm̄ ſciētiā. Unde ⁊ hec verba dñi:nō de gētib⁹/ſed de iudeis ſingulariter oportet itelligi. Ac ſi diceret. Tribulationes quidē a ciuib⁹ gētis veſtre paſſuri eſtis:ſed tāto eas perfecte libenti⁹/quāto non tā odio v̄ro q̄ paterne legis emulatione vobis eas inferre tētabūt. Verū nihil ꝓdeſt eis legem q̄ per ſeruū data eſt defendere:q̄ gratiā euāgelij q̄ ꝑ filiū facta eſt noluerūt recipere. Quib⁹ verbis non minime apl̄i cōſolātur dū veꝫ audiūt vt dixim⁹:nō ſui odio ſed zelo diuine legis pſecutionis aduerſum ſe rabiē cōcitari. ¶ Et hec faciēt vobis:q: nō nouerūt patrē neq꜡ me. Sa*Tex.*tis iā ſancte eccleſie fides accipit patrē ⁊ filiū vni⁹ eſſe diuinitatis ⁊ potētie:ac iō patris ſiue filij cognitionē haberi a nemine poſſe. Hinc ideꝫ euāgeliſta alibi dicit. Oīs q̄ negat filiū/nec patrē hꝫ:q̄ cōfite᷑ filiū ⁊ patrē hꝫ. Et alibi *j.Joā.ij.* Qui diligit eū q̄ genuit/diligit eū q̄ genit⁹ eſt a deo. *j.Joā.v.* Fruſtra ḡ iudei de prīs cognitione gloriant᷑:q̄ filiuʒ recipere obſtinato corde renuerūt. Iactāt ſe de cultu prīs quātū volūt:ſi fidē nr̄am q̄ in chriſto ⁊ ꝑ chriſtū eſt irrideāt nūq̄ certe deo prī placere poterūt:nūq̄ ad notitiā illi⁹ ꝑuenire valebūt/niſi chriſtū in q̄ ianua ad prīs ſciētiā ꝑueniēdi eſt ꝑ fidē receperint:⁊ equalē deo prī ꝑ oīa crediderint. Quid v̄o vtilitatis/q̄ue leuaminis hec verba dñi apl̄is cōferrēt:ilico manifeſta᷑/cū ſubdi᷑. ¶ Sed hec locut⁹ ſum vo*Tex.*bis/vt cū venerit hora eoꝝ.i.maloꝝ q̄ paſſuri eſtis/reminiſcamini/q: ego dixi vobis. Ac ſi diceret. Idcirco vobis ea q̄ mei noīs cauſa paſſuri eſtis prenūtio:vt cū venerit hora hoc eſt tēp⁹ eoꝝ q̄ p̄dicta ſunt:ad memoriā reducatꝭ me illa vobis p̄dixiſſe:ſicq꜡ pſentia mala ſufferatꝭ:ſciētes q: ego q̄ potui vobis p̄dicere/potero cū venerint liberare *Conſolatio apoſtolorū q̄ fuerit maxima.* Magnū ſiquidē gen⁹ cōſolatiōis apl̄is fuit cū reminiſcerent᷑ iter aduerſa a mgr̄o ſuo de talib⁹ ſe fuiſſe p̄monitos a quo ſe ꝓ laborꝝ exercitijs ſine dubio nouerāt remunerādos. Magnopere v̄o hec v̄ba dñi ſunt ꝑponderāda ⁊ nō ocioſe audiēda/q̄b⁹ ait. Ego dixi vobis. Ego veꝫ de⁹ omnipotentiſſimus:ego qui ꝓ vobis veſtraq꜡ ſalute ſuꝫ moriturus:voſq꜡ meo ſanguine redēpturus:q̄ in tribulatiōe vobis ſemꝑ adiutoriū miniſtrabo/⁊ poſt tribulatiōes immortalib⁹ p̄mijs vos victores remunerabo. Ego p̄dixi vobis. Tāq̄ diceret. Cū ea que futura vobis p̄dixi adipleta viderit/me filiū dei eſſe credatis:q̄ potui talia facere cuꝫ p̄dixiſſem:⁊ p̄dicere anq̄ facerē. Notādū v̄o q̄ ipe q̄ hic ꝑſecutionē futurā p̄dixit/ipſe poſt pauca in eadē pſecutiōe fidelib⁹ ſuis auxiliū ꝓmittit/dicēs. *Joā.xvj.* In mūdo preſſurā habebitis:cōfidite ego vici mūdū. Ipſe quoq꜡ alibi eiſdem legitime certātibus premiū pollicetur dicens. *Mat.v.* Beati qui perſecutionē patiuntur propter iuſtitiam. Qui ⁊ milites ſuos ne vinci poſſent adiuuari/⁊ ne incaſſum vincātur immortalem ſolet poſt prelia palmā rependere: Jeſus chriſtus dominus noſter:qui cum patre ⁊ ſpiritusancto viuit ⁊ regnat deus per eterna ſecula. Amen.

¶ Dñica.I.post octa.pente.Lu.XVI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc. Homo quidam erat diues qui induebatur purpura et bysso: et epulabatur quotidie splendide. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

In verbis sacri eloquij fratres charissimi prius seruãda est veritas historie: ⁊ postmodũ reqrẽda spũalis intelligẽtie allegoria. Tũc nãq allegorie fructus suauiter carpit: cũ prius p historiã in veritatis radice solidat. Sz q: nõnũq allegoria fidẽ edificat: ⁊ historia moralitatẽ: nos qui auctore deo iã fidelibus loqmur: nõ abre credim⁹ si ipsum loquendi ordinẽ postponam⁹: quatenus qui fidẽ iam firmã tenetis/prius de allegoria aliqd breuiter audire debeatis: ⁊ qđ vobis de moralitate historie valde est necessariũ/hoc in expositionis nostre ordine seruetur postremũ: q: ea plerũq solent melius recoli que contingit postmodum audire. Sensus g allegoricos sub breuitate trãscurrim⁹: vt ad moralitatis latitudinẽ citius venire valeamus.

Tex.

¶ Homo qdã erat diues qui induebatur purpura ⁊ bysso: ⁊ epulabat quotidie splẽdide.

Allegorica expositio.

Quẽ fratres charissimi/quẽ diues iste qui induebat purpura ⁊ bysso/⁊ epulabat quotidie splẽdide/nisi iudaicũ pplm figurat: q cultũ vite exteri⁹ habuit: q accepte legis diuitijs ad nitorẽ vsus est/nõ ad vtilitatẽ: Quẽ ṽo Lazarus vlceribus plen⁹: nisi gentilẽ populũ figuraliter exprimit: qui dum cõuersus ad deũ pctã sua cõfiteri non erubuit: huic vuln⁹ in cute fuit. In cutis qppe vulnere virus a visceribus trahit ⁊ foras erũpit. Quid est g pctõz cõfessio: nisi qdã vulnerũ ruptio. Quia pcti virus salubriter aperitur in cõfessione/qđ pestifere latebat in mẽte. Vulnera etẽm cutis in supficiẽ trahũt humorẽ putredinis. Et cõfitẽdo pctã qd aliud agim⁹: nisi malũ qđ in nobis latebat aperimus: Sz Lazar⁹ vulnerat⁹ cupiebat saturari de micis q cadebãt de mẽsa diuitis/⁊ nemo illi dabat: q: gẽtilẽ quẽq ad cognitionẽ legis admittere supbus ille ppls despiciebat: q dũ doctrinã legis nõ ad charitatẽ habuit/sed ad elationẽ: qsi de acceptis opib⁹ tumuit: ⁊ q: ei ṽba defluebant de sciẽtia/qsi mice cadebãt de mẽsa. At cõtra iacẽtis paupis vulnera lingebãt canes. Nõnunq solent in sacro eloquio p canes pdicatores intelligi. Canũ etẽm lingua vuln⁹ dũ lingit curat: q: doctores scti dũ in cõfessione pcti nři nos instruũt: qsi vuln⁹ mẽtis p linguã tãgũt: ⁊ q: nos loquẽdo a pctis eripiunt: qsi tangẽdo vulnera ad salutez reducũt. Quia etẽ canũ noie pdicatoz ligua signat/dũ p psalmistã dr. Lingua canũ tuoz ex inimicis ab ipso. Ex iudeis qppe infidelib⁹ scti pdicatores electi sunt: q in assertione veritatis cõtra fures latronesq veniẽtes/magnos p dño (vt ita dicã) latratus dederũt. Cõtra qs exclamat reprobãdo Esa. Canes muti nõ valẽtes latrare.

Esa. lvj.

Q: g pdicatores sancti pctã dãnãt: cõfessionẽ ṽo pctõz approbant dicẽtes. Cõfitemini alterutrũ pctã vřa: ⁊ orate pro inuicẽ vt saluemini: vlcera Lazari canes lingũt.

Iaco. v.

Scti etenim doctores dũ gẽtiliũ cõfessiões accipiũt/mentiũ vulnera saluti restituũt. Vñ ⁊ bñ Lazar⁹ interptat adiut⁹: q: ipsi hũc ad ereptionẽ iuuãt q ei⁹ vulnera p lingue correptionẽ curãt. Por etiã p linctionẽ canũ lata adulantium lingua signari. Adulãtib⁹ etẽm vulnera nřa lingere est: q plerũq solẽt etiã ipsa mala q nos in nobis repħendim⁹ improbo fauore laudare.

Sinus Abrae significatio.

Cõtigit ṽo vt vterq moreret: diues qui induebat purpura ⁊ bysso sepultus in iferno: in sinu vero Abrae Lazar⁹ ab angelis duct⁹ est. Quid Abrae sin⁹/nisi secretã requiẽ significat patrũ: de q ṽitas dicit. Multi venient ⁊ recũbẽt cũ Abraã Isaac ⁊ Jacob in regno celorũ filij aũt regni eijciẽt in tenebras exteriores.

Mat. viij.

Qui enim purpura indut⁹ dr: regni recte fili⁹ vocat. Qui de lõginquo advidẽdũ Lazarũ oculos leuat: q: dũ p dãnatiõis sue suppliciũ ifideles i imo sũt: fideles qsq: diẽ añ diẽ extremi iudicij/sup se in reqe attendũt: quoz post gaudia cõtẽplari nullaten⁹ possunt: lõge ṽo est qđ cõspiciũt: q: illuc per meritũ attingũt. In lingua autẽ ãpli⁹ ardere/ondit cum dicit.

Tex.

¶ Mitte Lazarũ vt intingat extremũ digiti sui in aquã vt refrigeret liguã meã/q: crucior in hac flãma. Infidelis ppls ṽba legis i ore tenuit q ope seruare cõtẽpsit. Ibi g ãpli⁹ ardebit vbi se ostẽdit scire quod facere noluit. Quapropter bñ de doctis ⁊ negligẽtib⁹ p Salomonẽ dr: Ois labor hois in ore ei⁹: sed aia ei⁹ nõ implebit: q: qsqs hoc solũmodo laborat/vt sciat qd loq debeat: ab ipa refectione sciẽtie sue mente vacua ieiunat.

Eccl's. vj.

Ab extremo digiti se tãgi desiderat: q: eternis supplicijs dat⁹/optat opatiõe iustoz vel vltima participari. Cui rñdet/q in hac vita bona receperit: q: oẽ suũ gaudiũ felicitatẽ transitoriã putauit.

Diuine censure districtio

Habere hic etẽm pñt ⁊ iusti bona/nec tñ hec in recompẽsatiõe recipere: q: dũ meliora.i.eterna appetũt/coz iudicio qlibet bona affuerit cũ sctis desiderijs estuant/bona minime videt. Vñ Dauid q regni diuitijs multis multorũq obsequijs fulciebat: qũis ⁊ hec ad necessitatẽ bona esse cõspiceret: vni tñ singulariter bono inhiãter estuabat/dicẽs. Mihi aũt adherere deo bonum est. Inter hec ṽo notãdũ est/qđ ei dr: memẽto fili. Ecce em Abraã filiũ vocat quẽ tñ a tormẽto nõ liberat: qm hui⁹ infidelis ppli pcedẽtes pres fideles q: multos sua fide deuiantes confiderãt: eos nulla cõpassiõe a tormẽtis eripiũt: quos tñ per carnẽ filios recognoscũt. In tormẽtis autẽ diues positus quinq fratres hře se phibet: q: supbus idẽ iudaic⁹ ppls q ex magna iam parte dãnatus est/sequaces suos qs super terrã reliqt/qnq libris Moysi carnaliter intellectis: vel quinq sensib⁹ corpis deditos nouit. Quinario g nũero fratres qs reliqrat exprimit: q: eos ad spũalẽ intelligẽtiã nõ assurgere in iferno posit⁹ gemit: petit vt ad eos Lazarus mittat. Cui q: moysen ⁊ pphas habeãt dr/sz ait: q: nõ credũt nisi si qs ex mortuis resurrexerit. Cui prin⁹ rñdet: Si Moysen ⁊ pphetas nõ audiũt: neq si qs ex mortuis resurrexerit credet.

Ioan. v.

Certe de Moyse ṽitas dicit. Si crederetis Moysi/crederetis vtiq ⁊ mihi: de me em ille scripsit. Implet g qđ p Abrae rñsionez dr. Ex mortuis em dñs resurrexit: sed iudaic⁹ ppls q: Moysi credere noluit: ei etiã qui resurrexit credere cõtẽpsit. Cũq Moysi ṽba spiritualiter intelligere cõtẽpsit/ad eũ de quo Moyses locutus fuerat non puenit. Hec nos fratres charissimi p indagãdis allegorie mysterijs succincte trãscurrisse sufficiat: nũc ad intuendã latius rei geste moralitatẽ anim⁹ recurrat.

Tex.

¶ Hõ qdã erat diues q induebat purpura ⁊ bysso: ⁊ epulabat quotidie splẽdide: ⁊ erat quidã mẽdicus noie Lazarus/q iacebat ante ianuã diuitis vlcerib⁹ plen⁹. Nõnulli putãt pcepta veteris testamẽti districtiora esse q noui: sz nimirũ improuida cõsideratione fallunt. In illo em nõ tenacia mulctat. Ibi res iniuste sublata qdrupli punit: hic aũt diues iste nõ abstulisse aliena repħẽdit/sed ppria nõ dedisse. Nec dr: q: vi quẽpiã oppressit sed q: in acceptis rebus se extulit.

Monstratio saluberrima

Hinc g hinc summope colligendũ est qua pena mulctãdus sit q aliena diripit: si inferni dãnatiõe pcutit q ppria nõ largit. Nemo itaq securum se estimet/dicẽs. Ecce aliena nõ rapio/sz cõcessis licite rebus fruor: q: diues iste nõ idcirco punit⁹ est/qm aliena abstulit: sed q: acceptis reb⁹ semetipm male dereliqt. Hoc q fuit quod hũc iferno tradidit: q: in sua felicitate tumid⁹ fuit: q: pcepta dona ad vsum arrogãtie iflexit: q: viscera pietatis ignorauit: q: pctã sua redimere etiã cũ inibi abũdaret pcio noluit. Et sunt nõnulli q cultũ subtiliũ pciosarũq vestiuz nõ putãt esse pctm. Q: si vez culpa non esset/nequaq sermo dei tã vigilãter exprimeret/q diues q torquet apud inferos bysso ⁊ purpura indutus fuisset. Nemo quippe vestimenta precipua/nisi ad inanem gloriam querit: videlicet vt honorabilior ceteris esse videatur. Nam quia pro sola inani gloria vestimentũ preciosius querit/res ipsa testat

q nemo vult ibi preciosis vestibus indui vbi ab alijs non possit videri. Quã culpã possumus meli⁹ etiã ex diuerso colligere: q: si abiectio vilis indumẽti virtus nõ esset: euãgelista vigilãter de Joãne nõ diceret: erat indutus pilis camelorum.

Mat. iij.

Sed notandũ magnopere est in ore ṽitatis de superbo diuite ⁊ humili paupere quãtus sit ordo narratiõis. Ecce em dicit. Homo quidã erat diues: ⁊ ptinus subinfertur. Et erat quidã mẽdicus noie Lazarus. Certe in pplo solent magis noia diuitũ q pauperũ sciri. Quid est ergo q dñs de paupere ⁊ diuite verbũ faciens/nomẽ pauperis dicit ⁊ nomen diuitis nõ dicit/nisi q dñs humiles nouit atq approbat ⁊ supbos ignorat. Vñ ⁊ qbusdaz de miraculoz virtute supbiẽtib⁹ in fine dictur⁹ est. Nescio vos vnde sitis: discedite a me oẽs operarij iniqtatis. Ac cõtra Moysi dr. Noui te ex noie.

Mat. vij. Exodi. xxxiij.

Ait g de diuite. Homo qdã: ait de paupere egeno/noie Lazarus. Acsi aperte dicat. Pauperẽ humilẽ scio/superbũ diuitem nescio. Illum cognitũ per approbationẽ habeo: hũc p iudiciũ reprobationis ignoro. Pensandũ est etiã nobis cõditor nř omnia quãta cõsideratiõe dispensat. Vna etẽm res non pro vna re agit.

Subtilis intellect⁹ elicitur.

Nã ecce vlcerib⁹ plen⁹ mẽdic⁹ Lazar⁹ añ ianuaz diuitis iacet: q de re vna dñs duo iudicia expleuit. Habuisset em fortasse aliquã excusationẽ diues/si Lazar⁹ paup ⁊ vlcerosus ante eius ianuã nõ iacuisset: si remotus fuisset si ei⁹ inopia nõ esset oculis importuna. Rursus: si longe esset diues ab oculis vlcerosi pauperis/minorẽ tolerasset in aio tentationẽ paup. Sed dũ egenum ⁊ vlcerãtũ ante ianuã diuitis ⁊ delicijs affluẽtis posuit in vna eadẽq re ⁊ ex visione pauperis nõ miserẽti diuiti cumulũ dãnatiõis intulit: ⁊ rursuz ex visione diuitis tẽtatũ quotidie pauperẽ pbauit. Quãtas nãq hũc egenũ ⁊ vulnerib⁹ obsessum tentatiões credimus in sua cogitatiõe tolerasse/cũ ipse egeret pane: ⁊ nõ haberet etiã salutẽ atq ante se diuitẽ cerneret salutẽ: ⁊ delicias haberẽ cũ voluptate: se dolore et frigore aff.ci: illũ gaudere cõspiceret: bysso ⁊ purpura vestiri se deprimi vulnerib⁹: illũ defluere acceptis reb⁹/se egere: illũ nolle largiri. Quãtus putam⁹ fratres charissimi tũc in corde paupis tumultus tẽtationis fuit: cui certe ad penam sufficeret pauptas etiã si sanus fuisset: rursus sufficisset egritudo etiã si subsidiũ adesset. Sed vt pbaretur ampli⁹ pauper: simul hunc ⁊ pauptas ⁊ egritudo tabefecit: atq insup videbat pcedẽre diuitẽ obsequẽtib⁹ cuneis fulgere/⁊ se in infirmitate ⁊ inopia a nullo visitari. Nã q: nemo ei ad visitandũ aderat/testant canes qui licenter vulnera lingebãt. Ex vna g re oipotẽs deus duo iudicia exhibuit/dũ Lazarũ pauperẽ ante ianuã diuitis iacere pmisit: ⁊ vt diues impius dãnationis sibi augeret vltionẽ ⁊ tentatus paup cresceret ad remunerationẽ. Conspiciebat ille quotidie cui nõ miseret: videbat iste de quo pbaret. Duo inferius corda: sed vnus desup inspector: q hunc ⁊ tentando exercebat ad gloriã: illũ tolerãdo expectabat ad penã. Nam sequit.

Tex.

¶ Factũ est autẽ vt Lazar⁹ moreret ⁊ portaret ab angelis in sinũ Abrae. Mortuus est autẽ ⁊ diues/⁊ sepult⁹ est in inferno. Qui nimirũ diues euz cui in hac vita misereri noluit: in suo iã supplicio positus patronũ querit. Nã ecce subiungit.

Tex.

¶ Quia eleuãs oculos cũ esset in tormẽtis: vidit Abraã a lõge ⁊ Lazarum in sinu ei⁹/⁊ ipse clamãs dixit. Pater Abraã miserere mei: ⁊ mitte Lazaruz vt intingat extremũ digiti sui in aquã/vt refrigeret linguã meã: q: crucior i hac flãma.

Exclamatio efficacissima.

O quãta est subtilitas iudiciorũ dei: o q districte agit bonoz actuum malorũq retributio. Certe superi⁹ dictũ est: q: lazarus in hac vita cadẽtes micas de mẽsa diuitis qrebat/⁊ nemo ei dabat: nũc de supplicio diuitis dicit: q: de extremo digito Lazari distillari aquã in ore suo cõcupiscit. Hinc ergo fratres colligite quãta sit districtio seueritatis dei. Diues em iste qui vulnerato pauperi mense sue vel minima dare noluit: in inferno posit⁹ vsq ad minima querẽda peruenit. Nam ⁊ guttã aque petijt qui micas panis negauit. Sed notãdũ valde est quid sit q diues in igne positus linguã refrigerari petit: Mos qppe est sacri eloquij vt aliqñ aliud dicat/⁊ ex eodẽ dicto aliud innuat. Superius autẽ hunc supbũ diuitẽ dñs nõ loquacitati vacãtẽ dixerat/sed superflue conuiuantẽ: neq hũc de loqcitate notauit: sed cũ elatione ⁊ tenacia de edacitate peccasse. Sed q: abundare in cõuiuijs loquacitas solet: is q hic male cõuiuat⁹ dicit/apud infernũ grauius in lingua ardere perhibetur Primo nãq male cõuiuãtibus famulat culpa loquacitatis: post loquacitatẽ ludẽdi etiã leuitas sequit. Naz quia edacitatem lusus sequat/testat sacra scriptura que ait. Sedit ppls mãducare ⁊ bibere ⁊ surrexerũt ludere.

Exodi xxxij.

Sed prius q ad lusum moueat corpus: ad iocos ⁊ ṽba inania mouet lingua. Quid g est qđ innuit: q: in tormẽtis positus diues linguã suã refrigerari postulat: nisi q is qui cõuiuãdo magis de loquacitate peccauerat: per retributionis iustitiã in lingua atrocius ardebat: Sed cũ grauiualde est pauore pẽsandũ/hoc qđ ei per Abrae respõsionẽ dr.

Tex.

¶ Fili recordare/q: recepisti bona in vita tua/Lazar⁹ similiter mala. Nũc aũt hic cõsolatur: tu ṽo cruciaris. Ista charissimi fratres sñia pauore poti⁹ indiget q expositiõe Nã si qui estis q in hoc mũdo exterioris boni aliqd accepistis: ipm (vt ita dicã) donũ exterius ptimescere debetis

collatio Lazari ⁊ epulõis.

ne vobis p quorũdã vestroz actuũ recõpẽsatione sit datũ ne iudex q hic dona exteriora restituit: a retributione intimi boni repellat: ne honor hic vel diuitie nõ adiumentuz ṽtutis/sed remuneratio sint laboris. Ecce em dũ dr recepisti bona in vita tua: indicat ⁊ diues iste boni aliqd habuisse/ex quo in hac vita bona receperit. Rursumq dum de Lazaro dr/quia recepit mala: pfecto mõstrat ⁊ Lazaruz habuisse malũ aliqđ qđ purgaret. Sed mala Lazari purgauit ignis inopie: ⁊ bona diuitis remunerauit felicitas trãscũtis vite. Illũ pauptas afflixit ⁊ tersit: istũ abundantia remunerauit ⁊ repulit. Quicũq g bona in hoc seculo habetis: cũ vos bona egisse recolitis/valde de ipsis ptimescite: nec cõcessa vobis psperitas eorũdẽ remuneratio sit bonoz: ⁊ cũ quoslibet paupes nõnulla repħẽsibilia ppetrare cõspicitis/nolite despicere/nolite desperare: q: fortasse qsqs superfluitas tenuissime prauitatis inqnat/caminus pauptatis purgat: de vobis oino ptimescite: q: non nulla etiã male acta prospera vita secuta est: de illis vero solicite pensate: q: eorũ vitam etiã magistra pauptas cruciat/quousq ad vite rectitudinẽ pducat/sequit.

Tex.

¶ Et in his oibus inter nos ⁊ vos chaos magnum firmatũ est: vt hi qui volunt ad vos trãsire nõ possint: neq inde huc trãsmeare. Qua in re valde qrendũ est/quomodo dr: hi qui volunt ad vos transire nõ possunt. Quia em hi q in inferno sunt ad beatorũ sortẽ trãsire cupiũt dubiũ nõ est: q ṽo in beatitudinis sorte suscepti sunt: q pacto dr/q: trãsire ad eos q in inferno cruciant volũt: Sz sicut transire reprobi ad electos cupiũt.i.a suppliciorũ suoz afflictiõe migrare: ita ad afflictos atq in tormẽtis positos: trãsire iustoz est mente ire per miam eosq velle liberare. Sed qui volunt de beatorũ sede ad afflictos atq in tormẽtis positos trãsire non possunt: q: iustoz aie q uis in sue nature bonitate miam habeãt: iã tũc auctoris sui iustitie cõiũcte/tanta rectitudine constringunt: vt nulla ad reprobos cõpassione moueant. Ipsi qppe iudici cõcordant cui inherent: ⁊ eis quos eripere nõ possunt/nec ex mia cõdescẽdũt: q: tantũ illos tũc a se videbũt extraneos: quãtum ⁊ ab eo quẽ diligũt auctore suo cõspiciũt repulsos. Nec iniusti g ad btõz sortẽ transeũt: q: dãnatione ppetua cõstringunt: nec iusti ad reprobos transire possunt: q: electi iam p iustitiam iudicis/eis nullo mõ ex aliqua cõpassione miserent.

Pene qnq vtiles reprobis.

Sed postq ardẽti diuiti de se spes tollit: eius anim⁹ ad ppinquos quos reliqrat recurrit: q: reprobozũ mẽtẽ pena sua qnq inutiliter erudit ad charitatẽ: vt iã tunc etiã suos spũaliter diligant/q hic dũ pctã diligerẽt nec se amabãt Vñ nũc subdit.

Tex.

¶ Rogo g te pr vt mittas eũ in domũ pris mei/habeo em qnq fratres/vt testet illis ne ⁊ ipsi veniãt i hũc locũ tormẽtoz. Qua i re notãdũ est ardẽti di

uiti quāta ad suppliciū cumulant. Ad penam nāq; suā ei et cognitio seruat et memoria: cognoscit em̄ Lazarū quē despexit: fratrū quoq; suorū meminit q̄s reliq̄t. Perfecta quippe ei vltio de paupere nō esset/ si hunc in retributionem nō recognosceret: et perfecta pena in igne non esset si nō hoc qđ ipse patit etiam suis timeret. Ut ḡ pctōres in supplicio amplius puniant: et eoꝝ vidēt gloriā quos cōtēpserunt: et de illoꝝ etiā pena torquentur quos inutiliter amauerūt. Credēdū vō est/ ꝙ ante retributionē extremi iudicij iniusti in requie quosdā iustos aspiciūt/ vt eos videntes in gaudio: non solū de suo supplicio/ sed etiā de illoꝝ bono crucient. Iusti vō in tormētis semp intuent iniustos: vt hinc eoꝝ gaudiū crescat: q; malum conspiciūt qđ misericorditer euaserūt: tātoq; maiores creatori suo gratias referūt/ quāto vidēt in alijs qđ perpeti si essent derelicti potuerūt. Nec illā tante beatitudinis claritatē apud iustoꝝ animū fuscat aspecta pena reproboꝝ: q; vbi iā cōpassio miserie non erit: minuere pculdubio beatorū letitiam nō valebit. Quid aūt mirū si dū iusti iniustorum tormenta conspiciūt: hoc illis eueniat in obsequiū gaudioꝝ qđ et in pictura niger color substernit/ vt albꝰ vel rubeus clarior videat. Sicut dictum est: tanto bonis gaudia sua excrescūt/ quanto eoꝝ oculis dānatoꝝ mala subteriacent que euaserūt. Et q̄uis eis sua gaudia ad pfruenduꝫ plene sufficiant: mala tm̄ reproborū absq; dubio semper aspiciunt: q; qui creatoris sui claritatē vident: nihil in creatura agitur qđ videre nō possint. Petenti autē diuiti vt Lazarus mittat/ ab Abraā protinus respondet. ¶ Habent Moysen et pphetas/ audiāt illos. Sed qui dei verba despexerat: hec audire nō posse suos sequaces extimabat. Unde et rn̄dit/ dicens. ¶ Nō pater mi: sed si q̄s ad eos ex mortuis ierit credent. Cui mox veraci sentētia đ: ¶ Si Moysen et pphetas nō audiunt: neq; si quis ex mortuis resurrexerit credēt ei: q; nimirū qui verba legis despiciūt redemptoris precepta qui ex mortuis resurrexit/ quanto subtiliora sunt/ tanto hec difficilius implebunt. Minus est enim quicquid per legē dicitur/ ꝙ hoc quod per dn̄m iubet. Illa enim dari decimas precipit: redēptor vero nr̄ ab his qui perfectionem sequuntur oia dimitti iubet. Illa peccata carnis resecat: redemptor vero noster cogitationes etiam illicitas dānat. Si ergo Moysen et prophetas non audiūt: neq; si q̄s ex mortuis resurrexerit credēt ei: q; hi qui viliora precepta implere negligūt: saluatoris nostri mandatis altioribus obedire qn̄ cōualescunt? Et nimirū constat: q; cuius implere dicta renuūt/ ei pculdubio credere recusant. Hec nos de ipsa rei geste consideratione dixisse sufficiat. Sed vos fratres charissimi et requiem Lazari et penam diuitis cognoscentes solerter agite: culparum vestraꝝ intercessores querite/ atq; aduocatos vobis in die iudicij pauperes pcurate. Multos em̄ nunc Lazaros habetis: ante ianuas vr̄as iacent: atq; his indigent que vobis iā satiatis quotidie de mēsa cadunt. Uerba sacre lectiōis debēt nos instruere ad implēda mādata pietatis. Quotidie Lazarū si q̄rimꝰ inuenimꝰ: quotidie Lazarū si nō q̄rimꝰ/ cernimꝰ. Ecce importune se paupes offerūt: rogāt nos q̄ tūc nobis intercessores veniēt. Certe nos oīno rogare debuimꝰ: tm̄ et rogamur. Uidere si negare debemꝰ qđ petimur: qn̄ patroni sunt q̄ petūt. Nolite ḡ mie tēpora perdere: nolite accepta remedia dissimulare. Ante suppliciū rogate de supplicio. Cū quoslibet in hoc mūdo abiectos aspicitis/ etiā si q̄ reprehensibilia eoꝝ esse videant/ nolite despicere: q; fortasse q̄s morū infirmitas vulnerat/ medicina paupertatis curat. Quoꝝ si q̄ sunt talia q̄ debeant iure reprehendi: hec si vultis/ ad vsum vestre mercedis inflectitis: vt ex ipsis eoꝝ vitijs cumulent vobis incrementa pietatis: q̄tenus panē pariter detis et verbū panē refectionis cū vbo correptionis: et duo a vobis alimenta percipiat/ qui vnū querebat: dū exterius cibo: et interiꝰ satiat eloquio. Pauper ḡ cū reprehensibilis cernitur/ moneri debet et despici nō dꝫ. Si vō reprehensionis nil hꝫ/

[Margin: Mutua visio pro borum et reprobo rum. — Tex. — Tex. — Tex. — Morales doctrine inseritur.]

venerari summopere sicut intercessores dꝫ. Sꝫ ecce multos cernimꝰ: q̄s cuiꝰ sit meriti/ nescimꝰ. Oēs ḡ venerādi sunt: tantoq; necesse est vt oibus te humiliare debeas/ quanto quis sit ipse ignoras. Rem fratres refero quam bene is qui presto est frater et cōpresbyter meus speciosus nouit. Eodē tpe quo monasteriū petij: anꝰ q̄daꝫ Redēpta noie in sanctimoniali habitu cōstituta in vrbe hac iuxta Marie sp virginis ecclam manebat. Hec illiꝰ Herūdinis discipula fuerat: q̄ magnis virtutibꝰ pollens sup prenestinos montes vitā eremiticā duxisse ferebat. Huic due in eodē habitu discipule adherebāt: vna noie Romula et altera q̄ nūc adhuc superest: quā q̄dē facie scio/ sed nomine nescio. Tres itaq; he in vno habitaculo cōmorātes: morū q̄dem diuitijs plenā: sed tm̄ rebꝰ pauperē vitā ducebāt. Hec aūt quā p̄fatꝰ sum Romula/ aliā quā p̄dixi cōdiscipulā suaꝫ magnis vite meritis anteibat. Erat q̄ppe mire patientie summe obediētie/ custos oris sui ad silentiū studiosa valde ad cōtinue orōnis vsum. Sed plerūq; hi q̄s iā pfectos hoies estimant/ adhuc in oculis summi opificis aliquid impfectionis habent: sicut sepe imperiti hoies necdū pfecte sculpta sigilla cōspicimus: et iam quasi perfecta laudamus: q̄ adhuc artifex cōsiderat et limat: laudare iā audit/ et tm̄ ea tūdere meliorādo nō desinit. Hec quā p̄diximus Romula ea quā greco vocabulo paralysim medici vocāt molestia corporali percussa est: multisq; annis in lectulo decubans/ pene oīm iacebat mēbrorum officio destituta: nec tm̄ hec eadē eius mentē ad impatientiā flagella pduxerant. Nā ipsa ei detrimēta mēbrorū facta fuerant incrementa virtutū: q; tanto solicitius ad vsum orōnis excreuerat/ quāto et aliud q̄dlibet agere nequaq̄ valebat. Nocte igit q̄dā eandē Redēptā quā p̄fatꝰ suꝫ (q̄ vtrasq; discipulas suas filiaꝝ loco nutrierat) vocauit dicēs. Mr̄ veni mr̄ veni. Que mox cum alia eiꝰ cōdiscipula surrexit: sicut vtrisq; referētibꝰ et multis res eadē claruit: et ego q̄ in eodem tpe audiui. Cūq; noctis medio lectulo iacētis assisterent/ subito celitꝰ lux emissa oē illius cellule spatiū impleuit: et splēdor tāte claritatis emicuit: vt corda assistentium inestimabili pauore pstringeret: atq; (vt post ipse referebant) oē in eiꝰ corpus obrigesceret: et in stupore subito remanerēt. Cepit nāq; q̄si cuiusdā magne multitudinis ingrediētis sonitꝰ audiri: ostiū cellule cōcuti/ ac si ingrediētium turba premeret: atq; (vt dicebāt) intrantium multitudinē sentiebāt/ sꝫ nimietate timoris et luminis nil videre poterāt: q; eaꝝ oculos et pauor depsserat/ et ipa tāti luminis claritas reuerberabat. Quā lucē ptinꝰ miri odoris est fragrātia subsecuta: ita vt earuꝫ aīm/ q; lux emissa terruerat/ odoris suauitas refoueret. Sed cū vim claritatis illiꝰ ferre nō possēt/ cepit eadē Romula assistētē et tremētē redēptā suoꝝ morū magistrā blāda voce cōsolari/ di. Nolite timere mat nō morior mō. Cūq; h̄ crebro diceret: paulati lux q̄ fuerat emissa subtracta est: sꝫ is q̄ subsecutꝰ est odor remāsit: sicq; dies scđs et tertiꝰ trāsijt vt aspersa fragrātia odoris remaneret. Nocte igit q̄rta eādē magistrā suā vocauit: q̄ veniente viaticū petijt et accepit. Necdū vō eadē Redēpta vel alia eiꝰ discipula a lectulo iacētis discesserat: et ecce subito i platea aū cellule eiusdē ostiū duo chori psallentiū cōstiterūt: et sicut se dicebāt sexꝰ ex vocibꝰ discreuisse psalmodie cātus dicebāt viri/ et femine rn̄debāt. Cūq; aū fores cellule exhiberent celestes exequie: scā illa aīa carne soluta est. Qua ad celū ducta/ quāto chori psallētium altiꝰ ascēdebāt/ tāto cepit psalmodia leuius audiri: q̄usq; et eiusdē psalmodie sonitus et odoris suauitas elongata finiret. Hec igit q̄diu vixerat in corpe q̄s illā haberet in honore? Indigna cunctis hoibus et despecta videbatur. Quis em̄ ad illā accedere/ q̄s illā videre dignaret? Sed latebat in sterquilinio margarita dei. Sterq̄liniū fratres hāc ipsam corruptibilitatē corpis appello: sterquilinium abiectionē paupertatis noio. Assumpta est ḡ margarita q̄ iacebat in sterquilinio: et posita est in celestis regni ornamēto. Iam inter supnos ciues emicat: iam inter ignitos illos

[Margin: Exemplū Redemp te. — Chori angeloꝝ psallētes]

illos lapides eterni diadematis corruscat. O vos qui in hoc mūdo vos diuites esse credetis aut estis: pferte si potestis falsas vr̄as diuitias veris diuitijs Romule. Uos in huius mundi via oia amissuri possidetis: illa nil q̄siuit in itinere: et oia inuenit in puentione. Uos letā vitā ducitis/ tristē mortē timetis: illa tristē vitā ptulit/ ad letā mortē puenit. Uos ad tpe q̄ritis obseq̄a hoīm: illa despecta ab hoibꝰ inuenit socios choros angeloꝝ. Discite ḡ fres tpalia cūcta despicere: discite honorē tpalē cōtēnere/ eternā gl'iam amare. Honorate q̄s pauperes cernitis: et quos foris cōspicitis despectos seculi/ intus arbitramini amicos dei. Cū his participamini qđ habetis: vt q̄n̄q; dignētur vobiscū participare qđ habēt. Pensate qđ ore magri gētiū đ. In hoc tpe vr̄a abūdātia illoꝝ inopiā suppleat: vt et illoꝝ abūdātia vestre inopie sit supplemētū. Pēsate ꝙ ipsa p seueritas dicit. Mi diu fecistis vni de his fratribꝰ meis minimis/ mihi fecistis. Ad tribuēdū ergo pigri cur estis qn̄ hoc qđ iacēti in terra porrigitis sedēti in celo datis. Sed hec oipotens deus q̄ p me in vr̄is auribꝰ loquit per se in vestris mētibus loquat qui viuit et regnat etc.

[Margin: Tpalia oia cōtē nenda. — ij. Cor. viij.]

¶ Dominica.II. Luce.XIIII.

¶ In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis similitudinem hanc. Homo quidam fecit cenā magnam et vocauit multos. Et misit seruū suū hora cene dicere inuitatis vt venirent: quia iam parata sunt oia. Et reliqua. Hom̄. bti Gregorij.

Hoc distare frēs charissimi inter delicias corporis et cordis solet: ꝙ corporales delicie cū nō habent/ graue in se desideriū accendūt: cū vō habite edunt/ comedētem ptinꝰ in fastidiū p satietatē vtūt. At ꝯtra spūales delicie cū nō habent in fastidio sunt: cū vō habent in desiderio: tātoq; a comedēte amplius esuriūtur/ quāto ab esuriēte amplius comedūtur. In illis appetitꝰ placet/ experiētia displicet: in istis appetitus vilis est/ experiētia magis placet. In illis appetitus saturitatē/ saturitas fastidiū generat: in istis appetitꝰ saturitatē/ saturitas appetitū parit. Augēt enim spūales delicie desideriū in mēte dū satiant: q; quāto magis earū sapor pcipit/ eo ampliꝰ cognoscit qđ auidius amet. Et idcirco nō habite amari nō pn̄t: q; earū sapor ignorat. Quis em̄ amare valeat qđ ignorat. Proinde Psalmista nos admonet dicēs. Gustate et videte qm̄ suauis est dn̄s. Acsi apte dicat. Suauitatē eius nō cognoscitis/ si hāc minime gustastis: sꝫ cibū vite ex palato cordis tāgite: vt pbantes eius dulcedinē amare valeatis. Has aūt hō delicias tūc amisit cū in paradiso peccauit: extra exijt cum hos a cibo eterne dulcedinis clausit. Unde nos quoq; nati in huius peregrinationis erūna: huc fastidiosi iā venimꝰ/ nescimꝰ q̄d desiderare debeamꝰ tātoq; se ampliꝰ fastidij nr̄i morbus exaggerat: quāto se magis ab esu illius dulcedinis animꝰ elōgat: et eo iā terrenas delicias nō appetit/ quo eas comedere diu lōgeq; dissueuit. Fastidio ergo nr̄o tabescimꝰ: et lōga inedie peste fatigamur. Et q; gustare intus nolumꝰ paratā dulcedinē: amamus foris miseri famā nostrā. Sed supna nos pietas nec se deserentes deserit. Cōtēptas enim illas delicias ad memorie nostre oculos reuocat/ easq; nobis pponit: in pmissione torporē excutit: atq; vt fastidiū nostruꝫ repellere debeamꝰ inuitat. Ait nāq;. ¶ Hō q̄dā fecit cenā magnā et vocauit multos. Quis iste hō est: nisi ille de quo p pphetā đ. Et hō est et q̄s cognoscit eū. Qui fecit cenā magnā: q; satietatē nobis dulcedinis interne pparauit. Qui vocauit multos/ sed pauci veniūt: q; nōnūq̄ ipsi q̄ ei p fidē subiecti sunt/ eterno eiꝰ cōuiuio male viuēdo cōtradicūt. ¶ Misit aūt seruū suum hora cene dicere inuitatis vt venirēt. Quid hora cene/ nisi finis est mūdi. In q̄ nimirū nos sumꝰ/ sicut iādudū Paulꝰ testat dicēs.

[Margin: Tex. — Tex. — j. Cor. x.]

In q̄s fines seculoꝝ deuenerūt. Si ḡ hora cene iā est cuꝫ vocamur: tāto minꝰ nos debemꝰ excusare a cōuiuio dei/ quāto appropinquasse iā cernimꝰ finē seculi. Quo enim pēsamꝰ/ q; nihil est qđ restat: eo debemꝰ ptimescere ne tēpus g'te qđ p̄sto est/ pereat. Idcirco aūt hoc cōuiuiū dei non prādiū/ sed cena noiatur: q; post prādiū cena restat: post cenā vō ꝯuiuiū nullū restat. Et q; eternū dei ꝯuiuiū nobis in extremo pparabit: rectū fuit vt hoc nō prādium sed cena vocaret. Sꝫ q̄s p hūc seruū q̄ a patrefamilias ad inuitādū mittit/ nisi pdicatorꝝ ordo signat? De q̄ vcꝫ ordine q̄uis adhuc indigni existimꝰ: q̄uis pctōꝝ nostroꝝ pōderibꝰ grauamur: et nos tm̄ in istis diebꝰ sumꝰ: et cum ad edificationē vestrā vobis aliq̄d loquor/ hoc est quod ago. Seruꝰ em̄ sum summi patrisfamilias: cū vos admoneo ad cōtēptū seculi/ inuitare vos venio ad cenā dei. Nemo me ppter me hoc in loco despiciat. Et si ad inuitandum nequaq̄ dignꝰ appareo: sꝫ tm̄ magne sunt delicie q̄s promitto. Sepe solet fres mei euenire qđ dico/ vt psona pōtens famulū habeat despectū: cūq; p eū suis foris vel extraneis aliqđ respōsum mādat: nō despicit psona loquentis serui: q; seruat in corde reuerētia mittētis dn̄i: nec pēsant q̄ audiūt p quē/ sed q̄d vel a quo audiāt. Ita ḡ fres ita vos agite: et si nos forsitā digne despicitis: in mēte tm̄ vr̄a vocātis dn̄i reuerentiā seruate. Cōuiue fieri summi patrisfamilias libēter obedite: corda vr̄a discutite: atq; ex eis mortale fastidiū pellite. Ad repellēdū nāq; fastidiuꝫ vestrū iam parata sunt oia. Sed si adhuc carnales estis fortasse epulas carnales inq̄ritis. Ecce ipe carnales epule/ in spūale vobis alimētū couerse sunt. Ad abstergendū nāq; mētis vestre fastidiū: in cena dei ille vobis singularis agnus occisus est. Sed q̄d agimus q̄ hoc qđ subiūgitur adhuc fieri a multis videmus. ¶ Et ceperūt omnes simul excusare. Offert deꝰ qđ rogari debuit: nō rogatus dare vult qđ vix sperari poterat: q; dignaret largiri postulatꝰ. Cōtēptoribꝰ vō paratas delicias refectionis eterne denūtiat: et tm̄ simul oēs excusant. Ponamꝰ ante oculos mētis minima/ vt possimꝰ dignis pēsare maiora. Si quisq̄ potēs ad inuitandū quēpiā pauperē mitteret: q̄d fres/ rogo/ q̄d paup ille faceret/ nisi de eadē sua inuitatione gauderet: respōsum humile redderet/ vestē mutaret/ ire q̄toriꝰ festinaret: ne prior se ad potētis cōuiuiū alter occurreret. Hō ergo diues inuitat et paup occurrere festinat. Ad dei inuitamur cōuiuiū et excusamus. Sed ecce inter hec estimare possum q̄d sibi corda vr̄a respōdeant. Occultis em̄ fortasse sibimet cogitationibꝰ dicūt. Excusare nolumus. Ad illud em̄ supne refectionis cōuiuiū/ et vocari et puenire gratulamur. Loquētes vobis talia mētes vestre/ verū dicūt: si nō plus terrena q̄ celestia diligūt si nō amplius rebꝰ corporalibꝰ q̄ spūalibꝰ occupant. Un̄ hic quoq; ipa excusantiū causa subiūgit cū primus subinfertur. ¶ Primꝰ dixit villā emi/ et necesse habeo exire videre illā: rogo te habe me excusatū. Quid per villā nisi terrena substātia designat? Exit ḡ videre villā/ q̄ sola exteriora cogitat ppter substātiā. ¶ Alter dixit. Iuga boum emi quinq;/ et eo pbare illa: rogo te habe me excusatum. Quid in quinq; iugis boū/ nisi quinq; sensus corporis accipimus. Qui recte q̄ iuga boū vocata sunt: q; in vtroq; sexu geminant. Qui vcꝫ corporales sensus: quia interna cōprehendere nesciūt/ sed sola exteriora cognoscunt: et deserētes intima ea q̄ extra sunt tāgūt: recte p eos curiositas designat: q̄ dū alienā vitā querit discutere: semp sua intima nesciēs studet exteriora cogitare. Graue nāq; est curiositatis vitiū: q̄ dum cuiuslibet mētē ad inuestigādā vitam primi exterius ducit/ semp ei sua intima abscōdit: vt aliena sciēs se nesciat: et curiosi animꝰ quāto peritꝰ fuerit alieni meriti/ tanto fiat ignarꝰ sui. Propter hoc nāq; et de his quinq; iugis boū đ: eo probare illa/ rogo te habe me excusatū. Ipsa em̄ excusantis vba a vitij sui significatione nō discrepāt: dū dicit/ eo pbare illa: q; vcꝫ aliqn̄ ptinere pbatio ad curiositatē solet. Sed notādū/ ꝙ is q̄ p-

[Margin: Gregorij videt pphetas se de ordine pdicatorum: — Tex. — Tex. — Tex. — Tropologica expositio.]

t

pter villã/ ⁊ is q̃ ꝓpter ꝓbãda iuga boũ a cena sui ĩnuita
toris excusat/hũilitatis ṽba pmiscet dicẽs. Rogo te ha
be me excusatũ:dũ em̃ dicit rogo: ⁊ tñ venire cõtẽnit:hu
militas sonat in voce/supbia in actione. Et ecce hoc dñu
dicat prauus quisq3 cũ audit/nec tñ ea que diiudicat age
re desistit. Nã dũ cuilibet puerse agenti dicimus/conuer
tere/deũ sequere/mũdũ relinque:vbi hũc nisi ad dñicam
cenã vocam⁹? Sed cũ respõdet: ora p me q: pctõr sum/
hoc facere nõ possum:qd aliud agit/ nisi ⁊ rogat ⁊ excu
sat? Dicens nãq3 pctõr sum/hũilitatẽ insinuat:subiũgens
aũt cõuerti nõ possum/supbiã demõstrat. Rogãdo ergo
excusat:q ⁊ hũilitatẽ supducit in voce / ⁊ supbiã exercet
Tex.
in actione. ¶ Alius aũt dixit. Uxorẽ duxi: ⁊ ideo nõ pos
sum venire. Quid p vxorẽ/nisi voluptas carnis accipit?
Nã q̃uis bonũ sit coniugiũ/atq3 ad ꝓpagandã sobolẽ di
Intellec⁹ moralis euangelij.
uina puidẽtia cõstitutũ:nõnulli tñ nõ p hoc fecũditatẽ p
lis/sed desideria expetũt voluptatis: ⁊ idcirco p rẽ iusta3
significari põt nõ icõgrue res iniusta. Ad cenã ergo nos
eterni cõuiuij summ⁹ paterfamilias inuitat:sed dũ alius
auaritie/alius curiositati/ alius voluptati carnis est de
ditus:nimirũ reprobi simul oẽs excusant. Dũ hũc terre
na cura occupat:illũ alieni actus sagax cogitatio deua
Tex.
stat:alteri⁹ etiã mẽtẽ voluptas carnis inqnat/fastidiosus
quisq3 ad eterne vite epulas nõ festinat. Sequit. ¶ Re
uersus seruus nũtiauit hec dño suo. Tũc iratus paterfa
milias/dixit seruo suo. Exi cito in plateas ⁊ vicos ciuita
tis:et paupes ac debiles/cecos ⁊ claudos introduc huc.
Ecce q terrene substantie plus iusto incubat/ venire ad
dñicã cenã recusat:qui laborĩ curiositatis insudat/ppara
ta vite alimẽta fastidit:q carnalibus desiderijs inseruit/
spũalis cõuiuij epulas respuit. Quia ergo venire super
i. Cor. i.
bi renuũt/pauperes eligũtur. Cur h? Quia iuxta Pau
li vocẽ. Infirma mũdi elegit deus vt cõfundat fortia. Sz
notãdũ nobis est quõ describant q ad cenã vocant et ve
niũt. Pauperes ⁊ debiles dicũtur:q iudicio suo apud se
metipsos infirmi sunt. Nã pauperes ⁊ quasi fortes sunt:
qui ⁊ positi in pauptate supbiũt. Ceci vo sunt/ q nullum
ingenij lumẽ habẽt. Claudi quoq3 sunt:q rectos gressus
in opatione nõ habẽt. Sed dũ morꝝ vitia in mẽbrorꝝ debi
litate signant/ pfecto liquet/q: sicut illi pctõres fuerũt q
vocati venire noluerũt:ita hi q3 pctõres sunt q inuitant
⁊ veniũt. Sed pctõres supbi respuũtur:vt pctõres hũiles
eligant. Hos elegit dñs qs despicit mũd⁹:q: plerũq3 ipsa
despectio hoiem reuocat ad semetipm. Is em̃ q patrẽ re
liqt ⁊ partẽ substãtie quã pceperat pdige expẽdit:postq̃
Exẽplu3 filij pdigi.
esurire cepit/in se reuersus dixit. Quãti mercenarij in do
mo pris mei abũdant panibus? Lõge qppe a se discesse
rat qñ peccabat: ⁊ si nõ esurisset/in semetipm minime re
dijsset:q: postq̃ terrenis reb⁹ indiguit/tũc cogitare cepit
qd de spũalib⁹ amisit. Pauperes g̃ ⁊ debiles/ceci ⁊ clau
di vocant ⁊ veniũt:q: infirmi quiq3 atq3 in hoc mũdo de
specti plerũq3 tãto celerius vocẽ dei audiunt:quãto ⁊ in
Reg. xxx
hoc mũdo nõ habẽt vbi delectent. Qd bene amalechita
rũ puer ille Egyptius designat qui amalechitis pdãtib⁹
atq3 currentib⁹ eger remansit in via: ⁊ fame sitiq3 aruit.
Quẽ tñ Dauid inuenit:ei cibũ potũq3 pbuit. Qui ilico
cõualescẽs dux Dauid fact⁹ est/conuiuãtes amalechitas
reperit: ⁊ eos q se debilẽ reliquerãt cũ magna fortitudi
ne ꝓstrauit. Amalechita quippe ppl's lãbens vocat. Et
quid p lãbẽtẽ pplm/nisi mẽtes seculariũ designant: que
terrena cũcta ambiẽdo q̃si lãbũt dũ solis tẽporalib⁹ dele
ctant. Quasi em̃ ppl's pdã facit:dũ terrena diligẽtes lu
cra de alienis dãnis exaggerãt. Sz puer egypti⁹ eger in
via relinqt:q: pctõr qsq3 dũ infirmari ab hui⁹ mũdi statu
ceperit/mox secularib⁹ mẽtibus in despectũ venit. Quez
tñ Dauid inuenit/eiq3 cibũ ⁊ potũ pbet: q: manu fortis
dñs abiecta mũdi nõ despicit: ⁊ plerũq3 eos q sequi mun
dũ minime valẽtes:quasi in via remanent ad amorẽ sui
gratiã cõuertit eisq3 verbi sui cibũ potũq3 porrigit: ⁊ q̃si
duces sibi in via elegit/dũ suos etiã pdicatores facit. Dũ

enim christũ pctõrũ cordib⁹ inferũt:quasi Dauid sup hos
tes ducunt:qui cõuiuantes Amalechitas velut Dauid
gladio feriũt:q: supbos quosq3 q se in mũdo desperauerant
dñi virtute ꝓsternũt. Puer ergo Egyptius q in via remã
sit Amalechitas interfecit:q: plerũq3 ipsi mentes secula
riũ pdicando superãt:q: prius cũ secularib⁹ in hoc mũdo
currere nõ valebant. Sed deductis ad cenã pauperibus
quid puer subiũgat audiam⁹. ¶ Dñe factũ est vt impera Tex.
sti: ⁊ adhuc locus est. Multi tales ad cenã dñicã ex iudea
collecti sunt:sz multitudo q ex Israelitico pplo credidit/
locũ superni cõuiuij nõ impleuit. Intrauit iam frequẽtia
Iudeorꝝ/sed adhuc vacat locus in regno vbi suscipi de
beat numerositas gentiũ. Unde et eidẽ seruo d:. ¶ Exi Tex.
in vias ⁊ sepes: ⁊ cõpelle intrare vt impleat dom⁹ mea.
Cũ de vicis ⁊ plateis ad cenã quosdã dñs inuitat:illũ vi
delicet populũ designat:qui tenere legẽ sub vrbana con
uersatione nouerat. Cũ vo cõuiuas suos colligi ex vijs
et sepib⁹ pcipit:nimirũ agrestẽ pplm.i.gentilẽ qrit. De cu
ius significatione p Psalmistã d:. Tũc exultabũt omnia
ligna syluarũ ante faciẽ dñi qm̃ venit. Ligna em̃ sylue
gẽtes vocate sunt:q: in infidelitate sua torte ⁊ infructuo
se semp fuerunt. Qui g ex illo agresti vsu cõuersi sunt:ad
cenã dñicã quasi ex sepibus venerũt. Notãdũ vo q in ter
tia hac inuitatione nõ d: inuita/sed cõpelle intrare. Alij Triplex
em̃ vocant ⁊ venire cõtẽnũt:alij vocant ⁊ veniũt:alijs au iuitatio
tẽ nequaq̃ d:: q: vocant/sed cõpellũtur vt intrẽt. Uocan dei.
tur ⁊ venire cõtẽnũt:qui donũ quidẽ intellectus incipiũt
sed eũdẽ intellectũ operib⁹ nõ sequũtur. Uocãt ⁊ veniũt
qui acceptã intellect⁹ gratiã operando pficiũt. Quida3
vero sic vocant vt etiã cõpellant:nã sunt nõnulli qui bo
na facienda intelligũt/sed hec facere desistũt. Uidẽt que
agere debeãt/sed hec ex desiderio nõ sequũtur. His vt su
perius diximus plerũq3 cõtingit:vt eos in carnalib⁹ de
siderijs suis mũdi hui⁹ aduersitas feriat apprehẽdere tẽ
poralẽ gl'iam conent ⁊ nequeãt: ⁊ dũ p alta pelagi quasi
ad grãdiores curas hui⁹ seculi nauigare ꝓponũt/semp
aduersis flatib⁹ ad deiectiõis sue littora repellãt. Cũq3
se frangi in desiderijs suis aduersante mũdo cõspiciunt:
quid de se auctori suo debeant/cõmemorãt:ita vt ad eum
erubescẽtes redeãt:q cũ supbientes p amore mũdi desce
rebant. Sepe nãq3 nõnulli ad tpalẽ gl'iam pficere volen
tes/aut longa egritudine tabescunt:aut afflicti iniurijs
cõcidũt:aut pcussi grauib⁹ dãnis affliguntur: ⁊ in mũdi
dolore vidẽt:q: nihil cõfidere de eius voluptate debue
rũt:seq3 ipsos in suis desiderijs reprehẽdẽtes/ad deũ cor
da cõuertũt. De his quippe dñs p pphetã dicit. Ecce ego Osee. ij
sepiã viã tuã spinis: ⁊ sepiã eã maceria: ⁊ semitas suas nõ
inueniet: ⁊ sequet amatores suos/ ⁊ nõ apphẽdet eos:
queret ⁊ nõ inueniet eos/ ⁊ dicet. Uadã ⁊ reuertar ad vi
rũ meũ priorẽ:q: bene mihi tũc erat magis q̃ nunc. Uir
vniuscuiusq3 fidelis aie/de⁹ est:q: hec vez ei est cõiuncta
per fidẽ. Sed illa q cõiũcta fuerat deo anima/amatores
suos sequit:qñ mens q iã p fidẽ credidit/adhuc se immũ
dis spiritib⁹ in operationibus substernit:mũdi gl'iam q
rit:carnali delectatione pascit:exq̃sitis voluptatib⁹ nu
trit. Sz plerũq3 oipotẽs de⁹ talẽ aia3 misericorditer respi
cit: ⁊ eius voluptatib⁹ amaritudines pmiscet. Uñ dicit.
Ecce ego sepiã vias tuas spinis. Uie erem̃ nr̃e spinis se
pte sunt:qñ in hoc qd male cupim⁹/dolorꝝ pũctiões inue
nim⁹. Et sepiã eã maceria: ⁊ semitas suas nõ inueniet. Uie
nostre maceria sepiunt:cũ desiderijs nostris dure in hoc
mũdo obiectiones resistunt. Et semitas nostras inueni
re nõ possum⁹:q: hoc qd male q̃rim⁹/adipisci ꝓhibemur
Et sequet amatores suos ⁊ nõ apphẽdet eos: q̃ret ⁊ nõ Aduersi
inueniet eos:q: malignos spũs qbus se in suis desiderijs tatis vti
aia subdidit ad desideriorꝝ suorꝝ effectũ minime cõprehẽ litas no
dit. Sed de hac salubri aduersitate quãta vtilitas nascat tatur.
adiungit cũ subdit ⁊ dicit. Uadã ⁊ reuertar ad virũ meũ
priorẽ:q: bene mihi erat/tũc magis q̃ nũc. Postq̃ g vias
suas spinis septas inuenit:postq̃ amatores suos appre

hendere nõ valet ad amorẽ viri prioris redit: q: plerũq3
postq̃ in hoc mũdo nõ possumus obtinere q volumus:
postq̃ in terrenis desiderijs de impossibilitate lassamur:
tũc ad mẽtẽ dñm reducim⁹:tũc placere incipit/q displice
bat: ⁊ is cui⁹ nobis amara fuerãt pcepta:repẽte dulcescit
in memoria ⁊ peccatrix aia que adultera conata est esse:
nec tñ apto ope potuit/decreuit esse fidelis cõiunx. Qui
ergo hui⁹ mũdi aduersitatib⁹ fracti ad dei amorẽ redeũt
atq3 a pñtis vite desiderijs corrigunt:qd isti fres charissi
mi/nisi cõpellũtur vt intrẽt? Sz valde est tremẽda sentẽ
tia/q ꝓtinus subinfert. Intenta hãc cordis aure pcipite
fres ⁊ dñi mei inquãtũ iusti dñi mei:intẽta hãc aure pci
Tex.
pite: vt tãto eã min⁹ sentiatis in examine/quãto nũc au
ditis formidolosius in pdicatione. Ait em̃. ¶ Dico autẽ
vobis:q nemo virorũ illorꝝ q vocati sunt/gustabit cenã
meã. Ecce vocat p se:vocat p angelos:vocat p pres: vo
cat p pphas:vocat p apl'os:vocat p pastores: vocat etiã
p nos:vocat plerũq3 p miracula:vocat plerũq3 p flagella
vocat aliqñ p mũdi huius ꝓspera:vocat aliqñ p aduersa
Nemo cõtẽnat:nedũ vocat⁹ excusat/cũ voluerit intrare
nõ valeat. Audite qd sapia p Salomonẽ dicat. Tũc inuo
cabũt me ⁊ nõ exaudiã:mane cõsurgẽt ⁊ nõ inuenient me
Hinc est q fatue virgines tarde veniẽtes clamant. Dñe
dñe aperi nobis. Sed iã tũc aditũ querentib⁹ d:. Amen
amen dico vobis/nescio vos. Quid inter hec fres charis
simi nisi relinqre oia debemus:curas mũdi postponere/
Quatenus mũdũ relinqui oporteat.
solis desiderijs eternis inhiare? Sz hec paucis data sunt
Admonere vos volo/vt relinquatis oia/sed nõ presumo
Si ergo cũcta mũdi relinquere nõ potestis/sic tenete q
huius mũdi sunt:vt tñ p ea nõ teneamini in mũdo:vt ter
rena res possideat nõ possideat:vt sub mẽtis vr̃e sit dñio
qd habetis/ne si mens vr̃a terrenarũ rerũ amore vincit/
a rebus suis magis ipa possideat. Sit ergo res tpalis in
vsu/eterna in desiderio:sit res tpalis in itinere/desidere
tur eterna in puẽtione. Quasi ex latere respiciat qcquid
in hoc mũdo agit:ante nos aũt tẽdãt mẽtis oculi cũ to
ta intẽtione illa cõspiciãt ad q pueniem⁹. Extirpent fun
ditus vitia:nõ solũ ab actu operis/sed etiã a cogitatione
cordis euulsa. Nõ vos voluptas carnis nõ solicitudo cu
riositatis nõ estus ambitionis a dñica cena ppediat:sed
ipsa quoq3 q honesta in mũdo agim⁹/quasi ex quodã la
tere mẽtis tãgam⁹:vt terrena qlibet sic nostro corpori ser
uiant quaten⁹ cordi minime obsistãt. Nõ ergo fres aude
mus vobis dicere vt oia relinquatis:sed tñ si vultis oia
etiã retinẽdo relinqtis/si sic tpalia geratis vt tñ tuta mẽ
i. Co. vij.
te ad eterna tẽdatis. Hinc erem̃ Paulus apl's dicit. Tps
breue est:reliquũ supest/vt q habẽt vxores tãq̃ nõ haben
tes sint: ⁊ q flent taq̃ nõ flẽtes: ⁊ q gaudẽt tãq̃ nõ gaudẽ
tes: ⁊ q emũt tãq̃ nõ possidẽtes: ⁊ q vtũt hoc mũdo tãq̃
nõ vtant. Preterit em̃ figura hui⁹ mũdi. Uxorẽ nãq3 ha
bet/sed quasi nõ habẽs/q sic scit carnis debita exoluere:
vt tñ p ea mũdo tota mẽte nõ cogat inherere. Nã cũ idẽ
rursum egregi⁹ pdicator dicat. Qui habet vxorẽ cogitat
Ibidem
que sunt huius mũdi quõ placeat vxori:ille vxorẽ habẽs
quasi nõ habet:qui sic studet placere coniugi vt tñ non
displiceat cõditori. Flet quoq3/sed taq̃ nõ fleat:q sic tpa
libus dãnis affligitur:vt tñ de eternis lucris semper ani
mũ cõsolet. Gaudet vo/sed taq̃ nõ gaudeat/q sic tpali
bus bonis hilarescit:vt tñ semp perpetua tormẽta consi
deret:et hoc qd mentẽ gaudio subleuat hãc cõtinuo põ
dere puidi timoris pmat. Emit aũt/sz quasi nõ possidẽs
qui ⁊ ad vsum terrena preparat: ⁊ tñ cauta cogitatiõe p
uidet q hec citius relinquat. Mũdo q̃vtit/sed quasi nõ
vtat/q ⁊ necessaria cũcta exterius ad vite sue ministeriũ
redigit: ⁊ tñ hec eadẽ nõ sinit sue mẽti dñari:vt ⁊ subiecta
foris seruiãt: ⁊ nũq̃ intẽtionẽ animi ad alta tẽdentis frã
gãt. Quicũq3 igit tales sunt/eis pfecto terrena oia:non
ad desideriũ/sed ad vsum assunt:q: rebus quidẽ necessa
rijs vtũtur/sed nihil cũ pctõ hr̃e cupiũt. De ipsis quoq3 re
bus habitis quotidie mercedes querũt: ⁊ plus gaudent

bono ope q̃ bona possessione. Ac ne aliqbus ista diffici
lia esse videant:rem de psona refero quã multi vestrum
mecũ nouerũt:quã vez rẽ ipse ante trienniũ in Cẽtũcellẽsi
vrbe a psonis fidelib⁹ didici. Nup nãq3 in eadem ciuitate
Theophanius comes fuit/ vir misericordie actib⁹ dedi
tus/bonis operib⁹ intẽtus/hospitalitati pcipue studens Exẽplu3
Exercendi comitat⁹ actib⁹ occupatus/agebat terrena ⁊ de Theo
tpalia:sed vt post ex fine eius claruit/magis ex debito q̃ phanio.
ex intentione. Nã cũ ꝓpinquãte mortis eius tpe grauissi
ma aeris tẽpestas obsisteret/ne ad sepeliendum duci po
tuisset:eũq3 cõiux sua cũ fletu vehemẽtissimo inquireret
dicẽs. Quid faciã/quõ te ad sepeliẽdũ eijcio: q ostiũ do
mus huius egredi pre tẽpestate nimia nõ possum? Tunc
ille rñdit. Noli mulier flere: q: mox vt ego defunct⁹ fue
ro:serenitas aeris rediet. Cuius ꝓtinus ⁊ vocẽ mors/ et
morẽ serenitas est secuta. Cui⁹ man⁹ ⁊ pedes podagre
humore tumescẽtes:et versi in vulnerib⁹ fuerãt/ ⁊ ꝓfluẽ
te sanie putebant. Sed cũ corpus illi⁹ ex more ad leuan
dũ fuisset detectũ:ita sanũ repertũ est/ac si vnq̃ vulneris
nihil habuisset. Duct⁹ itaq3 ac sepult⁹ est/eiusq3 cõiugi vi
sum est: vt quarto die in sepulcro illius marmor qd sup
positũ erat mutari debuisset. Quod vez marmor corpori
eius suppositũ dũ fuisset ablatũ/tãta ex eius corpore fra
grãtia odoris emanauit/ac si ex putrescente carne illius
pro vermib⁹ aromata ferbuissent. Hec ergo dixi vt e vici
no exẽplo ostẽdere possem nõnullos ⁊ secularẽ habitum
gerere: ⁊ secularẽ animũ nõ habere. Quos em̃ talis ne
cessitas in mũdo ligat:vt ex omni parte exui a mũdo nõ
possint:sic ea q mũdi sunt debẽt tenere / vt tñ eis nesciãt
ex mẽtis fractione succũbere. Hec ergo cogitate: ⁊ cũ re
linqre cũcta q mũdi sunt nõ potestis:exteriora exteri⁹ be
ne agite/sed ardẽter interius ad eterna festinate. Nihil
sit qd desideriũ mẽtis vr̃e retardet: nulli⁹ vos rei in hoc
mũdo delectatio implicet. Si bonũ diligit:mẽs in bonis
meliorib⁹ scz in celestib⁹ delectet: si malũ metuit / mala
aĩo eterna ꝓponant:vt dũ illic esse cõspicit: ⁊ ampli⁹ qd
diligat ⁊ ampli⁹ qd ptimescat/hic omnino nõ hereat. Ad
hec agẽda habem⁹ mediatorẽ dei ⁊ hominũ adiutorẽ no
strũ/per quẽ cũcta obtinebim⁹/si ad illũ vero amore fla
gramus:qui viuit et regnat cum patre in vnitate ⁊c.

¶ Dominica.III. Luce.XV.

¶ In illo tempore: Accesserũt ad Iesum publi
cani et peccatores vt audirent illũ: et murmura
bant pharisei et scribe dicẽtes: Quia hic pctõres
recipit et manducat cum illis. Et reliqua. Homi
lia beati Gregorij pape.

EStiuũ tps quod cor
pori meo valde cõtrariũ est:loqui me de exposi
tione euãgelij lõga mora interueniẽte ꝓhibuit
sz nunqd q: lingua tacuit/ardere charitas cessauit? Hoc
erem̃ dico qd apud se vestrũ vnusqsq3 cognoscit. Plerũq3
charitas qbusdã occupatiõib⁹ ppedita: ⁊ int⁹ flagrat in
corde: ⁊ tñ nõ mõstrat in ope:q: ⁊ sol cũ nube tegit nõ vi
det in terra: ⁊ tñ ardet in celo. Sic esse occupata chari
tas solet: ⁊ intus sui vim ardoris exercet: ⁊ foris flãmas
operis nõ ostẽdit. Sed q: nũc ad loquẽdũ tps redijt:vr̃a
me studia accẽdũt:vt mihi tãto ampli⁹ loq libeat:quãto Auditor
hoc vr̃e mẽtes desiderabili⁹ expectãt. Audistis in lectiõe excitat
euãgelica fres mei:q: pctõres ⁊ publicani accesserũt ad studium
redẽptorẽ nostrũ: ⁊ nõ solũ ad colloquẽdũ/sed etiã ad cõ
uescẽdũ recepti sunt. Qd vidẽtes pharisei dedignati sũt.
Ex q recolligite:q: vera iustitia cõpassionẽ hz/falsa iusti
tia dedignationẽ:q̃uis ⁊ iusti soleãt pctõrib⁹ dedignari.
Sed aliud est qd agit typo supbie:aliud qd zelo iustitie
vel discipline. Dedignãtur erem̃/sed non dedignãtes de
sperãt:sed non desperãtes persecutionẽ cõmouẽt:sz amã
tes:q: ⁊ si foris increpationes per disciplinã exaggerãt:

intus tñ dulcedinē ꝑ charitatē seruāt. Preponunt sibi in
aio ipsos plerūq; quos corrigūt: meliores estimāt eos ꝙ̄
quos iudicāt. Hō vez agētes: ⁊ per disciplinā subditos/
et ꝑ humilitatē custodiūt semetipsos. At cōtra hi q̄ de fal
sa iustitia supbire solēt ceteros quosq; despiciūt/nulla in
firmantib⁹ misericordia cōdescēdūt: ⁊ quo se pctōres esse
nō credūt: eo deterius pctōres fiunt. De quoꝝ pfecto nu
mero Pharisei extiterāt: q̄ diiudicātes dñm ꝙ pctōres su
sciperet/arēti corde ipm fontē mie reprehendebāt. Sed q:
egri erant: ita vt se egros esse nescirent: q̄tenus qd erant
agnoscerēt/celestis eos medicus fomētis blādis curat:
benignuz paradigma obiicit: et in coꝝ corde vulneris tu
morē premit. Ait nāq;. ¶ Quis ex vobis hō qui hz centū
oues: ⁊ si perdiderit vnā ex illis/nōne dimittit nonagin
ta nouē in deserto: ⁊ vadit ad illā que perierat? Ecce mi
Allegoria de centum ouibus. ra dispēsatione pietatis similitudinē veritas dedit: quaz
et in se hō ipse recognosceret: ⁊ tñ hec spāliter ad ipsum
auctorē hoīm ptineret. Quia eñ cētenari⁹ pfect⁹ est nu
merus: ipe cētū oues habuit/cū sctōꝝ angeloꝝ substātiā
et hoīm possedit. Sz vna ouis tūc periit: qñ peccādo hō
pascua vite dereliq̄t. Dimisit aūt nonagintanouē in de
serto: q: illos summos angelorū choros reliquit in celo.
Cur aūt celū desertū vocat/nisi ꝙ desertū d: derelictum.
Tūc aūt hō celū deseruit cū peccauit. In deserto aūt no
nagintanouē oues remāserāt qñ in terra dñs vnā ouē q̄
rebat: q: rōnalis creature numer⁹/angeloꝝ vez ⁊ hoīm q̄
ad videndū deū cōditus fuerat/pereūte hoīe erat immi
nutus: ⁊ vt pfecta summa ouiū integraret in celo/hō pdi
Matt. xviij. tus q̄rebat in terra. Nā qd hic euāgelista dicit in deserto
ali⁹ dicit in mōtib⁹: vt significēt in excelsis/quia nimirū
Tex. oues q̄ nō perierant in sublimib⁹ stabāt. ¶ Et cū inuene
nit ouē/ imponit in humeros suos gaudens. Ouē hu
meris suis imposuit: q: hūanā naturā suscipiēs/pctā nr̄a
Tex. in se portauit. ¶ Et veniēs domū ꝯuocat amicos suos ⁊
vicinos/dicēs eis. Cōgratulamini mihi: q: inueni ouem
meā q̄ perierat. Inuēta oue ad domū redit: q: pastor no
ster reparato hoīe ad regnū celeste rediit. Ibi amicos et
vicinos inuenit: illos vez angeloꝝ choros/q̄ amici sunt:
q: volūtatē eius cōtinue in sua stabilitate custodiūt. Vi
cini q̄ꝫ eius sunt: q: claritate visionis illius sua assiduita
te pfruūtur. Et notādū ꝙ nō dicit. Cōgratulamini inuē
tioni/sed mihi: q: vez eius est gaudiū vita nostra: ⁊ cum
nos ad celū reducimur/solēnitatē letitie eius implem⁹.
Tex. ¶ Dico vobis ꝙ ita gaudiū erit in celo sup vno peccato
re pniam agēte: ꝙ̄ sup nonagintanouē iustis q̄ non indi
gēt pnia. Cōsiderādū nobis est frēs mei cur dñs plus de
cōuersis pctōrib⁹ ꝙ̄ de stātib⁹ iustis in celo gaudiū esse fa
Ratio subtilis verborum euāgelii. teatur. Vñ hoc: nisi qd ipsi ꝑ quotidianū visionis experi
mētū nouim⁹: q: plerūq; hi q̄ nullis se oppssos pctōꝝ mo
lib⁹ sciūt: stāt quidē in via iustitie: nulla illicita ꝑpetrant/
sed tñ ad celestē patriā anxie nō anhelāt: tātoq; sibi in re
bus licitis vsum pbēt: quāto se ppetrasse illicita nulla me
minerūt/⁊ plerūq; pigri remanēt ad exercēda bona pci
pua: q: valde sibi securi sunt ꝙ nulla cōmiserūt mala gra
uiora. At cōtra/nōnūq̄ hi q̄ se aliq̄ illicita egisse memine
rūt/ex ipo suo dolore cōpūcti/inardescūt in amore dei: se
seq; in magnis virtutib⁹ exercēt: cūcta ⁊ difficilia sancti
certaminis appetūt/oia mūdi derelinquūt/honores fu
giūt/acceptis cōtumeliis letant/flagrāt desiderio/ad ce
lestē patriā anhelāt. Et q: se errasse a deo cōsiderāt/dāna
p̄cedētia lucris sequētib⁹ recōpēsat. Maior ḡ de pctōre cō
uerso ꝙ̄ de stāte iusto gaudiū fit in celo: q: ⁊ dux in prelio
pl⁹ eū militē diligit: q̄ post fugā reuersus hostē fortiter p̄
mit: ꝙ̄ illū q̄ nūq̄ terga p̄buit ⁊ nūq̄ aliq̄d fortiter gessit
Sic agricola illā ampli⁹ terrā amat q̄ post spinas vberes
fruges pfert ꝙ̄ eā q̄ nūq̄ habuit spinas/⁊ nūq̄ fertilem
messem pducit. Sz inter hec sciēdū est/q: sunt pleriq; iu
sti in quoꝝ vita tātū est gaudiū/vt eis q̄libet pctōꝝ pnia
p̄poni nullaten⁹ possit. Nā multi ⁊ nulloꝝ sibi maloꝝ sūt
cōscii: ⁊ tñ in tāti ardoris afflictione se exercēt/ac si a pec
catis oibus angustent. Cūcta etiā licita respuūt: ad de
spectū mūdi sublimiter accendūtur: licere sibi nolunt oē
quod licet: bona etiā amputāt sibi cōcessa/cōtēnūt visibi
lia/inuisibilibus accēdūtur/lamētis gaudēt/in cūctis se
metipsos humiliant: et sicut nonnulli pctā operū/sic ipsi
peccata cogitationū deplorāt. Quid itaq; istos/nisi et iu
stos dixerim et penitētes: qui se et in pnia de pctō cogita
tionis humiliāt: et recti semp in opere pseuerāt. Hinc er
go colligēdū est quātū deo gaudiū faciat/qñ humiliter
plāgit iustus/si facit in celo gaudiū/qñ hoc quod male
gessit ꝑ pniam dānat iniust⁹. Sequitur. ¶ Aut q̄ mulier Tex.
hñs drachmas decē: et si perdiderit drachmā vnā/nonne
accēdit lucernā/et euertit domū ⁊ querit diligēter donec
inueniat. ⁊c. Qui signat ꝑ pastorē ipse ⁊ ꝑ mulierē. Ipse
eñ deus/ipse ⁊ dei sapiētia. Et q: imago exprimit i drach
ma: mulier drachmā pdidit/qñ scz hō qui cōdit⁹ ad ima
ginē dei fuerat/peccādo a similitudine sui conditoris re
cessit. Sz accēdit mulier lucernā: quia dei sapiētia appa
ruit in humanitate. Lucerna quippe lumē in testa est: lu
men vero i testa est diuinitas in carne. De qua videlz te
sta sui corporis dicit ipsa sapiētia. Exaruit velut testa vir
tus mea. Quia eñ testa in igne solidatur: ei⁹ virtus sicut
testa exaruit: q: assumptā carnē ad resurrectionis gl'iam
ex passionis tribulatiōe roborauit. Accensa aūt lucerna
euertit domū: q: mox vt eius diuinitas per carnē claruit/
ois se nostra cōsciētia cōcussit. Domus nāq; euertit: cū cō
sideratiōe sui reat⁹ humana cōsciētia ꝑturbat. Qui euer
sionis sermo nō discrepat ab eo quod in aliis codicibus
legit emūdat: q: nimirū praua mēs si nō pri⁹ per timorē
euertit/ab assuetis vitiis nō emūdat. Euersa ergo domo
inuenit drachma: q: cū ꝑturbat cōsciētia hominis/repa
ratur in hoīe similitudo cōditoris. ¶ Et cū inuenerit/cō Tex.
uocat amicas ⁊ vicinas suas dicēs. Cōgratulamini mi
hi oēs: q: inueni drachmā quā pdiderā. Que amice vel vi
cine/nisi ille ptātes celestes sunt iā superi⁹ dicte: q̄ tanto
supne sapie iuxta sunt/quāto ei ꝑ grām cōtinue visionis
appropinquāt. Sed inter hec nequaq̄ relinq̄re negligē
ter debem⁹/cur ista mulier ꝑ quā dei sapia figurat decez Decem drachmarū mysterium.
drachmas habuisse phibet: ex quib⁹ vnā pdidit quā cū q̄
reret inuenit. Angeloꝝ quippe ⁊ hoīm naturā ad cogno
scēdū se dñs cōdidit: quā dū cōsistere ad eternitatē voluit
eā pculdubio ad suā similitudinē creauit. Decē vero drach
mas habuit mulier: q: nouē sunt ordines angelorū: sed vt
cōpleret electorū numer⁹/hō decim⁹ est creatus: qui a cō
ditori suo/nec post culpā periit: q: hūc eterna sapiētia per
carnē miraculis coruscans/ex lumine teste reparauit. No
uē vero ordines angelorū dixim⁹: q: videlz esse (testante
sacro eloquio) scimus angelos/archāgelos/virtutes/po
testates/principat⁹/dñatiōes/thronos/cherubin atq; se
raphin. Esse nāq; angelos et archāgelos/pene oēs sacri
eloquii pagine testāt. Cherubin vero atq; seraphin sepe vt
notū ē libri pphaꝝ loquūt. Quatuor ḡ ordinū noia pau
lus apl's ad Ephesios enumerat dicēs. Supra oēm pnci
patū ⁊ ptātē ⁊ vtutē ⁊ dñationē. Qui rursus ad Colossen
ses scribēs ait. Siue thronos/siue dñatiōes siue principa
tus siue ptātes. Dñationes vero pncipat⁹ ac ptātes iam ad
ephesios loquēs descripserat. Sz ea q̄ꝫ colossensib⁹ dictu
rus pmisit thronos/de qb⁹ necdū q̄c ꝙ fuerat ephesiis lo
cut⁹. Cū ḡ illis quatuor q̄ ad Ephesios dixit .i. pncipat⁹
potestatib⁹/virtutib⁹/atq; dñationib⁹ cōiūgūtur throni
q̄nq; sunt ordines q̄ spāliter exprimūtur. Quib⁹ dū ange
li ⁊ archāgeli cherubin atq; seraphin adiūcta sunt/pro
culdubio nouē esse angeloꝝ ordines inueniūtur. Vnde
⁊ ipsi angelo q̄ primus est cōdit⁹ ꝑ pphetam d:. Tu signa
culū similitudinis/plen⁹ sapia: ⁊ pfect⁹ decore in deliciis Ezech. xxviij.
paradisi dei fuisti. Vbi notandū ꝙ non ad similitudinez
dei factus/sed ad signaculū similitudinis d: vt quo subti
lior in eo est natura: eo imago dei in illo simili⁹ insinuet
expssa. Quo in loco mox subdit. Ois lapis pciosus ope
rimentū tuū/sardius/topasius/iaspis/chrysolit⁹/onyx et

beryllus/sapphirus/carbūculus/⁊ smaragdus. Ecce no
uē dixit noia lapidum: q: pfecto nouē sunt ordines ange
loꝝ. Quib⁹ nimirū ordinib⁹ ille prim⁹ angelus ideo or
natus ⁊ opertus extitit: q: dū cūctis agminib⁹ angelorū
prelat⁹ est/ex eoꝝ cōparatione clarior fuit. Sed cur istos
pfitērū angeloꝝ choros enumerādo pstrinximus: si nō
eoꝝ ministeria subtiliter exprimamus? Greca eñ lingua
Differunt pulchre de angelis. angeli nūtii: archangeli vero summi nūtii vocantur. Sciē
dum quoq; ꝙ angeloꝝ vocabulū nomē est officii nō na
ture. Nā sancti illi celestis patrie spūs/semp quidē sunt
spiritus: sed semp vocari angeli nequaq̄ possunt: q: tunc
solum sunt angeli: cū per eos aliqua nūtiātur. Vnde et ꝑ
ps̄. d:. Qui facit angelos suos spiritus. Ac si patenter di
cat. Qui eos quos semp habet spūs: etiam cum volue
rit angelos facit. Hi aūt qui minima nūtiant angeli: qui
vero summa nūtiant archangeli vocātur. Hinc est enim
ꝙ ad Mariā virginez nō quilibet angelus/sed Gabriel
archāgelus mittitur. Ad hoc quippe ministeriū summū
angelū venire dignū fuerat/qui summū omniū nūtiabat
Qui idcirco etiā priuatis noibus censentur: vt signetur
per vocabula etiā in operatione quid valeant. Neq; eñ
in illa sancta ciuitate quā visione omnipotētis dei plena
sciētia perfecit: idcirco propria noia sortiūtur/ne coꝝ per
sone sine nominibus scire nō possint: sed cū ad nos aliq̄d
ministraturi veniūt/apud nos etiam nomē a ministeriis
trahūt. Michael nāq; quis vt deus: Gabriel autē fortitu
do dei: Raphael vero d: medicina dei. Et quoties mire
virtutis aliq̄d agitur/Michael mitti perhibet: vt ex ipo
actu ⁊ nomine detur intelligi: q: nullus pōt facere quod
facere preualet deus. Vnde ⁊ ille antiquus hostis q̄ esse
Esa. xiiij. deo per superbiā similis cōcupiuit dicēs. In celū cōscēdā
super astra celi exaltabo soliū meū: sedebo in mōte testa
mēti in laterib⁹ aq̄lonis: ascēdā sup altitudinē nubium:
similis ero altissimo: dū in fine mūdi in sua virtute relin
quitur/extremo supplicio perimendus cū Michael ar
chāgelo preliaturus esse perhibet: sicut per Ioānē dicit.
Apo. xij. Factū est preliū cū Michaele archāgelo: vt q̄ se ad dei si
militudinē superbus extulerat/per Michaelē perēptus
discat: q: ad dei similitudinē per superbiā null⁹ exurgat.
Ad Mariā quoq; Gabriel mittitur: q: fortitudo dei no
minatur. Illū quippe nūtiare veniebat: q̄ ad debellādas
aereas ptātes humilis apparere dignat⁹ est: de quo per
psalmistā d:. Tollite portas principes vestras: ⁊ eleuami
ni porte eternales: ⁊ introibit rex glie. Quis est iste rex
glie: dñs fortis ⁊ potēs: dñs potens in prelio. Et rursum:
Dñs virtutū ipse est rex glorie. Per dei ergo fortitudinez
nūtiādus erat q̄ virtutū dñs ⁊ potēs in p̄lio ad debellan
das ptātes aereas veniebat. Raphael q̄ꝫ interptat (vt
Tob. xi. diximus) medicina dei: q: scz dū Tobie oculos quasi per
officiū curationis tetigit/cecitatis illius tersit tenebras
Qui ergo ad curādū mittit/dignū vez fuit vt dei medi
cina vocaret. Sed q: angeloꝝ noia interptādo pstrinxi
mus: nūc supest vt ipsa officioꝝ vocabula breuiter exeq̄
mur. Virtutes eñ vocant illi nimirū spūs/ꝑ quos signa
Officia angeloꝝ declarantur. et miracula frequētius fiūt. Ptātes etiā vocant hi q̄ hoc
potēti⁹ ceteris in suo ordine pceperūt: vt eorū ditioni vir
tutes aduerse subiecte sint: quoꝝ potestate refrenant: ne
corda hoīm tātū tētare valeāt quātū volūt. Principatus
etiā vocātur q̄ ipsis q̄ꝫ bonis angeloꝝ spiritib⁹ psunt: qui
subiectis aliis dū queq; sunt agēda disponūt: eis ad ex
plēda mysteria principant. Dñationes aūt vocant/q̄ etiā
ptātes pricipatuū dissimilitudine alta trāscēdūt. Nā prin
cipari est inter reliquos priorē existere: dñari vero est etiaz
subiectos possidere. Ea ergo angeloꝝ agmina que mira
potētia peminēt: p eo ꝙ eis cetera ad obediēdū subiecta
sunt/dñationes vocant. Throni quoq; illa agmina sunt
vocata: quib⁹ ad exercēdū iudiciū semp de⁹ omnipotēs
presidet. Quia eñ thronos/latino eloquio sedes dicim⁹
throni dei dicti sunt hi q̄ tāta diuinitatis grā replētur/vt
in eis dñs sedeat: ⁊ per eos sua iudicia decernat. Vñ et ꝑ
Psalmistā d:. Sedes sup thronū q̄ iudicas equitatē. Che Ps. ix.
rubin quoq; plenitudo sciētie d:. Et sublimiora illa agmi
na idcirco cherubin vocata sunt: q: tāto pfectiori scientia
plena sunt/quāto claritatē dei vicini⁹ cōtēplātur: vt s̄m
creature modū eo plene oia sciant: quo visioni creatoris
sui ꝑ meritū dignitatis appropinquāt. Seraphin etiā vo
cantur illa sctōꝝ spirituū agmina/q̄ ex singulari ppinq̄ta
te cōditoris sui icōparabili ardēt amore. Seraphin nāq;
ardētes vel incēdentes vocant. Que q: ita deo coniūcta
sunt: vt inter hec ⁊ deū nulli alii spūs intersint: tanto ma
gis ardēt/quāto hūc vicinius vidēt. Quoꝝ pfecto flāma
amor est: q: quo subtilius claritatē diuinitatis ei⁹ aspiciūt/
eo validius in eius amore flāmescūt. Sed q̄d pdest nos
de angelicis spiritib⁹ ista pstringere: si nō studeam⁹ hec
etiā ad nostros pfectus cōgrua cōsideratione deriuare.
Quia eñ superna ciuitas illa ex angelis ⁊ hoib⁹ cōstat:
ad quā tātū credim⁹ humanū gen⁹ ascēdere: quātos illic
cōtigit electos angelos remāsisse/sicut scriptū est. Sta
tuit terminos gētiū s̄m numerū angeloꝝ dei: debemus ⁊ Deuter. xxxij.
nos aliq̄d ex illis distinctionib⁹ supnoꝝ ciuiū ad vsuz no
stre cōuersationis trahere: nosq; ipsos ad incremēta vir
tutū bonis studiis inflāmare. Quia eñ tanta illuc ascē Nūerus saluādorū quāt⁹ futurus.
sura creditur multitudo hoīm/quāta multitudo reman
sit angeloꝝ: supest vt ipsi q̄ꝫ hoies q̄ ad celestē patriā re
deunt: ex eis agminib⁹ aliq̄d illuc reuertētes imitent. Di
stincte nāq; cōuersationes hoīm singuloꝝ agminū ordi
nibus cōgruūt: ⁊ in eorū sortē ꝑ cōuersationis similitudi
nē deputātur. Nā sunt pleriq; q̄ parua capiūt/sed tñ hec
eadē parua pie annūtiare fratrib⁹ nō desistūt. Isti itaq;
in angeloꝝ numerū currūt. Et sunt nōnulli q̄ diuine lar
gitatis munere refecti/secretoꝝ celestiū summa ⁊ capere
preualēt ⁊ nūtiare. Quo igit isti/nisi inter archāgelorū
numerū deputātur? Et sunt alii q̄ mira faciūt signa/valē
ter operant. Quo igit isti/nisi ad supnarū virtutū sortē ⁊
numerū cōgruūt? Et sunt nōnulli qui etiā de obsessis cor
porib⁹/malignos spūs fugant: eosq; virtute orōnis et vi
accepte ptātis eiiciunt. Quo itaq; isti meritū suū/nisi in
ter potestatū celestiū numerū sortiūtur? Et sunt nōnulli
qui acceptis virtutib⁹ electoꝝ etiā hoīm merita trāscen
dūt: cūq; et bonis meliores sunt/electis q̄ꝫ fratrib⁹ princi
pant. Quo ergo sortē suam/nisi inter principatuū nume
ros acceperūt? Et sunt nōnulli q̄ sic in semetipsis vitiis/
omnibusq; desideriis dñant: vt ipo iure mūditie dii inter
hoies vocentur. Vnde ⁊ ad Moysen d:. Ecce cōstitui te
deū Pharaonis. Quo ergo isti/nisi inter numeros dñan Exo. vij.
tiū currūt? Et sunt nōnulli q̄ dū sibimetipsis vigilāti cura
dñantur/dūq; se solicita intētiōe discutiūt/diuino timori
semp inherētes: hoc in munere virtutis accipiūt: vt iudi
care recte ⁊ alios possint. Quoꝝ pfecto mētib⁹ dū diui
na cōtēplatio presto est: in his velut in throno suo dñs p̄si
des alioꝝ facta examinat: ⁊ cūcta mirabiliter de sua sede
dispēsat. Quid ergo isti/nisi throni sui conditoris sunt? Vel
quo nisi ad supnarū sediū numeros ascribūt? Per quos
dū scta eccl'ia regit: plerūq; de q̄busdā suis infirmis acti
bus etiā electi iudicant. Et sunt nōnulli q̄ tāta dei ⁊ pxi
mi dilectione pleni sunt: vt cherubin iure noient. Q: eñ
vt p̄fati sum⁹/cherubin plenitudo sciē d:. ⁊ Paulo dicēte
didicim⁹. Quia plenitudo legis est dilectio: oēs q̄ dei et Ro. xiij.
pximi charitate ceteris ampli⁹ pleni sunt/merito suorū
sortē inter cherubin numeros pceperūt. Et sunt nōnulli
q̄ supne cōtēplatiōis facib⁹ accēsi/in solo conditoris sui
desiderio anhelāt/nihil in hoc mūdo cupiūt: s̄ solo eter
nitatis amore pascūtur/terrena queq; abiiciūt/cūcta tē
poralia mēte trāscēdūt/amāt ⁊ ardēt: atq; in ipso suo ar
dore requiescūt/amādo ardēt/loquēdo alios accēdūt: et
quos verbo tāgūt/ardere ptin⁹ in dei amore faciūt. Quid
ergo istos nisi seraphin dixerim: quoꝝ cor in igne cōuer
sum lucet ⁊ vrit: q: ⁊ mētiū oculos ad supna illumināt/et
cōpūgendo in fletib⁹ vitioꝝ rubiginē purgāt. Qui ḡ ita
ad amorē sui cōditoris inflāmati sunt: quo nisi inter sera

phin numero sortē sue vocationis acceperūt? Sȝ hec fra
tres charissimi me loquēte introrsus vos ad vosmetipsos
reducite/secretorū vestrorū merita/cogitatiōesq̄ discutite
videte si q̄d boni iam vobiscū intus agitis: videte si in nu
mero horū agminū que breuiter tāgendo pstrinximꝰ/sor
tē vestre vocationis inuenitis. Ve autē anime q̄ in se de
his bonis q̄ enumerauimus minime aliq̄d recognoscit:
eiq̄ adhuc vt deteriꝰ imminet/si ⁊ priuatā se donis intel
liget ⁊ nequaq̄ gemit. Quisq̄s ergo talis est fr̄es mei/ge
mēdus est valde: qꝛ nō gemit. Pēsemus ergo accepta ele
ctorū munera: ⁊ virtute qua possumꝰ ad amorē tāte sor
tis anhelemꝰ. Qui in se donorū gratiā minime recogno
scit gemat: q̄ vero in se minora cognoscit/maiora aliis nō
inuideat: qꝛ ⁊ superne iste distinctiōes beatorū spirituū/ita
sunt cōdite vt alie aliis sint plate. Fert̄ vero Dionysiꝰ Areo
Gregori⁹ citat Dionysium. pagita antiquꝰ vez ⁊ venerabilis pr̄ dicere/q̄ ex minori
bus angelorū agminibꝰ foras ad explēdū ministeriū vel
visibiliter/vel inuisibiliter mittūtur: scȝ qꝛ ad humana so
latia: aut angeli/aut archāgeli veniūt. Nā superiora illa
agmina ab intimis nūq̄ recedūt: qm̄ ea que pēminent/
vsum exterioris ministerii nequaq̄ habēt. Cui rei illud vi
Esa.vi. det̄ cōtrariū qd̄ Esaias dicit. Volauit ad me vnus de se
raphin: ⁊ in manu eius calculꝰ quē forcipe tulerat de al
tari: ⁊ tetigit os meū. Sed in hac pphete sentētia vult in
telligi: qꝛ hi spūs q̄ mittūtur/eorū vocabulū pcipiūt/quo
rū officiū gerūt: qꝛ em̄ vt pctā locutionis incēdat/de alta
ri angelus carbonē portat: seraphin vocat̄ qd̄ incēdium
dicit̄. Huic aūt sensui ⁊ illud credit̄ nō incōueniēter opi
Dan.vii. tulari qd̄ p Danielē dr̄. Milia miliū ministrabāt ei: ⁊ de
cies milies cētena milia assistebant ei. Aliud nāq̄ est mi
nistrare: aliud assistere. Hi ministrabāt deo q̄ ad nos nū
tiādo exeunt: assistūt vero qui sic cōtēplatione intima per
fruūtur: vt ad explēda foris opa minime mittant̄. Sȝ qꝛ
in quibusdā scripture locis quedā per cherubin: quedā
vero per seraphin agi didicimus/vtrū per se hec faciāt:
an per subiecta agmina agant̄ q̄ sicut dr̄ in eo qd̄ a maio
ribus veniūt/maiora vocabula sortiūtur: nos affirmare
nolumus qd̄ apertis testimoniis nō approbamus. Hoc
tn̄ certissimū scimus: qꝛ ad explendū desupernis ministe
Zach.ii. riū/alii spūs alios mittūt: Zacharia. s. ppheta testāte qui
ait. Ecce angelus q̄ loq̄batur in me egrediebat̄: ⁊ aliꝰ an
gelus egrediebat̄ in occursum eiꝰ/⁊ dixit ad eū. Curre ⁊
loquere ad puerū istū dicēs. Absq̄ muro habitabit̄ Hie
rusalē: dū enim angelus ad angelū dicit. Curre ⁊ loque
re/dubiū nō est: qꝛ alius aliū mittit. Minora vero sunt que
mittūtur: maiora q̄ mittūt. Sed hoc q̄s de ipsis agmini
bus q̄ mittūtur certū tenemus: qꝛ ⁊ cū ad nos veniūt/sic
exterius explent ministeriū: vt tn̄ nūq̄ desint interiꝰ per
cōtēplationē. Et mittunt̄ igit̄ ⁊ assistūt qꝛ ⁊ si circūscriptꝰ
est angelicus spūs/summꝰ tn̄ spūs nō est. Angeli itaq̄ et
missi ante ipsum sunt: qꝛ quolibet missi veniāt intra ipm̄
currūt. Sciēdū quoq̄ est: qꝛ plerūq̄ ipsi beatorū spirituū
Angelorū noia mutant̄. ordines/vicinorū sibi ordinum vocabula sortiūtur. Thro
nos em̄ scȝ sedes dei beatorū spirituū ordinē specialē dixi
mus: ⁊ tn̄ per psalmistā dicit̄: Qui sedes sup cherubin ap
pare: qꝛ vez dū in istis distinctionibus agminū cherubin
thronis iūguntur: sedere etiā super cherubin dn̄s ex vici
ni agminis equalitate perhibet̄. Sic q̄ppe in illa summa
ciuitate specialia quedam singulorū sunt: vt tn̄ sint cōmu
nia oīm: ⁊ qd̄ in se q̄sq̄ ex parte habet/hoc in alio ordine
totū possideat. Sed idcirco vno codēq̄ vocabulo cōiter
non cēsentur: vt ille ordo vocari priuato vniuscuiusq̄ rei
nomine debeat: qui hāc in munere plenius accepit. Se
raphin nāq̄ incendiū diximꝰ: ⁊ tamē amore cōditoris si
mul omnes ardēt. Cherubin plenitudinē scientie diximꝰ
et tn̄ quis ibi aliquid nesciat vbi ipsum simul omnes fon
tem scientie deū vident? Throni illa agmina quoq̄ quibꝰ
conditor presidet vocātur: sed beatus esse quis potest/ni
si creator suus eius menti presideat? Que ergo ex parte
ab omnibus habentur/eis in priuato nomine data sunt:
qui hec in munere plenius acceperūt. Nam et si qua illic
sic alii habēt: vt haberi ab aliis nequaq̄ possint sicut spe
ciali noīe dn̄ationes ⁊ principatus vocātur: cūcta ibi sin
gulorū sunt: qꝛ per charitatē spūs ab alio in aliis habent̄
Sed ecce dum celestiū ciuium secreta rimamur ab expo
sitionis nostre ordine longe digressi sumus. Suspiremꝰ
ergo ad eos de quibus loquimur/sed redeamus ad nos
Meminisse etem̄ debemus/quia caro sumus. Taceamꝰ
interim de secretis celi: sed ante cōditoris oculos manu
penitētie tergamꝰ maculas pulueris nostri. Ecce ipsa di
uina misericordia pollicetur dicens. Gaudiū erit in celo
Lu.xv. super vno peccatore penitentiā agente: ⁊ tamē per pphe
tam dn̄s dicit. Quia quacūq̄ die iustus peccauerit: om
nes iustitie eius in obliuionē erunt corā me. Pensemꝰ si
possumus dispensationē superne pietatis. Stantibus si
ceciderint minatur penā: lapsis vero vt resurgere appe
tant/mittit misericordiā. Illos terret ne presumāt in bo
nis: istos refouet ne desperēt in malis. Iustus es/irā pti
mesce ne corruas. Peccator es/presume de misericordia
vt resurgas. Ecce aūt iam lapsi sumus/stare nequaq̄ vo
luimus: in prauis nostris desideriis iacemꝰ. Sed q̄ nos
rectos condidit: adhuc expectat ⁊ prouocat vt resurga
mus. Sinū sue pietatis aperit: nos quoq̄ ad se recipere
per penitētiam querit. Sed penitētiam agere digne non
possumus/nisi modū quoq̄ eiusdem penitētie cognosca
Penitētie descriptio. mus. Penitentiam quippe agere est ⁊ perpetrata mala
plangere/⁊ plāgenda nō perpetrare. Nam qui sic alia de
plorat/vt tamē alia cōmittat: adhuc penitentiam agere/
aut ignorat/aut dissimulat. Quid em̄ prodest si peccata
quis luxurie defleat: ⁊ tamen adhuc auaritie estibus an
helat? Aut quid pdest si auaritie culpas iam lugeat: ⁊ ta
men inuidie facibus tabescat? Sed minus est valde qd̄
dicimus: vt qui peccata deplorat/plorando minime com
mittat: et qui plāgit vitiū/perpetrare vitia timeat. Nam
cogitādum summopere est: vt qui se illicita meminit cō
misisse/a quibusdam etiam licitis studeat abstinere: qua
tenus per hoc cōditori suo satisfaciat: vt qui cōmisit phi
bita/sibimetipsi abscindere debeat etiā cōcessa: ⁊ se repre
hendat in minimis: quē meminit in maximis deliquisse.
Nimia sunt hec que loquor: si hec ex sacri eloquii testimo
nio nō affirmo. Lex certe veteris testamēti alienā vxorē
concupisci prohibuit: a rege vero fortia iuberi militibꝰ
vel desiderari aquā nō penaliter vetat. Et cūcti nouimꝰ
q̄ Dauid mucrone cōcupiscentie trāsfixus/alienam cōiu
gem ⁊ appetiuit ⁊ abstulit. Cuius culpam digna verbe
ra sunt secuta: et malum quod perpetrauit/per peniten
tie lamēta correxit. Qui cum longo post contra hostium
cuneos sederet/aquā bibere ex eorū cisterna ex desiderio
voluit. Cuius electi milites inter cateruas aduersantiū
medias erūpētes/aquā quam rex desiderauerat detule
rūt illesi. Sed vir flagellis eruditus: semetipsum protinꝰ
cum periculo militum aquā desiderasse reprehēdit/cāq̄
ii. Regū xxiii. domino fundens libauit: sicut illic scriptum est. Libauit
eam domino. In sacrificio quippe dn̄i effusa est aqua et
conuersa: qꝛ culpam cōcupiscentie mactauit per peniten
tiā reprehēsionis sue. Qui ergo quōdā cōcupiscere alie
nam cōiugem nequaq̄ timuit: post etiā qꝛ aquā cōcupi
sceret expauit. Quia enim se illicita pperpetrasse meminerat:
contra semetipsum iam rigidus etiā a licitis abstinebat.
Sic sic penitētiam agamus: vt ea que cōmisimus pfecte
Clementia dei ostēdit̄. Esa.xxx. defleamus. Pensemus super nos diuitias conditoris no
stri peccare nos vidit ⁊ pertulit. Qui nos ante culpā pec
care prohibuit etiā post culpā expectare ad veniā nō de
sistit. Ecce ipsos nos quē desperimus vocat: auersi ab il
lo sumus: et tamen non auertitur. Vnde et bene p Esaiā
dicitur. Et erunt oculi tui videntes preceptorem tuū: et
aures tue audient vocem post tergum monentis. Quasi
in faciem suam homo monitus est: quādo ad iustitiam
cōditus precepta rectitudinis accepit. Sed cum hec ea
dem precepta contēpsit: quasi conditori suo deorsum mē

tis in faciē dedit. Sȝ ecce adhuc sequit̄: post tergū monet
qꝛ iā ⁊ a nobis contēptus est: ⁊ tamen nos adhuc vocare
non cessat. Quasi dorsum in faciē eiꝰ dedimus/cuius ver
ba despicimꝰ/cuius pcepta calcamꝰ. Sed stans post ter
gū nos auersos reuocat: qꝛ ⁊ videt q̄ despicit̄: ⁊ tamen p
pcepta clamat/per patientiā expectat. Pensate g̃ fratres
charissimi si cuilibet vestrū loquenti famulus superbiret
terga in faciē mitteret: nūquid nō contēptus dn̄s eius su
perbiā feriret: vulnera districte animaduersionis inflige
ret? Ecce nos peccādo auctori nr̄o terga in faciē dedimꝰ/
⁊ tamen sustinemur. Supbe auersos benigne reuocat: et
q̄ ferire nos auersantes potuit/vt reuertamur munera p
mittit. Tāta ergo cōditoris nostri misericordia duritiam
nr̄i reatus emolliat: vt hō qui malū qd̄ fecit experiri pcus
sus poterat/saltē expectatus erubescat. Rē fratres breui
ter refero quā viro venerabili Maximiano/tunc pr̄e mo
nasterii mei atq̄ p̄sbytero nūc aūt Siracusano epō narrā
te cognoui. Hāc itaq̄ si solerter auditis/charitati vr̄e nō
breuiter suffragari credo. Nostris vero tēporibꝰ Victorinꝰ
Victorini exemplum. q̄dā extitit: qui alio q̄ noīe Emilianꝰ appellatus est: nō
inopis substātie iuxta mediocritatē vite. Sed qꝛ plerūq̄
regnat in rerū opulentia carnis culpa in quodā facinore
lapsus est/qd̄ debuisse valde ptimescere: ac de sue mortis
immanitate cogitare. Reatꝰ g̃ sui consideratione cōpun
ctus/erexit se cōtra se: mundi huius oīa dereliquit: mona
steriū petiit. In quo nimirū monasterio tāte humilitatis
tāteq̄ districtionis extitit: vt cūcti fratres q̄ illic ad amo
rem diuinitatis excreuerāt/suā cogerent̄ vitā despicere/
dū illius pniam viderēt. Studuit nāq̄ toto mētis annisu
cruciare carnē: volūtates ppas frāgere/furtiuas orōnes
q̄rere/quotidianis se lachrymis lauare/despectum sui ap
petere: oblatā a fratribꝰ venerationem timere. Hic itaq̄
nocturnas fratrū vigilias puenire cōsueuerat. Et qꝛ mōs
in q̄ monasteriū situ est ex vno latere/in secretiori parte p
minebat: illuc cōsuetudinē fecerat an̄ vigilias egredi: vt
se q̄tidie in fletu pnie quāto secretiꝰ/tāto liberiꝰ mactaret
Cōtēplabat̄ nāq̄ districtionē vēturi iudicis sui: ac iā eidē
iudici cōcordās/puniebat i lachrymis reatū facinoris sui
Quadā vero nocte abbas monasterii vigilās: hūc latēter
egrediētē intuitꝰ/lēto foras pede secutus est. Quē cū in
secreto mōtis latere cerneret in orōne pstratū/expectare
voluit q̄n surgeret: vt ipsam q̄ lōganimitatē orōnis eiꝰ ex
ploraret. Tum subito lux celitus emissa sup eum fusa est q̄
in orōne pstratꝰ iacebat: tātaq̄ se in illo loco claritas spar
sit: vt tota pars regiōis illiꝰ ex eadē luce cādesceret. Quā
abbas vt vidit/intremuit ⁊ fugit. Cūq̄ post longū hore
spatiū isdē frater ad monasteriū redisset: abbas eiꝰ vt di
sceret/an sup se effusionē tanti luminis agnouisset/requi
rere eum studuit dicēs. Vbi fuisti frater? At ille latere se
posse credēs/in monasterio se fuisse r̄ndit. Quo negante
abbas cōpulsus est dicere q̄d vidisset. At ille se vidēs esse
dephēsum: h̄ q̄ qd̄ abbatē latebat apuit/adiūgēs. Qn̄ sup
me vidisti lumē de celo descēdere: vox etiā pariter venit di
cēs. Dimissum est tibi pctm̄ tuū. Et q̄dē omps deꝰ pctm̄ eiꝰ
potuit tacēdo relaxare: sȝ loquēdo pvocē radiādo p lumē
exēplo sue mie/nr̄a ad penitētiam voluit corda cōuertere
Miramur fratres charissimi q̄ psecutorē suū Saulum
Act.ix. dn̄s de celo pstrauit/de celo allocutꝰ est. Ecce nr̄is q̄s tem
poribꝰ pctō: ⁊ penitēs vocē de celestibꝰ audiuit. Illi dictū
est: q̄d me psēq̄ris: iste vero meruit audire/dimissum est tibi
Conuersio Pauli tractat̄. pctm̄ tuū. Lōge ē inferior merit̄ pctō: penitēs iste q̄ Pau
lus. Sȝ qꝛ adhuc in hac re de Saule loq̄mur: crudelitatē
necis anhelāte liceat audēter dicere: qꝛ Saulꝰ ppter sup
biā: vocē increpatiōis: iste vero ppter hūilitatē: vocē cōsola
tiōis audiuit. Hūc qꝛ humilitas strauerat/diuina pietas
erigebat. Illū qꝛ supbia crexerat/diuina seueritas hūilia
bat. Habere g̃ fratres mei fiduciā de mia cōditoris nr̄i: co
gitate q̄ facitis: recogitate q̄ fecistis. Largitatē superne pie
tatis aspicite ⁊ ad misericordē iudicē dū adhuc spectat cū
lachrymis venite. Cōsiderātes nāq̄ q̄ iustus sit/pctā vr̄a
nolite negligere. Cōsiderātes vero q̄ pius sit/nolite despe
rare. Prebet apud deū homini fiduciā deꝰ homo. Est no
bis spes magna penitentibꝰ: qꝛ aduocatꝰ noster factꝰ est
iudex noster. Qui viuit ⁊ regnat cū patre in vnitate spūs
sancti deus/per oīa secula seculorū. Amen.

¶ Dominica quarta. Luce.VI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. Nolite iudicare et non iudicabimini. Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

Modo fratres cum euā
geliū legeret̄ audiuimꝰ dicēre dn̄o. Nolite iudi
care vt nō iudicemini: in quo em̄ iudicaueritis
iudicabimini. Quid est hoc cū ipse dn̄s in alio loco euā
gelii dixerit. Nolite fm̄ faciem iudicare/sed iustū iudiciū
Joā.vii. iudicate. Nō em̄ sibi diuina lectio cōtraria esse pōt: sed in
tellectū sobriū querit. In cōuersatione humana dilectissi
mi sunt aliqua q̄ rationabiliter reprehendunt̄: sunt vero
q̄ non sine pctō iudicant̄. Apta em̄ mala ⁊ iudicari et ar
gui debent. Illa vero q̄ ignoramus vtrū bono an malo aīo
fiāt/scire nō possumꝰ: iudicare penitus non debemꝰ. Ver
bi gratia. Vides hoiem frequētiꝰ ieiunare/cōgaude ⁊ no
Cautela de actibꝰ moralibus. li nimis laudare: qꝛ pōt h̄ qd̄ facit phūana glia fieri. Sȝ
⁊ noli vituperare: qꝛ pōt ⁊ p deo ⁊ p aie remedio ieiunare.
Vidisti aliū indicto ieiunio publice velle prādere: cū dile
ctiōe admone. Si dixerit se p stomachi lassitudine ieiuna
re nō posse/crede ⁊ noli iudicare: qꝛ vtrūq̄ pōt fieri: vt p
gula vel p luxuria prādere velit: ⁊ pre infirmitate ieiuna
re nō possit. Vidisti alterū subdit̄ suis cū seueritate disci
plinā iponere ⁊ idulgētiā tardiꝰ dare/noli iudicare crude
lē: qꝛ forsitā nō fit morbo iracūdie/sȝ zelo discipline ⁊ amo
re iustitie. Propter qd̄ illud scriptū est. Zelus domus tue
cōedit me. Forte aliq̄s vicinꝰ aut amicꝰ tuꝰ/dū aīm suū hz
in rebꝰ sibi satis necessariis occupatū: aut tardiꝰ te saluta
uerit: aut tardiꝰ occurrerit q̄ debuit: noli cū supbia iudica
re/noli malignū credere: sed magis hoc aut p obliuionē/
aut p negligētiā q̄ p despectū aut p supbiā factū crede: qꝛ
forte ⁊ tibi hoc vt est humana fragilitas frequēter euenit
vt in rebꝰ aliis nimis intētꝰ/aliq̄d minꝰ caute/aut minꝰ so
licite fecisse videaris: ⁊ tn̄ noluisti te pro hac re malo aīo
iudicari. In istis g̃ ⁊ i his silibꝰ: q̄ vtrū bono an malo aīo
fiant/scire nō possumꝰ: melius est vt ad partē dexterā ani
mū nostrū declinemꝰ: qꝛ tolerabilius est nos in hoc fuc
niri: vt eos q̄ mali sunt bonos esse credamꝰ: q̄ vt cōsuetu
dine iudicādi/etiā de bonis qd̄ malum est suspicemur. De
istis ergo rebus q̄ sunt deo note ⁊ nobis incognite: peri
culose nr̄os pximos iudicamꝰ. De ipsis em̄ dn̄s dixit. No
lite iudicare vt nō iudicemini. De illis vero q̄ apta sunt ⁊ pu Mat.vii.
blica mala iudicare ⁊ redarguere (cū charitate tn̄ ⁊ amo
re) ⁊ possumꝰ ⁊ debemꝰ/odio habētes nō hoiem sȝ pecca
tum: nō vitiosum sed vitiū detestantes: morbū potius q̄
egrotū. Nam publicus adulter/raptor/assidue ebriosus/
proditor/supbus: si iudicari vl castigari nō fuerint: imple
bitur in eis illud qd̄ beatissimus martyr Cyprianus de ta
libꝰ dixit. Qui peccantē vobis adulātibꝰ palpat/pcti fomi Cyprianus. Ter.
tē subministrat. Ad hāc rē ptinet fratres charissimi etiam
illud qd̄ in hac ipa euāgelica lectiōe audiuimꝰ. ¶ Quid
em̄ vides festucā in oculo fratris tui: ⁊ trabē in oculo tuo
nō vides? Vidisti hoiem subito irasci: noli cōtinuo iudica
re/sȝ expecta paululū/forsitā q̄ velociter irascit̄/tā celeri
ter mitigat̄. Quid tn̄ festuca/q̄d trabes significet videa
mꝰ. Subita ei iracūdia festuca ē: iracūdia diu in corde ser
uata trabes est. Ergo ira inueterata cōuertit̄ i trabē. Et q̄
frōte ille q̄ odiū seruat in corde: illū iudicare psumit/in cu
ius oclo nō trabē sȝ festucā esse cognoscit? Nā cordis ocu
lū festuca turbat/trabes excecat. Qd̄ dixi fratres/scriptu
rarū debeo testimoniis approbare. Quō ira cordis oclm̄

turbat/audi psalmistã. Turbat⁹ est p̄e ira oculus meus.
[.I. Joã. ij.] Quõ aut odiũ oculũ cordis excecat: Joãnes euãgelista
testat. Qui inqt odit fratrẽ suũ in tenebris est: ⁊ in tene/
bris ãbulat ⁊ nescit q̃ vadat: qm̃ tenebre obcecauerũt ocu
los ei⁹. Scd̃m h̄ ergo p subitaneã iracũdiã cordis oculis
turbat: p odiũ lumen charitatis extinguit. Ergo fratres
charissimi capitula vobis quedã ⁊ indicula qualiter hec
intelligere ⁊ accipere debeat; insinuo. Nã vos deo ppitio
melius hec capere ⁊ obseruare potestis. Ut hec q̃ dixi te/
nacius vr̃is cordib⁹ inserant: breuiter repeto qd̃ suggessi
In his em̄ reb⁹ sicut iã supra dixi periculose alios iudica/
mus: de his q̃ dubiũ est vtrũ bono an malo aĩo fiãt. i. ieiu
nare/vigilare/elecmosynas facere/a vino ⁊ a carnib⁹ vel
abstinere vl' nõ abstinere: ⁊ reliqua his silia: q̃ ⁊ p deo ⁊ p
hũana gloria fieri possunt. Et q: ignoram⁹ quo aĩo fiant
[Tex.] iudicare penit⁹ nõ debem⁹. Propterea h̄ dicit dñs. ¶ No
lite iudicare vt nõ iudicemini. Propter aptã ṽo iniquita/
tem dictũ est. Argue/obsecra/increpa/cum oĩ patientia ⁊
doctrina. Et illud qd̃. s. memorauim⁹. Justũ iudiciũ iudi
care. Hec em̄ fr̃es charissimi si diligẽter sicut credim⁹ cõ/
siderare/⁊ cũ grandi solicitudine deo auxiliante obserua
re volum⁹/de nõ paruo pctõ cũ dei adiutorio liberamur.
[Uitium cõmune hũano generi.] Maxima em̄ pars generis hũani indiscreto iudicio ad
reprehẽdẽdũ prõpta ⁊ parata pbat: cũ tñ se nõ ita velit ab
alijs iudicari quõ vult alios iudicare. Pro re hac scriptu/
ra diuina admonẽs dicit. Prius q̃ interroges ne vitupe/
res quẽq̃: ⁊ cũ interrogaueris/corripe iuste. Ois homo
prius vult se interrogari: ⁊ postea si reus est patiẽter tole/
rat reprhẽdi. Et q: hoc nobis oẽs volum⁹ ab alijs fieri: iu/
stum est vt hoc in alijs studeam⁹ implere. Prius cũ patiẽ
tia interrogem⁹ ⁊ soliciti sum⁹: ⁊ cũ aliqd certi⁹ agnoue/
rim⁹: tũc aut si mala sunt reprehendere: aut si bona defen
[Mat. vij.] dere valeam⁹: pp̄ter illud qd̃ scriptũ est. Oia quecũq̃ vul
tis vt faciãt vobis hoĩes: ⁊ vos facite illis silr: hec est em̄
lex ⁊ pphete. Et q: sicut ipsi videtis plures ex nostris de
eccl'ia nunc absentes esse vident: ⁊ illis qualẽcũq̃ admo/
nitionem in aliã basilicã reseruem⁹: ⁊ forsan inspirat ⁊ il/
lis deus: vt vel ibi pro aĩe sue salute conueniant.

¶ De eadem dominica. Luce. VI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis.
Estote misericordes: sicut et pater vester miseri/
cors est. Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini. Et
reliqua. Homilia Herici.

Dominus deus ea le/
ge hominem inter omnia condidit: tantaq̃ di/
gnitatis precellentia donauit/vt si in sue crea/
tionis voluisset beato perseuerare principio: per se q̃ agẽ/
da essent sciret: ⁊ ad ea implẽda sine vlla contrarij ferret
repugnãtia. At postq̃ diaboli suasionib⁹ obtẽperauit: tã/
tã subito mutabilitatẽ in seipo persensit: vt nõ solũ morta
lis ex immortali fieret: verũ ipsam q̃ liberi arbitrij facul/
tatẽ ita vitiatã deterioratãq̃ experiretur: vt nil iam per se
boni intelligere: nedũ ope implere sine auxilij diuini va/
leat miseratione. Quia g̃ impossibile erat semel plapsũ
[Necessitas icarnatiõis diuine.] gen⁹ humanũ p se ad agẽda q̃ salutis exposcit rõ surgere:
dignat⁹ est dñs sub habitu hoĩs apparens: p semetipsum
apl'os quos ex oĩ humani generis massa elegerat erudi/
re: ⁊ quo pacto ad filietatẽ dei reparare possum⁹ ostẽdere
[Mat. v.] Dixerat em̄ superi⁹. Inimicos vestros diligite: vt sitis filij
patris vestri q̃ in celis est. Manifeste itimãs sola dilectio
ne diuine paternitatis grãm posse pmereri. Et post pau
[Tex.] ca. ¶ Estote inqt misericordes. In hac lectione scti euan
gelij: nõ solũ misericordes esse docemur: sed etiã quõ sim⁹
misericordes insinuat nobis cũ dicit: sicut ⁊ pater vester
celestis misericors est. Pater nr̃ omp̃s deus duobus mo/
dis d̄r. Uel q: cũ nõ essem⁹ nos creauit: vl' q: cũ pditi esse/
mus misericorditer nos recreauit. Misericors igit de⁹ pa
ter noster est: vel larga sua mĩa ingratis ⁊ malis tpalia bo
na tribuẽdo: super iustos ⁊ iniustos pluẽdo: sup bonos et
malos solem suũ oriri faciẽdo: qua etiã iumẽta pascit: eos
in presenti tpalib⁹ ad votũ successib⁹ nihilomin⁹ puehit p/
mittendo: vel etiã spũaliũ bonorũ munera spãli grã suis
electis cõferendo: quos ita presentib⁹ vti cõcedit: vt eos
perpetuis bonis q̃nq̃ frui faciat. Ista magna dei mĩa no
bis imitanda pponit: si filij dei esse desideram⁹. Miseri/
cors aũt a misero corde d̄r. Qd̃ nostre fragilitati pprie co/
aptat: qui miserijs subiacẽtes/ex nobisipsis discim⁹ quali
ter alijs misereri debeam⁹. Miseria aũt nõ mõ in deũ ca/
dere nõ põt: q̃ sue nature btitudine sempiterne felix felici
terq̃ pmanet sempitern⁹: verũ nec in hoĩem iustũ quidez
cadit cũ misereat alterius. Quis em̄ nõ cõtendit ab omni
miseria liberũ esse debere sapientẽ cũ subuenit inopi: cuz
cibũ prestat esuriẽti/potũq̃ sitiẽti/cũ vestit nudũ/cũ reci/
pit recto pegrinũ: cũ deniq̃ hũanitatẽ suã vsq̃ ad sepultu
ram porrigit mortuorũ. Nã si id faciat mẽte trãquilla: nul
lis aculeis doloris instinctus/sed officio bonitatis addu
ctus: misericors tñ dicẽdus est/eo q̃ alijs cõdolescẽdo mi [Misericors de⁹ quõ dicitur.]
serũ cor habere videat. Huic em̄ nihil obest nomẽ cui p/
dest diuinorũ impletio mãdatorũ. Misericors igit dicitur
omp̃s de⁹/translato ab hoĩe vocabulo: qui vtiq̃ sup oẽm
creaturã suã misericors est: quã clementi ptectione dispo
nit ⁊ ordinat/ne ad nihilũ redeat/sed poti⁹ eterna stabili
tate subsistat. Aliter. Cũ ergo de⁹ misericors d̄r: nequaq̃ p
hoc substãtie ei⁹ pprietas demõstrat: sed poti⁹ nr̃o intelle
ctui cõsulit. Et q: de deo sicut est/nihil cogitare possum⁹
agit vt ad eius cognitionẽ per id quod nobis agitur con
descendamus. Misericors em̄ deus dicit: q: humanũ ge
nus quod potẽtialiter cõdidit/misericorditer gubernat
⁊ regit. Qz enim salute corpoz fruimur: q̃ fructuũ vber/
tate gaudemus/⁊ loco aere pascimur: q̃ ipsius solis calo
re fouemur: totum misericordissimi dei beneficio agi non
dubitatur. Scire aũt debemus q̃ aduerbium sicut/non
semper pro equalitate ponit: sed nonnũq̃ etiam pro simi
litudine. Patet em̄ nos nulla ratione tantam habere mi
sericordiam q̃ magnã de⁹ habere pbatur: sed deus sicut
immensus est/imensam etiã miam exhibet. Nos q̃ ab ei⁹
potentia valde dissimiles: vtpote qui puri hoĩes sumus
inquantũ intellectus ⁊ possibilitas suppeditat misericor
des esse curem⁹/diligendo ⁊ beneficia cumulando: nõ so
lum gratis ⁊ amicis/sed etiã ingratis ⁊ inimicis. Quisq̃s
etiã bona tẽporalia vel spũalia alijs pro amore diuino lar
gitur: q̃squis in se peccãtib⁹ indulgẽtiã misericorditer tri
buit: sicut a dño ipe veniã ipetrare desiderat: hic pculdu/
bio imitator dei efficit. ¶ Nolite iudicare ⁊ nõ iudicabi/ [Tex.]
mini: nolite cõdemnare ⁊ nõ cõdemnabimini. Queri põt
cũ p psalmistã dicat. Recte iudicate filij hoĩm: cur hic idẽ
phibeat fieri dicẽs: nolite iudicare: Hoc dicẽdo nõ tollit
nobis intelligentiã iudicãdi: sed illud admonet/ne dãne
mus aliquẽ cui⁹ vl' cogitatio nobis cognita nõ est/vel ne
scim⁹ q̃lis postea futur⁹ sit. Nullaten⁹ em̄ eccl'iasticis pre/
iudicare putandũ est iudicijs: quib⁹ negligentiũ culpas
puniri mos est: sed necessariũ discretiõis moderamẽ inti/
mat. Hec em̄ sñia ideo nobis principaliter imperat: vt ea
facta de quib⁹ dubitare possum⁹ quo aĩo fiãt: q: sunt que/
daz media q̃ a bono ⁊ malo aĩo possunt agi/in meliorem
sp partẽ interp̄temur. Sicut (verbi grã) sunt diuersoz ci/ [Judicare q̃ñ sit licitum.]
boũ pceptiones/⁊ exquisite potionũ varietates: ⁊ cetere
necessarie corpoz curatiões: de quibus ab apl'o iudicare
phibemur. Qui manducat inquit/nõ mãducantem nõ
spernat: ⁊ q̃ nõ manducat/manducantẽ nõ iudicet: eo q̃
possent humani cibi q̃libet simplici aĩo sine vitio cõcupi/
scentie sumi. Hoz ergo ⁊ similiũ operũ que indifferenter
geri possunt: tempus quo iudicẽtur adueniet/cum sicut
apl's docet. Illuminabit dñs abscondita tenebrarũ: ⁊ ma
nifestabit consilia cordium. At ṽo de illis iudicare pmitti [.I. Co. iiij.]
mur/de quibus dubiũ nõ est/quin praua intentione gerã
tur: qualia sunt q̃ apl's opera carnis noiat inquiens. Ho

micidia/ebrietates/fornicationes: ⁊ cetera talia: q̃ aucto
res suos ⁊ a regno dei excludũt/⁊ eterne morti obnoxios
faciunt/nisi digna penitudine dũ viuit expient. De quib⁹
[Mat. vij.] ipse dñs alibi dicit. A fructib⁹ eorũ cognoscetis eos. Dum
vero quedã precipua sunt in quib⁹ temerariũ iudiciũ de/
bem⁹ refugere cum vez incertũ habet vt dictum est/quo
animo q̃d factum sit: vbi etiã cũ incertũ est qualis futur⁹
sit cras/qui hodie vel bon⁹ vel malus apparet. Uerbi grã
Si quis de ifirmitate stomachi cõquest⁹ ante horã come
dere voluerit: ⁊ tu id non infirmitati/sed edacitati depu
taueris: temere iudicasti: hoc nõ oportet nos iudicare il/
lo vez iudicio dãnationis/vt de eius salute desperemus.
Rursuz si apertã ebrietatẽ edacitatẽq̃ cognoueris: ⁊ ita
reprehenderis vt de correctione illũ desperes/q̃ in hmõi
vitio subiacet: nihilomin⁹ temere iudicasti. Non g̃ rephẽ
damus ea q̃ occulta sunt: neq̃ ita reprehendam⁹ q̃ mani/
festa sunt/vt queq̃ de emẽdatione desperem⁹: ⁊ tũc vita/
[Tex.] bimus iudiciũ/de quo d̄r. ¶ Nolite iudicare ⁊ nõ iudica/
bimini: dimittite ⁊ dimittemini: date ⁊ dabit vobis. Hac
sententia oĩa q̃ de cõuersando cũ inimicis p cãpos scriptu
rarũ sctãruz latissime cõtinent/eximia breuitate cõplexa
sunt. Precipit vt dimittam⁹ peccãtib⁹ in nos/vt nr̃a a deo
nobis dimittant pctã. Item p̄cipit vt dem⁹ beneficia/vt
nobis q̃ a deo det vita eterna. Dicẽdo ergo: dimittite ⁊ di
mittemini: ⁊ mox addẽdo/date ⁊ dabit vobis: ostẽdit q:
nõ sufficit tãtũ dimittere his q̃ in nos peccãt: nisi etiã eis
q̃ possum⁹ bñficia ipẽdam⁹. Quisq̃s etiã bona tpalia vel
spũalia alijs amore diuino largit: q̃squis se peccãtib⁹ in/
dulgentiã tribuit: sicut ipse a dño veniã impetrare deside
[Tex.] rat: hic pculdubio imitator dei efficit. ¶ Mensurã bonã
⁊ confertã ⁊ coagitatã ⁊ supeffluentẽ dabũt in sinũ vr̃m.
Quia em̄ nos dñs ad pietatis officium puocabat/futu/
re etiã retributionis modũ insinuat: quaten⁹ tãto magis
largitati inseruiam⁹: quãto de plenissima remuneratiõe
[Elecmosyne virtus.] securi existim⁹. Ait em̄. Mensurã bonã. i. iustam ⁊ equã/⁊
cõfertã. i. plenã/⁊ coagitatã. i. cõmotã: vel hincinde. i. vn/
diq̃ cõcussam: ⁊ supeffluentẽ. i. supabũdantẽ/dabũt in si/
nũ vestrũ. Qui sunt isti q̃ dabũt mẽsurã bonã/nisi paupe/
res q̃b⁹ bñficia dederim⁹: Tale est ⁊ illud qd̃ veritas dicit
de paupib⁹. Facite vobis amicos de mãmona iniq̃tatis
⁊c. Nõ em̄ paupes ipsi mercedẽ reddẽt his q̃ elecmosynã
illis largiunt: s; christ⁹ p cui⁹ dilectiõe hoc faciũt. Quã tñ
in sinũ dare dicũt: q: vt ipsaz mercedẽ largitores elecmo
synarũ a dño pmereri potuissent/paupes ipi occasionez
dederũt: cũ aut miserabil'r egẽtes/aut in penitẽdo ipor tu
ni existẽtes/fortioz sunt bñficio sustẽtati: ⁊ nõnulli etiam
eoz ad fidẽ christi p dulcia bñficia puocati. Uel certe vt de
inimicis aliq̃d dicam⁹: multi maloz cõtra bonos seuien/
tes eoz patiẽtia vel beniuolẽtia ad rectitudinẽ charitat;
sunt reuocati. Notandũ q̃ in sinũ nobis dare d̄r. Ea em̄ q̃
in sinu habem⁹/securi itaq̃ possidem⁹. Pulchre g̃ hec re/
muneratio in sinũ dari d̄r: vt cũ quãta securitate possiden
[Tex.] da: quãtaq̃ charitate retinẽda sit ondat. ¶ Eadez q̃ppe
mẽsura q̃ mẽsi fueritis/remetiet vobis. Mensure noie/
ipam iudicij regulã significatã accipim⁹. Qd̃ ali⁹ euãge/
[Mat. vij.] lista apertius ponit/dicẽs. In quo em̄ iudicio iudicaueri
tis/iudicabimini. Sed nũquid si nos temere iudicaueri/
mus/temere etiã de⁹ iudicabit qui iust⁹ iudex est: Aut si
iniqua mẽsura mensi fuerim⁹: nũquid ⁊ apud deũ iniqua
mensura est vñ nobis remetiet. Sed hoc ideo dictũ est: q:
temeritas qua noces alij/ipsa tibi noceat necesse est: ⁊ iu
stitia qua aliũ iuuas: restat etiã ipsa te adiuuet. Põt etiaz
hoc ⁊ de largienda elecmosyna simpl'r accipi. Uñ ⁊ egre
gius predicator suis auditorib⁹ dicit. Qui parce seminat
parce ⁊ metet: ⁊ q̃ seminat in bñdictionib⁹/de bñdictioni
bus ⁊ metet. Quãto em̄ q̃sq̃ i hac vita erga paupes chri
sti magis misericors fuerit: tãto potiorẽ i futuro a dño re/
cipiet mercedẽ. Hoc autẽ qd̃ de elecmosyna ipẽdẽda dici/
mus q̃naliter de oibus q̃ cogitam⁹ loq̃mur/seu ope pfici
mus sciendũ est: q: vnicuiq̃ fm̃ sua restituendũ est opa.
¶ Dicebat aũt illis ⁊ similitudinẽ. Nõne põt cecus cecũ [Tex.]
ducere: Nõne ambo in foueã cadũt: Hui⁹ ṽsiculi sensus
heret sensui superioris sñie: vbi p̄cipit elecmosynã tribui/et
peccãtib⁹ offensaz remitti. Acsi dicat. Si te cõtra inimicũ
ira cõcitauerit: aut cõtra illũ q̃ a te elecmosynã petit aua/
ritia obduxerit: nũq̃d ei⁹ vitiũ exhortãdo curare poteris:
presertim cũ ⁊ tua mens eodẽ vitio teneat obstricta: Aut
nũquid putas illũ solũ qui tibi iniuriã fecit reũ deputan/
dũ: ⁊ nõ etiã te q̃ iniuriã portare patienter nescis cõdẽnã
dũ: Ecõtrario ṽo si illi⁹ iprobitas inuenerit mẽtẽ tuã mitẽ
⁊ tranquillã: ⁊ ille ad pniam mouebit/⁊ tu patientie mu
nere donaberis. ¶ Nõ est discipulus sup magr̃m. Perfe/ [Tex.]
ctus aũt oĩs erit: si sit sicut magr̃ ei⁹. Magister celestis et
oĩm dñs pieuiuentiũ christ⁹ est: a q̃ ⁊ in quo toti⁹ ṽtutis ⁊
religiõis est disciplina: discipuli ei⁹ oẽs sunt q̃s christiani/
tatis exornat titulus: iuxta qd̃ eo alibi audiũt. Magister
vester vn⁹ est christ⁹. Hic g̃ tãt⁹ tanteq̃ singularitat; ma/
gister hõ fact⁹ est cuz esset de⁹/iniurias passus: ⁊ lesionis
vicẽ nõ retribuit: q̃ vtpote de⁹ nutu solius voluntatis/ob
trectatores suos punire valuit. Postremo ipsam subire
mortem indignũ non habuit: q̃ vite eterne auctor extitit.
Si ergo ille qui deus erat illatas sibi iniurias patienter [Exẽpluz dei dat homini.]
tulit: quare nos eius discipuli qui puri homines sumus:
quiq̃ multa rimari parua implere possum⁹, cõtumelias
pferre dedignemur. Si em̄ vere ei⁹ discipuli esse volum⁹
necesse est vt pfectionis quã ab eo discim⁹/normã tenere
studeam⁹. Quasi em̄ discipulus sup magr̃m erigit: cum
christian⁹ q̃s iniurias audire dedignat: seq̃ suis virib⁹ vl
cisci conat. ¶ Quid aũt vides festucam in oculo fr̃is tui: [Tex.]
trabẽ aũt que in oculo tuo est nõ cõsideras: Et illud ad
superiora referendũ est: vbi cecũ a ceco duci/hoc est peccã
tẽ ab eo q̃ grauiorib⁹ reus est criminib⁹/corrigi minime
posse dicitur. Multi igit cum sint supbi/fures/raptores/
odiũ in corde tenentes: si alios vel ad modicum viderint
ira irrũpente/quasi festuca irruente turbatos: ⁊ a solita
mentis tranquillitate mutatos: aut in qualibet offensa
vel leui detentos: acriter eos dijudicant/sua crimina aut
leuia aut nulla: illoz autẽ grauia esse censentes. Et cũ do
mini preceptũ habeant: iudicare ⁊ cõdẽnare prohibẽris:
ipsi immemores magis volunt iudicare ⁊ cõdemnare q̃
emendare ⁊ corrigere. Unde adhuc infertur ¶ Aut quõ [Tex.]
potes dicere fratri suo: frater sine/eijciã festucã de oculo
tuo: ipse in oculo tuo trabẽ non vides: Oculus in loco in
tentio cordis ⁊ mentis pspicatis appellat. Festuca ṽo est
ira repentino animi impulsu excitata: trabes aũt intelli/
gitur odiũ: hoc est ira longa meditatione cordis/quasi as
siduis arbor pluuijs enutrita. Quãtũcũq̃ distat iter tra/
bis magnitudinem ⁊ festuce gracilitatem: quasi tantum
interest inter iram ⁊ odium: odium em̄ est ira inueterata
ira autem subita animi perturbatio q̃ nõnũq̃ etiã vtilis
esse pbatur. Põt nãq̃ fieri vt si irascamur homini/velim⁹
eum corrigi: nunq̃ aũt fieri põt/vt cũ quẽ odim⁹/corrigi
aut meliorari cupiamus. Pro qua causa dñs ipossibile te
statur esse: vt de oculo fratris sui festucã auferat: q̃ in suo
oculo trabem portat. Et quidem nõ irasci impossibile est:
q: irascibilis est hõ nature. Uñ ⁊ irasci permittimur idul/
gentia apostolica: vt ipsa ira breui coarctata cõpẽdio mo
dum nõ excedat. Cũ em̄ dixisset. Irascimini: cõtinuo ad/ [Eph. iiij.]
didit/⁊ nolite peccare. Nihil ṽo inter odiũ ⁊ homicidiuz [.I. Jo. iij.]
distat/Joãne attestãte. Qui odit fratrẽ suũ/homicida est
Nõ ergo põt sicut pmissum est festucã educere e fratris
oculo: q̃ suo in oculo trabẽ gestat: q: nemo aliquez ab ira
põt corrigere qui odiũ celat in mente. Proinde merito ta
lis acri inuectione arguit/cum dicit. ¶ Hypocrita/eijce [Tex.]
trabem primũ de oculo tuo. Hypocrita grecus sermo est
ex integro ⁊ corrupto compositus. Crisos quidẽ falsum/
crisis iudiciuz grece dicit. Hypocrita ergo simulator dici
põt: qui specie ten⁹ iustitie sibi nomen vsurpat. Tractum
est aũt hoc nomen a picturis: q̃ diuersoz fucis expsse/co/
loz similitudinẽ veroz tãtũ corpoz representant. Hypo/

crita etiā dici pōt subauratus. Hypo nāq3 grece/latine d: sub: chrysos aurū. Et hypocrita vocat nō solum qui aliud corde gerit ⁊ aliud ope agit: verū ⁊ ille q̄ cū sit malus q̄rit reprehendere bonos. Et nōnūq̄ tales cū ipi malitie atq3 odij pleni sint: eoꝝ quos ꝑ odiū corripiūt cōsultores videri volūt. Quos tāto prudētius cauere atq3 obseruare debem⁹: quāto facili⁹ sub ducta scītatis specie falli possum⁹. Dicit ḡ dn̄s. Hypocrita eijce p̄mū trabem de oc'lo tuo: ⁊ tūc ꝑspicies vt educas festucā de oculo fratris tui. Qd̄ est dicere. Primo repelle a te odiū/qd̄ graui⁹ est: ⁊ deinceps poteris securius eū quē diligis emēdare de leuib⁹. Inter hec ṽo sciēdū est nobis ⁊ vigilātissime attendendū: vt cuius aliq̄n rei vtilitas quēpiā poposcerit corrigendū: p̄mo cogitem⁹/vtrū illud pctm̄ ex quo frem arguim⁹ aliq̄n habuerim⁹ necne: seu adhuc eodē impliciti teneamur. Et si q̄dē inuenirem⁹ nos minime habuisse/agam⁹ deo gr̄as: cui⁹ illud donovitare potuim⁹: cognoscam⁹ nos tn̄ hoīes esse ⁊ habere potuisse. Si ṽo ꝑpēderim⁹ nos tale aliq̄d cōmisisse/⁊ iam ꝑ donū dei carem⁹: tangat mentē cōis infirmitas: ⁊ quales erga nos cū adhuc tales essem⁹ alios esse volum⁹: tales q̄3 erga fratrē eē studeam⁹: eadēq3 illi qua nob3 ꝑ alios subuētū nouim⁹ pietate cōsulam⁹. Qd̄ si adhuc nos in eo quo frater arguit errore ꝑsistere dephēderim⁹: nō reprehēdam⁹ neq3 obiurgem⁹/s3 cōgemiscam⁹ ⁊ illū: nō obtēperādū nobis/s3 ad pariter conandū inuitemus: atq3 ad remediū pnie vnanimiter cōcurram⁹. Et h̄ summo studio ꝓuidendū: vt quolibet mō correctiōis rigor ꝓcedat: intētio tn̄ ad salutē ⁊ emēdationē ei⁹ q̄ corrigit tēdat: q̄ten⁹ ita erga fratrē districtio forˀ seuiat/ne intus charitat3 feruor tabescat. Sic em̄ nob3 ꝑ alioꝝ salute certātib⁹/fit vt ipi nr̄oꝝ cōseq̄mur veniā pctōꝝ. Vn̄ prudētissime doctores scti inter modos q̄b⁹ pctā laxant: hoc q̄3 posuerūt beato id auctoritate Jacobo q̄ dicit. Qm̄ qui cōuerti fecerit pctōrē ab errore vie sue/saluabit aiam eius a morte: ⁊ operit multitudinē peccatorum. Tu autem.

Doctria saluberrima.

Jaco. v.

¶ Dominica quinta. Luce. V.

¶ In illo tempore: Cum turbe irruerent ad Jesum: vt audirent verbum dei: ⁊ ipse stabat secus stagnū Genazareth. Et vidit duas naues stātes secus stagnū: piscatores aūt descenderāt: ⁊ lauabant retia. Et rel'. Homil' beati Ambrosij epi.

Vbi dominus multis impartiuit varia genera sanitatū: nec tpe nec loco cepit a studio sanandi turba cohiberi/vesper incubuit: sequebant/stagnū occurrit: vrgebant. Et ideo ascendit in Petri nauim. Hec est illa nauis q̄ adhuc ꝟm Mattheū fluctuabat: ꝟm Lucā replet piscibus: vt ⁊ principia eccl'ie fluctuātis/⁊ posteriora exuberātis agnoscas. Pisces em̄ sunt q̄ hanc enauigāt vitā. Ibi adhuc discipulis christ⁹ dormit/hic precipit. Dormit em̄ tepidis: ꝑfectis vigilat. Sed queadmodū dormiat christus/audi dicentē in propheta. Ego dormio ⁊ cor meū vigilat. Et sanctus Matthe⁹ recte nō pretermittēdū putauit eterne iudiciū ptātis/vbi iperat ventis. Nō est em̄ hūana doctrina sicut audisti iudeos dicere. Verbo iperat spiritib⁹: s3 celestis maiestatis insigne. Hic turbatū sedat mare: ⁊ diuine vocis iperio obsequunt elemēta: atq3 insensibilia sensum accipiūt obsequēdi: diuine mysteriū grē reuelat. Illic fluctus mitescūt scti/ṽbo imūd⁹ spūs cōq̄escit: nō alterutrū altero refellit/sed vtrūq3 celebrat. Habes miraculū in elemētis: habes documētū i mysterijs. Ergo q3 sctūs Mattheus illā prelibauerat/sanct⁹ Lucas eā sibi nauim in q̄ Petr⁹ piscaret/elegit. Nō turbat ista q̄ Petrū h3: turbat illa q̄ Judā h3: ⁊ si multa illic discipuloꝝ merita nauigabāt tn̄ adhuc eā ꝑfidia ꝓditoris agitabat. In vtraq3 Petrus Sed qui suis meritis firm⁹ est/turbat alienis. Caueam⁹ igit ꝑfidū: caueam⁹ ꝓditorē: ne ꝑ vnū plurimi fluctuem⁹.

Cāt. v.

Notat prauorū cōsortiū periculosum.

Ergo nō turbatur hec nauis in qua prudētia nauigauit. Abest ꝑfidia: fides spirat. Queadmodū em̄ turbari poterat: cui preerat is in quo eccl'ie firmamētū est? Illic ḡ turbatio/vbi modica fides: hic securitas/vbi ꝑfecta dilectio Deniq3 ⁊ si alijs iperat vt laxent retia sua/soli tn̄ Petro d̄r. ¶ Duc in altū. i. in ꝓfundū disputationū. Quid em̄ tā altū/q̄3 altitudinē diuitiarū videre: scire dei filiū ⁊ ꝓfessionē diuine generatiōis assumere? Quā lic3 mēs nō queat hūana plene rōnis inuestigatiōe cōprehēdere: fidei tn̄ plenitudo cōplectit. Nā ⁊ si nō licet scire queadmodū natus sit/nō licet tn̄ nescire qd̄ nat⁹ sit. Seriē generatiōis ignoro/sed auctoritatē generationis agnosco. Nō interfuim⁹ cū ex patre fili⁹ dei nasceret: sed iterfuim⁹ cū a patre fili⁹ dei diceret. Si deo nō credim⁹/cui credem⁹? Oia q̄ credimus: vel visu credim⁹/vel auditu. Visus sepe fallit: auditus in fide est. An asserentis ꝑsona discutit? Si viri boni dicerēt: nefas putarem⁹ nō credere. De⁹ asserit: ꝓbat fili⁹ refugiens sol fatet/tremēs terra testat. In hoc altū disputationis eccl'ia a Petro ducit: vt videat hinc resurgētē filiū dei/inde spm̄sanctū ꝓfluētē. Que sunt aūt aploꝝ que laxare iubent retia/nisi ṽboꝝ cōplexiōes: ⁊ quasi quida3 orōnis sin⁹ ⁊ disputationū recessus: q̄ eos quos ceperint nō amittāt. Et bene aplica instrumēta piscādi retia sunt: q̄ nō captos perimūt sed reseruāt: ⁊ de ꝓfundo ad lumen extrahūt: fluctuātes de infernis ad supna trāsducūt. Est ⁊ aliud aplicū piscādi gen⁹: quo genere solū Petrū piscari dn̄s iubet/dicēs. Mitte hamū: ⁊ eū piscē qui prim⁹ ascēderit tolle. Magnū q̄dē est ⁊ spūale documētū: q̄ christiani viri sublimiorib⁹ ptātibus docent debere esse subiecti: ne q̄s cōstitutionē regis terreni putet eē soluēdā. Si em̄ cēsum fili⁹ dei soluit: q̄s tu tāt⁹ es q̄ nō putes esse soluēdū Et ille censum soluit q̄ nihil possidebat: tu aūt q̄ seculi sequeris lucrū: cur seculi obsequiū nō recognoscas? Cur te supra seculū quadā animi arrogātia feras: cum seculo sis misera cupiditate subiectus? Pendit igit didrachma qd̄ erat preciū nostre redēptionis ⁊ corporis in lege ꝓmissu3 in euāgelio ꝑsolutum/nō otiose in ore piscis inuentū. Ex ore em̄ tuo iustificaberis. Erem̄ preciū immortalitat3 est nobis nostra confessio: q3 scriptum est. Ore cōfessio fit ad salutē. Et fortasse primus hic piscis: primus est martyr: in ore habens didrachma: hoc est preciū census: didrachma nostrū christus est. Habebat ergo prim⁹ ille martyr Stephanus sc3 in ore thesaurū: cū christo in passione loqueretur. Sed reuertamur ad propositū locū/⁊ discamus apostolicā humilitatē. ¶ Preceptor inquit ꝑ totā noctem laborantes nihil cepim⁹: sed in verbo tuo laxabo retia. Et ego dn̄e scio: q3 nox mihi est ⁊ quādo nō imperas. Nemo adhuc dedit nomen suum adhuc noctem habeo. Misi iaculum vocis per Epiphaniā/⁊ adhuc nil cepi: misi ꝑ dies expecto vt iubeas: in verbo tuo laxabo retia. O vacua p̄sumptio: o humilitas fructuosa: qui nihil ante ceperant/magnā in verbo dei concludunt piscium multitudinem. Non hoc humane facundie opus/sed superne vocatiōis est munus. Cedunt disputationes hominum: fide plebs sua credit. Rumpunt retia/nec labitur piscis. Vocantur ad adiumentum socij qui erant in alia naui. Que est illa alia nauis/nisi forte Judea? Ex quo Joannes ⁊ Jacob⁹ eligunt. Facta est em̄ iudea sanctificatio eius. Hi igit de synagoga ad nauim Petri: hoc est ad ecclesiam cōuenerūt: vt implerēt ambas nauiculas. Oēs em̄ in noie Jesu genu flectūt: siue iude⁹ siue grecus: ⁊ oia/⁊ in oib⁹ christ⁹ Sed mihi cumulus iste suspect⁹ est: ne plenitudine sui naues pene mergant. Op3 em̄ ⁊ hereses eē/vt ꝓbent boni. Possumus tn̄ ⁊ aliam eccl'ia3 intelligere nauim alterius Ab vna em̄ plures eccl'ie deriuātur. Ecce alia solicitudo Petri: cui sua iam p̄da suscepta est. Sed nouit ꝑfect⁹ quēadmodum seruare possit reconditos: qui scit queadmodum possit capere dispersos: quos in verbo capit. Verbo credidit/negat suam predam/negat suu3 munus. ¶ Exi inquit a me domine: q3 homo peccator sum. Admirabat

Tex.

Testimonia diuinitatis christi.

Rom. x.

Tex.

Hereses quomodo ꝓsūt ecclesie.

Tex.

em̄ bona diuina: ⁊ quo plus meruerat/hoc presumebat minus. Dic ⁊ tu: exi a me dn̄e q3 homo pctōr sum: vt respōdeat tibi dn̄s. Noli timere indulgenti dn̄o pctm̄ fateri: noli etiā timere q̄ tua sunt dn̄o deferre: q3 q̄ sua sunt/nobis ille cōcessit: nescit inuidere: nescit eripere: nescit auferre. Vides q̄3 bonus dn̄s: qui tantū tribuit hominibus/vt viuificandi habeant potestatem.

¶ Dominica sexta. Matthei. V.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Amen dico vobis: q3 nisi abundauerit iustitia vestra plusq̄3 scribarum ⁊ phariseorum: non intrabitis in regnum celorum. Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

Posteaqua3 dominus cohortatus est audientes vt se ꝑpararent ad oia sustinenda pro veritate atq3 iustitia: ⁊ vt nō absconderēt bonū quod accepturi erāt: sed ea beniuolentia discerēt vt ceteros docerēt: nō ad laudē suā/sed ad gloriā dei bona opera sua referētes: incipit iā eos informare et docere qd̄ doceant/tāq̄3 si quererent dicentes. Ecce volumus ⁊ oia sustinere ꝓ tuo noie: ⁊ doctrinā tuā nō abscondere. Sed q̄d est hoc ipm qd̄ vetas abscondi: ⁊ pro quo iubes oia tolerari? Nūq̄d alia dictur⁹ es contra ea q̄ in lege scripta sunt? Nō inq̄t. Nolite em̄ putare q̄m veni soluere legē ⁊ prophetas. Nō veni soluere sed adimplere. In hac sentētia duplex sensus est: ꝟm vtrūq3 tractādū est. Nā qui dicit: nō veni soluere legē/sed adimplere: aut addendo dicit/qd̄ minus habet/aut faciēdo qd̄ h3. Illud ergo pri⁹ cōsiderem⁹ qd̄ primū posuim⁹. Nam qui addit qd̄ min⁹ h3: nō vtiq3 soluit qd̄ inuenit/sed magis ꝑficiendo cōfirmat. Et ideo sequitur ⁊ dicit. Amen quippe dico vobis: donec transeat celū ⁊ terra: iota vnū/aut vn⁹ apex nō preteribit a lege donec oia fiant. Dum em̄ fiūt etiā illa q̄ adduntur ad ꝑfectionē: multomagis fiūt illa q̄ premissa sunt ad inchoationē. Hic aūt ait: iota vnū aut vn⁹ apex nō trāsiet a lege: nihil aliud pōt intelligi/nisi vehemens expressio ꝑfectionis: q̄n ꝑ literas singulas demōstrata est: inter quas literas iota min⁹ est ceteris/q3 vno ductu fit: apex aūt est ipsius aliqua in summa particula. Quib⁹ verbis ostēdit in lege ad effectū etiā minima queq3 ꝑduci. Deinde subiecit. Qui em̄ soluerit vnū de mādatis istis minimis: ⁊ docuerit sic hoies/minim⁹ vocabit in regno celoꝝ. Mandata ergo minima significant ꝑ vnū iota/aut vnū apicem. Qui ergo soluerit ⁊ docuerit sic. i. ꝟm id qd̄ soluit/nō ꝟm id qd̄ iuenit ⁊ legit: minim⁹ vocabit in regno celoꝝ: ⁊ fortasse non erit in regno celoꝝ/vbi nisi magni esse non p̄nt Qui aūt fecerit ⁊ docuerit sic. Qui aūt fecerit: hoc est q̄ nō soluerit ⁊ docuerit sic. i. ꝟm id qd̄ nō soluit. Hic ṽo magnus vocabit in regno celoꝝ: sequit ⁊ etiā sit in regno celoꝝ: quo magni admittunt. Ad hoc em̄ ptinet qd̄ seq̄tur. ¶ Dico em̄ vobis: q3 nisi abūdauerit iustitia vestra plus q̄3 scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ/nō intrabitis in regnū celoꝝ. i. nisi nō solū illa minima legis precepta ipleueritis q̄ inchoant hoies/sed etiā ista q̄ a me addunt: qui nō veni soluere legem/sed implere: nō intrabitis in regnū celoꝝ. Sed dicis mihi. Si de illis mandatis minimis cū superi⁹ loqueret minimū vocari in regnū celoꝝ quisquis vnū eoꝝ soluerit: ⁊ ꝟm solutionē suā docuerit: magnū aūt vocari q̄squis ea fecerit ⁊ sic docuerit: ⁊ ex eo iam in regno celoꝝ futuꝝ esse q3 magn⁹ est: q̄d opus est addi preceptis legis minimis: si in regno celoꝝ pōt esse/q3 magn⁹ est/q̄squis ea fecerit et docuerit? Quapropter sic est accipiēda illa sn̄ia. Qui aūt fecerit ⁊ docuerit sic: magn⁹ vocabit in regno celoꝝ. i. nō ꝟm illa minima/sed ꝟm ea q̄ dicturus sum. Que sunt aūt ista? Vt abūdet aūt iustitia vestra sup scribarū ⁊ phariseorū: q3 nisi abūdauerit/nō intrabitis in regnū celoꝝ. Ergo qui soluerit illa minima ⁊ sic docuerit/minim⁹ vocabitur

Duplex expositio verborum.

Tex.

Qui aūt fecerit illa minima ⁊ sic docuerit: nō iam magn⁹ habēdus est ⁊ idoneus regno celoꝝ: s3 tn̄ nō tā minim⁹ q̄3 ille q̄ soluit. Vt aūt sit magn⁹ atq3 illo regno aptus: facere d3 ⁊ docere sicut christ⁹ nūc docet. i. vt abūdet i iustitia ei⁹ sup scribarū ⁊ phariseoꝝ. Justitia phariseoꝝ est/vt nō occidāt. Justitia eoꝝ q̄ intraturi sunt in regnū dei: vt nō irascant sine causa. Minimū est ḡ non occidere: ⁊ q̄ illud soluerit/minim⁹ vocabit in regno celoꝝ. Qui aūt illud impleuerit vt nō occidat: nō cōtinuo magn⁹ erit ⁊ idone⁹ in regno celoꝝ: sed tn̄ ascēdit aliquē gradū: perficiet aūt si nec irascat sine cā. Qd̄ si ꝑfecerit/multo remotior erit ab homicidio. Quapropter q̄ docet vt nō irascamur/nō soluit legē ne occidam⁹: sed implet poti⁹/vt ⁊ foris dū non occidimus: ⁊ in corde dū nō irascimur/innocētiā custodiam⁹ ¶ Audistis ḡ inquit q3 dictū est antiq̄s: nō occides. Qui aūt occiderit/reus erit iudicio. Ego aūt dico vobis: quia oīs qui irascit fratri suo sine cā/reus erit iudicio. Qui autē dixerit fratri suo Racha/re⁹ erit cōcilio Qui aūt dixerit fatue/reus erit gehēne ignis. Quid interest inter reū iudicio/⁊ reū cōcilio/⁊ reū gehēne ignis? Nā hoc postremū quod grauissimū sonat: admonet gradus quosdā factos a leuiorib⁹ ad grauiora/donec ad gehēnā ignis veniretur. Et iō si leuius est esse reū iudicio/q̄3 esse reū cōcilio Itē leui⁹ est esse reū cōcilio: oportet vt leui⁹ esse intelligat irasci sine cā fratri/q̄3 dicere Racha: ⁊ leui⁹ dicere Racha q̄3 dicere fatue. Nō em̄ reat⁹ ipse haberet gradus/nisi gradatim etiā pctā cōmemorarent. Vnū autem hic verbum obscurū positū est: q3 nec grecū est nec latinū Racha. Cetera ṽo in sermone nr̄o vsitata sunt. Nonnulli aūt de greco trahere voluerūt interp̄tationē hui⁹ vocis: putantes pānosum dicere Racha: q̄m grece pānus rachos dicit. A quibus tn̄ cū querit q̄d dicat grece pānosus: nō respōdēt Racha. Deinde posset latin⁹ interpres vbi posuit Racha pannosum ponere: nec vti ṽbo qd̄ in latina lingua nullū sit/⁊ in greca inusitatū. Probabili⁹ ergo est qd̄ audiui a quodā hebreo cū id interrogassem. Dixit em̄ esse vocē nō significantē aliq̄d: sed indignātis animi motū exprimētē. Has interiectiōes grāmatici vocāt orōnis particulas significātes cōmoti animi affectū: velut cū dicit a dolente heu: vel ab irascente hem. Que voces quarūcūq3 linguarum sunt ꝓprie: nec in aliā linguā facile trāsferunt. Que cā vtiq3 coegit tā grecū interpretē q̄3 latinū vocē ipsam ponere: cū quo mō ea3 interpretaret nō inueniret. Gradus itaq3 sunt in istis pctis: vt p̄mo q̄sq3 irascat: ⁊ eū motū retineat corde cōceptū. Jam si extorserit vocē indignantis: s3 cōfusiuā nō significātē aliq̄d/s3 illū animi motū ipa eruptione testātē: qua feriat ille cui irascimur/plus est vtiq3 q̄3 si surgēs ira silētio p̄meret. Si ṽo nō solū vox indignātis audit/s3 etiā ṽbū qd̄ iā certā vituperationē in quē ꝓfert designet ⁊ notet: q̄s dubitet ampli⁹ hoc esse q̄3 si solus indignatiōis son⁹ ederet. Itaq3 in p̄mo vnū est. i. ira sola. In scdo duo: ⁊ ira ⁊ vox/q̄ iram significat. In tertio ⁊ in voce ipsa certa vituperatiōis expressio. Vide nūc etiā tres reat⁹ iudicij/cōcilij/⁊ gehēne ignis. Nā in iudicio adhuc defensioni dat loc⁹. In cōcilio aūt q̄3q̄3 ⁊ iudiciū esse soleat: tn̄ q3 interesse aliq̄d hoc loco fateri cogit/ipa distinctio videt ad cōciliū ptinere sentētie ꝓlatio: q̄n nō iā cū ipo reo agit vtrū damnādus sit: sed inter se cōferūt quo supplicio dānari oporteat quē cōstat esse damnandū. Gehenna vero ignis nec dānationē h3 dubiā sicut iudiciū/nec dānati penā sicut cōciliū. In gehēna q̄ppe certa est/⁊ dānatio ⁊ pena damnati. Vident ergo aliqui gradus in peccatis ⁊ in reatu: sed quib⁹ modis inuisibiliter exhibeant merit3 animarū/quis pōt dicere? Audiendū est itaq3 quantū interest inter iustitiā phariseorū: ⁊ istā iustitiā maiorem que in regnum celorū introducit: q3 cum sit grauius occidere q̄3 verbo irrogare conuitiū. Ibi occisio facit reū iudicio: hic autē ira facit reu3 iudicio. Qd̄ triū illoꝝ pctōꝝ leuissimū est? Quia illi questionem homicidij inter homines agitabant: hic autem oia diuino iudicio cōmittuntur: vbi finis

Christiani iustitia q̄lis esse debeat.

Tex.

Distinctio triplicis iniurie.

damnatorꝝ est in gehenna ignis. Quisquis aũt dixerit ꝙ
grauiori supplicio in maiore iustitia punit̃ homicidiũ: si
gehenna ignis punit̃ cõuitiũ/cogit intelligi esse differen
tias gehennarũ. Sane in trib⁹ istis sententijs subauditio
Distinctio triũ sen tẽtiarũ. vborꝝ intuẽda est. Habet em̃ p̃ma snia oia vba necessaria
vt nihil subaudiat̃. Qui irascit̃ inquit fratri suo sine cau
sa reus erit iudicio. In scõa vo ait. Qui aũt dixerit fratri
suo Racha/subaudit̃ sine causa: ⁊ ita iungit̃/reus erit cõ
silio. Iã in tertio vo ait. Qui aũt dixerit fatue/duo sub
Gal.iij. audiunt̃: ⁊ fratri suo/⁊ sine causa. Hoc est vñ defendit̃ ꝙ
apl's Galathas vocat stultos: quos etiã fr̃es noiat. Non
em̃ id facit sine causa. Ideo aũt h frater subaudiẽdus est:
q: de inimico postea dr̃: quõ etiã tractandus sit maiore iu
Tex. stitia. Deinde hic sequit̃. ¶ Si g̃ obtuleris munus tuum
ante altare: ⁊ illic recordatus fueris: q: frater tuus habet
aliq̃d aduersum te: relinque ibi munus tuũ ante altare: ⁊
vade prius recõciliari fratri tuo/⁊ tũc veniẽs offeres mu
nus tuũ. Hinc vtiq̃ apparet de fratre dictũ esse superius
qm̃ snia q̃ sequit̃/ea coiũctione cõnectit̃ vt superiori atte
stetur. Nõ em̃ ait. Si aũt obtuleris munus tuũ ad altare
sed ait. Si ergo obtuleris munus tuum in altare. Nam si
irasci nõ est fas fr̃i sine causa: aut dicere Racha/aut dice
re fatue: multominus est fas aio tenere aliq̃d vt in odiũ
Eph.iiij. indignatio cõuertat̃. Quo ptinet etiã qd in alio loco dr̃.
Nõ occidat sol sup iracũdiã vr̃az. Iubemur g̃ illaturi mu
nus in altare: si recordati fuerim⁹ h̃re nos aliq̃d aduersuz
fratrẽ: mun⁹ ante altare relinquere: ⁊ pgere ac recõcilia
ri fratri/deinde venire ⁊ mun⁹ offerre. Qd si accipiat̃ ad
literã/fortassis aliq̃s credat ita fieri oportere si p̃sens sit
frater. Nõ em̃ diuti⁹ differri põt: cũ mun⁹ tuũ relinquere
ante altare iubearis. Si g̃ de absenti: ⁊ qd fieri põt etiam
trans mare cõstituto aliq̃d tale veniat in mentẽ: absurdũ
est credere ante altare mun⁹ relinquendũ: qd post tot ter
ras ⁊ Maria pagratas offeras deo. Et idcirco prorsus in
tro ad spũalia refugere cogimur: vt hoc qd dictũ est sine
absurditate possit intelligi. Altare itaq̃ spũaliter in inte
riore dei tẽplo ipsam fidẽ accipere possum⁹: cui⁹ signũ est
Altare dei duplex. altare visibile. Quodlibet em̃ mun⁹ offerimus deo: siue
prophetiã/siue doctrinã/siue oronem/siue hymnuz/siue
psalmũ: ⁊ si quid tale aliud spũaliũ donorũ aio accurre
rit/acceptũ esse deo non põt/nisi fidei synceritate fulciat̃
⁊ ei fixe atq̃ immobili tãq̃ altari imponat̃: vt possit inte
grum/atq̃ illibatũ esse quod offert̃. Nam multi heretici
non habentes altare.i. veram fidem/blasphemias pro si
dei laude dixerunt/terrenis vez opinionibus aggrauati:
votum suũ tãq̃ in terrã proijcientes/sed debet esse sana
etiam offerentis intentio. Et propterea cum tale aliquid
.i.Cor.iij oblaturi sumus in corde nostro.i. in interiori dei tẽplo. Tẽ
plum em̃ dei sanctum est inquit/qd estis vos. Et in inte
riori hoie habitare christũ per fidẽ in cordib⁹ nostris: si in
mentẽ venerit qd aliquid habeat aduersus nos frater nr̃
id est si nos eũ in aliquo lesim⁹/tũc em̃ ipse habet aduer
sum nos. Nã nos habem⁹ aduersus illum si ille nos lesit
vbi nos nõ opus est pgere ad reconciliatiationẽ. Nõ em̃
postulabis ab eo qui tibi fecit iniuriã/sed tãtũ dimittis si
cut tibi a dño dimitti cupis qd ipse cõmiseris. Pergendũ
est ergo ad recõciliationem cũ in mẽtẽ venerit ꝙ nos for
te fratrem in aliquo lesim⁹. Pergendũ aũt nõ pedib⁹ cor
poris/sed motib⁹ animi: vt te humili affectu psternas fra
tri: ad quem caro cogitatione cucurreris in cõspectu ei⁹
cui mun⁹ oblatur⁹ es. Ita em̃ etiã si presens sit poteris eũ
nõ simulato aio lenire/atq̃ in gratiã reuocare veniã po
stulando: si hoc prius corã deo feceris: pergens ad eũ nõ
pigro motu corporis/sz celerrimo dilectiõis affectu. Atq̃
inde veniens.i. ad intentionẽ reuocãs ad id qd agere ce
peras/offeres mun⁹ tuuz. Quis autẽ hoc facit: vt fratri
suo vel nõ irascatur sine causa/vel Racha non dicat sine
causa: qd totũ supbissime admittit̃: vel si forte in horũ ali
qd lapsus fuerit: qd vnũ est remediũ supplici animo ve
niam deprecetur/nisi quisquis inanis iactãtie spiritu in
flatur. Beati ergo pauperes spiritu: quoniam ipsorũ est
regnum celorum. Tu autem.

¶ Dominica.VII. Mar.VIII.

¶ In illo tempore: Cum multa turba esset cum
Iesu: nec haberent quod manducarent: conuoca
tis discipulis ait illis. Misereor super turbaz: q:
ecce iam triduo sustinent me: nec habent quod
mãducent: ⁊ si dimisero eos ieiunos in domũ suã
deficient in via. Quidã em̃ ex eis de longe vene
rũt. Et respõderũt ei discipuli sui. Unde istos q̃s
poterit hic satiare panibus in solitudine. Et reli
qua. Homilia beati Augustini.

Altitudinẽ diuinita
tis sue ⁊ misericordiam humanitatis/multis
⁊ varijs modis in scripturis sanctis dñs nr̃ Ie
sus christ⁹ ostẽdit: queadmodũ solet in mysterijs ⁊ sacra
mentis: vt ⁊ petentes accipiant/⁊ querẽtes inueniant: et
pulsantibus aperiat̃. Oia em̃ que in hoc mũdo sub fragi
litate nr̃a exhibuit miracula/nob pficiũt. Nõ vtiq̃ sine cã
faciebat ea dñs: vel quasi frustra ⁊ inaniter. Uerbum dei
est christus: q non solũ sonis/sed etiã factis loquit̃ homi Deus loquit̃ factis.
nibus. Hoc em̃ etiam qd hodie de sancto euãgelio lectuz
est/querit intellectorẽ: ⁊ cuz fuerit intellectũ/spũale facit
gaudiũ. Et in hac lectione simul cõsideranda est/in vno
eodẽq̃ redemptore nr̃o disiuncta operatio diuinitatis et
humanitatis: atq̃ oimodis detestandus error. Euticetis
q̃ vnam tãtũ in christo dogmatizare p̃sumit opationẽ. In
alterutra em̃ parte: vel q̃ solũ hoiem fuisse dixerit/gloriaz
negabit cõditoris: vel q̃ solũ deũ/negabit misericordiã re
dẽptoris. Nempe ꝙ sup turbã misereat̃ dñs: ne vel inedia/
vel lõgioris vie deficiat labore: nouerim⁹ affectũ esse atq̃
cõpassionẽ humane fragilitatis. Qr aũt de septẽ panib⁹ ⁊
paucis piscib⁹ satiauit quatuor milia hoim: credim⁹ diui
ne opus esse virtutis. Attendat g̃ sanctitas vestra: q: hoc
nobis ppositũ est/qd cũ vestra charitate tractem⁹: q̃d sibi
velit hui⁹ rei tãtũ mysteriũ/ꝙ eo mõ se deũ discipulis de
mõstrasse sancta testatur scriptura/quõ euãgeliũ narrat.
Ait em̃ euãgelista in hodierna lectione. ¶ Cũ multa tur Tex.
ba esset cũ Iesu/nec haberẽt qd mãducarẽt: cõuocatis di
scipulis ait illis. Misereor turbe huic. Sed requiram⁹ qd Marci. viij.
ait superius: in illis dieb⁹ cũ turba multa esse. Superius
em̃ accesserũt iudei ad saluatorez/accusantes discipulos
eius/eo ꝙ nõ lotis manib⁹ mãducarẽt. Quos dñs redar
guit: q: ea de corde mala pcedũt/ea poti⁹ hoiem coinq̃na
rent. Et relictis illis venit in finib⁹ gẽtiũ: vbi mulier Cha
nanea (q̃ est mater gentiliũ) p filia sua.i. eccl'ia dñm dep
catur. Que tãdiu postulauit/donec acciperet qd petebat.
Post hec iterũ curauit mutũ ⁊ surdũ. Ergo in his dieb⁹
cũ multitudo ppl'i cõcurrisset: nec haberet qd mãducarẽt
Turbas em̃ hic ois gẽris significare creaturas intelligi
mus: pro qb⁹ ipe dñs mia cõmouet̃: q: qd nõ haberẽt qd Allegoria vborꝝ
mãducarent. Hic spũalter debem⁹ itelligere/ꝙ ideo nõ ha
bebant qd manducarẽt: q: gẽtes legẽ nõ habebãt.i. quinq̃
libros Moysi: non pphetas/nõ predicationẽ scti Ioãnis
q: gẽtes nõ per legẽ/sed p fidẽ venerũt ad redẽptorẽ. Iõ
triduo perseuerãt: hoc est in natiuitate/in passione/in re
surrectione dñi: siue in pr̃e/in filio/⁊ spũscto. Perseuerare
em̃ pmanere est in cõfessione/sicut ipe dñs ait. Qui autẽ
pseuerauerit vsq̃ in finẽ/hic salu⁹ erit. Dicit g̃ dñs. ¶ Nõ Tex.
habẽt qd mãducẽt. Quia legẽ nõ habẽt: ⁊ dimittere eos
ieiunos nolo: ne deficiãt i via: vt q̃ p fidẽ christi crediderũt
p fidẽ christi saluarẽt̃. ¶ Quidã aũt ex his de lõge venerũt Tex.
Longe em̃ erant gentes a deo/errando p idola: ⁊ mõ ois
qui peccat/longe est a deo. ¶ Dicũt discipuli eius. Unde Tex.
istos quis poterit saturare panibus in solitudine? Adhuc
aplos tenebat incredulitas/donec mysteria reuelarẽtur
nec recordabantur

Tex. nec recordabant̃ qd fecerat de quinq̃ panib⁹ ⁊ duobus
piscibus. ¶ Et interrogauit eos Iesus quot panes ha
berent. Qui dixerunt. Septem. Et p̃cepit turbe vt discũ
berẽt sup terrã. Et accipiẽs panes/grãs egit: ⁊ dedit disci
pulis suis vt apponerẽt. Et pisces similiter benedixit: et
posuit ante illos. Et mãducauerunt ⁊ saturati sunt: ⁊ su
stulerũt septẽ sportas plenas. Erãt aũt q̃ mãducauerunt
quasi quatuor milia/extra mulieres ⁊ infantes. Et virtu
tes q̃dẽ dñi manifestissime credim⁹ esse factas in p̃senti:
sed q̃d latet in mysterio/ipsi⁹ gr̃a donãte req̃ram⁹. In su
periori em̃ lectiõe de quinq̃ panib⁹ ⁊ duob⁹ piscib⁹ q̃nq̃
Mar.vj milia hoim satiauit: hic septẽ panib⁹ saturauit q̃tuor mi
lia hoim. Ibi discipuli suggerũt dño dicẽtes. Loc⁹ deser
tus est ⁊ hora p̃terijt/dimitte turbas vt eũtes in castella
emãt sibi escas. Hic penitus tacẽt discipuli/sed ipe dñs p
mat.xv. eis solicit⁹ est. Uideam⁹ q̃re tacẽt: q: necdũ missi fuerant
predicare gẽtib⁹/sz poti⁹ ad oues perditas dom⁹ israel.
Prior g̃ illa parabola ptinet ad iudeos: ista vo ad gẽtes.
Ibi quinq̃ panes fuerũt/hoc est quinq̃ libri Moysi. Hic
vero septẽ panes: q̃ sunt septiformis spũs dona / sicut ait
Esa.xj. sctũs Esaias ppheta. Spũs sapiẽtie ⁊ intellect⁹/spũs cõ
silij ⁊ fortitudinis/spũs sciẽtie ⁊ pietatis: ⁊ replebit eũ spũs
Collatio duorũ miraculorũ. timoris dñi. Ibi duodecim cophini pleni spũscto: hic se
ptẽ eccl'ie siue septẽ cãdelabra aurea. Ibi duo pisces: qui
sunt duo testameta/siue vn⁹ liber oim pphetaꝝ/vel scti
Ioãnis p̃dicatio: hic indefinit⁹ numer⁹ ponit̃: q̃ sunt do
na grãrũ/sicut ait apl's. Alij p spm̃ dat̃ sermo sapiẽtie/alij
sermo sciẽtie/alij pphetia/alij genera linguarũ/alij iter
pretatio sermonũ: oia vo hec operat̃ vn⁹ atq̃ idẽ spirit⁹.
Ibi sup fenũ recũbũt: ⁊ hic sup terrã. Utrinq̃ vna cõuer
satio/vna gratia/vna virt⁹/vna deitas. Ibi sup fenũ discũ
bũt/hoc est mortificata opa carnis: q: ois caro fenũ / ait
propheta. Hic sup terrã discũbũt.i. opa terrena cõculcãt.
Ibi quinq̃ milia refecti: q̃ numer⁹ ptinet ad iudeos. Nã
post ascẽsionẽ dñi loquẽte sctõ Petro/ quinq̃ milia sunt
baptizati: hic aũt quatuor milia/hoc est de tota terra om
nes gẽtes/a quatuor cardinib⁹ celi/de septiformis sancti
spũs gr̃a esse repleras in vitã eternã. Et ideo dilectissimi
nos q̃ nõ p legẽ/sz p fidẽ credim⁹ in dño nostro Iesu chri
sto: q̃ nõ ex operib⁹/sed ipsi⁹ gratia sum⁹ redẽpti/q̃ nõ ex
quinq̃ panib⁹.i. ex quinq̃ libris Moysi/sz ex septiformi
Esa.xj. gratia spũscti sumus repleti: sicut beatus Esaias pphe
tauerat dicẽs. Spũs sapiẽtie ⁊ intellect⁹/spũs ꝯsilij ⁊ for
titudinis/spũs sciẽtie ⁊ pietatis: ⁊ replebit illũ spũs timo
ris dñi. In hac ergo septiformis spũscti gr̃a maneamus:
in q̃ vocati sum⁹/repleti dono spiritusscti: per dñm nostrũ
Iesum christum: qui viuit et regnat in vnitate eiusdẽ spi
ritussancti/per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Dñica octaua. Matthei.VII.

¶ In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis.
Attendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos
in vestimẽtis ouiũ: intrinsecus aũt sunt lupi rapa
ces. Et rel'. Homilia beati Augustini episcopi.

Cũ inuestigãda ac pos
sidenda sapiẽtia dñs iã incipit loq̃: qd est lignũ
vite: cui⁹ vtiq̃ inuestigãde ac possidẽde.i. cõtẽ
plãde: talis ocul⁹ p oia superiora pduct⁹ est: q̃ videri iam
Matt. vij. possit arcta via: ⁊ angusta porta. Qd ergo deiceps dicit.
Intrate p angustã portã: q: lata porta ⁊ spatiosa via est q̃
ducit ad pditionẽ ⁊ multi sunt q̃ intrãt p eã. Qm̃ angusta
est porta ⁊ arcta via q̃ ducit ad vitã: ⁊ pauci sunt q̃ inue
Mat.xj. niũt eã: nõ ideo dicit q: iugũ dñi asperũ est ⁊ sarcina gra
uis: sed q: labores finire pauci volũt/min⁹ credẽtes cla
mãti. Uenite ad me oẽs q̃ laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego
reficiã vos/tollite iugũ meũ sup vos/⁊ discite a me: quia
mitis sũ ⁊ humilis corde iugũ enim meũ suaue est: ⁊ sar
cina mea leuis est. Hinc aũt iste sermo sumpsit exordium
de humilibus ⁊ mitib⁹ corde: qd iugũ suaue ⁊ leuẽ sarci
nã multi recipiũt/pauci subeũt coq̃ sit arcta via q̃ ducit
ad vitã: ⁊ angusta porta qua intrat̃ in eã. Hic ergo illi q̃
pmittũt sapiẽtiã/cognitionẽq̃ veritatis quã nõ habent
precipue cauẽdi sunt: sicut sunt heretici: q̃ plerũq̃ se pau
citate cõmendãt. Et ideo cũ dixisset paucos esse q̃ inue
niũt angustã portã ⁊ arctã viã/ne se illi supponãt nomine
paucitatis: statim subiecit. ¶ Cauete a pseudoprophe Tex.
tis: q̃ veniũt ad vos in vestimẽtis ouiũ: intrinsec⁹ autem
sunt lupi rapaces. Sed isti nõ fallũt oculũ simplicẽ: q̃ ar
borẽ dinoscere ex fructib⁹ nouerũt. Ait em̃. ¶ A fructib⁹ Tex.
eorũ cognoscetis eos. Deinde silitudines adiũgit. ¶ Nũ Tex.
quid colligũt de spinis vuas: aut de tribulis fic⁹? Sic om
nis arbor bona/bonos fructus facit: malã aũt arbor/ma
los fructus facit. Nõ põt arbor bona fruct⁹ malos face
re: neq̃ arbor mala fruct⁹ bonos facere. Ois arbor que
nõ facit fructũ bonũ/excidet̃ ⁊ in ignẽ mittet̃. Igit̃ a fru Error heresis notatur.
ctibus eoꝝ cognoscetis eos. Quo loco ⁊ illoꝝ maximus
error cauẽdus est: q̃ de hispĩs duabus arborib⁹/duas na
turas opinant̃ esse: quarũ vna sit dei: altera vero nec dei/
nec ex deo. De quo errore in alijs libris disputatũ est vbe
rius: ⁊ si adhuc parũ est disputabit̃. Nũc aũt non eos ad
iuuare istas duas arbores docẽdũ est. Primo q: de homi
nibus cũ dicere tã clarũ est: vt quisq̃s p̃cedẽtes ⁊ cõsequẽ
tes legerit/miret̃ eorũ cecitatẽ: deinde attẽdũt qd dictuz
est. Non põt arbor bona malos fruct⁹ facere: neq̃ arbor
mala fructus bonos facere. Et ideo putant neq̃ animã
malã fieri posse vt in melius cõmutet̃/neq̃ bonã in dete
rius: quasi dictũ sit: nõ põt arbor bona mala fieri/neq̃ ar
bor mala bona fieri. Sed dictũ est: nõ põt arbor bona fru
ctus malos facere: neq̃ arbor mala fructus bonos face
re. Arbor est ipsa anima ⁊ ipse hõ: fruct⁹ vo opera homi
nis. Nõ ergo põt malus hõ bona opari/neq̃ bon⁹ mala.
Malus ergo si vult bona operari/bonus prius fiat. Sic Mat.xij
alio loco euidẽtius ipse dñs ait. Facite ergo arborẽ bonã
et fructus eius bonos. Qr si duas naturas istoꝝ his dua
bus arboribus figuraret: nõ diceret/facite. Quis em̃ ho
minũ põt facere naturã? Deinde etiã ibi cũ ipsarũ duarũ
arboꝝ mẽtionẽ fecisset/subiecit. Hypocrite quõ potestis
bona loq̃ cũ sitis mali. Quãdiu ergo quisq̃ malus est/
nõ põt facere fruct⁹ bonos. Si em̃ fruct⁹ bonos fecerit/
iam nõ mal⁹ erit. Sic verissime dici potuit: non põt esse
nix calida. Cũ ei calida esse ceperit: nõ iã eã niuẽ: sz aquã
vocam⁹. Põt ergo fieri vt q̃ nix fuit nõ sit: nõ põt aũt fie
ri vt nix calida fit. Sic põt fieri vt q̃ mal⁹ fuit nõ sit mal⁹
nõ tñ põt fieri vt malus bene faciat. Qui etiã si aliqñ vti
lis est: nõ hoc ipe facit/sed fit de illo diuina pcurãte pui
dentia: sicut de phariseis dictũ est. Que dicũt facite: que Matt. xxiij.
aũt faciũt/facere nolite. Hoc ipsum ꝙ bona dicebãt: ⁊ ea
q̃ dicebãt vtiliter audiebant̃ ⁊ fallebãt/nõ erat illoꝝ. In
cathedra em̃ inq̃t Moysi sedẽt. Per diuinã ergo puiden
tiam legẽ dei p̃dicãtes possunt esse audiẽtibus vtiles cũ
sibi non essent. De talibus alio loco per pphetã dictũ est:
Seminastis triticũ ⁊ spinas metetis: q: bona precipiunt
⁊ mala faciũt. Nõ ergo qui eos audiebãt: ⁊ faciebãt q̃ ab
eis dicebant̃/de spinis legebãt vuas: sed p spinas de vite
legebant vuas/tãq̃ si manũ aliq̃s per sepem mittat/aut
certe de vite que sepi fuerit innoluta vuã legat nõ spina Qui fructus attendẽdi.
rum est fructus ille/sed vitis. Rectissime sane q̃rit̃ quos
fructus nos attẽdere voluerit: q̃bus cognoscere arborez
possimus. Multi enim quedã in fructibus deputãt que
ad vestitũ ouiũ pertinẽt: ⁊ hoc mõ a lupis decipiunt̃: si
cut sunt vel ieiunia/vel orationes/vel elemosyne: q̃ om
nia nisi fieri etiam ab hypocritis possint: nõ superius di
ceret. Cauete iustitiã vestrã facere corã hoibus/vt videa
mini ab eis. Qua sententia pposita ipsa tria exequitur:
elemosynam/orationẽ/ieiuniũ. Multi em̃ multa pau
peribus: non misericordia sed ambitione largiuntur. Et
multi orãt vel potius videntur orare: nõ intuẽtes deũ/sed
hominibus placere conantes. Et multi ieiunãt: ⁊ mira

bilem abstinentiam pretendūt eis/q̄b⁹ ista difficilia vident̃ et honore digna existimant̃: ꝛ huiuscemodi dolis eos capiūt/dū aliud ostētant ad decipiēdū/aliud exerūt ad depredandū: vel interficiēdo eos q̄ sub isto vestito ouino lupos videre nō pñt. Hi ergo nō sunt fructus de q̄bus cognosci arborē monet. Ista em̄ cū bono aīo in veritate fiūt/ ꝓprie sunt ouib⁹ vestes. Cū aūt malo in errore/ nō aliud ꝙ lupos cōtegūt. Sed nō ideo debent oues odisse vestimētū suū/ꝙ plerūq; illo se occultant lupi. Qui sunt ergo *Gal.v.* fructus: q̄bus inuentis cognoscamus arborē malā? Dicit ergo apl's. Manifesta aūt sunt opera carnis: q̄ sunt fornicatio/immūditia/luxuria/idoloꝝ seruit⁹/veneficia/inimicitie/cōtētiones/emulatiōes/ire/rixe/dissentiōes/hereses/secte/inuidie/homicidia/ebrietates/comessatiōes et his similia: q̄ p̄dico vobis sicut p̄dixi: q̄m q̄ talia agūt/ regnū dei nō cōsequent̃: neq; gaudiū virtutis sicut volūtas. Et hec potius ad scōs ptinēt: ad pctōres vero gest⁹ magnus ꝛ cupiditas deputāda sunt. Et q̄ sunt fruct⁹ per *Fruct⁹ spūs numerant̃.* quos cognoscam⁹ arborē bonā? Idē aūt cōsequēter dicit Fruct⁹ aūt spūs est charitas/gaudiū/pax/lōganimitas/bonitas/benignitas fides/mansuetudo/modestia/ꝯtinētia. Sane sciēdū est hic gaudiū/ꝓprie positū. Mali em̄ hoies nō gaudere/s; gestire ꝓprie dicunt̃: sicut superius diximus volūtatē ꝓprie positā/quā nō hñt mali: vbi dictū est. Oia q̄cūq; vultis vt faciāt vobis hoies: ꝛ vos facite illis. Et ista ꝓprietate vbi q̄ gaudiū nō dr nisi in bonis/ *Matt. vij.* etiā p ꝓphetā loqt̃ dicēs. Nō est gaudere ipsis/dicit dñs. Itaq; posita est fides: nō q̄cūq; vtiq;/sed vera fides: ꝛ cetera q̄ hic posita sūt/ hñt q̄sdā imagines suas mali hoies ꝛ deceptores/vt oino fallāt: nisi q̄sq; iā mūdū oculū ꝛ simplicē habuerit quo ista cognoscat. Optimo itaq; ordine primo actū est/de oculo mūdando: ꝛ deinde dicta sunt q̄ cauerent̃. S; q̄m q̄uis q̄sq; oculo mūdo sit.i.syncero et simplici corde viuat nō pōt tñ cordi alteri⁹ intueri: q̄cūq; in factis/vel in dictis apparere nō potuerint/tētatiōib⁹ aperiunt̃. Tētatio aūt duplex est. Aut in spe adipiscēdi aliq̄d cōmodū tpale: aut in terrore amittēdi. Et maxime cauē- *Colo.ij.* dū est/ne tēdētes ad sapiētiā: q̄ in solo christo inueniri potest: in q̄ sunt oēs thesauri sapie ꝛ scie abscōditi. Cauēdū ergo est: ne in ipso christi noie ab hereticis/vel q̄buslibet male intelligētib⁹/ꝛ seculi hui⁹ amatorib⁹ decipiamur. *Tex.* Nā ideo seqtur ꝛ monet. Nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe/intrabit in regnū celoꝝ: s; q̄ facit voluntatē pris mei q̄ in celis est/intrabit in regnū celoꝝ. Ne putem⁹ ad illos fructus iā ptinere si q̄s dño nro dicat: dñe dñe: ꝛ ex eo nobis arbor bona videat̃ s; illi sunt fruct⁹: facere volūtatē pris q̄ in celis est: cuius faciende seipsum exēplū p̄bere digna- *j.Co.xij.* tus est. S; merito pōt moueri/quō huic sñie cōueniat illud apl'i vbi ait. Nemo in spū dei loquēs dicit anathema Iesu: ꝛ nemo pōt dicere dñs Iesus/nisi in spūscrō: q; nemo aliq̄s habētes spm̄scm̄ possum⁹ dicere nō itraturos in regnū celoꝝ/si pseuerauerint vsq; in finē: neq; illos q̄ dicūt dñe dñe/ꝛ tñ nō intrāt in regnū celoꝝ/possum⁹ di- *Nota intellectuꝫ verboꝝ.* cere hre spm̄scm̄. Quō g̃ nemo dicit dñs Iesus/nisi in spūscrō/nisi q; ꝓprie apl's posuit vbū qd est/dicit/vt significet voluntatē atq; intellectū dicētis: Dñs vo gnalr posuit vbū qd ait. Nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ. Videt̃ em̄ dicere etiā ille: q̄ nec vult/nec intel- *Gal.v.* ligit qd dicit. S; ille ꝓprie dicit: q̄ volūtatē/ac mētē suam sono vocis enūtiat: sicut pauloante qd dictū est/gaudiū *j.Co.xiij* in fructib⁹ spūs/ꝓprie dictū est: nō eo modo vt alibi dicit apl's. Nō gaudet sup iniq̄tate. Quasi q̄sq̄ possit sup iniq̄tate gaudere: q; illa elatio est animi tumide gestiētis nō gaudiū: nā hoc soli boni hñt. Ergo dicere vident̃ etiā illi q̄ nō hoc qd sonāt ꝛ itellectu cernūt: ꝛ volūtate agūt: sed tātū voce sonāt: s̄m quē sonū dñs ait. Nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe: intrabit in regnū celoꝝ. s; q̄ facit voluntatē pris mei q̄ in celis est/ipe intrabit in regnū celoꝝ. Vere aūt ac ꝓprie illi dicūt: a quoꝝ volūtate atq; mēte non abhorret *j.Co.xij.* platio sermōis sui: s̄m quā significationē dixit apl's. Nemo potest dicere dñs Iesus nisi in spiritusctō. Tu aūt.

Dñica.IX. Luce.XVI.

In illo tpe: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc. Homo quidā erat diues qui habebat villicum: et hic diffamatus est apud illū: quasi dissipasset bona ipsius. Et reliqua. Homilia de eadem lectione.

Quis est homo diues

nisi christ⁹? Diues in celo/diues in terra/diues vbiq;. Diues plen⁹ grē ꝛ veritatis. Et nos oēs de plenitudine ei⁹ accepim⁹. Diues apud quē abscōditi *Joan.j.* sunt oēs thesauri sapiētie ꝛ sciētie. Diues in oib⁹: ꝛ in omnes q̄ inuocāt illū. Villicus autē est vnusq̄sq; christian⁹: q̄ in baptismo villicationē sui accepit ꝛ ꝓximi. Christian⁹ em̄ vnusq̄sq; nō tm̄ sui causa viuit: s; ꝛ ꝓximi: ꝛ nō tm̄ reddit⁹ est rationē ꝓ aia sua/s; ꝛ ꝓ ei⁹ cū quo viuit i hac vita: exercēs se corpe ꝛ aio/ꝛ adiuuās ꝓximū documētis et exēplo. Nec tm̄ q̄rēs q̄ sua sunt/s; ꝛ q̄ alioꝝ. Hec est Christianoꝝ cura nobilis ꝛ sancta villicatio. Hinc est iudiciū christi tremēdū ꝛ futura exactio. Et hic diffamat⁹ ē apd illū/quasi dissipasset bona ipsi⁹. Quotidie diffamamur *Matt. xvij.* apud deū: q; angeli nri semp vidēt faciē pris/ et nūtiāt ei oia opa nra. Quid ergo faciem⁹? Vbi abscōdemur? Illi nos diffamāt q̄ nra interiora vidēt. Illi nos infamāt q̄ oi hora nos intuent̃ ꝛ deū. Intuent̃ oia nra ꝛ deū: q; nra intuēdo nūtiāt deo. Nō est obstaculū: nō sunt tenebre q̄b⁹ impediant̃ videre oia nra: q; diuinū lumē q̄ illuminant̃ penetrat oia. Quia lux in tenebris lucet: ꝛ nox sicut dies illuminabit̃. Et hic diffamat⁹ est apd illū/q̄si dissipas- *Tex.* set bona ipi⁹. Quis oia sibi tradita bona bñ dispēsat i omnib⁹? Quis nō aliq̄n dormitat? Nūq; bon⁹ dormitat homer⁹. Et i multis offendim⁹ oēs. Et si dixerim⁹ q; peccatū nō habem⁹/nosipos seducim⁹: ꝛ veritas in nobis nō est. Et vocauit illū ꝛ ait illi. Quid hoc audio de te? Quo- *Tex.* tidie nos vocat dñs. Venite filij audite me. Venite ad me oēs q̄ laboratis ꝛ onerati estis. Et o viri ad vos cla- *Mat.xj* mito: ꝛ vox mea ad filios hoim. Quotidie loqtur nobis *Prouer. viij.* Loqtur p ꝓphetas: loqtur per apl'os: loqtur p seipsum i euāgelio: loqtur p doctores: loqtur in cōsciētia. Quid *Tex.* hoc audio de te? Increpat male cogitātes/increpat male loquētes: increpat praue agētes/increpat male viuentes. Quid hoc audio de te? Redde rationē villicationis tue. Quia de oi verbo otioso qd locuti fuerint hoies/red- *Mat.xij* dēt rationē in die iudicij. Redde rationē villicationis *Tex.* tue. Quid agas apud te/q̄d apud ꝓximū/q̄d cogites in corde: q̄le pferas verbū: q̄d auditu delectet ꝛ cui infigas oculū? Redde rationē villicationis tue. Bona mea dissipas/bonis meis male vteris/bona mea das extraneis. Voco et non respondes/porrigo manum et nō respicis. Redde rationē villicationis tue. Iam enim nō pote- *Tex.* ris villicare. Ad finē puenisti: tēpus est iudicij ꝛ rationis reddēde. Iā nō poteris villicare. Cito hinc abitur⁹: cito moritur⁹ es: iā non poteris villicare. Post hanc em̄ vitaꝫ nō est villicatio. Hic villicādo seruimus: ibi requiescendo mercedē rapim⁹. Hic acq̄rimus quod ibi possideamus. Hic labor: ibi premiū. Ait autē villic⁹ itra se. Quid fa- *Tex.* ciā: q; dñs me⁹ aufert a me villicationē? Felix qui de fine cogitat: felix q̄ quotidie cogitat se moriturū: q; melior est *Ecc. vij.* finis orōnis ꝙ principiū. Et scri dū finiūtur in seculo: fiūt in celesti sede ppetui: q̄bus finis vite viuēdi initiū cōfert Quid faciā? Quō de male dispēsata villicatione euadā? *Tex.* Fodere nō valeo. Postꝙ deficit huius vite villicatio nō relinq̄tur actio post hāc vitā: pro qua mereamur eternā vitā. Ibi iā nō valeo fodere: q; ibi nō est pauperes recreare/infirmos visitare: vigilijs sanctis ꝛ orōnib⁹ insistere. Quid est em̄ aliud fodere/nisi sanctarum exercitijs actionū terrā mētis et corporis excolere? Terrā fodim⁹.

cū a nobis extirpam⁹ vitia: ꝛ virtutes inserim⁹. Qd fieri nō pōt post hāc vitā: q; tēpus illud nō est penitētie aptū: *Tex.* sed retributiōis bonoꝝ/siue maloꝝ operū. Mēdicare *Matt. xxv.* erubesco. Ne mihi dicat̃ qd fatuis virginib⁹ dictū est. Ne forte nō sufficiat nobis ꝛ vobis: ite poti⁹ ad vendentes ꝛ emite vobis. Est mendicatio bona/est mendicatio mala Mēdicatio bona hic. Hic em̄ bñ mēdicam⁹ a doctorib⁹ sapiētiā ꝛ doctrinā: a scīs mēdicam⁹ in litanijs vt orent ꝓ nobis. In alia vita mēdicatio erubescēda. Quis enim *Matt. xxv.* erubescat dicere. Date nobis de oleo vestro: q; lampades nostre extinguūtur. Ideo mēdicare erubesco. Vere mendicatio erubescēda vbi nihil recuperat̃: ꝛ egestas oim bonoꝝ perpetua comitat̃. Ideo mendicare erubesco. Ibi nō prodest alieni boni mēdicatio vbi deficit omne bonū suū. Nec pōt ab alio q̄sq̄ expectare qd ipse non meruerit: *j.Pe.iiij.* cū vnicuiq; vix sua sufficiāt: ꝛ vix iust⁹ saluabit̃. Ideo mē- *Tex.* dicare erubesco. Scio q̄d faciā: vt cū amotus fuero a villicatiōe/recipiāt me in domos suas. Salubre cōsilium reperit ad finē q̄ male dispēsauit villicationem: scilicet vt daret pauca: receptur⁹ plura: ꝛ reciperet̃ in domos alioꝝ *Tex.* cui ꝓpria deficiebāt. Cōuocatis itaq; singulis debitoribus dñi sui/dicebat primo. Quātū debes dño meo? At ille dixit. Cētū cados olei. Cōem dñm habem⁹/qui vnū *Debitores quō simus.* deū colim⁹: cui oēs debem⁹ q̄cq̄d boni possum⁹. S; quia oēs villici sum⁹ de iure villicatiōis nre debitoꝝ dñi pars ad nos refert̃: vt nō solū inueniamur debitores dei s; etiaꝫ inuicē nostri. Nō em̄ solū iubemur diligere deū/s; et proximū. Debitores ergo sum⁹ dei/debitores sum⁹ ꝛ ꝓximi: deo tñ totū debem⁹/etiā id qd ad ꝓximū referim⁹: vt q̄cq̄d debem⁹/deo debeam⁹. Habem⁹ autē spūalia bona habem⁹ ꝛ corporalia. Spūalia: vt fidē/iustitiā/charitatē ꝛ cetera q̄ deo debem⁹ ꝛ ꝓximo. Corporalia: vt aurū/argētū/triticū/vinū ꝛ cetera vñ deo seruim⁹: ꝛ ꝓximū adiuuamus. Quid meli⁹ p oleū possum⁹ intelligere ꝙ spiritualia: qd rari⁹ est ꝛ leui⁹ triticea soliditate: et lumen souet et cult⁹ virtutū illuminat mentē ad intuendā veritatē: et prestat oibus liquidis/vt spūalia corpalibus. Quid per triticū/nisi corpalia? Siq̄dē p speciē sepe gen⁹ intelligitur. Villic⁹ autē primū debitori loquitur olei: q; priora sunt spiritualia corpalib⁹. Qui debet centū cados olei: q; debet deo q̄cq̄d spūalis habet boni. Sic em̄ sunt olei cadi plures: sicut spūalis boni multe species. Vas em̄ olei cētenariū/species designat oēs spūaliū bonoꝝ. Nā et cētenari⁹ plenitudinē sepe significat: et finit⁹ sepe ponitur ꝓ infinito. Debet ergo cētū cados olei/q̄ debet deo pfectionē spūalis boni. S; multū pertinet ꝓximo de hoc qd debet̃ deo. Multū em̄ offendim⁹: nisi fidē/iustitiā/ꝛ charitatē ꝓximo reddam⁹. Cū igit̃ de cētū cadis olei villic⁹ quinquaginta scribi iubet: qd debet̃ deo/confirmat̃ scribi pro: q; nō dimittit̃ qd sibi debet̃: nō iubet scribi/q; dimittitur. Dimittit qd suū est: relinquit qd dei est. De hoc qd sibi debet̃/venia facit securū: de hoc qd debet̃ deo/scripto *Tex.* facit solicitū. Vñ sequitur. Dixit illi. Accipe cautioneꝫ tuā/ꝛ sede cito: et scribe q̄nquaginta. Ac si diceret: quod mihi debes/dimitto tibi: qd debes deo/cautelā assume. *Quinquenarij mysteriū* Et q̄ supbus stas/sede cito et humiliare/ꝛ qd paruipēdebas/vel obliuione pro nihilo ducebas: scribe in tabulis cordis et memoria tene: vt frequenter peniteas ꝛ expies donec et ipsum dimittat̃ tibi. Sede cito.i.ne differas de die in diē. Scribe quinquaginta. Numer⁹ penitētie et remissionis. Vñ ꝛ ann⁹ quinquagesim⁹ remissiōis: ꝛ psalmus quinquagesim⁹ penitētialis. Quinquaginta ergo scribūtur: ꝛ quinquaginta dimittunt̃. Silis numer⁹ similē significat offensionē in deū et hoiem. Vñ dñs dicit in *Matt. xxij.* euāgelio. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: et ex tota aia tua: et ex tota mēte tua: hoc est primū et magnum mandatū. Secūdū autē simile est huic. Diliges ꝓximū *Tex.* tuū sicut teipꝫ. Nā quoꝝ silis est dilectio/silis est ꝛ offensio. Seqtur. Deinde alio dixit. Tu vero quātū debes? Qui ait. Centū choros tritici. Cadus liquorū mēsura est et chor⁹ seminū. Valde timēdū est nobis q̄ plenitudineꝫ corpaliū bonoꝝ debem⁹: ꝓximis debem⁹ ꝛ tñ nō soluim⁹ debem⁹ totū ꝛ vix parū soluim⁹. Quid g̃ faciem⁹? Si nō possum⁹ soluere totū qd debem⁹ alijs/dimittam⁹ saltem qd debet̃ nobis. Vñ seqt̃. Ait illi. Accipe lrās tuas et *Tex.* scribe octoginta. Qui em̄ de cētū scribit octoginta/q̄ntā partē dimittit: q; de corpalib⁹ hoc debet̃ ꝓximo ꝙ quinq; sēsus corpis exigūt. Hoc scripto cōmēdat̃: qd diuine grē per octonariū relinq̄tur. Rapuisti meū/abstulisti pstitū/negasti cōmendatū. Si dimitto tibi qd mea refert: scribe octoginta.i.cōmēda memorie qd adhuc eges venia diuine grē. Siq̄dē euangelij grā significat̃ p octonariū: sicut *Octonarij grā exponitur.* austeritas legis p septenariū. S; meret̃ octonarij grāꝫ: q̄ precepta custodit q̄ significant̃ p decē: vt p octonarium itero quindenario grām intelligam⁹ insita pcepto: vt q̄ scribit octoginta/p decalogi custodiā pueniat ad octonarij grām. Et laudauit dñs villicū iniq̄tatis: q; pruden- *Tex.* ter fecisset. Mira res: malus est villic⁹ ꝛ laudatur/male dispēsauit ꝛ parcit̃: nō emēdauit qd fecit ꝛ indulget̃. Vere prudēter egit: q; dimisit pauca vt reciperet plura: dimisit tpalia vt eterna pciperet. Audierat em̄. Dimittite ꝛ di- *Luc.vj.* mittet̃ vobis. Et dimitte nobis debita nra: sicut et nos *Mat.vj* dimittim⁹ debitorib⁹ nris. Vere prudēter egit: q̄ deū molitur facere debitorē suū/vt exigat ab eo debitā remissionē/q; remisit. Prudēter egit: q; cui erat obnoxi⁹ ipm sibi facit obnoxiū: ꝛ quē habebat durū exactorē/nūc piū habet debitorē: vt fiducialiter dicat: dimitte: q; dimisi: redde quā debes veniā. Quia filij hui⁹ seculi prudētiores *Tex.* filijs lucis in generatione sua sunt. Filij lucis laborant ꝛ vix merent̃ pciū: currūt ꝛ vix ad brauium pueniūt: parturiūt ꝛ vix euadūt. Filij seculi post fraudes ꝛ illecebras/ac illicitos mores solūmō dimittūt: ꝛ deū d̄bitorē tenēt: parcūt ꝛ parcitur eis/cōdonāt ꝛ donant̃. Ideo prudētiores sunt filij seculi filijs lucis in generatione sua.i.q̄n regenerant̃ deo/ꝛ renouant̃ spūali vita. Et ego dico vobis. *Tex.* Facite vobis amicos de māmona iniq̄tatis. Mammona.i. diuitie q̄ iniq̄tatis dicūt̃: q; sine iniq̄tate nō capiūt̃. Et q; iniquū est eas reuocare in ꝓprios vsus: quas creauit cōmunes dñs. Vñ scriptū est. Pro iniq̄tate vidi tētoria Ethio- *Aba.iij* pie.i.pro diuitijs captādis vidi hoies factos tabernacula nigredinis.i.vitioꝝ ꝛ demonū: vt q̄ poterāt esse tabernacula virtutū sectādo paupertatē/facti sunt vitioꝝ tētoria p iniq̄tate ꝯgregāda. Quis nō videat multos piuria incurrere/homicidia facere/dolos machinari/cōtra proximos rerū domesticarū ꝛ dñorum proditores esse propter diuitias? Hi sunt pro iniq̄tate tētoria ethiopie. S; cū villicus fecerit superius: ꝛ de spūalibus ꝛ corporalibus: cur dñs finē cōcludit parabole sue de solis corporalib⁹? Citi⁹ dimittim⁹ iniuriā factā ꝙ pstitā pecuniā: facili⁹ dam⁹ fidē ꝙ possessionē: promiores sum⁹ dimittere odia/ꝙ expēdere nra. Ideo dñs parabole nobis ad misericordiā instructis: in ea parte misericordie cōcludit sermonē quaꝫ nouit esse apud hoies difficiliorē: ꝛ ad eā nos eruti⁹ hor- *Cautio salubris.* tatur in fine/ad quā videt nos difficili⁹ inclinari: q; melior est finis orationis ꝙ principiū. Faciam⁹ ergo de diuitijs iniq̄tatis amicos/pauperibus eas distribuēdo: ꝛ debitorib⁹/atq; his q̄ eas abstulerint dimittēdo. Sed quia iniquitatis diuitie alie paterna possidentur successione: alie iusto conquirunt̃ labore: alie vsurpant̃ ex scelere vel impietate. De his certe amici nō fiūt q̄ de scelere vel impietate veniūt. Nec putet q̄sq̄ ex his adiutores q̄rere salutis: quas ex mercimonio corrosit iniq̄tatis. Scriptum *Prouer. xxj.* est em̄. Hostie impioꝝ abominabiles/q̄ offerūtur ex scelere. Et immolātis ex iniquo oblatio est maculata: ꝛ qui offert sacrificiū ex substātia pauperis/quasi qui victimat filiū in cōspectu pris. Cū ergo precipitur fieri amicos de māmona iniq̄tatis/discernēdū est vt eas intelligam⁹ q̄ de successione vel iusto labore pueniunt. Que tñ et ipse iniq̄tatis dicunt̃/quasi inequalitatis: q; cū eas in proprietate tenem⁹/equalitatē cū alijs hoibus nō seruam⁹. Sūt

ergo ille de ḡbus amicos facere ꝑcipimur diuitie: ⁊ iniq;
taris ⁊ iustitie. Iniq;taris q̄dē quātū ad deū q̄ oia cōmu;
nibus creat vſib⁹. Iustitie ꝟo quātū ad ſeculū: q; iustitia
seculari possidenť ab hoibus. Diuitie ergo q̄ iuste possi;
denť in terra: ⁊ iniuste sunt quātū ad diuinā iustitiā ⁊ iu;
ste quātū ad terrenā. Diuina iustitia cuiuslibet ꝓprietas
alicuius possessionē defendit. Per terrenā iustitiā hoies
,ꝓpria colligūt: ꝓ diuinā iustitiā sua cōia faciūt. Diuitie ve
ro q̄ sunt ex scelere oīno sunt iniuste: nec illa iustitia diui;
na cōprobat ḡs eriā terrena condēnat. Et iste deo nullo
mō sunt offerēde q̄ de scelere sunt acq̄site. Et cito tū red;
dēde sunt: immo ꝓticēde: ne malefactor inueniať in ma
lo cepto ꝑseuerare. ¶ Vt cū defeceritis recipiāt vos in
eterna tabernacula. Exponit hic q̄d dixerat: recipiātvos
in domos suas. Mānsiones em̄ eterne dom⁹ sunt eoꝝ q;
bus impēdit miserico:dia. Dom⁹ inquā coꝝ nō possessio
ne sed causa. Nō possessione q̄ eas possideāt: quas fo:si;
tā nō possidebūt ſz causa: q̄ ſcz causa sunt suis benefacto;
rib⁹ possidendi. In suas ergo domos nos recipiūt: qñ in
eternas mānsiones nos esse faciūt. Suas em̄ reputamus
quas nō nisi ꝓ eos accipim⁹. Quas nobis q̄si retribuūt
ꝓpter beneficia q̄ receperūt: ⁊ ꝓpter misericordias q̄s
acceperunt: tpaliū eternoꝝ retributores exiſtūt: ꝓ eū q̄ ꝓ
ipſis reddit q̄ debuerūt. Dñm nr̄m Iesum christū: qui vi
uit et regnat per omnia secula seculoꝝ. Amē.

Eluctie quō iniu ſte.

Tex.

¶ Dominica.X. Luce.XIX.

¶ In illo tpe: Cū appropinquasset Jesus Hie;
rusalē videns ciuitatē fleuit super illā dicēs. Q; ſi
cognouisses ⁊ tu. Et rel. Hom̄. bti Grego. pape.

Lectionē bꝛeuē ſancti euāgelij bꝛeui ſi possum volo ſermone pcurre
re: vt illis in ea plixio: deꝰ inēterio: qui ſciūt ex
paucis multa cogitare. Ex ſiente dño: Hierosolymo:
subuersio describať: q̄ a Vespaſiano ⁊ Tito romanis pri;
cipib⁹ facta est: null⁹ q̄ hiſtoria euersionis eiusdē legit:
igno:at. Romani em̄ principes denūtianť cū dō:. ¶ Qui ve
nient dies in te: ⁊ circūdabūt te inimici tui vallo: ⁊ circūda
būt te: ⁊ coangustabūt te vndiq; ⁊ ad terrā ꝓsternēt te ⁊
filios tuos q̄ in te sunt. Hoc quoq; q̄d addit. ¶ Et nō re;
linquēt in te lapidē sup lapidē: eriā ipa iā eiusdē ciuitatis
trāsmigratio arrestať: q: dū nūc in eo loco constructa est
vbi extra portā fuit dñs crucifix⁹ ꝓpo:illa hierlim: vt dici;
tur: fundit⁹ est euersa. Cui ex qua culpa euersionis sue pe;
na fuerit illata: subiūgit. ¶ Eo q̄ nō cognouerīs tps vi
sitationis tue. Creato: q̄ppe oīm p incarnatiōis sue my;
sterio hāc visitare dignat⁹ est: sed ipa timoris ⁊ amoris il
lius recordata nō est. Vñ eriā p ꝓphetā in increpatione
coꝝdis būani: aues celi ad testimoniū deducunť cū dicit
Milvus in celo cognouit tps suū: turtur ⁊ hirūdo ⁊ cico
nia custodierūt tps aduēt⁹ sui: pplꝰ aūt me⁹ non cogno;
uit iudiciū dñi. Sz q̄rēdū pu⁹ est q̄d sit q̄d dr:. ¶ Videns
ciuitatē fleuit sup illā dicēs: q: ſi cognouisses ⁊ tu. Fleuit
em̄ ꝓius redēpro: ruinā ꝓfide ciuitatis quā ipsa sibi ciui
tas nō cognoscebat esse vēturā. Cui a flēte dño recte dr:
q: ſi cognouisses ⁊ tu: subaudi fleres: q̄ nō q: nescis q̄d
imminet erultas. Vñ ⁊ subdit. ¶ Et q̄dē in hac die tua q̄
ad pacē tibi. Cū em̄ carnis se voluptatib⁹ daret: ventura
mala nō ꝓspiceret: in die sua q̄ ad pacē ei esse poterāt ba;
bebat. Cur vero bona ꝓsentia ad pacē habuerit manife;
stať: cū subdit. ¶ Nūc aūt abscōdita sunt ab oculis tuis.
Si em̄ a coꝛdib⁹ eius oculis mala q̄ imminebāt abscōdi;
ta nō essent: letabat in ꝓsentib⁹. ꝓsperis nō fuisset. Cuius
mor eriā pena q̄ de romanis ficut ꝓdixi principib⁹ immine
bat adiūcta est. Qua descripta: q̄d dñs fecerit subditur.
¶ Quia ingressus templū cepit eijcere vēdentes de illo ⁊
emētes: dicēs illis: scriptū est: q: dom⁹ mea dom⁹ oꝛonis
est: vos aūtem fecistis illā spelunca latronū. Qui enim
narrauit mala vētura: ⁊ ꝓtinꝰ templum ingressus est: vt
de illo vēdētes ⁊ emētes eijcerent: ꝓfecto immouit: q: ruī
na ppli maxime ex culpa sacerdotū fuit. Enersionē q̄ppe
describēs: ꝛz vēdētes in templo ⁊ emētes feriēs: in ipso effe
ctu sui opis ostēditvꝝ radix ꝓditionis. Sicut autem
euāgelista alio teste didicim⁹. In templo colūbe vēdebant
Et q̄d ꝛz vēdētes ⁊ emētes e templo eliminat: q: vel eos q̄ ꝓ munere in
positionē manuū tribuūt: vel eos q̄ donū ſpūſancti eme
re nituntꝛ/oānar. De quo templo mox subdit. Dom⁹ mea do
mus oꝛonis est: vos autē fecistis illā speluncā latronum.
Qui em̄ ad accipiēda munera in templo residebāt: ꝓfecto
q: q̄busdā nō dāti⁹ lectiones exq̄rerēt dubiū nō erat. Do
mus ergo oꝛonis spelūca latronū facta fuerat: q: ad hoc
in templo assistere nouerāt: vt aut nō dātes munera stude
rēt corꝓ: aliter ꝓsequ: aut dāres spūaliter necare. Quia ve
ro redēptor nr̄ ꝓdicationis ſbam nec indignis ⁊ ingratis
subtrahit: post ꝙ disciplinevigorē eijciendo peruersos re
muit donū gre mox ostēdit. Nā subdit. ¶ Et erat docens
quotidie in templo. Hec iuxta hiſtoriā breuiter tractando
trāscurrim⁹. Sz q: euersaz iā hierusalē nouim⁹/atq; euer
sione sua in melius cōmutatā. Quia expulsos latrones
e templo/atq; ipm iā templū erutū scim⁹: debem⁹ ex reb⁹ ex
terioꝛib⁹ irroꝛ: aliquā similitudinē trahere: atq; ex euer
sis edificiis parietū mox ruinā timere. Videsne em̄ ciuita;
tē fleuit sup illā dicēs. Quia si cognouisses ⁊ tu. Hoc se;
mel legit cū peritura ciuitatē esse nūtiauit. Hoc q̄tidie re
dēptor nr̄ p electos suos agere nullaren⁹ cessat: cū quos;
dā ex bona vita ad mores reprobos pueniſſe conſiderat.
Plāgit em̄ eos q̄ nesciūt cur plāgāt: q: iuxta Salomōis
verba. Letant cū malefecerint ⁊ exultāt i reb⁹ pessimis.
Qui ſi dānatione sua q̄ eis iminer agnouissent/semeripſos cū lachrymis electos plāgerēt. Bene ergo periture
aie sententia q̄ſubdit cōuenit. ¶ Et q̄dē in hac die tua q̄
ad pacē tibi: nūc aūt abscōdita sunt ab oculis tuis. Suaz
hic die hz aia puersa: q: trāſitoꝛio gaudet i rpe: cui ea que
assunt ad pacē sunt: q: dū er reb⁹ tpalib⁹ leratꝰ: dū honoꝛi
b⁹ extollit: dū in carnis voluptate resoluit: dū nulla vēru
ra pene formidine terretꝰ: pacē hz in die sua: q̄ graue dāna
tionis sue kādalū i die habebit aliena. Vbi ei affligēda est
vbi iuſti lerabūť: ⁊ cūcta q̄ mō ei ad pacē sūt tūc in amari
tudinē ripe verrūtur. Quia rixari secū incipit/cur dānatione quā patiť nō expauit/cur a ꝓspiciēdis malis sequē
tib⁹ oculos mētis clausit. Vñ ei dicit. Nūc aūt abscōdi
ta sunt ab oculis tuis. Peruersa q̄ppe aia reb⁹ ꝓsentibus
dedita in terrenis voluptatib⁹ resoluta abscōdit sibi ma
la sequētia: q: ꝓuidere futura refugit q̄ ꝓsentē letitiā per
turbēt dū q̄si ꝓsentis vite oblectatione se deserit: q̄d aliud
q̄ oculis clausis ad ignē vadit? Vñ bñ scriptū est. In die
bonoꝝ ne immemor sis malorꝝ. Et vñ p Paulū dicit. Qui
gaudēt/tāq; nō gaudētes sint/q: et si qua est: ꝓsentis tē
poris/ita est agēda letitia: vt nūq̄ amaritudo sequentis
iudicij recedat a memoria: q̄tenus dū mēs pauida extre;
me vltiōis timore transfigit: quātū nūc ꝓsens letitia/tāꝑ
tū post ira subsequēs tēperet. Hinc naq; scriptū est. Bea
tus hō q̄ semper est pauidus: q̄ vero mētis est dure/coꝛdis
et i malū. Sequētis em̄ ira iudicij/tāto tūc districtior/po:
tabit: quāto nūc/inter culpas minime tenet. Sequitur
¶ Quia venient dies in te ⁊ circūdabūt te inimici tui val
lo. Qui inquā sunt hūane aie maiores inimici q̄ maligni
spūs: q̄ hāc a coꝛpe exeuntē obfidēt: quāin carnis amore
positā/exceptoꝛijs delectationibus fouēt. Qua vallo cir
cumdāt: q: ente mētis ei⁹ oculos reductis iniquitatibus
quas ꝑpetrauit/hāc ad societatē sue dānatiōis coarctāt
vt in ipsa iā extremitate vite depḥendat: et a q̄bus hostib⁹
circūcluſa fit videat: ⁊ tñ euadendi aditū inuenire nō pos
fit: q: opari iā bona nō licet/q̄ cū licuit agere cōtempſit.
De q̄b⁹ adhuc apte q̄d sequiť intelligi valet. ¶ Circūda
bunt te ⁊ coangustabūt te vndiq;. Maligni q̄ppe spūs
vndiq; aiam coangustat/q̄n ei nō solū opis verū etiā locū

Tex.

Matt. xxiij.

Tex.

Tex.

Tex

genda sunt. Mala q̄ fecim⁹ p quotidiana lamẽta dilua/mus: trãfactas neq̄tias nr̃as/surgẽtia ab amo:e dei ⁊ p/ximi recta opa superent: nulla q̄ possum⁹ fratrib⁹ impen dere bona recusemus. Neq; em̃ aliter redẽpt⁹ ois nr̃i mẽ b:a efficimur: nisi inherẽdo deo ⁊ cõpatiẽdo ꝓximo. Sz q: ad amo:ẽ dei ⁊ ꝓximi plerũq; co:da audiẽtiũ/plus exẽ pla q̄ ꝟba exercẽt: charitati vre indicare studeo q̄ is qui p:esto est fili⁹ meus Epiphani⁹ diaconus in Zsauria p/uicia ero:ū⁹: in vicina factũ terra Zicaonie soler narrare miraculũ. Ait em̃ q̄ in ea q̄da Marryri⁹ noie: vite valde venerabilis monach⁹ fuit: q̄ ex suo monasterio visitatio/nis gra ad aliud monasteriũ rendebat: cui spũalis pr̃ie erat. Pergẽ̄ itaq; lep:osum quẽda q̄ dẽtis vulnerib⁹ elephantinus mo:b⁹ p mẽb:a fedauerat/inuenit in via volẽtẽ ad suũ hospitiũ redire: sed pre lassitudine nõ valẽ/tẽ. Ipso vero itinere se habere phibebat hospitiũ/q̄ idez Marryri⁹ monach⁹ ire festinabat. Vir aũt dei eiusdẽ le/p:osi lassitudini miser⁹: palliũ q̄ vestiebaḳ in terrã ꝓtin⁹ p:oiecit ⁊ expandit: ac desup lep:osum posuit: eũq; pallio suo vndiq; cõstrictũ/sup humerũ leuauit secũq; reuertẽs detulit. Cũq; iã monasterij fo:ib⁹ ꝓpinquarer: spũalis pr̃ eiusdẽ monasterij magnis clamare vocib⁹ cepit. Currite ianuas monasterij citi⁹ apite: q: frater Marryri⁹ venit dñm portãs. Statim ẽ vt Marryri⁹ ad monasterij adi tũ pueniris q̄ lep:osus esse putabaḳ de collo eius ereliẽs et in ea specie apparẽs q̄ recognosci solet ab hoib⁹: redẽ/p:o: hũani generis de⁹ hõ christ⁹ Jesus ad celũ (Marry/rio aspiciẽte) redũ: eiq; ascẽdens dixit. Marryri tu me nõ erubuisti/sup terrã: ego te nõ erubescã sup celos. Qui sctus vir mox vt est monasteriũ ingressus/ei pr̃ monaste rij dixit. Frater Marryri/vbi ẽ q̄ me portabas? Cui ille re spõdit/dicẽs. Ego si scissem q̄s esset/pedes illi⁹ tenuissez. Tũc ille Marryri⁹ narrabat: q: cũ eũ portasset/põd⁹ ei⁹ minime sensisset. Nec mirũ. Quo em̃ põdus sentire pote rat: q̄ portantẽ portabat? Qua in re pensandũ nobis est: quãtũ fraterna cõpassio valeat: quantũ nos omniporẽti deo miserico:die viscera cõiungant. Inde em̃ ci q̄ est su/per oia ꝓpinquamus: vñ nos p cõpassionẽ primi etiam sub nostri pos deponimus: in rebus co:po:alib⁹ nemo altra tãgit/nisi q̄ rendit: in rebus vero spũalibus certum est: q: quãto plus per cõpassionẽ attrahimur: tanto altis verius app:opinquam⁹. Ecce aũt redẽpt⁹ ois hũani ad edificationẽ nr̃ã minime sufficit/ q̄ in extremo iu dicio dicturũ se esse phibuit: q̄ diu fecistis vni de his fra/tribus meis minimis/nisi fecistis: nisi ante iudicium hoc in se ostenderet q̄ dixisset: vtvez demõstraret: q: q̄sq; nũc bona opa indigẽtibus exhibet ei hoc specialiter im/pẽdit/cuius hec amo:e exhibuerit: ⁊ tãto plus q̄sq; ma/io:ẽ mercedẽ recipit: quãto nec cũ despicit q̄ ampli⁹ despi ciendus videt. Quid em̃ in humana carne sublimi⁹ car ne christi/q̄ est sup angelos exaltata? Et q̄d in humana carne abiectius carne lep:osi: q̄ tum esc̃tib⁹ vulneribus scindit ⁊ exhalãtibus fet:oib⁹ implet? Sed ecce in specie lep:osi apparuit: ⁊ is q̄ est reuerendus sup oia videri de/spectus infra oia dedignatus nõ est. Cur hoc nisi vt nos sensu tardio:es admoneret: quatenus q̄squis ei qui in ce lo est festinat assistere: humiliari in terra ⁊ cõpati etiam abiectis despicabilib⁹ fratribus nõ recuset. Qui chari tati vestre sub breuitate decreuerã: sed q: non est in hoie via eius: decurrens sermo retineri non põt: quẽ disponit ipse de quo loquimur: qui viuit et regnat cũ patre ⁊ sanc to spiritu: per infinita secula seculo:um. Amen.

Inſigne miracu/lum.

Marr. xxv.

Carnis christi nobili/tas.

¶ Dñica. XI. Luce. XVIII.

¶ In illo tempo:e: Dixit Jesus ad quosdam qui in se confidebant tamq̄ iust: ⁊ aspernabant ceteros: parabolam istã dicẽs: Duo hoies ascen derunt in templum vt o:arent: vnus phariseus ⁊ alter publicanus. Et reliqua. Homilia beati Au/gustini episcopi.

Lectio sancti euãge/lij edificat nos ad o:andũ et credẽdũ: ⁊ nõ de nobis/sed de dño psumẽdũ. Que ad o:ãdum mato: exhortatio q̄ vt nobis de iudice inisq̄ ꝓponeretur similitudo? Judex em̃ iniquus nec deũ timẽs/nec hoiem re uerẽs: audiuit ñ viduã interpellãtẽ se/vict⁹ redio/non pierare inclinat⁹. Si ergo exaudiuit q̄ oderat qđ roga/bat: quõ nõ exaudiuit q̄ vt rogem⁹ hortat? Cũ ergo nos bis ista cõtraria cõparatiõe dñs suaderet: q: opz semper o:are ⁊ nõ deficere: adiecit ⁊ ait. Verũtñ cũ venerit fili⁹ hois/putas inueniet fidẽ in terra? Si fides deficit/o:atio perit. Quis em̃ o:at qđ nõ credit? Vñ beat⁹ apl's cũ ad o:ãdũ exhortaret ait. Dis q̄cũq; inuocauerit nomẽ dñi/salu⁹ erit. Et vt ondere tidẽ fontẽ esse ofonis/nec posse ire riuulũ vbi caput aque siccaḳ/adiũgit atq; ait. Quõ er go inuocabũt in quẽ nõ crediderũt? Ergo vt o:em⁹ cre/damus: vt ipsa fides nõ deficiat qua o:amus vel o:em⁹ Fides fundit/fusa oro etiã ipsa impetrat fidei firmitatẽ. Et em̃ ne in tẽtationib⁹ deficeret fides ꝓpterea dñs ait. Vigilate et orate ne intretis in tẽtatione. Quid est in tẽ/tationẽ intrare/nisi a fide exire? Intrãũ em̃ tẽtatio ꝓficit inquãtũ fides deficit. Et intrãtũ tẽtatio deficit/inquãtus fides ꝓficit. Nã vt apertius nouerit charitas vestra de fi de ne deficeret: ⁊ periret dixisse dñm/vigilate ⁊ orate ne intretis in tẽtationẽ/eo loco euãgelij ait. Hac nocte po stulauit sathanas vexare vos sicut triticũ: ⁊ ego rogo ꝓ te Petre ne deficiat fides tua. Rogat q̄ tuet: ⁊ nõ rogat qui periclitat. Quod aũt aitdñs. Cũ venerit filius hois putas inueniet fidẽ in terra: de fide dixit que perfecta est Ipsa enim vir in terra inuenit. Ecce plena est eccl'ia dei. Quis huc accederet si fides nulla esset? Quis non mõ tes trãsferret si plena esset fides? Attẽdite ipsos aposto/los dimissis omnibus suis: ⁊ calcata spe seculi/dominuz non sequerentur/nisi magnam fidem haberent: ⁊ tamẽ si plenam haberent fidẽ nõ dicerẽt: domine auge nobis fidẽ. Vide etiã illũ vtrũq; de se confitentẽ: vide fidem et non plenã fidem. Quidam dũ obtulisset dño filium suũ a malo demonio sanandũ: ⁊ esset interrogatus vtrũ cre deret: respondit ⁊ ait. Credo dñe: adiuua incredulitatem meam. Credo inquit: credo dñe: ergo est fides. Sed ad/iuua incredulitatẽ meam: ergo non plena fides. Sed q: fides non est superbo⁹ sed humilis: dixit ad quosdã q̄ in se cõfidebant tãq̄ iusti ⁊ spernebãt ceteros similitudinẽ hanc. ¶ Duo hoies ascẽderunt in templũ o:are: vnus pha riseus ⁊ vnus publicanus. Phariseus dicebat. Deus gras tibi ago deus: q: non sum ficut ceteri homines. Diceret saltem sicut multi homines. Quid est sicut ceteri homi nes: nisi omnes preter meipsum: Ego inquit iustus sum/ceteri peccatores. Non sum sicut ceteri hoies/raptores/ iniusti/adulteri ⁊c. Et ecce sibi ex vicino publicano ma/ioris rumoris occasio. Sicut inq̄t publicanus iste. Ego inquit solus sum: iste de ceteris est. Non sum inquit talis qualis iste: per iustitias meas quibus iniqu⁹ non sum. ¶ Jeiuno bis in sabbato: decimas do omniũ que possi/deo. Quid rogauerit deũ/quere in verbis eius nihil in/uenies. Ascendit o:are/noluit deũ rogare: sed se laudare Parum est nõ rogare/sed se laudare: insuper ⁊ roganti insultare ¶ Publicanus aũt de lõginquo stabat: ⁊ deo tamẽ ipse propinquabat. Lo:dis cõscientia remouebat/ pietas applicabat. Publicanus de longinquo stabat: ꝛz pietas dñs cũ de ꝓpinquo attẽdebat. Excelsus em̃ dñs ⁊ hũilia respicit: excelsos aũt/q̄lis erat ille phariseꝰ: excelsa aute a lõge cognoscit: dñs aũt a lõge cognoscit: ꝛz nõ ignoscit adhuc audi humilitatẽ publicani. Parũ est q: de lõginq̄ stabat: ꝛz nec oc̃los suos ad celũ leuabat. Respicere surs̃ũ nõ audebat ꝓmebat ꝓscia/spes subleuabat: adh;uc audi.

Mar. xix

Luc. xviij

Tex.

Tex.

Luc. xviij

Tex.

Tex.

Tex.

loco noie sabbati tota hebdomada intelligit:que sabba/
to claudit. Nemo em̄ tā demētissim⁹ esse pōt:q hūc in vna
die bis:qđ vtiq; ipossibile est:ieiunasse putet. His ergo in
sabbato.i.duob⁹ dieb⁹ i hebdomada ieiunasse se phibet.
Tex. ¶ Decimas do oim q possideo. Lege pcipiebatur/vt filij
israel annuatim oim rerū suarū dño decimas daret. Sed
scribe τ pharisei:vt ceteris decimas dātib⁹ sanctiores ap/
parerent:non modo redit⁹ frugū:verum minima queq;
Mat. olerum decimabāt. Vn̄ τ digne alibi a dño redarguūtur
xxiij. cum dicit. Ve vobis scribe τ pharisei hypocrite:q decima
tis menthā τ anethū τ cyminū:τ relinquitis q grauiora
sunt legis:hoc est altiora pcepta legis:dilectionē vcz dei τ
proximi:vel iudiciū τ miam. Hoc loco breuiter cōmemo/
Ezech. j. randum/q Ezechiel propheta:in mystica visione quā re/
fert sibi apparuisse iuxta fluuiū Chobar:inter reliqua di
cit se vidisse quatuor animalia plena oculis ante τ retro.
Que cū multiplicibus sint referta mysteriorū sensib⁹ spa
tiatim sanctorū symbolū pferūt. Hec ḡ aialia retrevndiq;
oculata esse dicunt:q: sanctorū actio vndiq; magna vigilā
tie cura circūspecta est. Ita em̄ bona desiderabiliter pui/
Figura dent:vt mala queq; solerter caueant. Sic deniq; terreno
euange/ rum sese impendūt actib⁹ officiorū:vt a celestib⁹ nō fecer/
listarum naut animū. Sic postremo nouerūt frui temporalib⁹/vt
exponit. semper intendāt eternis:tantoq; in bonis etiā que agūt
soliciti τ prudentes sunt:quāto hostis versutissimi frau/
des etiā in bonis surripere solere nō nesciunt. At hi quos
minima vel nulla sui cura exercet:dū alijs intendunt/fre
quēter alia negligūt:multūq; his scris dissiles aialib⁹/cir
cūspectionis oculū puide ad cūcta non porrigūt. Quod
huic pharisco accidisse dephendit:q ad deo gras agēdas
ad elecmosynā dandā/ad ieiunia faciēda sagaci oculo in
tendit:sed ad humilitatis obseruātiā negligēter torpuit:
τ quasi oēs sue ciuitatis adit⁹ diligenter emuniens/sup/
bie cicatricē reliqt: p quā feroci hostiū depdationi subia/
cuit. Queadmodum em̄ nihil pdest q tota ciuitas cōtra
hostiū custodit incursum:si vnū in ea foramē relinquit/p
qđ ab hostib⁹ intret:sic nihil iuuat q multas vtutes con
gregam⁹:si vnū in nobis vitiū relinquim⁹/p qđ a diabo/
lo capiamur. Et publican⁹ a lōge stās nolebat nec oclos
ad celū leuare/s3 pcutiebat pect⁹ suū. Quot in pharisco
signa pcesserūt supbie/tot cōseqnter in publicano humi/
litatis indicia describunt. Ille enim sua merita predicare
alijs se potiorē ondere:ecōtrario:ille suorū cōfessiōe pctōrū
demissiōe luminū/pectoris insup verberatiōe diuinitatē
sibi cōciliat. A lōge stabat:q: τ se pctōrem τ profanū vera/
citer intelligēs/sanctuario appropinquare non audebat
A lōge vtiq; stabat:q: peccādo se lōge a deo recessisse no/
uerat. Oculos ad celū leuare nolebat:q: sciebat se illū q
in celis est grauiter offēdisse/illicita cōspiciēdo:indignū
certe estimās isdē obtutib⁹ deū vel dei tēplū aspicere:qb⁹
ad cōcupiscēdū illicita plurima fuerat cōspicat⁹:nec dum
eorū numero se sociare audebat:q de pctorū idulgētia fisi
ps. cxxij. cū psalmista dicūt. Ad te leuaui oculos meos:q habitas
in celis. Pectus q̄ suū pcutiebat:qm̄ se nouerat plurima
ibi cogitasse nefanda vnde deum offenderat:τ qsi suppli
ciū sibi de seipso exigens:veniā scelerū nō tā impetrabat
Oratio q̄ extorqbat a dño. ¶ Deus (inqt) ppiti⁹ esto mihi pecca
publica/ tori. Magna precis breuitas:sed mira robustaq; deuotio
ni lauda ne cōmēdata:q τ iudicis sniam pmutaret:τ ex iniusto iu/
tur. stificatū repente publicanū efficeret. Vn̄ sequit. ¶ Dico
vobis:descēdit hic iustificat⁹ in domū suam ab illo. Maxi
ma fiducia sub exēplo isti⁹ publicani digne penitētibus
prerogat. Qui qm̄ culpas preteritas humiliter defleuit
q̄uis iniust⁹ ad tēplū venerit/iustificat⁹ tn̄ a tēplo reces/
sit. Qđ vo d:/ab illo:dupliciter auctores exponūt:vel ab
illo sc3 tēplo:vel ab illo/subaudiēdum pharisco.i.plus q̄
ille. Hec q: ad lrām p se eminent si qd mysterij supest req/
ramus. Duo isti hoies/duorū est typus pplorū. Phariseus
qdē de meritorū excellētia inaniter se efferēs/iudaicū po
pulū figuraliter exprimit:q de accepte legis obseruantia
tumuit:τ redēptoris sui ad se in humilitate venientis ad/
uentū supba mēte recipere detrectauit:cū inter cetera q
culparū immanitas exposcebat:illuc recto satis ordine p/
uenit:vt q olim in prioribus patrib⁹ angelos hospitio rece
perat:iā secū vlteri⁹ habitare nolētes/in tēplo clamātes
audiret. Recedamus ab his sedibus. Per publicanū vo
q se humiliādo/suaq; pctā cōfitēdo exaltari meruit/gēti/
lis eque designat⁹ est pplus:q aplice pdicatiōis veritate
suscepta/falsorū numinū portenta deseruit:suūq; creatorē
cōdigna penitudine sibi ppitiare cōtendit:cui⁹ digne sa/
tis exaltationi cōtingit:vt qui pridē fuerat mancipiū dia
boli efficeret filius dei. Qui qm̄ ad deum cōuersus pecca
ta sua recognouit:τ scelerū suorum pfecte penituit:nō so
lum veniā/sed etiā vt populū iudeorū fidei dignitate pre
cederet/accepit. ¶ Quia ois q se exaltat/humiliabit:et Text
qui se humiliat/exaltabit. Hec sententia τ de vtroq; pplo
valet intelligi/iudaico sc3 τ gentili:quorū alter (vt dictu3
est) de diuinis beneficijs supbiens humiliari:alter vo de
uote se in confessione pctorū humilians meruit exaltari.
Et de omni superbo τ humili pōt conuenientissime acci/
pi:concordāte sup hoc Salomonis sentētia. Ante ruinā3
exaltat cor hominis:τ ante gaudiū humiliat. At videm⁹ Prouer.
multos honorib⁹ τ diuitijs hui⁹ seculi florere:τ in eis vsq; xviij.
ad finē perseuerare:cernim⁹ ecōtrario nōnullos paupta
te et inopia laborare:τ in eadem egestate vsq; ad exitum
vite permanere. Cū ergo isti in ichoata felicitate:et illi in
pristina paupertate vsq; ad terminū vite pmaneant:quō
verū esse cōstat qđ dñs dicit oēm hoiem exaltatum humi
liari/atq; humiliatū exaltari. Sed qm̄ vitas falli nō pōt/
sciendū q: si nō in psenti hoc semp adimplere videt:in fu
turo tn̄ cōplendū nō dubitamus. Ois em̄ q in psenti vita
se exaltat:vt diuinis pceptis se subdere contemnat:hic in
die iudicij cū supbis τ impijs sociatus/humiliari coget a
dño auditurus. Ite in ignē eternū. Qui aūt amore diui/ Mat.
no hic se humiliare studuerit/imitās illū q dicit. Discite a xxv.
me/q: mitis sum τ humilis corde:ipse in futuro iudicio a
dño exaltabit/cū optabilē vocē audire meruerit. Venite
bndicti pris mei. Nos aūt nō solū ex humilitate publica
ni exēplū humilitatis colligere debem⁹:verū e diuerso:et
de verbis elati pharisei formā humilitatis assumere. Ille
em̄ cōsiderauit aliorū mala:τ cepit iactāter sua pferre bo Doctrina
na:nos ecōtrario nra mala debem⁹ ppēdere:τ aliorū bo moralis.
na pie cōsiderare. Ut sicut ille ceteris se pferens/ex eo q
alios despexit hūiliat⁹ est ad ruinā:ita et nos bonis fide/
liū impares iudicātes/ex eorū imitatiōe exaltati/proficia
mus ad gloriā. Cūq; huiuscemodi deuotionis formā asse
cuti fuerimus:in quotidianis pcibus hanc orationem a
beato Beda editam:breuē quidē/sed omnino saluberri/
mam frequentando recitare studeamus.

D Eus oipotens miserere supplici tuo:q: nō sum
sicut innumeri serui tui:contemptu seculi subli
mes iustitie merito gloriosi:castitatis laude an
gelici:velut etiā multi illorum qui post flagitia
publica penitendo tibi meruerūt esse deuoti:q etiā si qd
boni tua gratia largiente fecero/quo fine hoc faciā/qua
ve a te districtione pensetur ignoro. Tu autem domine.

¶ Dominica.XII. Mar.VII.

¶ In illo tēpore: Exiēs Jesus de finibus Tyri venit p Sidonē ad mare Galilee: inter medios fines decapoleos. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

S**urdus ille et mutus**
quē mirabiliter curatū a dño modo cū euāge/
liū legeret audiuimus:genus designat hūanū
in his q ab errore diabolice deceptionis diuina merētur
gra liberari. Obsurduit nāq; hō ab audiēdo vite verbo
postq mortifera serpētis vba cōtra deū tumid⁹ audiuit.

Mutus a laude conditoris effectus est:ex q cū seductore
colloquiū hre presumpsit. Et merito clausit aures ab au/
diēda inter angelos laude creatoris:qs ad audiēdā eius/
dē creatoris vituperationē/sermonib⁹ hostis incaut⁹ ape
ruit. Merito clausit os a pdicādo cū angelis laude crea/
toris:qđ velut ad meliorandū eiusdē opus creatoris/cibi
vetiti puaricatiōe supbus impleuit. Et heu miser generi
humani defectus. Qđ de radice vitiosum germinauit:vi
tiosus multo dilatari cepit in ppagine ramorū:ita vt ve
niēte in carne dño/exceptis paucis de Judea fidelib⁹:to
tus pene mūdus ab agnitiōe τ confessiōe vitatis surdus
erraret τ mutus. Sed vbi abūdauit pctm̄/supabūdauit
Ro.v. τ gra. Venit nāq; dñs ad mare Galilee vbi nouerat egro
tare quē sanaret. Venit sue gra pietatis ad tumentia tur
bida τ instabilia gentiū corda:in qbus nouerat esse q ad
suā grām ptinerēt. Et bn̄ inter medios fines decapoleos
ad mare Galilee/vbi egrotū sanaret venisse phibet:quia
relicto ob pfidiā pplo q decalogi mādata acceperat/exte
Jo.xj. ras venit ad gētes:vt sicut Joānes ait. Filios dei q erant
Tex. dispsi/cōgregaret in vnū. ¶ Et adducunt ei surdū (inqt)
τ mutū/τ depcabant eū vt imponat illi manū. Quia ille
surdus saluatorē agnoscere/mut⁹ rogare neqbat: addu/
cūt eū amici/τ p ei⁹ salute dño supplicāt. Sic nimirū sic i
Tropo/ spiritali necesse est curatiōe gerat:vt si qs humana indu/
logia stria ad auditū cōfessionēq; vitatis cōuerti non pōt diui
pulchra. ne pietatis offerat aspectibus:atq; ad sanandū eū supne
manus flagitetur auxiliū. Nec tardat celestis mia medi/
ci/si intenta pcantiū nō hesitat nec deficit oro. Vn̄ statim
Tex. subinfert. ¶ Quia apprehendēs egrotū Jesus de turba
seorsum:misit digitos suos in auriculas ei⁹:τ expuēs teti
git linguā eius. Digitos qppe surdo in auriculas mittit
vt audiat:cū p dona spūalis gre diu nō credētes/ad audi
tū sui vbi cōuertit. Expuēs linguā muti vt loq valeat/tā/
git:cū p ministeriū pdicationis rōnē fidei quā cōfiteri de
beat pstat. Per digitos nāq; dñi/spūsscti dona significari
Luce.xj. τ ipse docet. Si ego in digito dei eijcio demonia:qđ alius
Mat.xij euāgelista manifesti⁹ ponit:si ego in spū dei eijcio demo/
nes. Et psalmista vbi ait. Qm̄ videbo celos opa digitorū
tuorū.i.videbo scrōs/nō sue merito vtutis/sed tui mune/
re spūs a terrenis suspēsus/τ celesti factos cōuersatione
sublimes. Sputū q̄ capitis τ oris dñi/vbū est euangelij:
qđ inuisibili diuinitatis arcano sumptū:visibiliter mun/
do vt sanari posset ministrare dignat⁹ est. Notandū sane
q dñs prius q̄ auriculā linguāq; sanādi tangeret egroti.
apphendēs eū seorsum duxit eū e turba. Prima nāq; salu
tis spes est quēlibet assuetos vitiorū tumult⁹ turbasq; de
serere:τ sic ad suscipienda sanitatis munera humiliter ca
put inclinare. Neq; vllaten⁹ saluari putandus est/q̄du
q̄a inordinatis moribus adherere: supuacuis vbis dele/
ctari:turbulētis cogitatiōibus non timet deuastari:sed q
miserāte τ adiuuāte dño turbidā prisce cōuersatiōis vitā
mutauit:q inspirationē diuine gre corde cōcepit:q verbo
doctrine celestis cōfessionē vere didicit fidei:restat vt cōse
stim oprata sanitatis gaudia cōsequat. Vn̄ bn̄ postq̄ de
turba segregat infirmū dñs:postq̄ mittit digitos in auri
Tex. culas:post q̄ sputo tāgit linguā illi⁹/subinfert. ¶ Suspi/
ciens in celū ingemuit/τ ait illi. Effera:qđ est adaperire.
Et statim apte sunt aures ei⁹:τ solutū est vinculū lingue
ei⁹. Et recte sanaturus egrotū dñs suspicit in celū τ inge/
mit:vt vbi nobis sperāda salus:τ qua cōpūctionis vel la
chrymarū sit deuotione qrēda ac petenda significet. Su
spiciens in celum ingemuit:q: nos quos ad possidenda
celestia creauit lōge in terrestria deiectos esse doluit. Su
spiciens in celū ingemuit:vt nobis q: celestib⁹ gaudijs p
terrena oblectamenta discessim⁹/ad hec p gemitus τ su/
spiria isinuaret esse redeūdū. Quod aūt ait: Effera.i.ad/
aperire/propter aures dicit sanādas:quas surditas diuti
na clauserat:s3 ad audiendū iam tactus patefecit ipsius.
Unde credo mos increbuit ecclesie:vt sacerdotes illius
his quos percipiendis baptismi sacramentis preparant;
prius inter cetera consecrationis exordia/de saliua oris
sui nares tangant τ aures/dicentes: Effera. Per saliuam
qdē oris sui/gustū quo initiandi sunt supne sapientie desi
gnantes:per tactū vero nariū vt abiectis delectationib⁹
noxijs/solū christi amplectant odorem. De quo apostol⁹
Christi bonus odor sum⁹ deo in oi loco:vt τ meminerint ij.Cor.ij.
se iuxta exemplū beati Job. (Donec superest halit⁹ in eis
τ spiritus dei in narib⁹ eorum) non loqui iniqtatē labijs
nec lingua mēdaciū meditari debere. Porro p tactū au/ Job.
riū vt relicto auditu lingue nequā audiāt vba christi τ fa xxvij.
ciant ea:similes viro prudenti q edificauit domū suā su/
pra petrā. Et vnusquisq; nrm fratres charissimi q baptis/
ma christi rite suscepit/h ordine consecrat⁹ est. Oēs qdē3
qui salutare lauacrū vel primo hoc pasce tempore:vl ali/
quando alis rite suscepturi sunt:ipo sunt ordine cōsecrādi
Vn̄ multū necesse est/vt qđ dñs i nobis ppiti⁹ abluere et Rit⁹ ec/
scrificare dignat⁹ est:ipsi passim cōtaminare τ p nihilo p/ clesie vn̄
fanare timeamus. S3 etsi q cenū neqtie sordidātis inci/ emersit.
dim⁹:festinem⁹ rursum lachrymarū τ puie fōte mūdari.
Renouem⁹ auriū puritatē/quā nobis auditu fidei diui/
nit⁹ cōstat fuisse collatā:caueātes illud apli qđ qbusdā ex/
probās ait A vitate qdē auditū auertēt:ad fabulas autē ij.Ti iiij
cōuertent. Cohibeam⁹ liguā a malo/q cōfessiōe fidei sctī/
ficata est:timeam⁹ in ipsa q bndicim⁹ deū τ patrē/male/
dicere hoies q ad imaginē dei facti sunt. Qui em̄ putat se Jaco.j.
religiosum esse nō refrenās linguā suā:hui⁹ vana est reli/
gio. ¶ Ecce em̄ d::q: apte sunt aures ei⁹ τ solutū est vin/ Tex.
culū lingue ei⁹:τ loqbat recte. Qui ḡ recte loq de baptis/
matis nri tpe didicim⁹:corde credēdo ad iustitiā:ore aūt Rom.x.
cōfessionē faciēdo ad salutē:curandū sūmope est/ne post
baptisma ad iniusta τ noxia verba declinem⁹. Si em̄ ipo
iudice attestāte/oē vbū ociosum qđ locuti fuerint hoies/
reddēt rōnē de eo in die iudicij:qd peram⁹ fieri de illis q Mat.xij
nō solū ociosa/sed τ criminosa loquūt: q impudicitie/ia/
ctantie/blasphemie/τ (qđ maxime min⁹ liber) detractio/
nis sermonib⁹ seruire nō timēt:q pferūt mendacia/testes
fallaces:q semināt inter fratres discordias? Nō sc lū autē
a malis aures linguāq; satis est castigare loquelis:si nō
etiā iuxta psalmistā. Inclinem⁹ aurē nostrā in verba oris
dei:si nō os nostrū loquat sapientiā:τ meditatio cordis
nostri prudentiā. Sed τ cūctos simul interioris/exterio/
risq; hois nostri sensus:q cuncti in baptismo abluti sunt/
oportet mūdos ac bonis operib⁹ seruent⁹:insup semp or/
natos. Curato aūt surdo et muto videamus qđ sequitur
¶ Et pcepit inqt illis ne cui dicerēt. Quāto aūt eis preci
piebat:tanto magis plus pdicabāt:τ eo amplius admi/ Tex.
rabāt dicētes. Bene oia fecit:τ surdos fecit audire τ mu
tos loqui. Quare fratres charissimi hec acta credamus?
Nunqd nō estimandū est:q vnigenit⁹ dei filius signum
faciēs:τ hoc abscōdi voluerit:τ cōtra voluntatē illius sit
patefactū in turbas:nec potuerit silētio signum tegere si
vellet/qđ potuit facere cū voluit. An forte nobis exemplū Doctrina
dare voluit:vt virtutū opera faciētes/vitiū iactantie per christi.
oia/gloriāq; vitem⁹ humanā: ne bona nra actio p inanē
vulgi fauorē supne retributiōis munere priuet. Et tn̄ scia
mus opa nra si digna imitatiōe sunt/nullaten⁹ posse cela
ri:sed ad vtilitatē fraterne correctiōis ipsa dispēsante pa/
tefieri q dicit. Nō pōt ciuitas abscōdi sup mōtē posita. Et
alibi. Qm̄ q in tenebris dixistis/in lumie dicent. Et reue/ Mat.v.
ra ita oimode/ita intelligēda est dñici dispēsatio pcepti. Luce.xij
Qđ nō ita tn̄ dictū quis estimet:qsi bona faciētes fratr/
nos cauere debeam⁹ aspectus:cu3 dñs dicat. Luceat lux
vestra corā hoibus:vt videāt opera vestra bona: sed vt p
opera que fratrib⁹ ostendim⁹:nō laudē ab illis/sed profe
ctū queramus. Hoc est em̄ qđ sequit. Et glorificēt patrē
vestrum qui in celis est. Nam qui ea intentiōe bona ostē/
dūt opera vt ipsi soli laudent:nō autē vt laudātes in bo/
na proficiāt/neq; vt pater qui in celis est glorificetur: ta/
les sunt nimirū illa terribili increpatiōe plectēdi qua d:.
Amē dico vobis receperūt mercedē suā. Sed τ hoc dicen

dū:quia si illi virtutes dominicas tacere nequeunt: qui
tacendi preceptum acceperūt: multo amplius sit nobis
diuine gratie pconijs semp insistendū/q̄ quotidianis in/
uicē nos ꝟbis/ac celestib⁹ alimonijs reficimur/pcipimur
Apocal. dicēte aplo Joāne. Qui audit dicat veni.i.q̄ grām super/
xxij. ne aspirationis mēte cōcepit:q̄ ꝟbū exhortationis q̄uis liter
ꝓximū cōfortare valeat didicit:nequaq̄ qd̄ nouit silētio
abscondat/sed ipsum ꝓxim⁹ fratrib⁹ aperiēdo cōmunicet
Si ea que nouim⁹ benigne ꝓximis dicere bona nō negli
Col.ij. gimus:aderit ille in quo sunt oēs thesauri sapiētie ⁊ sciē
tie abscōditi:⁊ qd̄ nūc ex parte cognouim⁹/ad pfectū no/
bis lumē ꝟitatis intimare dignabit̄ Jesus chūs dn̄s nr̄
vnigenit⁹ pris:q̄ cū eo viuit et regnat in vnitate spūs ⁊c.

¶ Dominica.XIII. Luce.X.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Beati oculi qui vident q̄ vos videtis. Dico enim vobis q̄ multi reges ⁊ prophete voluerunt videre que vos videtis: ⁊ non viderunt: ⁊ audire q̄ auditis: ⁊ non audierunt. Et reliqua. Homilia bti Ambrosij episcopi.

Aperit dominus cele/
ste mysteriū/q̄ placuerit deo vt paruul⁹ magis
q̄ prudentib⁹ illius mūdi suā gratiā reuelaret
Quod apls Paulus stylo pleniore digessit dicēs. Nōne
j.Cor.j. stultā fecit de⁹ sapientiā hui⁹ mūdi? Nā q̄m dei sapiētiam
non cognouit hic mūdus p sapientiā:placuit deo p stulti
tiā predicationis saluos facere credētes. Paruulū ḡ acci
piamus qui se exaltare nō nouerit:⁊ phaleratis sermoni
bus artem sue iactare prudentie:qd̄ philosophi pleriq̄ fa
ciunt. Paruulus erat q̄ dixit. Dn̄e non est exaltatum cor
meū:neq̄ elati sunt oculi mei. Neq̄ ingressus sum in ma
gnis neq̄ in mirabilib⁹ super me. Et vt scires paruulum
hūc/non etate/non sensu fuisse/sed humilitate sui:⁊ q̄dā
declinatione iactātie:addidit:sed exaltaui aiam meā. Vi/
des q̄ excelsus fuerit hic paruulus:q̄nto ꝟtutū sublimis
Sapien vertice? Tales nō paruulos vult esse apls cū dicit. Si q̄s
tia mūdi videtur inter vos sapiēs esse in hoc seculo:stultus fiat vt
dānatur sit sapiēs. Sapiētia em̄ hui⁹ seculi stultitia est apud deū.
Pulcherrim⁹ connectit̄ de fide locus:q̄n oia sibi tradita
dicit a pr̄e suo. Cū oia legis/oipotentē agnoscis:nō deco
lorē/nō degenerē patris. Cū tradita legis/filiū cōfiteris:
cui p naturā oia vnius substātie iure sint ꝓpria: nō dono
collata p grām. Addidit. Nemo scit q̄s est filius nisi pr̄:et
q̄s pater/nisi fili⁹:⁊ cui voluerit fili⁹ reuelare. Ideo bea/
tos dixit oculos illorū:q̄bus datū est dei salutare chrīm
visere. Vt scias autē:q: sicut filius patrē q̄bus vult reue/
lat:ita etiā pater reuelat q̄bus vult filiū. Audi dicentem
ipsū dn̄m Jesum cū laudaret Petrū q̄ eū dei filiū esse cō
Mat. fessus sit. Beat⁹ es inq̄t Simon Bariona:q: nō caro ⁊ sā
xvj. guis reuelauit tibi/sed pater me⁹ q̄ in celis est. Adheret
his lectio qua exponunt̄ hi q̄ legisperiti sibi vident̄:q̄ ver
ba legis tenēt/vim legis ignorāt:⁊ ex ipso primo legis ca
pitulo docet esse ignaros legis:pbans q̄ in principio sta
tim lex ⁊ patrē ⁊ filiū p̄dicauerit:incarnationis q̄z dn̄ice
Tex. annūtiauerit sacramētū dicēs. ¶ Diliges dn̄m deū tuū:
⁊ diliges ꝓximū tuū sicut teipsum. Vn̄ dn̄s ait ad legispe
ritū:hoc fac ⁊ viues. At ille q̄si nesciret ꝓximū suū:q: non
credebat in chrīm/respōdit. Quis proximus meus? Ita
qui chrīm nescit/nescit ⁊ legē. Quomō em̄ pōt scire legē
Tex. cum veritatē ignoret/cum lex annūtiet veritatē. ¶ Ho
q̄dā ex Hierusalē descēdebat i Hiericho. Vt cū locū qui
ꝓposit⁹ est nobis plani⁹ possim⁹ absoluere/veterē ciuita
tē Hiericho repetam⁹ historiā. Meminim⁹ itaq̄ qd̄ Hie/
richo sicut legim⁹ i libro q̄ scribit̄ Jesu naue/magna ciui
tas fuerit:muralib⁹ septa parietib⁹:q̄ nō ferro peruia:nō
ariete possit eē penetrabilis:in ea Raab habitasse mere/
tricē/q̄ exploratores quos direxit Jesus hospitio recepit

consilio instruxit:postulātib⁹ ciuib⁹ abijsse r̄ndit:abscōdit
in tecto/vt se suosq̄ vrbis excidio posset eripere:coccū in
fenestra ligauit:vrbis aūt ipsius inexpugnabiles muros
septē tubarū sacerdotaliū sono/⁊ ppl'i iubilantis vlulatu
consono corruisse. Videte quō vnusq̄sq̄ ꝓpriū seruet offi
ciū:explorator excubias/mysteriū meretrix/fidē victor/re
ligionē sacerdos. Hi periculū p laude nō metuūt:illa sus
sceptos nec in periculis prodit. Iste solicit⁹ magis fidem
seruare q̄ vicere:meretricis pus mādat salutē q̄ excidiū
ciuitatis. Religiōis aūt insignia arma sunt sacerdotij. Jā Arma sa
illud q̄s nō plenum putet esse miraculi/q̄ ex tota vrbe ne cerdotis
mo seruat⁹ est/nisi quē meretrix liberauit? Hec simplicis que sint.
historia ꝟitatis est:q̄ si alti⁹ cōsideret̄ admiranda signat
mysteria. Hiericho em̄ figura istius mundi est:in quā de
paradiso/hoc est de Hierusalē illa celesti eiect⁹ Adā pre/
uaricationis plapsione descendit/hoc est de vitalibus ad
inferna demigrās:cui non loci/sed morū mutatio nature
sue fecit exiliū. Longe em̄ ab illo mutatus Adam/q̄ inof
fensa beatitudine fruebat̄:vbi in secularia peccata defle/
xit/incidit in latrones:in quos nō incidisset/nisi his man
dati celestis deui⁹ se fecisset obnoxiū. Qui sunt isti latro/
nes/nisi angeli noctis atq̄ tenebrarum:qui se nonnunq̄
transfigurant in angelos lucis:sed pseuerare nō possunt
Hi ante despoliāt q̄ accepimus indumenta grē spiritua/
lis:⁊ sic vulnera inferre cōsueuerunt. Nā si intemerata q̄
sumpsimus indumenta seruam⁹/plagas latronum sen/
tire nō possum⁹. Caue ḡ ne ante nuderis:sicut Adā ante
nudat⁹ est/mādati celestis custodia destitut⁹ ⁊ exut⁹ fidei
testamēto:⁊ sic letale vuln⁹ excepit. In q̄ oē gen⁹ occidis/
set hūanū/nisi Samaritan⁹ ille descēdēs/vulnera ei⁹ acer
ba curasset. Nō mediocris iste Samaritan⁹:q̄ eū quē sa/
cerdos/quē leuita despexerat:nō etiā ipe despexit. Nec vo
cabulo secte despicias/quē ꝟbi interpretatiōe miraris. Sa
maritani etem̄ vocabulo/custos significat̄:hoc habet in/
terpretatio. Quis est custos/nisi ille de q̄ dictum est. Custo
diens paruulos dn̄s? Itaq̄ sicut iude⁹ ali⁹ in litera/ali⁹
in spū:ita et Samaritan⁹/ali⁹ foris/ali⁹ in occulto Hic ḡ
Samaritan⁹ descēdit. Quis est qui descendit de celo/nisi Joā.iij.
qui ascendit in celū/filius hoīs qui est in celo? Videns se/
miuiuū quē nemo poterat ante curare: sicut illā que flu/
xu sanguinis profluens/in medicos erogauerat oē patri
moniū suū:venit secus eū:hoc est factus compassiōis no
stre susceptiōe finitim⁹:⁊ misericordie collatione vicinus
¶ Et alligauit vulnera ei⁹ infundēs vinū et oleū. Mul/ Tex.
ta medicamēta medic⁹ habet iste:q̄bus sanare cōsueuit.
Sermo eius medicamētū est. Alius ei⁹ sermo cōstringit
vulnera/ali⁹ oleo fouet/ali⁹ vinū infūdit. Cōstringit vul
nera austeriori pcepto/fouet remissiōe pctī:sicut vino cō
pungit denūtiatiōe iudicij. ¶ Et imposuit inq̄t eū in iu/ Sermo
mentū suū. Audi quō te imponat. Hic pctā nr̄a portat et dei medi
p nobis dolet:⁊ pastor iposuit ouē lassam super humeros cina est.
suos. Hō em̄ iumētis fact⁹ est. Et iō supra iumētū suū
nos imposuit/ne nos essem⁹ sicut equ⁹ ⁊ mul⁹:vt p nostri
corpis assumptionē infirmitatis nr̄e carnis aboleret. De/
niq̄ duxit nos i stabulū q̄ eram⁹ iumēta. Est aūt stabulū
in q̄ defessi lōgo itinere succedere solēt. Duxit itaq̄ illū in
stabulū dn̄s:q̄ suscitat a terra inopē:et de stercore erigit
pauperē. Et curā ei⁹ egit:ne eger ea q̄ accepat nequaq̄ p
cepta fuaret:in q̄ cognouit asina psepe dn̄i sui. Sz nō vaca/
bat Samaritana huic in terris diu degere:redeūdū em̄
erat eo vn̄ descēderat. Itaq̄ altero die. Quis est iste alter
dies nisi forte ille dn̄ice resurrectiōis/de q̄ dictū ē. Hec est Esa.j.
dies quā fecit dn̄s. ¶ Protulit duos denarios ⁊ dedit sta Tex.
bulario ⁊ ait. Curā illius habe. Qui sunt isti duo denarij/
nisi forte duo testamēta:q̄ imaginē i se habēt eterni regis
expssam:quorū pcio vulnera nr̄a curant̄? Redēpti em̄ su/
mus pcioso sanguine:vt vltime mortis vlcera vitarem⁹.
Hos ergo duos denarios/licet horum quoq̄ librorū qua
tuor formas non absurdum sit intelligere:accepit stabu/
larius. Quis ille forsitan qui ait. Hec estimo vt ster/ Phil.iij.

cora vt chrīm lucrifaciā:quo curā haberet hoīs vulnera
j.Cor.j. ti. Stabularius itaq̄ est ille q̄ ait. Misit me chrūs euā/
Mar. gelizare. Stabularij sunt isti q̄bus dr̄. Ite in vrbē vniuer/
xvj. sū:⁊ pdicate euāgeliū oī creature:qui crediderit ⁊ bapti/
zatus fuerit/salu⁹ erit. Saluus vtiq̄ a morte/saluus a
vulnere qd̄ infixū est a latronib⁹. Beatus ille stabulari⁹
q̄ alterius vulnera curare pōt. Beat⁹ ille cui dixit Jesus:
Qdcūq̄ supererogaueris/reuertēs reddā tibi. Bonus di/
spēsator Paul⁹/cui sermones ⁊ eplē veluti ei rōni quā ac/
Pauli ceperat supfluūt:moderatū dn̄i mandatū ꝓpe immode/
laus no/ rato labore mētis ⁊ corporis executus:vt multos ab egri
tatur. tudine graui spūalis alloquij dispēsatione releuaret. Bo
nus ḡ stabulari⁹/stabuli ei⁹ in quo agnouit asin⁹ psepiū
dn̄i sui:⁊ in q̄ greges claudunt̄ agnorū:ne frementibus ad
caulas rapacib⁹ lupis/facilis in ouilia sit ingressus. Spō
det ergo mercedē se redditurū. Qn̄ reuerteris dn̄e nisi in
iudicij die? Nā licet vbiq̄ sis semp:stās in medio nostrum
nō cernaris a nobis:erit tn̄ tps q̄ vniuersa caro te aspiciat
reuertērem. Redde ḡ qd̄ debes. Beati q̄bus es debitor.
Vtinā nos simus idonei debitores. Vtinā qd̄ accepimus
possimus exoluere:nec nos aut sacerdotiū/aut ministerij
mun⁹ extollat. Quō reddes bone Jesu. Promisisti q̄dē in
celo bonis copiosam esse mercedē:reddis tn̄ ⁊ cum dicis:
Mat. Euge serue bone/quoniā sup pauca fuisti fidelis/supra
xxv. multa te cōstituā:intra in gaudiū dn̄i tui. Ergo q̄m nemo
magis ꝓxim⁹ q̄ q̄ vulnera nr̄a curauit:diligam⁹ eū quasi
dn̄m/diligam⁹ ⁊ q̄si ꝓximū. Nihil em̄ tā proximū q̄ caput
mēbris. Diligam⁹ etiā eū q̄ imitator est chrīi:diligamus
eū q̄ inopie alteri⁹ corpis vnitate cōpatit̄. Nō em̄ cogna/
tio facit ꝓximū/sed misericordia:q: misericordia sm̄ natu
ram. Nihil em̄ tam sm̄ naturā/q̄ iuuare cōsortē nature.

¶ De eadem dominica. Luce.X.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Beati oculi qui vident que vos videtis. Et reliqua. Homilia Herici de eadem lectione.

Familiare ⁊ quodam
modo propriū est diuine scripture sequentia pre
cedentibus iūgere:⁊ ex premissorū scientia ad
sensum eorū que sequunt̄ recto ordine informare. Unde
oportet ad lectionis hui⁹ seriem pnoscendā paulo supe/
rius dicta sancti euāgeliste retexere: vbi legit̄ q̄ reuersis
de officio predicationis discipulis:⁊ vt moris est hominū
exultantibus/q̄ etiā demonia eis subijcerent̄/ait eis dn̄s
Nolite gaudere q̄ demonia vobis subijciunt̄:sed gaude
Tex. te q: noia vestra scripta sunt in celis. Et paucis interposi
tis cōuersus ad discipulos ait. ¶ Beati oculi qui vident
q̄ vos videtis. In quib⁹ verbis illud maxime queri debet
vtrū oim qui chrīm videre poterāt oculi/credant̄ ad hāc
Questio beatitudinē pertinere:cū non solū boni quiq̄ ⁊ fideles/
resoluit. verūetiam mali ⁊ infideles possent eū videre:nec modo
ad videndū eū/sed ⁊ ad irrogādas iniurias expositū ha/
berent. Et vt scrupul⁹ huius q̄stionis elucidetur/necesse
est vt vtriusq̄ visionis modus distincte in dn̄o cōsideret̄.
Aliter enim aplis spūalibus:aliter scribis ⁊ phariseis/seu
turbis carnalibus apparebat. Apli ⁊ ceteri fideles hoīes
esse cernentes verū q̄z deum esse nō dubitabāt:quod ma/
nifestat Petrus apls q̄ pro omnibus respōdit dn̄o dicēs.
Mat. Tu es chrūs filius dei viui. Pharisei ꝟo id quod videbāt
xvj. h̄ solūmodo credebāt. Videbāt em̄ oclis corporeis ⁊ tātū
purū hominē esse credebāt. Credebāt dico:q: ab hoībus
hoc credi volebant:alioquin lege ⁊ ꝓphetis edocti/chri/
stū illum esse nō dubitabāt:sed ꝓpter gloriā humanā quā
pdere timebāt/chrīm illum confiteri metuebāt. Vel ita.
Pharisei vero solo visu corpis dn̄m mētiētes/nihil in eo
diuinū ceca mēte intelligebāt:vn̄ nec eū psequi ⁊ iniurijs
vel cōtumelijs/ac ꝓbris insectari metuebāt. Nō ḡ horum
oculi beatificant̄/q̄ eū solūmō hoīem esse putabāt:sz ocli

aplorū ⁊ fideliū bti:q̄ chrīm in decore sue diuinitatis cer/
nere merebant̄:h̄ est q̄ illū ⁊ verū deū et verū hoīem esse
credebāt:de q̄b⁹ ipe superi⁹ ad patrē loq̄ns dicebat. Cōfi/ Mat.xj.
teor tibi dn̄e pr̄ celi ⁊ terre:q: abscōdisti hec a sapiētibus ⁊
prudētib⁹:⁊ reuelasti ea paruulis.i. humilib⁹ ⁊ māsuetis
aplis:q̄ ⁊ si illū viderūt cōi infirmitate circūdatū:credide
runt tn̄ ⁊ intellexerūt in hoīe latentē vnū cū patre deum.
Felices etiā eorū ocli ⁊ hui⁹ sine dubio btitudinis cū aplis
cōscij:q̄ oim vitiorū effusione detersa:⁊ oīs labis humore
ad purū decocto/purgatissima mētis acie deū cōtempla/
ri merent̄:q̄ nō solū cū multis dn̄m p fidē cognoscere/sz ei⁹
insup diuinitatis naturā/quātū ipse pmittit/sapiēti rōne
intueri festināt. ¶ Dico em̄ vobis q̄ multi ꝓphe et reges Tex.
voluerūt videre q̄ vos videtis/⁊ nō viderūt:⁊ audire que
auditis/⁊ nō audierūt. Reges sanctos ⁊ iustos appellat Reges
qui oēs corporis mot⁹/⁊ oēs animi appetit⁹/iuxta sui cō q̄ dicant̄
ditoris volūtatē regere ⁊ disponere nouerūt:animi impe
rio corpis vtētes seruitio. Sz cū cōstet deū a pastorib⁹ pri/
scis tpibus visum/q̄d sibi vult qd̄ dr̄. Multi ꝓphete et re/
ges voluerūt videre q̄ vos videtis ⁊ nō viderūt. Abraam ge.xviij.
siquidē deū vidit:quē toties apparētē in trib⁹ etiā ange/
lorū psonis hospitio recepit. Moyses q̄z vt testat̄ scriptu/
ra solit⁹ erat cū deo loq̄ facie ad faciē:sicut loquit̄ hō ad
amicū suū. Sz ⁊ magne vocis Esaias. Vidi inq̄t dn̄m se/ Esa.vj.
dentē super soliū excelsum. Sic Micheas/multiq̄ alij ꝓ/
phete verissime sibi deū apparuisse cōfirmāt. Unde et vi/
dentes sunt appellati:⁊ pene cūcta scriptura relicta/pres
antiq̄s fere oēs deū vidisse demonstrat. Si ḡ sc̄i patres ⁊
ꝓphete deū viderūt:vt scriptura testat̄ q̄d est q̄ dn̄s dicit
Multi ꝓphe et reges voluerūt videre q̄ vos videtis? Sz
aliud est videre p fidē/aliud p speciē. Viderūt siquidē sc̄i
pmemorati deū oportēre/sed p speculū ⁊ p imagines:⁊ in
subiecta creatura. Oēs em̄ manifestatiōes q̄ in veteri te/
stamento ad patres facte fuisse memorant̄:p inferiores
creaturas/h̄ est p angelos pacte a doctorib⁹ affirmantur
Si em̄ in sua diuinitate:vt est absq̄ vllis imaginib⁹ deum
videbant sancti:q̄d est q̄ Moyses vt iā dictū est cum dn̄o
facie ad faciē loquebat̄:tn̄ ex bono dn̄m obsecrabat dicēs
Si inueni grām in cōspectu tuo/ondē mihi teipsum mani Exodi
feste vt videā te. Que em̄ manifeste videre q̄rebat/vtiq̄ xxxiij.
vsq̄ ad illud tps p imagines ⁊ figuras vidisse declarabat
Et beat⁹ Stephan⁹ de eodē Moyse dicit. Hic est Moy/ Act.vij.
ses q̄ fuit cū angelo/q̄ apparuit ei in rubo. Verū sc̄i apl'i
dn̄m sp psentē habebāt:⁊ cū oī familiaritate:tn̄ etiā in cō/
uictu illi familiarissime adherētes/q̄cq̄d cognoscere vo/
luissent:nō p speculū/nō p enigmata/sz p dn̄m interrogā/
do discebāt. Vn̄ merito oib⁹ retro sc̄is lege btitudinis p/
ferunt̄/audiētes a dn̄o. Multi reges ⁊ ꝓphe voluerūt vi
dere q̄ videt̄ ⁊ nō viderūt:⁊ audire q̄ audit̄ ⁊ nō audiert̄
Nā illi q̄ in veteri testamēto deū vidisse narrāt̄:iuxta fidē
defuncti sunt oēs:nō accept̄ repromissionib⁹/sz a lōge eas
aspiciētes ⁊ salutātes. Sciēdū ꝟo p incremēta tēporū cre/
uisse diuine cognitiōis augmētū. Apparuit ei de⁹ Abraā Notula
sed lōge post Moysi visus dicit. Ego sū de⁹ Abraā ⁊ deus pulchra.
Isaac ⁊ de⁹ Jacob:⁊ nomē meū adonai nō indicaui eis.
Quib⁹ ꝟbis pl⁹ aliq̄d de deo Moyses q̄ p̄cedētes pr̄es co
gnouisse ondit̄. Beat⁹ etiā David multis post sc̄lis tpibus
nat⁹/manifeste clamat dicēs. Sup senes itellexi. Nō est
apte dicere. Pre cūctis q̄ an̄ me fuere pr̄iarchis ⁊ ꝓphetis/
subtili⁹ aliq̄d de dei maiestate cognoui. Quid ꝟo de sc̄is
iā dicat̄ aplis:q̄ ab ipa ⁊ p ipam dei sapiētiā eruditi/cūcta
q̄ de celestib⁹ ⁊ diuinis hūana poterat sufferre sapia/ple/
nissime didicerūt. Nō em̄ antiq̄ sc̄i maximū desideriū ha/
buerint:vt deū viderēt in carne psente:q̄ h̄ ipe eos itueri
desiderasse assueuerat/ipsorū ꝟba testant̄:q̄b⁹ se dei filiū
incarnatū videre totis affectib⁹ concupiuisse declarant.
Hinc Esaias magno ⁊ incomparabili deum videndi fer Esaie
uens desiderio clamabat. Vtinam disrumperes celos et lxiiij.
descenderes. Hinc David pari cupiditate exestuans aie/
bat. Dn̄e iclina celos tuos ⁊ descēde. Optabāt em̄ singuli

ſi fieri poſſet:vt ſuo quiſq; tpe dei filiū incarnatū videret. Notandū aūt:q; ꝺs Lucas in pſenti lectione ꝓpheras ⁊ reges dicit/Matthe⁹ alibi diſtincte loquēs/ꝓpheras et iuſtos appellat. Ipſi ſunt em̄ reges magni q̄ et iuſti:q; rectionū ſuarū motib⁹ nō cōſentiēdo ſuccūbere/ſz regendo pceſſe nouerūt. ¶ Et ecce q̄dā legiſperit⁹ ſurrexit tentans eū ⁊ dicēs. Magiſter quid faciēdo vitā eternā poſſidebo? Ille legiſperitus.i.legiſdocto: vt dñm queſtiōe tentaret:er ipſius dñi verbis materiā ſumpſit/que ad diſcipulos ſuperius ſpecialiter dicta fuerāt. Audete q̄ nomina veſtra ſcripta ſunt in celis. Hoc iſte audiēs: ⁊ ſuum ꝺs nomē in celo deſignari cupiens/pcontatus eſt/q̄d facere deberet vt vitā eternam poſſideret. Intellexerat em̄ q; in celo ſcribi/nihil aliud eſt q̄ in eternitat⁊ memoriā titulari verū/q; a legiſperito dñs interrogat⁹ fuerat: cōſequens erat vt eū ad legis ſciēriā mitteret:vt ſuis verbis ſibi ipſi ſatisfaceret. Vñ ſequitur. ¶ Ait illi Jeſus. In lege q̄d ſcriptū eſt:quō legis:Quia ipſe legiſdocto: erat vt dictus eſt ideo de ipſa lege eū interrogat. Sz ille nō tā dño rndit q̄ ſibi ſtionis obiecte nodum aperit. Diliges inq̄ens dñm deū tuū ex toto cozde tuo.i.ex toto intellectu: ⁊ ex tota aia tua.i.ex tota volūtate tua/vel ex oi quod viuis ⁊ ſapis:et ex oibus viribꝰ tuis/hoc eſt ex omni fortitudine:⁊ ex tota mēte tua.i.ex oi memoria/vel rōne. ¶ Et proximū tuum ſicut teipſum. Poſt dilectionē dei iure ſecūdo loco ponit dilectio proximi:que iā quōdā certa determinat⁹ meſura: cū ſicut nos ita proximū diligere ꝓcipimur. Nāq; in dilectione dei nullꝰ modus cōſtituit/ſed oibꝰ ſimul mentis ⁊ coꝑis officijs diligi mādat. Ait ei apl⁹ Paul⁹. Quecūq; ſcripta ſunt/ad nr̄am doctrinam ſcripta ſunt. Dū g̃ dñs legiſperito ſe tētāti rndere dignat⁹ nr̄am imperitiā erudit: in qua rnſiōe iter patrie celeſtis nobis oſtidit. Cū em̄ ſuo tentatore mādatū dilectionis exponēri dicit. ¶ Recte reſpōdiſti:hoc fac ⁊ viues:apte nobis declarat/q; p ſolā dilectionē ad vitā eternā puenire poſſum⁹:ſi hāc nō ꝺbo tm̄. ſed oꝑe ſeruam⁹:ſcz vt diligam⁹ deū ex toto corde ⁊ ex tota aia ⁊ ex oibꝰ viribꝰ ⁊ ex tota mēte. Tūc etiā diligimus proximū tā q̄ noſmetipſos/ſi oia q̄ nobis a proximis fieri volum⁹/eadē ⁊ nos ꝓximis faciam⁹. Sciēdū ꝓterea oēm illū decalogū in quo totꝰ diuine legis ꝓfectio cōſtat/his duabꝰ charitatis cōplecti ſentētijs. In decalogo em̄ ſunt tria p̄cepta ad dilectionē ptinēria: ⁊ ſeptē q̄b⁹ dilectionis mos inſtruit. Hinc apl⁹ dicit. Quia in his duob⁹ mādatis vniuerſa lex pēder ⁊ pphete. Nulli g̃ ia de ignorantia excuſandi locꝰ cōcedit:nulli de implēdis mādatis dei impoſſibilitatis argumētū relinquit. Oia em̄ legis ⁊ euangelij p̄cepta charitatē cōmendāt. Hec in ſingulis ſola: in oibꝰ tota ꝓcipit:hanc q̄ſq; eo quo in deū ⁊ ꝓximū ſeruanda eſt ordine tenuerit:oēm ꝓfecto legis ⁊ euangelij ſum̄ā que ex hac pēder implebit. Sola em̄ charitas fructus inchoat/ſola ꝓficit/ſola perficit:vt merito de hac ꝑ ꝓphetā dictū ſit. Jbunt ſancti de virtute in virtutem. Ait vero dum legiſperiti dñs reſpōſionē appꝛobat: ⁊ obiecte q̄ſtionis nodū ſoluit:nobis qua vite eterne iter ſeq̄ debeamus oſtendit. Sed ille dñi ſe ordine laudatū videns maioris adhuc fauoris auidus/iterato quē ſuū ꝓximū ſcire deberet interrogat:hoc eſt quod euangeliū ait. ¶ Ille autem volens iuſtificare ſeipm̄/hoc eſt iuſtū ⁊ ſapientē oſtendere Neq; em̄ dign⁹ erat numero eorū:de q̄bus ſuꝑius ad patrē dixerat. Reuelaſti ea paruulis.i.māſuetis apl⁹is:ſed illorū ſocius exiſtebat:de quib⁹ ait. Abſcōdiſti hec a ſapientibus ⁊ prudentib⁹/ſcribis.ſ.⁊ phariſeis. Quia ꝑ laudat⁹ fuerat a dño (vt ſupra dictū eſt) q̄ bene reſpondiſſet quātulacūq; ex hoc p̄cepta iactantia volēs ſe iuſtū oſtendere dixit ad dñm. ¶ Et quis eſt me⁹ proximus:Querit iſte legiſdocto: vtrū is qui cōſanguinitate retātū:aut ꝓinquitate carnis affinis eſt:an pot⁹ oīs hō qui miſericordiā alteri impēdit/proximus intelligi debeat. Cui dñs ita rndit: vt oēm hominē qui alteri⁹ miſereꝛ/ꝓximū illius eſſe doceret:⁊ rñ q; ipſe per aſſumptā humanitatē ꝓximus noſ

bis fieri dignat⁹ eſt/euidēter oſtenderet. Jā vero q̄d dñs fecerit/conſequēter aperiꝛ cum ſubdit. ¶ Suſcipiēs aūt Jeſus dixit. Verbū ſuſcipio/duob⁹ modis intelligit. Aliquādo ponit⁹ pro eo qō eſt acceptio: vt eſt illud. Suſcipiens Jeſum in vlnas ſuas Symeon. Aliquādo vero ſignificat reſpōdeo:ſicut in pſenti loco cū dicit. Suſcipiēs Jeſus.i.reſpōdēs dixit. ¶ Hō quidā deſcendebat ab Hieruſalē in Hiericho ⁊ incidit in latrones. Interrogāte legiſperito dñm quis eſſet ei⁹ proxim⁹:proponit illi dñs parabolā hominis deſcēdentis de Hieruſalē in Hiericho ciuitatem:q̄ fit a latronib⁹ in itinere deſpoliat⁹/atq; vulnerat⁹ quē leuita ⁊ ſacerdos q̄ erant ex gēte ipſius inuenientes ꝓtranſierūt nec illi miam impendere ſtuduerūt. Preterijens aūt Samaritan⁹ quidā q̄ gentis erat alterius/miamotus alligauit vulnera ei⁹:⁊ imponēs illū in iumentū ſuū/duxit in ſtabulū/hoc eſt ad hoſpitiū ſuū:⁊ curā illius cepit habere. Sequēti aūt die dans ſtabulario:vcz hoſpiti ſuo duos denarios/periuit vt curā illi⁹ haberet/promittens in redeūdo mercedē illi reſtituēdā. Qua propoſita parabola/interrogat dñs doctorē legis q̄s horū trium fuerit proximus illi q̄ fuerat vulnerat⁹:vtrū leuita vel ſacerdos q̄ ex eadē gente:immo ex eadē ciuitate erāt/⁊ miam non fecerunt:an pot⁹ Samaritan⁹ alienigena qui ei impendit miam? Et ex reſpōſione ſcribe pareniter apꝛobat nullū nobis amplius primū eſſe q̄ illū q̄ noſtri miſeretur ⁊ cui precipit a dño vt pergat et ſimiliter agere ſtudeat. ¶ Hō quidaz deſcendebat ab Hieruſalem in Hiericho. Quantū ad hram ideo hoiem ab Hieruſalē in Hiericho deſcēdiſſe narrat:q; Hieruſalē in mōruoſis/Hiericho ho ciuitas in cāpeſtrib⁹ ſita eſt:atq; ideo de Hieruſalē in Hiericho nō niſi deſcēdēdo puenit. In quo itinere ferunt latrones in q̄buſdā ſpelūcis ac foueis latitare/atq; ſubinde de trāſeūtib⁹ predas agere. Aliter. Ferē iuxta hram inter Hieruſalē ⁊ Hiericho valle fuiſſe frequētibus pmeantiū depredationib⁹ ⁊ latrociniꝭ famoſam:eo tpe quo decem tribus a Dauid regno defecerāt:atq; inter Roboā ⁊ Hieroboā inteſtina bella vigebāt. Situs aūt Hierichōrimus mirabilis fuiſſe a loco:ū ſcitis aſſerit. Fuit em̄ vbe illa inſtar lunaris hemiſpherij ſeptēplici murovallata:vñ lune nomē accepit:nam Hiericho luna interꝓtatur. Sed ita ea que litere ſuperficies exꝑoſcit tagenda ſunt vt veritas allegorie efficaciter requirat/eiq; incōcuſſe inhereat. Hō g̃ iſte q̄ deſcēdit de Hierl̃ in Hiericho/et incidit in latrōes Adā ⁊ in eo cauſaliter gen⁹ humanū accipit. Hierl̃m aūt ciuitas de qua deſcēdiſſe refert:que viſio pacis interꝓtatur/ſignificat celeſtē Hierl̃m.i.illā habitationē patrie celeſtis/ad quā ꝑpetualiter cōtemplādā/atq; poſſidēdaz ꝓm̄ hō a deo creat⁹ fuerat. A cuius felicitate tunc decidit:cū ſupb⁹ ex paradiſo expulſus eſt/atq; a viſiōe diuine cōtēplatiōis alienat⁹. Quādiu em̄ in paradiſo fuit:in cōſortio ⁊ ſocietate angelorū p̄ meritꝭ cōtemplationē manſit Ar vbi ſerpētis ꝓſuaſione mor⁹/cōtra creatorē ſupbiuit/ſtatim a paradiſo ſimul ⁊ a contēplatione ſui conditoris decidit. Et hoc ſignificat pręſens parabola:q̄ narrat hominē deſcēdiſſe de Hieruſalē:cui⁹ noie vcz Hieruſalē deſignatur illa beatitudo patrie celeſtis. Quo vero decidērit ille ꝓmus parēs nr̄ꝰ/poſtq̄ a contemplatione celeſtis Hieruſalē alienat⁹ eſt:manifeſtat dñs cum addit in Hiericho/ꝫ eſt in hanc vitā mortalē laboꝛib⁹ ⁊ defectibus plenā:in qua merito ꝺ inobedientie infelix humana mortalitas expulſa/grauiſſimā ꝓſumptionez ſuperbie ꝓpetuo deflet exilio. Hec vita habens noie Hiericho deſignat. Et recte p Hiericho que interꝓtat luna/defectus noſtre mortis figurat:qm̄ ſicut ſingulis menſibus luna decreſcēs deficit ita vita noſtre mortalitatis ſingulis momētis deficiens q̄tidie euanеſcit. Homo ergo iſte tūc a Hieruſalē deſcendit in Hiericho:q̄n parēs humani generis in quo oēs fuimus/peccādo ab illis immortalib⁹ ſedibus paradiſi/ad hanc mortalē ⁊ erūnarū plenā deuolutus eſt vitā. ¶ Et incidit in latrones. Sed videamus quid ſint latrones in quos

quos ꝓm̄ homo incidit:vel quō ab eis deſpoliat⁹ atq; vulnerat⁹ ſemiuiuus euaſerit. Latrones olim dicebant/quos modo ſatellites vocam⁹:q; regū aſtarent latere⁹. Sed mō latrones a latēdo:predones ⁊ fures cōſuetudo obtinuit nūcupari. Per latrones qui a latēdo dicti ſunt/maligni ſpūs intelligūtur:q̄ latrones dicūt q; eo neq̄us quo occulti⁹ ſeuiūt. Si em̄ puiderent fortaſſis aliq̄ten⁹ cauerent. Pro eo em̄ q; inuiſibiles ſunt/iter noſtrū latēter obſidēt. In hos latrones hō ideo incidit:q; deſcēdit. Deſcēſus aūt hic nō alius q̄ ſupbia intelligit de qua dñs ait. Qui ſe humiliat exaltabit. Niſi ergo ſupbiēdo deſcēdiſſet:in latrones nō incidiſſet:q; primū in ſe ſuperb⁹/ac deinde tētatus hoſtib⁹ ceſſit. Scriptū nāq; eſt. Ante ruinā exaltat cor/⁊ ante gloriā humiliat. Bene aūt ꝓ⁹ deſcēdiſſe:⁊ deinde latrones incurriſſe ꝺr. Jam em̄ interi⁹ ante dei oculos ꝑ ſuperbiā ruerat:q̄n eū ſibi hoſtis tērando foris rā facile ſternebat. Qua de re conſiet dak/nemi nē ſuggeſtione maloꝛ ſpirituū/niſi volēte/⁊ vltro tērandi occaſiones apperēre/ad peccādū poſſe ꝑpelli. ¶ Qui eriā ſpoliauerūt eū:q̄n hūc indutū illa imortalitatis ⁊ innocētie veſte nudauerūt ⁊ ex iuſtis ⁊ immortalib⁹ pcōres ac mortales fecerūt. Niſi em̄ ſupbiēdo ꝓm⁹ parens noſter Adā peccaſſet/immortalis pmāſiſſet. Hoc em̄ merito deſignatū eſt ꝑ folia ficus/q̄bus pudēda texerūt:aſperitas ſcz pctōrū ⁊ ꝓurit⁹ illicite voluptatis. Sed ⁊ in veſtib⁹ pelliceis/cōditio ꝓefigurata eſt mortalitatis. Hec eſt em̄ illa ſtola qua ꝓdig⁹ filꝰ recipere meruit/ad patrē rēuerſus. ¶ Et plagis impoſitis abierunt. Quid vulnera plagarū niſi inflicte corruptiones intelligūtur peccatorū. Sicut em̄ plagis caro ſauciatur:ita pctis aia cruciatꝰ. Hō intuens Pſalmiſta flebili lachrymatione ſemetipſum deploꝛat dicēs. Pcā mea ſicut ſagitte infixa ſunt in me:tanto vrię nequius/quāto p hec aīe nō coꝛpoꝛis vita ſubducit. Plagis igit impoſitis.i.pctis cumulatis abiſſe dicūtur:nō quo ab hoīm impugnatiōe aliq̄tenus ceſſent:ſed ipſas ſuas fraudes ⁊ neq̄tias ſpūales callide/ne cauere vel deꝑhendi valeāt occultādo. ¶ Semiuiuo relicto. Et ea parte qua hō deū cognoſcere pōt viuit. Et q̄ hō peccādo deū offendit/mortu⁹ eſſe ꝓbatur/ſicut legit. Alia q̄ peccauerit/ipſa mortuet. Licet meliozez in hoie partē.i.aiam occiderūt:nequaq̄ tñ eis rōnis ⁊ diuine imaginis dignitatē auferre potuerūt. Jnquātū em̄ hō pctis cōtabeſcit/mortuꝰ. Quātū vo rōne viger ⁊ auctore ſuū cognoſcit:nō mortu⁹ ſed viu⁹ habet. Latrones ergo.i.demones ſemiuiuū hoiem reliquerūt:q; beatitudinē q̄dē ab eo immortalitatis tulerūt:ſed rōnē animi qua deū noſſe pōt/auferre minime potuerūt. ¶ Accidit aūt vt ſacerdos q̄dā deſcēderet eadē via:⁊ viſo illo ꝓteriuit Similiter ⁊ leuita cū eſſet ſecꝰ locū ⁊ videret eū ꝓtraſiit. Per ſacerdotē ⁊ leuitā q̄ inſpecto ſaucio trāſierūt/ſignificat lex veteris teſtamēti:⁊ ſacerdotiū iudeoꝝ/q̄ maxime quōdā in ſacerdotib⁹ ⁊ leuitis micuit. Vel vt diſtinctius loquamur:p ſacerdotē quidē Aaron ſacerdos cum omni ſua ꝓgenie:per leuitā vo Moyſes ſimiliter cū ſua ſucceſſione intelligit. Qui leuita idcirco ꝺr q̄ legis fuerit adminiſtrator. Qui eadēvia deſcēderūt:q; vna qua ⁊ oēs mortis cōditione per iter ſeculi decurrerūt. Sed viſo ſaucio ſine vllius remedij effectu ꝓtrāſierūt:q; vetus illa lex et ſacerdotiū:pctā quidē valebāt rātū oſtēdere/ſz neminē a pctō liberare. Peccatoꝝ em̄ vulnera per legē ⁊ ſacerdotiū iudeoꝝ rātū mōſtrari poterāt/non autē curari. Vt em̄ apl⁹ ait. Jmpoſſibile erat ſanguine bouroū animaliū auferre pcā:donec veniret illud ſingulare ſacrificiū:qō in cruce oblatū pctā mūdi extergit. Unde ſequit. ¶ Samaritanus aūt quidā iter faciens/venit ſecus eū. Samaritani nō erāt de populo iudeoꝝ/ſed alienigene potius et idolis ſeruiētes. Cū em̄ a rege Aſſyrioꝝ decez trib⁹ ꝓpter pctā ſua trāſlate fuiſſent de Samaria:ne terra coꝝ habitaroꝝ vacua redigeret/in ſolitudinē inſſu regis Aſſyrioꝝ quidā de alienigenis Aſſyrijs vcz miſſi ſunt in Samariā/q̄ erat caput decē tribuū vt habitarēt ibi ⁊ terrā excolerēt. Cūq; cepiſſent inibi degere:⁊ idolis (vt pote deū ignorātes) deſeruire:immiſit i eos dñs ferocos beſtias:ad quarū deuaſtatiōē iteribāt. Quo cōpto rex Aſſyrioꝝ cū ſuis cōmunicato cōſilio/direxit eis quēdā de ſacerdotib⁹ iudeoꝝ:qui eos legitima dei terre doceret. Qui cū eis diuinā legē dediſſet (vt regū et paralipomenon pleniſſime narrat hiſtoria) ceperunt timoꝝ cogente deum colere:ſed priſtina adhuc infidelitate vigente/nihilomin⁹ idola nō deſtiterunt adoꝛare. Jſtos ergo iuxta dei abominationi et cōrēptui deputātes/ſamaritanos ⁊ plenos demonijs vocabāt:eo q̄ demonijs deſeruirent. Samaritanoꝝ oziqo.

Unde ⁊ hoc ꝑ ſummo cōuitio dño chriſto obiecerūt/ſamaritan⁹ es tu ⁊ demonium habes. Samaritan⁹ hic dñi Jeſu chriſti typus eſt:q̄ alibi iudeis ſe blaſphemātib⁹ ⁊ ſamaritanū ac demoniū eū habere dicētib⁹:ſamaritanū ſe eſſe nō abnuit/ſed falſos illos q̄ demoniū haberet ſuccēſſere declarauit dicēs. Ego demoniū nō habeo. Nō ergo ſe ſamaritanū vocari indignū tulit:q; in nora dedecoris myſteriū amplexus eſt veritatis. Samaritan⁹ em̄ interꝑtatur cuſtos. Cuſtos aūt nemo cōperit⁹ hūani generis accipit:q̄ cui ꝓphera in ꝑſona eccl̃e dicit. Cuſtos q̄d de nocte:Et ꝑs. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatē: in manū vigilāt q̄ cuſtodiūt eam. Et iſde⁹ ꝑs. vt hos latrones ſpūales cuitaret:hūc cuſtodē deꝑcabat dicēs. Cuſtodi me a laqueo q̄ ſtatuerūt mihi. Hic ergo ſamaritan⁹:id eſt dñs Jeſus chriſt⁹ cōpaſſiōe finitimi⁹/mia vicin⁹/iter faciēs fec⁹ ſaucīū venit/hoc eſt iuxta gen⁹ humanū q̄ pctis erat vulneratū:q; de⁹ ſup oia facꝰ eſt hō inter oia rēpotū cōditor et locoꝝ:in rpe ⁊ loco voluit cōꝑhēdi:q̄n aſſumpta hūanitate in ſimilitudine carnis apparuit vt ꝑ pctm̄ dānaret pctm̄. Quaſi em̄ quoddā iter habuit:q; de celis venit in vterū v̄ginis:de vtero v̄ginis in ꝑſepe:⁊ de ꝑſepe ad crucē:de cruce collocāt in monumēto:de monumēto iteruz ſurgēs aſcēdit in celū. Hinc ⁊ in epithalamio eccl̃e voce dicit. Ecce iſte venit ſaliēs in mōtib⁹ trāſiliēs colles. Hoc iter peragēs dñs/videt ſaucīū genⁿ hūanū/hoc eſt miſertus eſt ei⁹. Sec⁹ ſaucīū veniſſe dr:q; quodāmō iuxta noſtetit q̄n ſimilis hoīb⁹ in ſtitate ſuſcepte carnis apparuit de q̄ bñ dr. ¶ Videns eū/mia mot⁹ eſt. Solius em̄ diuine pietatis ⁊ mie fuit:q; nos ſub dure mortis impio cōſtitutos iudoluit. Hec iuſtū vicit ⁊ vt miſeris ſubueniret⁹ obtinuit. ¶ Et appꝛopiās alligauit vulnera ei⁹. Per alligationē vulnerū intelligit⁹ abolitio pctoꝝ. Tūc dñs appꝛopians ſauciati vulnera ligauit:q̄n veniēs in hūc mundū pctā q̄ in hoīb⁹ inuenit redarguēdo cohibuit dicēs. Penitētiā agite. Alligauit ergo vulnera/dū peccandi cōſuetudine ſubmota/iuſtitie ⁊ ſanctitatis faſcia mētes ſaucias aſtrinxit. Vñ ⁊ pctōris aīam ꝓpha a prauo opere dolēs nō reſipiſcere dicit. Vulnⁿ ⁊ liuoꝝ ⁊ plaga tumēs non eſt circūligata neq; fota oleo. ¶ Infundēs oleū ⁊ vinū. Vinū plagis infuſū mo:det:oleū vo lenit ⁊ mollit. Per vinū autē aſpera ⁊ acerba inuectio pctī accipit:p oleū vo lenis ⁊ blāda curatio deſignat. Vinū em̄ putridas carnes reſecat. Et quodāmō vinū infudit:dū peccātes ⁊ nō penitēres penarū ſcueritate ꝓterruit dicēs. Dis arbor q̄ nō facit fructū bonū/excidet ⁊ igni mittet. Oleū nihilomin⁹ ifudit:cū ſpēvenie penitētib⁹ repromiſit dicēs. Penitētiā agite/appꝛopinquabit em̄ regnū celoꝝ. ¶ Et imponēs illū in iumētū ſuū. Jumētū accipit caro ſaluatoris Jumētū em̄ a iuuando dr. Et caro dñi iumētū fuit q; nobis vt ad vitā reparemur/eternū adiumentū ꝓtitit. Jmpoſuit ergo ſauciū in iumētū:q̄n pctā nr̄a ꝓtulit in coꝛpore ſuo ſuꝑlignū. Et ea de⁹ dignatiōe iumētū facꝰ eſt:vt hō iumētū fieret dei. Jumēta em̄ irrationabilia erāt hoīnes q̄b⁹ dr. Nolite fieri ſicut equ⁹. Vñ ⁊ quaſi iumēta in ſtabulū inducunt:de qua humanitatis aſſumptione loquēs ꝓpha dicit. Ecce dñs aſcēdet ſup nubē leuē/hoc eſt aſſumet coꝛpus ponderoſū nequaq̄ grauatum. Hoc eſt aūt q̄d dicit vulneratū iumento ſuo impoſuiſſe:

Mat. xiij. Ter. Quid ſit ſcribi in celo. Ter. Ter. Ro.xv. Ter. Ro.xiij. Zaus charitatis. Luce.x. Ter. Ter. Ter

qd in alia parabola significat: in qua pastor bon⁹ ouem
Luc.xv. humeris suis imposuit: ⁊ sic reportauit ad gregē. Mora
liter aūt tūc quilibet sup humerū dñi imponit: ⁊ in stabu-
lum ducit: cū ad baptismū veniēs/fidē scte trinitatis pci-
pit: ⁊ in societatē sancte ecclesie collocatur. Nā sequitur.
Tex. ¶ Duxit in stabulū. Stabulū aūt in qd illū duxit/presens san
cta eccl'ia accipit: in q scta dei aīalia/hoc est fideles fru-
mēto verbi dei iugiter alūtur: ⁊ sacratissimo dñici corpo-
ris pane confirmātur: de qbus dictū est. Aīalia tua habi-
tabūt in ea. Stabularius aūt ordinē pdicatorū designat
quibus sancta ecclesia cōmissa est a christo: vt pabulo ver
bi diuini eā reficere studeant. Stabulo etiā viatores fessi
succedere solēt: ⁊ sancti quiq tumultuosis seculi actioni
Tex. bus defatigati/intra eccl'iam quieti cōsistūt. ¶ Et curā
illius egit. Non eñ suffecit dño ꝙ peccata prohibuit: ꝙ
vite precepta pposuit: nisi etiā egerrimo generi hūano
cōferret vt phibita vitaret/⁊ precepta impleret. Sed nō
vacabat samaritano huic diutius in terra morari/redeū
Tex. dū erat illuc vnde venerat. ¶ Et altera die ptulit duos
denarios ⁊ dedit stabulario: ⁊ ait. Curā illius habe. Pri-
ma dies est tps dñice incarnationis: qn sicut scriptum est
Esa.ix. Sedētib⁹ in tenebris ⁊ vmbra mortis/lux orta est eis. Al
Allegoria pulcherria. tera vo dies est post dñi resurrectionē: in qua splēdor lu-
cis eterne cū claritate euāgelij/cūctis per orbē gentibus
radiauit. Duo vo denarij/duo testamēta significant/ve-
tus scz ⁊ nouū: in quibus eterni regis nomē ⁊ imago est
hoc est cognitio ⁊ cōtēplatio continet: altera igit die dñs
duos denarios ptulit ⁊ dedit stabulario: q resurgēs ex
mortuis: aperuit discipulis sensum: ⁊ vtriusq testamenti
mysteria ad eruditionē oīm gētiū illis patefecit. Stabu-
larius vero (vt premissum est) ordo intelligit pdicatorū:
quib⁹ vn⁹ est eximius Paulus apostol⁹: q legis denariū
Phil.iij. in curā saucij expēdens dicebat. Hec oīa contēno et arbi
tror vt stercora. Duos ergo denarios stabularius acce-
pit: qn aplis vtriusq testamēti sciētia collata est: ⁊ ad pdi
cationem quasi ad curā humani gñis directi sunt. Quid
Mar.xv enim est aliud dicere: curā illius habe/nisi ite in mundū
Tex. vniuersum et pdicate euāgeliū omni creature. ¶ Et qd-
cūq supererogaueris/ego cū rediero reddā tibi. Videam⁹
quid supererogauerūt stabularij.i.sancti pdicatores. Su-
pererogauerūt sancti apli: qn sup euāgelij pcepta/dictis
suis et epistolis saluti hoīz cōduxerūt. Impleuit hoc ma
gister gentiū/q fuit vn⁹ sancte eccl'ie stabulari⁹/q sup eā
quā accepit rōnē aliqd erogauit: qn moderatū mādatū
dñi prope immoderato labore executus est: qn etiam de
his de qbus preceptū non acceperat/cōsiliū dabat dicēs
j.Co.vij. De virginib⁹ preceptū dñi non habeo/cōsiliū autē do. Et
j.Co.ix. rursum dicit Dñs ordinauit his qui euāgeliū nūtiant de
euangelio viuere: nos autē non vsi sumus hac potestate
Matt. xxiiij. inter vos ne quē vestrū grauarem⁹. Cui cū venerit/hoc
est cū in fine seculi vniuerse carni apparuerit supererogata
restituet: q iuxta aliā euāgelij parabolā sup omnia bo-
na sua cōstituet eū. Magni ergo meriti est hic stabula-
Dignitas pdicatorū. larius: cui debitor est christus. Quis eñ nō gaudeat sal-
tem idoneus debitor esse christi? Quātus est ergo iste cu
ius est ille debitor: qui oēs habet debitores? Hinc ipe cer-
tus gloriat dicēs. Nō negabit debitū: q donauit indebi-
tū. Producto vero hucusq similitudinis hui⁹ tenore/id qd
susceperat cōclusur⁹/legisperitū interrogat: quis horum
triū illi qui latrones inciderat primus fuisse videretur:
vtrum videlicet sacerdos ⁊ leuita q genere primi miseri
cordia fuerāt extranei: an Samaritan⁹ q natione exter⁹
cōpassione fuerat vicin⁹? At ille qd ratio persuadebat re
spōdit: illū scz magis illi fuisse primū q fecit misericordiā
Tex. in illū. Et dñs ad simile eū pietatis operā puocās. ¶ Va-
de inquit ⁊ tu fac similiter. Qd est dicere. Vt ostēdas te
veraciter diligere primū sicut teipsum: vade et qcqd va
les in vtilitatē ipsi⁹ vel corporali/vel spūali proptus ope
rare. Imitare huius predicabile Samaritani exemplū
et cuicūq poteris mie munus impertire. Tali argumē-
to/omnē hoiem nostrū esse primū ⁊ cognoscēdo diliga
mus/et diligendo inopie ipsius affinitatis intuitu cōpa
tiamur. Pl⁹ eñ mia ꝙ cognatio primū facit: q mia res
est nature. Quid eñ maius fm naturā/ꝙ iuuare cōsortē
nature? Spūaliter vo primus nr̄ null⁹ ampli⁹ est ꝙ chri
stus q vulnera nr̄a curauit. Proxim⁹ itaq nobis est p di-
uinitatē: q nō lōge est ab vno ꝙ nostrū. In ipo eñ viui- Act.xvij
mus: mouemur ⁊ sum⁹. Proxim⁹ etiā nobis fieri digna-
tus est ex hūanitate: q cū esset lōge a nobis: vt pote im-
mortalis a mortalib⁹/iust⁹ a petōib⁹: descēdit ad nos vt
nobis fieret prim⁹ q erat ante lōginquus. Veneremur
ergo eū quasi dñm ⁊ deū nostrū: diligam⁹ ⁊ quasi primū
q ipe est caput nr̄m. Et cōstat q nihil est primi⁹ ꝙ caput
mēbris. Hunc semp quasi mēbra fidelissima caput reispe-
ctem⁹: eiusq miam iam de cetero securi poscam⁹. Nō eñ
poterit nō misereri subditis: q sese primū pbere digna-
tus est in deuotis. Diligētes ergo se diliget: et ad contem
plationē suam patrisq introducet Jesus christus domi-
nus noster: qui regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Dñica decimaquarta. Lu. XVII.

¶ In illo tpe: Dum iret Jesus in hierusalē trā-
ibat per mediā Samariam. Et cum ingredere-
tur quoddam castellum: occurrerunt ei decem
viri leprosi. Et reliqua. Homilia beati Augusti-
ni episcopi.

[D]E leprosis illis quos
dñs ita mūdauit/cū ait. Ite ostēdite vos sacer-
dotib⁹: multa qri possunt: q merito qrētes mo-
ueant/nō solū de nūero qd sibi velit ꝙ decem sunt/sed ꝙ
vn⁹ ex eis solū gratias agit. Hec eñ libere qrunt: vt etiā
nō inuestigata/vel nihil vel multū impediāt intērionem
legētis: sed illa poti⁹ cur eos ad sacerdotes miserit: vt cū
irēt mūdarētur. Nullū eorū qb⁹ hec corpalia bñficia pstī-
tit: inuenit misisse ad sacerdotes/nisi leprosos. Nā ⁊ illū Luce.v.
a lepra mūdauerat/cui dixit. Vade ostēde te sacerdotib⁹
⁊ offer p te sacrificiū: qd pcepit Moyses i testimoniū il-
lis. Deinde qualis mūdatio spiritalis possit eorū intelligi
qs ingratos extitisse arguit. Scdm corp⁹ eñ facile est vi
dere hoiem posse nō hre leprā: ⁊ tñ animi nō est boni. Se
cūdū significationē autē hui⁹ miraculi dici possit ingra- questio euāgelica.
tus. Querēdū est igit qd ipsa lepra significet. Non eñ sa
nati: sed mūdari dicunt q ea caruerūt. Coloris qppe vi-
tiū est: nō valitudinis aut integritatis sensuū atq mem-
brorū. Leprosi ergo nō absurde intelligi pñt/q sciētiā ve-
re fidei nō hñtes: varias doctrinas pfitent erroris. Non
eñ vel abscōdūt imperitiā suā: sed p summa peritia pfe-
rūt in lucē: ⁊ iactātiā sermonis ostēdūt. Nulla porro falsa
doctrina est: q nō aliq vera intermisceat. Vera ergo fal-
sis inordinate pmixta in vna disputatiōe vel narratione
hoīs/tāꝙ in vni⁹ corpis colore apparētia: significant le-
prā tamꝙ veris falsisq colorū locis hūana corpa varian-
tē atq maculantē. Hi autē tā vitādi sunt eccl'ie: vt si fieri
pōt longi⁹ remoti/magno clamore christū interpellent: si-
cut isti decē steterūt a lōge/⁊ leuauerunt vocē/dicentes.
¶ Jesu pceptor miserere nostri. Nā ⁊ ꝙ pceptorē vocāt: Tex.
quo noīe nescio/vtrū qsꝙ dñm interpellauerit p medici-
na corpali: satis puto significare leprā falsam esse doctrinā
quā bon⁹ pceptor abstergit. Sacerdotiū vero iudeorū ne
mo fideliū fere dubitat figurā fuisse futuri sacerdotij re-
galis/qd est in eccl'ia: quo cōsecrant oēs ptinētes ad cor-
pus christi summi veri principis sacerdotiū. Nā nūc ⁊ om
nes vngunt/qd tūc regib⁹ tātū ⁊ sacerdotib⁹ fiebat. Et
qd ait Petr⁹ ad christianum pplz scribēs/regale sacerdo
tiū: vtrūq illi pplo nomē cōuenire declarauit: quo illa vn j.petri.ij.
ctio ptinebat. Cetera itaq vitia tāꝙ valitudines ⁊ qua-
si mēbrorū aīe atq sensuū: p seipsum interius in cōsciētia
⁊ intellectu dñs sanat ⁊ corrigit. Doctrina vo vel imbuē-

di per sacramēta vel catechizandi per sermonē sonātem
atq lectionē: vbi color qdā ver⁹ intelligit atq syncer⁹: q
in proprū est ⁊ foris eminētissimus: nō enim in occultis
cogitationib⁹/sed in manifestis operationib⁹ hec agun
tur: eccl'ie pprie cōtributa est. Itaq ⁊ Paulus voce dñi
audita: quid me psequeris/ego sum Jesus quē tu psequ-
ris: ad Ananiā tñ miss⁹ est: vt illo sacerdotio qd in eccl'ia
constitutū est/sacrm fidei doctrine pciperet/⁊ ver⁹ eius
Notāda sententia. approbaret color: nō q nō pōt per seipsum dñs oia face-
re: nā qs alius hec facit etiā in eccl'ia: sed vt ipsa societas
cōgregatorū fideliū approbādo inuicē atq cōmunicādo
vere fidei doctrinā in oībus q dicunt vbis vel signātur
sacramētis: tāꝙ vnā speciē veri coloris obducat. Ad hoc
pertinet etiā qd idez dicit apl's. Deinde post annos.xiiij.
ascēdi Hierosolymā cū Barnaba assumpto etiam Tito
Ascēdi autē fm reuelationē: et exposui euāgeliū qd pre-
dico in gētibus: seorsum aūt his q vident: ne forte inua-
cuū curro aut cucurri. Et paulo post. Cū cognouissent
inqt gratiā q data est mihi: Petr⁹ Jacob⁹ ⁊ Joānes qui
videbantur colūne esse/dexteras dederūt mihi ⁊ Bar-
nabe societatis. Ipsa eñ collatio vnā doctrine speciē ex-
j.Cor.j. clusa omi varietate mōstrabat: qd salubriter etiā Corin-
Actuū.x thios monet/dicēs. Obsecro aūt vos fratres per nomē
dñi nostri Jesu christi/vt idipsum dicatis oēs. Cornelius
etiā cū ⁊ eleemosyne eius accepte ⁊ preces ei⁹ audite illi
ab angelo nūtiarent: pter doctrine sacramētorūq vni-
tatē ad Petrū iubet mittere: tāꝙ illi ⁊ suis diceret. Ite
ostēdite vos sacerdotib⁹. Nā et cū irent mūdati sunt. Jā
eñ ad eos venerat Petrus: sed tñ ipsi nōdū accepto ba-
ptismatis sacramēto/nōdū spūaliter ad sacerdotes puē-
nerāt: ⁊ tñ infusione spūssctī ⁊ admiratiōe linguarū/co-
rū mūdatio declarata est. Que cū ita se habeāt iā facile
est etiā illud videre fieri posse: vt qsq in eccl'ie societate
doctrinā integrā verāq assequat: ⁊ oia fm catholice fi-
dei regulā disserat: distinguat a creatore creaturā: eoq
manifestet varietate mēdaciorū tāꝙ lepra caruisse: et tñ
ingratus sit deo ⁊ dño mundatori suo: qui elatus supbia
gratiarū agēdarū pia hūilitate nō sternitur/similisq ef-
Rom.j. ficit eis/de qb⁹ apl's dicit. Qui cū cognouissent deū non
sicut deū glorificauerūt aut grās egerūt. Quod eñ dicit
eos deū cognouisse/ostēdit qdē a lepra fuisse mūdatos:
sed tñ statim accusat ingratos. Ideoq tales in nouena-
rio numero tāꝙ imperfecti manebūt. Vnū eñ si addatur
ad nouē/quedā effigies vnitatis implet: quo fit tāta cō-
pletio vt vltra nō pgrediat numerus: nisi rursus ad vnū
redeat: et hec p infinitatē numeri regula custodiat. No-
uē itaq indiget vno/vt quadā vnitatis forma coagulen
tur/⁊ decē sint. Vnū aūt nō eis indiget: vt custodiat vni
tatē. Quāobrē vt illi nouē q grās nō egerūt/reprobi effe
cti/a cōsortio vnitatis exclusi sunt: ita ille vn⁹ q grās egit
vnice eccl'ie significatione approbat⁹ atq laudatus est.
Et q illi erāt iudei: amisisse supbia declarati sunt regnū
celorū: vbi maxime vnitas custodit. Iste vo Samaritan⁹
qd interpretat custos: illi a quo accepit tribuēs qd acce-
pit/et quodāmodo cantans illud de psalmo. Fortitudi-
nem meā ad te custodiam: per gratiarū actionē regi sub
iectus/vnitatem regni humili deuotiōe seruat. Tu aūt.

¶ Dñica decimaquarta. Luce. XVII.

¶ In illo tempore: Dum iret Jesus in hierusa-
lem: transibat per mediam Samariam. Et reli-
qua. Homilia Herici.

[I]Tinera dñi ⁊ saluato
ris nr̄i: tū miraclis/tū etiā mysterijs plena sem
per fuisse: scrōrū euāgelistarū euidētissima decla
rat assertio. Neq eñ locali tātū ambulatiōe explebat ne
cessitudo: verūetiā p hoc saluti aliqd puidebat humane
Ambulabat eñ de loco trāsiēs ad locū/vt oībus subue-
niret/oībus adesset: occurreret singulis/succurreret vni
uersis: hos miraculis/illos pdicationib⁹ ad fidē cogeret
Qui ⁊ idcirco cū diuinitate impleret oia/humanitate lo
co voluit circūscribi: vt assumēdo qd eram⁹/sue nos diui
nitatis participes esse donaret. Verū non satis est si hoc
iter dñi solūmodo carnaliter accipim⁹: ⁊ non etiā si forte
aliqd mysterij lateat inuestigauerim⁹. Iter ergo dñi/trā-
itus est de terris ad celū. Ibat eñ: q mox impleta pas-
sione: trāsito mūdo festinato ad patrē repedabat. Ibat
q de mortalitate ad imortalitatē: de pena ad gloriā: de
cōtēptu ad regnū festinabat. Dū ergo iret in hierl'm: trā-
ibat p mediā Samariā. Memor dñs salutis hūane ob
quā restaurādā celitus aduenerat: instāte iā sue passiōis
articulo ibat in hierl'm ciuitatē: nō reformidans gētem
quālibz atrocē: quālibet sui effusionē sanguinis auxie si-
tientē. In hierl'm erat tēplū dñi: ibi sacerdotiū iudeorū Dignitas hierosolyme.
ibi erat cultus sacre religiōis: ibi etiā ter in anno appare
bat oē masculinū iudeorū scdm pceptū legale: ⁊ iō dñs
sepe adibat illā ciuitatē/cupiēs ibi plurimis annuntiare
verba salutis: ⁊ sua ostēdere miracula. Vt ergo nec iter
illi⁹ a miraculorū pconijs alienū atq immune videret.
¶ Trāseūte illo per mediā Samariā ⁊ Galileā: ⁊ ingre Tex.
diēte quoddā castellū: occurrerūt ei decē viri leprosi: ita
vt erāt legis decreto a cōi domorū vel vrbiū cohabitatio
ne discreti. Samaria nāq ciuitas vel regio illa erat: in q
olim regnū decē viguerat tribuū anteꝙ a cultura dei de
ficiētes/captiuitatē Assyriorum experirent. Illis ergo a
solo pprio in exiliū ductis: terras eorū misse gētes ab Assy
rijs incolebāt. Galilea vo maxima ps erat iudaici regni
in q ⁊ Nazareth fuit (si dici fas est) pria dñi. Pergēs er-
go dñs in Hierl'z ad passionē/q vestigio implēda erat
properās: has ꝙ puincias trāsitu visitabat ⁊ miraculo-
rū insignib⁹ illustrabat. Et dū ingrederet quoddā castel
lū: pulchre scrūs euāgelista castelli hui⁹ vocabulū noia-
tim exprimere noluit: vt ostēderet hos q dño occurrere
leprosos nullā cū hoībus hre societatē: nusqꝙ certū consi
stendi locū. Legis eñ decreto/seqstrati fuerāt a cōsortio
cōmunis habitatiōis. Notandū autē: q nō legim⁹ occur
risse dño istos leprosos in vico aut in castello vel ciuitate
sed poti⁹ in itinere: q lex pcipiebat vt qsqs leprosus esset
per ministeriū sacerdotis ab oi plebe separaret: ⁊ ideo a
cōmuni cōsortio segregati/nō occurrerūt dño in vico aut
in castello/sed potius in itinere. Ingrediēte dño castellū
occurrerūt: q e vicino sanādi erāt. Vn ⁊ auspicati dñm
pceptorē inclamāt: a quo cū salute corpis vite eterne pce
pta suscipiebāt. Sed dñs vt doceret diuine legi semp esse
parēdū/legis a se cōstitute mandatū executus: eos ad sa
cerdotes direxit/dicēs. ¶ Ite ostēdite vos sacerdotibus Tex.
Precipiebat eñ lex vt si qs lepre maculā incurrisset/ ad Leuiti. xiij.
sacerdotē duceretur: vt eius iudicio mūdus vel immun-
dus iudicaret. Prouida ergo dispensatiōe dñs leprosos
ad sacerdotes mittebat/multas ob causas. Primo qdez
vt eis aditū calūniandi obstrueret/illis magis parcens:
q eorū garrula obloquia curāt. Scdo: vt vidētes a dño Sacerdotij dignitas.
leprosos mūdatos/quos ipsi per sacerdotiū ⁊ legē cura-
re nequerāt/aut crederent et saluarent: aut si non crede-
rent/inexcusabiles de ei⁹ aduentu redderent. Tertio/vt
per hoc sancte ecclesie sacerdotiū alti⁹ cōmendaret. Si
eñ illud sacerdotiū qd in typo et figura agebat/adeo ve
nerabile suo tpe extitit: vt ab ipo dño honoraret: multo-
magis hoc qd nūc iam nō in figura/sed in veritate admi
nistratur: reuerendum: ⁊ oi fit honore colendum. Aliter.
Quos vt vidit dixit. Ite ostēdite vos sacerdotibus. In-
ter oēs quos dñs a diuersis infirmitatibus multiplr cu-
rasse narratur: neminē illorū quibus curam impēdit: pre
ter leprosos ad sacerdotē mittere voluit. Cuius rei qui-
dem ad literā facilis est intellect⁹/q patet/illū ideo hoc
egisse: ne calūniantib⁹ sibi aduersarijs/aduersum se ocu
la videret ministrare: dū quererent illū sacerdotib⁹ suis
debitum honorem ac reuerentiā non deferre: presertim cū
leprosorū curatio spāliter a sacerdotibus esset discernen-

da. Si ꝟo spūalis in hoc facto intelligētia requirat̄: con/
stat ꝙ illud sacerdotiū iudeoꝝ/typus erat sacerdotij re/
galis ⁊ christiani: qđ nūc ꝑ dei gratiā in eccl'ia manet: q̄
etiā emūdant̄ ⁊ cōsecrant̄ oēs ad veri sacerdotis mēbra
Tex. pertinētes. ¶ Et factū est dū irent mūdati sunt. Velocē
obediētiā/apte festina sanitas est subsecuta. Et magna
gestū prouidētia/vt anteꝗ̄ ad sacerdotes venirent mun
darent̄: ne si in eoꝝ presentia mūdari eos cōtigisset/arbi
trarent̄ se fortassis eorū ministerio/et nō virtute mittētis
fuisse curatos. Sed hec que ad literā cursim exequimur
Prerogatiua miraculorū christi. plena sacramētoꝝ esse/ipse rerū ordo manifestat. Mira/
cula em̄ dn̄i hoc sibi specialr̄ priuilegiū vēdicāt: vt ⁊ iuxta
historiā veraciter facta credant̄: ⁊ spūaliter excussa/inte/
rius recōditā mysterioꝝ aperiāt suauitatē. Qđ qn̄ agūt
quid aliud ꝙ obstrusis fauoꝝ intimis mella ꝓducimus?
Leprosi ergo isti hereticos nō icōgrue designare possūt.
Lepra nāq ciusmodi est nature: vt cutē quam infecerit
diuersis coloribus respergat. Sic ⁊ heretici vt verū se di/
cere mētiant̄/vera falsis ꝑmiscēt: ⁊ q̄si vnius coloris do/
gma mēdacioꝝ supducta varietate itertingūt: q: si semꝑ
vera ꝓsequerent̄/heretici nō essent: si aūt semꝑ falsa dice
rent nullus eis nisi demētissimus crederet. Permiscēt er
go vt dictū est vera falsis: vt dū veritas supducta recipit̄
latēs intrinsecus falsitatis morb⁹ irrepat: more eoꝝ q̄ ve
nena ꝓpinātes/ora calicis melle liniunt: vt dū melli dul
cedo intēdit̄/virus poculi auidius insumat̄. Aliter. Sed
q: lepra in vna eadēq cute diuersis ꝑmixta coloribus fe/
dū hoiem reddit: nō incōgrue iuxta significationē spūa/
lem leprosoꝝ noīe signant̄ heretici: q̄ vnitatē fidei nō ha/
bētes/diuersis inficiunt̄ erroribus. Sciendū vero est nullā
prorsus esse falsam doctrinā: q̄ nō aliqua sit veritate per/
mixta: ne si aut aperte mēdax fuerit nō recipiat̄: aut si ex
toto vera heretica nō sit. Quēadmodū aūt vulnera vni⁹
corporis cute apparētia/diuersis colorib⁹ carnē obducūt
ita in vniuscuiusq heretici doctrina/falsa veris respergū
tur: vt sub obtētu veritatis/falsitas inimica ꝑualeat. Nā
et qui venena porrigūt/prius melle calicis ora liniūt: vt ꝑ
Venena dāt̄ melle illita. gustū dulcedinis ꝑueniat̄ ad poculū mortis. Huiuscemo/
di aūt pestes auctoritate principū eccl'ie ita sunt ꝓpellen
de: vt auctores eoꝝ a totius christianitatis societate deie
cti magnis dn̄m Jesum vocib⁹ ꝓ salute recipiēda neces/
sario interpellare cogant̄. Et attēdendū/ꝙ sctūs euāge/
lista ipsum quoq numerū signanter expresserit: cū quot
fuerint iudicare curauit. Ait em̄: occurrerūt ei decē viri le
prosi. Pulchra quidē quātitate cōmēdabiles/sed obsce/
na cute deformes. Ergo heretici intra denariā quodam/
modo ꝑfectionē sese iactāt cōprehēsos/dū diuinoꝝ q̄ de/
calogo accipiūt mādatoꝝ/impletores se esse cōfirmāt: et
christiane fidei ꝓfessores se asseuerāt. Delectat nūer⁹/sed
offendit sinistri dogmatis insynceritas. Hoc est qđ ap'ls
ij.tim.iij de talib⁹ ait. Habētes q̄dē speciē sanctitatis: virtutē aūt
eius abnegantes. Hi tales a cohabitatione ciuitatis dei
hoc est a cōione vniuersalis eccl'ie ꝓijciendi sunt: vt saltē
dānati ⁊ ab oīm cōsortio sequestrati: tādē lōgo sue elimi/
nationis tedio fatigati: christū magnis vocib⁹ inclama/
re: ⁊ eū veritatis ꝑceptorē fateri cogantur. Hoc enim est
Tex. quod euāgelista ait. ¶ Steterūt a lōge ⁊ leuauerūt vo/
cem/dicētes. Jesu ꝑceptor miserere nostri. Ideo a longe
steterūt/nec dn̄o appropinquauerūt: q: vt iā dictū est a cō
muni cōsortio separati erāt. Et a lōge stātes leprosi/vocē
ad dn̄m extollūt: ne tumultuātis turbe strepitu possent
aliquaten⁹ impediri. Merito ꝑceptorem iam sanādi vo
cāt: in cuius fide ac doctrina se errasse cōsiderāt. Sed et
in parte spūalis intelligentie: ꝙ congrue Jesum ꝑcepto
rem heretici vocāt: in cui⁹ ꝟbis se recolūt deliquisse: dūq
ad ei⁹ magisterij regulā studiose recurrere festināt: mox
Tex. merent̄ optate salutis beneficia inuenire. ¶ Quos vt vi
dit dixit. Ite ostendite vos sacerdotib⁹. Et factū est dum
irent mūdati sunt. Lepra q̄tuor habet differentias signi/
ficationū. Designat em̄ infidelitatē paganoꝝ: ꝑfidiam iu

deorū/errorē hereticorū: ⁊ maculas grauiū peccatoꝝ. Ab
hac tam multiplici lepra quicūq expiari desiderat: neces
se est ecclesiam adeat: sacerdotes req̄rat: vt ꝑ eorū mini/
steriū/exuatur maculis pctōꝝ: sine quib⁹ cōstat neminē
ab huiuscemodi valitudine posse curari. Qꝛ autē ad sa/
cerdotes leprosi missi sunt: significat: q: cōuersi heretici
sacerdotibus vel ministris sctē eccl'ie sese offerre debent
et praui dogmatis errorē/quasi morbide cutis varietatē
ad examinandū pādere: sicq ab eis fidei catholice regu
lis instructi/pristine mūditie et pulchritudini restituant̄.
Quis enim dominus qui summus pontifex verusq ma Administratio ecclesie.
gister est: interna sui eruditione quod tenendū sit valeat
inspirare: magna tamē dispēsatione vult doctoribus ob/
sequi: vt per hoc qui docēdi sunt profunda humilitate so
lidentur: humiliati vero ad capiēda fidei sacramēta po/ Gal.j.
tiores efficiātur. Si etenī beatus Paulus q̄ diuinis celi/ Act.ix.
tus reuelationibus fuerat instructus: quiq se dicit euan
geliū nō ab hoie neq ꝑ hoiez accepisse: sed per reuelatio
nē Jesu christi: tn̄ miss⁹ est ad Ananiā/vt ab eo fidei veri
tatē acciperet: ⁊ reliqua que ordo eccl'iastic⁹ exposcit im
plere. Quid ꝟo sibi vult qđ anteꝗ̄ ad sacerdotes venis/
sent mūdati sunt? Forte illud presignat/ꝙ multi fide fer/
uētes: dū pro recuperāda aīarū salute doctores sctōs expe
terēt: tāta ꝑueniētes dei grā sunt donati/vt anteꝗ̄ ꝑ ba/
ptismi lauacrū aīe leprā deponerēt: spūsscti illapsu ab ori
ginalibus pctīs emūdari ꝓmeruerint. Hoc in Cornelio
eisq q̄ cū eo erāt impletū est: de q̄b⁹ legitur. Quia dispu Act.x.
tante diu Petro: cecidit spūssctūs super eos q̄ audiebāt
verbū. Et beatus Petrus. Quis inq̄t aquā ꝓhibere pōt
vt nō baptizent̄ hi/q̄ spm̄sctm̄ acceperūt/credētes sicut ⁊
nos. Multiplex em̄ dei mīa hāc prelatis eccl'ie sacerdoti
bus potestatē cōtulit: vt et cōfitentib⁹ penitētie sanctio/
nē darent: ⁊ eadem salubri satisfactione purgatos ad ia/
nuam recōciliationis etiā admitterēt: sic diuine volūta/
tis presidijs ordinatis: vt indulgētia dei nisi supplicatio/
nib⁹ sacerdotū nequeat obtineri. ¶ Unus aūt ex illis vt Tex.
vidit q: mūdat⁹ est: regressus est cū magna voce magni/
ficās deū. Magni meriti ingētisq fidei istū vnū fuisse ex
hoc/vel maxime conijci datur/ꝙ ceteris ingratis rema/
nētibus/ipse solus mūdatori suo gratias acturus redijt:
sacerdotū ad quos missus fuerat cōspectib⁹ sese ostēdere
paruipēdens ꝟo sacerdoti christo/qui est sacerdos incter
nū ꝟm ordinē melchisedech: quiq pontifex pōtificū: ⁊ sa/
cerdos est sacerdotū/sua ora studuit ꝑsentare. Unus iste
qui ceteris ingrate abeūtibus solus redijt: saluatori gra
tias agens/vnius eccl'ie deuotā deo hūilitatē significat:
qui vero deo quotidie grates exoluit: qui a repressis pre/
sumptionis sue cogitationib⁹/infirmitatē suā humiliter
aspicit: de bonis q̄ agit nihil sibi tribuit: sed omnia a diui
na clemētia ꝓcedere confitet̄. Pulchre aūt dicitur: quia
regressus est cū magna voce. Cū magna voce redijt: q:
magnā erga se dei misericordiā mēte ꝑsensit. Recte ma/
gna voce deū magnificās reuersus est: cuius oīpotentiā
in tam subita sui restauratione expertus est. Quo in fa/
cto mēbrū se precipuū sancte eccl'ie ostēdit: qui quotidie Cas⁹ electoꝝ ⁊ reproboꝝ.
christū inter blasphemas hereticoꝝ ⁊ iudeoꝝ voces col/
laudare/eiq gratias agere nō desistit. De quo adhuc re
cte subdit̄. ¶ Quia cecidit in faciē suā gratias agēs. Ca Tex.
sus iste ꝓprie electoꝝ est. Reproboꝝ aūt retrorsum semꝑ
est cadere: iuxta qđ de dn̄i ꝑsecutorib⁹ scriptū est: q: dicē/ Jo.xviij
te dn̄o: ego sum/abierūt ⁊ ceciderūt retrorsum. Et de se/ Genes.
quacib⁹ antichristi/sub figura dan Jacob dicit. Fiat dan xlix.
coluber in via/cerastes in semita/mordēs vngulas equi
vt cadat ascensor eius retro. Qui em̄ retro cadit/ibi ca/
dit vbi quid doli lateat nescit: qui vero in faciem cadit
ibi vtiq cadit/vbi cūcta que fuerint aspicit. Reprobi em̄
retro cadunt: q: dū mala preterita modo ante mētis ocu
los ducere negligūt: postmodū vero retro: hoc est ad sup
plicia eterna q̄ preuidere noluerūt infeliciter deuoluūt.
In faciem vero cadere: est de his que per ignorantiā seu

per negligentiā cōmissa sunt erubescere. Taliter nāq in
Ro.vj. faciē cadētib⁹/Paul⁹ ap'ls loquit̄. Quem ergo fructum
habuistis tūc in q̄bus nūc erubescitis? Qđ ꝟo sanct⁹ euā
Tex. gelista de suo iam studiose interposuit/dicens. ¶ Et hic
erat Samaritanus: nō ex supfluo aut otiose additū repe
rimus/si nois mysteriū consideremus. Samaritan⁹ em̄
interꝑtatur custos. Quo noie aptissime declarat̄ is/qui
percepte dona sospitatis/hūilis ⁊ gratus maluit custo/
dire/ꝙ tumens ⁊ ingrat⁹ amittere. Ideoq veri illi⁹ Sa/
maritani: q̄ saucij vulnera curauit cognomine beatifica/
Judeoꝝ ingratitudo. ri meruit. Et hic erat Samaritan⁹: idest alienigena. Se/
pe legim⁹ in euāgelio: q: gētiles veniētes ad dn̄m vt eū
audirēt/et sanarētur ab eo: sanitate ꝑcepta/grās deo re/
ferre studuerūt: iudei ꝟo iugiter eius miracula vidētes:
et ab eo mūdationē percipiētes/semꝑ ingrati perstiterūt
Spūaliter Samaritan⁹ q̄ interpretat̄ custos/significat
vniuersitatē populi gētilis/ꝑ fidē ad deū cōuersi: q̄ custo
diā habet ad humilitatē cōseruādā. Dum em̄ gentilis po
pulus ad deū cōuersus: oīe bonū qđ hꝫ ei tribuit a quo
accepit ꝓfecto beneficia diuinitus sibi collata vigilāter
Ps̄.lviij custodit decātans cū ps̄. Fortitudinē meā ad te custodiā
Tex. quia tu de⁹ susceptor meus es. ¶ Respōdens aūt Jesus
dixit. Nōne decē mundati sunt: ⁊ nouē vbi sunt? Merito
saluator eos q̄ ingrati perstiterunt quasi ignotos req̄rit/
cū dicit: nouē vbi sunt? Sicut em̄ eos quos elegit scire cō
probatur: ita eos quos reprobat/nō incōgrue nescire di/
Lu.xiij. citur. Unde ⁊ q̄busdā in fine dicturus est. Nescio vos vn̄
stis: discedite a me oēs operarij iniq̄tatis: nō quo deum
aliquid lateat: sed q: impioꝝ vias/quoꝝ figurā isti pretē
dūt leprosi/quasi ignotas reprobat. Sic ⁊ mētiri nescire
vir verax dr̄: qui loqui mēdaciū dedignatur: nō quo si mē
tiri velit: nesciat sed q: falsa loqui veritatis amore contē/
nat. Loquēs ergo dn̄s dicit. Nōne decem mūdati sunt/⁊
nouem vbi sunt? Nouenarius numerus/si vnū in augmē
tū sui percipiat quādā formā vnitatis explet/⁊ in denariū
surgit. Quo numero denario tanta fit cōplecio: vt vltra
illū alius numerus nō excrescat: nisi hic idē denarius re/
petatur a capite/hoc est ab vnitate. Unū ergo ad vnita/
tē suā custodiendā non indiget nouē: nouem vero indi/
gent vno vt quedā effigies vnitatis cōpleatur.i.denari⁹.
Similiter ⁊ illi qui intra vnitatē sancte eccl'ie sunt collo/
cati: qui designant̄ per vnū nō indigent auxilio eorum q̄
extra sunt positi per infidelitatē: illi ꝟo q̄ foris sunt/indi/
gent adiutorio electoꝝ: vt per eoꝝ ministeriū ac interces/
sionē merent̄ sancte eccl'ie incorporari: q̄m aliter salua/
Tex. ri nō possunt. Adhuc quoq de illis qui ingrati remanse/
rant subditur. ¶ Non est inuētus qui rediret ⁊ daret glo
riam deo/nisi hic alienigena. Supra decē mūdatos asse
ruit: nūc aūt neminē dicit inuentum qui rediret et daret
gloriā deo/nisi illū alienigenā. Juxta literā facile est ho/
questio soluitur. minē videri corpore sanatū: et tn̄ persistere ingratū. Spi/
ritualiter aūt mirū est/cur istos dicat esse sanatos: q̄ gra/
tie dei de infidelitate ad fidē cōuertūtur: ⁊ tamē perma/
nere ingratos. Si em̄ perfecte mūdus est aliq̄s ꝑ fidē et
baptismū/quō est deo ingratus: cuius mīa ab infidelita/
te adductus est ad fidē? Et si ingratus/quō mūdus? Sꝫ
sciendū: quia sunt quidā in cōgregatione fideliū q̄ mun/
dant̄: quidē per fidē ⁊ baptismū: ingrati vero persistunt
Rom.j. per bonā operationē. De quibus dicit ap'ls Paul⁹. Qui
cū cognouissent deū/nō sicut deū glorificauerūt aut gra
tias egerūt. Cū em̄ dicit eos dn̄m nouisse: ostēdit mūda/
tos esse a lepra infidelitatis ꝑ baptismū: cuꝫ vero addit/
nō glorificasse eos dn̄m nec illi gratias egisse/accusant̄
ingrati. Nō est inuētus q̄ rediret ⁊ daret gl'iaꝫ deo. Qua
snia et duritiā iudeoꝝ clam percutit: ⁊ gentiū ad creden/
dū facilitatē collaudat. Hinc em̄ in oībus sancti euāge/
lij locis/⁊ iudeos ad fidē tardos: ⁊ gētiles ad fidē impi/
gros/imo paratissimos fuisse inuenim⁹. Hoc in illo bea/
Matt.viij. to Centurione de quo dictū est. Non inueni tātam fidē in
israel. Hoc et in gētib⁹ que circa passionē christū videre

desiderabāt/cōsiderari apertissime pōt. Ait ergo. Nō est
inuētus q̄ rediret ⁊ daret gloriā deo: nisi hic alienigena.
Tamꝗ̄ diceret: ciues oderūt/alienigene amplectuntur.
Judei persequūtur/gētes ambiunt ⁊ venerant̄. Hi labo
rant vt post tot bn̄ficia perimāt: illi certāt vt de ꝑceptis
grās agētes maiorib⁹ digni existāt. ¶ Et ait illi Jesus. Tex.
Surge vade: q: fides tua te saluū fecit. Surge videlicet
a vitijs peccatorū/⁊ vade ad operationē virtutū. Jacen/
tem ⁊ simpliciter se adorantē laudat dn̄s: cūq vt surgat
diuini oris affatu animat: ⁊ qđ ꝑfecte credens/ꝑfecte sal/
uari meruit approbat. Nihilominus ⁊ q̄d illi q̄ redire/vt
grās agerent detractarūt meruerint indicat: q: si istum
fides sua saluauit: illos ꝓfecto infidelitas dānauit. Sed
et illis qui iā de perpetratis pctīs erubescere ceperūt: sur
gendū primo: deinde indicit̄ ambulādū. Prius em̄ quasi Tropologia vtilis.
surgim⁹/cū a peccatis resipiscim⁹: cū male insite consue/
tudini resistim⁹: cū nobisipsis qđ tales fuim⁹ displicem⁹.
Ambulam⁹ vero cum in via mandatorū dei boni operis
gressum ponim⁹: cū virtutū studijs desuetū iam et quasi
ignauū animū exercemus. Spūaliter quoq possum⁹ in
telligere: q̄m si illos qui intra sanctā ecclesiā consistunt/
fides ipsoꝝ saluos facit: ꝓculdubio eos q̄ extra manent
infidelitas eorū damnat. Illud etiā in isto q̄ iacēs an̄ pe/
des dn̄i surgere iubet̄ innuit: q: qui fidē rectā cū hūilita/
tis obseruatiōe tenēt: ac creatori suo se humiliter subdūt
quorū figurā iste pretendit/qui mūdat⁹ ad gratias deo
agendas redijt: per diuini verbi consolationem a pecca/
tis resurgere/⁊ ad opera virtutū exercendo iubentur ac
cedere: donec crescētib⁹ quotidie virtutuꝫ incrementis/
ad illā perfectionē sublimentur: in qua deū deoꝝ in sion ꝑ/
petuo contemplari mereantur. Tu autem.

¶ Dn̄ica decimaquinta. Mat.VI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Nemo potest duob⁹ dominis seruire. Aut enim vnum odio habebit ⁊ alterum diliget: aut vnum sustinebit ⁊ alterum contemnet. Et reliqua. Homilia beati Ambrosij episcopi.

HEc verba diligenter
cōsiderāda sunt. Nā q̄ sint duo dn̄i/deinceps
ostēdit cū dicit. Nō potestis deo seruire ⁊ mā
mone. Mamon apud hebreos diuitie appellari dicūtur
cōgruit et punicū nomē: nā lucrū punice māmon dr̄. Sꝫ
qui seruit māmone/illi vtiq seruit: q̄ rebus istis terrenis
merito sue ꝑuersitatis prepositus: magistrat⁹ hui⁹ secu/
li a dn̄o dr̄. Aut ergo hūc odio habebit hō: ⁊ alterum dili
get.i.deū: aut alterū patiet̄/et alterū cōtēnet. Patiet̄ em̄
durū ⁊ ꝑniciosum dn̄m q̄squis seruit māmone: sua em̄ cu
piditate implicat⁹/subdit̄ diabolo ⁊ nō eū diligit. Quis
em̄ est q̄ diligit diabolū. Sꝫ tn̄ patiet̄/sicut in aliqua do/
mo maiore/q̄ ancille aliene cōiunctus est: ꝓpter cupidi/
tatē suā durā patit̄ seruitutē: etiam si nō diligat eū/cui⁹
ancillā diligit. Alterū aūt cōtēnet dixit/nō odio habebit. Nemo
Nullius em̄ vere cōsciētia deū pōt odisse: cōtemnit aūt.i. deū pōt
nō timet/cum quasi de eius bonitate securus est. Ab hac odisse.
negligentia ⁊ ꝑniciosa securitate reuocat spūssctūs/cum
per ꝓphetā dicit. Fili/ne adijcias pctm̄ ⁊ dicas. Misera/ Eccl'i.v.
tio dei magna est: ignorās/q: patiētia dei ad ꝑniāꝫ te ad
ducit. Cuius em̄ tāta misericordia credi pōt/ꝙ eius q̄ oīa
donat pctā cōuersis: ⁊ oleastrū facit participē pinguedi/
nis. Et cui⁹ tanta seueritas/ꝙ eius q̄ naturalibus ramis Rom.xj
nō pepercit: sed propter infidelitatem fregit illos. Sed
si quis vult diligere deū/⁊ cauere ne offendat/nō se arbi
tretur duob⁹ dn̄is seruire/⁊ intētionē cordis sui rectam/
ab omi duplicitate explicet. Ita em̄ sentiet de dn̄o in bo/
nitate: et in simplicitate cordis queret illum. ¶ Ideo (in Tex.
quit) dico vobis nō habete solicitudinē in aīa vr̄a q̄d eda
tis: neq corpori q̄d induatis: ne forte ꝙuis iam supflua

non querant̄:ppter ipsa necessaria cor duplicet:ꝛ ad ista
cōquirēda nr̄a detorqueat̄ intētio:cū quasi misericordi-
ter aliq̄d operamur.i.vt cū cōsulere alicui videri volum⁹
nostrū emolumētū ibi pori⁹ q̄ illius vtilitatē attēdam⁹
et ideo nobis nō videamur peccare:q: non superflua/sed
necessaria sunt q̄ cōsequi volumus. Dn̄s aūt admonet:vt
meminerim⁹ multo amplius nobis deū dedisse q̄ nos fe
cit et cōposuit ex aīa ꝛ corpe/q̄ est alimētū atq; tegumen
Tex. tum:quoꝝ curā nobis duplicare cor nō vult. ¶ Nōne ani
ma(inq̄t)plus est q̄ esca? Vt intelligas eū qui dedit aīaꝫ
multo facilius escā esse daturū:et corpus q̄ vestimētū.i.
plus:vt similiter itelligas eū q̄ corp⁹ dedit/multo facili⁹
daturū esse vestimētū. Quo loco queri solet:vtrū ad ani-
mā cibus iste ptineat/cū anima incorporea sit:iste aūt ci
bus corporeus. Sed animā hoc loco p ista vita positā no
uerim⁹:cuius retinaculū est alimētū istud corporeū. Se-
Ioā.xij. cundū hanc significationē dictū est etiā illud. Qui amat
animā suā/perdet illā. Quod nisi de hac vita acceperim⁹
quā oportet p regno dei perdere:qd̄ potuisse martyres
claruit cōtrariū hoc preceptū erit illi snīe qua dictum est:
Luc.ix. Quid prodest homini si totū mūdū lucretur:anime aūt
Tex. sue detrimētū faciat? ¶ Respicite(inquit)volatilia celi:
qm̄ nō serūt neq; metūt:neq; cōgregāt in horrea:ꝛ pater
vester celestis pascit ea. Nōne vos pluris estis illis.i.ca-
rius vos valetis:q: vtiq; rationale animal sicuti est hō/
sublimi⁹ ordinatū est in rerū natura q̄ irratiōabilia/sicu-
Tex. ti sunt aues. ¶ Quis aūt vestrū(inquit)curans pōt adij
cere ad staturā suā cubitū vnū? Et de vestimēto quid soli
citi estis:idest cuius potestate atq; dn̄atu factū est/vt ad
hāc staturā corpus vestrū pduceret̄:eius puidentia etiā
vestiri potest. Nō aūt vestra cura factū esse vt ad hāc sta-
turā veniret corpus vestrū/ex hoc intelligi pōt:qd̄ si cure
tis ꝛ velitis adijcere vnū cubitū huic stature/nō potestis.
Illi ergo etiā regēdi corporis curā relinq̄te:cuius videtis
cura factū esse/vt tante stature corp⁹ habetis. Dādū etiā
erat documētū propter vestimētum/sicut datū est ppter
Tex. alimentum. Itaq; sequitur et dicit. ¶ Considerate lilia
agri quomodo crescunt:nō laborāt neq; nent. Dico autē
vobis quoniam nec Salomon in omni gloria sua sic ve-
stitus est/sicut vnū ex istis. Si aūt fenum agri quod ho-
die est/et cras in clibanum mittitur/deus sic vestit:quā-
to magis vos modice fidei? Sed ista documēta nō sic al-
legorice discutiēda sunt:vt q̄ramus quid significēt aues
celi/aut lilia agri. Posita sunt em̄/vt de reb⁹ minoribus
maiora psuaderēt̄:sicut est illud de iudice:q̄ nec deū time
Lu.xviij bat/nec hoiem reuerebat̄:et tn̄ sepe interpellante vidua
accessit/vt eius cām cōsideraret:nō ppter pietatē aut hu
manitatē/sed ne tediū pateret̄. Nō em̄ vllo mō ille iniu-
stus iudex psonā dei allegorice sustinet:sed tn̄ quātū de⁹
qui bon⁹ et iustus est curet deprecātes se:hinc conijci de⁹
voluit/q̄ nec iniustus hō eos qui illū assiduis pcib⁹ tun-
Tex. dunt:vel propter tediū deuitādū pōt contēnere. ¶ Noli-
te ergo inq̄t soliciti esse dicētes:q̄d edemus/aut q̄d bibe
mus/aut quo vestiemur? Hec em̄ omnia gētes inq̄runt.
Scit em̄ pater vester/q: horū omniū indigetis. Querite
primū regnū dei ꝛ iustitiā eius:et hec oīa apponent̄ vo-
bis. Hic manifestissime ostēdit:nō hec esse appetēda tāq̄
talia nr̄a bona:vt ppter ipa debeam⁹ benefacere/si quid
faciamus:sꝫ tn̄ esse necessaria. Quid enim intersit inter
bonū qd̄ appetēdū est:ꝛ necessariū qd̄ sumēdum est:hac
Tex. snīa declarauit/cū ait. ¶ Querite primum regnū dei et
iustitiā ei⁹:ꝛ hec oīa apponētur vobis. Regnū ergo ꝛ in
stitia dei bonū nostrū est:ꝛ hoc appetēdū/et ibi finis con
stituēdus:ppter qd̄ oīa faciam⁹ q̄cūq; facim⁹. Sed q: in
hac vita militam⁹/vt ad illud regnū peruenire possimus
que vita sine his necessarijs agi nō pōt:apponentur hec
vobis inquit:sed vos regnū dei ꝛ iustitiā primū querite.
Cū em̄ dixit illud primū:significauit q: hoc posteri⁹ q̄ren
dū est:nō tpe sꝫ dignitate. Illud tāq̄ bonū nostrum:hoc
tāq̄ necessariū nostrū:necessariū autē ppter illud bonū;

Neq; em̄(verbi grā)ideo debemus euāgelizare vt man-
ducemus:sed ideo māducare vt euāgelizem⁹. Nā si pro-
pterea euāgelizem⁹ vt māducem⁹:vilius habem⁹ euan-
geliū q̄ cibū:ꝛ erit iā bonū nostrū in māducādo:necessa-
riū autē in euāgelizando. Qd̄ etiā aplus phibet cū dicit i.Co.ix.
licere sibi q̄dē ꝛ permissum esse a dn̄o:vt q̄ euangeliū an
nuntiāt/de euāgelio viuant.i. de euāgelio habeant/ea q̄
huic vite sunt necessaria:sed tn̄ se nō esse abusum hac po-
testate. Erant em̄ multi q̄ occasionē hr̄e cupiebāt acqui-
rendi et viuendi scd̄m euāgeliū:q̄bus eā volēs apl's am-
putare manib⁹ suis victū suū tolerauit. De his em̄ alio lo ij.Co.xi.
co dicit vt amputē occasionē:q̄ q̄ etiā sicut ceteri apl'i p-
misso dn̄i de euāgelio viueret:et nō in victu finē cōstitue
ret euāgelizandi:sed magis ipsius victus sui finē in euā-
gelio collocaret.i.vt superi⁹ dixi:nō ideo euāgelizaret vt
perueniret ad cibū:ꝛ si qua sunt talia necessaria:sed ideo
ista sumeret vt illud impleret:ne nō volēs/sꝫ necessitate
euangelizaret. Hoc em̄ improbat cū dicit. Nescitis quo- i.Co.ix.
niā qui in tēplo operant̄/q̄ de tēplo sunt edunt:et q̄ alta-
rio deseruiunt/altario cōparticipant̄? Sic et dn̄s ordina-
uit his q̄ euāgeliū annūtiant/de euāgelio viuere:ego au
tem nullo horū vsus sum. Hinc ostēdit permissum esse/nō
iussum/alioquin ɔtra p̄ceptū dn̄i fecisse tenebit̄. Deinde
sequitur ꝛ dicit. Nō autē scripsi hec vt ita fiant in me. Bo Ibidem
nū est mihi magis mori/q̄ vt gloriā meā quisq̄ inanem
faciat. Hoc dixit:q: iam statuerat ppter quosdā occasio-
nem q̄rētes/manib⁹ suis victū transigere. Si em̄ euāge- Ibidem
lizauero(inquit)nō est mihi gloria.id est si euāgelizaue-
ro vt ita faciāt in me.i.si pp̄terea euāgelizauero vt ad il-
la perueniam:ꝛ finē euāgelij in cibo et potu ꝛ vestitu col
locauero. Sed q̄re non est ei gloria? Necessitas em̄ mihi
(inquit)incūbit.i.vt ideo euāgelizem:q: vñ viuā nō ha-
beo:aut vt acquirā tēporalē fructū de p̄dicatiōe eternoꝝ.
Sic em̄ iam necessitas erit in euāgelio/nō volūtas. Ve
em̄ mihi erit(inquit)si nō euāgelizauero. Sꝫ quō dꝫ euā
gelizare? Scilꝫ vt in ipso euāgelio/et in regno dei ponat
mercedem. Ita em̄ pōt nō coactus euangelizare/sed vo-
lens. Si em̄ volēs(inquit)hoc facio/mercedē habeo:si
autē inuitus/dispēsatio mihi credita est:id est:si coactus
inopia earū rerū que tēporali vite sunt necessaria/p̄dico
euāgeliū/alij p me habebūt mercedē euāgelij/q̄ euāge-
liū ipm me predicante diligūt:ego autē nō habeo/q: nō
ipm euāgeliū diligo:sed ei⁹ p̄ciū in illis tpalib⁹ cōstitutū
qd̄ nefas est fieri:vt non tāq̄ fili⁹ ministret q̄sq; euāgeliū
sed tāq̄ seru⁹ cui dispēsatio credita est:vt tamq̄ alienum
eroget/nihil inde ipe capiat p̄ter cibaria q̄ nō de pticipa-
tione regni/sed ad sustēraculū misere seruitutis dātur ex
trinsecus:q̄ q̄ ꝛ alio loco dispēsatorē se dicat. Pōt em̄ et i.Co.iiij
seru⁹ in filiorū nūerū adoptat⁹/cā rē in q̄ coheredis sortē
meruit/fideliter dispēsare pticipibus suis. Sed nunc vbi
ait:si autē dispēsatio mihi credita est:talem dispensatorē
intelligi voluit/qui alienū dispensat vnde ipse nihil acci-
piat. Ergo quecūq; res propter aliud aliquid querit̄:si-
ne dubio inferior est q̄ id propter quod queritur:et ideo
illud primum est propter quod istam rem queris:nō ista
res quam propter illud queris. Quapropter si euange-
lium et regnum dei propter cibum querimus:prior em̄ fa
cimus cibum/et posterius regnū dei:ita vt si nō sit cibus
non queram⁹ regnū dei. Hoc est ergo primū querere ci-
bum:ꝛ deinde regnū dei id est:hoc priori loco ponere/il-
lud posteriori. Si autē ideo querim⁹ cibū vt habeamus
regnū dei/faciam⁹ qd̄ dictū est. Querite primū regnum
dei ꝛ iustitiā ei⁹:ꝛ hec oīa apponētur vobis. Querētib⁹
em̄ primū regnū ꝛ iustitiā dei.i.hoc p̄ponētib⁹ ceteris re-
bus:vt ppter hoc cetera queram⁹/non debet subesse soli
citudo:ne illa desint que huic vite ppter regnū dei sunt
necessaria. Dixit enim superius. Scit enim pater vester
quia horum omnium indigetis. Et ideo cum dixisset.
Querite primum regnum dei et iustitiam eius non di-
xit. Deinde ergo ista querite/q̄uis sunt necessaria:sꝫ ait:

Hec omnia apponentur vobis:id est:consequēter/si illa
queratis sine vllo vestro impedimēto. Et cum ista q̄ritis/
illinc auertamini:aut ne duos fines cōstituat̄:vt ꝛ regnū
dei ppter se appetatis ꝛ ista necessaria:sꝫ hec poti⁹ ppter
illud vobis nō deerūt:q: non potestis duob⁹ dn̄is seruire
Duob⁹ autē dn̄is seruire conat̄:qui ꝛ regnū dei p magno
bono appetit/ꝛ hec tpalia. Non pōt aūt simplicē hr̄e ocu
lū/ꝛ vni dn̄o deo seruire:nisi quecūq; cetera si sunt neces-
saria/ppter h̄ vnū assumat:idest ppter regnū dei. Sicut
aūt militantes accipiūt annonā ꝛ stipendiū:sic oēs euan
gelizātes accipiūt victum ꝛ tegumentū. Sed sicut nō om
nes ppter salutē reipublice militant/sed ppter illa q̄ acci
piūt:sic non oēs propter salutē ecclesie ministrāt deo:sed
propter hec tpalia que tāq̄ annonam ꝛ stipendia conse-
quunt̄:aut ꝛ ppter hoc ꝛ ppter illud. Sed supra iā dictū
est:nō potestis duobus dn̄is seruire. Ergo simplici corde
tantūmodo ppter regnū dei debemus operari bonū ad
oēs:non aūt in hac operatione/vel solā/vel cū regno dei
mercedē temporaliū cogitare. Quoꝝ oīm temporaliū no
mine/crastinum posuit dicēs. Nolite ergo soliciti esse de
crastino. Non em̄ dicitur crastinus dies/nisi in tēpore vbi
preterito succedit futurum. Ergo cum aliq̄d boni opera-
mur:nō temporalia sed eterna cogitemus. Tūc erit illud
bonum ꝛ perfectum opus. Tu autem.

¶ De eadē dominica. Mathei.VI.

¶ In illo tempore:Dixit Jesus discipulis suis.
Nemo potest duob⁹ dominis seruire. Et reliqua
Homilia Herici de eadem lectione.

DOminus ad hoc ho-
mo factus est:vt nos de potestate tenebrarum
eriperet:atq; regnū deo patri nos faceret. Ait
Lu.xix. em̄ ipse in quodā euangelij loco parabolice loquens. Ho
mo quidā nobilis abijt in regionē longinquā accipe-
re sibi regnū. Quib⁹ verbis nullū alium q̄ seipsum intel
ligi voluit:qui ad hoc de celestibus in hanc erūnarum ac
mortis regionē venire dignat⁹ est:vt imperiū diaboli qd̄
federe quodaꝫ pctī mortisq; eterne pacto persuaserat/dis
siparet:ꝛ regnū suū iustitie ac mansuetudinis legib⁹ exal
taret. Cū ergo iā multi a regno diaboli deficerent:ꝛ edi-
ctis celestibus parētes fidei prompta deuotione subirent
Tex. hac orōne eos rex ille victoriosissim⁹ alloquit̄. ¶ Nemo
pōt duob⁹ dn̄is seruire. Acsi alijs v̄bis ad spūalis militie
disciplinam exhortans dicat. Si perfecte mei imperij iura
eligitis oportet vt p omnia prioris dn̄i seruitiū abnuatis.
Neq; em̄ simul vtrisq; obtēperari pōt/cū cōtraria sibi sint
q̄ ego et q̄ ille precipim⁹. Ego deniq; q̄ sctitatis ꝛ q̄ hone-
statis sunt iubeo impleri:ille turpia omnia atq; honesta-
ti repugnantia p̄cepit exerceri. Ego virtutem armis meū
militem pro mansuetudine humilitateq; seruāda alacri-
ter excipere:ille cogit suos pro superbia mortem insonti-
bus erogare. Quomodo ḡ pōt ambob⁹ par exhiberi fa-
mulatus:quoꝝ dispar est dn̄atus? Hec v̄ba redemptoris
nostri ad curas istius seculi euitādas nos instruunt:vt et
contemnere tpalia/ꝛ celestia studeam⁹ semper appetere
exhortātur. Nemo inq̄t pōt duob⁹ dn̄is seruire. Que snīa
iuxta literā apertissime etiā non exposita claret:q: nemo
scꝫ duob⁹ dn̄is carnalib⁹ ita pōt seruire:vt ambob⁹ equa-
Tex. liter placeat:vtrisq; equalr̄ obsequat̄. Vn̄ sequit̄. ¶ Aut
enim vnū odio habebit:ꝛ alterū diliget:aut vnū sustine-
bit/ꝛ alterū contēnet. Spūali vero intellectu qui sint isti
Tex. duo dn̄i/subsequenter ostendit/cū subdit. ¶ Non pote-
stis deo seruire ꝛ māmone.i.christo ꝛ diabolo. Que enim
Tex. participatio christo ꝛ diabolo:aut q̄ luci ad tenebras? Ad
huc v̄o de duob⁹ dn̄is sequitur. ¶ Aut em̄ vnū odio habe
bit ꝛ alteꝝ diliget:aut vnū sustinebit/ꝛ alteꝝ contemnet.
Vnum odio habebit/scꝫ diabolum:qui odio habēdus est
non per hoc q̄ substantia/sed per hoc q̄ malus est oderit
ꝛ alterum diliget.i.christum:qui velut mansuetus dn̄s so

lūmodo ex affectu p̄cipit amari. Diliges inquiens dn̄m Mat.
deū tuū ex toto corde tuo:ꝛ ex tota aīa tua/ꝛ ex tota v̄tu xxij.
te tua. Aut vnū sustinebit.i.diabolū tāq̄ durū ꝛ immitem
dn̄m. Ipse em̄ durissimis imperijs amatores seculi quatit
ꝛ postq̄ semel hominū dn̄ari potuerit:etiā nolētem inui-
tūq; ad male agēdū compellit:nec sine grauissimis labo
ribus imperata peragūt. Frequēter em̄ exilia/naufragia
vel rei familiaris dāna/ipsam postremo mortē horū gra-
tia perferūt. De talib⁹ scriptura dicit. Vt male agerent la Hie.ix.
borauerunt. Hunc ḡ talem dn̄m sustinent poti⁹ inuiti q̄
seruiunt subditi:q: postq̄ semel ei⁹ super se dominiū spō-
te susceperint:nunq̄ de cetero suis virib⁹/nisi sola dei va-
lidissima manu eripi possunt. Et alterū inquit contēnet
hoc est deū. Et notanda pprietas verborū dn̄i:cum enim
premisisset dicens. Aut vnum odio habebit ꝛ alterum di-
liget:nō est subsecutus econtrario vt diceret. Aut vnū di-
liget.i.diabolum/ꝛ alterū odio habebit.i.deum:q: nulli⁹
conscientia quantūuis peruersissima ad hoc pōt erumpe
re:vt dicat se deum odio habere/aut diabolū diligere. Cō
tēnet vero.i.non timebit. Contēnitur em̄ deus ab illis/q̄
peccantes de impunitate scelerū blandiuntur/putantes
aut nescire sua scelera deū/aut visa statim indulgere:qui
nesciunt q̄ dissimulanda eos diuina bonitas ad peniten-
tiam puocet/dicente apostolo. An nescis q: patiētia dei Rom.ij.
ad penitentiam te adducit? Tu autem s̄m duritiā tuam ꝛ
cor impenitēs/thesaurizas tibi irā in die ire:ꝛ reuelatiōis
iusti iudicij dei. Aliter. Cōuenienter aūt addidit:aut vnū
sustinēdū/hoc est diabolū:aut alterū contēnēdū/vcꝫ deū
Contēnit em̄ deuꝫ/sed tn̄ nō odit q̄squis precepta illius
cōtradicēdo despicit. Sustinet v̄o diabolū/tāq̄ si q̄s du-
rū ꝛ crudelē habeat dn̄m/sed tn̄ non diligit:quicūq; p cu
piditatē diuitiarū illi se subdit:q̄ princeps hui⁹ mundi ha
betur dn̄o dicēte. Venit p̄nceps mūdi hui⁹:ꝛ in me nō hꝫ Jo.xiiij.
q̄cq̄. Sed licet illū sustineat tāq̄ crudelē dn̄m/nō tn̄ dili-
git. Verbi grā. Si q̄s in maiori aliq̄ domo/ancille cuiusli
bet hois potētis copulat̄:etiā si non diligat eū cui⁹ ancil-
lā diligit:ppter vim tn̄ sue cupidinis durā sustinet seruitu
tem/subijciēdo se illi/cui⁹ ancillā sibi cōiunctā diligit:sic ꝛ
hō diligens diuitias/seruus diaboli est:q̄ caput ꝛ p̄nceps
est amatorꝫ mūdi. Diuitias em̄ possidere indifferēs opus
est. Nā nec diuiti obsunt opes si eis bene vtat̄:nec paupe
rem egestas cōmēdabiliorē facit/si inter sordes ꝛ inopiā
peccata nō caueat. Nō potestis deo seruire ꝛ mammone
Māmona apud hebreos vel syros/diuitie interpretātur
latine:punice aūt māmon lucrum dicit̄:vtrūq; autem ad
vnū finem respicit. Et recte auaritiā specialiter posuit:vt
ostenderet manifeste diuitiarū seruos/diaboli quoq; ser
uos existere. Nam ꝛ apostolus auaritiā idolorū seruitu-
tem vocare nō dubitauit dicēs. Et auaritiam que est ido
lorum seruitus. Quo loco solerter notandū/q: non dicit̄ Col.iij.
non potestis deo seruire ꝛ diuitias possidere:sed non po-
testis deo seruire et māmone.i.diuitijs. Multos em̄ san-
ctorum patrū legimus tēporaliter ꝛ diuitias habuisse:et
nihilominus deo deseruisse. Abraam nāq; ditissimus fuit Ge.xiiij.
qui cū trecentis decem ꝛ octo vernaculis/reges q̄nq; bel
lica expeditione superauit:ꝛ Loth fratrē suū a captiuita-
te exemit. Job quoq; ille maximū exemplum patiētie/in Job.i.
ter omnes orientales diuitijs affluxisse/scripture testimo
nio declarat̄. Quid de sāctissimo Dauid dicem⁹:cui ꝛ di-
uitiarū copia:ꝛ imperij magnificētia suppeditabat:eiq;
a subiectis per circūitum nationib⁹ munera deferebant̄?
Sed isti q̄uis habuerunt diuitias:nō seruierunt diuitijs
sed deo:quia nequaq̄ spem suaꝫ diuitijs commiserūt:nec
custodierunt eas vt serui/sed ingenue dispensauerunt vt
dn̄i:tenentes eas in vsu non in desiderio:ꝛ tāq̄ ex latere
sibi datas vtiliter disponentes. Hinc beatus Dauid q̄n in
solio regni constitutus:q̄ nihil in diuitijs fallacibus fi-
deret/ostendebat dicens. Egenus sum et pauper:sicut Ps.xviij.
omnes patres mei. Diuites etiam vel qui erant/vel qui Ps.lxi.
esse poterant alloquens dicebat. Diuitie si affluant/noli-

teco: apponere. Quisquis ergo custodit diuitias vt seruus
⁊ nō distribuerit vt dñs/seruus est diuitiarū: ⁊ seruiendo
diuitijs/seruire cōpellit diabolo: q2 cupiditati diuitiarum
implicat⁹ diabolo se subdit: q̄ merito sue prauitatis terre-
nis reb⁹ prepositus est: ⁊ a dño princeps hui⁹ seculi appel
lat. Quapropter audiāt ista diuites: ⁊ eligāt magis chri-
Doctria sti esse serui ꝙ mācipia diuitiarū. Discāt nō innitendū pre-
pro diui- sentibus/sed spem omnē inserendā perēnibus: solūq3 ad
tibus. hoc velle habere diuitias: vt sit vnde pauperū indigētia
Tex. expleri/vnde sua possint pctā redimi. ¶ Ideo dico vobis
ne soliciti sitis aie vestre q̄d manducetis: neq3 corpori ve-
stro q̄d induamini. Tāꝙ dicat. Quia deo simul ⁊ cupidi-
tatibus mūdi seruire nō potestis: q2 in incerto diuitiaru3
cōfidere nō debetis: ideo dico vobis ne soliciti sitis in ag-
gregandis diuitijs: q̄bus mēs implicita alienat ab amo-
re sui creatoris. Queri vero poterit: vtru3 cib⁹ iste corpore⁹
ad aiam/an ad corp⁹ ptineat: cū cōstat aiam incorporeā/
Joa. xij. cibū vero esse corporeū? Sed aie noie in scriptura sacra vi-
Act. xx. ta presens signari solet: iuxta q̄d dñs alibi ait. Qui amat
aiam suā: hoc est vitā suā/perdet eā. Et apl's Paul⁹. Non
facio inq̄t aiam meā preciosiorē ꝙ me. Ergo ⁊ hic aia hoc
sensu accipiēda est: vt per aiam p̄sens vita intelligat: que
alimentis retinet ⁊ vestib⁹. Cuius vinculū/atq3 concilia
tio quedā est cibus iste corporeus: in cui⁹ causa labor exer
cendus est ad eā sustentandā: solicitudo aūt tollenda: vt
i. Ti. vi. habentes victū ⁊ vestitū his cōtenti simus. Siue aia pro
ipso corpore quo cōtinet est posita/a parte vc3 totū: sicut
Ge. xlvi. legimus Jacob descendisse in Egyptū in aiabus septua-
ginta: cum aias non absq3 corporib⁹ descendisse manife-
stum sit. Ceterū de spirituali cibo ac vestimēto valde nos
oportet esse solicitos. Adhuc tn̄ ipsa verba dñi pondera-
tius perpendenda sunt. Non eñ ait: ne q̄ratis q̄d mādu-
cetis/aut quo induamini: sed ne soliciti sitis: acpropterea
non labor/sed solicitudo prohibita est. Sed cum primo
homini dictū sit. In sudore vultus tui vesceris pane tuo:
quid est quod discipulis/immo cunctis diebus precipit
ne soliciti sint/quid māducare vel bibere vel induere de-
beant? Nūq̄d phibet hoiem laborare: q̄ pri⁹ iussit in sudo
re vultus panē comedere? Nequaꝙ. Cui etiā ad h' exercē
di ruris ⁊ pscindendi agri peritia data est: vt labore ppo
aleret ⁊ vestiretur. Sed in his p̄ceptis dñicis illa differē-
tia attendenda est: vt ea q̄ ad cibum vel indumentū cor-
Differen poris sunt necessaria/vnusq̄sq3 studeat pcurare: deficien-
tia prece tib⁹ his q̄ naturalis fragilitas expetit: vtpote sine q̄b⁹ nō
ptorum. valet subsistere/etiā ipsa vita gemino adiutorio priuata
deficiat. Solicitudinē aūt in his adhibere vetat/q̄d intel
ligit cura superflua. Vñ pulchre hanc veteres ita diffinie
rūt: vt dicerēt solicitudinē esse egritudinē animi cū immo
derata cogitatiōe. Ergo solicitudo q̄si res supflua ⁊ pl⁹
iusto anxia tollit: labor vero q̄si res necessaria exerceri per-
mittit. Intātum deniq3 laboris vsus minime prohibetur
vt psalmista btm̄ dicat q̄ suis laborib⁹ pascit: ⁊ apl's labo-
randū manib⁹ quod bonum est dicit: vt q̄s habeat vñ tri
Eph. iiij. buat necessitatem patientibus. Quapropter labor exer-
cēdus est/vt necessitas eluctet: solicitudo tollēda qua nō
Tex. necessitati/sed cupiditati cōsulit. ¶ Nōne aia plus est ꝙ
esca: ⁊ corp⁹ plus ꝙ vestimētum? Ex his duab⁹ substātijs
cōstat hō/aia vc3 ⁊ corpore. Oē q̄d appetim⁹: aut propter
se/aut pp̄ter aliud appetim⁹. Propter se eñ sapiētia que
de⁹ est/appetēda est: pp̄ter aliud vero si q̄s (vbi gra) ēpla
stra hēc cupiat: nō vt emplastra possideat/s3 vt eo sanitas
corpori prouideat. Nemo vero dubitat maius esse illud q̄d
pp̄ter se/ꝙ illud q̄d pp̄ter aliud querit. Dat ergo hic intelli-
gi animā plus esse ꝙ escā: q2 ad hoc esca reqrit/vt vita pre
sens illa sustentet. Corp⁹ ꝙ plus ꝙ vestimentū: q̄d idcir-
co querit: vt nuditas illo tegat. Admonet ergo nos dñs hac
snīa/vt meminerim⁹ nos multo ampli⁹ nobis deū dedisse
in eo/ꝙ nos cū non essemus/cōposuit ex aia ⁊ corpore: ꝙ
sit alimētū: vt sit sensus. Quia maiora nobis p̄stitit. i. cor-
pus ⁊ aiam: p̄stabit vtiq3 minora/victum vc3 et vestitum.

Quare ergo de minorib⁹ soliciti sum⁹/q̄ maiora pcepimus:
¶ Respicite volatilia celi: q̄m nō serunt neq3 metūt: neq3 Tex.
cōgregant in horrea: ⁊ pr̄ vester celestis pascit illa. Vola-
tilia celi/aues p hūc aerē discursantes appellat. Quicq̄d
celo vicini⁹ est/celū in scripturis nūcupare consueuit. Du
cit nos dñs ad cōsiderāda maiora opera: q̄ten⁹ ex reb⁹ mi
norib⁹/maiora nobis facili⁹ psuaderi possint. Nulli enim
dubiū est ꝙ hō maius sit/ꝙ aliq̄d volatile. Hō ad dei ima
ginem ⁊ similitudinē factus est: volatile vero est quedam
creatura: sed tamen irrationabilis: ⁊ cū moritur/corpore
⁊ anima morit/homo vero ꝙuis moriatur corpe/aia ta-
men viuit deo. Ait ergo. Respicite. i. considerate volatilia ce
li: quoniā nō serunt. i. nō semināt: neq3 metunt: hoc est/nō
colligūt: neq3 cōgregāt in horrea/vc3 in granaria: ⁊ pater
vester celestis pascit illa. i. nutu dei alunt. Si ergo volati-
lia quorū mortalis est aia prouidentia dei creatoris alunt
multo magis homies quib⁹ eternitas repromittit illius Allego-
munificentia gubernant. Quidā plus appetentes sape- ria repro
re ꝙ oportet/voluerūt hunc locum allegorica interpreta batur.
tione discutere: dicentes p volatilia celi angelos designa
ri: qui absq3 vlla cura viuētes/ppetua securitate ⁊ quiete
potiunt: nō attendētes q̄d sequit. ¶ Nonne vos magis Tex.
pluris estis illis? Si ergo his volatilib⁹ quibus nulla colēdi
terras industria: null⁹ de segetū fecūditate prouētus est:
indeficiētē diuina puidentia suggerit alimoniā: turpe est
hoies causa solicitudinis fatigari/q̄bus ⁊ elemētorū tēpe
ries/⁊ terre fecūditas famulat. Et merito taliū imprudē
tia exēplo irrationabiliū auiū coercet: q2 aues nil sibi spe
ciale vēdicant/nesciunt alijs inuidere: hi vero ppria defen
dūt/q̄ cōia amiserūt. Ad suā proinde intuēdā dignitatem
ad considerandā originē reuocant cū subditur. ¶ Nōne Tex.
vos magis pluris estis illis? Nō dicit plures estis: q2 plu-
res ad numerū ptinet/sed pluris ad dignitatē respiciēs. i.
carioris precij estis vos: ⁊ plus ꝙ illa valetis. Illa eñ irra
tionabilia sunt nullo se intellectu regētia: q̄ cū moriūtur/
corpore intereūt ⁊ aia: vos aūt ad imaginē dei conditi: et
ad eternitatē p̄destinati/ac sublimius in rerū natura cō-
positi estis. Debetis ergo quid sitis recolere: ne dū nimis ter
renis dediti estis/in terrena ⁊ infima decidatis. ¶ Quis Tex.
aūt vestrū cogitans/pōt adijcere ad staturā suam cubitū
vnū? Vt facilius psuaderet nobis possibilia sine solicitu-
dine/dedit etiā de impossibilib⁹ exēplū. Quis inquiēs ve
strū cogitās: potest adijcere ad staturā suā cubitum vnū?
Quasi dicat. Si est aliq̄s vestrū q̄ ad staturā suā vnū cu-
bitū adijcere possit: vt vel lōgior vel latior videat: cogitet
⁊ elaboret q̄ ciusmodi est/qualr illud vestiat ⁊ pascat q̄d
ipse sibi adiecit. Ceterū q̄d de⁹ creauit: etiā sine vr̄a solici-
tudine vestire ac pascere pcurauit. Nūc ergo q2 neq3 q̄d deo
minimū est implere potestis: illi⁹ puidētie curā tegendi ⁊
alēdi corpis relinq̄te/q̄ fecit vt ad staturā vestrum corpus
pduceret. Sed q2 de alimētis datū fuerat documētum ex
cōparatiōe volatiliū celi: dandū etiā erat ⁊ de vestimētis
exēplū collatione liliorū agri. Vñ ⁊ sequit. ¶ Et de vesti-
mētis q̄d soliciti estis? Cōsiderate lilia agri quō crescunt. Tex.
Nō laborāt in crescēdo: neq3 nent. i. nō filant/vt suo labo-
re operiant. Quo morali precepto suademur: q2 si etiam Morale
ea que sunt sensu ⁊ ratione carentia/sic dei prouidētia ve documē
stiunt: vt nullo vel vsu ad gratiam egeant/vel ad ornatū tum.
multo magis credas rōnabile3 hoiem si oēm sui spem in
deo collocet/nunꝙ posse egere/eo q̄d presumpserit de fa
uore diuino. Notādū vero ꝙ lilia agri pro oib⁹ herbis agri
dñs posuit: que nō laborant in crescendo/neq3 nent. i. fila
non contorquent: vt pulchra sibi indumenta coaptēt. De
quibus sequit. ¶ Dico aūt vobis q̄m nec Salomon in oi Tex.
gloria sua coopertus est: sicut vnū ex istis. Speciali nota
pro generali vsus est: quod in sequentibus aperitur: vbi
fenum agri euidentissime ponit. Nec illud omittendum
quod quidam doctorū asserūt: nos hic angelorū exemplo
esse premonitos. Dicūt eñ nō otiose accipiēdū ꝙ flos ho
mini: vel certe pl⁹ ꝙ homini i Salomone cōfert: q̄ pro sui

excellētia plus aliq̄d fuit ꝙ hō: adeo vt templū deo cōde-
ret: ⁊ verū Salomonē/hoc est christū mysterio figuraret.
Ergo p lilia/angelorū celestiū expressa est glia: quorū ⁊ cla
ritate ornantur/⁊ odore scītatis delectamur. Hec ergo lilia/
Anago- angelica sc3 illa agmina/nulla solicitudine prepediunt:
gica ex- nullo laboris vsu exercent: sed diuine libertatis gratiā/et
positio. celestis seruant dona nature. Addēdū etiam ꝙ lilia nullū
requirunt cultū: nec erga generationē huius floris/sicut
erga prouentū fructuum ceterorū. Redeat actus in orbē
solicit⁹ labor agricolis. Et licet dimisso flore/id quod ex-
trinsecus est videat arescere/interi⁹ tamen radicis virtu
te alitur: ⁊ mox verni tpis prouocata blāditijs/floris sui
honore vestit. Sic ⁊ angelice dignitates ex ea quam ade
pte sunt originis sue sorte/vt sint semp accipiūt. His ergo
floribus Salomon ꝙꝙ magno decore circūdat⁹ cōponi
non pōt: q2 licet infirmitatē nature corporee virtute qua-
dam mentis ⁊ operū gloria exornaret: nullaten⁹ angeli-
ce potuit cōparari celsitudini: q̄ hūane fragilitatis exps/
incorrupte bonitatis ornatū seruaret. Hāc immortalita-
Mat. tis pulchritudinē: hūc incorruptibilē habitum/in resurre
xxij. ctione se dñs electis daturū repromittit dicēs: Erūt sicut
Tex. angeli dei in celo. ¶ Dico aūt vobis q̄m nec Salomō in
omni gloria sua coopert⁹ est/sicut vnū ex istis. Inter oēs
reges Israelitarum Salomonē ditissimū fuisse regū nar
rat historia. Qui iter reliquas dignitatū diuitias p̄cipue
decore vestiū/ac diuersitate cū p̄ciositate pollebat: adeo
vt singula ministrātiū officia/cū oib⁹ sibi subiectis/pprijs
ac singularib⁹ vterent indumētis. Vñ ⁊ de regina Saba
iij. Re. x. q̄ a finib⁹ terre venerat audire sapientiā eius legit. Cū vi
dēs ordinē ministrorū: ⁊ vestes q̄b⁹ in ministerio vtebant
nō habebat vltra spm̄. Sed ꝙuis tāto honore ac splendo
re vestiū fuerit decorat⁹: nō ē tn̄ tāta pulchritudine coop-
tus/sicut vnū ex istis/subaudit lilijs. Et reuera q̄ textura
aut pictura textriū mulierū/valet florū pulchritudini coe-
q̄ri? Quid eñ sic rubet vt rosa? Quid ita cādet vt lilium?
Jā vero viole colorē pulcherrimū/nulla purpura superare
nulla valet tinctura supgredi. Q̄d aūt ait: nec Salomon
ī oi glia sua coopt⁹ est/sicut vnū ex istis. In oi glia dicit. i.
in magnitudine regni: in deliciarū pulchritudine: velut di
ximus in distinctione ⁊ varietate vestiū. Cur aūt hanc de
Tex. licijs similtudinē premiserit/subdēdo manifestat. ¶ Si
aūt fenū agri q̄d hodie est ⁊ cras in clibanū ignis mittit/
deus sic vestit: quāto magis vos minime fidei. Fenū agri
idē appellat/quod ⁊ superi⁹ lilia agri: oēs sc3 herbas pul
chris colorib⁹ decoratas. Hoc autē aduerbiū q̄d est/cras/
nō sp p succedēti die/sed aliq̄n etiā pro futuro tpe in scri-
ptura poni solet: iuxta illud q̄d Samuel a phitonissa exci-
i. Regū tatus Sauli ait. Cras tu ⁊ filij tui mecū eritis. Et Jacob
xxviij. Exaudiet inq̄t me cras iustitia mea. Sic ergo ⁊ hic q̄d dicit:
Ge. xxx. cras in clibanū mittit/de futuro tpe itelligi d3. Et est sen-
sus. Si de⁹ ea q̄ cito decidūt ⁊ marcescūt/fenū vc3 q̄d ho-
die est in sua viriditate: ⁊ cras in ignē mittit/tanto decore
circūdat: quāto impēsiore diligētia ea q̄ vobis necessaria
sunt prouidebit: q̄ ad eternā hereditatem preparati estis
Quod q2 nō (vt oportet) creditis/sed adhuc ambigitis:
idcirco minime fidei estis. Minimos autē fide appellat
Lu. xvij. aplos: qui necdū fidei pfecte culmē subierāt. Vnde ⁊ dño
Tex. dicebāt. Auge nobis fidē. ¶ Nolite ergo soliciti esse dicētes
q̄d māducabimus/aut q̄d bibemus: aut quo operiemur
Notandū ꝙ nō ait: nolite querere/vel soliciti esse de cibo
aut potu: sed q̄d inq̄t māduceris aut bibatis. Vbi illi p̄pe
Doctria notant: qui in cōgregationib⁹ cōstituti/spreta cōmuniōe
religioso aliorū qui sub vno p̄posito ḡnaliter alunt/aut vestiuntur
rum. lautiora vel austeriora pre ceteris cū quibus habitant ali
menta/siue indumenta requirunt: vt per hoc vel potērio
res ceteris/vel fortiores estimentur. Vtrumq3 sane repre
hensibile/vtrumq3 notabile: quia ⁊ de nimis superbo am
bitu clario gignitur: ⁊ de nimis abiecto ⁊ incultu vestitu
quasi ex religiosa specie/laus ⁊ appetendi fauoris mate-
ries ministrat. Inter vtrūq3 proinde regia via gradien-

dū: vt ne vestis preciosa designet altū: ne vilis notet plus
iusto religiosum. Quibus vero cibi ⁊ vestit⁹ solicitudo cō-
ueniat/intimat cū subinfert. ¶ Hec eñ oia gētes inqui- Tex.
runt. Exceptis paucis iudeis qui legem habentes deum
celi venerabant/relique per vniuersum orbem nationes
idolis seruiētes/gentes appellabātur. De quibus hic lo-
quens dominus dicit. Hec omnia gentes inquirunt. Illi
scilicet deum ignorant qui nesciunt alia cogitare ꝙ terre-
na: quorum est proprie mundanis angi curis: quib⁹ nulla
futurorum spes est: nullus laborum respectus/sed tātum
presentibus delectantur. Comparati enim sunt iumētis
insipientibus: ⁊ similes facti sunt illis. Vos autem aliter
instituti: ⁊ ad celeste3 cōpositi dignitatē/de spiritualibus
⁊ perpetuis cogitate. Nec timendū q2 ista agentib⁹ tem-
poraliū desit vsus bonorū: nec de dei potentia diffidēdum
qui ⁊ melius ꝙ nosipsi nouit quid indigeamus: ⁊ multo
salubrius nobis p̄spicit/ꝙ nosipsi prouidere sciam⁹. Vn-
de ⁊ subditur. ¶ Scit enim pater vester: q2 his omnibus Tex.
indigetis. Hinc quidam superflue dogmatizantes obij-
ciunt. Si deus aiunt anteꝙ petamus scit quibus indige
mus: quid necesse est vt eū pro nostris necessitatib⁹ exore
mus? Ergo frustra scienti loquimur. Quib⁹ respondēdū
est: quia non sum⁹ narratores/sed poti⁹ rogatores. Aliud
est enim nescienti narrare: aliud scientem humiliter exo-
rare. Vult ergo se peti a nobis: qui etiam nouit ea que pe
tere debemus: vt nostra petitio premiū cōsequat. Quid
vero nobis precipuo mentis appetitu/summoq3 studio
sit requirendum/subiecta sentētia perdocemur. ¶ Que Tex.
rite autem primū regnū dei ⁊ iustitiam eius. Primū non
ponitur hoc loco pro numero/sed potius pro quantitate
Primum: id est ante omnia ⁊ super omnia querite regnū Regni
dei. Regnum autem dei in sacris scripturis quatuor mo- dei acce-
dis accipitur. Aliquando eñ significat p̄sentem ecclīam ptio qua
vt illud. Omnis scriba doctus in regno celorum: hoc est druplex.
in presenti ecclesia/similis est homini patrifamilias: qui
profert de thesauro suo noua ⁊ vetera. Aliquando sanctā
scripturam: vt illud. Auferetur a vobis regnum dei: id est Mat.
intelligentia diuinarum scripturarum. Aliquando cele- xxi.
stem patriā: vt Joannes dicit. Penitentiam agite/appro Mat. iij
pinquabit eñ regnū celorū. Aliquādo vero significat ipm
dñm Jesum christū: sicut ip̄e loquitur ad iudeos. Regnū Lu. xvij.
dei intra vos est. i. christus per humanitatem inter hoies
habitat. Et sicut in presenti lectione dicit. Querite p̄mū
regnū dei ⁊ iustitiā eius: siue regnū superne illius ciuitatis
gaudia nuncupat: vbi summa pax/veraq3 tranquillitas:
vbi fructus certaminū/⁊ laborum premia sanctis deben
tur. Hoc regnum dei vite nostre stipendijs queram⁹: ad
illud cōtinue suspiremus: ⁊ pro eius perceptiōe quelibet
dura ⁊ aspera libentissime perferamus. Queram⁹ ⁊ iusti
tiam eius. Justitia eñ regni dei/impletio est mandatorū
dei. Justitia regni dei: est oia caduca ⁊ transitoria sperne
re: iacturam rerum presentiū lucra sequentium reputare
Jlle nimirū iustitiā dei querit: qui bona opera exercens
dictis et preceptis illius in oibus obtemperat. Jta ergo
nobis regnū dei ⁊ iustitiā eius requirentibus: illa q̄dem
summa ⁊ vera bona dabunt: hec vero quasi minima adij-
cientur. Que licet in presenti bona videant media sunt: ⁊
ad illa vera bona si cōparent/iam nec bona dicenda sunt
Dantur ergo sanctis in p̄senti adhuc peregrinatione de-
sudantibus: vt his quasi quodā viatico releuati/ad ea q̄
in patria sunt percepturi bona perueniant. Debet eñ in vsu
haberi temporalitas/in voto eternitas. Nec si assint bo-
na presentia his est animus occupandus: ne nimis inge-
sta onerent: ⁊ quasi ne ad patriā perueniat quodā ponde-
re mentem grauent. Sic ergo parce ⁊ honeste bonis pre
sentibus vti debem⁹: quatenus ex cursis longeui huius
exilij spatijs/sempiternis pfrui valeamus. Ait. ¶ Et hec Tex.
omnia adijcientur vobis. Quia adhuc in hac vita manē
tes/absq3 alimētis ⁊ indumētis illā transire nō possum⁹:
cum premisisset. Primū querite regnū dei ⁊ iustitiā eius:

statim addit. Et hec omnia (subaudiendū bona tempo-
ralia) adijcientur vobis. Ubi notandum ꝙ ideo iubētur
maiora queri. i. regnū dei et iustitia eius: vt minora possint
consequi. i. bona vite presentis. De quibus non dixit dabun
tur, sed adijcientur: tāꝙ videlicet necessaria quibus non
fruamur, sed quasi in itinere positi vtamur.

¶ Dominica.XVI. Luce.VII.

¶ In illo tēpore: Ibat Jesus in ciuitatem q̄ vo-
catur Naim: et ibant cum illo discipuli eius et tur-
ba copiosa. Et reliqua. Homilia bti Ambrosij.

HIc locus vtrimqз re-
dundat ad gratiam: vt et cito flecti diuinam mi-
sericordiā matris vidue lamētatione credamus:
eius pcipue que vnici filij, vel labore vel morte frāgat: cui
tamen vidue grauitatis meritū, exequiarū turba cōcilier
et hanc viduā populorū turba septā, plus videri esse ꝙ fe
minā: que resurrectionē vnici adolescētis filij, suis lachry
mis meruerit impetrare: eo ꝙ sancta ecclia populum iu
niorē a pōpa funeris, atqз a supremis sepulcri, suarum re
uocet ad vitā contēplatione lachrymarū. Que flere phi
betur eū cui resurrectio debebat: qui quidē mortuus in
Quatuor elemēta in corpore. loculo materialibus quatuor ad sepulcrū ferebat elemētis
sed spem resurgendi habebat: q: ferebatur in ligno. Quod
si nobis ante non proderat: tamen posteaꝙ Jesus id teti
git, proficere cepit ad vitā: vt esset indicio salutem popu-
lo p crucis patibulum refundendā. Audito igitur dei ver
bo steterunt acerbi illius funeris portitores: qui corpus hu-
manū letali fluxu nature materialis vrgebāt. Quid em̄
aliud, nisi in quodā feretro: hoc est supremi funeris instru-
mēto iacemus exanimes: cū vel ignis immodice cupidi-
tatis exestuat: vel frigidus humor exūdat: vel pigra q̄dā
corporis habitudine vigor hebetat animorū: vel cōcreta
noster spūs labe, pure lucis vacuus alit mentem. Hi sunt
nostri funeris portitores. Sed ꝙuis suprema mortis spē
vite ois aboleuerint: et tumulo pxima corpora iaceāt de-
functorū: verbo tamē dei iā moritura resurgūt cadauera:
vox redit: reddit filius matri: reuocat a tumulo, eripitur
a sepulcro. Quis iste est tumulus tuus, nisi mali mores? Tu
mulus tuus pfidia est: sepulcrū tuum guttur est. Sepul-
Ps. v. crū em̄ patēs est guttur eorū: vñ verba mortua pferūtur
Ab hoc sepulcro te liberat christus: ab hoc tumulo resur-
ges, si audias dei verbū. Et si graue est pctm̄ qd peniten
tie tue lachrymis ipse lauare nō possis: fleat pro te mater
ecclesia: q̄ pro singulis tāꝙ pro vnicis filijs vidua mater
interuenit. Cōpatitur em̄ quodā spūali dolore nature: cū
suos liberos letalibus vitijs ad mortē cernit vrgeri. Visce-
ad phil. j ra sumus de visceribus eius. Sunt em̄ et spūalia viscera q̄
Eph. v. hз Paulus dicēs. Ita frater ego te fruar in dño: refice vi-
scera mea in christo. Nos ergo viscera ecclesie sumus: qm̄
membra sumus corporis eius, de carne eius et de ossibus
eius. Dolet ergo pia mater. Assistat turba: nō solū turba,
sed etiā multa: cōpatiatur bone parenti. Iā resurgens in
funere, iā liberaberis a sepulcro. Stabunt illi ministri tui
funeris: incipies vitalia loqui: timebūt oēs. Unius enim
exemplo plurimi corrigūtur: laudabunt etiam deum: qui
tanta nobis remedia vitande mortis indulserit.

¶ De eadē dominica. Luce.VII.

¶ In illo tempore: Ibat Jesus in ciuitatez que
vocatur Naim: et ibant cum illo discipuli eius: et
turba copiosa. Et reliq. Homilia Bede psbyteri

SErmo euangelicus qui
precedit narrat qualiter dñs Centurionis pue-
rum obtentu eius magne fidei sanauerit: et quo-
modo ipsius Centurionis: immo in eū omniū gētiū extu-
lerit fidez. Illo igitur digesto miraculo sequitur euange
lista: q: post hec ibat in ciuitatē que vocat Naim. De mi-
raculo pperatur ad miraculū: et quodā pfectu virtutis,
de sanatione paralytici venit ad resuscitationē defuncti
Brō nāqз Hieronymo dicēre didicimus: q: Naim ciuitas
est Galilee prouincie iudeorū, duobus miliaribus distans
a monte Thabor: in quo monte dñs docuit octo beatitu-
dines: et omnia pene mādata noui testamēti. Interptat
vero Naim fluctus vel cōmotio. Cuius porte appropin-
quās dñs, obuium habuit corpus defuncti: qd ad tumu-
landū extra ciuitatē efferebat. In qua ciuitate ferūt chro
nographi esse ecclesiā, que quondā fuerat domus vidue
cuius dñs legitur hic filiū suscitasse. Ibat ḡ dñs virtutis
euentu copiā prebiturus: ibant cū illo discipuli: illi vez fide-
lissimi comites itinerū, cōparticipes laborū: cuius presen
tia pascebant, predicatione instruebantur, miraculis fir-
mabant. Naim aūt ciuitas q̄vt diximus in nostra lingua
d: fluctus siue cōmotio: hūc spiritualiter significat mun-
dū: qui tranquillitate amissa, sp est in fluctuationibus ac
cōmotionibus: et nūꝙ in eodē statu permanens. Unde et
per Psal. dictū est. Cōmouisti dñe terram, et conturbasti Ps. lix.
eam et c. Ergo quasi Naim dñs appropinquauit: qñ nře
fragilitatis humanitate suscepta, visibilis mundo appa
rere dignatus est. ¶ Cū autem appropinquaret porte ci Tex.
uitatis: ecce defunctus efferebat, filius vnicus matris sue.
Et hec vidua erat: et turba ciuitatis multa cū illa. Nō sim
plex hanc mulierez doloris anxietas stimulabat. Vidua
erat: filij solatio destituta fuerat: cuius vtrūqз mortē leuius
tolerasset: si nō vnicus fuisset, si alter q̄ parētis dolorē leni-
ret, supfuisset. Uez hic illa btā erat, ꝙ christi pietate mox
cū receptura erat: quē sortis hūane inclemētia amiserat.
Nec illud sine diuina puidētia gestū est: vt et cū dño et cū
hac muliere multa turba eēt: q̄ gerēdi miraculi, multi fie-
rēt testes: mři etiā diuie potētie laudatores. Quare autē
multa turba ierit cū dño, Joānes euāgelista manifestat Joā. vj.
cū dicit: q: videbāt signa q̄ faciebat. Quia em̄ dñs q̄cūqз
ibat miracula faciebat. i. euāgeliū pdicādo vba salutis an-
nūtiabat: idcirco ibāt cū eo discipuli eius adherētes ei: ibat
et turba copiosa. Hec aūt virtus a saluatore mirabilr patra
ta, iuxta historiā aptissima est. Ceterū spūaliter intellecta
nō modicā edificationē audiētiū mētibus subministrat.
Defunctus em̄ iste iuxta spūalē vel moralē intelligētiā: q̄ ex Mora-
tra portā sue ciuitatis mřis intuētibus est portatus: significat lis expo-
hoiem pctis mortuū: et letifero criminū funere soporatū. sitio.
Qui cū in aia mortuus existat: ipsam tn̄ aie sue mortē nō iā
occultis cogitationū latebris cōtegit: sз sic p ostia ciuitatis:
ita p indiciū praue collocutionis vel male operationis, suā
pessimā vitā malo exēplo ad multorum notitiā pducit: iā
pctā sua erubescēdo nō abscōdit: sз audacior i malū factus
ea imitāda alijs pponit. De talibus ppha dicit. Pctm̄ suuз Esa. iij.
q̄si sodoma pdicauerūt: nec abscōderūt. Et rursuз ad pec
catricē animā. Frōs (inq̄t) meretricis facta est tibi: nolui Hie. iij.
sti erubescere. Per portam vo ciuitatis q̄ defunctus effere
bat: vnus de q̄nqз sensibus itelligit corporis. Quinqз em̄ sunt
notissimi corporis sensus: locis sibi cōuenietibus a natura cō
positi: vez visus, auditus, gustus, odoratus, et tactus. Ciuitas
em̄ vniuscuiusqз aie corpus est eius: in q̄ tāꝙ in ciuitate clau
sa inhabitat. Per huius ciuitatis portas mortuus efferet: cū qs
p aliquē corporis sensum male volūtatis indiciū ostendēs:
mortuū se in aia esse declarat. Qui em̄ (vbi gr̄a) mulierē
ad cōcupiscēdā eā viderit: q̄ sublimes oculos et i fines ter
re porrectos habuerit: iste p oculos suos portas signa sue
mortis emittit. Dū q̄libet aurē suā aperit ad vba otiosa: et
ad cātica turpia vel luxuriosa: siue suscipiēda detractiōis
vba: hic talis aures suas efficit portas mortis aie sue. Qui
odoribus meretricijs et pegrini muris pellicula illectus post
odorē vnguētorū dei currere negligit: hic p nariū ianuam
extrahit mortuus. Qui vo os ad pferēdas in deū blasphe
mias: et disseminādas iter fratres discordias aperit: cuius
os loquitur vanitatem: qui non solum otiosa, sed et noci
uis sermonibus linguā accōmodat: nil aliud iste nisi mor

tem sue aie foris p ostiū oris elatus prodit. Hinc et pphe-
ta, ꝙ hi nostre ciuitatis aditus incaute pateant, deflet di
Hiere. ix cēs. Intrauit mors p fenestras nřas: ingressa est domos
Treñ. iij. nostras. Rursumqз ppheta. Oculus inq̄t meus depreda-
tus est aiam meā. Quēadmodū em̄ si hostis p fenestras
intra vrbē iacula intorqueat, intus clausus sauciat et occi-
dit: ita malignus spūs cū per aliquē de q̄nqз sensibus te-
lū tentationis in mētem adegerit: mox animā a suo statu
deijcit, ac pestifera interemptione perimit. Qui aie pene
tralia irrūpere querēs, figuris se accommodat: pmiscet se
sonis, odoribus se ingerit, inserit saporibus: sicqз dū minus
vigilāter cauet, morti (q̄ secus delectationem posita est)
aditū pandit. Proinde diuina puidentia a nobis est hu-
militer implorāda: vt cūctas nostre ciuitatis portas custo-
diat: q̄s ne seniēs inimicus obsideat, ipse eas contra ma-
chinas illius misericorditer claudat: et in portis nřis laudē
suam iugiter annūtiari pmittat. Non aūt trāseūter est in-
tuendū: ꝙ iuuenis hic defunctus, filius vnicus mřis vidue
fuisse perhibet. Licet em̄ ecclia q̄ est mater cūctorū credē
Ecclesie tiuз, ex multis sit collecta psonis: rectissime quiqз fideliū
vnitas qui fidei christiane charactere attitulāt, filij sunt vnius ma
notatur. tris ecclesie (dico) catholice. Quibus licet etates diuerse,
diuersiqз sint sexus: vnum tamē in christo gratia regene-
rationis efficiuntur, cū fiunt per adoptionē fratres vnici
filij. Sed et vnusquisqз fidelis cū rudimētis imbuit, fidei
filius est: cū vero alios educat, mater. Sic Paulus apo-
Gal. iiij. stolus materno affectu Corinthijs loquebat. Filioli mei
quos iterū parturio, donec formetur christus in vobis.
Tex. ¶ Quā cū vidisset dñs misericordia motus super eam,
dixit. Noli flere. Quia due erant in christo substantie, dei
vez et hominis: idcirco pulchre euāgelista primo dominū
tāꝙ verum hominē, misericordia motū fuisse demōstrat:
ac deinde tāꝙ verum deum cōmemorat mortuū suscitas-
se: vt et in compassione qua vidue misertus est exemplum
nobis imitande pietatis tribueret: et in effectu miraculi,
potentiam diuinitatēqз illius qua etiā mortuū suscitauit
admirandā, predicandāqз proponeret. Noli inquit flere.
Tāꝙ diceret. Noli velut mortuū flere, quem protinus vi
Tex. debis a morte resurgere. ¶ Et accessit et tetigit loculum
hoc est feretrū in quo mortuus ferebat: qd a ferēdo nomē
accepit. Tactu loculi in quo exanimis gestabat, euidens
sue dignationis dedit indiciū. Et q̄dem cū posset solo ver
bo eū vite restituere: maluit primo feretrū tāgere: vt per
hoc et signū clemētie sue daret: et matris vidue delectū me
Tex. rore animū erigeret. ¶ Hi aūt qui portabāt steterunt: vir
tutis effectū mirabilem sustinētes. Cū vidissent em̄ dñm
appropinquantē, qui mortuū ferebāt steterūt, cupientes
miam illius in resurrectione mortui cernere. Sed hec cū
ad literā per se satis emineant: superest vt q̄d mysterij cō-
tineant indagemus. Neqз em̄ a sacramēto psona huius vi
Vidue due pōt esse otiosa: q̄ et grauitatis honestate et cōtinentie
significa merito: necnō et exequiarū frequētia cōmēdata, resuscita
tio pul- tionem vnici filij a dño meruit obtinere. Significat vtiqз
chra. sanctā ecclesiā matrē oim recte credētiū: q̄ verbo dei feta
spūales illi quotidie filios p lauacrū diuini fontis parere
nō desinit. Bene vo vidua hec mulier fuisse d: Vidua q̄si
a viro diuisa dicta: q: iduare greci dicūt diuidere. Et sctā
mater nřa vidua est: q: virū suū christū in carne psentē nō
videt. Postꝙ ei christus vir illius q̄ et redēptor: eius est, p assum-
ptionē hūanitatis abijt in celuз: sancta ecclia tāꝙ vidua
remāsit in terris. Vñ Salomon q̄si in psona mulieris adul
tere: hoc est, hereticorū ecclie de christi absentia sibi blan
Pro. vij. dientis dicit. Nō est vir in domo sua: abijt viā lōginquaз:
sacculū pecunie secū tulit: i die plene lune reuersurus est in
domū suā. Cuius sententie talis est sēsus. Nō est vir in domo
sua: hoc est, p humanitatē nō est christus in ecclesia. Abijt
viā longinquā: q: surgēs a mortuis, celorū sublimia lōge
ab hac luce et habitatione, vasti aeris interiectu distātia
penetrauit. Sacculū pecunie secū tulit: hoc est, carnē suā
thesauro diuinitatis sup celos exaltatā, in patris dextera
collocauit. In die plene lune reuersurus est domū suaз. i.
impleto numero electorū in ecclia, in fine mūdi redituru
est ad iudiciū: vt assumat sibi spōsam suā ecclesiā. Per lo-
culū vo in quo defuncti cadauer baiulabat: cōsciētiā ho-
minis pctōris accipimus: in qua iā desperando sopitus male
quiescebat. Baiuli aūt qui exanimē in feretro: hoc est, su
premo funeris instrumēto ad sepeliendū ferebāt: vel im-
mūda desideria q̄ hoiem ad interitū pertrahūt, accipiun Loculus
tur: vel colloquia mala sociorū male decipiētiū. Qui dum quid in
blādis lenocinijs animā in securitatē mittūt: et male agē telligat.
tibus fauēt: ac p hoc ad peiora promptiores efficiunt, quo-
dāmodo eos superiecta humo operiūt: et ne respirare va
leāt, facto desup telluris aggestu obruunt. De talibus dñs
dicit. Sine mortuos sepelire mortuos suos. Mortui nāqз Luce. ix.
mortuos sepeliunt: dū pctōres peccatoribus adulant. Dño
ergo loculū funeris tangēte, baiuli subsistūt: q: dum dñs
cor hois pctōris per internā inspirationē cōpungit: carna
lia et immūda desideria atqз mala colloquia decipientiū
sociorum continuo conquiescunt: sicqз in semetipsos con
uersi dominum ad vitam vocantem audiunt: vocantiqз
dignis conuersationis sue operibus respondent. Quidā
magistrorum per loculum, lignuз primarie preuaricatio-
nis intelligunt: in quo omnes sub conditione reatus illius
mortui portabamur a quatuor vectibus: que materialia
quatuor significant elementa. Quasi his quatuor vecti-
bus ad interitum raptabamur: cum vel cupiditatū noxio
feruore exestuaremus: vel frigidus luxurie humor inunda
ret: vel pigra hebetudo corporis vigorē obtunderet ani-
morum: seu cum concreta noster spiritus labe vacuam ve
re lucis aleret mentē. Verū dño loculū tangente, acerbi
huius funeris portatores gradū cōtinuerūt: q: dño mor-
talia tāgenti: et in similitudine peccati apparēte: nos q̄ iā tu
mulo pximi eramus, cursu his portatoribus iterdicto resur
gere, pmeruimus. Tumulus em̄ noster mali mores erāt:
tumulus noster pfidia erat. Guttur nostrū, sepulcrū erat:
iuxta qd psalmista de reprobis dicit. Sepulcrū patēs est
guttur eorū. Ab hoc sepulcro tactu christi et auditu vocis
ipsius liberati sumus. Quid em̄ illi est tāgere: nisi miserādo
subuenire? Quid nobis vocē eius audire, nisi pcepta illius
alacriter implere? ¶ Et ait. Adolescens tibi dico, surge. Tex.
Mortuus q̄dē erat ille: sed q: dño oia viuunt, mortuo ve-
lut viuo loq̄bat dicēs. Tibi dico surge. Inter dictum et fa
ctū dñi nulla distātia est. Ipse em̄ dixit et facta sunt: ipe mā
dauit et creata sunt. Et oia q̄cūqз voluit fecit: in celo et in
terra. Audita ḡ voce dñi resedit qui erat mortuus et cepit
loqui. Post resuscitationē suā mortuus loqui cepit: vt vide
licet p hoc vera resuscitatio illius monstraret: quatenus non
phātasma, sed veritas crederet. ¶ Et dedit illuз mři sue.
Resuscitato mortuo et pfecte sanitati restituto, dedit illū Tropo-
dñs matri sue. Spūaliter vo mortuus resider, cū per inter logia vti
nā cōpunctionē a morte aie pctor ad vitā resurgit: et post lis.
letiferū pcti somnū ad bona opa se erigit. Incipit loqui:
cū fidem sancte trinitatis cōfitendo, indicia sue vite alijs
pandit: vel cū verbo exhortationis, atqз exēplo sue cōuer
sationis alios ad penitentiā inuitat. Reddit matri: cum
per sacerdotale ministeriū cōmunioni reformat ecclesie.
¶ Accepit aūt oēs timor: et magnificabant deū. Nouum
et seculis antea inauditū miraculū. Iuste magnus intuē- Tex.
tium subsecutus est stupor: ita vt laudes dei prius ora tacē-
tia repente laxarēt. Quo loco, morale aliq̄d datur aduer
tere. Sicut em̄ resuscitatio corporalis q̄ visibiliter in corpo
re facta est, puocauit hoies vt exterius admirarent: ita et
resuscitatio spūalis que quotidie in aiabus fideliū fit,
admonet nos: vt et interius a morte anime resurgere stu-
deamus. Quanto em̄ periculosior, ac desperatior est mors
anime ad vitam redeūtis: tanto plures illius corrigūtur
exemplo et ad vitam reuocantur. De gradu em̄ sublimio-
re deterius labitur: quo vero lapsus fuerit grauior, eo fit
subleuātis clementia gratior: sicqз dum is q̄ deterius rue
rat erigit, pluribus inde spes salutis generatur. Cōsidere

ij.reg.xi.
Mat. xxvi.

mus nāq beatū Dauid ⁊ Petrū: quoꝝ alter cū eſſet rex ⁊ ꝓpheta in tantā perditionis deſcēdit foueā: vt adulteriū ſimul ⁊ homicidiū perpetraret: alter de gradu apoſtolici culminis ad precipitiū actus eſt trine negatiōis. Qui dū penitētes a morte aīe cito ſurrexerūt, multi penitētes ſalutem meruerunt. Qui quo maioris honoris ⁊ altioris gradus fuerūt, eo periculoſi⁹ ceciderūt: ⁊ quo grauior caſus illoꝝ fuit: eo pietas dñi erigētis gratior in eis emicuit. Quo vero amplior dñi pietas in eis apparuit: eo firmior ſpes ſalutis cūctis ad penitētiā venientib⁹ creuit.

Tex.
Uulgi de chriſto opinio.

¶ Quia ꝓpheta magn⁹ ſurrexit in nobis. Simplices turbe ignorātes legē ⁊ ꝓphetas, aduētum filij dei iudeis repromittētes, cū viderēt deū hoīem inter hoīes corporaliter conuerſantē: ⁊ ex virtute diuine potētie mirabilia opa facientem, putabāt eū vnū eſſe ex ꝓphetis: q̄ in populo Iſraelitico mirabilia facere ſoliti erāt: ⁊ ideo errore decepti clamabāt dicētes. Quia ꝓpheta magn⁹ ſurrexit in nobis. Magnū ꝓphetā non aūt deū, aut dei filiū appellabāt: qr adhuc nubilo ignorātie cecati erāt: ac ꝓpterea in precedētib⁹ ſignāter tales turbatū ſunt vocabulo nūcupati. Turbe eñ erant: qr necdū cū aplis diuinitatis ipſi⁹ intima penetrauerāt. Sed q̄uis cū quadā animi deuotiōe errarēt iſte turbe: nō in toto tñ errabant. In hoc enim errabāt q eū purū hoīem tantum eſſe putabāt: in hoc aūt nequaq̄ errabāt, q eū prophetam eſſe dicebant. Ipſe enim verus erat propheta: quia q̄ ventura erant veriſſima aſſertione predicabat. Nam et ipſe dominus prophetam ſe teſtatur

Lu. xiij.
Mat. xiij.

eſſe cum dicit. Non capit prophetam perire extra Hieruſalem. Et alibi. Non eſt inquit propheta ſine honore, niſi in patria ſua. Propheta ergo erat: cū dominus eſſet prophetarū, ſicut rex regū ⁊ dominus dominantiū. Addunt etiam.

Tex.

¶ Quia dñs viſitauit plebē ſuam. Per iſtum vez qui talia miracula operat: viſitauit deus pater plebē ſuā mittendo verbum ſuum incarnatum in mūdū: quod pia ſubuentione illam redimeret: ⁊ a lōga infirmitate immo a morte qua diutius torpebat liberaret. Nec ſolū tūc plebem ſuā viſitauit: ſed etiā quotidie fideles ſuos viſitat ꝑ euangeliū ſuum, ꝑ dicta prophetarū, atq exempla precedentiū patrū. Uiſitat etiā dñs plebē ſuam: cum vnicuiq electorū per adminiſtrationē ſancti ſpiritus: vel terrorem eterni ſupplicij: vel dulcedinē celeſtis patrie intrinſecus demonſtrat: ⁊ queadmodū a morte aīe reſurgere valeat, occulta inſpiratione edocet.

viſitatio dei expo nitur.

Siue aliter. Uiſitat ⁊ quotidie plebē ſuā: eam quā preſciuit ⁊ preordinauit conformē fieri imaginis filij ſui: cū per internā verbi ſui inſpirationē, ad amorē inuiſibiliū excitat: eorūq mentibus ingerit quāta ſint q̄ eis i celo ꝓmiſſa ſunt gaudia. Incolumitas ſine debilitate: ſalus ſine dolore, vita ſine morte, facilitas ſine impedimēto, ſecuritas ſine faſtidio: vbi electoꝝ oīm ſocietas ſancta: ſolēnitas certa, reqes ſecura, pax vera, vita ꝑpetua. Agamus ꝰ gratias deo patri creatori noſtro: qui priorib⁹ noſtris patrib⁹ merito ſue iniq̄tatis in infidelitate relictis: nouiſſimis hui⁹ ſeculi tꝑibus ſuꝑ nos miſericordiā ſuā cōfirmauit, mittendo filiū ſuum ad redimendū gen⁹ humanū. Agam⁹ etiā grās filio eius dño nr̄o Jeſu chriſto: q̄ ꝑ aſſumptā humanitatē ad nos venire dignatus eſt: ⁊ preceptis ſuoꝝ mādatoꝝ obtēperātib⁹, celeſtem beatitudinē repromittere. Ad quā vt ꝑuenire q̄nq, et cū ipſo feliciter viuere mereamur, adiuuet ipſe qui ⁊ preſentia ſue incarnatiōis nos viſitauit: ⁊ ſanguine ſue paſſiōis miſericorditer redemit. Interea collatis quatuor euāgeliſtarū narrationib⁹: tres mortuos inuenim⁹ a dño ſuſcitatos: q̄uis plures eū reſuſcitaſſe dubiū nō ſit, lꝫ ſcriptuz nō legat. Multi ꝰ ſine dubio ſunt corꝑaliter a dño ſuſcitati. Dicit beatus Aug. Sed nō fruſtra tres cōmemorati: filia ſcꝫ archiſynagogi adhuc intra domū mortua iacens ⁊ iuuenis iſte extra portā ciuitatis delat⁹: ⁊ Lazar⁹ quatriduanus iā fetens. Qui tres mortui ſignificant tria genera hoīm peccatoꝝ: quos hodieq in ſācta eccl'ia a morte aīe ſuſcitat chriſt⁹. Sed videam⁹ q̄ ſunt iſta genera mortuoꝝ. Sunt nāq nōnulli qui male cogitationi cōſentiūt: ⁊ pctm̄ quidē intus in corde habēt: in facto tñ nōdū oſtēdunt. Sed vt ſaluator huiuſcemodi in ſe viuificari poſſe ſignificaret: ſuſcitauit archiſynagogi filiā adhuc intra domū iacentē: quaſi nequitiā delicti in ſecreto cordis latētē. Alij ꝑuerſe cogitationi inherētes, poſt cōſenſum peccati labunt in factū: tāq extra ferētes mortuū: vt qđ latebat in ſecreto, iā appareat in publico. Sed ne iſti quoq ſi peniteant ſint deſperandi, q in dño non poſſint viuificari:

Suſcitatiões miſtice.

dñs iuuenem extra portā ciuitatis delatum ſuſcitauit, et matri reddidit: qr animā a peccato reſurgere faciēs, vnitati ſancte eccleſie reſtituit. Quidā vero non ſolū cogitādo vel faciēdo illicita peccant: ſed ipſa etiā conſuetudine peccādi, ſe quaſi ſepeliendo obruunt. Sed vt etiā talibus ſpes venie nō deeſſet: ſi tñ adſint cogitationes ſolicite: q̄ ſuꝑ eoꝝ ſalute chriſto inuigilent, tāq deuote ſorores: ſuſcitauit Lazarū quatuor iam dies in monumento habentē. Simul etiā vt oſtēderet dñs leuiora peccata que in corde ⁊ cogitatione ſunt, leuioris penitētie remedio poſſe curari: puellā in conclaui iacentem, breui ac facillima iuſſione euocat, dicens. Puella ſurge: quā ⁊ propter facilitatē reſurgēdi, iam mortuā fuiſſe negauerat.

Lu. viij.

Ut aūt demonſtraret grauiora peccata: q̄ abſq verecūdia alijs imitāda proponunt: vel qb⁹ longa cōſuetudine peccatorū ne ſurgere valeat deprimit, ampliori remedio penitentie indigere: elato foras iuueni, plurib⁹ verbis vt reſurgere valeat dicit. Adoleſcēs tibi dico ſurge. Lazarū vero reſuſcitatur⁹, clauſtra monumenti refelli precepit: fremuit ſpū: rurſum fremuit, lachrymat⁹ ē, ac voce magna clamauit. Lazare veni foras. Quartus ṽo mortuus dño a diſcipulis nūtiatur: ſed hūc non reſuſcitauit: qr defuerunt viui qui ꝓ eius vita dñm precarent. Qui mortu⁹ eos ſignificat, de qbus Joānes ait. Eſt pctm̄ ad mortez: nō pro illo dico vt roget quis. Peccatū enim ad mortē, eſt in peccato vſq ad mortem perſeuerare. Quicūq ergo in aliqua ex ſupradictis tribus mortibus anime ſe iacere cognouerit: peniteat neceſſe eſt factorum: ⁊ fidelium preces ſibi coniungēs, diuinam iugiter precetur clemētiam: vt celeriter ad vitam reſurgere mereatur eternam. Tu autem.

Lu. vij.
Joan. xi.
Mat. viij.
j. Joā. v.

¶ Dominica. XVII. Luce. XIIII.

¶ In illo tempore: Cum intraret Jeſus in domum cuiuſdā principis phariſeorū ſabbato manducare panem: et ipſi obſeruabant eum. Et ecce homo quidā hydropicus erat ante illum. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede preſbyteri.

Hydropis morbus ab aquoſo humore vocabulū trahit. Grece eñ hydor aqua vocat. Eſt autē humor ſubcutane⁹ de vitio veſice natus, cum inflatione turgente et anhelitu ferido. Propriūq eſt hydropici: quāto magis abūdat humore inordinato: tanto ampli⁹ ſitire. Et ideo recte cōparatur ei quē fluxus carnaliū voluptatū exuberās aggrauat. Cōparat diuiti auaro: qui quanto eſt copioſior diuitijs qbus non bene vtit: tanto ardentius talia cōcupiſcit. ¶ Et reſpōdens Jeſus dixit ad legiſperitos ⁊ phariſeos

Tex.

Licet ſabbato curare? At illi tacuerunt. Quod d' reſpondiſſe Jeſus, ad hoc reſpicit quod premiſſum eſt: ⁊ ipſi obſeruabant eū. Dñs eñ nouit cogitationes hoīm. Sꝫ merito interrogati tacent, q̄ cōtra ſe dictū quicquid dixerint vident. Nā ſi licet ſabbato curare: quare ſaluatorē an cura obſeruant? Si nō licet: q̄re ipſi ſabbato pecora curāt?

Alluſio miraculi ⁊ doctrine.

¶ Ipſe ṽo apphēſum ſanauit ac dimiſit. Prouida diſpēſatiōe dñs ante legiſpitos ⁊ phariſeos hydropicū curat: ⁊ mox cōtra auaritiā diſputat: vt vez per huius corporis egritudinem, in illis exprimeretur egritudo cordis: denīq poſt multa diſputationis eius hortamenta, ſubiunctum eſt. Audiebant autem hec phariſei qui erant auari, et

Lu. xvj.

ri, ⁊ deridebāt eū. Hydropicus quippe quo amplius biberit, amplius ſitit. Et oīs auarus ſitim multiplicat: q̄ cū ea que appetit adeptus fuerit, ad appetēda alia ampli⁹ anhelat.

Tex.

¶ Et reſpōdēs ad illos dixit. Cui⁹ veſtrū aſin⁹ aut bos in puteū cadet: et nō cōtinuo extrahet illum die ſabbati? Sic obſeruatores ſuos phariſeos conuincit: vt eoſdē etiā auaritie cōdemnet. Si vos inquit in ſabbato bouē aut aſinum aut aliud quodlibet aīal in puteū decidens eripere feſtinatis nō aīali, ſed veſtre auaritie cōſulentes: quāto magis ego hoīem q̄ multo melior eſt pecore liberare debeo? Cōuenienterq hydropicum aīali qđ in puteū decidit cōparauit: hūore eñ laborabat. Sicut illā mulierē: quā decē et octo annis alligatā dixerat: ⁊ ab eadem alligatiōe ſoluebat: cōparauit iumēto qđ ſoluit, vt ad aquā ducat.

Lu. xiij.

Et bñ vtroq loco bouē poſuit et aſinum: qr ſiue ſapiētes q̄ſq ⁊ hebetes: ſiue vt ſupra dictū eſt vtrūq ꝓplm eos ſignificare ſentiam⁹: eū videlꝫ cui⁹ ceruicem iugū legis attriuit: atq eū quē q̄libet ſeductor reperit q̄ſi brutū aīal atq nulla rōne renitēs, q̄ voluit errore ſubtraxit: oēs ſaluator aduenīes ſathane vinculis aſtrictos: oēs in vno cōcupiſcētie puteo dimerſos inuenit. Nō eñ eſt diſtinctio. Oēs eñ peccauerūt ⁊ egent gl'ia dei: iuſtificati gratis ꝑ gratiā ipi⁹, per redēptionē q̄ eſt in chriſto Jeſu.

Ro. iij.
Tex.

¶ Dicebat aūt ⁊ ad inuitatos parabolā: intēdēs quō primos accubit⁹ eligerēt dicēs ad illos. Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias, nō diſcūbas in primo loco. Apta q̄dē ad litterā eſt hec admonitio ſaluatoris: docēs hūilitatē nō ſoluz apud deū, ſꝫ etiā apud hoīes eſſe laudabilē. Sꝫ qm̄ hanc euāgeliſta nō fruſtra parabolā vocat: breuiter intuēdum q̄d etiā myſtice ſignet. Nuptias appellari chriſti ⁊ eccl'ie coniūctionē multis locis apparet: e qb⁹ vnū eſt. Nunquid poſſūt filij nuptiarū q̄diu ſpōſ⁹ cū illis eſt ieiunare. Aliud Sīle factū eſt regnū celoꝝ homini regi: q̄ fecit nuptias filio ſuo: ⁊ miſit ſeruos ſuos vocare inuitatos ad nuptias.

Mar. ij.
Matt. xxij.

Has ergo nuptias q̄ſquis inuitat⁹ adierit i. eccl'ie membris ſe fidei grā coniūxerit: nō diſcūbat in primo loco: hoc eſt nō ſe de meritis gloriādo: q̄ſi ceteris ſublimior extollat: ⁊ q̄dē ſtudeat iuxta alteri⁹ loci parabolā veſte nuptiali veſtir⁹: hoc eſt ṽtutū fulgore coruſc⁹ apparere: ſꝫ iparuz habitū ṽtutū loco deuote hūilitatis adornet.

Matt. xxij.
Tex.

¶ Ne forte honoratior te ſit inuitat⁹ ab eo: ⁊ veniēs is q̄ te ⁊ illuz vocauit dicat tibi: da huic locū: et tūc incipias cū rubore nouiſſimū locū tenere. Honoratiori poſt inuitato locum dat ille: q̄ de lōge ſue cōuerſatiōis cōfidētia ſecurior: fetus cita illoꝝ q̄ ſe in chriſto ſecuti ſunt agilitate preit. Et cū rubore nouiſſimū locū tenet: qñ de alijs meliora cognoſcēs quicq̄d de ſua opatiōe celſum ſentiebat humiliat dicens ſibi cū ꝓpha. Egēs ſum ego: ⁊ in laborib⁹ a iuuētute mea exaltat⁹ aūt hūiliat⁹ ſum ⁊ cōfuſus.

Tex.
Eccl'i. iij

¶ Sꝫ cū vocat⁹ fueris: vade ⁊ recūbe in nouiſſimo loco. Quanto magn⁹ es inq̄t: hūilia te in oībus. Et pſalmiſta gl'iat. Humiliat⁹ ſū vſq quaq dñe: viuifica me ſm ṽbū tuū. Manifeſte ſignificans: ita ſe a dño poſſe viuificari, ſi de ſuis ipe virtutib⁹ humilia ſentiret.

Tex

¶ Ut cū venerit q̄ te inuitauit, dicat tibi. Amice aſcende ſuperi⁹. Ueniēs dñs quē humilē inuenerit: amici noīe bñficans, ſuperi⁹ aſcēdere ꝑcipiet. Quicūq eñ humiliauerit ſe ſicut puulus: hic eſt maior in regno celoꝝ.

Matt. xviij.
Tex.
Prou. xx

¶ Tūc erit tibi gl'ia coraz ſimul diſcūbētibus. Pulchre dicit: tūc erit tibi gl'ia: ne nūc q̄rere incipias: qđ tibi ſeruat i fine: qr ſicut Salomō ait. Hereditas ad quā feſtinat in ꝑncipio: in nouiſſimis bñdictione carebit. Poteſt aūt ⁊ in hac vita intelligi: q̄ in nouiſſimo loco recumbēs inuenit, dño veniēte ſublimat: qr quotidie dñs ſuas nuptias intrat: quotidie mores, ſedes, habit⁹ conuiuantium dijudicat: et ſuperbos deſpiciens, humilibus ſepe tanta ſui ſpiritus munera preſtat: vt eos merito ſimul diſcumbentiū: hoc eſt in fide quieſcentium cetus vnanima admiratiōe glorificet: ſtupenſq in auctoris ſui laudatione ꝓſiliat dicēs. Mihi aūt nimis honorificati ſūt amici tui de⁹: nimis cōfortat⁹ eſt principat⁹ eorum.

Tex.

¶ Quia omnis q̄ ſe exaltat humiliabit: ⁊ q̄ ſe humiliat exaltabit. Et ex hac cōcluſione manifeſte claret precedentē dñi ſermonez typice intelligendū. Neq eñ mox oīs q̄ ſe coram hoībus exaltat humiliabit: aut q̄ ſe in cōſpectu hominū humiliat, exaltabit ab eis. Sed ecōtrario nōnūq qui ſe vel in apice dignitatis, vel in alia qualibet acq̄rēda gl'ia ſubleuat, vſq in finē exaltari nō ceſſat. Sift ⁊ humilis q̄libet ac verecūdus: in ſua qua contentus eſt vſq ad vite terminū mediocritate ꝑſeuerat. Et ideo iuxta veritatis ſniam: omnis qui ſe incaute de meritis alleuat, hūiliabit a dño: ⁊ qui ꝓuide ſe de benefactis humiliat, exaltabitur ab eo. In eūdem ꝓculdubio ſenſum premiſſus ſermo redēptoris quo primos in nuptijs accubitus queri vetat, cōgruit.

Tex.
Monitio ſalubris.

¶ Dicebat aūt ⁊ ei q̄ ſe inuitauerat. Cū facis prādiū aut cenā, noli vocare amicos tuos, neq cognatos, neq fratres tuos, neq vicinos diuites. Fratres, amicos et diuites alterutrū conuiuia celebrare, nō quaſi ſcel⁹ interdicit: ſꝫ ſicut cetera neceſſitatis hūane cōmercia: vbi ⁊ petores petōrib⁹ fenerātur, vt recipiāt equalia, ad ꝓmerēda vite celeſtis premia nil valere oſtēdit. Deniq ſubiūgit.

Tex.

¶ Ne forte ⁊ ipſi te reinuitent, ⁊ fiat tibi retributio. Nō ait: ⁊ fiat tibi pctm̄, ſꝫ fiat inq̄t tibi retributio. Cui ſimile eſt qđ alibi dicit. Et ſi bene feceritis his q̄ vobis benefaciūt: q̄ vobis eſt grā? Neq hic dicit, pctm̄ eſt vobis: ſꝫ q̄ vobis eſt grā? Siq̄dē ⁊ petores hoc faciūt: q̄uis ſunt quedā mutua fratrū, amicoꝝ, cognatoꝝ, vicinorūq diuitū conuiuia: q̄ nō ſolū in preſenti retributionē, ſed ⁊ dānatiōnē ꝑcipiūt in futuro. Deniq ab apl'o inter opa tenebrarū annumerant. Sic vt in die inq̄t honeſte ambulemus, nō in comeſſationib⁹ ⁊ ebrietatib⁹.

Luc. vj.
Ro. xiij

Comeſſationes quippe ſunt luxurioſa cōuiuia: q̄ aut collatione oīm celebrant aut vicib⁹ ſolēt a cōtubernalib⁹ exhiberi: vt neminem pudeat inhoneſte aliq̄d dicere aut facere: qr ad hoc cōueniūt, vt feda illic copia cōgerat vini: ⁊ incitet libidinis diuerſa voluptas.

Tex.

¶ Sed cū facis conuiuiū, voca pauperes, debiles, claudos, cecos, ⁊ beat⁹ eris: qr nō habēt retribuere tibi: retribuet eñ tibi in reſurrectiōe iuſtoꝝ. In reſurrectiōe iuſtoꝝ dicit: qr etſi oēs reſurgāt: eoꝝ tñ non immerito q̄ſi ꝓpria cognominat: q̄ in hac ſe beatos non dubitāt eſſe futuros. Ergo q̄ pauperes ad cōuiuiū vocat in futuro ꝑmiū accipiet. Qui amicos frēs ⁊ diuites vocat, recipiet mercedē ſuā. Sꝫ etſi hoc ꝓpter deū facit, in exēplo btī Job ſicut cetera fraterne dilectiōis officia, ipſe q̄ iuſſit remunerat. Qui guloſos ac luxurioſos ꝓpter laſciuiā inuitat: pena in futuro plectet eterna.

Tex.
Error cherinti refutat.

¶ Hec cum audiſſet quidā de ſimul diſcūbētib⁹ dixit ei. Beat⁹ q̄ mālducabit panē in regno dei. Panis q̄ manducat in regno dei: nō iuxta Cherintū corporalis intelligēdus eſt cibus: ſed ille vtiq q̄ ait. Ego ſum panis viuus q̄ de celo deſcendi. Si q̄s manducauerit ex hoc pane, viuet in eternū. i. ſi quis mee incarnatiōis ſacramēto ꝑfecte incorporatus, mee diuine maieſtatis viſiōe frui meruerit: hic perpetua vite immortalis beatitudine gaudebit. Tu autem.

¶ De eadem dñica. Luce. XIIII.

¶ In illo tempore: Cum intraret Jeſus in domum cuiuſdam principis Phariſeorum. Et reliqua. Homilia Herici.

Eternus atqꝫ inuiſibilis rerū conditor: humanū genus qđ ꝑ lōga ſeculi trāſcūtis ſpatia mortis ꝑpetue legib⁹ aſtrictū erat ſaluare diſponēs: nouiſſimis tꝑib⁹ hō fieri dignatus eſt, mirabili ordine, mirabili prorſus ⁊ natiuitate: vt hoīes quos iuſtitia cēſente dānauerat, clemētia dictante redimeret. Et vt maiorē circa nos ſue pietatis allegaret inſtātiā: nō ſolū hō: verūetiā pauꝑ ⁊ hūilis hō fact⁹ eſt: vt nr̄e cōdeſcēdendo paupertati, ſuarū nos diuitiarū participes eſſe donaret. Deniq intātū pauꝑ ꝓ nobis fact⁹ eſt: vt ne tuguriū quidē ad ſubeūdū hr̄et: iuxta qđ ipſe alibi ait:

Luce.ij. Vulpes foueas hñt: ⁊ volucres celi nidos: filiꝰ aũt hoīs nō hz ybi caput suū reclinet. Hæc de cā dignabaꝫ hoīz adire cōuiuia: non quo affectaret epulas mortali manu apparatas: ꝫ quo saluꝝ doceret fideꝫ reꝛeret. Ad hoc se se festis hoīm facile vocabꝰ imperiebat: vt ⁊ cōuiuas miraculis illustraret: ⁊ familie q̄ intra dñoꝝ edes seruitio occupate erant: nec liberā accedēdi ad eū copiā habebāt per hanc occasionē verbū salutis audirent: ⁊ auctoꝛe sue saluatiōis agnoscerēt. Nullā em̄ cōditionē spꝛecuit: aut a sua mia indigna ducit: q: miseꝛet oīm: ⁊ nihil odit eoꝝ q̄ fecit: filiterq; de oīb⁹ illi cura est. Jrē aliud exoꝛdiū. Adibat dñs carnalia hoīm cōuiuia: nō rā vt exterioꝛib⁹ ministrāti⁹ epulis vesceꝛet: q̄ vt ipse q̄ est panis de celo descēdens/auditeꝛib⁹ suis dapes supni cōuiuij erogaret. Nō inde verū esse ꝓbatur q: vbicūq; p̄sulturus resedit: aut docuit aliq̄d/aut signa patrauit. Nō factū in hoc cōstat cōuiuio de quo p̄sens lectio texit: in quo ⁊ miraculū ꝓpetrauit/⁊ p̄dicationē exhibuit. Agebat etiā hoc clemētissimo pietatis affectu: vt familia q̄ seruiture dñoꝝ semp occupata/libere ad illū vbicūq; esset cōfluere neq̄bat: ipso ad habitacula dñoꝝ dignāter veniēte: in p̄sentia illiꝰ cōiter frui et doctrinis reficiꝛ et miraculis possent letificari. Simul etiā noui restamēti futuris p̄dicatoꝛib⁹ auctoꝛitatem p̄ferebat: quaren⁹ ꝓbū salutis dñi ⁊ subiectis: liberis ⁊ seruis: superioꝛib⁹ ⁊ inferioꝛib⁹/oibus absq; differentia psonarū imptirēt: ⁊ ab his quib⁹ verbū vite nūciabāt: humanitatis obsequia nō refugeꝛēt exhiberi sibi digno cōmercio: vt quib⁹ spūalia seminant/eoꝝ carnalia metāt

1 Cor.ix. Ut ergo dñs sue dispēsationis impleret officiū/intrauit in domū p̄incipis phariseoꝝ māducare panē. Dies sabbati sacerrim⁹ ⁊ ritu veteri celeberrim⁹ habebaꝫ: in quo ab oi ope cessantes/meditationib⁹ ⁊ cōmuniꝰ indulgebant. Cui⁹ obseruationē mos chꝛistian⁹ ad diē dñicū cōpetentius trāstulit/ob reuerētiā dñice resurrectiōis. Dō aũt vocato ad p̄incipis cōuiuiū dño dicit. ¶ Et ipse obseruabāt eū: de scribis et phariseis subintelligendū est: q̄ ad hoc aderāt: vt eū pot⁹ potuissent reprehendere duplici videl⁊ malignitate. Ut siue curaret hydropicū/ dānaret illū quasi legis cōtēptoꝛē ⁊ sabbati violatoꝛē: siue nō curaret/arguereꝛ eum impicratis vel impossibilitatis. Sicut em̄ boni dñs seqbāt/ vt ei⁹ p̄dicationē audirēt ⁊ miracla viderēt: sic ecōrario scribe ⁊ phariseꝰ aderāt: vt eū i suis actib⁹ potuissent calūniari. Obseruare dicim⁹ honesteꝛ vigilāter custodire. Obseruabāt ergo eū: hoc est q̄ calli/ de reprehēsioni ei⁹ intrēdebāt. Quare ꝓo eū obseruarēt/ex eo q̄d sequit aiaduerti pōt. ¶ Et ecce inq̄t homo hydropicus erat ante illū. Quia em̄ sabbatū erat/cōsiderabat vtrū languidū eo die curaret nec ne: Etsi q̄dē curaret/dicturi erāt. Nō est hic homo a deo/q̄ sabbatū nō custodit. Si ꝓo eū curare noller: infamarēt eū impossibilitare. Ecce (inquit euāgelista) homo hydropicus erat ante illum Hydropis modus: quē latini veternū nūcupant/ ab aq̄ trahit oꝛiginē noīs: q: grece hydoꝛ aqua dicit. Est ꝓo intercutaneus modꝰ ex interruptiōe veseice natꝰ/ tumoꝛ ex ventris ⁊ anhelitus feroꝛē faciēs. Habetq; hoc ꝓpꝛium vt quo amplius biberit/eo magis noxiam in se sitim exciter. ¶ Et rñdens dixit ad illos. Si licet sabbato curare. At illi tacuerūt. Ipse ꝓo appꝛehēsum egrū sanauit eum/ ac dimisit. Dō rñdisse dicit ad eos q̄ nihil diꝛerant: ad illud respicit q̄d p̄missum est: ⁊ ipi obseruabat eum. Qui em̄ nō min⁹ cogitabaꝫ q̄ opa intueꝛi: nō immerito sic ad cogitata quasi ad dicta vel facta rñdit. Interrogantur nō quo eoꝝ dñs spectaret sniam: sed vt ex sua meli⁹ respōsione vel taciturnitate cōfutenē. Vñ illi vndiq; cōclusos se aspicientes/merito interrogari tacuerūt. Quicq̄d em̄ diꝛisset/ntra se dictū videbāt. Si diceꝛēt licet: audituri erāt quare ergo me obseruat? Si aũt diceꝛēt/ nō licet: nec sic euadere poterāt. Nā diceret illis dñs: q̄d ⁊ subide eos obiecit. Quare vos vestra pecoꝛa curatis sabbato: Sua ergo eos cōsciētia repꝛessos ⁊ tacentes inspiciens: apꝛehensum egrū sanauit ac dimisit. Jdeo sanauit dñs hydropicū ante p̄sentiā scribarū ac phariseoꝝ: vt ostēderet eis/ q: sicut ille sanatus est corpoꝛe: ita illi si in eū crederevel/lent/in aīa sanari potuissent. Pudēri sane dispensatione dñs ante legisperitos et phariseos hydropicum curat/ et mox cōtra auaritiā disputat: vt per illā egritudinē quā ille patiebatur in coꝛpoꝛe: designaret illoꝝ infirmitatem qua tabescebāt in mente. Mystice vero hydropicus iste ipm iudeoꝝ significat populū: q̄ pessimo quodā veterno auaritie ⁊ libidinis pgrauaꝫ erat. Nihil em̄ auari⁹ gente iudeoꝝ erat: nihil ad libidinē p̄ni⁹. Hoc morbo aſſluebant eos Balaā hariol⁹ pcognouerat: qñ Balach hmōi cōfiliū dederat: vt eos p mulierū pulchꝛitudinē idolatrie p̄stitueret. Dō vere de spirituali dicim⁹ fornicatiōe: cui adeo eadē plebs inseruiuit: vt meretricis pcacis et adultere noie mulieris p ꝓpheꝛā appelleꝰ. Hydropicus vero qui sanaꝰ/synagogā p̄figurat. In qua pars illi⁹ populi fide a noxio auaritie et libidinis humoꝛe liberata est: adeo vt post christi ascēsionē/quotquot ex eis domoꝝm vel agroꝝ possessoꝛes erāt vēderes q̄ habere poterāt/ p̄ciū ante pedes apl̄oꝝ deferrēt: et causa amoꝛis ei⁹ vꝛoꝛibus et oībus seculi affectibus renūtiarent. Sz et moꝛaliter: hydropicus iste quēlibz designat auarū vel luxuriosum. Sicut hydropici fitis est inexplebilis: ita auaꝝ quādam sitim multiplicat: q̄ cū ampliꝰa acq̄sierit/eo plura perfas ⁊ nefas acq̄rere laboꝛat. Vñ Salomō ait. Auarꝰ nō implebꝝ pecunia. Quia sitis ei⁹ nec inopia minuit/ et nec copia expleꝝ: illa sup hoc ꝓco: dāte sniа q̄ dicit. Semp auarꝰ eget. Pari mō luxuriosꝰ q̄sq; quo magis voluptatē carnis expleuerit/eo ad peioꝛa ppetrāda accēdit: ficq; fit vt vnde ad hoꝛā libidinis incētiuū extinguit̄ inde mꝛ deteriꝰ inflāmet. Dicim⁹ em̄ mo: bo hydropico auaritiā significari: q̄ sicut ille aquā/ita iste sitit pecuniā. Quo vitio phariseos laboꝛasse euāgelista manifestat: cū post nō nullas parabolas subdit. Audiebāt em̄ hec phariseі qui erāt auari: ⁊ deridebāt illū. ¶ Et rñdēs dixit ad illos. Cū nulli⁹ interrogatio p̄ceſſerit: q̄d sibi vult q̄ tā sepe respōdisse dꝛ ad legisperitos ⁊ phariseos. Sz hec locutio in sacris voluminib⁹ habeꝫ vsitata. Solet em̄ scriptura nullo interrogāte/hoc mō respōdētis voce ꝓferre sententiaz. Vñ est illud q̄d alibi i euāgelio legim⁹. Jn illo tpe: rñdēs Jesus dixit. Cōfiteoꝛ: tibi pater dñe celi et terre. Et certe illo in loco nulla vel patris vel alicui⁹ interrogatio p̄ceſſerat: vt eū rñdisse certā illa auctoꝛitas testareꝰ. Hinc est etiā q̄ scribs mulierib⁹ ad sepulchꝝ dñi flētib⁹/nihilq; interrogatib⁹ de angelo q̄ perenne chꝛisti resurrectionē nūtiare venerat dꝛ. Rñdēs aũt angel⁹ dixit mulieribꝰ. Nolite timere. Sanctoꝛē ac dimisso hydropico: imeliꝰ mox ꝓvij. ad auaritiā calūniatoꝛ suoꝝ. Nā sequitur. ¶ Et ait illis. Cui⁹ vestrū asin⁹ aut bos in puteū cadit: ⁊ nō cōtinuo extrahet illū die sabbati. Vbi ꝓbis sic dñs sibi calūniatibus coarguit: vt eos auaritie studere cōuincat. Ac si alijs verbis loqꝛeꝰ. Si vos inquiens vra aialia in die scrificato/si fortе in puteū casu ceciderint eripere festinatis etiā cum laboꝛe: nō ipsis aialib⁹ sed auaritie vre operā dātes: quare me reprehenditis/cur hoīem ad imaginē dei cōditū multoq; aiali pstantioꝛē in die sabbati curē? Et pulchꝛa rōne hydropicū aiali in puteū decidenti cōparat: q: aial in puteum labēs aque humoꝛe laboꝛat: quēadmodū humoꝛe grauaꝫ hydropicꝰ. Sicut ⁊ in alio loco mulierē curuam/ quā decē ⁊ octo annis alligauerat sathanas/numēro cōparauit: qđ soluit vt aquarū ducat. Verū in apertissimis hist oꝛie ꝓbis/intima redolet suauitas allegoꝛie. Nā p bouē ⁊ asinū vterq; ppl⁹/iudeoꝝ vez ⁊ gētiū intelligit. Per bouē quidē: cuius ceruix iugo teritur: cuius q̄sq; laboꝛe ꝓ: oscissa terra versaꝫ Judaicus cōuenientissime accipit̄ populus: qui legis iugū durissimū traxerat: cuius supbiā legis pondus p̄emebat: quicq; ob terrenā felicitatē ⁊ rerū labētiū copiā deo seruiebat. Bene em̄ iugū indeis fuit circūcisionē sufferre festiuitates tabernaculoꝝ sub dio/

Exoꝛdiū aliud in euangelium.

Joā.ix.

Veteꝛnū hydropisis est.

Tex.

Allegoria in iudeos.

Nume. xxiij. et xxv.

Exe.xvj.

Act.iiij.

Eccēs.v.

Tex.

Lu.xvj.

Tex.

Tex.

Tex

¶ In illo tempore: Respondens vnus de turba dixit ad Jesum: Magister attuli filium meū ad te habentem spiritum mutum. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Narratur in preceden ti huius sancti euāgelij capitulo: q: veniēs ad discipulos suos dñs: vidit turbā multā circa eos ⁊ scribas cōquirētes cū illis. Et cōfestim ois ppl's videns eū/stupefact⁹ est ⁊ expauerūt: ⁊ occurrētes salutabāt eū. Notāda est in oibus locis distātia mētis scribarū et turbe. Erat aūt cū discipulis turba: erāt ⁊ scribe. Sed adueniēte dño: mox ois turba stupefacta expauit: eūq3 salutans occurrit: scribe nihil deuotiōis/fidei/humilitatis et reuerētie ei exhibuisse narrātur. Quid aūt cū discipulis turbe siue scribe cōquirerent euāgelista nō dicit. Potest vero (nisi fallor) apte intelligi de hoc qstionē fuisse motā: quare ipsi cū essent discipuli saluatoris/saluare demoniacū qui in medio erat positus nō possent. Qd ex sequētib⁹ euāgelij verbis pōt cōijci dū d̄r. Et interrogauit

Tex. eos. Quid inter vos cōquiritis? Statimq3 subinfert euāgelista hoc qd̄ mō lectū est. ¶ Et rñdēs vn⁹ de turba dixit. Magister attuli filiū meū ad te/habētē spm̄ mutū: q vbicūq3 cū apphēderit allidit eū: ⁊ spumat ⁊ stridet dētibus ⁊ arescit: ⁊ dixi discipulis tuis/vt eijcerēt illū ⁊ nō potuerūt. (Loca cōgruūt rebus.) Notādū aūt q semp loca reb⁹ cōgruūt. In mōte dñs orat/trāsformat: discipulis arcana sue maiestatis aperit: in inferiora descēdēs/turbe occursu excipit/miserorū fletu pulsatur. Sursum discipulis mysteria regni reserat deorsum turbis pctā infidelitatis exprobat. Sursum patris vocē his q seq poterāt pādit: deorsū spūs malos ab his q vexabant expellit. Qui etiā nūc p qualitate meritorū alijs ascēdere: alijs vo nō desistit descēdere. Nā carnales adhuc ⁊ insipiētes qsi ima petētes/cōfortat/docet/castigat: pfectos aūt quorū cōuersatio in celis est sublimis/extollēdo glorificat/liberi⁹ de eternis instruit: ⁊ sepe ea q a turbis ipediūtur ne audiri quidē valeāt docet. Demoniacū hūc quē descēdēs de mōte dñs sanauit: Marc⁹ surdū mutūq3 describit: (Matt. xvij.) Matthe⁹ vo lunaticū fuisse cōmemorat. Significat aūt eos de qbus scriptū est. (Eccl'i xxvij.) Stult⁹ sicut luna mutat. Qui nūq in eodē statu pmanētes: nunc ad illa vitia mutari crescūt atq3 decrescūt: q muti sunt nō cōfitēdo fidē/surdi nec ipm aliqten⁹ vitatis audiēdo sermonē. Spumāt aūt/cū stultitia tabescūt. Stultorū nāq3 ⁊ lāguētiū atq3 hebetū est spumas saliuarū ex ore dimittere. Stridēt dētib⁹/cū iracūdie furore flāmescūt. Arescūt cū otio torpēte lāguescūt: ⁊ nulla virtutis industria confortati/eneruiter viuūt. Qd aūt ait. (Tex.) ¶ Et dixi discipulis tuis vt eijcerēt illū/⁊ nō potuerūt/latēter accusat apl'os: cū ipossibilitas curādi interdū nō ad imbecillitatē curātiū/s3 ad eorū q curādi sunt fidē referat/dicēte dño. (Mar. ix.) Fiat tibi sm fidē tuā. (Tex.) ¶ Qui rñdēs eis dixit. O gñatio incredula qdiu apud vos ero: qdiu vos patiar? Nō q tedio superatus sit/māsuet⁹ ac mitis: (Esa. liij.) q nō aperuit sicut agn⁹ corā tōdēte os suū: nec vba furoris erupit: s3 quo in silitudinē medici si egrotū videat cōtra pcepta sua gerere dicat. Usq3quo accedā domū tuā: quousq3 artis pdā industriā: me aliud iubēte/⁊ te aliud pperrāte? Intātū aūt non est iratus homini/sed vitio: ⁊ per vnū hoiem iudeos arguit infidelitatis/vt statim intulerit. (Tex.) ¶ Afferte ad me illū inquit. Et attulerūt eū. Et cū vidisset illū statim spūs cōturbauit illū: ⁊ elisus in terrā/volutabat spumās. Allatum dño puerū/spūs conturbat ⁊ elidit: q sepe dū cōuerti ad deū post pctā conamur/maiorib⁹ nouisq3 antiqui hostis pulsamur insidijs. (Ast⁹ aduersarij nostri.) Qd ob id vtiq3 callid⁹ facit aduersari⁹ vt vel odiū vtutis incutiat/vel expulsiōis sue vindicet iniuriā. Hinc est em̄ vt de spē trāseam⁹ ad gen⁹/q eccl'ie scē pmordijs tot grauissima iferebat certamina psecutionū quot in suo regno dolebat subito aiarū illata fuisse dispēdia. (Tex.) ¶ Et interrogauit patrē ei⁹. Quātū tpis est ex quo hoc ei accidit? At ille ait. Ab infantia: ⁊ frequēter eū et in ignē ⁊ in aquas misit/vt eū pderet. Erubescat Julian⁹ q dicere audet. Oēs hoies absq3 vllo pcti cōtagio nasci in carne: tāq innocētes p oia q fuit adā qn creat⁹ est. Quid em̄ habuit iste puer vt ab infantia demonio vexaret acerbissimo: (Juliani error elliditur.) si nō vllo originalis pcti vinculo tenebat: quē cōstat nullū adhuc ppriū potuisse hre pctm̄? Confiteat catholic⁹: q nemo immunis a noxia pme puaricatiōis nascit: ⁊ inuocet grām dei q liberet de corpe mortis/p Jesum christū dñm nrm. Intelligat scriba doct⁹ in regno celorū in hoc demoniaco a dño curato/saluationē oim̄ fideliū esse designatā: q originalis culpe reatu astricti veniūt in mūdū: nec nisi vni⁹ redēptoris Jesu christi fide sūt ⁊ grā saluādi. Qd aūt dictū est. (Tex.) ¶ Et frequēter eū ⁊ i ignē ⁊ in aquas misit: maxima hūane vecordie facinora designat. Ignis nāq3 ardor ad feruorē iracūdie referēd⁹ est: aqua ad voluptates carnis: q dissoluere mētē p delicias solēt. Uel certe in ignē fert demoniac⁹/quo adulterātiū corda succēsa sūt: ⁊ i aqs q solēt extiguere charitatē. (Tex.) ¶ S3 si qd potes/adiuua nos/miserē⁹ nri. Jes⁹ aūt ait illi. Si potes credere oia possibilia credēti? Aptū dñs rñsū reddit petēti. Ipe em̄ ait. Si qd potes adiuua nos. Et dñs/si potes inqt credere/possū vos miserē⁹ adiuuare. Quia fides nō ficta oia q salubriter petit/impetrare meret. Cui cōtra leprosus q fidel'r clamabat. (Matt. viij.) Dñe si vis potes me mundare: cōgruū fidei sue accepit respōsū: volo mūdare. (Tex.) ¶ Et cōtinuo exclamās pater pueri cū lachrymis aiebat. Credo dñe/adiuua incredulitatē meā. Nemo repēte fit summ⁹: s3 in bona cōuersatiōe a minimis qsq3 inchoat/ vt ad magna pueniat. Alia nāq3 sūt vtutis exordia: aliud pfectus aliud pfectio. Si em̄ ⁊ ipa fides ad pfectionē suā nō qbusdā gradib⁹ duceret: iste interrogat⁹ an crederet: nō rñderet/credo dñe: adiuua icredulitatē meā. Si em̄ credebat cur icredulitatē dicebat? Si vo icredulitatē se hre nouerat/quō credebat? S3 q: p occultā inspirationē grē meritorū suorū gradib⁹ fides crescit. Uno eodēq3 tpe is q necdū pfecte crediderat/simul ⁊ credebat/⁊ incredul⁹ erat. (Tex.) ¶ Et cū videret iesus cōcurrētē turbā: cōminat⁹ est spūi immūdo/dicēs illi. Surde ⁊ mute spūs/ego pcipio tibi/exi ab eo/⁊ ampli⁹ nō introeas in eū. Cōminatio dñi/diuini est vb̄i imperij. Nō aūt puero q vim patiebat/s3 demoni q inferebat cōminat⁹ est: q: q peccātē emēdare desiderat: vitiū vtiq3 increpādo ⁊ exercēdo d3 exterminare/s3 hoiem amādo refouere. (Commīnatio dñi q sit.) Bene aūt dñs q spm̄ immūdū pellit ab hoie/simul ne ampli⁹ in eū ingrediat imperat: q: ille veraciter a demoniaca dñatiōe liberat: q ad pctā a qb⁹ semel penitēdo mūdat⁹ est vitat male viuēdo reuerti. (Tex.) ¶ Et clamās ⁊ multū discerpēs eū/exijt ab eo. Exiturus ab hoie spūs immūd⁹ discerpit eū/ac furēti clamore terruit intuētes: q: plerūq3 diabol⁹ dū de corde expellit: acriores in eo tētatiōes generat q pri⁹ excitauerat quādo hoc quiet⁹ possidebat. (Tex.) ¶ Et fact⁹ est sicut mortu⁹: ita vt multi dicerēt/q: mortu⁹ est. Jesus aūt tenēs manū ei⁹ eleuauit eū ⁊ surrexit. Quē hostis impi⁹ iā fugere cōpulsus strauit/ac mortuo silem reddidit hunc pius saluator miti sue dextere tactu leuauit. Qui sicut verū se esse deū saluādi docuit: ita etiā verā se carnis habuisse naturā/more tact⁹ hūani declarauit. Negāt nāq3 manes in sani veraciter eū carne fuisse indutū: s3 ipse cū tot lāguētes suo tactu erexit: mūdauit/illumiauit: heresim illius ⁊ anteq nata esset dānauit. (Tex.) ¶ Et cū itroisset domū discipuli ei⁹ secreto interrogabāt eū. Quare nos nō potuim⁹ eijcere eū? Et dixit eis. Hoc gen⁹ in nullo pōt exire/nisi in ieiunio et orone. Dū docet apl'os quō demō nequissim⁹ debeat expelli/oēs instituit ad vitā: vt sc3 nouerim⁹ grauiora q3 vel immūdorū spirituū vel hoim tētamenta/ieiunijs et oronib⁹ esse superāda: ira q3 dñi cū in vltionē nrorū scelerū fuerit accēsa/hoc remedio singulari posse placari. Jeiuniū aūtē generale est/non solū ab escis: s3 a cunctis

illecebris abstinere carnalib⁹: imo ab oib⁹ vitiorū cōtinere passiōib⁹. Sic ⁊ oro gñalis nō in vbis solū est: qb⁹ diuinā clemētiā inuocam⁹: verūetiā in oib⁹ q in obsequiū nostri cōditoris fidei deuotiōe gerim⁹: testāte apl'o qui ait. (j. Thes. v) Semp gaudete/sine itermissiōe orate. Quō em̄ qs oib⁹ horis atq3 momētis sine intermissione deū pōt inuocare sermonib⁹? Sed tūc sine intermissione oramus: cū ea sola opa gerim⁹: q nos pietati nri cōmēdet auctoris. Quo nimirū ieiunio ⁊ qua oratione/iuuante dño cūctas antiqui hostis debellabimus ac pulsabim⁹ insidias. Tu aūt.

¶ Feria. VI. quatuor tēporū. Lu. VII.

¶ In illo tēpore: Rogabat Jesum quidā Phariseus vt manducaret cum illo. Et ingressus domum Pharisei discubuit. Et reliqua. Homilia beati Ambrosij episcopi.

Hoc loco pleriq3 vidētur pati scrupulū ⁊ serere qstiones: vtrū nā videant euangeliste duo discordasse de fide: an vero aliquē in dictorū diuersitate/diuersitatē signare voluisse mysterij. (Matt. xxvj.) Habes em̄ in euāgelio sm Mattheū: q Jesus cū venisset in Bethaniā in domū Simonis leprosi: accessit ad eū mulier habēs alabastrū vnguēti pciosi: et recūbēte illo fudit sup caput eius. Deniq3 istic pharise⁹ intra se dicit: q si esset ppheta/sciret peccatricē: ⁊ vnguētū ei⁹ vitare deberet: illic vnguēto effuso discipuli cōquerunt. Utrūq3 igit explicādū est: s3 ante qd̄ scriptorū ordie pri⁹ est/porē q3 ordinē iterptatiōis accipiat. Uenit g̃ dñs Jesus in domū Simōis leprosi. Apparet oeconomia q leprosū nō refugit/nō vitat imūdū: vt maculas hūani corporis possit abolere. Dom⁹ aūt leprosi erat in Bethania q p iterptationē dom⁹ obediētie d̄r. Ois igit loc⁹ Bethania: portio aūt toti⁹ loci dom⁹ Simonis. Nōne tibi videt Bethania mūd⁹ hic esse: in quo seruitij obediētis debemus obsequū: dom⁹ aūt Simonis leprosi terra esse q mūdi portio est? Priceps aūt secli hui⁹ qdā lepros⁹ est Simō Ergo dñs Jes⁹ christ⁹ ex illis supiorib⁹ locis venit in hūc mūdū ⁊ descēdit in terrā. Nō erāt in hoc mūdo/s3 obediē(Jo. xvij.) te pietate miss⁹ est in hūc mūdū. Ipe dicit. Sicut me misisti in mūdū. Audiuit g̃ mulier ista venisse christū in domū Simonis. Neq3 em̄ sanari potuisset hec mulier/nisi christ⁹ venisset in terrā. Et fortasse iō etiā ipa igredit domū Simōis q speciē hēbat cuiusdā supiorū aie. s. vl' eccl'ie q descēdit in terrā: vt bono odore sibi ppl'm cōgregaret. Hāc g̃ mulierē iducit Matthe⁹ supra caput christi effun(Opinio ambrosij de magdalena.) dētē vnguētū: ⁊ ideo fortasse noluit dicere peccatricē. Nā peccatrix sm Lucā supra pedes christi effudit vnguētū. Pōt g̃ nō eadē esse/ne sibi cōtrariū euāgeliste dixisse videat. Pōt etiā qstio meriti ⁊ tpis diuersitate dissolui vt adhuc illa peccatrix sit/iā ista pfectior. Et si em̄ psonā nō mutat eccl'ia vel aia: tm̄ mutat pfectū. Itaq3 si cōstituas aiam fideliter appropinquātē deo: nō pctis turpib⁹ ⁊ obscenis/s3 pie seruiētē dei vbo: habētē imaculate fiduciā castitatis aduertis q ad ipm christi ascēdit caput. Caput aūt christi (ij. Co. ij.) de⁹ est: ⁊ odorē meritorū suorū spargit. Christi em̄ bon⁹ odor sum⁹ deo. Deū qppe honorat/bonū fragrās odorē vita iustorū. S3 si hec itelligas videbis hāc feminā: videbis plane beatā (vbicūq3 fuerit pdicatū h' euāgeliū) nominari: nec ei⁹ vnq exolescere meōriā eo q supra caput christi bonorū fragrātiā morū/iustorūq3 factorū effudit vnguētū. Qui accedit ad caput nescit extolli: sicut frustra istat⁹ mēte carnis sue ⁊ nō tenēs caput. S3 q caput nō tenet christi vel pedes teneat: q: corp⁹ vnū copulatū ⁊ subministratū crescit i augmētū dei. Altera est illa vel psona altera vel pfectu: q ppinq nobis est. Nōdū ei pctis nris renūtiauim⁹. Ubi sūt nre lachryme: vbi gemit⁹/vbi flet⁹? Uenite adorem⁹ ⁊ pcidam⁹ an dñm q fecit nos: vt saltē ad pedes Jesu vēire possim⁹. Nōdū ei possum⁹: q: pctōr ad pedes iust⁹ ad caput. H3 tñ q peccauit vnguētū. Defer mihi et tu post pctā pniā. Quocūq3 vel in domū indigni vel in domū pharisei/audieris iustū venisse: cōtēde/pripere hospitis grām/pripere regnū celorū. (Mat. xj.) A dieb⁹ aūt Joannis baptiste regnū celorū cogit/⁊ cogētes diripiūt illud. Ubicūq3 audieris christi nomē: occurre: in cuiuscūq3 interiori domo Jesū intrasse cognoueris/⁊ ipe festina. Cū repereris sapiētiā: cū repereris prudētiā atq3 iustitiā in alicuius penetralib⁹ recūbētē/accurre ad pedes/hoc est vel in extrema parte qre sapiētiā. Noli fastidire pedes. Fimbriā illa tetigit ⁊ sanata est. Lachrymis confitere delicta Dicat de te q3 iustitia illa celestis. (Tropologia verborum.) Lachrymis suis rigauit pedes meos: ⁊ capillis suis tersit. Et fortassis ideo nō lauit pedes suos christ⁹: vt eos lachrymis nos lauarem⁹ Et bone lachryme: in qb⁹ nō solū possum⁹ nostrū lauare delictū/s3 etiā vbi celestis rigare vestigiū: vt ei⁹ in nobis gress⁹ exuberēt. Bone lachryme in qb⁹ nō solū redēptio pctōrū/s3 etiā iustorū refectio est. Justi em̄ vox est. (Ps. xlj.) Fuerūt mihi lachryme mee panes ⁊c. Et si ad caput christi accedere nō potes: tāgat pedib⁹ suis caput tuū christ⁹: ⁊ fimbria ei⁹ curat/⁊ pedes curāt. Expāde capillos/sterne ante eū oēs tui corporis dignitates. Nō mediocres capilli sūt qui possunt pedes tergere christi. Testat hoc ille: q qdiu capillos habuit/vinci nequiuit. Deniq3 ⁊ mulierē decaluatā orare nō decet. Et habeat plene capillos: qb⁹ christi circūuoluat vestigia: qb⁹ sue criniculis pulchritudinis et decoris sapiētie pedes tergat: vt extremo saltē diuine rore vtutis humescāt. Figat iustitie pedib⁹ oscula sua. Nō mediocris meriti hec est/de q pōt dicere sapiētia. (Tex.) ¶ Ex q intraui nō cessauit osculari pedes meos: vt aliud nisi sapientiā loqui nesciat: vt aliud nisi iustitiā diligere nesciat vt aliud nisi castitatem libare nesciat: vt aliud nisi pudicitiam osculari nesciat. Osculū em̄ mutui amoris indiciū est: osculū pign⁹ est charitatis. Beat⁹ q pōt ⁊ oleo vngere pedes christi. Deniq3 adhuc Simō oleo nō vnxerat/s3 beatior q vngit vnguento. Multorū em̄ florū in vnū collecta gratia spargit odorū varias suauitates. Et fortassis istud vnguētū non possit alius/nisi eccl'ia sola deferre que diuersi spiraminis innumerabiles habet flores: que merito speciē accipit peccatricis: q: christ⁹ quoq3 formam pctōris accepit. Et ideo nemo pōt tantū diligere: quātū illa q in plurib⁹ diligit. (Joā. xxj.) Nec petr⁹ ipe q dixit. Dñe tu nosti q: amo te. Nec petr⁹ q ipe doluit: q: iterrogat⁹ est. Amas me. Qd em̄ manifestū erat: nolebat quasi incognitū qri. Ergo nec Petr⁹ ipe q: ecclesiā dei dilexit in Petro: nec ipse Paulus: q: Paul⁹ q3 ei⁹ est portio. Et tu plurimū dilige: vt ⁊ tibi remittat plurimū. Multū peccauit Paul⁹ qui etiā psecutor fuit: sed multū dilexit: q vsq3 ad martyriū perseuerauit. Remissa sunt ei pctā multa: q: ⁊ ipse multū dilexit: q sanguine pprio p dei noie non pepercit. (Mysteriū allegorie.) Uideo oeconomiā. In domo pharisei peccatrix gñat: in domo legis et pphetie nō phariseus/sed eccl'ia iustificat. Phariseus em̄ non credidit/ista credebat. Deniq3 ille dicebat. (Tex.) ¶ Si esset ppheta/sciret vtiq3 q ⁊ qualis est mulier que tangit eū. Dom⁹ aūt legis Judea: q nō in lapidib⁹ scribitur/sed in tabulis cordis. In hac iustificat eccl'ia/iā lege maior. Lex em̄ pctōrū nescit remissionē: lex mysteriū non habet/quo occulta mūdant: ⁊ ideo quod in lege minus est/cōsumatur in euāgelio. (Tex.) ¶ Duo (inqt) debitores erāt cuidā feneratori: vn⁹ debebat denarios quingētos/ali⁹ quinquaginta. Qui sunt isti debitores duo/nisi ppl'i duo vnus ex iudeis/alter ex gētib⁹/feneratori illi thesauri celestis obnoxij. Unus (inqt) debebat denarios quingentos: alius quinquaginta. Nō mediocris est iste denari⁹: in quo regis imago format: qui triūphū habet impatoris expressum. Nō materialē feneratori huic debem⁹ pecuniā/sed meritorū examina era virtutū: quarū meritum grauitatis pondere/iustitie specie/sono cōfessionis expēditur. Ue mihi si non habuero qd accipiā aut q: difficile quisq3 est q feneratori huic integrū debitū possit exolue

re:ve mihi si nõ petiero/cõcede mihi debitũ. Nõ em̃ nos
ita dñs orare docuisset:vt peteremus nobis dimitti debi
ta nostra:nisi sciret difficile aliquos forte idoneos debi-
Mat.vi tores. Sed qs est ppl's iste q amplius debet/nisi nos qui-
bus ampli⁹ creditũ est? Illis credita sunt eloquia dei:no
bis credit̃ virginis partus. Habes talentũ virginis par-
tũ. Habes fidei cẽtesimũ fructũ. Credit⁹ est ⁊ Emanuel
nobiscũ de⁹:credita dñi crux:mors/resurrectio. Et si chri
stus ꝓ oĩbus passus est: ꝓ nobis tamẽ specialiter passus
est:q: pro ecclesia passus est. Itaqꝫ non est dubiũ/ꝙ plus
debeat qui plus accepit. Et ſm hoiem plus fortasse offẽ-
dit qui plus debuerit:sed per misericordiã dei causa mu-
tatur/vt amplius diligat qui amplius debuit: si tamen
gratiã cõsequat̃. Gratiã em̃ et qui reddit habet:⁊ qui ha
bet in eo ipso qđ habet soluit. Nã et reddẽdo habet̃ ⁊ ha-
bendo redditur. Et ideo qm̃ nihil est qđ deo digne refer
Ingrati- re possim⁹. Quid em̃ referam⁹ pro suscepte carnis iniu-
tudo no- ria? Quid pro verberib⁹/qđ pro cruce/obitu/sepultura?
stra er- ve mihi si nõ dilexero. Audeo dicere:non reddidit Petr⁹
ga chri- et ideo plus dilexit. Nõ reddidit Paulus. Reddidit qui-
stum. dẽ morte pro morte/sed alia nõ reddidit: q: multa debe-
bat. Audi ipsum dicẽtẽ:q: nõ reddidit. Quis prior dedit
Rom.xi illi:⁊ retribuet̃ ei? Reddamus licet crucẽ pro cruce/fun⁹
pro funere:nũquid reddimus qđ ex ipso ⁊ per ipm et in
ipso habemus oia? Reddamus ergo amorem ꝓ debito:
charitatẽ ꝓ munere:gratiã pro sanguinis precio. Plus
enim diligit cui donat̃ amplius. Sed reuertamur ad illã
superiorẽ lectionẽ:cuius cõsiliũ adhuc nec apl'i itelligũt
Ibidem qđ erat abscõditũ a seculis in deo. Quis enim cognouit
sensum dñi? Cõquirebant̃ ergo discipuli:q: mulier super
Matt. caput effudit vnguẽtũ/⁊ querebant̃ dicẽtes. Quare hoc
xxvi. sic perijt? Potuit venundari precio ⁊ dari pauperibus.
Quid vtiqꝫ in eorũ sermonib⁹ displicuerit:nõ potes dep
hẽdere/nisi mysteriũ intelligas. Luxuriosi em̃ hois vel
potius nõ hominis est olere vnguẽtũ. Certe ⁊ ipsi q olẽt
vngere se nõ perfundere solent. Quid displicet:q: dictuz
est:potuit hoc venũdari precio/⁊ dari pauperibus. Cer-
te et ipse supra dixerat. Quicquid vni minimorũ horũ fe-
ceritis/mihi fecistis. Sed ipse mortẽ suã pro pauperibus
Matt. offerebat. Nõ est igitur simplex figura: ⁊ ideo respondit
xxv. illis dei verbũ. Quid molesti estis mulieri? Semper pau
peres habetis vobiscũ:me aũt nõ semp. Semper ergo te-
cũ pauperes habes:⁊ ideo bene fac. Nõ igit̃ differre de-
bes pauperẽ:q: tecũ semp est:cũ tibi ꝓpheta dicat. Ne di-
Prouẽ.iij xeris pauperi/cras dabo. Sꝫ ille de sola misericordia est
locutus:hic autẽ misericordie fidẽ pretulit: que tunc ha-
bet meritũ/si fide precedente conferatur. Mittens em̃
hoc vnguentũ in corpus meũ ad sepeliendũ me fecit. Nõ
ergo vnguentũ dñs/sed charitatẽ dilexit/fidem suscepit/
humilitatẽ probauit. Et tu si desideras gratiã: charitatẽ
auge:mitte in corpus Iesu fidem resurrectionis/odorẽ
ecclesie/cõmunis charitatis vnguentũ:⁊ ita ꝓgrediens
Myste- pauperi dabis. Plus tibi pecunia illa ꝓderit: si non tãꝙ
riũ inue affluentẽ tribuas/sed tãꝙ ꝓfuturã christi noie largiaris:
stigatur. si ita eã cõferas pauperi/vt deferas christo. Nõ ergo iux-
ta literã tm̃ nõ accipias superfusum capiti vnguentũ: lite-
ra enim occidit:sed ſm spiritũ:q: spũs vita est. Qđ ergo
ij.Co.iij istius mulieris vnguentũ est? Quis hoc audire potest?
Qui tales aures habet:vt dicẽte Iesu verbũ qđ accepit
a patre:immo q: ipse verbũ est/possit tantã altitudinẽ ca
pere mysterij. Et discipuli ex parte intelligũt:⁊ si nõ totũ
intelligũt. Unde et quidã putãt dixisse discipulos: vnguẽ
ti precio emi fidẽ gentiũ debuisse:que sanguinis domini
ci tantũ precio debebatur: qđ videtur verisimile. Deniqꝫ
Ioã.xij. Ioãnes euãgelista inducit sermone Iude scarioth/esti-
matũ trecẽtis denarijs illud vnguentũ/sicut habes. Po
tuit em̃ venũdari trecẽtis denarijs:⁊ dari pauperib⁹. Tre-
centorũ aũt era crucis insigne declarãt. Sed dñs nõ per-
functoriam mysterij prescientiam querit/sed consepeliri
in se fidem credentium mauult. Id tamen de ceterorum
apostolorũ vocibus intelligim⁹. Iudas aũt cõdẽnat̃ aua
ritie/qui pecuniã dominice pretulit sepulture: qui etiã si
de passione sensit/errauit tñ chara auctione. Uili se vult
estimari christus:vt ab oĩbus emat̃/ne qs pauper deter
reat̃. Gratis accepistis/gratis date. Pecuniã em̃ nõ q̃rit
diuitiarũ altitudo/sed grãm. Ipe nos precioso sanguine
emit/nõ vendidit. De quo plenius diceremus nisi a nobis
ipsis tractatũ alibi recordaremur. Ergo ſm dicta dei: in
quo sunt thesauri sapientie ⁊ sciẽtie absconditi: quos ne-
mo potuit ꝓuidere/operari me oportet in sepulturã ei⁹/
vt caro eius requieuisse/nõ corruptionem vidisse credat̃
Et mors corporis ei⁹:ita domũ nostrã odore sui cõpleat:
vt credam⁹ q: in manus patris cõmẽdauit spiritũ suum
et a morte sequestrata diuinitas/corporaliũ nõ subijt cõ-
sortiũ passionũ. Intelligite queadmodũ corpus filij vn-
guentatũ oleat. Corpus illud est/qđ erutũ est:non quod Corpus
amissum est. Corpus eius traditiones sunt scripturaruz: Christi
corpus eius ecclia est. Corporis ei⁹ odor sum⁹: ⁊ ideo de- mysticũ.
cet vt mortẽ corporis eius ornemus. Et si nostros illa nõ
reqrat ornatus/sed requirũt pauperes. Ornabo corpus
eius si fiam sermonũ eius predicator:⁊ possim gentibus
aperire mysteriũ crucis. Ornauit ille q dixit: q: ꝑdicam⁹ i.Cor.i
christũ crucifixũ:iudeis quidẽ scãdalũ/gentib⁹ aũt stulti
tiã:ipsis vero iudeis vocatis/atqꝫ grecis christũ dei virtu
tẽ ⁊ dei sapiẽtiã. Ornat̃ crux:cũ id quod per imperitiam
stultũ putat̃:per euangeliũ sapiẽtius estimat̃:vt possim⁹
docere/queadmodũ virtus aduersaria per crucẽ dñi de-
struat̃. Nisi in dñi corpus vnguẽtũ/spirare incipit quod
mortuũ putabatur. Ideo vnusqsqꝫ adoriat̃ emere labo-
re suo/nisuqꝫ virtutũ alabastrũ vnguẽti: nõ vile aliquid
atqꝫ cõmune:sed ꝓciosum alabastrũ vnguẽti ⁊ vnguẽtũ
pisticũ. Si em̃ quis fidei cõgreget flores:⁊ predicet chri-
stũ Iesum crucifixũ in oẽm ecclesiam:q christi corp⁹ est/vnũ
do mortua:requiescẽs deo/fidei sue trãsfundit vnguẽtũ.
Olere incipit tota domus dñi passionẽ:olere icipit mor-
tẽ/olere incipit resurrectionẽ:vt possit vnusquisqꝫ ex hoc
sacre plebis numero dicere. Mihi aũt absit gloriari/nisi Gal.vi.
in cruce dñi nostri Iesu christi. Spirat odor/olet vnguẽ-
tũ in corpore:si quis possit atqꝫ vtinã ego possim cõfiden
ter loqui:mihi aũt mũdus crucifixus est. Nõ amãti diui-
tias:non amanti honores seculi:nõ amanti q sua sunt/sꝫ
que Iesu christi. Nõ amanti que videnť:sed que nõ vidẽ Gloria-
tur. Nõ cupido vite:sꝫ qui et festinat dissolui:⁊ cũ christo tio cruci
esse/crucifixus est mundus. Hoc est enim crucem tollere tractat̃.
et sequi christũ:vt ⁊ nos cõmoriamur ⁊ sepeliamur cũ eo
vt vnguẽtũ qđ ista mulier in sepulturã eius misit/olere
possim⁹. Non mediocre istud vnguẽtũ est:qđ christi lõge
lateqꝫ diffundit̃ nomẽ. Unde etiã ꝓphetice dictũ est. Un Canti.i.
guentũ exinanitũ est nomẽ tuũ. Ideo exinanitũ/vt ma-
iore fides odore fragraret. Ex hac ergo muliere intelligi
mus illud aplicũ quid sit. Supabũdauit peccatũ/vt su- Rom.v.
perabũdet gratia. Nã si in ista muliere nõ supabũdasset
pctm̃:nõ supabũdasset grã. Agnouit em̃ pctm̃/⁊ detulit
gratiã. Et io lex necessaria:p legẽ ei pctm̃ agnoui. Si lex
nõ fuisset/peccatũ lateret. Agnoscẽdo pctm̃/veniã peto.
Per legẽ ergo genera peccatorũ:preuaricationis quoqꝫ
crimen agnosco:curro ad penitẽtiam/gratiam cõsequor
Lex ergo auctor est boni:que mittit ad gratiam.

¶ Sabbato q̃tuor tẽporũ. Lu.XIII.

**¶ In illo tẽpore: Dicebat Iesus turbis similitudi
nem hãc. Arborẽ fici habebat quidã plantatã in
vinea sua:et venit querens fructũ in illa et nõ in-
uenit. Et reliqua. Homi. beati Gregorij pape.**

Dominus ac redem-
ptor noster p euangeliũ suũ aliqñ rbis/ali-
qñ reb⁹ loquit̃: aliquando aliud rbis atqꝫ
aliud reb⁹: aliqñ aũt hoc verbis quod re-
bus. Duas etenim res fratres audistis: ficulneam infru-

ctuosam/⁊ mulierẽ curuã:⁊ vtriqꝫ rei est pietas impensa.
Illud aũt dixit p similitudinẽ: istud egit p exhibitionem.
Sed h significat ficulnea infructuosa/qđ mulier inclina-
ta:⁊ h ficulnea reseruata qđ mulier erecta. Dñs vinee ter
tio venit ad ficulneã ⁊ fructũ minime inuenit:⁊ mulier q
erecta est decẽ ⁊ octo annis fuerat curua:h autem decẽ ⁊
octo annorũ numero signat̃/qđ tertio dñs vinee ad infru
ctuosam ficulneã venisse phibet̃. Nr igit̃ ꝑmittendo sum
matim tota pstringimus:iam p lectionis ordinez singula
Tex. disseram⁹. ¶ Arborẽ fici habebat quidã plãtatã in vinea
⁊ venit querẽs fructũ in illa/⁊ nõ inuenit. Quid arbor fi-
ci/nisi humanã naturã significãdo denũtiat? Et qđ muli-
er inclinata/nisi eãdẽ humanã naturã significat? Que ⁊
bene plãtata est sicut ficus:⁊ bene creata est sicut mulier.
Sed in culpam ꝓpria spõte lapsa:neqꝫ fructũ seruat ope-
rationis/neqꝫ statũ rectitudinis. Ad pctm̃ quippe ex volũ
tate corruens:q: fructũ obedientie ferre noluit/statũ re-
ctitudinis amisit. Que ad dei similitudinẽ cõdita duz in
sua dignitate nõ pstitit:qđ plãtata vl' creata fuerat/serua
re cõtẽpsit. Tertio dñs vinee ad ficulneã venit:q: naturã
humani generis ante legẽ/sub lege/sub grã:expectando
Tex. admonẽdo/visitando requisiuit. ¶ Dixit aũt dñs ad cul
torẽ vinee. Ecce anni tres sunt ex q venio querẽs fructuz
in ficulnea hac ⁊ nõ iuenio. Uenit ante legẽ:q: p natura-
lẽ itellectũ qđ vnusquisqꝫ exẽplo sui:qualiter erga ꝓximũ
Allego- agere debuisset innotuit. Uenit in legẽ:q: ꝑcipiendo do-
ria triuz cuit. Uenit post legẽ per gratiã: q: pietatis sue presentiaz
annorũ. exhibendo monstrauit. Sed tñ in trib⁹ annis fructum se
non inuenisse conquerit̃:q: quorũdã prauorũ mentes:nec
inspirata lex naturalis corrigit/nec ꝑcepta erudiunt/nec
incarnationis eius miracula cõuertunt. Quid rõ p cul-
torem vinee/nisi ꝓpositorũ ordo exprimit̃? Qui dũ ꝓsunt
ecclesie/nimirũ dñice vinee curam gerũt. Hui⁹ em̃ vinee
primus cultor Petr⁹ apostolus extitit. Hũc nos indigni
sequimur:inquantũ ꝓ eruditione vestra/docẽdo/depcan
do/increpãdo laboram⁹. Sed cũ magno iã timore audiẽ
Tex. dũ est/qđ cultori vinee de infructuosa arbore dr. ¶ Suc-
cide eã:vt qđ etiã terrã occupat? Unusquisqꝫ iuxta modũ
suũ inquãtũ locũ vite presentis tenet:si fructũ bone ope-
rationis non exhibet/velut infructuosa arbor terrã occu
pat:q: in eo loco in q ipse est/⁊ alijs operãdi occasionẽ ne
gat. Sed in h seculo potẽs qlibet:si fructũ nõ habet bone
operatiõis/etiã impedimentũ prestat ceteris:q: quicũqꝫ
sub ipso sunt/exemplo prauitatis illius quasi vmbra p̃uer
sitatis eius ꝑmunt̃. Stat desup arbor infructuosa:⁊ sub-
ter terra sterilis iacet. Infructuose arboris desup vmbra
densat̃:⁊ solis radius ad terrã descẽdere nequaꝙ permit
titur:q: dum subiecti qlibet patroni puersi puersa exẽpla
conspiciunt:ipsi ꝙ infructuosi remanentes/veritatis lu-
mine priuant̃:⁊ pressi vmbra/calores solis nõ accipiũt: q:
inde remanent adeo frigidi vnde in hoc seculo male pre-
gũtur. Sed de h puerso quolibet ⁊ potẽte/pene iam reqri
tio deo nõ est. Postqꝫ em̃ se pdidit:querẽdũ solũmodo est
cur et alias ꝑmat. Un bene eiusdẽ vinee dñs dicit. Ut qđ
etiã terrã occupat? Terrã quippe occupat:q mentes alie
nas grauat. Terrã occupat:q locũ quẽ occupat in bonis
operib⁹ non exercet. Sed tñ nostrũ est ꝓ talibus depcari
Tex. nam cultor vinee/qđ dicat audiam⁹. ¶ Dñe dimitte illã ⁊
hoc anno:vsqꝫ dũ fodiã circa illã. Quid est circa ficulneã
fodere/nisi infructuosas mẽtes increpare? Dis qppe fos-
sa in imo est. Et nimirũ increpatio dũ mentem sibi demõ
strat/humiliat. Quoties g de pctõ suo aliquẽ corripim⁹:
qsi exculture debito circa infructuosaz arborem fodim⁹
Post fossionẽ rõ q d dicat̃ audiamus. ¶ Et mittã cophi
nũ stercoris. Quid est cophin⁹ stercoris/nisi memoria pec
catorũ? Pctã erem̃ carnis stercora vocant̃. Un ⁊ p ꝓphetã
Iohel.i. dr. Cõputruerũt iumẽta in stercore suo. Iumenta quippe
in stercore suo cõputrescere: est carnales quosqꝫ in fetore
luxurie vitã finire. Nos itaqꝫ quoties carnalem mẽtẽ de
suis pctis increpamus:quoties ad ei⁹ memoriã vitia an-
teacta reducimus:quasi infructuose arbori cophinũ ster
coris versamus:vt malorũ q egit memoriã recolat:⁊ ad cõ
punctionis grãm quasi de fetore pinguescat. Mittitur g
cophin⁹ stercoris ad radicẽ arboris:qñ prauitatis sue cõ-
scientia tangit̃ memoria cogitationis. Cũqꝫ se p peniten-
tiã ad lamẽta mens excitat:cũqꝫ ad bone operatiõis gra
tiã reformat:qsi per tactũ stercoris redit ad fecunditatez
operis radix cordis. Plangit qđ fecisse se meminit. Displi
cet sibi qualẽ fuisse se recolit:intentionẽ contra se dirigit:
atqꝫ ad meliora animũ accẽdit. Ex fetore igit̃ ad fructum
reuiuiscit arbor:q: de consideratione peccati ad bona se
opera resuscitat anim⁹. Et sunt pleriqꝫ qui increpationez
audiunt:⁊ tamen ad penitentiã redire contẽnũt:⁊ infru-
ctuosi deo in hoc seculo virides stant. Sed audiamus qđ
ficulnee cultor adiũgat. ¶ Siquidẽ fecerit fructũ/sin au-
tem in futurũ/succides eã:q: pfecto qui hic non vult ad Tex.
fecunditatẽ pinguescere p increpationẽ:illic cadit vñ iaz
p penitentiã surgere non valet:⁊ in futuro succidet̃: q̃uis
hic sine fructu viridis stare videat̃. ¶ Erat aũt doces in
synagoga eorũ sabbatis. Et ecce mulier q habebat spiritũ Tex.
infirmitatis annis decẽ ⁊ octo. Pauloante iã diximus q:
hoc trinus aduent⁹ dñi ad infructuosam ficulneã:qđ de- Allusio
cem ⁊ octo annorũ numer⁹ ad curuatã mulierem signat. miracu-
Sexto em̃ die hõ fact⁹ est/atqꝫ eodem sexto die opera dei lorũ chri
cuncta pfecta sunt. Senarius em̃ numer⁹ in trigonũ du- sti.
ctus/decẽ ⁊ octo facit:q: g homo q sexto die factus est ꝑ-
fecta opera habere noluit:sed ante legẽ sub lege/atqꝫ ex-
ordio inchoantis grẽ infirm⁹ extitit:decem ⁊ octo annis
mulier curua fuit. ¶ Erat iclinata/nec oĩno poterat sur-
sum respicere. Dis pctõr terrena cogitans/celestia nõ re Tex.
quirens/sursum respicere nõ valet:q: dũ desideria inferio
ra sequitur a mentis sue rectitudine curuatur:⁊ hoc sp vi
det qđ sine cessatione cogitat. Ad corda vestra fres charis
simi redite:quid horis oĩbus in cogitationib⁹ vestris vol-
uatis aspicite. Alius de honorib⁹/alius de pecunijs/ali⁹
de prediorum ambitu cogitat. Cuncta hec in imo sunt:⁊
qñ mens in talibus implicat̃/a statu sue rectitudinis fle-
ctitur:⁊ q: ad celeste desideriũ non assurgit:qsi mulier in
clinata sursum respicere nequaꝙ põt. ¶ Hanc cũ videret
Iesus vocauit ad se/⁊ ait illi. Mulier dimissa es ab infir- Tex.
mitate tua. Et iposuit illi manũ/⁊ cõfestim erecta est. Uo
cauit ⁊ erexit:q: illuminauit ipam mulierẽ ⁊ adiuuit. Uo
cat/sed nõ erigit:qñ quidẽ p eius grãm illuminamur/sed
exigentibus nostris meritis adiuuari nõ possumus. Ple
rũqꝫ em̃ videm⁹ q agenda sunt/sed opere nõ implemus:
nitimur ⁊ infirmamur:mentis iudiciũ rectitudinẽ cõspi-
cit/sed ad hanc operis fortitudo succũbit: que nimirũ iã
de pena pcti est:vt ex dono quidẽ possit bonũ cõspici/sed
tñ ab eo qđ aspicitur cõtingat p meritum repelli. Usitata
etem̃ culpa obligat mẽtem:vt nequaꝙ surgere possit ad
rectitudinem. Conatur ⁊ labitur:q: vbi sponte diu pstitit
ibi et cũ noluerit coacta cadit. Bene de hac nr̃a incurua-
tione/ex typo humani gñis p Psalmistã dr. Incuruatus
sum et humiliatus sum vsqꝫquaqꝫ. Cõtemplat̃ quippe ꝙ Ps.cxvij
ad supnã lucẽ intuẽdã hõ condit⁹ fuerat:sed pctis exigen
tibus foras missus/mẽtis sue tenebras secũ portat:supna
nõ appetit/infimis intendit:celestia nequaꝙ desiderat/
terrena semp in aĩo versat:⁊ hoc qđ de suo genere doluit/ Incur-
in seipso exclamauit dicẽs. Incuruat⁹ sum ⁊ humiliat⁹ sũ uamur a
vsqꝫquaqꝫ. Contemplationẽ nãqꝫ celestiũ perdens:si sola supnis.
carnis necessaria homo cogitaret/incuruat⁹ ⁊ humiliat⁹
esset:sed tamen vsqꝫquaqꝫ non esset. Quẽ g a supernis co
gitationib⁹ nõ solum necessitas deijcit/sed etiã voluptas
illicita sternit:nõ solum incuruat⁹/sed vsqꝫquaqꝫ incurua
tus est. Hinc alius ꝓpheta de immundis spiritibus dicit. Esa.li.
Qui dixerũt anime tue/incuruare vt trãseamus. Recta
qppe stat anima cuz supna desiderat:et nequaꝙ flectitur
ad ima. Sed maligni spiritus cum hãc in sua rectitudine
stare conspiciũt/p eam trãsire nõ possunt. Transire nãqꝫ
eorum est immũda illa desideria spargere. Dicũt ergo in-

curuare vt transeamus: quia si ipsa se ad ima appetēda
nō deijcit/cōtra hanc eoꝝ peruersitas nullaten⁹ conuale
scit: ⁊ transire p eam nequeunt/quā contra se rigidā in su
perna intentione primescūt. Nos ḡ fratres charissimi viā
malignis in nobis spiritib⁹ damus: cū terrena cōcupisci/
mus/cū ad tēporalia appetēda curuamur. Pudeat ergo
terrena concupiscere/⁊ dorsa mentiū ascendentib⁹ aduer
sarijs prebere. Terrā semper intuetur q̄ curuus est: ⁊ quo
precio sit redempt⁹ non meminit: quia ima q̄rit. Hinc p
Leui.xx Moysen d̄r. Ut qui gibbo premitur/nequaq̄ ad sacerdo
tiū promoueat. Et q̄tq̄t christi sanguine redēpti sum⁹ mē
bra eiusdē summi sacerdotꝫ efficimur. Unde nobis p Petrū
j.Pe.ij. dicit. Uos aūt gen⁹ electū: regale sacerdotiū. Sed q̄ gib/
bum tolerat/ima semp intuet: a sacerdotio ḡ repellit: q:
q̄sq̄s solis terrenis intēt⁹ est/ipse sibi testis est/ꝙ mēbrum
Leui.xj. summi sacerdotꝫ nō est. Hinc rursus pisces q̄ penulas nō
habent/ab esu fidelis ppl̄i phibent. Pisces quippe q̄ pē/
nulas habēt/dare etiā salt⁹ sup aquas solēt. Quid ḡ pēna
tis piscib⁹ nisi electoꝝ aīe figurant? Que pfecto sole in ce
lestis ecclesie corp⁹ trāseūt: q̄ nō virtutū pēnulis fulte/sal
tus dare p celeste desideriū sciūt: vt supna p cōtemplatio/
nē appetant/ꝙuis in se iterū ex mortali carne relabātur.
Epilog⁹ doctrinalis. Si ḡ iā bona patrie celestis agnouim⁹: displiceat nobis
fres charissimi ꝙ curui sum⁹. Ponat ante oculos mulier
curua/⁊ arbor infructuosa. Reminiscamur maloꝝ que fe
cimus: mittam⁹ ad radicē cordis cophinū stercoris: vt nūc
in retributionis fructu pinguescat/qd̄ nobis hic p pniam
ferebat. Et si virtutū summa opari nō possum⁹: ipo deus
nostro gaudet lamēto: ex ipsa ei iustitie inchoatiōe place
bim⁹/qui iniusta que fecim⁹ punim⁹. Nec mora erit in fle
tib⁹: q: tergūt citius trāseuntes lachrymas gaudia mãsu/
ra: p dn̄m nostrū Jesum christū: q̄ viuit ⁊ regnat cū pr̄e in
vnitate spūssancti deus/p oia secula seculorum. Amen.

¶ Dn̄ica.XVIII. Matthei.XXII.

¶ In illo tempore: Accesserunt ad Jesum pharisei: ⁊ interrogauit eum vnus ex his legisdoctor tētās eū. Magister quod est mãdatū magnū in lege? Et reliqua. Homilia beati Joannis episcopi

FRequēter iudei diuer
sis interrogationib⁹ christū tentantes: sibi qdē
acquisierunt interitū/nobis autē puiderūt sa/
lutē. Nā verba christi pfecerunt illis ad cōfusionē/nobis
autē ad edificationē: qm̄ responsis eius vincebant/⁊ nō
placabant. Nā malitia frequēter quidē vincit/nūꝙ autē
placat. Pharisei sunt oēs q̄ contra veritatē contendūt: q̄
nō veritatē defendere cupientes certāt/sed subuertere fe
stinant. Qui enim pro veritate contendit/cognita veri/
tate consentit veritati. Qui aūt cōtra veritatē non cōsen
tit veritati: manifestū est qm̄ pus non p veritate/sed con
tra veri partem certabat. Audi igit hō fidelis q̄ cōtra he/
reticū libenter cōtendis. Si pharisei placati sunt: ⁊ tu cer
Quō disserendū cū hereticis. tando cōtra hereticū potes eū placare cū viceris. Si aūt
pharisei victi quidē sunt/placati aūt nō sunt: quō tu pote
ris eos placare cū viceris? Nunqd christo fortior es: vt q̄s
ille nō placauit tu places? Debuerūt qdē timere saduceo/
rū exēplū: vt ne sic interrogantes cōfundant: sed ardēs
malitia dū se satiare festinat/nō aspicit exituꝫ rei: vt tātū/
modo alteri noceat/nec sibi parcēs. Si neminē ante vicis
sent: forsitā iusta rōne se sperarēt/posse eū vincere a q̄ nul
lus est victus. Nūc aūt vidētes: qm̄ quotq̄t eū interroga/
re ausi sunt/oēs victi recesserūt: qd estimãdi sunt isti? Nū/
quid fortiores ꝙ ceteri/q̄ victis oībus vincere possint? Sꝫ
impudētiores/ꝙ oēs q̄ cōfusis oībus ante se/sic erube/
Tex. scere nō timuerūt. ¶ Cōuenerūt in vnū: ⁊ iterrogauit eū
vn⁹ legisdoctor. Cōuenerūt vt multitudine vincerēt/quē
rōne supare non poterant. A veritate nudos se esse pfessi
sunt/q̄ multitudine se armauerūt. Dicebāt enim apud se:
Unus loquatur p omnib⁹: ⁊ oēs loquamur p vnū: vt si q̄/
dem vicerit/oēs videamur victores: si aūt vict⁹ fuerit vel
solus videat confusus. O pharisei qui oia propter hoīes
cogitatis ⁊ facitis. Primū quidē venientes cum vno/vincē
di estis p vnū: tamen putatis q: vno victo/homines non
intelligant oēs vos esse victos. Nunqd cōsciētie vr̄e non
sentiant se esse cōfusas? Leuis est em̄ cōsolatio/q̄ in seipso
confusus est ꝙ ab alijs ignorat. ¶ Magister/qd̄ est mã/ Tex.
datū magnū in lege? Magistrū vocat/cui⁹ nō vult esse di
scipulus. Simplicissim⁹ interrogator ⁊ malignissim⁹ insi
diator de magno mandato interrogat/q̄ nec minimū ob
seruat. Ille em̄ debet interrogare de maiore iustitia/q̄ iā
minorem impleuit. Dn̄s autē sic eū repꝫhendit/vt interro
gationis eius fictā cōsciētiā/statim pmo respōso pcuteret
dicens. ¶ Diliges dn̄m deū tuuꝫ in toto corde tuo. i. nō si/ Tex.
cut tu q̄ deuotionē ostēdis in ore/et fraudē meditaris in
corde. Magnū aūt ⁊ minimū mãdatū dicim⁹: quātū ad
dignitatē mandatoꝝ/nō quātū ad vtilitatē. Alioqn vtili/
tas oīm mãdatoꝝ vna est: ⁊ oia mãdata q̄ vident esse mã/ Excellētia mandatoꝝ exponit.
datū/ita sibi coherēt/vt alterū sine altero esse non possit.
Utputa si iterroget te aliq̄s i edificatiōe domoꝝ: q̄ pars
est melior: dicis fundamentū. Sꝫ quēadmodū edificatio
nō pōt esse nisi fuerit fundamētū: ita nec fundamētū pōt
esse/nisi edificatio fuerit subsecuta. Nec dr̄ fundamētum
nisi sit edificatio cui⁹ fūdamētū dicat. Ergo fundamētū
edificatione digni⁹ est/nō vtili⁹. Sic ⁊ caput digni⁹ est ꝙ
mēbra: tn̄ nec mēbra sine capite nec caput sine mēbrꝫ. Sic
digniores sunt sacerdotes ꝙ ppl̄s/nō tn̄ vtiliores: q: nec
ppl̄s sine sacerdotib⁹/nec sacerdotes sine pplo ēē possūt.
Ita ⁊ dignius est hoc mandatū: diliges dn̄m deuꝫ tuū ex
toto corde tuo/ꝙ illud: nō cōcupisces/nō occides/tn̄ vti/
litas vna est. Nā q̄ diligit deū ille nō occidit aut cōcupiscit
q̄ aūt occidit aut cōcupiscit/nō diligit dn̄m deū suū. Esse
aūt minora mãdata/dn̄s manifestat. Si q̄s vnū ex mini/
mis istis mãdatis soluerit: ⁊ docuerit sic hoīes/minimus
vocabit in regno celoꝝ. Diliges iḡt/nō timebꝫ: q: diligere
mai⁹ est ꝙ timere. Minoratio em̄ culture dei hꝫ timorem
pfectio aūt dilectiōeꝫ dicēte ioāne. Perfecta aūt dilectio j.Jo.iiij.
foras mittit timorē. Donec em̄ hō timet deū/nō eū diligit
Cum aūt diligere ceperit/iam non eū tm̄modo timet/sꝫ
etiā ampli⁹ diligit. Timere em̄ seruoꝝ est: diligere filioꝝ.
Timor sub necessitate est: dilectio in libertate. Qui in ti/
more seruit deo/penā q̄dē euadit: mercedē aūt iustitie nō
hꝫ: q: inuitus facit bonū ꝓpter timorē. Nō vult ḡ deus vt
timeat ab hoīb⁹ q̄si dn̄s: sed vt diligat q̄si pr̄/q̄ adoptiōis
spm̄ donauit hoībus. Nam si cōsiderem⁹ ab initio creati
hoīs causam: intelligim⁹ q: de⁹ se magis patrē voluit esse
hoīm ꝙ dn̄m. Nō em̄ dixit: tm̄modo faciam hoīem. Sed Gen.j.
faciamus hoīem sm̄ imaginē nostram. Simulare aūt cō
uenit filijs ad patres suos: non etiā seruis ad dn̄os suos.
Quid est diligere deū ex toto corde/nisi vt cor tuū non sit
inclinatū ad vllius rei dilectionem ampli⁹ ꝙ dei: nec dele
cteris quasi specie mūdi amplius ꝙ dei: nō in honoribus:
non in auro vel argento: nō in possessionibus aut vineis:
nō in aīalibus aut mancipijs: nō in ornamentis aut vesti
bus: nō in filijs aut parētibus aut amicis: sed hec omnia
existimes tibi esse in deo vt pre his omnibus ames deum.
Si aūt in aliquo hoꝝ amor cordis tui fuerit occupat⁹: iā
ex toto corde nō amas deū. Pro quāta em̄ parte cor tuuꝫ
fuerit ad aliquā rem/pro tanta parte min⁹ est ad deū. Ec/ Doctrina coniugalis.
ce si vir habeat vxorem: quō cognoscitur vxoris plena dile
ctio? Uxor neminē debet sapientiorem putare ꝙ virū suū:
⁊ si fit alter sapientior/tn̄ illa sapientiorem esse alteruꝫ in/
telligere nō debet. Uxor neminē fortiorem debet putare
ꝙ virum suum: et si fit alter fortior/tamen illa intelligere
non debet alterum fortiorem. Uxor neminē debet formo
siorem putare ꝙ virū suum: ⁊ si fit alter formosior/tamen
corā oculis eius alter formosior nō debet apparere. Per/
fectū em̄ odiū ⁊ pfect⁹ amor verū iudicium nō cognoscit
vtputa si pfecte odias aliquem: qualiacūq̄ fuerint apud

illū oia tibi displicēt/siue q̄ agit: ⁊ si sint bona tn̄ tibi mala
videntur. Sic ⁊ si perfecte aliquē amas: q̄cūq̄ sunt apud
euꝫ tibi placēt/siue que loquit/siue q̄ agit: ⁊ si mala sunt
tamen tibi bona videntur. Ergo ⁊ vxor si videns aliqueꝫ
dixerit ꝙ sapiens vir/vtinā vir meus talis esset: iam amor
eius minus habet aliquid de perfecto amore. Si videns
aliquem dixerit: ꝙ formosus homo/vtinā vir meus talis
esset: iam amor ei⁹ minus habet aliquid de pfecto amore.
Et pro quanta parte amplius aliquid laudauerit in alte
ro viro ꝙ in suo: tāto dilectio minor est ad virum suū. Sic
ḡ ⁊ aīa/oīs christiana: que sponsa est christi/ita debet intel
ligere deum: vt nihil sit in mūdo qd̄ amplius amet ꝙ eū.
Pro quanta em̄ parte plus aliquid amauerit/pro tanta
Amor dei distinguitur. parte min⁹ amat deū: qd̄ est in tota anima diligere deū?
Id est certissimū animū habere in veritate: ⁊ firmuꝫ esse
in fide. Alius est em̄ amor cordis: ⁊ alius est amor anime.
Amor cordis quodāmodo carnalis est: vt etiā carnaliter
deū amemus: quod facere nō possumus nisi recesserim⁹
ab amore mūdialiū rerum. Sicut em̄ casta mulier: q̄ virū
suū amat nullū aliū amat: si autē alterū amauerit/iā non
amat virū suū: ita ⁊ hō si deū amat/mundū nō amat: si au
tē mundū amauerit/iam deū ex toto corde nō amat. Er/
go cordis amor nō itelligit in corde/sed sentitur: q: quo/
dāmodo carnalis est. Amor aūt anime non sentit in cor/
de/sed intelligit: q: amor anime indiciū est/puta ꝙ didi/
cisti vnū deū ex quo oia: ⁊ vnū deū p quē oia. Si iterū itel
lectus tuus alicui⁹ doctrine seductiōe pcussus/ceperit du
bitare de substātia dei/in tota aīa nō diligis deū. Iterū q̄
putat icātatiōes aliq̄d posse: aut auguria aliq̄d intellige
re: aut diuinatiōes aliq̄d nūtiare: ille nō i tota aīa diligit
deū. Qui oē bonū credit apud deū/⁊ oia bona credit esse
deū: extra deū nō credit esse bonū: q̄ oēm virtutē ⁊ omnē
sapiētiā credit esse deū: extra deū neq̄ sapiētiā aliquā esse
credidit/neq̄ virtutē: q̄ credit deum oia facere/⁊ sine deo
nihil posse fieri: ille tota mente diligit deū. Quid est in to
ta mente diligere deuꝫ? Id est vt oēs sensus tui q̄ ptinent
ad mentē deo vacent. Cui⁹ intellect⁹ deo ministrat: cuius
sapiētia circa deū est: cui⁹ cogitatio ea q̄ dei sunt tractat:
cui⁹ memoria q̄ bona sunt recordat tota mēte diligit deū
j.Co.xiiij. sicut ait apl̄s. Psallā spū/psallā mēte. Cui⁹ aūt aut intelle
ct⁹ q̄ dei sunt nō itelligit: aut nō sm̄ deū sapit: aut sciētia il
li⁹ vana est ⁊ secularꝫ: aut recordatio illi⁹ nō est bona: aut
cogitatio displicens deo/ille non tota mēte diligit deum.
Tex. ¶ Hoc est primū ⁊ maximū mandatū. Scdm̄ autē est si/
mile huic. Diliges ꝓximū tuū sicut teipm. Videt christus
nō ad interrogata rn̄dere. Ille em̄ interrogat qd̄ est man
Intellectus subtilior. datū magnū: puta dixit: diliges dn̄m: si voluit ⁊ alteꝝ mã
datū introducere: debuit minimū dicere nō scdm: secūdū
autē primū respicit. Sed vide quid voluit ostendere. Dili
ges dn̄m: ⁊ primū ⁊ magnū est: diliges ꝓximū/magnum
quidē est/primū autē nō est: ⁊ ideo dixit/simile est. Consi
dera ḡ mysteriū. Quis est ꝓxim⁹ noster? Christus: q̄ susci
piēs carnē nostrā fact⁹ est ꝓximus nobis: sicut in parabo
la illa christ⁹ ondit cū dixisset pharise⁹. Et q̄s ē me⁹ ꝓxim⁹
Luce.x. introduxit hoīem a latronib⁹ vulneratū: ⁊ a sacerdote de
spectū: a Samaritano aūt receptū/q̄ est ipse christ⁹. Ergo
primū mandatū est ⁊ magnū/deū patrē diligere. i. cogno
Jo.iij. scere. Ergo fili⁹ dei magn⁹ sicut pater. Quicq̄d em̄ pater
pōt: ⁊ fili⁹ pōt. Pater em̄ diligit filiū: ⁊ oia dedit in manu
eius. Sed q: oia filius a pr̄e dāte pōt sicut pr̄: ideo pater
magn⁹ de⁹ ⁊ primus: fili⁹ aūt magnus de⁹ quidē: non tn̄
Titū.ij. primus/sicut ait apl̄s. Expectātes aduētū magni dei ⁊ sal
uatoris nostri Jesu christi. Ut aūt simpliciter itelligam⁹
ꝓximū nostrū oēm hoīem esse fidelē: q̄ hominē amat fide
lem simile est sicut q̄ deū amat: q: imago dei est hō. Sicut
rex in sua imagine honorat vel cōtēnitur: sic ⁊ deus in ho
mine/vel diligit/vel odit. Nō pōt hoīem odire qui deum
j.Joā.iiij. amat: nec pōt deum amare q̄ hominē odit: sicut ait Joan
nes apl̄s. Qui dicit se diligere deū ⁊ nō diligit fratrē suū
mentit. Si em̄ fratrē quē vides nō diligis: deū quē nō vi/
des quō potes diligere? Quis honorat regem: ⁊ cōtēnit
ei⁹ imaginē? Aut q̄s honorat imaginē: ⁊ auctoreꝫ cōtēnit
imaginis? Aut ita. Qm̄ pharisei sciebāt q̄dē qd̄ esset mã/
datū magnū in lege/⁊ tentantes interrogabāt: volēs eis
ostendere: q: nō sufficiebat eis soli⁹ dei patris agnitio ad
salutē: non solū dixit. Diliges dominū deū tuū in toto cor
de tuo: ⁊ in tota aīa tua: sed addidit. Diliges ꝓximū tuū
sicut teipsum/q̄ erat ipse. Alioquin si ad solā interrogatio
nem eoꝝ respōdisset/sufficeret dicere. Diliges dn̄m deum
tuum: ⁊ nō adderet: ꝓximū tuum sicut teipm: sm̄ quod ⁊
alibi dicit. Hec est vita eterna: vt cognoscant te solū verū Jo.xvij
deū/⁊ quem misisti Jesum christū. Et vide q: nō dixit. Co
gnosces dn̄m deū tuū/sed diliges: qm̄ cognoscere verum
deū/pene ꝓpriū est humane nature: diligere aūt eū/reli/
giosi cordis ē ⁊ recti. Et q̄cūq̄ dilexerit deū ex toto corde:
nō est possibile vt nō pueniat ad filij ei⁹ agnitionē. i. ꝓxi/
mi. Ipsa em̄ dilectio dei q̄ in eo habet/illuminās cū pstat Oia mãdata reducūtur ad vnū.
ei ducatū vt post patrē cognoscat ⁊ filiū. ¶ In his duob⁹
mãdatis/lex pendet ⁊ pphete. Qui proximum suum di/
ligit nec occidit nec mētit illi quē diligit: nec falsum testi/
moniū dicit de eo quē diligit/nec mulierē illi⁹ inuadit. Si
cut odiū oē malū suggerit: sic dilectio oē bonū. Unde ait
apl̄s. Est fides q̄ per dilectionem operat. Aut ita. Qm̄ de Gal.v.
patre ⁊ filio oīs prophetarū ⁊ legis predicatio existebat:
per quos pphetas agnoscens quis ꝓximū suum/hoc est
filium dei/ad primū ⁊ magnū mãdatū pueniebat: vt dili/
geret dn̄m deum/melius cognoscens eū p seipm. ¶ Con Tex.
gregatis aūt phariseis/iterrogauit eos Jesus. Quid vo
bis videt de christo/cui⁹ fili⁹ est? Rn̄derunt David. Et di
xit eis. Quomodo ḡ David in spū vocat eū dn̄m/si filius
eius est? Judei estimātes hoīem christū tētabāt. Nec em̄
tentassent eū/si eū dei filiū credidissent. Uolens ergo eis
christ⁹ ostēdere: q: cognoscebat fallaciā cordis eorū: ⁊ q:
nō erat hō q̄ tentabat/sed de⁹ quē nemo pōt tentare: nec
dicere poterat manifeste veritatē de se nec tacere. Dicere
em̄ nō poterat: ne maloꝝ occasionē blasphemi inuenien/
tes iudei amplius insanirēt. Tacere aūt non poterat ve/
ritatem/q: ad hoc venerat vt veritatē annuntiaret. Ideo
talem interrogationē eis pposuit: vt eo tacēte/ipsa inter
rogatio ei⁹ ostēderet eis. Nunqd poterat dn̄s ei⁹ esse qui
ex eo fuerat nasciturus? Puta autē hāc interrogationeꝫ
non solū cōtra phariseos/sed etiā cōtra hereticos posuit.
Nā sm̄ carnē vere fili⁹ erat David: dn̄s aūt sm̄ diuinita/
tē. Si ḡ christ⁹ sm̄ carnē dicit christ⁹: aut sm̄ carnē iussus
est sedere ad dexterā patris: sicut heretici putāt/ex equa
litate mendaciū cōponere festinātes: nūꝙ christ⁹ David
filiū esse se denegasset. Nā nobis filius pōt esse q̄ post nos Christi duplex natura ostēdit.
futurus est: dominus autē esse nō potest/nisi qui aut no/
biscum aut ante nos est. Christus autem sm̄ carnem post
David est: sm̄ diuinitatem autē ante David. Ergo illum
significabat dominū suū: illum significabat iubendū se/
dere: qui iam tunc erat: idest vnigenitus deus. ¶ Et ne/ Tex.
mo poterat ei respondere verbum/neq̄ ausus est quisq̄
ex illa die eum amplius interrogare. Confusio multorū
fuerat disciplina cunctorum. Nam ⁊ si credim⁹/ꝙ omnia
sibi scdm̄ puidētiā dei agebātur: intelligimus: quoniam
non illis desinentibus interrogare christus desijt docere
sed q: christ⁹ defierat/eos iam vlteri⁹ nō ausos esse inter
rogare. Nā q̄ mari terminū posuit: ipse audacie diaboli
aduersum se agentis/qn̄ voluerit tunc finem ponit.

¶ Dn̄ica decimanona. Matthei.IX.

¶ In illo tpe. Ascendens Jesus in nauiculam transfretauit: et venit in ciuitatem suam. Et reliqua. Homilia beati Hieronymi.

CHristū in hūanis acti
b⁹ diuina gessisse mysteria: ⁊ i reb⁹ visibilib⁹ inui
sibilia exercuisse negotia/lectio hodierna mō/
strauit. Ascēdit iḡt i nauiculā ⁊ trāsfretauit: ⁊ venit i ciui Tex.

Exodi xiiij. Jo.xxj.

tatem suaz. Nōne hic est q̄ fugatis fluctibus maris ꝓfunda nudauit: vt Iraeliticus pp̄ls inter stupētes vndas sicco vestigio/velut montiū concaua trāsiret. Nōne ipse est q̄ Petri pedib⁹ marinos vertices inclinauit: vt tūc liquidū humanis gressib⁹ solidū p̄beret obsequium. Et q̄d est qđ ipse sibi maris sic denegat seruitutē: vt breuissimi lac⁹ transitū sub mercede nautica trāsfretaret? Ascēdit inquit in nauiculā ⁊ trāsfretauit. Et inq̄t nimirū fr̄es: Christus venit suscipere infirmitates nostras: ⁊ sua nobis cōferre medicamēta sanitatis: q: medicus q̄ nō fert infirmitates curare nescit: ⁊ q̄ nō fuerit cū infirmo infirmat⁹/infirmo nō pōt cōferre sanitatē.

Necessitates quare a christo assumpte.

Christ⁹ ḡ si in suis mansisset virtutibus cōe cū hoībus nihil haberet: ⁊ nisi implesset carnis ordinē/carnis ī illo esset otiosa susceptio. Sustinuit ergo has necessitates: vt homo ver⁹ humanis necessitatibus ꝓbaret. Ascēdit in nauiculā. Christus nauim seculi fluct⁹ semꝑ mitigās ascēdit: vt credētes in se ad celestē patriam trāquilla nauigatiōe ꝑducat ⁊ municipes faciat quos humanitatis sue fecit consortes esse. Nō ḡ christ⁹ indiget naui: sed nauis indiget christo. Quia sine celesti gubernatore nauis ecclesie per mundanum pelagus/ꝑ tanta ⁊ talia discrimina/ad celestē portum nō valet ꝑuenire. Hec diximus fratres quantū ad intelligentiam spiritualē: verum ipsius histor̄ie ordinē prosequamur.

Tex.

¶ Ascendēs inq̄t Iesus in nauiculā trāsfretauit: ⁊ venit in ciuitatē suā. Creator rerū orbis dñs: posteaq̄ se ꝓpter nos nostra angustauit in carne/cepit habere humanā patriaz: cepit ciuitatis iudaice esse ciuis: parentes cepit habere/parentū omniū esse parēs: vt inuitaret amor/attraheret charitas/vinceret affectio/suaderet humanitas: quos fugarat dñatio/met⁹ dispersera: ⁊ fecerat vis ꝑtātis exteros. Venit in ciuitatē suā.

Tex.

¶ Et obtulerūt ei paralyticū iacētē in lectulo Et vidēs inq̄t Iesus fidē illoꝝ dixit paralytico. Cōfide fili/remittunt tibi pctā tua. Audit veniā ⁊ tacet paralytic⁹ nec vllā r̄ndet grām: q: pl⁹ corꝑis q̄ aīe tendebat ad curā ⁊ tꝑales erūnas resoluti corporis sic deflebat/vt eternas penas resolutionis aīe nō defleret: gratiorē sibi p̄sentē vitā iudicās q̄ futurā. Merito christ⁹ offerētiū fidē respicit ⁊ vecordiā sic iacētis respicit/vt fidei aliene suffragio paralytici aīa an̄ curaret q̄ corp⁹. Respiciēs iq̄t fidē illoꝝ. Cernitis in hoc loco fr̄es dñm nō q̄rere: insipiētiū volūtates nō expectare: ignorātiū fidē: nō īfirmi stulta desideria ꝑscrutari/sed alteri⁹ fidei subuenire. Et reuera fr̄es q̄n medicus languentiū aut q̄rit/aut respicit volūtates: cum sꝑ cōtraria desideret ⁊ req̄rat egrot⁹: Hinc est q̄ nūc ferrū/nūc ignē/nūc amara pocula ingerit: ⁊ apponit inuitis/vt curā sani sentiāt/quā sentire nō poterāt egrotantes. Et si hō iiurias despicit/maledicta cōtēnit: vt sauciātis manib⁹ spōte vitā cōferat ⁊ salutē: quātomagis christ⁹ medic⁹ bonitate diuina/morbis saucios pctōꝝ: ⁊ phrenesi criminū laborātes/ad salutē etiā iuitos attrahit ⁊ nolētes. O si velimus fr̄es: o si velim⁹ mētis nr̄e oēs paralyses sꝑ videre: ⁊ animā nostrā virtutib⁹ destitutā/iacere in vitioꝝ stratibus cernerem⁹: luceret nobis quēadmodū christ⁹: q̄ nr̄as quotidie noxias despicit volūtates: ⁊ ad salutaria nos remedia ꝑtrahit/vt purget iuitos.

Remittere pctā est deitatis

Fili inq̄t/remittunt tibi pctā tua. Hec dicēs deū se volebat itelligi: q̄ ꝑ hoīem oculis adhuc latebat humanis.

insigne.

Virtutib⁹ cetē ⁊ signis comparabat ꝓphetis: q: ꝑ ipm fecerāt ⁊ ipsi virtutes. Pctis autē dare veniā/q: penes hoīem nō est: ⁊ est singulare deitatis insigne: deū illū pectoribus inserebat humanis. Probat h̄ pharisaicus liuor: nā cū dixisset/remittunt tibi pctā tua: r̄nderunt pharisei.

Tex.

¶ Hic blasphemat. Quis em̄ pōt pctā dimittere/nisi sol⁹ deus? Pharisee q̄ sciēdo nescis/cōfitēdo negas/cū testaris impugnas. Si de⁹ est q̄ remittit pctā: cur tibi christ⁹ de⁹ nō est: q̄ in vno indulgētie sue munere/toti⁹ mundi ꝓbat abstulisse pctā.

Joā.j.

Ecce inq̄t agnus dei: ecce q̄ tollit pctā mundi. Vt aūt possis maiora capere diuinitatis eius insignia: audi eū pectoris tui penetrasse secretū. Aspice eū ad cogitationū tuaꝝ latebras ꝑuenisse intellige eum cordis tui nudare cōsiliū.

Tex.

¶ Et cū vidisset Iesus cogitatiōes eoꝝ dixit. Quid cogitatis mala in cordib⁹ vestris? Quid est facili⁹ dicere/remittūt tibi pctā tua q̄ dicere/surge ⁊ ambula? Vt sciatis aūt q: fili⁹ hoīs ꝑtātem h̄z dimittēdi pctā: dixit paralytico. Surge tolle lectū tuū: ⁊ vade in domū tuā. Et surrexit ⁊ abijt in domum suā. Scrutator aīoꝝ ꝑuenit mētiū magna cōsilia: ⁊ deitatis sue potētiā opis attestatiōe mōstrauit: dū dissipati corporis mēbra cōponit/neruos stringit/iūgit ossa/cōplet viscera/firmat v̄tutē: regressus ad cursuz suscitat inuiuo cadauere iā sepultos. Tolle lectū tuū: h̄ est/porta portantē/oneris muta vices: vt qđ fuit īfirmitatis testimoniū/fit ꝓbatio sanitatis: vt lect⁹ doloris tui/fit mee curatiōis idiciū vt recepte fortitudinis magnitudinē pōderis asserat magnitudo. Vade (inq̄t) in domū tuā/ne christiana fide curatus in vijs iudaice ꝑfidie iam moreris. Tu autem.

¶ De eadem dñica: Matthei. IX.

¶ In illo tempore: Ascendens Iesus in nauiculam transfretauit: et venit in ciuitatem suam. Et reliqua. Homilia eiusdem lectionis.

Reator rerum dñs Iesus/postq̄ se ꝓpter nos nr̄a angustauit in carne: cepit habere patriā/cepit esse ciuis iudaice ciuitatis: vt eos de quib⁹ hūanitatē assumpserat/ad credendum sibi inuitaret: amore ⁊ charitate suaderet/⁊ affectuosa humanitate attraheret. Loquens ḡ sanctus euāgelista Mattheus de domino Iesu dicit.

Tex.

¶ Quia ascendens in nauim transfretauit/hoc est trans fretum abijt. Fretum dicitur angustū mare/a feruore scz ⁊ ebullitione q̄m mare ibi ampli⁹ feruet vbi angustius habetur. Fretū autem hoc loco mare Galilee debem⁹ intelligere: quod dñs frequēter trāsnauigabat: vt multitudinē incolarum circūquaq̄ habitantiū/sua assidua p̄dicatione ad salutez īuitaret. Ciuitas aūt dñi ſm carnē nazareth fuisse dr̄ cōceptione pariter ⁊ nutrimēto eius decorata. Questio sane inter Marcū ⁊ Mattheū oborit. Q: Marc⁹ dicit h̄ ipm miraculū paralytici in Capharnaū factū.

Mar.ij.

Mattheus v̄o ita narrat: q̄si veniēte dño ī ciuitatē suā quā Nazareth dixim⁹/obtulerūt ei paralyticū: quē ⁊ curauit. Que questio difficili⁹ solueret si Matthe⁹ ī h̄ loco etiā Nazareth noīasset.

Questio euāgelica soluitur.

Sz q: Nazareth ⁊ Capharnaū ciuitates vtreq̄ ī Galilea ꝓuincia habēt: veniēs dñs ī Galileā/rectissime ī ciuitatē suā venisse dr̄/ī q̄cūq̄ oppido Galilea fuisset. Nā ⁊ ipa Galilea: tota vez ꝓuincia pōt dici ciuitas christi. Siq̄dē ⁊ illud regnū iudeoꝝ numerosis ciuitatib⁹ quōdā amplissimū/vna dom⁹ isrl̄ dr̄: nedū etiā vna ciuitas dicat. Et hoc q̄d necesse est longius ꝑtrahere? Ipa etiā christi eccl̄ia q̄ ꝑ totū orbē diffusa est ciuitas appellat. Dicit em̄ ps̄ Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Cum ḡ dñs hoc signū (sicut Marc⁹ dicit) ī Capharnaū fecit: nō ē dubiū q̄ ī sua ciuitate h̄ fecerit. Presertim q: ⁊ ipa Capharnaū in Galilea q̄ erat ꝓuincia dñi ita excellebat: vt tāq̄ metropolis haberet. Alio q̄ modo hec q̄stio a doctorib⁹ soluit: vt qđ dicit Matthe⁹ euāgelista trāsfretasse dñz/⁊ venisse in ciuitatē suā/ꝑtermiserit q̄d ibi fecerit dñs: ⁊ trāsierit ad sequēs miraculū/qđ factū est de paralytico ī Capharnaū. Marcus em̄ totū ex ordīe quō gestū sit narrat. Vel certe ideo Capharnaū ciuitas dñi dr̄: q: in ea vel in finib⁹ eius assidue p̄dicauerit: ⁊ maxima miracula opatus sit: sicut ipse dñs alibi ꝑ semetipm illi ip̄operās dicit.

Mat.xj.

Ve tibi Capharnaū: q̄ vsq̄ ad celū exaltata es/clarificatiōe. s. miraculoꝝ meoꝝ: vsq̄ in infernū detraheris. Q: si in Tyro ⁊ Sidone facta fuissent q̄ in te facta sunt: olim in cinere ⁊ cilicio penitētiā agerēt.

Tex.

¶ Et ecce offerebāt ei paralyticū iacētem in lecto. Paralysim greci dicūt dissolutionē mēbrorū: qui morb⁹ partem corporis quā occupauerit/officijs vniuersis funditus destituit: plerūq̄ vero ⁊ totū corpus inua-

Tex.

dit. ¶ Et vidēs Iesus fidē illoꝝ dixit paralytico. Cōfide fili/dimittunt tibi pctā tua. Hec dicēs deū se volebat itelligi: q: adhuc ꝑ humanitatē latebat hoīes: vt vez per hoc q̄ pctā dimittere poterat: qđ solūmō dei esse cōstat ⁊ non hoīs/ad credulitatē fidei accedere nō dubitarēt. Intuendū aūt quātū impetrare valeat fides vniuscuiusq̄ ꝓpria: si tātū aliena valuit/vt suo interuētu alteri salutē mētis ⁊ corporis subito ꝓmereri potuerit. Nō em̄ ait euāgelista dñs vidisse fidē illius q̄ portabat: sed eoꝝ poti⁹ q̄ hunc offerebant. Qua in re magna quidē ⁊ vtilis nobis cōmēdatur humilitas vt veraciter credam⁹ ꝑ eoꝝ q̄ deo accepti sunt intercessionē adiuuari eos/q̄ aut min⁹ digni sunt ꝑ se exaudiri: aut etiā ꝓpe infirmitatis cōscij/bonoꝝ hoīm se intercessioni cōmēdāt: vt eoꝝ opere et tꝑale ⁊ sp̄uale a deo auxiliū cōsequātur.

Dignatio christi irimatur.

Cōfide inquit dñs fili. Miranda est humilis in redēptore nostro dignatio: q̄ hoīez inualidū ⁊ in toto corpore tabefactū filium vocare dignat: quē scribe ⁊ pharisei nec dignabātur attingere. Qđ si ad op⁹ diuinū qđ in hoīe gerebat attēdim⁹: merito filiū vocat quem a pctis absoluit. In hoc etiā q̄ curaturus a sua infirmitate hoīez/p̄us pctā illi dimittit q̄bus eādē infirmitatē cōtraxit: ⁊ postea eū sanitate restituit: ostēdit eū ob meritū culparū dānatum fuisse debilitate mēbroꝝ: nec aliter posse euadere egritudinē corporis: nisi prius liberaret ab infirmitate incōmoda cordis. Dimittunt inquit tibi pctā. Audiēs paralyticus veniā delictoꝝ sibi a dño repromitti: nō aliquid christo respondet: nec gratiā vel laudē illi rependit: q: scz plus corporis q̄ aīe desiderabat salutē: ⁊ gratiorē sibi presentē vitā iudicabat q̄ futurā. Sed christus nō vecordiā iacentis respicit: immo fidē offerentiū intendēs ingrato peccata dimittit. Et q: semꝑ virtutibus inuidia comes est: audiam⁹ q̄d sequit.

Tex.

¶ Hic blasphemat. Nouo ce oīs hoc dixerunt: sed in secreto cordis. Qđ manifestat euangelista cū dicit. Et cum vidisset Iesus cogitationes eoꝝ dixit. Vt q̄d cogitatis mala in cordib⁹ vestris? Quid autem vocaret blasphemiā/Marcus manifestius exponit/dicens.

Mar.ij.

Et cogitabāt inquit quidā de scribis in cordibus suis dicentes. Quis potest peccata dimittere/nisi solus deus? Legerant siquidē scriptum in ꝓphetis/dicēte dño. Ego sum qui deleo iniq̄tates tuas.

Esa.xliij

Et iam indignabantur q̄ christus quē purū hominē existimabant: paralytico pctōꝝ veniā ꝓmisisset tāq̄ deus. Quis ḡ nesciētes verū dicunt scribe ⁊ pharisei: q: nemo poterat pctā dimittere/nisi solus deus: qui ꝑ eos quoq̄ dimittit q̄bus potestatem dimittendi tribuit. Et ideo christ⁹ verus deus esse ꝓbatur: q: pctā q̄bus vult dimittere valet.

Tex.

¶ Et cū vidisset Iesus cogitatiōes eoꝝ. Scrutator animoꝝ de⁹ preueniens mentiū mala cōsilia/ostēdit scribis ⁊ blasphemantib⁹ se deū esse: qui pōt etiā occulta cordis eoꝝ euidenter agnoscere: ⁊ quasi tacens loquit.

Insigne deitatis christi.

Vt cognoscatis me veraciter deū esse: manifestū vobis sit latebras etiaz cogitationū vestrarū me apertissime cognoscere. Ea ergo ꝑtāte deitatis qua cogitatiōes vestras intueri valeo/cognoscite etiā hoīb⁹ pctā me posse dimittere.

Tex.

¶ Quid est facili⁹ dicere: dimittuntur tibi pctā/an dicere: surge et ambula? Vtrū paralytico pctā fuerint dimissa/sol⁹ christ⁹ nouerat qui dimittebat. Surgētē aūt ⁊ ambulantē illū/oēs q̄ assistebant visu approbare poterant. Et ideo dñs carnale signū sanitatis extrinsec⁹ operat⁹ est: vt sp̄uale signū/h̄ est veniā pctōꝝ intrinsecus ꝓbaret fecisse.

Tex.

¶ Vt sciatis autez q: filius hoīs h̄z ꝑtātem in terra dimittendi pctā: tunc ait paralytico. Surge. Patet q: ⁊ si deus est: q̄ quātum distat occasus ab oriente/longe fecit a nobis iniq̄tates nostras ⁊ filius hoīs habet ꝑtātem dimittendi pctā: q̄ idē ipse est christ⁹ ⁊ deus ⁊ filius hoīs. Deus qui ꝑ diuinitatē pctā dimittit. Filius hoīs qui ꝑ humanitatē pro pctōribus mori potuit.

Tex.

Q: aūt dicit/tūc ait paralytico/verba sunt euāgeliste.

Tex.

¶ Tolle ait lectū tuū: hoc est porta portantē te: vt qđ fuit testimoniū infirmitatis/fit ꝓbatio sanitatis. ¶ Et surrexit ⁊ abijt in domū suā. Inter dictū dñi ⁊ factū nulla distantia est. Ipse em̄ dixit ⁊ facta sunt: ipse mādauit ⁊ creata sunt. Et oīa quecūq̄ voluit fecit. Inter dicere autē nostrū ⁊ facere/plurima distantia est: q: facile q̄dem loq̄ possumus/sed cū labore operamur. Christi vero dictum mox opera comitant: q̄m ipe dixit ⁊ facta sūt. Ait ergo: Quid est facilius dicere/dimittūtur tibi pctā tua/an dicere: surge ⁊ ambula? Ac si dicat. Sicut facile est mihi dicere paralytico surge/⁊ cōtinuo surgit: sic facile est dicere/dimittūtur tibi pctā: ⁊ cōtinuo dimittūtur. Vidētes turbe. i. populi signū qđ fecerat/timuerūt deū: ⁊ glorificauerūt eū qui dedit ꝑtātē talē hoībus. s. vt hō inter hoīes positus posset sanitatē cuicūq̄ vellet tribuere. Cōfutatis igitur illis qui dñm blasphemie arguebāt/merito stupētes turbe/in laudē creatoris ꝓsiliunt. Ad cui⁹ imperiū nulla interueniēte mora: festina salus totū hoīem repente possedit.

Moralis doctrina elicit

Ex curatione aūt istius paralytici: datur nobis intelligi pleraq̄ incōmoditates hoīb⁹ ꝓpter pctā cōtingere. Quinq̄ siq̄dem differentie causaꝝ tradunt: ꝑ q̄bus corporib⁹ humanis tꝑales molestie diuinitus iferūtur. Aut em̄ ad augēda merita ꝑ patientiā electi infirmitate corporis grauantur: vt beato Iob ⁊ Tobie contigit. Aut ad custodiā v̄tutū ne supbia tentante deijciant: sicut aplō Paulo dat⁹ est stimul⁹ carnis: ne magnitudine reuelationū extolleret.

j.Co.xij

Aut ad intelligenda ⁊ corrigēda pctā: sicut Maria soror Aaron ꝓpter temeritatis verba lepra ꝑcussa est: sicut etiā paralyticus de quo agimus: qui vt potuisset curari/ꝑmū remissione pctōꝝ indiguit.

Nūe.xij

Aut ad gloriā dei: sicut infirmitas Lazari non ad mortē: sz ꝑ glīa dei fuit.

Joan.xj.

Aut ad inchoationem eterne dānatiōis: qđ ꝓprie reproboꝝ est: sicut Antiochus ⁊ Herodes: qui qđ in gehēna passuri erant/p̄senti miseria cūctis ostēdebāt: q̄bus illud cōuenit ꝓpheticū Et duplici cōtritiōe contere eos.

Hiere.xvij.

Vn̄ q̄m qua cā flagellemur scire nō possum⁹: necesse est vt in oībus aduersis q̄ tēporaliter patimur/humiliter dño grās agam⁹. Et q̄cq̄d nos peccasse depꝑhēderim⁹/humili satisfactiōe purgem⁹ vt q̄nq̄ de attributis diuine pietatis b̄ficijs/ꝑfecte gratulemur. Hec curatio paralytici a saluatore mirabilr̄ patrata: iuxta l̄ram manifesta est. Sz q: ī hūanis actib⁹ christi diuina semper latent mysteria: considerandum quid transfretatio dñi in suam ciuitatem allegorice significet. Ait enim euangelista. Ascendens Iesus in nauiculā trāsfretauit: ⁊ venit in ciuitatem suā.

Mat.ix

Superi⁹ sanctus Mattheus narrauit: q: dñs postq̄ in mari dormiuit: atq̄ excitatus tēpestates sedauit: venit in regionē Gerazenorum vbi hominē curauit: quē legio demonū inuaserat: mox q̄ sicut presens lectio narrat adiungit: q: ascēsa naui trāsfretauit/⁊ venit in ciuitatē suā.

Allegorie pulchre tractantur.

Allegorice per nauiculā quā dñs ascendit significat crux dñice passionis in quam dñs ipse ascendit/vel ipm corp⁹ dominicū quod in ea pepēdit Vel specialiter anima vniuscuiusq̄ fidelis: siue generaliter vniuersa sancta ecclesia. Per mare autem qđ dñs trāsfretauit/designatur presens seculum: qđ frequentissimis tribulationū angustijs quasi quibusdā ꝓcellis cōmouet. Per Nazareth vero ciuitatem: in qua dñs conceptus et nutritus fuit: que interpretatur flos siue custodia: nō immerito designatur sancta ecclesia/hoc est multitudo electoꝝ: que ne florem fidei aut boni operis fructū amittat: grā dei mūdat a sordib⁹ vitioꝝ/⁊ custodit ab incursu insidiantium demonū. Q: ergo dñs postq̄ in mari dormiuit regionē Gerazenorū adijt: atq̄ inde reuertens/in patriā suam remeauit: significat: quia resurgēs a somno mortis ad populum gentiū/ab incursu demonū curandū ꝑ apostolos transiuit. Sed cum intrauerit plenitudo gentium mox ad ciues suos iudeos per illius temporum p̄dicatores reuertetur. Ibi curauit paralyticū populū. s. iudeorū a peccatis/tam originalibus q̄ actualibus: emundando omnes qui preordinati sunt ad vitam eternā. Iteruz alio modo. Ascendēs domin⁹ in nauim transfretauit: ⁊ venit in ciuitatem suam. Qui ascendēs in crucez: que designat per nauim: post deuictos ⁊ calcatos fluctus perturbatio-

nū istius seculi venit in ciuitatē suā.i.ecclīam/q̄ testante
psal.ciuitas dei vocatur.Gloriosa inq̄t dicta sunt de te/ci
uitas dei.In q̄ loco noīe ciuitatꝫ ecclīa:hoc est multitudo
significat̄ electoꝝ.Tūc aūt dn̄s in ciuitatē suā.i.ecclīā ve
nit:cū p p̄dicationē aploꝝ in cordibꝰ electoꝝ ascēdit.Cuꝫ
em̄ sancti apl̄i auditores suos ad hāc fidē sua p̄dicatione
pducebāt/vt crederēt diuinitatē filij dei in vtero virginis
hūane infirmitati sociatā:ꝛ in eadē carne natū:crucifixū
atqꝫ sepultū/ꝛ tertia die resurrexisse:ac idē corpꝰ ad celuꝫ
assumpsisse:ꝛ in eo ad dexterā patris in celestibus cōsede
re:atqꝫ in eo rediturū in fine seculi ad iudicādos viuos ꝛ
mortuos.Itē christꝰ in sancta ecclesia/ꝫ est in cordibꝰ cre
Tex.
dentiū p fidē ascendit.¶Et ecce offerebāt ei paralyticū
Paralysis spiritualisque fit.
Paralyticus iste in loco iacēs:moraliter significat aīam
infelicem:q̄ in delectatione pctī tāq̄ in lecto quodā mise
rabiliter requiescit.Cuiꝰ paralytici curatio designat cura
tionē ac reparationē eiusdē languētis aīe:q̄ post lōgū er
rorē carnalis voluptatis/ad creatorem suū reuerti deside
rat.Sed ꝛ aīa vt saluari queat:ꝓprijs indiget portatori
bus/hoc est bonis doctoribꝰ/q̄ sua doctrina spem salutis
ei subministrēt:ꝛ sua scītate opē intercessionis corā dn̄o
Mar.ij.
impendāt.Qui bn̄ vt Marcus ostēdit q̄tuor fuisse repe
riūtur:ꝓpter quatuor vcꝫ libros euangelioꝝ:q̄bus cōstat
fundamentū totius doctrine:siue propter quatuor princi
pales virtutes/q̄bus sanitas vniuscuiusqꝫ cōstat aīe:pru
dentiā.s.fortitudinē/tēperantiā atqꝫ iustitiā:q̄ ab alijs no
minant̄ sobrietas/sapiētia/fortitudo/atqꝫ iustitia:q̄bꝰ vti
lius nihil est in vita humana.Quecūqꝫ em̄ aīa doctrina
quatuor euāgelioꝝ fuerit imbuta:ꝛ his q̄tuor virtutibus
suffulta/merebit̄ a dn̄o integrā sanitatē recipere adeo vt
surgat/lectū suū tollat/ꝛ ad domū redeat.Unde ꝛ subdi
Tex.
tur.¶Surge tolle lectū tuū:ꝛ vade in domū tuā.Per le
ctū designat̄ corpꝰ cuiuslibet hominis.Sic em̄ aīa in cor
pore quēadmodū in stratu suo requiescit.Uel certe p le
ctū proximus noster intelligit̄:ad queꝫ tēpore tribulatio
Tex.
nis ꝛ angustie tāq̄ ad repēsandū securi recurrimꝰ.¶Et
surrexit et abijt in domum suam magnificans deum.Fe
cit dn̄s signum hoc tūc in paralytico corporaliter:facit et
hoc quotidie in sancta ecclesia spiritualiter.Sicut enim
p̄cepit paralytico vt surgeret/ꝛ portaret lectū suuꝫ a quo
portatꝰ fuerat:ita quotidie nobis in vitijs carnalibꝰ tāq̄
delectabiliter in lecto iacentibꝰ iubet diuinitus vt surga
mus.Et postq̄ a pctīs surreximus:imperat vt infirmita
tes q̄ꝫ alioꝝ:siue corporum siue morum portare curemus
quēadmodū ꝛ nos tempore nostre infirmitatis a fratri
bus portati sumus.Et qm̄ per lectū carnē etiā significari
diximꝰ:imperat etiā surgentibꝰ vt lectulū nostrum porte
mus:hoc est vt carnē nostrā q̄ nos portauit ad vitia/nos
Bonoꝝ est malos sustinere.
reportare studeamus ad virtutē continentie:vt que nos
leta traxit ad culpā/afflicta reducat ad veniam.Imperat
autem hoc nobis dn̄s quotidie per semetipsum:hoc est p
annūtiationē euāgelij:p dicta ꝓphetarū:ꝛ p varia ad di
uersa sanctorū exempla.Ait ḡ dn̄s paralytico.Surge tol
le lectū tuū.Ac si aīe dicat in pctīs iacēti.Surge de vitijs
scꝫ carnis ad virtutes spūales:ꝛ porta lectū tuum/hoc est
carnē corporis tui:q̄ te portauit ad pctm̄ ꝛ culpā/reporta
ad veniā.Uel porta lectū tuū.i.fratrē tuū/a quo ꝛ tu por
tatus es:ꝛ vade in domū tuā.i.q̄ p diuersa vitioꝝ flagitia
oberrasti reuertere ad custodiā tui.Domū quippe redire
est vnūquēqꝫ errantē ad custodiā sui reuerti:ꝛ semetipm
in mandatis sui creatoris cōstringere:vt totꝰ hō/interior
vcꝫ ꝛ exterior deo possit placere.Domus etiā nostra intel
ligitur paradisus:a quo q: per incōtinētiā cecidimus/ne
cesse est vt p cōtinentiā redeamꝰ.Sed dū talis aīa q̄ pctīs
lāguerat/recurrit ad veniā:fit plerūqꝫ vt ꝫ multi vidētes
Tex.
in dei laude exardescāt.Un̄ ꝛ ꝫ subdit̄.¶Quia vidētes
turbe timuerūt ꝛ glorificauerūt deū/q̄ dedit ptātem talē
hoībus.Hoībus dicit vel paralytico.s.q̄ debilitate corpo
ris cōfectus/ad iussionē christi statim resurgere potuit et
lectū portare:vł potiꝰ dn̄o nr̄o Jesu christo/q̄ solo sermōe
sanitatē aīe simul ꝛ corpis homini mēbrīs dissoluto resti
tuere valuit.Simili mō ꝛ in aīa hoīs languētis spūaliter
fit.Nam dū is q̄ diutius iacuerat ad veniā recurrere con
spicit̄:multi infideliū glorificant deū:qui dat ptātem talē
hoībus:vt post lōgā vitioꝝ calamitatē/resurgere valeāt
ad salutē aīarū.Nā quādocūqꝫ sanitas:siue in corpore si
Mat.j.
ue in anima accidit/ab ipso tribuitur.Unde ꝛ ipse Jesus
qui ꝛ saluator vocatur:quoniam ipse saluum facit popu
lum suum a peccatis coꝝ.Qui viuit ꝛ regnat cum patre
ꝛ spiritusancto/per omnia secula seculorum.Amen.

¶Dn̄ica vicesima Mat.XXII.

**¶In illo tempore:Dicebat Jesus turbis para
bolam hanc.Simile factum est regnuꝫ celorum
homini regi:q̄ fecit nuptias filio suo.Et reliqua.
Homilia venerabilis Bede:ꝫm aliquos Grego.**

Textum lectionis euā
gelice fratres charissimi volo si possuꝫ sub breui
Lu.xiiij.
tate transcurrere/vt in fine eiꝰ valeā ad loquendum lar
gius vacare.Sed querendū prius est:an hec apud Mat
theum ipsa sit lectio:que apud Lucā sub appellatione ce
ne describitur?Et quidē sunt nonnulla q̄ sibi dissona esse
videntur:q: hic prandium/illic cena memorat̄:hic qui ad
nuptias non dignis vestibꝰ intrauit repulsus est:illic nul
lus qui intrasse dicitur repulsus esse ꝓhibet̄.Qua ex re
recte colligit̄/q̄ꝛ hic per nuptias presens ecclesia:ꝛ illic p
cenam eternū ꝛ vltimū conuiuiū designat̄:q: ꝛ hanc no
nulli exituri intrant:ꝛ ad illam quisquis semel intrauerit
vlterius nō exibit.At si quis forte cōtēdat hanc eandem
esse lectionem:ego meliꝰ puto(salua fide)alieno intelle
ctui cedere/q̄ cōtētionibꝰ deseruire:qm̄ ꝛ itelligi cōgrue
forsitan pōt:q: de ꝓiecto eo qui cū nuptiali veste nō vene
rat:qđ Lucas tacuit/Matthęꝰ dixit.Qđ v̄o p illū cena
p hūc autē prādiū d̄r:nequaq̄ vel hoc nostre intelligentie
obsistit:q: cū ad horā nonā apud antiquos quotidie prā
diū fieret:ipm q̄ꝫ prādiū cena vocat̄.Sepe aūt iā memini
Esa.lxvj.
q̄ plerūqꝫ in sancto euāgelio regnū celoꝝ p̄sens ecclīa no
Sap.vij.
minat̄.Cōgregatio quippe iustorū regnū celoꝝ d̄r.Quia
j.Cor.j.
em̄ p ꝓpham dicit dn̄s.Celū mihi sedes est.Et Salomō
ait.Aīa iusti sedes sapiētie.Paulꝰ etiā dicit:christū dei vir
tutē ꝛ dei sapiētiā.Liquide colligere debemꝰ:q: si christꝰ
dei sapiētia/aīa aūt iusti sedes sapiētie:dum celū d̄r sedes
dei:celū ḡ est aīa iusti.Hinc per ps̄.de sctīs p̄dicatoribus
d̄r.Celi enarrāt gl̄iam dei.Regnū ḡ celoꝝ est ecclīa iusto
rum:q: dum coꝝ corda in terra nil ambiūt:per hoc q̄ ad
superna suspirant/iam in eis dn̄s q̄si in celestibus regnat
Tex.
Dicat̄ ḡ.¶Simile est regnum celoꝝ homini regi/q̄ fecit
nuptias filio suo.Jam intelligit charitas vestra quis est
iste rex regis filij pater:ille nimirū cui ps̄.ait.Deꝰ iudiciū
tuū regi da/ꝛ iustitiā tuā filio regis.Qui fecit nuptias fi
lio suo.Tūc em̄ deus pater deo filio suo nuptias fecit:qn̄
Nuptie allegorice exponuntur.
hunc in vtero virginis humane nature cōiunxit:qn̄ deuꝫ
ante secula voluit fieri hominē in fine seculoꝝ.Sed q: ex
duabus psonis fieri solet ista nuptialis cōiunctio:absit ꝫ
ab intellectibus nostris vt psonā dei ꝛ hoīs redemptoris
nr̄i Jesu christi ex duabꝰ psonis credamꝰ vnitam.Ex dua
bus quippe atqꝫ in duabꝰ hūc naturis existere dicimꝰ:sed
ex duabus personis cōpositum credi/vt nefas vitamus.
Aptius igit̄ atqꝫ securius dici pōt:q: in hoc pater regi fi
lio nuptias fecit:quo ei p incarnationis mysteriū sanctaꝫ
ecclīam sociauit.Uterꝰ aūt genitricis virginis huiꝰ spōsi
thalamus fuit.Unde ꝛ Ps̄.dicit.In sole posuit taberna
culum suū:ꝛ ipse tāq̄ sponsus procedens de thalamo suo
Tāq̄ sponsus quippe de thalamo suo ꝓcessit:q̄ ad cōiun
gendā sibi ecclīam incarnatꝰ deꝰ/de incorrupto vtero vir
ginis exiuit.Misit ḡ seruos suos vt ad istas nuptias ami
cos inuitarent.Misit semel/misit iterū:q: incarnationis
dn̄ice p̄dicatores:ꝛ prius ꝓphetas:et postmodum aplos
misit.

misit.His itaqꝫ seruos ad inuitandū misit:q: incarnatio
nē vnigeniti/ꝛ p ꝓphetas dixit futurā/ꝛ p aplos nuntia
Tex.
uit factā.Sed q: hi q̄ prius inuitati sunt/ad nuptiarū cō
uiuiū noluerūt venire:in scđa inuitatione iam d̄r.¶Ec
ce prādiū meū paraui:tauri mei ꝛ altilia mea occisa sunt
et oīa parata.Quid in tauris ꝛ altilibus fratres charissi
mi:nisi noui ꝛ veteris testamēti p̄res accipimus?Quia
em̄ vulgo loquor:etiā ipsa me necesse est v̄ba euāgelice
Leui. xix.
lectiōis explanare.Altilia em̄ saginata dicimꝰ ab eo qđ
est alere:altilia quasi alitilia vocamꝰ.Cū v̄o in lege scri
ptū sit.Diliges amicū tuū ꝛ odio habebis iīmicū tuū.Ac
cepta tūc iustis licentia fuerat:vt dei suosqꝫ aduersarios
quāta possent virtute cōprimerēt:eosqꝫ iure gladij ferirēt
Lu.vj.
Qđ in nouo ꝓculdubio testamēto cōpescit̄:cū p semetip
sam veritas p̄dicat dicēs.Diligite inimicos vestros:bn̄fa
cite his q̄ oderūt vos.Quid ergo p tauros nisi p̄res testa
menti veteris significant̄?Nā cū ex pmissiōe legis accepe
rāt:q̄tenꝰ aduersarios suos odij retributiōe pcuterēt(vt
Cōparatio patrū vtriusqꝫ testamēti.
ita dicā)quid aliud q̄ tauri erāt/q̄ inimicos suos v̄tutis
corporee cornu feriebāt?Quid v̄o p altilia/ nisi p̄res no
ui testamēti figurant̄?Qui dū grām pinguedinis inter
ne pcipiūt:eternis desiderijs innitētes/ad sublimia cōtē
platiōis sue pēna subleuātur.In imo quippe cogitatio
nē ponere qđ est aliud q̄ q̄dā ariditas mētis?Qui autē
intellectu celestiū iā p sctā desideria de supnis delectatio
nis intime cibo pascunt̄:q̄si largiori alimēto pinguescūt
Hac em̄ pinguedine saginari ps̄.cōcupierat/cū dicebat.
Sicut adipe ꝛ pinguedine repleat̄ aīa mea.Quia ergo
p̄dicatores dn̄ice incarnatiōis missi/psecutionē ab īfide
libꝰ/ꝛ prius ꝓphete/et postmodū sctī apl̄i ptulerūt:inui
tatis vt venirēt nolētibꝰ d̄r.Tauri mei ꝛ altilia occisa sūt
et oīa parata.Ac si apertiꝰ dicat̄.Patrū p̄cedētiū mores
aspicite:ꝛ remedia vite v̄re cogitate.Notādū v̄o q̄ priori
inuitatiōe nil de tauris et altilibꝰ dicitur.In secunda au
tē iam tauri et altilia mactata esse memorant̄:q: ops deꝰ
cū v̄ba eiꝰ audire nolumus/adiūgit exēpla:vt oē qđ im
Tex.
possibile credimꝰ:tanto nobis ad sperandū fiat facilius:
quāto p hoc trāsisse iam ꝛ alios audimꝰ.Sequit̄.¶Illi
autē neglexerūt ꝛ abierūt:alius in villā suā/alius v̄o in
negotiationē suā.In villā ire/est labori terreno immode
ratius incūbere.In negotiationē v̄o ire/est actionū secu
lariū lucris inhiare.Quia em̄ alius intentꝰ labori terre
no/alius mūdi huiꝰ actionibꝰ deditus:mysteriū dn̄ice in
carnatiōis pēsare/ꝛ scđm illud viuere dissimulat:q̄si ad
villā vel negotiū pgēs/venire ad nuptias regis recusat.
Tex.
Et plerūqꝫ qđ est grauiꝰ:nōnulli vocātis grām/nō solum
respuūt:sꝫ psequūtur.Un̄ ꝛ subdit̄.¶Reliqui v̄o tenue
rūt seruos eiꝰ/ꝛ cōtumelijs affectos occiderūt.Sed rex
ista cognoscēs/missis exercitibꝰ pdidit homicidas illos:
ꝛ ciuitatē illoꝝ succēdit.Homicidas pdidit:q: psequētes
interimit.Ciuitatē coꝝ igni succēdit:q: illorū nō solū aīe
sed caro q̄ꝫ in qua habitauerāt/eterna gehēne flāma cru
ciatur.Missis exercitibꝰ extinxisse homicidas d̄r:q: in ho
minibꝰ oē iudiciū p angelos exhibet̄.Quid nāqꝫ sunt illa
angeloꝝ agmina/nisi exercitꝰ regis nostri?Un̄ ꝛ isdē rex
dn̄s sabaoth dicitur.Sabaoth quippe exercituū interp̄
tatur.Ad perdēdos ergo aduersarios suos exercitꝰ mit
Memoria martyrū celebris.
tit/nimirū q: dn̄s vindictā per angelos exercet.Cuiꝰ vin
dicte potētiā tūc p̄res nostri audiebāt:nos aūt iam cerni
mus.Ubi sunt em̄ supbi illi martyrū psecutores?Ubi illi q̄
cōtra cōditorē suū ceruicē cordis erexerant:ꝛ de huiꝰ mū
di gloria mortifera tumebāt?Ecce iam mors martyrum
floret in fide viuētiū:ꝛ hi qui contra illos de crudelitate
sua gloriati sunt:nequaq̄ ad memoriā nostrā veniūt/vel
in numero mortuorū sunt.Rebus ergo cognoscimꝰ/qđ
in parabolis audimus.Sed is q̄ inuitantē se cōtēni con
spicit:regis filij sui nuptias vacuas nō habebit.Ad alios
mittit:q: etsi apud aliquos laborat verbum dei:qn̄qꝫ tn̄
sermo dei inuenturus est vbi requiescat.Unde et subdit̄.
Tex.
¶Tūc ait seruis suis.Nuptie quidē parate sunt sed qui
inuitati erāt nō fuerūt digni.Ite ergo ad exitus viarū:et
quoscūqꝫ inueneritis vocate ad nuptias.Si in scriptura
sacra vias actiones accipimꝰ/exitꝰ viarū intelligimꝰ de
fectꝰ actionū:q: illi plerūqꝫ facile ad deū veniūt:quos in
Tex.
terrenis actiōibꝰ ꝓspera nulla comitant̄.Sequit̄.¶Et
egressi serui eiꝰ in vias cōgregauerūt oēs quos iuenerūt
bonos ꝛ malos:ꝛ iplete sūt nuptie discūbētiū.Ecce iā ip
sa q̄litate cōuiuātiū apte ostēdit̄:q: p has regis nuptias
presens ecclesia designat̄:in qua cū bonis ꝛ malis cōue
niūt.Permixta quippe est diuersitate filioꝝ:q: sic oēs ad
fidē generat/vt tn̄ oēs p imitationē vite ad libertatē spi
ritualis grē culpis exigētibꝰ non pducat.Quousqꝫ nāqꝫ
hic viuimus/necesse est vt viā p̄sentis seculi pmixti pga
Mūdꝰ bona ac mala mixta hꝫ
mus:tūc aūt descernimur cū puenimꝰ.Boni em̄ soli nus
q̄ sūt nisi in celo:ꝛ mali soli nusq̄ sūt nisi in inferno.Hec
aūt vita q̄ inter celū ꝛ infernū sita est/sicut in medio sub
sistit:ita vtrarūqꝫ partiū ciues cōiter recipit:q̄s tn̄ sctā ec
clesia ꝛ nūc indiscrete suscipit:ꝛ postmodū in egressione
discernet.Si ḡ boni estis/q̄diu in hac vita subsistitis/eq̄
nimiter tolerate malos.Nā quisq̄s malos nō tolerat/ipe
sibi p intolerātiā suā testis est/q: bonꝰ nō est.Abel em̄ es
se renuit/quē Cain malitia nō exercet.Sicꝫ in tritura aree
grana sub paleis p̄mūtur:sic flores inter spinas oriūtur:
ꝛ rosa q̄ redolet/crescit cū spina q̄ pūgit.Duos quippe fi
lios habuit p̄mꝰ hō:vnꝰ hoꝝ electꝰ est/alter reprobꝰ fuit.
Tres filios Noe arca cōtinuit:sꝫ ex his duo electi/ꝛ vnꝰ
reprobꝰ fuit.Duos filios habuit Abraā:sꝫ vnꝰ electꝰ/ꝛ al
ter reprobꝰ fuit.Duos Isaac filios habuit:sed vnꝰ electꝰ
est/ꝛ alter reprobatꝰ.Duodecim filios habuit Jacob:sed
ex his vnꝰ p innocētiā vēditꝰ est:alij v̄o p malitiā vēdito
ris fratris fuerūt.Duodecim apl̄i sunt electi:sed vnus in
his admixtus est q̄ ꝓbaret:vndecim q̄ ꝓbarent̄.Septē
sunt diacones ab apl̄is ordinati:sed sex in fide recta pma
nētibꝰ vnꝰ extitit auctor erroris.In hac ergo ecclesia nec
mali esse sine bonis/nec boni sine malis esse possunt.An
teacta itaqꝫ tpa f̄res charissimi ad mentē reducite:ꝛ vos
ad maloꝝ tolerātiā roborate.Si em̄ filij electoꝝ sumus:
restat necesse est vt p eorū exēpla gradiamur.Bonus em̄
non fuit/q̄ malos tolerare recusauit.Hinc nāqꝫ est qđ de
Job. xxx.
seipso btūs Job asserit/dicēs.Frater fui draconū ꝛ sociꝰ
Cañ.ij.
struthionū.Hinc p salomonē spōse voce sctē ecclīe d̄r.Si
Eze.ij.
cut liliū inter spinas:sic amica mea inter filias.Hinc ad
Ezechielē dn̄s dicit.Fili hoīs/increduli ꝛ subuersores sūt
tecū:ꝛ cū scorpionibꝰ habitas.Hinc petrꝰ beati Loth vi
tā glorificat:dicēs.Et iustū loth oppssum a nefandoꝝ in
iusta cōuersatiōe eruit.Aspectu em̄ ꝛ auditu iustus erat:
habitās apud eos q̄ de die in diem aīam iustā iniq̄s operi
bus cruciābāt.Hinc paulꝰ discipuloꝝ vitā ꝛ laudat ꝛ ro
borat dicēs.In medio nationis praue ꝛ puerse:inter q̄s
lucetis sicut luminaria ī mūdo/v̄bū vite cōtinētes.Hinc
Joannes Pergami ecclīe testat̄ dicēs.Scio vbi habitas
vbi est sedes sathane:ꝛ tenes nomē meū:et nō negasti fi
dē meā.Ecce f̄res charissimi:pene oīa pcurrēdo cognosci
mus:q: bonꝰ nō fuit quē maloꝝ prauitas nō ꝓbauit.Ut
Ecclesia arce Noe cōparat̄.
em̄ ita loquar/ferrū aīe nostre nequaq̄ pducit̄ ad subli
mitatē acuminis:si hoc nō craseri alienē lima prauitatꝫ.
Terrere aūt nos nō dꝫ ꝫ q̄ in ecclīa ꝛ multi mali/ꝛ pauci
sunt boni:q: arca in vndis diluuij/q̄ huiꝰ ecclīe typū ges
sit:ꝛ ampla in inferioribꝰ/angusta in supioribꝰ fuit:q̄ in
summitate etiā sua ad vniꝰ mēsurā cubiti excreuit.Infe
rius quippe bestias/q̄drupedia/atqꝫ reptilia:superiꝰ v̄o
aues ꝛ hoīes habuisse credēda est.Ibi lata extitit/vbi be
stias habuit:ibi angusta/vbi hoīes seruauit.Quia nimi
rū sctā ecclīa in carnalibꝰ ampla est:in spūalibꝰ angusta.
Ubi em̄ bestiales hoīꝫ mores tolerat/illic latiꝰ sinū laxat
Ubi autē eos hꝫ q̄ spūali rōne suffulti sūt:illic q̄dē ad sū
Mat. vij.
mū ducit̄:sꝫ tn̄ q: pauci sunt/angustat̄.Lata quippe via
est q̄ ducit ad pditionē:ꝛ multi sunt q̄ vadūt p eā:et angu
sta porta est q̄ ducit ad vitam:et pauci sunt q̄ inueniunt
eam.Eo aūt vsqꝫ arca angustat̄ in summis/quousqꝫ ad

mēsurā vnius cubiti pducatur q: in sancta eccl'ia quāto
sanctiores quiq₃ sunt/tāto pauciores. Que in summo ad
illū pducit q̄ solus hō in hoībus: ⁊ sine alteri⁹ cōparatio
ne nat⁹ est serūs: qui iuxta ps̄. vocē Fact⁹ est sicut passer [Ps̄.c.]
vnicus in edificio. Tāto ergo magis in alio tolerādi sūt:
quāto ampli⁹ abūdāt: q: et in aree tritura pauca sūt gra
na q̄ seruant horreis: ⁊ grādes aceruī palearū q̄ ignibus
cōburūtur. Sed iā q: largiēte dn̄o nuptiarū domū. i. san
ctā eccl'iā intrastis: solerter fr̄es aspicite: ne aliq̄d de mē
tis nostre habitu rex ingrediens reprehendat. Cū magno
enim cordis timore pensandū est qd̄ ptin⁹ subdit. ¶ In [Tex.]
trauit aūt rex vt videret discūbentes: ⁊ vidit ibi hominē
nō vestitū veste nuptiali. Quid fratres charissimi expri
mi per nuptialē vestē putam⁹? Si enim vestē nuptialem
baptisma vel fidē dicimus: q̄s sine baptismate ⁊ fide has
intrauit? Eo em̄ ipso foris est quo necdū credidit. Quid
ergo debemus intelligere p nuptialē vestē/nisi charitatē?
Intrat em̄ ad nuptias/sed cū nuptiali veste nō intrat: q̄ [Charitas est vestis nuptialis.]
in sctā eccl'ia assistens fidē h₃/sed charitatē nō habet. Re
cte em̄ charitas nuptialis vestis vocat: q: hāc in se cōdi
tor noster habuit/dū ad sociāde sibi eccl'ie nuptias venit
Sola quippe dilectione dei actū est: vt eius vnigenitus
mētes sibi electorū hoīm vniret. Vn̄ et Joānes dicit. Sic
enim dilexit deus mūdū: vt filiū suū vnigenitū daret pro [Joā.iij.]
nobis. Qui ergo per charitatē venit ad hoīes: eandē cha
ritatē innotuit esse vestē nuptialē. Ois ergo nostrū q̄ in
eccl'ia positus deo credidit: iam ad nuptias intrauit: sed
cū nuptiali veste nō intrat/si charitatis gratiā nō custo
dit. Et certe fratres si q̄s ad carnales nuptias esset inui
tatus/vestē mutaret: ⁊ cōgaudere se spōso ⁊ spōse ex ipso
sui habit⁹ decore oñderet: inter gaudētes ⁊ festa celebrā
tes/despectis vestibus apparere erubesceret. Nos ad dei
nuptias venimus/⁊ cordis vestē mutare dissimulamus.
Cōgaudēt angeli/cū ad celū assumimur electi. Qua er
go mēte hec spiritualia festa cōspicim⁹: q̄ nuptialē vestē
idest charitatē q̄ sola nos speciosos exhibeat/non habe
mus? Sciēdū vō est: q: sicut in duob⁹ lignis/superiori vi
delicet ⁊ inferiori vestis texit: ita in duob⁹ p̄ceptis chari
tas habet: in dilectiōe. s. dei ⁊ pximi. Scriptū quippe est. [Matt. xxij.]
Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua
et ex tota virtute tua: ⁊ diliges pximū tuū sicut teipsum.
Qua in re notādū est: q: in dilectiōe pximi mēsura ponit
amoris/cū dr̄: diliges pximū tuū sicut teipm. Dei aūt dile
ctio nulla mēsura cōstringit/cū dr̄. Diliges dn̄m deū tuū
ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex tota virtute tua.
Nō em̄ iubet q̄sq̄s quātū diligat/s₃ ex quāto: cū dr̄/ex to
to. Q: ille veraciter deū diligit/q̄ sibi de se nihil relinquit
Duo ergo necesse vt charitatis p̄cepta custodiat: q̄squis [Duo charitatis p̄cepta.]
in nuptijs vestē nuptialē curat. Hinc est em̄ qd̄ apd̄ Eze
chiele pphetā porte ipsius ciuitatis cōstitute in mōte/ve
stibulū duob⁹ cubitis mēsurat: q: nimirū accessus nobis
celestis ciuitatis nō pandit/si in hac eccl'ia q̄ p eo q̄ ad
huc foris est vestibulū dr̄/dei ⁊ pximi dilectio nō tenetur.
Hinc est q̄ cortinis tabernaculi intexi/coccus bis tinct⁹
iubet. Vos estis fr̄es: vos estis cortine tabernaculi: q̄ per
fidē in vestris cordib⁹ secreta celestia velatis. Sed corti
nis tabernaculi bis tinct⁹ coccus dz inesse. Coccus q̄ppe
ignis speciē tenet. Quid vō est charitas/nisi ignis? Sed
ista charitas bis tincta dr̄/vt tingat p amorē dei: tingat ⁊
p amorē pximi. Qui em̄ sic amat deū/vt p cōtēplationē
illius negligat pximū: coccus q̄dē est/s₃ nō bis tinct⁹ est.
Rursus q̄ sic amat pximū: vt tn̄ cōtēplationē dei p eius
amorē relinquat/coccus est: s₃ nō bis tinct⁹ est. Vt ergo
charitas vr̄a bis tinct⁹ coccus esse valeat: ⁊ ad amorē dei
se ad amorē pximi accēdat: q̄tenus nec ex cōpassiōe pxi
mi cōtēplationē relinquat dei: nec plus q̄ dz inherēs con
tēplatiōi dei cōpassionē abijciat pximi. Ois itaq₃ hō in
ter hoīes viuens/sic ad deū anhelet quē desiderat: vt ta
mē hūc nō deserat cū quo currebat: ⁊ sic huic adiutoriū
ferat/vt ab illo nullatenus torpeat/ad quem festinabat.

Sciēdū quoq₃ est q̄ ipsa dilectio pximi in duob⁹ p̄ceptis
subdiuidit/cū q̄dā sapiēs dicat. Qd̄ tibi odis fieri: vi
de ne ipe alteri facias. Et p semetipsam vitas p̄dicat di
cēs. Que vultis vt faciāt vobis hoīes bona/⁊ vos eadē [Matt. vij.]
facite illis. Si em̄ ⁊ qd̄ impēdi nobis recte volum⁹/alijs
impartimur: ⁊ qd̄ nobis fieri nolum⁹/hoc alijs facere ipi
deuitam⁹: charitatis iura illesa seruabim⁹. Sed nemo cū
quēpiā diligit/hr̄e se ptin⁹ charitatē putet: nisi pri⁹ ipam
vim sue dilectiōis examinet. Nā si q̄s quēlibet amat: sed
ppter deū nō amat: charitatē nō h₃/s₃ hr̄e se putat. Cha
ritas aūt vera est/cū ⁊ in deo diligit amic⁹: ⁊ ppter deū
diligit inimic⁹. Ille em̄ ppter deū diligit eos q̄s diligit: q̄
iā ⁊ eos diligere a q̄b⁹ nō diligit scit. Probari enim chari
tas p solā odij aduersitatē solet. Vn̄ ⁊ p semetipm dn̄s di
cit. Diligite inimicos vr̄os: bn̄facite his q̄ oderūt vos. Il [Luc.vj.]
le ergo secur⁹ amat: q̄ ppter deū ⁊ illū amat a quo se in
telligit nō amari. Magna sunt hec: alta sunt hec: ⁊ mul
tis ad exhibēdū difficilia: sed tn̄ ista est vestis nuptialis.
Quisq̄s aūt hāc recūbens in nuptijs nō h₃: iā solicitus
metuat ingrediēte rege q̄n mittat foras. Ecce em̄ dicit.
¶ Intrauit aūt rex ad nuptias vt videret discūbētes: et [Tex.]
vidit ibi hoīem nō vestitū veste nuptiali. Nos sum⁹ fr̄es
qui in nuptijs vbi dei discūbim⁹: q̄ iā fidē in eccl'ia habe
mus: q̄ scripture sacre epulis pascimur: q̄ cōiūctā deo ec
clesiā esse gaudem⁹. Cōsiderate ergo rogo/si cū nuptia
li veste ad has nuptias venistis: cogitatiōes vr̄as solicita
inq̄sitiōe discutite: de reb⁹ singulis corda vestra trutina
te/si iā cōtra nullū odiū habetis: si cōtra felicitatē alienā
nulla vos inuidie face succēditis: si p occultā malitiā ne
mini nocere festinatis. Ecce rex ad nuptias ingredit: et
cordis nostri habitū cōtēplat atq₃ ei quē charitate vesti
tū nō inuenit/ptinus irat⁹ dicit. ¶ Amice quō huc intra [Tex.]
sti nō habēs vestē nuptialē? Mirandū valde est fr̄es cha
rissimi/q̄ hūc ⁊ amicū vocat et reprobat. Ac si aperti⁹ di
cat: amice ⁊ nō amice. Amice p fidē: ⁊ nō amice p opera
tionē. ¶ At ille obmutuit. Quia qd̄ dici sine gemitu nō [Tex.]
pōt: in illa districtione vltime increpatiōis oē argumē
tū cessat excusationis. Quippe q: ille foris increpat: qui
testis cōsciētie int⁹ aiam accusat. Sed inter hec sciēdum [Amicus fict⁹ q̄s dicatur.]
est: q: q̄sq̄s hāc virtutis h₃ vestē: sed tn̄ adhuc pfecte non
habet/ad pij regis ingressum desperare de venia nō dz:
q: ipse quoq₃ spem nobis per ps̄. tribuēs dicit. Impfectū
meū viderūt oculi tui ⁊ in libro tuo oēs scribētur. S₃ q:
pauca hec in cōsolatione herētib⁹ ⁊ infirmātibus dixim⁹
nunc ad eū qui hanc oīmodo nō habet verba vertamus
Sequit. ¶ Tūc rex dixit ministris. Ligatis pedib⁹ ⁊ ma [Tex.]
nib⁹/mittite eū in tenebras exteriores: ibi erit flet⁹ ⁊ stri
dor dentiū. Ligant tūc pedes ⁊ manus p districtionē sen
tentie: qui modo a prauis operib⁹ ligari noluerūt p me
liorationem vite. Vel certe tunc ligat pena: quos modo
a bonis operibus ligauit culpa. Pedes enim qui visita
re egrum negligūt: ⁊ manus que nihil indigentibus tri
buunt/a bono opere iam ex voluntate ligate sunt. Que
enim nūc sponte ligantur in vitio/tunc in supplicio ligā
tur inuite. Bene autē dicitur/q̄ in exteriores tenebras
proijciatur. Interiores quippe tenebras dicimus cecita
tem cordis. Exteriores vero tenebras eternā noctē dāna
tionis. Tūc ergo dānatus q̄sq₃ nō in interiores/s₃ in exte
riores tenebras mittitur: q: illic inuitus pijcitur in noctē
dānatiōis: qui spōte cecidit in cecitatem cordis. Vbi fle
tus quoq₃ ⁊ stridor dentiū esse perhibet: vt illic dētes stri
deant/qui hic de edacitate gaudebant: illic oculi defleāt
qui hic per illicitas cōcupiscentias versabātur: quaten⁹
singula queq₃ mēbra supplicio subiaceant: que hic singu
lis quibusq₃ vitijs subiecta seruiebant. Sed repulso vno
in quo videlicet omne malorū corpus exprimitur: gene
ralis protinus sententia subinfertur/qua dicit. ¶ Mul [Tex.]
ti autem sunt vocati: pauci vero electi. Tremēdū est val
de fratres charissimi quod audiuimus. Ecce nos oēs iā
vocati per fidē/ad celestis regis nuptias venim⁹: incar

natiōis eius mysteriū ⁊ credim⁹ ⁊ cōfitemur: diuini ver
bi epulas sumimus. Sed futuro die iudicij rex intratur⁹
est q: vocati sumus nouimus: si simus electi nescim⁹. Tā
to igit necesse est vt vnusq̄sq₃ nr̄m in humilitate se depri
mat/quāto si sit electus ignorat. Nōnulli em̄ bona nec
incipiūt: nōnulli vō in bonis q̄ inceperūt minime persi
stunt. Alter pene totā vitā ducere in prauitate cōspicitur
sed iuxta finē vite a prauitate sua per districte penitentie
lamēta reuocat. Alter electā videt vitā ducere: ⁊ tn̄ hunc
cōtingit ad erroris nequitiā iuxta finem vite declinare.
Alius bonū bene inchoat/melius cōsummat. Ali⁹ in ma
lis actib⁹ a prima eua etate se exercet: ⁊ in eisdē opib⁹ sem
per seipso deterior cōsummat. Tāto ergo vnusq̄sq₃ sibi so
licite metuat quāto ignorat qd̄ restat. Quia qd̄ sepe dicē
dū est ⁊ sine obliuione retinendū: multi sunt vocati/pau
ci vō electi. Sed q: nōnūq̄ mētes audientiū plus exēpla
fideliū q̄ docētiū vba cōuertūt: volo vobis aliq̄d e pxi
mo dicere: qd̄ corda vr̄a tāto formidolosius audiāt: quā
to eis hoc de ppinquo sonat. Neq₃ em̄ res lōge ante ge
stas dicim⁹: sed eas de q̄bus testes existūt/eisq₃ interfuis
se se referūt memoriam⁹. Tres pater me⁹ sorores habuit:
q̄ cūcte tres sacre virgines fuerūt. Quarū vna Tarsilla/ [Tres sorores gregorij]
alia Gordiana/alia Emiliana dicebat. Vno oēs ardore
cōuerse: vno codēq₃ tpe sacrate. Sub districtiōe regulari
degētes: in domo ppria socialē vitā ducebāt. Cūq₃ essent
diutius in eadē cōuersatione: ceperūt quotidianis incre
mētis in amorē cōditoris sui Tarsilla ⁊ Emiliana succre
scere: ⁊ cū solo hic essent corpe/q̄tidie aīo ad eterna trans
ire: at cōtra Gordiane anim⁹ cepit a calore amoris inti
mi p quotidiana detrimēta tepescere: ⁊ paulisper ad hu
ius seculi amorē redire. Crebro aūt Tarsilla dicere Emi
liane sorori sue cum magno gemitu solebat. Video Gor
dianā sororē nostrā de nr̄a sorte nō esse: ppendo em̄ q: fo
ris defluit: ⁊ cor ad qd̄ pposuit nō custodit. Quā curabāt
blanda quotidie redargutione corripere/atq₃ a leuitate
morū ad grauitatē sui habit⁹ reformare: q̄ quidē resume
bat vultū subito grauitatis inter vba correptionis. Sed
cū eiusdē correptionis hora trāsisset/trāsibat ptinus ⁊ su
perducta grauitas honestatis: morq₃ ad leuia vba redi
bat. Puellarū gaudebat societate laicarū: eiq₃ psona val
de onerosa erat q̄cūq₃ huic mūdo dedita nō erat. Qua
dā vō nocte huic Tarsille amice mee q̄ inter sorores suas
virtute cōtinue orōnis: afflictionis studiose/abstinentie
singularis/grauitate vite venerabilis in honore ⁊ culmi
ne sanctitatis excreuerat (sicut ipa narrauit) per visionē
atauus meus felix hui⁹ Romane eccl'ie antistes appa
ruit: eiq₃ māsionē perpetue claritatis oñdit/dicēs. Veni
q: in hac te lucis māsione suscipio. Que subsequēte mox
febre correpta/ad diē peruenit extremū. Et sicut nobili
bus feminis virisq₃ morientib⁹ multi cōueniūt qui eorum
pximos cōsolent: eadē hora ei⁹ exit⁹ multi viri ac femine
lectulū eius circūsteterūt: inter quas quoq₃ mater mea
affuit. Tum subito illa rursum respiciēs Jesum venientē
vidit: cū magna aīaduersione cepit circūstantib⁹ clama
re/dicēs. Recedite/recedite Jesus venit. Cūq₃ in eū intē
deret quē videbat: scā illa aīa carne soluta est: tātaq₃ su
bito fragrātia miri odoris aspersa est/vt ipsa q̄ suauitas
cūctis ostēderet illic auctorē suauitatis venisse. Cūq₃ cor
pus eius ex more mortuorū ad lauādū esset nudatū: lōge
orōnis vsu in cubitis ei⁹ ⁊ genub⁹ camelorū more inuēta
est obdurata cutis excreuisse: ⁊ q̄d viuēs eius spūs semp
egerit/caro mortua testabat. Hec aūt gesta sunt ante do
minici natalis diem. Quo trāsacto mox Emiliane sorori
sue p visitationē nocturne visionis apparuit/dicēs. Ve
ni. Et q: natalē dn̄i sine te feci: sanctā Theophaniā iā te
cū faciā. Cui illa ptin⁹ de sororis sue Gordiane salute so
licita r̄ndit. Et si sola venio: sororē nostrā Gordianā cui
dimitto? Cui sicut asserebat tristis vultu iterum dixit. Ve
ni Gordiana etem̄ soror nostra inter laicas deputata est.
Quā visionem mox molestia corporis est secuta: atq₃ ita

vt dictū fuerat ante dn̄ici apparitionis diē/eadem mole
stia ingrauascente defuncta est. Gordiana aūt mox vt so
lā remansisse se reperit/eius prauitas excreuit: ⁊ qd̄ prius
latuit in desiderio cogitationis: hoc post effectum praue
actionis excreuit. Nā oblita dn̄ici timoris oblita pudorē
et reuerentie/oblita cōsecrationis cōductorē agrorū suo
rū/postmodū maritū duxit. Ecce oēs tres vno prius ar
dore cōuerse sunt: sed nō in vno codēq₃ studio permanse
runt. Quia iuxta dn̄icam vocē/multi sunt vocati pauci
vero electi. Hec ergo dixi: ne q̄s in bono iā ope posit⁹/si
bi vires boni operis tribuat: ne quis de ppria actione cō
fidat. Quia ⁊ si iam nouit hodie qualis sit: adhuc cras
qualis futurus sit nescit. Nemo ergo de suis iā operibus
securus gaudeat: q̄n adhuc in huius vite incertitudine q̄
se finis sequat ignorat. Sed q: rem retuli q̄ vos ex diuina
districtione perterruit: aliud adhuc e vicino refero: qd̄ ex
diuina mia perterrita corda vestra consolet. Quod tn̄ in
sermone alio iam dixisse me memini: sed vos nequaq̄ af [Alterius exēpli recitatio.]
fuistis. Ante biēniū frater q̄dā in monasteriū meum (qd̄
iuxta beatorū martyrū Joānis et Pauli ecclesiā situ est)
gratia cōuersionis venit. Qui diu regulariter ptractus
q̄nq₃ suscept⁹ est. Quē frater suus ad monasteriū/nō con
uersionis studio/sed amore carnali secutus est. Is autē
qui ad cōuersionē venerat/valde fratribus placebat. At
cōtra frater illius lōge a vita eius ac morib⁹ discrepabat
viuebat tn̄ in monasterio necessitate potius q̄ volūtate.
Et cū in cūctis actibus puersus existeret: p fratre suo ab
omnib⁹ equanimiter tolerabat. Erat enim leuis eloq̄o
prauus actione/cultus vestibus/morib⁹ incultus. Ferre
vero nō poterat/si quisq̄ illi de sancti habitus cōuersatio
ne loqueret. Facta aūt fuerat vita illius cūctis fratribus
visu grauis: sed tn̄ vt dictū est p fratris sui gratia erat cū
ctis tolerabilis. Aspernabat valde si q̄s sibi aliq̄d de pra
uitatis sue correptione loqueret: bona nō solū facere: sed
etiā audire nō poterat. Nūq̄ se ad sancte conuersationis
habitū venire/iurādo/irascēdo/deridēdo/testabat. In
hac aūt pestilētia (que nuper hui⁹ vrbis populū magna
ex parte consumpsit) pcussus in inguine est/perductus
ad mortē. Cūq₃ extremū spiritū ageret/cōuenerunt fra
tres: vt egressum illius orando ptegerent. Jam corpus
eius ab extrema fuerat parte p̄mortuū. In solo tm̄modo
pectore vitalis adhuc calor anhelabat. Cuncti autē fra
tres tāto p eo ceperūt enixius orare: quāto eū iam vide
bant sub celeritate discedere. Tūc repēte cepit eisdē fra
tribus assistētibus anniti quo poterat clamare: et orō
nes eorū interrūpere dicēs. Recedite/ecce draconi ad de
uorandū datus sum: qui ppter vestrā p̄sentiā deuorare
me nō pōt: caput meū iā in ore suo absorbuit: date locum
vt me amplius nō cruciet/sed faciat qd̄ facturus est. Si
em̄ ad deuorandū dat⁹ sum: quare ppter vos mora spa
tior? Tūc fratres ceperunt dicere. Quid est qd̄ loqueris
frater/signū sancte crucis imprime. Respondebat ille vt
poterat/dicēs. Volo me signare: sed nō possum q: a dra
cone p̄mor. Cūq₃ h̄ fratres audirēt/pstrati in terra cū la
chrymis ceperūt p ereptione illius vehementius orare:
et ecce subito cepit meliorat⁹ eger quibus valebat voci
bus exultare/dicēs. Gr̄as deo: ecce draco qui me ad de [Frater desperās resipiscit]
uorandū acceperat/fugit orōnibus vr̄is: expulsus est/sta
re non potuit. Pro pctis meis modo intercedite: q: con
uerti parat⁹ sum: ⁊ secularē vitā fundit⁹ relinq̄re. Homo
ḡ sicut iā dictū est ab extrema corpis fuerat parte p̄mor
tuus/reseruat⁹ ad vitā/toto ad deū corde conuersus est:
lōgis ⁊ cōtinuis i cōuersatiōe eadē flagellis erudit⁹: atq₃
ante paucos dies excrescēte corpis molestia defunctus.
Qui iā dracone moriēs nō vidit: q: illū per cordis imuta
tionē vicit. Ecce fratres charissimi Gordiona quā supi⁹
dixi a sanctimonialis habit⁹ excellētia corruit ad penā: et
frater hic de quo narraui ista/ab ipso mortis articulo re
dijt ad eternam vitā. Nemo igit scit q̄ de se in occultis dei
iudicijs agat: q: multi sunt vocati/pauci vō electi. Quia

ergo nulli de se certū est electū se esse: restat vt oēs trepident: oēs de sua actione formidēt/ oēs in sola diuina misericordia gaudeāt: nullus de suis viribus presumat. Est qui perficiat fiduciā vestrā: ille scilicet qui in se dignatus est assumere carnem nostram: qui viuit et reg. ꝛc.

¶ Dñica vigesimaprima. Jo. IIII.

¶ In illo tempore: Erat quidā regulus cuius filius infirmabatur Capharnaū. Hic cum audisset: quia Jesus veniret a Judea in Galileā abijt ad eum: et rogabat eum vt descēderet et sanaret filium eius. Et reliqua. Homilia beati Gregorij.

LEctio sancti euāgelij quā modo fratres audistis expositiōe nō indiget. Sed ne hāc taciti pterisse videamur exhortādo potius ꝙ exponēdo/ in ea aliquid loquamur. Hoc aūt solūmodo de expositione video requirendum/ cur is qui ad salutē filio petēdam venerat audiuit. Nisi signa ꝛ prodigia videritis nō creditis. Qui enim salutem filio querebat ꝓculdubio credebat. Neq; eñ ab eo quereret salutē/ quē non crederet saluatorem. Quare ergo dicitur/ nisi signa ꝛ prodigia videritis/ nō creditis: q̄ ante credidit ꝙ signum videret? Sed memētote q̄d petijt/

Reguli fides pusilla.

ꝛ aperte cognoscetis/ q: in fide dubitauit. Poposcit nāq; vt descēderet/ ꝛ sanaret filiū eius. Corporalē ergo dñi presentiā querebat: q̄ per spm̄ nusq̄ deerat. Minus itaq; in illū credidit: quē nō putauit salutē posse dare/ nisi p̄sens esset et corpore. Si eñ pfecte credidisset/ ꝓculdubio sciret/ q: nō esset locus vbi nō esset deus. Ex parte ergo magna diffusus est: q̄ virtutē nō dedit maiestati/ sed presentie corporali. Et salutē filio petijt: et tñ in fide dubitauit: q: eū ad quē nō venerat: et potētē ad curādū credidit: et tñ morienti filio esse absentē putauit. Sed dñs q̄ rogat vt vadat: q: nō desit vbi inuitat indicat: solo iussu salutē reddidit: q̄ volūtate oīa creauit. Qua in re hoc est nobis solerter intuēdū: ꝙ sicut euāgelista alio testāte didicimus

Matt. viij.

Centurio venit ad dñm/ dicēs. Dñe puer meꝰ iacet paralyticus in domo ꝛ male torquet. Cui Jesus ꝓtinꝰ rndit. Veniā ꝛ curabo eū. Quid est q̄ regulꝰ rogat vt ad eius filiū veniat: et tñ ire corꝑaliter recusat? Ad seruū aūt Centurionis nō inuitat: ꝛ tñ corporalr se ire pollicet. Reguli filio ꝑ corporalē p̄sentiā nō dignat adesse: Cēturiōis seruo non dedignat occurrere. Quid est hoc/ nisi ꝙ supbia nr̄a retūdit: q̄ in hoibꝰ non naturā qua ad imaginē facti sunt: sed honores ꝛ diuitias veneramur. Cūq; pēsamus que circa eos sunt/ negligimꝰ pēsare ipsos: eo ꝙ ꝑfecto interiora minime ꝓuidemus: dū ea cōsideramꝰ q̄ in corporalibꝰ despecta sunt/ negligimꝰ pēsare q̄ sunt. Redēptor ꝓo noster vt ondēderet: q: q̄ alta sunt hoim/ sctis despicienda sunt. Et q̄ despecta sunt hoim/ sctis despiciēda nō sunt: ad filiū reguli ire noluit: ad seruū Cēturiōis ire paratus fuit. Increpata est ergo supbia nr̄a: q̄ nescit pēsare hoies ꝓpter hoies: sola (vt diximꝰ) que circūstāt hoibus pensat. Naturā nō aspicit: honorē dei in hoibus nō agnoscit.

Christi pia dignatio.

Ecce ire nō vult filiꝰ dei ad filiū reguli: ꝛ tñ venire paratꝰ est ad salutē serui. Certe si nos cuiuspiā seruꝰ rogaret vt ad eū ire deberemus: primus nobis nr̄a supbia in cogitatione tacite rnderet/ dicēs. Nō eas: q: temetipsum degeneras. Honor tuus despicit/ locꝰ tuus vilescit. Ecce de celo venit/ q̄ seruo occurrere in terra nō despicit: et tñ humiliari in terra cōtēnimꝰ q̄ de terra sumꝰ. Quid vero apud deū vilius/ q̄d esse despectius pōt/ ꝙ seruare honorē apud hoies/ et interni testis oculos nō timere. Unde

Lu. xvj.

ipē dñs ad phariseos dicit. Vos estis qui iustificatis vos corā hoibꝰ: deꝰ autē nouit corda vr̄a: q: q̄ hoibus altum est/ abominabile est apd̄ deū. Notate fratres/ notate q̄ dicit. Si eñ q̄ hoibꝰ altū est/ abominabile est apd̄ deū: cogitatio cordis nostri tāto apud deū in imo est: quanto hoibus in alto. Et humilitas cordis nr̄i tāto apud deum in alto est/ quāto hoibꝰ in imo. Despiciamꝰ ergo si q̄d boni gerimꝰ: nulla nos infiet nr̄a operatio: nō rerū abūdātia: non gloria extollat. Si q̄buslibet bonis affluētibꝰ intus intumescimꝰ/ deo despecti sumus. Quo cōtra ps̄. de humilibꝰ dicit. Custodiēs paruulos dñs.

Psal. cxiiij.

Qui q: paruulos humiles appellat/ post ꝙ sniam ꝓtulit cōsiliū subiungit: nā quasi q̄reremꝰ q̄d ipse ad hec faceret adiūxit. Humiliatus sum ꝛ liberauit me. Hec ergo cogitate fratres hec tota intētione pēsate. Nolite in ꝓximis vestris mūdi huius bona venerari. Hoc ꝓpter deū honorate in hoibꝰ q̄bus tñ cōmissi non estis: ꝙ facti sunt ad imaginē dei: q̄d tūc ꝓximis vere seruatis/ si apud vosmetipsos priꝰ in corde nō intumescitis. Nā qui se adhuc ꝓ rebꝰ trāsitorijs extollit: nescit in ꝓximo venerari q̄d maneat.

Exhortatio ꝛ desiderium patrie.

Nolite ergo in vosmetipsis pēsare q̄d habetis/ sed q̄d estis. Ecce mundus qui diligit vadit. Sancti isti ad quorū tūbā consistimus: florētē mūdū mētis despectu calcauerūt. Erat vita lōga/ salus cōtinua/ opulētia in rebus/ fecūditas in ꝓpagine/ trāquillitas in diuturna pace: ꝛ tñ cū in seipso floreret/ iam in eoꝝ cordibꝰ mūdus aruerat. Ecce iā in seipso mūdus aruit: ꝛ adhuc in nostris cordibus floret. Ubiq; mors/ vbiq; luctus/ vbiq; desolatio. Undiq; percutimur vndiq; amaritudinibꝰ replemur: et tñ ceca mente carnalis cōcupiscētie ipsas amaritudines amamꝰ: fugientē sequimur/ labēti inheremꝰ. Et q̄ labētē retinere nō possumus: cū ipso labimur quē cadētē tenemꝰ. Aliqñ nos mūdus delectatiōe sua retraxit a deo: nūc tātis plagis plenꝰ est: vt ipē iā nos mūdꝰ pturbatiōe sua iulret ad deū. Pēsate ergo ꝙ nulla sunt que tpaliter currunt. Finis tpaliū ostēdit ꝙ nihil sit q̄d trāsire potuit. Casus rerū indicat: q: res trāsiens/ et tūc prope nihil fuit cū stare videretur. Hec fratres charissimi solicita cōsideratione pensate: in eternitatis amore cor figite: vt dū terrena culmina adipisci contēnitis/ perueniatis ad gloriam quam per fidem tenetis: per Jesum christum ꝛc.

¶ De eadem dñica. Joan. IIII.

¶ In illo tempore: Erat quidam regulus: cuius filius infirmabatur Capharnaū. Et reliqua. Homilia Herici.

DIuina iudicia quam sint incōprehēsibilia/ ꝙq; inscrutabilia: quātūq; ab hūanis iudicijs lōge distātia: tū in oibus diuine scripture locis: tū vel maxime in presenti scti euangelij lectione valemus aduertere. Ecce enim sicut subsequens sermo huius lectionis indicat: rogatus dñs et redēptor: vt ad reguli filiū pergeret inuisendū/ ire noluit: cū tñ alibi ad Cēturiōis seruū etiā illo renitēte/ ꝛ idignū se reclamāte/ vēturū se ꝓmittere dignatꝰ fit. Quis autē ignorat regulū maioris esse ptātis/ ꝙ cēturionē. Sz apd̄ oipotētē deū (cuius iudicia aliqñ occulta sunt: semꝑ aūt vera) plus fides Cēturionis valuit/ ꝙ purpura reguli. Sic quōdā Dauid puer maioribꝰ: ꝛ quātū ad hoim iudicia ptinet/ prudētioribꝰ fratribus reprobatis/ ad regnum eligit: et in fine seculi nō oratores ꝛ nobiles: sed piscatores ignobiles a dño ad aplatum vocant. Hāc diuinorū iudicioꝝ subtilitatē psalmista cōsiderās aiebat. Judicia tua dñe abyssus multa. Et iterū. Judicia dñi vera iustificata in semetipsa. Et Esaias de christo pcinit. Nō sm visionē oculoꝝ iudicabit: neq; sz auditū auriū arguet.

Psal. xviij. Esa. xi.

Sz hec suo in loco meliꝰ videbunt/ q̄nos breuiter prelibasse nō pigeat: nūc ad exponēdū scti euāgelij lectionē accedamus. ¶ Erat q̄dā regulus/ cuiꝰ filiꝰ ifirmabat Capharnaū.

Tex.

Regulꝰ ꝑ diminutionē nois/ q̄d est rex d: paruꝰ vel rex: nec magna ptāte sublimis. Mō nomē bene isti congruit/ q̄ filio salutē poposcit: q: videlicet nō plenā/ sed diminutā fidē habuisse ꝓbat. Capharnaū aūt ciuitas est Galilee ꝓuincie: in qua dñs multa mirabilia ostendit:

in qua etiā infirmꝰ iacebat istiꝰ reguli filiꝰ. Hic ergo audiēs dñm aduenire a Judea in Galileā: vbi nuꝑ aquā in vinū cōuerterat/ abijt ad eū rogaturꝰ ꝓ sanitate filij morientis. Quis eñ oīs terra duodecim tribuū in qua Judei habitabāt/ Judea generaliter appellaret: p̄cipue tñ ac singulariter illa pars regni iudeoꝝ in qua due tribus cōsistebāt: Jude. s. ꝛ Beniamin/ Judea vocat. A qua parte veniēte dño/ accessit ad eū iste regulꝰ/ rogās vt descenderet ꝛ sanaret filiū eius. Quare? ¶ Incipiebat eñ mori. i. vrgebat eū vicina mors. ¶ Dicit ergo Jesus ad eū.

Tex. Tex.

Nisi signa ꝛ ꝓdigia videritis/ nō creditis. Signa dicunt eo ꝙ significēt aliq̄d: ꝓdigia ꝓo q̄si porrodicia: eo ꝙ porro. i. lōge p̄tēdāt aliq̄d. Constat ꝑfecto Judeos q̄si ex natura insitā hāc cōsuetudinē habuisse: vt q̄buscūq; rebus licet diuinis/ fidē nō nisi ꝑ signa cōmodarent. Un̄ ꝛ apl's Paulꝰ dicit. Judei signa petūt.

j. Cor. j.

Sz q̄redū videt: cur dñs huic regulo dicat: nisi signa ꝛ ꝓdigia videritis/ nō creditis: cū ille ante crediderit ꝙ signū videret? Quō nō crederet q̄ salutē filio poposcit? Sed si attendimꝰ q̄d petijt/ aperte cognoscimꝰ: q: nō plene fidei fuit. Poposcit nāq; dñm vt sanaret filiū eius ꝛ sic p̄sentiā corporalē expetijt: quasi salutē in filio operari non posset nisi p̄sens corpore fuisset. Qui si pfecte credidisset: ꝓculdubio sciret nō esse locū vbi nō esset deꝰ. Arguit itaq; hoiem in fide torpētē: et tētare cupiētē in sanitate filij sui q̄s eēt: aut quātū posset. ¶ Dicit ad eū regulꝰ. Dñe/ descēde priusq̄ moriat filius meꝰ.

Tex.

Urgebat eū infirmitas filij: ꝛ ideo in p̄cibꝰ pseuerās postulat illi salutē. ¶ Dicit ei Jesus. Uade/ filius tuꝰ viuit.

Tex. Matt. viij.

Sicut alio euāgelio narrāte didicimꝰ: Centurio ad dñm venit dicēs. Dñe puer meꝰ iacet paralyticꝰ in domo ꝛ male torq̄tur. Cui rndit dñs. Ego veniā ꝛ curabo eū. Cēturio est q̄ cētū militibꝰ p̄est. Cū ergo maior sit dignitatis regulꝰ ꝙ Cēturio: vigilāter intuendū est/ cur ad filiū reguli rogatꝰ corꝑalr ire recusat: ad seruū ꝓo Cēturionis etiā nō rogatꝰ se ꝑgere pollicetur.

Cōparatio reguli ꝛ Centurionis

Filio reguli nō dignatur adesse/ seruo Cēturionis nō dedignat occurrere. Sz in hoc facto sola humilitate q̄ nobis in redēptore nostro imitāda ꝓponit/ supbia nr̄a semꝑ retūdit: q̄ in hominibꝰ nō naturā qua ad imaginē dei facti sunt/ sed honores ꝛ diuitias veneramur. Ut eñ ondēderet redēptor noster: q: q̄ alta sūt hoibꝰ/ hoc est dilectoribꝰ huiꝰ seculi/ electis despiciēda sunt: ꝛ q̄ despecta hoibus videnf/ sanctis despiciēda nō sunt: ad filiū reguli noluit ire/ ad seruū vero Cēturiōis paratꝰ fuit ire. ¶ Credidit hō sermoni quē dixit ei Jesꝰ: ꝛ ibat.

Tex.

Ex hoc iā apparet quātū ꝑfecerit iste ex increpatiōe saluatoris. Quia eñ dñs dixerat ei. Nisi signa ꝛ ꝓdigia videritis nō creditis: statim vt audiuit a dño: vade/ filiꝰ tuus viuit: cōtinuo credēs ibat. ¶ Jā aūt eo descendēte/ serui ei occurrerūt ꝛ nūtiauerūt dicentes q: filius eius viueret.

Tex.

Interrogauit ergo horā ab eis in qua meliꝰ habuerat. Et dixerūt ei q: heri hora septima reliq̄t eū febris. Nō est vacuū a magno mysterio: ꝙ filiū reguli euāgelista narrat septima hora ab infirmitate dimissum. Nō solū eñ miracula christi q̄ corporaliter gessit/ miracula nobis existūt sed etiā in ipsis operibꝰ suis/ secreta sunt mysteria cōsiderāda. Septenariꝰ numerꝰ sacratus est donis spiritussancti: q̄m oīa dona spūalia q̄ a deo cunctis fidelibꝰ largiūtur/ eodē septenario numero cōprehēduntur. Septē eñ sunt virtutes spiritualiū donoꝝ: q̄bus et status hoim in presenti vita decētissime ornat: sapiētia videlicet/ intellectus/ cōsiliū/ ꝛ fortitudo/ sciētia/ pietas/ ac timor dñi. Sine gr̄a eñ dei nec sapiēs q̄s esset pōt/ nec intelligēs/ nec cōsiliarius/ nec fortis/ nec eruditꝰ/ nec piꝰ nec plenꝰ timore dñi. Que dona: quia nō aliter ꝙ gratia spiritussancti homini tribuūtur/ merito etiā ipse spiritussanctus/ qui nihil aliud est ꝙ verus deus eisdē nominibꝰ nūcupat. Sicut eñ filiꝰ a p̄re ꝓcedēs vocatur leo ꝓpter fortitudinem: ouis ꝓpter innocētiā: ostium q: per ipsum introimus ad patrem: lux quia illuminat omnem hominem: vocatur et veritas/ atq; resurrectio: multisq; alijs noibus scd̄m quasdā ꝓprietates: ita quoq; spūssanctꝰ ꝓcedēs a patre simul ꝛ filio/ his septē noibus ꝓprie appellatur: sapiētia scz intellectꝰ cōsiliū/ fortitudo/ scientia/ pietas/ ac timor. Un̄ ꝛ septiformis gratie dicit/ ꝓpter mysterium septenarij numeri: in quo summa ꝑfectio intelligit. Est eñ cōpositꝰ ex ternario ꝛ quaternario. Habet nāq; in ternario significationem sctē trinitatis: in quaternario euāgelij. Siue eñ tres ꝑ quatuor/ aut quatuor ꝑ tres multiplicent/ ad duodenariū numerū cōsurgit: quē etiā cōstat esse ꝑfectissimū: q: mysteriū sctē trinitatis/ ꝛ doctrina euāgelij ꝑ duodecim apl'os in quatuor mūdi partes: oriētē videlicet ꝛ occidētē/ septētrionē ac meridiē deriuata est. Sunt quoq; quatuor mūdi elemēta: et quatuor orbis (vt dictū est) climata/ totidēq; anni tpa: quatuor etiā quibꝰ ecclesia subsistit habent euāgelia. Possumꝰ quoq; ternarium numerū/ ad interiorē nr̄m referre hoiem/ hoc est ad aiam q̄ triplicis est nature.

Septenarij numeri ratio mystica.

Est eñ irascibilis cōcupiscibilis: ꝛ rationalis. In vnaquaq; etiam rationali anima tria insunt: memoria/ ingeniū/ ꝛ intellectꝰ. Spiritum quoq; sanctū super dñm corporaliter req̄eturū/ Esaias ꝓpheta cū de christo ꝓpheraret p̄dixit. Egredief virga de radice Jesse: dñs videlicet Jesus de stirpe Dauid: ꝛ req̄escet sup eū spiritus dñi/ spūs sapiētie ꝛ intellectꝰ/ spūs cōsilij ꝛ fortitudinis/ spūs sciētie ꝛ pietatis: ꝛ replebit eū spiritus timoris dñi.

Esa. xi.

Ipse eñ spūs req̄euit sup dñm Jesum christū: q: in eius corpore ois plenitudo diuinitatis plenissime habitauit: nequaq̄ ꝑ partes/ vt in ceteris sanctis quibꝰ alijs datur sermo sapiētie/ alijs sermo sciētie/ alijs gratia virtutū: ꝛ ceteris q̄bus vnicuiq; dat fm mēsurā fidei: sed plenarie req̄euit sup eū/ ꝑpetua māsit habitatiōe. Quia igit per septenariū numerū ipē spūssanctus designat: a quo et per quē oīs sanitas/ oīs fortitudo/ atq; vniuersa dona spūalia cūctis fidelibꝰ largiunt: recte septima hora diei filiꝰ reguli sanitati redditꝰ ab euāgelista refert quia q̄cūq; sanitas/ siue in corpore/ siue in anima dat/ eodem spiritu largiente tribuit: q̄ per eūdē septenarium numerū designatur. Bene ergo septima hora filiꝰ reguli sanatus est: q: tūc ꝑfectā sanitatē totꝰ hō cōseq̄tur/ cū creatura creatorē suū agnouerit: eiq; se digna humilitate/ ac seruitute subdiderit. Hic eñ est ordo rectissimꝰ vt anima deo/ corpꝰ vero spiritui mācipet. Isdē quoq; septenarius numerꝰ donis septiformis spūs sacratꝰ est: in quo/ ꝛ per quē vera hec sanitas/ ꝛ remissio oīm peccatorū tribuitur. ¶ Cognouit ergo pater: q: in illa hora erat in qua dixit ei Jesus: filius tuus viuit: ꝛ credidit ipse ꝛ domꝰ eius tota.

Tex.

In hoc eodē euāgelista paulo superius legimus ꝙ p̄dicāte dño in Samaria ad vocē mulieris dicētis. Venite ꝛ videte hoiem q̄ mihi omnia dixit quecūq; feci: plurimi Samaritanoꝝ absq; vllius signi visione solo sermone in illum crediderunt.

Jo. iiij.

Ad istud autem tam magnū miraculum in Judea patratū/ solus regulus cū domo sua credidit. Et hoc est quod dñs supra dixerat. Nisi signa ꝛ ꝓdigia videritis nō creditis. In quo etiā facto prefigurabatur: ꝙ paucitas iudeoꝝ esset in deo creditura: ꝛ multitudo gentium ad fidem ventura.

Allegorica expositio.

Judei nēpe ipsum filium dei signa faciētē viderūt/ apostolos illius p̄dicatores et magistros habuerūt: et tamen pauci ex eis fidei iugo colla submiserunt/ ceteris in infidelitate persistentibꝰ. Proinde illis tormētis perpetuis ad infidelitatē cōdēnatis: nobis si quid fide credimus operibus exornemus/ eterna beatitudo repromittit/ dicēte nobis saluatore. Beati qui non viderunt et crediderunt.

Joā. xx.

Perfecta namq; Judeorum conuersio circa finem seculi implenda est: quando ad predicationem Helie ꝛ Enoch conuertentur corda patrum in filios: ꝛ corda filiorum ad patres eorum: ꝛ adimplebitur quod ait apostolus. Cum plenitudo gentium intrauerit: tunc omnis Israel saluꝰ erit.

Rom. xi

Et Esaias. Si fuerit numerus filiorum Israel quasi arena maris/ reliquie salue fient.

Esa. x.

Et iterum. In veritate conuertentur in christo Jesu. Amen.

¶ Dn̄ica.XXII.Matthei.XVIII.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis similitudinem hanc. Simile factum est regnum celorum homini regi: qui voluit rationem ponere cū seruis suis. Et reliq̄. Homilia bti Aug.

Hesterna die sanctum euāgeliū monuit nos/ nō negligere peccata nostra: sed si peccauerit in te frater tuꝰ: corripe eū inter te ⁊ ipm solū. Si te audierit/lucratꝰ es fratrē tuū. Si aūt cōtēpserit/adhibe tecum duos vel tres: vt in ore duorū vel triū testiū stet omne verbū. Si aūt ⁊ ipsos cōtempserit/dic ecclie. Qd̄ si ecclīam cōtēpserit: sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Hodierna etiā die ad ipsam rem ptinet capl'in qd̄ sequitur: qd̄ mō cū legeret audiuimus. Cū em̄ dixisset hoc dn̄s Jesus Petro: subiecit ⁊ interrogauit magistrū quoties ignosceret fratri q̄ in illum peccasset: ⁊ q̄siuit vtrū sufficeret septies. Rn̄dit illi dn̄s. *Tex.* Nō solū septies/sed etiā septuagiessepties. Deinde narrauit silitudinē valde terribilē. ¶ Quia simile est regnum celoꝝ hoī patrifamilias: q̄ posuit rationē cū seruis suis: In quibꝰ inuenit debitorē decē miliū talētoꝝ. Et cū iussisset vt oīa q̄ habebat: ⁊ oīs eius familia/⁊ ipse venūdaret et debitū solueret: aduolutꝰ pedibꝰ dn̄i sui: rogabat em̄ *Tex.* dilationē: ⁊ meruit remissionē. ¶ Misertus est em̄ eius dn̄s (sicut audiuimꝰ) et oē debitū dimisit illi. At ille debito liber/sed iniq̄tatis seruus/ postea q̄ egressus est a facie dn̄i sui: inuenit etiā ipse debitorē suū q̄ debebat/non decē milia talētoꝝ/quātū ipsiꝰ debitū fuit: sed cētū denarios. ¶ Cepit eū suffocatū trahere ⁊ dicere. Redde qd̄ *Miseratiōis diuine excessus.* debes. At ille rogabat cōseruū suū/sicut ⁊ ipe rogauerat dn̄m: sed talē nō iste inuenit cōseruū qualē ille dn̄m. Non solū remittere illi debitū noluit/sed nec dilationē dedit: contortū rapiebat ad solutionē/iam debito dn̄ico liber. Displicuit ꝯseruis: ⁊ renūtiauerūt dn̄o suo q̄d factū esset. *Tex.* Et dn̄s fecit adesse seruū: ⁊ dixit ei. ¶ Serue nequā: cū mihi tāta deberes/misertus tui oīa dimisi tibi: nū ergo oportuit et te misereri cōserui tui: sicut et ego tui misertꝰ sum? Et iussit oīa q̄ illi dimiserat/exigi cū tortura. Ergo hāc similitudinē ad nostrā istructionē ꝓposuit: ⁊ admo-*Tex.*nēdo nos perire noluit. ¶ Sic inq̄t ⁊ vobis faciet pr̄ vester celestis: si nō remiseritis vnusq̄sq; vestrū fratribꝰ vr̄is ex corde vestro. Ecce fr̄es res in apto est: admonitio vtilis/ac valde salubris obediētia debet: vt qd̄ iussū est impleat/⁊ debitorē habet fratrē suū. Quis est em̄ q̄ non sit debitor dei? Quia oīs hō ⁊ debitor est dei/nisi in quo nullū potes inuenire pct̄m. Quis est aūt q̄ nō habeat debitorē fratrē/nisi in quē nemo peccauit. Putasne q̄sq̄ in genere humano reperiri potest: q̄ nō ⁊ ipse aliquo pctō obstrictus sit: ⁊ fratri suo debitor? Est ergo oīs hō debitor/habēs ⁊ ipse debitorē. Ideo dn̄s iustꝰ cōstituit tibi regu-*Luc.vj.*lā in debitore tuo/quod faciet ⁊ ipe cū suo. Duo em̄ sunt opera mie q̄ nos liberāt: q̄ breuiter ipe dn̄s posuit in euāgelio. Dimittite ⁊ dimittet vobis: date ⁊ dabit vobis. Dimittite ⁊ dimittet vobis/ad ignoscēdū ptinet. Date ⁊ dabit vobis: ad p̄standū beneficiū ptinet. Qd̄ ait de ignoscendo: ⁊ tu vis tibi ignosci cū peccas: ⁊ habes alium cui possis ignoscere. Rursus quod pertinet ad tribuendum beneficium/petit ⁊ mendicus: ⁊ tu es dei mēdicus. Omnes enim quādo orramꝰ/mēdici dei sumꝰ: ante ianuam regni patrisfamilias stamus: immo etiā ꝓsternimur supplices/ingemiscimꝰ aliq̄d volētes accipere: ⁊ ipm aliq̄d ipe est deꝰ. Quid a te mēdicꝰ petit? Panē. Et tu q̄d petis *Joā.vj.* a deo? Nisi christū q̄ dicit. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi. Ignosci vobis vultis: ignoscite. Remittite et remittet vobis. Accipere vultis: date ⁊ dabit vobis. Sz q̄d in hac aperta p̄ceptiōe mouere possit audite. Ubi venia petit ⁊ ab ignoscēte debet. In remissione hoc pōt mouere: qd̄ ⁊ Petrū mouit. Quoties inq̄t debeo ignoscere/sufficit vsq; septies? *Matt. xviij.* Nō sufficit ait dn̄s. Non dic septies/sed septuagiessepties. Jā tu enumera q̄ties in te peccauerit frater tuꝰ: si potueris puenire vsq; ad septuagesimam et octauā culpā vt trāseas septuagies/tūc molire vindictā. Ita ne verū est qd̄ dicit? Et vere ita se habet res: vt si peccauerit septuagiessepties/ignoscas. Si autē peccauerit septuagiesocties: iā liceat tibi nō ignoscere. Audeo dicere/vt si peccauerit septies/octies ignoscas: si aūt peccauerit vt dixi septuagiesocties/ignosce ⁊ si cēties peccauerit/ignosce. Et q̄d dicā? Quoties/toties. Omnino q̄ties peccauerit/ignosce. Ergo ego ausus sum supgredi modum dn̄i mei. Ille in septuagesimo ⁊ septimo numero ignoscēdi limitē fecit: hūc ergo limitē trāsilire p̄sumā? Non est verū: nō ausus sum plus aliq̄d. Ipsum dn̄m meū audiui loquētē in aplo suo: vbi modꝰ ⁊ numerꝰ p̄fixꝰ nō est. Ait em̄. Donātes vobismetipsis si q̄s aduersus aliquē habet q̄relā: *Col.iij.* sicut deꝰ in christo donauit vobis. Audistis formā. Si septuagiessepties pctā tibi donauit christꝰ: si huc usq; ignouit/⁊ vltra negabit. Pone ⁊ tu limitē: ⁊ noli vlteriꝰ ignoscere. *Subtilis discussio verborum.* Si aūt christꝰ milia pctōꝝ inuenit/⁊ tn̄ oīa donauit: noli subducere misericordiā/sz posce illius numeri solutionē. Nō em̄ sine cā dn̄s septuagiessepties dixit: cū oīno nulla sit culpa/quā nō debeas ignoscere. Ecce ille ipse seruꝰ de q̄ nobis sermo est/decē miliū talentoꝝ dn̄o suo inuētꝰ est debitor. Decē v̄o milia talētoꝝ vt parū sit/decē milia peccatoꝝ sunt. Nolo em̄ dicere vnū talētū/qd̄ oīa pctā cōcludat. Seruꝰ aūt ille quātū ei debebat? Cētū denarios debebat. Jā plus est q̄ septuagiessepties: ⁊ tn̄ iratꝰ est dn̄s/q: nō ei dimisit. Nō solū em̄ cētū plus sūt q̄ septuagitaseptē: sz cētū denarij forte mille asses sunt. Sz q̄d ad decē milia talentoꝝ? Ac p hoc oēs culpas q̄ in nos cōmittūtur/parati simꝰ ignoscere/si nobis desideramus ignosci. Si em̄ cōsiderēmꝰ pctā nr̄a: ⁊ nūeremꝰ q̄d facto q̄d oculo/q̄d aure q̄d cogitatiōe/q̄d innumerabilibꝰ motibꝰ nescio vtrū dormiamꝰ sine talēto. Ergo q̄tidie petimꝰ quotidie diuinas aures orādo pulsamꝰ: q̄tidie nos ꝓsternimus ⁊ dicimꝰ. Dimitte nobis debita nr̄a/sicut ⁊ nos dimittimꝰ debitoribꝰ nostris. *Mat.vj* Que debita nr̄a? Oīa/an aliquā partē? Rn̄debis oīa. Sic ergo ⁊ tu debitori tuo. Hanc ergo regulā ponis: hāc cōditionē loq̄ris: hoc pacto ⁊ placito q̄n oras cōmemoras vt dicas. Dimittite nobis debita nr̄a: sicut ⁊ nos dimittimꝰ debitoribꝰ nostris. Quid sibi vult septuagiessepties? Audite fr̄es magnum mysteriū: ⁊ mirabile sacramētū. Qn̄ dn̄s baptizatus est/Lucas euāgelista scrūs ibi cōmemorauit gn̄atiōes eius quo ordine/q̄ serie/q̄ schemate ad illā gn̄ationē vētū fuerit qua natꝰ est christꝰ. Matthęꝰ cepit ab Abraā ⁊ venit ad Joseph discēdēdo: Lucas aūt ascendendo cepit numerare. Quare iste discēdēdo ille ascēdendo? *magnū mysteriū pandit.* Qr Mattheus gn̄ationē christi cōmēdabat qua descēdit ad nos: ideo quādo natꝰ est christꝰ/cepit numerare descendēdo. Lucas autē q: tūc cepit numerare q̄n baptizatꝰ est christus: vbi est initiū ascēsionis. Iste ascēdēdo numerare cepit: numerādo aūt cōplenit generationes septuaginta ⁊ septē. A quo numerabat intēdite: a quo exorsus est numerare vsq; ad ipm Adā qui primus peccauit: ⁊ nos cū peccati obligatione gn̄auit enumerant generatiōes septuagintaseptē: hoc est a christo vsq; ad Adā/quas diximꝰ septuagintaseptē: ⁊ ab Adā vsq; ad christū septuagintaseptem. Si ergo nulla generatio pretermissa est: nulla culpa preteritur vbi non debeat ignosci. Nam ideo ipsiꝰ septuagintaseptem generatiōes enumerate sunt: quē numerū dn̄s in peccatorum remissionem cōmēdabat: q̄m a baptismo cepit numerare/vbi oīa peccata soluūtur. Et in hoc fratres adhuc accipite sacramentum maius. In septuagesimo ⁊ septimo numero/mysterium est remissionis peccatorum. Tot generationes inueniūtur a christo vsq; ad Adam. Deinde paulo diligentius interroga ipsius numeri secretum/latebrasq; eius inquire pulsa di-

ligentius vt aperiat tibi. Justitia legis dei constat verū esse: nā lex in decē p̄ceptis commēdat. Ideo ille debebat decē milia talētorū. Ipse est ille memorabilis decalogus/digito dei traditꝰ ppl'o p Moysen famulū dei. Debebat ḡ ille decē milia talentorū: oīa peccata significat/ppter numerū legis. Debebat ⁊ ille centū denarios nō minus ab eodē numero. Nā ⁊ cēties centū/fiūt decē milia: et decies deni/fiunt centū. Et ille decē milia: ⁊ ille decies denos. A legitimo numero nō recessū est. In quo vtroq; inuenies vtraq; peccata: vterq; debitor: et vterq; venie deplorator ⁊ impetrator. Sed ille seruꝰ malꝰ/seruꝰ iniquus/ingratus noluit repēdere qd̄ accepit/noluit p̄stare qd̄ illi indigno p̄stitū fuit. Uidete ḡ fratres. Quisq̄s incipit a baptismo liber exit/dimissa sunt ei decē milia talentorū. Et cū exierit/inuenire habet conseruū suū debitorē. Obseruet ergo ipsum peccatū: q: numerꝰ vndenarius transgressio legis est. Lex em̄ denarius/peccatū vndenarius. Lex em̄ p de-*Tabernaculi structura plena secretis.*cē/peccatū p vndecim. Quare peccatū p vndecim? Quia trāsgressio denarij est: vt eas ad vndenariū. In lege aūt modus fixus est: trāsgessio aūt pct̄m. Jam vbi trāsgrederis denariū/ad vndenariū venis. Ideo magnū mysteriū figuratū est/q̄n iussum est tabernaculū fabricari. Multa ibi numerosa dicta sunt in magno sacramēto. Inter cetera vela cilicina iussa sunt fieri: nō decem/sed vndecim: q: per ciliciū ostēdit cōfessio peccatorū. Quid aūt amplius queris? Uis nosse oīa peccata contineri numero isto septuagesimoseptimo? Septuplū solet ꝓ toto computari: q̄m septē diebꝰ voluitur tēpus: ⁊ finito septenario rursus ad caput redit/vt eadem forma voluat. Per hmōi forme reuolutiōis secula transeūt: a septenario tn̄ numero non recedit. Oia em̄ pctā dixit q̄n septuagiessepties dixit: q: illos vndeciz si ducas septies fiūt septuagiessepties. Oia ergo pctā dimitti voluit: q: ea septuagesimoseptimo numero presignauit. Nemo cōtra se teneat non ignoscendo *Luce.vj* nec cōtra illū teneat q̄n orat. Dicit em̄ deus. Dimitte ⁊ dimittet tibi. Sz ego prior dimisi/dimitte postea. Nā si nō dimiseris reuocabo te: ⁊ q̄cq̄d tibi dimiseram/replicabo tibi. Nō em̄ mentit veritas: nec fallit/aut fallit christus/q̄ subiecit dicēs. Sic ⁊ vobis faciet pr̄ vester q̄ in celis est. Inuenis patrē: imitare patrē. Si em̄ imitari nō vis/exheredirari disponis. Faciet ḡ ista inq̄t vobis pr̄ vester celestis/si nō remiseritis vnusq̄sq; fratribꝰ vestris ex cordibus vr̄is. Ne dicas in lingua ignosco: ⁊ corde differas. Suppliciū em̄ tibi oñdit deꝰ minādo vindictā. Nouit deus/nisi dicas: vocē tuā hō audiuit: cōscientiā tuā deꝰ inspicit. Si dicis dimitto/dimitte. Melior es cū clamas ore/⁊ dimittis in corde/q̄ blādꝰ ore/crudelis in corde. Jā ḡ obsecrāt pueri indisciplinati/⁊ nolūt vapulari: q̄ sic prescribunt nobis q̄n volumus dare disciplinā. Peccaui/ignosce mihi. Ecce ignoui. Et iterum peccat. Ignosce/ignoui. Peccat tertio/ignosco. Tertio ignoui: iam quarto vapulet. Et ille. Nūquid septuagiessepties te fatigaui? Si hac prescriptiōe seueritas discipline dormiat: repssa disciplina seuit *Correptio sit remissiua.* impunita neq̄tia. Quid ḡ faciēdū est? Corripiam v̄bis ⁊ si opus est ⁊ verberibus: sed delictū dimittamꝰ/culpā de corde abijciamꝰ. Ideo em̄ dn̄s subdidit: de cordibꝰ vr̄is: vt si p charitatē imponit disciplina de corde lenitas nō recedat. Quid em̄ tā piū/q̄ medicus ferēs ferramentum? Plorat secādus ⁊ secat: plorat vrendus ⁊ vrit. Non est illa crudelitas? Absit vt seuitia medici dicat. Seuit in vulnꝰ vt sanet hō: q: nisi vulnus palpet/hō pdit. Sic ḡ ista moneriun fr̄es mei: vt fr̄es nr̄os q̄ peccauerūt oīmodo diligamus: de corde nr̄o charitatē in eos nō dimittamus: et disciplinā cū opꝰ est/demꝰ: ne p solutionē discipline crescat neq̄tia ⁊ incipiamꝰ ppter dcū accusari: q: recitatū est *j.Tim.v.* nob. Peccātes corā oibꝰ corripe: vt ceteri timorē habeāt. Certe scit q̄s qd̄ solū verum est: distinguit tēpora ⁊ soluit questionē. Uerū si pct̄m in secreto est/in secreto corripe. Si peccat publice ⁊ aperte/publice corripe: vt ille emendetur/vt ceteri timeant ⁊c.

Redire dimissa pctā vbi fraterna charitas non est dn̄s docet de illo seruo: quē cū inuenisset debitorē decem milium *Locꝰ famosus p̄dicatoribus.* talētorū/deprcāti aūt oīa dimisit. Ille autē sui conserui q̄ ei debebat centū denarios: cū misertus non fuisset/iussit eū dn̄s reddere q̄ ei dimiserat. Tēpus ḡ quo accipit indulgentia p baptismū: tāq̄ tempꝰ est reddēde ratiōis/vt oīa debita que inuēta fuerint dimittat. Nō tn̄ ille seruꝰ postea dedit cōseruo suo mutuatā pecuniā quā ille nō posset reddere: nō ei misertꝰ est/sed etiā ei debebat: ⁊ sic cesserat vt ei dimitteret dn̄s. Hoc indicāt verba conserui dicentis. Patientiā habe in me: ⁊ oīa reddā tibi. Alioquin diceret: iā in hoc dimiseras/cur iterum repetis? Hoc ⁊ ipsius dn̄i verba manifestiꝰ aperiūt. Ait em̄. Egressus aūt seruꝰ ille inuenit vnū de cōseruis suis/q̄ debebat ei cētū denarios. Nō dixit: cui debitū iā cētū denarioꝝ dimiserat. Si em̄ dimiserat/nō ei debebat. Quia ḡ dixit/debebat ei: manifestū est/q: nō dimiserat. Et meliꝰ q̄dā fuerat: atq; h̄ potius cōgruebat tāto debitori reddenti rōnē/⁊ expectāti misericordiā dn̄i sui: vt prius ipse cōseruo dimitteret/qd̄ ei debebat: ⁊ sic ad rōnē reddēdā/vbi miam dn̄i implēda erat accederet. Nec tn̄ illud qd̄ nōdū cōseruo dimiserat impediuit dn̄m eiꝰ/quo minꝰ in tēpore illo accipiēde rōnis dimitteret ei oīa q̄ debebat. Sz q̄d ꝓfuit q̄nquidē in caput eiꝰ ppter odioꝝ pseuerātiā/rursus omnia cōtinuo replicata sunt? Sic nō impedimur a baptismi gr̄a/q̄ minꝰ oīa pctā dimittat: etiā si odiū fraternū in eiꝰ cui dimittunt aīo pseuerat. Soluit em̄ hesternꝰ dies: ⁊ q̄cq̄d supest soluit/etiā ipsa hora momētūq; ante ⁊ in baptismo. Deinceps autē reus incipit cōtinuo: nec solū cōsequentiū/sed etiā preteritorū dierū/horarū/momentorum/redeūtibus oibus que dimissa sunt. Et sepe ista contingunt in ecclesia.

¶ De eadem dn̄ica. Matthei.XVIII.

¶ In illo tēpore: Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc. Simile est regum celorum homini regi: qui voluit rationem ponere cum seruis suis. Et reliqua. Homilia.

Saluator noster dilectissimi cū hoibꝰ cōuersationē habēs nō solum pctā vitare nos docuit: sz ⁊ q̄liter a reatu pctōꝝ absolui possemus/pio ⁊ q̄dā salubri cōsilio nos instruere curauit. Est aūt cōsiliū eius hmōi: vt si volumꝰ a debitis pctōꝝ nr̄oꝝ corā deo absolui: nos q̄ offensores nr̄os a culpis q̄bꝰ erga nos rei tenent absoluamꝰ. Ad h̄ aūt nō solū freq̄nti nr̄oꝝ exhortatiōe/sz ⁊ opis executiōe nos inuitare dignatꝰ ē. Uerboꝝ exhortatiōe cū ait. Dimittite: ⁊ dimittemini. *Luce.vj.* Et rursū. Cū stabitis ad orādū/dimittite si q̄d habetis aduersū aliquē. *Mar.xj* Et iterū. Si dimiseritis hoibꝰ pctā eoꝝ/dimittet ⁊ vob pr̄ vester celestis pctā vr̄a. *Mat.vj* Et cū interrogaret a Petro: nunquid vsq; septies dimittēdū cēt fr̄i ait. Nō dico tibi septies/sz vsq; septuagiessepties. *Mat.xviij.* Operis q̄ executione grāde ac memorabile huiꝰ rei nobis reliq̄t exēplū. Quid ei ait: cū a crucifixoribꝰ suis myrrha potaret ⁊ felle ⁊ subleuaret in crucē? Pr̄ dimitte illis: q: nesciūt quid faciūt. *Domus Jesu aq̄la.* Ita fr̄es dn̄s Jesꝰ christꝰ factꝰ est nob/sicut aq̄la prouocās ad volādū pullos suos: et sup eos volitās. Parum illi visum est solis v̄bis nos ꝓuocasse ad volādū/vsq; ad eā pfectionē q̄ diligunt inimici: ⁊ ignoscit debitoribꝰ/nisi ⁊ i seipo eiusdē rei nob exēplū oñdisset: et q̄si q̄dā sublimi volatu suo ad imitādū se nos inuitasset. Certe hoi sensato ⁊ lapideū cor nō habēti/solū h̄ sufficere debebat exemplū ⁊ si oīs illa v̄boꝝ exhortatio pmissa nō fuisset. Et v̄bis q̄dē aliq̄n planis et manifestis ad hāc pfectionē nos inuitat: sicut i pmissis patet exēplis. Aliq̄n v̄o ⁊ parabolicis: sicut in euāgelio qd̄ p manibꝰ nūc habemꝰ. Dicit ei. ¶ Sile est *Tex.* regnū celorū ⁊c. Qui sūt celi: ⁊ qd̄ est regnū celoꝝ qd̄ assimulatū est hoi regi? Si vt ait scptura, Aīa iusti sedes est

dei:cõsequẽs est vt aie scrõr celi sunt. Sz t angelici spirit celi dicunt:quos ad laudem dei inuitat ps. dicẽs. Laudate eũ celi celoꝝ. Regnũ celoꝝ.i. brõr oĩm q̃d est nisi vita
Jo. xiij. eterna: Vita aũt eterna chr̃s est q̃ ait. Ego sum via/veritas/t vita. Ipse vrĩq terra viuentiũ/hereditas sanctorũ. Ipse paradisus voluptaris/locꝰ spatiosus in quo statuit pes fideliũ. Ipse t rex t regnũ scrõr: in quo/cũ q̃/t q̃ quẽ regnãt oẽs electi. Regnũ itaq celoꝝ chr̃s est. Bñ aũt hoc regnũ celoꝝ cõparat homini regi: q̃ miserico:s esse phibetur debitoꝝ absoluẽdo:t iust ingratũ puniendo:quoniã t chr̃s hõ t rex regũ/t multũ miserico:s misericos:diã querentibus/et iudex durus ingratis. C Qui
Trib⁹ ser uisratio reddẽda voluit ratiõnẽ ponere cũ seruis suis. Tres sũt serui regis nr̃i:cũ quib⁹ rationes ponere hz de debitis suis. Vn⁹ est q̃ nũq̃ a debito absolui vel postulat/vel meret. Alter q̃ ad tempus quidẽ absoluit/sed ingrat⁹ efficit. Tert⁹ q̃ t absoluit:t gratus pmanet. Seruus q̃ nũq̃ a debito absolutus/vniuersus infidelitũ est ppls:q̃ inestimabili debito coꝝ creatoꝛe suo cõstrictus/absolutionẽ nec vnq̃ merentur/nec vnq̃ inuenit:riãq̃ a deo iudicat⁹ est. Duo reliqui serui duo genera hominũ sunt ad fidẽ ecclesie venientũ. Nã cũ electi t reprobi quotidie sacramẽta ecclesiastica suscipiũr simul cũ illis in ecclesie gremio nutriunt:sed aduersarij illis t dolo:ib⁹ multis eos afficere nõ desinunt:t coarctat Esau Jacob in viscerib⁹ mr̃is. Sunt ergo in eccla serui duo/bonus t malus/electꝰ t reprob⁹. Nã tertius ille de q̃ diximus foris est. Et oẽs quidẽ serui sunt summi regis: q̃ ad sibi seruiendũ/q̃q laudãdũ oẽs ad imaginẽ suã cõdidit:sed a seruitio eius duo recedunt/vnus aũt permanet Sed q̃ dẽ est debitũ q̃ debent singuli dño suo: Debiti noie peccatũ in scripturis appellari ex hoc ppendiñ⁹: q̃ dũ do
Mat. vj. cuisse saluato: fic nobis o:andũ esse. Dimitte nobis debita nr̃a: sicut t nos dimittimus debitoꝛib⁹ nr̃is. Statim post pauca subiecit. Si em̃ nõ dimiseritis hoib⁹ pcta eoꝝ nec pater vester celestis dimittet vobis pcta vestra. Hoc aũt debito oĩs hõ obligatus est deo. Oẽs em̃ in pctis cõcipimur:t in pctis nascimur:t in pctis oĩ tpe viuim⁹. Ponit aũt rõnẽ cũ suis suis dñs: q̃n p o:a pdicatoꝝ/siue etiã p occultã inspiratiõnẽ culpas quoꝛũlibet delinq̃ntiũ redarguit:t satisfactionem de pctis exigit. Audit seruus ille infidelis/contemnit/indurat ad increpationẽ: veniã nec querit nec inuenit/sed damnat in infidelitate sua. Audit seru⁹ electꝰ/cõpungit/satisfacit/de pctis absoluit/t pmanet gratus: q: t delinquentib⁹ in se cõseruis suis/libẽter ignoscit. Quid aũt agat ille seruus rep:ob⁹: q̃ q̃dẽ cũ electis ad tps in eccl̃a cõseruat/audiam⁹ ex verbis euãgelice lectionis: is em̃ est de q̃ dr̃. C Oblat est vn⁹ q̃ debebat
Tex. decem milia talẽta. Debitoꝛ: pluriũ talentoꝝ est homo multoꝝ criminaliũ pcrõr reus: q̃lia sunt/adulteriũ/homicidiũ/sacrilegiũ/furtũ/piuriũ/rapina/aut etiã infidelitas: t similia. Talẽti noie aũt apte designat q̃ hmõi sunt p eo q̃ hec grauissima sunt: sicut hoc genꝰ poderis inter
Zaca. v. cetera põdera q̃ certis nuncupationib⁹ distinguunt grauissimũ est. Vñ t in Zacharia ppheta talẽti noie ipietas designat cũ dr̃. Et vidi: t ecce talentũ plũbi portabatur: t ait illud in medio amphore/t dixit. Hec est impietas. Sicut aũt talẽti diuerse sunt species: ita t pcta criminalia inter se differentia sunt. Et reuera fortasse: q: noie talenti peccata grauissima intelligi voluit: nõ adiecit vt diceret/talẽta auri aut argẽti: q: noia hec pciosarũ rerũ significatiua sunt: vtpote virtutũ atq̃ sciẽtie/sed simpliciter dixit/
millenarij significatio. decẽ talẽta. Mille hoc talẽta debere dicatur: q̃ quodlibet grãde pctm toties iterauerit/vt eriã in cõsuetudinẽ duxerit. Aptε em̃ p millenariũ q̃ quart⁹ est in o:die eoꝝ numeroꝛũ a q̃b⁹ inchoat numerãdi pgressio/cõsuetudo pcti intelligi põt: q̃ t ipa in pgressu pcrõr quartũ obtinet locũ. Sicut em̃ ab vnitate vsq̃ ad decẽ p adiectionẽ vnitatũ: t a decẽ vsq̃ ad cẽtũ p adiectionẽ denariorũ: et cẽtũ vsq̃ ad mille p adiectionẽ cẽtenariorũ numerãdo pgredimur: fic a delectatiõe pcti q̃ pma est vsq̃ ad cõsensum: a consensu vsq̃ ad actũ: ab actu vsq̃ ad cõsuetudinẽ pgressio fit. Decies aũt mille talẽta debet: q̃ cũcta decalogi mãdata iniq̃ cõsuetudine violauit: riãq̃ oĩs iustitie cõemptoꝛ effectus est. Sicut em̃ post mille q̃ntus inter limites numeroꝛ est decẽ milia: ita post peccãdi consuetudinẽ q̃ntũ obtinet locũ cũ cõempt⁹: iurta illud q̃ alibi dr̃. Impi⁹ cum venerit in ꝓfundũ vitioꝝ cõtemnit. Nõ si cui onerosa est expositio hec: dicat simpliciter decẽ milia talẽta debere eũ: q̃ multa criminalia pcta cõmisit: ficq̃ vt fieri solet/numer⁹ finit⁹ pro infinito posit⁹. Sequit. C Cũ aũt nõ haberet vnde redderet: iussit eũ dñs suus venũdari &c. Peccatoꝛ cũ arguit a dño p os ministri sui/siue p ppriã cõsciẽtiã: nõ habet vñ reddat debitũ dñ adhuc ad coꝛreptionẽ coꝛ obdurat: duz nec timoꝛe concutit/nec salubri dolore cõpungit/nec q̃ ad lach:ymas vsq̃ succendit. Juber q̃ dñs ministris suis venũdari eũ q̃ eiusmodi est/cũ vxoꝛe/t filijs/vt debitũ possit exolui. Juxta em̃ loquẽdi modũ quo viuificare dicuntur aias q̃ viuere eas pnuntiãt: t mortificare q̃ mortuas esse testant. Et iã venũdare peccatoꝛẽ nõ incongrue dici possunt ministri dñi: q̃ eũ post simplicẽ t blãdã admonitionẽ aspera inuectiõe minis gehẽne prerrẽt/atq̃ in potestatẽ sathane venundari esse pnuntiãt. Donec q̃ppe diabolꝰ cũ peccat. Vñ in pson̄a peccatoꝛis aplus loquens ait. Ego aũt carnalis venundat⁹ sum sub pcto. Et p ppheta peccatoꝛib⁹ dr̃. Gratis venũdati estis. Utiq̃ gratis: quia pctm̃ p:o quo se vendit hõ nulli⁹ est pciũ/t nihil est: t nihil fiũt hoies cũ peccãt. Ut oꝛẽ q̃ pctoꝛis vna cũ filijs venũdari est cõcupiscẽtia ei⁹ p:auã/atq̃ opera iniquitatis q̃ ex ipsa ppagata sunt p eternis cruciatib⁹ venũdata/firmis assertionib⁹ cõprobare. Aliũ q̃ venũdatiõis modũ in hoc loco possumus intueri. Jubet ecclesiastica regula eos q̃ manifestis criminib⁹ detinent/t coꝛrectionẽ nõ recipiũt: per excõmunicationis senteñtiã a cõione ecclesie alienos fieri: t sic sathane tradi: vt spũs salu⁹ fiat p penitentiã. Nũ quid em̃ nõ bona vẽdito q̃dã est: cũ tradiñ⁹ sathane peccatoꝛẽ/vt recipiam⁹ iustũ penitentẽ? Sic vẽdidit apostolus fornicatoꝛẽ/de quo ad Corinthios loquit dicẽs. Ego quidẽ absens corꝑe/ps̃ens autẽ spũ iã iudicaui vt ps̃ens eum qui sic operat⁹ est in noie dñi nr̃i Jesu chr̃i/tradere hmõi sathane in interitũ carnis: vt spũs saluus fiat in die dñi nr̃i Jesu chr̃i. Sed quasi aliũ virũ p eo recipit quãdo emẽdatũ cõioni eccl̃e admittit/scribes p eo Corinthijs vt consolarentur eum: t confirmarent illum in charitate Vtoꝛẽ quoq̃ obstinati peccatoꝛis vẽdere iubemur: q: nõ solũ fm̃ spũalem sed t fm̃ carnalẽ cõionẽ a nobis alienãdus est: vt t totus sathane dedit⁹ appareat: vcz spiritu et carne: vroꝛis q̃ppe noie caro soler intelligi. Hic apls ait: Si is q̃ noiat frater est auarus: aut fornicatoꝛ/aut idolis seruiẽs/aut maledic⁹: aut ebriosus/aut rapax/cũ eiusmodi nec cibũ sumere. Nõne g̃ bene vroꝛẽ impij vẽdũr nonnulli p:elatoꝝ: qui eisdẽ quos spirituali cõmunione priuauerunt/vel ab alijs pũuatos cognouerũt/alicuius familiaritatis causa/carnaliter cõmunicare nõ formidãt. Filios similiter vendere: est eos qui cõsentiunt vel cõmunicant excõmunicatis/eadẽ ferire sentẽtia. Horrẽdus est vtiq̃ modus vẽditionis: t nõnunq̃ durissima coꝛda etiam reprobꝝ nõ mediocriter cõturbat: ita vt inquirere sua ad tempus dimissa/cũ lachrymis humiliẽt coram ministris dñi: t satisfactionẽ quantũlibet aspeꝛã exhibiãt: q̃ est ꝓcedere ante dñm: de qualiũ numero est ferꝰ hic/de quo dicit. C Procidens aũt seruus ille: rogabat eum dicens. Patiẽtiã h̃ abe in me. Ac si diceret. Dñe ne in furoꝛe tuo arguas me: neq̃ in ira tua coꝛripias me. C Et oia reddã tibi. Q̃d est dicere. Lauabo p singulas noctes lectum meũ: hoc est p singula peccata q̃bus irã merui/cõsciẽtiã meã emundare studebo. Sequit. C Misertus aũt dñs serui illius/dimisit eũ/ac oẽ debitum dimisit illi. Miserationes dñi sup oĩa opera eius: q: nõ solũ electis/sed et reprobis qui ad tps credunt/siue ad tps fructus pniẽ exercẽt: p baptismũ aut penitentiã pcta dimittit: sicut p ppheꝝ pmittit dicẽs. Si dixero ipio moꝛte morieris: t conuersus egerit penitentiã a pcrõ suo/fecerit q̃ iudiciũ t iustitiã: oĩa pcta ei⁹ q̃ peccauit nõ iputabunt ei. C Egressus aũt seruus ille/inuenit vnũ ex cõseruis suis: q̃ debebat ei cẽtum denarios. Oẽ debituꝝ q̃ hõ homini obligari põt/parui põderis est respectu ei⁹ q̃ erga deũ reus tenet/ac si decẽ milib⁹ talẽtoꝝ centũ denarij cõparent. C Et tenẽs suffocabat eũ dicẽs. Redde q̃ debes. Et pcidens seruus ille rogabat eũ dicẽs. Patiẽtiã habe in me: et oĩa reddã tibi. Ille aũt noluit/s abiens misit eũ in carcerẽ q̃usq̃ redderet vniuersum debitũ. In verbo suffocãdi/supba t tyrannica debiti exactio notat: que fit cũ vel per vim/vl̃ p asperas obiurgationes debitoꝛ: ira oppumit/t q̃si strangulat vt vix respondendi aut excusandi facultatẽ possit hr̃e. In carcerẽ eo mittit/dũ coram iudice staruit/ac per districtã iustitiã vndiq̃ coarctat: vt nullus euadẽdi locꝰ relinquatur. C Videtes aũt cõserui eius q̃ fiebant &c. Cõserui nostri q̃ cõristant sup iniq̃tate nostra/t dño eam annũtiãt: iusti viri sunt: q̃ zelo iustitie accensi/dũ eo omnitates nr̃as coꝛrigere nõ valent/ad deũ suspirãt: t coꝛrectionẽ nostrã illi cõmittũt. Sed t angeli dei conserui nostri dicunt: qui semp vident faciẽ patris: t oĩa nostra intuentes/in cõspectu dei singula annũtiãt. C Tũc vocauit eũ dñs suus &c. Seruus nequã de ingratitudine iudicãdus a dño vocat t coꝛroibus tradit/cũ de hac vita per moꝛtẽ rapit: t potestati pessimoꝝ spirituuꝝ coꝛquẽdus subijcit. C Tradidit inq̃t eũ coꝛoꝛib⁹ quousq̃ redderet vniuersum debitum. Sic t pr̃ me⁹ celestis facier vobis: si non remiseritis vnusq̃sq̃ fratri suo de coꝛdib⁹ vr̃is. Fo:midãda nimiũ/t hoꝛroꝛe plena sunt in hoc loco fratres nobis intimat: vcz q̃ si immisericoꝛdes extiterimus erga debitoꝛes nr̃os: non solũ ea pcta q̃ post remissionẽ cõmisimus: sed t ea q̃ vel per baptismũ/siue per penitentiã nobis dimissa sunt in nobis esse puniẽda. Vñ quid ex patribus ait. Qui diuini oblitus beneficij/suas vult vindicare iniurias: non solũ de futuris pctis veniã nõ meret/sed etiã preterita q̃ sibi dimissa credebat ad vindictã replicabuntur. Idem rursus ait. Peccatũ q̃d ex Adã trahit/ꝛẽpoꝛ: aliter reddit: q: oẽs ꝓpter hoc mouunt: nõ autẽ in eternũ eis q̃ per gratiã renascunt/si ea pmãscrint. Jrẽ ali⁹. Ex dictis euãgelij cõstat q: si q̃d in nos delinquit ex coꝛde nõ dimittim⁹: t illud rursus erigit/q̃d iã per pniam dimissum gaudebam⁹. Ali⁹ q̃ eadẽ affirmat dicẽs. Cõsiderãdum est q̃ dicit vniuersum debitũ: q: non solũ pcta q̃ post baptismũ gerit hõ/reputabunt ei ad penã: sed etiã originalia pcta que in baptismo ei dimissa sunt. Jrẽ ex verbis ꝓphete eadẽ suia cõfirmat cũ dr̃. Si auerterit se iust⁹ a iustitia sua: t fecerit iniq̃tatem̃ oẽs abominationes q̃s operari solet impi⁹/nunq̃d viuet? Oẽs iustitie ei⁹ q̃s fecerat nõ recordabunt. Si enim ria quã pro peccatis exhibuit/in nihilũ reputãda est. Rehibita fuerat: cũ nihil iã sit q̃d illa excuset. Sed forte q̃rit aliquis: quõ peccatũ q̃d impurat peccatoꝛ ad penam/remissum fuit ei in baptismo ad penitentiã? Ad q̃d dicimus: q̃m eo tpe in tali statu p gratiã dñi constitut⁹ fuerat: in q̃ si pmansisset/nequaq̃ ei ꝓtererita pcta nocitura fuissent quod vtiq̃ fuit a pctis esse solutum. Quid g̃ fratres dicemus ad hoc? Horrenda plane t supa modũ timenda est sententia quã audistis. Quid obsecro ꝓderit nobis baptizatas esse aias nr̃as: si epi⁹ afflixisse ieiunijs/vigilijs/et ceteris operib⁹ penitentie? Elemosynas q̃s pauperib⁹ distribuisse/vt remissionẽ acciperem⁹ peccatoꝛ: si peccata nostra q̃ bis remedijs iã nobis a deo dimissa sunt/iterum prauitate nostra aduersus nos inetipsos suscitam⁹. Quid ꝓdest vulnerato plagã sanasse: si ꝓpria negligentia cicatricẽ coꝛrupat/ac denuo vulnus aperiat? Plane iuxta sermonẽ dñi t patrũ assertiones/vulnera nr̃a a celesti medico iã sanata: vcz peccata iam nobis dimissa/in nostrã gñ

Ezech. xviij. Tex. Tex. Tex

deciperent eū: aut deprehensi minus erubescerent apud eū. Nā cōsilio malo deprehēso/tāto minor nascit̄ cōfusio: quāto fuerit psona deterior. Sʒ discipuli illi magr̄is suis etate minores erāt malitia aūt pares. Nā pulli serpentiū statura breuiores sunt: veneno autē eq̄les. Catuli luporū adhuc teneri cōstituti: ꝛ si venationē attingere nō pn̄t: iā tñ sanguine gaudēt/ꝛ morsib⁹ ludūt.

Tex.

¶ Magister scim⁹ q: verax es: ꝛ viā dei in ꝟitate doces. Magistrū eū vocāt ꝛ veracē magistrū: vt q̄si honorat⁹ ꝛ laudat⁹ mysteriū sui cordis simplr̄ eis aperiat: tāq̄ volens eos hr̄e discipulos.

Hypocritarū frausnotatur.

Hec est em̄ hypocritarū prima potētia/simulatio ꝛ laudatio. Laudāt em̄ quos pdere volunt: vt p delectationē laudis paulatim corda hoim ad simplicitatē benigne cōfessionis inclinēt: veluti si q̄s taurū validū quē virib⁹ nō pōt subiugare: vinculo flectere: mollib⁹ manib⁹ nodosam ei⁹ fricat ceruicē: vt quē ꝟtute tenere nō potuit p blādimētū cōprehēdat. Sic ꝛ isti catenā subdole laudis portātes in ore: ꝛ gladiū malitie abscōdētes in corde: taurū ecclastici gregis dolo laudis cōprehēdere festinabāt. De q̄ tauro pphetabat Jacob: iā tūc increpabat Leui filiū suū: q: de

Ge.xlix.

Leui nascituri sacerdotes/interfecturi erant christū. Symeon ꝛ Leui fr̄es cōsūmauerūt iniq̄tates suas. In cogitatiōes eor̄ nō veniat aīa mea: ꝛ in cōsilio eorū nō cadāt pcordia mea: q: in ira occiderūt virū/et in furore suo sub-

Ps. liiij.

neruauerūt taurū. De talib⁹ dicit ppha. Molliti sunt sermones eor̄ sup oleū ꝛ ipsi sunt iacula.

Tex.

¶ Quid tibi videtur? Licet cēsum dari Cesari/an nō? Non est iustū: vt serui summi regis terrenis regib⁹ seruiam⁹. Si em̄ indignum est vt duob⁹ regib⁹ hō alteri⁹ alteri obsequat̄/ꝛ iniuriaʒ faciat suo si subiaceat alieno: quanto magis indigni⁹ est/ vt cultores dei humanarū potestatū grauamina cognoscam⁹.

Tex.

¶ Cognita aūt nequitia eor̄. Jesus nō s̄m sermones eor̄ pacificos blāde respōdit/sed s̄m cōscientiā eoruʒ crudelē ꝛ asperā dixit: q: de⁹ plerūq̄ ad aīam loquit̄ non ad corp⁹: volūtatib⁹ r̄ndet/nō ꝟbis.

Tex.

¶ Hypocrite qd me tētatis? Ostēdite mihi numisma cēsus. At illi obtulerunt ei denariū. Dicit eis. Hypocrite: vt qd ab eo audierunt in aure/apud seipsos inueniāt in corde: vt cōsiderātes eum humanor̄ cordiū cognitorē: qd facere cogitabāt pficere non auderent. Uide ḡ qm̄ pharisei blādiebant̄ vt pderēt. Jesus autē confundebat vt saluaret: q: vtilior est homini de⁹ irat⁹ q̄ hō propiti⁹.

Tex.

¶ Et ait eis. Cui⁹ est imago hec ꝛ superscriptio? Dicūt eis Cesaris. Tunc dicit eis. Reddite ḡ q̄ sunt Cesaris Cesari: ꝛ q̄ sunt dei deo. Imago dei nō est in auro depicta/sʒ in hoib⁹ figurata. Numisma Cesaris aurū est: numisma dei hō. In solidis Cesar videt̄: in hoib⁹ de⁹ agnoscit̄. Ideo diuitias vestras Cesari date: deo aūt cōsciētie vestre solā innocentiā reseruate: vbi deus videt. Cesaris em̄ imaginē man⁹ artificis sculpsit: ꝛ incorruptibilib⁹ lr̄is annotauit. Dei aūt imaginē hoiem diuina manus/decē viuis apicibus demōstrauit. Quibus? Quinq̄ sensib⁹ carnali⁹/ꝛ q̄nq̄ sensib⁹ spūalibus: p quos consideram⁹ ꝛ apprehēdim⁹ q̄ sunt vtilia sicut deus. Tu autem.

Decē sensus i homine.

¶ De eadem dn̄ica. Matthei.XXII.

¶ In illo tempore: Abeuntes pharisei cōsilium inierunt vt caperent Jesum in sermone. Et reliqua. Homilia Herici.

Luca referente euangelista manifestum est: q: ipso saluatore nato sub Cesare Augusto: i toto orbe celebrata est descriptio: ꝛ inter oēs natiōes toti⁹ orbis q̄ Romano imperio subiecte erant: Judea q̄q̄ ei⁹ stipēdiaria fctā fuerat. Quā ob causaʒ magna seditio tūc tp̄is in pplo feruebat. Quidā em̄ dignū esse iudicabāt: vt q: Romani p securitate ꝛ q̄ete oīm assidue militabāt/cēsum eis deberēt psoluere. At ꝯtra pharisei q̄ sibi de falsa iustitia applaudebāt nitebant̄ asserere q̄ popul⁹ dei q̄ decimas solueret/p̄mitia daret/ꝛ cetera legis decretā obseruaret/non deberet humanis legib⁹ subdi. Que seditio itantū conualuit: vt dn̄i passionē in hac ipsa ptinacia ꝛ rebellione iudei pdurātes/romanis sub hac occasione in vindictā necis saluatoris viuentib⁹/amitterēt locū/gentē/ꝛ regnū: vitā etiam presentē perderēt/ac futurā diē: maluerūt hec oia cecante auaritia pperi: q̄ tributa romane militie pdere. Or ḡ principes sacerdotū timore populi dn̄m cōprehēdere no poterant/saltē vt in sermone eum caperent laborabant.

Tex.

¶ Abierūt ḡ pharisei: ꝛ cōsiliū acceperūt. Quo abierūt? Utiq̄ ad Herodianos q̄ erāt milites Herodis ad exigēdis tributis p̄positi. Nā Cesar August⁹ Herodē filiū antipatri alienigenā: ꝛ pselitū regē iudeis cōstituerat: q̄ tributis p̄esset/ꝛ Romano pareret impio. Ergo ex eo q̄ nō dicit euāgelista cōsiliati sūt/sʒ cōsiliū acceperūt: ꝛ ex eo q̄ dicit/cū Herodianis pariter cōuenerūt: apparet q: cū illis huiuscemodi circūuētiōis cōsiliū tractauerūt. Cogitabāt em̄ apud se sacerdotes dicētes. Si nos soli eūtes interrogauerim⁹ christū: q̄uis dixerit q: nō lʒ Cesari dare tributū: in talia dicētib⁹ nobis cōtra eū nemo credet: q: oēs iam sciūt q̄ inimici ei⁹ sum⁹. Inimicor̄ aūt testiōniū in iudicio etsi verū sit: tñ q̄si suspectū reprobat̄. Per seipos ḡ Jesuʒ christū interrogare nolebāt: q: i magna suspiciōe inimicitie iā erāt apd̄ christū: ne forte q̄si suspecti circūuenire eū nō possent.

Tex.

¶ Et mittūt ei discipulos suos. Qui se iustos simulātes/saltē in sermone eū caperēt: ꝛ sic potestati p̄sidis traderēt: vt velut ipsi a morte ei⁹ immunes esse viderent̄. Mittūt ḡ discipulos suos ad illū q̄si adhuc minime suspectos: vt aut facile eū deciperēt: aut si vincerēt̄ (sic et cōtigit) illi q̄ eos miserāt min⁹ erubescerēt. Nā cōsilio malo dephēso/tāto minor nascit̄ cōfusio: quāto fuerit psona deterior. Mittunt igit̄ pharisei discipulos suos cū Herodianis militib⁹ Herodis (seu q̄s illudētes pharisei (q: Romanis tributa soluebāt) Herodianos vocabāt: ꝛ nō diuino cultui deditos. Quidā latinor̄ ridicule Herodianos putāt q̄ Herodē christū crederēt: qd nusq̄ oino legimus. Herodianos itaq̄ vt dixim⁹ milites Herodis appellat: q̄ in exigēdis tributis erāt p̄positi. Dicūt ḡ.

Herodiani q̄ dicantur.

Tex.

¶ Magr̄ scim⁹ q: verax es. Magistrū ꝛ veracē vocāt: vt q̄si hō eor̄ adulatiōe delectat⁹/secretū sui cordis eis simplr̄ aperiat. Scimus inquiūt q: verax es: ꝛ viā dei.i. legē dei/in ꝟitate doces: ꝛ nō est tibi cura de aliq̄.i. in pferēda ꝟitate/nulli⁹ vl̄ amicitiā vel inimicitiā curas. Quare h̄ dixerūt/manifestāt cū subdūt.

Tex.

¶ Nō em̄ respicis psonā hominū.i. nec pp̄ter pauperē/nec pp̄ter diuitē ꝟitate relicta mēdaciū loq̄ris.

Tex.

¶ Dic ḡ nobis quid tibi videt̄? Licet cēsum dare/an nō? Tāq̄ dicerēt. Nos serui sum⁹ summi regis: legē ab eo accepim⁹/decimas/p̄mitias/oblationes/ac victimas/iuxta legis mādata ipsi offerim⁹: ꝛ iō iniustū est vt terrenis regibus seruiam⁹. Hoc aūt blāda ꝛ fraudulēta interrogatiōe dicētes/ad h̄ illū pducere laborabāt: vt magis deū q̄ Cesarē timēs/diceret nō romāis debere tributa solui: q̄ren⁹ h̄ audiētes herodiani.i. ministri p̄sidis q̄ p̄sentes erāt/tenerēt eū q̄si seditiōis p̄ncipē cōtra iudeos. Si ꝟo diceret tributū esse reddēdū: tāq̄ destructorē legis illū calūniarētur.

Tex.

¶ Cognita aūt Jes⁹ neq̄tia illor̄/h̄ est/cōsiderās dolū ꝛ fraudes eor̄/dixit.

Tex.

¶ Quid me tētatis hypocrite? Attēdendū q: non s̄m sermones eor̄ fictos blāde r̄ndit: sed iuxta cōsciētiā eor̄ crudelē aspera obiecit/cogitatiōib⁹ illor̄ nō ꝟbis r̄ndēs. Prima etem virt⁹ est respōdētis interrogantiū ꝟba cognoscere: et nō discipulos/sed tētatores vocare. Hypocrita ḡ vocat̄: q̄ aliud est et aliud simulat.i. aliud ope agit: ꝛ aliud voce pretēdit. Hypocritas aūt idcirco eos nuncupat: vt audiētes ex ore eius q̄ ipsi cogitabāt in corde/cōsiderarent deum humanorū cordiū cognitorē tāq̄ oipotentem deū: ꝛ qd facere in illum cogitabāt/perficere nō auderent. Hypocrite autem subaurati dicūtur. Hypo enim grece sub/chrysis aurū dicitur. Merito ergo tentatores suos hypocritas nuncupat: qui aliud nitebantur opere: aliud simulabant voce.

Tex.

¶ Ostēdite mihi numisma census. Sapientia semper egit sapienter: vt

suos tentatores pprijs illor̄ sermonib⁹ vinceret. Ostēdite inquit mihi numisma.i. inscriptionē denarij: vel vt alij dicūt monetā. Dictū aūt est numisma a nomine qd inscribebat̄ denario. Est aūt denari⁹ genus numi quod pro decē numis iputabat̄: ꝛ habebat nomē ꝛ imaginē Cesaris.

Tex.

¶ Et ait illis. Cuius est imago hec ꝛ supscriptio? Ex h̄ loco cōijcere possunt veritatē q̄ dicūt dn̄m Jesum christum causa ignorantie aliq̄n interrogasse iudeos: ꝛ nō potius causa dispensatiōis. Interrogat em̄ cui⁹ sit imago numi ꝛ supscriptio ei⁹: nō quo ipe nesciat: qd oēs scire poterant q̄ videbāt denariū: sed ideo vt ad sermonē eor̄ competenter respondere valeat.

Tex.

¶ Dicunt ei Cesaris. In hoc loco Cesar nō Augustus Octouian⁹ intelligēdus est/sed Tyberius priuign⁹ eius: q̄ successerat in imperio: sub quo et passus est dn̄s. Sciendū vero est/oēs reges Romanorū Cesares esse appellatos a p̄mo Caio Julio Cesare. Qui ideo sic appellat⁹ est: q̄ vel a ceso vtero mr̄is in lucē erupit vel q̄ cuʒ cesarie capillor̄ fuerit nat⁹.

Tex.

¶ Tūc ait eis Reddite ḡ q̄ sunt Cesaris Cesari: ꝛ q̄ sunt dei deo. Reddite Cesari q̄ eius sunt.i. numū/tributum ꝛ pecuniā: ꝛ que dei sunt/deo.i. decimas ꝛ primitias: ꝛ cetera donaria/q̄ legis decreto mandant̄. Qd dn̄s faciendū precepit: ipse q̄ opere impleuit. Nā cū venisset Capharnaū/accesserūt q̄ didrachma accipiebāt ad Petrū ꝛ dixerūt. Magister vester nō soluit didrachma. At ille ait. Etiā. Et cū introisset Petrus domū: preuenit eū Jesus dicēs. Quid tibi videt̄ Simon? Reges terre a quib⁹ accipiūt tributum vel censum: a filijs suis/an ab alienis? At ille ait. Ab alienis. Dixit illi Jesus. Ergo liberi sunt filij? Ac si diceret. Si filij regum liberi sunt a tributo: ego q̄ sum fili⁹ regis eterni atq̄ de stirpe regis terreni generat⁹/a tributo liber esse deberem. Ut aūt non scādalizemus eos: vade ad mare ꝛ mitte hamū: et euʒ piscē q̄ primus ascēderit tolle: ꝛ aperto ore eius inuenies staterē: illū sumens/da eis pro me et pro te.

Mat. xvij.

Exēplum christi notandum

In quo loco dicit beat⁹ Hieronym⁹ ignorare se q̄d potissimū mirandū sit: verū prescientia saluatoris/an magnitudo ei⁹ ꝟtutis. Prescientia quidē q̄ nouerit piscē hr̄e staterē in ore: ꝛ q̄ primū ipse capiēdus esset. Magnitudo autē virtutis/si ad ꝟbū illius statim stater in ore piscis creat⁹ est: ꝛ qd futurū erat loquēdo fecerit. Ergo vt ante dictuʒ est: dn̄s noster ꝛ s̄m carnē ꝛ s̄m spm̄ fili⁹ regis erat vel ex Dauid stirpe generat⁹/vel oipotētis ꝟbū patris. Tributa quasi regis fili⁹ nō debebat: sʒ q̄ humilitatē carnis assumpserat/debuit adimplere oēʒ iustitiā. Nosq̄ infelices qui christi cēsemur noīe: ꝛ nihil dignū facim⁹ tāta maiestate. Ille pro nobis ꝛ crucē sustinuit tributa nō reddim⁹: ꝛ q̄si filij regis vectigalib⁹ imunes sum⁹. Deo etiā reddidit dn̄s Jesus q̄ dei sunt: qm̄ in oib⁹ opib⁹ suis volūtatē p̄ris adimpleuit iuxta qd ipse loquit̄. Nō veni facere voluntateʒ meā/sed volūtatē eius q̄ misit me patris.

Jo.vi.

Spūaliter sicut Cesar exigit denariū a suis subiectis: in q̄ imago ei⁹ exq̄ritur: ita de⁹ requiret a nobis aīam lumine vultus sui insignitā. Uñ ps̄. ait. Signatū est sup nos lumē vult⁹ tui dn̄e. Quēadmodū em̄ denari⁹ insignit̄ regis imagine: ita aīa nr̄a diuini luminis illustrat̄ claritate. Hō nāq̄ ad imaginē ꝛ similitudinē dei cōditus est: non in corpore: sed in spū.i. aīa. Qd Paul⁹ apl̄s manifestat cū dicit. Renouamini spiritu mētis vr̄e: ꝛ induite nouū hoiem/q̄ s̄m deū creat⁹ est in iustitia ꝛ sanctitate ꝟitatis.

Ps.iiij.

Eph.iiij.

Quib⁹ modis nō in corpe sed in spū ad imaginē ꝛ similitudinē dei homo creat⁹ esse ostēdit̄. Creat⁹ est ergo ad imaginē ꝛ similitudinē dei in aīa vt sicut est de⁹ sctūs iust⁹/ꝛ verus/discernitq̄ inter bonū ꝛ malū: et ipse homo sanctus/iustus/verusq̄ manens discretionē eq̄ boni mali ve retinet. Ad similitudinē nihilominus dei fact⁹ est: vt sicut est deus ppetuus ꝛ imortalis: ita esset etiā hō (nisi peccasset) imortalis atq̄ etern⁹. Taliter ḡ vt diximus ad similitudinē et imaginē dei est hō cōditus: nō in corpore/sed in spū: ea distinctione seruata vt imago accipit̄ in scītate/similitudo aūt i eternitate. Studeam⁹ ergo renouari spū mentis nr̄e: ꝛ induere nouū hoiem q̄ s̄m deū creatus est: vt mereamur ei reddere denariū suū hoc est vitā nostrā sāctā ꝛ imaculatā. Aliter. Phariseos ꝛ Herodianos: qui ad tentādū dn̄m sunt missi/diuerse cōstat fuisse volūtatis. Alij em̄ nil reddere Cesari: alij vero tātū Cesari oia censebāt esse reddenda. Proinde duo isti ordines tentatorū/duo significāt genera hereticorū: quor̄ alterū docet tantummodo corpori obsequendū: ꝛ Cesari id est ventri: qui ꝛ in libro beati Job exactor vocat̄/solūmodo militandū. Alterū vero gen⁹ hereticoruʒ suadet corporis curā penit⁹ omittēdā: ꝛ aie tantūmō pfectib⁹ inuigilādū nōnūq̄ etiā ipsi corpori cā aie pniciē inferendā.

Duo genera hereticorū. Job. xxxix.

Sed dn̄s vtrūq̄ abnuēs/regia via docet esse gradiendū: ꝛ corpori quidē subsidiū nō negandū: aie vero pfectui pro vtilitate ꝛ tpe insinuat insistendū/discretione in oibus cōseruata quaten⁹ ꝛ corpus subiacere valeat: ꝛ anim⁹ inedia corporis nō tabescat. Itē alio sensu Cesarē intellige diabolū: q̄ semel in paradiso homini vilē persuasionis numū contulit: ꝛ quotidie ab eo huius debiti reatuʒ querit. Cui tunc nō sicut ille expetit/sed sicut vtilitas nostra poscit cēsum reddim⁹: cū peruersa agere despicimus cū peccatū qd eo suadente cōtraximus/digna penitētie satisfactione purgamus: cū vitia deserim⁹/eisq̄ cū suo auctore abrenūtiamus: vt tali tributo reddito/liberi ac securi deinceps viuam⁹. Sed postq̄ ita diabolo qd ab illo accepim⁹ reddimus/necesse est vt deo oipotēti qd ab illo sumpsim⁹: intemeratū restituam⁹/aīam vcʒ nostrā lumine vultus eius insignitā ꝛ imaculatā/actionib⁹ adornatā. Moneta em̄ dei sumus: a thesauro eius decidim⁹: errore detritū est qd in nobis fuerat impressum. Quocirca solerter est studendum vt imaginem dei quā peccando in nobis corrupim⁹ penitendo ꝛ digne viuendo reparare satagam⁹. Ipso adiuuante qui viuit ꝛ regnat ꝛc.

¶ Dn̄ica.XXIIII. Luce.VIII.

¶ In illo tempore. Loquente Jesu ad turbas. Ecce princeps vnus accessit et adorauit eum dicens. Domine filia mea defuncta est: sed veni et impone manum super eam et viuet. Et reliqua. Homilia beati Ambrosij.

Reliquerat in Gerasenis synagogā christ⁹: ꝛ quem sui nō receperant excepim⁹ alieni/excepim⁹ quem expectabam⁹. Nec nobis ergo a quib⁹ expectabat̄ diu abfuit/nec ad illos si rogaret̄ fastidit redire. Uir em̄ iste p̄nceps synagoge cui filia erat vnica: p synagoge pcūtis remedio pcabatur: q̄ vrgebat̄ in morte q: deserebat̄ a christo. Quē synagoge putam⁹ p̄ncipē esse nisi legē? Cui⁹ cōtēplatiōe dn̄s synagogā nō penit⁹ dereliq̄t: cū medicinā salutis credētibus reseruauit. Ad hāc ḡ p̄ncipis filiā dū pperat dei verbū: vt saluos faceret filios israel: sctā ecclīa ex gentib⁹ congregata: que inferior̄ lapsu criminū deperibat/paratam alijs fide preripuit sanitatem. Moraliter hunc locum satis putam⁹ expressum: ꝛ ideo nō illa que dicta sunt recēsemus: sed mystica breui volum⁹ sermone perstringere. An non ita factum est: vt dei verbum cum venisset ad iudeos asciseretur a gentibus: ꝛ prius ab illis qui in lege nō crediderant in gratia crederetur? Nam sicut illa que in medicos erogauerat oēm substātiā suā: ita etiā cōgregatio gentiū amiserat oia dona nature: ꝛ patrimoniū vitale pdiderat: facta verecūdia religiosa/fide promptior/pudore cūctatior. Hoc est em̄ pudoris ꝛ fidei agnoscere infirmitatē nō desperare veniā. Uerecūda ḡ fimbriā tetigit/fidelis accessit/religiosa credidit/sapiens sanatā se esse cognouit. Sic sctā plebs gētiū q̄ deū credidit: pctm̄ erubuit vt desereret: fidē detulit/vt crederet: deuotionē exhibuit/vt rogaret: sapiētiā induit/vt sanitateʒ suā ꝛ ipsa sentiret: fiduciam sumpsit/vt fateret̄ q̄ preripuisset alienū. Cur aūt retro tangitur christus? Quia scriptuʒ est. Post dn̄m deum

Allegoria notabilis.

tuũ ambulabis. Quid etiã sibi vult/ ꝙ ꝛ principis filia annorũ duodecim moriebat: ꝛ mulier ista ab annis duodecim fluxu sanguinis laborabat: nisi vt intelligat/ q꞉ ꝙdiu synagoga viguit/ laborauit ecclesia? Defect⁹ illi⁹ hui⁹ est virtus: q꞉ illoꝝ delictũ salus gentib⁹: ꝛ cõsummatio illius
Ro.xi. huius exordiũ. Non nature exordium/ sed salutis: q꞉ cecitas ex parte in Israel cõtigit: donec plenitudo gẽtiũ intraret. Non igitur tpe/ sed specie sanitatis antiquior synagoga ꝙ ecclesia. Quia ꝙdiu illa credebat: ista nõ credidit: ꝛ per varias corporis atqȝ aie passiones/ immedicabili remedio egra languebat. Audiuit egrotare ppl'm iudeorũ sperare cepit salutis sue remediũ. Tẽpus venisse cognouit: quo medic⁹ adesset e celo. Surrexit vt occurreret verbo: vidit q꞉ comprimebat a turbis. Nõ em̃ credunt q̃ comprimunt/ credũt q̃ tangunt. Fide tangit christ⁹/ fide christus videtur. Non corpore tangit/ non oculis cõprehẽdit. Neqȝ em̃ videt q̃ videns nõ videt: neqȝ audit qui ea q̃ audit non intelligit: neqȝ tangit qui fideliter non tãgit. [Fidei tactus exponitur allegorice.]
Tex. Deniqȝ vt fidem tangentis exprimeret ait. ¶ Tetigit me aliquis? Nam ꝛ ego cognoui virtutẽ de me exisse. Quod est euidentis indicij: q꞉ non intra passibilitatẽ cõditionis humane: atqȝ intra corporis claustrũ inclusa sapientia diuinitatis coarctata est: nõ capit angustijs corporalib⁹ nõ tenetur: sed vltra fines nostre mediocritatis virt⁹ exundat eterna. Non em̃ humana ope plebs gentiũ liberat: sȝ dei munus est cõgregatio nationũ: qui etiã breui fide misericordiã inclinat eternã. Nã si consideremus quanta sit fides nostra: et intelligam⁹ quantus sit dei fili⁹: videm⁹ q꞉ cõparatione eius fimbriã tantũmodo tangimus. Superiorẽ vero vestimenti ei⁹ partem nequim⁹ attingere. Si igitur ꝛ nos curari volum⁹: fimbriã christi fide tãgamus. Non latet eũ quicũqȝ fimbriã tetigerit: qui tetigerit auersum. Neqȝ em̃ deus indiget oculis vt videat/ neqȝ corporaliter sentit: sȝ in se habet cognitionẽ oim. Beatus ergo qui vel extremã partẽ ṽbi contigerit. Nam totũ põt quis cõprehendere? Verũ vt ad illã que adhuc egra est reuertamur: ne p nostrã morã dum diu christi moramur ingressum/
Tex. mortua esse credatur. ¶ Venerũt ergo serui dicentes principi. Noli vexare illum: filia tua mortua est. Et primũ illud cõsiderem⁹: ꝙ suscitatur⁹ mortuã ad faciendam fidem emorrousam ante curauit. Et vt scias (exẽpli gratia) stetisse sanguinis fluxũ: dum ad illam petit/ ista curatur. Sic ꝛ resurrectio temporalis in dñi passione celebratur: vt ppetua illa credat. Sic ꝛ paritura sterilis indicat: vt conceptura virgo credat. Deniqȝ audiuit pariturã Elizabeth Maria: nec de sua gñatione dubitauit. Venerũt (inquit) serui dicẽtes principi. Noli vexare illũ. Adhuc et hi increduli ad resurrectionẽ sunt: quã Jesus in lege ꝑdixit: in euangelio cõpleuit. Ita cuȝ venisset in domũ/ paucos future resurrectiõis arbitros asciuit: nõ em̃ a multis
Tex. cõtinuo est credita resurrectio. Deniqȝ dicẽte dño. ¶ Nõ est mortua puella/ sed dormit: ꝛ deridebãt inqt euȝ. Quicũqȝ em̃ nõ credũt/ irrident. Fleãt igitur mortuos suos q̃
Mors christiani requies est. putant mortuos: vbi resurrectiõis fides est: nõ mortis species/ sed quietis est. Nec illud abhorret Mattheus: qd dicit tibicines fuisse in domo principis/ ꝛ turbã tumultuantẽ: vel q꞉ more veteri tibicines ad incẽdẽdos excitãdosqȝ luct⁹ ferebant adhiberi: vel q꞉ p legis ꝛ litere cantilenã/
Tex. exultationẽ synagoga nõ poterat capere spiritalẽ. ¶ Tenens ḡ Jesus manũ puelle sanauit eã: ꝛ iussit dari ei mãducare. Qd est testimoniũ vite: vt nõ phãtasma/ sed veritas crederet. Beat⁹ ille cui manũ sapientia tenet. Utinã meos q̃ teneat act⁹: teneat manũ iustitia: teneat dei verbũ: inducat in penetralia sua: spm̃ auertat erroris: cõuertat salutẽ: dari mihi iubeat mãducare. Panis em̃ celestis est dei verbũ. Inde ꝛ illa sapiẽtia q̃ diuini corporis et sanguinis sacrosancta altaria repleuit alimẽtis: venite inqt
Prouẽ.ix. ꝛ edite panes meos: ꝛ bibite vinũ qd miscui vobis. Que tamen tante diuersitatis est causa: supra/ publice vidue filius suscitat: hic remouent plures arbitri. Sed puto ꝙ in eo ꝙ pietas ibi dñi declaretur: q꞉ vidua mater vnici non patiebat moras: et ideo ne amplius afficeret/ maturitas additur. Est etiã forma sapientie in vidue filio/ cito ecclesiam crediturã: in archisynagogi filia/ credituros quidez iudeos sed ex pluribus pauciores. Tu autem.

¶ De eadem dñica. Luce. VIII.

¶ In illo tempore: Loquẽte Jesu ad turbas: ecce princeps vnus accessit: ꝛ adorauit eum dicens. Et reliqua. Homilia venera. Bede presbyteri.

Ecce vir venit cui nomen erat Jairus: ꝛ ipẽ princeps synagoge erat. Priori lectioni quam de abiectione synagoge fideqȝ ecclesie: atqȝ iterum instauratione synagoge sum⁹ interpretati: cõsequẽter archisynagogi filia mouẽs subiũgitur. Quã dum suscitare properat dñs: preoccupatus emorrousa mulier preripit salutẽ: sicqȝ vt post veniẽs por salute potiatur. Ethiopia em̃ preueniet manus eius deo: ꝛ cum intrauerit plenitudo gentiũ/ tunc oĩs israel saluus fiet. Princeps itaqȝ synagoge nullus meli⁹ ꝙ ipẽ Moyses intelligitur. [Allegoria pulchra.] Unde bene Jairus. i. illuminans siue illuminatus vocatur: q꞉ qui accipit ṽba vite illuminat: ꝛ ipẽ a spiritusancto quo vitalia monita scribere vl' docere posset illuminatur. ¶ Et cecidit ad pedes Jesu/ rogans cuz vt intraret in domũ eius. Si caput christi deus: pedes ei⁹ consequẽter incarnatio qua terrã nostre mortalitatis tetigit accipiendi sunt. Cecidit igit archisynagogus ad pedes Jesu: q꞉ legislator cum tota patrũ progenie christum in carne apparentẽ/ longe sibi dignitatis gloria preferendum esse cognouit: illud apostoli sedula deuotione ꝑtestans: q꞉ quod infirmũ est dei/ fortius est hoibus. [i. Cor. i.] Rogauit eũ intrare in domũ ei⁹: q꞉ continuis gaudiorum votis eius videre desiderabat aduentũ. Anima autẽ mea inqt exultauit in dño: et delectabitur super Jesu ei⁹. Oia ossa mea dicent: dñe quis similis tibi? Et hoc est ad pedes Jesu cadere: eũ sup oẽs singulariter magnũ pia fide fateri. ¶ Quia filia vnica erat ei/ fere annoꝝ duodecim: et hec moriebatur. [Tex.] Ipsa synagoga q̃ sola legali institutione cõposita/ q̃si vnica Moysi nata erat: quasi duodecimo etatis anno/ hoc est tempore pubertatis appropinquãre moriebatur: q꞉ nobiliter a ꝓphetis educata: postq̃ ad intelligibiles annos peruenerat: postq̃ spirituales deo fructus gignere debebat: subito erroꝝ languore cõsternata/ spirituales vias ingredi desperabiliter omisit: ꝛ si nõ a christo succurreret/ horrẽdã super oia corruisset in mortẽ. ¶ Et factum est dũ iret a turba cõprimebat. [Tex.] Ad puellã pergẽs sanandã dñs a turba comprimitur: q꞉ genti Judee salutaria monita prebens quibus egrã vitijs eius conscientiam erigeret: noxia carnaliũ populorũ est consuetudine grauatus. ¶ Et mulier q̃dam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim. [Tex.] Mulier sanguine fluens sed a dño curata ecclesia est ex gentibus congregata: que ingenti carnalium delectationuȝ polluta fluxit: atqȝ a cetu iam fuerat segregata fidelium. Sed dum verbũ dei iudeã saluare decerneret: paratã iam promissamqȝ alijs preripuit spe certa salutem. [Insinuatur mysterium.] Notandũqȝ ꝙ ꝛ archisynagogi duodenis sit filia: ꝛ mulier hec ab annis duodecim sanguine fluxerit: hoc est eodẽ q̃ ꝛ nata sit tpe illa ceperit infirmari: vna em̃ pene eadẽqȝ seculi hui⁹ etate et synagoga in patriarchis nasci/ ꝛ gẽtiliũ natio p orbem cepit idolatrie sanie fedari. Nã ꝛ gemini fluxus sanguinis: hoc est ꝛ sup idolatrie supstitione/ ꝛ sup his q̃ carnis ac sanguinis oblectatione polluuntur/ potest intelligi. [i. re. xvij.] Un̄ pulchre sacra refert historia: tẽpore quo Dauid adhuc puer Goliat gigãtẽ strauit/ Philistijm in finib⁹ dominim: idest sanguinũ fuisse castrametatos: quia videlicet dominus ad debellandum mũdi principem humilis apparens/ nullo modo operib⁹ infructuosis: sed ꝛ religioni spurcissime deditos gentiliũ populos inuenit. Ergo ꝙdiu synagoga viguit/ laborauit ecclesia.

Defectus

Defectus illius/ huius virtus est: q꞉ illoꝝ delicto salus facta est gẽtibus. [Tex.] ¶ Que in medicos erogauerat oẽm substantiã suã: nec ab vllo potuit curari. Medicos siue falsos theologos siue philosophos legũqȝ doctores secularium: q̃ multa de virtutibus vitijsqȝ subtilissime differẽtes/
Falsorũ ꝑceptoꝝ doctrina notatur. vtilia se viuẽdi credẽdiqȝ instituta mortalib⁹ dare ꝑmittebãt: seu certe ipsos spũs immũdos significat: q̃ velut cõsulendo se iam pro deo colẽdos ingerebãt. Quib⁹ vicissim audiẽdis: gẽtilitas quãto magis naturalis industrie vires expẽderet: tanto min⁹ potuit ab iniqtatis sue sorde
Mar. v. curari. Un̄ Marcus bene de hac muliere scribẽs ait. Et fuerat multa ꝑpessa a cõplurib⁹ medicis: ꝛ erogauerat oia sua/ nec q̃cq̃ ꝓfecerat/ sȝ magis deteri⁹ habebat. Sȝ hec vbi ppl'm iudeoꝝ egrotare/ verũqȝ de celo cognouit adesse medicũ: cepit ꝛ ipsa languoris sui sperare pariter
Tex. et queritare remediũ. ¶ Accessit retro et tetigit fimbriã vestimẽti eius/ ꝛ cõfestim fluxus stetit sanguinis ei⁹. Accedit ꝛ dñm tãgit ecclesia: que ei per fidei veritatẽ appro
Joã. xij. pinquat. Accedit aũt retro: siue iuxta id qd ipẽ ait. Si q̃s mihi ministrat/ me sequat. Et alibi ꝑcipit. Post dñz deũ tuũ ambulabis. Siue quia presentẽ in carne dñm non videns/ peractis tẽporalis dispẽsationis sacramentis: eius iam per fidem cepit vestigia subsequi. Tãgit aũt fimbriã vestimẽti eius/ ꝛ vndam restringit sanguinis: q꞉ beatus et vere mũdatus/ qui vel extremã verbi fidei manu contigerit. Nam rarus valde: qui eius vel in pectore recũbere/ vel caput mereat pistico nardo perũgere: cũ ꝛ ille magnus fuerit: qui se indignũ dicebat eius calciamẽta portare: magna ꝛ illa que vngere pedes eius/ ꝛ capillis suis
Tex. tergere ꝓmeruit. ¶ Et ait Jesus. Quis est qui me tetigit. Nõ vt ipse que nesciat doceat: sed vt virtus fidei quã nouerat immo quã ipse dederat/ in muliere declaret in
Tex. terrogat. ¶ Negãtibus aũt omnibus/ dixit Petr⁹/ et q̃ cũ illo erãt. Preceptor/ turbe te cõprimũt ꝛ affligũt: ꝛ tu dicis/ quis me tetigit? Quez turbe cõminantes passim cõprimunt: vna credula mulier tangit dñm: quia qui diuersis inordinate glomerantiũ heresibus affligitur: solo catholice ecclesie fideliter corde queritat. Nam sicut q̃dam videntes nõ vident audientes nõ audiũt: ita etiam tangentes non tangunt: quia non fideliter christum tan
Joã. xx. gunt. Unde cuidam amanti quidem/ sed nõdum plene credenti dicit. Noli me tangere: nondũ enim ascendi ad patrem meũ: aperte docens: q̃d sit eum veraciter tange
Tex. re: patri scilicet equalem credere. ¶ Et dixit Jesus: tetigit me aliquis? Nam ego noui virtutẽ de me exisse. Di
Pelagij error notatur. cat Pelagius si placet/ se suo conamine saluari. Dicam⁹ autem nos: q꞉ vna salus hominis: in deo faciem⁹ virtutẽ. Nã et ipse virtutẽ (que propitiatur omnib⁹ iniquitatib⁹ nostris: et sanat omnes languores nostros) nõ de nobis/ ipsis/ sed de se nouit exire. Nõ ergo latet eũ qui fimbriaȝ tetigerit: idest quis incarnatiõis mysteria/ donec ad maiora capienda perueniat/ perfecte amando crediderit.
Tex. ¶ At ipẽ dixit illi. Filia fides tua te saluã fecit. Nec dixit fides tua te saluã factura est: sȝ saluã fecit. In eo enim ꝙ
Tex. credidisti/ iã salua facta es/ ¶ Adhuc illo loquẽte venit quidam ad principẽ synagoge dicens ei: quia mortua est filia tua/ noli vexare illum. Saluata a profluuio sanguinis mulier/ mox filia principis mortua nuntiatur: quia dum ecclesia a vitiorum labe mundata: et ob fidei meritum filia est cognominata: cõtinuo synagoga perfidie simul inuidieqȝ leto soluta est. Perfidie quidem: quia in christo credere noluit: inuidie vero quia ecclesiam credidisse doluit. Scriptum est enim in actibus apostolorum.
Act. xiij. Sequenti autem sabbato/ pene vniuersa ciuitas conuenit audire verbum dñi. Uidẽtes autẽ turbas Judei/ repleti sunt zelo: ꝛ cõtradicebant his que a Paulo dicebãtur: maledicentes viam dñi coram multitudine. Noli vexare illum/ p eos hodieqȝ dicitur: quia adeo destitutum synagoge statũ vidẽt: vt restauriri posse nõ credãt: ideo pro resuscitatione illius supplicãdum esse nõ estiment: sed q̃ impossibilia sunt apud hoies/ impossibilia sunt apud deũ. Un̄ seqtur. ¶ Jesus autẽ audito hoc verbo: respondit patri puelle. Noli timere/ crede tantum/ et salua erit. Pater puelle/ cetus doctoꝝ legis accipit/ de quo dñs ait Super cathedra Moysi sederũt scribe ꝛ pharisei. Qui si credere ipẽ voluerit: etiã subiecta ei synagoga salua erit. [Mat. xxiij.] ¶ Et cũ ꝑuenisset domũ: non ꝑmisit secũ quẽq̃ introire: nisi Petrũ ꝛ Jacobum et Joãnẽ: ꝛ patrẽ ꝛ matrẽ puelle. [Tex.] Supra publice vidue fili⁹ suscitat: hic remouent plures arbitri. Puto ḡ/ ꝙ in eo quoqȝ pietas ibi declaret: quia vidua mater vnici nõ patiebat moras: ꝛ ideo ne ampli⁹ afficeret/ maturitas addit. Est etiã forma sapiẽtie in vidue filio cito ecc'liam crediturã: in archisynagogi filia/ credituros q̃dẽ iudeos/ sȝ e plurib⁹ paucior es. ¶ Flebant aũt oẽs/ ꝛ plangebãt illã. [Tex.] Nunq̃d possunt inqt filij spõsi lugere ꝙdiu cũ illis est spõsus? [Mat. ix.] Uenient autẽ dies cũ auferetur ab eis spõsus: ꝛ tũc ieiunabũt. Igit synagoga q꞉ spõsi letitiam qua viuere posset amisit: q̃si inter plangẽtes mortua iacẽs/ ne hoc quidẽ ipm quare plangatur intelligit. ¶ At ille dixit. Nolite flere: nõ est mortua sed dormit. Ho[Tex.]minibus mortua erat/ q̃ suscitare nequerant: deo dormiebat/ in cuius ditione ꝛ aia recepta viuebat: ꝛ caro resuscitanda quiescebat. Un̄ mos christian⁹ obtinuit: vt mortui q̃ resurrecturi esse nõ dubitant/ dormiẽtes vocẽtur: sicut apostolus. Nolumus vos inquit ignorare de dormientibus: vt non contristemini sicut ꝛ ceteri qui spem non habent. [Mos christian⁹ cõmendat] Sed et in parte allegorie cũ anima que peccauerit ipsa moriatur: tamẽ ea que resuscitari a christo meruerit/ nobis quidez mortua fuisse sed ei obdormisse dici potest. ¶ Et deridebãt eũ scientes q꞉ mortua esset. [Tex.] Quia verbũ resuscitantis deridere magis ꝙ credere malebãt: quia foras excludunt indigni: q̃ miraculum resurgẽtis viderẽt. ¶ Ipse aũt tenens manũ eius/ clamauit dicens. Puella surge. [Tex.] In Marco scriptũ est. Ait illi tabitacumi: qd est interpretatũ. [Mar. v.] Puella (tibi dico) surge: ꝛ confestim surrexit. Ubi diligẽs lector inqrat/ q̃re verax euãgelista dictum saluatoris exponens interposuerit de suo/ tibi dico: cũ in syro sermone qd posuit/ nõ plus sit dictum ꝙ puella surge. Tenẽs ergo manũ puelle Jesus suscitauit eã: q꞉ nisi ꝑus mũdate fuerint man⁹ iudeorũ: q̃ sanguine plene sũt/ synagoga eorũ mortua non cõsurgit. ¶ Et reuersus est spiritus ei⁹ ꝛ surrexit cõtinuo. [Tex.] Marcus ita dicit. [Mar. v.] Et cõfestim surrexit puella ꝛ ambulauit: spũaliter insinuãs/ q꞉ q̃squis a morte aie christo manum sibi cõfortãte resipiscit: nullo mõ a sordib⁹ exurgere vitiorũ/ sȝ ꝛ in bonis cõtinuo proficere debet operibus. ¶ Et iussit illi dare manducare. [Tex.] Ad testimoniũ q̃dem vite resuscitatã manducare precepit: vt non phãtasma sed veritas crederetur. Sed si quis a spirituali morte surrexerit/ celesti necesse est mox pane satiari: ꝛ diuini scilicet ṽbi/ et sacrosancti altaris particeps effectus. Nã iuxta moralẽ intellectũ ea/ tres illi mortui quos saluator in corporib⁹ suscitat/ tria genera resurrectiõis animarũ significãt. Siquidẽ quidã cõsensum male delectationi prebendo/ latente tãtu cogitatione peccati mortẽ sibi consciscũt: [Delectatio cogitationis dãnosa est.] sed tales se significans viuificare saluator/ suscitauit filiã archisynagogi/ nondũ foras elatã/ sȝ in domo mortuam: quasi vitium secretũ in corde. Alij soluz noxie delectationi cõsentiendo/ sed ꝛ ipsum malum quo delectantur agendo/ mortuum suum quasi extra portas efferunt: et hos si peniteant/ resuscitare demonstrans: suscitauit filium vidue iuuenem extra portam ciuitatis elatum: ꝛ reddidit matri sue: q꞉ resipiscentem a peccari tenebris animã/ vnitati restituit ecc'lie: sicut ꝛ supra docuim⁹. Quidã vero non solũ cogitando vel faciendo illicita: sed ꝛ ipsa peccandi cõsuetudine se q̃si sepeliendo corrũpunt. Uerũ nec ad hos erigendos minor sit virt⁹ ꝛ gratia saluatoris: si tamẽ assint cogitationes solicite/ q̃ super coruz salute velut deuote christo sorores inuigilent. Nã ad hoc intimãdũ resuscitauit Lazarũ/ quatuor dies iam in monumẽto habentẽ: ꝛ sorore attestãte iam fetẽtẽ: q꞉ pessima

ꝛ

noxios actus solet fama comitari. Notandū aūt ꝙ quāto grauior anime mors ingruerit/tāto acrior necesse est vt resurgere mereatur penitentis feruor insistat. Q̄d occulte volens ostendere dn̄s: iacētē in cōclaui mortuā/modesta leniq̄ȝ voce resuscitat dicens. Puella surge: quā et ob facilitatē resuscitandi iam mortuā fuisse negauerat. Delatū aūt foras iuuenē/plurib⁹ vt reminiscere debeat dict̄ corroborabat cū ait. Iuuenis tibi dico surge. Quatriduanus vero mortuus: vt lōge p̄mētis sepulchri claustra deponere posset/fremuit spū Jesus turbauit seipm: lachrymas fudit: rursum fremuit/ac voce magna clamauit. Lazare veni foras: ⁊ sic tādē q̄ erat desperat⁹/discusso tenebrarū pondere vita luciq̄ȝ redditur. Sed ⁊ hoc notandū: q: publica noxa/publico eget remedio: leuia aūt peccata/leuiori ⁊ secreta queūt penitentia deleri: puella in domo iacens/paucis arbitris exurgit: eisdēq̄ȝ ne miraculū vulgarent/indicitur. ¶ Et obstupuerūt (inq̄t) parentes eius: quibus p̄cepit ne alicui diceret quod factum fuerat. Iuuenis extra portā/turba multa comitāte atq̄ȝ intuēte suscitatur: Lazarus de monumēto vocatus in tantū populus innotuit/vt ob eorū qui videre testimoniū/plurime dn̄o turbe cum palmis occurrerent: ⁊ multi propter illum abirēt ex iudeis: ⁊ crediderūt in Jesum. Quartū vero mortuū dn̄s nūtiante discipulo agnoscit: sed quia qui pro eius ereptione dn̄m p̄carētur viui defuerant. Dimittite inquit vt mortui sepeliāt mortuos suos: idest mali malos/noxijs laudibus grauent: ⁊ quia nō adest iustus qui corripiat in misericordia/oleum peccatoris impinguet caput.

Lu.viij. — Luc.vij. — Joā.xj. — Tex. — Dn̄s q̄re quartuȝ mortuuȝ nō suscitauit. — Luce.ix.

¶ Dn̄ica.XXV. Joan.VI.

¶ In illo tempore: Cum subleuasset oculos Jesus: et vidisset quia multitudo maxima venit ad eum: dicit ad Philippū. Unde ememus panes vt manducent hi. Et rel. Homilia beati Augu.

Miracula que fecit dominus noster Jesus christ⁹ sunt quidē diuina opera: ⁊ ad intelligēdū deū de visibilibus admonēt hūana mētē. Quia em̄ ille nō est talis substātia q̄ videri oculis possit: et miracula eius quib⁹ totū mundū regit/vniuersamq̄ȝ creaturā administrat/assiduitate viluerūt: ita vt pene nemo dignet̄ attendere opera dei mira ⁊ stupēda in quolibet seminis grano: s̄m ipsam suam misericordiā seruauit sibi quedā: que faceret opportuno tēpore p̄ter [illegible] situatū ordinē cursumq̄ȝ nature: non vt maiora: sed insol[illegible]idēdo stuperent/q̄bus quotidiana viluerāt. Maius [illegible]miraculū est gubernatio totius mundi: q̄ saturatio quinq̄ȝ milia hominū de quinq̄ȝ panibus et tamē hec nemo mir[illegible] ecce illud mirant̄ hoies: non q: maius est/sed quia ra[illegible]. Quis em̄ ⁊ nunc pascit vniuersum mūdū: nisi ille [illegible] paucis granis segetes creat? Fecit ergo quō de⁹. Unde em̄ multiplicat de paucis granis segetes: inde in manibus suis multiplicauit quinq̄ȝ panes. Potestas em̄ erat in manib⁹ christi: panes autē illi quinq̄ȝ quasi semina erāt: nō quide terre mādata/sed ab eo q̄ terrā fecit multiplicata. Hoc ergo admotum est sensibus quo erigeret̄ mens: ⁊ exhibitum oculis vbi exerceretur intellectus: vt inuisibilē deū per visibilia opera miraremur: ⁊ erecti ad fidē ⁊ purgati p fidē: etiā ipm inuisibiliter videre cuperem⁹: quem de rebus visibilib⁹ inuisibiliter nosceremus. Nec tamen sufficit hec intueri in miraculis christi. Interrogemus ip̄a miracula q̄d nobis loquātur de christo: Habēt em̄ si intelligant̄ linguas suam. Nam q: ipse christus verbū dei est: etiā factum verbi verbū nobis est. Hoc ergo miraculū sicut audiuimus q̄ magnum sit/queramus etiam q̄ p̄fundū sit. Non tantū eius superficie delectemur: sed etiā altitudinē perscrutemur. Habet em̄ aliquid intus hoc q̄d miramur foris

Uilescūt hoi͂ miracula q̄tidiana.

Uidim⁹/expectauim⁹/magnuȝ quiddā/p̄clarū q̄ddā et omnino diuinū q̄d fieri nisi a dn̄o nō possit: laudauimus de facto factorē. Sed queādmodū si literas pulchras alicubi inspiceremus: nō nobis sufficeret laudare scriptoris articulū: quō eas pariles/equales/decorasq̄ȝ fecerit: nisi etiā legerem⁹ q̄d nobis p illas indicauerit: ita factū hoc q̄ tātū aspicit delectat̄ pulchritudine facti/vt admiretur artificē. Qui aūt intelligit/quasi legit. Aliter em̄ videtur pictura/aliter videnť litere. Picturā cuȝ videris/hoc est totū vidisse/laudasse: lr̄as cū videris: nō est hoc totū/q̄m cōmoueris ⁊ legere. Et em̄ dicis cū videris lr̄as/si forte nō eas nosti legere. Quid putam⁹ esse q̄d hic scriptū est? Interrogas q̄d sit/cū iā videas aliq̄d. Aliud tibi demonstraturus est/a quo q̄ris agnoscere q̄d vidisti. Alios ille oculos habet/alios tu. Nonne similiter apices videtis? Sȝ nō similiter signa cognoscetis. Tu ergo vides ⁊ laudas ille videt ⁊ laudat/legit ⁊ intelligit. Quia ergo vidimus: quia laudauim⁹: legamus ⁊ intelligamus. Dn̄s in mōte. Multomagis intelligam⁹/q: dn̄s in mōte/verbū in alto. Proinde nō quasi humiliter iacet q̄d in mōte factū est: nec trāseūter p̄tereūdū/sed suspiciēdū. Turbas vidit/esuriētes agnouit/misericorditer pauit: nō solū pro bonitate: verūetiā p potestate. Quid em̄ sola p̄desset bonitas: vbi nō erat panis vnde turba esuriēs pasceret̄? Nisi bonitati adesset potestas: ieiuna illa turba remaneret et esuriens. Deniq̄ȝ ⁊ discipuli q̄ erāt cū dn̄o in fame: ⁊ ipsi turbas volebāt pascere vt nō remanerēt inanes: sȝ vn̄ pascerēt nō habebāt. Interrogauit dn̄s vnde emerent̄ panes ad turbas pascēdas? Et ait scriptura. ¶ Hoc aūt dicebat tētans eū: discipulū scȝ Philippū quē interrogauerat. ¶ Ipse em̄ sciebat q̄d esset factur⁹. Cur ergo de bono tētabat/nisi quo ignorātiā discipuli demōstrabat: et forte in demōstratione ignorātie discipuli aliq̄d significauit? Apparebit ergo cū ipsum sacramētū de quinq̄ȝ panibus nobis ceperit loq̄: ⁊ q̄d significet indicare. Ibi em̄ videbim⁹ q̄re dn̄s in hoc facto ignorātiā discipuli voluit interrogādo q̄d sciebat ōndere. Nā interrogam⁹ aliq̄n q̄d nescim⁹/audire volētes vt discam⁹. Aliq̄n interrogam⁹ q̄d scim⁹/scire volētes vtrū ⁊ ille sciat quē interrogam⁹. Utrūq̄ȝ hoc nouerat dn̄s. Et q̄d interrogabat sciebat: et quid esset factur⁹ ipse nouerat: ⁊ hoc nescire Philippuȝ sciebat similiter. Quare itaq̄ȝ interrogabat: nisi q: illius ignorātiā demōstrabat? Et hoc q̄re fecerit/vt dixi postea intelligem⁹. ¶ Andreas ait. Est hic puer q̄dā: q̄ habet quinq̄ȝ panes ⁊ duos pisces. Sed hec q̄d sunt inter tantos? Cū dixisset Philipp⁹ īterrogat⁹: ducētorū denariorū panes nō sufficere/q̄b⁹ tāta illa turba reficeret̄: erat ibi q̄dam puer portās q̄nq̄ȝ panes hordeaceos ⁊ duos pisces. ¶ Et ait Jes⁹. Facite hoies discūbere. Erat aūt ibi multū fenum: ⁊ discubuerūt fere quinq̄ȝ milia hoim. Accepit autē dn̄s Jesus panes: gratias egit/iussit frangi: fracti sunt panes/positi ante discūbētes/nō iam quinq̄ȝ panes sed q̄d adiecerat q̄ creauerat q̄d auctū erat. Et de piscib⁹ quantū sufficiebat. Parū est turbā illam fuisse satiatam: etiā fragmēta resederūt: ⁊ etiam ipsa colligi iussa sunt ne perirēt. ¶ Et impleuerūt duodecim cophinos fragmentorū. Breuiter vt curram⁹: per quinq̄ȝ panes intelligunt̄ quinq̄ȝ libri Moysi. Merito nō triticei sed hordeacei: q: ad vet⁹ testamētū ptinēt. Nostis aūt hordeū ita creatum vt ad medullā eius vix pueniat̄: vestit̄ em̄ eadē medulla tegmine palee: ⁊ ipsa palea tenax et inherēs vt cū labore exuat̄. Talis est lr̄a veteris testamēti: vestita tegminib⁹ carnaliū sacramentorū. Sed si ad eius medullā pueniat̄/pascit ⁊ satiat. Ferebat ergo quidā puer quinq̄ȝ panes ⁊ duos pisces. Si queram⁹ quis fuerit puer iste: forte ppl̄s Israel erat: q̄ sensu puerili portabat/nec mādūcabat. Illa em̄ q̄ portabat/clausa onerabāt: ⁊ apta pascebāt. Duo aūt pisces videnť nobis significare illas duas in veteri testamēto sublimes psonas/q̄ vngebant̄ ad populū sanctificandum ⁊ regendum/sacerdotes ⁊ reges. Et ipse in

Uis ex verbis eruitur. — Tex. — Tex. — Tex. — Tex. — Tex. — Cōparatio pulchra.

mysterio venit aliq̄n: q̄ p illos significabat. Uenit aliq̄n/q̄ p medullā hordei ostendebat̄: p paleā vo hordei occultabat̄: venit ipse vn⁹ vtrāq̄ȝ psonā in se portās/sacerdotis et regis: Sacerdotis p victimā quā seipsum obtulit p nobis deo: Regis: q: regimur ab eo: ⁊ aperiūt̄ q̄ clausa portabant̄. Gr̄as illi. Impleuit p se q̄d p vet⁹ testamētū promittebatur. Et fracti sunt panes: frāgendo multiplicati sunt. Nihil veri⁹. Quinq̄ȝ em̄ libri Moysi q̄ multos libros cū exponunt̄/tāq̄ frāgendo.i.disserēdo fecerūt. Sȝ q: in illo hordeo/ignorātia primi ppl̄i tegebat̄: de q̄ p̄mo populo dictū est. Q̄diu legit̄ Moyses/velamē supra corda eorū positū est: nōdū em̄ velamen ablatū erat: q: nondū venerat christ⁹: nōdū velū tēpli fuerat illo in cruce pēdente cōscissum. Quia ergo ignorātia populi erat in lege: propterea tentatio illa dn̄i/ignorantiā discipuli demōstrabat. Nihil erga vacat. Oia eminēt: sed intellectorem requirūt. Nā ⁊ ipse numer⁹ pasti populi: ppl̄m significabat sub lege ɔstitutū. Cur em̄ quinq̄ȝ milia erāt: nisi quia sub lege erant: que lex quinq̄ȝ libris Moysi explicatur? Unde de quinq̄ȝ illis porticibus languidi p̄debant̄ non sanabant̄. Ille enim ibi curauit languidū qui et hic turbas de quinq̄ȝ panibus pauit. Nā ⁊ super fenum discūbebāt. Carnaliter ergo sapiebāt/⁊ in carnalib⁹ quiescebāt. Omnis em̄ caro fenū. Que sunt aūt illa fragmēta/nisi que populus nō potuit mādūcare? Intelligūtur ergo q̄dam secretiora intelligētie: que multitudo nō pōt capere. Quid ergo restat/nisi vt secretiora intelligētie que non potest capere multitudo/illis credant̄ qui idonei sunt et alios docere/sicut erāt apl̄i. Un̄ duodecim cophini impleti sunt. Factū est hoc et mirabiliter/q: magnū: factuȝ est et vtiliter/q: spāliter factū est. Qui tūc viderūt admirati sunt: nos em̄ nūc miramur cū audim⁹: factū est autē vt illi viderent/scriptū est aūt vt nos audiremus. Quod in illis oculi valuerūt/hoc in nobis fides. Cernim⁹ q̄ppe animo q̄d oculis nō potuim⁹: et p̄lati illis sumus: q̄m de nobis dictū est. Beati q̄ nō vidēt ⁊ credūt. Addo aūt/q: forte ⁊ intelleximus q̄d illa turba nō intellexerit: ⁊ vere nos pasti sum⁹/q̄ ad medullā hordei puenire potuimus. Deniq̄ȝ hoies illi qui viderūt hoc/quid putauerūt? ¶ Illi inquit hoies cū vidissent quod fecerat signū: dicebant q: hic est vere propheta. Forte adhuc ideo pphetā christum putabāt: q: super fenū discūbebāt. Erat aūt ille dn̄s prophetarū: impletor pphetarū: sanctificator pphetarū/sed et ppheta. Nā et Moysi dictū est. Suscitabo eis pphetam similē tui. Similem s̄m carnem/non s̄m maiestatem. Et de ipso christo illam domini p̄missionē habere intellectum: aperte in actibus apl̄orū exponitur ⁊ legitur. Et ip̄e dn̄s de se ait. Nō est propheta sine honore nisi in patria sua. Propheta dn̄s: et verbū dei dn̄s: et nullus propheta sine verbo dei prophetat. Cum prophetis verbum dei/⁊ propheta verbū dei. Meruerūt priora tēpora prophetas afflatos et impletos verbo dei. Meruimus nos prophetā ipsum verbū dei. Sic aūt ppheta christus dn̄s prophetarū: sicut angelus christus dn̄s angelorum. Nam et ipse dictus est magni cōsilij angelus. Uerūtamē alibi quid dicit ppheta? Quia non legatus neq̄ȝ angel⁹: sȝ ipse veniēs saluos faciet eos.i.ad saluos faciēdos eos nō mittet legatū: nō mittet angelū/sed veniet ipse. Quis veniet? Ipse angelus. Certe non per angelū: nisi quia sic iste angelus/vt etiā dn̄s sit angelorū. Etenim angeli nuntij sunt latine. Si christus nihil annūtiaret/angelus non diceretur. Christus si nihil prophetaret/ppheta nō diceretur. Exhortatus est nos ad fidem: ⁊ ad capescendā vitā eternā. Aliquid p̄sens annūtiauit/aliq̄d futurū predixit. Ex eo q̄ presens annūtiauit/angel⁹ erat. Ex eo q̄d futurum predixit/ppheta erat. Ex eo q̄ verbum dei caro factum est: et angelorum et prophetarū dn̄s est. Tu autem.

Christ⁹ rex ⁊ sacerdos. — ij.Co.iij. — Esa.xl. — Joā.xx. — Tex. — Deute.xviij. — Christ⁹ ppheta dicitur. — Esa.ix.

¶ In dedicatione eccl̄ie vel altaris: Ser. bti Augustini.

Quotiescumq̄ȝ fratres charissimi altaris vel tēpli festiuitatē colimus: si fideliter ⁊ diligēter attēdim⁹/ac scrē ⁊ iuste viuim⁹: q̄cq̄d in tēplis manufact̄ agit̄: totū in nobis spirituali edificatione cōplet̄. Nō em̄ mētitus est ille q̄ dixit Tēplū dei sanctū est/q̄d estis vos. Et iterū. Nescitis: quia mēbra vestra tēplū sunt spūssancti? Quibus meritis nisi per gratiā dei meruimus fieri tēplū dei? Quātum possumus cū ipsius adiutorio laboremus: ne deus noster in tēplo suo/hoc est in nobisipsis inueniat/q̄d oculos sue maiestatis offendat: sȝ habitaculū cordis nostri euacuetur vitijs/⁊ virtutib⁹ repleat̄. Claudat̄ diabolo/⁊ aperiatur christo. Et ita laboremus/vt nobis bonorū operū clauib⁹ ianuā celestis regni apire possim⁹. Sicut em̄ malis operibus: quasi q̄busdam seris ac vectib⁹/vite nobis ianua clauditur: ita absq̄ȝ dubio bonis operib⁹ aperit̄. Et ideo fratres charissimi/vnusq̄sq̄ȝ cōsideret cōsciētiam suam: ⁊ q̄n se aliquo crimine vulneratū esse cognouerit/pri⁹ orationibus et ieiunijs vel eleemosynis studeat mūdare cōscientiā suā: ⁊ sic eucharistiā presumat accipere. Si enim agnoscens reatū suū ipse se a diuino altari subduxerit: cito ad indulgentiā diuine misericordie pueniet: q: sicut q̄ se exaltat humiliabit̄: ita ecōtrario/q̄ se humiliat exaltabit̄. Qui em̄ sicut dixi: agnoscēs reatū suū ipse se humiliter ab altari ecclesie p emēdatione vite remouere voluerit: ab eterno illo ⁊ celesti cōuiuio excōicari penitus non timebit. Rogo vos fratres diligēter attēdite. Si ad mēsam cuiuscūq̄ȝ potētis hominis nemo p̄sumit cū vestib⁹ conscissis ⁊ inquinatis accedere: quāto magis a cōuiuio eterni regis/idest ab altari dn̄i/debet se vnusq̄sq̄ȝ inuidie vel odij veneno pcussus/iracūdie furore replet⁹/cū reuerentia ⁊ humilitate subtrahere: ppter illud q̄d scriptum est. Uade prius recōciliari fratri tuo/⁊ tūc veniens offeres mun⁹ tuū. Et iterū. Amice/quō huc intrasti non habens vestē nuptialē? Hoc em̄ habet textus euāgelice lectionis/q̄ quidā fecerit nuptias filio suo: ⁊ intrauit vt videret simul recūbētes: ⁊ videns ibi hominē nō vestitum veste nuptiali/dixit ad eū. Amice/quomodo huc intrasti non habēs vestem nuptialē? Et illo obmutescente/dixit ministris. Ligate illi manus ⁊ pedes/⁊ p̄ijcite eū in tenebras exteriores: ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū. Ecce qualem sententiā merebit̄ audire qui ad cōuiuiū nuptiale/idest ad altare dn̄i/aut ebriosus/aut adulter/aut odium in corde retinēs/p̄sumit accedere. Auertat hoc dn̄s a nobis fratres charissimi: ⁊ cōcedat vt mala ista/aut nūq̄ velim⁹ admittere/aut si admissa fuerint sine vlla mora/penitētia vel pace studeam⁹ sanare: ⁊ largiorib⁹ eleemosynis festinem⁹ abluere: ne forte si cū peccatorū vulneribus an̄ tribunal eterni iudicis venerim⁹: ab illa eterna eccl̄ia et ab illa celesti Hierl̄m/ppetua excōicatiōe separemur. Hec ergo cogitātes fr̄es charissimi: tā casti ⁊ tā sobrij et tā pacifici ad istud altare deo auxiliāte studeam⁹ accedere: vt ab illo eterno altari non mereamur excludi. Qui enim ad istud altare casto corpore et mundo corde/cum secura ⁊ munda consciētia venerit: ad illud altare quod in celis est/felici transmigratione perueniet. Tu autem.

j.Cor.iij. — j.Cor.vj. — Homo dei tēplū esse probatur. — Lu.xviij. — Mat.v. — Matt.xxij. — Doctrina moralis

¶ Item alius sermo.

Recte festa ecclesie colūt: q̄ se eccl̄ie filios esse cognoscūt. Hec em̄ omniū credētiū mater est q̄ natos ad mortē regenerat ad salutē. Hec est post synagogā q̄dē vocata: sȝ ante synagogā p̄missa. Hec em̄ iā in primo hoie p̄figurata est. Nā sicut ex Ade latere fabricata est Eua: ita ex christi corpore ⁊ vulnere/redēpta creuit eccl̄ia. Hec intra arcaȝ diluuio exundāte seruata: crucis beneficiū ⁊ baptismat̄ mysteriū p̄signauit. Hāc Sara sterilis ⁊ desperata in senectute: vnico pignore fecūdata p̄cinuit. Eccl̄ia em̄ vni

Gen.ij. — Gen.vij. — Gen.xxj.

cū/idest dilectissimū deo populū:seculo senescēte progenuit. Hec est regina illa de qua ad dñm dicit. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato/circūamicta varietate.i.diuersarū circūdata ꝓcioso decore virtutū. Hec est illa regina q̄ venit a finib⁹ Ethiopie audire sapiētiā Salomonis. Sed hec non tā ex vna regione q̄ ex vniuersis mūdi partib⁹ reges paritura cōuenit. Sic etiā euāgelista cōmemorat. Regina austri venit a finib⁹ terre/audire sapiētiā Salomonis. Venit ecclīa ad redēptorē ⁊ eruditorē suū:vt de stultitia erroris/doctrinā perciperet veritatis. De qua pleni⁹ sicut audiuimus/regū scribit historia/ iij.Re.x. ita dicēs. Et ingressa regina Hierl'm cū multo comitatu ⁊ diuitijs/cū camelis portātib⁹ aromata:⁊ aurū infinitū nimis/⁊ gēmas preciosas:venit ad Salomonē:⁊ locuta est ei vniuersa q̄ habebat in corde suo. Ergo in figura regine hui⁹/ecclīa venit ex gētib⁹ ⁊ a finib⁹ terre:imponēs cupiditatib⁹ finē/vitijsq̄ terrenis/vt audiret sapiētiam Eph.ij. Salomonis.i.veri pacifici dñi nostri Jesu christi:q̄ fecit vtraq̄ vnū/soluēs inimicitias inter deū ⁊ hoīes in carne sua. Venit post veteres ⁊ prophanas supstitiones/audire et discere de fidei illuminatione/⁊ iudicio futuro:de ani- iij.Re.x. me immortalitate/de spe resurrectionis ⁊ glīa. Venit ergo in hierl'm cū multo comitatu.i.nō iā cū vna tātū gēte Ecclīa cōparat regine Saba. iudeorū:sicut pri⁹ synagoga solos habuit hebreos:sed totius mūdi gētib⁹ diuersisq̄ nationib⁹. Venit ergo exhibens munera digna christo:aurū ⁊ gēmas preciosas:⁊ hoc camelis portātib⁹:idest ex gētili pplo venientib⁹:q̄ prius fuerant vitiorū feditate distorti:⁊ malorū onere curui/ac prauitate peccatorū deformes. Cū his tā munerib⁹/regina hec ingredit ad pacificū regē christū:exhibēs secū fidei aurū:puritatis incēsa preciosa/splēdoresq̄ gēmarū:morū scz insignia ⁊ ornamēta virtutum. Et locuta est ei vniuersa q̄ habebat in corde suo.i.aperuit ei cor suū:manifestauit ei occulta cōsciētie sue/in cōfessione ⁊ penitudine precedētiū delictorū. Videam⁹ q̄d agat hec regina. Vidēs inquā regina Saba oēm sapiētiā Salomonis:⁊ domuz quā edificauerat:⁊ cibos mēse sue:⁊ holocausta q̄ offerebat in domo dñi:nō habebat vltra spm̄. Quid erat rōnis vt ppotēs regina/dom⁹ expēsas/⁊ cibos regios tātopere miraret: Ergo hoc loco aliq̄ maiora nos oportet inq̄rere. Vidit ergo ecclīa ex gētib⁹ cōgregata sapiam christi.i.post carnalia instituta gētiliū:post humanā ⁊ animalem doctrinā philosophorū:accepit intellectū salutis:⁊ vite inspexit spūaliū mēbra bonorū:agnouit verū fabricatorem celi ⁊ terre:⁊ potētissimū humani gñis cōditorē:de Sap.xi. cuius sapiētia dr̄. Oīa in mēsura ⁊ pōdere ⁊ numero cōstituisti. Vidit ⁊ domū quā edificauerat.i.incarnationē Col.ij. hoīs assumpti:in quo habitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliter. Vidit ⁊ cibos mēse Salomonis.i.illos de q̄- Joā.iiij. bus dñs dicebat. Meus est cib⁹/vt faciā voluntatē eius qui misit me patris. Cib⁹ eīn christi/salus nostra est. Reficit celestib⁹ cibis/pfectib⁹ nr̄is. Cib⁹ eius sum⁹:dū acq̄siti ecclīe in mēbra eius corpusq̄ trāsim⁹:vel cib⁹ eius altaris sacramēta celestia sunt/de q̄bus dr̄: Panē celi dedit eis:panē angelorū māducauit homo. Vidit ⁊ holocausta eius:orationum sine dubio supplicationūq̄ mysteria: et obstupuit vbi vidit inestimabiles dñi sui diuitias/dixitq̄ iij.Re.x. ad regē. Verus est sermo quē audierā in terra mea super sermonib⁹ tuis ⁊ super sapiētia tua:⁊ nō credebā narran- Hic celū intrātis cōfessio. tibus/donec ipsa veni ⁊ vidi oculis meis:⁊ probaui q̄ media pars nūtiata mihi nō fuisset. Maiora sunt sapientia tua ⁊ opera/q̄ rumor q̄ audiui. Cū ergo puenerit regina hec:siue ecclesia siue quecq̄ anima sancta in eternam Hierusalē/idest visionē pacis:⁊ ingressa beatā requiē ⁊ gloriā promissorū celestiū fuerit:multo plura ⁊ magnificentiora perspiciet:q̄ ei sunt p sacra eloquia prophetarum atq̄ apostolorū nūtiata:dum adhuc in terra sua/idest in corpore suo cōmoraret. Nūc eīn tāq̄ in speculo ⁊ in enigmate:tūc aūt oculis suis videbit.i.facie ad faciez illud/de q̄ scriptū est. Q: ocul⁹ nō vidit/nec auris audiuit/nec in cor hominis ascēdit. Et reuera id quod parat de⁹ diligentibus se:fide hic nō cōprehendit/spe nō attingit/charitate nō capit/desideria et vota transgreditur. Acquiri pōt/estimari nō potest. Habebit de perceptione fructuz: non habebit de satietate fastidiū. Tūc scā ecclīa siue q̄q̄ fidelis anima/inter stupendas remuneratoris sui constituta diuitias:ineffabilib⁹ regine huius verbis vti ad deū iij.Re.x poterit/dicēs. Verus est sermo quē audiui super sermonibus tuis:et maiora sunt opera tua q̄ rumor quē audiui in terra mea.i.in corpore meo/dñe Jesu christe:qui viuis et regnas deus in secula seculorum. Amen.

¶ In dedicatione altarium. Luc. VI.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis: Nō est arbor bona que facit fructus malos:neq̄ arbor mala faciens fructum bonum. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bede presbyteri.

QUia propitia diuinitate fratres charissimi solēnia dedicationis ecclesie celebram⁹: debem⁹ ipsi cōgruere solēnitati quā colim⁹:vt sicut ornatis studiosius eiusdē ecclesie parietib⁹ pluribus accensis luminarib⁹/amplificato numero lectionū/addita psalmorū melodia:letis noctem vigilijs ex more transegim⁹:ita etiā penetralia cordiū nostrorū semp necessarijs bonorū operū decorem⁹ ornatibus. Semp in nobis flāma diuine pariter ⁊ fraterne charitatis augescat:semp in sanctuario pectoris nostri/celestiū memoria preceptorū:⁊ angelice modulationis dulcedo sancta resonet. Hi sunt enim fruct⁹ bone arboris: hic boni thesaur⁹ cordis:hec fundamēta sapiētis architecti:q̄ nobis hodierna sancti euāgelij lectio cōmēdat:nos nō formā solūmodo/sed virtutem poti⁹ habere pietatis. Tabernaculi ⁊ tēpli significatio. Quod etiā mystica veteris instrumēti nobis historia diligenter insinuat:qñ vel Moyses tabernaculū/vel tēplū dño Salomon in scrē ecclīe typū condidit. Utraq̄ enim dom⁹ firmiter fundata esse refert:tabernaculū quidē:q̄ cōpactos de tabulis habebat parietes sup bases argenteas:tēplū aūt sup lapides quadros suppositos. Ligna quoq̄ erant imputribilia/e quib⁹ ⁊ tabernaculū oīne factū:⁊ tēplū intus ornatū/ac desuper tectū fulgebat. Aurū etiā de thesauro bono/optimū pferebat:de quo ⁊ tabernaculi parietes intus ⁊ foris vestiri:⁊ tēpli non tantū parietes/verūetiā laq̄aria/trabes/ostia/postes/⁊ pauimenta erant cooperta. Sed ⁊ vasa vel vtensilia domus vtriusq̄ cuncta pene aurea:neq̄ hec nisi de auro purissimo fieri licebat. Fructus etiā arborū q̄ in domū dñi offerebant:purissimi ⁊ exq̄siti esse iubebant:hoc est vitis/olie/thuris/vel stactis ⁊ ceterarū hmōi. Que vez cūcta spiritualiter intellecta/verā nostre fidei ⁊ operationis synceritatē denūtiant. Domus nāq̄ vtraq̄ vt diximus/vniuersalis ecclīe figuram premōstrat. Neq̄ incōgruū quis arbitret/q̄ due sunt domus dñi in mysterio facte:cū vnā christi domū esse ecclesiā nullus fidelis ambigat. Due etenim sunt cōdite domus/ob significationē vtriusq̄ ppli in eandē fidē venturi:iudei scz ⁊ gentilis. Unde bene tabernaculū sola plebs hebrea condidit in eremo: templi autem structurā/proseleti/idest aduene de gētib⁹/quotquot in pplo israel tūc inueniri poterāt/deuota fide compleuerūt. Sed ⁊ rex potētissim⁹ Tyri cōductus a Salomone cōmodatis artificib⁹ ⁊ lignis gratantissime iuuit: q: nimirū ante incarnationez dñicā/notus tantū in Judea erat de⁹. Ps.lxxv. At post q̄ ille in ea qua nat⁹ ⁊ passus est carne/resuscitat⁹ a mortuis:⁊ exaltat⁹ est sup celos de⁹:cōtinuo sup oēm terrā noīs eius glīa refulsit:orbisq̄ vniuersus ad edificationē dom⁹ illi⁹/accepta ab eo pmissiōe donorū celestiū/gaudēs accurrit. Quid ḡ ipse cōditor et redēptor noster/de constructione sue dom⁹ que nos sum⁹/in ea q̄ nobis modo recitata est lectiōe scti euāgelij dicat

Tex. audiamus. ¶ Nō est arbor bona q̄ facit fructus malos: neq̄ arbor mala faciēs fructū bonū. Bonas ergo arbores ⁊ bonos harū fruct⁹/in constructionē sui tēpli/rex sapiēs querit. At vo male arboris q̄s sit finis:idē alibi do- Mat.iij cet/dicēs. Omnis arbor q̄ nō facit fructū bonū/excidet et in ignem mittet. Arbores nāq̄ hoīes:fructus aūt dicit opera ipsorū. Uultis etem nosse q̄ sint arbores male/qui Gal.v. mali fructus? Apl's docet/dicēs. Manifesta aūt sunt opera carnis:que sunt fornicatio/immūditia/luxuria/idolorum seruitus/veneficia/inimicitie/cōtētiones/emulationes/ire/rixe/dissentiones/hereses/inuidie/homicidia/ebrietates/comessatiōes/⁊ his similia. Uult aūdire an arbores q̄ tales fructus faciūt/ad eterni regis tēplū celeste pertineāt? Subiūgit apl's dicēs. Que predico vobis sicut pdixi:qm̄ qui talia agūt/regnū dei nō cōsequentur. Bone quoq̄ arboris fructus/subsequēter enumerat dicens. Fruct⁹ aūt spūs est charitas/gaudiū/pax/patiētia/bonitas/benignitas/fides/māsuetudo/cōtinētia:de qui- Eph.v. bus ⁊ alias admonēs ait. Ut filij lucis ambulate. Fruct⁹ eīn lucis est/in omi bonitate ⁊ iustitia ⁊ veritate. Qui nimirū fructus cū arboribus e quib⁹ prodeūt:⁊ hic ad domū fidei/⁊ illic ad habitationē superne beatitudinis veraciter pertinēt. Audiam⁹ deniq̄ arborē bonā/de bonorū fructuū puentu letantē. Ego aūt sicut oliua fructifera in domo dei/speraui in misericordia dei mei in eternū et in seculū seculi. Fructus q̄ppe oliue/lucidū est op⁹ misericordie:⁊ ideo iure in misericordia dei sperat in tēplo eternitatis/q̄ in domo dei psenti misericordie gr̄a resplēdet. Jure se talis ad tēplū magni regis ptinere cōfidens alibi dicit. Et misericordia tua subsequet me/oībus diebus vite mee:vt inhabitē in domo dñi in lōgitudine dierū. At cōtra:mala arbor videam⁹ quales fruct⁹ ferat: et Hie.xvij tales ferre ipsi vitem⁹. Dicit propheta Hieremias. Maledictus hō q̄ cōfidit in hoīe:⁊ ponit carnē brachiū suū:⁊ a dño recedit cor ei⁹:erit eīn q̄si mirice in deserto. Mirica nāq̄ est infructuosa arbor ⁊ humilis/gustu nimis amara/omniq̄ humana cultura prorsus indigna:ac propterea Pctō: cōparatur mirice. fructificās in desertis. Cui merito cōparat is q̄ in diuino timore ⁊ amore recedēs/ab hoībus regnum vel diuitias sperat. Qui quātū a decore dom⁹ dei sit extorris indicandus/propheta subdendo manifestat. Et nō videbit cū venerit bonū:sz habitabit in deserto in siccitate/in terra salsuginis et inhabitabili. Nemo ergo sibi fratres mei in occulto male viuēs/de fauore vulgi quasi bon⁹ sit blādiat: q: etsi folia verborū perpulchra/si florē fame gignit odoriferū/nō est arbor bona que facit fruct⁹ malos. Nemo q̄ cū recto corde bona q̄ valet operat de sua salute despe- Tex. ret:q: nō est arbor mala q̄ facit fructū bonū. ¶ Unaq̄q̄ eīn arbor de fructu suo cognoscit. Hec cognitio de apertis solūmodo vitijs siue virtutib⁹ accipiēda est:qualia superi⁹ ex apostoli sentētia cōmemorauim⁹. Nāq̄ sunt nōnulla q̄ quo animo gerant/ignorat a proximis:vnde ⁊ in vtrāq̄ partē possunt interptari. Sed ambigua q̄q̄ iusti⁹ j.Co.iiij ab his q̄ diligunt interpretantur in bonū: vt impleatur Tex. illud apostoli. Nolite ante tēpus iudicare. ¶ Neq̄ enim de spinis colligūt ficus:neq̄ de rubo vindemiant vuam. Spine ⁊ rubus plene aculeis arbores/illorū corda designant:qui vel luxurie/inuidie/cōcupiscētie stimulis ipsi fedant:vel certe iracūdie/detractionis/odij/superbie et amaritudinis/asperitatibus/insuaues proximis:⁊ q̄si intractabiles existūt. Ficus aūt dulcē regni celestis memoriā:vua flagrantiā dñice dilectionis significat. Nō ergo de spinis colligunt ficus:neq̄ de rubo vindemiāt vuam: quia quicūq̄ adhuc vitiorū aculeis sordent/exempla vel Tex. doctrinam virtutū ministrare proximis nequaq̄ digne preualēt. ¶ Bonus hō de bono thesauro cordis sui profert bonū:⁊ malus homo de malo thesauro cordis sui profert malū. Thesaurus cordis/intentio est cogitatiōis:ex qua prouentū operis internus arbiter indicat. Unde fit plerūq̄:vt minora bona nōnulli maiori celestis gr̄e mercede operent:vez propter intētionē cordis:qua maiora voluerant patrare bona si possent:⁊ alij maiora virtutum opera ostētantes/ob incuriā cordis tepidi:minora a dño premia sortiant. Deniq̄ op⁹ vidue q̄ duos numos detulit Luc.xxj ad tēplū:innumeris diuitū denarijs ab interno cordium scrutatore pfert. ¶ Ex abūdātia eīn cordis os loquitur. Tex. Humanū q̄ppe iudiciū sepe fallit:q: cor proximi nescit/nisi ex ore ⁊ opere pēsaret: dñs aūt ipm opus ⁊ sermones ex cordis radice perpēdit. Illius ergo ex abūdantia cordis os loquit:q̄ ex qua intētione pmanat verba nō ignorat. Quō etiā subsequēter astruit/manifeste ostēdens:q: locutio bona absq̄ operū attestatione nil oīno pfit. ¶ Quid Tex. aūt vocatis me dñe dñe:⁊ nō facitis q̄ dico? Dñm namq̄ vocare boni donū thesauri:bone videt esse fructus arboris. Omnis eīn quicūq̄ inuocauerit nomē dñi salu⁹ erit. Uana pctōris oro q̄ sit Sed si is q̄ inuocat nomē dñi/pceptis dñi puerse viuēdo repugnat:pfecto patet:q: de bono cordis thesauro plasmū non fuit bonū q̄d lingua sonuit: nec talē fructū cōfessionis fici radix/sed spine:hoc est:horrida vitijs:⁊ nō multitudine dñice dulcedinis onusta 9sciētia pcreauit. Que aūt sit vera fructuum bonorū malorūq̄ discretio:dñs sub alia figura subdendo designat. ¶ Omnis q̄ venit ad me Tex. et audit sermones meos ⁊ facit eos:ostendā vobis cui similis sit. Silis est hoī edificāti domū. Homo aūt hic domū edificās:ipse est mediator dei ⁊ hoīm/hō christus Jesus:q̄ dilectā sibi domū/sanctā vez ecclīam:in qua perpetuo maneret/edificare ⁊ cōsecrare dignat⁹ est. ¶ Qui fo- Tex. dit in altū ⁊ posuit fundamētum supra petrā: q: in corde suorū fideliū/q̄cq̄d terrene intētionis inuenit/funditus extirpare studuit:quaten⁹ eiect⁹ prisce 9suetudinis ruderibus ac cogitationib⁹ supfluis:stabilē in eis ipse ⁊ incōcussam possit hr̄e māsionē. Ipse est eīn petra/supra quaz huiuscemodi dom⁹ fundamēta collocauit. Nam sicut in domo edificāda nil petre cui fundamentū imponat antefert:ita sancta ecclesia petrā suā videlicet christuz/imo habet in corde recōditā:neq̄ aliq̄d fidei illius ac dilectionis pponit:adeo vt p hac etiā mortē pati nō dubitet. Cui nimirū petre princeps ecclīe: q: firmissime inhesit/ab ea Matt.xvj. nomē accepit qñ audiuit. Tu es Petrus: et sup hanc petrā edificabo ecclesiā meā. ¶ Inūdatione aūt facta: illi- Tex. sum est flumē domui illi:⁊ nō potuit eā mouere. fundata eīn erat supra petrā. Patet expositio:q: pulsata est sepe pressuris ecclīa/nec deiecta. Quod si qui credentiū male victi cesserūt/ad hāc vtiq̄ domū nō ptinebāt:q: si supra petrā fidei/⁊ nō poti⁹ sup arenā pfidie vel leuitatis fundati cōsisterēt:labefactari nūq̄ prorsus valerēt. Notādū Ecclesia trib⁹ modis ipugnatur. aūt/q̄ hec inūdatio tētationū/trib⁹ modis ecclesiā impugnat. Nā vel a sua cōcupiscētia tētat quisq̄ abstract⁹ et illect⁹:vel falsorū fratrū improbitate fatigat:vel apertioribus externorū appetitur insidijs. Que vez tētamēta dñs alibi portas inferi nūcupat:⁊ merito:q: nimirū si vicerint/in eternū trahūt interitū. Et sup hāc petrā (inq̄t) Matt.xvj. edificabo ecclesiā meam:⁊ porte inferi nō preualebūt aduersus eam. Et si ergo pulsant/nō tn̄ deijciūt ecclesiā christi porte diaboli:etsi irruit tētatio pfidie nō subruit domū fidei. Que enim adiutori suo veraciter dicere pōt. Dum anxiaret cor meum:in petra exaltasti me. Nō debellatur ab extraneis:quia rabiē persequētiū infideliū/cū corona martyrij patiēdo superat. Nō corrūpit a falsis fratribus: quia et hereticorū dogmata recte credēdo refutat:⁊ vitiosa quorūdam catholicorū exēpla/sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuēdo deuitat. Non obcecat fumo proprie cupiditatis: q: feruet interius solo ardore dñice charitatis. Huic aūt homini.i.redēptori nr̄o/q̄ ecclīam sibi vniuersalem inuincibili mētis fortitudine copulauit p modo suo quiq̄ similantur electi:qñ q̄d ipse in tota ecclīa generaliter facit/hoc illi in suis singuli cordib⁹ agere specialiter curāt. Nā q̄si in altū fodiēdo suā vigilāter cōsciētiā discutiūt: ne q̄d in ea sordidū lateat solerter inquirūt:cūctas a fundo cordis superuacuorum cogitatuū latebras manu sedule discre-

tionis exhauriūt: q̃ten⁹ in se firmā quietēq̨ fidem/petre
illi fortissime/hoc est christo p̄parent: sicq̨ vt p eius p̄sen
tiā insuperabiles/inter seculi terrētis aduersa: ꝛ ꝓspera
blādientis ꝑdurent. Hec adiuuante dn̄o fratres charissi
mi/de euāgelice lectionis expositiōe trāscurrim⁹/sꝫ vide
tur cōgruū solēnitati quā colim⁹/de edificatiōe tēpli ali
qua cōmemorare: ꝛ q̄ decēter ornat⁹ illi⁹ eccl'ie significa
iij. Re. v tioni cōueniat indagare. Narrat ergo sacra scriptura: q̄
p̄ceperit Salomon vt tollerēt lapides grādes/lapides p̄
ciosos in fundamētum tēpli/ꝛ quadrarēt eos. Lapides
aūt grādes et p̄ciosi q̄ in fundamēto locati/totū on⁹ tē
Doctores sūt tēpli lapides. pli sibi supimpositū portant/eximios scrē eccl'ie doctores
insinuāt: grādes nimirū excellētia meritoꝝ/p̄ciosos clari
tate signoꝝ: q̄ ab ipso dn̄o verbū audientes/totā ecclesie
crescētis fabricā sua p̄dicatione genuerūt. Qm̄ em̄ in scri
pturis fundamēta plurali numero dicunt̄: vel p̄dicato
res sctōs: vel firmas iustoꝝ cogitatiōes significant. Un
de est illud psalmiste. Fundamēta ei⁹ in mōtib⁹ sanctis.
At cū singulari numero fundamētū ponit̄: ipm̄ sepi⁹ au
j. Co. iij. ctorē bonoꝝ oīm indicat: de quo ap̄ls ait. Fundamentū
Eph. ij. em̄ aliud nemo pōt ponere p̄ter id qđ positū est quod est
christ⁹ Jesus. Et de quo rursus ad Ephesios. Sed estis
(inquit) ciues sanctoꝝ ꝛ domestici dei/supedificati sup
fundamētū ap̄loꝝ ꝛ p̄phetaꝝ. In hoc ergo fundamento
lapides grādes ꝛ p̄ciosi q̄ tēplū oīe gestarēt sunt positi
q: per ipm̄ ad ꝓpagandā toto orbe ecclesiam: ꝛ pri⁹ patri
arche ꝛ p̄phete: ꝛ postmodū sunt ap̄li instructi: q̄ quo ar
ctius amori eius inherebāt/eo fortius sectatores suos in
edificio celesti sustētabant. Quos vero lapides quadrare
p̄cepit: vt magistros eccl'ie cōpositos morib⁹ ꝛ immobi
les aīo esse debere signaret. Sicut eī quadratū quacūq̨
vertit̄ parte stat: ita nimirū vita ꝑfectoꝝ/q̄ ad veritatis
lineā solicite directa est: nullis tētationū impulsib⁹ a suo
nouit stabilitate deijci. Erat aūt tēplum de marmore pa
rio (q̄ est lapis albus) extructū: vt cādorē ecclesiastice ca
Cant. ij. stitatis exprimeret/de quo in amoris cantico dn̄s ait. Si
iij. re. vj. cut liliū inter spinas: sic amica mea inter filias. Habebat
sexaginta cubitos in lōgitudine: ꝛ viginti cubitos in lati
tudine: ꝛ triginta cubitos in altitudine. Lōgitudo ergo
tēpli/fidē sancte eccl'ie designat: per quā lōganimiter in
ter opera sua bona/prauorū aduersa tolerat. Latitudo
charitatē/qua ipsa intus p viscera pietatis spatiat̄. Altitu
do spem: qua ꝓpter bona que p charitatē operatur/cele
stis vite premia expectat. Et bene lōgitudo sexaginta est
cubitorū. Senario em̄ numero/bonorū operū solet ꝑfe
ctio designari. Quia et dn̄s mūdi ornatū sex dieb⁹ ꝑfecit
et sex sunt hui⁹ seculi etates: in quib⁹ sctā ecclesia p eter
na requie pijs actib⁹ instat. Bene viginti sunt cubiti lati
tudinis: q: geminū est p̄ceptū charitatis qua eccl'ia in tri
bulatione dilatat̄: qm̄ ꝑfect⁹ q̄sq̨ ꝛ cōditorē ex toto corde
tota anima: tota virtute: ꝛ ꝓximū tāq̄ seipm̄ diligere ꝓ
bat̄. Bene triginta in altitudine sūt cubiti: q: ois electo
rū spes ad visionē sancte trinitatis/quātū valet se exercē
do/ꝛ purificādo p̄parat. Sex igit̄ ad fidei lōganimitatē
tria ad celsitudinē spei/duo ptinēt ad latitudinē amoris:
quibus trib⁹ virtutū insignib⁹/totū sctē eccl'ie statū con
stat ꝑfrui. Qđ aūt p denariū q̄ ꝑfect⁹ est numer⁹/singula
Allegoria pulcherria. hec multiplicant̄: multiplex eiusdē ꝑfectiōis augmētū fi
gurare denūciat̄. Notandū sane q̄ triginta cubiti altitu
dinis/nō vsq̨ ad supremū tēpli fastigiū/sꝫ vsq̨ ad laquaria
pertingebāt: deinde ad laq̄aria medij cenaculi/alij trigi
ta cubiti altitudinis assurgebāt. Porro tertiū cenaculū
qđ superat/sexaginta habebat cubitos in altitudine: ac
sic ois altitudo dom⁹ in cētū viginti erat cubitos extēta.
Prima igit̄ dom⁹/triginta cubitis in altitudine surgit: q:
presens eccl'ia ad vidēdā speciē sctē trinitatis/tota inten
tione suspēdit̄. Superior dom⁹ triginta eque cubitis se in
altū attollit: q: solute corporib⁹ aie ꝑfectoꝝ/vsq̨ ad diem
vniuersalis iudicij: eiusdē beate ꝛ indiuidue trinitatis/p̄
senti visiōe fruūtur. Suprema domus bis trecenis alta
est cubitis: q: resuscitati a mortuis oēs electi/in contem
platione eiusdē sui cōditoris: q̄ in trib⁹ ꝑsonis vn⁹ est de⁹
eterna sp̄us simul ꝛ carnis immortalitate gaudebūt. Fa
ctus est aūt medi⁹ paries in tēplo de tabulatis cedrinis/
viginti cubitoꝝ altitudinis: q̄ divideret oraculū. i. sanctū sā
ctorū a priore parte tēpli: habebatq̨ oraculū viginti cubi
tos longitudinis/ꝛ viginti cubitos altitudinis. Porro
ipsum tēplū p̄ foribus oraculi q̄draginta cubitoꝝ erat: in
quo erant mēse ꝛ candelabra de auro/sꝫ ꝛ altare aureū
prope ostiū tabernaculi: quaten⁹ incēso in eo thymiama
te/vapor fumi ascēdēs operiret oraculū vbi erat arca te
stamēti/sup que erāt cherubin glorie obūbrātia ꝓpitiato
riū. Prior ergo dom⁹ presentis ecclesie statū: interior vite
celestis ingressum designat. Unde recte in priori mēsa ꝛ cā
delabra sunt facta: q: nimirū in hac vita lumine sanctaꝝ
scripturarū: ꝛ sacramētoꝝ celestiū refectione opus habe
mus: in futuro aūt talib⁹ nō egemus subsidijs: vbi iuxta
psalmiste vocē. Quicūq̨ apparuerint cū iustitia: satiabū Ps. xvi.
tur manifestata gloria christi. In hac quoq̨ vita corda
iustoꝝ: quasi altare incensi aureū splendida fulgēt ꝑ im
mundiciā sanctitatis: aromatibus referta desideriorum
spiritualiū: incendio flagrant amoris cōtinui: ꝛ quasi in
proximo celestis introitus posita/suauissimū sue oratio
nis vaporē iuxta sctā sanctoꝝ superna emittunt: vbi chri
stus est in dextera dei sedēs. Quē aptissime arca testamē
ti que erat intra velū designat: in qua vrna erat aurea ha
bens māna/ꝛ virga Aaron que frōduerat ꝛ tabule testa
mēti. Ipsa nāq̨ arca naturā humanitatis eius: vrna mā
ne plenitudinē diuinitatis: virga Aaron potētiā sacerdo Arce significatio mystica.
tij eius inuiolabilē: tabule testamēti designāt: q: ipe legē
dedit: quiq̨ etiā benedictionē his q̄ legē faciūt dabit. Be
ne aūt tēplū p̄ forib⁹ oraculi quadraginta cubitorum
erat lōgitudinis: qm̄ in hac adhuc vita/ieiunijs ꝛ cōtinē
tia nos castigari oportet: vt ad sempiterne dulcedinis sa
tietatē ꝑuenire mereamur. Nāq̨ hoc numero castigatio
nem vite presentis significare intelligit̄/ois qui quadra
genariū Moysi vel Helie/vel ipsi⁹ dn̄i ieiuniū recte in
telligere nouit. Bene ipsum oraculū in quo arca per che
rubin glorie tegebat̄ viginti cubitos longitudinis/lati
tudinis ꝛ altitudinis habebat: qui numer⁹ ꝑfectionem
(vt diximus) gemine dilectiōis insinuat: q: q̄cq̄d in hac
peregrinatione ꝓ deo gerit̄/totū hoc in illa māsione pa
trie perēnis: vbi magnificētia eius cōtinua beatoꝝ spiri
tuū laudatione sustollitur/in sola dilectionis amplitudi
ne perficit̄. Erat et portic⁹ ante tēplū viginti cubitorum
lōgitudinis iuxta mensurā latitudinis tēpli: ꝛ decē cubi
torū latitudinis/habēs ostiū cōtra ostiū tēpli ab oriēte.
Que vero porticus/illam sancte ecclesie plebē designat: q̄
dn̄ice incarnationis tempora precessit: nec tn̄ ab eiusdem
incarnationis fide vacua remansit. Hoc est enim ostium
porticus contra ostiū tēpli esse ad ortū solis/fidē ppl'i p̄o
ris de christo/eandē esse que sequētis: eodēq̨ gratie oriē
tis lumine/cūctoꝝ fideliū corda illustrari. Unde bene in ea
dē porticu due colūne erecte/maximi ꝛ mirādi operis cir
ca ostium tēpli narrant̄ esse statute: ꝛ his capitella quasi
opere lilij supimposita. Colūne em̄ stant ante ostiū tem
pli: q̄ aduentu redēptoris nr̄i (q̄ ait: ego sum ostiū: p me si Joan. x.
q̄s introierit saluabit̄) p̄cesserūt doctores egregij de qui
bus dicit ap̄ls. Jacob⁹ ꝛ Cephas ꝛ Joānes: q̄ videbant̄ Gal. ij.
colūne esse/q̄ eidē aduētui ei⁹ testimoniū ꝑhiberēt. Una
em̄ a dextris ostij: alia stabat a sinistris: q: ꝛ ppl'o israel q̄
tūc diuina fide ꝛ charitate calebat/incarnationē sui rede
ptoris futurā p̄cinebāt: ꝛ nō minus gētibus q̄ adhuc q̄si
ad aq̄lonē posite: ꝑfidie frigore torpebāt: eiusdē redēpto
ris ingressum predicabāt esse pandendū. Quod capitel
la colūnarū quasi opera lilij fabricata erāt: significat q:
tota p̄dicationis eorū summa: de claritate ꝑpetue beati
tudinis insonuit: eiusq̨ vidēdā gl'iam suis auditorib⁹ ꝓ
misit: q̄ etern⁹ ante secula de⁹ existēs/hō fact⁹ est in fine
seculorū: vt quasi flos lilij interius colore aureum exte

rius haberet cādidū. Quid nāq̨ auri rubor in cādore/ni
si fulgor est diuinitatis in hoīe? Quē vero hoiem ꝛ pri⁹ vir
tutib⁹ clarū ostēdit: ꝛ post mortem niueo incorruptionis
splendore vestiuit. Hec nos fratres charissimi in p̄sentis
festi nostri gaudium de structura tēpli pauca ex pluribus
fraternitati vr̄e exposuisse libuit: q̄ten⁹ et miranda terre
stris dom⁹ dn̄i fabrica delectaret auditū: et hec spirituali
ter intellecta/mētes nr̄as ardēti⁹ ad amorē supne habita
tionis erigeret. Diligam⁹ igit̄ fr̄es mei toto corde decorē
dom⁹ eterne: quā ex deo habem⁹ in celis: ꝛ de loco taber
naculi gl'ie ei⁹ sedulo cogitare/ac nos alterutrū admone
re curem⁹. Unū aū oīa petam⁹ ab eo: ꝛ h̄ infatigabili intē
tione q̄ram⁹: vt inhabitare mereamur in domo ei⁹ oibus
dieb⁹ vite nr̄e/hoc est ꝑenni vita/ac luce felices. Nō autē
spernit/neq̨ despicit p̄ces pauperum/qm̄ h̄ qđ diligit ipsi
p̄camur: sꝫ clementer exaudiēs/donabit nos videre bona
sua i terra viuētiū/christ⁹ Jes⁹ dn̄s nr̄: q̄ viuit ꝛ regnat ꝛc.

¶ In dedicatione ecclesie
Sermo venerabilis Bede.

Libet fratres charissi
mi/de enceniorꝫ solēnitate quā ꝛ olim Hierosolimite: ꝛ nos hodie celebramus fraternitati vr̄e
lati⁹ disserere. Hoc aūt in primis notādū est q̄ encenia q̄
in lectione euāgelica facta cognouim⁹: non ad primā tē
pli dedicationē/sed ad vltimā ptinēt: qđ ex eo facile colli
gitur/q: hyeme facta referunt̄. Prima siquidē ei⁹ dedica
tio a Salomone tp̄e Autūni media a Zorobabel et Jesu
sacerdote tēpore Ueris vltima Juda Machabeo tēpore
hyemis facta est: qm̄ specialiter cōstitutū esse legit̄: vt ea
dē dedicatio p oēs annos in memoriā solēnis reuocaret̄
Ratio dedicationis templi. officij: iuxta qđ ad temp⁹ vsq̨ dn̄ice incarnationis obser
uatū fuisse cognouim⁹. Hec autē fuit causa secunde ꝛ ter
tie dedicationis: q: Salomon quidē templi opus qđ dn̄o
deo cōdidit/septē annis ꝑfecit: octauo autē anno/hoc est
decima die mensis septimi: q̄ nobis October appellat̄ in
magna regni gloria dedicauit. Quevero dies: ꝛ antea per
legem erat statuta solēnis: ita vt in ea tabernaculū omne
per singulos annos/maioribus hostijs expiari deberet.
Deniq̨ Zacharias pater beati Joānis baptiste eisdē ex
piationib⁹ ad altare deseruiens/adueniēte angelo/de do
minice mysterio natiuitatis gaudioq̨ hūane saluatiōis
instruit̄. Sꝫ hoc tēplū post annos q̄dringētos triginta in
cēderūt Chaldei: ꝛ Hierosolymorū vrbe destructa/popu
lum Isr̄l in Babyloniā adduxerūt captiuū. Qui post an
nos septuaginta regnātib⁹ Persis patriā remissi/rursusq̨
edificatū est tēplū p annos q̄draginta sex: ꝛ tertia die mē
sis duodecimi quē nos vocam⁹ Martiū/op⁹ ad finē vsq̨
ꝑductū. Cui vero tūc operi p̄fuerūt duces plebis strenuis
simi (vt diximus) Zorobabel de regio gn̄e: ꝛ Jesus sacer
dos magn⁹: sꝫ ꝛ p̄phete Agge⁹ ꝛ Zacharias adiuuātes
eos/atq̨ aduersus insidias hostiū impedientiū opus/cor
populi corroborātes. Inde post annos fere trecentos et
quinq̄ginta sex/rex nefādissimus grecoꝝ Antioch⁹/frau
de capta Hierl'm tēplū idē sordib⁹ idolorū profanauit au
ferens inde ꝛ cōfringens altare dn̄i aureū/mensam ꝓpo
sitiōis/cādelabrū luminis/ꝛ cetera vasa tēpli aurea/q̄ in
uenire potuit: sꝫ ꝛ in tēplo Jouis simulacrū statuēs popu
lūq̨ tormētis ad sacrificādū idolis cogēs. Qua ꝑsecutio
ne multi de ppl'o/ꝓ diuine legis custodia trucidati sunt:
inter q̄s ꝛ mr̄ illa septē filioꝝ merito famosa/nobilissimā
ꝓ dn̄o cū sobole martyrij coronā meruit. Sꝫ Judas Ma
chabe⁹: cū esset de genere sacerdotali collecto exercitu in
storum/aduersus Antiochi duces arma arripiēs/eosq̨ de
Judea expellēs/ꝑsecutioni seuissime finē iposuit: ac tēplū
ad idoloꝝ imaginib⁹ emūdās/noua rurs⁹ altaria/ꝛ cete
ra vasa vel ornamēta faciēs/atq̨ in tēplo reponēs/dedica
uit ea simul cū templo qđ purificauit: ꝛ renouauit vicesi
maquinta die mēsis noni: q̄ apud nos appellat̄ December: ꝛ j. Cor. x
ad hyemē pertinere nulli dubiū cōstat: statuitq̨ decretum
vt dixim⁹ ānis oīb⁹ diē enceniorꝫ. i. innouatiōis/ac dedica
tiōis tēpli/festa deuotiōe celebrari. Que ꝑfecto oia sicut
ap̄ls docet in figura facta sunt nr̄i: ꝛ ꝓpter nos vtiq̨ scri
pta/ideoq̨ nob̄ solerti⁹ sp̄uali rōne discutiēda. Salomon Esaie. ix
q̄ppe rex: q̄ interp̄tat̄ pacific⁹: ipm̄ redēptorē nr̄m typice
designat: de q̄ Esaias ait. Multiplicabit̄ ei⁹ imperiū ꝛ pa
cis nō erit finis. Tēplū qđ edificauit/catholica ei⁹ eccl'ia
est: quā de vniuersis p orbē credētib⁹/q̄si de viuis lapidi
bus ivnā sue fidei ꝛ charitatis cōpagē aggregat. Quod autē
septē annis edificatū est tēplū: significat: q: p totū hui⁹ se
culi tp̄s qđ septē dieb⁹ euoluit̄/sctē structura eccl'ie cresce
re nūq̄ desinit. Quod autē anno octauo dedicatū est: ꝛ cele
berrima illa/ac maxima solēnitas/a Salomone rege cū
ctis filijs Isr̄l tp̄e cōplete dedicationis exhibita: insinuat
op⁹ iustitie: q: ꝑfecto in fine mūdi numero electoꝝ diu de
siderate imortalitatis est futura festiuitas: ꝛ pacto vniuer
salis resurrectōis miraclo/mox oēs q̄ ad pacifici regis veri Octonarij numeri rō.
s. Salomonis regnū ptinēt/eterna cū eo gaudia p̄ñe cele
brabūt. Nā q: dn̄s nr̄ octaua die. i. post septimā sabbati
resuscitari a morte voluit: recte numer⁹ octonari⁹ nr̄e q̄
resurrectiōis festa vētura designat. Qđ tēplū ab hostib⁹
incēsum rursum dn̄o miserāte cōstruit̄: qđ ab idolatris co
inquinatū/denuo supne pietatis auxilio mūdat̄ varios san
cte eccl'ie insinuat euēt⁹: q̄ nūc infideliū ꝑsecutiōe p̄mitur
nūc a ꝑsecutiōe reddita liberior/trāq̄lla dn̄o seruitute fa
mulat̄. Nūc in q̄busdā sui mēbris hostis antiq̄ periclitat̄
insidijs: nūc instāte solertia doctorū fideles q̄s ad horā ꝑ
dere videbat̄/p p̄niam iā castigatos recipit. Quod vo tēplū
secūdo q̄dragīta ꝛ sex annis edificatū est: ad significatio Joan. ij.
nem dn̄ici corporis/qđ de virgine assumpsit spāliter respicit
de q̄ ipe iudeis. Soluite inq̄t tēplū hoc: ꝛ in trib⁹ dieb⁹ ex
citabo illud: q: vero solutū passiōe corpus suū/ipsa die ter
tia resuscitauit ad vitā. Ferūt siquidē/q: ipsum corp⁹ ho
minis q̄dragesimosexto die post cōceptiōis initiū/in mē
brorū distictiōe format̄: atq̨ ideo nō casu gestū qđ diuini
tus ꝓcuratū est: vt eo annorū numero tēplū edificaret̄/q̄
dieꝝ numero/corp⁹ dn̄icū p qđ tēplū figurabat̄/in vtero
v̄ginali ꝑfici oportebat. Qđ aūt encenia p oēs annos ce
lebrari sācitū est: h̄ ꝑfecto nos admonet/vt memoriā dn̄i
resurrectiōis quā iā factā credim⁹: ꝛ nr̄e quā futurā spera
mus/sp aīo retineam⁹: taliterq̨ nos agam⁹ vt nō ad iudi
ciū/sꝫ sicut dn̄s his q̄ bona egerint ꝓmisit/resurgere me
reamur ad vitā. Nec sine discussiōe pretereundū est: q̄ dedi
cās tēplū Salomō vbi cōpleuit p̄ces/ignis descēdit de ce
lo ꝛ deuorauit holocausta ꝛ victimas. Holocausta nāq̨ ꝛ ij. par. vij
victime veri Salomonis nos sum⁹: holocausta ꝛ victime j. Pe. iij.
summi regis oēs electi ei⁹ sūt. De q̄b⁹ ait ap̄ls Petr⁹. Q:
ꝛ christ⁹ semel ꝓ pctīs nr̄is mortu⁹ est/iust⁹ ꝓ iniustis: vt nos
offerret deo: mortificatos q̄dē carne/viuificatos autē spi
ritu. Ignis aūt celestis/feruorē eximie dilectiōis q̄ supni ci
ues p̄ñe/ꝛ in sua alterutrū btitudine/ꝛ in sui cōditoris cō
specta claritate/semꝑ ardere letant̄: signat. Hic est em̄ q̄
q̄dā celestiū virtutū agmina: q̄ ex singulari ꝓpinq̄tate cō
ditoris sui/incōparabili ardent amore/speciali noie sera Anagogica expositio.
phin. i. ardētes vl' incēdētes vocant̄. Cōpleta q̄ dedicatio
ne tēpli/ignis e celo descēdēs/oblatas dn̄o hostias deuo
rat: q: expleto tp̄e nr̄e resurrectiōis: cū introierint i gaudiū
dn̄i sui fideles serui flagrātia veri amoris q̄ nūc angelice
virtutes inflāmant̄/coꝝ q̄ mētes visa specie sui redēpto
ris absorbet: q̄ q̄dē face dilectiōis etiā nunc plurimos ele
ctorum/in superna illa ciuitate plene absorptos esse non
dubiū est. Sed tūc nimirū/hoc multo ꝑfecti⁹ adimplebit̄
cū recepta sua carne imortali: receptis in eādē btitudinē
cōseruis suis et fratrib⁹ cūctis: q̄s adhuc in terris certare
conspiciunt/nō habebunt vltra quo intuitū cogitationis
sue foras vel ad modicum mittant: habētes secum intus
deum/de cuius visione sempiterna gaudeant: habētes ꝛ
proximos: quoꝝ felicitate sempiterna congaudeant: vbi

illud primũ mãdatũ et ad ꝓximũ dñi ad integrũ pficiet: ad cui⁹ pfectionẽ in hac vita/iusti pro suis quiqꝫ virib⁹ ac
Mat. cingunt. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo: ⁊ ex to-
xxij. ta aĩa tua: ⁊ ex tota mente tua: ⁊ diliges ꝓximũ tuũ sicut teipm: q: quo vicinius p̄sentẽ dei vultũ cernũt: eo se ardẽtius ei⁹ dilectioni totos impendunt/quos ꝓximos suos oẽs esse electos/ac deo dilectos agnoscũt: quo corda illorũ nõ min⁹ q̃ suo syncero amore referta pspiciũt: eo illos ipi nõ min⁹ q̃ seipsos amare delectant. Sꝫ ⁊ hoc notãdũ q: exposita dedicatiõe/ac festiuitate subsecuta ita scriptu
iij.Re.viij ra cõclusit. Et dimisit Salomõ pplos: q̃ bñdicẽtes regi/ pfecti sunt in tabernacula sua/letãtes ⁊ alacri corde sup oib⁹ bonis q̃ fecerat dñs Dauid seruo suo/⁊ isrł pplo suo Dimittet eũ pẜacto resurrectionis munere dñs electos suos in eterna tabernacula letãtes: nõ eos vtiqꝫ vlterius a sua p̄sentia remouẽs/sed a discrimine iudicij qđ in aere
i.Thess. futurũ/aplo docente nouim⁹ ad habitationẽ patrie cele
iiij. stis immittens: vt pro suis quisqꝫ meritis ꝓmissam regni sedem percipiat. Qđ em̃ h ppłi in sua tabernacula profecti esse dicuntur/hoc est ꝑfecto qđ in euangelio dñs ait.
Jo.xiiij. Multe mansiones in domo patris mei sunt. Bene autẽ d:: q: benedicentes regi ꝑfecti sunt in tabernacula sua: q:
Actio hec est nimirũ sola actio quietissima/ac felicissima ciuiũ
optima supernoꝝ hymnos gratiarum suo dicere conditori. Hinc
beatorũ em̃ scriptũ est. Beati qui habitant in domo tua dñe: in seculum seculi laudabũt te. Hinc idẽ propheta vltimos septem psalmos in laudis diuine suauitate cõpleuit. Porro octauũ ante finẽ psalterij/de victoria pugne qua gigãtem strauerat (dñm benedicendo) cõfecit/vbi aperte dicit: q: oẽs qui hic maligni hostis certamina susceperant: illic in requie vera laudẽ sui redẽptoris ⁊ adiutoris decantant. Benedicẽtes inquit regi: profecti sunt in tabernacula sua/letãtes ⁊ alacri corde sup oibus bonis que fecerat dñs Dauid seruo suo: ⁊ Israel populo suo. Letãtes q̃ppe iusti super bonis que a dño accipiunt/tabernacula introeunt celestiũ mansionũ: q: q̃uis graues hui⁹ seculi/q̃uis longi fuerint labores: breue nimirũ videt ⁊ leue totũ/qcq̃quid eterna beatitudine finitur. Unde oportet charissimi: vt in edificatione dom⁹ dei/vnusquisqꝫ nostrũ exhortando/obsecrando/increpando/ipe pijs actibus desudãdo/quantũ valet insistat: ne si quẽpiã rex celestis nũc defidem in ope sui tẽpli cõspexerit: hũc in tẽpore future dedicationis/magne sue solẽnitatis reddat exortẽ. Satagamus mutuo charitatis auxilio: vt oẽs nos alacri corde et indefessos in operibus q̃ ipse p̄cepit inueniẽs: oẽs ad premia que promisit ꝑpetue sue visionis introducat/Jesus christus dñs noster: qui viuit ⁊ regnat de⁹ cũ patre in vnitate spiritussancti/per omnia secula seculorum. Amen.

❡ De eodem festo. Joannis. X.

❡ In illo tempore: Facta sunt encenia in Hierosolymis: ⁊ hyems erat: ⁊ ambulabat Jesus in templo: ⁊ i portico Salomonis. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Audiuimus ex lectione euangelica fratres charissimi: q: facta sunt encenia in Hierosolymis. Encenia autem vocabant solẽnia dedicationis tẽpli: que populus dei ex an
encenia tiqua patrũ traditione/ꝑ annos singulos celebrare con-
transie- sueuerat. Quorũ vestigia nos hodie iuxta morẽ christia-
rũt in de ni orbis sequentes/annuam dedicationis ecclesie nostre
dicatio- diem/diuinis laudibus ⁊ vigilijs studuimus agere solẽ-
nem. nem. Et hãc nos festiuitatẽ eo maiore deuotione celebrare oportet: quo eã redẽptori nr̃o gratissimã esse cognouimus: adeo vt in illa ipse templũ ingredi: ⁊ sermonẽ facere ad populum/ac diuinitatis sue sacramenta pãdere di-
Tex. gnat⁹ sit. ❡ Facta sunt inquit encenia in Hierosolymis: ⁊ hyems erat: et ãbulabat Jesus in tẽplo in portico Salomonis. Si ergo voluit in tẽplo ambulare: in quo caro ⁊ sanguis brutoꝝ animaliũ offerebat: multomagis nostrã orationis domũ vbi carnis ipsius/ac sanguinis sacramẽta celebrãtur/visitare gaudebit. Si ꝑambulare nõ despexit porticũ: in qua rex quondã mortalis/ac terrenus (q̃uis potentissim⁹ ⁊ sapientissim⁹) ad orandũ stare solebat: quãtomagis penetralia cordiũ nostroꝝ inuisere atqꝫ illustrare desiderat: si tñ ea porticũ esse Salomonis/hoc est si ea timorẽ suũ/qđ est initiũ sapiẽtie/habere perspexerit. Neqꝫ em̃ putandũ est: q: dom⁹ solũmõ ad quã ad orãdum vel ad mysteria celebrãda cõuenim⁹/templũ sit dñi ⁊ non ipsi qui in noie dñi cõuenim⁹/multo ampli⁹ tẽplũ eius ⁊ appellemur ⁊ simus: cũ manifeste dicat apłs. Uos em̃ estis templũ dei viui: sicut dicit deus. Inhabitabo in ij.Co.vj.
eis: ⁊ inter illos ambulabo. Si ergo templũ dei sum⁹/curemus solerter/⁊ bonis actib⁹ satagamus: vt in eodẽ suo tẽplo/sepius ipse ⁊ venire ⁊ mansionẽ facere dignet. Caueam⁹ hyemis exemplũ/ne videlicet corda nr̃a dñs adueniens/a charitatis ardore torpẽtia reperiat: ideo ea citi⁹ aduersatus relinquat. Quid em̃ ꝑtinuit ad euangelistã Allegoria pulchra.
hyemis tẽpus cõmemorare: nisi q: duritiã perfidie iudeorum/per asperitatẽ aurarũ voluit designare brumalium ⁊ q: plurimis eoꝝ quos tunc in tẽplo inuenit/cõgruebat sermo quẽ dixit. Quoniã abundauit iniq̃tas: refrigescet charitas multorũ. Sicut etiã subsequẽter aperte denuntiat dicẽs. ❡ Circũdederũt ḡ eũ iudei ⁊ dicebant. Quousqꝫ animã nostrã tollis? Si tu es christ⁹ dic nobis palã. Nõ em̃ hec veritatẽ fidei q̃rendo: sꝫ illi quẽ interrogabãt insidiãdo/et calũniã struẽdo dicebãt. Christũ nãqꝫ quẽ fides orthodoxa verũ deũ/veꝝ cõfitet ⁊ hoiem: illi purum tantũmõ hoiem futurũ/nõ autẽ ⁊ deũ esse credebãt: memores vcꝫ q: de humanitate illi⁹. Jurauit dñs Dauid: de fructu vẽtris ei⁹ sedere sup sedẽ suam: sed obliti q̃ ipse de diuinitate sua ꝑ eũdẽ Dauid cecinit dicens. Dñs dixit ad me: fili⁹ me⁹ es tu. Credebãt ḡ christũ de stirpe Dauid nasciturũ: ⁊ regẽ ceteris oib⁹ excellentiorẽ esse vẽturũ. Qua etiã demẽtia posteri eoꝝ vsqꝫ in p̄sens tẽp⁹: et donec ante christũ ꝑ christo suscipiãt/errare nõ cessãt. Et si se dñs Jesus christũ eẽ rñderet/cogitabãt eũ tradere potestati p̄sidis puniendũ: q̃si cõtra Augustũ repugnans/illicitũ sibi vsurparet imperiũ. Sꝫ ipse nr̃e saluti cõsulens/ꝑpter q̃s hec scribẽda erãt/ita respõsum tẽperauit suũ: vt ⁊ calũniatorũ ora cõcluderet: ⁊ q: christ⁹ est fidelib⁹ apta voce ꝓderet. Illi em̃ de hoie christo q̃rebãt: ipe aũt diuinitatis sue qua eq̃lis est patri/palã mysteria narrat. Circũdemus ḡ ⁊ nos eũ charissimi: nõ sicut iudei insidijs appetẽdo/sꝫ vt fidelissima dom⁹ ei⁹/placidã illi in nobis sedẽ parãdo: de q̃bus merito dicat. Sanctificauit tabernaculũ suũ altissimus: de⁹ in medio ei⁹ nõ cõmouebit. Petam⁹ eũ: nõ vt illi vesaniẽdo/quousqꝫ aĩam nr̃am tollis: si tu es christ⁹ dic nobis palã. Quid em̃ vesani⁹ q̃ vt magistrum veritatis iõ sibi animã tollere q̃rerẽt: q: nõ eis incredulis ⁊ cõtradicentibus aperte sue maiestatis arcana reserauit: sed vt scriptura admonet sentiẽdo de illo/in bonitate ⁊ simpli- Oro pia ad Jesũ.
citate cordis q̃rẽdo illũ: q̃m inuenit ab his q̃ nõ tentãt illũ apparet aũt eis q̃ fidẽ habent in illũ. Dicam⁹ ei supplices q: tu es christ⁹. Te filiũ vnigenitũ dei/p̄ri ⁊ spirituisctõ coeternũ esse ⁊ cõsubstãtialẽ diuinitate/nr̃e substãtie participem: ex tpe factũ esse cognouim⁹. Da vt qđ interim pia fide veneramur plena in futuro visiõe speculemur. Hec est erem̃ vnica aĩe nr̃e sal⁹ ⁊ vita/tuũ ꝑpetuũ vultũ: tuam cernere lucẽ. Nec dubitandũ: q: rogãtes exaudiet nos/q̃ñ q̃ ipse p̄cepit rogam⁹: qđ dare ipse desiderat intẽta mẽte poscim⁹. Quõ em̃ pie supplicãtib⁹ famulis negare credẽd⁹ est bona: q̃ etiã rebellib⁹ vltra quã petebãt aperire nõ renuit? Qui cũ illũ an hõ christ⁹ eẽt iterrogarẽt: ipse nõ hominẽ tãtũ/sed etiã deũ christum ⁊ dei filiũ se esse nõ tacuit
❡ Respõdit em̃ eis dicẽs. Loquor vobis ⁊ non creditis. Tex.
Opera que ego facio in nomine patris mei/hec testimonium perhibent de me: sed vos non creditis: quia non

estis ex ouib⁹ meis. Qui ergo se in noie p̄ris opa sua facere restat/ꝑfecto q: fili⁹ dei sit credẽdus insinuat. Sed illi duplici reatu tenent obnoxij: q̃ nec verbis q̃ locutus est/nec factis q̃bus veritatẽ verboꝝ astruebat/ad fidẽ poterunt inuitari: meritoqꝫ ex ouib⁹ eius nõ esse dicunt: q: non ouina simplicitate pastorẽ bonũ seq̃: sed ferina potius rabie satagebant perseq̃. Uerũ q: sunt nõnulli q̃ fidẽ ꝓbotenus seruãt: ⁊ habitu ouium beluina corda p̄texunt: subsequenter ipse pastor q̃ ouiũ suaꝝ vita/q̃ sit merces edocet.
Tex. ❡ Oues mee vocẽ meã audiũt: ⁊ ego agnosco eas/⁊ sequunt me: ⁊ ego vitã eternã do eis ⁊ nõ peribũt i eternũ. Quicũqꝫ ergo in eternũ declinare interitũ/ac vitã desiderat videre ꝑpetuã: vocẽ christi necesse est/nõ solũ audiendo ⁊ credẽdo/sed et bñ viuẽdo sequatur. Q aũt se oues suas cognoscere dicit: eligere vtiqꝫ ad regnũ celeste p̄de-
Pro.iiij. stinare significat. Uñ Salomõ ait. Uias q̃ a dextris sunt
ij.co.xiiij. nouit dñs. Et ecõtrario de reprobis apłs. Qui aũt ignorat (inq̃t) ignorabit. Pulchre aũt de his q̃ audirent vocẽ eius ⁊ seq̃rent/ait. Et ego vitã eternã do eis ⁊ nõ peribũt in eternũ. Uisi sunt nãqꝫ martyres oculis insipiẽtiũ mori visi sunt perire cũ mortalẽ vitã diuersis penarũ generib⁹ subacti amitterẽt: sed nõ peribãt in eternũ. Nõ videbant mortẽ in eternum: q̃ mox soluti carcere carnis/debita suo certamini p̄mia sortiunt. De q̃bus adhuc aperte subdit.
Tex. ❡ Nõ rapiet eas quisq̃ de manu mea. Nitebant q̃ppe ꝑsecutores ipij rapere pios christi/cõfessores de manu ei⁹: q̃ñ vel eos ad negãdã fidẽ tormẽtis cogebãt/vt aĩas eoꝝ alienas redderẽt a christo: vel a morẽtib⁹ victi nihilominus exaĩa eoꝝ corpora/aut in aq̃s dissoluẽda/aut in ignẽ cõburẽda iactabãt: vt quasi christo resuscitãdi ea facultatẽ tollerẽt. Sed nemo rapiebat eas de manu ei⁹ cui sicut
Mat.xj. ipse alibi ait. Oia tradita sunt mihi a p̄re: q: et certantes vt vincant/adiuuat: ⁊ victores vt perpetuo regnent coronat: ⁊ eisdeꝫ etiã carnẽ in qua certauerũt/immortalẽ suo tempore redder. Quibus verbis eorũ q̃ temeritatẽ/qui sibi laqueos mortis parabant/redarguit: manifeste insinuans: q: stultissime de eius perditione dolis agerẽt/qui vitã dare posset immortalẽ: cui nemo raperet aliqueꝫ de his q̃s suos esse ante secula prenosset. Sed ne hec loquẽdo suã videret gloriã querere/totã suaꝫ potẽtiam ad p̄ris
Tex. gloriã refert cũ subiungit. ❡ Pater me⁹ quod dedit mihi maius oibus est. Mai⁹ autẽ omnib⁹ quod mediatori dei ⁊ hoim homini Jesu christo p̄r dedit: hoc est/vt sit vnigenit⁹ dei fili⁹ in nullo gignẽti/vel natura dissimilis: vel virtute inferior: vel tẽpore posterior. Quã vcꝫ equalitatẽ ipse dñs in diuinitate habuit pri⁹ q̃ mundus esset apud
Tex. patrẽ: nec in hũanitate ex tpe incarnatiõis accepit. ❡ Et nemo põt rapere de manu p̄ris mei. Supra de ouib⁹ suis dicit. Nõ rapiet eas quisq̃ de manu mea. Et nũc subiũgit Et nemo põt rapere de manu p̄ris mei. Aperte dãs intelligi vnã atqꝫ indissimilẽ esse manũ: hoc est/virtutẽ suaꝫ et p̄ris: atqꝫ iõ christũ se fore credẽdũ: q̃ nõ sicut ceteri sctificatus ꝑ gratiã ex tẽpore: sꝫ ver⁹ semꝑ extiterit dei fili⁹. Qđ
Tex. etiã sequẽti snia luce clari⁹ aperit/dicẽs. ❡ Ego ⁊ p̄r vnũ sum⁹. Unũ inq̃t sum⁹: vna nobꝫ substãtia/vna diuinitas/vna eternitas/ꝑfecta eq̃litas/dissimilitudo nulla. Quib⁹ ꝑfecto verbis/nõ p̄sentẽ solũmõ iudeoꝝ questionẽ: q: an ipe eẽt christ⁹ interrogabãt explicauit: sꝫ etiã hereticoꝝ ꝑfidiam: quã futurã ꝓuidit quantũ sit execrãda mõstrauit Fotin⁹ em̃ dicit. Christ⁹ hõ est tantũ/de⁹ nõ est. At cũ ipse dicat. Ego ⁊ p̄r vnũ sum⁹/manifeste patet: q: vnũ cũ deo patri substãtialiter hõ pur⁹ esse nõ põt. Et q: christ⁹ idẽ q̃ p̄r est: cauẽda est heresis Fotini q̃ hũc credi deũ ꝓhibet. Arri⁹ aũt: christ⁹ inq̃t fact⁹ a deo: nõ ex deo nat⁹ est/⁊ ideo minor p̄re credẽdus est. Cui cõtradicẽs ipse. Ego inq̃t et pater vnũ sum⁹. Quis em̃ nõ facile viderit q: nulla creatura vnũ cuꝫ illo q̃ oia creauit naturaliter existere possit? Et q: naturaliter christ⁹ vnuꝫ cũ p̄re est: dãnãda est Arrij peruicacia: q̃ illũ creaturã affirmat. Porro Sabelli⁹. Nõ sunt inq̃t due persone patris ⁊ filij confitende: sed ipse pater q̃ñ vult pater est: quãdo vult fili⁹ est: quãdo vult spiritussanctus est: ipse tñ vn⁹ est. Quẽ (memorata sentẽtia) filius ipse condẽnat. Cõstat em̃ q: ego ⁊ pater/de vna ꝑsona dici nõ potuit: sumus/de vno dici nõ cõgruit. Quapropter etiã Sabellij errore cũ ceterꝫ abiecto sequẽda nobis est apostolica bti Petri fides: qua dñm cõfessus ait.
Tu es christus filius dei viui. Hec de lectione euangelica Mat.
prout dñs donauit explanãdo trãscurrimus: sed libet ad- xvj.
huc de enceniorũ solẽnitate: quã ⁊ tunc Hierosolymite ⁊ nos hodie celebram⁹ fraternitati vestre latius disserere. Hoc autẽ in primis notandũ est: q̃ encenia q̃ in lectione euangelica facta cognouim⁹: nõ ad primã dedicationem templi/sed ad vltimã pertinent: qđ ex eo facile colligit: q: hyeme facta referunt. Prima siq̃dẽ ei⁹ dedicatio a Salo Triplex
mone tẽpore autũni: media a Zorobabel et a Jesu sacer- tẽpli de-
dote tpe veris: vltima a Juda Machabeo tpe hyemis dicatio.
est facta: quãdo specialiter cõstitutũ esse legit/vt eadẽ dedicatio per oẽs annos in memoriã solẽnib⁹ reuocaretur officijs: iuxta qđ ad tẽpus dominice incarnationis obseruatum fuisse modo cũ legeret euangeliũ audiuim⁹. Hec aũt fuit causa secũde ⁊ tertie dedicationis: q: Salomon quidẽ tẽpli opus qđ dño deo cõdidit/septẽ annis ꝑfecit: octauo autẽ anno hoc est decima die mensis septimi: qui a nobis October appellat i magna regni gloria dedicauit. Que videlicet dies: ⁊ antea per legem erat statuta solemnis: ita vt in ea tabernaculum oẽ per singulos annos
maioribus hostijs expiari deberet. Deniqꝫ Zacharias p̄r Luce.j.
beati Joannis baptiste: eisdem expiationibus ad altare deseruiens/adueniente angelo de dñice mysterio natiuitatis/gaudioqꝫ humane saluationis instruit. Sed tẽplũ hoc post annos quadringentos triginta incẽderũt Chaldei: ⁊ Hierosolymoruꝫ vrbe destructa/populuꝫ Israel in Babyloniam adduxerunt captiuum. Qui post annos septuaginta regnãtibus Persis patriã remissus/rursusqꝫ edificatũ est templum per annos quadraginta sex: ⁊ tertia die mensis duodecimi quẽ nos vocam⁹ Martiũ/op⁹ ad finem vsqꝫ perductũ. Cui vcꝫ tunc operi prefuerũt duces plebis strenuissimi (vt diximus) Zorobabel de regio genere/⁊ Jesus sacerdos magn⁹: sed et ꝓphete/Agge⁹ ⁊ Zacharias adiuuãtes eos atqꝫ aduersus isidias hostium impedientium opus/cor populi corroborãtes. Inde
post annos fere trecẽtos ⁊ quiquaginta sex: rex nefandis- Antio-
sim⁹ Grecorũ Antioch⁹/fraude capta Hierłm templũ ch⁹ tẽpli
idẽ sordibus idoloꝝ prophanauit: auferens inde ⁊ cõfrin propha-
gens altare dñi aureũ: mensam ꝓpositionis/candelabrũ nator.
luminis: ⁊ cetera vasa tẽpli aurea que inuenire potuit: sꝫ ⁊ in templo Jouis simulacrũ statuens: populũqꝫ tormẽtis ad sacrificandũ idolis cogẽs. Qua persecutione multi de populo/pro diuine legis custodia trucidati sunt: iter quos ⁊ mater illa septẽ filioꝝ merito famosa/nobilissimã pro dño cũ sobole martyrij coronã meruit. Sꝫ Judas machabe⁹ cum esset de genere sacerdotali/collecto exercitu iustoꝝ/aduersus Antiochi duces arma arripiẽs: eosqꝫ de Judea expellẽs/ꝑsecutioni seuissime finẽ imposuit: ac tẽplũ idolorũ imaginibus emundans/noua rursus altaria ⁊ cetera vasa vel ornamenta faciens: atqꝫ in templo reponẽs: dedicauit ea simul cũ tẽplo quod purificauit ⁊ renouauit vicesimaquinta die mẽsis noni: q̃ apud nos appellatur Decẽber: ⁊ ad hyemẽ ꝑtinere nulli dubiũ cõstat: statuitqꝫ decretũ (vt dixim⁹) annis oibus diẽ enceniorum.i. innouationis ac dedicationis tẽpli festa deuotione cele-
briari. Que ꝑfecto oia (sicut apostol⁹ docet) in figura fa- i.Cor.x
cta sunt nr̃i: ⁊ ꝓpter nos vtiqꝫ scripta: ideoqꝫ nob solerti⁹ spiritali rõne discutiẽda. Salomon q̃ppe rex/q̃ interp̄tat pacific⁹: ipsum redẽptorẽ nostruꝫ typice designat/de quo
Esaias ait. Multiplicabit eius imperiũ ⁊ pacis non erit Esa.ix.
finis. Tẽplũ qđ edificauit/catholica ei⁹ ecclia est: quã de vniuersis ꝑ orbẽ credẽtib⁹/quasi de viuis lapidib⁹ in vnã sue fidei ⁊ charitatis cõpagẽ aggregat. Qđ autẽ septem annis edificatũ est templũ: significat/q: ꝑ totũ hui⁹ secu-

litẽpus qđ septẽ dieb⁹ euoluit/sancte structura eccl'ie crescere nũq̃ desinit. Qđ autẽ anno octauo dedicatũ est: et celeberrima illa ac maxima solẽnitas a Salomone rege cũctis filijs Israel tpe cõplete dedicationis exhibita: insinuat opus iustitie: q: pfecto in fine mũdi numero electorum diu desiderate/imortalitatis est futura festiuitas: et peracto vniuersalis resurrectionis miraculo: mox oẽs q̃ ad pacifici regis veri. s. Salomonis regnũ ptinẽt/eterna cũ eo gaudia patrie celestis intrabunt. Tu autem dñe.

¶ In dedicatiõe ecclesie. Luce. XIX.

¶ In illo tempore: Ingressus Jesus perambulabat Hiericho. Et ecce vir nomine zache⁹: ⁊ hic erat princeps publicanorũ: et ipse diues. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Lu. xviij

Que impossibilia sunt apud homines/possibilia sunt apud deũ. Ecce em̃ camelus deposita gibbi sarcina/p foramen acus transit: hoc est/diues ⁊ publicanus relicto onere diuitiarum/cõtempto censu fraudiũ/angustam portam arctãq; viam que ad vitam ducit/ascendit. Qui mira deuotione fidei ad vidẽdum saluatorem qđ natura minus habuerat ascensu supplet arboris: atq; ideo iuste q̃uis rogare non audebat: benedictionẽ dñice susceptiõis quã desiderabat/accepit.

Allegorica expositio.

Mystice aũt Zacheus q̃ interpretatur iustificat⁹/credentẽ ex gentib⁹ pplm significat: q̃ quanto curis secularib⁹ occupatior: tãto flagitijs deprimentibus erat fact⁹ humilior. Sed ablutus est: sed sanctificatus in noĩe dñi nostri Jesu christi: ⁊ in spiritu dei nostri. Qui intrãtem Hiericho saluatorẽ videre q̃rebat/sed pre turba non poterat: quia gratie fidei quã mundo saluator attulit participare cupiebat: sed inolita vitiorum consuetudo ne ad votum perueniret obstiterat. Eadem nãq; turba nostre consuetudinis q̃ supra cecũ clamantẽ ne lumẽ peteret increpabat: etiã suscipientẽ publicanũ/ne Jesum videat tardat. Sed sicut cec⁹ turbarum voces magis ac magis clamãdo deuicit: ita pusill⁹ necesse est turbe nocentis obstaculũ altiora petẽdo transcendat: terrena relinquat/arborẽ crucis ascẽdat. Sycomorus nãq; que est arbor folijs mori similis/sed altitudine pstans: vñ et a latinis celsa nuncupatur/ficus fatua dicitur. Et eadẽ dñica crux credentes alit vt ficus: ab incredulis irridet vt fatua.

j. Cor. j.

Nos em̃ pdicam⁹ ait aplš christũ crucifixũ: iudeis q̃dẽ scãdalũ gentib⁹ aũt stultitiã: ipsis ãt vocatis iudeis atq; gẽtib⁹ christũ dei ṽtutẽ ⁊ dei sapientiã. Quã videlicet arborẽ pusillus Zache⁹ q̃ exaltari possit ascẽdit: dũ q̃libet ⁊ pprie cõscius infirmitatis/cõfidẽs in dño proclamat.

Gal. vj.

Mihi autẽ absit gloriari/nisi in cruce dñi nrĩ Jesu christi. Ascẽsa autẽ sycomoro trãseuntẽ ppe dñm cernit: q: p hãc laudabilem fatuitatẽ: etsi necdũ vt est solide/iã tñ raptim ⁊ q̃si in trãsitu/luci sapiẽtie celestis intẽdit.

Tex.

¶ Et cũ venisset ad locũ suspiciẽs Jes⁹ vidit illũ. Perãbulãs Hiericho saluator venit ad locũ vbi pcurrẽs Zache⁹ sycomorũ cõscenderat: q: missis p mundũ sui verbi pconib⁹: in qb⁹ nimirũ ipse ⁊ loqbat ⁊ ibat/venit ad populũ nationũ: q̃ passionis ei⁹ fide iam sublimis existẽs: etiã diuinitatis ei⁹ ardebat cognita facie beari.

Videre quomodo de⁹ dicatur.

Suspiciẽs vidit illũ: q: p grãz fidei a terrenis cupiditatib⁹ eleuatũ/turbisq; infidelib⁹ pemineñtẽ elegit. Videre em̃ dei/diligere vł amare est. Vñ est illud. Oculi dñi sup iustos. Nã ⁊ nos q̃ amam⁹ videre delectamur: ab his q̃ execramur/intuitũ festinam⁹ auertere. Vidit ḡ Jes⁹ videntẽ se: q: elegit eligentẽ se/⁊ amauit amantẽ se. Huc sane ordinẽ pficiẽdi/hoc est p fidẽ dñice incarnatiõis ad cognitionẽ diuinitatis pueniẽdi: q̃si p sycomorũ Jesu faciẽ

j. Cor. ij.

speculãdi doctor egregi⁹ ondit cũ ait. Nõ em̃ iudicaui me aliq̃d scire inter vos/nisi christũ Jesũ: ⁊ illũ crucifixũ. Itẽq;

Heb. v.

alijs exprobrãs. Facti estis inq̃t q̃b⁹ lacte op⁹ sit/nõ solido cibo: lac infirme tẽperarie dispẽsatiõis solidũ cibũ ardua ppetue maiestatis appellãs.

Tex.

¶ Et dixit ad eũ. Zachee festinãs descẽde: q: hodie in domo tua oportet me manere. Et festinãs descẽdit: ⁊ excepit illũ gaudẽs. Manebat aliquãdo dñs in domo principis phariseorũ/hoc est iudeorũ/in synagoga docebat: s; q: nõ baptizatũ ante prãdiũ sabbato curantẽ: publicanos ⁊ pctõres recipientẽ/cõtra auaritiã disputantẽ: ⁊ cetera digna deo gerentẽ lingua venenata carpebant/pertesus eorũ facinora discessit ⁊ aufugit dicens. Relinq̃tur vobis dom⁹ vr̃a deserta.

Mat. xxiij.

Hodie autẽ in domo pusilli Zachei oportet illũ manere/hoc est noue legis grã coruscãte/in humili credẽtiũ nationũ corde quiescere. Quod aũt descẽdere de sycomoro Zacheus: ⁊ sic in domo sua christo mansionẽ preparare iubet/hoc est quod apostolus ait. Omnia etsi cognouim⁹ fm carnẽ christũ/sed iã nunc nouim⁹. Et si mortuus est ex infirmitate/sed viuit ex virtute dei. ¶ Et cũ viderent/oẽs murmurabant/dicẽtes q ad hoiem peccatorẽ diuertisset. Manifestũ est iudeos semper gentium odisse salutẽ. Scriptũ est em̃.

Act. xiij.

Sequẽti vero sabbato pene vniuersa ciuitas cõuenit audire verbũ dñi. Videntes aũt turbas iudei/repleti sunt zelo: ⁊ contradicebãt his que a Paulo dicebant blasphemantes. Et alibi fideles etiã fratres aduersus apostolorũ principẽ disceptabãt dicẽtes.

Judeorũ malitia.

Quare introisti ad viros preputiũ habentes/⁊ manducasti cũ illis?

Tex.

¶ Stans autẽ Zacheus dixit ad dñm. Ecce dimidiũ bonorũ meorũ dñe do pauperibus: ⁊ si quid aliquẽ defraudaui/reddo q̃druplũ. Alijs calũniantibus hoiem peccatorẽ: ipse Zacheus stans. i. in ea quã ceperat fidei veritate persistẽs: non solũ ex peccatore cõuersum/sed etiã inter perfectos pbat esse cõuersatũ: dicente em̃ dño.

Mat. xix.

Si vis perfect⁹ esse/vade ⁊ vẽde oĩa q̃ habes/⁊ da pauperib⁹. Quisquis ante cõuersionem innocenter vixit/oĩa cõuersus potest dare pauperibus: at qui aliqua fraude sustulit: pmo hec iuxta legẽ reddere/deinde qđ sibi remãserit debet dare pauperibus: ac sic ⁊ ipse q: nihil sibi retinet/oĩa sua dispgit et dat pauperibus: iustitia ei⁹ manet in seculũ seculi. Et hec est sapiens illa stultitia quã de sycomoro publicanus q̃si fructũ vite legerat: rapta vz reddere/ppria relinquere/visibilia cõtẽnere p inuisibilib⁹: etiã mori desiderare/seipsum abnegare: ⁊ ei⁹ q̃ necdũ videat dñi vestigia sequi cõcupiscere.

Tex.

¶ Ait Jesus ad eũ. Quia hodie sal⁹ domui huic fctã est: eo q ⁊ ipse fili⁹ sit Abrae. Filius Abrae dicit Zache⁹: non q: de ei⁹ stirpe generat⁹/sed q: ei⁹ fidẽ est imitat⁹.

Abrae filius quis dicatur.

Ut sicut Abrahã terrã/cognationẽ/domũq; paternã ob spem future hereditatis dño iubẽte deseruit: ita ⁊ ille q̃ thesaurum in celis acq̃reret/bona sua pauperib⁹ partienda reliquit. Et pulchre dicit/⁊ ipse: vt nõ solũ eos q̃ iuste perseuerant sed ⁊ eos q̃ ab iniustitia resipiscunt/ad filios pmissionis pertinere declaret. Aliter. Sal⁹ q̃ olim iudeorũ domũ implebat/hodie populo nationũ illuxit: ⁊ q ⁊ ipse populus fili⁹ sit Abrae credẽdo in eũ: de quo dicit apostol⁹.

Gal. iij.

Si aũt vos christi: ḡ Abrae semen estis.

Ro. iiij.

Et sicut alibi dicit/q ipse Abraã sit pr̃ circũcisionis: non his tantũ q̃ sunt ex circũcisione/sed ⁊ his q̃ sectant vestigia: q̃ est in pputio fidei patris nostri Abrae. Venit em̃ filius hois querere ⁊ saluum facere qđ perierat: hoc est qđ alibi dicit.

Mat. ix.

Non veni vocare iustos/sed peccatores. Pius sane magister: q̃ murmurantibus turbis sua mysteria non dedignat exponere: adeo scz peccatorũ penitẽtiã nõ esse respuendã: vt ipse dei filius ob hanc maxime querendã sit destinat⁹ ad terras. Qui vt pietatis sue nobis dispensationem inculcet/sepissime se filium hominis appellat/commendans solicite nobis quod factus est benigne pro nobis. Tu autem.

¶ Homiliarum de tempore finis.

¶ Regestum huius partis.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.
v.x.y.z.⁊. Omnes sunt terni.

Index homiliarum per ordinem alphabeti.

¶ Homiliarum et sermonũ sanctorum patrum: tam dominicalium: q̃ aliorum dierum per ordinem alphabeti annotatio.

A
Aduentus dominica prima. fo.ij.
Aduentus secunda dominica. fo.iij.
Aduentus tertia dominica. fo.iiij.
Aduentus quarta dominica. fo.ix.⁊.x.
Ascensionis festo. fo.lxxxvij.
Alcuinus de trinitate. fo.xcix.
Altaris dedicatione. fo.cxl.
C
Circumcisionis. fo.xxv.
Cinerum. fo.xxxix.
Cena domini. fo.lxix.
Cantate/dominica. fo.lxxxiij.
D
Dominica prima in aduentu. fo.ij.
Dominica secunda in aduentu. fo.iij.
Dominica tertia in aduentu. fo.iiij.
Dominica quarta in aduentu. fo.ix.⁊.x.
Dominica ante natale. fo.x.⁊.xj.
Dominica infra octa.natiuitatis. fo.xxiiij.
Dñica infra octa.epiphanie. fo.xxviij.
Dñica prima post epipha.dñi. fo.xxx.
Dñica secunda post epiphaniam. fo.xxxj.
Dominica tertia. fo.xxxij.
Dominica quarta. fo.xxxiiij.
Dominica quinta. fo.xxxv.
Dominica in septuagesima. fo.xxxvj.
Dominica in sexagesima. fo.xxxvij.
Dominica in quinquagesima. fo.xxxviij.
Dñica prima in quadragesima. fo.xlij.
Dñica secũda in quadragesima. fo.xlvij.
Dñica tertia in quadragesima. fo.lij.
Dñica in medio quadragesime. fo.lvij.
Dominica in passione. fo.lxiij.
Dominica iudica/que eadem est. fo.eo.
Dominica palmarum. fo.lxvj.
Dominica festo pasce. fo.lxxij.
Dñica i octaua pasce: vel quasi mõ. fo.lxxx.
Dominica/misericordia domini. fo.lxxxij.
Dominica tertia/iubilate. fo.lxxxij.
Dominica quarta/cantate. fo.lxxxiij.
Dominica quinta/vocem. fo.lxxxiiij.
Dominica post ascensionem. fo.lxxxviij.
Dominica prima post oct.pen. fo.cvij.
Dominica secũda post octa.pente. fo.cix.
Dominica tertia post octa.pente. fo.cx.
Dominica quarta post octa.pẽte. fo.cxij.
Dominica quinta post octa.pente. fo.cxiij.
Dominica sexta post octa.pẽte. fo.cxiiij.
Dñica septima post octa.pente. fo.cxiiij.
Dominica octaua post octa.pente. fo.cxv.
Dominica nona post octa.pente. fo.cxv.
Dominica decima post octa.pẽte. fo.cxvj.
Dñica vndecima post octa.pẽte. fo.cxvij.
Dñica.xij.post octa.pẽte. fo.cxviij.⁊.cxix.
Dñica decimatertia post oct.pẽte. fo.cxix.
Dñica decimaquarta post oct.pẽte. fo.cxxj.
Dñica decimaquinta post oct.pen. fo.cxxiij.
Dñica decimasexta post oct.pen. fo.cxxv.
Dñica decimaseptima post oc.pẽ. fo.cxxvj.
Dñica decima octaua post oct.pen. fo.cxxx.
Dñica decimanona post oct.pen. fo.cxxxj.
Dñica vigesima post octa.pente. fo.cxxxij.
Dñica vigesimaprĩa post oc.pen. fo.cxxxiiij.
Dñica vigesimasecũda post oc.pẽ. fo.cxxxv.
Dñica vigesimatertia post oc.pẽ. f.cxxxvij.
Dñica vigesimaq̃rta post oc.pẽ. fo.cxxxviij.
Dñica vigesimaquĩta post oc.pẽ. fo.cxxxix.
E
Epiphania domini. fo.xxvij.
Epiphanie octa. fo.xxviij.
Ecclesie dedicatione. fo.cxlij.
F
Feria.iiij.q̃tuor tẽporũ in aduẽ. fo.iiij.⁊.v.
Feria.vj.quatuor temporũ. fo.vj.
Feria.v.post cinerum. fo.xl.
Feria.vj.post cinerum. fo.xl.
Feria.ij.post inuocauit. fo.xlij.⁊.xliij.
Feria tertia post inuocauit. fo.xliij.
Feria.iiij.post inuocauit. fo.xliiij.
Feria.v.post inuocauit. fo.xlv.
Feria.vj.post inuocauit. fo.xlvj.
Feria.ij.post reminiscere. fo.xlviij.
Feria.iij.post reminiscere. fo.xlix.
Feria.iiij.post reminiscere. fo.xlix.
Feria.v.post reminiscere. fo.l.
Feria.vj.post reminiscere. fo.l.
Feria.ij.post oculi. fo.liij.
Feria.iij.post oculi. fo.liiij.
Feria.iiij.post oculi. fo.liiij.
Feria.v.post oculi. fo.lv.
Feria.vj.post oculi. fo.lv.
Feria.ij.post letare. fo.lviij.
Feria.iij.post letare. fo.lix.
Feria.iiij.post letare. fo.lx.
Feria.v.post letare. fo.lxj.
Feria.vj.post letare. fo.lxj.
Feria.ij.post dñicam passionis. fo.lxiiij.
Feria.iij.post dñicam passionis. fo.lxiiij.
Feria.iiij.post dñicã passionis. fo.lxv.
Feria.v.post dñicam passionis. fo.lxvj.
Feria.vj.post dñicam passionis. fo.lxvj.
Feria.ij.palmarũ. fo.lxvij.⁊.lxviij.
Feria.iij.palmarum. fo.lxviij.
Feria.iiij.palmarũ. fo.lxviij.⁊.lxix.
In cena domini. fo.lxix.
Parasceue. fo.lxx.
Feria.ij.pasce. fo.lxxiiij.
Feria.iij.pasce. fo.lxxiiij.⁊.lxxv.
Feria.iiij.pasce. fo.lxxvj.
Feria.v.pasce. fo.lxxvij.
Feria.vj.pasce. fo.lxxviij.
Feria.ij.pentecostes. fol.xcij.
Feria.iij.pentecostes. fo.xciij.
Ferio.iiij.pentecostes. fo.xciiij.
Feria.v.pentecostes. fo.xcv.
Feria.vj.pentecostes. fo.xcvj.
Feria.iiij.quatuor temporũ. fo.cxxviij.
Feria.vj.quatuor temporum. fo.cxxix.
I
Joannis apl'i ⁊ euangeliste. fo.xx.
Innocentum. fo.xxij.
Inuocauit. fo.xlij.
Judica. fo.lxiij.
Jubilate/dominica. fo.lxxxij.
In dedicatione ecclesie vel alta. fo.cxl.
In dedicatione altarium. fo.cxl.
In dedicatione ecclesie. fo.cxlij.
L
Litare. fo.lvij.
Letania minor. fo.lxxxvij.
M
Marie cõmemoratio. Extollẽs vocẽ. fo.liij.
Misericordia domini. fo.lxxxij.
N
Natiuitatis domini in nocte. fo.xij.
Natiuitatis dñi in die. fo.xiiij.
O
Octaua epiphanie. fo.xxix.
Oculi. fo.lij.
Octaua pasce. fo.lxxx.
Octaua pentecostes. fo.xcviij.
P
Palmarum. fo.lxvj.
Parasceues. fo.lxx.
Pasce festo. fo.lxxiij.
Pasce octaua. fo.lxxx.
Pentecostes festo. fo.xcj.
Q
Quatuor tẽporũ in aduẽ.fer.iiij. fol.iiij.⁊.v.
Quatuor tẽporũ in aduẽ.feria.vj. fo.vj.
Quatuor tẽporũ in aduẽ.sabbato. fo.vij.
Quatuor tpm pẽte.sabbo. fo.cxxix.⁊.cxxx.
R
Reminiscere. fo.xlvij.
S
Stephani protomartyris. fo.xvij.
Sabba.q̃tuor tẽporũ in aduen. fo.vij.
Sabbato post cinerum. fo.xlj.
Sabbato post inuocauit. fo.xlvj.⁊.xlvij.
Sabbato post reminiscere. fo.lj.
Sabbato post oculi. fo.lvj.
Sabbato post letare. fo.lxij.
Sabbato ante palmarum. fo.lxvj.
Sabbato in vigilia pasce. fo.lxxj.
Sabbato post pasce. fo.lxxix.
Sabbato post pente. fo.xcvij.
Sabbo q̃tuor tẽporũ pẽte. fo.cxxix.⁊.cxxx.
T
Trinitatis festo. fo.ciiij.⁊.cvj.
Thome festo. fo.lxxx.
V
Vigilia natiuitatis domini. fo.xj.
Vigilia epiphanie. fo.xxvij.
Vigilia palmarum. fo.lxvj.
Vigilia pasce. fo.lxxj.
Vocem/dominica. fo.lxxxiiij.
Vigilia ascensionis. fo.lxxxvj.
Vigilia pentecostes. fo.lxxxix.

¶ Finis.

Homilie Preclarorũ

doctorũ in euangelia festiua: vna cum sermonibus exquisitissimis in sanctorũ pconia a solertissimo doctore Alchuino Diui Caroli magni Asecretis: eiusdẽ Imperatoris semper Augusti iussu in vnũ studiose aceruate volumen: nouissime adamussim recognite: insignibusq; sentẽtijs ⁊ sacre scripture testimonijs marginatim ⁊ innumerato illustrate.



¶ Homilie et sermones de Sanctis. In vigilia sancti Andree Apostoli.

Joannis primo.

¶ In illo tempore: Stabat Joannes et ex discipulis eius duo. Et respiciens Jesum ambulantē dicit: Ecce agnus dei. Et audierūt eum duo discipuli loquentē: et secuti sunt Jesum. Et reliqua.

¶ Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Tex.



Anta ac talis est diuine scripture sublimitas: vt nō solum verba que a sanctis vel ab ipso dño dicta referuntur sed etiā circūstantia rerum que simpliciter posita videtur/spiritalibus sit plena mysteriis. Ecce enim narrāte euāgelista fratres charissimi audiuimus. ¶ Quia stabat Joānes ⁊ ex discipulis eius duo: ⁊ respiciēs Jesus ambulantē dicit. Ecce agnus dei: statimq; cognouimus: immo iam notū ad memoriā reuocamus: quare Jesum precurso: suus agnum dei vocauerit/quia videlicet eum pre ceteris moralibus singulariter innocentem/hoc est ab omni peccato mūdum nouit: quia nos sanguine suo redēpturum: quia dona sui velleris sponte largiturū: ex quo vestē nobis nuptialē facere possimus: id est exempla viuēdi nobis relicturū preuidit: quibus in dilectione caleferi deberemus. Hoc est ergo testimoniū precursoris dñi: qđ sicut facile patet/fidelibus citū amoris intimi fomitē/audiētiū cordibus infundit. Sed nō est putādum: quia sine certi ratione mysterij hoc relaturus euāgelista premiserit: steriisse Joannē cū discipulis/Jesum vero ambulasse/⁊ illo vnq; ambulasse/vbi sequētibus se discipulis Joānis māsionē in qua habitaret ostēderet: ceteraq; huiusmodi que sequētia lectionis euāgelice cōmemorat si enucleatius discutiatur/inuenimus celestib⁹ redūdare mysterijs. ¶ Strabat em̄ Joānes ⁊ respexit Jesum: q; in magno iam culmine perfectionis animi gressum fixerat: vnde iure celsitudinē diuine maiestatis mereret⁹ intueri. Strabat: quia illā virtutū arcem conscēderat: a qua nullis tērationū posset impulsatibus deici. Strabāt cū illo et discipuli: quia magisteriū eius corde sequebantur immobili. Et respiciēs inquit Jesum ambulantem dicit, Ecce agnus dei. Ambulatio Jesu/dispēsationē incarnationis qua ad nos venire/ac nobis exēpla viuēdi prebere dignatus est insinuat: sicut māsio eius eternitatē diuinitatis/in qua semp est patri equalis aptissime designat Respiciēs ergo Jesum ambulantē Joannes dicit. Ecce agnus dei: quia videlicet eū inter homines cōuersantē: profectū q; illis vite celestis ⁊ factis demōstrantē et verbis: aperte pronūtiabat: q: nō ipse vr purabat: sed ille esset qui ad redēptionē generis humani a deo patre missus esset in mūdū: ille qui formā innocētie ⁊ patiētie in se credentibus esset daturus: de quo in carne vēturo precinēs prophera dicebat. Sicut ouis ad occisionē ducetur: et sicut agnus coram tondente se sine voce/sic obmutescet. Et iterū. Ipse autē vulneratus est propter peccata nostra: ⁊ livore eius sanati sumus. ¶ Et audierūt eū duo discipuli loquētē: ⁊ secuti sunt Jesum. Testimoniū perhibēte Joāne/quia Jesus esset agnus dei: secuti sunt illū duo discipuli: magis desiderantes ab ipso Jesu q̄ a precursore illius verbū gratie ꝓcipere: quo ⁊ ipsi merērētur in agnorū dei sorte cōparari. Bene autē duo discipuli sunt inuēti/qui dñm primi sequerent⁹: vt etiā mystice designarent/omnes qui illū perfecte sequerētur/gemina dilectiōe debere esse: hoc est ⁊ ciusdē sui redemptoris/⁊ fratrū simul amore flagrātes. ¶ Cōuersus aūt Jesus et videns eos sequētes se dicit eis. Quid queritis? Nō potuit ignorare dñs qđ sequētes se discipuli Joānis quererent sed in eo q̄ ad illos sequētes conuertit: q̄ ipse prior quid quererēt interrogat: qđ dat eis fiducia queq; vellēt rogādi manifeste innotuit/quātū bonis nostris studijs decleterur: q̄ libēter iter veritatis inchoātibus/ipse auriluz latarus occurrat. ¶ Qui dixerūt ei. Rabbi qđ dicitur interpretatū/magister: vbi habitas? Nolebāt trāsitorie magisterio veritatis perfrui: sed māsionē potius in qua habitaret inquirebāt: quatenꝰ ⁊ tūc liberius in secreto verbis illius imbuī: ⁊ exinde sepiꝰ eū possent visitare pleniꝰ instruēdi. Unde ⁊ ipse q: illos bene perētes/q̄rētes/pulsātes vidit: libēs eis secretariū sui reserauit arcani: eosq; introducēs veritatis euāgelice rudimēris/que desiderabāt illustrauit. Nā sequit. ¶ Dicit eis, Venite ⁊ videre. Statimq; subiūgitur. Venerūt ⁊ viderūt vbi maneret: ⁊ apud eū māserūt die illo. Qđ si altior: e sensu libet inspicere/quid nobis agendū infinuēt discipuli in eo/q̄ ad Jesum qđē ambulātē venerūt/sed locū cōtinuo vbi habitaret inq̄rebāt: admonēt vtiq; nos vt quoties incarnatiōis eius trāsitū ad mētē reducimus: solicito semper eū corde rogemus: vt habitationē nobis eterne sue māsionis que est apud patrē ostēdere dignet⁹: dicētes cū Moyse, Ostende nobis gl̄iam tuā. Quod aūt ipse discipulos venire ⁊ vbi maneret videre ꝓcepit: virtutū profecto studiū/quib⁹ ad eterna gaudia pueniamus subeūdū nobis ostēdit. Venire etem̄ post Jesum est: vt māsionē eius videre possimus: bonis operibus q̄ ipse premōstrauit insistere: bonūq; quotidianis profectibus ad celsitudinē diuine visionis attingere. ¶ Venerūt inquit ⁊ viderūt vbi maneret: ⁊ apud eū māserūt die illa: hora aurē erat quasi decima. Quia lex in decē ꝓceptis data est: soler in denario numero perfectio legis indicari. Bene ergo decima hora venerūt discipuli vt māsionē Jesu viderēt: q: nimiruz necesse est/vt q̄ deū videre desiderat: dei sc̄i mādatis humiliter subdat: quiq; luce diuine cōtēplationis postmodū frui appetit: prius adiuuāte dño decalogū p opera lucis/quasi decē horas diei sole illustrāte cōpleat. Et illi q̄ dē die illo manētes apud dñm/felicissima veritatis speculatione vesperā expectabāt. At vero omnes electi post operū bonorū perfectionē: post implera legis dei ꝓcepta perpetuū ⁊ nulli fini obnoxiū diē sunt cū illo acturi: quē videre desiderās prophera decantabat. Quia melior est dies vna in atrijs tuis super milia. ¶ Erat aūt Andreas frater Simonis Petri vnꝰ ex duobꝰ/qui audierāt a Joāne/⁊ secuti fuerāt eū: ⁊ inuenit primū fratrē suū Simonē/et dicit ei. Inuenimꝰ messiā/qđ est interpretatū christus: ⁊ addurit eū ad Jesum. Andreas dñm quē inuenit etiā fratri Simoni sequēdum euāgelizat: q: hoc est vere dñm inuenire/vera illius dilectione feruere: fraterne q̄ salutis curā gerere. Ille enim perfecte cōditoris sui ducatū sequitur: qui etiā ꝓximi quātū valet habere comitatū nititur. Inuenimus inquit messiā/quod est interpretatū christus. Messias idē est qđ christus. Sed Messias hebraeo sermone/christus dicit greco: latine autē vnctus interpretat. Unde et christus grece/latine vnctio dicitur. Christꝰ aūt/idest vnctꝰ appellat⁹ dñs: q: sicut Petrꝰ ait: vnxit eū deus spiritu sancto ⁊ virtute. Unde etiā Psalmista in eiꝰ laudē loquit. Unxit te deꝰ deꝰ tuus oleo letitie pre consortibus tuis. Cōsortes autē eius nos vocat/qui ad accipiēdā spūsscti gratiā in baptismo/etiā christmate visibili pungimur: ⁊ a christi noie christiani vocamur. Sz ille precōsortibꝰ vnctus est: cui sicut Joānes baptista testat. Nō ad mēsuraz dat deus spiritū: sed omnia dedit in manu eius. Nā de consortibꝰ eiusdē vnctionis dicit apostolus. Unicuiq; aūt nostrū data est gratia/sm̄ mēsuram donationis christi. Vocabātur vero christi: ⁊ sacerdotes et reges in lege: in figurā nimirū eiusdē regis ⁊ pōtificis magni dñi ac saluatoris: in cuius typo etiam materiali liniebantur oleo. Nō solum autem illi: sed et nostri ꝓpis

Tex.

Eruitur mysteriū ex ꝓbis.

Tex.

Tex.

Tex.

Altior sensus explicatur.

Exod. xxxiij.

Tex.

Christꝰ ⁊ messias idē significant.

Joan. iij

Epb. iiij

fideles/vt a christo christiani: ita etiā ab ipa sacri chrisma
tis vnctione: ⁊ ab ipsa spūssancti gratia qua consecrant̄/
christi recte nūcupantur/propheta teste/qui ait. Existi in
salutem populi tui: vt saluos facias christos tuos. Exijt
quippe in salutē populi sui: vt salu⁹ faciat christos suos:
qui propter nos homines: et propter nostrā salutē descē
dit de celis. Et incarnatus est: vt spirituali gratia perun
Tex. ctos ac sanatos/sui sancti nominis donaret esse partici-
pes. Sequitur. ¶ Intuitus autē eū Jesus/dixit. Tu es
Simon filius Joāna. Intuitus est Simonē Jesus: non
exterioꝛib⁹ solū oculis/sed ⁊ interioꝛi diuinitatis intuitu
Juxta illud beati Samuelis. Homo videt in facie: deus
autē intuet̄ coꝛ. Vidit coꝛdis eius simplicitatē: vidit ani-
mi sublimitatē/cuius merito cūcte esset preferēdus eccle
sie. Vidit q: vocāte Andrea/seruēti ad se amoꝛe peruola
uerit: ideoq; venientē moꝛ familiari affat̄ eloquio: tu es
inquiens Simon filius Joāna. Nec magnū est dño vo-
cabulū cuiuslibet hominis vel patris eius dicere: q̄ om-
niū sanctoꝛū noīa scripta tenet in celo: sed positurus di-
Simon scipulo nomē: meriti sublimioꝛis ditatur⁹ vocabulo: quo
bariona totius ecclesie presuli cōgrueret: primo voluit ostendere
hoc est fi quia qd a parētibus acceperat nomē: etiā ipsum signifi-
li⁹ Joā- catione virtutis nō careret. Simon ergo obediēs Joan
na. na dicitur dñi gratia. Tu es Simon filius Joāna: tu es
obediens filius gratie dei. Et merito ille obediētis noīe
censetur: qui ⁊ prius inuitāte Andrea/moꝛ dñm videre
curauit: ⁊ postmodū cū ipse dñs eū ad discipulatū voca-
ret: statim cū eodē Andrea quē pariter vocauit/relictis
retibus quoꝛū vsu viuebat: eū sequi nō distulit. Unde et
Andree quoq; nomē/verā mētis eius imaginē prefert.
Andreas nāq; grece/latine dicitur virilis. Et illi libēter
dñm vel ad predicationē Joānis: vel ad ipsius dñi iussio
nē sequēdo: ad eoꝛū se soꝛtē pertinere docent: qui tēpoꝛa-
lia que possidēt/foꝛtiter eternoꝛum amoꝛe cōtēnūt. Qui
Ps. xxvi credētes videre bona dñi in terra viuētiū/donec hec pci
piant expectare dñm cū Psalmista et viriliter agere: ac
coꝛ suū cōfoꝛtare cōtēdūt. Quod aūt Simon filius fuit
Joāna/idest gratie dei/aperte demonstrat: quia quicq̄d
deuote obeditionis dño impēdit: q̄cq̄d merito obedien-
tie premij perēnis a dño recepit totū hoc nimirū preue-
niēte se gratia superne pietatis vt habere posset accepit.
Ecce audistis fratres charissimi: quare primus aposto-
loꝛū prius Simon dictus: quo mysterio filius sit Joāna:
restat pscrutari quid arcani cōtineat nomē quo eum de-
Tex. suo saluatoꝛ appellauit. ¶ Tu inquit vocaberis cephas
quod interpretatur Petrus. Neq; vero Petri vocabulo
quasi hebreo vel syro aliā interpretationē querere opoꝛ-
tet: sed pro certo nosse: quia idē grece et latine Petr⁹/qd
syriace cephas significat: ⁊ in vtraq; lingua a petra deri
uatū est. Vocatur autē Petrus ob firmitatē fidei: vocat̄
Petrus ob inuincibile robur mētis: vocat̄ Petrus: quia
j. Coꝛ. x. illi solidissime Petre de qua apostolus ait. Petra autē
erat christus/vnica deuotione adhesit. Hinc est enim/q
eadē petra vc3 christus: cū interrogaret discipulos suos
Matt. quē eū dicerent esse/ac Petrus respōderet dicēs. Tu es
xvj. christus fili⁹ dei viui: cōtinuo purā eius cōfessionē iuxta
vtriusq; nominis significātiā/digna remuneratione do
nauit: sed et ipsa Petri appellatio quid in se sacramenti
gestaret aperuit. Primo nāq; ait de Simone: Beat⁹ es
Simon bariona: quia caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi:
sed pater meus qui in celis est. Ac deinde subiūxit de Pe
tro. Et ego dico tibi/quia tu es Petrus et super hāc pe-
trā edificabo ecclesiā meā. Tu es inquit Petrus/⁊ super
hāc petrā edificabo ecclesiā meā. Tu es Petrus et super
hāc petrā/a qua tu nomē accepisti: hoc est sup meipsum/
Petrus edificabo ecclesiā meā. Super hanc fidei perfectionem
vñ sit no quā tu ꝯfessus es/edificabo ecclesiā meā: a cui⁹ societate
minat⁹. cōfessionis quisq; deuiauerit: q̄uis sibi pugnā videatur
agere/ad edificiū ecclesie mee non pertinet. Petrus igi
tur a firma petra videlicet christo: quē ardenter amauit

nomen accepit. Christus etenim vocat̄ petra: quia inex-
pugnabile ad se confugiētibus presidiū tribuit: q̄m spe-
rātes in se ab antiqui hostis insidijs/munitos reddit et
tutos. Nec pretereūdū est/q ob hoc quoq; dñs petra vo
catur: quia spiritualiū nobis charismatum fluenta mini
strat: quia sacrosancta nos sui sanguinis cōmunione pu
rificat. Quod facilius intelligitur: ⁊ iucūdius foꝛte reti-
nebit̄/si ad memoꝛiā reuocet̄: que sit iuxta histoꝛiā petra j. Coꝛ. x.
de qua apl's mystice/quia christū significat exponit. Li- Exo. xvj
berat⁹ nāq; de egyptia seruitute populus: per mare ru-
brū venit in desertū: in quo per annos quadraginta do-
nec ad terrā repromissiōis veniret iter agebat. Qui quo
dā tpe fame ac siti fatigat⁹ in eremo/clamauit ad Moy
sen. At dñs oꝛāte Moyse sicut scriptū est. Pluit illis mā- Ibidem
na: ad mā ducandū panē celi dedit eis. Rursus quoq; p-
cepit Moysi/vt percuteret virga petrā. Quod dū face-
ret: exijt aqua et bibit populus. Unde dicitur in psalmo.
Qm̄ percussit petrā/et fluxerūt aque. Nos ergo fratres
charissimi/nos sumus populus dei: qui egyptie seruitu-
tis iugū per mare rubꝛū liberati euasimus: quia p aquā
baptismi remissionē peccatoꝝ que nos premebant acce-
pimus: nos qui inter erūnas vite presentis quasi in sicci
tate eremi: promissum nobis patrie celestis expectamus
ingressu3. In quo vc3 eremo siti periclitamur ⁊ fame spi
rituali deficimus: si nō redēptoꝛis nostri nos dona cōfir-
ment: si nō incarnationis eius sacramēta refouēt. Ipse
est enim māna que nos victu celesti/ne in huius seculi
itinere deficiamus recreat: ipsa petra que spūalibus nos
donis inebriat: que ligno crucis percussa/poculū nobis
vite suo de latere manauit. Unde dicit in euāgelio. Ego Joā. vj
sum panis vite. Qui venit ad me/nō esuriet: ⁊ qui credit
in me/nō sitiet vnq̄. Et cōgruēti satis figurarū oꝛdine/
primo populus per mare saluatus est/ac sic ad cibū mā-
ne/atq; ad petrā mystice pot⁹ peruenit: quia primū qui-
dē aqua nos regenerationis abluit: ac deinde ad partici
pationē sacri altaris/vbi redemptoꝛis nostri carni ac san
guini cōmunicemus transmittit. Hec de mysterio petre Ratio
spūalis (a qua ⁊ primus pastoꝛ ecc'ie nomē accepit: ⁊ in dat̄ pdi-
qua totius sancte ecclesie fabrica immobilis ⁊ incōcussa ctoꝝ.
persistit: ⁊ per quā ipsa ecclesia nascitur ⁊ nutrit̄) latius
exponēdo dicere libuit: quia solēt arctius multo ⁊ aliq̄n
dulcius inherere coꝛdib⁹ audientiū/ea que figurarum
antiquitate pmissa/sic demū noua spūaliter explanatio
ne dilucidantur: q̄ que sine vllis figurarum exēplis/sim
plici rātū narratione credenda vel agēda monētur. Cu-
remus aūt fratres charissimi: vt hui⁹ petre presidio sem-
per adherentes: nulla labentiū rerū cōtrarietate terre-
na: nulla blādiente serenitate/ad fidei firmitatē diuella
mur. Neglectis delicijs tempoꝛalibus/sola nos in presen
ti redēptoꝛis nostri dona celestia delectēt: sola inter erū-
nas seculi spes visionis illius cōsolet̄. Recolamus sedu-
li egregiū Dauid pphete ⁊ regis exēplū: qui cū in tantis
regni affluētijs ac diuitijs nullū anime sue solatiū poss3
inuenire: tādē ad superna desideria erecto mētis intuitu
memoꝛ fuit dei ⁊ delectatus est. Utq; ad eādē eius visio
nē peruenire mereamur: obstacula vitioꝝ que hanc im-
pedire solent/satagamus a nostro et coꝛpoꝛe ⁊ mēte ex-
cludere. Neq; enim ad eū nisi rectis operū gressibus per
uenitur: neq; facies eius mūda/nisi a mūdis coꝛde vide Mat. v.
tur. Beati aūt mūdo coꝛde: q̄m ipsi deū videbūt. Quod
ipse nobis prestare dignet̄/qui hoc promittere dignatur
Jesus christus deus et dñs noster: qui viuit et regnat cū
patre in vnitate spūssancti/per oīa secula seculoꝝ. Amē.

¶ In die sancti Andree. Mat. IIII.

¶ In illo tempoꝛe: Ambulās Jesus iuxta mare
Galilee: vidit duos fratres: Simonē qui vocat̄
Petrus: et Andreā fratrē eius mittentes rete in
mare. Et reliqua. Homilia beati Gregoꝛij pape.

Audistis fratres charissimi: q: ad vnius iussionis vocē Petr⁹ ⁊ Andreas relictis retib⁹/secuti sunt redēptoꝛē. Nulla vō adhuc eū facere miracula viderant: nihil ab eo de premio eterne retributionis audierāt: ⁊ tñ ad vnū dñi pceptū/hoc qd possidere videbāt obliti sunt. Quāta nos eius miracula videm⁹: quot flagellis affligimur: quātis minarū asperitatib⁹ deterremur: ⁊ tñ sequi vocantē contēnim⁹. In celo iam sedet/q̄ de cōuersione nos admonet Jam iugo fidei colla gentiū subdidit: iā mūdi gl'ia3 strauit: iā ruinis eius crebrescētibus districti iudicij sui diem propinquātē denūtiat: ⁊ tñ superba mēs nostra nō vult hoc spōte deserere/qd quotidie perdit inuita. Quid ergo fratres charissimi: quid in eius iudicio dicturi sumus qui ab amoꝛe presentis seculi/nec pceptis flectimur/nec verberib⁹ emēdamur? Sed foꝛtasse aliq̄s tacitis sibi cogitationib⁹ dicat. Ad vocē dñicā vterq; iste piscatoꝛ: quid aut quātū dimisit/qui pene nihil habuit? Sed in hac re fratres charissimi affectū debem⁹ pēsare potius q̄ cēsu3. Multū reliquit qui sibi nihil retinuit: multū reliq̄t qui quātūlibet parū totū deseruit. Certe nos ⁊ habita cum amoꝛe possidemus: ⁊ ea que minime habemus ex desiderio querim⁹. Multū ergo Petr⁹ ⁊ Andreas dimisit/qñ vterq; etiā desideria habēdi dereliq̄t. Multu3 dimisit: q̄ cū re possessa/etiā ꝯcupiscētijs renūtiauit. A sequētibus ergo tanta dimissa sunt/quāta a nō sequētibus cōcupi-
Doctrina cōsolatoꝛia. sci potuerūt. Nemo igit̄ etiā cū quosdā cōspicit multa reliq̄sse/apud semetipm dicat. Imitari mūdi huius cōtemptoꝛes volo: sed quod relinquā non habeo. Multum fratres relinquit3: si desiderijs terrenis renūtiatis. Exteriora em̄ nostra dño quālibet parua sufficiunt. Coꝛ nāq; et nō substantiā pensat: nec perpendit quātū in eius sacrificio: sed ex quāto proferatur. Nā si exterioꝛē substantiam perpendam⁹: ecce sancti negotiatoꝛes nostri perpetuam angeloꝛū vitam/datis retibus ⁊ naui mercati sunt. Estimationē q̄ppe precij non habet: sed tñ regnū dei tantum
Luc. xix. valet quātū habes. Ualuit nāq; Zacheo dimidiū substā-
Mar. xij tie: q̄ dimidiū aliud ad hoc iniuste qd abstulit: restituen-
Mat. x. dū in quadruplū reseruauit. Ualuit Petro ⁊ Andree dimissis retib⁹ et naui. Ualuit et vidue duobus minutis. Ualuit alteri calicē aque frigide. Regnū itaq; dei/vt diximus tanti valet quātum habes. Pēsate igitur fratres quid vilius cū emitur/quid carius cū possidet̄? Sed foꝛtasse ne calix aque frigide suppetit/qui indigenti pbeat̄ Etiā nobis securitatē tūc promittit sermo diuinus. Redēptoꝛe erem̄ nato/celi ciues ostensi sunt qui clamarēt.
Luc. ij. Gloꝛia in excelsis deo: et in terra pax hoibus bone volūtatis. Ante dei nāq; oculos nūq̄ est vacua manus a munere: si arca coꝛdis repleta est bona volūtate. Hinc etem̄ Psalmista dicit. In me sunt deus vota tua: que reddam laudationes tibi. Ac si aperte dicat. Et si exterius offerēda munera nō habeo: intra memetipsum tamē inuenio quod in ara tue laudis impono: q: qui nostra datione nō pasceris: oblatione coꝛdis meli⁹ placaris. Nihil vō offertur deo ditius bona volūtate. Uoluntas aūt bona est: sic aduersa alterius sicut nostra ptimescere: sic de prosperitate proximi/sicut de nostro profectu gratulari: aliena dāna nostra credere: aliena lucra nostra putare: amicū non propter mūdū/sed propter deū diligere: inimicū etiā tolerare amando: nulli qd pati non vis facere: nulli qd tibi iuste impendi desideras negare: necessitati proximi/non solū iuxta vires cōcurrere: sed prodesse etiam vltra vires velle. Quid ergo isto holocausto locupleti⁹: qñ per hoc qd deo immolat in ara coꝛdis/anima semetipsa3 mactat? Sed hoc bone volūtatis sacrificiū deo nūq̄ plene persoluitur/nisi mūdi huius cupiditas perfecte deserat̄. Nam quicq̄d in eo concupiscim⁹/hoc pculdubio pximis inuidem⁹. Videt̄ em̄ q: nobis hoc desit/qd alter assequitur. Et quia semp inuidia a bona volūtate discoꝛdat: moꝛ vt hec mētē ceperit/illa discedit. Vñ pdicatoꝛes scti vt possent proximos perfecte diligere/studuerūt in hoc seculo nihil amare/nil vnq̄ appetere: nil vel cū appetitu possidere. Quos bene intuens Esaias ait. Qui sunt isti q̄ vt nu- Esa. lx.
bes volant: et quasi colūbe ad fenestras suas? Vidit q̄ppe eos terrena despicere: mēte eos celestib⁹ ppinquare verbis pluere: miraculis coꝛuscare: ⁊ quos a terrenis cōtagijs sancta predicatio et sublimis vita suspēderat: hos volātes pariter et nubes appellat. Fenestre aūt nostre/ nostri sunt oculi: q: per ipsos anima pspicit/qd exterius cōcupiscit. Colūba vō simplex est animal: atq; a malitia fellis alienū. Quasi colūbe ergo ad fenestras suas sunt qui nihil in hoc mūdo concupiscūt: q̄ omnia simplr aspiciunt: ⁊ in his que vident/rapacitatis studio nō trahunt̄ At contra miluus/⁊ nō colūba ad fenestras suas est: qui ad ea q̄ oculis cōsiderat/rapine desiderio anhelat. Qui Moꝛale
ergo fratres charissimi beati Andree apostoli natalitia documē-
celebꝛamus/debem⁹ imitari qd colimus. Ostendat no- tum.
stre obsequiū deuotionis/immutate solēnitas mētis. Despiciam⁹ que terrena sunt: relictis tēpoꝛalib⁹ mercemur eterna. Si aūt necdū possum⁹ relinq̄re ppꝛia/saltē nō cōcupiscam⁹ aliena. Si necdū mens nr̄a accēdit̄ igne charitatis in ambitione sua habeat frenū timoꝛis: vt pfect⁹ sui passibus vegetata: dū ab alienoꝛū appetitu cōpescit̄/ quādoq; ad propꝛia contēnenda perducatur. Tu autē.

¶ De eodem festo: Ser. beati Augu.

Mirum quibusdam videtur charissimi/cū audiūt dñm dicentē. Veni- Mat. xj
te ad me omnes qui laboꝛatis et onerati estis/ et ego reficiā vos tollite iugū meū sup vos: ⁊ discite quia mitis sum et humilis coꝛde: ⁊ inuenietis requiē animabus vestris: iugū em̄ meū suaue est: ⁊ onus meū leue est Et cōsiderant eos q̄ iugū ipsum intrepida ceruice subierūt: et illā sarcinā mansuetissimis humeris acceperūt/tātis agitari ⁊ exerceri difficultatib⁹ huius seculi: vt non a laboꝛib⁹ ad quietē/sed a quiete ad laboꝛē vocati videan-
tur: cū et apl's dicat. Oēs qui volūt in christo pie viuere/ ij. Ti. iij.
persecutionē patient̄. Ait ergo aliq̄s. Quō iugū leue est et sarcina leuis? Quādoquidē iugū illud et sarcinā ferre nihil aliud est/q̄ pie viuere in christo? Et quō dr̄. Venite ad me oēs q̄ laboꝛatis ⁊ onerati estis/⁊ ego vos reficiā. Ac non potius dr̄. Venite q̄ vacatis/vt laboꝛetis. Nā ⁊ vacātes inuenit/quos cōduxit in vineā vt ferrent estū diei. Et sub illo iugo leui et sarcina leui/audiam⁹ apl'm dice-
re. In oībus cōmēdātes nosmetipsos tāq̄ dei ministros ij. Co. vj
in multa patiētia/in tribulationibus/in necessitatib⁹/in angustijs/in plagis/et ceter3. Et alio loco in eadē ep'la.
A iudeis quinq̄es quadragenas vna min⁹ accepi. Ter ij. Co. xj
virgis cesus sum: semel lapidatus sum: ter naufragiū feci: nocte ⁊ die in pfundo maris fui. Et cetera que numerari pericula possunt: sed tolerari nisi spūscto iuuāte non possunt. Oīa ergo illa q̄ cōmemoꝛauit grauia ⁊ aspera: frequētius ⁊ abūdantius sustinebat. Sed pfecto ade-
rat ei spūsctūs: q̄ in exterioꝛis hoīs coꝛruptiōe/interioꝛē ij. Co. iiij
renouaret de die in diē: ⁊ gustata requie spūali: in affluētia deliciarū dei: in spe future btitudinis oīa psentia deliniret aspera: ⁊ oīa grauia releuaret. Ecce q̄ suaue iugu3 Jugum
christi poꝛtabat/⁊ q̄ leuē sarcinā: vt oīa illa q̄ superi⁹ enu christi le-
merata dura ⁊ imania hoīs audit⁹ hoꝛrescit/leuē tribu- uissimū.
lationē diceret: intuens interioꝛib⁹ ⁊ fidelib⁹ oculis: quāto precio tēpoꝛaliū emēda esset futura vita. Nō pati eternos laboꝛes impioꝝ: ⁊ sine vlla solicitudine pfrui eterna felicitate iustoꝝ. Secari ⁊ vri se hoīes patiunt̄ vt doloꝛes nō eterni: sed aliquāto diuturnioꝛis vlceris/acrioꝛū doloꝛū pcio redimant̄. Pro lāguida ⁊ incerta vacatiōe breuis sine atq; vltime vite: imanissimis bellis miles atteritur: plurib⁹ foꝛtasse annis in laboꝛib⁹ inq̄etus q̄ in otio quieturus. Quib⁹ tēpestatib⁹ ⁊ pcellis: q̄ hoꝛribili et tremē-

de seuitie terre ⁊ maris imponūt se mercatores: vt diuitias vēnosas acquirāt: maiorib⁹ q̄ q̄b⁹ acq̄site sunt periculis ⁊ rēpestatibus plenas. Quos estus q̄ frigoris/a q̄pericula: ab aquis/a fossis a p̄cipitijs/a fluminibus/a feris perferūt venatores: quē labore esuriēdi ⁊ sitiendi: quātas vilissimi ⁊ sordidissimi cibi⁹ p̄ q⁹ angustias/vt bestiā capiant. Et interdū nec ipsius bestie carne ꝓpter quam hec tāta sustinent epulis saturant: q̄ q̄ ⁊ si aper ceruusq̄ capiatur: magis sit suauevenātis aio q: captus est q̄ comedēris palato qui coctus est. Quantis cruciatib⁹ ꝓpter quotidianarū plagarū renera puerorū etas subdit: quātis etiā in scholis vigiliarū ⁊ abstinētie molestijs exercemur: nō ꝓpter discendā sapiēriā/s ꝓpter opes honor: eq̄ vanitatis: vt numeros ⁊ fras ⁊ disertas fallacias eloq̄ discant? Sed in his oibus q̄ hec nō amāt/eadē grauia patiūt. Qui ꝝo amāt: eadē q̄dem/s nō grauia pati videntur. Omnia em̄ seua ⁊ immania: p̄ ꝓfusus facilia ⁊ ꝓpe nulla efficit amor. Quāto ergo certi⁹ ⁊ facilius ad verā beatitudinē charitas facit: qđ ad miseriā quātū potuit cupiditas fecit. Qui facile tolerat q̄libet aduersitas tpalis/vt eterna pena vitet/eterna reqes cōparet. Nō immerito ille vas electionis cū ingēti letitia dixit. Non sunt condigne passiones huius tpis ad futurā gl̄iam q̄ reuelabit in nobis. Ecce vnde iugū illud suaue est ⁊ sarcina leuis. Et si angusta est via paucis eligentib⁹/facilis tñ oibus diligentibus. Dicit ps. Propter vbā labioꝝ tuoꝝ/ego custodiui vias duras. Sed q̄ dure sunt laboratibus: eedē ipsis mitescunt amātib⁹. Propter qđ ita diuine pietatis dispensatione actū est: vt interior hō q̄ renouat de die i die/nō ad huc sub lege posit⁹: sed iā sub gr̄a eponerat⁹ sarcinis innumerabiliū obseruationū: qđ erat reuera graue iugū/sed dure ceruici cōuenienter imposit̄ū/facilitatē simplicis fidei ⁊ bone spei ⁊ sctē charitat⁹: q̄cq̄ molestiarū exterioꝝ hoīs foris sec⁹ intulisset: ille p̄inceps q̄ missus est foras interioꝝ gaudio leue fieret. Nihil ei tā facile est bonevolūtati: q̄ ipsa sibi. Et hec sufficit deo. Quātumlibet ergo seuiat iste mūdus: verissime angeli nato in carne dño clamauerūt. Gloria in excelsis deo: ⁊ in terra pax hoib⁹ bone voluntatis: q: q̄ natus erat/suaue iugū eius est ⁊ sarcina leuis: ⁊ sicut dicit apls. Fidelis de⁹ qui nos non finit tentari supra id quod possumus ferre: sed facit cum tētatione etiam exitum vt possimus sustinere. Amen.

Impotūt hominū laboꝝ aꝝ guitur.

Ro.viij.

Ps.xvj.

ij Cor. iij.

Eu.ij.

j.Cor.x.

In octaua sctī Andree. Mat. IIII.

In illo tempore: Ambulans Jesus iuxta mare Galilee: vidit duos fratres: Simonē qui vocatur Petrus: et Andream fratrem ei⁹: mittētes rete in mare. Et reliqua. Homi. lectionis eiusdē.

Unctis notissimus

est q̄ mare Galilee ꝓpter diuersa loca fibi adiacētia diuersis etiā appellationib⁹ nuncupatur. Hoc ergo mare siue stagnū: quia delectabiles aquas habebat ad bibēdū: ⁊ copia piscium redundabat: ideo multitudinē incolarum circa se continebat. Dō dominus idcirco frequēter trāsnauigabat sicut in euāgelio legim⁹: vt pplis circūiacentib⁹ miracula sua ostēderet: atq̄ verbo siue p̄dicationis eos ad viaꝝ salutis inuitaret. Secus hoc mare ergo redemptor nr̄ ambulās vidit duos fratres piscatores mittētes retia in mare. Sz meritō q̄ritur cur ad noui testamēti gr̄am in mundo p̄dicādā nō filij regū: nō scribe primo vocauit/sed piscatores eligūtur. Nimirū ideo: q: q̄ infirma sunt apud hoies fortia sunt apud deū. Piscatores em̄ vocauit ⁊ non nobiles: ne potētes seculi istius supbirēt ⁊ dicerēt: q: christ⁹ fidem suam nō nisi p̄ illos inducere mūdo potuerit. Illiterati ad p̄dicandū mittunt: vt materia supbiendi huius seculi sapientib⁹ amputet: dū vident euāgeliū nō ꝓ eloquentes: sz ꝓ simplices p̄dicatores vsq̄ ad fines terre dilatarī.

Euāgelica q̄stio soluitur.

Wine aūt ideo vocant: q: geminā dilectionē p̄dicaturi/geminū etiā testamētū mūdo erāt traditurī. Spūalit̄ ꝛo q̄ ambulās dñs sec⁹ mare Galilee/vidit Petrū ⁊ Andreā retia mittētes: significat/q̄ incarnat⁹ dei filius i mari isti⁹ mūdi/spūales piscatores vidit: quos ante mūdi cōstitutionē ad opus p̄dicatiōis apros esse p̄sciuit. ¶ Et ait illis. Venite post me ⁊ faciā vos fieri piscatores hoim. Tō grue piscatores piscīū/p̄mittunt eē futuri piscatores hoīminū: vt artē similitudine delectati/discipulatui saluatoris libēri⁹ colla submitterēt. ¶ At illi relictis retib⁹ secuti sunt eū. Fortitā dicat aliq̄s: q̄d vel quātū isti dimiserūt qui pene nihil habuerūt? Sz pensandū est q̄ multū reliq̄rūt: q̄ volūtatē habēdi deseruerūt. Omne dimiserūt: quia q̄ habebāt vel habere poterāt/aut cōpiscere dimiserunt. Si em̄ habuissent magnas diuitias: et latas possessiones isti⁹ seculi: oia p̄ christi amore reliquissent: sicut nauim ⁊ retia reliq̄rūt. Tāta em̄ ab apls dñm seq̄ntibus dimissa sunt: quāta a nō sequētib⁹ cōcupisci potuerūt. Affectē ergo illoꝝ magis pensand⁹ est q̄ substātia. Arguit sane ꝓphiri⁹ ⁊ iulian⁹ august⁹/atq̄ apostata: vel imperitia hīstorice mētis: vel stultitiā aplor q̄ ad primā iussionis vocē secuti sunt saluatorē: ⁊ am q̄ hoiem irrationabiliter vocantē: cū scriptū sit. Ne fīs facilis ad credēdū. Sed si dñs hmōi creaturas cōdidit: q̄ alias ad se attrahere ꝓualeant creaturas. Verbi gratia: sicut in magnete et succinis cernimus: q̄bus tanta vis inesse dinoscit atq̄ potētia: vt ferrū vl̄ stipulā ad se attrahāt/⁊ ibi cohērere faciāt multo magis ipse omniū creaturarū cōditor/ad se sequēdū attrahere poterat quos volebat. Ut em̄ beato Hieronymo referēte cōperit habet/tātus splēdor: ⁊ maiestas occulte diuinitatis in hūana facie christi relucebat: vt ex p̄mo suo aspectu ad se venientes facillime attraheret.

Tex.

Error ꝓphirij ac Juliani.

Tex.

¶ Et p̄cedēs inde vidit alios duos fratres: ⁊ ecce secuti sunt eū. Dos apl̄os vidit dñs quēadmodū ⁊ superiores/hoc est miserus est eoꝝ: videre em̄ illi⁹ miserari est. Vocauit illos/vocauit ⁊ istos. Illuminauit illos mente: illuminauit istos corde. Dimiserūt ⁊ isti oia sicut ⁊ illi. ¶ Secuti sunt dñm quēadmodū ⁊ superiores/hoc est miserus est eoꝝ: videre em̄ illi⁹ miserari est. Vocauit illos/vocauit ⁊ istos. Illuminauit illos mente: illuminauit istos corde. Dimiserūt ⁊ isti oia sicut ⁊ illi. ¶ Secuti sunt dñm quēadmodū ⁊ superiores/hoc est miserus est eoꝝ: videre em̄ illi⁹ miserari est. Vocauit illos/vocauit ⁊ istos. Illuminauit illos mente: illuminauit istos corde. Dimiserūt ⁊ isti oia fic

randum dominū meritis virginis tenebaꝫ:ꝛ exibat inde dei seruus qui seruus diaboli intus fuerat ingressus:ꝛ toti facti sunt christi cultores:quos diabolus virginis se putauerat inuenisse corruptores. Remansit igitur iuuenis qui auctor huius extiterat probationis:q̄ se putabat defensorem virginis superare. Hic dū splēdori celesti nō cessit dans honorē:vitā quam habere videbaꝫ amisit:ꝛ mortem quā querebat inuenit. Ridētib⁹ lachryme succedūt ꝛ insultantib⁹ finē lamētationes imponūt. Attendit virgo lugentē iudicem:ꝛ quē minantem ante cōtempserat nūc deprecantē exaudit. Ilico igitur vt cepit orare, ꝓ mortuo et a mortuis excitat saluū q̄ morti fuerat deputatus ꝛ ad gaudiū euocat/qui fuerat precipitat⁹ ad luctū. Nā q̄ incestus fuerat mortu⁹/exurgit cast⁹:et fit predicator castimonie qui persecutor extiterat castitatis. Ad hec sacrilegi conturbanꝫ in tēplis:ꝛ christū hec mirabilia facientē cōtremiscunt. Excitant seditiones ignobiles vulgi vt ratio que suadebat finē/seditionū clamoribus pulsa locum in mentib⁹ hominū inuenire non posset. Pater vero suscitato filio tristis abscessit:ꝛ vt legiꝫ turbis furentibus vicariū dereliquit. Virgineo itaq̄ corpori stridētes preparātur flāme:sed corpus qḋ incēdia libidinū superauerat. refrigeriū in medijs flāmis inuenit. Et q̄ ad hoc focos ingressa fuerat vt arderet:cepit ꝑ sanctā virginitatē algere vt disceret virginitas sibi flāmas et incēdia penit⁹ dnari nō posse. Nec illos perijsse estimes quos ꝓ noīe christi cōsumpsit incēdiū. Nāq̄ cū legis Heliā ignibus raptum:et tres pueros in medijs flāmis nulla ratione consumptos aut dū Laurētiū in craticula assatū recolis:atq̄ Agnetē sicut re clā flāmarum globos euasisse cognoscis nullū in his suspiceris varietatē fidei tunc fuisse. Una etem fides sanctos dei in passione exercuit:ꝛ diuerso genere gloriaꝝ reddidit vtrosq̄ victores. Nā q̄ cōsumptus est/martyr exultat:ꝛ q̄ euasit/victor exultat. Et Esaias sect⁹ martyrem se fecit:ꝛ Daniel leonū rabiē/morsusq̄ cōtēnēs:probatissimū dei cōfessorē expssit. Quo facto vtrosq̄ christ⁹ diaboli ostēdit esse victores. Un⁹ em̄ moriꝫ ꝛ triūphat/ali⁹ euadit ꝛ regnat. Ueni iā virgo ad thalamū quem q̄sisti:ꝛ pro amore spōsi gladiū percussoris admitte:vt spōsam te virginitas inmaculata cōprobet christi:et martyriē cōfessio ꝓbata consignet. Felix caterua virginum:q̄bus studiū est tue sequi cōfessionis vestigia. Habebūt em̄ tecū coronaꝫ in celo:q̄ tecū superauerūt inimicū in mūdo. Nā sicut tibi vestigia Marie ꝓsequēti participatio eterne remunerationis apparuit:ita eis te imitātibus eterna credim⁹ gaudia nō negāda. Itaq̄ o splēdida christo/et pulchra dei filio:ꝛ oīb⁹ angelis ꝛ archāgelis grata:vt nr̄i meminisse digneris/q̄bus possumus p̄cibus exoram⁹:vt nobis ille tribuat peccatorū indulgentiā:qui tibi tuorū omniū laborū tradidit palmam:qui regnat cum patre ꝛc.

Laus eximia virginitatis.

Dan. xiij

¶ In conuersione sancti Pauli: Sermo beati Augustini.

Hodie dilectissimi nobis lectio de actib⁹ apostolorum hec ꝓnuntiat vbi apostolus Paulus ex ꝑsecutore christianorum annuntiator factus est christi. Prostrauit em̄ eum christus:percutiens ꝛ sanans:occidēs ꝛ viuificans. Occisus est agnus a lupis:christus a iudeis/sed faciēs agnos de lupis. Ita em̄ ꝛ in preclara prophetia:cū Iacob patriarcha benediceret filijs suis/presentia tangēs/futura ꝓspiciens:predictū erat qḋ in Paulo contigit. Erat autem Paulus sicut ipse testaꝫ de tribu Beniamin. Cū aūt Iacob benedicēs filios suos/venisset ad benedicendū Beniamin/ait de illo. Beniamin lup⁹ rapax. Quid ergo? Lupus rapax semꝑ est? Absit. Sꝫ q̄d? Mane rapiet predā ad vesperā diuidet escas. Hoc in apostolo Paulo impletum est:q: ꝛ de illo dictū erat. Iam si placet audiamus illum mane predam rapientem/ad vesperā escas diuidentem. Mane ꝛ vespere positū est pro eo/ac si diceret. Prius rapiet:ꝛ postea diuidet escas. Quid rapiet? Predaꝫ. Et q̄d diuidet? Escas. Attēdite raptorē. Saul⁹ inq̄t acceptis epistolis a principib⁹ sacerdotuꝫ ibat. Et quo ibat? Scilicet vbicūq̄ inueniret christicolas/ad sacerdotes attraheret ꝛ adduceret vtiq̄ puniēdos. Ibat inq̄t. Et quo ibat? Spirās ꝛ anhelans cedes/hoc est mane rapiēs. Nā ꝛ q̄n lapidatus est beat⁹ Stephan⁹ prim⁹ martyr ꝓ noīe christi:ex eis vn⁹ erat ꝛ Saul⁹:sic aderat lapidātib⁹ vt nō ei sufficeret si tātū suis manibus lapidaret. Ut em̄ esset in omniū lapidantium manibus:ipse oīm vestimenta seruauit magis seuiens oēs adiuuādo q̄ suis manib⁹ lapidādo. Audiuimus mane rapiet predā:videam⁹ qualiter ad vesperam diuidit escas. Uoce christi de celo ꝓstrat⁹ ꝛ accipiēs desuper interdictū iam seuiendi:cecidit in faciem suam Saul⁹ prosternēdus/Paul⁹ postea erigēdus/prius ꝑcutiēdus/postea sanād⁹. Nō em̄ i illo postea christ⁹ viueret nisi occideret in eo q̄ prius male an vixisset. Quid ergo ꝓstrat⁹ audiuit? Saule Saule q̄d me ꝑseq̄ris? Durū est tibi contra stimulū calcitrare. Quis erat q̄ loq̄batur? Christus. Unde loquebatur? De celo. Ubi loquebaꝫ? In terra. Et cui loquebaꝫ? Saulo. Quid loquebaꝫ? Quia me ꝑsequeris ait. Quis eū tangebat? Aliq̄s. Ut ostenderet se in celo pati quod mēbra patiebantur in terra ait. Quid me persequeris? Ille caput:ꝛ nos mēbra. Quicq̄d mēbra patiūtur/caput pro mēbris clamat. Si tibi aliq̄s forte pedē calcaret aut manū/siue latus foderet:caput pro mēbris clamaret/calcas me. Et Saul⁹ ad dn̄m. Quis es dn̄e? Et vox desuper. Ego sum Iesus Nazaren⁹ quem tu ꝑseq̄ris. Mēbris adhuc in terra positis/caput in celo clamat. Et nō dicebat:quid ꝑseq̄ris fideles meos/sed quid me persequeris? Et ille. Quid iubes me facere? Iā parat se ad obediendū q̄ prius seuiebat ad persequendū. Iam formatur ex ꝑsecutore predicator:ex lupo ouis/ex hoste miles. Audiat quid facere debeat cec⁹ sane fact⁹:vt interiori luce fulgeret cor eius. Exterior lux ad tēpus subtracta est persecutori:vt redderet interior predicatori. Eo tn̄ tēpore quo cetera non videbat:christum videbat. Ita ꝛ ip̄a eius cecitas informabat suo mysterio fidem credentium q̄ qui credit in christo ipsum intueri debet. Cetera creatura vilescat:vt creator in corde dulcescat. Videamus ergo Adductus est ad Ananiam:ꝛ Ananias interpretaꝫ ouis. Ecce lupus rapax adducitur ad ouem sequendam/non rapiendam. Sed ne repente ouis expauesceret lupū:ipse pastor de celo qui omnia hec faciebat nuntiauit lupū venturum oui/sed non seuiturum:et tam immanis fama lupum illum precesserat:vt non posset ouis audito nomine eius non perturbari. Nam cum dominus Iesus eidem Ananie nuntiasset iam venisse Saulum vt crederet ad eum Ananias ire se debere:ait Ananias. Domine audiui de viro hoc q̄ multa mala in sanctis tuis operatus est in Hierusalem. Et nunc literas accepit a principibus sacerdotum:vt vbicūq̄ inueniret tui nominis sectatores pertrahat. Dominus autem ad illum. Sine/ego ostendam illi quāta illum oporteat pati pro nomine meo. Magna res geritur. Lupo seuitia interdicitur/lupus ad ouem captiuus ducitur. Tanta autem erat fama lupi raptoris:vt eius nomine audito/timeret ouis etiam sub manu pastoris. Confortatur ne iam putet seuientem:ne timeat timentem. Ab agno pro ouibus mortuo/fit ouis secura de lupo. Ergo inquit illi ostendam:que illum oporteat pati ꝓ nomine meo. Ubi terror? Ubi Saulus? Qui faciebat cōtra christi nomen:iam patitur pro christi nomine. O seuitia o misericordia. Uides illum parare ferrum:secaturus est non perempturus:curaturus/non occisurus. Christus dicebat. Ego ostendam illi quanta oporteat eum pati pro nomine meo. Sed quomodo in fine patitur omnia pro nomine eius/suimetipsius verbis audite. Non sunt condigne passiones huius temporis/ad superuenturam gloriā q̄ reuelabiꝫ in nobis. Ac si dicat. Seuiat mundus/fremat mūdus/cōcrepet mūd⁹ linguis/coruscet armis:quicq̄d pōt faciat:ad id qḋ ꝑcepturi sum⁹ nulla quātitate coeq̄ri pōt. Magna sunt q̄ expectabat:idcirco pro his acq̄rēdis/cūcta pati equanimiter tolerabat. Nam et quisq̄ operari⁹ deficeret in via/nisi attēderet q̄d accepturus esset i patria. Ista cogitātes nō desperem⁹ fratres:q: ꝛ si peccatores sum⁹/magnū medicū habem⁹. Ipm audite. Nō veni inq̄t vocare iustos/sed pctōres ad penitentiā. Hoc ipse ap̄ls cōmemorat in epistolis suis. Dicit em̄ ad hoc sibi oīm peccatorū suorū veniā datā:vt nemo despiceret de se q̄ fuerit magnis peccatꝭ inuolut⁹/ꝛ multis sceleribus irretit⁹:q̄si nō sit veniā acceptur⁹ si cōuersus fuerit ad eū:q̄ pendens in cruce pro persecutorib⁹ orauit dicēs. Pater ignosce illis:q: nesciūt quid faciūt. Gratia em̄ dei efficimur salui a peccatis nostris in q̄bus egrotam⁹/largiente ipso domino nostro:qui viuit ꝛ regnat ꝛc.

Phil. iij. Ge. xlix. Actu. ix. Act. vij. Act. ix. Vox christi pijssima. Act. ix. Saulus lupo cōparatur. Mat. ix. i. Tim. i. Lu. xxiij

¶ De eodem festo. Matthei. XIX.

¶ In illo tēpore: Respōdens Simon Petrus dixit ad Iesum. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis. Et reliq̄.

Homilia beati Hieronymi.

Hunc respondens Simon Petrus dixit. ¶ Ecce nos reliquim⁹ oīa ꝛ secuti sum⁹ te:q̄d ergo erit nobis? Grandis fiducia. Petrus piscator erat:diues non fuerat:cibos manu et arte querebat:et tamen loquiꝫ confidenter/reliquimus oīa. Omnia relinquit qui voluntatē habendi deseruit. Et em̄ q: nō sufficit tantū relinquere/iungit qḋ perfectū est:ꝛ secuti sumus te. Fecim⁹ quod iussisti. Quid ergo dabis nobis p̄mij? ¶ Iesus autē dixit eis. Amē dico vobis:q̄ vos qui secuti estis me:in regeneratiōe cū sederit filius hois in sede maiestatis sue:sedebitꝭ ꝛ vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel. Non dixit qui reliq̄stis oīa:hoc em̄ ꝛ Socrates fecit philosoph⁹:et multi alij qui diuitias contēpserūt/sed qui secuti estis me:qḋ ꝓpriū apostolorū est/atq̄ credentiū. In regeneratione cum sederit filius hois in sede maiestatis sue:q̄n ex mortuis de corruptiōe resurgēt incorrupti. Sedebitis ꝛ vos in solijs iudicantiū/cōdēnātes duodecim tribus Israel:q: vobis crederibus/illi credere noluerūt. ¶ Et oīs q̄ reliq̄rit domū vel fratres/aut sorores/aut patrē/aut matrē/aut vxores/aut filios/aut agros ꝓpter nomē meū/cētuplū accipiet/ꝛ vitā eternā possidebit. Multi aūt erūt p̄mi nouissimi/ꝛ nouissimi primi. Loc⁹ iste cū illa sn̄ia cōgruit:i qua saluator loq̄tur. Nō veni pacē mittere/sꝫ gladiū. Ueni em̄ hoīem separare a p̄re suo:ꝛ matrē a filia:ꝛ nurū a socru:ꝛ inimici hois domestici ei⁹. Qui ḡ ꝓpter fidē christi ꝛ predicationē euangelij/oēs affect⁹ cōtēpserint/atq̄ diuitias ꝛ seculi voluptates:illi cētuplū accipiēt/et vitā eternam possidebūt. Ex occasione hui⁹ sententie:quidā introducūt mille annos post resurrectionē/dicētes:nobis tūc centuplum oīm rerū q̄s dimisim⁹/ꝛ vitā esse reddendā:non intelligētes/q̄ si in ceteris digna sit repromissio:in vxorib⁹ appareat turpitudo:vt is q̄ vnā pro dn̄o dimiserit/centū recipiat in futuro. Sēsus ergo iste est. Qui carnalia ꝓ saluatore dimiserit/sp̄ualia recipiet:q̄ cōparatione et merito sui ita erūt:q̄si paruo numero cētenari⁹ numer⁹ cōparetur. Un̄ dicit ꝛ ap̄ls:q̄ vnā tātū domū/ꝛ vnius ꝓuincie paruos agros dimiserat. Quasi nihil habētes ꝛ oia possidentes. ¶ Amē inq̄t dico vobis:q̄ vos q̄ secuti estis me in regeneratione cum sederit fili⁹ hois in sede maiestatis sue:sedebitis ꝛ vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribus Israel. Hic discim⁹ cū suis discipulis iudicaturū Iesum. Un̄ ꝛ alibi iudeis dixit. Si ego in Beelzebub eijcio demonia:filij vestri in q̄ eijciunt? Ideo ipsi iudices vestri erūt. Nec q̄m sup duodecim sedes sessuros esse ait/duodecim solos homies cū illo iudicaturos putare debemus. Duodenario q̄ppe numero vniuersa significata est iudicantiū multitudo/ꝓpter duas partes numeri septenarij:q̄ significaꝫ plerūq̄ vniuersitas. Que due partes. i. tria ꝛ q̄ttuor:altera per alterā multiplicate:duodecim faciunt. Nā ꝛ q̄ttuor ter/ꝛ tria quater duodecim sunt:et si q̄ alia hui⁹ duodenarij numeri q̄ ad hoc valeat rō reperiꝫ. Alioquin q̄m i locū Iude traditoris ap̄lm Matthiā legimus ordinatū/ap̄ls Paul⁹ q̄ plus oibus illis laborauit/vbi ad iudicandū sedeat nō habebit. Qui ꝑfecto cū alijs scris ad numerū iudicū se ꝑtinere demōstrat/cū dicit. Nescitis q: angelos iudicabim⁹. De ip̄is q̄ iudicādis:in hoc numero duodenario similis causa est. Nō em̄ q: dictū est iudicātes duodecim trib⁹ Israel:trib⁹ Leui q̄ tertiadecima est/ab eis iudicāda nō erit:aut illū solū populum/nō etiā gētes ceteras iudicabunt. Qḋ aūt ait. In regeneratione ꝓculdubio mortuoꝝ resurrectionē noīe voluit regenerationis intelligi. Sic em̄ caro nr̄a regnabiꝫ ꝑ incorruptionē:quēadmodū est aīa nr̄a regenerata per fidem.

Tex. Tex. Verba christi notāda. Tex. Mat. x. i. Cor. vi. Tex. Luce. xi. Mat. xij. Duodecim sedes quomodo intelligende. i. Co. xvi i. Cor. vi.

¶ In purificatione sancte Marie: Sermo beati Augustini.

Hodiernus dies fratres charissimi magnū nobis cōtulit gaudiū in q̄ christus infans in tēplo est presentatus. Exultent virgines/virgo peperit christū. Nihil in ea quod vouerūt putent exterminatū/mānsit virgo post partū. Exultēt vidue:infantē christū vidua Anna cognouit. Exultent coniugate:nasciturū christū dn̄m/Elizabeth nupta ꝓphetauit. Null⁹ grad⁹ ꝑtermissus est/de q̄ non haberet testimoniū salus oim. Nūq̄d em̄ sole virgines ad celorū regna perueniūt? Perueniūt ꝛ vidue. Magni meriti fuit illa vidua sancta Anna. A virginitate em̄ sua septē annis vixerat cum viro suo. Quo defuncto:vsq̄ ad senilē etatē ꝑuenerat senectute scā. Octoginta nāq̄ gerēs annos/infantiū expectabat saluatoris:vt paruum videret annosa/paruū cognosceret anicula:intrantē in mundū saluatorē videret itura. Et in masculino sexu tria ipsa genera commendata sunt. Ipse dn̄s christus natus puer est in tēplo presentat⁹/exultent pueri/cōtinētiā vouētes puero. Ipse vero integritatē pueritie cōsecrauit:q̄ sue matri fecūditatē attulit/virginitatē non abstulit. Symeon ille senex diu vixerat cui⁹ etas cōparata est Anne:ꝛ audierat respōsum q̄ non esset visur⁹ mortē/nisi prius videret christū dn̄i. Intelligite fratres quātū desideriū habebant antiq̄ sancti vidēdi christū. Sciebāt ip̄m esse venturū:ꝛ oēs q̄ pie viuebāt/dicebāt. O si hic me inueniat illa natiuitas. O si qḋ credo in scripturis dei videam oculis meis. Et vt noueritis quātū desideriū habebant sancti q̄ nouerant de scripturis virginē pariturā:sicut audistis cū Esaiam legereꝫ. Ecce virgo in vtero cōcipiet ꝛ pariet filiū ꝛ vocabiꝫ nomē eius Emanuel. Emanuel q̄d sit/euangeliū nobis aperuit dicēs. Qḋ interpretaꝫ nobiscū de⁹. Nō tibi ḡ sit incredibile q̄cūq̄ infidelis aīa:nō tibi videaꝫ impossibile:vt virgo pareret/ꝛ virgo pariens ꝑmaneret. Intellige natū deū:ꝛ nō miraberis virginis partū. Ut ḡ noueritis antiquos scrōs:ꝛ iustos desiderasse videre qḋ cōcessuꝫ est huic seni Symeoni:dn̄s nr̄ Iesus christ⁹ ad discipulos loquēs ait. Multi iusti ꝛ ꝓphete voluerūt videre q̄ vos videtis/ꝛ non viderūt:ꝛ audire q̄ vos auditis/et nō audierūt. Multū senex iste Symeon fuit:ad audiēdū serus:sed ad videndū matur⁹. Nō expectauit vt christum audiret loquētē:q̄m vidit īfantē. Et hoc illi tātū cōcessuꝫ erat iā decrepito:q̄si desiderāti ꝛ suspirāti/ꝛ dicēti q̄tidie in orōnibus suis. Q̄n veniet? Q̄n nasceꝫ? Putas videbo? Putas durabo? Putas me hic inueniat illa natiuitas? Putas isti oculi videbunt/per quem cordis oculi reuelabuntur? Dicebat ista in orationibus suis:et pro desi-

Luce. ij Luce. i. Luce. ij. Desiderium patrum expriminꝫ. mat. xiij.

Luce. ij. derio suo accepit respōsum: ꝙ nō gustaret mortē nisi pri⁹
videret christū dn̄i. Gestabat eū Maria mater ei⁹ infan
tem: vidit ille ⁊ agnouit. Ubi nouerat qđ agnouit? Int⁹
est reuelatus qui foris est natus: vidit ⁊ agnouit. Agno-
uit Symeon infantē iacentē: ⁊ occiderūt iudei iuuenem
miracula facientē. Cum ḡ cognouisset/accepit eum in vl
nas suas: hoc est/in brachia sua: ⁊ amplexus est eum: por-
Sap. viij. tabat a quo portabatur. Ipse est enī christus sapientia
dei: attingēs a fine vsq₃ ad finē fortiter: ⁊ disponēs omnia
suauiter. Quātus ibi erat: ⁊ ꝙ magnus/⁊ ꝙ paruus fue
rat fact⁹. Paruus fact⁹/paruos querebat. Quid est par-
uos querebat? Nō superbos ⁊ elatos/sed humiles et mi-
tes querebat. In presepe dignat⁹ est poni: vt esset pior₃
cibaria iumētorum. Accepit ḡ eum Symeon in brachia
Luce. ij. sua/⁊ dixit. Nunc dimittis dn̄e seruum tuum in pace. Di-
mittis in pace: q₂ video pacē. Quare ḡ dimittis in pace?
Quia viderūt oculi mei salutare tuū. Salutare dei/chri-
stus dn̄s. Annūtiate diē ex die/salutare ei⁹. Habetis ergo
pueri/puerū christū: sancti senes/senē Symeonē. Si autē
q̄ritis: vt de cōiugatis aliq̄s vir testimoniū dn̄o phibeat/
Christi exemplū pponit. Zachariā cōsiderate. Nemo ḡ querat aliud fratres mei
christiani: fideles: aut virgo/aut vidua aut cōiugata/aut
vir/aut cōtinens/aut vxorat⁹/quicq̄d plus esse quisq₃ vo
luerit: nō inueniet qđ ad christū ptineat. Sed nūq̄d sicut
nat⁹ est christ⁹ sic remāsit? Creuit: ad iuuētutē peruenit: sed
in senectutē nō declinauit. Crescat ergo fides tua: robur
inueniat: ad senectutē puerilis nesciat. Sic ptinebis ad
christū fil'ū dei in principio verbū: verbū apud deū: verbu₃
deū: sed verbū caro factum/vt habitaret in nobis. Maie-
stas ibi latebat vbi infirmitas apparebat. Symeon in ma
nus suas infirmitatē accepit/sed maiestatē int⁹ agnouit.
Nemo cōtēnat christū natū: ⁊ infantē in tēplo presentatū
si vult esse renat⁹. Ad illū ptinuit ppter nos nasci ad nos
ptineat in illo renasci/q̄ venit i hūc mūdū pctōres saluos
facere/de quo Joānes in euāgelio dicit. Hic est agn⁹ dei
Joan. j. hic est qui tollit peccata mūdi Jesus christus domin⁹ no
ster/qui viuit ⁊ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ De eodem festo. Luce. II.

¶ In illo tēpore: Postq̄ impleti sunt dies purgationis Marie sm̄ legem Moysi: tulerunt Jesum in Hierusalem vt sisterent eū domino: sicut scriptum est in lege domini: quia omne masculinum adaperiens vuluā: sanctum domino vocabitur. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede.

Solennitatē nobis ho
diernę celebritatis quam quadragesimo dn̄ice
natiuitatis die debitis veneramur officijs: ma-
xime eiusdem dn̄i saluatoris nr̄i/simul ⁊ intemerate vir-
ginis genitricis eius humilitate dedicatā/sacra euange-
lij lectio designat: exponēs eos qui legi nihil debebāt im
plendis se legalibus per oīa subdidisse decretis: sicut mo
Tex. do cum legeretur audiuim⁹. ¶ Postq̄ impleti sunt dies
purgationis ei⁹ videlicet matris illius/sm̄ legē Moysi:
tulerunt illum in Hierusalē/vt sisterent eū dn̄o sicut scri-
Exodi xxxiiij. ptum est in lege dn̄i. Quia omne masculinū adaperiens
vuluā/sanctum dn̄o vocabitur. Precepit nāq₃ lex vt mu-
Leui. xij lier que suscepto semine peperisset filiū/immunda esset
septē diebus: ⁊ in die octaua circūcideret infantulum no
menq₃ aptaret: deinde etiā alios triginta tres dies ab in-
gressu templi ac viri thoro abstineret/donec q̄dragesimo
natiuitatis die filiū cū hostijs ad tēplū dn̄i deferret: pmo
genitum autē oīs masculini sex⁹/sanctū dn̄o vocari: atq₃
ideo mūda queq₃ offerri deo: immunda autē mūdis muta-
ri vel occidi: ⁊ oē primogenitū quinq₃ siclis argēti debere
redimi. Si autē feminā peperisset mulier/immūda fieri ius
sa est q̄tuor decim diebus: et sexaginta sex alijs dieb⁹ a tē-
pli ingressu suspēdi: donec octogesimo natiuitatis die/q̄
dies purgationis ei⁹ vocabat/illo se suāq₃ sobolē hostijs
sanctificatura veniret: ac sic demū ad thorū viri/libera re-
dire deberet. Intueamur fratres charissimi diligēti⁹ ver
ba legis q̄ proposuimus: ⁊ videbimus apertissime q̄ bea
tissima dei genitrix ⁊ ppetua virgo Maria simul cū filio
quem genuit/ab omni fuerit legis subiectiōe liberrima.
Cū enī dicat lex: mulierē q̄ suscepto semine peperisset/im
mūdā decerni: et p lōga tpa simul cū prole quā genuisset
oblatis victimis debere mūdari: patet pfecto/q₂ illā que
sine virilis susceptiōe seminis virgo peperit: vna cū filio
q̄ nat⁹ est ei nequaq̄ immundā describat: neq₃ p hostias saluta
res doceat esse mundanda. Sed sicut dn̄s ac saluator no
ster qui diuinitatem legis dedit/apparens in hominē fie Gal. iiij.
ri voluit sub lege: vt eos qui sub lege erant/redimeret: vt
adoptionem filiorū reciperemus. Ita etiā beata genitrix
illi⁹ q̄ singulari priuilegio supra legē fuit: p ostendendo tn̄
humilitatis exēplo legalib⁹ subdi nō refugit institutis: iu
xta illud viri sapiētis. Quāto magn⁹ es/humilia te in oi- Eccl. iij.
bus. Et vt daret (inq̄t) hostiā sm̄ qđ dictū est in lege dn̄i/ Leui. xij
par turturū ⁊ duos pullos colūbarū. Hostia hec paupe-
rū erat. Precepit q̄ppe dn̄s in lege: vt q̄ posset/agnū p filio
vel filia simul ⁊ turturē siue colūbā offerret: q̄ vero nō suf
ficeret ad offerendū agnū/duos iā turtures vel duos co- Christi pauper oblatio.
lumbe pullos offerret. Ergo dn̄s noster p oīa memor sa-
lutis: nō solū hō fieri cū de⁹ esset/sed etiā cum diues esset
pauper fieri dignat⁹ est pro nobis: vt nos sua paupertate ⁊
hūanitate diuitiarū ⁊ diuinitatis sue donaret esse partici
pes. Sed libet paulisper intueri/cur he maxime volucres
in hostiā dn̄i iubent offerri: nā ⁊ Abraā patriarcha tanto
ante legē tpe/has in holocaustū dn̄i legit obtulisse: et in
plerisq₃ legis cerimonijs/q̄ mūdandus esset p has iube-
batur mundari. Colūba ḡ simplicitatē/turtur indicat ca
stitatē: q₂ ⁊ columba simplicitatis ⁊ castitatis amator est
turtur: ita vt si cōiugem casu pdiderit/nō aliā q̄rere curet
Ūn̄ et i laudib⁹ ecclie loquit dn̄s. Pulchre sunt gene tue Cant. j.
sicut turturis. Et iterū. Ecce tu pulchra es amica mea: ec Ibidem
ce tu pulchra oculi tui colūbarū. Genas quippe vt turtur
is h₃: q̄ ab oī ipudicitie peste/castū se custodit ⁊ immunem.
Oculos habet colūbarū: q̄ nulli nocere desiderās/etiam
inimicos simplici amore cōtuet. Sed vtraq₃ auis memora
ta: q₂ gemitū pro cantu edere solet/sanctorū in hoc seculo
designat ploratū: de q̄ dn̄s memorat dicēs. Amē amē dico Joā. xvj.
vobis: q₂ plorabitis ⁊ flebitis vos/mundus autē gaude-
bit: vos autē cōtristabimini/sed tristitia vr̄a vertet in gau-
dium. Et rursum. Beati lugētes: qm̄ ipsi cōsolabūtur. Me- Mat. v.
rito ergo turtur ⁊ colūba dn̄o offerunt in hostiā: q₂ nimi
rum simplex et pudica fideliū cōuersatio grata est illi sa-
crificiū iustitie: quia q̄ laborat in gemitu suo: q̄ lachrymis
stratū suū singulas p noctes abluit/acceptissimā prorsus Ps. vj.
deo victimā mactat. Cū vero vtraq₃ auis: ista ppter con-
suetudinē gemēdi psentes sctōrū luct⁹ designet: in hoc tn̄
differunt ꝙ iste turtur solinagus/colūba autē gregatim
gemere cōsueuit: et ob id iste secretas orationum lachry-
mas/illa publicos ecclie cōuētus insinuat. Sm̄ aūt puer
Jesus primo circūcidit/ac sic interpositis dieb⁹ Hieroso
lymā cū hostia defert: q₂ ⁊ ipe iā iuuenis/prius oīs carnis
corruptione₃ moriēdo aut resurgēdo calcauit/ac deinde
interpositis diebus cum ipa carne iam immortali: quam
pro nostra salute hostiam deo fecerat ad gaudia superne
ciuitatis ascēdit. Et vnusquisq₃ nostrum/prius aqua ba-
ptismi a peccatis omnibus quasi vera circūcisiōe purga
tur: ac sic proficiente gratia: noue lucis/ad altare sanctu₃
salutari hostia dominici corporis ⁊ sanguinis consecran-
dus ingreditur. Nam ⁊ ipsa singulariter simplex ⁊ casta
nostri saluatoris humanitas: que oblata est patri pro no
bis: non incongrue per immolationem columbe siue tur
turis potest figuraliter exprimi. Sed ⁊ omnis in fine mū
di ecclesia: primo communi resurrectione cunctam terre-
ne labem mortalitatis ⁊ corruptionis exuet: ac deinceps
in regnum celestis Hierusalem honorū victimis operum

domino cōmēdata trāsferetur. Quod autem Symeon
⁊ Anna prouecte videlicet etatis vir et femina/deuotis
confessionum officijs dominū (quem corpore paruū vi-
dent/sed magnū diuinitate intelligunt) excipiunt: illam
profecto populi iudeorum synagogā figurate denuntiāt
que longa incarnationis eius expectatione fatigata/prō
ptis illum mox vt aduenit: ⁊ piarum vlnis actionum ⁊ fi-
dei non ficte vocibus/exaltare ac magnificare studuit/
clamans ⁊ dicēs illi. Dirige me in veritate tua ⁊ doce me:
quia tu es deus saluator meus: ⁊ te sustinui tota die. Sed
⁊ hoc dicendum: q₂ merito vterq₃ sexus ei gratulabūdus
occurrerit: qui vtriusq₃ redēptor apparebat. Magno sa-
ne metu fratres charissimi audienda sunt verba: quibus
Luce. ij. idē Symeon de dn̄o pphetans/matrē eius alloquit. Ec
ce positus est hic in ruinā ⁊ resurrectionē multorū in Isrl'.
⁊ in signū cui cōtradicet. Et tuā ipsi⁹ aiam ptrāsibit gla-
dius: vt reuelētur ex multis cordibus cogitationes. Desi
j. Co. xv. derāter nāq₃ multi auditur: ꝙ positus dr̄ dn̄s in resurre-
ctionē multorū: q₂ sicut in Adā oēs moriūt: ita ⁊ in christo
Joā. xj. oēs viuificabuntur: q₂ ipse dicit. Ego sum resurrectio ⁊ vi
ta: q̄ credit in me/etiam si mortuus fuerit viuet. Et oīs q̄
viuit ⁊ credit in me: nō morietur in eternū. Sed nō min⁹
terribiliter sonat qđ premittitur. Ecce posit⁹ est hic in rui
nā. Infelix nāq₃ est q̄ agnita resurrectionis gloria deteri⁹
cadit: q̄ visa luce veritatis grauioribus peccatorū nebulis
obcecatur. Unde curādū est nobis summopere: vt recta
que cognouim⁹ operādo semp exercere meminerim⁹: ne
j. Pe. ij. de nobis dicat illud apli Petri. Quia melius erat eis viā
veritatis nō agnoscere: q̄ post agnitionē retrorsu₃ reuer-
Tex. ti ab eo qđ traditū est illis: hoc est sancto mandato. ¶ Et
in signū inquit cui contradicet. Signo dn̄ice crucis/sepe
multi iudeorū exterius: multi cōtradicere gētilium: multi
qđ est grauius falsi fratres/hoc interius professionis supfi
cie sequūtur: sed veritate praue actionis nimiū psequunt
Tex. dicentes se nosse deum: factis aūt negantes. ¶ Et tuam
ipsius aiam ptransibit gladius. Gladium appellat dn̄ice
Gladi⁹ Marie exponit. passiōis effectū ⁊ mortis in cruce: q̄ Marie aiam ptrans-
iuit: q₂ non sine acerbo dolore potuit crucifixum morien-
tēq₃ videre: quē licet resurrecturū a morte quasi deū nul
latenus ambigebat: quasi sua tn̄ e carne procreatū mori
Tex. pauida dolebat. ¶ Ut reuelentur ex multis cordibus co-
gitationes. Ante incarnationē dn̄icam velate erant cogi
tationes multorū: nec late patebat quis eternoru₃ amore
flagraret: quis celicis bonis tēporalia mente pferret: sed
nato celi rege in terra cōfestim pi⁹ quisq₃ gaudebat. He-
Mat. ij. rodes aūt turbat⁹ est: et oīs Hierosolyma cū illo. Predi-
cante ⁊ miracula faciente: oēs turbe timebāt ⁊ glorifica-
bant deū Israel. Pharisei aūt ⁊ scribe dicta ac facta eius
salutaria/rapido ore carpebant. Passo in cruce: impij leti
tia stulta/pij tristitia iusta replebantur: sed resurgente a
mortuis/⁊ ascendente in celū: horū letitia merore: illorum
est mestitia gaudio mutata perenni. Sicq₃ iuxta prophe-
tiā beati Symeonis apparēte in carne dn̄o: reuelate sunt
ex multis cordibus cogitationes. Nō hec aūt dispariū re
uelatio cogitationū tūc solū facta in Judea: sed nūc etiā
apud nos credenda est actitari. Et nūc enī dn̄o apparen-
te: reuelantur ex multis cordib⁹ cogitationes: cū lecto vel
pdicato verbo salutis: alij audientiū libēter auscultāt. gau
dētes pficere actu que auditu didicerint: alij fastidiētes
que audiūt: nō hec agendo patrare/sed potius insultādo
nituntur contraire. Unde opus fratres: vt quoties verbu₃
doctrine celestis/aliq̄d cōtrariū a duris auditoribus pati
senserim⁹: imitemur tristitiā cordis eorū/q̄ passum in car
ne dei verbū/digno dolore cōpassiōis sustinebāt. Quoties
vero idem verbū in auditoriū fideliū mētes p dilectionē
resurgere: atq₃ ad gloriā cōditoris nostri p bona opera p
ficere viderim⁹: gaudeam⁹ cū eis q̄ christū resurrexisse a
mortuis: atq₃ ad celos ascēdere votis aspexere felicibus.
Sane qm̄ castas simplices ⁊ gemebūdas aues dn̄o offer
ri cognouimus: q̄bus nostra sobrietas/simplicitas/⁊ cō-
pūctio cordis/auctori nr̄o semp offerēda signat: oportet
intueri diligētius: quia nō frustra duo turtures aut duo
pulli colūbe: ⁊ vnus ex his pro pctō/alter in holocaustu₃
offerre deberi p̄cipitur. Duo sunt nāq₃ genera cōpūctio- Duo genera cōpūctiōis
nis: q̄bus semetipsos dn̄o fideles in ara cordis immolāt:
q₂ nimirū sicut ex patrū dictis accipimus/deū sitiens aīa
prius timore cōpungitur/postea amore. Prius enī sese in
lachrymis afficit: q₂ dum malorū suorū recolit: p his perpe-
ti supplicia eterna ptimescit: qđ est vnū turturē siue pul-
lū colūbe pro peccato offerre. At dum longa merorūs an
xietate fuerit fortitudo consumpta: quedam iā de psum-
ptione venie securitas nascitur: ⁊ in amorē celestiu₃ gau
diorū animus inflāmatur. Et qui pri⁹ flebat/ne duceret
ad suppliciū: postmodū flere amarissime icipit/q₂ differt
a regno: qđ est de altero turture siue pullo colūbe holo-
caustū facere. Holocaustū nāq₃ totū incensum dr̄. Et ho-
locaustū seipsē dn̄o facit: qui spretis oibus terrenis: solo
superne beatitudinis desiderio estuare solas hāc p luctū
ac lachrymas querere dulce h₃. Cōtemplatur etenī mēs
qui sint illi angelorū chori: que ipsa societas beatorū spiri-
tuū: que maiestatis eterne visionis dei: ⁊ amplius plāgit
q₂ a bonis perennibus deest: quā flebat prius cum mala
eterna metuebat. Utrāq₃ aūt nostre cōpunctionis grata-
ter hostiā accipe dignet: q₂ pro pctō lugētibus atq₃ affli-
ctis clemēter errata dimittit: ⁊ p ingressu vite celestis to
ta mentis intentione feruentes/eterne sue visionis luce
reficit/Jesus christus dn̄s noster: qui viuit ⁊c.

¶ In cathedra beati Petri.

Institutio festiuitatis
hodierne a senioris⁹ nostris cathedre nomen
accepit: ideo ꝙ prim⁹ aplorū Petr⁹ hodie epi-
scopatus cathedrā recepisse referat. Recte ergo ecclesie
per orbē sedis illius natalē colūt: quā apls pro carū salu-
te suscepit/dicente dn̄o. Tu es Petrus/⁊ sup hanc petra₃ Mat. xvj
edificabo ecclesiā meā. Sup hāc inquit petrā. i. sup dn̄m
saluatorē: qui fideli cōfessori suo participiū sui nois dona
uit. ¶ Et porte iferi nō pualebūt aduersus eā. Porte in- Tex.
feri: tormēta ⁊ blādimenta sunt psecutorū: que a stabilita
te fidei aliquos deterrendo/introitū eterne mortis ape-
riūt. Multe itaq₃ sunt porte inferi: sed harū nulla ecclie
que supra petrā fundata est preualet. Merito itaq₃ cun-
ctis ecclesijs honorādus: qui caput ecclesie/⁊ qui firmis-
sime petre soliditatē securus: inimicos christi auctoritat-
te scriptū cōfudit: ⁊ infatigate patiētie fortitudine triū-
phauit: nec inferni (vt dictū est) porta aduersus eū pua- Petri cōfessio laudabilis.
luit: q̄ sibi porte eternalis ingressu₃/regē glorie cōfessus
aperuit. Aut quō ei nō pateret porta illa vitalis: qui ple-
nitudine sanctispūs repletus: in patre filioq₃ dei inscru-
tabile vnice maiestatis asseruit sacramētū: edocēs ⁊ ostē
dens q̄ esset in vno eodēq₃ filio dei: ⁊ suscepte carnis ra-
tio: ⁊ naturalis priuilegiū deitatis. Audierat pfecto salua
torē ipm dixisse. Ego ⁊ pater vnū sum⁹. Et qui me videt/ Joā. x.
videt ⁊ patrē meū. Hec illū cōfessio: ⁊ honorabilē terris Jo. xiiij.
et celo reddidit gloriosu₃. Petrū itaq₃ (vt diximus) funda
mētū ecclesie noiauit dn̄s: ⁊ ideo digne hoc fundamētū Matt. xvj.
generalis ecclia colit: supra qđ edificij sui celsitudo con-
surgit. Ūn̄ cōueniēter psalm⁹ dicit. Exaltēt eū in ecclesia
plebis: ⁊ in cathedra seniorū laudēt eū. Dignū ergo est: vt
fundamentū hoc in ecclia honoret/p qđ ad celū conscē-
ditur. Mō naturalis ergo cathedre hodie colitur: sacer-
dotale officiū honorat. Que etiam tanto necesse est pl⁹
habeat in ecclesia dignitatis: quāto sacerdotale officiu₃
plus honoris. Dies ergo hec a nobis fratres charissimi
merito honorat: q₂ dū natalē cathedre colim⁹: episcopa-
tū esse Petri apli veneramur. Tamē cū frequēter intra
q̄dragesime dies euenerit: facere eā nobis o₃ sctōrū dierū
reuerētia gratiorē. Et bene natalem cathedre inter ipsa
ieiuniorū initia nobis de⁹ prestitit: vt dies q̄ erat prius in-

tẽperãtie/nũc fit sobrietatis:q̃ erat gule/fit abstinentie:q̃ erat peti/fit sanctitatis. Huius aũt solẽnij religio/sic ecclesijs introducta est. Cũ em̃ ptransiret apl's disseminãs verbũ vite ⁊ iaciẽs fundamẽtum ecclesie:cũ appropinq̃ret Antiochiã/cepit p Nicerã ⁊ Aq̃lã tota ciuitas audire/q: Petrus aduẽtaret. Oĩs aũt ppl's Antiochie ciuitatis audiẽtes Petrũ aduenire Antiochiã:occurrerũt ei:⁊ pene oẽs maiores natu ac nobiles cineres sparserunt in capite:cilitio induti sunt/nudis pedib⁹ pniam agentes/ q cõtra predicationẽ ei⁹ cũ Simone mago cõsensissent. Hec ⁊ his similia psequẽtes/offerũt ei vexatos languoribus ⁊ fatigatos demonijs:paralyticos quoq ⁊ diuersa pericula patiẽtes:⁊ erat infinita multitudo simul languẽtiũ. Quos vidẽs Petr⁹/nõ solũ pniam agere/de his q̃ de deo male sensissent p Simonẽ:verũetiã tã integrã fidẽ exhibere deo: vt oẽs diuersas ẽgritudines patiẽtes crederent p eũ posse saluari:expandit man⁹ suas ad celũ et cũ lachrymis orationẽ effundẽs/gratiasq referẽs deo dicebat. Benedico te pater pdicande:q oẽ verbũ ⁊ pmissum filij tui: adimplere dignaris:vt cognoscat oĩs creatura:q: tu solus es de⁹ in celo ⁊ in terra. Hec ⁊ his similia dicẽs/ascẽdit in eminẽtiori loco:⁊ iussit ante se poni omniũ egrotãtiũ multitudinẽ:quos oẽs hac voce alloquit.

Angenua Petri prestano.

Similẽ vobis hoiem me esse videntes: nolite putare q a me possitis recuperare salutẽ:sed p eũ q de celo descẽdẽs ostẽdit sibi credentib⁹ integrã aie ⁊ corporis medicinam Vñ vestra fides testẽ habeat hunc oẽm ppl'm:q: ex toto corde creditis in dñm Jesum christũ:vt sciãt etiã seipsos ab ipso posse saluari. Cũq oĩs multitudo infirmantium vna voce clamaret hũc verũ deũ quẽ Petrus annũtiat: subito immẽsum lumẽ gr̃e dei in medio plebis apparuit: et ceperũt paralytici currere ad pedes Petri sani:ceci recepto visu clamare:claudi restaurato gressu gratias agere:languẽtes recepta sanitate gaudere:nõnulli etiã solo flatu viuẽtes/iã sine sensu ⁊ sine voce recuperati sunt:omnes q̃ lunatici ⁊ demonijs pleni liberati sunt. Tãtã itaq spũsctũs in illa die gr̃e sue virtutẽ ostẽdit:vt oẽs a minimo vsq ad maximũ vna voce cõfiterent deũ. Et intra septẽ dies plus q̃ decẽ milia hoim credẽtes deo baptizati sunt/⁊ sanctificatione cõsecrati:ita vt oi auiditatis desiderio. Theophilus qui erat cũctis potẽtibus in ciuitate sublimior:dom⁹ sue ingentẽ basilicã eccl'ie noie cõsecraret In qua basilica Petro apl'o ab oi ppl'o cõstituta est cathedra:⁊ oĩs multitudo q̃tidie ad audiẽdũ verbũ illuc cõueniens:credebat sane doctrine:q oĩm est efficacia sanitatũ. Tũc accedens Faustinus: pcidit ad pedes Petri dicẽs. Semina verbi tui que agrũ mẽtis mee accepit:iã nata sunt/atq ad fecũdã maturitatẽ puecta:repone me in horreo dñico/faciens me mẽse diuine participẽ. Tunc Petrus cũ oĩ alacritate apprehendẽs manũ eius: tradidit eũ Clementi ⁊ fratrib⁹ suis/dicẽs. Sicut pr̃i filios restituit de⁹:ita te patrẽ filij restituũt deo. Indixit aũt ieiuniũ omni plebi:et veniẽte die dñica baptizauit eũ:atq i medio ppl'i ex cõuersione eius sumẽs materiã:omnes causas ei⁹ exposuit:ita vt oĩs ciuitas q̃si angelũ aspiceret:⁊ nõ minorẽ ei gratiã q apl'o exhiberet. Postera aũt die/Petrus ppl'z cõuenire iubet:⁊ vno ex his q̃ eũ sequebant ordinato epo:alijs etiã pŕbyteris baptizatis q pluri mis/⁊ oib⁹ q̃ erãt vexati demonib⁹/vel lãguorib⁹ sanitati redditis:demorat⁹ est ibi aliud triduũ:cũctisq rite cõpositis/⁊ eccl'iam christi cõstituẽs:⁊ vale dicẽs eis Laudicea pficiscit multũ desiderabilis. Post hec aũt Petr⁹ Romã veniẽs:infras turbas ppl'oz ad fidẽ dñi nr̃i Jesu christi sua pdicatiõe cõuertit:cui ẽ gl'ia ⁊ honor i scl'a seculoz.

Faustinus baptizatur

¶ De eodem festo. Matthei.XVI.

¶ In illo tempore: Venit Jesus in partes Cesaree Philippi: et interrogabat discipulos suos: dicens. Quem dicunt homines esse filiũ hois? Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

LEctio sancti euangelij quam modo fratres audistis:tanto intentius cogitanda/ac sine obliuione est iugiter retinẽda:quãto constat/q: magnã nobis fidei perfectionem cõmendat:magnũ eiusdem pfecte fidei contra oĩa tentamenta robur eque demonstrat. Si em̃ scire volum⁹ quomodo in christũ credi oporteat: quid lucidius eo qd ait ad eũ Petr⁹. Tu es christus filius dei viui? Rursus si audire delectat quãtum hec fides valeat:quid aperti⁹ eo qd ait dñs de eccl'ia que sup eum edificãda erat. Et porte inferi nõ pualebũt aduersus eum? Sed hec suis in locis plenius exponentur. Nunc autem reuertentes ad explanãdam in ordine lectionum dominicam:primo videam⁹ de loco in quo habita memoratur. ¶ Venit inq̃t Jesus in partes Cesarie Philippi. Philipp⁹ vt Lucas testatur erat tetrarcha Jturee et Traconitidis regiõis. Hic ergo statuens ciuitatem in loco vbi Jordanis ad radices oritur Libani mõtis:et est terminus Judee contra Septẽtrionem:appellauit eã Cesaream Philippi: in memoriã videlicet sui nominis:pariterq honorẽ Tyberij cesaris sub quo ipse regnabat. In cuius partes veniens Jesus interrogabat discipulos suos/dicẽs. ¶ Quẽ dicunt hoies esse filium hominis? Non autem quasi nesciens sententiã de se vel discipulorum vel extraneorum inquirit:sed ideo discipulos quid de se sentiant interrogat:vt confessionẽ recte fidei illorũ digna mercede remuneret. Nam sicut interrogatis generaliter omnibus/Petrus respondit vn⁹ pro omnibus:ita q Petro dominus respondit/in Petro omnibus respondit. Ideo quid alij de se sentiãt inquirit: vt expositis primo sententijs errantiũ:discipuli probarentur veritatem sue confessionis:non de opinione vulgara sed de ipso percepisse dominice reuelatiõis arcano. Quẽ inquit dicunt homines esse filium hominis? Pulchre homines appellat eos qui de filio hominis tantũ loqui nouerant:quia diuinitatis eius arcana nesciebant. Nã qui diuinitatis eius mysteria capere norunt merito supra homines esse dicuntur/apostolo attestante qui ait. Quod oculus non vidit/nec auris audiuit/nec in cor hominis ascendit:que preparauit deus diligentibus se. Qui cum hec de hominibus:hoc est humana solum sapientib⁹ corde/aure/⁊ oculo premitteret:mox de se ac de suis similib⁹ que generalem humanitatis sententiam transcẽderat adiecit. Nobis autem reuelauit deus per spiritum suum Cui simile est:quod hic domin⁹ cũ interrogasset discipulos quem eum dicerẽt homines esse:⁊ illi diuersas diuersoz opiniones proposuissent/dicit illis. ¶ Vos autem quem me esse dicitis? Quasi ab hominũ gn̄alitate illos sequestrans:deos ac dei filios p adoptionẽ factos insinuans: iuxta illud psalmiste. Ego dixi dij estis/et filij excelsi oẽs. ¶ Respondens Simon Petr⁹ dixit. Tu es christus fili⁹ dei viui. Deum viuum appellat ad distinctionẽ falsorum deorum:quos vario delusa errore gentilitas/vel de mortuis sibi hominib⁹ instituit/vel maiore dementia de insensibili materia quos adoraret creauit: de qualibus canit in ps̄. Simulacra gentium argentum ⁊ aurum/opa manuũ hominũ Os habent ⁊ nõ loquẽtur ⁊c. Noret autẽ dilectio vestra q mirãda distinctione sit factum:vt cũ de vtraq eiusdem domini ⁊ saluatoris nostri natura/ab ipso domino ⁊ a fideli eius discipulo esset proferenda sententia:dominus ipse humilitatẽ assumpte humanitatis profiteatur:discipulus excellentiam diuine eternitatis ostenderet. Dñs de se quod minus est: discipulus de dño intimat quod maius est. Domin⁹ de se quod factus est pter nos discipulus declarat de dño/quia ipe est qui fecit nos. Sic et in euangelio dominus multo crebrius se filium hominis q filiũ dei appellare consueuit:vt nos admoneat ei⁹ dispensationis quã pro nobis suscepit. Sed nos necesse esse tanto humilius diuinitatis eius alta venerari:quãto illum

Mat. xvi. — Tex. — Luc.iij. — Tex. — Confessio vulgaris de christo. — i.Cor.ij. — Ibidem — Tex. — Tex.

illũ meminimus pro nostra exaltatione ad humanitatis infima descẽdisse. Si em̃ inter sacramẽta incarnationis eius/quib⁹ redẽpti sum⁹/potẽtiam diuinitatis qua creati sumus pia semp mente recolim⁹:fit vt ipsi q̃ cũ Petro supne btitudinis mercede donemur. Nã cõfitẽte illo christũ filiũ dei viui/videam⁹ q̃d sequit. ¶ Respõdens autẽ Jesus dixit. Beatus es Simon bariona. Cõstat ergo:q: post verã christi cõfessionẽ/vera btitudinis pmia restant Sed intueamur intenti: quale quãtũue sit nomen illud quo pfectũ sui nois confessorẽ glorificat:vt hui⁹ etiã nos veraciter eũ cõfitẽdo/mereamur esse cõsortes. ¶ Beat⁹ inquit es Simon bariona. Bariona syriace: latine dicit filius colũbe. Filius aũt colũbe recte vocat apl's Petr⁹ quia vez colũba multũ simplex est animal: ⁊ ipse prudẽti ac pia simplicitate dñm sequebat:memor illius precepti: qd cũ suis cõdiscipulis ab eodẽ magistro simplicitatis ac veritatis accepit. Estote prudentes sicut serpẽtes:⁊ simplices sicut colũbe. Vel certe q: spũsctũs sup dñm in colũbe specie descendit:recte filius colũbe nũcupat:q spirituali gratia plenus extitisse monstrat. Et iusta laude dilectorẽ cõfessorẽq suũ dñs remunerat:cũ eum sanctispiritus filiũ esse testatur:a quo ipse filius dei viui asseuerat q̃uis hoc ipm multũ dissimiliter fieri nullus fideliũ dubitat. Jesus em̃ christ⁹ filius dei p naturã: Petr⁹ sicut ⁊ ceteri electi filius est sanctispũs per gratiã. Christus filius dei viui:q: de ipso natus est: Petrus fili⁹ spũsancti: quia de ipso renatus est. Christ⁹ filius dei ante tpa:ipse est em̃ dei virtus ⁊ dei sapientia q̃ dicit. Dñs possedit me ab initio viarũ suarũ anteq quicq faceret a principio. Petrus filius spũsancti ex eo tpe quo ab ipso illuminat⁹/gratiã diuine cognitionis accepit. Et q: vna volũtas:eadem est operatio sancte trinitatis/recte cũ dixisset. Beat⁹ es Simon bariona.i.filius gratie spiritualis ptinus adiunxit. ¶ Quia caro ⁊ sanguis nõ reuelauit tibi:sed pater me⁹ qui in celis est. Pater quippe filio colũbe reuelauit:quia vna est gratia patris ⁊ spũsancti:eadẽ quoq ⁊ filij:qd facillimis sacre scripture pbabitur exẽplis. Dicit nãq de patre apl's. Misit de⁹ spiritum filij sui in corda nostra. Dicit ipse filius de spiritusancto. Cum aũt venerit paracletus quẽ ego mittã vobis a patre. Dicit de spũsancto apostol⁹ Hec aũt oĩa operat vnus atq idẽ spũs: diuidens singulis prout vult. Pater ergo misit spiritũ:spũs ipse vbi vult spirat:q: profecto vt dixim⁹/vna est volũtas ⁊ operatio patris ⁊ filij et spũsancti. Et pterea cõuenienter dicit: q: pater qui in celis est reuelauerit filio colũbe mysteriũ fidei:qd ei caro ⁊ sanguis reuelare nequibat. Caro autẽ et sanguis recte intelligũtur hoies/sapientia carnis inflati/colũbine simplicitatis nescij:ideoq a sapiẽtia spũs oĩmodis auersi. De quibus.s̄.dictum est:q: christũ nõ intelligẽtes:alij Joanẽ baptistã:alij aũt Heliã:alij Jo Hieremiã:aut vnũ ⁊ prophetis esse dicerẽt. De quibus dicit apl's. Carnalis aũt homo nõ percipit ea que sunt spirit⁹ dei. Sequitur. ¶ Et ego dico tibi:q: tu es Petrus:⁊ sup hanc petrã edificabo ecclesiã meã. Petrus qui Simon antea dicebatur:ob fortitudinẽ fidei ⁊ cõfessionis sue cõstantiam:a dño Petri nomen accepit:q: vez illi firma ac tenaci mente adhesit:de qua scriptuz est. Petra aũt erat christus. Et sup hanc petram.i.dñm saluatorem/qui fideli suo cognitori/amatori/cõfessori/participiũ sui nois donauit:vt vez a petra Petrus vocaretur:supra quam edificatur ecclesia:q: non nisi per fidem ⁊ dilectionẽ christi: p susceptionẽ sacramẽtoz christi:ad sortẽ electoz ad eternã pertingit vitam:apl'o attestante qui ait. Fundamentũ enim aliud nemo põt ponere/preter id quod positum est:qd est christus Jesus. ¶ Et porte inferi non preualebũt aduersus eam. Porte inferi doctrine sunt nequam:q̃ seducendo imprudẽtes ad inferos trahũt. Porte quoq inferi:⁊ tormenta ⁊ blãdimenta sunt persecutorum :que infirmos quosq deterrendo vel emolliendo a stabilitate fidei:introitũ eis eterne mortis aperiũt. Sed ⁊ praua

Tex. — Barione filius Joãnis. — Mat.x. — Prouer. viij. — Tex. — Gal.iiij. — Joã.xv. — i.Co.xij. — Cõfessio petri laudatur. — Tex. — i.Co.iij. — Tex.

infidelium opera/ineptaq colloquia porteuticq sunt inferi:in quãrũ suis vel fautorib⁹ vel sequacibus/iter perditionis ostendũt. Nam ⁊ fides si non habeat opera/mortua est in semetipsa. Et corrũpũt bonos mores colloquia mala. Multe itaq sunt porte inferi:sz harũ nulla eccl'ie/ que supra petrã fundata est preualet:q: qui fidem christi intimo cordis amore exceperit:omne quicq̃d exterius periculi tentantis ingruerit/facillime contẽnit. At quicũq credentiũ fidẽ vel opere vel negatione deprauatus pdiderit:nõ hic super petrã dño cooperante domũ sue pfessionis edificasse:sed iuxta alteri⁹ loci parabolã super arenam sine fundamento posuisse credẽdus est : hoc est nõ simplici ac vera intẽtione christũ sequi:sed terrenã qualibet fragilẽq ob causam habitum pretendisse christiani. Seq̃tur. ¶ Et tibi dabo claues regni celoz. Qui regem celorũ maiori pre ceteris deuotione confessus est:merito pre ceteris ipse collatis clauibus regni celestis donatus est:vt cõstaret oibus:q: absq ea cõfessione ⁊ fide regnũ celoz nullus posset intrare. Claues aũt regni celorum ipsam discernendi sciẽtiam potentiãq nominat: qua dignos recipere in regnum:indignos secludere deberet a regno. Vnde manifeste subiungit. ¶ Et quodcũq ligaueris sup terrã/erit ligatũ ⁊ in celis:⁊ qdcũq solueris super terrã/erit solutũ ⁊ in celis. Que soluẽdi atq ligandi potestas q̃uis soli Petro videat a dño data:absq vlla tamen dubietate noscendũ est :q: et ceteris apostolis dat: ipso teste qui post resurrectionẽ passionisq triũphũ apparens eis/insufflauit et dixit eis. Accipite spiritũsanctũ quorũ remiseritis peccata/remittũtur eis:⁊ quorum retinueritis retẽta sunt. Necnon etiam nunc in episcopis ac presbyteris omni ecclesie officium idẽ cõmittitur: vt vez agnitis peccantiũ causis: q̃scũq humiles ac vere penitẽtes aspexerit:hos iam timore perpetue mortis absoluat. Quos vero in peccatis q̃ egerint persistere cognouerit illos perẽnibus supplicijs obligandos insinuet. Vnde alias dñs de correpto semel ⁊ iterũ/⁊ tertio:sed non penitente fratre precipit dicens. Si aũt ecclesiã nõ audierit: sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus. Et ne leue quisq putaret ecclesie iudicio cõdẽnari/mox terribiliter adiũxit. Amen dico vobis:quecũq ligaueritis sup terrã/erũt ligata et in celo:⁊ quecũq solueritis super terrã/erunt soluta et in celo. Omni ergo electoz ecclesie/iuxta moduz culparũ vel penitẽtie/ligandi ac soluendi datur auctoritas. Sed ideo beatus Petrus qui christũ vera fide confessus/vero est amore secut⁹/ specialiter claues regni celorũ ⁊ principatũ iudiciarie potestatis accepit:vt omnes per orbem credentes intelligant:q: quicũq ab vnitate fidei vel societatis illius quolibet modo semetipsos segregant:tales nec vinculis peccatoz solui:nec ianuã possint regni celestis ingredi. Vnde nos necesse est tota intẽtione fratres charissimi:et fidei quã docuit sacramẽta discere:⁊ cõgruentia fidei opera demõstrare. Necesse est oĩ vigilãtia multiplices subtilesq portarũ inferi cauere insidias:quatenus iuxta psalmiste vocem:de his adiuuante dño eripi:atq ad annũtiãdas eius laudes / portas filie sion:hoc est gaudia superne ciuitatis mereamur intrare. Nec sufficere nobis ad salutẽ arbitremur si turbis negligentiũ vel quorũlibet indoctoz fide vel actib⁹ adequemur: quibus in literis sacris vnica est credẽdi pariter et viuendi regula prescripta:sed quotiescumq nobis errantiũ ingerunt exempla:nos cõfestim auertẽtes oculos mẽtis nostre ne videant vanitatem:magis quid veritas ipsa decernit sedulo corde scrutemur:sequẽtes exemplũ beati Petri:qui spretis errantiũ sectis : vere fidei arcanũ quod cognouerat indubia oris confessione protulit:inseparabilis cordis cura seruauit. Naz de fiducia cõfessionis hoc loco cognouimus:de virtute autẽ vnice in christũ dilectiõis ipse alibi testatur. Qui cum discederẽt ab eo quidam discipulorum eius:dicereq ille ad duodecim. Nũquid ⁊ vos vultis abire? Respondit ei Petrus/

Porte inferorũ que dicãtur. — Tex. — Tex. — Joã.xx. — Matt. xviij. — Morũ constitutio colligit ex dictis. — Joã.vi.

dicens. Dñe: ad quem ibimus? Verba vite eterne habes
et nos cognouim⁹ ꝛ credim⁹/ q: tu es christus filius dei
viui. Huius ergo fratres mei pro modulo nostro exẽplũ
si imitari satagimus: ꝛ nos cũ illo beati ꝛ appellari ꝛ esse
Exẽpluz valebimus: nobis quoqꝫ Simonis/ hoc est obedientis
Petri p/ christo nomẽ congruet: nos propter simplicitatẽ fidei nõ
ponitur. ficte acceptãqꝫ a dño gratiã virtutũ/ filij colũbe vocabi/
mur cõgaudensqꝫ ipse spũalibus anime nostre ꝑfectib⁹
Cañ. iiij. dicet. Quã pulchra es amica mea quã pulchra es: oculi tui co
lũbarũ. Sicqꝫ fit vt nobis supra petram fidei: aurum/ ar/
gentum/ lapides preciosos: hoc est perfecta virtutũ ope/
ra cõstruẽtibus: nil tribulationũ ignis detrimẽti afferat:
nulli tẽtationũ turbines preualeant: quin potius aduer/
sitatibus probati/ accipiam⁹ coronã vite: quã ipse nobis
ante ꝓmisit. Qui viuit et regnat deus cum patre in vni/
tate spiritussancti: per omnia secula seculorum. Amen.

¶ In annũtiatione beate Marie vel potius in aduentu domini: Sermo beati Augustini.

Vos inquã cõuenio o Judei: qui vsqꝫ in hodiernũ diẽ negastis filiuz
dei. Nõne vox vestra est illa quãdo cũ vidistis
Joan. x. miracula facientem: atqꝫ tentantes dicebatis. Quousqꝫ
animas nostras suspendis? Si tu es christ⁹/ dic nobis pa
lam. Ille aũt vos ad cõsiderationẽ miraculoꝝ mittebat
dicens. Opera que ego facio/ ipsa testimoniũ perhibent
de me: vt christo testimoniũ dicerẽt/ non verba sed facta.
Vos aũt non agnoscentes saluatorem qui operabatur
salutem in medio terre vestre: adijcientes in malo aistis.
Jo. viij. Tu de teipso testimoniũ dicis: testimoniũ tuũ nõ est verũ
Sed ad hec ille quid vobis respõderit aduertere nolui/
Deuter. stis. Nõne scriptũ est in lege vestra/ ꝙ duorum hoim testi
xvij. moniũ verũ sit? Preuaricatores legis/ intendite legem.
Testimoniũ queritis de christo. In lege vestra scriptum
est: ꝙ duorũ hoim testimoniũ verum sit? Procedant ex le
ge nõ tantũ duo: sꝫ etiã plures testes christi: ꝛ cõuincãt au
Esa. vij. ditores legis/ nec factores. Dic Esaia testimoniũ christo.
Ecce virgo inquit in vtero cõcipiet ꝛ pariet filiũ: ꝛ voca
bitur nomẽ eius Emanuel: quod interpretatur nobiscũ de⁹.
Baruch Accedat ꝛ ali⁹ testis. Dic ꝛ tu Hieremia testimoniuz de
iij. christo. Hic est inquit deus noster: ꝛ nõ estimabitur alius
absqꝫ illo: qui inuenit oẽm viam scientie: ꝛ dedit eã Ja/
cob puero suo: ꝛ israel dilecto suo. Post hec visus est in
terris: ꝛ cum hoibus cõuersatus est. Ecce duo testes ido
nei ex lege vestra: ex quorum testimonio non sunt cõpun
cta corda vestra. Sed alij atqꝫ alij ex lege christi testes in/
troducantur: vt frontes durissime inimicoꝝ conterantur. Ve
niat ꝛ ille Daniel sanctus: iuuenis quidẽ etate: senior ꝟo
scientia ac mãsuetudine: cõuincat oẽs falsos testes: sicut
Dañ. xiij. conuicit seniores impudicos: ita suo testimonio christi cõ
terat inimicos. Dic sancte Daniel: dic de christo qđ nosti.
Cũ venerit inquit sanctussanctoꝝ cessabit vnctio. Qua/
re illo presente cui insultãtes dicebatis. Tu de te testimo
niũ dicis: testimoniũ tuũ nõ est verũ: cessauit vnctio ve/
stra nisi q: ipe est qui venerat sanctussanctoꝝ? Si (vt vos
dicitis) nõdũ venit: sed expectatur vt veniat sanctussancto
Christ⁹ rũ demõstrare vnctionẽ. Si aũt (qđ verũ est) cessauit vn
lapis ab ctio vestra/ agnoscite venisse sanctũsanctoꝝ. Ipse est enim
scisus de et lapis ille abscisus de mõte sine mõte sine manib⁹ con/
monte. scidentiũ. i. christus natus de virgine sine manibus cõple
ctẽtium qui tantũ creuit vt mons magnus fieret ꝛ imple
ret vniuersam faciẽ terre. De quo monte dicit propheta.
Esa. ij. Venite ascendamus in mõtẽ dñi. Et de quo dicit David.
Mons dei mons vberrim⁹: vt qđ suspicamini mõtes in/
caseatos: mõtẽ in quo placuit deo habitare in ipso? Cum
Matt. enim ipse dñs christus discipulos suos interrogaret/ quem
xvj. dicerẽt hoies esse filiũ hois: respõderũt alij Heliam/ alij
Hieremiã aut vnũ ex ꝓphetis. Et ille. Vt qđ suspicami/
ni montes incaseatos: mõtẽ in quo placuit deo habitare
in eo. Hunc cognouit Petrus dicens. Tu es christus fi/ Matt.
lius dei viui. Agnouit mõtẽ/ ꝛ ascendit in mõtẽ: testimo/ xvj.
niũ dixit ꝟitati: ꝛ dilect⁹ est a ꝟitate. Supra petrã funda
tus est Petrus: vt morẽ susciperet illũ amando/ quẽ ter
negauerat timẽdo. Dic et tu Moyses legislator/ dux po/
puli Israel testimoniũ de christo. Prophetã vobis susci/ Deuter.
tabit dñs de fratrib⁹ vestris. Omnis aia que nõ audie/ xviij.
rit ꝓphetã illũ/ exterminabitur de ppl'o suo. Prophetã aũt
dictũ christũ/ ipm audi in euãgelio. Non est (inqt) ꝓphe Matt.
ta sine honore: nisi in patria sua. Accedit aũt David san/ xiij.
ctus/ testis fidelis: ex cuius semine ꝓcessit: ipe cui lex ꝛ ꝓ
phete testimoniũ dicũt/ dicat ꝛ ipe de christo. Adorabũt
(inqt) eum omnes reges terre: oẽs gentes seruient illi.
Cui seruient? Dic cui seruient? Vis audire cui seruient?
Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. Donec ponã ini/
micos tuos scabellũ pedũ tuoꝝ. Expressus atqꝫ noiatim.
Quare (inquit) tumultuate sunt gentes: ꝛ ppl'i medita
ti sunt inania? Astiterũt reges terre ꝛ principes conuene
rũt in vnũ aduersus dñm/ ꝛ aduersus christũ eius. Acce/
dat ꝛ ali⁹ testis. Dic ꝛ tu Abachuc ꝓpha testimoniũ de Aba. iij.
christo. Dñe (inqt) audiui auditũ tuũ ꝛ timui: cõsideraui
opa tua ꝛ expaui. Que opa dei iste mirat⁹ expauit? Nun
qđ fabricã mũdi iste mirat⁹ expauit? Absit. Sed audi qđ
expauit? In mediũ (inqt) duũ aialiũ cognosceris. Opa
tua deus: verbũ caro factũ est. In medio duũ aialium co
gnosceris: qquousqꝫ descẽdisti/ expauescere me fecisti: q:
verbũ ꝑ qđ facta sũt oia in ꝑsepio iacuisti. Agnouit bos Esa. j.
possessorẽ suũ: ꝛ asinus presepe dñi sui. In medio duũ ani
maliũ cognosceris. Quid est in medio duũ aialiũ cogno
sceris: nisi aut in medio duorũ testamẽtoꝝ: aut in medio Lu. xxiij.
duorũ latronũ: aut in medio Moysi ꝛ Helie/ cũ eo in mõ Matt.
te sermocinantiũ? Ambulauit (inqt) verbũ: ꝛ exiuit in cã xvij.
pis. Verbum caro factũ est: ꝛ habitauit in nobis. Hoc et Joan. j.
Hieremias ait. Post hec in terris visus est: et cũ hoibus Bar. iij.
cõuersatus est. Ecce queadmodũ sibi cõueniũt testes ve
ritatis: ecce queadmodũ conuincũt filios falsitatis. Suf
ficiunt vobis ista o iudei: an adhuc ad vestrã cõfusionez
ex lege/ ꝛ ex gẽte vestra alios introducemus testes: vt illi
testimoniũ perhibeant/ cui ꝑdita mente insultantes dice
batis. Tu testimoniũ de teipso ꝑhibes: testimoniũ tuum Jo. viij.
nõ est verũ. Qđ si velim ex lege et ꝓphetis oia q̃ de chri
sto dicta sunt colligere/ facilius me tepus q̃ copia deserit
Verũtamen senẽ illũ ex gente vestra natuz: sed in errore
vestro nõ relictũ/ Simeonẽ sanctũ introducam: qui me/
ruit teneri decrepitus in hac luce: quousqꝫ videret veraz
lucẽ: quẽ quidẽ iam etas cõpellebat ire: sed expectabat su
scipere quẽ sciebat venire. Cũ iste senex admonitus esset Luce. ij.
a spũsancto/ ꝙ nõ ante moreretur q̃ videret christũ dei na/
tũ. Quẽ cognoscens perrexit in templũ. Ubi vero eũ por
tari matris manibus vidit: ꝛ diuinã infantiã pia senect⁹
agnouit: tulit infantem in manibus suis. Ille quidẽ chri
stũ ferebat: sed christus senẽ regebat. Regebat qui porta
batur: ne ille ante promissum a corpore solueretur. Quid
tamen dixerit: quẽ tñ cõfessus fuerit/ aduertite inimici/
nõ christi sed vestri. Benedicẽs deũ exclamauit senex iste
et dixit. ¶ Nunc dimittis dñe seruũ tuũ in pace: q: vide/ Tex.
rũt oculi mei salutare tuũ. Illi etiã parẽtes Joãnis Za/
charias et Elizabeth iuuenes steriles/ in senectute fecũ/
di: dicãt etiã ipsi testimoniũ de christo: dicãt de christo qđ
sentiãt: ꝛ testẽ idoneũ christo nutriãt. Aiũt enim suo paruu
lo nato. Tu puer ꝓpha altissimi vocaberis: pibis enim an/ Luce. j.
te faciẽ dñi parare vias eius. Ipsiqꝫ matri ꝛ virgini. Eli/
zabeth ait. ¶ Vñ mihi hoc: vt veniat mr dñi mei ad me? Tex.
Ecce enim vt facta est vox salutationis tue in aurib⁹ meis:
exultauit in gaudio infans in vtero meo. Intelligẽs enim
Joãnes matrẽ dñi sui venisse ad suã matrẽ: iter ipsas an/
gustias vteri adhuc posit⁹: motu salutauit quẽ voce non
poterat. Qui postea ipse Joãnes precursor ꝛ amicus hu

milis ꝛ fidelissimus seru⁹/ testis idoneus fact⁹: tãto ma/
ior in natis mulierũ: quanto estimabatur esse qđ non erat.
Christũ enim eũ iudei esse credebãt/ sed ille se non esse cla/
Luce. iij mabat/ dicens. Quẽ me esse suspicamini nõ sum ego: sed
ecce venit post me: cuius pedib⁹ nõ sum dignus soluere
corrigiã calciamẽti ei⁹. O fidelis testis ꝛ amice veri spõ/
si: quãto te humiliasses: si ad corrigiã calciamẽti eius sol
uendã dignũ te esse dixisses. Sed dũ hoc te non dicis di/
gnum: iudeis falsis testibus contradicis. Et hec ante di/
cta sunt q̃ christũ videres: qui cũ ad te venit excelsus: hu
milis implẽde dispẽsationis sue gratia vt a te baptizare/
tur: qui nullũ habebat oino peccatũ: qđ respõderis/ quẽ
Joã. j. cognoueris/ quale testimoniũ protuleris: audiant inimi
Mat. iij ci qui audire nolunt. Ecce inquit agnus dei: ecce qui tol
lit peccata mũdi. Et adiecit. Tu ad me venis baptizari?
Ego a te debeo baptizari. Agnouit seru⁹ dñm: agnouit
vinculis originalis peccati obligat⁹/ ab omni nexu pcti
liberũ: agnouit preco iudicẽ/ agnouit creatura creatorẽ
Joã. iij. agnouit paranymphus sponsum. Nã ꝛ hec vox Joãnis
est. Qui habet sponsam spõsus est. Amicus aũt spõsi stat
et audit eum: ꝛ gaudio gaudet ꝓpter vocẽ sponsi. Suffi
ciunt vobis ista o iudei: sufficiũt vobis tanti testes ꝛ testi
monia ex lege vestra/ ex gente vestra an adhuc inpudẽ/
tia nimia audebitis dicere: ꝙ alterius gentis vel natiõis
hoies: christo debẽt testimoniũ perhibere? Sed si hoc di/
citis: respondet quidẽ ille vobis. Non sum missus nisi ad
Mat. xv oues que perierũt dom⁹ israel. Sed sicut vos in actibus
Act. xiij. aploꝝ increpat Paul⁹. Vobis inquit primũ oportuerat
annũtiare verbum dei: sed q: expulistis illud: nec vos di/
gnos vite eterne iudicastis: ecce inquit cõuertimus nos
ad gentes. Demõstremus et iam nos ex gentib⁹ testimo
niũ christo fuisse ꝑlatũ: qm veritas nõ tacuit/ clamando
Vergil. etiã per linguas inimicoꝝ suorũ. Nõne qñ ille poeta fa/
In buco. cũdissimus inter sua carmina (Jam noua ꝓgenies celo
eglo. iiij demittitur alto) dicebat: christo testimonium perhibebat?
In dubium hoc veniat nisi alios ex gẽtibus idoneos te/
stes pluraqꝫ dicentes/ in mediũ introducam. Illum regẽ
qui vestram superbiã captiuãda ꝑdomuit: Nabuchodo/
nosor: regẽ scꝫ Babylonis nõ pretermittã. Dic Nabucho
donosor: qđ in fornace quo tres viros iustos iniuste im/
miseras: dic quid tibi fuerit reuelatũ? Nõne inqt tres vi/
Dañ. iij. ros misim⁹ in fornacẽ ligatos? Et aiunt ei. Vere rex. Ec/
ce inquit ego video quatuor viros solutos deãbulantes
in medio ignis: et corruptio nulla est in eis: ꝛ aspect⁹ q̃rti
similis est filio dei. O alienigena vnde tibi hoc? Quis ti
bi annũtiauit filium dei? Que lex: quis ꝓpheta annũtia
uit tibi filium dei? Nondum quidem mũdo nascitur: ꝛ si/
militudo nascentis a te cognoscitur. Vñ tibi hoc? Quis
tibi istud annũtiauit: nisi q: sic te ignis diuinus intus il/
luminauit: vt cum illic apud te captiui tenerẽtur inimici
iudei: sic diceres testimonium filio dei? Sed quia in ore
duorũ vel triũ testiũ stat omne verbum sicut ipse dñs ve/
Deuter. stram cõtumaciã cõfutans. In lege inquit vestra scriptũ
xvij. est ꝙ duorũ hominũ testimoniũ verũ sit: ꝛ iam ex genti/
Joã. viij bus tertius testis introducatur: vt ei testimoniũ veritatis
ex omni parte roboretur. Credo iam vos o inimici iudei
tantis testibus ita obduros/ cõfutatosqꝫ esse ipsa veritate
vt nihil vltra repugnare/ nihil querere debeatis. Tu aũt.

¶ Item sermo de eodem festo. Vel de natiuitate Marie.

Adest nobis dilectissimi optatus dies beate ac venerabilis semper
virginis Marie. Ideo cum summa exultatio
ne gaudeat terra nr̃a/ tãte virginis illustrata die solẽni.
Hec est enim flos cãpi de qua ortum est preciosum lilium
cõuallium: per cuius partũ mutatur natura protoplastorum/
deletur ꝛ culpa. Precisum est in ea illđ Eue infelicitatis elo
Geñ. iij. giũ/ quo dicitur. In dolore paries filios tuos: q: ista in leti
tia dñm peperit. Eua enim luxit/ ista exultauit. Eua lachry/
mas/ Maria gaudiũ in ventre portauit. Quia illa pecto/
rem/ ista edidit innocentem. Virgo quippe genuit: quia
virgo cõcepit. Inuiolata peperit: q: in cõceptu libido nõ
fuit. Utrobiqꝫ miraculũ: ꝛ sine corruptione grauida: ꝛ in
partu virgo puerpera. Descẽdit angelus de celo missus a
patre deo in nr̃e redẽptionis exordiũ ad beatã salutando
Mariã. ¶ Aue ait gratia plena dñs tecũ. Impleta est er Tex.
go gratia: et Eue euacuata est culpa. Maledictio Eue
in benedictionẽ mutatur Marie. Aue gr̃a plena dñs tecũ.
Tecũ dñs in corde/ tecũ in ventre: tecũ in vtero/ tecum in
auxilio. Gratulare beata virgo: christus rex e celo suo in/ Marie
carnatur in vtero tuo: ex sinu patris in vterũ dignatur descen et Eue
dere matris. ¶ Benedicta tu inquit in mulierib⁹: que vi collatio.
tã et viris ꝛ mulierib⁹ peperisti. Mater gñeris nr̃i pe/
nam intulit mũdo: genitrix dñi nostri salutez attulit mũ
do. Auctrix peccati Eua/ auctrix meriti Maria. Eua oc
cidendo obfuit: Maria viuificando profuit. Illa ꝑcussit
ista sanauit. Pro inobedientia enim obediẽtia cõmutatur
fides pro ꝑfidia cõpensatur. Leta igitur Maria gestat in/
fantem: exultans amplexatur filiũ: portat a quo portabatur.
Nec fortuitu (vt fingũt Sabelliani) repit filiũ: sꝫ decur/
sis nouẽ mẽsib⁹ peperit christũ. Plaudat nũc ergo Ma/
ria: et inter veloces articulos tympana puerpere cõcre/
pent. Concinant letantes chori: ꝛ alternantib⁹ modulis
dulcisona carmina misceantur. Audite ergo/ queadmodũ
tympanistria nostra cantauerit. Ait enim. ¶ Magnificat Tex.
aia mea dñz. Et exultauit spũs me⁹/ in deo salutari meo.
Quia respexit humilitatẽ ancille sue: ecce enim ex hoc bea
tam me dicent oẽs gñationes. Quia fecit mihi magna
qui potens est ꝛc. Causam igitur inualescẽtis errati/ mi/
raculũ noui partus eiicit: ꝛ Eue plãctũ Marie cãt⁹ ex/
clusit. Deniqꝫ post illius benedicibile angeli presagiũ: dũ
tacita secũ virgo mentis altercatiõe cõflixit: qualis esset
illa salutatio: nũtius interim celestis exequitur. ¶ Ne ti/ Tex.
meas: inuenisti gratiã apud dñm. Ecce cõcipies in vtero
et paries filium: ꝛ vocabis nomen eius Jesum. Et illa.
¶ Quõ inquit fiet istud qm̃ virũ nõ cognosco? Et ange Tex.
lus ad eam. Spũssanctus superueniet in te: et virtus altis/
simi obumbrabit tibi. Ideoqꝫ ꝛ qđ nascetur ex te sanctũ/ vo/
cabitur filius dei. Jam audisti quõ fiet hoc/ respõde nũc
ꝟbũ. Utrã quid tricas mũdo? Audisti quõ fiet hoc: quia
spũssanctus superueniet in te: vt prolem gignas/ ꝛ virgi/
nitatem nõ perdas/ filium proferas: ꝛ post partũ incorru
pta permaneas. O beata Maria: seculũ omne captiuuz
tuum deprecatur assensum: te apud deũ mundus sue fidei
obsidem fecit. Noli morari virgo nũtiũ festinatẽ. Rñde
verbũ et suscipe filiũ: da fidẽ ꝛ senti virtutẽ. ¶ Ecce inqt Tex.
ancilla dñi: fiat mihi ꝓm verbũ tuũ. Nec mora/ reuertitur
nũtius: et virginalẽ thalamũ ingreditur christus. Efficitur
subito pregnans beata dei genitrix: ꝛ cũcta per secula ꝑ/
dicatur felix. Cõcepit mox ad credulitatẽ ꝟbi/ virilis igna/
ra cõsortij. Impletur vter⁹ nullo humano pollutus ample
xu: extat itaqꝫ virgo cũ cõcepit/ virgo grauida: virgo ex/
tat cũ parit: ꝛ virgo post partũ. Preclara ergo virginitas Preco/
et gloriosa fecũditas. Exultat Maria et matrẽ se leta mi niũ puri
ratur: et de spũsctõ se ꝓtulisse gaudet: nec q: peperit innu/ cõcept⁹.
pta terretur: sed q: genuerit cũ exultatione miratur. Gau/
deamus ergo ꝛ nos fratres in die tante virginis: q̃ dum
desponsaretur fabro: celi nupsit architecto. Promittitur enim
ei filius per visitationẽ sctĩspũs. Hec illa audiens gau/
det: cupitqꝫ effici mater. Quid ergo mirũ si sine corruptio/
ne nascitur/ qui de sctificatione cõcipitur? Nõ enim decebat: vt
ille qui nobis afferebat salutẽ/ matri preriperet integri/
tatis dignitatẽ. Nã qui terra mari celoqꝫ nõ capitur: intra
vni⁹ corpusculi mẽbra suscipitur. Hec est illa nouitas/ Hie/ Hie. xxxj
remie ꝓphete vaticinio ꝓnũtiata. Faciet inquit dñs no/
uũ sup terrã: femina circũdabit virũ. O femina sup femi
nas bñdicta: q̃ virũ oino nõ nouit: ꝛ virũ suo vtero circũ/
dedit. Circũdat virũ Maria angelo fidẽ dando: q: Eua

Beñ.iij. perdidit virū serpēti cōsentiēdo. Salutat angelus puellā virī salutationis ignarā: terretq; virgo nouitate verboꝝ

Ter. Ad quā angel⁹ vt superi⁹ p̄tul: m⁹ dixit. ¶ Ne timeas Maria: inuenisti ēm gratiā apud dñm. Ne iṁ̄t a cōspectu meo terreaꝝis mater dñi mei: ecce conceptionis tue minister aduenī: mōꝝ virginitatem amitteres interueni. Ipse me misit ad te: q̄ est nasciturus ex te. Cōcipies ēm̄ et paries filiū: nō cuiuslibet meriti hoiem: sed totius seculi saluatorē. Recole Maria in libro Esaie ꝓphete/ q̄ginez

Esa.vij. Mat.j. quā paritura legisti: et gaude atq; exulta: q; tu esse meruisti. Tu ibi p̄figurata es ygo. Tu ecce concipies in utero/ nō de viro: sed de spūscrō: et grauida eris et incorrupta p manebis. Paries quidē filiū: et virginitatis nō parieris derrimētū efficieris grauida et eris mater semp intacta: senties pōdꝰ a ventris: et pudoꝝ em nō perdes castitatis. Inrumescēt vbera tua: et intacta erunt genitalia tua. At illa dixit. ¶ Ecce ancilla dñi: fiat mihi ſm verbū tuū.

Ter. O felix obediētia: o insignis gra: q; dū fidē dedit humiliter/ celi in se opificē coꝝpoꝝauit. Implcuit in ea dñs/ q̄ dudū

Osee.vj prediterat. Obediētia iṁ̄t malo q̄ sacrificiū: et scientiam dei plus q̄ holocausta. Hec fuit vera obediētia/ oiq; sacrificio gratioꝝ: hec volūtas cūctis hostijs acceptioꝝ: hinc ꝓmeruit gratiam: quā ipe post mūdum auxit. Ecce ait. Ex

Pean ad virginē chri/ stiferam hoc beata me dicēt oēs gnationes. O beata Maria q̄s tibi digne valeat iura gratiarū/ ac laudū preconia rependere: q; singulari tuo assensu: mundo succurristi perdito: Quas tibi laudes fragilitas humani generis psoluet: q̄ sola tuo cōmercio recuperādi aditū inuenit! Accipe itaq; quascūq; exiles: quascūq; meritis tuis impares gratiarū actiones: et cū susceperis vota/ culpas nras oꝝado excusa. Admitte nostras preces intra sacrariū exauditionis: et reporta nobis antidotū recōciliationis. Sit per te excusabile q̄d p te ingerim⁹: flat ipetrabile q̄d fida mente poscimus. Accipe q̄d offerim⁹: redona q̄d rogam⁹: excusa q̄d timem⁹: q; tu es spes vnica peccatoꝝ: p te speram⁹ venia delictoꝝ. Et in te beatissima nroꝝ est expectatio ꝑmioꝝ. Sancta Maria succurre miseris: iuua pusillanimes/ refoue flebiles. Ora ꝓ ppło/ interueni/ p clero/ intercede p deuoto femineo sexu. Sentiant oēs tuū iuuamen: q̄cūq; celebrāt tuā cōmemoꝝationem. Assiste parata votis poscentiū et repēde oibus optatū effectū. Sint tibi studia assidue oꝝare pro ppło dei: q̄ meruisti benedicta redēptorē ferre mūdi: qui viuit et regnat in secula seculoꝝ. Amē.

¶ Lectio sancti euangelij Secundum Lucam. I.

¶ In illo tpe: Missus est angel⁹ Gabriel a deo in ciuitatē Galilee cui nomē Nazareth: ad virginem desponsatam viro cui nomen erat Joseph de domo Dauid: et nomen virginis Maria. Et reliqua. Homilia Ambrosij.

LAtent quidē diuina mysteria: nec facile iuxta ꝓphēticū dictū q̄s hoim pōt scire cōsiliū dei ſm̄ ex ceteris factis atq; ꝓceptis saluatoꝝis possum⁹ intelligere: et hoc ꝓpensioꝝis cōsilij fuisse: q; ea potissimū est electa vt deū pareret: q̄ erat desponsata viro. Cur aūt nō anteq̄ desponsaret impleta est. Forasse ne diceret q̄ ꝓcepit ex adulterio. Et bene vtriq; posuit scriptura: vt et desponsata esset et virgo. Virgo/ vt expers virilis cōꝝsij esse videret. Desponsata: ne temerate ꝑginitatis aduerēt infamia: cui grauis alius coꝝrupte videret ifigne ꝑferre. Maluit aūt dñs alicuius de filio oꝝtu q̄ de mris pudoꝝe dubitare. Sciebat etenī esse ꝑginis verecūdiā: et lubricā famā pudoꝝis: nec putauit oꝝ sui fidē mris iurijs astruēdā. Seruat itaq; scrā Marie ficut pudoꝝe integra: ita opinione iuuenalis virginitas. Opꝝ em̄ scōs et ab eis testimoniū hre q̄ fouisse sunt. Nec decuit ſinistra virginiꝫ opinione viuētiꝫ vela

Virgo cur desponsata.

menere: cui ariōis relinqui q̄ infamata mater q̄ dñi videretur. Quid aūt iudeis: q̄d Herodi posset ascribi/ si natū videret ex adulterio ꝓfecuti: Quēadmodū aūt ipse diceret ex adulterio ꝓfecuti: Quēadmodū aūt ipse dicere. Nō veni soluere legē/ sed adimplere: si videret cepisse a legis iniuria: cū part⁹ immupte lege dānet: Quineria locupletio: restis pudoris marit⁹ adꝺibet: q̄ posset et dolere iniuria: et vindicare oppoꝝbriū/ si nō agnosceret sacrim Quid q̄ etiā fides Marie ꝺbis maioꝝ: ascisit: et medaciū cansa remouet. Videret em̄ culpā obūbrare voluisse mē dacio inmupta pregnans. Causam aūt mētiendi in desponsata habuit/ desponsata nō habuit: cū cōiugij ꝓmium et gra nuptiarū/ partus sit feminarū. Nō mediocris quoq; causa est. vt virginitas Marie fallaret ꝓncipē mūdi: q̄ cū desponsatā viro cerneret/ partū nō potuit habere suspectū. Fallēdi air ꝓncipē mūdū fuisse cōsiliū/ ipsi⁹ dñi/ q̄ declarāt: cū apli iubent tacere de christo: cū sanati ꝓhibētur gloriari de remedio: cū demones ꝓcipiunt silere de dei filio. Fallēdi vt dixi ꝓncipē mūdi fuisse consiliū/ eriā apls declarauit dicēs. Sed loq̄mur dei sapiētiā in mysterio absconditā: quā nemo ꝓncipū huiꝰ seculi cognouit. Si em̄ cognouissent nūq̄ dñm gl̄e crucifixissent: hoc est nūq̄ me dñi morte redimi fecissēt. Fefellit ergo ꝓ nobis fefellit vt vinceremus. Fefellit diabolū cū tentaret: cum rogaret/ cū dei filius diceret: vt nusq̄ diuinitatē ꝓpiam faceret: sed tñ magis fefellit ꝓncipem seculi. Diabolus em̄ et si aliq̄n dubitauit cū diceret. Si filiꝰ dei es mitte te deos: tñ vel sero cognouit et discessit ab eo. Cognouerūt et demones q̄ dicebāt. Nouim⁹ te q; tu es Jesus filiꝰ dei: q̄d venisti ante tps to: quere nos: Et ideo venisse cognouerūt: q; ꝓcognitū habebāt esse vērum. Principes aūt seculi nō cognouisse: quo maioꝝe possum⁹ q̄ apostoli ce fhie ꝓbare docuēro. Si em̄ cognouissent/ nūq̄ dominū maiestatis crucifixissent. Demonū em̄ malitia: facile eriā occulta deprehendit. At ho qui secularibus vanitatiꝫ occupant/ scire diuina non possunt. Bene aūt sibi diuiserūt euāgeliste/ vt scrūs Matthēus Joseph ab angelo moneri induceret ne dimitteret Mariā. Lucas ille euangelista testimoniū ferret/ q̄ nō cognouisset: hoc ipsa Maria fatet cū dicit angelo. Quō fiet istud q̄m virū nō cognosco: Sed et ipe scrūs Lucas virginē declarauit dicens. Et nomē virginis Maria. Et ꝓpha edocuit q̄ ait. Ecce virgo in utero cōcipiet. Et Joseph defignauit qui q̄m ꝓgnātē videbat quā non cognouerat/ dimittere gestiebat. Et dñs in cruce positus/ manifestauit cū dicit matri. Mulier ecce filius tuus. Deinde discipulo ait. Ecce mater tua. Eriā vtercq; testatus est/ discipulus et mater: q; ex illa hora accepit eam discipulus in suā. Utriq; fiet: q; ex illa hora accepit eam discipulus in suā. Utriq; finer: q; ex illa hora accepit eam discipulus in suā. Utriq; finer: q; ex illa hora accepit eam discipulus in suā. Utriq; finer

mysteriū non hoīs fuit/sed angeli ore promendū. Hodie
Tex. primū auditur. ¶ Spiritussanctus superueniet in te: et
auditur et creditur. Deniqȝ: ecce inqt ancilla dñi: fiat mi/
hi fm verbū tuum. Vide humilitatem: vide deuotionē:
ancillā se dicit dñi: que mater eligitur/nec repētino exal/
tata promisso est. Simul ancillā dicendo: nullam sibi pro
gatiuā tante gratie vendicauit: q faceret quod iubetur.
Mitem em humilēqȝ paritura/humilitatem debuit etiā
ipsa preferre. Ecce ancilla dñi: contingat mihi fm verbū
tuū. Habes obsequium: vides votū. Ecce ancilla dñi: ap
paratus officij est: cōtingat mihi fm verbū tuū/ cōcept⁹
est voti. Mirō ergo etiā de impari conceptione credidit
Varij Maria. Quid enim tā impar φ spiritussanctus ⁊ corp⁹?
part⁹ ex Quid tam inauditū φ virgo pregnans contra legē/con
positio. tra consuetudinem/contra pudorem / cuius carior cura
est virgini? Zacharias aūt nō de impari conditione: sed
de senili etate nō credidit. Nam cōditio cōgruebat. Ex vi
ro ⁊ femina solēnis est partus: nec incredibile debet vi/
deri vbi natura cōcordat. Cum em etas nature sit: nō na
tura etatis/sit plerūqȝ vt etas impediat naturā. Non est
tamen irrationabile vt minor cedat causa maiori: ⁊ potior
prerogatiua nature/vsū inferioris excludat etatis. Huc
Gen. xxi accedat φ Abraā ⁊ Sara filiū in senectute susceperant: ⁊
Joseph filius senectutis est. Qd si q: risit Sara reprehē/
ditur iustius Zacharias condēnat: qui nec oraculo cre/
didit/nec exēplo. Maria aūt cū dicit: Quō fiet istud/qm
virū nō cognoui: nō videt dubitasse de facto: sed de facti
qualitate quesisse. Liquet em q: faciēdū esse crediderat
que quomō fieret interrogauit. Unde et meruit audire.
Tex. ¶ Beata que credidisti. Et vere beata: que sacerdote p/
stantior. Cum sacerdos negasset: virgo correxit errorem
Nec mirū si dñs redēpturus mūdū/ operationē suā in/
choauit tunc a Maria: vt per quam salus oībus paraba
tur/eadē prima fructū salutis hauriret ex pignore. Et be
Notula ne quesiuit quomodo fieret. Legerat em q: virgo conci
pulchra. peret: sed non legerat queadmodū virgo generaret. Le/
Esa. vij. gerat vt dixit. Ecce virgo in vtero accipiet: quō aūt acci/
peret: in euangelio primum angelus est locut⁹. Tu autē.

¶ In festo Philippi et Jacobi. Joannis. XIIII.

¶ In illo tpe: Dixit Jesus discipulis suis. Non
turbetur cor vestrū. Creditis in deū: et in me cre/
dite. In domo patris mei māsiones multe sunt.
Si quo minus dixissem vobis q: vado parare lo
cum. Et si abiero ⁊ preparauero vobis locū: ite/
rum venio et accipiā vos ad meipsum: vt vbi sum
ego: et vos sitis. Et reliqua. Homi. beati Augu.

Erigēda est nobis fra/
tres ad deū maior intentio: vt verba sancti euā/
Tex. gelij que modo in nostris auribus sonuerunt:
vtcūqȝ mente capere possimus. Ait em dñs. ¶ Non tur/
betur cor vestrū: creditis in deū/⁊ in me credite. Ne ergo
mortem tāφ hoies timerent: ⁊ ideo turbarent: cōsolatur
eos etiam se deum esse cōtestans. Creditis (inqt) in deū/
et in me credite. Consequens est enim: vt si in deū credi/
tis/⁊ in me credere debeatis: quod non esset consequēs/
si christus non esset deus. Sed quid est quod sequitur.
Tex. ¶ In domo patris mei mansiones multe sunt: nisi quia
et sibi metuebāt: vnde audire debuerūt. Non turbet cor
vestrum. Quis enim eorū non metueret / cum Petro di
Luc. xxij ctū esset fidentiori atqȝ promptiori. Non cātabit gallus/do
nec ter me neges. Tāφ ergo essent ab illo perituri/meri/
Tex. to turbabant. Sed cum audiūt. ¶ In domo patris mei
mansiones multe sunt. Si quo minus dixissem vobis: q:
vado parare vobis locū: a perturbatione recreant: certi
ac fidēres post pericula tētationū/se apud deū cum chri/
sto esse mansuros: q: etsi alius est alio fortior: ali⁹ alio sa/
pientior: alius alio iustior: alius alio sanctior: in domo pa/
tris mei mansiones multe sunt. Nullus eorū alienabitur
ab illa domo vbi māsionē p suo quisqȝ accepturus est me
rito. Denarius quidem ille equalis est oībus: quē pater/
familias eis qui operati sunt in vinea/iubet dari oibus Mat. xx
non in eo discernens qui minus et qui amplius labora/
runt. Quo vtiqȝ denario vita significatur eterna: vbi ne
mo amplius viuit alio: q: viuendi nō est diuersa in eter/
nitate mensura: sed multe mansiones diuersas meritorū
in vna vita eterna significant dignitates. Alia enim glo j. Co. xv
ria solis: alia em gloria lune/alia gloria stellarū. Stella
enim a stella differt in claritate: sic et resurrectio mortuo
rū. Tāφ stelle/sancti diuersas mansiones diuerse clarita
tis/tāφ in celo sortiūtur in regno: sed propter vnū dena/
rium nullus separat a regno: atqȝ ita deus erit omnia in
omnibus: vt quoniā deus charitas est/per charitatē fiat
vt quod habent singuli/cōmune fit oibus. Sic em quisqȝ j. Jo. iiij
etiā ipse habet/cū amat in altero quod ipse non hȝ. Non
erit itaqȝ aliqua inuidia imparis charitatis: q: regnabit
in omnibus vna charitas. Proinde respuendi sunt a cor/ Error
de christiano: qui putant ideo dictum esse multas man/ prau⁹ re
siones: q: extra regnū celorū erit aliqd vbi beati maneāt tūditur.
innocentes/qui sine baptismo ex hac vita emigrarūt: q:
sine illo in regnū celorū intrare non potuerūt. Hoc ergo
fides non est fides: qm non est vera et catholica fides.
¶ Et si abiero (inqt) et preparauero vobis locū: iterum Tex.
veniam ⁊ accipiā vos ad meipsum: vt vbi sum ego/⁊ vos
sitis. Quō vadit ⁊ parat locū/si iam māsiōes multe sūt.
Si quo minus dixissem: vado parare. Aut si adhuc parā
dus est/cur non merito dixisset: vado parare? An iste mā
siones/⁊ sunt et parande sunt? Si quo minus em essent/
dixisset: vado parare. Et tamen q: ita sunt vt parāde sint
non eas vadit parare sicut sunt: sȝ si abierit et parauerit
sicut future sunt/iterū veniens accipiet eos ad seipsum:
vt vbi est ipse/sint etiam et ipsi. Quomodo ergo mansio
nes in domo patris non alie/sed ipse: ⁊ sine dubio iā sunt
sicut parande non sunt: ⁊ nondū sunt sicut parande sunt
Quomodo putamus/nisi etiam quō propheta predicat
deum: quia fecit que futura sunt. Nō enim ait que factu/
rus est/que factura sunt: sed qui fecit que factura sunt.
Ergo et fecit ea: et facturus est ea. Nā neqȝ facta sunt si
ipse non fecit: neqȝ futura sunt si ipse non fecerit. Fecit er
go ea predestinando/facturus est operando. Sicut disci
pulos quādo elegerit satis indicat euāgeliū: tūc vtiqȝ qn
eos vocauit: ⁊ tñ ait apl's. Elegit nos ante cōstitutionē Eph. j.
mundi predestinādo vtiqȝ/non vocādo. Quos aūt pre/ Ro. viij.
destinauit illos ⁊ vocauit. Elegit predestinando ante cō
stitutionem mundi elegit vocando ante cōsummationē
Sic et māsiones pparauit ⁊ preparat: nec alias/sȝ quas
preparauit has preparat: q fecit q futura sunt: quas ppa/
rauit predestinando/preparat operādo. Jam ergo sunt
in predestinatione. Si quo minus dixisset/ibo ⁊ parabo:
idest predestinabo. Sed q: non sunt in operatiōe. ¶ Et
si abiero inqt et pparauero vobis locū: iterū venio ⁊ ac/ Mansio
cipiā vos ad meipm. Parat aūt quodāmō māsiōes/mā/ dei q sit.
sionibus parādo māsores: qppe cū dixerit. In domo pa/
tris mei māsiones multe sunt: qd putabim⁹ esse domum
dei/nisi templū dei? Quid aūt sit/ interroget apl's: et re/
spondeat. Templū dei sanctum est quod estis vos. Hoc
est etiam regnū qd filius traditurus est patri: vnde etiā
apostolus. Initiū christus/deinde qui sunt christi in pre/ j. Co. xv
sentia eius: deinde finis cum tradiderit regnū deo ⁊ pa/
tri/idest quos redemit sanguine suo/tradiderit etiā con
templando patri suo. Hec ergo domus dei/hoc templū
dei: hoc regnum dei adhuc edificatur/adhuc fabricatur
adhuc paratur: in illo erunt mansiones sicut eas adhuc
parat dñs: in illo iam sunt sicut predestinauit iam domi/
nus. Sed qd est qd vt ppararet abijt/cū pfecto nos ipos
prepararet; quod non faciet si reliquerit? Agnosco domine

vt possum. Nimirū illud significas: q: vt parentur iste mā
siones viuere debet iust⁹ ex fide. Qui em a dño peregrinat
opus habet ex fide viuere: q: per hāc ad speciē cōtemplan
Mat. v. dam paratur. Beati em mundo corde: quoniā ipsi deum
Act. xv. videbunt. Et fide mundat corda eorū. Illud in euāgelio:
hoc in actib⁹ apostolorū legitur. Fides autem (qua eorū
qui deum visuri sunt: φ diu peregrinant corda mundan/
tur) qd non videt credit. Nam si vides/non est fides. Cre
denti colligitur meritū/videnti reddit premiū. Eat ergo
domin⁹ et parat locum: eat ne videatur: lateat vt credatur
Tunc em locus paratur/si ex fide viuatur. Creditus desi
deretur/vt desiderat⁹ habeatur. Desideriū dilectiōis pre/
paratio est mansionis. Nunc est dilectissimi: vt quātū va
lemus intelligamus de verbis dñi posterioribus priora: ⁊
de cōsequentibus precedentia: in eo φ audistis apostolo
Celestis Thome interroganti esse responsum. Dixerat em dñs cū
mansio de māsionibus loqueretur: quas ⁊ dixit esse in domo pris
quomō sui: ⁊ ire se vt prepararet eas: vbi intelleximus ⁊ esse iā man
paratur. siones ipsas in pdestinatione: ⁊ preparari eas/cū eorum
qui ibi māsuri sunt/per fidem corda mundantur: quoniā
ipsa dei domus ipsi sunt. Et quid est aliud manere in do/
mo dei φ esse in populo dei: cum ipse populus est in deo ⁊
deus in eo? Hoc vt prepararet dñs abijt: vt credēdo in eum
qui nō videtur: ea q in spem semp futura est/nūc per fidē
mansio preparetur. Propterea ergo dixerat. Et si abiero
⁊ preparauero vobis locū/iterum venio et accipiam vos
ad meipsum: vt vbi ego sum/⁊ vos sitis: et quo ego vado
Tex. scitis/⁊ viam scitis. Ad hec dicit ei Thomas. ¶ Domine/
nescimus quo vadis: et quomodo possumus viam scire?
Utrūqȝ illos dñs dixerat scire: vtrūqȝ dixit iste nescire: ⁊ lo
cū quo itur/⁊ viam qua itur. Sed nescit ille mentiri: g isti
sciebant: ⁊ se scire nesciebāt. Conuincat eos iā scire/quod
Tex. se putant adhuc vsqȝ nescire. ¶ Dicit eis Jesus. Ego sum
via veritas ⁊ vita. Quid est fratres? Ecce audiuim⁹ disci/
pulum interrogantē/audiuim⁹ ⁊ magistrū docentē: ⁊ nō
dum capimus etiā post vocē sonantem/sententiā latitan/
tem. Sed quid nō possumus capere? Nūquid poterāt ei
dicere apl'i eius cū quibus loquebat: nescimus te? Proin
de si eū sciebāt: ⁊ via ipse est/viā sciebant. Si eū sciebāt: et
veritas ipse est/veritatē sciebant. Si eum sciebant: ⁊ vita
ipse est/vitam sciebant. Ecce scire conuicti sunt qd se scire
nesciebant. Quid g ⁊ nos in isto sermone non cepimus?
Quid putatis fratres mei/nisi q: dixit: et quo ego vado
scitis: ⁊ viā scitis. Ecce cognouimus φ sciebant viam: q:
sciebant ipsum q est via. Sed via est qua itur: nūquid via
est ⁊ quo itur? Utrūqȝ aūt illos dixerat scire ⁊ quo vadit ⁊
viā. Opus g erat vt diceret ego sum via: vt ostēderet eis:
quia eū scirēt viam scire: quā putauerāt se nescire. Quid
Christ⁹ aūt opus erat vt diceret. Ego sum via veritas et vita: cū
via veri/ via cognita q iret: restaret nosse quo iret: nisi q: ibat ad
tas vita. veritatem: ibat ad vitā? Ibat aūt ad seipsum/p seipm. Et
nos quo imus/nisi ad ipsum? Ipse g ad seipsum/p seipm:
nos ad ipsum/p ipsum: immo ₰bo ad patrem: ⁊ ipe ⁊ nos.
Joā. xvj. Nam ⁊ de seipso alibi dicit. Ad patrē vado. Et hoc loco p
pter nos: nemo inquit venit ad patrē/nisi per me. Ac per
hoc ⁊ ipse per seipsum/⁊ ad seipsum ad patrem: ⁊ nos per
ipsum: ⁊ ad ipsum ⁊ ad patrē. ¶ Si cognouissetis me in/
Tex. quit: ⁊ patrē meū vtiqȝ cognouissetis. Hoc est qd ait. Ne/
mo venit ad patrē/nisi p me: deinde subiūgit. ¶ Et amo/
Tex. do cognoscetis eū: et vidistis eum. Sed Philippus vnus
ex aplis quid audierit nō intelligēs. ¶ Dñe inquit osten/
Tex. de nobis prem: ⁊ sufficit nobis. Cui dñs. Tanto inquit tē
pore vobiscū sum: ⁊ nō me cognouistis? Philippe q videt
me/videt ⁊ patrem. Ecce increpat φ tanto tēpore cū ipsis
erat ⁊ nō cognoscebatur. Nōne ipe dixerat: ⁊ quo ego va
do scitis ⁊ viam scitis: ⁊ se nescire dicēres/hoc eos scire cō
uicerat/addendo atqȝ dicendo. Ego sum via veritas ⁊ vi
ta? Quomodo nūc dicit: tāto tēpore vobiscum sum: ⁊ nō
cognouistis me: cū profecto ⁊ quo iret ⁊ viam scirent/nō
ob aliud nisi φ ipsum vtiqȝ scirent? Sed facile ista soluit
questio: si dicamus φ eū aliqui eorū sciebāt/aliqui nescie/
bant: atqȝ in his qui nesciebāt Philippus erat: et qd ait.
Et quo ego vado scitis ⁊ viam scitis: illis dixisse intelliga
tur q sciebant: nō Philippo cui dictū est. Tāto tēpore vo/
biscum sum: ⁊ nō cognouistis me Philippe. His g q filiū
iam nouerāt etiā illud de patre dictū est: ⁊ amodo cogno
scetis eū: ⁊ vidistis eū. Dictū est em ppter oīmodam simi/
litudinem que illi cum patre est: ⁊ ideo amodo diceretur
nosse patrē: q: nouerant similem filiū. Ergo iam sciebant
filium: ⁊ si nō oēs/certe qdam eorū qbus dr. Et quo vado
scitis/⁊ viam scitis. Ipse em est via/sed patrē nesciebant.
Ideo audiūt. Si cognouissetis me/⁊ patrē meū cogno/
uissetis: p me vtiqȝ illū: ali⁹ em ego sum / alius ille. Sȝ ne
putarent dissimilem: ⁊ amodo cognouissetis eū inqt: ⁊ vi
distis eū. Viderunt em simillimū eius filiū: sed admonen
di fuerant talē etiā esse patrē equalis est filius quē vide/
bāt. Et ad hoc valet qd postea dicit Philippo. Qui me vi
det/videt ⁊ patrē: nō φ ipse sit pater ⁊ fili⁹ (qd in Sabel/ Sabelli/
lianis qui vocant etiā patripassiani catholica fides dam ani sunt
nat) sed φ tam similes sint pater ⁊ filius: vt qui vnū no/ patripas
rit/ambos nouerit. Solemus em de similibus duob⁹ ita siani.
loqui/eis qui vnū illorū vident et qualis sit alius volunt
nosse: vt dicamus. Vidistis illū/istum vidistis. Sic ergo
dictum est. Qui videt me/videt ⁊ patrē: nō q: ipse sit pr q
filius: sed φ ad patris similitudinē in nullo prorsus discre
pet filius. Ideo magister discipulū arguebat: qm cor po/
stulantis videbat: tāφ enim melior esset pater φ fili⁹/sic
Philippus patrē nosse cupiebat: ⁊ ideo nec filiū sciebat/
quo melius aliquid esse credebat. Ad sensum hūc corrigē
dum dictū est. ¶ Qui videt me videt et patrē. Quomo/
do tu dicis: ostende nobis patrē? Video quomodo tu di/ Tex.
cas. Non alterū queris videre similē sed illū putas esse
meliorē. ¶ Non credis q: ego in patre: et pater in me est? Tex.
Cur in similibus distātiā cupis cernere? Cur inseparabi/
les/separari desideras nosse? Deinde nō ad solū Philip/
pum/sed et alios pluraliter loquitur. ¶ Verba q ego lo/ Tex.
quor vobis/a meipso non loquor: pater autem in me ma/
nens ipse facit opa. Ergo et verba opera sunt? Plane est
ita. Nam profecto qui proximū loquēdo edificat/bonum
opus opat. Sed qd est/a meipso nō loquor/nisi a memet
ipso nō sum q loquor: ei qppe tribuit qui facit / de quo est
ipse qui facit. Pater em deus nō est de aliquo: filius autē
deus est qdem patri equalis /sed de patre deo. Ideo ille
deus/sȝ nō de deo: ⁊ lumē/sed nō de lumine: iste vero de⁹
de deo/lumen de lumine. Verū sit equalis alter alteri: vt
tñ alter ab altero: ideo nō loquit a semetipso/q: non est a
seipso: lō pater in illo manens facit opa ipsa: q: per quē et
cum quo facit nō est nisi ab ipso. Deinde adiungit ⁊ dicit.
¶ Non creditis/q: ego in patre ⁊ pater in me est? Alioqn Tex.
ppter opera ipsa credite. Antea solus Philippus argue/
batur: nunc aūt non eū ibi solū fuisse qui esset arguēdus
ostēditur. Propter opera inquit ipsa credite: quia ego in Opera
patre ⁊ pater in me est. Neqȝ em si separati essemus: inse/ christi sūt
parabiliter operari vlla rōne possemus. Sed quid est qd deitatis
sequitur. ¶ Amen amē dico vobis: q credit in me/opera signa.
que ego facio ⁊ ipse faciet: ⁊ maiora horū faciet: quia ego
ad patrē vado: ⁊ quodcūqȝ petieritis in noīe meo hoc fa
ciam. Ergo ⁊ illa maiora opera/seipsum facturū esse pmi/
sit. Non se extollat seruus sup dñm / nec discipulus supra Mat. x.
magistrū. Maiora φ ipse fecit dixit esse facturos: sȝ in eis
vel per eos se faciētem: non ipsis tāφ semetipsis. Ei quippe
cantatur? Diligam te dñe fortitudo mea. Sed q sunt tan/ Ps. xvij.
dē ista maiora? An forte φ egros ipsis transeuntib⁹/etiā
eorū vmbra sanabat? Maius est em: vt sanet vmbra φ fim
bria. Illud per se: hoc p ipsos: sed vtrūqȝ p se. Verūtamen
qn ista dicebat: verborū suorum opera cōmendabat. Sic
em dixerat. ¶ Verba que ego loquor vobis a meipso nō Tex.
loquor: pater autē in me manēs/facit opa ipsa. Que ope/
ra tunc dicebat/nisi verba que loquebatur? Audiebant ⁊
credebant illi: et eorundem verborum fructus erat fides

illoz. Uerūtamen euāgelizantibus discipulis:nō tā pauci q̄ illi erant/sed gētes etiā crediderūt. Hec sunt fine dubitatione maiora. Nec tñ ait. Maiora hoc facietis:vt sc̄los apostolos eos putaremus eē facturos:sed qui credit in me(inquit)opera que ego facio/ꝛ ipe facies:ꝛ maiora hoc faciet. Ita ne quicūq; credit in christū/facit q̄ christ⁹ vel maiora q̄ christ⁹:Si ḡ q̄ credit/facies:nō creditvticq; q̄ nō facies:ficuti est illud. Qui diligit me/mādata mea custodit:vnde pfecto q̄ nō custodit/nō diligit. Quid est hoc fratres:Nūquid inter credētes in christū nō est cōputandus/q̄ nō fecerit maiora q̄ christ⁹:Nudū est:absurdus est ferri nō potest:nō roleratur nisi intelligat. Apostolum ergo audiamus. Credēti(inquit)in eum qui iustificat impium/deputat fides ei⁹ ad iustitiā. In hoc opere facim⁹ opa christi:q: q̄ ipm credere in christo/op⁹ est christi. Hoc operat in nobis:nō vticq; fine nobis. Audi ḡ iam ꝛ intelli ge. Qui credit in me/opera que ego facio et ipse facies. Ro.iiij.

Justificatio impij ē maius cum timore ꝛ tremore sua/ipsius saluē operatur:qō vticq; in illo ꝛ fine illo christ⁹ operatur:P:ositus maius hoc esse dixerim q̄ est celū ꝛ terra:ꝛ quecūq; cernūtur in celo ꝛ in terra. Et celum em̄ ꝛ terra transibit p:edestinatoū autez id est eoz quos p:escit/salus et iustificatio q̄nanebit. In illis tantū opera dei:in his autē est etiaz imago dei. Sed in celo sedens:dominationes/principatus/potestates/angelici/angeli/opa sunt christi. Nūquid his operibus maiora facies:q̄ operante in se christo/cooperatur eternā salutē ac iustificationē suam:Non hic audeo precipitare sentētiā intelligat qui pōt. Judicet q̄ potest:vtrū maius sit iustos creare/q̄ impios iustificare. Certe em̄ si equalis virtūq; potentie/hoc maioris est misericordie. Hoc em̄ magnū pictatis sacramentū qō manifestatū est in carne iustificatum in spiritu:apparuit angelis:predicatū est in gentibus:creditū est in mūdo:assumptū est in gloria. Restat inquirere quō accipiendū sit. Opera.

Quodcūq; petieritis patrē meuz in nōie meo hoc faciā. Magnā spem dñs pmisit suis oiantib⁹ dicēs. Quia ego ad patrem vado et quodcūq; petieritis patrē in nomine meo/hoc faciā. Sic ergo perrexit ad patrē:vt non relinq̄ret indigentes/sz exaudiret perentes. Sed quid est/quodcūq; petieritis:cuz videamus plerūq; fideles eius petere/ꝛ nō accipere:An forte ppter ea/q: male petūt:Uñ em̄ nos delectāt mala ꝛ nō delectāt bona rogare debem⁹ poti⁹ deū vt delectēt bona q̄vt cōcedāt mala. Quō ḡ itelligēdū est:quodcūq; petieritis hoc faciā:si deus aliqua perenibus fidelib⁹ etiaz cōsulēdo nō facit:An forte solis apīis dictū debemus accipere:Absit. Nūquid em̄ in eū soli apīi crediderunt:Ad eos itaq; loquebatur dicendo. Qui credit in me:in q̄bus eo donante etiam nos sumus:qui vticq; nō quodcūq; petierimus/accipimus. Ipsos quoq; beatissimos si cogitemus apīos:inuenim⁹ eum qui plus oibus laborauit(nō aūt ipse/sed gratia dei cum illo)rer dñm rogasse:vt ab eo discederet angelus sathane/nec tñ qō rogauerat accepisse. Euigila hō fidelis:ꝛ vigilanter audi qō illic positū est/in nōie meo. Jpz em̄:quodcūq;/nō ait vtcūq;/sed in nōie meo. Quis pmisit ḡ tam magnuz beneficiū:Qui vocat christ⁹ Jesus. Christ⁹ significat regē: Jesus significat saluatorē. Nō itaq; saluos nos faciet q̄cūq; rex/sed rex saluator. Ac p hoc quodcūq; petim⁹ aduersus vtilitatē salutis: nō petim⁹ in nōie saluatoris. Et tñ ipe saluator est:non solū qñ facit qō petimus/verūetiam qñ nō facit:qñ qō videt peti cōtra salutē nō faciendo potius se exhibet saluatorē. Quap:opter qñ volum⁹ vt faciat quodcūq; petim⁹ nō vtcūq;/sed in nōie eius petamus:hoc est in nōie saluatoris petamus. Nō ḡ cōtra salutē nostrā petamus. Qō si fecerit:nō vt saluator facit:qō est nomē eius fidelib⁹ eius Est quippe impijs ꝛ dānatoꝛ:q̄ dignat fidelibus esse saluator. Qui ḡ credit in eum:quodcūq; petierit in eo nōie Tex.

qō est illis qui credunt in eū/hoc facit:qm̄ hoc ficut saluator facit. Si aūt q̄ in eū credit/aliq̄d pignoratia cōtra salutem suā petit:nō in nōie saluatoris petit/q: saluator ei⁹ nō erit:si(qō eius salutē impedit)fecerit. Unde tūc exp̄dit potius vt nō faciat/p:pter qō invocat. P:opterea nō solum saluator:sed etiā magister bon⁹ vt faciat quodcūq; petierimus:in ipa oratione quā nobis dedit/docuit quid peram⁹:vt etiā sic intelligam⁹/nō petere nos in nōie magistri/qō petim⁹ p:ter regulā ipius magisterij. Sane q̄dā q̄uis in nōie eius petim⁹/i.fm saluatorē et fm magistruz petamus:non tunc qō petim⁹ facit/sed tñ facit. Nec em̄ quia ꝛ illud petimus vt veniat regnū tuum/p:pterea nō facit qō petimus:q: nō statim cū illo in eternitate regnamus. Differtur em̄ qō petim⁹/nō negatur. Uerumtamē orantes tā q̄ seminantes/nō deficiamus:spe enim p:pemeremus. Et simul peram⁹ qñ bene petim⁹:vt nō faciat quod non bene petimus:quia ꝛ ad hoc pertinet quod in eadem oratione dominica dicimus. Ne nos inferas in tentationem. Nec enim parua est tentatio:si contra tuā fit causam tua postulatio. Tex.

¶ Inuentionis sctē crucis. Joā. III.

¶ In illo tempore:Erat homo ex phariseis Nicodemus nomine:p:inceps iudeoruz. Hic venit ad Jesum nocte ꝛ dicit ei. Rabbi:scimus quia a deo venisti magister. Et reliq̄. Homilia btī Aug.



Jcodem⁹ ex hiserat qui crediderant in nomine Jesu:videntes signa et p:odigia que faciebat. Superius enim euangelista hoc dixerat. Cum esset Jesus Hierosolymis in pasca in die festo:multi crediderunt in nōie eius. Quare crediderunt:Sequitur ꝛ dicit. Uidentes signa que faciebat. Et de Nicodemo quid dicit:¶ Erat hō ex phariseis Nicodemus nomine/princeps iudeoruz: hic venit ad eum nocte ꝛ ait. Rabbi:scimus q: a deo venisti magister. Et iste ergo credidērat in nōie ei⁹. Et ipse vñ credidērat:Sequitur ꝛ dicit. ¶ Nemo em̄ potest hec signa facere q̄ tu facis/nisi fuerit de⁹ cum eo. Si ḡ iste Nicodemus de illis multis erat q̄ crediderant in nomine eius:iam in isto Nicodemo attendam⁹ quare se Jesus non credebat eis. ¶ Respondit Jesus ꝛ dixit ei. Amen amen dico tibi: nisi quis renat⁹ fuerit denuo:nō potest videre regnū dei Joā.ij. Tex. Tex. Catecumini describunt

Jpsis ḡ se credit Jesus/q̄ nati fuerint denuo. Ecce illi crediderant in eum ꝛ Jesus non se credebat eis. Tales sunt oēs catecumini. Jpsi iā credunt in nōie christi:sed Jesus non se credit eis. Intendat ꝛ intelligat charitas vra. Si diximus catecumino. Credis in christū:fidet credo/ꝛ signat se. Jam crucē christi portat in fronte ꝛ nō erubescit de cruce dñi sui. Ecce credidit in nōie ei⁹. Interrogem⁹ eū Manducas carnē filij hois:ꝛ bibis sanguinē filij hominis Nescit q̄d dicim⁹:q: Jesus non se credit ei. Cū ḡ ex illo numero esset Nicodemus:venit ad Jesum/sed nocte venit. Et forte hoc ad rē pertinet. Ad dñm venit/ꝛ nocte venit: ad lucē venit/ꝛ in tenebris venit. Renati aūtez ex aqua ꝛ spiritusancto quid audiūt ab apīo:Fuistis em̄ aliquādo tenebre/nūc aūt lux in dño:ꝛ filij lucis ambulate. Et iterū Nos q̄ dei sumus/sobrij simus. Qui ergo renati sunt/nocte fuerunt/et diei sunt: tenebre fuerunt et lumen sunt. Jam credit se Jesus illis: et non nocte veniunt ad Jesum sicut Nicodemus:nō in tenebris querunt diem. Tales em̄ iam p:ofitentur eū. Accedit ad illos Jesus:facit in illis salutem:q: ipse dixit. Nisi quis mādducaverit carnem meā/ꝛ biberit sanguinē meū:nō habebit vitam in se. Et q̄ signū crucis habēt in frōte catecuminī:iā de domo magna sunt/sed fiant ex seruis filij. Nō em̄ nihil sunt:q: iā ad domū magnā ptinent. Quādo aūt māna mādducabat p:opul⁹ Jsrael:Cum trāsisset mare rubrū. Mare aūt rubrū q̄d significet audi apostolum. Nolo em̄ vos ignorare fra ſ.Cor.x. Epb.v. ſ.Thes.v Joā.vj. Joā.vj. Joā.vj. Tex. Tex. Mōnis christi vir tus. Justificatio impij opus. Ro.iiij. Joan.vj Māna celeste exponit.

tres:qm̄ patres nostri oēs sub nube fuerunt:et oēs mare transierūt:vt q̄d trāsierūt mare:quasi cām q̄reres ab illo securus ait. Et oēs p Moysen baptizati sunt in nube et in mari. Si ḡ figura maris tantū valuit:spēs baptismi quātum valebit:Si q̄d gestū est in figura/traiectuz pp̄hin ad māna p̄dixit:q̄d exhibebit christ⁹ in ipa itrare baptismi sui/traiecto p eum ppl̄o suo:Per baptismū trajscit oēs credētes/occisis omnibus peccatis/tā q̄ hostibus consequētibus sicut in illo mari oēs Egyptij perierūt. Quo trajscit fratres mei:quo trajscit p baptismū Jesus:cuius figuraz tūc gerebat Moyses:q̄ p mare trajsciebat:Quo trajsciebat:Ad manna. Quid est māna:Ego sum inq̄t panis viuus/qui de celo descēdi. Manna accipiūt fideles/iā trajecti p mare rubrū. Quare p rubrū mare:Jam mare:qre rubrū:Significabat mare illud rubrū/baptismuz christi. Uñ rub⁹ baptism⁹ christi:nisi sanguine christi cōsecratus. Quo ḡ p̄ducit credētes et baptizatos:Ad manna. Ecce dico māna. Norūt est quid acceperint iudei/populus ille Jsrael:notū est quid eis pluisset de⁹ de celo:ꝛ nescīunt carecumini:q̄d accipiūt de mensa christi. Erubescāt ergo q: nescīunt:transeāt per mare rubrū:māducēt manna:vt quō crediderūt in nōie Jesu:sic se illis credat Jesus. Jdeo inrendite fratres:q̄d respondeat iste qui nocte venit ad Jesum Quāuis ad Jesum venerit:tñ q: nocte venit:adhuc de tenebris carnis sue loquit. Nō intelligit qō audit a domino:nō intelligit qō audit a luce:q̄ illuminat oēm hoiez venientē in hunc mundū. Jam ei dñs dixit/nisi q̄s renat⁹ fuerit denuo/nō videbit regnū dei. ¶ Dicit ad eum Nicodemus. Quomodo pōt homo nasci cū sit senex:Spiritū ei loquit:ille carnē sapit. Carnē suam sapit:q: carnē christi nondū sapit. Cū em̄ dixisset dñs Jesus:nisi quis māducauerit carnē meā ꝛ biberit sanguinē meū:nō habebit in se vitam. Scandalizati sunt quidā qui eū sequebant:ꝛ dixerunt ad semetipsos. Durus est hic sermo:quis pōt eum audire:Putabant em̄ hoc dicere Jesum/q̄ eū possent cōcisum ficut agnū coq̄re/ꝛ māducare. Abhorrentes a verbis eius recesserūt ꝛ amplius eum securi nō sunt. Sic euāgelista loquitur. Et dñs ipse remansit cū. xij. Et illi ad eū Dñe/ecce illi dimiserunt te. Et ille. Nunquid ꝛ vos vultis abire:Ostendere volens/q: ipse illis erat necessarius:nō illi christo erant necessarij:ne quis terreat christū quādo dicitur vt fit christianus:quasi beatior erit christ⁹ si tu fueris christianus. Bonum est tibi vt sis christian⁹. Naz si nō fueris/malū christo nō erit. Audi vocē Psal. Dixi dño de⁹ meus es tu:qm̄ bonoꝝ meoꝝ non eges. Jdeo de⁹ meus es tu:qm̄ non meoꝝ eges bonoꝝ. Si fueris fine deo miser: eris:si fueris cū deo/malor: de⁹ non erit. Nō ex te maior ille/sed tu fine illo minor. Cresce ḡ in illo. Noli te subtrahere:vt quasi ille deficiat si recesseris. Reficieris si accesseris:deficies si recesseris. Integer manet te accedente:integer manet te cadente. Cū ḡ dixisset discipulus. Nūquid et vos vultis abire:respōdit Petrus petra illa voce oim. Dñe/ad quē ibimus:Uerba vite eterne habes. Bene sapuit in ore ipsius caro dñi. Dñs aūt exposuit eis/ꝛ dixit. Spūs est qui viuificat:caro nō. pdest quicq̄. Cum dixisset/nisi quis māducauerit carnē meā ꝛ biberit sanguinem meū:nō habebit in se vitā:ne carnaliter intelligerēt: spūs est inq̄t qui viuificat:caro aūt nihil pdest. Verba q̄ locutus sum vobis:spūs est ꝛ vita. Hunc spiritū ꝛ hāc vitam nō sapiebat iste Nicodem⁹:qui nocte venerat ad Jesum. Ait ei Jesus. Nisi quis renat⁹ fuerit denuo/nō videbit regnū dei. Et ille carnē suā sapiēs:in cuius ore nōdum sapiebat caro christi:quō inquit pōt hō nasci cū sit senex: ¶ Nunq̄d pōt in ventrē matris sue iterū introire ꝛ nasci: Nō nouerat iste/nisi vnā natiuitatē ex Adā ꝛ Eua:ex deo ꝛ ecclīa nondū nouerat. Non nouerat nisi eos parētes q̄ generant ad mortē:nōdum nouerat eos parentes q̄ generant ad vitā. Nō nouerat nisi eos parentes q̄ generāt successuros:nondū nouerat eos qui semp viuētes generant p̄manſuros. Cum ḡ sint due natiuitates/ille vnam intelligebat. Una est de terra/alia de celo. Una ē de carne/alia de spiritu. Una est de mortalitate/alia de eternitate. Una est de masculo ꝛ femina/alia de deo ꝛ ecclesia. Si ipe due singule sunt:nec illa pōt repeti nec ista. Recte itellexit Nicodem⁹ natiuitatē carnis. Sed ꝛ tu intelligito natiuitatem spūs:quō intellexit Nicodemus natiuitatem carnis: Quid Nicodem⁹ intellexit. Nūquid potest hō denuo in ventrē matris sue intrare ꝛ nasci:Sic quicūq; dixerit tibi vt spūaliter iterū nascaris:rīde quod dixit Nicodemus. Nūquid potest homo iterū in ventrē matris sue intrare ꝛ nasci:Jā natus sum de Adam:nō me potest iterum generare Adam. Jā natus sum de christo:non me pōt iterū generare christus:Quomodo vterus non pōt repeti:sic nec baptism⁹. Qui nascit de eccl̄a catholica:tā q̄ de Sara nascit/de libera nascit. Qui nascit de hereti tā q̄ de ancilla nascit ſz ex semie Abrae. Alia duerrat charitas vestra magnū sacrm̄. Testatur deus ꝛ dicit. Ego sum de⁹ Abrā ꝛ deus Jsaac/ꝛ deus Jacob. Jn istis tribus inuenim⁹ patres liberas/parere ꝛ ancillas. Inuenimus ibi ꝛ partus ancillarum:inuenimus ibi et partus liberarum. Intelligimus aūt rem mirā in istis partub⁹. i. in istis fetibus:in his generationib⁹ liberarum ꝛ ancillaꝝ:quatuoꝝ scz gñe hominū:in quib⁹ quatuoꝝ generib⁹ complet figura totius populi futuri christiani:vt non sit mirū quod in istis tribus dictū est:ego sum de⁹ Abrā/ꝛ deus Isaac/ꝛ deus Jacob In oibus em̄ christianis fratres intendite:aut per malos nascunt boni:aut p bonos nascunt mali: aut per bonos boni:aut p malos mali. Amplius istis quatuor generibus nō potestis inuenire. Que iterū reperā/aducrtite:retinete:excutite coordinate:nolite pigri esse. Capite/ne capiamini:quomodo quatuoꝝ sunt genera oim christianoꝝ:aut p bonos nascunt boni:aut p malos nascunt mali:aut p bonos mali:aut p malos boni. Puto q: planum est. Per bonos boni:si ꝛ q̄ baptizāt/boni sunt:ꝛ q̄ baptizantur/recte credūt:ꝛ in mēbris christi recte numerāt. Per malos malos si ꝛ q̄ baptizāt/mali sunt:ꝛ q̄ baptizant/duplici corde accedunt ad deū/ꝛ nō tenētes mores quos audiūt in ecclesia:vt non ibi sint palee/sed frumentū. Uē em̄ multi sunt/nouit charitas vestra. Per malos boni/si aliqñ baptizat adulter:ꝛ qui baptizat/iustificat. Per bonos mali:aliqñ qui baptizant/sancti sunt:ꝛ q̄ baptizātur/tenere vias dñi nolunt. Puto fratres notū esse in ecclesia:ꝛ quotidianis exemplis manifestari ea que dicimus. Sed in p:ioribus nostris parentib⁹ ea cōsiderem⁹:q: habuerūt et illi ista quatuoꝝ gña. Per bonos boni Ananias Paulum baptizauit. Quid p malos mali:Dicit apīs:quoslda p̄dicatores euangelij quos dicit nō caste annūtiare solere euāgeliū:quos tolerat i societate christiana/ꝛ dicit:Quid em̄:nū oī modo siue p occasionē siue p veritatē christ⁹ annūtiet:et in hoc gaudeo. Nūq̄d malui⁹ erat:ꝛ de alieno malo gaudebat:Sed q:ꝛ per malos veruz p̄dicabatur:ꝛ p malos christus annuntiabat:si quos isti sui similes baptizabāt:mali malos baptizabant. Si quos isti baptizabāt de qualibus dñs dicit. Que dicunt facite:que autez faciunt facere nolite:mali bonos baptizant. Boni malos baptizant:quō a Philippo sctō Simon Mag⁹ baptizatus est Nota ergo ista sūt quatuoꝝ genera fratres mei. Ecce iterum ea repero. Tenete illa:numerate illa: aduertite illa. Cauete que mala sunt:tenete que bona sunt. Per bonos boni nascunt/cuz p sanctos sancti baptizant. Per malos mali:cū ꝛ q̄ baptizant ꝛ q̄ baptizantur/inique ꝛ impie viuunt. Per malos boni/cū mali sunt q̄ baptizant:ꝛ boni q̄ baptizāt. Per bonos mali/cū boni sunt q̄ baptizāt:ꝛ mali q̄ baptizant. Regeneratio spūalis vna est/sicut gñatio carnalis vna est. Et qō Nicodem⁹ dño ait/vez dixit:q: nō pōt hō cū sit senex redire rursus in vterū matris sue ꝛ nasci. Ille q̄dē dixit:q: hō cū sit senex hoc non pōt:q̄si et si infans esset/posset. Uino em̄ non potest:siue recens abvero/siue ānosa ia erate/redire rursus in materna viscera/ꝛ nasci. Sed sicut ad natiuitatē carnalem valēt mulieb⁹ia Quatuoꝝ genera christiano:uz. Act.ix. Phil.j. Mat. xviij. Act.viij. Tex. Tex. Tex

viscera ad semel pariendū: sic ad natiuitatē spūalē valent viscera ecclie/vt semel q̄sq; baptizet. Ꝓpterea ne q̄s forte dicat: ꝟ iste in hereti nat⁹ est: ꝛ iste in schismate nat⁹ est amputata sunt oia si meminīstis q̄ vobis disputata sunt de trib⁹ pñbus nr̄is: quoꝝ deus dici voluit: nō q; soli erāt sed q; in solis explera est integritas significādi ppli futuri. Dicit dñs Nicodemo ꝛ exponit ei. ¶ Amē amē dico tibi/nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ꝛ spūsctō: nō pōt introire in regnū dei. Tu inq̄t carnalē generationē intelligis cuꝝ dicis: nūquid pōt hō redire in viscera matris sue? Et aqua ꝛ spūsctō opz vt nascaꝝ/ppter regnū dei. Si ppter hereditem pñs hois tm̄ alem nascit/nascaꝝ ex viscerib⁹ matris carnalis: ppter hereditatē pñs dei sempiternā/nascaꝝ ex viscerib⁹ ecclie. Generat p vos: ē pater filiū moritur⁹ successurū: generat de⁹ de ecclia filios nō successuros/ꝫ secū māsuros. Et sequit. ¶ Dō natū est de carne/caro est: et quod natū est de spīritu spūs est. Spiritaliter g̃ nascimur ꝛ in spīritu nascimur verbo ꝛ sacramento: adest spīrit⁹ vt nascamur. Spīrit⁹ inuisibiliter adest vñ nascer̄is: q; et tu inuisibiliter nasceris. Sequit eñ et dicit. ¶ Nō mireris: quia dixi tibi oportet vos nasci denuo. Spīritus vbi vult spirat/ꝛ vocē ei⁹ audis: sed nescis vñ veniat/aut q̄ vadat. Nemo videt spīritū: ꝛ quō audim⁹ vocē spūs: Sonat psalmus/vox est spūs: sonat ꝓpheta/vox est spūs: sonat sermo diuin⁹/vox est spūs. Vocem ei⁹ audis: ꝛ nescis vñ veniat ꝛ quo vadat. Sz si nascaris ꝛ de spū: hoc eris vt ille: q̄ non est natus adhuc de spīritu: nesciat de te vñ venias/ꝛ quo eas. Hoc eñ secut⁹ ait. ¶ Sic est oīs qui natus est ex spū. Rndit Nicodemus/ꝛ dixit ei. Quō possunt hec fieri? Et reuera carnaliter itelligebat. In illo fiebat quod dixerat dominus. Vocē spīritus audiebat: ꝛ nescia bat vnde veniret: ꝛ quo ibat. ¶ Rndit Jesus ꝛ dixit ei. Tu es magr̄ in Jsrael ꝛ hec ignoras? O fratres/q̄d putamus dñm huic magistro indeoꝝ q̄si insultare voluisse? Nouerat dñs q̄d agebat volebat illū nasci ex spū. Nemo ex spū nascit/nisi humilis fuerit: q; ipsa hūilitas facit nos nasci de spū: q̄m ppe est dñs obtrect⁹ corde. Ille magisterio ifl⁹ erat: ꝛ alicuius mōēri sibi esse videbat: q; docto: erat iudeorum. Deponit ei supbiā/vt posset nasci de spīritu. Insultat q̄si indocto: non q; superior videri vult dñs. Quid magnū/deus ad hominē/veritas ad mendaciū? Maior: christus quā Nicodem⁹ dici debet/dici pōt cogitandus est. Si dicere tur maior: christ⁹ q̄ angeli/ridendū erat. Incompabiliter eñ maior creator oī creatura: p quem facta est oīs creatura. Sed ergo ait supbiam hois. Tu es magister in Jsrael/ꝛ hec ignoras? Q̄ q̄ dicēs/ecce nihil nosti p̄ceps superbe: nascere ex spīritu. Si eñ natus fueris ex spīritu/vias dei tenebis/vt humiliteꝛ christi sequaris. Sic eñ altus est sup oēs angelos: qui cū in forma dei esset: nō rapīnā arbitrat⁹ est esse equalis deo: sed semetipsum exinaniuit formā serui accipiēs: in similitudinē hoīs fact⁹: ꝛ habitu inuentus vt hō: humiliauit semetipm/factus obediens vsq; ad mortē. Et ne tibi mortis genus aliqō placeat mortē aūt crucis. Pendebat ꝛ insultabaꝝ ei. De cruce descendere potera: ꝛ sed differebat/vt de sepulcro resurgeret Pertulit supbos seruos dñs: medicus egroꝝ. Si hoc ille: q̄d illi quos oportet nasci ex spīritu? Si hoc ille vel⁹ magister in celo: nō hoim tantū/sed ꝛ angelor̄? Si eñ docti sunt angeli⁹bo dei docti sunt. Si ꝟbo dei docti sunt: q̄re vñ docti sunt/ꝛ inuenietis. In pncipio erat verbum: et verbū erat apud deū/ꝛ de⁹ erat verbū. Tollaꝝ hoi ceruix sed aspera ꝛ dura: vt sit leuis ceruix ad portandū iugū domini/de q̄ ō: Jugum meū leue est: ꝛ sarcina mea leuis. Et sequit. ¶ Si terrena dixi vobis ꝛ nō creditis: quō si dixero vobis celestia credet⁹? Que terrena dixit fres? Nisi q̄s renat⁹ fuerit de nouo: terrenū est. Spūs vbi vult spirat: et vocē ei⁹ audis: ꝛ nescis vnde veniat/aut quo eat: terrenū est. Si eñ de ifto vento diceret/sicut nouulli intellexerūt cū grecē ab eis/q̄d terrenus dixerit dñs cū ait: si terrena dixi vobis ꝛ nō creditis: quō si celestia dixero credet⁹? Cū ergo quererē a q̄busdā/q̄d terrenū dixerit dñs: angustiās passi dixerūt. Quod ait: spūs vbi vult spirat ꝛ vocē ei⁹ audis ꝛ nō scis vnde veniat et quo eat: de vēto ista dixit. Quid eñ nominauit terrenū? Loquebaꝝ de generatiōe spīritali/secutus ait. Sic ꝛ oīs qui nat⁹ est ex spīritu. Deinde fratres: q̄s nostrū non videat (verbi gratia) austrum euntē a meridie ad aquilonē: aut aliū ventū venientē ab oriente ad occidentē. Quomodo g̃ nescim⁹/vnde veniat ꝛ quo eat? Quid g̃ dixit terrenū/quod nō credebant homines? An illud q̄d de templo resuscitādo dixerat? Cor⁹ eñ suum de terra acceperat: ꝛ ipsaꝝ terrā parabat suscitare: nō ei creditū est terrā suscitaturo. Si terrena inq̄t dixi vobis ꝛ nō creditis/quomodo si dixero vobis celestia creditis: hoc est/si nō creditis q: rēplū possum suscitare deciem a vobis: quomodo credetis/q: per spm possint homines regenerari? Et sequit: ¶ Nemo ascēdit in celū/nisi q̄ de celo descēdit/filius hois q̄ est in celo. Ecce hic erat: et in celo erat. Hic erat carne/in celo erat diuinitate: immo vbiq; diuinitate: nat⁹ de mre/nō recedēs de pre. Due naturates christi intelligūt. Una diuina altera hūana. Una p quā efficeremur/altera p quā reficeremur: ambe mirabiles. Illa sine matre: ista sine pre. Sed q: de Adā corpus acceperat/q: Maria de Adā: ipsum q; corp⁹ suscitaturus erat. Terrenū quiddā dixerat. Soluite rēplū h: ꝛ in trib⁹ dieb⁹ suscitabo illud. Celeste aūt q̄dā dixit: nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ ꝛ spū: nō videbit regnū dei. Eya fres. De⁹ voluit esse filius hois: homies voluit esse filios dei. Ipse descēdit ppter nos: nos ascēdamus ppter ipsum. Solus eñ descēdit ꝛ ascēdit: q̄ hoc ait. Nemo ascēdit in celū/nisi q̄ de celo descendit. Non g̃ ascensuri sunt in celū/quos facit filios dei? Ascēsuri plane. Hec eñ nobis promissio est. Erūt equales angelis dei. Quō g̃ nemo ascēdit/nisi qui descēdit? Quia vnus descēdit/vnus ascēdit. Quid de ceteris intelligendū/nisi q: mēbra eius erūt/vt vnus ascendat? Ꝓpterea sequit. ¶ Nemo ascendit in celū/nisi qui de celo descendit: filius hois q̄ est in celo. Mira res: q: et hic erat ꝛ in celo: tales fecit discipulos suos. Paulū aplm audi dicentē. Nostra aūt cōuersatio in celis est. Si homo Paul⁹ apls ambulabat carne in terra/ꝛ cōuersabaꝝ in celo: deus celi ꝛ terre nō poterat esse in celo ꝛ in terra? Si g̃ nemo nisi ille descendit ꝛ ascendit: q̄ spes erat ceteris? Ea spes est ceteris: q: ille ppterea descendit ꝛ ascendit: vt in illo ꝛ cū illo vnū essent/q̄ pillū ascensuri essent. Non dicit: ꝛ seminibus (ait apls) quasi in multis/sed tāq̄m in vno: et semini tuo q̄ est christ⁹. Et fidelib⁹ alt. Vos aūt christi. Si aūt christi: ergo Abrae semen estis. Quod dixit vnū: hoc dixit oēs nos esse. Jdeo in psalmis aliquādo plures cantant: vt ostendatur quia de pluribus fit vnus: aliq̄n vnus cantat: vt ostendatur quid fiat de pluribus. Ꝓpterea vnus sanabatur in illa pisc̄ina: ꝛ quisquis aliꝰ descendebat/nō sanabatur. Ergo iste vnus cōmēdat vnitatē ecclesie. Ve illis qui oderūt vnitatē ecclie: ꝛ partes sibi faciūt in hoibus. Audiāt illū: qui volebat eos facere vnū in vno Ad vnū audiant illū dicentē. Nolite vos facere multos. Ego plantaui: Apollo rigauit: sed de⁹ incrementū dedit. Sed neq̄ qui plantat est aliq̄d/neq̄ qui rigat. sed q̄ incrementū dat de⁹. Illi dicebāt. Ego sum Pauli/ego Apollo ego vero Cephe. Et ille. Diuisus est christ⁹? Jn vno estote/vnum estote: vnus estote. Nemo ascendit in celū: nisi qui de celo descendit. Ecce volum⁹ esse tui/dicebāt Paulo. Et ille. Nolo fiat⁹ Pauli: ſz eius estote cuius est vobiscum et Paulus. Descēdit eñ ꝛ mortu⁹ est: ꝛ ipsa morte liberauit nos a morte. Mortē occisus/mortem occidit. Et nostis fratres: quia mors illa per diaboli inuidiam intrauit in hunc mundum Deus autem mortem non fecit scriptura loquitur: nec leratur in perditione viuor̄. Creauit eñ vt essent omnia. Sed q̄d ibi ait? Inuidia eñ diaboli mors intrauit in orbem terrarum. Ad mortem a diabolo ꝓpinatā/nō veniret homo vi adductus. Non enim cogē di potentia diabolus habebat: sed persuadendi versutia.

Ter.

Dupler natiui/tas declarat.

Ter.

Ter.

Phi.ij.

Christi pia condescēsio.

Joan.j.

Mat.xj. Ter.

Nisi cōsentires: nihil inuenerat diabolus. Cōsensio tua o homo te pdurit ad mortē. A mortali mortales nati: et ex immortalib⁹ mortales facti. Ab Adā oēs hoies mortales

Joan.j. Jesus aūt filius dei verbū dei: p qō facta sunt oīa: vnicus equalis pr̄i/mortalis fact⁹ est. Quia verbū caro factū est ꝛ habitauit in nobis. Si g̃ mortē suscepit/ꝛ mortē suspendit in cruce: ꝛ de ipsa morte liberantur mortales. Nō in figura factus est apud antiquos/cōmemorauit illud dñs.

Ter. ¶ Et sicut inquit Moyses exaltauit serpentē in eremo: ita exaltari oportet filiū hois: vt ois q̄ credit in eū nō pereat/sed habeat vitā eternā. Magnū sacramentū: ꝛ qui le gerūt nouerūt. Deinde audiūt vel qui nō legerūt: vel qui

Nūe.xxj. forte lectū vel auditū obliti sunt. Ꝓsternebat in eremo populus Jsrael mortib⁹ serpentū: fiebat strages magna multarū mortiū. Plaga eñ dei erat corripientis ꝛ flagellantis/vt erudiret. Demonstratū est ibi magnū sacramentum rei future. Ipse dñs testatur in hac lectione: vt nemo posset aliud interp̄tari: q̄ ipsa veritas de se indicat. Dicit enim est eñ ad Moysen a dño: vt faceret eneū serpētem: ꝛ exaltaret in eremo in ligno: ꝛ admonet pplm Jsrael vt quisquis morsus esset a serpēte: illum serpentē exaltatum in ligno attēderet. Factū est: mordebaꝝ homines: intuebantur: ꝛ sanabant. Quid sunt serpentes mortēres? Pecata de mortalitate carnis. Quis est serpens exaltatus? Mors dñi in cruce. Quia eñ a serpente mors: p serpētis effigiem figurata est mors. Mors serpentū legalis: mors dñi vitalis. Attenditur serpens/vt nihil valeat serpens. Quid est hoc? Attendit mors/vt nihil valeat mors. Sed cuius mors? Mors vite/si dici pōt mors vite: immo q: dici potest/mirabiliter dict̄. Sed nūquid non erit dicendū q̄ fuit faciēdū: Ego dubitē dicere/q̄ dñs ꝓmere dignat⁹ est facere? Nōne vita christus? Et tamen in cruce christus Nonne vita christus? Et tamen mortuus est christ⁹. Sed ꝛ morte christi/mors mortua est: quia vita mortua occidit mortes. Plenitudo vite deglutiuit mortem. Absorpta est mors in christi corpe. Sic ꝛ nos dicem⁹ in resurrectiōe: qñ iā triūphāres cārabimus. Ubi mors est cōtentio tua: vbi

j.Co.xv. est mors aculeus tuus? Interim modo fratres vt a pecato sanemur: christū crucifixū intueamur. Q: sicut Moyses ināt exaltauit serpentē in eremo: sic exaltari opz filiuz hois: vt ois qui credit in eū nō pereat/sed habeat vitam eternā. Nō qui intuebaⁿk illū serpentem nō perhibent mors⁹ serpentū: sic q̄ intuenk fide mortē christi/sanātur a mors⁹ pcōr. Sed illi sanabank a morte ad vitā tpalē b aūt air: vt habeāt vitā eternā. Hoc eñ interest: iter figurata imaginē/ꝛ rē ipsam. Figura pstabat vitā tempoalē: res ipsa cui⁹ illa figura erat/prestat eternam. Tu aūt dñe.

¶ De eodem festo. Matthei. XIX.

¶ In illo tempore: Accesserunt ad Jesum pharisei tentātes eū ꝛ dicētes. Si licet homini dimittere vxorem suam quacūq; ex causa. Et reliqua.

Homilia beati Joannis Chrysostomi.

Ter.

Dupler christi natiui/tas.

Joan.ij.

Unitas/ commendatio

Sap.j.

ij.Co.v.

Ter.

Serpēt⁹ enei sig/nificatio.

Ter.

Ter.

Ter

cimus post cōiuncto matrimonio: ne alter altero nolēte
Tex. separet. ¶ Propter hoc relinquet hō patrē ⁊ matrē suā.
Propter quid? Quia ex viro est vxor: ⁊ ex vna carne sunt
ambo. Ergo nūc maior charitas dꝫ esse inter fratres ⁊ so
rores: q: isti quidē ex eisdem parentibus exeūt: isti aūt ex
diuersis. Sed hoc magnū est nimis: q: fortior est dei cōsti
tutio ꝙ virtus nature. Nō em̄ p̄cepta dei nature sunt sub
iecta: sꝫ natura p̄ceptis obtemperat. Deinde fratres licet
ex vno nascātur: tn̄ ideo nascūtur/ vt diuersas vias petant
Vir aūt ⁊ vxor licet ex diuersis: tn̄ ideo nascūtur/ vt i vnū
cōueniant. Ergo hi q̄uis nō ex vno ad hoc creati sunt/ vt
sint vnū. Vides ergo: q: non seipsum sequit̄ ordo nature/
sed ordinationē dei. Ex teipso considera. Quod em̄ est in
Amor cōparatur humori. herbis aut in arboribus humor: hoc est in hoibus amor.
Sicut herbe ex humore nascūt̄ ⁊ crescūt: sic hoies p amo/
rem incipiūt ⁊ augent̄. Humor quidē de radicibus ascen
dit in herbam: de herba aūt nō reuertitur ad radices/ sed
sursum trāsmittit in semē: sic ⁊ charitas de parentib⁹ ascē
dit ad filios: de filijs aūt non reuertit̄ ad parentes. Ideo
parentes quidē filios diligunt/ sed nō diligunt̄ a filijs: q:
sicut herba nō deorsum/ sed sursum ad semē trāsmittit hu
morē: sic ⁊ hō nō ad parentes/ sed ad procreandos filios
Tex. transmittit affectū. ¶ Et erūt duo in carne vna. Sicut q̄
spūaliter se diligunt/ multorꝫ aīe quasi vna aīa dicunt̄ esse
dicente scriptura. Oīm credentiū erat cor vnū ⁊ aīa vna:
Actu.iiij. sic vir ⁊ vxor: q: carnalr̄ se diligūt/ vna caro dicunt̄. ¶ Di/
Tex. cūt illi. Quid ḡ Moyses p̄cepit dare libellū repudij? Dis/
plicet peccātibus doctrina iustitie: grauis est fornicarijs
interpretatio castitatis. Sed cōtra rōnē qđ est responde/
re nō possunt: veritati tn̄ credere nō acquiescūt. Quid ḡ?
cōferūt se ad patrociniū viri scīssimi Moysi cui⁹ psonā ve
rebātur oēs ⁊ timebāt. Ut doctrinā christi quā rōne vince
re nō poterāt/ p auctoritatē lepidioris psone destruerent:
vt dū Moyses irrep̄hensibilis reprehendi timetur/ veri/
tatis interp̄tatio taceatur: sicut solēt hoies facere/ malā
causam habentes. Confugiūt ad potentes viros: vt etsi
iustitia nō pōt/ vincat psona. Tamꝙ si ita inuidiose respō
deat. Quid ḡ Moyses precepit in lege: q̄ fuit q̄si visibilis
lingua inuisibilis dei: q̄ incorruptibileꝫ gl̄iam corruptibi
libus oculis vidit: ⁊ testimoniū deitatis i vultu suscipiēs
portauit ad ppl̄m? Tu aūt hō vilissimus/ fabū lignarij fi/
lius: quō destrues q̄ ille cōstituit? Si filius dei es: sicut di/
cis: quare cōfundis ministrū tuū? Si hō es similis nostri:
quō reprehendis tuū auctorē? Si malū est/ quare p̄cepit?
Tex. Si bonū est/ quare destruit̄? ¶ Tūc ait Jesus. Moyses
ppter duritiam cordis vestri pmisit vobis dimittere vxo
res vestras. Frequēter vobis Moyses ppter duritiam ve
stram iniustitiā quasi iustitiā precepit in eremo deo hosti
as offerre. Et quō dicit p pphetā? Non accipiā de domo
tua vitulos: neqꝫ de gregibus tuis hircos. Sed q: patres
vestri egressi erant de Egypto corpore tn̄/ nō aio: nā totā
Egyptū secū in morib⁹ baiulabāt. Vidit itaqꝫ eos Moy
ses ppter delectationem carnalē circa studia sacrificiorū
esse inclinatos: si mandasset eis recedere a sacrificijs/ nō
fuerat audiendus: q: annosa passio medicamēto momē/
Duritia iudeorū notatur. taneo nō curatur. Jussit eos sacrificare quidē: sed nō iam
demonibus sicut in Egypto/ sꝫ deo viuo. Dimidiū mali p/
misit/ ne totū pderet bonum. Hac rōne pmisit vos dare li
bellum repudij: q: melius iudicauit pmittēre lege matri/
monia solui ꝙ odio cōpellente homicidiū fieri. Permisit
vobis mala facere/ ne faceretis peiora. Ergo vobis h̄ p/
mittendo/ non vobis dei iustitiā demonstrauit/ sed a pec/
cato abstulit culpam peccādi: vt quasi s̄m legē agentib⁹/
vobis pctm̄ vestrū nō videat̄ eē pctm̄: vtpote sicut habēs
seruum q̄ furatur ⁊ inebriat se: cōsiderās dn̄s: q: si vtrūqꝫ
simul mādauerit obseruare nihil pficit mandat illi vt bi/
bat q̄dē quātū vult/ sed publice bibat: vt hoc idē qđ bibat
sit s̄m modum bonū: vt paulatim discat obedire p̄ceptis
Sic pmissum est ⁊ repudiū: malū quidē/ sed licitū. Hac ra
tione ⁊ apostoli preceperunt secūdas adire nuptias pro/
pter incontinentiam hominuꝫ. Nam secundam quidem
accipere/ s̄m preceptū apostoli est: s̄m veritatis autem ra
tionem vere fornicatio est. Si secundū pmittente deo pu
blice ⁊ licēter cōmittitur/ si honesta fornicatio. Propter/
ea bene dixit: q: Moyses hoc permisit/ nō p̄cepit. Aliud
est enim precipere: aliud pmittere. Quod em̄ precipim⁹
sp erit: qđ autē permittimus/ nolētes pmittim⁹: q: malas
hominū voluntates ad plenū prohibere non possumus.
¶ Amen amen dico vobis: quicūqꝫ dimiserit vxorem suā Tex.
excepta causa fornicatiōis/ mechatur. Oīs res per quas
causas nascitur/ p ipsas absoluit̄. Matrimoniū em̄ nō fa
cit coitus sed voluntas: ⁊ ideo non illud soluit separatio
corporis: sed separatio voluntatis. Ideo qui dimittit con
iugem suam ⁊ aliam nō accipit/ adhuc maritus est. Nam
corpore iam separatus est: tamē adhuc voluntate cōiun/
ctus est. Cū ḡ alterā acceperit: tunc plene dimittit. Nō ḡ
qui dimittit mechat̄/ sed q̄ alterā ducit. Sicut autē crude
lis est et iniquus q̄ castā dimittit: sic fatuus est ⁊ iniustus
qui retinet meretricē. Nam patronus turpitudinis eius
est/ qui crimen celat vxoris. Imitatores ergo debem⁹ esse Libell⁹ repudij discutit̄.
dei: vt sicut ille agit cum ecclesia: sic nos agamus cum cō
iuge. Ille em̄ nunꝙ delinquit populum/ nisi ad gentili/
tatem vel ad heresim voluntate transierit. Al's autē pec/
cantem castigat quidem: tamen misereri nō cessat/ dicēte
ppheta. Si dereliquerint filij eius legeꝫ meam: visitabo
in virga iniquitatis eorꝫ: misericordiā autem meā non di/
spergam ab eis. Sic ⁊ vir meretricem quidē dimittat: al's
autem male moratā castiget ⁊ teneat. Quomodo? Trib⁹
modis. Primū docendo s̄m deum. Si autem timoreꝫ dei
nō sentit: improperādo vt vel homines erubescat. Si nec
pudorem sentit frequenter confusa: faciat illi quod prece
pit Salomon: duram baculo percute. Ergo primū admo
ne: quia multum proficit doctrina iustitie. Deinde cōfun
de: quia frequenter ⁊ pudor frenum est vitiorum. Tertio
iustum est vt castigetur: quasi ancilla que erubescere ne/
scit vt libera. Moraliter. De Galilea turbe in mysterium
gentium secute sunt dominum in fines Judee/ ibiqꝫ cu/
rate sunt. Justeqꝫ in fines transierunt Judee: nec em̄ po/
tuissent curari/ nisi relictis finibus suis/ in fines trāsissent
Judee: sicut scriptū est in Esaia ppha. Et veniēt oēs gen
tes et dicent: venite ascēdamus ad montē dn̄i: ⁊ in domū Esaie.ij.
dei Jacob: ⁊ annūtiabit nobis viā suā: et ambulabim⁹ in
ea. Et curate sunt gētes in finibus iudeorꝫ/ ad cōfusionē
ipsorꝫ: q: gentes q̄dē ⁊ in aliena secute sunt christū. Judei
aūt in suis finibus constitutū cōtēpserunt ⁊ repulerunt: ⁊
in fornicationibus suis corporalibus/ fornicationē suā cō
fessi sunt spūalem/ dicentes. Si licet viro dimittere vxorē
suā quacūqꝫ de causa: q: nō animo pōt esse castus/ qui cor
pore est lasciuus. Hoc est: nō potest deo esse fidelis: q̄ vxo
ri sue pfidus est. Sicut nec ex diuerso cōscientiā seruat: q̄
deo fidē nō seruat. Sed altera alteri⁹ fornicationis est ac
cusatrix. Nam ⁊ si interim non p̄uaricatur lasciuus: tn̄ iā
in eo statutus est vt p̄uaricaret̄/ si corruptio psuasiōis ac
cesserit. Et illi quidē s̄m carnem interrogabant: que pati
merebant̄ s̄m spiritum: si licet dimittere vxorem quacūqꝫ
ex causa. Christus aūt eis respōdit quod facere eos dece/
bat/ dicēs. ¶ Quicūqꝫ dimiserit vxorē suā: nisi ob cām for/
nicatiōis ⁊ aliaꝫ duxerit/ mechatur. Sicut em̄ vxorē quo/ Tex.
cūqꝫ modo contra voluntatem viri agentem dignū est re
pellere: nō autem iustum est quātum ad grauitatem viri
nisi ob causam fornicatiōis: sic et ecclesia quocūqꝫ modo
cōtra volūtatē egerit christi abijci digna est. Nō aūt abij/ Allegoria elicit̄
citur ppter lōganimitatē christi/ nisi sola cā trāsgressiōis.
Sicut em̄ christ⁹ si dimisisset pri⁹ ecclesiā iudeorꝫ/ non eis
subministrans per scripturas notitiā diuinitatis sue: ipse
fecisset eam adulterari cū dijs extraneis: quoniā natura
rationabilis ⁊ subdita deo ⁊ a deo creata/ sine deo nō pōt
esse: sic christo conscientiā sue diuinitatis subministrāte:
quoniā synagoga transibat ad idola/ inexcusabilis adul/
tera est reperta. Propter qđ repulit eā christ⁹: nō repulit
eam

eam quacūqꝫ ex causa: sed ppter fornicatiōis ipsius cau/
sam: q: nō solum relicto christo diabolo se coniunxit: sed
etiā interfecit/ pro quo mori debuerat. Ab initio em̄ de⁹
genuit christū: deinde creauit hoiem rationabilē naturā
angelorꝫ ⁊ animarū: q̄si cōiugē potentē suscipere verbuꝫ
Tex. ipsi⁹. Ideo clamat. ¶ Qđ deus cōiūxit/ hō non separet.
Et multis quidē modis hō separat/ qđ de⁹ cōiūxit. Om
em̄ q̄s aut dicit aut facit aliq̄d p qđ scādalizati hoies rece
dūt a christo hō separat qđ deus coiūxit. Sꝫ etsi null⁹ al/
ter hoc faciat ipe aūt se hō peccās a deo p̄cidat/ repellēs
spm̄ eius a se: hō videt̄ separasse qđ deus cōiūxit. Dicūt ei
Tex. discipuli. ¶ Si ita causa est viro cū vxore: nō expedit nu/
bere. Audientes ⁊ apl̄i cogitabant apud se: mulier bona
Eccs.vij difficile inuenit̄/ protestāte Salomone. In mille quideꝫ
vnū virū inueni: mulierē aūt in his oib⁹ nō inueni. Quid
est aūt aliud mulier nisi amicitie inimica: ineffugabilis
Encomiū mulierū insigne. pena/ necessariū malū/ naturalis tentatio/ desiderabilis
calamitas/ domesticū periculū/ delectabile detrimentū/
mali naturali/ boni decore depicta? Ergo si dimittere illā
peccatum est: tenere vero illā tormentum est: necesse est
vt aut dimittētes adulteriū faciamus: aut tenētes quo/
tidianas pugnas ⁊ amaritudines habeam⁹. Ideo respō
derunt. Si ita causa est viro cum vxore/ nō expedit nube
re. Tunc dn̄s nō dixit: q: expedit: sed magis cōsensit/ quia
Tex. non expedit: sed infirmitatē carnis aspiciens dixit. ¶ Nō
omnes capiunt verbū istud sed quibus datū est. Nō dixit
non omnes possunt/ sed nō omnes capiūt: idest oēs cape
re possunt/ non tn̄ capere volunt. Palma proposita est.
Qui cōcupiscit gloriā/ nō cogitat de labore. Nemo vince
ret/ si omnes periculū pugne timerēt. Ex eo ꝙ quidā nō
possunt/ ⁊ a proposito cōtinētie cadūt: nō debemus cir/
ca virtutē castitatis fieri pigriores. Si em̄ q̄dā in pugna
cadentes nō examinant ceteros: sed dicūt illis/ si datum
fuisset: rem non applicant pugne/ sed homini: quāto ma
gis nos cadētes negligentie imputare debemus/ nō dif/
ficultati virginitatis. Or aūt dicit: q̄bus datū est: nō hoc
significat: qm̄ quibusdā dat̄/ quibusdā non dat̄: sed illud
ostendit: q: nisi auxiliū gratie acceperim⁹/ nihil ex nobis
valeamus. Quoniā autē volētibus gratia non denegat̄
Matt.vij. in euāgelio dn̄s dicit. Petite ⁊ dabit̄ vobis: querite ⁊ in/
uenietis: pulsate et aperiet̄ vobis. Oīs enim q̄ petit acci
pit et qui querit/ inuenit: ⁊ pulsanti aperietur. Debet au
tem volūtas precedere: ⁊ sic sequitur gratia. Nā neqꝫ gra
tia sine voluntate aliq̄d operat̄: nec volūtas q̄d sine gra
tia potest. Nam et terra non germinat/ nisi pluuiam su/
sceperit: nec pluuia fructificat sine terra. Tu autem.

¶ De sanctis infra pasca et pentecostes. Joannis.XV.

¶ In illo tempore. Dixit Jesus discipulis suis. Ego sum vitis vera: et pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferētem fructum tollet eum. Et reliqua. Homilia beati Augu.

ISte locus euangeli/
cus fratres: vbi se dn̄s noīat vitē/ ⁊ discipulos
suos palmites: s̄m hoc dicit/ ꝙ est caput ecclie
nosqꝫ mēbra eius/ mediator dei ⁊ hoīm hō christ⁹ Jesus.
Unius q̄ppe nature sunt/ vitis et palmites. Propter qđ
cum esset deus/ cuius nature nō sum⁹/ factus est homo:
vt in illo esset vitis humane nature: cuius et nos hoies
palmites esse possem⁹. Quid est ergo: ego sum vitis ve/
ra? Nūquid vt adderet vera/ hoc ad eam retulit/ vn̄ ista
similitudo tracta est? Sic em̄ dicitur vitis per similitudi/
nem/ non per proprietatem: queādmodum dicitur ouis/
agnus/ leo/ petra/ lapis angularis ⁊ cetera huiusmodi: q̄
magis ipsa sunt vera/ ex quibus ducuntur iste similitu/
dines/ non proprietates. Sed cum dicit/ ego sum vitis ve
ra: ab illa vtiqꝫ se discernit cui dicitur. Quō cōuersa es in
amaritudinē vitis aliene? Nā quo pacto est vitis vera: q̄ Hier.ij.
expectata est vt faceret vuā fecit aūt spinas? ¶ Ego sum Tex.
inquit vitis vera: et pater me⁹ agricola est. Oēm palmi/
tē in me nō ferentē fructum/ tollet eū: ⁊ oēm q̄ fert fructū
purgabit eū/ vt fructū plus afferat. Nunquid vnum sunt Jo.xiiij.
agricola et vitis? Scđm hoc ergo christus vitis/ scđm qđ
ait: pr̄ maior me est. Scđm id aūt qđ ait/ ego et pater vnū Joan.x.
sumus: et ipse agricola est. Nec tales quales sunt/ qui ex/
trinsecus operādo exhibēt ministeriū sed talis vt det etiā
intrinsec⁹ incrementū. Nā neqꝫ qui plātat est aliq̄d: neqꝫ j.Co.iij.
qui rigat: sed q̄ incrementū dat deus. Sed vtiqꝫ deus est
christus: quia deus erat verbū. Unde ipse et pater vnum
sunt. Et si verbū caro factū est qđ nō erat/ manet qđ erat.
Deniqꝫ cū de patre tāꝙ de agricola dixisset/ ꝙ infructuo
sos palmites tollat: fructuosos aūt purget/ vt fructū pl⁹
afferāt: cōtinuo etiā seipsum mūdatorē palmitū ōndēs.
¶ Jam vos inquit mūdi estis: ppter sermonē quē locu/ Tex.
tus sum vobis. Ecce et ipse mundator est palmitū: qđ est
agricole/ nō vitis officiū: qui etiam palmites operarios
suos facit. Nā etsi nō dant incrementū: impendūt tamē
aliquod adiumentū. Sed non de suo. Quia sine me inq̄t
nihil potestis facere. Audi etiā ipsos confitentes. Quid
aūt est Apollo? Quid aūt Paulus? Ministri christi per
quos credidistis: ⁊ vnicuiqꝫ sicut dn̄s dedit. Ego plātaui
apollo rigauit. Et hoc ergo sicut vnicuiqꝫ dn̄s dedit. Nō
itaqꝫ de suo. Jam xo quod sequit̄: sed deus incrementuꝫ
dedit: nō per illos/ sed per semetipsum facit. Excedit hoc
humanā humanitatē: excedit angelicā sublimitateꝫ nec
omnino pertinet/ nisi ad agricolā trinitatē. Jā vos mūdi
estis: mūdi scꝫ atqꝫ mundandi. Neqꝫ em̄ nisi mūdi essent
fructū ferre potuissent: ⁊ tn̄ omne quod fert fructū pur/
gat agricola/ vt fructū plus afferat. Fert fructū: q: mun/
dus est atqꝫ vt plus afferat/ purgatur adhuc. Quis em̄
est in hac vita sic mūdus: vt non sit magis magisqꝫ mun
dandus? Ubi si dixerimus: q: peccatū non habem⁹ nos/ j.Joā.j.
metipsos seducimus: ⁊ veritas in nobis non est. Si autē
confessi fuerimus peccata nostra: fidelis est ⁊ iustus qui
dimittet nobis peccata: ⁊ mūdet nos ab omni iniquita/
te. Mundet itaqꝫ mūdus/ hoc est fructuosos: vt tāto sint
fructuosiores/ quāto fuerint mundiores. Jam vos mun
di estis/ ppter verbum quod locutus sum vobis. Quare
non ait/ mūdi estis ppter baptismū quo abluti estis: sed
ait/ ppter verbum qđ locutus sum vobis/ nisi q: in aqua
verbū mūdat? Detrahe verbū et quid est aqua/ nisi aqua Ex xbis pueniit virt⁹ sacramēt̄.
Accedit verbū ad elementū ⁊ fit sacramentū: etiā ipsum
tāꝙ visibile verbum. Nam et hoc vtiqꝫ dixerat/ qn̄ pedes
discipulis lauit. Qui lotus est non indiget nisi vt pedes
lauet/ sed est mūdus totus. Unde ista tanta virtus aque
vt corpus tangat/ et cor abluat/ nisi faciente verbo: nō q:
dicitur/ sed q: creditur. Nā et in ipso verbo aliud est son⁹
trāsiens: aliud virtus manens. Hoc est verbū fidei quod
predicamus ait apostolus. Quia si cōfessus fueris in ore Rom.x.
tuo/ quia dn̄s est Jesus: ⁊ credideris in corde tuo/ q: de⁹
suscitauit illū a mortuis/ saluus eris. Corde em̄ creditur
ad iustitiā: ore aūt cōfessio fit ad salutē. Unde et in actib⁹ Act.xv.
apl̄orum legim⁹. Fide mundans corda eorum. Et in epi/ j.Pe.iij.
stola sua beat⁹ Petr⁹. Sic et vos inq̄t saluos facit baptis
ma/ nō carnis depositio sordiū/ sed consciētie bone inter/
rogatio. Hoc est verbū fidei qđ predicamus: quo sine du
bio vt mundare possit/ cōsecratur et baptismus. Christ⁹
quippe nobiscū vitis cū patre agricola: dilexit ecclesiā: ⁊
seipsum tradidit pro ea. Lege apostolū: ⁊ vide quid adiū Ephe.v.
gat. Ut eā sanctificaret inq̄t: mundans eam lauacro aq̄
in verbo. Mūdatio igitur nequaꙙ fluxu ⁊ labili tribue/
retur elemento/ nisi adderetur in verbo. Hoc verbum fi
dei tantū valet in ecclesia dei: vt per ipsum credentem/ of
ferentem/ benedicentem/ tingentē: etiā tantillum mūdet
infantem: q̄uis nondū valentē corde credere ad iustitiā:
et ore confiteri ad salutem. Totum hoc fit per verbum:
de quo dn̄s ait. ¶ Jam vos mundi estis propter verbuꝫ Tex.

quod locutus sum vobis. Manete inquit in me: & ego in vobis. Nō eo mō illi in ipō/sicut ipe in illis. Utrūq; enim pdest: nō ipsi/sed illis. Ita sunt q̄ppe in vite palmites: vt viri nō cōferāt: sed inde accipiāt vt viuāt. Ita vero vitis est in palmitibus: vt vitale alimentū subministret eis nō sumat ab eis. Ac per hoc et manētē in se habere christum & manere in christo: discipulis pdest vtrūq; non christo. Nā pcīso palmite/pōt de viua radice alī⁹ pullulare. Qui aūt precisus est/sine radice nō pōt viuere. Deniq; adiungit et dicit. ¶ Sicut palmes non pōt ferre fructū a seipo nisi māserit in vite: sic nec vos/nisi in me māseritis. Magna gratie cōmēdatio fratres mei. Docta instruit humilīū oia obstruit superboū. Ecce cui fi audent respōdeāt: q̄ ignorātes dei iustitiā: & suā volētes cōstituere/iustitie dei nō sunt subiecti. Ecce cui respōdeant sibi placentes: & ad bona opa faciēda/deū sibi necessariū nō putātes. Nō ne huic resistūt veritati/hoies mēte corrupti rep: obi circa fidē: q̄ respōdēt & loquūtur iniq̄tatē dicētes. A deo habemus qđ hoies sumus a nobis ipsis qđ iusti sumus? Quid dicitis qđ vosipsos decipitis: nō assertores/sz pcipitatores liberi arbitrij: et alto elatiōis & inania p:fessionis/in pfunda submersi? Nē pe vox vestra est/q̄ hō ex semetipso facit iustitiā. Hoc est altū elationis vestre/sz veritas cotradicit & dicit. Palmes nō pōt ferre fructū a semetipso/nisi māserit in vite. Ite nūc per ab:upta et nō habētes vbi figamini/ventosa loq̄citate iactantini. Hec sunt inania pſumptionis vestre. Sed qđ vos sequaē videre: & si est in vobis vllus sensus horrere. Qui eñ a semetipso se fructū existimat ferre/in vite nō est. Qui in vite nō est: in christo nō est. Qui in christo nō est/christian⁹ nō est. Hec sunt profunda submersionis vre. Etiam atq; etiā cōsiderate qđ adhuc vitas adiūgat et dicat. ¶ Ego sum inquit vitis vos palmites. Qui manet in me et ego in eo/hic fert fructū multū q: sine me nihil potestis facere. Ne quisq̄ putaret saltē aliquē fructū parū posse a semetipso palmitē ferre: cū dixisset: hic fert fructū multum nō ait: q: sine me parū potestis facere: sed nihil potestis facere. Siue q̄ parū/siue multū: sine illo fieri nō pōt: sine quo nihil fieri pōt. Quia & si parū attulerit palmes/eū purgat agricola/vt plus afferat. Ē nisi in vite pmāserit et vixerit de radice: quātūlibet paruū fructū a semetipa nō pōt ferre. Quāuis aūt christus viris nō esset/nisi hō esset: tamē ista gratia palmitibus nō preberet/nisi etiam deus esset. Verū quia ita sine gratia non potest viui: vt mox in potestate sit liberi arbitrij. ¶ Si q̄s inq̄t in me non māserit/mittet foras vt palmes & arescet: & colligēt eū/et in ignē mittent & ardet. Ligna itaq; vitis tāto sunt cōtemptibiliora si in vite nō manserint/quāto gloriosiora si māserint. Deniq; sicut de his etiā per Ezechielē prophetā dns dicit: p:ecisa nullis agricolarū vsibus p:osunt: nullis fabrilib⁹ operib⁹ deputant. Unū e duob⁹ palmiti conuenit: aut vitis aut ignis. Si in vite non est: in igne erit. Ut ergo in igne nō sit: in vite sit. ¶ Si māseritis in me inquit: et verba mea in vobis māserint: qđcūq; volueritis petetis/et fiet vobis. Manēdo quippe in christo qđ velle possūt: nisi qđ cōuenit christo? Quid velle possunt manēdo in saluatore/nisi qđ nō alienū est a salute? Aliud q̄ppe volum⁹ q: sumus in christo: & aliud volumus q: sum⁹ adhuc in hoc seculo. De māsione nāq; huius seculi nobis aliqñ subrepit: vt hoc petam⁹ qđ nobis non expedire nescimus. Sed absit vt fiat nobis si maneam⁹ in christo: q̄ non facit qđ petim⁹ nisi qđ expedit nobis. Manētes ergo in eo/et verba eius in nobis manēt quodcūq; voluerim⁹ petim⁹/et fiet nobis: q: si petim⁹ & nō fiet nō hoc petimus qđ habet māsio in eo: nec qđ hīt verba eius que manēt in nobis: sed quod habet cupiditas & infirmitas carnis: q̄ non est in eo: & in qua nō manent verba ei⁹. Nā vt q̄ ad verba ei⁹ pertinet oratio illa qua docuit: vbi dicimus. Pater noster qui es in celis. Ab hui⁹ orationis verbis & sensibus nō recedamus petitionib⁹ nostris; & q̄dq̄ petierimus/fiet nobis. Tunc enim dicēda sunt verba ei⁹ in nobis manere: qñ facim⁹ q̄ pcepit: & diligimus q̄ pmi fit. Quando aut̄ verba eius manent in memoria/nec inueniūtur in vita: nō cōputatur palmes in vite: q: vitas non extrahit ex radice. Ad hāc differētiam valet qđ scriptum est. Memoria retinētibus mādata eius/vt faciāt ea. Multi eñ memoria retinēt vt contēnant: vel etiā dē/rident/vt oppugnant ea. In his verba christi nō manēt q: tāgūt quodāmodo/nō cohērent. Et ideo nō illis erūt in beneficium/sed in testimonium. Et q: fic insunt eis/vt non maneant in eis: ad hoc tenentur ab eis/vt iudicent ex eis. Tu autem domine.

pō,cū.

¶ In vigilia Joannis baptiste. Luce. I.

¶ Fuit in diebus Herodis regis Judee sacerdos quidam noie Zacharias: de vice abia: & vxor illi de filiabus Aaron: et nomen eius Elizabeth. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede.

Tex.

Rom. x.

ñ. Li. iij.

Liberi arbitrij bon⁹ vs⁹

Tex.

Tex.

Jacob. j.

Gratia a christo deo.

Ezc. xv.

Tex.

Mat. vj

Venturus in carne do

minus & redēptor: nr̄ multos dispēsationis sue/testes p̄misit & nūtios q̄ diuersis tp̄ibus/diuersis Israelitice plebis parētib⁹ ostī: nō diuersa fide/sz vno eodēq; per oia sensu/eiusdē incarnationis mysteriū prepherando percurrerent. Nouū vltim⁹ & quasi limes q̄dā legis et euāgelij/figure & veritatis Joānes apparuit/dño attestāte q̄ ait. Lex & pphete vsq; ad Joānē: ex eo regnū dei euangelizatur. Unde etiā plusq̄ prophera dictus est: quia quē ceteri a lōge p:opherando solū p:edixerant ille et primo venturū prophetando signauit: & mox veniētes ostendendo monstrauit. Qui certe gratia dispensatiōis non solū iustis/sed et de pōtificali stirpe ortis parētibus natus asseritur. ¶ Fuit eñ sacerdos (sicut ex lectiōe euāgelica audiuimus) noie Zacharias/de vice abia: et vxor illi de filiabus Aaron: & nomē eius Elizabeth. Erant autem iusti ambo ante dñm. Justis q̄ppe parentib⁹ erat genitus: vt eo cōfidentius iustitie p:ecepta populis daret: quo hec ipse nō quasi nouitia didicisset: sed velut hereditario iure a progenitoribus accepta seruaret. De sacerdotali plapia ortus est: vt eo potentius imitationem sacerdotij p:econaretur quo ipsum ad sacerdotale genus generare clarescēret. Redēpto: etenim noster in carne apparens: sicut rex nobis fieri dignatus est regnum celeste tribuēdo: ita etiā pontifex factus est/semetipm̄ p nobis offerendo deo hostiam in odo:ē suauitatis. Ūn scriptū est Jurauit dns et non penitebit eū: tu es sacerdos in eternum p̄m ordinē Melchisedech. Melchisedech quippe (vt legimus) sacerdos dei summi/longe legalis sacerdotij tempora p:ecessit/offerens deo panē et vinū. Et ideo redēpto: noster sacerdos esse dicitur p̄m ordinē Melchisedech: quia abluris victimis legalibus/idem sacrificij genus in mysterium sui corporis et sanguinis/in nouo testamento offerendū instituit. Quis ergo congruētius translationē legalis/& substitutionē euāgelici sacerdotij q̄ summi iuxta legē sacerdotis filius ppheraret? Qui cū et ipe summ⁹ sacerdos p̄m legē existere posse videret: maluit docere intrinsec⁹ incōmurabili rōne veritatis: nouū sacerdotis p:eco q̄ successor & heres existere veteris. Maluit doctor in spiritu vocat̄ in desertū populis nouū testamenti sacramēta pdicare q̄ ad se venientibus in templum gloriosissimo illo tūc tp̄is sacerdotij veteris officio pesse. Pretulit longā solitudinis fitim & esurie: cōtinuis hostiarum solēnitatibus/pilis camelorū & cincturi zone pellicee: auro textas pontificum postposuit stolas. Ut quid eñ hec fratres mei: nisi vt is q̄ merito iustitie pfectionē aucroritatē sibi pdicādi asciuerat: ipe etiam neglecto ordine paterni pontificat⁹ oñderet: q: nō dubie melioris pontificat⁹ p:eco et p̄cursor existeret: Si vo fraternitatē vestrā audire de/lectat: q̄s sit abia/de cuius vico Zacharias gen⁹ duxisse perhibet. Hic tribus Dauid regis: summ⁹ erat sacerdos. Siquidē iubēte dño p Moysen primo vn⁹ in lege pōtifex Aaron est cōstitut⁹: post cui⁹ morte Eleazar fili⁹ eius sacerdotiū suscepit. Et hoc q̄ mortuo: Phinees fili⁹ ei⁹ sacerdotij successo: extitit: & sicusq; ad tpa Dauid per annos circiter q̄dringētos septuagita: vn⁹ post vnū extitere pontificat⁹ heredes. At vero Dauid cū magno feruens studio religionis tēplū dño cōdere desideraret: nōs aūt magis hoc p filiū ei⁹ Salomonē vellet ipleri/nihilomin⁹ ipe Dauid oia q̄ ad futurā eiusdē tēpli cōstructionē vel reuerētiā ptineret/solicite pparare curauit. Ūn etiaz cātores statuit: q̄ tpe sacrificij q̄tidie psalmos cū melodia resonarēt: atq; aios ppli circūstātes/ad memoriā amoremq; celestiū nō solū sublimitate/vocū q̄ dicebant/sz etiā suauitate sonorū qua dicebātur erigerēt. Volēsq; vt crescēte cultu & magnificētia tēpli/dec⁹ q̄s ministerij illi⁹ & ministrātiū cresceret cet⁹: cōuocauit oēm p̄genie filiorū Aarō: et eos vez qui de Eleazar: & illos q̄ de Ithamar stirpe descenderāt: diuisitq; hos in partes viginti quatuor/ac de his singulis singulos pontifices eligēs: ceteros q̄ in partibus erant/sacerdotij minoris: q̄ nūc p:esbyterat⁹ vocāt officio fungi pcepit: ea vez p:ouisione: vt dū quilibet pontificū vita decederet: q̄cūq; in eius parte optim⁹ putaret/eligeret/ei in pontificatu succederet. Duas vez partes taliter ordinauit: vt singuli pontifices cū subiectis sibi sacerdotibus per octonos dies/hoc est a sabbato vsq; ad sabbatū ministrarēt. Et cū oēs gradu sacerdotali essent equales: vn⁹ tm̄ in eis qui dignior videret: speciali reuerentia ac poreſtate peminens/summi sacerdotis nomen haberet. Qui aūt ordo partiū earūdem seruari deberet/missa coā Dauid rege & principibus familiarū sacerdotaliū et leuitarū sorte querebatur. In quarū distributione sortium abia de cuius vico et genere Zacharias ort̄/octauo loco posit⁹ inuenit. Et recte p:eco nouī testamēti (in quo gloria resurrectionis mundo declaratur) loco octaue sortis nascit̄ur: q: & dns noster vna sabbati q̄ est a die cōditionis octaua/resurrexit a mortuis: & nobis post seruos circiter q̄dringētos septuagita: vn⁹ post vnū extitere pontificat⁹ heredes. At vero Dauid cū magno feruens studio religionis tēplū dño cōdere desideraret: nōs aūt magis hoc p filiū ei⁹ Salomonē vellet ipleri/nihilominus ipe Dauid oia q̄ ad futurā eiusdē tēpli cōstructionē vel reuerētiā ptineret/solicite pparare curauit. Ūn etiaz cātores statuit: q̄ tpe sacrificij q̄tidie psalmos cū melodia resonarēt: atq; aios ppli circūstātes/ad memoriā amoremq; celestiū nō solū sublimitate/vocū q̄ dicebant/sz etiā suauitate sonorū qua dicebātur erigerēt. Volēsq; vt crescēte cultu & magnificētia tēpli/dec⁹ q̄s ministerij illi⁹ & ministrātiū cresceret cet⁹: cōuocauit oēm p̄genie filiorū Aarō: et eos vez qui de Eleazar: & illos q̄ de Ithamar stirpe descenderāt: diuisitq; hos in partes viginti quatuor/ac de his singulis singulos pontifices eligēs: ceteros q̄ in partibus erant/sacerdotij minoris: q̄ nūc p:esbyterat⁹ vocāt officio fungi pcepit: ea vez p:ouisione: vt dū quilibet pontificū vita decederet: q̄cūq; in eius parte optim⁹ putaretur

charitas vestra q cōgruēter in ea noue gratie preconia sumpsere exordiū: in qua tā multiplr opus eiusdē gratie et totius mūdi redēptio signabatur. ¶ Apparuit autē orāti Zacharie angel' stans a dexteris altaris incēsi. (Tex.) Qui (notandū q nō solū virtute sermonū quos ptulit: verūetiā statu tpis et loci situ in q apparuit) gratie quam euāgelizare venerat testimoniū phiberet. Tēpore quippe oblationis sacerdotij apparuit: vt verū se eternūq pōtificē/verā p mūdi salute hostiā venturā pdicare signaret. Stabat iuxta altare incēsi: vt noui testamenti pconē se venisse doceret. Duo nāq altaria erant in tēplo: q duo testamēta signāt in ecclesia. (Allegoria pulchra.) Primū altare holocausti ere coopertū: et ante fores tēpli/ad offerēdas victimas et sacrificia positū: quod carnales veteris testamēti cultores significat. Deinde altare incensi auro tectū: pe ostium sancti sanctorū/ad adolēda thymiamata erat statutum: qd interiorē perfectionē q noui testamēti et cultorū illius gratiā designat. Stabat etiā a dexteris eiusdē altaris: vt nō terrena et infima/sz gaudia celestis et sempiterne beatitudinis: q dexterā solēt figurari hoībus se mōstrare pmitteret: illis maxime qui p cordis sui mūditiā ipsi altare aureū effici: q prope ingressum regni celestis sedula cogitatione assistere q aromata orationū per ignem amoris deo incēdere: q dicere possunt cū ppheta. Dirigat oratio mea sicut incēsum in cōspectu tuo. (Ps. cxl.) Qd aūt ait Zacharie ¶ Qm exaudita est depcatio tua: et vxor tua Elizabeth pariet tibi filiū. (Tex.) Nō est arbitrandū q pōtifex q pro pplo oraturus intrauerat: mutato repēte aio/pro priuatis negotijs ceperit rogare/maxime pro liberis: a quorū generatione tantū hō senex ac decrepitus spem auerterat: vt neq angelo pmittēte crederet nasci sicut filiū posse. Sz hoc certissime sciēdū: q pro ppli salutatione rogabat: quē et maximo pctōrū languore vexatū: et insup alienigene regis dñio pressum nouerat. Vñ angelico oraculo et se exauditum cognouit a dño: et quo ordine salus quā querebat esse aduētura didicit: q vez nasceret sibi fili' q ppheta et doctor eximius existens/eūdē ppl'm ad viā veritatis spēq pmerende salutis couerteret: et mox sequeret ipse saluator q regni celestis gaudia prestaret. ¶ Et vocabis (inqt) nomē eius Joānes: et erit tibi gaudiū et exultatio et multi in natiuitate eius gaudebunt. (Tex.) Magne laudis est et virtutis indiciū: quoties in scripturis hoībus a deo nomē imponit vel mutat. Bene aūt precursor redēptoris nostri Joānes vocari iubet. Joānes qppe dñi gratia siue in quo est gratia dr: q et ipe specialē pre ceteris scris eiusdē precursionis gratiā accepit: et inauditā eaten' mūdo celestis ingressus/gratiā predicare aduenit. (Noīa sāctis īposita ab angelis.) Qui ergo et gratia plenus extitit: et ceteris dei gratiā euāgelizauit recte preconiū gratie ipso etiam suo noīe signauit. Meritoq in eius natiuitate multis exultandū predicit: per quē sue regenerationis mūdo auctor ondit. ¶ Erit eñ magnus corā dño. (Tex.) Notandū q idē laudis pconium Joāni ab angelo/qd ab euāgelista parentibus fert illi'. Et illi eñ iusti ante deū/et hic corā dño magnus esse phibetur. Qm magn' aūt corā dño fuerit: ipse qui sol' virtutē magnitudinis eius et donauit et nouit dñs/insinuat dicens. Nō surrexit inter natos mulierū maior Joāne baptista. (Mat. xj) Sed et angel' multifariam eius corā dño magnitudinē subsequēter exposuit. ¶ Et vinū inqens et sicerā non bibet: et spūsancto replebitur adhuc ex vtero matris sue: et multos filiorū israel couertet ad dñm deū ipsorum. (Tex.) Siquidē in eo q illum a vino et sicera. i. ab oī qd inebriare pōt/cōtinētiā habiturū asseruit: patenter indicauit: q ab omnib' vitijs et mūdi illecebris/q statū mentis solent euertere futurus esset immunis. In eo aūt q illū adhuc ex vtero matris spūsancto replēdū esse memorauit: profecto q nat' in mundū/cūctis virtutū fructib' esset clarificādus ostendit. Quid eñ viuēti et couersanti inter homines poterat deesse virtutis: q etsi vt hō in iniqtatibus cōcept' est: cōtra morē tñ hūane cōditiōis: nō in delictis eū puaricationis/sed in gr̄a remissionis mater sua peperit: Neq eñ dubitandū est: q spūssanct' qui eū repleuit etiā a peccatis oībus absoluit. Cōstat qppe veridica patrū snia: q lege nō stringit spūssancti donū. Et pterea qui Corneliū et domū ei' ante perceptionē baptismi sui gratia cōsecrauit: (Actu. x.) ipse vtiq Joānē nō solū ante circūcisionē/sed et ante natiuitatē eiusdē gratie munere perfudit: ita vt officiū sue pcursionis dño adhuc in vtero positus q loquēdo nōdū poterat: iā gratulādo preberet: qñ sicut sequētia sancti euāgelij testant. Intrante beata dei genitrice et salutāte Elizabeth: exultauit i gaudio infās in vtero eius. (Luce. j.) Sed et in eo q illū multos filiorū israel ad dñm deū ipsorū couersurū asseuerat: manifeste angel' q magnus corā dño esset futur' indicat: quē optimo genere couersandi/vitā pacturū esse declarat. Que eñ inter hoīes sublimior: et deo gratior esse couersatio pōt q eorū q se castigant a vitijs: q virtutū studijs animū subiugāt: insuper etiam alios quotidiano exercitio ad auctoris sui gratiā studēt couertere: et crebra aiarū fideliū acqsitione gaudiū semp patrie celestis augere. ¶ Et ipse pcedet añ illū/in spū et virtute Helie. Joānes in spū et virtute Helie dñz precedere dicit: q sicut Helias in magna virtute spūs secundū eius aduentū pueniet: ita Joānes nō minore spūs potētia preditus/puenit primū. (Joānis et Helie cōparatio.) Sicut ille pcursor futurus est iudicis: ita iste pcursor fact' est redēptoris. Nec solū aduētus ordine/sed doctrine quoq similitudine Joānes in spū et virtute Helie dñm pcessit. Nam sicut de Joāne angel' subiūgit. ¶ Vt couertat corda patrum in filios: et incredulos ad prudētiā iustorū: (Tex.) ita et dñs p prophetā nō disparē de Helie pdicatione sniam ptulit dicēs. Ecce ego mittā vobis Heliā pphetā anteq veniat dies dñi magn' et horribilis: et couertet corda patrū ad filios et cor filiorū ad patres eorū. (Matt. iiij.) Vnū igitur atq idē vtriusq opus est: fidē scilicet atq intellectū quē habuere patres filiorū mētib' pdicādo infundere. Nā patres et iusti appellant veteres sancti: de qbus saluator ait discipulis. Multi pphete et iusti cupierūt videre q vos videtis: et nō viderūt. (Matt. xiij.) Filij vero et increduli illius eui hoīes: quo vel Helias predicatur' est/vel Joānes pdicabat vocant. Couertit aūt corda patrū in filios: q sapiētiā quā habuerūt patres christū credētes/ac desiderantes in carne venire: trāsfudit in filios/docēdo eos credere et gaudere christū in carne venisse. Couertit incredulos ad prudentiā iustorū: q eos quos sine fide christi inuenit/de operib' legis frustra gloriātes docuit credere in christū eiusq se grē totā intētione submittere/ac pcedentiū iustorū imitari prudētiā: q et legē pficere diligētissime studebāt: et nihilominus in gr̄a dñi Jesu: nō aūt in operū suorū iustitia/salutē sperare didicerāt. Hic nāq vn' ex eis dicit. Justus aūtē ex fide viuit. (Abac. ij.) Vñ et aperte subiūgit. ¶ Parare dño plebē pfectā. (Tex.) Hec etē pulcherrima i fine plebis pfectio est: quā et Joānes suo tpe pdicādo parabat et nūc dñs ipe donādo p orbē lati' adimplet: cū nos euāgelicis verbis instituti et imbuti mysterijs: eandē fidē/ac dilectionē hr̄e discimus: quā legalib' pceptis edocti pr̄es habuisse pbant. Hoc pfectissimū scte ecclie dec' est: (Perfectio plebis q sit.) cū ad eadē q illos intrasse cōstat supne pacis gaudia suspiram': atq vt hec ēt nos itrare mereamur/celestē in terra exercere vitā cōtēdim' cū eorū exēplo nulla q facim' vel pcipim' bōa/nr̄is meritis ascribim': sz ad auctorē nr̄i p oīa grāz respicim': de q illorū testimonijs edocemur: q ipe est deus: ipe fecit nos et nō ipsi nos: nō solū sz vt hoīes sim' verūetiā vt sācti et btī hoīes sim'. Cui' dona grēs si puro semp et infatigabili corde sectamur: ipe iuxta eorūdē patrū pmissa/ppiti' fit oīb' iniqtatib' nr̄is: ipe satiat in bonis desideriū nostrū ipe nō in opib' iustitie/q ex nobis hr̄e potuimus: sed in miseratiōe et mia quā ipe donauit/nos invitā coronat eternā: q viuit et regnat cū pr̄e in vnitate spūsscti etc.

¶ In natiuitate sancti Joannis baptiste. Sermo beati Augu. episcopi.

Dei hodierne solēnitas: solēnē desiderat tāta expectatione sermonē. Ergo adiuuāte dño: ministrabimus vobis qd dederit recolētes et aio tenētes nr̄i officiū seruitutis: vt loquamur nō tāq magistri/sed tāq ministri: nō discipulis sed cōdiscipulis: q nec seruis sed cōseruis. Magister aūt vn' nobis: cuius schola in terra est: et cathedra in celo. Cui' pcursor Joānes est nat': cuius natiuitatis dies hodiern' tradit: hodie celebrat. Hoc maiorū traditione suscepimus: hoc ad posteros imitanda deuotione trāsmittim'. Joānis ergo nō euāgeliste/sed baptiste natalē hodie celebram'. Qua prima reposita occurrit questio nō pretereūda. (Questio euāgelica explicatur.) Quare natalē quo est natus ex vtero Joānes pori' celebram' q cuiuslibet apli vel martyris/vel pphete/vel patriarche? Si interrogemur: qd respondebimus? Quātū mihi videt: quātū mearū viriū mediocritati occurrit est cā hec. Discipuli dñi nati sunt: et p etatē accessū ad annos capaciores pducti: in discipulatū assūpti sunt. Illorū postea fides dño adhesit/sed nulli' illorū natiuitas dño militauit. Recordemur et pphetas/recolamus patriarchas: nati sunt hoīes etatis accessu pleni spū cto: christū pphetauerūt. Nati sūt vt postea pphetarēt. Joānis aūt dñz christū ipa natiuitas pphetauit: quē conceptū ex vtero salutauit. Ista vt potuimus soluta q̄stione alterā aggrediamur/pro viribus quas dederit dominus. Occurrit enim alia questio aliquāto vt mihi videtur obscurior: et ad perscrutandū laboriosior. In qua me multū adiuuabit vestra intētio: et pro mea exiguitate ad dñm deprecatio. Joānes iste tāta excellens gr̄a: vt queadmodū dictū est: dñm etiā ex vtero salutaret: nōdū loquēdo/sed exultando: cuius gratia in deū iā tunc erat aperta qñ eius caro in carne erat exclusa. Hic ergo Joānes nō inuenit inter discipulos dñi/sed inuenit pori' discipulos habuisse cū dño. Quid est hoc? Quis est iste hō? Hō tantū. Quis hō tant': quāt' tant' hō? Tñ non sequebatur inter discipulos dñm: et seqbātur cū discipuli. Absit vt dicā cōtra dñm/sed tñ quasi extra dñm. Discipulos habebat christ': discipulos habebat Joānes. Docebat christus/docebat et Joānes. Quid iā dicā? Baptizabat Joānes: baptizabat christ'. Plus hic de baptismo dico: a Joāne baptizatus est christ'. Vbi sunt qui de ministerio baptismi/arrogātia tumide animositatis instant? Vbi sūt voces carētes hūilitate/elate superbia: ego baptizo: ego baptizo? Quid dixisses/si christū baptizare meruisses? Magna iā quātum aduertit scitas vestra/apparere et eminere causa cepit: q fuerat christ' a pr̄e mittendus et Joānes a pr̄e pmittēdus. Prior missus est Joānes/sz sicut ab obsequētib' antecedit iudex. Posterior hō creat' est christ'/sed Joāne creauit de' christ'. Erat igit Joānes hō pfect' qdem: et cuius tāta gratia cōmēdata est vt ipe de illo dño diceret. (Mat. xj) In natis mulierū nemo exurrexit maior Joāne baptista. Iste ergo tā magn': agnoscit dñz in paruo magnū: agnoscit hō cū q venerat hō deus. (Joānis scitas.) Si eñ in natis mulierū: hoc est in hoīb'/nemo exurrexit maior Joāne baptista/quisqs Joāne plus est: nō tātum hō sed et de' est. Debuit ergo tātus iste et discipulos pprios hr̄e: et cū discipulis suis magistrū oīm christū cognoscere. Qd eñ est mai' testimoniū veritatis q se humiliādo eum agnoscere/cui emulādo potuit inuidere? Putari christ' potuit et noluit: existimari christus potuit et noluit. Dixerūt hoīes cū fallerent in eo. Num forte hic est christus? (Luce. iij) Rñdit ille qd nō erat: vt maneret qd erat. Inde quippe Adā lapsus perdidit qd erat: q qd nō erat vsurpauit. Recolebat hoc iste magn' sed in paruo christo minim'. (Mat. xj) Nouerat hoc recolebat hoc et tenebat: q recipere qd pdiderat cogitabat. Hō ergo iste vt dixi magnus Joānes: cui dñs tale phibuit testimoniū: quē sic veritas cōmēdauit vt diceret. Inter natos mulierū nō surrexit maior Joanne baptista: (Joā. j.) potuit credi christ': imo iā ab eis q eius magnitudinis gr̄a fallebāt credebat christ': et in illo morerent/nisi ab illo cōfitēte corrigerent. Rñdit q putātib' et ait. Nō sum ego christ'. Tāq diceret. Certe in honorē meū ita fallimini et certe mihi putādo magnā additis laudē: sed debeo cognoscere/vt vobis errātib' ille possit ignoscere. Si eñ qd nō erat fallaciter putaret: ab illo q erat veraciter amputaret. Premissus est ergo Joānes: vt dñz humilē baptizaret. Baptizari eñ dñs pter humilitatē voluit: nō pter iniqtatē. Dñs christ' quare est baptizatus? Dñs christ' dei fili' vnigenit'/quare est baptizatus? (Christ' qre baptizat'.) Inueni quare est nat': et inuenies qre sit baptizat'. Ibi qppe inuenies hūilitatis viā: quā pede superbo non capis. Quā nisi humili pede calcaueris/ad celsitudinē quo docit peruenire nō poteris. Baptizat' est pter te: q descēdit pter te. (Phil. ij.) Vide quātus fact' sit tātillus. Qui cū in forma dei esset: nō rapinā arbitrat' est esse equalis deo. Nō eñ erat rapina/sed erat nature eqlitas filij cū pr̄e. Joānes si se christū putari vellet/illi rapina esset. Non ergo rapinā arbitrat' est esse equalis deo. Erat eñ et sine rapina: erat coetern': ab eterno nat' erat. Tñ semetipsum exinaniuit formā serui accipiēs: hoc est formā. Qui cum in forma dei esset/nō formā dei accepit sz cū in forma dei esset: semetipm exinaniuit. Suscepit qd nō erat: ita vt nō pderet qd erat. Manēs deus/hoīem assumpsit. Formā serui accepit et fact' de' hō: a quo fact' est hō. Vide ergo que maiestas/q potestas/q sublimitas/q cū patre equalitas venit pter nos ad indumētū forme: et intellige illam a magistro tāte hūilitatis viā: qm plus est q voluit homo fieri q q voluit ab hoīe baptizari. Baptizat ergo inquā Joānes christū: seru' dñm: vox verbū. (Joā. j.) Memētote enim ego sum vox clamātis in deserto. (Ibidem) Et memētote: q verbū caro factū est et habitauit in nobis. Baptizat ergo inquā Joānes christū/seruus dñm/vox verbū/creatura creatorē/lucerna solē: sed solē q fecit hūc solē: solē de quo dictū est. Ortus est mihi sol iustitie: et sanitas in pēnis ei'. (Mala. iiij.) De quo impij sero penitētes/in fine dicturi sūt. Quid nobis pfuit superbia: aut qd diuitiarū iactātia contulit nobis? (Sap. v.) Trāsierūt illa oīa tāq vmbra: et cū vmbris q secuti sunt vmbras. Ergo inquiūt errauimus a via veritatis: et iustitie lumen nō luxit nobis: et sol intelligētie nō est ortus nobis. Illis nō est ort' christ': a qb' nō est agnit' christ'. Sol ille iustitie/sine nube/sine nocte. Ipe nō orit malis/non oritur impijs/nō oritur infidelib'. Nā solē istū de celo corporeū: quotidie facit oriri super bonos et malos. (Mat. v.) Baptizauit ergo vt dixi creatura creatorē/lucerna solē: et nō se extulit baptizato: sed subdidit baptizando.

¶ De eodem festo: Sermo beati Maximi episcopi.

Solennitatē nobis diuersorū martyrū fratres charissimi: vite presentis occasus: et suscepta ab eis p christi noīe passio cōsecrauit. Multimoda nāq veterū relatione didicimus: nōnullos martyrū pstratos gladio: igne alios concrematos: cōplures bestiarū dilaceratos dētib': innumeros etiā varijs tormētorū cruciatibus affectos: sp̄eta sui corpis morte/christiane fide testimoniū reddidisse. Beatus vero baptista Joānes: cui' nūc festiuitate letamur/celestia mūdo gaudia sterili ab vtero hodie nat' inuexit. (Joānes scris prefertur.) Et illi qdē indubitata iā glia regnātē/confessi sunt dei filiū: hic aūt et nasciturū dñm pphetalis spūs illuminatione preuidit/et natū priuilegio gratie singularis ostendit. Intantū aūt specialis in eo pfulsit electio: vt ante mereret annūtiare dñm q nascēdi initiū/vel linguā qua enūtiare posset acciperet. Deniq Elizabeth illa vet' mulier et noua mr̄ q ante partū suū de futuri letabat filij officio veniēte ad se beata Maria in ipo salutatiōis occursu ait. (Luce. j.)

Ecce ex q̄ facta est vox salutationis tue in aurib⁹ meis: exultauit in gaudio infans in vtero meo. Quid est hoc miraculi fr̄es: q̄ tātoꝝ nouitas gaudioꝝ: vt habere se in vtero Elizabeth testaret infantē: q̄ necdū semetipm̄ sentiēs/ dn̄icū iā sentiret aduētū? Uere hic oīm beatissimus paruuloꝝ: q̄ intra viscera adhuc materna cōclusus/ adesse saluatorē mūdi q̄ necdū sermone poterat/ prophetico gaudio reuelauit. Nullus ignorat fratres charissimi omnē paruulū materno ab vtero pdeūtē/ inter ipa lucis exordia/ mestis cōcrepare vagitib⁹: sol⁹ baptista dn̄i vltra legē nascentiū/ natiuitatē suā letitie exultatione puenit. Et quātū decuit fratres: vt de matre sterili nasceret q̄ fecūditatē virginis reuelabat: q̄ten⁹ mirabilē partū/ mirabiliter nat⁹ ostēderet. Illud etiā q̄ stupēdū q̄ꝙ magnificū q̄ Zacharias sacerdos pr̄ futur⁹ pphete: q̄ hoc ipsū q̄d gerebat/ angelo loquēte nō credidit: vsum loquendi amisit/ donec pmissione cōpleta nat⁹ noui hois pco: paterne lingue vincula relaxaret. Os eīm q̄d angel⁹ clauserat/ pmissus ab angelo fili⁹ reserauit. Nā cū de nūcupatione paruuli: cognatoꝝ/ viciorūꝙ hesitaret arbitriuz: ppriētatē veri nois eius: quā angelo dictāte didicerat/ recepta subito pristini facultate sermonis/ pr̄ mutus aperuit: vt cuius natiuitatē preceptione celesti tacitus expectabat/ nati vocabulū loq̄ret: τ agnosceret anxius senex

Mūd⁹ applausit Joanni nascēti.

per eū se sibi redditū: quē de se non crediderat nasciturū: nec dubitaret vltra/ celitus illū vel pmissū fuisse vel nascitū: cuius causa et amisisse se pbabat τ recepisse sermonē. Quid hac fr̄es religione glorioſi⁹: q̄d hac insigni⁹ fide: in qua sterilis cōcipit/ virgo parturit/ mutus loq̄tur: τ in secreto maternoꝝ viscerū/ paruuli tori⁹ mūdi gaudia futura pludūt? Nec eīm poterat veteri sub lege ordinē suum mortalis seruare natura: qn̄ per nouā natiuitatis grām/ nouū saluti oīm mysteriū parabaf. Hic ergo est Joānes

Esa.xl.

de q̄ Esaias pphetauit dicēs. Uox clamantis in deserto: parate viā dn̄i: rectas facite semitas dei nr̄i. Uox inq̄t clamātis q̄ bene vox dr̄: q̄ veniētē de celestib⁹ in carne hois vnigenitū dei pleno ler⁹ ore clamabat. Recte vox dicitur cui⁹ intonāte pconio/ sacramētū redēptiōis hūane/ surda dudū cepit audire mortalitas. Ut eīm venerādus baptista muto pr̄i aperuit linguā: ita aures hoīm salutaris grē innouauit auditu. Clamabat aūt in deserto: vbi pdicationē ei⁹/ nec insolēs turba pstreperet/ nec infidelis rideret auditor: sed hi tātū audire possent: q̄ predicantem verba salutis cura tātū diuini cult⁹ expeterēt: et aduerterēt eū vera nuntiare de christo: q̄ per assertionē iustitie vt illicitas Herodis nuptias icreparet: nec regē timuisset offēdere: nec squallorē carceris declinasset/ nec tyrānico gladio timuisset occidi. Audiamus adhuc paululū fr̄es:

Mar.i.

q̄d ad pfectū oīm nostrū saluatoris nūti⁹ pdicabat. Parate inq̄t viā dn̄o: rectas facite semitas dei nostri. Uere dign⁹ beat⁹ Joānes cui⁹ pphetica esset natiuitas: qui τ illis de parētib⁹ quoꝝ esset desperata posteritas/ dei munere nasceref. Nā tāta auctoritate/ tātoꝙ docēdi pōdere in vocē scē pdicationis erupit: vt instāte dn̄i nūtiaret aduētū/ τ in semitas rectas male viuētiū dirigeret prauitatē.

Joānes vie dn̄ice preparator.

Quid est eīm dn̄o parare viā nisi aduētāti de celo iudici: purgato a vitijs pectore/ simplicis cordis habitaculuz pparare. Quid est rectas facire semitas dei: nisi vt tales actuū tuorū tibi munias vias: q̄s pambulare ppiti⁹ veniēs ad te dn̄s delectef. Ille viā dn̄o suo parat: q̄ luxuriātis carnis respuēs voluptates toto mētis sue spū suspensus ad deū: vigore se castitatis accingit. Optimā parat dn̄o viā: q̄ cogitatiōes suas auaritie fluctib⁹ estuātes: serene cōsciētie tranq̄llitate cōpescit. Uiā dn̄o parat: q̄ idolorū vana/ atꝙ oīm supstitionū figmēta cōculcās: vnum dei viui cultū τ fidē veritatꝫ inq̄rit. Quicūꝙ vero voluptuosis seculi hui⁹ lāguet illecebris: cupiditatib⁹ auaritie feruētis insanit: insanit in fraterna odia: feralis inuidie facib⁹ inardescit: atꝙ ad cōtumeliā dei oīpotētis/ p anfractas demonū semitas/ erratic⁹ viator incedit: non parat dn̄o viā/ sed inimico miser suo exitiabilē in semetipso patefacit ingressum. Hi mores et vita hmōi/ ampla itinera et largissimas vias barbaris nationib⁹ in exitiū cōis salutis aperiūt. Hi mores plebē dei inimicis gentib⁹/ iugo misere captiuitatis addicūt. Hi mores armatos dissipāt pplos: τ munitas dirimūt ciuitates. Et q̄d plura charissimi? Quicq̄d potētie: q̄cq̄d viriū videm⁹ in hostib⁹/ corruptiōe vite nr̄e/ nr̄aꝙ infidelitate nutrif. Et inde est q̄ nihil fusa ad deū supplicatione pficim⁹: q̄ incessabiliter impūs/ prauisꝙ desiderijs inherētes viā deo nr̄o sm̄ prophetica monita nō pparam⁹. Propter q̄d reuertētes ad breuissimi pcepta Joānis: parem⁹ dn̄o viā: rectas faciam⁹ semitas dei nr̄i: q̄ten⁹ vidēs in nobis dn̄s itinera bone voluntatis/ ouiculas suas multis iā piculis fessas/ benignissimus pastor: ingrat: vt sicut de baptiste dn̄ici hodie natiuitate gaudem⁹: ita de dei nostri recōciliatiōe letemur: cui est honor et gloria τc.

¶ De eodem festo. Luce.i.

¶ In illo tēpore. Elizabeth impletū est tēpus pariēdi et peperit filium. Et audierunt vicini et cognati eius: quia magnificauit dominus misericordiā suā cū illa. Et rel. Hom. vene. Bede pres.

Precursoris dn̄i natiuitas: sicut sacratissima lectionis euāgelice pdit historia multa miraculorū sublimitate refulget: q̄ nimirū decebat/ vt ille quo maior inter natos mulierū nemo surrexit/ maiorē p̄ ceteris scīs in ipo mox ortu virtutū iubare claresceret. Senes ac diu infecūdi parētes dono nobilissime plis exultāt ipsi pr̄i quē incredulitas mutū reddiderat: ad salutādū noue pconē grē os τ lingua reseraf: nec solū facultas deū bn̄dicēdi restituif: sz de eo etiā pphetādi virt⁹ augef. Excitati fama facti/ oēs vicini admiratiōe ac metu pcellunf: oīm qui tūc audiere circūquaꝙ ad aduētū noui pphete corda pparanf. Un̄

Natalis Joānis mūdo celebris.

merito scā p orbē eccl'ia: q̄ tot beatoꝝ martyrū victorias q̄ ingressuz regni celestis meruere frequētat: hui⁹ tm̄mō post dn̄i etiā natiuitatis diē celebrare cōsueuit. Q̄d nullaten⁹ sine euāgelica auctoritate in cōsuetudinē venisse credēdū est: sed attēti⁹ aīo recolēdū q̄ sicut nato dn̄o pastorib⁹ apparēs angelus ait.

Luce.ij.

Ecce euāgelizo vobis gaudiū magnū q̄d erit oī pplo: q̄ nat⁹ est nobis hodie saluator/ q̄ est christ⁹ dn̄s: ita etiā angel⁹ nasciturū Zacharie p̄dicās Joānē.

Luce.i.

Et erit inq̄t tibi gaudiū τ exultatio: τ multi in natiuitate ei⁹ gaudebūt: erit eīm magn⁹ corā dn̄o. Jure igif vtriusꝙ natiuitas festa deuotiōe celebraf: sed illi⁹ tāq̄ in christi dn̄i/ tāq̄ in saluatoris mūdi/ tāq̄ in filij dei oīpotētis: tāq̄ in solis iustitie natiuitate/ oī pplo gaudiū euāgelizaf: in hui⁹ aūt tāq̄ in pcursoris dn̄i/ in serui dei eximij/ in lucerne ardētis τ lucētis exortu/ multi gauisuri memoranf. Iste magn⁹ corā dn̄o esse narraf. De illo ppha testaf: q̄m magn⁹ dn̄s τ laudabilis nimis: τ magnitudinis ei⁹ nō est finis. Iste pctoꝝ cōsortia declinās: ab oī q̄d inebriare pōt abstinebat: ille inter pctōres conuersat⁹/ pcti ois inmunis pmāsit. Hic adhuc ex vtero matris spūscti replet⁹ est. In illo habitat ois plenitudo diuinitatis corpalr: q̄ dono sui spūs sedē sibi vteri vginalis in q̄ carnē susciperet/ ipe cōsecrauit. Iste multos filioꝝ isrl̄ ad dn̄m suo tpe pdicādo cōuertit. Ille multos q̄tidie de vniuersis p orbē natiōib⁹ ad suā fidē τ charitatē interi⁹ illustrādo/ cōuertere nō desistit. Hic in spū τ virtute Helie pcessit illū/ vt plebē ei⁹ aq̄ baptizās: ad suscipiēdū eū vbi appareret doceret esse pfectā. Huic successit ille in spū τ virtute dei pr̄is: vt plebē suā spūscto τ igni baptizans: ad vidēdā faciē patris sui donaret esse perfectā. Joāne nato cōgratulabanf vicini τ cognati genitrici illius: q̄ magnificauit dn̄s misericordiā suā cū illa: dn̄o aūt nato congratulabanf eccl'ie: q̄ venit tps miserendi eius: spūs angelici qui sunt vicini eius τ cognati: ciues vez eiusdē patrie celestis/ τ ipse expectat/ qui τ hymnū glorie deo canēdo: quid illa p orbē esset actura: priores ipsi de celis admonebant. Recte igif natiuitas celebraf illius: qui talis potētia magnitudinis/ dn̄icis ppinq̄bat operib⁹. Recte ortus illius solēnitas colitur: cui⁹ tanta est vite sublimitas vt q̄cq̄d illo sublimius est: hoc iā hoīs naturā transcēdere dubiū nō est. Siquidē dn̄s cū maiorē eo neminē in natis

Mat.xi.

mulierū esse dixisset: mox subdidit/ dicēs. Qui aūt minor est in regno celoꝝ/ maior est illo: seipsum videlz insinuans

Mysteriū aperitur.

qui humana natiuitate posterior Joanne: sed celestis regni apice esset p̄stantior. Nec vacat a mysterio/ q̄ Joannis natiuitas cū dies decrescere: dn̄i autē cū dies crescere inchoat facta memoraf. Hui⁹ etenī secretū distantie reuelat ipse Joānes: q̄ cū pre magnitudine virtutū christus crederef a turbis: dn̄s aūtē pre infirmitate carnis a q̄busdaz nō christ⁹/ sed esse ppheta putaref: illū inq̄t oportet crescere/ me autē minui. Creuit q̄ppe dn̄s: q̄ p totū orbē fidelibus q̄ christ⁹ esset qui ppheta credebaf innotuit. Decreuit ac minoratus est Joānes: quia qui christ⁹ estimabaf/ q̄ non christ⁹ ipe/ sed preco christi esset/ apparuit. Ideoꝙ iure nato Joanne/ lux diurna minorari incipit: cui⁹ fama diuinitatis defitura/ τ baptism⁹ in breui finem erat accepturus. Jure etiam nascente dn̄o abbreuiata dies ad crementum luminis redit: q̄ ille nimirum apparuit: q̄ lucez sue cognitionis quā prius sola Judea: τ hoc ex parte habebat cunctis gentibus aperiret sue calorē dilectionis in totā mundi latitudinē diffunderet. Notandū aūt/ q̄ hec eadē beati Joannis natiuitas: nōnullā habet similitudinē aduētus dn̄i τ gratie quā predicare veniebat. Nā et congruū valde est/ vt cui oēs prophete priores τ patriarche/ vel nascendo vel moriendo vel viuendo vel pdicando testimoniū pbuerūt: hunc multo amplius pcursor suus: qui plus q̄ ppheta extitit: non tantū in vita τ passione: sed in ipsa q̄ sua natiuitate designet. Quid est enim q̄ veteranis parentibus natus est Joannes: nisi q̄ illius mox secutura natiuitas signabaf/ qui spiritualia noui testamē-

He.viij.

ti pferens arcana: carnalē legis et sacerdotij veteris obseruantiā/ iam terminādā esse doceret? Q̄d eīm antiquaf τ senescit/ ppe interitū est. Quid est q̄ muto patre principe vez tunc sacerdotū/ ortus est pcursor dn̄i: nisi quia ipso apparente dn̄o/ lingua iam sacerdotij veteris magna ex parte a doctrina sensus spūalis obmutuerat: solam litere custodiā curantibus ac docentibus scribis τ legisperitis immo τ ipsam literam plerisꝙ in locis p suas traditiōes corrumpētibus: iuxta q̄d eis dn̄s in euāgelio sepi⁹ improperare pbaf. Et quid q̄ diu sterili genitrici nascitur: nisi q̄ lex que auxilio sacerdotalis officij spūalem deo sobolē gignere iussa est/ neminē ad pfectū adduxit: q̄ nimirum suis cultoribus/ regni celestis ianuas aperire nō potuit? Sz fact⁹ sub lege auctor ipse legis/ sterilitatis opprobriū legi abstulit: q̄ hanc spūaliter intelligendā monstrauit: et

Tex.

supne beatitudinis grām q̄ in euāgelio nūc aptissime lucet: i eo iā olim p̄figuratā et q̄si cōceptā esse docuit. ¶ Et factū est inq̄t in die octauo: venerūt circūcidere puerū: τ vocabāt eū noie patris sui Zachariā. Et rn̄dēs mater ei⁹

Joanni nomē diuinitus inditum

dixit: Nequaq̄/ sed vocabif Joannes. Joānes interp̄taf grā dn̄i: siue in quo est gratia. Quo noie τ totā euāgelice dispēsatiōis grām quā pdicat: τ ipsum specialiter dn̄m signat/ per quē eadē gratia mūdo donata est. Qui vero natū puerū: patris Zacharie noie magis q̄ Joannē vocandū esse decernebant: eos pfecto figurāt: q̄ dn̄o noua grē munera declarante: ceperūt eū potius cōsueta sacerdotij veteris edicta pdicare. Un̄ bn̄ Zacharias memor dn̄i interpretaf: q̄ videlz memoriā antique obseruatiōis: que vtriꝙ a dn̄o data est figurate denūtiat. Contendebāt ḡ de noie nati pphete hi qui cōuenerāt: τ Zachariā hūc vocari satagebāt. At cōtra mater verbis τ pater scriptis: q̄ Joannes magis appellandus esset astruebāt: q̄ fuerūt nōnulli celestiū sacramentoꝝ minus periti: q̄ in primordijs euangelij coruscantis/ carnalia adhuc legalis sacerdotij statuta simul obseruāda esse decernerēt. Quos pro certo ipsa legis doctrina de suscipienda gratia christi q̄si Elizabeth de noie Joannis viua voce confirmat/ dicendo per legislatorem. Prophetā vobis suscitabit dn̄s deus vester

Deute.xviij.

de fratribus vestris: tanq̄ meipsum audietis iuxta omnia que locutus fuerit vobis. Ipsum quoꝙ legale sacerdotium tacitis cerimoniarum suarū typis q̄si mutis literarū figuris: Zacharias eidem gratie nascenti testimonium perhibet: q̄ nihil prorsus in omnibus sacerdotij veteris obseruationibus actum vel dictum credendum est. q̄d nō euangelij gratiam/ si recte intelligatur expresserit.

Allegoricus intellectus.

Quod autem declarato postmodum et cōfirmato noie Joannis/ apertum est os Zacharie τ prophetauit benedicens deum: pater vtriꝙ/ q̄ manifestata per angelos gratia noui testamenti: multa etiam turba sacerdotum obediebat fidei/ relicta taciturnitate nocina: ad confitenda laudanda τ predicanda sui redemptoris dona/ se deuote submittebat. Et quidem in die circūcisionis Joānis q̄n τ nomen accepit.

Tex.

¶ Factus est timor sup oēs vicinos eorum: τ super omnia montana iudee diuulgabantur omnia verba hec. Porro in tpe dn̄ice resurrectionis/ vbi misso desuper spū gloria nominis eius per apl'os mundo innotuit: timor continuo saluberrim⁹: nō solū iudeorū qui erāt vicini/ vel situ videlz loci vel scientia legis sed τ exterarū vsꝙ ad fines terre gētiū corda cōcussit. Nec tm̄ montana cūcta Judee verū etiā oīa mūdani regni mūdaneꝙ sapientie culmina: virtutis eius fama trāscēdit: ita vt relicta vbiꝙ cultura ac vita priore: ad pcipiēda fidei illius sacramēta cōfluerent. Recte eīm circūcisiōis dies/ dn̄ice resurrectionis imaginē pfert: q̄ τ h̄ octaua die/ hoc est post sabbatū facta est: τ sicut illa a reatu ppetue mortis absoluere solebat: ita ista pfectā vite immortalitatis nouitatē τ in auctore nr̄o exhibuit: τ in nobis sperandā mōstrauit. Q̄ vero inter hec Zacharias implef spūscto: ac de redēptore nr̄o simul τ nr̄a redēptiōe pphetat: significat mystice/ q̄ multi de stirpe sacerdotali: q̄ a cōfessione christi diuti⁹ ora cōtinuerāt: postmodū p susceptionē fidei illi⁹: spūscti virtute replēdi/ dono pphetie sublimādi/ τ magisterij pastoralis officio/ ppl'is essent pferendi. Quis eadem acceptione spūs τ pphetia Zacharie: hocꝙ cōueniēter figurari credēdū est: q̄ tūc istaret tēp⁹ quo fidelib⁹ panderef ois legalis sacerdotij ritus: et cerimonias/ spirituali intus sciētia/ τ pphericis exuberare mysterijs: que mediatoris dei τ hoīm hois Jesu christi/ vel dispēsatiōi tēporarie/ vel eterne diuinitati testimoniū ferrēt: iuxta q̄d ipse iudeorū duritiā increpans dicit. Si crederetis Moysi crederetis

Jo.v.

vtiꝙ τ mihi: de me etenī ille scripsit. Quid aūt pphetans τ bn̄dicēs deū/ Zacharias dixerit audiam⁹.

Tex.

¶ Benedictus dn̄s de⁹ Israel: q̄ visitauit et fecit redēptionē plebis sue. In q̄b⁹ pfecto verbis notandū: q̄ beat⁹ Zacharias q̄d inchoatū τ prime futurum in spū puiderat: pphetico more q̄si iā factū esset narrabat.

Cantici Zacharie expositio breuis.

Uisitauit eīm nos apparēs in carne dn̄s/ q̄si lōgi⁹ a se recedētes: q̄s i peccatis positos/ querere et iustificare curauit. Uisitauit q̄si medic⁹ egrotos: qui vt inueteratū superbie nr̄e languorē sanaret/ nobis nouū sue humilitatis exemplū adhibuit. Fecit redēptionē plebis sue: qui nos venundatos sub peccato: et antiq̄ hostis seruitio addictos: sui sanguinis dato precio liberauit. Un̄ benigne nos hortaf apl's/ dicēs.

i.Cor.vi.

Empti eīm estis pcio magno: glificate τ portare deū in corpe vestro. Plebis aūt sue dicit: nō vtiꝙ quā veniens plebē suā repperit: sed quā visitando τ redimēdo suaz fecit. Ultrius etenī audire fratres mei qualē inuenerit eā: qualē reddiderit? Finis cātici hui⁹: q̄d ob notitiā simul τ plixitatē sui totū charitati vestre recēsere τ explanare longū durim⁹: apte denuntiat dicens.

Tex.

¶ Uisitauit nos oriens ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris τ in vmbra mortis sedēt: ad dirigēdos pedes nr̄os in viam pacis. Inuenit ḡ nos sedēres in tenebris τ vmbra mortis: hoc est longa peccatorum et

ignorantie cecitate depressos: atq; hostis antiq̄ fraude deceptos obsessosq; errorib⁹. Ipse etem̄ recte mors et mendaciū: sicut ecōtrario dn̄s veritas vocat̄ et vita. Attulit aūt nobis verā cognitiōis sue lucē: exclusisq; error₂ tenebris/certum nobis iter patrie celestis aperuit. Direxit gressus operū nostrorū: q̄ten⁹ p viā veritatis quā mōstrauit incedere: atq; ad mansionē ꝑpetue pacis possim⁹ intrare quā ꝓmisit. Hec igit̄ dona fr̄es charissimi supne bonitatis: h eternorū donorū ꝓmissa habētes: bn̄dicam⁹ et nos dn̄m in oī tp̄e: q: visitauit ⁊ fecit redēptionē plebis sue. Semp laus eius in ore nr̄o versef: semp eius ⁊ memoriā retineamus: ⁊ inuicē annūtiem⁹ v̄tutes eius: q̄ de tenebris nos vocauit in admirabile lumē suū. Eius cōtinue flagitem⁹ auxiliū: vt lucē scientie quā cōtulit in nobis ipse cōseruet: atq; ad ꝑfectū vsq; diē ꝑducat. Et vt digni sim⁹ exaudiri p̄cantes: abijciam⁹ ipsi opera tenebrar₂ ⁊ induamus nos arma lucis. Sic etem̄ supplicātes cōcite q̄ desideram⁹ accipiemus: q: nimirū verba deuote oratiōis/adiuuat manus pie operatiōis. Et q: beati p̄cursoris hodie natalitia celebramus: oportet vt quē salutis eterne preconē suscepimus: hunc etiā nr̄e oratiōis adiutorē queram⁹. Ipsumq; intercedēdo rogem⁹ impetrare: vt ad eā cui testimoniu₃ perhibuit lucē/vitā et veritatē peruenire mereamur Jesum christū dominum nostrum: qui viuit ⁊c.

Dona mūdo al lata per christum

Ro. xiij.

¶ In vigilia apostolorum Petri et Pauli. Joannis vltimo.

¶ In illo tp̄e: Dixit Jesus Petro. Simon Joānis diligis me plus his. Dicit ei. Etiam domine tu scis quia amo te. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Virtutem nobis pfecte dilectionis/presens sancti euangelij lectio cōmēdat. Perfecta etem̄ dilectio est: qua deū ex toto corde/tota aīa/tota virtute: primū autē tamq; nosmetipsos diligere iubemur. Et neutra harū dilectio sine altera valet esse perfecta: q: nec de⁹ vere sine ꝓximo: nec sine deo vere pōt ꝓximus amari. Vn̄ dn̄s toties interrogato Petro an se diligeret: ⁊ illo respōdēte ꝙ eū ipso testāte diligeret adiūgebat per singula ita cōcludēs: pasce oues meas/siue agnos meos. Ac si apte diceret. Hec sola ⁊ vera est probatio integri in deum amoris: si erga fratres studuerimus curā soliciti exercere laboris. Nam quicūq; fratri opus pietatis quod valeat impendere negligit: min⁹ iusto se conditorē diligere ostendit: cuius mādatum in sustentanda proximi necessitate cōtemnit. Que ꝑfecto charitas/quoniā sine diuine gratia inspiratiōis minime possit impleri tacite quodāmodo dn̄s insinuat: qui Petrum de illa interrogans/Simonē eū Joānis qd̄ nusq̄ al's cognominat. Simon inquit Joannis diligis me plus his? Vbi quis simpliciter mentio facta terreni parentis eius possit intelligi: nō tn̄ ab re est/si q̄s noie Joānis donū superne generationis mystice indicatū velit accipe: de quo apl's Joānes admonēdo testat̄. Charissimi diligam⁹ inuicē: qm̄ charitas ex deo est: ⁊ oīs q̄ diligit/ex deo nat⁹ est ⁊ cognoscit deū. Simon nāq; obediēs: Joannes dicit̄ dei gratia. Et ꝓpterea recte prim⁹ aplorū cum de amore suo requirit̄: Simon Joānis.i. obediens dei gratie vocatur: vt liq̄do cunctis ostendat̄ hoc/ꝙ maiore pre ceteris obedientia dn̄i iussis obsequit̄: ꝙ ardētiori illū charitate amplectit̄/nō humani meriti sed muneris esse diuini. Vn̄ et apl's Paul⁹ eadē gr̄a cōfortatus aiebat. Quia charitas dei diffusa est in cordib⁹ nostris/p spm̄ sanctum qui datus est nobis. Qui ergo ceteris flagrātib⁹ dn̄m amare ꝓbat̄: filius Joannis cognominat̄: q: nimirū virt⁹ eiusdē amoris nō nisi p gratiā spūs percipit̄. Qui tn̄ ipe (notādū) ꝙ caute ⁊ circūspecte testimoniū reddat suo amatori/cum dn̄o sciscitāte an se plus alijs diligeret: nō est ausus r̄ndere: tu scis q: amo te plus his: sed temperata ac simplici voce: etiā inquit dn̄e tu scis q: amo te. Nō est aperte dicere: Scio q̄dē q: ipe te/vt tu meli⁹ nosti/integro corde diligo quātū v̄o te alij diligāt: mihi q̄dē ignotū/sed tibi oīa sunt nota. Cuius cautela responsionis/nr̄e profecto est instructio locutionis simul ⁊ cogitationis: vt ve₃ eius exemplo discam⁹ min⁹ de nr̄e conscientie puritate p̄sumere: min⁹ temere de fraterne cōscientie occultis iudicare: in dubijs maxime rebus: ⁊ que qua intentione vel necessitate gerātur inspicere nequim⁹. Nam de apertis fratrū errātibus non solū potestatē: sed ⁊ preceptū iudicandi vt corrigant̄ habemus/dicente dn̄o. Si peccauerit frater tuus/increpa illū: ⁊ si penitētiā egerit/dimitte illi. Ambigua autem eorū gesta: ⁊ que in quālibet partem interpretari possunt diuino poti⁹ examini reseruare iubemur. Dicit nāq; apl's Nolite ante tēpus iudicare/quoadusq; veniat dn̄s: qui ⁊ illuminabit abscōdita tenebrarū: ⁊ manifestabit consilia cordiū. Siquidē ⁊ ipse Petrus idcirco se in hac dominica interrogatione cauti⁹ respondendo cohibebat: q: meminerat se pridē imminēte eius passione plus sibi constātie tribuisse ꝙ haberet: respondendo ve₃ se esse paratū/et in carcerē ⁊ in mortem ire cū illo: qui necdū erat idoneus instante periculo saltē confiteri/q: nosset illu₃: vel q: fuisset aliquādo cū illo. Instructus ergo periculo priore: cauti⁹ loqui cū dn̄o quem bene didicerat humane cōscientie statum melius nosse: ꝙ ipsa se conscientia vllaten⁹ nosse sufficeret: de fraterni quidem cordis occultis nil prorsus audet desinire: de sui autē amoris integritate: non suimet solius/sed ⁊ ipsius qui interrogabat dn̄i testimoniū pādit. Etiā inquiēs dn̄e: tu scis q: amo te. O ꝙ felix ⁊ pura consciētia: que cōditori suo cuius nuda oculus ⁊ aperta oīa nouit/dicere non metuit: dn̄e tu scis q: amo te. O casta ⁊ sancta anima: que ⁊ suā cogitationē dn̄o patere non dubitat: ⁊ si nil aliud ꝙ ea que dn̄s approbat/cogitare non ignorat. Unde bene in Apocalypsi: sanctoru₃ corda phialis aureis comparant̄/dicēte Joāne. Et habebāt singuli citharas ⁊ phialas aureas plenas odoramentorū: q̄ sunt orationes sanctor₂. Citharas quippe aureas habent electi: quia oīs eorum sermo: omne quod de illorū actib⁹ ad notitiam ꝓximorum fama vulgante ꝑsonuerit: pure dilectionis luce rutilū apparet. Phialas q̄₃ habent aureas: q̄ sunt vasa patula/amplitudine diffusa: quia corda sua quo verius solo eius dilectionis sentiūt igne splendescere: eo latius hec diuinis gaudent pādere conspectib⁹. Vn̄ recte subiungit̄. Plenas odoramētorū/que sunt oratiōes sanctorum. Phiale nāq; auree odoramentoru₃ plenitudine redūdant: cum fulgida charitate iustor₂ p̄cordia: virtutū quoq; spiritualiū opinione proximis innotescūt. Et pulchre ipse qui hec videbat Joānes interp̄tando subdidit: que sunt orationes sanctorū. Odoramenta etem̄ phialarum sunt orationes sanctorū: quia quicq̄d boni operant̄ aut dicunt/qui simplici intentione deo deseruiūt: totū ꝑfecto hac vice pro eis orationis adimplet: qn̄ deuotione₃ mētis eorum diuinis commēdat aspectibus. Nec aliter v̄o apostolicū illud preceptū quo ait. Sine intermissione orate/perficere valemus: nisi oēs actus/sermones/cogitatus: ipsa etiā silētia nostra: ita dn̄o donāte dirigamus/vt singula hec cū timoris illius respectu temperent̄: cuncta ꝑpetue nostre saluti proficua reddant̄. Prouida autē pietate dn̄s tertio Petrū an se diligat interrogat: vt ipsa trina cōfessione/vincula q̄ illū ter negādo ligauerāt absoluat: et quoties territus eius passiōe quod eum nosset negauerat: toties eius resurrectione recreat⁹/ꝙ illum toto amet corde testet̄. Prouida dispēsatiōe tertio cōfitenti amorē/tertio eque pascēdas suas oues cōmēdat: q: decebat vt quoties in pastoris fide titubauerat: toties cu₃ renouata fide pastoris mēbra quoq; eiusdē pastoris iubeatur curare. Nō em̄ h dicit ei: pasce oues meas/h est vtiq; qd̄ ei ante passionē aperti⁹ dixerat. Ego aūt rogaui ꝓ te/vt nō deficiat fides tua: ⁊ tu aliquādo conuersus confir

Tropologic⁹ intellect⁹.

j. Jo. iiij.

Rom. v.

Lu. xvij.

j. Co. iiij.

Caste aie munus.

Apoc. v.

Lu. xxij.

ma fratres tuos. Pascere g̃ oues christi: est credētes christo ne a fide deficiāt cōfirmare: ⁊ vt i fide magis magisq; ꝓficiāt instāter operā dare. Quāuis solertius intuendū ꝙ eadē pastio gregis dn̄ici nō vniformi/sed multimoda est solicitudine gerēda. Nā ⁊ terrena subsidia necesse est/vt subditis rector nr̄e desint diligēter ꝓuideat: ⁊ exempla virtutis simul cū v̄bo p̄dicationis eisdē solicit⁹ impēdat: ⁊ si quos aut spiritualib⁹ aut etiā cōmunibus eor₂ cōmodis aduersantes dep̄henderit: horum violentie quātū valet obsistat: ipos q̄₃ cū errauerint subiectos/iuxta psalmiste vocē: corripiat iustus in misericordia ⁊ increpet: neq; oleo noxie cōsensionis eorū corda demulceat. Et hoc em̄ ad pij pastoris officiū pertinet. Nā qui subditoru₃ errata corrigere: ⁊ vulnera in eis peccatorū inquantum sufficit curare neglexerit: inter pastores ouiū christi qua fronte se annumerare presumit? Sed ⁊ hoc pastori est fixo corde tenendum: vt eos quibus preest/non quasi suos proprios: sed vt dn̄i sui gregem tractare meminerit: iuxta illud qd̄ Petro dicitur. ¶ Si diligis me pasce oues meas. Meas inquit nō tuas. Meas tibi oues cōmēdatas scito: ⁊ has quasi meas regere/si me perfecte amas recole: vt meam ve₃ in eis gloriam meū dominium/mea lucra nō tua propria queras. Sunt em̄ qui oues christi/non amore christi sed sue vel glorie/vel dominationis/vel quest⁹ gr̄a pascūt Quorū multitudinē dolens apostolus Paulus ait Philippensibus. Spero autē in dn̄o Jesu Timotheū me cito mittere ad vos: neminē em̄ habeo tā vnanimē: q̄ syncera affectione ꝓ vobis solicit⁹ sit. Oēs em̄ q̄ sua sunt querūt: nō q̄ Jesu christi. Vn̄ dn̄s in euāgelio: tales nō pastores s₃ mercenarios poti⁹ vocat/dicēs. Quia lupo veniēte mercenarius fugit: q: mercenarius est ⁊ non ꝑtinet ad eū de ouib⁹. Veri aūt pastoris ⁊ cui syncera est cura de ouibus/euidens ac speciale indiciū est: cū q̄sq̄s non solū cōmodis oībus vite temporalis carere: sed ipsam q̄₃ vitam ꝓ grege christi ponere in promptu habet. Vn̄ nūc ipse postq̄ pascendas oues suas Petro/hoc est plebes docēdas gubernandasq; cōmisit: subsequēter addidit dicēs. ¶ Amē amē dico tibi cū esses iunior cingebas te ⁊ ambulabas quo volebas: cū aūt senueris/extendes manus tuas ⁊ alius te cinget ⁊ ducet quo nō vis. In extensione etem̄ manuū: positionē mēbrorū eius qua cruci erat aptādus insinuat. In cinctione alteri⁹: impositionē vinculorū q̄bus a ꝑsecutore arcendus erat exprimit̄. In ductu quo nollet: ipam mortis ac passiōis acerbitatē indicat: quā corpalis ei⁹ infirmitas horrebat: cui⁹ animi firmitas spūalis etiā aduersa pro dn̄o letabat̄ cūcta sufferre. Neq; em̄ volūtatē suā: sed voluntatē querebat eius/q̄ misit eū christi. Premissa igitur ouiū suarū pastura: adiūgit mox eidē primo pastor₂ etia₃ passionis sue triūphū: extēdēs inquiens man⁹ tuas: ⁊ ali⁹ te cinget ⁊ ducet quo nō vis. Ac si patēter dicat. Quanta me charitate diligas/hinc liq̄do ꝓbabis/cū pro paruulorū meor₂ vita vsq; ad mortē certādo ꝑueneris: et vt illi in corpe possint pariter ⁊ mēte saluari: ipe tormēta corporis oīa q̄ aduersariū infligere libet/forti mentis cōstātia toleraueris. Nō ipse q̄₃ euāgelista subsequēter insinuat/cum ait. ¶ Hoc aūt dixit significās q̄ morte clarificatur⁹ esset deū. Clarificauit q̄ppe Petr⁹ morte sua deū: qn̄ hoc indicio cūctis quantū deus esset colendus amādusq; mōstrauit: dū ipsa data optione mallet crucis subire tormētū: ꝙ a celestis verbi p̄dicatione cessare. Qui (notādū ꝙ nō solū morte: s₃ ⁊ vita sua ⁊ passionib⁹ q̄ mortē p̄cesserāt) deu₃ clarificauit. Clarificauit nāq; vita deū: q̄ ꝑ oīa q̄ gessit nō suā ꝓpriā: sed conditoris sui voluntatē laudēq; querebat. Clarificauit ⁊ passiōib⁹: quē a ꝓpositis supni amoris obsequijs/nulla ꝑsequētiū valuit reuocare pressura. Verum q: cū memoriā btī Petri/etiā coapostoli ei⁹ Pauli hodie natalitia celebram⁹: videam⁹ fr̄es charissimi: vtrū et ipse vel vita vel passionib⁹ vel morte clarificauerit deū. Clarificauit vtriq; ⁊ ipse. Testat̄ em̄ Lucas euāgelista: q̄ librū actuū apostolorū maxima ex parte agones ipsius ⁊ labores pro christo describēdo cōpleuit: testat̄ hoc ⁊ ipse q̄ op⁹ scriptorū suorū qd̄ q̄tuordecim eplis cōcludit: solo (vt ita dixerim) christi odore respersit. Quicq̄d enim ibi legeris: aut fidei arcana reuelat: aut bonor₂ operū fruct⁹ ostēdit: aut celestis regni gaudia ꝓmittit: aut q̄d ipse tribulationū hec p̄dicās sustinuerit pandit: aut q̄d inter tribulationes diuine cōsolationis acceperit/refert: aut generali exhortatiōe/ꝙ oīb⁹ q̄ pie volūt viuere in christo/ꝑsecutiōes deesse nō possint/insinuat. Testat̄ quātū vita sua deū clarificauerit: cū in vinculis posit⁹ ⁊ appropinquās passioni Timotheo p eplam exēplū sui operis ꝓponit/dicēs. Bonū certamē certaui/cursū cōsummaui/fidē seruaui. Mōstrauit quali morte clarificatur⁹ esset deū cū p̄misit. Ego em̄ iā immolor: ⁊ tp̄s resolutionis mee instat. O ꝙ p̄ciosa in cōspectu dn̄i mors scti illi⁹: q̄ apertissime nouerat: q̄ libera voce p̄dixerat se occidi ꝓ dn̄o/nō aliud esse ꝙ gratissimā deo/mūdissimāq; hostiā offerri. Clarificauit ergo ⁊ Paulus deū: clarificauerunt ⁊ ceteri apl'i: q: ⁊ puro corde christū diligebāt: ipsi syncera intētione oues christi curabāt. Nō ei Petro dictū est: pasce oues meas/oībus vtiq; dictū est. Hoc nāq; erāt ceteri apl'i qd̄ fuit Petr⁹: s₃ p̄matus Petro dat̄/vt vnitas eccl'ie cōmēdet̄. Pastores sunt oēs: s₃ grex vn⁹ ostendit̄: q: ⁊ ab apl'is oīb⁹ tūc vnanima cōsensione pascebat̄: ⁊ deinceps a successorib⁹ eorū cōmuni cura pascit̄: quorū plurimi cōditorē suū morte: oēs aūt vita sua clarificare ꝓbant̄. Nō solū maxima illa eccl'ie luminaria: sed reliq̄ elector₂ turba/vel viuēdo vel moriēdo/deum suo quiq; tp̄e clarificat. Quor₂ vestigia nos q̄₃ fr̄es mei nr̄o tp̄e sequi oportet: ⁊ vite ve₃ nostre ordinē/ad exēpla bonorum dirigēdo: ⁊ in proposita vite rectitudine ad mortē vsq; ꝑsistendo: vt socij cōuersationis eorū existentes/socij etiā remunerationis mereamur effici. Hoc autē ita ꝑficiemus: si iuxta hui⁹ sacratissime lectionis tenorē: ⁊ redēptorē nostrū debito affectu cōplectimur/⁊ erga ꝓximorū salutē fraterna solicitudine vigilem⁹: ipso opitulāte qui hec ⁊ nos facere iubet: ⁊ sic facta remunerare pollicetur/christo Jesu dn̄o nostro: qui viuit ⁊ regnat ⁊c.

Tex.

Phil. ij.

Joan. x.

Tex.

epitome passiōis Petri.

Tex.

ij. Ti. iiij.

Pauli gloriosa ꝓfessio.

¶ In die apostolorum Petri et Pauli. Sermo beati Leonis pape.

Omnium quidem solēnitatū sanctarū dilectissimi totus mundus est particeps: ⁊ vnius fidei pietas exigit/vt q̄cq̄d ꝓ salute vniuersorū gestū recolit̄/cōib⁹ vbiq; gaudijs celebret̄. Verūtamē hodierna festiuitas p̄ter illā reuerētiā quā toto terrarū orbe ꝓmeruit: speciali ⁊ ꝓpria nostre vrbis exultatiōe veneranda est: vt ibi p̄cipuorū aplor₂ glorificatus est exitus/ibi in die martyrij eorū sit letitie principatus. Isti eni₃ sunt viri p quos tibi euāgeliū christi Roma resplēduit: ⁊ que eras magistra erroris/facta es disciplina veritatis. Isti sunt sancti patres tui veriq; pastores: qui te regnis celestib⁹ inserendā multo meli⁹/multoq; felicius cōdiderūt: ꝙ illi quorū prima studio meniū tuorū fundamēta locata sunt: e qb⁹ is qui tibi nomē dedit/fraterna te cede fedauit. Isti sunt q̄ te ad hāc gloriā ꝓuexerūt: vt sis gens sancta/ppl's elect⁹/ciuitas sacerdotalis ⁊ regia: per sacrā beati Petri sedē caput orbis effecta lati⁹ presideres religione diuina/ꝙ dominatiōe terrena. Quis em̄ multis aucta victorijs/ius imperij tui terra/mariq; ꝓtuleris: min⁹ tn̄ est ꝙ tibi bellic⁹ labor subdidit/ꝙ ꝙ pax christiana subiecit. Deus nāq; bon⁹/iustus/omnipotēs: q̄ misericordiam suam humano generi nūq̄ negauit: omnesq; in cōmune mortales ad cognitionē sui abūdātissimis semp bn̄ficijs erudiuit: volūtariā errantiū cecitatē/⁊ ꝓcliuē in deteriora neq̄tiā/secretiori cōsilio ⁊ altiori pietate miseratus est: mittēdo verbū suū eq̄le sibi atq; coeternū. Qd̄ caro factū: ita diuinā naturā nature vniuit hūane: vt illi⁹ ad infima iclinatio/nostra fieret ad summa ꝓuectio. Ut aūt huius inenarrabilis gratie p totū mūdū diffunderet̄ effe

panegyricus sermo de apostolis

ctus/Romanū regnū diuina ꝓuidētia ꝓparauit:cui⁹ ad
eos limites incremēta ꝑducta sunt/q̄bus cūctarū vndiq̄
gentiū vicina ⁊ contigua esset vniuersitas. Disposito em̄
diuinit⁹ operi maxime cōgruebat/vt multa regna vno cō
federarent̄ imperio:⁊ cito peruios haberet ppl'os predi
catio generalis/quos vni⁹ teneret regimē ciuitatis. Hec
aūt ciuitas ignorās sue ꝓuectionis auctorē:cū pene oib⁹
dominaret̄ gentib⁹/oim̄ gentiū seruiebat erroribus:⁊ ma
Mūd⁹ gnā sibi videbat̄ suscepisse religionem:q: nullā respuerat
distribu falsitatē. Vn̄ quanto erat per diabolū tenacius alligata/
tus apo tanto per christū est mirabilius absoluta. Nā cum duode
stolis. cim apostoli per spiritumsanctū oim̄ locutione linguarū
imbuēdū euāgelio mundū distriburis sibi terrarū parti
bus suscepissent:beatissim⁹ Petrus princeps apostoli or
dinis/ad arcē Romani destinat̄ imperij:vt lux veritatis
que in oim̄ gentiū reuelabat̄ salutem efficacius se ab ipso
capite per totū mundi corpus effunderet. Cuius autē na
tionis homines in hac tunc vrbe non essent:aut que vsq̄
gētes ignorārēt quod Roma didicisset? Hic collucrātes
philosophie opiniones:hic dissoluende erant terrene sa
pientie vanitates. Hic confutandus demonū cultus:hic
omniū sacrificiorum impietas destruēda:vbi diligentissi
ma habebat̄ supstitiōe collectū/quicquid vsq̄ fuerat va
nis erroribus institutū. Ad hanc ergo vrbē tu beatissime
Petre apostole venire nō metuis:⁊ cōsorte glie tue Pau
lo apl'o aliarū adhuc ecclesiarū ordinationib⁹ occupato/
syluam istam/frementiū bestiarū/⁊ turbulētissime ꝓfun
ditatis oceanū/cōstantior q̄ cū sup mare gradereris/in
grederis. Nec mūdi dominā times Romā/q̄ in Cayphe
domo expaueras sacerdotis ancillā. Nunq̄d aut iudicio
Pilati:aut seuicia iudeorū minor est:vel in Claudio pote
stas/vel in Nerone crudelitas? Vincebat ergo materiaz
formidinis vis amoris. Nec estimabas terrori cedendū:
dum horū saluti cōsulis/quos susceperas diligēdos. Hūc
aūt intrepide charitatis affectū/iam tūc ꝓfecto concepe
ras: qn̄ ꝓfessio tui amoris in dn̄m trine interrogationis
est solidata mysterio. Nec aliud ab hac mētis tue intētio
ne quesitū est: q̄ vt pascēdis eius quē diligeres ouibus:
cibum quo ipse eras opimatus impenderes. Augebāt q̄
fiduciā tuā tot signa miraculorū/tot dona charismatum
atq̄ experimēta virtutū. Iā populos qui ex circūcisione
crediderāt erudieras:iā Antiochenā ecclesiaz vbi primū
christiani nominis dignitas est orta fundaueras. Iā Pō
Cothur tū Galaciā Capadociā Asiā/atq̄ Bithiniā legibus euā
nus lau gelice p̄dicationis impleueras:nec vt dubius de ꝓuentu
dis apo operis/aut de spatio tue ignar⁹ etatis:tropheū crucis chri
stolice. sti romanis arcib⁹ inferabas:quo te diuinis p̄ordinatio
nibus anteibāt/⁊ honor potestatis/et gloria passiōis. Ad
quē beatus coapostolus tuus vas electionis:et specialis
magister gētiū Paulus occurrens:eodē tibi cōsociat⁹ est
animo:quo ois innocentia ⁊ ois pudor oisq̄ libertas sub
Neronis laborabat imperio. Cui⁹ furor p oim̄ vitiorū in
flammatus excessum: in hūc eū vsq̄ torrentē sue p̄cipita
uit insanie/vt primus nomini christiano atrocitatē gene
ralis ꝑsecutionis inferret:quasi p sanctoruz neces gratia
dei possit extingui:cuius hoc ipsum erat maximū lucrum
vt cōtemptus vite huius occidue/ꝑceptio fieret felicita
tis eterne. Preciosa est ergo in conspectu dn̄i mors sctōꝝ
eius:nec vllo crudelitatis genere destrui pōt sacramēto
crucis christi fundata religio. Nō minuit̄ ꝑsecutionib⁹ ec
clesia sz auget̄:⁊ semp dn̄icus ager segete ditiore vestitur
dū grana q̄ singula cadūt multiplicata nascunt̄. Vn̄ duo
ista p̄clara diuini seminis germina:in quātā sobolē pullu
larint/beatorū martyrū milia p̄stant̄:que apostolicorū
emula triūphorū/vrbē nr̄am purpuratis lateq̄ rutilātib⁹
ppl'is ambierūt:⁊ q̄si ex multarū honore gemmarū/cōser
to vno diademate coronarūt. De quo p̄sidio dilectissimi/
diuinitus nobis ad exēplū patiētie et cōfirmationē fidei
p̄parato:vniuersaliter quidē in omniū sanctorū cōmemo
ratione letandū est:sed in horū excellentia patrū merito
est exultātius gloriandū:quos gr̄a dei in tantam apicem
inter oia ecclie membra ꝓuexit:vt eos in corpe cui caput
christ⁹ est/q̄si geminū cōstitueret lumē oculorū. De quorū
meritis atq̄ virtutib⁹ q̄ oēm loquēdi superāt facultatē:ni
hil diuersum/nihil debem⁹ sentire discretū:q: illos et ele
ctio pares: ⁊ labor similes:⁊ finis fecit eq̄les. Tu autem.

¶ De eodem festo. Sermo beati Maximi episcopi.

Beatissimorū apostolorū Petri ⁊ Pauli iseparabilē fidē passionēq̄
germanā/oim̄ nos deuotione fratres necesse
est celebrare:q: ⁊ laudabilis eos vita ad gl'osissimū ꝑdu
xit occasum:et mirificus obitus ꝑpetuā trāsmisit ad vitā.
Et licet in Petro fides emineat:in Paulo doctrina p̄cel
lat:⁊ magisterium tn̄ Pauli fidei plenitudo est:⁊ creduli Cōpara
tas Petri doctrine est fundamētū. Quos tanta electiōis tio apo
celestis dignatio visitauit vt hic fieret de piscatore doctor stolorū.
ille de persecutore defensor. Sed in hoc oipotentis dei at
tollēda maiestas est:q: inspiratione mirabili docēdi gra
tiam tribuit imperito:⁊ inimicū fecit amare qd̄ oderat/⁊
fidem quā impugnabat asserere. Illius piscationē nō ab
stulit sed mutauit:huius cecauit oculos vt purgatiore re
cepto lumine:clarissime mētis acie vltra humanū videre
posset aspectum. Quanti ergo meriti apud dominū suū
Petrus erat:vt ei post nauicule parue remigiū toti⁹ eccle
sie gubernacula traderentur? Aut quantū in apostolat⁹
sui ministerio cōplacuisse christo credim⁹ Paulum/q̄ tan
tum placere potuit persecutor? Placuit em̄:q: non iniqui
pectoris studio/sed simplicis ignorantie incauta deuotio
ne certabat. Deniq̄ vt primū sensib⁹ eius spirit⁹ veritatis
īfusus est:ostēdit cōtinuo nō se christi seuisse odio/sz amo
re paterne legis innocenter errasse. De quo qd̄ ego potis
simū dicam/cum ipse fidelissimus sibi sit testis:qui cū nec
suas vellet iactare laudes ⁊ christi annūtiare cuperet ma
iestatem:verecundi⁹ quod in se gestū est/confitet̄. Et rem
velut de altero quodā. Scio(inq̄t)hominē in christo Je
su raptum vsq̄ ad tertiū celum:raptum in paradisum:et ij. Co.xij.
audiuit arcana verba q̄ non licet homini loq̄. Quid hoc
apl'o magnificētius:cui in medio mortaliū cōstituto:⁊ su
pra celos ire datū ⁊ ad terras ire cōcessum est? Quid hoc
beatius viro/q̄ inter secreta paradisi ediscere meruit: qd̄
nec lingua hois loqui potuit/nec quisq̄ merear̄ audire?
Et cū tante sint sublimitatis ea q̄ docuit/vt cōprehēdere
ea mēs hūana nō possit:q̄nte illud putamus esse glie/qd̄
ꝓdere sibi asserit nō licere? Quid etiā de Petro referam:
cui⁹ tanta a deo approbata iustitia/tātaq̄ ei ptās attribu argumē
ta est iudicādi:vt in arbitrio ei⁹ poneret̄ celeste iudiciuz? ta digni
Perspicite q̄ fr̄es ⁊ estimate: quāto nobis sit Petr⁹ apl's tatis apo
honore reuerēdus:cui⁹ sniam in terris ꝓlatā/sempiterni stolice.
iudicis eq̄tas nō repellit. Et iō diligēter attēdite q̄ sit ei⁹
glie magnitudo:cui dū claues regni cōmittunt̄ eterni/ce
lū illi claudere et aperire ꝑmissum est. Horū itaq̄ charissi
mi p vniuersum mūdū venerāda hodie solēnitas celebra
tur:hodie horum cōcursu letissimo excolit Roma marty
riū:⁊ quorū dudū impia ꝑsecuta est sanguinē/eorū nunc
peculiari deuota patrocinio gloriatur. Tu autem.

¶ De eodem festo. Mat.XVI.

¶ In illo tempore:Venit Jesus in partes Cesa
ree Philippi:⁊ interrogabat discipulos suos di
cēs. Quem dicūt homines esse filium hominis?
Et reliqua. Homilia Herici.

Herodes maior sub
q̄ dn̄s natus est/q̄tuor tradit̄ filios habuisse:
Philippū vez q̄ hic cōmemorat̄:q̄q̄(vt Lucas Lu.iij.
narrat)fuit tetrarcha ituree ⁊ tracōitidis regiōis:arche

laum quoq̄ ⁊ Lysaniā/sz ⁊ Herodē sub q̄ passus est dn̄s.
Philipp⁹ q̄ iste princeps vt p̄mōstratū est/q̄rte partis re
gni iudeorū/in honorē Tyberij cesaris ciuitatē statuit ad
radices Libani montis:vbi Jordanis in duob⁹ fontibus
exoritur: quā cesareā Philippi in memoriā sui nois pari
terq̄ in honorē Tyberij cesaris appellari constituit: que
postea pristino suo amisso vocabulo Paneas dicta est:in
quā etiā ciuitate tradunt antiq̄/regib⁹ quondaz tributa
consueuisse ꝑsolui. Hoc aūt fecit fauore huius cesaris ad
imitationē sui patris Herodis: q̄ ex nomine cesaris ciui
tatē cesareā nūcupauit:que antea turris stratonis voca
batur:qui etiā trans Jordanē Iliadē vrbē/in monumen
tū filie ipsi⁹ cesaris cōdidisse in historijs inuenit̄. Veniēs
quoq̄ dn̄s in partes cesaree Philippi: discipulos cuius
Allego apud homines opinionis haberet̄/inq̄rebat. Et pulchre
ria pul satis hoc q̄ maxime his in partibus agere voluit: vt vbi
chra. quondā rex terren⁹ censum tributariū exigere solit⁹ erat
a sibi subditis:ibi veniēs rex celestis reciperet censuz fidei
a suis discipulis. Vbi sancte sue ecclesie rectorib⁹ exempli
normā prefignauit:qui vicem christi in administrādis ge
runt negotijs:quo ipsi quoq̄ ab his quos fidei ⁊ conuer
sationis merito ꝓbato familiarius ceteris colūt: cui⁹ fa
me apud subiectos sint percūctent̄. Et siquidē dignos se
laudibus fame esse deprehenderint:dei totū gratie depu
tent:tales esse quales fama vulgauit insudēt. Si vero se
cus q̄ decet ferri de se testimoniū senserint: sic illud in se
ipsis corrigere tāq̄ pie ⁊ iuxta quod sacer p̄cellentie or
do postulat viuere studeant: vt tantus in eis sanctitatis
splendor eluceat:qui omnē maliloqui oris nebulā tergat
famāq̄ de se mentiri ꝓhibeat. Ait em̄. ¶ Quē dicūt ho
Tex. mines esse filiū hois? Nō hec quasi insciens ꝑcunctatur:
tāq̄ ignorare potuerit q̄d de se hoies sentirent:sed vt con
fessionē recte fidei illorū digna mercede remuneraret:et
populū traditiōib⁹ falsis scribarū et phariseorū corruptū/
ab errore liberaret. Scribe nāq̄ ⁊ pharisei qui in populo
iudeorū honore ac sapientia eminebāt: vidēres se a ppl'o
deseri:⁊ dn̄m Jesum christū sequi/ꝓpter vite sanctitatē ac
predicationē salutiferā:atq̄ miraculorū signa que ab eo
assidue fieri cernebāt:zelo ducti inuidebant ei. Et licet le
ge ⁊ ꝓphetis pre ceteris edocti christū illū esse scirent: ti
mentes tamē gloriā humanā perdere/si popul⁹ doctrinā
eorū desereret:⁊ dn̄i precepta sequeretur: laborabāt qui
bus modis poterant corda populorū subuertere/ne chri
stum illū crederent:qui in lege et ꝓphetis patribus eorū
fuerat repromissus. Unde ⁊ iudei vsq̄ hodie estimāt do
minū Jesum christū/necdū in hunc mundum venisse:sed
adhuc venturū esse. Cernēs ergo dn̄s scribarū ⁊ phariseo
rum traditionibus plebē corruptam:⁊ se non christū esti
mari a populo:sed poti⁹ Joannē aut Heliam/aut Hiere
miam:voluit eos ab hoc errore liberare:⁊ idcirco interro
gans requirit/quid alij de se sentiant: vt expositis diuer
sis opinantiū erroribus: probarentur discipuli nō de opi
nione vulgari percepisse veritatē sue cōfessionis: sed po
Tex. tius reuelatione diuine inspirationis. Ait nāq̄. ¶ Quez
dicūt homines esse filiū hominis? Tāq̄ dicat. Me qui fi
lius hominis dico/hoc est filius Marie:quē dicunt ho
Jesus q̄ mines esse? Nec ait. Quem me dicūt homines esse/sed fi
re se vo lium hominis:ne iactanter vulgarē sententiā de se requi
cat filiuz rere videretur. Filiū aūt hominis sepius q̄ filiū dei se cō
hois. sueuit appellare:vt nos de dispensatiōe hūanitatis quaz
pro nobis assumpsit admoneat. Vbicūq̄ aūt in veteri te
stamento filius hominis scriptū est: beat⁹ Hieronymus
in Hebreo filiū Adā haberi testat̄. Nam et Adam homo
interpretat̄. Et pulchre homines appellat eos/qui de fi
lio hominis tantū loqui nouerant/hoc est de filij huma
nitate:quā oculis cernebant:⁊ deitatis illius arcana ne
sciebant. Homines nāq̄ erant.i.humana tantuz de eo sa
piebāt. Qui vo de filio dei iā loqui didicerūt: nō iam ho
mines sed dij appellari merent̄:quales erant sancti apo
stoli:qui iam spūsancti magisterio edocti; nō solū filium
hominis christū:verūetiā cōsubstantialē dei patris filiuz
illum esse intelligere meruerūt. Unde et premissis varijs
hominū opinionibus/ilico apostolos quē se esse dicerent
sciscitat̄:per hoc eos a ceterorū hoim̄ generalitate discer
nens:atq̄ singularis priuilegio scientie supra humanā de
monstrans esse naturam. Quā formā interrogationis/
etiam doctores ecclesie obseruare oportet. Nā ⁊ ipsi per
quirere debent a suis subiectis de fama sui nominis:qua
lis apud vulgares ⁊ extrinsecus habeatur:vt sm̄ qd̄ de se
audierint/proprios mores corrigere:⁊ seipsos modestius
cunctis studeant conformare. ¶ At illi dixerūt. Alij Joā Tex.
nem baptistam:alij autē Heliam:alij vero Hieremiā:aut
vnum ex prophetis. Necessarium nō est hic causas errorū
vulgarium inquirere:cur scilicet christū ali⁹ Heliam: alij
Joannem:alij putauerunt Hieremiā:cuz sic infideles in
Helia ⁊ in Hieremia errare potuerint:quomodo Hero
des in Joanne errauit dicens. Quē ego decollaui Joan Mar.vi.
nem:ipse surrexit a mortuis:⁊ ideo virtutes operantur in
eo. Sicut em̄ Herodes christum miracula facientē/Joā
nem quem ipse decollauerat esse arbitratus est: sic nimi
rum vulgus indoctū eūdez christū Heliam vel Hieremiā
esse putauit:quorum alter rapt⁹ in celum legitur:alteri⁹
vo mors in scriptura canonica aperte memorat̄. Sed q̄ri questio
pōt quare dn̄s Jesus christ⁹ ab Herode/vel a ppl'o Joan euāgeli
nes sit estimatus: cū Joannes nullis miraculorū clarue ca expli
rit signis:christus autē maxima/ac p̄cipua patrauerit si catur.
gna? Leprosos nāq̄ mūdabat: cecos illuminabat:demo
nes ab obsessis corporibus eliminabat:claudis ⁊ paraly
ticis gressum reddebat:mortuos suscitabat:quod Joan
nē nūq̄ fecisse cognouimus. Ad hoc dicēdū ideo ab He
rode/siue a populo christū Joannē estimari potuisse:qui
post resurrectionem a mortuis miracula facere potuerit/
quod ante nō fecerat:qm̄ eandē quā ⁊ nos de resurrectio
ne mortuorū habebant fidē:credentes vez opera mortuo
rum/post resurrectionē maioris dignitatis ⁊ glorie futu
ra esse q̄ prius. Hieremias autem non immerito christus
opinari potuit:ꝓpter nimiā sanctitatē qua in populo ex
cellebat:(sicut in Hieremia legit̄)q̄ in vtero matris sctifi Hiere.i.
catus suis tēporibus clarus emicuit. Helias vero idcirco
credi poterat dn̄s:q̄ illū ante saluatoris aduentū sciebāt
esse venturū:dicēte Malachia. Ecce ego mittā vobis He Mala.
liam Tesbytē anteq̄ veniat dies dn̄i magn⁹/⁊ horribilis: iiij.
vt conuertat corda patrū in filios:et cor filiorū ad patres
eorū. ¶ Dicit ei Jesus. Vos aūt quē me esse dicitis? Qua Tex.
si ab hominū generalitate sequestrās deos ac dei filios p
adoptionē factos insinuat:iuxta illud psalmiste. Ego di
xi dij estis:⁊ filij excelsi oēs. Ac si diceret. Illis q̄ homines
sunt diuersa estimātib⁹:vos q̄ dij estis ⁊ p adoptionē iam
filij dei effecti quē me esse dicitis. At vo Petr⁹ fide arden
tior pre ceteris amore cōfessionis promptior/ex voce cūcto
rū respondit. ¶ Tu es christus filius dei viui. Omnibus Tex.
generaliter apostolis interrogatis/beat⁹ Petrus cūcto
rū in se personas assumens:ex abundanti sensu respōdit.
Tu es christus filius dei viui. Et reuera ita expediebat: Alta Pe
vt ille qui futurus erat vertex ecclesie/ore loqueret̄ toti⁹ tri de chri
ecclesie. Filium autē dei viui dixit/ad distinctionē falsorū sto cōfes
deorū:quos erronea gentilitas sibimet ad colendum vel sio.
ex mortuis hominibus instituit/vel ex rebus insensibili
bus quos adoraret creauit. De q̄bus scriptū est. Simula
cra gentiū argentuz ⁊ aurū:opera manuū hoim̄. Et hac
breui snia/oia que de christo diffusis sermonū excursibus
dici possunt decētissime cōprehendit:simulq̄ hūanā lasci
uiā:q̄ secretorū inuestigandorū audax est exercuit. Qua
re em̄ nos de christo quō ex dei patris substātia natus sit/
cū gignens sine eo qui genitus est nūq̄ fuerit:vl' quō de
matris virginis vtero homo fact⁹ exierit:⁊ matrē integrā
intemeratāq̄ reliquerit:quare hec ⁊ id generis plura de
christo q̄ram⁹/cū beato Petro tantū credere suffecerit:q̄
ipse esset christus filius dei viui? Nā ⁊ beatus Paulus nil
aliud se scire indicauit/nisi christū Jesum ⁊ hūc crucifixū j. Co.ij.

Fidei igit̃ christiane finis/in confessione cōstitut⁹ est christi filij dei. Nō quidē licet scire quō sit genit⁹: licet tamen credere q: sit genit⁹. Sed ⁊ hoc intuendū: q: christ⁹ de filio hoīs interrogauit: Petr⁹ ꝟo de filio dei rn̄dit. Oportet em̄ tanto magis diuinitatē illi⁹ venerari a nobis: quāto ipse humiliat⁹ se submisit ꝓ nobis. Iā ꝟo audiendum quali christus laudatorē cōfessorēqꝫ suū p̄conio ꝓsequit̃.

Tex. ¶ Beat⁹ es inq̄t Simon Bariona: q: caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi/sed pater me⁹ q̄ in celis est. Bariona syriace:

Bariona q̄d hebreis significet. latine dicit̃ filius colūbe. Iure aūt beat⁹ Petr⁹ apl̄us filius columbe vocat̃: q: prudēti/ac pia simplicitate dn̄o adherebat. Nā et colūba simplicissimū/atqꝫ innocentissimū aīal est: et p̄ ceteris auib⁹ simplicitate gaudet. Q̄d si altius capere volum⁹: ꝑ columbā in cui⁹ specie spūsctūs sup dn̄m baptizatū apparuit: eiusdē spūsancti gr̄a figuratur. Merito g̃ dn̄s Petrū filiū colūbe nominauit: quem spiritualiū donorū gr̄a ipe repleuerat: quo docēte interi⁹ didicerat/quod foris tā idonee ꝓferebat. Nōnulli simpliciter arbitrantur: q̄ idē Petrus patrē habuerit nomine

Ioan.xx. Ioannem: iuxta q̄d alibi a dn̄o interrogat̃. Simon Ioānis diligis me. Volūtqꝫ vt ꝓ Barioanna q̄d est filio Ioānis/vitio scriptorū Bariona scriptū sit vna syllaba dēpra de medio. Interp̄tatur aūt Ioanna gr̄a dei. Vtrūqꝫ autē nomen ita mystice valet intelligi: vt Petrus dicat̃ filius colūbe.i. spiritussancti: ⁊ fili⁹ Ioannis.i. gratia dei: ꝑ quez dona spiritualia figurant̃. Et notandū q̄ cōuenientissima facta est laudis retributio. Beat⁹ em̄ Petrus dn̄m filiuz dei esse dicebat: christus em̄ filium spiritussancti cōsequenter appellat: g̃ dum beat⁹ Petrus spiritussancti fili⁹ dicit̃

Ioā.iiij. dei profecto filius esse cōfirmat̃. Deus em̄ spiritus est. Sz longe aliter/multūqꝫ distincte/christus dei fili⁹: aliter beatus Petrus. Quod em̄ ille habet per naturā: hoc accepit iste per gratiā. Et q̄d illi est semper essentialiter proprium isti fuit tēporaliter dono accidenti collatū. Quod vero dicit caro ⁊ sanguis non reuelabit tibi: carnis et sanguinis nomine/carnalē scribarū ⁊ phariseorū traditionē ⁊ doctrinam accipere debem⁹. Caro em̄ ⁊ sanguis recte intelligūtur homines sapiētia carnali inflati/colūbine simplicitatis nescij. Caro autem ⁊ sanguis/varia in sanctis scriptu

Gen.ij. ris significatione ponunt̃. Aliqn̄ em̄ caro ꝓ ipsius nature substantia ponit̃: vt in Genesi. Hoc nunc os ex ossibus meis: ⁊ caro de carne mea. Nōnūq̄ carnis appellatione

Ioan.j. synecdochecos tot⁹ homo signat̃: sicut de christo ꝑ Ioannem dicit̃. Verbū caro factū est. Q̄d est apte dicere: deus hō fact⁹ est. Caro etiā et sanguis ꝓ corruptiōe poni solēt apl̄o dicente. Caro et sanguis regnū dei nō possidebunt Plerūqꝫ etiā carnis et sanguinis noīe/carnalis ⁊ spūalis intellect⁹ subtilitate grossescēs doctrina accipit̃/Paulo de seipso dicēte. Cōtinuo non acquieui carni et sanguini.

Carnis ⁊ sanguinis i scriptura acceptio. Quo sensu in hoc loco accipienda est caro carnalis vcz ⁊ quantū ad deū stulta carnaliū sapiētia: q̄ quanto se lati⁹ ad inuestigāda terrena ⁊ trāsitoria diffundit: tanto min⁹ ad intellectualis ⁊ vere philosophie aditū iā puenit. Nō g̃ caro ⁊ sanguis illi reuelauit: q: non mūdana sapiētia q̄ christ⁹ filius dei esset accepit: sed deo p̄ri q̄ solus nouit filiū inspirante didicit. Siue etiā caro et sanguis (vt p̄missum est) appellant̃ hoīes carnaliter de christo sapientes ⁊ colūbinā simplicitatez nō habētes: atqꝫ ideo gr̄a sctīspūs indigni: q̄les illi fuere/quorū superius de christo opiniones euāgelista retexit: de q̄lib⁹ ꝑ apl̄m d̄r. Aīalis hō nō pcipit ea que sunt spūs dei: sed p̄r me⁹ q̄ in celis est. Cū oīa dona spiritualia que a dn̄o fidelib⁹ tribuunt̃: a spūsancto

j.cor.xij. largiri certissimū sit/dicēte apl̄o. Alij dat̃ ꝑ spm̄ sermo sapientie ⁊c. vsqꝫ quo d̄r: diuidens singulis prout vult: quō dn̄s Iesus christ⁹ a patre dicit reuelatū fuisse beato Petro sacrm̄ fidei? Sed sciendū: q: sicut vna est substātia patris ⁊ filij et spūsctī: ita est in eis ⁊ vna operatio atqꝫ volūtas: ac ꝑ hoc cōuenienter d̄r: q: p̄r q̄ in celis est/reuelauerit Petro mysterium fidei: q̄d caro ⁊ sanguis reuelare ne

Tex. quibat. ¶ Et ego dico tibi: q: tu es Petr⁹. Ordo ꝟboruz est. Quia tu dixisti mihi: tu es christ⁹ filius dei viui: ⁊ ego dico tibi nō sermone casso ⁊ nullū habēte opus: sed dico tibi veraciter: q: tu es Petr⁹. Nō nūc primū accepisse Petrū hoc nomē credēdū est: sed potius tunc qn̄ initio dn̄ice p̄dicationis (sicut Ioānes restat̃) ꝑ Andreā ad dn̄m adduct⁹/in magne fidei sue p̄sagiū audiuit ab eo: tu es Si Petri vocatio.

mon filius Ioāna: tu vocaberis Cephas/q̄d interp̄tatur Petr⁹: vt hoc noīe nō appellauerit dicēs. Tu es Petrus nō em̄ ait: tu vocaberis Petr⁹/sed tu es Petr⁹/q̄d dictuz fuerat antea. Sicut aūt christus dedit apl̄is nomē vt lux vel sal terre vocarent̃: ita huic egregio cōfessori suo/q̄ Simon.i. obediēs ante vocabat̃: ob robur inuicte fidei Petri nomē indidit: q: vcz illi tenaci mēte inhesit/de quo scriptum est. Petra aūt erat christ⁹. Petra autem nō ꝑ essen- j.Cor.x.

tiam/sed ꝑ significationē. Quēadmoduz em̄ leo propter fortitudinē: vel agn⁹ propter innocētiā: sic etiā petra dicitur ꝓpter firmitatē: q: sperantibus in se turris est fortitudinis a facie inimici: de quo Psalmista. Dn̄s (inq̄t) firmamentum meū ⁊ refugiū meū et liberator me⁹. Et sup hāc petram.i. super me quē ore tuo confessus es dicens: tu es christus filius dei viui. Ipse est em̄ lapis ille preciosus in fundamento ecclesie cōstitutus/de quo Paulus. Fundamentum (inquit) aliud nemo pōt ponere preter id quod j.Co.iij.

positū est/christus Iesus. Siue super hāc petram/hoc est super hanc fidē qua me filiū dei viui confessus es/edificabo ecclesiam meā. Super christū em̄ edificat: q̄ fidē illius illibate custodit. Sup christū etiā edificat: q̄ per dilectionem dei ⁊ ꝓximi/⁊ per obseruantiā mandatorū dei ad sortem electorum peruenire festinat. Meā vero addidit: ad distinctionem ecclesie hereticoruz/de qua per Psalmistā dicitur. Odiui ecclesiā malignantiū: de quib⁹ adhuc subditur. ¶ Et porte inferi nō preualebunt aduersus eā. Nō Tex.

hoc dixit de conditione temporalis mortis: qua legimus cūctos pene apl̄os martyrio cōsummatos: sed portas inferi vitia atqꝫ peccata vocat. Porte nāqꝫ inferi/mortifera hereticorū dogmata sunt: q̄bus imprudentes quosqꝫ illiciunt/⁊ ad ꝑpetue mortis damnationē pertrahūt. Porte etiā mortis/sunt p̄secutorū callida blandimēta/siue aspera crudelitatis intentamēta: q̄bus vel persuadendo/vel terrores incutiēdo: fideles a sue rectitudinis statu deijcere: ⁊ eterne morti cupiūt obnoxios reddere. Sed ⁊ prauorum hominum opera/atqꝫ inepta colloquia: que infidelibus introitū mortis aperiūt/porte sunt vtiqꝫ iferi/inquātū auditorib⁹ vel sequacib⁹ iter perditiōis ostendūt. Sed ex his vitiorū portis nulla p̄ualet aduersus eccl̄iam/que Porte inferi q̄ dicantur.

supra petrā fundata est: q: quicūqꝫ supra petrā q̄ christus est/per fidē ⁊ bonā operationē firmiter fundatus fuerit: nullis tentationū insidijs a statu recte fidei deijci: nullis aduersitatibus ad casum impelli poterit. Qui vero tētationi succumbit: hic nō supra petrā solidā/sed supra arenā pendulā fidei domū edificasse credēdus est: quia nō amore veritatis/sed alicui⁹ temporalis vtilitatis obtentu/falso nomen Christi assumpsit. ¶ Et tibi dabo claues regni Tex.

celorum. Claues regni celorū/nō debemus pueriliter opinari cuiuscūqꝫ esse materie: vtputa argēti vel auri: sz per claues ipsa discernēdi sententia potentiaqꝫ designat̃: qua dignos sciret in regnū recipere: impios ꝟo a beatitudine illius felicitatis excludere. Que claues idcirco beato Petro apl̄o: q̄ potiori cōfessione p̄ ceteris regē celorū confessus est/specialiter sunt collate: vt cōstaret q: absqꝫ ea confessione ⁊ fide qua ipse christū declarauit/regnū celorum nullus posset intrare. ¶ Et quodcūqꝫ ligaueris sup ter- Tex.

ram/erit ligatū ⁊ in celis/⁊ quodcūqꝫ solueris sup terraz/erit solutum ⁊ in celis. Hec soluēdi atqꝫ ligādi potestas/q̄uis soli Petro a dn̄o collata esse videat̃: oib⁹ quoqꝫ generaliter apl̄is sub eius p̄sona collata est. Nam ⁊ post sue resurrectionis nobilē triūphū/apparēs illis oib⁹ aperte dixit. Quorū remiseritis peccata/remittunt̃ eis: ⁊ quorū Ioā.xx.

retinueritis/retenta sunt. Nā sicut interrogatis generaliter oibus: Petr⁹ rn̄det ꝓ oib⁹: ita ⁊ q̄d dn̄s Petro rn̄dit

in Petro

in Petro oibus respōdit. Quinetiā oib⁹ epis ac presbyteris in eccl̄ia idē officiū cōmittit̃: vt vcz agnitis peccantiū causis: iuxta modū culparū vel penitētie/ligādi atqꝫ soluēdi exerceāt p̄tātem: ita dūtaxat vt q̄d etiā hoc t̄pe in nōnullis sacerdotib⁹ inuenit̃: vt eos q̄ insontes/vel inno

Abusio p̄tātis. xij sunt dānēt: nec illos q̄ dānationē mereāt̃/securos tāq̄ de solutione presumāt reddere. Sunt em̄ quidā qui dum minus caute extraordinarie hac volunt vti potestate/seipsos priuant cōfessionis munere: dum vcz putant se posse ligare eos: qui scz in diuino conspectu soluti sunt: atqꝫ eos soluere q̄ apud iudiciū dei ꝓprio reatu ligati tenent̃. Magna ergo vigilātia/magnoqꝫ studio sctīs eccl̄ie pastoribus/hec iudiciaria seueritas eque librāda est: ⁊ illud

Eze.xiij. semp suspecte cogitādū: q̄d de peruerse cogitātibus per prophetā dn̄s dicit. Mortificabāt aīas q̄ nō moriūtur: et viuificabāt aīas q̄ nō viuūt. Perspecta igit̃ causa pctī: q̄s viderūt digna cōpūctione errata delere/hos a vinculis eterne mortis ꝓnūtiēt absolutos: quos vero ꝓbauerint segnes esse in p̄nia agēda/nec solū pctā nō plāgere/verū in illis velle ꝑmanere: illos debēt dānationis perpetuis supplicijs adiudicare: vt sic apte dānatiōis ex propria districtione salubria p̄nie ⁊ humilitatis decreta cogantur subire. Deniqꝫ btūs Petr⁹ vt dictū est: qui christū vera fide cōfessus/⁊ inuicto est amore secutus: spāliter ⁊ claues regni celorū ⁊ arcē iudiciarie p̄tātis accepit: vt oēs in christo credētes intelligāt: q: quicūqꝫ ab vnitate fidei vel societatis illius quōlibet se segregāt: tales nec vinculis peccatorū absolui/nec regni celestis ianuā ingredi possunt. Cuius q: festiuitatē annuo recursu venerabilem: vtpote principis apostolorū celebri frequētam⁹ officiorū obseq̄o eius inquātū possum⁹ exēpla imitari satagam⁹: vbiqꝫ suffragia poscere: vt q: ipsi sctā eccl̄ia est spāliter commissa: nos qui eius mēbra vltima sum⁹/sedulis patrocinijs adiuuare: ⁊ in regni celorū gl̄iam pie interueniēdo dignet̃ inducere: p̄stante dn̄o Iesu christo/cui laus ⁊ gl̄ia est cū p̄re deo in vnitate spūsancti ꝑ cūcta semp secula. Amen.

¶ In cōmemoratiōe Pauli: Sermo beati Ioānis Chrysostomi.

Beatus Paul⁹ qui tātam vim humane alacritatis ostēdit: vt ad celū quoqꝫ ipm̄ valeat subuolare: p̄termittens

j.Cor.xj. angelos ⁊ archāgelos/aliasqꝫ virtutes: aliqn̄ quidē suo exēplo christianos fieri imitatores iubet dicendo. Imita

Ephe.v. tores mei estote: sicut ⁊ ego christi. Aliqn̄ de se resipiscēs: ad ipsius nos dei imitationē hortat̃ dicens. Estote ergo imitatores dei sicut filij charissimi. Iam ꝟo demōstrans: q: nihil ita hanc imitationē pariat q̄ si ita viuat aliq̄s vt

Ibidem bonū eius in cōmune ꝓficiat/atqꝫ vniuersis vtiliora ꝓuideat: adiūxit. Ambulate in charitate. Ideo cum dixisset. Imitatores mei estote: cōtinuo de charitate disseruit: q: hec precipue virtus hoīes deo ꝓximos facit. Quāte em̄ cūqꝫ sint alie virtutes inferiorē locū tenētes: cūcte erga hoīm studia versant̃: vt est cōtra concupiscentiā pugna: vt q̄d aduersus gulā geritur bellū: vt in auaritie interitū acies ordinata: vt cū iracūdie furore cōflict⁹. Diligere vero nobis deoqꝫ cōe est: ꝓpterea ⁊ deus imperabat. Ora-

Dei excellēs dilectio erga nos. te ꝓ p̄sequētib⁹ ⁊ calūniantib⁹ vos: vt sitis filij patris vestri q̄ in celis est. Hoc ergo ⁊ Paulus cūctorū intelligens caput bonorū/oī in se studio exp̄mere curauit. Nemo em̄ ita dilexit inimicos: nemo insidiatoribus suis ita beneficus fuit: nullus pro afflictorib⁹ suis tāta ꝑpessus est. Nō illa em̄ q̄patiebat̃/sed nature copulā cogitabat: quātoqꝫ ampli⁹ efferebātur inimici: tanto magis eorū miserebat̃ insaniā. Vt em̄ aliq̄s indulgentissimus pater afficit̃ erga filium phrenesi cōprehensum: cuius quāto magis cōuitijs icribusqꝫ pulsat̃: tanto eū potius miseret̃ ac deflet: ita Paulus q̄ de ipsa magnitudine passionū/eorū a quibus affligebatur estimaret furorē: maiora illius adhibebat fomēta pietatis. Audi igit̃ q̄ cōpatiēter q̄qꝫ māsuete nobis ꝓ illis loquatur: q̄ eū quinqꝫes verberauerant: q̄ catenis onerauerāt: q̄ vinculis sepe cōstrinxerant: q̄ ipm̄ eius sitiebāt cruorē: quiqꝫ illū quotidie discerpere cupiebant. Testimoniū inquit illis ego perhibeo q̄ emulatio- Rom.x.

nem dei habent/sed non s̄m sciētiā. Rursus eos q̄ se supra illos superbius efferebant refrenans. Noli ait altuz sapere/sed time. Si em̄ de⁹ naturalib⁹ ramis nō peper- Ro.xj.

cit: ne forte nec tibi parcat. Quia em̄ cognouerat dn̄icā iam in illos ꝓcessisse sententiā: quod vnū ⁊ solū in sua erat p̄tāte prestabat: sepe lachrymabat̃: vehemēter ꝓ illis dolebat: volētes eis insultare ꝓhibebat: atqꝫ inquātū poterat laborabat/vmbrā eis aliquā excusationis obtendere Et q: ꝓpter cōtumaciā eorū atqꝫ duritiā/p̄suadere illis fidē sermone nō poterat/ad orōnes cōuertebat̃ assiduas Fratres inq̄t volūtas quidē cordis mei: ⁊ obsecratio ad Rom.x.

deum fit pro illis in salutē. Spe quoqꝫ illos meliore solicitat dicens. Sine p̄nia em̄ sunt dona ⁊ vocatio dei: vt non Ro.xj.

pertinaci vsqꝫ ad finē desperatione moriant̃. Que vtiqꝫ omnia sunt amantis: ⁊ valde eorū vtilitatibus ꝓuidētis: vt cū dicit. Veniet ex sion q̄ eripiat: ⁊ auertat impietates Esa.lix.

Iacob. Mordebat̃ nāqꝫ vehemēter/ac penit⁹ dissecabatur cum eos pereūtes videret: ꝓpter q̄d ⁊ multa solatia adhibebat dolori: aliqn̄ quidē dicens. Veniet ex sion qui eripiat ⁊ auertat impietatē Iacob: aliqn̄ ꝟo ⁊ isti nō crediderūt in illorū misericordiā/vt ipsi misericordiam consequātur. Putas aūt q: erga solos iudeos talis extiterit: ad alios ꝟo vel domesticos vel extraneos/non se multo etiā prebuerit mitiorē? Audi ergo q̄d ad Timotheū sit locutus: Seruū inq̄t dn̄i nō oportet litigare/sed māsuetuz ij.Ti.ij.

esse ad oēs docibilē/patientem: cū modestia corripientem eos qui resistūt: ne quādo det illis deus patiētiam ad cognoscēdam veritatē: ⁊ resipiscāt a diaboli laqueis/a quo capti tenētur ad ipsius volūtatē. Vis aūt ꝓbare q̄ modeste etiaz cū illis loquatur qui in pctīs corruerūt: audi quid Corinthijs dixerit. Timeo inq̄t ne cū venero humi ij.Co.xij.

liet me de⁹ apud vos: ⁊ lugeam multos ex vobis qui ante peccauerūt: ⁊ nō egerūt penitentiā super immūditia et fornicatione: ⁊ impudicitia quā gesserūt. Et ad Gala Gal.iiij.

thas. Filioli mei quos iterū parturio/donec formet̃ christus in vobis. Et in causa eius qui fuerat fornicat⁹/non min⁹ eoipso/quoniā pro peccato suo lamentabatur dolet: proqꝫ illo alios deprecatur dicens. Confirmate in illo ij.Co.ij.

charitatē. Sed ⁊ quādo ab ecclesia illum corpore separabat: cū multis hoc lachrymis/gemituqꝫ faciebat. Ex multa inquit tribulatione ⁊ angustia cordis scripsi vobis per multas lachrymas: nō vt cōtristemini/sed vt sciatis quā charitatē habeā abūdantius in vobis. Et rursus. Fact⁹ j.Cor.ix.

sum iudeis tāq̄ iudeus: his que sub lege erāt/quasi sub lege essem: fact⁹ sum infirmis infirmus: oibus omnia factus sum/vt omnes facerez saluos. Vidisti ne queso animā terrena superātē? Oēm em̄ prorsus hominē deo exhibere cupiebat: ⁊ omnes quātum ad ipsum spectabat exhibuit. Quasi enim vniuersum mūdum ipse genuisset: sic perturbat̃/sic curabat/sic omnes in regnū dei festinabat inducere/docēdo/orando ꝓ ipsis/cū ipsis etiā supplicando: et terrendo demones/⁊ corruptores animarū fugando: aliqn̄ epistolis/aliqn̄ p̄sentia: nūc sermone/nunc Pauli zel⁹ pro aiarū salute.

rebus: per discipulos/per semetipsum erigere labentes: stantes vero firmare: humi iacentes attollere: sanare cōtritos: torpentes oleo exhortationis animare: inimicis insonare terribile: hostes minaciter intueri: more optimi cuiusdā ducis ⁊ medici artis sue instrumenta gestantis: cum enim celsus in omniū cōsisteret arce virtutū: omnētū flāmā p̄cipuo charitatis ardore vincebat. Vt em̄ missum in ignē ferrū totū ꝑfecto ignis efficit̃. Sic Paulus charitate succēsus/tot⁹ fact⁹ est charitas: q̄ quasi cōis totius mūdi esset p̄r: ita amore hoīm ipsos eorū imitabat̃ parentes: immo cūctos nō carnales modo/verūetiā spirituales patres solicitudine ac pietate superabat: et pe-

cunias/ ⁊ ꝟba/ ⁊ corpus/ ⁊ aiam ꝓ his quos diligebat im
pēdens ꝓpter hoc itaqꝫ charitatē etiā plenitudinē legis
vocabat: et vinculum perfectionis/ ⁊ oīm bonoꝝ matrē:
i. Tim. i. et initiū finēqꝫ virtutū: ꝓpterea dicebat. Finis aūt pcepti
Ro. xiij. est charitas de corde puro: ⁊ cōscientia bona. Et rursus.
Nō adulterabis: nō occides. Et si qd̄ est aliud mandatū
in hoc ꝟbo instauratur. Diliges ꝓximū tuū sicut teipsuꝫ.
Quia igit̄ ⁊ initiū ⁊ finis ⁊ bona oīno vniuersa dilectio
est: vel in ipa Paulū studeam⁹ imitari: et em̄ hic illi⁹ ope
talis effect⁹ est. Nō em̄ mihi ꝓponas mortuos quos se
pius suscitauit: neqꝫ leprosos quos eadē virtute munda
Charitatis eminentia. uit: nihil a te hoꝝ reqrit deus. Possidē charitatē Pauli:
et pfectā adipisceris coronā. Cuius vero ista sententia est
Ipsius nutritoris vtiqꝫ charitas q̄ eam ⁊ mirabilib⁹ et
signis et aliis bonis mille preposuit. Quia enim ipse eā
abūde ac vehementer impleuerat/ idcirco etiam acrius
atqꝫ examinatius vim eius intelligit: ꝑ ipsam em̄ ille ad
tam celsum pfectionis cacumen ascendit. Nihilqꝫ eū ita
dignuꝫ deo vt virtus prestitit charitatis: ⁊ ideo dicebat.
i. Co. xij. Imitamini dona meliora: ⁊ adhuc excelsiorē vobis viaꝫ
demōstro: charitatē profecto optimā viam/ planissimāqꝫ
pronuntians. In hac etiam nos iugiter ambulemus: vt
et Paulū: immo dn̄m Pauli videre mereamur: ⁊ incor
ruptibilē consequamur coronā: prestante dn̄o nostro Je
su christo: cui gloria ⁊ imperiū in secula seculorū. Amen.

¶ De eodem festo. Matthei. XIX.

¶ In illo tempore: Dixit Simon Petrus ad Jesum. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te: quid ergo erit nobis? Et reliqua. Homilia beati Joānis Chrysostomi.

Quoniā possibile fuit
deo saluare iudaicū ppl'm multas in lege diui
tias possidentē/ credentiū iudeoꝝ multitudo
testat̄/ siue ꝑ ipsum christū/ siue ꝑ aplos eius: vt bonita
tis illi⁹ inuestigabile pelagus/ humana estimatio nō ap
Matt. xix. prehendat/ sꝫ victa miretur: tn̄ qꝛ dixit dn̄s. Apud hoies
impossibile hoc est quātū ad naturā: apud deū possibile
est: ecce subito excitat̄ Petr⁹ vnus ex ppl'o illo diuite et
difficili/ ex psona credentiū iudeoꝝ: ⁊ clamat quasi testis
potentie dei fact⁹ ⁊ cōfirmās christi ꝓmissioneꝫ/ et dicit.
Tex. ¶ Ecce nos reliqm⁹ oia ⁊ secuti sum⁹ te: qd̄ nobis erit?
Qm̄ aūt ⁊ ipse Petr⁹ ⁊ oēs apl'i: ceteriqꝫ credētiū iudeo
rū/ cōtra possibilitatē humanā ꝑ dei potētiā crediderūt
Matt. xvi. in christū: ipse testat̄ dicēs ad Petrū. Beatus es Simon
bariona: qꝛ caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi/ sed pr̄ meus
qui in celis est. Sermo iste cōuenit ad oēs: vt singulis q̄
busqꝫ dicat̄: qm̄ btūs es tu/ qꝛ nō caro ⁊ sanguis reuela
Tex. uit tibi/ sꝫ pater me⁹ q̄ in celis est. ¶ Jesus aūt dixit eis.
Amen dico vobis ꝙ vos q̄ secuti estis me: in regeneratio
ne cū sederit filius hoīs in sede maiestatis sue: sedebitis
et vos sup sedes duodecim/ iudicantes duodecim trib⁹
Israel. Futurū aūt erat vt in die iudicij rn̄derent Judei
Dn̄e nō te cognouim⁹ filiū dei in corpore ↄstitutū. Quis
em̄ hoīm videre poterat thesaurū in terra abscōditū: so
Christ⁹ de⁹ abscōdit⁹. lē nube celatū? Quis suspicabat̄ stellā matutinā nasci su
per terrā? Quis putabat mulierē q̄ clausit paradisuꝫ vt
nemo in eū intraret: vt ipsa fieret prīa porta paradisi: vt
lux ꝑ illā ꝓcederet/ ꝑ quā tenebre intrauerūt? Ergo in in
iuriā vestrā nō vos impulit cōtumacia cordis/ sꝫ decepit
cōsideratio carnis. Vos rn̄debitis eis. Et nos fuim⁹ ho
mines sicut vos/ similē habētes aiam/ eādēqꝫ naturā car
nis. In vno vixim⁹ mūdo: eisdēqꝫ factiōib⁹ mūdialiū spi
rituū periclitātes/ ipsis ꝓtectionibus dei adiuti. In hoc
aūt vos meliores fuistis nobis: qm̄ nos fuim⁹ hoies pisca
tores ⁊ rustici ⁊ obscuri i plebe: vos aūt sacerdotes ⁊ scri
be ⁊ principes ppl'i. Nos illū cognoscere potuim⁹ hoies
piscatores ⁊ rustici: ⁊ vos eū cognoscere nō potuistis sa
cerdotes ⁊ scribe: q̄ habebatis pre oculis vr̄is scripturas
quasi lāpades sciētie? Nos anteqꝫ mirabilia eius videre
mus intellexim⁹ eū: vos aūt vel post testimonia tantarū
virtutū intelligere nō poteratis? Quō potuit fieri vt pe
ne tota gens ignoraret: queꝫ duodecim cognouerunt?
Esto. Qꝛ nō credidistis ei: nesciētes eū filiū dei: qua cau
sa interfecistis eū/ nullā culpā inuenientes in eo? Sed in
nobis bona volūtas facta est/ q̄si lucerna rusticitatis no
stre: in vobis aūt malitia facta est/ quasi caligo sciētie ve
stre. Adhuc aūt audeo ⁊ subtiliorē introducere sensū ma
gis/ alteri⁹ cuiusdē viri sapiētis referre. Exponit em̄: qm̄
sicut iudeoꝝ ppl's in duodecim tribus fuit diuisus: sic et Subtilior sensus.
vniuersus ppl's christian⁹ diuisus est in duodecim trib⁹:
ꝑm quasdā ꝓprietates aiarū/ ⁊ diuersitates cordiū: quas
solus deus cognoscere ⁊ discernere pōt. Ut quedaꝫ ani
me sunt de tribu Ruben: q̄dā aūt de tribu Symeon/ vel
Leui/ vel Juda. Puto em̄ sicut oēs sancti quinqꝫ virgi
nes prudētes esse dicunt̄ ꝙuis sint innumerabiles: pro
pter quīqꝫ sensus spūales: ⁊ oēs pctores q̄nqꝫ virgines fa
tue ꝙuis sint innumerabiles ꝓpter quinqꝫ sensus carna
les. Et sicut oēs eccl'ie christi/ septē dicunt̄ habere/ ꝙuis
multe sint/ ꝓpter septē spūs: oēs em̄ sancti in q̄bus pre ce
teris virtutib⁹ abūdantior est sapiētie virtus/ vna habet̄
eccl'ia. Itē in q̄bus pre ceteris virtutibus abūdantior est
intellectus/ altera dicūtur eccl'ia: ⁊ sic ꝑ singulos tractās
inuenies eccl'ias septē: similr̄ ⁊ ꝓpter grās duodecim: q̄
in psona duodecim virginuꝫ exponit angelus in pastore Pastor liber citatur.
si cui tn̄ placet illa scriptura: oīm nāqꝫ christianoꝝ inue
niunt̄ duodecim trib⁹ esse: vtpote oēs aie in q̄b⁹ pcellit
virt⁹ veritatis/ vna est virt⁹. Nec em̄ grē in oibus equalr̄
sunt/ sed vnus q̄dē amplius pcellit in ista/ alius aūt in il
la. Oēs aūt christiani in q̄bus habitat christ⁹/ sedes sunt
christi. Qd̄ ergo ait. ¶ In regnatione cū sederit fili⁹ ho Tex.
minis in sede maiestatis sue: ⁊ vos sedebitis sup duode
cim thronos. Promittit eis tp̄s christianitatis futurum
post ascēsionē suā: qn̄ oēs suscipiēt verbū aploꝝ in se sicut
ꝟbū christi. Illō ei est tp̄s regnatiōis: qn̄ hoies regnati ꝑ
baptismū/ facti sunt ex filijs hoīm filij dei. Illud est tēp⁹
qn̄ sedet christ⁹ in sede maiestatis sue: sicut testat̄ ꝓpha
de gētiū fide futura. Regnabit de⁹ sup gētes: de⁹ sedet
sup sedē scrāꝫ suā. Quicūqꝫ ei christū in se suscipiūt credē
do/ sedes sunt maiestatis ei⁹. Et vide qꝛ nō de tp̄e futuri
iudicij dicit/ sed de vocatiōe gētiū vniuersarū. Nec em̄ di
xit: cū venerit fili⁹ hoīs sedēs sup sedē maiestatis sue: sꝫ ita
cū sederit in sede maiestatis sue. In sede aūt maiestatis
sue ex eo cepit sedere/ ex quo gentes credere ceperunt in
eū. Ex quo ergo christ⁹ sedit sup sedē maiestatis sue ex eo
et apl'i sederunt sup duodecim thronos. i. in oib⁹ christia
nis/ ꝑm diuersitates aiarū quas supra tetigim⁹. Omis
christian⁹ q̄ suscipit verbū Petri/ thronus fit Petri: ⁊ Pe
trus sedet in eo. Sic ⁊ oīm aploꝝ doctrinā susceperūt: et
tenēt in se hāc interptationē de diuersis tribub⁹ ppl'i chri
stiani. Et de sessuris apl'is in sedib⁹ cōmēdat ꝓpha dicēs
Hierusalē q̄ edificat̄ vt ciuitas: cui⁹ participatio eius in
idipsum. Illuc em̄ ascēderūt trib⁹/ trib⁹ dn̄i testimoniuꝫ
isrl̄: qꝛ illic sederūt sedes in iudicio. Si ergo hierl'm q̄ edi
ficat̄ vt ciuitas/ eccl'ia sine dubio/ ⁊ q̄ illic ascēderūt/ trib⁹
christianoꝝ sunt: sedes ⁊ tribus q̄ sederunt illic/ apl'i sunt
Apl'i em̄ sunt sedes dei. Nec modica gl'ia est aploꝝ vt ser
mones eoꝝ sedeāt in hoībus fidelib⁹/ sicut christi sermo
nes: ⁊ in sermonib⁹ eoꝝ vita hoīm cōsistat/ sicut in sermo
nib⁹ christi. Sic ergo sedētes apl'i in thronis christianis/
in duodecim distincti ꝑm differētias aiarū/ iudicāt duo
decim trib⁹ Israel. i. oēs Judeos. Qn̄ em̄ per verbū apo
stolorū iudicāt iudeos/ ipsi apl'i iudicare eos vident̄. Sꝫ
videndū si omnes christiani in persona quideꝫ christi et
apostoloꝝ sunt sedes christi: q̄re oēs christiani in psona
quidē christi/ quasi vna sedes dicūtur? Nec em̄ dixit: cum
sederit filius hoīs sup sedes suas/ sed super sedem suam.
In persona aūt apostoloꝝ duodecim throni esse dicunt̄.

omnis populus christianus. Uide si habet rationē ista so
lutio. Quoniā oēs apl'i: oia quidē bona habuerunt: non
aūt oia ad pfectū: sed vnusquisqꝫ eoꝝ in aliquo bono pri
uato magis perfectior fuit ꝙ alter: vtpote Petrus in fide
fortior: ꝙ ceteri: Joānes in innocētia simplicior ꝙ ceteri.
Et sicut solus discernere pōt christus: q̄ aiarū differentias
nouit: ita Petrus reqescit in fide: Joānes in innocentia:
et vniuscuiusqꝫ apl'i illa virtus in thronis in q̄ perfectior
ceteris fuit. Christi aūt oēs virtutes quasi vna est fides:
quia in omni virtute equaliter ille solus pfectus est. Nā
Tex. qm̄ de tribulatione in hoc mūdo apl'is danda loquit̄ chri
st⁹: illud est testimoniū quod sequit̄ hoc mō dicēs. ¶ Et
omnis qui reliquerit hoc et hoc: cētuplū accipiet ⁊ vitam
eternā possidebit. i. nō solū vos sꝫ et oēs qui secuti me fue
rint sicut vos. Si aūt omes in hoc seculo cētuplū recipi
unt: sine dubio ⁊ aploꝝ etiā in hoc seculo merces futura
Tex. promittebat̄. Ait ergo dn̄s. ¶ Et oīs q̄ reliquerit domū
aut fratres/ aut sorores/ aut patrē/ aut matrē/ aut vxorē/
aut filios/ aut agros/ ꝓpter nomē meū/ cētuplū accipiet
⁊ vitā eternā possidebit. Qm̄ Petro interrogāte ex psona
aploꝝ ceterorūqꝫ fideliū iudeoꝝ/ quasi priore oīm: christ⁹
ita ꝓmisit: nō soli Petro/ sꝫ apl'is oib⁹: ne forte postmodū
legētes hoies hec christi ꝓmissa/ estimēt apl'is tantū/ aut
solis iudeis esse ꝓmissa: vtiliter addidit dicēs. Et oīs q̄ re
liquerit. i. siue iudeus/ siue gētilis. Et in alijs quidē euan
gelistis/ ꝑm aliū exposuim⁹ intellectū: hic aūt ꝑm ꝙ ado
lescentē illū qui de vita eterna magistrū requisiuit/ ꝓpo
suimus in mysterio iudaici populi esse: ⁊ ipꝫ Petrū inter
rogantē in mysterio credentiū iudeoꝝ: interpretatio con
uenit: vt de gentib⁹ relinquentib⁹ oia que gentilia sunt:
Allegoria pulchra. et ad christi fidē cōfugientib⁹ oia ista tradam⁹: id est nō
solū omnis iudeus/ sꝫ etiā gētilis qui reliquerit patrem
suū diabolū/ ⁊ matrē suā ignorātiā: ꝑ quā assidue diabol⁹
ex semine interfecti. i. interdicti erroris generat filios: aut
fratres/ aut sorores videlꝫ eiusdem erroris socios sociasqꝫ
aut si crediderit ille qui fuit sacerdos reliquēs idolatriā
ipaꝫ ↄiugē suā: ꝑ quā quotidie filios generabat et filias:
et ipa pariter cū matre eoꝝ relinquēs: aut si alicui⁹ ꝓfes
sionis magister relinquēs ipsam ꝓfessionē/ q̄si agrū ferti
lē credat i christū: aut dignitatē secularē quasi domū opti
me se obūbrantē despiciat ꝓpter fidē. Sed ꝑm traditionē
simplicē cōuenit intellect⁹: vt cū q̄s intellexerit quocūqꝫ
modo filiū dei esse christū: nō ꝓpter affect⁹ parentū suoꝝ
aut frm̄/ aut filioꝝ/ aut facultatū relinq̄t christū manens
in pfidia sua priore: sed ꝓpter fidē christi despiciat oia illa
⁊ sequat̄ vestigia christi. Sed hoc videam⁹ qui reliquerit
oia: cētuplū in hoc seculo quō recipere pōt? Hec aūt diffi
cultas cōtigit: qꝛ in hoc seculo recepturos dicit alter euā
gelista: alioqn in hoc seculo difficile nō est. Ergo ꝑm sanā
doctrinā ita nos cōuenit intelligere qd̄ dicit: cētuplū reci
piet: nō vt ipsam rē quā dimittit cētuplū recipiat: nec em̄
possibile est vt qui patrē aut matrē reliquit/ centū patres
aut matres recipiat: sꝫ ita tantā gl'iaꝫ/ tantā grām/ tantā
beatitudinē ↄsequat̄: vt cētuplū valeat illi ꝙ res fuit quā
dimisit. Ecce reliq̄t patrē: ⁊ elegit sibi patrē deū. Nonne
plus centuplū ei constabit/ ꝙ pater carnalis: vt illi obse
quat̄ diebus ac noctib⁹/ illius faciat voluntatē: illius he
reditatē expectet: q̄ post ꝙ substantiā tradidit suis/ nunꝙ
moritur: nec relinquit orphanos filios suos: sꝫ ⁊ filij quasi
pfecti viri possidēt diuitias ei⁹: et pater semp illos sic tue
tur/ sic ꝓtegit quasi semp infantes. Qui matreꝫ reliquit
vt diligat matrē ecclesiā: nōne plus est ei cētuplum ꝙ ma
ter carnalis? Illa em̄ carnē eius peperit corporalē: hec au
tē aiam eius regenerauit eternam. Qualis caro: talis et
mater carnalis. Cū em̄ mortua fuerit caro: perit genera
tio carnis ⁊ soluit̄ gn̄atiōis affectus. Ex illo em̄ nec ille il
li filius/ nec illa illi mater: qꝛ aia nec generat/ nec gn̄atur
et nullū cognoscit patrē/ nisi eū cui⁹ volūtate creata est.
Nullam cognoscit matrē/ nisi eccl'iam q̄ illam generauit
in fide: q̄ dedit ei mādata diuina ex duobus testamentis
quasi escaꝫ salutarē dulcissimi lactis ex duab⁹ māmillis:
que illi aqua ⁊ spū texuit tunicā immortalē q̄ ad pfectuꝫ
sanctitatis adduxit: vt digni fuerint prīs sui substantiaꝫ
possidere. Qui reliquerit fratrē vt habeat christū fratrē:
nōne melius est ei ꝙ centū fratres? Qui fratrib⁹ suis nō
inuidet: q̄ sup hereditatē nō certat: q̄ ꝓpter lucrū nō rū
pit fraternitatis affectū: qui nō solū oia sua/ sed etiā seipꝫ
dare parat⁹ est: qui cū oia dederit/ nihil ei minuit̄. Nam
humana substātia semp paup est: ⁊ quātūuis hō habue
rit/ nihil se putat hr̄e. Illa aūt substātia sola est q̄ omniū
desideriū satiat: ⁊ adhuc supabūdat. Qui reliquerit soro
res: statim eū recipiunt grē dei quasi charissime sorores.
Non vlla soror sic dulciter cōplectit̄ fratrē suū: quō gra
tie dei cōplectūtur aiam sanctā. Nam quoties grē dei in
sensibus nostris herent ⁊ delectāt nos: toties aias nr̄as
cōplecti ⁊ osculari vident̄. Si filios dimiserit/ ꝓuidet ei
de⁹ filios spūales: quos doceat quos erudiat: q̄b⁹ dicat
apl'ica voce. Nā in christo Jesu ꝑ euāgeliū ego vos genui i. Co. iiij.
qui patris mortē nō expectēt. Nā filij carnales: si modicū
fuerit pater eoꝝ senex/ tedeant̄ de vita ipsius/ desiderant Differentia filiorum carnalium ⁊ spūalium
eū mori: ⁊ si cito mortu⁹ nō fuerit: cōtēnunt eū quasi deli
rū. Filij aūt spūales: quāto pfectiores fuerint in fide/ tā
to amplius diligūt suū doctorē. Si dimittit substantiam
ab omnibus diligitur/ ab oibus honorat̄: a q̄busdā autē
et timet̄. Nā ipse deus cui se tradit/ dat ei gratiā corā ho
minibus. Nōne melius est ei hoc ꝙ vniuersa terra? Aut
que substātiā tantā gl'iam prestat homini super terram:
quātā opinio sanctitatis? Adhuc ꝓ terrena substātia da
tur illis substantia spūalis: quā iunior filius accepit a pa
tre suo: ⁊ cōsumpsit viuēdo luxuriose. i. sapiētiā/ sciētiam:
ceterasqꝫ virtutes innumerabiles: quas cōsequūtur qui
relictis facultatib⁹ mūdialib⁹ se deo tradiderunt. Tu aūt.

¶ De eodem festo: Sermo beati Maximi episcopi.

Cum oēs beati apo
stoli parē grām apd̄ dn̄m scītatis obtineāt:
nescio quo tn̄ pacto Petrus ⁊ Paulus vidē
tur pre ceteris peculiari quadā in saluatore
fidei virtute pcellere. Qd̄ quidē ex ipsi⁹ dn̄i iudicio pos
sum⁹ approbare. Nā Petro sicut bono dispēsatori claues
regni celestis dedit: Paulo tāqꝫ idoneo doctori magiste
riū eccl'iastice institutionis iniuxit: scꝫ vt q̄s iste erudierit
ad salutē/ ille suscipiat ad quietē: vt quoꝝ corda Paulus
patefecerit doctrina verboꝝ/ eorū aiabus Petr⁹ aperiat
regna celoꝝ. Clauem em̄ quodāmodo a christo sciētie et
Paulus accepit. Clauis dicēda est: qua ad fidē pectoruꝫ
dura referant̄/ mētiū secreta pādunt̄: ⁊ quicq̄d intrinsec⁹ Paulo data clauis scie.
clausum tenet̄/ id palā rationabili manifestatione ꝓdu
citur. Clauis inquā est: q̄ ⁊ cōsciaꝫ ad cōfessionē pcti ape
rit: ⁊ gratiā ad eternitatē mysterij salutaris includit. Am
bo igitur claues a dn̄o perceperūt: iste scꝫ scientie: et iste
potētie. Diuitias immortalitatis iste dispēsat: sciētie the
sauros ille largitur. Sunt em̄ sciētie thesauri sicut scri
ptū est. In quo sunt oēs thesauri/ sapiētie ⁊ sciētie abscō Col. ij.
diti. Ergo beati Petr⁹ et Paulus eminēt inter vniuer
sos apostolos: ⁊ peculiari quadā prerogatiua pcellunt.
Uerū inter ipsos: q̄s cui ꝓponat̄ incertū est. Puto enim
illos equales esse meritis: q̄ equales sunt passiōe: ⁊ simi
li eos fidei deuotione vixisse: quos simul videm⁹ ad mar
tyrū gloriā peruenisse. Nō enim sine causa factū putem⁹
ꝙ vna die/ vno in loco/ vni⁹ tyrāni tolerauere sn̄iaꝫ. Una
die passi sunt: vt ad christū pariter ꝑuenirēt. Uno in loco
ne alteri Roma deesset. Sub vno psecutore: vt eq̄lis cru
delitas vtrūqꝫ cōstringeret. Dies ergo ꝓ merito: locus ꝑ
gl'ia: psecutor decret⁹ est ꝓ virtute. Et in quo tandē loco
martyriū ꝑtulerūt? In vrbe Roma q̄ principatū ⁊ caput
obtinet nationū: scꝫ vt vbi caput supstitionis erat/ illic ca
put quiesceret sanctitatis: ⁊ vbi gentiliū principes habi

tabant. Illic eccl̃iarū p̃incipes morabant. Cuius autem meriti sunt beatissimi Petrus & Paulus: hinc possumꝰ intelligere q̃ cum dñs oūentis regionē ꝓpria illustraueꝛit passione/occidentis plaga ne q̃d minus esset: vice sui apl̃oꝝ sanguine illuminare dignatꝰ est. Et licet illiꝰ passio nobis ꝑficiat ad salutes: tñ eriã horū meꝛituū nobis contulit ad exẽplū. Hodierna ergo die beati apl̃i sanguinẽ ꝑfuderũt. Sed videamꝰ cãm quare ista passi sunt: scz q̃ inter cetera mirabilia: etiã magũ illũ Simonẽ oratiobus suis de aeris vacuo p̃cipiti ruina ꝓstrauerint. Cũ em̃ idem Simon se ch̃isto diceret: & tã q̃ filiũ ad patrem assereret volãdo se posse cõscendere: arq; eleuatꝰ subito magicis artibꝰ volare cepisset: tũc Petrus fixis genibus p̃catꝰ est dñm: & p̃catione sctã vicit magica leuitatẽ. Puꝰor em̃ ad dñm ascẽdit oro q̃ volatꝰ: & ante pueniꝛi iusta peritio q̃ iniqua p̃sumptio. Ante inquã Petꝰ in terris positus obtinuit q̃d petebat q̃ Simon pueniret quo tendebat. Tũc igit̃ Petꝰ velut vinctũ illũ de sublimi aere deposuit: et quodã p̃cipitio in saxo elidens/eius crura cõfregit. Et hoc in oppꝛobriũ facti illiꝰ: vt q̃ paulo ante volare tentauerat/subito ambulare nõ posset: & qui pẽnas assumpserat: plãtas amitteret. Sed ne forte hoc mirũ videat: q̃ magus iste p̃sentẽ apl̃o q̃ aerẽ aliquãdiu volitauerit/hoc patrẽtia Petri fecit. Permisit em̃ illũ sublimiꝰ ascendere/vt altius caderet. Voluit eũ in excelsum leuari ad cõspectũ omniũ: vt ruẽre illum de excelso oculi oim̃ paruipenderent. Hec igitur est iniq̃tatis elatio: vt in altũ se ferat/in sublime se erigat. Sed sctã oratio oẽm superbiam humiliat/vniuersaꝫ deiecit vanitatem. Tu autem.

Occidẽs apostolos credidit.

Apl̃oꝝ fraternitas.

Actu.ix.

Actu.viii. Actu.ix.

De eodem festo: Sermo beati Augustini.

Filioli mei audite nos et liberate vos. Curite p vobis: vt nobis p̃stetis & vobis. Cõe erit gaudiũ nostrũ: si vos viderimus induere ch̃istũ/iuuenes & virgines/senes cum iunioꝛib⁹ ad gratiã festinãtes. Mater nr̃a pariẽdo non discernit etates. Ipsa genuit Petrũ & cẽs apl̃os: & Paulũ pariebat: vt ex lupo fieret agnus. Cũ natus est Saulus: creuit & factꝰ est magnꝰ. Baptizatꝰ est a matre: illuminatus est a deo p̃fe: & cepit velle Petrũ videre: & cũ quereꝛet eũ velle videre/magis eũ Petrus cepit timere. Audiuit em̃ Petrus/q: q̃reret eũ Saulus. Noli timere beate Petre: q: nõ Saulus q̃rit te vincere: sed Paulus vas electionis cupit te videre. O sctẽ Petre benedic p̃em/& suscipe fratrẽ: & habebis cũ quo defendere poteris matrez. O beate Petre: q: cõuersus est Saulus miraris. Quaꝛis es tu: erit & ipse talis: & vn̄ erit vobis natalis. Qui illũ fecit ex Saulo Paulũ: ipse te fecit ex Simone Petrũ. Unus vos honoꝛauit/vnus vos coꝛonabit. Mutauit p̃secutoꝛẽ: immutauit et p̃ceptoꝛẽ. Et si te p̃ioꝛẽ: tñ ambos vno ditauit honoꝛe. Veni sctẽ Paule: veni seq̃re Petrũ/sed docẽtẽ nõ fugientẽ. Fugiebat q̃si te nesciebat. Nam iste beatissimꝰ Paulꝰ/sicut in lectione actuũ apl̃oꝝ cum recitaꝛet audiuim⁹/celesti voce ꝓstratꝰ est. Dũ furit ad caulas in lupina rabie: exosum sibi nomẽ innocẽtis agni p̃sequit. Dũ querit dispergere aut vexaꝛe gregẽ audiuit altisonã vocẽ: Saule Saule q̃d me p̃seqꝛeris/Quid frustra insanisti cõtra nomẽ meũ: & occidisti marty: ẽ meuz? Olim q̃dẽ debui pdere te ꝛ̃ Stephanꝰ me⁹ oꝛauit ꝓ te. Et ille. Quis es dñe! Et dñs ad illũ. Ego sum Jesus nazarenus quẽ tu p̃seq̃ris. Capud de celo ꝓ mẽbris clamat. Jn̄ceꝛat coꝛpꝰ: & de celo itonat ch̃istꝰ. Saule Saule q̃d me p̃seq̃ris! Quid est q̃d rugiẽte Saulo mugit arcanũ: & ꝛ̃ sentiriã Pauli militia cõq̃rit celi: nisi vt q̃ nõ crediderat refurgẽri: faltẽ crederet in celo residẽti: Nã ó: Ananie. Accede ad eũ & signa cũ characꝛere meo: mꝛta em̃ patiet̃ ꝓ noie meo, Et ille. Dñe audiui a multiz de viro ꝟ quã ta mala fecerit sctis tuis. At illi dñs. Vade: q̃m̃ vas electiõis ẽ mihi. O vt̃ Anania merito i timoꝛe trepidares si forti manu nõ esset cui militares. Jdeo ꝓsternit̃ superbia vt erigat̃ sanctitas. Venit g̃ Ananias: baptizauit Saulũ & fecit Paulũ: baptizauit lupũ & fecit agnũ: & cepim⁹ hꝛe ꝑdicatoꝛẽ q̃ prius habuim⁹ ꝑsecutoꝛẽ. Denicq; cepit ꝑdicare ch̃istũ cui antea resistebat: postea paratꝰ pati, p eo q̃ quẽ antea pugnabat. Patrẽ Paulꝰ q̃ fecerat Saulꝰ, Saulꝰ lapidauit Paulꝰ lapidatꝰ est. Saulus ch̃istianos plagis affecit: Paulꝰ p ch̃isto q̃nquies q̃ dragenas vna mi⁹ ac cepit. Saulꝰ p̃secutꝰ est ecclesiã dei: Paulꝰ submissꝰ est in sporta. Saulus vinxit: Paulꝰ vinctꝰ est. Et dũ Saulꝰ seuiens q̃rit minuere numerũ ch̃istianoꝝ: etiã ipe accessit ad numerũ ꝓfessoꝝ: et dũ infert aliꝫ necẽ/susceꝑit ipe ꝓ: eo moꝛẽ. Dũ intrat lupꝰ rapaz in stabula pecudis: subito factꝰ est & ipe ouis. Itaq; qs iã despet de magnitudie criminis aut de humiliꝛare gñs? Nã beatissimũ Petrũ piscatorẽ mõ genib⁹ ꝓuolutis adoꝛat gentiũ multitudo credentiũ ꝓ Jesuz ch̃istũ dñm nostrum: qui viuit et regnat cũ patre et spiritu sancto deus/in secula seculoꝝ. Amen.

Jn̄ceꝛat coꝛpꝰ: & de celo itonat ch̃istꝰ.

Actu.ix.

Sermo eiusdem vnde supra.

Dtũ nobis omnibus est fratres charissimi/& vniuerso mũdo notissimum/q̃ beatissimoꝝ Petri & Pauli natalis sit hodie: nec aliquã partẽ oꝛbis latere potuit tãta deuotio. Siquidẽ cũ de eis dicat Dauid ꝓphꝛa. Jn oẽm terram exiuit sonus eoꝝ: & in fines oꝛbis terre ꝛ̃ba eoꝝ. Jn oẽm terra mira Petri virtꝰ est: & in fines oꝛbis terre epistole Pauli penetrauerũt. Quis em̃ nõ audiuit q̃ p̃imꝰ apl̃oꝝ Petrus sedẽti ad speciosam portã tẽpli claudo: & ex mꝛis sue vtero olim iã debili pedũ restituerit firmitatez: vt q̃ natura minus cõtulerat/apl̃ica gra reparaꝛet: Cũ enim claudus ille stipẽ rogãs/aliq̃d pecunie se ab apl̃is crederet accepturũ: ait illi apl̃s Petrꝰ. Argẽtũ & aurũ non habeo: sed q̃ habeo tibi do. Jn noie Jesu ch̃isti Nazareni surge & ambula. Beata plane largitas q̃ petẽti argentũ q̃dẽ nõ cõtulit: sed cõtulit sanitatẽ. Beata largitas/q̃ de thesauris suis aurũ nõ ꝓtulit: sed ꝓtulit medicinã. Beatus et ille claudus q̃ dum stipẽ q̃rit pecunie: diuitias incolumitatis accepit. Hoc em̃ ab apl̃is donuz meruit: q̃ nullis thesauris a medicis redimere potuisset. Primuz ergo signũ mirabile/q̃ btus apostolꝰ Petrꝰ fecit: claudo pedũ vestigia restituẽdo dicim⁹. Audistis frequenter ipm̃ Petrũ a dño petrã nũcupatũ/ficuraꝛi. Tu es Petrꝰ et sup hãc petrã edificabo ecclesiã meã. Si q̃ Petrꝰ petra est supra quã edificat ecclesia: recte p̃i⁹ pedes sanat: vt fidem in ecclesia fidei fũdamẽtũ ꝓtinet: ita & in hoie mẽbroꝝ fundamẽta cõfirmet. Recte inquã pedes ꝓpiano curat: vt iã nõ trepidẽt q̃s nec imbecillis possit supra petraz ecclesiã stare & robustꝰ & fortis incedere. Ubi aũt Pauli ꝛ̃ba nõ legunt? Quis locus eas literis nõ scribit: concordetinet/cõuersatione custodit? Qui Paulꝰ a dño vas electionis est noiatus. Bonũ vas: in quo preciosa mãdatoꝝ ch̃isti dei p̃cepta cõdunt. Bonũ vas: de cuiꝰ plenitudine substãtia vite ppls semp erogat & plenũ est. Optima apl̃oꝝ noia petra & vas necessaria dñi saluatoꝛis. Dom⁹ em̃ petrarũ fortitudine cõstruit: vtilitate vasis ornat. Petra ad firmitatẽ ne labant sustẽtat ppl̃os: vas ad custodiã ne tententꝰ opit ch̃istianos. Exit⁹ ꝛ̃o eoꝝ de hoc seculo q̃ beatꝰ fuerit nemo q̃ ignoꝛet. Nã ꝑma hec in illis beatitudo est/q̃ ambouna die passi esse noscunt: scz vt quos vna fides seruitio deuixerat vna die martyrio coꝛonaret. Deinde ipsa passio licz diuersa i singulis fuerit tñ tota referta est gratia sanctitatis. Nã Petrꝰ crucẽ sicut saluatoꝛ in exitu petit: & dñice deuotionis simili moꝛte discerpt⁹ est: scz vt quẽ imitabat fide/imitaret & passione. De Pauli ꝛ̃o ceruicẽ cũ eã p̃secuto: gladio p̃cussisse dñi fluxisse lactis magnida q̃ sanguinis, Et mirũ in modũ sanctũ apl̃m baptismi

Primuz Petri signum.

Matt. xvi.

De eodem festo: Sermo beati Maximi episcopi.

Gloriosissimos christiane fidei p̃incipes annuis solẽnitatib⁹ hoꝛtamur fres charissimi/ip̃m dñm ad deũ nostrũ qui huꝰ aucto: est fidei/debita religiõe veneramur. Apostoli nãq; latino sermone dicunt missi. Qui g̃ honorant missos/manifestũ est eos honoꝛare mittentẽ: q̃m dignitas q̃ deferẽ ministris/illi sine dubio cuius ministri sunt exhibẽt: vt ait ipse saluatoꝛ ad discipulos suos. Qui vos audit/me audit: & q̃ vos recipit/me recipit. Vere btã apostoloꝝ merita: in q̃bus se ch̃istus & recipi p̃dicat & audiri. Beati nihilomin⁹ & illi: quoꝝ tam deuotio declaꝛata apl̃is recurrit in ch̃istũ. Tenẽres itaq; fratres rãte huiꝰ p̃missionis fidem: de supplicijs patrũ nostroꝝ ꝓ: ch̃isti cõfessiõe susceptis/fidelib⁹ gaudijs exultem⁹: q̃m qui de martyꝛũ moꝛte letant: martyres nõ dubitãt cũ ch̃isto regnare post moꝛtẽ. Nos ꝛ̃o ecclesiaz oim̃ reuerẽdissimos pres (Petrũ dico & Paulũ) pissimis studijs honoꝛem⁹: q̃bus ch̃isti p̃stante gra factꝰ est hodie de moꝛte natalis quib⁹ finis vite viuẽdi initiũ dedit: q̃b⁹ (vt ait apl̃s Paulus) viuere ch̃istus est & moꝛi lucrũ. Erat vtiq; eis ch̃istus viuere: q̃b⁹ vita nõ erat sine ch̃isto. Erat eis ch̃istꝰ viuere: q: totum ch̃isti, p̃ficiebat ecclesijs q̃ viuebãt. Erat eis & moꝛi lucrũ: q: tali hac moꝛte/vitã sibi mercabantur eternã. Erat eis moꝛi lucrũ quoꝝ coꝛruptiõi incoꝛruptio succedebat: & dãna p̃sentiũ tẽpoꝝ lucra ꝓpetua seq̃bant. Sz iã necessarium charissimi reoꝛ: vt ꝓpias eoꝝ spales q̃ virtutes/put ariditas lingue nr̃e ingenijq; tenuitas patitur: imo vt misericoꝛs deus annuit ꝓloq̃mur. Hic itaq; ille est Petrꝰ: q̃ cõfitẽdo ch̃istũ dñm viui dei esse filiũ: validissima inuitaq; nobis credẽdi fũdamẽta cõstituit. Nã pcũctãti dño q̃s esse ab hoibꝰ dicereꝛ? Ndit. Tu es ch̃istꝰ filiꝰ dei viui. i. tu dñe de carne ꝛ̃ginis factꝰ es ch̃istꝰ: & vi ui dei es filiꝰ sempiternꝰ. Tu dñe hoibꝰ nar⁹ es hõ: q̃ incogitabili maiestate deꝰ es apud deũ. Tu es ch̃istꝰ/q̃ ꝓ redẽptione nostra ad passionẽ veniẽs/impassibilis permanes apud patrẽ. Quis g̃ vn̄q; intãtũ hoc incõpꝛehẽse dei tatis arcanũ hũani sensus attollere potuisset obtutũ: nisi fiab oꝛe Petri saluaris huiꝰ fidei ꝛ̃itas radiasset: Quis meritoꝝ eiꝰ gl̃iam q̃uis magno cãparare possit eloquio a quo nobis adoꝛãde diuinitaꝛ fides & cepit et gmanet. Quid tãto gloꝛiosius viro: q̃ fidẽ secreti inscrutabilis loquẽdo edidit: viuẽdo docuit: patiẽdo firmauit? Ut aũt cõfessionis huiꝰ quãta esset magnitudo saluatoꝛ ostẽderet air illi. Beatꝰ es simõ bariona: q: caro & sanguis nõ reuelauit tibi: sẽ ꝓr meus q̃ in celis est. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Quis g̃ ch̃istũ p carnẽ & in carne natũ oipotentis patris esse filiũ sentire potuisset: nisi ꝓpitiꝰ hoc ipe ꝓr per Petrũ reuelasset e celo: Hec illi cõfessio dedit/vt ante claues regni celestis acciperet: q̃ celi ianuas introiret. Sz ne quavos ffes de creditis Petro clauibꝰ regni celestis moꝛe nr̃aꝝ clauiũ cogitatio terrena ꝓmoueat: clauis em̃ celi lingua Petri est: q̃ singuloꝝ merita cẽsendo apl̃s: vnicuiq; regnũ celoꝝ aut claudit aut apit. Non est g̃ clauis ista moꝛtalis artificis aptata manu: sed data a ch̃isto aplis est poꝛestas iudicãdi. Denicq; ait eis. Quoꝝ remiseritis pcã remissa erũt: & quoꝝ detinueritis/detẽta erũt. Hic est Petrus quẽ ch̃isti esse cõfidẽtissimũ/subiecta vestigijs eius maria ꝓbauerunt. Nã a dño suo nouos sibi dari in fluctibus gressus/vt fidelis possit: & vt dilectus emeruit. Qui ob hoc solũ trepidasse visus est: vt fragilitas humana cognosceret/quãta esset inter dñm seruũq; distantia: dũ aggrauata pctis caro mergit: & imaculata nescit plãta desidere. Simul & illud: medũ sup aquas ambulãs Petrꝰ pede intrepido pueniret ad ch̃istũ: dñi fore sui virtutibus equaret. Sed q̃d illũ rãtopere dicim⁹ trepidasse: cui pia trepidatio sua maioꝛẽ ꝓfecit ad fidẽ? Ut em̃ credidit Petrus imperio dñi sui posse se a fluctib⁹ sustẽtari: ita nihilo minus dũ mergit credidit ipsius dñi sui se virtute saluandũ. Vere beati Petri & dũ trepidat mirabilis fides: quaz nec pereũtis periculi potuit turbare formido. Clamãdo em̃ dũ mergit: dñe libera me/de se diffisus est: nõ de dño dubitauit. Ne q̃s ergo timoꝛẽ hũc gloꝛiosissimi Petri ducat in vitiũ: q̃m timoꝛ iste q̃is p̃ima eius turbauerit fidẽ: cõfidentiã m̃ in eo reparate credulitatis osnauit. Hic est Petrus cui ch̃istꝰ dño cõione sui nois libẽter indulsit. Ut em̃ sicut apl̃s Paulꝰ edocuit: petra erat ch̃istꝰ: ita per ch̃istũ Petrꝰ factꝰ est petra/dicẽte ei dño. Tu es Petrus et sup hãc petrã edificabo ecclesiam meã. Nã sicut in deserto dñico/sitiẽti ꝑplo aqua fluxit e petra: ita vniuerso mũdo ꝑplicie ariditate lassanti: de oꝛe Petri fons salutifere cõfessionis emerfit. Hic est Petrus cui ch̃istꝰ ascẽsurus ad patrẽ pascẽdas ouiculas suas agnosq; commẽdat: vt quos ille pietatis miseratiõe redemerat: hic fidei sue virtute seruaret. Et recte sane ei arbiter occultoꝝ dei filius/pascẽdas oues suas triendaq; cõmisit: cui nouerat in nutriẽdo grege dñico nec studiũ deesse nec fidẽ. Hic est Petrus: q̃ dũ ad crucẽ tã q̃ crucifixi discipulus duceret: verso se poscẽs coꝛpoꝛe crucifixi passionẽ nõ renuit: sed equalitatẽ crucis dñice declinauit: vt ostẽderet vniuersis admirande se humilitatis virtutẽ/mouiq; mysterij discipli nã & inter toꝛmẽta seruasse. Qui securus charissimi perrexit Petrus ad crucẽ: q̃ repulso timoꝛe moꝛtis/moliẽdi oꝛdinẽ tã acerba in passione q̃fuit. Quid etiã de gloꝛiosissimo referã Paulo: in quo dñs fidẽ nois sui/dũ ipsam fidẽ p̃sequeret elegit: Qui dũ (velut acerrim⁹ p̃secutoꝛ) ch̃istianã vastat ecclesiaz: inimico adhuc eius in pectoꝛe/amicũ fibi coꝛ ch̃istus inuenit: dũq; tpalia capit ad supplicia ch̃istianoꝝ/ipe perpetuã capt⁹ & gram: factꝰ est subito pastoꝛ: ex lupoꝛe p̃decone cultoꝝ/ex hoste defensoꝛ. Unde paruit nec Paulũ maligne mẽtis ꝓpposito plebẽ dñicã p̃secutũ: nec ch̃istũ latuisse/q̃ eligeret in paulo. Hic est Paulꝰ/qui ch̃isti vocib⁹ inclamat & e celo: oculis in se iudaice infidelitatis obtusis/videdi aciẽ nõ pdidit & mutauit. Amisit oculos & recepit: vt vno eodẽq; tpoꝛe & in p̃sequẽtẽ cecitatis vindictã ꝓcederet: & vocãtis dei gra illuminaret electum. Ait nãq; illi de celo dñs: Saule Saule q̃d me p̃seq̃ris. i. cur me p̃seq̃ris Paule? Que mea (odiuz erga me tuũ excitauit) iniq̃tas? Nunq̃d q: illuminaui ceꝛcos: q: sanaui egros: q: fugaui demones: q: esuriẽtes populos q̃nq; panib⁹ paui? An q: de tumulis moꝛtuos suscitaui? An forte magis: q: fidelib⁹ meis regnũ celeste ꝓmisi? Sz si p̃stare me posse dubitas q̃ ꝓmitto: aspice si tamẽ

Paulus qre cadere ꝓmissus.

Matt. xvi.

Exodi xvii.

Tres pdicatio petri excusatur.

Phil. i.

Tuce. x.

Matt. xvi.

Cõfessio Petri.

Act. ix.

Tuce. x.

Act. ix.

Tob. xiij. Ezech. xij.

Tuce. x.

Tuce. x.

Matt. xvi.

Matt. xvi.

Matt. xvi

potes vnde te vel qualis appello. Sed q̄re me persequeris
Saule: aut q̄d me psequēdo pficies? Nunq̄d aduersus re
gnātē in celo/vllū tua psecutio habebit effectū? Nunq̄d
nocere mihi q̄cq̄ poteris/quē nō potes intueri? Ego em̄
sum Jesus Nazaren⁹ quē tu psequeris: q̄ terras celo: crucē
regno morte: ppetuitate mutaui. De qb⁹ oībus nō te de-
bere cūctari: τ erept⁹ tibi nūc τ post paululū reddit⁹ sua-
debit aspect⁹. At beatissim⁹ Paul⁹ repētina q̄dē cecitate
coercit⁹: intellecta maiestate loquētis e celo: cōtinuo fi-
delis effect⁹/τ a psecutione destitit: τ nouos īuēdi chri-
stū oculos acq̄siuit. Hic est Paul⁹ q̄ pro suarū remunera
tiōe virtutū/vltra hūana merita tertiū rapt⁹ ad celū/ce-
lestia secreta cognouit: vt ecclīarū futur⁹ doctor inter an
gelos disceret/q̄d iter hoīes p̄dicaret. Aut q̄s ei impune
vltra nō credat: q̄ de sacramētis dñicis nō solū audita lo-
Paulus quitur/sȝ τ visa testat̄. Quāta hoc ḡ fr̄es dei nr̄i actū est
apl̄s cō- gr̄a: vt q̄ de celestib⁹ in aplātū vocat⁹ est/aplātus ei⁹ cō-
secratus secraret̄ in celo. Et post oīa: hic est Paulus qui ceruices
in celo. suas q̄s aduersus christi nomē supbus erexerat: pfidoꝝ
cedēdas gladio humillim⁹ p christi honore submisit: nec
piguit p illo mori: quē sepe pbauerat viuere et regnare
post mortē. Atq̄ ita factū est: vt gl̄iosissimū Paulū qui in
diuersis gētib⁹ p fide christi multo certamine dimicādo
innumera bella pegerat: velut victorē mūdi Roma susci
peret ad triūphū. Hi ergo sunt btīssimi Petr⁹ τ Paulus
q̄ sacrm̄ celestis regis vno spū p̄dicātes: sub vni⁹ passiōe
diei/doctrinā suā p sanguine τ morte fortissima cōsecra-
rūt. Qui etiā tāq̄ ecclīarū oīm principes facti/dispēsatiōe
celesti Romā petētes: sacratissima sua corpa in illi⁹ vrbis
arce recōdiderūt: q̄ toti⁹ orbis obtinuerat principatū: q̄-
tenus potētiā virtutis sue christus ostēdens: vbi mūdus
caput habebat imperij/ibi regni sui principes collocaret.

¶ In octaua apostolorum Petri et Pauli secundum Mattheū. XIIII.

¶ In illo tēpore: Jussit Jesus discipulos suos ascendere in nauiculam et precedere eum trans fretum: donec dimitteret turbas. Et dimissa turba: ascendit in montem solus orare. Et reliqua. Homilia beati Augustini.

Euangeliū quod recē
tissime recitatū est a dño christo: q̄ sup aq̄s ma-
ris ambulauit: τ de aplō Petro q̄ ambulās ti-
mēdo titubauit: τ diffidēdo mersus/cōfidēdo rurs⁹ emer
sit: admonet nos intelligere mare p̄sens seculū esse: Pe-
trū ṽo aplm̄ ecclīe vnice typū. Ipse em̄ Petr⁹ in aplōꝝ
ordine prim⁹: in christi amore promptissim⁹/sepe vn⁹ r̄ndet
p oīb⁹. Ipse deniq̄ dño Jesu christo req̄rēti: quē nā eū ho
mines dicerēt esse: τ opiniones varias hoīm discipulis re
spōdētib⁹: rursumq̄ dño iterrogāte τ dicēte: vos aūt quē
me esse dicitis: r̄ndit Petr⁹. Tu es christus fili⁹ dei viui.
Un⁹ p multis dedit r̄nsum: vnitas in multis. Tūc ei dñs
Matt. ait. Beat⁹ es Simon bariona: q: caro τ sanguis nō reue
xvj. lauit tibi: sed pr̄ me⁹ q̄ in celis est. Deide addidit. Et ego
dico tibi. Tāq̄ diceret. Qr tu dixisti mihi: tu es christ⁹ fili⁹
dei viui: τ ego dico tibi/tu es Petr⁹. Simon q̄ppe antea
vocabat̄. Hoc aūt ei nomē vt Petr⁹ appellaret̄ a dño im
Petrus positū est: τ hoc in figura/vt significaret ecclīam. Quia
nomen em̄ christ⁹ petra: Petr⁹ pplūs christian⁹. Petra em̄ princi-
mutatū. pale nomē est: ideo Petr⁹ a petra/nō petra a Petro: quō
nō a christiano christ⁹/sȝ a christo christian⁹ vocat̄. Tu es
ḡ inq̄t Petr⁹: τ sup hāc petrā qua ɔfess⁹ es: sup hāc petrā
quā cognouisti/dicēs/tu es christ⁹ fili⁹ dei viui: edificabo
ecclīaȝ meā. i. sup meipȝ filiū dei viui/edificabo ecclesiaȝ
meā. Sup me edificabo te: nō me sup te. Nā volētes hoīes
j. Cor. j. edificari sup hoīes dicebāt. Ego q̄dē sū Pauli/ego autē
apollo/ego ṽo cephe: ipe est Petr⁹. Et alij q̄ nolebāt edi
ficari sup Petrū/sȝ sup petrā: ego aūt sū christi. Apl̄s autē
Paul⁹: vbi cognouit se eligi τ christū cōtemni: diuisus est
inq̄t christ⁹? Nunq̄d Paul⁹ p vobis crucifix⁹ est: aut in no
mine Pauli baptizati estis? Quō nō in Pauli sic nec in
Petri/sȝ in noīe christi: vt Petr⁹ edificaret̄ sup petrā/nō
petra sup Petrū. Idē ḡ petr⁹ a petra cognominat⁹ btūs
ecclīe figurā portās aplāt⁹ principatū tenēs: cōtinuo post
paululū iā audito q̄ beat⁹ esset: iā audito q̄ Petr⁹ esset:
iā audito q̄ sup petrā edificat⁹ eēt postea q̄ audiuit futu
rā dñi passionē: q: p̄dixerat eā cito ventura discipl̄is suis/di
splicuit ei: timuit ne pderet morientē quē cōfess⁹ fuerat vi Matt.
te fontē: turbat̄ dicēs. Absit a te dñe inq̄t nō fiat istud: p- xvj.
pitius esto tibi de⁹: nolo te mori. Petrus dicebat christo/
nolo te mori: sȝ meli⁹ dicebat xp̄s: volo p te mori. Deniq̄
cōtinuo reprehendit quē pauloāte laudauerat: τ quē bea-
tū dixerat/sathanā appellat. Redi inq̄t post me sathana
scādalū mihi es: nō em̄ sapis q̄ dei sunt/sed q̄ hominum.
Quid nos vult facere ex hoc q̄ sumus q̄ sic culpat: q: ho
mines sum⁹. Vultis scire q̄d nos velit facere? Audite psal-
mū. Ego dixi dij estis/τ filij excelsi oēs: sȝ hūana sapiēdo
vos aūt sicut hoīes moriemini. Idē ipe Petr⁹ pauloāte
beatus/postea sathanas. In momēto vno: infra pauca
verba miraris differētiā noīm: differētias attēde causarū
Quid miraris: q: pauloāte btūs/postea sathanas? Attē-
de cām/q̄re btūs: q: nō tibi reuelauit caro τ sanguis/sed
pr̄ meus q̄ in celis est. Ideo btūs: q: nō caro τ sanguis re
uelauit. Si em̄ caro τ sanguis hoc tibi reuelaret de tuo: Joā. xvj.
q: nō caro τ sanguis tibi reuelauit/sȝ pr̄ meus q̄ in celis
est: de meo/nō de tuo. Quare de meo? Qr oīa q̄ hȝ pater/
mea sunt. Ecce audisti cām q̄re btūs τ q̄re Petr⁹? Qua-
re aūt illud q̄d horrescim⁹/τ repetere nolumus? Quare:
nisi q: de tuo? Nō em̄ sapis q̄ dei sunt/sed q̄ sunt hominū.
Hoc intuētes nos ecclīe mēbrorum/discernam⁹/q̄d de dei
q̄d de nostro. Tūc em̄ nō titubabim⁹: tūc in petra funda-
bimur: fixi τ stabiles erim⁹ aduersus vētos/imbres/flu-
mina/tētationes/vȝ p̄sentis seculi. Illū tm̄ videte Petrū:
q̄ tūc erat figura vr̄a. Modo fidit/nō titubat/ mō imor-
talē cōfitet̄/mō timet ne moriat̄. Proīde q: ecclīa christi
hȝ firmos: habet τ infirmos: nec sine firmis pōt esse: nec Ro. xv.
sine infirmis. Uñ dicit apl̄s Paulus. Debem⁹ nos firmi Matt.
infirmoꝝ onera sustinere. In eo q̄ dixit Petr⁹: tu es chri xvj.
stus filius dei viui: firmos significat. In eo aūt q̄d trepi-
dat τ titubat: τ christū pati nō vult mortē timēdo: vitā nō
agnoscēdo/infirmos ecclīe significat. In illo ḡ vno aplō
idest Petro in ordine aplōꝝ primo τ p̄cipuo: in quo figu
rabat̄ ecclīa: vtrūq̄ gen⁹ significādū fuit. i. firmi τ infir-
mi: q: sine vtroq̄ nō est ecclīa. Hinc est ergo τ q̄d mō le- Tex.
ctū est. ¶ Dñe si tu es/iube me venire ad te sup aq̄s. Si
tu es iube me: nō em̄ possum hoc in me sȝ in te. Agnouit
q̄d sibi esset a se/q̄d ab illo cui⁹ volūtate se credidit pos-
se: q̄d nulla humana infirmitas possit. Ergo si tu es iube
q: cū iusseris fiet. Qd ego nō valeo p̄sumēdo/tu potes iu-
bēdo. Et dñs/veni inq̄t. Et sine vlla dubitatiōe Petr⁹ ad
verbū iubētis/ad p̄sentiā sustētantis/ad p̄sentiā regētis: Eph. v.
sine vlla cūctatiōe desiluit in aq̄s: τ ambulare cepit. Po
tuit q̄d dñs: non in se/sed in dño. Fuistis enim aliq̄n tene
bre: nūc aūt lux/sed in dño. Qd nemo pōt in Paulo: ne- j. Cor. j.
mo in Petro/nemo in vllo alio aplōrum: hoc pōt in dño.
Ideo bñ Paul⁹ vtiliter se contēnēs illū cōmendās: nūq̄d
Paul⁹ inq̄t p vobis crucifix⁹ est: aut in noīe Pauli bapti
zati estis? Nō ergo in me sed mecū: nō sub me/sed sub illo
Ergo ābulauit Petrus sup aq̄s in iussu dñi: sciēs hoc se a
se habere nō posse. Fide valuit q̄d humana īfirmitas nō
valeret. Hi sunt em̄ firmi ecclīe. Attēdite/audite/intelli-
gite agite. Neq̄ agendū est cū firmis alibi vt sint infirmi
sed agendū est cū īfirmis vt sint firmi. Multos autē im-
pedit a firmitate p̄sumptio firmitatis. Nemo erit a deo Psal.
firmus nisi q̄ se a seipso sentit infirmū. Pluuiā volunta- lxvij.
riam segregans deus hereditati tue. Quid pceditis qui
q̄d dicturus sum nostis: Temperet̄ velocitas vt sequat̄
tarditas. Hoc dixi/τ hoc dico. Audite/capite/facite/ne

mo a deo sit firm⁹/nisi q̄ se a seipso sentit infirmū. Pluuiā
ḡ volūtariā: sicut ps̄. dicit/volūtariā: nō meritoꝝ nr̄oꝝ/sȝ
volūtariā. Pluuiā ḡ voluntariā segregās deus heredita-
ti sue etem̄ infirmata est: tu ṽo perfecisti eā. Quia pluuiā
voluntariā segregasti non attendēs hominū merita: sed
tuā gratiā τ misericordiā. Infirmata est ḡ ipsa hereditas
τ agnouit se infirmā in se/vt firma esset in te. Nō firmare-
tur si non infirmaret̄/vt abs te in te perficeret̄. Uide hu-
ius infirmitatis porticulā: Paulū vide infirmatū qui di
j. Co. xv. xit. Non sum idone⁹ vocari apl̄s: q: persecut⁹ sum ecclīaȝ
dei. Quare ḡ apostol⁹ es? Gratia dei sum id q̄d sum. Non
sum idone⁹/sed gratia dei sum id q̄d sum. Infirmatus est
Paulus: tu vero pfecisti eū. Iā ṽo quia gratia dei est q̄d
est: vide q̄d sequat̄. Et gr̄a eius in me vacua non fuit/sed
plus illis oībus laboraui. Uide ne presumptione perdas
q̄d infirmitate meruisti. Bene hoc bene: nō sum idoneus
vocari apl̄s: gratia dei sum id q̄d sum: τ gr̄a eius in me va
cua non fuit. Oia optime: sed plus oībus illis laboraui.
Quasi tibi cepisti tribuere q̄d paulo ante deo dederas.
Agnosce τ seq̄re. Non aūt ego/sed gr̄a dei mecū. Bene in
ij. Co. xij firme/firmissime eris exaltat⁹: q: non es ingrat⁹. Tu es
idē Paulus ipse: in te paruus: in dño magn⁹. Tu es q̄ ter
dñm rogasti: vt stimul⁹ carnis angelus sathane a quo co
laphizabaris/auferret̄ a te. Quid tibi dictū est? Quid au
disti/quando hec petisti? Sufficit tibi gr̄a mea: nā virtus
in infirmitate pficit̄. Etem̄ infirmat⁹ est: tu ṽo perfecisti
Tex. eū. Sic τ Petr⁹. ¶ Jube inq̄t me venire ad te sup aquas
Homo audio: sed nō hoiēȝ rogo. Jubeat de⁹ hō vt possit
Tex. quod nō potest hō. ¶ Ueni inq̄t. Et descēdens cepit am-
bulare super aquas: et potuit Petr⁹ quia iusserat petra.
Tex. Ecce quid Petr⁹ in dño. Quid in se? ¶ Uidēs ventū va-
lidū timuit. Et cū cepisset mergi exclamauit. Dñe pereo li
bera me. Presumpsit de dño/potuit de dño: titubauit vt
homo rediit ad dñm. Si dicebā/motus est pes meus: ps̄.
loquitur: sancti Cāticivox est: τ si agnoscam⁹ τ nr̄a immo
si velimus τ nostra est. Si dicebam motus est pes meus.
Quare mot⁹ nisi q: meus? Et quid sequit̄. Misericordia
tua dñe adiuuabit me. Non virtus mea: sed misericordia
tua. Nūquid em̄ dñs deseruit titubantem/quem audiuit
inuocātē? Ubi est illud: q̄s inuocauit dñm: τ desert⁹ est ab
Johe. ij. eo? Ubi τ illud. Et oīs q̄ inuocauerit nomē dñi salu⁹ erit?
Cōtinuo porrigēs adiutoriū dextere sue leuauit mergen
Tex. tem/increpauit diffidētē. ¶ Modice fidei: q̄re dubitasti?
De me p̄sumpsisti: de me dubitasti. Eya fr̄es sermo clau-
dendus est: attēdite seculū quasi amare/vētus validus τ
magna tēpestas. Unicuiq̄ sua cupiditas/tempestas est.
Amas deū/ambulas sup mare: sub pedib⁹ tuis est seculi
timor. Amas seculum/absorbet te: τ amatores suos vora
re nouit/nō portare. Sed cū fluctuat cupiditate cor tuuȝ
vt vincas tuā cupiditatē/inuoca christi diuinitatē. Puta-
tis tūc esse vētū cōtrariū: qn̄ est hui⁹ scl̄i aduersitas? Qn̄
ei bella/qn̄ pestilētia/qn̄ fames/qn̄ tumult⁹/qn̄ cuiq̄ ho-
minū etiā singulo euenit priuata calamitas: tūc putat̄ vē-
tus aduersus: ibi putat̄ inuocādus de⁹: qn̄ autē tempora
li felicitate seculū arridet quasi nō est vētus cōtrari⁹. No-
li hinc interrogare tpis trāquillitatē: interroga sed tuam
cupiditatē. Uide si tranquillus es in te: vide si non te sub
argumē- uertit vētus interior: hoc vide. Magne virtutis est cū fe-
tum ma- licitate luctari ne illiciat/ne corrūpat/ne ipa subuertat fe
gne vir- licitas. Magne iquā v̄tutis est cū felicitate luctari: ma-
tutis. gne felicitatis est a felicitate non vinci. Discite calcare se-
culū/meinētote fidere in christo Et si mot⁹ est pes tuus/
si titubas/si aliq̄ nō supas/si mergi incipis dic. Dñe pereo
libera me. Dic dñe pereo: ne pereas. Sol⁹ em̄ a morte car
nis liberat te: q̄ mortu⁹ est in carne p te. Cōuersi ad dñm
deū patrē oīpotētē: puro corde ei quātū pōt paruitas nr̄a
maximas atq̄ veras gr̄as agam⁹: p̄cātes toto aīo singu-
larem māsuetudinē ei⁹ vt preces nr̄as in beneplacito suo
exaudire digneat̄: inimicū q̄ȝ a nr̄is actib⁹ τ cogitationib⁹
sua virtute expellat: nobis multiplicet fidem/mētē guber
net/spirituales cogitationes cōcedat: τ ad beatitudinem
suam pducat: per Jesum christū filium suum dñm nostrū
qui cum deo viuit τ regnat in vnitate τc.

¶ In natali sancte Felicitatis sm̄ Mattheum. XII.

¶ In illo tēpore: Loquente Jesu ad turbas: ecce mater eius τ fratres stabant foris querētes loqui ei. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Sancti euāgelij fratres
charissimi breuis est lectio recitata: sed magnis
mysterioꝝ pōderib⁹ grauida. Jesus etem̄ condi
tor τ redēptor noster/matrē se nosse dissimulat: τ q̄ ei ma-
ter sit/q̄ ppinqui: nō p cognationē carnis: sȝ p coniūctionē
spūs designat dicēs. ¶ Que est mr̄ mea et q̄ sūt fr̄es mei? Tex.
Quicūq̄ fecerit volūtatē pr̄is mei q̄ in celis est: ipe meus
frater τ soror τ mater est. Quib⁹ nobis verbis quid aliud
innuit: nisi q̄ obsequētes iussionib⁹ suis/multos ex gēti
litate colligit: τ Judeā ex cui⁹ carne genit⁹ est nō agnoscit
Uñ τ mr̄ ei⁹ cū quasi nō agnoscit̄/foris stare perhibet̄ q: allegorie
vȝ synagoga idcirco ab auctore suo nō recognoscitur: q: mysteri-
legis obseruationē tenens/spūalē intellectū pdidit: τ sese um.
ob custodiā litere foris fixit. Sed dū is qui volūtatem pa
tris fecerit/soror τ frater dñi d̄r/ppter vtrūq̄ sexū q̄ ad fi-
dē colligit̄/mirū nō est: mirādū ṽo valde est/quō etiā ma
ter dicat̄. Fideles em̄ discipulos/fr̄es vocare dignat⁹ est
dicēs. Ite nūtiate fratrib⁹ meis. Qui ḡ frater dñi fieri ad
fidē veniēdo poterit: q̄rēdū est/quō esse etiā mr̄ possit? Sȝ Mat.
sciēdū nobis est: q: q̄ christi frater τ soror est credendo/mr̄ xxviij.
efficit̄ predicādo. Quasi em̄ parit dñm/q̄ eū cordi audie-
tis infundit: et mr̄ ei⁹ efficit̄ predicādo/si p ei⁹ vocē amor
dñi in pximi mēte generat̄. Ad quā rē nobis idonee cōfir
mādā/adest btā Felicitas cui⁹ hodie festa natalitia cele-
bram⁹: q̄ credēdo extitit ancilla christi/p̄dicādo fctā est mr̄
christi. Septē q̄ppe filios/sicut ī gestis ei⁹ emēdatiorib⁹ le
git̄/sic post se timuit viuos in carne relinq̄re: sicut carna-
les parētes solēt metuere ne mortuos pmittāt. In psecu
tionis em̄ labore deprehensa/filioꝝ corda in amore supne
patrie p̄dicādo roborauit: τ parturiuit spū quos carne pe
pererat vt p̄dicatiōe pareret deo/q̄s carne pepererat mūdo
Cōsiderate fr̄es charissimi in femineo corpe virile pect⁹.
Ad mortē stetit iperterrita: amittere se in filijs lumē ṽita
tis timuit si nō fuisset orbata. Nūquid ḡ hāc feminā mar
tyrem dixerim? Certe dñs cum de Joāne loqueret̄/dixit.
Quid existis ī desertū videre pphām? Utiq̄ dico vobis τ
plus q̄ pphetā. Et Joānes ipe req̄situs r̄ndit dicens. Nō Luc. vij.
sum ppha. Quia em̄ se pl⁹ q̄ pphetā nouerat/esse se pro-
phetā negabat. Qui idcirco plus q̄ ppha d̄r: q: pphe est
officiū ventura prenūtiare/nō etiā ostēdere. Joānes ṽo
plus q̄ ppha est: q: quē ṽbo predixit/digito ostendit. Nō
ergo hanc feminā martyrē dixerim/sed plusq̄ martyrem:
que septem pignorib⁹ ad regnuȝ premissis/toties ante se
mortuo ad penas prima venit/sȝ pueniit octaua. Aspexit
mater τ cruciata τ imperterrita filioꝝ mortē/spei gaudiū
tribuit: adhibuit dolorē nature. Timuit viuētib⁹/gauisa
est morientib⁹. Optauit nullū post se relinq̄re: ne si quē ha Matris
beret supstitem/nō posset hr̄e consortē. Nemo ergo ex vo mentale
bis fratres charissimi existimet/q̄ ei⁹ cor morientib⁹ filijs martyri-
etiā carnalis affectus minime pulsauerit. Neq̄ em̄ filios um.
quos carnē suā esse nouerat/sine dolore poterat morien-
tes videre: sȝ erat vis amoris interior/q̄ dolorem vinceret
carnis. Uñ τ passuro Petro d̄r. Cū senueris extēdes man⁹
tuas: τ alius te cinget τ ducet quo nō vis. Neq̄ em̄ si ple- Joā. xxj.
nissime Petr⁹ nollet/p christo pati potuisset: sȝ martyriū
q̄d p ifirmitatē carnis noluit/p virtutē spūs amauit. Qui
dum per carnē ad penas trepidat/p spm̄ ad gl̄iaȝ exultat
actū est vt cruciatū martyrij nolendo voluisset: sicut nos
quoq̄ cū gaudiū querim⁹ salutis/amarū poculū sumim⁹

purgatiōis. Amaritudo quidē in poculo displicet: sed restituēda p amaritudinē salus placet. Amauit ḡ iuxta carnē Felicitas filios: sꝫ p amore celestis patrie mori etiam voluit quos amauit. Ipsa eoꝝ vulnera accepit: sꝫ ipsa in eisdē ad regnū preuenientib⁹ excreuit. Recte ergo hanc feminā vltra martyrē dixerim: q̄ ꝛ toties in filijs est desiderabiliter extincta: ꝛ dū multiplex martyriū obtinuit, ipsa ꝙ̄ martyrij palmā vicit. Fertur apud veteres mos fuisse: vt quisquis cōsul existeret, iuxta ordinē tēporum honoris sui locū teneret. At si q̄s posterior ad cōsulatū veniēs: cōsul nō semel, sed bis fortasse aut tertio fieret: etiā illos laude ꝛ honore trāscēderet q̄ nō plus ꝙ̄ semel cōsules extitissent. Vicit ḡ beata Felicitas martyres q̄ tot ante se morientibus filijs p christo occubuit: q: ad amorē illius sola sua mors minime suffecit. Cōsideremus fratres hanc feminā: cōsideremus ꝛ nos qui mēbris corporis viri sum⁹: in ei⁹ cōparatione qd estimabimur? Sepe nāqꝫ agēda aliqua bona proponim⁹: sed si vn⁹ contra nos leuissimus sermo ab ore irridētis eruperit: ab intētione actionis nostre fracti protin⁹ ꝛ cōfusi resilim⁹. Ecce nos plerūqꝫ a bono ope sola vba reuocāt: felicitatē vo a scā itētiōe frāgere nec tormēta potuerūt. Nos in aura maledictiōis ipingim⁹: hec ad regnū etiā p ferrū exijt nihilqꝫ qd obsisteret estimauit. Nos ad pcepta dn̄ica largiri nr̄a saltē supflua nolum⁹: hec non solū deo suā subām cōtulit, sꝫ p illo etiā ppriā carnē dedit. Nos cū ex diuina iussiōe filios amittim⁹ sine cōsolatione lugem⁹: hec eos mortuos plāgeret si nō obtulisset. Cū ḡ ad illud terribile examē district⁹ iudex venerit: qd nos viri dicem⁹: cū hui⁹ femine gl'iam viderim⁹ de debilitate mētis nr̄e? Que tūc viris erit excusatio: qn̄ hec ondet, q̄ cū seculo ꝛ sexū vicit? Sequamur ḡ fratres charissimi districtā ꝛ asperā redēptoris viā. Usu qppe vtutū ita iā plana facta est: vt p eā feminis libeat ābulare. Despiciam⁹ cūcta pn̄tia nulla sunt etem in hoc mūdo, q̄ trāsire nō possint. Turpe sit diligere qd cōstat citi⁹ pire. Nō nos terrenaꝝ reꝝ amor superet, nō supbia iflet, nō ira dilaniet nō luxuria polluat nō iuidia consumat. Amore nr̄o frēs charissimi redēptor nr̄ occubuit ꝛ nos amore ei⁹ discam⁹ vicere nosipos. Qd si pfecte agim⁹ nō solū iminētes penas euadem⁹, sꝫ cōi cū martyrib⁹ gl'ia remunerabimur. Nā q̄uis occasio psecutionis desit: hꝫ tn̄ pax nr̄a martyriū suū: q: ꝛ si carnis colla ferro nō subdim⁹: spūali tn̄ gladio carnalia nr̄a desideria in mente trucidam⁹: ipo adiuuāte: qui viuit et regnat ꝛc.

Mos cōsulū Romanoꝝ.

¶ In natali beate Marie Magdalene: Sermo beati Augustini.

QVod admonemur dn̄i eloquijs de diuinis lectiōib⁹: hinc credētes deū velle nos loq̄, pferim⁹ charitati vr̄e illo adiuuāte sermonē de remissione pctoꝝ. Euāgeliū em̄ cū legeret, attētissime audistis: ꝛ res gesta narrata atqꝫ vsata est añ oclos cordis vestri. Vidistis em̄ nō carne: sꝫ mēte dn̄ꝫ Iesū christū i domo pharisei recūbētē: ꝛ ab illo inuitatū nō fastidiētē. Vidistis etiā mulierē in ciuitate famosā: male vtiqꝫ fame q̄ erat peccatrix: nō iuitatā irruisse cōuiuio vbi su⁹ medic⁹ recūbebat: ꝛ q̄siisse pia ipudētia sanitatē: irruētē q̄si iportunā conuiuio, opportunā bn̄ficio. Nouerat em̄ q̄nto morbo laboraret: ꝛ illi sanādo idoneū eē ad quē venerat sciebat. Accessit ḡ nō ad caput dn̄i, sꝫ ad pedes. Que diu male ābulauerat, vestigia recta q̄rebat. Pri⁹ fudit lachrymas cordis: ꝛ lauit dn̄i pedes obseq̄o cōfessiōis. Capillis suis tersit, osculata est, vnxit, tacita loq̄bat. Nō sermonē pmebat: sꝫ deuotionē ostēdebat. Q: ḡ tetigit dn̄m rigādo, tergēdo, osculādo, inungēdo pedes ei⁹: pharise⁹ q̄ iuitauerat dn̄m Iesum christū q: erat ex genere supboꝝ: de qb⁹ ppha Esaias dicit. Qui dicunt: elōgare a me: noli me tāgere q: mūdus sum: putauit em̄ nescisse dn̄m mulierē: hꝫ apud se cogitabat: ꝛ dicebat in corde suo. Hic si esset ppheta, sciret q̄ mulier illi accessit ad pedes. Ideo nescire credidit: q: ille nō repulit, q: accedentē nō prohibuit: q: tangi se a peccatrice permisit. Nā illū nescisse vn̄ sciebat? Quid em̄ sciebas o pharisee inuitator ꝛ irrisor dn̄m nescisse q̄ fuerit illa mulier: nisi quia pmissa est accedere: nisi q: illo patiēte osculata est pedes eius: nisi q: tersit: nisi q: vnxit? Hec em̄ nō debuit permitti facere in pedib⁹ mūdis: mulier imūda? At illi⁹ ergo pharisei pedes si talis mulier accessisset, dictur⁹ erat qd Esaias de talib⁹ dicit. Recede a me: noli me tāgere: qm̄ mundus sum. Accessit aūt ad dn̄m immunda: vt rediret munda. Accessit egra: vt rediret sana. Accessit confessa vt rediret pfessa. Audiuit em̄ dn̄s phariseū cogitantē. Iā hic intelligat pharise⁹: si nō poterat videre peccātē qui potuit audire cogitantē. Proposuit ḡ homini similitudinem de duob⁹ q̄ debebāt vni feneratori. Etiā ipꝫ sanare cupiebat ne gratis apd eū māducaret. Ipm pascērē esuriebat: ipm emēdare: ipm mactare: ipm i suū traijcere vētrē volebat: sicut illi mulieri Samaritane dixit. Sitio. Quid est sitio? Desidero fidē tuā. Dicūt ḡ vba dn̄i i hac similitudine: ꝛ agit vtrūqꝫ: vt ꝛ iuitator ille sanet cū suis cōdiscūbētib⁹, dn̄m pariter vidētib⁹ ꝛ ignorātib⁹: ꝛ vt illa mulier habeat fiduciā ꝯfessiōis sue: nec pūgat vlteri⁹ aculeis ꝯscie sue. ¶ Debebat (inq̄t) vn⁹ q̄nq̄gita denarios: ali⁹ q̄ngētos: ꝛ donauit ābob⁹. Quis eū pl⁹ dilexit? Rn̄dit cui similitudo pposita erat qd rn̄dere vtiqꝫ rō cōpellebat. Credo dn̄e cui plus dōauit. Et attēdēs mulierē dixit ad Simonē. Vides hāc mulierē? Intraui i domū tuā: aquā pedib⁹ meis nō dedisti: hec lachrymis suis lauit mihi pedes: ꝛ capillis suis tersit. Osculū mihi nō dedisti: illa ex quo ingressa est, nec cessauit osculari pedes meos ꝛ vnxit vnguēto. Ideo dico: dimittūt ei pctā multa: qm̄ dilexit multū. Cui aūt modicū dimittit modicū diligit. Orit q̄stio pfecto soluēda, q̄ attētionē vr̄e charitatis desiderat: ne forte sufficere nō possim⁹ vbis, ad totā ei⁹ obscuritatē remouēdā, ꝛ dilucidādā pre angustia tp̄is: maxime cū caro ista estib⁹ fatigata iā recreari desideret ꝛ debitū suū poscēs: atqꝫ aie auiditatē impediēs, ondat qd dictū est. Spūs promptus est: caro aūt infirma. Metuēdū est ꝛ valde metuēdū i his vbis dn̄i: nō bn̄ intelligētib⁹ his q̄ cōcupiscētijs suis carnalib⁹ fauēt: ꝛ ab eis in libertatē educi pigrescunt, surrepat illa sententia q̄ predicātib⁹ etiā apl'is, nata est in linguis maledicorū. Unde dicit apl's. Et sicut q̄dā dicūt nos dicere: faciam⁹ mala, vt veniāt bona. Dicit em̄ aliq̄s. Si cui modicū dimittit, modicū diligit: cui autē plus dimittitur, plus diligit: expedit plus diligere ꝙ̄ minus diligere. Oportet vt multū peccemus: ꝛ multū debeam⁹ qd nobis dimitti cupiamus: vt dimissoreꝫ magnoꝝ debitoꝝ amplius diligam⁹. Peccatrix em̄ illa mulier quanto plus debebat, tanto dimissorē debitorū suoꝝ amplius diligebat: dn̄o ipso dicente: dimittūtur ei peccata multa: qm̄ dilexit multū. Quare aūt dilexit multū nisi q: debebat multa? Deniqꝫ addidit et adiunxit. Cui aūt modicū dimittit, modicū diligit. Nonne expedit (inquit) vt multū mihi dimittat ꝙ̄ min⁹, vnde amplius diligam deū meū? Videtis certe pfunditatē questionis: videtis angustias tp̄is. Ut hoc videtis ꝛ sentitis, accipite pauca. Si magnitudini questionis satis non fecero, interim presentē recōdite sermonem: in futuro tenete debitorem. Da nunc duos hoies: vt sub exemplis euidentiorib⁹ quod proposui cogiteris. Unus eoꝝ peccatis plenus est: diu pessime vixit: alter eoꝝ pauca peccauit. Accedunt ambo ad gratiā, baptizant ambo. Intrāt debitores, exeūt liberi. Plus donatū est vni, min⁹ alteri. Interrogo quātū quisqꝫ diligat. Si iuenero pl⁹ diligere eū cui plura dimissa pctā sunt, ꝙ̄ illū qui minima peccauit: vtilior est multa iniq̄tas, ne eēt tepida charitas. Interrogo aliū quātū diligat, iuenio min⁹. Nā si iuenero tantū ꝛ illū diligere, quātū ꝛ ille diligit cui mlt'a donata sūt, quō rn̄debo vbis dn̄i? Quō nō verū erit qd vitas dixit: cui modicū dimittit, modicū diligit. Ecce ait aliq̄s. Mihi modicū dimissū est, nō

magdalene pia cōuersio

Esa. lij.

Lu. vij.

Esa. lij.

Io. iiij.

Test

Questio vētilatur.

Mat. xxvi.

Ro. iij.

multa peccaui: ꝛ tantū diligo quātū ille cui multa dimissa sunt. Tu verū dicis, an christ⁹? Ad hꝫ tibi dimissū est mēdaciū tuū: vt mēdacio dimisso crimē iponas? Si modicū tibi dimissum est, modicum diligis. Si em̄ modicū dimissum est, ꝛ plurimū diligis, cōtradicis ei qui dixit: cui modicū dimittit modicū diligit. Ille ḡ plus credo q̄ te plus nouit. Parum tibi dimissum putas? prorsus parū diligis. Quid ergo iq̄t facere debui? Multa mala cōmittere: vt multa essent q̄ posset ille mihi dimittere: vt āplius possem diligere? Angustat nos: sed dn̄s qui hec verba pposuit, ab angustijs liberet me. Dictū est hoc propter phariseū illuꝫ: qui vel nulla vel pauca putabat se habere pctā. Non em̄ dn̄m inuitaret, nisi aliquātū diligeret. Sed ꝙ̄ parū erat, nō osculū dedit, non aquam saltē ad pedes: ꝛ si nō lachrymas: non illo obsequio psecutus est quo illa mulier que nouerat quo sanaret: et a quo sanaret. O pharisee ideo parū diligis: q: parū tibi dimitti suspicaris. Nō q: parum dimittit: sed q: parum putas esse qd dimittit. Quid ergo inquit ille? Et ego qui homicidiū non feci, homicida deputandus sum: aut ista mihi dimittenda sunt que non cōmisi? Et iterū constitue duos et loquamur ad eos. Uenit vnus supplex peccator, coopertus spinis tamꝙ̄ ericius, ꝛ nimis timidus tāꝙ̄ lepus: sed petra est refugiuꝫ ericijs ꝛ leporib⁹. Uenit ergo ad petrā: iuenit refugiū, accepit auxiliū. Alius nō multa cōmisit: qd ei faciem⁹ vt multū diligat? Quid psuadebim⁹? Cōtra dn̄i vba veniem⁹: cui modicū dimittit, modicū diligit? Iā vt video soluta est q̄stio. Hic multa cōmisit: ꝛ multoꝝ debitor fact⁹ est: ille gubernāte deo pauca cōmisit. Cui deputat ille qd dimisit: huic iste deputat ille qd nō cōmisit. Adulter nō fuisti in illa vita tua preterita plena ignorātia: nōdū illuminatus, nondū bonū maluqꝫ discernens: nondū credens in illū qui te nesciētem regit. Hoc dicit tibi dn̄s deus tuus. Regebā te mihi seruabā te mihi. Ut adulteriū nō cōmitteres, suasor defuit: ꝛ vt suasor deesset ego feci. Loc⁹ et tp̄s defuit: ꝛ vt hec deessent ego feci. Affuit suasor: nō defuit locus: nō defuit tp̄s: vt nō cōsentires, ego terrui. Agnosce ergo grām eius cui debes: ꝛ qd non admisisti. Mihi debet iste qd factum est ꝛ dimissum est: mihi debes ꝛ tu qd nō fecisti. Nullum em̄ est peccatū qd fecit homo, qd nō possit facere alter homo, si desit rector a quo factus est homo. Iam nūc prout potuim⁹ questionē pfundā in tantilla tp̄is breuitate soluimus: aut si nō soluim⁹ debitores vt dixi teneamur. Illud potius breuiter videam⁹ de remissione peccatorū. Homo putabat christ⁹: et ab illo qui inuitauit ꝛ ab eis q̄ pariter discūbebant. Nesclo quid ꝛ illa peccatrix plus in dn̄o viderat. Nam quare fecit illa oia, nisi vt sibi dimitterentur peccata? Nouerat ergo illū posse peccata dimittere: illi aūt nouerant hoiem nō posse peccata dimittere: et credendū est ꝙ oēs. i. ꝛ illi discūbentes ꝛ illa mulier accedens ad pedes dn̄i: oēs hi nouerant hoiem nō posse peccata dimittere. Cū ḡ oēs hoc nossent: illa q̄ credidit eum peccata dimittere, plusꝙ̄ hoiem intellexit. Deniqꝫ cū dixisset mulieri. Dimittūt tibi pctā tua, cōtinuo ille. Quis est iste q̄ peccata dimittit? Quis est iste quē iam mulier peccatrix cognouit? Tu recūbens quasi sanus medicū ignoras: q: maiore forsitan febre mētem pdidisti. Nam ꝛ phreneticus ridet: ꝛ plorat tamē a sanis. Illud bene nostis bene tenetis: tenete: q: homo non pōt peccata dimittere. Illa q̄ sibi a christo pctā dimitti credit: christū nō hoiem tātū, sꝫ deū esse credidit. Quis iste est inquiūt q̄ etiā pctā dimittit? Et dn̄s (quis est iste dicentib⁹) nō dixit fili⁹ dei: verbum dei: nō hoc dixit: sed in eo ꝙ putabāt aliquantū eos manere pmittens, soluit questionem ꝛ motus illoꝝ. Qui em̄ videbat discūbētes, audiebat cogitātes. Conuersus ad mulierē: fides tua iq̄t te saluā fecit. Isti q̄ dicūt. Quis est iste qui etiā peccata dimittit: q̄ me putāt hoiem, hoiez putent: fides tua te saluā fecit. Medicus bonus nō soluꝫ egrotos presentes sanabat, sed ꝛ futuros etiā puidebat. Futuri erāt hoies qui dicerēt. Ego peccata dimitto: ego iustifico, ego sāctifico, ego sano quecūqꝫ baptizo. Ex isto numero ꝛ isti sunt qui dicunt: noli me tangere. Usqꝫ adeo ex ipo numero sunt: vt nuper in collatione nostra: qd etiā in gestis ipsis loqui poterim⁹, cū eis a cognitore esset cōsensus oblatus vt sederēt nobiscū, respondendū putarēt. Scriptū est nobis cū talib⁹ nō sedere: scꝫ ne per contactū subselliorū, ad eos velut nostra cōtagio perueniret. Uide si nō est: noli me tāgere: q: mundus sum. Alio aūt die vbi opportunius erat: cōmemorauim⁹ eos huius miserrime vanitatis cū agerēt de eccl'ia: q: mali in ea nō cōtaminēt bonos: respōdimus eis: q: ideo sedere nobiscū noluerūt, ꝛ dixerūt se scriptura dei fuisse cōmonitos: q: vcꝫ scriptū est. Nō sedi in cōsilio vanitatis. Dixim⁹ si ideo sedere nobiscū noluistis: q: scriptū est. Non sedi in cōsilio vanitatis quare nobiscū ingressi estis, cū cōsequenter scriptum est. Et cū iniqua gerentib⁹ nō introibo? Ergo in hoc ꝙ dicūt Noli me tāgere, q: mūdus sum: similes sunt illi phariseo q̄ dominū inuitauerat: ꝛ ppterea putabat cū nescisse mulierē: q: non eā prohibuerat a cōtactu pedū suoꝝ. Sed in eo melior phariseus: q: cū putauerat hoiem christū: non credebat ab homine posse dimitti pctā. Melior ḡ iudeis ꝙ̄ hereticis apparuit intellect⁹. Iudeis q: dixerunt: quis est hic qui etiā pctā dimittit? Audet sibi homo hoc vsurpare? Quid cōtra hereticus? Ego dimitto: ego mundo: ego sanctifico. Respōdeat illi: non ego, sed christ⁹. O homo quando ego a iudeis putat⁹ sum homo, dimissioneꝫ peccatorū fidei dedi. Nō ego, sed respōdet tibi christ⁹. O heretice tu cū sis homo dicis: veni mulier: ego te saluā faciā. Ego cuꝫ putarer hō dixi: vade mulier fides tua saluā te fecit. Respondent nesciētes sicut ait apostolus. Neqꝫ q̄ loquunt, neqꝫ de quib⁹ affirmant: respōdent et dicūt. Si non dimittūt hoies pctā falsum est qd ait christus. Que solueritis in terra: soluta erunt in celo. Nescis quare hoc dictū sit: quō dictū sit. Daturus erat dn̄s hoib⁹ spiritūsanctum: ꝛ ab ipso spūsancto fidelibus suis dimitti peccata: non meritis hoim volebat intelligi dimitti pctā. Nā quid est homo nisi eger sanādus? Uis mihi esse medic⁹: mecū quere medicū. Nā vt hoc euidenter ostenderet dn̄s: a spiritusancto quē donauit fidelib⁹ suis dimitti pctā: nō meritis hoim: quodā loco sic ait resurgēs a mortuis. Accipite spm̄sanctū. Et cōtinuo subiecit. Si cui dimiseritis pctā: dimittunt ei, hoc est, spūs dimittit: nō vos. Spūs aūt deus est. Deus ergo dimittit: nō vos: sed audi spm̄. Quid estis vos? Nescitis q: templū dei estis: ꝛ spūs dei habitat in vobis? Et iterū. Nescitis q: corpora vestra templum est spūssancti quē habetis a deo? Deus ergo habitat in tēplo suo hoc est in sanctis: i fidelib⁹ in eccl'ia sua. Per eos dimittit pctā: q: viua templa sunt: sed dimittere p hoiez pōt ꝛ preter hoiem. Neqꝫ em̄ min⁹ idone⁹ est p se dare, qui pōt per hoiem dare. Per Ioanē quibusdā dedit. Ipsi Ioāni per quē dedit. Merito volens hoc deus ostēdere: ꝛ huic veritati testari. Cū quidā in Samaria euangelizati essent et baptizati essent: ꝛ baptizati a Philippo ꝛ euāgelista vno de septē diaconis primit⁹ electis: nō acceperūt spiritūsctm̄ ꝛ baptizati erant. Nūtiatū est discipulus q̄ erāt Hierosolymis: ꝛ venerūt ad Samariā, vt illi qui baptizati erāt p impositionē manus eoꝝ acciperent spm̄sanctū. Et ita factum est. Uenerūt ꝛ imposuerunt eis manū, ꝛ acceperūt spm̄sctm̄: q: tunc sic dabat spūssanctus, vt etiam appareret datus. Qui em̄ euꝫ accipiebāt linguis oim gentiū loquebant: vt significarent ecclesiā in gentib⁹ linguis oib⁹ locuturā. Acceperunt ergo spm̄sanctū: ꝛ in eis euidenter apparuit. Qd cum vidisset Simon, putās hoc esse hoim voluit hoc esse et suū. Qd hoim putauit, ab hoib⁹ emere voluit. Quantā inq̄t vultis a me pecuniā sumere: vt p impositionē manuū mearū det spūssctūs? Tūc eū detestans Petr⁹ ait. Nō est tibi pars neqꝫ sors in hac fide. Donū dei putas pecunia cōparādū? Pecunia tua tecū sit in pditionē: ꝛ cetera q̄ ibi cōgruēter locut⁹ est. Quare aūt hoc ego cōmemorare volui, intendat charitas vestra. Oportebat

Esa. xlv.

Remissio pctōrū vestigatur.

Hereticus retūditur.

j. Tim. j.

Mat. xviij.

Ioā. xx.

Ioā. iiij.

j. Cor. iij.

j. Cor. vj.

Act. viij.

Simonie detestatio.

vt de⁹ p̃ius ostẽderet se p hoies oparí:ꝫ deinde ne putarẽt hoies qõ putauit Simon hois esse illud ⁊ nõ dei:q̃p ⁊ ipſi discipuli hoc nouerãt:nã cẽrũ viginti hoies collecti erãt:qñ in eos p nullius man⁹ impositionẽ venit spũs sanctus. Quis em̃ rũc eis manũ imposuerat ⁊ tñ venit ⁊ pleuit:post illud scandalũ Simonis q̃d egit de⁹:Videte docto:es:sermonib⁹ sed nõ reb⁹. Jdẽ ipe Philipp⁹ q̃ baptizauerat hoies:⁊ nõ in eos venerat spũsctus/nisi cũ venissent apli:⁊ eis man⁹ iposuissent:baptizauit eunuchũ ideſt spadonẽ quendã Cãdacis regine: q̃ ado:uerat in Hierlm. Rediẽs inde legebat i curru suo Esaiã ꝓphetã et nõ intelligebat. Admonit⁹ Philipp⁹ accessit ad currũ exposuit lectionẽ:instruxit fidẽ/euãgelizauit christũ. Credidit eunuch⁹ ꝫ christũ. Et ait cũ venissẽt ad quãdã aquã Ecce aqua:qs̃ phibet me baptizari? Ait illi Philipp⁹. Si credis in christũ: Respondit ille. Credo filiũ dei esse Jesum christum: Cõtinuo descẽdit cũ illo in aquã. Impleto baptismatis mysterio ⁊ sacramẽto/ne hoim putaret⁹ donũ spiritussancti nõ expectatũ esse:sicut rũc vteniret apostoli/sed cõtinuo venit spũssanctus. Soluta est cogitatio Simonis/ne in rali cogitatione haberet imitatores. Deinde aliud mirabilius exemplũ. Petrus venit ad Centurionẽ Cornellũ/ad hominẽ incircũcisum gẽtilẽ:cepit ꝓdicare christũ Jesum et illi ⁊ eis q̃ cũ eo erant. Adhuc loquente Petro: nõ dico manũ nondũ imponente sed nõdum baptizante:cũ dubitarent q̃ erant cũ Petro/vtrum incircũcisi baptizãdi essent. ¶ Natũ quippe erat inter eos qui crediderant:⁊ eos q̃ fideles ex gẽtib⁹ facti erãt scãdalum Judei christiani.i. ex Judeis christiani:q; baptizabantur incircũcisi vt hanc deus tolleret questionẽ:cũ loq̃tur pet⁹/ venit spiritussanctus:⁊ impleuit Cornelii: impleuit illos qui cum illo erant:⁊ ipa attestatione rei magne quasi clamatũ est ad Petrũ. Quid de aqua dubitas? Jã ego hic sum. Secura ergo quelibet aĩa/a multa nequitia p dominicã gratiã liberanda/tãq̃ immunda pstitutione mundanda in ecclesia credat:accedat ad pedes dñi:ꝑat vestigia dñi:confiteat lachrymas fundẽs:rergat capillis pedes dñi/predicato:es euãgelij: capilli mulieris/superflue possessiones. Tergat capillis/tergat p:o:sus/operet misero:diã:⁊ cũ terserit osculet:accipiet pacẽ et habeat charitatem. Accessit ad talem:baptizara est a tali qualis erat Paulus apls:audiat ab illo. Jmitato:es mei estote sicut ⁊ ego christi. Baptizata est aũt ab aliquo sua querẽte:nõ que Jesu christi:audiat a dño. Que dicunt facite:q̃ autẽ faciũt facere nolite. Secura sit ⁊ in illo / sive in bonũ euãgelistã incurrat/sive in eũ qui quod dicit nõ facit. A dño em̃ secura audiet, Vade mulier/fides tua saluam te fecit. Tu autem.

Exẽplus mysticũ. Act. viij. ſ. Cor.xj. Mat. xxiij. Luc.viij.

¶ In eodem festo. Luce.VII.

¶ In illo tẽpore: Rogabat Jesum quidã phariseus vt manducaret cũ illo. Et ingressus domũ pharisei discubuit. Et reliqua. Homilia bti Gregorij pape.

Cogitãti mihi de Marie penitẽtia: fl ere magis liber q̃ aliquid dicere: cui⁹ em̃ vel sareũ pect⁹ ille huius lachryme peccatricis ad exemplũ penitendi nõ emolliat? Confidenter rauit nãq̃ qd fecit:⁊ noluit moderari qd faceret. Sup cõuiuates ingressa est/nõ iussa venit:⁊ inter epulas lachrymas obtulit. Dicite q̃ dolo:e ardet:q̃ flere ⁊ inter epulas nõ erubescit. Nã ꝺo quã Lucas peccatricẽ mulierẽ. Joãnes Mariã noiat: illã eẽ Mariã credim⁹/de qua Marcus demonia eiecta fuisse testat. Et qd p septez demonia nisi vniuersa vitia designant? Q: em̃ septẽ dieb⁹ oẽ tps cõprehẽdit: recte septenario numero vniuersitas designat. Septẽ q̃ demonia Maria habuit:q̃ vniuersas vitijs plena fuit. Sed ecce q: turpitudinis sue maculas aspexit/lauanda ad fontẽ misericordie cucurrit:cõfitentes nõ erubescit. Nã q: semetipsam grauiter erubescebat int⁹ nihil esse credidit qõ verecũdarẽt fotis. Quid igitur miramur fratres? Maria venientẽ/an oĩm suscipientẽ? Suscipientem dicã: an trahentẽ? Dicã melius trahentẽ ⁊ suscipientẽ q: nimirũ ipse cã per misericordiã trahit intus qui p manifestam rudinẽ suscepit fotis. Sed iam retro retruz sancti euangelij ꝓcurrentes ipm̃ q̃ ordinẽ quo venerit sanandã videam⁹. ¶ Attulit alabastrũ vnguenti ⁊ stans retro secus pedes Jesu: lachrymis cepit rigare pedes ei⁹/ac capillis capitis sui rergebat:⁊ osculabat pedes ei⁹:⁊ vnguento vngebat. Liquet fratres q̃ illicitis actib⁹ p̃ius mulier intenta/vnguentũ sibi ꝓ odore sue carnis adhibuit. Nõ ergo turpiter sibi exhibuerat/nõ ĩa deo laudabiliter offerebat. Mentis terrena cõcupierat:ſz hos iam p pniam cõterẽs flebat. Capillos ad cõpositionẽ vultus exhibuerat:ſz iam capillis lachrymas tergebat. Q:e supba dixerat:sed pedes dñi osculãs hoc in redẽptoris suiveſtigia flebat. Quot q̃ in se habuit oblectamẽta:tot de se inuenit holocausta. Cõuertit ad virtutũ numerũ/numerũ criminũ:vt totũ deo seruiret in pnia q̃d ex se deũ cõtempſerat in culpa. Sed hoc phariseus intuens:despicit ⁊ nõ solũ venientẽ mulierem peccatricẽ/ſz etiã suscipientẽ dñm reph̃dit:dicẽs intra se. ¶ Hic ſi esset, ꝓpha/sciret vtiq̃ q̃ et qualis esset mulier q̃ tangit eũ:q: peccatrix est. Ecce phariseus veraciter apud se supbus ⁊ fallaciter iustus egrã reprehẽdit de egritudine:medicũ de subuentione: qui ipse q̃ de elationis vulnere egrotabat ⁊ ignorabat. Inter duos em̃ egros medic⁹ aderat:sed vn⁹ eger in febre sensum integrum tenebat: alterdo i febre carnis / sensum pdidit mẽtis. Illa flebat q̃ fecerat: phariseus aũt falsa iustitia elatus vim sue inualitudinis exaggerabat. In egritudine ergo ⁊ sensũ pdiderat: qui hocipm q̃ nõ a salute longe esset ignorabat. Sed inter hec nos gemitus cogit quoslã nñ ordinis viros intueri: qui sacerdotali officio pditi: ſi q̃d forte asse iusti extorius vel tenuiter egerint/ptin⁹ subiectos despiciũt:⁊ peccatores quosq̃ in plebe positos dedignant: eisq̃ cõpati culpã suã cõstentib⁹ nolũt: ac velut pharisei more/a peccatrice muliere tãgi despiciũt. Que ꝓfecto mulier si ad pharisei pedes venisset/nimirũ calcib⁹ repulsa recederet. Inquinari em̃ se alieno pctõ crediderat. Sed q: hũc vera iustitia nõ replebat/de alieno vulnere egrotabat. Vñ ne cesse sp est:vt cũ pctores quosq̃ cõspicimus: nosmetipsos pius in illo:q: calamitate desteam⁹:q: forte asse in illis aut lapsi sum⁹/aut labi possum⁹. Si lapsi nõ sum⁹:⁊ ſi cẽsura magisterij debet sp virtute disciplineſvitia ꝓsequi: operet tamẽ vt solicite discernam⁹:q: districtionẽ debem⁹ virtutẽ:⁊ cõpassionem nature. Si em̃ feriendus est pctõ: nutriendus est, prius. Cũ vo iam p penitentiam percutit ipe qõ fecit: iam primus noster nõ est peccator:q: cũ dei iustitiã contra se dirigit/⁊ hoc ipse punit quod iustitia diuina reprehendit. Sed iste superbus et arrogans qua sententia cõuincatur audiamus: de duob⁹ quippe debitoribus parabola opponit:quoz vnus minus/alius amplius debet. Utro:uq̃ debito dimisso quis amplius largitore debiti diligat interrogat. Quibus verbis ꝓtinus ille respondit. ¶ Ille plus diligit: cui plus dimittitur. Qua in re notandũ est: q: dum sua sententia phariseus cõuincit: quasi phreneticus fumẽ portat ex quo ligetur. Enumerãtur ei bona peccatricis mulieris/enumerãtur mala falsi iustitia: cum dicitur. ¶ Intrasti in domũ tuaz/aquã pedib⁹ meis nõ dedisti. Hec aũt lachrymis rigauit pedes meos: ⁊ capillis suis terſit. Osculum mihi nõ dedisti: hec aũt ex quo itrasti: nõ cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum nõ vnxisti: hec autem vnguẽto vnxit pedes meos. Propter qõ dico tibi: remittunt ei pcta multa: qm̃ dilexit multũ. Quid fratres mei esse dilectionẽ credim⁹/nisi ignẽ? Et quid culpã/nisi rubiginem? Unde nunc dicit. Remittunt ei pcta multa: q: dilexit multum. Ac si aperte diceretur. Incẽdit plene pctr rubiginẽ: q: ardet valde p amo:is ignẽ. Tanto nãq̃ amplius pctr rubigo cõsumit/quãto pctõis cor magno charitatis igne cõcremat. Ecce ea q̃ ad medicum venerat egra/sanata est. Sed de salute ei⁹ alij egrotãt: nam simul discũbentes cõquesti sunt intra se dicẽtes. ¶ Quis est hic qui etiã pcta dimittit? Sed celestis medic⁹ egros non despicit: quos etiã de medicamento fieri deteriores videt. Eam quã sanauerat p pietatis sententiã cõfirmat dicẽs. ¶ Fides tua te saluã fecit: vade i pace. Fides etem saluã fecit: q: hoc q̃ petijt/posse se accipere nõ dubitauit. Sed ipsam q̃ spei certitudinẽ: iã ab illo acceperat/a quo per spem etiã saluẽ querebat. In pace aũt ire ꝓcipitur vt a veritatis itinere in vias scãdali vlterius nõ deriuet. Vñ ⁊ p Zachariam dr: Ad dirigendos pedes nr̃os in viã pacis. Tũc enim gressus nr̃os in viam pacis dirigimus: qñ per illud actionũ iter pgimus: in quo ab auctoris nr̃i gra non discordamus. Hec em̃ fratres charissimi hystorica expositione trascurrim⁹: nunc ſi placet ea q̃ dicta sunt mystico intellectu disseram⁹. Que nãq̃ phariseus de falsa iustitia ꝓsumens/nisi Judaicũ pplm: quez peccatrix mulier ad vestigia dñi veniẽs ꝓlouias/nisi cõuersam gẽtilitatẽ designat? Que cũ alabastrũ venit: vnguẽtũ fudit: retro sec⁹ pedes sterit/lachrymis pedes rigauit/capillis terſit: cosdẽq̃ quos infundebat ⁊ tergebat pedes oscula ri non destitit. Nos ergo: nos illa mulier exprẽssit: ſi toto corde ad dñm post pcta redeam⁹/ſi eius pnie lucr⁹ imitemur. Quid nãq̃ vnguẽto nisi odor: bone opinionis exprimit. Unde et Pau. dicit. Christi bonus odor sum⁹ deo in omni loco. Si igit recta opa agim⁹: quib⁹ opinionis bone ecclesiã respergam⁹/q̃d in dñi corpe nisi vnguẽtũ fundim⁹? Sz sec⁹ pedes Jesu mulier sterit. Retro pedes em̃ dñi sletimus: cũ in pctis positi ei⁹ itinerib⁹ renitebamur. Sed ſi ad verã pniam post pcta cõuertimur: iam retro seq̃ eius pedes stamus: q: eius vestigia sequimur quem impugnabamus. Lachrymis mulier pedes ei⁹ rigat. Nõ nos quoq̃ veraciter agim⁹: ſi quibuslibet vlrimis mẽbris dñi per cõpassionis affectũ inclinemur: ſi sanctis ei⁹ in tribulatione cõparimur: ſi eoz tristitiã nostrã putamus. Capillis mulier pedes q̃s rigauerat terſit. Capilli quippe superfluunt corpori. Et q̃d abũdans terrena substantia/nisi capillos⁹ speciẽ tenet: Que dñi ad vsum necessitatis supfluit etiã abscissa nõ sentit. Capillis ergo pedes dñi tergimus qñ sanctis ei⁹ quib⁹ ex charitate cõparimur/etiã ex his q̃ nobis supfluũt miseremur: quaten⁹ fic mẽs p cõpassione doleat: vt etiã larga man⁹ affectũ doloris ostẽdat. Rigant nãq̃ lachrymis redẽptoris pedes/sed capillis suis nõ tergit: qui vtcũq̃ ꝓmo:ũ doloꝛ cõpatit/sed tñ eis ex his q̃ sibi supfluunt nõ miseretur: quaten⁹ fic mẽs p cõpassione doleat: vt etiã larga man⁹ affectũ doloris ostẽdat. Rigant nãq̃ lachrymis redẽptoris pedes/sed capillis suis nõ tergit: qui vtcũq̃ ꝓmo:ũ doloꝛ cõpatit/sed tñ eis ex his q̃ sibi supfluunt nõ miserem

Esa.ij. tā dicit. Erit in nouissimis dieb⁹ p̄parat⁹ mōs dom⁹ dn̄i
in vertice montiū? Aut q̄s p igne nisi spūsctūs figuratur
Lu.xij. de quo idem redēptor dicit. Ignem veni mittere in terrā
Aaron q̄ ⁊ Hur/grauesman⁹ Moysi sustinēt: atq̄ sustē
tando leuiores reddūt: q: mediator dei ⁊ hoim cum igne
sanctispūs veniens/mandata legis grauia: q̄ dn̄m carna
liter tenerent portari nō poterāt: tolerabiliora nobis per
spūalem intelligentiā ostendit. Quasi em̄ man⁹ Moysi
leues reddidit: q: pondus mandatoꝝ legis ad v̄tutē cō/
fessionis retorsit. Hanc nobis sequētis misericordie p̄mis
Eze.xviij. sionē innuit/cū p ꝓphetā dixit. Nolo mortem pctōris: sed
vt magis cōuertatur ⁊ viuat. Hinc iterū sub Judee specie
Hie.iij. vnicuiq̄ peccatrici anime dicit. Si dereliquerit vir vxorē
suā: ⁊ illa recedens duxerit virū aliū: nūquid reuertet ad
eum vltra? Nūquid nō cōtaminata ⁊ polluta erit mulier
illa? Tu aūt fornicata es cū amatorib⁹ multis: tn̄ reuerte
Paradi re ad me dicit dn̄s. Ecce paradigma turpis mulierꝭ dedit
gma mu ostendit qd post turpitudinē recipi nō possit. Sz hoc ipm
lieris la/ paradigma qd ꝓtulit/p misericordiā vincit: cū dicit for
sciue. nicantē mulierē nequaq̄ recipi posse: ⁊ tn̄ ipse fornicantē
aiam vt recipiat expectat. Pensate fratres pōdus tante
pietatis: dicit qd fieri nō pōt/⁊ demonstrat q: hoc ipse fa/
cere etiā cōtra morē z potest. Ecce vocat/⁊ quos inquina
tos denūtiat: hos etiā amplecti querit/a quibus desertū
esse se queritur. Nemo ergo tante misericordie tp̄s pdat: ne
mo oblata remedia diuine pietatis abijciat. Ecce supna
benignitas nos reuocat auersos: ⁊ nobis reuertētib⁹ sue
clementie sinū aperit. Unusquisq̄ igit penset quo debito
cōstringit qn̄ illū deus nec cōtemptus exasperat. Qui er
go p̄manere noluit/redeat: q̄ stare cōtēpsit/saltē post la/
psum surgat. Quanto nos amore cōditor noster expectat
Hie. viij insinuat: cū per ꝓphetā dicit. Attendi ⁊ auscultaui: nemo
qd bonū est loquit: non est qui recogitet in corde suo ⁊ di
cat quid feci? Certe nunq̄ cogitare mala debuim⁹: sed q:
recte cogitare noluim⁹ ecce adhuc sustinet vt recogitem⁹.
Uidete tante pietatis sinū/cōsiderate apertū nobis gre
miū misericordie. Quos male cogitantes pdit: bene reco
gitātes querit. Ad vos igit fratres charissimi/ad vos ocu
los mētis reducite: ⁊ penitentē mulierē peccatricē/in exē
magda/ plū vobis imitationis anteferte. Quecūq̄ vos in adole/
lena no/ scentia: quecūq̄ in iuuentute deliquisse meministis desle
bis exē/ te: morū operūq̄ maculas tergite lachrymis. Amem⁹ iam
plo est. redemptoris nostri vestigia q̄ peccādo cōtempsim⁹. Ecce
vt diximus ad recipiendos nos supne pietatis sinus ape
ritur/nec maculosa in nobis vita cōtemnitur. Per hoc qd
inquinationē nostrā phorrescim⁹/interne iaz mūditie cō/
cordam⁹ Reuertētes nos dn̄s clemēter āplectit: q: pctōꝝ
vita ei esse indigna iam nō pōt q̄ fletib⁹ lauat in christo
Jesu dn̄o nr̄o: qui viuit ⁊ regnat cū patre deus in vnitate
spūssancti/per oia secula seculoꝝ. Amen.

¶ In natali sancti Jacobi apostoli. Lectio sancti euāgelij s̄m Mat. XX.

¶ In illo tempore. Accessit ad Jesum mater fi
liorum zebedei cum filijs suis adorans et petens
aliquid ab eo. Et reliqua. Homilia venerabilis
Bede presbyteri.

Dominus Jesus chri
stus cōditor ac redēptor noster/vulnera sup/
bie nr̄e sanare desiderās: ⁊ ip̄e cum in forma
Phil. ij. dei esset/forma hois assumpta/humiliauit semetipm fa/
ct⁹ obediens vsq̄ ad mortē: ⁊ nos q̄ si culmē vere sublimi
tatis cōscēdere volum⁹/iter humilitatꝭ arripere p̄monet
nos si veram vitā videre cupimus ⁊ aduersa queq̄ p̄sen/
tis seculi: ⁊ ipam q̄ mortem patienter ferre precepit. Pro
misit nobis dona glorie/sed premisit certamina pugne.
Lu.vj. Dixit p̄mittens. Erit merces vestra magna ⁊ eritis filij
altissimi: sed p̄dixit iubens. Diligite inimicos vestros; be
nefacite/mutuum date/nihil inde sperantes. Ita igitur
premia pollicetur electis: vt ⁊ digna premijs merita p̄c/
monstret: sic vitam donat eternā/vt angustam portam ⁊
arctam viam/ad hāc perueniēdā esse decernat. Unde ait Lu.xiij.
Contēdite intrare per angustā portā. Contentione etem̄
non parua opus est si quis ad alta velit ascēdere. Nā cum
tanto sudore vertices montiū subeamus: quantū necesse
est conari vt cōuersationē in celis habere: ⁊ in monte san
cto dn̄i mereamur quiescere. Unde etiā in hodierna san
cti euangelij lectione: cū filij Zebedei ab eo sedes regni
peterent: confestim illos ad bibenduz calicem suum: hoc
est ad imitandum passionis sue agonem reuocat: vt me/
minissent/q: celestium summa petere/nō nisi per abiecta
et aspera terrestriū deberent. ¶ Accessit inq̄t ad eum ma Tex.
ter filiorū Zebedei cum filijs suis: adorans ⁊ petēs aliq̄d
ab eo. Qui dixit ei: quid vis? At illa. Dic vt sedeant hi duo
filij mei: vnus ad dexteram tuam: ⁊ vnus ad sinistram in
regno tuo. Nemo aūt estimet matrez hec pro filijs absq̄ ambitio
illorum consensu et voto petisse: sed poti⁹ intelligat/vna/ cecā no/
nimi oim̄ consilio eorum fuisse depositum: vt per matrē tatur.
quam maxime dilectam a domino nouerant/suum illi
desiderium patefacerent. Un̄ hec referens euangelista
Marcus: tacito matris interuentu: discipulorum solum
modo quorum appetitum sciebat/facit mentionem. Et
accedunt inquit ad eum Jacobus ⁊ Joannes filij Zebe
dei dicentes. Magister volumus vt qdcūq̄ petierimus Mat.x.
facias nobis. At ille dixit eis. Quid vultis vt faciam vo/
bis? Et dixerunt. Da nobis vt vnus ad dexteram tuam: ⁊
alius ad sinistrā sedeamus in gloria tua. Ille autem tan/
tum accedere ad dominum/⁊ eum rogare asserit: quorū
voluntatem in rogando potiorem conspicit: et quorum
hortatu matrem ad rogādum nouit esse cōmonitā. Cre/
dendū est aūt: q̄ illa maxime causa/vel mulierem matris
affectus/vel carnales adhuc discipulorū animos ad hec
postulāda cōcitauerit: q: meminissent sermonis dn̄i quē
ait. Cum sederit filius hois in sede maiestatis sue/sedebi mat.xix.
tis ⁊ vos sup sedes duodecim/iudicātes duodecim trib⁹
Israel: nossentq̄ inter discipulos speciali⁹ se a dn̄o diligi
se speciali⁹ cū beato Petro conscios sepe factos arcanoꝝ
que ignorent ceteri: qd sequens sctī euangelij textus indi
cat. Hinc est em̄: q̄ ipsis q̄ quō Petro nouū ab illo nomē
imponit: vt sicut ille qui prius Simō dicebat/per fortitu
dinem ac stabilitatem fidei impugnabilis vocabulū Pe
tri meruit: ita ⁊ isti Boanerges/hoc est filij tonitrui voca
rentur: q: videlz ⁊ vocem patris super dn̄m in mōte clari/ Mar.iij.
ficatū/vna cū Petro audirēt: ⁊ plura alijs discipulis my
steriorū secreta cognoscerēt: quodq̄ ad rem plurimū per
tinebat: se integro corde dn̄o adherere: ⁊ maxima dilectio
ne sentiebant amplecti: ideoq̄ nō discredebant fieri pos/
se/vt circa eum vicinius ipsi in regno sederent: presertim
cum viderint Joānē pre singulari puritate mentis ⁊ cor/
poris tanto amore habitū: vt super pectus ipsius in cena
recūberet. Sed quid eis dignitatem sediū querētib⁹/ip̄e
cognitor meritoꝝ/ac sediū distributor responderit audia
mus. ¶ Respōdēs aūt Jesus dixit. Nescitis q̄d petatis. Tex.
Nesciebant em̄ quid peterēt: qui in regno celestis patrie
queq̄ ad sinistrā christi sessurū esse putabāt: cū illa discre/ Dextra
tione nouissimi examinis oēs electi ad dexterā summi re Christi
gis/ac iudicis legant esse statuēdi. Nihil quippe sinistrū atq̄ sini/
vita illa/nihil hz felicitas eterna reprobū: nihil pax sem/ stra.
piterna recipit caducū. Sinistra aūt christi cū i bono acci/
pit p̄ns sctē eccl̄e vita itelligit. Un̄ scriptū est. Lōgitudo Pro.iij.
dierū in dextera ei⁹: i sinistra ei⁹ diuitie ⁊ gl̄ia. Lōgitudo
quippe dierū in dextera redēptoris nr̄i est: q: in illa supne
habitatiōis patria/electis oib⁹ lux idefectiua donat. In
sinistra vo illius diuitie ⁊ gl̄ia: q: ⁊ in hui⁹ exilio pegrina
tiōis/diuitijs ⁊ gl̄ia fidei/donec ad eterna pueniam⁹ refi
cimur. De qua vez gl̄ia dicit apl̄s. Et gl̄iamur i spe gl̄e fi/ Rom̄.v.
lioꝝ dei: nō solū aūt/sz ⁊ gl̄iamur in tribulatiōib⁹. De q̄b⁹
iterū diuitijs. Quia in oib⁹ inq̄t diuites facti estis in illo: i.Cor.i.
in omni

in omni v̄bo ⁊ omi sciētia. Nesciebāt q̄d peterēt: qui insi
nuabāt hūano arbitrio p̄eligi nosse: q̄b⁹ q̄sq̄ sedib⁹ in fu
turo qua retributiōe donet. Et poti⁹ dn̄m p̄cabant: vt fi/
duciā ⁊ gl̄iam spei quā habebāt vsq̄ ad finē firmiter bo/
no inherēdo pducerēt: sciētes q: q̄cq̄d boni agerent/ipse
que sim/ inestimabili mercede remuneraret. Et q̄dē laude digna
plicitas est pia simplicitas coꝝ q̄ fiducia deuote mentis sedere in
laudāda regno circa dn̄m poscebāt: sz multo dignius laudabilis
erit prudens hūilitas eius q̄ cōsciētia ꝓprie fragilitatis
ait. Elegi abiect⁹ esse in domo dei mei magis q̄ inhabi/
tare in tabernaculis peccatoꝝ. Nesciebāt q̄d peterēt: qui
sublimitatē poti⁹ p̄mioꝝ a dn̄o q̄ operū pfectionē q̄rebāt
Sed celestis eos magister: q̄d primo querēdū esset insi/
nuās: reuocat ad viā laboris qua ad brauiū ptingere pos
Tex. sint retributiōis. ¶ Potestis inquit bibere calicē quem
ego bibiturus sum? Calicē scz dicit amaritudinē passiōis
qui infideliū acerbitate crebro iustis offert. Nā hāc qui/
cūq̄ humiliter/patiēter/ac gaudēter ꝓ christo susceperit
merito cū illo sublimiter regnabit: q: ergo filij Zebedei
cū illo sedere desiderabāt/admonet eos primo passiōis
sue sequi exēpla: ⁊ ita demū optate maiestatis culmē ap/
petere. Quē viuēdi ordinē cūctis fidelib⁹ sequēdū docet
Ro.vj. apl̄s dicēs. Si em̄ cōplātati facti sum⁹ sil̄itudini mortis
Tex. eius: simul etiā ⁊ resurrectionis eius erimus. ¶ Dicunt
illi. Possumus. Mentē quidē deuotionēq̄ suā qualis in
presenti erat simpl̄r dn̄o pandebāt/dū se calicē eius bibe
re posse testabant: q̄ tamē quāte infirmitatis adhuc es/
sent/postmodū patēter ostēdebāt/dū adueniēte t̄pe quo
ipse dn̄s eūdē calicē biberet: etiaz illi cū ceteris discipulis
eius relicto eo fugierūt. Sed nō die met⁹ idē bibendi ca
licis eorū corda p̄mebat: quin poti⁹ qui passuro dn̄o fu/
gierūt/eo resurgēte otius redierūt: ⁊ qui passiōis turbi/
ne terrente trepidauerunt/fulgente resurrectionis eius
triūpho/cōfirmati sunt: atq̄ accepta sctispūs gr̄a/firmuz
de reliquo pectus ad bibendū dn̄i calicē tenebant: q: ad
patiendū/moriēdūq̄ pro illo iam inuincibiles esse cepe/
rūt impleta sua passione qua dixit eos calicē suū esse bi/
Tex. bituros. Nā sequit. ¶ Calicē quidē meū bibetis: sedere
aūt ad dexterā meā et sinistrā/nō est meū dare vobis: sed
quib⁹ paratū est a patre meo. Seder ad dexterā saluato/
ris/qui in superna beatitudine/de p̄senti eius visione le/
tatur. Sedet ad sinistrā/qui in hac peregrinatiōe sancte
ecclesie sacerdotali regimine presidet. Sed intuēdum so
lertius/quō se petentibus discipulis/dixerit verax magi/
Mat.xx. ster. Nō est meū dare vobis/sed quib⁹ paratum est a p̄re
meo: cū alibi dixerit. Oia mihi tradita sunt a patre meo:
ideoq̄ cōstet: q: oia quecūq̄ p̄r dederit/vel parauerit do
na fidelibus/hec eadē vna cū filio vult parare/siue dare.
Joan.v. Nā et rursum de p̄re dicit dn̄s. Quecūq̄ em̄ ille fecerit:
hec ⁊ fili⁹ sil̄r facit. Si ergo oia q̄cūq̄ p̄r fecerit/hec et fi/
li⁹ sil̄r facit: quō dicit fili⁹. Nō est meū dare vobis: sz q̄b⁹
paratū est a p̄re meo/nisi q: idē filius ⁊ deus et homo est
Ideoq̄ per euāgeliū suū: aliq̄n ex voce diuine maiestatꝭ
Duplex qua equalis est patri: aliq̄n ex voce loquit hūane assum/
christilo ptionis qua equalis fact⁹ est nobis: in hac aūt lectiōe: q̄
cutio in humilitatis formā erat p̄bitur⁹ hoib⁹/cūcta maxime ex
euāgelio assumpti hois natura loquit. Nā ⁊ in principijs: vt mater
ad eū cū filijs petitura aduenit: q̄siuit ab ea q̄d vellet/in/
terrogās quasi hō/q̄si nescius occultoꝝ/q̄si ignar⁹ futu/
rorū: qui in eternitate diuine potētie oia nouit an̄q̄ fiāt.
Et q: illa in p̄cib⁹ humanitatis eius: poti⁹ q̄ diuinitatis
eius memoriā p̄tulit/postulās sedē filijs a dextris ei⁹ ⁊ si
nistris qui in habitu corporeo/dexterā habuit et sinistrā:
sed in diuina maiestate/nulla est mēbroꝝ cōpositione for
matus: cōsequēter ⁊ ipse tacita impassibilis gl̄ia deitatis
mēoriā passiōis quā hūanit⁹ erat susceptur⁹/in mediū p/
tulit: atq̄ hāc discipulis imitādā ꝓposuit: cū deuotā eorū
Tex. spōsionē sua etiā attestatione cōfirmasset dicēs. ¶ Cali/
cē q̄dē meū bibetis: sedere aūt ad dexterā meā ⁊ sinistraz:
nō est meū dare vobis: sed q̄b⁹ paratū est a p̄re meo. Ac si
aperte diceret. Passionē q̄dē quā s̄m carnem subeo/vos
patiēdo estis secuturi: sed nō est meū: s̄m ipsam quam pa
tior humane fragilitatis substantiā/donoꝝ celestium vo
bis munera dare: q̄ dignis q̄busq̄ ad pcipiēdū sunt a pa/
tre parata/me pariter cū illo eadē in diuinitate parante
ac dāte: q: oia q̄cūq̄ ille fecerit: hec ⁊ ip̄e per diuinitatem
sil̄r facio. Quia vo idē filij Zebedei p̄ꝑtū gerebāt ani
mū ad bibēdū dn̄i calicē: cōstat eos cū ceteris apl̄is digni
tatē sediū accepisse: nō tn̄ ea distinctiōe q̄ petebāt/vt vn⁹
a dextris illi⁹ in regno ei⁹/alter sederet a sinistris: sz iuxta Christi
qd supra exposuimus ambo prius ad sinistrā eius ad t̄ps dextra
ambo nūc ad dexterā eius sedere ppetuo meruerūt. A si atq̄ sini
nistris q̄ppe christi sedebāt: cū regēdis in hac vita fideliū stra.
pp̄lis/ap̄lico iure p̄siderēt: illo nimirū in regno de q̄ ipse
ait. Regnū dei intra vos est. Sedēt a dextris eius nūc in Lu.xvij.
illa q̄ mortē nescit: iudices mūdi cū illo/vtrāq̄ hanc sedez
illis ipso filio cū patre parante. Neq̄ em̄ largitio donoꝝ
in eis separari pōt: in q̄b⁹ vnitas nature semp insepara/
bilis manet: eodē filio attestante q̄ ait. Ego et p̄r vnū su/ Joan.x.
mus. Neq̄ hoc sine cōsideratiōe trāseūdum: quō dixerit
dn̄s indifferēter: filios Zebedei calicē suū bibituros: cuz
nouerimus ex his vnū/Jacobū scz p effusionē sanguinis
vitā finisse: aliū v̄o. i. Joānē in pace eccl̄e quieuisse. Naz
de Jacobi martyrio Lucas apte testat: q: misit Herodes
rex manus vt affligeret quosdā de eccl̄ia: occidit autem
Jacobū fratrē Joānis gladio. De cuius passione etiā hi/ Act.xij.
storia eccl̄iastica/rem quandā dignā memoria refert. Et
is inq̄t qui obtulerat Jacobū ad martyriū: motus etiam
ipse cōfessus est se christianū: ducti sunt ambo pariter ad
suppliciū. Et dū ducerent: in via rogauit Jacobū dari si
bi remissionē. At ille parūper deliberās: pax tibi inquit: ⁊
osculat⁹ est eū. Et ita ambo capite plexi sunt. Porro de/
Joāne narrant historie fideles: q: cū sciret sibi superuenisse
diē recessus sui/cōuocatis discipl̄is suis in Epheso: p mul
ta signoꝝ experimēta p̄mens christū descēderit in defos/
sum sepulture sue locū: ⁊ facta oratione positus sit ad pa/
tres suos: tā extrane⁹ a dolore mortis q̄ a corruptiōe car
nis inuenit alien⁹. Quō ergo calicē dn̄i bibere dictus est
de quo cōstat: q: nequaq̄ p mortē passionis de corpore ex/
iuit: nisi q: duob⁹ modis idē calix bibit: vno vez cū a pse/
cutore illata mors patienter suscipit: alio mō cū mens ad
passionē prōpta habet/cū vita martyrio digna gerit. Nā
et Joānes ip̄e q̄ sit parat⁹ ad potādū ꝓ dn̄o mortis cali/
cē docuit: qn̄ cū ceteris apl̄is (sicut in actib⁹ eoꝝ legim⁹)
carcerē ⁊ verbera gaudēti aīo tolerabat: qn̄ ppter v̄buz
dei ⁊ testimoniū Jesu in Pathmos isulā exilio relegat⁹
est: qn̄ sicut historia narrat eccl̄iastica: a Domitiano prin
cipe missus est in feruentis olei doliū: de quo tn̄ propitio
dn̄o/tā sospes ⁊ mūdus exijt q̄ fuerat mēte ⁊ vita castis/
sim⁹: ⁊ in exiliū ab eodē missus: q̄ magis humano solatio
destitut⁹ esse videbat: eo amplior i supernoꝝ ciuium me/
ruit frequētia cōsolari. Un̄ ipse quoq̄ veraciter calicem
dn̄i cū fratre Jacobo q̄ occisus est gladio/bibisse intelli/
git: q: q̄ tāta ꝓ veritate sustinuit q̄ propt⁹ etiā ipsaz mor/
tē si offerret exciperet ostēdit. Sed ⁊ nos fratres charissi Spūale
mi etiā si nil tale ppetiamur: si nō vincula/nō verbera/nō marty/
carceres/nō supplicia corporis alia: nō vllā hoim psecu/ riū quō
tionē ppter iustitiā toleremus: calicē tn̄ saluatoris accipe/ sustinen
re ⁊ martyrū palmā obtinere valem⁹: si castigare corpus dum.
nr̄m/⁊ seruituti subijcere curam⁹: si in spū hūilitatꝭ ⁊ aīo
cōtrito/dn̄o supplicare assuescim⁹: si illatas a p̄ximo con
tumelias placida mēte suscipe satagamus: si ⁊ eos q̄ nos
odio habēt: q̄ iniurias nobis inferūt/diligere his bn̄face
re: p horū vita ⁊ sospitate gaudemus exorare: si cū v̄tute
patiētie/donoꝝ q̄ operū fructib⁹ adornari cōtendimus:
Taliter em̄ cōseruātib⁹ nobis: ⁊ corpa nr̄a iuxta apl̄i vo/ Ro.xij.
cē hostiā viuētē: sctām deo placētē exhibētib⁹: dn̄o largiē
re dabit/vt cōi cū eis: q̄ mēbra sua in mortē/ꝓ christo de/
derūt gl̄ia remuneremur: q: sicut mors illoꝝ/sic ⁊ vita no
stra p̄ciosa sit in cōspectu dn̄i: disruptisq̄ vinculis carnis
E

et ipsi atria superne ciuitatis intrare: atq; inter choros beatorum martyrum/vota gratiarū redēptori nostro reddere merebimur: qui viuit et regnat ꝛc.

❡ Sermo in vinculis bti Petri apli.

Simon Joannis filius Petrus a petra vocat⁹: post pisces piscator hominū/ecclie fundamentū/cōfessor dei filij/pastor ouilis dñici: quodā despect⁹ crucifer modo celorū clauiger/tres p anni circulum dies festiuos facit ꝛ celebres. Primā cōsecrat Antiochia cathedra: secūdā passio cruci gloriosa: tertia est hodierna que titulat̃ ad vincula. De hac a plerisq; voluunt̃ opiniones diuerse: q̃s nō ex veritatis auctoritate/sed ex dubietatis cōfingūt errore. Videt̃ eis hodierna solēnitas/inde venerationis exordiū accepisse: q in hac nocte sctūs apls absolut⁹ sit carcerali cōpede. Sed veritati nō cōcordat ordo tēporū: cū nō hodie/sed azymorū dieb⁹ legat̃ in carcerē missus: ꝛ post pascha de manu Herodis: ꝛ de omi expectatione plebis iudeorū liberat⁹.

Varia opinio de petri vinculis

Qui credūt in Augusto legitimū celebrari pascha: credāt hodie Petrū exuisse vincula. Et si volūt opponere quod dicit̃ pascha futurū aliqd significare: quasi a pascha vsq; ad presentē diē seruaret̃ in carcere/occurrit eis ꝛ Herodis seuitia: ꝛ iudeorū vesania: q vix qno tētus est die/fuissent aplm viuere: si paschale festū nō timuissent violare. Sunt et alij q solutionē apostolicā minime credūt hodie factā sed statutū esse a patrib⁹/vt hodierna die veneraretur a fidelib⁹: sicut aplorū Simonis ꝛ Jude commemoratio/quinto calēdas nouēbris agit̃: quorū passio calēdas Julij facta describitur. Legimus etiā de alijs sctis aliū diem cōmemorationis: aliū de seculo migrationis: de q̃bus plurima suppeterent exēpla/si fastidiū nō generaret oratio prolixa. Sed qd visum fuerit patribus hec ita ordinasse: nō est mō tpis per singula dicere/tātū sub breuitate perstringā/quā hodierna festiuitas habuerit causam. Si legentiū displicuerit iudicio: iuste rephendi de falsitate nō timeo: quia nō quasi alicuius auctoritatis publico mea: sed min⁹ capacib⁹ aliorū aperio clausa. Augusti mēsis calendas ante saluatoris aduētum celebrauit antiqtas: cuius celebritatis principiū videt̃ sub breuitate pandendū.

Octauian⁹ Cesar August⁹ romanis imperauit fascib⁹. Cui cū rebellaret Egypt⁹/bellū suscepit cōtra fines eius In quo Cleopatra in quā ceciderūt vltima regna Ptolemeorū/ꝛ incestuosum cum copijs suis cōtriuit Antoninū Cūq; victor potit⁹ Alexādria/victrices aquilas reportasset Rome: vt victorē decebat ab vtriusq; sex⁹ populo suscept⁹ est honorifice. Et qr intātū opib⁹ Alexandrie/Romanū cōmodū auxit/vt duplicia q vsq; ad id fuerāt possessionū aliarūq; rerū pcia statuerit: decretū est a primatibus ciuitatis/vt eius memoria victorie/singulis recolet̃ annis. Placuit igit̃ cōsilio cōi/cōmemorationis in sextilibus calēdis fieri: vt in ipo mēse ageret̃ dies victorie: qui ab aucta republica ꝛ cesare/August⁹ denoiaret̃ vocabulo. Ex hinc consuetudo inoleuit/magna deliberatiōe primatū: vt in gl'iam tāti principis/p omē anniuersariū Roman⁹ ppls cōueniret in vnū: ꝛ ob Cesareanas victorias coronata ciuitas/sexti mēsis initia plausib⁹ ꝛ choreis honoraret: ꝛ nemo ex cōfluētiū turba/in sua remeasset: pri⁹ q multiplicē panis scz ex vitri liquoris sumptum libasset.

Ratio festi insituti.

Sic ḡ hui⁹ obseruantia dici: vicesimooctauo ante icarnationē dñi cepit āno: et pualuit apud gētiles p tpa quadrigentorū septē annorum: vsq; in vltima christiani principis Adriani tēpora. Tūc apd paganos finē fecit: ꝛ deinceps ad christianos trāsiuit. Trāsiuit ab īfidelitate ad fidē: ab ipietate ad pietatē: a gētiū pncipe in christianorū pncipē: ab Augusto cesare i euāgelicū piscatorē. Tūc solēnizabat̃ in tēplis idolorū/nūc festiuat̃ in ecclijs sctorū. Tūc exhibebat̃ demonib⁹: nūc exhibet̃ ei q est de⁹ deorū. Procedat dicere sino quō mutauit hanc christiana religio. Arcadius impator August⁹/magni Theodosij fili⁹/post mortē pris imperiū gubernauit qtuordeci annis. Hic sublat⁹ de medio regnū reliqt Theodosio iuniori filio: q vix etatis annos cōtigerat octo. Cuius mr̃ Eudoxia/memorabilis vite femina/virilē induēs animū/strenue gubernauit iperiū: ꝛ facta filio virtutū disciplina/docuit eū vite prīnecq; bonitatis seq vestigia. De diuinis em̄ legib⁹ cū admonebat: et pfecte seipam cū ipso erudiebat. Non regni fastidijs eleuabat̃: sed poti⁹ diuino timore succēdebat̃. Magnitudo bñficij auxit ei desideriū bñfaciēdi. Nō erubuit purpurā inclinare: et pauperū debiliūq; curā agere. Nō seruos/nō ministros ad infirmorū habitacula mittebat. sed ipsa per se veniens/q necessaria erāt ministrabat. Cibos ipsos parabat/panē frangebat/epulas ministrabat calices lauabat/potū porrigebat. Leua egrū sustēbat/dextera manu cibabat. Alia etiā q seruorū erant officia/cōpleuit humilis regina cupiēs ab ipso bñ ministrandi gradū pmereri: q se in suis minimis pfitet̃ visitari. Propterea solicitudinē gerebat maximā/sacrilego gētiliū ritu mūdare patriā ꝛ heretice paleas prauitatis/catholice fidei excutere granis. Inter hec pietatis opa cōcepit aio hierosolymorū visitare loca: saluatoris vestigia lachrymis rigare: crucifixū in sepulcro/nō iā cū mortuis q̃rere sed viuentē et in celis regnātē adorare. Effectū habuit affect⁹ quē inspirauit spūsctūs. Cū regio comitatu pfecta: suscepta est ab hierosolymitis vt regina ꝛ dña: magnisq; munerib⁹ a pplo iudeorū honorata. Interfuit dona ferētib⁹ potioris muneris vn⁹/lz aliorū oblatis videret̃ vili⁹. Alij argētū septies purgatū: alij aurū igne pbatū: alij lapidē pciosum ꝛ multū: iste argēto ꝛ auro lapideq; pciosius obtulit ferrū/illas. s. catenas q̃bus petrū in carcere vinxit Herodis feritas: q̃sq; vbi sui in cōclaui difecit angelice visitationis claritas. Si cui videt̃ incredibile/iudeos vincula petri vel p honore seruasse/vel p honore dedisse: quippe q ei⁹ sctitati nō cessabāt detrahere: sciat nihil impossibile diuine voluntati: q qdiu voluit/talē margaritā apd immūdos suos cōculcari pmisit donec reuelaret eā in tēpore quo fieret ornamētū ecclie. Voluit q potuit sui militis tropheū manifestare per iudeū Eudoxie/q per eiusdē incredule gētis hoiem sue crucis stigmata detexit Helene: vt cōtrari⁹ veritati ppls: tāto maiori sue confusionis suffunderet̃ rubore: quāto p seipsū crucifixi testes potioris pfiteret̃ glie. Quis dubitet/Eudoxiā gaudio tripudiasse nō minori/cū agnouisset catenas petri: q Helenā cū diu desideratā vidisset crucē dñi: Vtriusq; inuentricis potuit par eē gaudiū: vtriusq; tñ thesauri nō audeo par pfiteri meritū. Quē inuenit Helena maioris est meriti: quātū ad psonā impatorꝪ/ad psonā dñi/ad psonā magri/ad psonā sponsi/ad psonā filij dei: quā Eudoxia repit est minoris meriti quātū ad personā militis/ad psonā serui ad psonā discipuli/ad psonā amici/ad psonā ptinet hois filij. Vterq; tñ sctūs/vterq; magn⁹/vterq; nullis terrenis diuitijs cōparād⁹. Maior minorē sctificauit: q psona psonā iustificauit: impator militē/dñs seruū/magr discipulū spōs⁹ amicū: dei fili⁹/hois filiū: christ⁹ iustificauit Petrū.

Theodosij iunioris virtus.

A christo Petr⁹ accepit/vñ catenā suā cōsecrauit: a seipo christ⁹ habuit vñ crucē suā sctificauit. Crux pena latronū facta est corona sctorū: cui⁹ reprobatio mūdi/scta est glia celi: crux mortꝪ suppliciū/facta est vite remediū. Propter hoc libertatis pilegiū/meritꝪ exuperat Petri vinculū: ꝛ q̄uis sctā: q̄uis venerāda boni piscatoris catena pcellit: tñ clemētissimi saluatoris crux gl'iosa. Regia vbo optati muneris largitate potita/grates reddidit ei/a q bona pcedūt cūcta: ꝛ p q̃b⁹ venerat dispositis ad mētē/festina Romanā reuisit arcē. Intulit latio vincula: q soluūt peccatorū ligamina: q iā nō ligēt iustū ꝛ sctm̄/sz ab oī ipietate soluāt ipiū. Felice silētio cōmisit euētū/dū i mediū pferēdi tps occurreret aptū. Noluit famā rei subito intonare aurib⁹ vulgi: ne vba q ad horā sine ope sonarēt/hora trāseunte trāsiret. Altiori cōsilio tractauit sic inuētū thesaurū

Crucis inuente honor.

romanis cōmēdare: vt qd viueret religio fidei christiane ppetuū haberet in sctā ecclia memoriale. Aspirauit bone volūtati celestis grā: vñ optātis aio bñ cōueniēs occurrit causa. Vidēs igit̃ fideles infidelib⁹ i hoc gētilitatis consentire ritu: vt singulis annis ob Cesareane laudē victorie/sextiles solēnizarēt calendas/copiosa toga/et plebis apparatu/voluebat aio lactērē nascētis ecclie infantiā/sue supstitiosi erroris cito maculari posse nisi diuine clementia bonitatis: tāte cladib⁹ pestilērie curaret q totius finē imponere. Cogitauit regie maiestatis auctoritate in cultores vti: sed curie sniam et primatū industriā/euertere nō erat ex facili. Durū erat a prisce cōsuetudinis intētione/senat⁹ decretū reuocare: maxime cū p tot christianorū imperia principū vsq; ad illud tpis/longa senuisset etate. Videbat̃ em̄ eiusdem fautorib⁹ obseruātie/in hoc cultu/nihil se cōtra christiane religiōis ppositū agere: cū nec sacra imponerēt aris/nec thura incēderēt dijs: sz publice rei augmētū: cesariani plausus attollerent choreis. Et si studij senatorij ordinis/in sue prisvolūtatē inclinat̃ set: minoris man⁹ officij in seditionis vbsa tumultū valde restitisset: qppe q̃b⁹ esset cōtrariū exterminari annuū sui ocij cultū. Ideo erat (vt dixi) difficile apud ipos antiqtatis ritū subuersū ire: sicut hodieq; in christiano orbe/plurimi vane supstitiōis obseruant̃ rit⁹: quorū memoria deleri pōt/aut vix aut nullaten⁹. Deo ergo amabilis regina: egregiū reuocauit animū in id cōsiliū/nequaq in regine maiestatis honorē seditionē tumultuātꝪ excitari ppli: ne in cōsultatores se verteret in pei⁹/dū videret̃ tractari diui⁹ Disposuit hūilitatis pcib⁹ impetrare: qd credebat minarū terrorib⁹ sine periculo extorqre nō posse. Prudētis arcanū animi/romani sedis patefecit psuli: q eiusdē iā extiterat voti: sz rudi timebat ecclie/si iret cōtra torrentē brachia rēdere. Fecit eū ad plebē sue pcis oratorē: vt eadē q eaten⁹ obseruātia cōstarēt augusti calēde/sz potioris pricipis titularent̃ ex noie. Sanior ḡ pars ppli assensum prebuit vbis aplicis/qui vbo timuerūt cultū exterminari/nisi sunt excitare seditionē vulgi. Vt aūt a priorib⁹ intellexere nō de cult⁹ exterminatiōe/sz de nois mutatione petitionē esse: tumultuātis turbe cessauit cōmotio: et cōi laude approbata est potiorꝪ nois iscriptio. Tūc Eudoxia delati ab hierosolymis thesauri corā dedit cōfessionē: ꝛ ingrediēs cū papa: de vinculis Petri sermonē plenū deuotionis ꝛ cōpūctionis vbū fecit ad plebē. Docuit in eis esse medicinā salutarē/ad interioris ꝛ exterioris hois salutē et per eū in cui⁹ sacratissimo cōsecrata sunt corpe/oīs peccatorū absolutionē pmereri posse: q multū est illi facile quicqd voluerit ab illo impetrare: a quo hz in ptāte aiarū nexus soluere atq; ligare. Inseruit etiā sermoni mētionē de illa catena quam tulit apls sub Neroniana custodia quā qntus a beato Petro papat⁹ minister curationū largā edocuit Alexāder: quāq; in augmētū salutis sue/reuelauit Balbine Quirini filie. In cōclusione aūt sermonis ex dei volūtate obtinuit hoc petitiōis: vt sicut dixi/eadē obseruātia cōstarēt augusti mēsis calēde: sz pncipis aplorū titularent̃ ex noie: ꝛ eiusdē celebritatis gaudia q eatenus cesaris victoria/deinceps Petri appellarent̃ vīcula.

Pia festi mutatio.

Catenarum cōsertio.

Ad cui⁹ deliberatiōis decretū/sine fine cōfirmādū: Auguste sumpt⁹ ꝛ pape supplemētū dño elimauerūt ꝛ chrismauerūt tēplū: in q digne reposita clemētissimi Petri vincula/indigētib⁹ plurima pstāt bñficia: ibiq; ppetui anathematis snia pcussa est Cesareani plausus vesania: vt aplice liberatiōis victoria/liberiori regnaret p orbē memoria Imaginauit etiā pōtifex ad impietatꝪ similitudinē/hāc pietatis formā/sicut Augusticole panis ꝛ vini hodierna diē libauere sumptū: ita christicolas dñicicorpis ꝛ sanguinis gustare sacramētū: ꝛ educti mortis ergastulo/angelicū sequrent̃ ducatū cū petro: q nos pctorū absolutos vinculis introducat i ianuā regni celestꝪ: vbi nos reficiat sue aspectus societate: i quē desiderāt āgeli semp pspicere: cui proclamāt/sctūs/sctūs/sctūs sine intermissiōe. laudātes vnū verū deū in trinitate: qui viuit ꝛ regnat sine fine. Amē.

❡ Sermo beati Augustini episcopi de eodem festo.

Audistis fratres charissimi/beatū Petrū in saluatoris passiōe suis erroribus pfecisse: et postea q negauit dominū fuisse apud dñm meliorē. Felicior em̄ postea fidē se perdidisse defleuit: atq; ideo maiorem grām reperit q amisit. Tāq em̄ pastor bon⁹ tuēdū gregē accepit: vt qui sibi ante infirm⁹ fuerat/fieret oīb⁹ firmamētū: ꝛ qr ipse interrogatiōis tētatione negauerat/ceteros fidei stabilitate fūdaret. Deniq; pro soliditate deuotiōis ecclesiarū petra dr̄ sicut ait dñs. Tu es Petr⁹/ꝛ sup hāc petrā edificabo ecclesiā meā. Petra em̄ dicit̃: eo q prim⁹ in nationib⁹ fidei fundamenta posuerit: ꝛ tāq saxū immobile/toti⁹ operis christiani cōpagē molēq; cōtineat. Petra ḡ pro deuotiōe Petr⁹ dr̄: ꝛ petra p virtute dñs nuncupat̃: sicut ait apls. Bibebāt aūt de spūali sequēte eos petra: petra autē erat christ⁹. Recte cōsortiū meret̃ nois/qui cōsortiū meretur et opis. In eadē em̄ domo Petr⁹ fundamēta ponit. Petrus plātat: dñs incremētat: dñs irriguum subministrat. Petr⁹ ergo tētationib⁹ suis pficit/fletib⁹ gaudet/periculis suis crescit.

Matt. xvi.

j. Cor. x.

Petri et petre cōparatio.

Hic nāq; in mare dū sup vndas temerarius viator ingredit̃/nutat incessu/sz conualescit affectu: piclitat̃ corpe/sed deuotiōe nō labit̃: mergit̃ pedib⁹/sed christi dextera sustētatur. Sustētabat em̄ fides/q̄ vnda mergebat: ꝛ quē fluctuū pcella turbabat/saluatoris dilectio confirmabat. Ambulauit em̄ in mari Petr⁹/magis dilectione q pedib⁹. Nō em̄ videbat vbi pedū vestigiū figeret videbat aūt vbi figeret vestigiū charitatis. In naui em̄ posit⁹ cōsiderat dñm: ꝛ amore eius duct⁹ descēdit in mare. Nec cogitat labētes aq̃s/nō fluēta currentia: et christū respicit: nō respicit elemētū. Credit fide etiā inter vndas inuenit solidū vestigiū. Jactet̃ licet fluctib⁹ mare vētis pelagus turbet̃: nō tñ cōturbat̃ Petri semita/q ducit ad dñm. Ambulabat igit̃ sup aq̃s Petr⁹: ꝛ sub pedib⁹ eius mollis vnda nō cedit. Legim⁹ in veteri testamēto filios Israel p mare rubrū siccis itinerib⁹ ambulasse: et ad securitatē gradiētiū ne laberent̃ vnda/in soliditatē quādā eā fuisse mutatā.

Exo. xiiij.

Quāto hic meli⁹/vbi ambulāte Petro: nec mutat̃ vnda/nec labit̃: nec solidat̃ vnda/nec fugit. Melius inquā: vbi eadē vnda q fluctuat ꝛ sustentat. Ibi idē gurges: q mergit̃ ꝛ famulat̃. Illic vt portaret̃ p mare ppls Israel/meatū suū natura pdiderat: hic portatur in aq̃s Petr⁹/cursū suū tñ fluēta nō pdūt. Temerari⁹ ergo viator apls noui itineris viā carpit: nō curuari gurgitis molē ascēdit: nō subsidēris sin⁹ vnda descēdit: ꝛ inter marinos fluct⁹ ascēsus illi itineris descēsusq; nō deest Sz vbi turbat⁹ vētis exagitatusq; pcellis incipit timere qd credit: statim ei gurges subtrahit̃/vñ subducit̃. Mor em̄ deficiēte fide/deficit et semita. Tūc exclamās dñz Jesum saluū se fieri pcat̃: quē apphensa manu saluator liberat: et obiurgat dicēs. ❡ Modice fidei: quare dubitasti: hoc est cur tā parue fidei es vt q credēdo in mare ambulare ceperas/nō id pseuerādo trāsires: Scriptū est enim. Qui pseuerauerit vsq; in finē hic salu⁹ erit.

Tex.

Matt. xxiiij.

Sz dū cūctaris ꝛ dubitas: iter qd ingressus fueras pdidisti. Cur inquā tā modice fidei es: vt nō ea fide q venire ceperas puenires: Intelligo ḡ qr i mare credulitas te portabat: pfidia submergebat. Ideo sctūs Petr⁹ dū fluctuat/dū mergit̃/dū piclitat̃: sic puenit ad dñm oñdens nobis/q nō nisi p pericula pperet̃ ad christum. Multi em̄ diabolici fluctus sunt in hoc mūdo tētationū/multa naufragia: a q̃bus ita liberari possum⁹/si clamātib⁹ manū suā saluator extēderit. Nos ergo ad dñm clamare nō cessem⁹: ille auxiliū solitū nō negabit Jesus christ⁹ dñs nr̄: qui cū pr̄e et spūsctō viuit et regnat in secula seculorū. Amē. Tu autē.

¶ De sancto Laurentio martyre: Sermo Leonis pape.

Cum omniū dilectissimi summa vtutū: ⁊ totius plenitudo iustitie de illo amore nascat q̄ de⁹ primusq̄ diligitur in nullis pfecto hic amor sublimi⁹ excellere/clariusq̄ fulgere q̄ in btissimis martyrib⁹ inuenit: q̄ a dño Jesu christo p oīb⁹ hoīb⁹ mortuo: tā ppinq̄ sunt imitatiōe charitatis q̄ similitudine passiōis. Quāuis em̄ illi dilectiōi/q̄ dñs nos redemit: nulla cuiusq̄ benignitas posset eq̄ri: q: aliō est p iusto mori hoiem sua necessitate moriturū: aliud p impijs occūbere/a debito mortl alienū: multū tn̄ vniuersis hominib⁹ martyres cōtulerūt: quorū fortitudine ita eius largitor vsus est dñs: vt penā mortis/⁊ atrocitatem crucis nulli suorū vellet esse terribilē/sed fecisset imitabilē. Si ergo null⁹ bon⁹ sibi soli est bon⁹: nec cuiq̄ sapienti sibi tātū est amica sapiētia: ⁊ verarū natura vtutū est: vt multos a tenebroso abducat errore/q̄ earū clarus est lumine: ad erudiēdum dei ppl'in nullorū est vtilior forma q̄ martyrū sit eloquētia. Fit rō facilis ad hortandū/efficax ad suadēdū: validiora tn̄ sunt exēpla q̄ vba: ⁊ pl⁹ est ope docere q̄ voce. In q̄ excellentissimo gn̄e doctrine beatus martyr Laurētius: cui⁹ passiōe dies hodiernus illustris est: ⁊ q̄ gl'iosa polleat dignitate etiā psecutores ipsi⁹ sentire potuerūt: cū illa mirabilis animi fortitudo/de christi pūcipalr amore cōcepta: nō solū ipsa nō cederet: sz etiaz alios exēplo sue tolerātie roboraret. Cū em̄ furor gētiliū potestatū in electissima queq̄ christi mēbra seuiret: ac pci pue eos q̄ ordinis erāt sacerdotalis impeteret: in leuitā Laurētiū: q̄ nō solū in ministerio sacramētorū/sz etiā dispēsatione ecclīastice substātie p̄eminabat: impi⁹ psecutor efferbuit: duplicē sibi pdā de vni⁹ viri cōprehēsione pmittens. Quē si fecisset sacre pecunie traditorē/faceret etiā vere religionis exortē. Armat itaq̄ gemina face hō pecunie cupidus/⁊ vitatis inimic⁹: auaritia vt rapiat aurum impietate vt auferat christū. Postulat sibi ab imaculato sacrarij psule opes ecclīasticas: qb⁹ auidissim⁹ inhiabat. Cui leuita castissim⁹: vbi eas repositas haberet ostēdēs: innumerosissimos sctōrū pauperū obtulit greges: inquorū victu atq̄ vestitu manu missibiles cōdiderat facultates: q̄ tāto integritatis erāt salue/quāto sanctius pbant expēse. Fremit pdo frustrat⁹: ⁊ in odiū religionis q̄ talez diuitiarū vsum instituisset exardescēs/direptionē thesauri potioris aggredit: vt apud quē nullā denariorū substātiā reperisset: illud depositū qd sacrati⁹ erat diues auferret. Renūtiare christo Laurētiū iubet: ⁊ solidissimā illaz leuitici animi fortitudinem diris parat vrgere supplicijs. Quorū vbi prima nihil obtinēt: vehemētiora succedunt. Laceros art⁹/⁊ multa verberū sectiōe cōscisos: subiecto pcepit igni torreri: vt p cratē ferreā q̄ iā de feruore ptinuo vim in se haberet vrēdi cōuersorū alterna mutatione mēbrorū fieret cruciat⁹ vehemētior: ⁊ pena pductior. Nihil obtines/nihil pficis/seua crudelitas. Subtrahit tormētis materia mortalis: ⁊ Laurētio in celos abeūte/tu deficis flāmis tuis. Supare charitatē christi flāma nō potuit et segnior fuit ignis q̄ foris vssit q̄ q̄ intus accēdit. Seuisti psecutor in martyrē: seuisti ⁊ auxisti palmā dū exaggeras penā. Nā qd nō ad victorias gl'iam ingeniū tuū reperit: qn̄ cōmēta tyrānidis tue/in honorē trāsierūt triūphi etiā inter tormēta supplicij. Gaudeam⁹ ergo dilectissimi gaudio spūali: ⁊ de felicissimo inclyti viri fine gl'iemur in dño q̄ est mirabilis in sctis suis: in qb⁹ nobis ⁊ psidiū constituit ⁊ exēplū: atq̄ ita p vniuersum mūdum clarificauit gl'iam suā: vt a solis ortu vsq̄ ad occasum/leuitico numerorū lumine coruscāte fulgoris q̄ clarificata est Hierosolyma Stephano: tā illustris fieret Roma Laurētio. Cui⁹ oratu ⁊ patrocinio adiuuari nos sine cessatiōe cōfidim⁹: vt q: oēs sicut apl's ait. Quicūq̄ in christo pie volūt viuere/psecutionē patiunt: corroboremur spū charitatis: ⁊ ad superādas oēs tētatiōes cōstātia fidei ⁊ pseuerantia muniamur p dñm nostrū Jesum christū viuētē ⁊ regnātē cū patre et spūsancto in secula seculorū. Amen. Tu autem.

Bonus est sui diffusiuus.

Charitas christi superat penas.

ij. thi. iij.

¶ Sermo beati Maximi episcopi de eodem festo.

Sanctuz est fratres ac deo placitū: vt natalē bti Laurētij pcipua deuotiōe veneremur: cū radiātib⁹ flāmis victrix in hūc q̄ diē toto orbe christi coruscat ecclīa. Qui cum in sede gl'iosissimi pīarche/diaconat⁹ fungeret officio: puritate innocētis vite/fortissimeq̄ mortis triūpho/aplico se cōsortio copulauit. Nec immerito eū aplorū suppare pdicam⁹: cui ⁊ castitas animi leuiticū ministeriū dedit: ⁊ plenitudo fidei martyrij cōtulit dignitatē. Quē venerabilis Xyst⁹ romane vrbis antistes: cū ipietatē seuiētis mūdi p tormēta suparet: ⁊ regni celestis esset iā vicin⁹: videretq̄ eū paterna de morte tristissimū: ita illū spū pscietie cōpellasse narrat. Noli fili mest⁹ esse: post triduū me seqrs. Ūn apparet charissimi beatū Laurētiū: nō de sacerdotis sui victoria habuisse tristitiā sz doluisse: q: nō etiā ipse mūdū cū suo pariter sacerdote vicebat. Noli inq̄t fili mest⁹ esse: post triduū me seqris: hoc est/noli tristis esse velut apud seculū derelict⁹: nā nec te fides vitaq̄ tua tali morte puabit. Nulla te de meo trāsitu q̄ ego gaudeo pturbet anxietas: q: mox ⁊ tu habiturus es de tua passiōe letitiā. Uere bti Laurētij gl'ia singularis q̄ tātū de deo suo cōsecut⁹ est gr̄e: vt ei martyr de martyrio pphetaret: quē p suorū prorogatiua meritorū/an̄ victoria letificauit q̄ pugna terreret. Ergo vt cōperit ore sacerdotis ⁊ martyris se q̄ oīmodis assumēdū: cōgregatis inopū turbis/ecclīasticū cēsum/religiosa liberalitate diuisit. O q̄ pfundū spūalis viri/et q̄ celeste cōsiliū: vt egenis cōsuleret/⁊ multitudine psumete q̄ dederat inuenire nō posset/qd raperet psecutor: illaz nimirū secut⁹ sniaz. Dispsit dedit paupib⁹: iustitia ei⁹ manet in eternū. Hic fuit q̄ alimoniā paupib⁹ dedit. Iustitie aūt qd vt vir prudētissim⁹ pcurauit: ne sctōrū substantiā/auaris manib⁹ sacrileg⁹ occuparet. Iustitia inq̄t ei⁹ manet in eternū. Quō nō hec ei⁹ iustitia manebit in eternū: quā ⁊ sctō ipleuit ope/⁊ gl'iosissimo martyrio cōsecrauit. Hoc itaq̄ dolore furor gētilis accēsus/craticulā continuo parat ignitā: sup quā cremādū Laurētiū p mēbra distēderet: vt indignatiōis sue flāmas/impijs ignib⁹ vindicaret. Ardet pfecto totis viscerib⁹ fortissim⁹ martyr: ⁊ vrit: sed regnū celi pmissaq̄ dei fideli mēte ptractās/refrigerio cōsciētie victricis exultat: nec penali flex⁹ incendio est: cui⁹ in pectore insupabili scīspūs flāma feruebat. Aut nunq̄d cedere poterat momētanee corpis vstiōe: cuius fides eternū gehēne extinguebat ardorē. Superatis itaq̄ flāmarū ministris omne mundane insanie refriguit incēdiū. Et hucusq̄ diabolica pfecit intētio: vt ⁊ vir fidelis ad dñm suū gloriosus ascēderet: ⁊ crudelitas psequentium/cum suis ignibus confusa torpesceret. Tu autem.

Laurētij gl'ia singularis.

Ps. cxj.

¶ Lectio sancti euāgelij sm Joannē. XII. de eodē festo.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis Amen amen dico vobis: nisi granum frumēti cadens in terram mortuum fuerit: ipsum solum manet. Et reliqua. Homilia bti Augustini episcopi.

Humilitatis magister est christ⁹/q̄ humiliauit semetipm factus obediēs vsq̄ ad morē: mortē autem crucis. Non itaq̄ amisit diuinitatem qn̄ nos docet humilitatez. In illa patri est equalis: in hac nobis similis. Per quod pr̄i est equalis/nos vt essemus creauit: per quod nobis est similis ne perirem⁹ redemit. Ecce sicut in pcedētib⁹ loq̄t euāgeliū: iudei volūt eū occidere/gētiles videre. Ex occasiōe igit gētiliū illorū q̄ eū videre cupiebāt: annūtiat futuram plenitudinē gētiū: ⁊ pmittit iamiāq̄ adesse horā gl'ificationis sue: quā factā in celis gētes fuerāt credituræ. Un pdictū est. Exaltare sup celos de⁹: ⁊ sup oēm terrā gloria tua. Hec est gentiū plenitudo: de q̄ dicit apl's. Cecitas ex parte in Israel fctā est/donec plenitudo gētiū itraret. Sz altitudinē gl'ificationis/oportuit vt pcederet humilitas passiōis. Jō secut⁹ adiūxit h̄ qd mō cū recitaret audistis. ¶ Amē amē dico vobis: nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit/ipm solū manet. Si aūt mortuū fuerit: multū fructū affert. Se aūt ipm Jesus dicebat. Ipse erat granū mortificādū ⁊ multiplicādū. Mortificādū in infidelitate iudeorū: multiplicādū in fide pplorū. Jā vo exhortās ad passiōis sue sectāda vestigia. ¶ Qui amat inquit aiam suā pder eā. Qd duobus modis intelligi pōt. Qui amat pder. i. si amas pdes. Si cupis vitā tenere in christo noli mortē timere in christo. Itē alio mō. Qui amat aiaz suā pder eā. Noli amare ne pdas. Noli amare in hac vita ne pdas in eterna vita. Hoc aūt qd posterius dixi: magis hr̄e videt in euāgelic⁹ sensus. Seq̄t em̄. ¶ Et q̄ odit aiā suā in hoc mūdo/in vitā eternā custodit eā. Ergo qd supra dictū est: q̄ amat: subintelligit in h̄ mūdo: ipe vtiq̄ pdet. Qui aūt odit vtiq̄ in hoc mūdo/in vitā eternā ipse custodit eā. Magna ⁊ mira snia: quēadmodū sit hoīs in aiam suā amor vt pereat/odiū ne pereat. Si male amaueris/tūc odisti: si bn̄ oderis/tunc amasti. Felices q̄ oderūt custodiēdo/ne pdāt amādo. Sz vide ne subrepat tibi vt teipm velis interimere: sic intelligēdo q̄ debes odisse in hoc mūdo aiam tuā. Hinc em̄ q̄dē maligni atq̄ puersi et in seipsis crudeliores ⁊ sceleratiores homicide/flāmis se donāt/aqs se pfocāt/pcipitio collidūt ⁊ pereunt. Hoc christ⁹ nō docuit: imo etiā diabolo pcipitiū suggerēti respōdit. Redi retro sathanas: scriptuz est: nō tētabis dñm deū tuū. Petro aūt dixit: significās q̄ morte clarificatur⁹ esset deū. Cū esses iunior cingebas te: ⁊ ibas vbi volebas cū aūt senueris extēdes man⁹ tuas/⁊ alter te cinget ⁊ feret q̄ tu nō vis. Ubi satis expssit nō a seipo: sz ab alio debere occidi: q̄ vestigia seq̄tur christi. Cū ergo cause articul⁹ euenerit: vt hec pditio pponat: aut faciēdū esse p̄ pceptū dei/aut ex hac vita emigrādū. quorū duorū hō si cogat alterū eligere/cōmināte mortē psecutore: ibi eligat deo dilecto mori q̄ offenso viuere: ibi oderit in hoc mūdo aiam suā: vt in vitā eternā custodiat eam. ¶ Si q̄s mihi ministrat/mē sequat. Quid est me seq̄tur nisi me imitet. Christus em̄ p nobis passus est: ait apl's Petr⁹: relinquēs nobis exēplū vt seq̄mur vestigia ei⁹. Ecce qd dictū est: si q̄s mihi ministrat/me sequat. Quo fructu: q̄ mercede: q̄ premio? ¶ Et vbi sum inq̄t ego: illic et minister meus erit. Gratis amet/vt opis q̄ ministrat illi pciū sit esse cū illo. Ubi em̄ bn̄ erit sine illo: aut qn̄ esse male poterit cū illo? Audi euidēti⁹. ¶ Si q̄s mihi ministrauerit: honorificabit cū pr̄ me⁹. Quo honore/nisi vt sit cū filio ei⁹. Qd em̄ superi⁹ ait: vbi ego sum/illic ⁊ minister me⁹ erit: h̄ intelligit exposuisse cū dicit: honorificabit eū pr̄ me⁹. Nā quem maiorē honorē accipe poterit adoptat⁹ q̄ vt sit vbi est vnicus: nō equalis fact⁹ diuinitatis/sz cōsociat⁹ eternitati. Quid est aūt ministrare christo/cui opi merces tāta ppōnit: hec poti⁹ debem⁹ inq̄rere. Si em̄ hoc putauerimus esse christo ministrare: ea q̄ sunt corpi necessaria pparare: aut cenāti cibū coq̄re/vel mēsam apponere: vel poculuz dare: potiq̄ miscere: fecerūt h̄ illi q̄ potuerūt cū in corpe psentē hr̄e: sicut Martha ⁊ Maria qn̄ ⁊ Lazar⁹ vn⁹ erat ex discūbētib⁹. Sz eo mō christo etiā Judas pditus ministrauit: nā ⁊ loculos ipe hēbat: ⁊ q̄uis ex eis q̄ mittebant scelestissime furaret/p illū tn̄ etiā necessaria parabant. Hic illō qd cū ei diceret dñs. Qd facis/fac celeri⁹ arbitrati sunt q̄dā/q̄ eū iusserit ppter diē festū necessaria pparare: vel idigētib⁹ aliq̄d dare. Nullo mō igit de huiuscemodi ministris diceret dñs: vbi sum ego/ibi erit ⁊ minister me⁹/⁊ si q̄s mihi ministrauerit/honorificabit illū pr̄ me⁹ qm̄ Judā talia ministrātē/reprobatū poti⁹ q̄ honoratū videm⁹. Ut q̄d ḡ alibi q̄rim⁹/qd sit ministrare christo: et nō pōti⁹ in istis ipis vbis agnoscim⁹. Cū em̄ dixit. ¶ Si q̄s mihi ministrat/me sequat: h̄ itelligi voluit/ac si diceret. Si q̄s me nō sequit/nō mihi ministrat. Ministrāt ergo Jesu christo: q̄ nō sua q̄rūt sz q̄ Jesu christi. Hoc est em̄ me sequat: vias ābulet meas/nō suas/sicut alibi scriptū est. Qui dicit se in christo manere: dz sicut ille ambulauit et ipe ambulare. Etiā si porrigit esurien̄ panē: de mia facere dz/nō de iactātia: nō aliud ibi q̄rere q̄ op⁹ bonū: nesciēte sinistra/q̄d faciat dextera. i. vt alienet intētio cupiditatis/ab ope charitatis. Qui sic ministrat/christo ministrat: recteq̄ illi dr̄. Cū vni ex minimis meis fecistis/mihi fecistis. Nec ea tātū q̄ ad miam ptinēt tpalē/sz oīa bona opa ppter christū faciens: tūc em̄ bona erūt: qm̄ finis legis christ⁹ ad iustitiā oī credēti: minister est christi vsq̄ ad illud op⁹ magnū charitatis: qd est aiam suā p fratrib⁹ ponere. Hoc est em̄ ⁊ p christo ponere: q: ⁊ hoc ppter sua mēbra dictur⁹ est. Cū p istis fecisti/p me fecisti: de tali q̄ppe ope etiā se ministrū facere et appellare dignatus est/vbi ait. Sicut fili⁹ hoīs nō venit ministrari/sz ministrare: et aiam suā ponere p mult. Hinc est ḡ vnusq̄sq̄ minister christi: vñ est ⁊ minister christ⁹. Sic ministrātē christo honorificabit pr̄ ei⁹ honore illo magno: vt sit cū filio eius ⁊ nūq̄ deficiat felicitas ei⁹. Cū ḡ auditis fr̄es dñm dicētē. Ubi ego sū illic ⁊ minister me⁹ erit: nolite tātūmō bonos epōs ⁊ clericos cogitare: etiā vos p modulo vestro ministrate christo bn̄ viuēdo/elemosynas faciēdo: nomē doctrināq̄ ei⁹ qb⁹ potueritis pdicādo: ⁊ vnusq̄sq̄ etiā pr̄familias hoc noīe agnoscat paternū affectu: sue familie se debere p christo ⁊ p vita eterna: suos oēs moneat/doceat/hortet/corripiat/impēdat beneuolētiā: exerceat disciplinā. Ita in domo sua ecclīasticū ⁊ q̄dāmō ep̄ale iplebit officiū: ministrādo christo/vt ineternū sit cū ipo. Nā ⁊ illā maximā passionis ministrationē multi ex vro numero ministrarūt. Multi nō epi/neq̄ clerici/iuuenes et virgines/senes cū iunioribus/multi coniugati ⁊ cōiugate: multi patres matresq̄ familias ministrātes christo/etiā animas suas in eius martyrio posuerūt: ⁊ honorificante patre coronas gloriosissimas receperunt. Tu autem.

Ro. xi.

Tex.

Tex.

Tex.

Cautela moralis.

Matt. iiij.

Joā. xxi.

Tex.

j. Pe. ij.

Tex.

Tex.

Jo. xiij.

Tex.

j. Joā. ij.

Matt. xxv.

Rom. x.

Mat. xx

Quis christi minister

¶ In vigilia Assumptionis: Lectio sancti euāgelij. Luc. I.

¶ Exurgēs Maria in dieb⁹ illis: abijt in montana cū festinatione in ciuitatem Jude: et intrauit in domum zacharie et salutauit Elizabeth. Et reliqua. Homilia beati Ambrosij episcopi.

Omnibus est omnibus vt qui fidē exigūt fidē astruāt. Et iō angel⁹ cū abscondita annūtiaret: vt fidem astrueret/exēplo senioris femine sterilisq̄ cōceptū vgini Marie nūtiauit vt possibile deo oē qd ei placuerit assereret. Ubi audiuit hoc Maria: nō q̄si incredula de oraculo: nec q̄si incerta de nūtio: nec q̄si dubitās de exēplo: sz q̄si leta p voto/religiosa p officio/festina p gaudio/in mōtana prexit. Quo em̄ iā deo plena: nisi ad supiora cū festinatiōe cōscēderet? Nescit tarda molimina scīspūs grā. Discite ⁊ vos sancte mulieres sedulitatē: quā pgnātib⁹ debeatis exhibere cognatis. Mariā q̄ ante sola in intimis penetralib⁹ versabat: nō a publico vginitatis pudore: nō a studio asperitas mōtiū: nō ab officio plixitas itineris retardauit. In mōtana vgo cū festiatiōe: vgo officij memor: iniurie immemor/affectu vrgente nō sexu/relicta prexit domo. Discite vgies nō circūcursare p alienas edes/nō demorari pla Maria teis/nō aliq̄s in publico miscere sermones. Maria in deo exēplo sera/festina in publico/māsit apd cognatā suā trib⁹ vgmib⁹

mēsib⁹. Etēñ q̄ ꝓpter officiū venerat/inherebat officio.
Māsit mēsib⁹ trib⁹: nō qđ dom⁹ eā delectaret aliena: sed
q: frequētius videri in publico displicebat. Didicistis vir
gines pudorē Marie/discite hūilitatē. Venit ꝓpinq̄ ad
ꝓximā/iunior ad seniorē: nec solū venit/sed etiā prior salu
tauit. Decet eñ vt quāto castior ꝟgo tāto hūilior sit. No
uerit deferre seniorib⁹ honorē: sit magrā hūilitatis: in q̄
Exēpla sedulitatis Marie. ꝓfessio est castitatis. Est causa pietatis: est etiam norma
doctrine. Cōuenīdū est eñ: q: superior venit ad inferiorē/
vt inferior adiuuet: Maria ad Elizabeth/christ⁹ ad Ioā
nē. Deniq̄ etiā post vt sanctificaret baptismū Ioānis do
minus venit ad baptismū. Cito quoq̄ aduētus Marie:
Tex. et p̄sentie dñice beneficia declarant. ¶ Simul eñ vt au
diuit salutationē Marie Elizabeth/exultauit infans in
vtero eius: ⁊ repleta est spūsancto. Vide distinctionē: sin
gulorūq̄ verborū ꝓprietates. Vocē prior Elizabeth audi
uit sed Ioānes prior gratiā sensit: Illa nature ordine au
diuit: iste exultauit ratione mysterij. Illa Marie/iste dñi
sensit aduētū. Femina mulieris/et pign⁹ pignoris. Iste
gratiā loquūtur: illi int⁹ operant: pietatis mysteriū ma
ternis adoriunt ꝓfectib⁹: duplicīq̄ miraculo ꝓphetant
matres/spū paruulorū. Exultauit infans: repleta est mr̄.
Nō prius mater repleta q̄ filius: sed cū fili⁹ esset replet⁹
spūsancto repleuit ⁊ matrem. Exultauit Ioānes: exulta
uit ⁊ Marie spūs: ⁊ exultante Ioāne/replet Elizabeth.
Mariā tamē nō repleri spiritu: sed spiritū eius exultasse
cognoscimus. Incōprehēsibilis enim incōprehēsibiliter
operabatur in matre: ⁊ illa post cōceptū replet/ista ante
Tex. conceptū. ¶ Benedicta tu inter mulieres: ⁊ benedictus
fruct⁹ ventris tui. Et vnde hoc mihi: vt veniat mater dñi
mei ad me? Nouit sermonē suū spūssanctus necvnq̄ obli
uiscitur: ⁊ ꝓphetia nō solū rerū cōplet miraculis/sed etiā
proprietate verborū. Quis est vētris iste fruct⁹/nisi ille de
quo dictū est. Ecce hereditas dñi filij merces fruct⁹ ven
tris. Hoc est hereditas dñi filij sunt: q̄ merces sunt: fruct⁹
illius qui de ventre Marie ꝓcessit. Ipse fructus ventris
Esa.xi. est/flos radicis: de quo bene prophetauit Esaias dicens.
Exiet virga de radice Iesse: ⁊ flos de radice eius ascēdet
Radix eñ est familia iudeorū: virga Maria: flos Marie
christus: qui veluti bone arboris fructus/p nostre virtu
tis processu nunc floret: nunc fructificat in nobis: nūc re
Tex. diuiua corporis resurrectione reparat. ¶ Et vnde hoc
mihi/vt veniat mater dñi mei ad me? Nō quasi ignorās
dicit. Scit eñ esse sancti spiritus gratiam et operationē:
vt mater prophete: a matre dñi/ad profectum sui pigno
ris salutetur. Sed quasi non humani hoc meriti/sed di
uine gratie mun⁹ esse cognoscat: ita dicit. Vnde hoc mi
hi: hoc est quātū bonū mihi accidit/vt mr̄ dñi mei veniat
ad me: non cognosco meum. Vnde hoc mihi? Qua iusti
tia/quibus factis/pro quib⁹ meritis? Nō vsitata hec offi
Tex. cia feminarum sunt/vt veniat mater dñi mei ad me. Mi
raculū sentio: cognosco mysteriū mr̄ dñi verbo feta deo
plena est. ¶ Ecce enim vt facta est vox salutationis tue
in aurib⁹ meis: exultauit in gaudio infans in vtero meo
et benedicta que credidisti. Vides nō dubitasse Mariā
sed credidisse: et ideo fructū fidei consecutā. Beata (in
Scīē fidei meritum. quit) que credidisti. Sed ⁊ vos beati/qui auditis et cre
ditis. Quecūq̄ enim crediderit anima: ⁊ concipit et ge
nerat dei verbū/⁊ opera eius agnoscit. Sit in singulis
Marie anima/vt magnificet dñm: sit in singulis spirit⁹
Marie vt exultet in deo. Si fm carnē vna mater est chri
sti: fm fidem tamen omniū fructus est christus. Omnis
enim anima accipit dei verbum: si tamen immaculata ⁊
immunis a vitijs sit: ⁊ intemerato castimoniam pudore
custodiat. Quecūq̄ igitur talis esse potuerit anima: ma
gnificat dominū: sicut anima Marie magnificat domi
num: et exultauit spiritus eius in deo salutari suo. Ma
gnificatur enim dominus/sicut ⁊ alibi legimus. Magni
Psal. xxxiij. ficate dominum mecum: non quod domino aliquid hu
mana voce possit adiungi: sed q: magnificatur in nobis.
Imago eñ dei christus est: ⁊ ideo si q̄d iustū religiosūq̄
fecerit anima illa/imaginē dei ad cuius est similitudinē
creata magnificat. Et ideo dū magnificat eā/magnitu
dinis eius quasi quadā participatione sublimior fit vt il
lā imaginē splēdido bonorū colore factorū: ⁊ quadā emu
latione virtutis in se videat exprimere. Magnificat aūt
anima Marie dñm: ⁊ exultauit spūs ei⁹ in deo: eo q̄ ani
ma ⁊ spū patri filioq̄ deuota: vnū deū ex quo oia: et vnū
dñm per quē omnia/pio veneretur affectu. Sed Marie
quo persona melior: eo ꝓphetia plenior. Nec otiosum vi
detur q̄ ⁊ ante Ioānē Elizabeth ꝓphetat: ⁊ Maria an
te dñi generationē. Serpūt eñ iā teramenta salutis hu
mane. Nā sicut malū a mulierib⁹ cepit: ita etiam bona a Exordia snie salutis.
mulieribus inchoant: vt femine quoq̄ muliebria opera
deponētes/infirmitati renūtiēt: ⁊ aīa que nō habet sexū:
vt Maria que nescit errorē: religioso imitetur studio ca
stitatē. Mansit aūt Maria cū illa mensib⁹ trib⁹ et reuer
sa est in domū suā. Bene inducit sancta Maria ⁊ exhi
buisse officiū ⁊ mysticū numerū custodisse. Non eñ sola
familiaritatis est causa qđ diu māsit sed etiā tanti vatis
profectus. Nā si primo ingressu tātus ꝓfectus extitit/vt
ad salutationē Marie exultaret infans in vtero: replet
spiritusancto mater infantis: quātū putamus vsu tanti
tp̄is scē Marie addidisse p̄sentiā. Mansit aūt Maria
cū illa mēsibus trib⁹. Augebat itaq̄ ⁊ quasi bon⁹ athle
ta exercebat in vtero matris ꝓpheta: amplissimo eñ vir
tus eius certamini parabat. Deniq̄ tādiu māsit Maria
q̄diu Elizabeth pariēdi tp̄s impleret. Qđ si diligēter ad
uertas: inuenies hoc nusq̄ positū/nisi in gñatione iusto
rū. Deniq̄ impleti sunt dies vt pareret Maria: impletū
est tp̄s vt pareret Elizabeth. Impletū est vite tp̄s: cū san
cti viri ex hoc vite curriculo demigrarēt. Plenitudinē iu
sti vita habet inanes aūt sunt dies impiorū. Tu aūt.

¶ Sermo beati Hieronymi de assumptione virginis gloriose.

Cogitis me o Paula ⁊
Eustochiū/immo charitas christi me cōpellit:
q̄ vobis dudū tractatib⁹ loq̄ cōsueuerā/vt no
uo loquēdi genere sctis q̄ vobiscū degūt virginib⁹ latino
vtens eloq̄o/exhortatiōis grā/sermonē faciā de assūptio
ne btē ⁊ gloriose semp virginis Marie/more eorū q̄ de
clamatorie in ecclesijs solent loqui ad pplm: qđ vtriq̄ ge
nus docendi necdū attigerā. Sed q: negare nequeo: q̄c
quid iniūgitis/nimia vestra deuict⁹ dilectione experiar
que hortamini/affectu infantiū more balbutientiū: q̄ q̄
cūq̄ audierint fari gestiūt/cū necdū possint ad plenum
verba formare: maxime q: ꝓpter simpliciores quasq̄ id
me deponere cōpellitis: vt habeāt sermone latino/q̄b⁹
se occupēt laudib⁹ eadē die: q̄busue diuinis vacēt lectiōi
bus/p̄sertim et eadē in multis festiuitatib⁹ multorū san
ctorū patrū studia/miro cuderint eloq̄o: que de hac q̄de
vberius vbiq̄ in scripturis diuinis p̄dicata legūt. Quid
enim aliud sonant euangelia/nisi nascentē dñm ex Ma Christo plenum euangelium.
ria virgine: et oia incremēta eius quousq̄ fuit in mundo
dūtaxat/diuinis efferūt preconijs? Porro ab exordio san
cti euāgelij Gabrielē archāgelū colloquētē Marie audi
stis: ⁊ deinceps reliqua oia pleni⁹ legistis. Ad p̄sepe q̄ te
o Paula teste/nato puero/multitudinem angelorū inter
crepūdia noui part⁹: ⁊ q̄relas nescij plorat⁹/p fescēninis
glia in excelsis deo: ⁊ in terra pax hoib⁹ bone volūtatis
cātātē audisti: ⁊ radiātē stellā vidisti: pastorib⁹ insup euā
gelizantib⁹ credidisti. Magos p̄terea tria deferētes mu
nera in visione btis oculis cōspexisti: ipsa eadē munera
bene intelligēdo/votis oibus fide deo placita obtulisti.
Nā et cū eisdē magis deū puerū in p̄sepe adorasti. Sz for
te conquesta me delatorē qđ te ꝓdiderim clamabis. Ad
qđ ego. Si celatū esse volebas teste cōsciētia: mihi narra
re ante presepium/vbi plurimum lachrymata es non de

beres: quoniā vt verū fatear christi p̄conia: etiā si volue
ro adiurat⁹/neq̄ tuas laudes tacere oino queo. Idcirco
tue te interrogent filie quas lacte nutris: tu ea meli⁹ refe
rabis: que nescio si per speciē aliquā aut certe in spū vidi
sti. Vñ vos o filie pulsate matrē precib⁹/pulsate ad ostiū
inuitantis amici si quomodo vobis tandē aperiant q̄ re
serata sunt matri. Verūtamen de his q̄d plura dicā? Dia
saluatoris gesta ⁊ beate Marie obsequia/necnō ⁊ actus
vite ex euangelio didicistis. Et nūc q̄d superest: vt ab ali
quo doctorū requiratis? De assumptione tñ eius qualiter
assumpta est (q: vestra id deposcit intentio) presentia ab
sens scribere vobis curaui: q̄ absentia p̄sens deuotus ob
tuli: vt habeat sanctū collegiū vestrū in die tante solēni
tatis mun⁹ latini sermonis/in q̄ discat tenera infantia la
ctis experiri dulcedinē: ⁊ de exiguis eximia cogitare qua
liter fauente deo p singulos annos tota hec dies expēda
tur in laudē/⁊ cū gaudio celebret: ne forte si venerit vris
in manibus illud apocryphū de trāsitu eiusdem virginis
dubia pro certis recipiatis: quod multi latinorū pietatis
amore studio legendi cari⁹ amplectunt: presertim cum ex
Marie sepulcrū his nihil aliud experiri pōt pro certo/nisi q̄ hodierna die
gloriosa migrauit a corpore. Monstrat autē sepulcrū ei⁹
cernentib⁹ nobis vsq̄ ad presens in vallis Iosaphat me
dio: que vallis est inter montē Sion ⁊ montem Oliueti
posita: quā ⁊ tu Paula oculis cōspexisti vbi in ei⁹ honore
fabricata est ecclesia miro lapideo tabulatu: in qua sepul
ta fuisse vt scire potestis ab oibus ibidē p̄dicat: sed nūc va
cuum esse cernētib⁹ ostēdit. Hec idcirco dixerim: q: multi
nostrorū dubitant vtrū assumpta fuerit simul cū corpore/
an obierit relicto corpe. Quō aūt ⁊ q̄ tpe: aut a q̄bus psō
nis sanctissimū corpus inde ablatū fuerit vel vbi transpo
situ/vtrū ve resurrexerit nescit: q̄uis nōnulli astruere ve
lint eā iā resuscitatā: ⁊ btā cū christo immortalitate in celesti
bus vestiri. Qđ ⁊ de btō Ioanne euāgelista ei⁹ ministro
cui ꝟgini a christo ꝟgo cōmissa est plurimi asseuerāt: q: in
sepulcro ei⁹ vt fert nō nisi māna inuenit/quod ⁊ scaturire
cernit. Verūtñ q̄d horū verius cēseat ambigim⁹: meli⁹ tñ
deo totū cui nihil impossibile est cōmittim⁹ q̄ aliq̄d teme
re definire velim⁹ auctoritate nr̄a qđ nō ꝓbam⁹: sicuti et
de his q̄z cū dño teste euangelio resurrexisse credim⁹/sed
vtrū redierint in terre puluerē/certe nō habem⁹: nisi q̄ le
Mat. xxvij. gim⁹ q: multa corpa sctorū q̄ dormierāt surrexerūt/⁊ vene
runt in sanctā ciuitatē scz Hierusalem: ⁊ apparuerūt mul
tis. De quib⁹ profecto sanctis nonnulli doctorū senserunt
etiā et in suis reliq̄runt scriptis q̄ iā in illis ꝑpetua sit cō
pleta resurrectio. Fatent eñ q̄ veri testes nō essent/nisi ⁊
vera esset eorū resurrectio. Vñ ⁊ beat⁹ Petr⁹ dixisse legit
Actu.ij. cū de Dauid loq̄ret in testimoniū. Et sepulcrū inq̄t eius
apud nos est: q̄si nō sit ausus dicere q̄ ipse aut corp⁹ eius
apud nos est/sz tātū sepulcrū q̄ condit⁹ fuerat. Hinc aiūt
resurrexisse ⁊ ipm cū ceteris sctis: ⁊ ideo vacuū remāsisse
mausoleū/vti nūc beate Marie cernit. Qđ sane factū: et
de alijs q̄buslibet locis scripturarū affirmare conant q̄ hi
iā cū christo regnent resuscitati in eterna societate. Qđ q:
deo nihil est impossibile: nec nos de btā Maria factum ab
nuim⁹: q̄q̄ ꝓpter cautelā salua fide pio magis desiderio
opinari oporteat q̄ inconsulte definire qđ sine piculo ne
scitur. Vñ de his ex q̄bus certi sum⁹ tantisper loq̄mur/ad
exhortationē vestrā q̄lecūq̄ sermone/ad edificationē et
laudē nois dei: vt ⁊ religio cōseruet ꝓ famulatu/⁊ deuo
tio augeat pro affectu: q̄m hec est virgo sola q̄ interemit
vniuersam hereticā prauitatē: sola post deū q̄ nos confir
Actio virginis post ascēsionem. met in oi veritate/suisq̄ cōmendet meritis ⁊ precib⁹ auxi
liet: vt ipsi digni ineniamur in ei⁹ laudibus. Qđ si querit
post ascēsionē dñi q̄d egerit: vnum pro certo est: q: virgo
sancta corpe ac mēte ꝑmansit. Quā sane angel⁹ Gabriel
ac si celestis paranymphus intactam custodiuit: ⁊ Ioan
nes apl's atq̄ euāgelista cui christ⁹ eā de cruce cōmisit: vir
go virginē seruauit: suisq̄ ei deseruiuit obsequijs: non q̄
eā eximius ille sanctorū chor⁹ apostolorū deseruerit: inter
quos post resurrectionē domini intrans ⁊ exiens familia
rius contulit de christi incarnatione: tanto siquidem ve
rius quanto ab initio plen⁹ per spiritūsanctū cūcta didi
cerat: ⁊ perspexerat oculis vniuersa: licet ⁊ apostoli oia p
eundē spiritūsanctū cognouerint: ⁊ in omnē edocti fue
rint veritatē. Quā sane beatā virginē: ⁊ si oēs venera
ti sunt discipuli/eiq̄ famulabant officio dilectionis: Ioā
nes tñ ampli⁹ ac speciali⁹ vsq̄ ad finem vite q̄ sibi cōmissā
accepit in suā quasi matrē filius: cui benign⁹ magister de
cruce. Mulier inq̄t fili⁹ tuus: ad discipulū autē: ecce ma Ioā.xix.
ter tua: vt ꝟgo ꝟgini cohereret: ⁊ deseruiret officiosissime
cura adoptionis. Nō enim pudicissima virginitas alicui
discipulorū rectius q̄ virgini cōmendat: vt esset adinuicē
grata societas ⁊ floridus aspect⁹: necnon ⁊ venustus con
uersandi vultus/vernāsq̄ alternatim pudicitiarū splen Virtus virginitatis ⁊ fecūditatis.
dor decoratus. Vna siquidē virt⁹ virginitatis in ābobus
Sed altera ꝓportio in Maria: altera quidē/q: fecūdior:
sed ipsa: ipsa vero/sed altera: q: ⁊ ipsa eadēq̄ incorruptio:
tamen fecunditas integritatis lōge gloriosior q̄ virgini
tas. Idcirco ⁊ fecūditas in illa tota deifica est et virgini
tas alioq̄n nusq̄ fm naturā nascēdi virginitas vbi fecūdi
tas p̄dicat: neq̄ fecūditas vbi virginitas integra conser
uatur: ideoq̄ totum superexcellit de illa q̄ dicitur: q: sunt
diuina atq̄ ieffabilia. Vñ virginitas ⁊ fecūditas ꝓlis su
peminēs nouitas est: q̄q̄ humanū cernat ex carne qđ na
scitur. Verūtñ ⁊ si magnificētior: multū ꝟginitas in Ma
ria ꝓpter grē excellētiā vna tñ integritas carnis ⁊ vna ꝟt⁹
que adinuicē quasi cognata sociat. Hinc q̄ Ioannes q̄c
quid est qđ Maria genuit euāgelizando suo commēdat
eloq̄o dicēs. In principio erat verbū: et verbū erat apud
deū/⁊ de⁹ erat verbū. Hoc q̄ppe verbū qđ erat in p̄ncipio Ioan.i.
⁊ apud deū erat/⁊ deus erat: ipsum genuit btā ⁊ gloriosa
virgo Maria ex se carnē factū. Idcirco ⁊ virginitas lōge
sacratior: ⁊ fecūditas (vt ita dicā) multo ieffabilior q̄ suo
potuerit ille explicare eloq̄o. Verūtñ quāto ꝟginitas co
gnatior virginitati: tāto beat⁹ euāgelista ceteris excellen
tior: et vicinior verbo. Ideo q̄cq̄d est quod virgo genuit:
totū prout potuit hō p spm̄sanctū nobis reserauit manife
stius ⁊ docuit. Ceterū ad exēplū humane vite cōuersatio
ei⁹ post ascēsionē christi gñaliter cum apl's fuit q̄usq̄ dis
gūt: sicut Lucas meminit/dicēs. Tūc regressi q̄dē a mōte Actu.i.
Oliueti/Hierosolymā venerūt ⁊ ascēderūt in cenaculū
vbi manebāt Petr⁹ ⁊ Ioānes/Iacob⁹ ⁊ Andreas/Phi
lipp⁹ ⁊ Thomas/Bartholome⁹ ⁊ Matthe⁹/Iacob⁹ al
phei ⁊ Simon zelotes/et Iudas Iacobi. Hi oēs (inquit)
erant perseuerantes vnanimiter in orone cū mulierib⁹ ⁊
Maria matre Iesu ⁊ fratrib⁹ ei⁹. Ecce Iesu ascēdēre cū
quib⁹ virgo vacat in schola virtutū: ⁊ meditat in lege mā
datorū dei: vt ⁊ ipa sit forma discipline christi/⁊ exēplū ꝑfe
ctiōis virginib⁹. Cōuersat autē cū testib⁹ scē resurrectio Maria vacat in schola virtutū.
nis ⁊ ipsa testis cōuersat cū senatorib⁹ celi infra curiā pa
radisi/sub scrispūs disciplina ⁊ magisterio diuine maiesta
tis. Inuenit prima inter p̄mos summi regis heroas ipsa
coheres q̄rū vita nō erat iā de terris in q̄b⁹ christ⁹ p̄liabat
sz de celis. Hic ascēdisse legūt i cenaculū q̄ pasca dignissi
me celebrat. Ibi q̄ppe manebāt cū p̄re ⁊ mr̄e Iesu vnani
miter aspirati i charitate: perseuerantes in orone/donec
īduerēt ꝟtute ex alto. Ceperāt eñ iā orare q̄ dudū cū dño
cōuersantes/ꝟtutib⁹ ⁊ miraculis pascebant. Et bñ perse
uerātes in orone/nihil hesitātes donec acciperent mune
ra spūssci q̄ poscebāt. Quos ⁊ vos o filie imitamini q̄ in
schola christi p̄manere vouistis: pseuerate i oronib⁹ vnani
miter viuētes: q̄usq̄ intrare possitis gaudia eterne vite/
quo beata virgo feliciter hodie introiuit: alternantibus
hymnidicis angelorū choris inter pascua eterne viridita
tis: vbi vna societas oim supernorū: vbi dulcis solēnitas
angelorum: vbi post labores ⁊ erumnas seculi huius/fe
lix ⁊ suauis refectio animarum. Tu autem domine.

¶ Sermo de eodem festo.

Hodie namq̄z gloriosa semp virgo Maria celos ascēdit. Rogo gaudete: q: vt ita fateor ineffabiliter sublimata/cum christo regnat in eternū. Regina mūdi hodie de terris et de p̄senti seculo nequā eripit̄. Iterū dico/gaudete: q: secura de sua immarcessibili gloria ad celi iā peruenit palatiū. Exultate (inquā) ac gaudete ⁊ letet̄ ois orbis: q: hodie nobis oib⁹ ei⁹ interuenientib⁹ meritis sal⁹ aucta est. Uobis q̄s diligentib⁹ eā honor et virt⁹/vna cū reliquis virginibus sacris amplior prestatur ⁊ grā. Idcirco dilectissimi letamini ⁊ laudate: q: si deū ore ꝓphetico in sanctis suis laudare iubemur: multomagis eū in hac celebritate beate virginis matris ei⁹ oportet cū hymnis ⁊ cāticis diligētius extollere ⁊ dignis deo iubere p̄conijs/⁊ mysticis honorare muneri⁹. Nulli dubiū quin totū ad gloriā laudis eius ꝑtincat: q̄cquid digne genitrici sue impensum fuerit ac solēniter attributū. Ex quo timeo satis: ⁊ valde primesco dū vestris cupio parere ꝓfectib⁹ ne forte sicut improb⁹ ita ⁊ indign⁹ laudator inueniar: ꝓfecto cū nec sanctitas vel facundia supperat/vt beatā ⁊ gloriosam virginem digne laudare queā: quoniā vt verū fatear q̄cq̄d humanis dici pōt verbis/min⁹ est a laude celi: q: diuinis est ⁊ angelicis excellētius p̄dicata et laudata preconijs. A ꝓphetis quidē prenūtiata: a patriarchis figuris ⁊ enigmatib⁹ presignata: ab euangelistis exhibita ⁊ monstrata: ab angelo venerabiliter ⁊ officiosissime salutata. Preterea qualis ⁊ quanta esset: ab eodē diuinitus declarat̄ cū ait. Aue gratia plena dn̄s tecū: bn̄dicta tu in mulierib⁹. Talib⁹ nāq̄ decebat v̄ginē oppignerari munerib⁹ vt esset gratia plena: que dedit celis gloriā/terris deū/pacēq̄ refudit: fidē gentib⁹/finē vitijs: vite ordinē/morib⁹ disciplinā. Et bene angelus ad virginē mittit̄: q: semper est angelis cognata virginitas. Profecto in carne preter carnē viuere: nō terrena vita est/sed celestis. Unū in carne angelicā gloriā acq̄rere maius est meritū q̄ habere. Esse eñ angelum felicitatis est: esse vero virginē virtutis: dū hoc obtinere virib⁹ virgo nitit̄ cū grā/quod habet angelus a natura: vtrūq̄ tñ ⁊ esse virginē vel angelū/diuini muneris est officiū nō humani. Aue inquit gratia plena. Et bene plena: q: ceteris per partes prestat̄. Marie vero simul se tota infudit plenitudo gratie. Hoc q̄ppe est qd̄ Dauid canit. Descēdit sicut pluuia in vellus. Uell⁹ itaq̄ cū sit de corpore/nescit corporis passionē. Sic ⁊ sctā virginitas cū sit in carne/vitia carnis nescit. Celestis plane imber in virgineū vellus placido se infudit elapsu: ⁊ tota diuinitatis vnda se cōtulit in carne: qñ verbū caro factū est: ac deinde ꝑ crucis patibulū expressum/terris oibus pluuiam salutis effudit: ⁊ stillicidia gratie hūanis prestitit mētibus. Dn̄s tecū inq̄t. Mira res. Etiā erat cū virgine q̄ ad virginē mittebat angelum: ⁊ p̄cessit nuntiū suū de⁹ sed a deo non recessit. Nec teneri potuit locis q̄ oibus habetur in locis: et tot⁹ vbiq̄ est/sine quo nihil totū. Ergo verbū patris nunq̄ a patre discedēs: hō pro nobis fieri dignat⁹ est/secreto suo mysterio q̄ ipse nouit. Qui qm̄ totū suscepit qd̄ est hois hō tot⁹ est: ⁊ totū retinēs qd̄ dei est: oino aliud q̄ de⁹ q̄ nat⁹ est ex Maria esse nō potuit. Scit eñ deus oia et pōt. Propterea q: ita est/sciuit se ac potuit in vtero v̄ginis sine sui corruptiōe misceri atq̄ vniri: vt vn⁹ esset christ⁹ de⁹ ⁊ hō/vna persona/vnaq̄ substātia. Ob qd̄ dei genitrix electa ⁊ preelecta iure ab angelo grā salutat̄ ⁊ predicat̄ plena. Uere plena per quā largo sanctispūs imbre supfusa est omnis creatura. Et ideo satis eā deuotissime primū angelus veneratur ⁊ salutat. Mirat̄ itaq̄ et ipse qualis aut quātus sit quā salutat. Nō eñ simplex fateor: vel cōsueta fuit illa salutatio sed oī admiratione digna. Siquidē venerationis fuit delatio/oblatio muneris/famulat⁹ obsequij: q: ⁊ si in sctis patribus et ꝓphetis grā fuisse creditur: non tñ caren⁹ plena. In Mariā vero toti⁹ gratie q̄ in christo est plenitudo venit: q̄ q̄ aliter. Et ideo inq̄t benedicta tu inter mulieres. i. plus benedicta q̄ oēs mulieres. Ac ꝑ hoc quicq̄d maledictionis infusum est ꝑ Euā/totum abstulit bn̄dictio Marie. Insup ⁊ gratiā refudit christi ort⁹: quā nō habuit prius ois mūdus. Igitur quod natura nō habuit/vsus nesciuit/ignorauit ratio/mēs nō cepit humana pauet celū/stupet terra/creatura ois etiā celestis mirat̄. Hoc totū est quod per Gabrielē Marie diuinitus nūciatur: ⁊ per christum adimpletur. Qua de causa de tali/tantoq̄ loqui me indignū fateor. Sed ⁊ puto q̄ nemo presumat/nisi qui quāta sint que pandunt̄ penit⁹ ignorat. Tāetsi ad hec nemo idone⁹ inuenit̄: votis tñ oib⁹ cessare nō debet quilibet etiā peccator a laudib⁹ q̄uis explere non queat quod sentit̄. Unū sermo diuin⁹ cū de peccatore ageret in psalmo. Sacrificium inq̄t laudis honorificabit me protinus addidit: et illiciter quo ostendā illi salutare dei. Ac si patenter dicat. Illiciter est laudis ad eternā laudē sine fine mēsurā/sed nemo apprehēdet illud/nisi ego premonstrauero. Propter ea charissime q: iter salutis nr̄e in laudibus est saluatoris: hortor vos et cōmoneo in hac sacra solēnitate genitricis dei Marie nolite cessare a laudibus. Quod si virgo es/gaude q̄ meruisti ⁊ tu esse qd̄ laudas: tantū cura vt sis q̄ digne laudare possis. Quod si cōtinens ⁊ casta es/venerare ⁊ lauda: q: nō aliūde constat vt possis esse casta q̄ ex grā christi que fuit plenissime in Maria quā laudas. Qd̄ si coniugata es certe aut peccatrix nihilomin⁹ cōfitere ⁊ lauda: qm̄ inde misericordia oibus ꝓfluxit et grā vt laudēt. Et q̄uis nō sit speciosa laus in ore peccatoris/noli cessare a laude: q: inde tibi ꝓmittit̄ venia ⁊ oibus vt laudes. Alioq̄n nisi iuxta modulū ingenij nostri deū laudare in sctis suis studeam⁹: quō eū ꝑm qd̄ canim⁹ iuxta multitudinē magnitudis ei⁹ laudare poterim⁹? Omitto pretermittēdū nō est qd̄ impleturi sum⁹ q̄ q̄nq̄ dicitur. Beati q̄ habitant in domo tua dn̄e: in secula seculorū laudabūt te. Qd̄ voce nō possum⁹/nec facūdia valemus/exeq̄mur votis ⁊ medullis cordis: q: magn⁹ et bonus est: atq̄ immēsus tātus ac talis/q̄ntū ⁊ q̄lē ip̄e nouit: ore ⁊ spū cōfiteamur ad iustitiā ⁊ salutem. Hinc rogo oēs pariter festiuitatē gloriose sp̄ v̄ginis Marie deuotissime celebremus: q: hec est dies omni seculo venerāda: in q̄ meruit exaltari sup choros angelorū: et peruenire vltra q̄ nr̄e humanitatis est natura. Ubi nō substātia tollit̄/sz glorie magnitudo mōstrat̄: eleuat̄ in dexterā patris: vbi christus ꝓ nobis introijt pōtifex factus in eternū ad celi palatiū. Hec est inquā dies in q̄ vsq̄ ad throni celsitudinē itemerata mater ⁊ v̄go ꝓcessit: atq̄ in regni solio sublimata/post christū gloriosa resider. Sic vtiq̄ vbiq̄ confidenter sancta dei canit ecclesia qd̄ de nullo alio sanctorū fas est credere: vt vltra angelorū vel archāgelorū merita trāscēderit: q: etsi silitudo reꝓmittit̄ sanctis/veritas tñ negat̄. Hoc q̄ppe priuilegiū nō nature est/sed grē beate v̄ginis Marie/de q̄ nat⁹ est ip̄se de⁹ ⁊ hō. Idcirco et ipsa plus est meritis: ⁊ non natura q̄ v̄go ⁊ hō. Unū ⁊ si cetere virgines imitant̄ illā vsq̄ ad cōceptū partus: ⁊ Gabrielis noue salutationis obsequiū: deinceps totū diuinū est qd̄ operat̄ in ea/teste angelo. Quia spūsctō ⁊ virtute altissimi obumbrat̄. Ante hocipsum sane vter⁹ Marie v̄ginis q̄uis mundus: q̄uis impollutus/et alienus a cōtagione peccati q̄uis sanct⁹: tamen adhuc fragilitate hūanitatis induitur (vt ita dicā) ac si lana cādidissima/suiq̄ coloris dealbata. Ad quā sane cū accessit spiritussanct⁹: quasi ipsa eademq̄ lana inficit̄ sanguine conchilij vel muricis: vertitur in purpurā: versa est ⁊ ipsa sine coitu in matrē: vt nō sit iā amodo qd̄ fuerat/sz purpura verissima ad indumētum/⁊ gloriā summi regis diuinit⁹ aptissime dedicata: vt nulli deinceps ea vti vsu femineo licuerit/nisi deo. Quippe vt ita loquar btā ⁊ gloriosa virgo Maria eo mō q̄uis dubū incomparabilis esse vniuersis q̄ sub celo sunt virginibus cōprobetur: vt decenter possit in se suscipere diuinitatis admixtionē salua vtraq̄ natura: tñ cū grā repletur cū spūsancto perfunditur/cū virtute altissimi obumbrat̄

[Margin: virginis festiua assūptio. — Luce. i. — Prudenter intellige. — Maria omnib⁹ est exemplo. — Luce. i. — Pulchra cōparatio.]

sit preciosior meritis/celsis sublimior fastigijs/pulchrior sanctitate/gloriosior suorū prerogatiuis meritorum: ita vt nullis iā vsibus sit ipsa eadēq̄ mācipāda nisi diuinis. Unū o sanctissime v̄gines ⁊ si imitari oportet tantā ac talē virginem: tamē p̄clarā venerari multū cōuenit: ⁊ vltra angelicā quodāmodo dignitatē: quātum fas est cū gaudio laudibus digne efferri: q̄ vt dixim⁹ nō temere christi ꝑ gratiā/super choros angelorū exaltata deuotissime hodie predicatur: q: precessit eam dn̄s ⁊ saluator nr̄/ex ea vera fide genit⁹ ad celestia vt pararet ei sicut ipse suis ꝓmisit discipulis in ethereis mansionib⁹ locū. Hinc q̄z Dauid ꝓpheta olim gratulabundus christo canit. A summo inquit celo egressio eius ⁊ occursus ei⁹ vsq̄ ad summū eius. Ascendit q̄ eandē gl̄iam resumptur⁹: licet non amiserat quam prius habuerat anteq̄ mūdus fieret. Ascēdit ⁊ p̄parauit huic sanctissime virgini locū immortalitatis vt cum eo regnare posset in perpetuū. Et hec est p̄sentis huius diei festiuitas: in qua gloriosa et felix/ad ethereū peruenit thalamū. Que ꝓfecto festiuitas sicuti ⁊ virgo incōparabilis est ceteris virginib⁹: ita et incōparabilis oim sanctorū festiuitatibus: ⁊ admirāda etiā virtutib⁹ angelicis: propter qd̄ ex persona supernorū ciuiū/in eius ascēsione admirās spiritussanctus ait in Cāticis. Que est ista q̄ ascendit per desertū sicut v̄gula fumi ex aromatib⁹. Et bn̄ q̄si virgula fumi: q: gracilis ⁊ delicata: q: diuinis extenuata disciplinis: etem cōcremata int⁹ i holocaustū incēdio pij amoris ⁊ desiderio charitatis. Ut virgula fumi ex aromatib⁹. Nimirum q: multis repleta erat virtutū odoribus/manans ex ea fragrabat suauissim⁹ odor etiam spiritib⁹ angelicis. Ascendebāt autē de deserto p̄sentis seculi virga de radice Iesse olim exorta: sed mirabātur electorū aie pre gaudio q̄uā esset q̄ etiā meritorū virtutibus angelorū vinceret dignitatē. De q̄ rursus idē spūsctūs i eisdē Cāticis. Que est ista q̄ ascēdit inq̄t: q̄si aurora cōsurgens/pulchra vt luna/electa vt sol/terribilis vt castrorum acies ordinata? Admiratur autē spūsctūs q̄ oēs de ascensu hui⁹ virginis admirantes facit: qd̄ q̄si noui diluculi aurora rutilans ascensu suo resplendeat/multis freta ⁊ vallata sctōrū agminibus. Unū dicit̄. Terribilis vt castrorū acies ordinata. Siq̄dē terribilis suis facta virtutib⁹ vt castrorū acies admodū ordinata/hincinde sctōrū angelorū fulta p̄sidijs. Pulchra (inquit) vt luna/imo pulchrior q̄ luna: q: iā sine defectu sui coruscat celestibus illustrata fulgoribus: electa vt sol fulgore virtutū: q: ip̄e eā elegit sol iustitie/vt nasceret̄ ex ea. Ad cui⁹ ꝓfecto exeq̄as quantū fas est credere/famulant̄ angeli: ⁊ vniuerse celorū congratulant̄ curie. Nec mirum q: honor matern⁹ est ei⁹ q̄ est nat⁹ ex ea: quē ois ordo celorum veneratur et adorat super se eleuatum cum patre in sede maiestatis dn̄i. Legim⁹ q̄ q̄ sepe ad funera/et ad sepulturas quorūliber sctōrū angelos aduenisse: ⁊ ad exeq̄as eorū obseq̄a p̄stitisse: necnō ⁊ aias electorū vsq̄ ad celos cū hymnis ⁊ laudib⁹ detulisse: vbi ⁊ vtriusq̄ sex⁹ chori cōmemorant̄ frequēter auditi/laudesq̄ cecinisse: interea et qd̄ ꝑspicaci⁹ est/multo nonnū q̄ lumine eosdē resplēduisse: insup ⁊ adhuc viuētes in carne ibidem miri odoris fragrantiā diuti⁹ ꝑsensisse. Qr si ad recreādā spem dilectissime: et corroborādā fidē interdū assistētiū saluator noster christ⁹ ob merita suorū ampli⁹ cōprobanda: talia ⁊ tāta dignat⁹ est exhibere ꝑ suos celi ministros circa defunctos: quātomagis credēdū hodierna die militiā celorū cum suis agminib⁹ festiue obuiā venisse genitrici dei/eāq̄ igēti lumine circūfecisse: ⁊ vsq̄ ad thronum olim sibi etiam ante mūdi cōstitutionē paratū/cū laudib⁹ et cāticis spūalib⁹ ꝑduxisse. Nulli dubiū oēm iā celestē Hierl̄m tunc exultasse ineffabili letitia/tunc iocūdatā inestimabili charitate: tūcq̄ cū oī gratulatiōe iubilasse: qm̄ festiuitas hec q̄ nob hodie reuoluit̄/annua illis oibus facta est cōtinua. Nec imerito. Credit̄ eñ q̄ saluator oim ipse quātū dat̄ intelligi ꝑ se tot⁹ festiu⁹ occurrit: ⁊ cū gaudio eā secū in throno collocauit. Als autē quō impleuisse credit̄: qd̄ in lege ipse p̄cepit. Honora (inq̄t) patrē tuū ⁊ matrē. Porro q̄ patrē honorauerit/ipse sibi testis est cū ad iudeos ait. Ego gloriam meā non q̄ro. Et q̄ q̄rat et iudicet: sz ego honorifico patrē meū: ⁊ vos inhonorastis me. De matre vero euangelista cū redirēt: veniēs ait Nazareth erat subdit⁹ illis: alia est natura qua de⁹ pater ꝑm se honorat̄: alia qua idē parentibus subdit̄: in vtraq̄ tñ vn⁹ idēq̄ christ⁹ recte creditur: eo q̄ verbū caro factū est: ⁊ habitauit in nobis: vn⁹ Emanuel/qd̄ est nobiscū de⁹. Hāc q̄ppe vnionē diuinitatis atq̄ hūilitatis icōfusā/idiuisāq̄ catholica fides seruat. Quā sane itelligēdo cognoscat naturalis atq̄ ꝑm substā cōuentio vnitatis: vt neq̄ cōuersio in alterutrā duarū substantiarū partem recipiat̄ neq̄ diuisio. Sic nāq̄ credere honorare est matrē dn̄i: q̄ ⁊ deū nobis genuit ⁊ hominem neq̄ sine deo hoiem: neq̄ sine hoie deū: sed deū ⁊ hominē vnū/⁊ verū Iesum christū. Alioquin dei genitrix dici non posset (qd̄ multi hereticorū negare conati sunt) nisi deū verū genuisset incarnatū: ⁊ ꝓpterea in christo duas recte cōfitemur natiuitates: vnā vez de patre sine initio ⁊ sine tēpore sempiternā ⁊ coeternā deo patri: aliā de matre cū tēpore qn̄ miseratione induens ⁊ misericordiā/spōtanea volūtate ad nos descendit nat⁹ homo de⁹: ac ꝑ hoc iuxta veritatē ⁊ matris gestat̄ vtero/q̄ semper de⁹ agnoscitur. Hinc etiā theotocon eā veraciter cōfitemur dei scz genitricē: necnō ⁊ christotocon: non q̄ verbū carnem secū detulerit: neq̄ olim prefate carni copulatū sit: sed tunc quādo verbū caro factū est ex carne virginis: diuinitatis atq̄ humanitatis substantia in vtero ita confuse vnit̄: vt vna persona sit de⁹ ⁊ homo christ⁹. Siquidē ex duabus naturis sine confusione alteri⁹ nō nisi vn⁹ inuenit̄ Iesus dn̄s manēs de⁹ in forma dei: q̄ semetipsum exinaniuit/formā serui accipiēs: manēs vn⁹ idēq̄ i forma serui quā suscepit. Tot⁹ q̄ppe de⁹ in carne v̄ginis de qua nat⁹ est ⁊ tot⁹ hō: hincq̄ apostol⁹. In q̄ habitat inq̄t corporaliter ois plenitudo diuinitatis. Quapropter o filie estote prudentes sicut serpentes ⁊ simplices sicut colūbe: vt ex prudētia ꝑfecte itelligētie anulū fidei vr̄e: ⁊ margaritā ꝑ qua oia reliq̄stis itegrā/iuiolatāq̄ seruetis: ne dotē simul ⁊ arrhā spiritussancti qd̄ absit ꝑdatis. Diligenti⁹ itaq̄ ꝓcurate si quō simplicitas colūbe q̄ fuit i Maria illesa/iuiolataq̄ custodiat̄. De q̄ Salomon ait in Cāticis q̄si in ei⁹ laude Ueni inq̄t colūba mea: imaculata mea: iā ei hyems abijt ⁊ recessit. Ac deinde inquit. Ueni de libano: veni coronaberis. Nec imerito igit̄ venire de libano iubet̄: q: liban⁹ cādidatio interp̄tat̄. Erat eñ cādidata btā v̄go Maria multis meritorū v̄tutib⁹/ac dealbata niue cādida spūsctī munere: simplicitatē colūbe in oib⁹ rep̄sentans: qm̄ q̄cq̄d in ea gestū est/totū puritas ⁊ simplicitas: totum grā ⁊ veritas fuit: totū misericordia ⁊ iustitia q̄ de celo ꝓspexit: ⁊ iō imaculata/q: i nullo corrupta. Circūdedit eñ virū in vtero: sicut Hieremias sctūs testat̄: ⁊ non aliūde accepit. Faciet inq̄t dn̄s nouū sup terrā: ⁊ mulier circūdabit virū. Uere nouū ⁊ oim nouitatū supeminens nouitas virtutū qñ de⁹ quē ferre nō pōt mūdus/neq̄ videre aliq̄s vt viuere possit: sic ingressus est hospitiū ventris vt corporis claustra nesciret: sicq̄ gestat⁹ vt tot⁹ de⁹ in eo esset: et sic inde exiuit vt Ezechiel fatet̄ porta oino clausa. Unū canit̄ in eisdē Cāticis de ea. Hort⁹ cōclusus/fons signat⁹/emissiōes tue paradisus. Uere hort⁹ deliciarū in q̄ consita sunt vniuersa florum genera/⁊ odoramēta virtutū: sicq̄ cōclusus vt nesciat violari neq̄ corrumpi vllis insidiarum fraudibus. Fōs igitur signatus sigillo totius trinitatis ex quo fons vite manat: in cuius lumine omnes videmus lumē: quia iuxta Ioannem. Ipse est qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Cuius profecto emissio vteri supernorum ciuium omnium est paradisus De isto namq̄ ventris agro/patriarcha Isaac longe adorans aiebat. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni: quem benedixit dominus. Quamuis putent parum intelligētes q̄ priores sancti minus de christo intellexerunt

[Margin: Ps. xviij. — Can. iij. — Cāti. vi. — Marie ascēdentis glia. — Exo. xx. — Io. viij. — Luce. ij. — Ioan. i. — Maria vere laudis amatrix. — Phil. ij. — Col. ij. — Can. ij. — Can. iiij. — Hiere. xxxi. — Maria hort⁹ cōclusus. — Genes. xxvij.]

mysteriū incarnationis:cū ⁊ ipi eadē saluati sint gr̄a. Ñ
costat ꝓs nō piudicasse sacramētū vnitī hois ac dei:itaꝫ
iá esset in illo ꝑsonitatē ꝑsone ab initio seculi:q̄ necdū erat
nat⁹ de Maria ꝑgine:qđ multis scripturarū declarat in
dictis. Ñ dñs ad iudeos. Anteq̄ Abraā fieret ego
.Jo.viij. sum. Quib⁹ vtiq; verbis ostēdit se q̄ loqbat in eo sp fuisse
mysteriū vnitatis:quā vt cōmendaret/ante Abraā inquit
ego sum. Nā Abraam anteq̄ fieret humanitatis est:dicui
tas:ego autē sum eternitas declaratur nature. In qua ni
mirum eternitate iá fuisse qui loquebatur p sacramentū
sue incarnationis insinuat. Quod apostolus Judas vo
lens dilucidare aperit⁹. Jesus inq̄t populū ex Egypto sal
uans:secūdo eos qui nō crediderūt pdidit. Et alibi Pau
Jude.ſ. lus. Neq; tērem⁹ christū:sicut quidam eoꝝ tentauerunt:
ſ.Cor.x. nūq̄ iá esset Jesus aut christ⁹ nat⁹ ex Maria ꝑgine:sed q;
in illo vnico filio dei/iá vnitas ꝑsone cōmendat:q̄ occul
Ephe.ſ. ta erat in mysterio. Quod ⁊ alibi euidenter/q̄ elegit nos
inquit ante mūdi cōstitutionē in ipso:q; profecto quicq̄d
Jesu eternitas. deus fecit ab initio totū fecit per vnitatē sacramenti. Et
ideo iam Jesus erat filio qui populū educebat et christ⁹
in eo qui tentabat:quoniá sp̄ sacramenti vnitatē in deo
fuisse nō dubitat. Alioquin nisi ita crediderīs:aut christ⁹
Act.xv. deus nō erit oīno:aut cōtra prophetā deus recēs vidēbi
tur. Sed ne ralib⁹ quartiamur calūnīs/scrutādē sunt scri
pture in quib⁹ vnitas in christo cōmēdatur ꝑsone: quem
non piudicaret ēpus ne vn⁹ semper dicat. Hic q̄ beat⁹ Pe
trus loquens de patrib⁹ air. Per gratiá dñi nr̄i Jesu chri
sti credim⁹ saluari quēadmodū ⁊ illi. Nāq; ⁊ illos dñs so
lus ducebat:⁊ nō erat cū eo de⁹ alien⁹. Ñ nec nobiscum
de⁹ recēs:q; vn⁹ idēq; est q̄ eos ducto⁊ fuit:⁊ nr̄ꝑ passionē
carnis sue redemptor. Un⁹ ꝙdem sua in carne:vnus in
in sacramēto/atq; vn⁹ in spū:nec admittit rō:vt ali⁹ filius
hois/alius filij⁹ dei intelligat:q̄ nec tpe prescribit/nec pas
sione separat:ſz tot⁹ de⁹ in christū⁊ christ⁹ in deū transiit
vt q̄cq̄d dei filij⁹ est christ⁹ dicat:⁊ q̄cq̄d in carne christ⁹ pru
rit id de⁹ ꝓtulisse recte credat. Alioq̄n si ad rōnē respicias
⁊ ad sensus humanos:nequaq̄ ita eatenꝰ potuerūt inter
se cōuenire deitas ⁊ hūana cōditio. Cōuenerūt in christo
Emanu elis my sterium. ⁊ vn⁹ ex ambabus Emanuel. Rogo vos ovirgines:rogo
⁊ vidue imiramini pauli matrē viduā exēplar cōtinētie ⁊
castitatis:imiramini custochiū quā habet vobiscū virgi
nem ⁊ formā ꝑfecte integritatis. Ad⁹ si min⁹ est in illis q̄
in matre dñi:imo q; est/habetis ꝓtolē fecundā ⁊ virgines
ꝑpetuā:q; sicut in cōparatiōe dñi nemo bon⁹:ita in com
parationē matris dñi nulla iuenit ꝑfecta:q̄uis virtutib⁹
eximia cōprobet. Malui em̄ excipere rubores pudoris:q̄
nō exeq̄ iussionē vxam:quarū ꝑcib⁹ nōnunq̄ de⁹ nr̄ obedi
re videt:ꝑsertim cū habeatis vobiscū q̄s imitari virtutis
est:cū q̄bus dicere poteſtis affectum a me potius q̄ magi
sterium:quod ad laudem huius diei requisistis.

¶ De eodem festo. Lectio sancti euangelij. Luce.X.

¶ In illo tempore: Intrauit Jesus in quoddaꝫ castellū:⁊ mulier quedam Martha nomine excepit illum in domū suam. Et huic erat sororꝫ nomine Maria. Et reliqua. Homilia brī Augustini.

Verba domini nostri

Jesu christi/q̄ hodie ex euangelio recitata sunt admonent nos esse vnū aliq̄d quo tendamus quando in huius seculi multitudine laboram⁹. Ēdim⁹ aūt adhuc peregrinātes nondū manentes: adhuc in via nondū in patria:adhuc desiderādo nondū fruendo:ñ tē damus ⁊ fine pigritia ⁊ fine intermissione tendamus:vt aliq̄ādo peruenire mereamur. Martha et Maria due sororꝫ erant:ambe non solum carne sed etiam religione germane. Ambe dño cohesērūt:ambe dño in carne ꝑsenti cōmoditer seruierūt. Suscepit eū Martha sicut solent suscipi peregrini:sed tamē suscepit famula dñm/egra sal uatorē:creatura creatorē. Suscepit aūt spiritu pascenda/ in carne pascendū. Voluit em̄ dñs formā serui accipere:⁊ accepta forma serui/in illa pasci a seruis dignatione non cōditione. Nā ⁊ ista dignatio fuit se ꝑbere pascendū. Ha bebat carnē in qua esuriret quidē ⁊ sitiret:sed nescitis q; in eremo esurienti angeli ministrabant: Ergo q̄ pasci vo luit pascenti ꝓtestitit. Quid aūr miꝝ:si er de sancto Helia ꝓtestitit vidue quez pⁱ⁹ cozuo ministrāte pascebat. Nūq̄d pascendo defecerat/q̄n ad viduā mittebat: Nō pascendo defecerat/q̄n ad viduā mittebat:sed religiosam viduaꝫ p obsequiū ei⁹ exhibitū seruo suo bñdicere disponebat: Sic q̄ susceptus est dñs tā hospes q̄ in sua ꝓpria venit:⁊ sui eū non receperūt. Sed quotquot receperūt eū:dedit eis po testatem filios dei fieri:adoptans seruos ⁊ fratres faciēs redimens captiuos ⁊ coheredes facies. Ne quis tñ vrm fo:sitan dicat. O beati q̄ christū susciperein domū ꝓpriaꝫ meruerunt. Noli dolere/noli murmurare:q; tempo:ibus natus es:q̄n iam dñm non vides in carne/non tibi abstu lit ista dignatione. Cū vni iq̄t ex minimis meis fecist⁹ mi hi fecist⁹. Hec de dño paucis dcēte spū pauca p tpe dixe rim⁹. Veniam⁹ ad causam quā de vnitate ꝓposui. Mar tha dñm pascere disponēs ⁊ preparās circa multū ministe riū occupabat: Maria so:or ei⁹ pasci magis elegit a dño deseruit quodāmodo so:orē suā circa multū ministerium labo:antē:⁊ sedet ipa ad pedes dñi:⁊ vacās audiebat verbū eius. Auris fidelissima audierat. Vacare ⁊ videre:q̄m ego sum de⁹. Illa turbabat:ista epulabat. Illa multa dis ponebat:ista vnū aspiciebat. Utrūq; officiū bonus sed tñ quod fit meli⁹ quid nos dicam⁹? Habem⁹ quē interroge mus patienter audiam⁹ quid fit meli⁹. Jam cuz legeret audiuim⁹:⁊ me cōmemoratē iterū audiam⁹. Interpelle bat Martha hospitē:ad iudicez deponit postulationem piarū querelarū q̄ eā soro:deseruerit:⁊ sic laboꝛantem in ministerio adiuuare neglexerit. Nō respondēte illa/ſz tñ ꝓsente iudicat dñs. Maria causam suā tāq̄ otiosa iudi ci maluit cōmittere nec in rōnē deo voluit labo:are. Si em̄ pararet respōdendi sermonē:remitteret audiēdi intētio nē. Rndit g̃ dñs qui in verbo nō labo:abat:q; verbū erat Quid q̄ dixit: ¶ Martha martha. Repetitio nois indi cium est dilectionis:aut forte mouende intētionis. Ut au diret intenti⁹ bis vocata est. Martha Martha:audiuit circa multos es occupata vnū aūt opus est. i vnū neces sariū est. Non vnū opus q̄si singulare op⁹:sed op⁹ est/ex pedit necessariū est. Quid vnū ē elegerat Maria: Unuꝫ cogitate fratres mei:et videte in ipsa multitudine si dele cerat nisi vnum. Ecce deo ꝓpitio q̄ multi estis:quis vos ferret/nisi cū sapere⁹is? Ubi in multis q̄es ista: Da vnū ⁊ ꝓfuit est:tolle vnū ⁊ turba est. Quid est em̄ turba/nisi multitudo turbata? Sed audi apl̄m. Obsecro autez vos ffres. Multitudini dicebat:ſz oēs vnū facere volebat. Ob secro aūt vos ffres vt idipz dicat⁹ oēs/⁊ nō sint⁹ vobis schi mata. Sitis aūt ꝓfecti in eodē sensu:⁊ i eadē scientia. Et in alio loco. Unanimes/vnū sentientes:nihil p contentionē neq; p̄inanē gloriā. Et dñs ad patrē de suis. Ut sint vnū: sicut ⁊ nos vnū sum⁹. Et in actib⁹ apostoloꝝ. Multitu dinis aūt credētiū erat cor vnū ⁊ aia vna. Ergo magnifi care dñm mecū:⁊ exaltem⁹ nomē ei⁹ in vnū: q; vnum est necessariū. Unū illud supnū:vnū vbi p̄ ⁊ filius ⁊ spūssan ct⁹ sunt vnū. Videre cōmēdari vnitatē. Certe trinitas est de⁹ nr̄. P̄ nō est filij⁹:filij⁹ nō est p̄:spūsctūs nec p̄ est nec filij⁹/ſz āboꝝ spūs:⁊ tñ ista tria nō tres dij:nō tres oīpotē tes:ſz vn⁹ de⁹ oīpotēs. Ipsa trinitas vnus deus:q; vnum est necessariū. Ad hoc vnuz non nos perducit/nisi multi habeam⁹ cor vnū. Bona sunt ministeria circa pauperes ⁊ maxime circa sctos dei seruitia debita:obsequia religio sa:redduntur em̄/nō dant:dicēte apl̄o. Si nos vobis spi ritualia seminauim⁹:magnum est si carnalia vestra mera mus: Bona sunt/exhoꝛtamur ad hec:⁊ in verbo domini edificamus vos. Nolite pigri esse ad suscipiendos san

Tex.

Que pars sit optima.

Mar. xxv.

Jo.xvij.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Mar. xxv.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex

nis eius fiunt/de⁹ sibi facta cõfitet. Ista nõ quẽlibet ex minimis:sed summũ dei filiũ hospitẽ suscepit/nudum carne/vel etiã pãnis operuit:esurientẽ pauit:sitientem lacte potauit:infirmũ p infantiã ⁊ etatẽ nõ solum visitauit:sed etiã balneãdo/fouẽdo/liniẽdo/gestãdo frequentauit:vt merito de ea dicak. ¶ Martha autẽ satagebat circa frequens ministeriũ. Comp:hẽso ⁊ crucifixo quasi in carcere posito affuit:ficut scriptũ est. Stabat aũt iuxta crucem Jesu mater eius. Inter hec antẽ turbabak ⁊ solicita erat cũ fugeret in Egyptũ a facie Herodis:qui suũ talẽ filiuz adeo perseguebak:vt multos suspecte etatis pueros occideret. Turbabak cũ in deos infidiantes ⁊ mortẽ ei inferre molientes cognoscerer. Ad vltimũ turbata est valde/⁊ iuxta Symeonis vocez. Suam ipsius aiam pertransiuit gladius:cũ vix eret suũ talem filiuz comprehendi/ligari/flagellari/cõspui/spinis coronari/derideri/colaphizari/crucifigi/mori/sepeliri. Vñ bene ei congruit qđ d̃. Martha Martha solicita es ⁊ turbaris erga plurima. Nemo vero dubitet qᵖ beata virgo Maria filiũ suũ vellet liberari de omni tribulatione:⁊ seipsam adiuuari in turbatione a diuinitate:quã cides filio sciebat inesse potestatis/que est pars Marie. Hoc est quod Martha cõquerit/qᵖ eam soror sua reliquit solã ministrare:⁊ eius auxilium in ministerio flagitat. Hec de parte Marthe. Porro de parte Marie que optima prædicak:quanta vel qualis fuit in beata Maria/quis digne loquak? Si talis est vt dixim⁹ immo q: melior est quã dixim⁹ in beata Maria pars Marthe: q quidem a dño non laudak:sed tñ non vituperak:qualis est pars quã optimã Maria elegit:q̃ fic laudak vt ab ea nõ auferri dicak:O qᵖ magna multitudo dulcedinis dei fuit in beata virgine:qñ spiritus sanctus⁹ in eam supuenit:⁊ virtus altissimi obumbrabit ei:⁊ de eodẽ spũsancto concepit. Quid de deo nõ sapiebat in qua sapiẽtia dei latebat:⁊ in cuius vtero sibi corpus aptabat? Christus est/vt ait apostolus dei viri⁹ ⁊ dei sapientia. Erin eo sunt oes thesauri sapiẽtie ⁊ scientie absconditi. Christus aũt in Maria:g̃ dei virtus ⁊ dei sapientia ⁊ oes thesauri sapiẽtie et sciẽtie in Maria. Hec nõ tãtũ ad pedes:sed etiã ad caput dñi sedẽs audiebat verbũ ex ore ei⁹. Hec cõscribebat oia verba angelorum pastorũ/magorũ/nec nõ ipsius filij sui:cõferẽs in corde suo. Nemo vnq̃ sicut ista gustauit qᵖ suauis est dñs. Inebriabatur ab vbertate dom⁹ dei:⁊ torrẽte voluptatis eius potabak. Nec mirũ:qm apud eã/imo intra eã erat fons vite de q̃ manabat tãta pfectio vtriusq; vite. Circa plurima autem vere Martha occupabak:cui⁹ vnũ vt Maria delectabat q: vnũ est necessariũ/plurima auferunt/vnũ maner. Singulariter igit parte Marthe pegit: singulariter optima partẽ Marie elegit. Sz pars Marthe ei auferẽ. Jã ei nõ erit solicita vt ministret ei:sicut puero cui oes angelorum dines ministrãt sicut dño. Jã nõ turbabit fugiẽs in Egyptũ eo a facie Herodis:q: ipe ascẽdit celũ ⁊ Herodes descẽdit ad infernũ a facie ei⁹. Jã non turbabit erga plurima q̃ fecerũt filio suo iudei:q: oia subiecta sunt ei. Jã filia Marie a iudeis vel militib⁹ nõ flagellabit nec occidet:q: christ⁹ resurgẽs a mortuis:iã nõ morit/mors illi vltra non dñabit. Pars q̃ Marthe ei auferẽ/sz bono suo:pars vero Marie ei pficit q̃ nõ auferet ab ea. Exaltata est enim super choros angelorum. In bonis repletũ est desideriũ suũ videt deũ facie ad faciẽ sicuti est:gaudet cum filio in eternum. Hec est pars optima que nõ auferetur ab ea:cuius ⁊ nos participes simus meritis ⁊ precib⁹ eius:per Jesum christum dominũ nostrum: qui viuit ⁊ regnat deus in secula seculorum. Amen.

Beatus Maria ei pficit q̃ nõ auferet ab ea. Exaltata est enim super choros angelorum. In bonis repletũ est desideriũ suũ videt virginis

¶ In festo sancti Barptolemei apostoli. Luce. XXII.

¶ In illo tempore: Facta est contentio inter discipulos Jesu: quis eorum videretur esse maior. Et reliq̃. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Exclamatio.

Mat. ij.

Luce. ij.

Marie anima erga mꝰ ta turba ta.

Rom. vj

Jo. Coz. j. Colo. ij.

Exemplum.

Jcut boni esse moris solet i scripturis/sp exẽpla patrũ pcedẽtiũ i qb⁹ ad melioza pficiãt:qb⁹ agnitis de suis actibus humiliter inqrere:fic ecõtrario reprobi si qd forte in electis reprehẽsibile reperierint:qñ suas ex eo neqtias obtecturi:aut pro iusto defensuri libentissime solent amplecti. Ideoq̃ multo ardẽti⁹ legũt:q̃ facta est cõtentio inter discipulos christi/qs eorũ videret esse maior:qᵖ q̃ multitudinis credẽtiũ erat cor/vnũ ⁊ aia vna. Multo recolũt tenaci⁹ qđ fctã est dissentio inter Barnabã ⁊ Paulũ:ita vt discederẽt ab inuicẽ qᵖ q̃ idẽ Paul⁹ ait. Cũ sit em̃ intervos zelus ⁊ cõtẽtio:nõne carnales estis:nõne hoies est? Quasi nobis infirmitas sctoz imitãda pponak:⁊ nõ illud potiꝰ q: cõualuerũt de infirmitate:fortes facti sunt i bello:hoc maxime in loco vbi ⁊ ipsa cõtentionis eoz causa est nobis incognita. Nec em̃ ic redibile est:q: iuxta hoc qđ alibi pcipitur. Cõtẽdite intrare p angustã portã:honore se inuicẽ pueniẽdo certauerint. Verũ qlibet ex cã cõtenderint:nos poti⁹ carnales adhuc discipuli qd gesserint:sz spũalis magister qd iusserit/audiam⁹. ¶ Dixit aũt eis. Reges gentium dñant eoz ⁊ q̃ pratẽ habẽt sup eos bnfici vocantur vos aũt non sic:sz q̃ maior est in vobis/fiat sicut iunior:et q̃ pcessor est/sicut ministrator:. Certatib⁹ de prio:atu discipulis:pi⁹ magr̃ eos nõ inite cõtentionis arguit:sz formam qua sequant hũilitas/modesta ratione describit. In q̃ tñ forma obtinẽda maiores ⁊ pcessores. i. doctores eccie nõ minima discretiõe op⁹ habẽt:ne vez regũ gentium instar dominari subiectis:secꝫ ab eis gaudeãt supuacuis laudibus attolli:sed ad exẽplũ regis eterni: quasi iuniores eis quib⁹ regẽdis psunt efficiant ac ministri. Q: nimirum nesse est/vt sic bñ agentib⁹ p hũilitatẽ sint socij:qten⁹ contra delinquẽtiũ vitia p celũ iustitie sint erecti:vt et bonis in nullo se pferant. Et cũ prauoꝝ culpa exigit:ptatẽ potiꝰ tin⁹ sui ponat⁹ agnoscãt. Ne em̃ pfidẽtis animꝰ ad elationem ptãis sue delectatiõe rapiak/recte p quẽdã sapiẽtez dicit. Ducẽ re cõstituerũt/noli extolli:sz esto in illis quasi vn⁹ ex illis. Hinc etiã Petr⁹ ait. Nõ dñantes i clero:sz forma facti gregis. Et tñ nõnũq̃ grauꝰ delinquit:si inter pfuersos plus eq̃litas q̃ disciplina custodiak. Quia em̃ falsa pietate superat⁹ ferire Heli delinquẽtes filios noluit: apud districtũ iudicẽ semetipm cũ filijs crudeli dãnatiõe pcussit. Vñ necesse est vt rectorẽ subditis:⁊ matrẽ pietas ⁊ patrẽ exhibeat disciplina:atq; inter hec solicita circumspectione puidẽdũ:ne aut districtio rigida aut pietas fit remissa. ¶ Nã qs maior est q̃ recũbit aut q̃ ministrat: Nõne q̃ recũbit? Ego aũt in medio vr̃m sum sicut q̃ ministrat. Ad hꝺa exhortationis suimet adiũgit exẽpla:que Joanes euãgelista pleni⁹ cõmemoratis inter cetera scribit. Si ergo ego lauivr̃os pedes dñi ⁊ mgr̃:⁊ vos debet⁊ alter alteri⁹ lauare pedes: q̃uis etiã hꝺo ministrãdi possint oia q̃ de⁹ in carne gessit itelligi. Nã ⁊ ipm sui sanguinis sacrm in ministrãdo nobis se fundere significat cũ dicit. Sicut filius hois nõ venit ministrari/sed ministrare:⁊ dare aiam suã redẽptionẽ p multis. Et b̃ q̃ maiorib⁹ eccie pcipuũ ministrãdi gen⁹ ostẽdẽs:vt non solũ misericordes eleemosyne doctrine salutaris spũalis exẽpli ministeria fratrib⁹ impẽdamus:verũetiã sicut ille p nobis aiam suã posuit:ita et nos p inuicẽ aias ponere discam⁹. ¶ Vos aũt estis q̃ permasistis mecũ in tẽtationibus meis:⁊ ego disponovobis sicut disposuit mihi pr̃ me⁹ regnũ. Nõ inchoatio patiẽtie sz pseuerantia celestis regni gie donak. Q: nimirũ pseuerantia q̃ alio noie cõstãtia vocak:robur qddã ⁊ fortitudo mẽtis:cui crarũq; (vt ita dixerim) est colũna & trutũ. Que cũ bñ ⁊ recta ⁊ firma cõstitit:nihil est certi⁹/nihil tuti⁹ bonis moribꝰ. Q̃ si aliq̃ deficiak turbine:nõ solũ labik/oia em̃ pcessus animi bona sil⁹ corruũt. Sicut g̃ dispositio filio regnũ (que factũ obedientẽ vsq; ad mortẽ/mortẽ aut̃ crucis exaltauit:⁊ donauit ei nomẽ q̃ est sup oẽ nomẽ) sic et filiꝰ idẽ pmanẽtes secum in tẽtationibus eternũ ducit ad regnũ

Exemplum.

j. Cor. iij.

Luc. xiij.

Mat. xx

Jo. xiij.

Exemplum.

Phil. ij.

In decollatione sancti Joãnis bapti. ℔o. xxxi.

Ro. vj.

Exemplum.

Mat. v.

Exemplum.

Eccli xxv.

Exemplum.

Mulierũ malitia.

Exemplum.

Job. ij.

Exemplum.

Exemplum.

Exemplum

dicim⁹? Quib⁹ odioꝝ causis displicuerat vxori? Forte nō
erat speciosus. Et q̄s eo pulchrior sub illo tpe videbat̃: q̄
septē crines vertice in septiformis gr̄e imagine ꝑferebat
An ꝟo nō erat fortis: ꝛ cōtēptu ignauie spernebat̃? Et q̄s
illo fortior: qui leoni terribili obuiāti sibi obuiat: solus et
inermis innexis sibi manib⁹ strāgulat: ꝛ vt scriptū est: si-
cut hedū caprarū discerpsit? Et q̄ vna de vetustꝫ ossib⁹ asi
ni arēte maxilla Allophilos mille ꝓstrauit. Sed p̄terea
sctūs erat: atq̄ intantū sctūs: vt cū sitisset post laborē pu-
gne in loco sicco: deꝑcatus in defectu aīe sue dn̄m/statim
ex ipsa quā in manu tenebat maxilla erūpēte aqua bibe-
rit: atq̄ inde sitis estū ex eodē mortui pecoris osse quo vi
cerat refect⁹ extinxerit. Et hūc talē ꝛ tātū virū ꝛ pulchri-
tudine ꝛ virtute ꝛ sctitate p̄stātē: sua vxor sicut inimicum
decipiēs ꝛ alligās Allophilis tradidit. Unde aūt illa mu
lier illi tā viro forti p̄ualuit/nisi ingenita illi simplicitate
bonitatis et sibi malitie calliditate? Nō solū em̄ curiosa/
sꝫ ꝛ subdola irrepsit in p̄cordia mariti: quē simplicibus ꝛ
importunis obsecrationib⁹/atq̄ illecebrosis blādicijs fa
tigatū/arcano illo ꝟtutis sue mysterio spoliauit: atq̄ ita
derasis crinib⁹/ꝟtute nudatū fudit⁹ euertit: vt quē mul
ta milia hostiū armata nō vicerāt: hūc vna muliercula si
ne armis dolo male armata vicerit. Propter h̄ annūtiat
tibi ꝓpħa. A coniuge tua custodi te: ne manifestes ei cor
tuū. Dic ḡ mihi q̄ bestia ꝯ masculū suū talia aliq̄n medi-
Dracena ꝓstat male mulieri. tata est? Que dracena vult cōiugē suū ꝑdere: vel q̄ leena
marē suū iugulādū tradidit? Uides ḡ qd̄ p̄dixit sapiētia:
q̄m nō est caput sup caput serpētis: ꝛ nō est malitia super
malitiā mulieris. Et semel oīno q̄sq̄s hꝫ mulierē malam:
cognoscat q̄ꝛ iā iniq̄tatū suarū mercedē portat. Nō caret
testimonijs ꝟitatis hic sermo. Audi sapiētē dicētē. Ma-
la mulier ꝛ iniq̄ portio dabit̃ ꝓ opib⁹ malis. Sꝫ hacten⁹
mihi de muliere mala sermo habitus hic habeat finem.
Opꝫ em̄ nūc vicissim cōmemorare bonas: maxime pro-
pter eas q̄ assunt. Bone em̄ femine bonaꝝ ꝟtutes sicut
ꝓprias intuent̃ ꝛ illaꝝ castos labores suas esse coronas
existimāt. Mulier bona ꝛ hospitalis btā sunamitis: q̄ vi-
rū suū deꝑcata est māsionē Heliseo edificare: vt p̄teriēs
et diuertēs ad eos qd̄ facere cōsueuerat: secretū hr̃et refe
ctiōis locū. Posuit ei lectū (vt scriptura declarat) ꝛ lucer
nā ꝛ mēsam. Lectū vtiq̄ nō vacuū tegumētis: sꝫ habentē
cōpetētia strato indumēta: ꝛ lucernā nō in lucernario li-
no/sed cū stupa ꝛ oleo habētē lumē: ꝛ mēsam nō sine pa-
nib⁹/sꝫ instructā cibis necessarijs. Quid aūt digne dica-
mus ꝛ de btā illa vidua q̄ suscepit Heliā/quā in nullo im
pediuit inopia rerū: diues aūt bona volūtate cui nō erat
neq̄ frumētū neq̄ vinū neq̄ pulmētū/neq̄ aliud q̄d ter-
restris alimonie/nisi paupꝫtatis exhausto cōsolatio? Nō
ager illi frugifer semē panis ꝓferebat: nō vineā ꝑ dulces
fluētib⁹ venā racemis felicib⁹ afferebat. Nō ei vel in ter
re palmo loc⁹ ad arādū suberat: neq̄ vel cubiti spatiū ad
viticule plātationē habebat: sꝫ sempi tpe messis ꝓcedēs
in cāpū: ꝛ lēto icuruata ꝓgressu/rara segetis abscisse reli
quias sectabat̃: ꝛ residuas vel caducas ꝓgressis messori
bus spicas/breui gremio colligebat: in quo velut dimēsā
et sub estimatione numeratā pro anni spatio reponebat
annonā. Ad hāc ergo missus a dn̄o venit Helias in tpe fa
mis: q̄n fere tot⁹ orbis terrarū defectu pluuiarū siccat⁹
aruerat. Et inopia gignētiū tabefact⁹ aīantib⁹ victū ne-
gabat: q̄n celū estib⁹ ignitis inarserat: ꝛ crassus aer nebu
losis vaporib⁹ caligabat: sꝫ subductis imbrib⁹ nubila re-
Uidue scrē laus frenata pēdebāt: q̄n nec herba/nec flores/nec vlla germi
na pullulabāt. Nō spicarū aristas roscida aura recreabat
q̄n flumina tenuata riuis alueis breues meat⁹ agebant:
et fontiū vbera torridi solis diuturno ardore refrixerāt: ꝛ
vsitatū amari salis tēperamētū nō influētib⁹ de incursu
fluminū ꝛ infusione pluuiarū dulcib⁹ aq̄s maria destitu-
ta ꝑdiderāt. Tūc venit Helias ad illā inopē viduā: ꝛ q̄les
amoris estus viduas etiam in tpe vbertatis pati. Nostis
em̄ solitas viduarū angustias: q̄ ꝓfecto ingrauescunt/sꝫ

desolatiōe puniunt̃ penurie. Et de⁹ diuitē misit ꝓphetā
q̄ etiā in tpe famis abūdaret panib⁹: ꝛ a mōte discedens
venit ad istā pauperē. Quare autē vir ille q̄ ꝟbo ignē de
celo adduxerat/panē sibimetipsi nō deposuit? Nunquid
nō poterat? Utiq̄ poterat. Sꝫ iō nō fecit/ne p̄parata ad
bonū op⁹ vidua hospitalitatis mercede priuaret̃. Et pro-
pterea vt illū modicū pugillū farine ꝛ stillicidiū olei: be-
nedictio dn̄i multiplicaret in ore suscepti ꝓphe. Nō em̄ ꝓ
sua tātū reqe missus est ꝓpħa: vt ab inope pasceret̃/quā-
tū vt egenū pasceret: sꝫ vt manifestaret occultū in corde
illi⁹ bone volūtatis affectū. Hoc etiā facit ip̄e dn̄s: q̄ cū
potēs sit/oēs q̄ sūt in h̄ mūdo ꝑ semetip̄m euidēter alere:
cōtinet tn̄ manū suā ab impēdio ministrādi/vt ad bonū
proprias mētes in tpe necessitatis de fructib⁹ hūanitatis
ondat ꝛ aiarū affectiōes operꝫ q̄litare discernat. Et si nō
fuerint hui⁹ volūtatis aut dignitatꝫ q̄ suscipiāt sctōs dei:
tūc eos dn̄s aut ꝑ aues pascit: sicut Heliā in mōte secre-
tū: aut ꝑ ꝓphetā aliūde trāsmissuꝫ/sicut Danielē in lacu
leonū: aut ꝑ maritimū aīal/sicut Jonā ꝑ cetū: aut ip̄e per
semetip̄m de⁹ pastor alimēta suppeditat/sicut patribus
nostris in deserto. Cū em̄ non essent in solitudine q̄ susci
perēt filios Jsrael: de celo māna esuriētib⁹ ministrabat:
et de petra aq̄ sitiētib⁹ diffluebat. Cū aūt in h̄ mūdo scti Mixtio
pplis ꝑmixtim ꝟsant̃: tūc etsi videat eos pati tribulatio- maloruꝫ
nē/ferre ꝑmittit: vt det grāꝫ eis q̄ circa eos voluerint ope cū bonis
rari hūanitatē: vt sibi de p̄senti bn̄ficio fructificēt eternā
salutē. Abijt ḡ Helias ad viduā illā: cui nihil in promptua-
rio erat nisi pugill⁹ farine: quē ip̄m cū labore multo sibi
et filijs suis in ip̄o tpe aduenientis ꝓphe p̄parauerat: ni-
hil reliquū hn̄s: ꝛ eo accepto moritura cū filijs. Et q̄d ait
ad eā ꝓpħa? Accipe mihi modicuꝫ aq̄ in vasculū vt bibā. iij. Reg. xvij.
At illa mox abeūte/post ipsaꝫ iterū clamauit. Accipe mi-
hi ꝛ panē in manu tua. Jlla simplr̃ qd̄ nō hēbat/dixit: qd̄
aūt hēbat/cōfessa est. Quid em̄ ait? Uiuit dn̄s: si est mihi
in reposito nisi h̄ modicū farine ꝛ exiguū olei. Ualde mi
rabile q̄ in tāta escarū penuria modicū ip̄ꝫ qd̄ ei residuū
erat nō negauit. Quāti ꝟo nūc q̄ aurū ꝛ argētū sicut lu-
tū hn̄t: cū rogant̃ vt idigētib⁹ opē p̄stēt: aut ad tp̄s cōmo-
dēt renuūt/ꝛ nō se hr̄e iurāt. Et si q̄n ꝑ multā obsecratio-
nē flectāt̃ vt p̄stēt: scripturas ꝛ cautiōes ordināt: ꝛ p̄iudi-
cia q̄dā ferro validiora cōscribūt: ꝛ illi⁹ mutuātis manū
p̄mū callidis ꝯscriptiōib⁹ ligāt: isup fideiussores ꝛ iterū
tores fenoris cōmodati accipiūt. Jlla aūt pauper nr̄a: ad
vnā vocē qd̄ postulata est hr̄e seipaꝫ nō negauit palmulā
vnā farine. Et q̄d illi ꝓpħa r̄ndit? Festina inq̄t ꝛ fac subci
neritiū panē in p̄mis mihi: postea tibi facies ꝛ filijs tuis
Tētatio erat/ꝟbū ꝓphe/ꝓbatio cordis/examiatio volū-
tatis. Et erat sicut i lib: a positū cor btē illi⁹ vidue: qd̄ i ꝓ-
phetici sermōis impio q̄si q̄stiōis tormēto iterrogabat̃: ꝛ
anceps in vtrūq̄ pēdebat q̄ nā vigeret volūtatē: sibi po-
ti⁹ ꝛ filijs cōsuleret/an magꝫ ꝓphe obtēparet. Uerū illa
elegit ꝓphe poti⁹ de iopie sue residuo refectionē parare
Sciebat em̄ q̄m q̄ ꝓphetā suscepit i noīe ꝓphe mercedē Mat. x
ꝓphe accipiet ꝛ q̄ potauerit sitiētē calice aq̄ frigide i no-
mine discipli: nō ꝑdet mercedē suā. Quid ē aūt qd̄ ꝓpħa
dixit/festina. Nūq̄d tm̄ esuriebat: vt idifferēter festiatiōe
mulierꝫ idigeret? Nō vtiq̄: sꝫ docere illā voluit/p̄ōpto aīo
esse ꝛ feruenti ꝛ hilari ad boni opis effectū: nō cū tristitia
neq̄ tātū ex necessitate p̄bēte. Hilarē ei datorē diligit de⁹
Festina inq̄t ꝛ fac p̄mū mihi: sicut Abraā in āgeloꝝ ad- ij. Co. ix.
uētu festinauit ad oues: ꝛ vitulū inde sūpsit. Et sicut Sa Genes. xviij.
ra ꝓperauit ad panes subcinere faciēdos: vt acciperet illū
in celis abscōditū panē. Festia ꝛ fac sicut Abraā hostias j. Reg. ij
deo: nō p̄mū tibi ꝛ postea mihi: sicut Cain ꝛ Ofni ꝛ Phi
nees filij Heli sacerdotꝫ: q̄ despiciebat honorē dei: p̄mū si
bi sacrificioꝝ p̄mitias eligētes ex oib⁹ donis q̄ deo offere
bāt̃. Jlla ḡ vidua qd̄ ipatū est ei a ꝓpħa/festināter effecit
ꝛ horreū suū celeriter ipleuit: ꝓuidēs locupletē eē fructū
opantib⁹ i deo repositū ꝓpħa ꝟo p̄parationē vidue susce
pit/gustauit/locut⁹ ē/domū ei⁹ repleuit bōis. Nō deficiet

inq̄t faria hydrie ꝛ oleū de capsace/donec det dn̄s pluuiā
sup terrā: ꝛ q̄reuisq̄ ad illō tp̄is finē bn̄dictiōis dedit. Ne-
cessario vtiq̄. Oportebat ei noua grā sicut pluuia supue
niēte i terrā veterē legē terminū accipe: ꝛ dn̄s est op⁹ ꝟbo
Sap. iij. Uides quō hospitalitatis mercedes bn̄dicta vidua cito
videmiauit. Bonoꝝ em̄ laborꝝ fruct⁹ glīosus est: ꝛ icōcus
Conclusio moralis. sa radix prudētie. Audistis o mulieres et malaꝝ mulierū
act⁹ ꝛ bonaꝝ ꝟtutes. Jllaꝝ ḡ facinora calcare: haꝝ ꝟo exē
pla sectamini. Jllas execramini: has ꝟo imitamini vt cuꝫ
sctāꝝ feminarum cursum ꝛ vestigia cōsecute fueritis: in
earū choris atq̄ cōsortio pari grā ꝛ laude annumerami-
ni in christo Jesu: cui glīa ꝛ iperiū in scl̄a seculoꝝ. Amen.

¶ De eodem festo. Matthei. XIIII.

¶ In illo tempore: Audiuit Herodes tetrarcha
famam Jesu: et ait pueris suis: Hic est Joannes
baptista. Et reliqua. Homi. vene. Bede presby.

Natalē fratres charis-
simi bti Joānis diē celebrātes: oportet vt nō so
lū cōstātiā passionis illius pia deuotiōe recole-
re studeam⁹: sꝫ ꝛ eoꝝ a q̄b⁹ passus est malitiā: in arma ver
tam⁹ salutis. Tūc em̄ scripturis sctis vtiliter aīm impēdi
mus: cū nō solas in eis virtutes ac p̄mia iustoꝝ: verūetiā
vitia vindictāq̄ reproboꝝ ad incitamēta nobis bn̄ agē-
di ꝓponim⁹. Hoc siq̄dē ꝛ ipsi⁹ dn̄i docemur exēplo: q̄ vt
hūane supbie ceruicē frāgat: ac sublime nobis hūilitatis
iugū iponat: nō sue tātū hūilitatis formā quā seq̄mur in-
Mat. xj. sinuat/dicēs. Discite a me: q̄ mitis sum ꝛ hūilis corde: sꝫ
etiā angelice supbie deiectionē quā caueam⁹ ad memo-
Luce. x. riā nobis reuocat/dicens. Uidebā sathanā quasi fulgur
de celo cadētē: q̄ten⁹ nō solo nos sue diuine bonitatis/sꝫ
Tex. et demoniace prauitatꝫ exēplo ad obseruātiā sume virtu
tis accēdat. ¶ Audiuit ḡ Herodes tetrarcha famā Je-
su/ꝛ ait pueris suis. Hic est Joānes baptista: ip̄e surrexit
a mortuis: ꝛ iō ꝟtutes opant̃ i illo. Qui bn̄ itellexit mor-
tuū posse hoīeꝫ resuscitari ad vitā: bene de resurrectiōis
glīa sensit: q̄ iustos post resurrectionē maioris potētie ꝑ
mortalis fragilitas capit futuros esse ꝓspexit: sed misere
desipuit. Qui qd̄ de hoīe puro spōte credere potuit h̄ de
deo ꝛ hoīe credere tot miraculis attestātib⁹: tātis p̄dica-
toꝝ p̄conijs cōsonātib⁹: nulla rōne cōsētit. Quare h̄ frēs
charissimi: nisi vt nos apte itelligam⁹: nō icredibile resur
rectiōis miraculū: sꝫ prauoꝝ aīos a credēdi grā pctis ob-
stātib⁹ p̄datos esse/maioresq̄ illi grās feram⁹/q̄ nr̄is cor
dib⁹ ab alto errorꝫ velamine lucē ꝟitatꝫ apire dignat⁹ ē.
Luce. j. Herodes em̄ tenuit Joānē: ꝛ alligauit eū: ꝛ posuit i car-
cerē ꝓpter Herodiadē vxorē frīs sui. Dicebat em̄ illi Joā
nes. Nō lꝫ tibi hr̄e eā. Impletū videm⁹ de Joāne qd̄ de il
lo angel⁹ Zacharie p̄usq̄ nasceret̃ p̄dixit: q̄ p̄cederet an
dn̄m in spū ꝛ ꝟtute Helie. Ambo nāq̄ ꝯtinēter viuētes:
ambo habitu iculti/ābo i solitudie degētes/ābo p̄cones
ꝟitatis: ābo regis ꝛ regine ꝑsecutionē ꝓpter iustitiā ꝑpes
si sūt. Jlle Achab ꝛ Jezabel: iste Herodis ꝛ Herodiadis
Jlle ne ab ip̄is occideret̃/igneo curru ē rapt⁹ i celū: iste
ne ab ip̄is vinceret̃ ꝑfecto martyrij certamine spū celestia
regna petiuit: angeloꝝ vtiq̄ subuect⁹ auxilio: de q̄b⁹ scri
ptū est. Curr⁹ dei decē milib⁹ mltiplex: milia letātiū: dn̄s
in illis. Et iterū. Qui facit āgelos suos spūs: ꝛ ministros
suos ignē vrētē. Sꝫ q̄rit forte aliq̄s: q̄s sit iste herodes/q̄s-
ue frater ei⁹: q̄ etiā Herodias de q̄b⁹ sermo ē: Herodes
iste q̄ ꝛ Joānē decollocauit ꝛ in passioneꝫ redēptoris nr̄i
questio euangelica. Pilato assensuꝫ p̄buit: fili⁹ est Herodis illi⁹ sub quo dn̄s
natus est. Qui cū post natiuitatē dn̄icā pauco tpe regna-
ret: sicut euāgelica testat̃ historia: Archelaus ei⁹ fili⁹ suc-
cessit in regnū. Quo cū vix decē annis potiret̃: accusanti
bus isolētiā ei⁹ Judeis pulsus est regno ab Augusto/ac
ꝑpetuo dānat⁹ exilio. Deinde August⁹ vt regni iudaici
minueret potētiā: diuisa in q̄tuor partes ꝓuincia: q̄tuor

fratres Archelai eidē regēde p̄fecit q̄ singuli a principatō
quarte partis greco sermone sunt tetrarche vocati. Et q̄
bus Philipp⁹ Herodiadē filiā Arethe regis arabū acce
pit vxorē: quā idē Aretha postmodū ablatā ab eo: dedit
Herodi: eo q̄ ip̄e esset maioris p̄tātis ꝛ fame: factūq̄ est
adulteriū publicū. Sicut p̄dis cā est ꝑeūdi: ita fidelissi-
mo p̄coni nr̄e redēptiōis materia triūphādi: q̄ ꝓhibēdo
regis iiusti scelera: morte q̄dē iiusta meruit plecti: sꝫ post
mortis iustū a rege iustitie/cui testimoniū ꝑhibebat: iu-
stā vite ꝑennis coronā accepit. Dicebat ergo illi Joānes.
¶ Nō licet tibi hr̄e eā. Et volēs inq̄t eū occidere: timuit Tex.
ppl̄m: q̄ sicut ꝓphetā eū hēbāt. Nō ppl̄s tātū sꝫ ip̄e etiaꝫ
Herodes Joānē sicut ꝓphetā habebat: teste euāgelista
Marco/q̄ ait. Herodes em̄ metuebat Joānē/sciēs eū vi Mar. vj
rū iustū ꝛ sctm̄/ꝛ custodiebat eū. Et audito eo multa fa-
ciebat: ꝛ libēter eū audiebat. Sꝫ vicit amor mulierꝫ: eūq̄
in illū quē sctm̄ esse nouerat ꝛ iustū/man⁹ mittere coegit
Qui q̄m voluit cohibere luxuriā: ad homicidij reatū ꝓ- Mirum
lapsus est: minusq̄ illi pctm̄ maioris erat cā pcti. Cui di- dei iudi-
stricto dei iudicio ꝯtigit: vt ꝓpter appetitū adultere quā cium.
detestandā esse sciebat: sanguinē funderet ꝓphe quē deo
acceptū esse cognouerat. Hec nāq̄ est illa diuini dispēsa-
tio examinis: de q̄ dr̄. Qui nocet noceat adhuc/ꝛ q̄ in sor
dib⁹ est sordescat adhuc. At ꝯ qd̄ seq̄t̃ (ꝛ sctūs sctificetur Apo. xxij
adhuc) ad bti Joānis ꝑsonā ꝯuenienter aptat̃: q̄ sctūs exi
stēs sctificabat̃ adhuc: dū ꝑ officiū euāgelizādi ad marty
rij ꝑuenit palmā. Die aūt natalis Herodis saltauit filia
Herodiadis in medio triclinio/ꝛ placuit Herodi. Un̄ cū
iuramento pollicit⁹ est ei dare: qd̄cūq̄ postulasset ab eo.
Tria pariter ipioꝝ scelera audiuim⁹: celebrationē nata-
lis ifaustā/saltationē puelle lasciuā/iuramētū regꝫ teme-
rariū. Quib⁹ singulis oportet nos ne talia geram⁹ istrui
Nō em̄ festis diē nr̄i natalis i memoriā reuocare: nō vllū
tp̄s illecebris indulgere carnalib⁹: sed diē poti⁹ exit⁹ nr̄i
debem⁹ lachrymis ꝛ p̄cib⁹ crebrisq̄ ꝑuenire ieiunijs. Hic Eccli. vij
erem̄ vir sapiēs admonet dicēs. In oib⁹ opib⁹ tuis mēo-
rare nouissima tua: ꝛ ieternū nō peccabis. Sic nec mēbra j. Co. vj.
nr̄a q̄ iā dn̄o cōsecrata sūt: lusib⁹ atq̄ ineptis dare moti-
bus decet. Dicit nāq̄ apl̄s. Nescitis q̄m corpa vr̄a mēbra Rom. xj.
sunt christi. Tollēs ḡ mēbra christi faciā mēbra meretricꝫ.
Absit. Un̄ ꝛ alibi obsecrat ꝑ miam dei: vt exhibeam⁹ cor-
pora nr̄a hostiā viuētē/sctām/deo placētē. Quātū ꝟo te-
meritatē iurādi vitare debeam⁹: ꝛ ip̄e in euāgelio dn̄s/ꝛ Jaco. v.
Jacob⁹ in ep̄la sua docet/dicens. Ante oīa aūt frēs mei
nolite iurare: neq̄ ꝑ celū/neq̄ ꝑ terrā/neq̄ aliud qd̄cūq̄ Mat. v.
iuramētū. Sit aūt sermo vester/est est/nō nō: vt nō sub iu
dicio decidatꝫ. Jllo vcꝫ iudicio sub q̄ decidit Herodes: vt
vel peierare vel ob ꝑiuriū cauēdū aliud necesse haberet
patrare flagitiū. At si aliq̄d incauti⁹ forte nos iurasse cō
tigerit: qd̄ obseruatū scꝫ peiorē vertat in exitū: libere illō
cōsilio salubriori mutādū nouerim⁹: ac magis instāte ne-
cessitate ꝑiurādū nobis: q̄ ꝓ vitādo ꝑiurio in aliō crimē
grauius esse diuertēdū. Deniq̄ iurauit Dauid ꝑ dn̄m oc-
cidere se Nabal virū stultū ꝛ ipiū: atq̄ oīa q̄ ad illū ꝑtinēt
demoliri: sꝫ ad p̄mā intercessionē Abigail femine pruden
tis: mox remisit minas/reuocauit ensem in vaginā: neq̄ Juramē
aliq̄d culpe se tali ꝑiurio cōtraxisse doluit. Jurauit Hero ti nefan-
des dare saltatrici qd̄cūq̄ postulasset ab eo: ꝛ ne ꝑiurus di corre-
diceret̃ a cōuiuis ip̄m cōuiuiū sanguie polluit: dū ꝓphe- ctio.
te mortē saltatiōis p̄miū fecit. Nō solū in iurādo: sed in oi
qd̄ agim⁹: hec est moderatio solerti⁹ obseruāda: vt si talē
forte lapsum versuti hostis iciderim⁹ isidijs: ex q̄ nō sine
aliqua pcti ꝯtagione surgere possim⁹: illū poti⁹ euadēdi
aditū petam⁹: in quo min⁹ ꝑiculi nos ꝑpessuros esse cer-
nim⁹: iuxta exēplū eoꝝ q̄ hostilib⁹ clausi muris dū euade
re desiderāt: sed portarū accessum sibi interdictū cōside-
rāt: vbi necesse est desiliēdi locū eligāt: vbi muro existēte
breuiore minimū ꝑiculi cadētes incurrāt. Seq̄tur. ¶ At
illa p̄monita a mr̄e sua. Da mihi inquit hic in disco caput
Joānis baptiste. Et cōtristat⁹ est rex. Tristitia regis non

absolutio est: sʒ cōfessio sceleris. Hec etem̄ est supni iusti-
tia iudicij: vt plerūq; reprobi agnoscāt se ⁊ fateant̄ erras-
se: certāq; erroris sui penitudinē gerant: nec tñ ab errore
q̄escāt: q̄ten⁹ eadē cōfessiōe ac pnia ꝯ se ipsi testimonium
dent. Qr nō nescij delinquūt/dū a pctō qđ culpāt ꝓhibe-
re detrectāt: eoq; iusti⁹ peāt/quo fouea pditiōis quā pui
dere valuerāt declinare neglexerāt. Talis q̄ppe est tristi
tia Herodis: q̄lis pnia Pharaonis ⁊ Jude. Quoꝝ q̄sq;
facinora sua postq̄ accusante cōsciā inuit⁹ ꝓdidit vecors
augmētauit. Itaq; em̄ Herodes caput Joānis peritus:
tristitiā q̄dē p̄tēdebat in vultu q̄ se ipe dānaret: ostēdēdo
cūctis liq̄de: qr insontē ⁊ scm̄ nouerat quē esset neci da-
tur⁹. Uerū s̄ dilligēti⁹ cornefandū inspicim⁹: letabat̄ oc-
culte q̄ ea perebant̄ q̄ ⁊ antea facere/si excusabilit' posset
disponebat. Qui si caput Herodiadis peteret: nulli du-
biū quin illi dare veraciter tristis abnueret. Propter iura
mētū aūt ⁊ eos q̄ pariter recūbebāt/iussit dari. Misitq; ⁊
decollauit Joānē in carcere: ⁊ allatū est caput ei⁹ in disco
Indignū q̄dē natali suo rex spectaculū p̄buit: q̄ conuoca
tis ad epulas prīcipib⁹/tribunis/ac ducib⁹ gētis spectā-
dū in disco caput occisi ꝓtulit. Indigni eque cōuiue: an
potius inuitatori suo cōdigni? Ex qb⁹ nullus inuētus est:
q̄ hoiem inter festa: q̄ ab adulterijs iustū ad iudicē a reis
capite plecti vetaret: presertim cū rex assūpta specie me-
stitie coactū se hoc facere ꝓstaret: essetq; opportunum
quo hortatu cōuiuātiū a pmisso scelere reuocari deberet
si nō illū hec industria pstruxisse cognoscerent: imo ipsos
quoq; par eiusdē sceleris amor irretiret. Sed dignam su
perius aspectib⁹ ꝟtutē sui certaminis btūs p̄cursor dñice
natiuitatis p̄dicatiōis ⁊ mortis ostēdit: q̄ vt scriptura ait
Et si corā hoibus tormēta passus est: spes illius imortali
tate plena est. Cuius diē natalis merito festa celebritate
reperim⁹: quē ipse nobis solēnē reddidit/quē sanguinis
sui roseo fulgore decorauit. Merito memoriā illius cum
spūali gaudio veneramur: q̄ testimoniū qđ dño phibuit/
martyrij signaculo cōclusit. Neq; em̄ dubitādū est: quia
btūs Joānes ꝓ redēptoris nr̄i quē precurrebat testimo-
nio carcerē ⁊ vincula sustinuit ꝓ ipo/⁊ aiam posuit. Cui
nō est dictū a psecutore vt christū negaret: sed vt veritatē
reticeret: ⁊ tñ pro christo occubuit. Quia em̄ christus ipse
ait. Ego sum veritas. Ideo vtiq; ꝓ christo: qr pro veritate
sanguinē fudit. Et cū nascituro/predicaturo/baptizatu
ro: prius nascēdo/predicādo/ac baptizādo testimonium
perhibebat: hūc etiā passurū prior ipse patiēdo signauit.
Quorū tñ passiones diuerso ordine cōsummari/certa su-
perne prouisionis dispēsatione gestū est: vt vcʒ redēptor
noster extra portā ciuitatis cūcto assistente populo suble
uaretur in crucē. Precursor vero eius collectis in domū
cōuiuij magistratibus atq; optimatib⁹ plebis: misso ta-
men spiculatore in abdito carceris capite trūcaretur. Et
quidem cōgruum videbatur: vt mysteriū dñice crucifix⁹
crucis p̄figuraret Joānes. Sed qr idē Joānes testimo-
nium dño perhibēs/aiebat. Illū oportet crescere: me aūt
minui: hoc est/illū quē ꝓpheram magnū esse miramini:
christū dñm ac deū verū oportet intelligi: me autem quē
christū esse arbitramini/non christū: sed esse ꝓphetā chri-
sti patebit. Disparē vtriusq; qualitatē/dispar modus pas
sionis insinuat: nō in carnificū potestate cōstitut⁹/sʒ ce-
lesti ratione prouisus. Quia iterū dicit idē Joānes. Qui
est de terra/de terra est/⁊ de terra loq̄tur: qui aūt de celo
venit/sup oēs est. Prefatā minorationē ei⁹ q̄ de terra est
decollatio illa i carcere ⁊ in obscuro patrata capitis abla-
tio designat. Porro cremētū ei⁹ qui de celo venit ⁊ supra
oēs est: illa in cruce exaltatio que sub dio ⁊ omni spectan
te populo facta est/aperte denūtiat. Exaltat⁹ quippe in
cruce: caput erectū ad celos tenuit/manus sup terras ad
aquilonē tetēdit ⁊ austrū: vt ⁊ celi se esse dñm ⁊ vniuersā
terram: omnesq; potestates aereas sue ditioni subditas:
ipso etiam corporis situ figuraret. Infima crucis ipsius
terre abdita penetrabāt/vt inferoꝝ regnū passiōe illius

Cruentū conuiuij deploratio.

Map.iij.

Jo.xiiij.

Joā.iij.

Sacramētum christi crucifixi

trāsfixū ac destructū esse signaret. Regē hūc eē credēdū
scripto in cruce titulo adstātes Hebrei Greci ⁊ Romani
legebant/vt vcʒ eius imperiū appareret p oēs gētes esse
dilatandū. Que cūcta apl's breuiter vna snīa cōplectitur
dicens. Factus est obediens vsq; ad mortē: mortē aūt cru-
cis: propter qđ et deus illū exaltauit: et donauit illi nomē
qđ est sup omne nomen: vt in nomine Jesu om̄e genu fle
ctatur/celestiū/terrestriū/⁊ infernorū: ⁊ oīs lingua confi
teatur: qr dñs Jesus christus in glīa est dei patris. Decol-
lato aūt Joanne ⁊ allato capite ei⁹ in disco sequit̄. ¶ Et
datū est puelle: et detulit mr̄i sue. Et accedētes discipuli
ei⁹: tulerūt corp⁹ ei⁹ et sepelierūt illđ. Et h̄ ad minoratio
nē p̄cursoris ptinet: q̄ corp⁹ ei⁹ sepulture absq; capite dat̄.
Nāq; vt in ecclesiasticis inuenimus historijs: corp⁹ eius
in ciuitate Samaria: q̄ nunc Sebaste vocatur: caput au
tem in Hierosolymis humatum est. Decollat⁹ vero est in
castello quodam Arabie/quod Macherunta nomināt.
In quibus videlicet historijs hoc quoq; reperim⁹/q̄ ca-
put eius sanctissimum longo post decollationē tēpore ab
ipso reuelatū sit duobus monachis orientalibus: q̄ ora-
tionis gratia venerāt Hierosolymā: atq; inde in Edissaʒ
Phenicie ciuitatis perlatū/debito fideliū sit honore fre-
quentatū. At vero ossa eius tempore procedente/de Sa
maria Hierosolymā translata: ac mox Alexādriaʒ missa
nunc ibidem in ecclesia q̄ noīs ipsius est honore cōsecra-
ta seruantur. Quod diuina ꝓuidētia cōstat actū: vt scili-
cet per plura loca deportatis beati martyris reliquijs/
plura virtutū signa fierent: pluresq; per memoriā doctri-
ne ⁊ vite illius ad fidē ac dilectionē eius quem predica-
bat confluerent. Inter hec sane cōsiderandū est exattēn-
tius memorie commendandum/quō omnipotēs de⁹ ele-
ctos/dilectosq; suos famulos quos ad vitā regnūq; pre-
destinauit eternū/intantū in hac vita prauoꝝ patitur pse
cutione cōteri: tot ac tantis penarū mortiūq; generibus
consumi: quaten⁹ perspectis pfectoꝝ viroꝝ passionib⁹ nc/
minus de his q̄ nobis forte aduersa cōtigerint doleam⁹:
ac potius discamus om̄e gaudiū existimare cū in tētatio
nes varias inciderimus/memoriāq; retineam⁹: qr quem
diligit dñs castigat: flagellat autē omnē filium quē reci-
pit. Nam etsi principalis sententia cōstat: qr in multis of-
fendim⁹ oēs: quis tamē nostrū dicere audeat beatū Jo-
annē in actu/vel dicto/vel habitu/vel victu peccasse? Cu
ius austeritatē indumenti: cuius parsimoniā alimēti euā
gelica laudat historia: cuius omne qđ loquitur: aut veri
tati testimoniū reddit/aut eos qui cōtradicūt redarguit:
cuius opera iustitie etiā qui non amabāt venerationi ha
bebant? Quis in eius precordijs peccato poterat esse lo-
cus: quem et ante natiuitatem spūssancti consecrauit ad
uentus? Quādo saltem humane conuersationis intuitu
valuit a virtutis via/vel ad modicū deflecti: qui totaʒ ab
ineunte pueritia vitā solitarius peregit. Et tñ talis ac tā-
tus vir presentis vite terminū post longā vinculorū affli-
ctionem sanguinis effusionē suscepit. Ille qui libertateʒ
superne pacis euangelizabat/ab impijs in vincula cōijci
tur: clauditur obscuritate carceris/qui venit testimoniū
perhibere de lumine: quiq; ab ipsa luce que christus est
lucerna ardens et lucens appellari meruit: quo in natis
mulierum maior nemo est: qui ad petitionem mulierum
turpissimarum capite plectitur: et ipse proprio cruore ba-
ptizatur. Cui redēptorē mūdi baptizare: cui vocē patris
super illū audire/cui spūssancti gratiā in eū descēdentē
videre donatum est. Sed nō erat graue: imo leue ac desi-
derabile erat talibus tormēta pro veritate tēporalia per-
peti: que ppetuis nouerāt remunerāda gaudijs. Opta-
bilē habebant mortē: que nature necessitate inuitabilis
imminebat/cōfessio christi noīe cū palma vite perennis
excipere. Un̄ bene dicit apl's. Qr vobis donatū est a chri
sto: nō solū vt in eū credatis/sed etiā vt ꝓ illo patiamini
Qui ideo donū dicit̄ esse christi: vt pro illo patiant̄ electi
qr sicut idē dicit. Nō sunt cōdigne passiones huius tēpo-

Phil.ij.

Lex.

Trāslatio reliquiarū scti Joannis.

Heb.xij. Jaco.iij.

Phil.j.

ris ad superuētură gloriā que reuelabit̄ in nobis. Cum
ergo tā eximios regni celestis heredes tāta in hui⁹ exilio
mortalitatis pati viderim⁹: q̄d nobis inter hec fratres cha
rissimi restat agēdū/nisi vt tanto magis humiliemur in
cōspectu pij cōditoris ⁊ redēptoris nr̄i: quāto nos paten
ter aīaduertimus eos/nec vite imitatione seq̄ posse/nec
mortis. Itaq; iuxta vocē primi pastoris. Humiliemur sub
potenti manu dei: vt nos exaltet in tp̄e visitationis. Hu-
miliemur cum Joāne: ieiunem⁹ ⁊ obsecratiōes faciam⁹
assiduas: exultem⁹ nimij corā hoibus: exerceamur ⁊ defi
ciat paulisper spūs noster. Noster vtiq; idē carnalis ⁊ su-
perbus q̄ solebat inflari: vt bone actionis ꝓfectib⁹ ante
illū crescere: ⁊ cū illo exaltari valeamus: q̄ de celo ad ter-
ras venire dignat⁹ est: vt nos q̄ de terra sum⁹ subleuaret
ad celos/Jesus christ⁹ dñs noster: q̄ viuit ⁊ regnat cū pa
tre in vnitate spūsscti de⁹: per oīa secula seculoꝝ. Amen.

j.Pe.v.

¶ In natiuitate btē Marie virginis.

Creatoris matrē oīs creatura magnificet ei⁹ glīose maiestati se in-
clinent celū ⁊ terra ⁊ oīs plenitudo eoꝝ. Exal
tent matrē in ecclīa filij: dicātq; ei q̄ redempti sunt a dño
Mentē et oculos pariter cū manib⁹ ad te regina mūdi
attollimus: ⁊ coram tue celsitudinis glīa genu flectim⁹:
ceruicē inclinamus/ac plenas suspirijs ad te preces in ce
lum trāsmittimus. Tu de altitudine celi beatos oculos
tuos quib⁹ incōprehensibilē illā glīam lucis eterne cum
desiderio semp intueris/ad tuos supplices in hāc mūdi
sentinā de alto ꝓiectos inclinare nō despicias. Ecce corā
tremēdo iudice pctōres assistimus/cuius manus terribi
lis gladiū ire sue vibrat super nos. Et q̄s auertet eā? Ne-
mo dñā tā idoneus vt gladio dñi manū ꝓ nobis obijciat
vt tu dei amātissima: per quā primū in terris suscepimus
miam de manu dñi dei nostri. Aperi itaq; tu mr̄ clemētie
benignissimi cordis tui ianuā/suspiriosis precatib⁹ filioꝝ
Adā: qui ex oībus finibus terre ad tue protectionis vm-
braculū cōfugimus a facie formidinis dñi. Ad te dñā stil
lant oculi nostri/teq; cū deuotionis clamore valido obse
cramus: vt filij tui iram quā grauiter peccando succēdi-
mus: erga nos mitiges: eiusq; gratiā a qua ingrati exci-
dimus/nobis tua prece cōcilies. Eius liuore sanati sum⁹
eius iterum medelā deposcim⁹: qr putruerūt ⁊ corrupte
sūt cicatrices nostre: ⁊ nō est in nobis sanitas. Attēde do-
mina et vide dolores vulnerū anime nostre qr tibi reue-
lauimus causam nostrā cū fiducia. Te enim inestimabi-
lis benignitatis feminā: ⁊ reuera matrē misericordie esse
cognouimus: ex eo q̄ tu q̄ mūdū hūc immūdū ⁊ lubricū
impolluto calle trāsisti: ⁊ adhuc inter peccatores degēs
tanta ante deū sctitate claruisti: vt sola solio eterni regis
approximare merueris. Tu pctōrē quātūlibet fetidū nō
horres: nō despicis: si ad te suspirauerit/tuūq; interuētuʒ
penitēti corde flagitauerit. Tu illū a desperationis bara
tro pia manu retrahis: spei medicamē aspiras ac toti mū
do despectū materno affectu amplecteris/foues nec de-
seris: quousq; horrēdo iudici miserū recōcilies. Famosuʒ
huius tue benignitatis testimoniū est per te restaurat⁹
gratie Theophilus. Nec mirū o dñā si tā copioso miseri-
cordie oleo tui cordis pfusum est sanctuariū: cū illud in-
estimabile opus misericordie qđ predestinauit deus an-
te secula in redēptionē nostrā primū in te a mūdi artifice
fabricatū sit. Qñ em̄ cōplacuit grē supne vt habitaret in
nobis a quibus diu elongata fuerat: tu sola digna inuen
ta es: vt in tua virginali aula rex regū ⁊ dñs dñantiū a re
galib⁹ sedib⁹ veniens: primā sibi māsionē inter filios ho
minū eligeret. Uere bñplacitū erat deo habitare i te: qñ
ex ipa illibate carnis tue substātia quasi de lignis libani
ineffabili architectura domū sibi edificauit dei sapiētia.
Suffulsit eā septē colūnis argēteis: reclinatoriū aureuʒ
in ea collocauit. Ubi sūt septē spūs dei: ⁊ hec est vnica illa

Supplicatio ad virginē.

Psal. xxxvij.

in qua sola q̄sitā in oīb⁹ requiē inuenit: atq; in eius sinuʒ
oēs thesauros suos absq; mensura trāsfudit. Bene in te
spūsancto cōplacuit o Maria: cū ad tam diuina myste-
ria vterū tuū consecrare dignatus est. Ipse est em̄ ignis
cōsumens q̄ sanctissimā aiam tuā in seipo inflāmauit/ac
splēdore diuine maiestatis impleuit: tuūq; vterū ineffabi
li mō impregnauit: fecitq; vt deū ⁊ hoiem clausa cōcipe-
res/clausa pareres: ⁊ post partū ꝟgo pmaneres. Iam er
go vterū tuū dñā velut sacratissimū dei viui tēplū totus
mūdus venerat̄: qr in eo salus mūdi initiata est. Ibi de-
corē indutus est dei fili⁹/ac preelecte spōse sue eccl'ie for-
mosus in stola candida exultāter occurrit: desideratum
diu osculū porrexit/ac preordinatas a seculo nuptias vir
go cū virgine in virgine prelibauit. Ibi primū ruptus est
paries inimicitiarū: quē inter celū ⁊ terrā ꝓtoplastoꝝ in-
obedientia cōstruxerat. Ibi cōfederata sunt terrenis ce-
lestia: ⁊ obuiauerūt sibi in osculo pacis misericordia ⁊ ve
ritas: qñ in vnā eādēq; ꝑsonā cōcurrerūt diuinitas ⁊ hu-
manitas/factūq; est nouū illud sup terrā: vt esset de⁹ ho-
mo/et hō de⁹. Ibi magn⁹ Heliseus in mensurā suscitādi
pueruli sese cōtraxit. Ibi antiqu⁹ dierū patriarcha pele-
cto filio suo tunicā induit polymitā. Ibi rebecca futuroꝝ
prescia magnificādi filij manib⁹ pelliculas hedoꝝ circū-
dedit: ⁊ colli nuda ptexit. Ibi em̄ cooperāte grā spūscti
filius a deo patre hereditādus in oīb⁹ gētib⁹ diuine ma
iestatis potētiā similitudine carnis pcti cooperuit: quasi
abscondit⁹ est vult⁹ eius/vñ nec reputauim⁹ eū. Ibi alti
cōsilij ꝓuidentia inescatus est hamus: q̄ ad extrahēdum
serpētē antiquū in hoc mare magnū de celo traiectus est
Inde egressa est armilla aurea/vnde pforaret maxilla le
uiathan: vt euomeret mortuos nō suos/quos ab origine
mūdi secure deglutiuerat. Hort⁹ deliciarū nobis est tu⁹
sacratissim⁹ vterus o Maria: qr ex eo multiplices gau-
dij flores colligim⁹/q̄ties mēte recolim⁹ q̄ magna mul-
titudo dulcedinis vniuerso orbi inde ꝓfluxerit. Hortus
cōclusus tu es sctā dei genitrix ad quē deflorādū manus
pctōris nūq̄ introiuit. Tu sanctoꝝ aureola aromatū a ce
lesti cōfita pigmētario/virtutū oīm speciosis florib⁹ dele
ctabilit' vernās. Inter quorū pulcherrimos triū in te mi-
ramur excellētiā. Hi sunt quorū odore suauissimo totam
domū dei reples o Maria/viola humilitatis/liliū casti-
tatis/rosa charitatis. Merito de tali aureola flos ille spe-
ciosus forma pre florib⁹ paradisi egressus est: sup quē re-
quieuit spūs dñi. Et cui te assimilabim⁹ o mater pulchri-
tudinis? Uere paradisus dei tu es: qr lignū vite mūdo ꝓ-
tulisti: de quo q̄ māducauerit viuet in eternū. Fons vite
qui ex ore altissimi prodijt/de medio ventris tui exiluit:
atq; inde in quatuor capita sese dispertiēs: ad irrigandā
faciē arētis mūdi emanauit/letificās ciuitatē dei. Omis
em̄ q̄ biberit ex eo/nō sitiet in eternū. Et ecce plusq̄ para
disus hic. De illi⁹ ei aqua si q̄s biberit/sitiet iterū. O quā
tū mūdo cōtulisti/q̄ tā salubris aq̄/aqueduct⁹ esse merui
sti. O lāpas luculētissima/quātos letificasti/qñ splēdore
glīe dei illustrata/desideratū illud lumē quo inuenta est
drachma decima/sedētib⁹ in tenebris ⁊ vmbra mortis ꝓ-
tulisti. Te nimirū ille diuini epithalamij precētor a lōge
intuit⁹ est: cū in admiratiōis vocē ita ꝓrupit/dicēs. Que
est ista q̄ ꝓgredit̄ quasi aurora cōsurgēs: pulchra vt luna
electa vt sol: terribilis vt castroꝝ acies ordiata? Sicut au
rora valde rutilans in mūdū ꝓgressa es o Maria: qñ ve-
ri solis splēdorē tāte sctitatis iubar p̄curristi: vt vere diē sa-
lutis/diē ꝓpitiatiōis/diē quā fecit dñs a tua claritate ini
tiari dignū fuerit. Felix aurora/felicis diei nūtia extitisti
Talē aurorā talis dies: ⁊ talē diē/talis aurora decuit. Et
recte q̄dē aurore ipleſti officiū. Ipse em̄ sol iustitie de te
ꝓcessur⁹/ortū suū quadā matutina irradiatiōe p̄ueniēs:
in te lucis sue radios copiose trāsfudit: q̄b⁹ ptātes tene-
brarū q̄s Eua induxerat/in fugā cōuertisti: atq; ita deside
ratū cūctis gētib⁹ solē mūdo inuexisti. Tu pulchra vt lu
na diceris: eiq; nō imerito cōpararis. Ille em̄ astroꝝ oīm

Miracula vteri virginalis.

Exclamatio laudatoria.

Cañ.vj.

sola soli simillima: ⁊ cādore venusta argēteo ceteris in ce
lo premicat syderib⁹. Tu veri solis imago expssissima/in
ter milia astroꝝ deo assistentiū: virginali puritate in ce/
lis gl'iosa pfulges. Illa trāsfuso in se solari lumine noctes
illuminat. Tu virtutū a deo tibi inditarū/magnificis exē
plis ad imitationē tui nos puocas: sicq; nostrā noctē il/
luminas. Qui enī vias tuas insectat⁹ fuerit: nō ambula/
bit in tenebris/sed lumen vite inueniet. Tu ergo pulchra
es vt luna: imo ⁊ pulchrior luna: q: tota pulchra es/⁊ ma
cula nō est in te/neq; vicissitudinis obūbratio. Tu electa
vt sol: ille inquā sol solis cōditor. Ille enī elect⁹ ex milib⁹
viroꝝ: tu electa ex milib⁹ feminarū. Ille elect⁹ ex oib⁹ q̄
per illū sunt: tu terribilis vt castroꝝ acies ordiata. Quid
enī? An nō horruerūt principes tenebrarū: qn̄ viderūt p/
ter morte instructā oī armatura fortiū cōtra se pcedere
feminā? Feminā fortē ⁊ ad bella doctissimā: cuius ensis
sup femur suū ppter timores nocturnos. Et in circūitu
ei⁹ acies valida spūaliū virtutū/suo seinuicē ordine tuē/
Angelica dei militia. tiū: sicq̄dē ordinatiōe pseuerat dies. Sed ⁊ innumerabilē
beatoꝝ spirituū militiā/ad ministeriū tāti principis dele/
gatā/nullaten⁹ ambigim⁹: vtpote q̄ custodirēt lectulum
Salomonis gratissimū/ac puiderent ne pparatū eter/
no regi hospitiū/alien⁹ hospes inuaderet. Nimirū timor
et tremor venerūt sup eos: ita vt dicerēt. Ecce plusq̄ Eua
hec. Castra dei sunt hec. Fugiam⁹ Israelē. Tu ergo bel/
latrix egregia: primo eū q̄ prim⁹ Euā supplantauit expu/
gnare viril'r aggressa es. Tu enī spm̄ elationis ea v̄tute
hūilitatis cōplosisti: quā in te respexit dn̄s: vt ipsi⁹ meri/
to supra oēs choros angeloꝝ te sublimari dignā estima/
uerit. Nūq̄ enī supra oēs angelos glorificata ascēdisses/
nisi prius infra oēs hoies hūiliata descēdisses. Tu ⁊ ardo
rē verite cōcupiscētie v̄tute castitatis in tua virginea car
ne eaten⁹ extinxisti: vt is in cuius cōspectu nec astra mū
da sūt/⁊ āte mūditie carnē tuā iudicauerit: vt etiā diuine
puritati eā agglutinare non desperit. His ergo prima/
rijs ducib⁹ tenebrarū a te fortiter expugnatis: omis ante
faciē tuā militia spūaliū neq̄tiarū in fugam cōuersa est.
Gl'iosa dicta sunt de te genitrix dei: sꝫ adhuc loc⁹ est tue
laudationi: adhuc in tuis laudibus ois lingua balbutit.
Nō enī sunt loquele neq; sermones in oi natiōe q̄ sub ce/
lo est: quib⁹ amplitudo gl'ie tue ad plenū valeat explica/
ri. O magna: o pia: o multum amabilis Maria. Tu nec
noiari quidē potes q̄n accēdas/nec cogitari q̄n recrees
affect⁹ diligētiū te. Tu nūq̄ sine dulcedine diuinit⁹ tibi
insita/pie memorie portas ingrederis. Et nūc seq̄mur te
o dn̄a: ex totis pcordijs vociferātes ad te. Adiuua ibecil/
litatē nostrā: aufer opprobriū nr̄m. Vides hāc tunicā pel
liceā/q̄ nos circūdedit/tunica Eue parentis nr̄e? Hec est
quā olim ad nos trāsmisit/ac supuestiuit carnē filioꝝ suo
rū/sicut diploide cōfusiōe sua. De manu q̄ppe illi⁹ dupli
cis mali seminū terra nr̄a suscepit ⁊ ɔcepit ⁊ peperit no
bis spinas ⁊ tribulos iniq̄tatis in aia/calamitates in cor
Deploratio miserie humane. pore: ⁊ p hec mortē vtrobiq;. O infelix hereditas: o dira
hūane carnis infirmitas/vsq; quo patiemur te? Multū
dorsa nr̄a incuruasti: q: grauis es valde/⁊ diu te portaui
mus: multū nos minuisti ab angelis: quos ⁊ iumētis in/
sipiētib⁹ cōparasti. Nimis inualuisti: q̄ nō nisi morte filij
dei sanari potuisti. Nimis supra nos te extulisti: qn̄ ⁊ vsq;
ad eū qui supra oia est incaute ascēdisti. Et q̄s nos libe/
rabit a corruptela miserrime hui⁹ pellicule? Gr̄a saluato
ris nr̄i filij tui o Maria. Qui vt infirma nr̄a tolleret/spō
te infirmat⁹ est: ⁊ vt mors mortis nr̄e ipe fieret innocens
pro pctōrib⁹ mortu⁹ est. Et q̄s tam idone⁹ vt pro nobis
loquat ad cor Jesu christi dn̄i nr̄i/sicut tu felix Maria: q̄
in secretissimis amplexib⁹ amātissimi filij tui suauiter cu
bas in meridie sempiterno/eiusq; familiarissimo collo/
quio/cū plena cordis letitia perfrueris? Loq̄re dn̄a: q: au
dit fili⁹ tu⁹. Inuoca bonū nomē ei⁹ sup nos: vt curemur
a lepra carnis ⁊ spūs. Exure virus hoc mortiferū: qđ de
pomi sui reliq̄is Eua nobis ppinauit. Utinā poculū suū
ebria illa aut totū ebibisset/aut totū effudisset. Te exora/
te oē iugū nr̄m cōputrescat: a facie olei misericordie dei.
Renouet vt aq̄le iuuētus nr̄a: vt noui noua voce nouū
cāticū nouis ciuib⁹ aggregati: illic vbi noua sunt oia iu/
bileū sempiternū celebrātes: in cymbalis iubilatiōis con
cinam⁹. Tollat crassa hec nebula ab ocl'is nr̄is: vt reuela
ta facie gl'iam dn̄i speculātes/in immēsum illud pelag⁹
diuini luminis absorbeamur a dn̄i spū/ac deo nr̄o in vin/
culis charitatis astricti: vn⁹ cū ipo spūs efficiamur: pster
hoc nobis o Maria filius tuus dn̄s nr̄ Jesus christ⁹: cui
laus ⁊ gl'ia ⁊ gratiarū actio in sempiterna secula. Amen.

¶ De eodem festo. Matthei. I.

¶ Liber generationis Jesu christi filij Dauid: filij Abrahā. Abrahā autē genuit Isaac: Isaac aūt genuit Jacob. Et rel'. Homil'. vene. Bede psby.

Liber gn̄ationis Je/
su christi. Scd'm hāc enī christ⁹ filius hois est:
qđ se ipse sepissime appellat/cōmēdās nobis
q̄d misericorditer dignat⁹ fit esse p nobis. Nā illa supna
et eterna gn̄atio Fm quā fili⁹ dei vnigenit⁹ est ante om/
nē creaturā: q: oia per ipm facta sunt: ita est ineffabilis
vt de illa dictū a ppheta Esaia intelligat. Generationē Esa. liij.
eius q̄s enarrabit? Mi̇ q̄ ⁊ de tpali eius natiuitate dictū
sit: qua v̄bū caro factū est/⁊ v̄go spūsancto grauida filiū
peperit/⁊ v̄go pmāsit. ¶ Filij dauid/filij Abrahā. Ordo p Tex.
posterus/sꝫ necessarie cōmutat⁹. Si enī primū posuisset
Abrahā ⁊ postea Dauid: rursus ei repetend⁹ fieret Abrahā:
vt gn̄atiōis series retexeret. Ideo aūt ceteris p̄termissis
horū filiū nūcupauit: q: ad hos tātū facta est de christo re Gen. xij.
promissio. Ad Abrahā. In semine inq̄t tuo benedicēt om/
nes gentes terre. Ad Dauid v̄o ait. De fructu ventris tui
ponā sup sedē tuā. ¶ Abrahā aūt genuit Isaac: Isaac ge/ Tex.
nuit Jacob. Exequitur ergo humanā generationē chri/
sti Matthe⁹/ab ipso pmissionis christi exordio: hoc est
ab Abrahā genitores cōmemorans: quos pducit ad Jo/
seph virū Marie de qua natus est christ⁹. Mystice autē
quō de gētilitatis caligine quasi de egyptiaca seruitute p Allegoria pulcherria.
quadragintaduos viros demōstrat: ac si p eiusdē nume/
ri māsiōes ad v̄ginē Mariā plenā sctispūs gurgite fluē/
tē/ac si intelligibilē Jordanē duce dn̄o Jesu christo velut
Josue filio. Nō ventū sit: ipsumq; christū de Maria esse
natū testat: q̄ velut hamus in retis capite/sic in fine ge/
nealogie posit⁹: ⁊ in mare hui⁹ mūdi a patre missus/tor
tuosum serpentē adūcatū occisus occidit/atq; hūani ge/
neris mortē mortu⁹ mortificauit. Et ideo velut fune du/
plicato: iterato vcꝫ vniuscuiusq; noie in retis similitudinē
genealogie ordo cōtexit: donec ab huius principio/hoc
est ab Abrahā vsq; ad hamū idest ad christū adueniat: de Job. xl.
quo ad sctm̄ Job d̄r. Nunq̄d adūcabis Leuiathā hamo
tuo: aut armilla pforabis maxillā eius? In hamo ergo in
carnatiōis Christi iste captus est: q̄ dū in illo appetit escā
corporis/trāsfixus est aculeo diuinitatis. ¶ Judas autē Tex.
Phares ⁊ Sarā de Thamar. Notādū q̄ in genealogia
saluatoris nullā sanctarū assumit mulierū/sed eas quas
scriptura rephendit: vt q̄ ppter pctōres venerat de pctōri
b⁹ nascēs/oim pctā deleret. Vñ ⁊ in sequētib⁹ Raab me
retrix: ⁊ Ruth moabitidis ponit a Bersabee vxor Urie.
Ad interiorē v̄o intellectū in oib⁹ istis q̄tuor vētura ad
dn̄m ecc'lia de gētilitat' errore figurat: q̄ pri⁹ aliena igno
minijs plena ⁊ sterilis habebat: sed ad christū vt legitima
cōiūcta est matrona: ⁊ plures adoptiuos parit filios deo
q̄ synagoga: q̄ prius vt ppriū videbat habere dn̄ꝫ virum
Thamar ergo interpretatur amaritudo/vel cōmutans/
siue palma. Et merito hec oia ɔueniūt sancte eccl'ie que
amara prius fuit in idolatria ⁊ turbida cōuersatione sed
mō dulc' est p fletū cōpūctiōis ⁊ studiū pij labor'. Hec cō
mutās recte d̄r: q: ex peccatrice cōmutata est in iustā: ⁊ ex
odiosa i amarā. Que palme rite assimilat ppter certamē la

borum ⁊ victorie premiū. De illa quippe d̄r p Psalmistā
d̄r. Justus vt palma florebit: ⁊ sicut cedrus libani multi/
plicabitur. Raab q̄ latitudo/vel fames/seu impetus in/
terp̄tat. Et quid in h̄ nisi sancte ecclesie nobilitas pdica/
Esa. liiij rur. Cui Esaias dicit. Dilata locum tētorij tui: ⁊ pelles ta
bernaculorū tuorū extēde: ne parcas. Habet q̄ famē istā:
nō famē panis neq; sitim aq̄/sed audiendi v̄bū dei: et fa/
ciendi voluntatem eius. De quo quidē impetus ingre/
ditur: q: velocitas p̄dicationis flāte spūsancto/in totam
mūdi latitudinē dirigit. Deniq; Ruth: q̄ vel vidēs vel fe/
stināṡ/seu deficiēs interpretat/merito ecclesiā significat
q̄ in puritate cordis deū contēplat: ⁊ Fm Psalmistā/festi
nat man⁹ eius dare deo. Hec definit. i. firmiter in fide et
dilectione dei psistere decernit. Bersabee v̄o q̄ interpre/
tatur pute⁹ septim⁹/abūdantiā grē spūsscti in ecclesia fie
ri designat. Dono deniq; spūali: hoc est septenario facta
est ecclesia pute⁹ satietatis: q: fact⁹ est in ea fons aque sa
Tex. lientis in vitā eternā. ¶ Naason autē genuit Salomon.
Ipse est Naason princeps trib⁹ Juda: sicut legim⁹ in nu/
Tex. meris. ¶ Jesse aūt genuit Dauid regē. Regem dicit Da
uid: non q̄ ipe solus in ista genealogia regū fuerit posit⁹
cū ab ipso vsq; ad trāsmigrationē Babylonis q̄ scribūtur
plures regnauerūt: sed q: Dauid prim⁹ de domo Dauid
Tex. rex fuit: per quē ordo decurrit genealogie. ¶ Dauid au/
tē rex genuit Salomonē ex ea q̄ fuit Urie. Querit cum
tres relique extranee mulieres noibus pprijs sint posite
cur Salomon nō nominet Bersabee sꝫ hoc solū dicit q̄
vxor fuit Urie? Ideo h̄ putat factū: q: tres alie supradicte
licet criminose fuerint/in partub⁹ tñ filioꝝ per quos cur/
rit genealogia: nō solū nō culpari/sꝫ etiā laudari merue/
runt. Hec vero adulterio et homicidio ppetrato Dauid
regi genuit filiū/in tātū culpabili cōiugio: vt merito i sal/
Allegoria expositio. uatoris genealogia non videat noiata. Nomē v̄o viri ei⁹
idest Urie q̄si iusti hois ponit: vt ex h̄ etiā sceleris inani/
tas memoret/duꝫ vxoris cā occisus in memoriā reuocat.
Mystice aūt Dauid christū significat: q̄ interp̄tat manu/
fortis et desiderabilis. Et q̄d forti⁹ leone: q̄ vicit de tribu
Juda radix Dauid? Quō v̄o sit desiderabilis: scriptura
aggei. ij. ostēdit dicēs. Ecce veniet desiderat⁹ cūctis gētib⁹. Et Pe
j. Pe. j. trus ait. In quē desiderāt angeli pspicere. Urias vero q̄
Esa. xiiij interpretat lux mea dei: significat diabolū: q̄ trāsfigurat
se in angelū lucis: audēs deo dicere. Lux mea dei ⁊ ero si/
Tex. milis altissimo. ¶ Jorā aūt genuit Joathan. In quarto
regū volumie: de Jorā Ochoziā fuisse legim⁹ gn̄atū: quo
mortuo/Jozabeth filia regis Jorā soror Ochozie/tulit
Joas filiū fratris sui: ⁊ eū internitioni q̄ exercebatur ad
Athalia subtraxit. Cui successit i regnū fili⁹ ei⁹ Amasias:
post quē regnauit Azarias fili⁹ ei⁹. Cernis q̄ Fm fidē hi/
storie tres reges in medio fuerūt: q̄s hic euāgeliū p̄termi
sit. Joram aūt nō genuit Oziā/sed Ochoziā: ⁊ reliquos
q̄s enumerauim⁹. Uerum q: euangeliste ppositum/erat
tres tesseredecadas in diuerso tēporum statu ponere: ⁊
Jorā generi se miscuerat impijssime Jezabel: idcirco vsq;
ad tertiā gn̄ationē ei⁹ memoria tollit/ne in scrē natiuita/
tis ordie poneret. Dictū q̄ ita erat p pphetā: nō nisi quar
ta gn̄atione in throno regni Isrl' quēq; de domo Achab
esse sessurū. Purgata igit labe familie gētilis tribusq; p/
teritis/iā regalis in quarta gn̄ationū cōsequentiū origo
Tex. numerat. ¶ Et post transmigrationē Babylonis Jeco
nias genuit Salathiel. Si voluerim⁹ Jeconiā in fine p/
me tesseredecadis ponere: in sequenti nō erūt q̄tuorde/
cim/sed tredecim. Sciam⁹ q̄ Jechoniā priorem ipm esse/
quē ⁊ Joakim: Fm autē. i. Joachin filiū/nō patrē. Quoꝝ
prior p k et m sequēs p ch ⁊ n scribit. Quoꝝ nomē scripto
rū vitio ⁊ lōgitudine tēpoꝝ apud Grecos latinosq; cōfu
sum est. Hec beat⁹ Hieronym⁹ historiā sequēs/ita expo/
suit. Nam ⁊ ipse Jeconias interp̄tat pparatio dei. Sic q̄
iam nō quadragintaduo/quod faciūt ter q̄tuordecim sꝫ
propter vnā bis numeratā quadraginta generationes
fiunt: si ⁊ ipsum christum annumeremus/q̄ huic regēde
vite nostre temporali atq; terrene tāq̄ numero quadra/
genario regaliter presidet. Tu autem domine.

¶ In vigilia Matthei apl'i. Luce. V.

¶ In illo tempore: Uidit Jesus publicanū nomine Leui sedentē ad Teloneū: ⁊ ait illi. Seq̄re me. Et reliq̄. Homilia venera. Bede presbyteri.

Idem Leui qui ⁊ Mat/
the⁹ est: sed Lucas Marcusq; ppter verecun/
diā ⁊ honorē euāgeliste/noluerūt nomē pone/
re vulgatū. Ipse aūt Matthe⁹ iuxta illud qđ scriptū est.
Just⁹ accusator sui est: in pmordio sermonis/Mattheuꝫ
se ⁊ Publicanū noiat: vt ostēdat legentib⁹ nullū debere pro. xviij
cōuersum de salute diffidere: cū ipse de publicano in apo
stolū/de Telonario i euāgelistā sit repēte mutat⁹. ¶ Et Tex.
relictis oib⁹/surgens secut⁹ est eū. Intelligēs Matthe⁹
q̄d sit veraciter dn̄ꝫ seq̄/relictis oib⁹ sequit. Sequi enim
est imitari. Ideoq; vt pauperē nō tā gressu q̄ affectu cōse
ctari potuisset: reliq̄t ppria q̄ rapere solebat aliena. Per/ Forma
fectāq; nobis abrenūtiationis seculi formā tribuens: nō abrenū/
solū lucra reliq̄t vectigaliū/sed ⁊ periculū cōtēpsit/quod tiatiōis
euenire poterat a principibus seculi: q: vectigaliū rōnes seculi.
imperfectas atq; incōpositas reliquerit. Tāta enī cupidi
tate sequēdi dn̄m duct⁹ est: vt in nullo prorsus huius vite
respectū vel cogitationeꝫ sibimet reseruauerit. Propter
quod iusta mercede/dum humana sedulus negotia dese
rit/dn̄icoꝝ fidelis dispensator meruit esse talētorū. ¶ Et Tex.
fecit ei cōuiuiū magnū Leui i domo sua. Qui domicilio
christū recipit interno/maximis delectationib⁹ exuberā
tiū pascit voluptatū. Itaq; dn̄s libenter ingredit ⁊ in ei⁹
q̄ crediderit/recūbit affectu. Et hoc est bonoꝝ operū spi
rituale cōuiuiū: quo diues ppl's eget/paup epulat. ¶ Et Tex.
erat turba multa publicanoꝝ ⁊ alioꝝ q̄ cū illis erāt discū
bētes. Uiderūt publicanū a pctis ad meliora cōuersū lo/
cū inuenisse pnie: ⁊ ob id etiā ipsi nō desperāt salutē. ¶ Et Tex.
murmurabāt pharisei ⁊ scribe eorū dicētes ad discipulos
ei⁹. Quare cū publicanis ⁊ pctōrib⁹ māducatis ⁊ bibitis?
Cōuiuātib⁹ cū dn̄o publicanis: pharisei murmurātes de
ieiunio gloriantur. Ubi p̄mo legis ⁊ gr̄a quanta sit distā
tia declarat: q: q̄ legē sequunt/ieiune mētis famē patiū/
tur eternā. Qui v̄o verbū in interiorib⁹ aie receperūt: ali
mētis celestis ⁊ fōte vbertate recreati/esurire ⁊ sitire nō
possunt. Deinde retributiōis future spēs prefigurat: qn̄
epulātib⁹ cū christo electis/pfidia supboꝝ ieiuna torq̄/
bit de q̄b⁹ d̄r. Meretrices ⁊ publicani pcedēt vos i regnū Mat.
dei. Mō si p Matthei electionē fides gētiū q̄ pus mūdi xxi.
lucris inhiabāt/sꝫ nūc corpi christi sedula deuotione resi/
ciūtur/exprimit pfecto supciliū phariseoꝝ iudeorū inui/
diā: q̄ de gētiū salute torquent insinuat. ¶ Et rn̄dēs Je/
sus dixit ad illos. Non egent q̄ sani sunt medico/sꝫ q̄ ma/ Tex.
le habent. Non veni vocare iustos/sed pctōres in pniam.
Sugillat scribas ⁊ phariseos: qui iustos se putantes pec
catoꝝ cōsortia declinabāt. Seipsum nāq; medicū dicit: q̄
miro medicādi genere vulnerat⁹ est propter iniquitates Esa. liij
nostras: ⁊ liuore eius sanati sum⁹. Sanos autē et iustos
appellat eos: q̄ ignorātes dei iustitiā: ⁊ suā volētes statue
re/iustitie dei nō sunt subiecti: q̄ ex lege psumētes/euāge
lij grām nō querunt. Porro male habentes ⁊ pctōres vo Mora/
cat eos qui sue fragilitatis cōsciētia deuicti/nec p legē iu lis expo
stificare posse vidētes/christi se grē penitēdo submittūt. sitio.
Ubi simul ostēdit qđ nō i pstinis vitijs pmanētes/vt scri
be ⁊ pharisei murmurabāt: sꝫ pniam agētes publicani ve
nerint ad Jesum: ⁊ ipe q̄ Jesus cōuiuia peccatoꝝ ⁊ occa
sionē haberet docēdi: ⁊ spūales inuitatorib⁹ suis pberet
cibos audire dignat⁹ sit. Deniq; cū frequēter pgere ad cō
uiuiū describat: nil refert aliud/nisi q̄d ibi fecerit/q̄d do/
cuerit: vt ⁊ humilitas dn̄i eundo ad pctōres: ⁊ potētia do
ctrine ei⁹ in penitentiū conuersione mōstretur. Tu autē.

¶ In die scti Matthei. Mar. II.
¶ In illo tempore: Cū transiret Jesus vidit hominem sedētem in Teloneo Matthēū nomine ⁊ ait illi. Sequere me. Et surgens secutus est eū. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede.

Ro.iij. Regim' apostolo dicē te. Quia oēs peccauerūt ⁊ egēt gloria dei: iustificati gratis p gratiā illi⁹. Qui ⁊ iterū mestimabilē eiusdē gratie magnitudinē cōmendans ait. Ubi aūt abūdauit peccatū/superabūdauit gratia: q: nimirū quanto grauior ē dñs in electis suis peccatoū languor ē curauit/tanto amplior ē cunctis gratie medentis potentiā monstrauit. Unde ex lectione euāgelica audiuimus: q: sedentē in Teloneo Matthēū/ac tpalib⁹ curis intentū repēte misertus dñs vocauit: et de publicano iustum: de Telonario discipulū fecit: quē etiā ꝓficientib⁹ eiusdez gratie crementis: de cōmuni discipulorū numero ad apostolatus gradū promouit. Nec solū p̄dicandi: verūetiā scribendi euangeliū illi ministeriū cōmisit: vt q̄ curā terrestriū omiserat/celestiū talentoū dispensatoz esse incipe/ret. Quod ob id vtiq; puidentia superna fieri disposuit: vt nullū eno: mitas suoz: aut numerositas scelerū a spē da venia reuocaret: cū hunc tātis mūdi netibus absolutum tā celestē factū cōspiceret: vt cōmunicaro cū angelicis spiritibus vocabulo/euāgelista nominaretur ⁊ esset.

Ro.v.

Argumētum pietatis diuine.

Tex. ¶ Uidit inq̄t Jesus hoiez sedētē in Teloneo Matthēū nomine: ⁊ ait illi. Sequere me. Uidit aūt nō tā cospicis intuitibus: q̄ interne miserationis aspectib⁹: q̄bus ⁊ Petrū negātē vt reatū suū cognoscere ac deflere posset respicere dignat⁹ est. Quib⁹ ꝑplm suū egyptia seruitute depssū vt eriperet/aspexit: dicēs ad Moysen. Uidēs vidi afflictionē �really mei q̄ est i Egypto: ⁊ gemitū ei⁹ audiui: ⁊ descēdi liberare eū. Uidit g̃ hoiem ⁊ miserē est ei: q̄ hūanis rātū studijs dedit⁹/necdū angelico noie dign⁹ extiterat. Uidit sedētē i Teloneo: ptinaci vez animo: rēpore/alib⁹ lucris inhiantē/Matthēū inq̄t noie. Matthe⁹ hebraice/latine ð: donat⁹. Nō ꝓfecto nomē illi apte cōgruit: q̄ tm̄ gr̃e suē munē accepit. Nā ꝓtereūdē est q̄ idē Matthe⁹ est dyonimos: nā ⁊ Leui vocabat. Nō etiā nomē eidē gr̃e q̄ donat⁹ est testimoniū perhibet. Interpratur em̄ addit⁹ siue assumptus: significans q: assumpt⁹ est p electionē a dño: ⁊ addit⁹ ad numerū grad⁹ aplici. Hoc aūt illū noie Marc⁹ ⁊ Lucas i hac lectiōe magis appellare voluerūt ne cōfort ē opis euāgelici de psisca cōuersatione palā notabilē redderent. At ño vbi ad describendum duodecim apl'oz catalogū puenerūt: tacito Leui vocabulo Matthēū illū apte nūcupauerūt. Prio ipse Matthe⁹: iuxta b̄ q̄ scriptuz est: iustus prio: accusator: est sui: venit amicus eius ⁊ inuestigauit eum: vulgaro se noie vocat/cū de Teloneo vocatū narrat. Sed et in catalogo apl'oz cū addit amēro se publicanū cognominat: Thomas inq̄t et Matthe⁹ publican⁹: quatenus maiorē p̄ b̄ publicanis et pcōibus adipiscēde salutis cōfidētiā ꝓbeat. Quā docēdi formulā Paul⁹ q̄ secut⁹ ait. Ex: christ⁹ Jesus venit i hūc mūdū pcōres saluos facere: quoz primus ego sum. Sz ideo miam cōsecut⁹ sum: vt in me pmo ostēderet christus Jesus oēm patiētiā/ad exēplū eoz q̄ crediturī sunt illi in vitā eternā. Uidit g̃ Jesus publicanū. Et q: miserādo atq; eligendo vidit: ait illi. Sequere me. Sequere autez dixit imitare. Sequere dixit: nō rā incessu pedū: q̄ executione moz. Qui ei dicit se i christo manere/debet sicut ille ābulauit ipse ambulare: q̄ est nō ambire terrena: nō caduca lucra sectari/fugere honores seculi/cōtēptū mūdi oēz p celesti gloria libēter ap̄hecti: cūctis ꝓdesse/amare/iniurias nulli inferre: ac sibi illatas patienter sufferre/ſz ⁊ inferentibus a dño venia postulare: nō vnḡ suā/sed cōditoris semp gliam q̄rere: quotquot valet secū ad amorē sup-

Matt. x.

Joan. xj.

Tex. nozerigere. Hec ⁊ hmōi gerere: christi est vestigia sequi. ¶ Et surgens inq̄t secut⁹ est eū. Nō em̄ mirādū q̄ publicanⁿ ad primā iubētis dñi vocē/terrena q̄ curabat lucra reliquerit: opibusq; neglectis illius comitatui: quē nil diuitiarū hēre cernebat: adheserit. Ipse em̄ dñs qui eū foris verbo vocauit: intus inuisibili instinctu vt sequerē edocuit/infundens menti illius lumē gr̃e spūalis qua intelligeret: q: q̄s tēpo: alib⁹ cuocabat in terris incoruptibiles in celis dare thesauros valeret. Surgēs inquit secut⁹ est eū. Surrexit vt sequerē: dimisit caduca q̄ gerebat vt cōsequerē eterna: ad que illū ꝺitas inuitabat: quale est illud Esaie. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te christ⁹. ¶ Et factū est discūbere eo in domo: ecce multi publicani ⁊ pctōres venientes/discūbebāt cū Jesu ⁊ discipulis ei⁹. Unius publicani cōuersio: multis exemplū ⁊ pnie ⁊ indulgētie publicanis ac pctōibus tribuit. Non em̄ dubitandū q: publicani ac pctōres esse desierāt q̄ cū Jesu ⁊ discipulis eius discūbebāt: nec si in pctis pseuerare decreuerēt: ei q̄ fine pctō est cōuesci auderēt. Publicani quippe vocant/vel q̄ publice scelerib⁹ fedant/vt publicis iplicant negotijs: q̄ sine pctō aut vix aut nulla/tenus valent administrari. Et pulchro satis p̄sagio qui apls ⁊ doctor gētiū erat futur⁹ in pma sui cōuersiōe peccātiū post se gregē trahit ad salutē: officiūq; euangelizā/di/q̄ ꝓficiente merito virtutū erat expleturⁿ: a primis ia fidei sue rudimentis incipit. Neq; em̄ solū qui frarē verbo erudit/sed etiam qui exemplo ad melior ē cōuertit ministerium gerit doctoris. Denicq; idē publicani non tunc solūmodo cū dño discūbebant: verū ⁊ deinceps abiectis secularibus negotijs/ad imitationē Matthei: illū sequi gaudebant: teste euāgelista Marco: q̄ ait. Multi publicani ⁊ pctōres discūbebant cū Jesu ⁊ discipulis ei⁹. Erāt em̄ multi q̄ ⁊ sequebant eum. Notādū aūt q̄ Lucas hec referens dicit: quia domin⁹ in domo eiusdē Matthei cū publicanis discubuerit: ⁊ quia ipse cōuiuiū illi magnū parauerit. Qui q̄dē Matthe⁹ quantū ad generale iudiciū respicit congrua beneficijs celestibus vicē rependit: vt a quo perēnia bona sperabat/illi sua tēpo: alia cōmoderarer: eūq; cozpo: alibus epulis reficeret: quo ipse donantē gustum spiritualis acceperat suauitatis. Porro si altior ē intellectu que gesta sunt indagare cupim⁹: nō rārū in domo sua terrestri cōuiuiū dño cozpo: ale exhibuit/sed multo gratius illi cōuiuiū in domo pectoris sui per fidem ac dilectionem parauit: ipso attestante qui ait. Ecce ego sto ad ostium ⁊ pulso: si quis audierit vocem mā ⁊ aperuerit ianuam: intrabo ad illū et cenabo cum illo: ⁊ ipse mecum. Stat quippe domin⁹ ad ostium ⁊ pulsat: cuz memoriā sue voluntatis/vel per os docētis hominis/vel p suaz intus inspirationem nostro cordi infundit. Audita autē voce eius/ianuam vt recipiatur aperiamus: quando illius/siue secretis siue apertis admonitionibus libenter assensum p̄bemus: et his perficiēdis que faciēda cognouimus operam damus. Intrat ño vt ⁊ ille nobiscum ⁊ nos cum illo cenemus: quia in cordib⁹ electoz p amoris sui gratiam inhabitat: vt ⁊ ea semper luce sue p̄sentie reficiat: quatenus ad supna desideria magis magisq; proficiat: ⁊ studijs eoz celestibus quasi gratissimis dapibus ipse pascatur. Sequitur. ¶ Et videntes pharisei dicebant discipulis suis. Quare cum publicanis ⁊ peccatoribus māducat magister vester: Duplici errore tenebant pharisei/cum magistro veritatis de susceptiōe peccatoz detrahebāt: q: ⁊ se iustos arbitrabant q̄ superbe fastu a iustitia longe discesserant: ⁊ eos criminabantur iniustos qui refipiscēdo a peccatis nō parū iam iustitie ꝑpinquabant. Inuidia nāq; fraterne saluris obcecati recolebant q: publican⁹ erat Matthe⁹: publicani ⁊ pctōres erāt multi alij q̄ cū dño discūbebāt: sed meminisse nolebāt: q: idez Matthe⁹ sicut Lucas scribit: relictis oibus q̄ gerebat secut⁹ est eū. Sed ⁊ alij publicani/ac peccatores eo aio cū illo discumbebāt/q̄ illi deinceps adherere disponebant.

Tex.

Mar. ij.

Luce. v.

Apoc. iij

Tex.

Error: duplex pharisęoꝝ.

Errabāt q̄ pharisei: q̄ quec aliena nec sua saltē cognoscebant. Sed qui nouit occulta cordis: q̄ venit q̄rere ⁊ saluū facere q̄ perierat: et eos quos iā penitentes susceperat amplius in fide cōfortat: ⁊ eos quos adhuc superbos tolerat ⁊ impios: ad humilitatis gr̃am/ac pietatis ꝓuocat. Nam sequit. ¶ Nō est opus valentib⁹ medicus/sed male habentibus. In eo etem̄ q̄ male habentib⁹ medicū se aduenisse testat̄: auget spē obtinēde sanitatis ⁊ vite eis/qui de peccatoū suoz languore rurbari: saluatoris/ac vificatoris magisteriū iam sequi ceperant. In eo autē q̄ valentib⁹ nō opus esse medico dicit/illoū temeritatē redarguit: qui de sua iustitia p̄sumentes/gratie celestis auxiliū q̄rere detractabāt. Quis nāq; iustus esse poterit: vt diuina opitulatione nō egeat: cū ille quo in naris mulierum maior nemo est de se Joānes apertissime dicat. Nō pōt homo accipere a se quicq̄m/nisi ei datū fuerit de celo: Dū vero subiungit. ¶ Euntes aūt discite: quid est misericordia volo ⁊ nō sacrificiū: eisdē pharisēis de falsa iustitia rumētib⁹ etiā cōfitēti correctionis ostēdit. Admoner nāq; eos: vt p opera misericordie discant ꝺ semetipsis supne misericordie ꝓfidia cōquirāt: ⁊ non cōtēptis pauperuz necessitatibus/ꝺ oblationē se sacrificioz ꝺ dñm placare cōfidāt. Ꝺ hoc posuit aūt eis testimoniū de ꝓpheta: ⁊ hoc illos cupies discere iussit/eupies vez a temeritate stultre vituperatiōis ad diligētiōrem scripturarū decreta facere calumniabant: ipsi potius intelligerent q̄ essent dei p̄cepta negligerisse/vel agnita nō fecisse. Qui em̄ quotidianis in rēplo/oblationib⁹ insistētes: nulla delinquētib⁹ compassiōe miserebāt: pater ꝓfecto: q: cōtra sermonē ꝓphetici sacrificiū potius q̄ misericordiā q̄rebant. At ño dñs qui sicut scriptū est. Pertransiuit benefaciendo ⁊ sanādo oēs oppressos a diabolo: ⁊ quoties rēpluz intrauit: magis inibi languētes curare/eruditre nescios/cōtumaces redarguere/vel etiā foris detorbare: q̄ victimas studuit offerre liquet vtiq; qui voluntatis diuine: quā ꝓpheta monebat iussa ꝓfecit/misericordie scz op⁹ exequēdo: ⁊ nō sacrificiū celebrando. Qui etiā reph̄ensoribus suis/quare cū publicanis ⁊ pctōribus māducaret/rationē reddere nō despexit: vt vel sic eos a supuacua murmuratione cohiberet/atq; ad sequēda pietatis sue dona ꝓuocaret. ¶ Nō em̄ iquit veni vocare iustos sed pctōres. Idcirco igit̄ dñs peccatorū cōiuuia frequētabat: vt infidiatores suos docēdo celestes iuitarer ad epulas. Sed mouet forte aliquē quō dominⁿ dixerit nō se venisse ad iustos/sed magis ad peccatores vocādos: cū cunctis legētib⁹ cōstet/q̄ etiā illos q̄s Ꝺn Moysaice legis institutis iustos iuenit: ad euangelice ꝓfectiōis culmē plurimos vocauit. Si ei solos pctōres et nō etiā iustos vocaret: nequaq̄m Nathanael discipulatus illi⁹ cōfors exist̄eret: quē ad se pmo venientē tā ra laude diguniū putauit vt diceret. Ecce vere Jsraelita in q̄ dol⁹ nō est. Si nō iustos vocarer: Petrū ⁊ Andreā in apostolat⁹ arcem nō haberet: qui quāto amore iustitie flagrauerint/ꝺ cuerūt cū ad testimoniū ꝑcussoris cōtinuo dñm videre ⁊ audire gauisi sunt. Quo g̃ nō venit vocare iustos/ſz pectatores: nisi q: Lucas hec referēs apertius dicit. Nō veni vocare iustos sed pctōres in pniam: Oēs vero electos ad regnū celeste dñs vocat: sed illos solum ad pniam vocat: quos grauioꝝ pctis inuolutos inuenit. Quos ño iustitie operibus deditos repperit: nō eos ad pniam ꝓtrite cōuersationis/sed ad pfectum magis vite pfectionis inuitat. Vocat pctōres: vt p pniam corrigātur. Vocat iustos: vt magis magisq; iustificētur. Muis ⁊ ira recte possit intelligi q̄ ait. Nō veni iustos vocare/sed pctōres: q: nō illos vocauerit qui suā iustitiā volētes cōstituere/dei iustitie nō sunt subiecti: sed eos potiꝰ qui fragilitatis sue conscij/nō erubescūt ꝓfiteri: q: in multis offendim⁹ oēs. Si q̄s autē ⁊ de illis q̄ fallaciter sunt iusti correctos vocat ad venia: etiam in illis implebit eius sermo/q: non venerit vocare iustos/ſz pctōres, i. nō elatos/sed humiles: non

Tex.

Tex.

Tex.

ex euentu suo monti vocabulū indidit. Huius dū pecora
quoꝝ infinita multitudine pollebat/passim ꝑ deuexi mō
tis latera pascerent̄: cōtigit taurū armēti cōis gregis cō/
sortia spernentē/ꝑ montē singularē incedere solitū: ⁊ ad
extremū redeūtib⁹ peculijs domū nō esse reuersū. Quē
dn̄s collecta multitudine seruoꝝ ꝑ deuia queq̄ requirēs
inuenit tandē in vertice eiusdē mōtis p̄e forib⁹ cuiusdā
assistere speluce. Itaq̄ ira ꝑmotus/cur soliuagus incede
ret: arrepto arcu appetijt illū sagitta toxicata. Que velu
ti venti flamine retorta/eum a quo iacta est mox reuersa
ꝑcussit. Turbati ciues ⁊ stupefacti qualiter res fuerit ef/
fecta: non em̄ accedere propius audebāt/cōsulunt ep̄m
quid facto opus sit. Qui indicto ieiunio triduano/a deo
monuit esse querendū. Quo pacto/sc̄tus dn̄i archange/
lus ep̄m ꝑ visionē alloquitur dicēs. Iam bene fecisti qd
homines latebat/a deo querēdo mysterium: causam vero
hoīs suo telo percussi: sciatis hoc mea gestum volūtate.
Michael/ Ego em̄ sum Michael archangel⁹ q̄ in cōspectu dn̄i sem
li loc⁹ sa/ per assisto: locūq̄ hunc in terris incolere/tutūq̄ seruare
cer in ter instituens/hoc volui indicio probare oīm q̄ ibi gerūtur:
ris. ipsius q̄ loci me esse inspectorē atq̄ custodē. Hac reuela
tione cōperta cōsuetudinē fecerūt ciues hic dn̄m p̄cibus
sanctū deposcere Michaelē. Duas quidē ianuas ibi cer/
nētes: quarū australis/q̄ ⁊ maior erat aliquot gradibus
in occasum vergentib⁹ adiri poterat: sed nec vltra criptā
intrare ausi/p̄e forib⁹ quotidie orationi vacabāt. Inter
hec Neapolitani paganis adhuc ritib⁹ aberrātes/Sepō
tinos ⁊ Beneuētanos/q̄ centū quinquaginta miliarib⁹
a Sepōto distāt bello lacessere tentāt. Qui antistitis sui
monitis edocti triduo petūt inducias: vt triduano ieiu/
nio liceret quasi fidele patrociniū sancti Michaelis im/
plorare ⁊ presidiū. Quo t̄pe pagani ludis scenicis/falso
rū inuitant auxilia deoꝝ. Ecce autē nocte ipsa q̄ belli an/
tecedebat diē: adest in visione sanct⁹ Michael antistiti/
preces dixit exauditas: victoriā spopondit affuturam: et
quarta diei hora bello ꝑmonet hostibus occurrendū. Le
ti ergo facti ⁊ de angelica certi victoria dn̄i coacti spiritu
obuiāt christiani paganis. Atq̄ in primo belli apparatu
Bargan⁹ immenso tremore cōcutit̄/fulgura crebra vo/
lant: ⁊ caligo tenebrosa totū montis cacumē obduxit/im
Ps.ciij. pleta ꝓphetia q̄ dn̄m laudans ait. Qui facit angelos su/
os spūs: ⁊ ministros suos flāmam ignis. Fugiūt pagani
partim ferro hostiū/partim igniferis ipulsi sagittis: ad
Neapolim vsq̄ sequētib⁹/atq̄ extrema queq̄ cedētibus
aduersarijs/menia tandē sue vrbis moribūdi subintrant.
Qui aūt euasere periculū/cōperto q̄ angel⁹ dei in adiu
toriū venerit christianis: nā ⁊ sexcētos ferme suoꝝ fulmi/
ne videbāt interēptos regi regū christo cōtinuo colla sub/
mittētes armis induunt̄ fidei. Cūq̄ domū reuersi victo/
res/vota dn̄o grāꝝ ad tēplū referrēt archangeli: vident
mane iuxta ianuā septētrionalē (quā predixi instar poste
rule pusille) quasi hoīs vestigia marmori arcti⁹ impressa
agnoscunt beatū Michaelē h̄ p̄sentie sue signū voluisse
monstrare. Ubi postea culmen appositū ⁊ altare imposi/
tū/ipa eccl̄ia ob signa vestigiorū appodonia est vocata.
Multa dubitatio iter Sepōtinū ⁊ beneuētanū q̄d de lo/
co agerēt/vtrū itrare ⁊ dedicare ibi debeāt eccl̄iam. Un̄
collatiōe facta/ad meridiē loci illi⁹ bti Petri apl̄oꝝ p̄nci
pis noīe cōdūt eccl̄iam ⁊ dedicāt. In q̄ etiā btē semp v̄gi
nis Marie: sanctiq̄ baptiste Ioānis altaria statuūt. Tā
Cōsulta/ dē antistites salubri repto cōsilio Romanū ep̄m quid de
tio apo/ his agendū sit ꝑ nūtios sciscitatur: qui tunc forte in mon
stolica. te Soracti q̄nqgesimo fere miliario a Romana vrbe di
stāte fuerāt: quē icole sc̄ti Syluestri cognomine vocāt: eo
q̄ ipse ibi quōdam exul orans ꝓ fidei p̄secutione delitue/
rat cū suis. Taliaq̄ mādata remittit. Si hoīs est dilectis/
simi illā dedicare basilicā: hoc maxime die q̄ victoria da/
ta est fieri oportet. Sin autē al's sc̄rō ꝓuisori loci placue/
rit/eodē p̄cipue die illi⁹ in h̄ volūtas est requirēda. Hoc
ḡ t̄pe imminente agam⁹ ambo triduanū cū ciuib⁹ n̄ris
ieiuniū: sanctā trinitatē rogantes vt munera q̄ summo
sue sedis ministro conferre dignatus est: ad certum vsq̄
finem perducat. Factū est vt suggesserat antistes. Nocte
vero constituti ieiunij suprema: angelus dn̄i Michael
episcopo Sepontino ꝑ visionē apparens. Nō est inquit
vobis opus hanc quā edificaui dedicare ecclesiam. Ipse
em̄ q̄ cōdidi/etiā dedicaui. Uos tantū intrate/et me assi/
stente patrono/precib⁹ locum frequentate. Et te quidē
ibi cras missam celebrante: populus iuxta morē cōmuni/
cet. Meū autem erit ostēdere quomodo per memet lo/
cum sacrauerim ipsum. Illi adueniunt mane cū oblatio/
nibus ⁊ magna instantia precū intrant regiā australē: et
ecce longa porticus in aquilonē porrecta atq̄ illā attin/
gens posterulā extra quā vestigia marmori diximus im/
pressa. Sed pri⁹ q̄ huc peruenias apparet ad orientē ba/
silica pregrandis qua per gradus ascendit̄. Hec cū ipsa
porticu sua quingētos fere hoīes capere videbat̄: altare
venerandū rubroq̄ cōtectū palliolo: prope mediū parie/
tis meridiē ostendens. Erat aūt ipsa dom⁹ angulosa: nō
in more operis humani parietib⁹ erectis: sed instar spelū
ce preruptis ⁊ sepius eminentib⁹ asperata scopulis: cul/
mine q̄ diuerse altitudinis qd hic vertice tangi alibi ma
nu vix possit attingi: credo docēte archangelo/deū non
ornatum lapidū sed cordis querere ⁊ diligere puritatem
Uertex v̄o mōtis extrinsec⁹ partim cornea sylua tegitur
partim virēti planicie dilatat̄. Missarū itaq̄ celebratiōe
cōpleta/magno attoniti gaudio q̄q̄ redierūt i sua. Ep̄s
aūt delegato ministroꝝ cātoꝝ sacerdotūq̄ officio ⁊ man
sione cōstructa: oēm ibidē quotidie psalmoꝝ hymnorū
missarūq̄ cursū cōgruo p̄cepit ordine celebrari. Null⁹ au
tē huc nocturno est t̄pe ausus ingredi: sz aurora trāsacta
matutinos ibi decātauit hymnos. Ex ipo autē saxo quo
sacra regit̄ edes: ad aq̄lonē altaris dulcis ⁊ nimiū lucida
guttatim aqua dilabit̄/quā incole stillam vocant. Ob h̄
⁊ vitreū vas eiusdē receptui preparatū argentea pendet
catena suspensum: morisq̄ est ꝑpl'o cōmunicato singulos
ad vasculū ascendere ꝑ gradus: donūq̄ celestis degusta/
re liq̄ris. Nā ⁊ gustu suauis/⁊ tactu salubris: deniq̄ non/
nulli post lōgas febriū flāmas hac hausta stilla/celeri cō/
festim refrigerio potiūtur salutis. Innumeris q̄ et alijs
modis ibi crebro sanāt̄ egroti: et m̄lta q̄ angelice tātū cō
gruūt p̄tāti geri illic miracula cōprobāt: maxime in eius/
dē die natalis cū ⁊ de ꝓuincijs circūpositis plus solito cō
flua turba recurrit ⁊ angelice virtutis maior quodāmodo
credit̄ adesse frequētia: vt qd spūaliter dixit apl's/etiā cor
poraliter agi videat̄. Quia angeli sūt administratorij spi Heb.j.
ritus in ministeriū missi/ꝑpter eos q̄ hereditatē capiunt
salutis: in christo Iesu domino nostro. Tu autem.

De eodem festo. Mat. XVIII.

In illo tempore: Accesserunt discipuli ad Ie
sum: dicētes. Quis putas maior est in regno celo
rum. Et aduocans Iesus paruulum: statuit eum
in medio eorū. Et reliqua. Homilia beati Ma
ximi episcopi.

SI diligenter fratres

audistis euangelicā lectionem: intelligere pote
stis: quia ministris ac sacerdotibus dei reueren
tia debeatur: vel quia ipsos clericos in inuicem humilita
te se oporteat preuenire. Ait em̄ dn̄s: ꝑcūctātib⁹ discipulis
q̄s eoꝝ in regno celoꝝ maior esset futur⁹ statuto corā om
nib⁹ paruulo. Quicūq̄ humiliauerit se sicut puer iste:
hic maior erit in regno celorum. Un̄ intelligim⁹ q̄ humi/
litate ꝑuenit̄ ad regnū/simplicitate penetrat̄ celū. Quis/ Uia re/
quis ḡ cupit diuinitatis tenere fastigia/hūilitatis ima se gni celo/
ctet̄. Quicūq̄ vult fratrē ꝑuenire regnādo: p⁹ illū ꝑueni/ stis.
at obsequēdo sicut ait apl's. Honore iuicē ꝑueniētes. Ui/
cat eū officijs/vt possit vicere sanctitate. Si em̄ te nō lesit Ro.xij.

fratris obsequiū meretur vt diligas. Qd si forsitan lesit/
magis obsequiū meretur vt vincas. Hec em̄ nostre chri/
stianitatis summa est: vt amantib⁹ vicissitudinē/ledenti/
bus patientiam rependam⁹. Qui ḡ fuerit patientior ad
iniuriā/potentior cōstituet̄ in regno. Nō em̄ ad imperiū
celorū peruenit̄ superbia/diuitijs/prefectura: sed humi
Mat. vij. litate/paupertie lenitate. Arcta em̄ ⁊ angusta via est que
ducit ad regnū. Quis ḡ honorib⁹ inflatus fuerit: ⁊ auri
thesauris dilatatus/tāq̄ onustū animal ⁊ impeditū/per
angustū regni iter trāsire nō poterit. Simul etiā vt se exi
stimat ꝑuenisse/sarcinā eius exigua porta non capiens/
repercussus limine retrorsum redire cogetur. Tā em̄ an/
gusta est diuiti porta celestis: q̄ est camelo acus foramē
mat. xix. exiguum. Unde ait dn̄s. Facilius est camelū per foramē
acus transire: q̄ diuitē intrare in regnū celorum. Sicut
em̄ camelum animal tortuosum atq̄ deforme/exigua ca
uerna preterire nō patitur: ita diuitē auarū atq̄ menda/
cem/arcta celi ianua minime intrare ꝑmittit. Nam ideo
nudi i seculo nascimur/nudi accedim⁹ ad lauacrū: vt nu/
di q̄ ⁊ expediti ad celi ianuā ꝓperem⁹. Or aūt incōgruū
⁊ absurdū est: vt quē nudū mater genuit/nudū suscepit
ecclesia: diues intrare velit in celū. Propterea adolescen
ti illi diuiti qui sibi iustus videbat̄ ⁊ sanctus: ⁊ oīa māda
mat. xix. ta legis cōplesse in euāgelio a saluatore d̄r. Si vis ꝑfect⁹
esse: vade vēde oīa tua/et da pauperibus. Usq̄ adeo em̄
nuda virtus apta celo est: vt q̄uis iust⁹/q̄uis sanctus/au
rum vel diuitias possidēs nō possit esse perfectus. Talē
em̄ voluit adolescentē illū dn̄s ad paradisum redire: qua
lis Adam fuerat nōdum de paradisi sublimitate deiect⁹.
Nudus em̄ Adā incola paradisi fuit: deinde post pecca/
tum nuditatem suā vidēs/folijs pudenda cōtexit. Prius
em̄ q̄ peccaret/honestatis erat colore vestitus: atq̄ ideo
nuditatē inhonestā nō natura instituit sed delicti reatus
inuenit. Nam ⁊ sancti angeli in splēdidissimo habitu cō/
Ade pri/ stituti: nūquid tunicis operiunt̄ ⁊ pallijs? Sed cū sit in il
meua di/ lis natiuitatis sue nuda substantia: vestiti vident̄ esse q̄
gnitas. sancti sunt. Sic igitur ⁊ Adā custodiēs honestatis ange/
lice dignitatem: erat quidē nudus mūdanis vestibus: sz
imortalitatis erat splendore vestitus. Nil prauū respicie/
bant oculi eius: nō cor ei⁹ turpe aliquod cogitabat. Erat
apud eū honestas mētis/nuditas ipsa vestita. Sicut em̄
apud nequā hoīes turpis cogitatio ad cōcupiscēdū vesti
bus nō arcetur: ita apud sanctos viros honesta simplici/
tas ad cōcupiscēdū nuditate nō trahitur. Sed sicut vitio
sis ad corruptelā nuda sunt oīa: ita religiosis ad castimo
niā aperta sunt vniuersa. Quid autē ait euāgelica lectio
Mat. Qui autē scandalizauerit vnū de pusillis istis qui in me
xviij. credunt: expedit ei vt suspendatur mola asinaria in collo
eius ⁊ demergat̄ in ꝓfundū maris. Pusillos hic nō era/
i.co.xiiij. te pueros/sed malitia paruulos dicit/sicut apl's ait. Ma
litia paruuli estote: vt sensibus ꝑfecti sitis. Qui sunt isti
nisi clerici idonei et monachi/religiosi vel laici? Quisq̄s
igitur his irreuerens/aut cōtumeliosus extiterit/hac be
luina pena plectret̄: vt vniformi saxo religato illi ad collū
p̄cipitet̄ in mare. Sed videamus quare scandalizantib⁹
christianos ista pena decreta sit: aut q̄d sibi velit ista sen/
tēria. Puto ei illā aliqd mysteriū obtinere. Quasi v̄o nō
sufficeret in mare homini demergendo saxū q̄lecūq̄ ma
gnū/sz mole asinarie lapis ei religetur ad collū: ⁊ cū per/
ituro hoīe pereat res vsui necessaria. Sed puto hoc ma/
gis esse/qd in scripturis/asini figura ꝑpl's gentiliū nūcu/
patur: qui clausis oculis circa ignorantie molam erroris
sui gyro ꝑtrahitur: ⁊ sine vlla cursus directione vestigijs
in se sepe redeuntibus inuitis vsui laborat alieno. Nōne
em̄ tibi videtur molā asinariā voluere gentilis populus
q̄ diu imperitie sue labore versatur? Nature quidē vincu
lis alligatur vt verbū dei molat/dn̄m celi querat: sz oportē
mentis cecitate suffusus vultū animi erigere ad deū: ocu
los cordis leuare nō possit ad celū. Sed qm̄ mola asina/
ria saxū esse cōstat videam⁹ si ⁊ paganorū talis est mola.
Talis est plane. Saxea em̄ mola est paganoꝝ Iuppiter/
Herculesq̄ lapide⁹: circa q̄s cecis oc'lis frequētis erroris
circūeunt. Ecce inquit dixerim eoꝝ oculos: qui putant Idolorū
se videre qd nō vidēt. Aspiciētes em̄ saxum/deū se videre refuta/
cōfidūt. Attamen q̄ molā voluit: cōsumendi aliquādo fi/ tio.
nem operis habet: exuendi spem gerit laboris. Cui vero
mola asinaria ad colla suspēditur: portat lapidē qui por/
tare debuerat iugum dn̄i. Asinus ergo ad molā/cec⁹ ad
lapidem/gentilis ad saxum: qui adorat quē nō videt/nec
agnoscit. Deus em̄ nō in manu factis habitat: nec in me
tallo aut saxo cognoscit̄. Hic ḡ gentilis ꝑpl'us cū persecu
tionē christiano itulerit: hac pena plectet̄: ac cū sacrilega
sua mola iudicādi seculi fructib⁹ demergat̄. Tu aūt dn̄e.

Alia homilia super eodem: de eodem festo. Matthei. XVIII.

In illo tempore: Accesserunt discipuli ad Ie
sum: dicentes. Quis putas maior est in regno ce
lorum? Et reliqua. Homilia Haymonis.

QUoties legimus di/

scipulos domini de ordine prioratus inter se cō
tendisse vel interrogasse: non liuori et inuidie
deputare debem⁹/sed humane fragilitati ac infirmitati:
quippe q̄ rudes erant ac nouelli (q: audierant eum suā
resurrectionē predicantē: ⁊ nondū spiritussancti grā illu/
minati: celeste regnū perficere amare didicerāt: q: vt ait
euāgelista Ioānes: nōdū erat spiritus dat⁹: q: Iesus nō/
dū fuerat glorificat⁹) putabāt q̄ ipse resurgēs a mortuis Io.vij.
corporaliter regnū teneret: ⁊ ipsi honorib⁹ sublimarētur.
Unde passionis illius tēpore/facta est cōtētio inter eos
quis eoꝝ maior esset in regno celoꝝ. Hac suspicione sedu
cta fuerat mater filioꝝ Zebedei q̄n accessit ad dn̄m/dicēs
Dn̄e dic vt sedeāt hi duo filij mei: vn⁹ ad dexteram tuam
⁊ alius ad sinistram tuā in regno tuo. Hinc Cleophas ⁊ Mat.xx.
alius discipulus quib⁹ cum dn̄s post resurrectionē in spe
cie peregrini apparuisset/dicebāt. Nos aūt sperabamus
q̄ ipse esset redemptur⁹ Israel. Et quidā discipuloꝝ in/ Luce
terrogātes eū/dicebāt. Dn̄e/si in t̄pe hoc restitues regnū xxiiij.
Israel. Occasio aūt iterrogādi dn̄m q̄s illoꝝ maior esset Act.j.
in regno celorū: fortassis ex superiorib⁹ acciderat. Nā vt
supra euangelista retulit: accesserunt ad Petrum qui di/
drachma accipiebāt/⁊ dixerūt ei. Magister vester nō sol
uit didrachma? Ait etiā. Et cū intrasset domū ꝑuenit eū Mat.
Iesus dicens. Quid tibi videtur Simon. Reges terre a xvij.
quibus suscipiūt tributū vel cēsum: a filijs suis an ab alie
nis? Et ille dixit. Ab alienis. Dixit illi Iesus. Ergo liberi
sunt filij. Ne aūt scādalizemus eos: vade ad mare et mit/
te hamū: ⁊ eum piscē qui prim⁹ ascenderit tolle ⁊ aperto
eius ore inuenies staterē: illū sumens da eis pro me et te.
Quia ḡ alij discipuli viderāt Petrū in redditiōe census
dn̄o coequari: cōputātes eū illis oībus esse ꝑlatū: in illa
hora accesserūt ad Iesū dicētes. Quis putas maior
est in regno celoꝝ? Sed magr̄ humilitatis qui ait in euā/ Tex.
gelio. Discite a me: q: mitis sum ⁊ humilis corde: et inue/
nietis requiē aīabus vestris: vt ostenderet regnū celorū/ Mat.xj.
nō ꝑ supbiā sed ꝑ humilitatē esse querendum: illūq̄ fore
maiorē in eo q̄ ꝓpter deū se hūiliat. Aduocās paruulū
statuit eū in medio eoꝝ ⁊ dixit. Amen dico vobis: nisi cō/ Tex.
uersi fueritis ⁊ efficiamini sicut paruuli: nō intrabitis in
regnū celoꝝ. Qd duob⁹ modis pōt intelligi. Possum⁹ ei
hic paruulū dn̄m Iesum christū accipe: q̄ cū sit magn⁹ et Intelle/
laudabilis nimis: ⁊ magnitudinis ei⁹ nō est finis: vt nos ctus du/
excelsos faceret: paruul⁹ nat⁹ est nobis/⁊ fili⁹ dat⁹ est no plex ver/
bis. Et est sensus. Nisi mei exēplo vos humiliaueritis: q̄ borum.
nō veni ministrari sz ministrare: ⁊ fact⁹ sum i medio vr̄m Esa.ix.
sicut q̄ ministrat/sz nō q̄ vel q̄si recūbēs: regnū celoꝝ qd
humilib⁹ est ꝑparatū intrare non potestis. Si aūt simplr̄
quēlibet paruulū intelligam⁹: facile patet: q: nō solū ad

humiliatrem/sed etiã ad simplicitatẽ seruãdã hoc exemplo nos hortat. Ac si diceret. Sicut paruulus iste cui⁹ vobis exemplũ ꝓposui: videns mulierẽ pulchram non cõcupiscit: nõ alienas diuitias appetit: lesus non reledit: non aliud cogitat/aliud loquit: ⁊ iratus nõ ꝑpetuas tenet discordias: ita ⁊ vos nisi talẽ habueritis innocentiã in mente qualẽ iste habet in corpore: regnũ celoꝝ quod humilibus ⁊ simplicibus est ꝓparatũ intrare nequaq̃ poteritis. Cuius viã nemo superb⁹ gradit: nemo tumidus incedit q: ardua via est ⁊ angusta q̃ ducit ad vitã: ⁊ pauci sunt q̃ inueniunt eã. Cũ ergo ait. ¶ Nisi conuerti fueritis ⁊ efficiamini sicut paruuli: non intrabitis in regnũ celoꝝ: tale est ac si diceret. Jã si vos nõ delectat locus sublimis/pus exerceat humiliatio vite innocẽtis: non ꝙ apl̃os cupere veller esse paruulos: sed vt innocentiã paruuloꝝ in mẽte possiderẽt. Huiusce modi paruulos dño suos volebat esse discipulos/q̃ dicebat. Sinite paruulos venire ad me: talium est enim regnũ celoꝝ. Et Paulus apostol⁹ taliũ innocentiam paruulorũ suos volebat habere discipulos: quib⁹ epistolã ꝓcipiebat. Nolite pueri effici sensib⁹/sed malitia paruuli estote: sensib⁹ autẽ perfecti sitis. Talẽ se nouerat ꝛ ꝓpheticus q̃ in regali solio sublimis: sed mente humilis dicebat. Custodiẽs paruulos dñs: humiliat⁹ sum et liberauit me. Et iterũ. Zudã ⁊ vilio: fiã plus q̃ facrus sum ⁊ ero humilis in oculis meis. Paruul⁹ em̃ est qui sibi displicet vt deo placeat: tãtoq̃ ante deũ erit pulchrior: quanto apud ipꝰ erit humilior. Unde ⁊ subditur. ¶ Quicũq̃ ergo humiliauerit se sicut paruulus iste: hic maior est in regno celoꝝ. Habeam⁹ q̃ virtutẽ humilitatis/si volum⁹ habere in regno celoꝝ locuꝫ celsitudinis: qm̃ sicut saluator ait in euangelio. Dis qui se humiliat exaltabit: ⁊ q̃ se exaltat/humiliabit. Un̄ et nos alibi scriptura admonẽs dicẽs. Quãto magn⁹ es humilia te in oĩb⁹: ⁊ coã deo inuenies gratiã. Et iterũ. Humiliamini sub potenti manu dei: vt vos exaltet in tpe visitationis. Et ne putaretis illuꝫ esse cõtrariũ q̃ ꝓpter deũ hic se humiliat: cõgruã sententiã adiunxit/dicẽs. ¶ Et qui susceperit vnũ paruulũ talẽ in noie meo/me suscipit. Hoc est q̃ dñs in futurũ se ꝓmittit/cum ait. Quãto magn⁹ es humilia te in oĩb⁹: ⁊ coã deo inuenies gratiã. Et iterũ. Humiliamini sub potenti manu dei: vt vos exaltet in tpe visitationis. Et ne putares

vite medicamina libros. Nā qd plura referā de tam veri
dico eximioq; euāgelista: q̄ meruit a tantis ac talib⁹ lau
dari doctorib⁹: hō est Hieronymo: Ambrosio: alijsq; plu
rimis q̄ muri sunt ecclesiaꝝ ⁊ eloquētie fontes. Quid ue
digne resonē ignoro: cū mihi si ferrea esset vox ⁊ oim mē
broꝝ meoꝝ artus verterent̄ in linguas pleniter in eius
laude minime explere valerē q̄ meretur. Sed amore tan
ti viri duct⁹/⁊ nō presumptionis temeritatem gerens hō
imperit⁹: sed quorūdam fratrū vict⁹ precibus charitatis
hec vestre dilectioni cōpulsus sum exarare. Nunc aūt ea
que omisimus ꝓsequamur. Ecce em̄ vt nostri oīs ratio
Testimonium sctī Ambrosij de euangelio sancti Luce
roboret̄ eiusdē luculēti doctoris Ambrosij exēpla/nostro
huic cōpēdiose opusculo annectem⁹. Sic em̄ dicit. San
ctissimus vir Lucas velut quēdā historicū tenēs ordine3
plura nobis dñi miracula reuelauit: ita tñ vt oīs sapiētie
virtutes euāgelioꝝ suoꝝ cōplecteret̄ historia. Quid em̄
precellētius ad sapiētiā naturalē q̄ q' ex spūsancto etia3
dñicam incarnationē extitisse reserauit. Unde et Dauid
naturalē docens sapientiā ait. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabū
tur. Docet moralia in eodē euāgelij sui libro: in illis bea
titudinibus docēs mores: quēadmodū nō ferire nō rep
cutere verberantē: quēadmodū benefacere/mutuū da
re cū desperatione mercedis: merces em̄ facilius sequit̄
nō expectatē. Docuit etiā et rationabilia cū lego. Qui fi
delis est in minimo: et in maiori fidelis est. Quid adhuc
de naturalibus dicā: q̄ docuit virtutes celoꝝ moueri: do
minū solū esse vnigenitū filiū dei: in cuius passione tene
bre per diē facte sunt: terra tremuit: sol refugiēs/radios
sue claritatis abstraxit. Ergo oēm mūdanā sibi prudētiā
vēdicauit: ⁊ sibi principatū sapiētie vere possidet spūalis
presertim tū audacius aliqd vsurpans ipsa fide nra: ipm
mysteriū trinitatis in hac triplici sapiētia esse posuit: hoc
est naturali/morali/rōnali. Si credam⁹ illū naturaliter
patrē q̄ nobis genuit redēptorē: ⁊ illū moralē q̄ patri vsq;
ad mortē ƀm hoiem obediēs nos redemit: ⁊ illū rationa
lem q̄ rationē colēde diuinitatis: ⁊ vite regēde humanis
pectoribus infudit. Nulla ergo operationū distātia/nul
la discretio est: vbi vel in patre vel in filio vel in spūsancto
Matt. vij.
nulla secūda plenitudo virtutis est. Nūc ad narrationis
ordinem redeamus. Oīs ait dñs/q̄ petit accipit/⁊ q̄ q̄rit
inuenit et pulsanti aperiet̄. Aperi ergo nobis pulsantib⁹
dñe: q̄ tenes clauē sciētie: vt aliqd adhuc cōgrue in laudē
tanti euangeliste tui beati Luce/ad edificationē audiē
Plures scripsere euangelia.
tiū dicere valeam⁹. Igit̄ vt idē dñi apl's in proemio euā
gelij sui testatur: plures fuerunt q̄ euāgelicā conati sunt
ordinare narratione3 rerū/q̄ in nobis cōplete sunt: sicut
tradiderūt nobis vt superius dixim⁹: q̄ ab initio viderūt
sermonē filij dei: ⁊ ministrauerūt ei: et perseuerātia vsq;
ad presens tp̄s monimēta declarāt: q̄ diuersis auctorib⁹
edita/diuersarum heresum fuerūt principia: vt est illud
qd̄ appellat̄ euāgelium iuxta Egyptios ƀm Thomā et
Matthiā ⁊ Barptolemeū: duodeci3 q̄ aplos/ac Basili
dem atq; Apellē. ⁊ ceteros q̄s enumerare longū est: dū
hoc tantū in presentia necesse est dicere/extitisse quosdā
qui sine spū ⁊ gratia dei conati sunt ordinare: magis nar
Eze. xiij.
rationē q̄ historie texere veritatē. Quib⁹ iure illud ꝓphe
ticū cōgruit. Ve qui ꝓphetant in corde suo: q̄ ambulant
post spm̄ suū/q̄ dicūt: Hec dicit dñs: ⁊ dñs nō misit eos.
De quib⁹ ⁊ saluator in euāgelio dicit. Oēs qui ante me
Joā. x.
venerūt: fures ⁊ latrones fuerūt. Qui venerūt dicit dñs
non q̄ missi sunt. In veniētibus ꝓsumptio temeritatis: in
missis obsequium seruitutis est. Eccl'ia aūt que supra pe
tram dñi est voce fundata quā adduxit rex in accubitu3
suum: ⁊ ad quā per foramen descensionis occulte manū
suam misit/similis hinulo seruorum: quatuor fluminum
paradisi instar: eructās de vno fonte q̄tuor euangelia/⁊
quatuor anulos: ⁊ angulos habet ꝑ quos q̄si arca testa
mēti dñi lignis imputribilib⁹ vehit̄. Hec est ⁊ illa in Za
charia quadriga q̄ per orbē euectra/iugo fidei colla cun
ctarū gētiū subijcit. Quatuor preterea pulchra flumina

pulchre dicunt̄ de vno paradisi procedere fonte: per que
quatuor euāgelistarū numerus demōstratur: ⁊ quatuor
perfecte virtutes. i. prudētia/tēperantia/fortitudo/atq;
iustitia designant̄. Nā sicut a quatuor saluberrimis lucu
lentisq; fluminibus dñi irrigat̄ paradisus: ita et cor nrm̄
irrigat̄ a quatuor euāgelistarū instrumētis. Ex quo per
lucido Jesu christi dñi fonte/sanctus iste velut Euphra
tes ꝓcedens: de quo nobis sermo est/apl's Lucas euan
gelici disputator libri cor nostrū sepius rigare ⁊ madefa
cere nō cessat. Et vt Euphrates fertilis seu frugalitas et
vbertas nūcupatur: ita ⁊ iste magne fertilitatis atq; vber
tatis: seu euāgelij dogmate sancte ecclesie toto terraru3
orbe diffuse: augens verbo doctrine sue/fidei incremen
tum: radio sue claritatis velut iubar ab ethere veniēs: ac
multorū hoim pectora illustrās/quotidie illuminare nō
definit: cū eius verba veluti bonū nūtiū in ecclesia legū
tur. Euangeliū q̄ppe Attice: Romane bonū nūtiū dicit̄
seu noua annūtiatio. Nuntiat em̄ incarnationē sanctāq;
natiuitatē christi: passionē quoq; ac resurrectionē: necnō
et in celos ascensionē: vēturūq; cū esse ad iudiciū cū glia
et regno. Hec sunt q̄ppe septē sigilla q̄bus Joānes dicit Apoc. v.
librū esse signatū: quē nullus pōt apire: neq; in celo: neq;
super terrā/neq; sub terra: ⁊ signacula eius soluere/nisi
solūmodo leo de tribu Juda. i. christ⁹. Vel ideo euāgeliū
bonū dicit̄ nūtium: q' annūtiat regnū post laborē/vitam Euāgelij ratio que sit.
post mortē. Recte ergo hocipsum euāgeliū: iste euāgeli
sta Lucas ad eūdē vt prefati sumus scripsit Theophilū:
ad quē ⁊ librū Actuū apostoloꝝ. i. ad dei dilectū. Ergo ⁊
tibi cōuenit semp quisq̄s es o hō: q' si deum diligis ad te
scriptū est euāgeliū. Et si ad te scriptū est/suscipe precio
sissimū margaritarū munus euāgeliste: pignus amici in
penetralibus animi diligenter obserua. O quale mun⁹
vel quale pign⁹/si cōsideres/si attēdas/si mēte ptractes.
Que si bene ⁊ puigil obseruauerīs: ad semp māsura gau
dia te felicē perducet: vbi sociat⁹ angeloꝝ choris incessa
biliter exultabis. Hic etiā beat⁹ Lucas examussim dicit̄
greco eloquio eruditus: cui extra ea q̄ euāgelice disputa
tionis ordo deposcit/maximi necessitatis laboris fuit: vt
primū grecis fidelib⁹ incarnationē dñi nostri Jesu chri
sti fideli narratione ostenderet ne vel iudaicis genealo
giis intēti/solo legis desiderio tenerent̄: vel hereticis fa
bulis et stultis solicitationib⁹ seducti/excedēdo laberen
tur. Deinde velut celestis agricola semē doctrine sue in
numerabiliū mentibus hoim serens: ac vomere sue insi
gnis lingue nūtiando exulcans ad creatoris sui fidē con
uerteret. Duplicatis etem̄ talentis dñi sui/⁊ cētesimū se
cū afferēs fructū: ad gēmea celi pallatia penniter regna
turus/ardētis animi desiderio satagens ꝓperauit. Na3
martyrū suo corpori assiduis lamētationibus crebrisq;
vigilijs mēbra sua maccrās indixit. Hic em̄ ab ipo pueri
tie sue tp̄e castus oīno perseuerās: neq; vxorē/neq; filios
perhibet̄ habuisse. Ideoq; nō inmerito inter angelorum
agmina: ⁊ gl'iosum apostoloꝝ chorꝝ: inter laudabilē pro
phetarū numerū/atq; candentia lilia virginū: ⁊ immar
cessibiles rosas martyrū et flores coruscat: omniūq; bea
torum perfruitur consortijs sanctoꝝ. Tradūt etiā nōnul
li hunc euangelistā vnū esse ex illis duobus discipulis q̄
bus in castellū Emaus euntibus dñs se sociauit: atq; in
peregrino habitu se ostendēs: illis sensum aperuit: et in
fractione panis vt eū cognoscerent mirabiliter patrauit.
Hic dū septuagesimu3 etatis sue haberet annū: obijt in
Bithynie partib⁹ quintodecimo calēdas nouēbris: ⁊ a
viris catholicis corpus ei⁹ humatū est. Cuius sanctū ca
dauer pluribus iā euolutis annoꝝ circulis: Cōstantino
Augusto regnante/ad Cōstātinopolitanā vrbē cū glo
ria est trāslatū ⁊ decēter locatū. Ubi quāta ⁊ qualia pro
digiorum miracula ad nois sui laudē: per merita huius
gloriosissimi euāgeliste Luce/dñs Jesus christus frequē
ter efficiat: quia ad notitiā nostrā minime peruenerunt
omitto retexere. Hoc autē diuina prouidētia cōstat actū

vt scilicet ꝑ plura deportatis loca hui⁹ Luce euāgeliste
venerabilib⁹ reliq̄s/plura v̄tutū signa fierēt: pluresq; ꝑ
memoriā doctrine et v̄tutis eius ad fidē/ac dilectione3
dñi nrī Jesu christi quē p̄dicauit cōfluerent. Qui cū deo
prē: sctōq; spū viuēs regnat ꝑ immēsa scl'a seculoꝝ. Amē.

De eodem festo. Luce. X.

In illo tempore: Designauit Jesus et alios
septuaginta duos: et misit illos binos ante faciē
suam in omnem ciuitatem ⁊ locum quo erat ipse
venturus. Et dicebat illis: Messis quidem mul
ta: operarij vero pauci. Et reliqua. Homilia bea
ti Gregorij pape.

Dominus et saluator
noster frēs charissimi: aliq̄n nos sermōib⁹/ali
q̄n operib⁹ admonet. Ipsa etem̄ facta ei⁹ p̄ce
pta sunt: q' dū aliq̄d tacit⁹ facit/q̄d agere debeam⁹ inno
Apl'i q̄re bini mittūtur.
tescit. Ecce em̄ binos in p̄dicatione discipulos mittit: q'
em̄ duo precepta charitatis/dei vc3 amor ⁊ p̄rimi: ⁊ mi
nus q̄ inter duos haberi charitas nō pōt: nemo etenim
ꝓprie ad seipsu3 habere charitatē dicit̄/sed dilectio se ad
alterū tendit: vt esse charitas possit/binos ad p̄dicandū
discipulos dñs mittit: quaten⁹ hoc nobis tacitus innuat
q' q̄ charitatē erga alterū nō habet/p̄dicationis officiu3
suscipere nullaten⁹ debet. Bene aūt dicitur: q' misit eos
ante faciē suā in oēm ciuitatē ⁊ locū quo erat ipse ventu
rus. Predicatores em̄ suos dñs sequit̄: q' predicatio p̄ue
nit: et tūc ad mētis nostre habitaculū dñs venit/q̄n v̄ba
exhortationis p̄currūt: atq; per hec veritas in mēte susci
Esa. xl.
pitur. Hinc nāq; eisdē p̄dicatoribus Esaias dicit. Para
te viā dñi: rectas facite semitas dei nrī. Hinc illis psalmi
sta ait. Iter facite ei qui ascendit sup occasum. Sup occa
sum nāq; dñs ascēdit: q' vnde in passione occubuit/inde
maiorē gloriā suā resurgēdo manifestauit. Sup occasu3
videlicet ascēdit: q' mortē quā pertulit resurgēdo calca
uit. Ei ergo q̄ ascēdit sup occasum iter facim⁹ cū nos ei⁹
gl'iam vestris mētib⁹ predicamus: vt eas ⁊ ipse post ve
niens per amoris sui p̄sentiā illustret. Missis aūt predica
Tex.
toribus quid dicat audiam⁹. Messis quidem multa:
operarij aūt pauci. Rogate ergo dñm messis: vt mittat
operarios in messem suā. Ad messe3 multā operarū pau
ci sunt: quod sine graui loqui merore nō possumus: quia
etsi sunt q̄ bona audiant/desunt q̄ dicāt. Ecce mūdus sa
cerdotib⁹ plenus est/sed tñ in messe dei rarus valde inue
nitur operator: q' officiū quidē sacerdotale suscipim⁹ sed
opus officij non implemus. Sed pēsate fratres mei/pen
Tex.
sate qd̄ dicit̄. Rogate ergo dñm messis vt mittat ope
rarios in messem suā. Uos pro nobis petite: vt digna vo
bis operari valeam⁹/ne ab exhortatione lingua torpeat
ne post q̄ predicationis locū suscipimus/apud iustum iu
dicem nostra nos taciturnitas abducat. Sepe enim pro
sua nequitia predicantiū lingua restringit̄. Sepe v̄o ex
subiectoꝝ culpa agit̄ vt eis qui p̄sunt p̄dicationis sermo
subtrahat̄. Ex sua q̄ppe neq̄tia predicantis lingua restri
gitur/sicut psalmista ait. Peccatori autē dixit deus: qua
re tu enarras iustitias meas? Et rursum ex vitio subiecto
Eze. iij.
rū vox predicātiū ꝓhibet̄: sicut ad Ezechielem dñs dicit.
Linguā tuā adherere faciā palato tuo: ⁊ eris mut⁹/nec
quasi vir obiurgās: q' dom⁹ exasperās est. Ac si aperte di
Predicatio q̄re subtrahitur.
cat. Idcirco tibi predicationis sermo tollitur: q' dū me in
suis actibus plebs exasperat: nō est digna cui exhortatio
veritatis fiat. Ex cui⁹ ergo vitio p̄dicatori sermo subtra
hitur/nō facile agnoscit̄: q' v̄o pastoris taciturnitas ali
q̄n sibi: semp autē subiectis noceat/certissime scitur. S3
Tex.
vtinā si ad p̄dicatiōis v̄tutē nō sufficiam⁹: loci nrī officiū
innocētia vite teneam⁹. Nam subdit̄. Ecce ego mitto
vos sicut agnos inter lupos. Multi em̄ cū regiminis cu
rā suscipiūt: ad lacerādos subditos inardescūt: terrorem

potestatis exhibēt: ⁊ q̄bus ꝓdesse debuerāt/nocēt ⁊ quia
charitatis viscera nō habent/dñi videri appetūt/p̄res se
esse minime recognoscūt humilitatis locū in elationē dña
tionis immittūt: ⁊ si q̄n extrinsec⁹ blādiunt̄/intrinsec⁹ se
uiūt. De q̄bus als v̄itas dicit. Ueniūt ad vos in vestimē Mat. vij.
tis ouiū/intrinsec⁹ aūt sunt lupi rapaces. Cōtra q̄ oīa cō
siderandū est nobis: q' sicut agni inter lupos mittimur:
vt sensum seruātes innocētie/morsum malitie nō habea
mus. Qui em̄ locū p̄dicatiōis suscipit: mala inferre non
debet/s3 tolerare vt ex ipsa sua māsuetudine irā seuiētiū
mitiget: et pctōrū vulnera in alijs ipe afflictionibus vul
neratus sanet. Quē ⁊ si q̄n zel⁹ rectitudinis exigit/vt er
ga subiectos seuiat furor ipe de amore sit nō de crudelita
te: q̄ten⁹ ⁊ iura discipline foris exhibeat: ⁊ int⁹ p̄rna pie
tate diligat q̄s foris q̄si insequēdo castigat. Nā tūc bene
rector exhibet cū seips3 diligere ꝑ amorē priuatū nescit: cū
nulla q̄ mūdi sunt appetit: cū terrene cupiditatis onerib⁹
nequaq̄ mentis colla supponit. Un̄ et subdit̄. Nolite Tex.
portare sacculū/neq; perā/neq; calciamēta: ⁊ nemine3 ꝑ
viā salutaueritis. Predicatori em̄ tāta in deo debet esse fi Forma p̄dicatorū euangelij.
ducia/vt p̄sentis vite sumpt⁹ q̄uis nō ꝓuideat/tñ sibi hos
nō deesse certissime sciat: ne dū mēs occupat̄ ad tp̄alia mi
nus alijs ꝓuideat eterna. Cui etiā per viā neminē saluta
re cōcedit̄: vt sub quāta festinatiōe iter p̄dicationis ꝑge
re debeat ostēdat̄. Que si q̄s v̄ba ꝑ allegoriā velit intelli
gi: in sacculo pecunia clausa/est sapiētia occulta. Qui igi
tur sapiētie verbū habet/sed hoc erogare ꝓximo negli
git: q̄si pecuniā in sacculo ligatā tenet. Et scriptū est. Sa Eccli. xlj.
piētia abscōdita/⁊ thesaur⁹ occult⁹: q̄ vtilitas in vtrisq;?
Quid v̄o ꝑ perā/nisi onera seculi: ⁊ q̄d hoc loco ꝑ calcia
mēta nisi mortuoꝝ operū exēpla signant̄. Qui ergo offi
ciū predicationis suscipit: dignū nō est vt on⁹ secularium
negotiorū portet: ne dū hoc eius colla deprimit/ad p̄dicā
da celestia nō assurgat: nec debet stultoꝝ operū exempla
cōspicere/ne sua opa q̄si ex mortuis pellib⁹ credat muni
ri. Sūt etem̄ multi q̄ prauitatē suā ex alienis prauitatib⁹
tuent̄. Quia em̄ alios talia fecisse cōsiderāt/se hec face
re licenter putaut. Hi q̄d aliud faciūt/nisi pedes suos ex
mortuoꝝ aialiū munire pellib⁹ conant̄. Omis em̄ q̄ salu
tat in via/ex occasione salutat itineris: nō ex studio optā
de eiusdē salutis. Qui igitur nō amore eterne patrie/sed
premiorū ambitu salutē audiētibus p̄dicat/q̄si in itinere
salutat: q' ex occasione ⁊ nō ex intētione salutē audiētib⁹
exoptat. Sequit̄. In quācūq; domū intraueritis/pri Tex.
mū dicite. Pax huic domui. Et si ibi fuerit fili⁹ pacis/re
quiescet sup eu3 pax vrā. Sin aūt ad vos reuertet̄/pax q̄
ab ore predicatoris offert̄: aut req̄escit in domo/si in ea fi
lius pacis fuerit: aut ad eundē p̄dicatorē reuertit̄: q' aut
erit q̄sq; p̄destinatus ad vitā/⁊ celeste verbū sequitur qd̄
audit/aut si nullus audire voluerit/ipe p̄dicator sine fru
ctu nō erit: quia ad eum pax reuertet̄: q̄m ei a dño pro la
bore sui operis recōpensabit̄. Ecce aūt q̄ sacculū ⁊ peram
portare ꝓhibuit sumptus ⁊ alimēta ex eadē predicatiōe
cōcedit. Nā sequitur. In eadē aūt domo manete/edē Tex.
tes ⁊ bibētes que apud illos sunt. Dign⁹ est em̄ operari⁹
mercede sua. Si pax nostra recipit̄/dignū est vt in eade3 Necessaria dāda p̄dicatoribus.
domo maneam⁹/edentes ⁊ bibētes que apud illos sunt
vt ab eis terrena stipendia cōsequamur/q̄bus premia vi
te celestis offerimus. Unde etiā Paulus hec ipsa pro mi
nimo suscipiēs. dicit. Si nos vobis spūalia seminauim⁹
magnū est si vestra carnalia metamus. Et notandū qd̄ i. Cor. ix.
subditur. Dignus est operarius mercede sua: q' iā de Tex.
mercede sunt operis ipsa alimēta sustētatiōis: vt hic mer
ces de labore p̄dicationis inchoetur/q̄ illic de veritatis
visione perficitur. Qua in re considerandū est: q̄ vni no
stro operi due mercedes debent̄: vna in via/altera in pa
tria: vna q̄ nos in labore sustentat: alia q̄ nos in resurre
ctione remuneret. Merces itaq; q̄ in presenti recipitur:
hoc in nobis debet agere/vt ad sequētem mercedem ro
bustius tendatur. Uerus ergo quisq; p̄dicator non ideo

predicare debet/vt in hoc tpe mercedē recipiat: sed ideo
mercedē reciperet vt pdicare subsistat. Quisqs nāq ideo
pdicat vt hic vel laudis vel muneris mercedē recipiat/
eterna proculdubio mercede se priuat. Quisqs vero per
ea q̄ dicit/ideo placere hoibus appetit: vt dū placet qd di
citur per eadē dicta nō ipse/sed dñs amet: vel idcirco ter
rena stipēdia in pdicatione cōsequit/ne a pdicatiōis vo-
ce per indulgētiā lasset/huic pculdubio ad recipiēdam
mercedē nihil obstat in patria: q: sumptus sumpsit in via
Sed quid nos (qd tñ dicere sine dolore nō possum) quid
nos pastores agim⁹/q̄ et mercedē cōseqmur: ⁊ tñ opera-
rij nequaq̄ sum⁹: Fruct⁹ qppe scte eccle in stipēdio quo
tidiano percipim⁹: sed tñ pro eterna ecclesia minime in p
Notate plati ecclesiastici. dicatione laboram⁹. Pensemus cuius dānationis sit si-
ne labore hic percipere mercedē laboris. Ecce ex oblatio
ne fideliū viuim⁹: sed nūquid pro aiab⁹ fidelium labora-
mus: Illa in nostrū stipendiū sumimus/q̄ pro redimen-
dis peccatis suis fideles obtulerūt: nec tñ contra pecca-
ta eadē vel orationis studio vel pdicationis vt dignū est
insudamus. Vix pro culpa sua quēpiā aperta voce repre
hendimus: ⁊ adhuc (qd est graui⁹) aliqñ si psona in hoc
mūdo potēs sit/eius forsitā vel errata laudant: ne si ad-
uerset per iracūdiā mun⁹ subtrahat qd impēdebat. Sed
Osee. iiij. debemus sine cessatione meminisse qd de qbusdā scriptū
est. Peccata populi mei comedēt. Cur aūt peccata pplī
comedere dicunt: nisi q: pctā delinquentiū fouent/ne tē
poralia stipēdia amittāt: Sed ⁊ nos q ex oblationib⁹ fi-
deliū viuim⁹ quas illi p suis peccatis obtulerūt: si come-
dimus ⁊ tacem⁹/eorū pculdubio pctā māducam⁹. Pen
semus ergo cuius sit apud deū criminis peccatorū pciuz
Job. xxxi. māducare: ⁊ nihil cōtra pctm̄ pdicando agere. Audiam⁹
quid de talibus beati Job voce dr. Si aduersum me ter-
ra mea clamat: ⁊ cū ipsa sulci eius deflent: si fruct⁹ ei⁹ cō-
edi absq pecunia. Terra etem̄ cōtra possessorē suum cla-
mat: qñ contra pastorē suū iuste ecclesia murmurat. Cu-
ius etiā sulci deflent: si corda audiētiū q̄ a pcedērib⁹ sunt
patribus pdicationis voce ⁊ iugo inuectionis exarata:
vident aliqd qd lugeāt de vita pastoris. Cuius vez terre
fruct⁹ possessor bon⁹ sine pecunia nō māducat: q: discre-
tus pastor progat talētū verbi/ne ad dānationē suā de ec
clesia stipēdiū sumat alimēti. Tūc em̄ de terra nr̄a cū pe-
cunia fruct⁹ comedim⁹: qñ sumētes ecclīastica subsidia
in predicatione laboram⁹. Precones nāq vēturi iudicis
sumus. Quis ergo vēturū iudicem nūtiat si preco tacet:
Proinde considerandū nobis est: vt in quātū valet qsq/
in quātū sufficit: ⁊ terrorē vēturi iudicij: et dulcedinez re-
gni suscepte eccle insinuare cōtēdat. Et q: vna eademq
exhortationis voce nō sufficit simul cunctos admonere:
debet singulos in quātū valet instruere: priuatis locutio
nibus edificare: exhortatione simplici fructū in filiorum
Mat. v. suorū cordib⁹ qrere. Debem⁹ nāq pensare cōtinue quod
aplis dr: ⁊ per aplos nobis. Vos estis sal terre. Si igitur
sal sum⁹: cōdire mētes fideliū debem⁹. Vos igit q pasto-
res estis: pēsate q: dei aialia pascitis. De quibus profecto
aialibus deo per psalmistam dicit. Animalia tua habita
bunt in ea. Et sepe videm⁹ q petra salis brutis aialibus
anteponit: vt ex eadē salis petra lābere debeāt ⁊ melio-
rari. Quasi ergo inter bruta aialia petra salis/debet esse
sacerdos in populis. Curare nāq sacerdotē necesse est: q
singulis dicat/vnūquēq qualiter moneat: vt qsqs sacer
Predicator quis verus. doti iūgit: qsi ex salis tactu eterne vite sapore cōdiatur.
Sal etem̄ terre nō sum⁹ si corda audiētiū non condim⁹.
Quod profecto condimētum ille veraciter proximo im-
pēdit: q pdicationis verbum nō subtrahit. Sed tūc vere
alijs recte pdicam⁹: si dicta reb⁹ ostēdim⁹: si nosipsi diui-
no amore cōpūgimur: ⁊ humane vite q sine culpa trans-
ire nequaq pōt/quotidianas maculas lachrymis laua-
mus. Tūc aūt de nobis vere cōpungimur: si studiose pa-
trū facta pensamus: vt ex cōspectu illorū gloria in nostris
oculis/nr̄a nobis vitia sordescāt. Tūc vere cōpungimur/
cū pcepta dei studiose perscrutamur: ⁊ per hec proficere
ipsi contēdim⁹: per q̄ iam pfecisse nouim⁹ quos venera-
mur. Hinc est em̄ qd de Moyse scriptum est. Posuit ⁊ la
brū eneū in quo lauarent Aaron ⁊ filij eius cū ingrede- Exodi. xxxviij.
rent in sanctasanctorū: qd fecit de speculis mulierū: que
excubabāt in ostio tabernacli. Labrū qppe eneū Moy-
ses ponit in quo sacerdotes lauari debeant: ⁊ sanctasan-
ctorū ingredi: q: lex dei prius nos lauari per cōpūctionē
precepit: vt nostra immūditia ad penetrādā secretorum
dei mūditiā nō sit indigna. Qd bene labrum de speculis
mulierū perhibet factū: q ad tabernaculi ostiū indefinē
ter excubabāt. Specula qppe mulierū sunt pcepta dei:
in quib⁹ se sancte aīe semp inspiciūt: et si q in eis sunt fedi
tatis macule deprehendūt cogitationū vitia corrigunt:
et quasi renitētes vult⁹ velut ex reddita imagine cōpo-
nunt: q: dū pceptis dñicis solerter intendūt: in eis pcul-
dubio/vel quid in se celesti viro placeat/vel qd displiceat
cognoscūt. Que q̄diu in hac vita sunt: eternū taberna-
culū ingredi nequaq possunt. Sed tamen ad ostium ta
bernaculi mulieres excubant: q: sancte anime etiā cum
infirmitate adhuc carnis grauant/amore tñ cōtinuo in-
gressum eterni introitus obseruāt. Moyses ergo labruz
sacerdotibus de speculis mulierū fecit: q: lex dei lauacrū
cōpūctionis peccatorū nostrorū maculis exhibet dum ea
per que scte aīe supno spōso placuerūt/intuēda nobis ce
lestia precepta pbet: qbus si diligenter intendim⁹/inter-
ne nostre imaginis maculas videm⁹: vidētes autē macu
las in penitentie dolore cōpūgimur: cōpuncti quo quasi
in labro de speculis mulierū lauamur. Est aūt valde ne- Oblationes mystice.
cessariū: vt cū de nobis in cōpūctione afficimur: etiā com
missorū nobis vitā nobis celem⁹. Sic ergo nos amaritu
do cōpunctionis afficiat: vt tñ a proximorū custodia non
auertat. Quid em̄ pdest si amātes nosmetipsos/relinq-
mus proximos: vel quid rursum prodest si amantes vel
zelantes proximos relinquimus nosmetipsos: In orna-
mento quippe tabernaculi bis tinctus coccus offerri pci
pit: vt ante dei oculos charitas nostra dei et pximi amo
re coleret. Ille aūt vere se diligit: q pure diligit auctorē.
Tūc ergo coccus bis tingitur: qñ erga se ⁊ proximum ex
amore veritatis animus inflāmatur. Sed inter hec scie
dū est/vt sic exerceat zelus rectitudinis/ptra praua acta
pximorū: quaten⁹ in feruore districtionis nullo modo re
linquatur virt⁹ māsuetudinis. Ira etem̄ sacerdotis ne-
quaq debet esse pceps et perturbata sed magis ex consi
lij grauitate mitigata. Et portare igitur debemus quos
corrigim⁹: ⁊ corrigere qs portam⁹: ne si ex vtroq vnū de-
fuerit/vel in feruore/vel in māsuetudine actio sacerdota
lis nō sit. Hinc nāq est q in tēpli ministerio in basib⁹ tē
pli/sculptorio opere/leones ⁊ boues ⁊ cherubin expressa
sunt. Cherubin qppe est plenitudo sciētie. Sed qd est q
in basib⁹ nec leones sine bobus/nec boues sine leonib⁹
fiūt: Quid em̄ aliud signant bases in tēplo/nisi sacerdo
tes in ecclesia: q dū solicitudinē regiminis tolerāt/quasi
more basiū supimpositū on⁹ portāt. In basib⁹ igit cheru
bin exprimūtur: q: decet nimirū vt sacerdotū pectora ple
nitudine sciēsint referta. Per leones autē terror seueri⁹
tatis: per boues vero patiētia māsuetudinis figuratur.
Itaq in basib⁹ nec leones sine bob⁹/nec boues sine leo
nib⁹ exprimunt: q: semp in sacerdotali pectore cū terrore
seueritatis custodiri debet virt⁹ māsuetudinis: vt et iraz
māsuetudo cōdiat: ⁊ eandē māsuetudinē ne forte dissolu
ta sit/zelus districtionis accēdat. Sed ista cur loqmur: cū
adhuc plerosq grauari factis atrocibus videamus: Vo
bis em̄ sacerdotib⁹ lugēs loquor: q: nōnullos vestrū cuz
pmijs facere ordinationes agnouim⁹ spūalē gratiā ven
dere: ⁊ de alienis iniqtatib⁹ cū pcti dāno tpalia lucra cu-
mulare. Cur ḡ ad memoriā vr̄am nō redit qd vox dñica
pcipiens vicit. Gratis accepistis/gratis date: Cur nō aū Mat. x.
mentis oculos reuocatis q templū redemptor noster in Matt. xxi.
gressus/cathedras vendentiū colūbas euertit et nūmu

lariorum effudit es: Qui nāq sunt in tēplo dei hodie q
colūbas vendūt/nisi q in ecclesia preciū de ipositiōe ma
nus accipiunt: p quā vez impositionē spūsctūs celit⁹ da
tur: Columba igit vēdit: q: man⁹ ipositio p quā spūsctūs
accipit/ad pciū pbet. Sz redēptor nr̄ cathedras venden
tiū colūbas euertit: q: taliū negotiatorū destruit sacerdo
tiū. Hinc est em̄ q sacri canones simonie cā heresim dā-
nant: ⁊ eos sacerdotio priuari pcipiūt/q de largiēdis or-
dinibus preciū querūt. Cathedra ergo vendentiū colū-
bas euertit: qñ hi q spūalē grām venūdāt vel ante huma
nos vel ante dei oculos sacerdotio priuant. Et quidem
multa sunt talia ppositorū mala: q hūanos mō oculos la
tēt: ⁊ plerūq se pastores sctōs hoies exhibēt/atq in oc-
cultis suis videri turpes aū interni arbitri oculos nō eru
Vltimi iudicij cōminatio. bescūt. Veniet pfecto ille dies: ⁊ nō lōge est in q pastorū
pastor appareat: ⁊ vniuscuiusq facta in publicū deducat
et q mō subditorū culpā p ppositos vlciscit: tūc ppositorū
mala p semetipm seuiēs dānat. Vñ et ingressus tēplū/p
se qsi flagellū de funiculis fecit: ⁊ de domo dei prauos ne
gotiatores eijciēs/cathedras vēdentiū colūbas euertit:
q: subditorū qdē culpas p pastores pcutit/sz pastorū vitia
p semetipm ferit. Ecce mō hoib⁹ negari pōt qd latenter
agit. Ille certe iudex vētur⁹ est: cui tacēdo qsq se nō pōt
celare: quē negādo nō pōt fallere. Est aliud fres charissi-
mi qd me de vita pastorū vehemēter affligit: sz ne cui iniu
riosum videat forsasse qd assero/me q pariter accuso: q
uis barbarici timoris necessitate cōpulsus/valde in his
inuitus taceo. Ad exteriora em̄ negotia dilapsi sumus: ⁊
aliud ex honore suscipim⁹/atq aliud officio actiōis exhi
bem⁹. Ministeriū pdicatiōis relinqm⁹: ⁊ ad penā nostrā
vt video epi vocamur q honoris nomē nō pturtenem⁹.
Relinquūt nāq deū hi q nobis cōmissi sunt/⁊ tacem⁹: in
prauis actib⁹ iacēt/⁊ correctiōis man⁹ nō tēdim⁹: quoti-
die p multas neqtias peūt: ⁊ eos ad infernū tēdere negli
gēter videm⁹. Sz qñ nos vitā corrigere valem⁹ alienam
q negligim⁹ nr̄am: Curis em̄ secularib⁹ intēti: tāto insen
sibiliores int⁹ efficimur: quāto ad ea q foris sunt studio-
siores videmur. Vsu qppe cure terrene a celesti desiderio
anim⁹ obdurescit: ⁊ dū ipo suo vsu dur⁹ efficit: p actionē
Can. i. seculi ad ea q emolliri nō valet/q ptinēt ad charitatē dei.
Vñ bñ scta eccla de mēbris suis ifirmātib⁹ dicit. Posue-
rūt me custodē in vineis: et vineā meā nō custodiui. Vi-
nee qppe nostre actiones sunt/q vsu quotidiani laboris
excolim⁹. Sed custodes in vineis positi/nr̄am vineā mi-
nime custodim⁹: q: dū extraneis actionib⁹ iplicamur/mi
nisteriū actionis nr̄e negligim⁹. Nullū puto fres charissi
mi ab alijs mai⁹ piudiciū q qd a sacerdotib⁹ tolerat de⁹
qñ eos qs ad aliorū correctionē posuit/dare de se exēpla
prauitatis cernit: qñ ipsi peccam⁹ q cōpescere pctā debui
mus. Plerūq qd est graui⁹ sacerdotes q ppria dare de-
bucrāt/etiā aliena diripiūt. Plerūq si qs cōtinēter viue-
Mali plati arguūtur. re cōspiciūt/irridēt. Cōsiderate rogo qd de gregib⁹ agat
qñ lupi pastores fiūt. Hi em̄ custodiā gregis suscipiūt: q
insidiari gregi dñico nō metuūt/cōtra qs dei greges cu
stodiri debuerūt. Nulla aīarū lucra qrim⁹: ad nr̄a qtidie
studia vacam⁹: terrena cūcupiscim⁹/hūanā gliam intēta
mēte capram⁹. Et q: eo ipo q ceteris plati sum⁹/ad agen
da qlibet maiorē licentiā habem⁹: suscepte benedictiōis
ministeriū vertim⁹ ad ambitionis argumētū. Dei causas
relinqm⁹/ad terrena negotia vacam⁹. Locū sanctitatis
Osee iiij. accipim⁹: ⁊ terrenis actib⁹ iplicamur. Impletū est in no
bis pfecto qd scriptū est. Et erit sicut ppls: sic sacerdos.
Sacerdos em̄ nō distat a pplo: qñ nullo vite sue merito
Tren. iiij. vulgi trāscēdit actionē. Imploremus Hieremie lachry-
mas/cōsideret morē nr̄am: ⁊ deplorās dicat. Quomodo
obscuratū est aurū: mutat⁹ est color optim⁹: dispsi sunt la
pides sanctuarij in capite omniū platearū. Aurū quippe
obscuratū est: q: sacerdotū vita quōdam per gliam virtu
tū clara: nūc per actiones infimas ostendit reproba. Co-
lor optim⁹ est mutat⁹: q: ille sctitatis habitus p terrena ⁊
abiecta opa ad ignominiam despectiōis venit. Lapides
vero sanctuarij intrinsecus habebant/nec sumebant in
summi sacerdotis corpore/nisi cū sanctasanctorū ingre-
diens in secreto sui cōditoris apparebat. Nos ergo sum⁹
fres charissimi/nos sum⁹ lapides sanctuarij q apparere
debem⁹ semp in secreto dei: quos nūq necesse est foris cō
spici. i. nūq in extraneis actib⁹ videri. Sed dispsi sunt la-
pides sanctuarij in capite oīm platearū: q: hi q per vitaz
et orōnē intus semp esse debuerāt: p vitā reprobā foris va
cant. Ecce iā pene nulla est seculi actio: quā non sacerdo
tes administrent. Dū ergo in sancto habitu cōstituti exte
riora sunt q exhibent qsi sanctuarij lapides foris iacent.
Quia em̄ greca voce platea a latitudine vocat: sanctua
rij lapides in plateis sunt: cum religiosi quiq lata mūdi
itinera sectant. Nō solū in plateis/sz ⁊ in capite platearū
dispersi sunt: q: ⁊ p desideriū mūdi hui⁹ opa pagūt: et tñ
de religioso habitu/culmē honoris qrūt. In capite ergo
platearū dispersi sunt: q: ⁊ iacēt p ministeriū opis: et ho-
norari volūt de imagine sanctitatis. Quāto aūt mūdus
gladio feriat aspicitis: qbus quotidie pcussionib⁹ inter- Calamitates tēporum.
cat ppls v. detis. Cuius hoc nisi nr̄o pcipue pctō agitur:
Ecce depopulate vrbes euersa sūt castra eccle: ac mona
steria destructa/in solitudinē agri deducti sunt. Sed nos
pereūti populo/auctores mortis extitimus/cui esse de-
buimus duces ad vitā. Ex nostro etem̄ peccato pplī tur-
ba pstrata est: q: faciēte nostra negligētia ad vitā erudi-
ta non est. Quid aūt aīas hoim/nisi cibum dñi dixerim:
Que ad hoc sunt condite: vt in eius corpore traijciant. i.
vt in eterne eccle augmētū tendāt. Sed huius cibi cōdi
mētū nos esse debuim⁹. Sicut em̄ paulo superius pfati
sumus: missis predicatorib⁹ dr. Vos estis sal terre. Si igi Mat. v.
tur cibus dei est populus: condimentum cibi sacerdotes
esse debuerūt. Sed q: dū nos ab orōnis ⁊ eruditiōis san
cte vsu cessamus/sal infatuatū est/quo cōdiri nō valet ci
bus dei: atq idcirco ab auctore nō sumit: q: exigēte fatui
tate nostra minime cōdit. Pensem⁹ ergo q vnq per lin- Luc. xix.
guā nostrā cōuersi: q de puerso ope suo nostra icrepatio-
ne correpti penitētiā egerūt: Quis luxuriā ex nr̄a erudi-
tione deseruit: Quis auaritiā. Quis supbiā declinauit:
Pēsemus qd lucrū facim⁹ deo. Nos talēto accepto ab eo
ad negotiū missi sum⁹. Etem̄ dicit. Negotiamini dum ve
nio. Ecce iam venit: ecce de nostro negotio lucrū reqrit.
Quale em̄ animarū lucrū de nr̄a negotiatione monstra
bim⁹: Quot ci⁹ cōspectui aiarum manipulos de pdica-
tionis nostre segete illaturi sum⁹: Ponam⁹ ante oculos
nostros illū ante districtiōis diē q iudex veniet: ⁊ rationē
cū seruis suis qbus talēta credidit ponat. Ecce in maie-
state terribili inter angelorū atq archāgelorū choros vi-
debitur: in illo tanto examine electorū/oīm ⁊ reproboruz
multitudo deducit: ⁊ vnusqsq qd sit operatus ostēditur
Ibi Petr⁹ cū Iudea cōuersa/quā post se traxit appare-
bit. Ibi Paul⁹ cōuersum (vt ita dixerim) mūdū ducens Futuri iudicij forma pfigitur.
ibi Andreas post se Achaiā Ioānes Asiā: Thomas In-
diā in cōspectu sui iudicis cōuersam ducit. Ibi oēs dñici
gregis arietes cū aiarū lucris apparebūt: q sctis suis pdi
catiōib⁹/deo post se subditū gregē trahūt. Cū igit tot pa
stores cū gregibus suis ante eterni pastoris oculos vene
rint: qd nos miseri dicturi sumus/q ad dominū nostrum
post negotium vacui redimus: q pastorū nomen habui-
mus: et oues qs ex nutrimēto nostro debeamus ostēde-
re non habemus: Hic enim pastores vocari sumus: ⁊ ibi
gregē nō ducim⁹. Sed nunqd si nos negligimus/omni-
potēs deus deseret oues suas: Nullo modo. Nā ipse eas
sicut per pphetā pollicitus est/p semetipsum pascit: om-
nesq quos pordinauit ad vitā flagellorū stimulis/cōpun
ctionis spiritu erudit. Et per nos qdē fideles ad sctm̄ ba
ptisma veniūt/nostris pcibus benedicunt: et per imposi
tionē manuū nostrarū a deo spiritūsanctū accipiūt: atq
ipsi ad regnū celeste pertingūt: ⁊ ecce nos per negligen
tiam nostrā deorsum tēdimus. Ingrediunt electi sacer-

dorū manib⁹ expiari celestē patriam: ⁊ sacerdotes ipsi p
vitā reprobā ad inferni supplicia festinant. Cui ergo rei/
cui similes dixerim sacerdotes malos: nisi aq̄ baptisma/
tis q̄ peccata baptizatorū diluens/illos ad regnū celeste
mittit: ⁊ ipa in cloacas descendit. Timeam⁹ hec fres: cō/
ueniat actioni nr̄e ipsum ministeriū nostrū. De peccatorꝝ
nostrorꝝ quotidie relaxatione cogitem⁹: ne vita nr̄a pctō
obligata remaneat: p quā oīpotens de⁹ q̄tidie alios sol/
uit. Cōsiderem⁹ sine cessatione q̄d sum⁹: pensem⁹ nego/
tiū nr̄m: pēsem⁹ pōdus qđ suscepim⁹: faciam⁹ nobiscum
q̄tidie rōnes q̄s cū dn̄o iudice habebim⁹. Et sic debem⁹
agere curā nr̄am/ vt non negligam⁹ curā ꝓximi: vt q̄sq̄s
ad nos iunḡr/ ex lingue nr̄e sale cōdiat̄. Cū vacātē quē/
[Moni/tiōes sa/lutis.] piam ⁊ lubricū videm⁹: admonēdus est vt cōiugio frena
re studeat iniq̄tatē suā: q̄ten⁹ p hoc qđ licet/ discat supera
re qđ nō licet. Cū cōiugatū videm⁹: admonendus est vt
sic exerceat curā seculi/ ne postponat amorem dei: sic pla/
ceat volūtati cōiugis/ vt nō displiceat cōditori. Cū cleri/
cū videmus/ admonēdus est q̄tenus sic viuat/ vt exēplū
vite secularibus p̄beat: ne si q̄d in illo iuste reprehendit̄/
ex ei⁹ vitio ipsa religionis nr̄e estimatio grauet̄. Cū mo/
nachū videmus: admonendus est vt reuerentiā habit⁹
sui in actu/ in locutione/ in cogitatione sua semp circūspi
ciat: ⁊ ea q̄ mūdi sunt/ pfecte deserat: ⁊ qđ ostēdit hūanis
oculis habitu/ hoc ante dei oculos morib⁹ p̄tēdat. Iste
itaq̄ q̄ iā sctūs est/ admoneat̄ vt crescat: ille vero qui ad
huc iniqu⁹ est/ admoneat̄ vt se corrigat: quaten⁹ q̄squis
se ad sacerdotē iunxerit/ sale sermonis ei⁹ cōdit⁹ recedat.
Hec fres vobiscū solicite cogitate: hec ⁊ ꝓximis vr̄is im/
pēdite oīpotēti deo fructū vos reddere de negotio quod
accepistis parate. Sed ista q̄ dicim⁹/ meli⁹ apud vos orā
do q̄ loquēdo obtinebim⁹. Orem⁹. De⁹ q̄ nos pastores
in populo vocari voluisti: presta quesumus: vt qđ hūano
ore dicimur/ in tuis oculis esse valeam⁹. Per dn̄m nostrū
Iesum christum filium tuū: q̄ viuit et regnat de⁹ in vnita
te spiritussancti/ per omnia secula seculorum. Amen.

¶ In festo vndecim milium virginū quere de virginibus.

¶ De sancto Seuerino: quere in cōi.

¶ De festo Simonis et Iude: quere de apostolis.

¶ In vigilia oīm sctōrum. Luce. VI.

¶ In illo tempore: Eleuatis Iesus oculis in di/scipulos suos dicebat: Beati pauperes: quia ve/strum est regnum dei. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Etsi generaliter om/nibus loquit̄: speciali⁹ tñ oculos saluator in di
scipulos leuat: vt his q̄ verbū intēra cordis au
[Mat. v.] re percipiūt/ latius saporis intimi lumē aperiat. Cui sīle
est qđ Matthe⁹ ait. Et cū sedisset/ accesserūt ad eū disci/
puli eius et aperiēs os suū docebat eos dicēs. Bti paupe
res spū. Nā quib⁹ os in mōte sedēs aperit vt magna sub/
limiter audiāt: in eos oculos stans in cāpo dirigit/ vt au
[Qui di/gni re/gno ce/lesti.] dita parēter intelligāt. Bti itaq̄ pauperes: nō vtiq̄ oēs/
s; illi tm̄ mō q̄ oē p̄sentis seculi/ ⁊ terrē altū videat̄/ p nihilo
culmē ducūt. Qui merito regni celestis p̄hibent̄ mune/
re digni: q: delectatione hūane ꝓbant̄ cupiditate nuda/
ti: qualē se ret Dauid pauperiem sustinuisse declarās ait.
Ego vero egen⁹ ⁊ paup sum. Et alibi nō mō terrestria: s;
et ipsa ꝓ dn̄o supcelestia paruipēdens/ dicēsq̄. Quid em̄
mihi restat i celo: ⁊ a te q̄d volui sup terrā. Mox vbi spei
fixisset anchorā/ subdēdo manifestat Mihi aūt adhere/
re deo bonū est: ponere in dn̄o deo spem meā. Alioq̄n nō/
nulli miserrima cōditiōe paupertatis: ⁊ hic seculi gaudijs
ob inopiā rerū: ⁊ ibi regno dei ob meritorꝝ neq̄tiā carent
¶ Bti q̄ nūc esuritis: q: saturabimini. Quid esurire bti [Tex.]
q̄d sitire debeāt/ Mattheus exponit vꝫ iustitiaꝫ aptissi/
me instituens nūq̄ nos satis iustos estimare debere sed
quotidianū iustitie semp amare/ imo ardere ꝓfectuꝫ. Cu
ius pfectā saturitatē nō in hoc seculo/ s; in futuro proue/
nire posse/ supnorꝝ desiderio Psalmista flagrās ostendit:
q̄ ait. Ego aūt cū iustitia apparebo in conspectu tuo: sa/
tiabor dū manifestabit̄ gloria tua. Potest et simplr acci
pi. Bti q̄ nūc esuritis: q̄ castigatis corpus vr̄m ⁊ seruituti
subijcitis: q̄ in fame ⁊ siti verbo operā datis: q: celestium
tūc gaudiorꝝ habetis vbertate pfrui. ¶ Bti q̄ nūc fletis [Tex.]
q: ridebitis. Nō tēporaliū dāna cōmodorꝝ/ sed virtutū de
trimētum spūalium: q̄ flent eterna beatitudine cōsolabū
tur. Ubi nō nr̄a solū/ sed ⁊ ꝓximi iubemur cōmissa defle/
re. Quē si vt nos diligim⁹/ cōsequenter illius ⁊ profectu
gratulari/ ⁊ defectu necesse est tribulari: nec solum tribu
lari/ verum ad lachrymas vsq̄ succendi. Sic enim Sa/ [Lugēd⁹]
muel ⁊ Dauid peccatum Saulis et interituꝫ lugēt. Sic [pctōr.]
peccatricē dn̄s ipe fleuit sup ciuitatē: ⁊ mestis cōpass⁹ so
rorib⁹ Lazarū quē diuina erat maiestate resuscitaturus
hūana pri⁹ miseratiōe deflebat/ mystice significās eos q̄
pctī morte sopiunt̄: vt reuiuiscere queāt/ a proximis esse
plāgēdos. Quod aūt nūc flentes risuros esse ꝓmittit: nō
pueriliter accipiendū est: sed scripture more risus nomi
ne mētis exultatio ⁊ affectus q̄dā letior/ intelligēdus est
esse designatus: sicut Sara/ Risum inq̄t fecit mihi dn̄s. [Gen. xxi]
Et in Iob dictū est. Os aūt veraciū replebit̄ risu. Per q̄ [Iob. viij]
vt dixi noīa gaudiū aie figurat̄ interi⁹. ¶ Bti eritis cum [Tex.]
vos oderint hoīes: ⁊ cū separauerint vos ⁊ exprobraue/
rint. Qui ꝓpter diuitias hereditatꝫ christi in scris/ ꝓpter
panē vite eterne ꝓpter spē celestiū gaudiorꝝ/ flet⁹/ esuriē/
paupertatēq̄ pati desiderat: btūs est. Multo aūt beatior q̄
has iter aduersa xtutes seruare nō trepidat: q: odiant l;
hoīes corde nefādo/ dilectū cor christo ledere neq̄unt: se/
parēt a synagoga/ depellāt christ⁹ inuenit ⁊ cōfirmat: ex/
probrēt nomē crucifixi: ipe cōmortuos sibi cōresuscitat ⁊ [Tex.]
cōsedere facit in celestib⁹. ¶ Et eiecerint nomē vestrum
tāq̄ malū ꝓpter filiū hoīs. Nomē vestrū qđ dicit: nomen
christianorꝝ significat: qđ a gētilib⁹ iudeisq̄ sepissime quā
tū ad ipos memorie abrasum ⁊ ab hoīb⁹ est abiectū: nul
la existēte iā cā odij/ nisi ꝓpter filiū hoīs: q: vꝫ nomē chri
sti credētes suū voluerūt facere cognomē: atq̄ iō nois sui
mi psecutoresq̄ hoīm nō imerito noīe notant̄. Bti inq̄t
eritis cū vos oderint hoīes. Docēs eos ab hoīb⁹ insectā
dos/ sed vltra hoīes esse beādos. ¶ Gaudete in illa die [Tex.]
et exultate ecce em̄ merces vestra multa est in celo. Nō hoc
a q̄libet patiēte/ s; ab eo q̄ supne tātū mercedis ituitu pa
tit̄/ pceptū pōt impleri: vt scꝫ inter odia cordiū/ iter ꝓbra
linguarū/ inter ipsas psequētiū man⁹: eq̄li imoletior ad/ [Act. v.]
huc corde xset̄. Nō ad hoc nr̄i silēs valēt/ s; eorꝝ est q̄ ibāt
gaudētes a cōspectu cōcilij: q̄m digni habiti sunt ꝓ nomi
ne Iesu cōtumeliā pati. Qui ergo multa in terris ꝓ chri
sto sustinet aduersa multa in celis a christo recipiet dona
Ceterū quāta ab Helia xborꝝ iacula falsi sustinuere pro/ [iij. Reg.]
phete: q̄s deridēs aiebat. Clamate voce maiore: de⁹ em̄ [xviij.]
Baal/ et forsitā loquit̄/ aut in diuersorio est/ aut in itine/
re/ aut certe dormit vt excitet̄. Quātā dedere stragem: q:
octingēti fil⁹ ⁊. quinq̄gīta sunt interēpti. Uerꝰ q: Baal ⁊
nō christ⁹ in cā erat: nec irrisi gaudebāt: nec occisi palmā
sed penā meruere perēnē. Scdm hec em̄ faciebāt ꝓphe/
tis patres eorꝝ. Bene exēplo adhortatus est: q: vera dicē
tes solēt persecutionē pati: nec tñ ideo ꝓphete antiqui ti
more persecutionis a veritatis predicatione defecerunt
Notandum sane: q: sicut Mattheus per octo q̄s posuit
britudines: octauā spei nostre pfectionē q̄ resurrectionis
gloria dedicatur insinuat: ita Lucas p quatuor virtutes
amplectit̄ cardinales. Bti em̄ pauperes q̄ ptēperantiaꝫ
a mundi refrenantur illecebris. Bti esuriētes qui sua cō

monistri fame esurientib⁹ esse miserendū: ⁊ ipsi p iustitiam
miserent̄ vbi valēt. Nā eleemosynā q̄ christo nō nr̄a dona
mus/ sed sua reddim⁹: iustitiā recte dici testat̄ ps. qui ait.
[Ps. cxj.] Dispersit dedit pauperib⁹: iustitia ei⁹ manet in seculū se/
culi. Iustitia em̄ est q̄ sua cuiq̄ tribuim⁹: nemini q̄cq̄ de/
bētes nisi vt inuicē diligam⁹. Bti q̄ p prudētiam inter bo
nos dinoscētes ⁊ malū/ occidua flere et ad eterna volunt
anhelare. Beati q̄ p fortitudinē fidei oia valent molesta
tolerare. Igit̄ q̄ necdū cōsummare virtutis arcē conscen/
dere valent: generalis interim pfectionis sunt britudine
pfouendi: q̄tenus a bonis paulatim ad meliora progressi
[Cautio pficien/tium.] dū cōsistēre in planicie dn̄o libēter auscultāt: adhuc q̄nq̄
in mōte sedēte sublimiter ascēdāt. Nā quorū adhuc edo/
mādis/ instruēdisq̄ cordibus insistit: hos q̄si stās q̄ situs
laboriāis est affat̄: quos xo lōgo studij spūalis exercitio
promptos iamiamq̄ dociles inuenit: his libertate ac di/
gnitate magistri: quasi quietus saluator residēs mystica
q̄q̄ de supnis itimat. Que spūaliū differētia ꝓfectuuꝫ in
Israelitice plebis est habitu pulcherrimis expressa figu/
ris vbi vulgus oē q̄buslibet vestib⁹ vtēs in quatuor angu
lis palliorū hyacinthinas sibi fimbrias est facere pceptū:
sacerdotes quatuor hr̄e vestes/ totidē mysticis coloribus
mira varietate distinctas: pontifices ⁊ ea q̄ sacerdotes: ⁊
alia quatuor indumēti genera colorū quidē eorūdē/ sed
sublimioris gratia diuinitatis/ ⁊ auro interlucēte corusca
⁊ patriarcharum/ atq̄ ipsius dn̄i noie redimita gestare: q̄
per singula vel exponere/ vl̄ solum ꝓponere proprij indu
strij spectat operis. Tu autem domine.

¶ Sermo in festiuitate oīm sanctorū.

Hodie dilectissimi om/niū sanctorū sub vna solēnitate letitie celebra
mus festiuitatem: quos terra editos p̄ciosus
christi sanguis q̄tuita pietate ad celestia euocauit. Quo/
rum societate celū exultat: quorū patrocinijs terra letat̄:
Quorum triūphis ecclesia sancta coronat̄: quorum con/
fessio quāto in passione fortior: tāto est clarior in honore
q: dum creuit pugna/ creuit ⁊ pugnantiū gloria/ ⁊ marty
rū triumphus multiplici passionū genere adornatur: q:
per grauiora tormenta/ grandiora fuere ⁊ p̄mia: dum ca/
tholica mater ecclia p totū orbē lōge/ lateq̄ diffusa: i ipo
capite suo christo Iesu edocta/ cōtumelias/ crucē ⁊ mortē
nō timere/ magis magisq̄ roborata sit nō resistendo/ sed
in pferendo. Uniuersos aūt quos carcer penalis inclusit
pari ⁊ simili colore virtutis ad gerendum certamē glorie
triūphalis inspirauit. O vere beata mater ecclesia: quaꝫ
sic honor diuine dignationis illuminat: quā vincentium
gloriosus martyrū sanguis exornat: quā inuiolate confes/
[Gaudi/um pn̄e.] sionis candida induit virginitas. Florib⁹ eius nec rose/
nec lilia desunt. Certēt nūc charissimi singuli vtriusq̄ ho
noris amplissimas accipe dignitatis coronas: vel de vir/
ginitate candidas/ vel de passione purpureas. In celesti
bus castris pax ⁊ acies habent flores suos quib⁹ milites
christi coronant̄. Dei em̄ ineffabilis et immensa bonitas
etiam hoc ꝓuidit: vt laborū quidē tēpus ⁊ agonis nō ex/
tenderet: nec longū faceret aut eternū/ sed breue: ⁊ vt ita
dicā momentaneū: vt in hac breui ⁊ exigua vita/ agones
essent ⁊ labores. In illa xo q̄ eterna est corone et premia
meritorꝝ sine fine durarēt: vt labores quidē cito finirētur
meritorꝝ xo premia sine fine manerēt: vt post mūdi hui⁹
tenebras visuri essent cādidissimā lucē: ⁊ accepturi maio/
rē pro passionū cūctarū acerbitatib⁹ beatitudinē testāte
[Ro. viij.] hoc idē aplo q̄ ait. Nō sunt condigne passiones hui⁹ tpis
ad superuēturā gloriā q̄ reuelabit̄ in nobis. O q̄plero si/
nu de plio reuertentes/ ciuitas celestis excipit: de hoste p
strato triūphū ferentib⁹ occurrit. Cū triūphātibus viris
⁊ femine veniūt: q̄ cū sctō seru quoq̄ vicerūt: ⁊ geminata
gloria militie virgines cū pueris teneros annos xtutib⁹
trāscendētes. Sed ⁊ cetera fideliū turba aule ppetue re/
giam intrant: qui syncerītatē fidei incōcussis preceptorū
celestiū disciplinis vnica pace obseruarūt. Ergo nūc fres
agite: aggrediamur iter vite: reuertamur ad ciuitatem ce
lestem in qua scripti sum⁹ ⁊ ciues decreti. Nō sum⁹ hospi/
tes ⁊ aduene/ sed sum⁹ ciues sanctorꝝ ⁊ domestici dei. Hu
ius nobis vrbis ianuas/ aperiet fortitudo: et fiducia latū
prebebit ingressum. Cōsiderem⁹ ḡ inclytā vrbis illius fe/
licitatē inquantū cōsiderare possibile est. Ut em̄ vere est/
cōprehendere null⁹ sermo sufficiet. Dicit̄ de ea in quodā
loco sic q̄ aufugiet ibi dolor ⁊ tristitia ⁊ gemitus. Quid
hac vita beati⁹ vbi non est paupertatis met⁹: nō egritudi
nis imbecillitas: nemo ledit̄/ irascitur nemo/ inuidet ne/
mo: cupiditas nulla exardescit/ nullū cibi desideriū/ nul/
lius honoris aut potestatis pulsat ambitio: null⁹ ibi dia/
boli metus/ isidie demonū nulle terror gehēne ꝓcul. Ibi
mors neq̄ corporis/ neq̄ aie erit: sed immortalitatis mu/
nere vita iocūda: nulla erit tūc discordia/ sed cūcta conso
na cuncta cōuenientia: q: erit oīm sanctorū vna cōcordia.
Pax cuncta ⁊ letitia cōtinet: tranquilla sunt oia ⁊ quieta
atq̄ iugis splēdor: nō iste qui nūc est s; tāto clarior quāto
felicior: q: ciuitas (vt legit̄) illa nō egebit lumine solis et [Apo. xxi.]
lune/ sed deus oīpotens illuminabit eā: et lucerna ei⁹ est
agnus vbi sancti fulgebunt vt stelle/ in ppetuas eternita
tes: ⁊ sicut splēdor firmamēti q̄ erudiūt multos. Quapro [Lucis]
pter nox ibi nulla/ nulle tenebre/ concursus nubiū nullus [eterne]
nec frigoris/ siue ardoris asperitas vlla/ sed talis erit q̄dā [claritas.]
rerū temperies: quā nec oculus vidit/ nec auris audiuit/
nec in cor hominis ascendit: nisi illorū qui ea digne pfrui
inueniuntur: quorū noia scripta sunt in libro vite: qui ⁊ la
uerunt stolas suas in sanguine agni: ⁊ sunt ante sedē dei
⁊ seruiunt ei die ac nocte. Non est senect⁹ ibi nec senectu/
tis miseria/ dū omnes cōcurrūt in virū perfectū: ⁊ mensu
rā etatis plenitudinis christi. Uerū super hec oia est cōso/
ciari angelorū ⁊ archāgelorū cetibus: thronis etiā ⁊ domi
nationibus: principatib⁹ ⁊ potestatibus: oimq̄ celestium
supernarūq̄ virtutū/ splēdidis siderib⁹ micantia: patriar
charū fide fulgētia/ aplorꝝ in duodecim tribub⁹ Israel or
bem iudicantia/ martyrū purpureis victorie coronis lucē
tia: virginūq̄ choros candētia serta candētes inspicere.
De rege autē q̄ horū agminū medius residet/ dicere vox
nulla sufficiet. Effugit em̄ oēm sermonē/ atq̄ oēm sensuꝫ
humane mētis excedit decus illud/ illa pulchritudo/ illa
virtus/ illa gloria/ illa magnificētia/ illa maiestas. Ultra
em̄ omnē sanctorū est gloriā ipsius inestimabilē adipisci
cōspectū: ⁊ splendore maiestatis eius irradiari. Si enim
quotidie oporteret nos tormēta pferre: si ipam gehennā
paruo tēpore tolerare/ vt christū videre possemus in gl̄ia
venientē: ⁊ sanctorū eius numero sociari: nō erat dignuꝫ
pati oē qđ mestum est: vt tāte bonitatis glorie participes
haberemur. Que erit illa fres charissimi iustorꝫ gl̄ia: q̄
magna sanctorū letitia/ cum vnaqueq̄ facies fulgebit vt
sol: cū ordinib⁹ distinctis populū suū dn̄s in regno patris [Ignita]
sui ceperit recensere: ⁊ meritis atq̄ operib⁹ singulorū pre/ [verba.]
mia restituere: p terrenis celestia/ p tēporalib⁹ sempiter/
na/ p modicis magna p̄stare: adducere sanctos in visiōe
paterne glie: ⁊ facere in celestib⁹ cōsidere/ vt sit deus oia
in oibus: eternitatemq̄ suis amatorib⁹ et immortalitatē
largiri/ ad quā eos sanguinis sui viuificatione reparauit
denuo ad paradisum reducere: ⁊ regna celorꝝ in fide ⁊ ve
ritate sue pollicitatiōis aperire. Hec hereant firmiter sensi
bus vestris: hec intelligant̄ plena fide: hec toto corde dili
gantur/ hec idesinētiū operū magnanimitate acq̄rant̄.
Res posita est in potestate facientis: q: regnū celorū vim
patit̄. Res ista o homo. i. regnū celorū aliud nō querit p̄/
ciū/ nisi teipsum. Tantū valet/ quantū es. Tu te da: ⁊ ha/
bebis illam. Quid turbaris de precio? Christus semetip/
sum dedit: vt acquireret te in regnū deo patri. Ita ⁊ tu te [i. Co. xv.]
ipsum da vt sis regnū ei⁹: ac nō regnet peccatū in morta/ [Ro. vj.]
li tuo corpore/ sed spūs in acq̄sitione vite. Ad hanc ergo
operū salutariū dilectissimi delectemur palmam: libēter

ac prompte certem⁹:omnes in agone iustitie deo et chri-
sto expectāte curramus:⁊ q̄ seculo ⁊ mūdo maiores iam
esse cepimus/cursum nostrū nulla seculi ⁊ mūdi cupidita
te retardemus:si sic expeditos:⁊ sic celeres in hoc operis
agone currentes/dies nos vltimus inuenerit/nusq̄ dn̄s
meriti ac p̄mij deerit remunerator. Qui coronā in p̄secu-
tione purpureā p passione donabit:ipse in pace viuenti-
bus p iustitie meritis dabit ⁊ candidā. Nā nec Abraā nec
Isaac/nec Iacob occisi sunt:⁊ tn̄ fidei ⁊ iustitie merit' ho
norati/inter patriarchas primi esse meruerūt. Ad quorū
cōgregat' cōuiuiū q̄sq̄s fidelis ⁊ iustus ac laudabilis in-
uenit'. Memores esse debemus:volūtatē nos nō nostrā/
.i. Ioā.ij. sed dei facere debere:q: q̄ fecerit ei⁹ volūtatē manebit in
eternū. Quapropter charissimi mēte integra/fide firma
v̄tute robusta/charitate p̄fecta/parati ad oēm volūtatē
dei simus:cōseruātes fortiter mādata dn̄ica. In simplici
Conser- tate seruate innocētiā:in charitate concordiā:modestiā3
uatio vir in humilitate:diligentiā in administratiōe:vigilantiā3 in
tutū do- adiuuādis laborātib⁹:miam in fouēdis pauperib⁹ inde-
cetur. fessa veritate constantiā:in disciplinę seueritate cēsuram:
ne aliqd exēplū bonorū factorū desit in nobis. Hec sūt em̄
vestigia q̄ nobis sci quiq̄ reuertētes in patriā reliq̄runt:
vt illorū semitis inherentes/sequamur ⁊ gaudia. Patriā
quoq̄ nr̄am paradisum cū illis cōputem⁹:parētes/p̄triar
chas ⁊ p̄phetas h̄re iā cepim⁹. Cur nō p̄peram⁹ et curri-
mus:vt ad patriā nr̄am venire/⁊ parentes salutare possi
mus? Magnus illic nos charorū numerus expectat pa-
rentū/fratrū/filiorū frequēs nos ⁊ copiosa turba deside-
rat:iam de sua incolumitate secura/adhuc de nr̄a salute
solicita. Ad eorū fr̄es cōplexū ⁊ cōspectū venire:quanta et
illis ⁊ nobis in cōe letitia est? q̄lis illis celestiū voluptas
cōuersorū societatē expectantiū:q̄ summa ⁊ p̄petua exul
tatio? Illic apostolorū gloriosus chorus:illic p̄phetarum
exultantium numerus insignis gaudet:illuc ppl's innu
merabilis martyrum ob certaminum victoriam corona-
tus tripudiat:illic cōfessorum fortitudo letatur:illic etiā3
clarissima virginum turba exultat. Sed ⁊ illorum remu-
neratio censet':qui p̄cepta dn̄ica seruātes/ad celestes the
sauros terrena patrimonia transtulerūt. Ad hos dilectis-
simi tota auiditate p̄perem⁹:vt cū his cito esse et cito ad
christū p̄uenire nos contingat optemus:eūq̄ illius itine-
ris ducem habeamus salutis auctorē/lucis principē/leti
tie largitorem:qui viuit ⁊ regnat ⁊c.

¶ In die omnium sanctorū Sermo.

Legitur in ecclesiasti-
cis historijs:q̄ sanct⁹ Bonifacius q̄ quart⁹ a
beato Gregorio Romane vrbis episcopatū
tenebat suis precib⁹ a Phoca cesare ipetrarit: donari ec-
clesie christi tēplū Rome quod ab antiquis Pantheon
antea vocabat':q: hoc quasi sacrū omnium videbat' esse
deorū. In quo eliminata oi spurcitia/fecit ecclesiā sancte
dei genitricis/atq̄ oim sanctorū christi:vt memoria eorū
haberet' a fidelib⁹/exclusa demonū multitudine ⁊ plebs
vniuersa in capite calēdarū Nouēbriū sicut in die natalis
dn̄i:ad ecclesiā in honorē oim sanctorū consecratā conue-
niret. Ibiq̄ missarū solēnitate a p̄sule sedis apostolice ce
Origo lebrata:oibusq̄ rite peractis vnusq̄sq̄ in sua cū gaudio re
festiuita mearet. Ex hac ḡ cōsuetudine sc̄te Romane ecclesie:cre-
tis. scente religione christiana:decretū est vt in ecclesijs dei:q̄
per orbē terrarū longe lateq̄ cōstruūtur:honor ⁊ memo-
moria oim scōrū in die q̄ p̄diximus haberet':vt q̄cq̄d huma
na fragilitas p ignorantiā vel negligentiā/siue p occupa
tionē rei secularis in solēnitatib⁹ scōrū minus plene pere
gisset:in hac obseruatiōe solueret':q̄tenus eorū patrocinijs
p̄tecti ad supna celorū gaudia p̄uenire valeamus. Nūc ḡ
fr̄es charissimi:in oim primordijs scōrū nobiscū deū lau-
dare:q̄ cūctos cōdidit scōs:p quē oia facta sunt: p quem
oia subsistūt elemēta:cui⁹ maiestas nec icipit nec definit
in seculū:vt merito omne initiū ac finis creature noiet':vt
de eo per quēdē p̄udētē dictum est. Ois sapientia a dn̄o Eccli.i.
deo est:⁊ cū illo fuit semper:⁊ est ante euū. Altitudinē ce-
li ⁊ latitudinē terre ⁊ p̄fundū abyssi q̄s dimēsus est? Are-
nā maris ⁊ pluuie guttas ⁊ dies seculi/q̄s dinumerauit?
Ipse solus inuestigare/metiri/ac dinumerare hec omnia
pōt:q̄ celi ambitū sua circūit sapientia:⁊ p̄fundum abyssi
sua penetrat virtute. Et egregi⁹ ille versificator dei sapiē-
tiā oia posse atq̄ nosse cōsiderabat/dicens. Qui stellas
numeras:q̄rū tu noia sol⁹ Signas/potestates/cursus/
loca/tempora nosti. Cuius principiū atq̄ virtutē aposto-
lus spiritusancto p̄uent⁹:supra modū esse inuestigare hu
manū cōmemorabat/dicēs. O altitudo diuitiarū sapien Ro.xi.
tie ⁊ sciētie dei/q̄ incōprehensibilia sunt iudicia eius:et
inuestigabiles vie eius. Quis em̄ cognouit sensum dn̄i:
aut quis cōsiliari⁹ eius fuit:aut quis prior dedit illi et re-
tribuet' ei. Qm̄ ex ipso ⁊ p ipsum ⁊ in ipso sunt oia:ipsi ho
nor ⁊ gloria in secula seculorū. Qui supna celorum regna
spiritibus angelicis ad laudē ⁊ gloriā atq̄ honorē sui no-
minis ac maiestatis/imperpetuū miro ordine collocauit
de quib⁹ plura loqui p̄timescim⁹:q: soli deo scire est/quo-
modo vel queadmodū eorū nobis inuisibilis absq̄ conta
gione vel diminutione in sua sola consistit puritate natu Nouē or
ra. Nouē vero esse ordines angelorū ad dei iudicia ac my dines an
steria cōplēda testante sacro eloquio cognouim⁹:quorū3 gelorū.
principat⁹ atq̄ potestates/subtiliter atq̄ mirabiliter dei
omnipotētis nutu distinguunt'. Alij ex illis ad nos in mū
dū missi futura p̄dicando p̄ueniūt:alij ad ea cōstituti vt p
eos signa ⁊ miracula fiant:alijs subiectis angelorū spiri-
tibus presunt/eisq̄ ad iplēda diuina mysteria disponēdo
principant'. Alij mira potētia ceteris preeminent:p eo q̄
eis ad obediēdū alia angelorū agmina subiecta sunt:alij
tanta diuinitatis gr̄a replent':vt in eis dn̄s sedeat:et per
eos sua iudicia decernat:alij tanto p̄fectiore sciētia pleni
sunt/quanto claritatē dei vicini⁹ cōtemplant':alia v̄o ita
sunt deo cōiuncta angelorū agmina vt inter hec ac deum
oino nulli alij intersint:⁊ tanto magis ardēt amore quā-
to subtilius claritatē diuinitatis eius aspiciūt. Talib⁹ vt
diximus a primordio de beatorū spirituū distinctionibus:
superna celorū regna a deo cōditore imperpetuū mirabi-
liter collocata subsistūt. His oibus fratres charissimi/ta3
decoris ac deo dilectis angelorū3 agminibus huius diei
solennitatem credimus esse consecratam. Sed ecce dum
secreta celestiū ciuium rimamur/supra modū nostre fra-
gilitatis digressi sum⁹. Taceamus interim de secretis ce-
lestibus:sed et ante conditoris nostri oculos tergamus
peccatorū maculas:vt ad eos de quibus loquimur/p̄ue-
nire valeamus. Ut hic tamen aliquid de hac eadem pul-
chra atq̄ decora festiuitate loqui incipiamus/ordo nos
cōpellit sacratus:qui nō solum angelorū3 (vt p̄diximus)
spiritibus/veruetiā sanctis omnibus qui in terra sunt/
ab exordio mundi procreati honorabiliter dedicata cōsi-
stit. E quibus primi fuerūt patriarche/viri religiosi atq̄ Patriar
gloriosi in vita sua/patres prophetarum et apostolorum charum
quorū memoria nō derelinquetur:⁊ nomē eorū manet in laus.
eternū:quia deo digni inuenti sunt:fide preclari:hospita-
litate precipui:astuti in sensu:sapientes in opere:rebus se
cularibus locupletes:reparatores orbis atq̄ rectores:iu
stitia insignes:longanimes in spe:obedientes in p̄ceptis
creduli in repromissionibus:susceptores angelorum effe-
cti:facie ad faciem dominū videntes:in cōsilio prudētes:
in prelijs victoriosi:statū mundi regentes:sceptrū regni
mundani obtinentes. Quorū imperij posteri nō cessauit:
quoadusq̄ christus ex eorū germine per vterū intacte vir
ginis (qui spes est omniū gentiū nat⁹ in mundo) appa-
ruit:⁊ primatum totius orbis ac monarchiam regnando
sibi vendicauit. Hos sequitur electio p̄phetarū cū q̄bus
locutus est deus/⁊ ostendit illis secreta sua:vt ea que vē-
tura sunt/q̄si p̄sentis spūsancti gratia illuminati/agno-
scere atq̄ enuntiare possent:principes populorū ventura

predicando facti:alij in vtero/alij in pueritiā/alij in iuuē-
tute/atq̄ alij in senectute/cogniti deo ⁊ sanctificati inuē-
ti sunt. Fide pleni/deuotione summi/industria solertes/
excellēti ingenio p̄diti/in exercitatiōe discipline instructi
in scrā meditatiōe assidui/metuq̄ mortis intrepidi. Ver-
berabāt tyrannos:sacrilegos interfecerūt. Clauserūt re-
frenatis imbribus celū:iterū parcēdo aperuerunt. Pctā
ppl'i plangentes:eorū se vltioni apponētes/multis quoq̄
miraculorū signis effulsere. Hominū infirmitates cura-
Prophe bant:mortuorū corpora resuscitabāt? Christi v̄o p virginē
tarū pre- natiuitatē ac passionē vel resurrectionē/siue ascēsionē/et
conium. spūsancti aduentū/vel futurū iudiciū edocti/clara voce
p̄dixere. Hos oēs p̄culdubio venerāda hui⁹ diei festiuita
te/nullo modo priuatos/sed cōsortes esse eā intuēdo spe-
ramus. Mr̄ ḡ charissimi fr̄es antiquorū memoriā p̄cedē-
tiū patrū ante legē ⁊ sub lege scriptura cōmemorat:ad h̄
tm̄modo p̄ferim⁹/vt facili⁹ intelligere valeatis:q̄nta vel
qualis sit hui⁹ sacratissimi p̄sentia diei:q̄ oib⁹ q̄b⁹ loq̄mur
sine fine cōstat honesta. Nūc ḡ reuertamur ad eos quos
vnda baptismatis ⁊ effusio sanguinis christi ab errore pa
terni delicti:ac squallore vetuste gētilitatis/i nouo testa
mento p gratiā spūsancti abluendo purgauit:quorū ocu
li beati:qui christum in carne viuentē videre meruerūt.
Hui⁹ tā clare visiōis/Ioānes baptista/q̄ eodē angelo q̄
christus denūtiāte cōcept⁹ est:in exordio p̄dicatiōis atq̄
Ioā.i. baptismatis primatū tenebat:q̄ christū pctā mūdi tollen-
Mat.xi. tē vidēdo agnouit:atq̄ digito demōstrauit:q̄ inter natos
Luce.i. mulierū nō surrexit maior/christo attestāte:q̄ merito p̄cur
sor dn̄i/p̄co iudicis/p̄pheta altissimi nūcupat':q̄m̄ nodū3
edit⁹/christū mūdo vēturū p̄phetauit:⁊ ad redēptionem
aiarū ad inferos descendentē gl'iosa p̄currit passiōe. Huic
athlete dei electorū cōcordat duoden⁹ apl'orū numer⁹: q̄s
christ⁹ a primis miraculorū virtutib⁹/ad cōponēdū noue
fidei fundamentū:erigēdūq̄ adhuc tenere statū ecclesie
p̄uidentia diuina ex oib⁹ q̄s capiebat mundus elegit:vt
in oēm terrā son⁹ eorū p̄dicatiōis exiret:et in fines orbis
terre eorū p̄cederēt verba. Qui vere vinee.i.christo tāq̄
palmites adherentes:quorū fructus in sempiternū p̄ma
Mat.v. nens/nō marcescet:q̄bus ipse dn̄s locut⁹ est/dicēs. Uos
estis lux mūdi:⁊ nō pōt ciuitas abscōdi sup mōtē posita:
neq̄ accendūt lucernā/⁊ ponunt eā sub modio:sed supra
cādelabrū/vt luceat oibus qui in domo sunt. Sic luceat
lux vestra corā hoib⁹/vt videāt opera vestra bona:⁊ glori
Io.xv. ficent patrē vestrū qui in celis est. Et iterū. Iam non dicā
vos seruos:quia seruus nescit q̄d faciat dn̄s eius:vos au
tē dixi amicos q: oia quecūq̄ audiui a patre meo nota fe
Mat. ci vobis. Et quodcūq̄ ligare voluissent sup terrā/ligatū
xviij. esse in celis:⁊ quodcūq̄ soluerēt sup terrā/solutū esse in
Lu.xxij. celis promisit. Et iterū. Cū venisset ad iudicādum seculū
eos sup sedes duodecim esse sessuros/⁊ secū iudicaturos
orbē terre p̄dixerat. Talib⁹ vt credim⁹ patronis hec dies
subiecta declarat'. His subiectū est triūphale martyrū no
Aplorū mē:qui per diuersa tormētorū genera/christi passionē nō
excellen- lassescentibus p̄cordiorū mentibus imitabant':alij ferro
tia ⁊ mar perempti:alij flāmis exusti:alij flagris verberati: alij ve-
tyrum. tribus p̄forati:alij patibulo cruciati:alij pelagi periculo:
alij viui decoriati:alij vinculis mancipati:alij linguis pri-
uati:alij lapidib⁹ obruti:alij frigore afflicti:alij fame cru-
ciati:alij vero truncati manibus:siue ceteris cesi mēbris:
spectaculū cōtumelie in ppl'is nudi p̄pter nomen dn̄i por
tantes. Hi sunt triumphatores ⁊ amici dei:qui contemnē
tes sceleratorū iussa principum/modo coronantur:⁊ acci
piunt palmas laborum:q: fundati erant supra firmā pe-
trā.i.christū. De talibus huiusmodi apl's mēte cōpunct⁹
ingemiscēs ait. Sancti ludibria et verbera experti:insup
⁊ vincula/⁊ carceres:lapidati sunt/secti sunt/tētati sunt/
Heb.xi. in occisiōe gladij mortui sunt. Circūierunt in melotis:in
pellibus caprinis:egentes/angustiati/afflicti:q̄b⁹ dign⁹
nō erat mūdus:⁊ reliqua. Et beatus papa Gregorius in
expositione cuiusdā euangelij/de istiusmodi bellatorib⁹
querimoniā faciendo:ecce inquit electi carnē domāt:spi-
ritū roborant/demonibus imperāt/virtutib⁹ coruscant:
p̄sentia despiciunt:eternā patriā vocibus moribusq̄ p̄di-
cant:eā etiā moriendo diligūt:atq̄ ad illā p tormēta ptin-
gunt:occidi possunt/⁊ flecti nequeūt. Et si corā hoib⁹ tor
menta passi sunt:spes illorū3 immortalitate plena est. In Sap.iij.
paucis vexati/in multis bn̄ disponent':q̄m̄ deus tentauit
eos ⁊ inuenit illos dignos se. Tāq̄ aurū in fornace p̄ba-
uit illos:⁊ q̄si holocausti hostiā accepit eos. Nunc ḡ mar
tyrū christi certamina atq̄ victorias audiuimus eis nimi
rum hunc diem tantū credimus sanctificatum/quantū
in semetipsis vt sanctificarent' laborare per tormēta non
cessauere. Christi v̄o sacerdotib⁹ atq̄ doctoribus siue cō- Confes-
fessoribus huius festiuitatē diei non ignotā esse credim⁹: sorū com
qui corda fidelium spiritualiter quasi imbribus irrigant mēdatio
celestibus:vt feliciter p̄ferre immarcessibilē bonorū ope
rum possint fructū:qui talenta sibi credita nō solū redde
re/veruetiā cum vsura sine fraude amplificare p̄curaue-
runt:quia bonū quod per gratiā spiritussancti intelligen
do didicerāt:nō sibimet tantūmodo p̄futurū/sed et alijs
subiectorum mentibus:sm̄ apl'i p̄ceptū/arguendo/obse- ij.Ti.iiij.
crando/increpando/curāq̄ faciendo/inserere nitebant'.
Quorū mens lucidissima:manus v̄o plene sunt mundi-
tia:eo q̄ in mēsa altaris sacrosancta christi corporis ⁊ san
guinis mysteria celebrantes:et in sui cordis penetralib⁹
hostiam viuam/deoq̄ placentē.i.semetipsos sine macula
atq̄ admixtione praui operis/offerre non desistant. Et li
cet p̄secutorū non sensissent gladiū:tn̄ per vite meritū deo
digni martyrio nō p̄uant': q: martyriū nō sola sanguinis
effusione/sed abstinentia peccatorū/et exercitatione dei
preceptorū perficit'. Beata dei genitrix semp virgo Ma
ria templū dei/sacrariū spiritussancti:virgo ante partum
virgo post partum:presentis solēnitatis dici/cum suis vir
ginibus expers nullo modo credenda est:que dei popu-
lum faciendo monebat spernere perituri luxus seculi: a
lenocinijs mortalis nature declinare:carnis pudicitiā cū
v̄ginitatis honore ītra cordis hospitiū obseruare:eāq̄ oiū
virtutū reginā/fructū salutis p̄petue/sociā esse angelorū
suis affirmabat exemplis:ita vt innumerabilis multitu-
do vtriusq̄ sexus eius sequebatur vestigia:vt relictis nu Virgi-
ptiarū copulationib⁹/spretaq̄ liberorū p̄pagine/sponso nū digni
q̄ in celis est/p̄enni mēte/actu/habitu/et gestu applicare tas.
maluerūt:orationib⁹ instātes/ieiunijs adherentes/vigi-
lias sacras adamātes/eleemosynas sectantes/in tribula
tione gaudētes/paupes recreātes/nudos vestiētes/in-
firmos visitantes:in verbis calūnie vel cōtumelie patiē-
tes:in augmēto sue p̄fectiōis humiles/⁊ in damno rerū
temporalium deo gratias agentes. Hec oia ⁊ his similia
pro desiderio regni celestis ⁊ propter spem eterne retribu
tionis ardentissimo amore/indesinenter atq̄ libenter su-
stinebant:⁊ sic in charitate dei ac proximorū amore perse
uerantes:deo soli vitā finire gaudebāt. Sic et Anachori
tarum singulare propositū ab huius diei solēnitate nō se
paratum esse confidimus:qui per singula loca eremi:in
spelūcis ⁊ exiguis cellarū tugurijs vnici:modico cōtenti
pabulo demorabant':bestijs sociati:multis auibus submi
nistrati/ciborū spernentes delicias/luxus seculi calcātes:
laudem temporalē non amantes/visum hominū fugien
tes/angelorū assueti loquelis/pluribus virtutibus efful
sere signis. Cecis visum innouabāt/claudis gressum fir-
mabāt/surdis auditū restituebāt/superantes demonia:
mancis man⁹ restituebāt/mortuos suscitabāt. Verū quia
his oibus non mediocriter:sed p̄fecte huius sacratissime
atq̄ excellētissime diei solēnitas maxima constat honore:
nos ḡ fratres charissimi:tātorū patrocinia intercessorum
de quibus locuti sumus:tota mētis intentione q̄ramus
vt per tēporalia festa que gerimus:eorū meritis interce-
dētib⁹ ad eterna gaudia p̄uenire valeam⁹. Transeūt cun
cta:que tēporaliter festiua celebrant':curate q̄ his solēni-
tatibus interestis/ne ab eterna solennitate separemini.

Quid ꝓdest interesse festis hoīz: si deesse cōtingat festis angeloꝝ? Nolite ḡ pensare in vobis q̄ possidetis trāsitoria/sed cōsiderate q̄d estis. Ecce mundus q̄ diligit̄/fugit. Sancti isti quoꝝ hodie cōmemorationē facim⁹ florentē mundū/mētis despectu calcauerūt. Tūc em̄ erat vita lōga/salus cōtinua/opulētia in reb⁹/fecūditas in ꝓpagine tranquillitas in diuturna pace: et tn̄ cū in seipso floreret iā in coꝝ cordib⁹ mūd⁹ aruerat: ecce iā in seipso mūdus aruit/⁊ adhuc in nr̄is cordib⁹ floret. Ubiq̄ʒ est luct⁹: vbiq̄ʒ desolatio: vndiq̄ʒ ꝑcutimur/vndiq̄ʒ amaritudinib⁹ replemur: ⁊ tn̄ ceca mēte carnales cōcupiscētias/ipsas ei⁹ amaritudines amam⁹. Fugientē seq̄mur/labēti inherem⁹: cū ipso labimur: quē cadentē tenem⁹. Aliq̄n nos mūdus retraxit a deo: nūc tantis plagis plen⁹ est/vt ipse iā nos mūdus mittat ad deū. Pēsate ḡ: q: nulla sunt q̄ tpaliter currūt. Finis em̄ tēporaliū ostendit: q: nihil est q̄d trāsire nō pōt. Casus rerū indicat: q: res transiens/et tūc ꝓpe nihil fuit cū stare videret̄. Hec igit̄ vobiscū agite: h̄ in mēte sedula cogitatiōe ꝟsate: et si adhuc hic tenemur īfirmitate corpis: tn̄ ad eos de q̄b⁹ loq̄mur toto corde tēdam⁹: vt cū ipsis posthmodum ad eterna secula peruenire mereamur per eū qui viuit ⁊ regnat in secula seculorum. Amen.

Mundi aduersitates declaratur

¶ De eodem festo. Matthei. V.

¶ In illo tempore: Uidens Jesus turbas: ascendit in mōtē. Et cum sedisset: accesserunt ad eum discipuli eius. Et aperiens os suum docebat eos dicens; Beati pauperes spiritu: qm̄ ipsorum est regnum celoꝝ. Et reliqua. Homilia beati Leonis pape.

Qualis eniʒ doctrina sit christi/sacre ipsi⁹ sentētie ꝓstant̄: vt qui ad eternā beatitudinē ꝑuenire desiderāt: gradus felicissime ascēsionis agnoscāt. ¶ Beati inq̄t pauperes spiritu: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. De quib⁹ pauperibus dn̄s loqueret̄ forte esset ambiguū: si dicens: beati pauperes nihil adderet de intelligēda pauperū qualitate: ⁊ sufficere videret̄ ad ꝓmerendū regnū celoꝝ ea sola inopia quā multi sub dura ⁊ graui necessitate patiunt̄. Sed cuʒ ait: beati pauperes spū: ostendit eis regnū celoꝝ tribuendū: quos humilitas cōmēdat animoꝝ magis q̄ indigētia facultatū. Dubitari aūt nō pōt: q: humilitatis isti⁹ bonū facilius pauperes q̄ diuites assequant̄: dū ⁊ illis in tenuitate amica est māsuetudo: ⁊ istis ī diuitijs familiaris elatio. Uerūtamen ⁊ in plerisq̄ʒ diuitib⁹ inuenit̄ hic animus: qui abundantia sua/nō ad tumorē supbie/ʒ ad opa benignitatis vtant̄: idq̄ʒ pro lucris maximis numerēt: q̄d ad redimendā miseriā alieni laboris impēderint. Omni generi atq̄ʒ ordini hominū dat̄ in hac virtute cōsortiū: q: possunt esse proposito pares ⁊ impares cēsu: nec interest quātū sint in terrena facultate dissimiles: q̄ in spūalibus bonis inueniūtur equales. Beata igit̄ illa paupertas q̄ rerum temporaliū amore non capitur/nec mūdi opibus augeri appetit/sed celestib⁹ bonis ditescere concupiscit. Huius nobis magnanime paupertatis exēplū p̄mi post dn̄m apl̄i prebuerūt: qui oia sua sine differētia relinquentes/ad vocē celestis magistri/a captura pisciū in piscatores hoīm alacri conuersione mutati sunt: ⁊ multos sui similes fidei sue imitatiōe fecerunt: qn̄ in illis p̄mitiuis ecclesie vnū cor oim: ⁊ aia erat vna credentium: q̄ vniuersis reb⁹ suis ⁊ possessionib⁹ distractis: ꝑ deuotissimā paupertatē bonis ditabant̄ eternis: ⁊ ex aplica p̄dicatione gaudebāt se nihil hr̄e de mūdo: ⁊ oia habere cū christo. Hic beatus Petr⁹ apl̄s: cū ascēdēs ad tēplū a claudo eleemosyna posceret̄: argentū inq̄t ⁊ aurū nō est mihi: q̄d aūt habeo hoc tibi do: in nomine Jesu christi Nazareni surge et ambula. Quid hac humilitate sublimi⁹: q̄d hac paupertate locupleti⁹? Nō hʒ p̄sidia pecunie/sed hʒ dona nature. Quē debilē edidit mater ex vtero/saluū fecit Petr⁹ ex verbo: ⁊ qui imaginē cesaris in numo nō dedit/imaginem christi in hoīe reformauit. Hui⁹ aūt thesauri opib⁹ non solū ille adiutus est cui gressus reddit⁹ est: sed etiā quinq̄ʒ milia viroꝝ qui tūc ad exhortationē apl̄i ob eiusdē curationis/mirationisq̄ʒ miraculū crediderunt. Et ille pauper q̄ non habebat q̄d petēti daret: tantā dedit diuine grē largitatē: vt queādmodū vnū hominē reintegrauit in pedibus: sic tot milia credentiū sanaret in cordibus: faceretq̄ʒ eos in christo alacres: q̄s in Judaica ꝑfidia inuenerat claudicantes. Post predicationē huius felicissime paupertatis/addidit dn̄s dicēs. ¶ Beati mites: qm̄ ipsi hereditate possidebunt terrā. Mitib⁹ ac mansuetis/humilib⁹ ac modestis: ⁊ ad oīm iniuriarū tolerātiā preparatis/possidenda terra ꝓmittit̄. Nec parua estimāda est hec aut vilis hereditas: tāq̄ a celesti habitatiōe discreta sit: cum regnū celoꝝ non alij intelligant̄ intrare. Terra ḡ promissa mitib⁹ ⁊ in possessionē dāda māsuetis/caro sanctoꝝ est: que ob humilitatis meritū/felici resurrectiōe mutabit̄: ⁊ immortalitatis gloria vestiet̄: in nullo iam spiritui futura cōtraria: et cū voluntate animi ꝑfecte vnitatis habitura cōsensum. Tunc enim exterior homo interioris hoīs erit quieta ⁊ intemerata possessio. Tūc mēs vidēdo deū intēta/nullis corporee molis impediet̄ obstaculis: nec iam dici necesse erit. Corp⁹ q̄d corrūpit̄ aggrauat aiam: ⁊ deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem: qm̄ habitatori suo nō reluctabit̄ terra: nec īmoderatuʒ aliq̄d cōtra imperiū sui rectoris audebit. Possidebunt em̄ illaʒ mites pace ꝑpetua: ⁊ nihil vnq̄ de eoꝝ iure minuet̄ cum corruptibile h̄ induerit incorruptionē/⁊ mortale sumpserit immortalitatē: vt periculū ꝟtat̄ in premiū: ⁊ quod fuerit oneri sit honori. Post hec dn̄s addidit/et dicit. ¶ Bti q̄ lugēt: qm̄ ipsi cōsolabunt̄. Luct⁹ hic dilectissimi/cui cōsolatio eterna ꝓmittit̄/nō est cū hui⁹ mundi afflictiōe cōmunis: nec beatū quēq̄ faciūt ista lamēta: q̄ tot⁹ humani generis deploratione fundunt̄. Alia est rō sctōꝝ gemituū/alia beatarū causa lachrymaruʒ. Religiosa tristitia: aut alienū peccatū luget aut ꝓpriū: nec de h̄ dolet q̄d diuina iustitia agit̄: sed de eo meret q̄d hūana iniq̄tate committit̄. Ubi magis plāgēd⁹ est faciēs maligna q̄ patiēs: q: iniustū malitia sua demergit ad penā: iustū aūt tolerātia ducit ad gl̄iam. Deinde dn̄s ait. ¶ Beati q̄ esuriūt et sitiūt iustitiā: qm̄ ipsi saturabunt̄. Nihil esuries hec corporeū/nihil expetit sitis ista terrenum: sed iustitie bono desiderat saturari: ⁊ in oīm occultoꝝ introducta secretū/ipso dn̄o optat impleri. Felix mēs q̄ hūc cōcupiscit cibū: et ad talē estuat potū: quē vtiq̄ʒ nō expeteret/si nihil de ei⁹ suauitate gustasset. Audiēdo aūt dicētem sibi ꝓphetie spm̄. Gustate ⁊ videte qm̄ suauis est dn̄s: accepit quādā supne dulcedinis portionē: ⁊ in amorē castissime volūtatis exarsit: vt spretis oib⁹ tpalib⁹/ad edēdā bibēdāq̄ʒ iustitiā toto accenderet̄ affectu: ⁊ illi⁹ p̄mi mādati apphēderet ꝟitatē/dicētis. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota mēte tua: ⁊ ex tota ꝟtute tua: qm̄ nihil est aliud diligere deū q̄ amare iustitiā. Deniq̄ʒ sicut illic dilectiōi dei p̄ximi cura subiūgit̄: ita et hic desiderio iustitie virt⁹ mie copulat̄/⁊ dicit̄. ¶ Beati misericordes: qm̄ ipsi miam cōsequēt̄. Agnosce christiāe dignitatē tue sapie ⁊ ad q̄liū disciplinarū artes atq̄ʒ p̄mia voceris itellige. Misericordē te esse vult/mia/iustū vult eē iustitia: vt in creatura sua creator appareat: ⁊ in speculo cordis hūani ꝑ lineas imitatiōis expssa dei imago resplēdeat: secura esto operātiū fides. Aderūt tibi desideria tua: et de his q̄ amas sine fine potieris. Et qm̄ tibi ꝑ eleemosynā oia mūda sunt: ad eā q̄ʒ btitudinē q̄ cōsequēter est ꝓmissa ꝑuenies/dicēte dn̄o. ¶ Bti mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt. Magna felicitas dilectissimi cui tātū p̄miū p̄parat̄. Quid ḡ est hr̄e cor mūdū/nisi eis q̄ supra dicte sunt studere ꝟtutib⁹? Uidere aūt deū quante sit btitudinis: q̄ mēs cōcipere/q̄ lingua valeat explicare? Et tn̄ hoc cōsequet̄ cū trāsformabit̄ hūana natura: vt nō

Tex. — Que paupertas sit beata — Act. iij. — Tex. — Sap. ix. — Tex. — Religiosa tristitia. — Tex. — Psal. xxxiij. — Matt. xxij. — Tex. — Tex.

i. Co. xiij. i. Cor. ij.

iam ꝑ speculū neq̄ʒ in enigmate: sed facie ad faciē: ipsam quā nullus hoīm videre potuit/sicuti est/videat deitatē: ⁊ q̄d oculus non vidit/nec auris audiuit/nec in cor hoīs ascendit/ꝑ ineffabile gaudiū eterne cōtemplatiōis obtineat. Merito h̄ beatitudo cordis ꝓmittit̄ puritati. Splēdorem etem̄ luminis veri/sordida acies videre non poterit: ⁊ q̄d erit iucūditas mētib⁹ nitidis/hoc erit pena maculosis. Declinent̄ ḡ terrenarū caligines vanitatuʒ: ⁊ ab omni squallore iniq̄tatis interiores oculi tergant̄: vt serenus intuitus tāta visione dei pascat̄. Ad hoc em̄ ꝓmererē dū illud intelligim⁹ ptinere q̄d sequit̄. ¶ Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabūt̄. Btitudo ista dilectissimi nō cuiuslibet cōsensionis nec qualiscūq̄ʒ concordie est: sed illius de qua dicit apl̄s. Pacē habete ad deū: ⁊ de qua dicit ꝓpheta Dauid. Pax multa diligētibus nomē tuū: ⁊ nō est illis scandalū. Hāc pacē etiā arctissima amicitiarū vincula: et indiscrete similitudines animoꝝ nō veraciter sibi vendicāt/si nō cū dei volūtate cōcordāt. Extra dignitatē pacis sunt improbarū parilitates cupiditatū: federa scelerū/et pacta vitioꝝ. Amor mūdi cū dei amore nō cōgruit: nec ad societatē filioꝝ dei ꝑuenit/q̄ se a carnali generatione nō diuidit. Qui aūt semꝑ mente cū deo sunt/soliciti seruare vnitatē spūs in vinculo pacis: nūq̄ ab eterna lege dissentiunt: fideli orōne dicētes. Fiat volūtas tua sicut in celo ⁊ in terra. Hi sunt pacifici: hi bn̄ vnanimes sanctiq̄ʒ concordes: vocādi eterno noīe filij dei/coheredes aūt christi q: hoc merebit̄ dilectio dei ⁊ p̄rimi/vt nullas iā aduersitates sentiat: nulla scādala ptimescat: sed finito oim tētationū certamine: in trāquillissima dei pace req̄escat: per dn̄m nostrū Jesum christum: qui cum patre ⁊ spiritusancto viuit ⁊ regnat in secula seculorum. Amen.

Tex. — Ro. v. — Psal. cxviij. — Mat. vj.

¶ In festo sancti Martini quere de confessoribus.

¶ De sancta Catharina, quere de virginibus.

¶ In die animarum.

¶ Sequitur sermo beati Augustini episcopi de verbis apostoli: vt de dormientibus non contristemur.

i. Thes. iiij.

Admonet nos beatus apostolus/vt de dormientibus/hoc est de mortuis charissimis nr̄is nō cōtristemur: sicut ⁊ ceteri q̄ spē nō habēt: spē. s. resurrectionis et incorruptionis eterne. Nā iō et dormiētes eos appellat veracissima scripture cōsuetudo: vt cū dormiētes audiuimus: euigilaturos minime desperem⁹. Un̄ etiā cātat̄ in psalmo. Nunq̄d q̄ dormit non adijciet vt resurgat? Est ḡ de mortuis eis q̄ diligunt̄ q̄dā tristitia q̄dāmodo naturalis. Mortē q̄ppe horret/nō opinio ʒ natura. Nec hmōi mors accederet nisi ex pena quam p̄cesserat culpa. Quapropter si aialia q̄ ita creata sunt/vt suo q̄ʒ tpe moriāt̄ mortē fugiūt/diligūt vitā: q̄nto magis hō q̄ sic fuerat creatus: vt si viuere sine pctō voluisset/sine termio viueret? Hinc itaq̄ʒ necesse est: vt tristes sim⁹: qn̄ nos moriēdo deserūt q̄s amam⁹: q: ⁊ si nouim⁹ eos/nō ī eternū nos māsuros: ʒ aliquātulū precedere secuturos: tn̄ mors ipa quā natura refugit/cū occupat dilectū/cōtristat ī nobis ipsi⁹ dilectiōis affectū: ideo admonuit apl̄s nō vt nō cōtristemur: ʒ non sicut ceteri q̄ spē non habēt. Cōtristamur ḡ nos in nr̄oꝝ mortib⁹ necessitate amittēdi/sed cū spe recipiēdi. Inde angimur/hinc cōsolamur. Inde īfirmitas afficit/hic fides reficit. Inde dolet hūana cōditio/hic sanat diuina ꝓmissio. Proinde pōpa funeris/agmina exequiarū/sumptuosa diligētia sepulture monumētoꝝ opulēta cōstructio; viuoꝝ sūt q̄liacūq̄ʒ solatia/nō adiutoria mortuoꝝ. Orationib⁹ ꝟo sācte eccl̄ie: ⁊ sacrificio salutari ⁊ eleemosynis q̄ ꝓ eoꝝ spiritib⁹ erogāt̄: nō est dubitādū mortuos adiuuari: vt cū eis misericordius agat̄ a dn̄o/q̄ eoꝝ pctā meruerūt. Hoc em̄ a patrib⁹ traditū vniuersa obseruat eccl̄ia: vt ꝓ eis q̄ in corporis ⁊ sanguinis christi cōmunione defuncti sunt: cū ad ipm̄ sacrificiū loco suo cōmemorant̄ oret̄: ac pro illis q̄ʒ id offerri cōmemoret̄. Cū ꝟo eoꝝ cōmendādoꝝ causa/opa misericordie celebrant̄: q̄s eis dubitet suffragari: ꝓ quib⁹ orōnes deo nō inaniter allegant̄? Nō oīno ambigēdū est ista ꝓdesse defunctis/sed talib⁹ q̄ ita vixerūt ante mortē: vt possint eis hec vtilia esse post mortē. Nā q̄ sine fide/q̄ ꝑ dilectionē operatur: eiusq̄ʒ sacramētis de corporibus exierūt: frustra illis a suis hmōi pietatis officia impendūtur: cuius dū hic essent pignore caruerūt: vel nō suscipientes vel inuacuū suscipiētes dei grām: ⁊ sibi nō miam thesaurizantes sed iram. Nō ḡ mortuis noua merita cōparātur cū ꝓ eis boni aliq̄d operant̄ sui: ʒ eoꝝ p̄cedētib⁹ cōsequētia ista reddunt̄. Nō ei dictū est/nisi cū hic viuerēt/vt eos hec aliq̄d adiuuarēt: cū hic viuere destitissent: et iō istā finiēs quisq̄ʒ vitā/nisi q̄d meruit in ipsa/nō poterit habere post ipsam. Permittant̄ ḡ pia corda charoꝝ de suoꝝ mortib⁹ cōtristari dolore sanabili: ⁊ cōsolabiles lachrymas fūdāt cōditiōe mortali: q̄s cito reprimat fidei gaudiuʒ: quo credunt̄ fideles qn̄ moriunt̄ paululū a nobis abire et ad meliora trāsire. Consolent̄ eos etiā fraterna obseq̄a: siue q̄ funerib⁹ exhibent̄/siue q̄ dolentib⁹ adhibent̄: ne fit ista querela dicētis. Sustinui q̄ simul cōtristaret̄ et nō fuit: et cōsolātes ⁊ nō inueni. Sit ꝓ virib⁹ cura sepeliēdi ⁊ sepulcra cōstruēdi: q: ⁊ hec in scripturis scīs inter bona opera deputata sunt. Nec solū in corporib⁹ p̄triarcharū aliorūq̄ʒ sanctoꝝ: ⁊ hūanis cadauerib⁹ quorūcūq̄ʒ iacentiū: verū etiā in ipsi⁹ dn̄i corpe p̄dicati atq̄ʒ collaudati sunt/qui ista fecerūt. Impleant hec homines erga suos/officia postremi muneris: ⁊ sui humani lenimenta meroris. Uerū illa que adiuuent spūs defunctorum/oblationes/orationes erogationes: multo ꝓ eis obseruantius/instantius/abūdantius impendant: qui suos carne nō spiritu mortuos: non solum carnaliter/sed etiam spiritualiter amant.

Mors sōno cōparatur — Suffragia ꝓsūt defūctis — Psal. lxviij. — Ge. xlix. Joā. xix.

¶ Sermo beati Augustini episcopi de verbis apostoli: omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi.

ij. Co. v.

Omnium christianoꝝ spes f̄res charissimi in futuꝝ tp̄s extēdit̄: vt q̄d hic seruim⁹ deo/alibi nos seruisse letemur. Hic em̄ posita nobis sunt certamina/ʒ in futuro sc̄lo certaminū p̄mia reseruata. Juste siq̄dē ⁊ ꝓuide diuina sapiā separauit tp̄s laboris ⁊ p̄mij. Hic ḡ laboram⁹: h̄ deo seruim⁹: ⁊ mādata ei h̄uam⁹ vt ī futuro sc̄lo. i. ī regno celoꝝ eterna p̄mia capiam⁹. Scire ei debem⁹ f̄res dilectissimi q̄d nobʒ diuina scptura cōmēdat. i. futurū esse iudiciū dei: q̄d post resurrectionē cōplebit̄ mortuoꝝ. hoc ē q̄d p̄cipue christianos a gētili errore secernit: q: illi hāc tn̄mō vitā eē credūt ⁊ iō sine deo eē/⁊ diuersis pctīs ⁊ criminib⁹ nō metuūt iq̄nari. Nos ꝟo ita ī hac vita cōuersemur/vt nos ad aliā ꝑparem⁹: ī q̄ ⁊ bonis bona: ⁊ malis mala retribuent̄: sicut dixit apl̄s. Oēs nos manifestari oportet an̄ tribunal christi: vt recipiat vnusq̄sq̄ʒ prout gessit/siue bona siue mala. Sicut h̄ mō astam⁹ ī eccl̄ia ⁊ nos inuicē p̄sentes aspicim⁹ ita etiā post resurrectionē mortuoꝝ astituri sum⁹ an̄ tribunal xp̄i. Hāc em̄ etiā aiam tūc habebim⁹ quā mō habem⁹ ⁊ in h̄ ipo q̄ nūc induimur sum⁹ corpe resuscitādi. Nō em̄ sic muta aialia facti sum⁹: nō sicut eq̄ et boues/vt eterna morte peream⁹: q: postq̄ h̄ vixerim⁹ alibi iudicabimur: vt aut ꝓ pctīs penas: aut ꝓ bōis opib⁹ p̄mia cōseq̄mur eterna. Nemo ḡ f̄res mei de resurrectiōe desperet: in qua christianoꝝ spes tota cōsistit. Credite f̄res apl̄o p̄dicanti/et

Christianorum ⁊ gentiliū discretio — ij. Co. v.

nihil de resurrectione dubitantes/ad diē iudicij vos ꝑparate. An forte sicut ipi ⁊ incredulj nō putatis fieri posse/vt a mortuis resurgamus? Plane dicat hoc qui oipotentē nō credit esse deū: qui hoc ꝑmittit futurū. Nos aūt qui scimus dei oipotentis esse virtutē: q; ꝑmisisse deū legimus/q; resurrectionē mortuoꝝ faciat: nō possum⁹ de resurrectione mortuoꝝ dubitare: quam se facturum esse ꝑmittit qui ⁊ oipotens est/et mētiri nescit. Sed te appello quicūq; in fide li animo de resurrectiōe dubitas/et putas nō posse mortuos resuscitari: quid est ampli⁹/ex nihilo hoies facere vt viuant: an eos qui facti sunt atq; vixerunt reparare post mortē? Utiq; plus est facere qđ nūq; fuit/ q; reparare qđ fuerit. Quomō g; impossibile dicis: vt de⁹ qui hominē formauit ex nihilo/reformet? Quō resuscitare nō pōt cōuersos in puluerē: qui si ⁊ iam in nihilū redirem⁹ facere poterat vt essem⁹: sicut ⁊ nos fecit esse cū antea nūq; fuissem⁹? Ira em beat⁹ Paul⁹ apl'us dixit. Sed dicūr aliqui. Quō resurgūt mortui? Quali aūt corpore venient? Insipiens tu/qđ seminas nō viuificat nisi ꝓius moriat. Et qđ seminas/nō corp⁹ qđ futurum est seminas/sed nudū granuz: vtpote tritici aut alicuius cereris: deus autem dat illi corpus sicut voluit: ⁊ vnicuiq; seminū ꝓpriuz corpus. Noli ergo incredule homo/de resurrectione dubitare/qui grana seminū mortua ⁊ putrefacta viuificat/per que in hoc seculo viuas: multo magis teipsum resuscitabit vt viuas in eternū. Qui illa reparat que tibi sunt necessaria: quō teipsum nō reparat ꝓpter quē ⁊ alia reparare dignatus est? Itaq; si velim⁹ cōsiderare que in isto seculo videmus: diuine administrationis opera signa sunt futuroꝝ. Tota ergo hui⁹ mūdi administratio/testimoniū est resurrectionis future. Videm⁹ certe hyemis rēpora vel aduētu/arbores ꝓ spoliari pomis/nudari foliis: sed eas rursus verno tpe ꝓ specie resurrectionis exprimere: que primo quidē incipiūt turgere in gemmis tunc ornari in floribus/vestiri ⁊ foliis: ⁊ postmodū et pomis grauari. Interrogo te infidelis hō q; de resurrectiōe dubitas: vbi sint ista que tpe q; deus disposuit ꝓducūrus? Dic mihi vbi latitant antеq; ꝓducant: que nusq; qđē vident: sed tn deus qui oipotens est/et ea ex nihilo condidit/secreta sua virtute ꝓducit. Hinc iā ad cāpos et ꝓtata respicite: que estate transacta herbis suis spoliant⁹ ⁊ floribus: ⁊ nuda remanent ipa sparia terrarū: sed iterū vernitempore reuestiunt: ⁊ nouo vbiq; germine incipiēte lerātur agricola. Terre herba q; ante vixit ⁊ mortua/rursum reuiuiscit ex semine: sic etiā ⁊ nostrum corpus reuiuiscet ex pulnere. Sed dicis o homo incredule. Jdeo credim⁹ futurū ⁊ arbores ⁊ herbe ⁊ omnia reuiuiscant: q; illa iā facta cognoscimus. Unde aūt cognoscere possum⁹: quia mortui resurgunt: cū adhuc a mortuis nemo surrexerit. Quisquis hoc dicis vel cogitas/audi patienter/⁊ intellige sapienter. Jdeo em dns noster Jesus christus mori voluit ⁊ resurgere: ne tu de resurrectione dubitares. Tamen quomodo potes dubitare: q; non sumus resurrecturi a mortuis: cū hoc ꝓmittat deus qui nescit aliquando mentiri: qui potest facere quicquid vult/q; omnipotens est: ⁊ impler omnia que ꝓmittit: quia verax est ⁊ mendaciū in eo nō est? Et dedit nobis pius ⁊ misericors dominꝰ virtutis sue pignus: ⁊ grandi restimonio spem nobis resurrectionis ostendit: q; vnigenitū filium suuz ꝓ nobis hominē factū ⁊ mortuū a mortuis suscitauit. Jdeo enim dns noster Jesus christus nasci ex homine. i. ex Maria virgine est dignatus: ⁊ a iudeis crucifigi et die tertia resurgere: vt nos tali exēplo animati/resurrectionē ex mortuis certissime crederem⁹: quā qui nō credit futurā: nec hoc qđē credit/q; christ⁹ resurrexit ex mortuis. Qui aūt dnm Jesum resurrexisse a mortuis cōfitet: nec de sua posterit dubitare. Abstinete ergo vos ab omni opere malo/ab inimicitijs/ab ebrietate/a fornicatione/a furto/a piuio/a falso restimonio/a detractione: quia hec oia odit deus: ⁊ eos qui ista faciūr punit in futuro. Estote aūt benigni/misericordes/munerē honorē habentes: et ea semp operantes que in sanctis suis diligit deus: vt possitis cū sanctis eius ad eternā ⁊ immortalē gloriam puenire: ⁊ viuere in secula seculoꝝ. Amen.

Assertio resurrectionis mortuorum.

Cōparatio pulchre.

Pignus cuiusdam resurrectionis.

¶ Incipit tractatus beati Augustini episcopi super eo quod scriptum est in euangelio sancti Joannis. XI.

Erat auiē quidā languens Lazarus.

Ater omnia miracula que fecit dns nr̄ Jesus christus/Lazari resurrectio precipue predicat. Sz si attendam⁹ qđ fecerit: delectari debem⁹ potiꝰ q; mirari. Ille suscitauit hominē q; fecit hoiem. Ipse est em vnic⁹ pr̄is p quē sicut nostis facta sunt oia. Si g; illū facta sunt oia: qđ mirū est si resurrexit vn⁹ p illū cū ro⁹ quotidie nascunt p illū? Pl⁹ est boies creare q; resuscitare. Dignatus est tn ⁊ creare ⁊ resuscitare: creare oēs/resuscitare qsdam. Nam cū multa fecisset dns Jesus: nō oia scripta sunt: sicut ide ipse sanctus Joannes euangelista testat: multa dnm Jesum ⁊ dixisse ⁊ fecisse que scripta nō sunt. Electa sunt aūt q; scriberētur que saluti credentiuz sufficere videbant. Audistis em: q; dns Jesus mortuū suscitauit. Sufficit tibi vt scias: quia si vellet/oēs mortuos suscitaret. Ex b quidē sibi ad finē seculi reseruauit. Nā que audistis magno miraculo quatriduanū mortuū resuscitasse de sepulcro: veniet hora (sicut ipse dixit) quando oēs qui sunt in monumentis audient voce eius ⁊ ꝓcedent. Resuscitauit putentē: sed tn in cadauere putēte: adhuc erat forma mēbroꝝ. Ille in nouissimo die ad vnā vocē/cineres est redacturus in carnē. Sz opoꝛtebat vt modo aliqua faceret/q̄bus daret vt sue virtutis indicijs credamus in eū: ⁊ ad illā resurrectionē ꝓparemur/q; erit ad vitā nō ad iudiciū. Jra quip⁹ pe ait. Veniet hora qn oēs q; in monumētis sunt audient voce eius: ⁊ ꝓcedēt qui bona fecerūt ad resurrectionē vite: qui mala egerunt ad resurrectionē iudicij. Tres aūt mortuos a dno resuscitatos in euāgelio legim⁹. Et forte nō frustra. Dni quippe facta nō sunt tantūmodo facta/sz signa. Si ergo signa sunt/ꝓter id qđ mira sunt: aliqđ ꝓfecto significant. Quoꝝ factoꝝ significationē inuenire aliquanto est operosius/q; aut legere vel audire. Admirantes audiebam⁹ tā magni miraculi spectacula ante oculos nostros cōstituta cum euāgelium legerē: quēad modū reuixerit Lazarus. Si attendam⁹: mirabilior a sunt opera christi. Dns q; credit resurget. Si attendam⁹ oēs et intelligam⁹/detestabiliores mortes: omnis q; peccat moritur: sed mortē carnis ois homo timet/mortem aie pauci. Ꝓ mortе carnis que sine dubio qnq; futura est: curat oēs ne veniat. Inde est q; laboꝛat. Laboꝛat ne moriatur homo moꝛitur⁹: et nō laboꝛat ne peccet homo in eternū victurus. Et cū laboꝛat ne moriat/sine causa laboꝛat. Jd em agit vt multū mortis differat: nō vt euadat. Si autem peccare nolit/nō laboꝛabit: ⁊ viuet in eternū. O si posse⁹ mus excitare hoies mortuos: et cū ipsis pariter excitari: vt tales essemus amatoꝛes vite punanentis: quales sunt homines amatoꝛes vite fugitiē. Quid non facit hō sub mortis periculo constitutus. Gladio impendēte cerui/dus/pdiderūt hoies q̄cqđ sibi vnde viuerēt reseruabāt. Quis nō cōtinuo prodidit ne peuteret? Et post pditionem fortasse pcussus est. Quis nōvt viueret cōtinuo perdere voluit vñ viueret/eligēs vitā medicantē q; celerem mortē? Cui dictū est: nauiga ne moriaris: et distulit. Cui dictū est: laboꝛa ne moriaris: ⁊ piger fuit? Quia de⁹ iubet/vt in eternū viuam⁹: ⁊ obedire negligim⁹. Nō tibi de⁹ dicit: pde q̄cq̄d habes vt viuas eq̄quo tpe i laboꝛe solicit⁹ sed da pauperi vñ habes vt viuas sp fine laboꝛe securus. Accusant nos amatoꝛes vite tpalis: quā nec cum volunt nec quādiu volūt habēt; ⁊ vos inuicē nō accusam⁹? Rā pi

gri tam

Joā. vlt.

Joan. v.

Suscitatio lazari fidem ꝓfirmat

Luc. vij.

gri taz tepidi ad capescēdū vitā eternā: quā si voluerim⁹ habebim⁹: cū habuerim⁹ nō amittem⁹. Nāc aūt mortem quā timemus/etiā si noluerim⁹ habebim⁹. Si ergo dns magna sua gra ⁊ magna mia aias suscitat ne moriamur in eternū: bene intelligimus rres illos mortuos quos in coꝛpoꝛib⁹ suscitauit aliqđ significare ⁊ figurare de resurrectiōib⁹ aiarū: q; fiūt p fidē. Resuscitauit filiā archisynagogi adhuc in domo iacentē. Resuscitauit vnicū filiuz vidue extra portas ciuitatis elatū. Resuscitauit Lazarum sepultū quatriduanū. Intueat quisq; aiam suā: si peccat mortē. Peccatum mors est aīe. Sed aliqn in cogitatione peccatur: delectat quod malum est. Consensisti/peccasti. Cōsensio illa occidit te. Sed int⁹ est mors: q; cogitatum malū nōdū ꝓcessit in factū. Talē animā resuscitare se si quans dns: resuscitauit illā puellā que nōdum erat foris elata. Sed q; in domo mortua iacebat: quasi peccatū latebat. Si aūt nō solū male delectationi cōsensisti/sz etiaz ipsum malū fecisti: quasi mortuū extra portā extulisti: iaz foris es: ⁊ mortu⁹ elat⁹ es: tn ⁊ ipm dns resuscitauit ⁊ redidit vidue mrī sue. Si peccasti/penitendo te: ⁊ resuscitat te dns: ⁊ reddet ecclesie matri tue. Tertius mortuus est Lazarus. Est genus mortis in mente/q; mala cōsuetudo appellatur. Aliud est em peccare: aliud cōsuetudinē peccandi facere. Qui peccat ⁊ cōtinuo corrigit/cito remittit scir: q; nōdū est implicat⁹ consuetudine/nō est sepultus. Qui aūr peccare cōsuevit/sepult⁹ est: ⁊ bene de illo dicit ferer. Incipit em habere pessimā famā tā⁹ odoꝛē reterrimū. Tales sunt oēs assueti scelerib⁹ perditis moꝛib⁹. Dicis ei. Noli facere: qm te audit/quez terra sic pmīt: ⁊ tabe coꝛrūpit: ⁊ mole cōsuetudinis ꝓgrauat: nec ad ipm tn resuscitā dū mino: fuit vir⁹ christi. Nouim⁹: vidim⁹: q̄die videm⁹ hoies pessima cōsuetudine pmutara: viuere melius q; viuūt q̄ reprehendebāt. Detestabaris hoiem. Ecce ipsa soꝛoꝛ Lazari: si tn ipsa est q; pedes dni vnxit vngueto et terſit capillis suis q; s lauerat lachrymis/meli⁹ suscitata est q; frater eius. De magna male consuetudinis mole liberata est. Erat em famosa peccatrix/⁊ de illa dictū est. Dimittent⁹ ei peccata multa: qm dilexit multū. Videm⁹ multos: nouim⁹ multos: nemo desperet: nemo de se ꝑsumat. Et desperare malū est/⁊ de se ꝑsumere. Sic noli desperare vt cligas/de quo debeas ꝑsumere: ergo et Lazarū dns suscitauit. Audistis q̄lē/idest qđ significet Lazari resurrectio. Legam⁹ itaq; iā: ⁊ qm mīta in hac electione manifesta sunt/expositione in singulis nō q̄ram⁹ vt necessaria perractem⁹. Erat aūt quidē languēs Lazar⁹ a Bethania de castello Marie ⁊ Marthe. In superiori lectione me ministis/q; dns exijt de manib⁹ eoꝝ q̄ lapida re illū voluerāt: ⁊ discessit trās Jordanē vbi Joānes baptizabat. Jbi q; dño cōstituto infirmabat in Bethania Lazar⁹: qđ castellū erat ꝓximū Hierosolymis. Maria aūt erat q; vnxit dnm vngueto: ⁊ extersit pedes ei⁹ capillis suis: cuius frater infirmabat Lazar⁹. Miserūt ergo soꝛoꝛes ei⁹ ad eū dicētes. Jā intelligim⁹ quo miserūt vbi erat dns: qm absens erat trans Jordanē sc̄z miserūt ad dnm nūtiantes q; egroꝛaret frater earū: vt si dignaretur/veniret/⁊ cū ab egritudine liberaret. Ille distulit facere/vt posset resuscitare. Quid q; nuntiauerūt soꝛoꝛes eius. Dne ecce quē amas/infirmat. Nō dixerūt/veni. Amāti em tm nō nūtiādū fuit. Nō ause sunt dicere: veni et sana nō ause sunt dicere: ibi iube ⁊ hoc fiet. Cur em nō et iste: si fides illi⁹? Centurionis inde laudat. Ait em. Non sum dign⁹ vt intres sub tectū meū: sz tātū dic ꝙbo ⁊ sanabit puer me⁹. Nihil hoziste/sz tm nō: dne ecce quē amas infirmat. Sufficit em vt noueris dne. Nō em amas ⁊ deseris. Dicit aliqs. Quō ꝓ Lazarū petrō: significabat/et a dño fic amabat. Audiat eū dicētē. Nō veni vocare iustos sz pctoꝛes. Si em petrōes de⁹ nō amaret/de celo ad terrā nō descēderet. Audiēs aūt Jesꝰ/dixit eis. Infirmitas hec nō est ad mortē: sz p gla dei: vt glificet filiꝰ dei. Talis glificatio ipsius nō ipm auxit: sed nobis ꝓfuit. Hoc aūt

Mar. v Luc. vij. Joā. xj.

Peccati et mortis cōparatio.

Amanti satis est nouisse.

Mart. viij.

Mat. ix Ter.

Ter.

Ter.

successit Matthias:⁊ duodenari⁹ numer⁹ mãsit. Nõ er-
go frustra duodecim discipulos dñs elegit:nisi quia ipse
spũalis est dies. Sequat̃ ğ hore die:pdicēt hore diē/hore
illustrent̃ a die:hore illuminēt̃ a die:⁊ p horarũ pdicatio-
nē credat mũd⁹ in diē. Hoc ğ ait de cõpēdio:ne sequimini/
Tex. si nõ vultis offendere. Et post hoc dicit eis. ¶ Lazarus
amic⁹ noster dormit:sed vado vt ex somno excitē eũ. Ve-
rũ dixit sororib⁹ mortu⁹ erat/dño dormiebat:hoib⁹ mor-
tuus erat/q̃ eũ suscitare nõ poterãt. Nã dñs tãta eũ facili
tate excitabat de sepulcro:quãta tu nõ excitas dormien-
tē de lecto. Ergo ꝑm potētiã suã dixit dormientē:q̃ ⁊ alij
mortui dicti sunt in scripturis sepe dormiētes/sicut apl's
I. Thes. dicit. De dormiētib⁹ aũt nolo vos ignorare fratres:vt nõ
iiij. cõtristemini sicut ⁊ ceteri q̃ spem nõ habēt. Ideo ⁊ ipsos
dormiētes appellauit:q̃ resurrecturos prenũtiauit. Dor-
mit ergo ois mortu⁹ ⁊ bonus ⁊ malus. Sȝ quõ interest
in ipsis q̃ quotidie dormiũt ⁊ exurgũt:q̃d q̃sq; videat in
somnis. Alij sentiũt leta somnia:alij torquētia:ita vt eui
gilãs dormire timeat:ne ad ipa iterũ redeat. Sic vnusq̃s-
q; hoim cũ cã sua dormit:cũ causa surgit:⁊ interest quali
Mira custodia q̃sq; recipiat̃ ad iudicē postea pducēd⁹. Nã ⁊ re-
exagge- ceptiões in custodia p meritis causarũ exhibent̃. Alios
ratio ver iubētur custodire lictores humano ⁊ miti officio atq; ci-
borum. uili:alij tradunt̃ optionib⁹:alij mittunt̃ in carcerem:⁊ in
carcere ipso/nõ oẽs/sed p meritis grauia eiũ sunt gene-
ra causarũ:in ima carceris cõtrudent̃. Sicut ğ diuerse cu
stodie agentiũ in officio:sic diuersa custodia mortuorum
⁊ diuersa merita resurgētiũ. Recept⁹ est pauper:recept⁹
Lu. xvj. est et diues:sed ille in sinu Abrae/ille vbi sitiret/⁊ guttam
nõ inueniret. Habēt ğ oẽs aĩe:vt ex hac occasiõe instruã
charitatē vr̃am:habēt oẽs aĩe cũ de seculo exierint diuer
sas receptiones suas. Habēt gaudiũ boni:mali tormēta
sed cũ facta fuerit resurrectio:⁊ bonoꝝ ampli⁹ gaudium
erit:⁊ maloꝝ tormēta grauiora:q̃n cũ corpore torq̃bunt̃.
Recepti sunt in pace sc̃ti patriarche/pphete/apl'i/marty
res/boni fideles. Omes t̃n adhuc in fine accepturi sunt
q̃d pmisit deus. Promissa est eñ resurrectio etiã carnis/
mortis cõsummatio/vita eterna cũ angelis. Hoc omnes
simul accepturi sum⁹. Nã requiē q̃ continuo post mortē
dat̃:si ea dign⁹ est accipit q̃sq; cũ morit̃. Priores accepe-
rũt patriarche/posteriores pphete/recentes apl'i/multo
recentiores sc̃ti martyres:quotidie boni fideles/⁊ alij in
ista reqe tãdiu sunt:alij nõ tamdiu:alij annis paucioib⁹
alij recēti tpe. Cũ vo ab hoc somno euigilabũt/simł oẽs
q̃d pmissum est accepturi sunt. Lazar⁹ amic⁹ nr̃ dormit
sed vado vt a somno excitē eum. Dixerunt ergo discipuli
Tex. Quõ itellexerũt:sic responderũt. ¶ Dñe si dormit salu⁹
erit. Solet eñ esse somn⁹ egrotãtiũ salutis indiciũ. Dixe-
rat aũt dñs de morte eius:illi aũt putauerũt q̃ de dormi
tione somni diceret. Tũc ergo dixit eis Jesus manifeste.
Tex. Subobscure eñ dixerat:dormit. Ait ğ manifeste. ¶ La-
zar⁹ mortu⁹ est:⁊ gaudeo pper vos/vt credatis:q̃ nõ erã
ibi. Et scio q̃ mortu⁹ est ⁊ nõ ibi erã. Eger eñ non mor-
tuus fuerat nũtiat⁹. Sed q̃d lateret eũ q̃ creauerat:⁊ ad
cuius nutũ aĩa morientis exierat: Hoc est q̃d ait. Gaudeo
Confir- pper vos vt credatis: q̃ nõ ibi erã/vt iã inciperēt admira
matio fi ri:q̃ dñs potuit dicere mortuũ:q̃d nec viderat/nec audi-
dei aplo erat. Ubi sane meminisse debem⁹:ꝙ adhuc ipsoꝝ discipu
rum. loꝝ q̃ in eũ iã crediderãt miraculis edificabat̃ fides nõ
vt ea q̃ nõ erat eē inciperet/sed vt ea q̃ iã esse cepat cresce
ret:q̃uis talib⁹ vbo vsus sit quasi tũc credere inciperēt. Nõ
eñ ait. Gaudeo pper vos vt vr̃a fides augeat̃ siue fir-
met̃:sed ait vt credatis:q̃d intelligendũ est vt ampli⁹ ro-
bustiusq; credatis. Sed eam⁹ ad eũ. dixit ergo Thomas
Tex. q̃ dr̃ didym⁹ ad cõdiscipulos. ¶ Eam⁹ ⁊ nos ⁊ moriamur
cũ eo. Uenit itaq; Jesus:⁊ inuenit eũ q̃tuor dies iã in mo
numēto habētē. De q̃tuor dieb⁹ multa q̃dē dici possunt:
sicut se hñt obscura scripturarũ:q̃ p diuersitate intelligē
tiũ multos sensus pariũt. Dicam⁹ ⁊ nos:q̃d nobis videa
tur significare mortu⁹ q̃triduan⁹: Quõ eĩ in illo ceco in

telligim⁹ q̃dãmodo humanũ gen⁹:sic forte ⁊ in isto mor-
tuo multos intellecturi sumus. Diuersis eñ modis/vna
res significari põt. Hõ q̃n nascit̃/iã cũ morte nascit̃:quia
de Adã pctm̃ trahit. Uñ dicit apl's. Per vnũ hoiem pctm̃ Rom. v.
intrauit in mũdũ ⁊ p pctm̃ mors:⁊ ita in oẽs hoies ptrãs-
ijt/i quo oẽs peccauerũt. Ecce habes vnũ diē mortis quē
homo trahit de mortis ppagine. Deinde crescit:incipit ac
cedere ad rationales annos vt legē sapiat naturalē:quã
oẽs habēt in corde defixã. Qd tibi fieri nõ vis:alij ne fe- Tob. iiij.
ceris. Nũquid hoc de paganis dicit̃/⁊ nõ in natura ipsa
quodãmõ legit̃: Furtũ nõ vis pati/facere noli. Et hanc
legē trãsgrediunt̃ hoies. Ecce alter dies mortis. Data est
etiã lex diuinitus p famulũ dei Moysen. Dictuȝ est illic. Exo. xx.
Nõ occides:nõ mechaberis:nõ falsum testimoniũ dices
honora patrē ⁊ matrē:nõ cõcupisces rem proximi tui. Ec
ce lex scripta est:⁊ ipsa cõtēnit̃. Ecce tertius dies mortis.
Quid restat: Uenitur ad euãgeliũ. Predicat̃ regnũ celo
rũ:diffamatur vbiq; christus:minatur gehēna:vita pmit
tit̃ eterna:⁊ ipsa cõtēnit̃. Trãsgrediunt̃ hoies euãgeliuȝ.
Ecce quartus dies mortis:merito iam putet. Nunquid
de talibus negãda est misericordia: Absit. Etiã ad tales
dñs excitandos nõ dedignat̃ accedere. ¶ Multi autem Tex.
ex iudeis venerant ad Martham et Mariam:vt conso
larētur eas de fratre suo Martha ergo vt audiuit:quia
Jesus venit/occurrit illi: Maria autē domi sedebat. Di-
xit ergo Martha ad Jesũ. Dñe si fuisses hic/frater me⁹
nõ fuisset mortu⁹. Sed ⁊ nũc scio: q̃ q̃cũq; poposceris a
deo/dabit tibi de⁹. Nõ dixit/sed modo rogo te/vt resusci
tes fratrē meũ. Uñ eñ sciebat:si fratri eius resurgere vti
le fuerit:hoc tãtum dixit. Scio q̃ potes:si vis/facis:vtrũ
enim facies/iudicij tui est/non presumptionis mee. Sed
et nunc scio:q̃ quecũq; poposceris a deo dabit tibi de⁹.
¶ Dixit illi Jesus. Resurget frater tuus Hoc ambiguũ Tex.
fuit:non enim ait:modo suscitabo fratrē tuum/sed resur
get frater tu⁹. ¶ Dicit ei Martha. Scio q̃ resurget in re Tex.
surrectione in nouissimo die. De illa resurrectiõe secura
sum:de hac incerta sum. Dicit ei Jesus. ¶ Ego sum resur Tex.
rectio ⁊ vita. Dicis:resurget frater me⁹ in nouissimo die
verũ dicis. Sed per quē tunc resurget/potest ⁊ modo:q̃
ego sum inquit resurrectio ⁊ vita. Audite fratres:audite Tropo-
quid dicat. Certe tota expectatio erat circũstantiũ vt re logia
uiuisceret Lazarus/vnus mortu⁹ quatriduanus. Audia pulchra.
mus ⁊ resurgamus ꝙ multi sunt in hoc populo q̃s pmit
male cõsuetudinis moles. Forte audiũt me quidã:q̃bus
dicit̃. Nolite inebriari vino/in quo est omnis luxuria. Di Eph. v.
cunt/non possumus. Forte audiunt me aliqui immundi
lasciuus et flagitiosus:quib⁹ dicit̃. Nolite hoc facere ne
pereatis. Et respõdēt. Non possumus tolli a consuetudi-
ne nostra. O dñe istos resuscita. ¶ Ego sum inq̃t resur- Tex.
rectio et vita. Ideo resurrectio:quia et vita. Qui credit
in me etiã si mortu⁹ fuerit viuet. Et oĩs qui viuit ⁊ credit
in me/nõ moriet̃ in eternũ. Quid est hoc. Qui credit in
me/etiã si mortu⁹ fuerit/sicut Lazar⁹ mortuus est viuet:
Quia non est deus mortuorum/sed viuorũ. De olim mor
tuis patrib⁹:hoc est de Abraã: de Isaac/⁊ iacob:tale Ju
deis respõsum dedit. Ego sum de⁹ Abraã/deus Isaac/et
deus Jacob:nõ est deus mortuoꝝ/sed viuorum. Omnes Matt.
enim illi viuunt. Ergo crede: et si mortuus fueris viues. xxij.
Si autem nõ credis:⁊ cuȝ viuis mortuus es. Probemus
⁊ hoc quia mortu⁹ es. Cuidã dominus differēti sequi eũ
⁊ dicenti:eam prius sepelire patrē meum:sine inquit mor
tuos sepelire mortuos suos:tu veni sequere me. Erat ibi Matt.
mortuus sepeliendus:erant ibi ⁊ mortui/mortuum sepul viij.
turi. Ille mortuus in carne:illi in anima. Unde mors in
anima: Quia non est fides. Uñ mors in corpore: Qr non
est ibi anima. Ergo anime tue vita/fides est. ¶ Qui cre- Tex.
dit in me inquit:etiaȝ si mortuus fuerit in carne/viuet in
anima:donec resurgat ⁊ caro nũq; postea moritura: hoc
est:qui credit in me licet moriatur viuet. Et omnis qui vi
uit in carne/⁊ credit in me:⁊ si moriatur ad tempus pro-

pter mortem carnis non morietur in eternũ/ pter vitã
spiritus:et immortalitatem resurrectionis:hoc est quod
ait. Omnis q̃ viuit et credit in me:non moriet̃ in eternũ.
Tex. ¶ Credis hoc: Ait illi. Utiq; domine: ego credidi quia
tu es christ⁹ filius dei viui q̃ in hũc mũdũ venisti. Quan
do hoc credidisti: Credidi quia tu es resurrectio:credidi
quia tu es vita:credidi quia q̃ credit in te: ⁊ si moriatur
viuet:et qui viuit et credit in te/non morietur in eternuȝ.
Tex. ¶ Et cum hec dixisset:abijt ⁊ vocauit Mariã sororē suã
silentio dicens. Magister adest ⁊ vocat te. Aduertendũ
est:quēadmodũ suppressam vocem silentiũ nuncupauit
Nam quomodo siluit/que dixit:magister adest ⁊ vocat
te: Aduertēdum est:quēadmodũ euãgelista non dixerit
vbi vel q̃n vel quõ Mariã dñs vocauerit:vt hoc in verbis
Marthe potius intelligeretur narrationis breuitate ser
Tex. uata. ¶ Illa vt audiuit:surgit cito ⁊ venit ad eũ. Nõdũ
eñ venerat Jesus in castellum/sed erat adhuc in loco il
lo vbi occurrerat ei Martha. Judei igitur qui erant cuȝ
illa in domo ⁊ consolabant̃ eam:cũ vidissent Mariã q̃
cito surrexit et exijt/secuti sunt eam dicentes. Quia va
dit ad monumentuȝ vt ploret ibi. Quare hoc pertinuit
ad euangelistã narrare: Ut videamus que occasio fece-
rit vt plures ibi essent: quando Lazarus resurrecturus
est. Putantes enim Judei propterea illã festinare:vt do
loris sui solatiũ lachrymis quereret secuti sunt eam:vt tã
grande miraculũ quatriduani mortui resurgētis testes
Tex. plurimos inueniret. ¶ Maria autē cũ venisset vbi erat
Jesus:vidēs eũ/cecidit ad pedes eius/et dixit ei. Domi-
ne si fuisses hic frater me⁹ non esset mortuus: Jesus aũt
vt vidit eũ plorantē: et Judeos qui cũ illa erant ploran-
tes/fremuit spiritu:⁊ turbauit semetipm ⁊ dixit. Ubi po
suistis eũ: Nescio quid nobis insinuauit fremēdo spiritu
et turbando seipsum. Quis enim eũ posset/nisi ipse seipȝ
turbare: Itaq; fratres mei primo hic attendite potestatē
et sic inquirite significationē. Turbaris tu nolēs:turba-
tus est christus quia voluit. Esuriuit Jesus:verũ est/sed
quia voluit. Dormiuit Jesus:verũ est/sȝ quia voluit. Cõ-
Myste- tristatus est Jesus:verum est/ sed quia voluit: Mortu⁹
riũ expli est Jesus:verũ est/sed quia voluit. In illi⁹ potestate erat
catur. sic vel sic affici vel nõ affici. Uerbũ enim aĩam suscepit et
carnē/totius hoĩs sibi coaptans in persone vnitate natu
rã. Nam et anima apl'i verbo illustrata est:anima Petri
verbo illustrata est:anima Pauli et alioꝝ apostoloꝝ/san
ctoꝝ prophetarũ verbo illustrate sunt anime:sed de nul-
la dictũ est:verbũ caro factũ est:de nulla dictũ est:ego et
pater vnum sumus. Anima christi ⁊ caro christi cũ verbo
dei vna persona est/vnus christus est:ac per hoc vbi sum
ma potestas est / ꝑm volũtatis nutũ tractat̃ infirmitas:
hoc est:turbauit semetipsum. Dixit potestateȝ/attendite
significationē magnus reus est quē mortis quatriduum
⁊ illa significat sepultura. Quid est ğ ꝙ turbat semetipȝ
christus/nisi vt significet tibi quomõ turbari tu debeas
cũ tanta mole peccati grauaris et premeris: Attendisti
enim te:vidisti te reũ:cõputasti tibi:illud feci/⁊ pepercit
mihi deus:illud cõmisi/⁊ distulit me:euangeliũ audiui/
et contēpsi. Baptizatus sum:⁊ iterum ad eadē reuolut⁹
sum. Quid facio:quo eo:vnde euado: Quãdo ista dicis
iam fremit christus:q̃ fides fremit. In voce fremētis ap
paret spes resurgētis:si ipa fides est intus/ibi est christus
Eph. iij. fremens. Si fides in nobis christus in nobis. Quid eñ
aliud (ait apostolus) habitare christũ per fidē in cordib⁹
nostris: Ergo fides tua de christo/christ⁹ est in corde tuo
Hinc est illud ꝙ dormiebat in naui:⁊ cũ periclitarentur
discipuli iam imminēte naufragio accesserũt ad eũ/⁊ ex
Matt. citauerunt eũ. Surrexit christus:imperauit ventis ⁊ flu
viij. ctibus:et facta est trãquillitas magna. Sic et tu:intrant
venti cor tuum:vtiq; nauigas/vbi hanc vitã tãq; procel-
losum et periculosum pelagus transis:intrant venti:mo
uent fluctus:turbant nauim. Qui sunt venti: Audisti cõ
uitium/irasceris:cõuitiũ ventus est:iracundia fluct⁹ est

Periclitaris:disponis respondere:disponis maledictum
pro maledicto reddere:iam nauis ppinquat naufragio
Excita christũ dormientē:iam enim fluctuas. Sed mala
pro malis reddere preparas:q̃ christ⁹ dormit in naui: in
corde enim tuo somnus christi:obliuio fidei. Nam si exci
tes christũ:idest recolas fidem:quid tibi dicit tanq; vigi
lans christus in corde tuo: Ego audiui/demoniũ habes:
et p eis oraui. Audit dñs et patitur:audit seruus ⁊ indi-
gnat̃. Sed vindicare vis. Quid eñ: Ego iã sum vindica
tus/Cum tibi hec loquit̃ fides tua:quasi imperat̃ vētis
et fluctibus / et fit tranquillitas magna. Quomõ ergo
hoc est excitare christuȝ in naui/excitare fidē:sic in corde
hoĩs quē premit magna moles et cõsuetudo pctĩ/in cor-
de hoĩs trãsgressoris etiam sancti euangelij cõtēptoris ⁊
penarum eternarũ. Fremat christ⁹:increpet se hõ. Audi Tropo-
adhuc. Fleuit christ⁹/fleat se hõ. Quare eñ fleuit christ⁹ logia mo-
nisi q̃ flere hoiem docuit: Quare fremuit ⁊ turbauit se- rum.
metipsum:nisi quia fides hoĩs sibi merito displicētis fre
mere quodãmodo debet in accusatione maloꝝ operum
vt violētie penitendi/cedat cõsuetudo peccandi:et dixit.
¶ Ubi posuistis eũ: Scisti q̃ mortuus sit:⁊ vbi sit sepul-
tus ignoras: Et ista significatio est:q̃ sic perditum homi
nē quasi nescit de⁹. Nõ ausus suȝ dicere nescit. Quid eñ Matt.
ille nescit:sed quasi nescit. Unde hoc pbamus: Dñm au vij.
di dicturum in iudicio. Non noui vos: discedite a me.
Quid est/nõ noui vos: Non vos video in luce mea:non
vos video in illa iustitia quã noui. Sic et hic tãq; nesciēs
talem pecccatorē dixit. Ubi posuistis eũ: Talis est vox dei Gen. iij.
in paradiso posteaq; hõ peccauit. Adã vbi es: ¶ Dicunt Tex.
ei. Dñe veni et vide. Quid est vide: Miserere. Uidet eñ
dominus quando miseretur:vnde illi dicitur. Uide hu-
militatem meã ⁊ laborē meũ:et dimitte vniuersa pecca-
ta mea. ¶ Et lachrymatus est Jesus. Dixerunt ergo iu- Tex.
dei. Ecce quomodo amabat eũ. Quid est amabat eum:
Non veni vocare iustos/sed peccatores in penitentiam. Mat. ix.
¶ Quidam autem dixerunt ex ipsis. Non poterat hic q̃ Tex.
aperuit oculos ceci facere vt hic non moreretur: Qui no
luit facere vt hic non moreret̃:plus est ꝙ facturus est vt
mortuus suscitetur. ¶ Jesus ergo rursum fremens in se- Tex.
metipso/venit ad monumētum. Fremet et in te/si dispo-
nis reuiuiscere. Omni homini dicitur qui premitur pes-
sima cõsuetudine. Uenit ad monumētũ. ¶ Erat autem Tex.
spelunca/⁊ lapis superpositus erat ei. Mortuus sub la-
pide reus sub lege. Scitis q̃ lex que data est iudeis:in la Exod.
pide/scripta est. Omnes aũt rei sub lege sunt:bene viuē xxxi.
tes in lege sunt. Justo lex posita non est. Quid est ergo I. Tim. I.
lapidem remouere: Gratiaȝ predicate. Apl's enim Pau
lus ministrũ se dicit noui testamēti:non litera/sed spiritu
Nã litera occidit inq̃t:spũs aũt viuificat. Litera occidēs Tex.
quasi lapis est premens. ¶ Remouete inquit lapidē:re
mouete legis põdus/gratiã predicate. Si eñ data esset
lex que posset viuificare:omnino ex lege esset iustitia. Sȝ
concludit oĩa scriptura sub peccato:vt promissio ex fide
Jesu christi daretur credentibus:ergo remouete lapidē.
¶ Dicit ei Martha soror eius q̃ mortuus fuerat. Dñe iã Tex.
fetet:quatriduanus eñ est. Dicit ei Jesus. Nõne dixi ti-
bi:q̃m si credideris videbis gloriã dei: Quid est videbis
gloriã dei: Quia ⁊ putentem ⁊ quatriduanũ resuscitat. Rom. iij.
Omnes eñ peccauerũt ⁊ egēt gloria dei:et vbi abunda Rom. v.
uit peccatũ/superabũdauit gratia. ¶ Tulerũt ergo lapi Tex.
dem: Jesus aũt eleuatis sursum oculis dixit. Pater gra-
tias ago tibi:quoniam audisti me:ego aũt sciebã q̃ sem-
per me audis : sed propter populum qui circũstat dixi vt Doctri-
credant q̃ tu me misisti. Hec cum dixisset : voce magna na elicit̃
clamauit. Fremuit/lachrymauit/voce magna clamauit.
Qũ difficile surgit:quē moles male consuetudinis pmit.
Sed tamen surgit:occulta gratia intus viuificatur : sur-
git post vocē magnã. Quid est factũ: voce magna clama
uit: Lazare veni foras:⁊ statim pdijt qui fuerat mortu⁹/
ligatus manus et pedes institis: et facies illius sudario

erat ligata. Quō ꝓcessit ligatis pedib⁹ miraris: ⁊ nō miraris quare surrexit quatriduan⁹? Jn vtroq; potēria dñi erat/nō vires mortui. Processit et adhuc ligatus est/adhuc inuolutus: mīs foras iā ꝓcessit. Quid significat? Mī cōtēnis mortuus iaces: ⁊ si tanta quāta dixi contēnas/sepultus iaces: qō confiteris/prodes. Quid ēm est ꝓcedere/nisi ab occultis velut exeundo te manifestare? Sed vt cōfitearis: deꝰ facit magna voce clamando. i. magna gratia vocando. Jdeo cū ꝓcessisset mortuꝰ adhuc ligatꝰ confitens ⁊ adhuc reꝰ: vt soluerent peccā eius/ministris hoc dixit dñs. ¶ Soluite illū ⁊ finite abire. Quid est soluite et finite abire? Que solueritis in terra: erunt soluta ⁊ in celo. ¶ Multi ergo ex iudeis q̄ venerūt ad Mariā: ⁊ viderūt q̄ fecerat crediderūt in eū. Quidam aūt ex ipsis abierūt ad Pharisēos: ⁊ dixerunt eis q̄ Jesus fecit. Tex. Mat. xviij. Pharisei ꝛc\ Pharisei/ꝛ infamia. Mat. viij. Tex. Tex. Luce. j. Tex. Mat. xvij. Joan. x. Tex. Tex. Dispēsatio Jesu

Nō oēs ex Judeis q̄ cōuenerāt ad Mariā crediderūt/ꝫ nō multi. Quidā ēm ex eis/siue ex Judeis q̄ cōuenerant siue ex eis q̄ crediderāt: abierūt ad Pharisēos ⁊ dixerūt eis q̄ fecit Jesus: siue ammūtiādo/vt ⁊ ipsi crederent: siue potius ꝓdendo vt seuirent. Sed quōlibet ⁊ a q̄busdā ad Pharisēos ista plata sunt. ¶ Colligerūt pontifices ⁊ Pharisei cōcilīū ⁊ dicebāt. Quid faciemus? Nec nō dicebant credam⁹. Plus ēm pdicti hoies cogitabāt quō necarēt et perderēt q̄ quō sibi cōsulerent ne perirēt: ⁊ nō timebāt ⁊ quasi cōsulebāt. Dicebāt ēm: Quid faciem⁹: q: hic hō multa signa facit? Si dimittim⁹ eū sic/oēs credent in eū: ⁊ venient Romani/⁊ tollēt nr̄m locū ⁊ gentē. Tpalia perdere timuerunt: ⁊ vitā eternā nō cogitauerunt: ac sic vtrūq; amiserūt. Nā ⁊ Romani post dñi passionē ⁊ glorificationē: rulerūt eis locū ⁊ gentē: expugnādo ⁊ trāsferendo: ⁊ illud eos sequit q̄ est alibi dictū. Filij aūt regni huius ibunt in tenebras exteriores. Hoc aūt timuerūt/ne si oēs in christū crederēt/nemo remaneret q̄ aduersus romanos ciuitatē dei/rēpūq; defenderet: q̄m contra ipm templū ⁊ cōtra suas leges paternas/doctrinā christi esse sentiebāt. ¶ Unꝰ aūt ex ipsis Cayphas/cū esset pontifex anni illius dixit eis. Vos nescitis quicq; nec cogitatis: q̄m expedit vobis q̄ vnus moriat hō ꝓ populo/⁊ nō tota gens pereat. Hoc aūt a seipso nō dixit/sed cū esset pontifex anni illius ꝓphetauit. Hic docemur etiā hoies malos p̄ ꝓpheticē spiritū futura p̄dicere. Nō tn euāgelista diuino tributuit sacramēto: q: pōtifex fuit. i. summus sacerdos. Pōt aūt moueri quō dicat pontifex anni illius: cuꝫ dñs vnū cōstituerit sacerdotē summū: cui mortuo vnus succederet. Sed intelligendū est per ambitiones/⁊ cōtentiones inter Judeos/post ea conflatū vt plures essent et per annos singulos vicib⁹ ministrarent. Nā ⁊ de Zacharia hoc dr. Factū est aūt cū sacerdotio fungeret Zacharias in ordine vicis sue ante deū: ꝫm consuetudinem sacerdotij sortē exiit vt incēsum poneret/ingressus in tēplū dñi. Hic apparet ꝓles eos fuisse: ⁊ vices suas habuisse. Nā incēsum nō licebat ponere/nisi summo sacerdoti: et forte etiā vnū annū ꝓles administrabāt: q̄bus alio anno alij succedebāt: ex q̄b⁹ sorte exibat q̄s vt incēsum poneret. Quid est ergo q̄ ꝓphetauit Cayphas. ¶ Quia Jesus moriturꝰ erat ꝓ gēte: ⁊ nō tātū ꝓ gēte/sz vt filios dei q̄ erāt dispersi/cōgregaret in vnū. Hoc euāgelista addidit Nā Cayphas de sola iudeoꝝ gēte ꝓphetauit: in q̄b⁹ erāt oues/de q̄b⁹ ait ipse dñs. Nō sum missus/nisi ad oues q̄ perierūt domꝰ isrl. Sz nouerat euāgelista eē alias oues q̄ nō erāt de bouili: q̄s opor̄ebat adducī: vt esset vnū ouile ⁊ vn⁹ pastor. Hec aūt ꝫm p̄destinationē dicta sunt. Nā nec̄ oues ei⁹/nec filij dei adhucerāt/q̄ necdū crediderāt

¶ Ab illo ḡ die cogitauerūt vt interficerēt eū. Jesus ergo iā nō palā ambulabat apud Judeos: ꝫ abijt in regionē iuxta desertū in ciuitatē q̄d: Effrē: ⁊ ibi morabat cum discipulis suis. Nō q: potēria eiꝰ defecerat/in q̄ vtiq; fuerat/sed in hois infirmitate viuēdi exēplū discipulis dmōstrabat. Jn q̄ apparet nō esse pctm: si fideles eiꝰ q̄ sunt mēbra eiꝰ/oculis ꝓsequētiū se subtraherēt: et furoꝛ sceleratorum lateret potius deuitarent q̄m se offerendo magis accederēt.

¶ Jncipit cōmune sanctorum de apostolis: Sermo Fulgentij epi̇scopi.

Electat tantorum tractare margaritas sanctorum: delectat gēmas intrueri dulciū piscatorū: nec modus in colore/nec numer⁹ in virtute/splēdor; varius ⁊ diuersus omat⁹. Hos lapides si cecus aspexit/illuminatus effulsit. Si gustauit surdus: verbo dñi claros ꝓcepit auditus. Si aspexit hos lapides claudus: in porta speciosa cursum recepit: ⁊ tēpluꝫ fortiter intrauit. Testis est Petrus ad thabitam qualis fit splendor; harum magaritarū: quando tantus exultauit numerus viduarū: ergo ⁊ nos singuli/singulos contēplemur. Quis eligens Petrū/respuat Paulum? Quis querens Andream/contēnat Jacobū et Joānem? Nulla est diuersitas nominum: quia vna est diuersitas gēmarum: vnus natalis apostolorum/vna est letitia populoꝝ. Remorū est omne naufragium: timor; excluditur pirata rū: qui ab arce subueniunt dulcū piscatorum. Tuta sunt littora/per apostolica retia. Petrus in capite scaphe celestis triūphat in littore. Si Andreā contēpleris: vnus est vterus/vn⁹ vsus/vn⁹ innocens captus. Per pisces piscatorum paupertas tollebatur: per animas in captura conclusas/gratia demonstratur: et regni celorum diuitie publicantur. Jn scapha Petri quis numerat pisces? Quis in euāgelio Pauli enumerat gentes? Diuersa nomina: ⁊ vna captura. Ecce Jacobus et Joānes neglecto patre: conrepta matre/de nissa reti/secuti sunt pīsilimū redemptorē. Fiat ita q̄s in solēnitate sanctorū tam grande conuiuiū. Ecce Matthēus ꝓparat p̄diū: ⁊ christꝰ p̄sidet: ingreditur cum multitudine peccatorū. Pransos: innocēs et rei conuiue. Unde cum conuiuij sui societate peccatores facerer in suo sacramēto gaudere: Judei dicebant. Quomodo cum publicanis et peccatoribus manducat? Nemo peccato: secernitur/nemo reꝰ auellitur. Omnes hospites christi sunt: cōe cōuiuiū est oibus. Ꝓparat p̄diū gaudioꝝ solēnitas apl̄oꝝ. Justꝰ pascit de gra: pctōr reficit de indulgētia ⁊ si murmurāt Judei/sed oītantur rei facti secū. Ꝓparasti in conspectu meo mensam: aduersus eos qui tribulant me. Simon ille Chananeꝰ q̄ mutauit nomē genti⁹: ⁊ inseruit flori⁹ suū coronā virtutis aptatis manibus saluatoris fulget de ista corona igneo vigore decoratus. Judas zelotes zelans dño: nō cōmercium querens christi/vendendo ꝓ illo zelabat/nō de illo pascebat. Jnuenim⁹ eremi bi de iugato colore separatū lapillum Judā dñi traditorē/speciē cū cōmercio defedantem ⁊ nomē ⁊ nomē. Jlle dicebat. Zelās zelauidño omipotēti. Et Judas ꝓdito⁹/pacta crudelia deducebat. Quid vultis mihi dare: ⁊ ego eū vobis tradā. Jlle zelatꝰ est affectu dñi/iste exclusit dñi nota cōiuij. Sz delectat magis pūmū Petrū cernere piscatorem: q: horrescit nouissimū respicere traditorē. Exclusus est de corona: cōplenda est ipsa corona. Qui elegit ascēdit: q̄ tradidit male pepēdit. Quis supplebat numerū in ista corona gēmarū? Ꝓponit sortis diuine iudiciū. Christus Matthiā diligit de celo: q̄ duodecim ordinauit in cāpestri palatio. Aperiunt sancta sanctoꝝ/ꝑferūt vna aurea: vt vere de celesti auro decorata. O sors bona: q̄ elegit discipulū/vt integra p̄ma/fisset corona gēmarū: q: Judas solus pepēdit in laqueo. Ecce duodecima vris oculis fulget picta corona: de cuius aspectu vt vis affl ara scintillis fulget cōgregatio vestra. Ubi est ille vas electionis: Claudat corona pietatis/⁊ lapide euāgelij toto mūdo tonātis. Bonꝰ vltim⁹: quē elegit ꝑm⁹ si nouissim⁹. Saul⁹ durꝰ: Paul⁹ factꝰ est māsuetus: q̄b⁹ tormentis artificis iste est lapis aptat⁹? Testatur

Luce. j. Act. iij. Tex. Mat. xvij. Tex. Mat. iiij. Judas Judas cōparāt Act. j. Tex. Tex. Cōparatio apostolorū. Mat. iij. Sacramētorum ratio.

fundamēta carceris nocte cōmota/eorū vincula soluta optioni data gra/⁊ apl̄i ꝓbata corona. Pedes eiꝰ erāt in neruo/⁊ gressꝰ eiꝰ in celo: discebat p carcerē renebras cāti cū nouū: vt vltio neruo chordarū tredeci citharę lectorū cārētvobis letitiā sēpiternā aplica corona scrōꝝ. Tu aūt.

¶ In vigilia apostolorum. Jo. xv.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis: Ego sum vitis vera: et pater meus agricola est. Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

Ste locus euangelicus fratres/vbi se dñs dicit vitē ⁊ discipl̄os palmites: ꝫm hoc dicit q̄ est caput ecclie/nosq; mēbra eiꝰ mediatorꝰ dei ⁊ hoiꝫ hō christꝰ Jesꝰ. Unꝰ ēm q̄ppe nature sunt/vitis ⁊ palmites. Ꝓpter q̄ cū esset deꝰ cuius nature nō sum⁹/factꝰ est hō: vt in illo esset vitis humana natura: cuiꝰ ⁊ nos hoies palmites esse possemus. Quid ergo est: ego sum vitis vera? Nūquid vt adderet vera/hoc ad eam retulit vñ ista filitudo tracta est? Si ēm ō: vitis p filitudinē nō ꝑpietatē quēadmodum ō: ouis/agnus/leo/petra/lapis angularis/⁊ cetera hmōi: q̄ magis ipsa sunt vera ex q̄b⁹ ducuntur iste filitudines/ nō ꝑpietates. Sed cū dicit. Ego sum vitis vera: ab illa vtiq; se discernit cui ō. Quō cōuersa es in amaritudinē vitis aliene. Nā quo pacto est vitis vera q̄ expectata est vt faceret vuā ⁊ fecit spinas? ¶ Ego sum inq̄t vitis vera et pater meus agricola est. Oēm palmitē in me nō ferentē fructū roller eū: ⁊ oēm q̄ fert fructū/purgabit eū vt fructū plus afferat. Nūquid vnū sunt agricola ⁊ vitis? Sedm hoc ergo christꝰ vitis ꝫm q̄d ait. Pater maior me est ꝫm id aūt q̄d ait. Ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹: ⁊ ipse agricola est: nec talis ḡles sunt q̄ extrinsecus operādo exhibēt ministeriū sed talis vt det etiā intrinsecꝰ incremētū. Nā neq; q̄ plātat est aliq̄d neq; q̄ rigat/sed q̄ incremētū dat deꝰ. Sed vtiq; deꝰ est christꝰ: q: deꝰ erat verbū: vnde ⁊ ipse ⁊ pater vnuꝫ sunt. Et si verbū caro factū est q̄d nō erat/manet q̄d erat Deniq; cū de patre tāq̄ de agricola diceret q̄ infructuosos palmites tollat: fructuosos aūt purget: vt fructū plꝰ afferat: cōtinuo etiā seipm mūdatorē palmitū ostēdens.

¶ Jā vos inq̄t mūdi estis ꝑpter sermonē quē locutꝰ suꝫ vobis. Ecce ⁊ ipse mūdator: est palmitū: q̄d est agricole/nō vitis officiuꝫ: qui etiā palmites operarios suos facit. Nā etsi non dant incremētū/impendūt tn aliquod adiumētū. Sed nō de suo. Quia sine me(inq̄t) nihil potestis facere. Audi etiaꝫ ipsos cōfitētes. Quid aūt est Apollo? Quid aūt Paulus? Ministri p quos credidistis: ⁊ vnicuiq; sicut dñs dedit. Ego plātaui/Apollo rigauit. Et ꝫ ergo ficut vnicuiq; dñs dedit. Nō ita q̄ de suo. Jā ꝫ hō q̄d sequit. Sed deꝰ incremētū dedit: nō per illos/sed p seipm facit. Excedit hoc humanā humilitatē: excedit angelicā sublimitatē: nec oīno ꝓtinet/nisi ad agricolā trinitatem. Jam vos mūdi estis: mūdisez atq; mūdandi. Neq; enim nisi mūdi essent/fructū ferre potuissent: ⁊ tn omne quod fert fructū purgat agricola/vt fructū plus afferat. Fert fructū: q: mūdus est/atq; vt plus afferat/purgat adhuc. Quis ēm est in hac vita sic mūdus: vt nō sit magis mandus? Ubi si dixerim⁹ q: pctm nō habemus: nosipsos seducim⁹ ⁊ veritas in nobis nō est. Si aūt confessi fuerim⁹ pcta nostra: fidelis est ⁊ iust⁹ q̄ dimittat nobis pcta: ⁊ mūdet nos ab oī iniq̄tate. Mūdet itaq; mūdos/hoc est fructuosos: vt rāto sint fructuosiores: quāto fuerint mūdiores. Jā vos mūdi estis ꝑpter verbū q̄d locutus sum vobis. Quare nō ait: mūdi estis ꝑpter baptisinū quo abluti estis: ꝫ ait: ꝑpter ꝫbū q̄d locutꝰ sum vobis: nisi q: ⁊ in aqua ꝫbū mūdat? Detrahe ꝫbum: ⁊ q̄d est aqua nisi aqua? Accedit ꝫbū ad elemētū/⁊ fit sacramentū: etiā ipm tāq̄ visibile verbū. Nā hoc vtiq; diterat q̄s pedes discipulis lauit. Qui lotꝰ est nō indiger nisi vt pedes lauet: sed est mūdus totꝰ. Ubi ista tanta virtus aque vt corpus tāgat ⁊ cor abluat/nisi faciente ꝫbo: nō q: ꝺ/sed q: credit. Nā ⁊ in ipo ꝫbo aliud est sonꝰ trāsiēs: aliud virtus manēs. Hoc est verbū fidei q̄d ꝓdicam⁹ ait apl̄s. Quia si cōfessus fueris in ore tuo/q: dñs est Jesus: ⁊ credideris in corde tuo: q: deꝰ suscitauit eū a mortuis/salꝰ eris. Corde ēm creditur ad iustitiā: ore aūt cōfessio fit ad salutē. Unꝰ ⁊ in acribus apl̄oꝝ legit: Fide mūdans corda eoꝝ. Et in epl̄a sua beatꝰ Petrꝰ. Sic ⁊ vos inq̄t saluos facit baptisma: nō carnis depositio sordiū/sed cōscientie bone interrogatio. Hoc est ꝫbū fidei q̄d ꝓdicam⁹: quo sine dubio vt mūdare possit/cōsecrat ⁊ baptisin⁹. Christꝰ q̄ppe nobiscū vitis/cū patre agricola: dilexit ecclesiā: ⁊ seipsum tradidit p⁹ea. Lege apostolū et vide quid adiūgat. Ut eā scificaret inq̄t mūdās eā lauacro aque in verbo. Mundatio igit nequaq; fluxu ⁊ labili tribuerē cleméro/nisi adderet in ꝫbo. Hoc ꝫbū fidei tātū valet in ecclesia dei: vt ipm credentē offerētē: bndicentē: ringētē etiā tātillū mūdet infantē: q̄uis nōdū valentē cor: de credere ad iustitiā/⁊ ore cōfiteri ad salutē. Torū hoc fit per verbū/de quo dñs ait. ¶ Jā vos mūdi estis ꝑpter verbū q̄d locutꝰ sum vobis. Manete in me ⁊ ego in vobis. Nō eo modo illi in ipo sicut ipse in illis: vtriq; em ꝑdest: nō ipsi sed illis. Jra sunt q̄ppe in vite palmites: vt viti nō cōferāt/sed inde accipiāt vt viuāt. Jra ꝫ vitis est in palmitib⁹: vt vitale alimētū subministret eis/non sumat ab eis: ac p hoc ⁊ manērem in se habere christū ⁊ manere in christo: discipulis ꝑdest vtriq; non christo. Nā ꝑfecto palmite/pōr de vina radice aliꝰ pullulare: q̄ aūt ꝑfectus est/sine radice nō pōr viuere. Deniq; adiūgit ⁊ dicit. ¶ Sicut palmes nō pōr ferre fructū a semetipo/nisi māserit in vite: sic nec vos/nisi in me māseritis. Et magna gra cōmēda tio fratres mei. Eo: da instruit humilitā: ora obstruit superbo. Ecce cui fi audēt respōdeāt: q̄ ignorātes dei iustitiā et suā volētes cōstituere/iustitie dei nō sunt subiecti. Ecce cui rndeat sibi placētes: ⁊ ad bona opa facieda/deum fibi necessariū nō putātes. Nōne huic resistunt veritati/hoies mēte corrupti/reprobi circa fidē: q̄ respōdent ⁊ loquūtur iniquitatē dicētes. Adeo habem⁹ q̄ hoies sum⁹: nobisinerpsis aūt q̄ iustissim⁹? Quid dicitis: q̄d vosip sos decipitis: nō asserto: es/ꝫ ꝑcipiator: es liberi arbitrij ex alto elationis per inania p̄sumptionis in profunda submersi? Nēpe vox vestra est: q̄d homo ex semetipso facit iustitiā/hoc est altū elationis vestre. Sed veritas contradicit et dicit. Palmes nō pōt ferre a semetipo/nisi māserit in vite. Jte nūc per abrupta: ⁊ nō habētes vbi figat mini/vērosa loquacitate iactamini. Hec sunt inania ꝑsumptionis vestre. Sed q̄d vos sequar videte: ⁊ si est in vobis vll⁹ sensus/horrete. Qui ēm a semetipo se fructū existimat ferre/invite nō est. Qui in vite nō est/in christo nō est. Qui ēm in christo nō est/christian⁹ nō est. Hec sūt ꝓfunda submersionis vestre. Etiā atq; etiam considerate: q̄d adhuc veritas adiūgat ⁊ dicat. ¶ Ego sum vitis/ et vos palmites. Qui maner in me ⁊ ego in eo/hic fert fructū multū: q: sine me nihil potestis facere. Ne q̄sq; putaret ꝑtē aliquē fructū paruū posse a seipo palmitē ferre/cū dixisset: hic fert fructū multū/nō ait: q: sine me potestis facere/sed nihil potestis facere. Siue ergo partū/siue multū/sine illo fieri nō potest/sine quo nihil fieri pōt: q: etsi parū arrulerit palmes/eū purgat agricola vt plus afferat. Tamen nisi in vite māserit ⁊ vixerit de radice/quātūlibet fructū a semetipso nō potest ferre. Quis aūt christus vitis nō esset/nisi homo esset: tamē illā gratiam palmitibus nō p̄beret/nisi etiam deꝰ esset. Uici q: ita sine gratia nō pōt viui/vt mors in potestate sit liberi arbitrij. ¶ Si q̄s inq̄t in me non manserit/mittet foras sicut palmes ⁊ arescet: ⁊ colligent eum ⁊ in ignē mittent/⁊ ardet. Ligna itaq; vitis tāto sunt contēptibiliora si in vite non manserint: quanto gloriosiora si manserint

Deniq; ficut de his etiam per Ezechielem ꝓphetam dr. minus dicit: precisa nullis agricolarum vtibus prosunt/

Tex. Tex. Tex.

nullis fab:ilibus operibus deputatur. Unum e duobus
palmiti cõgruit: aut vitis aut ignis. Si in vite non est/in
Tex. igne erit. Ut ergo in igne non sit/in vite sit. ¶ Si manse
ritis in me (inquit) ⁊ verba mea in vobis manserint: qđ/
cũq3 volueritis petetis/⁊ fiet vobis. Manendo quippe in
christo quid velle possunt/nisi qđ cõuenit christo? Quid
velle possunt manẽdo in saluatore/nisi qđ non alienum
Concordia christi ⁊ sanctorum. est a salute? Aliud quippe volumus/q: sumus in christo:
et aliud volumus/q: sumus adhuc in hoc seculo. De mã
sione nãq3 huius seculi nobis aliquando surrepit: vt hoc
petamus qđ nobis non expedire nescimus. Sed absit vt
fiat nobis si manem⁹ in christo: qui non facit qđ petim⁹/
nisi qđ expedit nobis. Manentes ergo in eo cum verba
eius in nobis manent: quodcũq3 voluerimus/petim⁹ et
fiet nobis: q: si petimus ⁊ nõ fiet: nõ hoc petimus quod
habet mãsio in eo: nec qđ habent verba eius que manẽt
in nobis: sed quod habet cupiditas ⁊ infirmitas carnis:
que nõ est in eo: ⁊ in qua nõ manẽt verba eius. Nã vtiq3
Mat. vi. ad verba eius pertinet oratio illa quã docuit vbi dicim⁹.
Pater noster qui es in celis. Ab huius orationib⁹ verbis
et sensibus non recedamus petitionibus nostris: ⁊ quic
quid petierimus/fiet nobis. Tunc em̃ dicenda sunt v̄ba
eius in nobis manere: qñ facimus q̄ p̄cepit: ⁊ diligimus
que p̄misit. Quãdo aũt verba eius manent in memoria
nec inueniunt in vita: nõ computat palmes in vite: q: vi
tam nõ attrahit ex radice. Ad hãc differentiã valet quod
Ps. cij. scriptũ est. Memoria retinẽtibus mãdata eius vt faciũt
ea. Multi em̃ memoria retinẽt vt cõtẽnant: vel etiã deri
deant ⁊ oppugnẽt ea. In his verba christi nõ manent: q:
tangũt/⁊ quodãmodo nõ coherẽt: ⁊ ideo nõ erunt in be
neficium/sed in testimonium. Et q: sic insunt eis/vt non
maneãt in eis: ad hoc tenẽtur ab eis/vt iudicent ex eis.

¶ De apostolis. Matthei. X.

¶ In illo tempore: Misit Jesus duodecim di
scipulos suos precipiens eis et dicens. In viam
gentium ne abieritis: et in ciuitates Samarita
norum ne intraueritis: sed potius ite ad oues que
perierunt domus Israel. Et reliqua. Homilia
beati Gregorij pape.

CUm constet: q: redẽ
ptor noster in mũdo pro redẽptione gentium
venit: cũ Samaritanos quotidie ad fidẽ voca
Tex. ri cõspicimus: qđ est quod in predicatiõe discipulos mit
tens dicit. ¶ In viam gentiũ ne abieritis: ⁊ in ciuitates
Samaritanorum ne intraueritis: sed potius ite ad oues q̄
perierũt dom⁹ Israel: nisi hoc qđ ex facti fine colligim⁹
q: prius soli Judee voluit/⁊ postmodũ cunctis gẽtibus
predicari: vt dum illa conuerti vocata renueret: predica
tores sancti ⁊ ad vocationẽ gentium per ordinem veni
rent: quatenus redẽptoris nostri predicatio a proprijs re
pulsa/gentiles populos quasi extraneos q̄reret: ⁊ quod
Judeis fiebat in testimoniũ: hoc gẽtibus gratie esset in
cremẽtũ. Erãt etiã tunc q̄ de Judea vocandi essent/⁊ de
Allegoria pulcherria. gentibus vocandi non essent. Nã in apostolorum actib⁹ p̄
dicante Petro legimus: ⁊ prius Hebreorum tria milia: ⁊
postmodũ quinq3 milia credidisse. Et cũ predicare apo
stoli gẽtibus in Asia voluissent: per spiritũ prohibiti esse
memorant: ⁊ tamen ipse spũs qui prius predicationẽ p
hibuit: hanc Asianorum cordib⁹ postmodũ infudit. Nã diu
est q̄ Asia cũcta iam credidit. Idcirco ergo prius prohi
buit qđ postmodũ fecit: q: tũc in illa erant qui saluandi
nõ erant: tunc in illa erãt/qui nec ad vitam reparari me
rerẽtur: sed tamen vtiliter eis predicationis officiũ sub
trahitur: ne grauius de contẽpta predicatione iudicari
mererẽtur. Subtili ergo occultoq3 iudicio/a quorũdam
aurib⁹ predicatio sancta subtrahitur: quia suscitari p gra
tiam nõ merentur. Unde necesse est fratres charissimi/
vt in omne quod agimus/omnipotẽtis super nos dñi cõ
silia occulta timeam⁹: ne dũ mens nostra exterius fusa a
sua se voluntate non reuocat: intus cõtra eam iudex terri
biliter aduersa disponat. Quod bene Ps. intuens ait.
Uenite et videte opera dei q̄ terribilis in consilijs super Ps. lxv.
filios hoim. Uidit nãq3 q̄ alius misericorditer vocatur:
alius iustitia exigente repellitur: et q: alia parcẽdo / alia
irascẽdo dñs disponit: expauit qđ penetrare non potuit:
et quẽ nõ solũ inuestigabilẽ/sed etiã in q̄busdã suis sentẽ
tijs valde inflexibilẽ vidit/terribilẽ in consilijs memora
uit. Missis autẽ predicatorib⁹ q̄d precipiatur audiam⁹.
¶ Eũtes predicate/dicẽtes: q: appropinquabit regnum Tex.
celorum. Hoc iam fratres charissimi: etiam si euãgelium ta
ceat/mũdus clamat. Ruine nãq3 illius voces eius sunt.
Qui em̃ tot attrit⁹ persecutiõib⁹ a glia sua cecidit: quasi
si iam nobis e vicino regnũ aliud qđ sequit ostẽdit. Ipsis
iam ⁊ a quibus amatur/amarus est. Ipse eius ruine pre
dicant/q̄ amãdus non est. Si em̃ ruinã sui domus quas
sata minaret: quisq̄s in illa habitaret fugeret: ⁊ qui stan
te3 dilexerat: recedere quãtocitius cadẽte festinaret. Si
igitur mũdus cadit/⁊ nos eũ amando amplectimur/op
primi volumus potius q̄ habitare: q: nulla nos ratio a
ruina illius separat/quos eius passiõib⁹ amor ligat. Fa
cile ergo est nũc iam cũ destructa oia cernimus: animu3
nostrũ ab eius dilectione disiũgere: sed hoc in illo tpe dif
ficillimũ fuit: qm̃ tunc predicare celorum regnu3 inuisibile
mittebat: cũ longe lateq3 oẽs cernerẽt florere regnũ ter
rarũ. Unde ⁊ adiũcta sunt predicatorib⁹ sanctis miracu
la/vt fidem verbis daret virtus ostensa: ⁊ noua facerent
q̄ noua predicarent: sicut in hac eadẽ lectione subiungit.
¶ Infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mũdate Tex.
demones eijcite. Florente mũdo/crescente humano ge
nere diu in hac vita subsistente carne/exuberante rerum
opulẽtia: q̄s cũ audiret esse vitã aliã crederet? Quis inui
sibilia visibilibus preferret? Sed ad salutem redeũtibus
infirmis: ad vitã resurgẽtibus mortuis: carnis mũditia3
recipiẽtibus leprosis: ereptis a iure immũdorum spirituu3 Ratio
demoniacis: tot visibilib⁹ miraculis exactis/q̄s nõ crede miraculorum vi
ret qđ de inuisibilib⁹ audiret. Ad hoc q̄ppe visibilia mi sibilium.
racula coruscant: vt corda vidẽtiũ ad fidẽ inuisibiliũ per
trahant: vt p hoc qđ mirũ foris agit: hoc qđ intus est/lõ
ge mirabilius esse sentiat. Unde nũc quoq3 cum fideliu3
numerositas excreuit: intra sanctã ecclesiã multi sunt q̄
vitã virtutũ tenẽt/⁊ signa virtutũ nõ habẽt: q: frustra mi
raculũ foris ostendit/si deest qđ intus operet. Nã iuxta
magistri gentium vocẽ. Lingue in signũ sunt: nõ fideli j. Co. xiiij.
bus/sed infidelib⁹. Unde ⁊ idẽ inter predicationis verba
dormiẽtem cadentẽq3 de fenestra Eutichum/a vita fun Act. xx.
ditus extinctum/coram cunctis infidelibus orando susci Actuũ
tauit. Mitilene adueniens et plenam infidelibus insulã xxviij.
sciens/patrẽ Publij dysenteria / febribusq3 vexatum ora
do saluauit. Peregrinationis sue comitem/et sancte pre
dicationis adiutorem Timotheũ ex infirmitate stoma
chi lassẽtem: non verbo curauit/sed medicinali dicto
reparauit dicens. Modico vino vtere propter stomachũ j. Timo. v.
et frequentes tuas infirmitates. Qui ergo infirmũ infi
delem vna prece saluat: cur ⁊ egrotum socium prece non
roborat? Quia nimirum ille foris per miraculum saluan
dus erat: qui viuus interius non erat: vt per hoc quod
exterior potestas ostenderet/hunc ad vitam interior vir
tus animaret. Egrotante autem socio fideli/exhibenda
foris signa non fuerant: qui salubriter intus viuebat. S3
concessa potestate predicationis/concessis virtutum mi
raculis: quid redemptor noster adiũgat / audiamus.
¶ Gratis accepistis/gratis date. Presciebat nãq3 non Tex.
nullos hoc ipsum donum sancti spiritus in vsum nego
tiationis inflectere: et miraculorum signa ad auaritie
obsequium declinare. Hinc est enim q̄ Simon magus Act. viij.
per impositionem manus edita miracula concupiscens/
percipere donu3 spiritussancti pecunia voluit: scilicet vt

deterius vẽderet qđ male comparasset. Hinc de templo
Joan. ij. redemptor noster flagello de resticulis facto/turbas cie
cit: cathedras vendentium columbas euertit. Colũbas
quippe vendere/est impositionẽ manus qua spirit⁹ acci
pitur: nõ ad vite meritum / sed ad premiũ dare. Sed sunt
nõnulli qui quide3 numorum premia ex ordinatione nõ
accipiũt: ⁊ tamẽ sacros ordines p humana gratia largiũ
tur: atq3 de largitate eadem laudis solũmodo retributio
nem querũt. Hi nimirũ qđ gratis acceptũ est / gratis nõ
tribuunt: q: de impenso officio sanctitatis/nummũ fauoris
expetunt. Unde bene cum iustũ virũ describeret/prophe
Esaie ta ait. Qui excutit man⁹ suas ab omni munere. Nec3 em̃
xxxiij. dicit: qui excutit man⁹ suas a munere/sed adiunxit/ab oĩ
quia aliud est mun⁹ ab obsequio: aliud est munus a ma
Mun⁹ nu: aliud munus a lingua. Munus quippe ab obsequio
triplex est subiectio indebite impensa: mun⁹ a manu est pecunia
prohibe munus a lingua fauor. Qui ergo sacros ordines tribuit
tur. tunc ab omni munere manus excutit: quando in diuinis
non solum nullã pecuniam/sed etiam humanam gratiã
nõ querit. Sed vos fratres charissimi quos secularis ha
bitus tenet: cum que sunt vestra cognoscitis/mentis ocu
los ad vestra reuocate. Cuncta ergo vos vicissim gratis
agite: nolite operis vestri in hoc mundo retributionem
querere: quem cum tanta iam cernitis velocitate defeci
se. Sicut mala acta abscondi vultis ne alij videant. Ita ⁊
bona ne ad humanã laudẽ appareant cauete. Nec3 ma
la quoquo modo nec bona/pro tẽporali retributione fa
ciatis. Ipsum testem vestri operis querite / quem iudi
cẽ sustinetis. Occulta nunc esse bona vestra videat: vt ea
retributionis sue tempore in publico ostendat. Sicut car
ni vestre ne deficiat cibos quotidie prebetis: sic mẽtis ve
stre quotidiana alimenta bona sint opera. Cibo corpus
pascitur: pio opere spirit⁹ nutriatur. Quod morituro car
ni tribuitis: victure imperpetuũ anime non negetis. Si
quãdo enim repentinus ignis habitaculũ absumit: quis
quis ei⁹ possessor extiterit/rapit qđ valuerit ⁊ fugit. Lu
crum deputat si q̄d secum ex ignibus tollat. Ecce tribula
tionũ flamma mundũ concremat: ⁊ cuncta que in eo spe
ciosa videbãtur/finis iam proximus velut ignis deuastat.
Lucrum ergo fratres maximũ credite: si vobiscum aliq̄d
Lucrũ de illo rapiatis: si quid fugiẽtes tollitis: si hoc qđ perire
maximũ remanendo poterat / ad retributionem perpetuã vobis
quale. largiendo seruatis. Terrena quippe omnia seruando to
taliter amittimus: sed bene largiendo seruam⁹. Cũ velo
citate tẽpora fugiunt: ad videndũ ergo citius iudicẽ no
strũ/q: cum magna importunitate compellimur: ei ex bo
nis actib⁹ festinãter preparemur: adiuuante dño nostro
Jesu christo: qui viuit ⁊ regnat cum patre in vnitate ⁊c.

¶ De apostolis. Joannis. XV.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis.
Hec mando vobis vt diligatis inuicem. Si mũ
dus vos odit: scitote q: me priorẽ vobis odio ha
buit. Et reliq̄. Homilia bti Augustini episcopi.

IN lectione euangeli
ca que hanc antecedit dixerat dñs. Nõ vos me
elegistis/sed ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis
Joã. xv. ⁊ fructũ afferatis: ⁊ fructus vester maneat: vt quodcũq3
petieritis patrẽ in noĩe meo det vobis. De quibus verbis
iã nos qđ dedit dñs disseruisse meministis. Hic autẽ dicit
in lectione quã mõ cũ recitaret audistis: hec mãdo vobis
vt diligatis inuicẽ. Ac per hoc intelligere debem⁹: hunc
esse fructũ nostru3/de q̄ ait. Ego elegi vos vt eatis ⁊ fru
ctum afferatis: ⁊ fruct⁹ vester maneat. Et qđ adiunxit: vt
quodcũq3 bonũ petieritis patrẽ in nomie meo det vobis
tũc vtiq3 dabit nobis si diligam⁹ inuicem: cũ ⁊ hoc ipsum
ipse dederit nobis qui nos elegit non habentes fructum
quia nõ cũ nos elegeram⁹: ⁊ posuit nos vt fructũ affera
mus hoc est inuicẽ diligam⁹. Quẽ fructũ sine illo habere
nõ possum⁹: sicut palmites facere sine vite nihil possunt.
Charitas ergo est fructus noster/quam diffinit apostol⁹ j. Ti. j.
de corde puro ⁊ conscientia bona ⁊ fide non ficta: hac di
ligim⁹ inuicẽ/hac diligimus deũ. Nec3 em̃ vera dilectio
ne diligeremus inuicẽ/nisi diligentes deu3. Diligit enim
vnusquisq3 proximũ suũ tãq3 seipsum si diligit deũ. Nã si
deũ nõ diligit: nõ diligit seip3. In his em̃ charitatis duob⁹
preceptis: tota lex pendet ⁊ p̄phete. Hic est fruct⁹ noster Mat.
De fructu itaq3 nobis mandas. ¶ Hec quippe mãdo vo xxij.
bis vt diligatis inuicem. Unde ⁊ apostolus Paulus: cu3 Tex.
contra opera carnis cõmendare fructum spiritus vellet/
a capite hoc posuit. Fructus inquit spiritus charitas est. Gal. v.
Ac deinde cetera tãq3 ex isto capite exorta vel religata cõ
texuit: q̄ sunt gaudium/pax/longanimitas/benignitas/
bonitas/fides/mansuetudo/continẽtia / castitas. Quis
autem bene gaudet: qui bonum nõ diligit vnde gaudet?
Quis pacem veram/nisi cũ illo potest habere quem ve
raciter diligit? Quis est longanimis in bono opere perse verarum si
ueranter manendo/nisi ferueat diligendo? Quis est be gna vir
nignus/nisi diligat cui opitulatur? Quis bonus/nisi di tutum.
ligendo efficiatur? Quis salubriter fidelis / nisi ea fide q̄
per dilectionem operatur? Quis mansuetus vtiliter cui
dilectio non moderetur? Quis ab eo continet vnde tur
patur/nisi diligat vnde honestatur? Merito itaq3 magi
ster bonus dilectionem sic sepe cõmẽdat: tanq̄ sola pre
cipienda sit: sine qua non possunt prodesse cetera bona:
⁊ que nõ potest haberi sine ceteris bonis: quibus homo
efficitur bon⁹. Pro hac aũt dilectione patienter debem⁹
etiam odia mundi sustinere. Necesse est enim vt nos ode
rit: quos cernit nolle quod diligit. Sed plurimũ nos de
seipso dñs consolatur: qui cũ dixisset: hec mando vobis vt
diligatis inuicẽ: adiecit atq3 ait. ¶ Si mundus vos odit Tex.
scitote q: me priorem vobis odio habuit. Cur ergo se mẽ
brũ super verticem extollit? Recusas esse in corpore/si nõ
vis odium mundi sustinere cum capite. ¶ Si de mũdo Tex.
inq̄t essetis mũdus qđ suu3 erat diligeret. Uniuerse hoc
vtiq3 dicit eccle: quã plerũq3 etiã ipsi⁹ mundi noĩe appel
lat/sicut est illud. Deus erat in christo/mũdũ recõcilians ij. Co. v.
sibi. Itẽq3 illud. Non venit filius hoĩs vt iudicet mũdum Joã. iij.
sed vt saluetur mũdus per ipsum. Totus ergo mũdus ec
clesia est: ⁊ tot⁹ mũdus odit ecclesiã. Mũdus q̄ odit mũ
dum: inimicus recõciliatũ/dãnat⁹ saluatũ: inquinat⁹ mũ
datum. Sed iste mũdus quẽ de⁹ in christo recõciliat sibi:
⁊ qui per christũ saluat: ⁊ cui p christũ omne pctm̃ donat
de mũdo elect⁹ est inimico / dãnato/cõtaminato. Ex ea
dem quippe massa q̄ sic tota in Adã perijt fiunt vasa mi
sericordie: in q̄bus est mũdus pertinẽs ad recõciliationẽ
quã mũdus odit/ex easdẽ massa/ptinẽs ad vasa ire: q̄ pfe
cta sunt ad perditionẽ. Deniq3 cũ dixisset dñs: si de mũdo
essetis: mũdus quod suũ erat diligeret/cõtinuo subiecit.
¶ Quia v̄o de mũdo nõ estis: sed ego elegi vos de mun Tex.
do: propterea odit vos mũdus. Ergo ⁊ ipsi inde erãt: vñ vt
nõ essent/electi sunt inde: nõ meritis suis quorum nulla pre
cesserãt bona opera: nõ natura q̄ tota fuerat p liberũ ar
bitriũ in ipsa radice viciata: sed gratuita/hoc est v̄a gra.
Qui em̃ de mũdo mundũ eligi fecit: qđ eligeret nõ inue Que
nit. Si aũt querat quõ se diligat mundus perditionis qui stio pul
odit mundũ redẽptionis? Diligit se falsa dilectione nõ vere cha chra.
ra: proinde falso se diligit ⁊ vere odit. Qui em̃ diligit ini
quitatẽ/odit aĩam suam. Sed diligere se dicit: q̄ iniq̄tatẽ
qua iniquus est diligit: et rursus odisse se dicit qui quod
ei nocet diligit. Odit ergo in se naturam/diligit vitium.
Odit quod factus est per dei bonitatem: diligit quod in
eo factũ est per liberam voluntatẽ. Unde nos quoq3 illũ
diligere ⁊ prohibemur si recte intelligimus et iubemur.
Prohibemur sc3 vbi nobis dicitur: nolite diligere mũdũ:
iubemur autem vbi nobis dicitur: diligite inimicos v̄ros Joan. ij.
Ipsi sunt em̃ mũd⁹ q̄ nos odit. Ergo p̄hibemur diligere Luce. vj.
in illo qđ ipse diligit i seipo: ⁊ iubemur diligere in illo/qđ

ipse odit in seipso: dei scʒ opificium: ⁊ diuersas bonitatis sue consolationes. Vitiū quippe in illo diligere prohibemur/iubemurq́ diligere naturā cū ipse in se diligat vitiū oderitq́ naturā: vt nos cū ⁊ diligam⁹ ⁊ oderim⁹ recte/cū seipse diligat oderitq́ peruerse.

Tex. ¶ Mementote sermonis mei quē ego dixi vobis: nō est seruus maior dño suo. Si me persecuti sunt: ⁊ vos persequentur. Si sermonem meū seruauerūt/⁊ vestrū seruabūt. Dicendo aūt: non est seruus maior dño suo/nōne euidēter ostendit/queadmodū intelligere debeamus quod superius dixerat: iā non dicā vos seruos? Ecce enim seruos eos dicit: nā quid est aliud: nō est seruus maior dño suo/nisi si me psecuti sunt et vos persequent? Manifestū est igit illū seruū qui non

Seruus quis sit spiritualiter. manet in domo ineternū: illū pertinentē ad timorē: queʒ foras charitas mittit/esse intelligendū: vbi dictū est: iam nō dicam vos seruos: hic autē vbi dicit: nō est seruus maior dño suo: si me psecuti sunt: ⁊ vos persequētur: illum significari seruū pertinērē ad timorē castū: qui pmanet in

Mat. xxv. seculū seculi. Hic em̄ seruus est auditur⁹. Euge serue bone intra in gaudiū dñi tui.

Tex. ¶ Sed hec oia inquit facient vobis ppter nomē meū: q: nesciunt euʒ q̄ me misit. Que oia facient nisi que dixit: odio habebūt scʒ ⁊ persequētur sermonēq́ contēnent? Nā si sermonē nō seruarent eorū: nec tamē odissent eos/neq́ persequerent: vel etiā si odissent/nec tn̄ persequerent: non oia facerent. Hec aūt oia faciēt vobis inquit ppter nomē meū. Quid est aliud dicere q̄ me in vobis odio habebūt: me in vobis persequent ⁊ sermonē vestrum/q: meus est: ideo non seruabūt. Hec em̄ oia facient vobis ppter nomē meū/non vestrum/sed meū. Tanto igitur miseriores: q̄ propter hoc nomē ista faciūt: quanto beatiores q̄ ppter hoc nomen ista patiūtur:

Mat. v. sicut ipse alio loco dicit. Beati qui persecutionē patiunt ppter iustitiā: hoc est em̄ ppter me/vel ppter nomē meū.

i. Cor. i. Quia sicut docet apl's: fact⁹ est nobis sapiētia a deo ⁊ sanctificatio ⁊ redēptio: vt queadmodū scriptū est. Qui gloriatur in dño glorie. Faciūt quippe ista mali malis: sʒ nō ppter iustitiā: ⁊ ideo miseri vtrimq́: ⁊ q̄ faciunt/⁊ qui patiunt. Faciūt ⁊ boni malis: vbi etsi faciūt isti ppter iustitiā/nō tn̄ illi ppter iustitiā patiunt. Sed queri pōt: si etiā mali psecutionē faciūt malis: sicut impij reges ⁊ iudices: cū essent psecutores pioꝝ/vtiq́ ⁊ homicidas ⁊ adulteros ⁊ quoscūq́ maleficos q̄s cōtra leges publicas fecisse cognoscerēt puniebant: quō intelligendū est quod ait dñs.

Tex. ¶ Si de mūdo fuissetis: mūdus quod suuʒ est/diligeret. Neq́ em̄ q̄s punit mūdus/diligit: a quo videm⁹ supradicta scelerū genera plerūq́ puniri: nisi quia mūdus est in eis/a q̄b⁹ talia scelera vel puniunt vel patiunt: mūdus ⁊ in eis a q̄b⁹ talia scelera diligunt. Mundus itaq́ ille qui intelligit in malis atq́ impijs: ⁊ odit qd̄ suū est ex ea parte hoim q̄ sceleratis nocet: ⁊ diligit qd̄ suū est/ex ea parte hoim qua eisdē ipsis cōsceleratis fauet. Ergo hec oia facient vobis ppter nomē meū: vel ita dictum est ppter qd̄ vos patimini: vel ita ppter qd̄ ⁊ ipsi faciūt: q: ⁊ hoc in vobis dū persequunt oderūt. Et addidit.

Tex. ¶ Quia nesciunt eū q̄ me misit. Hoc sm̄ eā sciētiā dictū itelligēdū est: de q̄

Cōsummata sciētia. ⁊ alibi scriptū est. Scire aūt te sensus est cōsummat⁹. Hac quippe sciētia qua sciūt patrē a q̄ missus est christus: nullo modo psequunt eos q̄s colligit christ⁹: q: ⁊ ipi cum eis colligūt a christo.

Tex. ¶ Si nō venissem ⁊ locut⁹ eis fuissem pctm̄ nō haberēt. Superi⁹ dixerat dñs: si me psecuti sunt ⁊ vos psequētur: si sermonē meū seruauerūt et vestrū seruabūt: sed hec oia faciēt vobis ppter nomē meū: quia nesciunt eū qui me misit. De q̄b⁹ autē hoc dixerit si q̄ramus inuenim⁹ cū ad hec v̾ba venisse/ab eo qd̄ dixerat: si mundus vos odit: scitote quia me priorē vobis odio habuit. Nūc vero qd̄ addidit: si nō venissem ⁊ locut⁹ fuissem eis. peccatū non haberēt: iudeos ostendit expressius. De his ergo ⁊ illa dicebat: nam hoc indicat verborum ipsa contextio. Iudei ergo persecuti sunt christū: qd̄ euidētissime indicat euangeliū: iudeis locutus est christ⁹/non alijs gētibus. In eis ergo voluit intelligi mūdū: q̄ odit christū et discipulos eius: immo vero nō eos solos: sed hos quoq́ ad eundē mundū pertinere monstrauit. Quid est ergo: si nō venissem: ⁊ locutus eis fuissem peccatum non haberent? Nunquid sine peccato erant iudei anteq̄ christ⁹ ad eos in carne venisset? Quis hoc vel stultissimus dixerit? Sed magnū quoddā peccatū/non omne peccatū/quasi sub generali noīe vult intelligi. Hoc est em̄ peccatuʒ quo tenentur cūcta peccata: quod vnusquisq́ si non habeat dimittunt ei cuncta peccata. Hoc est autem: q: non crediderunt in christū/qui propterea venit/vt credatur in eū. Hoc peccatū si nō venisset: non vtiq́ haberēt. Aduentus quippe ei⁹ quantū credētib⁹ salutaris/tantū non credētibus exitiabilis factus est: tamq̄ et ipse caput et princeps apostoloꝝ quod de seipsi dixerūt extiterit: quibusdā quidem odor vite in vitā: quibusdā vero odor mortis in mortem. ij. Cor. ij.

Tex. Sed qd̄ adiungit atq́ ait. ¶ Nūc aūt excusationem nō habēt de peccato suo: pōt mouere querētes/vtrum hi ad q̄s nō venit christ⁹/nec locutus est eis: habeant excusationē de peccato suo. Si em̄ nō hn̄t/cur hic dictū est/ꝑpterea istos nō habere: q: venit ⁊ locut⁹ est eis? Si autē habēt: vtrū ad hoc habeant vt a penis alienent: an vt mitius puniātur? Ad hec inquisita (pro captu meo dño donante) respōdeo: habere illos excusationē/non de omni peccato suo/sed de hoc pctō quo in christū nō crediderūt ad quos nō venit et quibus nō est locut⁹. Questio soluitur. Sed non in eo sunt numero hi ad q̄s in discipulis venit: ⁊ q̄bus per discipulos est locut⁹: qd̄ ⁊ nunc facit. Nam per ecclesiaʒ suam venit ad gentes: ⁊ per ecclesiam suaʒ loquitur gentibus. Ad hoc em̄ ptinet qd̄ ait. Qui vos recipit/me recipit: et qui vos spernit/me spernit. An vultis (inquit apostolus Paulus) experimentum accipere/eius qui in me loquit christus? Restat inquirere vtrum hi qui prius q̄ christus in ecclesiam veniret ad gentes: ⁊ prius q̄ euangeliū eius audirent: vite huius fine preuenti sunt siue preueniūtur: possunt habere hanc excusationem? Possunt plane: sed Rom. ij. nō ideo possunt effugere damnationē. Quicūq́ em̄ sine lege peccauerunt/sine lege ⁊ peribunt: ⁊ quicūq́ in lege peccauerūt/per legem iudicabunt. Tanta est autem suppliciorum/quanta est diuersitas peccatoꝝ. Que quomodo se habeat/altius iudicat sapientia diuina: q̄ coniectura scrutatur aut effatur humana. Isti certe ad quos venit ⁊ quibus locutus est christus: non habent de magno infidelitatis peccato illam excusationem: qua possent dicere non vidimus/non audiuimus/siue non acceptaretur excusatio ab illo/cuius inscrutabilia sunt iudicia/siue acceptaretur/etsi non ab omni damnatione liberarentur/certe vt aliquanto lenius damnaretur.

Tex. ¶ Qui me odit inquit: ⁊ patrem meum odit. Hic nobis fortasse dicatur. Quis potest odisse quem nescit? Et vtiq́ anteq̄ diceret: si non venissem ⁊ locutus eis fuissem/peccatum non haberent/dixerat discipulis suis.

Tex. ¶ Hec faciēt vobis: quia nesciunt eum qui me misit. Non itaq́ dissimulanda nascitur q̄stio: quomodo possint odisse quē nesciunt? Si em̄ deum non quod est ipse: sed nescio quid aliud eum suspicantur aut credunt: ⁊ hoc oderunt: vtiq́ non ipsum oderunt: sed quod sua mendaci suspicione vel vana credulitate concipiūt. Si autem quod est hoc de illo sentiūt: quomodo eum nescire dicuntur? Et de hominibus quidē fieri potest: vt eos sepe quos nūq̄ vidimus diligamus: ac ꝑ hoc nec illud ecōtrario impossibile est: vt eos quos nūq̄ vidimus oderimus. Fama quippe de aliquo sermocinante seu bene seu male: fit nō immerito: vt amemus vel oderimus ignotum. Sed si fama sit verax: quomodo est de q̄ vera didicimus/dicendus ignotus? An quia eius faciem non vidimus? Quam cum ⁊ ipse non videat: nulli tamē potest notior esse q̄ sibi. Non igit in eius facie corporali nobis intimatur cuiusq́ notitia. Sed tūc nobis ad cognitionem patet: q̄n eius mores ⁊ vita non latent. Alioq̄n nec seipm̄ nosse q̄sq̄ pōt: q̄ videre faciē suā non potest.

Sed vtiq́ tanto certius q̄ not⁹ est alijs ipse se nouit: quāto certius interiori cōspectu pōt videre quod sapit: videre qd̄ cupit: videre qd̄ viuit. Que cū aperiunt ⁊ nobis tūc vere fit cognitus nobis. Proinde sicut fieri pōt/vt homo bonus hoiem bonū oderit nesciēs: vel potius diligat nesciens: ipsum em̄ diligit cum bonū diligit: q: id qd̄ est ille hoc iste diligit: oderit autē nesciēs nō ipsum: sed qd̄ putat esse ipm̄. Ita fieri pōt: vt etiaʒ hō iniustus oderit hoiem iustū: ⁊ dū estimat se sui similē iniustū diligere/nesciens diligat iustum: ⁊ tn̄ dum cū credit iniustū/diligat nō ipsum sed qd̄ putat esse ipm̄: queadmodū autē hoiem: ita ⁊ deū. Deniq́ si interrogarent iudei: vtrū diligerēt deum: quid se aliud q̄ diligere respōderēt? Nec ex aio mētientes/sed errādo potius opinātes. Quō em̄ diligerēt patrē veritatis qui haberent odio veritatē? Nolūt em̄ facta sua dānari:

Iudeorum reprehēsio. ⁊ hoc habet veritas/vt talia facta dānentur. Tantum ergo oderunt veritatem: quantum oderunt suas penas: quas talibus irrogat veritas. Nesciūt aūt illam esse veritatem: que tales quales ipi sunt damnat. Oderunt ergo quam nesciunt: ⁊ cum illā oderūt profecto ⁊ eū de quo nata est/nisi odisse nō possunt. Ac per hoc q: veritatem qua iudicante dānantur: de patre deo natam nesciunt: vtiq́ etiā ipsum ⁊ nesciunt ⁊ oderūt. O miseros homines/qui cum esse volunt mali: nolūt esse veritatem qua dānantur mali. Nolunt em̄ eam esse quod est: cū seipsos debeāt nolle esse quod sunt: vt ipsa manēte mutentur/ne ipsa iudicāte damnent. Deinde dñs addidit.

Tex. ¶ Si opera nō fecisseʒ in eis que nemo ali⁹ fecit peccatū non haberent. Peccatum scilicet illud magnū/de quo ⁊ superius ait: si non venissem ⁊ locutus eis fuissem/peccatū non haberent: hoc est peccatū quo in eum loquentē ⁊ operantem non crediderūt. Neq́ em̄ nullū habebāt peccatū/anteq̄ loqueret eis ⁊ operaret in eis: sed hoc peccatū quo in eū non crediderūt/ideo sic cōmemorat: quia ipso peccato tenentur et cetera. Hoc em̄ si nō haberent/⁊ in eū crederent: dimitterentur ⁊ cetera. Sed quid est hoc quod cū dixisset: si opa non fecissem in eis/mox addidit: q̄ nemo alius fecit? Nulla quippe in operib⁹ christi vident esse maiora q̄ suscitatio mortuoꝝ: quod scim⁹ etiā antiquos fecisse pphetas. Fecit enim hoc Helias: fecit Helise⁹: et cum in hac carne viueret: et cum in suo monumēto sepultus iaceret. Nam quidam portantes mortuum: cum irruentibus hostibus
iij. Reg. eo refugissent/eūq́ ibi posuissent: cōtinuo resurrexit. Fe-
xvij. cit tamen aliqua christus que nemo alius fecit: q̄ scilicet
iiij. reg. quinq́ milia hoim de quinq́: ⁊ quatuor milia de septem
iiij. panib⁹ pauit: q̄ super aquas ambulauit/et Petro vt hoc
iiij. Re- facere prestitit: q̄ aquā mutauit in vinū: q̄ aperuit oculos
gū. xiij. ceci nati: ⁊ alia multa que cōmemorare lōgū est. Sed re-
mat. xiiij spondetur nobis: ⁊ alios fecisse q̄ ipse nō fecit: et q̄ nemo
Mat. xv alius fecit. Quis em̄ nisi Moyses Egyptios plagis tot
mat. xiiij tātisq́ pcussit: diuiso mari rubro/populū duxit: manna de
Joan. ij. celo esuriētib⁹ impetrauit: aquā de petra sitientib⁹ fudit?
Joan. ix. Quis nisi Iesu naue populo trāsituro Iordanis fluēta
Exo. vij. diuisit: ⁊ currentē solē emissa ad dñm orone frenauit ⁊ fi-
exo. xiiij. xit? Quis pter Samsonē ppter suā sitim maxilla mortui
Exo. xvj. asini exudante satiatus est? Quis preter Heliam curru
exo. xvij. igneo in alta subuectus est? Quis preter Heliseuʒ quod
Iosue iiij pauloante memoraui: sepulto suo cadauere/cadauer al-
Josue. x. terius reddidit vite? Quis preter Danielē inter ora inclu-
iudic. xv. sorum secū leonū esurientiuʒ vixit innocuus? Quis pter
iiij. re. ij. tres viros Ananiā/Azariā/Misaelē/in flāmis ardētib⁹
iiij. regū ⁊ non vrentib⁹ deambulauit illesus? Preterea cetera q̄m
xiij. hec satis arbitror esse quib⁹ demonstret/⁊ alios sanctos
Dan. vj. quedā opera mirāda fecisse: que nemo alius fecit. Sed q̄
Dan. iij. tam multa vitia ⁊ malas valitudines vexationesq́ mortaliū tāta potestate sanaret: nullus oino legit antiquoꝝ. Vt em̄ taceant q̄ iubēdo sicut occurrebāt saluos singu-
Mar. j. los fecit: Marc⁹ euāgelista quodā loco ait. Vespere aūt facto cū occidisset sol: afferebāt ad eū oēs male habētes et demonia habentes; et erat ois ciuitas congregata ad ianuam: ⁊ curauit multos qui vexabantur varijs languoribus: et demonia multa eijciebat. Id autem cum cōmemorasset Mattheus: etiā testimonium ppheticum addidit/dicens. Vt adimpleret quod dictum est ꝑ Esaiā prophetam/dicentem. Mat. viij. Ipse infirmitates nostras recepit: et egrotationes portauit. Esa. liij. Item in alio loco dicit Marcus. Mar. vj. Et quodcūq́ introibat in vicos/vel in villas/aut in ciuitates: in plateis ponebant infirmos: ⁊ deprecabantur eū vt vel simbriā vestimēti eius tangerent: ⁊ quotquot tangebant eū/salui fiebant. Hec nemo alius fecit in eis. Si em̄ intelligendū est quod ait in eis: nō inter eos vel corā eis prorsus in eis/q: sanauit eos. Hec quippe intelligi voluit: que non solū facerent admirationem/verūetiā manifestā conferrēt salutē: pro quibus bn̄ficijs vtiq́ amorē/nō odiū retribuere debuerūt. Oia quidē ceteroꝝ miracula superat/q̄ natus est de virgine/matrisq́ integritatē Miraculū Jesu maximū solus potuit nec cōcept⁹ violare nec nat⁹: sed hoc nec corā eis factū est nec in eis. Ad cognoscendā quippe huius miraculi veritatē: nec cōmuni cū eis aspectu/sed discreto ab eis discipulatu apostoli puenerūt. Iā vero illud quod die tertia ī carne in qua occisus fuerat/de sepulcro se reddidit viuū: ⁊ nūq̄ deinde moritur⁹ cū illa ascendit in celū superat etiā cūcta q̄ fecit. Sed neq́ hoc factum est in Iudeis neq́ corā eis ⁊ nondū hoc fecerat q̄n dicebat: si opa nō fecissem in eis q̄ nemo alius fecit. Nimirū ḡ sunt illa q̄ in eorū valitudinib⁹ tāta miracula salutis ostēdit: quāta in illis autea nemo donauit. Hec em̄ viderunt: et hoc eis exprobrans adiungit ⁊ dixit.

Tex. ¶ Nūc autē ⁊ viderūt ⁊ oderunt ⁊ me ⁊ patrē meū. Sed vt impleatur sermo qui in lege eorum script⁹ est: q: odio habuerūt me gratis. Eorū legem dicit non ab ipsis inuentā/sed ipsis datam: sicut dicimus. Mat. vj. Panem nostrū quotidianū: queʒ tamen a deo petimus/addendo/da nobis. Gratis autēʒ odit q̄ nullum ex odio cōmodū querit nec incōmodum fugit. Sic oderūt deum impij: sic diligunt iusti. Hoc est gratis: vt alia p̄ter illū non expectent bona: q̄m ipse erit in oibus oia: quisq̄s vero altius attēderit christū dicentē: si opa non fecissem in eis q̄ nemo alius fecit: sed hec ⁊ si pater aut spiritussanctus fecit/nemo ali⁹ fecit: q: totius trinitatis vna est substantia inuenier ipsum fecisse/si q̄n quispiā homo dei tale aliquid fecit. Potest quippe ipse cuncta ꝑ seipsum: nemo autē pōt aliq̄d sine ipso. Christus nāq́ cū patre ⁊ spūsancto nō tres dij: sed vnus deus: de quo scriptū est. Benedictus dñs deus Israel/qui facit mirabilia solus. Nemo ḡ ali⁹ fecit q̄cūq́ in eis opa fecit: q̄m q̄sq̄s ali⁹ hō aliq̄d eorum fecit/ipo faciente fecit: hec aūt ipe nō illis faciētib⁹ fecit.

¶ De apostolis. Joannis. XV.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Hoc est preceptū meum vt diligatis inuicē: sicut dilexi vos. Et reliq. Homilia btī Gregorij pape.

Cum cuncta sacra eloquia dñicis plena sint preceptis: q̄d est quod de dilectione quasi de singulari mādato dñs dicit.

Tex. ¶ Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicē: nisi quia omne mandatū ex sola dilectione est: ⁊ oia p̄cepta vnum sunt? Quia q̄cq̄d p̄cipit: in sola charitate solidat. Vt em̄ multi arboris rami ex vna radice pdeūt: sic multe v̄tutes ex vna charitate generant. Nec hʒ aliq̄d viriditatis ram⁹ boni opis/si non manet in radice charitatis. Precepta ḡ dñica: ⁊ multa sunt ⁊ vnū. Multa ꝑ diuersitatē opis: vnū in radice dilectiōis. Qualiter aūt ista dilectio tenēda sit ipse insinuat: q̄ in plerisq́ scripture sue sentērijs ⁊ amicos iubet diligi in se/⁊ inimicos ppter se. Ille enim veraciter charitatē hʒ/q̄ ⁊ amicū diligit in deo: ⁊ inimicū diligit propter deū. Precepta dñi multa et vnum. Nam sunt nōnulli qui diligūt pximos sed per affectū cognatiōis ⁊ carnis: q̄b⁹ tn̄ in hac dilectiōe sacra eloq̄a nō contradicūt. Sed aliud est qd̄ sponte impendit

naturę:aliud qd preceptis dñicis ex charitate debet obe
dientie. Hi nimirũ et proximũ diligũt: et tñ illa sublimia di
lectionis pmia nõ assequunt: q amorẽ suum nõ spiritua
liter/sed carnaliter impendũt. Proinde cũ dñs diceret: Hoc
est pceptũ meũ/vt diligatis inuicẽ: protin' addidit/sicut
dilexi vos. Ac si aperte dicat. Ad hoc amate/ad qd ama
ui vos. Qua in re fratres charissimi solerter intuẽdum
est/q antiquus hostis dũ mentes nr̃as ad rerũ tpaliũ di
lectionẽ trahit/infirmiorẽ contra nos proximũ excitat: qui
ea ipsa que diligim' auferre moliat. Nec curat antiquus
hostis hec faciẽs vt terrena tollat: sed vt charitatẽ in no
bis feriat. Nã in odio repente exardescim': et dũ foris in
uicti esse cupimus/intus grauiter ferimur. Dũ parua fo
ris defendim'/intus amittim' maxima: q dũ rẽ diligim'
tẽporalẽ/verã amittim' dilectionẽ. Ois quippe q nostra
tollit inimic' est. Sed si odio ceperim' habere inimicum
intus est qd perdim'. Cũ g̃ aliqd exterius a proximo pati
mur: contra occultũ raptorẽ interius vigilem': qui nũq̃
melius vincit/nisi cũ raptor exteri' amatur. Una quippe
Probatio summe charitatis. et summa est pbatio charitatis: si et ipse diligit qui aduer
satur. Hinc est q ipsa veritas et crucis patibulũ sustinet: et
tamen ipsis suis psecutorib' affectũ dilectionis impẽdit/
dicens. Pater ignosce illis: q nesciũt quid faciũt. Quid
g̃ mirũ si inimicos diligãt discipuli dũ viuunt: qñ et tũc ini
micos diligit magister cũ occidit? Cui' dilectiõis summã
Tex. exprimit cũ subiũgit. Maiorẽ hac dilectione nemo hz
q̃ vt aiam suam ponat qs pro amicis suis. Mori etiã pro
inimicis dñs venerat: et tñ positurũ se aiam pro amicis di
cebat: vt pfecto nobis ostenderet: q dum diligẽdo lucrũ
de inimicis facere possumus/etiã ipsi amici sunt q perse
quũtur. Sed ecce nos vsq ad mortẽ nemo psequit. Un g̃
pbare possum'/an diligim' amicos? Sed est qd in pace
sancte ecclesie fieri debeat vnde clarescat: si persecutionis
tpe mori p dilectiõe valeam'. Certe isdem Joãnes dicit.
I. Joã. iij Qui habuerit substantiã mũdi huius et viderit proximum
suũ necessitatẽ patientẽ: et clauserit viscera sua ab eo: quõ
charitas dei manet in eo? Hinc etiã Joãnes baptista ait.
Luce. iij Qui habet duas tunicas/det nõ habẽti. Qui g̃ tranqlli
tatis tpe non dat p deo tunicã suã: qñ in psecutionis tpe
daturus est aiam suã? Uirtus ergo charitatis vt inuicta
sit in perturbatione/nutriatur per miam in tranquilli
tate: quatenus oipotenti deo primũ discat sua impẽdere/
Tex. postea se. Seqt. ¶ Uos amici mei estis. O quãta est mia
conditoris nostri. Serui digni non fuimus/et amici voca
mur. Quanta est dignitas hoim/esse amicos dei. Sz au
Tex. distis gloriã dignitatis: audite et laborẽ certaminis. ¶ Si
feceritis q ego precipio vobis. Amici mei estis/si ego que
pcipio facitis. Ac si aperte dicat. Gaudetis de culmine/
pensate quibus laboribus peruenit ad culmen. Certe dũ
filij Zebedei interueniente matre quererent/vt vnus
a dextris dei: et alius a sinistris sedere debuissent/audie
runt. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?
Mat. xx Jam locum celsitudinis querebant: ad viam illos veri
tatis reuocat/per quam ad celsitudinem venirent. Ac si
Doctria moralis. dicatur. Jam vos delectat locus celsitudinis: sed prius
via exerceat laboris. Per calicẽ pertingitur ad maiestatẽ
Si mens vestra appetit qd demulcet: prius bibite qd do
let. Sic sic per amarũ poculũ cõfectionis puenit ad gau
diũ salutis. ¶ Jam non dicam vos seruos: q seru' nescit
Tex. quid faciat dñs eius. Uos autẽ dixi amicos meos: q oia
que audiui a prẽ meo/nota feci vobis. Que sunt oia que
audiuit a patre suo: q nota fieri voluit seruis suis/vt eos
efficeret amicos suos nisi gaudia interne charitatis/nisi
illa festa superne patrie: queq nr̃is quotidie mentibus p
aspirationẽ sui amoris imprimit? Dũ em̃ audita supercele
stia amamus/amata iam nouimus: q amor ipse notitia
est. Oia ergo eis nota fecerat: quia a terrenis desiderijs
immutati/amoris summi facib' ardebant. Istos ṽo ami
cos dei aspexerat propheta cũ dicebat. Mihi autẽ nimis
honorificati sunt amici tui de'. Amicus em̃ quasi animi
custos vocatur. Quia igitur psalmista prospexit electos
dei a mũdi huius amore separatos/custodire in mãdatis
celestibus voluntatẽ dei: miratus est amicos dei/dicens.
Mihi autez nimis honorati sunt amici tui deus. Et tãq̃
si ab eo proximus causas honoris tanti nobis insinuari qre
remus/ilico adiunxit. Nimis cõfortat' est principat' eoz
Ecce electi dei carnẽ domãt: spiritum roborant/demoni
bus imperãt/virtutibus coruscant/presentia despiciunt
eternã patriam cũ voce et moribus predicant/etiam iam
moriendo diligunt: atq ad illã per tormẽta pertingunt.
Occidi possunt/et flecti nequeunt. Nimis ergo confortat
us est principatus eoz. In ista ipsa passione qua cecide
runt in morte carnis/vide quantũ fuerit culmen mentis. Dei testes innumeri.
Unde hoc: nisi q cõfortatus est principatus eorum. Sed
sic magni forsitan pauci sunt: subiũxit. Dinumerabo eos:
et super arenã multiplicabuntur. Per totum mundũ fra
tres aspicite martyribus plenus est. Jã fere tot qui videa
mus non sumus: quot veritatis testes habeam'. Deo er
go numerabiles: nobis super arenaz multiplicati sunt: q̃
quanti sint a nobis cõprehendi nõ possunt. Sed qsquis
ad hanc peruenit dignitatẽ vt amicus vocetur dei/sese in
se conspiciat: dona autem que percepit super se: nihil suis
meritis tribuat: ne ad inimicitias erumpat. Un et subdit
¶ Non vos me elegistis: sed ego elegi vos: et posui vos Tex.
vt eatis et fructum afferatis. Posui ad gratiam: plãtaui
vt eas volendo: fructũ afferatis operando. Eatis em̃ vo
lendo dixi: quia velle aliquid facere: mente ire est. Qua
lem vero fructum afferre debeant subditur. ¶ Et fruct' Tex.
vester maneat. Omne quod fm presens seculũ laboram'
vix vsq ad mortẽ sufficit. Mors nãq interueniẽs: fructũ
nostri laboris abscidit. Quod vero pro vita eterna agit:
etiã post mortẽ seruat: et tũc apparere incipit: cum laboz
carnaliũ fructus ceperit non videri. Ibi ergo illa retribu
tio inchoat: vbi ista terminat. Quisquis igitur iam eter
na cognouit: apud eius animũ iã temporales fructus vi
lescant. Tales fructus operemur: qui maneant: tales fru
ctus operemur: qui cũ mors cũcta interemit: ipsi exordiũ
a morte sumant. Nam q a morte incipiant fructus dei te
statur propheta q ait. Cũ dederit dilectis suis somnũ/hec
est hereditas dñi. Omnis qui dormit in morte/perdit he
reditatem. Sed cũ dederit dilectis suis somnũ: hec est he
reditas dñi: quia electi dei postq̃ peruenerint ad mortez
tunc inuenient hereditatem. Sequitur. ¶ Ut quodcũq Tex.
petieritis patrẽ meũ in nomine meo det vobis. Ecce hic di
cit: quodcũq petieritis patrẽ meũ in nomine meo dabit
vobis. Rursum alibi per eundem euangelistam dicit. Si Joã. xvj.
quicq̃ petieritis patrem in nomine meo dabit vobis: vsq
modo nõ petistis quicq̃ in nomine meo. Si omne qd pe
timus in noie filij dat nobis pater: quid est qd Paul' ter
dñm rogauit/et exaudiri nõ meruit/sed dictũ est illi. Suf
ficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate pficit. Nũ ij. Co. xij
quid ille tam egregius predicator/in filij noie non petijt?
Quare aũt non accepit qd petijt? Quomodo ergo verũ
est: quia quicqd petierim' patrẽ in nomie filij/dat nobis
pater: si auferri a se angelũ sathane petijt apostol' in no In noie Jesu q modo petitur.
mine filij: et tamen qd petijt non accepit. Sed quia nomẽ
filij Jesus est: Jesus autẽ saluator/vel etiã salutaris dicit.
Ille ergo in noie saluatoris petit: qui illud petit qd ad ve
ram salutẽ pertinet. Nam si id qd non expedit petitur nõ
in nomine Jesu petit pater. Un et eisdẽ aplis adhuc infir
mantibus dñs dicit. Usq modo nõ petistis quicq̃ in no Joã. xvj.
mine meo. Ac si aperte dicat. Nõ petistis in noie saluato
ris: q nescitis qrere eternã salutez. Hinc est q et Paulus
nõ exauditur: q si liberaret a tentatione/ei non pdesset
ad salutẽ. Ecce videmus fratres charissimi: q multi ad so
lẽnitatem martyris conuenistis/genua flectitis/pectus
tũditis: voces orõnis ac cõfessiõis emittitis: faciẽ lachry
mis rigatis. Sed pensate queso petitiones vr̃as: videte si
i noie Jesu petitis. i. si gaudia salutis eterne postulatis. In
domo ei Jesu Jesũ nõ qritis: si i eternitatis tẽplo importune

pro temporalibus exoratis. Ecce alius in oratione querit
vxorẽ: alius petit villã: ali' postulat vestẽ: ali' dari sibi de
precat alimentũ. Et quidẽ dũ hec desunt/ab oipotẽti deo
perenda sunt. Sed meminisse cõtinue debem': qd ex mã
Mat. vj dato eiusdẽ redẽptoris nr̃i accepim'. Primũ qrite regnũ
dei et iustitiã eius: et hec oia adijcientur vobis: et hec itaq
ab Jesu petere nõ est errare/si nõ nimie petat. Sz adhuc
qd est grauius: alius postulat mortẽ inimici/eũq quẽ gla
dio nõ põt psequi/psequit oratione. Et viuit adhuc q ma
ledicit: et tñ is q maledicit: iã de morte illi' reus tenetur.
Jubet autẽ de' vt diligat inimic': et tñ rogat de' vt occi
dat inimicũ. Quisqs itaq sic orat in ipsis suis pcib' con
tra cõditorẽ pugnat. Un et sub Jude specie d. Fiat orõ ei'
in peccatũ. Oratio quippe in pctm̃/est illa petere q phi
Mar. xj. bet ipse q petitur. Hinc veritas dicit. Cũ statis ad orandũ
remittite si qd haberis in cordib' vestris. Quã virtutẽ re
missionis aperti' ostendim': si vnũ testimoniũ veteris te
stamẽti proferam'. Certe cũ Judea cõditoris sui iustitiã
culpis exigentib' offendisset/pphetã suũ ab oratiõe dñs
Hie. vij. phibet dicẽs. Nõ assumas laudẽ et orõnẽ p eis. Si Moy
Hier. xv. ses et Samuel steterint corã me: nõ est aia mea ad populũ
istũ. Quid est qd intermissis/relictisq tot patribus: soli
Moyses et Samuel in mediũ deducunt: quoz mira ob
tinendi virtus ostendit/dũ nec ipsi intercedere posse dicũ
tur. Ac si aperte dicat. Nec illos p eis audio quos ppter
magnũ petitionis meritũ minime contẽno. Quid g̃ est
q Moyses et Samuel ceteris patrib' in postulatiõe pfe
rũtur: nisi q duo hi tãtũmodo in cũcta testamẽti veteris
serie/etiã pro inimicis suis legunt exorasse? Un' a popu
lo lapidib' impetit: et tñ p lapidatoribus suis deprecatur
I. Re. xij. Alter ex principatu deijcit: et tñ petitus vt exoraret fatet
dicẽs. Absit a me hoc peccatũ in dño: quo cessem orare p
vobis. Si Moyses et Samuel steterint coram me: nõ est
aia mea ad populũ istũ. Ac si aperte dicat. Nec illos mõ p
amicis audio/qs magne virtutis merito orare etiã p ini
micis scio. Uirt' g̃ vere orõnis est celsitudo charitatis. Et
tunc qsq qd recte petit adipiscit: cũ ei' anim' in petitiõe
nec inimici odio fuscat. Sed plerũq reluctantez animũ
De' mẽtẽ iudicat. vincimus: et si iã p inimicis oram'. Effundit p aduersa
rijs precẽ/sed vtinã cor teneat amorẽ. Nã sepe et orationẽ
pro inimicis nr̃is impẽdimus/sed hãc ex pceptione poti'
fundim' q̃ ex charitate. Nã et vitã inimicoz perim' et ta
men ne exaudiamur timem'. Sed q intern' iudex mẽtẽ
poti' q̃ verba cõsiderat: p inimico nil postulat/qui p eo
ex charitate nõ orat. Sed certe in nobis inimic' grauiter
deliquit/dãna intulit/iuuantes lesit/amantes psecut' est
Retinẽda hec essent/si remittẽda nobis delicta nõ essent
Aduocat' etem̃ noster precẽ nobis in causa nr̃a cõposuit
et ipse eiusdẽ cause iudex est q aduocat'. Precij autẽ quã
Mat. vj cõposuit/cõditionẽ inseruit dicẽs. Dimitte nobis debita
nr̃a: sicut et nos dimittimus debitorib' nr̃is. Quia g̃ ipse
iudex venit q aduocatus extitit: ipse precẽ exaudit q fecit
Aut ergo nõ faciẽtes dicim': dimitte nobis debita nostra
sicut et nos dimittim' debitorib' nr̃is: et nosmetipsos hoc
dicendo ampli' ligam': aut fortasse hãc cõditionẽ in ora
tione intermittim': et aduocat' nr̃ precẽ quã cõposuit nõ
recognoscit: atq apud se protinus dicit. Scio qd monui:
nõ est ipsa orõ quã feci. Quid g̃ nobis agendũ est fratres
nisi vt ṽe charitatis affectũ impẽdam' fratrib'? Nulla in
corde malitia remaneat. Cõsideret oipotẽs de' erga pri
Luce. vj mũ charitatẽ nostrã: vt nr̃is iniqtatib' impendat pietatẽ
suam. Memẽtote q monemur. Dimittite et dimittet vo
bis. Ecce et debet nobis et debem': dimittam' g̃ qd debe
betur nobis/vt dimittat qd debet a nobis. Sed ad hec
mẽs retinet: et vult implere qd audit et reluctat. Ad mar
tyris tumbã cõsistim': qui ad celeste regnũ ex qua morte
puenerit scim'. Nos si p christo corpus nõ ponim' saltem
animũ vincam'. Placatur de' isto sacrificio: approbat in
iudicio pietatis sue victoriaz pacis nostre. Certamen em̃
cordis nostri respicit: et qui post vincẽtes remunerat/nũc
decertantes iuuat/Jesus christus dñs noster: qui viuit et
regnat deus in secula seculorum. Amen.

¶ In natali vnius martyris. Sermo.

Uia beati martyris natalis hodie illuxit dies: quẽ vobiscũ fratres
charissimi nos voluit dñs celebrare: aliquid do
nãte illo de martyrum gloria et patiẽtia disseramus. Glo
ria quidẽ mundana ab his contẽpta est: et ideo patientia
probata est. Nam gloria eorũ abscondita latebat in celis
q patiẽtia eoz exercebat in terris. Qui nõ exhorret eoz
patientiã: peruenit ad gloriã. Miseria putatur pati dura
et aspera in carne: q reuera molestũ est. Nisi esset oibus
molestũ/non esset martyribus gloriosum. Multis ergo
lasciuis et auaris martyres sancti insanire visi sunt: quãdo
pro christi noie tanta patiebant. Etem̃ vt cũ negarent vi Constãtia martyrum.
gebant. Alij ergo virgis et flagellis diutissime sunt verbe
rati: alij fustibus et plũbatis cesi: alij membris laniati: alij
gladio occisi: alij excoriati: pice plũboq liquato perfusi:
alij ardore prunarũ excruciati: et alij flammis exusti: alij
quidez in mare mersi: alij bestijs deputati: alij carcerum
sunt horrore et fame necati. Quot em̃ genera penaruz et
mortiũ hostis excogitare poterat/tot martyrib' sine vlla
miseratione infligebat. Sed ipsi licet in aperto horrida
paterentur: in occulta tamẽ ineffabiliter coronabantur.
Multi qdẽ gloriã terrenã qsierũt: multi viri fortes p pa
tria sanguinẽ fundendũ esse duxerunt: nec fundere dubi
tauerunt/quo gloriã post mortem etiam apud posteros
haberent: sed que illorũ gloria martyrib' cõparat? Quid
potuit inuenire iperator qd potuit inuenire piscator? Im
peratorũ consulũ et virorum fortiũ qui orbẽ armis domue
runt et subiugauerunt/sepulcra sunt Rome. Ad cuius se
pulcrũ intrare dignat' est imperator? Et tamen diadema
te deposito/ad sepulcrum suum orantem suscepit cum pi
scator. Ecce si terrena gloria fuerat concupiscenda marty
ribus: nec ipsi fraudati sunt qui honorẽ tantũ inter ange
los quesierũt. Uidem' eorũ glorias in terris/et stupem'.
Quid pateremur si i celis viderem'? Quãt' nos stupor
admiratiõis apprehẽderet/si videremus martyres inter
angelos gloriãtes: quorum natalitia videmus populos
celebrantes? Sed nos volumus gaudere cum sanctis et
tribulationem mũdi noluimus sustinere cum illis. Qui
enim sanctos martyres/vel inquantuz potuerit noluerit
imitari: ad eorum beatitudinẽ nõ poterit peruenire. Sic
et apostolus predicat dicẽs. Si fuerim' socij passionũ: eri ij. Cor. i.
mus et consolationuz. Et dñs in euangelio. Si mundus Jo. xv.
inquit vos odit: scitote q me priorem odio habuit. Recu
sat esse in corpore qui odiũ mundi nõ vult sustinere cũ ca
pite. Sed dicit aliquis. Et qs est qui possit beatoz marty Monitio ad spirituale martyrium.
rum vestigia sequi? Huic g̃ respondeo: q non solũ marty
res/sed etiam ipm dñm cũ ipsius adiutorio si volum' pos
sumus imitari. Audi nõ me/sed ipsuz dñm generi huma
no clamantẽ et dicentẽ. Discite a me q mitis sum et humi
lis corde. Audi et beatũ Petrũ apostolũ admonẽtẽ. Chri
stus inquit pro nobis passus est: relinquens vobis exem I. Pe. ij.
plũ/vt sequamini vestigia eius. Similiter Paul' aposto Eph. v.
lus clamat. Imitatores dei estote sicut filij charissimi.
Quid ad hec respõdebim' fratres/vel quã excusationez
habere peterim'? Si tibi aliquis dicat: virtutes quas fe
cit dñs debeas imitari/iusta põt esse excusatio tua: q vir
tutes et mirabilia facere nõ oibus datum est/sed custodi
re mãdata dei oib' nobis pceptũ est. Nã et ipse dominus
noster Jesus christ' non dixit. Discite a me mortuos susci
tare/sup aqs siccis pedib' ambulare. Sz qd ait? Q mitis
sum et hũilis corde. Et iterũ. Diligite inimicos vr̃os: bñfa Mat. v
cite his q oderũt vos: vt sitis filij pr̃is vestri q in celis est:
q solẽ suũ oriri facit sup bonos et malos. Et lz sint alia mul
ta bona remedia qb' deum debeamus et beatos marty
res imitari: ista tñ duo pcipua sũt. i. vt mites sim' et hũiles

corde: ⁊ inimicos nr̄os toto corde ⁊ totis virib⁹ diligam⁹. De diligendis inimicis fratres charissimi/nullus vnq̄ in ꝟitate se poterit excusare. Pōt mihi aliq̄s dicere: nō possum ieiunare: non possum res meas oēs pauperibus dare ⁊ ecclesijs. Nūquid potest dicere: non possum diligere? Sed dicit aliq̄s. Tanta mala inimicus me⁹ mihi fecit: et eū nulla ratione possum diligere. Attēdis quid fecerit tibi homo: ⁊ non attendis q̄d tu feceris deo. Si cōscientiā tuā diligenter discutis ⁊ inquiris: sine vlla cōpensatione maiora peccata cōmittis in deū/q̄ in te cōmiserit homo.

Conscientie discussio.

Et quia forte vis vt tibi deus dignetur dimittere multū: cur tu nō acquiescis dimittere paruum? Vos autē fratres quia quotidie dicitis deo in oratione: dimitte nobis debita nostra: sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is. Dimitte ⁊ dimittētur vobis. Ipsa enim veritas clamat terribiliter ⁊ dicit. Si vos non dimiseritis hoībus peccata eorum nec pater vester celestis dimittet vobis peccata vr̄a.

Mat. vj

Imitemur ergo sanctos martyres in fide/in hūilitate/in mansuetudine/in patientia/in longanimitate/in dilectione ⁊ sic poterimus ipsos martyres apud dominum habere intercessores: ita vt peccata nostra deleantur/⁊ premia nobis eterna conferantur: prestante dn̄o nostro qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ De vno martyre. Matthei. X.

¶ In illo tempore. Dixit Iesus discipulis suis. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporū. Et reliq̄. Homilia beati Ioannis Chrysostomi.

Peragrarunt a domino missi apostoli orbem terrarum: ⁊ infirmū eū inuenientes/ad sanitatē reduxerūt: ⁊ in tribulatione ⁊ in ruina positū/ad stabilitatē reuocauerunt Non scuta mouētes: non arcus tēdentes: nō sagittas mittentes: nō pecuniā largientes: non eloquētia confidētes sed erāt nudi quidē seculo/sed induti christo. Pauperes sed diuites: pecunia indigentes/sed regnū celorū possidētes.

mat. viij.

Non humana solatia/habentes aūt dn̄m suum. Ego inquit vobiscū sum oībus dieb⁹ vsq̄ ad cōsummationem seculi. Peragrarunt vniuersum orbē terrarū/oues simul cum lupis. Quis vidit? Quis audiuit? Dicit. Mittā vos vt oues in medio luporum? Quis vnq̄ pastor oues mittit in medio luporū: sed magis si viderit lupos cōgregat oues? At vero christus cōtraria fecit. Oues ad lupos direxit: ⁊ vulnerate a bestijs nō sunt/sꝫ magis lupi ad ouiū mansuetudinem sunt cōuersi. Et vt ne dicerent illi: oues sumus ⁊ mittis nos in escā luporū/timorem illorum vno sermone abstulit. Non dixit item: nec enī eorum virtute mittebar eos/sed ecce ego mitto vos. Infirmi quidem vos: sed qui mittit potens est. Quis es tu? Ego sum qui celuꝫ extēdi: qui terrā fundaui: qui mare infrenaui: qui mortē dissolui: qui chirographū quod contra vos erat cruci affixi: qui veterem legē immutaui: qui vos ad pristinam patriam reuocaui: qui fortia dissoluo/⁊ dissoluta conforto.

Virt⁹ diuina cōmēdat.

Tex.

Quid mari forti⁹? Sed parua arena/intolerabileꝫ illius impetum retūdit ⁊ continet. ¶ Ecce (inquit) ego mitto vos qui mortis ⁊ vite habeo potestatē q̄ de celo descēdi. Ecce ego mitto vos quasi oues in medio luporū. Tanq̄ murus quidē bestie fiebā ouib⁹: vt nec fuga cōseruarent salutē circūuallati vndiq̄. O virt⁹ mittentis in medio luporū oues. In circūitu lupi: ⁊ mutati sunt lupi/⁊ facti sūt oues. Nec enim natura/sed volūtate lupi erāt. Ecce ego mitto vos.

Tex.

Quid ḡ nobis p̄cipis? ¶ Estote prudentes sicut serpētes: ⁊ simplices vt colūbe. Cauete autē ab hoīb⁹ tradēt enī vos in cōcilijs ⁊c. Serpēs etsi milies vulneret: caput aūt suū saluet/tot⁹ est san⁹. Sic ⁊ tu si pecuniā aduersari⁹ tollere vult libēs cede. Et si oēs facultates auferre conat dimitte. Et si ipsum tpale vitā tuā extorqueri cupit/ne resistas. Tm̄modo fidei tue simplicitatem custodi Illa illesa manēte/vniuersa ingruētia mala facillima erūt

Nudus exijsti de vētre matris tue: nudus ⁊ ibis. Sꝫ forsitan in exiliū mitteris. Tu dicito. Dn̄i est terra ⁊ plenitudo eius.

Ps. xxiij

Sed forsitā mors occupabit. Nō est timēda/q̄r trāsitus est. Tm̄modo fidē serua: thesaurū indeficiētem/diuitias sempiternas. Horuꝫ que dico/beati martyres testes sunt: qui fidem nō perdiderūt: ⁊ post excessum de corpore fortiores sunt viuis. Propterea (inquit) hō factus: propterea carnē indui/vt orbē vniuersum saluarē. Multum enī deo chara est ecclesia: nō muris circūdata/sed fide circūsepta: propter eccl'iam nāq̄ extensum est celū: diffusum est mare: distent⁹ est aer: terra fundata est: paradisus plātatus: ⁊ mirabilia multa facta sunt. Pelag⁹ scindebatur ⁊ iterū consuebat. Petra findebat: ⁊ iteruꝫ iungebatur. Manna pluebat de celo: ⁊ tāq̄ pruinosa apponebat mēsa. Propter ecclesiā pphete/pp̄ter eccl'iam apl'i. Et quid plura dicam? Propter ecclesiā vnigenit⁹ fili⁹ dei homo factus est/sicut dicit Paul⁹. Qui pprio filio suo nō pepercit/vt ecclesie mederet.

Ro. viij.

Sanguinē filij fudit pp̄ter ecclesiā. Hic sanguis irrigat ecclesiā. Et plātaria ei⁹ marcescere nō possunt: nec amittūt folia arbusta ei⁹. Non subiacet necessitati tēporis: nec est cōditioni obnoxia: vt per estatem coma foliorū tegatur: hyeme autē amittat. Nō tenet temporū qualitate/sed sanctispūs eā gubernat gratia. Et ideo nō senescit/nec cōtrahitur ⁊ multis ipugnationibus nō opprimit. Quanti enī ab initio impugnauerunt ecclesiam/cū fidei semina iacerent: ⁊ arma cōtra eam cōmota sunt? Sed quanto impugnabat tanto clarior reddebat. Sed nunc quidē pp̄ter dei gratiā ⁊ reges ⁊ duces ⁊ milites/ac vniuersus orbis/fide repletus est. Nā in principio ⁊ (vt ita dicam) in cunabulis ecclesie/reges fuere impij: duces insani: popul⁹ seditiōi dedit⁹. Edicta iudicū vndiq̄ dabantur: are incēdebant demonib⁹: fumus ⁊ odor pestimus ipm maculabat aerē. Terra coinquinabat sanguie demōes debacchabant/diabolus dominabatur.

Ecclesie primitiue perfectio.

Pater abdicabat filiū/fili⁹ inhonorabat patrē. Natura quidem scindebatur: sꝫ pietas nō diuidebat. Vbi sunt nūc q̄ audebant ecclesie cōtraire? Quando nouella erat in nullo potuit ledi: et nūc q̄n vsq̄ ad celū peruenit/estimas eā posse superari? Et tūc quidē cū vndecim essent apostoli nullus eos superare potuit: sed pauci hoīes totū ceperūt mūdū/⁊ nunc quando terra ⁊ mare ⁊ orbis terrarū/⁊ inhabitabiles regiones/⁊ ciuitates ⁊ oēs fines terre pietate repleti sunt/putas eā te posse tenere? Sed nō poteris. Christ⁹ enī propter eam passus est: porte inferi nō preualebūt aduersus eā. Facilius celū exterminari pōt ⁊ terra perire/q̄ aliq̄d mali pati ecclesia. Quis est qui hec dicit? Ipse christus loquit. Celū ⁊ terra transibunt: verba aūt mea non preteribunt? Bene. Verbuꝫ enī dei ipso celo validius est: q̄r celū opus verbi est. Dixit quippe de⁹. Fiat celū: ⁊ verbū in opus apparuit.

Mat. xxiiij. Gen. j.

Currebat natura/nemo impediebat: q̄r nature dn̄s imperabat: q̄ facere ⁊ immutare pōt. Ego eā edificaui: q̄ celū statui. Sed pp̄ter celum non fudi sanguinē: propter celū crucifix⁹ non sum: nec pp̄ter celū celeste corp⁹ accepi. Et q̄d dicā celi? Angelorū corp⁹ nō assumpsi: vt discas q̄m celo ⁊ angelis ⁊ oī creatura/⁊ honorabilior ecclia est. Ideo celū et terra trāsibūt: verba autē mea nō preteribūt. Assit gētilis: assit iude⁹. Si hec inania sunt verba/redarguant. Si aūt veritas est q̄ dicta sunt adorēt ꝟtutē dei/dicit christus. Celū ⁊ terra trāsibūt/verba autē mea non preteribūt.

Mat. xxiiij.

Facili⁹ est celū preterire/⁊ terram denotari/q̄ verba mea excidere. Que aūt sint verba adducamus in mediū/videam⁹ ne forte interceperint. Nō dubitabūdos/sꝫ hereticos obcludo. Que ḡ sunt ꝟba? Celū ⁊ terra trāsibūt: verba aūt mea nō p̄teribunt. Qui sermones? Que ꝟba? Tu es Petr⁹ ⁊ sup hanc petrā edificabo ecclesiā meā/⁊ porte inferi nō p̄ualebūt aduersus eā.

Mat. xvj.

Super hanc petrā/nō dixit super Petrū. Nō enī sup hominē sed super fidē edificauit eccl'iam suā. Quid autem erat fides? Tu es christ⁹ fili⁹ dei viui. Petram vocauit ecclesiaꝫ suscipientē fluctus/⁊ non titubantē. Etenī ecclesia susci-

pit quodāmodo

pit quodāmodo tentationes: non tamen vincitur. Quid est supra petrā? Hoc est/super confessionem Petri/super sermones pietatis. Sed forsitan interrogabis: vtrū hec edificatio suscipiat lapides: aut ligna/aut ferruꝫ. Nō inquit. Nec enī est sensibilis edificatio. Quod si talis esset: dissolueretur tempore. Confessionē autēꝫ pietatis: neq̄ demones/neq̄ vlla creatura vincere pōt. Testātur martyres/quorum latera radebantur/sed fides non frangebatur. O noua rerum materies. Paries effoditur/⁊ thesaurus non aufertur. Caro scinditur: ⁊ fides non rūpit. Talis quippe martyrum virtus. Etenī super hanc petrā edificabo ecclesiam meā: ⁊ porte inferi non preualebunt aduersus eam. Attendite diligentius verbo. Portas inferi/pericula vocat que mortem pariūt. Quid ergo? In inferno intrauit quisq̄ quando periclitatur? Etiam. Sicut enim porte introitus ciuitatum sunt: sic pericula introitus mortis sunt. Et cur inquit: non prohibet tētationes? Vt ostendat virtutē eius. Si nemo eam impugnare posset/dicere poterant. Quoniam si impugnaret: vtiq̄ vinceretur. Propterea permitto eam impugnari: non vt imbecillitas repugnantium/sed fides victorie imputet. Et porte inferi/non dixit: nō appropiabūt ei/sed nō preualebunt aduersus eā.

Ecclesie firmitas

Quid ergo? Impugnabitur quidem: non tamen vinci poterit. Tempestates suscipit ecclesia/sed non dimergitur. Iacula in eam mittuntur/sed non perforatur. Machinamenta p̄parantur/sed turbis non eliditur. Et quid dico ecclesiam? Vnum sermonē locutus est piscator: et sicut turris immobilis perseuerat. Tu es inquit christus filius dei viui. Quāti tyrāni verbum hoc delere conati sunt/sed non potuerūt. Supra petram enim fundatum erat. Considerat tyrānos/reges/diademata/gladios acutos/bestiarum dentes mortem minātes/caminos/sartagines ferreas/manus ⁊ vincos: et omnia machinamenta parata.

Matt. xvj.

Et pharetram quideꝫ suam euacuauit diabolus/sed nihil lesit ecclesiam. Porte enim inferi non preualebunt aduersus eam. Testatur res ipsa: testatur eorum que fiunt astipulatio: quāti impugnarūt: et nemo preualuit. Et impugnatores quideꝫ/taciturnitati ⁊ obliuioni sunt dati: ecclesia aūt quotidie virtutibus augmētatur. Vbi nunc Claudi⁹? Vbi Nero? Vbi Tyberius? Nomina sunt nuda: eorū aūt nemo/nec vlla eorum mētio. Et quia ecclesiam impugnarūt/ideo et memoriā perdiderunt. Ecclesia autē clarior resplēdet. Vbicūq̄ ieris ad Indos/ad Mauros/ad Britānos/ad Hispanos: vsq̄ ad vltimos terrarū fines iuenies.

Ioan. j.

In principio erat verbū: et verbum erat apud deū/⁊ deus erat verbum: ⁊ vniuersa religione plena. Ante hoc enim vniuersa erant impietate repleta. Nūc aūt nō solū ciuitates religione florent et fide christi/sed etiam eremus in noīe dn̄i gloriatur.

Mar. vj

Antea nāq̄ ⁊ regine in conuiuijs virorum exaltabant: sicut filiam Herodiadis fecisse legim⁹: nūc vero vix famula dignatur hoc facere.

Prophani rit⁹ antiquorū.

Antiquitus gētis Persarum filij parētibus sociabantur connubio: ⁊ soror fratri iungebatur impune: nunc vero virginitatem appetunt. Ante hoc autē erat quedam gens: que humanis vescebatur carnibus: nunc ieiunijs reficiunt animā suā. Massagete ⁊ Derbices miseros putant: qui egrotatiōe moriantur. Et parentes/cognatos/propinquos: cum ad senectutem venerint/iugulatos deuorāt/rectius esse dicentes/vt a se potius q̄ a vermibus consumantur. Nunc vero post passionem christi et resurrectionē eius abstinētie ⁊ castitati deuote militāt christo: ⁊ prope omnes gētes parate sunt pro noīe dn̄i fundere sanguinē suū. Ante hoc impij et persecutores erant reges/nūc ꝟo ad celum proferunt pietatem: ⁊ ingredientes limina ecclesie deponunt coronā: ⁊ crucē christi in suis depingunt frontibus. Foris arma: hic mysteria. Foris scuta: hic sacramentoruꝫ celebratio. Theodosij filius et pater Theodosij/religione ac pietate insignes. Ideoq̄ p his oībus gratias agamus dn̄o: per christum Iesum dn̄m nostrū: cui est gloria et potestas ⁊ spūiscto p immortalia secula seculorū. Amē.

¶ De vno martyre. Luce. XIIII.

¶ In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis. Si quis venit ad me: et non odit patrem suum: ⁊ matrem et vxorem: et filios: et fratres et sorores: adhuc autem ⁊ animam suam: non potest meus esse discipulus. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Si consideremus fratres charissimi: q̄ ⁊ quāta sunt quē nobis pmittūtur in celis/vilescūt animo oīa que habētur in terris. Terrena nāq̄ substātia/supne felicitati cōparata: pondus est/non subsidiū. Temporalis vita eterne vite cōparata: mors est potius dicenda q̄ vita. Ipse enim quotidianus defect⁹ corruptionis/quid aliud est q̄ q̄dā prolixitas mortis? Que aūt lingua dicere: vel q̄s intellectus capere sufficit/illa superne ciuitatis quāta sint gaudia angelorū choris interesse: cū beatissimis spiritib⁹ glorie conditoris assistere: p̄sentēꝫ dei vultū cernere: incircūscriptum lumen videre: nullo mortis metu affici: incorruptionis perpetue munere letari?

Gaudiū patrie.

Sed ad hec audita inardescit animus: iāq̄ illic cupit assistere/vbi se sperat sine fine gaudere. Sed ad magna p̄mia peruenire nō pōt nisi per magnos labores. Vnde et Paulus egregi⁹ predicator dicit. Nemo coronabit nisi qui legitime certauerit.

ij. Ti. ij.

Delectet ergo mētē magnitudo p̄miorū/sed nō deterreat certamē laborum. Vnde ad se venientibus veritas dicit.

Tex.

¶ Si q̄s venit ad me/⁊ nō odit patrē suū ⁊ matrē/⁊ vxorem ⁊ filios/⁊ fratres et sorores: adhuc aūt ⁊ aīam suam non potest meus esse discipulus. Sed percunctari libet: quomodo parētes et carnaliter propinquos precipimur odisse: qui iubemur ⁊ inimicos diligere. Et certe de vxore veritas dicit. Q̄d deus coniunxit/homo non separet. Et Paulus ait. Viri diligite vxores vestras: sicut et christum ecclesia.

Matt. xix. Ephe. v.

Ecce discipulus vxorē diligendam p̄dicat/cum magister dicat. Qui vxorē non odit: non potest me⁹ esse discipulus. Nūquid aliud iudex nūtiat: aliud preco clamat? An simul ⁊ odisse possumus et diligere? Sed si vim precepti perpendimus/vtrūq̄ agere per discretionem valemus: vt eos q̄ nobis carnis cognatione coniūcti sunt: et quos proximos nouimus/diligamus: ⁊ quos aduersarios in via dei patimur/odiendo et fugiendo nesciamus. Quasi enim per odiū diligitur: q̄ carnaliter sapiēs/dū praua nobis ingerit nō auditur. Vt aūt dn̄s demonstraret hoc erga proximos odium: non affectiōe procedere/sed de charitate: addit protinus dicens. Adhuc autem et animam suam. Odisse itaq̄ precipimur proximos: odisse et animā nostraꝫ. Cōstat ergo quia amādo debet odisse proximū: qui sic eum odit sicut semetipsum.

Amor proximi qualis.

Tūc enī bene nostrā animā odim⁹: cum eius carnalibus desiderijs non acquiescimus: cū eius appetitū frāgim⁹/eius voluptatib⁹ reluctamur. Que ergo contēpta ad meli⁹ ducitur/quasi per odium amatur. Sic sic nimirū exhibere proximis nostris odij discretionē debemus: vt in eis diligamus q̄d sunt/⁊ habeam⁹ odio q̄ in dei nobis itinere obsistūt. Certe dū Paul⁹ Hierosolymā pgeret/pphetha Agabus zonā illi⁹ apprehēdit/suisq̄ pedib⁹ alligauit dicēs. Virū cuius hec zona est: sic alligabūt Iudei in Hierusalē.

Act. xxi. Act. xx.

Sed is qui aīam suā pfecte oderat dicebat. Ego non solū alligari/sed ⁊ mori in Hierusalē paratus sum p noīe dn̄i Iesu: nec facio animā meā p̄ciosiorē q̄ me. Ecce quō amādo aīam suā oderat: imo odiēs amabat: quā cupiebat p Iesu noīe mori tradere: vt hāc ad vitā de peccati morte suscitaret. Ab hac ergo discretione odij nostri trahām⁹ formā ad odiū proximi. Ametur q̄libet in hoc mūdo aduersarius: sed in via dei contrarius non ametur/etiaꝫ p̄pinqu⁹. Quisq̄s enī eterna cōcupiscit: in ea quā aggre-

dit causa dei extra patrē/extra matrē/extra vxorē/extra
filios/extra cognatos/extra semetipm fieri debet: vt eo
verius cognoscat deū/quo in ei⁹ cā nemine recognoscit.
Multū nāq₃ est: q carnales affectus intentionem mētis
diuerberant/ciusq₃ aciem obscurant. Quos tñ nequaq̄
noxios patimur si eos ꝑmendo teneamus. Amādi ergo
sunt ꝓximi: impendenda charitas oībus/⁊ ꝓpinquis et
extraneis: nec tñ ꝑ eadē charitate a dei amore flectendū
Scimus aūt q₂ cū de terra Philistinoꝝ arca dñi ad terrā
Israelitarū rediret/plaustro superimposita est: ⁊ vacce
plaustro subiuncte sunt: que fete fuisse memorātur/qua
j.Re. vj. rū vitulos clauserūt domi. Et scriptū est. Ibāt aūt in dire
ctū vacce: ꝑ viam q̄ ducit Bethsamis. Uno itinere gradie
bantur/pergētes ⁊ mugientes: ⁊ nō declinabāt neq₃ ad
dexterā/neq₃ ad sinistrā. Quid igitur vacce/ nisi fideles
quosq₃ in eccłia designāt? Qui dū sacri eloquij p̄cepta cō
Tropologica expositio. siderant: quasi supimpositā dñi arcam portant. De q̄bus
hoc etiā est notādū q fuisse fete memorantur: q₂ sunt ple
riq₃ q̄ in via dei intrinsec⁹ positi/foris carnalibus affecti
bus ligant. Sed non declinant a recto itinere: q̄ arcā dei
portāt in mēte. Ecce em̄ vacce Bethsamis ꝑgunt. Beth
Malac. iiij. samis quippe domus solis d̄r. Et ꝓpheta ait. Uobis aūt
qui timetis dñm: orietur sol iustitie. Si igitur ad eterni
solis habitationē tēdimus: ꝑfecto dignū est vt de dei iti
nere/ꝑ carnalib⁹ affectib⁹ nō declinemus. Tota em̄ vir
tute pensandū est/q vacce dei plaustro supposite pergūt
⁊ gemūt/dant ab intimis mugitus: ⁊ tñ de itinere nō de
flectunt gressus. Sic nimirū predicatores dei: sic fideles
quiq₃ esse intra eccłiam sanctā debent: vt cōpatiātur ꝓxi
mis per charitatē: ⁊ tamē de via dei nō exorbitēt ꝑ cōpas
sione. Hoc ipsum ꝟo odiū aīe qualiter exhiberi debeat/
Tex. veritas subdendo manifestat dicens. ¶ Et qui nō baiu
lat crucē suam ⁊ venit post me: non potest meus esse di
scipulus. Crux q̄ppe a cruciatu d̄r. Et duobus modis cru
cē dñi baiulamus: cum aut per abstinētiam carnē affligi
mus: aut per cōpassionē ꝓximi necessitatē illius nostrā
putamus. Qui em̄ dolorē exhibet in aliena necessitate/
crucē portat in mēte. Sciēdū ꝟo q sunt nōnulli q̄ carnis
abstinentiam non pro deo/sed pro inani gloria exhibēt.
Et sunt pleriq₃ q̄ per cōpassionē proximo nō spiritualiter
sed carnaliter impēdūt: vt eis nō ad virtutē/sed quasi mi
serando ad culpas faueant. Hi itaq₃ crucē quidē vident
Tex. ferre/sed dñm nō sequūtur. Unde recte eadē veritas di
cit. ¶ Qui nō baiulat crucem suam et venit post me: nō
potest meus esse discipulus. Baiulare etenī crucē ⁊ post
dñm ire/est vel carnis abstinentiam/vel cōpassionē pro
ximo studio interne intentionis exhibere. Nam quisq̄s
hec pro tēporali intentione exhibet: crucem quidem ba
iulat/sed ire post dñm recusat. Quia ꝟo sublimia p̄cepta
Tex. data sunt/prius cōparatio edificande sublimitatis ad
iungitur cum dicit. ¶ Quis enim ex vobis volens tur
rim edificare: non prius sedens computant sumptus/ q̄
necessarij sunt si habeat ad ꝑficiendū: ne postea cum po
suerit fundamentum: ⁊ non potuerit perficere/omnes q̄
viderint incipiant illudere ei dicentes. Quia hic homo
cepit edificare: ⁊ nō potuit cōsummare? Omē quod agi
mus: preuenire per studiū considerationis debemus. Ec
ce enim iuxta veritatis vocē: qui turrim edificat/pri⁹ edi
ficij sumptus parat. Si igitur humilitatis turrim edifi
care cupimus: prius nos preparare cōtra aduersa huius
Differētia terrenorū et celestiū. seculi debemus. Hoc em̄ inter terrenū ⁊ celeste edificium
distat: q terrenū edificiū expensas colligēdo construitur
celeste vero edificiū expensas dispergendo consummat.
Ad illud sumpt⁹ facimus/si non habita colligamus: ad
istud sumptus facimus/si ⁊ habita relinquamus. Istos
Luce xviij. sumptus diues ille habere nō potuit: qui multas posses
siones possidēs/magistrū requisiuit dicēs. Magister bo
ne: quid faciendo vitam eternā possidebo? Qui cū prece
pta relinquendi oia audisset/ tristis abscessit: ⁊ inde est
angustatus in mente/vnde foris fuit latior in possessiōe.

Quia vero in hac vita amabat sumptus celsitudinis/⁊ tē
dendo ad eternā patriam habere noluit sumptus humi
litatis. Considerandū ꝟo est q dr: omnes q̄ viderint inci
piant illudere ei. Quia iuxta Pauli vocē. Spectaculum j.Co. iiij
facti sumus mundo ⁊ angelis ⁊ hoibus. Et in omne qd̄
agimus cōsiderare occultos nostros aduersarios debe
mus: q̄ semp nostris operib⁹ insistūt/semp ex nostro de
fectu gratulantur. Qd̄ intuens ꝓpheta ait. Deus meus Psal.
in te cōfido non erubescā: neq₃ irrideant me inimici mei. xxiiij.
In bonis enim operib⁹ intenti/nisi cōtra malignos spi
ritus solicite vigilem⁹: ipsos irrisores patimur/quos ad
malū persuasores habemus. Sed q₂ de cōstruendo edifi
cio cōparatio data est: nūc de minore ad maius similitu
do subditur: vt ex rebus minimis maiora pensent. Nam
sequit. ¶ Aut quis rex itur⁹ cōmittere preliū aduersus Tex.
aliū regē/non sedens prius cogitat/si possit cū decē mili
bus occurrere ei: qui cū viginti milibus venit ad se? Alio
quin adhuc illo longe agente/legationē mittens/rogat
ea que pacis sunt. Rex contra regem ex equo venit ad
preliū: ⁊ tñ si se perpendit non posse sufficere/legationē
mittit: ⁊ ea que pacis sunt postulat. Quibus ergo lachry
mis nos sperare veniam debemus: qui in illo tremendo
examine cū rege nostro ex equo ad iudiciū nō venimus:
quos nimirū cōditiōis infirmitas ⁊ causa inferiores ex
hibet? Sed fortasse iam mali operis culpas abscidimus:
iam praua queq₃ exterius declinamus. Nūquid ad red
dendā rationē cogitationis nostre sufficimus? Nā cum
viginti milibus venire dicitur is: cōtra quē minime suffi
cit iste qui cū decē milibus venit. Decē milia quippe ad
viginti milia/simplum ad duplū sunt. Nos aūt si multū
proficim⁹ vix exteriora nostra opera in rectitudine serua
mus. Nā etsi iam luxuria carnis abscisa est: tamē adhuc
a corde funditus abscisa nō est. Ille aūt q̄ iudicatur⁹ ve
nit: exteriora simul ⁊ interiora iudicat: facta pariter ⁊ co
gitationes pēsat. Cū duplo ergo exercitu cōtra simplum
venit: qui nos vix in solo opere preparatos/simul de ope
re ⁊ cogitatiōe discutit. Quid igitur agendū est fratres
charissimi/nisi vt dū nos cū simplo exercitu cōtra duplū
illius sufficere nō posse cōspicimus/dū adhuc longe est/
legationē mittamus: rogemus ea que pacis sunt? Lon
ge em̄ esse dicitur: qui adhuc presens per iudiciū nō vide
tur? Mittamus ad hunc legationē lachrymas nr̄as: mit
tamus misericordie opera: mactem⁹ in ara eius hostias
placationis: cognoscamus nos cū eo in iudicio nō posse
cōtendere. Pensemus virtutē eius fortitudinis/rogem⁹
ea que pacis sunt. Hec est nostra legatio: que regē veniē
tem placat. Pēsate fratres q̄ benignū sit q is q̄ suo ad
uētu valet opprimere/tardat venire. Mittamus ad hūc
vt diximus legationē nostrā flendo/tribuēdo/sacras ho
stias offerendo. Singulariter nāq₃ ad absolutionem no
stram oblata cum lachrymis ⁊ benignitate mentis sacri Ro. vj.
altaris hostia suffragat: q₂ is q̄ in se resurgēs a mortuis
iam non morit adhuc ꝑ hāc in suo mysterio/ꝓ nobis ite
rū patitur. Nā quoties ei hostiā sue passionis offerimus
toties nobis ad absolutionē nostrā/passionē illius re
paramus. Multos vt arbitror vestrū fratres charissimi
cōtingit nosse hoc/qd̄ volo ad memoriā vestrā narrādo Exēpli
reuocare. Nō lōge a nostris fert tpib⁹ factū q quidā ab narratio
hostibus captus lōge traduct⁹ est. Cūq₃ diu teneretur in
vinculis: eū vxor sua cū ex eadē captiuitate nō reciperet/
extinctum putauit. Pro quo iam velut mortuo/hostias
hebdomadib⁹ singulis curabat offerre. Cui⁹ toties vin
cula soluebant in captiuitate: q̄ties ab eius ꝯiuge hostie
fuissent oblate ꝓ aīe ei⁹ absolutiōe. Nā lōga post tpa re
uersus/admirans valde/indicauit vxori sue q diebꝰ cer
tis/hebdomadis singulis/ei⁹ vincula soluebant. Quos
vcz dies eius vxor: atq₃ horas discutiēs: tūc eum recogno
uit absolutū/cū ꝓ eo sacrificiū meminerat oblatū. Hinc
ergo fratres charissimi: hinc certa cōsideratione colligi
te/oblata a nobis hostia sacra quantā in nobis soluere

valeat ligaturā cordis: si oblata ab altero potuit in alte
ro soluere vincula corporis. Multi vestrū fratres charis
simi Cassiū Marinen. vrbis epm nouerūt: cui⁹ mos erat
quotidianas hostias offerre deo: ita vt pene nullus dies
vite abscederet/quo nō omnipotēti deo hostiā placatio
nis immolaret. Cui cū sacrificio valde etiā concordabat
vita: nā cūcta que habebat in eleemosynis tribuēs: cum
ad horā offerendi sacrificij venisset: velut totus in lachry
mis defluens/semetipm cū magna cordis cōtritiōe ma
ctabat. Cui⁹ vitā ⁊ exitū a quodā venerabilis vite diaco
no: qui ab eo fuerat nutrit⁹: referēte cognoui. Aiebat em̄
q quadā nocte eius presbytero per visum dñs astitit di
cens. Uade et dic epo. Age qd̄ agis/operare quod ope
raris: nō cesset pes tuus/nō cesset manus tua: natali apo
stolorū venies ad me/⁊ retribuā tibi mercedē tuā. Surre
xit p̄sbyter. Sed q₂ e vicino aploꝝ nataliti⁹ dies immine
bat: tam ꝓpinqui exitus diē epo nūtiare pertimuit. Alia
nocte dñs rediit: eiusq₃ inobedientiā vehemēter increpa
uit/atq₃ eadē iussionis sue verba retexuit. Tūc presbyter
surrexit vt pergeret/sed rursus infirmitas cordis impedi
mētū facta est indicāde reuelationis: ⁊ ad admonitionē
quoq₃ iterate iussiōis obduruit pergere: ⁊ q̄ viderat ma
nifestare neglexit. Sed q₂ magnā māsuetudinē cōtēpte
grē maior solet seq̄ ira vindicte: visione tertia dñs appa
rens/iā verbis addidit ꝟbera: ⁊ tā districta cede mactat⁹
est: vt in eo duritiā cordis/emollirent vulnera corporis.
Surrexit ergo erudit⁹ ex verbere/perrexit ad epm: cūq₃
iā ex more iuxta beati Iuuenalis martyris sepulcrū ad
offerendū sacrificiū cōsistentē reperit: secretū a circūstan
tibus petijt seq₃ eius pedib⁹ strauit. Cūq₃ eū vberrim flē
tē eps vir ad se leuare potuisset/lachrymarum causas co
gnoscere studuit. Ipse ꝟo relaturus ex ordine visionem:
prius vestimēto ex humeris desoluto/detexit plagas cor
poris (vt ita dicā) testes ꝟitatis ⁊ culpe monstrauit quā
ta aīaduersione districtionis mēbra illius accepta verbe
ra liuore inflicto sulcauerant. Que mox vt eps vidit: ex
horruit: ⁊ q̄s sibi facere p̄sumpsisset/cū magne obstupe
factionis vocibus inquisiui? At ille respondit: hec se pro
ipso fuisse perpessum. Excreuit cū terrore admiratio. Sꝫ
nulla iā presbyter inq̄sitioni eius moras adijciens/secre
tū reuelatiōis aperuit: eiq₃ iussiōes dñicas/ꝑ ea q̄ audie
rat ꝟba narrauit dicēs. Age qd̄ agis/opare qd̄ operaris
nō cesset manus tua/nō cesset pes tuus: natali aploꝝ ve
nies ad me/⁊ retribuā tibi mercedē tuā. Quib⁹ auditis
eps in oratione se cū magna cordis cōtritione ꝓstrauit.
Et qui oblatur⁹ sacrificiū ad horā tertiā venerat: hoc pro
extēse orōnis magnitudine/ad horā nonā vsq₃ ꝓtelauit:
atq₃ ex ipo iā die magis magisq₃ exaucta sunt lucra pie
tatis: factusq₃ est tā fortis in opere q̄ certus ex munere:
quippe q̄ eū cui ipse debitor fuerat/ex ꝓmissione iā cepe
rat hr̄e debitorē. Huic aūt cōsuetudo fuerat/singulis an
nis natalitio aploꝝ die Romā venire: iāq₃ ex hac reuela
tione suspect⁹/venire iuxta morē noluit. Eodē ergo tpe
solicitus fuit: secūdo q̄ anno vel tertio in mortis sue ex
pectatione suspensus/quarto quintoq₃ ⁊ sexto similiter.
Qui desperare iā de veritate reuelatiōis poterat. si ver
bis fidē verbera nō fecissent. Cū ecce anno septimo vsq₃
ad expectare natalis sacras vigilias incolumis puenit/
sed lenis hūc in vigilijs dolor attigit: atq₃ ipso die natali
tio filijs suis se expectantib⁹ missarum solēnia implere se
posse recusauit. Illi vero q̄ de eius erāt egressiōe pariter
suspecti/simul ad eū oēs venerūt: sese vnanimiter astrin
gētes: vt die eodē nequaq̄ acquiescerent missarū solēnia
celebrari: nisi ꝑ eis ad dñm idē suus antistes intercessor
accederet. Tunc ille cōpulsus in epi oratorio missas fecit
et manu sua corp⁹ dominicū/paceq₃ omnib⁹ dedit. Qui
cuncto ministerio oblati sacrificij peracto/ad lectulū re
diit: ibiq₃ iacēs dū sacerdotes suos/ac ministros circūste
tisse se cerneret: quasi vale vltimū dicēs/ de seruādo eos
vinculo charitatis admonebat: ⁊ quāta debuissent con

cordia inter se vniri ꝑdicabat: tū subito inter ipsa sancte
exhortationis verba/voce terribili clamauit dicēs: hora
est. Moxq₃ assistentibus ipse suis manibus linteū dedit:
qd̄ ex more morienū sibi cōtra faciē tenderet. Quo tēso
emisit spiritū. Sicq₃ sancta illa aīa ad gaudia eterna pue
niens/a carnis corruptione soluta est. Quē fratres cha
rissimi: quē vir iste in morte imitat⁹ est/nisi eū quē in vita
sua fuerat cōtēplatus? Dicēs em̄ hora est/de corpore exijt
quia et Iesus peractis oībus cū dixisset/cōsummatū est Joā. xix.
inclinato capite tradidit spiritū. Qd̄ ergo dñs fecit ex po
testate/hoc egit famulus ex vocatione. Ecce quotidiane
hostie: illa cum eleemosynis ⁊ lachrymis missa legatio/
quātā cū rege veniēte gratie pacē fecit. Relinquat ergo
oia qui pōt. Qui aūt oia relinqre nō pōt: cū adhuc rex lō Placan
ge est/legationē mittat lachrymarū: eleemosynarum ho dus de⁹.
stiarum munera offerat. Uult em̄ placari p̄cibus qui scit
quia nō possit portari irat⁹. Quod adhuc morā facit ve
nire/legationē pacis sustinet. Uenisset iāiāq₃ si vellet: et
cūctos aduersarios suos trucidasset. Sed ⁊ q̄ terribilis
veniat indicat: ⁊ tñ ad veniēdū tardat/q₂ nō vult inueni
re qd̄ puniat. Sed reatus nobis cōtēptus nostri denun
tiat dicens. ¶ Sic ergo oīs ex vobis q̄ nō renūtiat oīb⁹ Tex.
que possidet/nō potest meus esse discipulus: ⁊ tñ speran
de salutis remediū concedit: quia q̄ per iram non potest
ferre/per postulare pacis vult legationē placari. Lauate
ergo fratres charissimi lachrymis maculas peccatorum
eleemosynis tergite: sacris hostijs expiate. Nolite possi
dere per desideriū. que adhuc per vsum minime reliqui
stis. Spem in solo redēptore figite: ad eternā patriā mē
te tēdite. Si enim nihil in hoc mūdo iam amando possi
detis/etiam possidendo cuncta reliq̄stis: ipse vobis gau
dia desiderata cōcedat/qui nobis eterne pacis remedia
contulit: Iesus christus dominus noster: qui viuit et re
gnat cum patre in vnitate spiritussancti deus/per omnia
secula seculorum. Amen.

¶ De vno martyre. Matthei. X.

¶ In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis:
Nolite arbitrari: quia venerim pacem mittere in
terram. Non veni pacem mittere: sed gladium.
Et reliqua. Homilia beati Hilarij episcopi.

De ista diuisio est.

Inter prima enim legis p̄cepta accepim⁹.
Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā. Et ipe dñs Exo. xx.
ait Pacē meā do vobis: pacē relinquo vo Jo. xiiij.
bis. Quid sibi vult missus poti⁹ gladius in terrā: ⁊ sepa
ratus a patre filius: ⁊ filia a matre: ⁊ nurus aduersus so
crū: ⁊ hoīs domestici eius inimici? Igitur exinde publica
auctoritas ipierate ꝓferet: vbiq₃ odia/vbiq₃ bella/ ⁊ gla
dius dñi inter patrē ⁊ filiū: ⁊ inter filiā matrēq₃ deseuiēs.
Et in Luca quidē talis de hoc sermo est. Erūt em̄ ex hoc
quinq₃ in vna domo diuisi: tres in duo/⁊ duo sup tres di Lu. xij.
uidētur. Nūquid in maiorē numerū pōt agnationis do
mestica familia diffundi? Aut prescriptū tēporis contine
bat: vt ex hoc essent quinq₃ tātū in domo vna/ideoq₃ diui
si? Ergo qui sit gladi⁹ in terra: q̄ proprietas nominū: ⁊ in
numero quinq₃ que ratio: ⁊ quo tres in duo: ⁊ duo super
tres diuidendi: ⁊ quatenus hoīs domestici eius inimici
contuēdū est. Singularū quidē rerū ⁊ vniuerse questio
nis primū natura est explicanda: nec min⁹ intelligentiā
nostrā/sensus ⁊ superior ⁊ consequēs adiuuabit. Gladi⁹ Gladi⁹
celorū oīm telū acutissimū est: in quo sit ius potestatis et ꝟbi dei.
iudicij seueritas: ⁊ animaduersio pctōrum. Et huius qui
dē teli noīe/nouā euāgelij predicationē appellatam/fre
quens in ꝓphetis est auctoritas dei. Igit verbū nūcupa
tū meminerim⁹ in gladio: q̄ gladius missus in terrā est. i.
ꝑdicationē eius hoīm corporib⁹ infusam. Hoc igit q̄nq₃
habitantes in vna domo diuidit: ⁊ diuidit tres in duo/et

Tria in homine.

duo fup tres. Sed tria tātū in hoīe reperimus: idest corpus et aiam ⁊ volūtatē. Nā vt corpoꝛi aīa data est: ita et prās vtriq; vrēdi se vt vellet/indulta est: atq; ob id lex est ꝓpofita volūtati. Sed hoc in illis deprehendit/q̄ primi a deo figurati sunt: in q̄bus cepte oꝛiginis oꝛtus effect⁹ est nō traductus aliūde/sed exprō atq; infidelitate primi parētis sequētib⁹ gñationibus cepit esse corpoꝛis nostri parer pcīm: mater aīe infideliras. Ab his em oꝛtū pertrā sgressionē primi parētis accepimus. Nā volūtas vnicuiq; sua adiacet. Ergo ia vnius domus quinq; sunt/pater corpoꝛis pcīm: mater aie infidelitas: ⁊ incides voluntatis arbitriū: qđ totū hoiem quodā cōiugiū sibi iure distinguit. Huic infidelitas socrus est: nos ex ea natos atq; a fide metuq; dei peregrinātes accipiēs: vt inter ifidelitatē voluptatēq; possessoꝛ: ⁊ ignoꝛantie dei/⁊ in oī vitioū oblectatione detineat. Cū ergo innouamur baptismi lauacro: p virtutē eius ab oꝛiginis nostre pctis/atq; aucroribus seꝑamur: recisiq; quadā exactione gladij dei/et patris ⁊ matris affectionib⁹ dissidemus: ⁊ veterē cū pctis atq; infidelitate sua hoīem exuentes: ⁊ pspiritū aia et coꝛpoꝛe innouati: necesse est ingeniti ⁊ vetusti operis cōsuetudinē oderim⁹. Et q; coꝛpus ipm̄ p fidē moꝛtificatū/in naturā aie/que ex afflatu dei venit q̄uis idip̄s adhuc in materia sua exterꝛeu adar: q; cōmunio ipsis inuicē cōcilierur ex verbo: iddīco is vnū atq; idē cū aia velle cepit effici. ſ. vt illa est spūalis: q̄bus libertas volūtatis a socru sua. i. ab infidelitate diuisa ius suū omne concedit: vt qđ erat libertas voluntatis/deinceps aie fiꝛt prās. Fiꝛt grauis in domo vna dissentio: ⁊ domestica nouo hominī erūt inimica: quia ille per verbū dei diuisus/ab illis manere et interioꝛ et exterioꝛ/idest et coꝛp⁹ ⁊ anima in spūs nouitate gaudebit: ea ho que ingenita ⁊ quadā pfapie antiquitate deducta/cōsistere in his q̄bus oblectata sūt cōcupiscūt: ⁊ oīgo carnis ⁊ oīgo aie/⁊ libertas potestatis in duos diuidērur: aiam scz ⁊ coꝛpus hoīs nouit: q̄nū atq; idē velle ceperūt: diuisiq; tres duob⁹ subiacebūt in dominarū eoꝝ de spūs nouitate potioꝛib⁹. Et idcīrco illi q̄ domesticas nominū claritates dilectioni ei⁹ ꝓtulerint futuroꝝ indigni erūt hereditate. Pergit deinde eoꝝm preceptoꝛ et intelligentie decursu. Nā postea q̄ relinquēda oīa que in seculo charissima sunt imperauerat/adiecit. ¶ Qui nō accipit crucē suā ⁊ sequit me/nō est me dignus. Quia q̄ christi sūt: carnē suā crucifixerūt cū vitijs et cōcupiscentijs. Et indign⁹ est christo: qui nō crucē suā in qua cōparimur/cōmoꝛimur/cōsepelimur/conresurgimus acciꝑiens/dīm fiꝛt securus: in hoc sacramento fidei spūs nouitate victurus. ¶ Qui inuenit aiam suā/pdet eam: et qui perdiderit animā suā ꝓpter me/inuenier eā: verbi scz potestate: ⁊ veterū diuisione vitioꝝ: proficiet lucrū aie in moꝛtē: ⁊ dānū in salutē. Ergo suscipienda moꝛs est in nouitate vite: et cruci dīi cōfigēda sunt vitia: ⁊ aduersus persequētes cotēptu ꝓsentiū glorioſe cōfessioīs retinēda libertas est: ⁊ dānosum aie lucrū refugiendum scientes cuiq; ius in anima nō relinq̄: ⁊ detrimēto breuis vite fenus immoꝛtalitatis acquiri. ¶ Qui recipit vos/me recipit. Et qui me recipit/recipit eum qui me misit. Uniuersis doctrine affectū ⁊ preceptoꝝ sedulitatē impedit. Et qui periculū non recipiētium apꝭos excussi pulueris testimonio denūtiasset: recipientium merita vltra gratiā sperati officij cōmēdat. Docet in se eriā mediatoris officium: qui cū sit receptus a nobis/atq; ille ꝓfect⁹ ex deo sit: de⁹ pillū transfusus in nos fiꝛt/atq; ira q̄ apꝭos recipit/christū recipit: qui ho christū receperit/patrē deū recipit: q; nō aliud in apostolis recipit q̄ qđ in christo est neq; in christo aliq̄d est q̄ qđ in deo est: perq; hunc oīdīnē gratiarū: non aliud est apostolos recepisse q̄ deū: q; ⁊ in illis christus/⁊ in christo deus habitat. ¶ Qui recipit ꝓpheтā in noīe ꝓphete/mercedē ꝓphete accipiet. Qui ꝓpheтā recipit/habitantē recipit in ꝓpheta: fiꝛt q; ꝓphete mercede dignus/ ꝓpheтā ꝓphete nomine recipiens. Par quoq; recepisse iustū merces deputatur: fiꝛt q; iustus ex honoꝛe iustitie: ac sic cōsummat⁹ iustitia ex fide: et mercedē acquirit officiū: plures cōsequēde eternitatis occasiones deo largiente: quādo in recipiēdo iusto ⁊ ꝓphete/ipsa reuerentia affectus/et iusti honoꝛe accipiat ⁊ ꝓphete. ¶ Et quicūq; potū dederit vni ex minimis meis calicē aque frigide tātū in noīe discipuli: amē dico vobis non perdet mercedē suā. Non inane esse bone cōscientie opus docuit: neq; spem fidei aliene infidelitatis crimine laboꝛare. Prouidens em plures futuros tātū apostolos noīe gloꝛioſos/omni verbo vite sue improbabiles eoſq; diu fallere: diu mētiri: tm̄ obsequiū qđ ipſis sub religionis opinione delatū fiꝛ/mercede operis sui speiq; nō fraudat. Nam licet ipſi minimi essent. i. peccatoꝝ omniū vltimi (minimū autem est/quo min⁹ nihil aliud est) nō inania tamen in eos etiam leuia: que sub frigide aque nomine designat/officia esse decernit. Non enim peccatis hominis sed discipuli nomini honoꝛ ꝓstitus est: atq; ira ꝓbitatem obsequentis fallentis de se probia non le dunt: cū mercedem suam dantis fide/non assumētis mēdacio consequantur. Tu autem dñe.

Tex.

Bak. ij.

Tex.

Tex.

Tex

subeunde mortis pcepta daret:qd necessarium fuit vt ad
hāc subito ꝓmissionē veniret? Qđ si subtiliter perpēda-
mus:quāta dispēsatione pietatis agat agnoscimus. Di-
scipulis em̄ rudibus/etiā de p̄sentivita aliqđ ꝓmittendū
fuit:vt possent robustius in futuro solidari. Sic Israeli-
tico pplo ex Egypti terra liberādo/repromissionis terra
ꝓmittit:et cū vocandus esset ad dona celestia / terrenis
promissionib⁹ suadet. Cur hoc? Ut dū esset aliqđ qđ e vi
cino pciperet:illud iā fideli⁹ crederet qđ de lōginquo au
dire potuisset. Carnalis etem̄ ppl's si parua nō acciperet
magna nō crederet. Oipotens ergo de⁹ largiēdo terre-
na/suadet ad celestia: vt percipiens qđ videret sperare
disceret qđ minime videbat:⁊ tanto solidior de inuisibili
bus fieret:quāto eū ad spei certitudinē visibilia ꝓmissa
Ps.ciiij. fulcirent. Vñ dr. Dedit eis regiones gētiū:⁊ labores po-
pulorum possederūt:vt custodiāt iustificatiōes eius/⁊ legē
eius requirāt. Sic ergo hoc loco rudib⁹ discipulis veritas
loquēs/vidēdū regnū celorum promittit in terra:vt hoc ab
eis fidelibus in celo p̄sumat. Ex ipso itaqꝫ regno qđ iam
videm⁹ in mūdo sublimatū:speremus regnū qđ in celo
credim⁹ pcipiēdū. Nā sunt nonulli q christianitatis noie
censent:sed christianitatis nō habēt fidē:sola esse visibi-
lia estimāt:inuisibilia nō appetūt:q: nec esse suspicantur
Ad sanctorum martyrum corpora cōsistim⁹ fratres mei:nūqđ
isti carnē suā in mortē darēt/nisi eis certissime cōstitisset
esse vitā ꝓ qua mori debuissent? Et ecce q ita crediderūt
Reliqe miraculis coruscāt. Ad extincta nāqꝫ eorum corpora viuen-
scrorum ho tes egri veniūt/⁊ sanātur:periuri veniūt ⁊ demonio ve-
norāde. xant:demoniaci veniūt ⁊ liberant. Quō ergo viuūt illic
vbi viuūt:si in tot miraculis viuunt hic vbi mortui sunt?
Rē fratres dico breuē ɣbo sed nō paruā merito.quā reli
giosis qbusdā senioribus enarrātib⁹ agnoui. Gothorum
rꝫe matrona quedā fuit valde religiosa:q ad horū mar-
tyrū ecclīam crebro veniebat. Quadā aūt die dū ex more
ad orandū venisset:egrediens duos stantes sub pegrino
habitu monachos inuenit:peregrinos credidit:dari eis
aliqđ eleemosyne precepit:sed prius q̄ eius erogator eis
ad largiēdā eleemosynā appropinquasset:astiterūt illi vi
cinius et dixerūt. Tu nos modo visitas:nos te in die iu-
dicij reqrem⁹:et qcqd possum⁹ p̄stabim⁹ tibi. Quo dicto
ab eius oculis ablati sunt. Territa illa ad orandū rediit:
seseqꝫ in lachrymis ꝓlixius effudit:et facta est post hoc tā
to instantior in prece:quāto certior de ꝓmissione. Si aūt
Heb.xj. iuxta Pauli vocē:est fides sperandarū substantia rerum
argumētū nō apparētiū:nequaq̄ iam dicim⁹ vt venturā
vitā credatis:q: ecce ipsi qui in illa viuūt:humanis obtu
tibus visibiliter presentant. Quod em̄ videri pōt:meli⁹
dicit sciri q̄ credi. Venturā ergo vitā nos dn̄s magis vo-
luit scire q̄ credere:q eos quos inuisibiliter recipit/apđ
se viuere nobis etiā visibiliter ostēdit. Hos ergo fratres
charissimi/in cā vestri examinis quā cū districto iudice
habetis/patronos facite:hos in die tanti terroris illius
defensores adhibete. Certe si apud quēdā magnū iudi-
cem causa quelibet vestra esset die crastino vētilanda:to
tus hodiernus dies in cogitatione duceretur:patronū
vestra fraternitas quereret:magnisqꝫ p̄cibus ageret/ vt
apud tātū iudicē sibi defensor veniret. Ecce districtus iu
dex Jesus ventur⁹ est:tāti illius angelorum archāgelorūqꝫ
concilij terror adhibetur. In illo conuentu causa nostra
discutitur:⁊ tamen patronos modo nō querimus/quos
tūc patronos habeam⁹. Assunt defensores nostri sancti
martyres:rogari volunt/atqꝫ (vt ita dixerim) querūt vt
querant. Hos ergo adiutores vestre oratiōis qrite:hos
protectores vestri reatus inuenite:q: ne punire peccato-
Cautio res debeat rogari:vult ⁊ ipse qui iudicat. Unde ⁊ tā lon-
spūalis. go tempore cōminatur irā:et tamen misericorditer ex-
pectat. Sic autem nos misericordia eius refoueat:⁊ nul
lo modo negligentes reddat:sic pctā nostra perturbent
vt mens in desperationē non proruat. Quia ⁊ si presumē
tes metuimus/et metuentes speramus:eternū regnum
citius adepturi sumus:per eum qui viuit et regnat deus
per omnia secula seculorum. Amen.

¶ De martyribus:Ser. Leonis pap.

Quotiescūqꝫ Fratres

charissimi sanctorum martyrū solēnia celebram⁹:
ita ipsis intercedētib⁹ expectem⁹ a dn̄o cōseq
tēporalia beneficia:vt ipsos martyres imitādo/accipere
mereamur eterna. Ab eis em̄ sanctorum martyrū in verita-
te festiuitatū gaudia celebrant:q ipsorum martyrū exēpla
sequūtur. Solēnitates em̄ martyrū/exhortationes sunt
martyriorum:vt imitari nō pigeat qđ celebrare delectat.
Sed nos volum⁹ gaudere cū scīs:⁊ tribulationē mūdi
nolum⁹ sustinere cū illis. Qui em̄ sanctos martyres vel
inquātū potuerit imitari noluerit:ad eorū btitudinē nō
poterit puenire. Sic em̄ apl's Paulus p̄dicat/dicēs. Si ij.Cor.j.
fuerimus socij passionū/erimus ⁊ consolationū. Et dn̄s Joā.xv.
in euāgelio. Si mundus vos odit:scitote q: me priorē vo
bis odio habuit. Recusat esse in corpore:q odiū mūdi nō
vult sustinere cū capite. Sꝫ dicit aliquis. Et quis est qui
possit beatorum martyrū vestigia sequi? Huic ego rñdeo:q:
nō solū martyres/sed ipm dn̄m cū ipsius adiutorio si vo-
lumus/possum⁹ imitari. Audi nō me:sed ipm dn̄m gene
ri humano clamātē. Discite a me:q: mitis sum ⁊ humilis
corde. Audi ⁊ beatū Petrū aplm admonērē. Christus ꝓ Mat.xj.
nobis passus est:relinquēs vobis exēplū/vt seqmini ve- j.Pe.ij.
stigia eius. Ecce christ⁹ dicit/discite a me: btūs Petr⁹ di-
cit/vt sequamini vestigia eius. Similiter Paul⁹ apl's cla
mat. Imitatores dei estote: sicut filij charissimi. Quid Eph.v.
ad hec rn̄debimus fratres:vel quā excusationē hr̄e pote
rimus? Si tibi aliqs dicat:vt virtutes quas fecit dn̄s/de-
beas imitari:iusta pōt esse excusatio tua quia virtutes ⁊
miracula facere nō oibus datū est. Juste ⁊ caste viuere:⁊
charitatē cū oibus custodire ex adiutorio/cunctis prece-
ptū est. Nā ⁊ ipse dn̄s nō dixit:discite a me mortuos susci-
tare:supra aqs siccis pedibus ambulare. Non hoc dicit.
Sed qđ ait? Quia mitis sum ⁊ humilis corde. Et iterum Mat.v.
Diligite inimicos vestros:benefacite his q oderunt vos
atqꝫ orate ꝓ psequētibus ⁊ calūniantib⁹ vos vt sitis filij
patris vestri qui in celis est:qui solē suū oriri facit sup bo-
nos et malos. Et iterū. Estote ⁊ vos pfecti:sicut ⁊ pater
vester celestis pfectus est. Et licet sint alia multa in qb⁹
debeam⁹ dn̄m ⁊ beatos martyres imitari:ista tamē duo
precipua sunt.i.vt mites simus ⁊ humiles corde:⁊ inimi- Duo exē
cos nostros toto affectu diligamus. De diligendis inimi plascrorum
cis fratres charissimi/null⁹ vnq̄ in veritate se poterit ex-
cusare. Potest mihi aliqs dicere:nō possum ieiunare:nō
possum vigilare:nūquid potest dicere/nō possum dilige-
re? Potest dicere nō possum res meas totas pauperibus
erogare/⁊ in monasterio deo seruire:nunqđ pōt dicere/
non possum diligere? Si dixeris:quia nō possum a vino
et a carnibus abstinere/credimus tibi. Si aūt dixeris/q̄
nō possis in te peccantib⁹ indulgere:oino nō credimus.
Et q: nulla nobis remanet excusatio dū non de cellario/
sed de corde istam eleemosynā iubemur implere:vt ꝑ viā
vite ad eternā patriā mereamur ꝑuenire. Duobus enim
preceptis.i. diliges dn̄m deū tuū/⁊ diliges proximū:qua-
si duob⁹ spūalibus pedibus/si per viā vere charitatis vo
lumus currere:ad celestē possum⁹ patriā feliciter ꝑtinge
re. Istis pedibus currebat Paulus apl's/quādo dicebat
Ego igitur sic curro/nō quasi in incertū. Qui ergo dile- j.Cor.ix.
xerit inimicos suos:illud in eo impletur qđ dixit dn̄s: vi-
delicet. Ut sitis filij patris vestri/q in celis est. Elige mo- Mat.v.
do quod tibi placuerit. Si inimicos dilexeris non solū
amicus:sed etiā filius dei esse mereberis. Si vero inimi-
cos amare nolueris:ꝓpitium deū habere nō poteris:q:
scriptū est. Qui odit fratrē suū/homicida est. Et iterum. j.Jo.iij.
Qui odit fratrem suū/in tenebris est:⁊ in tenebris ambu j.Joā.ij.
lat:⁊ nescit quo eat:qm̄ tenebre obcecauerūt oculos ei⁹.

Et iterū alia scriptura est. Itinera eorum qui iniuriā retinēt
dn̄s labefacit in mortē. Nūqđ hec ɣba mea sunt fratres
charissimi? De catholicis libris ⁊ sanctis libris ꝓferūtur.
Ut ḡ ne homicide sim⁹:ne in tenebris remaneam⁹: stu-
deam⁹ nō solū amicos/sꝫ etiā inimicos diligere:vt pium
⁊ misericordē dn̄m possim⁹ ƀm cautionis sue vinculū libe
Mat.vj ra cōsciētia cōuenire. Ipse em̄ dixit. Si dimiseritis hoib⁹
pctā eorum:dimittet ⁊ vobis pater vester celestis pctā vestra
Si aūt nō dimiseritis:nec pater vester dimittet vobis pec
cata vestra. Diligēter attēdite fratres:⁊ scitote aliud esse
in deū peccare/aliud in hoiem. Quādo em̄ in nobis pec-
cant hoies:si penitentib⁹ veniā nō indulgem⁹ peccatū in
currim⁹. Quādo aliqs in deū peccauerit:si sine grandi di
strictione indulgere voluerim⁹ participes nos pctis eorum
efficimur. Dicit ergo dn̄s. Si dimiseritis hoib⁹ pctā eorū:
dimittet ⁊ vobis pr̄ vester celestis pctā vestra. Rogo fra-
Dulcedo tres: qđ dulci⁹ dici pōt? In ptāte nostra posuit/qualiter
dei expri- in die iudicij iudicemur. Nō dixit:vade in oriētē/qre iusti-
mitur. tiā:nauiga vsqꝫ in occidentē/vt accipias indulgentiā. Di
mitte inimico tuo ⁊ dimittet tibi:indulge/et indulgebit
tibi:da/⁊ dabit tibi. Nihil a te extra te qrit. Ad teipsū ⁊ ad
conscientiā tuā te de⁹ dirigit. In te em̄ posuit qđ requirit
Nō itaqꝫ medicamēta vulnerib⁹ tuis lōge habes inquire
re. Peccatorū tuorum indulgentiam si vis/intus in cellario
cordis tui poteris inuenire. Sed dicit aliqs. Tanta mala
me inimic⁹ me⁹ cōpulit sustinere:vt eū nulla rōne possū
diligere. Attendis qđ tibi fecerit homo:⁊ non attēdis qđ
tu feceris deo. Si cōsciētiā tuā diligēter discutis et inqui-
ris:sine vlla cōpensatione maiora tu cōmisisti in deū pctā
q̄ in te cōmiserit homo. Et qua fronte vis vt tibi deus di
gnetur dimitt ere multū:cū tu nō acqescis dimittere pa-
rū? Sꝫ si que hec supra dixim⁹ spūalia medicamēta: sicut
deo ꝓpitiante cōsueuistis libenter accipitis:⁊ in armario
sancto cōscientie vestre recōditū diligētissime custoditis:
auxiliante dn̄o:venena diaboli nō timebitis:⁊ ꝓ odiū vel
iracundiā:aut nūq̄ vobis amara vulnera ingerunt: aut
si forte subrepserint/cito per charitatem pristinam reuo-
cantur. Prestante domino nostro Jesu christo:cui est ho-
nor ⁊ gloria in secula seculorum. Amen.

¶ De martyribus. Luce. VI.

¶ In illo tempore: Descēdens Jesus de mōte:
stetit in loco campestri:⁊ turba discipulorum ei⁹:
⁊ multitudo copiosa plebis. Et reli. Homil. Bay.

Non solum per myste-

rium incarnationis de celo in terrā descendens
dn̄s Jesus christus/humane infirmitati conde
scendere dignat⁹ est:sed etiā in sanctis suis sermonib⁹ ad
humanā ignorantiam instruendā/ita doctrinā suam tem
perauit: vt nō solū pfecti sꝫ etiā min⁹ pfecti cibū vite in-
uenire possent. Deniqꝫ vt supra euangelista retulit: cum
ascendisset in montē/secuti sunt eū eius discipuli. Ubi cū
perfectiora mandata quasi capere valentib⁹ dedisset:no
lens propter eos simpliciores turbas relinquere:iterū de
scendens de monte stetit in loco campestri. In quo suo fa
cto ostendit in predicatione iuxta capacitatem auditorū
tēperandum esse sermonē doctorum. Mons enim in hoc lo
co/perfectiorē significat doctrinam. Loca vero campe-
Mat. stria/humiliorē predicationem atqꝫ cōmuniorē. Qui em̄
xiij. tales sunt/vt cū apostolis audire possunt. Uobis datum
est nosse mysterium regni dei:sublimius instruendi sunt.
Qui vero propter mentis infirmitatem/ad altiorem nō
possunt ascēdere doctrinam:minimis preceptis sunt eru-
diendi:vt qui idonei nequaq̄ existunt ad facienda bona
Mat. saltem non sint procliues ad perpetranda mala. Quod
xix. alibi dn̄s suo exemplo ostendit ꝑcuidam querenti. Ma-
Luce gister quid faciēdo vitam eternam possidebo? Quasi in
xviij. conuallibus moranti respondit. Mādata nosti:nō occi-
des non mechaberis/nō falsum testimoniū dices:nō cō-
cupisces rem proximi tui:honora patrem ⁊ matrem. Sed
respondente:hec omnia custodiui a iuuentute mea:ostē-
dit ei montem perfectioris doctrine / dicens. Adhuc vnū
tibi deest. Si vis perfectus esse:vade ⁊ vende oia que ha
bes ⁊ da pauperibus:⁊ habebis thesaurum in celo:⁊ ve-
ni sequere me. Sed q: hunc montem difficile q seculi diui
tijs onerati sunt ascendere possunt:subiunctum est ilico.
Ille autem abijt tristis:q: multas habebat possessiones.
Huius q̄ exemplū Paulus apostolus secutus est:quādo
cum discipulis montē ascēderat/quibus dicebat. Sapiē- j.Cor.ij.
tiam loquimur inter pfectos. Quasi cū qbusdā inequali j.Co.iij.
bus morabat quando dicebat. Ergo fratres nō potui vo
bis loqui quasi spūalibus/sed quasi carnalibus:tāq̄ par
uulis in christo lac vobis potū dedi/non escā. Nō em̄ oēs
oia capiūt:neqꝫ em̄ oēs equaliter instruunt. Aliter quip-
pe admonendi sunt supbi/aliter humiles:aliter casti/ali-
ter adulteri:aliter ebriosi/aliter sobrij:aliter viri/aliter fe
mine:aliter cōiugati:aliter virgines:aliter pij:aliter ipij: Admo-
aliter cōtemptores mūdi:aliter amatores:aliter pacifici: nitionis
aliter discordes:aliter sua dantes:aliter aliena rapientes variū ar
vt ⁊ isti audiant de promissione eterne vite q̄ amēt:et illi gumētū.
de supplicio eterno q̄ timeant. Sepe etem̄ qđ vni morbo
prodest/alteri nocet. Et venenū cū sit mors hois/vita est
serpētis:⁊ leuis sibilus equos mitigat/catulos instigat.
Iuxta hoc ergo exemplū doctores suā predicationem de
bent temperare:vt ⁊ pfecti inueniant qđ semp discant:in
firmi talia audiant in quib⁹ nō refugiant. Qđ suo nobis
exemplo beat⁹ patriarcha Jacob ostēdit: qui cum oues
auūculi sui Laban pasceret: ⁊ varia queqꝫ ꝓ mercede re
cepturus esset/tulit ɣgas populeas ⁊ amygdalinas:q̄s Ge.xxx.
ex parte decorticauit/⁊ ex parte cum corticib⁹ reliquit:po
suitqꝫ eas in canalib⁹ tpe quo ducebant ad aquandum
oues:vt in earū aspectu conciperent varios fetus. Jacob
em̄ pastor ouiū/pastores significat aiarum. Quorum primo di
ctū est. Si diligis me:pasce oues meas. Aqua aūt scriptu Joā.xxj.
rā sanctā significat/iuxta illud Salomonis. Aqua ꝓfūda Prouer.
verba ex ore viri:⁊ torrēs redūdans fons sapiētie. Uirge xviij.
autem varie sententie sunt scripturarū. Ducunt ad aquā-
dum oues/cū ad audiendū verbū dei conueniūt fideles.
Cūqꝫ ex eloquijs diuinis diuerse sentētie ad mediū ꝓferū
tur:quasi virge in canalib⁹ ponunt. Que ex parte decor-
ticande sunt:⁊ ex parte cū corticib⁹ relinquēde. Quia (vt
diximus) pfectiores allegorico sensu instruēdi:simplices
ɣo ⁊ minus intelligentes/iuxta veritatē historie sunt pa
scendi. Unde ⁊ dn̄s cū discipulos in monte docuit:⁊ tur-
bas in cōuallib⁹ curare voluit:ostēdit vt illi qui ex doctri-
na verborum credere nō poterant:saltem ex virtutib⁹ mira-
culorum crederent. Qđ vt diximus suo dn̄s exemplo decla-
rauit. ¶ Quādo descēdens de monte stetit in loco cāpe- Tex.
stri:⁊ turba discipulorū eius/⁊ multitudo copiosa plebis
ab oi Judea ⁊ Hierusalē:⁊ maritima Tyri et Sydonis:
q venerant vt audirent eū. Maritima em̄ hic magni ma
ris loca intelligere debemus:maxime cū Tyro ⁊ Sidone
que in corde maris site sunt memorātur. In quo loco co- Fama fa
gnoscim⁹/quia virtutes eius non solum ad iudeorum re ctorum chri
gnum:sed etiam ad vicinas ⁊ exteras regiones peruene sti.
rant:quando omnes cōcurrebant non solum vt audirēt
verbum dei:sed vt sanarent a languoribus suis. Unde et
subditur. ¶ Et omnis turba querebat eum tāgere:quia Tex.
virtus de illo exibat ⁊ sanabat omnes. Multi enim eum
tangere cupiebant/a quo omnis virtus ꝓcedit:⁊ qui est Cor.ij.
dei virtus ⁊ dei sapientia:⁊ in quo habitat ois plenitudo
diuinitatis corporaliter. Et ideo quia de illo omnis virt⁹
exibat:omnes volebant eum tangere. Nam ⁊ supra tan-
gendo leprosum curauerat:et nunc omnis turba quere-
bat eum tangere:vt intelligamus q: eius tactus sanitas
est. Quod experta est illa mulier q sanguinis fluxū patie Lu.viij.
bat duodecim annis:⁊ cū tetigisset fimbriā vestimēti ei⁹
statim sanata est ab infirmitate sua. Ad cui⁹ tactū virtus

de illo erãt intrãtum: vt quasi nescius dñs quereret / ąs me tetigit: Et discipuli eius ad eum. Rabbi: turbe te comprimunt: et affligunt: et dicis ąs me tetigit: Et ille. Tetigit me aliquis. Nam ego noui virtutem de me exisse. Spiritaliter vero christum tangit: qui cum verum deũ credit: et recta fide confitetur. At vero pagani / iudei / et hereticis christum minime tangunt: q: eum verũ deũ credere contemnunt: et fide recta hunc confiteri nolũt. Unde et Maria que dominũ resurrexisse non credebat: sed cũ mortuũ inter mortuos querebat: volenti illum tangere dictũ est. Noli me tangere: nondũ enim ascendi ad patrẽ meũ. Ac si diceretur. Quia manu fidei me tangere noluisti: manu corporis me tangere noli. Curatio vero demonũ / non solum per eius presentiã fiebat: sed etiã inuocatione ipsius nominis in sui absentia: sicut discipuli quoq; dño gaudẽtes dicũt. Dñe in tuo nõie etiam demonia nobis subiiciũtur. Sequitur. ¶ Et ipse eleuatis oculis in discipulos dicebat. Beati pauperes: q: vestrũ est regnũ dei. Et si generaliter dñs oibus loquebat: specialiter in discipulos oculos leuquit: ąs maioꝝ gratia dignioꝝ fecit. Eleuatio quippe oculoꝝ christi / aplioꝝ misericordie munera significat. Et in discipulos oculos leuauit: quos specialius virtutibus ditauit: iuxta qđ alibi legim⁹. Quia cũ dixisset ei quidã: ecce mater tua et fratres tui foris stant / querentes loqui tecũ: ipe eleuatis oculis in discipulos suos dicebat. Ecce mater mea et fratres mei. Quid aũt eleuatis oculis dicat audiam⁹. Beati pauperes: q: vestrũ est regnũ dei. Et que virtus talez inter reliquas bñtudines tenere debet principatũ / nisi spontanea paupras? Ex ipsa em̃ cetere virtutes exordiũ quoddã et originem sumũt. Sicut denicq; ex vna radice arboris multi rami et folia pdeũt: sic ex spontanea pauperrate multe virtutes generant. Qui em̃ spontaneã amat pauperratem: erit misericors p largitatẽ nõ tenax p auaritiã. Erit cõsequenter et mitis: q: diuitias nõ querit p iactantiã / qui pauperratem diligit cũ humilitate. Erit em̃ et pacificus: q: nõ erit occasio rixãdi / vbi nõ est volũtas acquirendi. Habebit etiã et cordis mũditiã: q: sicut illi qui diuitias diligunt / turbulenti sunt animo: ita qđ spontaneã pauperratẽ amãt / soliciti sunt que dei sunt quo placeant deo. Sed illud diligenter cõsiderandum: q: illa pauras laudabilis est: qđ aut habere nõ cupit: aut si forte habet propter deum distribuẽda relinquit. Unde euãgelista: vt hanc pauperratem ad beatitudinẽ ptinere ostendat / cũ additamento ait. Beati pauperes spũ: qm̃ ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Alij em̃ sunt pauperes spũ et rebus: alij nec rebus nec spiritu: alij rebus et nõ spiritu: alij spũ et non rebus. Rebus sunt pauperes et nõ spiritu: qui nihil habẽt res multa habere cõcupiscũt. Spiritu sunt paupes et non rebus / sicut illi qui fm aplm. Tãq; nichil habentes et oia possidẽtes sunt: quales fuerũt Abraã / Jacob et Dauid: qui regali solio sublimatus erat: pauperem se ostendit spũ dicens. Ego aũt mendicus sum et pauper. Et iterũ. Egens sum: et in laboribꝰ a iuuentute mea. Nec rebus nec spiritu sunt pauperes diuites supbi: qui facultatibꝰ locupletari / nichilominꝰ mẽte sunt turgidi. De quibꝰ dicit in ps. Exce ipsi pctoꝛes et abũdates in seculo obtinuerũt diuitias. Rebus et spũ sunt pauperes pfecti monachi: qui pter deum oia relinquentes: nec coꝛporis ppũi prãtẽ in suo arbitrio relinquũt: et ideo quanto hic, pter deũ pauperioꝛes: tanto in futuro vita sunt ditioꝛes: iuxta pmissionem dñi dicẽtis. Omnis qui reliquerit domũ / agros / patrẽ et matrem fratres et soꝛoꝛes / uxoꝛẽ et filios, pter me: centuplũ accipiet / et vitã eternã possidebit. ¶ Beati qui nunc esuritis q: saturabimini. Quid esurire vel sitire debeãt qđ ad beatitudinem peruenire desiderãt / alius euangelista manifestius declarat dicens. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: qm̃ ipsi saturabunt. Justitiã quippe esurire et sitire est pceptа dei libentius audire: et libentius opere implere. Tales em̃ saturabũtur quãdo ad videndũ deũ / cuius hic mandata cũ magna mentis esurie susceperunt perducentur: dicentes cum psalmista. Ego autem in iustitia apparebo in conspectu tuo: satiabor: dum manifestabit̃ gloria tua. Unde Salomon ait. Diligite iustitiã qui iudicatis terrã. ¶ Beati qui nunc fletis: q: ridebitis. Beati dicuntur flentes: non illi qui flent propter temporalium dãna comodoꝝ: propter amissionem charoꝝ: sed qui flent propter remissionẽ peccatoꝝ: vel pro expectatione regni celoꝝ: qui veraciter cũ psalmista dicere possunt. Deus vitam meã annuntiaui tibi: posuisti lachrymas meas in cõspectu tuo. Et iterum. Fuerũt mihi lachryme mee panes die ac nocte: dũ dicitur mihi quotidie vbi est deus tuus. Tales enim ridebunt: quando implebit̃ illud quod dñs ait. Nunc quidẽ tristitiam habetis: iterum autem videbo vos et gaudebit cor vestrũ: et gaudiũ vestrũ nemo tollet a vobis. Risum autem hic non puerliter accipere debem⁹ sed mẽtis exultationem et gaudium. Unde et Sara exprobrantibus promissionem proꝛolis lerabunda ait. Risum mihi fecit deus de quo per beatũ Job dicitur. Et os veraciũ implebitur risu. De quo etiã risu in laudibus ecclesie dicitur. Accinxit fortitudine lũbos suos: et ridebit in die nouissimo. Quia vero per humilitatis meritũ peruenitur ad martyrij premium: recte post alias beatitudines subinferꝛt. ¶ Beati eritis cuz vos oderint homines: et cum separauerint vos et exprobrauerint: et eiecerint nomen vestrũ tãq; malum propter filiũ hominis. Ubi ostẽditur q: persecutio prauorum nõ est timẽda / sed poti⁹ cum affuerit toleranda: quia sicut dixit Jacob⁹ apostol⁹. Beatus vir qđ suffert tẽtationem: quoniã cum probatus fuerit / accipiet coꝛonam vite quã repromisit deus diligentibꝰ se. Uerũ subtilius discutiendũ est: q: nõ nos ad nostram psecutionem prauos homines cõmouere debemus / sed potius cum iustitia et recti tudine quantũ possum⁹ cum fuerint cõmoti mitigare. Quod si quiescere noluerint: magis psecutionem tolerãdam q̃ iustitia relinquenda. Dñ alius euangelista manifestius declarat dicens. Beati qui psecutionem patiunt propter iustitiam / qm̃ ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Sustinẽt enim multas tribulatiões homicide / adulteri fures / aliarum rerum inuasoꝛes. Nec tamen talis persecutio ad beatitudinem pducit: que propter iustitia sustinetur. Unde nos admoneꝛ beatus Petrus dicens. Nemo vestrum patiat quasi homicida: aut fur / aut adulter / aut raptor. Si aũt vt christianus nõ erubescat / sed glorificet deum in isto nomine. Et quis est qui vobis noceat / si boni emulatoꝛes fueritis? Sed et si quid patimini propter iustitiam beati. Unde recte saluato: concludit dicens. ¶ Gaudete in illa die et exultate: ecce em̃ merces vestra multa est in celo. Non em̃ dolendum est in psecutionibus / sed potius gaudendũ: q: quanto hic quisq; propter iustitiam durius affligit̃: tanto dulcius in celo remunerabit̃. Unde Jacobus admoneꝛ dicens. Omne gaudiũ existimate fratres cum in tentationes varias inciderit̃is: scientes q: probatio fidei vestre multo preciosioꝛ est auro qđ per ignẽ probatur. Et alia scriptura. Uasa figuli probat fornax: et homines iustos tẽtatio tribulationis. Hinc et saluato: cum discipulos ad persecutionem tolerandam hoꝛtaretur / sui exemplum posuit dicens. Si me psecuti sunt / et vos persequent̃: si sermonem meũ seruauerũt / et vestrũ seruabunt. Et iterum. Si de mũdo fuissetis: mundus qđ suum erat diligeret: quia vos de mũdo nõ estis: sed ego elegi vos de mundo / propterea odit vos mũdus. Quap: propter studeamus iuxta dñi preceptum vel exemplũ / seculi huius cunctas aduersitates equanimiter ferre: scientes q: si electi sumus ab eo / nõ ad gaudia mundi / sed sicut ipse missus est a patre: quem pro humani generis redẽptione incarnari cõstituit: ad passiones mittimur in mũdũ. Inter scandala igitur psecutoꝛum tolerantia fit passionum / terrena desideria que separant a deo fugiẽtes: vt celestia mereamur consequi premia. Amen.

¶ De martyribus. Luce. XXI.

¶ In illo tempoꝛe: Dixit Jesus discipulis suis. Cum audieritis prelia et seditiones: nolite terreri. Oportet primũ hec fieri: sed nõdum statim finis. Tunc dicebat illis, Surget gẽs cõtra gentẽ et regnũ aduersus regnũ: et terremotꝰ magni erũt p loca: et pestilentie et fames: terroꝛesq; de celo: et signa magna erũt. Et rel. ¶ Homil. bti Gre. pape.

Quia longius ab vbe digressi sumus: ne ad reuertendũ nos tardioꝛa pcepediat / necesse est vt expositionem sancti euangelij breuioꝛ sermo trãscurrat. Dominus ac redẽptoꝛ noster perituri mundi precurrentia mala denuntiat vt eo minus perturbent venientia quo fuerint prescita. Minus enim iacula feriunt que preuidentur. Et nos terribilius mala mundi suscipimus: si contra hec per prescientie clypeum munimur. Ecce etenim dicit. ¶ Cum audieritis prelia et seditiones / nolite terreri. Oportet primum hec fieri / sed nondum statim finis. Pensanda sunt verba redẽptoꝛis nostri: per que nos aliud interius aliud exterius passuros esse denũtiat. Bella quippe ad hostes pertinent / seditiones ad ciues. Ut ergo nos indicet interius exteriusq; turbari: aliud nos fatetur ab hostib⁹ aliud a fratribus perpeti. Sed his malis preuenientibus: quia nõ statim finis sequat / adiungit. ¶ Surget gens contra gentem: et regnum aduersus regnũ: et terremotus magni erunt p loca: et pestilentie et fames / terroꝛesq; de celo: et signa magna erũt. Uel sicut in quibusdã codicib⁹ inuenit: terroꝛesq; de celo et tempestates. Atq; post subditur. Et signa magna erũt. Ultima tribulatio multis tribulationibus preuenit: et per crebra mala que preueniũt / indicant mala ppetua q̃ subsequunt. Et ideo post bella et seditiones nõ statim finis: q: multa debent mala precurrere: vt malũ valeant sine fine nũtiare. Sed cũ tot signa perturbationis dicta sint: oportet vt eoꝝ cõsideratione breuiter per singula pstringamus: q: necesse est vt alia e celo / alia e terra / alia ab elementis / alia ab hoibus patiamur. Ait em̃. Surget gens cõtra gentem: ecce perturbatio hoim. Erunt terremotus magni per loca: ecce respect⁹ ire dei super. Erunt pestilẽtie: ecce inequalitas coꝛporum. Erit fames: ecce sterilitas terre. Terroꝛesq; de celo et tẽpestates: ecce inequalitas aeris. Quia ergo oia cõsummãda sunt ante cõsummationem oia perturbant̃: et qui in cũctis delinquimus / in cũctis ferimur: vt impleat qđ dicitur. Pugnabit pro eo orbis terra adũ insensatos. Dia namq; que ad vsum vite accepim⁹: ad vsum conuertimus culpe. Sed cuncta que ad vsum culpe inflexim⁹ ad vsum nobis verturnt vltionis. Tranquillitate quippe humane pacis ad vsum vertimur vane securitatis. Peregrinatione terre / pro habitatione dilectꝰ patrie. Salutẽ coꝛpoꝛ / redemimus in vsum vitioꝝ. Ubertatis abundantiã: nõ ad necessitatem carnis / sed ad gule fratrem intoꝛsim⁹ voluptatis. Ipsa serena blandimenta aeris ad amoꝛem nobis seruire coegimus terrene delectationis. Jure igit̃ restat: vt simul nos oia feriant / qđ simul oia vitiꝝ nostris male subacta seruiebãt: vt quoꝛ pius mũdo incolumes habuim⁹ gaudia / tor de seipso postmodũ cogamur sentire toꝛmenta. Notandũ ho qđ dicit: terroꝛesq; de celo et tẽpestates. Cum tempestates hyemales venire ex oꝛdine temporis soleãt: cur hoc loco tẽpestates venire in pditionis signo predicunt: nisi q̃ eas tempestates dñs venire denũtiat: q̃ nequaq; oꝛdines temporũ seruãt: que em̃ oꝛdinate veniũt signa nõ sunt. Sed tempestates in signũ sunt: que ipsa q̃s tẽporũ statura cõfundũt. Mõ nos q̃s nuper experti sum⁹ qui est inũ tempus oẽ conuersum in pluuijs hyemalibus vidim⁹. Quia aũt cũcta hec nõ de iniustitia feriẽtis sunt sed de merito mũdi patiẽtis / sacra pagina oꝛ hoim premittunt cũ dicit. ¶ Sed ante hec oia eijcient vobis manus suas: et persequentur / et tradent vos in synagogis / ducentes ad reges et pfides pter nomẽ meũ. Ac si aperte dicat. Prius coꝛda hominũ / et post elementa turbant̃: vt cũ rerũ oꝛdo confundit̃ / ex qua iam terributione veniat de monstret. Nã q̃uis finis mundi ex ipso sui oꝛdine pẽdeat puerfioꝛes tñ quosq; inueniẽs / qui digne ruinis illius opprimantur inotescit. Et subditur. ¶ Ducẽtes ad reges et pfides propter nomẽ meũ. Tex. Tex. Mores iustoꝝ bona. Tex. Tex. Tex

to ergo quisq; minus ostenditur doctus: quato conuincit minus patiens. Neq; enim potest veraciter bona docendo impendere: si vitedo nesciat equanimiter aliena mala tolerare. Quanto enim culmine virtus patientie polleat rursum Salomon indicat dicens. Melio: est patiens viro fortiː & qui dominat animo suo / expugnatore vrbiū. Mino: est ergo victoria vrbes expugnare: q: extra sunt que vincuntur. Maius autem est quod per patientiam vincitur: quia ipse a se animus superatur: et semetipsum sibimetipsi subiicit: quando cum patientia in humilitatis tolerantia sternit. Sciendum vero est q; plerūq; euenire patientibus soleːvt eo quidem tempore quo aduersa patiuntur / vel contumelias audiūt / nullo dolore pulsentur & sic patientia exhibentːvt custodire etiā eos dis innocentiam curent. Sed dum post paululum hecipsa que pertulerint ad memoriam reuocant: igne vehementissimi doloris instigantur: argumenta vltionis inquirunt: & manifuerudinem quam tolerantes habuerunt / in retractione sua semetipsos dijudicantes perdunt. Callidus nāq; aduersarius bellū contra duos mouetːvnū videlicet inflammansːvt cōtumelias p; eo: inferat: alterū vero prouocasvt cōtumelias Iesus reddat. Sed q: ita eius victor extitit / quē ad pferendas cōtumelias cōmouit: contra illū acri⁹ dolet / quem ad reddēdas iniurias cōmouere nō potuit. Vnde fit vt tota se virtute cōtra eū erigat / quem cōtumelias foːriter prulisse cōsiderat. Quem quia cōmouere in ipsa iniuriarū iaculatiōe nō potuit: ab aperto certamine interim recedēs / in secreta cogitatione deceptionis tēp⁹ inquirit. Et qui in publico bello perdidit / ad exhibendas occulte insidias exardescit. Quietis nāq; iam tēpore ad victorias animū redit: & vel dāna rerū vel iniuriarū iacula ad memoriam reducit. Cuncta q; que illata sunt sibi vehementer exaggerās / fuisse intolerabilia ostēditː & quiescētis animū tanto furore cōturbatːvt plerūq; vir patiēs illa se equanimiter toleraſſe etiā post victoriā capriu⁹ erubescat: fecp; nō reddidisse cōtumelias doleat: & deteriora repēdere si occasio prebeatur / querat. Quib⁹ ergo isti sunt similes: nisi his q; per fortitudinē in campo victores sunt: sed per negligentiā postmodū intra vibis clausura capiūtur? Quib⁹ isti sunt similes: nisi his qs irruēs grauis languor: a vita nō subtrahit / & leuiter veniēs recidiua febris occidit? Ille ꝺo veraciter patientia seruat / q; et ad tempus aliena mala fine dolore tolerat: & hec eadē retractās / prulisse se alia exultat: ne bonū patientie quietis tpe pereat qđ in prturbationib⁹ custodit. Sed q: natalē martyris hodierna die colim⁹ fratres mei: nequaq; nos a virtute ei⁹ patientie estimare extraneos debem⁹. Si ei adiuuāre nos dño virtutē patientie seruare cōtendimus: & in pace ecclie viuimus: & nī martyrū palmā tenemus. Quo quippe sunt martyres gña: vnū in publico / aliud in mēte simul & actione. Itaq; esse martyres possum⁹ etiā si nullo ferro pcutiāmur trucidemur. Quod quippe a psequente / martyriū in aperto ope est: ferre ꝺo cōtumelias / odiēte diligere / martyrū est in occulta cogitatiōe. Nā q: duo sunt martyrū genera: vnū in occulto opere / aliud in publico: testat ꝺ̄itas que Zebedei filios requirit dicēs. Poteſtis bibere calicē quem ego bibiturus sum? Cui cū protinus respondetur possum⁹. Illico ds respondit dicēs. Calicem quidē meū biberis. Quid em̄ p calicē nisi dolorem passionis accipimus? De quo alio loco dicit. Pater / si fieri pōt / transeat a me calix iste. Et Zebedei filij i. Jacobus & Joānes / non vterq; p martyriū occubuit: & q; vterq; calicem biberet audiuit. Joānes nāq; nequaq; p martyriū vitā finiuit / & tamē martyr extitit: q: passionē quā nō suscepit in corpore / seruauit in mēte. Et nos ergo hoc exemplo fine ferro martyres esse possum⁹ / si patientia veraciter in aio custodiamus. Nō ab re arbitro: fratres charissimi fīvnū vobis exemplū seruande patientie ad edificationē loquar. Fuit quidē dieb⁹ nostris Stephan⁹ noie: pater monasterij iuxta Reatine vrbis menia cōstituti: vir valde sanct⁹ / patientie virtute singularis. Et supersunt multi qui illuꝫ nouerunt: ciusq; vel vitam vel obitum narrant. Erat autē huius lingua rustica sed docta vita ℣ic pro amore celestis patrie cuncta desperaret / possidere aliquid in hoc mūdo fugiebat. Tumultus deuitabat hominum: crebris ac prolixionibus orationibus intentus erat. Uirtus tamen patientie in eo vehementer excreuerat: ita vt sibi amicum crederet / qui sibi molestie aliquid irrogaret. Reddebat contumelijs gratias. Si quod in ipsa sui inopia ei dānū fuisset illarum: hoc maximū lucrum putabat. Ꝺes suos aduersarios / nihil aliud q; adiutores estimabat. Huc cuꝫ dies mortis eius egredi de corpore vrgeret: conuenerunt multi / vt ram sancte anime de hoc mundo recedenti / suas animas cōmendarent. Et cū circa lectum illius hi qui conuenerant omnes assisterent: alij corporeis oculis ingredientes angelos viderunt / sed dicere aliq̄d nullo modo potuerunt. Alij omnino nihil viderunt: sed omnes q; aderant / ita vehementissimus timor perculsit: vt nullus egrediente illa sancta anima / illic stare potuisset. Et hi q; qui viderāt: & hi qui omnino nihil viderāt / vno omnes timore perculsi & territi fugerūt: nullusq; illic assistere illo moriente potuit. Pensate ergo fratres: omnipotēs deus qualiter terreat quando districtus iudex venturus est: si sic assistentes terruit quando gratus remunerans venit. Aut qualiter timeri potest cum videri poterit si sic mēres presentium strauit / & quando videri nō potuit. Ecce fratres charissimi seruata illa / & in ecclesiastica pace patientia / ad quantum hunc terributionis culmē euexit. Quid huic suus cōditor intus dedit: de quo nobis tanta gloria in die exitus eius et foris innotuit: Quibus hunc credamus / nisi sanctis martyribus sociarū: que attestatib⁹ corporeis oculis a beatis spiritib⁹ cōstat esse suscepti? Nullo iste gladio pcussus occubuit: & tamen coronā patientie qua in mente tenuit / in egressione pcepit. Probam⁹ quotidie verū esse qđ ante nos dictū est: q: sancta ecclesia electoꝝ floribus plena / habet in pace lilia / in bello rosas. Sciēdum preterea est / q; duob⁹ modis vir⁹ patientie exerceri solet. Alia nāq; sunt q; a deo: alia q; ab antiquo aduersario exercitiū alia que a proximo sustinem⁹. A proximo nāq; plecutiones patientie. damna & cōtumelias: ab antiquo aduersario tentamenta: a deo autē flagella toleramus. Sed in oibus his tribus modis: vigilāti oculo semetipsum debet mens circūspicere: ne cōtra mala proximi perturbat ad retributionē mali: ne cōtra tentamenta aduersarij seducat ad delectationem vel cōsensum delicti: ne cōtra flagella opificis ad excessum proruat murmurationis. Perfecte em̄ aduersarij vincit: quādo mens nostra / inter tentamēta eius ad delectationē / atq; cōsensum nō trahitur: & inter cōtumelias / primi custodit ab odio: & iter flagella dei cōpescit a murmuratione. Nec hec agentes / retribui nobis pfentia bona requiram⁹. Nam pro labore patientie / bona sperāda sunt sequentis vite: vt tunc premiū nostri laboris incipiat quādo ois iam labor funditus cessat. Unde & per psalmistam dicitur. Nō in finem obliuio erit pauperis / patientia pauperū non peribit in finem. Quasi em̄ perisse patientia pauperū cernitur: cū nil pro illa in hac vita humilib⁹ recompensat. Sed patientia pauperū in finē nō perit: quia tunc eius gloria percipit: cum simul oia laboriosa terminant. Seruate ergo fratres in mēte patientia / eaq; cū res exigit exercete in operatione. Nullū vestrū ad odiū proximi cōtumelioſa verba cōmoueat: nulla periturarū rerum dāna perturbent. Si em̄ fixa mente mansura dāna perimescitis: dāna rerum transeuntiū grauia nō puratis. Si eterne retributionis gloriā cōcupiscitis / de temporali iniuria nō doleris. Tolerate ergo aduersarios vestros: sed vt fratres diligite quos toleratis. Eterna premia pro dānis temporalibus querite. Nec quisq; vestrum suis se viribus banc implere posse confidat / sed obtinere precibus: vt ipse hanc qui imperat prester. Et scimus quia petentes libenter exaudiet: quādo hoc petitur largiri quod in

Prouer. xvi.

Duplex bellum diaboli.

Spiritale martyrium.

Mat. xx

Mat. xxvi.

Pſa. ix.

bet. Cū cōtinue pulsat in pce: cōcite opitulat in tētatiōe per dñm nr̄m Jesum christū / q; cū eo vivit & regnat de⁹ in vnitate spiritus sancti: per oia secula seculorum. Amen.

De martyribus. Matthei. V.

Jn illo tempore: Videns Jesus turbas ascendit in montem. Et cum sedisset accesserunt ad eū discipuli eius. Et aperiens os suum docebat eos dicens. Beati pauperes spū. Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

Sermonē quē locutus est dñs noster Jesus christ⁹ in mōte: sicut in euangelio sm̄ Matthēū legim⁹: si qs pie / sobrie / q; cōsideratː pura q; inueniat in eo quod ad mores optimos pertinet / perfectū vite christiane modū. Quod polliceri nō temere audemus / sed ex ipsis eiusdem domini verbis cōijcimus. Nam sicipse sermo concludit: vt appareat in eo precepta esse oia: q; ad informandā vitā pertinent. Sic enim dicit. Omnis q; qui audit verba mea hec / & facit ea assimilabo eum viro sapienti: qui edificauit domū suā supra petram. Descendit pluuia / venerūt flumina / flauerūt venti & offenderūt domū illam / & nō cecidit: fundata em̄ erat supra petram. Et ois qui audit verba mea hec / & nō facit ea: similabo eū viro stulto: qui edificauit domū suaz supra arenā. Descendit pluuia / venerūt flumina / flauerunt veri: & offenderūt domū illā & cecidit: & facta est ei⁹ ruina magna. Cū vero nō diceret. Qui audiebāt verba mea tātū / & addidit dicens. Qui audit verba mea hec: satis vt arbitror: significauit hec ꝺba q; in mōte locutus est / tam pfecte instruere vitā eoꝝ qui voluerint sm̄ ea viuere: vt merito cōparent edificati supra petrā. Hoc dixi vt appareat istum sermonē omnib⁹ preceptis quibus christiana vita informatur esse pfectū: nam de hoc capitulo diligentius suo loco tractabit. Huius igitur sermonis initium sic assumit.

Tex. Cum vidisset Jesus turbas multas ascēdit in montē. Et cū sedisset accesserūt ad eū discipuli eius. Et aperiens os suū docebat eos. Si querit quid significet mōs: bene intelligit significare maiora precepta iustitie: q: minora erant que iudeis data sunt. Unus aūt deus p sanctos pphetas & famulos suos: sm̄ ordinatissimā distributionem temporū dedit minora pcepta pplo: quem timore adhuc alligari operebat: & p filiū sū maiora pplo: quē charitate iam liberari cōueniebat. Cū aūt minora minoribus maiora maioribus dank: ab eo dank qui solus nouit cōgruētem suis rpib⁹ generi hūano exhibere medicinā. Nec mirū est fratres q; dantur precepta maiora / pter regnū celoːet minora data sunt / pter regnū terrarū / ab eodē vno deo qui fecit celū & terrā. De hac ergo iustitia q; maior est: dicit per pphetā. Justitia tua sicut montes dei. Et hoc bene significat q; ab vno magistro solo docendis tantis rebus idoneo docemur in monte. Sedēs aūt docet: qđ primet vt audiendis illis ꝺbis hi essent etiā corporeis vicinioresː & preceptis implendis aio / pinquabant. Aperuit os suū & docebat eos. Ista circūlocutio qua scribit. Et aperiēs os suū / fortasse ipsa mora cōmendat aliquanto longioːe furturū esse sermonem: nisi forte nō vacet q; nūc cū dicit⁹ est aperuisse os suū: qđ in lege vetere aperire soleret ora prophetarum. Quid ergo dicit? Beati pauperes spiritu: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Legimus scriptū de appetitione rerū tēporaliū. Omnia vanitas & presumptio spiritus. Presumptio aūt spūs: audaciam & supbiā significat. Nullo etiā magnos spūs supbi habere dicūt: & recte quādoquidem spūs etiā ventus vocat. Unde scriptū est. Ignis grando niꝫ glacies: & spūs tempestatis. Quis ꝺo nesciat supbos inflatos dici / tāq; vento distentos? Unde est illud etiā apli. Scientia inflat / charitas edificat. Quapropter recte hic intelligunt / pauperes spū / humiles & timentes dñm. i. nō habentes inflantē spiritū. Nec aliūde ꝺmo incipere opoːtuit beatitudinē: siquidem puētura est ad summā sapientiā. Initiū autem sapientie timor dñi. Quoniā econtrario. Initiū ois peccati superbia scribit. Superbi ergo appetant & diligant regna terrarū. Beati autem pauperes spiritu qm̄ ipsoꝝ est regnū celoːū. Beati mites: quoniā ipsi hereditare possidebunt terrā. Illā credo terrā: de qua in psalmis dicitur. Spes mea es tu: portio mea in terra viuentiū. Significat em̄ quandā soliditatem & stabilitatem hereditaris perpetue / vbi anima per bonum affectum tāq; loco suo requiescit / sicut corpus in terra: & inde cibo suo alitur sicut corpus ex terra: ipsa est requies & vita sanctoːum. Mites aūr sunt qui cedūt iniquitatibus: & non resistunt in malo / sed vincunt in bono malo. Rixantur ergo inmites & inimicēr pro negotiis temporalibus. Beati autem mites: quoniam ipsi hereditare possidebunt terrā: de qua pelli non possunt. Beati lugētes: quoniā ipsi cōsolabunt. Luctus est tristitia de amissione charoːū: cōcersi aūr ad dñm / ea que in hoc mūdo chara amplectebant amittūr. Nec em̄ gaudent his rebus quibus ante gaudebant: & donec fiat in illis amoreternoꝝ / nōnulla meſtitia sauciant. Cōsolabunt ergo spiritusancto: qui maxime propterea paracletus noiatur: id est consolatoːː vt rēporalē amittentes / eterna letitia perfruantur. Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiā: quoniā ipsi saturabunt. Jam vos amatores dicit veri & incōcussi boni. Ille ergo cibo saturabuntur: de quo ipse dñs dicit. Deus cibus est / vt faciā volūtatem patris mei / qđ est iustitia. Et illa aqua de qua quisquis biberit: (vt ide dicit) fier in ea fons aque salientis in vitā eternā. Beati misericordes: quoniā ipsoːū miserebit deus. Beatos esse dicit qui subueniūt miseris: qm̄ eis ita rependit / vt de miseria liberent. Beati mundo corde: quoniā ipsi deum videbunt. Mi ergo stulti sunt: qui dñm istis exterioribⁿ oculis querūt cū cordevideat: sicut alibi scriptū est. Et in simplicitate cordis querite illū. Hoc est em̄ mūdū cor / qđ est simplex cor: & qua de causa modū lumen hoc videri nō potest nisi oculis mūdis: ita nec deus videtur / nisi mundū illud fit quo videri pōt. Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabūtur. In pace perfectio est vbi nihil repugnat. Et ideo filij dei pacifici / qm̄ nihil resistit deo: & vtiq; filij similitudinē patris habere debēt. Pacifici aūr in semetipsis sunt: qui oēs animi sui motus coponentes: & subijcientes rationi / id est menti & spiritui carnalesq; cōcupiscentias habentes edomitas / fiunt regnū dei: in quo ita ordinata sunt oia: vt id quod est in hoic precipuū & excellēs / hoc imperet ceteris non reluctātibus: que sunt nobis bestijs cōmunia. Atq; ad idipsum quod excellit in hoic. i. mens & ratio subsistat portioni: quod est ipsa veritas vnigenitus dei filius. Neq; em̄ imperare potest inferioribⁿ: nisi superiori seipse subiiciat. Et hec est pax que ꝺat in terra hoibus bone volūtatis. Hec vita cōsummati pfectis sapientis. De huiusmodi regno pacatissimo & ordinatissimo missus est fotas principes huius seculi: qui puerilis inordinatisq; dominat. Hanc pace intrinsecus cōstituta atq; firmata: quascūq; persecutiones ille q; foris missus est / foris secus cōcitauerit / augeat gloriā / que sm̄ dominū est: nō aliqđ in illo edificio labefactās / sed deficientibus machinis suis innotescere faciens quāta firmitas intus extructa fit. Ideo sequit. Beati qui psecutionē patiunt̄ pter iustitiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoːū. Sūt aūr oēs iste octo sententie. Jam enim ceteros cōpellās loquit ad illos q; aderāt ꝺcēs. Beati eritis cum vos maledicēt & psequent. Superiores aūt sententias generaliter ꝺcerebat. Nō enim dixit. Beati pauperes spū / qm̄ vestrū est regnū celoːː sed qm̄ ipsoꝝ est in qr regnū celoːū. Neq; Beati mites / qm̄ vos possidebitis terrā: & qm̄ ipsi possidebūt terrā. Et ita cetera vsq; ad octauā sniam vbi ait. Bti q; psecutionē patiunt̄ pter iustitiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Inde iā incipit loq̄ psentes cōpellās: cū & illa q; supra dicta sunt ad eos etiā pertinant / qui presentes

Tex.

Mōtis significatio.

Tex.

Pacifici q; dicunt

Luce. vi.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Eccli. i.

Eccli. i.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Sap. i.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex

audiebant:⁊ hec postea q̄ videntur presentibus speciali-
ter dici/ pertineant etiam ad illos qui absentes vel post
futuri erant. Quapropter iste sententiarū numer⁹ dilige-
ter cōsiderandus est. Incipit em̄ beatitudo ab humilita-
te. Beati pauperes spiritu.i.non inflati. Dū se diuine au-
ctoritati subdit aīa: timēs post hanc vitam ne pergat ad
penas: etiā si forte in hac vita sibi beata esse videat. Inde
venit ad diuinarum scripturarum cognitionē/ vbi opor-
tet eam se mitem prebere pietate: ne id quod imperitis vi
detur absurdum vituperare audeat: ⁊ peruicacibus con-
certatōibus efficiat indocilis. Inde iā incipit scire: qui-
bus nodis seculi hui⁹ per carnalē consuetudinem ac pec
Grad⁹ cata teneat. Itaq; in hoc tertio gradu in quo scientia est
beatitu lugeť amissio summi boni: q: inhereť extremis. In quar-
dinum. to aūt gradu labor est/ vbi vehementer incūbitur: vt sese
anim⁹ auellat ab eis: quib⁹ pestifera dulcedine innexus
est. Hic ḡ esuriť ⁊ sititur iustitia: ⁊ multum necessaria est
fortitudo: q: nō relinquiť sine dolore/ qđ cū delectatiōe re
tineť. Quinto aūt gradu pseuerātib⁹ in labore datur eua
dendi cōsiliū: q: nisi quisq; adiuueť a superiore: nullo mō
sibi est idoneus/ vt sese tantis miseriarū implicamētis ex-
pediat. Est aūt iustū cōsiliū: vt qui se a potētiore adiuua-
ri vult/ adiuuet in timore infirmiorem in quo est ipe potē-
tior. Ideoq; beati misericordes: qm̄ ipsoꝝ miserebiť deus
Sexto gradu est cordis munditia/ de bona cōsciencia bo
norū operū/ valens ad cōtemplandū illud summū bonū
qđ solo puro et sereno intellectu cerni pōt. Postremo est
septima ipsa sapientia.i.cōtemplatio veritatis/ pacificās
totū hoiem/ ⁊ suscipiēs similitudinem dei: q̄ ita cōcluditur.
Beati pacifici: qm̄ ipsi filij dei vocabunť. Octaua tamq̄
ad caput redit: q: cōsummatū pfectūq; ostēdit et probat.
Itaq; in prima ⁊ in octaua nominatū est regnū celorum.
Beati pauperes spiritu: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Et bti
qui persecutionem patiunť ꝑpter iustitiā: qm̄ ipsoꝝ est re
gnū celorū: cū iam diciť. Quis nos separabit a charitate
Ro.viij. christi: tribulatio an angustia/ an psecutio/ an fames / an
nuditas/ an periculū/ an gladi⁹? Septē sunt q̄ perficiunt
Nam octaua clarificat: ⁊ qđ pfectū est demōstrat: vt per
hos gradus pficiantur/ ⁊ ceteri tāq̄ a capite rursus exor-
diens. Videť ergo mihi etiā septiformis operatio spūssan-
Esaie xi. cti: de quo Esaias loquiť/ his gradib⁹ sentētijsq; cōgrue-
re. Sed interest ordinis. Nā ibi enumeratio ab excellētio
Eccli.j. ribus cepit: hic vo ab inferiorib⁹. Ibi nāq; incipit a sapiē-
tia dei/ ⁊ desinit a timore dei: sed initiū sapiētie timor dñi
est. Quapropter si gradatim tāq̄ ascendēres numere-
mus: prim⁹ ibi est timor dei: secūda pietas: tertia scientia:
quarta fortitudo: quintū cōsiliū: sextus itellect⁹: septima
sapientia. Timor dei cōgruit humilib⁹: de quib⁹ hic diciť.
Beati pauperes spū.i.nō inflati/ nō supbi: quib⁹ apl's di
cit. Noli altū sapere/ sꝫ time.i.noli extolli. Pietas cōgruit
mitibus. Qui em̄ pie querit ⁊ honorat sanctā scripturā:
⁊ nō reprehēdit qđ nōdū intelligit: et ꝑpterea nō resistit:
Recolle qđ est mitē esse. Vn̄ hic đ: Beati mites. Sciētia cōgruit
ctio pdi lugētib⁹ qui iā cognouerūt in scripturis quib⁹ malis vin
ctorum. cti tenebanť: qui tāq̄ bona ⁊ vtilia ignorantes appetiue
runt: de quib⁹ hic diciť. Beati qui lugent. Fortitudo con
gruit esurientib⁹ ⁊ sitientib⁹. Laborant em̄ desiderantes
gaudiū de veris bonis: ⁊ amorē a terrenis et corporalib⁹
auertere cupientes. De quib⁹ hic diciť. Beati qui esuriūt
⁊ sitiūt iustitiā. Consiliū cōgruit misericordib⁹. Hoc em̄
vnū remediū est de tantis malis euadendi: vt dimittam⁹
Mat.vj. sicut nobis dimitti volum⁹: ⁊ adiuuem⁹ in quo possum⁹
alios: sicut nos in quo nō possum⁹ cupim⁹ adiuuari. De
quibus hic đ: Beati misericordes. Intellect⁹ cōgruit mū
Esaie dis corde: tāq̄ purgato oculo quo cerni possit/ qđ corpo-
lxiiij. reus oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor homi
j.Cor.ij. nis ascendit: de quibus hic dicitur. Beati mundo corde.
Sapientia cōgruit pacificis: in quib⁹ iam ordinata sunt
oīa: nullusq; motus aduersus rationē rebellis est: sed cū-
cta obtemperāt spiritui hois: cum ⁊ ipe obtemperet deo:

De quibus hic diciť. Beati pacifici. Unum autem premiū
quod est regnū celorum pro ipsis gradibus varie nomi-
natum est. In primo sicut oportebat/ positum est regnū
celorum: quod est pfecte summeq; sapientie anime ratio-
nalis. Sic itaq; dictū est. Beati pauperes spiritu: quoniā Eccli.j.
ipsorum est regnū celorū: tāq̄ diceretur. Initium sapien-
tie timor dñi. Mitib⁹ hereditas/ tāq̄ testamētū patris cū
pietate querentib⁹. Beati mites: qm̄ ipsi hereditate pos-
sidebunt terram. Lugentibus consolatio/ tāq̄ sciētibus
quid amiserint: et quibus mersi sint. Beati qui lugent:
quoniā ipsi cōsolabuntur. Esurientibus ⁊ sitientibus sa-
turitas tāq̄ refectio laborantibus fortiterq; certantibus
ad salutē. Beati qui esuriūt ⁊ sitiūt ꝑpter iustitiā: quoniā
ipsi saturabunť. Misericordib⁹ misericordia/ tāq̄ vero ⁊
optimo cōsilio vtentibus: vt eis hoc exhibeatur a poten-
tiore/ quod inualidioribus exhibebant. Beati misericor-
des: quoniā ipsoꝝ miserebitur deus. Mūdis corde facul
tas videndi deū/ tāq̄ purū oculū ad eterna intelligenda
gerentib⁹. Beati mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt. Paci
ficis dei similitudo est/ tāq̄ perfecte sapiētib⁹: formatisq;
ad imaginem dei pregenerationē renouati hoīs. Bea-
ti pacifici: qm̄ filij dei vocabunť. Et ista quidē in hac vita
cōpleri possunt/ sicut impleta esse in aplis credim⁹. Nam
illa omnimoda et in angelicā formā mutatio: que post hanc
vitam pmittiť/ nullis vbis exponi pōt. Beati ergo q̄ pse
cutiōes patiunť ꝑpter iustitiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ.
Hec octaua sententia q̄ ad caput redit: pfectūq; hoiē de
clarat: significat fortasse circūcisiōe octaue diei in veteri
testamēto: ⁊ dñi resurrectione post sabbatū: qui est vtiq; Ogdoa
octauus dies idē qui primus: ⁊ celebratione octauarum dis my-
feriarū: quas in regeneratione noui hois celebramus: et sterium.
numero ipso pētecostes. Nā septenario numero septies
multiplicato/ quo fiunt quadragintanouem/ quasi octa
uus addiť: vt quinquaginta cōpleanť et tāq̄ redeat ad
caput: quo die missus est spūssanctus quo in regnū celoꝝ
ducimur: ⁊ hereditatē accipim⁹: ⁊ cōsolamur ⁊ pascimur.
⁊ misericordiam cōsequimur: ⁊ mūdamur ⁊ pacificamur
atq; ita pfectiores extrinsecus illatas molestias pro veri-
tate et iustitia sustinem⁹. ¶ Beati eritis (iquit) cū vobis Tex.
maledicent ⁊ vos psequenť: et dicent omne malū aduer-
sum vos/ mentientes ꝑpter me. Gaudete ⁊ exultate: qm̄
merces vestra multa est in celis. Animaduertat quisquis
qui delicias huius seculi ⁊ facultates rerū temporalium
querit in noie christiano/ intrinsecus esse beatitudinē no
strā: sicut de aīa ecclesiastica ore ꝓphetico diciť. Omnis ps.xliiij.
pulchritudo filie regis intrinsecus. Nam extrinsecus ma
ledicta: et psecutiones detractionesq; ꝓmittunť. De qui-
bus tamen magna merces in celis est: que sentiť in corde
patiētiū/ eoꝝ qui iam possunt dicere. Gloriamur in tribu Rom.v.
latione: scientes qm̄ tribulatio patientiā operať: patien-
tia ꝓbationem/ probatio spem: spes aūt nō cōfundit: qm̄
charitas dei diffusa est in cordib⁹ nostris / per spm̄sanctū
qui datus est nobis. Non em̄ ista perpeti fructuosum est:
sed ista pro christi noie nō solū equo aīo/ sed etiā cū exulta
tione tolerare. Nā multi heretici in noie christiano aias
decipientes/ multa talia patiunť. Sed ideo excluduntur
ab ista mercede: q: nō dictū est tātū. Beati q̄ psecutiones
patiunť: sed additū est/ ꝑpter iustitiā. Vbi aūt sana fides
non est/ nō potest esse iustitia: q: iustus ex fide viuit. Neq; Aba.ij.
schismatici aliquid sibi ex ista mercede ꝓmittant: q: simi-
liter vbi charitas non est/ nō potest esse iustitia. Dilectio Ro.xiij.
em̄ proximi malū nō operať. Quam si haberent/ nō dila-
niarent corpus christi: qđ est ecclesia. Queri autē potest:
quid intersit quod ait. Cum vobis maledicent et dicent
omne malum aduersum vos: cum maledicere hoc sit ma
lum dicere? Sed aliter maledictū iactatur: cū contume-
lia sit coram illo qui maledicitur. Sicut dño nostro dictū
est. Nōne verum dicimus q: Samaritan⁹ es ⁊ demoniū Jo.viij.
habes. Aliter cum absentis fama leditur: sicut de illo itē
scribitur. Alij dicebant q̄ propheta est: alij dicebant non/ Joā.vij.
sed seducit

sed seducit pplm̄. Persequi aūt est vim inferre/ vel insi-
dias appetere: qđ fecit q̄ eū tradidit: ⁊ q̄ eū crucifixerunt
Quid est sane qđ etiā h̄ nō est vn̄ positū vt diceret: Et di-
cēt oē malū aduersum vos: sed additū est/ mētiētes addi
tū etiā/ ꝑpter me? Propter me additū est puto: q̄ volunt
de psecutiōib⁹/ ⁊ de fame sue turpitudine gl'iari. Ideoq;
dicere ad se pertinere christū q̄ multa de illis dicanť ma
la/ cū vera dicanť: qm̄ de illorū errore dicunť. Et si aliqñ
etiam nōnulla falsa iactanť: qđ temeritate hoim plerūq;
accidit: nō tñ ꝑpter christū ista patiunť. Nō em̄ christum
sequiť: qui nō ſm verā fidē ⁊ catholicā disciplinā christia
Tex. nus vocať. ¶ Gaudete inquit ⁊ exultate: qm̄ merces ve
Celum stra multa est in celis. Nō hic celos dici puto/ superiores
beatoꝝ. partes hui⁹ visibilis mūdi. Nō em̄ merces nostra q̄ incō
cussa et eterna esse debet/ in reb⁹ volubilib⁹ ⁊ tēporalib⁹
collocāda est: sed in celis dictū puto in spūalib⁹ firmamē
tis/ vbi habitat sempiterna iustitia: in quoꝝ cōparatiōe
Geñ.iij. terra đ: aīa iniq̄: cui peccāti dictū est. Terra est: ⁊ in terrā
Phil.iij. ibis. De his celis dicit apl's. Om̄ cōuersatio nostra in ce
lis est. Sentiunt ergo iam istam mercedē qui gaudēt spi
j.Co.xv. ritualibus bonis. Sed omni ex parte perficieť: cū etiam
mortale hoc induerit immortalitatem. Tu autem.

¶ De martyribus. Luce. XII.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis:
Attendite a fermento Phariseorū quod est hy-
pocrisis. Et reľ. Homilia vene. Bede presbyteri.

AD hoc fermētū perti
j.Cor.v. nēt oīa q̄ recūbēs apud Phariseū superi⁹ dispu
tauerat dñs: de quo ⁊ apl's pcepit. Itaq; epule-
mur nō in fermēto malitie ⁊ nequitie/ sed in azymis syn-
ceritatis ⁊ veritatis. Nā sicut modicū fermēti totā farine
cui misceť massam corrūpit/ vniuersamq; mox cōspersio-
nē suo sapore cōmaculat: sic nimirū simulatio cui⁹ semel
Mat.xij animū imbuerit/ tota virtutū synceritate ⁊ vitate frau-
dabit. Nihil aūt opertū est qđ nō reueleť/ neq; abscōditū
qđ nō sciať. Et quō in p̄senti seculo/ multoꝝ diu latet hy-
Job.xx. pocrisis: Ergo de futuro tēpore intelligēdum/ qñ iudica
bit de⁹ occulta hoim. Nā sicut vnus amicoꝝ beati Job ve
rissime dixit. Laus impiorū breuis est: ⁊ gaudiū hypocri
te adinstar pūcti: si ascēderit vsq; ad celū superbia eius: ⁊
caput illi⁹ nubes tetigerit: q̄si sterq̄liniū in fine pdeť. In
fine (inq̄t) perdeť/ q̄ in principio florere videbať. Et est
sensus. Attēdite/ ne emulemini simulatores: q: veniet p-
fecto tps in quo ⁊ vestra virtus oibus ⁊ eoꝝ reueleť hy-
Tex. pocrisis. Verū qđ sequiť. ¶ Om̄ q̄ in tenebris dixistis/ in
lumine dicentur: ⁊ qđ in aurē locuti estis in cubiculis/ p-
dicabiť in tectis. Nō solū in futuro qñ cūcta cordiū abscō-
dita pferenť in lucē/ sed in p̄senti etiā tēpore pōt cōgruē
ter accipi: qm̄ que inter tenebras quōdā pressurarū carce
rūq; vmbras/ vel locuti vel passi sunt apli: nūc clarificata
p orbē ecclesia/ lectis eorū actib⁹ publice p̄dicanť. Sane
quod ait/ predicabiť in tectis: iuxta morē ꝓuincie Pale-
stine loquiť: vbi solēt in tectis residere. Nō em̄ tecta nr̄o
Deute. more culminib⁹ sublimia/ sꝫ plano schemate faciūt equa
xxij. lia. Unde lex precepit: vt qui nouā domū edificaret/ mu-
rū tecti poneret in gyro: ne funderet ibi sanguis innoxi⁹
iij.Reg. labente aliquo ⁊ in pceps ruēte. Et in tēpli cōstructione
vj. legim⁹. Texit quoq; domū laquearib⁹ cedrinis: ⁊ edifi-
cauit tabulatū sup oēm domū quinq; cubitis altitudinis.
Tex. Ergo predicať in tectis/ cū cūctis audiētibus palā dice-
tur. ¶ Dico aūt vobis amicis meis: ne terreamini ab his
qui occidūt corpus: ⁊ post hec nō habēt ampli⁹ quid fa-
ciāt. Si psecutores sctōꝝ occisis corporib⁹ nō habēt am-
plius qđ contra illos agant: ergo supuacua fuerit eorum
insania: qui mortua martyrū mēbra feris: auibusq; discer
penda proiiciūt: vel in auras extenuari: vel in vndas sol-
ui: vel per flāmas in cinerē faciūt redigi: cū nequaq̄ oi-

potētie dei quin ea resuscitando viuificet obsistere pos-
sint. ¶ Ostendā aūt vobis q̄d timeatis. Timete eū qui Tex.
postq̄ occiderit/ habet potestatē mittere in gehēnā. Ita
dico vobis/ hūc timete. Quia duo sunt genera persecu-
torū: vnū palā seuientiū/ alterū ficte fraudulēterq; blan-
dientiū. Cōtra vtrūq; munire nos atq; instituere volens
saluator: et supra ab hypocrisi Phariseoꝝ attēdere ⁊ hic
a carnificū cede pcepit nō timere: q: videlicet post mortē
nec horum crudelitas/ nec eoꝝ valeat simulatio durare:
dño poti⁹ q̄ semp videat placēdū: dñm q̄ semp punire vel
liberare queat esse timēdū. ¶ Nōne quinq; passeres ve- Tex.
neūt dipōdio: ⁊ vnus ex illis nō erit obliuione corā deo?
Si minutissima animalia q̄ quolibet per aera feruntur
volatilia deus obliuisci non pōt: vos q̄ ad imaginē facti
estis creatoris nō debetis terreri ab his q̄ occidūt corp⁹:
q: qui irrationabilia gubernat/ rationabilia curare non
desinit. Dipondius quo quinq; passeres veneūt: idest vē
dunť/ genus est pōderis leuissimi/ ex duob⁹ assibus com
positi. Querit forte aliqs quō dicat apl's: Nūquid de bo
bus cura est deo: cum vtiq; bos passere pciosior existat. Concor-
Sed aliud est cura/ aliud vo scientia: Deniq; numer⁹ ca dia scri-
pilloꝝ de quo cōsequēter ait. ¶ Sed ⁊ capilli capitis ve pture.
stri oēs numerati sunt: nō in actu cōputationis/ sed in fa
cultate cognitiōis accipiť. Nō em̄ solicitā de⁹ cure nume
rantis intēdit excubiā: sed cui cognita sunt omnia/ quasi
numerata sunt oīa. Bene aūt numerata dicunť: q: q̄ vo-
lumus seruare numeramus. Ubi immēsam erga hoies
dei ostēdit ꝓuidentiā: ⁊ ineffabilē signat affectū: q̄ nihil
nostrū lateat deū: ⁊ parua etiā ociosaq; dicta eius sciētiā
nō fugiant. Derident intelligentiā ecclesiasticā in hoc lo
co: qui carnis resurrectionē negāt: quasi nos terrenā ma
teriā/ que discedente aīa fit cadauer/ ita resurrectiōe re-
parandā dicamus: vt ea que dilabuntur/ ⁊ in alias atq;
alias/ aliarū rerū species formasq; vertuntur: quāuis ad
corpus redeant vñ delapsa sunt: ad easdē quoq; corporis
partes vbi fuerint redire necesse sit. Alioquin si capillus
capitis redit qđ tam crebra tonsura detraxit: si vnguib⁹
qđ toties dēpsit exectio/ immoderata et indecēs cogitanti
bus: ⁊ ideo resurrectionē carnis nō credentib⁹ / occurrit
informositas. Sed quēadmodū si statua cuiuslibet solu-
bilis metalli aut igne liquesceret: aut contereť in pulue-
rē: aut cōfundereť in massam: ⁊ eam vellet artifex rursus
ex illi⁹ materie quātitate reparare: nihil interesset ad ei⁹
integritatē q̄ particula materie cui mēbro statue redde-
reť: dū tñ totū ex quo cōstituta fuerat resumeret. Ita de⁹
mirabiliter atq; ineffabiliter artifex: de toto q̄ caro nr̄a
constiterat: eā mirabili et ineffabili celeritate restituet.
Nec aliq̄d attinebit ad eius reintegrationē: vtrū capilli Mirabi
ad capillos redeant/ et vngues ad vngues: an q̄cq̄d eoꝝ lis resur
perierat muteť in carnē: ⁊ in partes alias corporis reuo- rectio.
ceť: curante artificis ꝓuidentia: ne quid indecens fiat.
¶ Nolite ergo timere: multis passerib⁹ pluris estis vos. Tex.
Nō plures estis legendū est/ qđ ad cōparationē numeri
pertinet: sed pluris estis: hoc est maioris apud deū meriti
dignitatis/ ⁊ estimationis q̄ innumera passerū vel cor-
pora vel genera cōputamini. ¶ Dico aūt vobis. Omis Tex.
quicūq; cōfessus fuerit me corā hoib⁹: ⁊ filius hois confi
tebiť illū coram angelis dei. Qui aūt negauerit me corā
hoib⁹/ denegabiť corā angelis dei. Respicit ad superiora
vbi dictū est operta quelibet ⁊ abscōdita esse reuelanda:
concludēs hāc reuelationē non in vili quolibet cōciliabu
lo/ sed in conspectu supne ciuitatis eterniq; regis ac iudi
cis agendum. Et ne ex eo qđ ait: eos q̄ se negauerint esse
denegādos/ vna cūctoꝝ (hoc est eoꝝ qui studio ⁊ eorū q̄
infirmitate vel ignorantia negant) conditio putaretur/
continuo subiecit. ¶ Et oīs q̄ dicit verbū in filiū homi- Tex.
nis/ remitteť illi. Ei aūt qui in spm̄sctm̄ blasphemauerit/
nō remitteť. Qui scādalizať carne mea/ me hominē tan
tum arbitrans/ q̄ filius sim fabri: ⁊ fratres habeā Jaco-
bū/ Joseph/ ⁊ Judā: ⁊ homo vorator ac vini potator sim:

talis opinio ac blasphemia ꝙꝙ culpa nõ careat erroris:
tñ habet veniã ꝓpter corporis vilitatẽ. Qui aũt manife-
ste intelligẽs opera dei: cũ de virtute negare nõ possit/ea
dẽ stimulatus inuidia calũniat': ⁊ christũ deiq verbum ⁊
opera spũssancti dicit esse Beelzebub: isti nõ dimittetur
neq in presenti seculo neq in futuro: nõ ꝙ negemꝰ et ei
si penitentiã agere possit/posse dimitti ab eo q vult om-
nes hoies saluos fieri/⁊ ad agnitionẽ veritatis venire: sed
ꝙ ipsi iudici ⁊ largitori venie credẽtes: q ⁊ se penitẽtiam
semp accepturũ ⁊ hanc blasphemiã nũꝙ dicit esse remit-
tendã: credamus hũc blasphemũ exigentibꝰ meritis/si-
cut nũꝙ ad remissionem/ita nec ad ipsos digne pnie fru
Jo. xij. ctus esse peruẽturũ: iuxta qđ euangelista Joãnes de qui
busdã blasphemie sue merito excecatis verissime scripsit
Esa. vj. Propterea nõ poterãt credere: q: iterũ dixit Esaias. Ex-
cecauit oculos eorũ/⁊ indurauit cor eorũ: vt nõ videant
oculis ⁊ intelligãt corde: ⁊ conuertant' ⁊ sanẽ illos. Qui
dã sanet volũt illũ dicere verbũ/vel blasphemare in spiri
tũ sanctũ: q vnitati ecclie/vbi in spũsancto fit remissio pec
catorũ/corde impenitẽti resistit/dicens vnũ esse effugiũ:
ne sit irremissibilis blasphemie culpa/cor ipenitẽtis ca-
ueat'. Quorũ multis snia nequaꝙ firma videt': q: vez qs-
quis vnitati ecclie corde impenitẽti resistit/siue ille Ju-
deus/siue gentilis/siue etiã hereticus sit: põt vtiq remis
sionẽ habere peccõrũ in spũsctõ: si ad vnitatẽ ecclie corde
penitẽti refugerit. Sed dicũt. Quãdiu corde impenitenti
quis spiritui gratie resistit: tãdiu nõ habet remissionem.
At illi obijciũt hanc cõditionẽ/in cũctis cõstare crimini-
Opinio quorũdã doctorũ. bus. Quõ em quãdiu qs fornicationẽ/idololatriã/adul
teriũ/masculorũ cõcubitũ: ceteraq flagitia gesserit: non
habet hereditatẽ in regno christi ⁊ dei: his vero criminibꝰ
abdicatis: põt ablui/sanctificari/iustificari in noie domi
ni nostri Jesu christi: ⁊ in spũ dei nostri. Ita inqũt etiã:
impenitens quãdiu cor impenitẽs habuerit/nõ põt ha-
bere veniã: mox vero vt penituerit/cõsequet' ⁊ veniam.
Nulloq discrimine impenitẽtia ceteris obligatior aut ir
remissibilior inuenit' esse peccatis: q in similitudinẽ scele-
rũ ceterorũ vsq ad penitẽtiã manẽs/mox acta pnia dele-
bit'. Sola aũt blasphemia in spm sctm: qua quisq in simi
litudinẽ diaboli ⁊ angelorũ eius cõtra suã consciẽtiã/ma
iestatẽ deitatis oppugnare nõ trepidat/nõ habet remis-
sionẽ in eternũ: sed reus erit eterni delicti: sicut euãgeli-
Mar. iij sta Marcꝰ euidẽter exprimit: qui posito hoc dñi testimo
nio/subiũxit atq ita ait: qm dicebant: immũdũ spiritum
habet. Nã neq hi qui spm sctm nõ esse: neq q hũc esse qui
dem/sed deũ nõ esse: neq qui hũc deũ quidem esse/sz pa
tre filioq minorẽ credũt ⁊ confitent': q: nõ inuidẽtia dia-
bolica/sed humana ignorantia ducti faciũt hoc: irremis-
sibilis blasphemie crimine tenent': quo ꝓprie principes
Judeorũ: et quiq similes inuidie peste corrupti maiesta-
tẽ blasphemant/sine fine peribunt. Tu autem.

De martyribus. Mat. X.

In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Nihil opertum quod non reueletur: et nihil occultum quod non sciatur. Et reliqua. Homilia beati Hieronymi.

E T quõ in p̃senti secu-
lo/multorũ vitia nesciũtur: Sed de futuro tpe
j. Co. iiij scribit': qñ iudicabit deꝰ abscõdita hoim/⁊ illu
minabit latebras tenebrarum: ⁊ manifesta faciet cõsilia
cordium. Et est sensus. Nolite timere psecutorũ seuitiam
et blasphemantiũ rabiẽ/q: veniet dies iudicij/in quo et
Tex. vestra virtus et ex eorũ neqtia demõstrabit'. Qđ dico
vobis in tenebris: dicite in lumine: ⁊ qđ in aure auditis/
predicate sup tecta: qđ auditis in mysterio/apertius pre-
dicare: quod didicistis abscõse: publice loquimini: quod
vos erudiui in paruulo Judee loco: in vniuersis vrbibꝰ
et in toto mũdo audacter dicite. Nolite timere eos q Tex.
occidũt corpus: aiam aũt non possunt occidere. Si qui
corpꝰ occidũt/aiam nõ possunt occidere: ergo aia inuisi-
bilis ⁊ incorporalis est: fm crassiorẽ dico corporis nri sub
stãtiã. Uel eo certo tpe puniet' ⁊ supplicia sentiet/qñ pri-
stinũ corpꝰ receperit: vt cũ quo peccauit/cũ ipo ⁊ puniat'
Eũ timete q põt ⁊ corpus ⁊ aiam pdere in gehẽnam Tex.
ignis. Nomẽ gehẽne in veteribꝰ libris nõ inuenit': sed pri
mũ a saluatore ponit'. Queramꝰ ergo q sit sermonis hu-
ius occasio: Idolũ Baal fuisse iuxta Hierlz ad radices
mõtis Moria: in quibus Siloa fluit: non semel legimꝰ.
Hec vallis ⁊ parua cãpi planicies irrigua erat: ⁊ nemo-
rosa plenaq delicijs: ⁊ lucus in ea idolo cõsecratꝰ. In tã- Gehenne nomẽ vñ ortũ.
tã aũt ppl's Israel demẽtiã venerat: vt deserta tẽpli vici-
nia/ibi hostias imolaret/⁊ rigorẽ religionis delicie vince
rent/filiosq suos incẽderent demoniis vel initiarent: et
appellabat' locus ille gehẽnon: idest vallis filiorũ Ennon
Hoc regũ volumẽ ⁊ Paralipomenon ⁊ Hieremias scri-
bũt plenissime. Et cõminat' deus se locũ illũ impleturum
cadaueribꝰ mortuorũ: vt neqꝙ vocet' Thophet ⁊ Baal:
sed vocet' Poliãdriũ: idest tumulus mortuorũ. Futura er
go supplicia ⁊ pene ppetue qbꝰ peccõres cruciãdi sunt: hu
ius loci vocabulo denotãtur. Duplicẽ aũt esse gehẽnam Tex.
nimij ignis ⁊ frigoris in Job plenissime legimꝰ. Nõ-
ne duo passeres asse veneũt? Et vnus ex illis nõ cadet su
per terrã sine p̃re vestro. Uestri aũt ⁊ capilli capitis oẽs
numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribꝰ plu
ris estis vos. Heret sibi sermo dñicus: et sequẽtia pen-
dẽt ex superioribꝰ. Prudens lector caue semp supstitiosaz
intelligentiã: vt nõ tuo sensui attẽperes scripturas: sz scri
pturis iũgas sensum tuũ/⁊ intelligas qđ sequat'. Supra
dixerat. Nolite timere eos q corpus occidũt: aiam autez
non possunt occidere: nũc loquit' cõsequẽter. Nõne duo
passeres asse veneũt: ⁊ vnus ex illis nõ cadet sup terram
sine p̃re vestro? Et est sẽsus. Si parua aialia ⁊ vilia absq
deo auctore nõ decidũt: ⁊ in oibꝰ est ꝓuidẽtia: ⁊ q in his
peritura sunt/sine dei voluntate nõ pereũt: vos q eterni
estis nõ debetis timere ꝙ absq dei viuatis ꝓuidẽtia. Iste Mat. vj
sensus ⁊ supra dictꝰ est. Respicite volatilia celi: qm nõ se-
rũt neq metũt: neq congregãt in horrea: ⁊ pater vester
celestis pascit illa. Nonne vos pluris estis illis? Ac dein-
ceps. Cõsiderate lilia agri quõ crescũt ⁊c. Si autez fenũ
agri qđ hodie est/⁊ cras in clibanũ mittit'/deus sic vestit
quãto magis vos minime fidei. Quidã coacte duos pas
seres aiam interp̃tant' ⁊ corpꝰ: quinq quoq passeres fm Luc. xij.
Lucã q duobꝰ assibꝰ veneũt/ad sensus referũt. Sed quõ
illa intelligẽtia toti euãgelici sermonis corpi coaptetur:
nõ parue est difficultatis. Uestri aũt ⁊ capilli capitis Tex.
oẽs numerati sunt. Nolite ergo timere multis passeribꝰ
meliores vos estis. Manifestiꝰ nre expositiõis superior
sensus expssus est/ꝙ timere nõ debeãt eos q possunt cor
pus occidere ⁊ aiam nõ possunt. Quia si sine dei sapien-
tia parua ꝙ aialia nõ decidũt: quãto magis hõ q apl'ica
fultꝰ est dignitate? Qđ aũt ait: vestri ⁊ capilli capitis oẽs Hereticorũ redargutio.
numerati sunt: immẽsam dei erga hoies ostẽdit ꝓuiden
tiã/⁊ ineffabilẽ signat affectũ: ꝙ nihil nrõrũ deũ lateat: et
etiã parua ⁊ ociosa dicta eius scientiã nõ fugiãt. Deridẽt
intelligẽtiã ecclasticã in hoc loco: q carnis resurrectio-
nem negant: quasi nos ⁊ capillos qui numerati sunt/et
a tonsore decisi/omnes dicamus resurgere: cum saluator
nõ dixerit: vestri autẽ ⁊ capilli oẽs saluãdi sunt/sed nu-
merati sunt. Ubi numerus est/scientia numeri demõstra
tur: non eiusdem numeri conseruatio. Tu autem.

De confessoribus: Ser. Fulgentij.

D Ominicꝰ sermo quez
debemus oẽs nõ solũ studiose verũetiã sapien
ter audire: cui nos oportet ⁊ ũiliter ac delecta-
biliter obedire: moderatiõis sue tenẽs vbiq tẽperiẽ: vt
nec ouibus desint pabula: nec pastoribꝰ alimẽta: quedaz
specialiter nobis pcepit: qdã vero generaliter ⁊ nobis et
vobis. Nobis nãq.i.seruis: quos pater ille familias rex
oim dñs ad hoc in magna sua domo ɔstituit: vt pplo eiꝰ
verbũ gře ministremꝰ: specialiter iniungit' sancte pdica-
tionis officiũ: generaliter vero ⁊ nobis ⁊ vobis salutaris
indicit' obediẽtia mãdatorũ. In qbꝰ denuo mãdatis tãꝙ
ditissimis ferculis: sic celestiũ deliciarũ copia spũalis exu
berat: vt in verbo dei abũdet/qđ pfectꝰ comedat: abun-
det etiã qđ paruulꝰ sugat. Ibi est em simul ⁊ lacteus po-
tus/quo tenera fideliũ nutriat' infantia: ⁊ solidus cibꝰ/q
robusta pfectorũ iuuẽtꝰ/spũalia sctẽ virtutis accipiat in-
cremẽta. Ibi prorsus ad salutẽ consulit' vniuersis qs dñs
saluare dignat'. Ibi est qđ omi etati cõgruat: ibi qđ omi
pfessioni cõueniat. Ibi audimꝰ pcepta q faciamꝰ: ibi
cognoscimꝰ pmia que speremꝰ. Ibi est iussio q nos p li-
terã doceat ⁊ instruat ad sciẽtiã: ibi ꝓmissio q p gratiam
trahat ⁊ pducat ad gl'iam. Seruorũ igit' quos pplo suo p
posuit/dñs speciale officium demõstrare volẽs/ait qđ ex
Matt. xxiiij. euãgelio audiuimꝰ. Quis putas est fidelis seruus ⁊ pru-
dẽs: quẽ cõstituit dñs sup familiã suã: vt det illis in tpe tri
tici mẽsurã? Beatꝰ seruꝰ ille: quẽ cũ venerit dñs inuene-
Jo. xiij. rit ita faciẽtẽ. Quis est iste dñs fratres? Christus sine du-
bio/q suis discipulis ait. Uos vocatis me magr̃ ⁊ dñe: et
bene dicitis/sum etem. Que est etiã huiꝰ dñi familia? Ni
mirũ illa est: quã ipse dñs de manu inimici redemit: ⁊ suo
dñio mãcipauit. Hec aũt familia est sctã ecclia catholica
Mat. xx que p orbẽ terre copiosa fertilitate diffundit': ⁊ redẽpta
speciosa sui dñi sanguine gl'iat'. Filius em hois/sicut ipe
ait: nõ venit ministrari/sz ministrare/⁊ dare aiam suaz in
Joan. x. redẽptionẽ p multis. Ipse est etiã pastor bonꝰ: q animã
suã posuit p ouibꝰ suis. Brex q boni pastoris/ipa est fa-
milia redẽptoris. Dispẽsator vero qs sit: quẽ oportet esse fi
delẽ pariter ⁊ prudentẽ/Paulꝰ nobis ondit apl's: q de se
j. Co. iiij suisq socijs loquẽs ait. Sic nos existimet hõ vt ministros
christi: ⁊ dispẽsatores ministeriorũ dei. Hic iã querit' inter
dispẽsatores/vt fidelis qs inueniat'. Ne qs aũt nostrũ so-
los apl'os dispẽsatores factos existimet: neglectoq mili
tie spũalis officio/seruus piger infideliter impudẽterq
dormitet: ipse beatꝰ apl's epos q dispẽsatores esse ondẽs
Titũ. j. ait. Oportet em epm sine crimine esse/sicut dei dispensa-
torẽ. Serui ergo patrisfamilias sumꝰ: dispẽsatores dñi su
mus: mẽsurã tritici quã vobis erogemꝰ accepimꝰ. Que
vero sit ista mẽsura tritici si qrãmꝰ: ipsam nobis beatus
Ro. xij. Paulꝰ ondit/dicẽs. Unicuiq sicut deꝰ diuisit mẽsurã fi-
dei. Quã ergo mẽsurã christꝰ nũcupat: ipaz mẽsurã fidei
Paulꝰ appellat: vt cognoscamꝰ nõ aliud esse spũale triti
cũ ꝙ christiane fidei venerabile sacramentũ. Huiꝰ tritici
mẽsurã vobis in noie dñi damꝰ: quoties illuminati dono
gře spũalis/fm regulã vere fidei disputamꝰ: ⁊ eãdẽ triti-
ci mẽsurã p dñicos dispẽsatores accipitis: cũ qtidie p dei
famulos verbũ veritatis auditis. De ipsa ergo nũc triti-
ci mẽsura loqmur: ex ipsa sicut deꝰ diuidit vniuersi pasci-
mur: vñ alimẽta bone vite sumamꝰ: vt ad eterne vite pre
mia puenire possimꝰ/in illũ credẽtes/in illũ sperãtes: illũ
pre oibꝰ ⁊ in oibꝰ diligẽtes: q seipz nobis ⁊ alimẽtũ pstat
ne deficiamꝰ in via: ⁊ premiũ seruat/vt gaudeamꝰ in pria
Christꝰ est em alimẽtũ nostrũ: christꝰ est pmiũ nrm: chri-
stus est cibꝰ ⁊ cõsolatio currẽtiũ: ipa est satietas ⁊ cõsola
tio qescẽtiũ beatorũ. Ad ipsam itaq tritici mẽsurã ptinet
Luc. xij. qđ dñs ait. Uẽdite q possidetis ⁊ date eleemosynã: facite
vobis sacculos q nõ veterascũt/thesaurũ nõ deficiẽtẽ in
celis quo fur nõ appropiat/neq tinea corrũpit. Magnũ
bonũ est charissimi frẽs/valde cõgruũ/valde cõmodũ/⁊
maxime christianis oibꝰ appetẽdũ: vt vnusqsq deficere
nõ delectet' in penis: sz oẽs pficere studeamꝰ in meliꝰ. Ar
bores sumꝰ fratres in agro dñico cõstitute: deꝰ aũt nr est
agricola. Ille nos cõpluit/ille colit. Ipse fecunditatẽ do
nat/ipse fructificãdi gratiã subministrat. Pluuia dei/est
sermo sancte pdicationis: cultura dei/infusio gratie spiri
tualis. Deus igit' pcepto nos cõpluit/adiutorio colit: dũ
cõpluit/aufert a nobis ignorãtie siccitatẽ: dũ colit/bene
viuẽdi cõdonat vbertatẽ. Dũ pluit/terrã nostri cordis ir-
rigat: dũ vero colit/de ipsa terra spinas ⁊ tribulos munda
ne cupiditatis extirpat. Debemꝰ itaq fecũdari celestibꝰ
pluuijs: debemꝰ cõgrua fructificatioẽ manibꝰ supni re-
spondere cultoris: ⁊ si non possunt oẽs arbores equales
fructus afferre: nulla tñ in agro dñico debet sterilis pma
nere. Multũ metuẽda est nobis fratres illa sentẽtia cõ-
minãtis/qua dr. Omnis arbor q non facit fructũ bonuz
excidet' et in ignẽ mittet'. Quod si sterilitas in ignẽ mit- Mat. iij
tit'/rapacitas quid meret'? Aut quid recipiet q alienũ tu-
lerit: si semper ardebit/qui de suo nõ dederit? Et si iudi-
ciũ sine misericordia erit illi/qui nõ fecit misericordiam:
quale iudiciũ erit ei qui fecit et rapinã? Timeamus ergo
fratres/timeamus actus nostros. Obediens christo vẽ- Discussio actuum hũanorũ
dat que possidet: et eleemosynã det/vt de terra cor ad ce
lũ leuet/vt auaritiã calcet/vt ad pfectionis culmen tota
mẽtis intẽtione festinet: vt nõ sit solicitꝰ que sunt mundi
sed que sunt dñi: vt mũdũ sibi crucifixũ habeat: seq mun
do crucifixũ exhibeat: vt sit oino pauper in seclo et diues
in christo. Quis ignoret boni huius magnitudinẽ? Uide
mus aũt nõ oibus venũdandarũ rerũ suarũ inesse virtu
tẽ. Unusqsq em ꝓpriũ habet donũ a deo: alius quidẽ sic/
aliꝰ aũt sic. Ecce hoc tã magnũ bonũ implere pauci pos-
sunt/omnes nõ possunt. Nũquid q: paucis donat' ista p-
fectio: ppterea debent esse pessimi/quicũq in bono nõ-
dũ possunt esse pfecti? Nunqđ ppterea christianꝰ debet vi
tio rapacitatis insistere: q: forte nõdũ põt omia sua pau-
peribꝰ erogare? Aut ideo debet aliena cõcupiscere: quia
propria nõdũ potest omnino cõtẽnere? Absit hoc fratres
ab omnibꝰ christianis: auertat hoc deus a fidelibꝰ suis.
Apl's em veraciter dicit. Quia neq auari neq rapaces j. Co. vj.
regnũ dei possidebũt. Manifestũ est aũt: quia omnes q
a regno dei alienabunt'/in eterno igne cũ diabolo eiusq
angelis dãnabuntur. Proinde dilectissimi/si nõ omnes Luc. xij.
possunt implere qđ dñs ait. Uẽdite que possidetis: illud
tamẽ qđ adiecit dicẽs: date eleemosynã/omnibus est pos
sibile. Si assit bona volũtas/oibus facile: si nõ assit ira/
si ferueat charitas: cũctis debet esse cõmune: vt omnibꝰ
donet' eterna felicitas. Qui ergo tantã virtutẽ accepe-
rit a dño: vt omnia que in mũdo sunt/celestis regni amo
re cõtẽnat: que habet/vendat/⁊ egenis expẽdat. Qui ve
ro tante virtutis nõdũ est: de his que habet in quãtũ ha-
bet/eleemosynã faciat. Tantũ operetur bona voluntas
quãtũ suppetit facultas. Perfectus possideat primũ vir
tutis locũ: impfectꝰ saltẽ pueniat ad secundũ. Efficiatur
ille gloriose dignus: sit iste laudabiliter largꝰ. Sit ille san
cte paupertatis ardẽtissimꝰ amator: sit iste sanctorũ pau-
perũ pijssimꝰ cõsolator. Habeat iste apđ dñm patronos
pauperes/quos ille se gaudet virtutes habere cõsortes
Sit ille talis qui cũ dño iudicaturꝰ sedeat: sit iste talis q
ad dexterã iudicandus assistat. Sit ille talis qui eterna
tabernacl'a ppetuo iure possideat: sit iste talis quẽ ille re
cipiat. Admonuit em nos dñs dicens. Facite vobis ami- Lu. xvj.
cos de mãmona iniqtatis: qui vos recipiãt in eterna ta-
bernacula. Hoc ergo fratres necessariũ est omibꝰ nobis
vt in bonis operibꝰ nemo sit segnis: nemo sit sterilis: ne-
mo presentium dilectione futura cõtẽnat: nemo eterna Uerba vitalia.
despiciens/sola tẽporalia peruersus aspiciat: nemo spiri
tualibꝰ corporalia preferat: nemo terrena celestibus an-
teponat. Thesaurũ nostrum fratres in celis ponamꝰ: vt
etiam cor nostrũ in celis habere possimꝰ. Necesse est em
vt quo precesserat dilectionis thesaurus/illuc etiã cogi-
tationis sequat' effectus. Ideo veritas ait. Ubi em the- Mat. vj
saurus vester est/ibi ⁊ cor vestrũ erit. Ut ergo in celis the
saurizemus/celestia diligamus. Uis nosse vbi thesauri-
zas? Attende quod amas. Uis nosse qđ amas? Attende
quod cogitas. Ita fiet vt thesaurũ tuũ ex toto amore co-
gnoscas: et amorẽ tuũ iudicio tue cogitatiõis intelligas

Ostendēs aūt dn̄s quō in celis thesaurizare possim⁹ ait.
Luc.xij. Sint lūbi vestri p̄cincti: ⁊ lucerne ardētes. Si istum dn̄i sermonē s̄m literā velimus accipere: nihil in ea cōmodi sp̄ūalis possum⁹ inuenire. Quid em̄ pficit ad aīe salutē, si aliq̄s corporalr̄ aut lūbos p̄cingat: aut lucernā accendat? Alia ergo in p̄cinctis lūbis ⁊ lucernis ardētib⁹ q̄renda est intelligētia sp̄ūalis: que scʒ diuino sit p̄cepto cōdi-
Joā.vj. gna: que nostre saluti ɔgrua reperiatur ⁊ cōmoda. Neq̄ em̄ frustra quodā loco ip̄e dn̄s ait. Verba q̄ locut⁹ sū vobis, sp̄ūs et vita sunt. In lūbis igit̄ cōcupiscētia carnalis ostēdit̄: in lucernis vō fides ⁊ charitas christiana monstrat̄. Jubēs igit̄ dn̄s lūbos nostros p̄cingi: cōcupiscentias carnales sine dubio p̄cepit refrenari. Imperās autē vt lucernas ardētes habeam⁹: hoc itaq̄ iubet: vt ⁊ lumine vere fidei splēdeam⁹: ⁊ scrē charitatis operib⁹ ferueamus. Jubens vt sint lūbi nostri p̄cincti: mādat vt mala desideria atq̄ opera fugiam⁹. Jubēs vt sint lucerne nr̄e ardētes monet vt bona diligam⁹ atq̄ faciam⁹. Ista que de euāgelio pposuim⁹: cū ppheticis sermōib⁹ cōferam⁹.
Collatio testimonioℜ scripture.
Vtrūq̄ em̄ testamētū de⁹ vnus instituit, vnus dn̄s dedit. Et si sunt vtriusq̄ testamēti diuersa p tpibus sacramēta: cōcordant tn̄ in vtroq̄ salutis humane s̄nia: qua p̄cipitur vt nō peccem⁹: ⁊ iubet̄ vt bonis operib⁹ insistam⁹. Precepit itaq̄ dn̄s p beatū Dauid, dicēs. Declina a malo, et fac bonū. Per Esaiā quoq̄ oēs hīs admonet vbis. Au-
Esaie.j. ferte malū cogitationū vestrarū ab oculis meis: q̄escite agere puerse: discite benefacere. Hoc ergo nūc dn̄s p seipsum p̄cepit: qd̄ vobis etiā p sanctos patriarchas pphetasq̄ mādauit. Quid est em̄. Sint lūbi vestri p̄cincti, nisi declinate a malo? Quid est: sint lucerne vestre ardētes: nisi facite bonū? Quid est: sint lūbi vestri p̄cincti, nisi q̄escite agere puerse? Quid est: sint lucerne ardētes, nisi discite benefacere? Precingunt̄ ergo fideliū lūbi: dū concupiscētia mala cōprimit̄: dū iniqua cogitatio cohibet̄: dū libidini resistit anim⁹: dū lasciuie denegat̄ effect⁹: dum calcat̄ luxuria: dū auaritia cōtēnit̄ ⁊ rapina: dū pximi les debita reddūtur: dū supbia vincit̄: dū inuidia superat̄. Ardent vō lucerne fideliū: dū recte fidei regulā seruant: dū in sinu matris eccl'ie lōganimiter pseuerant: dū terrena cōtemnūt ⁊ celestia cōcupiscūt: dū soliciti pacē custodiūt: dū seinuicē pure diligūt: dū mutuo se honore preueniunt: dū mā suetudine cordis ⁊ humilitate pficiūt: dum misericordie opera libēter atq̄ hilariter faciunt: dūq̄ in operib⁹ bonis nō hoī, sed deo placere cōtēdūt. Ois ergo christian⁹ p̄cinctos habeat lūbos, vt fugiat libidinē: ardentē lucernā: vt custodiat castitatē. Precictos habeat lūbos: vt aliq̄d alienū nō rapiat nec furet̄: ardētē habeat lucernā, vt oppresso velamine iustitie dūtaxat defensionis impēdat. Precinctos habeat lūbos, vt habēti nō auferat cibū: ardētē habeat lucernā, vt esurieti tribuat ali-
Tropologica expositio.
mētū. Precinctos habeat lūbos, vt nō expoliet vestitu: ardentē habeat lucernā, vt vestiat nudū. Precinctos habeat lūbos, vt domū nullius inuadat: ardentē habeat lucernā, vt peregrinos christi libēter excipiat. Precinctos habeat lūbos, vt fugiat elationē: ardentē habeat lucernā, vt seruet humilitatē. Precinctos habeat lūbos, vt expellat a se inuidiā ⁊ liuorē: ardentem habeat lucernā, vt purā cūctis exhibeat charitatē. Precinctos habeat lumbos, vt nō exhibeat mēbra sua arma iniq̄tatis peccato: ardētem habeat lucernā, vt exhibeat mēbra sua arma iustitie deo. Hec est fratres catholice fidei vera sanaq̄ doctrina: hec mēsura tritici, de qua dn̄i redēptoris est pascēda familia. Ex hac vobis quātū dn̄s tribuit dam⁹: ipm̄q̄ dn̄m iugiter exoramus: vt ⁊ nos ⁊ vos in timore g̃re, suo pascere dignet̄ auxilio. Auferat a nobis dominationem praue cupiditatis: donet omnib⁹ pfectū et perseuerātiā charitat. Lūbos nostros ipse p̄cingat: lucernas nostras ardere faciat, ardētesq̄ custodiat: vt ne frigescat nostra charitas: nec aliqua nobis dominet̄ iniq̄tas. Sʒ dn̄s ac redēptor noster omnibus gratiam tribuat, vniuersis donum sancte illuminationis ac virtutis infundat. Nobis donet: vt quod ab illo audiuimus recte intelligam⁹: sicut oportet faciamus: vobisq̄ faciendū sermone sufficiēti et cōgruo p̄dicemus. Vobis quoq̄ donet: vt qd̄ ab illo per seruos eius auditis: et corde intelligatis et opere faciatis. Hoc ergo diuina misericordia operetur in omnibus nobis: vt nos quos voluit esse dispēsatores: fideles faciat et prudētes. Vos quoq̄ faciat obediētes ⁊ humiles: vt mēsurā tritici dn̄ici quā vobis damus: cōmunionē vobiscum salubūter atq̄ vtiliter habeamus. Tu aūt.

¶ De confessoribus. Mat.XXV.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis parabolā hāc. Homo quidā peregre proficiscēs vocauit seruos suos. Et rel. Hom. bti Gregorij.

Lectio sancti euangelij fratres charissimi: solicite cōsiderare nos admonet: ne nos q̄ plus ceteris in hoc mūdo accepisse aliq̄d cernimur, ab auctore mūdi inde grauius iudicemur. Cū em̄ augētur dona rationes etiā crescunt donoℜ. Tāto ergo esse humilior, atq̄ ad seruiendū promptior q̄sq̄ debet ex munere: quāto se obligatiorē esse conspicit in reddēda ratione. Ecce homo qui peregre pficiscit̄ seruos vocat, eisq̄ ad negotiū talēta partit̄: post multū vero tpis positur⁹ rationē reuertit̄: bene operātes pro apportato lucro remunerat: seruū vō a bono opere torpentē dānat. Quis itaq̄ iste hō est q̄ peregre pficiscitur, nisi redēptor noster: q̄ in ea carne quā assumpserat abijt in celū? Carnis em̄ locus pprius terra est. Que quasi ad peregrina ducit̄, dū per redēptorē nostrū in celo collocatur. Sed homo iste peregre proficiscēs, seruis suis bona sua tradidit: q: fidelib⁹ suis sp̄ūalia dona concessit. Tex. ¶ Et vni quidē dedit quinq̄ talēta: alij aūt duo: alij vō cōmisit vnū. Quinq̄ etem̄ sunt sensus corporis: vcʒ visus, auditus, gustus, odorat⁹, ⁊ tactus. Quinq̄ igit̄ talētis donū quinq̄ sensuū.i. exterioℜ scientia exprimit̄: duob⁹ vō intellect⁹ ⁊ operatio designat̄: vni⁹ aūt talēti noie intellectus tm̄mō designat̄. Tex. ¶ Sed is q̄ quinq̄ talēta acceperat, alia quinq̄ lucrat⁹ est: q: sunt nōnulli qui exti interna ac mystica penetrare nesciūt: p intentione tn̄ superne patrie docēt recta q̄ possunt de ipsis exteriorib⁹ que acceperūt: dūq̄ se a carnis petulātia, a terrenoℜ ambitu: atq̄ a visibiliū voluptate custodiūt: ab his etiā alios admonēdo cōpescūt. Dona dei varia. Et sunt nōnulli qui quasi duob⁹ talentis ditati: intellectū atq̄ operationē pcipiunt: subtilia de internis intelligūt: mira in exteriorib⁹ operant̄: cūq̄ intelligendo ⁊ operando alijs p̄dicāt: quasi duplicatū de negotio lucrū reportant. Bene aūt alia duo vel alia quinq̄ in lucrū venisse referunt̄: q: dū vtriq̄ seru predicatio impēditur: quasi accepta talēta geminant̄. Tex. ¶ Sʒ is q̄ vnū talentū acceperat, abiēs fodit in terrā ⁊ abscondit pecuniā dn̄i sui. Talētū in terra abscōdere: est acceptum ingeniū in terrenis reb⁹ implicare: lucrū sp̄ūale nō q̄rere: cor a terrenis cogitatiōib⁹ nūq̄ leuare. Sūt aūt nōnulli qui donū intelligētie p̄ceperūt: sʒ tn̄ sola q̄ carnis sunt sapiūt. Hie.iiij. De q̄b⁹ p pphetā dr̄. Sapiētes sunt vt faciāt mala: bene aūt facere nescierūt. Sed dn̄s q̄ talēta cōtulit, rationem positurus reddit: q: is q̄ nūc pie sp̄ūalia dona tribuit, districta in iudicio merita exq̄rit: q̄d q̄sq̄ accepit cōsiderat et quod lucrū de acceptis reportet pensat. Seruus q̄ geminata talēta retulit, a dn̄o laudat̄: atq̄ ad eternā remunerationē intromittitur, cū ei voce dn̄ica dicit̄. Tex. ¶ Euge serue bone ⁊ fidelis: q: sup pauca fuisti fidelis: supra multa te cōstituā, intra in gaudiū dn̄i tui. Pauca q̄ppe sunt bona oīa p̄sentis vite quālibet multa esse videantur cōparatione retributionis eterne. Sed tūc fidelis seruus sup multa cōstituit̄: qn̄ deuicta oī corruptionis molestia de eternis gaudijs in illa sede celesti gloriat̄. Tūc ad dn̄i

sui gaudiū pfecte itromittitur: qn̄ in eterna illa patria assumpt⁹, atq̄ angeloℜ cetib⁹ admittus: sic interi⁹ gaudet de munere, vt non sit iā qd̄ exteri⁹ doleat de corruptione. Tex. Seru⁹ autē q̄ operari de talēto noluit, ad dn̄m cū verbis excusationis redit, dicēs. ¶ Dn̄e scio q hō dur⁹ es: metis vbi nō seminasti, ⁊ cōgregas vbi nō sparsisti: ⁊ timēs abij ⁊ abscōdi talentū tuū in terra: ecce habes qd̄ tuū est. Notandū q inutilis seru⁹ durū dn̄m vocat: cui tn̄ ad lucrum deseruire dissimulat: ⁊ timuisse se dicit in lucrū talentum expendere: q̄ hoc solū timere debuerat, ne hoc sine lucro ad dn̄m reportaret. Sūt em̄ plerīq̄ intra sanctā ecclesiā: quorū iste seru⁹ imaginē tenet: q̄ melioris vite vias aggredi metuūt: ⁊ tn̄ iacere i sui torporis ignauia nō ptimescūt. Cūq̄ se peccatores cōsiderāt: sanctitat vias arripere trepidāt, ⁊ remanere in suis iniq̄tatibus nō formidāt. Quorum bn̄ Petr⁹ adhuc in infirmitate posit⁹ speciē tenet: cū
Luce.v. viso miraculo pisciū dixit. Exi a me dn̄e: q: pctōr hō sum. Immo si peccatorē te consideres: oportet vt a te dn̄m nō repellas. Sed q̄ idcirco melioris habitus vias ⁊ rectioris vite apprehēdere arcē nolūt: q: infirmos se esse cōspiciunt: q̄si ⁊ peccatores se fatētur ⁊ dn̄m repellunt: cūq̄ in quo sanctificari debuerāt fugiūt: et velut in prturbatione consiliū nō habēt, dū moriunt̄ ⁊ vitā timēt. Vn̄ ⁊ huic ser-
Tex. uo ptin⁹ respōdet̄. ¶ Serue male ⁊ piger: sciebas quia meto vbi nō semino, ⁊ cōgrego vbi nō spargo: oportuit ḡ te dare pecuniā meā numularijs, ⁊ ego veniēs recepissem vtiq̄ qd̄ meū est cū vsura. Ex verbis suis seru⁹ piger constringit̄, cum dn̄s dicit. Meto vbi nō semino: et cōgrego
Censura dei iusta vbi nō sparsi. Ac si aperte dicat. Si iuxta tuā sententiā et illud exq̄ro a te qd̄ nō dedi: quātomagis a te exigo qd̄ ad erogandū dedi? Oportuerat ḡ te dare pecuniā meam numularijs: ⁊ ego veniens vtiq̄ recepissem qd̄ meū est cum vsura. Pecuniā vero numularijs dare: est eis scientiā predicationis impendere: q̄ hanc valeāt ⁊ dictis et operibus exercere. Sed sicut nostrū periculū aspicitis, si dn̄icā pecuniā teneam⁹: ita vestrū fr̄es charissimi solicite pēsate: q: cū vsuris a vobis exigit̄ qd̄ audistis. In vsura q̄ppe pecunia etiā nō data recipit̄. Cū em̄ hoc reddit̄ qd̄ acceptum fuerat: etiā illud superimpēdit̄ qd̄ acceptū nō est. Pēsate fr̄es charissimi: q: de accepta hac vbi pecunia vsuras soluetis, ⁊ curate vt ex eo qd̄ audistis, etiā alia studeatis intelligere q̄ nō audistis: q̄ten⁹ alia ex alijs colligētes: etiā illa discatis ex vobismetipsis agere: q̄ necdū ex predicato-
Tex. ris ore didicistis. Pigrū vō seruū: q̄ s̄nia feriat audiamus. ¶ Tollite ab eo talentum: et date ei q̄ habet decē talēta. Opportunū valde videbat̄: vt cū malo seruo vnū talētū tollit̄, ei poti⁹ q̄ duo q̄ q̄ quinq̄ talēta acceperat daretur. Illi em̄ dari debuit: q̄ min⁹ q̄ q̄ plus habuit. Sed sicut superi⁹ diximus: p quinq̄ talēta quinq̄ videlicet sensuū.i. exteriorū sciētia designat̄: per duo autē intellect⁹ et operatio exprimit̄. Plus ḡ habuit q̄ duo q̄ q̄ quinq̄ talēta acceperat: q: q̄ p quinq̄ talēta exterioℜ administrationē meruit ab intellectu internorū vacu⁹ fuit. Vnū ḡ talētū, p qd̄ intellectū significari diximus, illi dari debuit: q̄ bn̄ exteriora q̄ acceperat ministrauit. Qd̄ q̄tidie in sctā eccl'ia agi cernimus: q: plerīq̄ dū bn̄ ministrāt exteriora q̄ accipiūt per adiunctā gratiā ad intellectū q̄ mysticū pducunt̄: vt etiā de interna itelligētia polleāt q̄ exteriora fideliter admini-
Tex. strāt. Generalis etiā s̄nia subdit̄ cū dicit̄. ¶ Oi em̄ habēti dabit̄, ⁊ abūdabit: ei autē q̄ nō hʒ, ⁊ qd̄ videtur habere auferet̄ ab eo. Habēti nāq̄ dabit̄ ⁊ abūdabit: q: q̄sq̄s charitatē hʒ etiā dona alia p̄cipit. Quisq̄s charitatem nō hʒ: etiā dona q̄ p̄cepisse videbat̄ amittit. Vn̄ necesse est fr̄es mei vt p oī qd̄ agit erga charitat custodiā vigilet. Charitas aūt vā est: ⁊ amicū diligere i deo, ⁊ inimicū diligere
Mat. xxij. ppter deū. Quā q̄sq̄s nō hʒ: oē bonū amittit qd̄ hʒ: talēto qd̄ acceperat puat̄: ⁊ iuxta dn̄icā s̄niam, i tenebras exteriores mittit̄. Per penas q̄ppe in exteriores cadet q̄ p culpā suā spōte in interiores tenebras cecidit. Illic coact⁹ patit̄ tenebras vltiōis: q̄ hic libēter sustinuit tenebras voluptatis. Sciēdū vō ē, q null⁹ piger ab hac talēti acceptiōe securus est. Null⁹ nāq̄ est q̄ veraciter dicat. Talētū minime accepi: nō ē vn̄ rationē ponere cogar. Talēti em̄ noie: cuilibet pauperi etiā hoc ipsum reputabit̄, qd̄ vel minimū accepit. Ali⁹ nāq̄ accepit intelligētiā p̄dicatiōis: ministeriū dʒ ex talēto. Ali⁹ terrenā substātiā accepit, erogationē talēti dʒ ex reb⁹. Ali⁹ nec itelligētiā internoℜ, nec rerū affluentiā accepit: sʒ tn̄ didicit artē q̄ pascit̄: ipa ars ei in talēti acceptione reputabit̄. Ali⁹ nihil hoℜ assecut⁹ est: sʒ tn̄ fortasse locū familiaritat apud diuitē meruit: talētū pfecto familiaritat accepit. Si ḡ nihil ei p indigētib⁹ loq̄tur: p talēti retētiōe dānat̄. Habēs igit̄ itellectū, curet oīno ne taceat. Habēs rerū affluētiā: vigilet ne a misericordie largitate torpescat. Habēs artē q̄ regit̄: magnope studeat, vt vsum atq̄ vtilitatē illi⁹ cū pximo partiat̄. Habēs alloquēdi locū apud diuitē: dānationē p retēto talēto timeat si cū valeat nō apud eū p̄cib⁹ intercedat. Tantū q̄ppe ab vnoq̄q̄ nr̄m vētur⁹ iudex exigit, quātū dedit. Vt ḡ de talēti sui rōnib⁹, redeūte dn̄o q̄sq̄ secur⁹ sit: cū timore p̄eset q̄tidie qd̄ accepit. Ecce nāq̄ iā iuxta est: vt ille q̄ pegre pfect⁹ est redeat. Quasi pegre q̄ppe abijt: q̄ scʒ de hac terra in q̄ nat⁹ est lōge discessit. Sʒ pfecto reuertit̄ vt de talētis rōnes ponat: q: si a bona actione torpescim⁹, de ipsis donis q̄ cōtulit nos districti⁹ iudicat. Cautio salubris. Cōsiderem⁹ igit̄ q̄ accepim⁹: atq̄ in erogatione vigilem⁹. Nulla nos a sp̄ūali ope terrena cura ipediat: ne si in terra talētū abscōdit̄, talenti dn̄s ad iracundiā puocet̄. Piger ḡ seru⁹ cū iā iudex culpas examinat, talētū de terra leuat: q: sunt plerīq̄ qui tūc se a terrenis desiderijs vel opib⁹ subtrahūt: qn̄ iā per aīaduersionē iudic ad eternū suppliciū trahūt̄. Vn̄ ḡ de talēti nr̄i ponēda ratione vigilem⁹: vt cū iā iudex ad feriēdū imminet: lucrū nos quod fecimus excuset. Tu autē.

¶ De confessoribus. Mat.XXV.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis parabolam hāc. Homo quidā pegre proficiscēs vocauit seruos suos. Et rel. Homil. Haymonis.

In similitudinib⁹ quas ad ignorātiā nr̄am istruēdā dn̄s pposuit, solicite cōsiderādū est: q: sic q̄dā ad nr̄am pponit̄ admonitionē, vt sp̄ālr̄ ad ip̄m dei ⁊ hoim ptineāt mediatorē. Qd̄ in hui⁹ lectiōis serie cōprobat̄, cū dr̄. ¶ Hō q̄dē pegre pficiscēs vocauit s̄uos: ⁊ tradidit ill' bona sua. Tex. Hō ei iste p similitudinē dn̄s Jes⁹ xp̄s accipiēd⁹ ē: q̄ cū sit de⁹ an̄ scl'a, hō fact⁹ ē i fine scloℜ. De q̄ scriptū ē. Hō fact⁹ ē i ea: ⁊ ip̄e fūdauit eā altissim⁹. Iste aūt hō pegre pfect⁹ est: qn̄ carnē suā quā ex hoib⁹ assūpsit, ascēdēdo i celū eleuauit. Ex eo em̄ tpe q̄ pmo hoi dictū est. Terra es ⁊ i terrā ibis: loc⁹ pprie carnis terra est. Gen.iij. Sʒ iste hō pegre pfect⁹ ē: q: caro quā assūpsit nō corruptionē vidit: sʒ post resurrectionē i celos ascēdit. Hui⁹ hois s̄ui hoies sunt: q̄s sibi ad s̄uiēdū seq̄ laudādū rōnabiles cōdidit. Huic aūt hoi s̄uire sūma libertas ē ab ei⁹ s̄uitute recedere turpissima s̄uit⁹ est. Hui⁹ se seruū gl'iabat̄ Paul⁹, cū dicebat. Paul⁹ s̄u⁹ xp̄i Jesu. Et iterū. Rom.j. ij.Ti.j. Gr̄as ago deo meo: cui s̄uio a pgenitorib⁹ meis. Et Ps. Ego s̄uus tu⁹ ⁊ fili⁹ ācille tue. Et iterū. Seru⁹ tu⁹ sū ego. Bona aūt hui⁹ hois, sp̄ūalia dona sūt.i. vtutes aīe: q̄ de ei⁹ bonitate sunt nate: ⁊ illi⁹ largitate nob̄ collate: q̄lis est charitas, pax, patiētia, hūilitas, castitas, sobrietas, ⁊ his similia. Ergo pegre pfectur⁹, vocat s̄uis tradidit bona sua: q: sp̄ūalib⁹ sp̄ūalia dona cōcessit. Bona spiritualia a deo data. Et q: eadē dona nō oēs eq̄liter accipiunt: sʒ s̄m dāt distributionē ali⁹ pl⁹ ali⁹ min⁹ pficit, recte dr̄. ¶ Et vni dedit q̄nq̄ talēta, alij duo alij vō vnū: vnicuiq̄ s̄m ppriā vtutē: ⁊ pfect⁹ est statim. Sicut talentū apud antiq̄s varijs modis librabat̄: ita dona sp̄ūsc̄ti diuersa sunt iuxta accipiētium merita: nō in se: sed in alijs qui ea accipiunt. Nā ab vno dn̄o diuersa dona seruis dantur: iuxta illud quod ait Apostolus. Alij quidem per spiritum datur sermo sapiētie: alij autem sermo

sciētie ꝑm eundē ſpīritū: alteri fides in eodē ſpū: alij gratia ſanitatū in vno ſpīritu: alij operatio virtutū: alij ꝓphetia: alij diſcretio ſpīrituū: alij genera linguarū: alij interꝓpretatio ſermonū. Hec aūt oīa operatur vnus atq; idem ſpīritus diuidens ſingulis ꝓout vult. In quinq; ergo talētis: quinq; ſenſus coꝛporis deſignant: per quos exterioꝛ homo regitur/viſus videlicet/auditus/guſtus/odoꝛat/⁊ tactus: in duobus autē intellectus ⁊ operatio deſignatur. Et vnius talenti nomine intellectus ſolūmodo exprimitur. Plus ergo accipit cui duo/q̄ cui quinq; talenta commiſſa ſunt: quia ſunt nonnulli qui per exterioꝛes ſenſus opera q̄ poſſunt operant: ⁊ tamen in intellectu ſpirituali minus ꝓficiunt. Sunt vero ⁊ aliqui qui et exterioꝛibus magna geſſunt: et interius maioꝛa intelligunt. Sunt etiā aliqui q̄ vnū tātū talētū accipiūt: q; bona quidē intelligunt/ſed operari minime ſtudēt. De q̄bus ſcriptum eſt. Sapientes ſunt vt faciāt mala: bñ aūt facere neſciērūt.

Tropologia pulch;a.

Ilie. iiij.

Luce.xij

Ter.

M: autem ſtudio in multiplicandis bonis opibus inſiſtere debeam⁹/manifeſtat cū ſubdit. ¶ Abiit aūt q̄ quinq; talenta acceperat ⁊ operatus eſt in eis: et lucrat⁹ eſt alia quinq. Similiter q̄ duo acceperat: lucratus eſt alia duo. Ja ſuperi⁹ p quinq; talēta/quinq; coꝛpis ſenſus: ⁊ per duo intellectū et opationē dirim⁹ deſignari. Quinq; ḡ talenta geminare/eſt p exterioꝛes ſenſus deuotiſſime deo ſeruire/tribuēdo eſurīēti cibū/ſitiēti potū/nudo veſtitū: in carcere poſitū req̄rēdo/infirmū viſitādo/moꝛtuū ſepeliēdo: aliaq; pietatis opa implēdo: q̄ſi em̄ talenta multiplicando geminant: q̄n nonnulli tardioꝛes in ſenſu p cōſueturu dinem boni operis/in intellectu ſpūali ꝓficiūt. Duo q̄ talēta gemināt: q̄ bene viuēdo ⁊ docēdo/eccl̄am dei multiplicari nō negligūt: illud attendētes q̄d ad Timotheū ſcribitur. Doctrinā quā accepiſti a me/cōmenda hoibus qui idonei ſunt ⁊ alios docere. Taliter accepta talēta ſeruis ſpīritualib⁹ geminare ſuadebat apls cū dicebat. Habētes donationes ſm gratiā q̄ data eſt nobis differētes. Siue ꝓphetiā ſm rationē fidei: ſiue miniſteriū in miniſtrando: ſiue q̄ docet in doctrina. Qui exhoꝛtat in exhoꝛtando: q̄ tribuit in ſimplicitate: q̄ ꝓeſt in ſolicitudine: q̄ miſeretur in hilaritate. ¶ Qui aūt vnū acceperat/abiēs fodit in terrā: ⁊ abſcōdit pecuniā dñi ſui. Quaſi em̄ vnuꝫ talentū in terra abſcōdit: qui ingeniū q̄ a deo accepit in terrenis actibus occupat/ſeſeq; totum in mundi amoꝛe obligat. Sz veniet tēpus q̄n ſpīrituales de acq̄ſito lucro gaudeāt: ⁊ mūdi amatoꝛes ꝓ ſuis cupiditatibus erubeſcant: vnde ⁊ ſubdit. ¶ Poſt multū vero tp̄is venit dñs ſeruoꝝ illoꝝ: ⁊ poſuit rationē cū eis. Poſt multū tēpus dñs redire dicit: q; longū ſpatiū eſt inter dñi aſcenſionē ⁊ fm̄ ei⁹ aduētū. Tūc em̄ ratio cū ſeruis ponet: q̄n diſtricte a nobis exiget dona: q̄ miſericoꝛditer nobis tribuit/quādo aſtabim⁹ ante tribunal chriſti: vt apls ait: rationē ꝓpꝛis q̄ geſſim⁹ reddituri. Felix aūt q̄ i illa hoꝛa diſcuſſiōis talis inuētus fuerit/q̄lis iſte memoꝛat de quo ſubditur.

Allegoꝛica expoſitio.

Ro.xiij.

Ter.

¶ Et accedēs qui quinq; talenta acceperat/obtulit alia quinq; talēta dicēs. Dñe quinq; talēta tradidiſti mihi: ecce alia quinq; ſuplucrat⁹ ſum. Ex quinq; em̄ talētis alia quinq; lucrat: q̄ per quinq; ſenſus coꝛpoꝛeos q̄s ſupra diximus bona q̄ pōt operaꝝ. Sunt em̄ nōnulli in eccl̄ia qui cū tardioꝛes videant ingenioꝝ: tū cū per exteri⁹ miniſteriū fideliter ſeruiūt: ei⁹ munere ad ſpīritualē intellectū ꝓducunt: intantū vt etiā aliq̄n in eccl̄eſiaſticū magiſteriū eligantur. Qualē aūt mercedē ſit receptur⁹/manifeſtat cū ſubditur. ¶ Ait illi dñs ei⁹. Euge ſerue bone ⁊ fidelis: q; ſupꝛa pauca fuiſti fidelis/ſupꝛa multa te cōſtituam/intra in gaudiū dñi tui. Pauca em̄ ſunt oīa p̄ſentis vite ad cōparationē futuroꝝ bonoꝝ: q̄ibus magna eſſe videantur. Qui ergo ſup pauca fidelis fuit/ſuper multa cōſtituitur q; is q̄ terrenā ſubſtātiā bene diſpēſauit/ꝓ rebus tranſitoꝛiis ꝓpetuā accipiet mercedem: audiēs ab ipo iudice. Venite bñdicti p̄ris mei: ꝓcipite regnū q̄d vobis paratū eſt a cōſtitutione mūdi. ¶ Acceſſit aūt et q̄ duo talenta acceperat ⁊ ait. Dñe duo talenta tradidiſti mihi: ecce alia duo ſuperlucrat⁹ ſum. Similiter alia duo lucrat⁹ talēta qui a domino duo acceperat: quando is q̄ intellectuum et operationē habet: non ſolū bene viuēdo/ſed etiā bene docendo plurimos ad amoꝛē dei vocat. Notandū aūt q̄ ⁊ is de quinq; talētis decē: ⁊ is q̄ de duobus quatuoꝛ: repoſuit/equali voce collaudant: cum vtriq; a dño dicitur. Euge ſerue bone ⁊ fidelis: quod eſt bene gaude. Et qualiter ſeru⁹ cum dño gaudeat/declarat cum ſubinfertur. Quia ſuper pauca fuiſti fidelis/ſuper multa te conſtituā Cui recte dicitur: intra in gaudiū domini tui: q; cum tantis/⁊ ꝓ o tantis mercedē accipiet: quantos bene viuēdo bene docendo lucratus eſt. In q̄bus ꝛbis intelligimus: q; illi maioꝛē mercedē ſunt a dño in eterna vita recepturi: qui bene viuendo vt diximꝰ/⁊ bene docendo/ad aliouꝫ eruditionem vel doctrinā/ſpualiter inuigilant. Mō alibi dñs apertius declarat cū dicēt⁹ apoſtolis. Dñe ad nos dicis hanc parabolā/an ⁊ ad oēs: Reſpōdit. Quiſputas eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens: quē conſtituit dñs ſuus ſup familiam ſuā vt det illis cibū in tempoꝛe: Beatus ille ſeruus quem cū venerit dominus ei⁹/inuenerit ſic facientē Amen dico vobis: quoniā ſuper oīa bona ſua conſtituet eum. Qui enim ſuper omnia bona cōſtituitur/duplicem mercedem accipiet: non ſolū quia ſancte vixit/ſed etiā q; digne docuit. Vñ Daniel cum de reſurrectione moꝛtuoꝝ loqueret: vt oſtenderet magiſtros ſpirituales ſuper oīa bona cōſtituendos ait. Qui autem docti fuerint/fulgebunt quaſi ſplēdoꝛ firmamēti: ⁊ qui ad iuſtitiam erudiūt multos/quaſi ſtelle in perpetuas eternitates. Quā deſiderabilē vocē ⁊ ineffabile gaudiū audire deſideraꝝ beatiſſimus pater noſter/cui⁹ hodie feſtiuitatē celebramus: talentū ſibi creditum bene docendo ⁊ bene viuendo ſtuduit erogare: vt geminatū illud dño repoꝛtaret: nō tantū mouēdo pios/ſed etiā cōpunendo repꝛobos. Et ideo q; iuxta ſcripture vocem: gaudiū patris eſt filius ſapiēs: tanta huius excreſcūt merita gaudioꝝ/quanta incrementa ꝓficiūt ſpiritualiū filioꝝ. Vñ neceſſe eſt vt vnuſquiſq; noſtrū fratres chariſſimi/hui⁹ beatiſſimi patris noſtri veſtigia ſequēres talētū q̄d a deo accepim⁹/nō in terra abſcondam⁹: ſed cū magno deſiderio erogare ſtudeam⁹: vt geminatū dño referam⁹. Et q; ali⁹ arte legēdi/ali⁹ cantādi: ali⁹ ꝓdicādi: ali⁹ pingēdi: ali⁹ ea q̄ ad ornatū eccleſie pertinent fabꝛicandi talentū accepit: aliꝰ hoc q̄d didicit ſtudeat erogare. Nō ſolū in eccleſiaſticis miniſteriis/ſed etiā ſunt tales in hoc populo/qui diuerſas artes habent quibus vicitrant: aliꝰ cemētariꝰ/aliꝰ lignariꝰ/aliꝰ fabꝛi/aliꝰ ſectoꝛes: et vnicuiq; ars qua paſcitur ꝓ talenti cōmendatione reputabitur: et ſi in hoc quod ſcit alios inſtruit/mercedem in futuro recipiet. Qualiter aūt huiuſmodi talentū quod accepit erogare debeat/dominus oſtendit cum ait. Stratis accepiſtis/gratis date. Unde neceſſe eſt fratres dilectiſſimi vnicuiq; noſtrū: vt cum ſumma diligētia vigilanter cogiteꝛ/quaten⁹ talentū quod accepit/duplicatū domino repꝛeſentet. Si aūt ſue talentum vtilitatis ꝓdeſſe aliꝰ non vult: timeat increpationem quam is qui talentū vnū in terra abſcondit/a domino audiuit.

Luce.xix

Dañ.xij.

Ꝓ:oū.x:

Doni⁹ tio ſalutaris.

Mat. xxv.

¶ Serue male ⁊ piger/quare non dediſti pecuniam meam numulariꝰ: Et ego veniens/recepiſſem vtiq; quod meū eſt cum vſura. Et implebitur quod ſequitur. ¶ Tollite ab eo talentum: ⁊ date illi qui habet decē talenta: q; quecūq; ſine charitate operat⁹ eſt/bona in cōſpectu dei non ſunt: q̄uis bona coꝛam hominibus videantur. Tāto enim quiſq; ampliꝰ em̄ gloꝛiam cum domino poſſidebit quanto largius talentū acceptum ꝓ eius amoꝛe erogauerit: quod ipe ꝓeſtare dignetur: qui cum patre ⁊ ſpiritu ſancto viuit ⁊ regnat ⁊c.

Ter.

Ter.

Ter.

¶ De confeſſoꝛibus. Luce.XIX.

¶ In illo tempoꝛe: Dixit Jeſus diſcipulis ſuis parabolā hāc. Hō quidā nobilis abiit in regionē longinquam accipere ſibi regnū ⁊ reuerti. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede preſbyteri

Oniam diſcipuli ſuꝑa audita dñi paſſione vel reſurrectione Hieroſolymis implenda/non intelligendo que dicebantur/eriſtimantes continuo regnū dei eſſe venturū hanc eoꝝ ignoꝛantiā illuminans/oſtendit ſe ꝓmo ſui regni fidem toto oꝛbe diſperſurū ac ſic in fine mūdi iudicem omniū ſeculoꝝ regēq; venturū. Dixit ergo. ¶ Homo quidā nobilis abiit in regionē longinquā/accipere ſibi regnum ⁊ reuerti. Homo nobilis ille eſt: cui ſuperi⁹ cecus clamabat. Fili Dauid miſerere mei: ⁊ veniēti Hieroſolymā concinebāt. Oſanna filio Dauid: benedictus qui venit in nomine dñi rex Iſrael. Regnū quinqua regio eccleſia eſt ex gentib⁹: de qua idē homini nobili qui loquit. Ego aūt conſtitut⁹ ſum rex ab eo/dicitur a patre. Poſtula a me: ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā: ⁊ poſſeſſionē tuam terminos terre. Nunc vcz hereditas ac poſſeſſio bifaria ratione regio longinqua vocat: vel q; a finibus terre clamat ad dñm: vel q; longe eſt a peccatoꝛib⁹ ſalus: ⁊ cū de⁹ vbiq; ſit p:eſens: longe tamen eoꝝ ſenſu q̄ idola colunt/deus verus abeſt. Sed qui erant lōge/facti ſunt ꝓpe in ſanguine chriſti. ¶ Vocatis autez decē ſeruis ſuis/dedit eis decē mnas. Denari⁹ numerus ad legē pertinet ꝓpter decalogum. Vocat igit̄ paterfamilias decem ſeruos: q; elegit diſcipulos per literā legis imbutos. Dat eis decem mnas: quia dicta legis ſpiritualiter intelligēda reuelat. Poſt paſſionē quippe reſurrectionēq; ſuam aperuit illis ſenſum vt intelligerēt ſcripturas. Mna nāq; quam greci minā vocant/centū drachmis appēdit. Et omnis ſcripture ſermo q: vite celeſtis pfectione ſuggerit/quaſi numeri centenarij pōdere fulgeſcit. ¶ Et ait illis. Negotiami dū venio. Verba (inquit) legis ac prophetaꝝ myſtica interꝓetatione diſcuſſa populis offerte: atq; ab eis fidei cōfeſſionem/nouēq; pꝛobitatē recipite. Juxta q̄d pſalmiſta ſuis auditoꝛibus ꝓcipit dicens. Sumite pſalmū ⁊ date tympanū: hoc eſt/laudē p̄dicationis in coꝛdis intentione ꝓcipite: ⁊ deuotionem operis in carnis caſtigatione adhibere. Tympanuz q̄ppe Dauid/eſt pellis in ligno extenta. Pellis vero in ligno extenta/caro eſt nr̄a ad exēplum dñice crucis afflicta. ¶ Ciues aūt eius oderant eū ⁊ miſerūt legationē poſt illū dicētes. Nolum⁹ hūc regnare ſup eos. Ciues ipſos iudeos dicit: de q̄bus alibi ꝓꝛetestatur. Nūc aūt ⁊ viderūt/⁊ oderūt ⁊ me ⁊ patrem meum Qui nō ſolū p:eſentē vſq; ad moꝛtē crucis oderūt: ſz etiā poſt reſurrectionē ei⁹ imiſerūt apls perſecutionē: ⁊ p̄dicationē regni celeſtis ſp:euerūt. ¶ Et factū eſt vt rediret accepto regno. Significat tēp⁹ q̄n i manifeſtiſſima ⁊ eminentiſſima claritate vēturꝰ eſt: q̄ eis humilis apparuit cū dicerēt. Regnū meū nō eſt de hoc mundo. ¶ Et iuſſit vocari ſeruos/q̄bus dedit pecuniā: vt ſciret quantuz quiſq; negotiat⁹ eſſet. Ut ſciret in q̄ntō quo cū q̄d lateat cui veriſſime dictū eſt. Dñe tu oīa ſcis: ſed ſcirer dicit. i. ſcire oēs faceret. Tūc em̄ oīm opa ⁊ cogitationes palā oībus oſtēduntur: quō in Deuteꝛonomio. Tētat⁹ in̄t vos dñs deus veſter: vt ſciat ſi diligitis eū: hoc eſt/ſciri faciat. Nemo ſapne arbitret eos ſolūmodo q̄bus gratia p̄dicandi data eſt nō aūt ⁊ eos q̄bus p̄dicata eſt/ad iudiciū runc eſſe vocados. Ipſi ſunt em̄ pecunia quā boni ſerui acq̄ſiere mercādo: quinetiā ſciat eos q̄ q̄bus nūq̄ eſt p̄dicatū ibidem eſſe dāmandos: de quibus infra dicem⁹. ¶ Venit autem p̄m⁹ dicēs. Dñe/mna tua decē mnas acq̄ſiuit. Primus ſeru⁹ o:do doctoꝛū eſt in circūciſione miſſoꝝ: q̄ vnā mnā negotiatur⁹ accepit: q; vnū dñm/vnā fidē/vnū baptiſma vnū deū p̄dicare miſſus eſt. Sz hec eadē mna decē mnas acq̄ſiuit/populū ſub lege cōſtitutū/ſibimet docēdo ſociauit. ¶ Et ait illi. Euge ſerue bone: q; i modico fuiſti fidelis: ecce poteſtatē habēs ſup decem ciuitates. In modico ſeruus eſt fidelis: q; nō adulterat verbuz dei/ſed ſicut ex deo coꝛa deo in chriſto loquit. Quicq̄d em̄ in p̄ſenti perci ſ. Co. xiij pimus donoꝝ: in cōparatione futuroꝝ ꝓpaucū eſt ⁊ modicum: q; ex parte cognoſcim⁹: ⁊ ex parte ꝓpheramus: cū aūt venerit q̄d perfectum eſt/euacuabit q̄d ex parte eſt. Ciuitates aūt decē ſunt aie per legis verbū ad gratiam euāgelij venientes: q̄bus iure tūc gloꝛificādus ille ꝓponit q; eis pecuniā verbi digne deo cōmēdauerat. Vñ quidez negotiatoꝛes egregius ciuitates quib⁹ ꝓeerat: hoc eſt animas quas regēdas acceperat alloquēs: q̄ eſt ait ſpes nr̄a aut gaudiū: aut coꝛona glie: Nōne vos ante dñm Jeſum ſ. Theſ. ij ¶ Et alter venit dicēs. Dñe/mna tua fecit quinq; mnas. Seruus iſte: cerus eſt eoꝝ qui ꝓputio euāgelizare miſſi ſunt. Qui dñs ad p̄dicandū eunti vnā mnā i. vnā cādēq; fidē: q̄ ⁊ circūciſioni credita eſt ꝓſtiterat. Sz hec quinq; mnas fecit: q; gētes coꝛpis ſenſibus ante mācipatas/ad fidei euāgelice grāz cōuertit. ¶ Et huic ait. Et tu eſto ſuper quinq; ciuitates: hoc eſt ex earū ḡs imbueras aiaruz fide ⁊ cōuerſatione/magn⁹ ſublimiſq; fulgero. De quib⁹ myſtice dicit Eſaias. In die illa erūt quinq; ciuitates in terra Egypti: loquētes lingua chanaan. Quinq; em̄ ciuitates in terra Egypti q̄nq; ſunt coꝛpoꝛis ſenſus/quibus in hoc mūdo vrimur: videlicet viſus/auditus/guſt⁹/olfact⁹ ⁊ tactus. Et qui viderit mulierem ad cōpiſcendam eā qui auertit aures ſuas ne audiat pauperem: qui inebriat vino in quo eſt luxuria: q̄ coꝛonari ſe gaudet roſis antēq; marceſcant: cui⁹ ſanguine plene ſunt man⁹ et dextera repleta eſt muneribus: hui⁹ quinq; ciuitates loquūtur lingua Egypti. i. vniuerſi ſenſus faciūt opera tenebꝛarum. Egyptus em̄ tenebꝛas ſonat. At qui obturat aures ſuas ne audiat ſanguinem: et claudit oculos ne videat malū ⁊ qui guſtat ⁊ videt q̄ ſuauis eſt dñs: qui caſtigat coꝛpus ſuum ⁊ ſeruituti ſubiicit: qui poteſt dicere cum apoſtolo chriſti bonus odoꝛ ſum⁹ deo: huius ciuitates loquuntur lingua murata: quod interꝓetat Chanaā. Et qui eas a tenebꝛis docendo cōmutauerit recte quinq; ciuitatibus p:eſtici memoꝛat: q; nō ſuis tantū/ſed ⁊ de auditoꝛū ſuoꝝ quos ad lucē vocauit/ꝓfectibus honoꝛatur. ¶ Et alter venit dicens. Dñe ecce mna tua quā habui repoſitā in ſudario. Timui em̄ te: q; homo auſter⁹ es: tollis q̄d non poſuiſti: ⁊ metis q̄d nō ſeminaſti. Seruus qui negotiari iuſſus acceptā dñi pecuniā in ſudario repoſuit: oſtēdit eos qui ad p̄dicandū idonei/p̄dicatiōis officiū iubente domino p̄ecclam/vel ſalē ſuſcipere/vel ſuſceptū digne gerere detractāt. Pecuniā q̄ppe in ſudario ligare: eſt percepta dona ſub otio lenti coꝛpoꝛis abſcondere. Sūt em̄ homines hac fibi puerſitate bladiētes vt dicāt. Sufficit vt deſe vnuſquiſq; rationē reddat: q̄d op⁹ eſt alijs p̄dicare: vt eriā de ipis rōnem reddere q̄ſq; cogat: cū apud dñm eriā illi ſunt inexcuſabiles/q̄bus lex data non eſt neq; audito euangelio dominetur: q; per creaturā porerāt creatoꝛem agnoſcere. Hoc eſt em̄ q̄ſi metere vbi nō ſeminauit. i. cooꝛiā ipietatis reos tenere: q̄bus verbū legis/aut euāgeliū nō miniſtratū eſt. Hoc aūt veluti periculū iudicij deuitā tes/pigro lāguoꝛe a verbi miniſtratiōe conq̄eſcūt: et hoc eſt quaſi in ſudario ligare q̄d acceperunt. ¶ Dicit ei. De oꝛe tuo te iudico ſerue nequā. Seru⁹ nequā vocat: q; ꝓpꝛiger ⁊ deſes eſt ad exercendū negotiū: et p:ocax ac ſuperbus ad accuſandū dñi iudiciū. ¶ Sciebas q̄ ego auſterus hō ſum/tollēs q̄d nō poſui: ⁊ metēs q̄d nō ſeminaui. Et quare nō dediſti pecuniā meā ad mēſem. Mō puraret ſe ꝓo excuſatione diciſſe/in culpam p:opꝛiā vertitur. Si inquit durum et crudelem eſſe me noueras: et aliena ſectari/ibiq; metere vbi non ſeueꝛim: quare iſtiuſmodi cogitatio tibi non incuſſit rimoꝛem: vt ſcires me mea diligentius queſituꝝ: et dares pecuniam meam/ſiue argentum ad menſem. Utrumq; enim argyꝛion grecus ſta/argentum igne examinatum. Pecunia ergo ⁊ argentum p̄dicatio euangelij eſt: et ſermo diuinus qui dari debuit ad mēſem/hoc eſt ꝓmptis paratiſq; fidelių coꝛ

Ter.

Ter.

Ter.

dibus intimari. Ad quā videlicet mensam. i. auditoriū mētem: nō alia q̄ dñica est deferenda pecunia: vt ois sermo docentis scripture sensum sequat. Nā q̄ hic dñs nō qualiber pecuniā/sed suā dicit numulariis esse deferendam exponit apls dicens. Si q̄s loq̄tur q̄si sermones dei. ¶ Et ego veniēs cū vsuris vriq̄ exegissem illud. Qui verbi pecuniam a doctore pcipit em. tq̄ credēdo/necesse est eā cū vsuris soluat operādo: vt q̄d audiru didicit/exequitur in actu. In vsura q̄ppe pecunia etiā nō dara recipit. Vel certe de accepto verbi fenore vsuras soluit: q̄ ex eo q̄d audit etiā alia studet intelligere/q̄ necdū ex p̄dicatoris ore didicit. ¶ Et astantibus dixit. Auferte ab illo mnā: & date illi q̄ decē mnas habet. Et dixerūt ei. Dñe habet decē mnas. Recte amittit collatā gratiā quā p̄dicando aliis cōmunicare neglexit: vt ei augeat q̄ inde laborauit. Iuxta quod angelo Ephesi ecclesie dicitur. Et mouebo cādelabrum tuum de loco suo/nisi penitentiam egeris. Et cum regiū christina quod superbiendo Saul amisit: Dauid obediendo promeruit. Spiritus inquit domini discessit a Saul: & direct⁹ est in Dauid a die illa/& deinceps. Quod vero abrupta ex lata a nequā seruo mna ei qui decem mnas habebat dari positio. iussa est: mystice vt reor indicat: intrante plenitudine gētium omne Israel saluum futurū: & tunc abūdantiā gratie spiritualis quā modo tepenter exercem⁹ illius populi doctoribus esse conferendā. ¶ Dico aut̄ vobis: q̄ oi habenti dabitur/& abundabit: ab eo aut̄ qui non habet et quod habet auferet ab eo. Hoc ad superiora tē sententiam respicit: docens & illum posse amittere munus dei: qui habens non habet. i non vtit: & in eo augeri qui habens habet/hoc est bene vtit. Que gratiarū mutatio: q̄m in hac vita geri solet. Notandū q̄d illud dñi redeuntis examen: etiā nunc ex parte celebratū/sed tunc est vniuersaliter implēdū. Quotidie nāq̄ accepto a patre regno redit quia peregrinatis in terra ecclesie semper statū cōspicit. Quotidie i tāto fideliū seruo⁹ numero huic pecuniā negotiatur⁹ cōmodat: in altero modū cōsummati operis examinat. Hūc fideliter/prudenterq̄ laborare amplioris gratie munere donat: illum desidias molles & marcida luxuria secratem: & eo q̄d⁹ dederat p̄luat. Verum vniuersali manifestato iudicio: q̄d dictu q̄ terribile est/mkti q̄ ad decēdū videbunt idonei/ob negligētie sue notā inter indoctos reputabunt. At illi simpliciores fratres/& elemētiores penit⁹ ignari: ob cōuersatiōis th eximie deuotionē: inter apostolicos doctores p̄mia summa pcipiēt. Qui em̄ recipit pphetā in noie pphete/mercedē pphete accipiet. In hoc aut̄ q̄d sequit. ¶ Verūth inimicos meos illos q̄ no lucrūt me regnare super se: adducite huc & interficite ante me: impietatē iudeorū/vel reprobor⁹ ad christū cōuerti nolentiū significat in die iudicij puniendā: & p duos filios seruos/vtriusq̄ ppli doctores: p decē q̄ inas id est credentes ppli: per seruū nequā/mali catholici: per inimicos q̄ eū sup se regnare noluerūt/impietates eorum q̄bus fidei: aut nū q̄ audire/aut male interpretādo corrūpere malu⁹runt: per messionē ruris nō seminati: eorum etiam quos verbū dei audire contigit discussio signetur. Quibus quinq̄ personis omne genus humanū quod in die iudicij est futurum exp̄mitur. Tu autem.

¶ De confessoribus. Luce. XII.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Sint lumbi vestri p̄cincti: & lucerne ardētes. Et vos similes hominibus expectantibus dominum suum quando reuertatur a nuptiis. Et reliqua. Homilia beati Gregorii pape.

Sancti euāgelij fratres charissimi aperta est nobis lectio recitata. Sed ne aliquibus ipsa eius planities alta forte esse videatur/eam sub breuitate rāscurrimus: quatenus eius expositio ita nescientibus fiat cognita: vt tamen scientibus nō sit onerosa. Quia viris luxuria in lumbis sit/feminis in vmbilico: testatur dñs qui de diabolo ad beatū Job loquitur dicens. Virtus ei⁹ in lumbis ei⁹: & fortitudo illius in vmbilico ventris eius. A principali igitur seru lūborum nomine luxuria designat/cum dñs dicit. ¶ Sint lumbi vestri p̄cincti. Lūbos em̄ p̄cingim⁹: cū carnis luxuriā per continētiam coarctamus. Sed q̄ minus est mala nō agere: nisi etiā q̄sq̄ studeat & bonis opibus insudare p̄ostrinus addit. ¶ Et lucerne ardentes in manibus vestris. Lucernas q̄ppe ardentes in manib⁹ tenemus: cū p bona opa proximis nr̄is lucis exēpla mōstramus. De q̄bus: profecto opibus dñs dicit. Luceat lux vestra coā hoibus/vt videāt opa vestra bona: & glorificēt patrē vestrū qui in celis est. Duo aūt sunt q̄ iubent: & lumbos restringere/& lucernas tenere: vt & mūditia sit castitat̄/in corpore: & lumē veritatis in operatione. Redemptor⁹ em̄ noster vnū fine altero nequaq̄ placere p̄t: si aut is q̄ bona agit/adhuc luxurie inq̄nāmēra nō deserit: aut is q̄ castitate p̄eminet/necdū se p bona opa exercet. Nec castitas q̄ magna est fine bono opere: nec opus bonū est aliq̄ fine castitate. Sed etsi vtriq̄ agit: restat vt q̄sq̄is ille est/spe ad supernam patriā tēdat: & nequaq̄ se a virtus p mūdi hui⁹ honestate cōtineat. Qui etsi q̄ bona aliq̄n p⁹ honestate inchoat in eius th intētione nō debet permanere: nec per bona opa p̄sentis mundi gloriā querere: sed rota spem in redemptoris sui aduētu cōstituat. Vñ & p̄inus subditur. ¶ Et vos similes hoibus expectātibus dñm suū/q̄n reuertat⁹ a nuptiis. Ad nuptias q̄ppe dñs abiit: q̄ resurgēs a mortuis/ascēdens in celū/supernā sibi angelorū multitudinem nou⁹ hō copulauit. Qui tūc reuertit cū nobis iam per iudiciū manifestat⁹. Vñ aūt de seruis expectāribus subdit. ¶ Ut cū venerit & pulsauerit/cōfestim aperiāt ei. Venit q̄ppe cū ad iudiciū p̄perat. Pulsat vero/cū iam p egritudinis molestias esse mortē vicinā designat. Cui cōfestim aperim⁹ si hūc cū amore suscipim⁹. Aperire em̄ iudici pulsanti nō vult/q̄ exire de corpe trepidat: & videre eū quē cōtēpsisse se meminit/iudicē formidat. Qui aut̄ de sua spe & operatione secur⁹ est/pulsanti cōfestim aperit: q̄ let⁹ iudicem sustinet: et cū tēpus ppinque mortis agnouerit/de gloria retributionis hilarescit. Unde & p̄inus subditur. ¶ Beati sunt serui illi q̄s cū venerit dñs/inuenerit vigilantes. Vigilat/q̄ ad aspectū veri luminis mēris oculos apros tenet. Vigilat/q̄ seruat operādo q̄d credit. Vigilat/q̄ a se torporis & negligētie tenebras repellit. Hinc etenim Paul⁹ dicit. Exigilare iusti/& nolite peccare. Hinc rursus dicit. Hora est nos iam de somno surgere. Sed veniens dominus/quid vigilantibus seruis exhibeat audiamus. ¶ Amen dico vobis q̄ p̄cinget se: & faciet illos discumbere: et transiens ministrabit illis. P̄cinget se: idest ad retributionem p̄parat. Et faciet illos discūbere: id est in eterna quiete refoueri. Discūbere quippe nostrum in regno q̄escere est. Unde rursus dominus dicit. Venient et recumbent cū Abraā/Isaac & Jacob. Trāsiens aūt dñs ministrat: q̄ lucis sue illustratione nos saciat. Transiens ꝑo dictū est: cū de iudicio ad regnum redit. Vel certe no bis dñs post iudiciū trāsit: q̄ ab humanitatis forma in diuinitatis sue cōtemplationem nos eleuat. Et trāsire ei⁹ est in claritatis sue speculationē nos ducere: cū eum quez in humanitate in iudicio cernim⁹: etiā in diuinitate post iudicium videmus. Ad iudiciū quippe veniens: in forma serui omnibus apparet: quia scriptum est. Videbunt in quem transfixerunt. Sed cum reprobi in supplicium corruunt/iusti ad claritatis eius gloriam perrahūtur: sicut scriptum est. Tollatur impius/ne videat gloriam dei. Sed quid si serui in prima vigilia negligentes existunt? Prima quippe vigilia: prime eratis custodia est. Sed neq̄ sic desperandum est/et a bono opere cessandum. Nam longanimitatis sue patientiam infinuans dominus subdit. ¶ Et si venerit in secūda vigilia: & si in tertia vigilia venerit: & ita inuenerit/beati sunt serui illi. Prima q̄ppe vigilia primeuū tps. i. puericia. Secūda adolescētia vel iuuētus: q̄ auctoritate sacri eloquij vnū sunt/dicēte Salomone. Letare iuuenis in adolescētia tua. Tertia aūt senectus accipit. Qui ergo vigilare in prima vigilia noluit/custodiar vel secūdā: vt q̄ cōuerti a p̄auitatibus suis in puericia neglexerit/ad vias vite saltem in tpe iuuētutis cuigiler. Et q̄ in secūa vigilia vigilare noluit: tertie vigilie remedia nō amittat: vt q̄ in iuuētute ad vias vite non vigilat/saltē in senectute respiscat. Pēsare fratres charissimi: q̄ cōclusit pietas dei duritiā nostrā. Non est iā q̄ homo excusationes inueniat. Deus despicit & expectat: cōtēni se videt & renouat: iniuriā de cōcepru suo suscipit/et⁹n q̄sq̄ reuertēribus etiā p̄emia p̄mittit. Sed nemo hāc eius lōganimitatē negligat: q̄: rāro districtio: & iustitiam in iudicio exiget: quāto longior: & patientiā ante iudiciū p̄eroganit. Hinc erem̄ Paulus dicit. Ignoras q̄m benignitas dei ad penitētiā te adducit. Sed⁊ duritiā aūt tuā & cor impenitēs/thesaurizas tibi irā in die ire & revelationis iusti iudicij dei. Hinc psalmista ait. Deus iudex iustus/fortis & longanimis. Dicitur⁹ q̄ppe lōganime p̄emisit iustū: vt quē vides peccara delinquētiū diu patiēter ferre/scias hūc q̄sq̄ etiā districte iudicare. Hinc p quēdā sapiēs dicit. Altissimus em̄ est patiens redditor. Patiens em̄ redditor: dicit: q: peccata hominū & patitur et reddit. Nā quos diu vt cōuertant tolerat/non cōuersos durius dānat. Ad excutiendā vero mētis nostre desidiā/eriam exteriora dāna per similitudinē deducūtur: vt per hec animus ad sui custodiam suscireē. Nam dicitur. ¶ Hoc aūt scirote: q̄m si sciret paterfamilias qua hora fur veniret: vigilaret vtiq̄ & nō sineret perfodi domū suā. Ex qua p̄emissa similitudine etiā exhortatio subinfert/qua dicit. ¶ Et vos estote parati: q: qua hora non putatis filius hois veniet. Nesciēre em̄ patrefamilias fur dom⁹ perfodit/q: dō a sui custodia spūs dominit: imp⁹ suasmoris veniens carnis nostre habitaculū irrūpit: & cū q̄ dñm domus inuenerit dormiētē necat: q: cū ventura dānā spiritus minime p̄euidet/hūc mors ad supplicia nescientem rapit. Furi aūt resisteret si vigilaret: q: aduētū iudicis qui occulte animā rapit/p̄caueās ei penitendo occurreret/ne impenitēs periret. Hora vero vltima dñs noster idcirco nobis voluit esse incognita: vt semp possit esse suspecta: vt dū illā p̄euidere non possumus ad illam sine intermissione p̄paremur. Proinde fratres mei in conditione mortalitatis vestre mentis oculos figite: venienti vos iudici p fletus quotidie & lamēta p̄parate. Et cum certa mors maneat omnibus/nolite de tēpore alis vite p̄uidentia incerta cogitare. Terrenarū rerum vos cura nō aggrauet. Quantūlibet enim auri & argēti molibus circūdetur: q̄buslibet p̄ciosis vestib⁹ induat caro: quid est aliud q̄ caro: Nolite attēdere q̄d habeatis/sz q̄ndicat dicens. Vere fenū est populus. Si em̄ fenū populus nō est/vbi sunt illi q̄ ea que hodie colim⁹/vobiscum transacto anno beati. N. natalitia celebrauerūt: O quāta & qualia de p̄sentis vite p̄uisione cogitrabāt: & subripiente mortis articulo/repēte in his que p̄euidere noluerant inuēti sunt: & cuncta simul tēporalia congregata: que quasi stabiliter tenere videbant amiserunt. Si ergo transacta multitudo generis humani p natiuitatē viruit in carne: per mortem aruit in puluere/velut fenum fuit. Quia igit momentis suis hore fugitiue agite fratres charissimi/vt in bona operis mercede teneātur. Audite q̄d sapiens Salomon dicat. Quodcūq̄ potest manus tua facere/instāter operare: quia nec opus/nec ratio/nec scientia/nec sapientia erunt apud inferos quo tu properas. Quia ergo & venture mortis tempus ignoramus: & post mortē operare nō possum⁹/superest vt ante mortē tpa indulta rapiamus. Sic em̄ mors ipsa cum venerit vincitur si p̄inus veniat semper timeatur. Tu aūt.

¶ De confessoribus. Luce. XII.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis. Sint lumbi vestri p̄cincti: & lucerne ardētes in manib⁹ vestris. Et reliqua. Homilia Haimonis.

After ceteras virtutes quas dñs noster Jesus christ⁹ discipulis tradidit: & p discipulos nobis matimā & p̄cipuā castitatem ostendit. Nam cū superius ad spontaneā paupertatem amandam nos incitasset dicens. Facite vobis sacculos qui non vetustescunt thesaurum non deficientē in celis quo fur non appropiat: nec tinea corrumpit/continuo de seruanda castitate adiecit dī. ¶ Sint lumbi vestri p̄cincti. Quod enim luxuria viris in lumbis sit: & feminis in vmbilico: dominus testatur cum de diabolo loquitur ad beatū Job. Virtus eius in lumbis eius: & fortitudo illius in vmbilico ventris eius. Lumborum ergo nomine hic luxuria designatur: cum dicitur. Sint lumbi vestri p̄cincti. Lumbos enim p̄cingimus: cum ardorem libidinis amore castitatis refrenamus. Taliter lumbos p̄cinctos habebat Joānes baptista: de quo scriptū est. Quia erat vestitus pilis camelī: & zona pellicea circa lumbos eius: nec erat de immundis/qui propter fluxum seminis eiiciebantur extra castra: sed castitatem quaz in mente habebat/in ipso habitu corporis demonstrabat. Sic & Helias zonam circa lumbos habebat. Qui enim non propter amorem filiorum iunguntur/sed propter libidinē explendā: lūbos p̄cincros non habent: h̄ potius de illis sunt/qui propter immunditiā extra castra eiciuntur/comparati inmentis insipientibus. Qui vero tollēs mēbra christi facit ea mēbra meretricis: nequaq̄ lumbos h̄z p̄cinctos: qm̄ scriptū est apls Paul⁹. Sine pace & castimonia nemo videbit deū. Quārū cm̄ incorruptio carnis deo placeat: ipse p. pphēta testat dicēs. Hec dicit dñs eunuchis: qui custodierint sabbata mea & elegerint q̄ volui/tenuerint fed⁹ meū: dabo eis in domo mea: & in muris meis locū nominarum: & nomen melius a filijs et filiabus: nomen sempiternū q̄d non peribit. Et in Apocalypsi de talibus dicit. Hi sunt qui cū mulieribus nō sunt coinquinati: virgines em̄ sunt. Quod cū oibus fidelib⁹ generaliter obseruandū sit/specialiter tū ministris ecclesiasticis ordinis custodiendū iniungitur: qñ in veteri lege carnes agni: qui in figura corporis & sanguinis immolatus est: nō prius comedere permissi sunt/q̄ renes accingerent⁹ vros accingeris/calciamēta habebit⁹/in pedib⁹. Jrē Et dixit dñs ad Moysen. Loquere ad Aaron & ad filios ei⁹. Hō de semine vro⁹ i q̄ fuerit macula: nō accedat ad altare. Si gibb⁹ fuerit/si lipp⁹/si albugine h̄ns in oculo/si impetiginē in corpe/vel iugē scabiem/si cecus fuerit vel claudus/si fracto pede/vel torto nato/si fuerit pondero⁹/sus/vel hernioſus. Qui em̄ sacra mysteria manib⁹ tractare/& alijs ministrare debēt: dignū est vt ab oi inūda pollutione sint alieni: vt scz & mēte sint casti & corpore pudici Hō in ope Dauid discim⁹. Qui cū venisset ad Archimelech sacerdotē nō pri⁹ panes sctificatos accipe voluit: q̄ se suosq̄ mūdos a mulierib⁹ testaret: nouitq̄ solū alienos neq̄ cōcubinis/& etiā a pp̄ijs vxoib⁹. Air em̄. Et q̄dē si de mulierib⁹ agit: cōtinuim⁹ nos ab heri & nudiustertio q̄n egredi cōbamur: & fuerūt vasa puero⁹ mūda. Quapropter si q̄sq̄ cōscientia sua: & si se incōtinentem sensserit i corpe/abstineat se a sacra cōione forte: ne ad iudiciū accipiat/q̄d fidelib⁹ datū est ad remediū: rīmēs illō q̄d terribiliter clamat apls dicēs. Quicūq̄ māducauerit panē/vel biberit calicē dñi indigne: reus erit corpis & sanguinis dñi. Probet aūt scipm̄ hō: & sic de pane illo edat & de calice bibat. Qui em̄ māducat & bibit indigne: iudiciū sibi māducat & bibit: nō dijudicās corp⁹ dñi. Vel certe alr: lūbos p̄cingim⁹/cū oia ipedimēta mūdi post ponim⁹: vt in

Tex. ſ. Pe. iiij.
Tex.
Tex.
Apo. ij.
Allegorica expositio.
Tex.
Tex.
Epilog⁹ euāgelij
Tex.
Tex.
Tex.

via mandator: ū dei/gressum mēr̄is firmiter figere valeamus. Qui cū discinctus est: ipis suis vestimēr̄is impedit ne libere ambuler. Qui vero p̄cinct⁹ est: quaquauersus liber discurrere pōt. P̄recingit ad p̄celiū miles: ⁊ circa renes gladiū ponit: quo aduersariū suū p̄cutiat. Et tu ergo q̄ cupis esse miles dei/p̄precinge lūbos tuos. i. oia fluxa ⁊ impedimenta mundi postpone: vt pugnare valeas nō aduersus carnē ⁊ sanguinē/sed aduersus mūdi rectores tenebrarū harum: contra spiritualia nequitie in celestib⁹ vt impleat in te qđ idem ap̄s subiungit. State ergo succincti lūbos vestros in veritate: ⁊ induti loꝛica iustitie et calciati pedes in p̄parationē euāgelij pacis. Taliter mīles castrorū lūbos p̄cinxerat: qñ audiuit. Accinge ficut vir lūbos tuos. Vñ ⁊ in laude ecclesie ds. Accinxit fortitudine lūbos suos/⁊ roborauit brachiū suū. Quisquis aūt talis est: alijs ad exemplū imitationis p̄ponēdus est: quia ficut ait dns. Nemo accēdit lucernā ⁊ ponit eam sub modio/sed super cādelabrum: vt luceat oibus qui in domo sunt. Vñ posth̄ dixit. Sint lūbi vestri p̄cincti ⁊ lucerne ardentes: quid p lucernas/nisi opa bona designant. Lucernas ardēres habere: est bona opera alijs ad imitādū ostēdere: iuxta illud qđ dns alibi ait. Luceat lux vra coꝛā hominib⁹: vt videant opera vestra bona: ⁊ glorificēt patrē vestrū qui in celis est. Considerādum aūt illud est: q duo sunt q̄ p̄cipiunt⁹/lumbos scz p̄precingere/⁊ lucernas ardēres habere: q: nec castitas p̄odest sine bono opere/nec bonū opus aliq̄d valet sine castitate. P̄rimū em̄ p̄cipimur lūbos restringere/⁊ post lucernas tenere: q: ille ad alios exēpla p̄monēdus est: in cuius pectore saluteria defideria vigēt: ⁊ cuius mentē carnalis voluptas nō occupat. Nō in lege p̄figuratū est: cū p Moysen p̄ceꝑitur: vt leuite vsq; ad quinquagesimū annū ministrent/post annū vo quinquagesimū custodes vasoꝝ fiāt: legitimū tēpus attendentes/siue ad regēdū/siue ad officiū p̄dicationis suscipiendū. Sed querit quare p̄cipiat lucernas tenere/cū alibi dicat. Tu aūt cū oraueris/intra in cubiculū tuū: ⁊ clauso ostio ora patrē tuum. Ad qđ dicendum: q: illis p̄cipitur bonum opus ad exemplū alios ostendere: qui tam perfecti sunt vt ab hominibus laudati non extollātur. Illis aūt q̄ imperfecti sunt/aut quos fauo⁹ humanus extollit/p̄cipit. Tu autem cum oraueris/intra in cubiculū tuū: ⁊ cū facis elemosynā nesciat sinistra tua quid facit dextera tua. Et q: iuxta Joannis vocem. Si coꝛ nostrū non reprehenderit nos/fiduciā habemus in die iudicij: quicūq; lumbos habent p̄cinctos ⁊ lucernas ardentes/aduentū dñi nō tam timere debēt q̄ diligere. Unde ⁊ subdit. ¶ Et vos similes hominib⁹ expectantibus dñm suū/quādo reuertatur a nuptijs: vt cū venerit ⁊ pulsauerit/cōfestim aperiant ei. Ad nuptias quippe dns noster abijt: quando ascendēs in celū/multitudinem angelorū nouus homo sibi sociauit. Tunc aūt reuerteretur ad seruos suos: qñ per iudiciū manifestari ceperit. Sine al⁹. Certe dns nobis quotidie venit/cū cōscientias nostras per suā gratiā visitat: ⁊ coꝛ nostrū suo amoꝛe inflāmat. Pulsare vo: qñ per egritudinis molestiā/vicinā mortē denūtiat. Cui ille statim aperit: q̄ lerus de coꝛpore exit: ⁊ eius speciē quem semp̄ desiderauit videre concupiscit. Pulsanti iudici aperiri timet: q̄ eius p̄ceptis se minime obtēperasse cognoscit: ⁊ videre eū ex̄iens de coꝛpore trepidat/quē cōtēpsisse se meminit: ⁊ quasi videre iudicē metuit/cui⁹ iussis se obtēperasse nō recognoscit. Sicut em̄ iudicis aduēt⁹ in ciuitate eius iusti diligūt/fures ⁊ latrones timēt: ita ⁊ aduentū dñi illi timent q̄ eius p̄ceptis se minime obtemperasse sciūt. Soli aūt illi diligūt: q̄ recte se viuere recolunt: qđ illoꝝ est facere: q̄ vitas suā quantū humana fragilitas patit/inculpabilē custodiūt: ⁊ coꝛ suū de terreno amoꝛe in celestis patrie gaudio ponunt. Talis erat Paulus ap̄s: q̄ de bonis actib⁹ securus dicebat. Ego aūt iā delibor: ⁊ tēpus mee resolutionis instat. Bonū certamē certaui/cursum cōsummaui/fidem

Millitia duplex.

Epb. vj.

Prouer. xxxi.

Mat. v.

Nume. viij.

Mat. vj

ij. Tim. iiij.

seruauí: de reliq̄ reposita est mihi coꝛona iustitie. Et iterū. Cupio dissolui ⁊ esse cū christo/multo em̄ melius. Et rursus. Viuo aūt iā nō ego: viuit vo in me christ⁹. Talis ergo furis aduentū vt p̄caueꝛe possim⁹: necesse est vt die mortis semp̄ ante oculos habeamus. Multū enim nos aduersus peccatū iuuat/si finis vitę a memoria non recedat: monente scriptura. In oibus operibus tuis memoꝛare nouissima tua: et in eternū nō peccabis. Unde ⁊ dns admonēdo subiungit dicēs. ¶ Et vos estote parati: quia qua hoꝛa nō putatis filius hominis veniet. Si aūt terminū vite nostre sciremus: aliud tempus fortassis voluptati/⁊ aliud tempus penitētie deputaremus. Cū vero oibus incerta sit hoꝛa mortis: nō debet esse conscientia secura a bono opere: q: dns oiꝑoseus qui nemini vult perire/sed oēs ad cognitionē veritatis venire: ideo voluit nos latere vltimū diē: vt dū ignoꝛatur vnus obseruētur omnes. Q̄ autem ait: q: qua hoꝛa non putatis filius hois veniet: ſl ad diē iudicij referamus: manifestum est: quia incertus est oibus ⁊ incognitus/sicut ipse dicit in euangelio. De die aūt illa ⁊ hoꝛa nemo scit/neq; angeli in celo/neq; filius hois/nisi pater solus. Et iterū Sicut fuit in diebus Noe: sic erit aduētus filij hominis. Et rursus. Sicut fulgur egredietur ab oꝛiēte/⁊ p̄parat in occidentē: sic erit aduentus filij hois. Et post suam resurrectionē querentibus discipulis ait. Non est vestrum nosse tempoꝛa ⁊ momenta: que pater posuit in sua pote state. Hinc Petrus apostol⁹ dicit. Dies dñi sicut fur in nocte/ita veniet. Sed qđ tunc generaliter futuruꝫ est omnibus in resurrectione animarū et coꝛpoꝝ/quotidie fit singulis in animabus. Dū enim nō putam⁹ filius hominis venire: qñ subita moꝛte p̄euēti/ipsum habem⁹ rectorē minū peccandi/q̄ et viuendi. Et dum mala non deseri mus/sed a malis deseꝛimur: ſerā agimus penitētiā/non attendentes illud quod scriptū est. Nec tardes conuerti ad deuz: nec differas de die in diem/ne subito veniat ira eius/⁊ in tempoꝛe vindicte disperdat te.

Ecclī vij.

Tex.

Hoꝛa mortis incerta.

Mat. xxiiij. Act. j.

Ecclī. v.

¶ De confessoꝛibus. Luce. XI.

¶ In illo tempoꝛe: Dixit Jesus discipulis suis. Nemo accendit lucernam et in abscondito ponit: neq; sub modio/sed super cādelabꝝ: vt qui ingrediuntur lumen videant. Et reliqua. Homilia venera. Bede p̄sby.

DE seipso dns hec loquitur: ostendens etsi supꝛa dixerit nullū generaliter nequā/nisi signū Jone dandū: nequaq; tm̄ lucis sue claritatē fidelibus occultandā. Ipse quippe lucernam accēdit/qui festā humane nature flamma sue diuinitatis implenit. Q̄a profecto lucerna/nec credentibus absc̄ondere/nec modio supponere: hoc est/sub mensa legis includere: vel intra vnius Judee gentis termi nos voluit cohibere. ¶ Sz supꝛa candelabꝝ inq̄t: vt qui ingrediuntur lumen videant. Candelabꝝ ecclesiā dicit cui lucernā superposuit: q: nostris in frontibus fidei sue incarnationis affixit: vt qui ecclesiā fideliter ingredi voluerint/lumen veritatis palā queant intueri. Q̄a sententia iudeoꝝ quoq; p̄occres condēnat: q̄ signa quęrentes exterius apertam lucis ianuā noluerunt intrare credendo. Deniq; p̄cipit ne opera tātum modo/sed et cogitationes et ipsas etiā coꝛdis intētiones/mūdare et castigare meminerint. Naz sequitur. ¶ Lucerna coꝛporis tui est oculus tuus. Coꝛpus q̄dē dicit opera q̄ palā cūctis apparēt: oculū vo ipsius mentis intētionē qua operatur: ⁊ de cuius merito eadē opera lucis ac tenebrarū sint opera/discernuntur: sicut ipse consequenter exponit dicens. ¶ Si oculus tu⁹ fuerit simplex/totū coꝛpus tuū lucidū erit. Si aūt nequā fuerit/etiā coꝛpus tuū tenebꝛosum erit. Si (inquit) pura recta; intentione que pores agere bona studueris/lucis p̄fecto sunt opa que facies: etiā si coꝛā hoibus imperfectionis aliq̄d habere videanꝫ: qm̄ diligentib⁹ deū oia cooperant in bonū: his q̄ secūdū p̄positū vocati sunt sci. Si aūt puersa est intentio q̄ p̄cedit/prauū est oē opus qđ sequit⁹: Quis rectū esse videat.

Ex. Ecclī vij. Tex. Hoꝛa mortis incerta. Tex. Tex. Tex

sēt distare arbitror: ꝙ serpētes apte seulētes / scorpiones
clāculo isidiātes: vl' hoies vl' demones significēt. Serpē
tes q̄ inchoādis virtutib⁹ venena praue psuasionis obij
ciunt: scorpiones q̄ cōsummatas virtutes ad finē vitiare
Tex. contēdūt. ¶ Verūtamē in hoc nolite gaudere: q: spirit⁹
vobis subijciunt. De subiectiōe spirituū cū caro sint gau
Mira/ dere ꝓhibent: q: spūs eijcere sicut ⁊ virtutes alias facere:
cula pra interdū nō ei⁹ est meriti q̄ operat / ꝫ inuocatio nominis
uorum. christi hoc agit: ob cōdēnationē eorū q̄ inuocāt: vl' ob vti
litatē eorū q̄ vidēt ⁊ audiūt cōcedit: vt ꝫ hoies despiciāt
Act. xix. signa facientes / tñ deū honorēt ad cui⁹ inuocatione fiunt
tāta miracula. Nā et in actib⁹ aplorū filij Sceue videbā
Tex. tur eijcere demones: ⁊ Judas apls cū animo ꝓditoris
multa signa inter ceteros aplos fecisse narrat. ¶ Gau
dete aūt: ꝙ noia vestra scripta sunt in celis. Si sathanas
inquit per supbiā in celis sedere cū socijs amisit: nō opor
tet vos de illorū humiliatiōe / sed de vestra sublimatione
gaudere: quatenus vñ illi ruere subleuati / vos humiles
ascēdatis. Nō aūt pueriliter sapiendū: quasi de⁹ ad reme
Hiere. diū obliuionis bonos i celis / malos scribat i terris / dicē
xvij. te Hieremia. Uniuersi q̄ derelinquūt te confundent: re
cedētes a te in terra scribent: ꝫ salubriter intelligendū ꝙ
siue celestia siue terrestria q̄s opera gesserit / ꝑ hec quasi
literis annotat⁹ / apud dei memoriā sit eternaliter affi
xus. Tu autem.

¶ De confessoribus. Mat. V.

In illo tēpore: Dixit Jesus discipulis suis: Uos estis sal terre. Qd si sal euanuerit in quo salietur. Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

SErmōe superiori do
minus exēplo adhortatus est: q: vera dicētes
solent persecutionē pati: nec tñ ideo ꝓphete an
tiqui timore ꝑsecutionis / a veritatis ꝓdicatiōe defecerūt:
Tex. rectissime itaq; sequitur. ¶ Uos estis sal terre: ostēdens
fatuos esse iudicādos: qui tēporaliū bonorū vel copiam
sectantes / vel inopiā metuentes / amittūt eterna: q̄ nec
Tex. dari possunt ab hominibus nec auferri. ¶ Itaq; si sal in
fatuatus fuerit / in quo saliet: id est / si vos per quos con
diendi sunt quodāmodo populi: metu persecutionū tē
poraliū amiseritis regna celorū: qui erunt homines per
quos vobis error auferatur: cū vos elegerit de⁹: ꝑ quos
errorē auferat ceterorū. Ergo ad nihilū valet sal infatua
tus: nisi vt mittatur foras / et conculcetur ab hominib⁹.
Non itaq; calcatur ab hoibus qui patitur persecutionē:
sed qui timendo ꝑ persecutionē infatuat. Calcari em̄ nō
potest nisi inferior. Sed inferior nō est: qui q̄uis corpore
Tex. multa sustineat in terra / corde tñ i celo fixus est. ¶ Uos
estis lux mundi. Quō dixit superius sal terre: sic nunc di
cit lux mundi. Nam neq; superi⁹ ista terra accipiēda est
quā pedibus corporeis calcamus: sed hoies qui in terra
habitant: vel etiā peccatores: quorum condiendis et ex
tinguendis putoribus apostolicū salē dñs misit. Et hic
mūdum nō celū ⁊ terrā / sed homines qui sunt in mundo
Tex. vel diligūt mūdū oportet intelligi: quibus illuminādis
apostoli missi sunt. ¶ Non potest ciuitas abscōdi super
montē constituta: id est fundata super insignē magnāq;
iustitiā: quā significat etiā ipse mons in quo disputat do
Tex. minus. ¶ Neq; accendūt lucernā: ⁊ ponūt eam sub mo
dio. Quid putamus ita esse dictum sub modio: vt occul
tatio tantū lucerne accipiēda sit: tāq̄ diceret: nemo ac
Modij cendat lucernā / et occultet illā? An aliq̄d etiā modius si
signifi/ gnificat: vt hoc sit ponere lucernā sub modio / superiora
catio. facere corporis cōmoda q̄ predicationē veritatis: vt ideo
quisq; veritatem nō predicet / dum timet ne aliquid in re
ij. Cor. bus corporalibus ⁊ tēporalibus molestie patiatur. Et be
v. ne modius dicitur: siue ꝓpter retributionē mensure: q:
ea quisq; recipiet que gessit in corpore: vt illic inquit apo
stolus recipiat vnusquisq; que gessit in corpore: ⁊ tāq̄ de

hoc modio corporis alio loco dicitur. In qua em̄ mensu Mat.
ra mēsi fueritis / in ea remetietur vobis. Siue q̄m tēpo vij.
ralia bona que corpore peragūtur / certā dierum signifi
cant mēsurā / ⁊ inchoant ⁊ transeūt: quā fortassis signifi
cat modius: eterna vero ⁊ spūalia nullo tali fine coercē
tur. Nō em̄ ad mensuram dat de⁹ spiritū. Sub modio er
go lucernam ponit: quisquis lucē doctrine bone cōmo
dis temporalibus obscurat ⁊ tegit. Super candelabrū Joā. iij.
autē: qui corpus suū ministerio dei subijcit: vt superior sit
predicatio veritatis / ⁊ inferior sit seruit⁹ corporis: per ip
sam tñ corporis seruitutē excellentior luceat doctrina q̄
per officia corporalia: id est ꝑ vocē ⁊ linguam / ⁊ ceteros
corporis mot⁹ in bonis operib⁹ insinuat discentib⁹. Su
per candelabrū ergo ponit lucernā aplus cū dicit. Non j. Corin.
sic pugno tamq̄ aerem verberās: sed castigio corp⁹ meū ix.
et seruituti subijcio: ne forte aliis predicās / ipse reprob⁹
efficiar. Qr vero ait. ¶ Ut luceat oibus q̄ in domo sunt: Tex.
domū puto dictā habitationē hoim: id est ipsum mūdū
ꝓpter id qd̄ superius ait. Uos estis lux mundi. Aut si do
mum quisq; velit accipere ecclesiā: neq; hoc absurdū est.
¶ Sic luceat (inquit) lux vestra corā hoibus / vt videāt Tex.
opera vestra bona: ⁊ glorificent patrē vestrū qui in celis
est. Si tantūmodo diceret: sic luceat lumē vestrum corā
hominibus / vt videant bona facta vestra: finem consti
tuisse videretur in laudibus hominum: quas querunt
hypocrite: et qui ambiūt honores / ⁊ cupiunt inanissimā
gloriā. Contra quos dicitur. Si adhuc hominib⁹ place Gal. j.
rem / christi seruus nō essem. Et per prophetā. Qui ho
minibus placent: confusi sunt: q̄m deus nihil fecit illos. Gal. vj.
Et iterū. Deus cōfringet ossa hominibus placentiū. Et
rursum apostolus. Non efficiamur inanis glorie cupidi.
Et ipse iterum. Probet autē se homo: et tunc in semetip
so gloriam habebit / ⁊ nō in altero. Non ergo tantum di Mani/
xit / vt videant bona facta vestra: sed addidit et glorificēt festatio
patrem vestrū qui in celis est: vt hoc ipso ꝙ homo per bo bonorū
na opera placeat hominibus: non ibi finem cōstituat vt operū.
hominibus placeat / sed referat hoc ad laudem dei: ⁊ ꝓ
pterea placeat hominib⁹ / vt in illo glorificet deus. Hoc Mat. ix.
enim laudātibus expedit: vt nō hominem / sed deū hono
rent sicut in ipso homine quē portabāt / dñs ostendit: vbi
admirātes turbe de paralytico sanato / virtutes eius (si
cut in euangelio scriptum est) timuerunt / et glorificaue
runt deū: qui dedit potestatē talem hominibus. Cuius Gal. j.
imitator apostolus Paulus dicit. Tantū audiētes erāt:
quia qui aliquādo nos persequebatur: nūc euangelizat
fidem quam aliquando vastabat: ⁊ in me magnificabāt
deum. Postea ergo q̄ cohortatus est audiētes: vt se pre
parēt ad omnia sustinēda pro veritate atq; iustitia: et vt
non abscōderēt bonū qd̄ accepturi erant: sed ea beneuo
lentia discerent vt alios docerent: non ad laudē suā / sed
ad gloriam dei bona sua opera referentes / incipit iam
eos informare ⁊ docere qd̄ doceāt. Tamq̄ si q̄reret dicē
tes. Ecce volum⁹ ⁊ omnia sustinere ꝓ nomine tuo: ⁊ do
ctrinā tuam nō abscōdere. Sed quid est hoc ipsū quod
vetas abscōdi: ⁊ pro quo iubes omnia tolerari? Nūquid
alia dictur⁹ es cōtra ea que in lege scripta sunt? Non in Tex.
quit. ¶ Nolite putare: quoniā veni soluere legē aut pro
phetas. Non veni soluere / sed adimplere. In hac senten
tia duplex sensus est: secūdū vtrūq; tractandū est. Nā qui
dicit: nō veni soluere legē / sed adimplere: aut addēdo di
cit quod minus habet / aut faciendo quod habet. Illud
ergo prius cōsiderem⁹ qd̄ primum posuimus. Nam qui
addidit qd̄ minus habet: non vtiq; soluit quod inuenit /
sed magis perficiēdo cōfirmat. Et ideo sequitur ⁊ dicit.
¶ Amen dico vobis: donec transeat celum et terra: iota Tex.
vnum aut vnus apex non preteribit a lege / donec omnia
fiant. Dum enim fiunt etiam illa que adduntur ad perfe
ctionē: multo magis fiunt illa que premissa sunt ad in
choationē. Quod autem ait / iota vnum aut vnus apex
nō transiet a lege: nihil pōt aliud intelligi / nisi vehemēs

expressio ꝑfectionis: q̄n per literas singulas demonstra
ta est inter quas literas iota minor est ceteris / quia vno
ductu fit: apex autem est etiam ipsius aliqua in summo
particula. Quibus verbis ostēdit in lege ad effectū etiā
Tex. minima queq; ꝑduci. Deniq; subiecit. ¶ Qui enim sol
uerit vnum de mandatis istis minimis: ⁊ docuerit sic ho
mines / minimus vocabitur in regno celorum. Manda
ta ergo minima significantur per vnum iota et per vnū
apicem. Qui ergo soluerit et docuerit sic: id est secūdum
id qd̄ soluit / non secūdū id qd̄ inuenit ⁊ legit: minim⁹ vo
cabitur in regno celorum: et fortasse non erit in regno ce
Tex. lorū vbi nisi magni esse non possunt. ¶ Qui autē fecerit
⁊ docuerit sic. Qui autem fecerit: hoc est qui autem non
soluerit ⁊ docuerit sic secūdū id quod non soluit. Quod
vero magnus vocabitur in regno celorū sequitur: vt etiā
sit in regno celorum quo magni admittūtur. Ad hoc em̄
Tex. pertinet quod sequitur. ¶ Dico enim vobis / q: nisi abū
dauerit iustitia vestra plusq̄ scribarum et phariseorū: nō
intrabitis in regnū celorū: idest nisi nō solū illa minima
legis precepta impleueritis q̄ inchoant homines: ꝫ etiā
ista que a me adduntur: qui non veni soluere legem sed
Que/ adimplere: non intrabitis in regnum celorū. Sed dicis
stio mo/ mihi. Si de illis mandatis minim⁹ cū superi⁹ loqueret:
uetur. dixit minimum vocari in regno celorū quisquis vnū eo
rum soluerit / ⁊ secūdū suam voluntatē docuerit magnū
autē quisq; vocari qui ea fecerit ⁊ sic docuerit / et ex eo iā
in regno celorū futurū esse quia magnus est: quid opus
est addi preceptis legis minimis: si iam in regno celorū
potest esse / q: magnus est quisquis ea fecerit ⁊ sic docue
rit? Quapropter sic est accipienda illa sententia: qui aūt
fecerit ⁊ docuerit sic: magnus vocabitur in regno celorū
idest nō secūdū illa minima: sed secūdū ea que ego dictu
rus sum. Que sunt aūt ista? Ut abūdet inquit iustitia ve
stra sup scribarū ⁊ phariseorū: q: nisi abūdauerit iustitia
non intrabitis in regnū celorū. Ergo qui soluerit illa mi
nima / et sic docuerit / minimus vocabitur: qui autem fe
cerit illa minima / ⁊ sic docuerit: nō iam magnus haben
dus est et idoneus in regno celorū: sed tamen non tā mi
nim⁹ q̄ ille qui soluit. Ut autem sit magn⁹ atq; illi in re
gno aptus: facere debet et docere sicut christus nunc do
cet: idest / vt abundet iustitia eius super scribarū ⁊ phari
seorum: per quam intret in regnum dei. Amen.

¶ De virginibus. Mat. XIII.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis parabolam hāc. Simile est regnum celorū thesauro abscondito in agro: quem qui inuenit homo abscondit: et pre gaudio illius vadit et vēdit vniuersa que habet et emit agrum illum. Et reliqua. Homilia Haymonis.

VIrtus et sapiētia dei
dñs Jesus christus: nō solum ad suscipiendā
humanā naturā hominibus compari digna
tus est: sed etiā humane ignorātie condescēdēs / suis san
ctis sermonibus / rerū temporaliū similitudines freque
ter adhibuit: vt ex collatiōe rerū visibiliū / ad inuisibiliū
amorē animos audientiū incitaret. Unde cū celestē glo
riam studiose amādam doceret: illā rerū similitudinem
Thesau adhibuit / quas hoies plurimum diligere solent / dicens.
rus q̄d ¶ Simile est regnū celorū thesauro abscondito in agro:
signet quē qui inuenit homo abscondit. Ubi thesauri nomine
spūaliter celestis patrie amorē intelligere debemus: vbi
sunt diuitie que nō deficiūt: thesaurus q̄ nūq̄ marcescit:
vbi nos dñs thesaurizare admonet: iuxta qd̄ alibi loqui
Mat. tur / dicens. Thesaurizate vobis thesauros in celo: vbi ne
vj. q; erugo / neq; tinea demolitur: ⁊ vbi fures nō effodiunt
nec furantur: ⁊ vbi thesaur⁹ tuus / ibi est et cor tuū. Qui
profecto thesaurus tāto magis cumulat: quanto magis

tēporalis thesaurus atq; facultas studiosius ꝓ deo expē
ditur. Unde de eo qui thesaurū inuenit dicit. ¶ Et pre
gaudio illius vadit ⁊ vendit vniuersa que habet: et emit Tex.
agrum illū. Ager in quo thesaurus abscōdit⁹ inuenitur /
nos sumus: si tñ in nobis manet celeste desideriū. Quē
ille venditis oibus cōparat: qui corpus suū per celestis
patrie disciplinā affligit in ieiunijs / vigilijs ⁊ orationib⁹
Sed ⁊ ille agrum cum thesauro inuento datis omnib⁹
emit: qui crucifigens mēbra sua cū vitijs et concupiscen
tijs / christū sequitur: ⁊ quodāmodo spirituali venunda
tione seipsum mutat / declinando a malo ⁊ faciendo bo
num. Hunc enim thesaurum absconditū in agro: cuidā
dominus emere persuadebat cū dicebat. Si vis perfect⁹ Mat.
esse / vade et vende oia que habes et da pauperib⁹: ⁊ ha xix.
bebis thesaurum in celo: et veni sequere me. Illud autē
notandum / ꝙ thesaurus inuent⁹ custoditur vt seruetur:
quatenus intelligamus q̄ studiose in bono opere / vanā
gloriam cauere debeam⁹. Sic est enim presens vita qua Uane
si via: latrones autem iuxta viam / et immundi sunt spiri glorie
tus qui illis maxime inuident: quos cum spirituali the cautio.
sauro ad celestem patriam tendere cognoscūt: sicut per
prophetā de eorū capite dicitur. Sedet in insidijs / cum
diuitibus in occultis: vt interficiat innocentem. Illorū
ergo diuitias isti latrones rapiunt: qui per inanem iactā
tiā bona sua opera coram hominibus denudant. Unde
necesse est: vt cum opus bonum exterius agimus: inten
tionem deo placendi semper in occulto teneamus: iuxta
quod ipse nos admonet / dicēs. Cū facis eleemosynā / ne Mat.
sciat sinistra tua / quid faciat dextera tua. Et iterū. Tu au vj.
tem cū oraueris / intra in cubiculū / et clauso ostio ora pa
trem tuū: et pater tuus q̄ videt in abscōdito reddet tibi. Ibidē.
Ad accendendum autem mentē in amorem celestis de
siderij / alia similitudo datur cū subinfertur. ¶ Iterum
simile est regnū celorū homini negotiatori / querenti bo Tex.
nas margaritas: inuenta autem vna preciosa margarita
abijt et vendidit omnia que habuit ⁊ emit eam. Ubi pre
ciose margarite noie dulcedo vel claritas eterne patrie
intelligitur que preciosior est cūctis preciosis reb⁹: ⁊ sua
uior oibus delectationibus. Negotiatores autē spūali
ter nos sumus: qui de terrenis facultatibus celestē glo
riam mercari iubemur. Notandū autē quod ait: vendi
dit oia que habuit ⁊ emit eā: q: ille preciosam margaritā
vnā / idest celestem patriam datis oibus emit: qui non so
lum terrenis facultatibus: sed etiā proprijs renuntiat vo
luntatibus. Qui vero sua pauperib⁹ tribuit / sed adhuc
proprijs voluntatibus seruit preciosam margaritā non
dum emit: q: quod charius deo poterat offerre retinuit.
Non em̄ deus nostra sed nos querit: qui terrenā substā
tiam / non nisi propter lucrū aiarū dare precepit. Quia
ergo negotiatori bonas margaritas querenti / bonisq;
margaritis sumus cōparati: seruare debemus in opere /
quod accepim⁹ in nomine. Et sicut terrenos negotiato
res: nō maris pericula ab officio negotiandi prohibent: Nego/
non latronū insidie terrent: non asperi casus itineris ve tiatio
tant: nō hyemis frigus / nō estatis calor retinet: tm̄ vt ter spūalis.
renū lucrū acq̄rere possint. Ita et nos qui spūales sum⁹
negotiatores: ab amore celestis patrie nulla mundi blā
dimenta retineant: nulla eius aduersitas terreat: nec ali
qua tribulatio ꝓhibeat: vt preciosam margaritā amātes
cū aplo dicere valeam⁹. Quis ergo nos separabit a cha
ritate christi? Tribulatio an angustia / an ꝑsecutio / an fa
mes / an nuditas / an periculū / an gladi⁹? Cert⁹ sum aūt: Ro. viij.
q: neq; mors / neq; vita / neq; angeli / neq; principatus / ne
q; potestates / neq; instātia / neq; futura / neq; fortitudo /
neq; altitudo / neq; ꝓfundum / neq; creatura alia poterit
nos separare a charitate dei: q̄ est i christo Jesu dño nr̄o.
Imitemur ⁊ aliud negotiatorū op⁹. Habēt em̄ hoc pro
priū hi q̄ negotiādi operib⁹ insistūt: vt si in vno negotio
dāna incurrerint / studiosi⁹ negotiādi opib⁹ insistāt: quisq;
qd̄ in vna re ꝑdiderūt / in alia acq̄rant. Ita ergo ⁊ nos / si

In aliquo casu damnū anime inciderim⁹/studiosi⁹ incepto bono operi insistamus:vt qđ per negligentiā amisimus/per bonū opus recuperem⁹: quatenus ad preciose margarite lucrū peruenire possimus:et vocē dñi audire mereamur/dicentis. Euge serue bone et fidelis:q: i pauca fuisti fidelis/supra multa te constituā:intra in gaudiū dñi tui. Hec aūt margarita tam chara est:vt nullis terrenis diuitijs possit cōparari:tam vilis/et sola bona voluntate possit acq̄ri. Hanc margaritam preciosaz/multis faculatibus Zacheus cōparare studuit:q cū hui⁹ margarite largitore in domo sua suscepisset:pre nimio gaudio dixit. Dñe dimidium bonoꝝ meoꝝ do pauperibus: ⁊ si cui aliquid ruli/in quadruplū restituo. Hanc quoq; margaritam vidua illa duob⁹ eris minutis/in gazophylacio iactis cōparauit. Cui⁹ preciū/ipse rectis cōscientie dñs scz collaudauit/dicēs. Amen amen dico vobis:q: vidua hec pauper plus oibus misit qui miserunt in gazophylaciū. Omnes enim ex eo q̄ abundauit illis miserūt: hec vero de penuria sua qđ habuit misit totū victū suū. Hui⁹ margarite pulchritudinē beatissima. N. cuius hodie festiuā celebramus festiuitatē/multis diuitijs datis cōparauit: quando p eius amorē regni potētia derelinquēs: ⁊ thorum regalis matrimonij spernens/ad spontaneam paupertatem se contulit. Unde sine dubio: q: regis terreni coniugiū contempsit/sponsa effecta est regis celestis: et que noluit cū terreno rege regnare in mūdo/regnat cū christo in celo. Et q: salutationes ⁊ officia refugit regaliū ministroꝝ:ministrat nūc cum christo coniuncta cetibus angelorum. Et ideo dignum est:vt qui temporalem reginā honore debito veneramur:bono deo acceptas reginam deuotis precib⁹ supplicemus:vt quia nos suo exemplo in nomine christi cōgregauit:suis nos meritis ⁊ orationibus in presenti vita iocūdos efficiat:⁊ in futura accepros reddat. ¶ Iterū simile est regnū celorum/sagene misse in mare:et ex omni genere piscium congregāti. Pulchre sagene assimilat ecclesia:q: ⁊ piscatoꝝ est cōmissa: ⁊ intra rete fidei quotidie homines capit. Sicut enim piscatoꝝ est cū sagena de profundis gurgitibus pisces ad littus trahere:sic quotidie ecclesia per doctrinā predicatorum/de turbulentis et amaris gurgitibus/mundi mētes hominū ad veram lucez retrahere studet. Et qm̄ q̄diu in presenti vita:et ecclesia cū bonis colligit ⁊ malos:recte de eadē sagena subditur. ¶ Quam cū impleta esset electorum/et sec⁹ littus sedētes:elegerūt bonos in vasa sua:malos aūt foras miserunt. Ubi cū boni et mali nominātur:presentis temporis ecclesia designatur. Boni em̄ sc̄i nusq̄ sunt/nisi in celo:mali autem nusq̄ sunt/nisi in inferno. Hec aūt ecclesia que in medio cōsistit:vtriusq; patrie ciues recipit/sicut per psalmistā dicitur. Annūtiaui⁊ locutus sum:multiplicati sunt super numerū. Ubi considerandū est:q: super numerū electorum modo in ecclesia multi reprobi intrare possunt:sed regnum celoꝝ non possunt. Unde et bene dicitur. ¶ Elegerūt bonos in vasa sua:malos aūt foras miserunt. In quibus verbis manifeste discretio electoꝝ ⁊ reproboꝝ in fine seculi futura esse ostēditur. Sicut em̄ mare seculum: sic littus maris finem significat seculi. In littore enim sedētes elegerūt bonos in vasa sua:malos aūt foras miserunt: q: in fine seculi electi assumentur ad gloriā ⁊ reprobi separabūtur ad penā:iuxta qđ alibi dñs ait in euāgelio. In illa nocte erunt duo in lecto vno:vn⁹ assumetur et vnus relinquetur. Unde ⁊ exponēs dñs similitudinē adiunxit. ¶ Sic erit in consummatione seculi. Exibunt angeli et separabunt malos de medio iustoꝝ:⁊ mittent eos in caminum ignis:ibi erit fletus et stridor dentium. Hoc est qđ dominus alibi in euangelio dicit. Mittet filius hois angelos suos:⁊ colligent de regno eius oia scandala. Et item de zizanijs que inimic⁹ homo superseminauit tritico:interrogat⁹ ait. Sinite vtraq; crescere vsq; ad messem/⁊ in tempore messis dicam messoribus:colligite primū zizania:⁊ alligate ea in fasciculos ad cōburendū:triticū aūt congregate in horreū meū. Idipsum est:qđ alibi dr̄. a dño. Cū sederit filius hois in sede maiestatis sue: cōgregabunt ante eū omnes gētes:⁊ separabit eos abinuicē/sicut pastor segregat oues ab hedis ⁊c. In eo aūt quod subiungitur. Ibi erit fletus et stridor dentium:manifeste qualitas penaruz describit. Oculi em̄ pre nimio fumo fluere lachrymas solent:dentes vehementi frigore stridescere. Cū vero ait:ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū:ostendit qđ reprobi in gehenna/⁊ frigus intolerabile/⁊ calorem inestimabilē sustinebunt:iuxta illud qđ per beatū Job dicitur. Ad calorē nimiū transibunt ab aquis niuiū:et vsq; ad inferos peccatū illius obliuiscatur eius misericordia: dulcedo illius vermis. Finita aūt similitudine de eius intellectu saluator discipulos requirit/ostendens pijs magistris vt alios possint erudire/aliq̄n interrogare debere. Ait enim. ¶ Intellexistis hec oia: Illisq; dicētibus/etiaz de pfectu illoꝝ gloriabat/dicēs. Ideo omis scriba doctus in regno celoꝝ/similis est homini patrifamilias:q̄ pfert de thesauro suo noua ⁊ vetera. Qđ specialr̄ ad apl̄os pti nere/et eo manifestū est/q̄ hoi patrifamilias cōparat/pferenti de thesauro suo noua et vetera. Si em̄ per noua ⁊ vetera vet⁹ ⁊ nouū testamētū accipim⁹? Absit⁊ Moyses cererosq; patres:q̄ ante dñi aduentuz fuerunt: noua cū veteribus non ꝓtuisse cognoscim⁹: q: ⁊ si noua narrauerunt:dñi tamen incarnationē nouā corporalib⁹ oculis non viderūt:sicut ipe discipulis suis ait. Multi reges et ꝓphete voluerunt videre q̄ vos videtis/et nō viderūt et audire que auditis/⁊ nō audierunt. Apostoli aūt noua et vetera spūaliter intellexerunt:et nouā corporalib⁹ oculis viderūt. Quibus ipse ait. Mandatū nouū do vobis/vt diligatis inuicem. Siue aliter. Vetera ad penā/noua pertinēt ad gloriā. Uetustū enim erat homini post peccatū ire ad penā:cui aliq̄d nouum per redemptoꝝ aduentum cōtingit qñ bene operanti⁹ gloria est reposita. Cū ergo dñs discipulos collaudat/dicēs. ¶ Omnis scriba doctus in regno celoꝝ/similis est homini patrifamilias:q̄ pfert de thesauro suo noua et vetera:ostendit hūc ordinē doctoꝝ in pdicatione seruandū: vt vetera ꝓferant de terrore supplicij:⁊ noua de ꝓmissione premij. Quod et in huius lectionis serie suo exemplo dñs ostēdit:cū in parabolis similitudinib⁹ incitauit ad premium/ et in sequentibus comminatur suppliciū: ostendens vt sic pulcra. dictum est doctoribus:q: sic bene operantibus debēt p̄ mittere gloriā:vt non cessant peccantibus cōminari penā. Quod etiā in lege figurate ostēditur:qñ per Moysen tale preceptū dedit/dicens. Non accipies loco pignoris superiorē et inferiorē molam:q: appositū tibi animā suā. Superior enim et inferior mola spes et timor accipitur. Quasi em̄ a debitoribus pignus accipimus/cum cōfessionē pctoꝝ is recipimus. Cui si penitenti spē nō reponimus timorem/venia negamus/superiorē molā tollimus. Si autē peccatoꝝ securitatē damus/inferiorē abstrahim⁹. Sz vtrū obseruandū est:vt sic penitentibus promittam⁹ veniam:quatenus in pctō perseuerantib⁹ cōminemur penam:vt quos nō prouocant ad bene agēdum premia ꝓmissa/saltem denuntiata terreant supplicia. Tu autem.

¶ De virginibus. Matthei. XXV.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc. Simile est regnum celorū decem virginibus: que accipientes lampades suas exierunt obuiam sponso et sponse. Et reliqua.

Homilia beati Augustini episcopi.

De sint decem virgines dicte quaz sunt q̄nq; prudentes: q̄nq; stulte nō facile indagari pōt. Uerūtn̄ sm̄ ea que continet ipsa lectio: que charitati vestre de euangelio hodie est recitata:quārū mihi dominus intellectum donare dignatur:nō mihi videtur ista parabola vel similitudo ad eas solas pertinere:que proprie excellentioꝝ sanctitate virgines in ecclesia nominārur: quas etiam vsitatioꝝ vocabulo sanctimoniales appellare consueuimus. Sed (nisi fallor) hec similitudo ad vniuersam ecclesiam pertinet:q̄uis ⁊ si illas solas intelligerem⁹/que sanctimoniales vocantur:nūquid decem sunt? Absit vt tāta virginum multitudo/ad tam exiguū numerū reuocetur. Forte autem dicat aliq̄s. Quid si multe sunt nomine:et tam pauce sunt in veritate/vt vix decem inueniantur? Non est ita: nam si solas decem vellet intelligi bonas/non ibi ostēderet esse quinq; fatuas. Si em̄ multe sunt virgines q̄ vocātur:⁊ vere decem virgines inueniunt:quare contra q̄nq; ostia domus magne claudunt? Intelligamus ergo charissimi ad omnes nos:id est/ad vniuersam ecclesiam ista pertinere parabolā:non solū ad prepositoꝝ/nec ad solas plebes/sed ꝓsus ad oēs. Quare ergo quinq; ⁊ quinq; virgines iste? Quinq; ⁊ quinq; virgines omnes omnino sunt anime christianoꝝ. Sed vt dicamus vobis (qđ deo inspirante sentim⁹) non qualescūq; anime/sed tales aie que habēt catholicam fidem:⁊ habere videntur opa bona in ecclesia dei:⁊ tamen ex ipsis quinq; sunt prudentes ⁊ quinq; fatue. Quare ergo appellate sunt q̄nq; ⁊ quare virgines/q̄nus videamus:ac deinde cetera considerem⁹. Omnis anima in corpore ideo quinario numero censet: quia quinq; sensib⁹ vtit. Nihil est em̄ qđ sentimus in corpore/nisi iamia quinq; partita:aut videdo:aut audiēdo: aut odorando:aut gustando:aut tangendo. Qui ergo se abstineat ab illicito visu/abstinet ab illicito auditu:ab illicito odoratu:ab illicito gustu: ab illicito tactu: ꝓpter ipsam integritatem virginis nomē accepit. Sed si bonū est abstinere ab illicitis sentiēdi modis:et ideo vnaq̄q; anima christiana nomē virginis habet:quare quinq; admittuntur ⁊ quinq; repelluntur:⁊ virgines sunt et repelluntur? Parum est/quia virgines sunt ⁊ lampades habent. Virgines ꝓpter abstinentiam ab illicitis sensib⁹: lampades habētes ꝓpter opera bona. De quibus operibus dominus dicit. Luceant opera vestra bona coram hominibus/vt videant bona facta vestra: et glorificent patrem vestrum qui in celis est. Item discipulis dicit. Sint lumbi vestri precincti:⁊ lucerne ardentes in manibus vestris. In lumbis accinctis virginitas:in lucernis ardētibus/opera bona. Nō solet vsq; dici virginitas in cōiugatis: et tñ ibi etiā est fides ꝑginitatis:q̄ exhibet pudicitiam coniugalem. Nam vt nouerit sanctitas vestra/nō imporune sm̄ aiam ⁊ sm̄ integritatem fidei/qua etiaz fide ab illicitis abstinet:⁊ bona opera fiunt:vnaquāq; animam virginē dici:hoc est/tota ecclia que constat ex virginib⁹ ⁊ pueris/⁊ maritalis feminis/⁊ vroratis viris/vno nomine virgo est apellata. Unde hoc probam⁹? Apostolum audi dicentē non solum sanctimonialib⁹/sed vniuerse ꝓsus ecclie. Despondi vos vni viro virginem castam exhibere christo. Et quia huj⁹ virginitatis corruptor diabol⁹ cauēdus est:cōtinuo ipe apostolus cum dixisset:despōdivos vni viro virginem castam exhibere christo/adiunxit ⁊ ait. Timeo autem ne sicut serpēs Euam seduxit versutia sua sic ⁊ sensus vestri corrumpantur a castitate que est in christo. In corpore pauci virginitatem habēt:in corde oēs habere debent. Si ergo ab illicitis abstinentia bona est:vnde virginitas nomen accepit etsi opera bona laudabilia sunt que significantur lampadibus:quare quinq; admittuntur ⁊ quinq; excludūtur? Si ⁊ virgo est ⁊ lampadem fert:⁊ tamen non admittitur vbi se videt:qui nec virginitatem ab illicitis seruat:nec opera bona volens habere/in tenebris ambulat. De istis ergo fratres mei:de istis potius disputemus. Qui non vult videre quod malum est: qui nō vult audire quod malum est:ab illicitis sacrificiorum odoribus auertit odoratum:ab illicitis sacrificioruz cibis auertit gustum:fugit complexum alienum:frangit panem esurienti/hospitem inducit in domum/vestit nudum/cōcordat litigiosum/visitat egrotū/sepelit mortuū: ecce virgo/ecce habet lampadem. Quid querim⁹ ampli⁹ Adhuc quero. Quid adhuc queris? Adhuc inq̄t quero: Intentū me fecit euangeliū sanctū. Et iā ipsas virgines ⁊ ferentes lampades/alias dixit prudētes/alias stultas. Unde intuemur/vnde discernim⁹? De oleo. Aliquid magnū significat oleū? Valde magnū. Quras non charitas est? Querēdo dicimus:nō sententiā p̄cipitam⁹. Uīn mihi videa⁊ per oleū charitas significari/dicā vobis. Apostolus dicit. Adhuc supereminentioꝝ ē viā vobis demonstro. Supereminentioꝝ viam quā demōstrat? Si linguis hominū loquar ⁊ angelorū:charitatē autem nō habeam:factus sum velut es sonans: aut cymbalū tinniēs. Ipsa est supereminens via. i. charitas q̄ merito oleum significat. Omnibus em̄ humor⁹ oleū supereminet. Mitte aquā ⁊ superinfunde oleū:oleum supereminet. Mitte oleum ⁊ superinfunde aquā/oleum supereminet. Si ordinē seruaueris vincit:si ordinē mutaueris vicit. Charitas nūq̄ cadit. Quid q̄ fratres? Jā discepre⁹ de quinq; virginibus prudentibus:⁊ quinq; fatuis q̄ voluerunt ire obuiā sponso. Quid est ire obuiā spōso? Ire:ire:expectare ei⁹ aduentū. Sed ille tardabat. Dum tardat ille: dormierūt oēs. Quid est oēs? Et sapientes ⁊ fatue obdormitauerūt ⁊ dormierūt. Putamus bonus est iste somnus? Quid est somnus iste? Ne forte tardante sponso quoniam abūdauit iniquitas:refrigescet charitas multorum: Siccine intelligituri sumus istum somnum? Non mihi placet:dico quare. Quia sunt ibi prudentes. Et vtiq; quando dixit dominus. Quoniam abundabit iniquitas refrigescet charitas multorum/subiecit ⁊ ait. Qui autem perseuerauerit vsq; in finem:hic saluus erit. Ubi vultis esse istas prudentes? Nonne in his que perseuerauerunt vsq; in finem? Nō ob aliud fratres:non ob aliud ꝓsus admitterentur intro: nisi quia perseuerauerunt vsq; in finem? Non ergo eis obrepsit frigus charitatis:non in eis refrigiuit charitas: sed ferbuit vsq; in finem. Quia feruet vsq; in finem:ideo sponsi anue patuerunt:ideo dictum est eis vt intrarent: ficut illi optimo seruo. Intra in gaudiū dñi tui. Quid ergo est:dormitauerūt omnes? Est alius somnus:quem nemo euadit. Non recordamini apostolum dicentē: De dormientibus nolo vos ignorare fratres:id est/de his q̄ mortui sunt. Quare enim dormientes vocantur:nisi quia suo die resuscitantur? Ergo dormiunt omnes. Putas quia prudens est:ideo nō habet mortē? Fatua sit virgo/prudēs sit virgo summum mortis omnes patiuntur. Aliquando aūt dicūr sibi homines. Ecce iam dies iudicij venit. Tāta mala fiunt:tāte tribulationes crebrescūt: ecce oia que prophete dixerūt pene completa sunt/iam dies iudicij instat. Qui hoc dicūt ⁊ fideliter dicūt:tamē obuiam eunt sponso cogitatiōibus ralib⁹. Sed ecce bellū super bellum. tribulatio super tribulationē/terremotus super terremotum/fames super famē/gens super gētem/⁊ nōdū sponsus venit. Cū ergo expectat vt veniat: dormiunt omnes illi qui dicūt/ecce venit:⁊ dies iudicij nos inuenit. Cū dicit dormit. Ergo obseruet ad somnū suū:⁊ pseueret in charitate vsq; ad somnū suū:expectantem illū inueniat somnus. Putas em̄ quia dominus? Nunquid qui dormit:nō adijciet vt resurgat? Dormierunt ergo omnes: et de illis prudentibus/et de illis fatuis dictum est/dormierunt. ¶ Ecce media nocte clamor: factus est. Quid est media nocte? Quādo nō sperat:qñ nō credit. Nocte posuit prophetia:ne aliās qñ cōputat sibi ⁊ dicat:ecce ab Adā tot anni trāsierūt:⁊ cōplent sex milia annoz:⁊ continuo quō q̄dā tractatores cōputauerūt:continuo venient dies iudicij. Et veniūt ⁊ transeunt cōputationes:et adhuc remoratur sponsi aduentus:et dormiūt virgines que obuiā ierant. Ecce non sperat dum dicitur sex milia annoꝝ expectabantur et transierunt:vnde scimus iam quando venient? Media nocte venient. Quid est media nocte venient?

Mat. xxv.

Tex.

Allegoria ꝓbor⁹ rum.

Luce xvij. Tex.

Mat. xiij.

Tex.

Mat. xxv.

Tex.

Questio soluitur.

Mat. v.

Luc. xij.

Duplex virginitas.

Job xxiiij.

Deute. xxiij.

Tex.

Jo. xiij.

Tex.

Mat. xxv.

Conclu.

Tex.

Mat. xxv.

Tex.

Mat. xxv.

Tex.

Mat. xxv

Dum nescitur veniet? Quare dum nescitur veniet? Ipsuz
Act.i. dñm audi. Non est vestruz nosse tēpora: q̄ pater posuit in
i. Thes.v sua potestate. Dies dñi apl's ait tamq̄ fur in nocte ita ve-
niet. Ergo vigila in nocte/ne furem patiaris. Nam som-
nus mortis/velis nolis veniet: sed cū fact⁹ fuerit clamor
i.Co.xv. media nocte. Quis iste clamor/nisi de quo apl's dicit. In
ictu oculi/in nouissima tuba. Canet em̄ tuba: ⁊ mortui re
surgent incorrupti: ⁊ nos immutabimur. Deniq̄ clamore
facto mediaq̄ nocte qua clamabit. Ecce sponsus venit
quid sequit? Surrexerūt oēs. Quid est surrexerunt oēs?
Veniet hora (dixit ipse dñs) qn̄ omnes qui sunt in monu
Jo.v. mētis audiēt vocē ei⁹ ⁊ procedent. Ergo ad tubā nouissi-
Tex. mam surrexerunt omnes. ¶ Prudētes aūt ille tulerunt
oleum secū in vasis suis/stulte vero ille nō tulerunt oleum
secū. Quid est non tulerūt oleū secū in vasis suis? Quid
est in vasis suis: id est in cordib⁹ suis. Vn̄ dicit apostolus.
ii.Cor.i. Gloria nostra hec est testimoniū conscientie nostre. Ibi
oleum: magnū oleū: de dono dei hoc oleū est. Deniq̄ ho-
mines oleū mittere intro possunt/oliuaz creare non pñt.
Interior aie pulchritudo. Ecce habeo oleū: de dei dono est. Habes oleū/porta tecū
Quid est porta tecū? Intus habe/ibi deo place. Etenim
ecce iste virgines stulte que nō portauerūt oleum secum/
abstinētia sua qua vgines appellant: et bonis operibus
suis qn̄ lampades ferre vident/hominib⁹ volūt placere:
et si hominibus volūt placere/et ideo oīa ista laudabilia
faciūt/oleū secū non portāt. Tu ergo tecum porta/intus
porta: vbi de⁹ videt/ibi porta testimoniū conscientie tue.
Qui ambulat ad testimoniū alienū/oleū nō portat secū:
si ideo abstines ab illicitis ⁊ facis opa bona: vt ab hoib⁹
lauderis/nō est intus oleū. Deniq̄ cū ceperint hoies lau
dare: non deficiēt lāpades. Intēdat itaq̄ charitas vestra
Anteq̄ dormirent ille virgines nō est dictū: q: extingue-
bantur lāpades illarū. Sapientiū lampades ardebāt de
oleo eterno/de conscientie securitate: de interiori gloria/
de intima charitate. Ardebāt tñ ⁊ illarū fatuarū. Quare
tunc ardebant? Quia non deerant laudes hominum.
Tex. ¶ Postea vero q̄ surrexerūt: id est i resurrectiōe a mortuis
ceperūt aptare lāpades suas. i. preparare deo operū suo-
rum reddere rationē. Et q: tūc nemo est q̄ laudet: oīs ho
mo cause sue vacat/nemo est tūc qui nō de se cogitet. Nō
ergo erāt qui oleū venderēt. Ceperūt deficere lampades
Tex. ⁊ cōuerterūt se fatue ad quinq̄ prudētes. ¶ Date nobis
de oleo vestro/q: lampades nr̄e extinguunt. At ille: Ne
forte inquiunt non sufficiat nobis et vobis: ite potius ad
vēdentes ⁊ emite vobis. Nō cōsulentiū/sed irridentium
est ista respōsio. Quare irridentiū? Quia sapiētes erant:
q: sapientia erat in illis. Non em̄ sapiētes de suo erāt: sed
illa in illis erat sapientia/de qua scriptū est in quodam li-
bro/que dicit cōtemptorib⁹ suis/cū venerint ad mala q̄ il
lis minata sunt. Et ego vestre perditioni superridebo.
Prou.i. Quid mirū est: q: sapiētes irrident fatuas? Quid est irri
dere? Ite ad vendētes ⁊ emite vobis: q non solebatis bñ
viuere: nisi q: hos hoies laudabant: q: vobis oleū vende
Oleo laus significat. bant. Quid est vobis oleū vēdebāt? Laudes vendebāt.
Qui vendūt laudes nisi adulatores? Quātomagis non
acquiesceretis adulatorib⁹: ⁊ intus oleum portaretis: et
ppter bonā cōscientiā oīa opa bona faceretis: tūc dicere-
tis. Emēdabit me iust⁹ in mīa ⁊ arguet me: oleū aūt pec-
catoris non impinguet caput meū. Meli⁹ inq̄t emendet
me iust⁹/arguet me iustus/corriget me iustus: colaphizet
me iust⁹: q̄ impinguet caput meū oleū peccatoris. Quid
est oleo peccatoris/nisi blādimenta adulatoris? Ite ḡ ad
vēdētes ⁊ emite vobis: hoc em̄ facere cōsueuistis: nos au-
tē nō vobis dam⁹. Quare? Ne forte non sufficiat nobis ⁊
vobis. Quid est nō sufficiat? Nō desperatiōe dictum est
sed sobria ⁊ pia humilitate. Quāuis em̄ bon⁹ habeat bo-
nam cōscientiā: vnde scit quēadmodū iudicet ille/q̄ nemi
nem fallit? Habet bonā cōscientiā: non illū titillant crimi
na in corde concepta: sed ppter quotidiana quedam vite
humane peccata: licet cōscientia bona sit: tamē dicit deo
Dimitte nobis debita nr̄a: q: fecit qd̄ sequitur: sicut ⁊ nos Mat.vi
dimittimus debitorib⁹ nostris. Fregit panē esurienti ex
corde: vestiuit nudum et corde: de oleo interiori fecit ope
ra bona: ⁊ tamen in illo iudicio trepidat ipa bona conscie
tia. Vide quid est date nobis de oleo? Audierunt. Ite po
tius ad vendentes: q: laudibus humanis bene viuere cō
sueuistis vobiscum oleum non portatis: nō autē damus/
ne forte non sufficiat nobis et vobis. Vix enim de nobis
iudicamus: quantominus possumus iudicare de vobis?
Quid est vix de nobis iudicamus? Quia cū rex iustus se-
derit in throno: quis gloriabitur castū se habere cor? For-
te tu non inuenies aliquid in conscientia tua: ⁊ inueniet
ille qui melius videt: cuius acies diuina penetrat altiora
Videt forte aliquid: inuenit forte aliquid. Quanto me-
lius illi dicis: ne intres in iudiciū cū seruo tuo. Etiā quā-
to melius dicis. Dimitte nobis debita nostra: quia ⁊ dicit Mat.vi
tibi propter illas faces/propter illas lampades: esuriui ⁊ Mat.
dedistis mihi manducare. Quid ergo? Et ille nō illud fe- xxv.
cerunt. Non fecerunt ante illū. Sed quomodo fecerunt? Mat.vi
Quomodo prohibet deus qui dixit? Cauete facere iusti-
tiam vestrā coram hominibus/vt videamini ab eis: alio-
quin non habebitis mercedem apud patrē vestrum qui
in celis est. Et nolite similes esse hypocritis quando ora-
tis: amant em̄ stare in plateis ⁊ orare vt videantur ab ho
minibus. Amen dico vobis q̄ perceperunt mercedē suā.
Emerunt oleū/preciū dederūt: emerūt/nō sunt fraudati
laudibus humanis: quesierūt laudes hoim/habuerunt.
Iste laudes humane: in die iudicij nō eos adiuuant. Ille Mat.v.
autē quō fecerūt? Luceāt opera vr̄a corā hoib⁹: vt videāt
bona facta vr̄a: ⁊ glorificent patrē vestrū qui in celis est.
Nō ait/vos: nō em̄ de tuo habes oleū. Iacta te ⁊ dic. Ha
beo. Sed nō habes. Quid em̄ habes qd̄ nō accepisti? Er- i.Co.iiii.
go ille sic fecerūt: ille sic. Nō est autē mirādū/cū eunt eme
re: cū querūt a quib⁹ laudent ⁊ nō inueniūt: cū querunt a
q̄bus adiuuent ⁊ nō erunt: cū q̄rūt a quib⁹ consolent et
nō inueniūt: aperta est ianua/venit spōsus ⁊ sponsa. Tūc
glorificata est cū christo ecclia: vt singula mēbra ad totuz Nuptie
se colligāt ⁊ intrauerūt cum eo ad nuptias ⁊ clausum est agni fu-
ostiū ⁊ ille fatue postea venerūt. Sz nūq̄d oleū emerunt: ture.
aut a q̄b⁹ emerēt inuenerūt? Ideo clausas ianuas iuene
runt pulsare ceperūt/sed sero. Dictū est/verū est: nō falla-
citer dictū est. Pulsate ⁊ aperiet vobis. Sz quō? Qn̄ tps
est mie: non qn̄ tps est iudicij. Non em̄ pñt confundi ista
tpa: cū miam ⁊ iudiciū cantet dño sua ecclia. Tempus est
mie age penitentiā. Tēpore iudicij illā habes agere: eris
in vginibus illis/cōtra q̄s clausum est ostiū. ¶ Dñe dñe Tex.
aperi nobis? Nunq̄d nō penitētiā egerūt/q̄ secū oleū nō
portauerunt. Et q̄d illis profuit sera pnia: qn̄ illas irride-
bat vera sapiētia? Clausū est ḡ ostiū. Et q̄d illis dictū est?
¶ Non noui vos ait. Non illas nouit: q̄ oīa nouit? Quid Tex.
ergo est/nō noui vos? Improbo vos: reprobo vos: in arte
mea nō vos agnosco: et ars mea vitia nescit. Hoc est aūt
magnū: ⁊ nescit vitia: ⁊ iudicat vitia. Nescit faciēdo/iudi
cat arguēdo. Sic ḡ non noui vos. Ierūt ergo: ⁊ intraue-
rūt quinq̄ prudētes. O q̄ multi estis fratres mei in nomie
christi: sint in vobis q̄nq̄ prudētes/sz nolite quinq̄ hoies
Sint in vobis quinq̄ prudētes/ad istā prudētiā quinarij
numeri pertinētes. Veniet em̄ hora: ⁊ qn̄ nescim⁹ veniet.
Media nocte veniet: vigilate. Sic claudit euangelium.
¶ Vigilate: q: nescitis diem neq̄ horā. Si ḡ dormituri su Tex.
mus: quō vigilabim⁹? Corde vigila: fide vigila/spe vigi-
la/charitate vigila/operib⁹ vigila. Et qn̄ corpe dormieris
veniet tps vt surgas. Cū aūt surrexeris/ppara lāpades:
tūc nō extinguant/tunc interiori cōscientie oleo vegetent.
Tunc te sponsus ille in corporeis nexibus amplectatur:
tunc te introducet in domū vbi nūq̄ dormias/vbi nunq̄
tua lampas possit extingui. Hodie vero laboramus: ⁊ lam
pades nostre inter ventos seculi tentationesq̄ fluctuant
sed ardeat in robore flamma nr̄a: vt ventus tentationis
augeat ignē potius q̄ extinguat. Tu autem domine.

¶ De virginibus. Mat.XXV.

¶ In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis parabolam hāc. Simile est regnum celorū decē virginibus: que accipientes lampades suas: exierunt obuiam sponso ⁊ sponse. Et reliqua. Homilia beati Gregorij pape.

Sepe vos fratres cha-
rissimi admoneo/praua opera fugere: mūdi hu
ius inquinamēta deuitare: sed hodierna sancti
euāgelij lectione compellor dicere: vt ⁊ bona que agitis
cum mala cautela timeatis: nec per hoc quod a vobis re
ctum geritur/fauor ⁊ gratia humana requratur: ne appe-
titus laudis surripiat: ⁊ quod foris ostendit/intus a mer
cede vacuetur. Ecce enim redēptoris voce decem virgi-
nes: ⁊ oēs dicuntur virgines ⁊ tamen intra beatitudinis
ianuam non omnes sunt recepte: quia earum quedā dū
de virginitate sua gloriā foris expetūt: in vasis suis oleuz
habere noluerunt. Sed prius querēdum nobis est: quid
sit regnum celorum/aut cur decem virginibus compare
tur: que etiam virgines prudentes ⁊ fatue dicantur: dum
enim celorum regnum constet quia reproborum nullus
ingreditur: etiam fatuis virginibus cur simile esse perhi
betur. Sed sciendū nobis est: q̄ sepe in sacro eloquio/re-
gnum celorum presentis tēporis ecclesia dicitur. De quo
Mat. xiii. alio in loco dominus dicit. Mittet filius hominis ange-
los suos: ⁊ colligēt de regno eius oīa scandala. Neq̄ em̄
in illo regno beatitudinis in quo pax summa est: inueniri
scandala poterunt que colligantur. Et vnde rursum dici
Mat.v. tur. Qui ergo soluerit vnū de mandatis istis minimis: ⁊
docuerit sic homines minimus vocabit in regno celorū.
Qui autem fecerit ⁊ docuerit: hic magn⁹ vocabitur in re
gno celorum. Mandatū quippe soluit et docet: quando
hoc quisq̄ voce predicat/qd̄ viuendo nō implet. Sed ad
regnū eterne beatitudinis peruenire non valet/qui non
Allegorica expositio. vult opere implere qd̄ docet. Quomodo ergo in eo mi-
nimus vocabitur: q̄ ad hoc nullo modo intrare permitti-
tur? Quid itaq̄ per hanc sententiaz/nisi presens ecclesia
regnū celorū dicitur. In qua doctor qui mandatū soluerit
minimus vocatur: quia cuius vita despicitur/restat vt ei⁹
predicatio contēnatur. In quinq̄ autem sensibus corpo-
ris vnusquisq̄ subsistit. Geminat⁹ autē quinarius dena-
rium perficit. Et quia ex vtroq̄ sexu fidelium multitudo
colligitur/sancta ecclesia decē virginibus similis esse de-
nūtiatur. In qua quia mali cū bonis ⁊ reprobi cū electis
commixti sunt/recte similis virginibus prudētibus et fa
tuis esse perhibetur. Sunt nāq̄ pleriq̄ continentes: q̄ ab
exteriori se appetitu custodiunt: ⁊ spe ad interiora rapiū-
tur/carnem macerant: ⁊ toto desiderio ad supernam pa-
triam anhelant: eterna premia expetunt/p laborib⁹ suis
recipere laudes humanas nolunt. Hi nimirum gloriam
suā non in ore hominū ponunt/sed intra conscientiā con
tegunt. Et sunt pleriq̄: qui corpus per abstinentiam affli
gunt/sed de ipsa sua abstinentia humanos fauores expe
tunt: doctrine inseruiūt: indigētib⁹ multa largiunt. Sed
fatue pfecto sunt vgines: q: solā laudis trāsitorie retribu
Tex. tionē querunt. Unde et aperte subdit. ¶ Quinq̄ fatue
acceptis lāpadibus/nō sumpserūt oleū secum: prudētes
autē acceperūt oleū in vasis suis cū lāpadib⁹. Per oleum
quippe nitor glorie designat. Vascula autem nr̄a sunt cor
da/in quibus ferim⁹ cūcta q̄ cogitam⁹. Prudentes ergo
oleum in vasis habent: quia nitorem glorie intra cōscien
ii.Cor.i. tiam retinēt/Paulo attestāte qui ait. Gloria nostra hec
est testimoniū conscientie nr̄e. Fatue aūt vgines/oleum
secum non sumūt: quia gloriā intra conscientiā nō habēt
dum hanc ab ore proximorū querūt. Notandū vero q̄ oēs
lampades habēt/sed oleū omnes non habent: quia ple-
rumq̄ bona in se opera cum electis ⁊ reprobis ostēdunt.
Sed soli ad sponsum cum oleo veniūt: qui de his q̄ foris
egerint/intus gloriā requirunt. Vn̄ per psalmistā quoq̄
de sancta electorū ecclesia dicit. Omnis gloria ei⁹ filie re-
gis ab intus. ¶ Moram autē faciente sponso/dormita- Tex.
uerūt omnes et dormierūt: quia dū venire iudex ad extre
mum iudiciū differt/electi et reprobi in mortis somno so
piuntur. Dormire etem̄ mori est: ante somnum vero dormi-
tare est ante mortem a salute languescere: q: per pondus
egritudinis peruenitur ad somnū mortis. ¶ Media au Tex.
tem nocte clamor fact⁹ est: ecce spōsus venit/exite obuiā
ei. De aduentu sponsi clamor in media nocte fit: quia sic
dies iudicij surripit/vt preuideri nō valeat qn̄ venit. Vn̄
scriptum est. Dies dñi sicut fur in nocte ita veniet. ¶ Tūc Tex.
oēs virgines surgunt: quia electi et reprobi a somno sue
mortis excitantur. Lampades ornant: quia sua secū ope-
ra numerant/pro quibus eternam recipere beatitudinē
expectant. Sed lampades fatuarum virginū extinguū-
tur: quia earum opera que clara hominibus foris appa- Intellectus moralis.
ruerant/in aduētu iudicis intus obscurantur: ⁊ a deo re-
tributionem non inueniunt: q: pro eis receperunt ab ho-
minibus laudes quas amauerūt. Quid est autem q̄ tūc
a prudentibus oleū petūt: nisi q̄ in aduentu iudicis cum
se intus vacuas inuenerint/⁊ testimonium foris querūt?
Ac si a sua fiducia decepte proximis dicāt: quia nos quasi
sine opere repelli conspicitis/dicite de nostris operib⁹ qd̄
vidistis. Sed prudentes virgines respondent dicentes.
¶ Ne forte non sufficiat nobis ⁊ vobis. In illo enim die Tex.
(quod tamen de quibusdam in pace ecclesie quiescenti-
bus loquor) sibimetipsi testimonium vniuscuiusq̄ vix suf
ficit: quanto minus sibi ⁊ proximo? Unde ⁊ protinus per
increpationem subdunt. ¶ Ite potius ad vendentes: et Tex.
emite vobis. Venditores q̄ppe olei adulatores sunt. Qui
enim accepta qualiber gratia/vanis suis laudibus nito-
rem glorie offerunt: quasi oleum vendunt. De quo profe-
cto oleo psalmista dicit. Oleum autem peccatoris nō im
pinguet caput meū. Principale etem̄ nostrum caput est. Ps.cxl.
Appellatione etenim capitis: ea que principatur corpori
mens vocat. Impinguat ergo caput oleū peccatoris: cū
demulcet mentē fauor adulātis. ¶ Sed dū irent emere/ Tex.
venit spōsus: q: cū vite sue testimoniū a proximis querunt/
iudex venit: q̄ non solū operum: sed et cordium testis est.
¶ Que aūt parate erāt/intrauerunt cū eo ad nuptias: ⁊ Tex.
clausa est ianua. O si sapere in cordis palato possit: quid
mirationis hz qd̄ dr/venit sponsus: q̄d dulcedinis/intraue
rūt cū eo ad nuptias: q̄d amaritudinis/⁊ clausa est ianua
Venit quippe ille: qui in aduētu suo elementa cōcutit: in
cuius conspectu celū ⁊ terra cōtremiscit. Vn̄ etiā per pro-
phetā dicit. Adhuc semel ⁊ ego mouebo: nō solū terram:
sed etiā celū. Ad cui⁹ examen oē humanum genus dedu- Agge.ii.
citur: cui ad vindictā malorū/remunerationēq̄ bonorū/
angeli/archāgeli/throni/pncipat⁹ ⁊ dñatiōes obsequūt.
Pensate fratres charissimi ante cōspectū tanti iudicis q̄
in illo die terror erit: qn̄ iam in pena remediū nō erit: que
illa confusio/cui reatu suo exigente: contingent in cōuen
tu oīm angelorū/hominūq̄ erubescere: qui pauor eū quē
⁊ tranquillum mens humana capere nō valet etiam ira-
tum videre. Quem diem bene propheta intuēs ait. Dies Ultime
ire dies illa: dies tribulationis ⁊ angustie: dies calamita- diei pre-
tis ⁊ miserie: dies tenebrarū ⁊ caliginis: dies nebule et tur nūtiatio
binis: dies tube et clangoris. Pensate fratres charissimi
extremi diem iudicij super corda reproborum/qua aspe-
ritate propheta vidit amarescere: quem tot appellationi-
bus non valet explicare. Quanta vero tunc erit electorū
leticia: qui de eius merētur visione gaudere/de cuius cō
spectu vidēt elemēta omnia contremiscere: cum eo simul
ad nuptias intrare: qui ⁊ in sponsi nuptijs gaudēt: ⁊ ta-
men ipsi sunt sponse: quia in illo eterni regis thalamo/vi
sioni nostre deus coniungitur: que scilicet visio nunq̄
iam in perpetuum ab amoris sui amplexibus euellitur.
Tunc regni ianua lugentib⁹ clauditur que modo quoti-

die penitẽtibus aperiẽ. Erit nãq; tunc penitentia sed fru
ctuosa iam nõ erit: quia nequaq; tunc veniã inuenit/qui
ij. Co. vj. modo aprũ venie rẽpus perdit. Hinc etiã Paulus dicit
Ecce nũc temp⁹ acceptabile: ecce nũc dies saluris. Hinc
Esa. lv. pphera air. Querite dñm dũ inueniri potest: inuocate eũ
dũ ppe est. Unde & casdẽ fatuas virgines inuocãtes dñm
non audit: q: intercluſa regni ianua: is q̃ pope esse pote
Ter. rat/p: ope iam nõ est. Nam subdit. ¶ Nouissime veniunt
et reliquæ vgines dicentes. Dñe dñe aperi nobis. At ille
respõdens air. Amen dico vobis/nescio vos. Ubi iã a dño
nõ põr mereri qõ petit: qui hic noluit audire qõ iussit: q:
qui rẽpus congrue penitẽtie perdidit/frustra ante regni
ianuam cũ p: ecibus venit. Hinc est eiã q̃ per Salomonẽ
P: ouũ. j. dñs dicit. Uocaui & renuistis: extendi manũ meã/et non
fuit qui aspiceret: despexistis oẽ cõsiliũ meũ: & increpatio
nes meas neglexistis: ego quoq; in interitu vestro ride
bo: & subsannabo cũ vobis id qõ timebatis aduenerit: cũ
Uor dñi irruerit repentina calamitas/et interitus quasi tempe
ad impe stas ingruerit: qñ venerit sup vos tribulatio et angustia:
nitentes tunc inuocabũt me & non exaudiã: mane consurgẽt/& nõ
inueniẽt me. Ecce aperi clamãt: et repulsionis sue dolore
cõpulse/appellationem dominãtis ingeminãt dicentes.
Ter. ¶ Dñe dñe aperi nobis. P: eces offerunt/sed nesciuntur
quia tunc velut incognitos de⁹ deserit/quos modo suos
per vite meritũ non agnoscit. Ubi aperte quoq; genera
Ter. lis ad discipulos cohortatio subinferẽ: cũ dr. ¶ Vigilate
itaq; q: nescitis diẽ neq; horam. Quia post peccata deus
penitentiã suscipit: si sciret quisq; de psenti seculo quo tẽ
pore exiret/aliud rẽpus voluptatibus/atq; aliud penitẽ
tie aptare potuisset. Sed q̃ penitẽti veniã spopondit/pec
canti diem crastinũ non promisit. Semp ergo extremum
diem debemus metuere/quez nũq̃ possumus prouidere.
Ecce huncipsum diẽ de quo loquimur/ad inducias con
uersionis accepim⁹: & tamẽ mala que fecim⁹ flere recusa
mus. Non solũ commissa nõ plangimus/sed etiã que de
fleatur augemus. At si nos aliqua egritudo corripiat/si
gna egritudinis vicinã mortẽ denũtient: inducias viuẽ
di querimus/ut peccata nostra defleamus: et eas cũ ma
gno estu desiderij petimus/qs acceptas modo p nihilo
habemus. Rem fratres refero: quẽ si intente vult audire
charitas vestra/ex cõsideratione illi⁹ vehemẽter instruit.
Exẽplũ. Quidã vir nobilis in Valeria puincia noie Thesaurius
fuit: quem lingua rustica populus Thesserium vocabat
vir valde idoneus: sed tãtũ plenus virtus quantũ reb⁹ su
perbia tumidus: carnis sue voluptatib⁹ subditus: in acq;
rendis rebus auaritie facib⁹ accensus. Sed cũ tot malis
dñs finem ponere decreuisset: sicuti a religioso quodam
(qui nũc superest) p: opinq; uo illius didici: corporis lan
guore percussus est. Qui ad extremũ veniens/ea hora q̃
iam de corpore erat exitur⁹: apertis oculis vidit tetros et
nigerrimos spũs coã se assistere: & vehemẽter imminere
vt ad inferni claustra se raperẽt. Cepit tremere/pallescere
re/sudare/& magnis vocib⁹ inducias petere: filiũq; suum
nomine Maximũ: quẽ ipse iam monach⁹ monachũ vidi
nimis et turbatis clamoribus vocare dicens. Maxime
curre/nunq̃ tibi aliquid mali feci/in fide tua me suscipe.
Turbatus mox Maxim⁹/affuit lugẽs: & perstrepens fa
milia cõuenit. Eos aũt quos ille infistes sibi grauiter to
lerabat: ipsi malignos spũs videre non poterãt: sed eoũ
p: esentiã in cõfusione & pallore ac tremore illius qui tra
hebatur videbãt. Pauore autẽ terre eos imaginis/hucil
lucq; trahebatur. In lectulo iacebat in sinistro latere. aspe
crum eos ferre non poterat: verrebatur ad parietem/ibi
aderant. Cũq; constrictus nimis relaxari se iam posse de
speraret/cepit magnis vocib⁹ clamare dicens. Inducias
vel vsq; mane: inducias vel vsq; mane. Sed cum hec cla
maret/in ipsis suis vocib⁹/de habitaculo sue carnis exul
sus est. De quo nimirũ constat: q: p: o nobis ista/non p se
viderit: vt ei⁹ visio nobis p ficiat: quos adhuc diuina pa
tiẽtia lõganimiter expectat. Nã ille tetros spũs ante mor
tem vidisse/& inducias petisse quid profuit: qui eas dẽ in
ducias quas petijt/nõ accepit? Nos g̃ fratres charissimi
nos solicite ista cogitem⁹: ne nobis inuacuum tempora
pereant/& tunc queram⁹ ad bene agendũ viuere: cũ iam
cõpellimur de corpe exire. Memẽtote quid veritas dicat
Orate/ne fiat fuga vestra hyeme vel sabbato. Per legis
Mat. quippe mãdatũ/ambulare longius in sabbato non licet.
xxiij. Hyems q̃ ad ambulandũ impedimentum est: q: gressus
ambulantium/corpore frigoris astringit. Ait ergo. Orate
ne fiat fuga vestra hyeme vel sabbato. Ac si dicat. Uide
te ne tunc queratis peccata vestra fugere qñ iam non li
cet ambulare. Illud ergo rẽpus quo fugere nõ licet/nũc
debet cogitari dum licet. Illa hora est ecclus nr̃i semper
intuenda: ista redemptoris admonitio ante mentis ocu
los semper ponenda qui ait. Uigilate itaq; quia nescitis
diem neq; horam. Tu autem domine.

¶ Explicit opus insigne homiliarũ atq; sermonũ: quibus christianus ritus
per cyclum anni vritur p: o sacra concione. Congestum quidem pijs
votis Caroli magni Imperatoris semper Augusti. Ardenti
studio Alchuini doctoris ac Secretarij imperialis.
Nunc vero vigili opera recognitũ & illustratũ.
Impressum Lugduni per bonorarum
virũ Joannem Klein Alemannũ
Librarium pũme note atq;
Calchographum. Anno
ab incarnatione dñi
ca. Dd. cccc. xx.
ix. cal. Julij.

¶ Regestum huius partis.
A. B. C. D. E. F. G. H. J. L. M.
Omnes sunt terni preter. L. qui est duernus.

Index homiliarum et sermonũ de sanctis.

¶ Homiliarum et sermonum tam de sanctis: q̃ alijs festis diebus ẽm or
dinem alphabeti collecta adnotatio.

A
Andree vigilia. fo. ij.
Andree festo homilia. fo. iij.
Andree festo sermo. fo. iij.
Andree octaua. fo. iij.
Agnetis sermo. fo. iiij.
Aduentus sermo. fo. vij.
Animarum die sermo. fo. xlij.
Annuntiationis Marie. fo. vij.
Apostolorum vigilia. fo. xliij.
De apostolis sermo. fo. xlv.
De apostolis homilia. fo. xlv.
Assumptionis Marie vigilia. fo. xxvij.
Assumptionis Marie sermo. fo. xxvij. & xxviij.
Assumptionis Marie festo homilia. fo. xxix. & xxx.
B
Bartholomei festo. fo. xxx.
C
Commune sanctorum. fo. xliij.
De confessoribus sermo. fo. lv. & lvj.
De confessoibus homilie. fo. lvj. & lvij.
Crucis inuentione homilia. Erat homo. fo. x. & xj.
Crucis inuentione/alia homilia. fo. xij.
D
Decollatione Joannis. fo. xxxj.
F
Felicitatis homilia. fo. xxij.
J
Jacobi apostoli. fo. xxiij.
Joannis baptiste vigilia. fo. xiij.
Joannis baptiste festo sermo. fo. xv.
Joannis baptiste homilia. fo. xv. & xvj.
Joannis decollatione. fo. xxxj.
Joannis apostoli & euangeliste: quere in homilijs de re
pore. fo xx.
Jnnocentũ/quere in homilia de tempore. fo. xxij.
L
Laurentij sermo. fo. xxvj.
Laurentij homilia. fo. xxvj. & xxvij.
Luce sermo. fo. xxvij.
Luce homilia. fo. xxviij.
M
Magdalene sermo. fo. xxij.
Magdalene homilia. fo. xxiij.
Marie annũtiatione sermo. fo. vij.
Marie annũtiatione homilia. fo. viij.
Marie natiuitate. fo. xxiij.
Marie purificatione. fo. v.
Marie assumptione. fo. xxvij. & xxviij.
Marie commemoratione: quere in homilijs de tempore.
folio liij.
De vno martyre sermo. fo. xlviij.
De vno martyre homilia. fo. eodem.
De vno martyre homilia super euangelio. Nisi granum
frumenti. fo. xxvj. & xxvij.
De pluribus martyribus sermo. fo. lj.
De pluribus martyribus homilia. fo. lij.
Marthei apostoli. fo. xxxiij.
Michaelis dedicatio et miracula. fo. xxxv.
Michaelis homilie. fo. xxxv. & xxxvj.
N
Natiuitatis Marie. fo. viij. & xxxiij.
Natiuitatis Joannis baptiste. fo. xv.
O
Omnium sanctorum sermo. fo. xl.
Omnium sanctorum homilia. fo. xlj.
Omnium animarũ sermo. fo. xlij.
P
Paschali tpe homilia de sanctis. fo. xiij.
Pauli conuersione sermo. fo. lij.
Pauli cõmemoratione. fo. xix.
Pauli festo homilia. fo. xix.
Petri & Pauli vigilia. fo. xvj.
Petri festo. fo. xvij.
Petri & Pauli sermo. fo. xvij. & xx.
Petri et Pauli octaua. fo. xxj.
Petri vinculis sermo. fo xxv.
Petri cathedre institutio. fo. vj.
Petri cathedra homilia. fo. eodem.
Philippi & Jacobi. fo. ix
Purificationis Marie sermo. fo. v.
Purificationis Marie homilia. fo. v.
S
Sanctorum omnium festo. fo. xl.
Stephani protomartyris/quere in homilijs de tempore:
folio. xvij.
T
Thome festo/quere in homilijs de tempore. fo. xlix.
U
De virginibus. folio. lxj.

¶ Finis.